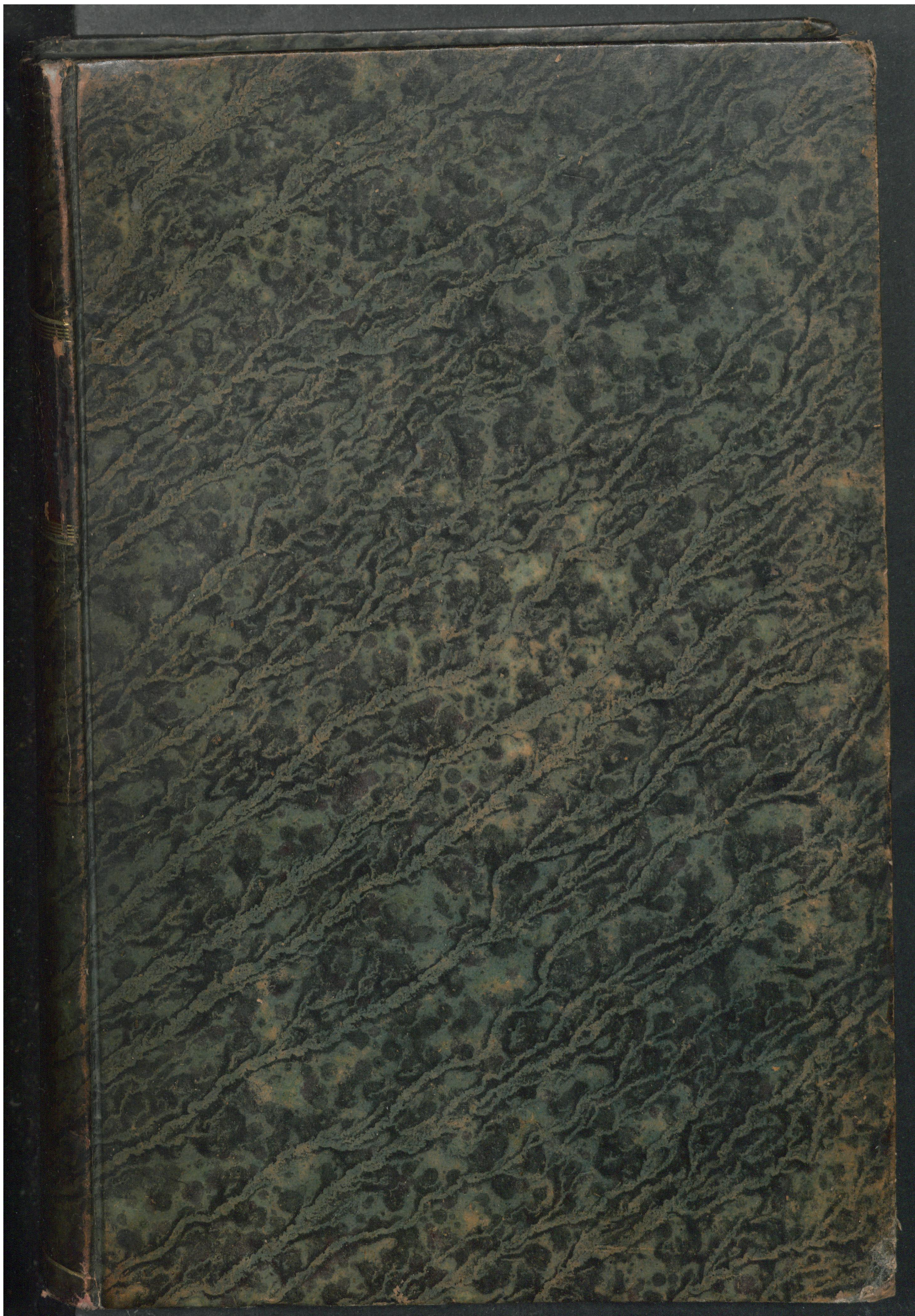

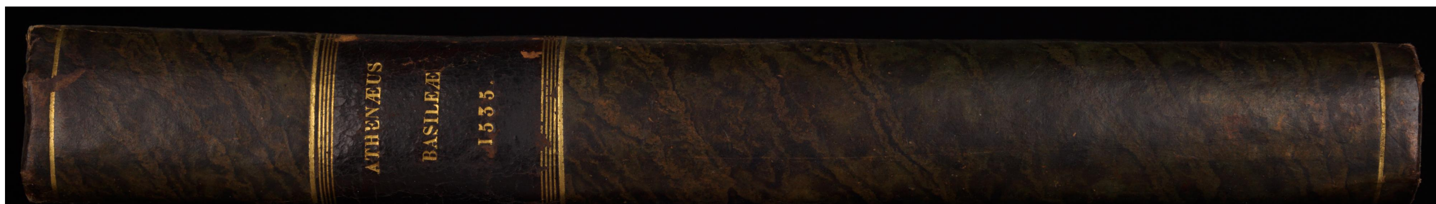
ATHENÆUS
BASILEÆ
1535.

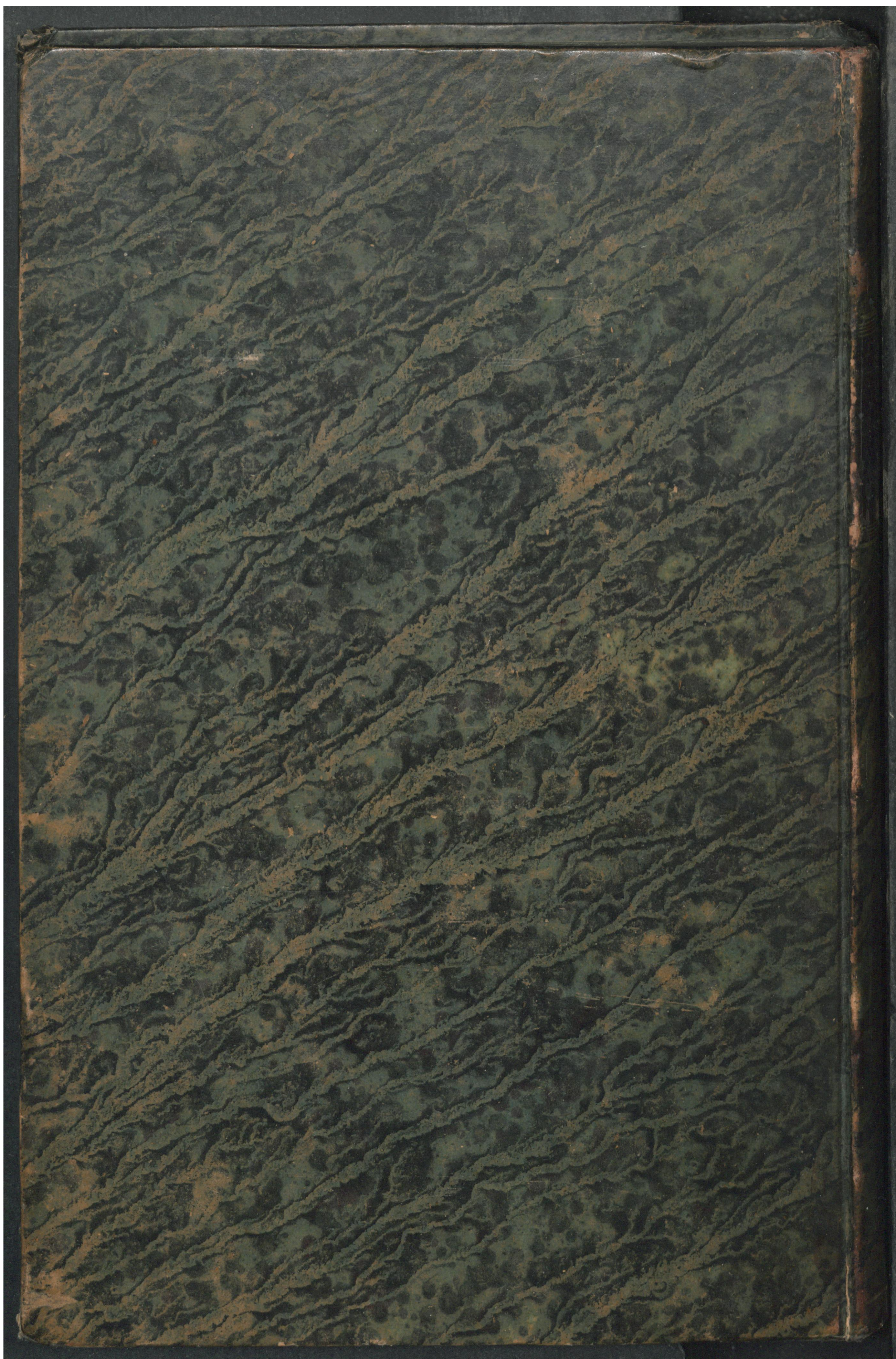

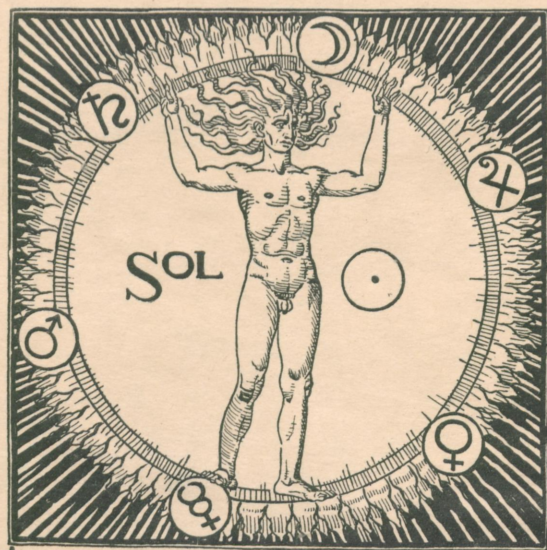

EX LIBRIS
Dr. ERNST DARMSTAEDTER

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤῶΝ
ΒΙΒΛΊΑ ΠΕΝΤΕΚΑΊΔΕΚΑ.

ATHENAEI

DIPNOSOPHISTARVM, HOC EST
argutè sciteq́; in conuiuio disserentum. Lib. XV.

Quibus nunc quantum operæ ac diligentiæ adhibitum sit, satis fidei erit, quòd nunquam antehac lector eo scriptore neq; integrius, neq; commodius, siue castigationem, siue fructuum ex illius scriptis perceptionem spectes, est usus. In quam rationem describi curauimus, Primum

ELENCHON titulorum, quo quid, quóue in libro præcipuè disputatur, facilè cognoscitur. Deinde

CATALOGVM scriptorum, quos ipse Athenæus citat: ubi innumera uetustatis monumenta leguntur.

SYLVVLAM ad hæc prouerbiorum singulari uenustate. Item

ANNOTATIONES in eundem, ex doctorum hominum lucubrationibus animaduersas. Postremo

INDICES duos, Græcum alterum, alterum Latinum, quibus ómnium rerum quæcunq; in his libris tractari solent, promptatibi & expedita copia fiet.

ἡσύχῳ ποδί.

Quo segnius, eo perseuerantius.

BASILEAE APVD IOANNEM VALDERVM
MENSE SEPTEMB. ANNO M. D. XXXV.

E Athenæo pauca apud scriptores inuenire licuit. Suidas ait fuisse Naucratiten, ac Marci tempore floruisse: quod ex eodem Volaterranus repetit. Preter opus hoc dipnosophistarũ & uariũ & eruditum, scripsit & historiam περὶ τῶν ἐν συρίᾳ βασιλευσάντων, cuius mentio fit lib. v. ubi Alexandri conuiuiũ describitur. Priores duo libri dipnosophistῶν non extant: quæ enim habemus, epitome tantum sunt, ab Hermolao Byzantio nobis relicta, si credimus Volaterrano. Verum, quod pace tanti uiri dictum uolo, memoria lapsum hunc arbitror. Neq; enim in epitomen redactum Athenæum, Suidas meminit ab Hermolao grãmatico Byzantio, sed Stephanum potius, qui ἐθνικὰ scripsit, quorũ epitome etiamnum extat, licet nequaquam integra. Fuerunt & alij duo Athenæi, alter ex Seleucia Ciliciæ, Augusti tempore, peripateticus doctissimus: de quo nonnulla ex lib. xiiij. Strabonis, Volaterranus. Alter uero Attaleus medicus insignis, ut eo nemo inter recentiores medicos, omnem adeò medicinæ rationem memoriæ prodidisse melius à Galeno referatur. Sæpe enim illius hic meminit, præcipue tamen libro ij. de causis Symptomatum, & libro de elementis. Hactenus de Athenæo.

IACOBVS BEDROTVS
candido lectori. S. P. D.

ANNIS ab hinc plus minus uiginti ex Aldi officina prodijt
Athenæus, uerum quod res ipsa clamat, adeoq́; Musuri eti=
am testatur ἐπιγραφὴ, multis in locis mutilus: id quod nequa
quam Aldo de literis melioribus optime merito imputan=
dum est, sed exemplaribus potius adeò deprauatis, ut absq́;
temerè diuinandi licentia, castigatiorem dare nullus dum potuerit. Istud sa
nè lector optime non eò præfari libuit, quòd nouam hanc Athenæi æditio=
nem contentione forsan ambitiosore, uel æquare uel anteferre Aldinæ ueli=
mus: uerum, ut quo cõsilio adducti, chalcographo ædendi huius scriptoris
authores fuerimus, quidúe in eo à nobis elaboratum sit, tute intelligas. Mo
uit equidem me imprimis tam præclari libri raritas. Perquam paucis enim
in nostra duntaxat Germania uisus est, nedum lectus. Vt igitur philologię
studiosis tandẽ thesauro adeo precioso, idq́; precio tolerabili potiri liceret,
Ioannem Valderum chalcographum excitaui, σπεύδοντα καὶ αὐτόν. Neque
enim grauatim id in se recepit, postquã semel optimis authoribus ædendis
officinam suam cõsecrauit: quod præter Platonem elegantissimè excusum,
& alia non pauca satis testantur, breuiq́; Ptolemæi μεγάλη σύνταξις, & Ploti=
nus, uterq́; in sua lingua ædendi testabuntur. Cęterum in castigando Athe
næo, ut quod res est, ingenuè fatear, præstare minus licuit, atq́; initio spera=
ueram. Quo enim accuratius deprauata ac mutila expendere cœpi, hoc mi=
nus conatui respondebat euentus. Atq́; ut diuinatrices coniecturæ non ra=
rò uehementer adlubescerẽt, summa tamen religio mihi fuit in authore tam
insigni Aristarchicã tyrannidẽ exercere: uel, ut modestius loquar, in alieno
libro uideri plus æquo uelle ingeniosus: maximè cum tot ac tam uarios ci=
tat scriptores, ut horum plurimos, nisi ab Athenæo nostro laudati fuissent,
nemo mortalium natos nouisset. In spem equidem nonnullam erratis ali=
quãmultis medendi nos erexerat scriptũ exemplum, quod in Reuchlini ui
ri omnium sæculorum memoria digni, bibliotheca latêre iactabant: uerum
quum studiosius qualenam sit inquiro, idq́; ex fide dignissimis & oculatis
testibus, deprehendi istuc Aldino non absimile esse, quod eædem ferè dicti
onum aut mutilationes, aut παραγωγαί, plus satis declarant: atq́; ut uerbo di
cam, tale omnino esse fertur, ut Reuchlinus illud nunquã sibi usui fuisse di
sertè sit testatus. Cum igitur istud ipsum nihil operæprecij allaturum satis
hinc didicissem, à βιβλιοτάφοις, nescio quibus, emendicare improbius, quic
quid est, nolui. Itidem per omnia & altera spe, quæ sese tum etiam commo=
dum ostendebat, fraudatus sum. Cum enim forte fortuna in librum Pauli
Iouij de piscibus Romanis inscriptum incidissem, mentionẽ hunc ipsum
facere offendi Sangę Romani poëtę familiaris sui, cuius beneficio (ita enim
ait) Latinũ Athenæum debemus. Ego, non quod in faba pueri se reperisse
clamitãt, me nactũ arbitratus, ab ijs qui subinde Romæ negotia sua agunt,
magnopere contendo, ut librum mihi comparent: sperans scilicet non pa=

rum multa ex Latini collatione probabiliter addiuinando castigari posse. Verum quo diutius expecto, hoc me uotis meis frustrari magis sentio. Neque enim usquã Romæ uenalem librum huiusmodi sanctè affirmant. Hęc uerò ideo commemorare libuit, candidè lector, ut uideas nulla mea culpa factum, quo minus sarta ac tecta redderentur omnia in authore isto. Ne tamen nihil egisse interea nos suspiceris, aliquot mendarum centurias sublatas iactare ausim: adhæc quoscunque ex Aristotele, Platone, Xenophonte, Herodoto, alijs item, locos citat Athenæus, ad fidem authorum, unde sunt desumpti, nos emendasse. Idem factũ esse deprehendes, opinor, in locis nõ paucis, quos ex ueteribus, ut sæpius, ita uerbis nonnihil mutatis ferè semper citat. Quantum molestiæ in indicibus, quos, ut uice commentarij studiosis essent adiecimus, deuorandum nobis fuerit, tuum erit lector æquissime iudicare. Quia uerò iuxta sententiam poëtæ tragici, μίας χειρὸς ἀσθενὴς μάχη, ueritus ego cum tot monstris cõgredi solus, in laboris participatum adiunxi mihi Christianum Herlinum, iuuenem rara eruditione insignem, cui quicquid est accuratius animaduersum, magna ex parte acceptum referre te uelim. Studiosis hac in re pro uirili nostra consulere fuit animus: qui & nostrã operam boni cõsulent forsan, postquã ipsis tanto frui thesauro adeoq; parabili nunc licet. Neq; uerò iniuria liber is thesaurus uideri nobis debet, ex quo tot uiri docti nostra memoria, corollaria, rerum urbanarum commentarios, dialogos in Pausaniã, lectiones antiquas, uarias historias, Aelianos suos, & quicquid ferè speciosorum titulorum extat, magna ex parte locupletauerunt. Sed ne à cœnis doctorum hominum plenis uariarum & mirabilium scituq; dignissimarum rerum te diutius remorer, Vale:

καὶ ὄναιο ἀφθόνως.

ALDVS PIVS MANVTIVS, IANO VVRTHESI PANNONIO S. P. D.

Qvantum gratuler tibi Iane, quantum Hungaris tuis, quantum ipsi Hungariæ, non facilè dixerim: quod tantum iam profeceris Græcis literis, nondum annum audiens Musurum Cretensem: idq; Venetijs, ut primus Græcas musas Atticè loquentes breui relaturus in patriam uideare. Macte noua uirtute puer, sic itur ad astra. Nosti suscepisse te onus graue & Venetiarum & Musuri: quorum alter te scientia augere potest: alter exemplis. Nosti illud Homeri αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι. Nosti quàm excitet te ad uirtutem Thomas Cardinalis & legatus à latere D. N. ac Strigoniensis Archiepiscopus maximè uenerandus, auunculus tuus, qui illud Aeneæ ad Ascanium tibi dicere uerè potest, Disce puer uirtutem ex me uerumq; laborem. Nosti quàm excitet te & Philippus Cyulanus à secretis regis, homo grauissimus atq; optimus: qui dum summa fide & integritate oratorem agit apud Venetos, te, quoties ad eum officij gratia salutatum uadis, id quod sæpe facis, assiduè monet inquiens: Iane, pauci quos æquus amauit Iuppiter, aut ardens euexit ad æthera uirtus. cura precor, ut sis unus ex paucis, & auunculi Cardinalis simillimus. Perge fili ut cœpisti, & id genus alia plena patriæ dilectionis. Nosti præterea quàm excitet te Ianus ille Quinqueeclesiensis episcopus, gloria & decus ingens Pannoniæ (nam & tibi nomen est Iano) in cuius sepulchro elegans illud distichon legitur:

Hic situs est Ianus, patrium qui primus ad Istrum
Duxit laurigeras ex Helicone deas.

Retulit uir ille nunquam satis laudatus in patriam primus Latinas musas: tu & Latinas & Atticas Musuro doctore relaturus uideris. Neque enim dubito, quin quæ gloriosè cœpisti, sis perfecturus: tum quia bene cœpisti, dimidium facti qui cœpit, habet: ἀρχὴ γὰρ ἥμισυ παντός, tum etiam, quia iam plurimum profecisti. Quamobrem impulsus ego acri ingenio, frequenti studio, miro amore erga bonas literas, sanctissimis moribus tuis, hosce Athenæi libros de cœnis doctorum hominum, plenos uariarum & mirabilium, scituq; dignissimarum rerum, sub tuo nomine exire uolui ex ædibus nostris in manus studiosorum, quo fias alacrior ad sacra studia literarum. Hi enim libri præter uariam ac miram rerum, quas continent, cognitionem: ut piscium, herbarum, arborum, & aliorum penè innumerabilium, iuuabunt te, & studiosos cæteros corrigẽdis alijs libris, ex plurimis, quos citat, authoribus. Cuius rei facere fidem potest locus apud Theophrastum de historia plantarum libro quarto, ubi de malis Medicis, ac Persicis tractat: qui cum sit mutilatus & corruptus, & in eo libro, quem è Græco in Latinum non minus eleganter quàm doctè traduxit Theodorus Gaza, & in eo, qui Græcè cura nostra habetur impressus, facilè ex eo corrigi potest, quod in tertio libro δειπνοσοφιστῶν citat Athenæus. In Græco enim impresso, & in traducto per Theodorum, post καὶ χεῖλον ἴσον deest, ὥσπερ τῆς δάφνης: & post ἀδράχνης, deest καὶ καρύας. Est enim ἀδράχνη absq; υ, potulaca arbor absq; r. ἀνδράχνη autem cum υ, portulaca herba cum r, id quod & Plinius testatur. & post εὔοσμον δὲ πάνυ, deest καὶ αὐτό. Item post ποθὲν ὡς θανάσιμον φάρμακον, deest, δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ, διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον. Præterea illud in impresso ὅταν δὲ ἄνθρον * τι διαφυτεύηται, Legendum est ὅταν δὲ ἄνθρον ᾖ, διαφυτεύεται, absq; asterisco. Deesse autem ὥσπερ τῆς δάφνης, & δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον, confirmatur ex Vergilij uersibus in secundo Georgicôn:

Media fert tristes succos, tardumq; saporem
Felicis mali, quo non præsentius ullum,
Pocula siquando sæuæ infecere nouercæ,
Miscueruntq; herbas, & non innoxia uerba,
Auxilium uenit, & membris agit atra uenena.
Ipsa ingens arbor, faciemq; simillima lauro,
Et si non alium latè iactaret odorem,
Laurus erat: folia haud ullis labentia uentis:
Flos apprima tenax, animas, & olentia Medi
Ora fouent illo, & senibus medicantur anhelis.

Totum enim accepisse uidetur ex Theophrasto. Hanc arborem Athenæus probat esse citriũ multis rationibus, & addit quomodo in Media primum inuentum sit: pomo eius arboris uenena exagi è membris: nec obesse ea quicquam posse hijs qui comederint citrium. Hæc diximus uerbosius, ut cognosceres quàm utiles futuri sint tibi, & cæteris studiosis hi Athenæi libri, quos Musurus noster sic accuratè recensuit collatos & cum multis exemplaribus, & cum epitomate, ut infinitis penè in locis eos emendauerit, carminaq;, quæ ueluti prosa in alijs legebantur, in sua metra restituerit. Adde quod primus, & secundus liber, qui in alijs deerant, ex epitomate additi sunt cum bona parte tertij libri: erat enim hic sine capite, quo factum est, ut ijdem ferè hi existimari possint, qui erant integri, quoniam ea est materia, ut non multa subtrahi ex eis potuerint. Habes igitur integros Athenæi libros. Dabuntur, ut spero, & alij, qui desiderantur authores uel breui: faueat deus. Quamobrem omnia tibi abunde erunt, ut musas Atticas in patriam tuam gloriosus referas. Vale. Venetijs.

Mense Augusto. Anno M. D. XIIII.

ELENCHVS TITVLORVM,

quo quasi præcipua singulorum librorũ capita continentur. Est autem prior numerus paginæ, alter uersuum.

LIBRO II.

LIB. III.

LIB. IIII.

LIB. V.

LIB. VI

LIB. X.

LIB. XI

LIB. XIII.

LIB. XIIII.

φιλοσκῶπται.

LIB. XII.

κότυος

φιλοσκῶπται.

LIBRO XV.

ΤΈΛΟΣ.

SCRIPTORVM QVIBVS *Athenæus uti solet, & eorum quæ quisq; scripserit*

CATALOGVS.

Criton.

ἠχώ

Hegeſan.

Parthenius.

σικελικά

PROVERBIA,
quorũ paucitatem, ſingularis quædam uenuſtas, quæ in his ineſt, compenſabit.

IN

IN ATHENAEI LOCA QVAEDAM *annotationes ex Budæi, Erasmi Roterodami, aliorumq; eruditorum lucubrationibus diligenter collectæ.*

IN LIBRO I.

Κεἰσούκτζος.1.35.) Apud Suidam paulò aliter leguntur hæc.

ῥὶς δ᾽ ἀκμαξαμένοισι.1.49.) Explicat Eras. prouerb. faciē perfricare. Meminit idē in adagio, In tuum ipsius sinum inspue.

ἀστεροπαῖον.2.4.) Quoniā ἰλ.φ. Asteropæū heroa meminit Homer. ambidextrum fuisse, nempe qui sinistra tam expeditè atq; dextra uteretur, ἥρως ἀστεροπαῖος ἐπεὶ περιδέξιος ἦν. factum est ut qui ad multas res agendas expedito, & prompto ingenio essent, Asteropæi dicerentur. Hoc idem Libanius sophista Montio consuli tribuit, in exordio argumentorum in Demosthenem.

ἐλικτὰ κ᾽ οὐδὲν ὑγιές.2.39.) puer. Nihil sanū.

Φρὴ Φρή.2.40.) Vide infra li.4. Et prouerbio, Albus an ater sis nescio. Et Hermolaus libro 2.ca.233.

ὡραῖα.2.40.) Cuiusmodi salsamenta & ex quibus piscibus, idem Hermol.lib.2.ca.233.

ἐν τῷ σικελικῷ μυραίνας.2.46) Murænas in Sicilia optimas esse, Pli. li.9.c.54. meminit.

καὶ τῶν ἀλόξων.2.48) Cælius libro 15. ca.7.

τὰς ἐκ θηβῶν γογγυλίδας.2.49) Napos Thebaicos probari, testatur Hermol. in corol.

περδικος σκέλος.5.21.) Vertit Eras. prouerbio, Perdicis crura.

πρὸς δὲ μιᾶ.3.2.) Hermol. lib. 28.c.2. castig.

τὸ γὰρ δέμας ἀνορθοῖ.3.18) Ad irritandā em uenerē bulbus ualet. Vide prou. Nihil ꝓfuerit bulbus. Et infra lib.2. apud Athenæum.

ῥῖγος δ᾽ οὐκ.3.22) Vide prouerbio Hecatæ cœna. Et infra lib.7. fol.121.

πίθυλλον.3.46.) Eadem Suida.

De Apicio 4.10) post alios Cælius libro 5. ca.30. Budæus sub finem lib.3. de asse.

De Aristoxeno. 4.19.) eadē Suid. refert, apud quem πλακοῦντας legendū, non πλέονας. Idem de Nicomede, sed paulò aliter in dictione ἀφύα.

ἀπολέσαι δ᾽ ἔλαιον.4.30) legendū ἐπιζέσας prouerbio, Aphya ad ignem.

ἐπεισπαίοντος.4.34.) legendū εἰσπταίοντος. uertit locū Eras. prouerb. Myconius uicinus.

οὐκ ἔτι τίμον εἰσενέγκους. 4. 38.) legendum uidetur, οὐκ ἔτι τίμιον εἰσηνεγκας.

πάσι κρέα.5.6) Serui. in 1. Aene. Heroicis, inquit, temporib. carne nō uescebantᵉ elixa.

θετταλὸν σόφισμα.6.11.) Vide prouerbio, Thessalorum commentum.

ἄγαλλις.7.46.) Suidæ αὐάγαλις dicitur.

φαινίνδα.7.52.) puerb. Sphær. inter se red.

8.19.) Prouerbio, Pyrrichen oc. prę se fer.

ταῖς γλώσσαις.8.35) Eadē ferè habet Aristophanis interpres in Plutum. τῶν ἱερέων ἡ γλῶττα τῷ ἑρμῇ δίδοται ἐν, ταῖς δημοτελέσι θυσίαις. ὅμηρος δ᾽ ἐν πυρὶ βάλλε γλώττας. Didymus in Odyss. γ. ἔθος ἦν φύσι τρεπομένοις πρὸς τὸ καθεύδειν τῶν ἱερέων τὰς γλώττας ἀποτέμνειν, καὶ καίειν τοῖς θεοῖς. &c. Meminit & Eras. prouerbio, Lingua seorsim inciditur.

θεόφραστος.9.41.) Eadem ex Theophrasto Plinius lib.26. ca.10.

ἔμβασις.12.36.) soliū est: uocabulo hoc utitur Dioscorides lib.6. ca.1.

νεφέλη.13.8) species retis est uenatorij Sui.

ἐν ταῖς ἕξεσιν.10.30.) pro corporea animalis mole, quod corpus quoq; latinè dicitur, apud Galen. accipi non raro, testatur Linacer, apud Athenæum etiam non raro.

ὁ δὲ κιῤῥὸς πέπτει. 13. 33.) Vinū pro senibus inquit Galen. lib. 5. de sanitate tuēda, in substantia sit tenuissimū, colore quod Hippocrates κιῤῥὸν, id est, fuluū appellare solet. poterat autem & ξανθὸν, id est, flauū id appellare, &c. Alij κιῤῥὸν aliter reddunt. Vide Marcellum Dioscoridis interpretem. lib. 5. Quæ uini generibus sequuntur, magna ex parte uertit lib. 5. coroll. Hermol.

καὶ τὰ περδίκου. 14.20.) Vide prouerbio, Naues onustæ conuicijs.

ἢ τὸ καλὸν μαραθῶνι.14.38) Athenas intelligit, quæ Barbaris, duce Miltiade in Marathone deuictis trophæum erexerunt.

15.25) De Elaterio uide Dioscoridem.

πρόκροσσοι ἄλλος ἐπ᾽ ἄλλῳ. Suid.

16.24) Quę hic citat Atheneus, cōueniunt cū ijs quæ Plin. habet li.14. ca.18. nequaq̄ uerò cū ijs quę habet Theoph. à Gaza uersus.

IN LIBRO II.

θάλαμος.19.10.) nauis pars est infima. Vide Pollucem lib.1.

διονύσου τροφοὶ αἱ μοῦσαι.19.33.) legendū uidet νύμφαι nō Musæ. Vide prouer. Perdidisti uinum infusa aqua. Et Seruatori tertius.

ὁ γ᾽ ποιήσας τό.19.52.) Extat & hoc epigram ma titulo Nicerati libro 1. ἐπιγραμμάτων. Id quidam sic Latinè reddidit.

Est sonipes uati uelox in carmine Bacchus
Viuida nam uirtus hoc sine inesse neq̄t.
Hæc ait, haud spirans utrē dulciss. Bacche,
Plurima Cratinus dolia sed redolens.
Læta coronatus cantabat carmina, frontē
Nanq; habet ut liber tu, redimitā hedera.

ἐπακτικώτατα δὲ.26.31.) De amygdalis idẽ Dioſcorides. Suetonius in Tiberio.

ἰατροφώτερος.19.27.) Medicamenta uertũt, hoc eſt quæ plus medentur, quàm nutriũt.

ἀπάσας.28.15.) Auidè hauriẽs, utitur & in principio lib. 14. de Zenone idẽ refert Laër.

ὅταν αἱ βρονταί.31.21.) Huc Iuuen. Satyra 5. alluſit. Et facient optata tonitrua cœnas maiores. &c. Vide Plin. lib. 19. ca. 3.

ὑλογενὴς ἀνάκανθος.31.48.) Huius generis griphũ, de teſtudine ex Pacuuio recitat Cicero lib. 2. de diuinatione.

οὐδὲν ἂν σ᾽ ὀνήσ᾽.32.19) Vide prouerbio, Nihil profuerit bulbus.

ἀπὸ ἀθλήτου.34.41.) Nec brachiatũ à caulibus. Ita enim uertit Hermol. lib. 2. corol.

ἀγλώδες.35.29.) quid ſi legas γλοιῶδες, hoc eſt uiſcoſum, qua etiam uoce utitur lib. 3. Vide Hermol. in gloſſematis Plinij.

IN LIBRO III.

παρὰ τὴν θύραμιν.36.35) θύαμιν legendũ, emendante locum hũc Hermol. li. 3. caſtig. Plin.

γραισωνίαν.38.52) legendũ γρηστωνίαν. Meminit ex Thucydide urbis huius Stephan.

σκιάλλη. 39. 2.) Scyllam uertit Gaza apud Theophraſtum lib. 2 ca. 7. de hiſt. plant.

μυοῦς.39.38.) Vide Stephan. de urbibus.

φαριακὸν φάρμακον.41.12.) Vide Marcellũ Dioſcoridis interpretem lib. 6. ca. 19.

ἄκοπα.42.17.) eaq́ commodè illęſa præſeruare dicitur.

περὶ τὴν ἐκτομίδα.51.19.) Vide Hermol. in caſtigation. Plin. lib. 11. cap. 37.

αἱ δὲ πίνναι.46.34) Vide Aelian. lib. 15. c. 31.

λάκωνα.46.23.) hiſtoriam uertit Eraſmus prouerbio, Echino aſperior.

κατουδαίων.49.51.) ὑπογείων Heſych.

ὀνώνις.49.32) hiſtoriã uertit Leon. li. 2. c. 86.

συγκομιδῆς. 57.43.) qui primus è nouella meſſe cõficit: ſic enim Hermol. interpretat.

ἐξ ἐρραγμένου.57.49.) q ex cõfracto nec excreto fit tritico, eodem Hermolao authore.

εὖ τεθρυμμένον.58.4.) hoc eſt egregiè ſubactum. Hermol.

τοὺς ἔχοντας ἐντομάς.58.7.) quadratos ac inciſuris præcinctos.

ἐγκαιῶ τις ἡμέρα.59.22.) legendum ἐγκεῶ τις ἡμέρα. Vide Eraſ. Chiliades.

βέλτιον δ᾽ ἦν μοι αἷμα.61.37) Ariſtoph. ſunt uerſiculi in equitib. Vide huius interpretẽ.

κηφισόδωρος. 61.40) quæ ſequunt in prouerbio, Lucri bonus eſt odor, uertit Eraſ.

ἐὰν δ᾽ ἄρα στρέφῃ με. 62.13.) uide prouerb. nõ eſt remediũ aduerſus ſycophãtę morſũ.

ἐρῶμεν ἀλλοτρίων. 62.31) Similis eſt ſententia apud Plin lib. 8. epiſt. ad Gallũ, ſeu quia ita natura comparatũ, ut proximorũ incurioſi, longinqua ſectemur, ſeu quod omniũ rerũ cupido lãgueſcit, cũ facilis occaſio eſt.

συραττικέ.63.53.) Syrus atticiſſans.

IN LIBRO IIII.

καθιέντων τῶν φραγμάτων.65.27.) id eſt per clãdeſtina machinamẽta reductis uelis aut tabulatis, uel deductis, uel demiſſis. Bud.

ὀρθοὶ τὸ δὲ λεγόμενον. 65.31) uide prou. erecti.

βάκηλον.67.28.) Vide prou. Baceli ſimilis.

γαλαθηνοὺς ὀρθραγορίσκους.69.40) lactantes porcelli, atq́ adhuc ſubgrumi ita nominãt, ἀπὸ τοῦ ὄρθρου καὶ ἀγοράζεσθαι, quoniã matutinis omnibus uenales circunferrẽtur. Hermol.

ματτύην φησί.70.32) lege prouer. ματτυάζειν.

διεδεάτρου.71.29.) qui etiam ἐλέατρος dicit. uide Ammonium in differentijs & Suidã. Vtitur infra Athenæus libro eodem.

εἰς ὑπόλογον.73.25.) Vt autem qui ſtipendia faciunt in Gręcia æra merere ſolent, ſic iſti à rege accipiũt uictum, qui in ſtipendia cedit & imputatur. Budæus.

ὁ δὲ μέγας ἀλέξανδρος.73.39.) Vertit & expendit diligẽter locũ hunc Bud. li. 3. de aſſe.

ἄυταμνος.75.3.) Non Autamnum, ſed Attaginum Herodotus uocat.

περίκομμα.75.15) genus eſt edulij Budæo.

ἀπομαγδαλίαν. 75.20.) Vide prouerbio, Canis uiuens è magdalia.

ὧν τῇ χειαβάθῃ.74.40.) Leonicenus lib. 2. c. 90. de uaria hiſto. uertit. Cũ per omnia diſcumbentium triclinia foliorum paſſim aceirui, cubiti mẽſura pauimentis undequaque omnibus extarent. Legendum igitur forſan, ὧν πήχει βάθη.

καταμισθοφορῶν. 84. 12.) ἀντὶ τοῦ εἰς μισθὸν στρατιωτῶν καταδαπανᾶσθαι.

IN LIBRO V.

παραγνέρας.95.32.) id eſt uenuſtè ſermonẽ excipiens & interfatus, hoc eſt ſermonem medium intercipiens, & uerba ſua interſerens & ueluti intercalans. Bud.

δυροσιλογῶν καὶ φιλοτεχνῶν.97.16) hoc eſt de arte diſſerens & uerba funditans. Bud.

τήβεννον.97.20) togã. uide Bayf. de re ueſt.

ἐφαπτίδας. 97.50.) Omnes autem cõmemorati equites, purpureas induti chlamydes erant. Nonnulli uerò auro etiam interpollatas, animaliũq́ diuerſorũ figuris contextas habebãt ueſtes &c. Leonicus. li. 2. c. 9.

θεωρία δὲ βραχὺ λείπουσαι τριακοσίων 98.1) Locus eſt

cus est corruptus, forsan legēdum θεωριαί. Leonicus enim ita uertit: & trecenta uariorum ferculorum spectacula.

τὴν θαλάμηγον.103.9) Vide Bu.li.5.de asse.

ἐρυθροῦ χαλκοῦ.103.27.) us Kupffer im feur uergult.

γαβινιακὸν πόλεμον. 104.8.) Bellum intelligit, quo Ptolemæus restitutus est, de quo in primo epist.famil.Cic.

σαμῖνες.104.19.) assamenta uertit Budæus.

ἀχραδινήν.104.49) Vide Stephanum, loci meminit subinde Liuius de bello Punico.

λυσιωδοῦ.106.42) λυσιωδὸν Bacchanaliū cantorē uertit Guarin. apud Plut. in Sylla.

παρέγγραφος. 102.6.) Factitius ciuis & ascriptitius, & quolibet modo ciuitatē adeptus. Budæus.

παραβάλλων τὼ ὀφθαλμώ.109.19.) id est solus Socrates cōstiterat, prę insolentia limis oculis toruisq; aspiciens. Id quod sumptum ex Aristoph.nubib. Vide Bud.in comment.

εἰ τὸ μέσον κτήσαιο.110.49.) locus explicatur prouerbio, Vtinā mihi contingāt, quę sunt inter Corinthum.

μονοσύλλαβοι.112.22) Ita grammatici contemptus gratia uocantur, quod in angulis latitent bombycum more, quodq; de minutijs uocabulorum tractent. Vide prouerb. Omnis herus seruo monosyllabus.

IN LIBRO VI.

Βραύρων δῆμος τῆς ἀττικῆς, ἀπὸ Βραύρωνος ἥρωος ἀφ᾽ οὗ καὶ Βραυρωνία ἡ ἄρτεμις. Steph.112.44.

ἀποστραφέντι.) auerso, ne lapidescā.113.26.

τάρων.) pro τεττάρων.113.32.

αὐτῶ καταβαλῆς.113.44.) Eras. αὐτοῦ legēdū putat, uide ꝓuerb. Hic Rhodus, hic saltus.

νεκρῶν ἀναίρεσιν.114.5) ἀναιρεῖσθαι τοὺς νεκροὺς est occisorū cadauera sepelire. Vide Bud.

τοῦτο νομιμόν ἐστι.115.1.) Vertit elegāter hos Diphili uersus Eras. prouerb. ꝓteruiā facit.

πλουταλαζόνα.116.14) hoc est diuitiarū ostentatorē. Vide ꝓuerb. Messe tenus ꝓpria uiue.

εἰσεκώμασε.116.47.) Significat hoc uerbū τὸ κακῶς εἰσέρχεσθαι. Vide Bud.in comment.

καὶ πάντα ἐπαινεῖν.120.41.) Eadem Iuuenalis Satyra 3. Laudare paratus, Si bene ructauit, si rectum minxit. & c.

καρυάτιδες. 121.31.) Vnde caryatides columnæ dictæ. Lege Vitruuium. lib 1. ca.1.

φιλόξενος.121.32) Vide prouerbio, Inter indoctos etiam Corydus sonat.

οἱ δὲ λημαργοῦντες.126.2.) Lege Eras. prouerbium, In ostio formosus.

οὐχ οἱ μὲν ξυρούμενοι.131.7.) Legendum uidetur, καὶ οἱ μὲν ξυρούμενοι καὶ λεαινόμενοι διατελοῦν ἁβροὶ ὄντες. (sunt.

μανῆς ὁτεσάκις. 132.21.) Seruilia nomina

ἀσυμφώνους. 133.16.) Sic & Cato senior apud Plutarch. operā dabat, ut mutuæ semper inter seruos seditiones essent, quod illorū uoluntatē animorūq; cōsensum & suspectū haberet, & maiorē in modū formidaret.

κοχυδοῦντες.135.31) κοχυδεῖν, ὑπερχεῖν. Hesy.

ἐκφατνίσματα.136.3) Apud Hesych. mendosè legitur ἐκφαντίσματα. Sunt autem eodem authore τὰ ἐκβαλλόμενα, ὅτε καθαίρωσι τὰς φάτνας.

ἴσχυν φυτίθησιν.135.51.) Alludit ad illud Socrat. Edendū ut uiuas, nō uiuendū ut edas.

χοινικομέτρας. 136. 53.) Vide prouerbio, Chœnici ne insideas.

εὐεργετουμένων,183.17) ab ijs, quibus cū commode egerat: quos commodis affecerat, & qui ei erant obnoxij. Budæus.

εὐκαιρούμενοι.138.30) qui maximè copiosissimi rebus ad uitam necessarijs erāt, tamen liberos abstemios alebāt: uel qui loca maximè opportuna colebant ad quærenda uitę necessaria, & quibus abunde uacabat uitæ necessaria comparare. Budæus.

IN LIBRO VII.

ἵππον θεσσαλικήν.140.17.) Oraculum hoc datū est Aeginensib. quinā Gręcorū essent præstantissimi, rogantibus. Vide prouerb. Megarenses neq; tertij, neq; quarti.

τὰς γὰρ ἡδονὰς ὅταν προδῶσιν.141.5.) Quā deprauata sint exempla librorū edita, præter infinita testimonia uel locus iste probat, emendatus & explicatus ab eruditissimo uiro Ioachimo Camerario, in scholijs quibus Sophoclis Antigonen illustrauit. Repetuntur ijdem uersus infra libro 12.

μεταθέμενος.141.39.) Sic & cognominatū hunc Dionysiū in uita Zenonis testat̃ Laër.

ὥρην ἐρᾶν.141.41) uide ꝓuer. Malū est bonū.

καὶ θεμίσων τὰ ἀντιόχου παιδικά.145.29) hoc est Themison Antiochi delitiæ. Vide Bud.

ἢ ἐς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον.) Vel in cubilibus, uel in figulino uertit Gaza.

μεγαλόχας.157.39) paulò aliter infra leguntur uersus isti folio.163.33.

θύω θυώνως.162.1) Hic legendū opinor, θύννον ἀντὶ τοῦ θύειν, ἐστὶ γὰρ ὁρμητικός. & c.

IN LIBRO VIII.

ὗς δείπνων.165.13.) hoc est centenę librę carniū suillarū emebant̃ plus minus batzijs.11.

ὡς βυρισάδην.174.9 hoc facetè dictū, quia

paulo obscurius, aut deprauatũ græcè extat, ex Erasmo latinum uersum adijcere libuit. Stratonicus nauigarat in Pontum ad regem Berisadem, ubi diu moratus, uoluit illinc in Greciam aufugere, cum id rex non uideretur passurus: bene, inqt Stratonicus, cogitas ò rex, qui statueris hic manere.

ὡς ὁ λεὼς ἐπεσημήνατο.174.28) postquã nemo acclamauit, populariter applausit, secundo rumore probauit. Vide Bud.

αὔδεις ἔφη δοκῶ.174.37. Id latinè, inquit, Eras. reddi nõ potest, locus est ex amphibologia. δοκῶ sonat trabi, si subscribas iota, & sine hac sonat, opinor: nisi forte δοκὼ legendũ acuto accentu, ut intelligas, trabes sunt.

οὐκ ἔχεις ἀλλ' ἔχει.174.44) Non habes sed haberis. Significabat illũ discipulũ potius esse q̃ magistrum, aut chorũ ipso doctiorẽ esse.

πυνθανόμενος δ' ἐν ἰλίῳ.174.45.) Locum hunc non uacare mendo putat Eras. prouerb. Semper Ilio mala.

ἐντεχιούντι.174.50.) legendum ἐντυχόντι. Eras. uertit. Cum forte uenisset Miletum, quæ tum à conuenis habitabatur.

εἰς μακεδονίαν ἔφη.157.2) Pro eo quod alij dicũt εἰς μακαρίαν, si cui precãtur exitiũ. Obiter notauit & Macedonicę gentis barbariẽ.

τοῦ δὲ βαλανέως ἐν καρδίᾳ.175.15.) Erasmus in Archadia uertit: quanquam Stephano Cardia urbs sit in Cherroneso Thraciæ.

Τιμόθεος δ' ὁ νόμους.175.27) Locũ captauit ex ambiguo uocis: νόμος enĩ Grecis & legẽ sonat, & modulos cantionis. Itaque periculosum est regem uincere.

ἐκ γῆς σιβόρας.180.37) Vide prouerbium, Perdidisti uinum, infusa aqua.

σωυθιασῶται.) Alciatus. 181. 1.

ἔρανος.) Vide Bud. 180.50

IN LIBRO IX.

πασὸν καυλωτόν.184.42.) hoc est interprete Hermolao, uulsile, surculosum, populare, candidum.

κιττῆσαι γυθυλλίδος.185.21.) eo quod capitatum porrum in malacia prægnans concupisset. Vide Hermol. in corol.

ἄπεκτον.186.43.) Meminit & li. 1. ex Philochoro. ἄπεκτον autem ἀπὸ τοῦ πέκειν τουτέστι κτενίζειν dicitur.

τῶν περιφερομένων.189.1.) Alibi usurpat uerbum περιφερομένων, sed pro eodem. De quare uide Budæum in commentarijs.

ἵνα μὴ ὁ αὐλητής.189.10.) Vide prouerbio Tibicen uapulat.

ἐς τὰς πύλας.192.19.) Eras. prouerb. Malis ter mala. ὕλας legisse uidet Nicol. Leon. li. 3. de uaria historia, Thermopylas uertit.

κάπτων δὲ πίνει.192.35.) hoc est, ut Plinius uertit, morsu bibit Porphyrio.

θύειν τῷ ἡρακλεῖ ὄρτυγας. 194. 41.) Vide prouerbium, Coturnix Herculem.

λαμυριτούσης.196.8.) ἁλμυριτούσης legendũ ex Gazæ uersione, & Aeliani interprete.

αἲξ οὐρανία.) Vide prouerbio, Capram cœlestem orientem conspexerunt.

IN LIBRO X.

καὶ θύσαι αὐτὸν ἑκατόμβην.207.11.) Cic. li. 3. de natura deorum: Quanquam inquit Pythagoras, cum in geometria quiddã noui inuenisset, Musis bouem immolasse dicit. Apud Vitruu. li. 9. c. 2. extat hoc Pythagorę inuentum, non tam descriptũ quã, depictũ.

οὓς δ' οὐκ ἂν εἴλετο.210.5.) Vide prouerbio Atheniensium inconsulta temeritas.

ποτήριον δίχουν.214.14.) Poculum bicongium uertit Budæus libro 5. de asse, ubi de uinositate & morte Alexandri.

γυῶνις.214.41.) ἀνδρόγυνος μαλακός. Suid.

ὑπὸ τοῦ ψύχους.215.46) Vide Aristotelem problemate 20. sectionis primæ.

αἰγοσθενεῖ.217.45) αἰγόσθενα πόλις μεγαρίδος Steph. atq; huic forsan uino cognomen.

ὅτι ψευδεῖς δόξαι. 220. 18.) Vide prouerbio, In uino ueritas.

IN LIBRO XI.

ἀμόργιον. 227.14.) ἀμοργός insula, patria Simonidis Iambographi. Stephan. & Suidæ.

ἀπεστρωμένοι τῆς ἀληθείας.229.24.) hoc est longius à ueritate auersi & aberrantes. Bud.

ἐπιθέσθαι. 229.44.) mandare, iniungere pro uinciam, hoc est, οὐκ ηὐλαβήσατο ἐπισκῆψαι τοῖς προσήκουσι. Bud.

ἐρύθια.231.42.) νῆσος γηρυόνου ἐν τῷ ὠκεανῷ. Stephan.

δημιόπρατα.235.3.) ἃ ὁ δῆμος πιπράσκει. τὰ δημοσίᾳ πιπρασκόμενα ἐκ δημεύσεως. Suid.

IN LIBRO XII.

καί τοι Σοφοκλῆς.251.9.) Bene Sophocles respondit, cũ ex eo quidã iã effœto ætate quæreret, uteretur ne rebus uenereis: dij, inquit, meliora, libenter uerò istinc sicut à domino agresto ac furioso profugi. Cic. de senect.

συστέλλοντες.252.21.) demisso animo & deiectis spiritibus sunt. Bud.

σκιατραφεῖς.254.15.) uerbum dicitur περὶ τῶν ἡδυπαθούντων, ἤτοι qui delicijs umbraculorum assueti, aduri à sole nolunt. Bud.

οὐ μόνον Λυδῶν γυναῖκες ἄφετοι. 254. 24.)

Nec

Necuerò Lydorum tantū fœminæ sine custodia agentes, Veneriq́ omniū obuię, sed etiā Locrensiū ac Cyprum incolentiū: deniq́ omniū, ut semel dicā, fœminæ quibus mos est puellas suas Veneri meretrici, prostitutæq́ consecrare, monumentum esse uidentur cuiusdam iniuriæ reuera perpetratæ, ob quam nunc pœnas pendunt. Budæus. Vide Herodot. lib. 1.

μασανάσσης ὁ τῶν. 256.21.) Idem dixisse Cæsarem Plutarchus refert initio Periclis.

βουλόμενον γὰρ συβαρίζ. 256.33.) Lege Eras. prouerb. qui mori nolit ante tempus, & Sybaritica calamitas.

ἰδιόστολον πλοῖον dicitur 257.8.) quod sibi soli quis conduxit. Budæus.

προσδιεστειλάμην. 257.11.) hoc est διωμολογησάμην, προσδιωρισάμην, nominatim excepi, stipulatione caui. Bud.

περιφόρητος. 263.47.) quasi circumlatilis, Hermol. interprete cognominatus est. Vide prouerbio, Versatilis Artemon.

ἀλευάδαι οἱ ἐν λαρίσσῃ τῆς θετταλίας εὐγενέστατοι. 264.4 Suida.

εἰς τοσοῦτον αὐτὸν περιέστησεν. 265.36.) hoc est usq́ adeo hominis fortunam circumegit in contrarium uita uoluptuaria. Bud.

ἀγκῶνι γλυκεῖ. 267.36.) Vide prouerbium dulcis cubitus.

μητραγυρτῶν. 268.9.) Sunt autem μητραγύρται qui stipem cogebant matri deorum tympana gestantes. Bud.

περιυβρισθείς. 268.25.) hoc est omni genere iniuriæ affectus. Bud.

ἐπεισεκώμασεν. 270.34) id est inter uirtutes sese intulerunt: eodē nomine dignatæ sunt, Quod inuidiosè prolatū est sub persona uoluptatibus patrocinantis. Bud.

θρακοφοίτης. 327.18.) legatos opinor notat, q̃ subinde Athenis in Thraciā cōmeabant.

διὰ τὸ φιλύρας. 273.26.) hoc est tā gracilis fuisse dicitur, ut tiliaceis asseribus corpori circundatis, imbecillitatē suam fulciret. Sic enim uertit Hermol. in corol. apud quē pro tiliaceis perperam legitur tineaceis.

IN LIBRO XIII.

ὦ ἄνδρες δικασταί. 303.11.) Explicat locum hunc Budæus libro 1. assis, ubi de usuris.

IN LIBRO XIIII.

καὶ κίων ἢ βάβυς. 319.13.) Erasmus legendum putat κάκιον βάβυς &c. Vide prouerbio, Peius Babys canit.

ANNOTATIONVM FINIS.

INDEX RERVM ET VOCVM GRAECVS.

Βρύσαι.

d ἔλινος.

ἵππος.

Λ

Λ Α καὶ λη desinentia nomina. 152.30

λίτα.

 ὀλοφυρ-

Π

πρόπολος.

φώτιγξ.

INDEX LATINVS QVO

facilius singula, siqua fortè sunt, quibus Græca minus in hoc genere satisfecerint, quæri & inueniri possunt.

B

C

cęclus

D

E

gryllion

magas

parmeniscus

pudoris.

X

Z

FINIS

IOANNES VALDERVS STVDIOSIS S.

Etsi maxima pars eorum quæ sequuntur eiusmodi sunt, ut uariam potius lectionē cuiusq; iudicio relictam, quàm aliquam meam negligentiam ostendere debeant: quādo tamen semel omnia me studiorum causa facturum constitui, nolui quicquam, quod mei officij esse uel minimè duxi, præterire. Itaque si fortè leuiora aliqua, neque magnopere animaduersione digna, notata hic descriptaq; fuerint, in eam partem accipi uelim, ut intelligas quàm mihi curæ fuerit, quo hic scriptor, quàm fieri potest, maximè castigatus & expeditus ad manus studiosorum perueniret: simul & quāti negotij sit Augiæ stabulum purgare. De obtrectatoribus nihil laboro: literarum studia quantum possum cupio iuuare, nulla præmia magis expectans, quàm si hunc meum animum bonis perspectum probatumq; iri cognouero. Valete.

Pagina 1. linea 18. ἐπιλείποι. 23. καὶ πάσης. 26. ἰάμβων. 29. ὑπερηκοντικότες. 36. μήτρα κεῖται. 40. παρ' ᾧ Ἀλκείδης. 50. ὥσπερ. 52. ἐισία. Pagina 2. lin. 5. εἶναι ἱεροεργιῶν. 11. Εὐκλείδην. 21. μηδὲν. τοὺτους. 33. πιεῖν. 35. Γέλας. 39. ἑλικτά. 40. ὠνθυλευμένην. σοφὴ. ἀπ' ἐμοῦ. 48. Μαντινικήν. 51. ταῦτα. Pag. 3. lin. 2. ἀρχὴ, Ἱσορίης. πάσῃ, 3. ῥαπίζῃ. 10. ἡρακλεώτης. 11. παρῳδός. 14. ὀψαρτυσία. 15. θώνον. ἐπὶ θώνον; 16. κράτισον. 19. Οἶμαι. 20. καταπνεύσῃ. 21 λήψῃ. 31. τεμαχίοις. 35. ἀνακάψαντα. 39. πωλῇ. Ἐρύξιδος. 53. φανίας. Pagin. 4. linea 8. & 9. κύκλωπα. 10. πλουσιώτατος, τρυφητής. 29. τοῦτ' ἐσί; 30. δοῦς. 31. δώδεκα. ἔκλυσε. 34. ἐπεισπλαίοντος. 35. λυπράν. 36. Μυκωνίου. 38. χαλίκρητον. ἐσήνεγκας. 42. λογίζομαι Μεγάλους. 44. ἥκειν. 46. φησίν. Ἀσύμβολον. 51. παλαιοῖς. 52. ἐμέ. Ἀμειψίας, μονόφαγε. τοιχωρύχε. περὶ. Pagina 5. linea 12. παρὰ τῇ. 17. παρὰ πολλοῖς. 18. πρὸ τῶ. 30 ἀπολαύοντας. 38. καθήμενος. 39. λέγων τὸν. Pag. 6. lin. 14. ὀδυσσεύς. ἐντύνονται ἄριστον ἅμ' ἠοῖ κειαμένω. 15. ἐσυμένως. 24. δειπνήσας. 27. εὐθύς. 29. Μέντῃ. 30. παρακειμένων ξεσή. 31. δαίνυσθαι. 36. τῶν δὲ. 43. δατεῖσθαι, οὐ. 44. ἐπισεύεις. Pag. 7. lin. 1. κωύεσιν. 6. θρινάκιαν. 7. ἄγκισρα. 9. ἰχθῦσι. 14. Βυζαντίου. 22. Ποντονόμῳ. 25. ῥα οἱ γέρας. 26. δεῖπαι. 27. ἔδρῃ καὶ κρέασιν. 30. ἀποπροταμὼν. 37. ἀείδων. 46. πολίτιδι. 52. ἐκαλεῖτο. Pag. 8. lin. 3. ἐκαλεῖτο. 15. κοῦροι. 16. εὐκαίρουν. 47. Ἀππίων. 48. ἰθακησίε. Pag. 9. lin. 2. ψαύσαι. 7. αὐτμὴ. 11. Ἐρρίψεν. 14. καταγνυτο. 15. ὕπο. 18. τοὐξεύρημα. 33. Μεγαπένθης. 38. ἠδὲ. 39. μύρον. 48. εἰσάγει. Pag. 10. linea 3. βοῶσι. 5. ἔπλωες. 11. Πολέμων. 13. ὀρχησής. 20. σκηνὴν. 28. ὑποζωννύμενος οἶνον. 34. Ἀντιοχέων. 52. Θάμυριν. Pag. 11. lin. 9. σκώπτει. 26. Τέλεσις ἢ Τελεσῆς. Pag. 12. lin. 4. οὗτος. 5. ὀλιγωρεῖν. 6. Κρατῖνος. 18. Εὐριπίδης κύκλωπι. 29. δαίεσθαι. 31. αἰγανέῃσι. 37. ἀπεσκληρυμένα. 44. ἐπὰν ἔλθωσιν. Pag. 13. lin. 6. εἶδον. 16. ἀνακύπτειν. Pag. 14. lin. 21. παρέχουσι. 31. σικελῆς ἐσι. 32. dele εἰς. 35. ὅτις. 39. μεγαρικά. 43. Ἴασι. 49. ἐγγράφων. πράμνιον. Pag. 15. lin. 5. ὁπόταν. 9. ἥσσων πολλῷ. 12. ἑτέρου abundat. 13. βοτρυοσαγῆ. 20. δὴ. 25. τῇ ἀμπέλῳ. 50. τοῖς. 52. εὐβοϊκοῦ δὲ, 53. Ἀρχίλοχος. Pag. 16. lin. 2. ὁδοιπόροις. 6. χώραν. 8. Πόλιν. 11. Ἀνθηδόνα. 37. ἄτοπος. 39. ὅτ' οὐ. λεύκης. 51. πεφυκὼς. Pag. 17. lin. 3. μαλακτικός. 4. ὁ δ' αὐτόκρατος τῇ χρείᾳ ἐσί. κοινῶς δ' ὁ χῖος, 6. κεχρονικῶς. 7. εὐανάδοτος. 13. θαλασσίοις. 14. ἱκανωτέραν ἀπιώτατα. 33. κενοὺς. 34. εὑρίσκουσιν. πεπληρωμένους. 42. προσλαμβάνουσι. 49. ἐντράγετε, 54. ὀδμὴν. Pag. 18. lin. 7. εὐρεθεῖσαι, φησὶ καὶ. 13. πίησθα. 15. ἀποσκεδάσαι. 16. φρονεῖν. 20. ἥδισον. 28. φρονοῦσι. 32. ἔνναιος. 40. παρακμάζοντα. 43. ἂν ἐς ἄνδρας. 44. ἐτίναξε. 46. ἱλαροὺς. 48. Ἐν. 49. Πίνειν. μὴ δὲ. 50. ἥτε. 52. Πινόμενος. Pag. 19. lin. 4. συναθροιζομένων. 8. εἰς τῶν. 17. ἀρχαῖον. 46. Ἀλκμάν. 47. Ἑρμᾶς. 53. μέγας ἵππος. Pag. 20. lin. 6. ἠγοράασθε. 22. βεβαίως. 27. ὄντας εὐσεβεσέρους. 38. θειότατος. Pag. 21. lin. 6. φυτῶν ἐνιαχοῦ. 9. ὅλους. 13. δ' αὐτὸ. 17. πάχον. 20. ἡσυχῇ. 23. ὀμβρίων βελτίω. 51. γίνεσθαι. Pag. 22. lin. 1. μιλήτῳ. 8. ὥσπερ. 11. τὸ φρονεῖν. 13. Ἀντιφάνης. 14. κήρυκι. 20. ἐσθῆτας. 30. ἁλμυράς. 32. ἀναδημαϊκός. 39. ποτοῦ. 45. παρὰ Σούσοις. Pag. 23. lin. 3. ἐπιτεταμένως. 5. ἱδρῶτας. 14. ἔντερον. 23. θερμαινόμενον. 28. ὄντως οὐδ' ἥτις. 35. Εὐήνωρ. 39. ἀβδηρίτην. αὐτὸν. Pag. 24. lin. 2. πεινῶσι. μονοσιτῶν. 15. Ἀμφὶς. οὐχ'. 17. αἴρου. 20. κατάκειται. 32. ὑποσρωννύειν. 33. ψυχαγωγήσων. 39. ἀργυρόποδα. Pag. 25. lin. 11. ἡ σπλὴν. 20. Ἀραρὼς. 37. πλέον. κεφαλαλγής. 42. Βυζάντιος. Pag. 26. lin. 1. ψυχρὸν καὶ. 4. ἀνήρ. 17. ἐκτινάσσει. 24. Εὔβουλος. Pag. 27. lin. 2. ἐμπλεκόμενα τοῖς. 11. φυσωδέσερα. 17. εὐχυλώτερα. 50. σμηκτικοί. Pag. 28. lin. 17. ποτισθέντας. 18. φασήλους. Pagina 29. lin. 4. μνησίθεος. 10. προγεύνεται Ἀναξανδρίδης, 22. Ἔριφος. 24. τάων. 40. δὲ Καλλιμάχιος. 53. ἡ κάθεφθος. Pag. 30. lin. 41 ἐλαίης. Pag. 31. lin. 7. δεῖ. 25. αἰγιαλοῖς. ὕπαμμος. Pag. 32. lin. 26. ἄσπετος. 43. ἰπάδα. Pag. 34. lin. 20. Ἀμειψίας. 27. περικάρπιον. 35. εὐεκκριτώτερος. 36. Σφάττις. 50. περιτίθημι. 53. Ἱππώνακτα. Pagina 35. lin. 2. Πυθαγορείων. 18. Ἀρκανίαν. 43. Φιλήτας. Pag. 36. linea 3. ἀναβάσεως. 13. κιβώρια. 26. τελεοκαρπεῖ. 29. εἰσὶ δύσπεπτοι, ὀλιγοτρόφοι. 45. ηὐξύνθη σικυὸς. 46. γαίης. Pag. 37. lin. 44. γεωργικῷ. Pagina 38. lin. 8. προικιζομένης ἱματιοπώλιδος. 19. ἐκάλεσεν. 44. αἰτιῶν. Pag. 39. lin. 1. φυτῶν. 7. βλάσην. 9. ὄλισθοφόρον. 16. ὑποδέξασθαι. 23. Ἀγαθῆνης. Pag. 4. lin. 10. Κάνθαρος. 11. κυδώνια. 29. Θησεῖ. Ἀνδροτίων. 35. Διονυσίοιο. Pag. 42, lin. 4. Λιβύης. 5. Λίβυσι. 31. μεγέθους. 34. γενῇ. 49. ἔδωκεν. Pag. 43. lin. 48. ἐντίκοπα. Pag. 44. lin. 7. ἐρασισράτειος. Pag. 46. lin. 19. βρυσσῶν. 49. ἐσερημέναι. Pag. 47. lin. 40. εὐμεγέθη. Pag. 48. lin. 26. Καμψοῖ. 29. χορδῆς. 33. Στησίχορος. 49. ἐκφαντίδης. γενῇ. Pag. 49. lin. 30. τοῦ καταπρίβεις. 44. σύ ἔφασκον. Pag. 50. lin. 9. τὸ ἀκόντιον. 26. Αἰσχύλος, τὸν. 51. ἔχω σοι. ἔννηφε, τιὼ. Pag. 51. lin. 15. σαὐ ὀπῷ. 29. Ἐμπίνοντι. 31. ἁπαλὸν. Ὠρει. τούτων. 33. ἐγὼ. 51. σαφὲς. Pag. 52. lin. 29. ἑώρακας. 44. γασρολογίαν. Pag. 53. lin. 7. ἰχθύς τις ἑάνηται. 17. ἔχουσαι. 22. διουρητικὰ. 37. καθῆκα. 42. τηθὰς. καρίδα. Καλλιάρχῳ. 50. ὀσρακοδέρμων. 51. μείζων. Pag. 54. lin. 7. λέγε. 8. ὅς, ἐὰν. 17. πρῶτον. παρὰ Νηρεῖ. 50. ἐχθρὸς Μυρτίλος. Pag. 55. lin. 1. παρὰ τοῦ. παρ' ἄλλῳ. 5. Πυθαγόρας. 12. παρὰ Συρακουσίοις. 22. καταμαθὼν. ἐπινιτῶν. Pag. 56. lin. 1. Κωμῳδοποιός. 11. ἐν αὐγῇ. 22. Βλαῖσος. 26. τοὐπίβλημα ἐπεὶ περικρέθη. 27. πρὸ Ἴωσιν. 35. ἠϋκόμοιο. 38. Ἑρμῆς. 46. λέγει δ' οὕτως. Pag. 57. lin. 1. ὀψοποιίαν. 13. παρὰ πολλοῖς. 17. παρὰ δὲ. 49. ἀσήσου. 52. Δαναΐσι. Pag. 58. lin. 51. φυγὸν. Pag. 59. lin. 9 εὐεκκρίτους. 19. παρὰ Κράτητι. 42. Εὐθύδημος. 51. μεγέθεσιν. Pag. 60. lin. 11. ἴσρος. 14. παρὰ γὰρ. 24. ἐννάτῃ. 39. ἡρακλείδης. 40. εἰθισμένας. Pag. 61. lin. 20. γλυκὺ. Pag. 62. lin. 6. Σοφοκλῆς. 15. μεγίσην. Pag. 63. lin. 12. γάρ τις ἔστ. 30. ἐμοί. 33. θαυμάσιε. ὁ. 47. πάντα πανταχοῦ. Pag. 64. lin. 17. ἐδεσμάτων. 39. χρυσῇ, πέντε χρυσῶν ἑκάσῃ. Pag. 65. lin. 3. πλήρη ὄσαν. 23. Κάρανος. 28. καὶ τοιαῦτα. Pag. 66. lin. 10. λαμπρότερον. 43. τροφωνίῳ. 49. ἀνασομωτικά. 51. δρυπετεῖς. Pag. 67. lin. 3. μνημονεύει. 29. ἀνευρηκὼς. Εὐριπίδης. Pag. 68. lin. 2. ἰχθύς. 12. ἄλλο ἰδέσθαι. εἰσῆλθε. 45. συντρέχουσιν. Pag. 70. lin. 4. ἀρχαϊκὴν. 12. τελύπας. 16. ὀρθραγορίσκοι. Pag. 71. lin. 6. ἴδωσι. 52. προσειληφυῖα. Pag. 72. lin. 19. εὐδαίμονες. 22. καλοῖσι. 26. ἂν ἀδῇ. Pag. 73. lin. 3. ἔχοντες. 19. σρουθοὶ. 28. ἐπιμελούμενος. 39. Ἀλέξανδρος. 52. πόπανον. 53. θεοῖς ἐπιθέντες. Pag. 74. lin. 1. κυθήριος. 15. θερμὸν. 21. ἰόντες. 24. ἐπεισῆλθε. 30. τοῦ βασιλικὸν. 33. ἐκπλαγέντος. 35. ἐδωρήσατο. 36. ἐφ' ἧ. 43. νεβρίδας. 45. συνηθροισμένων. 47. Γάϊος. 48. ὠνομάζετο. 51. Ἀλέξανδρον. Pag. 75. lin. 2. εἰσίασε. 3. περσῶν Αὐταμνος. 46. φιλανθρώπως. 49. θέλεις. Pagina 76. lin. 7. πλείους ἔτι, καθὼς. 14. μεταλάβωσι τῶν πρασκευασθέντων. Θρακίων ἢ. 17. ζυμῆται. 27. οὖν ἂν ἐθέλῃς. οὕτως. Pag. 77. lin. 21. διέῤῥιψεν. 25. Ἀντιόχου. 31. ἡρακλεωτικὴ. διοινοχοεῖται. 34. ἀργυρᾶ. 38. ἐγγυθήκαις. 48. φιλοσόφων. 49. ἑαυτοῦ. Pag. 78. lin. 14. μαντινεία. 31. ἀπαγγέλλοντός μου. 52. ἁμάξαις. διονύσια. Pag. 79. lin. 12. ὑπεροχὴν, Ῥοφεῖν φακῆ. 37. μένουσιν. 40. πεπεισμένους. 44. ὀργεῖς ἢ καὶ σκληρότητος καὶ πολλῆς. 47. βαθείας. 51. συμπαρακληθέντα. 53. τρεῖς. Pag. 80. lin. 9. ὁ χαρίεις. 24. ἀνθρώπων. Pag. 81. lin. 3. κόγχῳ. 4. οἶζυς. 7. λαρήνσιος. 17. κωμικῷ. 22. Διαλεκτικὸς. 33. Πυθαγορείων. 35. καθαρός. Pag. 82. lin. 28. κρείσσων. Βάτων. 45. προσποιηθέντος. Pag. 83. lin. 2. αἰτήσας. 5. οὕτως. 34. εἴρηκεν.

40.πυγὸς. Pag.84.lin.9.τελευταῖον.21.κάκιστος.34.διὰ ἀσωτίαν.40.ἔχειν.41.κελευόντων.51.κατημένοι. Pag.85.lin.27.Σφάττεσθαι.
30.θυίαν.51.παννυχίδι. Pag.86. lin.7.ἀλμάδας.8. διάφοροί τινες.13.στρούκτρα.23.οὕτως.Παραγοράζειν.οἱ ἐπὶ τῶν.33.βάλλεσθαι.43.δημιουργοὺς.
Pag.87.lin.4.Πανύασιν.20.Ηριναίους.38.στέγην.49.ἡ ὕδραυλις. Pag.88.lin.7.Θαΐδα.10.ἔνδατα καὶ κάθαπτα.116.γίγγρας.
26.ἄρθροις.42.ἤχησε.51.καλαμαύλης,σαφῶς παρίσκοιν Ηδύλος.dele ἤ. Pag.89. lin.1.σκίρπαλον.10.οἵ τινες. Pag.90.lin.6.καλουμένων.8.ἐπί τε.9.τῶν περὶ.36.ποσότητος. Pag.91.lin.13.ἱμερόεντα.52.ἔντατον. Pag.92.lin.47.Θηβαίους. Pag.94.lin.11.τὴν.13.διασύρειν.15.Δημοχάρης. Pag.96.lin.31.ἐχρῶντο. Pag.97. lin.36.γλισχρότητα. Pag.98.lin.1.εὐτραφεῖς.θεωρίαι. 5.μῦθοι.13.μονομαχιῶν.46.κηπεύοντας.48.ἄλλο. Pa.99.li.1.χρυσοϋφεῖς.12.παρετίθησαν.50.κασίας.Pa.100.li.10.Σεληνῶος.50.ἡ περιέχει. Pag.101.li.
16.δικτιλίους.18.δικτίλιοι.22.ἄρκτος. Pa.102.li.7.ἔχουσα. Pa.103.li.42.οἰκεῖα. Pag.104.li.2.καταπεπληγμένος.42.μεγέθει. Pag.106.
lin.9.Φλιοῦντι. Pag.107.lin.11.παρὰ τῷ.21.παρὰ Μιθριδάτῃ. Pag.109.li.19.Λοκρῶν. Pag.112.lin.17.τὴν Ῥώμην. Pag.114.lin.
23.σύγκρισιν.24.εἰσὶν οἱ Σκύθαι. Pag.115.li.10.βέλτιστε.13.δὶ ὑμᾶς.19.Ὀδυσσεία.25.Μεγαλειότητ. Pag.116. lin.47.παρὰ τοῖς. Pag.117.
lin.26.Ελεύσ. Pag.118.lin.5.Ἐφόρων. Pag.119.lin.6.πίνει τὸν βίον.αὐτὸ δὲ ποιεῖ. Pag.121.lin.1.παρασιτικῆς.5.πηγῆς ἐστιν ὦ γλυκεῖα.
22.ἀπαρνοῦμαι. Pag.125.lin.15.πλείους.19.καλέσαι. Pag.126.lin.53. ἀνακοινούμενον. Pag.127. lin. 36.ταύτην ὅσις Pag.128.
lin.14.ὀλιγοχρόνιος. Pag.129.lin.45.διαμάρτοι. Pag.130. lin.24.περιπορφύρους. Pag.13..lin.2. Διονύσιος. Pag.132.lin. 2. πάμπαν καλεῖσθαι. Pag.133.lin.8.ἔχοι.τὸ Θετταλῶν.35.ἐπ᾽ αὐτὴν.51.εἶτ᾽ (ἐκήρυξε.52.μίσαντι) οὗτος. Pag.134.lin.33. λέκιθον προπορευομένην.43.διακονήσει.45.ποῦ ᾽σθ᾽. Pag.135.lin.16. Αὐταῖσι.28.φάγοι τι.33.ἀμητίσκον.34.λεβιοπολφ ἀνεμώναις.35.ἀναβράσοις.36.Μεγαλεῦς.38.σειρῆσιν.46.ἐμνήσθη.ταῦτα. Pag.136.lin.16.λουσάμενοι.23.πηγέσας,καὶ κάρας φησὶ τοῖς.25.εἱλώτων. Pag.137.lin.20.μέθρια.44.ἄρχησα.45.παρὰ γουῦ.46.παρὰ Σαυνιτῶν.παρὰ δὲ Ἰβήρων.49.παρὰ τῶν ἐναντίων.51.λιτὴ δίαιτα. Pag.138. lin.10.οἰκίας.15.
παρὰ τῶν. 16.παρὰ τῶν. 17.παρὰ τῶν εὐεργετουμένων.34.κέκτηται.43.παρὰ τίνι. Pag.139.lin.29.ἡ παρὰ τὸ. Pag.140.lin.6.διάκμεναι.30.οἱ γὰρ τὰς. Pag.141. lin.21.ἡ τανυοῦ. 46.ἀλφησικὸν. Pag.142.lin.2.τοῦ Ἀνανίου. 29.παρανομεῖτε.46.καί κε λίνα. Pag. 144.
lin.49.εὐημερεῖν. Pag.145.lin.3.βόρβορον.13.τυραννήσας.22.ἐπέσεισεν ὁ Φίλιππος.40.ὅσ᾽ ἐστί. pag.146.lin.51.Σωτάδης. Pag.147.
lin.3. προσαγαγὼν. 9.Κατέπνιξε. Pag.148.lin.11.Ἰγέθω. 20.Κωπεῦς.37.θυγατρὸς. Pag.150.lin.8.ὁμονοοῦσ.36.ὦ χάριτες. Pag.151.
lin.50. μητρόπολις. 53.ἀπώλοντο. Pag.152. lin.3. παρὰ γλῶ.18.χωρίον.38.καλλήσκουσι. 45.ἰσόχρυσος. Pag.153.lin.48.ἑσπέριος.50.εἴλω.52.ὑμεῖς. Pag.154.lin.12.ἰχθυολογίζομεν. Pag.155.lin.33.λάβρακος. Pag.156.lin.9.ἐμβρύξασθε.15.Aristoteles sic habet,ὁ δὲ μύρος ὁμόχρους καὶ ἰσχυρὸς,καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον ἔχει τῇ πίτυϊ,καὶ ὀδόντας ἔχει,καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν.31.σάργῳ. Pag.158. lin.16. ἐλεγείαις.21.
πολύπουν.26.ἐφωράθησαν.34.διαφέρει δὲ. Pag.159.lin. 30.κοξύρυγχοι.38. Aristoteles libro 2. καρχαρόδοντες δὲ πάντες οἱ ἰχθύες ἔξω τοῦ σαρκὸς. Pag.160.lin.20.ἐπιτέλοντα.50.συνόδοντες. Pag.161.lin.2.πέρκης.16.ἐρομένου.20.δαναΐσιν. Pag.162.lin.12.σύμματα.
22.ἐπ᾽ ὠφελεία.28. πολυίστωρ. Pag.163.lin.3.Πάμφιλος.14.ἀγχελίδας.31.κωπαΐδων.45.λάβε δ᾽ αὐτὴν.46.δέ νιν. Pag.164.lin.1.φειδωλὸς.3.μέμνηται θρίασης,καὶ. 6.ζωϊκῷ.20.τὰς θράττας.46.γενομένην. Pag.166.lin.31. ἀκούοντες.33.ἔθυσαν. Pag.167.lin.13. ὀλωθιακοῦ.44.τὸν Σαρδαναπάλου. Pag.168.lin.3.γυναικοκρατία.4.θάνατος δ᾽ ὁ θάνατος. Pag.169.lin.8.Φάϋλλος.21.κωμῳδήκεν.22.κεθρισάς.29.ταριχοπώλου.34.πλατυρρύγχοις. Pag.170.lin.14.καὶ σκευάσαντα.38.κατ᾽ ὤμων.49.τῆς Ἀρχεστράτου.50.ἔχων σανδάλιον.
Pag.171.lin.42.κατεβρόχθισεν. Pag.172.lin.33.ἔθ᾽ δὲ forte ἔτ᾽ δὲ Aldus habet.35.ἀτεργάτιδος. Pag.173.lin.43.διπλασίονα.45.
Σφατόνικον. Pag.174.lin.14. παιδίσκης ἅβρας. 19.ἰθακήσκιθα.32. κιθαριστικῆς. 53.σταυρὸν. Pag.175.lin.7.μαχάλην. Pag.176.
lin.5.παντοῖος. Pag.177.lin.7.διέφθαρτο.42.τῇ γεύσει. Pag.178.lin.1.ἰχθύς θ᾽ ἁδρὸς. Pag.179.lin. 10.ἐκφαυλίζων.27.τῷ πάνυ.30.
ἡ λέχος.45.τυρῷ τε,καὶ λεκίθι. Pag.180.lin. 36.βακχισμὸν. Pag.181.lin.16.τοῦτο ἔπραττον.45.ἐκ κοινοῦ.51.διπλάζετε. Pag.182.lin.
16.Ἐπλήρωσεν τε.30.Ἐμοί τε. Pag.184. lin.16.πρασιῆσιν.35.Ἔτνος.45.εὐκοιλιώτερον.52.ῥίζαι. Pag.186.lin.34.ταγηνισταῖς.41.ἐδόντασι. Pag.188.lin.51.ἄσφακος. Pag.189.lin.13.ἡμιόπτο. Pag.190.lin.29.καὶ ἄλλων. Pag.191. lin.9. συναπογραφόμενος.11.ἐρίκαρας.ἑταίρους.14. ζώντων.33.ζῶντος. Pag.192.lin.7.πλήθει.35.κάπτων δὲ.46.πεποιηκὼς. Pag.193.lin.7.ἕκαστοι οἶκον. Pag.194.lin.5.
τῇ θήρᾳ.11.μικρότερός ἐστι.45.πρόλοβον οὐχ.46.σπλῆνα μικρὸν forte.47.δυσθεώρητον. Pag.196.lin.3.ἀνακόπτεσθαι.8.ἁλμυρίζουσης forte. 48.ἐν θύειν forte. Pag.197.lin.11. ταὼς ubique cum aspiratione scribendum. Pag.200.lin.37 .χονδρεύσαι. Pag.201.lin.7.
ἀρτίως.14.δρῶντι.23.ἤδη.42.παρῳδιῶν. Pag.202.lin.37 .παρὰ γὰρ.38.παρὰ τοῖς.39.παρὰ δὲ.41 παρὰ μέν τοι.46.παρὰ τὸν.47.παρὰ Σοφοκλεῖ.παρὰ Ἀρχελάῳ. Pag.203.lin..9.παρὰ.11. Ἔπειτα παρὰ. Pag.204.li.1.παρὰ Πινδάρῳ. 34.κλιθεὶς ποτε.39.παρὰ τῷ. Pag.
205. lin.35.μητρῴων. Pag.206. lin.6.παρὰ Σικελιώταις.47.κοινωνεία. Pag.207. lin.37. ἀντεπυνθάνοντο.39. εἰσήεσαν. Pag.290.
lin.24.ζωρότερον ὁμηρικῶς. Pag.212.lin.35.ἀνάειρε. Pag.214.lin.20.δηλοῦν. Pag.218.lin.17. ἐνεῖναι.44.ὑπερορῶντες. Pag.219.
lin.45.ἑταίροις. Pag.220.lin.3.φλιάσιος.28.παρὰ Κρατίνῳ.29.ἐρῶντα.καὶ Ἀντιφάνης ἐν μύσιδι,Σὺ δ᾽ ἀλλὰ.53.κτίσεσι.δέδιεν. Pag.
222.lin.28.σώζεσθ᾽ ὑπὸ. Pag.225.lin.20.ἐλαύνων. Pag.228.lin.40.ἐποιοῦντο δὲ. Pag.229.lin.6. παρὰ πέρσαις.30.οὐκ ἀσίτους.50.δὲ ἐκπώματα. Pag. 230. lin. 15. παρθένον. Pag.231.lin.9.παρὰ Ἴωνι. Pag.232. lin.24.θεολύτη.53.ἄγγεα.ποτηρίων. Pag.233.lin.22.
ἐπιθυματοῦντα ἐσέψαντα. Pag.236.lin.40.χύτρος. Pag.237. lin.3.πλησίον.10.καδδάραι. Pag.242. lin.31. ἀποπυθμένων.37.ἐτόρευσεν. Pag.243.lin.35.τοὺς χόας.41.κεραμέων.47.εἰς τὸ κοινὸν. Pag.244.lin.2.θραττῶν Κρατίνου.25.χοροῦ. 26.ἐκπέταλον.45.κυμβία.
Pag.245.lin.17.ἀττικῆς. Pag.246.lin 4.μεσόν.λυχνεὺς δ᾽. Pag.247.lin.10.ὅτι οἱ.21.τὴν δὲ.25.τηλικοῦτον φῶς.26.ἀττικὸν μηδὲν.31.
ἔχειν,παραμηκώειν. Pag.249.lin.8.τοῦτον Ἀρχίλοχον. Pag.250.lin.18.λιποῦσ᾽ ἁβρότητα.22.οὔ ποτε.33.τοὺς τιμαίους.35.θαυμαστέος.41.λόγους. Pag.251.lin..35.κείνοσιν Ἄρης θεὸς.42.τὸ οἴου. Pag.252.lin.9.οὐχ ἡ.11.ζῶντα,sic habent exemplaria Platonis impressa. πανῶντας Athenæus Aldi. Pag.253.lin.24.ἀριθμὸν Ἀριστίνδην.28.περιεστήκεσαν. 31.ἐπιφέρει. Pag.256. lin.4.ἡμῶν(πολλοὶ δὲ ἦσαν)
τὰ. 23.προσκηρύττοντες.40.ἐπὶ τὰ τοῦ. Pag.257.lin.9.συμφρονήσαντος. Pag.258.lin.41. ἐκρίζων. Pag.259. lin.47.παρὰ Λυδῶν.
Pag.260.lin.8.παρωκεανιτῶν. Pag.262.lin.18.Εἶς,ἤ.39.ἑτέρας. Pag.263. lin.7.καί τοι γε καὶ πρὸς.20. Χάρης ἀθηναίων. 47.προσθεὶς τὸ. Pag.264.lin.41.κώπας.52.ὄρφινον. Pag.265.lin.8.κλεμβρότου. Pag.267.lin.21.Ἀντιόχου. Pag.268.lin.27.τοὺς στρατιώτας.
46.παρὰ τοὺς. Pag.269. lin.26.ἐν πάσῃ. 29.ἀδόξου.καὶ κλισίας. 30.κατάκλισις.48.παρὰ Διονυσίου. Pag.270.lin.10. ἀνθρωπίνη.30.
ἀναγκαῖα.34.ἐπεισεκώμασαν. Pag.272.lin.32.καὶ παρατίθησιν.30.τεσσαρακοστῇ. Pag 273.lin.33.καὶ Λυσίθεος. Pag.275.lin.20.ἀναγίνωσκε.33.τὸν βωμὸν.40.φαληρεὺς. Pag.276.lin.26.γῆμας,ἔχειν ἐξ. Pag.277.lin.3.θηβαίαν.καὶ λαλοῦσ᾽ ἁπλῶς forte.23.πρᾶγμα, ἐρεῖ.25.
ἴσως φαῖδραν.27.δεύτερον θυητὸν.οἷον ἦν κακὸν.31.ἀνερρίφθ᾽ ὁ forte.48 ἐπολέμησαν δεκαέτης ἦν. Pag.278.lin.8.νεπῦτιν.Pag.279.
lin.42.ὕπνος δὲ forte. Pag.280.lin.7.φαίνεται,καὶ. 16.ἡμῶν ὡς.52.σεμνύνεσθαι. Pag.281.lin.38.ξυλίφιον μυρρίνης.47.ἐπὶ κέρως. Pag.
282.lin.ἐπὶ κέρως.15.πριαμένῳ νόν τοι.36.γεροντομανία.53.ἐλυσαν. Pag.284.lin.43.ἐπιθυμοῦντες. Pag.285.lin.17.Εὐξένῳ.44.ἑταίρας ἦν ἡδὺς. Pag. 286.lin.5.περὶ ἧς εἰρήκαμεν. Pag.287.lin.31.τὸ τυγατριδοῦς. Pag.288 lin.31.ἐπεὶ τέλος.37.ἐρημένων.41.δηναιγόκυσος. Pag.
290. lin.18.λαγυνίσκα.42.πανδρόσῳ. Pag.292.lin.24.ἐλέῳ. Pag.293.lin.18.ἑταίραν. Pa.294.lin.1. Λαμπιτὼ.12.μιλησία. Pag.295.
lin.30.

lin.30.λήμμω. Pag.296.lin.31.Κῦρον.42.δυστυχεῖν ἐν πλείοσιν. καὶ σιωπᾶν κἂν. Pag.297.lin.36.θράσει. Pag.298.lin.51. πῶς τὸν. Pag.300.lin.44.παραλύῃ. Pag.301.lin.28.πολύμορφον. Pag.304.lin.28.ἐὰν.Ἱππόλοχος.42.Αὐίτιος. Pag.306.lin.8.Δάρειον. Pagina 309.lin.19.Κίων καὶ κόδαλος.36.αὐλοῦσι. Pag.310.lin.16.παραλειπτέον.24.αὐλοῖς uulgata habent Polybij exemplaria, αὐληταῖς Athenæus Aldi. Pag.312.lin.38.κακοὺς.45.ἔνρυθμον. Pag.313.lin.12.σπουδαῖαι. Pag.314.lin.39.ἀρχεστράτου.45. ἴωνα ἀντεξηγήσασιν. Pag.315.lin.15.τοῦ δ᾽ἐάπνουσι. Pag.318.lin.32.ὠὰ forsan.47.πάντα ταῦτα. Pag.319.lin.42.ἐλαῶν.52.ὦ πότνι. Pag.321. lin.11.κρούσω.46.εἴτε λοκρὸν. Pag.322.lin.2.ἔτνος.30.τί μεῖον.49.γνήσια. Pag.323.lin.14. πράγματα παρετίθεντο Aldus habet. 16.τοὺς συνήθων.22.τὰς μὲν ἀρχὰς.30.μιλήσιος. Pag.324.lin.11.πεφωσμένων.22.βούληται καρπούσθω.28. βόθρυς.45.τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Pag.325.lin.40.τὴν δὲ ἔψησιν. Pag.326.lin.41.Ἐν τούτ. Pag.327.lin..11.τῶν ἢ διὰ ὕβριν, ἢ διὰ ἀτυχίαν.19.uide supra.189.48.προτιθέασιν. Pag.328.lin.5.Ἴσως δ᾽ἦν.39.Βάτων.45.ὀψαρτυτικῶν. Pag.331.lin.8.ἀγκυλητοῦ. Pag.332. lin.32.ἢ οὐ τοῖς ἐρωμένοις.33.τὸν ἐρώμενον. Pag.333. lin.27.καμένους. Pag.334. lin.3.δέσποτιν. Pag.335. lin.12.τριακοντούτιδας. 40.ἔλαβεν.45.φιλίννην. Pag.336. lin.10.τρίνινον. Pag.337.lin.10.ὃν παροιμία.

EX MACROBII SATVRNALIOR. LIBRO VII. CAP. I.

PRimis mensis post epulas iam remotis, & discursim uariantibus poculis minutioribus, prætextatus solet cibus, inquit, cũ sumitur tacitos efficere, potus loquaces. At nos inter pocula silemus, tanquam debeat serijs, uel etiam philosophicis carere tractatibus tale conuiuium. Et Symmachus: utrum ne ita sentis Vecti, ut philosophia conuiuijs intersit, & non tanquam censoria quædã, & plus nimio uerecunda materfamilias penetralibus suis contineatur, nec misceat se libero, cui etiam tumultus familiares sunt, cum ipsa huius sit uerecundiæ, ut strepitum non modo uerborum, sed ne cogitationum quidem, in sacrarium suæ quietis admittat? Doceat nos uel peregrina institutio, & disciplina à Parthis petita: qui solent cum concubinis non cum cõiugibus inire conuiuia, tanquam has & in uulgus produci, & lasciuire quoq;, illas non nisi domi abditas tueri deceat tectum pudorem. An ego censeam producendam philosophiam, quo rhetorica uenire ars, & professio popularis erubuit? Isocrates enim Græcus orator, qui uerba prius libera, sub numeros ire primus coëgit, cum in cõuiuio à sodalibus oraretur, ut aliquid in medium de eloquentię suæ fonte proferret, hanc ueniam deprecatus est: quæ pręsens, inquit, locus & tempus exigit, ego non calleo: quæ ego calleo, nec loco præsenti sunt apta nec tempori. Ad hæc Eustachius: probo Symmache propositum tuum, quod philosophiam, ea quam maximam putas, obseruatione uenerаris, ut tantum intra suum penetral existimes adorandam. Sed si propter hoc à cõuiuijs exulabit, procul hinc facessant & alumnæ eius, honestatem dico & modestiam, nec minus cum sobrietate pietatem. Quam enim harum dixerim minus esse uenerabilem? Ita fit, ut ab eiusmodi cœtibus relegatus matronarum talium chorus libertatem conuiuiorum solis concubinis, id est, uitijs, & criminibus addicat. Sed absit, ut philosophia quæ in scholis suis solicitè tractat de officijs conuiualibus, ipsa conuiuia reformidet, tanquam non possit rebus asserere, quæ solet uerbis docere: aut nesciat seruare modum, cuius in omnibus humanæ uitæ actibus terminos ipsa constituit. Neq; enim ita ad mensas inuito philosophiam, ut non se ipsa moderetur, cuius disciplina est rerum omnium moderationem docere. Vt ergo inter te & Vectium uelut arbitrali iudicatione compo

nam, aperiam quidem philosophiæ tricliniorum fores: sed spondeo sic interfuturam, ne mensuram notæ sibi ac sectatoribus suis dispensationis excedat. Tunc Furius: Quia te unicū Eustachi, inquit, sectatorem philosophiæ nostra ætas tulit, oratus sis, ut modum dispensationis, quam das ei cōuiuanti, nobis ipse patefacias. Et Eustachius: Primum hoc eam scio seruaturam, ut secū æstimet præsentium ingenia conuiuarum. Et si plures peritos, uel saltem amatores sui in conuiuij societate repererit, sermonem de se patietur agitari. Quia uelut paucæ literæ mutæ, dispersæ inter mutas uocales, in societatem uocis facilè mansuescunt: ita rariores imperiti gaudentes consortio peritorum, aut consonant, si qua possunt, aut rerum talium capiuntur auditu. Si uerò plures ab institutione huius disciplinę alieni sint, prudentibus qui pauciores interfuerūt, sanciet dissimulationem sui, & patietur loquacitatem maiori parti amiciorem sociare, ne rara nobilitas à plebe tumultuosiore turbetur. Et hæc est una de uirtutibus philosophiæ: quia cum orator non aliter nisi orando probetur, philòsophus non minus tacendo pro tempore, quàm loquendo philosophatur. Si ergo pauci aderunt doctiores, in consensum rudis consortij, salua & inter se quiescente ueri notione migrabunt, ut omnis discordiæ suspicio facessat. Nec mirum si doctus faciet, quod fecit quondam Pisistratus Athenarum tyrannus: qui cum filijs suis rectum dando consilium nō obtinuisset assensum, atque ideo esset in simultate cum liberis, ubi hoc æmulis causam fuisse gaudij comperit, ex illa discordia sperantibus in domo regnantis nasci posse nouitatem, uniuersitate ciuium cōuocata ait: succensuisse quidem se filijs non acquiescentibus patriæ uoluntati, sed hoc sibi postea uisum paternæ aptius esse pietati, ut in sententiam liberorum ipse concederet. Sciret igitur ciuitas, sobolem regis cum patre esse concordem. Hoc commento spem detraxit insidiantibus regnantis quieti. Ita in omni uitæ genere, præcipueq; in lætitia conuiuali, omne quod uidetur absonum, in unam concordiam soni salua innocentia redigendum est. Sic Agathonis conuiuium, quia Socrates, Phædros, Pausanias, & Erisymmachos habuit, sic ea cœna quam Callias doctissimus dedit, Carneadem dico, Antisthenem, & Hermogenem, cæterosq; his similes, uerbum nullum nisi philosophum sensit. At uerò Alcinoi uel Didonis mensa, quasi solis apta delicijs, habuit hæc Ioppam, illa Polyphemum, cithara canentes. Nec deerant apud Alcinoum uiri saltatores, & apud Didonem Bitias, sic hauriens merum, ut se totum superflua eius effusione proflueret. Nonne si quis aut inter Phæacas, aut apud Pœnos, sermones de sapientia erutos conuiualibus fabulis miscuisset, & gratiam illis cœtibus aptam perderet, & in se risum plane iustè moueret? Ergo prima eius obseruatio erit æstimare cōuiuas. Deinde ubi sibi locum patere uiderit, non de ipsis profunditatis suæ inter pocula secretis loquetur, nec nodosas & anxias, sed utiles quidem facilesq; quæstiones mouebit. Nam sicut inter illos, qui exercitij genus habēt in medijs saltare conuiuijs, si quis ut se amplius exerceat, uel ad cursum, uel ad pugillatum, sodales lacessiuerit, quasi ineptus relegabitur ab alacritate consortij: sic apud mensam, quando licet, aptis philosophandum est, ut crateri liquoris ad lætitiā nati, adhibeatur non modo nympharum, sed musarum quoque admistione

tempe-

temperies. Nam (ſicut fateri neceſſe eſt) in omni conuentu aut tacendum eſt, aut loquendum. Quæramus ſilentium ne conuiuijs, an opportunus ſermo conueniat. Nam ſi, ſicut apud Athenas Atticas Areopagitæ tacentes iudicant: ita inter epulas oportet ſemper ſileri, non eſt ultra quærendum, inter menſas philoſophandum nec ne ſit. Si uerò non erunt muta conuiuia, cur ubi ſermo permittitur inhoneſtus, honeſtus prohibetur? maximè cum non minus quàm dulcedo uini hilarent uerba cõuiuium. Nam ſi Homeri latentem prudentiam inſcruteris altius, delinimentum illud quod Helena uino miſcuit, nõ herba fuit, non ex India ſuccus, ſed narrandi opportunitas, quæ hoſpitem mœroris oblitum flexit ad gaudium. Vlyſſis enim præclara facinora, filio præſente narrabat.

πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ᾽ ὀνομήνω
ὅσσοι ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι.
ἀλλ᾽ οἷον τόδ᾽ ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δήμῳ ἔνι τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ᾽ ἀχαιοί.

Ergo paternam gloriam & ſingula eius fortia facta dicendo, animum filij fecit alacriorem, & ita credita eſt contrà mœrorem uino remedium miſcuiſſe. Quid hoc, inquit, ad philoſophiam? Immo nihil tam cognatum ſapientiæ quàm locis & temporibus aptare ſermones, perſonarum quæ aderunt æſtimatione in medium uocata. Alios enim relata incitarunt exempla uirtutum, alios beneficiorum, nonnullos modeſtiæ: ut & qui aliter agebant, ſæpe auditis talibus ad emendationem uenirent. Sic autem uitijs irretitos, ſi & hoc in conuiuijs exegerit loquendi ordo, feriet philoſophia non ſentientes, ut Liber pater thyrſo ferit per obliquationem circunfuſæ hederæ latente mucrone: quia non ita profitebitur in conuiuio cenſorem, ut palàm uitia caſtiget. Cæterum his obnoxij repugnabunt, & talis erit conuiuij tumultus, ut ſub huiuſmodi inuitati uideantur edicto:

Quod ſupereſt, læti bene geſtis corpora rebus
Procurate uiri, & pugnam ſperate parati.

Aut ut Homerus breuius & expreſſius dixit:

νῦν δ᾽ ἔρχεσθ᾽ ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.

Ergo ſi opportunitas neceſſariæ reprehenſionis emerſerit, ſic à philoſopho proficiſcetur, ut & tecta & efficax ſit. Quid mirum, ſi feriet ſapiens, ut dixi, nõ ſentientes: cum interdum ſic reprehendat, ut reprehenſus hilaretur? Nec tantum fabulis ſuis, ſed interrogationibus quoq; uim philoſophiæ, nihil ineptũ loquentis oſtendet. Hanc ergo nullus honeſtus actus, locuſúe, cœtus nullus excludat, quæ ita ſe aptat, ut ubiq; ſic appareat neceſſaria, tanquam abeſſe illam nefas fuerit.

DIPNOSOPHISTARVM NOMINA.

Τὰ τοῖς ἀθηναίου δειπνοσοφισταῖς παρατιθέντα βρώματα.

πρόπομα.
ἰχθύων πλῆθος τῶν πινάκων ἀργυρῶν.
κρέα δὲ ὕδατος.
μῆτρα.
κάραβοι.
ταγηνιστὰ ἧπατα.
πλακοῦς ἐκ γάλακτος, ἰτρίων τε καὶ μέλιτος.
κωληνῶν.
σίναπι.
ἡμίοπτος καὶ ἡμίεφθος χοῖρος.
χηνῶν.
ἰχθὺς μέγας ἐν ὀξάλμῃ.
κύκνοι.
ὄρχεις καὶ συγκεκνισόμενα κρέα.
χοῖροι γαλαθηνοί.
δορκάδων.
τέτραξ.
σῦς ἄγριος.
ἔριφοι.
ῥοδωντία λοπάς.
ὄρνεις καὶ λάχανα κνιστά.
ἡμίκραραι δελφακίων.
κρεοκάκκαβος.
ἀλεκτρυὼν μετ' ὀξυλιπάρου.
φασιανικοί.
δεύτεραι τράπεζαι.
πετασῶν.
τροφαλλίς.

Οἱ παρ' Ἀθηναίῳ δειπνοσοφισταί.

λαρήνσιος ὁ ἑστιάτωρ.
οὐλπιανός.
δάφνος.
πλούταρχος.
γαληνός.
θεόδωρος ὁ κυνοῦλκος.
μάγνος.
αἰμιλιανός.
ἀλκίδης.
μασούριος.
ποντιανός.
ἀθηναῖος.
μυρτίλος.
δημόκριτος.
διονυσιοκλῆς.
ἀῤῥιανός.
οὔδρος.
παλαμήδης.
ζωίλος.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ.

Δαιτυμόνων κατάλογος.

ΑΘΗΝΑΙΟΣ μὲν ὁ τῆς βίβλου πατήρ. ποιεῖται δὲ τὸν λόγον πρὸς Τιμοκράτη. δειπνοσοφιστὴς δὲ ταύτῃ τοὔνομα. ὑπόκειται δὲ τῷ λόγῳ Λαρήνσιος ῥωμαῖος ἀνήρ, τῇ τύχῃ περιφανής, τοὺς κατὰ πᾶσαν παιδείαν ἐμπειροτάτους ἐν τοῖς ἑαυτοῦ δαιτυμόνας ποιούμενος. ἐν οἷς οὐκ ἔσθ' ὅτου τινὸς τῶν καλλίστων οὐκ ἐμνημόνευσεν. ἰχθῦς τε γὰρ τῇ βίβλῳ ἐνέθετο, καὶ τὰς τούτων χρείας, καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων ἀναπτύξεις. καὶ λαχάνων γένη παντοῖα, καὶ ζώων παντοδαπῶν, καὶ ἄνδρας ἱστορίας συγγεγραφότας. καὶ ποιητάς, καὶ ὅλως σοφούς, καὶ ὄργανα μουσικά, καὶ σκωμμάτων εἴδη μυρία, καὶ ἐκπωμάτων διαφοράς, καὶ πλούτους βασιλέων διηγήσατο. καὶ νηῶν μεγέθη, καὶ ὅσα ἄλλα, οὐδ' ἂν εὐχερῶς ἀπομνημονεύσαιμι, ἢ ἐπιλίποι με ἡ ἡμέρα κατ' εἶδος διεξερχόμενον. Καί ἐστιν ἡ τοῦ λόγου οἰκονομία, μίμημα τῆς τοῦ δείπνου πολυτελείας, καὶ ἡ τῆς βίβλου διασκευή, τῆς ἐν τῷ λόγῳ παρασκευῆς. τοιοῦτον ὁ θαυμαστὸς οὗτος τοῦ λόγου οἰκονόμος Ἀθήναιος ἥδιστον λογόδειπνον εἰσηγεῖται, κρείττων τε αὐτὸς ἑαυτοῦ γινόμενος, ὥσπερ οἱ Ἀθήνησι ῥήτορες, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ λέγειν θερμότητος πρὸς τὰ ἑπόμενα τῆς βίβλου βαθμηδὸν ὑπεράλλεται. οἱ δ' ἐν τῷ δείπνῳ δῆθεν ἐπιδημήσαντες, δειπνοσοφισταὶ ἦσαν. Μασούριος, νόμων ἐξηγητὴς καὶ πάσης παιδείας οὐ παρέργως ἐπιμέλειαν ποιούμενος. Μόνιος ποιητής, ἀνὴρ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην παιδείαν οὐδενὸς δεύτερος, καὶ τὴν ἐγκύκλιον οὐ παρέργως ἐζηλωκώς. ἕκαστον γὰρ ὧν ἐπεδείκνυτο, ὡς μόνον τοῦτο ἠσκηκὼς ἐφαίνετο, τοιαύτῃ πολυμαθείᾳ ἐκ παίδων συνετράφη. ἰάμβων δὲ ἦν ποιητής, οὐδενὸς δεύτερος φησὶ τῶν μετ' Ἀρχίλοχον ποιητῶν. παρῆν δὲ καὶ Πλούταρχος, καὶ Λεωνίδης ὁ ἠλεῖος, καὶ Αἰμιλιανὸς ὁ μαυρούσιος, καὶ Ζωΐλος, γραμματικῶν οἱ χαριέστατοι. φιλοσόφων δὲ παρῆσαν, Ποντιανὸς καὶ Δημόκριτος οἱ νικομηδεῖς, πολυμαθείᾳ πάντας ὑπερηκοντικότες. Φιλάδελφός τε ὁ πτολεμαιεύς, ἀνὴρ οὐ μόνον ἐν φιλοσόφῳ θεωρίᾳ τεθραμμένος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐξητασμένος. τῶν δὲ κυνικῶν εἷς ἦν, ὃν Κύνουλκον καλεῖ. ᾧ οὐ μόνον δύο κύνες ἀργοὶ εἵποντο, ὡς τῷ Τηλεμάχῳ ἐκκλησιάζοντι, ἀλλὰ τῶν Ἀκταίωνος πολὺ πλείονες. ῥητόρων τε ἦν ἄγυρις, τῶν κυνικῶν κατ' οὐδὲν ἀπολειπομένη. ὧν κατέτρεχε μετὰ καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι τι ἐφθέγγοντο, Οὐλπιανὸς ὁ τύριος, ὃς διὰ τὰς συνεχεῖς ζητήσεις, ἃς ἀνὰ πᾶσαν ὥραν ποιεῖται ἐν ταῖς ἀγυιαῖς, περιπάτοις, βιβλιοπωλείοις, βαλανείοις, ἔσχεν ὄνομα τοῦ κυρίου διασημότερον, Κειτούκειτος. οὗτος ὁ ἀνὴρ νόμον εἶχε, μηδενὸς ἀποτρώγειν, πρὶν εἰπεῖν κεῖται ἢ οὐ κεῖται. οἷον εἰ κεῖται ὥρα ἐπὶ τοῦ τῆς ἡμέρας μορίου, ἢ εἰ μὴ κεῖται ἐπὶ τῶν ἐδωδίμων βρωμάτων, εἰ σύαγρος κεῖται τὸ σύνθετον ἐπὶ τοῦ συός. ἰατρῶν δὲ παρῆσαν Δάφνος ἐφέσιος, ἱερὸς τὴν τέχνην, καὶ κατὰ τὰ ἤθη τῶν ἀκαδημαϊκῶν λόγων οὐ παρέργως ἁπτόμενος, Γαληνός τε ὁ περγαμηνός, ὃς τοσαῦτα ἐκδέδωκε συγγράμματα φιλόσοφά τε καὶ ἰατρικά, ὡς πάντας ὑπερβαλεῖν τοὺς πρὸ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν οὐδενὸς ὢν τῶν ἀρχαίων ἀδυνατώτερος. Ῥουφῖνός τε ὁ νικαεύς. μουσικὸς δὲ παρῆν, Ἀλκείδης ὁ ἀλεξανδρεύς. καὶ ἦν ὁ κατάλογος οὗτος στρατιωτικὸς φησὶ μᾶλλον, ἢ συμποτικός. δραματουργεῖ δὲ τὸν διάλογον ὁ Ἀθήναιος ζήλῳ Πλατωνικῷ. οὕτως γοῦν ἄρχεται.

ὀδυσ. β.

ΤΙΜΟΚΡΑΤΗΣ, ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

Ἐγκώμιον τοῦ ἑστιάτορος.

ΤΙ ΑΥΤΟΣ ὦ Ἀθήναιε μετειληφὼς τῆς καλῆς ἐκείνης συνουσίας τῶν νῦν ἐπικληθέντων δειπνοσοφιστῶν, ἥτις ἀνὰ τὴν πόλιν πολυθρύλλητος ἐγένετο, ἢ παρ' ἄλλου μαθὼν τοῖς ἑταίροις διεξῄεις; Ἀθ. Αὐτὸς ὦ Τιμόκρατες μετασχών. Τι. ἆρ' οὖν ἐθελήσεις καὶ ἡμῖν τῶν καλῶν ἐπικυλικείων λόγων μεταδοῦναι; τρὶς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἄμεινον, ὥς πού φησὶν ὁ Κυρηναῖος ποιητής. ἢ παρ' ἄλλου τινὸς ἡμᾶς ἀναπυνθάνεσθαι δεῖ; εἶτα εἰσβάλλει μετ' ὀλίγον εἰς τὸν τοῦ Λαρηνσίου ἔπαινον, καὶ λέγει ὡς ὑπὸ φιλοτιμίας πολλοὺς τῶν ἀπὸ παιδείας συναθροίζων, οὐ μόνοις τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ λόγοις ἑστία, τὰ μὲν προβάλλων τῶν ἀξίων ζητήσεως, τὰ δὲ αὐτὸς εὑρίσκων οὐκ ἀβασανίστως. οὐ δ' ἐκ τοῦ παρατυχόντος τὰς ζητήσεις

ποιούμενος, ἀλλ᾽ ὡς ἐν μάλιστα, μετὰ κριτικῆς τινὸς καὶ Σωκρατικῆς ἐπιστήμης, ὡς πάντας θαυμάζειν τῶν ζητήσεων τὴν τήρησιν. λέγει δ᾽ αὐτὸν καὶ καθεσταμένον ἐπὶ τῶν ἱερῶν εἶναι καὶ θυσιῶν ὑπὸ τοῦ πάντ᾽ ἀρίστου βασιλέως Μάρκου, καὶ μὴ ἔλαττον τῶν πατρίων τὰ τῶν ἑλλήνων μεταχειρίζεσθαι. καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ ἀστεροπαῖόν τινα, ἐπίσης ἀμφοτέρων τῶν φωνῶν προϊστάμενον. λέγει δ᾽ αὐτὸν καὶ ἔμπειρον εἶναι, ἱερουργιῶν τῶν νομισθεισῶν, ὑπό τε τοῦ τῆς πόλεως ἐπωνύμου Ῥωμύλου καὶ Πομπιλίου Νουμᾶ, καὶ ἐπιστήμονα νόμων πολιτικῶν. πάντα δὲ ταῦτα μόνον ἐξευρεῖν ἐκ παλαιῶν ψηφισμάτων καὶ δογμάτων τηρήσεως, ἔτι δὲ νόμων συναγωγῆς, οὓς ἔτι διδάσκουσιν, ὡς τὰ Πινδάρου, ὁ κωμῳδιοποιὸς Εὔπολίς φησι, ἤδη κατασεσιγασμένους ὑπὸ τῆς τῶν πολλῶν ἀφιλοκαλίας. ἦν δέ φησι καὶ βιβλίων κτῆσις αὐτῷ ἀρχαίων ἑλληνικῶν τε τοσαύτη, ὡς ὑπερβάλλειν πάντας τοὺς ἐπὶ συναγωγῇ τεθαυμασμένους, Πολυκράτη τε τὸν σάμιον, καὶ Πεισίστρατον τὸν Ἀθηναίων τυραννήσαντα, Εὐκλείδην τε τὸν καὶ αὐτὸν ἀθηναῖον, καὶ Νικοκράτη τὸν κύπριον. ἔτι τε τοὺς Περγάμου βασιλέας, Εὐριπίδην τε τὸν ποιητὴν, Ἀριστοτέλη τε τὸν φιλόσοφον, καὶ τὸν τὰ τούτων διατηρήσαντα βιβλία Νηλέα, παρ᾽ οὗ πάντα φησὶ πριάμενος ὁ ἡμεδαπὸς βασιλεὺς Πτολεμαῖος, φιλάδελφος δὲ ἐπίκλην, μετὰ τῶν ἀθήνηθεν καὶ τῶν ἀπὸ Ῥόδου, εἰς τὴν καλὴν Ἀλεξάνδρειαν μετήγαγε. διόπερ ἐκεῖνα τῶν Ἀντιφάνους ἐρεῖ τις εἰς αὐτὸν, ἀεὶ δὲ πρὸς μούσαισι καὶ λόγοις πάρει. Ὅπου τε σοφίας ἔργον ἐξετάζεται. ἀγλαΐζεται δὲ καὶ μουσικῆς ἐν ἀώτῳ, οἷα παίζομεν φίλαν ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν, κατὰ τὸν θηβαῖον μελοποιόν. καὶ ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις δὲ παρακαλῶν, πατρίδα φησὶ τὴν Ῥώμην πᾶσιν ἀποφαίνει. τίς γὰρ τὰ οἴκοι ποθεῖ τούτῳ ξυνών, ἀναπεπταμένην ἔχοντι τοῖς φίλοις τὴν οἰκίαν. κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδιοποιὸν Ἀπολλόδωρον, Εἰς οἰκίαν ὅταν τις εἰσίῃ φίλου, Ἔστιν θεωρεῖν Νικοφῶν τὴν τοῦ φίλου Εὔνοιαν εὐθὺς εἰσιόντι τὰς θύρας, Ὁ θυρωρὸς ἱλαρὸς πρῶτον ἐστίν. ἡ κύων Ἔσαινε. καὶ προσῆλθεν, ὑπήντησέ τις, Δίφρον εὐθέως ἔθηκε κἂν μηδεὶς λέγῃ Μηδὲν τοιοῦτον ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς εἶναι πλείους. ὡς τοῖς γε μὴ τοῦτο ποιοῦσιν ἐρεῖ τις, τί μικρολογεῖς; πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, Δαίνυ δαῖτα γέρουσι θάλειαν, ἔοικέ τοι. τοιοῦτος ἦν τῇ μεγαλοψυχίᾳ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Κόνων δὲ, τῇ περὶ Κνίδον ναυμαχίᾳ νικήσας Λακεδαιμονίους, καὶ τειχίσας τὸν Πειραιᾶ, ἑκατόμβην τῷ ὄντι θύσας καὶ οὐ ψευδωνύμως, πάντας Ἀθηναίους εἱστίασεν. Ἀλκιβιάδης δὲ, ὀλύμπια νικήσας ἅρματι, πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος, εἰς ἃς νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον, θύσας ὀλυμπίῳ Διῒ, τὴν πανήγυριν ἅπασαν εἱστίασε. τὸ αὐτὸ ἐποίησε καὶ Λεόφρων ὀλυμπιάσιν, ἐπινίκιον γράψαντος τοῦ κείου Σιμωνίδου. Ἐμπεδοκλῆς δ᾽ ὁ ἀκραγαντῖνος ἵπποις ὀλύμπια νικήσας, πυθαγορικὸς ὢν, καὶ ἐμψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ, καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας, διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν. Ὁ δὲ χῖος Ἴων τραγῳδίαν νικήσας ἀθήνησιν, ἑκάστῳ τῶν Ἀθηναίων ἔδωκε χῖον κεράμιον Τοῦ γάρ τις ἄλλου πρὸς θεῶν πέρ, οὕνεκα Εὔξαιτο πλουτεῖν εὐπορεῖν τε χρημάτων, Ἢ τοῦ δύνασθαι περιβοηθεῖν τοῖς φίλοις, Σπείρειν τε καρπὸν χάριτος ἡδίστης θεῶν. Τοῦ μὲν ποιεῖν γὰρ καὶ φαγεῖν τὰς ἡδονὰς Ἔχομεν ὁμοίας. οὐχὶ δὲ τοῖς λαμπροῖσι γὰρ Δείπνοις τὸ πεινῆν παύεται, Ἀντιφάνης φησίν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἀκραγαντῖνος Τελλίας, φιλόξενος ὢν, καὶ πάντας πυλωρῶν, πεντακοσίοις ἱππεῦσι ἐκ γέλας ποτὲ καταλύσασιν ὡς αὐτὸν χειμῶνος ὥρᾳ, ἔδωκεν ἑκάστῳ χιτῶνα καὶ ἱμάτιον. Ὁ περὶ χέδιπνος φησὶ σοφιστὴς Κλέαρχος, Χάρμον τὸν συρακούσιον εὐτρεπίσαι στιχίδια καὶ παροιμίας, εἰς ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς δείπνοις παρατιθεμένων. εἰς μὲν τὸν ἰχθὺν, Ἥκω λιπὼν αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος. εἰς δὲ τοὺς κήρυκας, Χαίρετε κήρυκες διὸς ἄγγελοι. εἰς δὲ τὴν χορδὴν, ἑλικτά. κοὐδὲν ὑγιές. εἰς δὲ τὴν ὠνθυλευμένην τευθίδα, σοφὴ. σοφὴ σύ. εἰς δὲ τὸ ἐν τοῖς ἑψητοῖς ὡραῖον, οὐκ ἀπ᾽ ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον; εἰς δὲ τὴν ἀποδεδαρμένην ἔγχελυν, οὐ προκαλυπτομένα βοστρυχώδεα. τοιούτους πολλούς φησι τοῦ Χαρμου σίου παρεῖναι δείπνῳ, ὥσπερ συμβολὰς κομίζοντας τὰ ἀπὸ τῶν στρωματοδεσμῶν γράμματα. φησὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ Χάρμος εἰς ἕκαστον τῶν παρατιθεμένων ἔχων τι πρόχειρον, ὡς προείρηται, ἐδόκει τοῖς Μεσσηνίοις πεπαιδευμένος εἶναι, ὡς καὶ Καλλιφάνης ὁ τοῦ παραβεύκοντος κληθεὶς, ἀρχὰς ποιημάτων πολλῶν ἐγγραψάμενος, ἀνειλήφει μέχρι τριῶν καὶ τεσσάρων στίχων, πολυμαθείας δόξαν προσποιούμενος. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι διὰ στόματος εἶχον τὰς ἐν τῷ σικελικῷ μυραίνας. τὰς πλωτὰς ἐγχέλεις, τῶν Παχύνου θύννων τὰς ἠτριαίας, τοὺς ἐν μήλῳ ἐρίφους, τοὺς ἐν συμαίθῳ κεστρέας. καὶ τῶν ἀδόξων δὲ τὰς πελωρίδας κόγχας, τὰς ἐκ Λιπάρας μαινίδας, τὴν μαντινικὴν γογγυλίδα, τὰς ἐκ Θηβῶν βουνιάδας. καὶ τὰ παρ᾽ Ἀσκραίοις τεῦτλα. Κλεάνθης δὲ ὁ ταραντῖνος ὥς φησι Κλέαρχος, πάντα παρὰ τοὺς πότους ἔμμετρα ἔλεγε. καὶ Πάμφιλος δὲ ὁ σικελὸς ὡς ταῦτα ἔγχει πιεῖν μοι καὶ τὸ πέρδικος σκέλος. ἀμίδα δότω τις, ἢ πλακοῦντα τὶς δότω. Τὸν βίον φησὶν εὐσταθεῖς οὐκ ἐγχειρογαστορῶν, γυργάθους ψηφισμάτων φερόντων Ἀριστοφάνης φησίν. Ὅτι Ἀρχέστρατος ὁ συρακούσιος ἢ γελῷος, ἐν τῇ, ὡς Χρύσιππος, ἐπιγραφομένῃ γαστρονομίᾳ. ὡς δὲ

Λυγκεὺς

Βιβλιοθῆκαι διαφόρων.

Δημοθοινία.

Βοῦς Ἐμπεδοκλέους.

Στιχίδια εὐτρεπισμένα.

Ιλ. α.

Ἀρχεστράτου γαστρονομία.

Λυγκεὺς καὶ Καλλίμαχος ἡδυπάθεια, ὡς δὲ Κλέαρχος δειπνολογία, ὡς δ' ἄλλοι ὀψοποιΐα. ἔπικόν δὲ τὸ ποίημα, οὗ ἡ ἀρχή· ἱστορίης ἐπίδειγμα ποιούμενος Ἑλλάδι πάσῃ φησί. Πρὸς μιᾷ πάντας δειπνεῖν ἁβροδαίτῳ τραπέζῃ. Ἔστωσαν δ' ἢ τρεῖς, ἢ τέσσαρες οἱ ξυνάπαντες, Ἢ τῶν πέντε γε μὴ πλείους. ἤδη γὰρ ἂν εἴη Μισθοφόρων ἁρπαξιβίων σκηνὴ στρατιωτῶν. Ἀγνοεῖ δ' ὅτι οἱ ἐν τῷ Πλάτωνος συσσιτίῳ, οἵ τινες καὶ εἴκοσι ἦσαν. οὗτοι δὲ τὰ δεῖπνα τῶν ἐν τῇ πόλει ἀφορῶσι. καὶ πέτονται δεξιῶς ἐπὶ ταῦτα ἄκλητοι, Ἀντιφάνης φησί. καὶ ἐπάγει· οὓς ἐκ κοινῶν ἔδει τρέφειν τὸν δῆμον, Ἀεὶ θ' ὥσπερ Ὀλυμπιάσι φασὶ τὰς μυίας ποιεῖν, Βοῶν τοὺς ἀκλήτους προκατακόπτειν πανταχοῦ. Τὰ μὲν θέρεος, τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι, φησὶν ὁ Συρακούσιος ποιητής. Οὐχ ἅμα μὲν οὖν πάντα παρασκευάζεσθαι δυνατόν, λέγεσθαι δὲ ῥᾴδιον. Ὅτι δείπνων ἀναγραφὰς πεποίηνται ἄλλοι τε, καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος δι' ἐπῶν, ἐν ἕνδεκα βιβλίοις, ἢ καὶ πλείοσι. καὶ Νουμήνιος Ἡρακλεώτης ὁ Διεύχους τοῦ ἰατροῦ μαθητής. καὶ Μητρέας ὁ Πιταναῖος ὁ παρῳδός. καὶ Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ὁ ἐπικληθεὶς Φακῆ, ὃν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ τινὲς ἐντάττουσιν. τοῦ Φιλοξένου δὲ τοῦ Λευκαδίου δείπνου Πλάτων ὁ κωμῳδιοποιὸς μέμνηται, Ἐγὼ δ' ἐνθάδ' ἐν τῇ ἐρημίᾳ, Τουτὶ διελθεῖν βούλομαι τὸ βιβλίον Πρὸς ἐμαυτόν. ἔστι δ' ἀντιβολῶ σε τοῦτο τί; Φιλοξένου καινή τις ὀψαρτυσία. Ἐπίδειξον αὐτὴν ἥτις ἐστίν; ἄκουε δή. Ἄρξομαι ἐκ βολβοῖο, τελευτήσω δ' ἐπὶ θύννον. Ἐπὶ θύννον, οὐκοῦν τῆς τελευτῆς πολὺ Κράτιστον ἐνταῦθα τετάχθαι τάξεως. Βολβοὺς μὲν σποδιᾷ δαμάσας καταχύσματι δεύσας Ὡς πλείστους διάτρωγε. τὸ γὰρ δέμας ἀνορθοῖ. Καὶ τάδε μὲν δὴ ταῦτα, θαλάσσης δ' ἐς τέκν' ἄνειμι. Εἶτα μετὰ μικρόν. Οὐδὲ λοπὰς κακόν ἐστιν. ἀτὰρ τὸ τάγηνον ἄμεινον οἶμαι. καὶ μετ' ὀλίγον, Ὀρφὼν αἰολίαν συνόδοντά τε καρχαρίαν τε Μὴ τέμνειν, μή σοι νέμεσις θεόθεν καταπνεύσῃ. Ἀλλ' ὅλον ὀπτήσας παράθες, πολλὸν γὰρ ἄμεινον. Πουλύποδος πλεκτὴ δ' ἂν ἐπεὶ λήψῃ κατὰ καιρόν, Ἑφθὴ τῆς ὀπτῆς ἢν ᾖ μείζων, πολὺ κρείττων. Ἢν ὀπταὶ δὲ δύο ὦσ', ἑφθῇ κλαίειν ἀγορεύω. Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπίκρανος εἶναι, Παρθένου Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ, καὶ στύματα μισεῖ. Σκορπίος αὖ, παύσει γε σὺ τὸν πρωκτὸν ὑπελθών. Ἀπὸ τούτου τοῦ Φιλοξένου, καὶ Φιλοξένειοί τινες πλακοῦντες ὠνομάσθησαν. περὶ τούτου Χρύσιππος φησίν, Ἐγὼ κατέχω τινὰ ὀψοφάγον ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπτωκότα τοῦ μὴ ἐντρέπεσθαι τοὺς πλησίον ἐπὶ τῶν γινομένων, ὥστε φανερῶς ἐν τοῖς βαλανείοις, τήν τε χεῖρα συνεθίζειν πρὸς τὰ θερμὰ καθιέντα εἰς ὕδωρ θερμόν, καὶ τὸ στόμα ἀναγαργαριζόμενον θερμῷ, ὅπως δηλονότι ἐν τοῖς θερμοῖς δυσκίνητος ᾖ. ἔφασαν γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς ὀψοποιοῦντας ὑποποιεῖσθαι, ἵνα θερμότατα παρατιθῶσι, καὶ μόνος καταναλίσκῃ αὐτὸς τῶν λοιπῶν συνακολουθεῖν μὴ δυναμένων. τὰ δ' αὐτὰ περὶ τοῦ Κυθηρίου Φιλοξένου ἱστοροῦσι, καὶ Ἀρχύτου, καὶ ἄλλων πλειόνων, ὧν τίς παρὰ Κρωβύλῳ τῷ κωμικῷ φησίν. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰ θερμὰ ταῦθ' ὑπερβολῇ, Τοὺς δακτύλους δήπουθεν Ἰδαίους ἔχω, Καὶ τὸν λάρυγγ' ἥδιστα πυριῶ τεμαχίοις Κάμινος οὐκ ἄνθρωπος. Κλέαρχος δέ φησι, Φιλόξενον προλουόμενον περιέρχεσθαι τὰς οἰκίας ἀκολουθούντων αὐτῷ παίδων, καὶ φερόντων ἔλαιον οἶνον καὶ ὄξος, καὶ ἄλλα ἡδύσματα. ἔπειτα εἰσιόντα εἰς τὸν ἀλλότριον οἶκον, τὰ ἑψημένα τοῖς ἄλλοις ἀρτύειν, ἐμβάλλοντα ὧν δεῖ χρεία. εἶθ' οὕτως ἀνακάμψαντα εὐωχεῖσθαι. οὗτος εἰς Ἔφεσον καταπλεύσας εὑρὼν τὴν ὀψοπωλίαν κενήν, ἐπύθετο τὴν αἰτίαν. καὶ μαθὼν ὅτι πᾶν εἰς γάμους συνηγόρασται, λουσάμενος παρῆν ἄκλητος ὡς τὸν νυμφίον. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ᾄσας ὑμέναιον οὗ ἡ ἀρχή, Γάμε θεῶν λαμπρότατε, πάντας ἐψυχαγώγησεν. ἦν δὲ διθυραμβοποιός. καὶ ὁ νυμφίος, Φιλόξενε εἶπε καὶ αὔριον ὧδε δειπνεῖς; καὶ ὁ Φιλόξενος, ἂν ὄψον ἔφη μὴ πωλῇ τις. Θεόφιλος δέ φησιν, οὐχ ὥσπερ Φιλόξενον τὸν Εὐρύξιδος. ἐκεῖνος γὰρ ὡς ἔοικε ἐπιμεμφόμενος τὴν φύσιν, εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ηὔξατό ποτε γεράνου τὴν φάρυγγα σχεῖν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅλως ἢ βοῦν ἢ κάμηλον ἢ ἐλέφαντα δεῖ σπουδάζειν γενέσθαι. οὕτω γὰρ καὶ αἱ ἐπιθυμίαι, καὶ αἱ ἡδοναί, πολλῷ μείζους καὶ σφοδρότεραι. πρὸς γὰρ τὰς δυνάμεις, ποιοῦνται τὰς ἀπολαύσεις. Κλέαρχος δὲ Μελάνθιόν φησι τοῦτ' εὔξασθαι, λέγων, Τιθωνοῦ Μελάνθιος ἔοικε βουλεύσασθαι βέλτιον. ὁ μὲν γὰρ ἀθανασίας ἐπιθυμήσας ἐν θαλάμῳ κρέμεται πάντων ὑπὸ γήρως ἐστερημένος τῶν ἡδέων. Μελάνθιος δὲ τῶν ἀπολαύσεων ἐρῶν, ηὔξατο τοῦ μακραύχενος ὄρνιθος τὸν τράχηλον ἔχειν, ἵν' ὅτι πλεῖστον τοῖς ἡδέσιν ἐνδιατρίβῃ. ὁ αὐτός φησι, Πίθυλλον τὸν Τένθην καλούμενον οὐ περιγλωττίδα μόνον ὑμενίνην φορεῖν, ἀλλὰ καὶ προσελυτροῦν τὴν γλῶσσαν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τέλος ἰχθύων τρίβων ἀπεκάθαιρεν αὐτήν. μόνος δ' οὗτος τῶν ἀπολαυστικῶν καὶ δακτυλήθρας ἔχων ἐσθίειν λέγεται τὸ ὄψον, ἵν' ὡς θερμότατα ὁ τρισάθλιος ἀναδιδῷ τῇ γλώττῃ. ἄλλοι δὲ φίλιχθυν καὶ αὐτὸν Φιλόξενον φησίν. Ἀριστοτέλης δὲ, φιλόδειπνον ἁπλῶς. ὃς καὶ γράφει που ταῦτα. δημηγοροῦντες ἐν τοῖς ὄχλοις, κατατρίβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς θαύμασι. καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ Φάσιδος ἢ Βορυσθένους καταπλέοντας, ἀνεγνωκότες οὐδέν, πλὴν εἰ τὸ Φιλοξένου δεῖπνον οὐχ ὅλον. Φαινίας δέ φησι, ὅτι Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ποιητὴς περιπαθὴς ὢν τοῖς ὄψοις, δειπνῶν πο-

Δείπνων ἀναγραφεῖς.

ὀψοφαγικά.

Φιλοξένου καὶ Πυθίλλου τενθεία.

τὲ παρὰ Διονυσίῳ. ὡς εἶδεν ἐκείνῳ μὲν μεγάλην τρίγλαν παρατεθεῖσαν, ἑαυτῷ δὲ μικράν, ἀναλαβὼν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς τὸ οὖς προσήνεγκε. πυθομένου δὲ τοῦ Διονυσίου, τίνος ἕνεκεν τοῦτο ποιεῖ, εἶπεν ὁ Φιλόξενος, ὅτι γράφων τὴν Γαλάτειαν βούλοιτό τινα παρ' ἐκείνης τῶν κατὰ Νηρέα πυθέσθαι, τὴν δὲ ποτὲ ἠρωτημένην οὐκ ἀποκεκρίσθαι διότι νεωτέρα ἁλοίη. διὸ μὴ παρακολουθεῖν, τὴν δὲ τῷ Διονυσίῳ παρατεθεῖσαν πρεσβυτέραν οὖσαν, εἰδέναι πάντα σαφῶς ἃ βούλεται μαθεῖν. τὸν οὖν Διονύσιον γελάσαντα ἀποστεῖλαι αὐτῷ τὴν τρίγλαν τὴν παρ' αὐτῷ. συνεμέθυε δὲ τῷ Φιλοξένῳ ἡδέως ὁ Διονύσιος. ἐπεὶ δὲ τὴν ἐρωμένην Γαλάτειαν ἐφωράθη διαφθείρων, εἰς τὰς λατομίας ἐνεβλήθη, ἐν αἷς ποιῶν τὸν Κύκλωπα, συνέθηκε τὸν μῦθον εἰς τὸ περὶ αὐτὸν γενόμενον πάθος, τὸν μὲν Διονύσιον Κύκλωπα ὑποστησάμενος, τὴν δ' αὐλητρίδα Γαλάτειαν, ἑαυτὸν δ' Ὀδυσσέα. ἐγένετο δὲ κατὰ τοὺς Τιβερίου χρόνους ἀνήρ τις Ἀπίκιος, πλουσιώτατος, τρυφητής, ἀφ' οὗ πλακούντων γένη πολλὰ Ἀπίκια ὀνομάζεται. οὗτος ἱκανὰς μυριάδας καταναλώσας εἰς τὴν γαστέρα, ἐν Μιντούρναις (πόλις δὲ Καμπανίας) διέτριβε τὰ πλεῖστα, καρίδας ἐσθίων πολυτελεῖς, αἳ γίνονται αὐτόθι ὑπέρ γε τὰς ἐν Σμύρνῃ μέγισται, καὶ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀστακούς. ἀκούσας οὖν καὶ κατὰ Λιβύην γίνεσθαι ὑπερμεγέθεις, ἐξέπλευσεν οὐδ' ἀναμείνας μίαν ἡμέραν. καὶ πολλὰ κακοπαθήσας κατὰ τὸν πλοῦν, ὡς πλησίον ἧκε τῶν τόπων, πρὶν ἐξορμῆσαι τῆς νεὼς (πολλὴ δ' ἐγεγόνει παρὰ Λίβυσι φήμη τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ)

Φιλοξένου τενθεία καὶ Ἀπικίου

προσπλεύσαντες ἁλιεῖς προσήνεγκαν αὐτῷ τὰς καλλίστας καρίδας. ὁ δ' ἰδὼν ἐπύθετο εἰ μείζους ἔχουσιν, εἰπόντων δὲ μὴ γίνεσθαι ὧν ἤνεγκαν, ὑπομνησθεὶς τῶν ἐν Μιντούρναις, ἐκέλευσε τῷ κυβερνήτῃ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐπὶ Ἰταλίαν ἀναπλεῖν, μηδὲ προσπελάσαντι τῇ γῇ.

Ἀριστοξένου θριδακίναι.

Ἀριστόξενος δ' ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος, ὁ ὄντως μετελθὼν τὴν πάτριον φιλοσοφίαν, ἀφ' οὗ καὶ κωλῆ τις καλεῖται Ἀριστόξενος ἰδίως σκευαζόμενος, ὑπὸ τῆς ἀνυπερβλήτου τρυφῆς, καὶ τὰς ἐν τῷ κήπῳ γινομένας θριδακίνας οἰνομέλιτι ἐπότιζεν ἑσπέρας, καὶ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβάνων χλωροὺς ἔχειν ἔλεγε πλακοῦντας, ὑπὸ τῆς γῆς ἀναπεμπομένους αὐτῷ. Τραϊανῷ δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἐν Παρθίᾳ ὄντι καὶ τῆς θαλάσσης ἀπέχοντι ἡμερῶν παμπόλλων ὁδόν, Ἀπίκιος

Νικομήδους ἀφύαι.

ὄστρεα νεαρὰ διεπέμψατο ὑπὸ σοφίας αὐτῷ τεθησαυρισμένα. καὶ οὐχ ὡς Νικομήδει τῷ Βιθυνῶν τῷ βασιλεῖ ἐπιθυμήσαντι ἀφύης, μακρὰν δὲ καὶ οὗτος ὢν τῆς θαλάσσης, μάγειρός τις μιμησάμενος τὸ ἰχθύδιον παρέθηκεν ὡς ἀφύας. ὁ γοῦν παρ' Εὔφρονι τῷ κωμικῷ μάγειρος φησί, Ἐγὼ μαθητὴς ἐγενόμην Σωτηρίδου, ὃς ἀπὸ θαλάσσης Νικομήδει δώδεκα ὁδὸν ἀπέχοντι πρώτων ἡμερῶν ποτε ἀφύης ἐπιθυμήσαντι, χειμῶνος μέσου παρέθηκεν ἡδεῖς ὥστε πάντας ἀνακραγεῖν. Πῶς δὲ δυνατὸν τοῦτ' ἐστί. θήλειαν λαβὼν γογγυλίδα. ταύτην ἔτεμεν εἰς λεπτὰ σφόδρα τὴν ὄψιν αὐτῆς τῆς ἀφύης μιμούμενος ἀποζέσας δ' ἔλαιον ἐπιχέας, ἅλας δοὺς μουσικῶς, μήκωνος ἐπιπάσας ἄνω κόκκους μελαίνης τὸν ἀριθμὸν δώδεκα, περὶ τὴν Σκυθίαν ἔλυσε τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ Νικομήδης γογγυλίδα μασώμενος, ἀφύης τότ' ἔλεγε τοῖς φίλοις ἐγκώμιον. οὐδὲν ὁ μάγειρος τοῦ ποιητοῦ διαφέρει. ὁ νοῦς γάρ ἐστιν ἑκατέρῳ τούτων τέχνη.

Ἄκλητοι.

Ὅτι περὶ Περικλέους φησὶν Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος ποιητής, ὡς ἀκλήτου ἐπιπαίοντος εἰς τὰ συμπόσια Μυκωνίων δίκην. δοκοῦσι δ' οἱ Μυκώνιοι διὰ τὸ πένεσθαι καὶ λυπρὰν νῆσον οἰκεῖν, ἐπὶ γλισχρότητι καὶ πλεονεξίᾳ διαβάλλεσθαι. τὸν γοῦν γλίσχρον Ἰσχόμαχον Κρατῖνος Μυκώνιον καλεῖ, Πῶς ἂν Ἰσχομάχου γεγονὼς Μυκωνίου φιλόδωρος ἂν εἴης. ἀγαθὸς ἂν πρὸς ἀγαθοὺς ἄνδρας Ἑστιασόμενος ἧκον, κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων.

Πολλὸν δὲ πίνων καὶ χαλίκρητον μεθύων οὔτ' ἔτι τίμον εἰσενεγκοὺς, οὐδὲ μὴν κληθεὶς ἦλθες, οἷα δὴ φίλος. ἀλλά σε γαστὴρ νῶντε καὶ φρένας παρήγαγεν εἰς ἀναιδείην, Ἀρχίλοχος φησί. Εὔβουλος ὁ κωμικός φησί που, Εἰσὶν ἡμῖν τῶν κεκλημένων δύο Ἐπὶ δεῖπνον ἄμαχοι, Φιλοκράτης

Ἀσύμβολοι.

καὶ Φιλοκτήτης. Ἕνα γὰρ ἐκεῖνον ὄντα, δύο λογίζομαι, Μεγάλους, μᾶλλον δὲ τρεῖς. Ὃν φασὶ παρακληθέντ' ἐπὶ δεῖπνον πρὸς φίλου τινὸς, εἰπόντος αὐτῷ τοῦ φίλου, ὁπηνίκ' ἂν Εἴκοσι ποδῶν μετροῦντι τὸ στοιχεῖον ᾖ, Ἥκειν ἕωθεν αὐτὸν εὐθὺς ἡλίου Μετρεῖν ἀνίσχοντος, μακροτέρας δ' οὔσης ἔτι πλεῖν ἢ δυοῖν ποδοῖν παρεῖναι τῆς σκιᾶς. Ἔπειτα φάναι, μικρὸν ὀψιαίτερον Διὰ σχολίαν παρόνθ' ἥκειν ἅμ' ἡμέρᾳ. Ἀσυμβόλου δεῖπνου γὰρ ὅστις ὑστερεῖ, Τοῦτον ταχέως νόμιζε καὶ τάξιν λιπεῖν, Ἄμφις φησὶ ὁ κωμικός. Χρύσιππος δέ φησιν ἀσύμβολον κώθωνα μὴ παραλίμπανε. Κώθων δ' οὐ περιληπτὸς ἀσύμβολος, ἀλλὰ διωκτός. Ἀντιφάνης δέ φησι, Βίος θεῶν γάρ ἐστιν, ὅταν ἔχῃς ποθὲν Τἀλλότρια δειπνεῖν μὴ προσέχων λογίσμασι. καὶ πάλιν, Μακάριος ὁ βίος ᾧ δεῖ μ' ἀεὶ καινὸν πόρον Εὑρίσκειν ὡς μάσημα ταῖς γνάθοις ἔχω. Ταῦτα οἴκοθεν ἔχων εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθον. εὖ προμελετήσας, ἵνα κἀγὼ τὸ στεγανόμιον κομίζων περιγένωμαι. ἄκαπνα γὰρ αἰεὶ ἀοιδοὶ θύομεν.

Μονοφάγοι.

Ὅτι τὸ μονοφαγεῖν ἐστὶν ἐν χρήσει τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης, μονοφαγεῖς ἤδη τι καὶ βλάπτεις ἐμὲ, ἀμείψιας. ἔρρ' ἐς κόρακας μονοφάγε, καί τοι χωρύχε, περὶ τοῦ τῶν ἡρώων καθ' Ὅμηρον βίου. ὅτι Ὅμηρος ὁρῶν τὴν σωφροσύνην οἰκειοτάτην ἀρετὴν οὖσαν τοῖς νέοις εὖ πρώτην, ἔτι δὲ ἁρμόζουσαν καὶ πάντων

καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν οὖσαν, βουλόμενος ἐμφῦσαι πάλιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς. καὶ ἐφεξῆς ἵνα τὴν σχολὴν καὶ τὸν ζῆλον περὶ τοῖς καλοῖς ἔργοις ἀναλίσκωσι, καὶ ὦσιν εὐεργετικοὶ καὶ κοινοὶ πρὸς ἀλλήλους, εὐτελῆ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρκη. λογιζόμενος τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἡδονὰς, ἰσχυροτάτας γίνεσθαι περὶ ἐδωδὴν καὶ πόσιν. τοὺς δὲ διαμεμενηκότας ἐν εὐτελείᾳ εὐτάκτους, καὶ περὶ τὸν ἄλλον βίον γίνεσθαι ἐγκρατεῖς. ἁπλῆν οὖν ἀποδέδωκε τὴν δίαιταν πᾶσι, καὶ τὴν αὐτὴν ὁμοίως βασιλεῦσιν, ἰδιώταις, νέοις, πρεσβύταις, ὀπτὰ παρατιθεὶς πᾶσι κρέα. καὶ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βόεια ἔν τε ἑορταῖς καὶ γάμοις, καὶ ἄλλῃ συνόδῳ, καὶ οὐ θρία καὶ κανδύλην καὶ ἄμητας, μελίπηκτά τε τοῖς βασιλεῦσιν ἐξαίρετα παρατίθησιν Ὅμηρος. ἀλλ' ἀφ' ὧν εὖ ἕξειν ἔμελλον τὸ σῶμα, καὶ τὴν ψυχήν. Αἴαντα οὖν μετὰ τὴν μονομαχίαν, νώτοισι βοῶν γέραιρεν ὁ Ἀγαμέμνων, καὶ Νέστορι δ' ἤδη ὄντι γηραιῷ, καὶ Φοίνικι δὲ κρέας ὀπτὸν διδῶσι, καὶ Ἀλκίνῳ δὲ τὸν τρυφερὸν ἠρημένῳ βίον, ἀφιστῶν ἡμᾶς τῶν ἀτάκτων ἐπιθυμιῶν. καὶ Μενέλαος δὲ τοὺς τῶν παίδων γάμους ποιῶν, Τηλεμάχῳ νῶτον βοὸς παρέθηκεν, ὀπτὰ τάρ' ἅ οἱ γέρας πάρθεσαν αὐτῷ. καὶ Νέστωρ δὲ βόας θύει Ποσειδῶνι περὶ τῇ θαλάσσῃ, διὰ τῶν φιλτάτων καὶ οἰκειοτάτων τέκνων, βασιλεὺς ὢν καὶ πολλοὺς ἔχων ὑπηκόους. ὁσιωτάτη γὰρ αὕτη ἡ θυσία θεοῖς καὶ προσφιλεστέρα, ἡ διὰ τῶν οἰκείων καὶ εὐνουστάτων ἀνδρῶν. καὶ τοὺς μνηστῆρας δὲ ὑβριστὰς ὄντας, καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀνειμένους, οὔτε ἰχθῦς ἐσθίοντας ποιεῖ, οὔτε ὄρνιθας, οὔτε μελίπηκτα. περιελὼν παντὶ σθένει τὰς μαγειρικὰς μαγγανείας, καὶ τὰ ὡς ὁ Μένανδρος φησί, ὑποβινητιῶντα βρώματα, καὶ τὸ περὶ πολλοῖς λασαυροκάκαβον καλούμενον βρῶμα, ὥς φησι Χρύσιππος, οὗ ἡ κατασκευὴ περιεργοτέρα. Πρίαμος δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ὀνειδίζει τοῖς υἱοῖς ἀναλίσκουσι τὰ μὴ νενομισμένα, Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες. Φιλόχορος δὲ ἱστορεῖ, καὶ κεκωλῦσθαι Ἀθήνησιν ἀπέκτου ἀρνὸς μηδένα γεύεσθαι, ἐπιλειπούσης ποτὲ τῆς τῶν ζώων τούτων γενέσεως. Ἑλλήσποντον δὲ Ὅμηρος ἰχθυόεντα προσαγορεύων, καὶ τοὺς Φαίακας πλωτικωτάτους ποιῶν, καὶ ἐν τῇ Ἰθάκῃ εἰδὼς λιμένας πλείους καὶ νήσους προσεχεῖς πολλάς, ἐν αἷς ἰχθύων ἐγίνετο πλῆθος καὶ ἀγρίων ὀρνίθων. καὶ εἰς εὐδαιμονίαν δὲ καταριθμῶν τὸ τὴν θάλασσαν ἰχθῦς παρέχειν, ὅμως τούτων οὐδὲν οὐδενὶ ποιεῖ προσφερόμενον. καὶ μὴν οὐδ' ὀπώραν παρατίθησί τινι, καίπερ οὖσαν πολλήν, καὶ ἥδιστα ταύτης μνημονεύων, καὶ πάντα χρόνον παρασκευάζων ἀθάνατον. Ὄγχνη γάρ φησιν ἐπ' ὄγχνῃ, καὶ τὰ ἑξῆς. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἐστεφανωμένους, οὐδὲ μυρουμένους ποιεῖ, ὥσπερ οὐδὲ θυμιῶντας. ἀλλὰ πάντων τούτων ἀπολύων τοὺς ἀνθρώπους, εἰς ἐλευθερίαν καὶ αὐτάρκειαν ἐξαιρέτως τοὺς βασιλεῖς ἀποκαθίστησι. καὶ θεοῖς δὲ ἁπλῆν ἀποδίδωσι δίαιταν, νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν. καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ ποιεῖ τιμῶντας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διαίτης, ἀφελὼν λιβανωτὸν καὶ σμύρναν καὶ στεφάνους, καὶ τὴν περὶ ταῦτα τρυφήν. καὶ τῆς ἁπλῆς δὲ ταύτης διαίτης οὐκ ἀπλήστως ἀπολαύοντας παρίστησιν, ἀλλ' ὡς οἱ κράτιστοι τῶν ἰατρῶν, ἀφαιρεῖ τὰς πλησμονάς, Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πληρώσαντες, οἱ μὲν ἐξώρμων ἐπὶ μελέτην ἀθλητικήν, δίσκοισι τερπόμενοι καὶ αἰγανέαις, τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς σπουδὴν ἐκμελετῶντες. οἱ δὲ κιθαρῳδῶν ἠκροῶντο, τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις ἐν μέλει καὶ ῥυθμῷ ποιούντων. διὸ οὐδὲν θαυμαστὸν τοὺς οὕτω τεθραμμένους ἀφλεγμάντους εἶναι τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχάς. ἐνδεικνύμενος οὖν καὶ τὴν εὐταξίαν ὡς ὑγιεινὸν ἀεὶ καὶ εὔχρηστον καὶ κοινόν, τὸν σοφώτατον Νέστορα πεποίηκε Μαχάονι τῷ ἰατρῷ τετρωμένῳ τὸν δεξιὸν ὦμον, προσφέροντα οἶνον ταῖς φλεγμοναῖς ἐναντιώτατον ὄντα, καὶ τοῦτον Πράμνειον, ὃν ἴσμεν παχὺν καὶ πολύτροφον. οὐ δίψης δ' ἄκος, ἀλλ' ἐμφορήσεως ἕνεκα. πεπωκότι γοῦν παρακελεύεται συνεχῶς τοῦτο ποιεῖν. σὺ μὲν φησὶ καθήμενος πῖνε, καὶ ἐπιξύοντα τυρὸν αἴγειον. περὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον, ἵνα πλεῖον πίνῃ. καίτοι ἀλλαχοῦ λέγων, τὸν οἶνον ἐκλύειν τὴν ἰσχὺν καὶ ἀπογυιοῦν. περὶ δὲ τοῦ Ἕκτορος Ἑκάβη οἰομένη μένειν αὐτὸν τὸ καταλειπόμενον τῆς ἡμέρας, παρακαλεῖ πιεῖν σπείσαντα προτρεπομένη εἰς θυμηδίαν. ὁ δ' ὑπερτίθεται πρὸς πρᾶξιν ἐξιών. καὶ ἡ μὲν ἀπεριστάτως ἐπαινεῖ τὸν οἶνον, ὁ δὲ μετὰ ἄσθματος ἥκων ἀπωθεῖ. καὶ ἡ μὲν ἀξιοῖ σπείσαντα πιεῖν, ὁ δὲ καθῃμαγμένος ἀσεβὲς ἡγεῖτο. οἶδε δὲ ὁ Ὅμηρος καὶ τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ σύμμετρον τοῦ οἴνου. οἷς τὸν χανδὸν ἕλκοντα αὐτοῦ, βλάπτεσθαι φησί. καὶ κράσεων δὲ γνώμη διάφορα ἐπίσταται. οὐκ αὖ γὰρ Ἀχιλλεὺς τὸ ζωρότερον κεραίειν δεῖν ἔλεγε, μὴ οὔσης τινὸς καθημερινῆς κράσεως. ἴσως οὖν οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὸν εὐδιαφόρητον ἄνευ στερεμνίου σιτίου μίγματος, ὃ τοῖς ἰατροῖς διὰ τὴν τέχνην ἐστὶ δῆλον. τοῖς γοῦν καρδιακοῖς μετὰ οἴνου σιτώδες ἀναμίσγουσί τι πρὸς κατοχὴν τῆς δυνάμεως. ἀλλ' ἐκεῖνος τῷ μὲν Μαχάονι, μετ' ἀλφίτου καὶ τυροῦ δίδωκε τὸν οἶνον. τὸν δ' Ὀδυσσέα ποιεῖ συνάπτοντα τὴν ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ οἴνων ὠφέλειαν. Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς. τῷ δὲ κωθωνιζομένῳ δίδωσι τὸν ἡδύποτον, οὕτω καλέσας αὐτόν, Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο. ποιεῖ δὲ Ὅμηρος καὶ τὰς κόρας καὶ τὰς γυναῖκας λουούσας τοὺς ξένους, ὡς οὔτε φλεγμονὴν οὔτε ἀκρασίαν πασχόντων τῶν εὐβεβιωκότων, καὶ σωφρόνως ἁπτομένας. ἀρχαῖον δὲ τοῦτο ἔθος. λοῦσι γοῦν καὶ αἱ Κωκάλου θυγατέρες, ὡς νενομισμένον, τὸν Μίνω παραγενόμενον εἰς Σικελίαν. τῆς μέθης δὲ κατατρέχων ὁ ποιητής, τὸν τηλικοῦτον κύκλωπα ὑπὸ μικροῦ σώματος διὰ

Ἡρώων τῶν καθ' Ὅμηρον δίαιτα.
ἰλ. η.
ὀδ. θ.
ὀδ. γ.
ἰλ. ω.
ὀδ. η.
ὀδ. α.
ἰλ. λ. καὶ ξ.
Πράμνειος.
ἰλ. ζ.
ἰλ. ζ.
ὀδ. φ.
ἰλ. ι.
ἰλ. τ.
Ἡρώων τῶν Ὁμήρου δίαιτα.

ταύτην ἀπολλύμενον παρίστησιν, καὶ Εὐρυτίωνα τὸν κένταυρον, τούς τε παρὰ Κίρκῃ λέοντας ποιεῖ καὶ λύκους ταῖς ἡδοναῖς παρακολουθήσαντας. τὸν δὲ Ὀδυσσέα σώζει τῷ Ἑρμοῦ λόγῳ πεισθέντα. διὸ καὶ ἀπαθὴς γίνεται. Ἐλπήνορα δὲ πάροινον ὄντα καὶ τρυφερὸν, κατακρημνίζει. καὶ Ἀντίνοος δὲ λέγων πρὸς

ὀδ. φ.

Ὀδυσσέα, Οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, αὐτὸς οὐκ ἀπέχεται τοῦ πόματος. διὸ καὶ τρωθεὶς ἀπώλετο, ἔτι

ὀδ. χ.

κρατῶν τὸ ποτήριον. ποιεῖ δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐν τῷ ἀπόπλῳ μεθύοντας. διὸ καὶ στασιάζοντας, ὅθεν

ὀδ. γ.

καὶ ἀπόλλυνται. ἱστορεῖ δὲ καὶ τὸν δεινότατον Αἰνείαν τῶν Τρώων ἐν τῷ βουλεύεσθαι, διὰ τὴν ἐν τῇ μέθῃ

ἰλ. υ.

παῤῥησίαν καὶ τὰς ἀπειλὰς, ἃς Τρωσὶν ὑπέσχετο οἰνοποτάζων, ὑπομείναντα τὴν Ἀχιλλέως ὁρμὴν

ἰλ. ι.

καὶ μικροῦ παραπολλύμενον. καὶ Ἀγαμέμνονα λέγοντά που περὶ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας, Ἢ οἴνῳ μεθύων, ἤ μ' ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί. Εἰς τὴν αὐτὴν τιθεὶς πλάστιγγα τὴν μέθην, τῇ μανίᾳ. οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προσενήνεγκτο Διοσκουρίδης ὁ Ἰσοκράτους μαθητής. καὶ ὁ

ἰλ. α.

Ἀχιλλεὺς δ' ὀνειδίζων τῷ Ἀγαμέμνονι φησὶν, Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων. ταῦτ' εἶπε τὸ θετταλὸν σόφισμα, ὁ ἐκ Θετταλίας σοφιστής. παίζει δ' ἴσως, πρὸς τὴν παροιμίαν ὁ Ἀθήναιος.

Τροφαὶ ἡρώων τῶν παρ' Ὁμήρῳ, καὶ τῶν μεταγενεστέρων.

Ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο ἥρωες παρ' Ὁμήρῳ πρῶτον μὲν τῷ καλουμένῳ ἀκρατίσματι, ὃ λέγει ἄριστον, οὗ ἅπαξ μέμνηται ἐν Ὀδυσσείᾳ. Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς ἐντύνοντ' ἄριστον κειαμένω πῦρ. καὶ ἅπαξ ἐν Ἰλιάδι, Ἐσ-

ὀδ. π.

σωμένως τε πένοντο καὶ ἐντύνοντο ἄριστον. Λέγει δὲ τὸ πρωϊνὸν ἔμβρωμα, ὃ ἡμεῖς ἀκρατισμὸν καλοῦμεν, διὰ τὸ ἐν ἀκράτῳ βρέχειν καὶ προσίεσθαι ψωμούς. ὡς Ἀντιφάνης, ἄριστον ἐν ὅσῳ ὁ μάγειρος ποιεῖ. εἶτ' ἐπάγει συνακρατίσασθαι πῶς ἔχεις μετ' ἐμοῦ, καὶ Κάνθαρος. οὐκοῦν ἀκρατισόμεθα (αὐτί τοι μηδαμῶς) ἐν Ἰσθμῷ γὰρ ἀριστήσομεν. Ἀριστομένης, Ἀκρατιοῦμαι μικρὸν, εἶθ' ἥξω πάλιν, Ἄρτου δὶς ἢ τρὶς ἀποδακών. Φιλήμων δέ φησι, ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο οἱ παλαιοὶ, ἀκρατίσματι, ἀρίστῳ, ἑσπερίσματι, δείπνῳ. τὸν μὲν οὖν ἀκρατισμὸν, διανηστισμὸν ἔλεγον. τὸ δ' ἄριστον, δορπιστόν. τὸ δὲ δεῖπνον, ἐπιδορπίδα. ἔστι δ' ἡ τάξις καὶ παρ' Αἰσχύλῳ τῶν ὀνομάτων. ἐν οἷς ὁ Παλαμήδης πεποίηται λέγων, Καὶ ταξιάρχας καὶ στρατάρχας καὶ ἑκατοντάρχας Ἔταξα, σῖτον δ' εἰδέναι διώρισα.

ὀδ. ρ.

Ἄριστα, δεῖπνα, δόρπα θ' αἱρεῖσθαι τρίτα. Τῆς δὲ τετάρτης τροφῆς οὕτως Ὅμηρος μέμνηται, Σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας, ὃ καλοῦσί τινες δειλινὸν, ὅ ἐστι μεταξὺ τοῦ ὑφ' ἡμῶν λεγομένου ἀρίστου καὶ δείπνου. καὶ ἄριστον μέν ἐστι, τὸ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβανόμενον. δεῖπνον δὲ μεσημβρινὸν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον. δόρπον δὲ, τὸ ἑσπερινόν. μήποτε δὲ καὶ συνωνυμεῖ τὸ ἄριστον τῷ δείπνῳ. ἐπὶ γὰρ τῆς πρωϊνῆς που τροφῆς ἔφη, οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντ', ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο. μετὰ γὰρ τὴν ἀνατολὴν εὐθὺς δειπνοποιησάμενοι, προήρχοντο εἰς τὴν μάχην. Εὐωχοῦνται δὲ παρ' Ὁμήρῳ καθήμενοι. οἴονται δέ τινες καὶ ἑκάστῳ τῶν δαιτυμόνων κατ' ἄνδρα παρακεῖσθαι τράπεζαν. τῷ γοῦν μέν τοι φασὶν ἀφικομένῳ πρὸς Τηλέμα-

ὀδ. α.

χον τῶν τραπεζῶν παρακειμένων, Ξεστὴν παρετέθη τράπεζα. οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο ἐμφανῶς τοῦ προκειμένου κατασκευαστικόν. δύναται γὰρ ἡ Ἀθηνᾶ ἀπὸ τῆς Τηλεμάχου τραπέζης δαίνυσθαι.

Τράπεζαι παρακείμεναι.

παρ' ὅλην δὲ τὴν συνουσίαν παρέκειντο αἱ τράπεζαι πλήρεις, ὡς παρὰ πολλοῖς τῶν βαρβάρων ἔτι καὶ νῦν ἔθος ἐστὶ κατηρεφέες παντοίων ἀγαθῶν κατὰ Ἀνακρέοντα. μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αἱ δμωαὶ ἀπὸ μὲν σῖτον πάλιν ᾖρον καὶ τράπεζαν, καὶ δέπας. ἰδιάζον δὲ τὸ παρὰ Μενελάῳ εἰσάγει συμπόσιον. δειπνήσαντας γὰρ ποιεῖ ὁμιλοῦντας, εἶτ' ἀπονιψαμένους ποιεῖ πάλιν δειπνοῦντας, καὶ δόρπου ἐξαῦτις με-

ὀδ. δ.

μνημένους μετὰ τὸν κλαυθμόν. τὸ δὲ μὴ αἴρεσθαι τὰς τραπέζας, ἐναντιοῦσθαι δοκεῖ τὸ ἐν Ἰλιάδι, Ἔδων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα. ἀναγνωστέον οὖν οὕτω, Ἔδων καὶ πίνων ἔτι, καὶ παρέκειτο τράπεζα, ἢ τὸν καιρὸν αἰτιᾶσθαι τὸν παρόντα δεῖ. πῶς γὰρ ἦν πρέπον τῷ Ἀχιλλεῖ πενθοῦντι παρα-

ἰλ. ω.

κεῖσθαι τράπεζαν, καθάπερ τοῖς εὐωχουμένοις παρ' ὅλην τὴν συνουσίαν. παρετίθεντο δὲ οἱ μὲν ἄρτοι σὺν τοῖς κανοῖς, τὰ δὲ δεῖπνα κρέα μόνον ἦν ὀπτά. ζωμὸν δὲ οὐκ ἐποίει Ὅμηρος, θύων βοῦς, οὐδ' ἧψε κρέα.

Οὐδ' ἐγκέφαλον, ὤπτα δὲ καὶ τὰς κοιλίας. Οὕτω σφόδρα ἦν ἀρχαῖος Ἀντιφάνης φησί, καὶ τῶν κρεῶν δὲ μοῖραι ἐνέμοντο. ὅθεν ἐΐσας φησὶ τὰς δαῖτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος.

Δαὶς ἐΐση Ὁμήρου.

τὰ γὰρ δεῖπνα, δαῖτας ἔλεγον, ἀπὸ τοῦ δατεῖσθαι οὐ μόνον τῶν κρεῶν διανεμομένων, ἀλλὰ καὶ τοῦ οἴνου, Ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα δαιτὸς ἐΐσης. καὶ, Χαῖρ' Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς. ἐκ τούτων δ' ἐπειδὴ Ζηνόδοτος, δαῖτα ἐΐσην τὴν ἀγαθὴν λέγεσθαι. ἐπεὶ γὰρ ἡ τροφὴ τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθὴ ἀνα + ἦν. ἐπεκτείνας φησὶ εἴρηκεν ἐΐσην. ἐπεὶ οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι οἷς δὴ οὐ παρῆν ἄφθονος τροφὴ, ἄρτι φαινομένης, ἀθρόον ἐπ' αὐτὴν ἰόντες βίᾳ ἥρπαζον καὶ ἀφῄρουν τοὺς ἔχοντας καὶ μετὰ ἀκοσμίας ἐγένοντο καὶ φόνοι. ἐξ ὧν εἰκὸς λεχθῆναι καὶ τὴν ἀτασθαλίαν, ὅτι ἐν ταῖς θαλίαις τὰ πρῶτα ἐξημάρτανον οἱ ἄνθρωποι εἰς ἀλλήλους. ὡς δὲ παρεγένετο αὐτοῖς πολλὴ ἐκ τῆς Δήμητρος, διένεμον ἑκάστῳ ἴσην, καὶ οὕτως εἰς κόσμον ἦλθε τοῖς ἀνθρώποις τὰ δόρπα. διὸ ἄρτου τε ἐπίνοια πέμματός τε εἰς ἴσον διαμεμοιραμένων, καὶ τοῖς διαπίνουσιν ἀλείσα. καὶ γὰρ ταῦτα εἰς ἴσον χωροῦντα ἐγίνετο. ὥστε ἡ τροφὴ δαὶς ἀπὸ τοῦ δαίεσθαι λέγεται, ὅ ἐστι διαμοιρᾶσθαι ἐπίσης, καὶ ὁ τὰ κρέα ὀπτῶν δαιτρός, ἐπεὶ ἴσην ἑκάστῳ μοῖραν ἐδίδου. καὶ ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων δαῖτας λέγει ὁ ποιητής, ἐπὶ δὲ θηρίων οὐκ ἔτι. ἀγνοῶν δὲ ταύτης τῆς φωνῆς τὴν

δύναμιν

δύναμιν ὁ Ζηνόδοτος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐκδόσει γράφει, Αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν. Οἰωνοῖσί τε δαῖτα, τὴν τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφὴν οὕτω καλῶν, μόνου ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τῆς προαιρετικῆς βίας. διὸ καὶ μόνου τούτου ἡ τροφὴ, δαὶς καὶ μοῖρα τὸ ἑκάστῳ διδόμενον. οὐκ ἔφερον δὲ οἴκαδε οἱ παρ' Ὁμήρῳ δαιτυμόνες τὰ λειπόμενα, ἀλλὰ κορεσθέντων κατέλιπον παρ' οἷς ἦν ἡ δαὶς, καὶ ἡ ταμία λαβοῦσα εἶχεν, ἵνα ἄν τις ἀφίκηται ξένος, ἔχοι δοῦναι αὐτῷ. καὶ ἰχθύσι δὲ Ὅμηρος ποιεῖ χρωμένους τοὺς τότε, καὶ ὄρνισι. κατὰ γοῦν τὴν Τρινακίαν οἱ Ὀδυσσέως ἑταῖροι θηρεύουσιν, Ἰχθῦς ὄρνιθάς τε φίλας θ' ὅτι χεῖρας ἵκοιτο Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν. οὐ γὰρ ἐν τῇ Θρινακίᾳ ἐκεχάλκευτο τὰ ἄγκιστρα, ἀλλ' ἐπεφέροντο ἐν τῷ πλῷ, δηλονότι ὥς τε ἦν αὐτοῖς θήρας ἰχθύων ἐπιμέλεια καὶ τέχνη. εἰκάζει δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ Σκύλλης ἁρπαζομένους Ὀδυσσέως ἑταίρους ἰχθύσι προμήκει ῥάβδῳ ἁλισκομένοις, καὶ θύραζε ῥιπτομένοις. οὐ τῷ καὶ ταύτην τὴν τέχνην ἀκριβοῦν μᾶλλον τῶν τοιαῦτα προηγουμένως ἐκδεδωκότων ποιήματα ἢ καὶ συγγράμματα, Καίκαλον λέγω τὸν Ἀργεῖον, καὶ Νουμήνιον τὸν Ἡρακλεώτην, Παγκράτιον τὸν Ἀρκάδα, Ποσειδώνιον τὸν Κορίνθιον, καὶ τὸν ὀλίγῳ πρὸ ἡμῶν γενόμενον Ὀππιανὸν τὸν Κίλικα. τοσούτοις γὰρ ἐντυγχάνομεν ἐποποιοῖς ἁλιευτικὰ γεγραφόσι. καταλογάδην δὲ τῷ Σελεύκου τοῦ Ταρσέως, καὶ Λεωνίδου τοῦ Βυζαντίου. οὐ μνημονεύει δὲ τοιαύτης ἐδωδῆς ἐπὶ τῶν δείπνων, ὡς οὐκ οἰκείας νομιζομένης τῆς τροφῆς τοῖς ἐν ἀξιώμασιν ἥρωσι κειμένοις, ὡς οὐδὲ τῆς τῶν νεογνῶν ἱερείων. οὐ μόνον δὲ ἰχθύσιν, ἀλλὰ καὶ ὀστρέοις ἐχρῶντο. καί τοι τῆς τούτων ἐδωδῆς οὐ πολὺ ἐχούσης τὸ ὠφέλιμον καὶ ἡδὺ, ἀλλὰ κἂν τῷ βυθῷ κατὰ βάθος κειμένων. καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ταῦτα ἄλλῃ τινὶ τέχνῃ χρήσασθαι, ἢ δύοντα κατὰ βυθοῦ, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ ὃς ῥεῖα κυβιστᾷ. ὃν καὶ λέγει πολλοὺς ἂν κορέσαι τήθεα διφῶντα. ἑκάστῳ δὲ τῶν δαιτυμόνων παρ' Ὁμήρῳ παράκειται. παντὶ γοῦν παρατίθεται κάνεον καὶ τράπεζα, καὶ δέπας πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι. ἐπιστέφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρατῆρες, ἤτοι ὑπερχειλεῖς οἱ κρατῆρες ποιοῦνται ὥς τε διὰ τοῦ ποτοῦ ἐπιστεφανοῦσθαι. καὶ ταῦτα ἔπρασσον πρὸς οἰωνοὺς τιθέμενοι, Κοῦροι δὲ διανέμουσι πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι. τὸ δὲ πᾶσιν οὐ τοῖς ποτηρίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. Ἀλκίνους γοῦν τῷ Ποντονόμῳ φησί, μέθυ δὴ πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον. καὶ ἑξῆς ἐπάγει, Νώμησε δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν. εἰσὶ δὲ καὶ τοῖς ἀρίστοις κατὰ δεῖπνα τιμαί. Τυδείδης γοῦν καὶ κρέασι καὶ πλείοσι δεπάεσσι τιμᾶται, καὶ Αἴας νώτοισι διηνεκέεσσι γεραίρεται. καὶ οἱ βασιλεῖς δὲ, τοῖς αὐτοῖς νῶτα βοὸς τά ῥά οἱ πάρθεσαν αὐτῷ, Μενελάῳ δηλονότι. καὶ Ἀγαμέμνονα πλείονι δέπατι τιμᾷ. Σαρπηδὼν δὲ παρὰ Λυκίων τοῖς αὐτοῖς τιμᾶται, καὶ ἕδρῃ, καὶ κρέασιν. ἦν δέ τις αὐτοῖς καὶ διὰ τῆς προπόσεως ἀσπασμός. οἱ γοῦν θεοὶ χρυσέοις δεπάεσσι δειδέχατ' ἀλλήλους. ἤτοι ἐδεξιοῦντο προπίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξιαῖς, καί τις δὲ δείδεκτ' Ἀχιλλῆα, ἀντὶ τοῦ ἐδεξιοῦτο, ὃ ἦν προέπινεν αὐτῷ, τῇ δεξιᾷ διδοὺς τὸ ποτήριον. ἐδωροῦντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν μοίρας, οἷς ἠβούλοντο. ὡς Ὀδυσσεὺς νώτου ἀποπροταμὼν οὗ αὐτῷ παρέθεντο τῷ Δημοδόκῳ. ἐχρῶντο δ' ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ κιθαρῳδοῖς, καὶ ὀρχησταῖς, ὡς οἱ μνηστῆρες. καὶ παρὰ Μενελάῳ, ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός. δύω δὲ κυβιστῆρες μολπῆς ἐξάρχοντες, ἐδίνευον. μολπῆς, ἀντὶ τοῦ παιδιᾶς. σῶφρον δέ τι ἦν τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος, καὶ φιλοσόφων διάθεσιν ἐπέχον. Ἀγαμέμνων γοῦν τὸν ἀοιδὸν καταλείπει τῇ Κλυταιμνήστρᾳ φύλακα, καὶ παραινετῆρά τινα. ὃς πρῶτον μὲν ἀρετὰς γυναικῶν διεξερχόμενος, ἐνέβαλλε τινὰ φιλοτιμίαν εἰς καλοκαγαθίαν. εἶτα διατριβὴν παρέχων ἡδεῖαν, ἀπεπλάνα τὴν διάνοιαν φαύλων ἐπινοιῶν. διὸ Αἴγισθος οὐ πρότερον διέφθειρε τὴν γυναῖκα, πρὶν τὸν ἀοιδὸν ἀποκτεῖναι ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ τοῖς μνηστῆρσιν ᾄδων ἀνάγκῃ, ὃς τοὺς ἐφεδρεύοντας τῇ Πηνελόπῃ ἐβδελύττετο. κοινοὺς δέ που πάντας τοὺς ἀοιδοὺς αἰδοίους τοῖς ἀνθρώποις εἶναί φησι. τοὔνεκ' ἄρα σφέας, οἴμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε τε φῦλον ἀοιδῶν. ὁ δὲ παρὰ Φαίαξι Δημόδοκος ᾄδει Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίαν, οὐ διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὸ τοιοῦτον πάθος, ἀλλ' ἀποτρέπων αὐτοὺς παρανόμων ὀρέξεων, εἰδὼς ἐν τρυφερῷ τινὶ βίῳ τεθραμμένους. κἀντεῦθεν ὁμοιότατα τοῖς τρόποις αὐτῶν, τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν προφέρων. καὶ τοῖς μνηστῆρσιν ᾄδει πρὸς τὴν αὐτῶν βούλησιν ὁ Φήμιος, νόστον Ἀχαιῶν. καὶ αἱ Σειρῆνες δὲ ᾄδουσι τῷ Ὀδυσσεῖ, τὰ μάλιστα αὐτὸν τέρψοντα, καὶ τὰ οἰκεῖα τῇ φιλοτιμίᾳ αὐτοῦ καὶ πολυμαθείᾳ, λέγουσαι. ἴδμεν γάρ φασι τά τ' ἄλλα, καὶ ὅσσα γένηται ἐν χθονὶ πουλυβοτείρῃ. ὀρχήσεις δ' εἰσὶ παρ' Ὁμήρῳ αἱ μὲν τινὲς τῶν κυβιστήρων. αἱ δὲ διὰ τῆς σφαίρας, ἧς τὴν εὕρεσιν Ἀγαλλὶς ἡ Κερκυραία γραμματικὴ, Ναυσικᾷ ἀνατίθησι, ὡς πολίτιδι χαριζομένη. Δικαίαρχος δὲ Σικυωνίοις, Ἵππασος δὲ Λακεδαιμονίοις, ταύτην τε καὶ τὰ γυμνάσια πρώτοις, ταύτην δὲ μόνην τῶν ἡρωΐδων Ὅμηρος παράγει σφαιρίζουσαν. διαβόητος δὲ ἐπὶ σφαιρικῇ Δημοτέλης ὁ Θεογνίδος τοῦ Χίου σοφιστοῦ ἀδελφός, καί τις Χαιρεφάνης, ὃς ἀσελγεῖ τινι νέῳ παρακολουθῶν, οὐ διελέγετο μὲν, ἐκώλυε δὲ πράττειν τὸν νεανίσκον. εἰπόντος δὲ ὅτι Χαιρεφάνους ἐὰν παύσῃ ἀκολουθῶν, πάντα σοι ἔσται παρ' ἡμῶν. ἐγὼ δ' ἂν ἔφη σοι διαλεχθείην; τί οὖν εἶπε παρακολουθεῖς; χαίρω σε θεωρῶν, ἔφη. τὸ δὲ ἦθος, οὐ δοκιμάζω. τὸ δὲ καλούμενον διὰ τῆς σφαίρας ἁρπαστὸν, φαινίνδα ἐκαλεῖτο, ὃ ἐγὼ πάντων μάλιστα ἀσπάζομαι. πολὺ δὲ τὸ σύντονον καὶ καματηρὸν, τῆς περὶ τὴν σφαιριστικὴν ἁμίλλης.

Ἰλ. α.

ἁλιεῖς Ὁμήρου

ὀδ. μ.

ἁλιευτικὰ συγγράμματα.

Ὀππιανός.

Ὁμηρικοῦ συμποσίου θεωρία

ὀδ. κ.

ἰλ. δ.

ὀδ. θ.

ἀοιδὸς Ὁμήρου

ὀδ. γ.

ὀδ. μ.

τό, τε περὶ τοὺς τραχηλισμοὺς ῥωμαλέον. λέγεται δὲ ἡ φαινίνδα παιδιὰ οὕτως. Ἀντιφάνης, Σφαῖραν λαβὼν, τῷ μὲν διδοὺς ἔχαιρε, τὸν δ᾽ ἔφευγ᾽ ἅμα, Τοῦ δ᾽ ἐξέκρουσε, τὸν δ᾽ ἀνέστησεν πάλιν Κλαγκταῖσι φωναῖς. ἐκαλεῖτο δὲ φαινίνδα, ἀπὸ τῆς ἀφέσεως τῶν σφαιριζόντων. ὅ, τε εὑρετὴς αὐτῆς ὥς φησι Ἰόβας ὁ μαυρούσιος, Φαινέστιος ὁ παιδοτρίβης. καὶ Ἀντιφάνης, Φαινίνδα παίζων ἦεις ἐν Φαινεστίου. ἐφρόντιζον δὲ εὐρυθμίας οἱ σφαιρίζοντες. Δαμόξενος οὖν φησί, Νεανίας τις ἐσφαίριζεν ὢν ἐτῶν Ἴσως ἑπτακαίδεκα, Κῷος. θεοὺς γὰρ φαίνεται ἡ νῆσος φέρειν, Ὅς ἐπεί ποτ᾽ ἐμβλέψειε τοῖς καθημένοις. Ἢ λαμβάνων τὴν σφαῖραν ἢ διδούς, ἅμα Πάντες ἐβοῶμεν. ἡ δ᾽ εὐρυθμία Τό, τ᾽ ἦθος, ἥ τε τάξις ὅση Ἐν τῷ τι λέγειν ἢ πράττειν ἐφαίνετο Πέρας τι κάλλους ἄνδρες οὔτ᾽ ἀκήκοα Ἔμπροσθεν, οὔθ᾽ ἑώρακα τοιαύτην χάριν. Κακὸν ἄν τι μεῖζον ἔλαβον, εἰ πλείω χρόνον Ἔμεινα, καὶ νῦν δ᾽ οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκῶ. Ἐσφαίριζε δ᾽ οὐκ ἀηδῶς καὶ Κτησίβιος χαλκιδεὺς φιλόσοφος, καὶ πολλοὶ διὰ

Σφαιριστική.

τὴν σφαιρικὴν αὐτῷ συναπεδύοντο τῶν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως φίλων. συνέγραψε δὲ περὶ σφαιριστικῆς Τιμοκράτης ὁ λάκων.

ὀδ. θ.

οἱ Φαίακες δὲ παρ᾽ Ὁμήρῳ καὶ ἄνευ σφαίρας ὀρχοῦνται. καὶ ὀρχοῦνταί πως ἀνὰ μέρος. πυκνῶς γὰρ τοῦτο ἐστὶ τό, ταρφέ᾽ ἀμειβόμενοι. ἄλλων ἐφεστώτων καὶ ἐπικροτούντων τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις ὅ φησι † ληκεῖν. οἶδε δὲ ὁ ποιητὴς καὶ τὴν πρὸς ᾠδὴν ὄρχησιν. Δημοδόκου γοῦν

ἰλ. σ.

ᾄδοντος, κοῦροι πρωθῆβαι ὠρχοῦντο. καὶ ἐν τῇ ὁπλοποιίᾳ δὲ παιδὸς κιθαρίζοντος, ἄλλοι ἐν μανίᾳ μολπῇ τε ὀρχηθμῷ τε σύναιρον. ὑποσημαίνεται δὲ ἐν τούτοις ὁ ὑπορχηματικὸς τρόπος, ὃς ἤνθησεν ἐπὶ Ξενοδήμου, καὶ Πινδάρου. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ὄρχησις, μίμησις τῶν ὑπὸ τῆς λέξεως ἑρμηνευομένων

ὀρχισαὶ Ξενοφῶντος. lib. σ. & 7.

πραγμάτων, ἣν παρίστησι γινομένην Ξενοφῶν ὁ καλὸς, ἐν τῇ ἀναβάσει, ἐν τῷ παρὰ Σεύθῃ τῷ θρακὶ συμποσίῳ. φησὶ γοῦν, Ἐπειδὴ σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ ἐπαιώνισαν, ἀνέστησαν πρῶτοι Θρᾷκες, καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχοῦντο σὺν ὅπλοις, καὶ ἥλλοντο ὑψηλά τε καὶ κούφως, καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο. τέλος δ᾽ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσι δοκεῖν πεπληγέναι τὸν ἄνδρα. ὁ δ᾽ ἔπεσε τεχνικῶς πως, καὶ πάντες ἀνέκραγον. καὶ ὁ μὲν σκυλεύσας τὰ ὅπλα τοῦ ἑτέρου, ἐξῄει, ᾄδων Σιτάλκαν. ἄλλοι δὲ τῶν Θρᾳκῶν τὸν ἕτερον ἐξέφερον, ὡς τεθνηκότα. ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς. μετὰ τοῦτο μὲν Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν, οἳ ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν καλουμένην, ἐν τοῖς ὅπλοις. ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν, ὁ μὲν παραθέμενος τὰ ὅπλα σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ πυκνὰ μεταστρεφόμενος, ὡς φοβούμενος. λῃστὴς δὲ προσέρχεται. ὁ δὲ ἐπὰν προΐδηται ἁρπάσας τὰ ὅπλα, μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν. καὶ τέλος ὁ λῃστὴς δήσας τὸν ἄνδρα, τὸ ζεῦγος ἀπάγει. ἐνίοτε δὲ ὁ ζευγηλάτης τὸν λῃστήν. καί τις φησὶ τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, καὶ κροτῶν τὰς πέλτας ὤκλαζε, καὶ ἐξανίστατο. καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλὸν ἐποίει. καὶ Ἀρκάδες δέ φησι ἀναστάντες ἐξοπλισάμενοι, ᾖσαν ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν αὐλούμενοι. καὶ ἐπαιώνισαν, καὶ ὠρχήσαντο. ἐχρῶντο δὲ καὶ αὐλοῖς, καὶ σύριγξιν ἥρωες. ὁ γοῦν

Πάλιν θεωρία τῶν Ὁμηρικῶν συμποσίων. ἰλ. κ.

Ἀγαμέμνων αὐλῶν συρίγγων τ᾽ ἐνοπῆς ἀκούει. εἰς δὲ τὰ συμπόσια οὐ παρήγαγε, πλὴν ἐν τῇ ὁπλοποιίᾳ, γάμων γινομένων, αὐλῶν μνημονεύει. τοῖς δὲ Βαρβάροις ἀποδίδωσι τοὺς αὐλούς. παρὰ Τρωσὶν οὖν ἦν αὐλῶν συρίγγων τ᾽ ἐνοπή. ἔσπενδον δὲ ἀπὸ τῶν δείπνων ἀναλύοντες, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ, καὶ οὐχ ὡς ὕστερον Διὶ τελείῳ. δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι. σπένδουσι δ᾽ αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. προσνέμονται δ᾽ αὐτῷ αἱ γλῶσσαι, διὰ τὴν ἑρμηνείαν. οἶδε δ᾽ Ὅμηρος, καὶ ποικίλας ἐδωδάς. λέγει γοῦν ἐδωδὴν παντοίην, καὶ ὄψα οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες. οἶδε δὲ καὶ πᾶσαν τὴν νῦν πολυτέλειαν. οἴκων μὲν οὖν λαμπρότατος ὁ Μενελάου. τοιοῦτον δέ τινα ὑφίσταται τῇ κατασκευῇ καὶ λαμπρότητι Πολύβιος, Ἴβηρός τινος βασιλέως οἰκίαν, ὃν καὶ ἐζηλωκέναι λέγει τὴν τῶν Φαιάκων τρυφήν, πλὴν τοὺς κρατῆρας ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας ἑστάναι, πλήρεις οἴνου κριθίνου ἀργυροῦς ὄντας καὶ χρυσοῦς. Ὅμηρος δὲ ὑπογράφων καὶ τὴν Καλυψοῦς οἰκίαν, ἐκπλήττεται τὸν Ἑρμῆν. ἀπολαυστικὸς δέ ἐστι παρ᾽ αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Φαιάκων βίος. Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε,

ὀδ. θ.

καὶ τὰ ἑξῆς. ἃ ἔπη Ἐρατοσθένης οὕτω δεῖν γεγράφθαι φησίν, Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ, κακότητος ἀπούσης. Δαιτυμόνες δ᾽ ἀνὰ δώματ᾽ ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ. κακότητος ἀπούσης φάσκων, τῆς ἀφροσύνης. ἀδύνατον γὰρ μὴ φρονίμους εἶναι Φαίακας, οἳ μάλα φίλοι εἰσὶ θεοῖσιν, ὡς ὁ Ναυσικράτης φησί. καὶ οἱ μνηστῆρες δὲ παρ᾽ αὐτῷ πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων ἐτέρποντο, οὐ παρὰ τοῦ μεγαλοπολίτου Διοδώρου ἢ Θεοξένου μαθόντες τὴν πεττείαν. οὐδὲ τοῦ μιτυληναίου Λέοντος, τοῦ ἀνέκαθεν ἀθηναίου, ὃς ἀήττητος ἦν περὶ τὴν πεττευτικήν, ὥς φησι Φανίας. Ἀπίων δὲ ὁ ἀλεξανδρεὺς ἀκηκοέναι φησὶ παρὰ τοῦ ἰθακησίου Κτήσωνος τὴν τῶν μνηστήρων πεττείαν, οἵα ἦν. ὀκτὼ γάρ φησι, καὶ ἑκατὸν ὄντες οἱ μνηστῆρες, διετίθεσαν ψήφους ἐναντίας ἀλλήλαις, ἴσας πρὸς ἴσας τὸν ἀριθμὸν ὅσοι περ ἦσαν καὶ αὐτοί. γίνεσθαι οὖν ἑκατέρωθεν τέσσαρας καὶ πεντήκοντα. τὸ δ᾽ ἀνὰ μέσον τούτων διαλιπεῖν ὀλίγον κενόν. ἐν δὲ τῷ μεταιχμίῳ τούτῳ, μίαν τιθέναι ψῆφον, ἣν καλεῖν μὲν αὐτοὺς Πηνελόπην. σκοπὸν δὲ ποιεῖσθαι, εἴ τις βάλοι ψήφῳ ἑτέρᾳ. καὶ κλήρου μὲν τὸν λαχόντα, στοχάζεσθαι ταύτης. εἰ δέ τις τύχοι καὶ ἐκκρούσειε πρόσω τὴν Πηνελόπην, ἀποτίθεσθαι τὴν αὐτοῦ εἰς τὴν τῆς βληθείσης καὶ

Φαιάκων τρυφή. ὀδ. ι. ὀδ. α. Μνηστήρων πεττεία τῶν παρ᾽ Ὁμήρῳ.

ἐξωσμένης

ὑπεζωσμένης χώραν, ἐν ᾗ πρότερον ἦν. καὶ πάλιν στάντα τὴν Πηνελόπην, ἐν ᾧ τὸ δεύτερον ἐγένετο χωρίῳ, ἐντεῦθεν βαλεῖν τὴν ἑτέραν. εἰ δὲ τύχοι, ἄνευ τοῦ μηδεμιᾶς τῶν ἄλλων ψαῦσαι νικᾶν, καὶ ἐλπίδας ἔχειν πολλὰς, γαμήσειν αὐτήν. τὸν δὲ Εὐρύμαχον πλείστας εἰληφέναι ταύτῃ τῇ παιδιᾷ, καὶ εὔελπιν εἶναι περὶ γάμου. οὕτω δὲ διὰ τὴν τρυφὴν τὰς χεῖρας οἱ μνηστῆρες ἔχουσιν ἁπαλὰς, ὡς μηδὲ τὸ τόξον ἐντεῖναι δύνασθαι. πολυτελεῖς δ' αὐτοῖς, καὶ οἱ διακονούμενοι. δυνατωτάτη δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἡ τῶν μύρων εὐωδία. Οὗ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ, Ἔμπης εἰς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή, καὶ στρωμνὰς δὲ οἶδε διαπρεπούσας. τοιαύτας οὖν Ἀρήτη Ὀδυσσεῖ ὑποστρωννύναι κελεύει, καὶ Νέστωρ αὐχεῖ πρὸς Τηλέμαχον πολλῶν τούτων εὐπορεῖν. τῶν δ' ἄλλων ποιητῶν ἔνιοι, τὰς καθ' αὐτοὺς πολυτελείας καὶ ῥαθυμίας ἀνέπεμπον, ὡς οὔσας καὶ κατὰ τὰ τρωϊκά. Αἰσχύλος οὖν ἀπρεπῶς που παράγει μεθύοντας τοὺς Ἕλληνας, ὡς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλοις περικαταγνύναι. λέγει γοῦν, Ὅδ' ἐστὶν ὅς ποτ' ἀμφ' ἐμοὶ βέλος Γελωτοποιὸν τὴν κάκοσμον οὐράνην Ἔρριψεν, οὐδ' ἥμαρτε. περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ Πληγεῖσ' ἐναυάγησεν ὀστρακουμένη Χωρὶς μυρηρῶν τευχέων πνέουσ' ἐμοί. Καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀχαιῶν συνδείπνῳ, Ἀλλ' ἀμφὶ θυμῷ τὴν κάκοσμον οὐράνην Ἔρριψεν οὐδ' ἥμαρτε. περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ Κατάγνυται τὸ τεῦχος οὐ μύρου πνέον. Ἐδειματούμην δ' οὐ φίλης ὀσμῆς ὕπο. Εὔπολις δὲ πρῶτος εἰσηγησάμενος τὸ τῆς ἀμίδος ὄνομα, ἐπιπλήττει λέγων, Μισῶ λακωνίζειν, ταγηνίζειν δὲ κἂν πριαίμην, Πολλὰς δ' οἶμαι νῦν βεβινῆσθαι. Ὅς δὲ πρῶτος ἐξεῦρε τὸ πρὼ τ' ἐπιπίνειν, Πολλήν γε λακοπρωκτίαν ἐπίσταθ' ἡμῖν εὑρών. Εἶεν τίς εἶπεν ἀμίδα, πάμπρωτος μεταξὺ πίνων Παλαμηδικόν γε τοῦτο τοὐξεύρημα καὶ σοφόν. Οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ ἀριστεῖς κοσμίως δειπνοῦσιν ἐν Ἀγαμέμνονος, ἐν Ὀδυσσείᾳ φιλονεικοῦσιν Ἀχιλλεὺς καὶ Ὀδυσσεὺς, καὶ Ἀγαμέμνων χαῖρε νόῳ, ἀλλ' ὠφέλιμοι αἱ φιλοτιμίαι, ζητούντων, λόγῳ ἢ μάχῃ αἱρεθῆναι δεῖ τὸ Ἴλιον. Ἀλλ' οὐδ' ὅτε μνηστῆρες εἰσάγει μεθύοντας. οὐδὲ τότε τοιαύτην ἀκοσμίαν εἰσήγαγεν, ὡς Σοφοκλῆς, καὶ Αἰσχύλος πεποιήκασιν. ἀλλὰ πόδα βόειον ἐπὶ τὸν Ὀδυσσέα ῥιπτόμενον. καθέζονται δ' ἐν τοῖς συνδείπνοις οἱ ἥρωες οὐ κατακέκλινται. τοῦτο δὲ καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ ἐνίοτε ἦν, ὥς φησι Δοῦρις. τετρακοσίους οὖν ποτε ἡγεμόνας ἑστιῶν ἐκάθισεν ἐπὶ δίφρων ἀργυρῶν, καὶ κλιντήρων ἁλουργοῖς περιστρώσας ἱματίοις. Ἡγήσανδρος δέ φησι, οὐδὲ ἔθος εἶναι ἐν Μακεδονίᾳ κατακλίνεσθαί τινα ἐν δείπνῳ, εἰ μή τις ἐξωλίνων † ὗν κεντήσειεν, ἕως δὲ τότε καθήμενοι ἐδείπνουν. Κάσανδρος οὖν πέντε καὶ τριάκοντα ὢν ἐτῶν, ἐδείπνει παρὰ τῷ πατρὶ καθήμενος, οὐ δυνάμενος τὸ ἆθλον ἐκτελέσαι, καίπερ ἀνδρεῖος γεγονὼς, καὶ κυνηγὸς ἀγαθός. τὸ πρέπον δὲ Ὅμηρος ἀφορῶν, τοὺς ἥρωας οὐ παρήγαγεν ἄλλο τι δαινυμένους, ἢ κρέα, καὶ ταῦτα αὐτοῖς σκευάζοντας. οὐ γὰρ ἔχει γέλωτα οὐδ' αἰσχύνην, ὀψαρτύοντας αὐτοὺς καὶ ἕψοντας ὁρᾶν. ἐπετήδευον γὰρ τὴν αὐτοδιακονίαν, καὶ ἐκαλλωπίζοντο φησὶ Χρύσιππος τῇ ἐν τούτοις εὐστροφίᾳ. Ὀδυσσεὺς γοῦν δαιτρεῦσαί τε καὶ πῦρ νῆσαι οἷος οὐκ ἄλλος δεξιὸς εἶναι φησί. καὶ ἐν Λιταῖς δὲ Πάτροκλος, καὶ Ἀχιλλεὺς πάντα εὐτρεπίζει. καὶ Μενελάου δὲ τελοῦντος γάμους, ὁ νυμφίος Μεγαπένθης οἰνοχοεῖ. νῦν δὲ ἤδη τοσοῦτον ἐκπεπτώκαμεν ὡς κατακεῖσθαι δαινύμενοι. προσφάτως δὲ καὶ τὰ βαλανεῖα παρῆκται, τὴν ἀρχὴν οὐδὲ ἔνδον τῆς πόλεως ἐώντων εἶναι αὐτά. ὧν τὸ βλαπτικὸν Ἀντιφάνης δηλοῖ, Εἰς μακαρίαν τὸ λουτρὸν ὡς διέθηκέ με. Ἑφθὸν κομιδῇ πεποίηκ', ἀποκναίσειεν ἄν, Καὶ ὅστισοῦν μου λαβόμενος τοῦ δέρματος. οὕτω στερεὸν πρᾶγμα θερμόν ἐσθ' ὕδωρ. Ἕρμιππος, Μὰ Δί' οὐ μέντοι μεθύειν τὸν ἄνδρα χρὴ Τὸν ἀγαθὸν, οὐδὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς. ηὔξηται δὲ καὶ ἡ τῶν ὀψοποιῶν περιεργία, καὶ ἡ τῶν μυρεψῶν. ὥστ' οὐδ' ἂν κολυμβᾶν εἰς κολυμβήθραν μύρου ἀρκεῖσθαί τις ἂν δύναιτο, φησὶ Ἄλεξις. αὔξουσι δὲ καὶ αἱ τῶν περὶ τὰ πέμματα δημιουργίαι, καὶ αἱ περὶ τὰς συνουσίας περιεργίαι, ὥστ' ἐπιτεχνᾶσθαι σπόγγους ὑποτίθεσθαι. ἐπακτικὸν γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον, πρὸς ἀφροδισίων πλῆθος. Θεόφραστος δ' οὕτω φησί τινας ὀχευτικὰς δυνάμεις εἶναι, ὡς καὶ μέχρις ἑβδομήκοντα συνουσιῶν ἐπιτελεῖν, καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῖς αἷμα ἀποκρίνεσθαι. Φύλαρχος δὲ Σανδρόκυπτον φησὶ τὸν Ἰνδῶν βασιλέα, Σελεύκῳ μεθ' ὧν ἔπεμψε δώρων, ἀποστεῖλαι τινας δυνάμεις στυπτικὰς τοιαύτας. ὡς ὑπὸ τοὺς πόδας τιθεμένας τῶν συνουσιαζόντων, οἷς μὲν ὁρμὰς ἐμποιεῖν ὀρνίθων δίκην, οὓς δὲ καταπαύειν. Ηὔξηται δὲ νῦν καὶ ἡ τῆς μουσικῆς διαστροφή. καὶ ἡ περὶ τὰς ἐσθήσεις καὶ ὑποδέσεις ἐπήκμασε πολυτέλεια. Ὅμηρος δὲ τὴν τοῦ μύρου φύσιν εἰδὼς, οὐκ εἰσήγαγε μύροις ἀλειφομένους τοὺς ἥρωας, πλὴν τὸν Πάριν. ἐν οἷς φησὶ, κάλλει στίλβων, ὡς καὶ Ἀφροδίτη κάλλει τὰ πρόσωπα καθαίρει. ἀλλ' οὐδὲ στεφανουμένους εἰσάγει. καίτοι τῷ ἐκ τῆς μεταφορᾶς ὁμοιώματι σημαίνεται, ὅτι ᾔδει τὸν στέφανον. φησὶ γοῦν, νῆσον ἣν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο. καὶ πάντῃ γὰρ στέφανος πολέμοιο δέδηε. παρατηρητέον δὲ, καὶ ὅταν Ὀδυσσέα ἀπονιζόμενον τὰς χεῖρας ποιῇ, πρὶν μεταλαβεῖν τροφάς. ἐν Ἰλιάδι δὲ τοὺς ποιοῦντας, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. σχολαζόντων γὰρ βίος ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τρυφώντων. διὸ οἱ ἐνταῦθα ἐθεράπευον τὸ σῶμα, διὰ λουτρῶν καὶ κατανιμμάτων. διὰ τοῦτο καὶ ἀστραγαλίζουσιν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει.

Ιλ. ξ.

Ποιηταὶ ἀνάγοντες τὰ καθ' αὑτοὺς εἰς τὰ τρωϊκά.

Κατακλίνεσθαι ἐν συμποσίοις

Αὐτοδιακονία

Βαλανεῖα.

Ὀχευτικαὶ δυνάμεις.

Μύρα. Ιλ. γ.

Στέφανος.

Βιβλ. α.

τῇ πολιτείᾳ καὶ ὀρχοῦνται καὶ σφαιρίζουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ καλῶς εἴρηκεν περὶ Ἄτυος διὰ λιμὸν εὑρεθῆναι τὰς παιδιάς. πρεσβεύει γὰρ τοῖς χρόνοις, τὰ ἡρωϊκά. οἱ δ᾽ ἐν τῇ ἰλιακῇ πολιτείᾳ μονονοὺ βοῶσι κλῦθ᾽ ἀλάλα πολέμου θύγατερ ἐγχέων προοίμιον. Ὅτι Ἀριστόνικον τὸν καρύστιον, τὸν Ἀλεξάνδρου σφαιριστὴν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποίησαν διὰ τὴν τέχνην, καὶ ἀνδριάντα ἀνέστησαν.

Βάναυσοι τιμώμενοι.

τὰς γὰρ βαναύσους τέχνας Ἕλληνες ὕστερον περὶ πλείστου μᾶλλον ἐποιοῦντο ἢ τὰς κατὰ παιδίαν γενομένας ἐπινοίας. Ἱστιαιεῖς οὖν, καὶ Ὠρεῖται Θεοδώρου τοῦ ψηφοκλέπτου ἐν θεάτρῳ χαλκῆν εἰκόνα ἀνέθηκαν, ψῆφον κρατοῦσαν. ὡσαύτως Μιλήσιοι Ἀρχελάου τοῦ κιθαριστοῦ. ἐν δὲ Θήβαις, Πινδάρου μὲν οὐκ ἔστιν εἰκών, Κλέωνος δὲ τοῦ ᾠδοῦ, ἐφ᾽ ἧς ἐπιγέγραπται, Πυθέα υἱὸς ὅδ᾽ ἐστὶ Κλέων Θηβαῖος ἀοιδός, Ὃς πλείστους θνητῶν ἀμφέθετο στεφάνους Κρατὸς ἐπὶ σφετέρης, καὶ οἱ κλέος οὐρανόμηκες. Χαῖρε Κλέων Θήβας πατρίδ᾽ ἐπευκλείσας. Ὑπὸ τοῦτον τὸν ἀνδριάντα ὅτε Ἀλέξανδρος τὰς Θήβας κατέσκαπτε, φησὶ Πολέμων φεύγοντά τινα χρυσίον εἰς τὸ ἱμάτιον κοῖλον ὂν ἐνθέσθαι, καὶ συνοικιζομένης τῆς πόλεως, ἐπανελθόντα εὑρεῖν τὸ χρυσίον μετὰ ἔτη τριάκοντα.

ὡς αὐληταί.

Ἡρόδοτος δὲ ὁ λογόμιμος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καὶ Ἀρχέλαος ὁ ὀρχιστὴς παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ βασιλεῖ, μάλιστα ἐτιμῶντο τῶν φίλων. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Ἀντίοχος, τοὺς Σωστράτου τοῦ αὐλητοῦ υἱεῖς σωματοφύλακας ἐπεποίητο.

Πλάνοι.

ἐθαυμάζετο δὲ παρ᾽ Ἕλλησι καὶ ῥωμαίοις Ματρέας ὁ πλάνος, ὁ ἀλεξανδρεύς. ὃς ἔλεγε καὶ θηρίον τρέφειν, ὃ αὐτὸ ἑαυτὸ κατεσθίει. ὡς καὶ ζητεῖσθαι μέχρι νῦν τὸ Ματρέου θηρίον, τί ἐστιν. ἐποίησε δ᾽ οὗτος, καὶ παρὰ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας, καὶ ἀνεγίνωσκε δημοσίᾳ, διατί ὁ ἥλιος δύνει μὲν, κολυμβᾷ δ᾽ οὔ. καὶ διὰ τί οἱ σπόγγοι συμπίνουσι μὲν, συγκωθωνίζονται δ᾽ οὔ. καὶ τὰ τετράδραχμα καταλλάττεται μὲν, ὀργίζεται δ᾽ οὔ. Ἀθηναῖοι δὲ Ποθεινῷ τῷ νευροσπάστῃ τὴν σκηνὴν ἔδωκαν. ἀφ᾽ ἧς ἐνεθουσίων οἱ περὶ Εὐριπίδην.

Θαυματοποιοί

ἐθαυμάζετο δὲ καὶ Ξενοφῶν ὁ θαυματοποιός, ὃς μαθητὴν κατέλιπε Κρατισθένη τὸν φλιάσιον. ὃς πῦρ τε αὐτόματον ἐποίει ἀναφύεσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ φάσματα ἐτεχνᾶτο, ἀφ᾽ ὧν ἐξίστα τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν. τοιοῦτος ἦν καὶ Νυμφόδωρος ὁ θαυματοποιός, ὃς προσκρούσας Ῥηγίνοις, ὥς φησι Δοῦρις, εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἔσκωψε πρῶτος. Εὔδικος δὲ ὁ γελωτοποιὸς ηὐδοκίμει μιμούμενος παλαιστὰς, καὶ πύκτας, ὥς φησιν Ἀριστόξενος. Στράτων δ᾽ ὁ ταραντῖνος ἐθαυμάζετο, τοὺς διθυράμβους μιμούμενος. τὰς δὲ κιθαρῳδίας οἱ περὶ τὸν ἐξ Ἰταλίας Οἰνωνᾶν, ὃς καὶ κύκλωπα εἰσήγαγε τερετίζοντα. καὶ Ναυκὸν † Ναυσικάᾳ Ὀδυσσέα σολοικίζοντα, ὁ αὐτός φησι. Διοπείθης δὲ ὁ λοκρὸς, ὥς φησι Φανόδημος, παραγιγνόμενος εἰς Θήβας, καὶ ὑποζωννύμενος, οἴνου κύστεις μεστὰς καὶ γάλακτος, καὶ ταύτας ἀποθλίβων, ἀνιμᾶν ἔλεγεν ἐκ τοῦ στόματος. ἔνδοξοι δ᾽ ἦσαν καὶ παρ᾽ Ἀλεξάνδρῳ θαυματοποιοί, Σκύμνος ὁ ταραντῖνος, Φιλιστίδης ὁ συρακούσιος, Ἡράκλειτος ὁ μιτυληναῖος. γεγόνασι δὲ καὶ πλάνοι ἔνδοξοι, ὧν Κηφισόδωρος, καὶ Πανταλέων. Φιλιππίδου δὲ τοῦ γελωτοποιοῦ Ξενοφῶν μνημονεύει.

Ῥώμη ἐπιτομὴ τῆς οἰκουμένης

Ὅτι οἰκουμένης δῆμον τὴν Ῥώμην φησί. λέγει δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἄν τις σκοποῦ πόρρω τοξεύοι, λέγων τὴν ῥωμαίων πόλιν ἐπιτομὴν τῆς οἰκουμένης. ἐν ᾗ συνιδεῖν ἔστιν οὕτως πάσας τὰς πόλεις ἱδρυμένας, καὶ κατ᾽ ἰδίαν δὲ τὰς πολλάς. ὡς Ἀλεξανδρέων μὲν τὴν χρυσῆν, Ἀντιοχέων δὲ τὴν καλὴν, Νικομηδέων δὲ τὴν περικαλλῆ. προσέτι τε τὴν λαμπροτάτην πόλεων πασῶν, ὁπόσας ὁ Ζεὺς ἀναφαίνει, τὰς Ἀθήνας λέγω. ἐπιλείποι δ᾽ ἄν γε οὐχ ἡμέρα μία, ἐξαριθμούμενον τὰς ἐν τῇ ῥωμαίων οὐρανοπόλει Ῥώμῃ ἀριθμουμένας πόλεις. ἀλλὰ πᾶσαι αἱ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἀριθμούμεναι, διὰ τὸ πλῆθος. καὶ γὰρ ὅλα ἔθνη ἀθρόως αὐτόθι συνῴκισαι, ὡς τὸ Καππαδοκῶν, καὶ Σκυθῶν, καὶ Ποντικῶν, καὶ ἄλλων πλειόνων. οὗτοι οὖν πάντες ὁ σύμπας δῆμος τῆς οἰκουμένης.

Ὀρχήσεις.

τὸν ἐφ᾽ ἡμῶν φησὶ φιλόσοφον ὀρχιστὴν, Μέμφιν ἐκάλεσαν. ἀπεικάζοντες τὴν διὰ τοῦ σώματος αὐτοῦ κίνησιν, τῇ τῆς πόλεως ἀρχαιοτέρᾳ καὶ βασιλικωτέρᾳ. περὶ ἧς Βακχυλίδης φησί, τὰν ἀχείμαντόν τε Μέμφιν, καὶ δονακώδεα Νεῖλον. οὗτος τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν ἐπιδείκνυσιν ἥ τις ἐστὶ, μετὰ σιωπῆς πάνθ᾽ ἡμῖν ἐμφανίζων σαφέστερον, ἢ οἱ τὰς τῶν λόγων τέχνας ἐπαγγελλόμενοι διδάσκειν. τῆς δὲ κατὰ τοῦτον ὀρχήσεως τῆς τραγικῆς καλουμένης, πρῶτος εἰσηγητὴς γέγονε Βάθυλλος ὁ ἀλεξανδρεύς. ὃν φησὶν νομίμως ὀρχήσασθαι Σέλευκος.

Πυλάδης.

τοῦτον τὸν Βάθυλλον φησὶ Ἀριστόνικος καὶ Πυλάδης, οὗ ἐστι καὶ σύγγραμμα περὶ ὀρχήσεως, τὴν Ἰταλικὴν ὄρχησιν συστήσασθαι ἐκ τῆς κωμικῆς ἣ ἐκαλεῖτο κόρδαξ, καὶ τῆς τραγικῆς ἣ ἐκαλεῖτο ἐμμέλεια, καὶ τῆς σατυρικῆς ἣ ἐλέγετο σίκιννις. διὸ καὶ οἱ σάτυροι, σικιννισταί. ἧς εὑρετὴς Σίκιννός τις βάρβαρος. οἱ δὲ φασὶν ὅτι κρὴς ἦν ὁ Σίκιννος. ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὄρχησις, ὀγκώδης, παθητική τε καὶ πολύκοπος. ἡ δὲ Βαθύλλειος, ἱλαρωτέρα. καὶ γὰρ ὑπορχήματι τοῦτον διατίθεσθαι. Σοφοκλῆς δὲ πρὸς τῷ καλὸς γεγενῆσθαι τὴν ὥραν, ἦν καὶ ὀρχηστικὴν δεδιδαγμένος, καὶ μουσικὴν ἔτι παῖς ὢν παρὰ Λάμπρῳ. μετὰ γοῦν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν περὶ τρόπαιον γυμνὸς ἀληλιμμένος ἐχόρευσε μετὰ λύρας. οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ φησί, καὶ τὸν Θάμυριν διδάσκων αὐτὸς ἐκιθάρισεν, ἄκρως δὲ ἐσφαίρισεν ὅτε τὴν Ναυσικάαν ἔθηκε. τῆς δὲ Μεμφίδος ὀρχήσεως ἤρα καὶ Σωκράτης ὁ σοφός, καὶ πολλάκις καταλαμβανόμενος ὀρχούμενος, ὥς φησι

ὥς φησι Ξενοφῶν, ἔλεγε τοῖς γνωρίμοις παντὸς εἶναι μέλους τὴν ὄρχησιν γυμνάσιον. ἔταττον γὰρ τὸ ὀρχεῖσθαι, ἀντὶ τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι. Ἀνακρέων, Καλλίκομοι κοῦραι Διὸς ὀρχήσαντ' ἐλαφρῶς. Ἴων, Ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὤρχησε φρένας. Ἕρμιππος δέ φησι Θεόφραστον παραγίνεσθαι εἰς τὸν περίπατον καθ' ὥραν λαμπρὸν καὶ διεσκευασμένον, εἶτα καθίσαντα διατίθεσθαι τὸν λόγον, οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενον κινήσεως, οὐδὲ σχήματος τινός, καί ποτε ὀψοφάγον μιμούμενον, διεξάραντα τὴν γλῶσσαν, περιλείχειν τὰ χείλη. ἔμελε δὲ αὐτοῖς, καὶ τοῦ κοσμίως ἀναλαμβάνειν τὴν ἐσθῆτα, καὶ τοὺς μὴ τοῦτο ποιοῦντας, ἔσκωπτον. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ, πάντα δυναμένους ὀξέως τε, καὶ τορῶς διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένους, ἐπιδέξια ἐλευθερίως, οὐδ' ἁρμονίαν λόγων λαβόντας ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων εὐδαιμόνων βίον. Σαπφὼ περὶ Ἀνδρομέδας σκώπτει, Τίς δ' ἀγροιώτατον θέλγει νόον, οὐκ ἐπισταμένη τὰ βράκε' ἕλκειν ἐπὶ τῶν σφυρῶν. Φιλαίτερος ἢ Ἄμφις, Καλλιστέρνων φᾶρος οὐ καθήσεις τάλαν, μηδ' ἀγροίκως ἄνω γόνατος ἀμφέξῃ. Ἕρμιππος δέ φησι, Θεόκριτον Χῖον ὡς ἀπαιδεύτου, μέμφεσθαι τὴν Ἀναξιμένους περιβολήν. Καλλίστρατός τε ὁ Ἀριστοφάνειος, Ἀρίσταρχον ἐν συγγράμματι κακῶς εἴρηκεν ἐπὶ τῷ μὴ εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι, φέροντός τι καὶ τοῦ τοιούτου πρὸς παιδείας ἐξέτασιν. διὸ καὶ Ἄλεξίς φησί, Ἓν γὰρ νομίζω τοῦτο τῶν ἀνελευθέρων Εἶναι, τὸ βαδίζειν ἀρρύθμως ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἐξὸν καλῶς, οὗ μήτε πράττεται τέλος Μηδεὶς ἡμᾶς, μήτε τιμὴν δόντας δι' ἑτέρων λαβεῖν. Φέρει δὲ τοῖς μὲν χρωμένοισιν εὖ, δόξης τιν' ὄγκον, τοῖς δ' ὁρῶσιν ἡδονήν. Κόσμον δὲ τῷ βίῳ, τὸ τοιοῦτον γέρας τίς οὐκ ἂν κτῷτ' αὐτῷ φάσκων νοῦν ἔχειν. Καὶ Αἰσχύλος δὲ οὐ μόνον ἐξεῦρε τὴν τῆς στολῆς εὐπρέπειαν καὶ σεμνότητα, ἣν ζηλώσαντες οἱ ἱεροφάνται καὶ δᾳδοῦχοι ἀμφιέννυνται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχηστικὰ αὐτὸς ἐξευρίσκων, ἀνεδίδου τοῖς χορευταῖς. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτόν φησι σχηματίσαι τοὺς χορούς, ὀρχηστοδιδασκάλοις οὐ χρησάμενον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιοῦντα τῶν ὀρχήσεων, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν τῆς τραγῳδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιϊστᾶν. ὑπεκρίνετο γοῦν μετὰ τοῦ εἰκότος τὰ δράματα. Ἀριστοφάνης γοῦν (παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς ἡ περὶ τῶν τραγικῶν ἀπόκειται πίστις) ποιεῖ αὐτὸν Αἰσχύλον λέγοντα. Τοῖσι χοροῖς αὐτὸς τὰ σχήματ' ἐποίουν. καὶ πάλιν τοὺς Φρύγας οἶδε θεωρῶν ὅτε τῷ Πριάμῳ συλλυσόμενοι τὸν παῖδα ἦλθον τεθνεῶτα. πολλὰ τοιαυτὶ καὶ τοιαυτὶ καὶ δεῦρο σχηματίσαντας, καὶ Τέλεσις δὲ ἢ Τελέστης ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος πολλὰ ἐξεύρηκε σχήματα, ἄκρως ταῖς χερσὶ τὰ λεγόμενα δεικνύουσαις. Ἀριστοκλῆς γοῦν φησιν, ὅτι Τελέστης ὁ Αἰσχύλου ὀρχηστὴς οὕτως ἦν τεχνίτης, ὥστε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως. φασὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ποιηταί, Θέσπις, Πρατίνας, Κρατῖνος, Φρύνιχος, ὀρχηστικοὶ ἐκαλοῦντο διὰ τὸ μὴ μόνον τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὄρχησιν τοῦ χοροῦ, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων ποιημάτων διδάσκειν τοὺς βουλομένους ὀρχεῖσθαι. μεθύων δὲ ἐποίει τὰς τραγῳδίας Αἰσχύλος, ὥς φησι Χαμαιλέων. Σοφοκλῆς οὖν ὠνείδιζεν αὐτῷ, ὅτι εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε. ὀρχήσεις δὲ ἐθνικαί, αἵδε λακωνικαί, τροιζήνιαι, ἐπιζεφύριοι, κρητικαί, ἰωνικαί, μαντινικαί, ἃς προκρίνει Ἀριστόξενος διὰ τὴν τῶν χειρῶν κίνησιν. οὕτως δ' ἦν ἔνδοξον καὶ σοφὸν ἡ ὄρχησις, ὥστε Πίνδαρος τὸν Ἀπόλλω ὀρχηστὴν καλεῖ, Ὀρχηστ' ἀγλαΐας ἀνάσσων εὐρυφάρετρ' Ἄπολλον. καὶ Ὅμηρος δέ, ἢ τῶν Ὁμηριδῶν τις ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις φησίν, Ἀπόλλων φόρμιγγ' ἐν χείρεσσ' ἔχων χαρίεν κιθάριζε καλὰ καὶ ὕψι βιβάς. Εὔμηλος δὲ ἢ Ἀρκτῖνος ὁ Κορίνθιος, τὸν Δία ὀρχούμενόν που παράγει, λέγων, Μέσσοισιν δ' ὠρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Θεόφραστος δέ φησι πρῶτον Ἄνδρωνα τὸν καταναῖον αὐλητήν, κινήσεις καὶ ῥυθμοὺς ποιῆσαι τῷ σώματι αὐλοῦντα. ὅθεν σικελίζειν, τὸ ὀρχεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. μεθ' ὃν Κλεόφαντον θηβαῖον. ὀρχησταὶ δὲ ἔνδοξοι, Βολβὸς μὲν παρὰ Κρατίνῳ καὶ Καλλίᾳ. Ζήνων δὲ ὁ κρὴς ὁ πάνυ Ἀρταξέρξῃ προσφιλὴς ἐστί, παρὰ Κτησίᾳ. Ἀλέξανδρος δέ, ἐν τῇ πρὸς Φιλόξενον ἐπιστολῇ, μέμνηται Θεοδώρου καὶ Χρυσίππου. Θεοφράστου σχήματα διδάσκοντος. Εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι. ὄρχησις.

Ὅτι τὸ μουσεῖον ὁ φλιάσιος Τίμων ὁ σιλλογράφος, τάλαρόν που φησίν, ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφομένους φιλοσόφους, ὅτι ὥσπερ ἐν πανάγρῳ τινὶ σιτεύονται, καθάπερ οἱ πολυτιμότατοι ὄρνιθες. Πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλῳ Βιβλιακοὶ χαρακεῖται ἀπείριτα δηριόωντες Μουσέων ἐν ταλάρῳ. ὡς αὐτῆς λογοδιαρροίας ἀπαλλαγῶσιν, οὗτοι οἱ τραπεζορήτορες, οἳ ὑπὸ γλωσσαλγίας ἐπιλελῆσθαί μοι δοκοῦσι καὶ τοῦ πυθικοῦ χρησμοῦ, ὃν ἀναγράφει Χαμαιλέων. Εἴκοσι τὰς πρὸ κυνός, καὶ εἴκοσι τὰς μετέπειτα, Οἴκῳ ἐνὶ σκιερῷ Διονύσῳ χρῆσθαι ἰατρῷ. καὶ Μνησίθεος δὲ ἀθηναῖος Διόνυσον ἰατρόν φησι τὴν Πυθίαν χρῆσαι τιμᾶν Ἀθηναίοις. φησὶ δὲ καὶ Ἀλκαῖος ὁ μιτυληναῖος ποιητής, Οἴνῳ πνεύμονα τέγγε. τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται, ἡ δ' ὥρη χαλεπὴ πάντα δὲ δίψαι ὑπὸ καύματος. καὶ ἀλλαχοῦ. Πίνωμεν, τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται. Εὔπολίς τε τὸν Καλλίαν φησὶ ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ Πρωταγόρου, πίνειν, ἵνα πρὸ τοῦ κυνὸς τὸν πνεύμονα ἔκλυτον φορῇ. ἡμῖν δ' οὐ μόνον ὁ πνεύμων ἀπεξήρανται, κινδυνεύει δὲ καὶ ἡ καρδία. καὶ τοι Ἀντιφάνης λέγει, τὸ δὲ ζῆν εἰπέ μοι τί ἐστι; τὸ πίνειν, φήμ' ἐγώ. Ὁρᾷς παρὰ ῥείθροισι χειμάρροις, ὅσα Μουσεῖον. Διονύσος ἰατρός. Πίνειν.

δένδρων

δένδρων ἀεὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν βρέχεται, μέγεθος καὶ κάλλος οἷα γίνεται. τὰ δ' ἀντίπερ νοσεῖ οἱονεὶ δίψαν τινὰ ἢ ξηρασίαν ἔχοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται. Οὕτω τούτοις φησὶ κωμολογήσασιν ἐσθίειν πιεῖν. εἴρηται δὲ τὸ βρέχειν, καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν. Ἀντιφάνης, Δεῖ γὰρ φαγόντας, δαψιλῶς βρέχειν. Εὔβουλος, Σίκων ἐγὼ βεβρεγμένος ἥκω καὶ κεκωθωνισμένος. πέπωκεν οὕτως πέπωκ' ἐγώ, ναὶ δία τὸν μενδαῖον.

Ἀναπίπτειν.

Ὅτι τὸ ἀναπίπτειν, κυρίως ἐπὶ ψυχῆς ἐστιν, οἷον ἀθυμεῖν ὀλιγωρεῖν. Θουκυδίδης πρώτῃ, Νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσι. Κρατῖνος δ' ἐπὶ ἐρετῶν χρῆται τῇ λέξει, Ῥοθίαζε κἀνάπιπτε. καὶ Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ, Διατί ἄλυποι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐρέται, ἢ ὅτι ἐν τάξει μὲν κάθηνται, ἐν τάξει δὲ προνεύουσιν, ἐν τάξει δὲ ἀναπίπτουσιν.

Ἀνακεῖσθαι.

Ἀνακεῖσθαι δέ φαμεν ἐπὶ ἀνδριάντων. ὅθεν τοὺς ἐπὶ κατακειμένων χρωμένους τῇ λέξει, διέσυρον. Δίφιλος, Ἐγὼ δ' ἕως μέν τινος ἀνεκείμην. πρὸς ὃν δυσχεραίνων ὁ ἑταῖρος, φησί, ἀνάκειο. Φιλιππίδης, καὶ δειπνῶν ἀεὶ ἀνακείμενος παρ' αὐτόν. καὶ ἐπάγει, Πότερον ἀνδριάντα εἱστία;

Κατακεῖσθαι.

Κατακεῖσθαι δὲ λέγεται, καὶ κατακεκλίσθαι, ὡς ἐν συμποσίοις Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. Ἄλεξις, Ὡς ἔστι κατακεῖσθαι πρὸ δείπνου συμφορά, οὔτε γὰρ ὕπνος δήπουθεν οὐδεὶς ἂν λάβοι. οὐδ' ἂν λέγῃ τις οὐδαμῶς μάθοιμεν ἄν, ὁ νοῦς γάρ ἐστι τῆς τραπέζης πλησίον. ἔστι δὲ εὑρεῖν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης σπανίως τὸ ἀνακεῖσθαι. σάτυρος παρὰ Σοφοκλεῖ τοῦτό φησιν ἐπικαιόμενος τῷ Ἡρακλεῖ ἀνακειμένῳ μέσον εἰς τὸν αὐχέν' εἰσαλοίμην. Ἀριστοτέλης ἐν τυρρηνῶν νομίμοις, Οἱ δὲ τυρρηνοὶ δειπνοῦσι μετὰ τῶν γυναικῶν ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ. Θεόπομπος, Ἔπινομεν μετὰ ταῦτα κατακείμενοι, Μαλακώτατ' ἐπὶ τρικλινίῳ Τελαμῶνος οἰμώζοντες ἀλλήλοις μέλη. Φιλωνίδης, Κατάκειμαι ὡς ὁρᾶτε δεκάπαλαι. Εὐριπίδης, κύκλωπι. ἀνέπεσε φάρυγγος αἰθέρ' ἐξανιεὶς βαρύν. Ἄλεξις, Μετὰ ταῦτ' ἀναπεσεῖν ἐκέλευον αὐτὴν παρ' ἐμέ.

Πάσασθαι.

Ὅτι τὸ πάσασθαι ἐπὶ τοῦ ἀπογεύσασθαι τίθεται. φησὶ γοῦν Φοίνιξ πρὸς Ἀχιλλέα, Οὐκ ἐθέλεσκ' ἅμ' ἄλλῳ ἐνὶ μεγάροισι πάσασθαι. καὶ ἀλλαχοῦ, Εὖθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο. τῶν γὰρ σπλάγχνων ἀπογεύονται μόνων, ὡς ἂν ὀλίγων πολὺς ὅμιλος. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πρὸς Ἀχιλλέα φησί, Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην. οἰκεῖον γὰρ τοῦ τηνικάδε ἀτυχήσαντος, ἀπογεύσασθαι μόνον. εἰς κόρον γὰρ ἐλθεῖν οὐκ εἴα

ὀδυσ. δ.

τὸ πένθος. διὸ καὶ ὁ τὸ σύνολον οὐ γευσάμενος τροφῆς, κεῖται ἄσιτος ἄπαστος. ἐπὶ δὲ τῶν ἀποπληρουμένων οὐδέ ποτε λέγει τὸ πάσασθαι, ἀλλ' ὅπερ δηλοῖ κόρον. Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν, καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο. οἱ δὲ νεώτεροι καὶ ἐπὶ τοῦ πληρωθῆναι τιθέασι τὸ πάσασθαι. Καλλίμαχος, Μύθου δὲ πασάμην ἥδιον. Ἐρατοσθένης, Ὀπταλέα κρέα Ἐκ τέφρης ἐπάσαντο, τά τ' ἀγρώσσοντες ἕλοντο, Ποτίκολλον, ἅτε ξύλον ποτὶ ξύλῳ. φησὶ ὁ θηβαῖος μελοποιός. Ὅτι Σέλευκός φησι τὴν παρ' Ὁμήρῳ δαῖτα θάλειαν, στοιχείων μεταθέσει δίαιταν εἶναι. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ δέξασθαι λέγειν, βιαιότερόν ἐστι. Σφαιρίζουσι δὲ παρ' Ὁμήρῳ οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. καὶ δίσκοις δὲ, καὶ ἀκοντίοις μετά τινος συμμετρίας ἐχρῶντο. Δίσκοισιν τέρποντο, καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες. τὸ γὰρ τερπνόν, τὴν κακοπάθειαν κουφίζει.

Ἡρώων Ὁμηρικῶν κυνηγέσια

καὶ ἐπὶ κυνηγέσια δὲ ἐξιᾶσιν οἱ νέοι πρὸς μελέτην τῶν πολεμικῶν κινδύνων. καὶ ἐπὶ θήρας παντοίας, ἀφ' ὧν ῥωμαλεώτεροι, καὶ ὑγιεινότεροι διετέλουν. ὡς ὅτε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύνουσι, καὶ ἀντίον ἱστάμενοι ἀκοντίζουσιν.

Λουτρά.

ἴσασι δὲ καὶ λουτρὰ ἄκη πόνων παντοῖα. κόπον μὲν θαλάττῃ λύοντες, ἣ μάλιστα τοῖς νεύροις ἐστὶ πρόσφορος. ἀναχαλῶντες δὲ ταῖς ἐμβάσεσι τὰς τῶν μυῶν συντάσεις, εἶτ' ἐπαλειφόμενοι λίπος, πρὸς τὸ μὴ ῥανθέντος τοῦ ὕδατος ἀπεσκληρυμμένα γίνεσθαι τὰ σώματα. οἱ γοῦν ἀπὸ τῆς σκοπιῆς ἐπανελθόντες, ἱδρῶ πολλὸν ἀπε-

ἰλιάδ. κ.

νίζοντο θαλάσσῃ, κνήμας ἠδὲ λόφον ἀμφί τε μηρούς. καὶ οὕτως ἀναψύξαντες, ἐς ἀσαμίνθους βάντες εὐξέστας, λούσαντο. καὶ ἀλειψάμενοι λίπ' ἐλαίῳ, δείπνῳ ἐφιζανέτην. ἔστι καὶ τρόπος ἕτερος καμά-

ὀδυσ. κ.

των λύσεως. ἐκ τῶν κατὰ κεφαλῆς καταιονήσεων, θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων. αἱ γὰρ ἐμβάσεις, περικεχυμένου πανταχόθεν τοῖς πόροις τοῦ ὕδατος, φράττουσι τὴν τῶν ἱδρώτων ἔκκρισιν, καθάπερ ἂν εἴ τις ἠθμὸς εἰς ὕδωρ βληθείη. διέξεισι γὰρ οὐθέν, ἢν μή τις αὐτὸν μετεωρίσας τοῖς πόροις ἀναψυχὴν καὶ διέξοδον εἰς τὸ ἔξω παράσχῃ, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασι ζητῶν, διατί οἱ ἱδροῦντες ἐπανέλθωσιν εἰς θερμὸν ἢ ψυχρὸν ὕδωρ, οὐκ ἔτι ἱδροῦσιν ἕως πάλιν ἐπανέλθωσιν ἀπὸ τῆς ἐμβάσεως. παρετίθετο δὲ ἥρωσι δειπνοῦσι καὶ λάχανα. ὅτι δὲ οἴδασι τὰς λαχανείας, δῆλον ἐκ τῶν παρὰ νείατον ὄρχον κοσμητῶν πρασιῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ κακοχυμωτάτοις κρομύοις ἐχρῶντο, ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον.

Ἀκρόδρυα.

ἐπιμελουμένους δὲ αὐτοὺς εἰσάγει, καὶ τῶν ἀκροδρύων. ὄγχνη γὰρ ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ. διὸ καὶ τῶν δένδρων τὰ μὲν καρποφό-

ὀδυσ. η.

ρα, καλὰ προσαγορεύει, ἔνθεν δένδρεα καλὰ πεφύκει, Ὄγχναι, καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι. τὰ δ' εἰς ξυλείαν εὔθετα μακρά, τοῖς ἐπιθέτοις τὰς χρήσεις διαστέλλων. ἔνθεν δένδρεα μακρὰ πεφύκει, Κλή-

ὀδυσ. ε.

θρη τ' αἴγειρός τ' ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης. ἀρχαιοτέρα δ' ἦν καὶ τῶν τρωϊκῶν, ἡ τούτων χρῆσις. Τάνταλος οὖν οὐδὲ θανὼν ἀπηλλάττετο τῆς τούτων ἐπιθυμίας. εἴπερ ὁ κολάζων αὐτὸν θεός, προσιὼν καθάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζῴων τοῖς θαλλοῖς ἄγοντες. τοῖς τοιούτοις καρποῖς ἀποκρούεται αὐτὸν τῆς ἀπολαύσεως,

ὀδ. ω.

ἥρωες ὁμηρικοὶ ἰχθῦς τε καὶ ὄρνιθας θηρεύοντες.

ἀπολαύσεως, ὅτε τῆς ἐλπίδος ἐγγὺς ἔλθοι. καὶ Λαέρτην δ' Ὀδυσσεὺς ἀναμιμνήσκει ὧν ἔδωκε αὐτῷ παιδὶ ὄντι, ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, καὶ τὰ ἑξῆς. ὅτι δὲ καὶ ἰχθῦς ἤσθιον, Σαρπηδὼν δῆλον ποιεῖ ὁμοιῶν τὴν ἅλωσιν πανάγρου δικτύου θήρᾳ. καίτοι Εὔβουλος κατὰ τὴν κωμικὴν χάριν φησὶ παίζων, ἰχθὺν δὲ ποῦ γ' Ὅμηρος ἐσθίοντ' εἴρηκέ γε Τινὰ τῶν Ἀχαιῶν. κρέα δὲ μόνον ὤπτων, ἐπεὶ Ἕψοντά γ' οὐ πεποίηκεν αὐτῶν οὐδένα Ἀλλ' οὐδὲ μίαν ἄλλην ἑταίραν εἶδέ τις Αὐτῶν, ἑαυτοὺς δ' ἔδεφον ἐνιαυτοὺς δέκα Πικρὰν στρατείαν δ' εἶδον οἵτινες πόλιν Μίαν λαβόντες, εὐρυπρωκτότεροι πολὺ Τῆς πόλεως ἀπεχώρησαν ἧς εἷλον τότε, Οὐδὲ τὸν ἀέρα δ' ἥρωες τοῖς ὄρνισιν εἴων ἐλεύθερον. παγίδας καὶ νεφέλας ἐπὶ ταῖς κίχλαις, καὶ πελειάσιν ἱστάντες. ἐγυμνάζοντο δὲ πρὸς ὀρνεοθηρευτικήν, καὶ τὴν πελειάδα τῇ μηρίνθῳ κρεμάντες ἀπὸ νηὸς ἱστοῦ, καὶ τοξεύοντες ἐκηβόλως εἰς αὐτήν, ὡς ἐν τῷ ἐπιταφίῳ δηλοῦται.

ἰλ. ψ.

παρέλιπε δὲ τὴν χρῆσιν τῶν λαχάνων, καὶ ἰχθύων, καὶ τῶν ὀρνίθων, διά τε τὴν λιχνείαν. καὶ προσέτι τὴν ἐν ταῖς σκευασίαις ἀπρέπειαν, ἐλάττω κεκρικὼς ἡρωϊκῶν καὶ θείων ἔργων. ὅτι δὲ καὶ ἑφθοῖς ἐχρῶντο κρέασιν, ἐμφανίζει ἐν οἷς λέγει, Ὡς δὲ λέβης ζεῖ, κνίσσην μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο. καὶ ὁ κατ' Ὀδυσσέως ἀφεθεὶς τοῦ βοὸς πούς, τοῦτο σημαίνει. πόδα γὰρ βοὸς οὐδεὶς ὀπτᾷ. καὶ τό, Κρειῶν δὲ πίνακας παρέθηκεν ἀείρας Παντοίων, οὐ μόνον τὴν τῶν κρεῶν ἐξαλλαγὴν δηλοῖ, ὡς ὀρνίθεια, χοίρεια, ἐρίφεια, βόεια λέγων, ἀλλὰ τὴν σκευασίαν ὡς ποικίλην ἔχοντα, καὶ οὐ μονοειδῆ, ἀλλὰ περιττήν. ὡς ἀνακύπτειν τὰς σικελικάς, καὶ συβαριτικάς, καὶ ἰταλικὰς τραπέζας. ἤδη δὲ καὶ χίας. μαρτυροῦνται γὰρ καὶ Χῖοι οὐκ ἔλαττον τῶν προειρημένων περὶ ὀψαρτυτικήν. Κοιμῶνται δὲ μετὰ γυναικῶν παρ' Ὁμήρῳ οὐ μόνον οἱ νέοι, ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες, Φοῖνιξ τε καὶ Νέστωρ, μόνῳ Μενελάῳ οὐ συνευνάζεται γυνή, διὰ γυναῖκα γαμετὴν ἡρπασμένην τὴν στρατείαν πεποιημένῳ.

Οἶνος παλαιὸς καὶ διαφορὰ χρωμάτων.

ὀλυμπ. θ.

Παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων Πίνδαρος ἐπαινεῖ. Εὔβουλος δὲ φησὶ ἄτοπόν τε τὸν μὲν οἶνον εὐδοκιμεῖν ἀεὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις τὸν παλαιόν, ἄνδρα δὲ μὴ τὸν παλαιόν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ Ἄλεξις σχεδὸν ἀπαραλλάκτως, τοῦ σφόδρα μόνου κειμένου αὐτί του ἀεί. ὄντως δὲ παλαιὸς οἶνος οὐ πρὸς ἡδονὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίειαν προσφορώτερος. πέσσει τε γὰρ μᾶλλον τὰ σῖτα, καὶ λεπτομερὴς ὢν εὐανάδοτός ἐστι. δύναμιν δὲ τοῖς σώμασιν ἐμποιεῖ, τό αἷμά τε ἐνερευθὲς καὶ εὐανάδοτον κατασκευάζει, καὶ τοὺς ὕπνους ἀταράχους παρέχει. ἐπαινεῖ δὲ Ὅμηρος τὸν ἐπιδεχόμενον ἱκανὴν κρᾶσιν, ὡς τὸν τοῦ Μάρωνος.

ὀδ. ι.

ἐπιδέχεται δὲ πλείω κρᾶσιν ὁ παλαιὸς οἶνος, διὰ τὸ μᾶλλον θερμὸς γίνεσθαι παλαιούμενος. ἔνιοι δὲ καὶ τὴν Διονύσου φυγὴν εἰς τὴν θάλασσαν οἰνοποιίαν σημαίνειν φασί, πάλαι γνωριζομένην. ἡδὺν γὰρ εἶναι τὸν οἶνον παρεγχεομένης θαλάσσης.

Διόνυσος καταφεύγων εἰς θάλασσαν.

Επαινῶν δὲ Ὅμηρος τὸν μέλανα οἶνον, πολλάκις αὐτὸν καὶ αἴθοπα καλεῖ. δυναμικώτατος γάρ ἐστι, καὶ μένων ἐν ταῖς ἕξεσι τῶν πινόντων πλεῖστον χρόνον. Θεόπομπος δέ φησι παρὰ Χίοις πρώτοις γενέσθαι τὸν μέλανα οἶνον, καὶ τὸ φυτεύειν τε καὶ θεραπεύειν ἀμπέλους Χίους πρώτους μαθόντας παρ' Οἰνοπίωνος τοῦ Διονύσου, ὃς καὶ συνῴκισε τὴν νῆσον, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις μεταδοῦναι. ὁ δὲ λευκὸς οἶνος, ἀσθενὴς καὶ λεπτός. ὁ δὲ κιρρὸς πέττει ῥᾶον, ξηραντικώτερος ὤν.

Οἶνοι ἰταλικοί.

Περὶ ἰταλικῶν οἴνων φησὶ παρὰ τούτῳ τῷ σοφιστῇ Γαληνός. ὁ φαλερῖνος οἶνος ἀπὸ ἐτῶν δέκα ἐστὶ πότιμος, καὶ ἀπὸ πεντεκαίδεκα μέχρις εἴκοσιν. ὁ δ' ὑπὲρ τοῦτον ἐκπίπτων τὸν χρόνον, κεφαλαλγικός, καὶ τοῦ νευρώδους καθάπτεται. εἴδη δ' αὐτοῦ δύο, ὁ αὐστηρός, καὶ ὁ γλυκάζων. οὗτος δὲ τοιοῦτος γίνεται, ὅταν ὑπὸ τὸν τρυγητὸν νότοι πνεύσωσι, παρ' ὃ καὶ μελάντερος γίνεται. ὁ δὲ μὴ οὕτω τρυγηθείς, αὐστηρός τε, καὶ τῷ χρώματι κιρρός. καὶ τοῦ ἀλβανοῦ δὲ οἴνου εἴδη δύο, ὁ μὲν γλυκάζων, ὁ δ' ὀμφακίας. ἀμφότεροι δὲ ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἀκμάζουσι. συρρεντῖνος δὲ ἀπὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἄρχεται γίνεσθαι πότιμος. ὢν γὰρ ἀλιπὴς καὶ λίαν ψαφαρός, μόλις πεπαίνεται. καὶ παλαιούμενος, σχεδὸν μόνος ἐστὶν ἐπιτήδειος τοῖς χρωμένοις διηνεκῶς. ὁ δὲ ῥηγῖνος τοῦ συρρεντίνου λιπαρώτερος ὤν, χρήσιμος ἀπὸ ἐτῶν πεντεκαίδεκα. χρήσιμος καὶ ὁ πριουέρνος, λεπτομερέστερος ὢν τοῦ ῥηγίνου, ἥκιστά τε καθαπτόμενος κεφαλῆς. τούτῳ ἐμφερὴς ὁ φορμιανός, ταχὺ δὲ ἀκμάζει, καὶ λιπαρώτερος ἐστὶν αὐτοῦ. βράδιον δ' ἀκμάζει ὁ τριφολῖνος. ἔστι δὲ τοῦ συρρεντίνου γεωδέστερος. ὁ δὲ σετῖνος, τῶν πρώτων ἐστὶν οἴνων ἐμφερής, τῷ φαλέρνῳ κουφότερος, οὐ πληκτικός. ὁ τιβουρτῖνος, λεπτός, εὐδιάπνευστος, ἀκμάζων ἀπὸ ἐτῶν δέκα. κρείττων δὲ γίνεται παλαιούμενος. ὁ λαβικανός, ἡδύς, λιπαρὸς τῇ γεύσει, μεταξὺ φαλέρνου καὶ ἀλβανοῦ. ἡ δὲ αὐτοῦ πόσις ἀπὸ ἐτῶν δέκα. ἀγγαύρανος δὲ καὶ ὀλίγος καὶ κάλλιστος, προσέτι τε εὔτονος καὶ παχύς, πραινεσίνου δὲ καὶ τιβουρτίνου λιπαρώτερος. ὁ μαρσικὸς πάνυ αὐστηρός, εὐστόμαχος δέ. γίνεται δὲ καὶ περὶ τὴν Καμπανίας Κύμην ὁ καλούμενος οὐλβανός, πότιμος, κοῦφος ἀπὸ ἐτῶν πέντε. ὁ ἀσ   νιτανὸς χρηστός, λιπαρός πως. Ὁ βικεντῖνος ἐμφερὲς ἔχει τῷ ἀλβανῷ, τὸ ὀμφακίας εἶναι, ἔστι δὲ δυνατὸς καὶ εὐστόμαχος. ὁ οὐέτερος δὲ ἡδὺς πινόμενος, εὐστόμαχος. ἴδιον δ' αὐτοῦ, τὸ μὴ δοκεῖν ἀπόβρεχους εἶναι. ἐμφαίνει γὰρ ὡς ἐμμεμιγμένου αὐτῷ ἑτέρου. ὁ καληνός, κοῦφος, τοῦ φαλέρνου εὐστομαχώτερος. εὐγενὴς δὲ καὶ ὁ καικοῦβος,

πληκτικός, εὔτονος. παλαιοῦται δὲ, μετὰ ἱκανὰ ἔτη. ὁ φουνδανὸς, εὔχυμος, πολύτροφος, κεφαλῆς καὶ στομάχου ἅπτεται. διὸ οὐ πολὺς ἐν συμποσίοις πίνεται. πάντων δὲ τούτων ὁ Σαβῖνος κουφότερος, ἀπὸ ἐτῶν ἑπτὰ ἐπιτήδειος πίνεσθαι μέχρις πέντε καὶ δέκα. ὁ δὲ σιγνῖνος, μέχρις ἐτῶν ἓξ χρήσιμος, παλαιωθεὶς δὲ πολὺ χρησιμώτερος. ὁ νουμεντάνος ἀκμάζει ταχὺ, καὶ ἀπὸ ἐτῶν πέντε πότιμός ἐστι. ἔστι δ' οὔτε λίαν ἡδὺς, οὔτε λεπτός. ὁ ἀπολετῖνος δὲ, καὶ πινόμενος ἡδὺς, καὶ τῷ χρώματι χρυσίζει. καπυανὸς κατὰ πολλὰ τῷ συρρεντίνῳ ἐμφερής. ὁ Βαρβῖνος, λίαν αὐστηρός, καὶ ἀεὶ ἑαυτοῦ κρείττων γίνεται. εὐγενὴς καὶ ὁ καυκῖνος, καὶ τῷ φαλέρνῳ ἐμφερής. ὁ Βενεφρανὸς εὐστόμαχος, καὶ κοῦφος. ὁ ἐν Νεαπόλει τρεβελλικὸς, εὔκρατος τῇ δυνάμει, εὐστόμαχος, εὔστομος. ὁ ἔρβουλος ἐν ἀρχῇ μέν ἐστι μέλας, μετ' οὐ πολλὰ δὲ ἔτη λευκὸς γίνεται, ἔστι δὲ λίαν κοῦφος, καὶ τρυφερός. ὁ μασσαλιώτης, καλός. ὀλίγος δὲ γίνεται, παχύς, σαρκώδης. ταραντῖνος δὲ, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κλίματος τούτου πάντες ἁπαλοί. οὐ πλῆξιν, οὐ τόνον ἔχοντες, ἡδεῖς, εὐστόμαχοι. ὁ δὲ μαμερτῖνος, ἔξω μὲν τῆς Ἰταλίας γίνεται. καὶ γινόμενος ἐν Σικελίᾳ, καλεῖται ἰωτάλινος. ἡδὺς δ' ἐστὶ, κοῦφος, εὔτονος. Ὅτι παρ' Ἰνδοῖς τιμᾶται δαίμων, ὥς φησι Χάρης ὁ μιτυληναῖος, ὃς καλεῖται Σοροάδειος. ἑρμηνεύεται δὲ ἑλλάδι φωνῇ, οἰνοποιός.

ἰταλικὸς, legit Hermolaus.

Ὅτι Ἀντιφάνης ὁ χαρίεις τὰ ἀπὸ ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα οὕτω καταλέγει. Ἐξ Ἤλιδος μάγειρος, ἀπ' Ἄργους λέβης, φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρώματα. Ἰχθῦς Σικυῶνος, Αἰγίου δ' αὐλητρίδες. Τυρὸς σικελικός, μύρον ἀπ' Ἀθηνῶν, ἐγχέλυς Βοιώτιαι. Ἕρμιππος δ' οὕτως. Ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι. Ἐξ οὗ ναυκληρεῖ Διόνυσος ἐπ' οἴνοπα πόντον, Ὅσσ' ἀγάθ' ἀνθρώποις δεῦρ' ἤγαγε νηῒ μελαίνῃ, Ἐκ μὲν Κυρήνης καυλόν, καὶ δέρμα βόειον. Ἐκ δ' Ἑλλησπόντου σκόμβρους, καὶ πάντα τάριχη. Ἐκ δ' αὖ Ἰταλίας χόνδρον, καὶ πλευρὰ βόεια. Καὶ παρὰ Σιτάλκου ψώρας λακεδαιμονίοισι. Καὶ παρὰ Περδίκκου ψευδῆ ναυσὶν πάνυ πολλαῖς. Αἱ δὲ Συράκουσαι σῦς καὶ τυρὸν παρέχουσαι. Καὶ Κερκυραίους ὁ Ποσειδῶν ἐξολέσειε Ναυσὶν ἐπὶ γλαφυραῖς, ὅτι δίχα θυμὸν ἔχουσι. Ταῦτα μὲν ἐντεῦθεν. ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρέμαστα Ἱστία, καὶ βύβλους. ἀπὸ δ' αὖ Συρίας, λιβανωτόν. Ἡ δὲ καλὴ Κρήτη κυπάριττον τοῖσι θεοῖσιν. Ἡ Λιβύη δ' ἐλέφαντα πολὺν παρέχει κατὰ πρᾶσιν. Ἡ Ῥόδος ἀσταφίδας τε, καὶ ἰσχάδας ἡδυονείρους. Αὐτὰρ ἀπ' Εὐβοίας ἀπίους, καὶ ἴφια μῆλα. Ἀνδράποδ' ἐκ Φρυγίας, ἀπὸ δ' Ἀρκαδίας ἐπικούρους. Αἱ Παγασαὶ δούλους, καὶ στιγματίας παρέχουσι. Τὰς δὲ Διὸς βαλάνους, καὶ ἀμύγδαλα σιγαλόεντα Παφλαγόνες παρέχουσι. τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός. Φοινίκη δ' αὖ καρπὸν φοίνικος, καὶ σεμίδαλιν. Καρχηδὼν δάπιδας, καὶ ποικίλα προσκεφάλαια. Πίνδαρος δ' ἐν τῇ εἰς Ἱέρωνα πυθικῇ ᾠδῇ, ἀπὸ Ταϋγέτου μὲν λάκαιναν ἐπὶ θηρσὶ κύνα τρέχειν πυκινώτατον ἑρπετόν. σκύριαι δ' ἐς ἄμελξιν γάλακτος αἶγες ἐξοχώταται. ὅπλα δ' ἀπ' Ἄργεος, ἅρμα Θηβαῖον, ἀπὸ γᾶς ἀγλαοκάρπου, Σικελίας δ' ὄχημα δαιδάλεον ματεύειν. Κριτίας δ' οὕτως. Κότταβος ἐκ σικελῆς χθονὸς ἐκπρεπὲς εἰς ἔργον, Ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα. Εἶτα δ' ὄχος σικελός, καλλιδαπάνῃ τε κρατίστη. * Θεσσαλικὸς δὲ θρόνος γυίων τρυφερωτάτη ἕδρα. Εὐναίου δὲ λέχους ἔξοχα κάλλος ἔχει Μίλητός τε Χίος τ' ἔναλος πόλις Οἰνοπίωνος. Τυρσηνὴ δὲ κρατεῖ χρυσότυπος φιάλη, Καὶ πᾶς χαλκὸς ὅστις κοσμεῖ δόμον ἔν τινι χρείᾳ. Φοίνικες δ' εὗρον γράμματα λεξίλογα. Θήβη δ' ἁρματόεντα δίφρον συνεπήξατο πρώτη. Φορτηγοὺς δ' ἀκάτους Κᾶρες ἁλὸς ταμίαι. Τὸν δὲ τροχὸν γαίης τε καμίνου τ' ἔκγονον εὗρε Κλεινότατον κέραμον χρήσιμον οἰκονόμον. Ἡ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταστήσασα τρόπαιον. καὶ ἐπαινεῖται ὄντως ὁ ἀττικὸς κέραμος. Εὔβουλος δὲ φησί, Κνίδια κεράμια, σικελικὰ βατάνια, μεγαρικοὶ πιθάκνια. Ἀντιφάνης δὲ, νάπυ Κύπρου καὶ σκαμωνίας ὀπόν. Κάρδαμον μιλήσιον, κρόμμυον σαμοθράκιον, Καυλὸν ἐκ Καρχηδόνος καὶ σίλφιον, θύμον ὑμήττιον, Ὀρίγανον τενέδιον.

ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα.

ἑκάστης ἰδιώματα χώρας.

Οἶνοι.

Ὅτι ὁ Περσῶν Βασιλεὺς τὸν χαλυβώνιον μόνον οἶνον ἔπινεν, ὅν φησι Ποσειδώνιος κἀν Δαμασκῷ τῆς Συρίας γίνεσθαι, Περσῶν αὐτόθι καταφυτευσάντων τὰς ἀμπέλους. ἐν δὲ ἴσσῃ τῇ κατὰ τὸν Ἀδρίαν νήσῳ, Ἀγαθαρχίδης φησὶ οἶνον γίνεσθαι, ὃν πᾶσι συγκρινόμενον καλλίω εὑρίσκεσθαι. χίου δὲ οἴνου καὶ θασίου μέμνηται Ἔπιλυκος, χῖος καὶ θάσιος ἠθημένος. οἶνος λέσβιος ὃν αὐτὸς ἐποίησεν ὁ μάρων μοι δοκῶ, φησὶ Κλέαρχος. Λεσβίου πόματος οὐκ ἔστιν ἄλλος οἶνος ἡδίων πιεῖν, φησὶ Ἄλεξις, θασίοις καὶ λεσβίοις οἰναρίοις τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, καὶ νωγαλίζει. ὁ αὐτός, Ἡδὺς ὁ βρόμιος τὴν ἀτέλειαν λεσβίου Ποιῶν, τὸν οἶνον εἰσάγουσιν ἐνθάδε Ὃς δ' ἂν εἰς ἑτέραν ληφθῇ γ' ἀποστέλλων πόλιν, Κἂν κύαθον, ἱερὰν ἐγγράφομεν τὴν οὐσίαν. Ἔφιππος, φιλῶ γε πράμνιον οἶνον λέσβιον. Πολλὴ δὲ λεσβία σταγὼν ἐκπίνεται ἄγαν. Ἀντιφάνης, ἔστιν ὄψον χρυσὸν ἐπαγωγὸν πάνυ οἶνος τε θάσιος, καὶ μύρον καὶ στέμματα. Ἐν πλησμονῇ γὰρ κύπρις, ἐν δὲ τοῖς κακῶς Πράττουσιν, οὐκ ἔνεστιν Ἀφροδίτη βροτοῖς. Εὔβουλος, θάσιον ἢ χῖον λαβὼν, ἢ λέσβιον γέροντα νεκταροσταγῆ. Μέμνηται δ' οὗτος καὶ ψυθίου οἴνου. οἶνον γάρ με ψύθιον γεύσας ἡδὺν ἄκρατον, διψῶντα λαβὼν ὀξεῖ παίει πρὸς τὰ στήθη. καὶ

Suidas.

Ἀναξανδρίδης, χοῦς κεκραμένος ψυθίου. Ὅτι Ἀριστοφάνους τὰς δευτέρας Θεσμοφοριαζούσας, Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Θεσμοφοριασάσας ἐπιγράφει. ἐν ταύτῃ ὁ κωμικὸς μέμνηται πεπαρηθίου. Οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω πράμνιον, Οὐ χῖον, οὐ θάσιον, οὐ πεπαρήθιον, Οὐδ' ἄλλον ὅστις ἐπεγερεῖ τὸν ἔμβολον. Εὔβουλος, ὁ λευκάδιος πάρεστι καὶ μιλήσιος Οἰνίσκος οὕτω πότιμος Ἀρχεστράτου τοῦ δειπνολόγου. Εἶθ' ὁπόταν πλήρωμα Διὸς σωτῆρος ἔλησθε, Ἤδη χρὴ γεραὸν πολιὸν σφόδρα κρατοφοροῦντα Οἶνον ὑγρὰν χαίταν λευκῷ πεπυκασμένον ἄνθει. Πίνειν ἐκ Λέσβου περικύμονος ἐκγεγαῶτα. Τὸν δ' ἀπὸ Φοινίκης ἱερᾶς τὸν Βύβλινον αἰνῶ Οὐ μήν τοι κείνῳ γε παρεξισῶ αὐτόν. Ἂν γὰρ ἐξαίφνης αὐτοῦ γεύσῃ μὴ πρόσθεν ἐθισθείς, Εὐώδης μέν σοι δόξει τοῦ Λεσβίου εἶναι Μᾶλλον. ἔχει γὰρ τοῦτο χρόνου διὰ μῆκος ἄπλατον. Γινόμενος δ' ἥσσων πολλῶν. κεῖνος δὲ δοκήσει Οὐκ οἴνῳ, σὸς ἔχειν ὅμοιον γέρας ἀμβροσίᾳ δέ. Εἰ δέ τινες σκώπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύαροι. Ὡς ἥδιστος ἔφυ πάντων φοινίκιος οἶνος, Οὐ προσέχω τὸν νοῦν αὐτοῖς. Ἔστι δὲ καὶ θάσιος πίνειν γενναῖος, ἐὰν ᾖ Πολλαῖς πρεσβεύων ἐτέων οἴνου περικαλλέσιν ὥραις. Οἶδα δὲ κἀξ ἄλλων πόλεων βοτρυοσταγῆ ἔρνη Εἰπεῖν αἰνῆσαί τε, καὶ οὔ με λέληθ' ὀνομῆναι. Ἀλλ' οὐθὲν τ' ἄλλ' ἐστὶν ἁπλῶς πρὸς Λέσβιον οἶνον. Ἀλλά τινες χαίρουσιν ἐπαινοῦντες τὰ παρ' αὑτοῖς. Φοινικοῦ δὲ οἴνου μέμνηται καὶ Ἕρμιππος. κάρυα ῥοιάς, φοινικία ἕτερα νωγαλίσματα σαμνάρια τε οἴνου τοῦ φοινικικοῦ. καὶ πάλιν φοινικίνου βῖκός τις ὑπανεῴγνυτο, μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ξενοφῶν ἀναβάσει. Μενδαίου δὲ ὁ Κρατῖνος Νῦν δ' ἂν ἴδοι Μενδαῖον ἡβῶντ' ἀρτίως Οἰνίσκον ἕπεται κἀκολουθῶν. καὶ λέγει. Οἴμ' ὡς ἁπαλός, καὶ λευκὸς ἆρ' οἴσει τρία. Ἕρμιππος δέ που ποιεῖ τὸν Διόνυσον πλειόνων μεμνημένον. Μενδαίῳ μὲν ἐνουροῦσι, καὶ θεοὶ αὐτοὶ Στρώμασιν ἐν μαλακοῖς. Μάγνητα δὲ μειλιχόδωρον, Καὶ θάσιον τῷ δὴ μήλων ἐπιδέδρομεν ὀδμή. Τοῦτον ἐγὼ κρίνω πολὺ πάντων εἶναι ἄριστον Τῶν ἄλλων οἴνων, μετ' ἀμύμονα χῖον ἄλυπον. Ἔστι δέ τις οἶνος ὃν δὴ σαπρίαν καλέουσι, Οὗ καὶ ἀπὸ στόματος στάμνων ἀνοιγομενάων Ὄζει ἴων, ὄζει δὲ ῥόδων, ὄζει δ' ὑακίνθου Ὀσμὴ θεσπεσία. κατὰ πᾶν δ' ἔχει ὑψηρεφὲς δῶ. Ἀμβροσία καὶ νέκταρ ὁμοῦ, τοῦτ' ἐστὶ τὸ νέκταρ. Τούτου χρὴ παρέχειν πίνειν ἐν δαισὶ θαλείαις Τοῖσιν ἐμοῖσι φίλοις, τοῖς δ' ἐχθροῖς ἐκ πεπαρήθου. Φησὶ δὲ Φανίας ὁ ἐρέσιος Μενδαίους τοὺς βότρυς ἔτι ἐν τῇ ἀμπέλῳ ῥαίνειν τῷ ἐλατηρίῳ, διὸ γίνεσθαι τὸν οἶνον μαλακόν. Ὅτι Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλέως ἔλαβεν δωρεὰν τὴν Λάμψακον εἰς οἶνον, Μαγνησίαν δ' εἰς ἄρτον, Μυοῦντα δ' εἰς ὄψον, Περκώπην δὲ καὶ τὴν Παλαισκῆψιν εἰς στρωμνὴν καὶ ἱματισμόν. ἐκέλευσε δὲ τούτῳ, στολὴν φέρειν βαρβαρικήν, ὡς καὶ Δημαράτῳ δοὺς τὰ πρότερον ὑπάρχοντα, καὶ στολὴν γάμβριον προσθείς, ἐφ' ᾧ τε μηκέτι ἑλληνικὸν ἱμάτιον περιβάληται. καὶ Κῦρος δὲ ὁ μέγας Πυθάρχῳ τῷ κυζικηνῷ φίλῳ ὄντι ἐχαρίσατο ἑπτὰ πόλεις, ὥς φησι ὁ Βαβυλώνιος Ἀγαθοκλῆς, πήδασον, ὀλύμπιον, καμάντιον, σκῆπτρα, ἀρτύψον, τορτύρην. ὁ δ' εἰς ὕβριν φασὶ καὶ ἄνοιαν προελθὼν, τυραννεῖν ἐπιχείρησε τῆς πατρίδος, στρατιὰν συναγαγών. καὶ οἱ Κυζικηνοὶ ἐξορμήσαντες ἐπ' αὐτὸν ἐβοηδρόμουν, πρόκροσσοι φερόμενοι ἐπὶ τὸν κίνδυνον. τιμᾶται δὲ παρὰ Λαμψακηνοῖς ὁ Πρίαπος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διονύσῳ ἐξ ἐπιθέτου καλούμενος οὕτως, ὡς θρίαμβος καὶ διθύραμβος. Ὅτι μιτυληναῖοι τὸν παρ' αὑτοῖς γλυκὺν οἶνον πρόδρομον καλοῦσιν. ἄλλοι δὲ πρότροπον ἢ πρόδρομον. θαυμάζεται δὲ καὶ ὁ ἰκάριος οἶνος. ὡς Ἄμφις, ἐν Θουρίοις τοὔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακοί. Ἰκάριος οἶνος, ἰσχάδες κιμώλιαι.

Οἶνοι.

Βιβλ. β.

Βασιλεῖς Περσῶν πόλεις δωρούμενοι.

Strabo 14. & Plutarch.

Γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ φησὶν Ἐπαρχίδης ὁ πράμνειος. ἔστι δὲ οὗτος, γένος τι οἴνου. καὶ ἔστιν οὔτε γλυκὺς, οὔτε παχὺς, ἀλλ' αὐστηρός, καὶ σκληρός, καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσαν. οἵῳ Ἀριστοφάνης οὐκ ἥδεσθαι Ἀθηναίους φησὶ λέγων, τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἥδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστεμφέσιν, οὔτε πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις, συνάγουσι τὰς ὀφρῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν. ἀλλ' ἀνθοσμίᾳ, καὶ πέπονι νεκταροσταγεῖ. εἶναι γὰρ ἐν Ἰκάρῳ φησὶ Σῆμος, πράμνιον πέτραν, καὶ παρ' αὐτῇ ὄρος μέγα, ἀφ' οὗ τὸν πράμνιον οἶνον, ὃν καὶ φαρμακίτην τινὰς καλεῖν. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Ἴκαρος πρότερον Ἰχθυόεσσα, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τῶν ἰχθύων πλῆθος. ὡς καὶ Ἐχινάδες ἀπὸ τῶν ἐχίνων, καὶ Σηπιὰς ἄκρα ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὴν σηπιῶν, καὶ Λαγοῦσσαι νῆσοι ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς λαγῶν. καὶ ἕτεραι Φυκοῦσσαι καὶ Λαπαδοῦσσαι, ἀπὸ τῶν παραπλησίων. προσαγορεύεται δὲ φησὶ Ἐπαρχίδης ἡ ἄμπελος, ἡ τὸν ἰκάριον πράμνιον φέρουσα, ὑπὸ τῶν ξένων μὲν ἱερά, ὑπὸ δὲ τῶν οἰνοέων διονυσιάς. Οἰνόη δὲ πόλις ἐν τῇ νήσῳ ἐστί. Δίδυμος δὲ πράμνιόν φησι οἶνον, ἀπὸ πραμνίας ἀμπέλου οὕτω καλουμένης. οἱ δὲ ἰδίως, τὸν μέλανα. ἔνιοι δὲ ἐν τῇ καθόλου τὸν πρὸς παραμονὴν ἐπιτήδειον, οἱονεὶ παραμένιον ὄντα. οἱ δὲ τὸν πραΰνοντα τὸ μένος, ἐπεὶ οἱ πιόντες προσηνεῖς. ἐπαινεῖ Ἄμφις καὶ τὸν ἐξ Ἀκάνθου πόλεως οἶνον, λέγων, Ποδαπὸς εἶ φράσον. ἀκάνθιος. Εἶτα πρὸς θεῶν Οἴνου πολίτης ὢν κρατίστου στρυφνὸς εἶ. Καὶ τοὔνομ' αὐτὸ τῆς πατρίδος ἐν τοῖς τρόποις Ἔχεις. τὰ δ' ἤθη τῶν πολιτῶν οὐκ ἔχεις. Κορινθίου οἴνου Ἄλεξις μνημονεύει, ὡς σκληροῦ. Οἶνος ξενικὸς παρῆν. ὁ γὰρ Κορίνθιος Βασανισμός ἐστι. καὶ εὐβοϊκοῦ δὲ πολλὴν πιὼν εὐβοϊκὸν οἶνον. Ἀρχίλοχος τὸν νάξιον τῷ νέκταρι παραβάλλει, ὅς καί που φησὶ Ἐν δορὶ μέν μοι μᾶζα μεμαγ-

Οἶνος πράμνιος. ἰκάριος.

Οἶνος ἀκάνθιος.

μένῳ, ἐν ῥοεῖ δ' οἶνος Ἰσμαρικός. πίνω δ' ἐν ῥοεῖ κεκλιμένος. Στράττις δὲ τὸν σκιάθιον ἐπαινεῖ, Οἶνος κοκκύζειν τοῖς ὁδοιπόροις ποιεῖν Μέλας σκιάθιος ἴσον ἴσῳ κεκραμένος. Ἀχαιὸς δὲ τὸν
Βίβλινος. βίβλινον, Ἐδεξιοῦτο βιβλίνου μέθης ἐκπώματι. Καλεῖται δὲ οὕτως ἀπό τινος χωρίου οὕτω προσαγορευομένου. φησὶ δὲ καὶ Φιλῖνος, ὅτι παρέξω λέσβιον, χῖον, Γαπ † θάσιον, βίβλινον, μενδαῖον, ὥστε μηδὲν κραιπαλᾶν. Ἐπίχαρμος δὲ ἀπό τινων ὀρῶν βιβλίνων φησὶ αὐτὸν ὠνομάσθαι, Ἀρμενίδας δὲ τῆς Θράκης φησὶ εἶναι χώραν τὴν Βιβλίαν, ἣν αὖθις Τισάρην καὶ Οἰσύμην προσαγορευθῆναι. ἐπιεικῶς δὲ ἡ Θράκη ἐθαυμάζετο ὡς ἡδύοινος, καὶ συνόλως τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία. νῆσον δ' ἐκ λήμνοιο παρέστασαν οἶνον ἄγουσαι. Ἱππίας δ' ὁ ῥηγῖνος τὴν εἰλεὸν καλουμένην ἄμπελον, βιβλίαν φησὶ καλεῖσθαι. ἣν πόλλιν τὸν Ἀργεῖον, ὃς ἐβασίλευσε Συρακουσίων, πρῶτον εἰς Συρακούσας κομίσαι ἐξ Ἰταλίας. εἴη ἂν οὖν ὁ παρὰ Σικελιώταις γλυκὺς καλούμενος πόλλιος, ὁ βίβλινος οἶνος. Χρησμός, πῖν' οἶνον τρυγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀνθηδόνα ναίεις, Οὐδ' ἱερὰν Ὑπέριαν, ὅθι γ' ἄτρυγον οἶνον ἔπινες. ὠνομάζετο δὲ παρὰ Τροιζηνίοις, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ αὐτῶν πολιτείᾳ, ἄμπελος ἀνθηδονιὰς καὶ ὑπερειάς, ἀπὸ Ἄνθου τινὸς καὶ Ὑπέρου, ὡς καὶ ἀλθηφιὰς ἀπὸ Ἀλθηφίου τινός, ἑνὸς τῶν Ἀλφειοῦ ἀπογόνων. Ἀλκμὰν δέ που, ἄπυρον οἶνον καὶ ἄνθεος ὄσδοντα φησί, τὸν ἐκ πέντε λόφων, ὅς ἐστι τόπος Σπάρτης ἀπέχων σταδίους ἑπτά. καὶ τὸν ἐκ Δενθιάδων ἐρύματός τινος, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος, καὶ τὸν ἐξ Ὀνόγλων καὶ Σταθμῶν. χωρία δὲ ταῦτα κεῖται πλησίον Πιτάνης. φησὶν οὖν, οἶνον δ' οἰνουντιάδαν, ἢ δένθιν, ἢ καρύστιον, ἢ ὄνογλιν, ἢ σταθμίταν, καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον Ἀρκαδίας. ἄπυρον δὲ εἶπε, τὸν οὐχ ἑψημένον. ἐχρῶντο γὰρ ἑφθοῖς οἴνοις. Πολύβιος δὲ διάφορον οἶνον ἐν Καπύῃ φησὶ γίνεσθαι, τὸν ἀναδενδρίτην καλούμενον, ᾧ μηδένα συγκρίνεσθαι. Ἀλκίφρων δ' ὁ μαιάνδριος, περὶ τὴν Ἐφεσίαν εἶναι ὀρείαν κώμην τὴν πρότερον μὲν καλουμένην Λυτοΐδα, νῦν δὲ Λατώρειαν, ἀπὸ Λατωρείας Ἀμαζόνος, ἐν ᾗ γίνεσθαι τὸν πράμνιον οἶνον. Τιμαχίδας δὲ ὁ ῥόδιος ὑπόχυτόν τινα οἶνον ἐν Ῥόδῳ καλεῖ, παραπλήσιον τῷ γλυκεῖ. καὶ γλύξις δ' οἶνος καλεῖται, ὁ τὸ ἕψημα ἔχων. Πολύζηλος δέ, ἀντίτην καλεῖ οἶνον ἐν Ῥόδῳ. Πλάτων δ' ὁ κωμικός, καπνίαν. κάλλιστος δ' οὗτος γίνεται ἐν Βενεβεντῷ πόλει Ἰταλίας. Ἄμφις δ' οἶνος ὁ φαῦλος καλεῖσθαι παρὰ Σωσικράτει. ἐχρῶντο δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ πόματί τινι ἐξ ἀρωμάτων κατασκευαζομένῳ, ὃ ἐκάλουν τρίμμα.
τρίμμα.
Lib.9. cap. 20. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ φησί, ἐν Ἡραίᾳ τῆς Ἀρκαδίας γίνεσθαι οἶνον, ὃς τοὺς μὲν ἄν-
Plin.li.14.c.18. δρας πινόμενος ἐξίστησι, τὰς δὲ γυναῖκας τεκνούσας ποιεῖ. περὶ δὲ Κερυνίαν τῆς Ἀχαΐας, ἀμπέλου τι γένος εἶναι, ἀφ' ἧς τὸν οἶνον ἐξαμβλοῦν ποιεῖν τὰς γυναῖκας τὰς ἐγκύμονας. κἂν τῶν βοτρύων δὲ φησι φάγωσι, ἐξαμβλοῦσιν. ὁ δὲ τροιζήνιος οἶνος ἀγόνους φησὶ ποιεῖ τοὺς πίνοντας. ἐν Θάσῳ δὲ λέγει, ὡς αὐτοὶ ποιοῦσιν οἶνόν τινα ὑπνωτικόν, καὶ ἕτερον ἀγρυπνεῖν ποιοῦντα τοὺς πίνοντας. περὶ δὲ τῆς τοῦ ἀνθοσμίου οἴνου σκευασίας, Φαινίας ὁ ἐρέσιος φησὶ τάδε, γλεύκει παρεγχεῖται περὶ τοὺς πεντήκοντα εἷς θαλάσσης, καὶ γίνεται ἀνθοσμίας. καὶ πάλιν, Ἀνθοσμίας γίνεται ἐκ νέων ἀμπέλων ἰσχυρότερος, ἢ ἐκ
ἄποι τὲ καὶ ἀνθοσμίας. παλαιῶν. ἑξῆς τέ φησι, τοὺς ὀμφακώδεις συμπατήσαντες ἀπέθεντο, καὶ ἀνθοσμίας ἐγένετο. Θεόφραστος δ' ἐν Θάσῳ φησὶ τὸν ἐν τῷ πρυτανείῳ διδόμενον θαυμαστὸν εἶναι τὴν ἡδονήν. ἠρτυμένος γάρ ἐστιν. ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὸ κεράμιον σταῖς μέλιτι φυράσαντες, ὥστε τὴν ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, τὴν δὲ γλυκύτητα ἀπὸ τοῦ σταιτὸς λαμβάνειν τὸν οἶνον. καὶ ἑξῆς δέ φησιν. ἐάν τις κεράσῃ σκληρὸν καὶ εὔοσμον μαλακῷ καὶ εὐόσμῳ, καθάπερ τὸν ἡρακλεώτην καὶ τὸν ἐρυθραῖον, τοῦ μὲν τὴν μαλακότητα, τοῦ δὲ τὴν εὐστομαχίαν παρεχομένου. μυρρίτης δὲ ἡ μυρρίνης οἶνος κεῖται παρὰ Ποσειδίππῳ, Διψηρὸς ἄρτος ὁ μυρρίνης ὁ τίμιος.

Οἴνων ἰδιώματα. Καὶ ἑρμῆς δ' εἶδος πόσεως παρὰ Στράττιδι. Χαιρέας δέ, ἐν Βαβυλῶνι οἶνον φησὶ γίνεσθαι, τὸν καλούμενον νέκταρ. ἢ γὰρ ἔπος τόδ' ἀληθές, ὅτ' οὐ μόνον ὕδατος αἶσαν, Ἀλλά τι καὶ λεύκης οἶνος ἔχειν ἐθέλει. Οὐδὲ γὰρ ἀποβλήτον Διονύσιον, οὐδὲ γίγαρτον, ὁ κεῖος φησι ποιητής. τῶν οἴνων ὁ μὲν λευκός, ὁ δὲ κιρρός, ὁ δὲ μέλας. καὶ ὁ μὲν λευκός, λεπτότατος τῇ φύσει, οὐρητικός, θερμός, πεπτικός τε ὤν, τὴν κεφαλὴν ποιεῖ διάπυρον. ἀνωφερὴς γὰρ ὁ οἶνος. ὁ δὲ μέλας ὁ μὴ γλυκάζων, τροφιμώτατος, στυπτικός. ὁ δὲ γλυκάζων, καὶ τῶν λευκῶν, καὶ τῶν κιρρῶν τροφιμώτατος. λεαίνει γὰρ κατὰ τὴν πάροδον. καὶ παχύνων τὰ ὑγρὰ μᾶλλον, κεφαλὴν ἧττον παρενοχλεῖ. ὄντως γὰρ ἡ τοῦ γλυκέος οἴνου φύσις ἐγχρονίζει περὶ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ πτυέλου ἐστὶν ἀναγωγός, ὡς Διοκλῆς καὶ Πραξαγόρας ἱστοροῦσι. Μνησίθεος δ' ὁ ἀθηναῖος φησίν, ὁ μέλας οἶνος ἐστὶ θρεπτικώτατος, ὁ δὲ λευκὸς οὐρητικώτατος καὶ λεπτότατος, ὁ δὲ κιρρὸς ξηρός, καὶ τῶν σιτίων πεπτικώτερος. οἱ δ' ἐπιμελέστερον τεθαλαττωμένοι οἶνοι, ἀκραίπαλοί τε εἰσί, καὶ κοιλίαν λύουσιν, ἐπιδάκνουσί τε τὸν στόμαχον, ἐμφυσήσεις τε ἐνεργάζονται, καὶ συγκατεργάζονται τὴν τροφήν. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὅ τε μύνδιος, καὶ ὁ ἀπὸ Ἁλικαρνασοῦ. ὁ γοῦν κυνικὸς Μένιππος, ἁλμοπότιν τὴν Μύνδον φησί. ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ κῷος τεθαλάττωται. καὶ ὁ ῥόδιος δέ, ἐλάττονος μὲν τετύχηκε θα-
Οἶνος τεθαλαττωμένος. λάσσης. ὁ δὲ πολὺς αὐτοῦ ἀχρεῖός ἐστιν. ὁ δὲ νησιώτης, εἴς τε τοὺς πότους ἐστὶν εὖ πεφυκώς, καὶ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν οὐκ ἀνοίκειος. ὁ δὲ κνίδιος, αἵματος γεννητικός, τρόφιμος, κοιλίαν εὔλυτον κατασκευάζων. πλείων δὲ πινόμενος, ἐκλύει τὸν στόμαχον. ὁ δὲ λέσβιος στύψιν μικροτέραν ἔχει, καὶ μᾶλλον οὐρεῖται.

οὐρεῖται. χαριέστερος δ' ἐστὶν ὁ Χῖος. καὶ τοῦ Χίου, ὁ καλούμενος ἀριούσιος. διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ εἰσὶ τρεῖς. ὁ μὲν γὰρ αὐστηρός ἐστιν, ὁ δὲ γλυκάζων, ὁ δὲ μέσος τούτων τῇ γεύσει αὐτόκρατος καλεῖται.

Οἶνος πρὸς τοῖς ἄλλοις.

ὁ μὲν οὖν αὐστηρὸς εὔστομος ἐστὶ, καὶ τρόφιμος, καὶ μᾶλλον οὐρεῖται. ὁ δὲ γλυκάζων, τρόφιμος, πλήσμιος, κοιλίας μαλατικός. ὁ δ' αὐτόκρατος τῇ χρείᾳ ἀν. κοινῶς ἐστὶ ὁ Χῖος, πεπτικός, τρόφιμος, αἵματος χρηστοῦ γεννητικός, προσηνέστατος, πλήσμιος, διὰ τὸ πολὺ εἶναι τῇ δυνάμει. τῶν δ' οἴνων χαριέστατος, ὁ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἀλβανός, καὶ ὁ Φαλέρνος. ὁ δὲ τούτων πεπαλαιωμένος, καὶ κεχρονικὼς, φαρμακώδης ὢν καροῖ λίαν ταχέως. ὁ δὲ Ἀδριανὸς καλούμενος, εὔπνους, εὐανάδοτος, ἄλυπος τὸ σύνολον. οἰνοποιητέον δὲ αὐτοὺς πρό τινος χρόνου, καὶ εἰς ἀναπεπταμένον τόπον θετέον, εἰς τὸ διαπνεῦσαι τὸ πολὺ τῆς δυνάμεως αὐτῶν. χαριέστατος δ' οἶνος εἰς παλαίωσιν ὁ Κερκυραῖος. ὁ δὲ Ζακύνθιος, καὶ ὁ Λευκάδιος, διὰ τὸ γύψον λαβεῖν, καὶ κεφαλὴν ἀδικοῦσιν. ὁ δὲ ἀπὸ Κιλικίας Ἀβάτης καλούμενος, κοιλίας μόνον ἐστὶ μαλακτικός. Κῴῳ δὲ καὶ Μυνδίῳ, καὶ Ἁλικαρνασίῳ, καὶ παντὶ τῷ ἱκανῶς τεθαλαττωμένῳ συνάδει τὰ σκληρὰ τῶν ὑδάτων. οἷα κρηναῖα, καὶ ὄμβρια, ἐὰν ᾖ διυλισμένα, καὶ πλείονα χρόνον καθεσταμένα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν οὗτοι Ἀθήνησι, καὶ Σικυῶνι. ἐν ταύταις γὰρ τὰ τοιαῦτα ὕδατα. τοῖς δὲ θαλασίοις τῶν οἴνων, καὶ τοῖς περιέχουσιν ἱκανωτέραν στύψιν τῷ Χίῳ καὶ Λεσβίῳ, τὰ ἀπιότατα τῶν ὑδάτων εὐθετεῖ. Εὖ γλῶσα σιγήσασα τοῦ πολλοῦ χρόνου. Πῶς δῆτα τλήσῃ πρᾶγμ' ὑπεξελθεῖν τόδε. Ἡ τῆς ἀνάγκης οὐδὲν ἐμβριθέστερον. Ὑφ' ἧς τὸ κρυφθὲν ἐφανὲς ἀνάκτορον, φησὶ Σοφοκλῆς.

Χῖος, καὶ μαρεώτης.

ὅτι ὁ Μαρεώτης οἶνος, ὁ ἀλεξανδρεωτικὸς τὴν μὲν προσηγορίαν ἔχει, ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κρήνης Μαρείας, καὶ τῆς παρ' αὐτὴν πόλεως ὁμωνύμου, ἣ πρότερον μὲν ἦν μεγίστη, νῦν δὲ κώμη. περιείληφε μέντοι τὴν προσηγορίαν, λαβοῦσα ἀπὸ Μάρωνος, ἑνὸς τῶν μετὰ Διονύσου τὰς στρατείας πεποιημένων. πολλὴ δὲ ἡ περὶ τὴν γῆν ταύτην ἄμπελος, ἧς καὶ ἡ σταφυλὴ βρωθῆναι πάνυ εὔστομος, καὶ ὁ γινόμενος οἶνος κάλλιστος. λευκός τε γὰρ καὶ ἡδὺς εὔπνους, εὐανάδοτος, λεπτός, κεφαλῆς οὐ καθικνούμενος, διουρητικός.

Οἶνος ταινιωτικός.

τούτου δὲ καλλίων ὁ ταινιωτικὸς καλούμενος. ταινία δ' ἐστὶν ἐπιμήκης περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἀφ' ἧς οἱ γινόμενοι οἶνοι εἰσὶ μὲν ἠρέμα ὑπόχλωροι ἐμφαίνοντές τι ἐν αὐτοῖς λιπαρόν, ὃ κατὰ τὴν τοῦ ὕδατος κρᾶσιν ἀναλύεται κατὰ βραχύ, ὡς καὶ τὸ μέλι τὸ Ἀττικὸν ἀνακιρνάμενον. οὗτος ὁ ταινιωτικός, πρὸς τὸ ἡδὺς εἶναι ἔχει τι καὶ ἀρωματῶδες, ἠρέμα ἐπιστύφον.

Αἰγύπτιος.

ἡ δὲ περὶ τὸν Νεῖλον ἄμπελος, πλείστη μὲν αὐτή, ὅσος καὶ ὁ ποταμός. καὶ πολλοὶ τῶν οἴνων ἰδιάζοντες κατά τε τὰ χρώματα, καὶ τὴν προσφοράν. τούτους δ' ὑπερβάλλει ὁ κατὰ Ἄντυλλαν πόλιν, οὐ μακρὰν οὖσαν Ἀλεξανδρείας, ἧς τοὺς φόρους οἱ τότε βασιλεῖς, Αἰγύπτιοί τε καὶ Πέρσαι ταῖς γαμεταῖς ἐδίδοσαν εἰς ζώνας. ὁ δὲ κατὰ τὴν Θηβαΐδα, καὶ μάλιστα ὁ κατὰ τὴν Κόπτον πόλιν οὕτως ἐστὶ λεπτός, καὶ εὐανάδοτος, καὶ ταχέως πεπτικός, ὡς τοῖς πυρεταίνουσι διδόμενος μὴ βλάπτειν. Σαυτὴν ἐπαινεῖς ὥσπερ Ἀστυδάμας γύναι.

ἀστυδάμας.

ἦν δὲ τραγικὸς ποιητὴς ὁ Ἀστυδάμας.

Οἴνου εὕρεσις.

Ὅτι Θεόπομπος ὁ Χῖος τὴν ἄμπελον ἱστορεῖ εὑρεθῆναι ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸν Ἀλφειόν, καὶ ὅτι τῆς Ἠλείας τόπος ἐστὶν ἀπέχων ὀκτὼ σταδίους, ἐν ᾧ οἱ ἐγχώριοι κατακλείοντες τοῖς Διονυσίοις χαλκοῦς λέβητας τρεῖς κενούς, παρόντων τῶν ἐπιδημούντων ἀποσφραγίζονται, καὶ ὕστερον ἀνοίγοντες, εὑρίσκουσιν οἴνου πεπληρωμένους. Ἑλλάνικος δέ φησιν ἐν τῇ Πλινθίνῃ πόλει Αἰγύπτου πρώτῃ εὑρεθῆναι τὴν ἄμπελον. διὸ καὶ Δίων ὁ ἐξ Ἀκαδημίας, φιλοίνους καὶ φιλοπότας τοὺς Αἰγυπτίους γενέσθαι, εὑρεθῆναί τε παρ' αὐτοῖς βοήθημα, ὥστε τοὺς διὰ πενίαν ἀποροῦντας οἴνου, τὸν ἐκ τῶν κριθῶν γενόμενον πίνειν.

Κρίθινος οἶνος.

καὶ οὕτως ἥδεσθαι τοὺς τοῦτον προσφερομένους, ὡς καὶ ᾄδειν, καὶ ὀρχεῖσθαι, καὶ πάντα ποιεῖν ὅσα τοὺς ἐξοίνους γινομένους. Ἀριστοτέλης δέ φησι, ὅτι οἱ μὲν ἀπὸ οἴνου μεθυσθέντες, ἐπὶ πρόσωπον φέρονται. οἱ δὲ τὸν κρίθινον πεπωκότες, ἐξυπτιάζονται τὴν κεφαλήν. ὁ μὲν γὰρ οἶνος καρηβαρικός, ὁ δὲ κρίθινος καρωτικός.

Κράμβη ἀμέθυσος.

ὅτι δὲ φίλοινοι Αἰγύπτιοι, σημεῖον καὶ τὸ παρὰ μόνοις αὐτοῖς ὡς νόμιμον ἐν τοῖς δείπνοις, πρὸ πάντων ἐδεσμάτων κράμβας ἐσθίειν ἑφθάς, καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο παρασκευάζεσθαι. καὶ πολλοὶ εἰς τὰς κατασκευαζομένας ἀμεθύσους, προσλαμβάνουσι τὸ τῆς κράμβης σπέρμα. καὶ ἐν ᾧ δ' ἂν ἀμπελῶνι κράμβαι φύονται, ἀμαυρότερος ὁ οἶνος γίνεται. διὸ καὶ Σιβαρῖται, φησὶ Τίμαιος, πρὸ τοῦ πίνειν κράμβας ἤσθιον. Ἄλεξις, Ἐχθὲς ὑπέπινες, εἶτα νυνὶ κραιπαλᾷς Κατανύστασον. παύσει γὰρ εἶτά σοι δότω ῥάφανόν τις ἑφθήν. Εὔβουλος δέ πού φησι, Γύναι ῥάφανόν γε κομίσασ' εἰς ἐμὲ σύ, τὴν κραιπάλην Μέλλεις ἀφεῖναι πᾶσαν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς. Ὅτι δὲ τὴν κράμβην ῥάφανον ἐκάλουν οἱ παλαιοί, Ἀπολλόδωρος δηλοῖ ὁ Καρύστιος. Οἱ δ' ὅτι καλοῦμεν ῥάφανον, ἡμεῖς δ' οἱ ξένοι Κράμβην, γυναιξὶ διαφέρειν οἴει δέ τι. Ἀναξανδρίδης, ἐὰν λούσησθε νῦν Ῥάφανόν τε πολλὴν ἐντράγητε παύσετε, Τὸ βάρος διασκεδᾶτε τὸ προσὸν νῦν νέφος Ἐπὶ τοῦ μετώπου. Νικοχάρης, Εἰσαύριον ἀντὶ ῥαφάνων ἑψήσομεν Βαλανεῖον. ἵν' οὖν ἐξάρῃ τὴν κραιπάλην. Ἄμφις, Οὐκ ἔστιν ὡς ἔοικε φάρμακον μέθης Οὐδὲν τοιοῦτον, ὡς τὸ προσπεσεῖν ἄφνω Λύπην τιν'. οὕτως ἐξελαύνει γὰρ σφόδρα Λήρους, ὥστε τὰς ῥαφάνους οὕτω δοκεῖν. Περὶ δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἣν ἡ κράμβη ποιεῖ, ἱστορεῖ καὶ Θεόφραστος, φεύγειν φάσκων καὶ ζῶσαν τὴν ἄμπελον τῆς ῥαφάνου τὴν ὀσμήν.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ΒΙΒΛΊΟΥ ΔΕΥΤΈΡΟΥ.

Περὶ οἴνου. Τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας προσεπιμετρεῖ τῷ ὕπνῳ, οὐκ ἐῶν με οἱ λόγοι οὓς ἀπεμνημόνευσας ὄντως ποικίλοι ὕπνῳ διδόναι σχολήν. Ὅτι τὸν οἶνον ὁ κολοφώνιος Νίκανδρος ὠνομάσθαι φησὶν ἀπὸ Οἰνέως, Οἰνεὺς δ' ἐν κοίλοισιν ἀποθλίψας δεπάεσσιν οἶνον ἔκλησε. φησὶ δὲ καὶ Μελανιππίδης ὁ μιλήσιος ἐπώνυμον, ὦ δέσποτ' οἶνον Οἰνέος. Ἑκαταῖος δ' ὁ μιλήσιος τὴν ἄμπελον ἐν Αἰτωλίᾳ λέγων εὑρεθῆναι φησί, καὶ τάδε. Ὀρεσθεὺς ὁ Δευκαλίωνος ἦλθεν εἰς Αἰτωλίαν ἐπὶ βασιλεία, καὶ κύων αὐτῷ στέλεχος ἔτεκε, καὶ ὃς ἐκέλευσεν αὐτὸν κατορυχθῆναι, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔφυ ἄμπελος πολυστάφυλος. διὸ καὶ τὸν αὐτοῦ παῖδα φύτιον ἐκάλεσε. τούτου δ' Οἰνεὺς ἐγένετο κληθεὶς ἀπὸ τῶν ἀμπέλων. οἱ γὰρ παλαιοί φησιν ἕλληνες οἴνας ἐκάλουν τὰς ἀμπέλους. Οἰνέως δ' ἐγένετο Αἰτωλός. Πλάτων δ' ἐν Κρατύλῳ ἐτυμολογῶν τὸν οἶνον, οἰόνουν αὐτὸν φησὶ δεῖν, διὰ τὸ οἰήσεως ἡμῶν τὸν νοῦν ἐμπιπλᾶν. ἢ τάχα ἀπὸ τῆς ὀνήσεως κέκληται. παρετυμολογῶν Ιλ. ζ. γὰρ Ὅμηρος τὴν φωνήν, ὧδέ πως φησί, Ἔπειτα δὲ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι αἴκε πίῃσθα. καὶ γὰρ τὰ βρώματα ὀνείατα καλεῖν εἴωθεν, ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν ἡμᾶς, Οἶνόν τοι Μενέλαε θεοὶ ποίησαν ἄριστον Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας. Δίφιλος δ' ὁ κωμικός φησιν, ὦ πᾶσι τοῖς φρονοῦσι προσ- Οἴνου φύσις. φιλέστατε Διόνυσε, καὶ σοφώτατ' ὡς ἡδύς τις εἶ, Ὅταν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιεῖς μόνος. Τὸν τὰς ὀφρῦς αἴροντα συμπείθεις γελᾶν, Τόν τ' ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλόν, θρασύν. Ὁ δὲ Φιλόξενος λέγει, εὐρρείτας οἶνος πάμφωνος. Χαιρήμων δὲ ὁ τραγῳδὸς παρασκευάζειν φησὶ τὸν οἶνον τοῖς χρωμένοις γέλωτα, σοφίαν, εὐμάθειαν, εὐβουλίαν. Ἴων δ' ὁ χῖος φησί, ἄδαμον παῖδα ταυρωπὸν νέον οὐ νέον ἥδιστον πρόπολον Βαρυγδούπων ἐρώτων Οἶνον ἀερσίνοον, ἀνθρώπων πρύτανιν. Μνησίθεος δὲ ἔφη τὸν οἶνον τοὺς θεοὺς Θνητοῖς καταδεῖξαι. τοῖς μὲν ὀρθῶς χρωμένοις, Ἀγαθὸν μέγιστον. τοῖς δ' ἀτάκτως, τοὔμπαλιν. Τροφήν τε γὰρ δίδωσι τοῖσι χρωμένοις, Ἰσχύν τε ταῖς ψυχαῖσι καὶ τοῖς σώμασιν. Εἰς τὴν ἰατρικήν τε χρησιμώτατον. Καὶ τοῖς ποτοῖς γὰρ φαρμάκοις κεράννυται, Καὶ τοῖσιν ἑλκωθεῖσιν ὠφέλημ' ἔχει. Ἐν ταῖς συνουσίαις τε ταῖς καθ' ἡμέραν, Τοῖς μὲν μέτριον πίνουσι καὶ κεκραμένον, Εὐθυμίαν φέρει γ'. ἐὰν δ' ὑπερβάλῃς, ὕβριν. Ἐὰν δ' ἴσον ἴσῳ προσφέρῃ, μανίαν ποιεῖ. Ἂν δ' ἄκρατον, παράλυσιν τῶν γε σωμάτων. Διὸ καὶ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον πανταχοῦ Ἰατρόν. ἡ δὲ πυθία εἴρηκέ τισι Διόνυσον ὑγιάτην καλεῖν. Εὔβουλος δὲ ποιεῖ τὸν Διόνυσον λέγοντα, Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω Τοῖς εὖ φρονοῦσι, τὸν μὲν ὑγείας ἕνα, Ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι. τὸν δὲ δεύτερον Ἔρωτος, ἡδονῆς τε. τὸν τρίτον δ' ὕπνου, Ὃν εἰσπιόντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι, Οἴκαδε βαδίζουσ'. ὁ δὲ τέταρτος Οὐκ ἔθ' ἡμέτερός ἐστ', ἀλλ' ὕβρεως. ὁ δὲ πέμπτος, βοῆς. Ἕκτος δέ, κώμων. ἕβδομος δ', ὑπωπίων. Ὄγδοος, κλήτηρος. ὁ δὲ ἔνατος, χολῆς. Δέκατος δέ, μανίας, ὥστε καὶ βάλλειν ποιεῖ. Πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθείς, Ὑποσκελίζει ῥᾷστα τοὺς πεπωκότας. Ἐπίχαρμος δέ φησι, Ἐκ μὲν θυσίας, θοίνη, ἐκ δὲ θοίνης πόσις ἐγένετο, χάριεν ὥς γέ μοι. ἐκ δὲ πόσιος κῶμος, ἐκ κώμου δὲ ἐγένετο θυανία, ἐκ δὲ θυανίας δίκη, ἐκ δὲ καταδίκης, πέδαι τε καὶ σφάκελος καὶ ζημία. Πανύασις δ' ὁ ἐποποιὸς τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει Χάρισιν, Ὥραις, καὶ Διονύσῳ. τὴν δὲ δευτέραν, Ἀφροδίτῃ, καὶ πάλιν Διονύσῳ. Ὕβρει δὲ καὶ Ἄτῃ, τὴν τρίτην. κατὰ γὰρ τὸν Εὐριπίδην, Πληγὰς ὁ κῶμος λοίδορόν θ' ὕβριν φέρει. ὅθεν τινὲς τὴν Διονύσου γένεσιν καὶ τὴν τῆς ὕβρεως, κατὰ ταυτὰ γενέσθαι φασίν. Ἄλεξις δέ που φησίν, ὡς Ὁμοιότατος ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν Τρόπον τιν' ἐστίν. τὸν γὰρ οἶνον τὸν νέον Πολλή γ' ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποζέσαι Πρώτιστον ἀφυβρίσαι τε ἀπανθῆσαι. πάλιν, Σκληρὸν γενέσθαι. παρακμάσαντα δ' ὧν λέγω Τούτων ἁπάντων, ἀπαρυθέντα τὴν ἄνω Ταύτην ἄνοιαν ἐπιπολάζουσαν ποτὲ Πότιμον γενέσθαι, καὶ καταστῆναι πάλιν. Ἡδὺν θ' ἅπασι τοὐπίλοιπον διατελεῖν. Κατὰ δὲ τὸν κυρηναῖον ποιητήν, οἶνος πυρὶ ἶσον ἔχει μένος εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας Ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα λίβυσσαν ἅλα Βορρῆς ἠὲ νότος. τὰ δέ τοι κεκρυμμένα φαίνει, Βυσσόθεν. ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξεν νόον. Ἀλλαχοῦ δὲ τοὐναντίον φησὶ Ἄλεξις, Οὐδὲν γ' ἔοικ' ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν. Ὁ μὲν γὰρ ἀπογηράσκων, ἀηδὴς γίνεται. Οἶνον δὲ τὸν παλαιότατον σπουδάζομεν. Ὁ μὲν δάκνει γάρ, ὁ δ' ἱλαροὺς ἡμᾶς ποιεῖ. Πανύασις δὲ λέγει, Οἶνος γὰρ πυρὶ ἶσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειαρ Ἐσθλὸν ἀλεξίκακον πάσῃ συνοπηδὸν ἀνίῃ. ἐν μὲν γὰρ θαλίης ἐρατὸν μέρος ἀγλαΐης τε, Ἐν δὲ χοροιτυπίης. ἐν δ' ἱμερτῆς φιλότητος Τῷ σε χρὴ παρὰ δαιτὶ δεδεγμένον εὔφρονι θυμῷ, πίνειν. μὴ δὲ βορῆς κεκορημένον ἠύτε παῖδα Ἧσθαι πλημμύροντα λελασμένον εὐφροσυνάων. Καὶ πάλιν, Οἶνος δὲ θνητοῖσι θεῶν παρὰ δῶρον ἄριστον Ἀγλαός. ᾧ πᾶσαι μὲν ἐφαρμόζουσιν ἀοιδαί. πάντες δ' ὀρχησμοί, πᾶσαι δ' ἐραταὶ φιλότητες. Πάσας δ' ἐκ κραδίας ἀνίας ἀνδρῶν ἀλαπάζει Ἀπινό- Οἰκία τριήρης. μενος κατὰ μέτρον, ὑπὲρ μέτρον δὲ χερείων. Τίμαιος δὲ ὁ ταυρομενίτης ἐν Ἀκράγαντι οἰκίαν τινὰ φησὶ καλεῖσθαι τριήρη, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. νεανίσκους τινὰς ἐν αὐτῇ μεθυσκομένους, ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν

μανίας

μανίας ἐκθερμανθέντας ὑπὸ τῆς μέθης, ὡς νομίζειν μὲν ἐπὶ τριήρους πλεῖν, χειμάζεσθαι δὲ χαλεπῶς κατὰ τὴν θάλασσαν. καὶ τοσοῦτον ἔκφρονας γενέσθαι, ὡς τὰ ἐκ τῆς οἰκίας πάντα σκεύη καὶ στρώματα ῥίπτειν, ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ναῦν διὰ τὸν χειμῶνα ἀποφορτίζεσθαι δόξαν, αὐτοῖς λέγειν τοῦ κυβερνήτου. συναθροιζομένων οὖν πολλῶν, καὶ τὰ ῥιπτόμενα διαρπαζόντων, οὐδ᾽ ὡς παύεσθαι τῆς μανίας τοὺς νεανίσκους. καὶ τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, παραγενομένων τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐγκληθέντες οἱ νεανίσκοι ἔτι ναυτιῶντες, ἀπεκρίναντο πυνθανομένων τῶν ἀρχόντων, ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχλούμενοι ἠναγκάσθαι ἀποφορτίσασθαι τῇ θαλάσσῃ τὰ περιττὰ τῶν φορτίων. θαυμαζόντων δὲ τῶν στρατηγῶν τὴν ἔκπληξιν τῶν ἀνδρῶν, εἷς τῶν νεανίσκων καίτοι δοκῶν τῶν ἄλλων πρεσβεύειν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐγὼ δ᾽ ἔφη ἄνδρες Τρίτωνες ὑπὸ τοῦ δέους καταβαλὼν ἐμαυτὸν ὑπὸ τοὺς θαλάμους, ὡς ἐνὶ μάλιστα κατωτάτω ἐκείμην. συγγνῶντες οὖν τῇ αὐτῶν ἐκστάσει ἐπιτιμήσαντες μὴ πλείονος οἴνου ἐμφορεῖσθαι ἀφῆκαν. καὶ οἱ χάριν ἔχειν ὁμολογήσαντες, ἂν λιμένος ἔφη τύχωμεν ἀπαλλαγέντες τοσούτου κλύδωνος, σωτῆρας ὑμᾶς ἐπιφανῶς μετὰ τῶν θαλασσίων δαιμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἱδρυσόμεθα, ὡς αἰσίως ἡμῖν ἐπιφανέντας. ἐντεῦθεν ἡ οἰκία τριήρης ἐκλήθη. Φιλόχορος δέ φησιν, ὅτι οἱ πίνοντες οὐ μόνον ἑαυτοὺς ἐμφανίζουσιν οἵτινές εἰσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἀνακαλύπτουσι παῤῥησίαν ἄγοντες. ὅθεν οἶνος καὶ ἀλήθεια λέγεται. καὶ ἀνδρὸς δ᾽ ἔδειξε νόον. καὶ τὸ νικητήριον ἐν Διονύσου τρίπους. καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φαμὲν τοὺς ἀληθεύοντας. δεῖ δὲ νοεῖν τρίποδα τοῦ Διονύσου, τὸν κρατῆρα. ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τριπόδων, οὓς καλεῖσθαι λέβητας συνέβαινεν ἀμφοτέρους, ἐμπυριβήτης ὁ καὶ λοετροχόος. Αἰσχύλος, Τὸν μὲν τρίπους ἐδέξατ᾽ οἰκεῖος λέβης, Αἰεὶ φυλάσσων τὴν ὑπὲρ πυρὸς στάσιν. ὁ δ᾽ ἕτερος ὁ κρατὴρ καλούμενος. Ὅμηρος, Ἕπτ᾽ ἀπύρους τρίποδας. ἐν τούτοις δὲ τὸν οἶνον ἐκίρνων, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας οἰκεῖος τρίπους. διὸ Ἀπόλλωνος μὲν οἰκεῖος, διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν, Διονύσου δὲ διὰ τὴν ἐν μέθῃ. Σῆμος δ᾽ ὁ Δήλιος φησί, τρίπους χαλκοῦς οὐχ ὁ Πυθικός, ἀλλ᾽ ὃν νῦν λέβητα καλοῦσι. τούτων δ᾽ ἦσαν οἱ μὲν ἄπυροι, εἰς οὓς τὸν οἶνον ἐνεκεράννυον. οἱ δὲ λοετροχόοι ἐν οἷς τὸ ὕδωρ ἐθέρμαινον καὶ ἐμπυριβῆται. καὶ τούτων ἔνιοι ὠτώεντες, τρίποδα δὲ τὴν ὑπόβασιν ἔχοντες, τρίποδες ὠνομάζοντο. Φησί που Ἔφιππος, Οἴνου σε πλῆθος πόλλ᾽ ἀναγκάζει λαλεῖν. Οὐκοῦν μεθύοντας φασὶ τἀληθῆ λέγειν. Ἀντιφάνης, κρύψαι φησὶ δία Ἅπαντα τἆλλα τὶς δύναιτ᾽ ἄν, πλὴν δυοῖν. Οἶνόν τε πίνων, εἰς ἔρωτά τ᾽ ἐμπεσών. Ἀμφότερα μηνύει γὰρ ἐκ τῶν βλεμμάτων καὶ τῶν λόγων τ᾽ αὖ, ὥστε τοὺς ἀρνουμένους Μάλιστα ταῦτα καταφανεῖς πολλοῖς ποιεῖ. Φιλόχορος δέ φησι, Ἀμφικτύονα τὸν Ἀθηναίων βασιλέα μαθόντα παρὰ Διονύσου τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν, πρῶτον κεράσαι. διὸ καὶ ὀρθοὺς γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους οὕτω πίνοντας, πρότερον ὑπὸ τοῦ ἀκράτου καμπτομένους, καὶ διὰ τοῦτο ἱδρύσασθαι βωμὸν ὀρθῷ Διονύσῳ ἐν τῷ τῶν ὡρῶν ἱερῷ. αὗται γὰρ καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν ἐκτρέφουσι. πλησίον δ᾽ αὐτοῦ καὶ ταῖς νύμφαις βωμὸν ἔδειμεν, ὑπόμνημα τοῖς χρωμένοις τῆς κράσεως ποιούμενος. καὶ γὰρ Διονύσου τροφοὶ αἱ Μοῦσαι λέγονται. καὶ θεσμὸν ἔθετο προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σιτία ἄκρατον μόνον ὅσον γεύσασθαι, δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ. τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον ὁπόσον ἕκαστος βούλεται. προσεπιλέγειν δὲ τούτῳ, τὸ τοῦ Διὸς σωτῆρος ὄνομα. διὰ καὶ μνήμης ἕνεκα τῶν πινόντων, ὅτι οὕτω πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται. Πλάτων δ᾽ ἐν δευτέρῳ νόμων τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν φησὶ ὑγείας ἕνεκα ὑπάρχειν. ἐκ τοῦ κατὰ μέθην δὲ καταστήματος καὶ ταύρῳ παρεικάζουσι τὸν Διόνυσον, καὶ παρδάλει, διὰ τὸ πρὸς βίαν τρέπεσθαι τοὺς ἐξοινωθέντας. Ἀλκαῖος, Ἄλλοτε μὲν μελιαδέος, ἄλλοτε δ᾽ ὀξυτέρου τριβόλων ἀρρητουμένος. εἰσὶ δ᾽ οἳ καὶ θυμικοὶ γίνονται. τοιοῦτος δ᾽ ὁ ταῦρος. Εὐριπίδης, ταῦροι δ᾽ ὑβρισταί, καὶ ἐκ κέρως θυμούμενοι. διὰ δὲ τὸ μάχιμον, καὶ θηριώδεις ἔνιοι γίνονται. ὅθεν καὶ τὸ παρδαλῶδες. καλῶς οὖν Ἀρίστων ὁ Κῖος φησί, ἥδιστον ποτὸν εἶναι τὸν ἅμα μὲν γλυκύτητος, ἅμα δ᾽ εὐωδίας κοινωνοῦντα. διὸ καὶ τὸ καλούμενον νέκταρ κατασκευάζειν τινὰς περὶ τὸν Λυδίας Ὄλυμπον, οἶνον καὶ κηρία συγκιρνάντας εἰς ταυτὰ καὶ τὰ τῶν ἀνθῶν εὐώδη. οἶδα δ᾽ ὅτι Ἀναξανδρίδης τὸ νέκταρ οὐ ποτὸν, ἀλλὰ τροφὴν εἶναι λέγει θεῶν, Τὸ νέκταρ πάνυ μάττων ἐσθίω. διαπίνω τ᾽ ἀμβροσίαν, καὶ τῷ Διὶ διακονῶ, καὶ σεμνός εἰμ᾽ ἑκάστοθ᾽ Ἥρᾳ λαλῶν, καὶ Κύπριδι παρακαθήμενος. Καὶ Ἀλκμὰν δέ φησί, τὸ νέκταρ ἔδμεναι αὐτούς. καὶ Σαπφὼ δὲ φησί, Ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο. Ἕρμας δ᾽ ἑλὼν ἔρπιν θεοῖς οἰνοχοῆσαι. ὁ δ᾽ Ὅμηρος θεῶν πόμα τὸ νέκταρ οἶδεν. Ἴβυκος δὲ φησὶ τὴν ἀμβροσίαν τοῦ μέλιτος κατ᾽ ἐπίτασιν ἐννεαπλασίαν ἔχειν γλυκύτητα, τὸ μέλι λέγων ἔνατον εἶναι μέρος τῆς ἀμβροσίας κατὰ τὴν ἡδονήν. Οὐδεὶς φιλοπότης ἄνθρωπος ἐστὶ κακός. Ὁ γὰρ διμάτωρ Βρόμιος οὐ χαίρει συνὼν Ἀνδράσι πονηροῖς, οὐδ᾽ ἀπαιδεύτῳ βίῳ, Φησὶ Ἄλεξις. καὶ

Ὅτι οἶνος φιλολόγους πάντας ποιεῖ τοὺς πλέον πίνοντας αὐτόν. ὁ δὲ ποιήσας τὸ εἰς Κρατῖνον ἐπίγραμμα φησί, Οἶνός τοι χαρίεντι πέλει μέγας ἵππος ἀοιδῷ. Ὕδωρ δὲ πίνων, χρηστὸν οὐδὲν ἂν τέκοις. Ταῦτ᾽ ἔλεγεν Διόνυσε, καὶ ἔπνεεν, οὐχ ἑνὸς ἀσκοῦ Κρατῖνος, ἀλλὰ παντὸς ὀδωδὼς πίθου.

Οἶνος καὶ ἀλήθεια.

τρίποδες.

Ἰλ. ι.

Διόνυσος ὀρθός.

ἀκράτου Διὸς σωτῆρος.

Νέκταρ.

Νέκταρ. ἀμβροσία.

Τοιγάρτοι στεφάνων δόμος ἔβρυεν. εἶχε δὲ κισσῶν Μέτωπον οἷα καὶ σὺ κεκρονωμένον. Πολέμων φησὶ ἐν μουνυχίᾳ, ἥρωα ἀκρατοπότην τιμᾶσθαι. παρὰ δὲ σπαρτιάταις Μάττωνα καὶ Κεράωνα ἥρωας ὑπό τινων μαγείρων ἱδρύσθαι ἐν τοῖς φειδιτίοις. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δειπνεὺς, ἀπὸ τῶν δείπνων ἔχων τὴν προσηγορίαν. Ἐκ τροφῆς ξηρᾶς οὔτ' ἂν σκώμματα γένοιτο, οὔτ' αὐτοσχέδια ποιήματα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κόμπος, οὐδὲ ψυχῆς ἀλαζονεία. καλῶς οὖν ἐν τῷ, Πῆ ἔβαν εὐχωλαὶ ἃς ἐν Λήμνῳ ἠγοράασθε Ἔσθοντες κρέα πολλὰ, καὶ πίνοντες κρατῆρας Οἴνου ἐπιστεφέας. ἐπεσημήνατο ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος περιγράφειν τὸν στίχον, ὃς ὑπὲρ κρεοφαγίας αὐχεῖν ποιεῖ τοὺς ἕλληνας. οὐ γὰρ ἀπὸ πάσης εὐθυμίας καὶ πληρώσεως τὸ καυχᾶσθαι, καὶ σκώπτειν, καὶ γελοιάζειν. ἀπὸ δὲ τῆς ἀλλοιούσης τὴν γνώμην, καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς τρεπούσης, ἣ γίνεται κατὰ τὴν μέθην. διὸ Βακχυλίδης φησί, Γλυκεῖ' ἀνάγκη σευομένα κυλίκων, θάλπησι θυμὸν Κύπριδος. ἐλπὶς δ' αἰθύσσει φρένας ἀναμιγνυμένα διονυσίοισι δώροις. ἀνδράσι δ' ὑψοτάτω πέμπει μερίμνας, αὐτὸς μὲν πόλεων κρήδεμνον λύει. πᾶσι δ' ἀνθρώποις μοναρχήσειν δοκεῖ. χρυσῷ δ' ἐλέφαντί τε μαρμαίρουσι οἶκοι. πυροφόροι δὲ κατ' αἰγλήεντα νῆες ἄγουσι ἀπ' Αἰγύπτου μέγιστον πλοῦτον, ὡς πίνοντος ὁρμαίνει κέαρ. Σοφοκλῆς δέ φησι, τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον. οἱ δ' ἄλλοι ποιηταὶ φασὶ τὸν οἶνον εὔφρονα καρπὸν ἀρούρης.

Ἰλ. τ.

Καὶ ὁ τῶν ποιητῶν δὲ βασιλεὺς, τὸν Ὀδυσσέα παράγει λέγοντα, Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς, Πανημέριος πολεμίζει, θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Κωμῳδίας εὕρεσις.

Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς κωμῳδίας, καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας εὕρεσις ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς εὑρέθη, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τῆς τρύγης καιρόν. ἀφ' οὗ καὶ τρυγῳδία τὸ πρῶτον ἐκλήθη ἡ κωμῳδία, τὴν παυσίλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς. Οἴνου δὲ μηκέτ' ὄντος οὐκ ἔστιν Κύπρις; Οὐδ' ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι. Εὐριπίδης ἐν βάκχαις φησί. καὶ Ἀστυδάμας δέ φησι, Θνητοῖσι τὴν ἀκεσφόρον λύπης Ἔφηνεν οἰνομήτορ' ἄμπελον. Συνεχῶς μὲν γὰρ ἐμπιπλάμενος ἄνθρωπος ἀμελὴς γίνεται, ὑποπίνων δὲ πάνυ φροντιστικός. Ἀντιφάνης φησί, Οὐ μεθύω τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τὸ τοσοῦτον μόνον, τὸ διορίζεσθαι βεβαίως τῷ στόματι τὰ γράμματα, φησὶ Ἄλεξις.

Ἐτυμολογία θοίνης, θαλείας, μέθης.

Σέλευκος δέ φησι, τὸ παλαιὸν οὐκ εἶναι ἔθος, οὔτ' οἶνον ἐπὶ πλέον οὔτ' ἄλλην ἡδυπάθειαν προσφέρεσθαι, μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας. διὸ καὶ θοίνας, καὶ θαλίας, καὶ μέθας ὠνόμαζον. τὰς μὲν, ὅτι διὰ θεοὺς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον. τὰς δ', ὅτι θεῶν χάριν ἠλίζοντο καὶ συνῄεσαν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, δαῖτα θάλειαν. τὸ δὲ μεθύειν φησὶ Ἀριστοτέλης, τὸ μετὰ τὸ θύειν αὐτῷ χρῆσθαι.

Τέλος.

Θεοῖσι μικρὰ θύοντας τέλη τῶν βουθυτούντων ὄντας, εὐσεβεστέρους. Εὐριπίδης φησί. καὶ σημείωσαι ὧδε τὸ τέλος, τὴν θυσίαν, καὶ Ὅμηρος. Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. Τελετάς τε καλοῦμεν τὰς ἔτι μείζους, καὶ μετά τινος μυστικῆς παραδόσεως ἑορτὰς, τῶν εἰς αὐτὰς δαπανημάτων ἕνεκα. τελεῖν γὰρ τὸ δαπανᾶν, καὶ πολυτελεῖς οἱ πολλὰ ἀναλίσκοντες, καὶ εὐτελεῖς οἱ ὀλίγα. Φησὶν Ἄλεξις, Τοὺς εὐτυχοῦντας ἐπιφανῶς δεῖ ζῆν, Φανεράν τε τὴν δόσιν τὴν τοῦ θεοῦ ποιεῖν. Ὁ γὰρ δεδωκὼς τἀγαθά, τὸ μὲν ὢν Πεποίηκεν, οἴεται χάριν τινὰ Ἔχειν ἑαυτῷ. τοὺς ἀποκρυπτομένους δὲ καὶ Μετρίως πράττειν φάσκοντας, ἀχαρίστους ὁρῶν Ἀνελευθέρως τε ζῶντας, ἐπιτηρήσας καιροῦ τινος Λαβὼν ἀφείλετ' ὅσα δεδωκὼς ἦν πάλαι. Οὐ χαίρει τῷ πόματι ἐκ πρώτης ἐθισθεὶς ἀνατροφῆς, ὑδροποτεῖν. Ἡδὺ γάρ ἐστ' ἐν δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ Τέρπεσθαι μύθοισιν ἐπὴν δαιτὸς κορέσωνται.

Ὕδατα.

Ἡσίοδος ἐν τῇ μελαμποδίᾳ φησί, οὔτινι ἡμῶν ἐπῆλθε περὶ ὑδάτων εἰπεῖν τι, ἀφ' ὧν καὶ ὁ οἶνος φύεται. καίτοι Πινδάρου τοῦ μεγαλοφωνοτάτου ἄριστον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ φήσαντος. Ὅμηρος μὲν οὖν ὁ θειότατος καὶ τροφιμώτατον αὐτὸ οἶδεν, ἐν οἷς αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἄλσος λέγει. ἐπαινεῖ δὲ καὶ τὸ διαυγὲς αὐτοῦ, Κρῆναι πίσυρες

Ὀδ. ι.

ῥέον ὕδατι λευκῷ. τὸ δὲ δὴ κοῦφον καὶ πλείονος τιμῆς ἄξιον, ἱμερτὸν καλεῖ. ἱμερτὸν οὖν φησὶ τὸν Τιταρήσιον, ὃς τῷ πηνειῷ συμμίσγεται. καὶ τοῦ ῥυπτικοῦ δὲ ὕδατος μέμνηται, ὃ ἀποδεχόμενος καὶ Πραξαγόρας ὁ κῷος, καλὸν εἶναι λέγει. Καλὸν ὑπεκπρορέει μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι. διαστέλλει δὲ καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἀπὸ πλατέος, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον εἶναι λέγων πλατὺν, ὑπὲρ δὲ θατέρου φράζων, Στῆσαν μὲν νῆας ἀγχοῦ ὕδατος γλυκεροῖο. οἶδε δὲ καὶ τὴν χλιαροῦ φύσιν πρὸς τὰ τραύματα. τὸν

Ἰλ. μ.

γοῦν Εὐρύπυλον βοηθοῦντα ἐκ τούτου καταιονεῖ, καίτοι εἰ ἐπισχεῖν ἔδει τὴν αἱμορραγίαν, τὸ ψυχρὸν ἐπιτήδειον ἦν συστρεφὸν καὶ συσφίγγον. εἰς δὲ τὸ παρηγορῆσαι τὰς ὀδύνας, τῷ θερμῷ ἐπαιονεῖ θέλ-

Ἰλ. χ.

γειν δυναμένῳ. ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ τὸ λιαρὸν, θερμόν. ἐναργῶς δὲ τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῷ περὶ τῶν Σκαμάνδρου πηγῶν. ἡ μὲν γάρ φησιν ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς Γίνεται ἐξ αὐτῆς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο. ἆρά γε τοῦτο λιαρόν ἐστιν, ἀφ' οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀναφέρεται. περὶ δὲ τῆς ἑτέρας πηγῆς λέγει, ὡς θέρεος ῥέει εἰκυῖα χαλάζῃ, ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ. εἰωθὼς δὲ λέγειν καὶ τοὺς νεοτρώτους θερμῷ περιρρεῖσθαι αἵματι, ἐπὶ μὲν Ἀγαμέμνονος φησί, Ὄφρα οἱ αἷμα θερ-

Ἰλ. λ.

μὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς. ἐπὶ δὲ τοῦ φεύγοντος μετὰ τὸ βληθῆναι ἐλάφου, μεταφράζων φησίν, Ὄφρ' αἷμα λιαρόν, καὶ γούνατ' ὀρώρει. Ἀθηναῖοι δὲ μετάκερας καλοῦσι τὸ χλιαρὸν, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, ὑδαρές φησι, καὶ μετάκερας. τῶν δ' ἄλλων ὑδάτων τὰ μὲν ἐκ πετρῶν φερόμενα, δνοφερὰ καλεῖ,

ὡς ἀχρεῖα

ὕδατα.

Lib. 9. cap. 20.

ὡς ἀχρεῖα δηλονότι. τὰ δὲ κρηναῖα, καὶ διὰ πλείονος γῆς καὶ εὐκάρπου φερόμενα, τῶν ἄλλων προκεῖνται. ὡς καὶ Ἡσίοδος, Κρήνης ἀενάου καὶ ἀποῤῥύτου, ἥτ' ἀθόλωτος. καὶ Πίνδαρος, Μελιγαθὲς ἀμβρόσιον ὕδωρ, Τιλφώσσας ἀπὸ καλλικρήνου. κρήνη δ' ἐν Βοιωτίᾳ ἡ Τιλφῶσσα, ἀφ' ἧς Ἀριστοφάνης φησὶ Τειρεσίαν πιόντα, διὰ γῆρας οὐχ ὑπομείναντα τὴν ψυχρότητα ἀποθανεῖν. Θεόφραστος δέ φησιν ἐν τῷ περὶ ὑδάτων, τὸ Νείλου ὕδωρ πολυγονώτατον καὶ γλυκύτατον. διὸ καὶ λύειν τὰς κοιλίας τῶν πινόντων, μίξιν ἔχον νιτρώδη. ἐν δὲ τῷ περὶ φυτῶν, ἐνιαχοῦ φησὶ ὕδωρ γίνεσθαι παιδογόνιον, ὡς ἐν Θεσπιαῖς, ἐν Πύῤῥᾳ δὲ ἄγονον. καὶ τῶν γλυκέων δέ φησιν ὑδάτων ἔνια ἄγονα, ἢ οὐ πολύγονα, ὡς τὸ ἐν Φέτα, καὶ τὸ ἐν Τάῤῥᾳ. αὐχμῶν δέ ποτε γενομένων περὶ τὸν Νεῖλον, ἐῤῥύη τὸ ὕδωρ ἰῶδες, καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώλοντο. μεταβάλλειν τέ φησι οὐ μόνον τὰ πικρὰ τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἁλυκόν, καὶ ὅλως ποταμούς. καθάπερ τὸ ἐν Κιθαιρῶνι, † παρ' ὃ Ζηνὸς Ποσειδῶνος ἱερόν ἐστιν. αἴτιον δέ, τὸ πολλοὺς κεραυνοὺς πίπτειν περὶ τὸν τόπον. τἆλλα δὲ τῶν ὑδάτων καὶ σωματώδη εἰσί, καὶ ἔχει ὥσπερ τι βάρος ἐν ἑαυτοῖς, ὡς τὸ ἐν Τροιζῆνι. τοῦτο γὰρ καὶ τῶν γευομένων εὐθὺς ποιεῖ πλῆρες τὸ στόμα. τὰ δὲ πρὸς τοῖς περὶ Πάγγαιον μετάλλοις, τοῦ μὲν χειμῶνος τὴν κοτύλην ἄγουσαν ἔχει ἐνενήκοντα ἕξ, θέρους δὲ τεσσαράκοντα ἕξ. συστέλλει δὲ αὐτὸ καὶ πυκνοῖ μᾶλλον τὸ ψῦχος. διὸ καὶ ἐν τοῖς γνώμοσι ῥέον, οὐκ ἀναδίδωσι τὰς ὥρας ἐν τῷ χειμῶνι. ἀλλὰ πλείους, βραδυτέρας οὔσης τῆς ἐκροῆς, διὰ τὸ πάχος. καὶ ταῦτα περὶ Αἴγυπτον φησί, ὅπου μαλακώτερος ὁ ἀήρ. τὸ δὲ ἁλυκὸν ὕδωρ, γεωδέστερόν ἐστι, καὶ πλείονος δεῖται κατεργασίας. ὡς καὶ τὸ θαλάσσιον θερμότερον ἔχον τὴν φύσιν, καὶ μὴ ὁμοίως παχύ. μόνον δ' ἀτέραμνον τῶν ἁλυκῶν, τὸ τῆς Ἀρεθούσης. χεῖρω δ' ἐστὶ τὰ βαρυσταθμότερα, καὶ τὰ σκληρότερα, καὶ τὰ ψυχρότερα, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. δυσκατεργαστότερα γάρ ἐστι, τὰ μὲν τῷ πολὺ τὸ γεῶδες ἔχειν, τὰ δὲ ψυχρότητος ὑπερβολῇ, τὰ δὲ ταχὺ θερμαινόμενα, κοῦφα καὶ ὑγιεινά. ἐν Κραννῶνι δ' ἐστὶν ὕδωρ ἡσυχῇ θερμαῖνον, ὃ διατηρεῖ κραθέντα τὸν οἶνον ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. τὰ δ' ἐπίῤῥυτα, καὶ ἐξ ὀχετῶν ὡς ἐπίπαν βελτίω τῶν στασίμων, κοπτόμενά τε μαλακώτερα γίνονται. διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χιόνος, δοκεῖ χρηστὰ εἶναι. καὶ γὰρ ἀνάγεται τὸ ποτιμώτερον. καὶ τοῦτο κεκομμένον ἐστὶ τῷ ἀέρι. διὸ καὶ τῶν ὀμβρίων, βελτίω. καὶ τὰ ἐκ κρυστάλλου δέ, διὰ τὸ κουφότερα εἶναι. σημεῖον δ', ὅτι καὶ ὁ κρύσταλλος αὐτὸς κουφότερος τοῦ ἄλλου ὕδατος. τὰ δὲ ψυχρά, σκληρά, διότι γεωδέστερα. τὸ δὲ σωματῶδες, καὶ θερμανθὲν θερμότερον, καὶ ψυχθὲν ψυχρότερόν ἐστι. κατὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι ποτιμώτερα, τῶν ἐν τοῖς πεδίοις. ἧττον γὰρ μέμικται τῷ γεώδει. ποιεῖ δὲ τὸ γεῶδες καὶ τὰς ἐπιχροὰς τῶν ὑδάτων. τὸ γοῦν τῆς ἐν Βαβυλῶνι λίμνης, ἐρυθρὸν γίνεται ἐπί τινας ἡμέρας. τὸ δὲ τοῦ Βορυσθένους, κατά τινας χρόνους ἰοβαφές, καίπερ ὄντος καθ' ὑπερβολὴν λεπτοῦ. σημεῖον δὲ τὸ ἐπάνω γίνεται, διὰ κουφότητα τὴν ἐν τοῖς Βορείοις. πολλαχοῦ δ' εἰσὶ κρῆναι, αἱ μὲν ποτιμώτεραι, καὶ οἰνωδέστεραι, ὡς ἡ περὶ Παφλαγονίαν, πρὸς ἣν φησὶ τοὺς ἐγχωρίους ὑποπίνειν προσιόντας. ἁλμώδεις δ' ἅμα τῷ ὀξεῖ ἐν Σικανοῖς τῆς Σικελίας. ἐν τῇ Καρχηδονίων δὲ ἐπικρατείᾳ κρήνη ἐστίν, ἧς τὸ ἐφιστάμενον ἐλαίῳ ἐστὶν ὅμοιον, μελάντερον τὴν χρόαν, ὃ ἀποσφαιροῦντες χρῶνται πρὸς τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη. καὶ παρ' ἄλλοις δ' εἰσὶ λίπος ἔχουσαι τοιοῦτον, ὡς ἡ ἐν Ἀσίᾳ, ὑπὲρ ἧς Ἀλέξανδρος ἐπέστειλεν ὡς ἐλαίου κρήνην εὑρηκώς. καὶ τῶν θερμῶν δ' ἐκ φύσεως ὑδάτων ἔνια γλυκέα ἐστίν, ὡς τὰ ἐν Αἰγαῖς τῆς Κιλικίας. καὶ περὶ Τραγασάς, τὰς ἐν τῇ Τρωϊκῇ Λαρίσσῃ. καὶ περὶ Μαγνησίαν, καὶ ἐν Μήλῳ, καὶ Λιπάρᾳ. ἐν δὲ Προύσῃ, τῇ πρὸς τὸν Μύσιον Ὄλυμπον, τὰ βασιλικὰ καλούμενα. τὰ δ' ἐν Ἀσίᾳ περὶ Τράλλις, καὶ τὸν Χαρακωμήτην ποταμόν. ἔτι δὲ Νῦσαν πόλιν, οὕτως ἐστὶ λιπαρά, ὡς μὴ δεῖσθαι τοὺς ἐναπολουομένους ἐλαίου. τοιαῦτα καὶ τὰ ἐν Δασκύλου κώμῃ. τὰ δὲ ἐν Καρούροις, κατάξηρα καὶ σφόδρα θερμά. τὰ δὲ περὶ Μηνὸς κώμην, ἥ ἐστι Φρυγίας, τραχύτερα ἐστί, καὶ λιθωδέστερα. ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ καλουμένῃ Λέοντος κώμῃ, τῆς Φρυγίας. τὰ δὲ περὶ Δονύλαιον, καὶ πινόμενα ἐστὶν ἥδιστα. τὰ γὰρ περὶ Βαίας ἢ Βαίῳ λιμένα τῆς Ἰταλίας, παντελῶς ἄποτα.

Σταθμήσας τὸ ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ Πειρήνης καλουμένης ὕδωρ, κουφότερον πάντων εὗρον τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. οὐ γὰρ Ἀντιφάνει τῷ κωμικῷ πεπίστευκα, λέγοντι, κατὰ πολλὰ τὴν Ἀττικὴν διαφέρουσαν τῶν ἄλλων, καὶ ὕδωρ κάλλιστον ἔχειν. φησὶ γάρ, Οἷα δὴ χώρα φέρει Διαφέρουσα πάσης Ἱππόνικε τῆς οἰκουμένης. Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία πάνυ φέρει. Βοσκήματα, ἔρια, μύρτα, θύματα, τυρούς, ὕδωρ διαφέρον, ὥστε καὶ γνοίην ἂν εὐθὺς Ἀττικὸν πίνων ὕδωρ. Τὸ ὕδωρ ποταμοῦ σῶμα φησί που Εὔβουλος ὁ κωμῳδοποιὸς εἰρηκέναι Χαιρήμονα τὸν τραγικόν, Ἐπεὶ δὲ σηκῶν περιβολὰς ἠμείψαμεν, Ὕδωρ τε ποταμοῦ σῶμα διεπεράσαμεν, Καὶ ἡμῶν δὲ πᾶσα δύναμις ἐξ ὑδάτων ἄρδεται. Ἐν Τήνῳ κρήνη ἐστίν, ἧς τῷ ὕδατι οἶνος οὐ μίγνυται. Ἡρόδοτος δ' ἐν τετάρτῃ, τὸν Ὕπανιν φησὶν ἀπὸ μὲν τῶν πηγῶν φερόμενον ἐπὶ πέντε ἡμέρας βραχὺν εἶναι καὶ γλυκύν, μετὰ δὲ ἄλλων τεσσάρων ἡμερῶν πλέον πικρὸν γίνεσθαι, ἐκδιδούσης εἰς αὐτὸν κρήνης τινὸς πικρᾶς. Θεόπομπος δέ φησι, παρὰ τὸν Ἐργάνην ποταμὸν ὀξὺ εἶναι ὕδωρ, καὶ τοὺς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι, καθὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον. Ἀριστόβουλος δ' ὁ Κασανδρεὺς φησί,

ὕδατα σῶμα ποταμοῦ.

ἐν Μιλήτῳ

ἐν Μιλήτῳ κρήνην εἶναι Ἀχίλλειον καλουμένην, ἧς τὸ μὲν ῥεῦμα εἶναι γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφεστηκὸς ἁλμυρόν. ἀφ' ἧς οἱ Μιλήσιοι περιῤῥάνασθαί φασι τὸν ἥρωα ὅτε ἀπέκτεινε Στράμβηλον τὸν τῶν Λελέγων βασιλέα. φασὶ δὲ καὶ ὅτι τὸ περὶ Καππαδοκίαν ὕδωρ, πολύ τε ὂν καὶ κάλλιστον, οὐ σήπεται ἀπόῤῥοιαν οὐκ ἔχον, πλὴν εἰ μὴ ὑπὸ γῆν ῥέοι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν ἑβδόμῳ ὑπομνημάτων, περὶ Κόρινθον προάγουσι φησὶν ἡμῖν διὰ τῆς κοντοπορείας καλουμένης, κατὰ τὴν ἀκρώρειαν προσβαίνουσιν, εἶναι κρήνην νᾶμα ἀνιεῖσαν χιόνος ψυχρότερον. ἐξ ἧς πολλοὺς μὴ πίνειν ἀποπαγήσεσθαι προσδοκῶντας. αὐτὸς δὲ λέγει πεπωκέναι. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν Κλείτορι εἶναι κρήνην, ἀφ' ἧς τοὺς

ὑδροπόται.

πιόντας οὐκ ἔτ' ἀνέχεσθαι τὴν τοῦ οἴνου ὀσμήν. Κλέαρχος φησὶ τὸ μὲν ὕδωρ ὡς πῦρ καὶ τὸ γάλα, λευκὸν λέγεσθαι. οἶνον δὲ καθάπερ καὶ τὸ νέκταρ, ἐρυθρόν. μέλι δὲ καὶ ἔλαιον, χλωρόν. τὸ δ' ἐκ τῶν μύρων θλιβόμενον, μέλαν. Εὔβουλος εὑρετικοὺς φησὶ τὸ ὕδωρ ποιεῖν, τοὺς πίνοντας αὐτὸ μόνον. Τὸν δὲ οἶνον ἡμῶν τῷ φρονεῖν ἐπισκοτεῖν. τὰ αὐτὰ δ' ἰαμβεῖα καὶ ὁ Φιλητᾶς φησί, τοσαῦτα ὥσπερ οἱ ῥήτορες πρὸς ὕδωρ εἶπον, καὶ βραχὺ ἀναπαυσάμενος. αὖθις Ἄμφις ὁ κωμικός που φησί. Ἐνῆν ἄρ' ὡς ἔοικε κἀν οἴνῳ λόγος. Ἔνιοι δ' ὕδωρ πίνοντες εἰσ' ἀβέλτεροι. Ἀντιφάνης δέ, οἴνῳ τὸν οἶνον ἐξελαύνειν, κόπῳ κόπον, Σάλπιγγι τὴν σάλπιγγα, τῷ κήρυκι τὸν βοῶντα, Καὶ ψόφῳ ψόφον, τριωβόλῳ δὲ πόρνην, Αὐθάδειαν αὐθαδείᾳ, Καλλίστρατον μαγείρῳ, στάσιν στάσει, μάχην μάχῃ, ὑπωπίοις δὲ πύκτην, πόνῳ πόνον, δίκην δίκῃ, γυναικὶ τὴν γυναῖκα. Ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἔταττον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρατον. Σώφρων, ὕδωρ ἄκρατον εἰς τὴν κύλικα. Ὅτι Φύλαρχός φησι Θεόδωρον τὸν Λαρισσαῖον ὑδροπότην γενέσθαι τὸν ἀλλοτρίως ἀεί ποτε πρὸς Ἀντίγονον

ἰβήρων μικρολογία.

ἐσχηκότα τὸν βασιλέα. φησὶ δὲ καὶ τοὺς Ἴβηρας πάντας ὑδροποτεῖν, καίτοι πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ὄντας. μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς ἀεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν, ἐσθῆτας δὲ φορεῖν πολυτελεστάτας. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος Φιλῖνόν τινα ἱστορεῖ μήτε ποτῷ χρήσασθαί ποτε ἢ ἐδέσματι ἄλλῳ, ἢ μόνῳ

ὑδροπόται.

γάλακτι πάντα τὸν βίον. Πύθερμος δὲ ἐν τοῖς περὶ Πειραιῶς τυραννήσασι καταγράφει καὶ Γλαύκωνα ὑδροπότην. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφός, Ἀγχίμολον καὶ Μόσχον φησὶ τοὺς ἐν Ἤλιδι σοφιστεύσαντας ὑδροποτῆσαι πάντα τὸν βίον, καὶ μόνα σῦκα προσφερομένους, οὐδενὸς ἧττον διακεῖσθαι σώμασιν ἐῤῥωμενεστέρους. τὸν δ' ἱδρῶτα αὐτῶν δυσώδη οὕτως ἔχειν, ὡς πάντας αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἐν τοῖς βαλανείοις. Μάτρις δ' ὁ Ἀθηναῖος, ὃν ἐβίω χρόνον, οὐδὲν ἐσιτεῖτο ἢ μυῤῥίνης ὀλίγον. οἴνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἀπείχετο, πλὴν ὕδατος. ὑδροπότης δ' ἦν καὶ Λάμπρος ὁ μουσικός, περὶ οὗ Φρύνιχός φησι λάρους θρηνεῖν, ἐν οἷσι Λάμπρος ἐναπέθνησκεν ἄνθρωπος ὑδατοπότας. Μινυρὸς ὑπερσοφιστὴς μουσῶν σκελετὸς ἀηδόνων ἠπίαλος. ὕμνος ᾅδου. Μάχων δ' ὁ κωμικὸς ὑδροπότου Μοσχίωνος μέμνηται. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης φησί, ὅτι ἁλμυρὰς τινὲς προσφερόμενοι τροφὰς ἄδιψοι διέμειναν, ὧν ἦν Ἀρχωνίδης ὁ Ἀργεῖος. Μάγων δὲ ὁ Καρχηδόνιος τρὶς τὴν ἄνυδρον διῆλθεν ἄλφιτα ξηρὰ σιτούμενος, καὶ μὴ πίνων. Πολέμων δ' ὁ Ἀκαδημικὸς ἀρξάμενος ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν, ὑδροπότησε μέχρι θανάτου, ὡς ἔφη Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. Διοκλῆ τε τὸν Πεπαρήθιον φησὶ Δημήτριος ὁ Σκήψιος μέχρι τέλους ψυχρὸν ὕδωρ πεπωκέναι. αὐτὸς δὲ περὶ αὑτοῦ μάρτυς ἀξιόχρεως Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, φάσκων χρόνον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι. καὶ Πυθέας γοῦν φησί, Ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε, Δημοσθένη καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίως τοῖς βίοις διάκεινται. ὁ μὲν γὰρ ὑδροποτῶν καὶ μεριμνῶν τὰς νύκτας, ὥς φασιν. ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος, κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς

λασύρτας ἄποτος.

ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται. Εὐφορίων δὲ ὁ Χαλκιδεὺς οὕτω που γράφει. Λασύρτας Λασιώνιος οὐδὲ προσεδεῖτο ποτοῦ καθάπερ οἱ ἄλλοι, οὖρον δὲ προΐετο καθάπερ πάντες ἄνθρωποι. καὶ γὰρ πολλοὶ διὰ φιλοτιμίαν ἐπεχείρησαν παρατηρῆσαι, καὶ ἀπέστησαν πρὸ τοῦ εὑρεῖν τὸ πραττόμενον. θέρους γὰρ ὥρᾳ καὶ τριακονθήμερον προσεδρευόντων, καὶ οὐδενὸς μὲν ὁρώντων ἀπεχόμενον ἁλμυροῦ, τὴν κύστιν δ' αὐτοῦ ἔχοντα συνεπείσθησαν ἀληθεύειν. ἐχρῆτο δὲ καὶ τῷ ποτῷ, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον οὐ προσεδεῖτο τούτου μεταλλάξαι βρώματα διάφορα. Ἔσθ' ἡδὺ φησὶ Ἀντιφάνης, καὶ τῶν πολλάκις θρυλουμένων Διά-

Χοάσπεος βασιλικὸν ὕδωρ, καὶ νείλου.

μεσον ὄντα τοῦ παραγεύσασθαί τινος Καινοῦ διπλασίαν παρέχει τὴν ἡδονήν. ὁ Περσῶν βασιλεύς, ὥς φησὶν ἐν τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος, ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεος πιεῖν ἄγεται τοῦ περὶ Σοῦσα ῥέοντος, τοῦ δὲ μόνου πίνει ὁ βασιλεύς. τούτου δὲ τοιούτου ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ κάρτα ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ἕπονται οἱ. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ, ὅπως ἕψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ. καὶ ὅπως ἐναποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις, φέρεται τῷ βασιλεῖ, λέγων αὐτὸ καὶ ἐλαφρότατον καὶ ἥδιστον εἶναι. καὶ ὁ τῆς Αἰγύπτου δὲ βασιλεὺς δεύτερος, ὁ Φιλάδελφος ἐπίκλην, ἐκδοὺς τὴν αὑτοῦ θυγατέρα Βερενίκην Ἀντιόχῳ τῷ Συρίας βασιλεῖ, ἐν ἐπιμελείᾳ εἶχε πέμπειν αὐτῇ τὸ ἀπὸ τοῦ Νείλου ὕδωρ, ἵνα μόνου τούτου τοῦ ποταμοῦ ἡ παῖς πίνῃ, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος. Ἡλιόδωρος δὲ φησὶ τὸν Ἐπιφανῆ Ἀντίοχον, ὃν διὰ τὰς πράξεις Πολύβιος Ἐπιμανῆ καλεῖ, τὴν κρήνην τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κεράσαι οἴνῳ. καθάπερ καὶ τὸν Φρύγα Μίδαν φησὶ Θεόπομπος, ὅτε ἑλεῖν τὸν Σεληνὸν ὑπὸ μέθης ἠθέλησεν. ἔστι δὲ ἡ

κρήνη,

κρήνη, ὡς φησὶ Βίων, μέση Μήδων καὶ Παιόνων Ἴννα καλουμένη. Στάφυλος δὲ φησὶ τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν Μελάμποδα πρῶτον εὑρεῖν. φησὶ δὲ πεπτικώτερον τοῦ οἴνου τὸ ὕδωρ, Πλειστόνικος. Ὅτι τοῖς προπίνουσιν ἐπιτεταμένως οὐκ οἰκείως διατίθεται ὁ στόμαχος, ἀλλὰ μᾶλλον κακοῦται, καὶ πολλάκις φθορὰς τῶν ληφθέντων παρασκευάζει. δεῖ οὖν τὸν ὑγείας ἀντιποιούμενον, καὶ συμμέτροις γυμνασίοις χρᾶσθαι, διὰ τοὺς πολλοὺς ἱδρῶτας, καὶ λουτροῖς, ὡς διαινῆναί τε τὸ σῶμα καὶ μαλαχθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα προπίνειν ὕδωρ ὡς χρηστότατον, ἐν μὲν χειμῶνι καὶ ἔαρι θερμὸν ὡς μάλιστα, ἐν δὲ τῷ θέρει ψυχρόν, ὡς μὴ προσεκλύειν τὸν στόμαχον. προπίνειν δὲ σύμμετρον τῷ πλήθει, χάριν τοῦ προαναληφθῆναι τοῦτο εἰς τὴν ἕξιν, καὶ μὴ ἀκέραιον ἀναδίδοσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου δύναμιν, μηδὲ τοῖς πέρασι τῶν ἀγγείων προσαπίπτουσαν ἐπιδάκνειν. ἐὰν δέ τις ἡμῶν τοῦτο δυσκόλως ποιῇ, γλυκὺ ὕδωρ ἢ θερμὸν προλαμβανέτω, μάλιστα δὲ τὸν καλούμενον πρότροπον τὸν γλυκὺν Λέσβιον, ὄντα εὐστόμαχον. καὶ ὁ γλυκάζων δ' οἶνος οὐ βαρύνει τὴν κεφαλήν, ὡς Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ διαίτης φησί. ὃ τινὲς μὲν ἐπιγράφουσι περὶ ὀξέων νοσημάτων, οἱ δὲ περὶ πτισάνης, ἄλλοι δὲ πρὸς τὰς κνιδίας γνώμας. λέγει δὲ, ὁ γλυκὺς ἧσσόν ἐστι καρηβαρικὸς τοῦ οἰνώδεος, καὶ ἧσσον φρενῶν ἁπτόμενος, διαχωρητικώτερος τοῦ ἑτέρου κατ' ἔντερον. οὐ δεῖ δὲ προπίνειν καθὰ τοὺς Καρμανοὺς φησὶ Ποσειδώνιος. τούτους γὰρ φιλοφρονουμένους ἐν τοῖς συμποσίοις, λύειν τὰς ἐπὶ τῷ προσώπῳ φλέβας, καὶ τὸ καταρρέον αἷμα μιγνύντας τῷ πόματι, προσφέρεσθαι, τέλος φιλίας νομίζοντας τὸ γεύσασθαι τοῦ ἀλλήλων αἵματος. μετὰ δὲ τὴν προσφορὰν ταύτην, συγχρίεσθαι τὴν κεφαλὴν μύρῳ, μάλιστα μὲν ῥοδίνῳ. εἰ δὲ μή, μηλίνῳ, εἰς τὸ ἀποκρούεσθαί τι ἀπὸ τοῦ πότου, καὶ μὴ βλάπτεσθαι ἀπὸ τῆς τοῦ οἴνου ἀναθυμιάσεως. εἰ δὲ μή, ἰρίνῳ ἢ ναρδίνῳ. οὐ κακῶς οὖν Ἄλεξις φησί, Ἐναλείφεται τὰς ῥῖνας· ὑγιείας μέρος Μέγιστον, ὀσμὰς ἐγκεφάλῳ χρηστὰς ποιῶν. Ἐκκλίνειν δὲ δεῖ τὰ παχέα τῶν μύρων. ὕδωρ τε πίνειν, τὸ κατὰ πρόσοψιν λεπτὸν καὶ διαυγές, ὃ δὴ καὶ κατὰ τὸν σταθμὸν ἐστὶ κοῦφον, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ γεῶδες ἔχει. τὸ δὲ συμμέτρως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ὕδωρ, χρηστόν ἐστι, καὶ εἰς χάλκεον ἢ ἀργύρεον ἄγγος ἐγχεόμενον οὐ ποιεῖ τὸ ἰῶδες. φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἱπποκράτης, ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον, ἀεὶ κουφότερον. μοχθηρὰ δὲ ἐστὶ τὰ βραδέως τὰ ὄσπρια τήκοντα. τοιαῦτα δὲ τὰ νιτρώδη, καὶ ἁλμυρά. Ἐν τῷ περὶ ὑδάτων Ἱπποκράτης, καλεῖ τὸ χρηστὸν ὕδωρ πολύτιμον. τὰ δὲ τῶν ὑδάτων στάσιμα, χαλεπά. ὡς τὰ λιμναῖα, καὶ τὰ ἑλώδη. ἔστι δὲ καὶ τῶν κρηναίων τὰ πλεῖστα σκληρότερα. Ἐρασίστρατος δὲ φησί, ὡς δοκιμάζουσι τινὲς τὰ ὕδατα σταθμῷ, ἀνεξετάστως. ἰδοὺ γὰρ τοῦ ἐξ Ἀμφιαράου ὕδατος καὶ τοῦ ἐξ Ἐρετρίας συμβαλλομένων, τοῦ μὲν φαύλου, τοῦ δὲ χρηστοῦ ὄντος, οὐδ' ἥτις ἐστὶ διαφορὰ κατὰ τὸν σταθμόν. Ἱπποκράτης δ' ἐν τῷ περὶ τόπων, ἄριστα φησὶν εἶναι τῶν ὑδάτων, ὅσα ἐκ μετεώρων χωρίων ῥεῖ, καὶ ἐκ λόφων ξηρῶν. ταῦτα γὰρ λευκά, καὶ γλυκέα, καὶ τὸν οἶνον ὀλίγον φέρειν οἷά τε ἐστί, τόν τε χειμῶνα θερμαίνεται, καὶ τὸ θέρος ψυχρά ἐστιν. ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα ὧν τὰ ῥεύματα πρὸς ἀνατολὴν ἡλίου ἔρρωγε, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς θερινάς. τὰ γὰρ ἀνάγκα λαμπρὰ εἶναι, καὶ εὐώδη, καὶ κοῦφα. Διοκλῆς δὲ φησί, τὸ ὕδωρ πεπτικὸν εἶναι, καὶ ἄφυσον, ψυκτικόν τε μετρίως, ὀξυδερκές τε, καὶ ἥκιστα καρηβαρικόν, κινητικόν τε ψυχῆς καὶ σώματος. Πραξαγόρας τε φησὶ ταὐτά. ἐπαινεῖ δὲ τὸ ὄμβριον. Εὐήνωρ δὲ τὰ λακκαῖα χρηστόν τε εἶναι φάσκει τὸ ἐξ Ἀμφιαράου συμβαλλόμενον τῷ ἐν Ἐρετρίᾳ. ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ ὁμολογουμένως ἐστὶ τρόφιμον, δῆλον ἐκ τοῦ τρέφεσθαι τινὰ ἐξ αὐτοῦ μόνου τῶν ζώων, ὥσπερ τοὺς τέττιγας. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἐστὶ τρόφιμα, οἷον γάλα, πτισάνη, οἶνος. τὰ γοῦν ὑποτίτθια, γάλακτι διοικεῖται. καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτοποτοῦντα ζῇ. Δημόκριτον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει, διὰ γῆρας ἐξάξαι αὐτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν, καὶ ὑφαιροῦντα τῆς τροφῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν θεσμοφορίων ἡμέραι ἐνέστησαν, δεηθεισῶν τῶν οἰκείων γυναικῶν μὴ ἀποθνήσκειν κατὰ τὴν πανήγυριν ὅπως ἑορτάσωσι, πεισθῆναι, κελεύσαντα μέλιτος ἀγγεῖον αὐτῷ πλησίον παρατεθεῖναι, καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἱκανὰς τὸν ἄνδρα τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορᾷ μόνῃ χρώμενον, καὶ μετὰ τὰς ἡμέρας βασταχθέντος τοῦ μέλιτος, ἀποθανεῖν. ἔχαιρε δὲ ὁ Δημόκριτος ἀεὶ τῷ μέλιτι. καὶ πρὸς τὸν πυθόμενον, πῶς ἂν ὑγιῶς τις διάγοι, εἰ τὰ μὲν ἐντὸς μέλιτι βρέχοι, τὰ δ' ἐκτὸς ἐλαίῳ. καὶ τῶν πυθαγορικῶν δὲ τροφὴ ἦν, ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὥς φησὶ Ἀριστόξενος, τοὺς προσφερομένους αὐτὰ ἀεὶ ἐπ' ἄριστον, λέγων ἀνόσως διατελεῖν. Λύκος δὲ πολυχρονίους φησὶν εἶναι τοὺς Κυρνίους (οἰκοῦσι δ' οὗτοι περὶ Σαρδώ) διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι. πλεῖστον δὲ τοῦτο γίνεται παρ' αὐτοῖς. Ὅρα τὸ ἀνατιθεμένων πάντων τὴν ζήτησιν, ἤτοι ἀναβαλλομένων. Ὅτι τὸ ἄνηστις ἤτοι νῆστις, πλεονασμῷ τοῦ α, ὡς στάχυς ἄσταχυς, παρὰ Κρατίνῳ κεῖται, Οὐ γάρ τοι σύ γε πρῶτος φοιτᾷς ἐπὶ δεῖπνον ἄνηστις. τὸ δὲ ὀξύπεινος, περὶ Διφίλῳ, Τέρπομαι γυμνοὺς ὁρῶν Τοὺς ὀξυπείνους, καὶ περὶ τῶν καιρῶν ἀεί Πάντ' εἰδέναι σπουδάζοντας. Καὶ Ἀντιφάνης ἐν νοσήματι τοῦτ' ἔχει. Ἀεὶ γὰρ ὀξύπεινός ἐστι, Θετταλὸν λέγεις Κομιδῇ τὸν ἄνδρα. Καὶ Εὔβουλος Ζῆθον μὲν ἐλθεῖν ἁγνὸν ἐς Θήβης πέδον Οἰκεῖν κελεύει. καὶ γὰρ ἀξιωτέρους Πωλοῦσιν ὡς ἔοικε τοὺς ἄρ-

τους

μελάμπους εὗρε κρᾶσιν οἴνου.

ὑδάτων χρῆσις.

τίνα τῶν ὑδάτων ἄριστα.

ὑδατώδη τρόφιμα.

μέλιτος χρῆσις.

τοὺς ἐκεῖ. Σὺν δ' ὀξύπεινος, ὁ δὲ μουσικώτατος Κλεινίας Ἀθήνας ἐκ περαῦ Ἀμφίονα. Οὐ ῥᾶστα δὲ κ

μονοσιτῶν.

πεινῶσι Κεκροπιδῶν κόροι Κάπτοντες αὔρας, ἐλπίδας σιτούμενοι. ὁ δὲ μονοσιτῶν, κεῖται παρ' Ἀλέξιδι, Ἐπὰν ἰδιώτην ἄνδρα μονοσιτοῦντ' ἴδῃς, Ἢ μὴ ποθοῦντ' ᾠδὰς ποιητικάς, καὶ μέλη. Τὸν μὲν ἰδιώτην τοῦ βίου τὸν ἥμισυν Ἀπολωλεκέναι νόμιζε. τὸν δὲ τῆς τέχνης Τὴν ἡμίσειαν,

Νωγαλεύματα

ζῶσι δ' ἀμφότεροι μόλις. Ὅτι νωγαλεύματα ἐκάλουν τὰ ἡδέα βρώματα. Ἀραρώς, Τὰ κομψὰ ταῦτα νωγαλεύματα. Ἄλεξις, Θασίοις οἰνάροις Τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, Καὶ νωγαλίζει. Ἀντιφάνης, Βότρυς, ῥοιάς, φοίνικας, ἕτερα νωγαλεύματα. Ἀπόσιτον δ' εἴρηκε Φιλωνίδης, αὐτόσιτον δὲ Κρώβυλος, Παράσιτον, αὐτόσιτον. ἀναρίστητον δ' εἴρηκεν Εὔπολις, ἀναγκόσιτον δὲ Κράτης. καὶ Νικόστρατος δὲ μειράκιον κατὰ τύχην ὑποσκαφιόκαρτόν τι, καὶ κεχλαμυδωμένον. Κατὰ γῆς ἀναγκοσιτῶ. ἀριστόδειπνον εἶπεν Ἄλεξις, Ἀφ' ὧν γένοιτ' ἂν ἡμῖν συντόμως, Τὸ Ἀριστόδειπνον. μετὰ ταῦτα ἀναστάντες κατεκλίνθημεν ὡς ἕκαστος ἤθελεν, οὐ περιμείναντες ὀνομα-

ὀνομακλήτωρ.

κλήτορα, τὸν δείπνων ταξίαρχον. Ὅτι καὶ τρίκλινοι οἶκοι, καὶ τετράκλινοι, καὶ ἑπτάκλινοι, καὶ κατὰ τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς ἦσαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης, Συναγαγὼν τρεῖς ὄντας εἰς τρίκλινον ὑμᾶς. Φρύνιχος, Ἑπτάκλινος οἶκος ἦν καλός, εἶτ' ἐννεάκλινος οὑτοσί, καὶ πέντε κλίνας σικελικάς. λέγ' ἄλλο τι σικελικὰ προσκεφάλαια πέντε. Ἄμφις, οὐχ ὑποστρώσεις ποτὲ τρίκλινον. Ἀναξανδρίδης, Τρίκλινον δ' εὐθέως συνήγετο, καὶ συναυλίαι γέροντι. Ἀλλὰ ξενῶνας οἴγε, καὶ ῥαῖον δό-

Κλίναι.

μους στρώννυ τε κοίτας, καὶ πυρὸς φλέξον μένος, Κρατῆρα τ' ἄρχου, καὶ τὸν ἥδιστον κέρα. νῦν δὲ τὴν τῶν στρωμάτων σύνθεσιν οὐ περιβολῇ χωρίζουσι, καὶ ὑποβολῇ, φησὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος. ὁ δ'

Ποικίλα στρώματα.

ὁμώνυμος αὐτῷ ποιητὴς φησί, Κἆτ' ἐν κλίναις ἐλεφαντόποσι καὶ στρώμασι πορφυροβάπτοις, κἀν φοινικίσι σαρδιανικαῖσι κοσμησάμενος κατάκεινται. ἤκμασε δ' ἡ τῶν ποικίλων ὑφή, μάλιστα ἐντέχνων περὶ αὐτὰ γενομένων Ἀκεσᾶ καὶ Ἑλικῶνος τῶν κυπρίων. ὑφάνται δ' ἦσαν ἔνδοξοι, καὶ ἦν Ἑλικὼν υἱὸς Ἀκεσᾶ, ὥς φησι Ἱερώνυμος. ἐν Πυθοῖ γοῦν ἐπί τινος ἔργου ἐπιγέγραπται, Τεῦξ' Ἑλικὼν Ἀκεσᾶ Σαλαμίνιος, ᾧ ἐνὶ χερσὶ Πότνια θεσπεσίαν Παλλὰς ἔτευξε χάριν. Τοιοῦτος ἦν καὶ Παθυμίας ὁ αἰγύπτιος. Ὡς ἐγὼ σκίρπω πάλαι ὅπου ῥοδόπνοα στρώματ' ἐστι, καὶ λούομαι μύροις ψακασοῖς, φησὶν Ἔφιππος. Ἀριστοφάνης, Ὅστις ἐν ἡδυόσμοις στρώμασι παννυχίζων, τὴν δέσποιναν ἐρέδεις. Σώφρων δέ, στρόνθω τὰ ἐλίγματα φησὶ ἐντετιμημένα. Ὅμηρος δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν στρωμάτων τὰ μὲν κατώτερα, λῖτα εἶναι φάσκει, ἤτοι λευκά, καὶ μὴ βεβαμμένα, ἢ πεποικιλμένα. τὰ δὲ πε-

Στρῶται καὶ ἔντιμος ὁ κρὴς παρὰ βασιλεῖ τῶν περσῶν τιμώμενος.

ριστρώματα, ῥήγεα. καὶ πρῶτοι δὲ Πέρσαι, ὥς φησιν Ἡρακλείδης, καὶ τοὺς λεγομένους στρώτας ἐφεῦρον, ἵνα κόσμον ἔχῃ ἡ στρῶσις, καὶ εὐάφειαν. τὸν οὖν κρῆτα Τιμαγόραν, ἢ τὸν ἐκ Γόρτυνος ὥς φησι Φανίας ὁ περιπατητικὸς Ἔντιμον, ὃς ζήλῳ Θεμιστοκλέους ἀνέβη ὡς βασιλέα τιμῶν, Ἀρταξέρξης σκηνὴν μὲν ἔδωκεν αὐτῷ διαφέρουσαν τὸ κάλλος, καὶ τὸ μέγεθος, καὶ κλίνην ἀργυρόποδα. ἔπεμψε δὲ καὶ στρώματα πολυτελῆ, καὶ τὸν ὑποστρώσοντα φάσκων, οὐκ ἐπίστασθαι τοὺς ἕλληνας ὑποστρωννύειν. καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκαλεῖτο ὁ κρής, αὐτὸς τὸν βασιλέα ψυχαγωγήσων ὅπερ οὐδενὶ πρότερον τῶν ἑλλήνων ἐγένετο, ἀλλ' οὐδ' ὕστερον. αὕτη γὰρ ἡ τιμὴ τοῖς συγγενέσι διεφυλάττετο. Τιμαγόρᾳ μὲν γὰρ τῷ ἀθηναίῳ τῷ προσκυνήσαντι βασιλέα, καὶ μάλιστα τιμηθέντι, τοῦτο οὐχ ὑπῆρξε. τῶν δὲ παρατιθεμένων βασιλεῖ, τούτων τινὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης ἀπεστέλλετο. Ἀνταλκίδᾳ δὲ τῷ λάκωνι τὸν αὐτοῦ στέφανον εἰς μύρον βάψας ἔπεμψε. τῷ δ' Ἐντίμῳ τοιαῦτα πολλὰ ἐποίει, καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκάλει. ἐφ' ᾧ οἱ Πέρσαι χαλεπῶς ἔφερον, ὡς τῆς τε τιμῆς δημευομένης, καὶ στρατείας ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐσομένης. ἔπεμψε δὲ καὶ κλίνην αὐτῷ ἀργυρόποδα, καὶ στρωμνήν, καὶ σκηνὴν οὐρανόροφον ἀνθινήν, καὶ θρόνον ἀργυροῦν, καὶ ἐπίχρυσον σκιάδιον, καὶ φιάλας λιθοκολλήτους χρυσᾶς, καὶ ἀργυρᾶς δὲ μεγάλας ἑκατόν, καὶ κρατῆρας ἀργυροῦς, καὶ παιδίσκας ἑκατόν, καὶ παῖδας ἑκατόν, χρυσοῦς τε ἑξακισχιλίους, χωρὶς τῶν εἰς τὰ ἐπιτήδεια καθ' ἡμέραν διδομένων, τραπέζας ἐλεφαντόποδας τῶν ἐπιθημάτων ἐκ τῆς καλουμένης σφενδάνου πεποιημένων. Κρατῖνος, Τράπε-

Τρίποδες αἱ τράπεζαι.

ζαι τρισκελεῖς σφενδάμναι. Εἰπόντος τινὸς κυνικοῦ τρίποδα τὴν τράπεζαν, δυσχεραίνει ὁ παρὰ τῷ σοφιστῇ Οὐλπιανός, καὶ λέγει, τήμερον ἐγὼ πράγματα ἕξω διὰ ἀπορίας. πόθεν γὰρ τούτῳ ὁ τρίπους; εἰ μὴ τὴν Διογένους βακτηρίαν σὺν καὶ τῷ ποδὶ ἀριθμῶν οὕτως τρίποδα προσηγόρευσε, πάντων τραπέζας καλούντων τὰς παραθέσεις ταύτας. Ὅτι Ἡσίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ, κἂν γὰρ γραμματικῶν παῖδες ἀποξενῶσι τοῦ ποιητοῦ τὰ ἔπη ταῦτα, ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι. τρίποδας τὰς τραπέζας φησί. καὶ Ξενοφῶν δ' ὁ μουσικώτατος ἐν ἑβδόμῳ ἀναβάσεως γράφει, Τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων. καὶ ἐπάγει, Μάλιστα δ' αἱ τράπεζαι ἐπὶ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο. Ἀντιφάνης, Ἐπεὶ δ' ὁ τρίπους ἤρθη κατὰ χειρῶν τ' ἔχομεν. Εὔβουλος, Τρίποδες οὗτοι πέντε σοι καὶ πέντε, πεντηκοσολόγος γενήσομαι. Ἐπίχαρμος, Τί δὲ τόδ' ἐστι, δηλαδὴ τρίπους. Τί μὰν οὔ, ἔχει πόδας τέτταρας, οὐκ ἐστι τρίπους, ἀλλ' οἶμαι τετράπους. ἐστι δ' ὄνομ' αὐτῷ τρί-

πους,

πους, τέτταρας γε μὰν ἔχει πόδας. Οἰδίπους τοίνυν ποθ' ἦν αἴνιγμά τ' οὐ νοεῖς; Ἀριστοφάνης, τράπεζαν ἡμῖν φέρε τρεῖς πόδας ἔχουσαν. τέσσαρας δὲ μὴ 'χέτω. καὶ πόθεν ἐγὼ τρίπουν τράπεζαν λήψομαι. Ὅτι ἔθος ἦν ἐν τοῖς δείπνοις τῷ ἑστιάτορι κατακλιθέντι προδίδοσθαι γραμματίδιόν τι, περιέχον ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων, ἐφ' ᾧ εἰδέναι ὅτι μέλλοι ὄψον φέρειν ὁ μάγειρος. Δαμάσκηνα, Δαμασκοῦ τῆς πόλεως ἐνδόξου οὔσης καὶ μεγάλης, πολλοὶ τῶν ἀρχαίων μέμνηνται. ἐπεὶ δὲ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν Δαμασκηνῶν ἐστὶ χώρᾳ τὸ κοκκύμηλον καλούμενον, καὶ κάλλιστα γεωργεῖται, ἰδίως καλεῖται τὸ ἀκρόδρυον, δαμασκηνόν. ὡς διάφορον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας χώρας γινομένων. κοκκύμηλα οὖν ἐστὶ ταῦτα, ὧν ἄλλοι τε μέμνηνται, καὶ Ἱππῶναξ, Στέφανον εἶχον κοκκυμήλων, καὶ μίνθης. Ἄλεξις, Καὶ μὴν ἐν ὕπνῳ οἴομαι ἑωρακέναι Νικητήριον. λέγ' αὐτό, τὸν νοῦν πρόσεχε δή. Ἐν τῷ σταδίῳ τῶν ἀνταγωνιστῶν μέ τις Ἔδοξε στεφανοῦν γυμνὸς προσελθὼν στεφάνῳ κυλιστῷ Κοκκυμήλων, Ἡράκλεις, πεπόνων πάλιν Ἑώρακας πώποτε ἤνυστρον εὐσκευασμένον. Ἢ πλῆρες ὀπτὸν μεμονθυλευμένον, Ἢ κοκκυμήλων σπυρίδα πεπόνων; τοιοῦτον ἔχει τὸ μέτωπον. Νίκανδρος, μῆλον ὁ κόκκυγος καλοῦσι. Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικός φησι Ῥοδίους καὶ Σικελιώτας βράβυλα καλεῖν τὰ κοκκύμηλα. ὡς καὶ Θεόκριτος ὁ Συρακούσιος, Ὅρπηκες βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔραζε. καὶ πάλιν, ὅσον μᾶλον βραβύλοιο ἥδιον. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀκρόδρυον μικρότερον μὲν τῇ περιφορᾷ τῶν κοκκυμήλων, τῇ δ' ἐδωδῇ τὸ αὐτό, πλὴν ὀλίγον δριμύτερον. Σέλευκος δὲ ἐν γλώσσαις, βράβυλά φησι, ἦλα, κοκκύμηλα, μάδρυα, τὰ αὐτὰ εἶναι. τὰ μὲν μάδρυα οἷον μαλόδρυα. τὰ δὲ βράβυλα φησί, ὅτι εὐκοίλια, καὶ τὴν βορὰν ἐκβάλλοντα. ἦλα δέ, οἷον μῆλα, ὡς Δημήτριος ὁ Ἰξίων λέγει ἐν ἐτυμολογίᾳ. Θεόφραστος δὲ λέγει κοκκύμηλα καὶ σπονδίας. τοῦτο δ' ἐστίν, ὥσπερ ἄγρια κοκκύμηλα. Ἀραρὼς δὲ κοκκυμηλέαν καλεῖ τὸ δένδρον, κοκκύμηλον δὲ τὸ ἀκρόδρυον. Δίφιλος δὲ ὁ Σίφνιος, μέσως φησὶν εἶναι ταῦτα εὔχυλα, εὔφθαρτα, εὐέκκριτα, ὀλιγότροφα. Κεράσια. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν, ἴδιον δὲ τῇ φύσει δένδρον ὁ κέρασός ἐστι, καὶ μεγέθει μέγα. καὶ γὰρ εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πήχεις αὔξεται. φύλλον δὲ ὅμοιον ἔχει τῷ τῆς μεσπίλης. σκληρὸν δέ, καὶ παχύτερον. φλοιὸν δ' ὅμοιον φιλύρᾳ. ἄνθος δὲ λευκόν, ἀπίῳ καὶ μεσπίλῃ ὅμοιον, ἐκ μικρῶν ἀνθῶν συγκείμενον, κηριῶδες. ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρός, ὅμοιος διοσπύρῳ τὸ σχῆμα. τὸ δὲ μέγεθος ἡλίκον κύαμος, πλὴν τοῦ διοσπύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρός, τοῦ δὲ κεράσου μαλακός. καὶ πάλιν κράταιγος. οἱ δὲ κραταιγὸν καλοῦσιν. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον τεταμένον, ὅμοιον μεσπίλῃ. πλὴν μεῖζον ἐκείνου, καὶ πλατύτερον, ἢ προμηκέστερον. τὸν δὲ χαρασμόν, οὐκ ἔχει ὥσπερ ἐκεῖνο. γίνεται δὲ τὸ δένδρον οὔτε μέγα λίαν, οὔτε παχύ. τὸ δὲ ξύλον, ποικίλον, ξανθόν, ἰσχυρόν. φλοιὸν δ' ἔχει λεῖον, ὅμοιον μεσπίλῃ, μονόρριζον εἰς βάθος ὡς ἐπὶ πολύ. καρπὸν δ' ἔχει στρογγύλον, ἡλίκον ὁ κότινος. πεπεμμένος δὲ ξανθός τε ἐστί, καὶ ἐπιμελαίνεται. ἔχει δὲ τὴν γεῦσιν καὶ τὸν χυλὸν μεσπίλης, διόπερ ἀγρία μεσπίλη δόξειεν μᾶλλον εἶναι. ἐκ τούτων μοι δοκεῖ φησὶ ὁ φιλόσοφος, τὸ νῦν κεράσιον καλούμενον ἐμφανίζειν. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ Μυρλεανός, χαμαικέρασόν τινα καλῶν δένδρων, ἔφη οὕτως. ἐν τῇ Βιθυνῶν γῇ γίνεται ἡ χαμαικέρασος, ἧς ἡ μὲν ῥίζα ἐστὶν οὐ μεγάλη, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δένδρον, ἀλλὰ τῇ ἴσον. ὁ δὲ καρπὸς τὰ μὲν ἄλλα πάντα ὅμοιος, τοὺς δὲ πλείονι χρησαμένους, καθότι οἶνος βαρύνει τε τὴν κεφαλήν, καὶ ἀλγεῖν τίθησι. ταῦτα ὁ Ἀσκληπιάδης φησί μοι δοκεῖ λέγειν περὶ τῶν μιμαικύλων. τό τε γὰρ φέρει αὐτὰ δένδρα τοιοῦτον, καὶ ὁ πλέον τῶν ἑπτὰ τοῦ καρποῦ φαγών, κεφαλαλγὴς γίνεται. Ἀριστοφάνης, Ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτομάτοισι τὰ μιμαίκυλα φύεται πολλά. Θεόπομπος, Τραγοῦσι μύρτα καὶ πέπονα μιμαίκυλα. Κράτης, Γάνυ γάρ ἐστιν ὡρικωτάτη τὰ τιτθία ὥσπερ μῆλον ἢ μιμαίκυλα. Ἄμφις, ὁ σικάμινος συκαμίνους ὁρᾷς φέρει, ὁ πρῖνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μιμαίκυλα. Θεόφραστος, ἡ κόμαρος ἡ τὸ μιμαίκυλον φέρουσα τὸ ἐδώδιμον. Ὅτι Ἀγῆνα σατυρικόν τι δρᾶμα ἀμφιβάλλεται, εἴτε Πύθων ἐποίησεν ὁ Καταναῖος, ἢ Βιζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος. Φησὶ ὁ παρὰ τῷ ῥήτορι Λαρήνσιος. πολλὰ ὑμεῖς οἱ Γραικοὶ ἐξιδιοποιεῖσθε ὡς αὐτοὶ ἢ ὀνομάσαντες, ἢ πρῶτοι εὑρόντες. ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι Λεύκολλος ὁ ῥωμαίων στρατηγός, ὁ τὸν Μιθριδάτην καὶ Τιγράνην καταγωνισάμενος, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτὸν τοῦτο ἀπὸ Κερασοῦντος ποντικῆς πόλεως. καὶ οὗτός ἐστιν ὁ καὶ τὸν καρπὸν καλέσας κεράσιον ὁμωνύμως τῇ πόλει, ὡς ἱστοροῦσιν οἱ ἡμέτεροι συγγραφεῖς. πρὸς ὃν Δάφνος τις φησίν, ἀλλὰ μὴν παμπόλλοις ἐνιαυτοῖς πρεσβύτερος Λευκόλλου ἀνὴρ ἐλλόγιμος Δίφιλος ὁ Σίφνιος, γεγονὼς κατὰ Λυσίμαχον τὸν Βασιλέα. εἷς δὲ οὗτος τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων, μνημονεύει τῶν κερασίων λέγων, Τὰ κεράσια εὐστόμαχα, εὔχυλα, ὀλιγότροφα. ἐν ψυχρῷ δὲ λαμβανόμενα, εὐστόμαχα, κάλλιω δὲ τὰ ἐρυθρότερα καὶ τὰ μιλήσια. εἰσὶ γὰρ διουρητικά. Συκάμινα, ὅτι πάντων ἁπλῶς οὕτω καλούντων αὐτά, Ἀλεξανδρεῖς μόνοι μόρα ὀνομάζουσι. συκάμινα δὲ οὐ τὰ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας συκῆς, ἅ τινες συκόμορα λέγουσιν. ἅπερ οἱ ἐπιχώριοι ἐπιβραχὺ κνίσαντες σιδήρῳ, ἐῶσιν ἐπὶ τοῖς φυτοῖς. καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινούμενα, ἐντὸς ἡμερῶν τριῶν οὕτω πέπονα καὶ εὐώδη

Δαμασκηνὰ τὰ καὶ κοκκύμηλα, ἢ βράβυλα.

lib.3.cap.13. Κεράσια χαμαικέρασα.

Μιμαίκυλα.

Κεράσια.

Συκάμινα.

γίνονται, μάλιστα δὲ Ζεφύρων πνευσάντων, καὶ ἐδώδιμα, ὡς τὸ ἐν αὐτοῖς ἠρέμα ψυχρόν. Καὶ τοῖς πυρεταίνουσι μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου καταπλαττόμενον, ὠφελεῖ τοῦ στομάχου ἐπιτίθεσθαι, καὶ οὐκ ὀλίγα παρηγορεῖσθαι τοὺς νοσοῦντας. φέρει δὲ τὸν καρπὸν ὥσπερ ἡ αἰγυπτία συκάμινος ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ οὐκ *Μόρα.* ἀπὸ τῶν ἐπικαρπίων. μόρα δὲ τὰ συκάμινα καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Φρυξὶν ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος, Ἀνὴρ δ' ἐκεῖνος ἦν πεπαίτερος μόρων. Ἐν δὲ Κρήσσαις, καὶ ἐπὶ τῆς κατ   λευκοῖς τε γὰρ μόροισι καὶ μελαγχίμοις, Καὶ μιλτοπρέποις βρίθεται ταυτοῦ χυσίου. Σοφοκλῆς, Πρῶτον μὲν ὄψει λευκὸν ἀνθοῦντα στάχυν, Ἔπειτα φοινίξαντα γογγύλον μόρον. Καὶ Νίκανδρος δὲ ἐν γεωργικοῖς ἐμφανίζει καὶ ὅτι πρότερον τῶν ἄλλων ἀκροδρύων φαίνεται, μορέην τε καλῶν τὸ δένδρον ἀεί, ὡς καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Καὶ μορέης ἣ παισὶ πέλει μείλιγμα νέοισι, Πρώτην ἀπαγγέλλουσα βροτοῖς ἡδεῖαν ὀπώραν. Φαινίας δὲ ἐρέσιος ὁ Ἀριστοτέλους μαθητής, τὸν τῆς ἀγρίας συκαμίνου καρπὸν μόρον καλεῖ, ὄντα καὶ αὐτὸν γλυκύτατον καὶ ἥδιστον ὅτε πεπανθείη. Γράφει δὲ οὕτως. τὸ μῶρον τὸ βατῶδες ξηρανθείσης τῆς σφαίρας τοῦ συκαμινώδους, σπερματικὰς ἔχει τὰς συκαμινώδεις διαγονάς, καθάπερ ὑφαι- *Συκάμινα.* νούσας, καὶ διαφορὰς ἔχει ψαθυρὰς καὶ εὐχύμους. Παρθένιος δὲ ἄβρωνα φησὶ συκάμινα, ἃ καλοῦσιν ἔνιοι μόρα. Σαλμώνιος δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα βάτια. Δημήτριος δὲ ὁ ἰξίων τὰ αὐτὰ συκάμινα καὶ μόρα, οἷον αἱμόρροα μόρα καὶ σύκων ἀμείνω. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιος ἰατρὸς γράφει οὕτως, Τὰ δὲ συκάμινα, ἃ καὶ μόρα λέγεται, εὔχυλα μὲν εἰσι μέσως, ὀλιγότροφα δὲ καὶ εὐστόμαχα καὶ εὐέκκριτα. ἰδίως *Ἐπιδημίαι ποδαγρικῶν.* δὲ τούτων τὰ ἔνωμα, ἕλμινθας ἐκτινάσσει. Πύθερμος δὲ ἱστορεῖ ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, κατ' αὐτὸν τὰς συκαμίνους οὐκ ἐνεγκεῖν καρπὸν ἐτῶν εἴκοσι, καὶ γενέσθαι ἐπιδημίαν ποδαγρικῶν τοσαύτην, ὥστε μὴ μόνον ἄνδρας τῷ πάθει ἐνσχεθῆναι, ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ κόρας καὶ εὐνούχους, ἔτι δὲ γυναῖκας. περιπεσεῖν δὲ οὕτω τὸ δεινὸν καὶ αἰπολίῳ, ὡς τὰ δύο μέρη τῶν προβάτων ἐνσχεθῆναι τῷ *Κάρυα.* αὐτῷ πάθει. Κάρυα οἱ ἀττικοί, καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς κοινῶς πάντα τὰ ἀκρόδρυα κάρυα λέγουσιν. Ἐπίχαρμος δὲ κατ' ἐξοχὴν ὡς ἡμεῖς καπυροτρώγονα κάρυα ἀμυγδάλας, Φιλύλλιος, ὠά, κά- *Ἀμυγδάλαι.* ρυα, ἀμυγδάλαι. Ἡρακλέων δὲ φησὶν ὁ ἐφέσιος, Κάρυα ἐκάλουν καὶ τὰς ἀμυγδάλας, καὶ τὰ νῦν κασάνα. τὸ δὲ δένδρον καρύα παρὰ Σοφοκλεῖ, Καρύαι μελίαι τε. Εὔβουλος, Φηγούς, κάρυα, καρύστια. καλεῖται δέ τινα καὶ μόστηνα κάρυα. Ἀμυγδάλαι. ὅτι αἱ νάξιαι ἀμυγδάλαι διὰ μνήμης ἦσαν τοῖς παλαιοῖς, καὶ γίνονται ὄντως ἐν Νάξῳ τῇ νήσῳ διάφοροι, ὡς ἐμαυτὸν φησὶ πείθω. Φρύνιχος, Τοὺς δὲ γομφίους ἅπαντας ἐξέκοψεν, ὥστε οὐκ ἂν δυναίμην ναξίαν ἀμυγδάλην κατάξαι. διάφοροι δ' ἀμυγδάλαι γίνονται κἀν Κύπρῳ τῇ νήσῳ. παρὰ γὰρ τὰς ἀλλαχόθι καὶ ἐπιμήκεις εἰσί, καὶ κατὰ τὸ ἄκρον ἐπικαμπεῖς. Λάκωνας δὲ Σέλευκος ἐν γλώσσαις φησί, καλεῖν τὰ μεγάλα κάρυα μυκήρους, Τιωίους δὲ τὰ γλυκέα κάρυα. Ἀμερίας δέ φησι, μύκηρον τὴν ἀμυγδάλην καλεῖσθαι. ἐπακτικώτατα δὲ πρὸς πότον τὰ ἀμύγδαλα προεσθιόμενα. Εὔπολις, Δίδου μασᾶσθαι ναξίας ἀμυγδάλας. Οἶνόν τε πίνειν ναξίων ἐξ ἀμπέλων. ἦν δέ τις ἄμπελος ναξία καλουμένη. Πλού- *Πικρὰ ἀμύγδαλα νηφάλια* ταρχος δὲ ὁ χαιρωνεὺς φησί, παρὰ Δρούσῳ τῷ Τιβερίου καίσαρος υἱῷ, ἰατρόν τινα ὑπερβάντα πάντας ἐν τῷ πίνειν, φωραθῆναι πρὸ τοῦ πότου προεσθίοντα πικρὰς ἀμυγδάλας πέντε ἢ ἕξ, ἃς περικωλυθεὶς προσενέγκασθαι οὐδὲ πρὸς τὸ μικρότατον ἀντέχειν τοῦ πότου. αἴτιος οὖν ἦν ἡ τῆς πικρότητος δύναμις ξηραντική, καὶ δάπανος ὑγρῶν οὖσα. Κληθῆναι δὲ ἀμυγδάλας φησὶν Ἡρωδιανὸς ὁ Ἀλεξανδρεύς, παρὰ τὸ ἐν τῷ μετὰ τὸ χλωρὸν ὥσπερ εἰ ἀμυχὰς ἔχειν πολλάς. Ὄνος βαδίζεις εἰς ἄχυρα τραγημάτων, φησί που Φιλήμων. Φηγίνεον Πανὸς ἄγαλμα. φησὶ Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, ὅτι καὶ οὐδετέρως λέγεται. Δίφιλος, Τρωγάλια, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμύγδαλα. Ὅτι *Ἀμυγδάλης τόνος.* περὶ τῆς προφορᾶς τοῦ τόνου τῆς ἀμυγδάλης, Πάμφιλος μὲν ἀξιοῖ ἐπὶ τοῦ καρποῦ βαρύνειν ὁμοίως τῷ Ἀμυγδάλῳ. τὸ μέντοι δένδρον θέλει περισπᾶν, ἀμυγδαλῆ καὶ ῥοδῆ. καὶ Ἀντίλοχος, Ῥοδῆς τε καλὸν ἄνθος. Ἀρίσταρχος δὲ καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον ὁμοίως προφέρεται κατ' ὀξεῖαν τάσιν. Φιλόξενος δὲ ἀμφότερον περισπᾷ. Εὔπολις, Ἀπολεῖς με ναὶ μὰ τὴν ἀμυγδάλην. Ἀριστοφάνης, Ἄγε νῦν τὰς ἀμυγδαλᾶς λαβὼν τασδί, κάταξον τὴν κεφαλὴν σαυτοῦ λίθῳ. Φρύνιχος, Ἀμυγδάλη τῆς βηχὸς ἀγαθὸν φάρμακον. ἄλλοι δὲ ἀμυγδαλᾶς ὡς καλάς. Τρύφων δὲ ἐν ἀττικῇ προσῳδίᾳ, Ἀμυγδάλην μὲν τὸν καρπὸν βαρέως, ὃν ἡμεῖς οὐδετέρως ἀμύγδαλον λέγομεν. ἀμυγδαλῆ δὲ τὰ δένδρα. κτητικοῦ παρὰ τὸν καρπὸν ὄντος τοῦ χαρακτῆρος, καὶ διὰ τοῦτο περισπωμένου. Ὅτι Πάμφιλος ἐν γλώσσαις, μουκηρόβατον φησὶ καλεῖσθαι τὸν καρυοκατάκτην ὑπὸ τῶν Λακώνων. ἀντὶ τοῦ *Ποντικὰ κάρυα* ἀμυγδαλοκατάκτην. μουκήρους γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα. Ὅτι ποντικῶν καλουμένων καρύων, ἃ λόπιμα τινὲς ὀνομάζουσι, μνημονεύει Νίκανδρος. Ἑρμῶναξ δὲ καὶ Τιμαχίδας ἐν γλώσσαις, Διὸς βάλανον φησὶ καλεῖσθαι τὸ ποντικὸν κάρυον. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ταραντῖνος ζητεῖ, πότερον προπαρατίθεσθαι δεῖ τὰ τραγήματα, καθάπερ ἔν τισι τόποις τῆς κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν Ἑλλάδα γίνεται, ἢ οὔ, ἀλλὰ μετὰ τὸ δεῖπνον. ἐὰν μὲν οὖν μετὰ τὸ δεῖπνον, συμβαίνει πλείονος τρο-

φῆς

τῆς περιγενομένης ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ τοῖς ἐντέροις, τὰ ἐπιφερόμενα κάρυα χάριν τῆς πρὸς τὸ πίνειν ὁρμῆς ἐμπλεκόμενα, τοῖς σιτίοις ἐμπνευματώσεις καὶ φθορὰς τῆς τροφῆς παρασκευάζειν, διὰ τὸ παρακολουθεῖν αὐτοῖς ἐπιπολασικὸν φύσει καὶ δυσκατέργαστον, ἐξ ὧν ἀπεψίαι γίνονται καὶ κοιλίας καταφοραί. Τὰ δὲ ἀμύγδαλα φησὶ Διοκλῆς τρόφιμα μὲν εἶναι καὶ εὐκοίλια, θερμαντικὰ δὲ διὰ τὸ ἔχειν κεγχρῶδές τι. λυπεῖ δ' ἧττον τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν, καὶ τὰ βεβρεγμένα τῶν ἀβρόχων, καὶ τὰ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Τὰ δὲ ἡρακλεωτικὰ καλούμενα καὶ Διὸς βάλανοι, τρέφει μὲν οὐχ ὁμοίως τοῖς ἀμυγδάλοις, ἔχει δέ τι κεγχρῶδες, καὶ ἐπιπολασικόν. πλείω δὲ βρωθέντα βαρύνει τὴν κεφαλήν. ἧττον δὲ ἐνοχλεῖ καὶ τούτων τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν. *Περσικά.* Τὰ δὲ περσικὰ κεφαλαλγητικὰ μὲν ἐστὶν οὐχ ἧττον τῶν Διὸς βαλάνων. τρέφει δὲ μᾶλλον, καὶ φάρυγγα τραχύνει καὶ στόμα. ὀπτηθέντα δὲ ἀλυπότερα γίνεται. διαχωρεῖ δὲ μάλιστα τῶν καρύων ἐσθιόμενα μετὰ μέλιτος. τὰ δὲ πλατέα φυσωδέστερά ἐστιν. ἀλυπότερα δὲ τὰ ἑφθὰ τῶν ὠμῶν καὶ πεφρυγμένων, τὰ δὲ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. *Καρύων διαφόρων ἀρετὴ καὶ κακία.* Φιλότιμος δὲ ἐν τοῖς περὶ τροφῆς φησί, Τὸ πλατὺ καὶ τὸ καλούμενον σαρδιανὸν δυσκατέργαστά ἐστιν ὠμὰ πάντα καὶ δυσδιάλυτα κατεχόμενα ὑπὸ τοῦ φλέγματος ἐν τῇ κοιλίᾳ, καὶ στρυφνότητα ἔχοντα. τὸ δὲ ποντικόν, λιπαρὸν καὶ δυσκατέργαστον. τὸ δὲ ἀμύγδαλον ἧττον δυσκατέργαστον. φαγόντες οὖν πλείονα, οὐκ ἐνοχλούμεθα. λιπαρώτερά τε φαίνεται, καὶ ἀναδίδωσι χυμὸν γλυκὺν καὶ λιπαρόν. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος τὰ κάρυα φησὶ τὰ βασιλικὰ κεφαλαλγῆ εἶναι, καὶ ἐπιπολασικά. τούτων δὲ τὰ ἁπαλὰ ἔτι καὶ λελευκασμένα, εὐχυλώτερα καὶ κρείττονα ὑπάρχει. τὰ δ' ἐν τοῖς ἰπνοῖς φρυγόμενα, ὀλιγότροφα. τὰ δὲ ἀμύγδαλα ἐστὶ λεπτυντικὰ καὶ οὐρητικά, καὶ καθαρτικὰ καὶ ὀλιγότροφα. τῶν μέντοι χλωρῶν κακοχύλων ὄντων καὶ ἀτροφωτέρων, πολὺ μᾶλλον φυσωδέστερα καὶ ἐπιπολασικώτερα ἐστὶ τὰ ξηρά. τὰ δὲ ἁπαλὰ καὶ πλήρη καὶ λελευκασμένα γαλακτώδη ὄντα, εὐχυλώτερα ἐστί. τῶν δὲ ξηρῶν τὰ θάσια καὶ κύπρια ἁπαλὰ ὄντα εὐεκκριτώτερα ἐστί. τὰ δὲ ποντικὰ κάρυα κεφαλαλγῆ. ἧττον δ' ἐπιπολασικὰ τῶν βασιλικῶν. Μνησίθεος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, τῶν εὐβοικῶν φησι καρύων ἢ κασάνων (ἀμφοτέρως γὰρ καλεῖται) δύσπεπτος μὲν ἡ κατεργασία τῇ κοιλίᾳ, καὶ φυσώδης ἡ πέψις γίνεται. παχύνει δὲ τὰς ἕξεις, ἐάν τις αὐτῶν κρατήσῃ. τὰ δὲ ἀμύγδαλα, καὶ τὰ ἡρακλεωτικὰ καὶ τὰ περσικὰ κάρυα, καὶ τ' ἄλλα τὰ τοιαῦτα, χείρω ἐστὶ τούτων. χρὴ δὲ μηδὲν ὅλως τῆς τοιαύτης ἰδέας ἄπυρον ἐσθίειν, ἔξω τῶν χλωρῶν ἀμυγδάλων. ἀλλὰ τὰ μὲν ἕψειν, τὰ δὲ φρύγειν. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστὶ λιπαρὰ τῇ φύσει, καθάπερ αἱ ἀμυγδάλαι τε αἱ ξηραὶ καὶ Διὸς βάλανοι. τὰ δὲ ξηρὰ καὶ στρυφνά, καθάπερ αἵ τε φηγοὶ καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος. τῶν οὖν λιπαρῶν ἀφαιρεῖται τὸ λίπος ἡ πύρωσις. ἔστι γὰρ τοῦτο χείριστον. τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνὰ πεπαίνεται, ἐάν τις ὀλίγῳ καὶ μαλακῷ πυρὶ χρῆται. Ὁ δὲ Δίφιλος τὰ κάσανα καὶ σαρδιανοὺς βαλάνους καλεῖ, εἶναι λέγων αὐτὰς καὶ πολυτρόφους καὶ εὐχύλους, δυσοικονομήτους δὲ διὰ τὸ ἐπιμένειν τῷ στομάχῳ. τὰς δὲ φρυγείσας ἀτροφωτέρας μὲν γίνεσθαι, εὐοικονομήτους δέ. τὰς δὲ ἑψομένας ἐμπνευματοῦν μὲν ἧττον, τρέφειν δὲ τούτων μᾶλλον. Λόπιμον κάρυόν τε Εὐβοεῖς, βάλανον δὲ μετεξέτεροι καλέσαντο. Νίκανδρος φησὶ ὁ κολοφώνιος ἐν γεωργικοῖς. Ἀγέλοχος δὲ ἄμωτα καλεῖ τὰ κασάνεα. ὅπου δὲ γίνεται τὰ κάρυα τὰ σινωπικά, ταῦτα δένδρα ἐκάλουν ἄμωτα. *Ἐρέβινθοι.* Ἐρέβινθοι. Κρώβυλος χλωρὸν ἐρέβινθόν τιν' ἐκοττάβιζον κενὸν ὅλος. πράγματα δ' ἐστὶ πιθήκου τοῦτο δή που δυστυχοῦς. Ὅμηρος, θρώσκουσιν κύαμοι μελανόχροες ἢ ἐρέβινθοι. Ξενοφάνης ὁ κολοφώνιος ἐν παρῳδίαις Πὰρ πυρὶ χρὴ τοιαῦτα λέγειν χειμῶνος ἐν ὥρῃ, Ἐν κλίνῃ μαλακῇ κατακείμενον ἔμπλεον ὄντα, Πίνοντα γλυκὺν οἶνον ὑποτρώγοντ' ἐρεβίνθους. Τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν, πόσα τοι ἔτη ἐστὶ φέριστε. Πηλίκος ἦσθ' ὅθ' ὁ μῆδος ἀφίκετο. Σαπφώ, Χρύσειοι ἐρέβινθοι ἐπ' ἀιόνων ἐφύοντο. Θεόφραστος δ' ἐν φυτικοῖς, τῶν ἐρεβίνθων τινὰς καλεῖ κρείους, καὶ Σόφιλος ὁ πατὴρ ὁ ταύτης πολὺ μέγιστός ἐστι, κρεῖος ἐρέβινθος. Φαινίας δ' ἐν τοῖς περὶ φυτῶν φησί, τραγήματος ἔχει χώραν ἁπαλὰ μὲν, ὦχρος, κύαμος, ἐρέβινθος. ξηρὰ δὲ ἡ ἑφθὰ καὶ φρυκτὰ σχεδὸν τὰ πλεῖστα. Ἄλεξις, Ἔστιν ἀνήρ μοι πτωχός, κἀγὼ γραῦς, καὶ θυγάτηρ, καὶ παῖς υἱός, καὶ ἡδ' ἡ χρηστή. Πένθ' οἱ πάντες, τούτων οἱ τρεῖς δειπνοῦμεν, δύο δ' αὐτοῖς συγκοινωνοῦμεν μάζης μιᾶς. φθόγγους δ' ἀλύρους θρηνοῦμεν ἐπὰν μηδὲν ἔχωμεν. χρῶμα δ' ἀσίτων ἡμῶν ὄντων γίνεται ὠχρόν. τὰ μέρη δ' ἡμῶν καὶ ἡ σύνταξις τοῦ βίου ἐστὶ κύαμος, θέρμος, λάχανον, γογγυλίς, ὦχρος, λάθυρος, φηγός, βολβός, τέττιξ, ἐρέβινθος, ἀχράς, τό, τε θειοπαγὲς μητρῷον ἐμοὶ μελέδημ' ἰσχάς, φρυγίας εὕρημα συκῆς. Φερεκράτης, Ταχέως ποιήσεις τοῦτ' ἐρεβίνθους εὐθέως. Πάλιν, τρώγων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους. Δίφιλος δέ φησι, οἱ ἐρέβινθοι δύσπεπτοι, σμηκτικοί, οὐρητικοί, πνευματικοί. Κατὰ δὲ Διοκλέα ζυμωτικοὶ τῆς σαρκός. κρείττους δ' οἱ λευκοὶ τῶν μελάνων, καὶ πυξοειδεῖς. καὶ οἱ μιλήσιοι τῶν λεγομένων κρείων, οἵ τε χλωροὶ τῶν ξηρῶν, καὶ οἱ βεβρεγμένοι τῶν ἀβρόχων. Ὅτι Ποσειδῶνος εὕρεμα οἱ ἐρέβινθοι. *Θέρμοι.* Θέρμοι. μὴ ὥρασι μετὰ τῶν κακῶν ἵκοιθ' ὁ τοὺς θέρμους φαγών,

Ἐν τῷ προθύρῳ τὰ λέμμαθ' ὅτι κατέλιπεν. Ἀλλ' οὐκ ἀπεπνίγη καταφαγών. μάλιστα δὲ
Κλεαίνετος μὲν οὐκ ἐδήδοκ' οἶδ' ὅτι Ὁ τραγικὸς αὐτοὺς. οὐδενὸς γὰρ πώποτε Ἀπέβαλ-
λεν ὀπωρείου λέπος. Οὕτως ἐκεῖνός ἐστιν εὐχερὴς ἀνήρ. Λυκόφρων δ' ὁ χαλκιδεὺς ἐν σατυρικῷ δρά-
ματι ὃ ἐπὶ καταμωκήσει ἔγραψεν εἰς Μενέδημον τὸν φιλόσοφον, ἀφ' οὗ ἡ τῶν ἐρετρικῶν ὠνομάσθη
αἵρεσις, διασκώπτων τῶν φιλοσόφων τὰ δεῖπνα φησί, Καὶ Δημόκριτος ἐπεχόρευσε δαψιλὴς
Θέρμος πενήτων καὶ τρικλίνων συμπότης. Δίφιλος, Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τεχνίον ἐξωλέστερον
Τοῦ πορνοβοσκοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν περιπατῶν βούλομαι Ῥόδα ῥαφανίδας, θερμοκυά-
μους στέμφυλα, Ἄλλως ἅπαντα μᾶλλον ἢ ταύτας τρέφειν. καὶ σημείωσαι φησὶ τὸ θερμοκυάμους,
ἐπεὶ καὶ νῦν οὕτω λέγεται. Πολέμων δὲ φησὶ τοὺς Λακεδαιμονίους λυσιλαΐδας καλεῖν. Θεό-
lib.4.cap.16. φραστος δὲ ἱστορεῖ ἐν αἰτίοις φυτικοῖς, ὅτι θέρμος καὶ ὄροβος καὶ ἐρέβινθος μόνα οὐ ζωοῦται τῶν χε-
δροπῶν, διὰ τὴν δριμύτητα καὶ πικρότητα. ὁ δ' ἐρέβινθος φησὶ μέγας γίνεται διαφθειρόμενος.
γίνεσθαι δὲ λέγει κάμπας ἐν τοῖς ἐρεβίνθοις ὁ αὐτὸς ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας. Δίφι-
λος δὲ ὁ σίφνιος τοὺς θέρμους φησὶν εἶναι σμηκτικοὺς καὶ πολυτρόφους, μάλιστα δὲ τοὺς ἐπιπλεῖον ἀ-
πεγλυκασμένους. διὸ καὶ Ζήνων ὁ κιτιεὺς σκληρὸς ὢν καὶ πάνυ θυμοτικὸς πρὸς τοὺς γνωρίμους
ἐπὶ πλεῖον τοῦ οἴνου σπάσας, ἡδὺς ἐγίνετο καὶ μείλιχος. πρὸς τοὺς πυνθανομένους οὖν τοῦ τρόπου τὴν
διαφορὰν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν. καὶ γὰρ ἐκείνους πρὶν διαβραχῆναι πικροτάτους
Φάσηλοι. εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προσηνεστάτους. Φάσηλοι. Λακεδαιμόνιοι ἐν τοῖς δείπνοις
τοῖς καλουμένοις κοπίσι, διδόασι τραγήματα σῦκα τὰ ξηρὰ, καὶ κυάμους καὶ φασίλους χλωρούς.
ἱστορεῖ Πολέμων. Ἐπίχαρμος, Φασήλους φῶγε θᾶσσον, ἀλλ' ὁ Διόνυσος φιλεῖ. Δημήτριος, Ἢ σῦ-
Ἐλᾶαι. κον, ἢ φάσηλον, ἤ τοιοῦτό τι. Ἐλᾶαι. Εὔπολις, Σηπίαι, δρυπετεῖς τ' ἐλᾶαι. ταύτας Ῥωμαῖοι
δρύππας λέγουσι. Δίφιλος δὲ φησὶν ὁ σίφνιος, τὰς ἐλάας ὀλιγοτρόφους εἶναι καὶ κεφαλαλγεῖς,
τὰς δὲ μελαίνας καὶ κακοστομαχωτέρας, καὶ βαρύνειν τὴν κεφαλήν. τὰς δὲ κολυμβάδας καλου-
μένας εὐστομαχωτέρας εἶναι, καὶ κοιλίας στατικάς. τὰς δὲ θλαστὰς μελαίνας, εὐστομαχωτέρας εἶναι.
μνημονεύει τῶν θλαστῶν ἐλαιῶν Ἀριστοφάνης, Θλαστὰς ποιεῖν ἐλαίας. πάλιν, Οὐ ταυτόν ἐ-
στιν ἁλμάδες καὶ στέμφυλα. καὶ μετ' ὀλίγα, Θλαστὰς γὰρ εἶναι κρεῖσσον ἐστὶν ἁλμάδος. Ἀρχέ-
στρατος ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, Ῥικναὶ καὶ δρυπετεῖς παρακείσθωσάν σοι ἐλᾶαι. Ὥστε Μαραθῶνος
τὸ λοιπὸν ἐπ' ἀγαθῷ μεμνημένοι, Πάντες ἀεὶ ἐμβάλλουσι μάραθον εἰς τὰς ἁλμάδας. Φησὶν Ἕρ-
μιππος. Φιλήμων φησὶν, Γιτυείδες καλοῦνται αἱ φαῦλαι ἐλᾶαι, στεμφυλίδες δὲ αἱ μέλαιναι.
Καλλίμαχος δὲ ἐν τῇ Ἑκάλῃ ἐλαιῶν καταλέγει γεργέριμον πίτυρίν τε. Ἔλεγον δὲ τὰς δρυπε-
πεῖς ἐλάας καὶ ἰσχάδας καὶ γεργερίμους, ὥς φησι Δίδυμος. καὶ χωρὶς δὲ τοῦ φάσκειν ἐλάας αὐτὸ
καθ' ἑαυτὸ ἔλεγον τὸ μόνον δρυπεπεῖς. Τηλεκλείδης, ξυγγίνεσθαι διὰ χρόνου λιπαρείτωμου δρυ-
πεπέσι, μάζαις καὶ διασκανδικίσαι. Ἀθηναῖοι δὲ τὰς τεθριμμένας ἐλαίας στέμφυλα ἐκάλουν.
βρύτεα δὲ τὰ ὑφ' ἡμῶν στέμφυλα, τὰ ἐκπιέσματα τῆς σταφυλῆς. παρὰ δὲ τοὺς βότρυς γέγονεν ἡ
Ῥαφανίδες. φωνή. Ῥαφανίδες. Οὕτως κέκληνται διὰ τὸ ῥαδίως φαίνεσθαι. καὶ ἐκτεταμένως δὲ, καὶ κα-
τὰ συστολὴν λέγεται παρὰ Ἀττικοῖς. Κρατῖνος, Ταῖς ῥαφανῖσι δοκεῖ, τοῖς δ' ἄλλοις οὐ λαχά-
νοις. Εὔπολις, Ῥαφανῖδες ἄπλυτοι, σηπίαι. ὅτι δὲ τὸ ἄπλυτον ἐπὶ τῶν ῥαφανίδων ἀκούειν δεῖ
οὐκ ἐπὶ τῶν σηπιῶν, δηλοῖ Ἀντιφάνης γράφων. νῆττας, χαλδόνας, κάρυ' ἐντρώγειν, ὠὰ, ἐγκρί-
δας, ῥαφανῖδας ἀπλύτους, γογγυλίδας, χόνδρον, μέλι. ἰδίως δ' οὕτως ἐκάλουν τὰς ἀπλύτους ῥαφα-
νῖδες, ἃς καὶ θασίας ὠνόμαζον. Φερεκράτης, Ῥάφανίς τ' ἄπλυτος ὑπάρχει, καὶ θερμὰ λουτρά,
καὶ ταρίχη πνικτὰ, καὶ κάρυα. ὑποκοριστικῶς δ' εἴρηκεν Πλάτων ἐν Ὑπερβόλῳ, Φύλλον ἢ ῥαφα-
lib.7.cap.4. νίδιον. Θεόφραστος δὲ ἐν τοῖς περὶ φυτῶν, γένη ῥαφανίδων φησὶν εἶναι πέντε, κορινθίαν, λειο-
θασίαν, κλεωναίαν, ἀμωραίαν, Βοιωτίαν. καλεῖσθαι δὲ ὑπό τινων τὴν λειοθασίαν θρακίαν. γλυ-
κυτάτην δὲ εἶναι τὴν Βοιωτίαν, καὶ τῷ σχήματι στρογγύλην. Ἁπλῶς δὲ φησιν, ὧν ἐστι λεῖα τὰ φύλ-
λα, γλυκύτεραι εἰσί. Καλλίας δὲ ἐπὶ ῥαφανῖδος εἴρηκε τὴν ῥάφανον. περὶ γοῦν τῆς ἀρχαιότη-
τος τῆς κωμῳδίας διεξιὼν, φησὶν ἔτνος, πῦρ, γογγυλίδες, ῥάφανοι, δρυπεπεῖς, ἐλατῆρες. Ὅτι
δ' οὕτω τὰς ῥαφανῖδας εἴρηκε, δῆλον Ἀριστοφάνης ποιεῖ περὶ τῆς διαίτης ἀρχαιότητος ἐν Δαναΐ-
σι γράφων καὶ αὐτὸς καὶ λέγων, Ὁ χορὸς δ' ὠρχεῖτ' ἂν ἐναψάμενος δάπιδας καὶ στρωματόδεσ-
μα. διαμασχαλίσας αὑτὸν σκελίσι καὶ φύσκαις καὶ ῥαφανῖσιν. εὐτελὲς δὲ σφόδρα ἔδεσμα ἡ ῥα-
φανίς. Ἄμφις, Ὅστις ἀγοράζειν ὄψον ἐξὸν ἄπολλον ἰχθύων Ἀληθινῶν, ῥαφανῖδας ἐπιθυμεῖ πρί-
Κῶνοι. ασθαι, μαίνεται. Μνησίθεος ὁ ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, ὀστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων
Ὀστρακίδες. τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ κώνους. Διοκλῆς δ' ὁ καρύστιος πιτύϊνα κάρυα, Ὁ δὲ μύνδιος Ἀλέξαν-
δρος πιτυΐνους κώνους. Θεόφραστος δὲ τὸ μὲν δένδρον πεύκην ὀνομάζει, τὸν δὲ καρπὸν, κῶνον.
Ἱπποκράτης δὲ ἐν τῷ περὶ πτισάνης, οὗ τὰ ἐκ τοῦ ἡμίσεος μὲν νοθεύεται. ὑπ' ἐνίων δὲ καὶ ὅλον,

κοκκάλους.

κοκκάλους. Οἱ πολλοὶ δὲ πυρῆνας, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὅταν περὶ τοῦ ποντικοῦ καρύου λέγῃ. φησὶ γάρ, πυρῆνα δ' ἔχει τοῦτο ἐπὰν γένηται πέπον. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος φησίν, οἱ στρόβυλοι πολύτροφοι μέν εἰσι, λειαντικοὶ δὲ ἀρτηρίας, καὶ θώρακος καθαρτικοί. διὰ τὸ ἔχειν παρεμπλεγμένον τὸ ῥητινῶδες. Μνησίθεος δέ φησιν, πιαίνειν αὐτοὺς τὸ σῶμα, καὶ πρὸς εὐπεψίαν ἀλύπους εἶναι, ὑπάρχειν δὲ καὶ οὐρητικοὺς καὶ οὐκ ἐφεκτικοὺς κοιλίας. Ὠά. Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς φυσικοῖς, Τὸ καλούμενον φησὶν ὄρνιθος γάλα, τὸ ἐν τοῖς ὠοῖς εἶναι λευκόν. Ἀριστοφάνης, Τίκτει πρῶτον ὑπηνέμιον ὠὸν νύξ. Σαπφὼ δ' αὐτὸ τρισυλλάβως καλεῖ. φασὶ δή ποτε Λήδαν ὤϊον εὑρεῖν, καὶ πάλιν, ὠΐου πολὺ λευκότερον. Ὤεα δ' ἔφη Ἐπίχαρμος. ὤεα χανὸς κἀλεκτορίδων πετεηνῶν. Σιμωνίδης ἐν δευτέρῳ ἰάμβων, οἷόν τε χηνὸς ὤεον μαιανδρίου. Διὰ τεσσάρων δὲ αὐτὰ προενήνεκται. Ἀναξανδρίδης, ὠάρια εἰπών. Καὶ Ἕρμιππος, Σταμνάριά τ' οἴνου μικρὰ τοῦ φοινικικοῦ, ὠάρια, τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ παίγνια. Ἄλεξις δέ, ἡμίτομά που ὠῶν λέγει. Ὠὰ δὲ οὐ μόνον ἀνεμιαῖα ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ ὑπηνέμια. Ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ νῦν τῶν οἰκιῶν παρ' ἡμῖν καλούμενα ὑπερῷα, ὠά. φησὶ Κλέαρχος ἐν ἐρωτικοῖς. Τὴν Ἑλένην φάσκων ἐν τοιούτοις οἰκήμασι τρεφομένην, δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ πολλοῖς ὡς ἐξ ὠοῦ εἴη γεγενημένη. οὐκ εὖ δὲ Νεοκλῆς ὁ Κροτωνιάτης ἔφη ἀπὸ τῆς Σελήνης πεσεῖν τὸ ὠόν, ἐξ οὗ τὴν Ἑλένην γεννηθῆναι. τὰς γὰρ σεληνίτιδας γυναῖκας ὠοτοκεῖν καὶ τοὺς ἐκεῖ γεννωμένους πεντεκαίδεκα πλασίονας ἡμῶν εἶναι. ὡς Ἡρόδωρος ὁ Ἡρακλεώτης ἱστορεῖ. Ἴβυκος δὲ ἐν πέμπτῳ μελῶν περὶ Μολιονιδῶν φησί, τούς τε λευκίππους κούρους τέκνα Μολιόνας κτάνον, ἅλικας ἰσοκεφάλους ἑνιγυίους ἀμφοτέρους γεγαῶτας ἐν ὠέῳ ἀργυρέῳ. Ἕρμιππος, Ἴτρια, τραγήματα, πυραμοῦς, ἅμης, ὠῶν ἑκατόμβη πάντα ταῦτ' ἐχαίνομεν. Ὠῶν δὲ ῥοφητῶν μνημονεύει Νικόμαχος. Οὐσίδιον γὰρ καταλιπόντος μοι τοῦ πατρός, οὕτω συνεστρογγύλικα κἀξεκόκκικα, ἐν μησὶν ὀλίγοις, ὥσπερ ὠόν τις ῥοφῶν. Χηνείων δ' ὠῶν, Ἔριφος, ὠὰ λευκά γε καὶ μεγάλα χήνεια ἐστίν ὥς γέ μοι δοκεῖ. Οὗτος δέ φησι ταῦτα τὴν Λήδαν τεκεῖν. ἐπαινεῖ δὲ καὶ Ἡρακλείδης ὁ συρακούσιος ἐν ὀψαρτυτικῷ τῶν ὠῶν φησὶ πρωτεύειν τὰ τῶν ταῶν, μεθ' ἃ εἶναι τὰ χηναλωπέκεια, τρίτα καταλέγει τὰ ὀρνίθεια. Πρόπομα. Τούτου φησὶ περιενεχθέντος ὁ τῶν δείπνων ταμίας, Οὐλπιανὸς ἔφη εἰ κεῖται παρά τινι τὸ πρόπομα οὕτω καλούμενον ὡς νῦν ἡμεῖς φαμέν, ἐπιζητούντων πάντων, αὐτὸς ἔφη ἐγὼ ἐρῶ. Φύλαρχος ὁ ἀθηναῖος ἢ ναυκρατίτης ἐν οἷς, ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Ζηλᾶ τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὃς ἐπὶ ξένια καλέσας τοὺς τῶν Γαλατῶν ἡγεμόνας, ἐπιβουλεύσας αὐτοῖς καὶ αὐτὸς διεφθάρη, φησὶ οὕτως, εἰ μνήμης εὐτυχῶ, πρόπομά τι πρὸ τοῦ δείπνου περιεφέρετο καθὼς εἴωθει τὸ πρῶτον. καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Οὐλπιανὸς ᾔτει πιεῖν ἐν ψυκτῆρι, ἀρέσκειν ἑαυτῷ φάσκων διὰ τὸ ἑτοίμως ἀπεμνημονευκέναι, ἓν δὲ τῶν ἐν τοῖς προπόμασι φησὶ παρασκευαζομένων ἄλλα τέ ἐστιν καὶ ταῦτα. μαλάχαι. Ἡσίοδος, Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ. Τοῦτο ἁπλῶς, ἐγὼ δέ φησιν ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις εὗρον, τοῦ Ἀντιφάνους τὸ μο καὶ λο, διὰ τοῦ ο γεγραμμένον. τρώγοντες μολόχης ῥίζαν. Καὶ Ἐπίχαρμος, πραΰτερος ἔγωγε μολόχης. Φαινίας δὲ ἐν τοῖς φυτικοῖς φησι, τῆς ἡμέρου μαλάχης ὁ σπερματικὸς τύπος καλεῖται πλακοῦς. ἐμφερὴς ὢν αὐτῷ, τὸ μὲν γὰρ κτενῶδες ἀνάλογον καθάπερ ἡ τοῦ πλακοῦντος κρηπίς, κατὰ μέσον τοῦ πλακουντικοῦ ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφαλικόν. καὶ περιληφθείσης τῆς κρηπῖδος ὅμοιον γίνεται τοῖς θαλαττίοις περιγεγραμμένοις ἐχίνοις. περιγεγραμμένον ἐχίνοις. ὁ δὲ σίφνιος Δίφιλος ἱστορεῖ, ὡς ἡ μαλάχη ἐστὶν εὔχυλος, λειαντικὴ ἀρτηρίας, τὰς ἐπιπολαίους καταξαίνουσα δριμύτητας. ἐπιτήδειόν τε εἶναι φησὶ αὐτὴν τοῖς τῶν νεφρῶν καὶ τῆς κύστεως ἐρεθισμοῖς. εὐέκκριτόν τε εἶναι μετρίως καὶ τρόφιμον. κρείττω δὲ τὴν ἀγρίαν τῆς κηπευομένης. Ἕρμιππος δὲ καὶ Καλλιμάχειος καὶ εἰς τὴν καλουμένην φησίν, ἄλιμον πρόσετι τε ἄδιψιν, ἐμβάλλεσθαι τὴν μαλάχην οὖσαν χρησιμωτάτην. Κολόκυνται, Εὐθύδημος ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων σικύαν ἰνδικὴν καλεῖ τὴν κολοκύντην. διὰ τὸ κεκομίσθαι τὸ σπέρμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς. Μεγαλοπολῖται δ' αὐτὴν τὴν σικυωνίαν ὀνομάζουσι. Θεόφραστος δὲ τῶν κολοκυντῶν φησὶ οὐκ εἶναι ἐν μέρος ἰδέας. ἀλλ' εἶναι τὰς μὲν βελτίους, τὰς δὲ χείρους. Μηνόδωρος δὲ ὁ ἐρασιστράτειος ἱκεσίου φίλος, τῶν κολοκυντῶν φησίν, ἡ μὲν ἰνδική, ἡ καὶ αὐτὴ καὶ σικύα, ἡ δὲ κολοκύντη. καὶ ἡ μὲν ἰνδικὴ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἕψεται. ἡ δὲ κολοκύντη καὶ ὀπτᾶται. ἄχρι δὲ τοῦ νῦν λέγεσθαι παρὰ κνιδίοις τὰς κολοκύντας ἰνδικάς.

Ἑλλησπόντιοι δὲ σικύας μὲν τὰς μακρὰς καλοῦσι, κολοκύντας δὲ τὰς περιφερεῖς. Διοκλῆς δὲ κολοκύντας μὲν καλλίστας γίνεσθαι περὶ Μαγνησίαν. πρόσετι τε γογγύλην ὑπερμεγέθη γλυκεῖαν καὶ εὐστόμαχον. ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ σικυόν. ἐν δὲ σμύρνῃ καὶ γαλατείᾳ θρίδακα. πήγανον δ' ἐν μύροις.

Δίφιλος δέ φησι, ἡ δὲ κολοκύντη ὀλιγότροφός ἐστι καὶ εὔφθαρτος, καὶ ὑγραντικὴ τῆς ἕξεως, καὶ εὐέκκριτος, εὔχυλος, εὐστομαχωτέρα δὲ ἐστὶν ἡ δι' ὕδατος καὶ ὄξους λαμβανομένη. εὐχυλοτέρα δὲ ἡ ἀρτυτή. λεπτυντικωτέρα δέ ἐστιν ἡ μετὰ νάπυος. εὐπεπτοτέρα δὲ καὶ εὐεκκριτωτέρα ἡ καθεψ

Ὠά.

Πῶς ἐλένη ἐξ ὠοῦ.

Plutarch. Placitorū lib. 2. cap. 3.

Μολιονίδαι.

Πρόπομα.

Μαλάχη.

ἄλιμος.

Κολοκύντη.

θος. Μνησίθεος δέ φησιν, ὅσα εὐφυῶς διάκειται πρὸς τὴν τοῦ πυρὸς κατεργασίαν, οἷον ὅ, τε σικυὸς καὶ ἡ κολοκύντη, καὶ μῆλα κυδώνια, καὶ στρούθια, καὶ εἴ τι τοιοῦτο. ταῦθ' ὅταν προσενεχθῇ πυρωθέντα, δίδωσι τῷ σώματι τροφὴν οὐ πολλὴν μὲν, ἄλυπον δὲ καὶ μᾶλλον ὑγράν. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς κοιλίας ἐφεκτικὰ πάντα. δεῖ δὲ αὐτὰ λαμβάνειν ἑφθὰ μᾶλλον. Ἀττικοὶ δὲ μόνως καλοῦσιν αὐτὴν κολοκύντην. Ἕρμιππος, Τὴν κεφαλὴν ὅσην ἔχει, ὅσην κολοκύντη. Φρύνιχος ὑποκοριστικῶς, Ἢ μάζιον τι μικρὸν ἢ κολοκυντίον. Ἐπίχαρμος, ὑγιέστερον τ' ἦν ἔτι κολοκύντας πολύ.

Ἐπικράτης ὁ κωμῳδιοποιός, τί Πλάτων καὶ Σπεύσιππος καὶ Μενέδημος, πρὸς τίσι νυνὶ διατρίβουσι; ποία φροντίς; ποῖος δὲ λόγος διερευνᾶται παρὰ τούτοισι; τάδε μοι πινυτῶς εἴ τι κατειδὼς ἥκεις λέξον πρὸς γᾶς. ἀλλ' οἶδα λέγειν περὶ τῶνδε σαφῶς. Παναθηναίοις γὰρ ἰδὼν ἀγέλην μειρακίων ἐν γυμνασίοις Ἀκαδημίας, ἤκουσα λόγων ἀφάτων ἀτόπων. περὶ γὰρ φύσεως ἀφοριζόμενοι, διεχώριζον ζώων τε βίον, δένδρων τε φύσιν, λαχάνων τε γένη. κᾆτ' ἐν τούτοις τὴν κολοκύντην ἐξήταζον τίνος ἐστὶ γένους. καὶ τί ποτ' ἄρ' ὡρίσαντο, καὶ τίνος γένους εἶναι τὸ φυτόν, δήλωσον εἰ κάτοισθά τι. Πρώτιστα μὲν πάντες ἀναυδεῖς τότ' ἐπέστησαν, καὶ κύψαντες χρόνον οὐκ ὀλίγον διεφρόντιζον. κᾆτ' ἐξαίφνης ἔτι κυπτόντων καὶ ζητούντων τῶν μειρακίων, λάχανόν τις ἔφη στρογγύλον εἶναι, ποίαν δ' ἄλλος, δένδρον δ' ἕτερος. ταῦτα δ' ἀκούων ἰατρός τις Σικελᾶς ἀπὸ γᾶς, κατέπερδ' αὐτῶν ὡς ληρούντων. ἦπου δεινῶς ὠργίσθησαν, χλευάζεσθαι ἐβόησαν. τὸ γὰρ ἐν λέσχαις τοιαῖσδε τοιαῦτα ποιεῖν εὐπρεπές, οὐδ' ἐμέλησε τοῖς μειρακίοις. ὁ Πλάτων δὲ παρὼν καὶ μάλα πράως

Πρόπομα.

οὐδὲν ὀρινθεὶς ἐπέταξ' αὐτοῖς πάλιν ἀφορίζεσθαι τίνος ἐστὶ γένους, οἱ δὲ διῄρουν. Ἄλεξις ὁ χαρίεις πρόπομα ὅλον παρατίθησι τοῖς διακρίνειν δυναμένοις. Ἔλαθον γενόμενος οὗ τὸ πρᾶγμ' ἠβούλετο. Κατὰ χειρὸς ἐδόθη. τὴν τράπεζαν ἧκ' ἔχων, Ἐφ' ἧς ἐπέκειτ' οὐ τυροὺς οὐδ' ἐλαῶν γένη, Οὐδὲ παρέχουσαι κνίσαν ἡμῖν πλείονα Παροψίδες καὶ λῆρος. ἀλλὰ παρετέθη Ὑπερήφανος ὄζουσα τῶν ὡρῶν λοπάς. Τὸ τοῦ πόλου τοῦ παντὸς ἡμισφαίριον, Ἅπαντ' ἐνῆν. τὰ κεῖ γὰρ ἐν ταύτῃ καλά. Ἰχθῦς, ἔριφοι. διέτρεχε τούτων σκορπίος. Ὑπέφαινεν ᾠῶν ἡμίτομα τοὺς ἀστέρας Ἐπεβάλομεν τὰς χεῖρας. ὁ μὲν ἐμοὶ λαλῶν Ἅμα καὶ διανεύων ἠσχολεῖτο. πᾶν δ' ἄγων, Ἐπ' ἐμὲ κατήντα. τὸ πέρας οὐκ ἀνῆχ' ἕως, Τὴν λοπάδ' ὀρύττων ἀποδέδειχα κόσκινον. Μύ-

Μύκης.

και, ἀριστίας. μύκησι δ' ὀρεχθεῖ τὸ λάινον πέδον. Πολίοχος, Μεμαγμένην Μικρὰν μελαγχρῆ μᾶζαν ἠχυρωμένην Ἑκάτερος ἡμῶν εἶχε δὶς τῆς ἡμέρας. Καὶ σῦκα βαιὰ καὶ μύκης τις ἐνίοτ' αὖ Ὠπτᾶτο. καὶ κοχλίας γενομένου ψακαδίου Ἀνηγρεύετ' αὖ, καὶ λάχανα τῶν αὐτοχθόνων. Θλαστή τ' ἐλαία, καὶ πιεῖν οἰνάριον ἦν ἀμφίβολον. Ἀντιφάνης, Τὸ δεῖπνόν ἐστι μᾶζα κεχαρακωμένη Ἀχύροις πρὸς εὐτέλειαν ἐξωπλισμένη. καὶ βολβὸς εἷς καὶ παροψίδες τινὲς Σόγχος τις ἢ μύκης τις, ἢ τοιαῦθ' ἃ δὴ Δίδωσιν ἡμῖν ὁ τόπος ἄθλι' ἀθλίοις. Τοιοῦτος ὁ βίος ἀπύρετος, φλέγμ' οὐκ ἔχων. Οὐδεὶς κρέως παρόντος ἐσθίει θύμον, Οὐδ' οἱ δοκοῦντες πυθαγορίζειν, καὶ προσελθών. τίς γὰρ οἶδ' ἡμῶν τὸ μέλλον ὅ, τι παθεῖν Πέπρωθ' ἑκάστῳ τῶν φίλων ταχὺ δὴ λαβὼν

Κηφισόδοτος κατ' Ἀριστοτέλους βιβλία τέσσαρα.

Ὄπτα μύκητας πρινίνους τουσδὶ δύο. Ὅτι Κηφισόδωρος ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς ἐν τοῖς κατὰ Ἀριστοτέλους, τέσσαρα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία, ἐπιτιμᾷ τῷ φιλοσόφῳ ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον τὸ παροιμίας ἀθροῖσαι Ἀντιφάνους, ὅλον ποιήσαντος δρᾶμα τὸ ἐπιγραφόμενον. παροιμίαι, ἐξ οὗ καὶ παρατίθεται τάδε. Ἐγὼ γὰρ ἄντι τῶν ὑμετέρων φάγοιμι, μύκητας ὠμοὺς ἂν φαγεῖν δοκῶ καὶ στρυφνὰ μῆλα κ' εἴ τι πνίγοι βρῶμά τι. Φύονται δὲ οἱ μύκητες γηγενεῖς, καὶ εἰσὶν αὐτῶν ἐδώδιμοι ὀλίγοι. οἱ γὰρ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. διὸ καὶ Ἐπίχαρμος παίζων ἔφη, οἷον αἱ μύκαι ἀπεσκληκότες πνίξεσθε. Νίκανδρος δὲ ἐν γεωργικοῖς καταλέγει, καὶ τίνες αὐτῶν εἰσὶν οἱ θανάσιμοι, λέγων, Ἐχθρὰ δ' ἐλαίης ῥοιῆς τε πρίνου τε δρυός τ' ἀποπήματα κεῖται, Οἰδαλέα σύκολλα βαρυπνιγόεντα μυκήτων. φησὶ δὲ καὶ ὅτι συκῆς ὁπότε στέλεχος βαθὺ κόπρῳ Κακκρύ-

Μύκητες.
Μύκητες θανατηφόροι.

ψας ὑδάτεσσιν ἀεναύτεσσι νοτίζεις, Φύονται πυθμένεσσιν ἀκήριοι, ὧν σὺ μύκητα Θρεπτικὰ μή τι χαμαιζήλης ἀπὸ ῥίζης προτάμοιο. τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἦν ἀναγνῶναι, καὶ τε μύκητας ἀμανίτας τότ' ἐφεύσεις, φησὶ ὁ αὐτὸς Νίκανδρος ἐν τῷ αὐτῷ. Ἔφιππος, Ἵν' ὥσπερ οἱ μύκητες ἀποπνίξαιμί σε. Ἐπαρχίδης Εὐριπίδην φησὶ τὸν ποιητὴν ἐπιδημῆσαι τῇ Ἰκάρῳ, καὶ γυναικός τινος μετὰ τέκνων κατὰ τοὺς ἀγροὺς, δύο μὲν ἀρρένων τελείων, μιᾶς δὲ παρθένου φαγούσης θανασίμους μύκητας καὶ ἀποπνιγείσης μετὰ τῶν τέκνων, ποιῆσαι τουτὶ τὸ ἐπίγραμμα. Ὦ τὸν ἀγήρατον πόλον αἰθέρος ἥλιε τέμνων, ἆρ' εἶδες τοιόνδ' ὄμματι πρόσθε πάθος. Μητέρα παρθενικήν τε κόρην δισσούς τε συναίμους Ἐν ταὐτῷ φέγγει μοιριδίῳ φθιμένους. Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησίν. Ἄγρι' ἑψήματα Τεῦτλον, μαλάχη, λάπαθον, ἀκαλήφη, ἀνδράφαξις, βολβοί, ὕδνα, μύκαι.

Σία.

Σία. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων φησὶν ἐν ὕδατι γίνεσθαι, σελίνῳ ἑλείῳ τὸ φύλλον ἐοικός. διὸ καὶ Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος εὐεργέτης Αἰγύπτου βασιλεύσας, παρ' Ὁμήρῳ ἀξιοῖ γράφειν. Ἀμφὶ

δὲ λειμῶ-

δὲ λειμῶνες μαλακοὶ σίου, ἡδὲ σελίνου. σία γὰρ μετὰ σελίνου φύεται, ἀλλὰ μὴ ἴα. Δίφιλος φησὶ τοὺς μύκητας εἶναι εὐστομάχους, κοιλίας διαχωρητικούς, θρεπτικούς. δυσπέπτους δὲ καὶ φυσώδεις. τοι-

Μύκητες.

οῦτοι δὲ εἰσὶν οἱ ἐκ Κέω τῆς νήσου. πολλοὶ μὲν τοι καὶ κτείνουσι. δοκοῦσι δὲ οἰκεῖοι εἶναι οἱ λεπτότατοι καὶ ἁπαλοὶ καὶ εὔθρυπτοι, οἱ περὶ πτελέαις καὶ πεύκαις γινόμενοι. ἀνεπιτήδειοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ καὶ σκληροί, καὶ οἱ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι καὶ τεθῆναι πηξόμενοι, οἵ τινες λαμβανόμενοι κτείνουσι. βοηθοῦνται δὲ ἀπὸ ὑδρομέλιτος πόσεως, καὶ ὀξυμέλιτος νίτρου, καὶ ὄξους. μετὰ τὴν πόσιν δὲ ἐμεῖν δεῖν. διόπερ καὶ δεῖ μάλιστα σκευάζειν αὐτοὺς μετὰ ὄξους καὶ ὀξυμέλιτος, ἢ μέλιτος, ἢ ἁλῶν. οὕτω γὰρ αὐτῶν τὸ πνιγῶδες ἀφαιρεῖται. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίας γράφει. ὑπόγεια δὲ τὰ τοιαῦτά ἐστι καὶ ἐπίγεια, καθάπερ οὓς καλοῦσί τινες πέζικας ἅμα τοῖς μύκησι γινομένους. ἄρριζοι γὰρ καὶ αὐτοὶ τυγχάνουσιν. ὁ δὲ μύκης ἔχει προσφύσεως ἀρχὴν τὸν καυλὸν εἰς μῆκος, καὶ ἀποτείνουσιν ἀπ' αὐτοῦ ῥίζαι. φησὶ δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ περὶ τὰς Ἡρακλέους στήλας θαλάσσῃ ὅταν πλείω ὕδατα γένηται, μύκητες φύονται πρὸς τῇ θαλάσσῃ, οὓς καὶ ἀπολιθοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φησί.

Καὶ Φαινίας δὲ ἐν πρώτῳ περὶ φυτῶν, τὰ μὲν φύειν, τὰ δὲ οὐδὲ φύειν τὴν ἀνθινήν, οὐδὲ τῆς σπερματικῆς ἴχνος κορυφνώσεως, οὐδὲ σπερματώσεως. οἷον μύκης, ὕδνον, πτέρις, ἕλιξ. ὁ αὐτός φησι, πτέρις, ἣν ἔνιοι βλάχνον καλοῦσι. Θεόφραστος ἐν φυτικοῖς, λειόφλοια, καθάπερ ὕδνον, μύκης, πέζις, γεράνειον. Ὕδνα. γίνεται καὶ ταῦτα αὐτόματα ἀπὸ γῆς, μάλιστα περὶ τοὺς ἀμμώδεις τόπους. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεόφραστος. τὸ ὕδνον ὃ καλοῦσί τινες γεράνειον, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγειον.

Ὕδνα.

καὶ πάλιν, ἡ τῶν ἐγγειοτόκων τούτων γένεσις ἅμα καὶ φύσις, οἷον τοῦ τε ὕδνου καὶ τοῦ φυομένου περὶ Κυρήνην, ὃ καλοῦσι μίσυ. δοκεῖ δ' ἡδὺ σφόδρα τοῦτ' εἶναι, καὶ τὴν ὀσμὴν ἔχειν κρεώδη, καὶ τὸ ἐν τῇ Θρᾴκῃ δὲ γινόμενον ἴτον. περὶ δὲ τούτων ἴδιόν τι λέγεται. φασὶ γὰρ ὅταν ὕδατα μετοπωρινὰ καὶ βρονταὶ γίνωνται σκληραί, τότε γίνεσθαι. καὶ μᾶλλον ὅταν αἱ βρονταί, ὡς ταύτης αἰτιωτέρας οὔσης. οὐ διετίζειν δέ, ἀλλ' ἐπέτειον εἶναι. τὴν δὲ χρείαν καὶ τὴν ἀκμὴν ἔχει τοῦ ἦρος. οὐ μὴν ἀλλ' ἔνιοί γε ὡς σπερματικῆς οὔσης τῆς ἀρχῆς ὑπολαμβάνουσι. ἐν γοῦν τῷ αἰγιαλῷ τῶν Μιτυληναίων οὔ φασι πρότερον εἶναι πρὶν ἢ γενομένης ἐπομβρίας τὸ σπέρμα κατενεχθῆ ἀπὸ Τιαρῶν. τοῦτο δ' ἐστὶ χωρίον, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται. γίνεται δὲ ἔν τε τοῖς αἰγιαλοῖς μάλιστα, καὶ ὅπου χώρα ὕπαμμος. καὶ γὰρ αἱ Τιαραὶ τοιαῦται. φύεται δὲ καὶ περὶ Λάμψακον ἐν τῇ Ἀκαρνίδῃ, καὶ ἐν Ἀλωπεκοννήσῳ, κἂν τῇ Ἠλείων.

Λυγκεὺς ὁ Σάμιος φησίν, ἀκαλήφην ἡ θάλασσ' ἀνίησιν, ἡ δὲ γῆ ὕδνα. καὶ Μάτρων ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ Δείπνῳ, ὄστρεά θ' ἤνεγκεν Θέτιδος νηρηΐδος ὕδνα. Δίφιλος δὲ φύσει δυσπεπτά φησιν εἶναι τὰ ὕδνα, εὔχυλα δὲ καὶ παραλεαντικά. προσέτι δὲ διαχωρητικά, καὶ ἔνια αὐτῶν ὅμοια τοῖς μύκησι πνιγώδη εἶναι. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν Ἑλλησπόντῳ φησὶν οὔτε ὕδνον γίνεσθαι, οὔτε γλαυκίσκον, οὔτε θύμον. διὸ Ναυσικλείδης ἐρημίαν, μήτε ἔαρ, μήτε φίλους. Ὑδνόφυλλον δέ, φησὶ Πάμφιλος ἐν γλώσσαις τὸ φυόμενον τῶν ὕδνων ὑπεράνω πόαν, ἀφ' ἧς τὸ ὕδνον γινώσκεσθαι. Ἀκαλήφη λέγεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ὅτι καὶ τὸ βοτανῶδες καὶ κνησμῶν αἴτιον. Ἀριστοφάνης Φοινίσσαις, πρῶτον πάντων ἴφυα φῦναι. εἶθ' ἑξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. Ἀσπάραγοι. οὗτοι καὶ ἕλειοι καὶ ὄρειοι καλοῦνται. ὧν οἱ κάλλιστοι οὐ σπείρονται, πάντων ὄντων τῶν ἐν τούτοις θεραπευτικοί. οἱ δὲ σπαρτοὶ καὶ σφόδρα ὑπερμεγέθεις γίνονται. ἐν Λιβύῃ δέ φασιν ἐν Γαιτουλίᾳ γίνεσθαι πάχος μὲν κυπρίου καλάμου, μῆκος δὲ ποδῶν δώδεκα. ἐν δὲ τῇ ὀρεινῇ καὶ παρωκεανίτιδι, πάχος μὲν μεγάλων ναρθήκων, μῆκος δὲ περὶ τοὺς εἴκοσι πήχεις. Κρατῖνος δὲ διὰ τοῦ φ ἀσφάραγον ὀνομάζει. Καὶ Θεόπομπος, κᾆτ' ἰδὼν ἀσφάραγον ἐν θάμνῳ τινί. Ἀμειψίας. οὐ σχῖνος, οὐδ' ἀσφάραγος οὐ δάφνης κλάδοι. Δίφιλος δέ φησιν, ὡς ὁ τῆς κράμβης ἀσφάραγος λεγόμενος ἰδίως ὅρμενος, εὐστομαχώτερος ἐστὶ καὶ εὐεκκριτικώτερος, ὄψεων δὲ βλαπτικός. ἔστι δὲ δριμὺς καὶ οὐρητικός, καὶ ἀδικεῖ νεφροὺς καὶ κύστιν. Ἀττικοὶ δ' εἰσὶν οἱ λέγοντες ὅρμενον τὸν ἀπὸ τῆς κράμβης ἐξωγκωθηκότα. Σοφοκλῆς Ἰχνευταῖς, κἀξορμενίζει κοὐκ ἐπιχολάζεται. βλάστη παρὰ τὸ ἐκ πρέμνου καὶ βλαστάνειν. Ἀντιφάνης δὲ διὰ τοῦ π φησὶ ἀσπάραγον. ἀσπάραγος ἠγλάϊζεν ὧχρος ἐξῳδήκει τις. Ἀριστοφῶν, κάππαριν, βληχώ, θύμον, ἀσπάραγον, πίτταν, ῥάμνον, σφάκελον, τύμπανον. Κοχλίας. Φιλύλλιος, Οὐκ εἰμὶ τέττιξ, οὐδὲ κοχλίας ὦ γύναι. καὶ πάλιν, μαινίδες, σκόμβροι, κοχλίαι, κορακῖνοι. Ἡσίοδος δὲ τὸν κοχλίαν φερέοικον καλεῖ. καὶ Ἀναξίλας δέ, ἀπιστότερος εἶ τῶν κοχλιῶν πολλῷ πάνυ. οἳ περιφέρουσ' ὑπ' ἀπιστίας τὰς οἰκίας. Ἀχαιός, ἤτοι οὐ δ' Αἴτνη τρέφει κοχλίας κεράστας. προβάλλεται δέ, κἂν τοῖς συμποσίοις γρῖφος τάξιν ἔχον περὶ τῶν κοχλιῶν οὕτως. ὑλογενὴς ἀνάκανθος ἀναίματος ὑγροκέλευθος. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων φησίν, οἱ κοχλίαι φαίνονται κύοντες ἐν τῷ μετοπώρῳ, καὶ τοῦ ἔαρος. μόνοι τε οὗτοι τῶν ὀστρακοδέρμων συνδυαζόμενοι ὤφθησαν. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φωλευόντων, οἱ κοχλίαι φησὶ φωλεύουσι μὲν καὶ τοῦ χειμῶνος, μᾶλλον δὲ τοῦ θέρους. διὸ καὶ πλεῖστοι φαίνονται τοῖς μετοπωρινοῖς ὕδασιν. ἡ δὲ φωλεία τοῦ θέρους καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων. λέγονται δέ τινες τῶν κοχλιῶν καὶ σέσιλοι. Ἐπίχαρμος, τούτων ἁπάντων ἀκρίδας ἀνταλλάσσονται.

ὑδνόφυλλον. ἀκαλήφη. ἀσπάραγοι. ὅρμενος. Κοχλίαι.

Κόγχον δὲ τὸν σέσιλον ἅπαντες τὸν φθόγγον. Ἀπελλᾶς ὁ Λακεδαιμονίους φησὶ σέμελον τὸν κοχλίαν λέγειν. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν δευτέρῳ ἐτυμολογιῶν, τῶν κοχλιῶν φησί τινας καλεῖσθαι κωλυσιδείπνους.

Βολβοί.

Βολβοί. Τούτων Ἡρακλῆς ἐσθίειν παραιτεῖται ἐν Ἀμαλθείᾳ Εὐβούλου λέγων. Θερμότερον ἢ κραυρότερον ἢ μέσως ἔχον, Τοῦτ' ἔσθ' ἑκάστῳ μεῖζον ἢ Τροίαν ἑλεῖν. Κἀγὼ γὰρ οὐ καυλοῖσιν, οὐδὲ σιλφίῳ, Οὐδ' ἱεροσύλοις καὶ πικραῖς παροψίσι, Βολβοῖς τ' ἐμαυτὸν χορτάσων ἐλήλυθα. Ἃ δ' ἐστ' ἐδωδὴν πρῶτα καὶ ῥώμης ἀκμὴν, Καὶ πρὸς ὑγίειαν πάντα ταῦτ' ἐδαινύμην. Κρέας βόειον ἑφθὸν ἀσόλοικον μέγα, Ἀκροκώλιόν τε γλυκόν. ὀπτὰ δελφάκια Λιπαστὰ τρία. Ἄλεξις ἐμφανίζων τὴν τῶν βολβῶν πρὸς τὰ ἀφροδίσια δύναμιν φησί, Πίννας, κάραβον, βολβούς, κοχλίας, κήρυκας, ὠά, ἀκροκώλια, Τοσαῦτα τούτων ἄν τις εὕροι φάρμακα, Ἐρῶν θ' ἑταίρας ἕτερα χρησιμώτερα. Ξέναρχος, Φθίνει δόμος ἀσύχοισι δεσποτῶν κεχρημένος Τύχαις. ἀλλάσσωρτ' εἰς πέπαικε. καὶ πελοπιδῶν Ἄϋστος οἶκος. ἢ οὔτε Βυσαύχην θεᾷ, Δηοῖ σύνοικος γηγενὴς βολβὸς φίλοις Ἑφθὸς βοηθῶν δυνατὸς ἔσθ' ἐπαρκέσαι. Μὰ τὴν δὲ πόντου κυανέαις δίναις τραφεὶς Φλεβὸς τροπωτὴρ πουλύπους ἁλοὺς βροτῶν Πλεκταῖς ἀνάγκαις τοῦ τροχηλάτου κόρης Πίμπλησι λοπάδος στερνοσώματον κύτος. Ἀρχέστρατος, Βολβῶν καὶ καυλῶν χαίρειν λέγω ὀξυβάφοισι, Ταῖς τ' ἄλλαισι παροψίσι πάσαις. Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν συμποσίῳ, βολβὸς καὶ κοχλίας, καὶ ὠόν, καὶ τὰ ὅμοια, δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά, οὐ διὰ τὸ ὁμοειδεῖς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις, καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις τῷ σπέρματι. Δίφιλος, οἱ βολβοὶ δύσπεπτοι μέν εἰσι, πολύτροφοι δὲ καὶ εὐστόμαχοι. ἔτι δὲ σμηκτικοὶ καὶ ἀμβλυωτικοὶ ὄψεως, διεγερτικοί τ' ἀφροδισίων. ἡ δὲ παροιμία φησίν, οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς. Διεγείρουσι δ' ὄντως αὐτῶν πρὸς ἀφροδίσια οἱ βασιλικοὶ λεγόμενοι, οἳ καὶ κρείττονές τῶν ἄλλων εἰσί. μεθ' οὓς οἱ πυρροί, οἱ δὲ λευκοὶ καὶ λιβυκοὶ σκυλλώδεις. χείρονες δὲ πάντων οἱ Αἰγύπτιοι. Αἱ δὲ βολβῖναι καλούμεναι εὐχυλότεραι μέν εἰσι τῶν βολβῶν, οὐ μὴν οὕτως εὐστόμαχοι, διὰ τὸ γλυκάζον ἔχειν παχύτι. καί γε ἱκανῶς εἰσὶ διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητα καὶ εὐέκκριτοι. Μνημονεύει δὲ βολβίνης Μάτρων ἐν παρῳδίαις, Σόγκους δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω, Μυελόεν βλάστημα καρηκομόωντας ἀκάνθαις. Βολβίνας θ' αἳ Ζηνὸς ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί. Ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος, Λευκοτέρας χιόνος ἰδεῖν ἀμύλοισιν ὁμοίας. Τάων φυομένων ἠράσσατο πότνια γαστήρ.

cap. 3.

Ὅτι Νίκανδρος Μεγαρήσας βολβοὺς ἐπαινεῖ. Θεόφραστος δὲ ἐν ζ' φυτῶν ἐνιαχοῦ φησὶ οὕτω γλυκεῖς εἰσὶν οἱ βολβοί, ὥστε καὶ ὠμοὺς ἐσθίεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερρονήσῳ. Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φαινίας. ἔστι δὲ καὶ γένος φησί, βολβῶν Θεόφραστος ἐριοφόρων, ὃ φύεται ἐν αἰγιαλοῖς. ἔχει δὲ τὸ ἔριον ὑπὸ τοὺς πρώτους χιτῶνας, ὥστε ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦ ἐδωδίμου τοῦ ἐντὸς καὶ τοῦ ἔξω. ὑφαίνεται δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ πόδεια καὶ ἄλλα ἱμάτια, ὡς καὶ Φαινίας φησί. τὸ δὲ ἐν Ἰνδοῖς τριχῶδες ἐστί. Περὶ δὲ τῆς τῶν βολβῶν σκευασίας Φιλήμων φησί. τὸν βολβὸν εἰ βούλει σκόπει ὅσα δαπανήσας εὐδοκιμεῖ, τυρόν, μέλι, σήσαμον, ἔλαιον, κρόμυον, ὄξος, σίφιον. αὐτὸς δ' ἐφ' αὑτοῦ ἐστὶ πονηρὸς καὶ πικρός. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ταραντῖνος τῶν συμποσίων περιγράφων τοὺς βολβούς, φησὶ περιγράφειν δὴ τὴν πολλὴν βρῶσιν, καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων ὁλκιμόν τι καὶ γλίσχρον, οἷον ὠῶν, βολβῶν, ἀκροκωλίων, κοχλιῶν, καὶ τῶν ὁμοίων. ἐπιμένει γὰρ τῇ κοιλίᾳ πλείονας χρόνους καὶ ἐμπλεκόμενα παρακατέχει τὰ ὑγρά.

Κίχλαι.

Κίχλαι. καὶ τούτων ἦσαν καὶ ἄλλων ὀρνίθων ἀγέλαι ἐν τοῖς προπόμασι. Τηλεκλείδης, Ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμυτίσκων εἰς τὴν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο. Συρακούσιοι δὲ τὰς κίχλας κιχήλας λέγουσιν. Ἐπίχαρμος, Τάς τ' ἐλαιοφυλλοφάγους κιχήλας. Μέμνηται τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις.

lib. 9. cap. 20.

Τρία δὲ εἶναι γένη κιχλῶν Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ. Ὧν τὴν πρώτην καὶ μεγίστην κίσσῃ πάρισον εἶναι. ἣν καὶ καλεῖσθαι ἰξοφάγον, ἐπειδὴ ἰξὸν ἐσθίει. τὴν δὲ περὶ κοσσύφῳ ἴσην, ἣν ὀνομάζεσθαι τριχάδα. τὴν δὲ τρίτην ἐλαχίστην τῶν προειρημένων οὖσαν, ἰλιάδα ὀνομάζεσθαι. οἱ δὲ τυλάδα λέγουσιν, ὡς Ἀλέξανδρος ἱστορεῖ ὁ Μύνδιος, ἣν καὶ συναγελαστικὴν εἶναι, καὶ νεοττεύειν, ὡς καὶ τὰς χελιδόνας.

Ἐπικιχλίδες Ὁμήρου.

Ὅτι τὸ εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον ἐπύλλιον, ἐπιγραφόμενον ἡ ἐπικιχλίδες ἔτυχε ταύτης τῆς προσηγορίας, διὰ τὸ τὸν Ὅμηρον ᾄδοντα αὐτὸ τοῖς παισὶ κίχλας δῶρον λαμβάνειν. ἱστορεῖ Μέναιχμος ἐν τῷ περὶ τεχνιτῶν.

Συκαλίδες.

Συκαλλίδες. Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἱστορεῖ, ἄτερος τῶν αἰγιθαλλῶν ὑφ' ὧν μὲν ἐλαιὸς καλεῖται, ὑπὸ δέ τινων πιρίας, συκαλὶς δ' ὅταν ἀκμάζῃ τὰ σῦκα. δύο δ' εἶναι γένη αὐτοῦ, συκαλίδα καὶ μελαγκόρυφον. Ἐπίχαρμος, ἀγλαὰς συκαλλίδας. καὶ πάλιν, ἦν δ' ἐρωδιοὶ μακροκαμπυλαύχενοι, τέτρακές τε σπερματολόγοι, κἀγλααὶ συκαλλίδες. ἁλίσκονται δ' αὗται τῷ τῶν σύκων καιρῷ. διὸ βέλτιον ὀνομάζοιτ' ἂν δι' ἑνὸς λ. διὰ δὲ τὸ μέτρον Ἐπίχαρμος διὰ λλ δυοῖν εἴρηκεν.

Σπίνοι.

Σπίνοι. Εὔβουλος, Ἀμφιδρομίων ὄντων ἐν οἷς ὀνομάζεται, ὀπτᾶν τε τυροῦ χερρονησίτου τόμον. Ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαϊσμένην, πνίγειν τε

παχέων

παχέων ἀρνίων στηθύνια. Τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις, ὁμοῦ τε κνάειν μαινίσι σηπίδια, πιλοῦν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρεφῶς. Πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωρεστέρους.

Κόψιχοι. Νικόστρατος ἢ Φιλέταιρος, Τί οὖν ἀγοράζω; φράζε γάρ μοι πολυτελῶς. Ἀλλὰ καθαρείως δασύποδ' ἐὰν περιτύχῃς ἀγόρασον. Καὶ νῆττ' ὁπόσα σὺ βούλει, καὶ κίχλας, καὶ κοψίχους. ὀρνιθίων τε τῶν ἀγρίων τούτων συχνά, χαίρειν. Ἀντιφάνης δὲ καὶ ψᾶρας ἐν τοῖς Βρώμασι καταλέγει, Μέλι, πέρδικες, φάτται, νῆτται, χῆνες, ψᾶρες, κίττα, κολοιός, κόψιχος, ὄρτυξ, ὄρνις θήλεια. Πάντων ἡμῶν λόγον ἀπαιτεῖς, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ἔξεστιν εἰπεῖν ἀνυπεύθυνον. Ὅτι τὸ στρουθάριον παρ' ἄλλοις τε, καὶ δὴ καὶ παρ' Εὐβούλῳ, Περδίκια λαβὲ τέτταρ' ἢ καὶ πέντε, δασύποδας τρεῖς, στρουθάρια θ' οἷον εὐτραγεῖν, ἀκανθυλλίδας, πιττάκους, σπίνια, κερχνῇδας, τάτ' ἄλλα ἅττ' ἂν ἐπιτύχῃς.

Βολβοί.

Ἐγκέφαλοι.

Ἐγκέφαλοι χοίρειοι, τούτων ἡμᾶς ἐσθίειν οὐκ εἴων οἱ φιλόσοφοι, φάσκοντες τοὺς αὐτῶν μεταλαμβάνοντας ἴσον καὶ κυάμους τρώγειν. κεφαλάς τε οὐ τοκήων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων βεβήλων. οὐδένα οὖν τῶν ἀρχαίων βεβρωκέναι, διὰ τὸ τὰς αἰσθήσεις ἁπάσας σχεδὸν ἐν αὐτῷ εἶναι. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος οὐδ' ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησὶν ἐγκέφαλον. καὶ Σοφοκλέα γοῦν ἐν Τραχινίαις ποιήσαντα τὸν Ἡρακλέα ῥιπτοῦντα τὸν Λίχαν εἰς θάλασσαν, οὐκ ὀνομάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ λευκὸν μυελόν, ἐκκλίνοντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον. κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει μέσου, Κρατὸς διασπαρέντος αἵματός θ' ὁμοῦ. Καίτοι τ' ἄλλα διαρρήδην ὀνομάζοντα. καὶ Εὐριπίδης δὲ τὴν Ἑκάβην θρηνοῦσαν εἰσαγαγὼν τὸν Ἀστυάνακτα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ῥιφθέντα, φησί, Δύστηνε κρατὸς ὥς σ' ἔκειρεν ἀθλίως Τύχη πατρῷα λοξίου πυργώματα, Ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον. Φιλήμασίν τ' ἔδωκεν, ἔνθεν ἐκ γε Ὀστέων ῥαγέντων φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω. Ἔχει δὲ ἐπίστασιν ἡ τῶν ποιημάτων τούτων ἐκδοχή. καὶ γὰρ Φιλοκλῆς τὲ ἐγκέφαλον φησίν, Οὐ δ' ἂν ἐγκέφαλον γ' ἔδω λιπών. καὶ Ἀριστοφάνης, Ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο καὶ ἄλλοι. λευκὸν οὖν ἂν εἴη μυελὸν εἰρηκὼς Σοφοκλῆς ποιητικῶς, Εὐριπίδης τε τὸ ἐκ προσόψεως εἰδεχθὲς καὶ αἰσχρὸν οὐχ αἱρούμενος ἐναργῶς ἐμφανίσαι ἐδήλωσεν ὡς ἐβούλετο. Ὅτι δ' ἱερὸν ἐνόμιζον τὴν κεφαλήν, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ κατ' αὐτῆς ὀμνύειν. καὶ τοὺς γινομένους ὑπ' αὐτῆς πταρμοὺς προσκυνεῖν ὡς ἱερούς. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς συγκαταθέσεις βεβαιουμένας τῇ ταύτης ἐπινεύσει. ὡς καὶ ὁ Ὁμηρικὸς Ζεὺς φησίν, Εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ ἐπινεύσομαι.

Ἰλ. α.

Ὅτι εἰς τὸ πρόπομα καὶ ταῦτα ἐνέβαλλον, πέπερι, φύλλης, σμύρνα, κύπειρον, μύρον αἰγύπτιον. Ἀντιφάνης, Ἂν μέν ἄρα πέπερί τις φέρῃ πριάμενος, Στρεβλοῦν γράφουσι τοῦτον ὡς κατάσκοπον. πάλιν, Νῦν δεῖ περιιόντα πέπερι καὶ καρπὸν βλίτου ζητεῖν. Εὔβουλος, Κόκκον λαβοῦσα κνίδιον, ἢ τοῦ πεπέριδος. Τρίψασ' ὁμοῦ σμύρνῃ διαπάτει τὴν ὁδόν.

Πέπερι.

Ὠφελίων, Λιβυκὸν πέπερι θυμίαμα. καὶ βιβλίον Πλάτωνος ἐμβροντήτου. Νίκανδρος Θηριακοῖς, Ἢ καὶ λεπτοθείοιο πολύχνοα φύλλα κονίζης. Πολλάκι δ' ἢ πέπερι κόψας νέον, ἢ ἀπὸ Μήδων Κάρδαμον. Θεόφραστος ἐν φυτῶν ἱστορίᾳ, Τὸ πέπερι καρπὸς μέν ἐστι, διττὸν δὴ αὐτοῦ τὸ γένος. τὸ μὲν στρογγύλον ὥσπερ ὀρόβου κέλυφος, ὑπέρυθρον. τὸ δὲ πρόμηκες μέλαν, σπερμάτια μηκωνικὰ ἔχον. ἰσχυρότερον δὲ πολὺ τοῦτο θατέρου, θερμαντικὰ δὲ ἄμφω. διὸ καὶ πρὸς τὸ κώνειον βοηθεῖ ταῦτα. ἐν δὲ τῷ περὶ πνιγμοῦ γράφει, Ἡ δὲ τούτων ἀνάκτησις ὄξους ἐγχύσει καὶ πεπέριδος, ἢ κνίδης καρποῦ τριφθείσης. τοῦτο δ' ἡμᾶς τηρῆσαι δεῖ, ὅτι οὐδέτερον ὄνομα οὐδ' ἐν ἐστι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εἰς ι λῆγον, εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι. τὸ γὰρ πέπερι καὶ κόμμι καὶ κοῖφι, ξενικά. Ἔλαιον.

Ἔλαιον.

Σαμικοῦ ἐλαίου μνημονεύει Ἀντιφάνης, ἢ Ἄλεξις. οὑτοσὶ δέ σοι τοῦ λευκοτάτου πάντων ἐλαίου Σαμικοῦ ἐστι μεστής. καρικοῦ δέ, ὠφελίων. Ἐλαίῳ καρικῷ ἀλειφόμενος. Ἀμύντας ἐν Σταθμοῖς Περσικοῖς φησί, Φέρει τὰ ὄρη τέρμινθον καὶ σχῖνον καὶ κάρυα τὰ περσικά, ἀφ' ὧν ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολύ. Κτησίας δὲ ἐν Καρμανίᾳ φησί, γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθινον ᾧ χρῆσθαι βασιλέα. ὃς καὶ καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων τρίτῳ βιβλίῳ, πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὔτε πεπέρεως μέμνηται, οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστον ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ περσικῇ πραγματείᾳ. ὅς γε φησὶ καὶ ἅλας ἀμμωνιακοὺς ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. Ἐλαίου δὲ τοῦ ὠμοτριβοῦς καλουμένου μέμνηται Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ ὀδμῶν, φάσκων αὐτὸ γίνεσθαι ἐκ τῶν φαύλων ἐλαιῶν, καὶ ἐξ ἀμυγδάλων. τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις γινομένου ἐλαίου, ὡς διαφόρου, μνημονεύει Ἄμφις. ἐν Θουρίοις τοὔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακῆ. Γάρος. Κρατῖνος, Ὁ τάλαρος ἡμῶν διάπλεως ἔσται γάρου. Φερεκράτης Τριπτολέμῳ, τοῦ ταριχηροῦ γάρου. Πλάτων, Ἐν σαπρῷ γάρῳ βάπτοντες ἀποπνίξουσί με. Ὅτι δ' ἀρσενικόν ἐστιν τοὔνομα, Αἰσχύλος δηλοῖ εἰπών, καὶ τὸν ἰχθύων γάρον. Ὄξος. Τοῦτο μόνον Ἀττικοὶ τῶν ἡδυσμάτων εἶδος καλοῦσι. κάλλιστον δ' ὄξος εἶναι φησὶ Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος τό, τε αἰγύπτιον, καὶ τὸ κνίδιον.

Γάρος.

Ὄξος.

Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Πλούτῳ φησί, Ὄξει δ' ἰέμενος σφηττίῳ. Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖον φησίν,

φησίν, ἴσως διότι οἱ σφήττιοι ὀξεῖς. μνημονεύει δέ που καὶ τοῦ ἐκ κλεωνῶν ὄξους, ὡς διαφόρου. ἐν δὲ κλεωναῖς ὀξύτιδές εἰσι. Καὶ Δίφιλος, Δειπνεῖ τε καταδὺς πῶς δοκεῖς λακωνικῶς. Ὄξους δὲ κοτύλην, πάξ. τί πάξ, ὀξὶς μέτρον. Χωρεῖ τοσοῦτο τῶν κλεωναίων. Φιλωνίδης, Τὰ καταχύσματ' αὐτοῖσιν ὄξος οὐκ ἔχει. Ὁ δὲ ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τῷ συμποσίῳ φησί, τὸ ὄξος τινὰ τῶν ἐκτὸς συνιστάνει, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ, τὰ ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει, διὰ τὸ δηλονότι διαφόρους ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς. Ἐθαυμάζετο δὲ καὶ τὸ δεκελεικὸν ὄξος. Ἄλεξις, Τέτταρας κοτύλας Ἀναγκάζεις με μεστὰς αὐτοῦ πάσας. Ὄξους δεκελεικοῦ, δι' ἀγορᾶς μέσης ἄγεις. Λεκτέον δέ, ὀξὺ γὰρ διὰ τοῦ υ. καὶ τὸ δεχόμενον αὐτὸ ἀγγεῖον ὀξύβαφον. Ἐπεὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Θεό-

Ἀρτύματα. πομπον αἰκίας εἴρηκεν, Ἐγὼ δ' ὀξύμελι πίνω. οὗτος οὖν, ἐροῦμεν καὶ ὀξυρόδινον. Ὅτι ἀρτύματα.

Εὕρηται παρὰ Σοφοκλεῖ, ἢ βορᾶς ἀρτύματα. καὶ παρ' Αἰσχύλῳ, Διαβρέχεις τἀρτύματα. καὶ Θεόπομπος δέ φησι, Πολλοὶ μὲν ἀρτύματος μέδιμνοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι ἢ θύλακοι βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον. τὸ δὲ ῥῆμα κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ. ἐγὼ μάγειρος ἀρτύσω σοφῶς. Κρατῖνος γλαύκῳ, οὐ πρὸς παντός ἐστιν ἀρτῦσαι καλῶς. Εὔπολις, Ὄψῳ πονηρῷ πολυτελῶς ἠρτυμένῳ. ὅτι ἀρτύματα ταῦτα καταλέγει πῶς Ἀντιφάνης. Ἀσταφίδος, ἁλῶν, σιραίου, σιλφίου, τυροῦ, θύμου, σησάμου, νίτρου, κυμίνου, ὀριγάνου, βοτανίων ὄξους, ἐλαῶν εἰς ἄβυρ-

Κύμινον. τάκην, χλόης, καππάριδος, ᾠῶν, ταρίχων, καρδάμων, θρίων, ὀποῦ. Ὅτι οἴδασιν οἱ παλαιοὶ τὸ αἰθιοπικὸν καλούμενον κύμινον. ὅτι εἴρηται ἀρσενικῶς ὁ θύμος, καὶ ὁ ὀρίγανος. Ἀναξανδρίδης, ἀσφάραγον χῖνον τε τέμνων καὶ ὀρίγανον, ὃς δὴ σεμνύνει τὸ τάριχον ὁμοῦ μιχθεὶς κοριάννῳ. Ἴων, αὐτὰρ ὅγ' ἐμμαπέως τὸν ὀρίγανον ἐν χερὶ κεύθει. θηλυκῶς δὲ Πλάτων ἢ Κάνθαρος ἢ ὁ ἐξ Ἀρκαδίας οὕτω δριμυτάτην ὀρίγανον. οὐδετέρως Ἐπίχαρμος καὶ Ἀμοιψίας. Τὸν δὲ θύμον, ἀρσε-

Πέπων. νικῶς Νίκανδρος ἐν μελισσουργικοῖς. Ὅτι τοὺς πέπονας Κρατῖνος μὲν σικυοὺς σπερματίας κέκληκεν ἐν Ὀδυσσεῦσι. Πόποτ' εἶδες μοι τὸν ἄνδρα παῖ Λαέρτα φίλον Ἐν Πάρῳ σικυὸν μέγιστον σπερματίαν ὠνούμενον. Πλάτων λαίῳ. οὐχ ὁρᾷς Ὅθ' ὁ Μελέαγρος Γλαύκωνος ὢν μεγάλου γλῶσσους.

Κόκκυξ ἠλίθιος περιέρχεται Σικυοῦ πέπονος εὐηχίου κνήμας ἔχων. Ἀναξίλας, Τὰ δὲ σφυρὰ ᾤδει μᾶλλον ἢ σικυὸς πέπων. Θεόπομπος, μαλακωτέρα πέπονος καὶ σικυοῦ μοι γέγονε. Φαινίας, βρωτὰ μὲν ἁπαλὰ τῷ περικαρπίῳ σίκυος καὶ πέπων ἄνευ τοῦ σπέρματος. πεττόμενον δὲ τὸ περικάρπιον μόνον. κολοκύντη δὲ ὠμὴ μὲν ἄβρωτος, ἑφθὴ δὲ καὶ ὀπτὴ βρωτή. Διοκλῆς δ' ὁ καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησίν, ἕψανα ἄγρια. † ἐυσιβείδακα. Ταύτης κρατίστην τὴν μέλαιναν κάρδαμον, ἀνδριανὸν σίναπυ, κρόμυον. τούτου εἶδος ἀσκαλώνιον καὶ γήτειον, σκόροδον, φύσιγγον, σικυὸς πέπων, μήκων. καὶ μετ' ὀλίγα, ὁ πέπων δ' ἐστὶν εὐκαρδιώτερος καὶ εὐπεπτότερος. ἑφθὸς δ' ὁ σικυὸς ἁπαλός, ἄλυπος, οὐρητικός. ὁ δὲ πέπων ἑψηθεὶς ἐν μελικράτῳ, διαχωρητικώτερος. Σπεύσιππος δ' ἐν τοῖς ὁμοίοις, τὸν πέπονα καλεῖ σικύαν. Διοκλῆς δὲ πέπονα ὀνομάσας, οὐκ ἔτι καλεῖ σικύαν. καὶ ὁ Σπεύσιππος δὲ σικύαν εἰπών, πέπονα οὐκ ὀνομάζει. Δίφιλος δέ φησιν ὁ πέπων εὐχυλότερός ἐστι καὶ ἐπικρατητικός. † κακοχυλότερος δέ, ὀλιγότροφος δὲ καὶ εὔφθαρτος. καὶ εὐεκκριτώτερος. Θρίδαξ. ταύτην Ἀττικοὶ θριδακίνην καλοῦσιν. Ἐπίχαρμος, θρίδακος ἀπο-

Θρίδαξ. λελεμμένας τὸν καυλόν. Θριδακινίδας δ' εἴρηκε Στράτις, Πρασοκουρείδου αἳ κατ' εὐφύλλους ἀνὰ κήπους πεντήκοντα ποδῶν ἴχνεσι βαίνουσ' τ' ἐφαπτόμεναι ποδοῖν σατυριδίων μακροκέρκων χοροὺς ἑλίσσουσαι παρ' ὠκίμων πέταλα καὶ θριδακινίδων εὐόσμων τε σελίνων. Θεόφραστος δέ φησι, τῆς θριδακίνης ἡ λευκὴ γλυκυτέρα καὶ ἁπαλωτέρα. γένη δ' αὐτῆς τρία, τὸ πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ Λακωνικόν. αὕτη δ' ἔχει τὸ μὲν φύλλον σκολυμῶδες, ὀρθὴ δὲ καὶ εὐαυξὴς ἀπαραβλαστός ἐστιν, ἐκ τοῦ καυλοῦ. τῶν δὲ πλατέων οὕτω τινὲς γίνονται πλατύκαυλοι, ὥστ' ἐνίους χρῆσθαι καὶ θύραις κηπουρικαῖς. τῶν δὲ καυλῶν φησὶ κολουθέντων, ἡδίους τοὺς παλαιβλαστεῖς εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν δευτέρῳ γλωσσῶν, βρένθιν λέγεσθαί φησι παρὰ Κυπρίοις θρίδακα, οὗ ὁ Ἄδωνις καταφυγὼν ὑπὸ τοῦ κάπρου διεφθάρη. Ἄμφις τε ἐν ἰαλέμῳ φησί, ἐν ταῖς θριδακίναις ταῖς κάκιστ' ἀπολουμέναις, ἃς εἰ φάγοι τις ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν, Ὁπότε γυναικὸς λαμβάνοι κοινωνίαν, Στρέφοιθ' ὅλην τὴν νύκτα μηδὲν τι πλέον

Ὧν βούλεται δρῶν, ἀντὶ τῆς ὑπουργίας Τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν τύχην. Καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τὸν Ἄδωνιν ἐν θριδακίνῃ κρύψειεν. ἀλληγορούντων τῶν ποιητῶν, ὅτι ἀσθενεῖς εἰσι πρὸς ἀφροδίσια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θρίδαξι. καὶ Εὔβουλος δ' ἐν ἀστύτοις φησί, Μὴ παρατίθει μοι θριδακίνας ὦ γύναι Ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ. Ἐν τῷ λαχάνῳ τούτῳ γάρ, ὡς ὁ λόγος, ποτὲ Τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα προὔθηκε Κύπρις. Ὥστ' ἐστὶ νεκύων βρῶμα. Κρατῖνος δέ φησί, Φάωνος ἐρασθεῖσαν τὴν Ἀφροδίτην ἐν καλαῖς θριδακίναις αὐτὸν ἀποκρύψαι. Μαρσύας δ' ὁ νεώτερος, ἐν χλόῃ κριθῶν. Ἱππώνακτα δὲ τὴν πρασίνην τὴν

θρίδακα

θρίδακα καλεῖν Γάμφιλος ἐν γλώσσαις. Κλείταρχος δὲ φρύγας οὕτω καλεῖν. Ἴβυκος δ᾽ ὁ Πυθαγόρειος, τὴν ἐκ γενέσεως θρίδακα πλατύφυλλον τετανὴν ἄκαυλον, ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον. ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν, ἀστυτίδα. διουρητικὸς γὰρ παρασκευάζει, καὶ ἐκλύτους πρὸς τὰ ἀφροδίσια. ἔστι δὲ κρατίστη ἐσθίεσθαι. Δίφιλος δέ φησιν, ὡς ὁ τῆς θρίδακος καυλὸς πολύτροφός ἐστι, καὶ δυσέκκριτος μᾶλλον τῶν φύλλων. ταῦτα δὲ πνευστικώτερά ἐστι, καὶ τροφιμώτερα, καὶ εὐεκκριτότερα. κοινῶς μέντοι ἡ θρίδαξ εὐστόμαχος ψυκτική, εὐκοίλιος ὑπνωτική, εὔχυλος ἐφεκτικὴ τῆς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς. ἡ δὲ τριφερωτέρα θρίδαξ, εὐστομαχωτέρα, καὶ μᾶλλον ὕπνον ποιοῦσα. ἡ δὲ σκληροτέρα καὶ ψαθυρὰ, ἧττον ἐστὶ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος, ὕπνον τε ποιεῖ. ἡ δὲ μέλαινα θρίδαξ ψύχει μᾶλλον, εὐκοίλιός τε ἐστί. καὶ αἱ μὲν θεριναὶ εὐχυλότεραι, καὶ τροφιμώτεραι. αἱ δὲ φθινοπωριναὶ, ἄτροφοι καὶ ἀχυλότεραι. ὁ δὲ καυλὸς τῆς θρίδακος ἄδιψος εἶναι δοκεῖ. Θρίδαξ δ᾽ ἑψομένη ὁμοίως τῷ ἀπὸ κράμβης ἀσπαράγῳ ἐν λοπάδι, ὡς Γλαυκίας ἱστορεῖ, κρείττων τῶν ἄλλων ἑψετῶν λαχάνων. ἐν ἄλλοις δὲ Θεόφραστος ἐπίσπορα φησὶ καλεῖσθαι τεύτλιον, θριδακίνην, εὔζωμον, νάπυ, λάπαθον, κορίαννον, ἄνηθον, κάρδαμον. Δίφιλος δὲ κοινῶς φησὶν εἶναι πάντα τὰ λάχανα ἄτροφα, καὶ λεπτυντικὰ καὶ κακόχυλα, ἔτι τε ἐπιπολαστικὰ καὶ δυσοικονόμητα. Θερινῶν δὲ λαχάνων Ἐπίχαρμος μέμνηται. Κινάρα. Ταύτα Σοφοκλῆς ἐν κολχίσι κυνάραν καλεῖ. ἐν δὲ Κινάρα.

φοίνικι, κύναρος ἄκανθα πάντα πληθύει γύην. Ἑκαταῖος δ᾽ ὁ μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον. Καλλίμαχος γὰρ αὐτὸ ἀναγράφει νησιώτου. ὅστις οὖν ὁ ποιήσας λέγει οὕτω, περὶ τὴν Ὑρκανίην θάλασσαν καλεομένην ὄρεα ὑψηλὰ καὶ δασέα ὕλῃσι, ἐπὶ δὲ τοῖσιν οὔρεσιν ἄκανθα κινάρα. Καὶ ἑξῆς. Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα χοράσμιοι οἰκοῦσι, γῆν ἔχοντες καὶ πεδία καὶ οὔρεα. ἐν δὲ τοῖσιν οὔρεσι δένδρεα ἔνι ἄγρια, ἄκανθα, κινάρα, ἰτέα, μυρίκη. καὶ περὶ τὸν Ἰνδὸν δέ φησι ποταμὸν, γίνεσθαι τὴν κινάραν. καὶ σκύλαξ δὲ ἢ πολέμων, εἶναι δὲ τὴν γῆν ὑδρηλὴν κρήνῃσι καὶ ὀχετοῖσιν. ἐν δὲ τοῖς οὔρεσι πέφυκε κινάρα καὶ βοτάνη ἄλλη. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. ἐντεῦθεν δὲ ὄρος παρατείνει τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑψηλόν τε καὶ δασὺ ἀγρίῃ ὕλῃ καὶ ἀκάνθῃ κινάρᾳ. Δίδυμος δ᾽ ὁ γραμματικὸς, ἐξηγούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κύναρος ἄκανθα, μή ποτε φησὶ τὴν κυνὸς βάτον λέγει, διὰ τὸ ἀκανθῶδες καὶ τραχὺ εἶναι τὸ φυτόν. καὶ γὰρ ἡ πυθία ξυλίνην κύνα αὐτὸ εἶπεν. καὶ ὁ Λοκρὸς χρησμὸν λαβὼν ἐκεῖ πόλιν οἰκίζειν, ὅπου ἂν ὑπὸ ξυλίνης κυνὸς δηχθῇ, καταμυχθεὶς τὴν κνήμην ὑπὸ κυνοσβάτου, ἔκτισε τὴν πόλιν. ἔστι δὲ ὁ κυνόσβατος μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου ὥς φησι Θεόφραστος. καὶ τὸν καρπὸν ἔχει ἐρυθρὸν παραπλήσιον τῇ ῥοιᾷ, ἔχει δὲ καὶ τὸ φύλλον ἀγνῶδες. Φαινίας δ᾽ ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν, κάκτον σικελικὴν τινα καλεῖ ἀκανθῶδες φυτὸν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ περὶ φυτῶν. ἡ δὲ κάκτος καλουμένη περὶ Κάκτος.

Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ ἑλλάδι δ᾽ οὐκ ἔστι, ἀφίησι δ᾽ εὐθὺς πρὸς τῆς ῥίζης καυλοὺς ἐπιγείους. τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλατὺ καὶ ἀκανθῶδες, καυλοὺς δὲ τοὺς καλουμένους κάκτους. ἐδώδιμοι δ᾽ εἰσὶ περιλεπόμενοι, καὶ μικρὸν, ὑπόπικροι καὶ ἀποθησαυρίζουσιν αὐτοὺς ἐν ἅλμῃ. ἕτερον δὲ καυλὸν ὀρθὸν ἀφίησιν, ὃν καλοῦσι πτέρνικα, καὶ τοῦτον ἐδώδιμον. τὸ δὲ περικάρπιον ἀφαιρεθέντων τῶν παππωδῶν, ἐμφερὲς τῷ τοῦ φοίνικος ἐγκεφάλῳ. ἐδώδιμον καὶ τοῦτο. καλοῦσι δ᾽ αὐτὸ ἀσκάληρον. Τίς δὲ τούτοις οὐχὶ πειθόμενος θαρρῶν ἂν εἴποι τὴν κάκτον εἶναι ταύτην τὴν ὑπὸ ῥωμαίων μὲν καλουμένην κάρδουον, οὐ μακρὰν ὄντων τῆς Σικελίας, περιφανῶς δ᾽ ὑπὸ τῶν ἑλλήνων κινάραν ὀνομαζομένην. ἀλ Carduus.

λαγῇ γὰρ δύο γραμμάτων κάρδος καὶ κάκτος ταὐτὸν ἂν εἴη. Σαφῶς δ᾽ ἡμᾶς διδάσκει καὶ Ἐπίχαρμος, μετὰ τῶν ἐδωδίμων λαχάνων καὶ τὴν κάκτον καταλέγων οὕτως. μήκων, μάραθοι, τραχέες τε κάκτοι. Τοῖς ἄλλοις μὲν φαγεῖν ἐν τοῖ λαχάνοις εἰς † τὸ πιὸν ἀκκατις ἐκτεύψας καλῶς παρατιθέασιν, ἀδύς ἐστιν. αὐτὸς δ᾽ ἐπ᾽ αὐτοῦ χαιρέτω. καὶ πάλιν, θρίδακας, ἐλάταν χίνον, ῥαφανίδας, κάκτους. Καὶ πάλιν, ὁ δέ τις ἀγρόθεν ἔοικε μάραθα καὶ κάκτον φέρειν, ἴφυον, λάπαθον, ὀτόστυλλον, σκόλιον, σερίδια, δράκτυλον, πτέριν, κάκτον, ὀνόπορδον. Καὶ Φιλητᾶς ὁ κῷος, Γηρύσαιτο δὲ νεβρὸς, ἀπὸ ψυχὴν ὀλέσασα ὀξείης κάκτου τύμμα φυλαξαμένη. ἀλλὰ μὴν καὶ κινάραν ὠνόμασε παραπλησίως ἡμῖν Σώπατρος ὁ πάφιος. γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατ᾽ Ἀλέξανδρον Κινάρα.

τὸν φιλίππου, ἐπιβιοὺς δὲ καὶ ἕως τοῦ δευτέρου τῆς Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Πτολεμαῖος δ᾽ ὁ εὐεργέτης βασιλεὺς Αἰγύπτου, εἷς ὢν τῶν Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ μαθητῶν, ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων γράφει οὕτως, περὶ Βερενίκην τῆς Λιβύης Λήθων ποταμὸς, ἐν ᾧ γίνεται ἰχθῦς λάβραξ, καὶ χρύσοφρυς, καὶ ἐγχέλεων πλῆθος, καὶ τῶν καλουμένων βασιλικῶν, αἳ τῶν τε ἐκ Μακεδονίας καὶ τῆς Κωπαΐδος λίμνης τὸ μέγεθος εἰσὶν ἡμιόλιαι. πᾶν τε τὸ ῥεῖθρον αὐτοῦ ἰχθύων ποικίλων ἔστι πλῆρες. πολλῆς δ᾽ ἐν τοῖς τόποις κινάρας φυομένης, οἵ τε συνακολουθοῦντες ἡμῖν στρατιῶται πάντες δρεπόμενοι συνεχρῶντο, καὶ ἡμῖν προσέφερον ψιλοῦντες τῶν ἀκανθῶν. Οἶδα δὲ καὶ Κίναρον καλουμένην νῆσον, ἧς μνημονεύει Σῆμος.

Ἐγκέφαλος φοίνικος.

Ἐγκέφαλος φοίνικος. Θεόφραστος περὶ φοίνικος τοῦ φυτοῦ εἰπὼν, ἐπιφέρει. Ἡ μὲν οὖν κατὰ τὴν καρπῶν φυτεία ἰδιαιτέρα τίς, ἡ δ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω ἐν ᾧπερ ὁ ἐγκέφαλος. Καὶ Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ ἀναβάσεως γράφει τάδε. Ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται. καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τό, τε εἶδος καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ἡδονῆς. ἦν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαλγές. ὁ δὲ φοῖνιξ ὅταν ἐξαιρεθῇ ὁ ἐγκέφαλος, ὅλως ἐξηραίνετο. Νίκανδρος γεωργικῶν. Σὺν καὶ φοίνικος παραφυάδας ἐκκόπτοντες Ἐγκέφαλον φορέουσι νέοις ἀσπαστὸν ἔδεσμα. Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος ἱστορεῖ. Οἱ τῶν φοινίκων ἐγκέφαλοι πλήσμιοι καὶ πολύτροφοι, ἔτι δὲ βαρεῖς καὶ δυσοικονόμητοι, διψώδεις τε καὶ σταλτικοὶ κοιλίας. Ἡμεῖς δὲ φησὶν οὗτος, ἑταῖρε Τιμόκρατες δόξομεν ἐγκέφαλον ἔχειν μέχρι τοῦ τέλους, εἰ καταπαύσομεν ἐνταῦθα καὶ τήνδε τὴν συναγωγήν.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ΤΡΊΤΟΥ ΒΙΒΛΊΟΥ.

Κιβώρια κολοκάσια.

Αλλίμαχος ὁ γραμματικὸς, τὸ μέγα βιβλίον ἴσον ἔλεγεν εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ. Κιβώρια. Νίκανδρος ἐν γεωργικοῖς, Σπείρας κύαμον Αἰγύπτιον, ὄφρα θερείοις Ἄνθεα μὲν στεφάνους αὐήνῃς. τὰ δὲ πεπτηῶτα Ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια διαινυμένοισιν, Ἐχέρας ἠϊθέοισι πάλαι ποθέουσιν ὀρέξῃς, Ῥίζας δ᾽ ἐν θοίνῃσιν ἀφεψήσας προτίθημι. ῥίζας λέγει Νίκανδρος, τὰ ὑπ᾽ Ἀλεξανδρέων κολοκάσια καλούμενα. ὡς ὁ αὐτὸς, Κυάμου λέψας κολοκάσιον, ἐντμήξας τε. ἔστι δ᾽ ἐν Σικυῶνι κολοκασίας Ἀθηνᾶς ἱερόν. Ἔστι δὲ καὶ κιβώριον εἶδος ποτηρίου. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτω γράφει, Ὁ κύαμος ἐν Αἰγύπτῳ φύεται μὲν ἐν ἕλεσι καὶ λίμναις, καυλὸς δ᾽ αὐτοῦ μῆκος μὲν ὁ μακρότατος εἰς τέσσαρας πήχεις, πάχος δὲ δακτυλιαῖος, ὅμοιος καλάμῳ μακρῷ ἀγονάτῳ. διαφύσεις δ᾽ ἔνδοθεν ἔχει διόλου διειλημμένας ὁμοίας τοῖς κηρίοις. ἐπὶ τούτῳ δ᾽ ἡ κωδία καὶ τὸ ἄνθος διπλάσιον ἢ μήκωνος, χρῶμα δ᾽ ὅμοιον ῥόδῳ κατακορές. παραφύεται δὲ φύλλα μεγάλα. ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα καλάμου τοῦ παχυτάτου, καὶ διαφύσεις ὁμοίας ἔχουσα τῷ καυλῷ. ἐσθίουσι δ᾽ αὐτὴν καὶ ἑφθὴν καὶ ὠμὴν καὶ ὀπτὴν, καὶ οἱ περὶ τὰ ἕλη τούτῳ σίτῳ χρῶνται. γίνεται δὲ καὶ ἐν Συρίᾳ κατὰ Κιλικίαν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκπέττουσιν αἱ χῶραι. καὶ περὶ Τορώνην τῆς Χαλκιδικῆς ἐν λίμνῃ τινὶ μετρίᾳ τῷ μεγέθει καὶ αὕτη πέττει, καὶ τελεοκαρπεῖ.

Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος φησίν, Ἡ τοῦ κυάμου τοῦ Αἰγυπτίου ῥίζα, ἥ τις λέγεται κολοκάσιον, εὐστόμαχός τε ἐστὶ καὶ τρόφιμος, δυσέκκριτος δὲ διὰ τὸ παραστύφειν. κρεῖττον δ᾽ ἐστὶ τὸ ἥκιστα ἐριῶδες. οἱ δὲ γενόμενοι φησὶ κύαμοι ἐκ τῶν κιβωρίων, χλωροὶ μέν εἰσι, δύσπεπτοι, ὀλιγότροφοι, διαχωρητικοί, πνευματικώτατοι. ξηρανθέντες δὲ, ἧττον πνευματοῦσι. γίνεται δὲ οὕτως ἐκ τῶν κιβωρίων καὶ ἄνθος στεφανωτικόν. καλοῦσι δ᾽ Αἰγύπτιοι μὲν αὐτὸ λωτόν. Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοί, λέγειν οὗτος ὁ Ἀθήναιος, Μελίλωτον, ἀφ᾽ οὗ καὶ μελιλώτινοι στέφανοι, πάνυ εὐώδεις, καὶ καύσωνος ὥρᾳ ψυκτικώτατοι.

Φύλαρχος δέ φησιν, οὐδέ ποτε πρότερον ἐν οὐδενὶ τόπῳ κυάμων Αἰγυπτίων οὔτε σπαρέντων, οὔτ᾽ εἰ σπείρειέ τις τικτομένων, εἰ μὴ κατὰ Αἴγυπτον, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τοῦ Πύρρου, παρὰ τὸν Θύαμιν ποταμὸν τῆς ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐν ἕλει τινὶ συνέβη φυῆναι. δύο μὲν οὖν ἤνεγκέ πως ἔτη καρπὸν ἐκτενῶς, καὶ ηὔξησε, τοῦ δ᾽ Ἀλεξάνδρου φυλακὴν ἐπιστήσαντος καὶ κωλύοντος οὐχ ὅτι λαμβάνειν τὸν βουλόμενον, ἀλλὰ μηδὲ προσέρχεσθαι πρὸς τὸν τόπον, ἀνεξηράνθη τὸ ἕλος. καὶ τὸ λοιπὸν οὐχ ὅτι τὸν προειρημένον ἤνεγκε καρπὸν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὕδωρ εἴποτε ἔσχε φαίνεται. Τὸ παραπλήσιον ἐγένετο καὶ ἐν Ἐδέψῳ. χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων ὑδάτων, ναμάτιόν τι ἐφάνη ψυχρὸν ὕδωρ προϊέμενον, οὐ πόρρω τῆς θαλάσσης, τούτου πίνοντες οἱ ἄρρωστοι οὗτοι τὰ μέγιστα ὠφελοῦντο. διὸ πολλοὶ παρεγίνοντο καὶ μακρόθεν, τῷ ὕδατι χρησόμενοι. οἱ οὖν τοῦ βασιλέως Ἀντιγόνου στρατηγοὶ βουλόμενοι οἰκονομικώτεροι εἶναι, διάφορόν τι ἔταξαν διδόναι τοῖς πίνουσι, καὶ ἐκ τούτου ἀπεξηράνθη τὸ νᾶμα. Καὶ ἐν Τρῳάδι δὲ ἐξουσίαν εἶχον οἱ βουλόμενοι τὸν πρὸ τοῦ χρόνου τὸν Τραγασαῖον ἅλα λαμβάνειν. Λυσιμάχου δὲ τέλος ἐπιβαλόντος, ἠφανίσθη. θαυμάσαντος δὲ, καὶ ἀφέντος τὸν τόπον ἀτελῆ, πάλιν ηὐξήθη. σικυός. παροιμία, τὸν σικυὸν τρώγουσα γύναι τὴν χλαῖναν ὕφαινε. Ματρων ἐν παρῳδίαις, Καὶ σικυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν, Κείμενον ἐν λαχάνοις, ὁ δ᾽ ἐπ᾽ ἐννέα κεῖτο τραπέζας. Καὶ Λάχης, ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀέξηται σικυὸς δροσερῷ ἐνὶ χώρῳ. Ἀττικοὶ μὲν οὖν ἀεὶ τρισυλλάβως. Ἀλκαῖος δὲ δίχα φησὶ τῶν σικύων, κατ᾽ εὐθείας τῆς σίκυς, ὡς στάχυς στάχυος. Φρύνιχος δ᾽ ἐν τραγῳδίαις φησὶ σικύδιον ὑποκοριστικῶς.

Μέχρι τοῦδε τὰ τῆς ἐπιτομῆς. ἐντεῦθεν αὐτὸς ὁ Ἀθήναιος.

ΣΙΚΥΟΊ. ΣΥ͂ΚΑ.

τελέων ῥαφανίδας σικύους τέτταρας. σικίδιον δ' ὑποκοριστικῶς εἴρηκε Φρύνιχος ἐν τραγῳδίαις. Θεόφραστος δέ φησι σικύων τρία εἶναι γένη, λακωνικόν, σκυταλίαν, βοιώτιον. καὶ τούτων τὸν μὲν λακωνικὸν ὑδρευόμενον βελτίω γίνεσθαι, τοὺς δ' ἄλλους ἀνύδρους. γίνονται δέ φησι καὶ εὐχυλότεροι οἱ σικυοί, ἐὰν τὸ σπέρμα ἐν γάλακτι βρεχθὲν σπαρῇ, ἢ ἐν μελικράτῳ. ἱστορεῖ δὲ ταῦτα ἐν φυτικοῖς αἰτίοις, θᾶττον αὔξεσθαι κἂν ἐν ὕδατι, κἂν ἐν γάλακτι πρότερον, ἢ εἰς τὴν γῆν κατατεθῆναι βραχῇ. Εὐθύδημος δὲ ἐν τῷ περὶ λαχάνων, εἶδος σικύων εἶναι τοὺς προσαγορευομένους δρακοντίας. ὠνομάσθαι δὲ σικυοὺς φησὶ Δημήτριος ὁ ἰξίων ἐν πρώτῃ ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ σεύεσθαι καὶ κινεῖν. ὁρμητικὸν γὰρ ὑπάρχειν. Ἡρακλείδης δ' ὁ ταραντῖνος ἐν τῷ συμποσίῳ ἡδύγαιον καλεῖ τὸν σικυόν. Δίφιλος δέ φησιν ὁ καρύστιος τὸν σικυὸν ἐν πρώτοις λαμβανόμενον ἐνοχλεῖν. φέρεσθαι γὰρ ἄνω, καθάπερ τὴν ῥάφανον. τελευταῖον δὲ λαμβανόμενον ἀλυπότερον εἶναι, καὶ εὐπεπτότερον. ἑφθὸν δὲ καὶ διουρητικὸν μετρίως ὑπάρχειν. Δίφιλος δέ φησιν, ὁ σικυὸς ψυκτικὸς ὑπάρχων δυσοικονόμητός ἐστι, καὶ δυσυποβίβαστος. ἔτι δὲ φρικοποιὸς, καὶ γεννητικὸς χολῆς, ἀφροδισίων τε ἐφεκτικός. αὔξονται δὲ ἐν τοῖς κήποις οἱ σικυοὶ κατὰ τὰς πανσελήνους, ὡς φανερὰν ἴσχουσι τὴν ἐπίδοσιν, καθάπερ καὶ οἱ θαλάττιοι ἐχῖνοι. ἡ συκῆ. οὐδενὶ γὰρ τῶν περὶ συκῶν λόγων παραχωρήσαιμι κἂν ἀποκρέμασθαι δέῃ. φιλόσυκος γὰρ εἰμὶ δαιμονίως λέξω τά μοι προσπίπτοντα. ἡ συκῆ ἄνδρες φίλοι ἡγεμὼν τοῦ καθαρίου βίου τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο. δῆλον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ καλεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἱερὰν συκῆν τὸν τόπον, ἐν ᾧ πρῶτον εὑρέθη. τὸν δ' ἀπ' αὐτῆς καρπὸν ἡγητηρίαν, διὰ τὸ πρῶτον εὑρεθῆναι τῆς ἡμέρου τροφῆς. Τῶν δὲ σύκων ἐστὶ γένη πλείονα. ἀττικὸν μὲν, οὗ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν ὁμωνύμοις. ἐπαινῶν δὲ τὴν χώραν τὴν ἀττικὴν, τάδε λέγει. Οἷα δ' ἡ χώρα φέρει, διαφέροντα πάσης Ἱππόνικε τῆς οἰκουμένης. Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία Πάνυ φέρει. Ἴστρος δ' ἐν τοῖς ἀττικοῖς, οὐδ' ἐξάγεσθαί φησι τῆς Ἀττικῆς τὰς ἀπ' αὐτῆς γινομένας ἰσχάδας, ἵνα μόνοι ἀπολαύοιεν οἱ κατοικοῦντες. Καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο διακλέπτοντες, οἱ τούτους μηνύοντες τοῖς δικασταῖς ἐκλήθησαν τότε πρῶτον συκοφάνται. Ἄλεξις δ' ἐν ποιητῇ φησιν, Ὁ συκοφάντης οὐ δικαίως τοὔνομα Ἐν τοῖσι μοχθηροῖσίν ἐστι κείμενον. Ἔδει γὰρ ὅστις χρηστὸς ἦν, ἡδύς τ' ἀνὴρ, Τὰ σῦκα προστεθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον. Νυνὶ δὲ πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθὲν Ἀπορεῖν πεποίηκε, διὰ τί τοῦθ' οὕτως ἔχει. Φιλόμνηστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ σμινθείων φησίν, Ἐπεὶ καὶ ὁ συκοφάντης ἐντεῦθεν προσηγορεύθη, διὰ τὸ εἶναι τότε τὰ ἐπιζήμια, καὶ τὰς εἰσφορὰς, σῦκα, καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον, ἀφ' ὧν τὰ κοινὰ διῴκουν καὶ τοὺς ταῦτα πράττοντας, καὶ εἰσφαίνοντας ἐκάλουν, ὡς ἔοικε, συκοφάντας αἱρούμενοι τοὺς ἀξιοπιστάτους τῶν πολιτῶν. Λακωνικοῦ δὲ σύκου μνημονεύει ἐν γεωργοῖς Ἀριστοφάνης, τάδε λέγων, Συκᾶς φυτεύω πάντα πλὴν λακωνικῆς. Τοῦτο γὰρ τὸ σῦκον ἐχθρόν ἐστι καὶ τυραννικόν, Οὐ γὰρ ἦν ἂν μικρὸν εἰ μὴ μισόδημον ἦν σφόδρα. Μικρὸν δὲ αὐτὸ εἶπε, διὰ τὸ μὴ μέγα εἶναι φυτόν. Ἄλεξις δ' ἐν ὀλυνθίᾳ, φρυγίων σύκων μνημονεύων φησί. Τό, τε θεοφαγὲς, μητρῷόν ἐμοὶ μελέδημ' ἰσχάδας φρυγίας εὕρεμα συκῆς. Τῶν δὲ καλουμένων φιβαλέων σύκων πολλοὶ μὲν μέμνηνται τῶν κωμῳδοποιῶν. ἀτὰρ καὶ Φερεκράτης ἐν κραπατάλλοις, Ὦ δαιμόνιε, πύρεττε μηδὲν φροντίσας. Καὶ τῶν φιβαλέων ζῶγε σύκων τοῦ θέρους. Κἀμπιμπλάμενος κάθευδε τὰς μεσημβρίας, Κᾆτα σφακέλιζε, καὶ πέπρησο, καὶ βόα. Τηλεκλείδης δ' ἐν ἀμφικτυόσι, Ὡς καλοὶ καὶ φιβαλέοι. καὶ τὰς μυρρίνας δὲ φιβαλέας λέγουσιν, ὡς Ἀντιφάνης ἐν κερησί. Πρώτιστα δὲ, Τῶν μυρρινῶν μὲν τὴν τράπεζαν βούλομ', ἃς Διαμασῶμ' ὅταν τι βουλεύειν δέῃ. Τασδὶ φιβάλεως πάνυ καλὰς στεφανωτρίδας. Χελιδονίων δὲ σύκων μνημονεύει Ἐπιγένης ἐν βραγχίᾳ. Εἶτ' ἔρχεται χελιδονίων μετ' ὀλίγον Σκληρῶν ἀθρόος πινακίσκος. Ἀνδροτίων δὲ, ἢ Φίλιππος, ἢ Ἡγήμων ἐν τῷ γεωργικῷ, γένη σύκων τάδε ἀναγράφει οὕτως. Ἐν μὲν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρὴ χελιδονέων, ἐρινεῶν, λευκερινεῶν, φιβαλέων. ὀπωροβασιλίδας δὲ πανταχοῦ. ἔχει γάρ τι χρήσιμον ἕκαστον τὸ γένος. ὠθεῖ δὲ τὸ πλεῖστον αἱ κόλουροι, καὶ φορμύνιοι, καὶ δίφοροι, καὶ μεγαρικαὶ, καὶ λακωνικαὶ συμφέρουσιν, ἐὰν ἔχωσιν ὕδωρ. Τῶν δὲ ἐν Ῥόδῳ γινομένων σύκων, μνημονεύει Λυγκεὺς ἐν ἐπιστολαῖς, σύγκρισιν ποιούμενος τῶν Ἀθήνησι γινομένων καλλίστων πρὸς τὰ ῥοδιακά. γράφει δὲ οὕτως, Τὰ δὲ ἐρινεὰ τοῖς λακωνικοῖς ὥστε συκάμινα σύκοις δοκεῖν ἐρίζειν. καὶ ταῦτ' οὐκ ἀπὸ δείπνου, καθάπερ ἐκεῖ διεστραμμένης ἤδη διὰ τὴν πλησμονὴν τῆς γεύσεως, ἀλλ' ἀθίκτου τῆς ἐπιθυμίας οὔσης πρὸ δείπνου παρατέθεικα. Τῶν δ' ἐν τῇ καλῇ Ῥώμῃ καλλιστρουθίων καλουμένων σύκων, εἰ ὁ Λυγκεὺς ἐγεύσατο ὥσπερ ἐγὼ, ὀξυωπέστερος ἂν ἐγεγόνει παρὰ πολὺ τοῦ ὁμωνύμου. τοσαύτην ὑπεροχὴν ἔχει ταῦτα τὰ σύκα πρὸς τὰ ἐν τῇ πάσῃ οἰκουμένῃ γινόμενα.

Lib.7.cap.4. historiæ.
Lib.3. ca.12.
Lib.7.c.1.hist.

ΣΥ͂ΚΑ.

Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἄλλα σύκων γένη κατὰ τὴν Ῥώμην γινομένων, τά τε καλούμενα χῖα, καὶ τὰ λιβιανά, ἔτι δὲ καὶ τὰ χαλκιδικὰ ὀνομαζόμενα, καὶ τὰ ἀφρικανά. ὡς καὶ Ἡρόδωρος ὁ λύκιος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι. Παρμένων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς ἰάμβοις, τὰ ἀπὸ καύνων τῆς Αἰολικῆς πόλεως ὡς διάφορα ἐπαινῶν φησίν, Ἦλθον μακρὴν θάλασσαν οὐκ ἄγων σῦκα Καύνεα φόρτον. Ὅτι δὲ καὶ τὰ ἀπὸ Καύνου τῆς Καρίας ἐπαινεῖται, κοινόν. Τοξαλίων δὲ σύκων οὕτως καλουμένων μνημονεύει Ἡρακλέων ὁ ἐφέσιος, καὶ Νίκανδρος ὁ θυατειρηνός, παρατιθέμενος Ἀπολλοδώρου τοῦ καρυστίου ἐκ δράματος προικιζομένης, ἱματιοπώλιδος τάδε, Πλὴν τὸ οἰνάριον πάνυ ἦν ὀξὺ καὶ πονηρόν, ὥστ' ᾐσχυνόμην. Τὰ λοιπὰ μὲν γὰρ τοξαλίους χωρία Συκᾶς φέρει. τουμὸν δὲ ἐπὶ τὰς ἀμπέλους, Τῶν δ' ἐν Πάρῳ τῇ νήσῳ, (διάφορα γὰρ κἀνταῦθα γίνεται σῦκα, τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς παρίοις αἱμώνια, ταὐτὰ ὄντα τοῖς λυδίοις καλουμένοις, ἅπερ διὰ τὸ ἐρυθρῶδες, καὶ τῆς προσηγορίας ταύτης ἔτυχε) Ἀρχίλοχος μνημονεύει λέγων οὕτως, Ἔα Πάρον καὶ σῦκα κεῖνα καὶ θαλάσσιον Βίον. Τὰ δὲ σῦκα ταῦτα τοσαύτην ἔχει παραλλαγὴν πρὸς τὰ πολλαχοῦ γινόμενα, ὡς τὸ τοῦ ἀγρίου συὸς κρέας πρὸς τὰ ἄλλα, τὰ μὴ τῶν ἀγρίων χοίρων κρέα.

Λευκερινεὸς δέ τι εἶδός ἐστι συκῆς, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ τὰ λευκὰ σῦκα φέρουσα. Μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἕρμιππος ἐν ἰάμβοις οὕτως, Τὰς λευκερινεὼς δὲ χωρὶς ἰσχάδας. Τῶν δὲ ἐρινῶν σύκων Εὐριπίδης ἐν σκίρωνι, Ἢ προσπηγνῦσαι κραδαῖς ἐρίναις. Καὶ Ἐπίχαρμος ἐν σφιγγί, Ἀλλ' οὐχ ὅμοια γ' ἐρίνοις οὐδαμῶς. Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἑλένης γάμῳ τροπικῶς τῷ τοῦ δένδρου ὀνόματι τὸν καρπὸν ἐκάλεσεν εἰπών, Πέπων δ' ἐρινὸς ἀχρεῖος ὢν Ἐς βρῶσιν, ἄλλους ἐξερινάζεις λόγῳ. Πέπων δ' ἐρινὸς εἴρηκεν, ἀντὶ τοῦ πέπον ἐρινόν. Καὶ Ἄλεξις ἐν λέβητι, Καὶ τί δεῖ λέγειν ἔθ' ἡμᾶς τοὺς τὰ σῦχ' ἑκάστοτε, Ἐν τοῖς συρίσκοις πωλοῦντας. οἱ κάτωθε μὲν Τὰ σκληρὰ καὶ μοχθηρὰ τῶν σύκων ἀεὶ Τιθέασιν. ἐπιπολῆς δὲ πέπονα καὶ καλά. Εἶθ' ὁ μὲν ἔδωκεν ὡς τοιαῦτ' ὠνούμενος Τιμήν. ὁ δ' ἐγκάψας τὸ κέρμ' εἰς τὴν γνάθον Ἐρίν' ἀπέδοτο, σῦκα πωλεῖν ὀμνύων. Τὸ δένδρον ἡ ἀγρία συκῆ ἐξ ἧς τὰ ἐρινά, ἐρινὸς κατὰ τὸ ἄρρεν λέγεται. Στράττις τρωίλῳ, Ἐρινὸν οὖν τιν' αὐτῆς πλησίον Νενόηκας ὄντα. καὶ ὀδ. μ. Ὅμηρος, Τῷ δ' ἐν ἐρινεὸς ἐστὶ μέγας φύλλοισι τεθηλώς Ἀμερίας δ' ἐρινακάς καλεῖσθαι τοὺς ὀλύνθους, Ἑρμῶναξ δ' ἐν γλώτταις κρητικαῖς σύκων γένη ἀναγράφει, ἀμάδεα καὶ νικύλεα. Φιλήμων δ' ἐν ἀττικαῖς λέξεσι καλεῖσθαί φησι τινὰ σῦκα Βασίλεια, ἀφ' ὧν καλεῖσθαι καὶ τὰς βασιλίδας ἰσχάδας, προσιστορῶν ὅτι κόλυτρα καλεῖται τὰ πέπονα σῦκα. Σέλευκος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις, καὶ γλυκυσίδην τινὰ καλεῖσθαί φησι, σύκῳ τὴν μορφὴν μάλιστα ἐοικυῖαν. φυλάττεσθαι δὲ τὰς γυναῖκας ἐσθίειν, διὰ τὸ ποιεῖν ματαισμούς, ὡς καὶ Πλάτων ὁ κωμῳδοποιός φησιν ἐν κλεοφῶντι. τὰ δὲ χειμερινὰ σῦκα, Πάμφιλος καλεῖσθαί φησι κυδωναῖα ὑπὸ Ἀχαιῶν, τοῦτο λέγων Ἀριστοφάνην εἰρηκέναι ἐν λακωνικαῖς γλώσσαις. Κορακέων δὲ σύκων εἶδος Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις παραδίδωσι διὰ τούτων, Φιβαλέων μᾶλλον ἄν, ἢ τῶν κορακέων. Θεόφραστος δ' ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας, σύκων φησὶ γένος τοιοῦτόν τι εἶναι, οἷον ἡ χαρίτιος ἀράτειος καλουμένη. cap.17. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τὴν τρωικὴν φησὶν Ἴδην γίνεσθαι συκῆν θαμνώδη, φύλλον ὅμοιον ἔχουσαν τῷ τῆς φιλύρας. φέρειν δὲ σῦκα ἐρυθρά, ἡλίκα ἐλαία τὸ μέγεθος στρογγυλώτερα, εἶναι δὲ τὴν γεῦσιν μεσπιλώδη. Περὶ δὲ τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης κυπρίας συκῆς, ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν cap.2. τῷ τετάρτῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας τάδε γράφει. ἡ ἐν Κρήτῃ καλουμένη κυπρία συκῆ, φέρει τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους, καὶ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων. Βλαστὸν δέ τινα ἀφίησι μικρὸν ἄφυλλον, ὥσπερ ῥίζιον πρὸς ᾧ ὁ καρπός. τὸ δὲ στέλεχος μέγα, καὶ παρόμοιον τῇ λεύκῃ, φύλλον δὲ τῇ πτελέῃ. πεπαίνει δὲ τέτταρας καρπούς, ὅσαι περ αὐτοῦ καὶ αἱ βλαστήσεις. ἡ δὲ γλυκύτης, προσεμφερὴς τῷ σύκῳ, καὶ ἔσωθεν τοῖς ἐρινοῖς. μέγεθος δέ, ἡλίκον κοκκύμηλον. Τῶν δὲ προδρόμων καλουμένων σύκων αὐτὸς Θεόφραστος ἐν τρίτῃ φυτικῶν αἰτίων οὕτως, Τῇ συκῇ ὅταν ἀὴρ ἐπιγένηται μαλακός, καὶ ὑγρός, καὶ θερμὸς ἐξεκαλέσατο τὴν βλάστησιν, ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι. Καὶ προελθὼν τάδε λέγει, Πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους αἱ μὲν φέρουσιν, ἥτε λακωνική, καὶ ἡ λευκομφάλιος, καὶ ἕτεραι πλείους. αἱ δ' οὐ φέρουσι. Σέλευκος δ' ἐν γλώσσαις, πρωτερικὴν φησὶ καλεῖσθαι γένος τι συκῆς, ἥτις φέρει πρώιον τὸν καρπόν. Διαφόρου δὲ συκῆς μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ἐκκλησιαζούσαις, Ὑμᾶς δέ γ' ὡς θεία λαβόντας διαφόρου συκῆς.

Καὶ Ἀντιφάνης ἐν σκληρίαις. ἔστι γὰρ παρ' αὐτὴν τὴν διάφορον συκῆν κάτω. Ὁ Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ πεντηκοστῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, κατὰ τὴν Φιλίππου φησὶν ἀρχὴν περὶ τὴν Βισαλτίαν Ἀμφίπολιν, καὶ Γραιστωνίαν τῆς Μακεδονίας, ἔαρος μέσου ὄντος, τὰς μὲν συκᾶς σῦκα, τὰς δ' ἀμπέλους βότρυς, τὰς δ' ἐλαίας ἐν ᾧ χρόνῳ βρύειν εἰκὸς ἦν, αὐτὰς ἐλαίας ἐνεγκεῖν, καὶ εὐτυ

χῆσαι

ΣΥ͂ΚΑ.

χῆσαι πάντα Φίλιππον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ φυτῶν ὁ Θεόφραστος καὶ τὸν ἐρινεόν εἶναί φησι δίφορον. οἱ δὲ καὶ τρίφορον, ὥσπερ ἐν Κέῳ. λέγει δὲ καὶ τὴν συκῆν ἐὰν ἐν σκίλλῃ φυτευθῇ, θᾶττον παραγίνεσθαι, καὶ ὑπὸ σκωλήκων μὴ διαφθείρεσθαι, καὶ πάντα δὲ τὰ ἐν σκίλλῃ φυτευθέν- cap.7. τα, καὶ θᾶττον αὐξάνεσθαι, καὶ εὐβλαστῆ γίγνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν cap.14. αἰτιῶν, Ἡ Ἰνδικὴ καλουμένη θαυμαστὴ οὖσα τῷ μεγέθει, μικρὸν ἔχει τὸν καρπὸν, καὶ ὀλίγον, ὡς ἂν εἰς τὴν βλάστησιν ἐξαναλίσκουσα ἅπασαν τὴν τροφήν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς φυσικῆς ἱστορίας ὁ φιλόσοφος φησίν, Ἔστι καὶ ἄλλο γένος συκῆς ἔν τε τῇ Ἑλλάδι, καὶ περὶ Κιλικίαν, καὶ Κύπρον, ὀλυνθοφόρον. ὃ τὸ μὲν σῦκον ἔμπροσθεν φέρει τοῦ φυτοῦ, τὸν δὲ ὄλυνθον ἐξόπισθεν. αἱ δὲ ὅλως ἐκ τοῦ ἔνου βλαστοῦ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ νέου. πρῶτον δὲ ἐστι τῶν σύκων, πέπονά τε καὶ γλυκὺν ἔχει, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸν παρ' ἡμῖν. γίνεται δὲ καὶ μείζων οὗτος πολὺ τῶν σύκων. ἡ δ' ὥρα μετὰ τὴν βλάστησιν οὐ πολύ. Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα σύκων ὀνόματα λεγόμενα βασίλεια, συκοβασίλεια, κιῤῥοκοιλάδια, καὶ ὑλάδια, σαρκελάφεια, λαπύρια, πικρίδια, δρακόντια, λευκόφια, μελανόφια, κερώψα, μυλαικά, ἀσκαλώνια. Περὶ δὲ τῆς προσηγορίας τῶν σύκων λέγων Τρύφων ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας, Δωρίωνά φησιν ἐν γεωργικῷ ἱστορεῖν, Συκέαν ἕνα τινὰ τῶν Τιτάνων διωκόμενον ὑπὸ Διὸς τὴν μητέρα γῆν ὑποδέξασθαι, καὶ ἀνεῖναι τὸ φυτὸν εἰς διατριβὴν τῷ παιδί, ἀφ' οὗ καὶ Συκέαν πόλιν εἶναι ἐν Κιλικίᾳ. Φερένικος δὲ ὁ ἐποποιὸς, ἡρακλεώτης δὲ γένος ἀπὸ Συκῆς τῆς ὀξύλου θυγατρὸς προσαγορευθῆναι. Ὄξυλον γὰρ τὸν Ὀρείῳ Ἁμαδρυάδι τῇ ἀδελφῇ μιγέντα μετ' ἄλλων γεννῆσαι Καρύαν, Βάλανον, κράνειον, ὄρεαν, αἴγειρον, πτελέαν, ἄμπελον, συκῆν, καὶ ταύτας Ἁμαδρυάδας νύμφας καλεῖσθαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν πολλὰ τῶν δένδρων προσαγορεύεσθαι. ὅθεν καὶ τὸν Ἱππώνακτα φάναι συκῆν μέλαιναν, ἀμπέλου κασιγνήτην. Σωσίβιος δ' ὁ λάκων ἀποδεικνὺς εὕρημα Διονύσου τὴν συκῆν, διὰ τοῦτο φησὶ καὶ Λακεδαιμονίους συκίτην Διόνυσον τιμᾶν. Νάξιοι δὲ ὡς Ἀνδρίσκος, ἔτι δ' Ἀγαθοσθένης ἱστοροῦσι, μειλίχιον καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον, διὰ τὴν τοῦ συκίνου καρποῦ παράδοσιν. διὸ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ παρὰ τοῖς Ναξίοις, τὸ μὲν τοῦ Βακχέως Διονύσου καλουμένου, εἶναι ἀμπέλινον. τὸ δὲ τοῦ μειλιχίου, σύκινον. τὰ γὰρ σῦκα μείλιχα καλεῖσθαι. ὅτι δὲ πάντων τῶν καλουμένων ξυλίνων καρπῶν, ὠφελιμώτερά ἐστι τοῖς ἀνθρώποις τὰ σῦκα, ἱκανῶς Ἡρόδοτος ὁ λύκιος διὰ πολλῶν ἀποδείκνυσιν, ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι, εὐτραφῆ τε λέγων γίγνεσθαι τὰ νεογνὰ τῶν παιδίων ἐν τῷ χυλῷ τῶν σύκων, εἰ διατρέφοιτο. Φερεκράτης, ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς Πέρσας, φησίν. Ἦν δ' ἡμῶν σῦκόν τις ἴδῃ διὰ χρόνου νέον ποτὲ, Τὼ φαλμὼ περιμάττομέν γε τοῦτο τῶν παιδίων, ὡς καὶ ἰάματος οὐ τοῦ τυχόντος τῶν σύκων ὑπαρχόντων. Ὁ δὲ θαυμασιώτατος καὶ μελιγηρὶς Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ μέγα ἀγαθὸν φησιν εἶναι τὰ σῦκα, οὑτωσὶ λέγων, ὦ βασιλεῦ, σὺ δ' ἐπ' ἄνδρας τοιούτους παρασκευάζῃ στρατεύεσθαι, οἳ σκυτίνας μὲν ἀναξυρίδας (σκυτίνην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθῆτα φορέουσι) σιτέονται οὐχ ὅσα ἐθέλουσιν, ἀλλ' ὅσα ἔχουσι, χώρην ἔχοντες τρηχέην. πρὸς δὲ νὴ Δί' οὐκ οἴνῳ χρέονται, ἀλλ' ὑδροποτέουσιν. οὐ σῦκα ἔχουσι τρώγειν, οὐκ ἄλλο οὐθὲν ἀγαθόν. Πολύβιος δ' ὁ μεγαλοπολίτης ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Φίλιππος φησὶ ὁ Περσέως πατὴρ, ὅτε τὴν Ἀσίαν κατέτρεχεν, ἀπορῶν τροφῶν, τοῖς στρατιώταις παρὰ Μαγνήτων, ἐπεὶ σῖτον οὐκ εἶχον, σῦκα ἔλαβε. διὸ καὶ Μυοῦντος κυριεύσας, τοῖς Μάγνησιν ἐχαρίσατο τὸ χωρίον ἀντὶ τῶν σύκων. Καὶ Ἀνάνιος δ' ὁ ἰαμβοποιὸς ἔφη, Εἴ τις καθείρξει χρυσὸν ἐν δόμοις πολλὸν, Καὶ σῦκα βαιὰ καὶ δύ' ἢ τρεῖς ἀνθρώπους, Γνοίη χ' ὅσῳ τὰ σῦκα τοῦ χρυσοῦ κρέσσω. Τοσαῦτα τοῦ Μάγνου συκολογήσαντος, Δάφνος ὁ ἰατρὸς ἔφη. Φιλότιμος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τροφῆς, τὰ ἁπαλά φησι σῦκα διαφορὰς μὲν ἔχει πλείους πρὸς ἄλληλα καὶ τοῖς γένεσι, καὶ τοῖς χρόνοις ἐν οἷς ἕκαστα γίγνεται, καὶ ταῖς δυνάμεσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καθόλου εἰπεῖν τά τε ὑγρὰ τὰ πεπεμμένα, καὶ μάλιστα αὐτῶν διαλύεται ταχέως, καὶ κατεργάζεται μᾶλλον τῆς ἄλλης ὀπώρας, καὶ τὴν λοιπὴν τροφὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι. δυνάμεις δ' ἔχει τῶν ὑγρῶν κολλώδεις τε, καὶ γλυκείας, ὑπονιτρώδεις τε, καὶ τὴν διαχώρησιν ἀθρουστέραν, καὶ διακεχυμένην, καὶ θᾶττον καὶ λίαν ἄλυπον παρασκευάζει. χυλὸν δ' ἁλυκὸν δριμύτητα ἔχοντα ἀναδιδόασι μεθ' ἁλῶν ἐπιπινόμενα. διαλύεται μὲν οὖν ταχέως. διό τι πολλῶν καὶ μεγάλων ὄγκων εἰσενεχθέντων, μετὰ μικρὸν χρόνον λαγαροὶ γινόμεθα καθ' ὑπερβολήν. ἀδύνατον δ' ἦν τοῦτο συμβαίνειν διαμενόντων, καὶ μὴ ταχὺ διαλυομένων τῶν σύκων. κατεργάζεται δὲ μᾶλλον τῆς ἄλλης, οὐ μόνον ὅτι πολλαπλάσιον λαμβάνοντες αὐτὴν τῆς λοιπῆς ὀπώρας ἀλύπως διάγομεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν εἰωθυῖαν τροφὴν ἴσην λαμβανόντων, τούτων προχειρισθέντων οὐδὲν ἐνοχλούμεθα. δῆλον οὖν ὡς εἰ κρατοῦμεν ἀμφοτέρων, ταῦτά τε πέττεται μᾶλλον, καὶ τὴν λοιπὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι τροφήν. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τὰς

ΣΥ̂ΚΑ. ΜΗ̂ΛΑ.

λεγομένας. τὴν μὲν κολλώδη τε, καὶ τὴν ἀλυκὴν ἐκ τοῦ κολλᾶν τε καὶ ῥύπτειν τὰς χεῖρας. τὴν δὲ γλυκεῖαν ἐν τῷ στόματι γινομένην ὁρῶμεν. τὴν δὲ διαχώρησιν αὐτῶν στρόφων τε καὶ ταραχῆς καὶ πλείω, καὶ θᾶττον, καὶ μαλακωτέραν ὅτι παρασκευάζει, λόγου προσδεῖν οὐδὲν νομίζομεν. ἀλλιοῦται δ' οὐ λίαν, οὐ διὰ τὸ δύσπεπτον αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καταπινόμενά τε ταχέως οὐ λεαίνανται. καὶ τὴν διέξοδον διότι ταχεῖαν ποιεῖται. χυμὸν δ' ἀλυκὸν ἀναδίδωσι, διότι τὸ μὲν νιτρῶδες ἀπεδέχθη τὰ σῦκα ἔχοντα, ἀλυκώτερον δὲ ποιήσει ἢ δριμὺν ἐκ τῶν ἐπιγινομένων. οἱ μὲν
Σῦκα. γὰρ ἅλες τὸν ἀλυκόν, τὸ δ' ὄξος καὶ τὸ θύμον τὸν δριμὺν αὔξει χυμόν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ, πότερον ἐπιλαμβάνειν δεῖ μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφορὰν θερμὸν ὕδωρ, ἢ ψυχρόν. καὶ τοὺς μὲν λέγοντας θερμὸν δεῖν ἐπιλαμβάνειν, προορῶντας τὸ τοιοῦτο παρακελεύεσθαι. διότι καὶ τὰς χεῖρας ταχέως τὸ θερμὸν ῥύπτει. διὸ πιθανὸν εἶναι καὶ ἐν κοιλίᾳ συντόμως αὐτὰ τῷ θερμῷ διαλύεσθαι. καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς δὲ σύκων τὸ θερμὸν διαλύει τὴν συνέχειαν αὐτῶν, καὶ εἰς λεπτομερεῖς τόπους ἄγει. τὸ δὲ ψυχρὸν συνίστησιν. οἱ δὲ ψυχρὸν λέγοντες προσφέρεσθαι, ἢ τοῦ ψυχροῦ φασὶ πόματος λῆψις, τὰ ἐπὶ τοῦ στομάχου καθήμενα τῷ βάρει καταφέρει. τὰ γὰρ σῦκα οὐκ ἀστείως διατίθησι τὸν στόμαχον, καυσώδη καὶ ἀτονώτερον αὐτὸν ποιοῦντα. διόπερ τινὲς καὶ τὸν ἄκρατον συνεχῶς προσφέρονται. μετὰ δὲ ταῦτα ἑτοίμως καὶ τὰ ἐν τῇ κοιλίᾳ προωθεῖ. δεῖ δὲ πλείονι καὶ ἀθρουστέρῳ χρῆσθαι τῷ πόματι μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφοράν, ἕνεκα τοῦ μὴ ὑπομένειν αὐτὰ ἐν κοιλίᾳ. φέρεσθαι δὲ εἰς τὰ κάτω μέρη τῶν ἐντέρων. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι μὴ δεῖ σῦκα προσφέρεσθαι μεσημβρίας. νοσώδη γὰρ εἶναι τότε, ὡς καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλλοις εἴρηκεν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Προαγῶνι, Κάμνοντα δ' αὐτὸν τοῦ θέρους ἰδών ποτε Ἔτρωγ' ἵνα κάμνοι σῦκα τῆς μεσημβρίας. Καὶ Εὔβουλος ἐν Σφιγγοκαρίωνι, Νὴ τὸν Δί', ἠσθένουν γὰρ ὦ βέλτιστε σύ. Φαγοῦσα πρώην σῦκα τῆς μεσημβρίας. Νικοφῶν δ' ἐν Σειρῆσιν, Ἐὰν δέ γ' ἡμῶν σῦκά τις μεσημβρίας Τρώγων καθεύδῃ χλωρά, πυρετὸς εὐθέως Ἥκει τρέχων οὐκ ἄξιος τριωβόλου, Κᾆθ' οὗτος ἐπιπεσὼν ἐμεῖν ποιεῖ χολήν. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι, τῶν σύκων εἶναι τὰ μὲν ἁπαλά, ὀλιγότροφα καὶ κακόχυλα, εὐέκκριτα δέ, καὶ ἐπιπολαστικά, καὶ εὐοικονομικώτερα δὲ τῶν ξηρῶν. τὰ δὲ περὶ τῷ χειμῶνι γινόμενα, βίᾳ πεπαινόμενα χείρονα τυγχάνει. τὰ δ' ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ὡρῶν, κρείττονα, ὡς ἂν κατὰ φύσιν πεπαινόμενα. τὰ δὲ πολὺν ὀπὸν ἔχοντα, καὶ τὰ ἀπαύνυδρα δ' εὐστομαχώτερα μέν, βαρύτερα δέ, τὰ ἢ Τραλλιανά, ἀναλογεῖ τοῖς Ῥοδίοις. τὰ δὲ Χῖα καὶ τἄλλα πάντα τούτων εἶναι κακοχυλώτερα. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν φησιν, ὅσα δὲ ὠμὰ προσφέρεται τῶν τοιούτων, οἷον ἄπιοι καὶ σῦκα, καὶ μῆλα Δελφικά, καὶ τὰ τοιαῦτα δεῖ φυλάττειν τὸν καιρόν, ἐν ᾧ τοὺς χυλοὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς μήτε ἀπέπτους, μήτε σαπρούς, μήτε κατεξηραμμένους λίαν ὑπὸ τῆς ὥρας ἕξει.

Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου εὐφώνους φησὶ γίνεσθαι τοὺς μὴ σύκων ἐσθίοντας. Ἡγησιάνακτα οὖν τὸν Ἀλεξανδρέα τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα κατ' ἀρχὰς ὄντα πένητα, καὶ τραγῳδόν φησι γενέσθαι, καὶ ὑποκριτικόν, καὶ εὔηχον, ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν σύκων μὴ γευσάμενον. Καὶ παροιμίας δὲ οἶδα περὶ σύκων λεγομένας τοιάσδε. Σῦκον μετ' ἰχθύν, ὄσπριον μετὰ κρέα. Σῦκα φιλορνίθεσι φυτεύειν οὐκ ἐθέλουσι.
Μῆλα. Μῆλα. ταῦτα Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, μῆλα Δελφικὰ καλεῖ. Δίφιλος δέ φησι τῶν μήλων τὰ χλωρὰ καὶ μηδέ πω πέπονα, κακόχυμα εἶναι καὶ κακοστόμαχα, ἐπιπολαστικά τε καὶ χολῆς γεννητικά, νοσοποιά τε καὶ φρίκης παραίτια. Τῶν δὲ πεπόνων εὐχυλότερα μὲν εἶναι τὰ γλυκέα, καὶ εὐεκκριτώτερα διὰ τὸ στύψιν μὴ ἔχειν. κακοχυμότερα δὲ εἶναι τὰ ὀξέα, καὶ στατικώτερα. τὰ δὲ τῆς γλυκύτητος ὑφειμένα, προσλαμβάνοντα δὲ εὐστομεῖν, διὰ τὴν ποσὴν στύψιν εὐστομαχώτερα. Τὰ δὲ καλούμενα ὀρβικάτα μετὰ στύψεως ἡδείας ἔχοντα καὶ γλυκύτητα εὐστόμαχα εἶναι. Τὰ δὲ σητάνια λεγόμενα, προσέτι δὲ πλατάνια, εὔχυλα μὲν καὶ εὐέκκριτα, οὐκ εὐστόμαχα δέ. Τὰ δὲ μορδιανὰ καλούμενα γίνεται μὲν κάλλιστα ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ Μορδίῳ λεγομένῃ ἀναλογεῖται τοῖς ὀρβικάτοις. Τὰ δὲ κυδώνια, ὧν ἔνια καὶ στρούθεια λέγεται κοινῶς, ἁπάντων ἐστὶ τῶν μήλων εὐστομαχώτερα, καὶ μάλιστα τὰ πέπονα. Γλαυκίδης δέ φησιν, ἄριστα τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαυλία, στρούθια. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς, τὰ μῆλά φησι τὰ μὲν ἐαρινά, δυσπεπτότερα πολὺ τῶν ἀπίων. καὶ τὰ ὠμὰ τῶν ὠμῶν, καὶ τὰ πέπονα τῶν πεπόνων. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τῶν ὑγρῶν, τὰ μὲν ὀξέα, καὶ μή πω πέπονα στρυφνοτέρας, καὶ πόσεως ὀξείας, χυμόν τε ἀναδίδωσιν εἰς τὸ σῶμα τὸν καλούμενον ξυστικόν. καθόλου τε τὰ μῆλα τῶν ἀπίων δυσπεπτότερα εἶναι. διότι τὰ μὲν ἐλάττω φαγόντες ἧττον, τὰς δὲ πλείους προσαράμενοι μᾶλλον πέπτομεν. ξυστικὸς δὲ γίνεται χυμὸς

ΜΗ͂ΛΑ.

ἐξ αὐτῶν, ὁ λεγόμενος ὑπὸ Πραξαγόρου. διότι τὰ μὴ κατεργαζόμενα, παχυτέρους ἕξει τοὺς χυμούς. ἀπεδέχθη δὲ καθόλου τὰ μῆλα δυσκατεργαστότερα τῶν ἀπίων. καὶ ὅτι τὰ στρυφνὰ μᾶλλον ἔτι παχυτέρους παρασκευάζειν εἴωθεν αὐτούς. τὰ δὲ χειμερινὰ τῶν μήλων, τὰ μὲν κυδώνια στρυφνοτέρους, τὰ δὲ στρούθεια τοὺς χυμοὺς ἐλάττους ἀναδίδωσι, καὶ στρυφνοτέρους ἧττον, πέττεσθαί τε μᾶλλον δύναται. Νίκανδρος δ' ὁ θυατειρηνὸς τὰ κυδώνια μῆλα τὰ στρούθειά φησι καλεῖσθαι, ἀγνοῶν. Γλαυκίδης γὰρ ἱστορεῖ, ἄριστα λέγων τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαυλία, στρούθεια. κυδωνίων δὲ μήλων μνημονεύει Στησίχορος ἐν Ἑλένῃ οὕτως, Πολλὰ μὲν κυδώνια μᾶλα ποτερρίπτουν ποτὶ δίφρον ἄνακτι, πολλὰ δὲ μύρρινα φύλλα καὶ ῥοδίνους, ἴων τε κορωνίδας οὔλας, Καὶ Ἀλκμάν, Ἔτι δὲ κάνθαρος ἐν τηρεῖ κυδωνέοις μήλοισιν εἰς τὰ τιτθία. Καὶ Φιλήμων δ' ἐν ἀγροίκῳ τὰ κυδώνια μῆλα στρούθεια καλεῖ. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὰ κυδώνιά φησι μῆλα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τῶν θανασίμων φαρμάκων δυνάμεις ἀπαμβλύνειν. τὸ γοῦν φαριακὸν φάρμακον ἐμβληθέν φησιν εἰς ῥοΐσκον ἔτι ὀδωδότα ἀπὸ τῆς τῶν μήλων τούτων συνθέσεως, ἐξίτηλον γενέσθαι μὴ τηρῆσαν τὴν ἰδίαν δύναμιν. κερασθὲν γοῦν καὶ δοθὲν πιεῖν τοῖς εἰς τοῦτο ἐνεδρευθεῖσιν ἀπαθεῖς αὐτοὺς διατηρῆσαι. ἐπιγνωσθῆναι δὲ τοῦτο ὕστερον ἐξ ἀνακρίσεως τοῦ τὸ φάρμακον πωλήσαντος, καὶ ἐπιγνόντος τὸ γενόμενον ἐκ τῆς τῶν μήλων συνθέσεως. Ἕρμων δ' ἐν κρητικαῖς γλώσσαις κοδύμαλα καλεῖσθαί φησι τὰ κυδώνια μῆλα. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, ἄνθους γένος τὸ κοδύμαλον εἶναί τινας ἱστορεῖν. Ἀλκμὰν δὲ τὸ στρούθιον μῆλον, ὅταν λέγῃ μεῖον, ἢ κοδύμαλον. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ Σωσίβιος τὸ κυδώνιον μῆλον ἀκούουσιν. ὅτι δὲ διαφέρει τὸ κυδώνιον μῆλον τοῦ στρουθείου, σαφῶς εἴρηκεν ὁ Θεόφραστος ἐν β' τῆς ἱστορίας. διάφορα δὲ μῆλα γίνεται ἐν Σιδοῦντι. κώμη δ' ἐστὶν αὕτη Κορίνθου, ὡς Εὐφορίων ἢ Ἀρχύτας ἐν γεράνῳ φησίν. Ὥρειον οἷά τε μῆλον ὃ δ' ἀργιλλώδεσιν ὄχθαις. Πορφύρεον ἔλαχεν ἐνὶ τρέφεται Σιδόεντι. Μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Νίκανδρος ἐν ἑτεροιουμένοις οὕτως, Αὐτίχ' ὅ γ' Σιδόεντος ἢ ἐκ Πλείστου ἀπὸ κήπων Μῆλα ταμὼν χνοάοντα τύποις νωμήσατο Κάδμου. ὅτι δ' ἡ Σιδοῦς τῆς Κορίνθου ἐστὶ κώμη, Ἀρξανὸς εἴρηκεν ἐν πρώτῃ ἡρακλείας. καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ ἀθηναῖος ἐν ε'. περὶ νεῶν καταλόγου. Ἀντίγονος δ' ὁ καρύστιος ἐν ἀντιπάτρῳ φησίν. Ἡ χείμοι ὠραίων πολὺ φίλτερος ἠδ' ἀριμήλων, Πορφυρέων ἐφύγει τάπερ αὔξεται ἠνεμοέσσῃ. Φαυλίων δὲ μήλων μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν ἀμφικτυόσιν οὕτως, ὦ τὰ μὲν κομψοί, τὰ δὲ φαυλότεροι φαυλίων μήλων. Καὶ Θεόπομπος ἐν Θησεῖ. Ἀνδροτίων δ' ἐν τῷ γεωργικῷ, τὰς δὲ μηλίας φησὶ φαυλίας καὶ στρουθείας. οὐ γὰρ ἀπορρεῖ τὸ μῆλον ἀπὸ τοῦ μίσχου τῶν στρουθείων. τὰς δὲ ἠρινάς, ἢ λακωνικάς, ἢ σιδουντίας ἠχνοωδίας. Ἐγὼ δ' ἄνδρες φίλοι πάντων μάλιστα τεθαύμακα τὰ ἐν Ῥώμῃ πιπρασκόμενα μῆλα, τὰ ματτιανὰ καλούμενα, ἅπερ κομίζεσθαι λέγεται ἀπό τινος κώμης ἱδρυμένης περὶ τῶν πρὸς Ἀκυληΐᾳ ἄλπεων. τούτων δ' οὐ πολὺ ἀπολείπεται τὰ ἐν Γάγγροις, πόλει παφλαγονικῇ. ὅτι δὲ καὶ τῶν μήλων εὑρετής ἐστι Διόνυσος μαρτυρεῖ Θεόκριτος ὁ συρακούσιος, οὑτωσίπως λέγων. Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διονύσοιο φυλάσσων. Κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος. Νεοπτόλεμος δ' ὁ παριανὸς ἐν τῇ διονυσιάδι καὶ αὐτὸς ἱστορεῖ, ὡς ὑπὸ Διονύσου εὑρεθέντων τῶν μήλων, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων. Ἐπιμηλὶς δὲ καλεῖταί φησι Πάμφιλος τῶν ἀπίων τι γένος. ἑσπερίδων δὲ μήλων οὕτως καλεῖσθαί τινά φησι Τιμαχίδας ἐν τῷ τετάρτῳ, εἰπών. καὶ ἐν Λακεδαίμονι παρατίθεσθαι τοῖς θεοῖς φησι Πάμφιλος ταῦτα. εὔοσμα δὲ εἶναι καὶ ἄβρωτα, καλεῖσθαι δ' ἑσπερίδων μῆλα. Ἀριστοκράτης γοῦν ἐν τετάρτῳ λακωνικῶν, Ἔτι δὲ μῆλα καὶ τὰς λεγομένας ἑσπερίδας περσικά. Θεόφραστος ἐν δευτέρῳ περὶ φυτῶν ἱστορίας λέγων, περὶ ὧν ὁ καρπὸς οὐ φανερός, γράφει καὶ τάδε. ἐπεὶ τῶν γε μειζόνων φανερὰ πάντων ἡ ἀρχή, καθάπερ ἀμυγδαλῆς καὶ καρύου καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τοιαῦτα, πλὴν τοῦ περσικοῦ, τούτου δ' ἥκιστα. καὶ πάλιν, ῥόας ἀπίου θηλείας. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι, καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι φησὶ τάδε, Περσικὰ λεγόμενα μῆλα, ὑπό τινων δὲ Περσικὰ κοκκύμηλα, μέσως ἐστὶν εὔχυλα, θρεπτικώτερα δὲ τῶν μήλων. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς. τὸ περσικόν φησι λιπαρώτερον καὶ κεγχρῶδες εἶναι. χαυνότερον δ' ὑπάρχειν. καὶ πιεζόμενον, πλεῖστον ἔλαιον ἀνιέναι. Ἀριστοφάνης δὲ ὁ γραμματικὸς ἐν λακωνικαῖς γλώσσαις, τὰ κοκκύμηλά φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ὀξύμαλα περσικά, ἅτινα ἄδρια. Κιτρίον. περὶ τούτου πολλὴ ζήτησις ἐνέπεσε τοῖς δειπνοσοφισταῖς, εἴτις ἐστὶν αὐτοῦ μνήμη παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Μυρτίλος μὲν γὰρ ἔφασκεν, ὥσπερ εἰς αἶγας ἡμᾶς ἀγρίας ἀποπέμπων τοὺς ζητοῦντας, Ἡγήσανδρον τὸν δελφὸν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν αὐτοῦ μνημονεύειν τῆς λέξεως, ταύτην οὐ μεμνῆσθαι. πρὸς ὃν ἀντιλέγων ὁ Πλούταρχος, ἀλλὰ μὴν ἔγωγέ φασι διορί-

ΜΗ͂ΛΑ.

ζομαι μηδ᾽ ὅλως τὸν Ἡγήσανδρον τοῦτ᾽ εἰρηκέναι. διὸ αὐτὸ τοῦτ᾽ ἐξαναγνοὺς αὐτοῦ πάντα τὰ ὑπομνήματα. ἐπεὶ καὶ ἄλλος τὶς τῶν ἑταίρων τοῦτ᾽ ἔχειν οὕτω διεβεβαιοῦτο, ἐρμώμενος ἔκ τινων σχολικῶν ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου, ὥστε ὥρα σοι φίλε Μυρτίλε ἄλλον ζητεῖν μάρτυρα. Αἰμιλιανὸς δὲ ἔλεγεν Ἰόβαν τὸν Μαυρουσίων βασιλέα ἄνδρα πολυμαθέστατον ἐν τοῖς περὶ Λιβύης συγγράμμασι μνημονεύοντα τοῦ κίτρου, καλεῖσθαι φάσκειν αὐτὸ παρὰ τοῖς Λυβίσι μῆλον ἑσπερικόν, ἀφ᾽ ὧν καὶ Ἡρακλέα κομίσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ χρύσεα διὰ τὴν ἰδέαν λεγόμενα μῆλα. ὅτι ἐς τοὺς Διὸς καὶ Ἥρας λεγομένους γάμους ἀνῆκεν ἡ γῆ, Ἀσκληπιάδης εἴρηκε ἐν ἑξηκοστῷ † Αἰγυπτιακῶν. πρὸς τούτους ἀποβλέψας ὁ Δημόκριτος ἔφη, εἰ μέν τι τούτων Ἰόβας ἱστορεῖ, χαιρέτω λιβυκαῖσι βίβλοις. Ἔτι ταῖς ἄννωνος πλάναις. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ὄνομα οὔ φημι κεῖσθαι τοῦ κιτρίου παρὰ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο, τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπὸ τοῦ ἐρεσίου Θεοφράστου οὕτως λεγόμενον ἐν ταῖς περὶ φυτῶν ἱστορίαις, ἀναγκάζει με οἴεσθαι τῶν κιτρίων ἀκούειν τὰ σημαινόμενα. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας οὕτως, Ἡ δὲ Μηδία χώρα, καὶ ἡ Περσὶς ἄλλα ἔχει πλείω, καὶ τὸ μῆλον τὸ περσικόν, ἢ μηδικὸν καλούμενον. ἔχει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ σχεδὸν ἴσον τῷ τῆς δάφνης, ἀνδράχνης, καὶ καρύας. ἀκάνθας δ᾽ οἵας ἄπιος, ἢ ὀξυάκανθος, λείας δὲ καὶ ὀξείας σφόδρα καὶ ἰσχυράς. τὸ δὲ μῆλον οὐκ ἐσθίεται μέν, εὔοσμον δὲ πάνυ καὶ αὐτό, καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου. κἂν εἰς ἱμάτια τεθῇ τὸ μῆλον, ἄκοπα διατηρεῖ. χρήσιμον δὲ ἐπειδὰν καὶ τύχῃ τὶς πεπωκὼς θανάσιμον φάρμακον. δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ, διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον, καὶ πρὸς στόματος εὐωδίαν. ἐὰν γάρ τις ἑψήσῃ ἐν ζωμῷ, ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τὸ εἴσω τοῦ μήλου ἐκπιέσῃ τε εἰς τὸ στόμα, καὶ καταῤῥοφήσῃ, ποιεῖ τὴν ὀσμὴν ἡδεῖαν. σπείρεται δὲ τοῦτο τοῦ ἦρος εἰς πρασιὰς ἐξαιρεθὲν τὸ σπέρμα διειργασμένον ἐπιμελῶς. εἶτ᾽ ἄρδεται διὰ τετάρτης ἢ πέμπτης ἡμέρας. ὅταν δὲ ἁδρὸν ᾖ, διαφυτεύεται πάλιν τοῦ ἔαρος εἰς χωρίον μαλακόν, καὶ ἔφυδρον, καὶ οὐ λίαν λεπτόν. φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν. τὰ μὲν γὰρ ἀφῄρηνται, τὰ δ᾽ ἀνθεῖ, τὰ δ᾽ ἐκπέπτει. τῶν δ᾽ ἀνθῶν ὅσα ἔχει καθάπερ ἠλακάτην ἐκ μέσου ἀνέχουσαν, ταῦτά ἐστι γόνιμα. ὅσα δὲ μή, ἄγονα. κἂν τῷ πρώτῳ δὲ τῆς αὐτῆς πραγματείας τὰ περὶ τῆς ἠλακάτης, καὶ τῶν γονίμων εἴρηκεν. ἐκ τούτων ἐγὼ κινούμενος ὦ ἑταῖροι, ὧν φησιν ὁ Θεόφραστος περὶ χρόας, περὶ ὀσμῆς, περὶ φύλλων, τὸ κίτριον εἶναι λέγεσθαι πεπίστευκα. καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμαζέτω εἰ φησί, μὴ ἐσθίεσθαι αὐτό. ὁπότε γε καὶ μέχρι τῶν κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν χρόνους οὐδεὶς ἤσθιεν. ἀλλ᾽ ὥς τι μέγα κειμήλιον ἀπετίθεσαν ἐν ταῖς κιβωτοῖς μετὰ τῶν ἱματίων. Ὅτι δ᾽ οὕτως ἐκ τῆς ἄνω χώρας ἐκείνης κατέβη, εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ φυτὸν τοῦτο ἔστιν εὑρεῖν λεγόμενον, ἐκ τῶν παρὰ τοῖς τῆς κωμῳδίας ποιηταῖς, οἳ καὶ περὶ μεγέθους αὐτῶν τι λέγοντες τῶν κιτρίων μνημονεύειν φαίνονται. Ἀντιφάνης μὲν ἐν Βοιωτίῳ, Καὶ περὶ μὲν ὄψου γ᾽ ἠλίθιον τὸ καὶ λέγειν Ὥσπερ πρὸς ἀπλήστους. ἀλλὰ ταυτὶ λάμβανε Παρθένε τὰ μῆλα καλά γε, καλὰ δῆτ᾽ ὦ θεοί. Νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦτ᾽ ἀφιγμένον Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ τοῦ βασιλέως, Παρ᾽ ἑσπερίδων ὤμην γυνὴ τὴν φωσφόρον, Φασὶν τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ᾽ εἶναι τρία Μόν᾽. ἔστιν ὀλίγον τὸ καλόν, ἐστὶ πανταχοῦ, Καὶ τίμιον. Ἔριφος δ᾽ ἐν Μελιβοίᾳ, αὐτὰ ταῦτα τὰ ἰαμβεῖα προθείς, ὡς ἴδια τὰ τοῦ Ἀντιφάνους ἐπιφέρει. Παρ᾽ ἑσπερίδων ὤμην γυνὴ τὴν Ἄρτεμιν Φησὶ τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ᾽ εἶναι τρία Μόν᾽. ἔστιν ὀλίγον τὸ καλόν, ἐστὶ πανταχοῦ Καὶ τίμιον. τούτων μὲν ὀβολὸν οὐ πολὺ Τίθημι, λογιοῦμαι γάρ, αὗται δὲ ῥοαί Ὡς εὐγενεῖς. τὴν γὰρ Ἀφροδίτην ἐν Κύπρῳ Δένδρον φυτεῦσαι τοῦτό φασιν, ἐν μόνον Βέρβεια πολυτίμη τε κᾆτα τρεῖς μόνας; Καὶ τάσδε κομίσαις. οὐ γὰρ εἶχον πλείονας. Τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχοι, ὅτι μὴ τὸ νῦν κίτριον λεγόμενον σημαίνεται, σαφέστερα μαρτύρια παρατιθέσθω. καίτοι καὶ Φαινίου τοῦ ἐρεσίου ἔννοιαν ἡμῖν διδόντος, μή ποτε ἀπὸ τῆς κέδρου τὸ κεδρίον ὠνόμασται. καὶ γὰρ τὴν κέδρον φησὶν ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ φυτῶν ἀκάνθας ἔχειν περὶ τὰ φύλλα. ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τὸ κιτρίον ἐστί, παντὶ δῆλον. ὅτι δὲ καὶ προσλαμβανόμενον τὸ κιτρίον πάσης τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς ἀντιφάρμακόν ἐστι παντὸς δηλητηρίου, εὖ οἶδα μαθὼν παρὰ πολίτου ἐμοῦ πιστευθέντος τὴν τῆς Αἰγύπτου ἀρχήν. οὗτος κατεδίκασέν τινας γενέσθαι θηρίων βορὰν κακούργους εὑρεθέντας, καὶ ἔδει αὐτοὺς ἅπασι τοῖς ζώοις παραβληθῆναι. εἰσιοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ τοῖς λῃσταῖς εἰς τιμωρίαν ἀποδεδειγμένον θέατρον, κατὰ τὴν ὁδὸν καπηλίς τις κατ᾽ ἔλεον ἔδωκεν, οὗ μετὰ χεῖρας εἶχεν ἐσθίουσα κιτρίου, καὶ λαβόντες ἔφαγον, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ παραβληθέντες πελωρίοις, καὶ ἀγριωτάτοις ζώοις, ταῖς ἀσπίσι δηχθέντες, οὐδὲν ἔπαθον. ἀπορία δὲ κατέσχε τὸν ἄρχοντα. καὶ τὸ τελευταῖον ἀνακρίνων τὸν αὐτοὺς φυλάττοντα στρατιώτην, εἴ τι ἔφαγον ἢ ἔπιον, ὡς ἔμαθεν κατὰ τὸ αὐτὸ ἐξ ἀκεραίου τὸ κίτρον δεδομένον, τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, τῷ μὲν πάλιν ἐκέλευσε δοθῆναι κιτρίου, τῷ δ᾽ οὔ. καὶ ὁ μὲν φα-

γὼν

Lib.4.cap.4.

ὌΣΤΡΕΑ.

γὰρ δηχθεὶς, οὐδὲν ἔπαθεν. ὁ δὲ παραυτίκα πληγεὶς ἀπέθανε. δοκιμασθέντος οὖν διὰ πολλῶν τοῦ τοιούτου, εὑρέθη τὸ κιτρίον ἀντιφάρμακον παντὸς δηλητηρίου φαρμάκου. ἐὰν δέ τις ἐν μέλιτι ἀττικῷ ὅλον τὸ κίτριον, ὡς ἔχει φύσεως, συνεψήσῃ μετὰ τοῦ σπέρματος, διαλύεται μὲν ἐν τῷ μέλιτι, καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ λαμβάνων ἕωθεν δύο ἢ τρεῖς δακτύλους, οὐδὲν ὁτιοῦν ὑπὸ φαρμάκου πείσεται.

Εἴ τις τούτοις ἀπιστεῖ, μαθέτω καὶ παρὰ Θεοπόμπου τοῦ χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ Κλεάρχου διηγούμενος τοῦ ἡρακλεώτου, τῶν ἐν τῷ πόντῳ τυράννου, ὡς βιαίως ἀνῄρει πολλούς. καὶ ὡς τοῖς πλείστοις ἐδίδου κώνειον πιεῖν. ἐπειδὴ οὖν φησι πάντων ἔγνωσαν τὴν τοῦ φαρμάκου ταύτην φιλοτησίαν, οὐ προῄεσαν τῶν οἰκιῶν, πρὶν φαγεῖν πήγανον. τοὺς γὰρ τοὺς προφαγόντας μηδὲν πάσχειν, πίνοντας τὸ ἀκόνιτον, ὃ κληθῆναί φησι, διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκόναις καλουμένῳ, ὄντι περὶ τὴν Ἡράκλειαν. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου, θαυμασάντων οἱ πολλοὶ τὴν τοῦ κιτρίου δύναμιν, ἀπίθανον, ὡς μὴ πρότερον φαγόντες ἢ πιόντες τι. Πάμφιλος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις Ῥωμαίους φησὶ αὐτὸ κίτρον καλεῖν. Ἑξῆς δὲ τοῖς προειρημένοις κατ' ἰδίαν ἐπεισενεχθέντων ἡμῖν πολλῶν ὀστρέων, καὶ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων, σχεδὸν τὰ πλεῖστα αὐτῶν μνήμης ἠξιωμένα παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν Ἥβης γάμῳ εὑρίσκω διὰ τούτων. Ἄγει δὲ παντοδαπὰ κογχύλια, Λεπάδας, ἀσπέδους, στραβήλους, κηκιβάλους, τηθυνάκια, βαλάνους, πορφύρας, ὄστρεα συμμεμυκότα. Τὰ διελεῖν μὲν ἐστὶ χαλεπά, καταφαγεῖν δ' εὐμαρέα. Μύας, ἀναρίτας τε, κάρυκας τε, καὶ σκιφύδρια. Τὰ γλυκέα μὲν ἐντὶ ἐπιθεῖν, ἐν πάγει μὲν δ' ὀξέα, Τούς τε μακρογογγύλους, σωλῆνας, ἡ μέλαινά τε Κόγχος, ἅπερ κογχοθήρα πᾶσιν ὢν τρισώνια. Θάτεραι δέ τ' αἱ κόγχοι αἱ ἀμαθίτιδές τε κακοδόκοιμοί τε κηυγόνοι. Τὰς ἀνδροφυκτίδας πάντων ἄνθρωποι καλέοντι, Ἄμμες δὲ λεύκας τοὶ θεοί. ἐν δὲ Μούσαις γράφεται, Ἀντὶ τοῦ κόγχος αὐτέλλαν καλέομες. ἐστὶν δ' ἄδιστον κρέας, τὴν τελλίναν λεγομένην ἴσως δηλοῖ, ἣν Ῥωμαῖοι μύτλον ὀνομάζουσι. μνημονεύων δ' αὐτῆς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς ἀχνυμένης σκυτάλης συγγράμματι, ὁμοίας φησὶ εἶναι τὰς λεπάδας ταῖς καλουμέναις τελλίναις. Καλλίας δ' ὁ μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος, παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ φησὶν εἶναι ᾠδὴν, ἧς ἡ ἀρχή, Πέτρας καὶ πολιᾶς θαλάσσης τέκνον, ἧς ἐπὶ τέλει γεγράφθαι, Ἐκ λεπάδων χαύνοις φρένας ὦ θαλασσία λεπάς. ὁ δ' Ἀριστοφάνης γράφει ἀντὶ τοῦ λεπάς, χέλυς. καί φησιν οὐκ εὖ Δικαίαρχον ἐκδεξάμενον λέγειν τὰς λεπάδας. τὰ παιδάρια δὲ ἡνίκ' ἂν εἰς τὸ στόμα λάβωσιν αὐλεῖν ἐν ταύταις καὶ παίζειν, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν τὰ σπερμολόγα τῶν παιδαρίων ταῖς καλουμέναις τελλίναις. ὡς καὶ Σώπατρός φησιν ὁ φλυακογράφος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι θυβυλοθεομβρότῳ. ἀλλ' ἴσχε, τελλίνης γὰρ ἐξαίφνης μέ τις Ἀκοὰς μελῳδὸς ἦχος εἰς ἐμὰς ἔβη. Παρὰ δ' ὁ Ἐπίχαρμος ἐν Πύρρᾳ καὶ Προμαθεῖ φησι, κἄν τις ἐλλιώων τοῦ αὐδρίτ' ἂν θᾶσαι δὴ καὶ λεπὰς ὅσσα. Παρὰ Σώφρονι δ' οἱ κόγχοι μελανίδες λέγονται. μελανίδες γάρ τοι νηδύων τί ἐμὶν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιευτικῷ τὸν ἀγροιώταν χηράβας ὀνομάζει. καὶ Ἀρχίλοχος δὲ τοῦ χηράβος μέμνηται. τοῦ δ' ἀναρίτου, Ἴβυκος. καλεῖται δ' ὁ ἀναρίτης, καὶ ἀνάρτας. κογχῶδες δὲ ὂν τὸ ὄστρεον, προσέχεται ταῖς πέτραις ὥσπερ αἱ λεπάδες. Ἡρώνδας δ' ἐν συνεργαζομέναις, προσφὺς ὅκως τις χοιράδων ἀναρίτης. Αἰσχύλος δ' ἐν Πέρσαις, τίς ἀνήρ τὰς νήσους ἀναρριτοτρόφους εἴρηκεν. Ὅμηρος δὲ τῶν τεθέων μέμνηται. Διοκλῆς δ' ὁ καρύστιος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς, κράτιστά φησιν εἶναι τῶν κογχυλίων πρὸς διαχώρησιν καὶ οὔρησιν μύας, ὄστρεα, κτένας, χήμας. Ἄρχιππος δ' ἐν ἰχθύσι, λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐσχάραις, βελόναις τε, τοῖς κτένεσί τε. ῥωμαλεώτερα δὲ τῶν κογχίων φησὶν εἶναι ὁ Διοκλῆς, κόγχας, πορφύρας, κήρυκας. Περὶ δὲ τῶν κηρύκων ὁ Ἄρχιππος τάδε λέγει, κῆρυξ θαλάσσης τρόφιμος, υἱὸς πορφύρας. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλήσια εἶναι κήρυκας, πορφύρας, στραβήλους, κόγχους. Τῶν στραβήλων μνημονεύει καὶ Σοφοκλῆς ἐν καμικοῖς οὕτως, Ἀλίας στραβήλου τῆς δὲ τέκνον, εἴ τινα δυναίμεθ' εὑρεῖν. ἔτι ὁ Σπεύσιππος ἑξῆς πάλιν ἰδίᾳ καταριθμεῖται, κόγχους, κτένας, μῦς, πίννας, σωλῆνας. καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει, ὄστρεα, λεπάδας, Ἀραρὼς δὲ Καμπυλίωνί φησιν, τὰ κομψὰ δήπου ταῦτα νωγαλεύματα. Κόγχαι τε, καὶ σωλῆνες, αἵ τε καμπύλαι Καρίδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην. Σώφρων δ' ἐν μίμοις, τίνες δὲ ἐν τίποκα φίλα τὸ δὲ τοὶ μακραὶ κόγχαι σωλῆνες ἤθων τι γαγλυκύκρεων κογχύλεον χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα. Τῶν δὲ πιννῶν μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις, ἢ μὲν πίννῃσι καὶ ὀστρέοισιν ὁμοίη. Φιλύλλιος δ' ἢ Φρύνιχος, ἢ Ἀριστοφάνης ἐν πόλεσι, πολυπόδιον, σηπιδάριον, καράβον, ἀστακόν, ὄστρεα, χήμας, Λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας, ἐκ Μηθύμνης. Αἱρεῖτ' αὖ θρακίδας, τρίγλη, σαργός, κεστρεύς, πέρκη, κορακῖνος. Ἁγίας δὲ καὶ Δέρκυλος ἐν ἀργολικοῖς, τοὺς στραβήλους, ἀστραβήλους ὀνομάζουσι, μνημονεύοντες αὐτῶν ὡς ἐπιτηδείων ὄντων εἰς τὸ σαλπίζειν.

ὌΣΤΡΕΑ.

Τὰς δὲ κόγχας ἔστιν εὑρεῖν λεγομένας καὶ θηλυκῶς, καὶ ἀρσενικῶς. Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις, Ἀνέχασκον εἷς ἕκαστος ἐμφερέστατα. Ὀπτωμέναις κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. Τηλεκλείδης δ' ἐν Ἡσιόδοις, κόγχην φησὶν διελεῖν. καὶ Σώφρων γυναικείοις αἶγα μάν. κόγχαι ὥσπερ αἰκ' ἐξ ἑνὸς κελεύματος. Κεχάνανθ' ἅμμιν πᾶσαι. τὸ δὲ κρέας ἑκάστας ἐξέχει. ἀρσενικῶς δ' Αἰσχύλος ἐν ποντίῳ Γλαύκῳ, Κόγχοι, μύες, κ' ὄστρεα. Ἀριστώνυμος Θησεῖ, Κόγχος ἦν βάπτων ἄλλων ὁμοίως. παραπλησίως δ' εἴρηκε καὶ Φρύνιχος σατύροις. Ἱκέσιος δὲ ὁ Ἐρασιστράτειος τῶν χημῶν φησι, τὰς μὲν τραχείας λέγεσθαι, τὰς δὲ βασιλικάς. καὶ τὰς μὲν τραχείας καὶ κακοχύλους εἶναι ὀλιγοτρόφους, εὐεκκρίτους. χρῆσθαι δὲ αὐταῖς καὶ δελέασι τοὺς πορφυρευομένους. Τῶν δὲ λείων κατὰ τὰ μεγέθη, καὶ τὰς διαφορὰς εἶναι κρατίστας. Ἡγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασι, τὰς τραχείας φησὶ κόγχας ὑπὸ μὲν Μακεδόνων κορύκους καλεῖσθαι, ὑπὸ δὲ Ἀθηναίων κρείους. τὰς δὲ λεπάδας ὁ Ἱκέσιος τῶν προειρημένων εὐεκκρίτους μᾶλλον εἶναι. τὰ δ' ὄστρεα, ἀτροφώτερά τε τούτων καὶ πλήσμια, εὐεκκριτώτερά τε τούτων. οἱ δὲ κτένες, τροφιμώτεροι μέν εἰσι. κακοχυλότεροι δέ, καὶ δυσεκκριτώτεροι. Τῶν δὲ μυῶν, οἱ μὲν ἐφέσιοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι τῇ εὐχυλίᾳ, τῶν μὲν κτενῶν βελτίονες, τῶν δὲ χημῶν λειπόμενοι. οὐρητικώτεροι δὲ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τὴν κοιλίαν φερόμενοι. εἰσὶ δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ σκιλλώδεις, κακόχυλοί τε καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν ἀπειθεῖς. οἱ δ' ἐλάσσονες τούτων, καὶ δασεῖς ἔξωθεν, οὐρητικώτεροι μέν εἰσι, καὶ εὐχυλώτεροι τῶν σκιλλωδῶν. ἀτροφώτεροι δὲ διά τε τὸ μέγεθος, καὶ τῷ γένει ὄντες τοιοῦτοι. Οἱ δὲ τῶν κηρύκων τράχηλοι, εὐστόμαχοί τέ εἰσι, καὶ ἀτροφώτεροι μυῶν τε, καὶ χημῶν, καὶ κτενῶν. τοῖς δ' ἀσθενῆ τὸν στόμαχον ἔχουσι, καὶ μὴ ῥᾳδίως ἀποδιδοῦσι τὴν τροφὴν εἰς τὸ αὐτὸ τῆς κοιλίας, χρήσιμοι, δύσφθαρτοί τε ὄντες. τὰ γὰρ ὁμολογουμένως εὔπεπτα, κατὰ τοὐναντίον ἀλλότρια τῆς διαθέσεως ταύτης ἐστὶν εὐχερῶς διαφθειρόμενα, διὰ τὸ ἁπαλὰ καὶ εὐδιάλυτα εἶναι. ὅθεν αἱ μήκωνες αὐτῶν πρὸς μὲν τὰς τῶν στομάχων εὐτονίας οὐκ εὐθετοῦσι, πρὸς δὲ τὴν τῆς κοιλίας ἀσθένειαν, χρήσιμοι. τροφιμώτεραι δὲ τούτων εἰσὶ καὶ ἀπολαυστικώτεραι, αἱ τῆς πορφύρας μήκωνες, πλὴν σκιλλωδέστεραι ὑπάρχουσι. καὶ γὰρ ὅλον τὸ κογχύλιον τοιοῦτόν ἐστιν. ἴδιον δὲ καὶ ταύταις καὶ τοῖς σωλῆσι παρέπεται τὸ ἑψομέναις παχὺν ποιεῖν τὸν ζωμόν. ἑψόμενοι δὲ τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ οἱ τράχηλοι τῶν πορφυρῶν, εὐθετοῦσι πρὸς τὰς τῶν στομάχων διαθέσεις. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ποσείδιππος ἐν Λοκροῖσιν οὕτως, Ὧραι περαίνειν ἐγχέλυα, καράβους, Κόγχας, ἐχίνους προσφάτους, μηκώνια, Πίννας, τραχήλους, μύας. αἱ βάλανοι δ' αἱ μείζονες, εὐέκκριτοι καὶ εὔστομοι. Τὰ δὲ ὠτάρια (γίνεται δὲ ταῦτα κἂν τῇ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένῃ Φάρῳ νήσῳ) τροφιμώτερα τῶν προειρημένων ἁπάντων, οὐκ εὐέκκριτα δέ. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως, τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ Αἰολέων καλεῖσθαι οὖς Ἀφροδίτης. αἱ δὲ φωλάδες πολυτροφώτεραι, βρωμώδεις δέ. τὰ δὲ τήθη παραπλήσια τοῖς προειρημένοις, καὶ πολυτροφώτερα. Γίνεται δέ τινα καὶ ἄγρια λεγόμενα ὄστρεα. πολύτροφα δ' ἔστι, καὶ βρωμώδη προσέτι τε εὐτελῆ κατὰ τὴν γεῦσιν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζώων, ὄστρεά φησι, πίννη, ὄστρεον, μῦς, κτεὶς, σωλὴν, κόγχη, λεπάς, τῆθος, βάλανος· πορευτικὰ δὲ κῆρυξ, πορφύρα, ἡδυπορφύρα, ἐχῖνος, στράβηλος. ἔστι δ' ὁ μὲν κτεὶς, τραχυόστρακος, ῥαβδωτός. τὸ δὲ τῆθος, ἀρράβδωτον, λειόστρακον, ἡ δὲ πίννη λεπτόστομον. τὸ δὲ ὄστρεον παχύστομον. μονόθυρον δὲ καὶ λειόστρακον, λεπὰς δὲ δίθυρον καὶ λειόστρακον. συμφυὲς δὲ μῦς, μονοφυὲς δὲ καὶ λειόστρακον, σωλὴν καὶ βάλανος. κοινὸν δ' ἐξ ἀμφοῖν κόγχη. τὸ δ' ἐντὸς τῆς πίννης Ἐπαίνετος ἐν ἀρτυτικῷ καλεῖσθαί φησι μήκωνα. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ἱστορίας ὁ Ἀριστοτέλης, γίνονταί φησιν αἱ μὲν πορφύραι περὶ τὸ ἔαρ, οἱ δὲ κήρυκες λήγοντος τοῦ χειμῶνος. ὅλως δέ φησι τὰ ὀστρακόδερμα ἐν τῷ ἔαρι φαίνεται ἔχοντα τὰ καλούμενα ὠά. κἂν τῷ μετοπώρῳ δὲ πλὴν τῶν ἐχίνων τῶν ἐδωδίμων. οὗτοι δὲ μάλιστα μὲν ἐν ταύταις ταῖς ὥραις, ἀεί τε ἰσχύουσι, καὶ τὸ πλέον ἐν ταῖς πανσελήνοις, καὶ ταῖς ἀλεειναῖς ἡμέραις, πλὴν τῶν ἐν τῷ Εὐρίπῳ τῶν Πυρραίων μέν. ἐκεῖνοι δ' ἀμείνονες τοῦ χειμῶνος, καὶ εἰσὶ μικροί, πλήρεις δὲ ὠῶν. κύοντες δὲ φαίνονται καὶ οἱ κοχλίαι πάντες ὁμοίως τὴν αὐτὴν ὥραν. προελθὼν δὲ πάλιν φησὶν ὁ φιλόσοφος. αἱ μὲν οὖν πορφύραι τοῦ ἔαρος συναθροιζόμεναι εἰς τὸ αὐτὸ ποιοῦσι τὴν καλουμένην μελίκηραν. τοῦτό δ' ἐστὶν οἷον κηρίον. ἀλλ' οὐχ οὕτω γλαφυρόν, ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ ἐκ λεπύρων ἐρεβίνθων λευκῶν πολλὰ συμπαγείη. ἔχει δὲ ἀνεῳγμένον πόρον οὐδὲν τούτων. οὐ δὲ γίνονται ἐκ τούτων αἱ πορφύραι, ἀλλὰ φύονται αὗται καὶ τἄλλα ὀστρακόδερμα ἐξ ἰλύος καὶ σήψεως. τοῦτο δὲ συμβαίνει ὥσπερ ἀποκάθαρμα καὶ ταύταις καὶ τοῖς κήρυξιν. κηριάζουσι γὰρ καὶ οὗτοι. ἀφιᾶσι δ' ἀρχόμεναι κηριάζειν γλισχρότητα μυξώδη, ἐξ ὧν τὰ λεπυρώδη συνίσταται. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα διαχεῖται. ἀφίησι δ' ἰχῶρα εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ γίνε-

ται ἐν

ται ἐν τῇ γῇ συστάντα πορφύρια μικρά, ἃ ἔχουσαι ἁλίσκονται αἱ πορφύραι. ἐὰν δὲ πρὶν ἐκτεκεῖν ἁλῶσιν, ἐνίοτε ἐν ταῖς φορμίσιν εἰς ταὐτὸ συνιοῦσαι, ἐκτίκτουσι, καὶ γίνεται οἱονεὶ βότρυς.

Ἔστι δὲ τῶν πορφυρῶν γένη πλείονα. καὶ ἔνιαι μὲν μεγάλαι, οἷον αἱ περὶ τὸ σίγειον, καὶ τὸ λεκτόν. αἱ δὲ μικραί, οἷον ἐν τῷ εὐρίπῳ, καὶ ἄνθος αἱ μὲν πλεῖσται μέλαν ἔχουσιν, ἔνιαι δ' ἐρυθρὸν μικρόν. γίνονται δ' ἔνιαι τῶν μεγάλων καὶ μναῖαι. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς, καὶ περὶ τὰς ἀκτὰς τὸ μὲν μέγεθος εἰσὶ μικραί, τὸ δὲ ἄνθος ἐρυθρὸν ἔχουσιν. ἔτι δ' ἐν μὲν ταῖς προσβόροις μέλαιναι, ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἐρυθραὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος, πρὸς τὸ λιχνότερα τᾶν πορφυρᾶν, ὅτι παροιμία ἐστί, καὶ λέγει, ὡς μέν τινες ἀπὸ τοῦ βάμματος. οὗ γὰρ ἂν προσψαύσῃ ἕλκει ἐφ' ἑαυτό, καὶ τοῖς προσπαρατεθειμένοις ἐμποιεῖ χρώματος αὐγήν. ἄλλοι δ' ἀπὸ τοῦ ζώου. Ἁλίσκονται δέ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης τοῦ ἔαρος. ὑπὸ κύνα δ' οὐχ ἁλίσκονται. οὐ γὰρ νέμονται, ἀλλὰ κρύπτουσιν ἑαυτάς, καὶ φωλεύουσι. τὸ δὲ ἄνθος ἔχουσιν ἀνὰ μέσον τῆς μήκωνος καὶ τοῦ τραχήλου. Ἔχει δὲ καὶ αὕτη καὶ ὁ κῆρυξ τὰ ἐπικαλύμματα κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ ἄλλα τὰ στρομβώδη ἐκ γενετῆς πάντα. νέμονται δ' ἐξείροντα τὴν καλουμένην γλῶτταν ὑπὸ τὸ κάλυμμα. τὸ δὲ μέγεθος τῆς γλώσσης ἔχει ἡ πορφύρα μεῖζον δακτύλου, ᾧ νέμεται καὶ διατρυπᾷ καὶ τὰ κογχύλια, καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄστρακον. μακρόβια δ' ἐστὶ καὶ ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κῆρυξ, καὶ ζῇ περὶ ἔτη ἕξ. φανερὰ δὲ ἡ αὔξησις ἐκ τῶν ἐν τῷ ὀστράκῳ ἑλίκων. Αἱ δὲ κόγχαι, καὶ χῆμαι, καὶ σωλῆνες, καὶ κτένες, ἐν τοῖς ἀμμώδεσι λαμβάνουσι τὴν σύστασιν. Αἱ δὲ πίνναι ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ βυθοῦ. ἔχουσί τε ἐν αὑταῖς τὸν πιννοφύλακα, αἱ μὲν καρίδιον, αἱ δὲ καρκίνιον. οὗ στερόμεναι θᾶττον διαφθείρονται. τοῦτον δὲ Πάμφιλος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων συμπεφυκέναι φησὶν αὐταῖς. Χρύσιππος δ' ὁ σολεὺς ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, ἡ πίννη φησί, καὶ ὁ πιννοτήρης συνεργὰ ἀλλήλοις κατ' ἰδίαν οὐ δυνάμενα συμμένειν. ἡ μὲν οὖν πίννη, ὄστρεόν ἐστιν ὁ δὲ πιννοτήρης, καρκίνος μικρός. καὶ ἡ πίννη διαστήσασα τὸ ὄστρακον, ἡσυχάζει, τηροῦσα τὰ ἐπιόντα ἰχθύδια. ὁ δὲ πιννοτήρης παρεστὼς ὅταν εἰσέλθῃ τι, δάκνει αὐτὴν ὥσπερ σημαίνων, ἡ δὲ δηχθεῖσα συμμύει. καὶ οὕτως τὸ ἀποληφθὲν ἔνδον κατεσθίουσι κοινῇ. Φασὶ δέ τινες καὶ συγγεννᾶσθαι αὐτὰ αὐτοῖς, καὶ ὡς ἂν ἐξ ἑνὸς σπέρματος γίνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Ἀριστοτέλης φησί, πάντα τὰ ὀστρακώδη γίνεται καὶ ἐν τῇ ἰλύϊ. ἐν μὲν τῇ βορβορώδει τὰ ὄστρεα, ἐν δὲ τῇ ἀμμώδει κόγχαι, καὶ τὰ ῥηθέντα. περὶ δὲ τὰς σήραγγας τῶν πετρῶν τήθεα, καὶ βάλανοι, καὶ τὰ ἐπιπολάζοντα. οἷον λεπάδες, καὶ νηρεῖται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον γίνεται τοῖς ὀστρακοδέρμοις καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ὄστρακον, καθάπερ αἵ τε κνίδαι, καὶ οἱ σπόγγοι ἐν ταῖς σήραγξι τῶν πετρῶν. Ἔστι δὲ τῶν κνιδῶν δύο γένη. αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς κοίλοις οὐκ ἀπολύονται τῶν πετρῶν, αἱ δὲ ἐν τοῖς λείοις, καὶ πλαταμώδεσιν ἀπολυόμεναι μεταχωροῦσι. τὰς δὲ κνίδας ὁ Εὔπολις ἐν αὐτολύκῳ ἀκαλήφας ὀνομάζει. ἔτι τε Ἀριστοφάνης ἐν φοινίσσαις οὕτως, Ἔχε τὸν πρῶτον πάντων ἶφυα φῦσαι. εἶθ' ἑξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. καὶ ἐν σφηξί. Φερεκράτης δ' ἐν αὐτομόλοις, κἂν ἀκαλήφαις τὸν ἴσον χρόνον ἐστεφανῶσθαι. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος ἰατρός, ἡ δὲ ἀκαλήφη φησίν ἐστιν εὐκοίλιος, οὐρητική, εὐστόμαχος. κνησμὸν δὲ ποιεῖ τοῖς συνάγουσιν, ἐπειδὰν μὴ προαλείψωνται. οὕτως γὰρ ἀνιᾷ τοὺς θηρεύοντας αὐτήν. ὑφ' ὧν κατὰ παραφθορὰν νῦν ἀκαλήφη ὀνομάζεται. τάχα δὲ ἴσως διὰ ταύτην καὶ ἡ βοτάνη. κατ' εὐφημισμὸν γὰρ τῆς ἀντιφράσεως ὠνόμασται. οὐ γὰρ πραεῖά ἐστι, καὶ ἁπαλὴ τῇ ἁφῇ. τραχεῖα δέ, καὶ ἀηδής. τῆς μέντοι θαλασσίας ἀκαλήφης μνημονεύει καὶ Φιλιππίδης ἐν Ἀμφιαράῳ οὕτως, Ὄστρε', ἀκαλήφας, λεπάδας παρέθηκέ μοι. τὸ δ' ἐν Λυσιστράτῃ Ἀριστοφάνους πέπαικται, Ἀλλ' ὦ τηθῶν ἀνδρειοτάτη, καὶ μητριδίων ἀκαληφῶν. Ἐπεὶ τήθεα τὰ ὄστρεα. μέμνηται γὰρ κωμῳδικῶς πρὸς τὴν τηθήν, καὶ μητέρα, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὀστρέων ὁ Δίφιλος τάδε φησίν. χημῶν δὲ τῶν παχετῶν αἱ μικραί, καὶ λεπτὴν ἔχουσαι τὴν σάρκα, ὄστρεα λέγονται. καὶ εὐστόμαχοί εἰσι καὶ εὐέκκριτοι. αἱ δὲ παχεῖαι, βασιλικαὶ δὲ πρός τινων καλούμεναι, πελώριαί τε λεγόμεναι, τρόφιμοι, δυσέκκριτοι, εὔχυλοι, εὐστόμαχοι, καὶ μάλιστα αἱ μείζους. Τελλῖναι γίνονται μὲν ἐν Κανώβῳ πολλαί, καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ Νείλου ἀνάβασιν πληθύουσιν. ὧν λεπτότεραι μέν εἰσιν αἱ βασιλικαί, διαχωρητικαί τε καὶ κοῦφαι. ἔτι δὲ καὶ τρόφιμοι. αἱ δὲ ποτάμιαι γλυκύτεραι. οἱ δὲ μύες μέσως εἰσὶ τρόφιμοι, διαχωρητικοί, οὐρητικοί. κράτιστοι δὲ οἱ ἐφέσιοι, καὶ τούτων οἱ φθινοπωρινοί. αἱ δὲ μύες, καὶ τῶν μυῶν οὖσαι μικρότεραι γλυκεῖαί τε, καὶ εὔχυλοί εἰσι, πρὸς ἔτι τε καὶ τρόφιμοι. οἱ δὲ σωλῆνες μὲν πρός τινων καλούμενοι, πρός τινων δὲ καὶ αὐλοί, καὶ δόνακες, καὶ ὄνυχες πολύχυλοι, καὶ κακόχυλοι, κολλώδεις. καὶ οἱ μὲν ἄρρενες αὐτῶν, ῥαβδωτοί εἰσι, καὶ οὐρανοχρώματοι. εἰσὶ δὲ τοῖς λιθῶσι, καὶ ἄλλοις δυσουροῦσιν εὔθετοι. οἱ δὲ θήλεις μονοχρώματοί τε εἰσί, καὶ γλυκύτεροι. λαμβάνονται δὲ ἑφθοί, καὶ τηγανιστοί. κρείττονες δ' εἰσὶν οἱ μέχρι τοῦ χανεῖν ἐπ'

ἀνθράκων

ὌΣΤΡΕΑ.

ἀνθράκων ὀπτώμενοι, σωληνισταὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ συνάγοντες τὰ ὄστρεα ταῦτα, ὡς ἱστορεῖ Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας, γράφων οὕτως. Φιλόξενος ὁ καλούμενος σωληνιστὴς, ἐκ δημαγωγοῦ τύραννος ἀνεφάνη. τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἁλιευόμενος, καὶ σωληνοθήρας ὢν, ἀφορμῆς δὲ λαβόμενος καὶ ἐμπορευσάμενος βίον ἐκτήσατο. Τῶν δὲ κτενῶν ἁπαλώτεροι μὲν εἰσὶν οἱ λευκοὶ, ἄβρωμοι γὰρ καὶ εὐκοίλιοι. τῶν δὲ μελάνων καὶ πυῤῥῶν οἱ μείζονες καὶ ἐνεάριοι εὔστομοι. κοινῶς δὲ πάντες εὐστόμαχοι, εὔπεπτοι, εὐκοίλιοι, λαμβανόμενοι μετὰ κυμίνου καὶ πεπέρεως. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσιν, λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐσχάραις, βελόναις τε τοῖς κτένεσίν τε. αἱ δὲ βάλανοι καλούμεναι ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς δρυΐνας ὁμοιότητος διαφέρουσι παρὰ τοὺς τόπους. αἱ μὲν γὰρ αἰγύπτιαι, γλυκεῖαι, ἁπαλαὶ, εὔστομοι, θρεπτικαὶ, πολύχυλοι, οὐρητικαὶ, εὐκοίλιοι. αἱ δὲ ἄλλαι ἁλυκώτεραι, τὰ δὲ ὠτία δύσπεπτα, τρόφιμα δὲ μᾶλλον τηγανιζόμενα. αἱ δὲ φωλάδες εὔστομοι, βρωμώδεις δὲ καὶ κακόχυλοι. ἐχῖνοι δὲ ἁπαλοὶ μὲν εὔχυλοι, βρωμώδεις, πλήσμιοι, εὔφθαρτοι. μετὰ δὲ ὀξυμέλιτος λαμβανόμενοι καὶ σελίνου καὶ ἡδυόσμου, εὐστόμαχοι, γλυκεῖς τε καὶ εὔχυλοι. προσηνέστεροι δ' αὐτῶν οἱ ἐρυθροὶ, καὶ οἱ μήλινοι, καὶ οἱ παχύτατοι, καὶ οἱ ἐν τῷ ξύεσθαι γαλακτώδες ἀνιέντες. οἱ δὲ περὶ τὴν Κεφαληνίαν γινόμενοι, καὶ περὶ τὴν Ἰκαρίαν, καὶ τὸν Ἀδρίαν τινὲς αὐτῶν καὶ ὑπόπικροί εἰσιν. οἱ δ' ἀπὸ τοῦ σκοπέλου τῆς Σικελίας, κοιλίας λυτικοί. Ἀριστοτέλης δέ φησι τῶν ἐχίνων πλείω γένη εἶναι. ἓν μὲν τὸ ἐσθιόμενον, ἐν ᾧ τὰ καλούμενά ἐστιν ὠά. ἄλλα δὲ δύο, τό, τε τῶν σπατάγγων, καὶ τὸ τῶν καλουμένων βρίσσων. μνημονεύει τῶν σπατάγγων καὶ Σώφρων, καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὁλκάσιν οὕτως, Διαρραγέντα μισύλλοντα διαλέγοντά μου τὸν κάτω σπατάγγην. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἥβης γάμῳ περὶ τῶν ἐχίνων φησί, καρκῖνες θ' ἵκοντι ἐχῖνός τε τοὶ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα. νεῖν μὲν οὐκ ἴσαντι, πεζᾶι δ' ἐμπορεύονται μόνοι. Δημήτριος δ' ὁ σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου, Λάκωνά φησί τινα κληθέντα ἐπὶ θοίνην παρατεθέντων ἐπὶ τὴν τράπεζαν, θαλαττίων ἐχίνων ἐπιλαβέσθαι ἑνὸς, οὐκ εἰδότα τὴν χρῆσιν τοῦ ἐδέσματος. ἀλλ' οὐδὲ προσέχοντα τοῖς συνδειπνοῦσιν πῶς ἀναλίσκουσιν. ἐνθέντα δὲ εἰς τὸ στόμα σὺν τῷ κελύφει βρύκειν τοῖς ὀδοῦσι τὸν ἐχῖνον. δυσχρηστούμενον οὖν τῇ βρώσει, καὶ οὐ συνιέντα τὴν ἀντιτυπίαν τῆς τραχύτητος, εἰπεῖν, ὦ φάγημα μιαρὸν, οὔτε μὴ νῦν σε ἀφέω μαλακισθεὶς, οὔτ' αὖθις ἔτι λάβοιμι. ὅτι δὲ οἱ ἐχῖνοι, λέγω δὲ καὶ τοὺς χερσαίους, καὶ τοὺς θαλαττίους, καὶ ἑαυτῶν εἰσι φυλακτικοὶ πρὸς τοὺς θηρῶντας προβαλλόμενοι τὰς ἀκάνθας, ὥσπερ τι χαράκωμα, Ἴων ὁ χῖος μαρτυρεῖ ἐν Φοίνικι καινῷ λέγων οὕτως, Ἀλλ' ἔν τε χέρσῳ τὰς λέοντος ᾔνεσα, Ἢ τὰς ἐχίνου μᾶλλον οἰζυρὰς τέχνας. Ὃς εὖτ' ἂν ἄλλων θηρίων ὀσμὴν μάθῃ. Στρόβιλος ἀμφ' ἄκανθαν εἱλίξας δέμας, Κεῖται δακεῖν τε καὶ θιγεῖν ἀμήχανος. Τῶν δὲ λεπάδων φησὶν ὁ Δίφιλος, τινὲς μὲν εἰσὶ μικραὶ, τινὲς δὲ καὶ ὀστρέοις ἐοικυῖαι. εἰσὶ δὲ σκληραὶ, καὶ ὀλιγόχυλοι, καὶ οὐκ ἄγαν δριμεῖαι, εὔστομοι δὲ, καὶ εὐκατέργαστοι. ἑφθαὶ δὲ ποσῶς εὔστομοι. αἱ δὲ πίνναι οὐρητικαὶ, τρόφιμοι, δύσπεπτοι, δυσανάδοτοι. ἐοίκασι δ' αὐταῖς καὶ οἱ κήρυκες. ὧν οἱ μὲν τράχηλοι εὐστόμαχοι, δυσκατέργαστοι δέ, διὸ τοῖς ἀσθενοῦσι τὸν στόμαχον οἰκεῖον, δυσέκκριτοί τε καὶ μέσως τρόφιμοι. τούτων δὲ αἱ μήκωνες λεγόμεναι πρὸς τοῖς πυθμέσιν, ἁπαλαὶ, εὔφθαρτοι, διὸ τοῖς τὴν γαστέρα ἀσθενοῦσιν οἰκεῖαι. αἱ δὲ πορφύραι μεταξὺ πίννης εἰσὶ, καὶ τοῦ κήρυκος. ὧν οἱ μὲν τράχηλοι, πολύχυλοι, εὔστομοι. τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῶν, ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ, καὶ εὐανάδοτον, εἰς ἐπίκρασίν τε ἐπιτήδειον. Τὰ δὲ ὄστρεα γεννᾶται μὲν καὶ ἐν ποταμοῖς, καὶ ἐν λίμναις, καὶ ἐν θαλάσσῃ. κράτιστα δὲ τὰ θαλάττια, ὅταν λίμνη ἢ ποταμὸς παράκειται. γίνεται γὰρ εὔχυλα, καὶ μείζονα, καὶ γλυκύτερα. τὰ δὲ πρὸς ᾐόσι καὶ πέτραις ἰλύος, καὶ ὕδατος ἀμιγῆ, μικρὰ, σκληρὰ, δηκτικά. τὰ δὲ ἐαρινὰ ὄστρεα, καὶ τὰ κατὰ τὴν τοῦ θέρους ἀρχὴν κρείσσονα, πλήρη θαλασσίζοντα, μετὰ γλυκύτητος εὐστόμαχα, εὐέκκριτα. τὰ δὲ συνεψόμενα μαλάχῃ ἢ λαπάθῳ, ἢ ἰχθύσιν, ἢ καθ' αὑτὰ, τρόφιμα, καὶ εὐκοίλια. Μνησίθεος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεσμάτων φησίν, ὄστρεα καὶ κόγχαι καὶ μύες καὶ τὰ ὅμοια, τὴν μὲν σάρκα δυσκατέργαστά ἐστι διὰ τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν αὐτοῖς ἁλυκήν. διόπερ ὠμὰ μὲν ἐσθιόμενα, κοιλίας ἐστὶν ὑπακτικὰ, διὰ τὴν ἁλυκότητα. τὰ δὲ ἑψόμενα ἀφίησιν ἤτοι πᾶσαν, ἢ τὴν πλείστην ἅλμην εἰς τὴν συνέψουσαν αὐτὴν ὑγρότητα. διόπερ αἱ μὲν ὑγρότητες, ἐν αἷς ἂν ἑψηθῇ τι τῶν ὀστρέων, ταρακτικαὶ, καὶ ὑπακτικαὶ κοιλίας εἰσίν, αἱ δὲ σάρκες τῶν ἑψημένων ὀστρέων ψόφους ποιοῦσιν ἐστερημέναι τῶν ὑγρῶν. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ὀστρέων ἐάν τις αὐτὰ καλῶς ὀπτήσῃ, ἀλυποτάτην ἔχει διάθεσιν. πεπύρωται γάρ. διὸ οὐχ ὁμοίως τοῖς ὠμοῖς ἐστι δύσπεπτα, καὶ τὰς ὑγρότητας ἐν αὐτοῖς ἔχει κατεξηραμμένας. δι' ὧν ἔκλυτος ἡ κοιλία γίνεται. τροφήν τε δίδωσιν ὑγράν τε, καὶ δύσπεπτον ἅπαν ὄστρεον καὶ πρὸς τὰς οὐρήσεις ἐστὶν οὐκ εὔοδα. ἀκαλήφη δὲ καὶ ἐχίνων ὠὰ, καὶ τὰ τοιαῦτα τροφὴν μὲν δίδωσιν ὑγρὰν καὶ μικράν. τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶ λυτικὰ

ὌΣΤΡΕΑ. ΜΑΡΓΑΡΊΤΙΣ.

καὶ οὐρήσεως κινητικά. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικοῖς τάδε τῶν ὀστρέων καταλέγει·

Ἠὲ καὶ ὄστρεα τόσσα βυθοὺς ἅτε βόσκεται ἅλμης Νηρῖται, στρόμβοι τε, πελωριάδες τε, μύες τε, Γλίσχραι τ' ἀλλὰ σωλῆνές τε, καὶ αὐτῆς φωλεὰ πίννης. Καὶ Ἀρχέστρατος δ' ἐν Γαστρονομίᾳ φησί, Τοὺς μῦς Αἶνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεια δ' Ἄβυδος, Τὰς ἄρκτους Πάριον, τοὺς δὲ κτένας ἡ Μιτυλήνη. Πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει, καὶ ἄπλατα † μετ' αὐτῶν. Μεσσήνη δὲ πελωριάδας στενοπορθμίδι κόγχας. Κἂν Ἐφέσῳ λήψῃ τὰς χήμας, ὅτι πονηράς. Τήθεα Καλχηδών, τοὺς κήρυκας δ' ἐπιτρίψαι Ὁ Ζεύς, τούς τε θαλασσογενεῖς, καὶ τοὺς ἀγοραίους. Πλὴν ἑνὸς ἀνθρώπου. κεῖνος δέ μοι ἐστὶν ἑταῖρος. Λέσβον ἐριστάφυλον ναίων, Ἀγάθων δὲ καλεῖται. Καὶ Φιλύλλιος δέ, ἢ ὅς τις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὰς πόλεις, φησί, Χήμας, λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας ἐκ Μηθύμνης. Ὄστρεια δὲ μόνως οὕτως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Κρατῖνος Ἀρχιλόχοις, Πίννῃσι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοίη. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμοις, Ὄστρεια συμπεφυκότα, ὄστρεον δὲ ὡς ὄρνεον. Πλάτων ἐν Φαίδρῳ, ὀστρέου τρόπον φησὶ δεδεσμευμένοι. καὶ ἐν τῷ Τιμαίῳ, Τὸ τῶν ὀστρέων γένος συμπάντων. ἐν δὲ τῷ τῆς πολιτείας δεκάτῳ, ὄστρεα εἶπε συμπεφυκέναι, ὄστρεά τε καὶ φυκία. αἱ δὲ πελωρίδες ὠνομάσθησαν παρὰ τὸ Πελώριον. μείζων γάρ ἐστι χήμης, καὶ παρηλλαγμένον. Ἀριστοτέλης δέ φησι καὶ ἐν Ἄμμῳ αὐτὰς γίνεσθαι. τῶν δὲ χημῶν μνημονεύει Ἴων ὁ Χῖος ἐν Ἐπιδημίαις. καὶ ἴσως οὕτως ὀνόμασαι τὰ κογχύλια παρὰ τὸ κεχηνέναι. περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γινομένων ὀστρέων (οὐ γὰρ ἄκαιρον καὶ τούτων μνησθῆναι, διὰ τὴν τῶν μαργαριτῶν χρῆσιν) Θεόφραστος μὲν ἐν τῷ περὶ λίθων γράφει οὕτως.

Μαργαρίτις.

Τῶν θαυμαζομένων δὲ λίθων ἐστὶ καὶ ὁ μαργαρίτης καλούμενος, διαφανὴς μὲν τῇ φύσει. ποιοῦσι δ' ἐξ αὐτοῦ τοὺς πολυτελεῖς ὅρμους. γίνεται δὲ ἐν ὀστρέῳ τινὶ παραπλησίῳ ταῖς πίνναις, πλὴν ἐλάττονι. μέγεθος δὲ ἡλίκον ἰχθύος ὀφθαλμὸς εὐμεγέθης. Ἀνδροσθένης δ' ἐν τῷ τῆς Ἰνδικῆς παράπλῳ γράφει οὕτως, τῶν δὲ στρόμβων, καὶ χοιρείων, καὶ τῶν λοιπῶν κογχυλίων αἱ ποικίλαι ἰδέαι, καὶ πολὺ διάφοροι τῶν παρ' ἡμῖν. γίνονται δὲ πορφύραι τε, καὶ ὀστρέων πολὺ πλῆθος τῶν λοιπῶν. ἓν δὲ ἴδιον, ὃ καλοῦσιν ἐκεῖνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρίτις λίθος γίνεται. αὕτη δ' ἐστὶ πολυτελὴς κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ πωλεῖται περὶ Πέρσας τε, καὶ τοὺς ἄνω τόπους πρὸς χρυσίον. ἔστι δ' ἡ μὲν τοῦ ὀστρέου ὄψις παραπλησία τῷ κτενί. οὐ διεγλυπται δέ, ἀλλὰ λεῖον τὸ ὄστρακον ἔχει, καὶ δασύ. οὐδὲ ὦτα ἔχει δύο, ὥσπερ ὁ κτείς, ἀλλὰ ἕν. ἡ δὲ λίθος γίνεται ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὀστρέου, ὥσπερ ἐν τοῖς συείοις ἡ χάλαζα. καὶ ἔστιν ἡ μὲν χρυσοειδὴς σφόδρα, ὥστε μὴ ῥᾳδίως διαγνῶναι, ὅταν παρατεθῇ παρὰ τὸ χρυσίον. ἡ δὲ ἀργυροειδής, ἡ δὲ τελέως λευκή, ὁμοία τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἰχθύων. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν ἑβδόμῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν φησί. θηρεύεται δὲ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν. ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν, καὶ Περσικήν, καὶ Σουσιανήν, καὶ Βαβυλωνίαν παρόμοιον ὀστρέῳ. τὸ δ' ἐστὶν ἁδρὸν καὶ πρόμηκες, ἔχον ἐν αὐτῷ σάρκα καὶ μεγάλην καὶ λευκήν, εὐώδη σφόδρα. ἐξ ὧν ἐξαιροῦντες ὀστᾶ λευκά, προσαγορεύουσι μὲν μαργαρίτην. κατασκευάζουσι δ' ἐξ αὐτῶν ὁρμίσκους τε, καὶ ψέλλια περὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. περὶ ἃ σπουδάζουσιν οἱ Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ πάντες Ἀσιανοί, πολὺ μᾶλλον τῶν ἐκ χρυσίου γεγενημένων. Ἰσίδωρος δ' ὁ Χαρακηνὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας περιηγητικῷ, κατὰ τὸ Περσικὸν πέλαγος νῆσόν φησιν εἶναι τινά, ἔνθα πλείστην μαργαρίτην εὑρίσκεσθαι. διόπερ σχεδίας καλαμίνας πέριξ εἶναι τῆς νήσου. ἐξ ὧν καθαλλομένους εἰς τὴν θάλασσαν ἐπ' ὀργυιὰς εἴκοσιν ἀναφέρειν διπλοῦς κόγχους. φασὶ δ' ὅταν βρονταὶ συνεχεῖς ὦσι, καὶ ὄμβρων ἐκχύσεις, τότε μᾶλλον τὴν πίνναν κύειν, καὶ πλείστην γίγνεσθαι μαργαρίτην, καὶ εὐμεγέθη. τοῦ δὲ χειμῶνος εἰς τὰς ἐμβυθοὺς θαλάσσας δύνειν εἰώθασιν αἱ πίνναι. θέρους δὲ τὰς μὲν νύκτας κεχήνασι διανηχόμεναι, ἡμέρας δὲ μύουσιν. ὅσαι δ' ἂν πέτραις ἢ σπιλάσι προσφυῶσι, ῥιζοβολοῦσι. κἀνταῦθα μένουσαι, τὴν μαργαρίτην γεννῶσι.

Μαργαρίτις.

ζωογονοῦνται δέ, καὶ τρέφονται διὰ τοῦ προσπεφυκότος τῇ σαρκὶ μέρους. τοῦτο δὲ συμπέφυκε τῷ τοῦ κόγχου στόματι χηλὰς ἔχον, καὶ νομὴν εἰσφέρον. ὃ δή ἐστιν ἐοικὸς καρκίνῳ μικρῷ, καλούμενον πιννοφύλαξ. διήκει δὲ ἐκ τούτου ἡ σὰρξ μέχρι μέσου τοῦ κόγχου οἱονεὶ ῥίζα. παρ' ἣν ἡ μαργαρίτις γεννωμένη αὔξεται διὰ τοῦ στερεοῦ τῆς κόγχης, καὶ τρέφεται ὅσον ἂν ᾖ προσπεφυκυῖα χρόνον. ἐπειδὰν δὲ παρὰ τὴν ἔκφυσιν ὑποδυομένη ἡ σὰρξ, καὶ μαλακῶς ἐντέμνουσα χωρίσῃ τὴν μαργαρίτην ἀπὸ τοῦ κόγχου, ἀμπέχουσα μὲν οὐκέτι τρέφει. λειοτέραν δ' αὐτὴν καὶ διαυγεστέραν ποιεῖ, καὶ καθαρωτέραν. ἡ μὲν οὖν ἐμβύθιος πίννα διαυγεστάτην ποιεῖ, καὶ καθαρωτέραν, καὶ μεγάλην γεννᾷ μαργαρίτην. ἡ δὲ ἐπιπολάζουσα, καὶ ἀνωφερής, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖσθαι δύσχρους, καὶ ἥσσων. κινδυνεύουσι δ' οἱ θηρῶντες τοὺς μαργαρίτας, ὅταν εἰς κεχηνότα κόγχον κατ' εὐθὺ ἐκτείνωσι τὴν χεῖρα. μύει γὰρ τότε, καὶ πολλάκις οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποπρίονται. ἔνιοι δὲ καὶ παραχρῆμα ἀποθνήσκουσιν. ὅσοι δ' ἂν ἐκ πλαγίου ὑποθέντες τὴν χεῖρα τύχωσι, ῥᾳδίως τοὺς κόγχους ἀπὸ τοῦ λίθου ἀποσπῶσιν.

ΕΦΘΟΠΩΛΙΟΝ.

ἀπῶσιν. Μαράγδων δὲ μνημονεύει Μένανδρος ἐν πεδίῳ, Μαράγδον εἶναι ταῦτ' ἔδει, καὶ σάρδια. αὐτοῦ δὲ τοῦ σ λεκτέον. παρὰ γὰρ τὸ μαρμαίρειν ὠνόμασται διὰ τὸ διαυγὲς ὑπάρχειν. Μετὰ ταῦτα περιηνέχθησαν πίνακες ἔχοντες τῶν διὰ ὕδατος κρεῶν πολλά. πόδας καὶ κεφαλὰς, καὶ ὠτία, καὶ σιαγόνας. ἔτι δὲ καὶ χορδὰς, καὶ κοιλίας, καὶ γλώσσας, ὥσπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένοις ἑφθοπωλείοις. εἴρηται γὰρ Οὐλπιανὲ καὶ τὸ ἑφθοπώλιον παρὰ Ποσειδίππῳ ἐν πεδίῳ. καὶ πάλιν ζητούντων τοὺς ὀνομάσαντάς τι τούτων, ὁ μέν τις ἔλεγε, τῶν ἐδωδίμων κοιλιῶν μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι. Φήσω σ' ἀδεκατεύτους κοιλίας πωλεῖν. καὶ ἑξῆς. Τί μ' ὦ ἀγάθ' οὐ πλύνειν ἐᾷς τὰς κοιλίας, Πωλεῖν τε τοὺς ἀλλᾶντας, ἀλλὰ καταγελᾷς. καὶ πάλιν, Ἐγὼ δέ γ' ἤνυστρον βοὸς, καὶ κοιλίαν ὑείαν Καταβροχθίσας, κᾆτ' ἐκπιὼν τὸν ζωμὸν ἀναπόνιπτος Λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας, καὶ Νικίαν ταράξω. καὶ πάλιν, Ἡ δ' ὀβριμοπάτρα γ' ἑφθὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας. Καὶ χόλικος ἠνύστρου τε, καὶ γαστρὸς τόμον. Σιαγόνος δὲ, Κρατῖνος πλούτοις, Περὶ σιαγόνος βοείας μαχόμενος. καὶ Σοφοκλῆς ἀμύκῳ, Σιαγόνας τε δὴ μαλθακὰς τίθησι. Πλάτων δ' ἐν τιμαίῳ γράφει, Καὶ τὰς σιαγόνας ἄκρας αὐτοῖς συνέδησεν, ὑπὸ τὴν φύσιν τοῦ προσώπου. καὶ Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ ἱππικῆς, Σιαγόνα μακρὰν συνεσταλμένην. οἱ δὲ συαγόνα διὰ τοῦ υ στοιχείου ἐκφέροντες κατ' ἀναλογίαν λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ὑός. χορδῶν τε μέμνηται Ἐπίχαρμος, ἃς ὀρύας ὀνομάζει, Ἐπιγράψας τι καὶ τῶν δραμάτων ὀρύαν. Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις, Ἐκ μοῦ χορδὴν τοῖς φροντισταῖς παραθέντων. Κρατῖνος ἐν πυτίνῃ, Ὡς λεπτὸς ἦ δ' ὅς ἐσθ' ὁ τῆς χορδῆς τόμος. καὶ Εὔπολις ἐν αἰξίν. Ἄλεξις δ' ἐν λευκαδίᾳ, ἢ δραπέταις, Χορδαρίου τόμος ἥκει, καὶ περικομματίων. Ἀντιφάνης ἐν γάμοις, Ἐκτεμὼν χορδῆς μέσαιον, ποδῶν δὲ, καὶ ὠτίων, ἔτι δὲ ῥύγχους. Ἄλεξις δ' ἐν κρατίᾳ ἢ φαρμακοπώλῃ, Τὸ δὲ μαρτύριον ὀλίγον ὕστερον ἐκθήσομαι πολλὰ ἔχον τῶν ζητουμένων ὀνομάτων. Θεόφιλος παγκρατιαστῇ, Ἑφθῶν μὲν σχεδὸν Τρεῖς μνᾶς λέγ' ἄλλο ῥυγχίον κωλῆν, πόδας Τέτταρας ὑείους Ἡράκλεις, βοὸς δὲ τρεῖς. Ἀναξίλας μαγείροις, Τῶν Αἰσχύλου πολὺ μᾶλλον εἶναί μοι δοκεῖ Ἰχθύδι' ὀπτᾶν. τί σὺ λέγεις ἰχθύδια; Συσσίτιον μέλλεις νοσηλεύειν, ὅσον Ἀκροκώλι' ἕψειν ἐστὶ ῥύγχη, πόδας. Ἀναξίλας δ' ἐν κίρκῃ, Δεινὸν μὲν γὰρ ἔχοντα ὑὸς ῥύγχος ὦ φίλε κινησία. καὶ ἐν καμψοί, Ῥύγχος φορῶν ὕειον ἠσθόμην τό τε. Ὠτάρια δ' ὠνόμασε καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν σατύρῳ. Ἀξιόνικος δὲ ἐν χαλκίδι φησὶ, Ζωμοποιῶ θερμὸν ἰχθύων ἐπαναπλάττων, ἡμίβρωτα λείψανα συντιθείς. † οἴονται αὖ ὠτεράλικα σιλφίῳ σφενδονῶν ἀλλᾶντα τέμνω. παραφέρω χορδῆς τόμον ῥύγχος εἰς ὄξος πιέζω. ὥστε πάντας ὁμολογεῖν τῶν γάμων κρείττω γεγονέναι τὴν ἑωλον ἡμέραν. Ἀριστοφάνης ἐν προαγῶνι, Ἐγευσάμην χορδῆς ὁ δύστηνος τέκνον. Πῶς εἰσίδω ῥύγχος περικεκαυμένον. Φερεκράτης λήροις, Ὡς οὐχὶ τουτὶ ῥύγχος ἀτεχνῶς ἐσθ' ὑός. Καὶ τόπος δέ τις οὕτω καλεῖται ῥύγχος, περὶ στράτον τῆς Αἰτωλίας, ὥς φησι Πολύβιος ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν. Στησίχορός τε φησὶν ἐν συοθήραις, Κρύψαι δὲ ῥύγχος ἄκρον γᾶς ὑπένερθεν. ὅτι δὲ κυρίως λέγεται ῥύγχος ἐπὶ τῶν συῶν, προείρηται. ὅτι δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων ζώων, Ἄρχιππος Ἀμφιτρύωνι δευτέρῳ κατὰ παιδιὰν εἴρηκε. καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου οὕτως. Καὶ ταῦτ' ἔχων τὸ ῥύγχος οὑτωσὶ μακρόν. καὶ Ἀραρὼς ἀδώνιδι, Ὁ γὰρ θεὸς τὸ ῥύγχος ὡς ἡμᾶς στρέφει. Ἀκροκωλίων δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης αἰολοσίκωνι, καὶ μὴν τὸ δεῖν' ἀκροκώλια δέ σοι τέτταρα ἥψησα τακερά. καὶ ἐν γηρυτάδῃ, Ἀκροκώλια, ἄρτοι, κάραβοι. Ἀντιφάνης κορινθίᾳ, Ἔπειτα καὶ ἀκροκώλιον ὕειον Ἀφροδίτῃ γελοῖον ἀγνοεῖς. ἐν τῇ Κύπρῳ δ' οὕτω φιληδεῖ ταῖς ὑσὶ δέσποτα, ὥστε καταφαγεῖν ἀπεῖρξε τὸ ζῶον, τοὺς δὲ βοῦς ἠνάγκασεν. ὅτι δὲ ὄντως Ἀφροδίτῃ ὗς θύεται, μαρτυρεῖ Καλλίμαχος, ἢ Ζηνόδοτος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι γράφων ὧδε. Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ὗς θύουσι, καὶ ἡ ἑορτὴ καλεῖται ὑστηρία. Φερεκράτης δ' ἐν μεταλλεῦσι, Σχελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται Ἐπὶ πινακίσκοις, καὶ δίεφθ' ἀκροκώλια. Ἄλεξις κυβευταῖς, Ἠριστηκότων Σχεδόν τι δ' ἡμῶν δὲ ἀκροκωλίου τινός. Κἂν παννυχίδι ἢ ἐρίθοισιν, ἡμιόπτα μὲν Τὰ κρεά δ' ἐστὶ, τὸ περίκομμ' ἀπόλλυται. Ὁ γόγγρος ἑφθὸς, τὰ δ' ἀκροκώλι' οὐδέπω. Τῶν δ' ἑφθῶν ποδῶν μνημονεύει Φερεκράτης ἐν δουλοδιδασκάλῳ, ὡς παρασκευάζεται δεῖπνον πῶς ἂν εἴπαθ' ἡμῖν. καὶ δῆτα ὑπάρχει τέμαχος ἐγχέλιον ἡμῖν, τευθὶς, ἄρνειον κρέας, φύσκης τόμος, ποὺς ἑφθὸς, ἧπαρ, πλευρὸν, ὀρνίθια πλήθει πολλά, τυρὸς ἐν μέλιτι, μερὶς κρεῶν. Ἀντιφάνης παρασίτῳ, Χοίρεων Σκέλη καὶ πυρὰ. ἀστεῖον γένη τὴν ἑστίαν Ἄριστον, ἑφθὸς τυρὸς ἐπεδόνει πολύς. Ἐκφαντίδης δ' ἐν σατύροις, Πόδας τε εἰ δέοι πριάμενον καταφαγεῖν ἑφθοὺς ὑός. γλώσσης δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς διὰ τούτων, Ἅλις ἀφύης μοι, παρατέταμαι γὰρ τὰ λιπαρὰ κάπτων. ἀλλὰ φέρετ' ἀπόβασιν ὑπάτιον. ἢ καπρίδιου νέου κολλοπά τινα. εἰ δὲ μὴ πλευρὸν ἢ γλῶτταν, ἢ σπλὴν ὑός ἢν ἐστὶν, ἢ δέλφακος, ἢ ῥίνης, ἢ τρία, φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιαρῶν. τοσούτων λεχθέντων καὶ περὶ τούτων, οὐδὲ τῶν

ἰατρῶν

ἱερῶν οἱ γέροντες ἀσύμβολοι μετειλήφασιν. ἔφη γὰρ ὁ Διονυσιοκλῆς, Μνησίθεος ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, κεφαλὴ καὶ πόδες ὑῶν οὐ πολὺ τὸ τρόφιμον καὶ λιπαρὸν ἐν αὐτοῖς ἔχουσι. καὶ ὁ Λεωνίδης δ' ἥμων ἐν τετάρτῳ ἀτθίδος, Ἀφείδαντά φησι βασιλεύοντα Ἀθηνῶν Θυμοίτης ὁ νεώτερος ἀδελφὸς, νόθος ὢν ἀποκτείνας, αὐτὸς ἐβασίλευσεν. ἐφ' οὗ Μέλανθος μεσσήνιος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος, ἐπήρετο τὴν πυθίαν ὅπου κατοικήσῃ. ἡ δὲ ἔφη, ἔνθα ἂν ξενίοις πρῶτον τιμηθῇ τοὺς πόδας αὐτῷ, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ δεῖπνῳ παραθέντων. ἔστι τοῦτ' ἐγένετο αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι. τῶν ἱερέων γάρ τό τε πάτριον τινὰ ἑορτὴν ἐπιτελουσῶν, καὶ πάντα τὰ κρέα καταναλωκυιῶν, τῶν δὲ ποδῶν, καὶ τῆς κεφαλῆς ὑπολοίπων ὄντων ταῦτα τῷ Μελάνθῳ ἀπέστειλαν. Μήτρα ἑξῆς ἐπεισηνέχθη μητροπολίς τις ὡς ἀληθῶς οὖσα, καὶ μήτηρ τῶν Ἱπποκράτους ὑῶν, οὓς εἰς ὑωδίαν κωμῳδουμένους οἶδα. εἰς ἣν ἀποβλέψας ὁ Οὐλπιανὸς, ἄγε δὴ ἔφη ἄνδρες φίλοι, παρὰ τίνι κεῖται ἡ μήτρα. ἱκανῶς γάρ γε γαστρισμεθα, καὶ καιρὸς ἤδη ἐστὶ καὶ λέγειν ἡμᾶς. τοῖς δὲ Κυνικοῖς τούτοις παρακελεύομαι, σιωπᾶν κεχορτασμένοις ἀφειδῶς. πλὴν εἰ μὴ καὶ τῶν σιαγόνων καὶ τῶν κεφαλῶν καταβρῶξαι βούλονται καὶ τὰ ὀστᾶ, ὧν οὐδεὶς φθόνος αὐτοῖς ἀπολαύειν ὡς κυσί. τοῦτο γάρ εἰσι, καὶ εὔχονται καλεῖσθαι. νόμος δὲ λείψανα ἐκβάλλειν κυσὶν ἐν κρήσσαις ὁ Εὐριπίδης ἔφη. πάντα γὰρ ἐσθίειν καὶ πίνειν θέλουσιν, τὸν νοῦν οὐ λαμβάνοντες ὅπερ ὁ θεῖος Πλάτων ἔφη ἐν Πρωταγόρᾳ, τὸ περὶ ποιήσεως διαλέγεσθαι ὁμοιότατον εἶναι τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὗτοι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι' αὑτῶν συνεῖναι ἐν τῷ πότῳ, μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς, καὶ λόγων τῶν ἑαυτῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας, τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας, πολλοῦ μισθούμενοι ἀλλοτρίαν φωνὴν τὴν τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις ξυνεῖσιν. ὅπου δὲ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ξυμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσὶν, οὐκ ἂν ἴδοις αὐλητρίδας, οὔτε ὀρχηστρίδας, οὔτε ψαλτρίας, ἀλλ' αὐτοὺς ἑαυτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι ἄνευ τῶν λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων, διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς λέγοντάς τε, καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ πολὺν οἶνον πίωσι. τοῦτο δ' ὑμεῖς ποιεῖτε ὦ Κύνουλκε, πίνοντες, μᾶλλον δ' ἐκπίνοντες, αὐλητρίδων καὶ ὀρχηστρίδων δίκην ἐμποδίζετε τὴν διὰ τῶν λόγων ἡδονὴν ζῶντες κατὰ τὸν αὐτὸν Πλάτωνα (ὡς ἐν τῷ Φιλήβῳ φησὶν) οὐκ ἀνθρώπου βίον, ἀλλά τινος πλεύμονος, ἢ τῶν ὅσα θαλάττια μετ' ὀστρέων ἐμψύχων ἐστὶ σωμάτων. καὶ ὁ Κύνουλκος ὀργισθεὶς, γάστρων ἔφη, καὶ κοιλιόδαιμον ἄνθρωπε, οὐδὲν ἄλλο σὺ οἶσθα; οὐ λόγους διεξοδικοὺς εἰπεῖν, οὐχ ἱστορίας μνησθῆναι, οὐ τῆς ἐν λόγοις χάριτος ἀπάρξασθαί ποτε, ἀλλὰ τὸν χρόνον ἅπαντα περὶ ταῦτα κατατρίβεις ζητῶν, κεῖται οὐ κεῖται, εἴρηται οὐκ εἴρηται. ἐξονυχίζεις τε πάντα τὰ προσπίπτοντα τοῖς συνδιαλεγομένοις, τὰς ἀκάνθας συνάγων, ὡς ἂν ἐχινόποδας, καὶ ἀνὰ τραχεῖαν ὄνωνιν ἀεὶ διατρίβων, ἀνθέων τῶν ἡδίστων μηδὲν συναθροίζων. ἢ οὐ σὺ εἶ, ὁ καὶ τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων καλουμένην στρήναν, κατά τινα πάτριον παράδοσιν λεγομένην, καὶ διδομένην τοῖς φίλοις, ἐπινομίδα καλῶν. καὶ εἰ μὲν τὴν Πλάτωνος ζηλώσας, μαθεῖν βουλόμεθα. εἰ δὲ παρά τινι οὕτως εὑρὼν λεγομένην, ἐμφάνισον τὸν εἰπόντα. ἐγὼ γὰρ οἶδα ἐπινομίδα καλουμένην καὶ μέρος τι τῆς τριήρους, ὡς Ἀπολλώνιος ἐν τριηρικῷ παρατέθειται. οὐ σὺ εἶ, ὁ καὶ τὸν καινὸν, καὶ οὐδέ πω ἐν χρείᾳ γενόμενον φαινόλην. εἴρηται γὰρ ὦ βέλτιστε καὶ ὁ φαινόλης, εἰπών. παῖ λευκέ, δός μοι τὸν ἄχρηστον φαινόλην. εἰς βαλανεῖον δέ ποτε πορευόμενος, οὐκ ἔφης πρὸς τὸν πυνθανόμενον, ποῖ δὴ ἀπολούμενος ἦν δ' ἐγὼ ἐπείγομαι. κἀκείνης σοι τῆς ἡμέρας ὁ καλὸς κανυσινὸς ὑπὸ λωποδυτῶν ἀνηρπάσθη. ὡς γέλωτα πάμπολυν ἐν τῷ βαλανείῳ γενέσθαι, ἀχρήστου ζητουμένου φαινόλου. ἄλλο τε δὲ ὦ ἑταῖροι φίλτατοι, πρὸς γὰρ ὑμᾶς εἰρήσεται τἀληθῆ. προσέπταισε λίθῳ, καὶ τὴν κνήμην ἔλυσε. θεραπευθεὶς οὖν προῄει καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί τοῦτο Οὐλπιανέ; ὑπώπιον ἔλεγε. κἀγὼ (ξυνῆν γὰρ αὐτῷ) τότε τὸν γέλωτα φέρειν οὐ δυνάμενος, παρά τινι τῶν φίλων ἰατρῷ ὑπαλειψάμενος τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς παχεῖ φαρμάκῳ, πρὸς τοὺς πυνθανομένους, τί δὲ σὺ πρόσκομμα ἔφασκον; τῆς δ' αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἕτερός ἐστι ζηλωτὴς Πομπηιανὸς ὁ Φιλαδελφεὺς, ἄνθρωπος οὐκ ἀπανοῦργος, ὀνοματοθήρας δὲ ἔστι αὐτός. ὅς τις πρὸς τὸν οἰκέτην διαλεγόμενος, μεγάλῃ τῇ φωνῇ καλέσας τοὔνομα, Στρομβιχίδη ἔφη, κόμιζέ μοι ἐπὶ τὸ γυμνάσιον τὰς βλαύτας, τὰς ἀφορήτους, καὶ τὴν ἐφεστρίδα τὴν ἄχρηστον. ἐγὼ γὰρ ὑποδησάμενος τὸν πώγωνα προσαγορεύσω τοὺς ἑταίρους. ὀπτὸς γάρ ἐστί μοι τάριχος. κόμιζε δὲ τοῦ ἐλαίου τὴν λήκυθον. πρότερον γὰρ συντριβησόμεθα, ἔπειθ' οὕτως ἀπολούμεθον. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος σοφιστὴς, φεβρουαρίῳ μηνὶ ὡς Ῥωμαῖοι λέγουσι. τὸν δὲ μῆνα τοῦτον κληθῆναί φησιν ὁ μαυρούσιος Ἰόβας, ἀπὸ τῶν κατουδαίων φόβων κατ' ἀναίρεσιν τῶν δειμάτων, ἐν ᾧ τοῦ χειμῶνος ἐστὶ τὸ ἀκμαιότατον, καὶ ἔθος τό τε τοῖς κατοιχομένοις τὰς χοὰς ἐπιφέρειν πολλαῖς ἡμέραις. πρός τινα τῶν φίλων οὐκ εἶδές με ἔφη πολλῶν ἡμερῶν διὰ τὰ καύματα. τῆς δὲ τῶν παναθηναίων ἑορτῆς ἐπιτελουμένης, δι' ἣν καὶ τὰ δικαστήρια οὐ συνάγεται, ἔφη, γενέθλιός ἐστι τοῦ

Ονοματοθήρας

ΜΗΤΡΑ.

ἀλέκτορος Ἀθηνᾶς, καὶ ἄδικος ἡ τῆτες ἡμέρα. ἐκάλεσε δέ ποτε καὶ τὸν ἐκ Δελφῶν ἐπανελθόντα τῶν ἑταίρων οὐδὲν αὐτῷ χρήσαντος τοῦ θεοῦ, ἄχρηστον. λέξιν δέ ποτε λόγων δημοσίᾳ ποιούμενος, καὶ ἐγκώμιον διεξερχόμενος τῆς βασιλευούσης πόλεως ἔφη. θαυμαστὴ δ' ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἡ ἀνυπόστατος. τοιοῦτοί τινές εἰσιν ὦ ἑταῖροι οἱ Οὐλπιάνειοι σοφισταί, οἳ καὶ τὸ μιλιάριον καλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων, τὸ εἰς θερμοῦ ὕδατος κατεργασίαν κατασκευαζόμενον, ἰπνολέβητα ὀνομάζοντες πολλῶν ὀνομάτων ποιηταί, καὶ πολλοῖς παρασάγγαις ὑπερδραμόντες τὸν Σικελιώτην Διονύσιον. ὃς τὴν μὲν παρθένον ἐκάλει μένανδρον, ὅτι μένει τὸν ἄνδρα. καὶ τὸν στῦλον μενεκράτην, ὅτι μένει καὶ κρατεῖ. βαλλάντιον δὲ τὸ ἀκόντιον, ὅτι ἐναντίον βάλλεται. καὶ τὰς τῶν μυῶν διεκδύσεις, μυστήρια ἐκάλει, ὅτι τοὺς μῦς τηρεῖ. Ἄθανις δ' ἐν πρώτῳ Σικελικῶν, τὸν αὐτόν φησι Διονύσιον, καὶ τὸν βοῦν, γαρόταν καλεῖν. καὶ τὸν χοῖρον ἴακχον. τοιοῦτος ἦν καὶ Ἀλέξαρχος, ὁ Κασσάνδρου τοῦ Μακεδονίας βασιλεύσαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν καλουμένην κτίσας. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ Ἡρακλείδης ὁ Λέμβος ἐν τῇ τριακοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως, Ἀλέξαρχος, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν κτίσας, διαλέκτους ἰδίας εἰσήνεγκεν, ὀρθοβόαν μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα καλέων, καὶ βροτοκέρτην τὸν κουρέα, ἐπὶ τὴν δραχμὴν ἀργυρίδα, τὴν δὲ χοίνικα ἡμεροτροφίδα, καὶ τὸν κήρυκα ἀπύτην, καὶ τοῖς Κασσανδρέων δὲ ἄρχουσι τοιαῦτά ποτε ἐπέστειλε. Ἀλέξαρχος ὁ μάρμων. πρόμοις γαθεῖν τοὺς ἡλιοκρεῖς οἰῶν, οἶδα λιποῦσα θεῶν τῶν ἔργων κρατίτορας μορσίμῳ τύχᾳ κεκυρωμένας θεοῦ πόγαις χυτλώσαντες αὐδοὺς, καὶ φύλακας ὀριγενεῖς. τί δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δηλοῖ, νομίζω ἐγὼ μηδὲ τὸν Πύθιον διαγνῶναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Κλεοφάνην, τὸ δὲ τυραννεῖν ἐστιν, ἢ τί ποτε τὸ σπουδαῖον, ἀκολουθεῖν, ἔρις, ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν, ἢ διαλέπτων ἀσίτων συκίνων λέγοντα. ὅτι. Τὸ πρᾶγμα τοῦτ' οὐκ ἔστιν εἴπερ γίνεται. Οὐδ' ἔστι γάρ πω γινόμενον ὃ γίνεται. Οὔτ' εἰ πρότερον ἦν ἔστιν ὃ νῦν γίνεται. Ἔστι γὰρ οὐκ ὂν οὐδ' ἕν. ὃ δὲ μὴ γέγονέ πω Οὐκ ἔστιν ὥσπερ γέγονε. ὃ δὲ μὴ γέγονέ πω. Ἐκ τοῦ γὰρ εἶναι γέγονεν. εἰ δ' οὐκ ἦν, ὅθεν Πῶς ἐγένετ' ἐξ οὐκ ὄντος; οὐχ οἷόν τε γάρ. Εἰ δ' αὐτόθεν ποι γέγονε, οὐκ ἔσται πάλιν. Κεῖποι δέ πω τὶς ἔποθεν γενήσεται Τὸ οὐκ ὄν, εἰς οὐκ ὂν γὰρ οὐ δυνήσεται. Ταυτὶ δ' ὅ τι ἐστίν, οὐδ' ἂν Ἀπόλλων μάθοι. Οἶδα δ' ὅτι καὶ Σιμωνίδης που ὁ ποιητὴς Ἀρίσταρχον εἶπε τὸν Δία. καὶ Αἰσχύλος Τὸν ᾅδην Ἀγησίλαον. Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος. ἰοχέαιραν τὴν ἀσπίδα τὸ ζῷον. διὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ θαυμάσιος Πλάτων ἐν τῷ Πολιτικῷ εἰπὼν, ξηροβατικά τινα ζῷα καὶ ἀεροβατικά. ἀλλὰ ξηροτροφικόν τε καὶ ὑγροτροφικόν. καὶ ξηρονομικόν, ἔτι ζώων χερσαίων καὶ ἐνύγρων καὶ ἐναερίων ἐπιλέγει. ὥσπερ παρακελευόμενος τούτοις τοῖς ὀνοματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν καινότητα, γράφων καὶ κατὰ λέξιν τάδε. κἂν διαφυλάξῃς τὸ μὴ σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι πλουσιώτερος, καὶ εἰς γῆρας ἀναφανήσῃ φρονήσεως. οἶδα δὲ καὶ Ἡρώδην τὸν Ἀττικὸν ῥήτορα ὀνομάζοντα τροχοπέδην τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν, ὅτε κατάντεις τόπους ὀχούμενος ἐπορεύετο, καί τοι Σιμαρίστου ἐν τοῖς συνωνύμοις ἐποχλέα τὸ ξύλον τοῦτο ἐπονομάσαντος. καὶ Σοφοκλῆς δέ που ὁ ποιητὴς τὸν φύλακα, μοχλόν που ὠνόμασεν ἐν τούτοις. Θάρσει μέγας σοι τοῦδ' ἐγὼ φόβου μοχλός. Κἂν ἄλλοις δὲ τὴν ἄγκυραν ἰσχάδα κέκληκεν, διὰ τὸ κατέχειν τὴν ναῦν. Ναῦται δὲ μηρύσαντο νηὸς ἰσχάδα. Καὶ Δημάδης δὲ ὁ ῥήτωρ ἔλεγε τὴν μὲν Αἴγιναν εἶναι λήμην τοῦ Πειραιῶς. τὴν δὲ Σάμον, ἀπώρυγα τῆς πόλεως. ἔαρ δὲ τοῦ δήμου, τοὺς ἐφήβους. τὸ δὲ τεῖχος, ἐσθῆτα τῆς πόλεως. τὸν δὲ σαλπικτήν, κοινὸν Ἀθηναίων ἀλέκτορα. ὁ δ' ὀνοματοθήρας οὗτος σοφιστής, ἀκάθαρτον ἔφη γυναῖκα, ἧς ἐπεχημένα ἦν τὰ γυναικεῖα. πόθεν δέ σοι ὦ Οὐλπιανὲ καὶ κεχορτασμένοι εἰπεῖν ἐπῆλθε, δέον τῷ κορεσθῆναι χρήσασθαι. πρὸς ταῦτα ὁ Οὐλπιανός πως ἡδέως γελάσας, ἀλλὰ μὴ βαῦζε εἶπεν ὦ ἑταῖρε, μὴ δὲ ἀγριαίνου τὴν κυνικὴν προβαλλόμενος λύσσαν τῶν ὑπὸ κύνα οὐσῶν ἡμερῶν· δέον αἰκάλλειν μᾶλλον, καὶ προσσαίνειν τοῖς συνδείπνοις, μή καί τινα κυνοφόντιν ἑορτὴν ποιησώμεθα, ἀντὶ τῆς παρ' Ἀργείοις ἐπιτελουμένης. χορτασθῆναι εἴρηται ὦ δαιμόνιε ἀνδρῶν, παρὰ μὲν Κρατίνῳ ἐν Ὀδυσσεῦσιν οὕτως. Ἦσθε πανημέριοι χορταζόμενοι γάλα λευκόν. καὶ Μένανδρος δὲ ἐν Τροφωνίῳ ἔφη, χορτασθείς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Γηρυτάδῃ, Θεράπευε, καὶ χόρταζε τῶν μονῳδιῶν; Σοφοκλῆς τε ἐν Τυροῖ, Οἱ τοῖσι παγχόρτοισιν ἐξενίζομεν. Εὔβουλος δ' ἐν Δόλωνι, Ἐγὼ κεχόρτασμαι μὲν ἄνδρες οὐ κακῶς, Ἀλλ' εἰμὶ πλήρης, ὥστε καὶ μόλις πάνυ. Ὑπεδησάμην ἅπαντα δρῶν, τὰς ἐμβάδας. Σώφιλος δ' ἐν Φυλάρχῳ, Γαστρισμὸς ἔσται δαψιλής, τὰ προοίμι' Ὁρῶ, χορτασθήσομαι Νὴ τὸν Διόνυσον ἄνδρες ἤδη στρηνιῶ. καὶ Ἄμφις ἐν Οὐρανῷ, εἰς τὴν ἑσπέραν χορταζόμενα πᾶσιν ἀγαθοῖς. ταῦτα μὲν οὖν ὦ Κυνουλκε εἰπεῖν πρόχειρος ἔχουσι τανῦν, αὔριον δὲ ἢ ἔνην σοι. τὴν γὰρ εἰς τρίτην Ἡσίοδος εἴρηκεν οὕτως,

ἔργων. β. Πληγαῖς σε χορτάσω, ἐάνπερ μὴ εἴπῃς ὁ κοιλιοδαίμων παρά τινι κεῖται. σιωπήσαντος δ' ἐκείνου, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο αὐτός σοι ὦ κύον ἐρῶ, ὅτι Εὔπολις τοὺς

κόλακας

ὈΝΟΜΑΤΟΘΉΡΑΣ.

κόλακας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκεν. τὸ δὲ μαρτύριον ἀναβαλοῦμαι, ἔστ' ἂν ἀποδῶ σοι τὰς πληγάς. ἡσθέντων οὖν ἐπὶ τοῖς πεπαιγμένοις ἁπάντων, ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ Οὐλπιανός, καὶ τὸν περὶ τῆς μήτρας λόγον ἀποδώσω. Ἄλεξις γὰρ ἐν τῷ ποντικῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι, Καλλιμέδοντα τὸν ῥήτορα, κάραβον δὲ ἐπικαλούμενον κωμῳδῶν (ἦν δ' οὗτος εἷς τῶν κατὰ Δημοσθένη τὸν ῥήτορα πολιτευομένων) φησίν, Ὑπὲρ πάτρας μὲν πᾶς τις ἀποθνήσκειν θέλει, Ὑπὲρ δὲ μήτρας Καλλιμέδων ὁ κάραβος, Ἑφθῆς ἴσω† πρὸς ἰταλῶν ἀποθανεῖν. ἦν δὲ ὁ Καλλιμέδων, καὶ ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος. μνημονεύει τῆς μήτρας καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλομήτορι οὕτως, Ἔμμητρον ἂν ἢ τὸ ξύλον βλαστὴν ἔχει, Μητρόπολις ἐστιν, οὐχὶ πατρόπολις. Μήτραν τινὲς πωλοῦσιν ἥδιστον κρέας. Μήτρας ὁ χοῖρος ἐστι τῷ δήμῳ φίλος. Εὔφρων δ' ἐν παραδιδομένῃ, Οὑμὸς διδάσκαλος δὲ μήτραν σκευάσας, Παρέθηκε Καλλιμέδοντι κάθιον θ' ἅμα, Ἐποίησε πηδᾶν, ὅθεν ἐκλήθη κάραβος. Διώξιππος δὲ ἐν ἀντιπορνοβοσκῷ, οἵων δ' ἐπιθυμεῖ βρωμάτων ὡς μουσικῶν, ἤνυστρα, μήτρας, χόλικας. ἐν δὲ ἱστοριογράφῳ, τῇ στοᾷ διεξέπαιον. Ἀμφικλῆς, μήτρας δύο κρεμαμένας, Δείξας ἐκεῖνον πέμπε. φής, ἐὰν ἴδῃς. Εὔβουλος δ' ἐν Δευκαλίωνι, Ἤπατα, νῆστις, πλεύμονες, μήτρα. ὁ Λυγκεὺς δὲ ὁ σάμιος, ὁ Θεοφράστου γνώριμος, καὶ τὴν σὴν ὀπῷ χρῆσιν αὐτῆς οἶδεν. ἀναγράφων γοῦν τὸ Πτολεμαίου συμπόσιον φησιν οὕτως, μήτρας τινὸς περιφερομένης ἐν ὄξει καὶ ὀπῷ. τοῦ δὲ ὀποῦ μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν δυσέρωσι περὶ Κυρήνης τὸν λόγον ποιούμενος, Ἐκεῖσε δ' ἐκπλέω Ὅθεν διεσπάσθημεν ἐρρῶσθαι λέγων, Ἅπασιν ἵπποις, σιλφίῳ, συνωρίσι, Καυλῷ, κέλησι, μασοῖς, πυρετοῖς ὀποῖς. τῆς δὲ διαφορᾶς τῆς περὶ τὴν ἐκτομίδα, μνημονεύει Ἵππαρχος ὁ τὴν αἰγυπτιακὴν ἰλιάδα συνθεὶς ἐν τούτοις, Ἀλλαλοπά σύ μ' εὐφραίνη μήτρης καλὰ πρόσωπα ἐκβολάδος, δέλφαξ ἐν κλιβάνῳ ἡδέα ὄζων. Σώπατρος δ' ἐν μὲν ἱππολύτῳ φησίν, Ἀλλ' οἷα μήτρα καλλίκαρπος ἐκβολὰς Δίεφθα, λευκανθεῖσα, τυροῦ τέ δέμας. ἐν δὲ φυσιολόγῳ, Μήτρας ὑείας οὐκ ἀφεψηθεὶς τόμος. Τὴν ληξίθυμον ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων. ἐν δὲ σίλφαις, Μήτρας ὑείας ἑφθὸν ὡς φάγῃς τόμον Δριμεῖαν ὠθῶν πηγανῖτιν εἰς χολήν. οἱ μέν τοι ἀρχαῖοι πάντες πρὸ τοῦ δειπνεῖν οὐ παρέφερον οὔτε μήτρας, οὔτε θρίδακας, οὔτ' ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ὥσπερ νῦν γίνεται. Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψοδαίδαλος, μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς προπόσεις, καὶ τὸ μύροις χρήσασθαί φησιν. Ἀεὶ δὲ στεφάνοισι κάρα παρὰ δαῖτα πύκαζου Παντοδαποῖς, οἷς ἂν γαίας πέδον ὄλβιον ἀνθεῖ, Καὶ στακτοῖσι μύροις ἀγαθοῖς χαίτην θεράπευε, Καὶ σμύρναν, λιβανόν τε πυρὸς μαλακὴν ἐπὶ τέφραν Βάλλε πανημέριος Συρίης εὐώδεα καρπόν. Ἐμπίνοντι δέ σοι, φερέτω τοιόνδε τράγημα, Γαστέρα καὶ μήτραν ἑφθὴν ὑὸς ἔν τε κυμίνῳ, Ἔν τ' ὄξει δριμεῖ, καὶ σιλφίῳ ἐμβεβαῶσαν, Ὀρνίθων τ' εἰ ὀπτῶν ἁπαλὸν γένος ὡς ἂν ὑπάρχῃ Ὥρη. τῶν δὲ Συρακοσίων τούτων ἀμέλησον Οἳ πίνουσι μόνον, βατράχων τρόπον, οὐδὲν ἔδοντες. Ἀλλὰ σὺ μὴ πείθου κείνοις, ἃ δ' ἐγὼ λέγω ἔσθε Βρωτά, τὰ δ' ἄλλα γ' ἐκεῖνα τραγήματα πάντα πέφυκε, Πτωχείας παράδειγμα καλῆς ἑφθῆς, ἐρέβινθοι, Καὶ κύαμοι, καὶ μῆλα, καὶ ἰσχάδες, ἀλλὰ πλακοῦντα Αἰνῶ ἀθήνῃσι γεγενημένον. εἰ δὲ μὴ ἄν που Αὐτὸν ἔχῃς ἑτέρωθι, μέλι ζήτησον ἀπελθὼν Ἀττικόν, ὡς τοῦτ' ἐστιν, ὃ ποιεῖ κεῖνον ὑβριστήν, Οὕτω τοι δεῖ ζῆν τὸν ἐλεύθερον, ἢ κατὰ τῆς γῆς, Καὶ κατὰ τοῦ βαράθρου, καὶ ταρτάρου ἐς τὸν ὄλεθρον Ἥκειν, καὶ κατορωρύχθαι σταδίους ἀναρίθμους. Λυγκεὺς δὲ διαγράφων τὸ Λαμίας τῆς αὐλητρίδος δεῖπνον, ὅτε ὑπεδέχετο Δημήτριον τὸν πολιορκητήν, εὐθέως τοὺς εἰσελθόντας ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἐσθίοντας ποιεῖ ἰχθῦς παντοίους, καὶ κρέα. ὁμοίως καὶ τὸ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον διατιθεὶς ἐπιτελοῦντος ἀφροδίσια, καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἰχθῦς πρῶτον παρατίθησι, καὶ κρέα. θαυμάζειν δ' ἐστὶν ἄξιον, τοῦ τὰς καλὰς ὑποθήκας παραδιδόντος ἡμῖν Ἀρχεστράτου, ὃς Ἐπικούρῳ τῷ σοφῷ τῆς ἡδονῆς καθηγεμὼν γενόμενος, κατὰ τὸν Ἀσκραῖον ποιητήν, γνωμικῶς καὶ ὑμῖν συμβουλεύει, τισὶ μὲν μὴ πείθεσθαι, αὐτῷ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν, καὶ ἐσθίειν παρακελεύεται τά, καὶ τά, οὐδὲν ἀποδέων τοῦ παρὰ Δαμοξένῳ τῷ κωμῳδοποιῷ μαγείρου, ὃς ἐν συντρόφοις φησίν, Ἐπικούρου δέ με Ὁρᾷς μαθητὴν ὄντα τοῦ σοφοῦ, παρ' ᾧ Ἐν δύ' ἔτεσιν καὶ μησὶν οὐχ ὅλοις δέκα Τάλαντ' ἐγώ σοι κατεπύκνωσα τέτταρα. Τοῦτο δὲ τί ἐστιν, εἰπέ μοι, καθήγησαι Μάγειρος ἦν, κἀκεῖνος οὐκ ᾔδει θεοί Ποῖος μάγειρος, ἡ φύσις πάσης τέχνης. Ἀρχέγονον ἐστιν ὦ ἀλιτήρια. Οὐκ ἔστιν οὐθὲν τοῦ πονεῖν σοφώτερον, ἣν τ' εὐχερὲς τὸ πρᾶγμα, τοῦ λόγου τριβὴν Ἔχοντι τούτου. πολλὰ γὰρ συμβάλλεται, Διόπερ μάγειρον ὅταν ἴδῃς ἀγράμματον, Μὴ Δημοκρίτου τε πάντα διανεγνωκότα, Μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα σύ γ' ὡς κενοῦ, Καὶ τὸν Ἐπικούρου κανόνα μιθώσω σαφῶς, Ὡς ἐκ διατριβῆς. τοῦτο δεῖ γὰρ εἰδέναι, Τίν' ἔχει διαφοράν, πρῶτος ὦ βέλτιστε σύ Γλαυκίσκος ἐν χειμῶνι, καὶ θέρει. πάλιν Ποῖος ἐπὶ δύσιν πλειάδος συνειδέναι, Ἰχθὺς ἀπὸ τροπάς ἐστι χρησιμώτατος, Αἱ μεταβολαὶ γάρ, αἵ τε κινή-

ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΑ.

σεις κακόν· Ἠλίβατον ἐν ἀνθρώποισιν ἀλλοιώματα Ἐν ταῖς τροπαῖς ποιοῦσι μανθάνεις, τὸ δ' ἀληφθὲν καθ' ὥραν ἀποδίδωσι τὴν χάριν. Τίς παρακολουθεῖ ταῦτα; τοιγαροῦν στρόφοι, καὶ πνευμάτια γινόμενα τὸν κεκλημένον Ἀσχημονεῖν ποιοῦσι, παρὰ δ' ἐμοὶ τρέφει Τὸ προσφερόμενον βρῶμα, καὶ λεπτύνεται, Ὀρθῶς τε διαπνεῖ. τοιγαροῦν εἰς τοὺς πόρους Ὁ χυμὸς ὁμαλῶς πανταχοῦ συνίσταται. Χυμὸς λέγεις, Δημόκριτος οὐδὲν πράγματα Γινόμενα ποιεῖ τὸν φαγόντ' ἀθρητικόν, Καὶ τῆς ἰατρικῆς τί μετέχειν μοι δοκεῖς, Καὶ πᾶς ὁ φύσεως ἐντός. ἡ δ' ἀπειρία Τῶν νῦν μαγείρων κατανόει πρὸς τῶν θεῶν, Οἷαν τὴν ὀσμὴν ὅταν ἴδῃς δὲ ἰχθύων Ὑπεναντίων αὐτοῖσι ποιούντων μίαν. Καὶ σήσαμ' ὑποτρίβοντας εἰς ταύτην λαβὼν Ἕκαστον αὐτῶν κατὰ μέρος προσπαρδέτω, Ὥς μοι κέχρησαι. τί γὰρ ἂν εὖ γένοιτό τι, Τῆς ἰδιότητος πρὸς ἑτέραν μεμιγμένης, Καὶ συμπλεκομένας οὐχὶ συμφώνους ἁφάς, Τὸ ταῦτα διορᾶν, ἐστὶν ἐμψύχου τέχνης, Οὐ τὸ διανίζειν λοπάδας, οὐδ' ὄζειν καπνοῦ. Ἐγὼ γὰρ εἰς τοὐπτανεῖον οὐκ εἰσέρχομαι, Ἀλλά τι θεωρῶ πλησίον καθήμενος. Ποιοῦσι δ' ἕτεροι, σοὶ δὲ λέγω τὰς αἰτίας, Καὶ τἀποβαῖνον ὀξύ, τὸ περίκομμ' ἄφες Ἁρμονικὸς οὐ μάγειρος, ἐπίτεινον τὸ πῦρ, Ὁμαλιζέτω τοῖς τάχεσι πρώτη λοπὰς Ζεῖ, τοὺς ἐφεξῆς οὐχὶ συμφώνως νοεῖς Τὸν τύπον Ἀπολλον, καὶ τί φαίνεται τέχνη, Εἴτ' οὐθὲν εἰκῆ παρατίθεμαι τοῖς συμπόταις Βρῶμ' ἀλλὰ μίξας πάντα κατὰ συμφωνίαν. Πῶς ἐστὶν αὐτοῖς; ἃ διὰ τεττάρων ἔχει Κοινωνίαν διὰ πέντε, διὰ πασῶν πάλιν, ταῦτα προσάγω πρὸς αὐτὰ τὰ διαστήματα, Καὶ ταῖς ἐπιφοραῖς εὐθὺς οἰκείως πλέκω, Ἐνίοτε δ' ἀφεστὼς παρακελεύομαι, πόθεν Ἅπτει τί τούτων μιγνύειν μέλλεις, ὅρα Δάφωνον ἕλκεις, οὐχ ὑπερβήσῃ σοφόν, Ἐπίκουρος οὕτω κατεπύκνου τὴν ἡδονήν. Ἐμασᾶτ' ἐπιμελῶς εἶδε τἀγαθὸν μόνος Ἐκεῖνος οἷόν ἐστιν, οἱ δ' ἐν τῇ στοᾷ Ζητοῦσι συνεχῶς, οἷόν ἐστ' οὐκ εἰδότες. Οὐκοῦν ὅτ' οὐκ ἔχουσιν, ἀγνοοῦσι. Οὐδ' ἂν ἑτέρῳ δοίησαν, οὕτω σοι δοκεῖ; Ἀφῶμεν οὖν τὰ λοιπά, δηλαδὴ πάλαι. Καὶ Πλάτων δ' ἐν συνεξαπατῶντι δυσχεραίνοντα ποιήσας μειρακίου πατέρα ὡς διαφθαρέντος κατὰ τὴν δίαιταν ὑπὸ τοῦ παιδαγωγοῦ φησίν, Ἀπολώλεκάς μου τὸ μειράκιον παραλαβὼν Ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον Ἀλλότριον αὐτοῦ, καὶ πότους ἑωθινοὺς Πίνει διὰ σὲ νῦν, πρότερον οὐκ εἰθισμένον. Εἴ τι μεμάθηκε δέσποτα ζῆν, ἐγκαλεῖς; Ζῆν δ' ἐστὶ τὸ τοιοῦτο; ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί. Ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν εἶναι τἀγαθόν, Τὴν ἡδονὴν δήπουθεν, οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν Ταύτην ἑτέρωθεν, ἐκ δὲ τοῦ ζῆν δεῖ καλῶς, ὦ σωσία πάντῃ τυχὸν δώσεις ἐμοί. Ἑώρακας σὺ φιλόσοφον εἰπέ μοι τινὰ Μεθύοντα, ἐπὶ τούτοις οἷς λέγεις κηλούμενον Ἅπαντας. οἱ γοῦν τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες. Καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς διατριβαῖς, ὥσπερ ἀποδεδρακότα Οὕτως ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ, Ἴσασιν οὗ δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου, Καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὡς περὶ πράγματος, Ὥστ' ἐκπεπλῆχθαι πάντας. Καὶ παρ' Ἀντιφάνει δ' ἐν στρατιώτῃ τυχὼν παραινέσεις εἰσφέρων, ἄνθρωπος τοιοῦτός ἐστιν. ὅς φησιν, Ὅς τις ἄνθρωπος Ἀσφαλές τι κτῆμ' ὑπάρχειν τῷ βίῳ λογίζεται, Πλεῖστον ἡμάρτηκεν. ἢ γὰρ εἰσφορά τις ἥρπακε Τἄνδοθεν πάντ', ἢ δίκη τις περιπεσὼν ἀπώλετο, Ἢ στρατηγήσας προσώφλεν, χορηγὸς θ' αἱρεθεὶς Ἱμάτια καὶ χρυσᾶ παρασχὼν τῷ χορῷ ῥάκκος φορεῖ, Ἢ τριηραρχῶν ἀπήγξατ' ἢ πλέων ἥλωκέ ποι, Ἢ βαδίζων, ἢ καθεύδων κατακέκοφθ' ὑπ' οἰκετῶν, Οὐ βέβαιον οὐδέν ἐστι, πλὴν ὅσ' ἂν καθ' ἡμέραν Εἰς ἑαυτὸν ἡδέως τις εἰσαναλίσκειν τύχοι. Οὐ δὲ ταῦτα σφόδρα τι, καὶ γὰρ τὴν τράπεζαν ἁρπάσαι Κειμένην αὖτις προσελθών, ἀλλ' ὅταν τὴν ἔνθεσιν Ἐντὸς ἤδη τῶν ὀδόντων τυγχάνῃ κατεσπακώς, Τοῦτ' ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε τῶν ὑπαρχόντων μόνον. Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν ὑδρίᾳ. εἰς ταῦτ' οὖν τις ἀποβλέπων ἄνδρες φίλοι, εἰκότως ἂν ἐπαινέσειεν τὸν καλὸν Χρύσιππον, κατιδόντα ἀκριβῶς τὴν Ἐπικούρου φύσιν, καὶ εἰπόντα μητρόπολιν εἶναι τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, τὴν Ἀρχεστράτου γαστρολογίαν, ἣν πάντες οἱ τῶν φιλοσόφων γαστρίμαργοι θεογονίαν τινὰ αὐτῶν εἶναι λέγουσιν τὴν καλὴν ταύτην ἐποποιΐαν. πρὸς οὓς καὶ Θεόγνητος ἐν φάσματι, ἢ φιλαργύρῳ φησὶν ἐκ τούτων, Ἄνθρωπ' ἀπολεῖς με. τῶν γὰρ ἐκ τῆς ποικίλης Στοᾶς λογαρίων ἀναπεπλησμένος νοσεῖς, Ἐρεῖς ἀλλότριον ἐσθ' ὁ πλοῦτος ἀνθρώπῳ πάχνης; Σοφία δ' ἴδιον κρύσταλλος, οὐδεὶς πώποτε Ταύτην λαβὼν ἀπώλεσ', ὦ τάλας ἐγώ Οἵῳ μ' ὁ δαίμων φιλοσόφῳ συνῴκισεν; Ἐπαρίστερ' ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα, Ἀντέστροφεν σου τὸν βίον τὰ βιβλία, Πεφιλοσόφηκας γῇ τε κοὐρανῷ λαλῶν, Οἷς οὐθέν ἐστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων. Ἔτι δὲ τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, παῖδες ἐπεισῆλθον φέροντες ἐπὶ δίσκων καράβους μείζονας Καλλιμέδοντος τοῦ ῥήτορος, ὃς διὰ τὸ φιληδεῖν τῷ βρώματι κάραβος ἐπεκλήθη. Ἄλεξις μὲν οὖν αὐτὸν

ἐν δορκί

ἐν ὀρκίδι, ἢ ποππυζούσῃ, φίλιχθυν εἶναι κοινῶς παραδίδωσι, καθάπερ καὶ ἄλλοι τῶν κωμῳδοποιῶν, λέγων οὕτως. Τοῖς ἰχθυοπώλαις ἐστὶν ἐψηφισμένον, Ὥς φασι, χαλκῆν Καλλιμέδοντος εἰκόνα Στῆσαι παναθηναίοισιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν, Ἔχουσαν ὀπτὸν κάραβον ἐν τῇ δεξιᾷ, Ὡς αὐτὸν ὄντ' αὐτοῖσι τῆς τέχνης μόνον Σωτῆρα. τοὺς ἄλλους δὲ πάντας, ζημίαν. Περισπούδαστος δὲ ἦν πολλοῖς ἡ τοῦ καράβου βρῶσις, ὡς ἔστι δεῖξαι διὰ πολλῶν τῆς κωμῳδίας μερῶν. Ἀρκέσει δὲ ταννῦν Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς θεσμοφοριαζούσαις, οὕτως λέγων, Ἰχθῦς τις ἑώνηται, ἢ σηπίδιον, ἢ τῶν πλατειῶν καρίδων, ἢ πουλύπους, ἢ νῆστις, ὀπτᾶτ' ἢ γαλεός, ἢ τευθίδες, Μὰ τὸν Δί' οὐδ' ἦντ' οὐ καὶ Βάτις, οὐ δὲ φήμ' ἐγώ. Οὐδὲ χόριον, οὐδὲ πνιῶος, οὐδ' ἧπαρ κάπρου, Οὐδ' ἢ χαδόνες, οὐδ' ἤτριαῖον δέλφακος, Οὐδ' ἐγχέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν, Γυναιξὶ κοπιώσαις ἐπεκουρήσατε. Πλατείας δὲ καρίδας ἂν εἴη λέγων τοὺς ἀστακοὺς καλουμένους, ὧν μνημονεύει Φυλύλλιος ἐν πόλεσι. καὶ Ἀρχέστρατος γὰρ ἐν τῷ διαβοήτῳ ποιήματι, οὐδ' ὅλως τὸν κάραβον ὀνομάζων, ἀστακὸν προσαγορεύει, ὥσπερ κἀν τούτοις, Ἀλλὰ παρεὶς λῆρον πολὺν, ἀστακὸν ὤνου, Τὸν τὰς χεῖρας ἔχοντα μακρὰς, ἄλλως τε βαρείας, Τοὺς δὲ πόδας μικρούς, βραδέως δ' ἐπὶ γαῖαν ὁρούει. Εἰσὶ δὲ πλεῖστοι μὲν πάντων ἀρετῇ τε κράτιστοι Ἐν λιπάραις, πολλοὺς δὲ καὶ Ἑλλήσποντος ἀθροίζει. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβης γάμῳ, τὸν προειρημένον ἀστακὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχεστράτου δηλοῖ ὅτι κάραβός ἐστι, λέγων οὕτως, Ἐντὶ δ' ἀστακοί, κολύβδαιναί τ' ἔχουσαι ποδία μικρά, τὰς χεῖρας δὲ μακράς, κάραβος δ' ἐπώνυμα. Ἴδιον δ' ἐστὶ γένος καράβων τε καὶ ἀστακῶν ἄλλο, ἔτι δὲ καρίδων. τὸν δ' ἀστακὸν οἱ ἀττικοὶ διὰ τοῦ ο ὀστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀσταφίδας. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ φησί, κἀστακοὶ γαμψώνυχοι. Σπεύσιππος δὲ ἐν β΄. ὁμοίων, παραπλήσιά φησιν εἶναι τῶν μαλακοστράκων, κόρακον, ἀστακόν, νύμφην, ἄρκτον, καρκίνον, πάγουρον. Διοκλῆς δ' ὁ καρύστιος φησί, καρίδες, καρκίνοι, κάραβοι, ἀστακοί, εὔστομα καὶ διουρητικά. κολύβδαιναν δ' εἴρηκεν Ἐπίχαρμος ἐν τοῖς προειρημένοις, ὡς μὲν Νίκανδρός φησι, τὸ θαλάσσιον αἰδοῖον. ὡς δ' Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ, τὴν καρίδα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, τῶν μαλακοστράκων ὀχεύονται φησί, κάραβοι, ἀστακοί, καρίδες, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ τὰ ὀπισθουρητικὰ τῶν τετραπόδων. ὀχεύονται δὲ τοῦ ἔαρος ἀρχομένου πρὸς τῇ γῇ. ἤδη γὰρ ὦπται ἡ ὀχεία πάντων τῶν τοιούτων. ἐνιαχοῦ δέ, ὅταν τὰ σῦκα ἄρξηται πεπαίνεσθαι. γίνονται δ' οἱ μὲν κάραβοι ἐν τοῖς τραχέσι καὶ πετρώδεσιν. οἱ δ' ἀστακοὶ ἐν τοῖς λείοις. ἐν δὲ τοῖς πηλώδεσιν οὐδέτεροι. διὸ καὶ ἐν Ἑλλησπόντῳ μὲν καὶ περὶ Θάσον ἀστακοὶ γίνονται. περὶ δὲ τὸ Σίγειον καὶ τὸν Ἄθω κάραβοι. εἰσὶ δ' οἱ κάραβοι μακρόβιοι πάντες. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν φωλευόντων, τοὺς ἀστακούς, καὶ καράβους, καὶ καρίδας ἐκδύεσθαί φησι τὸ γῆρας. περὶ δὲ τῶν καρίδων, ὅτι καὶ πολλαὶ ἦν καρίδες περὶ Χίον τὴν νῆσον, Ἔφορος ἐν τῇ πρώτῃ ἱστορεῖ, κτίσαι φάσκων αὐτὴν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ ἐπὶ Δευκαλίωνος γενομένου κατακλυσμοῦ, μετὰ μάκαρας, καὶ μέχρι νῦν τὸν τόπον καλεῖσθαι Καρίδας. ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος παραινεῖ τάδε, Ἢν δὲ ποτ' εἰς Ἴασον Καρῶν πόλιν εἰσαφίκηαι, Καρίδ' εὖ μεγέθει λήψῃ, σπάνιαι δὲ πρίασθαι. Ἐν δὲ Μακηδονίᾳ τε, καὶ Ἀμβρακίᾳ, μάλα πολλαί. Ἐκτεταμένως δ' εἴρηκε καρίδα Ἀραρὼς μὲν ἐν καμπυλίωνι, Αἵ τε καμπύλαι Καρίδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην, Εἰς χοινόπλεκτον ἄγγος. Καὶ Εὔβουλος ἐν ὀρθάννῃ Καρίδα καθῆκα κάτω, κἀνέσπασ' αὖθις. Ἀναξανδρίδης Λυκούργῳ, Καὶ συμπαίζει καριδαρίοις μετὰ περδικίων, καὶ θριπιδίων, Καὶ ψιτταδίοις μετὰ κωβιδαρίων, καὶ σκινδαρίοις μετὰ κωβιδίων. Ὁ δ' αὐτὸς κἀν Πανδάρῳ φησίν, Οὐκ ἐπικεκρυφῶς ὀρθὸς ὢν βέλτιστ' ἔσῃ, Αὕτη δὲ καριδοῖ τὸ σῶμα. καμπύλη Ἄγκυρά τ' ἐστὶν ἄντικρυς τοῦ σώματος. Ἐν δὲ κερκίῳ, Ἐρυθρότερον καρίδος ὀπτῶν σ' ἀποφανῶ. Εὔβουλος τιτθαῖς καρίδα τε τῶν κύφων. Καὶ ἐν καλλαίσχρῳ, Κυρταὶ δ' ὁμοῦ καρίδες ἐν ξηρῷ πέδῳ. Καὶ ἐν Ἰαλέμῳ, Ὠρχοῦντο δ' ὡς καρίδες ἀνθράκων ἔπι, Πηδῶσι κυρταί. Συνεσταλμένως δ' εἴρηκεν Εὔπολις ἐν αἰξὶν οὕτως, Πλὴν ἅπαξ ποτ' ἐν φαίακος ἔφαγον καρίδας. Καὶ ἐν δήμοις, ἔχων τὸ πρόσωπον καρίδος μασθλητίνης. Ὠνομάσθησαν δὲ καρίδες ἀπὸ τοῦ κάρα. τὸ πλεῖστον γὰρ μέρος τοῦ σώματος ἡ κεφαλὴ ἀπηνέγκατο. καρίδες δὲ βραχέος οἱ ἀττικοὶ ἀναλόγως. παρὰ γὰρ τὸ κάρη γέγονε διὰ τὸ μείζονι κεχρῆσθαι κεφαλῇ. ὡς οὖν παρὰ τὸ γραφὴ γραφίς, καὶ βολὴ βολίς, οὕτω καὶ παρὰ τὸ κάρη καρίς. ταθείσης δὲ τῆς παρατελευταίας, ἐτάθη καὶ τὸ τέλος. καὶ ὁμοίως λέγεται τῷ ψηφίς, κρηπίς, καὶ τευθίς. περὶ δὲ τῶν ὀστρακοδέρμων τούτων, Δίφιλος μὲν ὁ σίφνιος οὕτως γράφει, Τῶν δ' ὀστρακοδέρμων καρίς, ἀστακός, κάραβος, καρκῖνος, λέων, τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντα διαφέρουσι. μείζων δ' ἐστὶν ὁ λέων τοῦ ἀστακοῦ. οἱ δὲ κάραβοι καὶ γραψαῖοι λέγονται. τῶν καρκίνων δ' εἰσὶν σαρκωδέστεροι. ὁ δὲ καρκῖνος, βαρύς, καὶ δύσπεπτος. Μνησίθεος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, κάραβοί φησι,

ΤΑΓΗΝΙΣΤΑ.

καὶ καρκίνοι, καὶ καρίδες, καὶ τὰ ὅμοια. δύσπεπτα μὲν ταῦτα, τῶν δ' ἄλλων ἰχθύων εὐπεπτότερα πολλῷ. πρέπει δ' αὐτοῖς ὀπτᾶσθαι μᾶλλον ἢ ἕψεσθαι. κουρίδας δὲ, τὰς καρίδας εἴρηκε Σώφρων ἐν γυναικείοις οὕτως, ἴδε καλᾶν κουρίδων, ἴδε καμμάρων, ἴδε φίλα θᾶσαι μάν, ὡς ἐρυθραί τ' ἐντὶ καὶ λέιως τριχιῶσαι. Ἐπίχαρμος δ' ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, κουρίδες τε φοινίκιαι, ἐν δὲ λόγῳ καὶ λογινᾷ διὰ τούτων εἴρηκεν, ἀφύας τε, κωρίδας τε καμπύλας. Σιμωνίδης δὲ Θύννοισι τευθίς, κωβίοισι κωρίδες. Ἑξῆς εἰσεκομίσθη ταγηνιστὰ ἥπατα περιειλημμένα τῷ καλουμένῳ ἐπίπλῳ, ὃν Φιλέταιρος ἐν τηρεῖ ἐπίπλοιον εἴρηκεν. εἰς ἅπαν ἀποβλέψας ὁ Κύνουλκος, λέγε ἡμῖν ἔφη, ὦ σοφὲ Οὐλπιανὲ, ποῦ κεῖται οὕτως τὸ ἧπαρ ἐντετυλιγμένον. καὶ ὃς ἐὰν πρότερον δείξῃς σὺ παρά τινι, ὁ ἐπίπλους εἴρηκεν ὡδὶ τοῦ λίπους, καὶ τοῦ ὑμένος. αὐτικορυστομένων οὖν τούτων ὁ Μυρτίλος ἔφη, ὁ μὲν ἐπίπλους παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν Βάκχαις. καὶ τὸν ἄρτον ἐπικάμψας ἐπιπλόῳ, καὶ ἐν θεάροις, ὀσφύος τε πέρι καὶ ἐπίπλου. καὶ ὁ Χῖος δὲ Ἴων ἐν ταῖς ἐπιδημίαις ἔφη τὸ ἐπικάμψας, ἀπέχου φίλη κεφαλὴ Οὐλπιανὲ τοῦ ἐπίπλου, ἵνα μή ποτε αὐτῷ ἐντυλιχθεὶς κατακαυθῇς, καὶ πάντας ἡμᾶς ζητήσεων ἀπαλλάξῃς. τό τε μαρτύριον τοῦ οὕτως διεσκευασμένου ἥπατος δίκαιος εἶ ἀπομνημονεῦσαι, προειρημένον σοι πάλαι ὅτε περὶ τῶν ὠτίων καὶ ποδῶν ἐζητοῦμεν. Ἄλεξις ἐν κρατείᾳ ἢ φαρμακοπώλῃ εἴρηκε. πᾶσα δ' ἡ ἐκλογὴ χρησίμη οὖσα εἰς πολλά. ἐπεὶ τὰ νῦν διὰ μνήμης οὐ κρατεῖς, αὐτὸς ἐγὼ διεξελεύσομαι. φησὶ δ' οὕτως ὁ κωμικός. Πρῶτον μὲν ὄστρεα περὶ νηρεῖ τινὶ ἰδὼν, Γέροντι φυκίοισιν ἠμφιεσμένῳ, Ἔλαβον ἐχίνους τε. Ἔστι γὰρ προοίμιον δείπνου χαρίεντος ταῦτα πεπρυτανευμένου. τούτων δ' ἀπολυθεὶς κειμένων ἰχθυδίων Μικρῶν τρεμόντων τῷ δέει, τί πείσεται Θαρρεῖν κελεύσας ἕνεκ' ἐμοῦ, ταὐτὸ δὲ ἐν Φήσας ἀδικήσειν ἐπριάμην γλαῦκον μέγαν. Ἔπειτα νάρκην ἔλαβον ἐνθυμούμενος, Ὅτι δὴ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους Ἁπαλοὺς ὑπ' ἀκάνθης μηδ' ἐν τούτων παθεῖν, Ἐπὶ τὸ τάγηνον φυκίδας ψῆττας τινὰς, Καρίδα, φύκην, κωβιὸν, πέρκην, σπάρον, Ἐποιησάτ' αὐτὸν ποικιλώτερον ταῶ, Κρεάδια, ποδάρια, ῥύγχη τινὰ, ὠτάρια, Ὕειον ἡπάτιον ἐγκεκαλυμμένον. Αἰσχύνεται γὰρ πελιδνὸν τῷ χρώματι, Τούτοις μάγειρος οὐ πρόσα, σ' οὐκ ὄψεται; Οἰμώξεται γὰρ νὴ Δία λέγω σαφῶς Ταῦτ' οἰκονομήσω, καὶ γλαφυρῶς, καὶ ποικίλως Οὕτω, ποῶ γὰρ τοὔψον αὐτὸς, ὥστε τοὺς Δειπνοῦντας εἰς τὰ λοιπὰ διεμβάλλειν ποῶ, Ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, Τὰς σκευασίας, πάντων δὲ καὶ τὰς σκευάσεις, Τούτων ἕτοιμός εἰμι δεικνύειν λέγειν, Προῖκα προδιδάσκειν, ἂν θέλῃ τις μανθάνειν. Ὅτι δ' ἔθος τῷ ἐπίπλῳ περικαλύπτεσθαι τὰ ἡπάτια, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασί φησι, Μετάνειραν τὴν ἑταίραν ὡς ἐν τοῖς κεκαλυμμένοις ἡπατίοις αὐτὴ πνευμόνιον ἔλαβεν. καὶ ὡς περιελοῦσα τὸ στέαρ ἴδεν, ἀνέκραγεν ἀπόλωλα, πέπλοι μ' ὤλεσαν περιπτυχαί. μήποτε δὲ καὶ Κρώβυλος ὁ κωμῳδοποιὸς αἰσχυνόμενον εἶπεν τὸ τοιοῦτο ἧπαρ. ὥσπερ καὶ Ἄλεξις ἐν ψευδυποβολιμαίῳ, λέγων οὕτως, Καὶ πλεκτάνην στιφρὰν σφόδρ', ἐν τούτοις τέ που Αἰσχυνόμενον ἧπαρ, καὶ πρίσκους καταφαγοῦ. Ἡπάτιον δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, καὶ Ἀλκαῖος ἐν παλαίστρᾳ, Εὔβουλός τ' ἐν Δευκαλίωνι, δασυντέον δὲ λέγοντας τὸ ἧπαρ. καὶ γὰρ ἡ συναλοιφὴ οὖσι παρ' Ἀρχιλόχῳ διὰ δασέος. φησὶ γὰρ, Χολὴν γὰρ οὐκ ἔχεις ἐφ' ἥπατι. ἔστι δὲ καὶ ἰχθῦς τις ἥπατος καλούμενος, ὃν φησὶν αὐτὸς Εὔβουλος ἐν λάκωσιν, οὐκ ἔχειν χολήν, Οὐκ ᾤου με χολὴν ἔχειν, ὡς δ' ἥπατῳ μοι διελέγου. ἐγὼ δέ γ' εἰμὶ τῶν μελαμπύγων ἔτι. Ἡγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασιν, ἐν ταῖς κεφαλαῖς φησὶ τὸν ἥπατον δύο λίθους ἔχειν, τῇ μὲν αὐγῇ καὶ τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς ὀστρίοις, τῷ δὲ σχήματι ῥομβοειδεῖς. ταγηνιστῶν δ' ἰχθύων μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν δημητρίῳ, καθάπερ καὶ τῷ προκειμένῳ δράματι. Εὔβουλος ὀρθάνῃ, Πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ, Ἔρειος ἀπήδει τηγάνων τε σύμβοφα. Τριβαλλοπάνος θρεπταμφακύλλια, Ὁμοῦ δὲ τευθὶς, καὶ φαληρὶς ἡ κόρη, Σπλάγχνοισιν ἀρνείοισι συμμεμιγμένη, Πυδᾷ χορεύει πῶλος, ὡς ὑπὸ ζυγοῦ. Ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας, Θερμὴ προσξύουσα πνοὴ τηγάνου. Ὀσμὴ δὲ πρὸς μυκτῆρας ἠρεθισμένη Ἄσσει, μεμαγμένη δὲ δὴ μητροσκόρη, κοίλη φάραγγος δακτύλου πιάσματι Σύρει τριήρους ἐμβολὰς, μιμουμένη Δείπνου πρόδρομον ἄριστον. ἐσθίουσι δὲ καὶ ταγηνιστὰς σηπίας. Φιλέταιρος, ἢ Νικόστρατος ἐν Ἀντύλλῳ φησὶν, οὐ ποτ' αὖθις σηπίαν ἐκ τηγάνου τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος. Ἡγέμων δ' ἐν Φιλίννῃ, καὶ γόνον ἐκ ταγήνου ἐσθίοντας ποιεῖ ἐν τούτοις, Μάλα ταχέως αὐτὸν πρίω πώλυπον, Καὶ δὸς καταφαγεῖν κἀπὸ τηγάνου γόνον. Ἐπὶ τούτοις οὐκ ἡσθεὶς ὁ Οὐλπιανὸς ἀνιαθεὶς δὲ, ἀποβλέψας ὡς ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐξ ὀρθάνης Εὐβούλου ἰαμβεῖα, εἰπὼν, Ὡς εὖ νεναυάγηκεν ἐπὶ τοῦ τηγάνου, Ὁ θεοῖσιν ἐχθρός. Μυρτίλος, ὅτι γὰρ οὐδὲν τούτων πριάμενός ποτε ἔφαγεν, εὖ οἶδα τοῦ τινὸς οἰκέτου αὐτοῦ εἰπόντος μοι ποτὲ τὰ ἐκ πορνοβοσκοῦ Εὐβούλου ἰαμβεῖα τάδε, Τρέφει με Θετταλός τις ἄνθρωπος βαρὺς, Πλουτῶν, φιλάργυρος δὲ κἀλιτήριος, Ὀψοφάγος, ὀψωνῶν δὲ μέχρι τριωβόλου. Ἐπεὶ δὲ πεπαιδευμένος ἦν ὁ νεανίσκος, καὶ οὐχ

περὶ

ἌΡΤΟΙ.

περὶ τῷ Μυρτίλῳ γε, ἀλλὰ περὶ ἄλλῳ τινί, ὡς ἐπυνθανόμην αὐτοῦ. πῶς εἰς τὸν Μυρτίλον νέον ἔπεσεν, ἔφη μοι τὰ ἐκ Νεοττίδος Ἀντιφάνους τάδε, Πῶς ὢν μετ' ἀδελφῆς εἰς Ἀθήνας ἐνθάδε Ἀφικόμην ἀχθεὶς ὑπό τινος ἐμπόρου, Σύρος τὸ γένος ὤν, περιτυχὼν δ' ἡμῖν ὁδί, Κηρυττόμενος ὀβολοστάτης ὢν ἐπρίατο, Ἄνθρωπος ἀνυπέρβλητος εἰς πονηρίαν Τοιοῦτος, οἷος μηδὲν εἰς τὴν οἰκίαν, Μηδ' ὧν ὁ Πυθαγόρας ἐκεῖνος ἤσθιεν, Ὁ τρισμακαρίτης εἰσφέρειν ἔξω θύμου. Ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ τοιαῦτά τινα παίζοντος, ὁ Κύνουλκος ἀνέκραγεν, ἄρτου δεῖ, καὶ οὐ τοῦ Μεσαπίων βασιλέως. λέγω τοῦ ἐν Ἰαπυγίᾳ, περὶ οὗ καὶ σύγγραμμά ἐστι Πολέμωνι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν ἑβδόμῃ, καὶ Δημήτριος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Σικελίᾳ, διὰ τούτων, Κἀκεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνέμῳ νότῳ Διεβάλομεν τὸ πέλαγος εἰς Μεσαπίους, Ἄρτος δ' ἀναλαβὼν ἐξένιζ' ἡμᾶς καλῶς, Ξένος χαρίεις ἐκεῖ μέγας καὶ λαμπρὸς ἦν. οὐ τούτου οὖν τοῦ ἄρτου ὁ νῦν καιρὸς ἦν, ἀλλὰ τῶν εὑρημένων ὑπὸ τῆς Σιτοῦς καλουμένης Δήμητρος, καὶ Σιμαλίδος. οὕτως γὰρ ἡ θεὸς περὶ Συρακουσίοις τιμᾶται, ὡς αὐτὸς Πολέμων ἱστορεῖ, ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἐν Σκώλῳ φησὶ τῷ Βοιωτικῷ Μεγαλάρτου, καὶ Μεγαλομάζου ἀγάλματα ἱδρῦσθαι. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἄρτοι εἰσεκομίζοντο, καὶ πλῆθος ἐπ' αὐτοῖς παντοδαπῶν βρωμάτων ἀποβλέψας εἰς αὐτὰ ἔφη, Τοῖς ἄρτοις ὅσας ἱστᾶσι παγίδας οἱ ταλαίπωροι βροτοί. φησὶν Ἄλεξις ἐν τῷ εἰς τὸ φρέαρ. ἡμεῖς οὖν ἀπωμέν τι καὶ περὶ ἄρτων. προφθάσας δ' αὐτὸν ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Τρύφων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς φυτικοῖς ἐπιγραφομένοις, ἄρτων ἐκτίθεται γένη εἴ τι κἀγὼ μέμνημαι, ζυμίτην, ἄζυμον, σεμιδαλίτην, χονδρίτην, συγκομιστόν. τοῦτον δ' εἶναί φησι καὶ διαχωρητικώτερον τοῦ καθαροῦ. τὸν ἐξ ὀλυρῶν, τὸν ἐκ τιφῶν, τὸν ἐκ μελινῶν. γίνεται μὲν φησὶν ὁ χονδρίτης ἐκ τῶν ζειῶν. ἐκ γὰρ κριθῆς χόνδρον μὴ γίνεσθαι. παρὰ δὲ τὰς ὀπτήσεις ὀνομάζεσθαι ἰπνίτην, οὗ μνημονεύειν Τιμοκλέα ἐν Ψευδολησταῖς οὕτως, Καταμαθὼν δὲ κειμένην θερμὴν σκάφην, Θερμῶν ἐπνιτῶν ἤσθιον. Ἐσχαρίτην, τούτου μνημονεύει Ἀντίδοτος ἐν Πρωτόχορῳ. Λαβόντα θερμοὺς ἐσχαρίτας, πῶς γὰρ οὔ; Τούτους ἀνειλίττοντα βάπτειν εἰς γλυκύν. καὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπαγχομένῳ. Καὶ σκάφην λαβών τινα Τῶν ἐσχαριτῶν τῶν καθαρῶν. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ συγκρίνων τὰ Ἀθήνησι γινόμενα τῶν ἐδωδίμων πρὸς τὰ ἐν Ῥόδῳ, φησίν, ἔτι δὲ σεμνυνομένων παρ' ἐκείνοις τῶν ἀγοραίων ἄρτων, ἀρχομένου μὲν τοῦ δείπνου, καὶ μεσοῦντος, οὐθὲν λειπομένους ἐπιφέρουσιν. ἀπειρηκότων δὲ καὶ πεπληρωμένων ἡδίστην ἐπεισάγουσι διατριβὴν τὸν διάχριστον ἐσχαρίτην καλούμενον, ὃς οὕτω κεκραται τοῖς μειλίγμασι, καὶ τῇ μαλακότητι. καὶ τοιαύτην ἐνθρυπτόμενος ἔχει πρὸς τὸν γλυκὺν συναυλιασμὸν προσβιαζόμενος. θαυμαστόν τι συντελεῖ καθάπερ ἀνανήφειν πολλάκις γίνεται τὸν μεθύοντα. τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἀναπεινῆν γίνεται τὸν ἐσθίοντα. Ταβαρίτην. Σώπατρος ἐν Κνιδίᾳ, ταβαρίτης δ' ἄρτος ἦν πλησίγναθος. Ἀχαΐνας, τούτου τοῦ ἄρτου μνημονεύει Σῆμος ἐν ὀγδόῳ Δηλιάδος, λέγων ταῖς Θεσμοφόροις γίνεσθαι. εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι, καὶ ἑορτὴ καλεῖται Μεγαλάρτια ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων Ἀχαΐνην στέατος ἔμπλεον τράγον, κριβανίτην. Τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Γήρᾳ. ποιεῖ δὲ λέγουσαν ἀρτόπωλιν διηρπασμένων αὐτῆς τῶν ἄρτων ὑπὸ τῶν τὸ γῆρας ἀποβαλόντων. Τουτί τί ἦν τὸ πρᾶγμα θερμοὺς ὦ τέκνον, Ἀλλ' οὐ παραφρονεῖς κριβανίτας πάνυ λευκοὺς ὦ τέκνον. Ἐγκρυφίαν. Τούτου μνημονεύει Νικόστρατος ἐν Ἱεροφάντῃ, καὶ ὁ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος, οὗ κατὰ καιρὸν τὸ μαρτύριον παραθήσομαι. Δίπυρον. Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει, Διπύρους τε θερμούς. οἱ δίπυροι δ' εἰσίν τινες ἄρτοι τρυφῶντες. Ἀλκαῖος Γανυμήδει, λάγανον τοῦτο ἐλαφρόν τ' ἐστί, καὶ ἄτροφον, καὶ μᾶλλον αὐτοῦ ἔτι ἡ ἀπανθρακὶς καλουμένη. μνημονεύει δὲ τῶν λαγάνων Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις, φάσκων λάγανα πέττεται. τῆς δ' ἀπανθρακίδος Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῃ ὑγιεινῶν, οὑτωσὶ λέγων, Ἡ δ' ἀπανθρακὶς ἐστι τῶν λαγάνων ἁπαλωτέρα. ἔοικε δὲ καὶ οὗτος ἐπ' ἀνθράκων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὁ παρ' Ἀττικοῖς ἐγκρυφίας. ὃν καὶ Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιεροῦντες προστιθέασιν ἐσθίειν τῷ βουλομένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἥβης γάμῳ καὶ Μούσαις. τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα διασκευή ἐστι τοῦ προκειμένου, ἄρτων ἐκτίθεται γένη, κριβανίτην, ὅμορον, σαιτίτην, ἐγκρίδα, ἀλειφατίτην, ἡμιάρτιον. ὧν καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις μίμοις μνημονεύει, λέγων οὕτως, δεῖπνον ταῖς θείαις κριβανίτας, καὶ ὁμόρους, καὶ ἡμιάρτιον ἐκ † αται. οἶδα δὲ ἄνδρες φίλοι, ὅτι Ἀττικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ̄ στοιχείου λέγουσι καὶ κρίβανον, καὶ κριβανίτην. Ἡρόδοτος δ' ἐν δευτέρᾳ τῶν ἱστοριῶν ἔφη, κλιβάνῳ διαφανεῖ. καὶ ὁ Σώφρων δὲ ἔφη, τίς σαιτίτας, ἢ κλιβανίτας, ἡμιάρτια πέσσει. ὁ δ' αὐτὸς μνημονεύει καὶ πλακίτα τινὸς ἄρτου ἐν γυναικείοις. εἰς νύκτα με αἰτιᾷ σὺν ἄρτῳ πλακίτᾳ. καὶ τυρῶντος δ' ἄρτου μνημονεύει ὁ Σώφρων ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ πενθερᾷ οὕτως, συμβουλεύω τ' ἐν φαγεῖν ἄρτον γ' ἄρτι τυρῶντα τοῖς παιδίοισιν. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος

ἌΡΤΟΙ.

ἐν ταῖς γλώσσαις τὸν ἄζυμον ἄρτον καλεῖ δάρατον. Πλάτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν νυκτὶ μακρᾷ τοὺς μεγάλους ἄρτους, καὶ ῥυπαροὺς, κιλικίους ὀνομάζει διὰ τούτων. κᾆτ' ἄρτους ἥκει πριάμενος μὴ τῶν καθαρύλλων, ἀλλὰ μεγαλοὺς κιλικίους. ἐν δὲ τῷ Μενελάῳ ἐπιγραφομένῳ, ἀγελαίους τινὰς ἄρτους καλεῖ. αὐτοπύρου δ' ἄρτου μέμνηται Ἄλεξις ἐν κυπρίῳ, Τὸν δ' αὐτόπυρον ἄρτον ἀρτίως φαγών. Φρύνιχος δ' ἐν ποαστρίαις, αὐτοπυρίτας αὐτοὺς καλῶν, φησίν, αὐτοπυρίταισί τ' ἄρτοις, καὶ λιπῶσι στεμφύλοις. ὀρνίδου δ' ἄρτου μέμνηται Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, ἤτοι τοῦ διὰ ὀρύζης γινομένου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰθιοπίᾳ γιγνομένου σπέρματος, ὅ ἐστιν ὅμοιον σησάμῳ. κολλάβους δ' ἄρτους Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, λαμβάνεται τε κόλλαβον ἕκαστος. καὶ πάλιν, ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς, ἢ τρίαιναν φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιαρῶν. γίνονται δ' οἱ ἄρτοι οὗτοι ἐκ νέου πυροῦ, ὡς Φιλλύλιος ἐν αὐτῇ παρίστησιν, Αὐτὸς φέρων πάρειμι πυρῶν ἐκγόνους τριμήνων, γαλακτοθρέμμονας κολλάβους θερμούς. μακωνίδων δ' ἄρτων μνημονεύει Ἀλκμὰν ἐν τῷ πεντακαιδεκάτῳ οὕτως, Κλῖναι μὲν ἑπτὰ, καὶ τόσαι τράπεσδαι μακωνίδων ἄρτων ἐπιστέφοισαι λίνῳ τε, σασάμῳ τε, κὴν πελίχναις πέδλαισι. χρυσοκόλλα ἐστὶ βρωμάτιον διὰ μέλιτος καὶ λίνου. τοῦ δὲ κολλύρας καλουμένου ἄρτου Ἀριστοφάνης ἐν εἰρήνῃ, καὶ κολλύραν μεγάλην, καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῇ. καὶ ἐν ὁλκάσι, καὶ κολλύραν τοῖς περῶσι, διὰ τοὺν Μαραθῶνι τρόπαιον. ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται. ἤτοι ὅτι ὀβολοῦ πιπράσκεται, ὡς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ἢ ὅτι ἐν ὀβελίσκοις ὀπτᾶται. Ἀριστοφάνης γεωργοῖς, Εἴτ' ἄρτων ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελιαῶν. Φερεκράτης ἐπιλήσμονι, ὀβελίαν σποδιῇ, ἄρτου δὲ μὴ τιμᾶν. ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παραφέροντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων. Σωκράτης ἐν ἕκτῳ ἐπικλήσεως τὸν ὀβελίαν φησὶν ἄρτον Διόνυσον εὑρεῖν ἐν ταῖς στρατιαῖς. ἐρυνίτας ἄρτος ὁ προσαγορευόμενος λεκιθίτας ὥς φησιν Εὐκράτης. πανὸς ἄρτος, μεσσάπιοι καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν, καὶ πάνια τὰ πλήσματα. Βλέσος ἐν μεσοτρίβᾳ, καὶ Ἀρχίλοχος ἐν τηλέφῳ, Ῥίνθων τε ἐν ἀμφιτρύωνι. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ πᾶνα, τὸν ἄρτον καλοῦσι. νάστον ἄρτος ζυμίτης καλεῖται μέγας, ὥς φησι Πολέμαρχος, καὶ Ἀρτεμίδωρος. Ἡρακλέων δὲ, πλακοῦντος εἶδος. Νικόστρατος δ' ἐν κλίνῃ, ναστὸς τὸ μέγεθος τηλικοῦτος δέσποτα λευκός. τὸ γὰρ πάχος ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ, ὀσμὴ δὲ τοῦ πιέλημ' ἐπεὶ περιῃρέθη, ἐβάδιζ' ἄνω, καὶ μέλιτι μεμιγμένη ἀτμίς τις εἰς τὰς ῥῖνας. ἔτι γὰρ θερμὸς ἦν. κνηστὸς ἄρτος ποιὸς παρὰ Ἴωσιν, Ἀρτεμίδωρος ὁ ἐφέσιός φησι ἐν ἰωνικοῖς ὑπομνήμασι. Θρόνος ἄρτου ὄνομα. Νεάνθης ὁ κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ ἑλληνικῶν γράφων οὕτως, Ὁ δὲ κόδρος τόμον ἄρτου τὸν καλούμενον θρόνον λαμβάνει, καὶ κρέας, καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ νέμουσι. Βάκχυλος δ' ἐστὶν ἄρτος σποδίτης παρ' Ἠλείοις καλούμενος, ὡς Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γλωσσῶν ἱστορεῖ. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν διαμαρτανούσῃ οὕτως, Ἄρτους σποδίτας χριστείρητας περιφέρει. Ἄρτου δ' εἶδός ἐστι καὶ ὁ ἀποπυρίας καλούμενος, ἐπ' ἀνθράκων δ' ὀπτᾶται. καλεῖται δ' οὗτος ὑπό τινος ζυμίτης. Κρατῖνος μαλθακοῖς, πρῶτον ἀποπυρίαν ἔχω ζυμιταμιάδου πλέους κέφαλον. Ἀρχέστρατος δ' ἐν τῇ γαστρονομίᾳ περὶ ἀλφίτων καὶ ἄρτων οὕτως ἐκτίθεται, Πρῶτα μὲν οὖν δώρων μεμνήσομαι ἠϋκόμοιο Δήμητρος φίλε μοσχε, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν, Ἔστι γὰρ τὰ κράτιστα λαβεῖν βέλτιστά τε πάντων, Εὐκάρπου κριθῆς καθαρῶς ἠσκημένα πάντα. Ἐν Λέσβῳ κλεινῆς ἐρέσου περὶ κύμονι μαστῷ Λευκότεραι θερίας χιόνος θεοὶ εἴπερ ἔδουσιν Ἄλφιτ' ἐκεῖθεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτὸς ἀγοράζει. Ἔστι δὲ κἀν Θήβαις ταῖς ἑπταπύλοις ἐπιεικῆ, Κἀν Θάσῳ, ἔν τ' ἄλλαις πόλεσιν τισίν, ἀλλὰ γίγαρτα Φαίνονται πρὸς ἐκείνας ἀφεῖς. τὰ δ' ἐπίστασο δόξῃ. Στρογγυλοδίνητος δὲ τετριμμένος εὖ κατὰ χεῖρα. Κόλλιξ θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι Κεῖνοι κριμματίαν, οἱ δ' ἄλλοι χόνδριβον ἄρτον, Εἶτα τὸν ἐν Τεγέαις σεμιδάλεος υἱὸν ἐπαινῶ, Ἐγκρυφίαν, τὸν δ' εἰς ἀγορὰν ποιεύμενον ἄρτον, Αἱ κλειναὶ παρέχουσι βροτοῖς κάλλιστον Ἀθῆναι. Ἐν δὲ φερεσταφύλοις ἐρυθραῖς ἐκ κλιβάνου ἐλθὼν Λευκὸς ἁβραῖς θάλλων ὥραις τέρψει παρὰ δεῖπνον. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος, καὶ τὸν τῶν ἄρτων ποιητὴν ἔχειν συμβουλεύει φοίνικα, ἢ λυδόν. ἠγνόει γὰρ τοὺς ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας ἀρτοποιοὺς ἀρίστους ὄντας, λέγων δ' οὕτως, Ἔστω δή σοι ἀνὴρ φοίνιξ, ἢ λυδὸς ἐν οἴκῳ, Ὅς τις ἐπιστήμων νόου ἔσται σοῖ ὁ κατ' ἦμαρ, Παντοίας ἰδέας τεύχων, ὡς ἂν σὺ κελεύῃς. Τῶν δὲ ἀττικῶν ἄρτων ὡς διαφόρων μνημονεύει καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως, Πῶς γὰρ ἄν τις εὐγενὴς γεγὼς Δύναιτ' ἂν ἐξελθεῖν ποτε τῆς δ' ἐκ τῆς στέγης, Ὁρῶν μὲν ἄρτους τούσδε λευκοσωμάτους, Ἰπνὸν καταμπέχοντας ἐν πυκναῖς διεξόδοις. Ὁρῶν δὲ μορφὴν κριβάνοις ἠλλαγμένους. Μίμημα χθονὸς ἀττικῆς, οὓς δὴ γοναῖς Θεαρίων ἔδειξεν, Οὗτός ἐστι Θεαρίων ὁ ἀρτοποιός, οὗ μνημονεύει Πλάτων ἐν Γοργίᾳ συγκαταλέγων αὐτῷ καὶ Μίθαικον, οὕτως γράφων, Οἵτινες ἀγαθοὶ γεγόνασιν, ἢ εἰσὶ σωμάτων θεραπευταί. Ἔλεγες μοι πάνυ σπουδάζων Θεαρίων ὁ

ἌΡΤΟΙ.

ἀρτοκόπος, καὶ μίθαικος, ὁ τὴν ὀψοποιΐαν συγκαταγεγραφὼς τὴν σικελικὴν, καὶ σάραμβος ὁ κάραβος ὁ κάπηλος, ὅτι οὗτοι θαυμάσιοι γεγόνασι σωμάτων θεραπευταί. ὁ μὲν ἄρτους θαυμαστοὺς παρασκευάζων, ὁ δὲ ὄψον, ὁ δὲ οἶνον. Ἀριστοφάνης ἐν γηρυτάδῃ, καὶ αἰολοσίκωνι, διὰ τούτων, Ἥκω θεαρίων, ὡς ἀρτοπώλιον λιπὼν, Ἵν᾽ ἐστὶ κριβάνων ἑδωλία. κυπρίων δὲ ἄρτων μνημονεύει Εὔβουλος, ὡς διαφόρων ἐν ὀρθάνῃ διὰ τούτων, δεινὸν μὲν ἰδόντα παριππεῦσαι κυπρίους ἄρτους. Μαγνῆτις γὰρ λίθος ὡς ἕλκει τοὺς πεινῶντας. τῶν δὲ κολλικίων ἄρτων, οἱ αὐτοὶ δ᾽ εἰσὶ τοῖς κολλάβοις, Ἕρμιππος ἐν ἀρτέμιδι μνημονεύει οὕτως, Παρ᾽ Ἀλεξάνδρου δ᾽ ἐκ Θετταλίας κόλλικα φαγὼν κρίβανος ἄρτων. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν ἀχαρνεῦσιν, ὦ χαῖρε κολλικοφάγε Βοιωτίδιον. Τούτων οὕτως λεχθέντων, ἔφη τὶς τῶν παρόντων γραμματικῶν Ἀρριανὸς ὄνομα, ταῦτα σιτία κρονικά ἐστιν ὦ ἑταῖροι. ἡμεῖς γὰρ οὔτ᾽ ἀλφίτοισι χαίρομεν (πλήρης γὰρ ἄρτων ἡ πόλις) οὔτε τῷ τῶν ἄρτων τούτων καταλόγῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλῳ Χρυσίππου τοῦ τυανέως συγγράμματι ἐνέτυχον ἐπιγραφομένῳ ἀρτοποιϊκῷ, καὶ πεῖραν ἔχων τῶν αὐτόθι ὀνομασθέντων περὶ πολλοῖς τῶν φίλων, ἔρχομαι καὶ αὐτὸς λέγων τί περὶ ἄρτων. ὁ ἀρτοπτίκινος ἄρτος καλούμενος, κλιβανικίου καὶ φουρνακίου διαφέρει. ἐὰν δὲ καὶ σκληρᾶς ζύμης ἐργάζῃ αὐτὸν, ἔσται καὶ λαμπρὸς καὶ εὔβρωτος πρὸς ξηροφαγίαν. εἰ δ᾽ ἐξ ἀνειμένης, ἔσται μὲν ἐλαφρὸς, οὐ λαμπρὸς δέ. κλιβανίκιος δὲ καὶ φουρνίκιος χαίρουσι ἀπαλωτέρᾳ τῇ ζύμῃ. παρὰ δὲ τοῖς ἕλλησι καλεῖται τὶς ἄρτος ἁπαλὸς, ἀρτυόμενος γάλακτι ὀλίγῳ καὶ ἐλαίῳ, καὶ ἅλσιν ἀρκετοῖς. δεῖ δὲ τὴν ματερίαν ἀνειμένην ποιεῖν. οὗτος δὲ ὁ ἄρτος λέγεται καππαδόκιος, ἐπειδὴ ἐν Καππαδοκίᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον ἁπαλὸς ἄρτος γίνεται. τὸν δὲ τοιοῦτον ἄρτον οἱ Σύροι λαχμὰν προσαγορεύουσι, καὶ ἔστιν οὗτος ἐν Συρίᾳ χρηστότατος γινόμενος διὰ τὸ θερμότατος τρώγεσθαι. καὶ ἔστιν αὐθ᾽ παραπλήσιος. ὁ δὲ Βωλητῖνος καλούμενος ἄρτος πλάττεται μὲν, ὡς Βουλίτης, καὶ ἀλείφεται ἡ μάκτρα ὑποπασομένης μήκωνος, ἐφ᾽ ἧς ἐπιτίθεται ἡ ματέρια, καὶ ἐν τῷ ζυμοῦσθαι οὐ κολλᾶται τῇ καρδόπῳ. ἐπειδὰν δ᾽ ἐμβληθῇ εἰς τὸν φοῦρνον ὑποπάσεται τῷ ῥήμῳ χόνδρος τις, καὶ τότε ἐπιτίθεται ὁ ἄρτος, καὶ ἕλκει χρῶμα ἄριστον, οἷον τῷ φουμώσῳ τυρῷ. ὁ δὲ στρεπτίκιος ἄρτος συναναλαμβάνεται γάλακτι ὀλίγῳ, καὶ προσβάλλεται πέπερι, καὶ ἔλαιον ὀλίγον. εἰ δὲ μὴ, στέαρ. εἰς δὲ τὸ καλούμενον ἀρτολάγανον ἐμβάλλεται οἰνάριον ὀλίγον, καὶ πέπερι, γάλα τε καὶ ἔλαιον ὀλίγον, ἢ στέαρ. εἰς δὲ τὰ καπύρια καλούμενα τρακταμίξεις ὥσπερ καὶ εἰς ἄρτον, ταῦτ᾽ ἐκθεμένου τἀριστάρχεια δόγματα, τοῦ Ῥωμαίων μεγαλοσοφιστοῦ, ὁ Κύνουλκος ἔφη, δάματερ σοφίας, οὐκ ἐτὸς ἄρα ψαμμακοσίους ἔχει μαθητὰς ὁ θαυμάσιος Βλεψίας, καὶ πλοῦτον ἀπηνέγκατο τοσοῦτον ἐκ τῆς καλῆς ταύτης σοφίας ὑπὲρ Γοργίαν καὶ Πρωταγόραν. ὅθεν ὀκνῶ μὰ τὰς θεὰς εἰπεῖν πότερον αὐτὸς οὐ βλέπει, ἢ οἱ τοὺς μαθητὰς αὐτῷ παραδιδόντες πάντες ἕνα ἔχουσιν ὀφθαλμὸν, ὡς μόλις διὰ τὸ πλῆθος ὁρᾶν. μακαρίους οὖν αὐτοὺς, μᾶλλον δὲ μακαρίτας εἶναι φημὶ, τοιαύτας λέξεις τῶν διδασκάλων ποιουμένων. πρὸς ὃν ὁ Μάγνος φιλοτράπελος ὢν, καὶ τὸν γραμματικὸν τοῦτον ὑπερεπαινῶν, διὰ τὴν ἐκτένειαν ἔφη, οὗτοι ἀνιπτόποδες χαμαιευνάδες ἀερίοικοι κατὰ τὸν κωμικὸν Εὔβουλον, ἀνόσιοι λάρυγγες ἀλλοτρίων κτεάνων παραδειπνίδες. οὐχ ὁ προπάτωρ ὑμῶν Διογένης πλακοῦντά ποτε ἐσθίων ἐν δείπνῳ λάβρως, πρὸς τὸν πυνθανόμενον ἔλεγεν ἄρτον ἐσθίειν καλῶς πεποιημένον. ὑμεῖς δ᾽ ὦ λοπαδάγχναι κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Εὔβουλον. λευκῶν ὑπογαστριδίων ἑτέροις οὐ παραχωροῦντες φθέγγεσθε, τὰς ἡσυχίας οὐκ ἄγετε, ἕως αὖτις ὑμῖν ὡς κυνιδίοις ἄρτων ἢ ὀστέων προσρίψῃ. πόθεν ὑμῖν εἰδέναι ὅτι καὶ κύβοι, οὓς ἀεὶ μεταχειρίζεσθε, ἄρτοι εἰσὶ τετράγωνοι ἡδυσμένοι ἀνήθῳ, καὶ τυρῷ, καὶ ἐλαίῳ, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ. παρεῖδεν δὲ τοῦτον ὁ Βλεψίας, ὥσπερ καὶ τὸν θάργηλον, ὅντινες καλοῦσι θαλύσιον. Κράτης δ᾽ ἐν δευτέρᾳ ἀττικῆς διαλέκτου, θάργηλον καλεῖσθαι τὸν ἐκ τῆς συγκομιδῆς πρῶτον γινόμενον ἄρτον, καὶ τὸν σαμίτην. οὐχ ἑώρακε δὲ, οὐδὲ τὸν νάστον καλούμενον ὃς ταῖς ἀρρηφόροις γίνεται. ἔστι δὲ καὶ ὁ πυραμοῦς ἄρτος, διὰ σησαμίνων πεττόμενος, καὶ τάχα ὁ αὐτὸς τῷ σησαμίτῃ ὤν. μνημονεύει δὲ πάντων τούτων Τρύφων ἐν πρώτῳ φυτικῶν, καθάπερ καὶ τῶν βιαγόνων ὀνομαζομένων. οὗτοι δ᾽ εἰσὶν ἄρτοι θεοῖς πεττόμενοι ἐν Αἰτωλίᾳ. Δράμικες δὲ, καὶ Ἄραξις παρ᾽ Ἀθαμᾶσιν ἄρτοι τινὲς οὕτως καὶ δηλοῦνται. καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα καταλέγουσι. Σέλευκος μὲν δράμιν ὑπὸ Μακεδόνων, οὕτως καλούμενον δ᾽ ἄρτον ὑπὸ Θεσσαλῶν. Ἐνίταν δέ φησιν ἄρτον εἶναι λεκιθίτην, ἐρικίταν τε καλεῖσθαι τὸν ἐξ ἐρρεγμένου καὶ ἀσήστου πυροῦ γιγνόμενον, καὶ χονδρώδους. Ἀμερίας δὲ καλεῖ ξηροπυρίταν τὸν αὐτόπυρον ἄρτον. ὁμοίως δὲ καὶ Τιμαχίδας. Νίκανδρος δὲ βιαγόνας φησὶν ἄρτους ὑπ᾽ Αἰτωλῶν καλεῖσθαι, τοὺς τοῖς θεοῖς γινομένους. Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ὑποξίζοντα ἄρτον κυλλάστιν καλοῦσιν. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι, Καὶ τὴν κυλλάστιν φθέγγου, καὶ τὸν πετόσιριν. μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἑκαταῖος, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ Φανόδημος ἐν ἑβδόμῃ ἀτθίδος. ὁ

ἌΡΤΟΙ. ΤΑΡΙΧΗ.

δὲ Θυατειρηνὸς Νίκανδρος τὸν ἐκ τῆς κριθῆς ἄρτον γινόμενον ὑπὸ Αἰγυπτίων κύλλασιν φησὶ καλεῖσθαι. τοὺς δὲ ῥυπαροὺς ἄρτους φαιοὺς ὠνόμασεν Ἄλεξις ἐν Κυπρίῳ οὕτως, Ἔπειτα πῶς ἦλθεν μόλις γ' ὠπτωμένους, Κατέλαβον δὲ ὅλοι, ἀτὰρ πόσους φέρεις, Ἑκκαίδεκ' οἴσω δεῦρο, Λευκοὺς μὲν ὀκτώ, τῶν δὲ φαιῶν τοὺς ἴσους. Βλῆμα δέ φησι καλεῖσθαι τὸν ἐντεθρυμμένον ἄρτον, καὶ θερμὸν Σέλευκος. Φιλήμων δ' ἐν πρώτῳ παντοδαπῶν χρηστηρίων πυρνόν φησι καλεῖσθαι τὸν ἐκ πυρῶν ἀσήστων γινόμενον ἄρτον, καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ ἔχοντα. Βλωμιλίους τε ἄρτους ὀνομάζεσθαι λέγει, τοὺς ἔχοντας ἐντομάς, οὓς Ῥωμαῖοι κοδράτους λέγουσι. βρωτίμην τε καλεῖσθαι τὸν πιτυρίτην ἄρτον, ὃν εὔκονον, ἢ τεύκονον ὀνομάζουσιν Ἀμερίας καὶ Τιμαχίδας. Φιλήτας δ' ἐν τοῖς ἀτάκτοις, ἀπολέα καλεῖσθαί τινα ἄρτον, ὃν ὑπὸ τῶν συγγενῶν μόνον καταναλίσκεσθαι. καὶ μάζας δ' ἔστιν εὑρεῖν ἀναγεγραμμένας παρά τε τῷ Τρύφωνι, καὶ παρ' ἄλλοις πλείοσιν. παρ' Ἀθηναίοις μὲν φύστην τὴν μὴ ἄγαν τετριμμένην, ἔτι δὲ καρδαμάλην, καὶ βήρηκα, καὶ τολύπας, καὶ ἀχίλλειον. καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ ἀχιλλείων κριθῶν γινομένη, θριδακίνας τε καὶ οἰνοῦτταν, καὶ μελιτοῦτταν, καὶ κρίνον καλούμενον, καὶ σχῆμά τι χορικῆς ὀρχήσεως παρ' Ἀπολλοφάνει ἐν Δαλίδι. αἱ δὲ παρ' Ἀλκμᾶνι θριδακίσκαι λεγόμεναι, αἱ αὐταί εἰσι ταῖς ἀττικαῖς θριδακίναις. λέγει δὲ οὕτως ὁ Ἀλκμάν, θριδακίσκας τε καὶ κριβανωτός. Σωσίβιος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος κρίβανα φησὶ λέγεσθαι πλακοῦντας τινάς, τῷ σχήματι μαστοειδεῖς. ὑγεία δὲ καλεῖται ἡ διδομένη ἐν ταῖς θυσίαις μᾶζα, ἵνα ἀπογεύσωνται. καὶ Ἡσίοδος δὲ μᾶζαν τινὰ ἀμολγαίαν καλεῖ, Μᾶζά τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων, τὴν ποιμενικὴν λέγων καὶ ἀκμαίαν. ἀμολγὸς γὰρ τὸ ἀκμαιότατον. παραιτητέον δὲ καταλέγειν. οὐ δὲ γὰρ οὕτως εὐτυχῶς μνήμης ἔχω, ἃ ἐξέθετο πόπανα καὶ πέμματα Ἀριστομένης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς τὰς ἱερουργίας. ἔγνωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν ἄνδρα τοῦτον νεώτεροι πρεσβύτερον. ὑποκριτὴς δὲ ἦν ἀρχαίας κωμῳδίας ἀπελεύθερος τοῦ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδριανοῦ, καλούμενος ὑπ' αὐτοῦ ἀττικοπέρδιξ. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ὁ δ' ἀπελεύθερος παρὰ τίνι κεῖται. εἰπόντος δέ τινος καὶ δρᾶμα ἐπιγράφεσθαι, καὶ ἐπισιωπῶντος, πάλιν ἔφη, τίνι δὲ διαφέρει ἐξελευθέρου. ταῦτα μὲν οὖν ἔδοξε κατὰ τὸ παρὸν ἀναβαλέσθαι. καὶ ὁ Γαληνὸς μελλόντων ἡμῶν ἐφάπτεσθαι τῶν ἄρτων, οὐ πρότερον ἔφη δειπνήσομεν, ἕως ἂν καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούσητε, ὅσα εἰρήκασι περὶ ἄρτων, ἢ πεμμάτων, ἔτι τε ἀλφίτων Ἀσκληπιαδῶν παῖδες. Δίφιλος μὲν ὁ Σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν, ἄρτοι φησὶν οἱ ἐκ πυρῶν, κριθίνων εἰσὶ πολυτροφώτεροι καὶ εὐοικονομητώτεροι καὶ τὸ ὅλον κρείττονες. εἶθ' οἱ σεμιδαλῖται, μεθ' οὓς οἱ ἀλευρῖται, εἶθ' οἱ συγκομιστοὶ ἐξ ἀσήστων ἀλεύρων γενόμενοι. οὗτοι γὰρ πολυτροφώτεροι εἶναι δοκοῦσι. Φιλιστίων δ' ὁ Λοκρὸς τῶν χονδριτῶν τοὺς σεμιδαλίτας πρὸς ἰσχὺν φησὶ μᾶλλον πεφυκέναι, μεθ' οὓς τοὺς χονδρίτας τίθησιν, εἶτα τοὺς ἀλευρίτας. οἱ δὲ ἐκ γύρεως ἄρτοι γινόμενοι, κακοχυλότεροί τε εἰσί, καὶ ὀλιγοτροφώτεροί τε. καὶ εὐχυλώτεροι ἔτι δὲ πνευματικοί, καὶ εὐανάδοτοι. οἱ δ' ἐψυγμένοι πλήσμιοι, δυσοικονόμητοι. οἱ δὲ τελέως παλαιοὶ καὶ κατεψυγμένοι, ἀτροφώτεροι, στατικοί τε κοιλίας, καὶ κακόχυλοι. ὁ δ' ἐγκρυφίας ἄρτος, βαρύς, δυσοικονόμητός τε διὰ τὸ ἀνωμάλως ὀπτᾶσθαι. ὁ δὲ ἰπνίτης καλούμενος καὶ καμινίτης, δύσπεπτος. ὁ δ' ἐσχαρίτης, καὶ ἀπὸ τηγάνου διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου ἐπίμιξιν, εὐεκκριτώτερος. διὰ δὲ τὸ κνισόν, κακοστομαχώτεροι γάρ. ὁ δὲ κλιβανίτης πάσαις ταῖς ἀρεταῖς περιττεύει. εὔχυλος γάρ, καὶ εὐστόμαχος, καὶ εὔπεπτος, καὶ πρὸς ἀνάδοσιν ῥᾷστος. οὔτε γὰρ ἱστάνει κοιλίαν, οὔτε παρατείνει. Ἀνδρέας δὲ ὁ ἰατρὸς ἄρτους τινάς φησιν ἐν Συρίᾳ γίνεσθαι ἐκ συκαμίνων, ὧν τοὺς φαγόντας τριχορεύειν. Μνησίθεός φησι, τὸν ἄρτον τῆς μάζης εὐπεπτότερον εἶναι, καὶ τοὺς ἐκ τῆς τίφης μᾶλλον ἱκανῶς τρέφειν. πέττεσθαι γὰρ αὐτούς, καὶ οὐ μετὰ πολλοῦ πόνου. τὸν δ' ἐκ τῶν ζεῶν ἄρτον, ἄδην φασὶν ἐσθιόμενον βαρὺν εἶναι, καὶ δύσπεπτον, διὸ οὐχ ὑγιαίνει τοὺς αὐτὸν ἐσθίοντας. εἰδέναι δὲ ἡμᾶς δεῖ, ὅτι τὰ μὴ πυρωθέντα, ἢ τριφθέντα σιτία, φύσας, καὶ βάρη, καὶ στρόφους, καὶ κεφαλαλγίαν ποιεῖ. Μετὰ τοσαύτας διαλέξεις ἔδοξεν ἤδη ποτὲ καὶ δειπνεῖν, καὶ περιενεχθέντος τοῦ καλουμένου ὡραίου ὁ Λεωνίδης ἔφη. Εὐθύδημος ὁ Ἀθηναῖος ἄνδρες φίλοι ἐν τῷ περὶ ταρίχων, Ἡσίοδόν φησι περὶ πάντων τῶν ταριχευομένων τάδε εἰρηκέναι, Ἀμφάκες μὲν πρῶτον στόμα, καὶ κριταίαν, καὶ θιόην, Γναθμῶν ἠνδάξαντο δυσείμονες, ἰχθυβολῆες, Οἷς ὁ ταριπόλεως, ἅδε βόσπορος, οἱ πυθόγαστροι Τμήσσοντες τετράγωνα τὰ χρήσια τεκταίνονται. Ναὶ μὴν οὐκ ἀδαλὲς θνητοῖς γένος ὀξυρύγχου, Ὃν καὶ ὅλον καὶ τμητὸν ἀλεστηχεῖς ἐκόμισαν. Θύννων δ' ὡραίων Βυζάντιον ἔπλετο μήτηρ, καὶ σκόμβρων βυθίων τε, καὶ εὐχόρτολι βιβάττεω, Καὶ Πάριον κολίων κυδρὴ τροφὸς ἔσκε πολίχνη. Ἰόνιον δ' ἀνὰ κῦμα φυγὼν γαδείραθεν ἄξει. Βρέττιος, ἢ Καμπανός, ἢ ἐξ ἀγαθοῖο Τάραντος, Ὀρκυνοῖο τρίγωνα τά τ' ἐν στάμνοισι τεθέντα, ἀμφαλλὰξ † δείπνοισιν ὀπηδεῖ. Ταῦτα ἔπη ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τινὸς μαγείρου εἶναι μᾶλλον, ἢ τοῦ μουσικωτάτου Ἡσιόδου. πόθεν

γὰρ

ἌΡΤΟΙ ΤΑΡΊΧΗ.

γὰρ εἰδέναι δύναται πάριον, ἢ Βυζάντιον. ἔτι δὲ Γάραντα, καὶ Βεστίους, καὶ Καμπανοὺς πολ-
λοῖς ἔτεσιν τούτων πρεσβύτερος ὤν. δοκεῖ οὖν μοι αὐτοῦ τοῦ Εὐθυδήμου εἶναι τὰ ποιήματα. καὶ ὁ
Διονυσιοκλῆς ἔφη, ὅπου μέν ἐστι τὰ ποιήματα ὦ ἀγαθὲ Λεωνίδη, ἡμῶν ἐστι κρίνειν τῶν δοκιμαστά
των γραμματικῶν. ἀλλ' ἐπεὶ περὶ ταρίχων ἐστὶν ὁ λόγος, περὶ ὧν οἶδα καὶ παροιμίαν μνήμης ἠξιω-
μένην ὑπὸ τοῦ σολέως Κλεάρχου, Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ. ἔρχομαι κἀγὼ λέξων τε
περὶ αὐτῶν (τὰ γὰρ τέχνης) Διοκλῆς μὲν ὁ καρύστιος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς ἐπιγραφομένοις, τῶν ταρίχων
φησὶ τῶν ἀπιμέλων κράτιστα εἶναι τὰ ὡραῖα. τῶν δὲ πιόνων, τὰ θύννια. Ἱκέσιος δ' ἱστορεῖ οὐκ εἶναι εὐ-
κρίτους κοιλίαις, οὔτε πηλαμίδας, οὔτε τὰ ὡραῖα. τὰ δὲ νεώτερα τῶν θυννίων τὴν ἀναλογίαν
ἔχειν τοῖς κυβίοις, μεγάλην τε εἶναι διαφορὰν πρὸς πάντα ὡραῖα λεγόμενα. ὁμοίως δὲ λέγει καὶ τῶν
Βυζαντίων ὡραίων πρὸς τὰ ἀφ' ἑτέρων τόπων λαμβανόμενα, καὶ οὐ μόνον τῶν θυννίων, ἀλλὰ καὶ
τῶν ἄλλων τῶν ἁλισκομένων ἐν Βυζαντίῳ. τούτοις προσέθηκεν ὁ ἐφέσιος Δάφνος. Ἀρχέστρατος
μὲν ὁ περιπλεύσας τὴν οἰκουμένην γαστρὸς ἕνεκα, καὶ τῶν ὑπὸ γαστέρα φησί, Καὶ σικελοῦ
θύννου τέμαχος Τμηθὲν, ὅτ' ἐν βίκοισι ταριχεύεσθαι ἔμελλεν, Σαπέρδην δ' ἐνέπω κλαίειν μα-
κρὰ ποντικῷ ὄψῳ, Καὶ τοῖς κεῖνον ἐπαινοῦσιν. παῦροι γὰρ ἴσασιν Ἀνθρώπων, ὅτι φαῦλον
ἔφυ καὶ ἀκιδνὸν ἔδεσμα, Ἀλλὰ τριταῖον ἔχειν σκόμβρον πρὶν ἐς ἁλμυρὸν ὕδωρ Ἐλθεῖν, ἀμ-
φορέως ἐντὸς νέον ἡμιτάριχον, Ἂν δ' ἀφίκῃ κλεινοῦ Βυζαντίου εἰς πόλιν ἁγνὴν Ὡραίου φά-
γε μοι τέμαχος πάλιν. ἔστι γὰρ ἐσθλὸν, Καὶ μαλακόν. Παρέλιπεν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος συγκα-
ταλέξας ἡμῖν καὶ τὸ περὶ Κράτητι τῷ κωμῳδοποιῷ ἐν σαμίοις λεγόμενον ἐλεφάντινον τάριχος,
περὶ οὗ φησιν, σκυτίνη ποτ' ἐν χύτρᾳ τάριχος ἐλεφάντινον ἧψε ποντιὰς χελώνη πευκίνοισι κύ-
μασι καρκίνοι ποδαύεμοί τε, καὶ τανύπτεροι λύκοι ὑσοριμαχεῖν ἄνδρες οὐρανοῦ καταύματα. πα-
ρεκεῖνον ἄγχε κεῖνον, ἐγκαιῷ τις ἡμέρα. ὅτι δὲ διαβόητον ἦν τὸ τοῦ Κράτητος ἐλεφάντινον τάριχος,
μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν θεσμοφοριαζούσαις διὰ τούτων, ἦ μέγα τι βρῶμ' ἐστὶν ἡ τρυγῳδοποιο-
μουσική, Ἦν Κράτητι τάριχος ἐλεφάντινον λαμπρὸν ἐνόμιζεν ἀπόνως παραβεβλημένον, Ἄλλα
τε τοιαῦθ' ἕτερα μυρί' ἐκιχλίζετο. ὠμοτάριχον δέ τινα κέκληκεν Ἄλεξις ἐν ἀπεγλαυκωμένῳ. ὁ δ'
αὐτὸς ποιητὴς ἐν πονήρᾳ περὶ σκευασίας ταρίχων, μάγειρόν τινα παράγει λέγοντα τάδε, Ὃ
μοῦ τε συμ-
μως λογίσασθαι πρὸς ἐμαυτὸν βούλομαι, Καθεζόμενος ἐνταῦθα τὴν ὀψωνίαν, Ὁμοῦ τε συμ
τάξαι τί πρῶτον οἰστέον, Ἡδύωτερον τε πῶς ἕκαστον ἐστί μοι. Τάριχος ἐστὶ πρῶτον ὡραῖον το-
δί Ὀβολοῦ μόνου τοῦτ' ἐστὶ, πλυτέον εὖ μάλα Εἶτ' εἰς λοπάδιον ὑποπάσας ἡδύσματα,
Ἐνθεὶς τὸ τέμαχος, λευκὸν οἶνον ἐπιχέας, Ἐπεσκέδασα φύλλαιον, εἶθ' ἕψων ποτὲ Μυελὸν
ἀφεῖλον ἐπιγανώσας σιλφίῳ. Ἐν δὲ τῷ ἀπεγλαυκωμένῳ, σύμβολά τις ἀπαιτούμενός φησι.
Γαρ' ἐμοῦ δ' ἐὰν μὴ καθ' ἓν ἕκαστον πάντα δῶς, Χαλκοῦ μέρος δωδέκατον οὐκ ἂν ἀπολάβοις
Δίκαιος ὁ λόγος, ἀβάκιον ψῆφον λέγε, Ἔστ' ὠμοτάριχος πέντε χαλκῶν, λέγ' ἕτερον, Μῦς
ἑπτὰ χαλκῶν, οὐδὲν ἀσεβεῖς, οὐδέπω Λέγε, τῶν ἐχίνων ὀβολὸς, ἀγνοεῖς. ἔτι, Ἄρ' ἦν μετὰ ταῦθ'
ἡ ῥάφανος, ἣν ἐβόα χρη- Στὴν, οὐ γὰρ ἦν, ἔδωκα ταύτης δύ' ὀβολούς. Τί γὰρ ἐβοῶμεν, τὸ κύ-
βιον τριωβόλου Ὀνεῖν † κεχειρῶν γε οὐκ ἐπράξατ' οὐδὲ ἕν, Οὐκ οἶσθα γ' ὦ μακάριε τὴν ἀγο-
ρὰν; ὅτι Κατεδηδόκασι τὰ λάχανα τρωξαλλίδες, Διὰ τοῦτο τάριχος τέθεικας διπλασίου.
Ὁ ταριχοπώλης ἐστὶν ἐλθὼν πυνθάνου; Γόγγρος δέκ' ὀβολῶν, οὐχὶ πολλοῦ λέγ' ἕτερον, Τὸν
ὀπτὸν ἰχθὺν ἐπριάμην δραχμῆς, παπαὶ, Ὥσπερ πυρετὸς ἀνῆκεν, εἶτ' ἐνεπιτέλει, Πρόσθες
τὸν οἶνον, ὃν μεθυόντων προσέλαβον. Ὑμῶν χόας τρεῖς δέκ' ὀβολῶν ὁ χοῦς. Ἱκέσιος δ' ἐν δευ-
τέρῳ περὶ ὕλης, πηλαμίδας κύβια εἶναι φησὶ μεγάλα. κυβίων δὲ μνημονεύει Ποσείδιππος ἐν
μεταφερομένῳ. Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, τὸν δελκανὸν φησὶν ἰχθὺν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Δελ-
κωνος τοῦ ποταμοῦ, ἀφ' οὗπερ καὶ ἁλίσκεσθαι καὶ ταριχευόμενον εὐστομαχώτατον εἶναι. Δωρίων δ'
ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, τὸν λεπτινὸν λεβιανὸν ὀνομάζων φησὶ, λέγειν τινὰς ὡς αὐτός ἐστι τῷ δελκανῷ.
τόν τε κορακῖνον ὑπὸ πολλῶν λέγεσθαι σαπέρδην, καὶ εἶναι κράτιστον τὸν ἐκ τῆς μαιώτιδος λίμνης.
θαυμαστοὺς τε εἶναι λέγει καὶ τοὺς περὶ Ἄβδηρα ἁλισκομένους κεστρεῖς, μεθ' οὓς περὶ Σινώπην, ἐπὶ ταριχευ-
ομένους εὐστομάχους ὑπάρχειν. τοὺς δὲ προσαγορευομένους φησὶ μύλλους, ὑπὸ μέν τινων καλεῖσθαι
γνωτίδια, ὑπὸ δέ τινων πλατισακοὺς, ὄντας τοὺς αὐτοὺς, καθάπερ καὶ τὸν χελλάρην. καὶ γὰρ τοῦ-
τον ἕνα ὄντα ἰχθὺν πολλῶν ὀνομασιῶν τετυχηκέναι. καλεῖσθαι γὰρ καὶ βάκχον, καὶ ὀνίσκον, καὶ
χελλάρην. οἱ μὲν οὖν μείζονες αὐτῶν, ὀνομάζονται πλατίσακοι. οἱ δὲ μέσην ἔχοντες ἡλικίαν, μύλλοι. οἱ
δὲ βαιοὶ τοῖς μεγέθεσιν, ἀγνωτίδια. μνημονεύει δὲ τῶν μύλλων ἐπὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὁλκάσι, σκόμβροι,
κολίαι, λέβιοι, μύλλοι, σαπέρδαι, θυννίδες. ἐπὶ τούτοις σιωπήσαντος τοῦ Διονυσοκλέους, ὁ γραμματι-
κὸς ἔφη Οὔλπιος. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφάνης ὁ ποιητὴς ἐν δευκαλίωνι, ταρίχων τε δὲ μέμνηται, τάριχος
ἀνταχαῖον

ΤΑΡΙΧΗ.

ἀντακαῖον εἴτις βούλεται, Ἢ γαδειρικόν. Βυζαντίας δὲ θυννίδος ὅσμαισι χαῖρε. καὶ ἐν Παρασίτῳ, τάριχος ἀντακαῖον ἐν μέσῳ. πῖον ὁλόλευκον θερμόν. Νικόστρατός τε, ἢ Φιλέταιρος ἐν Αὐτύλλῳ, Βυζάντιον τέμαχος ἐπιβακχευσάτω Γαδειρικόν θ' ὑπογάστριον παρεστίτω. καὶ προελθών, Ἀλλ' ἐπριάμην παρ' ἀνδρὸς ὦ γῆ, καὶ θεοὶ Ταριχοπώλου πάνυ καλοῦ τε, κἀγαθοῦ, Τίλιτον μέγιστον ἄξιον δραχμῆς, δυοῖν Ὀβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν καταφάγοιμεν ἡμερῶν τριῶν, Ἢ δὴ κατεσθίοντες, οὐ δώδεκά γε, ὑπὲρ Μέγεθος γάρ ἐστιν. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας εἰς τὸν Πλούταρχον ἔφη, μή ποτ' οὔτις ἐν τούτοις ὦ οὗτος τὶς παρ' ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι κατέλεξε μενδησίους, ὧν οὐδ' ἂν μαινόμενος κύων γεύσαιτο ἄν ποτε, ἢ τῶν καλῶν ἡμινήρων, ἢ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων. καὶ ὁ Πλούταρχος, ὁ μὲν ἡμίνηρος ἔφη, τί διαφέρει τοῦ προκαταλεγμένου ἡμιταρίχου ὁ καλὸς ὑμῶν Ἀρχέστρατος μέμνηται. ἀλλ' ὅμως ὀνόμασεν ἡμίνηρον ὁ Πάφιος Σώπατρος ἐν Μυστάκου θητείῳ οὕτως, Ἐδέξατ' ἀνταῖον, ὃν τρέφει μέγας Ἴστρος, σκύθαισιν ἡμίνηρον ἡδονήν. καὶ τὸν Μενδήσιον οὕτως ὁ αὐτὸς καταλέγει, Μενδήσιος θ' ὡραῖος ἀκρόπαστος εὖ, ξανθαῖσιν ὀπτὸς κέφαλος ἀκτῖσιν πυρός. Ταῦτα δὲ τὰ βρώματα, ὅτι πολλῷ ἡδίω ἐστὶ τῶν παρά σοι περιπυδάσων κόπται, καὶ λεπίδιον πειραθέντες ἴσασι. λέγε οὖν ἡμῖν καὶ σύ, εἰ καὶ ἀρσενικῶς ὁ τάριχος λέγεται παρ' Ἀττικοῖς. περὶ γὰρ Ἐπιχάρμῳ οἴδαμεν, ὃν ζητοῦντα προφθάσας ὁ Μυρτίλος ἔφη, Κρατῖνος μὲν ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ, ἐν σαργανοῖσιν ἄξω ταρίχους ποντικούς. Πλάτων Διὶ κακουμένῳ, Ὥσθ' ἅπερ ἔχω, τοῦτ' ἐστί, ταρίχους ἀπολέσω. Ἀριστοφάνης δαιταλεῦσιν, Οὐκ αἰσχυνοῦμαι τὸν τάριχον τουτονί, Πλύνων ἅπασιν ὅσα σύνοιδ' αὐτῷ κακά. Κράτης θηρίοις, Καὶ τῶν ῥαφάνων ἕψειν χρή, ἰχθῦς τ' ὀπτᾶν, τούς τε ταρίχους ἡμῶν δ' ἀπὸ χεῖρας ἔχεσθαι. ἰδίως δ' ἐσχηματίσαι παρ' Ἑρμίππῳ ἐν ἀρτοπώλισι, καὶ τάριχος πίονα, Νεκρὸς τάριχος, εἰσορᾶν Αἰγύπτιος. Ὑποκοριστικῶς δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν εἰρήνῃ, Ἀγόρασόν τε χρηστὸν εἰς ἀγρὸν ταρίχιον. καὶ Κηφισόδωρος ἐν ὑΐ, Κρεάδιόν τι φαῦλον, ἢ ταρίχιον. Φερεκράτης ἐν αὐτομόλοις, ἡ γυνὴ δ' ἡμῶν ἑκάστῳ λέκιθον ἕψουσα, φακῆν Ἀναμένει, καὶ σμικρὸν ὀπτῶσ' ὀρφανὸν ταρίχιον. Καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἀρσενικῶς εἴρηκεν, ὁ τάριχος. Ἡρόδοτος δ' ἐν ἐνάτῃ οὕτως, Οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντο, καὶ ἤσπαιρον. καὶ αἱ παροιμίαι δὲ κατὰ τὸ ἄρρεν λέγουσι, Τάριχος ὀπτὸς εὐθὺς ἂν ἴδῃ τὸ πῦρ. Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ, Οὐκ ἂν πάθοι τάριχος ὢν περ ἄξιος. Ἀττικοὶ δὲ οὐδετέρως λέγουσι, καὶ γίνεται ἡ γενικὴ τοῦ ταρίχους. Χιωνίδης πτωχοῖς, Ἆρ' ἂν φάγοιτ' ἂν καὶ ταρίχους ὦ θεοί. καὶ ἐπὶ δοτικῆς, Ἐπὶ τῷ ταρίχει τῷδε τοίνυν κοπτέον. ἡ δὲ δοτική, ταρίχει, ὡς ξίφει. Μένανδρος ἐπιτρέπουσιν, Ἐπέπασ' ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας, ἂν οὕτω τύχῃ. Ὅτε δὲ ἀρσενικόν ἐστιν, ἡ γενικὴ οὐκέτι ἕξει τὸ σ. τοσαύτην δ' Ἀθηναῖοι σπουδὴν ἐποιοῦντο περὶ τὸ τάριχος, ὡς καὶ πολίτας ἀναγράψαι τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱούς, ὥς φησιν Ἄλεξις ἐν Ἐπιδαύρῳ οὕτως, Τοὺς Χαιρεφίλου δ' υἱεῖς Ἀθηναίους, ὅτι Εἰσήγαγε τάριχος, οὓς καὶ Τιμοκλῆς Ἰδὼν ἐπὶ τῶν ἵππων, δύο σκόμβρους ἔφη Ἐν τοῖς σατύροις εἶναι. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ὑπερείδης ὁ ῥήτωρ. Εὐθύνου δὲ τοῦ ταριχοπώλου μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Κουρίδι οὕτως, Ἐλθὼν τε πρὸς τὸν τεμαχοπώλην περίμενε, Παρ' οὗ φέρειν εἴωθα. κἂν οὕτω τύχῃ Εὔθυνος ἀπολογίζων αὐτόθι, Χρηστόν τι περίμεινον, κέλευσον μὴ τεμεῖν. Φειδίππου δέ, καὶ γὰρ οὗτος ταριχοπώλης. Ἄλεξις δ' ἐν ἱππίσκῳ, Κἀν σωράκοις, Φείδιππος ἕτερός τις ταριχηγὸς ξένος. Ἐσθιόντων δ' ἡμῶν τὸ τάριχος, καὶ πολλῶν ὁρμὴν ἐχόντων ἐπὶ τὸ πίνειν, ὁ Δάφνος ἔφη, ἀνατείνας τὼ χεῖρε Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος, ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συμποσίῳ φησί, ληπτέον σύμμετρον τροφὴν πρὸ τοῦ πίνειν, καὶ μάλιστα τὰς εἰθισμένας προπαρατίθεσθαι περιφοράς. ἐκ διαστήματος γὰρ εἰσφερομένας ἐναλλάττειν τὰ ἀπὸ τοῦ οἴνου προσκαθίζοντα τῷ στομάχῳ, καὶ δηγμῶν αἴτια καθιστάμενα. οἴονται δέ τινες τῶν αὐτῶν εἶναι καὶ κακοστόμαχα, λέγω δὴ λαχάνων καὶ ταρίχων γένη, δηκτικόν τι κεκτημένα. εὐθετεῖν δὲ τὰ κολλώδη, καὶ ἐπισύφοντα βρώματα, ἀγνοοῦντες ὅτι πολλὰ τῶν τὰς ἐκκρίσεις ποιούντων εὐστόμαχα καθέστηκεν, ἐν οἷς ἐστι καὶ τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν ἀγρωστίνῳ, ἐν γῇ καὶ θαλάσσῃ. καὶ Διοκλῆς ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν, ἀσπάραγος, τεῦτλον τὸ λευκόν. τὸ γὰρ μέλαν καθεκτικόν ἐστιν ἐκκρίσεως, κόγχαι, σωλῆνες, μύες θαλάττιοι, χῆμαι, κτένες, τάριχος τέλειος, καὶ μὴ βρωμώδης, καὶ ἰχθύων εὐχύλων γένος. προπαρατίθεσθαι δ' ἐστὶν ὠφέλιμον τὴν λεγομένην φυλλίδα, καὶ τευτλίον. ἔτι δὲ τάριχος, εἰς τὰς ὁρμὰς εἰς ταῦτα μὴ ὁμοίως τῶν πολυτρόφων ἀπολαύειν, τὰς δὲ ἀθρόους ἐν ἀρχῇ πόσεις ἐκκλιτέον. δύσκλητον γὰρ εἰς πλείονα τῶν ὑγρῶν προσφοράν. Μακεδόνες δ' ὥς φησιν Ἔφιππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, οὐκ ἠπίσταντο πίνειν εὐτάκτως, ἀλλ' εὐθέως ἐχρῶντο μεγάλαις προπόσεσιν, ὥστε μεθύειν ἔτι παρακειμένων τῶν πρώτων τραπεζῶν, καὶ μὴ δύνασθαι τῶν σιτίων ἀπολαύειν. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι, τὰ τάριχη τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων, καὶ λιμναίων, καὶ ποταμίων γινόμενα ἐστὶν ὀλιγότροφα, ὀλιγόχυλα, καυσώδη, εὐκοίλια,

ΤΑΡΙΧΗ.

δη, εὐκοίλια, ἐρεθιστικὰ ὀρέξεως. κράτιστα δὲ τῶν μὲν ἀπιόνων κύβια, καὶ ὡραῖα, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια γένη. τῶν δὲ πιόνων τὰ θυννεῖα, καὶ κορδύλη. τὰ δὲ παλαιὰ, κρείσσονα καὶ δριμύτερα, καὶ μάλιστα τὰ Βυζάντια. τὸ δὲ θύννιον φησὶ, γίνεται ἐκ τῆς μείζονος πηλαμίδος, ὧν τὸ μικρὸν ἀναλογεῖ τῷ κυβίῳ, ἐξ οὗ γένους ἐστὶ καὶ τὸ ὡραῖον. ἡ δὲ σάρδα προσέοικεν τῷ κολίᾳ μεγέθει. ὁ δὲ σκόμβρος κοῦφος καὶ ταχέως ἀποχωρῶν τοῦ στομάχου. ὁ κολίας δὲ κολλοσκιλλωδέστερος, δυσεκκριτώτερος, καὶ κακοχυλότερος, τρόφιμος. κρείσσων δὲ ὁ ἀμύκλανος, καὶ ἱσπανὸς ὁ σεξιτανὸς λεγόμενος. λεπτότερος γὰρ καὶ γλυκύτερος. Στράβων δ' ἐν τρίτῳ γεωγραφικῶν πρὸς ταῖς Ἡρακλέους φησὶ νήσοις κατὰ Καρχηδόνα τὴν καινὴν πόλιν εἶναι Σεξιτανίαν, ἐξ ἧς καὶ τὰ ταρίχη ἐπωνύμως λέγεσθαι. καὶ ἄλλην Σκομβροαρίαν, ἀπὸ τῶν ἁλισκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεσθαι γάρον. οἱ δὲ λεγόμενοι μελάνδρυαι, ὧν καὶ Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν Αὐτομόλῳ Ὀδυσσεῖ οὕτως. ποτὶ φόριμον τὸ τέμαχος ἦν ὑπομελανδρυῶδες. μελάνδρυς δὲ τῶν μεγίστων θύννων εἶδος ἐστὶν, ὡς Πάμφιλος ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων παρίστησι. καὶ ἔστι τὰ τεμάχη αὐτοῦ λιπαρώτερα. τὸ δὲ ὠμοτάριχον φησὶν ὁ Δίφιλος, κύτημα τινὲς λέγουσι. καὶ ἔστι βαρὺ καὶ γλοιῶδες, προσέτι δὲ καὶ δύσπεπτον. ὁ δὲ ποτάμιος κορακῖνος, ὃν πέλτην τινὲς καλοῦσιν, οἱ ἀπὸ τοῦ Νείλου, ὃν οἱ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἰδίως ἡμίνηρον ὀνομάζουσιν, ὑποπίμελος μὲν ἐστὶ, καὶ ἥκιστα κακόχυλος, σαρκώδης, τρόφιμος, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, κατὰ πάντα τοῦ μύλλου κρείσσων. τὰ μέντοι τῶν ἰχθύων, καὶ τῶν ταρίχων ὠὰ πάντα, δύσπεπτα, δύσφθαρτα. μᾶλλον δὲ τὰ τῶν λιπαρωτέρων, καὶ μειζόνων. σκληρότερα γὰρ μένει, καὶ ἀδιαίρετα. γίνεται δὲ εὔστομα μετὰ ἁλῶν σβεσθέντα, καὶ ἐποπτηθέντα. πάντας δὲ χρὴ τοὺς ταρίχους πλύνειν, ἄχρις ἂν τὸ ὕδωρ ἄνοσμον καὶ γλυκὺ γένηται. ὁ δ' ἐκ θαλάττης ἑψόμενος τάριχος γλυκύτερος γίνεται. θερμοί τε οἱ τάριχοι ἡδίονές εἰσιν. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, οἱ ἁλυκοί φησι καὶ γλυκεῖς χυμοὶ πάντες ὑπάγουσι τὰς κοιλίας. οἱ δ' ὀξεῖς καὶ δριμεῖς λύουσι τὴν οὔρησιν. οἱ δὲ πικροὶ μᾶλλον μέν εἰσιν οὐρητικοί. λύουσι δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ τὰς κοιλίας, οἱ δὲ στρυφνοὶ τὰς ἐκκρίσεις. Ξενοφῶν δὲ ὁ μουσικώτατος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ τυραννικῷ, διαβάλλων τὰ τοιαῦτα βρώματά φησι, Τί γὰρ ἔφη ὁ Ἱέρων τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανήματα κατανενόηκας, ἃ παρατίθεται τοῖς τυράννοις ὀξέα, καὶ δριμέα, καὶ στρυφνὰ, καὶ τὰ τούτων ἀδελφά. πάνυ μὲν οὖν ἔφη ὁ Σιμωνίδης, καὶ πάνυ γέ μοι δοκοῦντα παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνθρώποις. ἀλλ' ὅτι οἴει, ἔφη ὁ Ἱέρων, ταῦτα ἐδέσματα εἶναι, ἢ μὴ μαλακῆς, καὶ ἀσθενούσης τρυφῇ ψυχῆς ἐπιθυμήματα, ἐπεὶ οἵ γε ἡδέως ἐσθίοντες, καὶ σύ που οἶσθα, ὅτι οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων. Ἐπὶ τούτοις λεχθεῖσιν, ὁ Κύνουλκος πιεῖν ᾔτησε δικόκταν, δεῖν λέγων ἁλμυροὺς λόγους γλυκέσιν ἀποκλύζεσθαι νάμασιν. πρὸς ὃν ὁ Οὐλπιανὸς σχετλιάσας καὶ τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον ἔφη, μέχρι πότε βαρβαρίζοντες οὐ παύεσθε, ἢ ἕως ἂν καταλιπὼν τὸ συμπόσιον οἴχωμαι, φέρειν τοὺς λόγους οὐ δυνάμενος; καὶ ὃς ἐν Ῥώμῃ τῇ βασιλευούσῃ διατρίβων, τὰ νῦν ὦ λῷστε ἐπιχωρίῳ κέχρημαι κατὰ τὴν συνήθειαν φωνῇ. καὶ γὰρ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς, καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα ἑλληνίζουσιν, ἔστιν εὑρεῖν καὶ περσικὰ ὀνόματα κείμενα διὰ τὴν τῆς χρήσεως συνήθειαν, ὡς τοὺς παρασάγγας, καὶ τοὺς ἀστάρους, καὶ τὴν σχοῖνον, ἢ τὸν σχοῖνον. μέτρον δ' ἐστὶ τοῦτο ὁδοῦ μέχρι νῦν, οὕτω παρὰ πολλοῖς καλούμενον. μακεδονίζοντάς τ' οἶδα πολλοὺς τῶν Ἀττικῶν διὰ τὴν ἐπιμιξίαν. βέλτιον δ' ἦν μοι αἷμα ταύρειον πιεῖν. ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἱρετώτερος, ἢ εἰς σὲ ἐμπεσεῖν. οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι ταύρειον ὕδωρ πιεῖν, ὅπερ σὺ οὐκ οἶσθα, τί ἐστιν. οὐδὲ γὰρ ἐπίστασαι, ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἀρίστοις τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων εἴρηταί τινα καὶ φαῦλα. Κηφισόδωρος γοῦν ὁ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος μαθητὴς, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀριστοτέλην λέγει, ὅτι εὕροι τις ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν, ἢ καὶ σοφιστῶν, ἓν ἢ δύο γοῦν πονηρῶς εἰρημένα, οἷα παρὰ μὲν Ἀρχιλόχῳ τὸ πάντ' ἄνδρ' ἀποσκολύπτειν. Θεοδώρῳ δὲ τὸ κελεύειν μὲν πλέον ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον, Εὐριπίδην τε τὸ τὴν γλῶτταν ὀμωμοκέναι φάναι, καὶ Σοφοκλεῖ τὸ ἐν Αἰθίοψιν εἰρημένον. τοιαῦτα τοῖσι πρὸς χάριν τε καὶ οὐ βίᾳ

Λέγω, σὺ δ' αὐτὸς ὥσπερ οἱ σοφοὶ τὰ μὲν δίκαι' ἐπαίνει, τοῦ δὲ κερδαίνειν ἔχου. καὶ ἀλλαχοῦ δ' ὁ αὐτὸς ἔφη, μηδὲν εἶναι σὺν κέρδει κακόν. Ὁμήρῳ δὲ τὸ τὴν Ἥραν ἐπιβουλεῦσαι τῷ Διῒ, καὶ τὸν Ἄρη μοιχεύειν, ἐφ' οἷς πάντες κατηγοροῦσιν αὐτῶν. εἰ οὖν κἀγώ τι ἥμαρτον ὦ καλλίστων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων θηρευτὰ, μὴ χαλέπαινε. κατὰ γὰρ τὸν Μιλήσιον Τιμόθεον τὸν ποιητὴν, οὐκ ἀείδω τὰ παλαιά. καινὰ γὰρ ἅμα κρείσσω. νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει, τὸ παλαιὸν δ' ἦν Κρόνος ἄρχων. ἀπίτω μοῦσα παλαιά. Ἀντιφάνης τ' ἐν Ἀλκήστιδι ἔφη, ἐπεὶ τὸ καινουργεῖν φέρει, οὕτως ἐκεῖνος τοῦτο γινώσκων, ὅτι Ἓν καινὸν ἐγχείρημα, κἂν τολμηρὸν ᾖ, πολλῶν παλαιῶν ἐστὶ χρησιμώτερον. ὅτι δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι οἴδασι τὸ οὕτω λεγόμενον ὕδωρ, ἵνα μὴ πάλιν ἀγανακτήσῃς, δικόκταν μου λέγοντος, δείξω. κατὰ γὰρ τὸν Φερεκράτους Ψευδηρακλέα εἴποι τις ἂν τῶν πάνυ δοκησιδεξίων, Ἐγὼ δ' ἂν αὐτε

ποιμι μὴ πολυπραγμόνει, Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι πρόσεχε τὸν νοῦν κἀκροῶ. Ἀλλὰ μὴ φθονήσῃς, ἔφη ὁ Οὐλπιανός. δέομαι μηδὲ τοῦ ταυρείου ὕδατος, ὁποῖον ἐστὶ δηλῶσαι. τῶν γὰρ τοιούτων φωνῶν ἐγὼ διψῶ. καὶ ὁ Κύνουλκος, ἀλλὰ προπίνω σοι ἔφη, φιλοτησίαν. διψᾷς γὰρ λόγων παρ' Ἀλέξιδος λαβὼν ἐκ πυθαγοριζούσης ὕδατος ἀπέφθου κύαθον, ἂν δ' ὠμὸν πίῃ Βαρὺ, καὶ κοπῶδες. τὸ δὲ ταύρειον ὕδωρ ὠνόμασεν ὦ φίλε Σοφοκλῆς ἐν γαι ἀπὸ τοῦ περὶ Τροιζῆνα ποταμοῦ Ταύρου, παρ' ᾧ καὶ κρήνη τις Ὑόεσσα καλεῖται. ἐπίστανται δ' οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ πάνυ ψυχρὸν ὕδωρ ἐν ταῖς προπόσεσιν. ἀλλ' οὐκ ἐρῶ, ἐὰν μὴ καὶ σύ με διδάξῃς, εἰ ἔπινον θερμὸν ὕδωρ ἐν ταῖς εὐωχίαις οἱ ἀρχαῖοι. εἰ γὰρ οἱ κρατῆρες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῆς ὀνομασίας ἔτυχον, οὗτοί τε κερασθέντες παρέκειντο πλήρεις, οὐ ζέον τὸ ποτὸν παρέχον, λεβήτων τρόπον ὑποκαιόμενοι. ὅτι γὰρ οἴδασι θερμὸν ὕδωρ, Εὔπολις μὲν ἐν Δήμοις παρίστησιν, τὸ χαλκίον θερμαινέθ' ἡμῖν, καὶ θύη τινὰ Πέττειν κέλευ' ἵνα σπλάγχνοισι συγγενώμεθα. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ὀμφάλῃ, Ἐν χύτρᾳ δέ μοι Ὅπως ὕδωρ ἕψον, τὰ μηδὲν ὄψομαι. Οὐ γὰρ κακὸν ἔχω, μὴ δ' ἔχοιμ'. ἐὰν δ' ἄρα Στρέφῃ με περὶ τὴν γαστέρα, ἢ τὸν ὀμφαλὸν,

Παρὰ φερτάτου δακτύλιος ἐστί μοι δραχμῆς. Ἐν δὲ ἀλιπτρίᾳ φέρεται τὸ δρᾶμα, καὶ ὡς Ἀλέξιδος,

Ἐὰν δὲ τοὐργαστήριον ποιῆτε περιβόητον, κατασκεδῶ νὴ τὴν φίλην δήμητρα; τὴν Μεγίστην, ἀρύταιναν ὑμῶν ἐν μέσῳ, Βάψασα τοῦ λέβητος ζέοντος ὕδατος. εἰ δὲ μηδέποθ' ὕδωρ πίοιμ' ἐλευθέριον. Πλάτων δ' ἐν πρώτῳ πολιτείας, Ἐπιθυμία ἐν τῇ ψυχῇ εἴη, οἷον δίψα ἐστίν. δίψα ἆρά γε θερμοῦ ποτοῦ, ἢ ψυχροῦ ὀλίγου, ἢ καὶ ἐν ὀλίγῳ ποιοῦ τινος πώματος. ἢ ἐὰν μέν τι θερμότης τῇ δίψει προσῇ, τὴν τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχοι ἄν. ἐὰν δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ. ἐὰν δὲ διὰ πλήθους παρουσίαν πολλὴν δίψα, ἢ ὅτι τὴν τοῦ πολλοῦ παρέξεται. ἐὰν δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου. αὐτὸ δὲ τὸ διψῆν, οὐ μή ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία, ἢ οὗπερ πέφυκεν αὐτοῦ πώματος, καὶ αὖ τοῦ πεινῆν βρώματος. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ νησιάδος, ἐν Κιμώλῳ τῇ νήσῳ φησὶ ψυχία κατεσκευάσθαι θέρους ὀρυκτὰ ἔνθα χλιαροῦ ὕδατος πλήρη κεράμια καταθέντες ὕδατος, κομίζονται χιόνος οὐδὲν διάφορα. τὸ δὲ χλιαρὸν ὕδωρ Ἀθηναῖοι μετάκερας καλοῦσιν, ὡς Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ. Ἄλεξις δ' ἐν Λοκροῖς, Αἱ δὲ παῖδες παρέχεον, Ἡ μὲν τὸ θερμὸν, ἡ δ' ἑτέρα μετάκερας. καὶ Φιλήμων ἐν Κορινθίᾳ, Ἄμφις δ' ἐν Βαλανείῳ, ἀνεβόησεν, Ὕδωρ ἐνεγκεῖν θερμὸν, ἄλλος μετάκερας. μέλλοντος δὲ τοῦ κυνικοῦ τούτοις ἐπισωρεύειν τινὰ, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οἴδασιν ὦ φίλτατοι ἀνδρῶν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ τὴν τοῦ πάνυ ψυχροῦ πόσιν. Ἄλεξις γοῦν ἐν Παρασίτῳ φησί, Καὶ γὰρ βούλομαι Ὕδατός σε γεῦσαι, πρᾶγμα δ' ἐστί μοι μέγα Φρέατος ἔνδον ψυχρότερον ἀραρότος, Ὀνομάζει δὲ καὶ Ἕρμιππος ἐν Κέρκωψι, φρεατιαῖον ὕδωρ οὕτως. † ὅτι δὲ καὶ χιόνας ἔπινον ἐν Μανδραγοριζομένῃ ἔφη Ἄλεξις,

Εἶτ' οὐ περίεργόν ἐστιν ἄνθρωπος φυτὸν, Ὑπεναντιωτάτοις τε πλείστοις χρώμενον; Ἐρῶμεν ἀλλοτρίων, παρορῶμεν συγγενεῖς, Ἔχοντες οὐδὲν, εὐποροῦμεν τοῖς πέλας Ἐράνους φέροντες, οὐ φέρομεν ἀλλ' ἢ κακῶς, Ἀκτῆς τροφῆς δὲ, τὴν καθ' ἡμέραν πάλιν Γλιχόμεθα τὴν μᾶζαν, ἵνα λευκὴ παρῇ. Ζωμὸν δὲ ταύτῃ μέλανα μηχανώμεθα. Τὸ καλὸν δὲ χρῶμα τῷ δευσοποιῷ χρώζομεν,

Καὶ χιόνα μὲν πίνειν παρασκευάζομεν. Τὸ δ' ὄψον ἐὰν μὴ θερμὸν ᾖ, διασύρομεν. Καὶ τὸν μὲν ὀξὺν οἶνον ἐκπιτίζομεν, Ἐπὶ ταῖς ἀβυρτάκαισι δ' ἐκβακχεύομεν. Οὐκοῦν τὸ πολλοῖς τῶν σοφῶν εἰρημένον, Τὸ μὴ γενέσθαι μὲν κράτιστον ἐστ' ἀεὶ, Ἐπὰν γένηται δ' ὡς τάχιστ' ἔχειν τέλος.

Δεξικράτης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑφ' ἑαυτῶν πλανώμενοί φησιν, εἰ δὲ μεθύω καὶ χιόνα πίνω, καὶ μύρον ἐπὶ στόματος κράτιστον Αἴγυπτος ποιεῖ. Εὐθυκλῆς δ' ἐν ἀσώτοις ἢ ἐπιστολῇ, Πρῶτος μὲν εἶδεν εἰ χιὼν ἐστ' ὤνια, Πρῶτον δ' ἐκεῖνον χαδόνα δεῖ πάντως φαγεῖν. Οἶδεν δὲ καὶ ὁ καλὸς Ξενοφῶν ἐν ἀπομνημονεύμασι, τὴν διὰ χιόνος πόσιν. Χάρης δ' ὁ μιτυληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις, καὶ ὅπως δεῖ χιόνα διαφυλάττεσθαι εἴρηκεν, διηγούμενος περὶ τῆς πολιορκίας τῆς ἐν Ἰνδοῖς πόλεως Πέτρας, ὀρύξαι φάσκων τὸν Ἀλέξανδρον ὀρύγματα τριάκοντα συχνὰ, ἃ πληρώσαντα χιόνος παρεμβαλεῖν δρυὸς κλάδους. οὕτω γὰρ παραμένειν πλείω χρόνον τὴν χιόνα. ὅτι δὲ καὶ τὸν οἶνον ἔψυχον ὑπὲρ τοῦ ψυχρότερον αὐτὸν πίνειν, Στράτις φησὶν ἐν Ψυχασταῖς, Οἶνον γὰρ πιεῖν οὐκ ἂν εἰσδέξαιτο θερμὸν, ἀλλὰ πολὺ τοὐναντίον Ψυχόμενον ἐν τῷ φρέατι, χιόνι μεμιγμένον.

Καὶ ὁ Λύσιππος ἐν Βάκχοις, Ἕρμων τί ἐστι πῶς ἔχομεν, τί δ' ἄλλο γ' ἢ Ὁ πατὴρ ἄνωθεν εἰς τὸ φρέαρ μὴ δοκεῖ, Ὥσπερ τὸν οἶνον τοῦ θέρους καθεικέναι. Δίφιλος δ' ἐν Μνηματίῳ φησί, Ψύξον τὸν οἶνον δωρείτων. Πρωταγορίδης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν, τὸν Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν ποταμὸν διηγούμενος πλοῦν, λέγει τι καὶ περὶ ἐπιτεχνήσεως ψυχρῶν ὑδάτων ἐν τούτοις. τὴν γὰρ ἡμέραν ἀνηλιάζοντες αὐτὸ, τῆς νυκτὸς ἀπηθοῦντες τὸ παχύτατον, τὸ λοιπὸν ἐξαιθριάζουσιν ἐν ὑδρείαις κεραμέαις ἐπὶ τῶν μετεωροτάτων μερῶν τῆς οἰκήσεως, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς δύο παῖδες ὕδατι τὰ τεύχη καταῤῥαίνουσιν. ὄρθρου δὲ καθαιροῦντες, καὶ τὴν ὑποστάθμην πάλιν ὑποσπῶντες, λεπτόν τε

ΠΟΤΟΝ.

τες, λεπτόν τε ποιοῦντες αὐτό, καὶ πρὸς ὑγίειαν οἷον ἄριστον ἐν ἀχύροις τιθέασι τὰς ὑδρείας. εἰ δ' οὕτως χρῶνται χιόνος οὐδ' ἥν τιν' οὖν χρείαν ἔχοντες. Λακκαίου δ' ὕδατος μνημονεύει Ἀναξίλας ἐν Αὐλητῇ οὕτως, Ὕδατός τε λακκαίου παρ' ἐμοῦ τουτί γέ σοι γενοίσθ' ὑπάρχειν. καὶ πάλιν, ἴσως τὸ λακκαῖον γε ὕδωρ ἀπόλωλεν. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῷος καὶ τοῦ λάκκου αὐτοῦ ὥσπερ ἡμεῖς λέγομεν μνημονεύει ἐν Ἀπολιπούσῃ οὕτως, Ἀγωνιάσασα τόν τε τοῦ λάκκου κάδον, Λύσασα καὶ τὸν τοῦ φρέατος εὐπρεπῶς Τὰς ἱμονιὰς πεποίηκας. Τούτων ὁ Μυρτίλος ἀκούσας ἔφη, Ἐγὼ δ' ὢν φιλοτάριχος ὦ ἑταῖροι, χιόνος πιεῖν βούλομαι κατὰ Σιμωνίδην. καὶ ὁ Οὐλπιανός, κεῖται μὲν ὁ φιλοτάριχος ἔφη παρ' Ἀντιφάνει ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως, Οὐ φιλοτάριχος οὐδαμῶς εἰμ' ὦ κόρη. Ἄλεξις δ' ἐν Γυναικοκρατίᾳ καὶ ζωμοτάριχον τινὰ κέκληκεν ἐν τούτοις, ὁ δὲ Κίλιξ, ὁ δ' Ἱπποκλῆς ὁ ζωμοτάριχος ὑποκριτής. τὸ δὲ κατὰ Σιμωνίδην τί ἐστιν οὐκ οἶδα. οὐ γὰρ μέλει σοι ἔφη ὁ Μυρτίλος ἱστορίας ὦ γάστρων. κνισολοῖχος γάρ τις εἶ κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον, τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον, καὶ κνισοκόλαξ. Καλλίστρατος ἐν ἑβδόμῳ συμμίκτων φησίν, ὡς ἑστιώμενος παρά τισι Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς κρατοῦς καύματος ὥραν, καὶ τῶν οἰνοχόων τοῖς ἄλλοις μισγόντων εἰς τὸ ποτὸν χιόνος, αὐτῷ δὲ οὔ, ἀπεσχεδίασε τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τήν ῥά ποτ' Οὐλύμποιο περὶ πλευρὰς ἐκάλυψεν, Ὠκὺς ἀπὸ Θρήκης ὀρνύμενος Βορέης, Ἀνδρῶν δ' ἀχλαίνων ἔδακε φρένας, αὐτὰρ ἐκάμφθη, Ζωὴ Πιερίην γῆν ἐπιεσσαμένη, Ἔν τις ἐμοὶ γ' αὐτῆς χεέτω μέρος. οὐ γὰρ ἔοικε, Θερμὴν βαστάζειν ἀνδρὶ φίλῳ πρόποσιν. Πιόντος οὖν αὐτοῦ πάλιν, ἐζήτει ὁ Οὐλπιανός, ποῦ κεῖται ὁ κνισολοῖχος, καὶ τίνα ἐστὶ τὰ τῶν Ἀσίου ἔπη, τὰ περὶ τοῦ κνισοκόλακος. τὰ μὲν οὖν τοῦ Ἀσίου ἔφη ὁ Μυρτίλος ἔπη ταῦτά ἐστι, Χωλός, στιγματίης, πολυγήραος, ἴσως ἀλήτῃ Ἦλθεν ὁ κνισοκόλαξ, εὖτε Μέλης ἐγάμει, Ἄκλητος ζωμοῦ κεχρημένος, ἐν δὲ μέσοισιν, Ἥρως εἱστήκει βορβόρου ἐξαναδύς. Ὁ δὲ κνισολοῖχος ἐστὶ παρὰ μὲν Σωφίλῳ ἐν Φυλάρχῳ οὕτως, Ὀψοφάγος εἶ καὶ κνισολοῖχος. ἐν δὲ τοῖς ἐπιγραφομένοις Συντρέχουσι κνισολοιχίαν εἴρηκεν ἐν τούτοις. Ὁ πορνοβοσκὸς γάρ μ' ὑπὸ κνισολοιχίας Χορδήν τινα αἱματῖτιν αὐτῷ σκευάσαι, Ἐκέλευσε ταυτηνὶ ἐμέ. Τοῦ κνισολοίχου δὲ καὶ Ἀντιφάνης μνημονεύει ἐν Βομβυλιῷ. ὅτι δ' ἔπινον καὶ γλυκὺν οἶνον μεταξὺ ἐσθιόντων Ἄλεξις φησὶν ἐν Δρωπίδῃ. Εἰσῆλθεν ἡ ἑταίρα φέρουσα τὸν γλυκὺν Ἐν ἀργυρῷ ποτηρίῳ πενταδράχμῳ τινὶ Ἀστειοτάτῳ τὴν ὄψιν οὔτε τρυβλίῳ, Οὔτε φιάλῃ. μετεῖχ' ἀμφοῖν τοῖν ῥυθμοῖν. Ἑξῆς ἐπεισηνέχθη πλακοῦς ἐκ γάλακτος ἰτρίων τε καὶ μέλιτος, ὃν Ῥωμαῖοι λίβον καλοῦσι. καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἐμπίπλασο Οὐλπιανὲ χεβροδλάψου πατρίου, ὃς παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν μὰ τὴν Δήμητρα γέγραπται, πλὴν εἰ μὴ ἄρα παρὰ τοῖς τὰ Φοινικικὰ συγγεγραφόσι, Σουνιάθωνι καὶ Μώχῳ τοῖς σοῖς πολίτους. καὶ ὁ Οὐλπιανός, ἀλλ' ἔμοι μὲν ἔφη ὦ κυνόμυια μελιπήκτων ἅλις, ἡδέως δ' ἂν χόνδρου φάγοιμι τῶν ὀστρακίδων, ἢ τῶν κοκκάλων, ἀφθόνως ἔχοντος, καὶ κομισθέντος δότε, ἔφη, μυστίλην. οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι μύστρον. παρ' οὐδενὶ δὲ τῶν πρὸ ἡμῶν εἰρημένον, ἐπιλήσμων εἶ ἔφη, ὦ θαυμάσιε ὁ Αἰμιλιανός, οὐ σὺ μέντοι τὸν Κολοφώνιον Νίκανδρον ἀεὶ τεθαύμακας τὸν ἐποποιὸν ὡς φιλάρχαιον, καὶ πολυμαθῆ, καὶ ὡς τὸ πεπεῖον ὀνομάσαντα παρέθου; οὗτος τοίνυν αὐτὸς ἐν τῷ προτέρῳ τῶν Γεωργικῶν ἐμφανίζων τὴν τοῦ χόνδρου χρῆσιν, καὶ μύστρον ὠνόμασε διὰ τούτων. Ἀλλ' ὁπότ' ἢ ἐρίφοιο νεοσφάγος ἤ κεν ἀρνός, Ἢ αὐτοῦ ὄρνιθος ἐφοπλίζεσθαι ἐδωδήν, Χίδρα μὲν ἐκτρίψας, ὑποστρώσας δ' ἐν κοίλοις Ἄγγεσιν, εὐώδη δὲ μιγῇ ἅμα φύρσον ἐλαίῳ. Ζωμὸν δὲ βρομέοντα κατ' αὐτλάς, πνῖγε δὲ πῶμα Ἀμφιβαλών. φωκτὸν γὰρ ἀνοιδαίνει βαρὺ κρῖμνον, Ἠρέμα δ' ἐν χλιαρὸν κοίλοις ἐκδαίνυο μύστροις. Διὰ τούτων ὦ θαυμασιώτατε ὑπογράφει ὁ Νίκανδρος τὴν χρείαν τοῦ τε χόνδρου, καὶ τῆς ἐπτισμένης κριθῆς, ἐπιχεῖν κελεύων ἀρνὸς ἢ ἐρίφου ζωμόν, ἢ ὄρνιθος. τὰ μὲν οὖν χίδρα φησίν, ἔκτριψον μὲν ἐν θυείᾳ, μίξας δ' ἔλαιον αὖθις ἀναφύρασον ἡνίκ' ἂν ἕψηται. τὸν ἐκ τῆς θυίας δὲ σκευῆς ἀναβρομοῦντα ζωμόν, πυκνότερον τῇ ζωμηρύσῃ καταμιγνύε, μηδ' ἕτερον ἐπεγχέων, ἀλλ' αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ ἀρυόμενος, πρὸς τὸ μηδὲν ὑπερζέσαι τοῦ ἐπιμελεστέρου. διὸ καί φησι, κατάπνιγε τὸ ὑπερζέον ἐπιθεὶς πῶμα, τὸ κρῖμνόν οὕτω φωκτὸν γινόμενον διοιδεῖ. τελευταῖον δὲ πράως χλιαρὸν γενόμενον, κοίλοις προσφέρου τοῖς μύστροις. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἱππόλοχος ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, δι' ἧς ἐμφανίζει Μακεδονικόν τι δεῖπνον, πολυτελείᾳ τὰ πανταχοῦ γενόμενα ὑπερβαλόν, μνημονεύει ὡς ἑκάστῳ τῶν δειπνούντων δοθέντων μύστρων χρυσῶν. ἐπεὶ δὲ φιλάρχαιος εἶναι θέλεις, καὶ οὐδὲν φὴς φθέγξασθαι, ὃ μὴ τῆς Ἀττικῆς ἐστι φωνῆς ὦ φίλτατε, τί ἐστιν ὃ λέγει Νικοφῶν, ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής, ἐν τοῖς Χειρογάστορσιν. ἐγὼ γὰρ καὶ τοῦτον εὑρίσκω μνημονεύοντα τῶν μύστρων, ὅταν λέγῃ, Μεμβραδοπώλαις, ἀκρατοπώλαις, ἰσχαδοπώλαις, διφθεροπώλαις, ἀλφιτοπώλαις, μυστριοπώλαις, Βιβλιοπώλαις, κοσκινοπώλαις, ἐγκριδοπώλαις, σπερματοπώλαις. τίνες γὰρ ἂν εἶεν οἱ μυστριοπῶλαι, ἢ οἱ τὰ μύστρα πωλοῦντες; μαθὼν οὖν ἐκ τούτων ὦ καλέ μου Συραττικὲ τὴν τοῦ μύστρου χρῆσιν, ἐμφο-

Χόνδρος.

ΧΟ΄ΝΔΡΟΣ.

ρου τοῦ χόνδρου, ἵνα μὴ λέγῃς ἄκικυς εἰμὶ καὶ ὀλιγοδρανέω. τεθαύμακα δὲ καὶ πῶς οὐκ ἐζήτησας. ὁ δὲ χόνδρος πόθεν; μεγαρόθεν, ἢ θετταλικός, ὅθεν καὶ Μυρτίλος ἐστίν. καὶ ὁ Οὐλπιανός, παύομαι ἔφη ἐσθίων, ἄν με διδάξῃς παρὰ τίσιν εἴρηνται οὗτοι οἱ χόνδροι. καὶ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, ἀλλ' οὐ φθονήσω σοι. ὁρῶν γὰρ λαμπροτάτην δείπνου παρασκευήν, βούλομαί σε δίκην ἀλεκτρυόνος ἐμφορηθέντα τοῦ χόνδρου κορύξασθαι, καὶ διδάσκειν ἡμᾶς περὶ ὧν μέλλομεν ἐδεσμάτων μεταλαμβάνειν. καὶ ὃς δυσχεράνας ἔφη, πόθεν σοι αἰτῶ; μὴ γὰρ ἀναπαύσασθαί ἐστι ζητοῦντα ἀεί, τί περὶ τῶν ὀψιμαθεῖς τούτους πεφισάς. ἀλλὰ μὴν ἔφη καὶ περὶ τούτου σοι τὸν λόγον ὁ Αἰμιλιανὸς ἀποδώσω. λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ χόνδρου Ἀντιφάνους, παρατιθέμενος ἐξ Ἀντείας τάδε, Ἐν ταῖς πυείσι δὲ τί ποτ' ἐστὶ φίλτατε; Ἐν ταῖς τρισὶ μὲν χόνδρος ἀγαθὸς Μεγαρικός, Οὐ θετταλικὸν τὸν χρηστὸν εἶναι, φασὶ δὲ Τῆς φοινίκης σεμίδαλις ἐκ πολλῆς σφόδρα Ἐξηντλημένη. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο δρᾶμα φέρεται, καὶ ὡς Ἀλέξιδος ἐν ὀλίγοις σφόδρα διαλλάττον. ἐν δὲ πονηρᾷ πάλιν ὁ Ἄλεξις, Καὶ χόνδρος ἔνδον ἐστὶ θετταλικὸς πολύς. χόνδρον δὲ εἴρηκε τὸ ῥόφημα Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν οὕτως, Ἢ χόνδρον ἕψων, Εἶτα μῦαν ἐμβαλὼν ἐδίδου ῥοφεῖν ἄν. Καὶ σεμιδάλεως δὲ μέμνηται, κἂν εἰ μὴ τὰ μαρτύρια κρατῶ. Στράττις ἐν ἀνθρωπορέστῃ, καὶ Ἄλεξις ἐν ἰσοστασίῳ. τὴν γλυκεῖαν δὲ σεμιδάλιδος εἴρηκεν ὁ Στράττις ἐν τῷ αὐτῷ δράματι οὕτως, Τῶν δὲ διδύμων ἐκ γόνων σεμιδάλιδος. Τὰ δὲ ἐδέσματα ὠνόμασεν Ἀντιφάνης ἐν διδύμοις οὑτωσί, Ἀπέλαυσα πολλῶν, καὶ καλῶν ἐδεσμάτων Γιών τε προπόσεις τρεῖς ἴσως, ἢ τέτταρας, Ἐρηνίων πως καταβεβρωκὼς σιτία, Ἴσως ἐλεφάντων τεττάρων. Ἐχέτω τέλος ἤδε ἡ βίβλος ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐδεσμάτων ἔχουσα τὴν καταστροφήν. ἀρχὴν γὰρ τοῦ δείπνου ἀπὸ τῶν ἑξῆς ποιησόμεθα. οὐ πρότερόν γε ὦ Ἀθήναιε πρὶν ἡμῖν διελθεῖν, καὶ τὸ τοῦ Ἱππολόχου τὸ μακεδονικὸν συμπόσιον. ἀλλ' εἰ τοῦτό σοι φίλον ὦ Τιμόκρατες, οὕτω παρασκευαζόμεθα.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΈΤΑΡΤΟΝ.

ἹΠΠΌΛΟΧΟΣ ὁ μακεδὼν ἑταῖρε Τιμόκρατες, τοῖς χρόνοις μὲν γέγονε κατὰ Λυγκέα, καὶ Δοῦριν τὸν σαμίους, Θεοφράστου δὲ τοῦ Ἐρεσίου μαθητής, συνθήκας δ' εἶχε ταύτας πρὸς τὸν Λυγκέα, ὡς ἐκ τῶν αὐτοῦ ἐστὶ μαθεῖν ἐπιστολῶν, πάντως αὐτῷ δηλοῦν εἴ τινι συμπεριενεχθείη δείπνῳ πολυτελεῖ, τὰ ὅμοια κἀκείνου ἀντιπροπίνοντος αὐτῷ. ἑκατέρων οὖν σώζονται δειπνητικαί τινες ἐπιστολαί. Λυγκέως μὲν τοῦ Λαμίας τῆς Ἀττικῆς αὐλητρίδος ἐμφανίζοντος δεῖπνον Ἀθήνησι γινόμενον Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ, ἐπίκλην δὲ πολιορκητῇ. ἐρωμένη δ' ἦν ἡ Λάμια τοῦ Δημητρίου. τοῦ δ' Ἱππολόχου τὸν Καράνου τοῦ μακεδόνος ἐμφανίζοντος γάμους. καὶ ἄλλαις δὲ περιετύχομεν τοῦ Λυγκέως ἐπιστολαῖς. πρὸς τὸν αὐτὸν γεγραμμέναις Ἱππόλοχον, δηλούσαις τότε Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον, ἀφροδίσια ἐπιτελοῦντος Ἀθήνησι. καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως. δώσομεν δέ σοι ἡμεῖς καὶ αὐτὰς τὰς ἐπιστολάς. ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ Ἱππολόχου σπανίως εὑρίσκεται, ἐπιδραμοῦμαί σοι τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα διατριβῆς ἕνεκα νῦν, καὶ ψυχαγωγίας. ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς ἔφην τοῦ Καράνου γάμους ἑστιῶντος, οἱ μὲν συγκεκλημένοι ἄνδρες ἦσαν εἴκοσιν, οἷς καὶ κατακλιθεῖσιν εὐθέως ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυραῖ ἑκάστῳ μία δωρεά. προεστεφάνωτο δὲ καὶ ἕκαστον, πρὶν εἰσελθεῖν στλεγγίδι χρυσῇ πέντε χρυσῶν, ἑκάστη δ' ἦν τὸ τίμημα. ἐπεὶ δ' ἐξέπινον τὰς φιάλας, ἐν χαλκῷ πίνακι τῶν κορινθίων κατασκευασμάτων ἄρτος ἑκάστῳ ἰσόπλατυς ἐδόθη, ὄρνεις τε καὶ νῆσσαι. προσέτι δὲ καὶ φάτται, καὶ χὴν, καὶ τοιαύτη τις ἄλλη ἀφθονία σεσωρευμένη, καὶ ἕκαστος λαβὼν σὺν αὐτῷ πίνακι, τοῖς κατόπιν διεδίδου πᾶσιν. ἄλλα δ' ἐσθίειν περιεφέρετο πολλά, καὶ ποικίλα. καὶ μετὰ ταῦτα ἀργυροῦς πίναξ ἕτερος ἐφ' οὗ πάλιν ἄρτος μέγας, καὶ χῆνες, καὶ λαγωοί, καὶ ἔριφοι, καὶ ἕτεροι ἄρτοι πεπονημένοι, καὶ περιστεραί, καὶ τρυγόνες, πέρδικές τε, καὶ ὅσον ἄλλο πτηνῶν πλῆθος ἦν. ἐπεδώκαμεν οὖν φησί, καὶ ταῦτα τοῖς δούλοις, καὶ ὡς ἅδην εἴχομεν βρώσεως, ἐχερνιψάμεθα. καὶ στέφανοι εἰσηνέχθησαν πολλοὶ παντοδαπῶν ἀνθέων, ἐπὶ πᾶσί τε χρυσαῖ στλεγγίδες, ὁλκὴν ἴσαι τῷ πρώτῳ στεφάνῳ. ἐπὶ δὲ τούτοις εἰπὼν Ἱππόλοχος, ὡς Πρωτέας ἀπόγονος ἐκείνου Πρωτέου Λακνίκης υἱοῦ, ἥ τις ἐγεγόνει τροφὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως ἐπιπλεῖστον. ἦν γὰρ πολυπότης. καὶ ὡς ὁ πάππος αὐτοῦ Πρωτέας ὁ συγγενόμενος Ἀλεξάνδρῳ. καὶ ὅτι πᾶσι προυπιεῖν, ἑξῆς γράφει καὶ ταῦτα. ἤδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπηλλοτριωμένων τοῦ σωφρονεῖν, ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες, καὶ μουσουργοί, καὶ σαμβυκίστριαί τινες ῥόδιαι. ἐμοὶ μὲν γυμναὶ δοκῶ, πλὴν ἔλεγόν τινες ἔχειν χιτῶνας, ἀπαρξάμεναί τε ἀπῆλθον, καὶ ἐπεισῆλθον ἄλλαι φέρουσαι ληκύθους μύρου ἑκάστη δύο, συνδεδεμένας ἱμάντι χρυσῷ. τὴν μὲν ἀργυρᾶν, τὴν δὲ χρυσῆν, κοτυλιαίας, καὶ ἑκάστῳ προσέδωκαν,

σέδωκαν, ἔπειτ' εἰσφέρεται πλοῦτος ἀντὶ δείπνου, πίναξ ἀργυροῦς ἐπὶ πάχος οὐκ ὀλίγον περίχρυσος, ὅσος ὥστε δέξασθαι μέγεθος χοίρου τινὸς ὀπτοῦ, καὶ σφόδρα μεγάλου, ὃς ὕπτιος ἐπέκειτο, τὴν γαστέρα δεικνὺς ἄνω πλήρη οὖσαν πολλῶν ἀγαθῶν. ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῷ συνωπτημέναι κίχλαι, καὶ μῆτραι καὶ συκαλλίδων πλῆθος ἄπειρον, καὶ ᾠῶν ἐπικεχυμέναι λέκυθοι, καὶ ὄστρεα καὶ κτένες, καὶ ἑκάστῳ πεπυρωμένα αὐτοῖς πίναξιν ἐδόθη. μετὰ δὲ ταῦτα πιόντες ἐλάβομεν ἕκαστος ἔριφον ζέοντα ἐφ' ἑτέρῳ πάλιν πίνακι τοιούτῳ μύστροις χρυσοῖς. ὁρῶν οὖν τὴν δυσχωρίαν ὁ Κάρανος, κελεύει σπυρίδας ἡμῖν καὶ ἀρτοφόρα διὰ ἱμάντων ἐλεφαντίνων πεπλεγμένα δοθῆναι, ἐφ' οἷς ἡσθέντες ἀνεκροτήσαμεν τὸν νυμφίον, ὡς καὶ τῶν δοθέντων ἡμῖν ἀνεσεσεγμένων. ἔπειτα στέφανον πάλιν, καὶ διλήκυθον μύρου χρυσοῦ, καὶ ἀργυροῦ ἰσόσταθμοι τοῖς προτέροις. ἡσυχίας δὲ γενομένης, ἐπεισβάλλουσιν ἡμῖν οἱ καὶ τοῖς χύτροις τοῖς Ἀθήνησι λειτουργήσαντες. μεθ' οὓς εἰσῆλθον ἰθύφαλλοι, καὶ σκληροπαίκται, καί τινες καὶ θαυματουργοὶ γυναῖκες εἰς ξίφη κυβιστῶσαι, καὶ πῦρ ἐκ τοῦ στόματος ἐκριπίζουσαι γυμναί. ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἀπηλλάγημεν, ἐκλαμβάνει πάλιν ἡμᾶς θερμός τις, καὶ ζωρότερος πότος οἴνων ὄντων ἡμῖν θασίων, καὶ μενδαίων, καὶ λεσβίων, χρυσίδων πάνυ μεγάλων ἑκάστῳ προσενεχθεισῶν. καὶ μετὰ τὸν πότον, ὑέλους πίναξ δίπηχύς που τὴν διάμετρον, ἐν θήκῃ κατακείμενος ἀργυρᾷ, πλήρης ἰχθύων ὀπτῶν πάντα γένη συνηθροισμένων, ἅπασί τε προσεδόθη, καὶ ἀργυροῦ ἀρτοφόρον ἄρτων καππαδοκίων, ὧν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ τοῖς θεράπουσιν ἀπεδώκαμεν, καὶ νιψάμενοι τὰς χεῖρας ἐστεφανούμεθα, καὶ πάλιν στλεγγίδας ἐλάβομεν χρυσᾶς, διπλασίους τῶν προτέρων, καὶ ἄλλο διλήκυθον μύρου. ἡσυχίας δὲ γενομένης, ἐξαλλόμενος τῆς κλίνης ὁ Πρωτέας, αἰτεῖ σκύφον χοαῖον, καὶ πληρώσας οἴνου θασίου, ὀλίγον τε ἐπιρράνας ὕδατος ἐξέπιεν. Ἐπειπὼν ὁ πλεῖστα πίνων, πλεῖστα κ' εὐφρανθήσεται. καὶ ὁ Κάρανος ἔφη, ἐπεὶ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος καὶ τὸν σκύφον, δῶρον. τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι ἂν πίωσιν, ἔσται γέρας. ἐφ' οἷς λεχθεῖσιν οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσταν ἁρπάζοντες, κἄλλος ἄλλον φθάνοντες. εἷς δὲ τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἄθλιος οὐ δυνάμενος πιεῖν, ἀνακαθίσας ἔκλαιεν ἄσκυφος γενόμενος, καὶ ὁ Κάρανος αὐτῷ χαρίζεται κενὸν τὸ ἔκπωμα. ἐπὶ τούτοις χορὸς εἰσῆλθεν ἀνθρώπων ἑκατὸν ἐμμελῶς ᾀδόντων γαμικὸν ὕμνον, μεθ' οὓς ὀρχηστρίδες διεσκευασμέναι τρόπον νηρηΐδων, αἱ δὲ νυμφῶν. τοῦ πότου δὲ προϊόντος, καὶ τῆς ὥρας ὑποσκιαζούσης ἀναπετάννυσι τὸν οἶκον, ἐν ᾧ κύκλῳ ὀθόναις διείληπτο πάντα λευκαῖς, καὶ ἀναπετασθεισῶν, δᾳδες ἐφάνησαν λάθρα κατὰ μηχανάς, χαλασθέντων τῶν φραγμάτων, καὶ Ἔρωτες, καὶ Ἄρτεμιδες, καὶ Πᾶνες, καὶ Ἑρμαῖ, καί τοι αὐτὰ πολλὰ εἴδωλα, ἀργυροῖς δαδουχοῦντα λαμπτῆρσι. θαυμαζόντων δ' ἡμῶν τὴν τεχνιτείαν, ἐρυμάνθιοι τῷ ὄντι σύαγροι κατὰ πινάκων τετραγώνων χρυσομίτρων σιβύναις ἀργυραῖς διαπεπερονημένοι περιεφέροντο ἑκάστῳ. καὶ τὸ θαυμάσιον, ὅτι παρειμένοι, καὶ καρηβαροῦντες ὑπὸ τῆς μέθης, ὁπότε τι τῶν ἀγομένων θεασαίμεθα, πάντες ἐξενήφομεν ὀρθοί, τὸ δὴ λεγόμενον ἀνιστάμενοι. ἐννατον οὖν οἱ παῖδες εἰς τὰς εὐτυχεῖς σπυρίδας, ἕως ἐσάλπισε τὸ εἰωθὸς τοῦ τελευταίου δείπνου σημεῖον. οὕτω γὰρ τὸ μακεδονικὸν οἶσθα ἔθος, ἐν ταῖς πολυανθρώποις εὐωχίαις γινόμενον. καὶ ὁ Κάρανος ἄρξας πότου μικροῖς ἐκπώμασι, περισοβεῖν ἐκέλευε τοῖς παισίν. ἐπίνομεν οὖν εὐμαρῶς, ὥσπερ ἀντίδοτον ἐκ τῆς προτέρας ἀκρατοποσίας λαμβάνοντες. ἐν τούτῳ δὲ ὁ γελωτοποιὸς εἰσῆλθε Μανδρογένης, ἐκείνου Στράτωνος τοῦ ἀττικοῦ, ὥς φασιν ἀπόγονος, καὶ πολλοὺς κατέρρηξεν ἡμῶν γέλωτας. καὶ μετὰ ταῦτα ὠρχεῖτο μετὰ τῆς γυναικός, ἔτη ἤδη οὔσης ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα, καὶ τελευταῖαι ἐπεισῆλθον ἐπιδόρπιαι τράπεζαι. τραγήματά τε ἐν πλεκτοῖς ἐλεφαντίνοις ἐπεδόθη πᾶσι, καὶ πλακοῦντες ἕκαστα γένη κρητικῶν. καὶ τῶν σῶν ἑταῖρε Λυγκεῦ σαμιακῶν καὶ ἀττικῶν, αὐταῖς ταῖς ἰδίαις τῶν πεμμάτων θήκαις. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξαναστάντες ἀπηλλαττόμεθα νήφοντες, νὴ τοὺς θεούς, διὰ τὸν φόβον τοῦ πλούτου, ὃν ἐλάβομεν. σὺ δὲ μόνον ἐν Ἀθήναις μένων εὐδαιμονίζεις, τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων θύμα καὶ εὔζωμα, καὶ τοὺς καλοὺς ἐσθίων στρεπτούς, λήναια, καὶ χύτρους θεωρῶν. ἡμεῖς δ' ἐκ τοῦ Καράνου δείπνου πλοῦτον ἀντὶ μερίδων εὐωχηθέντες, νῦν ζητοῦμεν, οἱ μὲν οἰκίας, οἱ δὲ ἀγρούς, οἱ δὲ ἀνδράποδ' ὠνήσασθαι. εἰς ταῦτα ὦ ἑταῖρε Τιμόκρατες ἀποβλέπων, τίνι συγκρῖναι ἔχεις τῶν ἑλληνικῶν δείπνων, τὸ προκείμενον τοῦτο συμπόσιον. ὁπότε καὶ Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Οἰνομάῳ ἢ Πέλοπι διαπαίζων ἔφη, τί δ' ἂν Ἕλληνες μικροτράπεζοι φυλλοτρῶγες δράσειαν, ὅπου τέτταρα λήψῃ κρέα μικρὰ ὀβολοῦ. παρὰ δ' ἡμετέροις προγόνοισιν ὅλους βοῦς ὤπτωσιν, ἐλάφους, ἄρνας. τὸ τελευταῖον δ' ὁ μάγειρος ὅλον τέρας ὀπτήσας μεγάλῳ βασιλεῖ, θερμὴν παρέθηκε κάμηλον. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσι, καὶ αὐτὸς τῶν βαρβάρων ἐμφανίζων τὴν μεγαλειότητά φησιν, Εἶτ' ἐξένιζεν παρετίθει θ' ἡμῖν ὅλους Ἐκ κριβάνου βοῦς, καὶ τίς εἶδεν πώποτε Βοῦς κριβανίτας τῆς ἀλαζονευμάτων; Καὶ ναὶ μὰ Δί' ὄρνιν τριπλάσιον Κλεωνύμου Παρέθηκεν ἡμῖν. ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ φέναξ. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πρωτεσιλάῳ, διασύρων τὸ τῶν Ἰφικράτους γάμων συμπόσιον, ὅτε ἤγετο τὴν Κότυος τοῦ θρακῶν βασιλέως θυγατέρα φησί, Κἂν ταῦτα ποιῇς, ὥσπερ φράζω, λαμπροῖς

δείπνοις δέχεσθ' ὑμᾶς. οὐδὲν ὁμοίως Τοῖς Ἰφικράτους τοῖς ἐν Θρᾴκῃ. καί τοι Φασὶ φιλοκάλως αὐτὰ γενέσθαι. Κατὰ τὴν ἀγορὰν μὲν ὑπεστρῶσθαι Στρώματα μὲν ἁλουργά, μέχρι τῆς ἄρκτου. Δειπνεῖν δ' ἄνδρας βουτυροφάγους Αὐχμηροκόμας μυριοπληθεῖς. Τοὺς δὲ λέβητας χαλκοῦς εἶναι μείζους λάκκων δωδεκακλίνων. Αὐτὸν δὲ Κότυν περιεζῶσθαι, ζωμόν τε φέρειν ἐν χοῖ χρυσῇ, Καὶ γευόμενον τῶν κρατήρων, πρότερον μεθύειν τῶν πινόντων, Αὐλεῖν δ' αὐτοῖς Ἀντιγενείδαν, Ἀργᾶν δ' ᾄδειν, καὶ κιθαρίζειν Κηφισόδοτον τὸν Ἀχαρνῆθεν, μέλπειν δ' ᾠδαῖς τοτὲ μὲν Σπάρτην Τὴν εὐρύχορον, τοτὲ δ' αὖ Θήβας τὰς ἑπταπύλους μεταβάλλειν, Φερνάς τε λαβεῖν δύο μὲν ξανθῶν ἵππων ἀγέλας, χρυσοῦν τε σάκος, φιάλην τε λεπαστήν, χιόνος τε πρόχουν, κεγχρῶν τε χύτραν, βολβῶν τε σιρὸν δωδεκάπηχυν, Καὶ πολυπόδων ἑκατόμβην. ταῦτα μὲν οὕτως φασὶ ποιῆσαι; Κότυν ἐν Θρᾴκῃ γάμον Ἰφικράτει. τούτων δ' ἔσται πολὺ σεμνότερον, καὶ Λαμπρότερον παρὰ δεσποσύνοις, τοῖς ἡμετέροις. τί γὰρ ἐκλείπει δόμος ἡμέτερος ποίων ἀγαθῶν, οὐ σμύρνης, καὶ συρίας ὀδμαί, λιβάνου τε ποῖαι. τερενόχρωτος μαζῶν ὄψεις ἄρτων ἀμύλων πολυποδείων, χολίκων, δήμου, φυσκῶν, ζωμοῦ, τεύτλων, θρίων, λεκίθου, σκορόδων, ἀφύης, σκόμβρων, ἐνθρυμματίδων, πτισάνης, ἀθάρης, κυάμων, λαθύρων, ὤχρων, δολίχων, μέλιτος, τυροῦ, χορείων, πυρῶν, καρύων, χόνδρου, κάραβοι ὀπτοί, τευθίδες ὀπταί, κεστρεὺς ἑφθός, σηπίαι ἑφθαί, μύραινα ἑφθή, κωβιοὶ ἑφθοί, θυννίδες ὀπταί, φυκίδες ἑφθαί, βάτραχοι, πέρκαι, συνόδοντος, ὄνοι, βατίδες, ψῆτται, γαλεός, κόκκυξ, θρίσσαι, νάρκαι, ῥίνης τεμάχη, χαδόνου, βότρυες, σῦκα, πλακοῦντος, μῆλα, κρανῖαι, ῥοαί, ἕρπυλλοι, ἀχράδες, κνῆκος, ἐλάαι, στέμφυλα, ἀμῆτες, πράσα, γήτεια, κρόμμυα, φύσκη, βολβοί, καυλοί, σίλφιον, ὄξος, μάραθα, φακῆ, τέττιγες ὀπτοί, κάρδαμα, σήσαμα, κήρυκες, ἅλες, πίνναι, λεπάδες, μύες, ὄστρεα, κτένες, ὄρκυνες. καὶ πρὸς τούτοις ὀρνιθαρίων ἀφάτων πλῆθος, νηττῶν, φαττῶν, χῆνες, στρουθοί, κίχλαι, κόρυδοι, κίτται, κύκνοι, πελεκάν, κίγκλοι, γέρανος, τουτοὺ τοῦ χάσκοντος διατετμημένη διὰ τοῦ πρωκτοῦ, καὶ τῶν πλευρῶν διακόψει τὸ μέτωπον. οἶνος δέ σοι λευκός, γλυκύς, αὐθιγενής, ἡδύς, καπνίας. Λυγκεὺς δ' ἐν Κενταύρῳ, διαπαίζων τὰ Ἀττικὰ δεῖπνά φησι,

Δεῖπνον ἀττικ.

Μάγειρ' ὁ θύων ἐστὶν ὁ δειπνίζων τ' ἐμὲ Ῥόδιος, ἐγὼ δ' ὁ κεκλημένος Περίνθιος, Οὐδέτερος ἡμῶν ἥδεται τοῖς Ἀττικοῖς Δείπνοις. ἀηδία γάρ ἐστιν Ἀττική, ὥσπερ ξενικὴ παρατέθηκε. πίνακα γὰρ μέγαν Ἔχοντα μικροὺς πέντε πινακίσκους, ἐν ᾧ Τούτων ὁ μὲν ἔχει σκόροδον, ὁ δ' ἐχίνους δύο. Ὁ δὲ θρυμματίδα γλυκεῖαν, ὁ δὲ κόγχας δέκα, Ὁ δ' ἀντακαίου μικρόν. ἐν ὅσῳ δ' ἐσθίω Ἕτερος ἐκεῖν', ἐν ὅσῳ δ' ἐκεῖνος, τοῦτ' ἐγὼ Ἠφάνισα. βούλομαι δ' ἐγὼ βέλτιστε συγκαμεῖν, Καὶ τοῦτο γ' ἀλλ' ἀδύνατα βούλομαι; Οὔτε στόματα γάρ, οὔτε χείλη πέντ' ἔχω. Ὄψιν μὲν ἔχει τὰ τοιαῦτα ποικίλην, Ἀλλ' οὐθέν ἐστι τοῦτο πρὸς τὴν γαστέρα. Κατέπλησα γὰρ τὸ χεῖλος, οὐκ ἐνέπλησα δέ. Τί οὖν ἔχεις ὄστρεα πολλά; πίνακά μοι Τούτων παραθήσεις, αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ μέγαν. Ἔχεις ἐχίνους; ἕτερος ἔσται σοι πίναξ. Αὐτὸς γὰρ αὐτὸν ἐπριάμην ὀκτὼ ὀβολῶν. Ὠψάριον αὐτὸ τοῦτο παραθήσεις μόνον, Ἵνα ταὐτὰ πάντες, μὴ τὸ μὲν ἐγώ, τὸ δ' ἕτερος.

Διαφ. συμπ.

Δρομέας δ' ὁ παράσιτος, ἐρωτήσαντός τινος αὐτόν, ὥς φησιν ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος, πότερον ἐν ἄστει γίνεται βελτίω δεῖπνα, ἢ ἐν Χαλκίδι. τὸ προοίμιον εἶπε τῶν ἐν Χαλκίδι δείπνων χαριέστερον εἶναι τῆς ἐν ἄστει παρασκευῆς. τὸ πλῆθος τῶν ὀστρέων, καὶ τὴν ποικιλίαν, προοίμιον εἰπὼν δείπνου. Δίφιλος δ' ἐν Ἀπολειπούσῃ, μάγειρόν τινα παράγων ποιεῖ τάδε λέγοντα, Πόσοι τὸ πλῆθος εἰσὶν οἱ κεκλημένοι Εἰς τοὺς γάμους βέλτιστε, καὶ πότερ' Ἀττικοὶ Ἅπαντες, ἢ κἀκ τοὐμπορίου τινές, τί δὲ Τοῦτ' ἐστὶ πρὸς σὲ τὸν μάγειρον τῆς τέχνης. Ἡγεμονία τίς ἐστιν αὐτῆς ὦ πάτερ Τὸ τῶν ἐδομένων τὰ στόματα προειδέναι, Οἷον Ῥοδίους κέκληκας, εἰσιοῦσι δὸς Εὐθὺς ἀπὸ θερμοῦ τὴν μεγάλην αὐτοῖς σπάσαι Ἀποζέσας σίλουρον, ἢ λεβίαν, ἐφ' ᾧ Χαριῇ πολὺ μᾶλλον, ἢ μυρίνην προσεγχέας. Ἀστεῖον ὁ σιλουρισμός, ἂν Βυζαντίους Ἀψινθίῳ σφόδρα δεῦσον ὅσ' ἂν παρατίθῃς, Κάθαλα ποίησαι πάντα, καὶ ἐσκοροδισμένα. Διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἰχθύων Πάντες βλιχανώδεις εἰσί, καὶ μεστοὶ λάπης. Μένανδρος δ' ἐν Τροφωνίῳ, Ξένου τὸ δεῖπνόν ἐστιν ὑποδοχῆς τινος. Ποδαποῦ, διαφέρει τῷ μαγείρῳ. τοῦτο γὰρ Οἷον τὰ μὲν νησιωτικὰ ταυτί, ξενύδρια Ἐν προσφάτοις ἰχθυδίοις τεθραμμένα, Καὶ παντοδαποῖς τοῖς ἁλμίοις μὲν οὐ πάνυ Ἁλίσκεται, ἀλλ' οὕτως παρέργως ἅπτεται, Τὰς δ' ἐνθυλεύσεις, καὶ τὰ κεκαρυκευμένα Μᾶλλον προσεδέξατ', εἰ δέ τις ἔρχεται Ἀρκαδικὸς τοὐναντίον. Ἀθάλασσος ἐν τοῖς λοπαδίοις ἁλίσκεται. Ἰωνικὸς πλούταξ ὑποστάσεις ποιῶν, Κάνδαυλον ὑποβινητιῶντα βρώματα.

Ἀναστομώτικα infe. lib. 12.

ἐχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοί, καὶ τοῖς εἰς ἀναστόμωσιν βρώμασιν, ὥσπερ ταῖς ἁλμάσιν ἐλάαις, ἃς κολυμβάδας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Γήρᾳ φησίν, Ὦ πρεσβῦτα πότερα φιλεῖς τὰς δρυπεπεῖς ἑταίρας, ἢ τὰς ὑποπαρθένους ἁλμάδας, ὡς ἐλάας στιφράς. Φιλήμων δ' ἐν Μετιόντι, ἢ Ζωμίῳ, Ἰχθύς τις σοὶ ἐφαίνεθ' ἑφθός, μικρὸς ἦν ἀκήκοας Ἅλμη τε λευκή, καὶ παχεῖα ὑπερβολῇ, Κοὐχὶ λοπὰς προσῶζεν, οὐδ' ἡδυσμάτων, ἐβόων ἅπαντες, ὡς ἀγαθὴν

ἅλμην

ἅλμην ποιεῖς, Ἐσθίουσι δὲ καὶ τέττιγας, καὶ κερκώπας ἀναστομώσεως χάριν. Ἀριστοφάνης ἀνα-
γύρῳ, πρὸς θεῶν ἐρᾶς τέττιγα φαγεῖν καὶ κερκώπην θηρευσαμένη καλάμῳ λεπτῷ. ἔστι δ' ἡ κερκώ-
πη ζῶον ὅμοιον τέττιγι καὶ τρυγονίῳ, ὡς Σπεύσιππος παρίστησιν ἐν τετάρτῳ ὁμοίων. μνημο-
νεύει αὐτῶν Ἐπίλυκος ἐν κωραλίσκῳ. Ἄλεξις ἐν θράσωνί φησι, Σοῦ δ' ἐγὼ οὐ πώποτ' εἶδον οὔ-
τε κερκώπην γυναῖ, Οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν', οὐ τρυγόν', οὐ τέττιγα. Νικόστρατος δ' ἐν ἅβρᾳ,
Πίναξ ὁ πρῶτος τῶν μεγάλων ἡγήσεται Ἔχων ἐχῖνον, ὠμοτάριχον, κάππαριν, Θυμματί-
δα, τέμαχος, βολβὸν ἐν ὑποτρίμματι. Ὅτι δ' ἤσθιον διὰ τὴν ἀναστόμωσιν, καὶ τὰς δι' ὄξους
καὶ νάπυος γογγυλίδας, σαφῶς παρίστησι Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, λέγων οὕτως,
Γογγυλίδος δισσὴ γὰρ ἰδ' ἐκ ῥαφάνοιο γενέθλη, Μακρή τε στιφρή τε φαίνεται ἐν πρασιῇσι,
Καὶ τὰς μὲν καύκοσον ἀποβλύας βορέῃσι Προσφιλέας χειμῶνι, καὶ οἰκουροῖσιν ἀεργοῖς,
Θερμοῖς δ' ἰκμανθεῖσαι ἀναζώουσ' ὑδάτεσσι. Τμῆγε δὲ γογγυλίδος ῥίζας, καὶ ἀκαρφέα
φλοιόν, Ἢ καναβηράμενος λεπτουργέας, ἠελίῳ δὲ Αὐήνας ἐπὶ τυτθόν, ὅτ' ἐν ζεστῷ ἀποβά-
πτων Ὕδατι δρυμμένῃ, πολέας ἐμβάπτισον ἅλμῃ. Ἄλλοτε δ' αὖ λευκὸν γλεῦκος συστάμνι-
στον ὄξει, Ἴσον ἴσῳ. τὰς δ' ἐντὸς ἐπιστύψας ἁλὶ κρύψαις, Πολλάκι δ' ἀσταφίδος προχέας τρι-
πτῆρι λεήνας, Σπέρματά τ' ἐνδάκνοντα σινήπυος ἐν ἑνὶ δὲ τρὺξ Ὄξεος ἰκμέζουσα, καὶ ὠμο-
τέρην ἐπὶ κόρσην. Ὥριον ἁλμαίην ἄμυσαι κερχνῶσι δαίτης. Δίφιλος δ' ἢ Σώσιππος ἐν ἀπο-
λειπούσῃ, Ἔστιν ἐν δ' ὄξος ὀξύ σοι, Ὑπολαμβάνω παιδάριον ὀπὸν εἰλήφαμεν, Ἄριστα τούτοις
πάντα πίεσω, καὶ πυκνά, Ἢ φυλάς, ἢ δριμὰ προσισιαθήσεται. Τῶν πρεσβυτέρων γὰρ ταῦ-
τα τῶν ἡδυσμάτων, Ἀναστομεῖ τάχιστα τ' αἰσθητήρια, Τό τε νωκαρῶδες, καὶ κατημβλυω-
μένον Ἐσκέδασε, κἀποίησεν ἡδέως φαγεῖν. Ἄλεξις δ' ἐν ταραντίνοις ἐν τοῖς συμποσίοις φη- [ὄρχησις συμποτῶν.]
σί τοὺς Ἀττικοὺς καὶ ὀρχεῖσθαι ὑποπιόντας. Τοῦτο γὰρ νυνὶ ἐστί σοι Ἐν ταῖς Ἀθήναις, ταῖς κα-
λαῖς ἐπιχώριον, Ἅπαντες ὀρχοῦντ' εὐθέως ἂν οἴνου μόνον Ὀσμὴν ἴδωσιν, συμφορὰν λέγεις,
ἄρ' ἂν Φανῇς ἂν, εἰς συμπόσιον εἰσελθὼν ἄφνω, Καὶ τοῖς μὲν ἀργυρείοις ἴσως ἔπεστι τίς Χά-
ρις. ἀλλ' ἐπὰν δὴ τὸν γόητα θεόδοτον, Ἢ τὸν παραμασσώτην ἰδὼν τὸν ἀνόσιον, Καυκιζό-
μενον τὰ λευκά, τὸν ἄβαλλον θ' ἅμα Ἥδιστον ἀναπήξαιμ' ἂν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου λαβών.
Μήποτε δὲ καὶ Ἀντιφάνης ἐν καρσί, κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἔθος τῆς ὀρχήσεως, κωμῳδεῖ τινὰ τῶν
σοφῶν, ὡς παρὰ δεῖπνον ὀρχούμενον λέγων οὕτως, Οὐχ ὁρᾷς ὀρχούμενον Ταῖς χερσὶ τὸν
Βάκηλον οὐδ' αἰσχύνεται, Ὁ τὸν Ἡράκλειτον πᾶσιν ἐξηγούμενος, Ὁ τὴν Θεοδέκτου μόνος
ἀνευρηκὼς τέχνην, Ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων Εὐριπίδῃ. Τούτοις οὐδ' ἀναρμόστως ἄν τις
ἐπενέγκαι τὰ Ἐρίφῳ τῷ κωμικῷ ἐν αἰόλῳ εἰρημένα τάδε, Λόγος γάρ ἐστ' ἀρχαῖος οὐ κακῶς ἔ-
χων, Οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας ὦ πάτερ, Πείθειν χορεύειν οὐ θέλοντας. Ἄλεξις δ' ἐν τῷ
ἐπιγραφομένῳ ἰσοστάσιον φησίν, Ἀπὸ συμβολῶν ἔπινον ὀρχεῖσθαι μόνον Βλέποντες, ἄλλο δ'
οὐδὲν ὄψων ὀνόματα, Καὶ σιτίων ἔχοντες ὄψον, κάραβος, Καὶ κωβιός, καὶ σεμίδαλις.
Ἀττικὸν δὲ δεῖπνον οὐκ ἀχαρίστως διαγράφει Μάτρων ὁ παρῳδός, ὅπερ διὰ τὸ σπάνιον οὐκ ἂν ὀκ- [Παρῳδίαι]
νήσαιμι ὑμῖν ἄνδρες φίλοι, ὁ Πλούταρχος ἔφη ἀπομνημονεῦσαι, Δεῖπνα μοι ἔννεπε μοῦσα
πολύτροφα, καὶ μάλα πολλά, Ἃ Ξενοκλῆς ῥήτωρ ἐν ἀθήναις δείπνισεν ἡμᾶς, Ἦλθον γὰρ κἀ-
κεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λιμός, Οὗ δὴ καλλίστους ἄρτους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους, Λευκοτέρους
χιόνος, ἔσθειν δ' ἀμύλοισιν ὁμοίους. Τῶν καὶ Βορέης ἠράσσατο πεπτομενάων, Αὐτὸς δὲ Ξε-
νοκλῆς ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν, Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, σχεδόθεν δέ οἱ ἦν παράσιτος
Χαιρεφόων, πεινῶντι λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς, Νήστης ἀλλοτρίων εὖ εἰδὼς δειπνοσυνάων, Τῶν
δὲ μάγειροι μὲν φόρτον πλῆσάν τε τραπέζας, Οἷς ἐπιτετράφαται μέγας οὐρανὸς ὀπτανιάων. [ἴλ. ε. καὶ θ.]
Ἠμὲν ἐπισπεῦσαι δείπνου χρόνον, ἠδ' ἀναμεῖναι, Ἔνθ' ἄλλοι πάντες λαχάνοις ἐπὶ χεῖρας
ἴαλλον. Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πειθόμην, ἀλλ' ἤσθιον εἴδατα πάντα, Βολβούς, ἀσπάραγόν τε, καὶ ὄστρεα
μυελόεντα, Ὠμοτάριχον ἐῶν χαίρειν φοινίκιον ὄψον. Αὐτὰρ ἐχίνους ῥῖψα καρηκομόωντας
ἀκάνθαις, Οἱ δὲ κυλινδόμενοι καναχὴν ἔχον ἐν ποσὶ παίδων Ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠιό-
νος κλύζεσκε. Πολλὰς δ' ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους εἷλκον ἀκάνθας. Ἡ δὲ φαληρικὴ ἦλθ'
ἀφύη Τρίτωνος ἑταίρη, Ἄντα παρειάων σχομένη ῥυπαρὰ κρήδεμνα. Τοὺς δ' ὁ Κύκλωψ
φίλει, καὶ ἐν οὔρεσιν ἐξεπεφύκει, Πίννας ἦλθε φέρων, καὶ ἄμυλα ἠχήεντα Ἃς καταφυ-
γότριχος πέτρης λευκὸν τρέφει ὕδωρ, Ψῆττά τε χονδροφυής, καὶ τρίγλη μιλτοπάρῃος.
Τῇ γ' ἐγὼ ἐν πρώτοις ἐπέχον κρατερώνυχα χεῖρα, Οὐδ' ἔφθην τρώσας ἵνα εἴασε Φοῖβος
Ἀπόλλων, Ὡς δ' εἶδον Στρατοκλῆ κρατερὸν μήστωρα φόβοιο, Τρίγλης Ἱπποδάμοιο κα-
κῆς μετὰ χερσὶν ἔχοντα, Ἀδ' ἑλόμην χάρμῃ, λιμὸν δ' ἄπληστον ἄμυξα. Ἦλθε δὲ Νηρῆος
θυγάτηρ Θέτις ἀργυρόπεζα, Σηπίη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα, Ἡ μόνη ἰχθῦς

ἔουσα τὸ λευκὸν, καὶ μέλαν οἶδε, Καὶ Τιτυὸν εἶδον λίμνης ἐρικυδέα γόγγρον, Κείμενον ἐν λοπάδεσσ᾽. [ὀδ. λ.] ὁ δ᾽ ἐπ᾽ ἐννέα κεῖτο τραπέζας. Τῷ δὲ μετ᾽ ἴχνια βαῖνε θεὰ λευκώλενος ἰχθῦς Ἔγχελυς, [In catalogo.] ἣ Διὸς εὔχετ᾽ ἐν ἀγκοίνῃσι μιγεῖσα, Ἐν κοιτῶν, ὅθεν ἐγχέλεων γένος ἀγροτεράων Παμμεγέθης, ἣν οὐδὲ δύ᾽ ἀνέρε ἀθλητῆρε, Οἷοι ἄρ᾽ Ἀστυάναξ τε καὶ Ἀνταίος ἐγένοντο, Ῥηϊδίως ἐπ᾽ ἄμαξαν ἀπ᾽ οὔδεος ὀχλίσσειαν. Τρισπίθαμοι γὰρ ταί γε, καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν Εὖρος, ἀτὰρ [ἰλ. ψ.] μῆκος γε γενέσθην ἐννεόργυιοι. Πολλὰ δ᾽ ἄναντα κάταντα ἐπὶ στέγας ἦλθ᾽ ὁ μάγειρος, Σείων ὀψοφόρους πίνακας ἐπὶ δεξιὸν ὦμον. Τῷ δ᾽ ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι χύτραι ἕποντο, Αὐτὰρ ἐπ᾽ εὔβοιαν λοπάδες τόσσαι ἐστιχόωντο. Ἶρις δ᾽ ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα τευθὶς, Πέρκη τ᾽ ἀνθεσίχρως, καὶ ὁ δημοτικὸς μελάνουρος, Ὅς καὶ θνητὸς ἐὼν ἔπετ᾽ ἰχθύσιν ἀθανάτοισιν, Οἴη δ᾽ αὖ [ὀδ. λ.] θύννου κεφαλὴ θαλαμηιάδαο. Νόσφιν ἀφεστήκει κεχολωμένη οὕνεκα τευχέων Αἰρομένων, τὸ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι. Ῥίνην τὴν φιλέουσι περισσῶς τέκτονες ἄνδρες, Τρηχεῖ᾽ ἀλλ᾽ ἀγαθὴ κουροτρόφος. οὐ γὰρ ἔγωγε Ἧς σαρκὸς δύναμαι γλυκερώτερον, ἄλλ᾽ οἴδεσθαι. Ὀπταλέος δ᾽ εἰσῆλθε πελώριος ἱππότα κεστρεὺς, Οὐκ οἶος ἅμα τῷ γε δυώδεκα σαργοὶ ἕποντο Κυανόχρως δ᾽ ἀμίας περὶ τοῖς μέγας, ὅς τε θαλάσσης Πάσης βένθεα οἶδεν Ποσειδάωνος ὑποδμὼς, Καρῖδές θ᾽ αἳ Ζηνὸς ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί Αἳ δὴ ἴδεν κυφαὶ μὲν ἔσαν, χρυσαὶ δὲ πᾶσαι. Χρύσοφρυς, ὃς κάλλιστος ἐν ἄλλοις ἵσταται ἰχθῦς, Κάραβος, ἀστακὸς αὖτε λιλαίετο θωρήσσεσθαι Ἐν μακάρων δείπνοις τοῖς δαιτυμόνες χέρ᾽ ἐφέντων, Ἐν στόμασιν ἔθεσαν, καὶ ἀπήγαγον ἄλλυδις ἄλλον; Τῶν δ᾽ ἄρ᾽ ἔλωψ. κρειῶν δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν, Οὐ πλήρης περ ἐὼν κρατερὸς παλάμη ἐπορέχθη, Γεύσασθ᾽ ἱμείρων, τὸ δέ γ᾽ ἀμβροσίη μοι ἔδοξεν. Εἶν᾽, ἣν δαίονται μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες. Μύραιναν δ᾽ ἐπέθηκε φέρων τὸ κάλυμμα τραπέζης, Ζώνην δ᾽ ἣν φορέεσκεν ἀγαλλομένη περὶ δειρὴν Εἰς λέχος ἡνίκ᾽ ἔβαινε δρακοντίδη μεγαθύμῳ, Σάνδαλα δ᾽ αὖ παρέθηκαν ἀεὶ γένη ἀθανατάων Ὧν βούγλωσσος ἔναιεν ἐν ἅλμῃ μορμυρούσῃ. Κίχλας δ᾽ ἐξείης ἠερίτορας ὑψιπετήεις, Καὶ πέρδικας καταβοσκομένας, θυάδας θ᾽ ὑδατίνους, Ἐν δ᾽ ἀναμὶξ σαργοί τε, καὶ ἵππουροι, γλαύκες τε Μορμύρος αὖ τάδ᾽ ἔην μεγάλη σπάρος, ἧς ὁ μάγειρος Σίζοντας παρέθηκε φέρων, κνίσσωσε δὲ δῶμα, Τῶν ἔλεγεν δαίνυσθ᾽ ἐμοὶ δέ γε θηλυτεράων Εἶναι βρώματ᾽ ἔδοξεν, ἐπεὶ δ᾽ ὅρμαινον ἐπ᾽ ἄλλα, Κεῖτο δέ τις βοτάνης, ἧς οὐδεὶς ἥπτετο δείπνῳ Ἐν καθαρῷ, ὅθι περ λοπάδων δικφαίνετο χῶρος, Ἑξῆς Κόσσυφος ἦλθε μόνος, γεύσασθ᾽ ἔχιμος. Οὐ μὴν οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἄθικτος ἔην, πόθεον δὲ καὶ ἄλλοι Κωλῆν δ᾽ εἰσεῖδον πῶς ἔτρεμεν, ἐν δὲ σίναπι Κεῖτ᾽ ἀγχοῦ γλυκὺ πλεῖονα, χρυσὸς ὢν ἀπορρύκων. Γευσάμενος δ᾽ ἔκλαιον ὅτ᾽ αὔριον οὐκέτι ταῦτα Ὄψομαι, ἀλλά με τυρώδει, καὶ μάζῃ ὀτρηρῇ, Νηλὴς δ᾽ οὐχ ὑπέμεινε. Βιάζετο γὰρ ῥακέεσσι, Δάμνα μιν ζωμός τε μέλας ἀκροκώλιά θ᾽ ἐφθά. Παῖς δέ τις ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν τρεῖς καὶ δέκα νήσσας, Λίμνης ἐξ ἱερῆς μάλα πίονας, ἃς ὁ μάγειρος Θῆκε φέρων, ἵν᾽ Ἀθηναίων κατέκειντο φάλαγγες. Χαιροφόων δ᾽ ἐνόησεν ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω Ὄρνιθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα σιτίζεσθαι. Ἤσθιε δ᾽ ὥς τε λέων, παλάμῃ δ᾽ ἔχετο σκέλος αὐτοῦ, Ὄφρα οἱ οἴκαδ᾽ ἰόντι πάλιν ποτιδόρπιον εἴη. Χόνδρος δ᾽ ἡδυπρόσωπος, ὃν Ἥφαιστος κάμεν ἕψων Ἀττι[ἰλ. ε.]κῷ ἐν κεράμῳ πέπλων τρεῖς καὶ δέκα μνᾶς. Αὐτὰρ ἐπεὶ δόρποιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο, Χεῖρας νιψάμενοισιν ἀπ᾽ ὠκεανοῖο ῥοάων. Ὡραῖος παῖς ἦλθε φέρων μύρον ἴρινον ἡδύ. Ἄλλος δ᾽ αὖ στεφάνους ἐπιδέξια πᾶσιν ἔδωκεν, Οἳ ῥόδον ἀμφεπλέκοντο, διάνδιχα κοσμηθέντες. Κρητὴρ δὲ Βρομίου ἐκεράννυτο, πίνετο δ᾽ οἶνος Λέσβιος, οὗ δὴ πλεῖστον ἀνὴρ ὑπὲρ ἄνδρα πεπώκει. Δεύτεραι αὖ τε τράπεζαι ἐφοπλίζοντο γέμουσαι. Ἐν δ᾽ αὐταῖσιν ἐπῆν ἄπιοι καὶ πίονα μῆλα, Ῥοιαί τε, σταφυλαί τε θεοῦ Βρομαίοιο τιθῆναι, Πρόσφατος ἣν θ᾽ ἁμάμαξυν ἐπίκλησιν καλέουσιν, Τῶν δ᾽ ἐγὼ οὐδενὸς ἧπτον ἁπλῶς, μεστὸς δ᾽ ἀνεκείμην. Ὡς δὲ ἴδον ξανθὸν γλυκερὸν μέγαν ἐγκυκλον ἄνδρες, Δήμητρος παῖδ᾽ ὀπτὸν ἐπεισελθόντα πλακοῦντα. Πῶς ἂν ἔπειτα πλακοῦντος ἐγὼ θείου ἀπεχοίμην, Οὐδ᾽ εἴ μοι δέκα μὲν χεῖρες, δέκα δὲ στόματ᾽ εἶεν, Γαστὴρ δ᾽ ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη, Πόρναι δ᾽ εἰσῆλθον, πόρναι δύο θαυματοποιοί, Ἃς Στρατοκλῆς ἤλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὥς. Ἄλεξις δ᾽ ἐν συντρέχουσιν ἐπισκώπτων τὰ ἀττικὰ δεῖπνά φησιν, Ἔγωγε δύο λαβεῖν μαγείρους βούλομαι, Οὓς ἂν σοφωτάτους δύνωμ᾽ ἐν τῇ πόλει, Μέλλοντα δειπνίζειν γὰρ ἄνδρα θετταλὸν, Οὐκ ἀττικηρῶς, οὐδ᾽ ἀπηκριβωμένως. Λιμῷ παρελθεῖν, ἀλλὰ δὴ καθ᾽ ἓν Ἕκαστον αὐτοῖς παρατιθέντα μεγαλείως. Εὐτράπεζοι δ᾽ εἰσὶν οὗτοι οἱ θετταλοί. καθὰ καὶ Ἔριφός φησιν ἐν πελτασῇ οὕτω, Τὰ δ᾽ οὐ Κόρινθος, οὔτε Λαῒς ὦ Σύρε, Οὐδ᾽ εὐτραπέζων Θετταλῶν ξένων τροφαὶ, Ὧν οὐκ ἄμοιρος, ἦ δὲ χεὶρ ἐγίνετο. Ὁ δὲ τοὺς εἰς χιονίδην ἀναφερομένους πτωχοὺς ποιήσας, τοὺς Ἀθηναίους φησιν, ὅταν τοῖς Διοσκούροις ἐν πρυτανείῳ ἄριστον προτιθῶσι, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τιθέναι τυρὸν, καὶ φύστην, δρυπεπεῖς τ᾽ ἐλάας, καὶ πράσα, ὑπόμνησιν ποιουμένους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Σόλων δὲ τοῖς ἐν πρυτανείῳ σιτουμένοις, μάζαν παρέχειν κελεύει. ἄρτον δὲ ταῖς ἑορταῖς προσπαρατιθέναι, μιμούμενος τὸν Ὅμηρον.

καὶ γὰρ

καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοὺς ἀριστεῖς συνάγων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, φύρετο δ' ἄλφιτα φησίν. ἐν Ἀθήναις δὲ ἱστοροῦσιν οὐ πάνυ ἀρχαίων δυοῖν γινομένων δείπνων ἐν Λυκείῳ τε, καὶ ἀκαδημίᾳ, τοὺς μὲν εἰς τὴν ἀκαδημίαν εἰσενέγκαντας ὀψοποιοὺς λοπάδα, πρὸς ἑτέραν τινὰ χρείαν τὸν κέραμον κατάξαι πάντας τοὺς ἱεροποιοὺς, ὡς μακρόθεν οὐκ ἀστείας παρεισδύσεως γινομένης, δέοντος ἀπέχεσθαι τούτων μακρόθεν. τὸν δ' ἐν τῷ Λυκείῳ κρέας ταριχηρὸν εἰς τάριχος διασκευάσαντα, μαστιγωθῆναι ὡς παραβιαζόμενον πονηρῶς. Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ πολιτείας οὕτως ἑστιᾷ τοὺς αὐτοῦ νεοπολίτας, γράφων, ἄνευ ὄψου ἔφη, ὡς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἑστιωμένους. ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγὼ, λέγεις, ἐπελαθόμην, ὅτι καὶ ὄψον ἕξουσιν, ἅλας τε δηλονότι, καὶ ἐλαίας, καὶ τυρὸν, καὶ βολβοὺς, καὶ λάχανά γε, οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἑψήματά τε ἑψήσονται, καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς, τῶν τε σύκων, καὶ ἐρεβίνθων, καὶ κυάμων, καὶ μύρτα, καὶ φηγοὺς, ἀποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ, μετρίως ὑποπίνοντες, καὶ οὕτως διάγοντες τὸν βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσιν. ἑξῆς δὲ λεκτέον καὶ περὶ τῶν λακωνικῶν συμποσίων. Ἡρόδοτος μὲν οὖν ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τῆς Μαρδονίου παρασκευῆς λέγων, καὶ μνημονεύσας λακωνικῶν συμποσίων φησὶ, Ξέρξης φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος Μαρδονίῳ τὴν παρασκευὴν κατέλιπε τὴν αὐτοῦ. Παυσανίαν οὖν ἰδόντα τὴν τοῦ Μαρδονίου παρασκευὴν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοις κατεσκευασμένην, κελεῦσαι τοὺς ἀρτοποιοὺς καὶ ὀψοποιοὺς κατὰ ταυτὰ, καθὼς Μαρδονίῳ δεῖπνον παρασκευάσαι. ποιησάντων δὲ τούτων τὰ κελευσθέντα, τὸν Παυσανίαν ἰδόντα κλίνας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ἐστρωμένας, καὶ τραπέζας ἀργυρᾶς, καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπῆ δείπνου, ἐκπλαγέντα, τὰ προκείμενα κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοῖς ἑαυτοῦ διακόνοις παρασκευάσαι λακωνικὸν δεῖπνον, καὶ παρασκευασθέντος, γελάσας ὁ Παυσανίας, μεταπέμψας τῶν Ἑλλήνων τοὺς στρατηγοὺς καὶ ἐλθόντων, ἐπιδείξας ἑκατέρου τῶν δείπνων τὴν παρασκευὴν, εἶπεν, ἄνδρες Ἕλληνες συνήγαγον ὑμᾶς βουλόμενος ἐπιδεῖξαι τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην, ὃς τοιαύτην δίαιταν ἔχων ἦλθεν ὡς ἡμᾶς, οὕτω ταλαίπωρον ἔχοντας. φασὶ δέ τινες, καὶ ἄνδρα συβαρίτην ἐπιδημήσαντα τῇ Σπάρτῃ, καὶ συνεστιαθέντα ἐν τοῖς φειδιτίοις εἰπεῖν, εἰκότως ἀνδρειότατοι ἁπάντων εἰσὶ Λακεδαιμόνιοι. ἕλοιτο γάρ τις εὖ φρονῶν μυριάκις ἀποθανεῖν, ἢ οὕτως εὐτελοῦς διαίτης μεταλαβεῖν. Πολέμων δ' ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι κανάθρῳ, τοῦ παρὰ Λάκωσι καλουμένου δείπνου κοπίδος, μνημονεύοντα Κρατῖνον ἐν πλούτοις λέγειν, ἆρ' ἀληθῶς τοῖς ξένοισιν ἔστιν, ὡς λέγουσ' ἐκεῖ, Λακεδ. δίαιτα

Πᾶσι τοῖς ἐλθοῦσιν ἐν τῇ κοπίδι θοινᾶσθαι καλῶς, Ἐν δὲ ταῖς λέσχαισι φύσαι προσπεπατταλευμέναι, Κατακρέμμανται τοῖσι πρεσβύταισιν ἀποδάκνειν ὀδάξ. καὶ Εὔπολις ἐν εἵλωσι, Καὶ γένηται τοῖσδε σάμερον κόπις. Δεῖπνον δ' ἐστὶν ἰδίως ἔχον ἡ κοπὶς, Καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον ἄικλον. Ἐπὰν δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δὴ σκηνὰς ποιοῦνται παρὰ τὸν θεόν. ἐν δὲ ταύταις στιβάδας ἐξ ὕλης. ἐπὶ δὲ τούτων δάπιδας ὑποστρωννύουσιν, ἐφ' αἷς τοὺς κατακλινθέντας εὐωχοῦσιν, οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. θύουσι δ' ἐν ταῖς κοπίσιν αἶγας, ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερεῖον. καὶ τῶν κρεῶν διδόασι μοίρας. καὶ τὸν καλούμενον φυσίκιλλον, ὅς ἐστιν ἀρτίσκος ἐγκρίδι παραπλήσιος, γογγυλώτερος δὲ τὴν ἰδέαν. διδόασι τῶν συνιόντων ἑκάστῳ τυρὸν χλωρὸν, καὶ γαστρὸς καὶ φύσκης τόμον, καὶ τραγήματα, σῦκά τε ξηρὰ καὶ κυάμους, καὶ φασήλους χλωρούς. κοπίζει δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. ἐν δὲ τῇ πόλει κοπίδας ἄγουσι, καὶ τοῖς τιθηνιδίοις καλουμένοις ὑπὲρ τῶν παίδων. κομίζουσι γὰρ αἱ τίτθαι τὰ ἄρρενα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρὸν, καὶ πρὸς τὴν κορυθαλλίαν καλουμένην Ἄρτεμιν, ἧς τὸ ἱερὸν παρὰ τὴν καλουμένην Τίασον ἐστὶν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν κλήταν μέρεσι, τὰς κοπίδας παραπλησίως ταῖς λελεγμέναις ἐπιτελοῦσι. θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνοὺς ὀρθραγορίσκους, καὶ παρατιθέασιν ἐν τῇ θοίνῃ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους. τὸ δὲ ἄικλον καλούμενον ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Δωριέων καλεῖται δεῖπνον. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν Ἐλπίδι φησὶν, ἐκάλεσε γάρ τις ἐπ' ἄικλον ἑκών. τὺ δὲ ἑκὼν ᾤχευ τρέχων. τὰ αὐτὰ εἴρηκεν καὶ ἐν Περιάλλῳ. ἐν δὲ τῇ Λακεδαίμονι τοῖς εἰσιοῦσιν εἰς τὸ φειδίτιον μετὰ δεῖπνον τὸ καλούμενον ἄικλον, εἰσφέρουσιν ἄρτους ἐν ἀρριχίδι, καὶ κρέας ἑκάστῳ. καὶ τῷ νέμοντι τὰς μοίρας ἀκολουθῶν ὁ διάκονος, κηρύττει τὸ ἄικλον προστιθεὶς τοῦ πέμψαντος τὴν ὀνομασίαν. ταῦτα μὲν ὁ Πολέμων. πρὸς ὃν ἀντιλέγων Δίδυμος ὁ γραμματικὸς (καλεῖ δὲ τοῦτον Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Βιβλιολάθαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδωκε συγγραμμάτων. ἐστὶ γὰρ τρισχίλια πρὸς τοῖς πεντακοσίοις) φησὶ τάδε, Πολυκράτης ἐν τοῖς λακωνικοῖς ἱστορεῖ, ὅτι τὴν μὲν τῶν ὑακινθίων θυσίαν οἱ Λάκωνες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συντελοῦσι. καὶ διὰ τὸ πένθος τὸ γινόμενον περὶ τὸν ὑάκινθον, οὔτε στεφανοῦνται ἐπὶ τοῖς δείπνοις, οὔτε ἄρτον εἰσφέρουσιν, ἀλλὰ πέμματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα διδόασι, καὶ τὸν εἰς τὸν θεὸν παιᾶνα οὐκ ᾄδουσιν, οὐδ' ἄλλο τι τοιοῦτον εἰσάγουσιν οὐδὲν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις θυσίαις ποιοῦσιν, ἀλλὰ μετ' εὐταξίας πολλῆς δειπνήσαντες ἀπέρχονται. τῇ δὲ μέσῃ τῶν τριῶν ἡμερῶν γίνεται θέα ποικίλη, καὶ πανήγυρις ἀξιόλογος καὶ μεγάλη. παῖδές τε γὰρ κιθαρίζουσιν, ἐν χιτῶσιν ἀνεζωσμένοι, καὶ πρὸς αὐλὸν

ᾄδοντες,

ᾄδοντες, πάσας ἅμα τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἐπιτρέχοντες, ἐν ῥυθμῷ μὲν ἀναπαίστῳ, μετ' ὀξέος δὲ τόνου τὸν θεὸν ᾄδουσιν. ἄλλοι δ' ἀφ' ἵππων κεκοσμημένων τὸ θέατρον διεξέρχονται, χοροί τε νεανίσκων παμπληθεῖς εἰσέρχονται, καὶ τῶν ἐπιχωρίων τινὰ ποιημάτων ᾄδουσιν. ὀρχησταί τε ἐν τούτοις ἀναμεμιγμένοι, τὴν κίνησιν ἀρχαϊκὴν ὑπὸ τὸν αὐλὸν, καὶ τὴν ᾠδὴν ποιοῦνται. τῶν δὲ παρθένων αἱ μὲν ἐπὶ κανάθρων καμαρωτῶν ξυλίνων ἁρμάτων φέρονται, πολυτελῶς κατεσκευασμένων. αἱ δ' ἐφ' ἁμίλλαις ἁρμάτων ἐζευγμένων πομπεύουσιν. ἅπασα δ' ἐν κινήσει καὶ χαρᾷ τῆς θεωρίας ἡ πόλις καθέστηκεν. ἱερεῖα τε παμπληθῆ θύουσι τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ δειπνίζουσιν οἱ πολῖται πάντας τοὺς γνωρίμους καὶ τοὺς δούλους τοὺς ἰδίους. οὐδεὶς δ' ἀπολείπει τὴν θυσίαν, ἀλλὰ κενοῦσθαι συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θέαν. τῆς δὲ κοπίδος μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης, ἢ Φιλύλλιος ἐν ταῖς πόλεσιν, Ἐπίλυκός τε ἐν κωραλίσκῳ λέγων οὕτως, ποτὶ τὰν κοπίδ' οἰῶσωμαι ἐν ἀμυκλαῖον, παραγέλλωσι βάρακες πολλὰ οἱ κάρτα καὶ δωδέμοσοι μάλα ἀδεῖς, Διαρρήδην λέγων μάζας ἐν ταῖς κοπίσι παρατίθεσθαι. ταύτας γὰρ ἀβάρακες δηλοῦσιν. οὐχὶ τὸ λύπας, ὥς φησι Λυκόφρων, ἢ τὰ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὡς Ἐρατοσθένης. καὶ ἄρτους δὲ, καὶ ζωμόν τινα καθηδυσμένον περιττῶς. τίς δέ ἐστιν ἡ κοπίς, σαφῶς ἐκτίθεται Μόλπις ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφων οὕτως, ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. ἔστι δ' ἡ κοπὶς δεῖπνον, μᾶζα, ἄρτος, κρέας, λάχανον ὠμὸν, ζωμὸς, σῦκον, τράγημα, θέρμος. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὀρθραγορίσκοι. ἐπεὶ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται, ὥσπερ Σαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ, καὶ Διοσκουρίδης ἐν δευτέρῳ πολιτείας, καὶ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ, καὶ οὕτως τῆς Λακώνων πολιτείας. ἔτι φησὶν ὁ Πολέμων, καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἀῖκλον προσαγορεύεσθαι, παραπλησίως ἁπάντων Δωριέων οὕτως αὐτὸ καλούντων. Ἀλκμὰν μὲν γὰρ οὕτω φησὶ, κἤπειτα μύλαι, δρυφῆται κἠπὶ ταῖς συναικλείαις, οὕτω τὰ συνδείπνια καλῶν. καὶ πάλιν ἀῖκλον Ἀλκμάων ἁρμόξατο, ἀῖκλον δ' οὐ λέγουσιν οἱ Λάκωνες τὴν μετὰ τὸ δεῖπνον μοῖραν. ἀλλ' οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φειδιτίοις μετὰ τὸ δεῖπνον. ἄρτος γάρ ἐστι, καὶ κρέας, ἀλλ' ἐπάικλα μὲν λέγεται ταῦτα ὄντα, οἷον ἐπιχορηγήματα τοῦ συντεταγμένου τοῖς φειδίταις ἀίκλου. παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φωνὴν πεποιῆσθαι. καὶ ἐστὶν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπαίκλων οὐχ ἁπλῆ, καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπείληφεν, ἀλλὰ διττή. ἣν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάνυ τις εὔκολός ἐστι, καὶ εὐτελής. ἄλφιτα γάρ ἐστιν ἐλαίῳ δεδευμένα, ἅ φησι Νικοκλῆς ὁ Λάκων, κάπτειν αὐτοὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν φύλλοις δάφνης, παρὸ καὶ καμματίδας μὲν προσαγορεύεσθαι τὰ φύλλα, αὐτὰ δὲ τὰ ψαιστὰ κάμματα. ὅτι δὲ ἔθος ἦν τοῖς πάλαι, φύλλα δάφνης πραγματίζεσθαι, Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν τοῖς Κύκλωψιν φησὶν οὕτως, φύλλα σὺ δείπνων καταλύσεις. ἡ δὲ καθάπερ χρημάτων, ἣν δ' εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φειδίτια κομίζουσιν, σκευοποιεῖται ἔκ τινων ζώων ὡρισμένων, παραχορηγοῦντος αὐτὰ τοῖς φειδίταις ἑνὸς τῶν εὐπορούντων, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πλειόνων. ὁ δὲ Μόλπις, καὶ ματτύην φησὶ προσαγορεύεσθαι τὰ ἐπάικλα. περὶ δὲ τῶν ἐπαίκλων Περσεὺς ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ οὑτωσὶ γράφει, Καὶ εὐθὺς τοὺς μὲν εὐπόρους ζημιοῖ εἰς ἐπάικλα. ταῦτα δ' ἐστὶ μετὰ δεῖπνον τραγήματα. τοῖς δ' ἀπόροις ἐπιτάττει κάλαμον, ἢ στιβάδα, ἢ φύλλα δάφνης φέρειν, ὅπως ἔχωσι τὰ ἐπάικλα κάπτειν μετὰ δεῖπνον. γίνεται γὰρ ἄλφιτα ἐλαίῳ ἐρραμμένα, τὸ δ' ὅλον ὥσπερ πολίτευμά τι τοῦτο δὴ συνίσταται μικρόν. καὶ γὰρ ὅν τινα δεῖ πρῶτον κατακεῖσθαι, ἢ δεύτερον, ἢ ἐπὶ τοῦ σκιμποδίου καθῆσθαι πάντα, τοιαῦτα ποιοῦσιν εἰς ἐπάικλα. τὰ ὅμοια ἱστορεῖ καὶ Διοσκουρίδης. περὶ δὲ τῶν καμματίδων καὶ τῶν καμμάτων, Νικοκλῆς οὕτως γράφει, Διακούσας δὲ πάντων ὁ Ἔφορος ἤτοι ἀπέλυσεν, ἢ κατεδίκασεν, ὁ δὲ νικήσας ἐζημίωσεν ἐλαφρῶς ἢ τοῖς κάμμασιν, ἢ καμματίσιν. ἔστι δὲ τὰ μὲν κάμματα ψαιστά. αἱ δὲ καμματίδες, αἷς κάπτουσι τὰ ψαιστά. περὶ δὲ τοῦ τῶν φειδιτίων δείπνου Δικαίαρχος τάδε ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τριπολιτικῷ, Τὸ δεῖπνον πρῶτον μὲν ἑκάστῳ χωρὶς παρατιθέμενον, καὶ πρὸς ἕτερον κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον, εἶτα μᾶζαν μὲν ὅσην ἂν ἕκαστος ᾖ βουλόμενος, καὶ πιεῖν. πάλιν ὅταν ᾖ θυμὸς ἑκάστῳ καθ' ὃν παρακείμενός ἐστι. ὄψον δὲ ταὐτὸν ἀεί ποτε πᾶσίν ἐστιν ὕειον κρέας ἑφθὸν, ἐνίοτε δέ τι μόνον πλὴν ὄψου τι μικρὸν, ἔχον σταθμὸν ὡς τέταρτον μάλιστα, καὶ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδὲν, πλὴν ὅ γε ἀπὸ τούτων ζωμὸς, ἱκανὸς ὢν παρὰ πᾶν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτοὺς παραπέμπειν, κἂν ἄρα ἐλάα τις, ἢ τυρὸς, ἢ σῦκον. ἀλλὰ κἄν τι λάβωσιν ἐπιδόσιμον ἰχθὺν, ἢ λαγὼν, ἢ φάτταν, ἢ τι τοιοῦτον, εἶτ' ὀξέως ἤδη δεδειπνηκόσιν, ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἐπάικλα καλούμενα. συμφέρει δ' ἕκαστος εἰς τὸ φειδίτιον, ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδιμνα Ἀττικὰ, οἴνου δὲ χόας ἕνδεκά τινας, ἢ δώδεκα. παρὰ δὲ ταῦτα τυροῦ σταθμόν τινα, καὶ σύκων. ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν, περὶ δέκα τινὰς αἰγιναίους ὀβολούς. Σφαῖρος δ' ἐν τρίτῳ Λακωνικῆς πολιτείας γράφει, φέρουσι δὲ καὶ ἐπάικλα αὐτοῖς οἱ φειδίται, καὶ τῶν μὲν ἀγρευομένων ὑφ' αὐτῶν ἐνίοτε οἱ πολλοί. οὐ μὴν ἀλλ' οἵ γε πλούσιοι καὶ ἄρτον, καὶ ὧν ἂν ὥρα ἐκ τῶν ἀγρῶν, ὅσον εἰς αὐτὴν τὴν συνουσίαν νομίζοντες, καὶ τὰ πλείονα τῶν ἱκανῶν παρασκευάζειν, περιττὸν εἶναι, μὴ μέλλοντά γε προσφέρεσθαι.

Μόλπις

Μόλπις δέ φησι, Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον εἴωθεν ἀεί τι παρά τινος κομίζεσθαι. ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ πλειόνων, παρ' αὐτοῖς κατ' οἶκον ἠρτυμένη ματτύη, ὃ καλοῦσιν ἐπάικλον. τῶν δὲ κομιζομένων οὐδεὶς οὐθὲν ἀγοράζειν εἴωθε φέρειν. οὔτε γὰρ ἡδονῆς, οὐδ' ἀκρασίας γαστρὸς οὕνεκεν κομίζουσιν, ἀλλὰ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἀπόδειξιν τῆς περὶ τὴν θήραν ποιούμενοι. πολλοὶ δὲ καὶ ποίμνια αὐτῶν τρέφοντες, ἀφθόνως μεταδιδόασι τῶν ἐκγόνων. ἐστὶ δὲ ἡ ματτύη, φάτται, χῆνες, τρυγόνες, κίχλαι, κόσσυφοι, λαγώ, ἄρνες, ἔριφοι. οἱ δὲ μάγειροι σημαίνουσι τοὺς ἀεί τι κομίζοντας εἰς μέσον, ἵνα πάντες εἰδῶσι τὴν τῆς θήρας φιλοπονίαν, καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐκτένειαν. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, τὴν τῶν Καρνείων φησὶν ἑορτὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις, μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. τόπους γὰρ εἶναι ἐννέα μὲν τῷ ἀριθμῷ, σκιάδες δὲ οὗτοι καλοῦνται, σκηναῖς ἔχοντες παραπλήσιόν τι, καὶ ἐννέα καθ' ἕκαστον ἄνδρες δειπνοῦσι, πάντα τε ἀπὸ προστάγματος κηρύσσεται, ἔχει τε ἑκάστη σκιὰς φρατρίας τρεῖς, καὶ γίνεται ἡ τῶν Καρνείων ἑορτὴ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα. τὴν δὲ τῆς διαίτης τῆς τοιαύτης σκληρότητα ὕστερον καταλύσαντες οἱ Λάκωνες, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν τάδε γράφει περὶ αὐτῶν. Λακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φειδίτια οὐκ ἤρχοντο κατὰ τὸ πάτριον ἔθος. ὅτε δὲ καὶ παραγίνοιντο μικρὰ συμπεριενεχθεῖσιν, ὅμως χάριν παρεσκευάζετο. καὶ πάλιν, Αὐτοῖς στρωμναί τε τοῖς μεγέθεσιν οὕτως ἐξησκημέναι πολυτελῶς, καὶ τῇ ποικιλίᾳ διαφόρως, ὥς τε τῶν ξένων ἐνίους τῶν παραληφθέντων ὀκνεῖν τὸν ἀγκῶνα ὑπὸ τὰ προσκεφάλαια ἐρείδειν. οἱ δὲ πρότερον ἐπὶ τοῦ κλιντηρίου ψιλοῦ διακαρτεροῦντες παρ' ὅλην τὴν συνουσίαν, ὅτε τὸν ἀγκῶνα ἅπαξ ἐρείσαιεν. εἰς δὲ τὴν προειρημένην τρυφὴν ἦλθον, ποτηρίων τε ἐκθέσεις πολλῶν καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν πεποικιλμένων παραθέσεις. ἔτι δὲ μύρων ἐξηλλαγμένων, ὡς δ' αὔτως οἴνων, καὶ τραγημάτων. καὶ τούτων ἦρξαν οἱ μικρὸν πρὸ Κλεομένους βασιλεύσαντες, Ἀρεὺς καὶ Ἀκρόταυς αὐλικὴν ἐξουσίαν ζηλώσαντες, οὓς τοσοῦτον ὑπερῆραν τινὲς τῶν ἰδιωτῶν, τῶν ἐν Σπάρτῃ γενομένων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, τῇ πολυτελείᾳ τῇ καθ' αὑτούς, ὥς τε δοκεῖ τὸν Ἀρέα καὶ τὸν Ἀκρόταυν εὐτελείᾳ πάντας ὑπερβεβληκέναι τοὺς ἀφελεστάτους τῶν πρότερον. Κλεομένης δὲ πολὺ διενέγκας τῷ τε συνιδεῖν πράγματα, καίτοι νέος ὤν, καὶ κατὰ τὴν δίαιταν ἀφελέστατος γέγονεν. ἤδη γὰρ τηλικούτων πραγμάτων ἡγούμενος, ἔμφασιν τοῖς παραλαμβανομένοις πρὸς τὴν θυσίαν ἐποίει, διότι τὰ παρὰ ἐκείνοις τῶν παρ' αὐτῷ οὐδὲν κατα δεέστερα εἴη παρασκευαζόμενα. πολλῶν δὲ πρεσβειῶν παραγινομένων πρὸς αὐτόν, οὐδέ ποτε ἐνωρίτερον τοῦ καθεσταμένου συνῆγε καιροῦ, πεντάκλινόν τε διεστρώννυτο, οὐδέ ποτε πλεῖον. ὅτε δὲ μὴ παρείη πρεσβεία, τρίκλινον, καὶ πρόσταγμα οὐκ ἐγίνετο διὰ τοῦ ἐδεάτρου, τίς εἴσεισι, καὶ κατακλιθήσεται πρῶτος. ἀλλ' ὁ πρεσβύτατος ἡγεῖτο ἐπὶ τὰς κλίνας, εἰ μή τιν' αὐτὸς προσκαλέσαιτο. κατελαμβάνετο δὲ ἐπὶ πολὺ μετ' ἀδελφοῦ κατακείμενος, ἢ μετά τινος τῶν ἡλικιωτῶν. ἐπί τε τῷ τρίποδι ψυκτὴρ χαλκοῦς ἐπέκειτο καὶ κάδιος, καὶ σκαφίον ἀργυροῦν δύο κοτύλας χωροῦν καὶ κύαθος. ἡ δ' ἐπίχυσις χαλκῆ. πιεῖν δὲ οὐ προσεφέρετο, εἰ μή τις αἰτήσει. ἐνεδίδοτο δὲ κύαθος εἷς πρὸ τοῦ δείπνου. τὸ δὲ πολὺ πρώτῳ, καὶ ὅτε προσνεύσειεν ἐκεῖνος, οὕτως ᾔτουν καὶ οἱ λοιποί. τὰ δὲ παρατιθέμενα ἐπὶ μὲν τραπεζίου ἦν τοῦ τυχόντος, τὰ δὲ λοιπὰ ὥστε μὴ ὑπεραίρειν, μήτε λείπειν, ἀλλ' ἱκανὰ ἅπασι γίνεσθαι, καὶ μὴ προσδεῖσθαι τοὺς παρόντας. οὔτε γὰρ οὕτως ᾤετο δεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς φειδιτίοις δέχεσθαι ζωμῷ καὶ κρεαδίοις ἀφελῶς. οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερτείνειν, ὡς εἰς τὸ μηθὲν δαπανᾶν, ὑπερβάλλοντα τὸ σύμμετρον τῆς διαίτης. τὸ μὲν γὰρ ἀνελεύθερον ἐνόμιζε, τὸ δ' ὑπερήφανον. ὁ δ' οἶνος ἦν μικρῷ βελτίων, ὅτε παρείησάν τινες. ἐπεὶ δὲ δειπνήσειαν, ἐσιώπων πάντες. ὁ δὲ παῖς ἐφεστηκὼς κεκραμένον ἔχων τὸ ποτόν, τῷ αἰτοῦντι προσέφερε. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον, οὐ πλεῖον ἐδίδοτο δύο κυάθων, καὶ τοῦτο προσνεύσαντι προσεφέρετο. ἀκρόαμα δὲ οὐδὲν οὐδέ ποτε παρεπορεύετο. διετέλει δ' αὐτὸς προσομιλῶν πρὸς ἕκαστον, καὶ πάντας ἐκκαλούμενος εἰς τὸ τὰ μὲν ἀκούειν, τὰ δὲ λέγειν αὐτούς, ὥς τε τεθηρευμένους ἀπέρχεσθαι ἅπαντας. διακωμῳδῶν δ' Ἀντιφάνης τὰ Λακωνικὰ δεῖπνα, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἄρχων φησὶν οὕτως, Ἐν Λακεδαίμονι γέγονας, ἐκείνων τῶν νόμων μεθεκτέον Ἔσιν, βάδιζ' ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὰ φειδίτια, Ἀπόλαυε τοῦ ζωμοῦ, φόρει τὰς βύσακας, Μὴ καταφρόνει, μηδ' ἕτερ' ἐπιζήτει καλά. Ἐν τοῖς δ' ἐκείνων ἤθεσιν ἴσθ' ἀρχαϊκός. Περὶ δὲ τῶν Κρητικῶν συσιτίων, Δωσιάδας ἱστορῶν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Κρητικῶν γράφει οὕτως, Οἱ δὲ Λύκτιοι συνάγουσι μὲν τὰ κοινὰ συσίτια οὕτως, ἕκαστος τῶν γινομένων καρπῶν ἀναφέρει τὴν δεκάτην εἰς τὴν ἑταιρείαν, καὶ τὰς τῆς πόλεως προσόδους, ἃς διανέμουσιν οἱ προεστηκότες τῆς πόλεως εἰς τοὺς ἑκάστων οἴκους. τῶν δὲ δούλων ἕκαστος Αἰγιναῖον φέρει στατῆρα κατὰ κεφαλήν. διῄρηνται δ' οἱ πολῖται πάντες καθ' ἑταιρείας. τήν τε ἐπιμέλειαν ἔχει τοῦ συσιτίου γυνή, τρεῖς ἢ τέτταρας τῶν δημοτικῶν προσειληφυῖα πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. ἑκάστῳ δ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι, καλοῦσι δ' αὐτοὺς καλοφόρους. εἰσὶ δὲ πανταχοῦ κατὰ τὴν Κρήτην οἶκοι δύο τοῖς συσιτίοις, ὧν τὸν μὲν καλοῦσιν αὐ-

Λακεδ. κάρνεα.

Λακεδ. δίαιτα

Plutarchus in uita Cleomenis.

Κρητῶν δίαιτα

σιν ἀνδρεῖον. τὸν δ' ἄλλον ἐν ᾧ τοὺς ξένους κοιμίζουσι, κοιμητήριον προσαγορεύουσι. κατὰ δὲ τὸν συσσιτικὸν οἶκον πρῶται μὲν κεῖνται δύο τράπεζαι, ξενικαὶ καλούμεναι, αἷς προκαθίζουσι τῶν ξένων οἱ παρόντες. ἑξῆς δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἄλλων. παρατίθεται δὲ τῶν παρόντων ἴσον μέρος ἑκάστῳ, τοῖς δὲ νεωτέροις ἥμισυ δίδοται κρέως, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ἅπτονται. εἶτα ποτήριον ἐν ἑκάστῃ τραπέζῃ παρατίθεται κεκραμένον ὑδαρῶς. τοῦτο κοινῇ πάντες πίνουσιν οἱ κατὰ τὴν κοινὴν τράπεζαν, καὶ δειπνήσασιν ἄλλο παρατίθεται. τοῖς δὲ παισὶ κοινὸς κέκραται κρατήρ. τοῖς δὲ πρεσβυτέροις, ἐὰν βούλωνται πλεῖον πιεῖν, ἐξουσία δέδοται. ἀπὸ δὲ τῆς τραπέζης τὰ βέλτιστα τῶν παρακειμένων ἡ προεστηκυῖα τῆς συσσιτίας γυνὴ φανερῶς ἀφαιροῦσα παρατίθησι τοῖς κατὰ τὸν πόλεμον, ἢ κατὰ σύνεσιν δεδοξασμένοις. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου πρῶτον μὲν εἰώθασι βουλεύεσθαι περὶ τῶν κοινῶν. εἶτα μετὰ ταῦτα μέμνηνται τῶν κατὰ πόλεμον πράξεων, καὶ τοὺς γενομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦσι, προτρεπόμενοι τοὺς νέους εἰς ἀνδραγαθίαν. Πυργίων δ' ἐν τρίτῳ κρητικῶν νομίμων ἐν τοῖς συσσιτίοις φησίν, οἱ Κρῆτες καθήμενοι εὐσιτοῦσι, καὶ ὅτι ἀβαμβάκευστα τοῖς ὀρφανοῖς παρατίθεται, καὶ ὅτι οἱ νεώτατοι αὐτῶν ἐφεστᾶσι διακονοῦντες, καὶ ὅτι μετ' εὐφημίας σπείσαντες τοῖς θεοῖς, μερίζουσι τῶν παρατιθεμένων ἅπασιν. ἀπονέμουσι δὲ καὶ τοῖς υἱοῖς κατὰ τὸν θᾶκον τὸν τοῦ πατρὸς ἐφιζάνουσιν, ἐξ ἡμισείας τῶν τοῖς ἀνδράσι παρατιθεμένων. τοὺς δ' ὀρφανοὺς ἰσομερεῖς εἶναι, παρατίθεσθαι δ' αὐτοῖς ἀβαμβάκευστα τῇ κράσει καθ' ἕκαστα τῶν νενομισμένων. ἦσαν δὲ καὶ ξενικοὶ θᾶκοι, καὶ τράπεζα τρίτη δεξιᾶς εἰσιόντων εἰς
lib. 1. τὰ ἀνδρεῖα, ἣν ξενίου τε Διὸς ξενίαν τε προσηγόρευον. Ἡρόδοτος δὲ συγκρίνων τὰ τῶν Ἑλλήνων
Περσῶν δίαιτα συμπόσια πρὸς τὰ παρὰ Πέρσαις φησίν, ἡμέρην δὲ Πέρσαι ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος ἐγένετο. ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτίθεσθαι, ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ὄνον καὶ ἵππον καὶ κάμηλον προτιθέαται, ὅλους ὀπτοὺς ἐν καμίνοις. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων τίθενται, σίτοισί τε ὀλίγοισι χρέονται. ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι, καὶ οὐκ ἁλέσι. καὶ διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφίσιν ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δέ τι παραφέροιτο ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι, οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέαται. καί σφιν οὐκ ἐμέσαι ἔξεστιν, οὐκ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου. ταῦτα μὲν οὕτω φυλάσσεται. μεθυσκόμενοι δὲ εἰώθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα αὐτῶν πράγματα. τὸ δ' ἂν ἅδῃ σφίσι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος ἐν τοῦ, ἂν ἐόντες βουλεύωνται. καὶ ἢν μὲν ἅδῃ καὶ νήφουσι, χρέονται αὐτῷ. εἰ δὲ μή, μετιᾶσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι. περὶ δὲ τῆς τρυφῆς τῶν ἐν Πέρσαις βασιλέων Ξενοφῶν ἐν Ἀγησιλάῳ οὕτω γράφει, τῷ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται μαστεύοντες, τί ἂν ἡδέως πίοι. μυρίοι δὲ τεχνῶνται, τί ἂν ἡδέως φάγοι, ὅπως γε μὴν καταδάρθοι, οὐδ' ἂν εἴποι τις ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν δὲ τὸ συντυχὸν ἡδέως ἤσθιεν. εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι πᾶς τόπος ἱκανὸς ἦν αὐτῷ. ἐν δὲ τῷ Ἱέρωνι ἐπιγραφομένῳ λέγων περὶ τῶν τοῖς τυράννοις παρασκευαζομένων, καὶ τῶν τοῖς ἰδιώταις εἰς τροφάς, φησὶν οὕτως, καὶ οἶδά γε ἔφη ὦ Σιμωνίδη, ὅτι τούτῳ κρίνουσιν οἱ πλεῖστοι, ἥδιον ἡμᾶς καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν δειπνῆσαι τὸ ἡμῖν παρατιθέμενον δεῖπνον, ἢ τὸ ἑαυτοῖς. τὸ γὰρ τὰ εἰωθότα ὑπερβάλλειν, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἑορτάς, πλὴν οἱ τύραννοι. ἔκπλεω γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ παρεσκευασμέναι, οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐπίδοσιν ἔχουσιν αὐτῶν αἱ τράπεζαι, ὥστε ταύτῃ πρῶτον τῇ εὐφροσύνῃ τῆς ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. ἔπειτα ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδα, ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι ὅσῳ ἄν τισι πλέω τὶ παραθῆται τὰ περιττὰ τῶν ἱκανῶν, τοσούτῳ καὶ θᾶσσον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς. ὥστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μειονεκτεῖ ὁ παρατιθέμενος πολλὰ τῶν μετρίως διαιτωμένων. ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἡ ψυχὴ προσίηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἥδονται οἱ ταῖς πολυτελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι, τῶν τὰ εὐτελέστατα παρατιθεμένων. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, πολλοὶ γὰρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσιβίου, εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν, τοὺς Περσῶν βασιλεῖς ὑπὸ τρυφῆς προκηρύττειν τοῖς ἐφευρίσκουσι τινὰ καινὴν ἡδονὴν ἀργυρίου πλῆθος. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ τριακοστῇ καὶ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὸν Παφλαγόνων φησὶ βασιλέα Θῦν, ἑκατὸν πάντα παρατίθεσθαι δειπνοῦντα ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον, καὶ ἀναχθέντα αἰχμάλωτον ὡς βασιλέα, καὶ ἐν φυλακῇ ὄντα, πάλιν τὰ αὐτὰ παρατίθεσθαι ζῶντα λαμπρῶς. διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀρταξέρξην εἰπεῖν, ὅτι οὗτος αὐτῷ δοκοίη ζῆν, ὡς ταχέως ἀπολούμενος. ὁ δ' αὐτὸς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ὅταν φησὶ βασιλεὺς εἴς τινας ἀφίκηται τῶν ἀρχομένων, εἰς τὸ δεῖπνον αὐτῷ δαπανᾶσθαι εἴκοσι τάλαντα. ποτὲ δὲ καὶ τριάκοντα. οἱ δὲ καὶ πολὺ πλείω δαπανῶσιν. ἑκάστα γὰρ τῶν πόλεων κατὰ τὸ μέγεθος, ὥσπερ ὁ φόρος, καὶ τὸ δεῖπνον ἐκ παλαιοῦ τεταγμένον ἐστίν.

Ἡρακλείδης

Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυμαῖος ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων παρασκευαστικῶν, Καὶ οἱ θεραπεύοντες φησὶ τοὺς Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας, ἅπαντες λελουμένοι διακονοῦσιν ἐσθῆτας καλὰς ἔχοντες καὶ διατρίβουσι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας περὶ τὸ δεῖπνον. τῶν δὲ τοῦ βασιλέως συνδείπνων, οἱ μὲν ἔξω δειπνοῦσιν, οὓς καὶ ὁρᾶν ἔξεστι παντὶ τῷ βουλομένῳ. οἱ δὲ ἔσω μετὰ βασιλέως. καὶ οὗτοι δὲ οὐ συνδειπνοῦσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἔστιν οἰκήματα δύο κατ' ἀντικρὺ ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄριστον ποιεῖται, καὶ ἐν ᾧ οἱ σύνδειπνοι. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ὁρᾷ διὰ τοῦ παρακαλύμματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ. ἐκεῖνοι δ' αὐτὸν οὐχ ὁρῶσιν. ἐνίοτε μέντοι ἐπειδὰν ἑορτὴ ᾖ, ἐν ἑνὶ οἰκήματι ἅπαντες δειπνοῦσιν, ἐν ᾧπερ ὁ βασιλεύς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ. ὅταν δὲ βασιλεὺς πότον ποιῆται, ποιεῖ δὲ πολλάκις, συμπόται αὐτῷ εἰσὶν ὡς μάλιστα δώδεκα. καὶ ὅταν δειπνήσωσιν, ὅ, τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, καὶ οἱ σύνδειπνοι, καλεῖ τοὺς συμπότας τούτους τις τῶν εὐνούχων. καὶ ὅταν συνέλθωσι, συμπίνουσι μετ' αὐτοῦ, οὐ τὸν αὐτὸν οἶνον κἀκεῖνοι. καὶ οἱ μὲν χαμαὶ καθήμενοι, ὁ δ' ἐπὶ κλίνης χρυσόποδος κατακείμενος, καὶ ὑπερμεθυσθέντες ἀπέρχονται. τὰ δὲ πλεῖστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ. ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ συνδειπνεῖ, καὶ τῶν υἱῶν ἔνιοι, καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ᾄδουσί τε καὶ ψάλλουσιν αἱ παλλακαὶ αὐτῷ. καὶ μία μὲν ἐξάρχει, αἱ δὲ ἄλλαι ἀθρόως ᾄδουσι. τὸ δὲ δεῖπνόν φησι τὸ βασιλέως καλούμενον, ἀκούσαντι μὲν δόξει μεγαλοπρεπὲς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖται οἰκονομικῶς, καὶ ἀκριβῶς συντεταγμένον, καὶ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔστι μὲν γὰρ τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα τῆς ἡμέρας κατακοπτόμενα. τούτων δ' εἰσὶ καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ ἔλαφοι, καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα. πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλίσκονται, οἵ τε στρουθοὶ οἱ ἀράβιοι. ἔστι δὲ τὸ ζῶον μέγα, καὶ χῆνες, καὶ ἀλεκτρυόνες, καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἑκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν ὅτι ἂν καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. τὰ δὲ πλεῖστα τούτων τῶν ἱερείων, καὶ τῶν σιτίων, οὓς τρέφει βασιλεύς, τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλὴν, οὗ ἰδεῖν ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν, καὶ τῶν ἄρτων ἴσας διαιροῦνται. ὥσπερ δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὗτοι τὰ σιτία παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις, τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσιν ἀθρόα πάντα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατίθεται. ἐπειδὰν δὲ οἱ σύνδειπνοι δειπνήσωσι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων. καταλείπεται δὲ τὰ πλεῖστα κρέα, καὶ ἄρτοι ὁ τῆς τραπέζης ἐπιμελούμενος δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν οἰκετῶν, καὶ ταῦτα λαβὼν τὴν καθ' ἡμέραν ἔχει τροφήν. παρὰ γὰρ τὸν βασιλέα φοιτῶσιν οἱ ἐντιμότατοι τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἄριστον μόνον διὰ τὸ παρῃτῆσθαι, ἵνα μὴ δὶς πορεύωνται. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχωνται. Ἡρόδοτος δέ φησιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ, ὡς οἱ ὑποδεχόμενοι Ἑλλήνων τὸν βασιλέα, καὶ δειπνίζοντες Ξέρξην εἰς πᾶν κακὸν ἀφίκοντο οὕτως, ὥστε ἐκ τῶν οἴκων ἀνάστατοι ἐγίνοντο, ὅκου Θασίοισιν ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Ἠπείρῳ πολίων, τῶν σφετέρων δεξαμένοις τὴν Ξέρξεω στρατιὰν, καὶ δειπνίσασι, τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου Ἀντίπατρος τῶν ἀστῶν ἀνὴρ ἐδαπάνησε. καὶ γὰρ ἐκπόματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ κρατῆρας παρετίθεντο, καὶ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖπνον. εἰ δὲ Ξέρξης δὶς ἐσιτεῖτο μεταλαμβάνων καὶ ἄριστον, ἀνάστατοι ἂν ἐγεγόνεσαν αἱ πόλεις. καὶ ἐν τῇ ἐνάτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν φησι, βασιλήϊον δεῖπνον βασιλεὺς προτίθεται. τοῦτο δὲ παρασκευάζεται ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο ὁ βασιλεύς. οὔνομα δὲ τῷ δείπνῳ Περσισὶ μὲν τυκτὰ, Ἑλλησὶ δὲ τέλειον. τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμᾶται μόνον, καὶ Πέρσαις δωρέεται. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος δειπνῶν ἑκάστοτε μετὰ τῶν φίλων, ὡς ἱστορεῖ Ἔφιππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς, ἀνήλισκε τῆς ἡμέρας μνᾶς ἑκατὸν, δειπνούντων ἴσως ἑξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα φίλων. ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς, ὥς φησι Κτησίας καὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀνηλίσκετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια. γίνεται δὲ ταῦτα ἰταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι διακοσίαις τεσσαράκοντα. αὗται δὲ εἰς μυρίους πεντακισχιλίους μεριζόμεναι, ἑκάστῳ ἀνδρὶ γίνονται ἀνὰ ἑκατὸν ἑξήκοντα ἰταλικοῦ νομίσματος. ὥστ' εἰς ἴσον καθίστασθαι τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναλώματι. ἑκατὸν γὰρ μνᾶς ἀνήλισκεν, ὡς Ἔφιππος ἱστόρησεν. Μένανδρος δ' ἐν μέθῃ τοῦ μεγίστου δείπνου δαπάνημα τάλαντον τίθησιν, λέγων οὕτως,

Εἶθ' ὅμοια πράττομεν, καὶ θύομεν, Ὅπου γε
τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον, Δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δώδεκα, Αὐλητρίδας δὲ,
καὶ μύρον, καὶ ψαλτρίας Ταύτας, θάσιον, ἐγχέλεις, τυρὸν, μέλι, Μικροῦ τάλαντον γίνεται τὸ
κατὰ λόγον. Ὡς γὰρ ὑπερβολῆς τινος ἀναλώματος Τάλαντον ὠνόμασε. Καὶ ἐν Δυσκόλῳ δέ φησιν οὕτως, Ὡς θύουσι δὲ οἱ τοιχωρύχοι Κοίτας φέροντες σταμνί' οὐχὶ τῶν θεῶν
Ἕνεκ', ἀλλ' ἑαυτῶν ὁ λιβανωτὸς εὐσεβὲς Καὶ τὸ πόπανον τοῦτ' ἔλαβεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ πῦρ
Ἅπαν ἐπιτεθέν. οἱ δὲ τὴν ὀσφὺν ἄκραν Καὶ τὴν χολὴν ἔτ' ὀστᾶ τὰ βρώματα τοῖς θεοῖς, Ἐπι-

θέντες αὐτοὶ τἆλλα καταπίνουσι. Φιλόξενος δ' ὁ κυθήριος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ εἴπερ τούτου καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Πλάτων ἐν τῷ φάωνι ἐμνήσθη, καὶ μὴ τοῦ λευκαδίου Φιλοξένου, τοιαύτην ἐκτίθεται παρασκευὴν δείπνου.

Δεῖπνον Φιλοξένου.

Εἰς δ' ἔφερον διπλόοι παῖδες λιπαρῶπα τράπεζαν, ἄμμι δ' ἑτέραν δ' ἕτεροι, ἄλλοι δ' ἑτέραν μέχρι οὗ πλήρωσαν οἶκον, ταὶ δὲ πρὸς ὑψιλύχνους ἔστιλβον αὐγὰς αἱ στεφάνοις λαχάνοις παροψίσι τε ὀξυβάφων, πλῆρες, σύν τε χλιδῶσαι παντοδαποῖσι τέχνας εὑρήμασι πρὸς βιοταὶ ψυχᾶς, δελεασματίοισι παρέφερον ἐν κανέοισι μάζας χιονοχρόας. ἄλλοι δ' ἐπεὶ πρῶτα προσῆλθεν οὐ κάκκαβος ὦ φιλότας ἀλλὰ λοπὰς, ἧς τὸ μέγιστον πάντη ἐπέθεν λιπαρόν τι τοῦ ἐγχέλεάς τινος ἄριστον, γογγροιτοιωνητεμὼν πλῆρες θεοτερπές. ἐπ' αὐτῷ δ' ἄλλο παρῆλθε τόσον βασισνέην ἰσόκυκλος. μικρὰ δὲ κακκάβι ἔχοντα τὸ μὲν γαλεουτινάρκιον ἄλλου παρῆς ἕτερον. πίων ἀπὸ τευθιάδα, καὶ σηπίου πολυποδίων ἁπαλοπλοκάμων θερμός. μετὰ ταῦτα παρῆλθεν ἰσοτράπεζος ὅλος μύησυς συνόδων πυρὸς, ἔπειτα βαθμοὺς ἀτμίζων, ἐπὶ τῷ δ' ἐπίπυσαι τευθίδες ὦ φίλαι, καὶ ξανθαὶ μελιναρείδες αἱ κοῦφαι παρῆλθον, θρυμματίδες δ' ἐπὶ ταύταις εὐπέταλοι, χλωραί τε ἡδυφάρυγγοι, πηείωντε στεγναὶ βύσαι μέγαθος κακκάβου γλυκὺ ὄξιος ὀμφαλὸς θοινάας, καλεῖται παράγεμιν κάπιν σαφυοιδα † ἐσαδαναιμαθέους ὑπερμέγεθος τίθεμος θυγμοῦ μόλεν ὅπλον ἐκεῖθεν τερμὸν, ὅθεν γλυφὶς τέμνον εὐθὺς ἐπ' αὐτὰς τὰς ὑπογαστρίδας διανεκέος ἐπάμιμε πέμιντε μελοικάετιν μάλακεν κεχαροίμεθα, ἀλλ' οὐδὲν ἐλλείπομεν θοιναπαρέης, ὅτε παλάξαι δώματ' ἐπικρατέως. ἔγω γετικοῦ, καὶ λέγοι τις πάντα παρῆν ἑτοίμως ὔμμιν, παρέπεσε δὲ θερμὸν σπλάγχνον. ἔπειτα δὲ νῆστις δέλφακος οἰκετικᾶς, καὶ νώτιος εἷλκε, καὶ ὀσφῦς, καὶ μινυείγματα θερμὰ, καὶ κεφάλαιον ὅλον διάπτυχον ἑφθὸν, ἀπορπευθυνὸς ἀλεκτοτρόφου, πνικτᾶς ἐρέφου παρέθηκε, εἶτα δίεφθα κρόκω. λαχελίδας τε μετ' αὐτῶν λευκοφορινοχρόους, ῥύγχη, καὶ κεφαλαὶ, ἄποδος τεχνᾶ ματ' ἴοντοι ἐσιφωμένον. ἑφθά τ' ἔπειτα κρέα, ὀπτὰ ἄλλ' ἐρίφων τε, καὶ ἀρνῶν ἀθυπέρκομα καρὸς χορδή. γλυκὺς ταμιξεριφαρνογλύης αὐδὴ φιλέοντι θεοὶ τούτῳ φιλέτας ἔθοις, καὶ λαγῷά τ' ἔπειτ' ἀλεκτρυόνων τε νεοσσοί, περδίκων, φάσεων τε χύδαν. ἤδη δὲ παρεβάλλετο θερμὰ πολλὰ, καὶ μαλακοπτυχέων ἄρτων. ὁ μοσσύζυγα δὲ, ξανθόν τ' ἐπεισῆλθε μέλι, καὶ γάλα συμπακτὸν, τὸ καὶ τυρονάπασις, ἡ μὲν ἔφασκεν ἁπαλὸν κἠγὼν ἐφάμαν. ὅτε δ' ἤδη βρωτύος, ἡ δὲ ποτᾶτος ἐσκόρον ἑταῖροι ἦσμεν, τήναμεν ἐξαπαέιρετον δειμῶσι. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ' ἔδωσαν κατὰ χειρός.

Κλεοπάτρας δεῖπνον.

Σωκράτης δὲ ὁ ῥόδιος ἐν τρίτῳ ἐμφυλίου πολέμου, τὸ Κλεοπάτρας ἀναγράφων συμπόσιον, τῆς τελευταίας Αἰγύπτου βασιλευσάσης, γημαμένης δ' Ἀντωνίῳ Ῥωμαίων στρατηγῷ ἐν Κιλικίᾳ φησὶν οὕτως, Ἀπαντήσασα τῷ Ἀντωνίῳ ἡ Κλεοπάτρα ἐν Λικίᾳ παρεσκεύασεν αὐτῷ λικὸν συμπόσιον, ἐν ᾧ πάντα χρύσεα, καὶ λιθοκόλλητα περιττῶς ἐξειργασμένα ταῖς τέχναις. ἦσαν δέ φησι, καὶ οἱ τοῖχοι ἁλουργέσι καὶ διαχρύσοις ἐμπεπετασμένοι ὕφεσι, καὶ δώδεκα τρίκλινα διαστρώσασα ἐκάλεσε τὸν Ἀντώνιον, μεθ' ὧν ἐβούλετο ἡ Κλεοπάτρα. τοῦ δὲ τῇ πολυτελείᾳ τῆς ὄψεως ἐκπλαγέντος, ὑπομειδιάσασα, ταῦτ' ἔφη πάντα δωρεῖσθαι αὐτῷ, καὶ εἰς αὔριον παρεκάλει συνδειπνῆσαι πάλιν ἥκοντα μετὰ τῶν φίλων, καὶ τῶν ἡγεμόνων, ὅτε καὶ πολλῷ κρεῖττον διακοσμήσασα τὸ συμπόσιον, ἐποίησε φανῆναι τὰ πρῶτα μικρὰ, καὶ πάλιν καὶ ταῦτα ἐδωρήσατο. τῶν δ' ἡγεμόνων ἐφ' ᾧ ἕκαστος κατέκειτο κλίνῃ, καὶ τὰ κυλίκια καθὼς ταῖς στρωμναῖς ἐμεμέριστο ἑκάστῳ φέρειν ἐπέτρεψε, καὶ κατὰ τὴν ἄφοδον τοῖς μὲν ἐν ἀξιώμασι φορεῖα σὺν τοῖς κομίζουσι, τοῖς πλείοσι δὲ καταργύροις σκευαῖς κεκοσμημένους ἵππους. πᾶσι δὲ λαμπτηροφόρους παῖδας Αἰθίοπας παρέστησε. τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν ταλαντιαίους εἰς ῥόδα μισθοὺς δέδωκε, καὶ κατεστρώθη ἐπὶ τῇ χραβάθῃ τὰ ἐδάφη ἐμπεπετασμένων δικτύων τοῖς ἕλιξιν. ἱστορεῖ δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Ἀντώνιον ἐν Ἀθήναις μετὰ ταῦτα διατρίψαντα, περίοπτον ὑπὲρ τὸ θέατρον κατασκευάσαντα σχεδίαν, χλωρᾷ πεπυκασμένην ὕλῃ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν βακχικῶν ἄντρων γίνεται, ταύτης τύμπανα, καὶ νεβρίδας, καὶ παντοδαπὰ ἄλλα ἀθύρματα Διονυσιακὰ ἐξαρτήσαντα μετὰ τῶν φίλων, ἐξ ἑωθινοῦ κατακλινόμενον μεθύσκεσθαι, λειτουργούντων αὐτῷ τῶν ἐξ Ἰταλίας μεταπεμφθέντων ἀκροαμάτων, συναθροισμένων ἐπὶ τὴν θέαν τῶν πανελλήνων. μετέβαινε δ' ἐνίοτέ φησι καὶ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἀπὸ τῶν τεγῶν λαμπάσι, δᾳδουχουμένης πάσης τῆς Ἀθηναίων πόλεως, καὶ ἔκτοτε ἐκέλευσεν ἑαυτὸν Διονύσιον ἀνακηρύττεσθαι κατὰ τὰς πόλεις ἁπάσας. καὶ Γάιος δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ Καλλίκολα προσαγορευθεὶς διὰ τὸ ἐν στρατοπέδῳ γεννηθῆναι, οὐ μόνον ὀνομάζετο νέος Διόνυσος, ἀλλὰ καὶ τὴν διονυσιακὴν πᾶσαν ἐνδυόμενος στολὴν προῄει, καὶ οὕτως ἐσκευασμένος ἐδίκαζεν.

Εἰς ταῦτα οὖν ἀποβλέποντα τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἀγαπᾶν τὴν ἑλληνικὴν πενίαν, λαμβάνοντα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὰ παρὰ Θηβαίοις δεῖπνα. περὶ ὧν Κλείταρχος ἐν πρώτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν διηγούμενος, καὶ ὅτι πᾶς αὐτῶν πλοῦτος ηὑρέθη μετὰ τὴν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τῆς πόλεως κατασκαφὴν ἐν ταλάντοις τετρακοσίοις τεσσαράκοντά φησιν, ὅτι τε μικρόψυχοι ἦσαν, καὶ τὰ

περὶ

περὶ τὴν τροφὴν λίχνοι. παρασκευάζονται ἐν τοῖς δείπνοις, θρῖα, καὶ ἑψητούς, καὶ ἀφύας, καὶ ἐγκαρσιλόχους, καὶ ἀλλᾶντας, καὶ χελίδας, καὶ ἔτνος. οἷσι Μαρδόνιον εἱστίασε μετὰ τῶν ἄλλων πεντήκοντα Περσῶν. Αὔταμνος ὁ Φρύνωνος, ὅν φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐννάτῃ μεγάλως πλούτῳ παρεσκευάσθαι. ἡγοῦμαι δ' ὅτι οὐκ ἂν περιεγένοντο, οὐδ' ἂν ἐδέησε τοῖς Ἕλλησι περὶ Πλάταιαν παρατάξεσθαι, ἀπολωλόσιν ἤδη ὑπὸ τῶν τοιούτων τροφῶν. Ἀρκαδικὸν δὲ δεῖπνον διαγράφων ὁ Μιλήσιος Ἑκαταῖος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν γενεαλογιῶν, μάζας φησὶν εἶναι καὶ ὕεια κρέα. Ἁρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγάλειαν νομίμων, ὁ κατασταθεὶς φησί, παρὰ Φιγαλεῦσι σίταρχος ἔφερε τῆς ἡμέρας οἴνου τρεῖς χόας, καὶ ἀλφίτων μέδιμνον, καὶ τυροῦ πεντάμνουν, καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὴν ἄρτυσιν τῶν ἱερείων ἁρμόττοντα. ἡ δὲ πόλις παρεῖχεν ἑκατέρῳ τῶν χορῶν τρία πρόβατα, καὶ μάγειρον, ὑδριαφόρον τε, καὶ τραπέζας, καὶ βάθρα πρὸς τὴν καθέδραν, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν παρασκευήν, πλὴν τῶν περὶ τὸν μάγειρον σκευῶν, ὁ χορηγός. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν τοιοῦτον, τυρὸς, καὶ φύστη μᾶζα νόμου χάριν ἐπὶ χαλκῶν κανῶν, τῶν παρά τισι καλουμένων μαζονόμων, ἀπὸ τῆς χρείας εἰληφότων τὴν ἐπωνυμίαν. ὁμοῦ δὲ τῇ μάζῃ, καὶ τῷ τυρῷ σπλάγχνον, καὶ ἅλες προφαγεῖν. καθαγισάντων δὲ ταῦτα ἐν κεραμέῳ κοτταβίδι ποιεῖν ἑκάστῳ μικρόν, καὶ ὁ προσφέρων ἂν εἴπεν εὐδειπνίαις. εἶτα δ' εἰς τὸ κοινὸν ζωμός, καὶ περίκομμα. πρόχειρα δὲ ἑκάστῳ δύο κρέα. ἐνόμιζον δ' ἐν ἅπασι τοῖς δείπνοις, μάλιστα δὲ τοῖς λεγομένοις μάζωσι. τοῦτο γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἡ Διονυσιακὴ σύνοδος ἔχει τοὔνομα, τοῖς ἐθίζουσι τῶν νέων, ἀνδρικώτερον ζωμόν τ' ἐγχεῖν πλέω, καὶ μάζας, καὶ ἄρτους παραβαλεῖν. γενναῖος γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐκρίνετο, καὶ ἀνδρώδης ὑπάρχειν. θαυμαστὸν γὰρ ἦν καὶ περιβόητον παρ' αὐτοῖς ἡ πολυφαγία. μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον σπονδὰς ἐποιοῦντο οὐκ ἀπονιψάμενοι τὰς χεῖρας, ἀλλ' ἀποματτόμενοι τοῖς ψωμοῖς, καὶ τὴν ἀπομαγδαλίαν ἕκαστος ἀπέφερε. τοῦτο ποιοῦντες ἕνεκα τῶν ἐν ταῖς ἀμφόδοις γινομένων νυκτερινῶν φόβων. ἀπὸ δὲ τῶν σπονδῶν παιὰν ᾄδεται. ὅταν δὲ τοῖς ἥρωσι θύωσι βουθυσία μεγάλη γίνεται, καὶ ἑστιῶνται πάντες μετὰ τῶν δούλων. οἱ δὲ παῖδες ἐν ταῖς ἑστιάσεσι μετὰ τῶν πατέρων, ἐπὶ λίθων καθήμενοι, γυμνοὶ συνδειπνοῦσιν. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν, οἱ Ἀρκάδες φησὶν ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν ὑποδέχονται τοὺς δεσπότας, καὶ τοὺς δούλους, καὶ μίαν πᾶσι τράπεζαν παρασκευάζουσι, καὶ τὰ σιτία πᾶσιν, εἰς τὸ μέσον παρατιθέασι, καὶ κρατῆρα τὸν αὐτὸν πᾶσι κιρνῶσι.

ἀρκαδικὸν δεῖπνον.

Ναυκρατιτῶν δεῖπνον.

Παρὰ δὲ Ναυκρατίταις, ὥς φησιν Ἑρμείας ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ τοῦ Γρυνείου Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ Πρυτανείῳ δειπνοῦσι γενεθλίοις Ἑστίας πρυτανίτιδος, καὶ Διονυσίοις. ἔτι δὲ τῇ τοῦ Κωμαίου Ἀπόλλωνος πανηγύρει, εἰσιόντες πάντες ἐν στολαῖς λευκαῖς, ἃς μέχρι καὶ νῦν καλοῦσι πρυτανικὰς ἐσθῆτας. καὶ κατακλιθέντες ἐπανίστανται εἰς γόνατα, τοῦ ἱεροκήρυκος τὰς πατρίους εὐχὰς καταλέγοντος συσπένδοντες. μετὰ δὲ ταῦτα κατακλιθέντες λαμβάνουσιν, ἕκαστος οἴνου κοτύλας δύο πλὴν τῶν ἱερέων, τοῦ τε Πυθίου Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Διονύσου. τούτων γὰρ ἑκατέρῳ διπλοῦς ὁ οἶνος μετὰ καὶ τῶν ἄλλων μερίδων δίδονται. ἔπειτα ἑκάστῳ παρατίθεται ἄρτος καθαρὸς εἰς πλάτος πεποιημένος, ἐφ' ᾧ ἐπίκειται ἄρτος ἕτερος, ὃν κριβανίτην καλοῦσι. καὶ κρέας ὕειον, καὶ λεκάριον πτισάνης, ἢ λαχάνου τοῦ κατὰ καιρὸν γινομένου, ᾠά τε δύο, καὶ τυροῦ τροφαλίς, σῦκά τε ξηρά, καὶ πλακοῦς, καὶ στέφανος. καὶ ὃς ἂν ἔξω τι τούτων ἱεροποιὸς παρασκευάσῃ, ὑπὸ τῶν τιμούχων ζημιοῦται. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῖς σιτουμένοις ἐν Πρυτανείῳ ἔξωθεν προσεισφέρειν τι βρώσιμον ἔξεστι. μόνα δὲ ταῦτα καταναλίσκουσιν, τὰ ὑπολειπόμενα τοῖς οἰκέταις μεταδιδόντες. ταῖς δ' ἄλλαις ἡμέραις πάσαις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔξεστι τῶν σιτουμένων τῷ βουλομένῳ ἀνελθόντι εἰς τὸ Πρυτανεῖον δειπνεῖν, οἴκοθεν παρασκευάσαντα αὐτῷ λάχανόν τι, ἢ τῶν ὀσπρίων, καὶ τάριχος, ἢ ἰχθῦς. κρέως δὲ χοιρείου βραχύτατον, καὶ τούτων μεταλαμβάνων κοτύλην οἴνου. γυναικὶ δὲ οὐκ ἔξεστιν εἰσιέναι εἰς τὸ Πρυτανεῖον, ἢ μόνῃ τῇ αὐλητρίδι. οὐκ εἰσφέρεται δὲ οὐδὲ ἀμὶς εἰς τὸ Πρυτανεῖον. ἐὰν δέ τις Ναυκρατιτῶν γάμους ἑστιᾷ, ὡς ἐν τῷ γαμικῷ νόμῳ γέγραπται, ἀπείρηται ᾠά, καὶ μελίπηκτα δίδοσθαι. τίς δὲ ἡ τούτων αἰτία, Οὐλπιανὸς ἡμᾶς διδάσκειν δίκαιος.

Αἰγυπτίων δεῖπνον.

Λυγκεὺς δ' ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς προκρίνων τὰ Αἰγυπτιακὰ δεῖπνα τῶν Περσικῶν. Αἰγυπτίων ἐπιστρατευσάντων φησὶν ἐπὶ Ὦχον τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ νικηθέντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεύς, ὁ Ὦχος, αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. τῆς οὖν παρασκευῆς γενομένης λαμπρᾶς, ὁ Αἰγύπτιος κατεγέλα, ὡς εὐτελῶς τοῦ Πέρσου διαιτωμένου. εἰ δὲ θέλεις, ἔφη, εἰδέναι ὦ βασιλεῦ, πῶς δεῖ σιτεῖσθαι τοὺς εὐδαίμονας βασιλέας, ἐπίτρεψον τοῖς ἐμοῖς ποτὲ γενομένοις μαγείροις παρασκευάσαι σοι Αἰγύπτιον δεῖπνον. καὶ κελεύσαντος, ἐπεὶ παρεσκευάσθη, ἡσθεὶς ὁ Ὦχος τῷ δείπνῳ, κακὸν κακῶς σε ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπωλέσειαν οἱ θεοί, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν ἐπεθύμησας θοίνης εὐτελεστέρας. τίνα δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Δαφνικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς λέγων οὕτως, Τρίτη δὲ ἐστὶν ἰδέα δείπνων Αἰγυπτιακή, τραπεζῶν μὲν οὐ παρατι-

θερμῶν, πινάκων δὲ περιφερομένων. παρὰ δὲ Γαλάταις φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλασμένους παρατίθεσθαι χύδην, καὶ κρέατα ἐκ τῶν λεβήτων ὧν οὐδεὶς γεύεται, εἰ μὴ πρότερον θεάσηται τὸν βασιλέα, εἰ ἥψατο τῶν παρακειμένων. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀριάμνην φησὶ τὸν γαλάτην πλουσιώτατον ὄντα, ἐπαγγείλασθαι ἑστιάσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυτὸν, καὶ τοῦτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως, κατὰ τόπους τῆς χώρας τὰς ἐπικαιροτάτους τῶν ὁδῶν διέλαβε σταθμοῖς, ἐπί τε τούτοις ἐκ χαράκων καὶ τῶν καλάμων τῶν τε οἰσύων ἐπεβάλλετο σκηνὰς χωρούσας ἀνὰ τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ πλείους, ἔτι καθὼς ἂν ἐκποιῶσιν οἱ τόποι, τότε ἀπὸ τῶν πόλεων δέξασθαι καὶ τῶν κωμῶν μέλλον ἐπιρρεῖν πλῆθος. ἐνταῦθα δὲ λέβητας ἐπέστησε κρεῶν παντοδαπῶν μεγάλους, οὓς πρὸ ἐνιαυτοῦ, καὶ πρὸ τοῦ μέλλειν μεταπεμψάμενος τεχνίτας ἐκ πόλεων ἐχαλκεύσατο. θύματα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ συῶν καὶ προβάτων τε καὶ λοιπῶν κτηνῶν ἑκάστης ἡμέρας πολλά. πίθους τε οἴνου παρασκευάζεσθαι, καὶ πλῆθος ἀλφίτων πεφυραμένων. καὶ οὐ μόνον, φησίν, οἱ παραγινόμενοι τῶν Γαλατῶν ἀπὸ τῶν κωμῶν καὶ τῶν πόλεων ἀπήλαυον, ἀλλὰ καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων παίδων οὐκ ἠφίεντο, ἕως ἂν μεταλάβωσι. τῶν παρασκευασθέντων δὲ δείπνων μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἕκτῃ ἀναβάσεως, τὸ παρὰ Σεύθῃ διαγράφων συμπόσιον ἐν τούτοις. ἐπειδὴ δὲ εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον πάντες, τὸ δὲ δεῖπνον ἦν καθημένοις κύκλῳ, ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων, καὶ ἄρτοι ζυμῖται μεγάλοι προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι, μάλιστα δὲ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο. νόμος γὰρ ἦν, καὶ πρῶτος τοῦτ᾽ ἐποίει Σεύθης, ἀνελόμενος τοὺς παρ᾽ αὐτῷ κειμένους ἄρτους διέκλα κατὰ μικρά, καὶ ἐρρίπτει οἷς αὐτῷ ἐδόκει, καὶ τὰ κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλιπών. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐποίουν, καθ᾽ οὓς καὶ αἱ τράπεζαι ἔκειντο. ἀρκὰς δέ τις Ἀρύστας ὄνομα, φαγεῖν δεινός, τὸ μὲν διαρριπτεῖν εἴα χαίρειν. λαβὼν δ᾽ εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον, καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα ἐδείπνει. κέρατα δὲ οἴνου περιέφερον καὶ πάντες ἐδέχοντο. ὁ δὲ Ἀρύστας, ἐπεὶ παρ᾽ αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἧκεν, εἶπεν, ἰδὼν τὸν Ξενοφῶντα οὐκέτι δειπνοῦντα, ἐκείνῳ ἔφη δός. σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ᾽ οὔπω. ἐνταῦθα μὲν ἤδη γέλως ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ προὐχώρει ὁ πότος, εἰσῆλθεν ἀνὴρ θρᾷξ, ἵππον ἔχων λευκὸν, καὶ λαβὼν κέρας μεστὸν, προπίνω σοι ὦ Σεύθη, ἔφη, καὶ τὸν ἵππον τοῦτον δωροῦμαι, ἐφ᾽ οὗ καὶ διώκων ὃ ἂν ἐθέλῃς αἱρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δείσῃς τὸν πολέμιον. ἄλλος παῖδα εἰσαγαγὼν, οὕτως ἐδωρήσατο προπίνων, καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί. καὶ Τιμασίων προπίνων φιάλην τε ἀργυρᾶν, καὶ τάπιδα ἀξίαν δέκα μνῶν. Γνήσιππος δέ τις ἀθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος κάλλιστος, τοὺς μὲν ἔχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα, τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι διδόναι τὸν βασιλέα. Ξενοφῶν δὲ ἀνέστη θαρσαλέως, καὶ δεξάμενος τὸ κέρας εἶπεν, ἐγώ σοι ὦ Σεύθη δίδωμι ἐμαυτὸν, καὶ τοὺς ἐμοὺς τούτους ἑταίρους, φίλους εἶναι πιστοὺς, καὶ οὐδένα ἄκοντα. καὶ νῦν πάρεισιν οὐδὲν προσαιτοῦντες, ἀλλὰ καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ, καὶ προκινδυνεύειν βουλόμενοι. καὶ ὁ Σεύθης ἀναστὰς συνέπιε, καὶ συγκατεσκέδασε τὸ μετ᾽ αὐτοῦ τὸ κέρας. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον Κεραβουνταῖοι οἱ αὐλοῖς σημαίνουσιν, καὶ σάλπιγξιν ὠμοβοΐναις, ῥυθμούς τε, καὶ οἱονεὶ μαγάδιν σαλπίζοντες. Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἃς συνέθηκεν οὐκ ἀλλοτρίως ἧς προῄρητο φιλοσοφίας, πολλὰ παρὰ πολλοῖς ἔθιμα καὶ νόμιμα ἀναγράφων, Κελτοί, φησί, τὰς τροφὰς προτίθενται, χόρτον ὑποβάλλοντες, καὶ ἐπὶ τραπεζῶν ξυλίνων, μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπηρμένων. ἡ τροφὴ δ᾽ ἐστὶ ἄρτοι μὲν ὀλίγοι, κρέα δὲ πολλὰ ἐν ὕδατι, καὶ ὀπτὰ ἐπ᾽ ἀνθράκων, ἢ ὀβελίσκων. προσφέρονται δὲ ταῦτα καθαρείως μὲν, λεοντωδῶς δὲ ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις αἴροντες ὅλα μέλη, καὶ ἀποδάκνοντες. ἐὰν δὲ ᾖ τι δυσαπόσπαστον, μαχαιρίῳ μικρῷ παρατέμνοντες, ὃ τοῖς κολεοῖς ἐν ἰδίᾳ θήκῃ παράκειται. προσφέρονται δὲ καὶ ἰχθῦς, οἵ τε παρὰ τοὺς ποταμοὺς οἰκοῦντες, καὶ παρὰ τὴν ἐντὸς καὶ τὴν ἔξω θάλασσαν. καὶ τούτους δὲ ὀπτοὺς μετὰ ἁλῶν, καὶ ὄξους, καὶ κυμίνου. τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ ποτὸν ἐμβάλλουσιν. ἐλαίῳ δὲ οὐ χρῶνται διὰ σπάνιν, καὶ διὰ τὸ ἀσύνηθες ἀηδὲς αὐτοῖς φαίνεται. ὅταν δὲ πλείονες συνδειπνῶσιν, κάθηνται μὲν ἐν κύκλῳ. μέσος δὲ ὁ κράτιστος, ὡς ἂν κορυφαῖος χοροῦ, διαφέρων τῶν ἄλλων, ἢ κατὰ τὴν πολεμικὴν εὐχέρειαν, ἢ κατὰ τὸ γένος, ἢ κατὰ πλοῦτον. ὁ δ᾽ ὑποδεχόμενος παρ᾽ αὐτὸν, ἐφεξῆς δ᾽ ἑκατέρωθε κατ᾽ ἀξίαν, ἧς ἔχουσι ὑπεροχῆς, καὶ οἱ μὲν τοὺς θυρεοὺς ὁπλοφοροῦντες ἐκ τῶν ὄπισω παρεστᾶσιν, οἱ δὲ δορυφόροι κατὰ τὴν ἀντικρὺ καθήμενοι κύκλῳ, καθάπερ οἱ δεσπόται συνευωχοῦνται. τὸ δὲ ποτὸν οἱ διακονοῦντες ἐν ἀγγείοις περιφέρουσιν, ἐοικόσι μὲν ἀμβίκοις, ἢ κεραμέοις, ἢ ἀργυροῖς. καὶ γὰρ τοὺς πίνακας, ἐφ᾽ ὧν τὰς τροφὰς προτίθενται, τοιούτους ἔχουσιν, οἱ δὲ χαλκοῦς, οἱ δὲ κάνεα ξύλινα καὶ πλεκτά. τὸ δὲ πινόμενόν ἐστι, παρὰ μὲν τοῖς πλουτοῦσιν οἶνος ἐξ Ἰταλίας, καὶ τῆς Μασσαλιητῶν χώρας παρακομιζόμενος. ἄκρατος

δ᾽ οὗτος

Γαλατῶν δεῖπνον.

Θρακῶν δεῖπνον. Lib. 7.

Κελτῶν δεῖπνον.

δ' οὗτος. ἐνίοτε δὲ ὀλίγον ὕδωρ παραμίγνυται. παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς καθ' αὑτὸ καλεῖται δέρκομα. ἀπορροφοῦσι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου κατὰ μικρὸν, οὐ πλεῖον κυάθου, πυκνότερον δὲ τοῦτο ποιοῦσι. περιφέρει δὲ ὁ παῖς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, καὶ τὰ λαιά. οὕτως διακονοῦνται καὶ τοὺς θεοὺς προσκυνοῦσιν ἐπὶ τὰ δεξιὰ στρεφόμενοι. ἔτι ὁ Ποσειδώνιος διηγούμενος, καὶ τὸν Λουερνίου τοῦ Βιτύιτος πατρὸς πλοῦτον, τοῦ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθέντος, φησὶ, δημαγωγοῦντα αὐτὸν τοὺς ὄχλους, ἐν ἅρματι φέρεσθαι διὰ τῶν πεδίων, καὶ σπείρειν χρυσὸν, καὶ ἄργυρον ταῖς ἀκολουθούσαις τῶν Κελτῶν μυριάσι, φράγμα τε ποιεῖν δωδεκαστάδιον τετράγωνον, ἐν ᾧ πληροῦν ληνοὺς πολυτελοῦς πόματος, παρασκευάζειν τε τοσοῦτο βρωμάτων πλῆθος, ὥστε ἐφ' ἡμέρας πλείονας ἐξεῖναι τοῖς βουλομένοις εἰσερχομένοις τῶν παρασκευασθέντων ἀπολαύειν, ἀδιαλείπτως διακονουμένους. ἀφορίσαντος δ' αὐτοῦ προθεσμίαν ποτὲ τῆς θοίνης, ἀφυστερήσαντά τινα τῶν βαρβάρων ποιητὴν ἀφικέσθαι, καὶ συναντήσαντα μετὰ ᾠδῆς ὑμνεῖν αὐτοῦ τὴν ὑπεροχὴν. ἑαυτὸν δ' ὑποθρηνεῖν, ὅτι ὑστέρηκε. τὸν δὲ τερφθέντα θυλάκιον αἰτῆσαι χρυσίου, καὶ ῥῖψαι αὐτῷ παρατρέχοντι. ἀνελόμενον δ' ἐκεῖνον πάλιν ὑμνεῖν λέγοντα, διότι τὰ ἴχνη τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἁρματηλατεῖ, χρυσὸν καὶ εὐεργεσίας ἀνθρώποις φέρει. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστόρησεν.

Strabo lib. 4.

ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ περὶ Παρθυαίων διηγούμενός φησιν. ὁ δὲ καλούμενος φίλος, τραπέζης μὲν οὐ κοινωνεῖ. χαμαὶ δ' ὑποκαθήμενος, ἐφ' ὑψηλῆς κλίνης κατακειμένῳ τῷ βασιλεῖ, τὸ παραβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ κυνιστὶ σιτεῖται, καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν ἀποσπασθεὶς τοῦ χαμαιπετοῦς δείπνου, ῥάβδοις καὶ ἱμᾶσιν ἀστραγαλωτοῖς μαστιγοῦται, καὶ γενόμενος αἱμόφυρτος, τὸν τιμωρησάμενον, ὡς εὐεργέτην ἐπὶ τὸ ἔδαφος πρηνὴς προσπεσὼν προσκυνεῖ.

Πάρθων δεῖπνον.

ἐν δὲ τῇ ἑκκαιδεκάτῃ περὶ Σελεύκου διηγούμενος τοῦ βασιλέως, ὡς εἰς Μηδίαν ἀνελθὼν, καὶ πολεμῶν Ἀρσάκει ᾐχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ βαρβάρου, καὶ ὡς πολὺν χρόνον παρὰ τῷ Ἀρσάκῃ διέτριχεν, ἀγόμενος βασιλικῶς. γράφει καὶ ταῦτα παρὰ Πάρθοις ἐν τοῖς δείπνοις ὁ βασιλεὺς, τήν τε κλίνην, ἐφ' ἧς μόνος κατέκειτο, μετεωροτέραν τῶν ἄλλων καὶ κεχωρισμένην εἶχε, καὶ τὴν τράπεζαν μόνῳ, καθάπερ ἥρῳ πλήρη βαρβαρικῶν θοινημάτων παρακειμένων. ἱστορῶν δὲ καὶ περὶ Ἡρακλέωνος τοῦ Βεροιαίου, ὃς ὑπὸ τοῦ γρυποῦ καλουμένου Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως προαχθεὶς, μικροῦ δεῖν τῆς βασιλείας ἐξέβαλεν τὸν εὐεργέτην, γράφει ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν τάδε. ἐποιεῖτό τε τῶν στρατιωτῶν τὰς κατακλίσεις ἐπὶ τῆς ἐδάφους ἐν ὑπαίθρῳ ἀνὰ χιλίους δειπνίζων. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν ἄρτος μέγας, καὶ κρέας. τὸ δὲ ποτὸν, κεκραμένος οἶνος, οἷος δήποτε ὕδατι ψυχρῷ. διηκόνουν δὲ ἄνδρες μαχαιροφόροι, καὶ σιωπὴ ἦν εὔτακτος. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐν τῇ Ῥωμαίων φησὶ πόλει, ὅταν εὐωχῶνται ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, δειπνίζοντος τοῦ κατὰ καιρὸν θριαμβεύοντος, καὶ ἡ παρασκευὴ τῆς εὐωχίας ἡρακλεωτική ἐστι. διοινοχεῖται μὲν γὰρ οἰνόμελι, τὰ δὲ βρώματα ἄρτοι μεγάλοι, καὶ καπνιστὰ ἑφθὰ κρέα, καὶ τῶν προσφάτων καθιερωθέντων ὀπτὰ δαψιλῆ.

Ῥωμαίων δεῖπνον.

παρὰ δὲ Τυρρηνοῖς δὶς τῆς ἡμέρας τράπεζαι πολυτελεῖς παρασκευάζονται, ἀνθιναί τε στρωμναί, καὶ ἐκπώματα ἀργυρᾶ παντοδαπὰ, καὶ δούλων πλῆθος εὐπρεπῶν παρέστηκεν, ἐσθήσεσι πολυτελέσι κεκοσμημένων. Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ τὰς θεραπαίνας φησὶ, παρ' αὐτοῖς μέχρις οὗ ἂν αὐξηθῶσι γυμνὰς διακονεῖσθαι. Μεγασθένης δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἰνδικῶν, τοῖς Ἰνδοῖς φησὶν, ἐν τῷ δείπνῳ παρατίθεσθαι ἑκάστῳ τράπεζαν. ταύτην δ' εἶναι ὁμοίαν ταῖς ἐγγυθήκαις, καὶ ἐπιτίθεσθαι ἐπ' αὐτῇ τρύβλιον χρυσοῦν, εἰς ὃ ἐμβαλεῖν αὐτοὺς πρῶτον μὲν τὴν ὄρυζαν ἑφθὴν, ὡς ἄν τις ἑψήσειε χόνδρον, ἔπειτα ὄψα πολλὰ κεχειρουργημένα ταῖς Ἰνδικαῖς σκευασίαις.

Δεῖπνον Γερμανῶν.

Γερμανοὶ δὲ, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ἐν τῇ τριακοστῇ, ἄριστον προσφέρονται κρέα μεληδὸν ὠπτημένα, καὶ ἐπιπίνουσι γάλα, καὶ τὸν οἶνον ἄκρατον. Καμπανῶν δέ τινες παρὰ τὰ συμπόσια μονομαχοῦσι. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς, εἷς τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων ἐν τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Ῥωμαίους ἱστορεῖ παρὰ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονομαχίας, γράφων οὕτως, τὰς τῶν μονομάχων θέας οὐ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ θεάτροις ἐποιοῦντο Ῥωμαῖοι, παρὰ Τυρρηνῶν παραλαβόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ κἂν ταῖς ἑστιάσεσιν. ἐκάλουν γοῦν τινες πολλάκις ἐπὶ δεῖπνον τοὺς φίλους ἐπί τε ἄλλοις, καὶ ὅπως ἂν δύο ἢ τρία ζεύγη ἴδοιεν μονομάχων, ὅτε καὶ κορεσθέντες δείπνου, καὶ μέθης, εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους. καὶ ὁ μὲν ἅμα ἐσφάττετο, αὐτοὶ δ' ἐκρότουν ἐπὶ τούτῳ ἡδόμενοι. ἤδη δέ τις κἂν ταῖς διαθήκαις γέγραφε γυναῖκας εὐπρεπεστάτας μονομαχῆσαι, ἃς ἐκέκτητο. ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήβους ἐρωμένους ἑαυτοῦ. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠνέσχετο ὁ δῆμος τὴν παρανομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκυρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν. Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ ὀλυμπιονικῶν, τοὺς Τυρρηνούς φησι πρὸς αὐλὸν πυκτεύειν. Ποσειδώνιος δ' ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Κελτοί φησιν, ἐνίοτε παρὰ τὸ δεῖπνον μονομαχοῦσιν. ἐν γὰρ τοῖς ὅπλοις ἐγερθέντες σκιαμαχοῦσι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται. ποτὲ δὲ καὶ μέχρι τραύ-

Μονομαχία καὶ ὄρχησις

ματος πρόφασιν, καὶ ἐκ τούτου ἐρεθισθέντες ἐὰν μὴ ἐπισχῶσιν οἱ παρόντες, καὶ ἕως ἀναιρέσεως ἔρχονται. τὸ δὲ παλαιόν φησιν, ὅτι παρατεθέντων κωλήνων τὸ μηρίον ὁ κράτιστος ἐλάμβανεν. εἰ δέ τις ἕτερος ἀντιποιήσαιτο, συνίσταντο μονομαχήσοντες μέχρι θανάτου. ἄλλοι δ' ἐν θεάτρῳ λαβόντες ἀργύριον, ἢ χρυσίον. οἱ δὲ οἴνου κεραμίων ἀριθμόν τινα, καὶ πιστωσάμενοι τὴν δόσιν, καὶ τοῖς ἀναγκαίοις φίλοις διαδωρησάμενοι, ὕπτιοι ἐκταθέντες ἐπὶ θυρεῶν κεῖνται. παραστὰς δέ τις ξίφει τὸν λαιμὸν ἀποκόπτει. Εὐφορίων δ' ὁ χαλκιδεὺς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γράφει, παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις προτίθεσθαι πέντε μνᾶς τοῖς ὑπομένειν βουλομένοις τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι πελέκει, ὥστε τοὺς κληρονόμους κομίσασθαι τὸ ἆθλον, καὶ πολλάκις ἀπογραφομένους πλείους δικαιολογεῖσθαι καθὸ δικαιότατός ἐστιν ἕκαστος αὐτὸς ἀποτυμπανισθῆναι. Ἕρμιππος δ' ἐν πρώτῳ περὶ νομοθετῶν, τῶν μονομαχούντων εὑρετὰς ἀποφαίνει Μαντινεῖς, Δημώνακτος ἑνὸς τῶν πολιτῶν συμβουλεύσαντος, καὶ ζηλωτὰς τούτου γενέσθαι κυρηναίους. Ἔφορος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, ἤσκουν φησὶ, τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντινεῖς καὶ Ἀρκάδες, τήν τε στολὴν τὴν πολεμικὴν, καὶ τὴν ὅπλισιν τὴν ἀρχαίαν, ὡς εὑρόντων ἐκείνων ἔτι καὶ νῦν μαντινικὴν ἀποκαλοῦσι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν, Δημέου τὸ τέχνημα καταδείξαντος. ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους, Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν φοινίσσαις οὕτως, Ἐς Οἰδίπου δ' ἔπαι δὲ διπτύχω κόρω Ἄρης κατέσκηψέ τε μονομάχου πάλης, ἀγῶνα νῦν ἑστᾶσιν. ἔοικεν δὲ πεποιῆσθαι τὸ ὄνομα οὐκ ἐκ τῆς μάχης, ἀλλ' ἐκ τοῦ ῥήματος τοῦ μάχεσθαι μᾶλλον συγκεῖσθαι. ὁπότε γὰρ τὸ μάχη συντιθέμενον, τὸ τέλος ἴσως τρέπει, ὡς ἐν τῷ σύμμαχος, πρωτόμαχος, ἐπίμαχος, φιλόμαχον γένος ἐκ Περσέως παρὰ Πινδάρῳ, τηνικαῦτα προπαροξύνεται. ὁπότε δὲ παροξύνεται, τὸ μάχεσθαι ῥῆμα περιέχει, ὡς ἐν τῷ πυγμάχος, ναυμάχος, αὐτόν σε πυγμάχε πρῶτον παρὰ Στησιχόρῳ, ὁπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος. ὁ δὲ κωμῳδοποιὸς Ποσείδιππος ἐν πορνοβοσκῷ φησιν,

Ὁ μὴ πεπλευκὼς οὐδὲν ἑώρακεν κακόν. Τῶν μονομαχούντων ἐσμὲν ἀθλιώτεροι. Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἔνδοξοι, καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐμονομάχουν, καὶ ἐκ προκλήσεως τοῦτ' ἐποίουν, ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν. Δίυλλος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν φησὶν, ὡς Κάσσανδρος ἐκ Βοιωτίας ἐπανιὼν, καὶ θάψας τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν ἐν αἰγαῖς, καὶ μετ' αὐτῶν τὴν Κύνναν τὴν Εὐρυδίκης μητέρα, καὶ τοῖς ἄλλοις τιμήσας οἷς προσήκει, καὶ μονομαχίας ἀγῶνα ἔθηκεν, εἰς ὃν κατέβησαν τέσσαρες τῶν στρατιωτῶν. Δημήτριος δ' ὁ σκήψιος ἐν τῷ δωδεκάτῳ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου παρὰ Ἀντιόχῳ φησὶ, τῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ προσαγορευθέντι, ἐν τῷ δείπνῳ πρὸς ὅπλα ὠρχοῦντο οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς Ἡγησιάνακτα τὸν ἀλεξανδρέα ἀπὸ τρωάδος, τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα, ἡ τῆς ὀρχήσεως τάξις ἐγίνετο, ἀναστὰς εἶπεν, πότερον ὦ βασιλεῦ κακῶς ὀρχούμενον ἐμὲ θεάσασθαι βούλει, ἢ καλῶς ἀπαγγέλοντός μου ἴδια ποιήματα θέλεις ἀκροᾶσθαι. κελευσθεὶς οὖν λέγειν, οὕτως ἤρεσε τὸν βασιλέα ὥστ' ἐρανουτε ἀξιωθῆναι, καὶ τῶν φίλων εἰς γενέσθαι. Δοῦρις δ' ὁ σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑπτακαιδεκάτῃ, Πολυσπέρχοντά φησιν, εἰ μεθυσθείη, καίτοι πρεσβύτερον ὄντα ὀρχεῖσθαι, οὐδενὸς Μακεδόνων ὄντα δεύτερον, οὔτε κατὰ τὴν στρατηγίαν, οὔτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν, καὶ ἐνδυόμενον αὐτὸν κροκωτὸν, καὶ ὑποδούμενον σικυώνια διατελεῖν ὀρχούμενον. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ κνίδιος ἐν ὀγδόῃ Ἀσιατικῶν ἱστορεῖ, ὡς οἱ ἑστιῶντες Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τῶν φίλων, τὸ μέλλον παρατεθήσεσθαι τῶν τραγημάτων περιεχρύσουν. ὅτε δὲ θέλοιεν ἀναλίσκειν, περιελόντες τὸν χρυσὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐξέβαλον, ἵνα τὴν μὲν πολυτελείας οἱ φίλοι θεαταὶ γίνωνται, οἱ δ' οἰκέται κύριοι. ἐπελελησμένοι δ' ἦσαν οὗτοι, ὡς καὶ Δοῦρις ἱστορεῖ, ὅτι καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ ποτήριον χρυσοῦν, ὁλκὴν ἄγον πεντήκοντα δραχμὰς κεκτημένος, τοῦτο ἐλάμβανε κοιμώμενος ἀεὶ, καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ

Βρόχοι. κατετίθετο. Σέλευκος δὲ θρᾳκῶν φησί τινας ἐν τοῖς συμποσίοις ἀγχόνην παίζειν βρόχον ἀρτήσαντας ἔκ τινος ὕψους στρογγύλον, πρὸς ὃν κατὰ κάθετον προστίθεσθαι λίθον εὐπερίτρεπτον τοῖς ἐπιβαίνουσι. διαλαγχάνειν οὖν αὐτοὺς, καὶ τὸν λαχόντα δρεπάνιον ἐπιβαίνειν τῷ λίθῳ, καὶ τὸν τράχηλον εἰς τὸν βρόχον ἐντιθέναι. παρερχόμενον δὲ ἄλλον ἐγείρειν τὸν λίθον, καὶ ὁ κρεμάμενος ἐπιτρέχοντος τοῦ λίθου, ἐὰν μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε, καὶ οἱ ἄλλοι γελῶσι, παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον. ταῦτα εἰπεῖν ἔχομεν ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται τῶν Ἑλλήνων πολὺ πρῶτοι περὶ ἀρχαίων συμποσίων ἐπιστάμενοι. ἀκριβῶς δ' ὁ σοφὸς Πλάτων ἐν τῷ πρώτῳ νόμων περὶ συμποσίων διηγεῖται λέγων οὕτως, καὶ οὔτ' ἂν ἐπ' ἀγρῶν ἴδοις, οὔτ' ἐν ἄστεσιν ὅσων σπαρτιάταις μέλει συμπόσια, οὐδ' ὁπόσα τούτοις ξυνεπόμενα πάσας ἡδονὰς κινεῖ κατὰ δύναμιν. οὐδ' ἔστιν ὅς τις ἂν ἀπαντῶν βακχεύοντι τινὶ μετὰ μέθης, οὐκ ἂν τὴν μεγίστην δίκην εὐθὺς ἐπιθείη, καὶ οὔτ' ἂν διονυσία πρόφασιν ἔχοντ' αὐτὸν ῥύσαιτο, ὥσπερ ἐν ἁμάξαις ἴδον παρ' ἡμῖν ἐγὼ, καὶ ἐν Τάραντι δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀποίκοις πᾶσαν τὴν πόλιν ἐθεασάμην περὶ

τὰ Διονύσια

τὰ Διονύσια μεθύουσαν. ἐν Λακεδαίμονι οὐκ ἔστ' οὐδὲν τοιοῦτον. καὶ ὁ Κύνουλκος, μᾶλλον ὠφελὸν ἔφη, τὴν θράκιον ταύτην παίξας παιδιὰν διεφθάρην, ἢ τῇδε παρ' ὑμᾶς ὥσπερ νηστείαν ἄγοντας, καὶ περιμένοντας τὸ ἀνατέλλον ἄστρον, οὗ φασι μὴ φανέντος, οἱ τὴν χρηστὴν ταύτην φιλοσοφίαν εὑρόντες, νόμιμον εἶναι μηδενὸς γεύεσθαι. ἐγὼ δ' ὁ τάλας κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Δίφιλον, κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας. ἐπιλέλησθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν τοῦ ποιητοῦ καλῶν, ὃς ἔφη, Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι. Καὶ ὁ καλὸς δ' Ἀριστοφάνης ἐν κωκάλῳ ἔφη, Ἀλλ' ἔστιν ὦ πάτερ κομιδῇ μεσημβρία, Ἡνίκα καὶ τοὺς νεωτέρους δειπνεῖν χρεών. Ἐμοί τε πολλῷ ἦν ἄμεινον κατὰ τὸ Παρμενίσκου τῶν κυνικῶν συμπόσιον δειπνεῖν, ἢ ἐνθάδε πάντα, ὥσπερ τοὺς πυρέσσοντας περιφερόμενα ὁρᾶν. γελασάντων δὲ ἡμῶν, ἔφη τις, ἀλλ' ὦ λῷστε ἀνδρῶν μὴ φθονήσῃς ἡμῖν, τὸ Παρμενίσκειον ἐκεῖνο διελθεῖν συμπόσιον. καὶ ὅς, μετέωρον αὐτὸν παραναστήσας ἔφη, Ὄμνυμι δ' ὑμῖν ἀνδρῶν αὐτὸν τὸν θεόν, Ἐξ οὗ τὸ μεθύειν πᾶσιν ὑμῖν γίνεται, Ἡμῖν ἑλέσθαι μᾶλλον ἂν ζῆν τὸν βίον, Ἢ τὴν Σελεύκου τοῦ βασιλέως ὑπεροχὴν Κυνικὸν δεῖπνον. hoc ad religionem Christianam applicat Le Moyne, et Brucker. v. huius Miscell. Φακῆ

Ῥοφεῖν, φακῆν ἔσθ' ἡδὺ μὴ δεδοικότα, Μαλακῶς καθεύδειν ἄθλιον δεδοικότα. Ἀλλ' ὅγε Παρμενίσκος οὕτως ὑπῆρξεν, Παρμενίσκος Μόλπιδι χαίρειν, πλεονάζων ἐν ταῖς προσφωνήσεσι πρὸς σὲ περὶ τῶν ἐπιφανῶν κλήσεων, ἀγωνιῶ μή ποτε εἰς πληθώραν ἐμπεσὼν μεμψιμοιρήσῃς. διὸ καὶ μεταδοῦναί σοι βούλομαι τοῦ παρὰ Κέβητι τῷ Κυζικηνῷ δείπνου. προπιὼν δ' ὑσώπου τὴν ὥραν ἐπάναγε ἐπὶ τὴν ἑστίασιν. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνασι, παρελήφθην πρὸς αὐτόν. κατέλαβον δὲ κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἕξ, ἕνα δὲ Κύνουλκον Καρνεῖον τὸν μεγαρικόν. τοῦ δείπνου δὲ χρονίζοντος, λόγος ἐγένετο, ποῖον τῶν ὑδάτων ἥδιστόν ἐστιν. καὶ τῶν μὲν ἐγκωμιαζόντων τὸ ἀπὸ τῆς Λέρνης. ἄλλων δὲ, τὸ ἀπὸ τῆς Πειρήνης, ὁ Καρνεῖος κατὰ Φιλόξενον εἶπεν, τὸ κατὰ χειρῶν, καὶ τῆς τραπέζης παρατεθείσης ἐδειπνοῦμεν, καὶ τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν φακῆν. ἡ δ' ἐπεισῄει, εἶτα πάλιν φακοῖ προσηνέχθησαν ὄξει βεβρεγμένοι, καὶ ὁ Διϊτρεφὴς δραξάμενος ἔφη, Ζεῦ μὴ λάθοι σε τῶνδ' ὃς αἴτιος φακῶν. Καὶ ἄλλος ἑξῆς ἀνεβόησε, Φακός σε δαίμων, καὶ φακὴ τύχη λάβοι.

Ἐμοὶ δὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Δίφιλον, φησὶ δ' οὗτος ἐν Πελιάσι. Τὸ δειπνάριον ἀνθηρόν, γλαφυρὸν ἦν σφόδρα Φακῆς κατ' ἄνδρα τρύβλιον μέσον μέγα. Πρώτιστον οὖν ἀνθηρὸν ἦν δὴ ταὐτὶ φέρων. Εἰς τὸ μέσον ἐπεχόρευσε σαπέρδης μέγας Ὑπό τι δυσώδης οὗτος ἥρως ἀνθίαν

Ὃν πολλὰ ταῖς κίχλαις ἤδη λέγειν. Γελωτος οὖν ἐπιγενηθέντος παρῆν ἡ θεατροτορύνη Μέλισσα καὶ ἡ κυνάμυια Νίκιον. αὗται δ' ἦσαν τῶν οὐκ ἀσήμων ἑταιρίδων. ἀποβλέψασαι οὖν αὗται εἰς τὰ παρακείμενα καὶ θαυμάσασαι, ἐγέλων. καὶ ἡ Νίκιον ἔφη, οὐδεὶς ὑμῶν ἀνδρῶν γενειοσυλλεκτάδαι ἰχθὺν ἐσθίει. ἢ καθάπερ ὁ πρόγονος ὑμῶν Μελέαγρος ὁ Γαδαρεύς, ἐν ταῖς Χάρισιν ἐπιγραφομέναις ἔφη. τὸν Ὅμηρον σύρον ὄντα τὸ γένος κατὰ τὰ πάτρια ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι τοὺς ἀρχαίους, δαψιλείας πολλῆς οὔσης κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον. ἢ μόνον ἀνέγνωτε σύγγραμμα αὐτοῦ τὸ περιέχον λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν. ὁρῶ γὰρ πολλὴν παρ' ὑμῖν τῆς φακῆς τὴν σκευήν. εἰς ἣν ἀποβλέπουσα συμβουλεύσαιμ' ἂν ὑμῖν κατὰ τὸν σωκρατικὸν Ἀντισθένην ἐξάγειν ἑαυτοὺς τοῦ βίου τοιαῦτα σιτουμένους. πρὸς ἣν ὁ Καρνεῖος ἔφη. Εὐξίθεος ὁ Πυθαγορικὸς ὦ Νίκιον, ὥς φησι Κλέαρχος ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ βίων ἔλεγεν, ἐνδεδέσθαι τῷ σώματι καὶ τῷ δεῦρο βίῳ τὰς ἁπάντων ψυχὰς τιμωρίας χάριν, καὶ διείπασθαι τὸν θεὸν ὡς εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις ἕως ἂν ἑκὼν αὐτοὺς λύσῃ, πλέοσι καὶ μείζοσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. διὸ πάντας εὐλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν, φοβεῖσθαι τοῦ ζῆν ἑκόντας ἐκβῆναι. μόνον τε τὸν ἐν τῷ γήρᾳ θάνατον ἀσπασίως προΐεσθαι πεπεισμένους τὴν ἀπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίγνεσθαι γνώμης, τούτοις τοῖς δόγμασιν ὑμεῖς πειθόμεθα. ὑμῖν δὲ φθόνος οὐδὲ εἷς ἑλέσθαι ἕν τι τῶν τριῶν ἔχειν κακῶν. οὐ γὰρ ἐπίστασθε ὦ ταλαίπωροι ὅτι αἱ βαρεῖαι αὗται τροφαὶ φράττουσι τὸ ἡγεμονικόν, καὶ οὐκ ἐῶσι τὴν φρόνησιν ἐν αὐτῇ εἶναι. Θεόπομπος οὖν ἐν πέμπτῃ Φιλιππικῶν φησί, τὸ γὰρ ἐσθίειν πολλὰ καὶ κρέα φαγεῖν, τοὺς μὲν λογισμοὺς ἐξαιρεῖ, καὶ τὰς ψυχὰς ποιεῖται βραδυτέρας. ὀργῆς δὲ καὶ πολλῆς σκαιότητος ἐμπίπλησι. καὶ ὁ θαυμάσιος δὲ Ξενοφῶν φησίν, ὡς ἡδὺ μὲν μᾶζαν καὶ κάρδαμα φαγεῖν πεινῶντι, ἡδὺ δὲ ὕδωρ ἀρυσάμενον ἐκ ποταμοῦ διψῶντα πιεῖν. Σωκράτης δὲ καὶ πολλάκις κατελαμβάνετο διαπεριπατῶν ἑσπέρας βαθείας πρὸ τῆς οἰκίας. καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί ποιεῖ νῦν δὲ, ἔλεγεν ὄψον συνάγειν πρὸς τὸ δεῖπνον. ἡμῖν δὲ αὐτάρκης μερὶς ἣν ἂν παρ' ὑμῶν λάβωμεν, καὶ οὐ χαλεπαίνομεν ὡς ἔλαττον φερόμενοι, καθάπερ ὁ παρὰ Ἀντικλείδῃ Ἡρακλῆς. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν νόστων μετὰ τὸ συντελέσαι τοὺς ἄθλους Ἡρακλέα. Εὐρυσθέως θυσίαν τινὰ ἐπιτελοῦντος συμπαρακληθέντα, καὶ τῶν τοῦ Εὐρυσθέως τὰς μερίδας ἑκάστῳ παρατιθέντων, τῷ δ' Ἡρακλεῖ ταπεινοτέραν παραθέντων, ὁ Ἡρακλῆς ἀτιμάζεσθαι ὑπολαβών, ἀπέκτεινε τρεῖς τῶν παίδων, Περιμήδην, Εὐρύβιον, Εὐρύπυλον. οὐ τοιοῦτοι οὖν τὸν θυμὸν ἡμεῖς,

Macrob. lib. 1. ca. 13. Somnij.

ΦΑΚΗ̂.

εἰ καὶ πάντα Ἡρακλέους ζηλωταί. τραγικὸν γὰρ ἡ φακῆ ἐστιν. Ἀρχάγαθος ἔφη τὸν γεγραφέναι ῥοφοῦντα Ὀρέστην τῆς νόσου πεπαυμένον φησὶ Σώφιλος ὁ κωμῳδοποιός. Στωϊκὸν δὲ δόγμα ἐστὶν ὅτι πάντα εὖ ποιήσει ὁ σοφός, καὶ φακῆν φρονίμως ἀρτύσει. διὸ καὶ Τίμων ὁ φλιάσιος ἔφη, καὶ Ζηνώνειόν γε φακῆν ἕψειν. ὃς μὴ φρονίμως μεμάθηκεν, ὡς οὐκ ἄλλως δυναμένης ἑψηθῆναι φακῆς, εἰ μὴ κατὰ τὴν Ζηνώνειον ὑφήγησιν. ὃς ἔφη, εἰς δὲ φακῆν ἔμβαλλε δυωδέκατον κορίαννον. καὶ Κράτης δ᾽ ὁ θηβαῖος ἔλεγεν, μὴ πρὸ φακῆς λοπάδ᾽ αὔξων εἰς στάσιν ἄμμε βάλῃς. Χρύσιππός τε ἐν τῷ περὶ τοῦ καλοῦ, γνώμας τινὰς ἡμῖν εἰσφέρων φησί, μὴ ποτ᾽ ἐλαίαν ἔσθι᾽ ἀκαλήφην ἔχων χειμῶνος ὥρᾳ, βολβοφακῆν βαβαὶ βαβαί, βολβοφακὴ δ᾽ οἷον ἀμβροσίη ψύχους κρυόεντος. ὁ χαρίεις τε Ἀριστοφάνης ἐν γηρυτάδῃ ἔφη. Πτισάνην διδάσκεις σαυτὸν ἕψειν ἢ φακῆν. καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ. Ὅστις φακῆν ἥδιστον ὄψων λοιδορεῖς. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν διονύσοις, χύτρα δὲ φακέας ἧψεν. Ἀντιφάνης δ᾽ ὁμοίαις, εὖ δὲ γίνεται ἡ φακῆν ἕψειν με διδάσκει τῶν ἐπιχωρίων τί εἶς. Οἶδα δὲ καὶ τὴν Ὀδυσσέως τοῦ φρονιμωτάτου καὶ συνετωτάτου ἀδελφὴν Φακῆν καλουμένην, ἣν ἄλλοι τινὲς Καλλιστὼ ὀνομάζουσιν, ὡς ἱστορεῖν Μνασέαν τὸν πατρέα ἐν τρίτῳ εὐρωπιακῶν φησὶ Λυσίμαχος ἐν τρίτῳ νόστων. ἐπὶ τούτοις γελάσαντος πάνυ ἔκλαμπρον τοῦ Πλουτάρχου, οὐκ ἐνέγκας ὁ κύων παροραθεῖσαν τὴν περὶ τῆς φακῆς πολυμαθίαν. ἀλλ᾽ ὑμεῖς γε ἔφη οἱ ἐκ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας ὦ Πλούταρχε σύντροφοί ἐστε τῷ φακίνῳ βρώματι, καὶ πᾶσα ὑμῶν ἡ πόλις πλήρης ἐστὶ φακίνων. ὧν καὶ Σώπατρος ὁ φάκιος παρῳδὸς μέμνηται ἐν δράματι Βακίδῃ λέγων οὕτως, Οὐκ ἂν δυναίμην εἰσορῶν χαλκήλατον Μέγαν κολοσσόν, φάκινον ἄρτον ἐσθίειν. ἐπεὶ τί δεῖ βροτοῖσι κατὰ τὸν σὸν Εὐριπίδην γραμματικώτατε πλὴν δυοῖν μόνον. Δήμητρος ἀκτῆς, πώματός θ᾽ ὑδρηχόου. Ἃ πὸρ πάρεστι, καὶ πέφυχ᾽ ὑμᾶς τρέφειν. ὧν οὐκ ἀπαρκεῖ πλησμονῆς τρυφῆ γέ τοι, Ἄλλων ἐδεστῶν μηχανὰς θηρεύομεν. κἀν ἄλλοις δέ φησιν ὁ σκηνικὸς οὗτος φιλόσοφος. ἀρκεῖ μέτρια βιοτὰ μοι σώφρονος τραπέζης. τὸ δ᾽ ἄκαιρον ἅπαν ὑπερβάλλον τε μὴ προσείμαν. καὶ ὁ Σωκράτης δ᾽ ἔλεγεν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν, καθόσον οἱ μὲν ζῶσιν ἵν᾽ ἐσθίωσιν, αὐτὸς δ᾽ ἐσθίει ἵνα ζῇ. Διογένης τε πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ ἀποτριβομένῳ ἔλεγεν, εἴθ᾽ ἠδυνάμην καὶ τὴν γαστέρα τρίψας τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας παύσασθαι. ὁ δ᾽ Εὐριπίδης ἐν ἱκέτισιν περὶ τοῦ Καπανέως φησίν, Καπανεὺς ὅδ᾽ ἐστὶν ᾧ βίος μὲν ἦν πολύς. Ἥκιστα δ᾽ ὄλβῳ γαῦρος ἦν. φρόνημα δὲ Οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ Ψέγων τραπέζας εἴ τις ἐξογκοῖτ᾽ ἄγαν Τ᾽ ἀρκοῦντ᾽ ἐπαινῶν. οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ Τὸ χρηστὸν εἶναι. μέτρια δ᾽ ἐξαρκεῖν ἔφη. Οὐκ ἦν γὰρ τοιοῦτος ὁ Καπανεὺς οἷον ὁ καλὸς Χρύσιππος διαγράφει ἐν τῷ περὶ τῶν μὴ δι᾽ αὑτὰ αἱρετῶν λέγων ὧδε, ἔνιοι τοσοῦτον τινὲς ἐκπίπτουσιν πρὸς τὸ ἀργύριον, ὥστε ἱστορῆσθαι πρὸς τῇ τελευτῇ, τινὰ μὲν καταπίοντα οὐκ ὀλίγους χρυσοῦς ἀποθανεῖν. τὸν δὲ ἕτερον ῥαψάμενον εἴς τινα χιτῶνα καὶ ἐνδύντα αὐτόν, ἐπισκῆψαι τοῖς οἰκείοις θάψαι οὕτως, μήτε καύσαντας μήτε θεραπεύσαντας. οὗτοι γὰρ καὶ οἱ τοιοῦτοι μονονουχὶ βοῶντες ἀποθνήσκουσιν. ὦ χρυσὲ δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς, Ὡς οὔτε μήτηρ ἡδονὰς τοιάσδ᾽ ἔχει. Οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, οὐ φίλος πατήρ. Οἵας σὺ χ᾽ οἱ σὲ δώμασιν κεκτημένοι. Εἰ δ᾽ ἡ Κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ, Οὐ θαῦμ᾽ ἔρωτας μυρίους αὐτὴν ἔχειν. Τοιαύτη τίς ἦν ἡ φιλοχρηματία παρὰ τοῖς τότε, περὶ ἧς Ἀνάχαρσις πυνθανομένου τινός, πρὸς τί οἱ ἕλληνες χρῶνται τῷ ἀργυρίῳ, εἶπεν, πρὸς τὸ ἀριθμεῖν. Διογένης δ᾽ ἐν τῇ ἑαυτοῦ πολιτείᾳ νόμισμα εἶναι νομοθετεῖ ἀστραγάλους. καλῶς δὲ καὶ ταῦτα ὁ Εὐριπίδης εἴρηκε, Μὴ πλοῦτον εἴπῃς οὐχὶ θαυμάζω θεόν, Ὃν χ᾽ ὁ κάκιστος ῥαδίως ἐκτήσατο. Χρύσιππος δ᾽ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῆς εἰς τὴν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείας, νεανίσκον φησί τινα ἐκ τῆς Ἰωνίας σφόδρα πλούσιον ἐπιδημῆσαι ταῖς Ἀθήναις πορφυρίδα ἠμφιεσμένον ἔχουσαν χρυσᾶ κράσπεδα. πυνθανομένου δέ τινος αὐτοῦ ποδαπός ἐστιν, ἀποκρίνασθαι, ὅτι πλούσιος. μήποτε τοῦ αὐτοῦ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν θηβαίοις λέγων οὕτως, Ἔστιν δὲ ποδαπὸς τὸ γένος οὗτος πλούσιος. Τούτους δὲ πάντες φασὶν εὐγενεστάτους, πένητας. οὐδ᾽ εὐπατρίδας, οὐδὲ εἷς ὁρᾷ. ταῦτ᾽ εἰπὼν ὁ Κύνουλκος ἐπεὶ μὴ ἐκροταλίσθω, θυμωθείς. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ οὗτοι ἔφη ὦ συμποσίαρχε ὑπὸ λογοδιαρροίας ἐνοχλούμενοι μὴ πεινῶσιν, ἢ τὰ περὶ τῆς φακῆς λεχθέντα χλευάζουσιν, ἐν νῷ ἔχοντες τὰ εἰρημένα Φερεκράτει ἐν κοριαννοῖ, Φέρε δὴ κατακλινῶ. σὺ δὲ τράπεζαν φέρε, Καὶ κύλικα κἀν τραγεῖν ἵν᾽ ἥδιον πίω. Ἰδοὺ κύλιξ σοι καὶ τράπεζα καὶ φακοί. Μή μοι φακοὺς μὰ τὸν Δί᾽, οὐ γὰρ ἥδομαι. Ἢν γὰρ τράγῃ τις τοῦ στόματος ὄζει κακόν. Ἐπεὶ οὖν διὰ τοῦτο φυλάττονται οἱ σοφοὶ οὗτοι τοὺς φακούς, ἀλλ᾽ ἡμῖν γε ποίησον δοθῆναι ἄρτον, μεθ᾽ ὧν μηδὲν τῶν πολυτελῶν, ἀλλὰ κἂν τὴν πολυθρύλητον ἔχῃς φακῆν, ἢ τὸν καλούμενον κόγχον. γελασάντων δὲ πάντων καὶ ἐπὶ τῷ κόγχῳ μάλιστα, ἀπαίδευτοί ἐστε ἔφη ἄνδρες δαιτυμόνες, οὐκ ἀναγινώσκοντες βιβλία, ἃ μόνα

φιλαργυρίας διαβολή.

Φακῆ.

παιδεύει

παιδεύει τοὺς ἐπιθυμοῦντας τῶν καλῶν. λέγω δὲ τὰ Τίμωνος τοῦ πυῤῥωνίου τῶν σίλλων. οὗτος γάρ ἐστιν ὃς καὶ τοῦ κόγχου μνημονεύει ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, λέγων οὕτως, Οὔτε μοι ἐκταίη μᾶζ' ἁνδάνει, οὔτε καρύκη. Ἡ Λυδῶν, λιτὴ δὲ καὶ αὐσταλέη ἐνὶ κόγχῳ Ἑλλήνων, ἡ πᾶσα περιοσοτρύφητος οἰζύς. Διαφόρων γὰρ οὐσῶν καὶ τῶν ἐκταίων μαζῶν, ὡς καὶ τῶν ἐξ Ἐρετρίας ὡς Σώπατρος ἐν Βάκχιδος μνηστῆρσι. φησὶ γάρ, Ἐρέτρειαν ὡρμήθημεν εἰς λευκάλφιτον. Καὶ τῶν Λυδίων καρυκῶν προκρίνει ἀμφοτέρων ὁ Τίμων τὸν κόγχον. πρὸς ταῦτα ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήντιος καὶ αὐτὸς ἔφη, ὦ ἄνδρες κύνες οἱ κατὰ τὴν Στράττιδος τοῦ κωμῳδοποιοῦ Ἰοκάστην, ἥτις ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Φοινίσσαις φησί, Παραινέσαι σφῷν τι βούλομαι σοφόν, Ὅταν φακῆν ἕψητε μὴ 'πιχεῖν μύρον. Καὶ ὁ Σώπατρος δὲ οὗ τὰ νῦν μέμνησαι ἐν Νεκυίᾳ μνημονεύει οὕτως, Ἴθακος Ὀδυσσεὺς τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον Πάρεστι θάρσει θυμέ. Κλέαρχος δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν, ὡς παροιμίαν ἀναγράφει τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον. ἧς μέμνηται καὶ ὁ ἐμὸς προπάτωρ Οὐάῤῥων, ὁ Μενίππειος ἐπικαλούμενος, καὶ οἱ πολλοὶ τῶν γραμματικῶν τῶν ῥωμαϊκῶν, οὐχ ὁμιλήσαντες πολλοῖς ἑλληνικοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσιν, οὐκ ἴσασιν ὅθεν εἴληφεν ὁ Οὐάῤῥων τὸ ἰαμβεῖον. σὺ δέ μοι δοκεῖς ὦ Κύνουλκε (τούτῳ γὰρ χαίρεις τῷ ὀνόματι) οὐ λέγων ὃ ἐκ γενετῆς σε ἡ μήτηρ κέκληκεν, κατὰ τὸν σὸν Τίμωνα εἶναί μοι καλός τε μέγας τε, οὐκ ἐπιστάμενος ὅτι κόγχος παρ' ἀμφοτέροις μνήμης τετύχηκεν Ἐπιχάρμῳ ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ νάσοις. Ἀντιφάνει τε τῷ κωμικῷ, ὃς ὑποκοριστικώτερον αὐτὸν ὠνόμασεν ἐν γάμῳ οὕτως, Κογχίον τε μικρόν, ἀλλᾶντος τε προστετμημένον. Ἑξῆς ἁρπάσας τὸν λόγον ὁ Μάγνος, ὁ μὲν πάντα ἄριστος ἔφη Λαρήντιος ὀξέως καὶ καλῶς ἀπήντησεν τῇ γαστρίδι κυνὶ περὶ τοῦ κόγχου. ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς τοῦ Παφίου Σωπάτρου Γαλάτας, παρ' οἷς ἔθος ἐστὶν ἡνίκ' ἂν προτέρημά τι ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι, θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς αἰχμαλώτους. Γαλάτας μιμούμενος Κἀγὼ, κατακαύσειν ηὐξάμην τοῖς δαίμοσι Διαλεκτικοὺς τρεῖς τῶν παρεγγεγραμμένων. Καὶ μὴν φιλοσοφεῖν φιλολογεῖν τ' ἀκηκοὼς Ὑμᾶς ἐπιμελῶς καρτερεῖν θ' αἱρουμένους Τὴν πεῖραν ὑγιῆ λήψομαι τῶν δογμάτων Πρῶτος, τὸν καπνίζων ἔτ' ἐὰν ὀπτωμένων Εἴδω τιν' ὑμῶν συσπάσαντα τὸ σκέλος Ζηνωνικῷ παραθήσεθ' οὗτος κυρίῳ. Ἐπ' ἐξαγωγῇ τὴν φρόνησιν ἀγνοῶν. Μετὰ παῤῥησίας γὰρ ἐρῶ πρὸς αὐτούς, εἰ αὐτάρκειαν ἀσπάζῃ φιλόσοφε, τί οὐ τοὺς Πυθαγορικοὺς ἐκείνους ζηλοῖς, περὶ ὧν φησὶν Ἀντιφάνης μὲν ἐν μνήμασι τάδε, Τῶν Πυθαγορικῶν δὲ τυχὸν ἄθλιοί τινες Ἐν τῇ χαράδρᾳ τρώγοντ' ἅλιμμα καὶ κακὰ τοιαῦτα συλλέγοντες. Κἂν τῷ κυρίῳ κωρύκῳ δ' ἐπιγραφομένῳ φησί, Πρῶτον μὲν ὥσπερ πυθαγορίζων ἐσθίει Ἔμψυχον οὐδέν, τῆς δὲ πλείστης τοῦ βόλου Μάζης μελαγχρῆ μερίδα λαμβάνων λέπει. Ἄλεξις δ' ἐν Ταραντίνοις. Οἱ Πυθαγορίζοντες γάρ, ὡς ἀκούομεν, Οὔτ' ὄψον ἐσθίουσιν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲ ἓν Ἔμψυχον, οἶνόν τ' οὐχὶ πίνουσι μόνοι. Ἐπιχαρίδης μὲν τὰς κύνας κατεσθίει Τῶν Πυθαγορείων εἷς, ἀποκτείνας γενοῦ. οὐκ ἔτι γάρ ἐστ' ἔμψυχον. προελθὼν δέ φησι, Πυθαγορισμοὶ καὶ λόγοι Λεπτοί, διεσμιλευμέναι τε φροντίδες Τρέφουσ' ἐκείνους, τάδε καθ' ἡμέραν τάδε. Ἄρτος καθαρὸς εἷς ἑκατέρῳ, ποτήριον Ὕδατος, τοσαῦτα ταῦτα. δεσμωτηρίου Λέγεις δίαιταν, πάντες οὕτως οἱ σοφοὶ Διάγουσι, καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσί που Τρυφῶσιν ἕτεροι πρὸς ἑτέρους, ἆρ' οἶσθ' ὅτι Μελανιππίδης ἑταῖρός ἐστι καὶ Φάων, Καὶ Φυρόμαχος καὶ Φανός. οἳ δι' ἡμέρας Δειπνοῦσι πέμπτης ἀλφίτων κοτύλην μίαν. Ἐν δὲ ἐν πυθαγοριζούσῃ Ἡ δ' ἑστίασις, ἰσχάδες καὶ στέμφυλα, Καὶ τυρὸς ἔσται. ταῦτα γὰρ θύειν νόμος Τοῖς Πυθαγορείοις, νὴ Δί' ἱερεῖον μὲν οὖν Ὁποιονοῦν κάλλιστον ὦ βέλτιστ' ἔχει. καὶ μετ' ὀλίγα, Ἔδει θ' ὑπομεῖναι μικρόν, ἀσιτίαν, ῥύπον, Ῥῖγος, σιωπήν, στυγνότητ', ἀλουσίαν. Τούτων δ' ὑμεῖς ὦ φιλόσοφοι οὐδὲν ἀσκεῖτε. ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων χαλεπώτερον, λαλεῖτε περὶ ὧν οὐκ οἴδατε, καὶ ὡς κοσμίως ἐσθίοντες ποιεῖτε τὴν ἔνθεσιν κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνην. οὗτος γὰρ ἐν δραπεταγωγῷ λέγει κοσμίως ποιῶν τὴν ἔνθεσιν. Μικρὰν μὲν ἐκ τοῦ πρόσθεν, μεστὴν δ' ἔνδοθεν Τὴν χεῖρα, καθάπερ αἱ γυναῖκες καταφάγετε πάμπολλα καὶ ταχύτατα. ἔξον κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον ποιητὴν ἐν θομβυκίωνι λέγοντα, δραχμῆς ὠνήσασθαι τὰς προσφόρους ἡμῖν τροφάς, σκόροδα, τυρόν, κρόμμυα, κάππαριν, πάντα ταῦτ' ἐστὶ δραχμῆς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν πυθαγόροις, Τί πρὸς θεῶν οἰόμεθα τοὺς πάλαι ποτὲ Πυθαγοριστὰς γινομένους ὄντως ῥυπᾶν Ἑκόντας, ἢ φορεῖν τρίβωνας ἡδέως, Οὐκ ἔστι τούτων οὐδὲν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, Ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔχοντες οὐδὲ ἕν, Διασυρτικὰ φιλοσόφων.
Τῆς εὐτελείας πρόφασιν εὑρόντες καλὴν Ὅρους ἔπηξαν τοῖς πένησι χρησίμους, Ἐπεὶ παράθες αὐτοῖς ἰχθῦς, ἢ κρέας, Κἂν μὴ κατεσθίωσι καὶ τοὺς δακτύλους, Ἐθέλω κρέμασθαι δεκάκις. Οὐκ ἄκαιρον δ' ἐστὶ μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἰς ὑμᾶς ποιηθέντος ἐπιγράμματος, ὅπερ παρέθετο ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος ἐν ἕκτῳ ὑπομνημάτων, Ὀφρυανασπασίδαι ῥινεγκαταπηξιγένειοι,

Σακκογενε

Πυθαγόρειος δίαιτα.

Σαννογενειότροφοι, καὶ λοπαδαρπαγίδαι Ἱματανωπερίβαλλοι νηλιποκαιβλεπέλαιοι, Νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπάται πλάγιοι, Μειρακιεξαπάται, καὶ συλλαβοπευσιλαβηταί, Δοξοματαιόσοφοι, ζηταρετησιάδαι. Ἀρχέστρατός τε ὁ γελῶν ἐν τῇ γαστρολογίᾳ, ἣν μόνην ὑμεῖς ῥαψῳδίαν οἱ σοφοὶ ἀσπάζεσθε, μόνον τοῦτο πυθαγορίζοντες τὸ σιωπᾶν, διὰ ἀσθένειαν λόγων τοῦτο ποιοῦντες. ἔτι τε τοῦ Σφοδρίου τοῦ κυνικοῦ τέχνην ἐρωτικὴν, καὶ τὰς Πρωταγορίδου ἀκροάσεις ἐρωτικὰς, Περσαίου τε τοῦ καλοῦ φιλοσόφου συμποτικοὺς διαλόγους, συντεθέντας ἐκ τῶν Στίλπωνος καὶ Ζήνωνος ἀπομνημονευμάτων, ἐν οἷς ζητεῖ, ὅπως ἂν μὴ κατακοιμηθῶσιν οἱ συμπόται, καὶ πῶς ταῖς ἐπιχύσεσι χρηστέον. πηνίκα τε εἰσακτέον τοὺς ὡραίους, καὶ τὰς ὡραίας εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ πότε αὐτοὺς προσδεκτέον ὡραϊζομένους, καὶ πότε παραπεμπτέον ὡς ὑπερορῶντας, καὶ περὶ προσοψημάτων, καὶ περὶ ἄρτων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα τε περιεργότερον. περὶ φιλημάτων εἴρηκεν ὁ Σωφρονίσκου φιλόσοφος, ὃς περὶ ταῦτα τὴν διάνοιαν ἀεὶ στρέφων, πιστευθεὶς ὥς φησιν Ἕρμιππος ὑπ᾽ Ἀντιγόνου τὸν ἀκροκόρινθον, κωθωνιζόμενος ἐξέπεσεν καὶ αὐτῆς τῆς Κορίνθου καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ σικυωνίου Ἀράτου, ὁ πρότερον ἐν τοῖς διαλόγοις πρὸς Ζήνωνα διαμιλλώμενος, ὡς ὁ σοφὸς πάντων ἂν εἴη, καὶ στρατηγὸς ἀγαθὸς, μόνον τοῦτο διὰ τῶν ἔργων διαβεβαιωσάμενος ὁ καλὸς τοῦ Ζήνωνος οἰκιτιεύς. χαριέντως γὰρ ἔφη Βίων ὁ Βορυσθενίτης θεασάμενος αὐτοῦ χαλκῆν εἰκόνα, ἐφ᾽ ἧς ἐπεγέγραπτο, Περσαῖον Ζήνωνος κιτιέα πεπλανῆσθαι εἶπε τὸν ἐπιγράψαντα. δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν Περσαῖον Ζήνωνος οἰκιτιέα. ἦν γὰρ οὗτος οἰκέτης γεγονὼς τοῦ Ζήνωνος, ὡς Νικίας ὁ νικαεὺς ἱστορεῖ ἐν τῇ περὶ τῶν φιλοσόφων ἱστορίᾳ, καὶ Σωτίων ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν ταῖς διαδοχαῖς. δύο δὲ συγγράμμασι τοῦ Περσαίου ἀπηντήκαμεν τῆς σοφῆς ταύτης πραγματείας, τοιοῦτον ἔχουσι τὸ ἐπίγραμμα, συμποσικῶν διαλόγων. Κτησίβιος δ᾽ ὁ χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώριμος, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ καρύστιος ἐν τοῖς βίοις, ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ, ἔφη, ἀσυμβόλως δειπνεῖν. διὸ καὶ ὁ Τίμων που πρὸς αὐτὸν ἔφη, Δειπνομανὲς νεκροῦ ὄμματ᾽ ἔχων, κραδίην δ᾽ ἀκύλιστον. ἦν δ᾽ εὔστοχος ὁ Κτησίβιος, καὶ χαρίεις περὶ τὸ γελοῖον. διὸ καὶ πάντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ συμπόσια παρεκάλουν, οὐκ ὥσπερ σὺ Κυνικὲ, ὁ μηδέποτε ταῖς χάρισιν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ταῖς μούσαις θύσας. φυγοῦσα γ᾽ οὖν σε, καὶ τοὺς σοὶ παραπλησίους ἡ ἀρετὴ, ἡδονῇ παρακάθηται ὥς φησι Μνασάλκης ὁ σικυώνιος ἐν ἐπιγράμμασιν. Ἁ δ᾽ ἐγὼ ἁ τλάμων ἀρετὰ παρὰ τῇδε κάθημαι Ἡδονῇ αἴσχιστος κειραμένη πλοκάμους, Θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένα, εἴπερ ἅπασιν, Ἁ κακόφρων τέρψις κρείσσων ἐμοῦ κέκριται. Βάτων δ᾽ ὁ κωμικὸς ἐν ἀνδροφόνῳ φησί, Τῶν φιλοσόφων τοὺς σώφρονας ἐνταυθοῖ καλῶ, Τοὺς ἀγαθὸν αὑτοῖς οὐ διδόντας οὐδὲ ἕν, Τοὺς τὸν φρόνιμον ζητοῦντας ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα, Ἄνθρωπ᾽ ἀλάστωρ διατί συμβολὰς ἔχων Νήφεις, τί τηλικοῦτον ἀδικεῖς θεοὺς; Τί τἀργύριον ἄνθρωπε τιμιώτερον Σαυτοῦ τέθεικας, ἢ πέφυκε τῇ φύσει, Ἀλυσιτελὴς εἶ τῇ πόλει πίνων ὕδωρ. Τὸν γὰρ γεωργὸν, καὶ τὸν ἔμπορον κακοῖς, Ἐγὼ δὲ τὰς προσόδους μεθύων, καλὰς ποιῶ, Ἔπειθ᾽ ἕωθεν περιάγεις τὴν λήκυθον Καταμανθάνων τοὔλαιον, ὥστε περιφέρειν Ὡρολόγιον, δόξει τις οὐχὶ λήκυθον. Ἀρχέστρατος δὲ, ὦ Κύνουλκε, ὃν ἀντὶ τοῦ Ὁμήρου προσκυνεῖς διὰ τὴν γαστέρα, ἧς οὐ λαμυρώτερον οὐδὲν, ὁ Τίμων σου περὶ τοῦ κυνὸς τοῦ θαλαττίου ἱστορῶν, γράφει καὶ ταῦτα Ἀλλ᾽ οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα, Οὐδ᾽ ἐσθίειν ἐθέλουσ᾽ ὅσοι κούφην τε λεβώδη Ψυχὴν κέκτηνται θνητῶν, εἰσὶν δ᾽ ἀπόπληκτοι, Ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος, ἅπας γὰρ Ἰχθῦς σάρκα φιλεῖ βροτέην ἄνπερ περικύρσῃ, Ὥστε πρέπει καθαρῶς ὁπόσοι τάδε μωρολογοῦσι, Τοῖς λαχάνοις προσάγειν, καὶ πρὸς Διόδωρον ἰόντας Τὸν σοφὸν, ἐγκρατέως μετ᾽ ἐκείνου πυθαγορίζειν. ἦν δ᾽ ὁ Διόδωρος οὗτος τὸ μὲν γένος ἀσπένδιος, πυθαγορικὸς δὲ, δόξας εἶναι ὑμῶν τῶν κυνικῶν τρόπον ἔζη. κομῶν, καὶ ῥυπῶν, καὶ ἀνυποδητῶν, ὅθεν καὶ Πυθαγορικὸν τὸ τῆς κόμης ἔδοξαν εἶναί τινες ἀπὸ τοῦ Διοδώρου προαχθὲν, ὥς φησιν Ἕρμιππος. Τίμαιος δ᾽ ὁ ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ αὐτοῦ γράφει οὕτως. Διοδώρου τοῦ τὸ γένος ἀσπενδίου τὴν ἐξηλλαγμένην εἰσαγαγόντος κατασκευὴν, καὶ τοῖς πυθαγορείοις πεπλησιακέναι προσποιηθέντος. πρὸς ὃν ἐπιστέλλων ὁ Στρατόνικος, ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ ῥηθὲν ἀπαγγεῖλαι τῷ περιθηροπέπλου μανίας, ὕβρεώς τε πέρι, στάσιμον στοὰν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτῃ. Σωσικράτης δ᾽ ἐν τρίτῳ φιλοσόφων διαδοχῆς, βαθεῖ πώγωνι χρήσασθαι τὸν Διόδωρον ἱστορεῖ, καὶ τρίβωνα ἀναλαβεῖν, κόμην τε φορῆσαι, καὶ κατά τινα τῦφον τὴν ἐπιτήδευσιν ταύτην προσαγαγόντα, τῶν πρὸ αὐτοῦ Πυθαγορικῶν, λαμπρᾷ τε ἐσθῆτι ἀμφιεννυμένων, καὶ λουτροῖς καὶ ἀλείμμασι κουρᾷ τε τῇ συνήθει χρωμένων. εἰ δ᾽ ὑμεῖς ὄντως ὦ φιλόσοφοι τὴν αὐτάρκειαν ἀσπάζεσθε, καὶ τὰ τῶν δείπνων εὐτελῆ, τί ἐνταῦθα παραγίνεσθε, μὴ δὲ κληθέντες. ἢ ὡς εἰς ἀσώτιον μαγειρικὰ σκεύη καταλέγειν μαθησόμενοι, ἢ ὡς τὸν ἀθηναγένους κεφαλίωνα ἀποστοματίζοντες. ἐστὲ γὰρ τὸ Σοφοκλέους Κηδαλίωνα, ἐστὲ μαστιγίαι, κνίζωνες, ἀλλοτριοφάγοι.

ἀλλοτριοφάγοι. ὅτι δ' ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι περὶ τὰ δεῖπνα ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχετε, δέον ὑμᾶς ἐπιφαγεῖν τί αἰτήσας, ἢ ἐπεδείξω τι τῶν κυνικῶν βρωμάτων. οὔτε γὰρ χαριτογλωττεῖν ὑμᾶς θέμις, δῆλον δ' ἐξ ὧν καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λίνῳ ἱστορεῖ. ὑποτίθεται δὲ τὸν Ἡρακλέα παρὰ τῷ Λίνῳ παιδευόμενον, καὶ κελευσθέντα ἀπὸ βιβλίων πολλῶν παρακειμένων λαβόντα ἐντυχεῖν. ἐκεῖνος δ' ὀψαρτυτικὸν λαβὼν βιβλίον ἐν χεροῖν, περισπουδάστως ἐκράτει. λέγει δ' οὕτως ὁ Λίνος, Βιβλίον ἐντεῦθεν ὅτι βούλει, προσελθὼν γὰρ λάβε, Ἔπειτ' ἀναγνώσει πάνυ γε διασκοπῶν Ἀπὸ τῶν ἐπιγραμμάτων ἀτρέμα τε, καὶ σχολῇ. Ὀρφεὺς ἔνεστιν, Ἡσίοδος, τραγῳδία, Χοιρίλος, Ὅμηρος, Ἐπίχαρμος, συγγράμματα Παντοδαπά. δηλώσας γὰρ οὕτω τὴν φύσιν Ἐπὶ τί μάλιστ' ὥρμησε τουτὶ λαμβάνω, Δεῖξον τί ἐστι πρῶτον. ὀψαρτυσία Ὥς φησι τοὐπίγραμμα. φιλόσοφός τις εἶ, Εὔδηλον, ὃς παρεὶς τοσαῦτα γράμματα Σίμου τέχνην ἔλαβες. ὁ Σῖμος δ' ἐστὶ τίς; Μάλ' εὐφυὴς ἄνθρωπος. ἐπὶ τραγῳδίαν Ὥρμηκε νῦν, καὶ τῶν μὲν ὑποκριτῶν πολὺ Κράτιστός ἐστιν ὀψοποιός, ὡς δοκεῖ Τοῖς χρωμένοις, τῶν δ' ὀψοποιῶν ὑποκριτής. Βούλιμός ἐστ' ἄνθρωπος. ὅ, τι βούλει λέγε. Πεινῶ γὰρ εὖ τοῦτ' ἴσθι. Ταῦτα τοῦ Μάγνου ἑξῆς καταδραμόντος ἀποβλέψας ὁ Κύνουλκος εἰς τοὺς παρόντας τῶν φιλοσόφων, ἔφη. Εἶδες τὴν θυσίαν ἅλμην, οἷ' ἄττα βαύζει, Ὡς εὖ καὶ ταχέως ἀπετίσατο καὶ παραχρῆμα. Οὐ μέντοι παρακωφὸν ὁ τυφλὸς ἔοικε λαλῆσαι, Ὡς ὁ Κρατῖνος ἐν τοῖς Ἀρχιλόχοις ἔφη. ἐπιλανθανόμενος γὰρ ἐν οἷς ποιεῖται δικαστηρίοις τῶν καλῶν ἰάμβων αὐτοῦ τὰς ἐπιδείξεις ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γαστριμαργίας καὶ ἡδυλογίας κολάρους ἀναγινώσκει καὶ μέλη πάραυλα, καὶ ἀκρότητα κύμβαλα, καὶ μετὰ τὰς καλὰς ταύτας ἀμουσολογίας περιέρχεται τὰς οἰκίας ἐξετάζων ὅπου δεῖπνα λαμπρὰ παρασκευάζεται ὑπὲρ τὸν Ἀθηναῖον Χαιρεφῶντα ἐκεῖνον. περὶ οὗ φησιν Ἄλεξις ἐν Φυγάδι, Ἀεί γ' ὁ Χαιρεφῶν τιν' εὑρίσκει τέχνην. Καὶ νῦν πορίζεταί γε δεῖπν' ἀσύμβολα, Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος Ὁ τοῖς μαγείροις, εὐθέως ἐξ ἑωθινοῦ Ἕστηκεν ἐλθὼν κἂν ἴδῃ μισθούμενον Εἰς ἑστίασιν τοῦ μαγείρου πυθόμενος, [ἡδυλόγοι καὶ ἄσωτοι.]

Τὸν ἑστιῶντα τῆς θύρας χασμωμένης Ἂν ἐπιλάβηται, πρῶτος εἰσελήλυθεν. Οὐκ ὀκνεῖ δ' ἀνὴρ οὗτος καθάπερ καὶ ὁ καλὸς Μάγνος ἐπὶ ὑπερορίους ἀποδημίας ποιεῖσθαι τῆς γαστρὸς χάριν. ὡς αὐτὸς Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν Συναποθνήσκουσιν. Ἐπὶ δεῖπνον εἰς Κόρινθον ἐλθὼν Χαιρεφῶν Ἄκλητος, ἤδη γὰρ πέτεται διαπόντιος, Οὕτω τι τἀλλότρια ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ. Καὶ Θεόπομπος δ' ἐν Ὀδυσσεῖ ἔφη, Εὐριπίδου τ' ἄριστον οὐ κακῶς ἔχον Τἀλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα. Γελασάντων οὖν πάντων ἐπὶ τούτοις, ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, Πόθεν δὲ καὶ ἡδυλογία τοῖς ἡδονικοῖς τούτοις ἁμαρτολόγοις. πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος, ἀλλ' ὦ χοιρίον εὐάρτητον, Φρύνιχος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ Ἐφιάλτῃ μνημονεύει τοῦ ἡδυλόγου διὰ τούτων, Ἐστὶ δ' αὐτούς γε φυλάττεσθαι τῶν νῦν χαλεπώτατον ἔργον. Ἔχουσι γάρ τι κέντρον ἐν τοῖς δακτύλοις Μισάνθρωπον ἄνθος ἥβης. εἶθ' ἡδυλογοῦσιν ἅπασιν Ἀεὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν περιιόντες ἐπὶ τοῖς βάθροις, ὅταν ὦσιν Ἐκεῖ τούτοις οἷς ἡδυλογοῦσι μεγάλας ἀμυχάς, Κατανύξαντες καὶ συγκρύψαντες ἅπαντα γελῶσι. Τὸ δὲ χαριτογλωττεῖν Αἰσχύλος εἴρηκεν ἐν Προμηθεῖ Δεσμώτῃ. Γνώσει τάδ' ὡς ἔτυμά γ'. οὐδὲ γὰρ μάτην Χαριτογλωττεῖν ἔνι μοι. Πάλιν τε εἰπόντος τοῦ Οὐλπιανοῦ, τίνα δ' ἐστὶν ἄνδρες φίλοι τὰ μαγειρικὰ σκεύη, τούτων γὰρ ἐμνημόνευσαν ἐν τοῖς Ἀρκαδικοῖς δείπνοις μνήμης ἠξιωμένων. καὶ τὸ ἀσώτιον ποῦ κεῖται. ἀσώτους μὲν γὰρ οἶδα διαβοήτους. ἕνα μὲν οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Κνιδίᾳ. Διόδωρος οὑπίτριπτος ἐν ἔτεσιν δύο Σφαῖραν ἀπέδειξε τὴν πατρῴαν οὐσίαν Οὕτως ἰταμῶς ἅπαντα κατεμασήσατο. Ἐν δὲ Φαίδρῳ φησίν, Σχολῆ γενῆ τὸν ἥλιον χολῆ λέγεις Ἐπιχαρίδης ὁ μικρὸς ἐν πένθ' ἡμέραις Σφαῖραν ἐποίησεν τὴν πατρῴαν οὐσίαν Οὕτω συνεστρόγγυλεν ἰταμῶς καὶ ταχύ. Καὶ Κτήσιππος δ' ὁ Χαβρίου υἱὸς εἰς τοσοῦτον ἦλθεν ἀσωτίας, ὡς καὶ τοῦ μνήματος τοῦ πατρός, εἰς ὃ Ἀθηναῖοι χιλίας ἀνήλωσαν δραχμάς, τοὺς λίθους πωλῆσαι εἰς τὰς ἡδυπαθείας. Δίφιλος γ' οὖν ἐν τοῖς Ἐναγίζουσι φησίν, Εἰ μὴ συνήθης φαιδίμῳ τ' ἐτύγχανεν Ὁ Χαβρίου Κτήσιππος, εἰσηγησάμην Νόμον τιν' οὐκ ἄχρηστον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Ὥστ' ἐπιτελεσθῆναι ποτ' αὐτῷ τοῦ πατρὸς Τὸ μνῆμα κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα λίθον Ἁμαξιαῖον καὶ σφόδρ' εὐτελὲς λέγω. Τιμοκλῆς δ' ἐν Δημοσατύροις φησίν, Οὐδ' ὁ Χαβρίου Κτήσιππος ἔτι τρὶς κείρεται, Ἐν ταῖς γυναιξὶν λαμπρός, οὐκ ἐν ἀνδράσιν. Καὶ Μένανδρος δ' ἐν Ὀργῇ περὶ αὐτοῦ τάδε λέγει, Καίτοι νέος ποτ' ἐγενόμην κἀγώ, γύναι, Ἀλλ' οὐκ ἐλουόμην πεντάκις τῆς ἡμέρας Τότ', ἀλλὰ νῦν. οὐδὲ χλανίδ' εἶχον, ἀλλὰ νῦν. Οὐδὲ μύρον εἶχον, ἀλλὰ νῦν. καὶ βάψομαι, Καὶ παρατιλοῦμαι νὴ Δία, καὶ γενήσομαι Κτήσιππος, οὐκ ἄνθρωπος, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, Καθὼς ἐκεῖνος κατέδομαι καὶ τοὺς λίθους Ἀπαξάπαντας, οὐ γὰρ οὖν τὴν γῆν μόνην.

Τάχ' οὖν διὰ τὴν πολλὴν ταύτην ἀσωτίαν, καὶ κιναιδείαν τοὔνομα αὐτοῦ παρέλιπε Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ ἀτελειῶν. χρὴ δὲ τοὺς πατρῷα κατεδηδοκότας κατὰ τὸν Μενάνδρου ναύκληρον οὕτως κολάζεσθαι.

ζῆσθαι. φησὶ γάρ, Ὦ φιλτάτη γῆ μῆτερ, ὡς σεμνὸν σφόδρ' εἶ Τοῖς νοῦν ἔχουσι κτῆμα πολλοῦ τ' ἄξιον Ὡς δῆτ' ἐχρῆν, εἴ τις πατρῴαν παραλαβὼν Γῆν καταφάγοι, πλεῖν τοῦτον ἤδη διὰ τέλους Καὶ μηδ' ἐπιβαίνειν γῆς, ἵν' οὕτως ᾔσθετο Οἷον παραλαβὼν ἀγαθὸν οὐκ ἐφείσατο. Πυθοδήλου δέ τινος ἀσώτου μνημονεύει Ἀξιόνικος ἐν Τυρρηνῷ οὕτως, Ὁ πυθόδηλος οὗτος ἰσοβαλλίων Προσέρχετ' ἐπικαλούμενος ἀσωτότατος Μεθύουσά τ' ἐξόπισθεν ἡ σοφωτάτη Ἀποτυμπανισχὰς κατὰ πόδας πορεύεται. Πολύευκτος δ' Ἀναξανδρίδης ἐν Τηρεῖ κωμῳδῶν. Ὄρνις κεκλήσῃ φησί, διατί πρὸς τῆς ἑστίας Πότερον καταφαγὼν τὴν πατρῴαν οὐσίαν, Ὥσπερ Πολύευκτος ὁ καλός, οὐ δῆτ' ἀλλ' ὅτι Ἄρρην ὑπὸ θηλειῶν κατεκόπης. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ἀφ' ἧς τινὲς τὸ τελευταῖον μέρος χωρίσαντες ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, Εὔβουλόν φησι τὸν δημαγωγὸν ἄσωτον γενέσθαι. τῇ λέξει δὲ ταύτῃ ἐχρήσατο, καὶ τοσοῦτον ἀσωτίᾳ καὶ πλεονεξίᾳ διενήνοχε τοῦ δήμου τοῦ Ταραντίνων, ὅσον ὁ μὲν περὶ τὰς ἑστιάσεις εἶχε μόνον ἀκρατῶς. ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς προσόδους καταμισθοφορῶν διατετέλεκε. Καλλίστρατος δέ φησιν ὁ Καλλικράτους δημαγωγὸς καὶ αὐτός, πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής. τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμελής. περὶ δὲ τῶν Ταραντίνων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ πεντακοστῇ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως, Ἡ πόλις ἡ τῶν Ταραντίνων σχεδὸν καθ' ἕκαστον μῆνα βουθυτεῖ, καὶ δημοσίας ἑστιάσεις ποιεῖται. τὸ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλῆθος ἀεὶ περὶ συνουσίας καὶ πότους ἐστί. λέγουσι δὲ καί τινα τοιοῦτον λόγον οἱ Ταραντῖνοι, τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους διὰ τὸ φιλοπονεῖσθαι καὶ περὶ τὰς ἐργασίας διατρίβειν, παρασκευάζεσθαι ζῆν. αὐτοὺς δὲ διὰ τὰς συνουσίας, καὶ τὰς ἡδονὰς οὐ μέλλειν, ἀλλ' ἤδη βιῶναι. περὶ δὲ τῆς ἀσωτίας καὶ τοῦ βίου Φιλίππου, καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν ὁ Θεόπομπος τάδε γράφει, Φίλιππος ἐπεὶ ἐγκρατὴς πολλῶν ἐγένετο χρημάτων, οὐκ ἀνάλωσεν αὐτὰ ταχέως, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ ἔρριψε. πάντων ἀνθρώπων κάκιστος ὢν οἰκονόμος οὐ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. ἁπλῶς γὰρ οὐδεὶς αὐτῶν ἠπίστατο ζῆν ὀρθῶς, οὐδὲ σωφρόνως οἰκεῖν οἰκίαν. τούτου δ' αὐτὸς αἴτιος ἦν, ἄπληστος καὶ πολυτελὴς ὤν, προχείρως ἅπαντα ποιῶν, καὶ κτώμενος, καὶ διδούς. στρατιώτης γὰρ ὢν καὶ λογίζεσθαι τὰ προσιόντα καὶ τἀναλισκόμενα διὰ ἀσχολίαν οὐκ ἠδύνατο. ἔπειτα δ' οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ ἐκ πολλῶν τόπων ἦσαν συνερρυηκότες (οἱ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας, οἱ δὲ ἐκ Θετταλίας, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀριστίνδην ἐξειλεγμένοι. ἀλλ' εἴ τις ἦν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἢ τοῖς βαρβάροις λάσταυρος ἢ βδελυρός, ἢ θρασὺς τὸν τρόπον) οὗτοι σχεδὸν ἅπαντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροισθέντες ἑταῖροι Φιλίππου προσηγορεύοντο. εἰ δὲ μὴ καὶ τοιοῦτός τις ἐληλύθει, ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης τῆς Μακεδονικῆς ταχέως ἐκείνοις ὅμοιος ἐγίνετο. τὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ στρατεῖαι καὶ αἱ πολυτέλειαι, θρασεῖς αὐτοὺς εἶναι προετρέποντο, καὶ ζῆν μὴ κοσμίως, ἀλλ' ἀσώτως καὶ τοῖς λῃσταῖς παραπλησίως. Δοῦρις δ' ἐν ἑβδόμῳ Μακεδονικῶν περὶ Πασικύπρου λέγων τοῦ ἐν Κύπρῳ βασιλέως, ὅτι ἄσωτος ἦν, γράφει καὶ τάδε. Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν Τύρου πολιορκίαν Πνυταγόραν ἀποστέλλων, ἄλλας τε δωρεὰς ἔδωκε, καὶ χωρίον ὃ ᾐτήσατο. πρότερον δὲ τοῦτο Πασίκυπρος ὁ βασιλεύων, ἀπέδοτο δι' ἀσωτίαν πεντήκοντα ταλάντων Πυγμαλίωνι τῷ Κιτιεῖ, ἅμα τὸ χωρίον καὶ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν. καὶ λαβὼν τὰ χρήματα κατεγήρασεν ἐν Ἀμαθοῦντι. τοιοῦτος ἐγένετο καὶ Αἰθίοψ ὁ Κορίνθιος, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος, οὗ μνημονεύει Ἀρχίλοχος. ὑπὸ φιληδονίας γὰρ καὶ ἀκρασίας καὶ οὗτος μετ' Ἀρχίου πλέων εἰς Σικελίαν ὅτ' ἔμελλε κτίζειν Συρακούσας, τῷ ἑαυτοῦ συσσίτῳ μελιττούτης ἀπέδοτο τὸν κλῆρον, ὃν ἐν Συρακούσαις λαχὼν ἔμελλεν ἕξειν. εἰς τοσοῦτον δ' ἀσωτίας ἐληλύθει καὶ Δημήτριος ὁ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπόγονος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, ὥστε Ἀρισταγόραν μὲν ἔχειν τὴν Κορινθίαν ἐρωμένην. ζῆν δὲ πολυτελῶς. ἀνακαλεσαμένων δ' αὐτὸν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, καὶ κελευόντων βέλτιον ζῆν, ἀλλὰ καὶ νῦν εἶπεν ἐλευθερίως ζῶ. καὶ γὰρ ἑταίραν ἔχω τὴν καλλίστην καὶ ἀδικῶ οὐδένα. καὶ πίνω Χῖον οἶνον καὶ τἆλλα ἀρκούντως παρασκευάζομαι, τῶν ἰδίων μου προσόδων εἰς ταῦτα ἐκποιουσῶν, οὐ καθάπερ ὑμῶν ἔνιοι δεκαζόμενος ζῶ, καὶ μοιχεύων. καὶ τῶν τὰ τοιαῦτα πραττόντων, καὶ ἐπ' ὀνόματος τινὰς κατέλεξε. ταῦτα δ' ἀκούσας Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς θεσμοθέτην αὐτὸν κατέστησεν. τοῖς δὲ Παναθηναίοις ὕπαρχος ὢν ἴκριον ἔστησε πρὸς τοῖς ἑρμαῖς Ἀρισταγόρᾳ μετεωρότερον τῶν ἑρμῶν. Ἐλευσινί τε μυστηρίων ὄντων ἔθηκεν αὐτῇ θρόνον παρὰ τὸ ἀνάκτορον οἰμώζεσθαι φήσας τοὺς κωλύσοντας. ὅτι δὲ τοὺς ἀσώτους καὶ τοὺς μὴ ἔκ τινος περιουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ἐκάλουν τε οἱ Ἀρεοπαγῖται καὶ ἐκόλαζον, ἱστόρησαν Φανόδημος καὶ Φιλόχορος, ἄλλοι τε πλείους. Μενέδημον γοῦν καὶ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους νέους ὄντας καὶ πενομένους, μεταπεμψάμενοι ἠρώτησαν, πῶς ὅλας τὰς ἡμέρας τοῖς φιλοσόφοις συσχολάζοντες κεκτημένοι δὲ μηδὲν, εὐεκτοῦσιν οὕτω τοῖς σώμασι, καὶ οἱ ἐκέλευσαν μεταπεμφθῆναί τινα τῶν μυλωθρῶν. ἐλθόντος δὲ ἐκείνου, καὶ εἰπόντος ὅτι νυκτὸς ἑκάστης κατιόντες εἰς τὸν μυλῶνα καὶ ἀλοῦντες δύο δραχμὰς ἀμφότεροι λαμβάνουσι, θαυμάσαντες οἱ Ἀρεοπαγῖται, διακοσίαις

ΑΣΩΤΟΙ.

δραχμαῖς ἐτίμησαν αὐτούς. καὶ Δημόκριτον δ᾽ Ἀβδηρῖται δημοσίᾳ κρίνοντες, ὡς κατέφθαρκε τὰ πατρῷα, ἐπεὶ ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν μέγαν διάκοσμον καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, εἰπὼν εἰς ταῦτα ἀνηλωκέναι ἀφείθη. οἱ δὲ μὴ οὕτως ἄσωτοι κατὰ τὸν Ἄμφιν, Πίνουσ᾽ ἑκάστης ἡμέρας δύ᾽ ἡμέρας, Διασειόμενοι τοὺς κροτάφους ὑπὸ τοῦ ἀκράτου. Καὶ κατὰ τὸν Δίφιλον, κεφαλὰς ἔχοντες τρεῖς ὥσπερ ἀρτεμίσιον, πολέμιοι τῆς οὐσίας ὑπάρχοντες, ὡς Σάτυρος ἐν τοῖς περὶ χαρακτήρων εἴρηκε. κατατρέχοντες τὸν ἀγρόν, διαρπάζοντες τὴν οἰκίαν, λαφυροπωλοῦντες τὰ ὑπάρχοντα, σκοποῦντες οὐ τί δεδαπάνηται, ἀλλὰ τί δαπανηθήσεται, οὐδὲ τί περιέσται, ἀλλὰ τί οὐ περιέσται, ἐν τῇ νεότητι τὰ τοῦ γήρως ἐφόδια προκαταναλίσκοντες. χαίροντες τῇ ἑταίρᾳ, οὐ τοῖς ἑταίροις. καὶ τῷ οἴνῳ, οὐ τοῖς συμπόταις. Ἀγαθαρχίδης δ᾽ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ πρὸς τῇ εἰκοστῇ τῶν εὐρωπιακῶν, Γνώσιππόν φησιν ἄσωτον γενόμενον ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐκώλυον οἱ ἔφοροι συναναστρέφειν τοῖς νέοις. παρὰ δὲ Ῥωμαίοις μνημονεύεται ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Ἀπίκιόν τινα περὶ ἀσωτίᾳ πάντας ἀνθρώπους ὑπερηκοντικέναι. οὗτος δ᾽ ἐστὶν Ἀπίκιος ὁ καὶ τῆς φυγῆς αἴτιος γενόμενος Ῥουτιλίῳ τῷ τὴν ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν ἐκδεδωκότι τῇ ἑλλήνων φωνῇ. περὶ δὲ Ἀπικίου τοῦ καὶ αὐτοῦ ἐπὶ ἀσωτίᾳ διαβοήτου ἐν τοῖς πρώτοις εἰρήκαμεν. Διογένης δ᾽ ὁ Βαβυλώνιος ἐν τοῖς περὶ εὐγενείας, τὸν Φωκίωνος υἱόν φησι Φῶκον οὐκ ἦν ὃς οὐκ ἐμίσει Ἀθηναίων. καὶ ὁπότε ἀπαντήσειέ τις αὐτῷ ἔλεγεν, ὦ καταισχύνας τὸ γένος. πάντα γὰρ ἀνήλωσε τὰ πατρῷα εἰς ἀσωτίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκολάκευε τὸν ἐπὶ τῆς Μουνυχίας, ἐφ᾽ ᾧ πάλιν ὑπὸ πάντων ἐπερραπίζετο. ἐπιδόσεων δέ ποτε γινομένων, παρελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔφη, ἐπιδίδωμι κἀγώ. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν εἰς ἀκολασίαν. ἦν δ᾽ ὁ Φῶκος καὶ φιλοπότης. νικήσαντος γοῦν αὐτοῦ ἵπποις Παναθηναίοις ὡς ὁ πατὴρ εἱστία τοὺς ἑταίρους, συνελθόντων εἰς τὸ δεῖπνον λαμπρὰ μὲν ἦν ἡ παρασκευή, καὶ τοῖς εἰσιοῦσι προσεφέροντο ποδονιπτῆρες οἴνου δι᾽ ἀρωμάτων. οὓς ἰδὼν ὁ πατὴρ καλέσας τὸν Φῶκον, οὐ παύσεις ἔφη τὸν ἑταῖρον διαφθείροντά σου τὴν νίκην. οἶδα δὲ καὶ ἄλλους ἀσώτους πολλοὺς περὶ ὧν ὑμῖν καταλείπω ζητεῖν, πλὴν Καλλίου τοῦ Ἱππονίκου, ὃν καὶ οἱ τῶν παίδων οἴδασι παιδαγωγοί. περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὧν φθάνω προβεβληκώς, εἴ τι λέγειν ἔχετε, ἀναπεπταμένας ἔχω τῶν ὤτων τὰς πύλας. ὥστε λέγετε, ἐπιζητῶ γάρ. καὶ Μάγνος εἴρηκε τὸ ἐπεσθίειν καὶ τὸ ἐπιφαγεῖν. καὶ Αἰμιλιανὸς ἔφη, τὸ μὲν ἀσώτιον ἔχεις παρὰ Στάτιδι ἐν Χρυσίππῳ λέγοντι οὕτως. Εἰ μηδὲ χέσαι γ᾽ αὐτῷ χολὴ γενήσεται, Μὴ δ᾽ εἰς ἀσώτιον τραπέσθ᾽. μηδ᾽ ἔγ᾽ ἂν Αὐτῷ ξυναντᾷ τις λαλῆσαι μηδενί.

Μαγειρικὰ σκεύη

Μαγειρικὰ δὲ σκεύη καταριθμεῖται Ἀνάξιππος ἐν κιθαρῳδῷ οὕτως, Ζωμήρυσιν φέροις ὀβελίσκους δώδεκα Κρεάγραν θυίαν τυροκνῆστιν παιδικὴν Στελεόν, σκαφίδας τρεῖς, δορίδα κοπίδας τέτταρας Οὐ μὴ πρότερον νεύσεις θεοῖσιν ἐχθρέ. σὺ Τὸ λεβήτιον κἂν τὸ χύτρου πάλιν ὑστερεῖς Καὶ τὴν κύβηλον τὴν ἀγωνιστηρίαν. Τὴν χύτραν δ᾽ Ἀριστοφάνης ἐν σκηναῖς καταλαμβανούσαις, κακκάβην εἴρηκεν οὕτως. τὴν κακκάβην γὰρ καρύσου διδάσκαλον, κἂν δαιταλεῦσιν, κἄγειν ἐκεῖθεν κακκάβην. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Φιλοθηβαίῳ, Πάντ᾽ ἔστιν ἡμῖν. ἥ τε γὰρ συνώνυμος Τῆς ἔνδον οὔσης ἔγχελυς Βοιωτίας Μιχθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης. Χλιαίνετ᾽ αἴρεθ᾽ ἕψεται παφλάζεται. Βατάνιον δ᾽ εἴρηκεν Ἀντιφάνης ἐν εὐθυδίκῳ. Ἔπειτα πολύπους τετμημένος Ἐν βατανίοισιν ἑφθός. Ἄλεξις ἐν Ἀσκληπιοκλείδῃ, Οὕτως δ᾽ ὀψοποιεῖν εὐφυῶς Περὶ Σικελίαν αὐτὸς ἔμαθον, ὥστε τοὺς Δειπνοῦντας εἰς βατάνεια γ᾽ ἐκβαλεῖν ποιῶ Ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. Πατάνιον δὲ διὰ τοῦ π᾽ Ἀντιφάνης ἐν Σάμῳ, Πατάνεια, σεῦτλον, σίλφιον, χύτρας, λύχνους, Κορίαννα, κρόμμυ᾽, ἅλες, ἔλαιον, τρύβλιον. Φιλέταιρος Οἰνοπίωνι, Ὁ μάγειρος οὗτος πατανείων. ἐν δὲ Παρασίτῳ Ἀντιφάνης καὶ τάδε εἴρηκεν, Ἄλλος ἐπὶ τούτῳ μέγας Ἥξει τις ἰσοτράπεζος εὐγενὴς τίνα Λέγεις καρύσου θρέμμα γηγενὴς ζέων. Εἶτ᾽ οὐκ ἂν εἴποις ὕπαγε, κάκκαβον λέγω. Σὺ δ᾽ ἴσως ἂν εἴποις λοπάδ᾽. ἐμοὶ δὲ τοὔνομα Οἴει διαφέρειν εἴτε κάκκαβόν τινες χαίροντες ὀνομάζουσιν, εἴτε σίττυβον. Πλὴν ὅτι λέγεις, ἀγγεῖον οἶδα. Εὔβουλος δ᾽ ἐν Ἴωνι, καὶ βατάνεια καὶ πατάνια λέγει ἐν τούτοις. Τρύβλια δὲ καὶ βατάνεια καὶ κακκάβια, Καὶ λοπάδια, καὶ πατάνια, πυκνὰ ταρφέα Κοὐδ᾽ ἂν λέγων λέξαιμι.

ἡδύσματα

Ἡδυσμάτων δὲ κατάλογον Ἄλεξις ἐποιήσατο ἐν λέβητι οὕτως, Καὶ μὴ προφάσεις ἐνταῦθα μοι, μηδ᾽ οὐκ ἔχω, Ἀλλά γε λέγ᾽ οὗ δεῖ. λήψομαι γὰρ πάντ᾽ ἐγὼ Ὀρθῶς τὸ πρῶτον μὲν λαβ᾽ ἐλθὼν σήσαμα. Ἀλλ᾽ ἔστιν ἔνδον ἀσταφίδα κεκομμένην. Μάραθον, ἄνηθον, νᾶπυ, καυλόν, σίλφιον, Κορίαννον, αὖον, ῥοῦν, κύμινον, σίραιον, Σέσελι, πήγανον, πράσον. ἐν δὲ Παννυχίδι ἢ ἐρίθοις μάγειρον δὲ ποιεῖ λέγοντα, Κύκλῳ δεήσει περιτρέχειν με καὶ βοᾶν Ἂν του δέωμαι. δεῖπνον αἰτήσεις μεσοῦ Ἤδη παρελθὼν οὐκ, ἔχων δὲ τυγχάνω Οὐκ ὄξος, οὐκ ἄνηθον, οὐκ ὀρίγανον, Οὐ θρῖον, οὐκ ἔλαι-

ον, οὐκ ἀμυγδαλάς, Οὐ σκόροδον, οὐ σίραιον, οὐχὶ γήτειον, Οὐ βολβόν, οὐ πῦρ, οὐ κύμινον, οὐχ ἅλας, Οὐκ ᾠόν, οὐ ξύλον, οὐ σκάφην, οὐ τήγανον, Οὐχ ἱμονιάν, οὐ λάκκον εἶδον, οὐ φρέαρ, Οὐ στάμνος ἐστί, διακενῆς δ' ἕστηκ' ἐγώ Ἔχων μάχαιραν, προσέτι περιεζωσμένος. Καὶ ἐν πονηρᾷ. Τῆς ὀριγάνου Πρώτιστον ὑποτιθεὶς εἰς λοπάδα νεανικήν, Τὸ τρύμμ' ἐπειτα πολλῆς ἐν ζύθμως δεδεμένον Ὄξει σιραίῳ χρωματίσας καὶ σιλφίῳ Πυκνῷ πατάξας Ἐπεδίειν εἴρηκε Τηλεκλείδης πρυτάνεσιν οὕτως. τυρίον ἐπεδίοντα. ἐπιφαγεῖν δ' Εὔπολις ταξιάρχοις. ἐπιφαγεῖν μηδέν, ἀλλ' ἢ κρόμμυον Βλέποντα καὶ τρεῖς ἐλμάδας. καὶ Ἀριστοφάνης πλούτῳ, Πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντ' ἐπήσθιον. Τῶν δὲ μαγείρων διάφοροί τινες ἦσαν οἱ καλούμενοι τραπεζοποιοί. εἰς ὃ δὲ οὗτοι παρελαμβάνοντο, σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν μετοίκῳ, Προσέλαβον
Τραπεζοκόμοι ἐλθὼν τουτονὶ Τραπεζοποιόν, ὃς πλυνεῖ σκεύη, λύχνους Θ' ἑτοιμάσει σπονδὰς ποιήσει τ' ἄλλ' ὅσα. Τούτοις προσήκει. Ζητητέον δὲ εἰ καὶ ὁ τραπεζοκόμος ὁ αὐτός ἐστι τῷ τραπεζοποιῷ. Ἰόβας γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς ὁμοιότησι τὸν αὐτὸν εἶναί φησι τραπεζοκόμον, καὶ τὸν ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενον στρούτορα παρατιθέμενος ἐκ δράματος Ἀλεξάνδρου, ᾧ ἐπιγραφή, πότος. Εἰς αὔριόν με δεῖ λαβεῖν αὐλητρίδα Τραπεζοποιὸν δημιουργὸν λήψομαι. Ἐπὶ τοῦτ' ἀπέσταλκ' ἐξ ἀγροῦ μ' ὁ δεσπότης. Ἐκάλουν δὲ τραπεζοποιὸν τὸν τραπεζῶν ἐπιμελητὴν. καὶ τῆς ἄλλης εὐκοσμίας. Φιλήμων παρεισιόντι Περὶ τοῦ πλάνειον οὐ γίνεθ' ἡ σκεπωρία. Τραπεζοποιὸς ἔστιν ἐπὶ τοῦ διακονεῖν. Ἔλεγον δὲ καὶ ἐπιτραπεζώματα τὰ ἐπιτιθέμενα τῇ τραπέζῃ βρώματα. Πλάτων Μενελάῳ, Ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων. Ἐκάλουν δὲ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τὰ ὄψα ὠνούμενον, νῦν δ' ὀψωνάτορα, ὡς Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων οὑτωσὶ λέγων, Διάκονον δ' αὖ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τοιοῦτον θέλοιμεν προῖκα λαβεῖν. παρὰ δὲ Μενάνδρῳ ἐστὶ κοινότερον ἐν Φανίᾳ, Φειδωλὸς ἦν καὶ μέτριος ἀγοραστής. ὀψώνην δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς διὰ τούτων. ὡς ὀψώνης διατρίβειν ἡμῶν τὸ ἄριστον ἔοικε. παροψωνεῖν δ' ἔφη Κρατῖνος ἐν κλεοβουλίναις οὕτως, Παραγοράζειν δ' Ἄλεξις ἐν δρωπίδῃ. ἐλεάτροι δὲ καλοῦνται ὥς φησι Πάμφιλος οἱ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν καλοῦντες τράπεζαν παρὰ τὸν ἐλεόν. Ἀρτεμίδωρος δ' αὐτοὺς δειπνοκλήτορας ὀνομάζει. ἐκάλουν δέ φησι καὶ τοὺς προγεύστας ἐλεάτρους. ὅτι προὐπήσθιον τῶν βασιλέων πρὸς ἀσφάλειαν. νῦν δὲ ὁ ἐλέατρος ἐπιστάτης γέγονε τῆς ὅλης διακονίας. ἦν δ' ἐπιφανὴς καὶ ἔντιμος ἡ χρεία. Χάρης γοῦν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, Πτολεμαῖόν φησι τὸν σωτῆρα ἐλέατρον ἀποδειχθῆναι Ἀλεξάνδρου. μήποτε δὲ καὶ ὃν νῦν καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι προγεύστην, τότε οἱ Ἕλληνες προτένθην ὠνόμαζον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν προτέραις νεφέλαις διὰ τούτων. Πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ Ἀρχαὶ τὰ πρυτανεῖ', ἀλλ' ἕνῃ τε καὶ νέᾳ Ὅπερ οἱ προτένθαι γὰρ δοκοῦσί μοι παθεῖν, Ἵν' ὡς τάχιστα τὰ πρυτανεῖ' ὑφελοίατο. Διὰ τοῦτο προὐτένθευσαν ἡμέρᾳ μιᾷ. Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Φερεκράτης ἐν ἀγρίοις. Μὴ θαυμάσῃς, Τῶν γὰρ προτενθῶν ἐσμέν. ἀλλ' οὐκ οἶδα σύ. Καὶ Φιλύλλιος ἐν ἡρακλεῖ, Βούλεσθε δῆτ' ἐγὼ φράσω τίς εἴμ' ἐγώ, Ἡ τῶν προτενθῶν δορπία καλουμένη. Εὑρίσκω δὲ καὶ ψήφισμα ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος Ἀθήνησι γενόμενον, ἐν ᾧ ὥσπερ τι σύστημα οἱ προτένθαι εἰσὶ καθάπερ καὶ οἱ παράσιτοι ὀνομαζόμενοι ἔχον οὕτως. Φῶκος εἶπεν, ὅπως ἂν ἡ βουλὴ ἄγῃ τὰ ἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων, κατὰ τὰ πάτρια, ἐψηφίσθαι τῇ βουλῇ ἀφεῖσθαι τοὺς βουλευτὰς τὰς ἡμέρας, ἅσπερ καὶ αἱ ἄλλαι βουλαὶ διαφεῖται, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς οἱ προτένθαι ἄγουσι πέντε ἡμέρας. ὅτι δ' εἶχον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τοὺς προγεύστας καλουμένους, Ξενοφῶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ τυραννικῷ φησίν, ὁ τύραννος οὔτε σιτίοις καὶ ποτοῖς πιστεύων διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων ἀντὶ τοῦ ἀπάρχεσθαι θεοῖς, τοῖς διακονοῦσι πρῶτον κελεύουσιν ἀπογεύεσθαι διὰ τὸ ἀπιστεῖν μὴ ἐν τούτοις κακόν τι φάγωσιν ἢ πίωσιν. Ἀναξίλας δ' ἐν καλυψοῖ φησίν, Προγεύσεταί σοι πρῶτον ἡ γραῦς τοῦ ποτοῦ. Τοὺς δὲ τὰ πέμματα προσέτι τε τοὺς πλακοῦντας, † οἱ πρότερον δημιουργοὺς ἐκάλουν. Μένανδρος ψευδηρακλεῖ καταμεμφόμενος τοὺς μαγείρους, ὡς ἐπιχειροῦντας καὶ οἷς μὴ δεῖ, φησίν, Μάγειρ' ἀηδής μοι δοκεῖς εἶναι σφόδρα. Πόσας τραπέζας μέλλομεν ποιεῖν τρίτον Ἢ δὴ μ' ἐρωτᾷς. χοιρίδιον ἓν θύομεν. Ὀκτὼ ποίησον τὰς τραπέζας δύο μίαν Τί σοι διαφέρει τοῦτο παράθες σὺ μίαν. Οὐκ ἔστι κανδύλους ποιεῖν, οὐδ' οἷα σὺ Εἴωθας εἰς ταυτὸν καρυκεύειν μέλι Σεμίδαλιν, ᾠά. πάντα γὰρ τἀναντία Νῦν ἐστίν. ὁ μάγειρος γὰρ ἐν Πιγηχέτου ποιεῖ Πλακοῦντας ὀπτᾷ, χόνδρον ἕψει, καὶ φέρει Μετὰ τὸ τάριχος. εἶτα θρῖον καὶ βότρυς. Ἡ δημιουργὸς δ' ἀντιπαρατεταγμένη, Κρέα δὴ ὀπτᾷ καὶ κίχλας, καὶ τραγήματα. Ἔπειθ' ὁ δειπνῶν μὲν τραγηματίζεται. Μυρισάμενος δὲ καὶ στεφανωσάμενος πάλιν Δειπνεῖ τὰ μελίπηκτα ταῖς κίχλαις. Ὅτι δὲ ἐκεχώριστο τὰ τῆς ὑπουργίας, πεμμάτων μὲν προνοούντων τῶν δημιουργῶν, ὀψαρτυτικῆς δὲ τῶν μαγείρων, Ἀντιφάνης διεσάφησεν ἐν χρυσίδι οὕτως. Τέτταρες δ' αὐλητρίδες Ἔχουσι μι-

σθὸν

θὸν καὶ μάγειροι δώδεκα. Καὶ δημιουργοὶ μέλιτος αἰτοῦσαι σκάφας. Μένανδρος δημιουργῷ, Τί γὰρ παῖ; διακονικῶς γὰρ νὴ Δία Προελήλυθας, ναί. πλάττομεν γὰρ πλάσματα Τὴν νύκτα τ' ἠγρυπνήκαμεν. καὶ νῦν ἔτι Ἄποικτα πάμπολλ' ἐστὶν ἡμῖν. Πεμμάτων δὲ πρῶτον φησὶ μνημονεῦσαι Πανύασιν Σέλευκος, ἐν οἷς περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρωποθυσίας διηγεῖται. πολλὰ μὲν ἐπιθεῖναι λέγων πέμματα. πολλὰς δὲ νοσσάδας ὄρνεις προτέρου Στησιχόρου ἢ Ἰβύκου ἐν τοῖς ἄθλοις ἐπιγραφομένοις εἰρηκότος Φέρετε τῇ παρθένῳ δῶρας ἀσαμίδας, Χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας, Ἄλλατε πέμματα, καὶ μέλι χλωρόν. Ὅτι δὲ τὸ ποίημα τοῦτο Στησιχόρου ἐστὶν ἱκανώτατος μάρτυς Σιμωνίδης ὁ ποιητής, ὃς περὶ τοῦ Μελεάγρου τὸν λόγον ποιούμενος φησίν, Ὃς δουρὶ πάντας νικᾶς ἐνέους Δινάεντα βαλὼν Ἄναυρον ὕπερ Πολυβότρυος ἐξ Ἰωλκοῦ. Οὕτω γὰρ Ὅμηρος. ἠδὲ Στασίχορος ἀεισελαοῖς. Ὁ γὰρ Στησίχορος οὕτως εἴρηκεν ἐν τῷ προκειμένῳ ᾄσματα τοῖς ἄθλοις Θρώσκων μὲν γὰρ Ἀμφιάραος, Ἄκοντι δὲ νικᾶς ἐμμελέαγρος. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ περὶ Δηλίων ἃ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος εἴρηκεν, ὅτι μαγείρων καὶ τραπεζοποιῶν παρείχοντο χρείας τοῖς παραγινομένοις πρὸς τὰς ἱερουργίας. καὶ ὅτι ἦν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν πράξεων ὀνόματα, μάγαδις καὶ γογγύλος. ἐπειδὴ τὰς μάζας φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς θοίναις δι' ἡμέρας τρίβοντες παρεῖχον, ὥσπερ ἐν γυναιξὶ γογγύλας μεμιγμένας. καλοῦνται δὲ καὶ μέχρι νῦν τινὲς αὐτῶν χοίρακοι καὶ ἀμνοί, καὶ ἀρτυσίλαοι, Καὶ σήσαμοι, καὶ ἀρτυσίτραγοι, καὶ νεωκόροι, καὶ ἰχθυβόλοι. τῶν δὲ γυναικῶν κυμινάνθαι. κοινῇ δὲ πάντες ἐλεοδύται, διὰ τὸ τοῖς ἐλεοῖς ὑποδύεσθαι, διακονοῦντες ἐν ταῖς θοίναις. ἐλεὸς δ' ἐστὶν ἡ μαγειρικὴ τράπεζα. Ὅμηρος, Αὐτὰρ ἐπεὶ ὤπτησε καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔθηκε. Ὅθεν καὶ Πολυκράτων ὁ Κρίθωνος Ῥηναιεὺς δίκην γραφόμενος οὐ Δηλίους αὐτοὺς ὀνομάζει, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῶν ἐλεοδυτῶν ἐπῃτιάσατο. καὶ ὁ τῶν Ἀμφικτυόνων δὲ νόμος κελεύει ὕδωρ παρέχειν ἐλεοδύτας, τοὺς τραπεζοποιούς, καὶ τοὺς τοιούτους διακόνους σημαίνων. Κρίτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλοπράγμονι παρασίτους τοῦ θεοῦ καλεῖ τοὺς Δηλίους, διὰ τούτων, Φοίνικα μεγάλου κύριον βαλλαντίου Ναύκληρον ἐν τῷ λιμένι ποιήσας ἄπλουν, Καὶ φορμιῶσαι ναῦς ἀναγκάσας δύο Εἰς Δῆλον ἐλθεῖν ἠθέλησεν ἐκ Πειραιῶς Πάντων ἀκούων, διότι παρασίτῳ τόπος Οὗτος τρία μόνον ἀγαθὰ κεκτῆσθαι δοκεῖ. Εὔοψον ἀγοράν, παντοδαπὸν οἰκοῦντ' ὄχλον Αὐτοὺς παρασίτους τοῦ θεοῦ τοὺς Δηλίους, Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι τῷ σατυρικῷ καρυκοποιοὺς καλεῖ τοὺς Δελφοὺς διὰ τούτων. Καρυκκοποιοὺς προσβλέπων βδελύττομαι, Παρόσον τὰ ἱερεῖα περιτέμνοντες, Δῆλον ὡς ἐμαγείρευον αὐτὰ καὶ ἐκαρύκευον. εἰς ταῦτα δὲ ἀποβλέπων καὶ Ἀριστοφάνης ἔφη, Ἀλλ' ὦ Δελφῶν πλείστας ἀκονῶν Φοῖβε μαχαίρας, Καὶ προδιδάσκων τοὺς σοὺς προπόλους Κἀν τοῖς ἑξῆς δ' ὁ Ἀχαιός φησιν. Τίς ὑποκεκρυμμένος μένει σαραβάκων κοπίδων σιωομώνυμε. Ἐπισκώπτουσι γὰρ οἱ Σατύρειοι τοὺς Δελφούς, ὡς περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς θοίνας διατρίβοντας. Σῆμος δ' ἐν τετάρτῳ Δηλιάδος, Δελφοῖς φησι παραγινομένοις εἰς Δῆλον παρεῖχον Δήλιοι ἅλας καὶ ὄξος, καὶ ἔλαιον καὶ ξύλα, καὶ στρώματα. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ Μαγνήτων λέγων, τῶν ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ, ὅτι Δελφῶν εἰσιν ἄποικοι, τοσαύτας ἐπιτελοῦντας αὐτοὺς ποιεῖ χρείας τοῖς παραγιγνομένοις τῶν ξένων λέγων οὕτως. Μάγνητες οἱ ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ κατοικοῦντες ἱεροὶ τοῦ θεοῦ Δελφῶν ἄποικοι, παρέχουσι τοῖς ἐπιδημοῦσι στέγην, ἅλας, ἔλαιον, ὄξος, ἐπίλυχνον, κλίνας, στρώματα, τραπέζας. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, ἐν τῇ Λακωνικῇ φησίν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς καλουμένης Ὑακινθίδος, ἱδρῦσθαι ἥρωας Δαίτωνα καὶ Κεράωνα, ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φειδιτίοις ποιούντων τε τὰς μάζας, καὶ κεραννύντων τὸν οἶνον διακόνων. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν τῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τῆς αὐτῆς πραγματείας, Δαίταν ἥρωα τιμώμενον παρὰ τοῖς Τρωσίν, οὗ μνημονεύειν Μίμνερμον. κἀν Κύπρῳ δέ φησι τιμᾶσθαι Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς Δί' Εἰλαπιναστήν τε καὶ Σπλαγχνοτόμον. πολλῶν δὲ τοιούτων λεγομένων ἐκ τῶν γειτόνων τίς ἐξηκούσθη ὑδραύλεως ἦχος πάνυ τις ἡδὺς καὶ τερπνός, ὡς πάντας ἡμᾶς ἐπιστραφῆναι θελχθέντας ὑπὸ τῆς ἐμμελείας. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν μουσικὸν Ἀλκείδην, ἀκούεις ἔφη μουσικώτατε ἀνδρῶν τῆς καλῆς ταύτης συμφωνίας ἥ τις ἡμᾶς ἐπέστρεψε πάντας κατακηληθέντας ὑπὸ τῆς μουσικῆς. καὶ οὐχ ὡς παρ' ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι πολὺς ὁ μόναυλος, ἀλγηδόνα μᾶλλον τοῖς ἀκούουσι παρέχων, ἤ τινα τέρψιν μουσικήν. καὶ Ἀλκείδης ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὄργανον τοῦτο ὕδραυλις εἴτε τῶν ἐντατῶν αὐτὸ θέλεις, εἴτε τῶν ἐμπνευστῶν, Ἀλεξανδρέως ἐστὶν ἡμεδαποῦ εὕρημα, κουρέως τὴν τέχνην. Κτησίβιος δ' αὐτῷ τοὔνομα. ἱστορεῖ δὲ τοῦτο Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ περὶ χορῶν, οὑτωσίπως λέγων, Ζητεῖται πότερα τῶν ἐμπνευστῶν ἐστὶν ὀργάνων ἡ ὕδραυλις, ἢ τῶν ἐντατῶν. Ἀριστόξενος μὲν οὖν τοῦτο οὐκ οἶδε. λέγεται δὲ Πλάτωνα μικράν τινα ἔννοιαν δοῦναι τοῦ κατασκευάσματος, νυκτερινὸν ποιήσαντα

Δήλιοι μάγειροι

Δελφοὶ καρυκοποιοί

ὄργανα μουσικά

ὡρολόγιον ἐοικὸς τῷ ὑδραυλικῷ, οἷον κλεψύδραν μεγάλην λίαν. καὶ τὸ ὑδραυλικὸν δὲ ὄργανον δοκεῖ κλεψύδρας εἶναι. ἐντατὸν οὖν καὶ καθάπτον οὐκ ἂν νομισθείη. ἐμπνευστὸν ἂν ἴσως ῥηθείη διὰ τὸ ἐμπνεῖσθαι τὸ ὄργανον ὑπὸ τοῦ ὕδατος. κατεστραμμένοι γάρ εἰσιν οἱ αὐλοὶ εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ ἀρασσομένου τοῦ ὕδατος ὑπό τινος νεανίσκου, ἔτι δὲ διϊκνουμένων ἀξινῶν διὰ τοῦ ὀργάνου ἐμπνέονται οἱ αὐλοὶ, καὶ ἦχον ἀποτελοῦσι προσηνῆ. ἔοικε δὲ τὸ ὄργανον βωμῷ στρογγύλῳ. καὶ φασὶ τοῦτο εὑρῆσθαι ὑπὸ Κτησιβίου κουρέως ἐνταῦθα οἰκοῦντος ἐν τῇ Ἀσπενδίᾳ, ἐπὶ τοῦ δευτέρου Εὐεργέτου. διαπρέψαι τέ φασι μεγάλως. τουτονὶ οὖν καὶ τὴν αὐτοῦ διδάξαι γυναῖκα Θαΐδα. Τρύφων δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν. ἔστι δὲ τὸ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. συγγράψαι φησὶ περὶ τῆς ὑδραυλέως Κτησίβιον τὸν μηχανικόν. ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα εἴπερ τὸ ὄνομα σφάλλεται. ὁ μέντοι Ἀριστόξενος προκρίνει τὰ ἐντατὰ καὶ κατὰ τῶν ὀργάνων τῶν ἐμπνευστῶν, ῥάδια εἶναι φάσκων τὰ ἐμπνευστά. πολλοὺς γὰρ μὴ διδαχθέντας, αὐλεῖν τε καὶ συρίζειν, ὥσπερ τοὺς ποιμένας. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔχω σοι ἐγὼ λέγειν περὶ τοῦ ὑδραυλικοῦ ὀργάνου Οὐλπιανέ. γιγγραίνοισι γὰρ οἱ Φοίνικες ὥς φησιν ὁ Ξενοφῶν, ἐχρῶντο αὐλοῖς σπιθαμιαίοις τὸ μέγεθος, ὀξὺ καὶ γοερὸν φθεγγομένοις. τούτοις δὲ καὶ οἱ Κᾶρες χρῶνται ἐν τοῖς θρήνοις. εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ Καρία Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὡς παρὰ Κορίννῃ καὶ Βακχυλίδῃ ἐστὶν εὑρεῖν. ὀνομάζονται δὲ οἱ αὐλοὶ, γίγγροι ὑπὸ τῶν Φοινίκων, ἀπὸ τῶν περὶ Ἄδωνιν θρήνων. τὸν γὰρ Ἄδωνιν γίγγρην καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δημοκλείδης. μνημονεύει τῶν γίγγρων αὐλῶν Ἀντιφάνης ἐν Ἰατρῷ, καὶ Μένανδρος ἐν Καρίνῃ. Ἄμφις τε ἐν Διθυράμβῳ λέγων οὕτως, Ἐγὼ δὲ τὸν γίγγραν τε τὸν σοφώτατον, Τίς δ' ἐσθ' ὁ γίγγρας καινὸν ἐξεύρημά τι Ἡμέτερον. ὃ θεάτρῳ μὲν οὐδέπωποτ' ἐδείχθη γ'. Ἀθήνησιν δὲ κατακεχρημένον Ἐν συμποσίοις ἤδιστον. διὰ τί δ' οὐκ ἄγεις Εἰς τὸν ὄχλον αὐτὸ διότι φυλὴν περιμένω Σφόδρα φιλονεικοῦσαν λαχεῖν τιν', οἶδα γὰρ Ὅτι πάντ' ἀναβιαίνωσι κρότοις. Καὶ Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ, Οὕτω γὰρ ἐπὶ τοῖς μέλεσι τοῖς Εὐριπίδου Ἄμφω νοσοῦσιν. ὥστε τ' ἄλλ' αὐτοῖς δοκεῖν Εἶναι μέλη γιγγραντὰ καὶ κακὸν μέγα. Πόσῳ δὲ κρεῖττον ὦ Οὐλπιανὲ σοφώτατε τὸ ὑδραυλικὸν τοῦτο ὄργανον τοῦ καλουμένου νάβλα, ὅν φησι Σώπατρος ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Πύλαι, Φοινίκων εἶναι καὶ τοῦτον εὕρημα. λέγει δ' οὕτως, Οὔτε τοῦ Σιδωνίου νάβλα Λαρυγγοφώνος ἐκκεχόρδωται τύπος. Καὶ ἐν Μυστακοῦ δὲ θητίῳ φησίν, Νάβλας ἐν ἄρθροις γραμμάτων, οὐκ εὐμελὴς Ὤλωτος ἐν πλευροῖσιν ἄψυχος παγὶς Ἔμπνουν ἀνίει μοῦσαν ἐγρέτου δέ τις Τὸν ἡδονῆς μελῳδὸν ἐξάζων χορόν. Φιλήμων ἐν Μοιχῷ, Ἔδει παρεῖναι Παρμένων αὐλητρίδ' ἢ Νάβλαν τιν'. ὁ δὲ νάβλας τί ἐστιν Οὐκ οἶδας ἐμβρόντητε σύ. μὰ Δί' οὔ τί φῇς Οὐκ οἶσθα νάβλαν, οὐδὲν νῦν οἶσθ' ἀγαθὸν Σύ γ' οὐδὲ σαμβυκίστριαν. Καὶ τὸ τρίγωνον δὲ καλούμενον ὄργανον, Ἰόβας ἐν τετάρτῳ θεατρικῆς ἱστορίας, Σύρων εὕρημα φησὶν εἶναι, ὡς καὶ τὸν καλούμενον λυροφοίνικα σαμβύκην. τοῦτο δὲ τὸ ὄργανον Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν πρώτῳ ὥρων, εὕρημα εἶναι λέγει Ἰβύκου τοῦ ῥηγίνου ποιητοῦ, ὡς καὶ Ἀνακρέοντος τὸ βάρβιτον. ἐπὶ δὲ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων καταβρέχεις ὡς ἀμούσων, καὶ τὸν μόναυλον συνεχῶς ὀνομάζεις ἐπιχωριάζοντα παρ' ἡμῖν, ἄκουε καὶ περὶ αὐτοῦ ἃ νῦν ἔχω σοι λέγειν ἐν προχείρῳ. Ἰόβας μὲν γὰρ ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι, Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν τὸν μόναυλον Ὀσίριδος εἶναι εὕρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φώτιγγα πλαγίαυλον, οὗ καὶ αὐτοῦ παραστήσομαι μνημονεύοντα ἐλλόγιμον ἄνδρα. ἐπιχωριάζει γὰρ καὶ ὁ φῶτιγξ αὐλὸς παρ' ἡμῖν. τοῦ δὲ μοναύλου μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Θαμύρᾳ οὕτως, Οἴχωκε γὰρ κροτητὰ πηκτίδων μέλη Λύρα μόναυλός ἡ, τε χειμώνων πλέως Ναὸς ἔρημα κωμάσης. Ἀραρὼς δ' ἐν Πανὸς γοναῖς, Ἁρπάσας μόναυλον εὐθὺς πῶς δοκεῖς Κούφως ἀνήλλετο. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Θησαυρῷ. Ἀναλαβὼν μόναυλον ηὔλουν τὸν ὑμέναιον. Καὶ ἐν Φιαληφόρῳ. Τὸν μόναυλον ποῖ τέτροφας οὗτος Σύρε. Ποῖον μόναυλον τὸν κάλαμον. Σώπατρος Βακχίδι, καὶ τὸν μόναυλον μέλος ἤχησε. Πρωταγορίδης δ' ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων φησίν. παντὸς δὲ ὀργάνου κατάμιτον ἧπται κροτάλων ὑπὸ φανοῦ Πανδόρου τῶτε ἤδει μοναύλῳ τὰς ἡδίστας ἁρμονίας ἀναμινυρίζει. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ τοῦ Ἀπαμέων πρὸς Λαριοσαίους πολέμου γράφει τάδε. παραζωνίδια καὶ λογχάρια ἀνειληφότες ἰῷ καὶ ῥύπῳ κεκρυμμένα, πετασά δ' ἔτι τεθειμένοι καὶ προσκώπια, σκιὰν μὲν ποιοῦντα, καταπνεῖσθαι δ' οὐ κωλύοντα τοὺς τραχήλους, ὄνους ἐφελκόμενοι γέμοντας οἴνου καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν, οἷς παρέκειτο φωτίγγια καὶ μοναύλια, κώμων οὐ πολέμων ὄργανα. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς γλώσσαις, τιτύρινον φησὶ καλεῖσθαι τὸν μόναυλον. ἴδε ἀπέχεις καλὲ Οὐλπιανέ, καὶ τὸν τοῦ φώτιγγος μνημονεύοντα. ὅτι δὲ ὁ μόναυλος ἦν ὁ νῦν καλούμενος καλαμαύλης, ἱσταφῶς παρίστησιν Ἡδύλος ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν, ἢ οὑτωσί λέγων. Τοῦτο θέων ὁ μόναυλος ὑπ' ἠρίον ὁ γλυκὺς οἰκεῖ Αὐλητὴς μίμων κὴν θυμέλῃσι χάρις Τυφλὸς ὑπαιγήρως

εἶχε, καὶ Σκίρπαλον υἱόν, Νήπιόν τ' ἐκάλει. σκίρπολον ὑπ' ἀλάμου Ἀείδειν αὐτῷ τὰ γενέθλια. ὃν γὰρ εἶχε Γαῦ μαρπᾶν τ' ἥδυμα σημαίνων Ἤυλει δ' ἦν γλαύκης μεμεθυσμένα παίγνια μουσέων Νῦν τὸν ἐν ἀκρήτοις Βάβαλον ἡδ' ὑπότην. Ἢ καὶ Κώταλον, ἢ καὶ Πάκαλον. ἀλλὰ Θέωνα Τὸν καλαμαυλήτην εἴπατε χαῖρε Θέων. ὥσπερ οὖν τοὺς τῷ καλάμῳ αὐλοῦντας, καλαμαύλας λέγουσι νῦν, οὕτως καὶ ῥαπαύλας ὥς φησιν Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς γλώσσαις, τοὺς τῇ καλάμῃ αὐλοῦντας. γιγνώσκειν δὲ βούλομαί σε ἀνδρῶν λῷστε Οὐλπιανέ, ὅτι Ἀλεξανδρέων μουσικώτεροι ἄλλοι γενέσθαι οὐχ ἱστόρηνται. καὶ οὐ λέγω περὶ κιθαρῳδίαν μόνην, ἧς καὶ ὁ εὐτελέστατος παρ' ἡμῖν ἰδιώτης, προσέτι τε καὶ ἀναλφάβητος, οὕτως ἐστὶ συνήθης, ὡς τάχιστα ἐλέγχειν τὰ περὶ τὰς κρούσεις ἁμαρτήματα γινόμενα. ἀλλὰ καὶ περὶ αὐλοὺς εἰσὶ μουσικώτατοι. οὐ μόνον τοὺς παρθενίους καλουμένους καὶ παιδικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνδρείους ὅτινας καλοῦνται τέλειοί τε καὶ ὑπερτέλειοι, καὶ τοὺς κιθαριστηρίους δέ, καὶ τοὺς δακτυλικούς. τοὺς γὰρ ἐλύμους αὐλούς, ὧν μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Νιόβῃ τε κἂν Τυμπανισταῖς, οὐκ ἄλλους τινὰς εἶναι ἀκούομεν ἢ τοὺς φρυγίους. ὧν καὶ αὐτῶν ἐμπείρως ἔχουσιν Ἀλεξανδρεῖς. οἴδασι δὲ καὶ τοὺς διόπους, ἔτι τε μουσοκόπους, καὶ τοὺς καλουμένους ὑποτρήτους. τῶν δ' ἐλύμων αὐλῶν μνημονεύει καὶ Καλλίας ἐν Πεδήταις. Ἰόβας δὲ τούτους Φρυγῶν εἶναι εὕρημα, ὀνομάζεσθαι δὲ καὶ σκυταλίας κατ' ἐμφέρειαν τοῦ πάχους. χρῆσθαι δ' αὐτοῖς καὶ Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν Θηραμένει. οἴδαμεν δὲ καὶ τοὺς ἡμιόπους καλουμένους, περὶ ὧν φησὶν Ἀνακρέων, Τίς ἐρασμίην θρέψας θυμὸν ἐσέβην τερῦν ὡς ἡμίοπον ὑπ' αὐλῶν ὀρχεῖσθαι. εἰσὶν δ' οἱ αὐλοὶ οὗτοι ἐλάσσονες τῶν τελείων. Αἰσχύλος γ' οὖν κατὰ μετρα σπουδάζοντας εἰσήγαγε. Ξενοφῶν δὲ καί τινας ἰδιώτας συνανέμιξεν. πολλῷ τοίνυν κάλλιον Ὅμηρος ἐποίησε καὶ διάφορα παρατιθέμενος συμπόσια. πάλιν γὰρ ἐξ ἀντιπαραβολῆς ὁρᾶται μᾶλλον. ἔστι γὰρ αὐτῷ τὸ μὲν τῶν μνηστήρων, οἷον ἂν γένοιτο νεανίσκων μέθαις καὶ ἔρωσιν ἀνακειμένων. τὸ δὲ τῶν Φαιάκων εὐσταθέστερον μὲν τούτων, φιλήδονον δέ, τούτοις δ' ἀντέθηκε τὰ μὲν ἐπὶ στρατιᾶς, τὰ δὲ πολιτικώτερον τελούμενα σωφρόνως. καὶ πάλιν αὖ διεῖλε τὰ μὲν δημοθοινίαν ἔχοντα, τὰ δ' οἰκείων σύνοδον. Ἐπίκουρος δὲ συμπόσιον φιλοσόφων μόνον πεποίηται. ἐδίδαξε δ' Ὅμηρος καὶ οὓς οὐδεῖ καλεῖν, ἀλλ' αὐτομάτους ἰέναι ἐξ ἑνὸς τῶν ἀναγκαίων δεικνὺς τὴν τῶν ὁμοίων παρουσίαν. Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. Δῆλον γὰρ ὡς οὔτε ἀδελφόν, οὔτε γονέας, οὔτε γυναῖκα κλητέον, οὔτ' εἴ τις ἰσοτίμως τινὰς τούτοις ἄγοι. καὶ γὰρ ἂν ψυχρὸν εἴη καὶ ἄφιλον, καίτοι τινὲς στίχον προσέγραψαν τὴν αἰτίαν προστιθέντες. ἤδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο. ὥσπερ δέον εἰπεῖν, δι' ἣν ἀδελφὸς αὐτόματος ἂν ἥκοι πρὸς δεῖπνον. πιθανῆς τῆς αἰτίας ἀποδιδομένης. πότερον γάρ φησιν ὡς οὐκ ᾔδει τὸν ἀδελφὸν ἑστιῶντα. καὶ πῶς οὐ γελοῖον, ὁπότε περιφανὴς ἦν βουθυσία καὶ πᾶσι γνώριμος. πῶς δ' ἂν ἦλθεν εἰ μὴ ᾔδει. ἢ νὴ Δία περισπώμενον φησὶν αὐτὸν εἰδὼς συνεγνωμόνει τῷ μὴ κεκληκέναι, καὶ συμπεριφερόμενος ἦλθεν αὐτόματος. ὥσπερ ὁ φήσας ἄκλητον ἥκειν, ἵνα μὴ τρωΐας ὑποβλέπωσιν ἀλλήλους, ὁ μὲν αἰδούμενος, ὁ δὲ μεμφόμενος. ἀλλὰ γελοῖον ἦν ἐπιλαθέσθαι τὸν Ἀγαμέμνονα τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ ταῦτα δι' ἐκεῖνον οὐ μόνον εἰς τὸ παρὸν θύοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν πόλεμον ἀναδεδεγμένον, καὶ κεκληκότα τοὺς μήτε γένει προσήκοντας, μήτε πατρίδι προσῳκειωμένους. Ἀθηνοκλῆς δ' ὁ Κυζικηνὸς μᾶλλον Ἀριστάρχου κατακούων τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, ἐμπαιδευτότερον ἡμῖν φησι τὸν Ὅμηρον καταλιπεῖν, ὡς τῆς ἀνάγκης ὁ Μενέλεως οἰκειοτέρως ἔχειν. Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἐπαρίστερον τὴν τοῦ στίχου παράληψιν ἐπειπών, καὶ τῆς ποιήσεως ἀλλότριον, τοῦ ἤδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο μικρολογίαν ἐμβάλλει τοῖς ἤθεσιν. οἶμαι γάρ φησιν ἕκαστον τῶν χαριέντων ἀνθρώπων ἔχειν καὶ οἰκεῖον καὶ φίλον. πρὸς ὃν ἂν ἔλθοι θυσίας οὔσης τὸν καλοῦντα μὴ περιμείνας. Πλάτων δ' ἐν τῷ Συμποσίῳ περὶ τῶν αὐτῶν λέγει οὕτως. ἵνα καὶ τὴν παροιμίαν φησὶ διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν αὐτόματοι ἀγαθοί. Ὅμηρος μὲν γὰρ κινδυνεύει οὐ μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς αὐτήν. ποιήσας γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀγαθὸν τὰ πολέμια, τὸν Μενέλαον δὲ μαλακὸν αἰχμητήν, θυσίαν ποιουμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἄκλητον ἐποίησεν ἐλθόντα τὸν χείρονα ἐπὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος δίαιταν. Βακχυλίδης δὲ περὶ τοῦ Κήυκος οἴκου φησίν, Ἔστη δ' ἐπὶ λάινον οὐδόν. Τοὶ δὲ θοίνας ἔντυνον ὧδέ τ' ἔφασ', Αὐτόματοι δ' ἀγαθῶν δαῖτας εὐόχθους Ἐπέρχονται δίκαιοι φῶτες, Αἱ δὲ παροιμίαι. ἡ μέν φησιν, Αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν. Ἡ δέ, αὐτόματοι ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν. Οὐ δεόντως γοῦν Πλάτων τὸν Μενέλαον ἐνόμισεν εἶναι δειλόν, ὃν ἀρηΐφιλον Ὅμηρος λέγει, καὶ μόνον ὑπὲρ Πατρόκλου ἀριστεύσαντα. καὶ τῷ Ἕκτορι πρὸ πάντων πρόθυμον μονομαχεῖν, καίπερ ὄντα τῇ ῥώμῃ καταδεέστερον, ἐφ' οὗ μόνου τῶν στρατευσαμένων εἴρηκεν. Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθώς. εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς βλασφημῶν αὐτὸν εἴρηκε μαλθακὸν αἰχμητήν. καὶ διὰ τοῦτο Πλάτων

ἰλ. β

Περὶ τοῦ αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε

Μενέλαος οὐ μαλακός

τῷ ὄντι μαλθακὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνει, οὐκ ἂν φθάνοι καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τιθεὶς ἐν τοῖς φαύλοις,

ἰλ. α.

ὃν αὐτός φησιν εἶναι ἀγαθόν, εἴπερ εἰς αὐτὸν εἴρηται τὸ ἔπος. Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ᾽ ἔχων, κραδίην δ᾽ ἐλάφοιο. Οὐ γάρ ἐστι λέγεται παρ᾽ Ὁμήρῳ, τοῦθ᾽ Ὅμηρος λέγει. πῶς γὰρ ἂν εἴη μαλθακὸς Μενέλαος, ὁ τὸν Ἕκτορα μόνος ἀπείρξας τοῦ Πατρόκλου καὶ Εὔφορβον ἀποκτείνας τε καὶ σκυλεύσας ἐν μέσοις τοῖς Τρωσί. τὸ δὲ μὴ δὲ τὸν στίχον ὃν αἰτιᾶται τελέως κατανοῆσαι, ἄτοπον. δι᾽ οὗ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος λέγεται. τοῖς γὰρ ἀνδρειοτάτοις Ὅμηρος εἴωθεν ἐπιφωνεῖν καλούντων τῶν παλαιῶν τὸν πόλεμον βοήν. πάντα δ᾽ ὢν ἀκριβὴς Ὅμηρος, καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο οὐ παρέλιπε τὸ δεῖν θεραπεύσαντα τὸ σωμάτιον καὶ λουσάμενον ἰέναι πρὸς τὸ δεῖπνον. ἐπὶ τοῦ Ὀδυσσέως εἰπὼν περὶ τῶν παρὰ Φαίαξι θοίνης, Αὐτόδιον δ᾽ ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν. Ἐπὶ δὲ τῶν περὶ Τηλέμαχον Ἐς ῥ᾽ ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο. Ἀπρεπὲς γὰρ ἦν φησιν Ἀριστοτέλης, ἥκειν εἰς τὸ συμπόσιον σὺν ἱδρῶτι πολλῷ καὶ κονιορτῷ. δεῖ γὰρ τὸν χαρίεντα μήτε ῥυπᾶν, μήτε αὐχμεῖν, μήτε βορβόρῳ χαίρειν καθ᾽ Ἡράκλειτον. δεῖ δὲ καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἐρχόμενον ἐπὶ δεῖπνον, μὴ γαστρισόμενον εὐθὺς ἐπὶ τὸ συμπόσιον χωρεῖν, ἀλλά τι δοῦναι πρότερον τῷ φιλοθεάμονι, καὶ κατανοῆσαι τὴν οἰκίαν. οὐδὲ γὰρ τοῦτο παρέλιπεν ὁ ποιητής.

Κοσμιότης ὁμηρικοῦ δαιτυμόνος

ὀδ. δ

Αὐτοὶ δ᾽ εἰσῆλθον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες, Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος. Ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν, ἠὲ σελήνης, Δῶμα καθ᾽ ὑψηρεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο. Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν σφηξὶ ποιεῖ τὸν ἄγριον γέροντα καὶ φιλοδικαστὴν καταρρυθμιζόμενον εἰς βίον ἥμερον ὑπὸ τοῦ παιδός, Παῦ᾽ ἀλλὰ δευρὶ κατακλινεὶς προσμάνθανε Ξυμποτικὸς εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός. Διδάξας τε αὐτὸν ὡς δεῖ κατακλίνεσθαι φησίν, Ἔπειτ᾽ ἐπαίνεσόν τι τῶν χαλκωμάτων, Ὀροφὴν θέασαι κρεκάδι᾽ αὐλῆς θαύμασον. Καὶ περὶ τοῦ θοινᾶσθαι δὲ ἃ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, διδάσκει πάλιν Ὅμηρος, ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς θεοῖς. οἱ γοῦν περὶ τὸν Ὀδυσσέα καίπερ ὄντες ἐν τῷ τοῦ Κύκλωπος σπηλαίῳ,

ὀδ. ι

Ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν. Καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, καίπερ ἐπειγομένων τῶν πρέσβεων ὡς ἐν μέσαις νυξὶν ἡκόντων, ὅμως

ἰλ. ι

Θεοῖσι δὲ θῦσαι ἄνωγε Πάτροκλον ὃν ἑταῖρον, ὁ δ᾽ ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς. Καὶ σπονδοποιεῖταί γε τοὺς δαιτυμόνας. Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο. Νώμησαν δ᾽ ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν. Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσαντο. ἅπερ καὶ Πλάτων φυλάσσει κατὰ τὸ συμπόσιον. μετὰ γὰρ τὸ δειπνῆσαι σπονδάς τέ φησι ποιῆσαι καὶ τὸν θεὸν παιωνίσαντας τοῖς νομιζομένοις γέρασι. παραπλησίως δὲ καὶ Ξενοφῶν. περὶ δ᾽ Ἐπικούρῳ, οὐ σπονδή, οὐκ ἀπαρχὴ θεοῖς, ἀλλ᾽ ὥσπερ Σιμωνίδης ἔφη περὶ τῆς ἀκόσμου γυναικός, Ἄθυτα δ᾽ ἱερὰ πολλάκις κατεσθίει. Τὴν γὰρ σύμμετρον κρᾶσιν τοῦ οἴνου ὑπὸ Ἀμφικτύονος βασιλεύσαντος διδαχθῆναι φησὶν Ἀθηναίους. καὶ διὰ τοῦτο ἱερὸν Διονύσου ὀρθοῦ ἱδρύσασθαι. τότε γὰρ ὀρθὸς ἐστὶ τῷ ὄντι καὶ οὐ σφαλερός, ὅταν συμμέτρως καὶ κεκραμμένως πίνηται. Οἶνος γὰρ ἄνωγε Ἠλεός, ὅστ᾽ ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ᾽ ἀεῖσαι. Καί θ᾽ ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ᾽ ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν, καί τι ἔπος προέηκεν ὅπερ τ᾽ ἄρρητον ἄμεινον. Τὸν γὰρ οἶνον Ὅμηρος, οὐκ ἠλεὸν ὥσπερ ἠλίθιον καλεῖ, καὶ ματαιοσιν (?) τρεπόμενον, οὐδὲ κελεύει σκυθρωπὸν εἶναι. μήτε ᾄδοντα, μήτε γελῶντα, μήτ᾽ ἐνρύθμως ποτὲ καὶ πρὸς ὄρχησιν τρεπόμενον, οὐχ οὕτως ἄγροικος, οὐδ᾽ ἐπιστερός ἐστιν. ἀλλ᾽ ᾔδει τούτων ἑκάστου καὶ ποσότητος, καὶ ποιότητος διαφοράν. ὅθεν οὐκ εἶπεν ὡς ἄρα τὸν πολύφρονα ὁ οἶνος ποιεῖ ᾆσαι, ἀλλὰ μάλ᾽ ἀεῖσαι, τουτέστιν ἀμέτρως καὶ ἐπὶ πλεῖον ὥσπερ προσοχλεῖν. οὐδ᾽ ἔτι γελάσαι μὰ Δί᾽, οὐδ᾽ ὀρχήσασθαι. κοινὸν δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφοτέρων λαβὼν τὸ ἁπαλόν, τὴν ἄνανδρον εἰς τοῦτο πρόπτωσιν ἐπισημαίνεται (?). καί θ᾽ ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ᾽ ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν. περὶ δὲ τῷ Πλάτωνι τούτων οὐδὲν ἔμμετρον, ἀλλὰ πίνουσι μὲν τοσοῦτον, ὥστε μὴ δὲ τοῖς ἰδίοις ποσὶν ἵστασθαι. ὅρα γὰρ ἐπὶ κῶμον Ἀλκιβιάδην, ὡς ἀσχημονεῖ. οἱ δ᾽ ἄλλοι τὸν ὀκτακότυλον ψυκτῆρα πίνουσι, προφάσεως λαβόμενοι, ἐπείπερ αὐτοὺς προείλκυσεν Ἀλκιβιάδης. οὐχ ὥσπερ οἱ παρ᾽ Ὁμήρῳ, αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ᾽ ἔπιόν θ᾽ ὅσον ἤθελε θυμός. τούτων οὖν ἃ μὲν καθάπαξ περιγραπτέον. οἷς δὲ συμμέτρως χρηστέον, ὥσπερ ἀναθήμασι τισὶ μικρὸν προσαποβλέψαντας, καθάπερ

ὀδ. φ. καὶ α

Ὅμηρος εἴρηκεν. Μολπή τ᾽ ὀρχηστύς τε, τὰ γάρ τ᾽ ἀναθήματα δαιτός. τὸ δ᾽ ὅλον τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα νενευκὸς τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν ἀπένειμεν. ἀλλ᾽ οὐχὶ Νέστορι, οὐδὲ Μενελάῳ. οὐ ἐν τῇ γαμοποιΐᾳ μὴ οὐ συνιέντες οἱ περὶ Ἀρίσταρχον, (ὅτι συνεχοῦς οὔσης τῆς ἑστιάσεως καὶ τῶν ἀκμαίων ἡμερῶν παρεληλυθυιῶν, ἐν αἷς περιείληπτο μὲν ἡ γαμουμένη πρὸς τοῦ νυμφίου. πέρας δ᾽ εἶχεν ὁ τοῦ μεγαπένθους γάμος. αὐτοὶ δὲ μονάζοντες δειπνοῦσιν, ὅτε Μενέλαος καὶ ἡ Ἑλένη) μὴ συνιέντες, ἀλλ᾽ ἐξαπατηθέντες ὑπὸ τοῦ πρώτου ἔπους. τὸν δ᾽ εὗρον δαινῦντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν, προσσυνῆψαν τοιούτους τινὰς στίχους.

Συμπόσιον ὁμηρικοῦ Μενελάου

ὀδ. δ

Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ᾽ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα, Γείτονες, ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο Τερπόμενοι. μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς Φορμίζων, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ᾽ αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. Μετενεγκόντες ἐκ τῆς ὁπλοποιΐας σὺν αὐ-

τῷ γε

τῷ γε τῷ περὶ τὴν λέξιν ἁμαρτήματι. οὐ γὰρ ἐξάρχοντες οἱ κυβιστητῆρες, ἀλλ' ἐξάρχοντος τοῦ ᾠδοῦ
πάντως ὠρχοῦντο. τὸ γὰρ ἐξάρχειν τῆς φόρμιγγος ἴδιον. διόπερ ὁ μὲν Ἡσίοδος φησὶν ἐν τῇ ἀσπίδι,
θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς μοῦσαι Πιερίδες. καὶ ὁ Ἀρχίλοχος αὐτὸς ἐξάρχων πρὸς αὐλὸν λέσβιον παιήο-
να. καλεῖ δὲ Στησίχορος μὲν τὴν μοῦσαν ἀρχεσίμολπον. Πίνδαρος δ' ἀγησιχόρα τὰ προοίμια. Διό-
δωρος δ' ὁ Ἀριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον περιεγράψατο παίζων πρώτας ἡμέρας εἶναι καὶ τὸ λῆγον αὐ-
τῶν. ἔτι δὲ καὶ τὸ ὅλον τῆς συμποσίας οὐκ ἐπιλογιζόμενος. ἔπειτα κελεύει γράφειν, δοιὼ δὲ κυβιστη-
τῆρε κατ' αὐτοὺς ἐν τῷ δασεῖ γράμματι σολοικίζειν ἀναγκάζων. τὸ μὲν γὰρ κατ' αὐτοὺς, κατὰ
σφᾶς ἐστιν αὐτούς. τὸ δὲ λέγειν ἑαυτοὺς, σόλοικον. ἀλλ' ὅπερ εἶπον οἱ τῶν ἀκροαμάτων εἰς τὸ σώφρον
τοῦτο συμπόσιον εἰσαγωγὴ, παρέγγραφός ἐστιν ἐκ τοῦ κρητικοῦ χοροῦ μετενηνεγμένη. περὶ οὗ φη-
σὶν ἐν ὁπλοποιΐᾳ. Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις Τῷ ἴκελον οἷόν ποτ' ἐνὶ κνωσ- ἰλ. σ
σῷ εὐρείῃ Δαίδαλος ἤσκησε καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ. Ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσί-
βοιαι, Ὀρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπικαρπῷ χεῖρας ἔχουσαι. Τούτοις γὰρ ἐπιβάλλει, Πολλὸς δ' ἱμε-
ρόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος Τερπόμενος. δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχον-
τες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. Τοῖς μὲν οὖν Κρησὶν ἥ τε ὄρχησις ἐπιχώριος, καὶ τὸ κυβιστᾶν. διό φησι
πρὸς τὸν κρῆτα Μηριόνην, Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε
διαμπερὲς εἴ σ' ἔβαλόν περ. Ὅθεν καὶ κρητικὰ καλοῦσι τὰ ὑπορχήματα, κρῆτα μὴν καλέουσι τρό-
πον, τὸ δ' ὄργανον μολοσσόν. οἱ δὲ λεγόμενοι λακωνισταὶ φησὶν ὁ Τίμαιος ἐν τετραγώνοις χοροῖς ἦ-
δον. καθόλου δὲ διάφορος ἦν ἡ μουσικὴ περὶ τοῖς Ἕλλησι. τῶν μὲν Ἀθηναίων τοὺς Διονυσιακοὺς χοροὺς,
καὶ τοὺς κυκλίους προτιμώντων, Συρακουσίων δὲ τοὺς ἰαμβιστάς. ἄλλων δ' ἄλλο τι. ὁ δ' Ἀρίσταρχος οὐ μό-
νον (εἰς τὸ τοῦ Μενελάου συμπόσιον ἐμβαλὼν οὓς οὐ προσῆκε στίχους) καὶ τῆς λακώνων παιδείας ἀλλό-
τριον ἐποίησε, καὶ τῆς τοῦ βασιλέως σωφροσύνης, ἀλλὰ καὶ τοῦ κρητικοῦ χοροῦ τὸν ᾠδὸν ἐξεῖλεν ἐπιτέ-
μνων τὰ ποιήματα τὸν τρόπον τοῦτον. Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος Τερπόμε-
νος, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. Ὥστ' ἀνία-
τον γίνεσθαι παντάπασι τὸ ἐξάρχοντες μηκέτι δυναμένης τῆς ἐπὶ τὸν ᾠδὸν ἀναφορᾶς σώζεσθαι. διό-
τι δὲ οὐ πιθανὸν ἀκρόαμα περὶ τῷ Μενελάῳ τυγχάνειν, δῆλον ἐκ τῆς διομιλίας ὅλον τὸ συμπόσιον
περαίνεσθαι τῶν πρὸς ἀλλήλους. ὄνομα δὲ μηδὲν εἰρῆσθαι τοῦ ᾠδοῦ, μὴ ᾠδὴν ἦν ἥδε μηδὲ προσέχειν τοὺς περὶ
Τηλέμαχον αὐτῷ. καθάπερ δ' ἐν σιωπῇ τινι καὶ ἠρεμίᾳ κατανοεῖν μᾶλλον τὸν οἶκον. καί τοι γε πῶς οὐκ
ἀπίθανον τοὺς τῶν φρονιμωτάτων υἱέας Ὀδυσσέως καὶ Νέστορος ἐπαριστέρους εἰσάγεσθαι. ὥστε τρόπον ἀγροί-
κων τινῶν μὴ προσέχειν τοῖς παρεσκευασμένοις ἀκροάμασιν. ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς προσέχει τοῖς τῶν Φαιά-
κων ἀσματοποιοῖς, Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν. θαύμαζε δὲ θυμῷ, Καίπερ ὀδ. θ
ἔχων πολλὰ τὰ περιέλκοντα καὶ δυνάμενος εἰπεῖν. Κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν, ἤπερ ἀοιδαί.
Πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀβέλτερος εἴη ὁ Τηλέμαχος ᾠδοῦ παρόντος καὶ κυβιστῆρος, προσκύπτων πρὸς τὸν
Πεισίστρατον, καὶ τῶν σκευῶν διατιθέμενος. ἀλλ' Ὅμηρος ὥσπερ ἀγαθὸς ζωγράφος, πάντα ὅμοιον
τῷ πατρὶ τὸν Τηλέμαχον παρίστησι. πεποίηκεν γοῦν ἀμφοτέρους, τὸν μὲν τῷ Ἀλκινόῳ, τὸν δὲ τῷ
Μενελάῳ διὰ δακρύων γνωριζομένους. ἐν δὲ τῷ Ἐπικούρου συμποσίῳ κολάκων ἐστὶν ἄγυρις ἀλλή-
λους ἐπαινούντων. τὸ δὲ Πλάτωνος πλῆρές ἐστι μυκτηριστῶν ἀλλήλους τωθαζόντων. τὸν γὰρ περὶ
Ἀλκιβιάδου λόγον σιωπῶ. παρὰ δ' Ὁμήρῳ κεκρότηται τὰ σώφρονα συμπόσια. καὶ ποτὲ μὲν ἐπῄ-
νεσέ τις φήσας πρὸς τὸν Μενέλαον, ὡς οὐ τολμῶ λέγειν Ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὡς τερπόμεθ'
αὐδῇ. Ὁ δ' ἐπελάβετό τινος τῶν οὐκ ὀρθῶς λεγομένων ἢ γιγνομένων, Καὶ νῦν εἴ τι που ἐστὶ πί- ὀδ. δ
θοιό μοι. οὐ γὰρ ἔγωγε Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος. ὁ δὲ πάλιν, Τηλέμαχε. ποῖόν σε
ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων. κατὰ μεταφορὰν Ἰξίων φησί, Τὸν δ' ἡμίοπον καὶ τὸν ἐλάσσονα, ταχέ-
ως ὁ μέγας καταπίνει. εἰσὶ δ' οἱ αὐτοὶ τοῖς παιδικοῖς καλουμένοις, οἷς οὐκ οὖσιν ἐναγωνίοις πρὸς τὰς
εὐωχίας χρῶνται. διὸ καὶ τέρενας αὐτοὺς κέκληκεν ὁ Ἀνακρέων. οἶδα δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν, τραγικῶν
τε καὶ λυσιῳδῶν, καὶ κιθαριστηρίων. ὧν μνημονεύουσιν Εὔφορός τε ἐν τοῖς εὑρήμασι, καὶ Εὐφράνωρ ὁ
πυθαγορικὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν. ὁ δὲ καλάμινος αὐλὸς τιτύρινος καλεῖται περὶ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ δωρι-
εῦσιν, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἱστορεῖ, ὁ ἀριστοφάνειος, ἐν δευτέρῳ περὶ Δωρίδος. ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐ-
λὸς, ὁ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος ἐν ταὐτῷ, ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται, ὡς Ἀλε-
ξανδρίδης ἐν ὁπλομάχῳ φησίν. Μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν. Οἱ δὲ καλούμενοι λώ-
τινοι αὐλοί, οὗτοί εἰσιν οἱ ὑπὸ Ἀλεξανδρέων καλούμενοι φώτιγγες. κατασκευάζονται δ' ἐκ τοῦ καλου-
μένου λωτοῦ. ξύλον δ' ἐστὶ τοῦτο γινόμενον ἐν Λιβύῃ. Θηβαίων δ' εὕρημα φησὶν εἶναι Ἰόβας τὸν ἐκ νεβροῦ κώ-
λων κατασκευαζόμενον αὐλόν. ὁ δὲ Τρύφων φησὶ, καὶ τοὺς καλουμένους ἐλεφαντίνους αὐλοὺς περὶ Φοίνιξιν
ἀνατρηθῆναι. οἶδα δὲ ὅτι καὶ μάγαδις ὄργανόν ἐστιν ἐντατὸν, καθάπερ καὶ κιθάρα, λύρα, βάρβιτον. Εὐφο-
ρίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων, οἱ νῦν φησὶ καλούμενοι ναβλισταὶ καὶ πανδουρισταὶ καὶ σαμβυκι-

καὶ, καινῷ μὲν οὐδενὶ χρῶνται ὀργάνῳ. τὸν γὰρ βάρωμον καὶ βάρβιτον, ὧν Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέων μνημονεύουσι, καὶ τὴν μάγαδιν καὶ τὰ τρίγωνα, καὶ τὰς σαμβύκας ἀρχαῖα εἶναι. ἐν γοῦν Μιτυλήνῃ μίαν τῶν μουσῶν πεποιῆσθαι ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ἔχουσαν σαμβύκην. Ἀριστόξενος δ' ἔκφυλα ὄργανα καλεῖ φοινικικάς, καὶ πηκτίδας, καὶ μαγαδίδας, σαμβύκας τε, καὶ τρίγωνα καὶ κλεψιάμβους, καὶ σκινδαψούς, καὶ τὸ ἐννεάχορδον καλούμενον. Πλάτων δ' ἐν τρίτῳ πολιτείας φησίν. οὐκ ἄρα ἦν δ' ἐγὼ πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. οὔ μοι ἔφη φαίνεται τριγώνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων, ὅσα πολύχορδα καὶ παναρμόνια. ἔστιν δ' ὁ σκινδαψὸς τετράχορδον ὄργανον, ὡς ὁ παρῳδὸς φησὶ Μάτρων ἐν τούτοις, Οὐδ' ὑπὸ πασσαλόφιν κρέμασαν ὄθι περ τετάνυστο Σκινδαψὸς τετράχορδος ἀηλακάτοιο γυναικός Μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Θεόπομπος ὁ Κολοφώνιος ἐποποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁρματίῳ, Σκινδαψὸν λυρόεντα μέγαν χείρεσσι τινάσσων Ὀξύινον προμάλοιο τετυγμένον αἰζήεντος. Καὶ Ἀναξίλας ἐν λυροποιῷ, Ἐγὼ δὲ βαρβίτους τριχόρδους, πηκτίδας, Κιθάρας, λύρας, σκινδαψοὺς ἐξεργάζομαι. Σώπατρος δ' ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μύσαι, δίχορδον εἶναι φησὶ τὴν πηκτίδα, λέγων οὕτως, Πηκτὶς δὲ μούσῃ γαυριῶσα βαρβάρῳ Δίχορδος, εἰς τὴν χεῖρα πῶς κατεστάθη. Τῶν δὲ παριαμβίδων Ἐπίχαρμος ἐν περιάλλῳ μνημονεύει οὕτως, Σεμέλα δὲ χορεύει, καὶ ὑπαυλεῖ σοφὸς κιθάρα παριαμβίδας. ἁ δὲ γεγαθεῖ πυκινῶν κρεγμῶν ἀκροαζομένα. Τὸ δὲ ψαλτήριον ὥς φησιν Ἰόβας, Ἀλέξανδρος ὁ κυθήριος συνεπλήρωσε χορδαῖς, καὶ ἐγγηράσας τῇ Ἐφεσίων πόλει ὡς σοφώτατον τῆς ἑαυτοῦ τέχνης τοῦτο τὸ εὕρημα ἀνέθηκεν ἐν Ἀρτέμιδος. μνημονεύει δ' ὁ Ἰόβας καὶ τοῦ λυροφοίνικος, καὶ τοῦ ἐπιγονείου, ὃ νῦν εἰς ψαλτήριον ὄρθιον μετασχηματισθὲν, διασώζει τὴν τοῦ χρησαμένου προσηγορίαν. ἦν δ' ὁ Ἐπίγονος φύσει μὲν ἀμβρακιώτης, δημοποίητος δὲ σικυώνιος. μουσικώτατος δ' ὢν κατὰ χεῖρα, δίχα πλήκτρου ἔψαλλεν. πάντων οὖν τούτων τῶν προειρημένων ὀργάνων καὶ αὐλῶν ἐμπείρως ἔχουσι καὶ τεχνικῶς Ἀλεξανδρεῖς. ἐν οἷς ἂν μου θέλῃς ἀποπειραθῆναι ἐπιδείξομαί σοι ἐγὼ αὐτὸς πολλῶν ἄλλων μουσικωτέρων μου ἐν τῇ πατρίδι ὑπαρχόντων. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ πολίτης μου, οὕτως δ' οὐ πρὸ πολλοῦ τετελεύτηκε, δημόσια ἐπιδειξάμενος ἐν τῷ τριγώνῳ ἐπικαλουμένῳ ὀργάνῳ, οὕτως ἐποίησε πάντας ῥωμαίους μουσομανεῖν, ὡς τοὺς πολλοὺς καὶ ἀπομνημονεύειν αὐτοῦ τὰ κρούσματα. μνημονεύει δὲ τοῦ τριγώνου τούτου καὶ Σοφοκλῆς ἐν μὲν μυσοῖς οὕτως, Πολὺς δὲ φρὺξ τρίγωνος ἀντισπαστά τε Λυδῆς ἐφυμνεῖ πηκτίδος συγχορδία. καὶ ἐν Θαμύρᾳ. Ἀριστοφάνης δ' ἐν δαιταλεῦσι, καὶ Θεόπομπος ἐν Πηνελόπῃ, Εὔπολις δ' ἐν Βάπταις φησίν. ὃς καλῶς μὲν τυμπανίζει, καὶ διαψάλλει τριγώνοις. τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου, Εὐφορίων μὲν ὡς προείρηται, καὶ Πρωταγορίδης ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων. Πυθαγόρας δὲ ὁ γεγραφὼς περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τοὺς τρωγλοδύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδοῦραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ φυομένης δάφνης. Τυρρηνῶν δ' ἐστὶν εὕρημα κέρατά τε καὶ σάλπιγγες. Μητρόδωρος δ' ὁ χῖος ἐν τρωϊκοῖς, σύριγγα μέν φησι Μαρσύαν καὶ αὐλὸν ἐν κελαιναῖς, τῶν πρότερον ἑνὶ καλάμῳ συριζόντων. Εὐφορίων δ' ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ μελοποιῶν τὴν μονοκάλαμον σύριγγα Ἑρμῆν εὑρεῖν. τινὰς δ' ἱστορεῖν Σεύθην καὶ Ῥωνάκην τοὺς Μήδους. τὴν δὲ πολυκάλαμον, Σιληνόν. Μαρσύαν δὲ τὴν κηρόδετον. ταῦτα ἔχεις παρ' ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων Οὐλπιανὲ ὀνομαχοθήρα τῶν περὶ τοὺς μοναύλους ἐσπουδακότων. οὐ γὰρ οἶδας ἱστοροῦντα Μενεκλέα τὸν βαρκαῖον συγγραφέα, ἔτι τε Ἄνδρωνα ἐν τοῖς χρονικοῖς τὸν ἀλεξανδρέα, ὅτι Ἀλεξανδρεῖς εἰσιν οἱ παιδεύσαντες πάντας τοὺς ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, ἐκλιπούσης ἤδη τῆς ἐγκυκλίου παιδείας, διὰ τὰς γενομένας συνεχεῖς κινήσεις ἐν τοῖς κατὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου διαδόχους χρόνοις. ἐγένετο οὖν ἀνανέωσις πάλιν παιδείας ἁπάσης κατὰ τὸν ἕβδομον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου Πτολεμαῖον, τὸν κυρίως ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων καλούμενον κακεργέτην. οὗτος γὰρ πολλοὺς τῶν Ἀλεξανδρέων ἀποσφάξας, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ φυγαδεύσας τῶν κατὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐφηβησάντων, ἐποίησε πλήρεις τάς τε νήσους καὶ πόλεις ἀνδρῶν γραμματικῶν, φιλοσόφων, γεωμετρῶν, μουσικῶν, ζωγράφων, παιδοτριβῶν τε καὶ ἰατρῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν τεχνιτῶν. οἳ διὰ τὸ πένεσθαι διδάσκοντες ἃ ἠπίσταντο, πολλοὺς κατεσκεύασαν ἄνδρας ἐλλογίμους. ἔμελε δὲ τοῖς πάλαι πᾶσιν ἕλλησι μουσικῆς. διόπερ καὶ ἡ αὐλητικὴ περισπούδαστος ἦν. Χαμαιλέων γοῦν ὁ ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ προτρεπτικῷ, Λακεδαιμονίους φησὶ καὶ Θηβαίους πάντας αὐλεῖν μανθάνειν. Ἡρακλεώτας τε τοὺς ἐν τῷ πόντῳ καθ' ἑαυτὸν ἔτι, Ἀθηναίων τε τοὺς ἐπιφανεστάτους, Καλλίαν τε τὸν Ἱππονίκου, καὶ Κριτίαν τὸν Καλλαίσχρου. Δοῦρις δ' ἐν τῷ περὶ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους, Ἀλκιβιάδην φησὶ μαθεῖν τὴν αὐλητικὴν, οὐ παρὰ τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ Προνόμου τοῦ μεγίστην ἐσχηκότος δόξαν. Ἀριστόξενος δὲ καὶ Ἐπαμινώνδαν τὸν θηβαῖον αὐλεῖν μαθεῖν παρὰ Ὀλυμπιοδώρῳ καὶ Ὀρθαγόρᾳ. καὶ τῶν πυθαγορικῶν δὲ πολλοὶ τὴν αὐλητικὴν ἤσκησαν, ὡς Εὐφράνωρ, καὶ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν κατέλιπεν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀρχύτας. ἐμφανίζει δὲ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς δαιταλεῦσι

Μουσικὴ ἀλεξανδρέων

Σπουδὴ τῶν παλαιῶν περὶ τὴν μουσικήν

λεῦσι τὴν περὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο σπουδὴν, ὅταν λέγῃ, Ὅστις δ᾽ αὐτὴν αὐλοῖς καὶ λύραις κατατέτριμμαι χρώμενος, εἶτα με σκάπτειν κελεύεις. Φρύνιχος ἐν ἐφιάλτῃ, Οὐ τουτονὶ μέντοι σὺ κιθαρίζειν ποτὲ αὐλεῖν τ᾽ ἐδίδαξας. Καὶ τὴν Ἀθηνᾶν δὲ φησὶν Ἐπίχαρμος ἐν μούσαις ἐπαυλῆσαι τοῖς Διοσκούροις τὸν ἐνόπλιον. Ἴων δ᾽ ἐν φοίνικι ἢ καινεῖ, ἀλέκτορα τὸν αὐλὸν καλεῖ ἐν τούτοις, Ἐπὶ δ᾽ αὐλὸς ἀλέκτωρ λύδιον ὕμνον Ἀχαιῶν. Ἐν δὲ φρουροῖς τὸν ἀλεκτρυόνα ἰδαῖον εἴρηκε σύριγγα διὰ τούτων, Προθεῖ δὲ τοι σύριγξ ἰδαῖος ἀλέκτωρ. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ φοίνικι ὁ αὐτὸς Ἴων φησὶν, ἔκτυπον ἄγων βαρὺν αὐλὸν τρέχοντι ῥυθμῷ. οὕτω λέγων τῷ φρυγίῳ. βαρὺς γὰρ οὗτος παρ᾽ ὃ καὶ τὸ κέρας αὐτῷ προσάπτουσιν, ἀναλογοῦν τῷ τῶν σαλπίγγων κώδωνι. ἐπὶ τούτοις τέλος ἐχέτω καὶ ἥδε ἡ βίβλος ἑταῖρε Τιμόκρατες, ἱκανὸν εἰληφυῖα μῆκος.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ἀλλ᾽ ἐπεὶ πολὺς οὕτως λόγος συμποσίων προδιήνυσται ὦ Τιμόκρατες ἐν τοῖς πρὸ τούτων, παρελίπομεν δὲ αὐτῶν τὰ χρησιμώτατα καὶ οὐ βαροῦντα τὴν ψυχὴν, ὠφελοῦντα δὲ κατὰ παντοδαπίαν ἅπερ ὁ θεῖος Ὅμηρος παρεισήγαγε, μνημονεύσω καὶ τὰ περὶ τούτων λεχθέντα ὑπὸ τοῦ πάντα ἀρίστου Μασουρίου. ἡμεῖς γὰρ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα, Τὸ μὲν πάρεργον ἔργον ὡς ποιούμεθα, Τὸ δ᾽ ἔργον ὡς πάρεργον ἐκπονούμεθα. Φησὶ δ᾽ οὖν ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ Μενελάου τὸν λόγον ποιούμενος, Τὸν δ᾽ εὗρον δαινῦντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ. Ὡς νενόμισται ἄγειν συμπόσια περὶ τοὺς γάμους, τῶν τε γαμηλίων θεῶν ἕνεκα καὶ τῆς οἱονεὶ μαρτυρίας. τὸ δὲ πρὸς τοὺς ξένους συμπόσιον ὁ τῆς Λυκίας βασιλεὺς διδάσκει οἷον εἶναι δεῖ, τὸν Βελλεροφόντην μεγαλοπρεπῶς δεξάμενος. Ἐννῆμαρ ξείνισσε καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε. Δοκεῖ γὰρ ἔχειν πρὸς φιλίαν τι ὁ οἶνος ἑλκιστικὸν, παραθερμαίνων τὴν ψυχὴν καὶ διαχέων. διόπερ οὐδὲ πρότερον ἠρώτων οἵτινες εἶεν, ἀλλ᾽ ὕστερον, ὡς τὴν ξενίαν αὐτὴν τιμῶντες, ἀλλ᾽ οὐ τοὺς ἐν μέρει καὶ καθ᾽ ἕκαστον ἡμῶν. τῶν δὲ νῦν δείπνων προνοοῦντες οἱ νομοθέται τά τε φιλετικὰ δεῖπνα καὶ τὰ δημοτικὰ προσέταξαν. ἔτι δὲ τοὺς θιάσους καὶ τὰ φρατρικὰ, καὶ πάλιν ὀργεωνικὰ λεγόμενα. πολλῶν γοῦν εἰσὶ φιλοσόφων ἐν ἄστει σύνοδοι, τῶν μὲν διογενιστῶν, τῶν δὲ ἀντιπατριστῶν λεγομένων, τῶν δὲ παναιτιαστῶν. κατέλιπε δὲ καὶ Θεόφραστος εἰς τὴν τοιαύτην σύνοδον χρήματα, μὰ Δί᾽ οὐχ ἵνα ἀκολασταίνωσι συνιόντες, ἀλλ᾽ ἵνα τὰ κατὰ τοῦ συμποσίου λόγου σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως διεξάγωσι. συνεδείπνουν δ᾽ ὁσημέραι οἱ περὶ πρύτανιν σώφρονα καὶ σωτήρια τῶν πόλεων σύνδειπνα. πρὸς γοῦν τοιοῦτο συμπόσιον φησὶν ὁ Δημοσθένης ἀνενηνέχθαι τὴν ἐλατείας κατάληψιν. ἑσπέρα μὲν γὰρ, ἧκε δὲ ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις ὡς ἐλάτεια κατείληπται. καὶ τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἐπιμελὲς ἦν συνάγουσι τοὺς νέους μετ᾽ αὐτῶν πρός τινα τεταγμένον νόμον εὐωχεῖσθαι. τοῦ γοῦν Ξενοκράτους ἐν ἀκαδημίᾳ, καὶ πάλιν Ἀριστοτέλους συμποτικοί τινες ἦσαν νόμοι. τὰ δ᾽ ἐν Σπάρτῃ φειδίτεια καὶ παρὰ τοῖς Κρησὶν ἀνδρεῖα μετὰ πάσης ἐπιμελείας αἱ πόλεις συνῆγον. διὸ καί τις οὐ κακῶς ἔφη, Οὐ χρὴ συμποσίοισι φίλους ἀπέχεσθ᾽ ἑταίρους Δηρόν. ἀνάμνησις δὲ πέλει χαριεστάτη αὐτοῦ. Ἀντίπατρος δ᾽ ὁ φιλόσοφος συμπόσιον ποτὲ συνάγων, συνέταξε τοῖς ἐρχομένοις ὡς περὶ σοφισμάτων ἐροῦσιν. Ἀρκεσίλαον δέ φασιν εἰς συμπόσιον παρακληθέντα καὶ συγκατακλιθέντα ἑνὶ τῶν βορῶς ἐσθιόντων, αὐτὸν δὲ μηδενὸς ἀπολαῦσαι δυνάμενον, ἐπεί τις αὐτῷ τῶν παρόντων προὔτεινε φάναι. Εὖ σοι γένοιτο, Τηλέφῳ δ᾽ ἀγωνιῶ. Ἔτυχε δ᾽ ὁ κατοψοφαγῶν Τήλεφος καλούμενος. ὁ δὲ Ζήνων ἐπεί τις τῶν παρόντων ὀψοφαγῶν ἀπέσυρεν ἅμα τῷ παρατεθῆναι τὸ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας καὶ αὐτὸς τὸν ἰχθὺν, ἀπέσυρεν ἐπιλέγων. Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερα ἐξειργάζετο. Σωκράτης δ᾽ ἰδών τινα ἀμέτρως τῇ ἐποψήσει χρώμενον, ὦ παρόντες ἔφη, τίς ὑμῶν τῷ μὲν ἄρτῳ ὡς ὄψῳ χρῆται, τῷ δ᾽ ὄψῳ ὡς ἄρτῳ; ἡμεῖς δὲ νῦν περὶ τῶν Ὁμηρικῶν συμποσίων λέξομεν. ἀφορίζει γὰρ αὐτῶν ὁ ποιητὴς χρόνους, πρόσωπα, αἰτίας. τοῦτο δὲ ὀρθῶς ἀπεμάξατο ὁ Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. οἳ κατ᾽ ἀρχὰς τῶν συγγραμμάτων ἐκτίθενται τὴν αἰτίαν τοῦ συμποσίου, καὶ τίνες οἱ παρόντες. Ἐπίκουρος δὲ οὐ τόπον, οὐ χρόνον ἀφορίζει. οὐ προλέγει οὐδέν. δεῖ οὖν μαντεύσασθαι πῶς ποτ᾽ ἄνθρωπος ἐξαπίνης ἔχων κύλικα προβάλλει ζητήματα, καθάπερ ἐν διατριβῇ λέγων Ἀριστοτέλης, ἄλουτον καὶ κονιορτοῦ ἥκειν πλήρη τινὰ ἐπὶ τὸ συμπόσιον φησίν. ἔπειθ᾽ ὁ μὲν Ὅμηρος ἐκδιδάσκει τίνας κλητέον, εἰπὼν ὡς τοὺς ἀρίστους τε καὶ ἐντίμους χρὴ καλεῖν. κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας παναχαιῶν. οὐχ ὃν τρόπον Ἡσίοδος. οὗτος γὰρ ἀξιοῖ καὶ τοὺς γείτονας μάλιστα καλεῖν, ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει. τοῦτο γὰρ ὡς ἀληθῶς Βοιωτικῆς ἐστιν ἀναισθησίας συμπόσιον, καὶ τῇ μισανθρωποτάτῃ τῶν παροιμιῶν

Παλαιοὶ συνδειπνοῦντες

ὀδ. δ

ἰλ. ζ

μιῶν ἁρμόττον. Τηλοῦ φίλοι ναίοντες, οὐκ εἰσὶν φίλοι. Πῶς γὰρ οὐκ ἄλογον τόπῳ τὴν φιλίαν καὶ οὐ τρόπῳ κρίνεσθαι. τοιγαροῦν παρ' Ὁμήρῳ μετὰ τὸ πιεῖν, Τοῖς δ' ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν. Παρὰ δὲ τοῖς οὐ τὰ σώφρονα συμπόσια συνάγουσι. Τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῶκον. Ἔτι δὲ ὁ μὲν Ὅμηρος ἡλικίαις εἰσάγει διαφέροντας καὶ ταῖς προαιρέσεσι τοὺς κεκλημένους, Νέστορα καὶ Αἴαντα καὶ Ὀδυσσέα. τὸ μὲν καθόλου σύμπαντας τῆς ἀρετῆς ἀντεχομένους. ἤδη δὲ διαφόροις ὁδοῖς ὡρμηκότας ἐπ' αὐτήν. ὁ δ' Ἐπίκουρος ἅπαντας εἰσήγαγεν προφήτας ἀτόμων. καὶ ταῦτ' ἔχων παραδείγματα, τήν τε τοῦ ποιητοῦ τῶν συμποσίων ποικιλίαν, καὶ τὴν Πλάτωνός τε καὶ Ξενοφῶντος χάριν. ὧν ὁ μὲν Πλάτων τὸν μὲν Ἐρυξίμαχον ἰατρόν, τὸν δὲ Ἀριστοφάνη ποιητήν, ἄλλον δ' ἀπ' ἄλλης προαιρέσεως ἐδόντων. οὔτε γὰρ κόλακα πρέπον ἐστὶν εἶναι, οὔτε μυκτηριστήν. πάλιν Ἐπίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ περὶ δυσπεψίας. ὥστ' οἰωνίσασθαι, εἶθ' ἑξῆς περὶ πυρετῶν. τὴν μὲν γὰρ ἐπιτρέχουσαν τῇ λέξει ἀρυθμίαν τί δεῖ καὶ λέγειν. Πλάτων δὲ τὸν μὲν ὑπὸ τῆς λυγγὸς ὀχλούμενον καὶ θεραπευόμενον ἀνακογχυλιασμοῖς ὕδατος. ἐν δὲ ταῖς ὑποθήκαις τοῦ κάρφους ἵνα τὴν ῥῖνα κινήσας πτάρῃ, παρίημι. κωμῳδεῖν γὰρ ἤθελε καὶ διασύρει, χλευάζει τε τὰ ἰσόκωλα τὰ Ἀγάθωνος καὶ τὰ ἀντίθετα. καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δὲ παράγει λέγοντα ὅτι πασχητιᾷ. ἀλλ' ὅμως τοιαῦτα γράφοντες, τὸν Ὅμηρον ἐκβάλλουσι τῶν πόλεων, ἀλλ' οὔτε ἐκ θύμβρας ἔφη Δημοχάρις λόγχη, οὔτ' ἐκ τοιούτων λόγων ἀνὴρ ἀγαθὸς γίνεται. οὐ μόνον δ' Ἀλκιβιάδην διασύρει, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην καὶ Εὐθύδημον, καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν νέων. ἔτι δὲ κωμῳδοῦντός ἐστι τὴν Ἀθηναίων πόλιν, τὸ τῆς Ἑλλάδος μουσεῖον, ἣν ὁ μὲν Πίνδαρος Ἑλλάδος Ἑλλάδα, ὁ δὲ Πύθιος, ἑστίαν καὶ πρυτανεῖον τῶν Ἑλλήνων. διό τι τοίνυν κατέψευσαι τῶν νεανίσκων πάρεστι σκοπεῖν ἐξ αὐτῶν τοῦ Πλάτωνος. τὸν μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδην φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παρακμάσαντα, τότε πρῶτον ἄρξαντα Σωκράτει λαλεῖν, ὅτε πάντες αὐτὸν κατέλιπον οἱ τοῦ σώματος ἐπιθυμηταί. λέγει γὰρ ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦ διαλόγου. τὰ δ' ἐν τῷ Χαρμίδῃ ἐναντιώματα ἐξ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου ὁ βουλόμενος εἴσεται. ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ἀσυμφώνως ποτὲ μὲν σκοτοδινιῶντα καὶ μεθυσκόμενον τῷ τοῦ παιδὸς ἔρωτι, καὶ γινόμενον ἔξεδρον, καὶ καθάπερ νεβρὸν ὑποπεπτωκότα λέοντος ἀλκῇ. ἅμα δὲ καταφρονεῖν φησὶ τῆς ὥρας αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Ξενοφῶντος συμπόσιον, καίπερ ἐπαινούμενον, οὐκ ἐλάττους ἔχει τούτων ἐπιλήψεις. Καλλίας μὲν γὰρ συνάγει τὸ συμπόσιον, ἐπειδήπερ τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Αὐτόλυκος παναθήναια παγκράτιον ἐστεφανώθη. καὶ εὐθὺς οἱ κατακλιθέντες τῷ παιδὶ προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ ταῦτα τοῦ πατρὸς παρακαθημένου. ὥσπερ γὰρ ὅταν φέγγος ἐν νυκτὶ παρῇ, πάντων προσάγεται τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ τὸ Αὐτολύκου κάλλος πάντων ἐφέλκεται ὄψεις ἐφ' ἑαυτό. ἔπειτα τῶν παρόντων οὐδεὶς ἦν ὃς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου. οἱ μέν γε σιωπηλότεροι ἐγίγνοντο, οἱ δὲ καὶ ἐσχηματίζοντό πως. ἀλλ' οὐχ Ὅμηρος τοιοῦτόν τι εἰπεῖν ἐπεχείρησε. καὶ περὶ τῆς Ἑλένης παρούσης περὶ τοῦ κάλλους τις τῶν ἐναντίων αὐτῇ τοιαῦτ' εἶπεν ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐκνικώμενος. Οὐ νέμεσις Τρῶας τε καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν. Εἶτα φησίν, Ἀλλὰ καὶ ὣς τοίη περ ἐοῦσ' ἐν νηυσὶ νεέσθω. Τάδε μειράκια τὰ ὡς τὸν Μενέλαον παραγενόμενα ὁ Νέστορος υἱὸς καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐν οἴνῳ ὄντες καὶ ἐν γαμικῷ συμποσίῳ διατρίβοντες, καὶ τῆς Ἑλένης παρακαθημένης ὡς πρέπον ἐστὶν ἡσυχίαν ἄγοντες, πρὸς τὸν πρεσβύτην ἐκκεκωφωμένοι κάλλος. ὁ δὲ Σωκράτης τίνος χάριν τῆς αὐλητρίδος ἀνεχόμενος καὶ τοῦ ὀρχουμένου παιδὸς καὶ κιθαρίζοντος. ἔτι δὲ καὶ τῆς κυβιστώσης γυναικὸς ἀπρεπῶς τὸ μύρον ἀπείπατο. οὐ γὰρ ἂν αὐτὸν ἀγελασὶ ἠνέσχετο κατὰ νοῦν ἔχων ταῦτα τὰ ἔπη. Τοὺς ὠχριῶντας τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις, ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν. Καὶ μὴν ἀσύμφωνα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα τῇ αὐστηρότητι. ὁ γὰρ δὴ Κριτόβουλος μειράκιον ἀστεῖον, γέροντα καὶ διδάσκαλον αὐτοῦ τὸν Σωκράτη σκώπτει, πολὺ τῶν σειληνῶν αἰσχίω λέγων εἶναι. ὁ δὲ αὐτῷ διαμορφοσκοπεῖται, καὶ κριτὰς ἑλόμενος τόν τε παῖδα καὶ τὴν ὀρχηστρίδα, προτίθησι νικητήρια φιλήματα τῶν κριτῶν. τίς οὖν τῶν νέων ἐντυχὼν τούτοις οὐκ ἐπιτριβήσεται μᾶλλον ἤπερ εἰς ἀρετὴν προαχθείη; παρὰ δ' Ὁμήρῳ ἐν τῷ τοῦ Μενελάου συμποσίῳ προβάλλουσιν ἀλλήλοις, ὥσπερ ἐν διατριβῇ ζητήματα καὶ πολιτικῶς ὁμιλοῦντες τέρπουσι ἀλλήλους καὶ ἡμᾶς. ὁ γοῦν Μενέλαος παραγενομένων ἐκ τοῦ λουτρῶνος τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον καὶ τῶν περὶ τὴν ἐδωδὴν παρατεθέντων παρακαλεῖ μεταλαμβάνειν λέγων τάδε, Σίτου δ' ἅπτεσθον καὶ χαίρετον, αὐτὰρ ἔπειτα Δείπνου πασσαμένω εἰρησόμεθ' οἵ τινές ἐστον, Ἔπειτα προσεπιδίδωσι τῶν παρακειμένων αὐτῷ φιλανθρωπευόμενος. Ὣς φάτο καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν Ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ. Φαγόντες δ' ἐκεῖνοι μετὰ σιωπῆς, ὡς πρέπει νέοις ἀλλήλοις ὁμιλοῦσιν ἠρέμα προσκύψαντες οὐ περὶ ἐδεσμάτων φασίν, οὐδὲ περὶ θερα-

Συμπόσιον Ὁμηρικὸν καὶ Πλατωνικόν.

Συμπόσιον Ξενοφῶντος καὶ Ὁμήρου

Ἰλ. γ.

Συμπόσιον Ὁμηρικοῦ Μενελάου

Aristoph. in nubibus

ὀδ. δ.

ρὶ θεραπαινῶν τοῦ κεκληκότος ὑφ᾽ ὧν ἐλούσαντο. περὶ δὲ τῶν κτημάτων τοῦ ὑποδεξαμένου Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται. Βέλτιον γὰρ οὕτως φησὶν ὁ Σέλευκος γράφεσθαι. Ἀρίσταρχος δὲ οὐ δεόντως γράφει. Ζηνός που τοιήδε γ᾽ ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή. οὐ γὰρ τῆς οἰκίας τὸ κάλλος μόνον ἀποθαυμάζουσι. πῶς γὰρ ἤλεκτρον καὶ ἄργυρος καὶ ἐλέφας ἐν τοῖς τοίχοις ἦν; ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τοῦ οἴκου εἰρήκασιν ὡς ἐστὶ δώματα ἠχήεντα. ὑψηλὰ γὰρ δὴ τὰ ὑψόροφα καὶ μεγάλα. περὶ δὲ τῶν σκευῶν τὸ Χρυσοῦ τ᾽ ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου, ἠδ᾽ ἐλέφαντος. οἷς εἰκότως ἐπιφέρεται, Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται, Ὅσσα τάδ᾽ ἄσπετα πολλὰ σέβας μ᾽ ἔχει εἰσορόωντα. Οὐκ ἔστιν δ᾽ ἀκόλουθον τῷ Ζηνός που τοιήδε γ᾽ ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή, ἐπιφέρειν, ὅσσα τάδ᾽ ἄσπετα πολλά, σόλοικον ὂν τῷ ἀσυνήθει τῆς ἀναγνώσεως. ἔτι τοίνυν οὐδ᾽ ἡ αὐλὴ ἁρμόττει ἐπὶ τοῦ οἴκου. ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται. καὶ διαυλωνίζειν φαμὲν τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκατέρου πνεῦμα χωρίον. ἔτι δὲ αὐλὸς μὲν τὸ ὄργανον ᾧ διέρχεται τὸ πνεῦμα, καὶ πᾶν τὸ διατεταμένον εἰς εὐθύτητα σχῆμα, αὐλὸν καλοῦμεν. ὥσπερ τὸ στάδιον καὶ τὸν κρουνὸν τοῦ αἵματος. αὐτίκα δ᾽ αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθε, καὶ τὴν περικεφαλαίαν ὅταν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς ὀρθὸν ἀνατείνῃ αὐλῶπιν. λέγονται δὲ Ἀθήνησι καὶ ἱεροί τινες αὐλῶνες, ὧν μέμνηται Φιλόχορος ἐν τῇ ἐννάτῃ. καλοῦσι δ᾽ ἀρσενικῶς τοὺς αὐλῶνας, ὥσπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ τετάρτῃ, καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς. οἱ δὲ ποιηταὶ θηλυκῶς. Καρκῖνος μὲν Ἀχιλλεῖ, Βαθεῖαν εἰς αὐλῶνα περίδρομον στρατοῦ. καὶ Σοφοκλῆς σκύθαις, Κρημνούς τε καὶ σήραγγας, ἠδ᾽ ἐπακτίας Αὐλῶνας. Ἐκδεκτέον οὖν καὶ τὸ παρὰ Ἐρατοσθένει ἐν τῷ Ἑρμῇ θηλυκῶς εἰρῆσθαι. Βαθὺς διαφύεται αὐλών, ἀντὶ τοῦ βαθεῖα. καθάπερ λέγεται θῆλυς ἐέρση. πᾶν οὖν τὸ τοιοῦτον αὐλή τε καὶ αὐλὼν λέγεται. νῦν δὲ τὰ Βασίλεια λέγουσιν αὐλάς. ὥσπερ Μένανδρος αὐλὰς θεραπεύειν καὶ σατράπας. καὶ Δίφιλος, Αὐλὰς θεραπεύειν ἐστὶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἢ φυγάδος, ἢ πεινῶντος, ἢ μαστιγίου. Ἤτοι διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν τοὺς πρὸ τῶν οἴκων ὑπαιθρίους τόπους, ἢ τῷ παραυλίζεσθαι καὶ παρακοιμᾶσθαι τοὺς δορυφόρους τοῖς βασιλείοις. Ὅμηρος δὲ τὴν αὐλὴν ἀεὶ τάττει ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων. ἔνθα ἦν ὁ τοῦ ἑρκείου Ζηνὸς βωμός. ὁ μέν τοι γε Πηλεὺς καταλαμβάνεται, Αὐλῆς ἐν χόρτῳ. ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον Σπένδων αἴθοπα οἶνον, ἐπ᾽ αἰθομένοις ἱεροῖσι. Ὁ δὲ Πρίαμος, Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδούμενος κατὰ κόπρον. Καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς προστάττει τοῖς περὶ τὸν Φήμιον, Ἀλλ᾽ ἐξελθόντες μεγάρων εὖ ναιεταόντων Ἐκ φόνου εἰς αὐλήν. Ὅτι δὲ ὁμοῦ τόν τε οἶκον καὶ τὰ κτήματα ἐπῄνεσεν ὁ Τηλέμαχος, ἐμφανίζει ὁ Μενέλαος. Τέκνα φίλ᾽ ἤτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι. Ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ᾽ ἔασιν. Ἀλλὰ γὰρ ἐπανιτέον ἐπὶ τὸ συμπόσιον, ἐν ᾧ Ὅμηρος ἐπιδεξίως ἀφορμὴν εὗρε λόγων, ὥστε κτῆσιν συγκρῖναι φίλου. οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προτείνει, ἀλλ᾽ ἐπιχαρίτως παρενείρας ὁ Μενέλαος ἐπειδὴ ἤκουσε τῶν ἐπαίνων, τὸ μὲν εἶναι πλούσιος οὐκ ἀρνεῖται. κἀνταῦθα δὲ περιελὼν τὸν φθόνον, πολλὰ γάρ φησι παθὼν ἔχειν αὐτόν. οὐ μέν τοι ἀξιοῖ ἑαυτὸν θεοῖς συγκρίνειν. ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ᾽ ἔασιν. ἐνδειξάμενος δὲ φιλάδελφον ἦθος καὶ μεθ᾽ ἀνάγκης φήσας ζῆν τε καὶ πλουτεῖν, ἀντιπαρέθηκε τὸν τῆς φιλίας λόγον. ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν Ναίειν. οἱ δ᾽ ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ᾽ ὄλοντο Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο. Τίς ἂν οὖν τῶν ἐκγόνων ἐκείνων τῶν ὑπὲρ τοῦ τοιούτου τεθνηκότων οὐκ ἂν ἀνταξίαν δόξειεν τὴν ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ πατρὸς λύπην τῇ τοῦ πατρὸς εὐχαρίστῳ μνήμῃ διορθουμένην. ὅπως δὲ μὴ δόξῃ κοινὸς εἶναι πρὸς πάντας τοὺς παραπλησίως αὐτῷ τὴν εὔνοιαν ἐνδεδειγμένους, ἐπήνεγκεν, Τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ Ὡς ἑνός, ὅς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδήν. Ἵνα δὲ μὴ φαίνηται μηδενὸς τῶν ἐκείνου προσήκοντων ἀμελῶν, ἐμνήσθη κατ᾽ ὄνομα. Ὀδύρονται νύ που αὐτόν. Λαέρτης θ᾽ ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια, Τηλέμαχός θ᾽ ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ᾽ ἐνὶ οἴκῳ. Τοῦ δὲ δακρύσαντος πρὸς τὴν μνήμην, ὁ μὲν ἐφίστησι. κἂν τούτῳ τῆς Ἑλένης ἐπεισόδῳ κἀκείνης ἐκ τῆς ὁμοιότητος τεκμηραμένης. πάνυ γὰρ αἱ γυναῖκες διὰ τὸ παρατηρεῖσθαι τὴν ἀλλήλων σωφροσύνην, δειναὶ τὰς ὁμοιότητας τῶν παίδων πρὸς τοὺς γονέας ἐλέγξαι, παρεμβάλλοντός τινα λόγον καὶ τοῦ Πεισιστράτου. χρὴ γὰρ καὶ τοῦτον μὴ παρεῖναι δορυφορήματος τρόπον, καὶ διαλεχθέντος εὐσχημόνως περὶ τῆς αἰδοῦς τοῦ Τηλεμάχου, πάλιν ἐπιβάλλει ὁ Μενέλαος περὶ τῆς τοῦ Ὀδυσσέως φιλίας, ὅτι μετὰ μόνου καταγηράναι μάλιστ᾽ ἂν ἤθελεν μετ᾽ ἐκείνου. κατὰ δὲ τὸ εἰκός, οἱ μὲν δακρύουσιν, ἡ δ᾽ Ἑλένη Διὸς οὖσα θυγάτηρ καὶ παρὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ σοφῶν μεμαθηκυῖα πολλοὺς λόγους, εἰς τὸν οἶνον ἐμβάλλει πάνακες τῷ ὄντι φάρμακον, καὶ ἄρχεται διηγεῖσθαι τὰ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως μεταξὺ ταλασιουργίας ἁπτομένη. οὐ δι᾽ ἀρέσκειαν τοῦτο πράττουσα, ἀλλ᾽ οἴκοθεν ἔχουσα τὴν τοιαύτην αἵρεσιν. ἡ γοῦν Ἀφροδίτη ἐρχομένη πρὸς αὐτὴν μετὰ τὸ μονομάχιον εἰκάζεται Γρηῒ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν

αὐλὴ

Μενελάου συμ-
πόσιον

Εἰροκόμῳ

Εἰροκόμῳ, ἣ οἱ Λακεδαίμονι ναιεταούσῃ Ἤσκειν εἴρια καλά. Ἐμφανίζεται δ' αὐτῆς οὐ παρέρ-
γως τὸ φίλεργον κἀκ τούτων, Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' Ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν. Ἀλκίππη δὲ τά-
πητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο, Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκεν Ἀλκάνδρη πο-
λύβοιο δάμαρ. Τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον.
αὐτὰρ ἐν αὐτῷ Ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα. Ἔοικε δὲ καὶ αὐτὴ τὴν ἑαυτῆς φι-
ὀδ.δ. λοτεχνίαν συνορᾶν. Τῷ γοῦν Τηλεμάχῳ πέπλον τινὰ δωρουμένη, φησί. Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ
τέκνον φίλε τοῦτο δίδωμι, Μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην. Σῇ δ' ἀλόχῳ φο-
ρέειν. Αὕτη δ' ἡ φιλεργία τὴν σωφροσύνην αὐτῆς καταμηνύει. οὐ χλιδῶσα γάρ, οὐδὲ θρυπτο-
ιλ.γ μένη διὰ τὸ κάλλος εἰσάγεται. εὑρίσκεται γοῦν περὶ ἱστὸν ὑφαίνουσα καὶ ποικίλλουσα. Τὴν δ'
εὗρ' ἐν μεγάρῳ, ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε Δίπλακα, μαρμαρέην. πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους
Τρώων θ' ἱπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. Οὓς ἕθεν εἵνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλα-
μάων. Διδάσκει δ' ἡμᾶς Ὅμηρος, ὅτι δεῖ καὶ τοὺς κεκλημένους ἐφ' ἑστίασιν παρακαλεῖν ἀπανί-
ὀδ.δ στασθαι τοὺς κεκληκότας. ὁ μὲν Τηλέμαχος τὸν Μενέλαον, Ἀλλ' ἄγετ' εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄ-
φρα καὶ ἤδη Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες. Ἡ δὲ προσποιουμένη Μέντωρ εἶναι
ὀδ.γ Ἀθηνᾶ πρὸς τὸν Νέστορα, Ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράσασθε δὲ οἶνον. Ὄφρα Ποσειδάω-
νι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν Σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα, τοῖο γὰρ ὥρη. Ἐν δὲ ταῖς τῶν θεῶν
ἑορταῖς, οὐδ' ὅσιον εἶναι δοκεῖ πλείω χρόνον παραμένειν. γνωμικῶς γοῦν φησὶ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ ἡ Ἀθηνᾶ.
Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικε Δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι. Καὶ
νῦν δὴ νόμος ἐκ θυσιῶν τινῶν πρὸ ἡλίου δύνοντος ἀπιέναι. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαι-
ὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος. καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος περὶ τούτων γε-
γραφώς. καθήμενοι μὲν γὰρ ἐδείπνουν τροφῇ τῇ λιτοτάτῃ καὶ ὑγιεινοτάτῃ χρώμενοι. καὶ οἴνῳ το-
σούτῳ ὅσος ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυμίαν, ἣν ὁ Πίνδαρος αἰτεῖται παρὰ τοῦ Διός. Τί δ' ἔρδων
φίλος σοί τε καρτεροβρόντα Κρονίδα, φίλος δὲ μοίσαις εὐθυμίᾳ τε μέλων εἴην, τοῦτ' αἰτοῦμαί σε. τὸ
Πλάτωνος, καὶ ὁμήρου συμπόσιον δὲ Πλάτωνος συμπόσιον, οὐ συνέδριόν ἐστιν, οὐ βουλευτήριον, οὐ λέσχη φιλοσόφων; Σωκράτης γὰρ
οὐδὲ τοῦ συμποσίου ἀποστῆναι θέλει. καίτοι Ἐρυξιμάχου καὶ Φαίδρου καὶ ἄλλων τινῶν ἀποστάν-
των. ἀλλ' ἐγρήγορε μετ' Ἀγάθωνος καὶ Ἀριστοφάνους, καὶ πίνει ἐξ ἀργυροῦ φρέατος. καλῶς γάρ τις
τὰ μεγάλα ποτήρια οὕτως ὠνόμασε. πίνει τ' ἐκ τῆς φιάλης ἐπιδέξια. φησὶ δὲ καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς
μὲν δύο νυστάζειν, καταδαρθεῖν δὲ πρότερον τὸν Ἀριστοφάνη. ἤδη δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν
Ἀγάθωνα καὶ τὸν Σωκράτην κατακοιμήσαντα ἐκείνους, ἀναστάντα ἀπιέναι εἰς τὸ Λύκειον. ἐξὸν
ὀδ.κ φησὶν ὁ Ἡρόδικος εἰς τοὺς Ὁμήρου Λαιστρυγόνας, Ἔνθά κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς.
Πᾶσα δὲ συμποσίου συναγωγὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν αἰτίαν εἰς θεὸν ἀνέφερε, καὶ στεφάνοις ἐχρῶν-
το τοῖς οἰκείοις τῶν θεῶν, καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς. καὶ δοῦλος οὐδεὶς ἦν ὁ διακονήσων, ἀλλ' οἱ νέοι τῶν
ἐλευθέρων ᾠνοχόουν, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱὸς καίτοι νυμφίος ὑπάρχων, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις.
παρὰ δὲ τῇ καλῇ Σαπφοῖ καὶ ὁ Ἑρμῆς οἰνοχοεῖ, καὶ οἱ δειπνήσαντες ἀπελύοντο φωτὸς ὄντος. ἐν ἐνί-
οις δὲ καὶ τῶν περσικῶν συμποσίων ἐγίνοντό τινες καὶ βουλαί, καθάπερ ἐν τῷ τοῦ Ἀγαμέμνονος
κατὰ τὴν στρατείαν. τὸ δὲ τοῦ Ἀλκινόου συμπόσιον πρὸς ὃ ἀποτέταται τοῦ Ὀδυσσέως ὁ λόγος,
Οὐ γάρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ. Ξένου ὑποδοχὴν ἔχει, ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν
Φαιάκων τρυφερῶν ὅπερ συμβάλλων τις πρὸς τὰ τῶν φιλοσόφων συμπόσια κοσμιώτερον ἂν εὕ-
ροι. καίτοι τοῦτο περιέχον καὶ ἱλαρότητα καὶ παιδιὰν εὐσχήμονα. μετὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γυμ-
νικὸν ᾄδει ὁ ᾠδὸς ἀμφ' Ἄρεως φιλότητα μῦθόν τινα χλεύῃ κεκραμένον. καίτοι εἰς τὴν μνηστηροφο-
νίαν ὑποθηκῶν ὑποτιθεμένων τῷ Ὀδυσσεῖ, ὡς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τοῦ κυλλοποδίωνος τὸν ἀνδρειότα-
τον Ἄρη καταγωνισαμένου. ἐκαθέζοντο δὲ καὶ δειπνοῦντες οἱ τότε. πολλαχοῦ γοῦν ὁ Ὅμηρος φη-
ὀδ.α σίν. Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε. Ὁ γὰρ θρόνος αὐτὸ μόνον ἐλευθέριός ἐστι κα-
θέδρα σὺν ὑποποδίῳ, ὅνπερ θρῆνυν καλοῦντες, ἐντεῦθεν αὐτὸν ὠνόμασαν θρόνον τοῦ θρήσασθαι
χάριν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ καθέζεσθαι τάσσουσιν, ὡς Φιλήτας. θρήσασθαι πλατάνῳ γαίῃ ὕπο. ὁ δὲ κλισμὸς
περιττοτέρως κεκόσμηται ἀνακλίσει. τούτων δ' εὐτελέστερος ἦν ὁ δίφρος. τῷ γοῦν Ὀδυσσεῖ ἐπαίτῃ
εἶναι δοκοῦντι, δίφρον ἀεικέλιόν φησι καταθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν. οἱ δὲ κρατῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ
ἔχει καὶ τοὔνομα, κεκραμένοι παρειστήκεσαν. ἐξ ὧν οἱ κοῦροι διακονούμενοι, τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις
ἀεὶ πλήρεις παρεῖχον τὸ ποτήριον. τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἴσου διένεμον. ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδο-
ιλ.δ μενέα φησί Σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ Ἕστηχ' ὥσπερ ἐμοί, πιέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγει. Προέπινον
ιλ.ι δ' ἀλλήλοις οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς (τοῦτο γὰρ προεκπιεῖν ἐστιν) ἀλλὰ μεστὸν τὸν σκύφον Πλησάμενος δ'
οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα. Ὁσάκις δὲ καὶ τροφὰς ἐλάμβανον προειρήκαμεν ἤδη. ὅτι δὴ

τρεῖς

τρεῖς ἦσαν. διὰ τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν ἄριστον, ποτὲ δὲ δεῖπνον ὀνομάζεσθαι. γελοῖοι γάρ εἰσιν οἱ φάσκοντες ὅτι καὶ τέσσαρας ἐλάμβανον. ἐπεὶ ὁ ποιητὴς ἔφη. σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας, οὐ νοοῦντες ὅτι λέγει τὸν δειλινὸν διατρίψας χρόνον. ὅμως δὲ οὐδεὶς δείξει παρὰ τῷ ποιητῇ τρίς τινα λαμβάνοντα τροφάς. ἁμαρτάνουσι δὲ οἱ ἐφεξῆς τιθέντες τούτους τοὺς στίχους. Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα, Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων. Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας. Εἰ γὰρ εἴδατα παρέθηκεν ἡ ταμίη, δῆλον ὡς κρεάτων λείψανα τυγχάνοντα τὸν δαιτρὸν οὐκ ἔδει παρεισφέρειν. διόπερ τὸ δίστιχον ἀπαρκεῖ. Ἀπαλλαγέντων δὲ τῶν δειπνούντων αἱ τράπεζαι ἐβαστάζοντο, ὥσπερ παρὰ τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν, ἐφ' ὧν καὶ λέγει, Ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός. Δῆλον ὡς τὰ ἀγγεῖα. καὶ γὰρ τῶν ὅπλων τὰ σκεπαστικὰ θώρακα καὶ κνημῖδας καὶ τὰ τούτοις ἐμφερῆ λέγουσιν ἔντη, καθάπερ αἴτια τῶν τοῦ σώματος μερῶν ὄντα. τῶν δὲ ἡρωϊκῶν οἴκων τοὺς μείζονας Ὅμηρος μέγαρα καλεῖ καὶ δώματα καὶ κλισίας. οἱ δὲ νῦν, ξενῶνας καὶ ἀνδρῶνας νομίζουσι. τί οὖν ὀνομάσαιμεν ἄνδρες φίλοι τὸ συμπόσιον, ὅπερ Ἀντίοχος ὁ ἐπιφανὴς μὲν κληθείς, ἐπιμανὴς δ' ἐκ τῶν πράξεων ὀνομασθείς, βασιλεὺς δ' ἦν οὗτος τῶν Συριακῶν τῶν ἀπὸ Σελεύκου εἷς, περὶ οὗ φησι Πολύβιος τάδε. ὡς ἀποδιδράσκων ἐκ τῆς αὐλῆς ἐνίοτε τοὺς θεραπεύοντας οὗ τύχοι τῆς πόλεως ἀλύων ἐφαίνετο δεύτερος καὶ τρίτος. μάλιστα δὲ πρὸς τοῖς ἀργυροκοπείοις εὑρίσκετο καὶ χρυσοχοείοις εὑρησιλογῶν καὶ φιλοτεχνῶν πρὸς τοὺς τορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας, ἔπειτα καὶ μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταβαίνων ὡμίλει ᾧ τύχοι. καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων συνέπινε τῶν εὐτελεστάτων. ὅτε δὲ τῶν νεωτέρων αἴσθοιτό τινας συνευωχουμένους, οὐδεμίαν ἔμφασιν ποιήσας παρῆν, ἐπικωμάζων μετὰ κεραμίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον ἀφισταμένους φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν βασιλικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα τήβενναν ἀναλαβὼν περιῄει κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀρχαιρεσιάζων. καὶ τοὺς μὲν δεξιούμενος, τοὺς δὲ καὶ περιπτύσσων παρεκάλει φέρειν αὐτῷ τὴν ψῆφον. ποτὲ μὲν ὡς ἀγορανόμος γένηται, ποτὲ δὲ καὶ ὡς δήμαρχος. τυχὼν δὲ τῆς ἀρχῆς καὶ καθίσας ἐπὶ τὸν ἐλεφάντινον δίφρον κατὰ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος, διήκουε τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν γινομένων συναλλαγμάτων, καὶ διέκρινε μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας. ἐξ ὧν εἰς ἀπορίαν ἦγε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιεικεῖς. οἱ μὲν γὰρ ἀφελῆ τινα αὐτὸν εἶναι ὑπελάμβανον, οἱ δὲ μαινόμενον. καὶ γὰρ περὶ τὰς δωρεὰς ἦν παραπλήσιος. ἐδίδου γὰρ τοῖς μὲν ἀστραγάλους δορκαδείους, τοῖς δὲ φοινικοβαλάνους, ἄλλοις δὲ χρυσίον. καὶ ἐξ ἀπαντήσεως δέ τισι τυγχάνων οὓς μὴ ἑωράκει ποτὲ ἐδίδου δωρεὰς ἀπροσδοκήτους. ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις, καὶ ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμαῖς πάντας ὑπερέβαλλε τοὺς βεβασιλευκότας. τοῦτο δ' ἄν τις τεκμήραιτο ἔκ τε τοῦ παρ' Ἀθηναίοις ὀλυμπιείου, καὶ τῶν περὶ τὸν ἐν Δήλῳ βωμὸν ἀνδριάντων. ἐλούετο δὲ κἀν τοῖς δημοσίοις βαλανείοις, ὅτε δημοτῶν ἦν τὰ βαλανεῖα πεπληρωμένα, κεραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μύρων τῶν πολυτελεστάτων. ὅτε καί τινος εἰπόντος, μακάριοι ἐστὲ ὑμεῖς οἱ βασιλεῖς, οἱ καὶ τούτοις χρώμενοι, καὶ ὀδωδότες ἡδύ. καὶ μηδὲν τὸν ἄνθρωπον προσειπὼν ὅπου κεῖνος τῇ ἑξῆς ἐλούετο, ἐπεισελθὼν ἐποίησεν αὐτοῦ καταχυθῆναι τῆς κεφαλῆς μέγιστον κεράμιον πολυτελεστάτου μύρου τῆς στακτῆς καλουμένης. ὡς πάντας ἀναστάντας κυλίεσθαι λουομένους τῷ μύρῳ, καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα καταπίπτοντας γέλωτα παρέχειν, καθάπερ καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος βασιλεὺς ἀκούσας τοὺς ἐν τῇ Μακεδονίᾳ συντετελεσμένους ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμιλίου Παύλου τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ, βουλόμενος τῇ μεγαλουργίᾳ δωρεᾷ ὑπεράραι τὸν Παῦλον, ἐξέπεμψε πρέσβεις καὶ θεωροὺς εἰς τὰς πόλεις, καταγγελοῦντας τοὺς ἐσομένους ἀγῶνας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ δάφνης, ὡς πολλὴν γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων σπουδὴν εἰς τὴν ὡς αὐτὸν ἄφιξιν. ἀρχὴν δ' ἐποιήσατο τῆς πανηγύρεως τὴν πομπείαν οὕτως ἐπιτελεσθεῖσαν. καθηγοῦντό τινες Ῥωμαϊκὸν ἔχοντες καθοπλισμὸν ἐν θώραξιν ἁλυσιδωτοῖς ἄνδρες ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις πεντακισχίλιοι, μεθ' οὓς Μυσοὶ πεντακισχίλιοι συνεχεῖς ἦσαν, Κίλικες δ' εἰς τὸν τῶν εὐζώνων τρόπον καθωπλισμένοι τρισχίλιοι, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους. ἐπὶ δὲ τούτοις Θρᾷκες τρισχίλιοι, καὶ Γαλάται πεντακισχίλιοι, ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες, οἷς ἐπηκολούθει μονομάχων ζεύγη διακόσια τεσσαράκοντα. τούτων κατόπιν ἦσαν ἱππεῖς Γισαῖοι μὲν χίλιοι, πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι. ὧν οἱ μὲν πλείους ἦσαν χρυσοφάλαροι καὶ χρυσοστέφανοι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι. μετὰ δὲ τούτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι ἑταῖροι ἱππεῖς. οὗτοι δὲ ἦσαν εἰς χιλίους πάντες χρυσοφάλαροι. τούτοις συνεχὲς ἦν τὸ τῶν φίλων σύνταγμα, ἴσον καὶ κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπίλεκτοι χίλιοι. τελευταία δ' ἦν ἡ κατάφρακτος ἵππος οἰκείως τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκεπασμένων τοῖς ὅπλοις. ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. πάντες δ' οἱ προειρημένοι εἶχον πορφυρᾶς ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ καὶ διαχρύσους καὶ ζωωτάς. ἑξίππα μὲν ἦν ἑκατόν, τέθριππα δὲ τεσσαράκοντα, ἔπειτα ἐλεφάντων ἅρμα καὶ συνωρίς. καθ' ἕνα δὲ εἵποντο ἐλέφαντες διεσκηδασμένοι τριάκοντα καὶ ἕξ. τὴν δ' ἄλλην πομπὴν λέγειν ἐστὶ δυσέφικτον. ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ λεκτέον, ἔφηβοι μὲν γὰρ ἐπόμπευσαν εἰς

ὅλ. α.

Ἀντίοχος ὁ ἐπιμανής.

Ἀντιόχου πομπέα.

ὀκτακοσίους, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους, βόες δ' εὐτραφεῖς περὶ χιλίους. θεωρίας δὲ βραχὺ λείπουσαι τριακοσίων. ἐλεφάντων δὲ ὀδόντες ὀκτακόσιοι. τὸ δὲ τῶν ἀγαλμάτων πλῆθος, οὐ δυνατὸν ἐξηγήσασθαι. πάντων γὰρ τῶν παρ' ἀνθρώποις λεγομένων ἢ νομιζομένων θεῶν ἢ δαιμόνων, προσέτι δὲ ἡρώων εἴδωλα διήγετο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ δ' ἠμφιεσμένα στολαῖς διαχρύσοις. καὶ πᾶσι τούτοις οἱ προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας ἐν διασκευαῖς πολυτελέσι παρέκειντο. εἵπετο δ' αὐτοῖς καὶ νυκτὸς εἴδωλον, καὶ ἡμέρας. γῆς τε καὶ οὐρανοῦ καὶ ἠοῦς καὶ μεσημβρίας. τὸ δὲ τῶν χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος οὕτως ἄν τις ὑπονοήσειεν ὅσον ἦν. ἑνὸς γὰρ τῶν φίλων Διονυσίου τοῦ ἐπιστολογράφου χίλιοι παῖδες ἐπόμπευσαν, ἀργυρώματα ἔχοντες ὧν οὐδὲν ἔλαττον ὁλκὴν εἶχε δραχμῶν χιλίων. βασιλικοὶ δὲ παῖδες παρῆλθον ἑξακόσιοι χρυσώματα ἔχοντες. ἔπειτα γυναῖκες ἐκ χρυσῶν καλπίδων μύροις ἔρραινον εἰς διακοσίας. ταύταις δ' ἑξῆς ἐπόμπευον ἐν χρυσόποσι μὲν φορείοις ὀγδοήκοντα γυναῖκες, ἀργυρόποσι δὲ πεντακόσιαι καθήμεναι πολυτελῶς διεσκευασμέναι. καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέστατα ταῦτα ἦν. ἐπιτελεσθέντων δὲ τῶν ἀγώνων καὶ μονομαχιῶν καὶ κυνηγεσίων κατὰ τριάκονθ' ἡμέρας ἐν αἷς τὰς θέας συνετέλει, πρώτε μὲν τὰς πρώτας ἐν τῷ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὁλκείων ἠλείφοντο κροκίνῳ μύρῳ. ἦν δὲ ταῦτα πεντεκαίδεκα, καὶ κιναμωμίνου τὰ ἴσα καὶ ναρδίνου. παραπλησίως δὲ καὶ ταῖς ἑξῆς εἰσεφέρετο τήλινον, ἀμαράκινον, † εἴρινον. πάντα διαφέροντα ταῖς εὐωδίαις. ἔστρωτο δὲ εἰς εὐωχίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς. ὁ δὲ χειρισμὸς ἐγίνετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. ἵππον γὰρ ἔχων εὐτελῆ παρέτρεχε παρὰ τὴν πομπήν, τοὺς μὲν προάγειν κελεύων, τοὺς δὲ ἐπέχειν. κατὰ δὲ τοὺς πότους αὐτὸς ἐπὶ τὰς εἰσόδους ἐφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δ' ἀνέκλινε. καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσήγαγεν. καὶ περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν, οὗ δὲ προσανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον ἀνεπήδα, καὶ μετανίστατο. καὶ περιῄει τὸν πότον προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων. προϊούσης δ' ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας καὶ πολλῶν ἤδη κεχωρισμένων ὑπὸ τῶν μίμων ὁ βασιλεὺς εἰσεφέρετο ὅλος κεκαλυμμένος. καὶ εἰς τὴν γῆν ἐτίθετο, ὡς εἷς ὢν δῆτα τῶν μίμων, καὶ τῆς συμφωνίας προκαλουμένης, ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο, καὶ ὑπεκρίνετο μετὰ τῶν γελωτοποιῶν ὥστε πάντας αἰσχυνομένους φεύγειν. ταῦτα δὲ πάντα συνετελέσθη, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐνοσφίσατο παρασπονδήσας τὸν φιλομήτορα βασιλέα παιδίσκον ὄντα, τὰ δὲ καὶ τῶν φίλων συμβαλλομένων. ἱεροσυλήκει δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν.

† κρίνινον.

Φιλαδέλφου πομπή.

Θαυμασάντων δὲ τῶν δαιτυμόνων τήν τε τοῦ βασιλέως διάνοιαν ὡς οὐκ ἐπιφανής, ἀλλ' ὄντως ἐπιμανὴς ὑπῆρχε, προσέθηκεν ὁ Μασούριος περὶ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γεγενημένης ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ βασιλέως πομπῆς, Καλλίξενον τὸν Ῥόδιον ἱστοροῦντα ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας, ὅς φησι. πρὸ δὲ τοῦ ἄρξασθαι, τὴν κατασκευασθεῖσαν σκηνὴν ἐν τῷ τῆς ἄκρας περιβόλῳ χωρὶς τῆς τῶν στρατιωτῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ παρεπιδήμων ὑποδοχῆς ἐξηγήσομαι. καλὴ γὰρ εἰς ὑπερβολὴν ἀξία τε ἀκοῆς ἐγενήθη. τὸ μὲν οὖν μέγεθος αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα κλίνας ἐπιδεχόμενον κύκλῳ, διασκευὴν δὲ εἶχε τοιαύτην. κίονες διεστάθησαν ξύλινοι, πέντε μὲν κατὰ πλευρὰν ἑκάστην τοῦ μήκους πεντηκονταπήχεις πρὸς ὕψος, ἑνὶ δὲ ἐλάττους κατὰ πλάτος. ἐφ' ὧν ἐπιστύλιον καθηρμόσθη τετράγωνον ὑπερεῖδον τὴν σύμπασαν τοῦ συμποσίου στέγην. αὕτη δ' ἐνεπετάσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκινοβαφεῖ περιλεύκῳ. καθ' ἑκάτερον δὲ μέρος εἶχε δοκοὺς μεσολεύκους ἐν πετάσμασι πυργωτοῖς κατειλημμένας. ἐν αἷς φατνώματα γραπτὰ κατὰ μέσον ἐτέτακτο. τῶν δὲ κιόνων οἱ μὲν τέσσαρες ὡμοίωντο φοίνιξιν. οἱ δ' ἀνὰ μέσον θύρσων εἶχον φαντασίαν. τούτων δ' ἐκτὸς περίστυλος ἐπεποίητο σύριγξ ταῖς τρισὶ πλευραῖς καμαρωτὴν ἔχουσα στέγην. ἐν ᾗ τὴν τῶν κατακειμένων ἀκολουθίαν ἑστάναι συνέβαινεν. ἧς τὸ μὲν ἐντὸς αὐλαίαις περιείχετο φοινικίναις. ἐπὶ δὲ τῶν ἀναμέσον χώρων, δοραὶ θηρείων παράδοξοι καὶ τῇ ποικιλίᾳ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἐκρέμαντο. τὸ δὲ περιέχον αὐτὴν ὕπαιθρον μυρρίναις τε καὶ δάφναις καὶ ἄλλοις ἐπιτηδείοις ἔρνεσιν ἐγεγόνει συνηρεφές. τὸ δ' ἔδαφος πᾶν, ἄνθεσι κατεπέπαστο παντοίοις. ἡ γὰρ Αἴγυπτος καὶ διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ διὰ τοὺς κηπεύοντας, τὰ σπανίως καθ' ὥραν ἐνεστηκυῖαν ἐν ἑτέροις φυόμενα τόποις ἄφθονα γεννᾷ καὶ διαπαντός. καὶ οὔτε ῥόδον, οὔτε λευκοΐον, οὔτ' ἄλλο ῥᾳδίως ἄνθος ἐκλιπεῖν οὐθὲν οὐδέποτ' εἴωθε. διὸ δὴ καὶ κατὰ μέσον χειμῶνα τῆς ὑποδοχῆς τότε γενηθείσης, παράδοξος ἡ φαντασία τοῖς ξένοις κατέστη. τὰ γὰρ εἰς μίαν εὑρεθῆναι στεφάνωσιν οὐκ ἂν δυνηθέντα ἐν ἄλλῃ πόλει ῥᾳδίως. ταῦτα καὶ τῷ πλήθει τῶν κατακειμένων ἐχορηγεῖτο εἰς τοὺς στεφάνους ἀφθόνως. καὶ εἰς τὸ τῆς σκηνῆς ἔδαφος κατεπέπαστο χύδην, θείου τινὸς ὡς ἀληθῶς ἀποτελοῦντα λειμῶνος πρόσοψιν. διέκειτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν τῆς σκηνῆς παραστάδων ζῷα μαρμάρινα τῶν πρώτων τεχνιτῶν, ἑκατόν. ἐν δὲ ταῖς ἀνὰ μέσον χώραις πίνακες τῶν σικυωνιακῶν ζωγράφων,

γράφων. ἐν μεταξὺ δ' ἐπέκειντο εἰκασίαι παντοῖοι καὶ χιτῶνες χρυσοϋφεῖς, ἐφαπτίδες τε κάλλισται. τινὲς μὲν εἰκόνας ἔχουσαι τῶν βασιλέων ἐνυφασμένας, αἱ δὲ μυθικὰς διαθέσεις. ὑπεράνω δὲ τούτων θυρεοὶ περιέκειντο ἐναλλὰξ ἀργυροῖ τε καὶ χρυσοῖ. ἐν δὲ ταῖς ἐπάνω τούτων χώραις οὔσαις ὀκταπήχεσιν ἄντρα κατεσκεύαστο. ἐπὶ μὲν τὸ μῆκος τῆς σκηνῆς ἓξ ἑκατέρας πλευρᾶς, κατὰ πλάτος δὲ τέτταρα. συμπόσιά τε ἀντία ἀλλήλων αὐτοῖς τραγικῶν τε καὶ κωμικῶν καὶ σατυρικῶν ζῴων, ἀληθινὸν ἐχόντων ἱματισμόν. οἷς παρέκειτο καὶ ποτήρια χρυσᾶ. κατὰ μέσον δὲ τῶν ἄντρων νύμφαι ἐλείφθησαν, ἐν αἷς ἔκειντο δελφικοὶ χρυσοῖ τρίποδες, ὑποστήματα ἔχοντες. κατὰ δὲ τὸν ὑψηλότατον τόπον τῆς ὀροφῆς ἀετοὶ κατὰ πρόσωπον ἦσαν ἀλλήλων χρυσοῖ, πεντεκαιδεκαπήχεις τὸ μέγεθος. ἔκειντο δὲ καὶ κλῖναι χρυσαῖ σφιγγόποδες ἐν ταῖς δυσὶ πλευραῖς, ἑκατόν. ἡ γὰρ κατὰ πρόσωπον ὄψις ἀφεῖται ἀναπεπταμένη. ταύταις δ' ἀμφίταποι ἁλουργοῖς ὑπέστρωντο τῆς πρώτης ἐρέας. καὶ περιστρώματα ποικίλα διαπρεπῆ ταῖς τέχναις ἐπῆν. ψιλαὶ δὲ περσικαὶ τὴν ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν χώραν ἐκάλυπτον, ἀκριβῆ τὴν εὐγραμμίαν τῶν ἐνυφασμένων ἔχουσαι ζῳδίων. παρετέθησαν δὲ καὶ τρίποδες τοῖς κατακειμένοις χρυσοῖ, διακόσιοι τὸν ἀριθμόν. ὥστ' εἶναι δύο κατὰ κλίνην, ἐπ' ἀργυρῶν διέδρων. ἐκ δὲ τῶν ὄπισθεν πρὸς τὴν ἀπόνιψιν ἑκατὸν ἀργυραῖ λεκάναι, καὶ καταχύσεις ἴσαι παρέκειντο. ἐπεπήγει δὲ τοῦ συμποσίου κατ' ἀντικρὺ καὶ ἑτέρα κλίνη πρὸς τὴν τῶν κυλικίων καὶ ποτηρίων, τῶν τε λοιπῶν τῶν πρὸς τὴν χρῆσιν ἀνηκόντων καὶ κατασκευασμάτων ἔκθεσιν. ἃ δὴ πάντα χρυσᾶ τε ἦν καὶ διάλιθα θαυμαστὰ ταῖς τέχναις. τούτων δὲ τὴν μὲν κατὰ μέρος κατασκευὴν καὶ τὰ γένη μακρὸν ἐπεφαίνετό μοι δηλοῦν. τὸ δὲ τοῦ σταθμοῦ πλῆθος, εἰς μύρια τάλαντα ἀργυρίου τὴν σύμπασαν εἶχε κατασκευήν. ἐπεὶ δὲ τὴν τῆς σκηνῆς τὴν κατασκευὴν διεληλύθαμεν, ποιησόμεθα καὶ τὴν τῆς πομπῆς ἐξήγησιν. ἤγετο γὰρ διὰ τοῦ κατὰ τὴν πόλιν σταδίου. πρώτη δ' ἐβάδιζεν ἑωσφόρου. καὶ γὰρ ἀρχὴν εἶχεν ἡ πομπὴ, καθ' ὃν ὁ προειρημένος ἀστὴρ φαίνεται χρόνον. ἔπειθ' ἡ τοῖς τῶν βασιλέων γονεῦσι κατωνομασμένη. μετὰ δὲ ταύτας αἱ τῶν θεῶν ἁπάντων οἰκείαν ἔχουσαι τῆς περὶ ἑκάστων αὐτῶν ἱστορίας διασκευήν. τὴν δὲ τελευταίαν ἑσπέρου συνέβαινεν εἶναι, τῆς ὥρας εἰς τοῦτον συναγούσης τὸν καιρόν. τὰ δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν εἴ τις εἰδέναι βούλεται, τὰς τῶν πεντετηρίδων γραφὰς λαμβάνων ἐπισκοπείτω. τῆς δὲ Διονυσιακῆς πομπῆς, πρῶτοι μὲν προῄεσαν οἱ τὸν ὄχλον ἀνείργοντες Σιληνοὶ πορφυρᾶς χλανίδας, οἱ δὲ φοινικίδας ἠμφιεσμένοι. τούτοις δ' ἐπηκολούθουν Σάτυροι καθ' ἕκαστον τοῦ σταδίου μέρος εἴκοσι λαμπάδας φέροντες κισσίνας διαχρύσους. μεθ' οὓς νῖκαι χρυσᾶς ἔχουσαι πτέρυγας. ἔφερον δ' αὗται θυμιατήρια ἑξαπήχη κισσίνοις καὶ χρυσοῖς κλωσὶ † διακεκοσμημένα, ζωωτοὺς ἐνδεδυκυῖαι χιτῶνας. αὗται δὲ πολὺν κόσμον χρυσοῦν περικείμεναι. μετὰ δὲ ταύτας εἵπετο βωμὸς ἑξάπηχυς διπλοῦς κισσίνῃ φυλλάδι διαχρύσῳ πεπυκασμένος, ἔχων ἀμπέλινον χρυσοῦν στέφανον μεσολεύκοις μίτραις κατειλημμένον. ἐπηκολούθουν δ' αὐτῷ παῖδες ἐν χιτῶσι πορφυροῖς λιβανωτὸν καὶ σμύρναν, ἔτι δὲ κρόκον ἐπὶ χρυσῶν μαζονόμων φέροντες ἑκατὸν εἴκοσι. μεθ' οὓς σάτυροι τεσσαράκοντα ἐστεφανωμένοι κισσίνοις χρυσοῖς στεφάνοις. τὰ δὲ σώματα οἱ μὲν ἐκέχριντο ὀστρείῳ, τινὲς δὲ μίλτῳ, καὶ χρώμασιν ἑτέροις. ἔφερον δὲ καὶ οὗτοι στέφανον χρυσοῦν ἐξ ἀμπέλου καὶ χρυσοῦ εἰργασμένον, μεθ' οὓς Σιληνοὶ δύο ἐν πορφυραῖς χλαμύσι, καὶ κρηπῖσι λευκαῖς. εἶχε δ' αὐτῶν ὁ μὲν πέτασον καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ὁ δὲ σάλπιγγα. μέσος δὲ τούτων ἐβάδιζεν ἀνὴρ μείζων τετράπηχυς ἐν τραγικῇ διαθέσει καὶ προσώπῳ φέρων χρυσοῦν ἀμαλθείας κέρας. ὃς προσηγορεύετο ἐνιαυτός. ᾧ γυνὴ περικαλλεστάτη κατὰ τὸ μέγεθος εἵπετο, πολλῷ χρυσῷ καὶ διαπρεπεῖ κεκοσμημένη. φέρουσα τῇ μὲν μιᾷ τῶν χειρῶν στέφανον περσαίας, τῇ δ' ἑτέρᾳ ῥάβδον φοίνικος. ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη Πεντετηρίς. ταύτῃ δ' ἐπηκολούθουν ὧραι τέσσαρες διεσκευασμέναι, καὶ δύο κίσσινα ἐκ χρυσοῦ ἑξαπήχη, καὶ βωμὸς ἀνὰ μέσον τούτων τετράγωνος χρυσοῦς. καὶ πάλιν Σάτυροι στεφάνους ἔχοντες κισσίνους χρυσοῦς φοινικίδας περιβεβλημένοι. ἔφερον δ' οἱ μὲν οἰνοχόην χρυσῆν, οἱ δὲ καρχήσιον. μεθ' οὓς ἐπορεύετο Φιλίσκος ὁ ποιητής, ἱερεὺς ὢν Διονύσου. καὶ πάντες οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται. τούτων δ' ἐφεξῆς ἐφέροντο δελφικοὶ τρίποδες, ἆθλα τοῖς τῶν ἀθλητῶν χορηγοῖς. ὁ μὲν † παιδίσκος ἐννέα πηχῶν τὸ ὕψος. ὁ δὲ πηχῶν δώδεκα, ὁ τῶν ἀνδρῶν. μετὰ τούτους τετράκυκλος πηχῶν τεσσαρεσκαίδεκα, ὀκτὼ δὲ τὸ πλάτος ἤγετο ὑπὸ ἀνδρῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπῆν ἄγαλμα Διονύσου, δεκάπηχυ σπένδον ἐκ καρχησίου χρυσοῦ, χιτῶνα πορφυροῦν ἔχον διάπεζον. καὶ ἐπ' αὐτοῦ κροκωτὸν διαφανῆ. περιεβέβλητο δὲ ἱμάτιον πορφυροῦν χρυσοποίκιλον. προέκειτο δὲ αὐτοῦ κρατὴρ λακωνικὸς χρυσοῦς μετρητῶν δεκαπέντε, καὶ τρίπους χρυσοῦς ἐφ' οὗ θυμιατήριον χρυσοῦν, καὶ φιάλαι δύο χρυσαῖ κασσίας μεσταὶ καὶ κρόκου. περιέκειτο δ' αὐτῷ καὶ σκιὰς ἐκ κισσοῦ καὶ ἀμπέλου καὶ τῆς λοιπῆς ὀπώρας κεκοσμημένη. προσήρτηντο δὲ καὶ στέφανοι καὶ ταινίαι καὶ θύρσοι καὶ τύμπανα καὶ μίτραι, πρόσωπά τε σατυρικὰ καὶ κωμικὰ καὶ τραγικά. τῇ δὲ τετρακύκλῳ ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι. καὶ πέρσυς τελεταὶ καὶ θίασοι παντοδαποὶ καὶ τὰ λίκνα φέρουσαι. μετὰ δὲ ταῦ-

παιδίσκων.

τα μακέται αἱ καλούμεναι Μιμαλλόνες, καὶ Βασσάραι, καὶ Λυδαὶ κατακεχυμέναι τὰς τρίχας καὶ ἐστεφανωμέναι, τινὲς μὲν ὄφεσιν, αἱ δὲ σμίλαξι καὶ ἀμπέλῳ καὶ κισσῷ. κατεῖχον δὲ ταῖς χερσὶν αἱ μὲν ἐγχειρίδια, αἱ δὲ ὄφεις. μετὰ δὲ ταύτας ἤγετο τετράκυκλος πηχῶν ὀκτὼ πλάτος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξήκοντα. ἐφ᾽ ἧς ἄγαλμα Νύσης ὀκτάπηχυ καθήμενον ἐνδεδυκὸς μὲν θάψινον χιτῶνα χρυσοποίκιλον, ἱμάτιον δὲ ἠμφίεστο λακωνικόν. ἀνίστατο δὴ τοῦτο μηχανικῶς, οὐδενὸς τὰς χεῖρας προσάγοντος. καὶ σπείσαν ἐκ χρυσῆς φιάλης γάλα, πάλιν ἐκάθητο. εἶχε δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρσον ἐστεμμένον μίτραις. αὕτη δ᾽ ἐστεφάνωτο κισσίνῳ χρυσῷ, καὶ βότρυσι διαλίθοις πολυτελέσιν. εἶχε δὲ σκιάδα καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς τετρακύκλου κατεπεπήγεσαν λαμπάδες διάχρυσοι τέτταρες. ἑξῆς εἵπετο ἄλλη τετράκυκλος μῆκος πηχῶν εἰκοσιτεσσάρων, πλάτος πεντεκαίδεκα πλήρης σταφυλῆς. ἐπάτουν δὲ ἑξήκοντα Σάτυροι πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες μέλος ἐπιλήνιον. ἐφειστήκει δ᾽ αὐτοῖς Σιληνός. καὶ διὰ ὅλης τῆς ὁδοῦ τὸ γλεῦκος ἔρρει. ἑξῆς ἐφέρετο τετράκυκλος μῆκος πηχῶν κε, πλάτος τεσσαρεσκαίδεκα. ἤγετο δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. ἐφ᾽ ἧς ἦν ἀσκὸς τρισχιλίους ἔχων μετρητὰς ἐκ παρδαλῶν δερμάτων ἐρραμμένος. ἔρρει δὲ καὶ οὗτος κατὰ μικρὸν ἀνιέμενος κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν. ἠκολούθουν δ᾽ αὐτῷ Σάτυροι καὶ Σιληνοὶ ἑκατὸν εἴκοσι ἐστεφανωμένοι. φέροντες οἱ μὲν οἰνοχόας, οἱ δὲ φιάλας, οἱ δὲ θηρικλείους μεγάλας, πάντα χρυσᾶ. ἐχομένως ἤγετο κρατὴρ ἀργυροῦς ἑξακοσίους χωρῶν μετρητὰς ἐπὶ τετρακύκλου ἑλκόμενος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. εἶχε δὲ καὶ ὑπὸ τὰ χείλη καὶ τὰ ὦτα, καὶ ὑπὸ τὴν βάσιν ζῷα τετορευμένα. καὶ διὰ μέσου ἐστεφάνωτο χρυσῷ διαλίθῳ. ἑξῆς ἐπεφέρετο κυλίκια ἀργυρᾶ δωδεκαπήχη δύο, ὕψος πηχῶν ἕξ. ταῦτα δ᾽ εἶχεν ἄνω τε ἀκρωτήρια καὶ ἐν ταῖς γαστράσι κύκλῳ. καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν ζῷα τρία ἡμιπήχη καὶ πηχυαῖα, πλῆθος πολλά. καὶ λουτῆρες μεγάλοι δέκα, καὶ κρατῆρες ἑκκαίδεκα. ὧν οἱ μείζους ἐχώρουν μετρητὰς τριάκοντα, οἱ δ᾽ ἐλάχιστοι πέντε. εἶτα λέβητες ἕξ. βατιακαὶ εἰκοσιτέσσαρες ἐπ᾽ ἐγγυθήκαις πέντε. καὶ ληνοὶ ἀργυραῖ δύο. ἐφ᾽ ὧν ἦσαν βῖκοι εἰκοσιτέσσαρες. τράπεζά τε ὁλάργυρος δωδεκάπηχυς. καὶ ἄλλαι ἑξαπήχεις τριάκοντα. πρὸς δὲ τούτοις, τρίποδες τέσσαρες, ὧν εἷς μὲν εἶχε τὴν περίμετρον πηχῶν ἑκκαίδεκα, κατάργυρος ὢν ὅλος. οἱ δὲ τρεῖς ἐλάττονες ὄντες διάλιθοι κατὰ μέσον ὑπῆρχον. μετὰ δὲ τούτους ἐφέροντο δελφικοὶ τρίποδες ἀργυροῖ, ὀγδοήκοντα τὸν ἀριθμόν, ἐλάττους τῶν προειρημένων. ὧν αἱ γωνίαι τετράμετροι, ὑδρίαι εἴκοσι καὶ ἕξ. ἀμφορεῖς παναθηναϊκοὶ δεκαέξ. ψυκτῆρες ἑκατὸν ἑξήκοντα. τούτων ὁ μέγιστος ἦν μετρητῶν ἕξ, ὁ δὲ ἐλάχιστος δύο. ταῦτα μὲν οὖν ἦν ἅπαντα ἀργυρᾶ. ἐχόμενα δὲ τούτων ἐπόμπευον οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες κρατῆρας λακωνικοὺς τέτταρας ἔχοντας στεφάνους ἀμπελίνους. τετραμέτρητοι ἕτεροι, κορινθιουργεῖς δύο. οὗτοι δ᾽ εἶχον ἄνωθεν καθήμενα περιφανῆ τετορευμένα ζῷα. καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ, καὶ ἐν ταῖς γαστράσι πρόσωπα ἐπιμελῶς πεποιημένα. ἐχώρει δ᾽ ἕκαστος μετρητὰς ὀκτώ, ἐπ᾽ ἐγγυθήκαις. καὶ ληνὸς ἐν ᾗ ἦσαν βῖκοι δέκα, ὁλκεῖα δύο, ἑκάτερον χωροῦν μετρητὰς πέντε. κώθωνες διμετρηταὶ δύο, ψυκτῆρες εἴκοσι δύο. ὧν ὁ μέγιστος ἐχώρει μετρητὰς τριάκοντα, ὁ δὲ ἐλάχιστος ἐχώρει μετρητήν. ἐπόμπευσαν δὲ τρίποδες χρυσοῖ μεγάλοι τέτταρες. καὶ χρυσωματοθήκη χρυσῆ διάλιθος πηχῶν δέκα, ὕψος ἔχουσα βασμοὺς ἕξ. ἐν οἷς καὶ ζῷα τετραπάλαιστα ἐπιμελῶς πεποιημένα πολλὰ τὸν ἀριθμόν, καὶ κυλίκια δύο, καὶ ὑάλινα διάχρυσα δύο. ἐγγυθῆκαι χρυσαῖ τετραπήχεις δύο, ἄλλαι ἐλάττους τρεῖς, ὑδρίαι δέκα, βωμὸς τρίπηχυς, μαζονόμια εἰκοσιπέντε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπορεύοντο παῖδες χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι ἐνδεδυκότες χιτῶνας λευκούς. ἐστεφανωμένοι οἱ μὲν κισσῷ, οἱ δὲ πιτύϊνῳ. διακόσιοι δὲ καὶ πεντήκοντα χόας εἶχον χρυσοῦς, τετρακόσιοι δὲ ἀργυροῦς. ἕτεροι δὲ τριακόσιοι καὶ εἴκοσι ψυκτήρια ἔφερον χρυσᾶ, οἱ δὲ ἀργυρᾶ. μεθ᾽ οὓς ἄλλοι παῖδες ἔφερον κεράμια πρὸς τὴν τοῦ γλυκισμοῦ χρείαν. ὧν εἴκοσι μὲν ἦν χρυσᾶ, πεντήκοντα δὲ ἀργυρᾶ. τριακόσια δὲ κεκηρογραφημένα χρώμασι παντοίοις. καὶ κερασθέντων ἐν ταῖς ὑδρίαις καὶ πίθοις πάντες κοσμίως ἐγλυκάνθησαν οἱ ἐν τῷ σταδίῳ. ἑξῆς τούτοις καταλέγει τετραπήχεις τραπέζας. ἐφ᾽ ὧν πολλὰ θέας ἄξια πολυτελῶς κατεσκευασμένα περιήγετο θεάματα. ἐν οἷς καὶ ὁ τῆς Σεμέλης θάλαμος, ἐν ᾧ ἔχουσι χιτῶνας τινὲς διαχρύσους καὶ λιθοκολλήτους τῶν πολυτιμήτων. οὐκ ἄξιον δ᾽ ἦν παραλιπεῖν τήνδε τὴν τετράκυκλον, μῆκος οὖσαν πηχῶν εἰκοσιδύο, πλάτος δεκατεσσάρων, ὑπὸ ἀνδρῶν ἑλκομένην πεντακοσίων. ἐφ᾽ ἧς ἄντρον ἦν βαθὺ καθ᾽ ὑπερβολήν, κισσῷ καὶ μίλτῳ. † ἐκ τούτου περιστεραὶ καὶ φάσσαι καὶ τρυγόνες καθ᾽ ὅλην ἐξίπταντο τὴν ὁδόν, λημνίσκοις τοὺς πόδας δεδεμέναι πρὸς τὸ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν θεωμένων ἁρπάζεσθαι. ἀνέβλυζον δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ κρουνοὶ δύο, ὁ μὲν γάλακτος, ὁ δὲ οἴνου. πᾶσαι δ᾽ αἱ περὶ αὐτὸν νύμφαι στεφάνους εἶχον χρυσοῦς.
† ὁ ὁ δὲ Ἑρμῆς καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ἐσθῆτας δὲ πολυτελεῖς. ἐπὶ δὲ ἄλλης τετρακύκλου † ἢ περιεῖχε τὴν ἐξ Ἰνδῶν κάθοδον Διονύσου, Διόνυσος ἦν δωδεκάπηχυς, ἐπ᾽ ἐλέφαντος κατακείμενος, ἠμφιεσμένος πορφυρίδα καὶ στέφανον κισσοῦ καὶ ἀμπέλου χρυσοῦν ἔχων, εἶχεν ἐν ταῖς χερσὶ θυρσόλογχον χρυσοῦν. ὑπεδέδετο δὲ ἐμβάδας χρυσοβαφεῖς. προεκάθητο δ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τραχήλῳ τοῦ ἐλέφαντος

σατυρίσκος

σατυρίσκος πεντάπηχυς ἐστεφανωμένος πίτυος στεφάνῳ χρυσῷ. τῇ δεξιᾷ χειρὶ αἰγείῳ κέρατι χρυσῷ σημαίνων. ὁ δὲ ἐλέφας σκευὴν εἶχε χρυσῆν. καὶ περὶ τῷ τραχήλῳ, κίσσινον χρυσοῦν στέφανον. ἠκολούθουν δὲ τούτῳ παιδίσκαι πεντακόσιαι κεκοσμημέναι χιτῶσι πορφυροῖς χρυσῷ διεζωσμέναι. ἐστεφάνωντο δὲ αἱ μὲν ἡγούμεναι ἑκατὸν εἴκοσι, πανοπλίας, οἱ μὲν ἀργυρᾶς, οἱ δὲ χαλκᾶς ἔχοντες. μετὰ δὲ τούτους ἐπορεύοντο ὄνων ἴλαι πέντε, ἐφ' ὧν ἦσαν Σειληνοὶ καὶ Σάτυροι ἐστεφανωμένοι. τῶν δὲ ὄνων οἱ μὲν χρυσᾶς, οἱ δὲ ἀργυρᾶς προμετωπίδας καὶ σκευασίας εἶχον. μετὰ δὲ τούτους ἐλεφάντων ἅρματα ἀφείθη εἰκοσιτέσσαρα, καὶ συνωρίδες τράγων ἑξήκοντα κώλων † δεκαδύο, ὀρύγων ἑπτὰ καὶ βουβάλων δεκαπέντε. στρουθῶν συνωρίδες ὀκτώ, ἐλάφων ἑπτά. καὶ συνωρίδες τέσσαρες ὄνων ἀγρίων ἅρματα τέσσαρα. ἐπὶ δὲ πάντων τούτων ἀναβεβήκει παιδάρια χιτῶνας ἔχοντα ἡνιοχικοὺς καὶ πετάσους. παραναβεβήκει δὲ παιδισκάρια διεσκευασμένα πελταρίοις καὶ θυρσολόγχοις, κεκοσμημένα ἱματίοις καὶ χρυσίοις. ἐστεφάνωτο δὲ τὰ μὲν ἡνιοχοῦντα παιδάρια πίτυϊ, τὰ δὲ παιδισκάρια κισσῷ. ἐπῆσαν δὲ συνωρίδες καμήλων ἐξ ἑκατέρου μέρους τρεῖς, αἷς ἐπηκολούθουν ἀπῆναι ὑφ' ἡμιόνων ἀγόμεναι. αὗται δ' εἶχον σκηνὰς βαρβαρικάς, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο γυναῖκες Ἰνδαί, καὶ ἕτεραι κεκοσμημέναι ὡς αἰχμάλωτοι. κάμηλοι δ' αἱ μὲν ἔφερον λιβανωτοῦ μνᾶς τριακοσίας, κρόκου καὶ κασίας καὶ κιναμώμου καὶ ἴριδος καὶ τῶν λοιπῶν ἀρωμάτων διακοσίας. ἐχόμενοι τούτων ἦσαν Αἰθίοπες δωροφόροι, ὧν οἱ μὲν ἔφερον ὀδόντας ἑξακοσίους, ἕτεροι δὲ ἐβένου κορμοὺς δισχιλίους. ἄλλοι χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου κρατῆρας ἑξήκοντα, καὶ ψήγματα χρυσίου. μεθ' οὓς ἐπόμπευσαν κυνηγοὶ δύο ἔχοντες σιβύνας ἐπιχρύσους. ἤγοντο δὲ καὶ κύνες δισχίλιοι τετρακόσιοι. οἱ μὲν Ἰνδοί, οἱ λοιποὶ δὲ Ὑρκανοὶ καὶ Μολοσσοί, καὶ ἑτέρων γενῶν. ἑξῆς ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα, φέροντες δένδρα, ἐξ ὧν ἀνήρτητο θηρία παντοδαπὰ καὶ ὄρνεα. εἶτ' ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοί, πλήθει πολλοί. εἰπὼν δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ καταλέξας ζώων ἀγέλας, ἐπιφέρει πρόβατα αἰθιοπικὰ ἑκατὸν τριάκοντα. ἀράβια τριακόσια, εὐβοικὰ εἴκοσι. κωλόλευκοι βόες ἰνδικοὶ εἴκοσι ἕξ, αἰθιοπικοὶ ὀκτώ, ἄρκτος μὲν λευκὴ μεγάλη μία, παρδάλεις δεκατέσσαρες, πάνθηροι δεκαέξ, λυγκία τέσσαρα, ἀρκήλοι τρεῖς, καμηλοπάρδαλις μία, ῥινόκερως αἰθιοπικὸς εἷς. ἑξῆς ἐπὶ τετρακύκλου Διόνυσος περὶ τὸν τῆς Ῥέας βωμὸν καταπεφευγώς, ὅτε ὑπὸ Ἥρας ἐδιώκετο, στέφανον ἔχων χρυσοῦν, πριάπου αὐτῷ παρεστῶτος ἐστεφανωμένου χρυσῷ κισσίνῳ. τὸ δὲ τῆς Ἥρας ἄγαλμα στεφάνην εἶχε χρυσῆν. Ἀλεξάνδρου δὲ καὶ Πτολεμαίου ἀγάλματα ἐστεφανωμένα στεφάνοις κισσίνοις ἐκ χρυσοῦ. τὸ δὲ τῆς Ἀρετῆς ἄγαλμα, τὸ παρεστὸς τῷ Πτολεμαίῳ στέφανον εἶχεν ἐλαίας χρυσοῦν. καὶ Πρίαπος δ' αὐτοῖς συμπαρῆν ἔχων στέφανον κισσὸν ἐκ χρυσοῦ. Κόρινθος δὲ πόλις παρεστῶσα τῷ Πτολεμαίῳ, ἐστεφάνωτο διαδήματι χρυσῷ. παρέκειντο δὲ πᾶσι τούτοις κυλίκιον μεστὸν χρυσωμάτων, κρατήρ τε χρυσοῦς μετρητῶν πέντε. τῇ δὲ τετρακύκλῳ ταύτῃ ἠκολούθουν γυναῖκες ἔχουσαι ἱμάτια πολυτελῆ, καὶ κόσμον. προσηγορεύοντο δὲ πόλεις, αἵ τε ἀπ' Ἰωνίας καὶ λοιπαὶ Ἑλληνίδες, ὅσαι τὴν Ἀσίαν καὶ τὰς νήσους κατοικοῦσαι, ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἐτάχθησαν. ἐφόρουν δὲ πᾶσαι στεφάνους χρυσοῦς. ἐφέρετο καὶ ἐπ' ἄλλῳ τετρακύκλῳ θύρσος ἐνενηκοντάπηχυς χρυσοῦς, καὶ λόγχη ἀργυρᾶ ἑξηκοντάπηχυς, καὶ ἐν ἄλλῃ φαλλὸς χρυσοῦς πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι διαγεγραμμένος καὶ διαδεδεμένος στέμμασι διαχρύσοις, ἔχων ἐπ' ἄκρου ἀστέρα χρυσοῦν, οὗ ἦν ἡ περίμετρος πηχῶν ἕξ. πολλῶν οὖν καὶ ποικίλων εἰρημένων ἐν ταῖς πομπαῖς ταύταις μόνα ἐξελεξάμεθα, ἐν οἷς ἦν χρυσὸς καὶ ἄργυρος. καὶ γὰρ διαθέσεις πολλαὶ ἀκοῆς ἦσαν ἄξιαι, καὶ θηρίων πλήθη καὶ ἵππων, καὶ λέοντες παμμεγέθεις εἴκοσι καὶ τέσσαρες. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι τετράκυκλοι, οὐ μόνον εἰκόνας βασιλέων φέρουσαι, ἀλλὰ καὶ θεῶν πολλαί. μεθ' ἃς χορὸς ἐπόμπευσεν ἀνδρῶν ἑξακοσίων. ἐν οἷς κιθαρισταὶ συνεφώνουν τριακόσιοι ἐπιχρύσους ἔχοντες ὅλας κιθάρας καὶ στεφάνους χρυσοῦς. μεθ' οὓς ταῦροι διῆλθον δισχίλιοι ὁμοιόχρωμοι χρυσόκερῳ προμετωπίδας χρυσᾶς καὶ ἀνὰ μέσον στεφάνους, ὅρμους τε καὶ αἰγίδας πρὸ τῶν στηθῶν ἔχοντες. ἦν δ' ἅπαντα ταῦτα χρυσᾶ. καὶ μετὰ ταῦτα Διὸς ἤγετο πομπή, καὶ ἄλλων παμπόλλων θεῶν. καὶ ἐπὶ πᾶσιν Ἀλεξάνδρου, ὃς ἐφ' ἅρματος ἐλεφάντων ἀληθινῶν ἐφέρετο χρυσοῦς, Νίκην καὶ Ἀθηνᾶν ἐξ ἑκατέρου μέρους ἔχων. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ θρόνοι πολλοὶ ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ κατεσκευασμένοι, ὧν ἐφ' ἑνὸς ἔκειτο στεφάνη χρυσῆ. ἐπ' ἄλλου δ' ἦν κέρας χρυσοῦν, ἐπ' ἄλλου δὲ ἦν στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας ὁλόχρυσον. ἐπὶ δὲ τὸν Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος θρόνον στέφανος ἐπέκειτο ἐκ μυρίων κατεσκευασμένος χρυσῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θυμιατήρια χρυσᾶ τριακόσια καὶ πεντήκοντα, καὶ βωμοὶ δὲ ἐπίχρυσοι ἐστεφανωμένοι χρυσοῖς στεφάνοις. ὧν ἑνὶ προσεπεπήγεσαν δᾷδες χρυσαῖ δεκαπήχεις τέσσαρες. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ ἐσχάραι ἐπίχρυσοι δώδεκα, ὧν ἡ μὲν δωδεκάπηχυς τῇ ἐπιμέτρῳ, τεσσαρακοντάπηχυς ὕψει. ἡ δὲ πηχῶν δεκαπέντε. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ Δελφικοὶ τρίποδες χρυσοῖ ἐννέα, ἐκ πηχῶν τεσσάρων. ἄλλοι ὀκτώ, πηχῶν ἕξ, ἄλλος πηχῶν τριάκοντα. ἐφ' οὗ ἦν ζῷα χρυσᾶ πενταπήχη, καὶ στέφανος κύκλῳ χρυσοῦς ἀμπέλινος. παρῆλθον δὲ καὶ φοίνικες ἐπίχρυσοι ὀκταπήχεις ἑπτά, καὶ κηρύκειον ἐπίχρυσον πη-

χῶν τεσσαράκοντα πέντε, καὶ κεραυνὸς ἐπίχρυσος πηχῶν τεσσαράκοντα, ναός τε ἐπίχρυσος, οὗ ἡ περίμετρος πηχῶν τεσσαράκοντα. δίκερας πρὸς τούτοις ὀκτάπηχυ. πολὺ δὲ καὶ ζώων πλῆθος ἐπιχρύσων συνεπόμπευεν. ὧν ἦν τὰ πολλὰ δωδεκαπήχη, καὶ θηρία ὑπεράγοντα τοῖς μεγέθεσι, καὶ ἀετοὶ πηχῶν εἴκοσι. στέφανοί τε χρυσοῖ ἐπόμπευσαν, τρισχίλιοι διακόσιοι, ἕτερός τε μυστικὸς χρυσοῦς, λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένος ὀγδοηκοντάπηχυς. οὗτος δὲ περιετίθετο, ὦ τοῦ Βερενικείου θυρώματι, αἰγίς τε ὁμοίως χρυσῆ. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ στέφαναι χρυσαῖ πάνυ πολλαί, ἃς ἔφερον παιδίσκαι πολυτελῶς κεκοσμημέναι. ὧν μία δίπηχυς εἰς ὕψος, τὴν δὲ περίμετρον ἔχουσα ἑκκαίδεκα πηχῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θώραξ χρυσοῦς πηχῶν δώδεκα, καὶ ἕτερος ἀργυροῦς πηχῶν ὀκτωκαίδεκα, ἔχων ἐφ' ἑαυτὸν κεραυνοὺς χρυσοῦς δωδεκαπήχεις δύο, καὶ στέφανον δρυὸς διάλιθον, ἀσπίδες χρυσαῖ εἴκοσι. πανοπλίαι χρυσαῖ ἑξήκοντα τέσσαρες. κνημῖδες χρυσαῖ τριπήχεις δύο. λεκάναι χρυσαῖ δυοκαίδεκα. φιάλαι πολλαὶ πάνυ τὸν ἀριθμόν, οἰνοχόαι τριάκοντα ἕξ, ἄλειπτρα μεγάλα δέκα, ὑδρίαι δώδεκα, μαζονόμια πεντήκοντα, τράπεζαι διάφοροι, κυλίκια χρυσωμάτων πέντε, κέρας ὁλόχρυσον πηχῶν τριάκοντα. ταῦτα δὲ τὰ χρυσώματα ἐκτὸς ἦν τῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου πομπῇ διενεχθέντων. εἶτ' ἀργυρωμάτων ἅμαξαι τετρακόσιαι, καὶ χρυσωμάτων εἴκοσι, ἀρωμάτων δὲ ὀκτακόσιαι. ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἐπόμπευσαν αἱ δυνάμεις αἱ ἱππικαὶ καὶ πεζικαὶ πᾶσαι καθωπλισμέναι θαυμασίως. πεζοὶ μὲν οὖν πέντε μυριάδας καὶ ἑπτακισχιλίους καὶ ἑξακοσίους. ἱππεῖς δὲ δισμύριοι τρισχίλιοι διακόσιοι. πάντες δ' οὗτοι ἐπόμπευσαν τὴν ἁρμόζουσαν ἑκάστῳ ἠμφιεσμένοι στολήν, καὶ τὰς προσηκούσας ἔχοντες πανοπλίας. ἐκτὸς δ' ὧν πάντες οὗτοι εἶχον πανοπλιῶν, καὶ ἄλλαι πλεῖσται ἦσαν ἀποκείμεναι, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἀναγράψαι ῥᾴδιον. κατέλεξε δ' αὐτὸν ὁ Καλλίξενος. ἐστεφανώθησαν δ' ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ στεφάνοις χρυσοῖς εἴκοσι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ πρῶτος, καὶ Βερενίκη εἴκοσι τρισὶν ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν καὶ τεμένεσιν ἐν Δωδώνῃ. καὶ ἐγένετο δαπάνημα τοῦ νομίσματος, τάλαντα δισχίλια διακόσια τριακονταεννέα μναῖ πεντήκοντα. καὶ ταῦτ' ἠριθμήθη πάντα παρὰ τοῖς οἰκονόμοις διὰ τὴν τῶν στεφανούντων προθυμίαν πρὸ τοῦ τὰς θέας παρελθεῖν. ὁ δὲ Φιλάδελφος Πτολεμαῖος υἱὸς αὐτῶν εἴκοσι χρυσαῖς. δυσὶ μὲν ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν, ἐπὶ δὲ κιόνων ἑξαπήχει μιᾷ, πενταπήχεσι πέντε, τετραπήχεσιν ἕξ. ποία οὖν ἄνδρες δαιτυμόνες βασιλεία οὕτως γέγονε πολύχρυσος. οὐ γὰρ τὰ ἐκ Περσῶν καὶ Βαβυλῶνος λαβοῦσα μέταλλα ἢ χρήματα ἐργασαμένη, ἢ Πακτωλὸν ἔχουσα χρυσοῦν ψῆγμα καταφέροντα. μόνος γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ χρυσορρόας καλούμενος Νεῖλος μετὰ τροφῶν ἀφθόνων καὶ χρυσὸν ἀκίβδηλον καταφέρει ἀκινδύνως γεωργούμενον, ὡς πᾶσιν ἐξαρκεῖν ἀνθρώποις δίκην Τριπτολέμου πεμπόμενον εἰς πᾶσαν γῆν, διόπερ αὐτὸν καὶ ὁ Βυζάντιος ποιητὴς Παρμένων ἐπικαλούμενος, Αἰγύπτιε Ζεῦ φησὶ Νεῖλε.

Φιλαδέλφου πλοῦτος.

πολλῶν δὲ ὁ Φιλάδελφος βασιλέων πλούτῳ διέφερε. καὶ περὶ πάντα ἐσπουδάκει τὰ κατασκευάσματα φιλοτίμως. ὥστε καὶ πλοίων πλήθει πάντας ὑπερέβαλλεν. τὰ γοῦν μέγιστα ἦν τῶν πλοίων παρ' αὐτῷ, τριακοντήρεις δύο, εἰκοσήρης μία, τέσσαρες δὲ τρισκαιδεκήρεις, δωδεκήρεις δύο, ἑνδεκήρεις δεκατέσσαρες, ἐννήρεις τριάκοντα, ἑπτήρεις τριακονταεπτά, ἑξήρεις πέντε, πεντήρεις ἑπτακαίδεκα. τὰ δ' ἀπὸ τετρήρους μέχρι τριηρημιολίας διπλάσια τούτων. τὰ δ' εἰς τὰς νήσους πεμπόμενα, καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, ὧν ἦρχε καὶ τὴν Λιβύην, πλείονα ἦν τῶν τετρακισχιλίων. περὶ δὲ βιβλίων πλήθους καὶ βιβλιοθηκῶν συναγωγῆς, καὶ τῆς εἰς τὸ μουσεῖον κατασκευῆς τί δεῖ καὶ λέγειν; πᾶσι τούτων ὄντων κατὰ μνήμην. ἐπεὶ δὲ περὶ νεῶν κατασκευῆς εἰρήκαμεν, φέρ' εἴπωμεν. ἀκοῆς γάρ ἐστιν ἄξια, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Φιλοπάτορος βασιλέως κατεσκευασμένα σκάφη.

Φιλοπάτορος ναῦς.

περὶ ὧν ὁ αὐτὸς Καλλίξενος ἱστορεῖ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας οὑτωσὶ λέγων. τὴν τεσσαρακοντήρη ναῦν κατεσκεύασεν ὁ Φιλοπάτωρ τὸ μῆκος ἔχουσαν διακοσίων ὀγδοήκοντα πηχῶν, ὀκτὼ δὲ καὶ τριάκοντα ἀπὸ παρόδου ἐπὶ πάροδον. ὕψος δὲ ἕως ἀκροστολίου τεσσαράκοντα ὀκτὼ πηχῶν. ἀπὸ δὲ τῶν πρυμνητικῶν ἀφλάστων ἐπὶ τὸ τῇ θαλάσσῃ μέρος αὐτῆς, τρεῖς πρὸς τοῖς πεντήκοντα πήχεις. πηδάλια δ' εἶχε τέτταρα, τριακοντάπηχη. κώπας δὲ θρανιτικὰς ὀκτὼ καὶ τριάκοντα πηχῶν τὰς μεγίστας, αἳ διὰ τὸ μόλυβδον ἔχειν ἐν τοῖς ἐγχειριδίοις καὶ γεγονέναι λίαν ἔσω βαρεῖαι κατὰ τὴν ζύγωσιν εὐήρεις ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς χρείας. δίπρωρος δ' ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος. καὶ ἔμβολα εἶχεν ἑπτά, τούτων ἓν μὲν ἡγούμενον, τὰ δ' ὑποστέλλοντα. τινὰ δὲ κατὰ τὰς ἐπωτίδας. ὑποζώματα δὲ ἐλάμβανε δώδεκα. ἑξακοσίων δ' ἦν ἕκαστον πηχῶν. εὔρυθμος δ' ἦν καθ' ὑπερβολήν. θαυμαστὸς δ' ἦν καὶ ὁ ἄλλος κόσμος τῆς νεώς. ζῷα μὲν γὰρ εἶχεν οὐκ ἐλάττω δώδεκα πηχῶν κατὰ πρύμναν τε καὶ πρῷραν. καὶ πᾶς τόπος αὐτῆς κηρογραφίᾳ κατεπεποίκιλτο. τὸ δὲ ἔγκωπον ἅπαν μέχρι τῆς τρόπεως κισσίνην φυλλάδα καὶ θύρσους εἶχε πέριξ. πολὺς δ' ἦν καὶ ὁ τῶν ὅπλων κόσμος. ἀνεπλήρου δὲ τὰ προσδεόμενα τῆς νεὼς μέρη. γενομένης δὲ ἀναπείρας ἐδέξατο ἐρέτας πλείους τῶν τετρακισχιλίων. εἰς δὲ τὰς ὑπηρεσίας τετρακοσίους, εἰς δὲ τὸ κατάστρωμα ἐπιβάτας τρισχιλίους, ἀποδέοντας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. καὶ χωρὶς ὑπὸ τὰ ζύγια πλῆθος ἀνθρώπων ἕτερον ἐπισιτισμούς τε οὐκ ὀλίγον. καθειλκύσθη δὲ τὴν μὲν ἀρ-

χὴν ἀπὸ

χὴν ἀπὸ ἐσχαρείου τινὸς ὅ φασι παγῆναι πεντήκοντα πλοίων πεντηρικῶν ξυλείᾳ. ὑπὸ δὲ ὄχλου μετὰ βοῆς καὶ σαλπίγγων κατήχθη. ὕστερον δὲ τῶν ἀπὸ Φοινίκης τις ἐπενόησε τὴν καθολκήν, τάφρον ὑποστησάμενος ἴσην τῇ νηῒ κατὰ μῆκος, ἣν πλησίον τοῦ λιμένος ὤρυξε. ταύτῃ δὲ τοὺς θεμελίους κατῳκοδόμησε λίθῳ στερεῷ πρὸς πέντε πήχεις τὸ βάθος, καὶ διὰ τούτων φάλαγγας ἐπικαρσίας κατὰ πλάτος τῆς τάφρου διώσας, συνεχεῖς τετράπηχυν εἰς βάθος τόπον ἀπολιπούσας, καὶ ποιήσας εἴσρουν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐνέπλησεν αὐτῆς πάντα τὸν ὀρυχθέντα τόπον, εἰς ὃν ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν τυχόντων ἀνδρῶν εἰσήγαγε τὴν ναῦν, τὸ ἀνοιχθὲν κατ' ἀρχὰς ἐμφράξας, μετεξήντλησε πάλιν τὴν θάλασσαν ὀργάνοις. τούτου δὲ γενομένου, ἐδραθῆναι τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν προειρημένων φαλάγγων. κατεσκεύασε δὲ ὁ Φιλοπάτωρ καὶ ποτάμιον πλοῖον, τὴν θαλαμηγὸν καλουμένην, τὸ μῆκος ἔχουσαν ἡμισταδίου, τὸ δ' εὖρος ᾗ πλατύτατον τριάκοντα πηχῶν. τὸ δὲ ὕψος σὺν τῷ τῆς σκηνῆς ἀναστήματι μικρὸν ἀπέδει τεσσαράκοντα πηχῶν. τὸ δὲ σχῆμα αὐτοῦ, οὔτε ταῖς μακραῖς ναυσίν, οὔτε ταῖς στρογγύλαις ἐοικός, ἀλλὰ παρηλλαγμένον τε καὶ πρὸς τὴν χρείαν τοῦ ποταμοῦ τὸ βάθος. κάτωθεν μὲν γὰρ ἁλιτενὴς καὶ πλατεῖα, τῷ δ' ὄγκῳ μετέωρος. τά δ' ἐπὶ τῶν ἄκρων αὐτοῦ μέρη καὶ μάλιστα τὰ κατὰ πρῷραν παρετέτατο ἐφ' ἱκανὸν τῆς ἀνακλάσεως εὐγράμμου φαινομένης. δίπρωρος δ' ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος, καὶ πρὸς ὕψος ἀνέτεινε διὰ τὸ μετέωρον ἄγαν ἵστασθαι πολλάκις ἐν τῷ ποταμῷ τὸ κῦμα. κατεσκεύαστο δ' αὐτοῦ κατὰ μὲν μέσον τὸ κύτος τὰ συμπόσια καὶ οἱ κοιτῶνες, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν διαγωγὴν χρηστήρια. πέριξ δὲ τῆς νεὼς περίπατοι κατὰ τρεῖς πλευρὰς ἐγεγόνεισαν διπλοῖ. ὧν ἡ μὲν περίμετρος ἦν πέντε πλέθρων οὐκ ἐλάττων. ἡ δὲ διάθεσις τοῦ μὲν καταγείου περιστύλῳ παραπλήσιος, τοῦ δ' ὑπερῴου κρυπτῇ φραγμοῖς καὶ θυρίσι περιεχομένη πάντοθεν. πρώτη δ' εἰσιόντι κατὰ πρύμναν ἐτέτακτο πρὸς ἐξεναντίου μὲν ἀναπεπταμένη. κύκλῳ δὲ περίπατος, ἧς ἐν τῷ κατ' ἀντικρὺ τῆς πρῴρας μέρει, προπύλαιον κατεσκεύαστο δι' ἐλέφαντος καὶ τῆς πολυτελεστάτης ὕλης γεγονός. τοῦτο δὲ διελθοῦσιν ὡσανεὶ προσκήνιον ἐπεποίητο τῇ διαθέσει κατάστεγον ἄνω πάλιν ὁμοίως κατὰ μὲν τὴν μέσην πλευρὰν πρὸς τὰ ἕτερα παρέκειτο ὄπισθεν καὶ τετράθυρος ἔφερεν εἰς αὐτὴν πυλών. ἐξ ἀριστερῶν δὲ καὶ δεξιῶν θυρίδες ὑπέκειντο εὐαγέιαν παρέχουσαι. συνῆπτο δὲ τούτοις ὁ μέγιστος οἶκος. περίπτερος δ' ἦν εἴκοσι κλίνας ἐπιδεχόμενος, κατεσκευάσθη δ' αὐτοῦ τὰ μὲν πλεῖστα ἀπὸ κέδρου σχιστῆς, καὶ κυπαρίσσου Μιλησίας. αἱ δὲ τῆς περιστάσεως θύραι τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι οὖσαι θύϊναις κατεκεκόλληντο σανίσιν, ἐλεφαντίνους ἔχουσαι τοὺς κόσμους. ἡ δ' ἐνήλωσις ἡ κατὰ πρόσωπον αὐτῶν καὶ τὰ ῥόπτρα ἐξ ἐρυθροῦ γεγονότα χαλκοῦ τὴν χρύσωσιν ἐκ πυρὸς εἰλήφασιν. τῶν δὲ κιόνων τὰ μὲν σώματα ἦν κυπαρίσσινα, αἱ δὲ κεφαλαὶ κορινθιουργεῖς ἐλέφαντι καὶ χρυσῷ διακεκοσμημέναι. τὸ δὲ ἐπιστύλιον ἐκ χρυσοῦ τὸ ὅλον, ἐφ' οὗ διάζωσμα ἐφήρμοστο περιφανῆ, ζῴδια ἔχον ἐλεφάντινα μείζω πηχυαίων. τῇ μὲν τέχνῃ μέτρια, τῇ χορηγίᾳ δ' ἀξιοθαύμαστα. ἐπέκειτο δὲ καὶ στέγη καλὴ τοῦ συμποσίου τετράγωνος κυπαρισσίνη. γλυπτοὶ δ' αὐτῆς ἦσαν οἱ κόσμοι, χρυσῆν ἔχοντες τὴν ἐπιφάνειαν. παρέκειτο δὲ τῷ συμποσίῳ τούτῳ καὶ κοιτὼν ἑπτάκλινος, ᾧ συνῆπτο στενὴ σῦριγξ κατὰ πλάτος τοῦ κύτους χωρίζουσα τὴν γυναικωνῖτιν. ἐν δὲ ταύτῃ συμπόσιον ἐννεάκλινον ἦν παραπλήσιον τῇ πολυτελείᾳ τῷ μεγάλῳ, καὶ κοιτὼν πεντάκλινος. καὶ τὰ μὲν ἄχρι τῆς πρώτης στέγης κατεσκευασμένα τοιαῦτ' ἦν. ἀναβάντων δὲ τὰς παρακειμένας πλησίον τῷ προειρημένῳ κοιτῶνι κλίμακας, οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλινος ὀρόφωμα ῥομβωτὸν ἔχων καὶ πλησίον αὐτοῦ ναὸς Ἀφροδίτης θολοειδής. ἐν ᾧ μαρμάρινον ἄγαλμα τῆς θεοῦ. κατεναντίον δὲ τούτου ἄλλο συμπόσιον πολυτελὲς περίπτερον. οἱ γὰρ κίονες αὐτοῦ ἐκ λίθων ἰνδικῶν συνέκειντο. παρὰ καὶ τούτῳ τῷ συμποσίῳ κοιτῶνες ἀκόλουθον τὴν κατασκευὴν τοῖς προδεδηλωμένοις ἔχοντες. προάγοντι δὲ ἐπὶ τὴν πρῷραν οἶκος ὑπέκειτο Βακχικὸς τρισκαιδεκάκλινος περίπτερος ἐπίχρυσον ἔχων τὸ γεῖσον, ἕως τοῦ περιτρέχοντος ἐπιστυλίου. στέγη δὲ τῆς τοῦ θεοῦ διαθέσεως οἰκεία. ἐν δὲ τούτῳ κατὰ μὲν τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἄντρον κατεσκεύαστο, οὗ χρῶμα μὲν ἦν ἔχον τὴν πετροποιΐαν ἐκ λίθων ἀληθινῶν καὶ χρυσοῦ δεδημιουργημένον. ἵδρυντο δ' ἐν αὐτῷ τῆς τῶν βασιλέων συγγενείας ἀγάλματα εἰκονικὰ λίθου λυχνέως. ἐπιτερπὲς δ' ἱκανῶς καὶ ἄλλο συμπόσιον ἦν ἐπὶ τῇ τοῦ μεγίστου οἴκου στέγῃ κείμενον, σκηνῆς ἔχον τάξιν, ὥστε τῇ μὲν οὐκ ἐπῆν, διαζυγαῖα δὲ τοξοειδῆ διὰ ποσοῦ τινὸς ἐνετέτατο διαστήματος. ἐφ' ὧν αὐλαῖαι κατὰ τὸν ἀνάπλουν ἁλουργεῖς ἐνεπετάννυντο. μετὰ δὲ τὸν αἴθριον ἐξεδέχετο τὴν ἐπάνω τῆς ὑποκειμένης προστάσεως τάξιν κατέχον, ᾧ κλίμαξ τε ἑλικτὴ φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον παρέκειτο, καὶ συμπόσιον ἐννεάκλινον τῇ διαθέσει τῆς κατασκευῆς αἰγύπτιον. οἱ γὰρ γεγονότες αὐτόθι κίονες ἀνήγοντο στρογγύλοι διαλλάττοντες τοῖς σπονδύλοις, τοῦ μὲν μέλανος, τοῦ δὲ λευκοῦ παράλληλα τιθεμένων. εἰσὶ δ' αὐτῶν καὶ αἱ κεφαλαὶ τῷ σχήματι περιφερεῖς, ὧν ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ παραπλησία ῥόδοις ἐπὶ μικρὸν ἀναπεπταμένοις ἐστίν. περὶ δὲ τὸν προσαγορευόμενον κάλαθον, οὐχ ἕλικες καθάπερ ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν καὶ φύλλα τραχέα περίκειται. λωτῶν δὲ ποταμίων κάλυκες καὶ φοινίκων ἀρτιβλαστῶν καρπός. ἔστι δ' ὅτε καὶ

πλειόνων ἄλλων ἀνθέων γεγλυμμένα γένη. τὸ δ' ὑπὸ τὴν ῥίζαν, ὃ δὴ τῷ συνάπτοντι πρὸς τὴν κεφαλὴν ἐπίκειται σπονδύλῳ, κιβωρίων ἄνθεσι καὶ φύλλοις ὡσανεὶ καταπεπλεγμένοις ὁμοίαν ἔχει τὴν διάθεσιν. τοὺς μὲν οὖν κίονας οὕτως Αἰγύπτιοι κατασκευάζουσι, καὶ τοὺς τοίχους δὲ λευκαῖς καὶ μελαίναις διαποικίλλουσι πλινθίσιν. ἐνίοτε δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀλαβαστίτιδος προσαγορευομένης πέτρας. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα κατὰ μέσον τῆς νεὼς τὸ κύτος ἐν κοίλῃ. καὶ κατὰ πᾶν αὐτῆς μέρος οἰκήματα ἦν. ὁ δὲ ἱστὸς ἦν αὐτῆς ἑβδομήκοντα πηχῶν. † Βύσσινον ἔχων ἱστίον ἁλουργεῖ παρασείρῳ κεκοσμημένον. πᾶς δὲ ὁ τοῦ Βασιλέως τοῦ Φιλαδέλφου πλοῦτος φυλαχθεὶς κατελύθη ὑπὸ τοῦ τελευταίου Πτολεμαίου, τοῦ καὶ τὸν γαβινιακὸν συστησαμένου πόλεμον. οὐκ ἀνδρὸς γενομένου, ἀλλ' αὐλητοῦ καὶ μάγου.

Βύσσινον.

Ἱέρωνος ναῦς.

περὶ δὲ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τοῦ συρακουσίου κατασκευασθείσης νεὼς ἧς καὶ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ γεωμέτρης ἐπόπτης, οὐκ ἄξιον εἶναι κρίνω σιωπῆσαι, σύγγραμμα ἐκδόντος Μοσχίωνος τινός, ᾧ οὐ παρέργως ἐνέτυχον ὑπογύως. γράφει οὖν ὁ Μοσχίων οὕτως, Διοκλείδης μὲν ὁ ἀβδηρίτης θαυμάζεται ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν ῥοδίων πόλιν ὑπὸ Δημητρίου προσαχθείσῃ τοῖς τείχεσιν † ἑλεπόλει. Τίμαιος δ' ἐπὶ τῇ πυρᾷ τῇ κατασκευασθείσῃ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ, καὶ Ἱερώνυμος ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς ἁρμαμάξης, ἣ συνέβαινε κατακομισθῆναι τὸ Ἀλεξάνδρου σῶμα. Πολύκλειτος δ' ἐπὶ τῷ λυχνίῳ τῷ κατασκευασθέντι τῷ Πέρσῃ. Ἱέρων δὲ ὁ Συρακουσίων Βασιλεύς, ὁ πάντα ῥωμαίοις φίλος, ἐσπουδάκει μὲν καὶ περὶ ἱερῶν καὶ γυμνασίων κατασκευάς. ἦν δὲ καὶ περὶ ναυπηγίας φιλότιμος, πλοῖα σιτηγὰ κατασκευαζόμενος, ὧν ἑνὸς τῆς κατασκευῆς μνησθήσομαι. εἰς ὕλην μὲν ξύλων ἐκ τῆς Αἴτνης παρεσκεύασε ἑξήκοντα τριηρικῶν σκαφῶν πλῆθος ἐξεργάσασθαι δυναμένην. ὡς δὲ ταῦτα ἡτοίμασε γόμφους τε καὶ ἐγκοίλια καὶ σταμίνας, καὶ τὴν εἰς τὴν ἄλλην ὕλην χρείαν, τὴν μὲν ἐξ Ἰταλίας, εἰς δὲ χοινία λευκαίαν μὲν ἐξ Ἰβηρίας. κάνναβιν δὲ καὶ πίσσαν ἐκ τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ. καὶ τἆλλα πάντα τὰ χρειώδη πολλαχόθεν. συνήγαγε δὲ καὶ ναυπηγοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας. καὶ καταστήσας ἐκ πάντων Ἀρχίαν τὸν κορίνθιον ἀρχιτέκτονα, παρεκάλεσε προθύμως ἐπιλαβέσθαι τῆς κατασκευῆς, προσκαρτερῶν καὶ αὐτὸς τὰς ἡμέρας. τὸ μὲν οὖν ἥμισυ τοῦ παντὸς τῆς νεώς, ἐν μησὶν ἓξ εἰργάσατο, καὶ ταῖς ἐκ μολίβδου ποιηθείσαις κεραμίσιν ἀεὶ καθ' ὃν ναυπηγηθείη μέρος προσελαμβάνετο. ὡς ἂν τριακοσίων ὄντων τῶν τὴν ὕλην ἐργαζομένων τεχνιτῶν, χωρὶς τῶν ὑπηρετούντων. τοῦτο μὲν οὖν τὸ μέρος εἰς τὴν θάλασσαν καθέλκειν προσετέτακτο τὴν λοιπὴν κατασκευήν, ἵν' ἐκεῖ λαμβάνῃ. ὡς δὲ περὶ τὸν καθελκυσμὸν αὐτοῦ τὸν εἰς τὴν θάλασσαν πολλὴ ζήτησις ἦν, Ἀρχιμήδης ὁ μηχανικὸς μόνος αὐτὸ κατήγαγε δι' ὀλίγων σωμάτων. κατασκευάσας γὰρ ἕλικα, τὸ τηλικοῦτον σκάφος εἰς τὴν θάλασσαν κατήγαγε. πρῶτος δ' Ἀρχιμήδης εὗρε τὴν τῆς ἕλικος κατασκευήν. ὡς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νεὼς ἐν ἄλλοις ἓξ μησὶ κατεσκευάσθη, καὶ τοῖς χαλκοῖς ἥλοις πᾶσα περιελήφθη. ὧν οἱ πολλοὶ δεκάμναιοι ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἡμιόλιοι, διὰ τρυπάνων δ' ἦσαν οὗτοι ἡρμοσμένοι τοὺς σταμίνας συνέχοντες. μολυβδαίναις δὲ κεραμίσιν ἀπεστεγνοῦντο πρὸς τὸ ξύλον ὑποτιθεμένων ὀθονίων μετὰ πίττης. ὡς οὖν τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐξειργάσατο, τὴν ἐντὸς διασκευὴν ἐξεπόνει. ἦν δ' ἡ ναῦς τῇ μὲν κατασκευῇ, εἰκόσορος, τριπάροδος δέ, τὴν μὲν κατωτάτω ἔχων ἐπὶ τὸν γόμον. ἐφ' ἣν διὰ κλιμάκων πυκνῶν ἡ κατάβασις ἐγίνετο. ἡ δ' ἑτέρα τοῖς εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσιέναι μεμηχάνητο. μεθ' ἣν ἡ τελευταία τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις τεταγμένοις. ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἑκάτερον τῶν τοίχων δίαιται τετράκλινοι τοῖς ἀνδράσι, τριάκοντα τὸ πλῆθος. ἡ δὲ ναυκληρικὴ δίαιτα κλινῶν μὲν ἦν πεντεκαίδεκα, θαλάμους δὲ τρεῖς εἶχε τρικλίνους. ὧν ἦν τὸ κατὰ τὴν πρύμναν ὀπτανεῖον. ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων, ἐν οἷς ἦν κατεσκευασμένος πᾶς ὁ περὶ τὴν Ἰλιάδα μῦθος θαυμασίως. ταῖς τε κατασκευαῖς καὶ ταῖς ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι δὲ πάντα ἦν ταῦτα πεποιημένα. κατὰ δὲ τὴν ἀνωτάτω πάροδον, γυμνάσιον ἦν, καὶ περίπατοι σύμμετρον ἔχοντες τὴν κατασκευὴν τῷ τοῦ πλοίου μεγέθει. ἐν οἷς κῆποι παντοῖοι θαυμασίως ἦσαν περιβάλλοντες ταῖς φυτείαις διὰ κεραμίδων ἢ μολυβδαινῶν. ἔτι δὲ σκηναὶ κιττοῦ λευκοῦ καὶ ἀμπελώνων. αἱ ῥίζαι τὴν τροφὴν ἐν πίθοις εἶχον γῆς πεπληρωμένοις, τὴν αὐτὴν ἄρδευσιν λαμβάνουσαι, καθάπερ καὶ οἱ κῆποι. αὗται δὲ αἱ σκηναὶ συνεσκίαζον τοὺς περιπάτους. ἑξῆς δὲ τούτων ἀφροδίσιον κατεσκεύαστο τρίκλινον, δάπεδον ἔχον ἐκ λίθων ἀχατῶν τε καὶ ἄλλων χαριεστάτων, ὅσοι κατὰ τὴν νῆσον ἦσαν. τοὺς τοίχους δ' εἶχε καὶ τὴν ὀροφὴν κυπαρίττου. τὰς δὲ θύρας ἐλέφαντος καὶ θύου γραφαῖς καὶ ἀγάλμασιν, ἔτι δὲ ποτηρίων κατασκευαῖς ὑπερβαλλόντως κατεσκεύαστο. τούτου δ' ἐφεξῆς, σχολαστήριον ὑπῆρχε πεντάκλινον, ἐκ πύξου τοὺς τοίχους καὶ τὰ θυρώματα κατεσκευασμένον, Βιβλιοθήκην ἔχον ἐν αὐτῷ. κατὰ δὲ τὴν ὀροφὴν πόλον, ἐκ τοῦ κατὰ τὴν ἀχραδινὴν ἀπομεμιμημένον ἡλιοτροπίου. ἦν δὲ καὶ Βαλανεῖον τρίκλινον πυρίας χαλκᾶς ἔχον τρεῖς, καὶ λουτῆρα πεντεμετρητὰς δεχόμενον ποικίλον τοῦ ταυρομενίτου λίθου. κατεσκεύαστο δὲ καὶ οἰκήματα πλείω τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς τὰς ἀντλίας φυλάττουσι. χωρὶς δὲ τούτων ἱππῶνες ἦσαν ἑκατέρου τῶν τοίχων δέκα. κατὰ δὲ τούτους ἡ τροφὴ τοῖς ἵπποις ἔκειτο, καὶ τῶν ἀναβατῶν καὶ τῶν παίδων τὰ σκεύη. ἦν δὲ καὶ

† ἑλεπ.

ὑδροθήκη

ὑδροθήκη ἐπὶ τὴν πρῶραν κλειστὴ δισχιλίους μετρητὰς δεχομένη, ἐκ σανίδων καὶ πίττης καὶ ὀθονίων κατεσκευασμένη. παρὰ δὲ ταύτην κατεσκεύαστο διὰ μολιβδώματος καὶ σανίδων κλειστὸν ἰχθυοτροφεῖον. τοῦτο δ' ἦν πλῆρες θαλάττης, ἐν ᾧ πολλοὶ ἰχθύες εὖ ἐτρέφοντο. ὑπῆρχον δὲ καὶ τῶν τοίχων ἑκατέρωθεν τρόποι προεωσμένοι, διάστημα σύμμετρον ἔχοντες. ἐφ' ὧν κατεσκευασμέναι ἦσαν ξυλοθῆκαι καὶ κρίβανοι καὶ ὀπτανεῖα καὶ μύλοι, καὶ πλείους ἕτεραι διακονίαι. ἄτλαντές τε περιέτρεχον τὴν ναῦν ἐκτὸς ἑξαπήχεις, οἳ τοὺς ὄγκους ὑπειλήφεσαν τοὺς ἀνωτάτω καὶ τὸ τρίγλυφον, πάντες ἐν διαστήματι βεβῶτες. ἡ δὲ ναῦς πᾶσα οἰκείαις γραφαῖς ἐπεπόνητο. πύργοι τε ἦσαν ἐν αὐτῇ ὀκτὼ σύμμετροι τὸ μέγεθος τοῖς τῆς νεὼς ὄγκοις. δύο μὲν κατὰ πρύμναν, οἱ δ' ἴσοι κατὰ πρῶραν, οἱ λοιποὶ δὲ ἐπὶ μέσην ναῦν. τούτων δὲ ἑκάστῳ παρεδέδεντο κεραῖαι δύο. ἐφ' ὧν κατεσκεύαστο φατνώματα, δι' ὧν ἠφίεντο λίθοι πρὸς τοὺς ὑποπλέοντας τῶν πολεμίων. ἐπὶ δὲ τῶν πύργων ἕκαστον ἀνέβαινον τέτταρες μὲν καθωπλισμένοι νεανίσκοι, δύο δὲ τοξόται. πᾶν δὲ τὸ ἐντὸς τῶν πύργων, λίθων καὶ βελῶν πλῆρες ἦν. τεῖχος δὲ ἐπάλξεις ἔχον καὶ καταστρώματα διὰ νεὼς ἐπὶ κιλλιβάντων κατεσκεύαστο. ἐφ' οὗ λιθοβόλος ἐφειστήκει τριτάλαντον λίθον ἀπ' αὐτοῦ ἀφιείς, καὶ δωδεκάπηχυ βέλος. τοῦτο δὲ τὸ μηχάνημα κατεσκεύασεν Ἀρχιμήδης. ἑκάτερον δὲ τῶν βελῶν ἔβαλλεν ἐπὶ στάδιον. μετὰ δὲ ταῦτα παραρτήματα ἐκ τρόπων παχέων συγκείμενα διὰ ἁλύσεων χαλκῶν κρεμάμενα. τριῶν τε ἱστῶν ὑπαρχόντων ἐξ ἑκάστου κεραῖαι λιθοφόροι ἐξήρτηντο δύο. ἐξ ὧν ἁρπαγές τε καὶ πλίνθοι μολίβδου πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους ἠφίεντο. ἦν δὲ καὶ χάραξ κύκλῳ τῆς νεὼς σιδηροῦ πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας ἀναβαίνειν, κόρακές τε σιδηροῖ κύκλῳ τῆς νεώς, οἳ δι' ὀργάνων ἀφιέμενοι τὰ τῶν ἐναντίων ἐκράτουν σκάφη, καὶ παρέβαλλον εἰς πληγήν. ἑκατέρῳ δὲ τῶν τοίχων, ἑξήκοντα νεανίσκοι πανοπλίας ἔχοντες ἐφειστήκεσαν. καὶ τούτοις ἴσοι περί τε τοὺς ἱστοὺς καὶ τὰς λιθοφόρους κεραίας. ἦσαν δὲ καὶ κατὰ τοὺς ἱστοὺς ἐν τοῖς καρχησίοις οὖσι χαλκοῖς. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ πρώτου, τρεῖς ἄνδρες. εἶθ' ἑξῆς καθ' ἕνα λειπόμενοι. τούτοις δ' ἐν πλεκτοῖς γυργάθοις διὰ τροχηλίων εἰς τὰ θωράκια λίθοι παρεβάλλοντο καὶ βέλη διὰ τῶν παίδων. ἄγκυραι δὲ ἦσαν ξύλιναι μὲν τέτταρες, σιδηραῖ δ' ὀκτώ. τῶν δὲ ἱστῶν ὁ μὲν δεύτερος καὶ τρίτος εὑρέθησαν. δυσχερῶς δὲ ὁ πρῶτος εὑρέθη ἐν τοῖς ὄρεσιν τῆς Βρεττανίας ὑπὸ συβώτου ἀνδρός. κατήγαγεν δ' αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν Φιλέας ὁ ταυρομενίτης μηχανικός. ἡ δὲ ἀντλία καίπερ βάθος ὑπερβάλλον ἔχουσα δι' ἑνὸς ἀνδρὸς ἐξηντλεῖτο διὰ κοχλίου, Ἀρχιμήδους εὑρόντος. ὄνομα δ' ἦν τῇ νηὶ Συρακουσία. ὅτε δ' αὐτὴν ἐξέπεμπεν Ἱέρων, Ἀλεξανδρίδα αὐτὴν μετωνόμασεν. ἐφόλκια δ' ἦσαν αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον κέρκουρος, τρισχίλια τάλαντα δέχεσθαι δυνάμενος. πᾶς δ' ἦν οὗτος ἐπίκωπος. μεθ' ὧν χίλια πεντακόσια βαστάζουσαι ἁλιάδες τε καὶ σκάφαι πλείους. ὄχλος δ' ἦν οὐκ ἐλάττων μετὰ τοὺς προειρημένους, ἄλλοι γε ἑξακόσιοι, παρὰ τὴν πρῶραν ἐπιτηροῦντες τὰ παραγγελλόμενα. τῶν δὲ κατὰ ναῦν ἀδικημάτων δικαστήριον καθειστήκει ναύκληρος, κυβερνήτης καὶ πρωρεύς, οἵπερ ἐδίκαζον κατὰ τοὺς συρακουσίων νόμους. σίτου δὲ ἐνεβάλλοντο εἰς τὴν ναῦν μυριάδας ἕξ, ταρίχων δὲ σικελικῶν κεράμια μύρια. † ἐρέων τάλαντα δισμύρια. καὶ ἕτε- † κρέων.
ρα δὲ φορτία δισμύρια. χωρὶς δὲ τούτων ὁ ἐπισιτισμὸς ἦν τῶν ἐπιπλεόντων. ὁ δ' Ἱέρων ἐπεὶ πάντας τοὺς λιμένας ἤκουε τοὺς μὲν ὡς δυνατοί εἰσι τὴν ναῦν δέχεσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἐπικινδύνους ὑπάρχειν, διέγνω δῶρον αὐτὴν ἀποστεῖλαι Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ εἰς Ἀλεξάνδρειαν. καὶ γὰρ ἦν σπάνις σίτου κατὰ τὴν Αἴγυπτον, καὶ οὕτως ἐποίησε. καὶ ἡ ναῦς κατήχθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ ἐνεωλκήθη. ὁ δ' Ἱέρων καὶ Ἀρχίμηλον τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων ποιητὴν γράψαντα εἰς τὴν ναῦν ἐπίγραμμα, χιλίοις πυρῶν μεδίμνοις, οὓς καὶ παρέπεμψεν ἰδίοις δαπανήμασιν εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐτίμησεν. ἔχει δ' οὕτως τὸ ἐπίγραμμα, Τίς τόδε σέλμα Πέλωρον ἐπὶ χθονὸς εἵσατο, ποῖος Κοίρανος ἀκαμάτοις πείσμασιν ἠγάγετο; Πῶς δὲ ἐπὶ δρυόχων ἐπάγη σανίς, ἢ τίνι γόμφοι Τμηθέντες πελέκει τοῦτ' ἔκαμον τὸ κύτος. Ἢ κορυφαῖς Αἴτνας παρισούμενον ἤ τινι νάσων, Ἃς Αἰγαῖον ὕδωρ κυκλάδας ἐνδέχεται. Τοίχοις ἀμφοτέρωθεν ἰσοπλατές. ἦ ῥα Γίγαντες Τοῦτο πρὸς οὐρανίας ἔξεσαν ἀτραπιτούς; Ἄστρων γὰρ ψαύει καρχήσια, καὶ τριελίκτους Θώρακας μεγάλων ἐντὸς ἔχει νεφέων Πείσμασιν ἀγκύρας ἀπερείδεται οἷσιν Ἀβύδου Ξέρξης, καὶ Σηστοῦ διασὸν ἔδησε πόρον. Μανύει στιβαρᾶς κατ' ἐπωμίδος ἀρτιχάρακτον, Γράμμα τίς ἐκ χέρσου τάνδ' ἐκύλισε τρόπιν. Φασὶ γὰρ ὡς Ἱέρων Ἱεροκλέος Ἑλλάδι πάσῃ, Καὶ νάσοις καρπὸν πίονα δωροφόρον.
Σικελίας σκαπτοῦχος ὁ δωρικός. ἀλλὰ Πόσειδον Σῷζε κατὰ γλαυκῶν σέλμα τόδε ῥοθίων.

Παρέλιπον δ' ἑκὼν ἐγὼ τὴν Ἀντιγόνου ἱερὰν τριήρη, ᾗ ἐνίκησε τοὺς Πτολεμαίου στρατηγοὺς περὶ ἀντιγόνου
λεύκωλλαν τῆς Κώας. ἐπειδὴ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι αὐτὴν ἀνέθηκεν. ἥτις οὐδὲ τὸ τρίτον, τάχα δὲ οὐδὲ τὸ τριήρης.
τέταρτον εἶχε τῆς Συρακουσίας ἢ Ἀλεξανδρίδος ταύτης νεώς. τοσαῦτ' οὖν καὶ περὶ τοῦ τῶν νεῶν καταλόγου οὐκ ἀπὸ Βοιωτῶν ἀρξάμενοι, κατελέξαμεν, ἀλλ' ἀπὸ πανηγυρικῶν πομπῶν. καὶ ἐπεὶ τὸν καλὸν Οὐλπιανὸν οἶδα, πάλιν προσβαλοῦντα ἡμῖν, τίς αὕτη ἡ παρὰ τῷ Καλλιξένῳ ἐγγυθήκη, φαμὲν αὐτῷ

ἐγγυθήκη.

μὲν αὐτῷ ὅτι καὶ λόγος τις εἰς Λυσίαν ἀναφέρεται τὸν ῥήτορα, περὶ ἐγγυθήκης ἐπιγραφόμενος, οὗ ἡ ἀρχή. εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγχον ἢ μέτριον ἄνδρες δικασταὶ Λυσιμένης. ἐν ᾧ προελθὼν φησίν, οὐκ ἂν ἐσπούδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιολογεῖσθαι, ἣ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν. ὅτι δὲ χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη, ἑξῆς φησί. πέρυσιν δὲ ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος ἐξέδωκα εἴς τι χαλκεῖον. ἔστι γὰρ συνθετὴ καὶ σατύρων ἔχει πρόσωπα καὶ βουκεφάλια. ἄλλο ἔτι μέγεθος τὸ αὐτό. ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης, πολλὰ σκεύη ταυτὰ καὶ ὅμοια ἐργάζεται. ἐν τούτοις ὁ Λυσίας εἰπὼν ὅτι καὶ χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη, σαφῶς παρίστησιν, ὡς καὶ ὁ Καλλίξεινος εἴρηκε λεβήτων αὐτὰς ὑποθήματα εἶναι. οὕτως γὰρ καὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς εἶπεν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ἐξηγούμενος διάθεσιν ἐν Φλιοῦντι ἐπὶ τὴν πολεμάρχειον στοὰν γεγραμμένην ὑπὸ Σίλλακος τοῦ ῥηγίνου, οὗ μνημονεύουσιν Ἐπίχαρμος καὶ Σιμωνίδης, λέγων οὕτως. ἐγγυθήκη, καὶ ἐπ' αὐτῆς κύπελλον. Ἡγήσανδρος δὲ ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, Γλαύκου φησὶ τοῦ Χίου τὸ ἐν Δελφοῖς

lib. 1.

ὑπόστημα, οἷον ἐγγυθήκην τινὰ σιδηρᾶν, ἀνάθημα Ἀλυάττου. οὗ ὁ Ἡρόδοτος μνημονεύει ὑποκρητηρίδιον αὐτὸ καλῶν. καὶ Ἡγήσανδρος ταῦτα λέγει. εἴδομεν δ' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Δελφοῖς ὡς ἀληθῶς θέας ἄξιον διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἐντετορευμένα ζῳδάρια, καὶ ἄλλα τινὰ ζωΰφια, καὶ φυτάρια. ἡ δ' ὑπ' Ἀλεξανδρέων καλουμένη ἀγγοθήκη, τρίγωνός ἐστι, κατὰ μέσον κοίλη, δέχεσθαι δυναμένη ἐντιθέμενον κεράμιον. ἔχουσι δὲ ταύτην οἱ μὲν πένητες ξυλίνην, οἱ δὲ πλούσιοι χαλκῆν ἢ ἀργυρᾶν.

ἀντιόχων συμπόσιον.

εἰπόντες οὖν περὶ ἐγγυθήκης, ἑξῆς πάλιν μνησθησόμεθα φιλοδείπνων βασιλέων. Ὁ γὰρ τῷ προειρημένῳ Ἀντιόχῳ ὁμώνυμος βασιλεύς, Δημητρίου δ' υἱός, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, ὑποδοχὰς ποιούμενος καθ' ἡμέραν ὀχλικὰς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων, σωρεύματα ἑκάστῳ ἀποφέρειν ἐδίδου τῶν ἑστιατόρων ὁλομερῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν καὶ θαλαττίων ζῴων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα. καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ σὺν ἀνδρομήκεσι λημνίσκων πιλήμασι χρυσοῖς πλήθη. καὶ ἄλλος δ' Ἀντίοχος βασιλεὺς ἐπιτελῶν τοὺς ἐν Δάφνῃ ἀγῶνας, ἐποιήσατο καὶ αὐτὸς ὑποδοχὰς λαμπράς, ὡς αὐτός φησι Ποσειδώνιος. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀναδόσεις ἐποιήσατο κατ' ἄνδρα ὁλομελῶν βρωμάτων. μετὰ δὲ καὶ ζώντων, χηνῶν, λαγωῶν, καὶ δορκάδων. ἀνεδίδοντο δὲ καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος, καὶ θεραπόντων καὶ ἵππων καὶ καμήλων. καὶ ἔδει ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον πιεῖν ἕκαστον, καὶ λαβεῖν τὴν κάμηλον, καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. καὶ οἱ κατὰ τὴν Συρίαν δὲ πάντες φησί, διὰ τὴν τῆς χώρας εὐβοσίαν, ἀπὸ τῆς περὶ τἀναγκαῖα κακοπαθείας συνόδους ἔνεμον πλείους, ἵνα εὐωχοῖντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι. ἀλειφόμενοι δὲ ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτως γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς οἰκητηρίοις ἐνδιαιτώμενοι. καὶ τὸ πλεῖον μέρος τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε προσαποφέρειν πολλὰ καὶ καταυλούμενοι πρὸς χελιδόνος πολυκρότου ψόφους. ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τοῖς τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι. ἐπαινῶ δέ γε ὦ ἄνδρες φίλοι τὸ γενόμενον παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Συρίας συμπόσιον. ὁ δ' Ἀλέξανδρος οὗτος ὢν Ἀντιόχου τοῦ ἐπιφανοῦς υἱὸς ὑποβληθείς, διὸ εἶχον μῖσος πάντες ἄνθρωποι εἰς Δημήτριον, περὶ οὗ ἱστόρησεν ὁ ἑταῖρος ἡμῶν Ἀθήναιος ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. τὸ οὖν συμπόσιον τοῦτο τοιόνδε τι ἐγένετο.

ἀλεξάνδρου συμπόσιον.

Διογένης ὁ ἐπικούρειος ἕξιν ἔχων ἱκανὴν ἐν οἷς μετεχείριζε λόγοις, τὸ μὲν γένος ἦν ἐκ Σελευκείας τῆς ἐν Βαβυλῶνι. ἀναδοχῆς δ' ἐτύγχανε παρὰ τοῦ βασιλέως, καίτοι τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς λόγοις χαίροντι. ἐπολυώρει οὖν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καίπερ ὄντα τῷ βίῳ φαῦλον, ἔτι δὲ βλάσφημον καὶ βάσκανον, ἕνεκά τε τοῦ γελοίου μηδὲ τῶν βασιλέων ἀπεχόμενον. καὶ αἰτησαμένῳ αὐτῷ φιλοσοφίας ἀλλοτρίαν αἴτησιν, ὅπως πορφυροῦν τε χιτωνίσκον φορῇ καὶ χρυσοῦν στέφανον, ἔχοντα πρόσωπον ἀρετῆς κατὰ μέσον, ἧς ἱερεὺς ἠξίου προσαγορεύεσθαι, συνεχώρησε καὶ τὸν στέφανον προσχαρισάμενος. ἅπερ ὁ Διογένης ἐρασθείς τινος λυσιῳδοῦ γυναικός, ἐχαρίσατο αὐτῇ. ἀκούσας δ' ὁ Ἀλέξανδρος καὶ συναγαγὼν φιλοσόφων καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν συμπόσιον, ἐκάλεσε καὶ τὸν Διογένην, καὶ παραγενόμενον ἠξίου κατακλίνεσθαι ἔχοντα τὸν στέφανον καὶ τὴν ἐσθῆτα. ἄκαιρον δ' εἶναι εἰπόντος, νεύσας εἰσαγαγεῖν ἐκέλευσε τὰ ἀκούσματα ἐν οἷς καὶ ἡ λυσιῳδὸς εἰσῆλθεν ἐστεφανωμένη τὸν τῆς ἀρετῆς στέφανον, ἐνδεδυκυῖα καὶ τὴν πορφυρᾶν ἐσθῆτα. γέλωτος οὖν πολλοῦ καταρραγέντος, ἔμενεν ὁ φιλόσοφος, καὶ τὴν λυσιῳδὸν ἐπαινῶν οὐκ ἐπαύσατο. τοῦτον τὸν Διογένην ὁ μεταλαβὼν τὴν βασιλείαν Ἀντίοχος, οὐκ ἐνέγκας αὐτοῦ τὴν κακολογίαν, ἀποσφαγῆναι ἐκέλευσεν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος προσηνὴς ἦν ἐν πᾶσι καὶ φιλόλογος ἐν ταῖς ὁμιλίαις. καὶ οὐχ ὅμοιος Ἀθηνίωνι τῷ περιπατητικῷ φιλοσόφῳ, τῷ καὶ διατριβὰς προσάντι φιλοσόφου Ἀθήνησί τε καὶ ἐν Μεσσήνῃ, ἔτι δὲ καὶ ἐν Λαρίσσῃ τῆς Θετταλίας.

φιλόσοφος τυραννήσας.

καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Ἀθηναίων πόλεως τυραννήσαντι, περὶ οὗ καθ' ἕκαστον ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεύς. ἅπερ εἰ καὶ μακρότερά ἐστιν ἐκθήσομαι, ἵν' ἐπιμελῶς πάντας ἐξετάζωμεν τοὺς φάσκοντας εἶναι φιλοσόφους, καὶ μὴ τοῖς τριβωνίοις καὶ τοῖς ἀκάρτοις πώγωσι πιστεύωμεν. κατὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα,

Εἰ μὲν

Εἰ μὲν φράσω τἀληθές, οὐχί σ' εὐφρανῶ. Εἰ δ' εὐφρανῶ τί σ', οὐχὶ τἀληθὲς φράσω. Ἀλλὰ φίλη φασὶν ἡ ἀλήθεια, ἐκθήσομαι τὰ περὶ τὸν ἄνδρα ὡς ἐγένετο, ἐν τῇ ἐρυμνέως τοῦ περιπατητικοῦ σχολῇ διέτριβέ τις Ἀθηνίων προσκαρτερῶν τοῖς λόγοις, ὅς τις Αἰγυπτίαν ὠνησάμενος θεράπαιναν ἐπεπλέκετο αὐτῇ. ταύτης οὖν εἴτ' ἐξ αὐτοῦ τεκούσης, εἴτ' ἐξ ἄλλου τινὸς ὁμώνυμος Ἀθηνίωνι τῷ δεσπότῃ παρετρέφετο, γράμματα δὲ μαθὼν καὶ πρεσβύτην γενόμενον τὸν δεσπότην μετὰ τῆς μητρὸς ἐχειραγώγει. καὶ ἀποθανόντα κληρονομήσας παρέγγραφος Ἀθηναίων πολίτης ἐγένετο, γήμας τε παιδισκάριον εὔμορφον. μετὰ τοῦτο πρὸς τὸ σοφιστεύειν ὥρμησε, μειράκια σχολαστικὰ θηρεύων καὶ σοφιστεύσας ἐν Μεσσήνῃ κἀν Λαρίσσῃ τῇ Θετταλικῇ καὶ πολλὰ ἐργασάμενος χρήματα ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτὴς ὅτε εἰς Μιθριδάτην τὰ πράγματα μετέρρει, ὑποδραμὼν τὸν βασιλέα, τῶν φίλων εἷς ἐγένετο μεγίστης τυχὼν προαγωγῆς. διόπερ μετεώριζε τοὺς Ἀθηναίους δι' ἐπιστολῶν ὡς τὰ μέγιστα περὶ τῷ Καππαδόκῃ δυνάμενος, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἐπιφερομένων ὀφλημάτων ἀπολυθέντας ἐν ὁμονοίᾳ ζῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀνακτησαμένους, καὶ δωρεῶν μεγάλων τυχεῖν ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι διεκόμπουν, τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν καταλελύσθαι πεπιστευκότες. ἤδη οὖν τῆς Ἀσίας μεταβεβλημένης, ὁ Ἀθηνίων ἐπανῆκεν εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχληθείς, εἰς τὴν Καρυστίαν κατηνέχθη. τοῦτο μαθόντες οἱ Κεκροπίδαι, ἔπεμψαν ἐπὶ τὴν ἀνακομιδὴν αὐτοῦ ναῦς μακράς, καὶ φορεῖον ἀργυρόπουν, ἀλλ' εἴσασιν ἤδη καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν ἐκδοχὴν αὐτῷ ἐξεκέχυτο. συνέτρεχον δὲ πολλοὶ καὶ ἄλλοι θεαταὶ τὸ παράδοξον τῆς τύχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρέγγραφος Ἀθηνίων εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἀργυρόποδος κατακομίζεται φορείου καὶ πορφυρῶν στρωμάτων, ὁ μηδέποτε ἐπὶ τοῦ τρίβωνος ἑωρακὼς πορφύραν πρότερον, οὐδενὸς οὐδὲ Ῥωμαίων ἐν τοσαύτῃ φαντασίᾳ καταχλιδῶντος τῆς Ἀττικῆς. συνέτρεχον οὖν πρὸς τὴν θέαν ταύτην, ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδες, τὰ κάλλιστα προσδοκῶντες παρὰ Μιθριδάτου. ὁπότε Ἀθηνίων ὁ πένης καὶ τὰς ἐρανικὰς ποιησάμενος ἀκροάσεις διὰ τὸν βασιλέα σιληπορδῶν διὰ τῆς χώρας καὶ πόλεως πομπεύει. συνήντησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται τὸν ἄγγελον τοῦ νέου Διονύσου καλοῦντες, ἐπὶ τὴν κοινὴν ἑστίαν καὶ τὰς περὶ ταύτην εὐχάς τε καὶ σπονδάς. ὁ δὲ πρότερον ἐκ μισθωτῆς οἰκίας ἐξιών, εἰς τὴν διευσικίαν, τοῦ τε πλουτοῦντος ἀνθρώπου ταῖς ἐκ Δήλου προσόδοις εἰσηνέχθη κεκοσμημένην στρωμναῖς τε καὶ γραφαῖς καὶ ἀνδριᾶσι καὶ ἀργυρωμάτων ἐκθέσει. ἀφ' ἧς ἐξῄει χλαμύδα λαμπρὰν ἐπισύρων. καὶ περικείμενος δακτύλιον χρυσίου, ἐγγεγλυμμένην ἔχοντα τὴν Μιθριδάτου εἰκόνα. προεπόμπευον δ' αὐτοῦ καὶ ἐφείποντο θεράποντες πολλοί. ἐν δὲ τῷ τεμένει τῶν τεχνιτῶν θυσίαι τε ἐπετελοῦντο ἐπὶ τῇ Ἀθηνίωνος παρουσίᾳ. καὶ μετὰ κήρυκος προαναφωνήσεως σπονδαί. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὶ μὲν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθόντες, ἀνέμενον αὐτοῦ τὴν πρόοδον. πλήρης δ' ἦν καὶ ὁ κεραμεικὸς ἀστῶν καὶ ξένων. καὶ αὐτόκλητος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ὄχλων συνδρομή. ὁ δὲ μόλις προῆλθε δορυφορούμενος ὑπὸ τῶν εὐδοκιμεῖν παρὰ τῷ δήμῳ θελόντων, ἑκάστου σπεύδοντος κἂν προσάψασθαι τῆς ἐσθῆτος. ἀναβὰς οὖν ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ πρὸ τῆς Ἀττάλου στοᾶς ᾠκοδομημένον τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς, στὰς ἐπὶ τούτου καὶ περιβλέψας κυκλόθεν τὸ πλῆθος, ἔπειτα ἀναβλέψας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἔφη, τὰ πράγματά με βιάζεται καὶ τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον ἀπαγγέλλειν, ἃ οἶδα. τὸ δὲ μέγεθος τῶν μελλόντων λέγεσθαι διὰ τὸ παράδοξον τῆς περιστάσεως ἐμποδίζει με. ἀθρόως δ' ἐπιβοησάντων αὐτῷ τῶν περιεστώτων θαῤῥεῖν καὶ λέγειν. λέγω τοίνυν ἔφη, τὰ μηδέποτε ἐλπισθέντα, μὴ δὲ ἐν ὀνείρῳ φαντασθέντα. Βασιλεὺς Μιθριδάτης κρατεῖ μὲν Βιθυνίας καὶ τῆς ἄνω Καππαδοκίας. κρατεῖ δὲ τῆς συνεχοῦς Ἀσίας ἁπάσης ἄχρι Παμφυλίας καὶ Κιλικίας. καὶ βασιλεῖς μὲν αὐτῷ Ἀρμενίων καὶ Περσῶν δορυφοροῦσι. δυνάσται δὲ τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν, καὶ τὸν ὅλον πόντον κατῳκισμένων ἐθνῶν ἐν περιμέτρῳ τρισμυρίων σταδίων. Ῥωμαίων δὲ στρατηγὸς μὲν Παμφυλίας Κόϊντος ὁ Ἵππιος παραδοθεὶς ἀκολουθεῖ δέσμιος. Μάνλιος δὲ Ἀκύλλιος ὁ ὑπατευκώς, ὁ τὸν ἀπὸ Σικελίας καταγαγὼν θρίαμβον συνδέτην ἔχων ἁλύσει μακρᾷ Βασάρνην πεντάπηχυν πεζὸς ὑπὸ ἱππέως ἕλκεται. τῶν δ' ἄλλων Ῥωμαίων οἱ μὲν θεῶν ἀγάλμασι προσπεπτώκασιν, οἱ δὲ λοιποὶ μεταμφιεσάμενοι τετράγωνα ἱμάτια τὰς ἐξ ἀρχῆς πατρίδας πάλιν ὀνομάζουσι. πᾶσα δὲ πόλις ταῖς ὑπὲρ ἄνθρωπον τιμαῖς ὑπαντῶσα καλεῖται τὸν θεὸν βασιλέα. χρησμοὶ δὲ πάντοθεν τὸ κράτος τῆς οἰκουμένης θεσπιῳδοῦσι. διὸ καὶ πρὸς τὴν Θρᾴκην καὶ τὴν Μακεδονίαν μεγάλα πέμπεται στρατόπεδα, καὶ τὰ τῆς Εὐρώπης ἅπαντα μέρη ἀθρόα εἰς αὐτὸν μεταβέβληται. πάρεισι γὰρ πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, οὐ μόνον ἐκ τῶν Ἰταλικῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ Καρχηδονίων συμμαχεῖν ἀξιοῦντες ἐπὶ τὴν τῆς Ῥώμης ἀναίρεσιν. μικρὸν δ' ἐπισχὼν ἐπὶ τούτοις, καὶ ἐάσας τοὺς πολλοὺς συλλαλῆσαι περὶ τῶν παραδόξως προηγγελμένων, τρίψας τὸ μέτωπον. τί οὖν εἶπε συμβουλεύω μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας, ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἐπισχεθῆναι πεποίηκεν. ἕως αὐτὴ δοκιμάσῃ περὶ τοῦ πῶς ὑμᾶς πολιτεύεσθαι δεῖ; καὶ μὴ περιίδωμεν τὰ ἱερὰ κεκλεισμένα, αὐχμῶντα δὲ τὰ γυμνάσια, τὸ θέατρον ἀνεκκλησίαστον, ἄφωνα δὲ τὰ δικαστήρια. καὶ

τὴν θεῶν

τῶν θεῶν χρησμοῖς καθωσιωμένην πνύκα ἀφῃρημένην τοῦ δήμου. μὴ περιίδωμεν δὲ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν ἱερὰν τοῦ Ἰάκχου φωνὴν κατασεσιγασμένην, καὶ τὸ σεμνὸν ἀνάκτορον τοῖν θεοῖν κεκλεισμένον, καὶ τῶν φιλοσόφων τὰς διατριβὰς ἀφώνους. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων τοιούτων λεχθέντων ὑπὸ τοῦ οἰκοτρίβος, συλλαλήσαντες αὐτοῖς οἱ ὄχλοι καὶ συνδραμόντες εἰς τὸ θέατρον, εἵλοντο τὸν Ἀθηνίωνα στρατηγὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων. καὶ παρελθὼν ὁ περιπατητικὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ, εὐχαρίστησέ τε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἔφη, διότι νῦν ὑμεῖς ἑαυτῶν στρατηγεῖτε. προεστηκὼς δ' ἐγὼ ἂν συνεπισχύσητε, τοσοῦτον δυνήσομαι, ὅσον κοινῇ πάντες ὑμεῖς. ταῦτ' εἰπὼν συγκατέστησεν ἑαυτῷ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας ὧν ἠβούλετο ὑποβαλὼν τὰ ὀνόματα. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τύραννον αὑτὸν ἀναδείξας, δόγματα περὶ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ τί ἠβούλετο αὐτοῖς ἡ φιλοσοφία, ἣν ὁ καλὸς Πυθαγόρας εἰσηγήσατο, καθάπερ ἱστόρησε Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν. ἀλλ' Ἕρμιππος ὁ Καλλιμάχειος, εὐθέως καὶ οὗτος τοὺς μὲν εὖ φρονοῦντας τῶν πολιτῶν παρὰ τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου δόγματα, ὡς ἀληθῆ εἶναι τὴν παροιμίαν τὴν λέγουσαν, μὴ παιδὶ μάχαιραν, ἐκποδὼν εὐθὺς ἐποιήσατο. φύλακας δ' ἐπὶ τὰς πύλας κατέστησεν ὡς νύκτωρ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων εὐλαβουμένους τὸ μέλλον, διὰ τῶν τειχῶν αὐτοὺς καθιμήσαντας φεύγειν. καὶ ὁ Ἀθηνίων ἱππέας ἐπαποστείλας, οὓς μὲν ἐφόνευσεν, οὓς δὲ καὶ δεδεμένους κατήγαγεν. δορυφόρους ἔχων πολλοὺς τῶν φρακτικῶν καλουμένων. συνάγων δὲ καὶ ἐκκλησίας πολλάκις τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν προσεποιεῖτο. καὶ πολλοῖς αἰτίας ἐπιφέρων, ὡς διαπεμπομένοις πρὸς τοὺς φυγάδας καὶ νεωτερίζουσιν, ἐφόνευσεν αὐτούς. καὶ τὰς πύλας τριάκοντα καταστήσας ἐφ' ἑκάστης, οὔτ' εἰσιέναι τὸν βουλόμενον, οὔτ' ἐξιέναι εἴα. ἀνελάμβανε δὲ καὶ τὰς οὐσίας πολλῶν, καὶ τοσαῦτα χρήματα συνήθροισεν, ὡς καὶ φρέατα πληρῶσαι πλείονα. ἐξαπέστειλε δὲ καὶ ἐπὶ τὴν χώραν ὥσπερ ὁδοιδόκους τῶν ἀποχωρούντων, οἵτινες αὐτοὺς ἀνῆγον ὡς αὐτόν, καὶ ἀκρίτους ἀπώλλυε προσβασανίσας καὶ στρεβλώσας. πολλοῖς δὲ καὶ προδοσίας δίκας ἐπῆγεν, ὡς τοῖς φυγάσι περὶ καθόδου συνεργοῦσιν. ὧν οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον πρὸ τῆς κρίσεως ἔφευγον, οἱ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις κατεδικάζοντο, αὐτοῦ καὶ ψήφους φέροντος. ἐνειργάσατο δ' ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἔνδειαν, κριθίδια καὶ πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν. ἐξέπεμπε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς χώρας ὁπλίτας τοὺς θηρεύοντας, εἴ τις τῶν ἀνακεχωρηκότων ἐντὸς εἴη τῶν ὅρων, ἢ τῶν Ἀθηναίων τὶς εἰς ὑπερόριον ἀποδημεῖ, καὶ τὸν ληφθέντα ἀπετυμπάνιζεν. ὧν ἐνίους καὶ προκατανάλισκε ταῖς βασάνοις, ἐκήρυσσέ τε δύνοντος ἡλίου πάντας οἰκουρεῖν, καὶ μετὰ λυχνοφόρου μηδένα φοιτᾶν. καὶ οὐ μόνον τὰ τῶν πολιτῶν διήρπαζεν, ἀλλ' ἤδη καὶ τὰ τῶν ξένων ἐκτείνας τὰς χεῖρας, καὶ ἐπὶ τὰ εἰς Δῆλον τοῦ θεοῦ χρήματα. ἐκπέμψας γοῦν εἰς τὴν νῆσον Ἀπελλικῶντα τὸν Τήιον, πολίτην δὲ Ἀθηναίων γενόμενον, ποικιλώτατόν τινα καὶ ἀψίκορον ζήσαντα βίον. ὅτε μὲν γὰρ ἐφιλοσόφει καὶ τὰ περιπατητικά, καὶ τὴν Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην καὶ ἄλλας συνηγόραζε συχνάς. ἦν γὰρ πολυχρήματος. τά τ' ἐκ τοῦ μητρώου τῶν παλαιῶν αὐτόγραφα ψηφίσματα ὑφαιρούμενος ἐκτᾶτο. καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων εἴ τι παλαιὸν εἴη καὶ ἀπόθετον. ἐφ' οἷς φωραθεὶς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐκινδύνευσεν ἄν, εἰ μὴ ἔφυγεν. καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν κατῆλθε θεραπεύσας πολλούς. καὶ συναπεγράφετο τῷ Ἀθηνίωνι ὡς ἂν ἐκ τῆς αὐτῆς δὴ αἱρέσεως ὄντι. Ἀθηνίων δ' ἐπιλαθόμενος τῶν δογμάτων τῶν τοῦ περιπάτου χοίνικα κριθῶν εἰς τέσσαρας ἡμέρας διεμέτρει τοῖς ἀνοήτοις Ἀθηναίοις ἀλεκτορίδων τροφήν, καὶ οὐκ ἀνθρώπων αὐτοῖς διδούς. Ἀπελλικῶν δὲ μετὰ δυνάμεως ἐξορμήσας εἰς Δῆλον, καὶ πανηγυρικῶς μᾶλλον ἢ στρατιωτικῶς ἀναστρεφόμενος, καὶ προφυλακὴν ἀμελεστέραν πρὸς τὴν Δῆλον ταξάμενος, μάλιστα δὲ τὰ ἐξόπισθεν τῆς νήσου ἐάσας ἀφύλακτα καὶ οὐδὲ χάρακα βαλλόμενος, ἐκοιμᾶτο. τοῦτο δὲ ἐπιγνοὺς ὁ Ὀρόβιος στρατηγὸς Ῥωμαίων, καὶ φυλάσσων τὴν Δῆλον, φυλάξας ἀσέληνον νύκτα καὶ ἐκβιβάσας τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας κοιμωμένοις καὶ μεθύουσιν ἐπιπεσών, κατέκοψε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς μεθ' αὐτῶν συστρατευομένους ὡς βοσκήματα ἑξακοσίους τὸν ἀριθμόν. ἐζώγρησε δὲ καὶ περὶ τετρακοσίους. καὶ ὁ καλὸς στρατηγὸς Ἀπελλικῶν ἔλαθε φυγὼν ἐκ Δήλου. πολλοὺς δὲ καὶ συμφυγόντας κατιδὼν ὁ Ὀρόβιος εἰς ἐπαύλεις, συγκατέφλεξεν αὐταῖς οἰκίαις. καὶ πάντα αὐτῶν τὰ πολιορκητικὰ ὄργανα σὺν τῇ ἑλεπόλει, ἣν εἰς Δῆλον ἐλθὼν κατεσκευάκει. στήσας οὖν τρόπαιον ἐπὶ τῶν τόπων ὁ Ὀρόβιος καὶ βωμόν, ἐπέγραψε.

Τοὺς δὲ θανόντας ἔχει ξεῖνος τάφος, οἳ περὶ Δῆλον Μαρνάμενοι, ψυχὰς ὤλεσαν ἐν πελάγει.
Τὴν ἱερὰν ὅτε νῆσον Ἀθηναῖοι κεράιζον Κοινὸν Ἄρη βασιλεῖ Καππαδόκων θέμενοι.

Καὶ Ταρσοῦ δὲ ἐπικούρειος φιλόσοφος ἐτυράννησε, Λυσίας ὄνομα. ὃς ὑπὸ τῆς πατρίδος στεφανηφόρος αἱρεθείς, τουτέστιν ἱερεὺς Ἡρακλέους, οὐκ ἀπετίθετο τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐξ ἱματίου τύραννος ἦν. πορφυροῦν μὲν μεσόλευκον χιτῶνα ἐνδεδυκώς, χλαμύδα δὲ ἐφεστρίδα περιβεβλημένος πολυτελῆ, καὶ ὑποδούμενος λευκὰς λακωνικάς, στέφανον δάφνης χρυσῆς ἐστεμμένος. καὶ διανέμων τὰ τῶν πλουσίων τοῖς πένησι πολλοὺς ἐφόνευεν τῶν οὐ διδόντων. τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ ἀπὸ φιλοσοφίας στρατηγοί, περὶ ὧν Δημοχάρης ἢ Κράτης ἔλεγεν, ὥσπερ ἐκ θύμβρας οὐδεὶς ἂν δύναιτο κατασκευάσαι λόγχην, οὐδ' ἐκ Σωκράτους

κράτους στρατιώτην ἀμέμπτου. Ὁ γὰρ Πλάτων φησὶ τρεῖς στρατείας στρατεύσασθαι Σωκράτην. τὴν μὲν, εἰς Ποτίδαιαν, τὴν δὲ εἰς Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ εἰς Βοιωτοὺς, ὅτε καὶ συνέβη τὴν περὶ Δηλίῳ μάχην γενέσθαι. μηδενὸς δὲ τοῦθ' ἱστορηκότος, αὐτὸς καὶ ἀριστείων φησὶν αὐτὸν τετυχηκέναι, πάντων Ἀθηναίων φυγόντων, πολλῶν δὲ καὶ ἀπολλυμένων. πάντα δὲ ταῦτα ἐψευδολόγηται. ἡ μὲν γὰρ περὶ Ἀμφίπολιν στρατεία γέγονεν ἐπὶ Ἀλκαίου ἄρχοντος, Κλέωνος ἡγουμένου δὲ ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ὥς φησι Θουκυδίδης. τούτων οὖν τῶν ἐπιλέκτων ἀνάγκη εἶναι καὶ Σωκράτην, ᾧ πλὴν τρίβωνος καὶ βακτηρίας οὐδὲν ἦν. τίς οὖν εἴπερ ἱστοριογράφος, ἢ ποιητὴς, ἢ ποῦ Θουκυδίδης τὸν Σωκράτην παρενέγραψε τὸν Πλάτωνος στρατιώτην. τί γὰρ ἀσπίδι ξύνθημα καὶ βακτηρίᾳ; πότε δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν ἐστρατεύσατο ὡς ἐν τῷ Χαρμίδῃ εἴρηκεν ὁ Πλάτων, φάσκων αὐτὸν καὶ τῶν ἀριστείων τότε Ἀλκιβιάδῃ παρακεχωρῆσαι. οὐδὲν οὔτε Θουκυδίδου, ἀλλ' οὔτ' Ἰσοκράτους εἰρηκότος ἐν τῷ περὶ τοῦ ζεύγους. ποίας δὲ καὶ μάχης γενομένης ἔλαβε τὰ ἀριστεῖα Σωκράτης, καὶ τί πράξας ἐπιφανὲς καὶ διάσημον καθόλου, μάχης μηδεμιᾶς συμπεσούσης ὡς ἱστόρηκε Θουκυδίδης. οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ ταύτῃ τῇ τερατολογίᾳ ὁ Πλάτων, ἐπάγει καὶ τὴν περὶ Δηλίῳ γενομένην, μᾶλλον δὲ πεπλασμένην ἀνδραγαθίαν. εἰ γὰρ καὶ τὸ Δήλιον εἴρηκε Σωκράτης ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδικος ὁ κρατήτειος ἐν τοῖς πρὸς τὸν φιλοσωκράτην ἅμα τοῖς πολλοῖς ἀσχημόνως ἂν ἔφυγε Παγώνδου δύο τέλη περιπέμψαντος τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν λόφον. τότε γὰρ οἱ μὲν πρὸς τὸ Δήλιον τῶν Ἀθηναίων ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ θάλατταν, ἄλλοι δὲ ἐπὶ ὠρωπὸν, οἱ δὲ πάρνηθα τὸ ὄρος. Βοιωτοὶ δ' ἐφεπόμενοι ἔκτεινον, καὶ μάλιστα οἱ ἱππεῖς, οἵ τε ἑαυτῶν καὶ Λοκρῶν. τοιούτου οὖν κυδοιμοῦ καὶ φόβου καταλαβόντος τοὺς Ἀθηναίους, μόνος Σωκράτης βρενθυόμενος, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων, εἱστήκει ἀναστέλλων τὸ Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν ἱππικόν. καὶ ταύτης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ οὐ Θουκυδίδης μέμνηται, οὐκ ἄλλος οὐδεὶς ποιητής. πῶς δὲ καὶ τῶν ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παρεχώρει τῷ μηδ' ὅλως κεκοινωνηκότι ταύτης τῆς στρατείας. ἐν δὲ τῷ Κρίτωνι ὁ τῇ μνημοσύνῃ φίλος Πλάτων, οὐδὲ ποιήσασθαί ποτε ἀποδημίαν τὸν Σωκράτην ἔξω τῆς εἰς Ἰσθμὸν πορείας εἴρηκε. καὶ Ἀντισθένης δ' ὁ Σωκρατικὸς περὶ τῶν ἀριστείων τὰ αὐτὰ τῷ Πλάτωνι ἱστορεῖ. οὐκ ἔστιν δ' ἔτυμος ὁ λόγος οὗτος. χαρίζεται γὰρ καὶ ὁ κύων οὗτος πολλὰ τῷ Σωκράτει. ὅθεν οὐδετέρῳ αὐτῶν δεῖ πιστεύειν, σκοπὸν ἔχοντας Θουκυδίδην. ὁ γὰρ Ἀντισθένης καὶ προσεπάγει τῇ ψευδογραφίᾳ λέγων οὕτω, ἡμεῖς δὲ ἀκούομεν κἂν τῇ πρὸς Βοιωτοὺς τὰ ἀριστεῖά σε λαβεῖν. εὐφήμει ὦ ξένε, Ἀλκιβιάδου τὸ γέρας οὐκ ἐμὸν, σοῦ γε δόντος ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν. ὁ δὲ Πλάτωνος Σωκράτης εἰς Ποτίδαιαν λέγει παρεῖναι καὶ τῶν ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παρακεχωρηκέναι. προτερεῖ δὲ κατὰ πάντας τοὺς ἱστορικοὺς τῆς ἐπὶ Δήλιον στρατείας ἡ περὶ Ποτίδαιαν, ἧς Φορμίων ἐστρατήγει. πάντ' οὖν ψεύδονται οἱ φιλόσοφοι, καὶ πολλὰ παρὰ τοὺς χρόνους γράφοντες οὐκ αἰσθάνονται. καθάπερ οὐδ' ὁ καλὸς Ξενοφῶν, ὃς ἐν τῷ συμποσίῳ ὑποτίθεται Καλλίαν τὸν Ἱππονίκου, Αὐτολύκου τοῦ Λύκωνος ἐρῶντα, καὶ νενικηκότος αὐτοῦ παγκράτιον, ἑστίασιν ποιούμενον, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις δαιτυμόσι παρόντα τὸν ἴσως μηδὲ γεννηθέντα, ἢ περὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπάρχοντα. ἔστι δὲ οὗτος ὁ καιρὸς καθ' ὃν Ἀριστίων ἄρχων ἦν. ἐπὶ τούτου γὰρ Εὔπολις τὸν Αὐτόλυκον διδάξας διὰ Δημοστράτου χλευάζει τὴν νίκην τοῦ Αὐτολύκου. πάλιν ὁ Ξενοφῶν ποιεῖ τὸν Σωκράτην λέγοντα ἐν τῷ συμποσίῳ ταυτί. καί τοι Παυσανίας γε ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστὴς ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκαλινδουμένων, εἴρηκεν ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοιτο ἐκ παιδικῶν καὶ ἐραστῶν. τούτους γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι μάλιστα ἂν αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, θαυμαστὰ λέγων, εἴ γε οἱ ψόγου γε ἀφροντιστεῖν καὶ ἀναισχυντεῖν πρὸς ἀλλήλους ἐθιζόμενοι, οὗτοι μάλιστα αἰσχύνονται αἰσχρόν τι ποιεῖν. ὅτι μὲν οὖν τούτων οὐδὲν εἴρηκε Παυσανίας, ἔξεστι μαθεῖν ἐκ τοῦ Πλάτωνος συμποσίου. Παυσανίου γὰρ οὐκ οἶδα σύγγραμμα, οὐδ' εἰσῆκται παρ' ἄλλῳ λαλῶν οὗτος περὶ χρήσεως ἐραστῶν καὶ παιδικῶν, ἢ παρὰ Πλάτωνι. πλὴν εἴ τε κατέψευσται οὗτος Ξενοφῶν, εἴ τ' ἄλλως γεγραμμένῳ τῷ Πλάτωνος ἐνέτυχε συμποσίῳ, παρείσθω. τὸ δὲ περὶ τοὺς χρόνους ἀστόχημα λεκτέον Ἀριστίων, ἐφ' οὗ τὸ συμπόσιον ὑπόκειται αὐτῷ γενόμενον, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν Εὐφήμου πρότερος ἦρξεν. καθ' ὃν Πλάτων τὰ Ἀγάθωνος νικητήρια γέγραφεν, ἐν οἷς Παυσανίας τὰ περὶ τῶν ἐρωτικῶν διεξέρχεται. θαυμαστὸν οὖν καὶ τερατῶδες εἰ τὰ μή πω ῥηθέντα, μετὰ δὲ τέτταρα ἔτη ἐπιχειρηθέντα. ὅλως δὲ λῆρος ἐστὶ τῷ Πλάτωνι τὸ συμπόσιον. ὅτε γὰρ Ἀγάθων ἐνίκα, Πλάτων ἦν δεκατεσσάρων ἐτῶν. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος Εὐφήμου στεφανοῦται Ληναίοις. Πλάτων δὲ γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ μετ' Εὐθύδημον ἄρξαντος. δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη, μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ μετὰ Καλλίμαχον, ὅς ἐστιν ὀγδοηκοστὸς καὶ δεύτερος. ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς Πλάτωνος γενέσεως, τεσσαρεσκαιδέκατος ἐστὶν ἄρχων Εὔφημος. ἐφ' οὗ τὰ ἐπινίκια Ἀγάθωνος ἑστιῶνται. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πλάτων δηλοῖ τὴν συνουσίαν ταύτην πρὸ πολλοῦ γεγονέναι, ὥστε κἀμὲ παραγενέσθαι. Ἐγὼ γὰρ ἔφη. Πόθεν ἦν δ' ἐγὼ Γλαύκων. οὐκ οἶσθ' ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκε. καὶ προελθών φησίν,

Σωκράτους ψευδοστρατεία.

Ξενοφῶν παρὰ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνων.

ἀλλ' εἰπέ μοι, πότ' ἐγένετο ἡ συνουσία αὕτη, κἀγὼ εἶπον, ὅτι παίδων ἔτι ὄντων ἡμῶν, ὅτε τῇ πρώτῃ τραγωδίᾳ ἐνίκησεν ὁ Ἀγάθων. ὅτι δὲ πολλὰ ὁ Πλάτων παρὰ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνει, δῆλόν ἐστιν ἐκ πολλῶν. κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα ποιητὴν, ὅττι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶτταν ἔλθῃ, τοῦτο μὴ διακρίνας γράφει. οὐ γὰρ ἀγράφως τι ἔλεγεν, ἀλλὰ πάνυ ἐσκεμμένως, ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ γράφων φησίν. ἄθλιος ἄρα οὗτος ὁ Ἀρχέλαος ἐστὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον, εἴπερ γε ὦ φίλε ἄδικος. εἶτα ῥητῶς εἰπὼν, ὡς κατέχοντος τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀρχελάου, προβὰς γράφει τάδε, καὶ Περικλέα τοῦτον νεωσὶ τετελευτηκότα. εἰ δὲ νεωσὶ τετελεύτηκε Περικλῆς, Ἀρχέλαος οὔπω κύριός ἐστι τῆς ἀρχῆς. εἰ δ' οὗτος βασιλεύει, πρὸ πολλοῦ πάνυ χρόνου ἀπέθανε Περικλῆς. Περδίκκας τοίνυν πρὸ Ἀρχελάου βασιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιός φησι Νικομήδης, ἔτη μά. Θεόπομπος δέ φησι λέ. Ἀναξιμένης μ΄. Ἱερώνυμος κη΄. Μαρσύας δὲ καὶ Φιλόχορος κγ΄. τούτων οὖν διαφόρως ἱστορημένων, λάβωμεν τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τὰ κγ΄ ἔτη. Περικλῆς δ' ἀποθνήσκει κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἄρχοντος Ἐπαμείνονος, ἐφ' οὗ τελευτᾷ Περδίκκας. καὶ τὴν βασιλείαν Ἀρχέλαος διαδέχεται. πῶς οὖν νεωσὶ κατὰ Πλάτωνα τελευτᾷ Περικλῆς; ἐν δὲ τῷ αὐτῷ Γοργίᾳ ὁ Πλάτων τὸν Σωκράτη ποιεῖ λέγοντα, καὶ πέρυσι βουλεύειν λαχὼν, ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε, καὶ ἔδει με ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον καὶ οὐκ ἠπιστάμην ἐπιψηφίσαι. τοῦτο οὐ Σωκράτης οὐ μᾶλλον κατὰ ἀνδραγαθίαν. οὐ γὰρ ἠβούλετο λύειν δημοκρατίας νόμους. παρίστησι δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Ἑλληνικῶν ἐκτιθεὶς οὕτως. τῶν δὲ πρυτάνεων τινῶν οὐ φασκόντων προθήσειν τὴν διαψήφισιν παρὰ τοὺς νόμους, αὖθις Καλλίξενος ἀναβὰς κατηγορεῖ αὐτῶν. οἱ δὲ ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες, ὡμολόγουν ἅπαντες προθήσειν πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου. οὗτος δὲ οὐκ ἔφη, ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους πάντα ποιήσειν. οὗτος ἐστὶν ὁ διαψηφισμὸς ὁ γενόμενος κατὰ τῶν περὶ Ἐρασινίδην στρατηγῶν. ὅτι τοὺς ἐν Ἀργινούσαις ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἀπολομένους οὐκ ἀνείλοντο. ἐγένετο δὲ ἡ ναυμαχία ἐπὶ ἄρχοντος Καλλίου τῆς Περικλέους τελευτῆς ὕστερον ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέτταρσιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ διαλόγῳ μετὰ τὴν Ἱππονίκου τελευτὴν γενομένῳ παρειληφότος ἤδη τὴν οὐσίαν Καλλίου, τοῦ Πρωταγόρου παραγεγονότος τὸ δεύτερον οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις. ὁ δ' Ἱππόνικος ἐπὶ μὲν Εὐθυδήμου ἄρχοντος στρατηγῶν παρατέτακται μετὰ Νικίου πρὸς Ταναγραίους, καὶ τοὺς παραβοηθοῦντας Βοιωτῶν καὶ τῇ μάχῃ νενίκηκε. τέθνηκε δὲ πρὸ τῆς ἐπ' Ἀλκαίου διδασκαλίας τῶν Εὐπόλιδος κολάκων οὐ πολλῷ χρόνῳ κατὰ τὸ εἰκός. πρόσφατον γάρ τινα τοῦ Καλλίου τὴν παράληψιν τῆς οὐσίας ἐμφαίνει τὸ δρᾶμα. ἐν οὖν τούτῳ τῷ δράματι Εὔπολις τὸν Πρωταγόραν ὡς ἐπιδημοῦντα εἰσάγει. Ἀμειψίας δ' ἐν τῷ Κόννῳ δύο πρότερον ἔτεσιν διδαχθέντι, οὐ καταριθμεῖ αὐτὸν ἐν τῷ τῶν φροντιστῶν χορῷ. δῆλον οὖν ὡς μεταξὺ τούτων τῶν χρόνων παραγέγονεν. ὁ δὲ Πλάτων καὶ τὸν Ἠλεῖον Ἱππίαν συμπαρόντα ποιεῖ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ μετά τινων ἰδίων πολιτῶν, οὓς οὐκ εἰκὸς ἐν Ἀθήναις ἀσφαλῶς διατρίβειν, πρὸ τοῦ τὰς ἐνιαυσίας ἐπὶ Ἰσάρχου ἐλαφηβολιῶνος συντελεσθῆναι σπονδάς. ὁ δὲ τὸν διάλογον ὑφίσταται γινόμενον περὶ τοὺς καιροὺς τούτους, καθ' οὓς προσφάτως ἐγεγόνεσαν. λέγει γοῦν, εἰ γὰρ εἶεν ἄνθρωποι ἄγριοι οἵους πέρυσι, Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ληναίῳ. ἐδιδάχθησαν δὲ οἱ ἄγριοι ἐπ' Ἀριστίωνος ἄρχοντος, ἀφ' οὗ ἐστιν ἄρχων Ἀστύφιλος, πέμπτος ὢν ἀπὸ Ἰσάρχου, καθ' ὃν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Ἴσαρχος γάρ, εἶτ' Ἀμεινίας, μεθ' ὃν Ἀλκαῖος, εἶτ' Ἀριστίων, εἶτ' Ἀστύφιλος. παρὰ τὴν ἱστορίαν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ διαλόγῳ εἰς τὰς Ἀθήνας παράγει πολεμίους ὄντας τοὺς περὶ τὸν Ἱππίαν μὴ τῆς ἐκεχειρίας αὐτῆς μενούσης.

Πλάτων περὶ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνων.

ἠπιστάμην.

Σωκράτης.

Καὶ ἄλλοις δ' ὁ Πλάτων φησί, Χαιρεφῶντα ἐρωτῆσαι τὴν Πυθίαν, εἴ τις εἴη Σωκράτους σοφώτερος. καὶ τὴν ἀνελεῖν, μηδένα. κἀν τούτοις δὲ μὴ ξυμφωνῶν Ξενοφῶντι φησί. Χαιρεφῶντος γάρ ποτε ἐπερωτήσαντος ἐν Δελφοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀνεῖλεν ὁ Ἀπόλλων παρόντων, μηδένα εἶναι ἀνθρώπων ἐμοῦ μήτε δικαιότερον, μήτε σωφρονέστερον. πῶς οὖν εὔλογον ἢ πιθανὸν Σωκράτη τὸν ὁμολογοῦντα μηδὲν ἐπίστασθαι, σοφώτατον ἁπάντων ὑπὸ τοῦ πάντα ἐπισταμένου θεοῦ ἀναρρηθῆναι. εἰ γὰρ τὸ τό ἐστι σοφία, τὸ μηδὲν εἰδέναι, τὸ πάντα εἰδέναι φαυλότης ἂν εἴη. τίς δ' ἦν χρεία τῷ Χαιρεφῶντι παρενοχλεῖν τὸν θεὸν περὶ Σωκράτους πυνθανόμενον. αὐτὸς γὰρ ἦν ἀξιόπιστος ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, ὡς οὐκ ἔστι σοφός. βλὰξ γάρ τις ἦν τοιαῦτ' ἐρωτῶν τὸν θεόν, ὡς ἂν εἰ καὶ τοιαῦτά τινα τῶν Ἀττικῶν ἐρίων, ἀλλ' ἐστὶ μαλακώτερα, ἢ τῶν ἐν Βάκτροις καὶ Μήδων εἰσί τινες δυνατώτεροι, ἢ εἰ Σωκράτους ἐστί τις σιμότερος. τοὺς γὰρ τὰ τοιαῦτα πυνθανομένους, εὐστόχως ἐπιρραπίζει ὁ θεός. ὡς καὶ τὸν πυθόμενον, ἤτοι Αἴσωπός ἐστιν ὁ λογοποιός, ἢ ἄλλος τις; πῶς ἂν πλουτήσαιμι Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ, χλευάζων ἀπεκρίνατο. εἰ τὸ μέσον κτήσαιο Κορίνθου καὶ Σικυῶνος. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὧν ὁ Πλάτων εἴρηκε περὶ Σωκράτους τῶν κωμικῶν τις εἴρηκεν, οὔθ' ὅτι Μαίας Βλοσυρᾶς υἱὸς ἦν, οὔθ' ὅτι Ξανθίππη χαλεπὴ ἦν γυνή. ἥτις καὶ νιπτῆρας αὐτοῦ κατέχει τῆς κεφαλῆς. οὔθ' ὡς Ἀλκιβιάδης συνεκοιμήθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν γενόμενος χλαῖναν, καίτοι ἀναγκαῖον ἦν τοῦτο ἐκκωμῳδηθῆναι ὑπὸ Ἀριστοφάνους τοῦ καὶ ἐν συμποσίῳ κατὰ Πλάτωνα. οὐ γὰρ ἂν

ἐσίγησε

ἐσίγησε τοῦτ' Ἀριστοφάνης ὡς τοὺς νέους διαφθείροντος. Ἀσπασία μὲν γὰρ ἡ σοφὴ τοῦ Σωκράτους διδάσκαλος τῶν ῥητορικῶν λόγων ἐν τοῖς φερομένοις ὡς αὐτῆς ἔπεσιν, ἅπερ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος παρέθετο, φησὶν οὕτως, Σώκρατες οὐκ ἔλαθές με πόθῳ δηχθεὶς φρένα τὴν σήν, παιδὸς Δεινομάχης καὶ Κλεινίου. ἀλλ' ὑπάκουσον Εἰ βούλει σοι ἔχειν εὖ παιδικά, μὴ δ' ἀπιθήσης Ἀγγέλῳ, ἀλλὰ πιθοῦ, καί σοι πολὺ βέλτιον ἔσται. Κἀγὼ ὅπως ἤκουσα χαρᾶς ὑπὸ σῶμα λιπαίνω. Ἱδρῶτι βλεφάρων δ' ὑγρὸς πέσεν οὐκ ἀθελήτως Στέλλου πλησάμενος θυμὸν μούσης κατόχοιο. Ἣ τὸν δ' αἱρήσεις ᾠδῶν δ' εἶεν οἷσι πόθοισιν. Ἀμφοῖν γὰρ φιλίας ἥδ' ἀρχή. τῇδε καθέξεις Αὐτὸν προσβάλλων ἀκοαῖς ὀπτήρια θυμοῦ. Κυνηγεῖ οὖν ὁ καλὸς Σωκράτης ἐρωτοδιδάσκαλον ἔχων τὴν Μιλησίαν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς θηρεύεται, ὡς ὁ Πλάτων ἔφη, λινοστατούμενος ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, καὶ μὴν οὐ διαλείπει γε δακρύων ὡς ἂν οἶμαι δυσημερῶν. ἰδοῦσα γὰρ αὐτὸν ἐν οἵῳ ἦν καταστήματι Ἀσπασία φησίν, Τίπτε δεδάκρυσαι φίλε Σώκρατες, ἦ σ' ἀνακινεῖ Στέρνοις ἐνναίων σκηπτὸς πόθος ὄμμασι θραυσθεὶς Παιδὸς ἀνικήτου. τὸν ἐγώ τι θασόν σοι ὑπέστην Ποιῆσαι. Ὅτι δὲ ὄντως ἤρα τοῦ Ἀλκιβιάδου, δῆλον ποιεῖ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, καίτοι μικρὸν ἀπολείποντος τῶν τριάκοντα ἐτῶν. λέγει δ' οὕτως, πόθεν ὦ Σώκρατες φαίνει, ἢ δῆλα δὴ ὅτι ἀπὸ κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥραν; καὶ μήν μοι καὶ πρώην ἰδόντι καλὸς ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ ἔτι. ἀνὴρ μέντοι ὦ Σώκρατες ὥς γε ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, καὶ πώγωνος ἤδη ὑποπιμπλάμενος. εἶτα τί δὴ τοῦτο; σὺ μέντοι Ὁμήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης αὐτὸς ἔχει.

Φιλόσοφοι κακήγοροι.

Πεφύκασι δ' οἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων, τῶν κωμικῶν κακήγοροι μᾶλλον εἶναι. εἴγε καὶ Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς ἐν μὲν τῷ Τηλαύγει Κριτόβουλον τὸν Κρίτωνος ἐπ' ἀμαθίᾳ καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμῳδεῖ. τὸν δὲ Τηλαύγην αὐτὸν ἱματίου μὲν φορήσεως καθ' ἡμέραν ἡμιωβόλιον κναφεῖ τελοῦντα μισθόν. κῳδίᾳ δὲ ἐζωσμένον, καὶ τὰ ὑποδήματα σπαρτίοις ἐνημμένον σαπροῖς, καὶ τελέσαντα τὸν ῥήτορα οὐ μετρίως διαγελᾷ. ἐν δὲ τῇ Ἀσπασίᾳ Ἱππόνικον μὲν τὸν Καλλίου κόαλεμον προσαγορεύει. τὰς δ' ἐκ τῆς Ἰωνίας γυναῖκας συλλήβδην μοιχάδας καὶ κερδαλέας. ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ περιέχει τήν τε τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν πατέρα διαφοράν, καὶ τὴν Προδίκου, καὶ Ἀναξαγόρου τῶν σοφιστῶν διαμώκησιν. λέγει γὰρ ὡς ὁ μὲν Πρόδικος Θηραμένην μαθητὴν ἀπετέλεσεν. ὁ δ' ἕτερος Φιλόξενον τὸν Ἐρυξίδος, καὶ Ἀριφράδην τὸν ἀδελφὸν Ἀριγνώτου τοῦ κιθαρῳδοῦ, θέλων ἀπὸ τῆς τῶν δηλωθέντων μοχθηρίας καὶ περὶ τὰ φαῦλα λιχνείας ἐμφανίσαι τὴν τῶν παιδευσάντων διδασκαλίαν. ἐν δὲ τῷ Ἀξιόχῳ πικρῶς Ἀλκιβιάδου κατατρέχει, ὡς οἰνόφλυγος, καὶ περὶ τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας σπουδάζοντος. Ἀντισθένης δ' ἐν θατέρῳ τῶν Κύρων κακολογῶν Ἀλκιβιάδην καὶ παράνομον εἶναι λέγων, καὶ εἰς γυναῖκας καὶ εἰς τὴν ἄλλην δίαιταν. συνεῖναι γάρ φησιν αὐτὸν καὶ μητρὶ καὶ θυγατρὶ καὶ ἀδελφῇ, ὡς Πέρσας. ὁ δὲ πολιτικὸς αὐτοῦ διάλογος ἁπάντων καταδρομὴν περιέχει τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν. ὁ δ' Ἀρχέλαος Γοργίου τοῦ ῥήτορος. ἡ δ' Ἀσπασία τῶν Περικλέους υἱῶν Ξανθίππου καὶ Παράλου διαβολήν. τούτων γὰρ τὸν μὲν Ἀρχεστράτου φησὶν εἶναι συμβιωτήν, τοῦ παραπλήσια ταῖς ἐπὶ τῶν μικρῶν οἰκημάτων ἐργαζομένου. τὸν δ' Εὐφήμου συνήθη καὶ γνώριμον, τοῦ φορτικὰ σκώπτοντος καὶ ψυχρὰ τοὺς συναντῶντας. καὶ Πλάτωνα δὲ μετονομάσας Σάθωνα, ἀκύρως καὶ φορτικῶς τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν, διάλογον ἐξέδωκε κατ' αὐτοῦ. τούτοις γὰρ τοῖς ἀνδράσιν, οὐδεὶς ἀγαθὸς σύμβουλος εἶναι δοκεῖ, οὐ στρατηγός, οὐ μῖμος, οὐ σοφιστὴς ἀξιόλογος, οὐ ποιητὴς ὠφέλιμος, οὐ δῆμος εὐλόγιστος. ἀλλὰ Σωκράτης ὁ μετὰ τῶν Ἀσπασίας αὐλητρίδων ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων συνδιατρίβων, καὶ Πίσωνι τῷ θωρακοποιῷ διαλεγόμενος. καὶ Θεοδότην διδάσκων τὴν ἑταίραν, ὡς δεῖ τοὺς ἐραστὰς ἀπολαύειν, ὡς Ξενοφῶν παρίστησιν ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων. τοιαῦτα γὰρ ποιεῖ αὐτὸν παραγγέλματα τῇ Θεοδότῃ λέγοντα, ἃ οὔτε Νικὼ ἡ Σαμία, ἢ Καλλιστράτη ἡ Λεσβία, ἢ Φιλαινὶς ἡ Λευκαδία, ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἀθηναῖος Πυθόνικος συνεωράκασι πόθων θέλγητρα. οὐ γὰρ περὶ ταῦτα ἠσχόληντο περιουσίως. ἐπιλείποι δ' ἄν με πᾶς χρόνος, εἰ ἐκτίθεσθαι βουληθείην τὰς σεμνὰς τῶν φιλοσόφων μέμψεις. κατὰ γὰρ αὐτὸν δὴ τὸν Πλάτωνα ἐπιρρεῖ δή ὄχλος μοι τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ ἄλλων ἀμηχάνων πλήθει τε καὶ ἀτοπίᾳ τερατολογιῶν τινῶν φύσεως. διόπερ κατασιωπήσομαι.

Γοργών.

Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου εἰπόντος, καὶ ὑπὸ πάντων θαυμασθέντος διὰ σοφίαν, ὁ Οὐλπιανὸς σιωπῆς γενομένης ἔφη. δοκεῖτέ μοι ἄνδρες δαιτυμόνες, σφοδροῖς κατηντλῆσθαι λόγοις, παρὰ προσδοκίαν βεβαπτίσθαι τε τῷ ἀκράτῳ. Ἀνὴρ γὰρ ἕλκων οἶνον, ὡς ὕδωρ ἵππος, Σκυθιστὶ φωνεῖ. οὐδὲ κόππα γινώσκων Κεῖται δ' ἄναυδος ἐν πίθῳ κολυμβήσας. Κάθυπνος ὡς μήκωνα φαρμάκων πίνων; φησὶν ὁ Βυζάντιος Παρμένων. ἢ ἀπολελίθωσθε ὑπὸ τῶν προειρημένων Γοργόνων, περὶ ὧν ὡς ὄντως γεγόνασί τινα ζῶα ἀπολιθώσεως ἀνθρώποις αἴτια, ἱστορεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ κτηνῶν ἱστορίας οὕτως, τὴν Γοργόνα τὸ ζῷον καλοῦσιν οἱ ἐν Λιβύῃ νομάδες, ὅπου καὶ γίνεται κάτω βλέπον. ἔστι δὲ ὡς οἱ μὲν πλεῖστοι λέγουσιν, ἐκ τῆς δορᾶς σημειούμενοι προβάτῳ ἀγρίῳ ὅμοιον. ὡς δ' ἔνιοι φασί, μόσχῳ. ἔχειν δὲ λέγουσιν αὐτὸ τοιαύτην

ἀναπνοὴν, ὥστε πάντα τὸν ἐντυχόντα τῷ ζώῳ διαφθείρειν. φέρειν δὲ χαίτην ἀπὸ τοῦ μετώπου καθειμένην ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἣν ὁπόταν μόγις διασεισάμενον διὰ τὴν βαρύτητα ἐμβλέψῃ, κτείνει τὸν ὑπ' αὐτῆς θεωρηθέντα. οὐ τῷ πνεύματι, ἀλλὰ τῇ γιγνομένῃ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων φύσεως φορᾷ, καὶ νεκρὸν ποιεῖ. ἐγνώσθη δὲ οὕτως. τῶν μετὰ Μαρίου τινὲς ἐπὶ Ἰογόρθαν στρατευσαμένων, ἰδόντες τὴν Γοργόνα, δόξαντές τε διὰ τὸ κάτω νενευκέναι, βραδέως τε κινεῖσθαι ἄγριον εἶναι πρόβατον, ὥρμησαν ἐπ' αὐτὸ ὡς κατεργασόμενοι, οἷς εἶχον ξίφεσι. τὸ δὲ πτοηθὲν διασεισάμενόν τε τὴν τοῖς ὄμμασιν ἐπικειμένην χαίτην παραχρῆμα ἐποίησε τοὺς ὁρμήσαντας ἐπ' αὐτὸ νεκρούς. πάλιν δὲ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ποιησάντων ἑτέρων καὶ νεκρῶν γενηθέντων ἀεὶ τῶν προσφερομένων ἀπολλυμένων, ἱστορήσαντές τινες παρὰ τῶν ἐπιχωρίων τὴν τοῦ ζώου φύσιν, μακρόθεν ἐνεδρεύσαντος αὐτὸ ἱππεῖς τινες Νομάδες Μαρίου κελεύσαντος, κατηκόντισαν, ἧκόν τε φέροντες πρὸς τὸν στρατηγὸν τὸ θηρίον. ὅτι μὲν οὖν ὡς ἦν ἄρα τοιοῦτο, ἥ τε δορὰ ἥ, τε Μαρίου στρατεία μηνύει. ἐκεῖνο μέντοι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου οὐκ ἔτι πιστὸν, ὡς εἰσί τινες κατὰ τὴν Λιβύην ὀπισθονόμοι καλούμενοι βοῦς, διὰ τὸ μὴ ἔμπροσθεν αὐτοὺς πορευομένους νέμεσθαι. ἀλλ' εἰς τοὐπίσω ὑποχωροῦντας τοῦτο ποιεῖν. εἶναι γὰρ αὐτοῖς ἐμπόδιον πρὸς τὴν τοῦ κατὰ φύσιν νομὴν τὰ κέρατα οὐκ ἄνω ἀνακεκυφότα, καθάπερ τὰ τῶν λοιπῶν ζώων, ἀλλὰ κάτω νενευκότα καὶ ἐπισκοτοῦντα τοῖς ὄμμασι. τοῦτο γὰρ ἄπιστόν ἐστιν οὐδενὸς ἑτέρου ἐπιμαρτυροῦντος ἱστορικοῦ. ταῦτα τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος, ἐπιμαρτυρῶν ὁ Λαρήνσιος, καὶ συγκατατιθέμενος τῷ λόγῳ ἔφη, τὸν Μάριον τῶν ζώων τούτων δορὰς εἰς τὴν Ῥώμην ἀναπεπομφέναι, ἃς μηδένα εἰκάσαι δεδυνῆσθαι, τίνος εἰσὶ διὰ τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως. ἀνατεθεῖσθαι δὲ τὰς δορὰς ταύτας ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, ἐν ᾧ οἱ τοὺς θριάμβους κατάγοντες στρατηγοὶ ἑστιῶσι τοὺς πολίτας, καθάπερ πολλοὶ τῶν ἡμεδαπῶν ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς εἰρήκασιν. Ὑμεῖς οὖν ὦ γραμματικοί. κατὰ τὸν Βαβυλώνιον Ἡρόδικον μηδὲν τῶν τοιούτων ἱστοροῦντες. Φεύγετ' ἀριστάρχειοι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάττης Ἑλλάδα τὴν ξουθῆς δειλότεροι κεμάδος Γωνιοβόμβυκες μονοσύλλαβοι οἷσι μέμηλε. Τὸ σφὶν καὶ σφῶϊν καὶ τὸ μὶν ἠδὲ τὸ νίν Τοῦθ' ὑμῖν εἴη δυσπέμφελοι. Ἡροδίκῳ δὲ Ἑλλὰς ἀεὶ μίμνοι καὶ θεόπαις Βαβυλών. Κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀναξανδρίδην ἡδονὴν ἔχει, Ὅταν τις εὕρῃ καινὸν ἐνθύμημά τι, Δηλοῦν ἅπασιν, οἱ δ' ἑαυτοῖσι σοφοί, Πρῶτον μὲν οὐκ ἔχουσι τῆς τέχνης κριτήν, Εἶτα φθονοῦνται. χρὴ γὰρ εἰς ὄχλον φέρειν. Ἅπανθ' ὅτ' ὅσ' ἄν τις καινότητ' ἔχειν δοκῇ. Ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἀναχωροῦντες οἱ πολλοὶ λεληθότως, διέλυσαν τὴν συνουσίαν.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν
ΒΙΒΛΊΟΝ ἝΚΤΟΝ.

Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖς συνεχῶς ἀπαντῶν ἑταῖρε Τιμόκρατες τὰ παρὰ τοῖς δειπνοσοφισταῖς λεγόμενα, καινά τινα νομίζων ἡμᾶς εὑρίσκειν, ὑπομνήσομέν σε τὰ παρ' Ἀντιφάνει λεγόμενα ἐν ποιήσει τόνδε τὸν τρόπον, Μακάριόν ἐστιν ἡ τραγῳδία Ποίημα κατὰ πάντ', εἴγε πρῶτον οἱ λόγοι Ὑπὸ τῶν θεατῶν εἰσιν ἐγνωρισμένοι, Πρὶν καί τιν' εἰπεῖν, ὡς ὑπομνῆσαι μόνον Δεῖ τὸν ποιητήν. Οἰδίπουν γὰρ ἂν γε φῶ, Τὰ δ' ἄλλα πάντ' ἴσασιν. ὁ πατὴρ Λάϊος, Μήτηρ Ἰοκάστη, θυγατέρες παῖδες τίνες. Τί πείσεθ' οὗτος, τί πεποίηκεν, ἂν πάλιν Εἴπῃ τις Ἀλκμαίωνα, καὶ τὰ παιδία Πάντ' εὐθὺς εἴρηκεν ὅτι μανεὶς ἀπέκτονε Τὴν μητέρ' ἀγανακτῶν δ' Ἄδραστος εὐθέως Ἥξει τί πείσεθ' ὅταν μηθὲν δύνωντ' εἰπεῖν ἔτι. Κομιδῇ δ' ἀπειρήκασιν ἐν τοῖς δράμασιν Αἴρουσιν ὥσπερ δάκτυλον τὴν μηχανήν, Καὶ τοῖς θεωμένοισιν ἀποχρώντως ἔχει. Ἡμῖν δὲ ταῦτ' οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ πάντα δεῖ Εὑρεῖν ὀνόματα καινὰ, κἄπειτα τὰ διῳκημένα, Πρότερον τὰ νῦν παρόντα, τὴν καταστροφήν, τὴν εἰσβολήν. Ἂν ἕν τι τούτων παραλίπῃ, Χρέμης τις ἢ Φείδων τις ἐκσυρίττεται. Πηλεῖ δὲ ταῦτ' ἔξεστι καὶ Τεύκρῳ ποιεῖν. Δίφιλος δ' ἐν ἐλεωνηφοροῦσιν ὦ τόνδ' ἐποπτεύουσα καὶ κεκτημένη Βραυρῶνος ἱεροῦ θεοφιλέστατον τόπον, Λητοῦς Διός τε τοξόδαμνε παρθένε, Ὡς οἱ τραγῳδοί φασιν, οἷς ἐξουσία Ἔστι λέγειν ἅπαντα καὶ ποιεῖν μόνοις. Τιμοκλῆς δ' ὁ κωμῳδοποιὸς κατὰ πολλὰ χρησίμην εἶναι λέγων τῷ βίῳ τὴν τραγῳδίαν φησὶν ἐν Διονυσιαζούσαις. ὦ τάν, ἄκουσον ἤν τι σοι μέλλω λέγειν. Ἄνθρωπός ἐστι ζῷον ἐπίπονον φύσει, Καὶ πολλὰ λυπηρὸς ὁ βίος ἐν ἑαυτῷ φέρει. Παραψυχὰς οὖν φροντίδων ἀνεύρατο Ταύτας. ὁ γὰρ νοῦς τῶν ἰδίων λήθην λαβὼν Πρὸς ἀλλοτρίῳ τε ψυχαγωγηθεὶς πάθει, Μεθ' ἡδονῆς ἀπῆλθε παιδευθεὶς ἅμα. Τοὺς γὰρ τραγῳδοὺς πρῶτον εἰ βούλει, σκόπει, Ὡς ὠφελοῦσι πάντας. ὁ μὲν γὰρ ὢν πένης Πτωχότερον αὑτοῦ καταμαθὼν τὸν Τήλεφον Γενόμενον, ἤδη τὴν πενίαν ῥᾷον φέρει. Ὁ νοσῶν δὲ μανικῶς, Ἀλκμαίων' ἐσκέψατο. Ὀφθαλμιᾷ τις, εἰσὶ Φινεῖδαι τυφλοί. Τέθνηκέ τῳ παῖς, ἡ Νιόβη κεκούφικε. Χωλός τις ἐστὶ τὸν

Φιλοκτήτην

ὀπισθονόμοι βοῦς κατὰ γραμματικῶν.

Τραγῳδία.

Φιλοκτήτην ὁρᾷ. Γέρων τις ἀτυχεῖ, κατέμαθε τὸν Οἰνέα. Ἅπαντα γὰρ τὰ μείζον' ἢ πέπονθέ
τις Ἀτυχήματ' ἄλλοις γεγονότ' ἐννοούμενος Τὰς αὐτὸς αὑτοῦ συμφορὰς ῥᾷον φέρει. Καὶ
ἡμεῖς οὖν ὦ Τιμόκρατες ἀποδιδόαμέν σοι τὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν λείψανα, καὶ οὐ δίδομεν, ὡς ὁ Κο-
θωκίδης φησὶ ῥήτωρ Δημοσθένην χλευάζων, ὃς Φιλίππου Ἀθηναίοις Ἀλόννησον διδόντος συνεβού-
λευε, μὴ λαμβάνειν εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ † ἀποδίδωσιν, ὅπερ Ἀντιφάνης ἐν νεοττίδι παιδιὰν θέ † ἐ
μενος ἐρεσχελεῖ τόνδε τὸν τρόπον. Ὁ δεσπότης δὲ πάντα τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς Ἀπέλαβεν, ὥσπερ
ἔλαβεν. ἠγάπησεν ἂν Τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης. Ἄλεξις δ' ἐν στρατιώτῃ. ἀπέλα
βες τουτὶ δ' ἔστι τί ὃ παρ' ὑμῶν ἐγὼ Παιδάριον ἔλαβον ἀποφέρων ἥκω πάλιν. Πῶς οὐκ ἀρέσκει
σοι τρέφειν, οὐκ ἔστι γὰρ Ἡμέτερον, οὐδ' ὑμέτερον. ἀλλ' ἐδώκατε Ὑμεῖς ἐμοὶ τοῦτ', οὐ δεδώκαμεν.
τί δὲ Ἀποδεδώκαμεν τὸ μὴ προσῆκον ἐμοὶ λαβεῖν. Καὶ ἐν ἀδελφοῖς, Ἐγὼ δέδωκα γάρ τι
ταύτας εἰπέ μοι Οὔκ, ἀλλ' ἀποδέδωκας, ἐνέχυρόν που λαβών. Ἀναξίλας δὲ ἐν Εὐανδρείᾳ,
Καὶ τὰς παλαίστρας σοι μὰ τὴν γῆν μὴ σύ γε δῶς, Ἀλλ' ἀπόδος. καὶ δὴ φέρουσ' ἐξέρχομαι.
Τιμοκλῆς δ' ἐν ἥρωσι, Οὐκοῦν κελεύεις νῦν με πάντων μᾶλλον ἢ Τὰ προσόντα φράζειν πά
νυ γε φράσω τοῦτό σοι. Καὶ πρῶτα μέν σοι παύσεται Δημοσθένης Ὀργιζόμενος. ὁποῖος ὁ Βριά
ρεως Ὁ τοὺς καταπέλτας τάς τε λόγχας ἐσθίων Μισῶν λόγους ἄνθρωπος, οὐδὲ πώποτε Ἀν
τίθετον εἰπὼν οὐδὲ ἕν, ἀλλ' Ἄρη βλέπων. Κατὰ τοὺς οὖν προειρημένους ποιητὰς καὶ αὐτοὶ τὰ ἑπόμε-
να τοῖς προειρημένοις ἀποδιδόντες, καὶ οὐ διδόντες τὰ ἀκόλουθα λέξομεν. ἐπεισῆλθον οὖν ἡμῖν παῖ
δες πλῆθος ὅσον ἰχθύων φέροντες θαλασσίων λιμναίων τε ἐπὶ πινάκων ἀργυρῶν, ὡς θαυμάσαι με
τὰ τοῦ πλούτου καὶ τὴν πολυτέλειαν. μονονουχὶ γὰρ καὶ τὰς Νηρηΐδας ὠψωνήκει. καί τις τῶν παρασί
των καὶ κολάκων ἔφη, τὸν Ποσειδῶ πέμπειν τῷ Νεπτουνίῳ ἡμῶν τοὺς ἰχθῦς. οὐ διὰ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ
ἴσον ἴσῳ τῶν ἰχθύων πωλούντων, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐξ Ἀντίου κεκομικέναι. ἑτέρους δ' ἐκ Ταρακίνων, καὶ τῶν κα
ταντικρὺ νήσων Ποντίων, ἄλλους δ' ἐκ Πύργων. πόλις δ' αὕτη Τυρρηνική. οἱ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἰχ-
θυοπῶλαι οὐκ ὀλίγον ἀποδέουσι τῶν κατὰ τὴν Ἀττικήν ποτε κωμῳδηθέντων, περὶ ὧν Ἀντιφάνης
μὲν ἐν νεανίσκοις φησίν. Ἐγὼ τέως μὲν ᾤμην τὰς Γοργόνας Εἶναί τι λογοποίημα. πρὸς ἀγο-
ρὰν δ' ὅταν Ἔλθω πεπίστευκ' εὐθύς. ἐμβλέπων γὰρ αὐτόθι Ἰχθυοπώλαις, λίθινος εὐθὺς γίνο
μαι. Ὥστ' ἐξ ἀνάγκης ἔστ' ἀποστραφέντι μοι Λαλεῖν πρὸς αὐτούς. ἐὰν ἴδω γὰρ ἡλίκον Ἰχ-
θὺν, ὅσου τιμῶσι πήγνυμαι σαφῶς. Ἄμφις δ' ἐν πλάνῳ, Πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ῥᾷόν ἐστι μυρίαις
Μοίραις προσελθόντ' ἀξιωθῆναι λόγου Λαβεῖν τ' ἀπόκρισιν ἂν ἐπερωτᾷ τις, ἢ Πρὸς τοὺς κα
ταράτους ἰχθυοπώλας ἐν ἀγορᾷ, Οὓς ἂν ἐπερωτήσῃ τις ἢ λαβών τι τῶν Παρακειμένων, ἔκυ
ψεν ὥσπερ Τήλεφος Πρῶτον σιωπῇ. καὶ δικαίως τοῦτό γε Ἅπαντες, ἀνδροφόνοι γάρ εἰσιν ἑνὶ
λόγῳ Ὡσεὶ προσέχων, ὁ δ' οὐδὲν οὐδ' ἀκηκοὼς Ἔκρουσε πώλυπόν τιν', ὁ δ' ἐπρήαθη καὶ τοῦ
λαβὼν Ὅλα τὰ ῥήματ'. ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελών, τάρων ὀβολῶν γένοιτ' ἄν. ἡ δὲ κέστρα ὀκτ' ὠβο
λῶν Τοιαῦτ' ἀκοῦσαι δεῖ τὸν ὀψωνοῦντά τι. Ἄλεξις ἀπεγλαυκωμένῳ. Τοὺς μὲν στρατηγοὺς
τὰς ὀφρῦς ἐπὰν ἴδω Ἀνεσπακότας, δεινὸν μὲν ἡγοῦμαι ποιεῖν Οὐ πάνυ τι. θαυμάζω δὲ προσ-
τετιμημένους Ὑπὸ τῆς πόλεως μείζω τῶν ἄλλων φρονεῖν. Τοὺς δ' ἰχθυοπώλας τοὺς κάκιστ' ἀπολου-
μένους Ἐπὰν ἴδω κάτω βλέποντας, τὰς δὲ ὀφρῦς Ἔχοντας ἐπάνω τῆς κορυφῆς ἀποπνίγομαι.
Ἐάν τ' ἐρωτήσας πόσου τοὺς κεστρέας Πωλεῖς, δύ' ὄντας δέκ' ὀβολῶν φησί. Βαρύ, Ὀκτὼ λά
βοις ἄν; εἴπερ ὠνῇ τὸν ἕτερον, Ὦ τᾶν λάβε καὶ μὴ παῖζε τοὺς οὐ δεῖ παρατρέχε Ταῦτ' οὐχὶ πικρό
τερ' ἐστὶν αὐτῆς τῆς χολῆς; Δίφιλος πολυπράγμονι, Ὤμην ἐγὼ τοὺς ἰχθυοπώλας τὸ πρότερον
Εἶναι πονηροὺς τοὺς Ἀθήνησι μόνους. Τὸ δ' ὡς ἔοικε τὸ γένος ὥσπερ θηρίον Ἐπίβουλόν ἐστι τῇ φύ
σει καὶ πανταχοῦ Ἐνταῦθα γοῦν ἔστιν τις ὑπερηκοντικῶς, Κόμην τρέφων μὲν πρῶτον ἱερὰν τοῦ
θεοῦ Ὥς φησιν, οὐ διὰ τοῦτό γ', ἀλλ' ἐστιγμένος, Πρὸ τοῦ μετώπου παραπέτασμ' αὐτὴν ἔχει, Οὗ
τος ἀποκρίνετ' ἂν ἐρωτήσῃς, πόσου Ὁ λάβραξ; δέκ' ὀβολῶν. οὐχὶ προσθεὶς σοι ποταπῶν; Ἐπει-
τά γ' ἂν τ' ἀργύριον αὐτῷ καταβάλῃς, Ἔπραξα Αἰγιναῖον. ἂν δ' αὐτὸν δέῃ Κέρματ' ἀποδοῦ
ναι, προσαπέδωκεν Ἀττικάς. Κατ' ἀμφότερα δὲ τὴν καταλλαγὴν ἔχει. Ξέναρχος πορφύρᾳ.
Οἱ δὲ ποιηταί φασι λῆρός εἰσιν, οὐδὲν ἐν Καινὸν γὰρ εὑρίσκουσιν, ἀλλὰ μεταφέρει Ἕκαστος
αὐτῶν ταὔτ' ἄνω τε καὶ κάτω. Τῶν δ' ἰχθυοπωλῶν φιλοσοφώτερον γένος Οὐκ ἔστιν οὐδέν,
οὐδὲ μᾶλλον ἀνόσιον. Ἐπεὶ γὰρ αὐτοῖς οὐκ ἔτ' ἔστ' ἐξουσία Ῥαίνειν, ἀπείρηται δὲ τοῦτο τῷ νόμῳ
Εἴ τις θεοῖσιν ἐχθρὸς ἄνθρωπος πάνυ Ξηραινομένους εἶδε τοὺς ἰχθῦς, μάχην Ἐποίησεν ἂν
τοῖς ἐξεπίτηδες εὖ πάνυ. ἦσαν δὲ πληγαί, καιρίαν δ' εἰληφέναι Δόξας κατέπιπτε, καὶ λι-
ποψυχεῖν δοκῶν, Ἔκειτο νεκρὸς οἷα μετὰ τῶν ἰχθύων. Βοᾷ τις ὕδωρ. ὁ δ' εὐθὺς ἐξ ἁμάρας πρό-
χουν Τῶν ὁμοτέχνων τις, τοῦ μὲν ἀκαρῆ παντελῶς Κατέχεε. κατὰ δὲ τῶν ἰχθύων ἅπαξ ἐπά-
νω. Εἴποις τ' ἂν αὐτοὺς ἀρτίως ἡλωκέναι. Ὅτι δὲ καὶ νεκροὺς πωλοῦσι τοὺς ἰχθῦς καὶ σεσηπότας,

ἐπισημαίνεται ὁ Ἀντιφάνης ἐν μοιχοῖς διὰ τούτων, Οὐκ ἔστιν οὐδὲν θηρίον τῶν ἰχθύων ἀτυχέστερον. τῷ γὰρ μὴ ἀποχρῆν ἀποθανεῖν αὐτοῖς ἁλοῦσιν. εἶτα κατεδηδεσμένοις εὐθὺς ταφῆναι, παραδοθέντες ἄθλιοι τοῖς ἰχθυοπώλαις τοῖς κακῶς ἀπολουμένοις. σέπονθ' ἕωλοι κείμενοι δύ' ἡμέρας, ἢ τρεῖς. μόλις δ' ἔγ' ἄν ποτ' ὠνητὴν τυφλὸν λάβωσιν, ἔδωκαν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν, τούτῳ κομίσας, ὁ δ' ἐξέβαλεν οἴκαδε τὴν πεῖραν ἐν τῇ ῥινὶ τῆς ὀδμῆς λαβών. Ἐν δὲ Φιλοθηβαίῳ φησίν, Οὐ δεινόν ἐστι προσφάτους μὲν ἂν τύχῃ πωλῶν τις ἰχθῦς συνάγοντα τὰς ὀφρῦς, τοῦτον σκυθρωπάζοντά θ' ἡμῖν προσλαλεῖν. ἐὰν σαπροὺς δέ, κομιδῇ παίζειν καὶ γελᾶν. τοὐναντίον γὰρ πᾶν ἔδει τούτους ποιεῖν. τὸν μὲν γελᾶν, τὸν δ' ἕτερον οἰμώζειν μακρά. Ὅτι δὲ καὶ πάμπολλου πιπράσκουσιν, Ἄλεξις ἐν πυλαίαις φησίν. Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἀλλ' ἐγὼ τεθαύμακα τοὺς ἰχθυοπώλας, πῶς ποτ' οὐχὶ πλούσιοι

Ἅπαντές εἰσι λαμβάνοντες βασιλικοὺς φόρους. μονονουχὶ δεκατεύουσι γὰρ τὰς οὐσίας ἐν ταῖς πόλεσι καθήμενοι. ὅλας δ' ἀφαιροῦνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Κἂν τῷ λέβητι δέ φησιν ὁ αὐτὸς ποιητής, Οὐ γέγονε κρείττων νομοθέτης τοῦ πλουσίου Ἀριστονίκου. τίθησι γὰρ νυνὶ νόμον, τῶν ἰχθυοπωλῶν ὅστις ἂν πωλῶν γέ τῳ ἰχθὺν ὑποτιμήσας, ἀποδῶτ' ἔλαττονος ἧς εἶπε τιμῆς. εἰς τὸ δεσμωτήριον εὐθὺς ἀπάγεσθαι τοῦτον. ἵνα δεδοικότες τῆς ἀξίας ἀγαπῶσιν, ἢ τῆς ἑσπέρας σαπροὺς ἅπαντας ἀποφέρωσιν οἴκαδε. Κἀνταῦθα καὶ γραῦς καὶ γέρων καὶ παιδίον πεμφθεὶς ἅπαντες ἀγοράσουσι κατὰ τρόπον. Καὶ προελθὼν δέ φησιν, Οὐ γέγονε μετὰ Σόλωνα κρείττων οὐδὲ εἷς Ἀριστονίκου νομοθέτης. τά τ' ἄλλα γὰρ

Νενομοθέτηκε πολλά, καὶ παντοῖα δέ. νυνί τε καινὸν εἰσφέρει νόμον τινὰ χρυσοῦν. τὸ μὴ πωλεῖν ἔτι καθημένους τοὺς ἰχθυοπώλας, διὰ τέλους δ' ἑστηκότας. εἶτ' εἰς νέωτα φησὶ γράψειν κρεμαμένους. καὶ θᾶττον ἀποπέμπουσι τοὺς ὠνουμένους ἀπὸ μηχανῆς πωλοῦντες, ὥσπερ οἱ θεοί. Ἐμφανίζει δ' αὐτῶν καὶ τὸ σκαιόν, ἔτι δὲ μισάνθρωπον Ἀντιφάνης ἐν μισοπονήρῳ πρὸς τοὺς ἐν τῷ βίῳ κακίστους τὴν σύγκρισιν αὐτῶν ποιούμενος διὰ τούτων. Εἶτ' οὐ σοφοὶ δῆτ' οἱ εἰσὶν Σκύθαι σφόδρα, οἳ γενομένοισιν εὐθέως τοῖς παιδίοις διαδιδόασιν ἵππων καὶ βοῶν γάλα. οὐχὶ μὰ Δία τιτθὰς εἰσάγουσι βασκάνους. καὶ παιδαγωγοὺς αὖθις, ὧν μεῖζω γε † μαίας νὴ Δί. αὗται δ' ὑπερβάλλουσι μετά γε νὴ Δία τοὺς μετραπατῶντας τούς τ' ἀγυρχῶντας. πολὺ γὰρ γένος μιαρώτατον τοῦτ' ἐστὶν εἰ μὴ νὴ Δία τοὺς ἰχθυοπώλας τίς γε βούλεται λέγειν, μετά γε τοὺς τραπεζίτας. ἔθνος τούτου γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐξωλέστερον. Οὐκ ἀπιθάνως δὲ καὶ Δίφιλος ἐν ἐμπορίῳ περὶ τοῦ πάμπολλου πιπράσκεσθαι τοὺς ἰχθῦς λέγει ὧδε, Οὐ πώποτ' ἰχθῦς οἶδα τιμιωτέρους. Ἰδὼν Πόσειδον, εἰ δεκάτην αὐτῶν ἐλάμβανες ἀπὸ τῆς τιμῆς ἑκάστης ἡμέρας, πολὺ τῶν θεῶν ἂν ἦσθα πλουσιώτερος.

Ὅμως δὲ τούτων εἰ μὴ προσγελάσειέ τις, ἐδίδουν στενάξας ὁπόσον αἰτήσειέ με. γόγγρον μὲν ὥσπερ ὁ Πρίαμος τὸν Ἕκτορα, ὅσον εἵλκυσε, τοσοῦτον καταθεὶς ἐπριάμην. Ἄλεξις δ' ἐν ἑλληνίδι, Αἰεὶ δὲ καὶ ζῶντ' ἐστὶ καὶ τεθνηκότα ἐν τῇ θαλάττῃ πολέμι' ἡμῖν θηρία, ἐὰν τραπῇ γὰρ πλοῖον, εἶθ' ὡς γίνεται ληφθέντων τις καταπέπτωκας' εὐθέως. αὐτοί γ' ἐπὰν ληφθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁλιέων τεθνεῶτες ἐπιτρίβουσι τοὺς ὠνουμένους. τῆς οὐσίας γὰρ εἰσὶν ἡμῶν ὤνιοι. ὁ πριάμενός τε πτωχὸς εὐθὺς ἀποτρέχει. Ἐξ ὀνόματος δ' ἰχθυοπώλου μνημονεύει Ἑρμαίου αἰγυπτίου Ἄρχιππος ἐν ἱππεῦσιν οὕτως, Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων

Κάπηλος Ἑρμαῖος ἐστιν ὃς βίᾳ δέρων ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ καὶ λάβρακας ἐντέρων ὡς λέγουσιν ἡμῖν. Ἄλεξις δ' ἐν ἐπικλήρῳ Μικίωνος ἰχθυοπώλου τινὸς μνημονεύει. Εἰκότως οὖν καὶ οἱ ἁλιεῖς, ἐπὶ τῇ τέχνῃ μέγα φρονοῦσι μᾶλλον ἢ οἱ ἄριστοι τῶν στρατηγῶν. παράγει γοῦν τινα τούτων Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ περὶ τῆς ἁλιευτικῆς τέχνης τάδε λέγοντα. Τῶν ζωγράφων μὲν ἡ καλὴ χειρουργία ἐν τοῖς πίναξι κρεμαμένη θαυμάζεται. αὕτη δὲ σεμνῶς ἐκ λοπάδος ἁρπάζεται, ἀπὸ τοῦ ταγήνου τ' εὐθέως ἀφανίζεται. ἠθισμός ἐστι δακτύλων ποιούτων ἢ πνιγμός, ἐὰν ταχὺ μὴ δύνηται καταπιεῖν ἄλλους μόνον. ἡ γὰρ τὰς συνουσίας ποιεῖ

Εὔοψος ἀγορά. τίς δὲ συνδειπνεῖ βροτῶν φρυκτοὺς καταλαβὼν ἢ κορακίνους ὠνίους, ἢ μηδέν. ὡραῖον δὲ μειρακύλλιον, ποίαις ἐπῳδαῖς ἢ λόγοις ἁλίσκεται τίσιν. φράσον γὰρ ἐάν τις ἀφέλῃ τὴν τέχνην τῶν ἁλιέων, ἥδε γὰρ δαμάζεται ἐφθοῖς προσώποις ἰχθύων χειρουμένη. ἄγουσ' ὑπ' αὐτὰ τὰ σώματ' ἀρίστου πύλας ἀσύμβολον κλίνειν τ' ἀναγκάζει φύσιν.

Πρὸς δὲ τοὺς περιέργως ὀψωνοῦντας τάδε φησὶν Ἄλεξις ἐν ἐπικλήρῳ, Ὅστις ἀγοράζει πτωχὸς ὢν ὄψον πολύ, ἀπορούμενός τε τἄλλα πρὸς τοῦτ' εὐπορεῖ τῆς νυκτὸς οὗτος τοὺς ἀπαντῶντας ποιεῖ γυμνοὺς ἅπαντας, εἶτ' ἐπάν τις ἐκδυθῇ τηρεῖν ἕωθεν εὐθὺς ἐν τοῖς ἰχθύσιν. ὃν δ' ἂν ἴδῃ πρῶτον πένητα καὶ νέον παρὰ Μικίωνος ἐγχέλυς ὠνούμενον ἀπάγειν λαβόμενον εἰς τὸ δεσμωτήριον.

μωτήριον. Δίφιλος δ' ἐν Ἐμπόρῳ καὶ νόμον εἶναι φησὶ παρὰ Κορινθίοις τινά. Τοιοῦτο νόμιμον ἐστὶ βέλτιστ' ἐνθάδε. Κορινθίοις, ἵν' ἐάν τιν' ὀψωνοῦντ' ἀεὶ Λαμπρῶς ὁρῶμεν, τοῦτον ἀνακρίνειν πόθεν Ζῇ, καὶ τί ποιῶν. κἂν μὲν οὐσίαν ἔχῃ Ἧς αἱ πρόσοδοι λύουσι τ' ἀναλώματα, Ἐᾶν ἀπολαύειν ἤδη τοῦτον τὸν βίον. Ἐὰν δ' ὑπὲρ τὴν οὐσίαν δαπανῶν τύχῃ, Ἀπεῖπον αὐτῷ τοῦτο μὴ ποιεῖν ἔτι. Ὃς δ' ἂν μὴ πείθηται, τ' ἐπέβαλλον ζημίαν. Ἐὰν δὲ μηδ' ὁτιοῦν ἔχων ζῇ πολυτελῶς, Τῷ δημίῳ παρέδωκαν αὐτόν, ἡράκλεις. Οὐκ ἐνδέχεται γὰρ ζῆν ἄνευ κακοῦ τινος Τοῦτον συνίης. ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει Ἢ λωποδυτεῖν τὰς νύκτας, ἢ τοιχωρυχεῖν, Ἢ τῶν ποιούντων ταῦτα κοινωνεῖν τισιν. Ἢ συκοφαντεῖν κατ' ἀγοράν, ἢ μαρτυρεῖν Ψευδῆ, τοιούτων ἐκκαθαιρόμενον γένος. Ὀρθῶς γε νὴ Δί'. ἀλλὰ δὴ τί τοῦτ' ἐμοί; Ὁρῶμεν ὀψωνοῦνθ' ἑκάστης ἡμέρας Οὐχὶ μετρίως βέλτιστε σ' ἀλλ' ὑπερηφάνως, Οὐκ ἔστιν ἰχθυηρὸν ὑπὸ σοῦ μεταλαβεῖν. Συνῆχας ἡμῶν εἰς τὰ λάχανα τὴν πόλιν, Περὶ τῶν σελίνων μαχόμεθ' ὥσπερ Ἰσθμίοις, Λαγώς τις εἰσελήλυθ' εὐθὺς ἥρπακας, Πέρδικα δ' ἢ κίχλην, καὶ νὴ Δί' οὐκ ἔτι Ἔστιν δι' ἡμᾶς οὐδὲ πετομένην ἰδεῖν, Τὸν ξενικὸν οἶνον ἐπιτετίμηκας πολύ. Τὸ δ' ἔθος τοῦτο καὶ Ἀθήνησιν εἶναι ἀξιοῖ Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ, ὀψωνόμους ἀξιῶν αἱρεῖσθαι ὑπὸ τῆς βουλῆς δύ' ἢ καὶ τρεῖς. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος καὶ τέχνην ὀψωνητικὴν συνέγραψε πρός τινα Δυσώνην, διδάσκων αὐτὸν τίνα δεῖ λέγοντα πρὸς τοὺς ἀνδροφόνους ἰχθυοπώλας λυσιτελῶς. ἔτι δὲ ἀλύπως ὠνεῖσθαι ἃ βούλεται. Ἐκ τούτων πάλιν τῶν λεχθέντων τὰς ἀκάνθας ἀναλεξάμενος Οὐλπιανός, εἰ ἔχομεν ἔφη δεῖξαι ἀργυροῖς σκεύεσιν ἐν τοῖς δείπνοις χρωμένους τοὺς ἀρχαίους, καὶ εἰ ὁ πίναξ ἑλληνικὸν ὄνομα. Ὁμήρου γὰρ εἰπόντος ἐν Ὀδυσείᾳ, Τοῖσι δ' αὖ πίνακας κρειῶν παρέθηκε συβώτης, ὀδ. π. Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος νεώτερόν φησιν εἶναι τὸ τῶν πινάκων παρατιθέναι τὰ ὄψα, ἀγνοῶν ὅτι κἂν ἄλλοις εἴρηκεν ὁ ποιητής, Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας. ὀδ. α.

Ζητῶ δὲ καὶ εἰ δούλων πλῆθος τινὲς ἐκέκτηντο, ὥσπερ καὶ οἱ νῦν. καὶ εἰ τὸ τήγανον εἴρηται, καὶ μὴ μόνως τάγηνον, καὶ μὴ πάντα πίνωμεν ἢ καὶ ἐσθίωμεν, ὥσπερ οἱ διὰ τὴν γαστέρα παράσιτοι ὀνομαζόμενοι, ἢ κόλακες. πρὸς ὃν Αἰμιλιανὸς ἀπεκρίνατο, πίνακα μὲν ἔχεις τὸ σκεῦος ὠνομασμένον, καὶ παρὰ Μεταγένει τῷ κωμικῷ ἐν Θουριοπέρσαις. τήγανον δὲ ὦ βέλτιστε εἴρηκεν ἐν μὲν Λήροις Φερεκράτης οὕτως. Ἀπὸ τηγάνου τ' ἔφασκεν ἀφύας φαγεῖν. Καὶ ἐν Πέρσαις ὁ αὐτός, Ἐπὶ τηγάνοις καθίσαντα ὑφάπτειν τοῦ φλέως. Φιλωνίδης δ' ἐν Κοθόρνοις ὑποδέχεσθαι καὶ βατίσιν ἐπὶ τηγάνοις, καὶ πάλιν ὀσφραινομένην τῶν τηγάνων. Εὔβουλος δ' ἐν Ὀρθάνῃ, Ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας Θερμὴν παροξύνουσα τηγάνου πνοήν. Καὶ πάλιν, Πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ Ἔρωσα φοιτᾷ τηγάνῳ τε συντροφᾷ. Καὶ ἐν Τιτᾶσι, Προσγελῶσά τε Λοπὰς παφλάζει βαρβάρῳ λαλήματι. Πηδῶσι δ' ἰχθῦς ἐν μέσοισι τηγάνοις. Τοῦ δὲ ῥήματος μέμνηται Φρύνιχος ἐν Τραγῳδοῖς. Ἡδὺ δ' ἀποτηγανίζειν ἄνευ συμβολῶν. Καὶ Φερεκράτης ἐν Μυρμηκανθρώποις φησίν, Σὺ δ' ἀποτηγανίζεις. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς Συρακουσίους φησὶ τὴν μὲν λοπάδα τήγανον καλεῖν. τὸ δὲ τήγανον, ξηροτήγανον. διὸ καὶ Θεοδωρίδαν φάναι ἔν τινι ποιήματι, Τηγάνῳ εὖ ἥψησεν ἐν ὀψητῆρι κολύμβῳ. τὴν λοπάδα τήγανον προσαγορεύων. χωρὶς δὲ τοῦ τ στοιχείου Ἴωνες ἤγανον λέγουσιν, ὡς Ἀνακρέων. χεῖρά τ' ἐν ἠγάνῳ βαλεῖν. Εἰς ἐπίστασιν δέ με ἄγει καλὲ Οὐλπιανὲ περὶ τῆς τῶν ἀργυρωμάτων χρήσεως τὸ ὑπὸ Ἀλέξιδος ἐν Φυγάδι εἰρημένον. Ἵππου γὰρ οὐδὲν ὁ κέραμος μισθώσιμος, Ὁ τοῖς μαγείροις. μέχρι γὰρ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων κεραμέοις σκεύεσιν οἱ δειπνοῦντες διηκονοῦντο, ὥς φησιν ὁ ἐμὸς Ἰόβας. μεταβαλλόντων δ' ἤδη τὸ πολυτελέστερον Ῥωμαίων τὴν δίαιταν κατὰ μίμησιν ἐκδιαιτηθεῖσα Κλεοπάτρα, ἡ τὴν Αἰγύπτου καταλύσασα βασιλείαν, τοὔνομα οὐ δυναμένη ἀλλάξαι ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν ἀπεκάλει κέραμον αὐτό. κέραμά τ' ἀπεδίδοτο τὰ ἀποφόρητα τοῖς δειπνοῦσι. καὶ τοῦτ' ἦν τὸ πολυτελέστατον, ἔς τε τὸν ῥωσικὸν εὐανθέστατον ὄντα κέραμον πέντε μνᾶς ἡμερησίας ἀνήλισκεν ἡ Κλεοπάτρα. Πτολεμαῖος δ' ὁ βασιλεὺς ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων περὶ Μασανάσου τὸν λόγον ποιούμενος τοῦ Λιβύων βασιλέως, φησὶ τάδε. δεῖπνα ῥωμαικῶς ἦν κατεσκευασμένα κεράμῳ, παντὶ χορηγούμενα ἀργυρῷ. τὰς δὲ τῶν δευτέρων τραπέζας ἐκόσμει τοῖς ἰταλικοῖς ἐθισμοῖς. τὰ δὲ κανίσκια ἦν ἅπαντα χρυσᾶ γεγονότα πρὸς τὰ πλεκόμενα ταῖς χοίνοις. μουσικοῖς τε ἐχρῆτο ἑλληνικοῖς. Ἀριστοφάνης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ὅν φησιν Ἡλιόδωρος ὁ ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως ναυκρατίτην εἶναι γένος, ἐν τῷ Πλούτῳ τῷ δράματι κατὰ τὴν τοῦ ὁμωνύμου θεοῦ ἐπιφάνειαν τοὺς ἰχθηροὺς φησὶ πίνακας ἀργυροῦς ἀναφανῆναι, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ἅπαντα λέγων ὧδε, Ὀξὶς δὲ πᾶσα καὶ λοπάδιον καὶ χύτρα Χαλκῆ γέγονε. τοὺς δὲ πινακίσκους τοὺς σαπρούς, Τοὺς ἰχθυηροὺς ἀργυροῦς πάρεσθ' ὁρᾶν.

ὁ δ' ἱππὸς γέγονεν ἐξ ἀπίνης ἐλεφάντινος. Πλάτων δ' ἐν πρέσβεσι, Κατέλαβον Ἐπικράτην καὶ Φορμίσιον Παρὰ τοῦ βασιλέως πλεῖστα δωροδοκήματα Ὀξύβαφα χρυσᾶ καὶ πινακίσκους ἀργυροῦς. Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις μίμοις φησί. Τῶν δὲ χαλκωμάτων καὶ τῶν ἀργυρωμάτων ἐμάρμαιρε δοκία. Φιλιππίδης δ' ἐν ἀργυρίου ἀφανισμῷ ὡς φορτικοῦ μέμνηται τοῦ τοιούτου ἐπ' ἀπανίου. ζηλουμένου δὲ ὑπό τινων νεοπλούτων μετοίκων, Ἀλλ' ἔλεος ἐμπέπτωκέ τις μοι τῶν ὅλων, Ὅταν ἀπορουμένους μὲν ἀνθρώπους ἴδω Ἐλευθέρους. μαστιγίας δ' ἐπ' ἀργυροῦ Πίνακος ἄγοντος μνᾶν, τάριχος ἐνίοτε

Δυοῖν ὀβολῶν ἔσθοντας ἢ τριωβόλου, Καὶ κάππαριν χαλκῶν τριῶν, ἐν τρυβλίῳ Ἄγοντι πεντήκοντα δραχμὰς ἀργυρῷ. Πρότερον δὲ φιάλην ἦν ἀνακειμένην ἰδεῖν Ἐργῶδες. ἀμέλει τοῦτο μὲν καὶ νῦν ἔτι. Ἂν γὰρ ἀναθῇ τις εὐθὺς ἕτερος ἥρπασεν. Ἄλεξις δ' ἐν ἱππίσκῳ νεανίσκον παράγων ἐρῶντα καὶ ἐπιδεικνύμενον τὸν πλοῦτον τῇ ἐρωμένῃ, ταῦτα ποιεῖ λέγοντα. Τοῖς πᾶσι τ' εἶπα, δύο γὰρ ἦγον οἴκοθεν Τἀκπώματ' εἰς τὸ φανερὸν ἐκνενιτρωμένα Θεῖναι. κύαθος δ' ἦν ἀργυροῦς, τἀκπώματα Ἦγε δύο δραχμάς. κυμβίον δὲ τέτταρας Ἴσως ἑτέρας, ψυκτηρίδιον δέκ' ὀβολοὺς Φιλιππίδου λεπτότερον. ἀλλὰ ταῦθ' ὅλως Πρὸς ἀλαζονείαν οὐ κακῶς νενοημένα Ἦν. οἶδα δὲ κἀγώ τινα πολίτην ἡμέτερον Πτωχαλαζόνα ὃς δραχμὰς ἔχων Τὰ πάντ' ἀργυρώματ' ἐβόα καλῶν τὸν οἰκέτην Ἕνα ὄντα καὶ μόνον, ὀνόμασι δὲ χρώμενον Ψαμμακοσίοις. παῖ Στρομβιχίδη μὴ τῶν χειμερινῶν ἀργυρωμάτων Ἡμῖν παραθῇς, ἀλλὰ τῶν θερινῶν.

Τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ Νικοστράτῳ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Βασιλεῖς. ἀλαζὼν δ' ἐστὶ στρατιώτης περὶ οὗ λέγει, Λοιπή τις ὀξὶς ἐστὶ καὶ ψυκτήριον. Τῆς ἐπαργύρου λεπτότερον. Ἐξήλαυνον γάρ τινες τὸν ἄργυρον καὶ τότε εἰς ὑμένος ἰδέαν. καὶ Ἀντιφάνης δὲ καὶ ἐν λήμναις φησί,

Παρετέθη τρίπους Πλακοῦντα χρυσὸν ὦ πολυτίμητοι θεοί, Ἔχων ἐν ἀργυρῷ τε τρυβλίῳ μέλι. Καὶ Σώπατρος δὲ ὁ παρῳδὸς ἐν Ὀρέστῃ. Σαπρὸν σίλουρον ἀργυροῦς πίναξ ἔχων. Ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι φακῇ φησίν. Ἀλλ' ἀμφιδέπνους ὀξίδας ἀργυρᾶς ἔχει Δρακοντομίμοις ὀργάνων τορεύμασιν. Οἵαν ποτ' ἔσχε καὶ Θίβρων ὁ Ταντάλου Μαλακὸν ταλάντοις ἐκταλαντωθεὶς ἀνήρ. Θεόπομπος δ' ὁ Χῖος ἐν ταῖς πρὸς Ἀλέξανδρον συμβουλαῖς, περὶ Θεοκρίτου τοῦ πολίτου τὸν λόγον ποιούμενος φησίν, ἐξ ἀργυρωμάτων δὲ καὶ χρυσῶν πίνει, καὶ τοῖς σκεύεσι χρῆται τοῖς περὶ τὴν τράπεζαν ἑτέροις τοιούτοις. ὁ πρότερον οὐχ ὅπως ἐξ ἀργυρωμάτων οὐκ ἔχων πίνειν, ἀλλ' οὐδὲ χαλκῶν, ἀλλ' ἐκ κεραμέων, καὶ τούτων ἐνίοτε κολοβῶν. Δίφιλος δ' ἐν ζωγράφῳ. Ἄριστον ἐπεχώρευσεν ἐκλελεγμένον Εἴ τι νέον ἢ ποθεινὸν ὀστρέων γένη Παντοδαπὰ λοπαδίων περιτεταγμένη φάλαγξ. Ὀπτῶν ἐπῆγε σωρὸς ἀπὸ τοῦ τηγάνου Τρημμάτια τούτοις ἐν θυΐαις ἀργυραῖς. Φιλήμων ἰατρῷ, καὶ γυλίαν τιν' ἀργυρωμάτων. Μένανδρος ἑαυτὸν τιμωρουμένῳ,

Λουτρὸν θεράπαινας ἀργυρώματα. Καὶ ἐν ὑμνίδι, Ἀλλὰ τἀργυρώματ' ἥκω λαβεῖν βουλόμενος. Λυσίας δ' ἐν τῷ περὶ χρυσοῦ τρίποδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, ἀργυρώματά τε ἢ χρυσώματα ἔτι ἦν διδόναι. οἱ δ' ἑλληνίζοντες λέγειν δεῖν φασὶν ἀργυροῦν κόσμον καὶ χρυσοῦν κόσμον. τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ Αἰμιλιανοῦ ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Σπάνιος γὰρ ὄντως ἦν τὸ παλαιὸν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁ μὲν χρυσὸς καὶ πάνυ. ὁ δὲ ἄργυρος ὀλίγος ἦν ὁ ἐν τοῖς μετάλλοις. διὸ καὶ Φίλιππον τὸν τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀλεξάνδρου πατέρα φησὶ Δοῦρις ὁ σάμιος, φιάλιον χρυσὸν κεκτημένον, ἀεὶ τοῦτ' ἔχειν κείμενον ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον. καὶ τὴν Ἀτρέως δὲ χρυσῆν ἄρνα περὶ ἣν γεγόνασιν ἡλίου τε ἐκλείψεις καὶ βασιλέων μεταβολαί, ἔτι τε αἱ τραγῳδίας ἡ πολλή, φιάλην ἀργυρᾶν φησὶ γεγονέναι Ἡρόδωρος ὁ ἡρακλεώτης, ἔχουσαν ἐν μέσῳ ἄρνα χρυσῆν. Ἀναξιμένης δὲ ὁ λαμψακηνὸς ἐν ταῖς πρώταις ἐπιγραφομέναις ἱστορίαις, τὸν Ἐριφύλης ὅρμον διαβόητον γενέσθαι διὰ τὸ σπάνιον εἶναι τότε χρυσίον παρὰ τοῖς Ἕλλησι. καὶ γὰρ ἀργυροῦν ποτήριον ἦν ἰδεῖν τότε παράδοξον. μετὰ δὲ τὴν Δελφῶν ὑπὸ Φωκέων κατάληψιν, πάντα τὰ τοιαῦτα δαψιλείας εἴληφεν. ἐκ ποτηρίων δὲ χαλκῶν ἔπινον οἱ σφόδρα δοκοῦντες πλουτεῖν, καὶ τὰς θήκας τούτων ὀνομάζων χαλκοθήκας. Ἡρόδοτός

Lib. 2. τε φησὶ τοὺς Αἰγυπτίων ἱερεῖς χαλκοῖς ποτηρίοις πίνειν. τοῖς τε βασιλεῦσιν αὐτῶν θύουσί ποτε κοινῇ, οὐχ εὑρεθῆναι φησὶ δοθῆναι φιάλας ἀργυρᾶς. Ψαμμήτιχον γοῦν νεώτερον ὄντα τῶν ἄλλων βασιλέων, χαλκῇ φιάλῃ σπεῖσαι τῶν ἄλλων ἀργυραῖς σπενδόντων. συληθέντος γοῦν τοῦ πυθικοῦ ἱεροῦ ὑπὸ τῶν φωκικῶν τυράννων, ἐπέλαμψε περὶ τοῖς Ἕλλησιν ὁ χρυσός, εἰσεκώμασε δὲ καὶ ὁ ἄργυρος. ὕστερον δὲ τοῦ μεγίστου Ἀλεξάνδρου τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας θησαυροὺς ἀνελομένου, ὄντως ἀνέτειλεν ὁ κατὰ Πίνδαρον εὐρυσθενὴς πλοῦτος. καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς δὲ ἀναθήματα τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ὑπὸ πρώτου Γύγου τοῦ Λυδῶν βασιλέως ἀνετέθη. καὶ πρὸ τῆς τούτου βασιλείας ἀνάργυρος, ἔτι δὲ ἄχρυσος ἦν ὁ πύθιος, ὡς Φανίας τε φησὶν ὁ ἐρέσιος καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν. ἱστοροῦσι γὰρ οὗτοι κοσμηθῆναι τὸ πυθικὸν ἱερὸν ὑπό τε τοῦ Γύγου, καὶ τοῦ μετὰ τοῦτον Κροίσου. μεθ' οὓς ὑπό τε Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος τῶν σικελιωτῶν, τοῦ μὲν τρίποδα καὶ νίκην

χρυσοῦ

χρυσοῦ πεποιημένα ἀναθέντος. καθ' οὓς χρόνους Ξέρξης ἐπεστράτευε τῇ Ἑλλάδι. τοῦ δὲ Ἱέρωνος τὰ ὅμοια. λέγει δ' οὕτως ὁ Θεόπομπος. ἦν γὰρ τὸ παλαιὸν τὸ ἱερὸν κεκοσμημένον χαλκοῖς ἀναθήμασιν οὐκ ἀνδριᾶσιν, ἀλλὰ λέβησι καὶ τρίποσι χαλκοῦ πεποιημένοις. Λακεδαιμόνιοι χρυσῶσαι βουλόμενοι τὸ πρόσωπον τοῦ ἐν Ἀμύκλαις Ἀπόλλωνος, καὶ οὐχ εὑρίσκοντες ἐν τῇ Ἑλλάδι χρυσίον, πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἐπηρώτων τὸν θεὸν παρ' οὗ χρυσίον πρίαιντο. ὁ δὲ αὐτοῖς ἀνεῖλε παρὰ Κροίσου τοῦ Λυδοῦ, πορευθέντας ὠνεῖσθαι παρ' ἐκείνου. καὶ οἱ πορευθέντες παρὰ Κροίσου ὠνήσαντο. Ἱέρων δ' ὁ Συρακούσιος βουλόμενος ἀναθεῖναι τῷ θεῷ τὸν τρίποδα καὶ τὴν νίκην ἐξ ἀπέφθου χρυσοῦ, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπορῶν χρυσίου, ὕστερον ἔπεμψε τοὺς ἀναζητήσοντας εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἵτινες μόλις ποτὲ εἰς Κόρινθον ἀφικόμενοι, καὶ ἐξιχνεύσαντες εὗρον παρὰ Ἀρχιτέλει τῷ Κορινθίῳ, ὃς πολλῷ χρόνῳ συνωνούμενος κατὰ μικρόν, θησαυροὺς εἶχεν οὐκ ὀλίγους. ἀπέδοτο γοῦν τοῖς παρὰ τοῦ Ἱέρωνος, ὅσον ἐβούλοντο. καὶ μετὰ ταῦτα πληρώσας καὶ τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα, ὅσον ἠδύνατο χωρῆσαι, ἐπέδωκεν αὐτοῖς. ἀνθ' ὧν Ἱέρων πλοῖον σίτου καὶ ἄλλα πολλὰ δῶρα ἔπεμψεν ἐκ Σικελίας. ἱστορεῖ τὰ αὐτὰ καὶ Φανίας ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων, ὡς χαλκῶν ὄντων τῶν παλαιῶν ἀναθημάτων, καὶ τριπόδων, καὶ λεβήτων, καὶ ἐγχειριδίων, ὧν ἐφ' ἑνὸς καὶ ἐπιγεγράφθαι φησίν. Θάησαί μ' ἔτεον γὰρ ἐν Ἰλίου εὐρεῖ πύργῳ ἦν ὅτε καλλικόμῳ μαρνάμεθ' ἀμφ' Ἑλένῃ. Καί μ' Ἀντηνορίδης ἐφόρει κρείων Ἑλικάων. Νῦν δέ με Λητοΐδου θεῖον ἔχει δάπεδον. Ἐπὶ δὲ τρίποδος, ὃς ἦν εἷς τῶν ἐπὶ Πατρόκλῳ ἄθλων τεθέντων. Χάλκεός εἰμι τρίπους Πυθοῖ δ' ἀνάκειμαι ἄγαλμα. Καί μ' ἐπὶ Πατρόκλῳ θῆκεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. Τυδείδης δ' ἀνέθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, Νικήσας ἵπποισι παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον. Ἔφορος δὲ, ἢ Δημόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ λέγων φησίν. Ὀνόμαρχος δὲ καὶ Φάυλλος καὶ Φάλαικος, οὐ μόνον ἅπαντα τὰ τοῦ θεοῦ ἐξεκόμισαν, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αἱ γυναῖκες αὐτῶν τόν τε τῆς Ἐριφύλης κόσμον ἔλαβον, ὃν Ἀλκμαίων εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκε, κελεύσαντος τοῦ θεοῦ. καὶ τὸν τῆς Ἑλένης ὅρμον Μενελάου ἀναθέντος. ἑκατέρῳ γὰρ ὁ θεὸς ἔχρησεν, Ἀλκμαίωνι μὲν πυνθανομένῳ πῶς ἂν τῆς μανίας ἀπαλλαγείη. Τιμῆεν μ' αἰτεῖς δῶρον μανίαν ἀποπαῦσαι. Καὶ σὺ φέρειν τιμῆεν ἐμοὶ γέρας, ᾧ ποτε μήτηρ Ἀμφιάραον ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις. Μενελάῳ δὲ πῶς ἂν τὸν Ἀλέξανδρον τιμωρήσαιτο. Πάγχρυσον φέρε κόσμον ἑλὼν ἀπὸ σῆς ἀλόχοιο Δειρῆς, ὅν ποτε Κύπρις ἔδωχ' Ἑλένῃ μέγα χάρμα, Σοί σοι Ἀλέξανδρος τίσιν ἐχθίστην ἀποδώσει. Συνέβη δὲ ταῖς γυναιξὶν ἔριν ἐμπεσεῖν περὶ τοῦ κόσμου τούτου. πότερα πότερον λήψεται. καὶ διακληρωσαμένων, ἡ μὲν σκυθρωπὴ οὖσα τὸν βίον, καὶ σεμνότητος πλήρης, τὸν Ἐριφύλης ὅρμον. ἡ δὲ ὥρᾳ διαφέρουσα καὶ μάχλος οὖσα, τὸν τῆς Ἑλένης, καὶ αὕτη μὲν ἐρασθεῖσα νεανίσκου τινὸς Ἠπειρώτου συνεξεδήμησεν. ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ θάνατον ἐβούλευσεν. Πλάτων δὲ ὁ θεῖος, καὶ Λυκοῦργος ὁ Λάκων, οὐδ' εἴων ἐν ἐπιδημεῖν ταῖς ἰδίαις πολιτείαις, οὔτε τῶν ἄλλων πολυτελῶν οὐδέν. ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἄργυρον, οὐδὲ τὸν χρυσόν, τῶν μεταλλευομένων τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν ἀρκεῖσθαι νομίζοντες. ἐκεῖνα δ' ἐκβάλλοντες ὡς λυμαινόμενα τὰς ὑγιαινούσας τῶν πόλεων. Ζήνων δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, πάντα τὰ ἄλλα πλὴν τοῦ νομίμως αὐτοῖς καὶ καλῶς χρῆσθαι νομίσας ἀδιάφορα, τὴν μὲν αἵρεσιν αὐτῶν καὶ φυγὴν ἀπειπών, τὴν χρῆσιν δὲ τῶν λιτῶν καὶ περιττῶν προηγουμένως ποιεῖσθαι προστάσσων, ὅπως ἀδεῆ καὶ ἀθαύμαστον πρὸς τἆλλα τὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι, ὅσα μήτε καλά ἐστι μήτε αἰσχρά, τοῖς μὲν κατὰ φύσιν ὡς ἐπὶ πολὺ χρῶνται. τῶν δ' ἐναντίων μηδὲν ὅλως δεδοικότες λόγῳ καὶ μὴ φόβῳ τούτων ἀπέχωνται. οὐδὲν γὰρ ἡ φύσις ἐκβέβληκεν ἐκ τοῦ κόσμου τῶν εἰρημένων, ἀλλ' ἐποίησεν ὑπογείους αὐτῶν φλέβας, πολυπόνου καὶ χαλεπὸν ἐχούσας ἐργασίαν. ὅπως οἱ περὶ ταῦτα σπουδάζοντες ὀδυνώμενοι μετίωσι τὴν κτῆσιν, ἀλλ' οὐχ οἱ μεταλλεύοντες μόνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ τὰ μεταλλευθέντα συναγείροντες, μυρίοις μόχθοις θηρεύωσι τὴν περίβλεπτον ταύτην πολυκτησίαν. δεῖγμα τοῦ μὲν οὖν χάριν ἐπίπροσθεν ἐπιπόλαιον αὐτῶν εἶναι τὸ γένος, ἅ γ' ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς οἰκουμένης καὶ ποτάμια τὰ τυχόντα ψήγματα χρυσοῦ καταφέρει. καὶ ταῦτα γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἀσθενεῖς τὰ σώματα σὺν ταῖς ἄμμοις ὑποψύχουσι διαττῶσι, καὶ πλύναντες ἄγουσιν ἐπὶ τὴν χώνην, ὡς παρὰ τοῖς ἐπακτίοις φησὶν ὁ ἐμὸς Ποσειδώνιος, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν Κελτῶν. καὶ τά τε πάλαι μὲν Ῥίπαια καλούμενα ὄρη, εἶθ' ὕστερον Ὄλβια προσαγορευθέντα, νῦν δὲ Ἄλπια. ἐστὶ δὲ τῆς Γαλατίας, αὐτομάτως ὕλης ἐμπρησθείσης ἀργύρῳ διερρύη. τὸ μέν τοι γε πολὺ τούτου βαθείαις καὶ κακοπαθέσι μεταλλείαις εὑρίσκεται κατὰ τὸν Φαληρέα Δημήτριον. ἐλπιζούσης τῆς πλεονεξίας ἀνάξειν ἐκ τῶν μυχῶν τῆς γῆς αὐτὸν τὸν Πλούτωνα. χαριεντιζόμενος γοῦν φησίν, ὅτι πολλάκις καταναλώσαντες τὰ φανερὰ τῶν ἀδήλων ἕνεκα, ἃ μὲν ἔμελλον οὐκ ἔλαβον, ἃ δ' εἶχον ἀπέβαλον, ὥσπερ αἰνίγματός τρόπον ἀτυχοῦντες. Λακεδαιμόνιοι δ' ὑπὸ τῶν ἐθῶν κωλυόμενοι εἰσφέρειν εἰς τὴν Σπάρτην, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, καὶ κτᾶσθαι ἄργυρον καὶ χρυσόν, ἐκτῶντο μὲν οὐδὲν ἧττον, παρακατετίθετο δὲ τοῖς ὁμόροις Ἀρκάσιν. εἶτα πολε

μίους

Eadem ex Posidonio Strab. libro 3.

μίους αὐτοὺς ἔχοι ἀντὶ φίλων, ὅπως ἀνυπεύθυνον τὸ ἄπιστον διὰ τὴν ἔχθραν γένηται. τῷ μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνι τὸν πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἱστοροῦσιν ἀνατεθῆναι. δημοσίᾳ δὲ εἰς τὴν πόλιν Λύσανδρον εἰσαγαγόντα πολλῶν κακῶν αἴτιον γενέσθαι. Γύλιππον γοῦν τὸν Συρακουσίους ἐλευθερώσαντα ἀποθανεῖν ἀποκαρτερήσαντα λόγος, καταγνωσθέντα ὑπὸ τῶν Ἐφόρων νοσφισάμενον ἐκ τοῦ Λυσανδρείου χρήματος. τοῦ δὲ ἀνατιθεμένου θεῷ, καὶ συγχωρουμένου δήμῳ καθάπερ κοσμήματος ἢ κτήματος, οὐ ῥάδιον ἦν τὸν θνητὸν ὀλίγωρον γενέσθαι. Τῶν δὲ Γαλατῶν οἱ Κορδισταὶ καλούμενοι, χρυσὸν μὲν οὐκ εἰσάγουσιν εἰς τὴν αὐτῶν χώραν. ληϊζόμενοι δὲ τὴν ἀλλοτρίαν, καὶ ἀδικοῦντες οὐ παραλείπουσι. τὸ δ' ἔθνος αὐτῶν ἐστι μὲν λείψανον τῶν μετὰ Βρέννου στρατευσαμένων ἐπὶ τὸ Δελφικὸν μαντεῖον Γαλατῶν. Βαθανάτιος δέ τις ἡγεμὼν αὐτοὺς διῴκισεν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Ἴστρον τόπους, ἀφ' ἧς καὶ τὴν ὁδὸν δι' ἧς ἐνόστησαν Βαθανάτους ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύουσιν. ἀφωσιώκασι δὲ οὗτοι τὸν χρυσόν, καὶ οὐκ εἰσφέρουσιν εἰς τὰς πατρίδας, δι' ὃν πολλὰ καὶ δεινὰ ἔπαθον. ἀργύρῳ δὲ χρῶνται, καὶ τούτου χάριν πολλὰ καὶ δεινὰ ποιοῦσι. καίτοιγε ἐχρῆν οὐχὶ τὸ γένος τοῦ συληθέντος, ἀλλὰ τὴν ἱεροσυλήσασαν ἀσέβειαν ἐξορίσαι. εἰ δὲ μηδὲ τὸν ἄργυρον εἰσέφερον εἰς τὴν χώραν, περὶ τὸν χαλκὸν ἂν καὶ σίδηρον ἐπλημμέλουν. καὶ εἰ μηδὲ τοῦτ' ἦν παρ' αὐτοῖς, περὶ τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων ὁπλομανοῦντες ἂν διετέλουν. τοσαῦτα καὶ τοῦ Ποντιανοῦ εἰπόντος. ἐφιλοτιμήσαντο γὰρ οἱ πολλοὶ τὰς τοῦ Οὐλπιανοῦ ἀπολύσασθαι προτάσεις, ὧν τὰς ὑπολειπομένας διελόμενοι ὁ μὲν Πλούταρχος ἔφη.

Plutarch. in Lysandro,

Τὸ δὲ τοῦ παρασίτου ὄνομα, πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερόν. Πολέμων γοῦν ὁ εἴτε Σάμιος, ἢ Σικυώνιος, εἴτ' Ἀθηναῖος ὀνομαζόμενος χαίρει, ὡς ὁ Μοψεάτης Ἡρακλείδης λέγει, καταριθμούμενος αὐτὸν καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων. ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ στηλοκόπας, ὡς Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος εἴρηκε, γράψας περὶ παρασίτων, φησὶν οὕτως. τὸ τοῦ παρασίτου ὄνομα νῦν μὲν ἄδοξόν ἐστι, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις εὑρίσκομεν τὸν παράσιτον ἱερόν τι χρῆμα, καὶ τῷ συνθοίνῳ παρόμοιον. ἐν Κυνοσάργει μὲν οὖν ἐν τῷ Ἡρακλείῳ στήλη τίς ἐστιν, ἐν ᾗ ψήφισμα μὲν Ἀλκιβιάδου. γραμματεὺς δὲ Στέφανος Θουκυδίδου. λέγεται δ' ἐν αὐτῷ περὶ τῆς προσηγορίας οὕτως. τὰ δὲ ἐπιμήνια θυέτω ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν παρασίτων. οἱ δὲ παράσιτοι ἔστων ἐκ τῶν νόθων, καὶ τῶν τούτων παίδων εἰς τὸ δικαστήριον. ἐν δὲ τοῖς κύρβεσι τοῖς περὶ τῶν Δηλιαστῶν, οὕτως γέγραπται, καὶ τὼ κήρυκε ἐκ τοῦ γένους τῶν κηρύκων τοῦ τῆς μυστηριώτιδος. τούτους δὲ παρασιτεῖν ἐν τῷ Δηλίῳ ἐνιαυτόν. ἐν δὲ Παλληνίδι τοῖς ἀναθήμασιν ἐπιγέγραπται τάδε, Ἄρχοντες καὶ παράσιτοι ἀνέθεσαν, οἱ ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος στεφανωθέντες χρυσῷ στεφάνῳ. ἐπὶ δὲ φυλῆς ἱερείας παράσιτοι ἐπὶ Λυκοστράτου Γαργήττιος Περικλῆς. Περικλείτου Πιτθεύς. Χαρῖνος Δημοχάρους, Γαργήττιος. κἂν τοῖς τοῦ Βασιλέως δὲ νόμοις γέγραπται θύειν τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεύς, εἷς δ' οὗτος τῶν Ἀριστοτέλους ἐστὶ μαθητῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Βίων τάδε γράφει. ἔτι δὲ παράσιτον νῦν μὲν τὸν ἕτοιμον, τότε δὲ τὸν εἰς τὸ συμβιοῦν κατηλλαγμένον. ἐν γοῦν τοῖς παλαιοῖς νόμοις αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων, ἔτι δὲ καὶ τήμερον ταῖς ἐντιμοτάταις ἀρχαῖς συγκαταλέγουσι παρασίτους. Κλείδημος δ' ἐν τῇ Ἀτθίδι φησί, καὶ παράσιτοι δ' ᾑρέθησαν τῷ Ἡρακλεῖ. καὶ Θεμίσων δ' ἐν Παλληνίδι, ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν Βασιλέα τὸν ἀεὶ βασιλεύοντα, καὶ τοὺς παρασίτους οὓς ἂν ἐκ τῶν δήμων προαιρῶνται, καὶ τοὺς γέροντας καὶ τὰς γυναῖκας τὰς πρωτοπόσεις. ἔχεις δὲ κἀκ τούτων καλέ μου Οὐλπιανὲ ζητεῖν, τίνες αἱ πρωτοπόσεις γυναῖκες. ἀλλὰ μὴν περὶ γὰρ τῶν παρασίτων ὁ λόγος, κἂν τῷ Ἀνακείῳ ἐπί τινος στήλης γέγραπται. τοῖν δὲ βοοῖν τοῖν ἡγεμόνοιν τοῖν ἐξαιρουμένοιν, τὸ μὲν τρίτον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, τὰ δὲ δύο μέρη τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἱερεῖ, τὸ δὲ τοῖς παρασίτοις. Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ ἀττικῆς διαλέκτου φησί, Καὶ ὁ παράσιτος νῦν ἐπ' ἄδοξον μὲν κεῖται πρᾶγμα, πρότερον δ' ἐκαλοῦντο παράσιτοι οἱ ἐπὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμενοι. καὶ ἦν ἀρχεῖόν τι παρασίτων. διὸ καὶ ἐν τῷ τοῦ Βασιλέως νόμῳ γέγραπται ταυτί. ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν Βασιλεύοντα τῶν τε ἀρχόντων, ὅπως ἂν καθιστῶνται, καὶ τοὺς παρασίτους ἐκ τῶν δήμων αἱρῶνται κατὰ τὰ γεγραμμένα. τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βουκολίας ἐκλέγειν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἑκτέα κριθῶν δαίνυσθαι σὺν ὄντας Ἀθηναίους ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὰ πάτρια. τὸν δ' ἑκτέα παρέχειν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῶν κριθῶν. ὅτι δὲ καὶ ἀρχεῖον ἦν αὐτῶν, ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ τάδε γέγραπται. εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ νεὼ τοῦ ἀρχαίου, καὶ τοῦ παρασιτίου, καὶ τῆς οἰκίας τῆς ἱερᾶς διδόναι τὸ ἀργύριον, ὁπόσον ἂν οἱ τῶν ἱερέων ἐπισκευασταὶ μισθώσωσιν. Ἐκ τούτου δῆλόν ἐστιν, ὅτι ἐν ᾧ τὰς ἀπαρχὰς ἐτίθεσαν τοῦ ἱεροῦ σίτου οἱ παράσιτοι, τοῦτο παρασίτιον προσηγορεύετο. ταῦτα ἱστορεῖ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τετραπόλει, μνημονεύων τῶν καταλεγομένων τῷ Ἡρακλεῖ παρασίτων. καὶ Διόδωρος ὁ Σινωπεὺς κωμῳδοποιός, ἐν Ἐπικλήρῳ, οὗ τὸ μαρτύριον ὀλίγον ὕστερον παραθήσομαι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Μεθωναίων πολιτείᾳ, παράσιτοι φησὶ

τοῖς

τοῖς μὲν ἄρχουσι δύο καθ' ἕκαστον ἦσαν, τοῖς δὲ πολεμάρχοις εἷς. τεταγμένα δὲ ἐλάμβανον παρ' ἄλλων τέ τινων καὶ τῶν ἁλιέων ὄψον. τὸν δὲ νῦν λεγόμενον παράσιτον Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ διδασκαλιῶν εὑρεθῆναι φησὶν ὑπὸ πρώτου Ἀλεξίδος, ἐκλαθόμενος ὅτι Ἐπίχαρμος ἐν Ἐλπίδι ἢ Πλούτῳ παρὰ πότον αὐτὸν εἰσήγαγεν, οὑτωσὶ λέγων, Ἀλλ' ἄλλος ὅ δ' ἔστηχ' ὅδε τοῦ δὲ καὶ τὰ πόδας τοῦ ῥαδινῶς λάψῃ τὺ καὶ ζίνιαι καθ' ἠνδύωνον ἀεὶ σῖτον, ἀλλ' ἔμπας ὅδε ἄμυσιν ὥσπερ κύλικα πίνητον. τὸν βίον δ' αὐτὸν ποιεῖ τὸν παράσιτον λέγοντα τοιάδε πρὸς τὸν πυνθανόμενον.

Συνδειπνέων τῷ λῶντι καλέσαι δεῖ μόνον. Καὶ τῷ Γαμυλιῶντι τῷ γ' ἀκωυδ' ἐνδεῖν † καλεῖν. Τηνικάδε χαρίεις τ' εἰμί, καὶ ποιέω πολὺν Γέλωτα, καὶ τὸν ἑστιῶντ' ἐπαινέω. Καὶ κατισάντιον † λῆ τῆνω λέγει, Τήνῳ κυδάζομαί τε κἀπω νηχθόμαν Πίνω τὰ πολλὰ καταφαγὼν πόλλ' ἐμπιών Ἄπειμι. λύχνον δ' οὐκ ὁ παῖς μοι συμφέρει, Ἕρπω δ' ὀλισθράζων τε καὶ κατάσκοτος. Ἔραιον αἶκα δ' ἐν τύχω τοῖς περιπόλοις Τούτοις ἀγαθὸν ἐπιλέγω τοῖς θεοῖς, ὅτι Οὐ λῶντι παίειν, ἀλλὰ μαστιγῶν τί με. Ἐπιδ' ἐχθίκω † οἴκαδ' εἰς καταφθερεῖς Ἄστρωτος εὕδω, καὶ τὰ μὲν πρῶτ' οὐκ νοῶ Ἆς κα μὼν † ἄκρατος οἶνος ἀμφέπῃ φρένας. Καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ἐπιλέγει ὁ τοῦ Ἐπιχάρμου παράσιτος. ὁ δὲ παρὰ τῷ Διφίλῳ τάδε φησίν, Ὅταν με καλέσῃ πλούσιος δεῖπνον ποιῶν, Οὐ κατανοῶ τὰ τρίγλυφ', οὐδὲ τὰς στέγας. Οὐδὲ δοκιμάζω τοὺς Κορινθίους κάδους. Ἀτενὲς δὲ τηρῶ τοῦ μαγείρου τὸν καπνόν, Κἂν μὲν σφοδρὸς φερόμενος εἰς ὀρθὸν τρέχῃ, Γέγηθα καὶ χαίρω τι καὶ πτερύσσομαι. Ἐὰν δὲ πλάγιος καὶ λεπτός, εὐθέως νοῶ Ὅτι τοῦτό μοι τὸ δεῖπνον. ἀλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει. Πρῶτος δ' Ὅμηρος ὥς τινες φασὶν εἰσήγαγε παράσιτον, τὸν (Ιλ. ρ.) Ποδῆν εἶναι λέγων φίλον εἰλαπιναστὴν τοῦ Ἕκτορος. ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Ποδῆς υἱὸς Ἠετίωνος, Ἀφνειός τ' ἀγαθός τε, μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ, Δήμου ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπινα- (Ιλ. ε.) στής. Τὸν γὰρ ἐν εἰλαπίνῃ φίλον εἴρηκεν τὸν ἐν τῷ δειπνεῖν. διὸ καὶ ποιεῖ αὐτὸν ὑπὸ Μενελάου τιτρωσκόμενον κατὰ τὴν γαστέρα. φησὶ δ' ὁ Σκήψιος Δημήτριος, ὡς καὶ Πάνδαρον διὰ τὸ ἐπιωρκηκέναι κατὰ τῆς γλώττης, τιτρώσκει δ' αὐτὸν ἀπαρτιάστης ἄνθρωπος τὴν αὐτάρκειαν ἐζηλωκώς. οἱ δ' ἀρχαῖοι ποιηταὶ τοὺς παρασίτους κόλακας ἐκάλουν, ἀφ' ὧν καὶ Εὔπολις τῷ δράματι τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο, τὸν χορὸν τῶν κολάκων ποιήσας τάδε λέγοντα. ἀλλὰ δίαιταν ἣν ἔχουσιν οἱ κόλακες πρὸς ὑμᾶς λέξομεν. ἀλλ' ἀκούσαθ' ὡς ἐσμὲν ἅπαντες κομψοὶ ἄνδρες. τοῖσι πρῶτα μὲν παῖς ἀκόλουθός ἐστιν ἀλλότριος τὰ πολλά. μικρὸν δέ τι † κἀμὸν αὐτοῦ. ἱματίω δέ μοι δύ' ἐστὸν χαρίεντε, τοῖν μεταλαμβάνων ἀεὶ θάτερον ἐξελαύνω εἰς ἀγοράν. ἐκεῖ δ' ἐπειδὰν κατίδω τιν' ἄνδρ' ἠλίθιον, πλουτοῦντα δ', εὐθὺς περὶ τοῦτον εἰμί. κἄν τι τύχῃ λέγων ὁ πλούταξ, πάνυ τοῦτ' ἐπαινῶ, καὶ καταπλήττομαι δοκῶν τοῖσι λόγοισι χαίρειν. εἶτ' ἐπὶ δεῖπνον ἐρχόμεθ' ἄλλυδις ἄλλος ἡμῶν, μᾶζαν ἐπ' ἀλλόφυλον, οὗ δεῖ χαρίεντα πολλὰ τὸν κόλακ' εὐθὺς λέγειν ἢ φέρεται θύραζε. οἶδα δ' Ἀκέστορα αὐτὸ τὸν στιγματίαν παθόντα. σκῶμμα γὰρ εἴπας ἔλεγεν εἶτ' αὐτὸν ὁ παῖς θύραζ' ἀγαγὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ. Τοῦ δὲ ὀνόματος τοῦ παρασίτου μνημονεύει Ἄραρως ἐν Μεναίῳ, διὰ τούτων, Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ παράσιτος φίλτατε Ὁ δ' Ἰσχόμαχος ὁ διατρέφων σε τυγχάνει. Πολὺ δ' ἐστὶ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς νεωτέροις. τὸ δὲ ῥῆμα παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ ἐν Λάχητι. φησὶ γὰρ ἐπὶ ἡμῖν τὰ μειράκια παρασιτεῖ. παρασίτων δ' εἶναί φησι γένη δύο Ἄλεξις ἐν Κυβερνήτῃ διὰ τούτων, Δύ' ἐστὶ Ναυσίνικε παρασίτων γένη. Ἓν μὲν τὸ κοινὸν καὶ κεκωμῳδημένον. Οἱ μέλανες ἡμεῖς. θάτερον ζητῶ γένος. Σατράπας παρασίτους καὶ στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς Σεμνοπαράσιτον ἐκ μέσου καλούμενον Ὑποκρινόμενον εὖ τοῖς βίοις ὀφρῦς ἔχοντά γε Χιλιοταλάντους ἀνακυλιονζυσίας, Νοεῖς τὸ γένος καὶ τὸ πρᾶγμα, καὶ μάλα. Τούτου δ' ἑκατέρου τῶν γενῶν, ὁ μὲν τύπος Τῆς ἐργασίας εἷς ἐστι κολακείας ἀγών. Ὥσπερ ἐπὶ τῶν βίων δὲ τοὺς μὲν ἡ τύχη Ἡμῶν μεγάλοις προσένειμε, τοὺς δ' ἐλάττοσιν Εἶθ' οἱ μὲν εὐποροῦμεν. οἱ ἀλλύομεν. Ἄρα γε διδάσκω Ναυσίνικ' οὐκ ἀσόχως. Ἀλλ' ἂν σ' ἐπαινῶ μᾶλλον αἰτήσεις μ' ἔτι. Χαρακτηρίζει δ' οὐκ ἀρρύθμως τὸν παράσιτον ὁποῖός τίς ἐστι Τιμοκλῆς ἐν Δρακοντίῳ οὕτως, Ἔπειτ' ἐγὼ παράσιτον ἐπιτρέψω τινὶ Κακῶς λέγειν; ἥκιστα, οὐδὲν ἔστι γὰρ Ἐν τοῖς τοιούτοις χρησιμώτερον γένος. Εἰ δ' ἔστι φιλέταιρον ἔν τι τῶν καλῶν, Ἀνὴρ παράσιτος τοῦτο ποιεῖ διὰ τέλους. Ἐρᾷς, συνεραστὴς ἀπροφάσιστος γίνεται. Πράσσεις τι, πράξει συμπαρὼν ὅ, τι ἂν δέῃ. Δίκαια ταῦτα τῷ τρέφοντι νενομικώς. Ἐπαινέτης θαυμαστὸς οἷος τῶν φίλων. Χαίρουσι δείπνων ἡδοναῖς ἀσυμβόλοις. Τίς δ' οὐχὶ θνητῶν, ἢ τίς ἥρως, ἢ θεὸς Ἀποδοκιμάζει τὴν τοιαύτην διατριβήν. Ἵνα δὲ μὴ πολλὰ μακρολογῶ δι' ἡμέρας Τεκμήριόν τι παμμέγεθες οἶμαί γ' ἐρεῖν, Ὁ τῶν παρασίτων ὡς τετίμηται βίος. Γέρα γὰρ αὐτοῖς ταὐτὰ τοῖς ὀλύμπια Νικῶσι δίδοται χρηστότητος εἵνεκα Σίτησις. οὗ γὰρ μὴ τίθενται συμβολαί, Πρυτανεῖα ταῦτα πάντα προσαγορεύεται. Καὶ Ἀντιφάνης δὲ ἐν Διδύμοις φησίν, Ὅρα γὰρ παράσιτός ἐστιν ἂν ὀρθῶς σκοπῇς

Κοινωνὸς

Κοινωνὸς ἀμφοῖν τῆς τύχης καὶ τοῦ βίου. Οὐδεὶς παράσιτος εὔχετ' ἀτυχεῖν τοὺς φίλους.

Τοὐναντίον δὲ πάντας εὐτυχεῖν ἀεί. Ἔστι πολυτελὴς τῷ βίῳ τις, οὐ φθονεῖ, Μετέχειν δὲ τούτων εὔχετ' αὐτῷ συμπαρών. Καὶ ἔστιν φίλος γενναῖος, ἀσφαλὴς θ' ἅμα. Οὐ μάχιμος, οὐ πάροξυς, οὐχὶ βάσκανος. Ὀργὴν ἀνενεγκεῖν ἀγαθός. ἂν σκώπτῃς, γελᾷ. Ἐρωτικός, γελοῖος, ἱλαρὸς τῷ τρόπῳ. Πάλιν στρατιώτης ἀγαθὸς εἰς ὑπερβολήν, Ἂν ᾖ τὸ σιτάρχημα δεῖπνον εὐτρεπές. Καὶ Ἀριστοφῶν δὲ ἐν Ἰατρῷ φησί, Βούλομαι δ' αὐτῷ προειπεῖν οἷός εἰμι τοὺς τρόπους, Ἄν τις ἑστιᾷ πάρειμι πρῶτος, ὥστε ἤδη πάλαι Ζωμὸς καλοῦμαι. δεῖ τιν' ἄρασθαι μέσον Τῶν παροινούντων, παλαιστὴν νόμισον αὐτάργεῖόν μ' ὁρᾶν. Προσβαίνειν πρὸς οἰκίαν δεῖ, κριός. ἀναβῆναί τι πρὸς κλιμάκιον, καπανεύς. Ὑπομένειν πληγὰς ἄκμων καὶ κονδύλους.

Γλάττειν δὲ τελαμών, τοὺς καλοὺς πειρᾶν καπνός. Κἀν Πυθαγοριστῇ δέ φησιν, Πρός μὲν τὸ πεινῆν ἐσθίειν τε μηδὲ ἓν Νόμιζ' ὁρᾶν Τιθύμαλλον, ἢ Φιλιππίδην. Ὕδωρ δὲ πίνειν, βάτραχος. ἀπολαῦσαι θύμων Λαχάνων τε, κάμπη. πρὸς τὸ μὴ λοῦσθαι ῥύπος. Ὑπαίθριος χειμῶνα διάγειν, κόψιχος. Πνῖγος ὑπομεῖναι καὶ μεσημβρίας λαλεῖν Τέττιξ. ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι μήθ' ὁρᾶν, Κονιορτός. ἀνυπόδητος ὄρθρου περιπατεῖν, Γέρανος. καθεύδειν μηδὲ μικρόν, νυκτερίς. Ἀντιφάνης δ' ἐν Προγόνοις, Τὸν τρόπον μὲν οἶσθά μου, Ὅτι τῦφος οὐκ ἔνεστιν. ἀλλὰ τοῖς φίλοις Τοιοῦτος εἰμί δή τις. τύπτεσθαι μύδρος. Τύπτειν κεραυνός, ἐκτυφλοῦν τιν' ἀστραπή. Φέρειν τιν' ἆραντ' ἄνεμος. ἀποπνῖξαι, βρόχος. Θύρας μοχλεύειν, σεισμός. εἰσπηδᾶν ἀκρίς, Δειπνεῖν ἄκλητος, μυῖα. μὴ 'ξελθεῖν, φρέαρ. Ἄγχειν, φονεύειν, μαρτυρεῖν, ὅσ' ἂν μόνον Τύχῃ τις εἰπὼν ταῦτ' ἀπροσκέπτως ποιεῖν Ἅπαντα, καὶ καλοῦσί μ' οἱ νεώτεροι Διὰ ταῦτα πάντα σκηπτόν. ἀλλ' οὐθὲν μέλει Τῶν σκωμμάτων μοι. τῶν φίλων γὰρ ὢν φίλος, Ἔργοισι χρηστὸς οὐ λόγοις ἔφυν μόνον. Δίφιλος δ'

Παράσιτος.

ἐν Παρασίτῳ μελλόντων γίνεσθαι γάμων, τὸν παράσιτον ποιεῖ λέγοντα τάδε, Ἀγνοεῖς ἐν ταῖς ἀραῖς Ὅτι ἐστὶν εἴ τις μὴ φράσῃ ἢ ὀρθῶς ὁδόν. Ἢ πῦρ ἐναύσῃ, ἢ διαφθείρῃ ὕδωρ Μέλλοντα δειπνεῖν, ἤν γε κωλύσῃ τινά. Εὔβουλος δ' ἐν Οἰδίποδι, Ὁ πρῶτος εὑρὼν τἀλλότρια δειπνεῖν ἀνὴρ Δημοτικὸς ἦν τις ὡς ἔοικε τοὺς τρόπους. Ὅστις δ' ἐπὶ δεῖπνον ἢ φίλον τιν' ἢ ξένον Καλέσας ἔπειτα συμβολὰς ἐπράξατο, Φυγὰς γένοιτο μηδὲν οἴκοθεν λαβών. Διόδωρος δὲ ὁ Σινωπεὺς ἐν Ἐπικλήρῳ περὶ τοῦ παρασιτεῖν καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγλαφύρως τάδε φησίν, Βούλομαι δεῖξαι σαφῶς Ὡς σεμνόν ἐστι τοῦτο καὶ νενομισμένον, Καὶ τῶν θεῶν εὕρημα. τὰς δ' ἄλλας τέχνας Οὐδεὶς θεῶν κατέδειξεν, ἀλλ' ἄνδρες σοφοί. Τὸ γὰρ παρασιτεῖν εὗρεν ὁ Ζεὺς ὁ Φίλιος, Ὁ τῶν θεῶν μέγιστος ὁμολογουμένως. Οὗτος γὰρ εἰς τὰς οἰκίας εἰσέρχεται, Οὐχὶ διακρίνας τὴν πενιχρὰν ἢ πλουσίαν. Οὗ δ' ἂν καλῶς ἐστρωμένην κλίνην ἴδῃ Παρακειμένην τε τράπεζαν, πάνθ' ἃ δεῖ Ἔχουσαν ἤδη κατακλιθεὶς κοσμίως Ἀριστήσας ἑαυτὸν ἐντραγών, ἐμπιών, Ἀπέρχετ' οἴκαδ' οὐ καταβαλὼν συμβολάς. Κἀγὼ ποιῶ νῦν τοῦτ' ἐπὰν κλίνας ἴδω Ἐστρωμένας. καὶ τὰς τραπέζας εὐτρεπεῖς, Καὶ τὴν θύραν ἀνεῳγμένην, εἰσέρχομ' ἐνθάδε Ἤδη σιωπῇ, καὶ ποιήσας εὔσταλῆ Ἐμαυτόν, ὥστε μὴ ἐνοχλεῖν τὸν συμπότην. Πάντων ἀπολαύσας τῶν παρατεθέντων, πιὼν Ἀπέρχομ' οἴκαδ' ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὁ Φίλιος. Ὅτι δ' ἦν τὸ πρᾶγμα ἔνδοξον ἀεὶ καὶ καλόν, ἐκεῖθεν ἂν γνοίη τις ἔτι σαφέστερον. Τὸν Ἡρακλέα τιμῶσα λαμπρῶς ἡ πόλις, Ἐν ἅπασι τοῖς δήμοισι θυσίας ποιουμένη Εἰς τὰς θυσίας ταύτας, παρασίτους τῷ θεῷ Οὐ πώποτ' ἀπεκλήρωσεν, οὐδὲ παρέλαβεν Εἰς ταῦτα τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ κατέλεγεν Ἐκ τῶν πολιτῶν δώδεκ' ἄνδρας ἐπιμελῶς Ἐκλεξαμένη τοὺς ἐκ διωαστῶν γεγονότας Ἔχοντας θυσίας καλῶς βεβιωκότας Εἶθ' ὕστερον τὸν Ἡρακλέα μιμούμενοι Τῶν εὐπόρων τινὰς παρασίτους ἑλόμενοι Τρέφειν παρεκάλουν. οὐχὶ τοὺς χαριεστάτους Ἐκλεγόμενοι, τοὺς δὲ κολακεύειν δυναμένους, Καὶ πάντ' ἐπαινεῖν. οἷς ἐπειδὰν προσερύγοι Ῥαφανῖδα καὶ σαπρὸν σίλουρον καταφαγών, Ἴα καὶ ῥόδ' ἔφασαν αὐτὸν ἠριστηκέναι. Ἐπειδὰν δ' ἀποπάρδῃ μετά τινος κατακείμενος, Τούτῳ προσάγων τὴν ῥῖνα δεῖ ταὐτῷ φράσαι Πόθεν τὸ θυμίαμα τοῦτο λαμβάνεις, Διὰ τοὺς τοιούτους τοὺς ἀσελγῶς χρωμένους Τὸ τίμιον καὶ τὸ καλὸν αἰσχρόν ἐστι νυνί. Καὶ Ἀξιόνικος δ' ἐν Χαλκιδικῷ φησίν, Ὅτε τοῦ παρασιτεῖν πρῶτον ἠράσθην μετὰ Φιλοξένου τοῦ Πτερνοκοπίδος νέος ἔτ' ὤν, Πληγὰς ὑπομένων κονδύλων καὶ τρυβλίων Ὅσων τε τὸ μέγεθος τοσαύτας, ὥστε με Ἐνίοτε τοὐλάχιστον ὀκτὼ τραύματα Ἔχειν. ἐλυσιτέλει γάρ, ἥττων εἰμὶ γὰρ Τῆς ἡδονῆς, ἔπειτα καὶ τρόπον τινὰ Τὸ πρᾶγμά μοι λυσιτελὲς εἶναι νενόμικα, Οἷον φιλερίς τις ἐστὶ καὶ μάχεταί τί μοι Μετεβαλόμην πρὸς τοῦτον, ὅσα τ' εἴρηκέ με Κακῶς, ὁμολογῶν εὐθέως οὐ βλάπτομαι. Πονηρὸς ὤν τε χρηστὸς εἶναι φησί τις, Ἐγκωμιάζων τοῦτον ἀπέλαβον χάριν. Γλαύκου βεβρωκὼς τέμαχος ἐφθὸν τήμερον,

Αὔριον ἕωλον τοῦτ' ἔχων οὐκ ἄχθομαι. Τοιοῦτος ὁ τρόπος ἐστὶν ἡ φύσις τέ μου. Ἀντίδοτος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πρωτοχόρῳ παράγει τινὰ παραπλήσιον τοῖς ἐν τῷ Κλαυδίῳ νῦν σοφιστεύουσιν,

στοῦσιν, ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι καλόν, τοιαῦτα περὶ παρασιτικῆς τέχνης λέγοντα. Κατὰ τὴν στάσιν δὴ ταύτην ἀκροᾶσθαί μου Γελᾶν ἐγγεγράφθαι καὶ λαβεῖν τὸ χλαμύδιον, Περὶ τοῦ παρασιτεῖν εἴ τις ἐμπέσοι λόγος. Τὸ τεχνίον ἀεὶ τοῦτό μοι καταπινέτω. Καὶ παιδομαθὴς πρὸς αὐτὸ τὴν διάνοιαν ἦν. Παράσιτοι δ' ἐπ' ὀνόματος ἐγένοντο, Τιθύμαλλος μὲν, οὗ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Μιλησίᾳ, καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι. ἐν δὲ ὁμωνύμοις φησίν, Ὁ δὲ σὸς πώγων ἔσω γλυκεῖα. τοῦτο δὲ

Δέδειχ' ὁ θάνατος τὸ γένος ὡς φησὶν μόνον. Ὁ γοῦν Τιθύμαλλος θάνατος περιέρχεται. Δρόμων δ' ἐν Ψαλτρίᾳ, Ὑπερηχιωσμένην Μέλλων ἀσύμβολος πάλιν δειπνεῖν. πάνυ Αἰσχρόν. ἀμέλει τὸν Τιθύμαλλον γοῦν ἀεὶ Ἐρυθρότερον κόκκου περιπατοῦντ' ἔσθ' ὁρᾶν, Οὕτως ἐρυθριᾷ συμβολὰς οὐ κατατιθείς. Τιμοκλῆς Κενταύρῳ ἢ Δεξαμενῷ, Τιθύμαλλον αὐτὸν καὶ παράσιτον ἀποκαλῶν. ἐν δὲ Καυνίοις, Ἤδη προσεκλήθη τί μέλλει, σπεύδετε. ὦ τάν. ὁ γὰρ Τιθύμαλλος οὕτως ἀνεβίω Κομιδῇ τεθνηκὼς τῶν ἂν ὀκτὼ τοῦ βολοῦ Θέρμους μαλάξας. οὐκ ἀποκαρτερήσει γὰρ Ἐκεῖνος, ἀλλ' ἐκαρτέρησεν ὦ φίλτατε Γίνων. ἐν δ' Ἐπιστολαῖς, Οἴμοι κακοδαίμων ὡς ἐρῶ μὰ τοὺς θεούς, Τιθύμαλλος οὐδὲ πώποτ' ἠράσθη φαγεῖν, Οὕτω σφόδρ' οὐδὲ Κορμὸς ἱμάτιον λαβεῖν. Οὐ Νεῖλος ἀλφίτου Κόρυδος ἀσύμβολος Κινεῖν ὀδόντας. Ἀντιφάνης Τυρρηνῷ, Καὶ γὰρ αἰτεῖς προῖκα τοῖς Φίλοις ὑπηρετεῖν Λέγεις ἔσεσθαι Τιθύμαλλον πλούσιον. Εὖ πράξεται γὰρ μισθὸν ἐκ τοῦ σοῦ λόγου

Παρ' οἷς ἐδείπνει προῖκα, συλλέξειν συχνόν. ἦν δὲ καὶ ὁ Κόρυδος τῶν διωνομασμένων παρασίτων. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τιμοκλῆς ἐν Ἐπιχαιρεκάκῳ οὕτως, Ἀγορὰν ἰδεῖν ὄψον, εὐποροῦντι μὲν Ἥδιστον, ἂν δ' ἀπορῇ τις ἀθλιώτατον. Ὁ γοῦν Κόρυδος ἄκλητος ὡς ἐμοὶ δοκεῖ Γενόμενος, ὀψωνεῖ παρ' αὐτὸν οἴκαδε. ἦν δὲ τὸ πάθος γελοῖον οἴμοι τέτταρας Χαλκοῦς ἔχων ἄνθρωπος, ἐγχέλεις ὁρῶν

Θύννεια, νάρκας, καράβους, ἡμώδια. Καὶ ταῦτα πάντα μὲν περιελθὼν ἤρετο Ὁπόσου, πυθόμενος δ' ἀποτρέχ' εἰς τὰς μεμβράδας. Ἄλεξις Δημητρίῳ ἢ Φιλεταίρῳ, Ἀλλ' αἰσχύνομαι Τὸν Κόρυδον, εἰ δόξω συναρίσται τισὶν Οὕτω προχείρως, οὐκ ἀπαρνοῦμαι δ' ὅμως. Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνος ἐὰν καλῇ τις. Ἐν δὲ Τίτθῃ, Ὁ Κόρυδος οὗτος ὁ τὰ γέλοι' εἰθισμένος Λέγειν βλέπαιος εἶναι βούλεται, νοῦν γ' ἔχων. Πλουτεῖν γὰρ ὁ βλέπαιος. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν Τιτᾶσι, Κόρυδον τὸν χαλκότυπον πεφύλαξο, Ἢν μὴ σὺ νομιεῖς αὐτὸν μηθὲν καταλείψειν, Μὴ δ' ὄψον κοινῇ μετὰ τούτου, πώποτε δαίσῃ. Τοῦ Κορύδου προλέγω σοι, ἔχει γὰρ χεῖρα κραταιὰν Χαλκῆν ἀκάματον, πολὺ κρείττω τοῦ πυρὸς αὐτοῦ. Ὅτι δὲ γελοῖα ἔλεγεν ὁ Κόρυδος καὶ ἐπὶ τούτοις γελᾶσθαι ἤθελεν, ὁ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν Ποιηταῖς φησί, Πάνυ τοι βούλομαι Οὕτως γελᾶσθαι καὶ γελοῖ' ἀεὶ λέγειν, Μετὰ τὸν Κόρυδον μάλιστ' Ἀθηναίων πολύ. Ἀναγράφει δὲ αὐτοῦ τὰ ἀπομνημονεύματα Λυγκεὺς ὁ Σάμιος, Εὐκράτην αὐτὸν καλεῖσθαι κυρίως φάσκων. γράφει δ' οὕτως, Εὐκράτης ὁ Κόρυδος πίνων παρά τινι σαπρᾶς οὔσης τῆς οἰκίας, ἐνταῦθα φησὶ δειπνεῖν δεῖ ὑποστήσαντα τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ὥσπερ αἱ καρυάτιδες. Φιλόξενος δ' ὁ πτερνοκόπις ἐμπεσόντος λόγου ὅτι αἱ κίχλαι τίμιαι εἰσί, καὶ τοῦ Κορύδου παρόντος, ὃς ἐδόκει πεπορνεῦσθαι, ἀλλ' ἐγὼ ἔφη μνημονεύω, ὅτε ὁ Κόρυδος ὀβολοῦ ἦν. ἦν δὲ καὶ ὁ Φιλόξενος τῶν παρασίτων ὡς Ἀξιόνικος ἐν τῷ Χαλκιδικῷ. πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἐν Κεκρυφάλῳ αὐτὸ μόνον αὐτὸν πτερνοκοπίδα καλῶν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μάχων ὁ κωμῳδοποιός, ὁ Κορίνθιος μὲν ἢ Σικυώνιος γενόμενος. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ ἐμῇ καταβιούς, καὶ διδάσκαλος γενόμενος τῶν κατὰ κωμῳδίαν μερῶν Ἀριστοφάνους τοῦ γραμματικοῦ, ὃς καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ. καὶ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι, Τῷ κωμῳδογράφῳ, κούφη κόνι τὸν φιλαοιδὸν Κισσὸν ὑπὲρ τύμβου ζῶντι Μάχωνι φέροις. Οὐ γὰρ ἔχεις κηφῆνα παλίμπλυτον, ἀλλ' ἄρα τέχνης Ἄξιον ἀρχαίης λείψανον ἀμφιέσαι. Τοῦτο δ' ὁ πρέσβυς ἐρεῖ Κέκροπος πόλι, καὶ παρὰ Νείλῳ

Ἔστιν ὅτ' ἐν Μούσαις δριμὺ πέφυκε θύμον. Ἐν τούτοις δηλοῖ σαφῶς ὅτι Ἀλεξανδρεὺς ἦν γένος. ὁ δ' οὖν Μάχων τοῦ Κορύδου μνημονεύει ἐν τούτοις, Τὸν Κόρυδον ἠρώτησεν Εὐκράτης ποτὲ τῶν συμπαρόντων πῶς κέχρητ' αὐτῷ ποτὲ Πτολεμαῖος, οὐκ οἶδ' εἰπεῖν οὐδέπω σαφῶς. Πεπότικε μὲν γὰρ ὥσπερ ἰατρός μ' ἔφη Ἃ δεῖ φαγεῖν δὲ σιτί' οὐ δέδωκέ πω. Λυγκεὺς δ' ἐν δευτέρῳ περὶ Μενάνδρου τῶν γελοίοις φησὶ δόξαν εἰληφότων Εὐκλείδης ὁ Σμικρίνου, καὶ Φιλόξενος ὁ πτερνοκόπις. ὧν ὁ μὲν Εὐκλείδης ἀποφθεγγόμενος οὐκ ἄξια βιβλίου καὶ μνήμης, ἐν τοῖς ἄλλοις ἦν ἀηδὴς καὶ ψυχρός. ὁ δὲ Φιλόξενος οὐδὲν ἐπὶ κεφαλαίου περιττὸν λέγων, ὅτι λαλήσειεν ἢ πικρανθείη πρός τινα τῶν ὄντων καὶ διηγήσαιτο πᾶν ἐπαφροδισίας, καὶ χάριτος ἦν μεστόν, καίτοι γε συνέβη τὸν μὲν Εὐκλείδην κατὰ τὸν βίον, τὸν δὲ Φιλόξενον ὑπὸ πάντων φιλεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι. Μοσχίωνος δέ τινος παρασίτου μνημονεύων Ἄλεξις ἐν Τροφωνίῳ, παραμασήτην αὐτὸν ἐν τούτοις καλεῖ. εἶθ' ὁ Μοσχίων ὁ παραμασήτης ἐν βροτοῖς αἰδούμενος. ἐν δὲ τῷ Παγκρατιαστῇ Ἄλεξις τρεχεδείπνους καταλέγων φησίν, Πρῶτον μὲν ἦν σοι Καλλιμέδων ὁ Κάραβος,

Ἔπειτα Κόρυδος, Κωβίων, Κηρυβίων, ὁ Σκόμβρος. ἡ Σεμίδαλις, Ἡράκλεις φίλε. Ἀγοράσματα οὐ συμπόσιον εἴρηκας γύναι. Κυρηβίων δ' ἐπεκαλεῖτο Ἐπικράτης ὁ Αἰσχίνου τοῦ ῥήτορος κηδεστής, ὡς

φησὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας. τῶν δὲ τοιούτων ἐπιθέτων, ἃ ἐπὶ χλεύῃ Ἀθηναῖοι παίζοντες ἔλεγον, μνημονεύει Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ οὕτως, Ὑμεῖς γὰρ ἀλλήλους ἀεὶ χλευάζετε Οἶδ' ἀκριβῶς. ἂν μὲν γὰρ ᾖ τις εὐπρεπής, Ἱερὸν γάμον καλεῖτ'. ἐὰν δὲ μικρὸν παντελῶς ἀνθρώπιον, σταλαγμόν. λαμπρός τις ἐξελήλυθ', ὀλολυγμός οὗτός ἐστι, λιπαρὸς περιπατεῖ Δημοκλῆς, ζωμὸς κατωνόμασται. χαίρει τις αὐχμῶν ἢ ῥυπῶν, κονιορτὸς ἀναπέφηνεν, ὄπισθεν ἀκολουθεῖ κόλαξ τήλεμβρος ἐπικέκληται, τὰ πολλ' ἄδειπνος περιπατεῖ, κεστρῖνός ἐστι νῆστις, εἰς τοὺς καλοὺς δ' ἄν τις βλέπῃ, κενός. θεατροποιὸς ὑφείλετ' ἄρνα παίζων, Ἀτρεὺς ἐκλήθη. ἐὰν δὲ κριόν, Φρίξος. ἐὰν δὲ κῳδάριον, Ἰάσων. Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μέμνηται μὲν καὶ τοῖς πρὸ τούτων. ἀτὰρ δὴ καὶ Μένανδρος αὐτοῦ μνημονεύει ἐν Κεκρυφάλῳ, κἀν τῇ Ὀργῇ δέ φησι, Διαφέρει Χαιρεφῶντος οὐδέ που Ἄνθρωπος, ὅς τις ἐστὶν ὃς κληθείς ποτε Εἰς ἑστίασιν δωδεκάποδος ὄρθιος Πρὸς τὴν σελήνην ἔτρεχε τὴν σκιὰν ἰδὼν Ὡς ὑστερίζων, καὶ παρῆν ἅμ' ἡμέρᾳ. ἐν δὲ Μέθῃ, Ἐμὲ γὰρ διέτριψεν ὁ κομψότατος Ἀνδρῶν Χαιρεφῶν, ἱερὸν γάμον Φάσκων ποιήσειν δευτέραν μετ' εἰκάδα, Καθ' αὑτόν, ἵνα τῇ τετράδι Δειπνῇ παρ' ἑτέροις. τὰ τῆς θεοῦ γὰρ πανταχῶς Ἔχειν καλῶς. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ ἐν Ἀνδρογύνῳ ἢ Κρητί. Τιμοκλῆς δ' ἐν Ἐπιστολαῖς, καὶ ὡς Δημοτίωνι τῷ ἀσώτῳ παρασιτοῦντος αὐτοῦ μνημονεύει. ὁ Δημοτίων δὲ περιμένειν αὐτῷ δοκῶν, Τἀργύριον οὐκ ἐφείδετ', ἀλλὰ παρέτρεφε Τὸν βουλόμενον. ὁ Χαιρεφῶν μὲν παντελῶς Οἴκαδε βαδίζειν ὥστ' ὠταλάντατος. Καὶ μὴν ἔτι τοῦτ' ἐστὶν ἄξιον μόνον Τὸν παραμασήτην λαμβάνει δίκροουν ξύλον. οὔτ' εὔρυθμος γάρ ἐστιν, οὔτ' ἀργήματος. Ἀντιφάνης δ' ἐν Σκύθῃ, Ἐπὶ κῶμον εἰ δοκεῖ ἴωμεν, ὥσπερ ἔχομεν. Οὐκοῦν καὶ δᾷδα καὶ στεφάνους λαβόντες Χαιρεφῶν Οὕτως μεμάθηκ' ἐγκωμιάζειν ἄδειπνος. Τιμόθεος Κυναρίῳ, Πειρώμεθ' ἀποδόντες τὸ δεῖπνον ἀπιέναι. Εἰς ἑπτάκλινον δ' ἐστὶν ὡς ἔφραζέ μοι, Ἐὰν μὴ παραβυστός που γένηται Χαιρεφῶν. Ἀπολλόδωρος δὲ Καρύστιος ἐν Ἱερείᾳ, Καινόν γε φασὶ Χαιρεφῶντ' ἐν τοῖς γάμοις Ὡς τὸν ὀφελλὰν ἄκλητον εἰσδεδυκέναι, Σπυρίδα λαβὼν γὰρ καὶ στέφανον, ὡς ἦν σκότος, Φάσκων παρὰ τῆς νύμφης ὁ τὰς ὄρνεις φέρων Ἥκειν, δεδειπνηκὼς ἔοικεν εἰσπεσών. Ἐν δὲ Σφαττομένῃ, Καλῶ δ' Ἄρην νίκην τ' ἐπ' ἐξόδοις ἐμαῖς. Καλῶ δὲ Χαιρεφῶντα. κἂν γὰρ μὴ καλῶ, Ἄκλητος ἥξει. Μάχων δ' ὁ κωμικὸς φησίν, Ὁδὸν μακρὰν ἐλθόντος ἐπὶ δεῖπνόν ποτε Τοῦ Χαιρεφῶντος εἰς γάμους ἐξ ἄστεος Εἰπεῖν λέγουσι τὸν ποιητὴν Δίφιλον, Εἰς τὰς ἑαυτοῦ Χαιρεφῶν σιαγόνας Ἔγκοψον ἥλους ἑκατέρᾳ γε τέτταρας, Ἵνα μὴ παρασείων καὶ μακρὰν ἑκάστοτε Ὁδὸν βαδίζων, τὰς γνάθους διαστρέφῃς. Καὶ πάλιν, Ὁ Χαιρεφῶν, κρεάδι' ὀψωνεῖ ποτε, Καὶ τοῦ μαγείρου φασὶν ὀστῶδες σφόδρα, Αὐτῷ τι προσκόπτοντος ἀπὸ τύχης κρέας, Εἶπε μάγειρος μὴ προσίστα τοῦτό μοι. Τὸ σοῦν. ὁ δ' εἶπεν, ἀλλὰ μὴν ἐστὶ γλυκύ. Καὶ μὴν τὸ πρὸς ὀστοῦν φασὶ κρέας εἶναι γλυκύ. Ὁ Χαιρεφῶν δὲ καὶ μάλιστ' ὦ βέλτιστ' ἔφη, Γλυκὺ μέν, προσιστάμενον δὲ λυπεῖ πανταχῆ. Τοῦ Χαιρεφῶντος καὶ σύγγραμμα ἀναγράφει Καλλίμαχος ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν πινάκων, γράφων οὕτως. Δεῖπνα ὅσοι ἔγραψαν Χαιρεφῶν. Κυρηβίωνι εἶθ' ἑξῆς τὴν ἀρχὴν ὑπέθηκεν, ἐπειδή μοι πολλάκις ἐπέστειλας. στίχων τοε. καὶ ὁ Κυρηβίων δ' ὅτι παράσιτος, προείρηται. καὶ Ἀρχεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μνημονεύων ὁ Μάχων φησί, Κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ὁ παράσιτος Ἀρχεφῶν Ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἡνίκα Κατέπλευσεν εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἀττικῆς, Ὄψου περαίου παρατιθέντος ποικίλου Ἐπὶ τῆς τραπέζης, καράβων τ' ἀληθινῶν Ἐπὶ πᾶσι, λοπάδος τ' εἰσενεχθείσης ἀδρᾶς. Ἐν ᾗ τεμαχίσκοι τρεῖς ἐνῆσαν κώβιοι, Οὓς κατεπλάγησαν πάντες οἱ κεκλημένοι. Τῶν μὲν σκάρων ἀπέλαυε τῶν τριγλῶν θ' ἅμα Καὶ φυκίδων ἐπὶ πλεῖον Ἀρχεφῶν πάνυ Ἄνθρωπος ὑπὸ τῶν μαινίδων καὶ μεμβράδων Φαληρικῆς ἀφύης τε διασεσαγμένος. Τῶν κωβίων δ' ἀπέσχετ' ἐγκρατέστατα. Πάνυ δὴ παραδόξου γινομένου τοῦ πράγματος, Καὶ τοῦ βασιλέως πυθομένου τῆς Ἀλκήνορος Μὴ παρεώρακεν Ἀρχεφῶν τοὺς κωβιούς. ὁ Κυρτὸς εἶπε, πάνυ μὲν οὖν τοὐναντίον Πτολεμαῖ' ἑώρακε πρῶτος, ἀλλ' οὐχ ἅπτεται. Τοὔψον δὲ σέβεται τοῦτο, καὶ δέδοικέ πως. Οὐδ' ἔστιν αὐτῷ πάτριον ὄντ' ἀσύμβολον Ἰχθὺν, ἔχοντ' ἄψηφον ἀδικεῖν οὐδένα. Ἄλεξις δ' ἐν Παροίνῳ, Στράτιον τὸν παράσιτον εἰσάγει, δυσχεραίνοντα τῷ τρέφοντι, καὶ λέγοντα τάδε. Ἐμοὶ παρασιτεῖν κρεῖττον ἦν τῷ Πηγάσῳ, Ἢ τοῖς Βορεάδαις, ἢ τί θᾶττον τούτων τρέχει. Ἢ Δημέᾳ Λάχητος Ἐτεοβουτάδῃ. Πέτεται γὰρ οὐχ οἷον βαδίζει τὰς ὁδούς. καὶ μεθ' ὀλίγα, Στράτιε φιλεῖς δή που με μᾶλλον τοῦ πατρός; Ὁ μὲν γὰρ οὐ τρέφει με, σὺ δὲ λαμπρῶς τρέφεις. Εὔχῃ τ' ἀεὶ με ζῆν ἅπασι τοῖς θεοῖς. Ἂν γὰρ πάθῃς τι, πῶς ἐγὼ βιώσομαι; Ἀξιόνικος δ' ὁ κωμικὸς ἐν τῷ Τυρρηνικῷ Γρυλλίωνος τοῦ παρασίτου ἐν τούτοις μνημονεύει, Οἶνος οὐκ ἔνεστι νῦν Αὐτοῖς πρὸς ἑταίρους πρόφασιν ἐπὶ κῶμόν τινας, Ὅπερ ποιεῖν εἴωθε Γρυλλίων ἀεί. Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων, παρασίτους ἀναγράφει Ἀντιόχου μὲν τοῦ βασιλέως Σώπατρον, Δημητρίου δὲ τοῦ Πολιορκητοῦ Εὐαγόραν τὸν κυρτόν, Σελεύκου δὲ Φορμίωνα. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ἀποφθέγμασιν,

Σιλανὸς

Σιλανὸς φησὶν ὁ ἀθηναῖος Γρυλλίωνος παρασιτοῦντος ἐρωτηθεὶς, τίς ἐστιν οὗτος Μενάνδρου ἔφησεν ἀξιάγναθος. Χαιρεφῶν δ' ἔφησεν ὁ παράσιτος εἰς γάμον ἄκλητος εἰσελθὼν, καὶ κατακλιθεὶς ἔσχατος καὶ τῶν γυναικονόμων ἀριθμούντων τοὺς κεκλημένους, καὶ κελευόντων αὐτὸν ἀποτρέχειν ὡς παρὰ τὸν νόμον ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἐπόντος, ἀριθμεῖτε δὴ ἔφη πάλιν ἀπ' ἐμοῦ ἀρξάμενοι. ὅτι δ' ἦν ἔθος τοὺς γυναικονόμους ἐφορᾶν τὰ συμπόσια καὶ ἐξετάζειν τῶν κεκλημένων τὸν ἀριθμὸν, εἰ ὁ κατὰ νόμον ἐστί, Τιμοκλῆς ἐν Φιλοδικαστῇ φησὶν οὕτως, Ἀνοίγετ' ἤδη τὰς θύρας ἵνα πρὸς τὸ φῶς ὦμεν καταφανεῖς μᾶλλον ἐφοδεύων, ἐὰν Βούληθ' ὁ γυναικονόμος λαβεῖν ἀριθμὸν Κατὰ τὸν νόμον, Τὸν καινὸν ὅπερ εἴωθε δρᾶν Τῶν ἑστιωμένων. ἔδει δὲ τοὔμπαλιν Τὰς τῶν ἀδείπνων ἐξετάζειν οἰκίας. Μένανδρος δ' ἐν Κεκρυφάλῳ, Παρὰ τοῖς γυναικονόμοις δὲ τοὺς ἐν τοῖς γάμοις, Διακονοῦντας ἀπογεγράφθαι πυθόμενος Πάντας μαγείρους κατὰ νόμον καινόν τινα, Ἵνα πυνθάνωνται τοὺς κεκλημένους ἐὰν Πλείους τις ὧν ἔξεστιν ἑστιῶν τύχῃ Ἐλθών. Καὶ Φιλόχορος δ' ἐν ἑβδόμῃ Ἀτθίδος, οἱ γυναικονόμοι φησὶ μετὰ τῶν ἀρεοπαγιτῶν ἐσκόπουν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις συνόδους, ἔν τε τοῖς γάμοις, καὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις. τοῦ δὲ Κορύδου ἀποφθέγματα τάδε ἀναγράφει ὁ Λυγκεὺς. Κορύδῳ συμπινούσης τινὸς ἑταίρας, ἧς ὄνομα ἦν Γνώμη, τοῦ οἰναρίου ὑπολιπόντος, εἰσφέρειν ἐκέλευσεν ἕκαστον δύο ὀβολούς. Γνώμην δὲ συμβαλλέσθαι, ὅτι δοκεῖ περὶ δήμῳ. Πολύκτορος τοῦ κιθαρῳδοῦ φακῆν ῥοφοῦντος καὶ λίθον μασησαμένου, ὦ ταλαίπωρε ἔφη, καὶ ἡ φακή σε βάλλει. μήποτε, τούτου καὶ Μάχων μνημονεύει. φησὶ γὰρ, Κακός τις ὡς ἔοικε κιθαρῳδὸς σφόδρα, Μέλλων οἰκοδομεῖν τὴν οἰκίαν Φίλον Αὐτοῦ λίθους ᾔτησεν. ἀποίσω δ' ἐγώ Αὐτῶν πολὺ πλείους φησὶν ἐκ τῆς λέξεως. Λέγοντος δέ τινος περὶ Κορύδου, ὡς τῆς αὐτοῦ γυναικὸς ἐνίοτε καὶ τράχηλον καὶ τοὺς τιτθοὺς, καὶ τὸν ὀμφαλὸν φιλεῖ, πονηρὸν ἔφη τοῦτ' ἤδη. καὶ γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τῆς Ὀμφάλης ὑπὲρ τὴν ἥβην μεταβέβηκε. Φυρομάχου δ' ἐμβαψαμένου εἰς φακῆν καὶ τὸ τρύβλιον ἀναρρέψαντος, ζημιωθῆναι αὐτὸν ἔφη δίκαιον, ὅτι οὐκ ἐπιστάμενος δειπνεῖν ἀπεγράψατο. παρὰ Πτολεμαίῳ δὲ ματτύης περιφερομένης καὶ κατ' ἐκεῖνον ἀεὶ λειπούσης, Πτολεμαῖε ἔφη, πότερον ἐγὼ μεθύω, ἢ δοκεῖ μοι ταῦτα περιφέρεσθαι; Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου φήσαντος οὐ δύνασθαι τὸν οἶνον φέρειν, οὐδὲ γὰρ τὸ εἰς τὸν οἶνον ἔφη. τοῦ γὰρ Χαιρεφῶντος γυμνοῦ ἔν τινι δείπνῳ διαστάντος, Χαιρεφῶν εἶπεν, ὥσπερ τὰς ληκύθους ὁρῶ σε μέχρι πόσου μεστὸς εἶ. καθ' ὃν δὲ καιρὸν Δημοσθένης παρ' Ἁρπάλου τὴν κύλικα εἰλήφει, οὗτος ἔφη τοὺς ἄλλους ἀκρατοκώθωνας καλῶν, αὐτὸς τὴν μεγάλην ἔσπακεν. εἰωθότος δ' αὐτοῦ ῥυπαροὺς ἄρτους ὑπὲρ τὰ δεῖπνα φέρεσθαι, ἐνεγκαμένου τινὸς ἔτι μελαντέρους, οὐκ ἄρτους ἔφη αὐτὸν ἐνήνοχεν, ἀλλὰ τῶν ἄρτων σκιάς. Φιλόξενος δὲ ὁ παράσιτος, πτερνοκόπις δ' ἐπίκλην, παρὰ Πύθωνι ἀριστῶν, παρακειμένων ἐλαῶν, καὶ μετὰ μικρὸν προσενεχθείσης λοπάδος ἰχθύων, πατάξας τὸ τρύβλιον ἔφη, μάστιξον δ' ἐλάαν. ἐν δείπνῳ δὲ τοῦ καλέσαντος αὐτὸν μέλανας ἄρτους παρατιθέντος, μὴ πολλοὺς εἶπε παρατίθει μὴ σκότος ποιήσῃς. τὸν ὑπὸ τῆς γραὸς τρεφόμενον παράσιτον Γαυσίμαχος ἔλεγε τοὐναντίον πάσχειν τῇ γραῒ συνόντα. αὐτὸν γὰρ ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. περὶ τούτου καὶ Μάχων γράφει οὕτως, Τὸν ὑδροπότην Μοσχίωνα λεγόμενον Ἰδόντα φασὶν ἐν Λυκείῳ μετά τινων Παράσιτον ὑπὸ γραὸς τρεφόμενον πλουσίας, Ὁ δεῖνα παράδοξόν γε ποιεῖ πρᾶγμ'. ὅτι Ἡ γραῦς ποιεῖ, σ' ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. Ὁ δ' αὐτὸς παράσιτον ἀκούσας ὑπὸ γραίας τρεφόμενον Συγγινόμενόν τε αὐτῇ ἑκάστης ἡμέρας, Νῦν πάντα φησὶ γίνετ' ἡ μὲν οὐ κύει. Ἐν γαστρὶ δ' οὗτος λαμβάνει καθ' ἡμέραν. Πτολεμαῖος δ' ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, μεγαλοπολίτης γένος, ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστοριῶν, συμπότας φησὶ περὶ βασιλεῖ συνάγεσθαι ἐξ ἁπάσης τῆς πόλεως οὓς προσαγορεύεσθαι γελοιαστάς. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπαμεὺς ἐν τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, Κελτοί φησι περιάγονται μεθ' ἑαυτῶν πολεμοῦντες συμβιωτὰς, οὓς καλοῦσι παρασίτους. οὗτοι δὲ ἐγκώμια αὐτῶν καὶ πρὸς ἀθρόους λέγουσιν ἀνθρώπους συνεστῶτας, καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος ἐκείνων ἀκροωμένων. τὰ δὲ ἀκούσματα αὐτῶν εἰσὶν οἱ καλούμενοι Βάρδοι. ποιηταὶ δὲ οὗτοι τυγχάνουσι μετ' ᾠδῆς ἐπαίνους λέγοντες. ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς, Ἀπολλώνιόν τινα ἀναγράφει παράσιτον γεγονότα Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ ἐπικαλουμένου, τοῦ τῆς Συρίας βασιλέως. Ἀριστόδημος δ' ἱστορεῖ Βίθυν τὸν Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως παράσιτον, ἐπεὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἱμάτιον ὁ Λυσίμαχος ἐνέβαλε ξύλινον σκορπίον, ἐκταραχθέντα ἀναπηδῆσαι. εἶτα γνόντα τὸ γεγενημένον, κἀγώ σε φησὶν ἐκφοβήσω βασιλεῦ, δός μοι τάλαντον. ἦν δ' ὁ Λυσίμαχος μικρολογώτατος. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν εὐρωπιακῶν, Ἀριστομάχου τοῦ Ἀργείων τυράννου παράσιτον γενέσθαι φησὶν Ἀνθεμόκριτον τὸν παγκρατιαστήν. κοινῇ δὲ περὶ παρασίτων εἰρήκασι Τιμοκλῆς μὲν ἐν Πύκτῃ, ἐπισιτίους καλῶν αὐτοὺς ἐν τοῖσδε. Εὑρήσεις τε τῶν ἐπισιτίων τούτων τινὰς, οἱ δειπνοῦσιν ἀφειδόμενοι τἀλλότρια ἑαυτοὺς ἀντὶ κωρύκων λέγειν παρεχόντων ἀθληταῖσι. Φερεκράτης γραυσί, Σὺ δ' οὐδὲ θᾶσσον σμικυθίων ἐπισιτιεῖ, Τίς οὗτος ὑ-

μὲν ἔτι. τοῦτον πανταχοῦ Ἄγω λαρυγγίτην ἐπὶ μισθῷ ξένον. Ἐπισίτιοι γὰρ καλοῦνται οἱ ἐπὶ τροφαῖς ὑπουργοῦντες. Πλάτων ἐν τετάρτῳ πολιτείας, Καὶ ταῦτα ἐπισίτιοι, καὶ οὐδὲ μισθὸν πρὸς τοῖς σιτίοις, ὥσπερ οἱ ἄλλοι λαβόντες. Ἀριστοφάνης πελασγοῖς, Ἦν γὰρ ἕνα ἄνδρα ἄδικον συνδιάκης ἀντιμαρτυροῦσι δώδεκα τοῖς ἑτέροις ἐπισίτιοι. Εὔβουλος δ᾽ ἐν Δαιδάλῳ, Ἔθελει δ᾽ ἄνευ μισθοῦ παρ᾽ αὐτοῖς καταμένειν ἐπισιτίοις. Δίφιλος δ᾽ ἐν Συνωρίδι, ἑταίρας δ᾽ ὄνομα ἡ Συνωρίς, Εὐριπίδου μνησθείς. Κύβος δέ τις οὕτως καλεῖται. Εὐριπίδης παίζων καὶ πρὸς τὸ τοῦ ποιητοῦ ὄνομα ἅμα καὶ περὶ παρασίτων τάδε λέγει, Ἄριστ᾽ ἀπαλλάττεις ἐπὶ τούτου τοῦ κύβου Ἀστεῖος εἶ. δραχμὴν ὑπόθες, κεῖται. Πῶς ἂν βάλοι Μ᾽ Εὐριπίδην οὐκ ἂν πώποτε. Εὐριπίδης, Γυναῖκα σώσει, οὐχ ὁρᾷς Ἐν ταῖς τραγῳδίαις ἵν᾽ αὐτὰς ὡς στυγεῖ. Τοὺς δὲ παρασίτους ἠγάπα λέγει γοῦν.

Ἀνὴρ γὰρ ὅστις εὖ βίον κεκτημένος, Μὴ τοὐλάχιστον τρεῖς ἀσυμβόλους τρέφει, ὄλοιτο. Νόστου μή ποτ᾽ εἰς πάτραν μόλοι. Πόθεν ἐστὶ ταῦτα πρὸς θεῶν; τί δέ σοι μέλει; Οὐ γὰρ τὸ δρᾶμα, τὸν δὲ νοῦν σκοπούμεθα. Ἐν δὲ τῇ διασκευῇ αὐτοῦ τοῦ δράματος περὶ ὀργιζομένου παρασίτου λέγων φησίν. Ὀργίζεται παράσιτος ὢν ὀργίζεται. Οὐκ ἀλλ᾽ ἀλείψας τὴν τράπεζαν τῇ χολῇ, Ὥσπερ τὰ παιδί᾽ αὐτὸν ἀπογαλακτιεῖ. καὶ ἑξῆς, Τό τε φάγοις παράσιθ᾽ ὅρα ὡς Διασεσύρηκε. τὴν τέχνην οὐκ οἶδ᾽ ὅτι Μετὰ τὸν κιθαρῳδὸν ὁ παράσιτος κρίνεται. καὶ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δὲ παρασίτῳ δράματι φησίν, Οὐ δεῖ παρασιτεῖν ὄντα δυσάρεστον σφόδρα. Μένανδρος δ᾽ ἐν τῇ ὀργῇ περὶ φίλου λέγων οὐχ ὑπακούοντος γάμων δείπνῳ φησὶν τοῦθ᾽ ἑταῖρος ὄντως ἐστίν, οὐκ ἐρωτᾷ πηνίκα δεῖπνον ἐστίν, ὥσπερ ἕτεροι. καὶ τί δειπνεῖν κωλύει τοὺς παρόντας, εἶτα δεῖπνον ἕτερον εἰς τρίτην βλέπει, εἶτα περὶ δεῖπνον πάλιν. καὶ Ἄλεξις ἐν Ὀρέστῃ, Νικόστρατός τε ἐν Πλούτῳ, Μένανδρός τε ἐν μέθῃ καὶ νομοθέτῃ, Φιλωνίδης τε ἐν κοθόρνοις οὕτως, Ἐγὼ δ᾽ ἀπόσιτος ὢν τοιαῦτ᾽ οὐκ ἀνέχομαι.

Τῷ δὲ παράσιτος ὅμοιά ἐστιν ὀνόματα. ἐπίσιτος, περὶ οὗ προείρηται, καὶ οἰκόσιτος, καὶ ὀλιγόσιτος. μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν οἰκοσίτου Ἀναξανδρίδης ἐν κυνηγέταις, Υἱὸς γὰρ οἰκόσιτος ἤδη γίνεται. Καλεῖται δὲ οἰκόσιτος ὁ μὴ μισθοῦ, ἀλλὰ προῖκα τῇ πόλει ὑπηρετῶν. Ἀντιφάνης σκύθῃ, Ταχὺ γὰρ γίνεται καὶ ἐκκλησιαστὴς οἰκόσιτος. Μένανδρος δακτύλῳ, Οἰκόσιτον νυμφίον οὐδὲν δεόμενον Προικὸς ἐξευρήκαμεν. καὶ ἐν κιθαριστῇ, Οὐκ οἰκοσίτους ἀκροατὰς λαμβάνεις. ἐπισιτίου δὲ Κράτης τόλμαις, Ποιμαίνει δ᾽ ἐπισίτιον. ῥιγῶν δ᾽ ἐν μετὰ βύξου, δέξετ᾽ ἐπὶ μισθῷ σῖτος. ἰδίως δ᾽ ἐν συναριστώσαις ἔφη, ἀστεῖον τὸ μὴ συνάγειν γυναῖκας, μὴ δὲ δειπνίζειν ὄχλον, ἀλλ᾽ οἰκοσίτους τοὺς γάμους πεποιηκέναι. σιτοκούρου δ᾽ Ἄλεξις μνημονεύει ἐν παννυχίδι ἢ ἐρίθοις, Ἔστη περιπατῶν σιτόκουρος. Μένανδρος δὲ τὸν ἄχρηστον καὶ μάτην τρεφόμενον, σιτόκουρον εἴρηκεν ἐν Θρασυλέοντι οὕτως, Ὀκνηρὸς πάντα μέλλων σιτόκουρος ἄθλιος ἄχρηστος, εἰς γῆν ὁμολογῶν παραβλέπεσθαι. καὶ ἐν πωλουμένοις, Γάλας ἕστηκας ἔτι πρὸς ταῖς θύραις τὸ φορτίον Θείς, σιτόκουρον ἄθλιον εἰς τὴν οἰκίαν εἰλήφαμεν. αὐτόσιτον δ᾽ εἴρηκε Κρώβυλος ἐν ἀπαγχομένῳ, παράσιτον αὐτὸν γοῦν τρέφων, Τὰ πλεῖστα συνερανιστὴς εἶ τοῦ δεσπότῃ. κακοσίτου δὲ μέμνηται Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει, Ὕπνος αὐτὸν ὄντα κακόσιτον τρέφει. ὀλιγοσίτου δὲ μέμνηται Φρύνιχος ἐν μονοτρόπῳ, Ὁ δ᾽ ὀλιγόσιτος Ἡρακλῆς ἐκεῖ τί δρᾷ. καὶ Φερεκράτης ἢ Στράττις ἐν ἀγαθοῖς, Ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ᾽ ἄρα ὃς κατεσθίεις τῆς ἡμέρας Μακρᾶς τριήρους σιτία.

Κόλακες. Τοσαῦτα τοῦ Πλουτάρχου εἰπόντος περὶ παρασίτων, διαδεξάμενος τὸν λόγον ὁ Δημόκριτος, ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς ἔφη τὸ ποτικολλῶν ἅ τε ξύλον παρὰ ξύλῳ (ὥς ὁ Θηβαῖος εἴρηκεν ποιητής) περὶ κολάκων ἐρῶ, τί. πράττει γὰρ πάντων ὁ κόλαξ ἄριστα ὁ καλὸς εἶπεν Μένανδρος. οὐ μακρὰν δ᾽ ἐστὶν ὁ κόλαξ τοῦ τῶν παρασίτων ὀνόματος. Κλείσοφον γοῦν τὸν ὑπὸ πάντων κόλακα, Φιλίππου τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως ἀναγραφόμενον, ἀθηναῖος δ᾽ ἦν γένος ὥς φησι Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ, Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν παράσιτον ὀνομάζει, λέγων οὕτως, Κλείσοφος ὁ Φιλίππου παράσιτος ἐπιτιμῶντος αὐτῷ τοῦ Φιλίππου διότι ἀεὶ αἰτεῖ, ἔφησεν ἐπιλανθάνομαι. τοῦ δὲ Φιλίππου δόντος αὐτῷ ἵππον τραυματίαν, ἀπέδοτο. καὶ μετὰ χρόνον ἐπερωτηθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως, ποῦ ἐστιν, ἐκ τοῦ τραύματος ἔφη κεῖνος πέπρακται. σκώπτοντος δ᾽ αὐτὸν τοῦ Φιλίππου καὶ εὐημεροῦντος, εἶτα οὐκ ἐγώ σε ἔφη θρέψω. καὶ ὁ Δελφὸς δὲ Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τοῦ Κλεισόφου τάδε ἱστορεῖ. Φιλίππου τοῦ βασιλέως εἰπόντος, διότι γράμματα αὐτῷ ἐκομίσθη παρὰ Κότυος τοῦ βασιλέως, Κλείσοφος παρὼν ἔφη, σύ γε νὴ τοὺς θεούς. τοῦ Φιλίππου εἰπόντος, τί δὲ σὺ οἶδας ὑπὲρ ὧν γέγραπται; νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον εἶπεν, ἄκρως γέ μοι ἐπετίμησας. Σάτυρος δ᾽ ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ, ὅτε φησὶ Φίλιππος τὸν ὀφθαλμὸν ἐξεκόπη, συμπροῆλθεν αὐτῷ καὶ ὁ Κλείσοφος τελαμωνιωθεὶς τὸν αὐτὸν ὀφθαλμόν, καὶ πάλιν ὅτε τὸ σκέλος ἐπηρώθη σκάζων συνεξώδευε τῷ βασιλεῖ. καὶ εἴ ποτε δριμὺ προσφέροιτο τῶν ἐδεσμάτων ὁ Φίλιππος, αὐτὸς συνέστρεφε τὴν ὄψιν ὡς συνδαινύμενος. ἐν δὲ τῇ Ἀράβων χώρᾳ, οὐχ ὡς ἐν κολακείᾳ τοῦτ᾽ ἐποίουν, ἀλλὰ κατά τι νόμιμον

Βασιλέως

βασιλέως παθόντος τι τῶν μελῶν συνυποκρίνεσθαι τὸ ὅμοιον πάθος. ἐπεὶ καὶ γελοῖον νομίζουσιν ἀποθανόντι μὲν αὐτῷ σπουδάζειν συγκατορύττεσθαι, πηρωθέντι δὲ μὴ χαρίζεσθαι τὴν ἴσην δόξαν τοῦ πάθους. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς, εἷς δ' ἦν τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου, ἐν τῇ πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ (ἑκατὸν γὰρ καὶ τεσσαράκοντα εἰσὶ πρὸς ταῖς τέσσαρσι) τῇ ἑκκαιδεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ φησίν, Ἀδιάτομον τὸν τῶν Σωτιανῶν βασιλέα (ἔθνος δὲ τοῦτο κελτικὸν) ἑξακοσίους ἔχειν λογάδας περὶ αὐτὸν, οὓς καλεῖσθαι ὑπὸ Γαλατῶν τῇ πατρίῳ γλώττῃ Σιλοδούνους. τοῦτο δ' ἐστὶν ἑλληνιστὶ εὐχωλιμαῖοι. τούτους δ' οἱ βασιλεῖς ἔχουσι συζῶντας καὶ συναποθνήσκοντας, ταύτην ἐκείνων εὐχὴν ποιουμένων. ἀνθ' ἧς συνδυναστεύουσί τε αὐτῷ τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα καὶ δίαιταν ἔχοντες, καὶ συναποθνήσκουσι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην, εἴτ' ἐν νόσῳ τελευτήσει ὁ βασιλεὺς, εἴ τε πολέμῳ, εἴ τε ἄλλως πῶς. καὶ οὐδεὶς εἰπεῖν ἔχει τινὰ ἀποδειλιάσαντα τοῦτον τὸν θάνατον, ὅταν ἥκῃ βασιλεῖ ἢ διεκδύντα. Φίλιππον δέ φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Θρασυδαῖον τὸν θετταλὸν καταστῆσαι τῶν ὁμοεθνῶν τύραννον, μικρὸν μὲν ὄντα τὴν γνώμην, κόλακα δὲ μέγιστον. ἀλλ' οὐκ Ἀρκαδίων ὁ ἀχαιὸς κόλαξ ἦν, περὶ οὗ ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Θεόπομπος, καὶ Δοῦρις ἐν πέμπτῃ Μακεδονικῶν. οὗτος δὲ ὁ Ἀρκαδίων μισῶν τὸν Φίλιππον, ἑκούσιον ἐκ τῆς πατρίδος φυγὴν ἔφυγεν. ἦν δὲ εὐφυέστατος καὶ πλείους ἀποφάσεις αὐτοῦ μνημονεύονται. ἔτυχε δ' οὖν ποτὲ ἐν Δελφοῖς ἐπιδημοῦντος Φιλίππου, παρεῖναι καὶ τὸν Ἀρκαδίωνα, ὃν θεασάμενος ὁ Μακεδὼν καὶ προσκαλεσάμενος, μέχρι τίνος φεύξῃ φησὶν Ἀρκαδίων; καὶ ὃς, ἔστ' ἂν τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι Φίλιππον. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, γελάσαντα τὸν Φίλιππον ἐπὶ τούτῳ, ἐκάλεσεν ἐπί τε τὸ δεῖπνον τὸν Ἀρκαδίωνα. καὶ οὕτω τὴν ἔχθραν διαλύσασθαι. περὶ δὲ Ἡγησίου Νικησίου τοῦ Ἀλεξάνδρου κόλακος Ἡγήσανδρος τάδ' ἱστορεῖ, Ἀλεξάνδρου δάκνεσθαι φήσαντος ὑπὸ μυῶν καὶ προθύμως αὐτὰς ἀποσοβοῦντος, τῶν κολάκων τις Νικησίας παρὼν, ἤπου τῶν ἄλλων μυῶν εἶπεν αὗται πολὺ κρατήσουσι, τοῦ σοῦ γευσάμεναι αἵματος. ὁ δ' αὐτός φησὶ καὶ Χειρίσοφον τὸν Διονυσίου κόλακα ἰδόντα Διονύσιον γελῶντα μετά τινων γνωρίμων, ἀπεῖχεν δ' ἀπ' αὐτῶν πλέω τόπον, ὡς μὴ συνακούει. ἐπεὶ ὁ Διονύσιος ἠρώτησεν αὐτὸν διά τινα αἰτίαν οὐ συνακούων τῶν λεγομένων γελᾷ. ὑμῖν φησὶ πιστεύω διότι τὸ ῥηθὲν γελοῖόν ἐστιν. πλείους δ' εἶχεν καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Διονύσιος τοὺς κολακεύοντας, οὓς καὶ προσηγόρευον οἱ πολλοὶ Διονυσιοκόλακας. οὗτοι δὲ προσεποιοῦντο μή τε ὀξὺ ὁρᾶν παρὰ τὸ δεῖπνον. ἐπεὶ ὁ Διονύσιος οὐκ ἦν ὀξυώπης, ἔψαυόν τε τῶν παρακειμένων ὡς οὐχ ὁρῶντες ἕως ὁ Διονύσιος τὰς χεῖρας πρὸς τὰ λεκάνια προσῆγεν. ἀποπτύοντος δὲ τοῦ Διονυσίου πολλάκις, παρεῖχον τὰ πρόσωπα καταπτύεσθαι, καὶ ἀπολείχοντες τὸν σίαλον, ἔτι δὲ τὸν ἔμετον αὐτοῦ, μέλιτος ἔλεγον εἶναι γλυκύτερον. Τίμαιος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Δημοκλέα φησὶ τὸν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου κόλακα ἔθους ὄντος κατὰ Σικελίαν θυσίας ποιεῖσθαι κατὰ τὰς οἰκίας ταῖς νύμφαις, καὶ περὶ τὰ ἀγάλματα παννυχίζειν μεθυσκομένους. ὀρχεῖσθαί τε περὶ τὰς θεὰς ὁ Δημοκλῆς ἐάσας τὰς νύμφας, καὶ εἰπὼν οὐ δεῖν προσέχειν ἀψύχοις θεοῖς, ἐλθὼν ὠρχεῖτο πρὸς τὸν Διονύσιον. ἔπειτα πρεσβεύσας ποτὲ μεθ' ἑτέρων ὡς τὸν Διονύσιον, καὶ πάντων κομιζομένων ἐπὶ τριήρους κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν ἄλλων, ὅτι στασιάζει κατὰ τὴν ἀποδημίαν, καὶ βλάπτει τοῦ Διονυσίου τὰς κοινὰς πράξεις. καὶ σφόδρα τοῦ Διονυσίου ὀργισθέντος, ἔφησε τὴν διαφορὰν γενέσθαι αὐτῷ πρὸς τοὺς συμπρέσβεις, ὅτι μετὰ τὸ δεῖπνον ἐκεῖνοι μὲν τὸν Φρυνίχου καὶ Στησιχόρου, ἔτι δὲ Πινδάρου παιᾶνα τῶν αὐτῶν τινὲς ἀνειληφότες ᾖδον. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν βουλομένων τοὺς αὐτοῦ Διονυσίου πεποιημένους διεπεραίνετο. καὶ τούτου σαφῆ τὸν ἔλεγχον παρέξειν ἐπηγγείλατο. τοὺς μὲν γὰρ αὐτοῦ κατηγόρους οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ᾀσμάτων κατέχειν. αὐτὸς δ' ἕτοιμος εἶναι πάντας ἐφεξῆς ᾄδειν. λήξαντος δὲ τῆς ὀργῆς τοῦ Διονυσίου, πάλιν ὁ Δημοκλῆς ἔφη, χαρίσαιο δ' ἄν μοι τί Διονύσιε, κελεύσας τινὶ τῶν ἐπισταμένων διδάξαι με τὸν πεποιημένον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν παιᾶνα. ἀκούω γάρ σε πεπραγματεῦσθαι περὶ τούτων. παρακεκλημένων δέ ποτε τῶν φίλων ὑπὸ τοῦ Διονυσίου ἐπὶ τὸ δεῖπνον, εἰσιὼν ὁ Διονύσιος εἰς τὸν οἶκον γράμματα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ἐπέμφθη παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν εἰς νέαν πόλιν ἀποσταλέντων. καὶ ὁ Δημοκλῆς ὑπολαβὼν ἔφη, εὖγε νὴ τοὺς θεοὺς ἐποίησαν ἔφη Διονύσιε. κἀκεῖνος προσβλέψας αὐτῷ, τί δ' οἶδας ἔφη σὺ πότερα κατὰ γνώμην ἐστὶν, ἢ τοὐναντίον ἃ γεγράφασιν; εὖγε νὴ τοὺς θεοὺς ἐπιτετίμηκας ἔφη Διονύσιε. καὶ Σάτυρον δέ τινα ἀναγράφει ὁ Τίμαιος κόλακα ἀμφοτέρων τῶν Διονυσίων. Ἡγήσανδρος δ' ἱστορεῖ καὶ Ἱέρωνα τὸν τύραννον ἀμβλύτερον κατὰ τὰς ὄψεις γενέσθαι, καὶ τοὺς συνδειπνοῦντας τῶν φίλων ἔχειν ἐπιτηδὲς διαμαρτάνοντας τῶν ἐδεσμάτων, ἵν' ἐπὰν χειραγωγῶνται, καὶ δοκεῖ τῶν ἄλλων ὀξυδερκέστερος εἶναι. Εὐκλείδην δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν Σεῦτλον ἐπικαλούμενον (παράσιτος δ' ἦν καὶ οὗτος) παρατεθέντος τινὸς αὐτῷ πλείους σόγκους ἐν δείπνῳ, ὁ Καπανεὺς ἔφη ὁ ὑπὸ τοῦ

Εὐριπίδου εἰσαγόμενος ἐν ταῖς ἱκέτισιν, ὑπερασεῖος ἦν. μισῶν τραπέζας ὅς τις ἐξογκοῖτ᾽ ἄγαν. οἱ δὲ δημαγωγοῦντες φησὶν Ἀθήνησι κατὰ τὸν χρεμωνίδειον πόλεμον κολακεύοντες τοὺς Ἀθηναίους, τἄλλα μὲν ἔφασκον πάντα εἶναι κοινὰ τῶν ἑλλήνων. τὴν δ᾽ ὁδὸν τὴν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπους φέρουσαν ὅλον Ἀθηναίους εἰδέναι μόνους. Σάτυρος δ᾽ ἐν τοῖς Βίοις, Ἀνάξαρχον φησὶ τὸν εὐδαιμονικὸν φιλόσοφον, ἕνα τῶν Ἀλεξάνδρου γενέσθαι κολάκων, καὶ συνοδεύοντα τῷ βασιλεῖ, ἐπεὶ ἐγένετό ποτε βροντὴ, καὶ ἐξαίσιος ὡς πάντας πτῆξαι, εἰπεῖν μή τι σὺ τοιοῦτο ἐποίησας Ἀλέξανδρε ὁ τοῦ Διός. τὸν δὲ γελάσαντα εἰπεῖν, οὐ γὰρ φοβερὸς βούλομαι εἶναι καθάπερ σύ με διδάσκεις, ὁ τὰς τῶν σατραπῶν καὶ βασιλέων κελεύων μοι δειπνοῦντι προσφέρεσθαι κεφαλάς. Ἀριστόβουλος δὲ φησὶν ὁ κασσανδρεὺς, Διώξιππον τὸν ἀθηναῖον παγκρατιαστὴν, τρωθέντος ποτὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ αἵματος ῥέοντος, εἰπεῖν,

Ἰλ. ε. Ἰχὼρ οἷός περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.

Ἐπικράτης δ᾽ ὁ ἀθηναῖος πρὸς βασιλέα πρεσβεύσας, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καὶ πολλὰ δῶρα παρ᾽ ἐκείνου λαβὼν, οὐκ ᾐσχύνετο κολακεύων οὕτως φανερῶς καὶ τολμηρῶς τὸν βασιλέα, ὡς καὶ εἰπεῖν, δεῖν κατ᾽ ἐνιαυτὸν οὐκ ἐννέα ἄρχοντας, ἀλλ᾽ ἐννέα πρέσβεις αἱρεῖσθαι, πρὸς βασιλέα. θαυμάζω δὲ ἔγωγε τῶν Ἀθηναίων, πῶς τοῦτον μὲν ἄκριτον εἴασαν, Δημάδην δὲ δέκα ταλάντοις ἐζημίωσαν, ὅτι θεὸν εἰσηγήσατο Ἀλέξανδρον. καὶ Εὐαγόραν δ᾽ ἀπέκτειναν, ὅτι πρεσβεύων ὡς βασιλέα προσεκύνησεν αὐτόν. Τίμων ὁ φλιάσιος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν σίλλων, Ἀρίστωνα φησὶ τὸν χῖον, Ζήνωνος δὲ τοῦ κιτιέως γνώριμον, κόλακα γενέσθαι Περσαίου τοῦ φιλοσόφου, ὅτι ἦν ἑταῖρος Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως. Φύλαρχος δὲ ἐν ἕκτῳ ἱστοριῶν, Νικησίαν φησὶ τὸν Ἀλεξάνδρου κόλακα, θεασάμενον τὸν βασιλέα σπαρασσόμενον ὑφ᾽ οὗ εἰλήφει φαρμάκου εἰπεῖν, ὦ βασιλεῦ, τί δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς ὅτε καὶ ὑμεῖς οἱ θεοὶ τοιαῦτα πάσχετε. καὶ τὸν Ἀλέξανδρον μόλις ἀναβλέψαντα ποῖοι θεοὶ φῆσαι, φοβοῦμαι μὴ τοῖς θεοῖσιν ἐχθροί. ἐν δὲ τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀντιγόνου τοῦ κληθέντος ἐπιτρόπου τοῦ λακεδαιμονίους ἑλόντος, κόλακα γενέσθαι Ἀπολλοφάνη τὸν εἰπόντα τὴν Ἀντιγόνου τύχην ἀλεξανδρίζειν. Εὔφαντος δ᾽ ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν Πτολεμαίου φησὶ τοῦ τρίτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου κόλακα γενέσθαι Καλλικράτην. ὃς οὕτω δεινὸς ἦν, ὡς μὴ μόνον Ὀδυσσέως εἰκόνα ἐν τῇ σφραγῖδι περιφέρειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις ὀνόματα θέσθαι, Τηλέγονον καὶ Ἀντίκλειαν. Πολύβιος δ᾽ ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Φιλίππου τοῦ καταλυθέντος ὑπὸ Ῥωμαίων κόλακα γενέσθαι Ἡρακλείδην τὸν ταραντῖνον, τὸν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀνατρέψαντα. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, Ἀγαθοκλέους τοῦ Οἰνάνθης υἱοῦ, ἑταίρου δὲ τοῦ φιλοπάτορος βασιλέως Φίλωνα, Ἱερωνύμου δὲ τοῦ Συρακουσίων τυράννου Θράσωνα τὸν κάρχαρον ἐπικαλούμενον. Κάτων ὁ σινωπεὺς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ Ἱερωνύμου τυραννίδος, προσφέρεσθαι φάσκων αὐτὸν ἑκάστοτε πολὺν ἄκρατον. τοῦτον δ᾽ ἐποίησεν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου ἕτερος κόλαξ, ὧ Σῶσις ὄνομα. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἱερώνυμον ἀνέπεισε διάδημα τε λαβεῖν, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν διασκευὴν, ἣν ἐφόρει Διονύσιος ὁ τύραννος. Ἀγαθαρχίδης δ᾽ ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Αἰρήσιππος φησὶν ὁ σπαρτιάτης ἄνθρωπος οὐ μετρίως φαῦλος, οὔτε δοκῶν χρηστὸς εἶναι, πιθανὸν δ᾽ ἔχων ἐν κολακείᾳ λόγον, καὶ θεραπεῦσαι τοὺς εὐπόρους μέχρι τῆς τύχης δεινός. τοιοῦτος ἦν καὶ Ἡρακλείδης ὁ μαρωνίτης, ὁ Σεύθου τοῦ Θρακῶν βασιλέως κόλαξ, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἑβδόμῃ ἀναβάσεως. Θεόπομπος δ᾽ ἐν ὀκτωκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν περὶ Νικοστράτου ἀργείου λέγων, ὡς ἐκολάκευσε τὸν Περσῶν βασιλέα, γράφει καὶ ταῦτα. Νικόστρατον δὲ τὸν ἀργεῖον, πῶς οὐ χρὴ φαῦλον νομίζειν, ὃς προστάτης γενόμενος τῆς Ἀργείων πόλεως, καὶ παραλαβὼν καὶ γένος καὶ χρήματα, καὶ πολλὴν οὐσίαν παρὰ τῶν προγόνων, ἅπαντας ὑπερεβάλετο τῇ κολακείᾳ καὶ ταῖς θεραπείαις, οὐ μόνον τοὺς τότε στρατείας μετασχόντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔμπροσθεν γενομένους. πρῶτον μὲν γὰρ οὕτως ἠγάπησε τὴν παρὰ τοῦ βαρβάρου τιμὴν, ὥστε βουλόμενος ἀρέσκειν καὶ πιστεύεσθαι μᾶλλον, ἀνεκόμισε πρὸς βασιλέα τὸν υἱόν. ὃ τῶν ἄλλων οὐδεὶς πώποτε φανήσεται ποιήσας. ἔπειτα καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὁπότε μέλλων δειπνεῖν, τράπεζαν παρετίθει χωρὶς ὀνομάζων τῷ δαίμονι τοῦ βασιλέως, ἐμπλήσας σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. ἀκούων μὲν τοῦτο ποιεῖν, καὶ τῶν Περσῶν τοὺς περὶ τὰς θύρας διατρίβοντας. οἰόμενος δὲ διὰ τῆς θεραπείας ταύτης χρηματιεῖσθαι μᾶλλον παρὰ τοῦ βασιλέως. ἦν γὰρ αἰσχροκερδὴς, καὶ χρημάτων ὡς οὐκ οἶδ᾽ εἴ τις ἕτερος ἥττων. Ἀττάλου δὲ τοῦ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος, Σίμαχος, ὃν Καλλίμαχος μὲν Θεοδώρειον ἀναγράφει. Ἕρμιππος δ᾽ ἐν τοῖς Θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει. οὗτος δ᾽ ὁ ἀνὴρ καὶ περὶ τῆς Ἀττάλου παιδείας συγγέγραφε βίβλους, πᾶσαν κολακείαν ἐμφαινούσας. Πολύβιος δ᾽ ἐν ὀγδόῃ ἱστοριῶν, Καύαρος φησὶν ὁ γαλάτης ὢν τἄλλα ἀγαθὸς ὑπὸ Σωστράτου τοῦ κόλακος διεστρέφετο, ὃς ἦν χαλκηδόνιος γένος. Λικινίου δὲ Κράσσου, τοῦ ἐπὶ Πάρθους στρατεύσαντος, κόλακα φησὶ γενέσθαι Νικόλαος ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν, Ἀνδρόμαχον τὸν καρπηνόν. ὃ τὸν Κράσσον πάντα ἀνακινούμενον, προδοθῆναι Πάρθοις ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀπολέσθαι. οὐκ ἀτιμώρητος δ᾽

ὑπὸ τοῦ

ὑπὸ τοῦ δαιμονίου παρεώθη ὁ Ἀνδρόμαχος. μισθὸν γὰρ λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν καρπῶν τῆς πατρίδος, διὰ τὴν ὠμότητα καὶ βίαν ὑπὸ τῶν Καρπινῶν πανοικίᾳ ἐνεπρήσθη. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπαμεὺς, ὕστερον δὲ ῥόδιος χρηματίσας, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἱέρακα φησὶ τὸν ἀντιοχέα πρότερον λυσιῳδοῖς ὑπαυλοῦντα, ὕστερον γενέσθαι κόλακα δεινὸν Πτολεμαίου τοῦ ἑβδόμου βασιλέως, τοῦ καὶ εὐεργέτου κληθέντος. καὶ τὰ μέγιστα δυνηθέντα παρ' αὐτῷ, καθάπερ καὶ παρὰ τῷ Φιλομήτορι ὕστερον ὑπ' αὐτοῦ διαφθαρῆναι. Μιθριδάτου δ' ἀναγράφει κόλακα Σωσίπατρον ἄνθρωπον γόητα, Νικόλαος ὁ περιπατητικός. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἑλληνικῶν, Σισύφου φησὶ τοῦ Βαρσαλίου κόλακα καὶ ὑπηρέτην γενέσθαι Ἀθήναιον τὸν ἐρετριέα. διαβόητος δὲ ἐγένετο ἐπὶ κολακείᾳ, καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος. Δημοχάρης γοῦν ὁ Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος ἀνεψιὸς ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ ἧς ἐποιοῦντο οἱ Ἀθηναῖοι κολακείας, πρός τε τὸν πολιορκητὴν Δημήτριον. καὶ ὅτι τοῦτ' οὐκ ἦν ἐκείνῳ βουλομένῳ, γράφει οὕτως. ἐλύπει μὲν καὶ τούτων ἔνια αὐτὸν ὡς ἔοικεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλα γε παντελῶς αἰσχρὰ καὶ ταπεινά. Λεαίνης μὲν καὶ Λαμίας Ἀφροδίτης ἱερά, καὶ Βουρίχου, καὶ Ἀδειμάντου, καὶ Ὀξυθέμιδος, τῶν κολάκων αὐτοῦ. καὶ βωμοὶ καὶ ἡρῷα καὶ σπονδαὶ τούτων ἑκάστῳ καὶ παιᾶνες ᾖδοντο, ὥς τε καὶ αὐτὸν τὸν Δημήτριον θαυμάζειν ἐπὶ τοῖς γινομένοις, καὶ λέγειν ὅτι οὐδεὶς ἐπ' αὐτοῦ Ἀθηναίων γέγονε μέγας καὶ ἁδρὸς τὴν ψυχήν. καὶ Θηβαῖοι δὲ κολακεύοντες τὸν Δημήτριον, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῆς ποικίλης στοᾶς τῆς ἐν Σικυῶνι, ἱδρύσαντο ναὸν Ἀφροδίτης Λαμίας. ἐρωμένη δ' ἦν αὕτη τοῦ Δημητρίου, καθάπερ καὶ ἡ Λέαινα. τί οὖν παράδοξον οἱ Ἀθηναῖοι τῶν κολάκων κόλακες ἐποίησαν, οἱ εἰς αὐτὸν τὸν Δημήτριον παιᾶνας καὶ προσόδια ᾄδοντες. φησὶ γοῦν ὁ Δημοχάρης ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ γράφων, ἐπανελθόντα δὲ τὸν Δημήτριον ἀπὸ τῆς Λευκάδος καὶ Κερκύρας εἰς τὰς Ἀθήνας, οἱ Ἀθηναῖοι ἐδέχοντο, οὐ μόνον θυμιῶντες καὶ στεφανοῦντες καὶ οἰνοχοοῦντες, ἀλλὰ καὶ προσόδια καὶ χοροὶ καὶ ἰθύφαλλοι μετ' ὀρχήσεως καὶ ᾠδῆς ἀπήντων αὐτῷ, καὶ ἐφιστάμενοι κατὰ τοὺς ὄχλους ᾖδον ὀρχούμενοι καὶ ἐπᾴδοντες, ὡς εἴη μόνος θεὸς ἀληθινός, οἱ δ' ἄλλοι καθεύδουσιν, ἢ ἀποδημοῦσιν, ἢ οὐκ εἰσίν. γεγονὼς δ' εἴη ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Ἀφροδίτης. τῷ δὲ κάλλει διάφορος, καὶ τῇ πρὸς πάντας φιλανθρωπίᾳ κοινός. δεόμενοι δ' αὐτοῦ ἱκέτευον φησί, καὶ προσηύχοντο. ὁ μὲν οὖν Δημοχάρης τοσαῦτα εἴρηκε περὶ τῆς Ἀθηναίων κολακείας. Δοῦρις δ' ὁ σάμιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν κατ' αὐτὸν τὸν ἰθύφαλλον ὡς οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν καὶ φίλτατοι τῇ πόλει πάρεισιν ἐνταῦθα. † Δημήτριος ἅμα παρῆν ὁ καιρός. χ' ἡ μὲν τὰ σεμνὰ τῆς κόρης μυστήρια ἔρχεθ' ἵνα ποιήσῃ. ὁ δ' ἱλαρὸς ὥσπερ τὸν θεὸν δεῖ καὶ καλὸς γελῶν πάρεστι σεμνός, ὅθι φαίνονθ' οἱ φίλοι πάντες κύκλῳ. ἐν μέσοισι δ' αὐτὸς ὅμοιος ὥσπερ οἱ φίλοι μὲν ἀστέρες, ἥλιος δ' ἐκεῖνος. ὦ τοῦ κρατίστου παῖ Ποσειδῶνος θεοῦ χαῖρε καὶ Ἀφροδίτης. ἄλλοι μὲν ἢ μακρὰν γὰρ ἀπέχουσιν θεοί, ἢ οὐκ ἔχουσιν ὦτα, ἢ οὐκ εἰσίν, ἢ οὐ προσέχουσιν ἡμῖν οὐδὲ ἕν. σὲ δὲ παρόνθ' ὁρῶμεν, οὐ ξύλινον, οὐδὲ λίθινον, ἀλλ' ἀληθινόν. εὐχόμεσθα δή σοι πρῶτον μὲν εἰρήνην ποίησον φίλτατε. κύριος γὰρ εἶ σύ. τὴν δ' οὐχὶ Θηβῶν, ἀλλ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος Σφίγγα περιπατοῦσαν αἰτωλὸς ὅστις ἐπὶ πέτρας καθήμενος, ὥσπερ ἡ παλαιὰ τὰ σώμαθ' ἡμῶν πάντ' ἀναρπάσας φέρει. οὐκ ἔχω μάχεσθαι. αἰτωλικὸν γὰρ ἁρπάσαι τὰ τῶν πέλας. νῦν δὲ καὶ τὰ πόρρω μάλιστα μὲν δὴ κόλασον αὐτός. εἰ δὲ μὴ Οἰδίπουν τιν' εὑρὲ τὴν Σφίγγα ταύτην, ὅς τις ἢ κατακρημνιεῖ ἢ σπίνον ποιήσει. ταῦτ' ᾖδον οἱ μαραθωνομάχοι οὐ δημοσίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ' οἰκίαν. οἱ τὸν προσκυνήσαντα τὸν Περσῶν βασιλέα ἀποκτείναντες, οἱ τὰς ἀναριθμήτους μυριάδας τῶν βαρβάρων φονεύσαντες. Ἄλεξις γοῦν ἐν φαρμακοπώλῃ ἢ κρατείᾳ προπίνοντά τινα εἰσαγαγὼν ἑνὶ τῶν συμποτῶν καὶ λέγοντα ποιεῖ τάδε, Παῖ τὴν μεγάλην δὸς ὑποχέας Φιλίας κυάθους τῶν παρόντων τέτταρας. Τοὺς τρεῖς δ' ἔρωτας προσαποδώσεις ὕστερον, Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως νίκης καλῶς, Καὶ τοῦ νεανίσκου κύαθον Δημητρίου. Φέρε τὸν τρίτον φίλας Ἀφροδίτας. χαίρετ' ἄνδρες συμπόται Ὅσην ἀγαθῶν τὴν κύλικα μεστὴν πίομαι. Τοιοῦτοι τότ' ἐγένοντο οἱ Ἀθηναῖοι, κολακείας θηρίου χαλεπωτάτου λύσσαν ἐμβαλούσης αὐτῶν τῇ πόλει. ἣν ὁ μὲν Πύθιος ἑστίαν τῆς Ἑλλάδος ἀνεκήρυξε. Πρυτανεῖον δὲ Ἑλλάδος ὁ δυσμενέστατος Θεόπομπος, ὁ φήσας ἐν ἄλλοις πλήρεις εἶναι τὰς Ἀθήνας Διονυσοκολάκων καὶ ναυτῶν, καὶ λωποδυτῶν. ἔτι δὲ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν, καὶ ψευδοκλητήρων, οὓς ἐγὼ πείθομαι ὡς ἐπομβρίαν, ἤ τι δεινὸν ἐκ θεοῦ τὴν προειρημένην πᾶσαν εἰσαγαγέσθαι κολακείαν. περὶ ἧς καλῶς ὁ Διογένης ἔλεγε, πολὺ κρεῖττον εἶναι εἰς κόρακας ἀπελθεῖν, ἢ εἰς κόλακας, οἳ ζῶντας ἔτι τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν κατεσθίουσι. φησὶ γοῦν καὶ Ἀναξίλας, Ἔνιοι κόλακές εἰσι τῶν ἐχόντων οὐσίας Σκώληκες. εἰς οὖν ἄκακον ἀνθρώπου τρόπον Εἰσδὺς ἕκαστος ἐσθίει καθήμενος, Ἕως ἂν ὥσπερ πυρὸν ἀποδείξῃ κενόν. Ἐπεὶθ' ὁ μὲν λέμμ' οὐδέν. ὁ δ' ἕτερον δάκνει. Πλάτων τ' ἐν Φαίδρῳ φησί, κόλακι δεινῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ κολακείας φησί, ὡς Μύρτις μύστης ὁ ἀργεῖος Κλεώνυμον τὸν χορευτὴν ἅμα καὶ κόλακα προσκαθίζοντα πολλάκις αὐ-

τῷ, καὶ τοῖς συνδικάζουσι. βουλόμενον δὲ καὶ μετὰ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐνδόξων ὁρᾶσθαι, λαβόμενος τοῦ ὠτὸς, καὶ ἕλκων αὐτὸν ἐκ τοῦ συνεδρίου, πολλῶν παρόντων εἶπεν. οὐ χορδύσει ἐνθάδε, οὐδ᾽ ἡμῶν ἀκούσει. Δίφιλος δ᾽ ἐν γάμῳ φησίν, Ὁ γὰρ κόλαξ στρατηγὸν καὶ δυνάστην καὶ φίλους Καὶ τὰς πόλεις ἀνατρέπει, λόγῳ κακούργῳ μικρὸν ἡδύνας χρόνον. νῦν δὲ καὶ καχεξία τὶς ὑποδέδρυκε τοὺς ὄχλους. αἱ κρίσεις θ᾽ ἡμῶν νοσοῦσι, καὶ τὸ πρὸς χάριν πολύ. διὸ καὶ Θετταλοὶ καλῶς ποιήσαντες κατέσκαψαν τὴν καλουμένην πόλιν κολακείαν, ἣν Μηλιεῖς ἐνέμοντο, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ. κόλακας δ᾽ εἶναί φησι Φύλαρχος καὶ τοὺς ἐν Λήμνῳ κατοικοῦντας Ἀθηναίων ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. χάριν γὰρ ἀποδιδόντας τοῖς Σελεύκου καὶ Ἀντιόχου ἀπογόνοις, ἐπεὶ αὐτοὺς ὁ Σέλευκος πικρῶς ἐπιστατουμένους ὑπὸ Λυσιμάχου οὐ μόνον ἐξείλετο, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῖς ἀπέδωκεν ἀμφοτέρας, οἱ Λημνόθεν Ἀθηναῖοι οὐ μόνον ναοὺς κατεσκεύασαν τοῦ Σελεύκου, ἀλλὰ καὶ τοῦ υἱοῦ Ἀντιόχου. καὶ τὸν ἐπιχεόμενον κύαθον ἐν ταῖς συνουσίαις, Σελεύκου Σωτῆρος καλοῦσι. ταύτην δὲ τὴν κολακείαν τινὲς ἐκτρεπόμενοι τοὔνομα ἀρέσκειαν προσαγορεύουσιν, ὡς καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Σαμίᾳ. Τὸ γὰρ κολακεύειν νῦν ἀρέσκειαν ὄνομ᾽ ἔχει. Οὐκ ἐπίστανται δὲ οἱ τὴν κολακείαν μεταχειριζόμενοι, ὡς ἔστιν αὕτη ἡ τέχνη ὀλιγοχρόνιος. Ἄλεξις γοῦν φησὶν ἐν Ψευδομένῳ, Κόλακος δὲ βίος μικρὸν χρόνον ἀνθεῖ. οὐδεὶς γὰρ χαίρει πολιοκροτάφῳ παρασίτῳ. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σόλευς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐρωτικῶν, κόλαξ μὲν οὐδείς φησι διαρκεῖ πρὸς φιλίαν. καταναλίσκει γὰρ ὁ χρόνος τὸ τοῦ προσποιήματος αὐτῶν ψεῦδος. ὁ δ᾽ ἐραστὴς, κόλαξ ἐστὶ φιλίας διὰ ὥραν ἢ κάλλος. τῶν δὲ Δημητρίου τοῦ βασιλέως κολάκων οἱ περὶ Ἀδείμαντον τὸν Λαμψακηνὸν νεὼν κατασκευασάμενοι, καὶ ἀγάλματα ἱδρυσάμενοι Θριῆσιν ὠνόμασαν Φίλας Ἀφροδίτης. καὶ τὸν τόπον Φιλαῖον ἐκάλεσαν ἀπὸ τῆς Δημητρίου μητρὸς Φίλας, ὥς φησι Διονύσιος ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ ὀνομάτων. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Γεργιθίῳ, καὶ πόθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τῶν κολάκων παρῆλθε, διηγεῖται. καὶ αὐτὸν Γεργίθιον ὑποτιθέμενος, ἀφ᾽ οὗ τὸ βιβλίον ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν, ἕνα γεγονότα τῶν Ἀλεξάνδρου κολάκων. διηγεῖται δὲ οὕτως, τὴν κολακείαν ταπεινὰ ποιεῖν τὰ ἤθη τῶν κολάκων καταφρονητικῶν ὄντων τῶν περὶ αὐτούς. σημεῖον δὲ τὸ πᾶν ὑπομένειν εἰδότας οἷα τολμῶσι. τὰ δὲ τῶν κολακευομένων ἐμφυσωμένων τῇ κολακείᾳ χαύνους καὶ κενοὺς ποιοῦντα πάντων ἐν ὑπεροχῇ παρ᾽ αὐτοῖς ὑπολαμβάνεσθαι κατασκευάζεσθαι. ἑξῆς τε διηγούμενος περί τινος μειρακίου, Παφίου μὲν τὸ γένος, βασιλέως δὲ τὴν τύχην, τοῦτο φησὶ τὸ μειράκιον (οὐ λέγων αὐτοῦ τοὔνομα) κατέκειτο δι᾽ ὑπερβάλλουσαν τρυφὴν ἐπὶ ἀργυρόποδος κλίνης ὑπεστρωμένης Σαρδιανῇ ψιλοτάπιδι τῶν πάνυ πολυτελῶν. ἐπεβέβλητο δ᾽ αὐτῷ πορφυροῦν ἀμφίταπον ἀμοργίνῳ καλύμματι περιειλημμένον. προσκεφάλαια δ᾽ εἶχε τρία μὲν ὑπὸ τῇ κεφαλῇ βύσσινα παραλουργῆ, δι᾽ ὧν ἠμύνετο τὸ καῦμα. δύο δ᾽ ὑπὸ τοῖς ποσὶ ὑσγινοβαφῆ τῶν Δωρικῶν καλουμένων, ἐφ᾽ ὧν κατέκειτο λευκῇ χλαμύδι. παραδεδεγμένοι δ᾽ εἰσὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν Κύπρον μόναρχοι τὸ τῶν εὐγενῶν κολάκων γένος ὡς χρήσιμον. πάνυ γὰρ τὸ κτῆμα τυραννικόν ἐστι, καὶ τούτων οἷον Ἀρεοπαγιτῶν τινῶν, οὔτε τὸ πλῆθος, οὔτε τὰς ὄψεις ἔξω τῶν ἐπιφανεστάτων οἶδεν οὐδείς. διῃρημένων δὲ δίχῃ κατὰ συγγένειαν τῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι κολάκων, ἀφ᾽ ὧν εἰσὶν οἱ κατὰ τὴν ἄλλην Κύπρον κόλακες, τοὺς μὲν Γεργίνους, τοὺς δὲ Προμαλάγγας προσαγορεύουσιν. ὧν οἱ μὲν Γεργῖνοι συναναμιγνύμενοι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν, ἔν τε τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ ταῖς ἀγοραῖς, ὠτακουστοῦσι κατασκόπων ἔχοντες τάξιν. ὅτι δ᾽ ἂν ἀκούσωσιν, ἀναφέρουσιν ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοὺς καλουμένους ἄνακτας. οἱ δὲ Προμάλαγγες ζητοῦσιν αὐτὰ τῶν ὑπὸ Γεργίνων προσαγγελθέντων, οὕτως ἔντεχνος καὶ πιθανὴ πρὸς ἅπαντας ἡ ἔντευξις, ὥς τ᾽ ἔμοιγε δοκεῖ, καθάπερ καὶ αὐτοί φασι παρ᾽ ἐκείνων εἰς τοὺς ἔξω τόπους διαδίδοσθαι τὸ σπέρμα τῶν ἐλλογίμων κολάκων. καὶ γὰρ οὐχ οἷον μετρίως ἐπὶ τῷ πράγματι σεμνύνονται, διὰ τὸ τετιμῆσθαι παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν. ἀλλὰ καὶ λέγουσιν, ὅτι τῶν Γεργίνων τὶς ἀπόγονος ὢν τῶν Τρώων ἐκείνων, οὓς Τεῦκρος ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων καταλεξάμενος, εἰς Κύπρον ἔχων ἀπῴκισεν, οὗτος διὰ τῆς παραλίας μετ᾽ ὀλίγον στείλας ἐπὶ τῆς Αἰολίδος κατὰ πύστιν ἅμα καὶ οἰκισμὸν τῆς τῶν προγόνων χώρας πόλιν οἰκίσαι περὶ τὴν Τρωϊκὴν Ἴδην, συμπαραλαβὼν τινὰς τῶν Μυσῶν. ἣ πάλαι μὲν ἀπὸ τοῦ γένους Γέργινα, νῦν δὲ Γέργιθα κέκληται. τούτου γὰρ ὡς ἔοικε τοῦ στόλου τινὲς ἀποσπασθέντες ἐν τῇ Κυμαίᾳ κατέσχον, ἐκ Κύπρου τὸ γένος ὄντες, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ τῆς Θετταλικῆς Τρίκκης, καθάπερ τινὲς εἰρήκασιν, ὧν ἰατρεῦσαι τὴν ἄγνοιαν οὐδ᾽ Ἀσκληπιάδαις τοῦτό γε νομίζω δεδόσθαι. γεγόνασι δὲ παρ᾽ ἡμῖν καὶ ἐπὶ Γλοῦτου καρὸς καὶ γυναῖκες ὑπὸ τὰς ἀνάσσας, αἱ προσαγορευθεῖσαι κολακίδες. ἀφ᾽ ὧν ὑπολιπεῖς τινὲς εἰς τὸ πέραν ἀφικόμεναι μετάπεμπτοι πρός τε τὰς Ἀρταβάζου καὶ τὰς Μέντορος γυναῖκας, κλιμακίδες μετωνομάσθησαν ἀπὸ τοιαύτης πράξεως, ταῖς μεταπεμψαμέναις ἀρεσκευόμεναι, κλίμακα κατεσκεύαζον ἐξ ἑαυτῶν οὕτως, ὥς τε ἐπὶ τοῖς νώτοις αὐτῶν τὴν ἀνά-

βασιν

βάσιν γίγνεσθαι καὶ τὴν κατάβασιν ταῖς ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν ὀχουμέναις, εἰς τοῦτο τρυφῆς, ἵνα μὴ ἀβλιότητος εἴπω προηγάγοντο τεχνώμεναι τὰς ἀφρονεστάτας. τοιγαροῦν αὗται μὲν ἐκ τῶν λίαν μαλακῶν ὑπὸ τῆς τέχνης μεταβιβασθεῖσαι, σκληρῶς ἐβίωσαν ἐπὶ γήρως. αἱ δὲ τῶν παρ᾽ ἡμῖν ταῦτα διαδεξαμένων ἐκπεσοῦσαι τῆς ἐξουσίας, κατῆραν εἰς Μακεδονίαν, καὶ τὰς τῶν ἐκεῖ κυρίας τὲ καὶ βασιλίδας ὃν τρόπον ταῖς ὁμιλίαις ἀνέθεσαν οὐδὲ λέγειν καλόν, πλὴν ὅτι μαγευόμεναι καὶ μαγεύουσαι ταυροπολικὰ τρίοδοί τινες αὗται πρὸς ἀλήθειαν ἐγένοντο, πλήρεις πάντων ἀποκαθαρμάτων. τοσούτων ἔοικε καὶ τοιούτων ἡ κολακεία κακῶν αἰτία γίνεσθαι, τοῖς διὰ τὸ κολακεύεσθαι προσδεξαμένοις αὐτήν. προελθὼν δὲ πάλιν ὁ Κλέαρχος καὶ τάδε φησίν, ἀλλ᾽ ἤδη τῇ τούτων χρείᾳ μέμψαιτ᾽ ἄν τις τὸ μειράκιον ὥσπερ εἶπον. οἱ μὲν γὰρ παῖδες μικρὸν ἄπωθεν τῆς κλίνης ἐν χιτωνίσκοις ἕστασαν. τριῶν δ᾽ ὄντων ἀνδρῶν δι᾽ οὓς νῦν ὁ πᾶς λόγος ἐνέστηκε, καὶ τούτων ὄντων ἐπωνύμων παρ᾽ ἡμῖν, ὁ μὲν εἷς ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς ποδῶν καθῆστο τοὺς τοῦ μειρακίου πόδας ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ γόνασι λεπτῷ κηδίῳ συνημφιακώς. ὁ δὲ ἐποίει δή που καὶ μὴ λέγοντος οὐκ ἄδηλον. καλεῖται δ᾽ οὗτος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Παράβυστος, διὰ τὸ καὶ τῶν μὴ παραδεχομένων ὅμως τεχνικώτατα κολακεύων παρεμπίπτειν εἰς τὰς ὁμιλίας. ἅτερος δ᾽ ἦν ἐπί τινος δίφρου κειμένου παρ᾽ αὐτὴν τὴν κλίνην. καὶ τοῦ νεανίσκου τὴν χεῖρα παρεικότος ἐκκρεμάμενος ταύτης καὶ προσπεπλωκὼς κατέψυχέ τε καὶ τῶν δακτύλων ἕκαστον ἐν μέρει διαλαμβάνων, εἷλκέ τε καὶ ἐξέτεινεν, ὥστε τὸν πρῶτον αὐτὸν ἐπονομάσαντα σικύαν εὐστόχως εἰρηκέναι δοκεῖν. ὁ δὲ τρίτος ὁ Θὴρ ὁ γενναιότατος, ὅσπερ ἦν τῆς ὑπηρεσίας πρωταγωνιστὴς προσεστηκὼς αὐτῷ κατὰ κεφαλήν, μετεῖχε τῶν βυσσίνων προσκεφαλαίων ἀποκεκλιμένος εἰς αὐτὰ πάνυ φιλικῶς. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ τὸ τοῦ μειρακίου τριχωμάτιον ἐπικοσμῶν, τῇ δεξιᾷ δὲ φοινικὸν ψῆγμά τι διακινῶν ὡς αἰωρῶν ἡδὺς ἦν, ἀλλ᾽ οὐκ ἀποσοβῶν. διὸ μοι δοκεῖ ἂν αὐτῷ δαίμων τις ἐλευθέριος νεμεσήσας ἐφίησι τῷ μειρακίῳ μυῖαν οὐκ ἄλλην ἢ κείνην, ὡς καὶ τὴν Ἀθηνᾶν φησιν Ὅμηρος ἐνεῖναι τῷ Μενελάῳ τὸ θάρσος, οὕτως ἦν ἐρρωμένη καὶ ἄφοβος τὴν ψυχήν. δηχθέντος δὲ τοῦ μειρακίου, τηλικοῦτον ἀνέκραγεν ἄνθρωπος ὑπὲρ ἐκείνου, καὶ οὕτως ἠγανάκτησεν ὥστε διὰ τὴν πρὸς μίαν ἔχθραν, ἁπάσας ἐκ τῆς οἰκίας ἤλαυνεν. ὅθεν καὶ φανερὸς ἐγένετο πρὸς τούτῳ τεταχὼς αὐτόν, ἀλλ᾽ οὐ Λύκων τοιοῦτος ἦν ὁ Ποντικὸς τύραννος. ἐπεὶ συχνοὺς τῶν φίλων ᾔσθετο σεσυλημένους ὑπὸ τῶν περὶ ἑαυτὸν κολάκων, συνιδὼν ἄνθρωπον διαβάλλοντά τινα τῶν λοιπῶν φίλων, ἀπέκτεινα ἄν, εἶπέ, σε νὴ τοὺς θεοὺς εἰ μὴ πονηρῶν ἀνδρῶν ἡ τυραννὶς ἐδεῖτο. Ἀντιφάνης δ᾽ ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν στρατιώτῃ τὰ ὅμοια λέγει περὶ τῆς τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλέων τρυφῆς. ποιεῖ δέ τινα ἀναπυνθανόμενον στρατιώτου τάδε, Ἐν δὴ Κύπρῳ φῂς εἰπέ μοι διήγετε Πολὺν χρόνον τὸν πάνθ᾽ ἕως ἦν ὁ πόλεμος. Ἐν τίνι τόπῳ μάλιστα, λέγε γάρ. ἐν Πάφῳ, Οὗ πρᾶγμα τρυφερὸν διαφερόντως ἦν ἰδεῖν Ἄλλως γ᾽ ἄπιστον. ποῖον; ἐρριπίζετο Ὑπὸ τῶν περιστερῶν, ὑπ᾽ ἄλλου δ᾽ οὐδενὸς Δειπνῶν ὁ βασιλεύς, πῶς ἐάσας τἄλλα γὰρ Ἐρήσομαί σε, τοῦτο πῶς ἠλείφετο, Ἐκ τῆς Συρίας ἥκοντι τοιούτῳ μύρῳ Καρποῦ συχνοῦ γ᾽ ὅν φασι τὰς περιστερὰς Τρώγειν. διὰ τὴν ὀσμὴν δὲ τούτου πετόμεναι Παρῆσαν. οἷαί τ᾽ ἦσαν ἐπικαθιζάνειν Ἐπὶ τὴν κεφαλήν. παῖδες δὲ παρακαθήμενοι Ἐσόβουν, ἐπαίρουσαι δὲ μικρόν, οὐ πολὺ Τοῦ μήτ᾽ ἐκεῖσε, μήτε δεῦρο παντελῶς, Οὕτως ἀνερρίπιζον ὥστε σύμμετρον Αὐτῷ τὸ πνεῦμα μὴ περισκληρὸν ποιεῖν. Εἴη οὖν ἂν ὁ τοῦ προειρημένου μειρακίου κόλαξ μαλακόλαξ, ὥς φησιν ὁ Κλέαρχος. πρὸς γὰρ τῷ τοιούτῳ κολακεύειν, καὶ τὸ σχῆμα τῶν κολακευομένων ἐπακολουθοῦν ἀποπλάττεται παραγκωνίζων καὶ περιαγανῶν ἑαυτὸν τοῖς τριβωνίοις. ὅθεν αὐτὸν οἱ μὲν παραγκωνιστήν, οἱ δὲ σχηματοθήκην καλοῦσι. κατ᾽ ἀλήθειαν γὰρ ὁ κόλαξ ἔοικεν εἶναι τῷ Πρωτεῖ ὁ αὐτός. γίγνεται γοῦν παντοδαπὸς οὐ μόνον κατὰ τὴν μορφήν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς λόγους οὕτω ποικιλόφρων τίς ἐστιν. Ἀνδροκύδης δ᾽ ὁ ἰατρὸς ἔλεγε τὴν κολακείαν ἔχειν τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τοῦ προσκολλᾶσθαι ταῖς ὁμιλίαις. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ διὰ τὴν εὐχέρειαν, ὅτι πάντα ὑποδύεται ὥς δή τις ὑποστατικὸς νωταγωγῶν τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει, καὶ οὐ βαρυνόμενος οὐδενὶ τῶν αἰσχρῶν. οὐκ ἂν διαμάρτοι δέ τις τὸν τοῦ μειρακίου τούτου τοῦ Κυπρίου βίον ὑγρὸν ὀνομάζων. οὗ πολλοὺς καὶ διδασκάλους φησὶν εἶναι Ἀθήνησιν Ἄλεξις ἐν Τυράννῳ λέγων οὕτως, Πεῖραν ἐπιθυμῶν θατέρου βίου λαβεῖν, Ὃν πάντες εἰώθασιν ὀνομάζειν ὑγρόν. Τρεῖς ἐν Κεραμεικῷ περιπατήσας ἡμέρας Διδασκάλους ἐξεῦρον οὐ λέγω βίου, Ἴσως τριάκοντ᾽ ἀφ᾽ ἑνὸς ἐργαστηρίου. καὶ Κρωβύλος ἐν ἀπολιπούσῃ πάλιν, Ἡ τοῦ βίου ὑγρότης με τέθαφε τοῦ σοῦ τὴν ἀσωτίαν. ὑγρότητα γὰρ νῦν προσαγορεύουσί τινες. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Λημνίαις, τέχνην τινὰ εἶναι ὑποτίθεται τὴν κολακείαν ἐν οἷς λέγει ἐν ταῖς Λημνίαις, Εἶτ᾽ ἐστὶν ἢ γένοιτ᾽ ἂν ἡδίων τέχνη, Ἢ πρόσοδος ἄλλη τοῦ κολακεύειν εὐφυῶς, Ὁ ζωγράφος πονεῖ τι καὶ πικραίνεται. Ὁ γεωργὸς ἐν ὅσοις ἐστὶ κινδύνοις πάλιν Πρόσεστι πᾶσιν ἐπιμέλεια, καὶ πόνος. Ἡμῖν δὲ μετὰ γέλωτος ὁ βίος καὶ τρυφῆς.

Οὐ γὰρ

Οὐ γὰρ τὸ μέγιστον ἔργον ἐστὶ παιδιά· Ἁδρὸν γελάσαι σκῶψαί τιν' ἐκπιεῖν πολύν. Οὐχ ἥδιόν γ' ἐμοὶ μὲν μετὰ τὸ πλουτεῖν δεύτερον. Κεχαρακτήρικε δὲ ὡς ἐνὶ μάλιστα ἐπιμελῶς τὸν κόλακα Μένανδρος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, ὡς καὶ τὸν παράσιτον Δίφιλος ἐν Τελεσίᾳ. Ἄλεξις δ' ἐν Καταψευδομένῳ λέγοντά τινα κόλακα τοιαῦτα παρεισάγων φησίν, Εὐδαίμων ἐγὼ μὰ τὸν Δία Τὸν ὀλύμπιον, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν. οὐχ ὅτι Ἐν τοῖς γάμοισιν ἄνδρες εὐωχήσομαι, Ἀλλ' ὅτι διαρραγήσομ' ἂν θεὸς θέλῃ. Τούτου δέ μοι γένοιτο τοῦ θανάτου τυχεῖν. Δοκεῖ δέ μοι οὗτος ἀνδρῶν φίλοι ὁ καλὸς γάστρις, οὐκ ἂν ὠκνηκέναι εἰπεῖν καὶ τὰ ἐξ Ὀμφάλης Ἴωνος τοῦ τραγῳδιοποιοῦ. ἐναυσίαν γὰρ δεῖ με τὴν ἑορτὴν λέγειν, οἷον καθημερινήν. Ἱππίας δ' ὁ ἐρυθραῖος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τῆς πατρίδος ἱστοριῶν διηγούμενος ὡς ἡ Κνώπου βασιλεία ὑπὸ τῶν ἐκείνου κολάκων κατελύθη, φησὶ καὶ ταῦτα. Κνώπῳ μαντευομένῳ περὶ σωτηρίας, ὁ θεὸς ἔχρησε, θύειν Ἑρμῇ δολίῳ. καὶ μετὰ ταῦτα ὁρμήσαντος αὐτοῦ εἰς Δελφούς, οἱ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καταλῦσαι βουλόμενοι, ἵν' ὀλιγαρχίαν καταστήσωνται. ἦσαν δ' οὗτοι, Ὀρτύγης καὶ Ἶρος καὶ Ἔχαρος, οἳ ἐκαλοῦντο διὰ τὸ περὶ τὰς θεραπείας εἶναι τῶν ἐπιφανῶν πρόσκυνες καὶ κόλακες. συμπλεόντων οὖν τῷ Κνώπῳ ὡς ἤδη πόρρω τῆς γῆς ἦσαν, δήσαντες τὸν Κνώπον ἔρριψαν εἰς τὸ πέλαγος. καὶ καταχθέντες εἰς Χίον καὶ δύναμιν παρὰ τῶν ἐκεῖ τυράννων λαβόντες Ἀμφίκλου καὶ Πολυτέκνου, νυκτὸς κατέπλευσαν εἰς τὰς Ἐρυθράς. καὶ περὶ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τοῦ Κνώπου σῶμα ἐξεβράσθη ταῖς Ἐρυθραῖς κατὰ τὴν ἀκτήν, ἣ νῦν Λεόποδον καλεῖται. τῆς δὲ γυναικὸς τοῦ Κνώπου Κλεονίκης περὶ τὴν τοῦ σώματος κηδείαν γινομένης, ἦν δὲ ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἀγομένη Ἀρτέμιδι στροφέᾳ, ἐξαίφνης ἀκούεται σάλπιγγος βοή, καὶ καταληφθέντος τοῦ ἄστεος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀρτύγην, πολλοὶ μὲν ἀναιροῦνται τῶν τοῦ Κνώπου φίλων. καὶ ἡ Κλεονίκη μαθοῦσα, φεύγει εἰς κολοφῶνα. οἱ δὲ περὶ τὸν Ὀρτύγην τύραννον, ἔχοντες τὴν ἐκ Χίου δύναμιν, τοὺς ἐνισταμένους αὐτῶν τοῖς πράγμασι διέφθειρον. καὶ τοὺς νόμους καταλύσαντες, αὐτοὶ διεῖπον τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἐντὸς τείχους οὐδένα δεχόμενοι τῶν δημοτῶν. ἔξω δὲ πρὸ τῶν πυλῶν δικαστήριον κατασκευάσαντες, τὰς κρίσεις ἐποιοῦντο, ἁλουργὰ μὲν ἀμπεχόμενοι περιβόλαια καὶ χιτῶνας ἐνδεδυκότες περιπορφύρους. ὑπεδέδεντο δὲ καὶ πολυσχιδῆ σανδάλια τοῦ θέρους. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐν γυναικείοις ὑποδήμασι διετέλουν περιπατοῦντες, κόμας τε ἔτρεφον καὶ πλοκαμῖδας ἔχειν ἤσκουν, διειλημμένοι τὰς κεφαλὰς διαδήμασι μηλίνοις καὶ πορφυροῖς. εἶχον δὲ καὶ κόσμον ὁλόχρυσον, ὁμοίως ταῖς γυναιξίν. ἠνάγκαζόν τε τῶν πολιτῶν τοὺς μὲν διφροφορεῖν, τοὺς δὲ ῥαβδουχεῖν, τοὺς δὲ τὰς ὁδοὺς ἀνακαθαίρειν. καὶ τῶν μὲν τοὺς υἱεῖς εἰς τὰς κοινὰς συνουσίας μετεπέμποντο, τοῖς δὲ τὰς ἰδίας γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἄγειν παρήγγελλον, τοὺς δ' ἀπειθοῦντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις περιέβαλλον. εἰ δέ τις τῶν ἐκ τῆς ἑταιρείας αὐτῶν ἀποθάνοι, συνάγοντες τοὺς πολίτας μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων, ἠνάγκαζον θρηνεῖν τοὺς ἀποθανόντας, καὶ στερνοτυπεῖσθαι μετὰ βίας, καὶ βοᾶν ὀξὺ καὶ μέγα ταῖς φωναῖς ἐφεστηκότος μαστιγοφόρου τοῦ ταῦτα ποιεῖν ἀναγκάζοντος. ἕως Ἱππότης ὁ Κνώπου ἀδελφὸς μετὰ δυνάμεως ἐπελθὼν ταῖς Ἐρυθραῖς ἑορτῆς οὔσης τῶν Ἐρυθραίων προσβοηθούντων, ἐπῆλθε τοῖς τυράννοις, καὶ πολλοὺς αἰκισάμενος τῶν περὶ αὐτούς, Ὀρτύγην μὲν φεύγοντα συνεκέντησε, καὶ τοὺς μετὰ τούτου. τὰς δὲ γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα δεινῶς αἰκισάμενος τὴν πατρίδα ἐλευθέρωσεν. ἐκ τούτων οὖν ἁπάντων ἔστι συνιδεῖν ἄνδρες φίλοι, ὅσων κακῶν αἰτία γίνεται κολακεία τῷ βίῳ. καὶ Θεόπομπος γὰρ ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν φιλιππικῶν φησίν, Ἀγαθοκλέα δοῦλον γενόμενον, καὶ τῶν ἐκ Θετταλίας Πενεστῶν Φίλιππος, μέγα παρ' αὐτῷ δυνάμενον διὰ τὴν κολακείαν. καὶ ὅτι ἐν τοῖς συμποσίοις συνὼν αὐτῷ, ὠρχεῖτο καὶ γέλωτα παρεσκεύαζεν, ἀπέστειλε διαφθεροῦντα Περραιβοὺς καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων ἐπιμελησόμενον. τοιούτους δ' εἶχεν ἀεὶ περὶ αὐτὸν ἀνθρώπους ὁ Μακεδών, οἷς διὰ φιλοποσίαν καὶ βωμολοχίαν πλείω χρόνον ὡς τὰ πολλὰ συνδιέτριβε καὶ συνήδρευε περὶ τῶν μεγίστων βουλευόμενος. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ τάδε Ἡγήσανδρος ὁ Δελφός, ὡς τοῖς Ἀθήνησιν εἰς τὸ Διόμεων ἡράκλειον ἀθροιζομένοις τοῖς τὰ γελοῖα λέγουσιν, ἀπέστειλεν ἱκανὸν κερμάτιον, καὶ προσέταξέ τισιν ἀναγράφοντας τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν ἀποστέλλειν πρὸς αὐτόν. Θεόπομπος δ' ἐν ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστοριῶν τοὺς Θετταλοὺς φησὶν εἰδὼς ὁ Φίλιππος ἀκολάστους ὄντας, καὶ περὶ τὸν βίον ἀσελγεῖς, συνουσίας αὐτῶν κατεσκεύαζε, καὶ πάντα τρόπον ἀρέσκειν αὐτοῖς ἐπειρᾶτο. καὶ γὰρ ὀρχούμενος καὶ κωμάζων καὶ πᾶσαν ἀκολασίαν ὑπομένων. ἦν δὲ καὶ φύσει βωμολόχος, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μεθυσκόμενος, καὶ χαίρων τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς πρὸς ταῦτα συντείνουσι, καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὐφυέσι καλουμένοις, καὶ τὰ γελοῖα λέγουσι καὶ ποιοῦσι, καὶ πλείους τῶν Θετταλῶν τῶν αὐτῷ πλησιασάντων, ἥρειτο μᾶλλον ἐν ταῖς συνουσίαις ἢ ταῖς δωρεαῖς. τὰ παραπλήσια ἐποίει καὶ ὁ σικελιώτης Διονύσιος, ὡς Εὔβουλος ὁ κωμῳδοποιὸς παρίστησιν ἐν τῷ τυράννου ὁμωνύμῳ δράματι. Ἀλλ' ἔστι τοῖς σεμνοῖσιν αὐθαδέστερος, Καὶ τοῖς κόλαξι πᾶσι τοῖς σκώπτουσί τε Αὐτὸς ἀόργητος. ἡγεῖται δὲ Τούτους μόνους ἐλευθέρους, κἂν δοῦλος ᾖ.

Φιλοκόλακες.

Διόμεων, uide Suid.

Ἀλλὰ

ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν, οὐ μόνον ὁ Διονύσιος ἀνελάμβανεν, ἀλλὰ καὶ ὁ Φίλιππος. ἱστορεῖ δὲ περὶ ἑκατέρου Θεόπομπος ἐν μὲν τῇ ἐννάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ γράφων οὕτως, Φίλιππος τοὺς μὲν κοσμίους τὰ ἤθη καὶ τοὺς τῶν ἰδίων ἐπιμελουμένους ἀπεδοκίμαζε. τοὺς δὲ πολυτελεῖς καὶ ζῶντας ἐν κύβοις καὶ πότοις, ἐπαινῶν ἐτίμα. τοιγαροῦν οὐ μόνον αὐτοὺς τοιαῦτα ἔχειν παρεσκεύαζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης ἀδικίας καὶ βδελυρίας ἀθλητὰς ἐποίησεν. τί γὰρ τῶν αἰσχρῶν ἢ δεινῶν αὐτοῖς οὐ προσῆν, ἢ τί τῶν καλῶν καὶ σπουδαίων οὐκ ἀπῆν; οὐχ οἱ μὲν ξυρόμενοι καὶ λεαινόμενοι διετέλουν ἄνδρες ὄντες. οἱ δ' ἀλλήλοις ἐτόλμων ἐπανίστασθαι πώγωνας ἔχουσι, καὶ περιήγοντο μὲν δύο καὶ τρεῖς ἑταιρουμένους. αὐτοὶ δὲ τὰς αὐτὰς ἐκείνοις χρήσεις ἑτέροις παρεῖχον. ὅθεν δικαίως ἄν τις αὐτοὺς οὐχ ἑταίρους, ἀλλ' ἑταίρας ὑπέλαβεν. οὐδὲ στρατιώτας, ἀλλὰ χαμαιτύπας προσηγόρευσεν. ἀνδροφόνοι γὰρ τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδρόπορνοι τὸν τρόπον ἦσαν. πρὸς δὲ τούτοις, ἀντὶ μὲν τοῦ νήφειν, τὸ μεθύειν ἠγάπων. ἀντὶ δὲ τοῦ κοσμίως ζῆν, ἁρπάζειν καὶ φονεύειν ἐζήτουν. καὶ τὸ μὲν ἀληθεύειν καὶ ταῖς ὁμολογίαις ἐμμένειν, οὐκ οἰκεῖον αὑτῶν ἐνόμιζον. τὸ δ' ἐπιορκεῖν καὶ φενακίζειν, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ ὑπελάμβανον. καὶ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἠμέλουν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπεθύμουν. καὶ ταῦτα μέρος τι τῆς Εὐρώπης ἔχοντες. οἴομαι γὰρ τοὺς ἑταίρους οὐ πλείονας ὄντας κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὀκτακοσίων, οὐκ ἐλάττω καρπίζεσθαι γῆν ἢ μυρίους τῶν Ἑλλήνων, τοὺς τὴν ἀρίστην καὶ πλείστην χώραν κεκτημένους. καὶ περὶ Διονυσίου δὲ τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς ταῖς εἴκοσι, Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν. ἐβούλετο γὰρ ἅπαντας εἶναι διεφθαρμένους καὶ φαύλους, οὓς καὶ εὖ περιέπε. καὶ Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς φιλόγελως ἦν, ὥς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ γράφει οὕτως, ὥσπερ ἑώρα Δημήτριος τοὺς κολακεύοντας αὐτὸν ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ ἐπιχεομένους Δημητρίου μὲν μόνου βασιλέως, Πτολεμαίου δὲ μόνου ναυάρχου, Λυσιμάχου δὲ γαζοφύλακος, Σελεύκου δ' ἐλεφαντάρχου. καὶ ταῦτα οὕτως οὐ τὸ τυχὸν συνῆγε μῖσος. Ἡρόδοτος δέ φησιν Ἄμασιν Αἰγυπτίων βασιλέα παιγνιήμονα ὄντα σκώπτειν τοὺς συμπότας, καὶ ὅτε ἰδιώτης φησὶν ἦν, φιλοπότης ὑπῆρχε καὶ φιλοσκώμμων, καὶ οὐ κατεσπουδασμένος ἀνήρ. Νικόλαος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Σύλλαν φησὶ τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν οὕτω χαίρειν μίμοις καὶ γελωτοποιοῖς φιλόγελων γενόμενον, ὡς καὶ πολλὰ γῆς μέτρα αὐτοῖς χαρίζεσθαι τῆς δημοσίας. ἐμφανίζουσι δ' αὐτοῦ τὸ περὶ ταῦτα ἱλαρὸν αἱ ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι σατυρικαὶ κωμῳδίαι τῇ πατρῴῳ φωνῇ. Τιρυνθίους δέ φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ κωμῳδίας φιλογέλως ὄντας, ἀχρείους δὲ πρὸς τὰ σπουδαιότερα τῶν πραγμάτων, καταφυγεῖν ἐπὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον, ἀπαλλαγῆναι βουλομένους τοῦ πάθους, καὶ τὸν θεὸν ἀνελεῖν αὐτοῖς, ἢν θύοντες τῷ Ποσειδῶνι ταῦρον ἀγελαστεὶ τοῦτον ἐμβάλωσιν εἰς τὴν θάλατταν, παύσεσθαι. οἱ δὲ δεδιότες μὴ διαμάρτωσι τοῦ λογίου, τοὺς παῖδας ἐκώλυσαν παρεῖναι τῇ θυσίᾳ. μαθὼν οὖν εἷς καὶ συγκαταμιχθεὶς, ἐπειδὴ ἐβόων ἀπελαύνοντες αὐτὸν, τί δῆτ' ἔφη δεδοίκατε μὴ τὸ σφάγιον ὑμῶν ἀνατρέψω. γελασάντων δὲ, ἔμαθον ἔργῳ τὸν θεὸν δείξαντα ὡς ἄρα τὸ πολυχρόνιον ἦθος ἀμήχανόν ἐστι θεραπευθῆναι. Σωσικράτης δ' ἐν πρώτῳ Κρητικῶν, ἴδιόν τι φησὶ περὶ τοὺς Φαιστίους ὑπάρχειν. δοκοῦσι γὰρ ἀσκεῖν ἐκ παιδαρίων, εὐθὺς τὸ γέλοια λέγειν, διὸ καὶ συμβέβηκεν αὐτοὺς ἀποφθέγγεσθαι πολλάκις εὐκαίρως διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς συνήθειαν. ὥστε πάντας τοὺς τῶν Κρητῶν τούτοις ἀνατιθέναι τὸ γέλοιον. τῇ δ' ἀλαζονείᾳ μετὰ τῆς κολακείας χώραν δίδωσιν Ἀλεξανδρίδης ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν φαρμακομάντει λέγων οὕτως, ὅτι εἰμὶ ἀλαζὼν τοῦτ' ἐπιτιμᾷς. ἀλλὰ τίνι; καὶ γὰρ αὕτη τὰς τέχνας πάσας πολὺ μετὰ τὴν κολακείαν, ἥδε μὲν γὰρ διαφέρει. Ψωμοκόλακος δὲ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν γηρυτάδῃ οὕτως, Υἱέθυρός τε καλοῦ καὶ κόλαξ καὶ σαννυρίων ποῖ φθέρεσθ' ἐπίτριπτοι ψωμοκόλακες. Φιλήμων ἀνανεουμένῃ, ψωμοκόλαξ δ' ἐστ' οὗτος. Φιλιππίδης δ' ἐν ἀνανεώσει, ψωμοκολακεύων καὶ παρασιτῶν ἀεί. κυρίως δ' ὁ κόλαξ ἐπὶ τούτου κεῖται. κόλον γὰρ ἡ τροφή, ὅθεν καὶ βουκόλος, καὶ δύσκολος, ὅς ἐστι δυσάρεστος καὶ σικχός. κοιλία τε, ἡ τὴν τροφὴν δεχομένη. Ψωμοκόλαφον δ' εἴρηκε Δίφιλος ἐν Θησεῖ οὕτως, σὲ μὲν καλοῦσι ψωμοκόλαφον ἀπαρτελῶ. τοσαῦτα τοῦ Δημοκρίτου εἰπόντος, καὶ πιεῖν αἰτήσαντος, ἐν τῷ σαμβείᾳ βομβυλιῷ, ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, καὶ τίς ὁ σαμβείας οὗτος; καὶ μέλλοντος ἀπεραντολογίας πολλὰς διεξιέναι, προεφάνη πλῆθος οἰκετῶν τὰ πρὸς τῆς ἐδωδῆς εἰσκομιζόντων. περὶ ὧν πάλιν ὁ Δημόκριτος τὸ ἀκόλουθον ἔφη, Ἀεί ποτε ἐγὼ ἄνδρες φίλοι τεθαύμακα τὸ τῶν δούλων γένος, ὡς ἐστὶν ἐγκρατὲς τοσαύταις ἐγκαλινδούμενον λιχνείαις. ταύτας καὶ ὑπερορῶσιν οὐ μόνον διὰ φόβον, ἀλλὰ καὶ κατὰ διδασκαλίαν, οὐ τὴν ἐν δουλοδιδασκάλῳ Φερεκράτους, ἀλλὰ ἐθισθέντες. οὐχ ὡς ἀπειρημένου τοῦ τοιούτου, καθάπερ ἐν Κῷ τῇ νήσῳ, ὅταν τῇ Ἥρᾳ θύωσι. φησὶ γὰρ Μακαρεὺς ἐν τῇ τρίτῃ Κῴων, ὅτι ὁπόταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν οἱ Κῷοι, οὔτε εἴσεισιν εἰς τὸ ἱερὸν δοῦλος, οὔτε γεύεταί τινος τῶν παρεσκευασμένων. καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Δυσπράτῳ φησίν, ὁρᾶν τε κείμενα ἄμητας ἡμιβρώτους,

[margin notes:] Φιλογέλωτες. — lib. 2. — Ἀλαζών. — Δοῦλοι.

ἡμιβρῶτας, ὀρνίθειά τε, ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν, ὥς φασιν αἱ γυναῖκες. Ἐπικράτης δ' ἐν Δυσπράτῳ ἀγανακτοῦντα ποιεῖ τινὰ τῶν οἰκετῶν καὶ λέγοντα, Τί γὰρ ἔχθιον ἢ παῖ παῖ καλεῖσθαι παρὰ πότον, Καὶ ταῦτ' ἀγενείῳ μειρακυλλίῳ τινί Τὴν ἀμίδα φέρειν, ὁρᾶν τε κείμενα Ἄμητας ἡμιβρώτας, ὀρνίθειά τε. Ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν Ὥς φασιν αἱ γυναῖκες. ὁ δὲ χολᾷ πῖον Γάστριν καλοῦσι καὶ λάμυρον ὃς ἂν φάγῃ Ἡμῶν τι τούτων. Ἐκ δὲ τῆς παραθέσεως τῶν ἰαμβείων, δῆλός ἐστιν ὁ Ἐπικράτης τὰ τοῦ Ἀντιφάνους μετενεγκών. Δευχίδας δ' ἐν τοῖς Μεγαρικοῖς τὰς Καλυμνίας φησὶν † ἀραιάς. μεταξὺ δὲ τῆς Κνίδας καὶ τῆς Σύμης εἰσίν, γενομένης διαφορᾶς τοῖς συνεξορμήσασι περὶ Τριόπα μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον. καὶ τῶν μὲν εἰς τὸ Δωμάτιον ἀναχωρησάντων, οἱ μὲν μετὰ Φόρβαντος μείναντες εἰς Ἰήλυσον ἦλθον. οἱ δὲ μετὰ Περιέργου τὴν Καμειρίδα κατέσχον. τότε λέγεται καταράσασθαι τὸν Περίεργον τῷ Φόρβαντι. καὶ διὰ γὰρ τοῦτο τὰς νήσους Ἀραιὰς κληθῆναι. ναυαγήσας δὲ ὁ Φόρβας, καὶ Παρθενία ἡ τοῦ Φόρβαντος, καὶ τοῦ Περιέργου ἀδελφὴ διενήξατο εἰς Ἰήλυσον περὶ τὸν καλούμενον τόπον Σχεδίαν. καὶ αὐτοῖς περιτυχὼν Θαμνεύς, ὃς ἐτύγχανε ἐπὶ τὴν Σχεδίαν κυνηγετῶν, ἦγεν ὡς ξενίσων εἰς οἶκον, καὶ τὸν οἰκέτην ἀπέστειλεν ἀπαγγελοῦντα τῇ γυναικὶ τἀπιτήδεια παρασκευάζειν, ὡς ἄγοντος αὐτοῦ ξένους. ἐλθὼν δ' εἰς οἶκον, ὡς οὐδὲν εὗρε παρεσκευασμένον, αὐτὸς ἐπιβαλὼν τὸν σῖτον ἐπὶ τὸν ἀλετῶνα καὶ τἆλλα τἀκόλουθα, ἔπειτα ἀλέσας ἐξένισεν αὐτούς. καὶ ὁ Φόρβας οὕτως ἐπὶ τῷ ξενισμῷ ἥσθη, ὡς καὶ τὸν βίον τελευτῶν ἐπέσκηψε τοῖς φίλοις, δι' ἐλευθέρων τοὺς ἐναγισμοὺς ἐπιτελεῖν αὐτῷ, καὶ τὸ ἔθος διαμένειν ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Φόρβαντος. ἐλεύθεροι γάρ εἰσιν οἱ διακονοῦντες. δούλῳ δὲ προσελθεῖν οὐκ ἔστιν ὅσιον. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτ' ἔστι τῶν ὑπὸ τοῦ Οὐλπιανοῦ προβεβλημένων, καὶ τὸ περὶ τοὺς οἰκέτας, φέρ' εἴπωμέν τι καὶ ἡμεῖς ἀναπεμπασάμενοι περὶ αὐτῶν, ἐξ ὧν πάλαι τυγχάνομεν ἀνεγνωκότες. Φερεκράτης μὲν γὰρ ἐν Ἀγρίοις φησίν. Οὐ γὰρ ἦν τότε οὔτε Μάνης οὔτε Σᾶκις οὐδενὶ Δοῦλος, ἀλλ' αὐτὰς ἔδει μοχθεῖν ἅπαντα ταυτῇ οἰκίᾳ. Εἶτα πρὸς τούτοισιν ἤλον ὄρθριαι τὰ σιτία Ὥστε τὴν κώμην ὑπηχεῖν θιγγανουσῶν τὰς μύλας. Καὶ Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Ἀγχίσῃ φησίν, Οὐκ ἔστι δούλων ὦ γαθὲ οὐδαμοῦ πόλις. Τύχη δὲ πάντα μεταφέρει τὰ σώματα. Πολλοὶ δὲ νῦν μέν εἰσιν οὐκ ἐλεύθεροι Εἰς τὔριον δὲ Σουνιεῖς. εἶτ' εἰς τρίτην, Ἀγορᾷ κέχρηνται. τὸν γὰρ οἴακα στρέφει Δαίμων ἑκάστῳ. Ποσειδώνιος δέ φησιν ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῇ τῶν Ἱστοριῶν ἑνδεκάτῃ, πολλούς τινας ἑαυτῶν οὐ δυναμένους προΐστασθαι, διὰ τὸ τῆς διανοίας ἀσθενές, ἐπιδοῦναι ἑαυτοὺς εἰς τὴν τῶν συνετωτέρων ὑπηρεσίαν, ὅπως παρ' ἐκείνων τυγχάνοντες τῆς εἰς τὰ ἀναγκαῖα ἐπιμελείας, αὐτοὶ πάλιν ἀποδιδῶσιν ἐκείνοις δι' αὑτῶν ἅπερ ἂν ὦσιν ὑπηρετεῖν δυνατοί. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ Μαριανδυνοὶ μὲν Ἡρακλεώταις ὑπετάγησαν, διατελοῦς ὑποσχόμενοι θητεύσειν παρέχουσιν αὐτοῖς τὰ δέοντα προσδιαστειλάμενοι μηδενὸς αὐτῶν ἔσεσθαι πρᾶσιν ἔξω τῆς Ἡρακλεωτῶν χώρας, ἀλλ' ἐν αὐτῇ μόνον τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. τάχ' οὖν διὰ τοῦτο καὶ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς τοὺς Μαριανδυνοὺς δωροφόρους κέκληκεν. δωροφόροι καλέονται ὑποφρίσσοντες ἄνακτας. λέγει δὲ καὶ Καλλίστρατος ὁ Ἀριστοφάνειος, ὅτι τοὺς Μαριανδυνοὺς ὠνόμαζον μὲν δωροφόρους, ἀφαιροῦντες τὸ πικρὸν τῆς ἀπὸ τῶν οἰκετῶν προσηγορίας, καθάπερ Σπαρτιᾶται μὲν ἐποίησαν ἐπὶ τῶν Εἱλώτων, Θετταλοὶ δ' ἐπὶ τῶν Πενεστῶν, Κρῆτες δ' ἐπὶ τῶν Κλαρωτῶν. καλοῦσι δὲ οἱ Κρῆτες τοὺς μὲν κατὰ πόλιν οἰκέτας, χρυσωνήτους, Ἀμφαμιώτας δὲ τοὺς κατ' ἀγρόν, ἐγχωρίους μὲν ὄντας, δουλωθέντας δὲ κατὰ πόλεμον, διὰ τὸ κληρωθῆναι δὲ Κλαρώτας. ὁ Ἔφορος δ' ἐν τρίτῃ Ἱστοριῶν, Κλαρώτας φησὶ Κρῆτες καλοῦσι τοὺς δούλους, ἀπὸ τοῦ γενομένου περὶ αὐτῶν κλήρου. τούτοις δ' εἰσὶ νενομισμέναι τινὲς ἑορταὶ ἐν Κυδωνίᾳ, ἐν αἷς οὐκ εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἐλεύθεροι, ἀλλ' οἱ δοῦλοι πάντων κρατοῦσι, καὶ κύριοι μαστιγοῦν εἰσι τοὺς ἐλευθέρους. Σωσικράτης δ' ἐν δευτέρῳ Κρητικῶν, τὴν μὲν κοινήν φησι δουλείαν οἱ Κρῆτες καλοῦσι μνοίαν, τὴν δὲ ἰδίαν ἀφαμιώτας, τοὺς δὲ περιοίκους ὑπηκόους. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Δωσιάδας ἐν τετάρτῳ Κρητικῶν. Θετταλῶν δὲ λεγόντων Πενέστας τοὺς μὴ γόνῳ δούλους, διὰ πόλεμον δ' ἡλωκότας, Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἀποχρησάμενος τῇ φωνῇ φησί. δεσπότου Πενέστου ῥυσὰ βουλευτήρια. Φιλοκράτης δ' ἐν δευτέρῳ Θετταλικῶν, εἰ γνήσια τὰ συγγράμματα, καλεῖσθαι φησὶ τοὺς Πενέστας καὶ Θετταλοικέτας. Ἀρχέμαχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ Εὐβοικῶν, Βοιωτῶν φησι τῶν τὴν Ἄρναιαν κατοικησάντων, οἱ μὴ ἀπάραντες εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἐμφιλοχωρήσαντες, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θετταλοῖς δουλεύειν καθ' ὁμολογίας. ἐφ' ᾧ οὔτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας, οὔτε ἀποκτενοῦσιν. αὐτοὶ δὲ τὴν χώραν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι τὰς συντάξεις ἀποδώσουσιν. οὗτοι οὖν οἱ κατὰ τὰς ὁμολογίας καταμείναντες, καὶ παραδόντες ἑαυτούς, ἐκλήθησαν τότε Μενέσται, νῦν δὲ Πενέσται. καὶ πολλοὶ τῶν κυρίων ἑαυτῶν εἰσιν εὐπορώτεροι. καὶ Εὐριπίδης δὲ ἐν Φρίξῳ, Λάτριας αὐτοὺς ὀνομάζει διὰ τούτων, Λάτρις Πενέστης ἀμὸς ἀρχαίων δόμων. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν Ἱστοριῶν, οὐκ ἦν φησὶ πάτριον τοῖς Ἕλλησιν ὑπὸ ἀργυρωνήτων τὸ παλαιὸν διακονεῖσθαι, γράφων οὕτως. καθόλου δὲ ᾐτιῶντο τὸν Ἀριστοτέλη διημαρτηκέναι τῶν Λοκρικῶν ἐθῶν. οὐδὲ γὰρ κεκτῆσθαι

νόμον

ἀρὰς Stepha.

νόμον εἶναι τοῖς Λοκροῖς. ὁμοίως δὲ οὐδὲ Φωκεῦσιν, οὔτε θεραπαίνας οὔτε οἰκέτας, πλὴν ἐγγὺς τῶν χρό
νων. ἀλλὰ πρώτῃ τῇ Φιλομήλου γυναικὶ τοῦ καταλαβόντος Δελφοὺς, δύο θεραπαίνας ἀκολουθῆσαι.
παραπλησίως δὲ καὶ Μνάσωνα τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους ἑταῖρον χιλίους οἰκέτας κτησάμενον διαβληθῆ-
ναι παρὰ τοῖς Φωκεῦσιν, ὡς τοσούτους τῶν πολιτῶν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀφῃρημένον. εἴθισαι
γὰρ ἐν ταῖς οἰκιακαῖς διακονεῖν τοὺς νεωτέρους τοῖς πρεσβυτέροις. Πλάτων δ' ἐν ἕκτῳ νόμων φησί
τὰ τῶν οἰκετῶν χαλεπὰ πάντῃ. σχεδὸν γὰρ πάντων ἑλλήνων ἡ Λακεδαιμονίων εἱλωτία πλεί
στην ἀπορίαν παράσχοιτ' ἂν, καὶ ἔριν τοῖς μὲν ὡς εὖ, τοῖς δ' ὡς οὐκ εὖ γεγονυῖα ἐστίν. ἐλάττω δὲ Ἡρα-
κλεωτῶν δουλεία τῆς τῶν Μαριανδυνῶν καταδουλώσεως ἔριν ἂν ἔχοι τό. Θετταλῶν δ' αὖ πενεστικὸν
ἔθνος, εἰς ἃ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀποβλέψαντας ἡμᾶς τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν. οὐ
γὰρ ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δούλης. οὐ δεῖ γὰρ οὐδὲν ὑγιὲς πιστεύειν αὐτοῖς τὸν νοῦν κεκτημένον. ὁ δὲ σοφώτα
τος τῶν ποιητῶν φησίν, Ἥμισυ γάρ τε νόου ἀπαμείρεται εὐρύοπα Ζεύς Ἀνδρῶν, οὓς ἂν δὴ κατὰ δούλιον ἰδ. ρ.
ἦμαρ ἕλῃσι. χαλεπὸν οὖν τὸ κτῆμα ἔργῳ πολλάκις ἐπιδέδεικται, περί τε τὰς Μεσσηνίων συχνὰς
ἀποστάσεις, καὶ περὶ τὰς τῶν ἐκ μιᾶς φωνῆς πολλοὺς οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα κακὰ συμβαίνει.
καὶ ἔτι τὰ τῶν λεγομένων † περὶ δούλων περὶ τὴν Ἰταλίαν παντοδαπῶν κλωπῶν ἔργα καὶ παθήμα- Περιδίνων.
τα. πρὸς ἅ, τις ἅπαντα βλέψας διαπορήσειε, τί χρὴ δρᾶν περὶ ἁπάντων τῶν τοιούτων. δύο δὴ λεί
πεσθον μόνω μηχανά, μὴ πατριώτας ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας ῥᾷον δουλεύειν, ἀσυμφώνους τε ὅτι
μάλιστα εἰς δύναμιν. τρέφειν δ' αὐτοὺς ὀρθῶς, μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα. πλέον δ' ἑαυτῶν προτιμῶν
τας, ὑβρίζειν τε ἥκιστα εἰς αὐτοὺς, κολάζειν δὲ ἐν δίκῃ δούλους δεῖ, καὶ μὴ νουθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους
θρύπτεσθαι ποιεῖν. τὴν δὲ οἰκέτου πρόσρησιν χρὴ σχεδὸν ἐπίταξιν πᾶσαν γίγνεσθαι, καὶ μὴ προσπαί
ζοντας μηδαμῆ μηδαμῶς οἰκέταις, μήτ' οὖν θηλείαις, μήτε ἄρρεσιν. ἃ δὴ πρὸς δούλους φιλοῦσι
πολλοὶ σφόδρα ἀνοήτως θρύπτοντες, χαλεπώτερον ἀπεργάζεσθαι τὸν βίον ἐκείνοις τε ἄρχεσθαι καὶ
ἑαυτοῖς ἄρχειν. πρώτους δ' ἐγὼ τῶν ἑλλήνων οἶδα ἀργυρωνήτοις δούλοις χρησαμένους Χίους, ὡς ἱστορεῖ
Θεόπομπος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. Χῖοι πρῶτοι τῶν ἑλλήνων μετὰ Θετταλοὺς καὶ Λα
κεδαιμονίους ἐχρήσαντο δούλοις, τὴν μέντοι κτῆσιν αὐτῶν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις. Λακεδαι-
μόνιοι μὲν γὰρ καὶ Θετταλοὶ φανήσονται κατασκευασάμενοι τὴν δουλείαν ἐκ τῶν ἑλλήνων, τῶν οἰ-
κούντων πρότερον τὴν χώραν, ἣν ἐκεῖνοι νῦν ἔχουσιν Ἀχαιῶν, Θετταλοὶ δὲ Περραιβῶν καὶ Μαγνή-
των. καὶ προσηγόρευσαν τοὺς καταδουλωθέντας οἱ μὲν εἵλωτας, οἱ δὲ πενέστας. Χῖοι δὲ βαρβάρους κέ
κτηνται τοὺς οἰκέτας, καὶ τιμὴν αὐτῶν καταβάλλοντες. ὁ μὲν οὖν Θεόπομπος ταῦθ' ἱστόρησεν. ἐγὼ δὲ
τοῖς Χίοις ἡγοῦμαι διὰ τοῦτο νεμεσῆσαι τὸ δαιμόνιον. χρόνοις γὰρ ὕστερον ἐξεπολεμήθησαν διὰ δού
λους. Νυμφόδωρος γοῦν ὁ συρακούσιος, ἐν τῷ τῆς Ἀσίας παράπλῳ τάδ' ἱστορεῖ περὶ αὐτῶν. τῶν Χίων
οἱ δοῦλοι ἀποδιδράσκουσιν αὐτοὺς, καὶ εἰς τὰ ὄρη ὁρμώμενοι τὰς ἀγροικίας ἑαυτῶν κακοποιοῦσιν
πολλοὶ συναθροισθέντες. ἡ γὰρ νῆσός ἐστι τραχεῖα καὶ κατάδενδρος. μικρὸν δὲ πρὸ ἡμῶν οἰκέτην τι
νά, ὃν μυθολογοῦσιν αὐτοὶ οἱ Χῖοι ἀποδράντα ἐν τοῖς ὄρεσι τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι, ἀνδρεῖον δέ τι
να ὄντα καὶ τὰ πολέμια τῇ ψυχῇ τῶν δραπετῶν ἀφηγεῖσθαι, ὡς ἂν βασιλέα στρατεύματος, καὶ
πολλάκις τῶν Χίων ἐπιστρατευσάντων ἐπ' αὐτὸν, καὶ οὐδὲν ἀνύσαι δυναμένων, ἐπεὶ αὐτοὺς ἑώρα μά
την ἀπολλυμένους ὁ Δριμακὸς (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ δραπέτῃ) λέγει πρὸς αὐτοὺς τάδε. ὑμῖν ὦ Χῖ-
οί τε καὶ κύριοι, τὸ μὲν γινόμενον πρᾶγμα παρὰ τῶν οἰκετῶν οὐδέ ποτε μὴ παύσηται. πῶς γὰρ ὁπό-
τε κατὰ χρησμὸν γίνεται θεοῦ δόντος. ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ πείθησθε καὶ ἐᾶτε ἡμᾶς ἡσυχίαν ἄγειν, ἐγὼ ὑ-
μῖν ἔσομαι πολλῶν ἀγαθῶν ἀρχηγός. συνθεμένων οὖν τῶν Χίων πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀνοχὰς ποιησαμένων
χρόνον τινά, κατασκευάζεται μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ σφραγῖδα ἰδίαν. καὶ δείξας τοῖς Χίοις ἔφη, διό
τι λήψομαι ὅταν παρά τινος ὑμῶν λαμβάνω, τούτοις τοῖς μέτροις καὶ σταθμοῖς. καὶ λαβὼν τὰ ἱκανά,
ταύτῃ τῇ σφραγῖδι τὰ ταμιεῖα σφραγισάμενος καταλείψω. τοὺς δ' ἀποδιδράσκοντας ὑμῶν δού
λους, ἀνακρίνας τὴν αἰτίαν, ἐὰν μέν μοι δοκῶσιν ἀνήκεστόν τι παθόντες ἀποδεδρακέναι, ἕξω μετ'
ἐμαυτοῦ. ἐὰν δὲ μηδὲν λέγωσι δίκαιον, ἀποπέμψω πρὸς τοὺς δεσπότας. ὁρῶντες οὖν οἱ λοιποὶ οἰκέ-
ται τοὺς Χίους ἡδέως τὸ πρᾶγμα προσδεξαμένους, πολλῷ ἔλαττον ἀπεδίδρασκον, φοβούμενοι τὴν ἐκεί
νου κρίσιν. καὶ οἱ ὄντες δὲ μετ' αὐτοῦ δραπέται, πολὺ μᾶλλον ἐφοβοῦντο ἐκεῖνον ἢ τοὺς ἰδίους αὐτῶν
δεσπότας, καὶ πάντ' αὐτῷ τὰ δέοντα ἐποίουν πειθαρχοῦντες ὡς ἂν στρατηγῷ. ἐτιμωρεῖτο γὰρ τοὺς
ἀτακτοῦντας, καὶ οὐθενὶ ἐπέτρεπε συλᾶν ἀγρὸν, οὐδὲ ἄλλο ἀδικεῖν, οὐδὲ ἓν, ἄνευ τῆς αὐτοῦ γνώμης.
ἐλάμβανε δὲ ταῖς ἑορταῖς ἐπιπορευόμενος ἐκ τῶν ἀγρῶν οἶνον καὶ ἱερεῖα τὰ καλῶς ἔχοντα. ὅσα δ' ἂν
αὐτοῖς δοίησαν οἱ κύριοι, καὶ εἴ τινα αἴσθοιτο ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ ἢ ἐνέδρας κατασκευάζοντα, ἐτι-
μωρεῖτο. εἶτ' ἐκήρυξε γὰρ ἡ πόλις χρήματα δώσειν πολλὰ τῷ αὐτὸν λαβόντι, ἢ τὴν κεφαλὴν κο-
μίσαντι. οὗτος ὁ Δριμακὸς πρεσβύτερος γινόμενος, καλέσας τὸν ἐρώμενον τὸν ἑαυτοῦ εἴς τινα τόπον
λέγει αὐτῷ. ὅτι ἐγώ σε πάντων ἀνθρώπων ἠγάπησα μάλιστα, καὶ σύ μοι εἶ καὶ παῖς καὶ υἱός, καὶ τὰ

ἄλλα πάντα. ἐμοὶ μὲν οὖν χρόνος ἱκανὸς βεβίωται. σὺ δὲ νέος εἶ, καὶ ἀκμὴν ἔχεις τοῦ ζῆν. τί οὖν ἐστιν; ἄνδρα σε δεῖ γενέσθαι καλὸν κἀγαθόν. ἐπεὶ γὰρ ἡ πόλις τῶν Χίων δίδωσι τῷ ἐμὲ ἀποκτείναντι χρήματα πολλὰ, καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνεῖται, δεῖ σε ἀφελόντα μου τὴν κεφαλὴν εἰς Χίον ἀπενεγκεῖν, καὶ λαβόντα παρὰ τῆς πόλεως τὰ χρήματα, εὐδαιμονεῖν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ νεανίσκου, πείθει αὐτὸν τοῦτο ποιῆσαι. καὶ ὃς ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, λαμβάνει παρὰ τῶν Χίων τὰ ἐπικηρυχθέντα χρήματα. καὶ θάψας τὸ σῶμα τοῦ δραπέτου, εἰς τὴν ἰδίαν ἐχώρησεν. καὶ οἱ Χῖοι πάλιν ὑπὸ τῶν οἰκετῶν ἀδικούμενοι καὶ διαρπαζόμενοι, μνησθέντες τῆς τοῦ τετελευτηκότος ἐπιεικείας, ἡρῷον ἱδρύσαντο κατὰ τὴν χώραν. καὶ ἐπωνόμασαν, Ἥρωος εὐμενοῦς. καὶ αὐτῷ ἔτι καὶ νῦν οἱ δραπέται ἀποφέρουσιν ἀπαρχὰς πάντων ὧν ἀφέλωνται. φασὶ δὲ καὶ καθ' ὕπνους ἐπιφαινόμενον πολλοῖς τῶν Χίων προσημαίνειν οἰκετῶν ἐπιβουλάς. καὶ οἷς ἂν ἐπεφάνη, οὗτοι θύουσιν αὐτῷ ἐλθόντες ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ τὸ ἡρῷον ἐστιν αὐτοῦ. ὁ μὲν οὖν Νυμφόδωρος ταῦτα ἱστόρησεν. ἐν πολλοῖς δὲ ἀντιγράφοις ἐξ ὀνόματος αὐτὸν καλούμενον οὐχ εὗρον. [lib. 8.] οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἶμαι, οὐδὲ ὁ καλὸς Ἡρόδοτος ἱστόρησεν περὶ Πανιωνίου τοῦ Χίου. καὶ ὧν ἐκεῖνος ἔπαθεν δικαίως ἐλευθέρων παίδων ἐκτομὰς ποιησάμενος, καὶ τούτους ἀποδόμενος. Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς, καὶ Ποσειδώνιος ὁ στωϊκὸς ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἑκάτερος τοὺς Χίους φησὶν ἐξανδραποδισθέντας ὑπὸ Μιθριδάτου τοῦ Καππάδοκος παραδοθῆναι τοῖς ἰδίοις δούλοις δεδεμένους, ἵν' εἰς τὴν Κόλχων γῆν κατοικισθῶσιν. οὕτως αὐτοῖς ἀληθῶς τὸ δαιμόνιον ἐμήνισε πρώτοις χρησαμένοις ὠνητοῖς ἀνδραπόδοις, τῶν πολλῶν αὐτουργῶν ὄντων κατὰ τὰς διακονίας. μή ποτ' οὖν διὰ ταῦτα καὶ ἡ παροιμία, Χῖος δεσπότην ὠνήσατο, ᾗ κέχρηται Εὔπολις ἐν Φίλοις. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τῆς τῶν δούλων προνοοῦντες τύχης, ἐνομοθέτησαν καὶ ὑπὲρ δούλων γραφὰς ὕβρεως εἶναι. Ὑπερείδης γοῦν ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Μαντιθέου, αἰκίας φησὶν ἔθεσαν, οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων, ἀλλὰ καὶ ἐάν τις εἰς δούλου σῶμα ὑβρίσῃ, γραφὰς εἶναι κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος. τὰ ὅμοια εἴρηκε καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος πρώτῳ, καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. Μαλακὸς δ' ἐν τοῖς Σιφνίων ὅροις ἱστορεῖ, ὡς τὴν Ἔφεσον δοῦλοι τῶν Σαμίων ᾤκησαν χίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. οἳ καὶ τὸ πρῶτον ἀποστάντες εἰς τὸ ἐν τῇ νήσῳ ὄρος κακὰ πολλὰ ἐποίουν τοὺς Σαμίους. ἔτει δὲ ἕκτῳ μετὰ ταῦτα ἐκ μαντείας οἱ Σάμιοι ἐσπείσαντο τοῖς οἰκέταις ἐπὶ συνθήκαις, καὶ ἀθῷοι ἐξελθόντες τῆς νήσου, ἐκπλεύσαντες κατέσχον τὴν Ἔφεσον. καὶ οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τούτων ἐγένοντο. διαφέρειν δέ φησι Χρύσιππος δοῦλον οἰκέτου, γράφων ἐν δευτέρῳ περὶ ὁμονοίας, διὰ τὸ τοὺς ἀπελευθέρους μὲν, δούλους ἔτι εἶναι. οἰκέτας δὲ τοὺς μὴ τῆς κτήσεως ἀφειμένους. ὁ γὰρ οἰκέτης φησὶ δοῦλός ἐστι κτήσει κατατεταγμένος. καλοῦνται δ' οἱ δοῦλοι, ὡς μὲν Κλείταρχός φησιν ἐν ταῖς γλώσσαις, ἄζοι καὶ θεράποντες, καὶ ἀκόλουθοι, καὶ διάκονοι, καὶ ὑπηρέται. ἔτι δὲ πάλμονες καὶ λάτρεις. Ἀμερίας δὲ ἑρκίτας φησὶ καλεῖσθαι τοὺς κατὰ τοὺς ἀγροὺς οἰκέτας. Ἕρμων δὲ ἐν κρητικαῖς γλώτταις, μνώτας, τοὺς εὐγενεῖς οἰκέτας. Σέλευκος δ' ἄζους, τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς θεράποντας. ἀποφράσιν δὲ, τὴν δούλην καὶ βολίζην. σίνδρονα δὲ, τὸν δουλέκδουλον. ἀμφίπολον δὲ, τὴν περὶ τὴν δέσποιναν θεράπαιναν. πρόπολον δὲ, τὴν προπορευομένην. Πρόξενος δ' ἐν δευτέρῳ Λακωνικῆς πολιτείας, ἐπικαλεῖσθαι φησὶ χαλκίδας παρὰ Λακεδαιμονίοις τὰς θεραπαίνας. Ἴων δ' ὁ Χῖος ἐν Λαέρτῃ, τὸν οἰκέτην ἐπὶ δούλου τέθεικεν εἰπὼν, οἴμοι δόμων οἰκέτα κλεῖσον ὑπόπτερος μή τις ἔλθῃ βροτῶν. Ἀχαιὸς δ' ἐν Ὀμφάλῃ περὶ τοῦ σατύρου λέγων φησὶν ὡς εὔδουλος, ὡς εὔοικος ἦν, ἰδίως λέγων ὡς χρηστὸς ἦν τοὺς δούλους ἐστὶ καὶ τοὺς οἰκέτας. ὅτι δὲ [ἀγαθὰ αὐτόματα.] οἰκέτης ἐστὶν ὁ κατὰ τὴν οἰκίαν διατρίβων, κἂν ἐλεύθερος ᾖ, κοινόν. Οἱ δὲ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταὶ, περὶ τοῦ ἀρχαίου βίου διαλεγόμενοι, ὅτι οὐκ ἦν τότε δούλων χρεία, τοιάδε ἐκτίθενται. Κρατῖνος μὲν ἐν πλούτοις, οἷς δὴ βασιλεὺς Κρόνος ἦν τὸ παλαιὸν ὅτε τοῖς ἄρτοις ἠστραγάλιζον. μᾶζαι δ' ἐν ταῖσι παλαίστραις, αἰγιναῖα κατεβέβληντο, δρυπετεῖς βώλοις τε κομῶσαι. Κράτης δ' ἐν θηρίοις. ἔπειτα δοῦλον οὐδὲ εἷς κεκτήσεται οὐδὲ δούλην, ἀλλ' αὐτὸς αὑτῷ δῆτ' ἀνὴρ γέρων διακονήσει. οὐ δῆτα. ὁ δ' οἱ πόρευ, τὰ γὰρ ταῦτα πάντ' ἐγὼ ποιήσω. τί δῆτα τοῦτ' αὐτοῖς πλεῖον προσεισιν αὐθέκαστον τῶν σκευαρίων, ὅταν καλῇ τι παρατίθου. τράπεζα αὐτὴ παρασκεύαζε σαυτήν. μάττε θυλακίσκε, ἔγχει κύαθε. ποῦ 'σθ' ἡ κύλιξ, λίαν νίζουσα σεαυτήν. ἀνάβαινε μᾶζα, τὴν χύτραν χρὴ 'ξεράν τα τεῦτλαν, ἰχθὺ βάδιζε. ἀλλ' οὐδέπω 'πὶ θάτερ' ὀπτός εἰμι. οὔκουν μεταστρέψας σεαυτὸν ἁλὶ πάσσ' εἰσαλείφων. ἑξῆς δὲ μετὰ ταῦτα ὁ τὸν ἐναντίον τούτῳ παραλαμβάνων λόγον φησὶν, Ἀλλ' ἀντίθες τόδ'. ἐγὼ γὰρ αὖ τὰ πάμπαλιν Τὰ θερμὰ λουτρὰ πρῶτον ἄξω τοῖς ἐμοῖς Ἐπὶ τῆς θαλάττης. ὥσθ' ἑκάστῳ ῥεύσεται, Εἰς τὴν πύελον. ἐρεῖ δὲ θ' ὕδωρ ἀνεκχέτει, Ἔπειτ' ἀλάβαστρος εὐθέως ἥξει μύρου Αὐτόματος. ὁ σπόγγος τε καὶ τὰ σάνδαλα. Βέλτιον δὲ τούτων Τηλεκλείδης Ἀμφικτύοσι, Λέξω τοίνυν βίον ἐξ ἀρχῆς, ὃν ἐγὼ θνητοῖσι παρεῖχον, Εἰρήνη μὲν πρῶτον ἁπάντων ἦν, ὥσπερ ὕδωρ κατὰ χειρός. Ἡ γῆ δ' ἔφερ' οὐ δέος οὐδὲ νόσους, ἀλλ' αὐτόματ' ἦν τὰ δέοντα. Οἴνῳ γὰρ ἅπας ἔρρει χαράδρα. μᾶζαι δ' ἄρτοις ἐμάχοντο, Περὶ τοῖς στόμασι τῶν ἀνθρώπων,

θρώπων, ἱκετεύουσαι καταπίνειν Εἴ τι φιλοῖεν τὰς λευκοτάτας. οἱ δ' ἰχθύες οἴκαδ' ἰόντες
Ἐξοπτῶντες σφᾶς αὐτοὺς ἂν παρέκειντ' ἐπὶ ταῖσι τραπέζαις. Ζωμοῦ δ' ἔρρει παρὰ τὰς κλίνας
ποταμὸς κρέα θερμὰ κυλίνδων. Ὑποτριμματίων δ' ὀχετοὶ τούτων τοῖς βουλομένοισι παρῆσαν.
Ὥστ' ἀφθονία, τὴν ἔνθεσιν ἢ νάρδον ἁπαλὴν καταπίνειν, Λεκανίσι, καὶ σιδ' ἀνάπαιστα παρα-
ρῶν ἡδυσματίοις κατάπαστα. Ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο.
Τῶν δὲ πλακούντων ὠστιζομένων περὶ τὴν γνάθον ἦν ἀλαλητός. Μήτρας δὲ τόμοις καὶ χναυ-
ματίοις οἱ παῖδες ἂν ἠστραγάλιζον. Οἱ δ' ἄνθρωποι πίονες ἦσαν τότε, καὶ μέγα χρῆμα γιγάντων.
Πρὸς δὴ Δήμητρος ὑμῖν ὦ ἑταῖροι, εἰ ταῦτα οὕτως ἐγίνετο, χρεία τίς ἡμῖν ἦν οἰκετῶν; ἀλλὰ γὰρ
αὐτουργοὺς εἶναι ἐθίζοντες ἡμᾶς οἱ ἀρχαῖοι διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαίδευον εὐωχοῦντες λόγοις. ἐγὼ
δ' ἐπειδὴ ὥσπερ λαμπάδιον κατασείσαντος τοῦ θαυμασιωτάτου Κρατίνου τὰ προκείμενα ἔπη, καὶ
ὡς οἱ μετ' αὐτὸν γενόμενοι μιμησάμενοι ἐπεξειργάσαντο, ἐχρησάμην τῇ τάξει τῶν δραμάτων ὡς
ἐδιδάχθη. καὶ εἰ μὴ ἐνοχλῶ τι ὑμῖν (τῶν γὰρ κωμικῶν φροντὶς οὐδὲ ἡ σμικροτάτη) ἀπομνημονεύ-
σω κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα ποιηταῖς. ὧν εἷς ἐστιν ὁ ἀττικώτατος Φερεκράτης, ὃς
ἐν μὲν τοῖς μεταλλεῦσι φησίν, Πλούτῳ δ' ἐκεῖν' ἦν πάντα συμπεφυρμένα, Ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς
πάντα τρόπον εἰργασμένα. Ποταμοὶ μὲν ἀθάρης καὶ μέλανος ζωμοῦ πλέοι Διὰ τῶν στενωπῶν τον-
θολυγοῦντες ἔρρεον Αὐτοῖσι μυστίλαισι καὶ ναστῶν τρυφή. Ὥστ' εὐμαρῆ ἦγεν αὐτόματ' εἰς τὴν
ἔνθεσιν, Χωρεῖν λιπαρὰν κατὰ τοῦ λάρυγγος τοῖς νεκροῖς. Φύσκαι δὲ καὶ ζέοντες ἀλλάντων τόμοι
Παρὰ τοῖς ποταμοῖς σίζοντες ἐκέχυντ' ἀντ' ὀστράκων. Καὶ μὴν παρῆν τεμάχη διεξωπτημένα,
Καταχυσματίοισι παντοδαποῖσιν εὐτρεπῆ. Σχελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται,
Ἐπὶ πινακίσκοις. καὶ διεφθ' ἀκροκώλια Ἥδιστον ἀτμίζοντα, καὶ χόλικες βοός. Καὶ πλευρὰ
δελφάκει' ἐπεξανθισμένα. Χναυρότατα παρέκειτ' ἐπ' ἀμύλοις καθημένα. Παρῆν δὲ χόνδρος γά-
λακτι κατανενιμμένος, Ἐν καταχύτλοις λεκάναισι καὶ πυόν τ' ὁμοῦ, Οἴμ' ὡς ἀπολεῖς μ' ἐνταῦθα δι-
ατρίβουσ' ἔτι Παρὸν κολυμβᾶν ὡς ἔχετ' εἰς τὸν τάρταρον. Τί δῆτα λέξεις τἀπίλοιπ' ἤνπερ πύ-
θῃ. Ὀπταὶ κίχλαι γὰρ ἀναβραστ' ἠρτυμέναι Περὶ τὸ στόμ' ἐπέτοντ' ἀντιβολοῦσαι καταπιεῖν Ὑπὸ
μυρρίναισι κἀνεμώναις κεχυμέναι. Τὰ δὲ μῆλ' ἐκρέματο τὰ καλὰ τῶν καλῶν, Ἰδεῖν ὑπὲρ κε-
φαλῆς ἐξ οὐδενὸς πεφυκότα. Κόραι δ' ἐν ἀμπεχόναισι τριχύφοις ἀρτίως, Ἡβυλλιῶσαι καὶ τὰ
ῥόδα κεκαρμέναι, Πλήρεις κύλικας οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου Ἤντλουν διὰ χώνης τοῖσι βουλομένοις
πιεῖν. Καὶ τῶνδ' ἕκαστος εἰ φάγοι τις ἢ πίοι, Διπλάσι' ἐγίνετ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πάλιν. Καὶ ἐν τοῖς
Πέρσαις δέ φησι, Τίς δ' ἔσθ' ἡμῖν τῶν σῶν ἀροτῶν ἢ ζυγοποιῶν ἔτι χρεία, Ἢ δρεπανουργῶν, ἢ χαλ-
κοτύπων, ἢ σπέρματος, ἢ χαρακισμοῦ. Αὐτόματοι γὰρ διὰ τῶν τριόδων ποταμοὶ λιπαροῖς ἐπιπά-
στοις, Ζωμοῦ μέλανος. καὶ Ἀχιλλείοις μάζαις κοχυδοῦντες. Ἐπιβλὺξ ἀπὸ τῶν πηγῶν τῶν τοῦ πλού-
του ῥεύσοντας σφῶν ἀρύτεσθαι. Ὁ Ζεὺς δ' ὕων οἴνῳ καπνίᾳ, καὶ τοῦ κεράμου βαλανεύσει. Ἀπὸ
τῶν δὲ τεγῶν ὀχετοὶ βοτρύων μετ' ἀμητίσκων καὶ ναστίσκων πολυτύρων ὀχετεύσονται θερμοὶ σὺν
ἔτνει. καὶ λειριοπολανθεμώναις, Τὰ δένδρη τ' αὐτοῖς ὄρεσι χορδαῖς ὀπταῖς ἐριφείοις φυλλοροήσει.
Καὶ τευθιδίοις ἁπαλοῖς κίχλαις τ' ἀναβραστοῖς. Τί δεῖ πρὸς τούτοις ἔτι παρατίθεσθαι τὰ ἐκ ταγη-
νιστῶν τοῦ χαρίεντος Ἀριστοφάνους; πάντες γὰρ δὴ κατ' Ἀχαρνεῖς αὐτοῦ πλήρεις ἐστέ. τῶν δὲ μεταγέ-
νους ἐκ Θουριοπερσῶν μνημονεύσας, καταπαύσω τὸν λόγον, μακρὰ χαίρειν εἰπὼν ταῖς Νικοφῶντος
εἰρῆσιν, ἐν αἷς τάδε γέγραπται. Νιφέτω μὲν ἀλφίτοισι, ψακαζέτω δὲ ἄρτοισιν, ὑέτω δ' ἔτνει. Ζω-
μὸς διὰ τῶν ὁδῶν καλινδείτω, κρέα πλακοῦς ἑαυτὸν ἐσθίειν κελευέτω. ἀλλ' ὅ γε Μεταγένης τάδε
φησίν, Ὁ μὲν ποταμὸς ὁ Κρᾶθις ἡμῖν καταφέρει Μάζας μεγίστας, αὐτομάτας μεμαγμένας. Ὁ δ'
ἕτερος γε ὁ Σύβαρις καλούμενος Ποταμός, ὠθεῖ κῦμα ναστῶν καὶ κρεῶν, Ἑφθῶν τε βατίδων
εἰλυομένων αὐτόθεν. Τὰ δὲ μικρὰ ταυτὶ ποτάμι' ἐν μὲν ἐντεῦθεν ῥέει Τευθίσιν ὀπταῖς καὶ φά-
γροις καὶ καράβοις. ἐντευθενὶ δ' ἀλλᾶσι καὶ περικόμμασι, † Τηδὶ δ' ἀφύαισι, τῇδε δ' αὐτα-
γηνίαις Τεμάχη τ' ἄνωθεν αὐτόματα πεπνιγμένα Εἰς τὸ στόμ' ἔρρει. τάδε παρ' αὐτῷ τὼ πό-
δε, Ἄμυλοι δὲ περινέουσιν ἡμῖν ἐν κύκλῳ. Οἶδα δ' ὅτι καὶ οἱ Θουριοπέρσαι, καὶ τὸ τοῦ Νικο-
φῶντος δρᾶμα ἀδίδακτά ἐστι. διόπερ καὶ τελευταίων αὐτῶν ἐμνήσθην, ταῦτα τοῦ Δημοκρίτου
σαφῶς καὶ τορῶς διεξελθόντος, ἐπῄνουν μὲν οἱ δαιταλεῖς. ὁ δὲ Κύνουλκος ἔφη, Ἄνδρες σύσσι-
τοι, σφόδρα με λιμώττοντα οὐκ ἀηδῶς ὁ Δημόκριτος εἱστίασε ποταμοὺς διαπερανάμενος ἀμ-
βροσίας καὶ νέκταρος. ὑφ' ὧν ἀρδευθεὶς τὴν ψυχὴν πάνυ πειναλέος γεγένημαι λόγους αὐτὸ μό-
νον καταβροχθίσας. ὥστε ἤδη παυσάμενοι ποτὲ δὴ τοσαύτης ἀπεραντολογίας, καὶ κατὰ τὸν Παι- Demosthenem intelligit.
ανιέα ῥήτορα τοιούτων τινῶν μεταλάβωμεν, ἃ μήτ' ἰσχὺν ἐντίθησι, μήτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ. ἐν κενῇ
γὰρ γαστρὶ τῶν καλῶν ἔρως οὐκ ἔστι. πεινῶσι γὰρ ἡ Κύπρις πικρά, Ἀχαιός φησιν ἐν Αἴθωνι σατυρι-
κῷ. παρ' οὗ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης λαβὼν ἔφη, † Ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἐν πεινῶντι δ' οὔ. Πρὸς ἐν πλησμονοῦντι legit Eras.

ὃν ὁ Οὐλπιανὸς ἀεί ποτε διαπολεμῶν ἔφη. πλήρης μὲν λαχάνων ἀγορὴ, πλήρης δὲ καὶ ἄρτων. σὺ δὲ ὦ κύων ἀεὶ λιμώττεις, καὶ οὐκ ἐᾷς ἡμᾶς λόγων καλῶν καὶ ἀφθόνων μεταλαμβάνειν, μᾶλλον δὲ σιτεῖσθαι. τροφὴ γὰρ ψυχῆς λόγοι καλοί. καὶ ἅμα στραφεὶς πρὸς τὸν οἰκέτην, Λεῦκε ἔφη. κἂν ἐκφατνίσματά τινα ἄρτων ἔχῃς, δὸς τοῖς κυσίν. καὶ ὁ Κύνουλκος, εἰ μὲν εἰς ἀκροάσεις λόγων ἔφη παρεκλήθην, ἠπιστάμην ἥκειν ἀγορᾶς πληθυούσης. οὕτως γάρ τις τῶν σοφῶν τὴν τῶν δείξεων ὥραν ἐκάλει. καὶ αὐτὸν οἱ πολλοὶ διὰ τοῦτο Πληθαγόραν ὠνόμαζον. εἰ δὲ λουσάμενος λογάρια δειπνοῦμεν μικρὰς τίθημι συμβολὰς, ἀκροώμενος κατὰ τὸν Μένανδρον. διὸ παραχωρῶ σοι ὦ γάστρων τῆς τοιαύτης ἐμφορεῖσθαι σιτήσεως. πεινῶντι γὰρ ἀνδρὶ μᾶζα τιμιωτέρα χρυσοῦ τε κἀλέφαντος, κατὰ τὸν τοῦ Ἐρετριέως Ἀχαιοῦ κύκλον. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων, οἷός τ' ἦν ἀπανίστασθαι. ἐπιστραφεὶς δὲ καὶ θεασάμενος πλῆθος ἰχθύων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν ὄψων παρασκευὴν εἰς κυκλουμένην, τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀνέκραγεν. Τέτλαθι δὴ πενίη, καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων.

Ὄψων γὰρ πλῆθός σε δαμᾷ καὶ λιμὸς ἀτερπής. ἐγὼ γὰρ ἤδη ὑπὸ τῆς ἐνδείας οὐ διθυράμβους φθέγγομαι κατὰ τὸν Σωκράτην, ἀλλ' ἤδη καὶ ἔπη. λιμώδης γὰρ ὄντως ἡ ῥαψῳδία. κατὰ γὰρ Ἀμειψίαν ὃς ἐν Σφενδόνῃ ἔφη περὶ τοῦ μαντευσάμενος ὦ Λαρίωσι. Κοὐδείς γέ τις τῶν πλουσίων μὰ τὸν Ἥφαιστον προσόμοιος Καλλιτράπεζος, καὶ βουλόμενος λιπαρὸν ζωμὸν καταπίνειν.

Ὁρῶ γὰρ θαῦμ' ἄπιστον ἰχθύων γένη, Περὶ τὴν ἄκραν παίζοντα, κωβιοὺς, σπάρους, ψήττας, ἐρυθίνους, κεστρέας, πέρκας, ὄνους, Θύννους, κεστρέας, μελανούρους, σηπίας. Αὐλωπίας, τρίγλας, ἐλεδώνας, σκορπίους, φησὶν Ἡνίοχος ἐν Πολυπράγμονι. δεῖ οὖν κἀμὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Μεταγένην ἐπειπόντα, Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ δείπνου Τετλάναι. σιωπήσαντος δ' αὐτοῦ, ὁ Μασούριος ἔφη. ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπολείπεταί τινα περὶ τοῦ ἀμφὶ τοὺς οἰκέτας λόγου, συμβαλοῦμαί τι καὶ αὐτὸς μέλος εἰς ἔρωτα τοῦ σοφοῦ καὶ φιλτάτου Δημοκρίτου. Φίλιππος ὁ Θεαγγελεὺς ἐν τῷ περὶ Καρῶν καὶ Λελέγων συγγράμματι, καταλέξας τοὺς Λακεδαιμονίων εἵλωτας καὶ τοὺς Θετταλικοὺς πενέστας καὶ Κᾶρας φησὶ, τοῖς Λέλεξιν ὡς οἰκέταις χρήσασθαι πάλαι τε καὶ νῦν. Φύλαρχος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, καὶ Βυζαντίους φησὶν οὕτω Βιθυνῶν δεσπότας, ὡς Λακεδαιμονίους τῶν εἱλώτων. περὶ δὲ τῶν παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐπευνάκτων καλουμένων (δοῦλοι δ' εἰσὶ καὶ οὗτοι) σαφῶς ἐκτίθεται Θεόπομπος διὰ τῆς δευτέρας καὶ τριακοστῆς τῶν ἱστοριῶν, λέγων οὕτως. ἀποθανόντων πολλῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ, οἱ περιλειφθέντες εὐλαβηθέντες μὴ καταφανεῖς γένωνται τοῖς ἐχθροῖς ἐρημωθέντες, ἀνεβίβασαν τῶν εἱλώτων ἐφ' ἑκάστην στιβάδα τῶν τετελευτηκότων τινάς. οὓς καὶ πολίτας ὕστερον ποιήσαντες προσηγόρευσαν ἐπευνάκτους, ὅτι κατετάχθησαν ἀντὶ τῶν τετελευτηκότων εἰς τὰς στιβάδας. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν τῇ τριακοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, παρὰ Σικυωνίοις κατανακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινὰς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Μέναιχμος ἐν τοῖς Σικυωνιακοῖς, κατανακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινὰς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. ἔτι Θεόπομπος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἀρκάδας φησὶ κεκτῆσθαι προσπελατῶν ὥσπερ εἱλώτων τριάκοντα μυριάδας. οἱ δὲ μόθακες καλούμενοι παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐλεύθεροι μέν εἰσιν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Φύλαρχος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. εἰσὶ δ' οἱ μόθακες σύντροφοι τῶν Λακεδαιμονίων. ἕκαστος γὰρ τῶν πολιτικῶν παίδων ὡς ἂν καὶ τὰ ἴδια ἐκποιῶσιν, οἱ μὲν ἕνα, οἱ δὲ δύο, τινὲς δὲ πλείους ποιοῦνται συντρόφους αὑτῶν. εἰσὶν οὖν οἱ μόθακες ἐλεύθεροι μὲν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. τούτων ἕνα φασὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδρον τὸν καταναυμαχήσαντα τοὺς Ἀθηναίους πολίτην γενόμενον δι' ἀνδραγαθίαν. Μύρων δὲ ὁ Πριηνεὺς ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν, πολλάκις φησὶν ἠλευθέρωσαν Λακεδαιμόνιοι δούλους. καὶ οὓς μὲν ἀφέτας ἐκάλεσαν, οὓς δὲ ἀδεσπότους, οὓς δὲ ἐρυκτῆρας. δεσποσιοναύτας ἄλλους, οὓς εἰς τοὺς στόλους κατέτασσον. ἄλλους δὲ νεοδαμώδεις, ἑτέρους ὄντας τῶν εἱλώτων. Θεόπομπος δ' ἐν ἑβδόμῳ Ἑλληνικῶν περὶ τῶν εἱλώτων, λέγων ὅτι καὶ Ἐλεάται καλοῦνται, γράφει οὕτως. τὸ δὲ τῶν εἱλώτων ἔθνος, παντάπασιν ὠμῶς διάκειται καὶ πικρῶς. εἰσὶ γὰρ οὗτοι καταδεδουλωμένοι πολὺν ἤδη χρόνον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. οἱ μὲν αὐτῶν ἐκ Μεσσήνης ὄντες, οἱ δὲ Ἐλεάται κατοικοῦντες πρότερον τὸ καλούμενον ἕλος τῆς Λακωνικῆς. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐκλαθόμενος ἑαυτοῦ, ἐλέγχει δ' αὐτὸν εἰς τοῦτο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης διὰ τῆς δωδεκάτης τῶν ἱστοριῶν, οὐκ εἶναι ἔφη σύνηθες τοῖς Ἕλλησι δούλους κτᾶσθαι, αὐτὸς εἰπὼν ὁ Ἐπιτίμαιος. οὕτως δ' αὐτὸν καλεῖ Ἴστρος ὁ Καλλιμάχιος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀντιγραφαῖς. εἰπὼν καὶ ὅτι Μνάσων ὁ Φωκεὺς πλείους ἐκέκτητο δούλους τῶν χιλίων. κἂν τῇ τρίτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν ὁ Ἐπιτίμαιος ἔφη, οὕτως εὐδαιμονῆσαι τὴν Κορινθίων πόλιν, ὡς κτήσασθαι δούλων μυριάδας ἓξ καὶ τεσσαράκοντα. δι' ἃς ἡγοῦμαι καὶ τὴν Πυθίαν αὐτοὺς κεκληκέναι χοινικομέτρας. Κτησικλῆς δ' ἐν τρίτῃ χρο-

νικῶν καὶ

νικῶν καὶ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν φησὶν ὀλυμπιάσιν, Ἀθήνησιν ἐξετασμὸν γενέσθαι ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τῶν κατοικούντων τὴν Ἀττικήν. καὶ εὑρεθῆναι Ἀθηναίους μὲν δισμυρίους πρὸς τοῖς χιλίοις, μετοίκους δὲ μυρίους, οἰκετῶν δὲ μυριάδας τεσσαράκοντα. Νικίας δ' ὁ Νικηράτου, ὡς ὁ καλὸς ἔφη Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ πόρων, χιλίους ἔχων οἰκέτας ἐμίσθωσεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἀργυρεῖα Σωσίᾳ τῷ Θρακί, ἐφ' ᾧ ὀβολὸν ἑκάστου τελεῖν τῆς ἡμέρας. Ἀριστοτέλης δ' ἐν Αἰγινητῶν πολιτείᾳ, καὶ παρὰ τούτοις φησὶ γενέσθαι ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα μυριάδας δούλων. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν Εὐρωπιακῶν, Δαρδανεῖς φησὶ δούλους κεκτῆσθαι τὸν μὲν χιλίους, τὸν δὲ καὶ πλείους. τούτων δ' ἕκαστον ἐν μὲν εἰρήνῃ γεωργεῖν, ἐν πολέμῳ δὲ λογίζεσθαι, ἡγεμόνα νέμοντας τὸν ἴδιον δεσπότην. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Λαρήνσιος ἔφη. ἀλλὰ Ῥωμαίων ἕκαστος, οἶδας δ' ἀκριβῶς ταῦτα ὦ καλὲ Μασούριε πλείστους ὅσους κεκτημένος οἰκέτας. καὶ γὰρ μυρίους καὶ δισμυρίους, καὶ ἔτι πλείους δὲ πάμπολλοι κέκτηνται, οὐκ ἐπὶ προσόδοις δὲ ὥσπερ ὁ τῶν Ἑλλήνων ζάπλουτος Νικίας. ἀλλ' οἱ πλείους τῶν Ῥωμαίων συμπροϊόντας ἔχουσι τοὺς πλείστους. καὶ αἱ πολλαὶ δὲ αὗται Ἀττικαὶ μυριάδες τῶν οἰκετῶν δεδεμέναι εἰργάζοντο τὰ μέταλλα. Ποσειδώνιος γοῦν, οὗ συνεχῶς μέμνησαι, ὁ φιλόσοφος, καὶ ἀποστάντας φησὶν αὐτοὺς καταφονεῦσαι μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν μετάλλων φύλακας. καταλαβέσθαι δὲ τὴν ἐπὶ Σουνίῳ ἀκρόπολιν, καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον πορθῆσαι τὴν Ἀττικήν. οὗτος δ' ἦν ὁ καιρὸς ὅτε καὶ ἐν Σικελίᾳ ἡ δευτέρα τῶν δούλων ἐπανάστασις ἐγένετο. πολλαὶ δὲ αὗται ἐγένοντο, καὶ ἀπώλοντο οἰκετῶν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν μυριάδας. σύγγραμμά τε ἐκδέδωκε περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς ἀκτῆς, καὶ Σπάρτακος δὲ ὁ μονομάχος ἐκ Καπύης πόλεως Ἰταλικῆς ἀποδρὰς κατὰ τὰ † μέτρια Ἀττικά, πολὺ πλῆθος ἀποστήσας οἰκετῶν. ἦν δὲ καὶ αὐτὸς οἰκέτης Θρᾷξ γένος, κατέδραμε πᾶσαν Ἰταλίαν χρόνον οὐκ ὀλίγον, πολλῶν δούλων καθ' ἑκάστην ἡμέραν συρρεόντων ὡς αὐτόν. καὶ εἰ μὴ ἀπέθανεν ἐν τῇ πρὸς Λικίννιον Κράσσον παρατάξει, οὐ τὸν τυχόντα ἂν ἱδρῶτα τοῖς ἡμεδαποῖς παρεσχήκει, ὡς ὁ κατὰ τὴν Σικελίαν Εὔνους. σώφρονες δ' ἦσαν καὶ πάντα ἄριστοι οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι. Σκιπίων γοῦν ὁ Ἀφρικανὸς ἐπίκλην, ἐκπεμπόμενος ὑπὸ τῆς συγκλήτου ἐπὶ τὸ καταστήσασθαι τὰς κατὰ τὴν οἰκουμένην βασιλείας, ἵνα τοῖς προσήκουσιν ἐγχειρισθῶσιν, πέντε μόνους ἐπήγετο οἰκέτας, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος. καὶ ἑνὸς ἀποθανόντος κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν, ἐπέστειλε τοῖς οἰκείοις ἄλλον ἀντ' ἐκείνου πριαμένους πέμψαι αὐτῷ. Ἰούλιος δὲ Καῖσαρ ὁ πρῶτος πάντων ἀνθρώπων περαιωθεὶς ἐπὶ τὰς Βρεττανίδας νήσους, μετὰ χιλίων σκαφῶν, τρεῖς οἰκέτας τοὺς πάντας συνεπήγετο, ὡς Κόττας ἱστορεῖ, ὁ τότε ὑποστρατηγῶν αὐτῷ, ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας συγγράμματι, ὃ τῇ πατρίῳ ἡμῶν γέγραπται φωνῇ. ἀλλ' οὐ Σμινδυρίδης ὁ Συβαρίτης τοιοῦτος, ὦ Ἕλληνες, ὃς ἐπὶ τὸν Ἀγαρίστης τῆς Κλεισθένους θυγατρὸς ἐξορμῶν γάμον ὑπὸ χλιδῆς καὶ τρυφῆς χιλίους συνεπήγετο οἰκέτας, ἁλιεῖς καὶ ὀρνιθευτὰς καὶ μαγείρους. οὗτος δ' ὁ ἀνὴρ καὶ ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὡς εὐδαιμόνως ἔζη, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς. τὸ δ' αὐτὸ βιβλίον καὶ ὡς Θεοφράστου φέρεται, οὐκ ἔφη τὸν ἥλιον ἐτῶν εἴκοσιν οὔτ' ἀνατέλλοντα, οὔτε δυόμενον ἑωρακέναι. καὶ τοῦτ' ἦν αὐτῷ μέγα καὶ θαυμαστὸν πρὸς εὐδαιμονίαν. οὗτος ὡς ἔοικε πρωῒ μὲν ἐκάθευδεν, ὀψὲ δ' ἠγείρετο, καθ' ἀμφότερα δυστυχῶν. ὁ δὲ Ποντικὸς Ἑστιαῖος καλῶς ἐκαυχᾶτο μήτε ἀνατέλλοντα μήτε καταδυόμενον ποτὲ τὸν ἥλιον ἑωρακέναι, διὰ τὸ παιδείᾳ παντὶ καιρῷ προσέχειν, ὡς ὁ Νικαεὺς Νικίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς διαδοχαῖς. τί οὖν οὐκ εἶχε καὶ Σκιπίων καὶ ὁ Καῖσαρ οἰκέτας; εἶχον. ἀλλ' ἐφύλασσον τοὺς πατρίους νόμους, καὶ κεκολασμένως ἔζων τηροῦντες τὰ τῆς πολιτείας ἔθη. συνετῶν γὰρ ἐστὶν ἀνδρῶν, ἐμμένειν τοῖς παλαιοῖς ζηλώμασιν. δι' ὧν στρατευόμενοι κατεστρέφοντο τοὺς ἄλλους, καὶ λαμβανόντες ἅμα τοῖς δοριαλώτοις, εἴ τι χρήσιμον καὶ καλὸν ὑπῆρχε παρ' ἐκείνοις εἰς μίμησιν, ὅπερ ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις ἐποίουν οἱ Ῥωμαῖοι. διαφυλάττοντες γὰρ ἅμα καὶ τὰ πάτρια, μετῆγον περὶ τῶν χειρωθέντων εἴ τι λείψανον καλῆς ἀσκήσεως εὕρισκον, τὰ ἄχριστα ἐκείνοις ἐῶντες. ὅπως μηδ' εἰς ἀνάκτησιν ὧν ἀπέλαβον ἐλθεῖν ποτε δυνηθῶσιν. περὶ γοῦν τῶν Ἑλλήνων μηχανὰς καὶ ὄργανα πολιορκητικὰ μαθόντες, τούτοις αὐτοὺς κατεναυμάχησαν. ἔλαβον δὲ καὶ περὶ Τυρρηνῶν τὴν μάχην φαλαγγηδὸν ἐπιόντων, καὶ περὶ Σαυνιτῶν δὲ ἔμαθον θυρεοῦ χρῆσιν. περὶ δὲ Ἰβήρων, γαίσων. καὶ ἄλλα δὲ παρ' ἄλλων μαθόντες ἄμεινον ἐπεξειργάσαντο. μιμησάμενοί τε κατὰ πάντα τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν, διετήρησαν αὐτὴν μᾶλλον ἢ ἐκεῖνοι. νῦν δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν χρησίμων ποιούμενοι περὶ τῶν ἐναντίων συναποφέρονται, καὶ τὰ μοχθηρὰ ζηλώματα. πάτριος μὲν γὰρ ἦν αὐτοῖς ὡς φησὶ Ποσειδώνιος καρτερεία καὶ λιτὴ δίαιτα. καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τὴν κτῆσιν ἀφελὴς καὶ ἀπερίεργος χρῆσις. ἔτι δὲ εὐσέβεια θαυμαστὴ περὶ τὸ δαιμόνιον, δικαιοσύνη δὲ καὶ πολλὴ τοῦ πλημμελεῖν εὐλάβεια πρὸς πάντας ἀνθρώπους μετὰ τῆς κατὰ γεωργίαν ἀσκήσεως. τοῦτο δ' ἐστὶν ἐκ τῶν πατρίων θυ-

† μεθόρια.

Ῥωμαίων ἐγκώμιον.

σιῶν, ὧν ἐπιτελοῦμεν ἱερῶν. ὁδούς τε γὰρ πορευόμεθα τεταγμένας καὶ ὡρισμένας. καὶ τεταγμένα φέρομεν, καὶ λέγομεν ἐν ταῖς εὐχαῖς, καὶ δρῶμεν ἐν ταῖς ἱερουργίαις ἀφελῆ τε ταῦτα καὶ λιτά. καὶ οὐδὲν πλέον τῶν κατὰ φύσιν οὔτε ἠμφιεσμένοι, καὶ περὶ τὰ σώματα ἔχοντες, οὔτε ἀπερχόμενοι. ἐσθῆτάς τε ἔχομεν καὶ ὑποδέσεις εὐτελεῖς πίλους τε ταῖς κεφαλαῖς περικείμεθα προβατίων δερμάτων δασεῖς, κεράμεα δὲ καὶ χαλκᾶ, τὰ διακονήματα κομίζομεν. κἂν τούτοις βρωτὰ καὶ ποτὰ πάντων ἀπεριεργότατα, ἄτοπον ἡγούμενοι, τοῖς μὲν θεοῖς πέμπειν κατὰ τὰ πάτρια, αὐτοῖς δὲ χορηγεῖν κατὰ τὰ ἐπείσακτα. καί τοι γε τὰ μὲν εἰς ἡμᾶς δαπανώμενα, τῇ χρείᾳ μετρεῖται. τά δ' εἰς τοὺς θεοὺς, ἀπαρχαί τινές εἰσι. Μούκιος γοῦν Σκευόλας τρίτος ἐν Ῥώμῃ τὸν Φάνιον ἐτήρει νόμον, Νάυτος Καικίλιος Τουβέρων, καὶ Ῥουτίλιος Ῥοῦφος, ὁ τὴν πάτριον ἱστορίαν γεγραφώς. ἐκέλευε δ' ὁ νόμος, τριῶν μὲν πλείονας τῶν ἔξω τῆς οἰκίας μὴ ὑποδέχεσθαι. κατὰ ἀγορὰν δὲ τῶν πέντε. τοῦτο δὲ τρεῖς τοῦ μηνὸς ἐγίνετο. ὀψωνεῖν δὲ πλείονος τῶν δυοῖν δραχμῶν καὶ ἡμίσους, οὐκ ἐπέτρεπε. κρέως δὲ καπνιστοῦ δεκαπέντε τάλαντα δαπανᾶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐπεχώρει. καὶ ὅσα γῆ φέρει λάχανα καὶ ὀσπρίων ἑψήματα. σμικρᾶς δὲ πάνυ τῆς δαπάνης ὑπαρχούσης, διὰ τὸ τοὺς παρανομοῦντας καὶ ἀφειδῶς ἀναλίσκοντας ἀνατετιμηκέναι τὰ ὤνια, πρὸς τὸ ἐλευθεριώτερον νομίμως προήρχοντο. ὁ μὲν γὰρ Τουβέρων περὶ τῶν ἐν τοῖς ἰδίοις ἀγροῖς, ὄρνιθας ὠνεῖτο δραχμιαίους. ὁ δὲ Ῥουτίλιος περὶ τῶν ἁλιευόντων αὐτοῦ δούλων τριωβόλου τὴν μνᾶν τοῦ ὄψου, καὶ μάλιστα τοῦ θυριανοῦ καλουμένου. μέρος δέ ἐστι τοῦ θαλασσίου κυνὸς, οὕτω καλούμενον. ὁ δὲ Μούκιος περὶ τῶν εὐχρηστουμένων ὑπ' αὐτοῦ ὠνούμενος, πρὸς τὸν αὐτὸν τύπον ἐποιεῖτο τὴν διατίμησιν. ἐκ τοσούτων οὖν μυριάδων ἀνθρώπων οὗτοι μόνοι τὸν νόμον ἐνόρκως ἐτήρουν, καὶ δῶρον οὐδὲ τὸ μικρότατον ἐδέχοντο. οὗτοι δ' ἄλλοις ἐδίδοσαν καὶ φίλοις τοῖς ἀπὸ παιδείας ὁρμωμένοις μεγάλα. καὶ γὰρ ἀντέχοντο τῶν ἐκ τῆς στοᾶς δογμάτων. τῆς δὲ πολυτελείας τῆς νῦν ἀκμαζούσης πρῶτος ἡγεμὼν ἐγένετο Λούκολλος ὁ καταναυμαχήσας Μιθριδάτην, ὡς Νικόλαος ὁ περιπατητικός ἱστορεῖ. ἀφικόμενος γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν ἧτταν τὴν Μιθριδάτου, ἔτι τε τὴν Τιγράνου τοῦ ἀρμενίου, καὶ θριαμβεύσας, λόγον τε ἀποδοὺς τῶν τοῦ πολέμου πράξεων, ᾤκει μὲν εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης. καὶ πρῶτος τρυφῆς εἰσηγητὴς Ῥωμαίοις ἐγένετο, καρπωσάμενος δυοῖν βασιλέων τῶν προειρημένων πλοῦτον. Κάτων δὲ ἐκεῖνος ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ἐδυσχέραινε καὶ ἐκεκράγει, ὅτι τινὲς τὰς ξενικὰς τρυφὰς εἰσήγαγον εἰς τὴν Ῥώμην τριακοσίων μὲν δραχμῶν κεράμιον ταρίχων ποντικῶν ὠνησάμενοι καὶ μειράκια δ' εὔμορφα ὑπερβαλλούσης ἀγρῶν τιμῆς. πρότερον δὲ οὕτως ὀλιγοδεεῖς ἦσαν οἱ τὴν Ἰταλίαν κατοικοῦντες, ὥστε καὶ καθ' ἡμᾶς ἔτι φησὶν ὁ Ποσειδώνιος, οἱ σφόδρα εὐκαιρούμενοι, τοῖς βίοις ἦγον τοὺς υἱοὺς, ὕδωρ μὲν ὡς ἐπιτοπολὺ πίνοντας, ἐσθίοντας δ' ὅ,τι ἂν τύχῃ. καὶ πολλάκις φησὶν πατὴρ ἢ μήτηρ υἱὸν ἐρώτα, πότερον ἀπίους ἢ κάρυα βούλεται δειπνῆσαι, καὶ τούτων τί φαγὼν ἠρκεῖτο καὶ ἐκοιμᾶτο. νῦν δὲ ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν, οὐδείς ἐστι καὶ τῶν μετρίως εὐπορουμένων, ὅς τις οὐ πολυτελῆ τράπεζαν παρατίθεται. μαγείρους δὲ καὶ θεραπείαν ἄλλην πολλὴν κέκτηται, καὶ πλείω δαπανᾷ τὰ καθ' ἡμέραν ἢ πρότερον ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς θυσίαις ἀνήλισκον. ἐπεὶ δὲ εἰς ἱκανὸν μῆκος προὔβη τὰ τῶν ἀπομνημονευθέντων, αὐτοῦ καταπαύσωμεν τὸν λόγον.

Vide Macrob. Saturn. lib. 3. cap. 17.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ἘΒΔΟΜΟΝ.

Φαγήσια.

Ἐπιτελουμένου δὲ ἤδη τοῦ δείπνου τῶν φαγησίων ἑορτὴν συντελεῖσθαι νομίσαντες οἱ Κυνικοί, πάντων μᾶλλον ηὐφραίνοντο. καὶ Κύνουλκος ἔφη, ἕως ἡμεῖς δειπνοῦμεν ὦ Οὐλπιανὲ, λόγοις γὰρ ἑστιᾷ προβάλλω σοι, περὶ τίνι εἴρηται φαγησία ἑορτὴ, καὶ φαγησιποσία. καὶ ὃς ἀπορηθείς, ἐπιχεῖν τε κελεύσας τοὺς παῖδας τὴν περιφορὰν, καί τοι ἤδη οὔσης † ἀπούρας, οὐ συμπεριφέρομαι ὦ σοφώτατε. ὥστε λέγειν σοι καιρός, ἵνα μᾶλλον καὶ δειπνήσῃς ἥδιον. καὶ ὃς εἰ χάριν ὁμολογήσειας μαθὼν, λέξω. ὁμολογήσαντος δὲ ἔφη,

† ἑσπέρας.

Κλέαρχος Ἀριστοτέλους μαθητὴς, σολεὺς δὲ τὸ γένος, ἐν τῷ προτέρῳ περιγραφῶν (κρατῶ γὰρ καὶ τῆς λέξεως διὰ τὸ σφόδρα μοι εἶναι προσφιλῆ) οὑτωσίπως εἴρηκε. φαγησία, οἱ δὲ φαγησιποσία προσαγορεύουσι τὴν ἑορτήν. ἐξέλιπε δὲ αὕτη καθάπερ ἡ τῶν ῥαψῳδῶν ἣν ἦγον κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων ἐν ᾗ παριόντες ἕκαστοι τῶν θεῶν οἷον τιμὴν ἀπετέλουν τὴν ῥαψῳδίαν. ταῦτ' εἶπεν ὁ Κλέαρχος. εἰ δ' ἀπιστεῖς ὦ ἑταῖρε καὶ τὸ βιβλίον κεκτημένος, οὐ φθονήσω σοι. ἀφ' οὗ πολλὰ ἐκμαθὼν, εὐπορήσεις προβλημάτων. καὶ γὰρ Καλλίαν ἱστορεῖ τὸν ἀθηναῖον συνθεῖναι τραγῳδίαν, ἀφ' ἧς ποιῆσαι τὰ μέλη καὶ τὴν διάθεσιν Εὐριπίδην ἐν Μηδείᾳ, καὶ Σοφοκλέα τὸν Οἰδίπουν. θαυμα-

σάντων

σάντων δὲ πάντων τὸ εὐπαίδευτον τοῦ Κυνούλκου, ὁ Πλούταρχος κατὰ τὸ ὅμοιον ἔφη, καὶ ἐν Ἀλε-
ξανδρείᾳ τῇ ἐμῇ λαγυνοφορία ἑορτή τις ἄγεται, περὶ ἧς ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λαγυνοφορία.
συγγράμματι Ἀρσινόη. λέγει δὲ οὕτως, τοῦ Πτολεμαίου κτίζοντος ἑορτῶν καὶ θυσιῶν παντοδαπῶν
γένη, καὶ μάλιστα περὶ τὸν Διόνυσον, ἠρώτησεν Ἀρσινόη τὸν φέροντα τοὺς θαλλούς, τίνα νῦν ἡμέ-
ραν ἄγει, καὶ τίς ἐστιν ἑορτή. τοῦ δ' εἰπόντος καλεῖται μὲν λαγυνοφορία ἐστὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς.
οἱ δειπνοῦσι κατακλιθέντες ἐπὶ στιβάδων καὶ ἐξ ἰδίας ἕκαστος λαγύνου παρ' αὐτῶν φέροντες πί-
νουσιν. ὡς δ' οὗτος ἀπεχώρησεν ἐμβλέψασα πρὸς ἡμᾶς συνοίκιά γ' ἔφη ταῦτα ῥυπαρά. ἀνάγκη
γὰρ τὴν σύνοδον γίνεσθαι παμμιγοῦς ὄχλου θοίνην ἕωλον, καὶ οὐδαμῶς εὐπρεπῆ παρατιθεμέ-
νων. εἰ δὲ τὸ γένος τῆς ἑορτῆς ἤρεσκεν, οὐκ ἂν ἐκοπίασε δήπου τὰ αὐτὰ ταῦτα παρασκευάζουσα
ἡ βασίλεια, καθάπερ ἐν τοῖς Χουσίν. εὐωχοῦνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν, παρέχει δὲ ταῦτα ὁ καλέ-
σας ἐπὶ τὴν ἑστίασιν. τῶν δὲ παρόντων γραμματικῶν τὶς ἀποβλέψας εἰς τὴν τοῦ δείπνου παρα-
σκευὴν ἔφη, εἶτα πῶς δειπνήσομεν τοσαῦτα δεῖπνα ἴσως διὰ νυκτός, ὡς ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν
Αἰολοσίκωνι εἶπεν οὕτως λέγων, οἱ ἐννεὰ δι' ὅλης νυκτὸς. ὡς καὶ τὸ Ὁμηρικὸν ἔχει, Κεῖτ' ἔντοσθ' ἄν ὀδ. ι.
τροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων, τὸ μέγεθος αὐτοῦ ἐμφανίζων. πρὸς ὃν ὁ ἰατρὸς ἔφη Δάφνος,
ὠφελιμώτερά ἐστι φίλτατε τῷ παντὶ σώματι τὰ νυκτερινὰ δεῖπνα. τὸ γὰρ σελήνης ἄστρον πρὸς
τὰς τῆς τροφῆς ἁρμόττει πέψεις σηπτικὸν ὑπάρχον. κατὰ σῆψιν δὲ ἡ πέψις. εὐσηπτότερα γοῦν τὰ
νύκτωρ θυόμενα τῶν ἱερείων, καὶ τῶν ξύλων τὰ πρὸς τὸ σελήνιον κοπτόμενα, καὶ τῶν καρπῶν δὲ
οἱ πλεῖστοι πρὸς τὸ σελήνιον πεπαίνονται. πολλῶν δὲ ὄντων καὶ διαφόρων τῶν παρεσκευασμέ-
νων καὶ ἀεὶ παρασκευαζομένων ἰχθύων μεγέθει τε καὶ ποικιλίᾳ, ὁ Μυρτίλος ἔφη. εἰκότως ἄνδρες
φίλοι πάντων τῶν προσοψημάτων ὄψων καλουμένων ἐξενίκησεν ὁ ἰχθὺς διὰ τὴν ἐξαίρετον ἐδω-
δὴν μόνος οὕτως καλεῖσθαι διὰ τοὺς ἐπιμανῶς ἐσχηκότας πρὸς ταύτην τὴν ἐδωδήν. λέγομεν οὖν ὀψο-
φάγους, οὐ τοὺς βόεια ἐσθίοντας (οἷος ἦν Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς βοείοις κρέασιν ἐπήσθιε σῦκα χλωρά) οὐδὲ
τὸν φιλόσυκον, οἷος ἦν Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ὡς ἱστορεῖ Φανόκριτος ἐν τῷ περὶ Εὐδόξου. ἱστορεῖ δ'
ὅτι καὶ Ἀρκεσίλας φιλόβοτρυς ἦν, ἀλλὰ τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀναστρεφομένους. φιλόμηλοι
δὲ ἦσαν Φίλιππός τε ὁ Μακεδὼν, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, ὡς Δωρόθεος φησὶν ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν
περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἱστορεῖ, ὡς κάλλιστα μῆλα εὑρὼν ὁ Ἀλέξανδρος
περὶ τὴν Βαβυλωνίαν χώραν, τούτων τε πληρώσας τὰ σκάφη, μηλομαχίαν ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιή-
σατο, ὡς τὴν θέαν ἡδίστην γενέσθαι. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι ὄψον κυρίως καλεῖται πᾶν τὸ πυρὶ κατα-
σκευασόμενον εἰς ἐδωδήν. ἤτοι γὰρ ἑψόν ἐστιν, ἢ περὶ τὸ ὀπτῆσθαι ὠνόμασαι. πολλῶν οὖν ὄντων
τῶν ἰχθύων, οὓς κατὰ τὰς ἑκάστας ὥρας ἐνδαινύμεθα ὦ θαυμασιώτατε Τιμόκρατες. κατὰ γὰρ
τὸν Σοφοκλέα, Χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπερρόθει σαίνουσιν οὐραίοισιν οὐ τὴν κεκτημένην,
ἀλλὰ τὰς λοπάδας. καὶ κατὰ τὰς Ἀχαιοῦ δὲ μοίρας, πολὺς γὰρ ὅμιλος ποντίου κύλλου σοβῶν
ἐνάλιος θεωρία χραίνοντος θυραίοισιν εὐδίαν ἁλός. ἀπομνημονεύσω δέ σοι ἃ περὶ ἑκάστου ἔλε-
ξαν οἱ δειπνοσοφισταί. πάντες γὰρ συνεισήνεγκαν εἰς αὐτοὺς τὰς ἐκ βιβλίων συμβολάς, ὧν τὰ
ὀνόματα διὰ τὸ πλῆθος παραλείψω. ὅς τις ἀγοράζων ὄψον ἐξὸν ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν ῥα-
φανῖδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται, φησὶν Ἄμφις ἐν Λευκάδι. ἵνα δὲ εὐμνημόνευτά σοι γέ-
νηται τὰ λεχθέντα, κατὰ στοιχεῖον τάξω τὰ ὀνόματα. καὶ γὰρ Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν Αἴαντι
μαστιγοφόρῳ τοὺς ἰχθῦς ἐλλούς, ἐφῆκεν ἐλλοῖς ἰχθύσιν διαφθοράν, ἐζήτησέ τις, εἰ καὶ τῶν πρὸ Ἔλλοψ.
αὐτοῦ τις τῷ ὀνόματι κέχρηται. πρὸς ὃν ὁ Ζώϊλος ἔφη. ἐγὼ δὲ οὐκ ὢν ὀψοφαγίστατος. οὕτω
γὰρ Ξενοφῶν ὠνόμασεν ἐν ἀπομνημονεύμασι γράφων οὕτως, ὀψοφαγίστατός τε καὶ βλακίστατος
ἐστίν, οἶδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὔμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος ἢ Ἀρκτῖνος, ἢ ὅς τις δή
ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἴρηκεν. Ἐν δ' αὐτῇ πλωτοὶ χρυσώπιδες ἰχ-
θύες ἐλλοί. Νήχοντες παίζουσι δι' ὕδατος ἀμβροσίοιο. Ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῷ κύ-
κλῳ, ὡς ἐστὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιίᾳ. παρατεθεισῶν οὖν ἀ- Ἀμίαι.
μιῶν ἔφη τις, ταύτας Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ τὰ μὲν βράγχια ἔχειν καλυπτά, εἶναι δὲ καρχαρόδοντας,
καὶ τῶν συναγελαζομένων καὶ σαρκοφάγων. χολήν τε ἔχειν ἰσομήκη τῷ ἐντέρῳ καὶ σπλῆνα ὁ-
μοίως. λέγεται δὲ ὡς θηρευθεῖσαι προσανάλλονται, καὶ ἀποτραγοῦσαι τὴν ὁρμιὰν ἐκφεύγου-
σιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσι λέγων οὕτως, ὅ τε ἦλθες ἀμίας παχείας. καὶ Ἐπίχαρ-
μος δ' ἐν Σειρῆσι πρωὶ μέν γ' ἀτενὲς ἀπ' ἀοῦς ἀφύας ἀποπυρίζομες στρογγύλας καὶ δελφακίνας
ὀπτὰ κρέα καὶ πολύπους καὶ γλυκύν γ' ἐπ' ὦν ἐπίομες οἶνον, οἴμοι τάλας περὶ στόμα με καλοῦ-
σα κατίσκα λέγει φοῦ, τῶν κακῶν ὁ καὶ παρὰ τρίγλας τε καὶ † πάχνα κἀμίαι δύο διατεταγ-
μέναι μέσαι, φάσσαι τε τοσαῦται παρῆν σκορπίοι τέ. Ἀριστοτέλης δὲ παρετυμολογῶν αὐτῆς
τοὔνομα φησὶν ὠνομάσθαι παρὰ τὸ ἅμα ἰέναι ταῖς παραπλησίαις. ἔστι γὰρ συναγελαστική. Ἱκέ-

σιος δ᾽ ἐν τοῖς περὶ ὕλης, εὐχύλους μὲν αὐτὰς εἶναι καὶ ἁπαλάς, πρὸς δὲ τὰς ἐκκρίσεις μέσας, ἧσσον δὲ τροφίμους. ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος ἐν τῇ γαστρολογίᾳ (οὕτως γὰρ ἐπιγράφεσθαί φησι Λυκόφρων ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας) ὡς τὴν Κλεοστράτου τοῦ Τενεδίου γαστρολογίαν, περὶ τῆς ἀμίας φησὶν οὕτως, Τὴν δ᾽ ἀμίαν φθινοπώρου ὅταν πλειὰς καταδύῃ, Πάντα τρόπον σκεύαζε· τί σοι τάδε μυθολογεύω. Οὐ γὰρ μή σε διαφθείρῃς γ᾽, οὐδ᾽ ἂν ἐπιθυμῇς. Εἰ δ᾽ ἐθέλεις καὶ τοῦτο δαῆναι ὦ φίλε Μόσχε, Ὅντινα χρή σε τρόπον κείνην διαθεῖναι ἄριστα, Ἐν συκῆς φύλλοις, καὶ ὀριγάνῳ οὐ μάλα πολλῇ, Μὴ τυρόν, μὴ λῆρον. ἁπλῶς δ᾽ οὕτως θεραπεύσας Ἐν συκῆς φύλλοις χλοίνῳ κατάδησον ἄνωθεν. Εἶθ᾽ ὑπὸ θερμὴν ὦσον ἔσω σποδόν, ἐν φρεσὶ καιρόν, Γινώσκων ὁπότ᾽ ἐστ᾽ ὀπτή, καὶ μὴ κατακαύσῃς. Ἔστω δ᾽ αὐτή σοι Βυζαντίου ἐξ ἐρατεινοῦ. Εἴπερ ἔχειν ἀγαθὴν ἐθέλεις καὶ ἐγγὺς ἁλῶ που, Τοῦδε τόπου κεδνὴν λήψει, τηλοῦ δὲ θαλάσσης, Ἑλλησποντιάδος χείρων κἂν κεῖνον ἀμείψῃς, Αἰγαίου πελάγους ἅλμην πόρον, οὐκ ἔθ᾽ ὁμοία Γίνεται, ἀλλὰ καταισχύνει τὸν πρόσθεν ἔπαινον. Οὗτος ὁ Ἀρχέστρατος ὑπὸ φιληδονίας γῆν πᾶσαν καὶ θάλασσαν περιῆλθεν ἀκριβῶς ἐμοὶ δοκεῖ τὰ πρὸς γαστέρα ἐπιμελῶς ἐξετάσαι βουληθείς. καὶ ὥσπερ οἱ τὰς περιηγήσεις καὶ τοὺς περίπλους ποιησάμενοι μετ᾽ ἀκριβείας, ἐθέλει πάντα ἐκτίθεσθαι ὅπου ἐστὶν ἕκαστον κάλλιστον βρωτόν τε. τοῦτο γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ προοιμίῳ ἐπαγγέλλεται τῶν καλῶν τούτων ὑποθηκῶν, ὧν πρὸς τοὺς ἑταίρους ποιεῖται Μόσχον τε καὶ Κλέανδρον, ὥσπερ ὑποτιθέμενος αὐτοῖς κατὰ τὴν Πυθίαν ζητεῖν, Ἵππον Θεσσαλικήν, Λακεδαιμονίαν τε γυναῖκα, Ἄνδρας δ᾽ οἳ πίνουσιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης.

Ἀρχέστρατος.

Ἡδονικοί.

Χρύσιππος δ᾽ αὐτὸν ὁ ὄντως φιλόσοφος καὶ περὶ πάντα ἀνήρ, ἀρχηγὸν Ἐπικούρου φησὶ γενέσθαι καὶ τοῖς τὰ τούτου ἐπισαμένοις τῆς πάντα διαλυμηναμένης ἡδονῆς. καὶ γὰρ οὐκ ἐγκαλυπτόμενος ὁ Ἐπίκουρος λέγει, ἀλλὰ μεγάλῃ τῇ φωνῇ. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφελὼν μὲν τὴν διὰ χυλῶν, ἀφελὼν δὲ τὴν δι᾽ ἀφροδισίων ἡδονήν. οἴεται γὰρ οὗτος ὁ σοφός, καὶ τὸν ἀσώτων βίον ἀνεπίληπτον εἶναι, εἴπερ αὐτῷ προσγένοιτο τὸ ἀδεὲς καὶ ἵλεων. διὸ καὶ οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ καταβρέχοντές που τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ἀκρασίας, Ἐπικούρους καὶ βοηθοὺς βοῶσιν. Πλάτων μὲν ἐν συνεξαπατῶντι δυσχεραίνοντα ποιήσας πατέρα περὶ τοῦ υἱοῦ παιδαγωγῷ καὶ λέγοντα. Ἀπολώλεκας τὸ μειράκιόν μου παραλαβών, Ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον Ἀλλότριον αὐτοῦ. καὶ πότους ἑωθινοὺς Πίνει διὰ σὲ νῦν, πρότερον οὐκ εἰθισμένος.

Εἶτ᾽ εἰ μεμάθηκε δέσποτα ζῆν, ἐγκαλεῖς; Ζῆν δ᾽ ἐστὶ τοῦτο βιοῦν, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί. Ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν εἶναι τἀγαθὸν Τὴν ἡδονὴν δήπουθεν, οὐκ ἔστιν δ᾽ ἔχειν Ταύτην ἑτέρωθεν. ἐκ δὲ τοῦ ζῆν παγκάλως Εὖ, σῶς ἅπαντας, ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί. Ἑώρακας οὖν φιλόσοφον εἰπέ μοι τινά, Μεθύοντ᾽ ἢ τούτοις θ᾽ οἷς λέγεις κηλούμενον; Ἅπαντας οἱ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες.

Καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα.

Οὕτως ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ, Ἴσασιν οὐ δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου, Καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὡς περὶ πραγμάτων, Ὥστ᾽ ἐκπεπλῆχθαι πάντας. καὶ ἐν τῷ Ἀνδροφόνῳ δὲ ἐπιγραφομένῳ ὁ αὐτὸς Πλάτων διαπαίξας τινὰ τῶν ἐπικῶν φιλοσόφων ἐπιφέρει, Ἐξὸν γυναῖκ᾽ ἔχοντα κατακεῖσθαι καλήν, Καὶ Λεσβίου χυτρείδε λαμβάνειν δύο, Ὁ φρόνιμός ἐστι τοῦτο, τοῦτ᾽ ἀγαθόν. Ἐπίκουρος ἔλεγε ταῦθ᾽ ἃ νῦν ἐγὼ λέγω, Εἰ τοῦτον ἔζων πάντες ὃν ἐγὼ βίον,

Οὔτ᾽ ἄτοπος ἦν ἄν, οὔτε μοιχὸς οὐδείς. Ἡγήσιππος δ᾽ ἐν Φιλεταίροις, Ἐπίκουρος ὁ σοφὸς ἀξιώσαντός τινος Εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν ὅ, τι ποτ᾽ ἐστὶ τἀγαθόν, Ὃ διὰ τέλους ζητοῦσιν εἶπεν ἡδονήν, Εὖ γ᾽ ὦ κράτιστ᾽ ἄνθρωπε καὶ σοφώτατε. Τοῦ γὰρ μασᾶσθαι κρεῖττον οὐκ ἔστ᾽ οὐδὲ ἕν,

Ἀγαθὸν πρόσεστιν· ἡδονὴ γὰρ τἀγαθόν. Ἀσπάζονται δὲ οὐ μόνον οἱ Ἐπικούρειοι τὴν ἡδονήν, ἀλλὰ καὶ οἱ Κυρηναϊκοί, καὶ Μνησιστράτειοι δὲ καλούμενοι. καὶ γὰρ οὗτοι ζῆν μὲν ἡδέως χαίρουσιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος. οὐ μακρὰν δὲ τούτων ἂν ἦν καὶ Σπεύσιππος, ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς καὶ συγγενής. Διονύσιος γοῦν ὁ τύραννος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαῖς, καὶ τὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ διεξερχόμενος ἔτι τε τῆς φιλαργυρίας ἐρανίζεσθαί τε παρὰ πολλῶν αὐτὸν διελέγχων, ὀνειδίζει καὶ τὸν Λασθενείας τῆς σαρδικῆς ἑταίρας ἔρωτα. ἐπὶ πᾶσίν τε λέγει τάδε, Σὺ τισὶν φιλαργυρίαν ὀνειδίζεις, αὐτὸς μηδὲν ἐκλελοιπὼς αἰσχροκερδίας. τί γὰρ οὐ πεποίηκας οὐχ ὑπὲρ ὧν Ἑρμείας ὠφείλεν αὐτὸς ἐκτετικώς, ἔρανον συνάγειν ἐπιχειρεῖς. περὶ δὲ τοῦ Ἐπικούρου Τίμων ἐν τρίτῳ σίλλων φησί, Γαστρὶ χαριζόμενος τῆς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν. Ταύτης γὰρ ἕνεκεν ὁ ἀνὴρ καὶ τῆς ἄλλης τῆς κατὰ σάρκα ἡδονῆς, ἐκολάκευε καὶ Ἰδομενέα καὶ Μητρόδωρον. καὶ αὐτὸς δέ που ὁ Μητρόδωρος οὐκ ἀποκρυπτόμενος τὰς καλὰς ταύτας θέσεις φησί. περὶ γαστέρα γὰρ ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν. Ἐπίκουρος γὰρ ἦν ὁ τούτων διδάσκαλος καὶ βοῶν ἔλεγεν. ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή, καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περιττὰ εἰς ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἂν τῷ περὶ τέλους δέ φησιν,

φησὶν οὕτω πως. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονάς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. καὶ προελθών φησι λέγειν τιμητέον τὸ καλόν, καὶ τὰς ἀρετάς, καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν μὴ παρασκευάζῃ χαίρειν ἐατέον. πρότερος δὲ τοῦ Ἐπικούρου Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδιοποιὸς ἐν Ἀντιγόνῃ περὶ τῆς ἡδονῆς τοιαῦτ' εἴρηκεν. Τὰς γὰρ ἡδονὰς Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ Ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα, Καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων. ἐὰν δ' ἀπῇ Τούτων τὸ χαίρειν τἄλλα ἐγὼ καπνοῦ Σκιᾶς οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. Φιλέταιρος Κυναγίδι, Τί δὴ γὰρ ὄντα θνητὸν ἱκετεύω ποιεῖν, Πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν βίον καθ' ἡμέραν, Ἐὰν ἔχῃ τις ὁπόθεν. ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν Τοῦτ' αὐτὰ τἀνθρώπει' ὁρῶν τὰ πράγματα. Εἰς αὔριον δὲ φροντίζειν † ἔτι Ἔσται, περίεργόν ἐστιν ἀποκεῖσθαι πάνυ Ἕωλον ἔνδον ἀργύριον. καὶ ἐν Οἰνοπίωνι δὲ ὁ αὐτός φησι, Θνητῶν δ' ὅσοι Ζῶσιν κακῶς ἔχοντες ἄφθονον βίον, Ἐγὼ μὲν αὐτοὺς ἀθλίους εἶναι λέγω. Οὐ γὰρ θανών γε δήπουθ' ἔγχελυν φάγοις, Οὐδ' ἐν νεκροῖσι πέττεται γαμήλιος. Ἀπολλόδωρος ὁ Καρύστιος ἐν Γραμματιδοποιῷ, ὦ πάντες ἄνθρωποι τί τὸ ζῆν ἡδέως, Παρέντες, ἐπιμελεῖσθαι τοῦ κακῶς ποιεῖν, Πολεμοῦντες ἀλλήλους, πότερα πρὸς τῶν θεῶν Ἐπιστατεῖ τις τοῦ βίου νυνὶ τύχη Ἄγροικος ἡμῶν. οὔτε παιδείαν ὅλως Εἰδυῖα, τί τὸ κακόν, ἢ τί ποτ' ἐστὶ τἀγαθόν, Ἐστ' ἀγνοοῦσα παντελῶς εἰκῇ τε πῶς, Ἡμᾶς κυλινδοῦσ' ὅντιν' ἂν τύχῃ τρόπον Οἶμαί γε, τίς γὰρ μᾶλλον ἂν προείλετο Ἕλλην ἀληθῶς οὖσα λυπουμένους ὁρᾶν, Αὐτοὺς ὑφ' αὑτῶν, καὶ καταπίπτοντας νεκρούς. Ἐξὸν ἱλαροὺς παίζοντας ὑποπεπωκότας Αὐλουμένους ὡδὶ λέγειν. ὦ γλυκυτάτη, Ἔλεγχ' ἄγροικον οὖσαν ἡμῶν τὴν τύχην. καὶ προελθών, Οὐ τοῦτο τὸ ζῆν ἐστι τὸ καλούμενον Θεῶν ἀληθῶς βίον, ὅσῳ δ' ἡδίονα Τὰ πράγματ' ἐν ταῖς πόλεσιν ἦν ἂν, ἢν τανῦν, Εἰ μεταβαλόντες τὸν βίον διήγομεν, Πίνειν Ἀθηναίους ἅπαντας, καὶ τοὺς μέχρι Ἐτῶν τριάκοντ' ἐξιέναι, τοὺς δ' ἱππέας, Ἐπὶ κῶμον εἰς Κόρινθον ἡμέρας δέκα Στεφάνους ἔχοντας καὶ μύρον πρὸ ἡμέρας, Τοὺς τὴν ῥάφανον πωλοῦντας ἕψειν Μεγαρέων Εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπιέναι τοὺς συμμάχους Κεραννύναι τὸν οἶνον Εὐβοῆς τοῦτ' ἦν τρυφή, Καὶ βίος ἀληθῶς. ἀλλ' ἀπαιδεύτῳ τύχῃ Δουλεύομεν. Φιλήδονον δὲ οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν ἀρχαῖόν φασι γενέσθαι Τάνταλον. ὁ γοῦν τὴν τῶν Ἀτρειδῶν ποιήσας κάθοδον, ἀφικόμενον αὐτὸν λέγει πρὸς τοὺς θεούς, καὶ συνδιατρίβοντα ἐξουσίας τυχεῖν παρὰ τοῦ Διὸς αἰτήσασθαι ὅτου ἐπιθυμεῖ. τὸν δὲ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ἀπλήστως διακείμενον, ὑπὲρ αὐτῶν τε τούτων μνείαν ποιήσασθαι, καὶ τοῦ ζῆν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θεοῖς. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία, τὴν μὲν εὐχὴν ἀποτελέσαι διὰ τὴν ὑπόσχεσιν. ὅπως δὲ μηδὲν ἀπολαύῃ τῶν παρακειμένων, ἀλλὰ διατελῇ ταραττόμενος, ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἐξήρτησεν αὐτῷ πέτρον, δι' ὃν οὐ δύναται τῶν παρακειμένων τυχεῖν οὐδενός. καὶ τῶν Στωϊκῶν δέ τινες συνεφήψαντο ταύτης τῆς ἡδονῆς. Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος, μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι παρεμφαίνει τὸν διδάσκαλον, ὡς ὕστερον ὁρμήσαντα εἰς τρυφήν, λέγων ὧδε. ἤδη δέ ποτε καὶ τοῦτον πεφώρακα, τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεσότοιχον διορύττοντα, καὶ ἀναφαινόμενον παρὰ τῇ ἡδονῇ. καὶ Ἀφάνης δέ, γνώριμος δ' ἦν καὶ οὗτος τοῦ Ἀρίστωνος, ἐν τῷ Ἀρίστωνι καὶ αὐτὸς οὕτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα, ἐμφανίζει τὴν τοῦ διδασκάλου φιληδονίαν. περὶ δὲ Διονυσίου τοῦ Ἡρακλεώτου τί δεῖ καὶ λέγειν, ὃς ἄντικρυς ἀποδὺς τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα, ἀντιμεταμφιάσας καὶ μεταθέμενος καλούμενος ἔχαιρε, καίτοι γεραιὸς ἀποστὰς τῶν τῆς στοᾶς λόγων, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐπίκουρον μεταπηδήσας. περὶ οὗ οὐκ ἀχαρίτως ὁ Τίμων ἔφη, Ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι, Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι. Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Σώφρονος τῷ εἰς τοὺς ἀνδρείους μίμους προθεὶς τὸ καταπυγοτέραν τἀλφηστοῦ φησίν. ἰχθῦς τινές οἱ ἀλφησταί, τὸ μὲν ὅλον κηροειδεῖς, πορφυρίζοντες δὲ κατά τινα μέρη. φασὶ δὲ αὐτοὺς ἁλίσκεσθαι σύνδυο, καὶ φαίνεσθαι τὸν ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἑτέρου κατ' οὐρὰν ἑπόμενον. ἀπὸ τοῦ οὖν ἕπεσθαι τὴν πυγὴν θατέρου τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν, τῶν ἀρχαίων τινὲς τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς οὕτω καλοῦσιν. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζῴων, μονάκανθον εἶναί φησι καὶ κιρρὸν τὸν ἀλφηστικόν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ὁ Ἡρακλεώτης ἐν Ἁλιευτικῷ οὕτως, Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χοιροῖσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, Μύες ἀλφησταί τε κορακῖνοι κηριοειδέες. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μύθαικος ἐν Ὀψαρτυτικῷ.

Ταντάλου μῦθος

Ἀλφησταί.

Ἀνθίας, κάλλιχθυς. τούτου μέμνηται Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ Σικελίας, Χρόμιός τ' ἐν τῷ ἦρι κάπρον αὖ ἐμὸν ἰχθύων πάντων ἄριστος ἀνθίας δὲ χείματι. λέγει δὲ Ἀνάνιος οὕτως, Ἔαρι μὲν χρόμιος ἄριστος, ἀνθίας δ' ἐν χειμῶνι. τῶν καλῶν δ' ἄριστον καρὶς ἐκ συκέας φύλλου, ἡδὺ γ' ἐσθίειν χιμαίρης φθινοπωρισμῷ κρέας. Δέλφακος δ' ὅταν τραπῶσιν καὶ πατέωσιν ἐσθίειν, καὶ κυνῶν αὐτὴ τόθ' ὥρη καὶ λαγῶν κἀλωπέκων οἴος αὖτε ἔθ' ὅταν θέρος τε ᾖ, κἠχέται βαβράζωσιν. εἶτα δ' ἐστὶν ἐκ θαλάσσης θύννος,

Ἀνθίας.

οὐ κακὸν

οὐ κακὸν βρῶμα, ἀλλὰ πᾶσιν ἰχθύεσιν ἐμπρεπὴς ἐν μυττωτῷ. βοῦς δὲ πιανθεὶς δοκέομεν καὶ με-
σέων νυκτῶν ἡδὺς ἢ ἡμέρης. τῶν δὲ Αἰανίου πλεόνων ἐμνημόνευσε, νομίζων καὶ τούτων ὑποθήκας
τοῖς λάγνοις ταύτας ἐκτεθῆσθαι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ζώων ἠθῶν, ὅπου ἂν ἀνθίας ᾖ φη-
σίν, οὐκ ἔστι θηρίον. ᾧ σημείῳ χρώμενοι οἱ σπογγεῖς κατακολυμβῶσι, καλοῦντες αὐτὸν ἱερὸν ἰχθύν.
μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. τὸν δ' ἀνθίαν τινὲς καὶ κάλλιχθυν καλοῦσιν, ἔτι
δὲ καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα. Ἱκέσιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης ὑπὸ μέν τινων λύκον, ὑπό δ' ἄλλων καλ-
λιώνυμον. εἶναι δὲ αὐτὸν χονδρώδη καὶ εὔχυλον καὶ εὐέκκριτον, οὐκ εὐστόμαχον δέ. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ
καρχαρόδοντα εἶναι τὸν κάλλιχθυν, σαρκοφάγον τε καὶ συναγελαζόμενον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μού-
σαις, τὸν μὲν ἔλλοπα καταριθμεῖται, τὸν δὲ κάλλιχθυν ἢ καλλιώνυμον ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα σεσί-
γηκεν. λέγει δὲ περὶ τοῦ ἔλλοπος οὕτως, Τόν τε πολυτίματον ἔλλοπα. ὁ δὲ αὐτὸς, χαλκὸς ὤνιος ἕ-
να μόνον † καίκωον ὁ Ζεὺς ἔλαβεν † κἠκελήσατο. κατθέμεν αὐτῷ τε εἰκάται δάμαρτι θατέρῳ.
Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων διαφέρειν φησὶν ἀνθίαν καὶ κάλλιχθυν, ἔτι τε καλλιώνυμον καὶ ἔλ-
λοπα. τί δ' ἐστὶν ὁ καλούμενος ἱερὸς ἰχθῦς, ὁ μὲν τὴν τελχινιακὴν ἱστορίαν συνθεὶς, εἴτ' Ἐπιμενίδης
ἐστὶν ὁ κρὴς, ἢ Τηλεκλείδης, εἴτ' ἄλλος τίς, ἱεροὺς φησὶν εἶναι ἰχθύας δελφῖνας καὶ πομπίλους. ἔστι δ'
ὁ πομπίλος ζῶον ἐρωτικὸν, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς γεγονὼς ἐκ τοῦ Οὐρανίου αἵματος ἅμα τῇ Ἀφροδίτῃ. Νί-
κανδρος δ' ἐν δευτέρῳ οἰταικῶν φησὶν, Πομπίλος ὃς ναύτῃσιν ἀδημονέουσι κελεύθους, Μηνῦ-
σαι φιλέρωσιν καὶ ἀφθόγγῳ περ ἀμείνων. Ἀλέξανδρος δ' ὁ αἰτωλὸς ἐν κρικαιεῖ, εἰ γνήσιον τὸ ποιη-
Πομπίλος. μάτιον, Πηδαλίῳ ἄκρῳ ἐπὶ πομπίλος ἡνιοχεύει. καὶ τὰ κάτω κατόπισθε θεοῖς ὑπὸ πομπίλος
ἰχθῦς. Παγκράτης δὲ ὁ Ἀρκὰς ἐν τοῖς θαλασσίοις ἔργοις ἐπιγραφομένοις, προφπῶν. Πομπίλος, ὃν
καλέουσιν ἁλίπλοοι ἱερὸν ἰχθύν, διηγεῖται ὡς οὐ μόνον τῷ Ποσειδῶνι ὁ πομπίλος ἐστὶ διὰ τιμῆς,
ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς τὴν Σαμοθρᾴκην κατέχουσι θεοῖς. ἁλιέα γοῦν τινα πρεσβύτην τῷ ἰχθύι τούτῳ κο-
λάσιν ὑποσχεῖν, ἔτι τοῦ χρυσοῦ γένους κατ' ἀνθρώπους ὄντος. ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ Ἐπωπεὺς, καὶ ἐξ Ἰκά-
ρου ἦν τῆς νήσου. καὶ ποτὲ οὖν ἅμα τῷ υἱῷ ἁλιεύοντα, καὶ οὐκ εὐτυχήσαντα ἄλλων ἰχθύων ἐν τῇ ἄ-
γρᾳ, ἢ πομπίλων, οὐκ ἀποσχέσθαι τῆς τούτων ἐδωδῆς, ἀλλὰ πάντας μετὰ τοῦ υἱοῦ καταθοινηθῆ-
ναι, καὶ μετ' οὐ πολὺ δίκας ἐκτῖσαι τῆς δυσσεβείας. κῆτος γὰρ ἐπελθὸν τῇ νηὶ τὸν Ἐπωπέα ἐν ὄψει
τοῦ παιδὸς καταπιεῖν. ἱστορεῖ δ' ὁ Παγκράτης ὡς καὶ πολέμιός ἐστιν ὁ πομπίλος τῷ δελφῖνι, καὶ ὅτι οὐ-
δ' οὗτος ἀτιμώρητος ἐκφεύγει πομπίλου φαγών. ἀχρεῖος οὖν γίνεται, καὶ σφαδάζων ἐπειδὰν φά-
γει, καὶ ἐπὶ τοὺς αἰγιαλοὺς ἐκκυμανθεὶς, βορὰ γίνεται αἰθυίαις τε καὶ λάροις. ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν
ταῖς κητείαις προσεδρευόντων ἀνδρῶν παραινομεῖται. μνημονεύει τῶν πομπίλων καὶ Τιμαχίδας
ὁ ῥόδιος ἐν τῷ ἐνάτῳ τοῦ δείπνου, Κωβιοί τ' εἰνάλιοι καὶ πομπίλοι ἱεροὶ ἰχθῦς. Κορίννα τε, ἢ ὁ πε-
ποιηκὼς τὸ εἰς αὐτὴν ἀναφερόμενον ποιημάτιον, Πομπίλε ναύτῃσιν πέμπων πλόον εὔπλοον ἰχ-
θυς, Πομπεύσας πρύμναθεν ἐμὰν ἁδεῖαν ἑταίραν. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ ῥόδιος, ἢ ναυκρατίτης ἐν Ναυ-
κράτεως κτίσει, τὸν Πομπίλον φησὶν ἄνθρωπον πρότερον ὄντα μεταβαλεῖν εἰς ἰχθύν διά τινα Ἀ-
πόλλωνος ἔρωτα. τὴν γὰρ Σαμίων πόλιν παραρρεῖν ποταμὸν Ἴμβρασον. Τῷ ῥά ποτ' ὠκυρόην
νύμφην περικαλλέα κούρην, Χησιὰς εὐπατέρεια τέκεν φιλότητι μιγεῖσα, Ὠκυρόην, ἧς κάλλος ἀ-
πείριτον ὤπασαν ὧραι. Ταύτης οὖν ἐρασθέντα Ἀπόλλωνα ἐπιχειρῆσαι ἁρπάσαι. διαπεραιωθεῖ-
σαν δ' εἰς Μίλητον κατά τινα Ἀρτέμιδος ἑορτὴν, καὶ μέλλουσαν ἁρπάζεσθαι εὐλαβηθεῖσαν, Πομπίλον
τινὰ θαλασσουργὸν ἄνθρωπον καθικετεῦσαι, ὄντα πατρῷον φίλον, ὅπως αὐτὴν εἰς τὴν πατρί-
δα διασώσῃ. λέγουσα τάδε, Πατρὸς ἐμοῖο φίλον συμφράδμονα θυμὸν Ἔχων Πομπίλε δυσκε-
λάδου δεδαὼς θοὰ βένθεα πόντου, Σῶζε με, καὶ τὸν εἰς τὴν ἀκτὴν διαγαγόντα αὐτὴν διαπε-
ραιοῦν. ἐπιφανέντα δὲ τὸν Ἀπόλλωνα τήν τε κόρην ἁρπάσαι, καὶ τὴν ναῦν ἀπολιθώσαντα τὸν
πομπίλον εἰς τὸν ὁμώνυμον ἰχθὺν μεταμορφῶσαι, ποιῆσαί τε τὸν πομπίλον ὠκυάλων νήσων ἀ-
λικόνα δοῦλον. Θεόκριτος δ' ὁ συρακούσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Βερενίκῃ, τὸν λεῦκον ὀνομαζόμε-
νον ἰχθὺν, ἱερὸν καλεῖ διὰ τούτων, Καί τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπ' ἀγρεσίην τε καὶ ὄλβον, Ἐξ ἁλὸς
Ἱερὸς ἰχθῦς. ᾧ ζωὴ, τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα, Σφάζων ἀκρονύχους ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθὺν Ὃν λεῦκον καλέ-
ουσιν. ὁ γὰρ θ' ἱερώτατος ἄλλων, Καί κε λίνα στήσαιτο καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης Ἔμπλεα. Διο-
νύσιος δ' ὁ ἐπικαλούμενος ἴαμβος ἐν τῷ περὶ διαλέκτων γράφει οὕτως, Ἀκηκόαμεν γοῦν ἁλιέως
ἐρετικοῦ τὸν ἱερὸν ἰχθὺν, καὶ ἄλλων πολλῶν ἁλιέων καλούντων τὸν πομπίλον. ἔστι δὲ πελάγιος
καὶ παρὰ τὰς ναῦς πυκνὰ φαίνεται ἐοικὼς πηλαμίδι ποικίλος. τὸν δ' οὖν ἰχθὺν τις παρὰ τῷ
ποιητῇ, Ἕλκει Ἀκτῇ ἐπὶ προβλῆτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθὺν, Εἰ μὴ ἄλλος τίς ἐστιν οὕτω καλού-
μενος ἱερὸς ἰχθῦς. Καλλίμαχος δ' ἐν Γαλατείᾳ τὸν χρύσοφρυν ἢ μᾶλλον χρύσειον ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν
ἰχθὺν, Ἢ πέρκας ὅσα τ' ἄλλα φέρει βυθὸς ἄσπετος ἅλμης. Ἐν δὲ τοῖς ἐπιγράμμασιν ὁ αὐτὸς
ποιητὴς φησὶν, Ἱερὸς δέ τις ἱερὸς ἰχθῦς. Ἄλλοι δ' ἀκούουσιν ἱερὸν ἰχθὺν τὸν ἄνετον, ὡς καὶ
ἱερὸν

ἱερὸν βοῶν τὸν ἄντιον. οἱ δὲ τὸν μέγαν, ὡς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο. τινὲς δὲ τὸν ἐχόμενον πρὸς τὸν ῥοῦν. Κλέαρχος δ' ἐν ἑβδόμῃ γλωσσῶν, οἱ ναυτικοί φησι πομπίλον ἱερὸν ἰχθὺν προσαγορεύουσι, διὰ τὸ ἐκ πελάγους προπέμπειν τὰς ναῦς, ἕως εἰς λιμένα. διὸ καὶ πομπίλον καλεῖσθαι χρύσοφρυν ὄντα. καὶ Ἐρατοσθένης δέ φησιν ἐν Ἑρμῇ, Ἄγρης μοῖραν ἔλιπον ἔτι ζώοντας ἰούλους, Ἤ γε νεήτην τρίγλην ἢ περκάδα κίχλην, Ἢ δρομίην χρύσοφρυν ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθῦν. Ἐκ ταύτης ἡμῶν τῆς ὀψολογίας ὁ καλὸς Οὐλπιανὸς ζητείτω, κατὰ τί Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ὑποθήκαις περὶ τῶν ἐν Βοσπόρῳ ταρίχων εἰπὼν Βοσπόρου ἐκπλεύσαντα τὰ λευκότατ' ἀλλὰ προσέστω, Μηδὲν ἐκεῖ στερεᾶς σαρκὸς μαιώτιδι λίμνῃ Ἰχθύος αὐξηθέντος, ὃν ἐν μέτρῳ οὐ θέμις εἰπεῖν. Τίς οὗτός ἐστιν, ὅν φησιν οὐ θεμιτὸν εἶναι ἐμμέτρως εἰπεῖν. Ἀφύαι. Καὶ ἑνικῶς δὲ ἀφύην λέγουσιν. Ἀριστώνυμος ἡλίῳ ῥιγοῦντι, ὥς τ' οὔτ' ἀφύην νῦν ἔσθ' ἁπλῶς.

Ἀφύαι.

τῆς δ' ἀφύης ἐστὶ γένη πλείω. καὶ ἡ μὲν ἀφρῖτις λεγομένη οὐ γίνεται ἀπὸ γόνου, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπιπολάζοντος τῇ θαλάσσῃ ἀφροῦ, ὅταν ὄμβρων γενομένων πολλῶν σύστασις γένηται.

lib. 6.

ἑτέρα δ' ἐστὶν ἀφύη κωβῖτις λεγομένη. γίνεται δ' αὕτη ἐκ τῶν μικρῶν καὶ φαύλων τῶν ἐν τῇ ἄμμῳ διαγενομένων κωβιδίων, καὶ ἐξ αὐτῆς δὲ ταύτης τῆς ἀφύης ἀπογεννῶνται ἕτεραι, αἵ τινες ἐγκρασίχολοι καλοῦνται. γίνεται καὶ ἄλλη ἀφύη, ἣ γόνος ἐστὶ τῶν μαινίδων. καὶ ἄλλη δὲ ἐκ τῆς μεμβράδος, καὶ ἔτι ἐκ τῶν μικρῶν κεστρέων τῶν ἐκ τῆς ἄμμου, καὶ τῆς ἰλύος γινομένων. πάντων δὲ τούτων ἡ ἀφρῖτις ἀρίστη. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, κωβῖτιν τινὰ ἑψητὸν λέγει καὶ τὸν ἐξ ἀθερίνης. ἰχθύδιον δὲ ὄνομα ἀθερίνη. εἶναι δέ φησι καὶ τριγλίτιν ἀφύην. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ ἐν μεμβράσι καὶ καμάροις τὰς ἀφύας καταριθμεῖται, διαστέλλων τὸν λεγόμενον γόνον. Ἱκέσιος δέ φησι, τῆς ἀφύης ἡ μὲν λευκή, καὶ λίαν λεπτὴ καὶ ἀφρώδης, ἣν καλοῦσιν ἔνιοι καὶ † κιβῶτιν.

† κωβῖτιν.

ἡ δὲ ῥυπαρωτέρα ταύτης καὶ ἁδροτέρα. διαφέρει δὲ ἡ καθαρὰ καὶ λεπτή. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ ὀψοδαίδαλός φησι, Τὴν ἀφύην μίνθον πᾶσαν πλὴν τὴν ἐν Ἀθήναις, Τὸν γόνον ἐξαυδῶ, τὸν ἀφρὸν καλέουσιν Ἴωνες. Καὶ λαβὲ πρόσφατον αὐτὸν ἐν εὐκόλποισι Φαλήρου Ἀγκῶσι ληφθένθ' ἱεροῖς, κἂν τῇ περικλύστῳ Ἐστὶ Ῥόδῳ γενναῖος, ἐπὰν ἐπιχώριος ἔλθῃ, Ἂν δέ τι γ' ἱμείρῃς αὐτοῦ γεύσασθαι, ὁμοῦ χρὴ Κνίδας ὀψωνεῖν τὰς ἀμφικόμους ἀκαλήφας Εἰς ταυτόν. μίξας δ' αὐτὰς ἐπὶ τηγάνου ὄπτα, Εὐώδη τρίψας ἄνθη λαχάνων ἐν ἐλαίῳ. Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν τῆς ἀφύης φησὶ διὰ τὸ μικροῦ δεῖσθαι πυρὸς ἐν τοῖς τηγάνοις, οἱ περὶ Ἀρχέστρατον ἐπιβάλλοντες κελεύουσιν, ἐπὶ θερμὸν τὸ τήγανον σίζουσαν ἀφαιρεῖν. ἅμα δ' ἧπται καὶ σίζει, καθάπερ τοὔλαιον εὐθύς. διὸ λέγεται, ἴδε πῦρ ἀφύη. Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ τῶν δι' αὐτὰ αἱρετῶν, τὴν ἀφύην φησὶ τὴν ἐν Ἀθήναις, διὰ μὲν τὴν δαψίλειαν ὑπερορῶσι καὶ πτωχικὸν εἶναι φασὶν ὄψον. ἐν ἑτέραις δὲ πόλεσιν ὑπερθαυμάζουσι πολὺ χείρω γινομένην. εἶθ' οἱ μέν φησιν ἐνταῦθα τοὺς ἀδριατικοὺς ὄρνιθας τρέφειν σπεύδουσιν ἀχρειοτέρους ὄντας, ὅτι τῶν παρ' ἡμῖν πολὺ ἐλάττους εἰσίν. ἐκεῖνοι δὲ τἀναντία μεταπέμπονται τοὺς ἐνθάδε. ἐπὶ τοῦ ἑνικοῦ Ἕρμιππος δημόταις, τὸ ἑνικόν. νῦν δὲ οὐδὲ ἀφύην κινεῖν δοκεῖς. Καλλίας κύκλωψιν, περὶ τῆς ἀφύης τῆς ἡδίστης. Ἀριστώνυμος ἡλίῳ ῥιγοῦντι, ὥς τοῦτ' ἀφύη μέν ἐστιν ἁπλῶς. ἀφύδια δὲ Ἀριστοφάνης ταγηνισταῖς, μὴ δὲ τὰ μικρὰ τὰ φαληρικὰ ταδ' ἀφύδια. Λυγκεὺς δὲ ὁ σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ, ἐπαινῶν τὰς ῥοδιακὰς ἀφύας, καὶ ἀντιτιθεὶς πολλὰ τῶν Ἀθήνησι γινομένων πρὸς τὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ φησί, ταῖς μὲν φαληρικαῖς ἀφύαις τὰς αἰνιάτιδας καλουμένας ἀφύας. τῷ δὲ γλαυκίσκῳ τὸν ἔλλοπα, καὶ τὸν ὀρφὸν ἀντιπαρατιθείς. πρὸς δὲ τὰς ἐλευσινιακὰς ψήττας καὶ σκόμβρους, καὶ εἴ τις ἄλλος παρ' αὐτοῖς ἰχθὺς ἐπάνω τῇ δόξῃ τοῦ Κέκροπος γέγονεν ἀντιγενήσασα τὸν ἀλώπεκα καλούμενον. ὁ δὲ τὴν ἡδυπάθειαν γράψας, παρακελεύεται τὸν μὴ δυνάμενον τιμῆς κατεργάσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν, ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ὀψοφαγίαν. Ἀρχέστρατον λέγει τὸν τένθην ὁ Λυγκεύς, ὃς ἐν τῷ πολυθρυλήτῳ ποιήματι περὶ τοῦ γαλεοῦ λέγει οὕτως, Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα κἂν ἀποθνήσκειν Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτήν Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα, κᾆτα Ὕστερον ἤδη πάσχ' ὅτι σοι πεπρωμένον ἐστίν. Ἄχαρνος. Καλλίας κύκλωψιν, κίθαρις ὀπτός τε

Ἄχαρνος.

βατὶς θύννου τε κεφάλαιον τὸ δὲ ἐγχέλια κάραβοι αἰνεεὺς ἄχαρνος. οὕτως βατὶς βάτραχος βάτος. τῆς μὲν οὖν βατίδος καὶ τοῦ βατράχου μνημονεύει Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζώων, καταριθμῶν αὐτὰ ἐν τοῖς σελάχεσιν. Εὔπολις ἐν κόλαξιν φησὶ παρὰ τῷδε Καλλίᾳ πολλὴ θυμηδία, ἵνα παρὰ μὲν κάραβοι, καὶ βατίδες, καὶ λαγῴ, καὶ γυναῖκες εἰλίποδες. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ἦν δὲ νάρκαι, βατίδες. ἦν δὲ ζύγαιναι, πρήστιες, καμεῖτε, βάτοι, ῥῖναι τε τραχυδέρμονες. ἐν δὲ Μεγαρίδι, τὰς πλευρὰς οἷόν περ βατίς, τὰν δ' ὀπισθίαν ἔχουσ' ἀτενὲς οἷόνπερ βάτος. τὰν δὲ κεφαλὰν ὀστέων οἷόν περ ἔλαφος ὁ βατίς, τὰν δὲ λαπάραν σκορπίος παῖς ἐπιθαλάττιος τε ὤν. Σαννυρίων δ' ἐν γέλωτι, ὦ βατίδες, ὦ γλαύκων κάρα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, σελάχη φησὶν εἶναι, τὴν τρυγόνα, βοῦν, † ἀμίαν, ἀετόν, νάρκην, βάτραχον, καὶ πάντα τὰ γαλιοειδῆ. Σώφρων δ' ἐν μίμοις ἀνδρείοις,

† καμίαν.

βῶτιν

βότιν καλεῖ τινὰ ἰχθὺν ἐν τούτοις. κέσραι βότιν κάπτουσαι, καὶ μή ποτε βοτάνην τινὰ λέγει. περὶ
δὲ τοῦ βατράχου συμβουλεύει ὁ σοφώτατος Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς γνώμαις τάδε, Βάτραχον ἔνθ' ἂν
ἴδῃς ὀψώνει, καὶ γαστρίον αὐτοῦ σκεύαζε. περὶ δὲ τῆς βατίδος, Καὶ βατίδ' ἑφθὴν ἔσθιε μοι χειμῶ-
νος ἐν ὥρῃ, Καὶ ταύτῃ τυρὸν καὶ σίλφιον ἅπτε τὲ σάρκα Μὴ πίειραν ἔχει πόντου τέκνα. τῷ δ' ἤ πρό-
πῳ χρὴ Σκευάζειν, ἤδη σοὶ ἐγὼ τάδε δεύτερον αὐδῶ. Ἔφιππος δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλύρᾳ
δράματι (ἑταίρας δὲ ὄνομα ἡ Φιλύρα) Πότερον ἐγὼ τὴν βατίδα τεμάχη κατατεμὼν, Ἕψω τί-
Βῶκες. φης ἢ σικελικῶς ὀπτὴν ποιήσω σικελικῶς. Βῶκες. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωϊκῷ, ἤ περὶ
Vide Hermol. in Plin. ἰχθύων νωτόγραπτα φησὶν λέγεται βὼξ, σκολιόγραπτα δὲ κολιάς. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ.
ἔτι δ' ὧν τούτοισι βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ βόηκας αὐτοὺς
καλεῖ ἐν τούτοις, Ἢ λευκὴν συνόδοντα βόηκάς τε τριγλούς τε. Σπεύσιππος δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀττικοὶ
βόακας. Ἀριστοφάνης σκηναῖς καταλαμβανούσαις, ἀλλ' ἔχουσα γαστέρα μεστὴν βοάκων ἀπεβάδιζον
οἴκαδε. ὠνομάσθη δὲ παρὰ τὴν βοήν. διὸ καὶ Ἑρμοῦ ἱερὸν εἶναι λόγος τὸν ἰχθὺν, ὡς τὸν κίθαρον Ἀπόλλω-
νος. Φερεκράτης δὲ ἐν μυρμηκανθρώποις, εἰπὼν ἄλλον φωνὴν οὐκ ἔχειν ἰχθὺν φασὶ τὸ παράπαν ἐπι-
φέρει, νὴ τὼ θεὼ οὐκ ἔστιν ἄλλος ἰχθὺς οὐδεὶς ἢ βόαξ. Ἀριστοφάνης δ' ὁ Βυζάντιος κακῶς φησὶν ἡμᾶς
λέγειν τὸν ἰχθὺν βῶκα, δέον βόωπα, ἐπεὶ μικρὸς ὑπάρχων μεγάλους ὦπας ἔχει. εἶη ἂν οὖν ὁ βοώψ
βοὸς ὀφθαλμοὺς ἔχων, πρὸς ὃν λεκτέον, εἰ γὰρ καλῶς ὀνομάζομεν διὰ τί κορακῖνον φαμὲν, οὐ κορο-
κῖνον. ὠνομάσθη γὰρ ἀπὸ τοῦ τὰς κόρας κινεῖν. τί δ' οὐχὶ καὶ σέουρον λέγομεν, ἀλλὰ σίλουρον. ὠνό-
Βεβράδες. μασται γὰρ καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ σείειν συνεχῶς τὴν οὐράν. Βεβράδες. Φρύνιχος τραγῳδοῖς, ὦ χρυσοκέ-
φαλοι βεβράδες θαλάσσιαι. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, βεβραδόνας αὐτὰς καλεῖ, βεβραδόνους δέ τε
κίχλαι καὶ λαγοὶ δράκοντες ἄλκιμοι. καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις, βεβραδόνι ῥαφέα. Νουμήνιος δ' ἐν
ἁλιευτικῷ, Ἢ βαιὴ καρίδι κείνη Ζωὴ ἐπ' ἀγρώσσοιο τάδε σκέψαιο δέλευρα. Δωρίων δ' ἐν τῷ
περὶ ἰχθύων φησὶ, βεβράδα ἀποκεφαλίσας ἐὰν ἢ ἀδροτέρα καὶ ἀποπλύνας ἁλὶ λεπτῷ καὶ ὕδατι,
ἕψει τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ τριγλίτιδι. γίνεται δὲ φησὶν ἐκ μόνης τῆς βεβράδος σκευασία τὶς ἡ προ-
σαγορευομένη βεβραιφύη, ὧν μνημονεύει Ἀριστώνυμος ἐν ἡλίῳ ῥιγοῦντι. ὅ γέ τοι σικελὸς ταῖς μεμ-
βραφύαις προσέοικεν ὁ καρκινοβάτης. Ἀττικοὶ δ' ὅμως μεμβράδας λέγουσιν. Ἀριστομένης γόησι,
Βεβράδας φέρων ὀβολοῦ. Ἀριστώνυμος ἡλίῳ ῥιγοῦντι, Οὔτ' ἀφύη νῦν ἐστὶν ἔτι σαφῶς, Οὔτ' αὖ βε-
βρὰς κακοδαίμων. Ἀριστοφάνης γήρᾳ, Ταῖς πολιόχρωσι βεβράσι τεθραμμένη. Πλάτων πρέσβε-
σιν, Ἡράκλεις τῶν βεβράδων. ἐν δὲ ταῖς Εὐπόλιδος αἰξὶν ἔστιν εὑρεῖν καὶ διὰ τοῦ μ γραφόμενον. Ἀν-
τιφάνης δ' ἐν κνοιθιδέᾳ, Τόπον τε κηρύττουσιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν Κήρυγμα, οὗ καὶ νῦν τις ἐκβε-
βράγει μέγα μέλιτος γλυκυτέρας μεμβράδας φάσκων ἔχειν. Εἰ γὰρ τοιοῦτ' ἐστὶν, οὐδὲν κωλύει
Τοὺς μελιτοπώλας αὖ λέγειν βοῶνθ' ὅτι Πωλοῦσι τὸ μέλι σαπρότερον τῶν μεμβράδων. Ἄλεξις
δ' ἐν χορηγίδι διὰ τοῦ μ εἴρηκεν, Ὅς τοῖς τετραδισταῖς μὲν παρέθηκεν ἐσθίων Πρώην λέκυθον καὶ
μεμβράδας καὶ στέμφυλα. ἐν δὲ Πρωτοχόρῳ, Ἐπιπονώτερον μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ εἴληφ' ἐγὼ Ἀφ'
οὗ παρασιτῶ μεμβράδας μοι κρεῖττον ἦν Ἔχειν μετ' ἀττικισὶ δυνάμενον λαλεῖν Ὀνησιφόρον ἦν
Βέλεννος. γὰρ. Βέλεννος. Τούτου μέμνηται Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιεὺς, τὸν ἀγριώταν βελγύνῳ
θηλαμόνι. ἔστι δὲ κωθιῷ τὴν ἰδέαν παραπλήσιος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ βαιόνας τινὰς ἰχθῦς
καλεῖ ἐν τούτοις, Ἄγε δὲ τρίγλας τὲ κυφὰς κἀχαρίστους βαιόνας. καὶ παρ' Ἀττικοῖς δ' ἡ παροιμία ἐστὶν,
Βούγλωσσος. μή μοι βαιὼν κακὸς ἰχθῦς. Βούγλωσσος. ὁ Πυθαγορικὸς δ' ἐγκράτειαν Ἀρχέστρατος φησὶν, Εἶτα
λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότρηχυν Βούγλωσσον ταύτην θέρα καὶ χαλκίδα κεδνήν.
Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ Βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρις ἐνῆς. τῶν δὲ βουγλώσσων διαλλάττοντες εἰ-
σὶν οἱ κυνόγλωσσοι. περὶ ὧν καὶ αὐτῶν Ἐπίχαρμος φησὶν, Αἰλίαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τε. ἔνεισιν
Γόγγροι. δὲ καὶ σκιαθίδες. Ἀττικοὶ δὲ ψῆτταν αὐτὴν καλοῦσιν. Γόγγροι. Τούτους Ἱκέσιος σκληροτέρους τῶν ἀγ-
γελαίων εἶναί φησι, καὶ ἀραιοσαρκωτέρους τὲ καὶ ἀτροφωτέρους, εὐχυλία τὲ πολὺ λειπομένους, εὐσομά-
χους δὲ εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν καλεῖσθαι φησὶν αὐτοὺς καὶ γρύλλους. Εὔδο-
ξος δὲ ἐν ἕκτῳ γῆς περιόδου, γόγγρους δέ φησι πολλοὺς αὐδραχθεῖς ἐν Σικυῶνι ἁλίσκεσθαι. ὧν ἐνίους
εἶναι καὶ ἁμαξιαίους. Φιλήμων δὲ τῆς κωμῳδίας ὁ ποιητὴς καὶ αὐτὸς μνημονεύων τῶν ἐν Σικυῶνι δια-
φόρων γόγγρων, ποιεῖ τινὰ μάγειρον ἐπὶ τέχνῃ τῇ ἑαυτοῦ σεμνυνόμενον, καὶ λέγοντα ἐν τῷ ἐπιγρα-
φομένῳ στρατιώτῃ τάδε, Ὡς ἵμερός μ' ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ Λέξαι μολόντι τ' ὄψον ὡς ἐσκεύα-
σα. Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἡδύ γ' ἐς εὐημερεῖν, Ἐν ἅπασιν ἰχθῦς ἁπαλὸς οἷος γέγονέ μοι, Οἷον πα-
ρετίθει κοὐπεφαρμακευμένον Τυροῖσιν, οὐδ' ἄνωθεν ἐξηνθισμένον. Ἀλλ' οἷος ἦν ζῶν, καὶ ὀπτὸς ὢν
τοιοῦτος ἦν, Οὕτως ἁπαλὸν ἔδωκα, καὶ πρᾶον τὸ πῦρ Τὸν ὀπτὸν ἰχθὺν οὐδὲ πιστευθήσομαι, Ὁ-
μοιον ἐγένετ' ὄρνις ὅταν ἁρπάσῃ, Τοῦ καταπιεῖν μεῖζόν τι περιτρέχει κύκλῳ Τηροῦσα γὰρ κατα-
πιεῖν. πεῖρ' ἀπεῖλακεν, Ἑτέρα διώκουσα ταύτην. ταὐτὸν ἦν Τὴν ἡδονὴν ὁ πρῶτος αὐτῶν κα-
ταμαθὼν,

ταμαθών, Τῆς λοπάδος ἀνεπήδησε κἄφευγεν κύκλῳ. Τὴν λοπάδ' ἔχων. ἄλλοι δ' ἐδίωκον κατὰ πόδας, Ἔξω ὀλολύζειν οἱ μὲν ἥρπαζον. τί γάρ Οἱ δ' οὐδέν, οἱ δὲ πάντα καί τι παρέλαβον, Ἰχθῦς ταμίους ἐσθίοντας, βόρβορον. Εἰ δὲ λαβὼν ἄρτι σκάρον ἢ γλαῦκον ἀττικῆς, Γλαυκίσκων ὦ Ζεῦ σῶτερ, ἢ ἐξ ἄργους κάπρον, Ἢ κ τῆς Σικυῶνος τὸν φίλης, ὃν τοῖς θεοῖς Φέρει ὁ Ποσειδῶν γόγγρον εἰς τὸν οὐρανόν Ἅπαντες οἱ φαγόντες ἐγένοντ' ἂν θεοί. Ἀθανασίαν εὕρηκα, τοὺς ἤδη νεκρούς, Ὅταν ὀσφρανθῶσιν ποιῶ ζῆν πάλιν. Ταῦτα νὴ τὴν Ἀθηνᾶν οὐδὲ Μενεκράτης ἂν ὁ συρακούσιος ἐφθέγξατο, ὁ Ζεὺς ἐπικαλούμενος, ὃς ἐφρόνει μέγα ὡς μόνος αἴτιος τοῦ ζῆν τοῖς ἀνθρώποις γινόμενος διὰ τῆς αὐτοῦ ἰατρικῆς. τοὺς οὖν θεραπευομένους ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἱερὰς καλουμένας νόσους συγγράφεσθαι ἠνάγκαζεν, ὅτι ὑπακούσονται αὐτῷ δοῦλοι περισωθέντες, καὶ ἠκολούθουν, ὁ μέν τις Ἡρακλέους σκευὴν ἔχων καὶ καλούμενος Ἡρακλῆς. Νικόστρατος δ' ἦν οὗτος ὁ ἀργεῖος ἱερὰν νόσον θεραπευθείς. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἔφιππος ἐν πελταστῇ λέγων, Ὁ δ' ὁ Μενεκράτης μὲν ἔφασκεν εἶναι ὁ θεός, Νικόστρατος δ' ὁ ἀργεῖος ἕτερος Ἡρακλῆς, ἄλλος δέ τις ὡς Ἑρμῆς χλαμύδ' ἔχων καρύκειον, πρὸς δὲ τούτοις πτερά, ὡς ὁ ζελείτης Νικαγόρας, ὁ καὶ τῆς πατρίδος τυραννήσας, ὥς ἱστορεῖ Βάτων ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυράννων. Ἡγήσανδρος δέ φησιν ὅτι καὶ Ἀστυκρέοντα θεραπευθέντα ὑπ' αὐτοῦ, Ἀπόλλωνα ἐκάλεσε. καὶ ἄλλος δ' αὐτῷ τῶν περισωθέντων Ἀσκληπιοῦ στολὴν ἀναλαβὼν † συμπεριεφθείρετο. αὐτὸς δ' ὁ Ζεὺς πορφύραν ἠμφιεσμένος, καὶ στέφανον χρυσοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχων, καὶ σκῆπτρον κρατῶν κρηπῖδάς τε ὑποδεδεμένος, περιῄει μετὰ τοῦ θείου χοροῦ. καὶ ἐπιστέλλων Φιλίππῳ τῷ βασιλεῖ, οὕτως ἔγραψεν. Μενεκράτης Ζεὺς Φιλίππῳ χαίρειν. σὺ μὲν Μακεδονίας βασιλεύεις, ἐγὼ δὲ ἰατρικῆς. καὶ σὺ μὲν ὑγιαίνοντας δύνασαι ὅταν βούληθῆς ἀπολλύναι, ἐγὼ δὲ τοὺς νοσοῦντας σώζειν. καὶ τοὺς εὐρώστους ἀνόσους οἳ ἐμοὶ πείθονται παρέχειν μέχρι γήρως ζῶντας. τοιγαροῦν σὲ μὲν Μακεδόνες δορυφοροῦσιν, ἐμὲ δὲ καὶ οἱ μέλλοντες ἔσεσθαι. Ζεὺς γὰρ ἐγὼ αὐτοῖς βίον παρέχω. πρὸς ὃν μελαγχολῶντα ἐπέστειλεν. ὁ Φίλιππος Μενεκράτει ὑγιαίνειν. παραπλησίως δὲ ἐπέστειλε καὶ Ἀρχιδάμῳ τῷ Λακεδαιμονίων βασιλεῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷς ἔγραφεν, οὐκ ἀπεχόμενος τοῦ Διός. καλέσας δέ ποτε αὐτὸν ἐπὶ δεῖπνον ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἰδίων θεῶν, συγκατέκλινε πάντας ἐπὶ τῆς μέσης κλίνης ὑψηλοτάτης καὶ μεγαλοπρεπεστάτης καὶ ἱεροπρεπεστάτης κεκοσμημένης. καὶ τράπεζαν παραθεὶς, ἐφ' ἧς βωμὸς ἔκειτο, καὶ τῶν ἀπὸ γῆς πάντων καρπῶν ἀπαρχαί. καὶ ὁπότε τοῖς ἄλλοις παρεφέρετο τὰ ἐδώδιμα, τοῖς ἀμφὶ Μενεκράτη ἐθυμίων καὶ ἔσπενδον οἱ παῖδες, καὶ τέλος ὁ καινὸς Ζεὺς μετὰ τῶν ὑπηκόων γελώμενος θεῶν ἔφυγεν ἐκ τοῦ συμποσίου, ὡς Ἡγήσανδρος ἱστορεῖ. μνημονεύει δὲ τοῦ Μενεκράτους καὶ Ἄλεξις ἐν Μίνῳ, καὶ Θεμίσων δὲ ὁ κύπριος τὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παιδικά, ὥς φησι Πύθερμος ὁ ἐφέσιος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐ μόνον ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἀνεκηρύττετο Θεμίσων μακεδὼν Ἀντιόχου βασιλέως Ἡρακλῆς, ἀλλ' ἔθυον δὲ αὐτῷ πάντες οἱ ἐγχώριοι ἐπιλέγοντες Ἡρακλεῖ Θεμίσωνι, καὶ παρῆν αὐτὸς ὁπότε τις τῶν ἐνδόξων θύοι καὶ ἀνέκειτο στρωμνὴν καθ' αὑτὸν ἔχων ἠμφιεσμένος λεοντῆν. ἐφόρει δὲ καὶ τόξα σκυθικά, καὶ ῥόπαλον ἐκράτει. ὁ δ' οὖν Μενεκράτης τοιοῦτος ὢν ὁποῖος εἴρηται, οὐδὲν παραπλήσιον ποτὲ ἐξωγκώσατο, οἷον ὁ προειρημένος μάγειρος, ἀθανασίαν ηὕρηκα, τοὺς ἤδη νεκρούς, ὅταν ὀσφρανθῶσιν, ποιῶ ζῆν πάλιν. ἀλαζονικὸν δέ ἐστι πᾶν τὸ τῶν μαγείρων φῦλον, ὡς καὶ Ἡγήσανδρος ἐν δελφοῖς παρίστησι. παράγει δὲ μάγειρον λέγοντα,

Μενεκράτης Ζεύς.

† συμπεριεφέρετο.

Θεμίσων Ἡρακλῆς.

Μαγείρων ἀλαζονεία.

Βέλτιστε πολλοῖς πολλὰ περὶ μαγειρικῆς Εἰρημένα ἐστίν, ἢ λέγων φαίνου τι μοι, Καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν, ἢ μὴ κόπτε με. Οὐκ. ἀλλὰ τὸ πέρας τῆς μαγειρικῆς † εὗρε Εὕρημα μόνον εἰδέναι τῶν νομιζομένων ἐμέ. Οὐ γὰρ παρέργως ἔμαθον ἐν ἔτεσι δυεῖν Ἔχων περίζωμ', ἀλλ' ἅπαντα τὸν βίον, Ζητῶν κατὰ μέρη τὴν τέχνην ἐξήτακα. Εἴδη λαχάνων ὅσ' ἐστὶ, βεμβράδων τρόπος, Φακῆς γένη παντοδαπά, τὸ πέρας σοι λέγω. Ὅταν ἐν περιδείπνῳ τυγχάνω διακονῶν, Ἐπὰν τάχιστ' ἔλθωσιν ἐκ τῆς ἐκφορᾶς, Τὰ βάπτ' ἔχοντες, τοὐπίθημα τῆς χύτρας Ἀφελὼν, ἐποίησα τοὺς δακρύοντας γελᾶν. Τοιοῦτος ἐνδοθέν τις ἐν τῷ σώματι, Διέδραμε γαργαλισμὸς ὡς ὄντων γάμων, Φακῆν παρατιθεὶς εἰπέ μοι καὶ βεμβράδας; Τὰ πάρεργά μου ταῦτ' ἐστίν. ἐὰν δὲ δὴ λάβω Τὰ δέοντα, καὶ τοὐπιτάφειον ἁρμόσω μ' ἅπαξ, Ὅπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθε στερεῶν συνέβη, Ἐγένετο καὶ νῦν ταυτὸ τοῦτ' ὄψει πάλιν. Ὑπὸ τῆς ὀδμῆς γὰρ οὐδεὶς δυνήσεται, Ἁπλῶς διελθεῖν τὸν στενωπὸν τουτονί, Ὁ δὲ παριὼν πᾶς εὐθέως πρὸς τὴν θύραν Ἕστηξε τ' ἀχανὴς, προσπεπατταλευμένος, Ἄφωνος, ἄχρις ἂν αὐτὸν τῶν φίλων Βεβυσμένος τὴν ῥῖν' ἕτερός τις προσδραμὼν Ἀποσπάσῃ, μέγας εἶ τεχνίτης. Ἀγνοεῖς πρὸς ὃν λαλεῖς, Πολλοὺς ἐγὼ σφόδρ' οἶδα τῶν καθημένων, Οἳ καταβεβρώκασ' ἕνεκ' ἐμοῦ τὰς οὐσίας. Πρὸς τῶν θεῶν τί διαφέρειν, οὗτος ὑμῖν δοκεῖ τῶν παρὰ Πινδάρῳ κηληδόνων, αἳ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ταῖς σειρῆσι τοὺς ἀκροωμένους ἐποίουν ἐπιλανθανομένους τῶν τροφῶν διὰ τὴν ἡδονὴν, ἀφαναίνεσθαι. Νικόμαχος δ' ἐν Εἰλειθυίᾳ καὶ αὐτὸς παράγει τινὰ μάγειρον ὑπερβάλλοντα τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας. λέγει δ' οὖν οὗτος πρὸς τὸν μισθωσάμενον,

Ὑποδεικνύεις μὲν ἦθος ἀστεῖον πάνυ Καὶ πρᾶον, ὀλίγωρον δὲ πεποίηκας. τί πῶς; Ἐν τῇ τέχνῃ τίνες ἐσμὲν οὐκ ἐξήτακας, Ἢ πρότερον ἐπύθου τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, Οὕτω τ' ἐμισθώσω με. μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὐκ ᾔδειν. ἴσως ὅσον διαφέρει διακόνου, Μάγειρος οὐκ οἶσθ', εἴσομαι δ' ἐὰν λέγῃς. Τὸ γὰρ παραλαβόντ' ὄψον ἠγορασμένον, Πρότερον ἀποδοῦναι σκευάσαντα μουσικῶς,

Διακόνου 'στὶ τοῦ τυχόντος. Ἡράκλεις Ὁ μάγειρος ἐσθ' ὁ τέλεος ἑτέρα διάθεσις, Πολλὰς τέχνας λάβοις ἂν ἐνδόξους πάνυ, Ὧν τὸν μαθεῖν βουλόμενον ὀρθῶς οὐκ ἔνι Ταύταις προσελθεῖν εὐθύς. ἀλλ' ἔμπροσθε δεῖ, Ζωγραφίας ἧφθαι ταυτὰ τῆς μαγειρικῆς, Πρότερον μαθεῖν δεῖ τῆς τέχνης ἑτέρας τέχνας, Ὧν εἰδέναι σε κρεῖττόν ἐστί μοι πρὶν λαβεῖν, Ἀστρολογικὴν, ἰατρικὴν, γεωμετρικήν.

Τῶν ἰχθύων γὰρ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς τέχνας Ἐντεῦθεν ἔσῃ παρακολουθήσεις χρόνοις, Ποτ' ἄωρος ἐσθ' ἕκαστος ἢ πόθ' ὥριμος. Τῶν ἡδονῶν γὰρ μεγάλα τὰ διαστήματα. Ἐνίοτε κρείττων γίνεται θύννου βόαξ. Ἔστω, γεωμετρικῆς δὲ καὶ σοὶ πρᾶγμα τί; Τοῦ πλανείου ἡμεῖς σφαῖρον ἐστὶν τιθέμεθα, Τοῦτο διελέσθαι καὶ τόπον λαβόνθ' ἕνα Μερίσαι κατ' εἶδος τῆς τέχνης ἐπιδέξια. Ἐκεῖθεν ἐν ταὐτῷ θ' ὅσα μετενηνεγμένα. Οὕτως πέπεισμαι, καὶ τὰ λοιπὰ μὴ λάλει. Περὶ τῆς ἰατρικῆς δέ. τῶν γὰρ βρωμάτων Πνευματικὰ καὶ δύσπεπτα, καὶ τιμωρίαν Ἔχοντ' ἔνεστιν οὐ τροφὴν, δειπνῶν δὲ πᾶς Τἀλλότρια γίνετ' ὀξύχειρ, κοὐκ ἐγκρατής. Τοῖς δὴ τοιούτοις βρώμασι τὰ φάρμακα Εὕρητ' ἐκεῖθεν. μεταφορὰ δ' ἔστιν τέχνης, Ἤδη τὸ μετὰ νοῦ καὶ τὸ συμμέτρως ἐμόν Παρὰ τακτικᾶς ἕκαστα ποῦ τεθήσεται, Ἀριθμῷ τὸ πλῆθος εἰδέναι μαγειρικῆς Οὐθεὶς ἕτερός σοι πρὸς ἐμὲ καὶ γραφήσεται. Μικρὰ διάκουσον ἐν μέρει κάμοῦ λέγε Σὺ μηθὲν ἐνόχλει, μήτε σαυτὸν μήτε με.

Ἀπραγμόνως δὲ διάγου τὴν ἡμέραν. Ὁ δὲ παρὰ τῷ νεωτέρῳ Φιλήμονι μάγειρος διδασκαλικός τις ἐστὶν θέλει τοιαῦτα τινὰ λαλῶν. Ἐάσαθ' οὕτως ἔχειν τὸ πῦρ μόνον, Ποιεῖτε τοῖς ὀπτοῖς μήτ' ἀνειμένον. Τὸ γὰρ τοιοῦτ' οὐκ ὀπτὸν, ἀλλ' ἑφθὸν ποιεῖ, Μήτ' ὀξύ. κατακάει γὰρ ὅσ' ἂν ἔξω λάβῃ,

Τοῦτο πάλιν εἰς τὴν σάρκα δ' οὐκ ἐνδύεται. Μάγειρος οὐκ ἔστιν οὐκ ἐὰν ζωμήρυσιν, Ἔχων τις ἔλθῃ καὶ μάχαιραν πρός τινα, Οὐδ' ἄν τις εἰς τὰς λοπάδας ἰχθῦς ἐμβάλῃ, Ἀλλ' ἔστι τις φρόνησις ἐν τῷ πράγματι. Ὁ δὲ παρὰ Διφίλῳ ἐν τῷ Ζωγράφῳ, καὶ πρὸς οὓς ἐκμισθοῦν αὑτὸν δεῖ διδάσκει, λέγων οὕτως, Οὐ μὴ παραλάβω σου θάμ' οὐ δράκων ἐγώ, Ἐπ' ἔργον οὐ μὴ διατελῇς τὴν ἡμέραν, Τραπεζοποιῶν ἐν ἀγαθοῖς πολλοῖς χύδην. Οὐ γὰρ βαδίζω πρότερον ἐὰν μὴ δοκιμάσω,

Τίς ἐσθ' ὁ θύων, ἢ πόθεν συνίσταται Τὸ δεῖπνον, ἢ κέκληκεν ἀνθρώπους τίνας. Ἔστιν δ' ἁπάντων τῶν γενῶν μοι διαγραφὴ, Εἰς ποῖα μισθοῦν ἢ φυλάττεσθαί με δεῖ. Οἷον τὸ μὲν τὸ ἐμπόριον, εἰ βούλει γένος. Ναύκληρος ἀποθύει τις εὐθὺς, ἀποβαλὼν Τὸν ἱστὸν ἢ πηδάλιόν τι συντρίψας νεὼς, Ἢ φορτί' ἐξέρριψ' ὑπέραντλος γενόμενος, Ἀφῆκα τὸν τοιοῦτον, οὐθὲν ἡδέως Ποιεῖ γὰρ οὗτος. ἀλλ' ὅσον νόμου χάριν. Ὁμοῦ δὲ ταῖς σπονδαῖσι διαλογίζεται Τοῖς συμπλέουσιν ὁπόσον ἐπιβάλλει μέρος Τιθεὶς τὰ θ' αὐτοῦ σπλάγχν' ἕκαστος ἐσθίει. Ἀλλ' ἕτερος εἰσπέπλευκεν ἐκ Βυζαντίου

Τριταῖος, ἀπαθὴς, εὐπορηκὼς, περιχαρής. Εἰς δέκ' ἐπὶ τῇ μνᾷ γεγονέναι καὶ δώδεκα Λαβὼν τὰ ναῦλα, καὶ δανεῖ' ἐρυγγάνων Ἀφροδίσι' ὑπὸ κάλλοψι μαστροποῖς ποιῶν, Ὑπὸ τοῦτον ὑπέμυξ' εὐθὺς ἐκβεβηκότα, Τὴν δεξιὰν ἐνέβαλον, ἐμνήσθην Διὸς Σωτῆρος, ἐμπέπηγα τῷ διακονεῖν,

Τοιοῦτος ὁ τρόπος. μειράκιον ἐρῶν πάλιν τὰ πατρῷα βρύκει καὶ σπαθᾷ. πορεύομαι, Ἀπὸ συμβολῶν συνάγοντα νὴ Δί' ἕτερά που Ἐνέβαλεν εἰς τὸν κέραμον ἐν εὑρημένα Τὰ κράσπεδ' ἀποβλέποντα καὶ κεκραγότα, Ὀψάριον ἀγοραῖον ποιεῖν τίς βούλεται; Ἐῶ βοᾶν. πληγὰς γὰρ ἔστι προλαμβάνειν Ἐλθόντα, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην διακονεῖν. Τὸ μισθάριον γὰρ ἂν ἀπαιτῇς, ἅμιδά μοι

Ἔνεγκε πρῶτόν φησιν, ὄξος ἡ φακῆ Οὐκ εἶχε. πάλιν ᾔτησας, οἰμώξεις μακρά. Πρῶτος μαγείρων φησίν. ἕτερα μυρία Τοιαῦτα καταλέξαιμ' ἄν. οὗ δὲ νῦν σ' ἄγω Πορνεῖον ἐστὶν πολυτελῶς ἀδώνια, Ἄγουσ' ἑταίρα μεθ' ἑταίρων πορνῶν χύδην. Σαυτὸν ἀποτάξεις τόν τε κόλπον ἀποτρέχων. καὶ παρ' Ἀρχεδίκῳ δὲ ἐν Θησαυρῷ ἄλλος σοφιστὴς μαγειρίσκος τάδε λέγει. Πρῶτον μὲν ὠμῶν κειμένων Τῶν ἰχθύων πάρεισιν οἱ κεκλημένοι δίδου, Κατὰ χειρὸς τοῦ ὄψον οἰχήσει λαβὼν

Τὰς λοπάδας ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ τοὺς ἄνθρακας, Ἔρραν ἐλαίῳ πάντα καὶ ποιῶ φλόγα, Ἐν ᾧ τὸ λάχανον, αἵ τε τῶν παροψίδων Τὸν ἄνδρα δριμύτητος εὐφραίνουσί μου Ἑφθὸν τὸν ἰχθὺν ἀποδιδόντ' ἔχοντα τοὺς Χυμοὺς ἐν αὐτῷ, τήν τε τῆς ἅλμης ἀκμὴν Εἰς ἣν ἂν ἐμβάψαιτο πᾶς ἐλεύθερος Ἐλαδίου κοτύλης τε παραναλωμένης Σέσωκέ μου τρίκλινα πεντήκοντ' ἴσως. Φιλοστέφανος δ' ἐν Δηλίῳ καὶ ὀνόματα ἐνδόξων μαγείρων ἐν τοῖσδε καταλέγει, Εἰδώς σε πάντων διαφέροντα τῇ τέχνῃ, Τῇ τ' ὀξύτητι μετὰ Θίμβρωνα Δαίδαλε, Τὸν ἐξ Ἀθηνῶν τὸν καλούμενον πτέρας Δοὺς μισθὸν, ὃν ᾔτησας ἥκω † δεῦρ' ἀγαγών σε. Σωπάδης δὲ οὐχ ὁ τῶν ἰωνικῶν ἀσμάτων ποιητὴς ὁ Μαρωνίτης, ἀλλ' ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητὴς αὐτὸς ἐν Ἐγκλειομέναις (οὕτω γὰρ ἐπιγράφει τὸ δρᾶμα) τινὰ δὲ μάγειρον λέγοντα, Καρίδας ἔλαβον πρῶτον, ἀπετηγάνισα Ταύ-

τας

τας ἁπάσας. γαλεὸς εἴληπται μέγας, ὤπτησα τὰ μέσα. τὴν δὲ λοιπὴν γρυμέαν Ἕψω, ποιήσας τρίμμα συκάμινον. Γλαύκου φέρω κεφάλαια παμμεγέθη δύο. Ἐν λοπάδι μεγάλῃ ταῦτα λιτῶς προσαγαγὼν Χλόην, κύμινον, ἅλας, ὕδωρ, ἔλαιον. Λάβρακα μετὰ ταῦτ' ἐπριάμην καλὸν σφόδρα, Ἔσται δὴ ἅλμης λιπαρὸς ἑφθὸς ἐν χλόῃ. Ἀποδοὺς ὀβελίσκον ἀποβελισον ὄπτανα, Τρίγλας καλὰς ἠγόρασα καὶ κίχλας καλὰς Ἔρριψα, ταύτας ἐπὶ τὸν ἄνθραχ' ὡς ἔχει Ἅλμῃ τε λιπαρᾷ παρατίθημ' ὀρίγανον, Ταύταισι προσέλαβον σηπίας καὶ τευθίδας Ἀστεῖον ὀφθὴ τευθὶς ὠνθυλευμένη, Καὶ πτερύγι' ἁπλῶς σηπίας ὠπτημένα Τριμμάτιον ὀκνέω σὺ τούτοις ἄνθινον Παντοδαπόν. ἑψητὸν δὲ μετὰ ταῦτ' ἐστὶν Ὀξυλίπαρον τοῦτοις ἔδωκα χυμίον, Γόγγρον ἐπὶ τούτοις ἐπριάμην, παχὺν σφόδρα, Κατέπνιξ' ἐν ἅλμῃ τρίμμα εὐανθεστέρᾳ. Κωβίδι' ἅττα καὶ πετραῖα δή τινα Ἰχθύδια, τούτων ἀποκνίσας τὰ κρανία Ἐμόλυν' ἀλεύρῳ τοιούτῳ τινί, Πέμπωτε ταῖς καρίσι τὴν αὐτὴν ὁδόν, Ἀμίαν τε χήραν θήρειον καλὸν σφόδρα Θρίοισι ταύτην εἶλησ' ἐλαδίῳ δ' ἴσως

Σπαργανῶσα περὶ πάσας ὀρίγανον Ἐνέκρυψά θ' ὥσπερ δαλὸν εἰς πολλὴν τέφραν, Ἀφύαν θ' ἅμ' αὐτῇ παρέλαβον φαληρικήν, Εἷς κύαθος ἐν ταῦθ' ὕδατος ἐπιχυθεὶς πολύ. Τεμὼν δὲ λεπτὴν τῆς χλόης καὶ πλείονα Κἂν ἡ δικότυλος λήκυθος καταστρέφω, Τί λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο τοῦτ' ἔσθ' ἡ τέχνη, Οὐκ ἐξ ἀπογραφῆς, οὐδὲ δι' ὑπομνημάτων. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις. περὶ δὲ τοῦ γόγγρου λεκτέον. Ἀρχέστρατος μὲν γὰρ ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, καὶ ὁπόθεν ἕκαστον μέρος αὐτοῦ δεῖ συνωνεῖσθαι, διηγεῖται οὕτως. Γόγγρου μὲν γὰρ ἔχεις κεφαλὴν φίλος ἐν Σικυῶνι Πίονος ἰσχυροῦ μεγάλου, καὶ πάντα τὰ κοῖλα. Εἶτα χρόνον πολὺν ἕψε χλόῃ περίπαστον ἐν ἅλμῃ. Ἑξῆς τε περὶ τῶν κατ' ἰταλίαν τόπων διεξιὼν πάλιν ὁ καλὸς οὗτος περιηγητὴς φησίν. Καὶ γόγγρος σπουδαῖος ἁλίσκεται, ὥς τε τοσοῦτον Τῶν ἄλλων πάντων ὄψων κρατεῖ οὗτος, ὅσον περ Θύννος ὁ ποιότατος τῶν φαυλοτάτων κορακίνων. Ἄλεξις ἐν ἑπτὰ ἐπὶ θήβας. Γόγγρου δ' ὁμοῦ μέλη σωρεύ τὰ πιμελῆ Ὑπογέμοντα. Ἀρχέδικος δ' ἐν θησαυρῷ παράγει τινὰ μάγειρον λέγοντα περὶ ὧν ὠψώνηκεν αὐτός. Δραχμῶν τριῶν γλαυκίσκον, Γόγγρου κεφαλὴν καὶ τὰ πρῶτα τεμμάχια,

Δραχμῶν πάλιν πέντ', ὦ ταλαιπώρου βίου, Δραχμῆς τραχήλους. ἀλλὰ νὴ τὸν ἥλιον Κἀμοὶ τράχηλον ἕτερον εἴποθεν λαβεῖν Ἦν καὶ πρίασθαι δυνατὸν, ὃν ἔχω τοῦτον αὖ Πρὶν εἰσενεγκεῖν ταῦτα δεῦρ' ἀπηγξάμην. Οὐδεὶς δὲ δυσκόνηκεν ἐπιπονώτερον, Ἅμα μὲν πρίασθαι πολλὰ καὶ πολλοῦ σφόδρα, Ἅμα δ' εἴ τι χρηστὸν ἀγοράσαιμ' ἀπολλύμην Κατέδοντ' ἐκεῖνοι τοῦτο πρὸς ἐμαυτὸν λέγω Διαπτυτίουσιν, οἶνον δὲ τοιοῦτον χαμαί Οἴμοι. Γαλεός. Ἱκέσιος ἐν τοῖς περὶ ὕλης, τῶν γαλεῶν βελτίονας εἶναι καὶ ἁπαλωτέρους τοὺς ἀστερίας καλουμένους. Ἀριστοτέλης ἡ εἴδη αὐτῶν φησὶν εἶναι πλείω, ἀκανθίαν, λεῖον, ποικίλον, σκύμνον, ἀλωπεκίαν, μίαν ἔχειν φησὶν λοφιὰν πρὸς τῷ οὐραίῳ, ὧδε δὲ ἐπὶ ῥάχεως οὐδαμῶς. ὁ δ' Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων καὶ κεντρίνην φησί τινα γαλεὸν εἶναι καὶ νωτιδανόν. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ, ἐπινωτίδεα καλεῖ. χείρονα δ' εἶναι τὸν κεντρίνην καὶ δυσώδη. γνωρίζεσθαι δ' ἐκ τοῦ πρὸς τῇ πρώτῃ λοφιᾷ ἔχειν κέντρον, τῶν ὁμοειδῶν οὐκ ἐχόντων, οὔτε δὲ στέαρ, οὔτε πιμελὴν ἔχειν τοὺς ἰχθῦς τούτους διὰ τὸ χονδρώδεις εἶναι. ἰδίως δὲ ὁ ἀκανθίας τὴν καρδίαν ἔχειν πεντάγωνον. τίκτει δ' ὁ γαλεὸς τὰ πλεῖστα τρία, καὶ εἰσδέχεται τὰ γεννηθέντα εἰς τὸ στόμα, καὶ πάλιν ἀφίησι. μάλιστα δ' ὁ ποικίλος, καὶ ὁ ἀλωπεκίας. οἱ δὲ λοιποὶ οὐκ ἔτι διὰ τὴν τραχύτητα. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ γαλεοῦ λέγων, τὸν αὐτὸν εἶναι ἡγεῖται τῷ παρὰ Ῥωμαίοις μετὰ αὐλῶν καὶ στεφάνων εἰς τὰ δεῖπνα περιφερομένῳ, ἐστεφανωμένων καὶ τῶν φερόντων αὐτόν, καλούμενον δὲ ἀκκιπήσιερα. ἀλλ' οὗτος μὲν μικρὸς καὶ μακρορυγχότερός ἐστι, καὶ τῷ σχήματι τρίγωνος ἐκείνων μᾶλλον. τούτων δὲ ὁ εὐτελέστατος καὶ μικρότατος οὐχ ἧττον ἀττικῶν χιλίων πιπράσκεται. Ἀππίων δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀπικίου τρυφῆς τὸν ἔλλοπα καλούμενον τοῦτον, φησὶν εἶναι τὸν ἀκκιπένσιερα. ἀλλ' ὅ γε Ἀρχέστρατος περὶ τοῦ ῥοδιακοῦ γαλεοῦ λέγων τοῖς ἑταίροις πατρικῶς πῶς συμβουλεύων φησίν, Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα κἂν ἀποθνήσκειν Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτόν,

Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα, κἆτα Ὕστερον ἤδη πάσχ' ὅτι σοι πεπρωμένον ἐστί. Τούτων τῶν ἐπῶν μνησθεὶς καὶ Λυγκεὺς ὁ σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ, φησί καὶ δικαίως παρακελεύεσθαι τὸν ποιητὴν τῷ μὴ δυναμένῳ τιμὴν ἀριθμῆσαι, ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν. καὶ γὰρ τὸν Θησέα φησὶ γεγονότα καλὸν ὑπολαμβάνω τοῦ Τληπολέμου τὸν ἰχθὺν τοῦτον αὐτῷ παραχόντος παρεσχηκέναι. Τιμοκλῆς δ' ἐν δακτύλῳ φησί, γαλεοὺς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν γενῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται. Γλαῦκος. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, σκορπίοι τε ποικίλοι, σαῦροί τε γλαῦκοι πίονες. Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Συκὴν ἢ κάλλιχθυν ἢ χρόμιν, ἄλλοτε δ' ὀρφόν, Ἢ γλαῦκον περόωντα καταμυνία σιγαλόεντα. Ἀρχέστρατος, Ἀλλά μοι ὀψὼ Γλαύκου κεφαλὴν ἐν Ὀλύνθῳ, Καὶ μεγάροις. σεμνοῖς γὰρ ἁλίσκεται ἐν τεναγισταῖς. καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν προ

βάτει φησίν, Βοιωτία μὲν ἔγχελυς, μῦς ποντικοί, Θύννοι μεγαρικοί, μαινίδες καρύστιαι, Φάγροι δ' ἐρετικοί, σκύριοι δὲ κάραβοι. ὁ δ' αὐτὸς ἐν Φιλώτιδι καὶ ταῦτα λέγει, Οὐκοῦν τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε Ἕψειν ἐν ἅλμῃ, τόδε γε λαβράκιον Ὀπτᾶν ὅλον, τὸν γαλεὸν ἐν ἀποτρίμματι † Ζέσαι, τὸ δ' ἐγχέλιον ἅλες ὀρίγανον Ὕδωρ ὁ γόγγρος ταυτὸν ἡ βατὶς, χλόη. Πρόσεστι θύννου τέμαχος ὀπτήσεις κρέας, Ἐρίφιον ὀπτὸν θάτερον τἀναντία, Ὁ σπλὴν σεσάχθω νῆστις. Εὔβουλος καμπυλίωνι, Τὴν τ' εὐπρόσωπον λοπάδα τήνδε τοῦ Θαλαττίου Γλαύκου φέρουσαν εὐγενέστερον Λάβρακα θ' ἑφθὸν ἅλμη μίαν. Ἀναξανδρίδης νηρεῖ, Ὁ πρῶτος εὑρὼν πολυτελὲς τμηθὸν μέγα. Γλαύκου πρόσωπον τοῦτ' ἀκύμονος δέμας θύννου, τἄτ' ἄλλα βρώματ' ἐξ ὑγρᾶς ἁλὸς Νηρεὺς κατοικεῖ τόνδε πάντα τὸν τόπον. Ἄμφις ἐν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Γλαῦκοι δ' ὅλοι ῥάχισα κρανίων μέρη δύ' ἄρκα. καὶ ἐν Φιλεταίρῳ ἔχειν καθαρίως ἐγχελύδιόν τι καὶ γλαυκιδίου κεφάλαια καὶ λαβρακίου τεμάχια. Ἀντιφάνης ἐν κύκλωπι ὑπερακοντίζων τὸν Τηλεφῶν Ἀρχέστρατον φησίν, ἔστω δ' ἡμῖν κεστρεὺς ὑμήττιος, νάρκα πνικτὴ, πέρκη χιστὴ, τευθὶς σακτὴ, συνόδων ὀπτὸς, γλαύκου προτομὴ, γόγγρου κεφαλὴ, βατράχου γαστὴρ, θύννου λαγόνες, βατίδος νῶτον, κεστρὰς ὀσφὺς, ψήττας κίχος, μαινὶς καρὶς, τρίγλη, φυκίς. τῶν τούτων μηδὲν ἀπέστω. Ναυσικράτης ναυκλήροις, Δύο μὲν φησὶν ἁπαλοὶ καὶ καλοὶ τοῖς ναυτίλοισι πολλάκις Ἤδη φανέντος πελαγίοις ἐν ἀγκάλαις, Ὃν καὶ τὰ θνητῶν φασὶν ἀγγέλλειν πάθη. Γλαῦκον λέγεις, ἔγνωκας. Τὸν δὲ

Γλαῦκος ὁ δαίμων.

Γλαῦκον τὸν θαλάττιον δαίμονα, Θεόλυτος μὲν ὁ μηθυμναῖος ἐν τοῖς Βακχικοῖς ἔπεσιν, ἐρασθέντα φησὶν Ἀριάδνης, ὅτι ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ ὑπὸ Διονύσου ἡρπάσθαι, καὶ βιαζόμενον ὑπὸ Διονύσου ἀμπελίνῳ δεσμῷ ἐνδεθῆναι καὶ δεηθέντα ἀφεθῆναι εἰπόντα, Ἀνθηδὼν νῦν τις ἐστὶν ἐπὶ πλευρῇσι θαλάσσης Ἀντίον Εὐβοίης, χεδὸν εὐρίποιο ῥοάων. Ἔνθεν ἐγὼ γένος εἰμί. πατὴρ δέ με γείνατο Νωπεύς.

Προμαθίδας δ' ὁ ἡρακλεώτης ἐν ἡμιάμβοις Πολύβου τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Εὐβοίας τῆς Λαρύμνου γενεαλογεῖ τὸν Γλαῦκον. Μνασέας δὲ ἐν γῳ τῶν εὐρωπιακῶν Ἀνθηδόνος καὶ Ἀλκυόνας αὐτὸν γενεαλογεῖ. ναυτικὸν δὲ αὐτὸν καὶ κολυμβητὴν ἀγαθὸν γενόμενον Πόντιον καλεῖσθαι, ἁρπάσαντα δὲ Σύμην τὴν Ἴκλημος καὶ Δωτίδος θυγατέρα ἀποπλεῦσαι εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν ἐγγὺς τῆς Καρίας νῆσον ἔρημον κατοικήσαντα ἀπὸ τῆς γυναικὸς Σύμην αὐτὴν προσαγορεῦσαι. Εὐάνθης δ' ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ εἰς τὸν Γλαῦκον ὕμνῳ Ποσειδῶνος αὐτὸν υἱὸν εἶναι καὶ Ναΐδος νύμφης, μιγῆναι τε Ἀριάδνῃ ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ, ἐρασθέντα, ὅτε ὑπὸ Θησέως κατελείφθη. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Δηλίων πολιτείᾳ, ἐν Δήλῳ κατοικήσαντα μετὰ τῶν Νηρηΐδων τοῖς θεοῖς μαντεύεσθαι. Πόσις δ' ὁ μάγνης ἐν τρίτῳ ἀμαζονίδος, τῆς ἀργοῦς φησὶ δημιουργὸν γενέσθαι τὸν Γλαῦκον, καὶ κυβερνῶντα αὐτὴν, ὅτε Ἰάσων μετὰ τῶν Τυρρηνῶν ἐμάχετο μόνον ἄτρωτον γενέσθαι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. κατὰ δὲ Διὸς βούλησιν ἐν τῷ τῆς θαλάττης βυθῷ φανῆναι, καὶ οὕτως γενέσθαι θαλάττιον δαίμονα ὑπὸ μόνου τε Ἰάσονος θεωρηθῆναι. Νικάνωρ δὲ ὁ κυρηναῖος ἐν μετονομασίαις τὸν Μελικέρτην φησὶ Γλαῦκον μετονομασθῆναι. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιεῖ, ὡς ὅτι γευσάμενος βοτάνης κατεποντώθη, ἣν ἡλίῳ Φαέθοντι Ἐν μακάρων νήσοισι λιτὴ φύει ἔαρι γαίη. Ἥλιος δ' ἵπποις θυμήρεα δόρπον ὀπάζει Ὕλη ναιετάουσαν ἵνα δρόμον ἐκτελέσωσιν Ἄτρυτοι, καὶ μή τιν' ἔλοι μεσσηγὺς ἀνίη. Αἰσχρίων δ' ὁ σάμιος ἐν τινι τῶν ἰάμβων, Ὕδνης φησὶ τῆς Σκύλλου τοῦ Σκιωναίου κατακολυμβητοῦ θυγατρὸς τὸν θαλάσσιον Γλαῦκον ἐρασθῆναι. ἰδίως δὲ καὶ περὶ τῆς βοτάνης λέγει, ἣν φαγὼν ἀθάνατος ἐγένετο, καὶ θεῶν ἄγρωστιν εὗρες ἣν Κρόνος κατέσπειρεν. Νίκανδρος δ' ἐν τρίτῳ † εὐρωπίας Νηρέως ἐρώμενον τὸν Γλαῦκον ἱστορεῖ γενέσθαι. ὁ δ' αὐτὸς Νίκανδρος ἐν πρώτῳ αἰτωλικῶν τὴν μαντικὴν φησὶν Ἀπόλλωνα ὑπὸ Γλαύκου διδαχθῆναι, θαρῶντα δὲ περὶ τὸ ὄρειον, ὄρος δὲ τοῦτ' ὑπάρχειν ὑψηλὸν ἐν Αἰτωλίᾳ, λαγὼν θαραλάσαι, ὃν λειποθυμοῦντα ὑπὸ τῆς διώξεως ἀπαγαγεῖν ὑπὸ κρήνῃ τινὶ, καὶ τῇ παρακειμένῃ πόᾳ ἤδη ὑποψυχόμενον ἀπομάσσειν. ἀναζωπυρήσαντος δὲ τοῦ λαγὼ τῇ βοτάνῃ ἐπιγνόντα τῆς βοτάνης δύναμιν ἀπογεύσασθαι, καὶ ἔνθεον γενόμενον, ἐπιγενομένου χειμῶνος κατὰ Διὸς βούλησιν εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν ἐκρίψαι. Ἡδύλογος δ' ὁ σάμιος ἢ ἀθηναῖος Μελικέρτου φησὶν ἐρασθέντα τὸν Γλαῦκον ἑαυτὸν ῥίψαι εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡδύλη δὲ τοῦ ποιητοῦ τούτου μητὴρ, Μοσχίνης δὲ θυγάτηρ τῆς ἀττικῆς ἰάμβων ποιητρίας ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Σκύλλῃ, ἱστορεῖ τὸν Γλαῦκον ἐρασθέντα Σκύλλης ἐλθεῖν αὐτῆς εἰς τὸ ἄντρον Ἢ κόγχου δώρημα φέροντ' ἐρυθραίης ἀπὸ πέτρης, Ἢ τοὺς Ἀλκυόνων παῖδας ἔτ' ἀπτερύγους, Τῇ νύμφῃ δίαπιστος ἀθύρματα. δάκρυ δ' ἐκείνου, Καὶ σειρὴν γείτων παρθένος οἰκτήσατο. Ἀκτὴν γὰρ κείνην ἀπενήχετο, καὶ τὰ συνεγγὺς Αἴτνης.

Γναφεύς.

Γναφεύς. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὸν ἐκ τῆς ἑψήσεως τοῦ γναφέως ὑγρὸν φησὶ πάντα σπίλον καθαίρειν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ.

Ἐγχέλεις.

Ἔγχελυς. τῶν θαλασσίων ἐγχέλεων μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν μούσαις. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων μνημονεύων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς κωπαΐδος, τὰς κωπαΐδας ἐπαινεῖ. γίνονται δ' αὗται ὑπερμεγέθεις.

μεγέθεις. φησὶ γοῦν Ἀγαθαρχίδης ἐν ἕκτῃ εὐρωπιακῶν, τὰς ὑπερφυεῖς τῶν κωπαΐδων ἐγχέλεων, ἱερείων τρόπον στεφανοῦντας καὶ κατευχομένους, οὐλάς τε ἐπιβάλλοντας θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς Βοιωτούς, καὶ πρὸς τὸν ξένον τὸν διαπορoῦντα τὸ τοῦ ἔθους παράδοξον καὶ πυνθανόμενον, ἓν μόνον εἰδέναι φῆσαι τὸν Βοιωτόν, φάσκειν τε ὅτι δεῖ τηρεῖν τὰ προγονικὰ νόμιμα, καὶ ὅτι μὴ καθήκει τοῖς ἄλλοις ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίζεσθαι. οὐ χρὴ θαυμάζειν εἰ ἱερείων τρόπον ἐγχέλεις θύονται, ὁπότε καὶ Ἀντίγονος ὁ καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τοὺς ἁλιέας λέγει θυσίαν ἐπιτελοῦντας τῷ Ποσειδῶνι, ὑπὸ τὴν τῶν θύννων ὥραν, ὅταν εὐαγρήσωσι, θύειν τῷ θεῷ τὸν ἁλόντα θύννον, καὶ τὴν θυσίαν ταύτην καλεῖσθαι θυνναῖον. καὶ τάριχοι δὲ παρὰ Φασηλίταις ἀποθύονται. Ἡρόπυθος γοῦν ἐν ὅροις Κολοφωνίων περὶ τῆς κτίσεως ἱστορῶν τῆς Φασηλίδος, φησὶν ὅτι Λάκιος ὁ τὴν ἀποικίαν στείλας μισθὸν ἔδωκε τοῦ τόπου Κυλάβρᾳ ποιμένι νέμοντι πρόβατα, ταρίχους, ἐκείνου τοῦτο αἰτήσαντος. προθέντος γὰρ αὐτῷ τοῦ Λακίου λαβεῖν τοῦ χωρίου ἢ ἄλφιτα ἢ ἄλιτα ἢ ταρίχους, εἵλετο ὁ Κυλάβρας τοὺς ταρίχους. καὶ διὰ τοῦτο οἱ Φασηλῖται ἀνὰ πᾶν ἔτος τῷ Κυλάβρᾳ, ἔτι καὶ νῦν τάριχον θύουσιν. Φιλοστέφανος δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων οὕτως γράφει. Λάκιον τὸν ἀργεῖον τῶν σὺν Μόψῳ ἀφικομένων, ὅν τινες μὲν Λίνδιον εἶναι λέγουσιν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιφήμου τοῦ Γέλαν οἰκίσαντος εἰς τὴν Φασηλίδα ὑπὸ Μόψου μετ' ἀνδρῶν πεμφθέντα κατά τινα λόγον Μαντοῦς τῆς Μόψου μητρός, ὅτε αἱ πρύμναι τῶν ἰδίων νηῶν συνέβαλον καὶ συνεθραύσθησαν περὶ τὰς χελιδονίας τῶν μετὰ τοῦ Λακίου διὰ τὸ ὑστερεῖν αὐτῶν νυκτὸς προσβαλλόντων. ἀγοράσαι δ' αὐτὸν τὴν γῆν λέγεται, οὗ ἡ πόλις νῦν ἐστί, καθὰ ἡ Μαντὼ προεῖπε παρὰ Κυλάβρα τινὸς διόντα τάριχον. τοῦτον γὰρ ἑλέσθαι λαβεῖν αὐτόν, ἀφ' ὧν ἦγον, ὅθεν κατ' ἐνιαυτὸν τοὺς Φασηλίτας τῷ Κυλάβρᾳ θύειν τάριχον τιμῶντας ὡς ἥρωα. περὶ δὲ τῶν ἐγχέλεων Ἱκέσιος φησὶν ἐν τοῖς περὶ ὕλης, ὡς αἱ ἐγχέλεις εὐχυλότεραι πάντων εἰσὶν ἰχθύων, καὶ ὅτι εὐστομαχίᾳ διαφέρουσιν τῶν πλείστων. πλήσμιαι γάρ εἰσι, καὶ πολύτροφοι. ἐν δὲ τοῖς ταρίχεσι τὰς μακεδονικὰς ἐγχέλεις κατατάττει. Ἀριστοτέλης δὲ χαίρειν φησὶ τὰς ἐγχέλεις, καθαρωτάτῳ ὕδατι, ὅθεν τοὺς ἐγχελυοτρόφους καθαρὸν αὐταῖς ἐπιχεῖν. πνίγεσθαι γὰρ ἐν τῷ θολερῷ. διὸ καὶ οἱ θηρεύοντες θολοῦσι τὸ ὕδωρ, ἵνα ἀποπνίγωνται. λεπτὰ γὰρ ἔχουσι τὰ βράγχια, καὶ αὐτίκα ὑπὸ τοῦ θολοῦ τοὺς πόρους ἐπιπωματίζονται. ὅθεν κἂν τοῖς χειμῶσιν ὑπὸ τῶν πνευμάτων ταραττομένου τοῦ ὕδατος ἀποπνίγονται. ὀχεύονται δὲ συμπλεκόμεναι, κἆτ' ἀφιᾶσι γλοιῶδες ἐξ αὐτῶν, ὃ γενόμενον ἐν τῇ ἰλύϊ ζωογονεῖται. λέγουσι δὲ οἱ ἐγχελυοτρόφοι, καὶ ὡς νυκτὸς νέμονται. ἡμέρας δὲ ἐν τῇ ἰλύϊ ἀκινητίζουσι † σήψεως γινομένης, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων τῆς γῆς ἐντέρων λέγεται. διὸ καὶ Ὅμηρον τῆς τῶν ἰχθύων φύσεως χωρίζοντα τάδε εἰπεῖν, Τεῖροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες οἱ κατὰ δίνας. Ἐπικήδειος δέ τις εἰκαδιστὴς τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἐγχέλυος παρατεθείσης, πάρεστιν ἔφη τῶν δείπνων Ἑλένη. ἐγὼ οὖν Πάρις ἔσομαι, καὶ χεῖρας μήπω τινὸς ἐκτείναντος ἐπ' αὐτὴν ἐπιβαλὼν ἐψίλωσε τὸ πλευρὸν ἀγαγὼν εἰς ἄκανθαν. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος πλακοῦντός ποτε θερμοῦ παρατεθέντος, καὶ πάντων ἀπεχομένων ἐπιφωνήσας. Τοῦ δ' ἐγὼ αἴτιός εἰμι, καὶ εἴ πού τι χεῖρας ἔοικε προπετῶς ἐπιβαλὼν καὶ καταπιὼν φλεγόμενος ἐξεφέρετο. καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἀποφέρεται ἐκ τῆς βρογχοπαρατάξεως ὁ λάρος. καὶ περὶ τῆς ἐγχέλυος δὲ Ἀρχέστρατος οὕτως ἱστορεῖ,

Ἔγχελυν αἰνῶ μὲν πᾶσαν, πολὺ δ' ἐστὶ κρατίστη Ῥηγίου ἀντίπερας πορθμοῦ ληφθεῖσα θαλάσσης. Ἔνθα σὺ τῶν ἄλλων πάντων μέσσην ἐθνητῶν Βρῶμα τιθεὶς τοιόνδε διὰ στόματος πλεονεκτεῖς. Οὐ μὴν ἀλλὰ κλέος γ' ἀρετῆς μέγα κάρτα φέρουσι. Κωπαῖαι καὶ στρυμόνιαι. μεγάλαι τε γάρ εἰσι, καὶ τὸ πάχος θαυμασταί. ὅμως δ' οἶμαι βασιλεύει Πάντων τῶν περὶ δαῖτα, καὶ ἡδονῆς ἡγεμονεύει Ἔγχελυς ἡ φύσει ἐστὶν ἀπύρηνος μόνος ἰχθύς. Ὁμήρου δὲ εἰπόντος, τεῖροντ' ἐγχέλυές τε, καὶ ἰχθύες. ἀκολούθως ἐποίησε καὶ Ἀρχίλοχος, πολλὰς δὲ τυφλὰς ἐγχέλυας ἐδέξω. Οἱ δ' Ἀττικοὶ καθώς Τρύφων φησὶ τὰς ἑνικὰς χρήσεις ἐπιστάμενοι, διὰ τοῦ υ τὰς πληθυντικὰς οὐκ ἔτι ἀκολούθως ἐπιφέρουσιν. ὁ γοῦν Ἀριστοφάνης ἐν μὲν ἀχαρνεῦσι, Σκέψασθε φησὶ παῖδες τὴν κρατίστην ἔγχελυν. καὶ ἐν λημνίαις, ἔγχελυν Βοιωτίαν. τὴν δ' εὐθεῖαν ἐν δαιταλεῦσι, καὶ λεῖος ὥσπερ ἔγχελυς. καὶ Κρατῖνος ἐν πλούτοις, Θύννος, ὀρφώς, γλαῦκος, ἔγχελυς, κύων. τὰς μέντοι πληθυντικὰς οὐκ ἔτι ὁμοίως τῷ ποιητῇ. Ἀριστοφάνης ἱππεῦσιν, ὥσπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας. καὶ ἐν δευτέραις νεφέλαις, τὰς εἰκοῦς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἐμὰς μιμούμενοι. ἐν σφηξὶ δὲ ἡ δοτική, οὐ χαίρω δὲ βατίσιν, οὐδ' ἐγχέλεσιν. Στράττις δ' ἐν ποταμοῖς ἔφη ἐγχέλεων ἀνεψιός. Σιμωνίδης δ' ἐν ἰάμβοις, ὥσπερ ἔγχελυς κατὰ γλοιοῦ, καὶ τὴν αἰτιατικήν. Ἐρωδιὸς γὰρ ἔγχελυν μαιανδρίην τεῖορχον εὑρὼν ἐσθίοντ' ἀφείλετο. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τοῖς περὶ ζώων, διὰ τοῦ ι ἔγχελις εἴρηκεν. ὅταν δ' Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι λέγῃ. ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας. ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδὲ ἕν. ἐὰν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν, Αἱροῦσι, καὶ σὺ λαμβάνεις ἢν τὴν πόλιν ταράττῃς. Σαφῶς δηλοῖ ὅτι ἡ ἔγχελυς ἐκ τῆς ἰλύος λαμβάνεται ὅθεν καὶ τοῦνο

Ἐγχέλεις.

lib. 8.

ἰλ. φ. μα εἰς ὗς ἐπυρατώθη. καὶ ὁ ποιητὴς οὖν θέλων δηλῶσαι τὸ εἰς βάθος τοῦ ποταμοῦ καιόμενον οὕτως ἔφη, τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες. ἰδικώτερον δὲ καὶ κατ' ἐξαίρετον ἐγχέλυες, ἵνα καὶ τὸ βάθος τοῦ κεκαυμένου ὕδατος δηλώσῃ. Ἀντιφάνης δ' ἐν Λύκωνι κωμῳδῶν τοὺς Αἰγυπτίους φησίν,

Καὶ τἄλλα δεινοὺς φασὶ τοὺς Αἰγυπτίους Εἶναι, τὸ νομίσαι τ' ἰσόθεον τὴν ἔγχελυν. Πολὺ τῶν θεῶν γάρ ἐστι τιμιωτέρα, Τῶν μὲν γὰρ εὐξαμένοισιν ἔστ' ἡμῖν τυχεῖν, Τούτων δὲ δραχμὰς τοὐλάχιστον δώδεκα Ἢ πλεῖον ἀναλώσασιν ὀσφρᾶσθαι μόνον. Οὕτως ἔστ' ἅγιον παντελῶς τὸ θηρίον.

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πόλεσι πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἀποτεινόμενος τὸν λόγον φησίν, Οὐκ ἂν δυναίμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγώ, Οὔθ' οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ', οὔθ' οἱ νόμοι Ἡμῶν. ἀπ' ἀλλήλων δὲ διέχουσιν πολύ, Βοῦν προσκυνεῖς. ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς Τὴν ἔγχελυν μέγιστον ἡγῇ δαίμονα. Ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιστον παραπολύ, Οὐκ ἐσθίεις ὕεια. ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι Μάλιστα τούτοις. κύνα σέβεις, τύπτω δ' ἐγώ, Τοὔψον κατεσθίουσαν ἡνίκ' ἂν λάβω. Τοὺς ἱερέας ἐνθάδε μὲν ὁλοκλήρους νόμος Εἶναι. παρ' ὑμῖν δ' ὡς ἔοικεν ἀπηργμένους, Σὺ μὲν τὸν αἴλουρον κακὸν ἔχοντ' ἢν ἴδῃς Κλάεις, ἐγὼ δ' ἥδιστ' ἀποκτείνας δέρω. Δύναται παρ' ὑμῖν μυγαλῆ, παρ' ἐμοὶ δέ γ' οὔ.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Αἰγυπτίοις, Πῶς ἂν μὲν οὖν σώσειεν ἶβις ἢ κύων. Ὅπου γὰρ εἰς θεοὺς τοὺς ὁμολογουμένους Θεοὺς ἀσεβοῦντες οὐ διδόασιν εὐθέως, Δίκην τίν' αἰλούρου βωμὸς ἐπιτρίψειεν ἄν.

Ὅτι δ' ἥδιον τὰς ἐγχέλεις καὶ μετὰ τεύτλων ἐντυλίξαντες, πολὺ μέν ἐστι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς. καὶ Εὔβουλος δέ φησιν ἐν Ἠχοῖ, Νύμφα ἀπειρόγαμος τεύτλῳ περὶ σῶμα καλυπτὰ Λευκόχρως πάρεστι ἔγχελυς, ὦ μέγα μοι μέγα σοι φῶς ἐναργές, καὶ ἐν Ἴωνι, Καὶ μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλουτ' ἐπὶ στερνεῖ ὑπογάστρι' ὀπτῶν αἵ τε λιμνοσώματοι Βοιώτιαι παρῆσαν ἐγχέλεις θεαὶ τεύτλ' ἀμπεχόμεναι. καὶ ἐν Μηδείᾳ, Παρθένου Βοιωτίας κωπαΐδος. ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεάν. ὅτι δὲ καὶ αἱ Στρυμόνιαι ἐγχέλεις διωνόματοι ἦσαν, φησὶν ἐν Θαμύρᾳ Ἀντιφάνης. Καὶ σοῦ γ' ἐπώνυμός τις ἐν φήμαις βροτῶν Θρῄκης κατάρδων ποταμὸς ὠνομασμένος, Στρυμὼν μεγίστας ἐγχέλεις κεκτημένος. καὶ περὶ τὸν Εὐκλέα δὲ ποταμόν, οὗ μνημονεύει Ἀντίμαχος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Δέλτοις οὕτως, Ἐλθὼν Εὐκλεία πηγὰς ἐπὶ δινήεντος. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, ἐγχέλεις φησὶ διαφόρους γίνεσθαι.

Ἔλοψ. Ἔλοψ. Προείρηται μέν τινα περὶ αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ Ἀρχέστρατος φησὶ τάδε περὶ αὐτοῦ, Τὸν δ' ἔλοπ' ἔσθε μάλιστα Συρακούσαις ἐνὶ κλειναῖς, Τόν γε κρατιστεύοντ'. οὗτος γὰρ αὖ ἐστιν ἐκεῖθεν Τὴν ἀρχὴν γεγονώς, καὶ ἢ περὶ νήσους, Ἢ περὶ τὴν ἄλλην που ἁλῶ γῆν, ἢ περὶ Κρήτην Λεπτὸς καὶ στερεὸς καὶ κυματοπλὴξ ἀφικνεῖται.

Ἐρυθρῖνος. Ἐρυθρῖνος. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζῴων, καὶ Σπεύσιππος παραπλήσια φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρυθρῖνον, ἥπατον. τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Κυρηναῖοι δὲ λύκον τὸν ἐρυθρῖνον καλοῦσι, ὡς Κλείταρχος φησὶν ἐν γλώσσαις.

Ἐγκρασίχολοι. Ἐγκρασίχολοι. περὶ τούτων μέμνηται Ἀριστοτέλης ὡς μικρῶν ἰχθυδίων, ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τῶν ἐγκρασιχόλων ἐν τοῖς ἑψητοῖς μέμνηται, εἰπὼν οὕτως. ἑψητοὺς εἶναι μὲν δεῖ ἐγκρασιχόλους, ἢ ἴωπας, ἢ ἀθερίνας, ἢ κωβιούς, ἢ τριγλίδας μικράς, σηπίδιά τε, καὶ τευθίδια, καὶ καρκίνια.

Ἑψητός. Ἑψητός. ἐστι τῶν λεπτῶν ἰχθυδίων. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ, οὐχ ἑψητῶν λοπάς ἐστιν. Ἄρχιππος Ἰχθύσιν καὶ τὴν μὲν ἀφύην καταπέπωκεν ἑψητὸς ἐντυχών. Εὔπολις Αἰξίν, ὦ Χάριτες αἷσι μέλουσιν ἑψητοί. Εὔβουλος ἐν Προυσίᾳ, ἢ Κύκνῳ, Ἀγαπῶν τε καὶ ἑψητὸν ἐν τεύτλοις ἐνίᾳ, Διὰ δωδεκάτης ἑψόμενον ἡμέρας Ἤδη. Ἄλεξις ἐν Ἀπεγλαυκωμένῳ, καὶ γὰρ ἑψητῶν τινὲς παρῆσαν ἡμῖν δαιδάλεοι πως. τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα. καὶ πάλιν, τῶν οὖν κορακίνων πεῖραν οὐχὶ λαμβάνεις, οὐδὲ τριχίδων, οὐδ' οἷον ἑψητῶν τινῶν. πληθυντικῶς δὲ λέγουσιν ἑψητοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἀριστοφάνης Δράμασιν ἢ Νιόβῃ, οὐδὲν μὰ Δί' ἐρῶ λοπάδος ἑψητῶν. Μένανδρος Περινθίᾳ, τὸ παιδίον δ' εἰσῆλθεν ἑψητοὺς φέρον. ἑνικῶς δὲ Νικόστρατος ἐν Ἡσιόδῳ, βεμβράδ' ἀφύην ἑψητόν. Ποσείδιππος Ἀποκλειομένῃ, ἑψητὸν ἀγοράζειν τινά. ἐν δὲ τῇ ἐμῇ Ναυκράτει ἑψητοὺς καλοῦσιν ἰχθύδια ἀπολειπόμενα ἐν ταῖς διώρυξιν, ὅταν ὁ Νεῖλος ἀποπαύηται τῆς πληρώσεως.

Ἥπατος. Λεβίας. Ἥπατος, ἢ Λεβίας. Διοκλῆς τοῦτον φησὶ τῶν πετραίων εἶναι. Σπεύσιππος δ' ὅμοιον φάγρῳ τὸν ἥπατον. ἐστὶ δὲ μονήρης, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. σαρκοφάγος τε καὶ καρχαρόδους, τὴν χροιὰν μὲν μέλας, ὀφθαλμοὺς δὲ μείζονας ἢ καθ' αὑτὸν ἔχων, καρδίαν τρίγωνον, λευκήν. Ἀρχέστρατος δ' ὁ τῶν δείπνων λοχαγός, φησὶν καὶ λεβίαν λαβεῖν ὄχετον ἥπατον ἐν περικλύστῳ, Δήλῳ καὶ Τήνῳ.

Ἠλακατῆνες. Ἠλακατῆνες. Μνησίμαχος Ἱπποτρόφῳ, σκόμβρος, θύννος, κωβιός, ἠλακατῆνες. εἰσὶ δὲ κητώδεις ἐπιτήδειοι εἰς ταριχείαν. Μένανδρος Κόλακι φησί. κωβιός, ἠλακατῆνες καὶ κυνὸς οὐραῖον. Μνασέας δ' ὁ Πατρεὺς φησίν, ἰχθύος δὲ γίνεται καὶ Ἡσυχίας τῆς ἀδελφῆς γαλήνη, καὶ μύραινα, καὶ ἠλακατῆνες.

Θύννος. Θύννος. τοῦτον φησὶν Ἀριστοτέλης εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον ἐχόμενον τῆς γῆς ἐπὶ δεξιά, ἐκπλεῖν δ' ἐπ' ἀριστερά. τῷ γὰρ δεξιῷ ὀφθαλμῷ ὀξύτερον βλέπειν, τῷ δὲ εὐωνύμῳ ἀμβλυωπεῖν.

ἔχει δὲ

ἔχει δὲ ὑπὸ τὰ πτερύγια τὸν λεγόμενον οἶστρον. χαίρει δὲ ἀλέᾳ. διὸ καὶ πρὸς τὴν ἄμμον πρόσεισι. γίνεται δὲ ἐδώδιμος, ὅταν τοῦ οἴστρου παύσηται. σμίγεται δὲ μετὰ τὴν φωλείαν, ὥς φασι Θεόφραστος. καὶ ἕως μὲν ἂν ἔχῃ μικρὰ τὰ κύματα, δυσάλωτος. ὅταν δὲ μείζω γένηται, διὰ τὸν οἶστρον ἁλίσκεται. φωλεύει δὲ ὁ θύννος καί τοι πολυκύμαχος ὤν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἀμφὶ δὲ τὴν ἱερὰν τε καὶ εὐρύχορον Σάμον ὄψει Θύννον ἁλισκόμενον σπουδῇ μέγαν, ὃν καλέουσιν Ὄρκυνον· ἄλλοι δ᾽ αὖ κῆτος. τούτου δὲ θεοῖς χρὴ Ὀψωνεῖν, ἃ πρέπει ταχέως καὶ μὴ τοδὶ τιμῆς. Ἔστι δὲ γενναῖος Βυζαντίῳ ἔν τε Καρύστῳ Ἔν Σικελῶν τε κλυτῇ νήσῳ. Κέφαλοι † δέ τ᾽ ἀμείνους Πολλῷ τῶνδε τρέφει θύννους καὶ Τυνδαρὶς ἀκτή. Ἂν δέ ποτ᾽ Ἰταλίας ἱερᾶς Ἱππώνιον ἔλθῃς, † Ἑρπέτον εἰς ὑδατοστεφάνους, πολὺ δὴ πολὺ πάντων Ἐνταῦθ᾽ εἰσὶν ἄριστοι, ἔχουσι δὲ τέρματα νίκης. Οἱ δ᾽ ἐπὶ τῶνδε τόπων πεπλανημένοι εἰσὶν ἐκεῖθεν, Πολλὰ περάσαντες πελάγη, βρυχίου διὰ πόντου. Ὥστ᾽ αὐτοὺς ἡμεῖς θηρεύομεν ὄντας ἀώρους. ὠνομάσθη δὲ θύννος ἀπὸ τοῦ θύειν τε καὶ ὁρμᾶν. ὁρμητικὸς γάρ ὁ ἰχθὺς, διὰ τὸ ἔχειν κατά τινα ὥραν οἶστρον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὑφ᾽ οὗ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης αὐτὸν ἐξελαύνεσθαι γράφων οὕτως. οἱ δὲ θύννοι καὶ οἱ ξιφίαι οἰστρῶσι περὶ κυνὸς ἐπιτολήν, ἔχουσι γὰρ ἀμφότεροι τηνικαῦτα παρὰ τὰ πτερύγια, οἷον σκωλήκιον, τὸ καλούμενον οἶστρον ὅμοιον μὲν σκορπίῳ, μέγεθος δὲ ἡλίκον ἀράχνης. ποιεῖ δὲ αὐτοὺς ἐξάλλεσθαι, οὐκ ἔλαττον τοῦ δελφῖνος καὶ τοῖς πλοίοις πολλάκις ἐμπίπτουσι. καὶ Θεοδωρίδας δέ φησι, θύννοι τε δὴ οἰστρήσοντι Γαδείρων δρόμον. Πολύβιος δ᾽ ὁ μεγαλοπολίτης ἐν τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ Λυσιτανίας χώρας διαλεγόμενος φησίν, ὅτι βάλανοί εἰσι κατὰ βάθος ἐν τῇ αὐτόθι θαλάττῃ πεφυτευμέναι ὧν τὸν καρπὸν σιτουμένους τοὺς θύννους πιαίνεσθαι. διόπερ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τίς λέγων ὗς εἶναι θαλαττίους τοὺς θύννους. εἰσὶ γὰρ οἱ θύννοι οἷον ὗες ἀπὸ τῶν βαλάνων αὐξανόμενοι. ἐπαινεῖται δὲ τοῦ ἰχθύος τούτου τὰ ὑπογάστρια, ὡς καὶ Εὔβουλος φησὶν ἐν Ἴωνι, Μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλευρ᾽ ἐπεισέπλει Ὑπογάστρι᾽ ὀπτῶν. Ἀριστοφάνης Λημνίαις, οὐκ ἔγχελυν Βοιωτίαν, οὐ γλαῦκον οὐχὶ θύννου ὑπογάστριον. Στράττις Ἀταλάντῃ, ὑπογάστριον θύννου τε καὶ ἀκροκώλιον δραχμῆς ὕειον. ἐν δὲ Μακεδόσιν, ὑπογάστρια θ᾽ ἡδέα θύννων. Ἕριφος Μελιβοίᾳ, ταῦτα γὰρ οἱ πένητες οὐκ ἔχοντες ἀγοράσαι ὑπογάστριον θύννακος, οὐδὲ κρανίον λάβρακος, οὐδὲ γόγγρου, οὐδὲ σηπίας. Ἃς οὐδὲ μακαρίους ὑπερορᾶν οἶμαι θεούς. Ὅταν δὲ καὶ Θεόπομπος ἐν Καλλαίσχρῳ λέγῃ, ἰχθύων δὲ δὴ ὑπογάστριον ὦ Δάματερ. παρατηρητέον ὅτι ἐπὶ ἰχθύων ὑπογάστριον λέγουσι, σπανίως δὲ ἐπὶ χοίρων καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ἄδηλον δὲ ἐπὶ τίνων ἔταξε τὸ ὑπογάστριον Ἀντιφάνης ἐν τῷ Ποντικῷ, ὅταν λέγῃ ὅς τις ὀψώνηκ᾽ ἴσως † τούτους μεγαλείως ταῖς νάκις ἀπολουμέναις, Ὑπογάστρι᾽ ἐλθὼν ὅσα γονσιδῶν ἀπολέσῃ, Τάττειν τε γυμνικῶς παρασκευάζεται Πλευρὰν μετ᾽ αὐτῶν. Ἄλεξις δὲ ἐν Ὀσσεῖς ὑφαίνοντι, καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ θύννου ἐπαινῶν φησίν, Καὶ τοὺς ἁλιέας εἰς τὸ βάθρον ἐμβαλῶ, Ἀπελευθέρων ὀψάρια θηρεύουσί μοι, Τριχίδια καὶ σηπίδια καὶ φευκτούς τινάς. Οὐδεὶς πρότερον κεφαλὴν εἰ λάβοι θύννου Ἐνόμιζον ἐγχέλεια καὶ θύννους ἔχειν. Ἐπῄνουν δὲ τῶν θύννων καὶ τὰς κλεῖδας καλουμένας, ὡς Ἀριστοφῶν ἐν Πειρίθῳ, Καὶ μὴν διέφθαρταί γε τ᾽ οὖψον παντελῶς. Κλεῖδες μὲν ὀπταὶ δύο παρεσκευασμέναι, Αἷς τὰς θύρας κλείουσι. θύννου μὲν οὖν Σεμνὸν τὸ βρῶμα καὶ τρίτη λακωνική. Ἀντίγονος δ᾽ ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τῷ Ποσειδῶνι φησὶ θύννον θύεσθαι, καθάπερ προείπαμεν. Ἡρακλέων δ᾽ ὁ Ἐφέσιος τὸν ὄρκυνον φησὶ λέγειν τοὺς Ἀττικούς. Σώστρατος δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ ζώων, τὴν πηλαμίδα θυννίδα καλεῖσθαι λέγει. νομίζω δὲ γινομένην θύννον, ἔτι δὲ μείζονα ὄρκυνον. ὑπερβαλλόντως δὲ αὐξανόμενον γίνεσθαι κῆτος. μνημονεύει δὲ τοῦ θύννου καὶ Αἰσχύλος λέγων. σφύρας δέχεσθαι κἀπιχαλκεύειν λέγω, Μύδρους ὃς ἀστενακτὶ θύννος ὣς ἤνεγκεν αὔαυδος. καὶ ἀλλαχοῦ οὗτος, καὶ ὄμμα παραβαλὼν θύννου δίκην. ὡς τοῦ θύννου τῷ σκαιῷ ὀφθαλμῷ οὐ βλέποντος, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν † ἁλιεῦσι καὶ θάλασσα καὶ βορβορώδης ἣ τρέφει θύννον μέγαν. καὶ παρὰ Σώφρονι ὁ θυννοθήρας ἐστίν. οὓς ἔνιοι θύννους καλοῦσιν, Ἀθηναῖοι δὲ θυννίδας.

Θυννίς. τοῦ ἄρρενος ταύτην φησὶ διαφέρειν ὁ Ἀριστοτέλης, τῷ ἔχειν ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον ὃ καλεῖσθαι ἀφαρέα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζώων διϊστὰς αὐτὴν τοῦ θύννου, φησὶν τοῦ θέρους τίκτει περὶ τὸν ἑκατομβαιῶνα θυλακοειδὲς ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται μικρὰ ᾠά. καὶ Σπεύσιππος δ᾽ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων διίστασιν αὐτὰς τῶν θύννων, καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις. Κρατῖνος δ᾽ ἐν Πλούτοις φησίν, ἐγὼ γὰρ εἰμὶ θυννὶς ἢ μελάνδρυς ἢ καὶ θύννος ὀρφὼς γλαῦκος ἔγχελυς κύων. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἀγελαῖον καὶ ἐκτοπιστικὸν εἶναι τὴν θυννίδα. Ἀρχέστρατος δ᾽ ὁ Κίμμιξ φησίν, Καὶ θύννης οὐραῖον ἔχειν, τὴν θυννίδα φωνῶ Τὴν μεγάλην, ἧς μητρόπολις Βυζάντιον ἐστίν. Εἶτα τεμὼν αὐτὴν ὀρθῶς ὄπτησον ἅπασαν, Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας, καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας, Θερμὰ τ᾽ ἔχειν τεμάχη βάπτων δριμεῖαν ἐς ἅλμην, Κἂν ξηρὰν ἐθέλῃς ἔσθειν γενναῖα τελοῦνται, Ἀθανάτοισι θεοῖσι φυὴν καὶ εἶδος ὅμοιαι. Ἂν δ᾽ ὄξει ῥαίνας παραπῇς ἀπόλωλεν ἐκείνη.

lib. 8.

Θυννίς. lib. 5.

Καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν παιδεραστῇ, τὸ τε βελτίστης μεσαῖον θυννάδος Βυζαντίας τέμαχος ἐν τεύτλου λακιστοῖς κρύπτεται στεγάσμασι. τῆς θυννίδος τὸ οὐραῖον ἐπαινεῖ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Κουρίδι οὕτως, ὁ μὲν ἀγρῷ τρεφόμενος, Θαλάττιον μὲν οὗτος οὐδὲν ἐσθίει, Πλὴν τῶν περὶ γῆν γόγγρον τιν' ἢ νάρκην τινά, Ἢ θύννης τὰ πρὸς τῇ ποίᾳ τὰ κάτωθεν λέγω, Τούτους φάγοις ἄν. σὺ γὰρ ἄλλους νενόμικα Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. τὸ δ' ἵνα ἐσθίεις Τουτὶ κακὸν ὦτα † πλοῖα κωπαΐδας λέγεις, Ἀγρίως γε. παρὰ λίμνην γὰρ γεωργῶν τυγχάνω, Τὰ δ' ἐγχέλια γράφομαι λειποταξίου.

Κομιδῇ γὰρ οὐκ ἦν οὐδαμοῦ. τούτων τῶν ἰαμβείων ἔνια ἔστιν εὑρεῖν καὶ ἐν ἀκεστρίᾳ, καὶ ἐν ἀγροίκῳ, ἢ Βουταλίωνι. Ἱππῶναξ δέ, ὡς Λυσανίας ἐν τοῖς περὶ ἰαμβοποιῶν παρατίθεται, φησίν. ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν ἡσυχῇ τε καὶ ῥύδην, Θύνναν τε καὶ μυττωτὸν ἡμέρας πάσας, Δαινύμενος ὥσπερ Λαμψακηνὸς Εὐνοῦχος Κατέφαγε δὴ τὸν κλῆρον, ὥστε χρὴ σκάπτειν Πέτρας τ' ὀρείας σῦκα μέτρια τρώγων, Καὶ κρίθινον κόλλικα δούλιον χόρτον. Μνημονεύει δὲ τῶν θυννίδων καὶ Στράττις ἐν Καλλιππίδῃ. *ἱππουροί.* Ἵππουροι. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων τοὺς ἱππούρους φησὶν ᾠὰ τίκτειν, καὶ ταῦτα ἐξ ἐλαχίστων μέγιστα γίνεσθαι, ὡς καὶ τὰ τῆς μυραίνης. τίκτειν δ' ἔαρος. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων κορύφαιναν καλεῖσθαι φησὶ τὸν ἵππουρον. Ἱκέσιος δ' ἱππούρους αὐτοὺς προσαγορεύει. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, κ' ὀξύρυγχοι ῥαφίδες ἵππουροί τε καὶ χρυσόφρυες. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ τὴν φύσιν τοῦ ἰχθύος διηγούμενος, συνεχὲς φησὶν αὐτὸν ἐξάλλεσθαι, διὸ καὶ ἀρνευτὴν ὀνομάζεσθαι. λέγει δὲ οὕτω περὶ αὐτοῦ, Ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀρνευτὴν, ἵππουρον, Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἵππουρος δὲ Καρύστιος ἐστὶν ἄριστος, Ἄλλως τ' εὔοψον σφόδρα χωρίον ἐστὶ Κάρυστος. *ἵππος.* Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικοῖς, κορύφαιναν αὐτόν φησιν ὀνομάζεσθαι. Ἵππος. Μή ποτε τούτους ἱππίδια καλεῖ Ἐπίχαρμος, ὅταν λέγῃ. κορακῖνον δὲ κορακοειδεῖς. πίονας ἱππίδια λεῖα ψύχει, παλουρίδες. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σκάρον ἢ κῶθον προφίλην ἢ ἀναιδέα λαῖον. Χαύνους τιττάνας ἐγχελυάς τε καὶ ἐννεχίλην πίτυον, Ἢ μύας ἢ ἵππους ἠὲ γλαύκην κορυδηλιν. μνημονεύει αὐτοῦ Ἀντιφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐν τῇ Θηβαΐδι λέγων οὕτως, ἢ ὕκην ἢ ἵππον ἢ ὃν κίχλην καλέουσιν. *Ἰουλίδες.* Ἰουλίδες. περὶ τούτων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησίν, ἰουλίδας ἕψειν μὲν ἐν ἅλμῃ, ὀπτᾶν δὲ ἐπὶ τηγάνου. Νουμήνιος δέ, Κεῖνο δὲ δὴ σκέπτοιο τόκευ καὶ ἰουλίδα μάργον Πολλὸν ἀποτρωπῶντα καὶ ἰοβόρον σκολόπενδρον. Ἰούλους δ' αὐτὸς ὀνομάζει τὰ ἔντερα τῆς γῆς, διὰ τούτων.

Καὶ δὲ σύ γε μνήσαιο δελέατος ὅττι παρ' ἄκρας Δήεις αἰγιαλοῖο γεώλοφα, τοὶ μὲν ἴουλοι Κέκληνται μέλανες γαιηφάγοι ἔντερα γαίης. Ἢ καὶ ἕρπηλας δολιχήποδας ὁππότε πέτραι Ἀμμώδεις κλύζονται ἐπ' ἀκρῇ κύματος ἀγνῇ, Ἔνθεν ὀρύξασθαι θέμεναί τ' εἰς ἄγγος ἀολλεῖς. *Κίχλαι. Κόσσυφοι.* Κίχλαι, καὶ Κόσσυφοι. διὰ τοῦ η Ἀττικοὶ κίχλην λέγουσι. καὶ ὁ λόγος οὕτως ἔχει. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θηλυκὰ, πρὸ τοῦ λ ἕτερον λ ἔχει, σκύλλα, σκίλλα, κόλλα, βδέλλα, ἅμιλλα, ἄμαλλα. τὰ δὲ εἰς λη, οὐκ ἔτι. ὁμίχλη, φύτλη, γενέθλη, αἴγλη, τρώγλη. ὁμοίως οὖν καὶ τρίγλη. Κρατῖνος, τρίγλη δ' εἰ μὲν ἐδηδόκοι ἢ πένθους τινὸς ἀνδρός. Διοκλῆς δ' ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν. οἱ δὲ πετραῖοι φησὶ καλούμενοι, μαλακόσαρκοι, κόσσυφοι, κίχλαι, πέρκαι, κωβιοί, φυκίδες, ἀλφηστικός. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ,

Γλαύκους, ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος, ἠὲ μελαγχρῶν, Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, Βαμβαδόνες τε κίχλαι τε καὶ λαγοί, δράκοντές τ' ἄλκιμοι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν, καὶ τὰ μὲν μελανόστικτα, ὥσπερ κίχλη. Παγκράτης δὲ ὁ Ἀρκὰς ἐν ἔργοις θαλαττίοις, τὴν κίχλην πολλοῖς ὀνόμασι φησὶ καλεῖσθαι. Οἷς ἤδη κίχλην οἰνώδεα τὴν καλαμῆες σαυρὸν κικλήσκουσι, καὶ αἰολίην † ὀρφισκοπιώτατον κεφαλῇ. Νίκανδρος δ' ἐν τετάρτῳ ἑταιροιουμένων, φησίν, ἢ σκάρον ἢ κίχλην πολυώνυμον. *Κάπρος. Κρέμυς.* Κάπρος, καὶ Κρέμυς. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων φησὶ τάδε. ἀνόδοντα καὶ λεῖα ὡς ῥαφίς, καὶ τὰ μὲν λιθοκέφαλα ὡς κρέμυς, τὰ δὲ σκληρότατα, τραχύδερμα ὡς κάπρος. καὶ τὰ μὲν διράβδα, ὥσπερ σεστρῖνος. τὰ δὲ πολύρραβδα καὶ ἐρυθρόγραμμα, ὡς σάλπη. τοῦ δὲ κάπρου μνημονεύει καὶ Δωρίων καὶ Ἐπαίνετος. Ἀρχέστρατος δέ φησιν,

Αὐτὰρ ἐὰν Ἀμβρακίαν ἐλθὼν εὐδαίμονα χώραν, Τὸν κάπρον γ' ἂν ἐσίδῃς ὠνοῦ, καὶ μὴ κατάλειπε, Κἂν ἰσόχρυσος ἔῃ, μή σοι νέμεσις καταπνεύσῃ Δεινὴ ἀπ' ἀθανάτων. τὸ γὰρ ἐστὶν νέκταρος ἄνθος. Τούτου δὴ θέμις ἐστὶ φαγεῖν θνητοῖσιν ἅπασιν, Οὐδ' ἐσιδεῖν ὄσσοισιν, ὅσοι μὴ πλεκτὸν ὕφασμα, Σχοίνου ἑλειοτρόφου κοῖλον χείρεσσιν ἔχοντες Εἰώθασι δονεῖν ψήφους αἴθωνι λογισμῷ, Ἄρθρων μηλείων ὑπὲρ γῆν δωρήματα βάλλων. *Κίθαρος.* Κίθαρος. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων ἢ περὶ ἰχθύων, ὁ κίθαρος φησὶ καρχαρόδους μονήρης φυκοφάγος, τὴν γλῶτταν ἀπολελυμένος, καρδίαν λευκὴν ἔχων καὶ πλατεῖαν. Φερεκράτης δουλοδιδασκάλῳ, κίθαρος γεγένησθαι κἀγοράζειν κίθαρος ὤν. ὡς ἀγαθόν γε ὁ κίθαρος, καὶ πρὸς Ἀπόλλωνος πάνυ ἐκεῖνο θράττει μ' ὅτι λέγουσιν, ὦ ἀγαθὴ ἔνεστιν ἐν κιθάρῳ τι κακόν. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, ἢ δ' ὑαινίδες βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος ἐνῆς. ὅτι δὲ διὰ τὸ ὄνομα ἱερὸς εἶναι νενόμισται τοῦ Ἀπόλλωνος, εἴρηκεν Ἀπολλόδωρος.

Καλλίας

Καλλίας δὲ ἢ Διοκλῆς, καὶ κύκλωψ ἢ κίθαρος ὀπτός, καὶ βάτις θύννου τὸ κεφάλαιον τοδί. ὁ δὲ Ἀρχέστρατος ἐν τῇ ἡδυπαθείᾳ, Κίθαρον δὲ κελεύω, ἐὰν μὲν λευκὸς ἔῃ στερεός τε πεφύκῃ ἕψειν εἰς ἅλμην καθαρὰν καὶ ἄφυλλα καθέντα, ἂν δ᾽ ἢ πυῤῥὸς ἰδεῖν, καὶ μὴ λίαν μέγας, ὀπτᾶν ὀρθῇ κεντήσαντα δέμας νεοθηγεῖ μαχαίρᾳ, καὶ πολλῷ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ τοῦτον ἄλειφε. Χαίρει γὰρ δαπανῶντας ὁρῶν, ἔστιν δ᾽ ἀκόλαστος. Κόρδυλος. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν ἀμφίβιον εἶναι, καὶ τελευ- Κόρδυλος. τᾶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου αὐανθέντα. Νουμήνιος δὲ ἐν ἁλιευτικῷ κούρυλον αὐτὸν καλεῖ. Τοῖσί κεν ἄρμενα πάντα, παρωπλίσαιο δὲ μύξα, Κούρυλον ἢ περκῶνα ἢ εἰναλίην ἐρπίλλην. Μέμνηται δὲ καὶ κορδυλίδος ἐν τούτοις, Ἢ μύας ἢ ἵππους ἠὲ γλαύκην κορύδηλιν. Κάμμαροι. Ἐπίχαρμος ἐν Κάμμαροι. Ἥβας γάμῳ, ἔτι δ᾽ ἐπὶ τούτοις βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. καὶ Σώφρων δ᾽ ἐν γυναικείοις μίμοις αὐτῶν μέμνηται. ἔστι δὲ καρίδων γένος, καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων οὕτως καλοῦνται. Καρχαρίαι. Καρχαρίαι.

Νουμήνιος ὁ ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἁλιευτικῷ φησίν, Ἄλλοτε καρχαρίην, ὅτε δὲ ῥόθιον ψαμαθίδα. Σώφρων, θυννοθηραῖα δὲ γαστὴρ ὑμέων καρχαρίας ὁ κάτινος δῆθε. Νίκανδρος ὁ κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις τὸν καρχαρίαν καλεῖσθαι φησὶ καὶ λαμίαν καὶ σκύλλαν. Κεστρεύς. Ἱκέσιος φησί. τῶν Κεστρεύς. δὲ καλουμένων λευκίσκων πλείονα ἐστὶν εἴδη. λέγονται γὰρ οἱ μὲν κέφαλοι, οἱ δὲ κεστρεῖς, ἄλλοι δὲ χελῶνες, οἱ δὲ μύξινοι. ἄριστοι δ᾽ εἰσὶν οἱ κέφαλοι καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν, καὶ πρὸς τὴν εὐχυλίαν. δεύτεροι δ᾽ εἰσὶ τούτων οἱ λεγόμενοι κεστρεῖς, ἥσσονες δ᾽ οἱ μύξινοι. καταδεέστεροι δὲ πάντων οἱ χελῶνες, οἱ λεγόμενοι βάκχοι. εὔχυλοι δ᾽ εἰσὶ σφόδρα καὶ οὐ πολύτροφοι καὶ εὔκριτοι. Δωρίων δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τῶν κεστρέων τὸν μὲν θαλάττιον ἐκτίθεται, τὸν δὲ ποτάμιον οὐ δοκιμάζει. εἴδη δὲ τοῦ θαλαττίου κέφαλον καὶ νῆστιν. τὸν δὲ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ κεστρέως ἐχῖνον σφόνδυλον ὀνομάζει. διαφέρειν τε φησὶ κέφαλον κεφαλίνου, ὃν καὶ βλεψίαν καλεῖσθαι. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων ἱστορίας. ἄρχονται δέ φησι κύειν τῶν κεστρέων οἱ μὲν † χελῶνες Ποσειδεῶνος μηνός, καὶ ὁ σάργος, † χάλωνες. καὶ ὁ μύξος καλούμενος, καὶ ὁ κέφαλος. κύουσι δὲ τριάκοντα ἡμέρας. ἔνιοι δὲ τῶν κεστρέων οὐ γίνονται ἐκ συνδυασμοῦ, ἀλλὰ φύονται ἐκ τῆς ἰλύος, καὶ τῆς ἄμμου. ἐν δὲ ἄλλοις φησὶν Ἀριστοτέλης, ὁ κεστρεὺς καρχαρόδους ὢν οὐκ ἀλληλοφαγεῖ, ἅτε δὴ οὐδ᾽ ὅλως σαρκοφαγῶν. ἔστι δὲ ὁ μέν τις κέ- lib. 8. φαλος, ὁ δὲ χελών, ὁ δὲ φεραῖος. καὶ ὁ μὲν χελὼν πρὸς τῇ γῇ νέμεται, ὁ δὲ φεραῖος οὐ. καὶ τροφῇ χρῆ- † περαίας. ται, ὁ μὲν † φεραῖος τῇ ἀπ᾽ αὐτοῦ γινομένῃ μύξῃ, ὁ δὲ χελὼν ἄμμῳ καὶ ἰλύϊ. λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὸν γόνον τῶν κεστρέων οὐδὲν τῶν θηρίων κατεσθίει, ἐπεὶ οἱ κεστρεῖς οὐδὲ ἕνα τῶν ἰχθύων. Εὐθύδημος δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, εἴδη κεστρέων εἶναι σφηνέα καὶ δακτυλέα. καὶ κεφάλους μὲν λέγεσθαι, διὰ τὸ βαρυτέραν τὴν κεφαλὴν ἔχειν. σφηνέας δέ, ὅτι λαγαροί εἰσι τετράγωνοι. τὰ δὲ τῶν διδακτυλιαίων τὸ πλάτος ἔχει ἔλασσον τῶν δυεῖν δακτύλων. θαυμαστοὶ δ᾽ εἰσὶ τῶν κεστρέων οἱ περὶ Ἄβδηρα ἁλισκόμενοι, ὡς καὶ Ἀρχέστρατος εἴρηκε. δεύτεροι δὲ οἱ ἐκ Σινώπης. καλοῦνται δὲ οἱ κεστρεῖς ὑπό τινων πλωτοί, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν. καὶ Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν μούσαις οὕτως αὐτοὺς ὀνομάζει, Αἰόλιαι πλωτοὶ κυνόγλωσσοί τε, ἐνῆν δὲ σκιαθίδες. Ἀριστοτέ- λης δὲ ἐν τῷ περὶ ζώων ἠθῶν καὶ βίων φησὶν ὅτι ζῶσιν οἱ κεστρεῖς, κἂν ἀφαιρεθῶσι τὰς κέρκους. ἀπε- lib. 9. σθίεται δὲ ὁ μὲν κεστρεὺς ὑπὸ λάβρακος. ὁ δὲ γόγγρος ὑπὸ μυραίνης. ἡ δὲ λεγομένη παροιμία, κεστρεὺς νηστεύει, ἐπὶ τῶν δικαιοπραγούντων ἀκούεται. ἐπειδὴ οὐ σαρκοφαγεῖ ὁ κεστρεύς. Ἀναξίλας ἐν μονοτρόπῳ, Μάτωνα τὸν σοφιστὴν ἐπὶ γαστριμαργίᾳ διαβάλλων φησὶ τοῦ κεστρέως κατεδήδοκε τὸ κρανίον ἀναρπάσας Μάτων, ἐγὼ δ᾽ ἀπόλλυμαι. ὁ δὲ καλὸς Ἀρχέστρατος φησίν, Κεστρέα δ᾽ Αἰγίνης ἐξ ἀμφιρύτης ἀγόραζε Ἀνδράσι τ᾽ ἀστείοισιν ὁμιλήσεις. Διοκλῆς θαλάττῃ, ἅλλεται δ᾽ ὑφ᾽ ἡδονῆς κεστρεύς. ὅτι δὲ εἶδος κεστρέων οἱ νήστεις, Ἄρχιππος Ἡρακλεῖ γαμοῦντι φησί. νήστεις κεστρέας, κεφάλους. Ἀντιφάνης λάμπωνι, κεστρεῖς ἔχων ἄλλους στρατιώτας τυγχάνεις νήστεις. Ἄλεξις φρυγί, ἐγὼ δὲ κεστρεὺς νῆστις οἴκαδ᾽ ἀποτρέχω. Ἀμειψίας ἀποκοτταβίζουσιν, ἐγὼ δὲ ἰδὼν πειράσομαι εἰς τὴν ἀγορὰν ἔργον λαβεῖν. ἧττον γ᾽ ἂν οὖν νῆστις καθάπερ κεστρεὺς ἀκολουθήσεις ἐμοί. Εὔφρων, αἰσχραμίδας δὲ κεστρεὺς ἐστὶ νῆστις περιπατεῖ. Φιλήμων συναποθνῄσκουσιν, ἠγόρασα νῆστιν κεστρέ᾽ ὀπτὸν οὐ μέγαν. Ἀριστοφάνης γηρυτάδῃ, ἄρ᾽ ἔνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία. ὡς μὲν γὰρ εἰσὶ νήστιδες γιγνώσκεται. Ἀναξανδρίδης Ὀδυσσεῖ, τὰ πολλ᾽ ἄδειπνος περιπατεῖ κεστρῖνος ἐστὶ νῆστις. Εὔβουλος ναυσικάᾳ, ὃς νῦν τετάρτην ἡμέραν βαπτίζεται, νῆστιν πονηροῦ κεστρέως τρίβων βίον. τούτων ποτὲ λεχθέντων ἐπὶ τῷ καλῷ τούτῳ ὄψῳ τῶν κυνικῶν τις Ἑσπέριος ἐλθών, ἔφη. ἄνδρες φίλοι μὴ καὶ ἡμεῖς νηστείαν ἄγομεν θεσμοφορέων τὴν μέσην ὅτι δίκην κεστρέων νηστεύομεν. ὡς γὰρ ὁ Δίφιλος φησὶν ἐν λημνίαις, Οὗτοι δεδειπνήκασιν, ὁ δὲ τάλας ἐγὼ Κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας. ὑπολαβὼν δὲ Μυρτίλος, εἰσῆτ᾽ ἐφεξῆς ἔφη κατὰ τὸν Θεόπομπον ἡδυχάρην κεστρέων νῆστις χορὸς λαχάνοισιν, ὥσπερ χῆνες ἐξενισμένοι. οὐ πρότερον γάρ τινος μεταλήψεσθε, ἕως ἂν ἢ ἡμεῖς ἢ ὁ συμμαθητὴς ὑμῶν Οὐλπιανὸς εἴπητε, διὰ τί νῆστις μόνος τῶν ἰχθύων ὁ κεστρεὺς καλεῖται. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ὅτι οὐδὲν δέλεαρ

ἐσθίει

ἐσθίει ἔμψυχον, καὶ ἀνελκυσθεὶς δὲ οὐ δελεάζεται οὔτε σαρκὶ, οὔτ' ἄλλῳ τινὶ ἐμψύχῳ, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, φάσκων ὅτι καὶ νῆστις ὢν φαῦλός ἐστιν. καὶ ὅτι ἐὰν φοβηθῇ, κρύπτει τὴν κεφαλὴν ὡς τὸ πᾶν σῶμα κρύπτων. Πλάτων τε ἐν ἑορταῖς φησὶ, ἐξιόντι μοι ἁλιεὺς ἀπήντησε φέρων μοι κεστρέας

Ἰχθῦς ἀσίτους καὶ σφόδρα πονηροὺς ἤγαγέ μοι. Σὺ δέ μοι εἰπὲ ὦ θετταλὸν πάλαισμα Μυρτίλε, διὰ τί οἱ ἰχθύες ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἔλλοπες καλοῦνται; καὶ ὃς, ἤτοι διὰ τὸ ἄφωνοι εἶναι. βούλονται γὰρ κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἰλλοπαί τινες εἶναι, διὰ τὸ εἴργεσθαι φωνῆς. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἴλλεσθαι, εἴργεσθαι. ἡ δὲ ὄψ φωνή. καὶ γὰρ τοῦτ' ἀγνοεῖς, ἔλλοψ τίς ὤν. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν σοφὸν Ἐπίχαρμον μηδὲν ἀποκεναμένου τοῦ κυνὸς τὰ περὶ τοῦ δ' ἄνδρες ἔλεγον εἰσάγων ἀπόχρεω, καὶ φημὶ ἄλοπες διὰ τὸ εἶναι λεπιδωτοί. λέξω δὲ καὶ μὴ προβληθέντος. διὰ τί οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν μὲν ἄλλων ἐμψύχων μετρίως ἅπτονται, τινὰ δὲ καὶ θύοντες, ἰχθύων μόνων οὐ γεύονται τὸ παράπαν, ἢ διὰ τὴν ἐχεμυθίαν. θεῖον γὰρ ἡγοῦνται τὴν σιωπήν. ἐπεὶ οὖν καὶ ὦ Μολοττικοὶ κύνες πάντα μὲν σιωπᾶτε, πυθαγορίζετε δὲ οὔ

Κορακῖνος. ἡμεῖς μὲν ἄλλους ἰχθυολογήσομαι. Κορακῖνος. οἱ μὲν θαλάττιοι φησὶν Ἱκέσιος, ὀλιγότροφοι καὶ εὐέκκριτοι, εὔχυλία γε μέσοι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, συμβαίνειν φησὶ σχεδὸν πᾶσι τοῖς ἰχθύσι ταχεῖαν γίνεσθαι τὴν αὔξησιν. † ἥκιστα δὲ κορακίνῳ. [† οὐχ ἥκιστα.] τίκτει δὲ πρὸς τῇ γῇ, καὶ τοῖς βρυώδεσι καὶ δασέσι. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ἐμφερεῖς φησὶν εἶναι μελάνουρον καὶ κορακῖνον. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ φησὶ, Ῥηϊδίως ἕλκοιτο καὶ αἰολίην κορακῖνον. Μή ποτε οὖν καὶ οἱ παρ' Ἐπιχάρμῳ αἰολίαι λεγόμενοι ἐν μούσαις κορακῖνοι εἰσίν. φησὶ γὰρ, Αἰολίαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε. ἐν δὲ Ἥβας γάμῳ, καὶ τῶν αἰολιῶν μνημονεύει ὡς διαφόρων. μῦς, ἀλφησαί τε, κορακῖνοί τε κηριοδέδου αἰόλιαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε. Εὐθύδημος δ' ἐν τῷ περὶ ταρίχων, τὸν κορακῖνον φησὶν ὑπὸ πολλῶν σαπέρδην προσαγορεύεσθαι. ὁμοίως δ' εἴρηκε καὶ Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος. ἔτι δὲ Φιλότιμος ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ. ὅτι δὲ καὶ πλατισατικὸς καλεῖται ὁ σαπέρδης, καθάπερ καὶ ὁ κορακῖνος, Παρμένων φησὶν ὁ Ῥόδιος ἐν πρώτῳ μαγειρικῆς διδασκαλίας. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Τελμισσεῦσι μελανοπτερύγων ἔφη κορακίνων. ὑποκοριστικῶς δὲ ὠνόμασεν αὐτοὺς Φερεκράτης ἐν ἐπιλήσμονι, τοῖς σοῖσι σιτῶν κορακινιδίοις καὶ μαινιδίοις. Ἄμφις δ' ἐν Ἰαλέμῳ, Ὅς τις κορακῖνον ἐσθίει θαλάττιον, Γλαύκου παρόντος, οὗτος οὐκ ἔχει φρένας. Οἱ δὲ νειλῶται κορακῖνοι, ὅτι γλυκεῖς καὶ εὔσαρκοι, ἔτι δὲ ἡδεῖς, οἱ πεπειραμένοι ἴσασιν. ὠνομάσθησαν δὲ διὰ τὸ διηνεκῶς τὰς κόρας κινεῖν, καὶ οὐδέ ποτε παύεσθαι. καλοῦσι δ' αὐτοὺς οἱ Ἀλεξανδρεῖς πλάτακας, ἀπὸ τοῦ περιέχοντος.

Κυπριανός. Κυπριανός. τῶν σαρκοφάγων καὶ οὗτος ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, καὶ συναγελαστικῶν. τὴν δὲ γλῶτταν οὐχ ὑπὸ τῷ στόματι, ἀλλ' ὑπὸ τὸ στόμα κέκτηται. Δωρίων δ' αὐτοὺς ἐν τοῖς λιμναίοις καὶ

Κωβιοί. ποταμίοις καταλέγων, γράφει οὕτως. λεπιδωτὸν, ὃν καλοῦσί τινες κυπριανόν. Κωβιοί. πολύχυλοι, ὥς φησιν Ἱκέσιος, εὐστομίᾳ διαφέροντες, εὐέκκριτοι, ὀλιγότροφοι, καὶ κακόχυμοι. διαφέρουσι δὲ εὐστομίᾳ οἱ λευκότεροι τῶν μελάνων. ἡ δὲ τῶν χλωρῶν κωβίων σὰρξ, χαυνοτέρα ἐστὶ καὶ ἁλιπεστέρα, καὶ χυλὸν ἐλάττονα καὶ λεπτότερον ἐναφιᾶσι. προφιμώτεροί τε εἰσὶ διὰ τὸ μέγεθος. Διοκλῆς φησὶ τοὺς πετραίους αὐτῶν μαλακοσάρκους εἶναι. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, κώθους αὐτοὺς καλεῖ,

Ἢ σκάρον ἢ κῶθον τροφίην καὶ ἀναιδέα δοίην. Καὶ Σώφρων ἐν τῷ ἀγροιωτικῷ θωλωσοπλύται φησὶ, καὶ τὸν τοῦ θυννοθήρα δὲ υἱὸν ἴσως ἀπὸ τούτου κωθωνίαν προσηγόρευσε. Σικελιῶται δ' εἰσὶν οἱ τὸν κωβιὸν, κώθωνα καλοῦντες, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώτταις, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ σώφρονος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ κωβιοὺς ὀνομάζει. τρυγόνες τ' ὀπισθόκεντροι καὶ † χάλανδροι κωβιοί. [† Χαλαροί.] Ἀντιφάνης δ' ἐν Τίμωνι ἐπαινῶν τοὺς κωβίους, καὶ ὁπόθεν εἰσὶ κάλλιστοι δηλοῖ διὰ τούτων, Ἥκω πολυτελῶς ἀγοράσας εἰς τοὺς γάμους Λιβανωτὸν ὀβολοῦ τοῖς θεοῖς, καὶ ταῖς θεαῖς Πάσαισι, τοῖς δ' ἥρωσι τὰ ψαιστ' ἀπονέμων. Ἡμῖν δὲ τοῖς θνητοῖς ἐπριάμην κωβίους. Ὡς προσβαλεῖν δ' ἐκέλευσα τὸν τοιχωρύχον, Τὸν ἰχθυοπώλην προστίθημι φημί σοι

Τὸν δῆμον αὐτῶν, εἰσὶ γὰρ Φαληρικοί. Ἄλλοι δ' ἐπώλουν ὡς ἔοικε † τρωϊσκους. Μένανδρος Ἐφεσίοις, Τῶν ἰχθυοπωλῶν ἀρτίως τις τεττάρων Δραχμῶν ἐτίμα κωβίους σφόδρα. ποταμίων δὲ κωβιῶν μνημονεύει Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Κόκκυγες. Κόκκυγες. Ἐπίχαρμος, κἄγλαοὶ κόκκυγες οὓς παραχιζομένους πάντες, ὀπτοῦντες δὲ χ' ἡδύνοντες αὐτοὺς χαύομες. καὶ Δωρίων δέ φησι δεῖν αὐτοὺς ὀπτᾶν παραχίσαντας κατὰ ῥάχιν, καὶ παρηδύνειν χλόῃ, τυρῷ, ῥοΐ, σιλφίῳ, ἁλὶ, ἐλαίῳ. στρέφοντα δὲ ἀλείφειν καὶ ὑποπάσσειν ἁλὶ ὀλίγῳ, ἀφελόντα δὲ ὄξει ῥᾶναι. ἐρυθρὸν δὲ αὐτὸν καλεῖ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Νουμήνιος, οὕτως, Ἄλλοτ' ἐρυθρὸν Κόκκυγ' ἢ ὀλίγας πεμφηΐδας, ἄλλο τε σαῦρον.

Κύων. Καρχαρίας. Κύων. Καρχαρίας. περὶ τούτων φησὶν Ἀρχέστρατος ὁ τῶν ὀψοφάγων Ἡσίοδος, ἢ Θέογνις. ἦν δὲ καὶ ὁ Θέογνις περὶ ἡδυπάθειαν, ὡς αὐτὸς περὶ αὐτοῦ φησὶ διὰ τούτων. Τῆμος δ' ἠέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους Ἄρτι παραγγέλλοι μέσατον ἦμαρ ἔχων.

Δεῖπνα δ' ἢ λήγοι μένος ὅν τινα θυμὸς ἀνώγοι Παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι.

Χέρνιβα δ' αἶψα θύραζε φέροι. στεφανώματα δ' εἴσω, Εὐῴδης ῥαδινοῖς χερσὶ Λάκαινα κόρη. Οὐδὲ τὸ παιδεραστεῖν ἀπαναίνεται ὁ σοφὸς οὗτος. λέγει γοῦν, Εἶτ' εἶκε ταχέως ὅταν ἀκμάζῃ· πλὴν λάμπῃ καλλίσῳ μὲν ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν, ἄθλον δ' ἐν μέσσῳ παῖς καλὸς ἄνθος ἔχων, Σοί τ' εἴη καὶ ἐμοὶ σοφίης πέρι δηριόωσι, Γνοίης χ' ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι. Ὁ δ' οὖν Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ταύταις ὑποθήκαις παραινεῖ, Ἐν δὲ Τορωναίων ἄστει τοῦ καρχαρίου χρή, Τοῦ κυνὸς ὀψωνεῖν ὑπογάστρια κοῖλα κάτωθεν, Εἶτα κυμίνῳ αὐτὰ πάσσας ἁλὶ μὴ συχνῷ ὄπτα. Ἄλλο δ' ἐκεῖσε φίλη κεφαλὴ μηδὲν προσενέγκῃς, Εἰ μὴ γλαυκὸν ἔλαιον. ἐπειδὰν δ' ὀπτὰ γένηται Ἤδη, τριμμάτιον δὲ φέρειν καὶ ἐκεῖνα μετ' αὐτοῦ. Ὅσσα δ' ἂν ἐν λοπάδος κοίλοις πληρώμασιν ἕψῃς, Μήθ' ὕδατος πηγὴν, μήτ' οἴνινον ὄξος Συμμίξῃς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον κατάχευον ἔλαιον, Αὐχμηρόν τε κύμινον. ὁμοῦ δ' εὐώδεα φύλλα, Ἕψε δ' ἐπ' ἀνθρακιῆς φλόγα τούτοις μὴ προσενεγκὼν, Καὶ κίνει πυκνῶς μὴ προσκαυθέντα λάθῃ σε. Ἀλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα, Οὐδ' ἐσθίειν ἐθέλουσιν ὅσοι κούφαν γε λαβῶσιν Ψυχὴν κέκτηνται θνητῶν. δ' εἰσὶν ἀπόπληκτοι, Ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος. ἅπας γε Ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέαν, ἄν που περικύρσῃ. Τούτου τοῦ ἰχθύος μέρος ἐστὶ καὶ ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενος Θυρσίων ἥδιστος ὢν καὶ τρυφερώτατος. Λάβρακες. οὗτοι ὥς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ μονήρεις εἰσὶ καὶ σαρκοφάγοι. γλῶσσαν δ' ἔχουσιν ὀστώδη καὶ προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον. ἐν δὲ πέμπτῃ ζώων ἱστορίας τίκτειν αὐτοὺς, καθάπερ τοὺς κεστρεῖς καὶ χρυσόφρυας, μάλιστα οὗ ἂν ποταμοὶ ῥέωσιν. τίκτουσι δὲ χειμῶνος, καὶ τίκτουσι δίς. Ἱκέσιος δέ φησιν ὅτι οἱ λάβρακες εὔχυλοί εἰσι, καὶ οὐ πολύτροφοι. πρὸς δὲ τὴν ἔκκρισιν ἥσσονες, εὐστομίᾳ δὲ πρῶτοι κρίνονται. ὠνομάσθη δ' ὁ ἰχθῦς παρὰ τὴν λαβρότητα. λέγεται δὲ ὅτι καὶ συνέσει τῶν ἄλλων ἰχθύων διαφέρει, ἐπινοητικὸς ὢν τοῦ διασώζειν ἑαυτόν. διὸ καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Ἀριστοφάνης φησὶν, Λάβραξ ὁ πάντων ἰχθύων σοφώτατος. Ἀλκαῖος δ' ὁ μελοποιὸς μετέωρον φησὶν αὐτὸν νήχεσθαι. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος, Λάβρακες.

Λάμβανε δ' ἐκ Γαίσωνος ὅταν Μίλητον ἵκηαι, Κεστρέα τὸν κέφαλον, καὶ τὸν θεόπαιδα λάβρακα. Εἰσὶ γὰρ ἐνθάδ' ἄριστοι. ὁ γὰρ τόπος ἐστὶ τοιοῦτος. Πιότεροι δ' ἕτεροι πολλοὶ Καλυδῶνι κλεινῇ, Ἀμβρακίᾳ τ' ἐνὶ πλουτοφόρῳ Βόλβῃ τ' ἐνὶ λίμνῃ. Ἀλλ' οὐκ εὐώδη γαστρὸς κέκτηνται ἀλοιφήν, Οὐδ' οὕτω δριμεῖαν. ἐκεῖνοι δ' εἰσὶν ἑταῖρε Τὴν ἀρετὴν θαυμαστοί. ὅλους δ' αὐτοὺς ἀλεπίστους, Ὀπτήσας μαλακῶς χρηστῶς προσένεγκε δι' ἅλμης, Μὴ δὲ προσέλθῃ σοι πρὸς τοὔψον τὸ ποιοῦντι, Μήτε Συρακόσιος μηδεὶς, μήτ' Ἰταλιώτης. Οὐ γὰρ ἐπίστανται χρηστοὺς σκευαζέμεν ἰχθῦς, Ἀλλὰ διαφθείρουσι κακῶς τυροῦντες ἅπαντα, Ὄξει τε ῥαίνοντες ὑγρῷ καὶ σιλφίου ἅλμῃ, Τῶν δὲ πετραίων ἰχθυδίων τῶν τρισκαταράτων, Πάντων εἰσὶν ἄριστοι ἐπισταμένως διαθεῖναι, Καὶ πολλὰς ἰδέας κομψῶς παραδειπνιδίους ἀρτύουσι, Ὀψαρίων τεύχειν γλίσχρων ἡδυσματολήρων. Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι μνημονεύει ὡς διαφόρων γινομένων τῶν περὶ τὴν Μίλητον λαβράκων, ὅταν οὕτως λέγῃ. ἀλλ' οὐ λάβρακας καταφαγὼν μιλησίους κλονήσεις. ἐν δὲ Λημνίαις, οὐ κρανίον λάβρακος οὐχὶ κάραβον Πειρᾶσθαι, ὡς διαφόρου ὄντος τοῦ τῶν λαβράκων ἐγκεφάλου, καθάπερ καὶ τοῦ τῶν γλαύκων. καὶ Εὔβουλος δ' ἐν Τίτθαις φησὶ μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως, ὅτι † ἐνανγοσίας ἕνεκα σηπίδια ἢ τευθίδια πλεκτάνια τὰ μικρὰ πολύποδος νῆστιν τινὰ μήτραν χοριάπυον λάβρακος κρανίον εὐμέγεθος. ὁ δὲ Γαίσων, οὗ Ἀρχέστρατος μνημονεύει, ἡ Γαισωνὶς λίμνη ἐστὶ μεταξὺ Πριήνης καὶ Μιλήτου ἡνωμένη τῇ θαλάττῃ, ὡς Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἱστορεῖ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν Ἑλληνικῶν. Ἔφορος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ ποταμὸν εἶναι φησὶ τὸν Γαίσωνα περὶ Πριήνην, ὃν εἰσρεῖν εἰς λίμνην. Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσι μνημονεύων τῶν λαβράκων φησὶν, Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων κάπηλος Ἑρμαῖος ὃς βίᾳ δέρων ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ καὶ τοὺς λάβρακας ἐντερεύων. Λάτος. Τοῦτον κατὰ τὴν Ἰταλίαν κράτιστον εἶναι φησὶν Ἀρχέστρατος λέγων οὕτως, Τὸν δὲ λάτον τὸν κλεινὸν ἐν Ἰταλίῃ ποταμῷ γενόμενον λυσιγένεσθαι. Ὁ σκυλλαῖος ἔχει πορθμὸς, θαυμαστὸν ἔδεσμα. Οἱ δ' ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ γινόμενοι λάτοι, τὸ μέγεθος εὑρίσκονται, καὶ ὑπὲρ διακοσίας λίτρας ἔχοντες. ὁ δὲ ἰχθῦς οὗτος λευκότατος ὢν καὶ ἥδιστος ἐστὶ πάντα τρόπον σκευαζόμενος, παραπλήσιος ὢν τῷ κατὰ τὸν Ἴστρον γινομένῳ γλάνιδι. φέρει δὲ ὁ Νεῖλος καὶ ἄλλα γένη πολλὰ ἰχθύων, καὶ πάντα ἥδιστα. μάλιστα δὲ τὰ τῶν κορακίνων. πολλὰ γὰρ καὶ τούτων γένη. φέρει δὲ καὶ τοὺς Μαιώτας καλουμένους, ὧν μνημονεύει Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσι διὰ τούτων. τοὺς Μαιώτας, καὶ σαπέρδας, καὶ γλάνιδας. εἰσὶ δὲ πολλοὶ περὶ τὸν Πόντον φέροντες τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος. Νειλαῖοι δέ εἰσιν ἰχθύες, ὅσων γε τὸ μνημονεύειν δύναμαι πολυετῆ τὴν ἀποδημίαν ἔχων. Νάρκη μὲν ἡδίστη, χοῖρος, σιμὸς, φάγρος, ὀξύρυγχος, ἀλλάβης, σίλουρος, συνοδοντὶς, ἐλεωτρὶς, ἔγχελις, θρίσσα, ἄβραμις, τύφλη, λεπιδωτὸς, φῦσα, κεστρεύς. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι. Λάτος.

Λειόβατος. οὗτος καλεῖται καὶ ῥίνη. ἔστι δὲ λευκόσαρκος, ὥς Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῷ. Πλάτων σοφισταῖς, καὶ ἡ γαλεὸς καὶ λειόβατος καὶ ἔγχελυς. Μύραιναι. Θεόφραστος ἐν πέμπτῳ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων, ἔγχελυν φησὶ καὶ μύραιναν πολὺν χρόνον δύνασθαι ἔξω τοῦ ὑγροῦ ζῆν, διὰ τὸ Λειόβατος. Μύραιναι.

μικρὰ

μικρὰ ἔχειν βραγχία, καὶ ὀλίγον δέχεσθαι τὸ ὑγρόν. τροφίμους δ' αὐτὰς εἶναι φησὶν ὁ Ἱκέσιος οὐχ ἧττον τῶν ἐγχέλεων, ἀλλὰ καὶ τῶν γόγγρων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων ἐκ μικροῦ φησὶν αὐτὴν ταχεῖαν τὴν αὔξησιν λαμβάνειν, καὶ εἶναι καρχαρόδουν. τίκτειν τε πᾶσαν ὥραν μικρὰ ᾠά. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις χωρὶς τοῦ σ μυραίνας αὐτὰς καλεῖ, οὑτωσὶ λέγων. οὔτε γόγγρων τι παχέων, οὔτε μύραινα νάπης. ὁμοίως δὲ καὶ Σώφρων. Πλάτων δὲ ἢ Κάνθαρος ἐν τῇ Συμμαχίᾳ σὺν τῷ σ, βάτις τε καὶ σμύραινα πρόσεστιν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὴν ποταμίαν φησὶ μύραιναν ἔχειν μίαν ἄκανθαν μόνην ὁμοίαν τῷ ὀνίσκῳ τῷ καλουμένῳ γαλλαρίᾳ. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ περὶ δακέτων, τὰς μυραινῶν φησὶ δακούσας ἀναιρεῖν τὰς ἐξ ἔχεως. εἶναι δ' αὐτὰς ἥττονας καὶ περιφερεῖς ποικίλας. Νίκανδρος δὲ ἐν Θηριακῷ, Μυραίνης δ' ἔκπαγλον, ἐπὶ μογεροὺς ἁλιῆας Πολλάκις ἐκβρύξασα κατεπρώιξεν ἐπάκτρων Εἰς ἅλα φυζηθέντας ἐχετλίου ἐξαναδῦσα, Εἰ δ' ἔτυμον, κείνην γε σὺν ἰοβόλοις ἐχίεσσι, Θόρνυσθαι προλιποῦσαν ἁλὸς νομὸν ἠπείροισιν. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων, ψεῦδος φησὶν εἶναι τὸ μύραιναν ἔχει μίγνυσθαι, προερχομένην ἐπὶ τὸ τεναγῶδες. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τενάγους ἔχεις νέμεσθαι φιληδοῦντας λιμώδεσιν ἐρημίαις. Σώστρατος δὲ ἐν τοῖς περὶ ζώων (ἔστι δὲ ταῦτα δύο βιβλία) συγκατατίθεται τῇ μίξει.

Μύρος.

Μύρος. ὁ δὲ μύρος ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων διαφέρει τῆς μυραίνης. ἡ μὲν γὰρ ποικίλον καὶ ἀσθενέστερον, ὁ δὲ μύρος λειόχρως καὶ ἰσχυρός, καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον ἔχει ἴυγγι, ὅλον τάτε ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Δωρίων δὲ τὸν μύρον φησὶ τὰς διὰ σαρκὸς ἀκάνθας οὐκ ἔχειν, ἀλλ' ὅλον εἶναι χρήσιμον καὶ ἁπαλὸν ὑπερβολῇ. εἶναι δὲ αὐτῶν γένη δύο. εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν μέλανες, οἱ δ' ὑποπυρρίζοντες. κρείσσονες δέ εἰσιν οἱ μελανίζοντες. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ ἡδονικὸς φιλόσοφος φησίν, Ἰταλίας δὲ κατὰ στενοκύμονα πορθμόν, Ἡ πλωτὴ μύραινα καλουμένη ἄν ποτε ληφθῇ, ὠνοῦ. τοῦτο γάρ ἐστιν ἐκεῖ θαυμαστὸν ἔδεσμα.

Μαινίδες.

Μαινίδες. ταύτας δέ φησιν Ἱκέσιος εὐχυλοτέρας εἶναι τῶν κωβίων. λείπεσθαι δ' εὐστομίᾳ, καὶ τῷ πρὸς τὴν ἔκκρισιν τῆς κοιλίας συνεργεῖν. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ὅμοια φησὶν εἶναι τῇ μαινίδι βόακα καὶ σμαρίδας, ὧν μνημονεύει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ οὕτως, ὀκχωρῆ βῶκας πολλοὺς καὶ σμαρίδας. Ἐπαίνετος δ' ἐν Ὀψαρτυτικῷ φησὶ σμαρίδας, ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνάς. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀγροίκῳ ἢ Βουταλίωνι, Ἑκάτης βρώματα καλεῖ τὰς μαινίδας, διὰ τὴν βραχύτητα, λέγων οὕτως, Τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς, τί φῄς ὦ φίλτατε Ἀνθρωποφάγους; πῶς ἂν ἄνθρωπος φάγοι. Δηλονότι ταῦτα ἐστὶν Ἑκάτης βρώματα, Ἃ φησιν οὗτος μαινίδας καὶ τριγλίδας. Καλοῦνται δέ τινες καὶ λευκομαινίδες, ἃς ἔνιοι βόακας ὀνομάζουσι. Πολύοχος Κορινθιαστῇ, Ὅπως σε πείσῃ μηδεὶς πρὸς τῶν θεῶν Τοὺς βόακας ἄν ποτ' ἔλθῃ λευκομαινίδας καλεῖν.

Infra lib. 8. paulò aliter legũtur uersus isti.

Μελάνουρος.

Μελάνουρος. περὶ τούτου φησὶ Νουμήνιος ἐν Ἁλιευτικῷ, Σκορπίον ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Ἱκέσιος δὲ αὐτὸν σαργῷ φησὶ παραπλήσιον εἶναι, καταδεέστερον δὲ τῇ εὐχυλίᾳ καὶ τῇ εὐστομίᾳ. μικρῶς δὲ παρασύφειν καὶ εἶναι τρόφιμον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. ἦν δὲ σαργῖνοι μελάνουροί τε. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν γράφει οὕτω, ὀρροπυγόσικτος δὲ τῶν ἰχθύων μελάνουρος καὶ σαργός. πολύγραμμοί τε καὶ μελανόγραμμοι.

Μελανδέρινος.

Μελανδέρινος. ὅμοιον εἶναι τῷ μελανούρῳ φησί. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων τὸν καλούμενον ψύγρον, ὃν Νουμήνιος καλεῖ ψόρον οὕτως, Ἢ ψόρον ἢ σάλπας ἢ αἰγιαλῆα δράκοντα.

Μορμύρος.

Μορμύρος. τροφιμώτατος, ὥς φησιν Ἱκέσιος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ μύρμας αὐτοὺς ὀνομάζει, εἰ μὴ διάφοροι τὴν φύσιν εἰσί. γράφει δ' οὕτως, χελιδόνες τε μυρμίαι ὑοί τε κοιλίαν μέζονες ἐντί. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ Ὀψωνητικῇ τέχνῃ, ἣν προσεφώνησε τινὶ τῶν ἑταίρων Δύσωνι ἢ Ζήνωνι φησίν, οὐκ ἄχρηστον δὲ πρὸς τοὺς ἀτενίζοντας καὶ μὴ συγκαθιέντας τῇ τιμῇ, καὶ τὸ κακῶς λέγειν παρεστηκότας τοὺς ἰχθύας, ἐπαγόμενον Ἀρχέστρατον τὸν γράψαντα τὴν ἡδυπάθειαν τῶν ἄλλων τινὰ ποιητῶν, καὶ λέγοντα τὸ μέτρον, Μόρμυλος αἰγιαλεὺς κακὸς ἰχθὺς οὐδέ ποτ' ἐσθλός. καί, τὴν ἀμίαν ὠνοῦ φθινοπώρου, νῦν δ' ἐστὶν ἔαρ, Κεστρέα τὸν θαυμαστὸν ὅταν χειμὼν ἀφίκηται. Νῦν δ' ἐστὶ θέρος, καὶ πολλὰ τῶν τοιούτων. ἀποσοβήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ὠνουμένων καὶ προσεστηκότων. τοῦτο δὲ ποιῶν ἀναγκάσεις τὸ σοὶ δοκοῦν λαβεῖν αὐτόν.

Νάρκη.

Νάρκη. Πλάτων ἢ Κάνθαρος ἐν Συμμαχίᾳ. νάρκη γὰρ ἔφη βρῶμα χαρίεν γίνεται. ὁ δὲ φιλόσοφος Πλάτων ἐν Μένωνι φησὶ τῇ θαλαττίᾳ νάρκῃ. καὶ γὰρ αὕτη τὸν πλησιάζοντα ναρκᾶν ποιεῖ. ἡ δὲ κλῆσις αὐτῆς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Νάρκησε δὲ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ. Μένανδρος δὲ ἐν Φανῷ διὰ τοῦ α ἔχει. ὑπερήλυθε δέ μου νάρκα τις ὅλον τὸ δέρμα, μηδενὸς τῶν παλαιῶν οὕτω κεχρημένου. Ἱκέσιος δέ φησιν, ἀτροφωτέραν καὶ ἀχυλωτέραν αὐτὴν εἶναι, ἔχειν τε χονδρῶδές τι διακεχυμένον εὐστόμαχον πάνυ. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ φωλευόντων διὰ τὸ ψῦχος, φησὶ τὴν νάρκην κατὰ γῆς δύεσθαι. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν δακέτων καὶ βλητικῶν, διαπέμπεσθαι φησὶ τὴν νάρκην τὴν ἀπ' αὐτῆς δύναμιν, καὶ διὰ τῶν ξύλων, καὶ διὰ τῶν τριοδόντων ποιοῦσαν ναρκᾶν τοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντας. εἴρηκε δὲ τὴν αἰτίαν Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ νάρκης. ἀπὸ μακρό-

τερα

τετρακόντα ἐπιλέλησμαι, ὑμᾶς δὲ ἐπὶ τὸ σύγγραμμα ἀναπέμπω. ἔστι δ' ἡ νάρκη, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης τῶν σελαχωδῶν καὶ τῶν σκυμνοτοκούντων. θηρεύει δ' εἰς τροφὴν ἑαυτῆς τὰ ἰχθύδια προσαπτομένη καὶ ναρκᾶν καὶ ἀκινητίζειν ποιοῦσα. Δίφιλος δ' ὁ Λαοδικεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν, μὴ πᾶν τὸ ζῶον φησὶ νάρκαν ἐμποιεῖν. μέρος δέ τι αὐτῆς διὰ πείρας πολλῆς φάσκων ἐληλυθέναι. ὁ δ' Ἀρχέστρατός φησι, Καὶ νάρκην ἑφθὴν ἐν ἐλαίῳ ἠδὲ καὶ οἴνῳ, Καὶ χλόῃ εὐώδει, καὶ βαιῷ ξύσματι τυροῦ. Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ, Νάρκην μὲν οὖν, ὥς φασιν, ἐνθυλευμένην Ὀπτᾶν ὅλην. ἐν δὲ Δημητρίῳ, Ἔπειτα νάρκην ἔλαβον ἐνθυμούμενος, Ὅτι δὴ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους Ἁπαλοὺς ὑπ' ἀκάνθης μηδὲ ἐν τούτοις παθεῖν.

Ξιφίας.

Ξιφίας. Τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν ἔχειν τὸ ῥύγχος τὸ μὲν ὑποκάτω μικρόν, τὸ δὲ καθύπερθεν ὀστῶδες, μέγα, ἴσον τῷ ὅλῳ αὐτοῦ μεγέθει. τοῦτο δὲ καλεῖσθαι ξίφος. ὀδόντας δὲ οὐκ ἔχειν τὸν ἰχθῦν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἀλλὰ λαβὲ ξιφίου τέμαχος Βυζάντιον ἐλθὼν Οὐραίου τ' αὐτὸν τὸν σφόνδυλον, ἔστι δὲ κεδνός, Κἂν πορθμῷ πρὸς ἄκραισι Πελωριάδος προχοαῖσι. Τίς οὕτως τακτικὸς ἀκριβής, ἢ τίς οὕτως κριτὴς ὄψων, ὡς ὁ ἐκ Γέλας, μᾶλλον δὲ καταγέλας οὗτος ποιητής, ὃς ἀκριβῶς οὕτως διὰ λιχνείαν, καὶ τὸν πορθμὸν διέπλευσε, καὶ τῶν μερῶν ἑκάστου τῶν ἰχθύων τὰς ποιότητας, καὶ τοὺς χυλοὺς διὰ τὴν λιχνείαν ἐξήτασεν, ὥς τινα πραγματείαν βιωφελῆ καταβαλλόμενος.

Ὀρφώς.

Ὀρφώς. καλεῖται δὲ καὶ ὀρφός, ὡς Πάμφιλος. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων ταχεῖαν λέγων γίνεσθαι τοῖς ἰχθύσι τὴν αὔξησιν, καὶ ὀρφὼς φησὶν ἐκ μικροῦ γίνεται μέγας ταχέως. ἔστι δὲ καὶ σαρκοφάγος καὶ καρχαρόδους, ἔτι δὲ καὶ μονήρης. ἴδιον δ' ἐν αὐτῷ ἐστὶ τὸ τοὺς θορικοὺς πόρους μὴ εὑρίσκεσθαι, καὶ τὸ δύνασθαι πολὺν χρόνον ζῆν μετὰ τὴν ἀνατομήν. ἔστι δὲ καὶ τῶν φωλευόντων ἐν ταῖς χειμεριωτάταις ἡμέραις, χαίρει τε πρόσγειος μᾶλλον ὢν ἢ πελάγιος. ζῇ δ' οὐ πλέον δύο ἐτῶν. μνημονεύων δ' αὐτοῦ Νουμήνιός φησι, Τοῖσι κεν εὐμαρέως θαλάμης ἄπο μακρὸν ἀείροις Σκορπίον ἢ ὀρφὸν περιτρηχέα. τῶν γὰρ ἐπ' ἄκρης. καὶ πάλιν, γλαύκους ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος ἠὲ μελάγχρουν Κόσσυφον. Δωρίων δὲ τὸν νέον φησὶν ὀρφὼν ὑπ' ἐνίων καλεῖσθαι ὀρφακίνην. Ἄρχιππος δ' ἐν ἰχθύσιν, ἱερεὺς γὰρ ἦλθ' αὐτοῖσιν ὀρφὼς τοῦ θεοῦ. Κρατῖνος δ' ἐν Ὀδυσσεῦσιν, τέμαχος ὀρφῶ χλιαρόν. Πλάτων Κλεοφῶντι, Σὲ γὰρ γραῦ συγκατῴκισε σαπρουὼ Ὀρφοῖσι σελαχίοις τε καὶ φάγροις βοράν. Ἀριστοφάνης σφηξίν, Ἢν μὲν ὠνῆταί τις ὀρφώς, μεμβράδας δὲ μὴ θέλῃ. Τὴν μέντοι ἑνικὴν εὐθεῖαν ὀξυτόνως προφέρονται Ἀττικοί. Ἄρχιππος ἰχθύσιν, ὡς πρόκειται. τὴν δὲ γενικὴν Κρατῖνος Ὀδυσσεῦσιν, τέμαχος ὀρφῶ χλιαρόν.

ὄρκυνος.

Ὄρκυνος. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τοὺς ὀρκύνους ἐκ τῶν περὶ Ἡρακλέους στήλας θαλάσσης περαιουμένους εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἔρχεσθαι θάλασσαν, διὸ καὶ πλείστους ἁλίσκεσθαι ἐν τῷ Ἰβηρικῷ καὶ Τυρρηνικῷ πελάγει. κἀντεῦθεν κατὰ τὴν ἄλλην θάλασσαν διασκίδνασθαι. Ἱκέσιος δὲ τοὺς μὲν ἐν Γαδείροις ἁλισκομένους πιμελεστέρους εἶναι. μετὰ δὲ τούτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ. τοὺς δὲ πόρρω Ἡρακλείων στηλῶν ἀλιπεῖς, διὰ τὸ πλείονα τόπον ἐκνενῆχθαι. ἐν Γαδείροις μὲν οὖν τὰ κλειδία καθ' αὑτὰ ταριχεύεται, ὡς καὶ τῶν ἀντακαίων αἱ γνάθοι, καὶ οὐρανίσκοι, καὶ οἱ λεγόμενοι μελάνδρυαι ἐξ αὐτῶν ταριχεύονται. Ἱκέσιος δέ φησι τὰ ὑπογάστρια αὐτῶν λιπαρὰ ὑπάρχοντα τῇ εὐστομίᾳ πολὺ διαλλάσσειν τῶν ἄλλων μερῶν, τὰ δὲ κλειδία μέρη εὐστομώτερα εἶναι τούτων.

Ὄνος.
Ὀνίσκος.

Ὄνος, καὶ ὀνίσκος, φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωικῶν ἔχει στόμα ἀνερρωγὸς ὁμοίως τοῖς γαλεοῖς, καὶ οὐ συναγελαστικός. καὶ μόνος οὗτος ἰχθύων τὴν καρδίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἔχει, καὶ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ λίθους ἐμφερεῖς μύλαις. φωλεύει τε μόνος ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα θερμοτάταις ἡμέραις. τῶν ἄλλων ταῖς χειμεριωτάταις φωλευόντων. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, μεγαλοχάς, μονάς τε χάννας, ποικιλογάστορας ὄνους. διαφέρει δὲ ὄνος ὀνίσκου, ὥς φησι Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφων οὕτως, ὄνος ὃν καλοῦσί τινες γάδον. γαλλερίδας, ὃν καλοῦσί τινες ὀνίσκον τε καὶ μάξεινον. Εὐθύδημος δὲ ἐν τῷ περὶ ταρίχων. οἱ μὲν βάκχον φησὶ καλοῦσιν, οἱ δὲ γελαρίην, οἱ δὲ ὀνίσκον. Ἀρχέστρατος δέ φησι, Τὸν δ' ὄνον † αὐονίδην τὸν καλλαρίαν καλέουσιν Ἐκτρέφει εὐμεγέθης, ἀμφὴν δὲ τρέφει τινὰ σάρκα, Καλῶς οὐκ ἡδεῖαν ἐμοί γε, ἀλλὰ Δαίνυσαν. χαίρει γὰρ ὁ μὲν τούτοις, ὁ δ' ἐκείνοις.

Πολύπους.

Πολύπους. οὕτω φασὶν οἱ Ἀττικοί, ὡς καὶ Ὅμηρος, Ὡς δ' ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο. ἀνάλογον παρὰ τὸ ποῦς γὰρ γέγονεν. τὴν δὲ αἰτιατικὴν πολύπουν φασὶν ὡς καὶ Ἀλκίνουν, καὶ Οἰδίπουν. καὶ τρίπουν δὲ λέβητα Αἰσχύλον εἰρηκέναι ἐν Ἀθάμαντι ἀλλ' ἁπλοῦ τοῦ ποῦς, ὡς ὁ νοῦς. τὸ δὲ πόλυπον λέγειν, αἰολικόν. Ἀττικοὶ γὰρ πολύπουν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, ταῦθ' ἑκόντα πολύπους καὶ σηπίας. καὶ πάλιν, τὸν πολύπουν μοι ἔθηκε. πάλιν, πηγαὶ λέγονται πολύπου πιλουμένου. Ἀλκαῖος ἀδελφαῖς μοιχευομέναις, ἠλίθιον εἶναι, νοῦν τε πολύποδος ἔχειν. Ἀμειψίας κατεσθίοντι, δεῖ γὰρ ὡς ἔοικε πολλῶν πολυπόδων. Πλάτων παιδί, ὥσπερ τοὺς πολύποδας πρώτιστα σέ. Ἀλκαῖος, ἔδωδ' ἐμαυτὸν ὡς πολύπους. οἱ δὲ πολύποδα προφέρονται ἀνάλογον τῷ ποὺς ποδὸς ποδὶ πόδα. Εὔπολις δήμοις, ἀνὴρ πολίτης πουλύπους εἰς τοὺς τρόπους. Διοκλῆς δὲ ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν, τὰ δὲ μαλάκια φησὶ πρὸς

ἡδονὴν καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια. μάλιστα δὲ οἱ πολύποδες. ἱστορεῖ δ' Ἀριστοτέλης τὸν πολύποδα ἔχειν πόδας ὀκτώ, ὧν τοὺς μὲν ἄνω δύο καὶ κάτω ἐλαχίστους, τοὺς δὲ ἐν μέσῳ μεγίστους. ἔχειν δὲ καὶ κοτυληδόνας δύο, αἷς τὴν τροφὴν προσάγεσθαι. τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς, ἐπάνω τῶν δύο ποδῶν. τὸ δὲ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας, ἐν μέσοις τοῖς ποσίν. ἀναπτυχθεὶς δὲ ἐγκέφαλον ἔχει διμερῆ. ἔχει δὲ καὶ τὸν λεγόμενον θόλον οὐ μέλανα, καθάπερ σηπία, ἀλλ' ὑπέρυθρον ἐν τῷ λεγομένῳ μήκωνι. ἡ δὲ μήκων κεῖται ἐπάνω τῆς κοιλίας, οἱονεὶ κύστις. σπλάγχνον δὲ οὐκ ἔχειν ἀνάλογον. τροφῇ δὲ χρῆται † ἔστιν δὲ ὅτε καὶ τοῖς τῶν κογχυλίων σαρκιδίοις, τὰ ὄστρακα ἐκτὸς τῶν θαλαμῶν ῥίπτων, ὅθεν διαγινώσκουσιν οἱ θηρεύοντες. ὀχεύει δὲ συμπλεκόμενος, καὶ πολὺν χρόνον πλησιάζει, διὰ τὸ ἄναιμος εἶναι. τίκτει δὲ διὰ τοῦ λεγομένου φυσητῆρος, ὅς ἐστι πόρος τῷ σώματι. καὶ τίκτει ᾠὰ βοτρυδόν. λέγουσι δὲ καὶ ὡς ἂν ἀπορήσῃ τροφῆς, ὅτι αὑτὸν κατεσθίει. ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Φερεκράτης. οὗτος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις φησὶν Ἀγρίοις, ἐν θρύσκοισι καὶ βρακάνοις καὶ στροβύλοις ζῆν. ὁπόταν δ' ἤδη πεινῶσι σφόδρα ὥσπερεὶ τοὺς πολύποδας νύκτωρ περιτρώγειν ἐν τῶν τοὺς δακτύλους. καὶ Δίφιλος ἐν Ἐμπόρῳ, Πολύπους ἔχων ἁπάσας ὁλομελεῖς τὰς πλεκτάνας, Οὐ περιβεβρωκὼς ἑαυτόν ἐστι φίλτατα. τοῦτο δ' ἐστὶ ψεῦδος. ὑπὸ γὰρ τῶν γόγγρων διωκόμενος τοὺς πόδας ἀδικεῖται. λέγεται δὲ ὡς ἄν τις ταῖς θαλάμαις αὐτοῦ ἅλας ὑποσπείρῃ εὐθέως ἐξέρχεται. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι φεύγων διὰ τὸν φόβον μεταβάλλει τὰς χρόας, καὶ ἐξομοιοῦται τοῖς τόποις ἐν οἷς κρύπτεται. ὡς καὶ ὁ Μεγαρεὺς Θέογνις φησὶν ἐν ταῖς ἐλεγείαις. Πολύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ, Τῇ προσομιλήσῃ τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη. ὁμοίως ἱστορεῖ καὶ Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ περὶ παροιμιῶν, παρατιθέμενος τάδε τὰ ἔπη. οὐ δηλῶν ὅτου ἐστί. Πουλύποδός μοι τέκνον ἔχων νόον Ἀμφίλοχ' ἥρως, Τοῖσιν ἐφαρμόζων, ὧν κατὰ δῆμον ἵκηαι. Περὶ δὲ Τροιζῆνα τὸ παλαιόν φησιν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος οὔτε τὸν ἱερὸν καλούμενον πουλύπουν, οὔτε τὸν κωπηλάτην πουλύπουν νόμιμον ἦν θηρεύειν. ἀλλ' ἀπεῖπον τούτων τε καὶ τῆς θαλαττίας χελώνης μὴ ἅπτεσθαι. ὁ δὲ πολύπους ἐστὶ συντηκτικός, καὶ λίαν ἀνόητος. πρὸς γὰρ τὴν χεῖρα τῶν διωκόντων βαδίζει, καὶ διωκόμενος, ἔστιν ὅτε οὐχ ὑποχωρεῖ. συντήκονται δὲ αὐτῶν αἱ θήλειαι μετὰ τὸν τόκον καὶ παρίενται. διὸ καὶ ῥαδίως ἁλίσκονται. ἑωράθησαν δέ ποτε καὶ ἐπὶ τὸ ξηρὸν ἐξιόντες, μάλιστα δὲ πρὸς τὰ τραχέα τῶν χωρίων. φεύγουσι γὰρ τὰ λεῖα, καὶ χαίρουσι δὲ τῶν φυτῶν καὶ ταῖς ἐλαίαις, καὶ πολλάκις εὑρίσκονται ταῖς πλεκτάναις περιειληφότες τὸ στέλεχος. ἐφωράθησαν δὲ καὶ συκέαις προσπεφυκυίαις τῇ θαλάττῃ προσπλεκόμενοι, καὶ τὰ σῦκα ἐσθίοντες, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ὑγρῷ. ἔστι δὲ δεῖγμα τοῦ ἥδεσθαι αὐτοὺς τῇ ἐλαίᾳ καὶ τοῦτο, ἐάν τις κλάδον τοῦ φυτοῦ τούτου καθιῇ εἰς τὴν θάλασσαν, καθ' ἣν εἰσὶ πολύποδες, καὶ μικρὸν ἐπίσχῃ, ἀπονητὶ ἀνέλκει τῷ κλάδῳ περιπλεκομένους, ὅσους ἐθέλει. ἔχουσι δὲ τὰ μὲν ἄλλα μέρη ἰσχυρότατα, τὸν δὲ τράχηλον ἀσθενῆ. λέγεται δὲ αὐτῶν τὸν ἄρρενα ἔχειν αἰδοιῶδές τι ἐν μιᾷ τῶν πλεκτανῶν, ἐν ᾗ αἱ δύο μεγάλαι κοτυληδόνες εἰσίν. εἶναι δὲ τοῦτο νευρῶδες μέχρις εἰς μέσην τὴν πλεκτάνην, ἅπαν προσπεφυκός. † ἐν δὲ πέμπτῳ ζῴων φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους ὀχεύει τοῦ χειμῶνος, καὶ τίκτει τῷ ἔαρι. φωλεύει δὲ περὶ δύο μῆνας. ἔστι δὲ πολύγονον τὸ ζῷον. διαφέρειν δὲ ὁ ἄρρην τῆς θηλείας, τῷ τε τὴν κεφαλὴν ἔχειν προμηκεστέραν, καὶ τῷ τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἁλιέων αἰδοῖον ἔχειν ἐν τῇ πλεκτάνῃ. ἐπῳάζει δὲ ὅταν τέκῃ, διὸ καὶ χείριστοί εἰσι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον. ἀποτίκτει δὲ ὁ μὲν πολύπους, ἢ εἰς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον, ἤτοι ἄλλο τι τοιοῦτον κοῖλον. καὶ μεθ' ἡμέρας πεντήκοντα ἐκ τῶν ᾠῶν πολυπόδια ἐξέρπει, ὥσπερ τὰ φαλάγγια πολλὰ τὸ πλῆθος. ὁ δὲ θῆλυς πολύπους, ὅτε μὲν ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς, ὅτε δ' ἐπὶ τῷ στόματι προσκάθηται τῆς θαλάμης, τὴν πλεκτάνην ἐπέχων. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας τὸν πολύποδα φησὶ τοῖς πετρώδεσι † μάλιστα μόνοις συνεξομοιοῦσθαι. τοῦτο ποιοῦντα φόβῳ καὶ φυλακῆς χάριν. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διατριβόντων ζῴων, οὐ δέχεσθαι φησὶ τοὺς πολύποδας τὴν θάλατταν. ἐν δὲ τῷ περὶ
lib. 9. τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν, ὁ Θεόφραστος πολύποδας οὐ γίνεσθαι φησὶ περὶ Ἑλλήσποντον. ψυχρὰ γὰρ ἡ θάλασσα αὕτη, καὶ ἧττον ἁλμυρά. ταῦτα δ' ἀμφότερα πολέμια πολύποδι. ὁ δὲ ναυτίλος καλούμενος, φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους μὲν οὐκ ἔστιν. ἐμφερὴς δὲ κατὰ τὰς πλεκτάνας. ἔχει δὲ τὸ νῶτον ὀστρακόδερμον. ἀναδύεται δὲ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἐφ' ἑαυτὸν ἔχων τὸ ὄστρακον, ἵνα μὴ τὴν θάλατταν ἕλκῃ. ἐπαναστραφεὶς δὲ ἐπιπλεῖ, ἄνω ποιήσας δύο τῶν πλεκτανῶν, αἳ μεταξὺ αὐτῶν λεπτὸν ὑμένα ἔχουσι διαπεφυκότα, ὡς καὶ τῶν ὀρνίθων οἱ πόδες ὁρῶνται μεταξὺ τῶν δακτύλων δερμάτινον ὑμένα ἔχοντες. ἄλλας δὲ δύο πλεκτάνας καθίησιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀντὶ πηδαλίων. ὅταν δέ τι προσιὸν ἴδῃ, δείσας συστέλλει τοὺς πόδας καὶ πληρώσας τὸ ὄστρακον τῆς θαλάσσης κατὰ βυθοῦ ὡς τάχος χωρεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν καὶ ἰχθύων, πολύπους φησί τις ὁ μὲν τριψίχρως, ὁ δὲ ναυτίλος. ἐπὶ τὸν ναυτίλον τοῦτον φέρεταί τι Καλλιμάχου τοῦ Κυρηναίου ἐπίγραμμα, οὕτως ἔχον, Κόγχος ἐγὼ Ζεφυρῖτι παλαίτερος, ἀλλὰ σὺ νῦν με Κύπρι Σεληναίης, ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις Ναυτίλον, ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον, εἰ μὲν ἀῆται Τείνας οἰκείων λαῖφος ἀπὸ προτόνων. Εἰ δὲ γαληναίη λιπαρὴ θεός, οὖλος ἐρέσσων Ποσσίν,

ποσίν, ἵν' ὥσπερ καὶ τοὔνομα συμφέρεται. Ἐς τ' ἔπεσον παρὰ θῖνας Ἰουλίδας, ὄφρα γένωμαι Σοὶ τὸ περίσκεπτον παίγνιον Ἀρσινόης. Μηδέ μοι ἐν θαλάμῃσιν ἔθ' ὡς πάρος, εἰμὶ γὰρ ἄπνους Τίκτε τ' αἰνοτόρης ὠεὸν Ἀλκυόνης. Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν. οἶδε γὰρ ἐσθλὰ Ῥέζειν καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ' Αἰολίδος. Ἔγραψε δὲ καὶ Ποσείδιππος εἰς τὴν ἐν τῷ Ζεφυρίῳ τιμωμένην ταύτην Ἀφροδίτην τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τοῦτο καὶ ἐν ποταμῷ καὶ ἐπὶ χθονὶ τῆς Φιλαδέλφου Κύπριδος ἱλάσκεσθ' ἱερὸν Ἀρσινόης, Ἣν ἀνακοιρανέουσαν ἐπὶ Ζεφυρηΐδος ἀκτῆς Πρῶτος ὁ ναύαρχος θήκατο Καλλικράτης. Ἡ δὲ καὶ εὐπλοΐην δώσει, καὶ χέματι μέσσῳ Τὸ πλατὺ λισσομένοις ἐκλιπάνει πέλαγος. Τοῦ πολύποδος μνημονεύει καὶ ὁ τραγικὸς Ἴων ἐν Φοίνικι λέγων. Καὶ τὸν πετραῖον πλεκτάναις ἀναίμοσι Στυγῶ μεταλλακτῆρα πολύπουν χροός. Εἴδη δ' ἐστὶ πολυπόδων, ἐλεδώνη, πολυποδίνη, βολβοτίνη, ὄσμυλος, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ καὶ Σπεύσιππος. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν Ἀριστοτέλης μαλάκια φησὶν εἶναι πολύποδας, ὀσμύλην, ἐλεδώνην, σηπίαν, τευθίδα. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, πώλυποί τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες. χαλυσώδης βολβῖτις, γραῖαι τ' ἐριθακώδεες. Ἀρχέστρατος δέ φησι πώλυποι ἔν τε Θάσῳ καὶ Καρίᾳ εἰσὶν ἄριστοι, Καὶ Κέρκυρα τρέφει πολλούς, μεγάλους τε τὸ πλῆθος. Δωριεῖς δ' αὐτὸν διὰ τοῦ ω καλοῦσι πώλυπον, ὡς Ἐπίχαρμος. καὶ Σιμωνίδης δ' ἔφη πώλυπον διζήμενος. Ἀττικοὶ δὲ πολύπουν. ἔστι δὲ τῶν σελαχωδῶν, τὰ χονδρώδη δ' οὕτω λέγεται, πολύποδες, γαλεοί τε καὶ κύνες. μαλάκια δὲ καλεῖται τὰ τευθώδη. σελάχια δὲ τὰ τῶν ἑτέρων φῦλα.

Πάγουροι.

Πάγουροι. τούτων μέμνηται Τιμοκλῆς, ἢ Ξέναρχος ἐν Πορφύρᾳ οὕτως. εἶθ' ἁλιεὺς ὢν ἄκρος, σοφίαν ἐν Παγούροις μὲν θεοῖς ἐχθροῖσι καὶ ἰχθυδίοις εὕρηκα παντοδαπὰς τέχνας. γέροντα βούγλωττον τὸ μὴ ταχέως πάνυ συναρπάσομαι καλὸν γ' ἂν εἴη.

Πηλαμίς.

Πυλαμίς. Φρύνιχος ἐν Μούσαις μνημονεύει. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων, αἱ πηλαμίδες φησὶ καὶ οἱ θύννοι τίκτουσιν ἐν τῷ Πόντῳ, ἄλλοθι δὲ οὔ. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν, Εἶθ' ἡ πάροικος πυλαμὶς χειμάζεται, Πάροικος Ἑλλησποντὶς ὡραία θέρους Τῷ Βοσπορείτῃ, τῷδε γὰρ θαμίζεται.

Πέρκαι.

Πέρκαι. τούτων μέμνηται Διοκλῆς, καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, παραπλησίας εἶναι λέγων, πέρκην, χαύναν, φυκίδα. Ἐπίχαρμος δέ φησι, κομαρίδας τε καὶ κύνας, κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ, Ἄλλοτε δ' αὖ πέρκας, ὅτε δὲ στροφάδας παρὰ πέτρην. Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χοιρῇσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον.

Πέρκη.

Πέρκη. καὶ ταύτης Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ μέμνηται. καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν ὁμοίων, καὶ Νουμήνιος. ὧν τὰ μαρτύρια πρόκειται. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ἀκανθοστεφῆ φησιν εἶναι καὶ ποικιλόχροα, φυκίδα. τῶν δὲ γραμμοποικίλων, πλαγίαις τε ταῖς ῥάβδοις κεχρημένων πέρκη. καὶ παροιμία δέ ἐστιν, ἕπεται πέρκη μελανούρῳ.

Ῥαφίδες.

Ῥαφίδες. καὶ τούτων μέμνηται Ἐπίχαρμος, λέγων κωξύρυγχοι ῥαφίδες, ἵππουροί τε. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων βελόνην φησίν, ἣν καλοῦσι ῥαφίδα. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων βελόνην αὐτὴν καλεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν ἢ ἰχθύων ῥαφίδα αὐτὴν ὀνομάσας, ἀνόδουν φησὶν αὐτὴν εἶναι. καὶ Σπεύσιππος αὐτὴν βελόνην καλεῖ.

Ῥίνη.

Ῥίνη. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἐν Σμύρνῃ φησὶ τὰς ῥίνας διαφόρους γίνεσθαι. καὶ πάντα δὲ τὰ σελαχώδη τὸν σμυρναϊκὸν κόλπον ἔχειν διαφέροντα. Ἀρχέστρατος δέ φησι. Καὶ σελάχη μέντοι καὶ ἡ Μίλητος ἄριστα Ἐκτρέφει ἀλλά γε χρὴ ῥίνης λόγον ἢ πλατυνώτου Λειοβάτου ποιεῖσθαι ὅμως κροκόδειλον ἄοπτον Δαισαίμην ἀπ' ἴπνου τερπνὸν παίδεσσιν Ἰώνων.

Σκάρος.

Σκάρος. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶ καρχαρόδοντα εἶναι, καὶ μονήρη, καὶ σαρκοφάγον. ἔχειν τε στόμα μικρὸν καὶ γλῶτταν οὐ λίαν προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον, παράλευκον, τρίβολον. ἔχειν τε χολὴν, καὶ σπλῆνα μέλανα. τῶν δὲ βραγχίων τὸ μὲν διπλοῦν, τὸ δὲ ἁπλοῦν. μόνος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων μηρυκάζει, χαίρει δὲ τῇ τῶν φυκίων τροφῇ. διὸ καὶ τούτοις θηρεύεται. ἀκμάζει δὲ θέρους.. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησὶν, ἁλιευόμενοι σπάρους, καὶ σκάρους. τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Σέλευκος δ' ὁ Ταρσεὺς ἐν τῷ Ἁλιευτικῷ, μόνον φησὶ τῶν ἰχθύων τὸν σκάρον καθεύδειν, ὅθεν οὐδὲ νύκτωρ ποτὲ ἁλῶναι. τοῦτο δ' ἴσως διὰ φόβον αὐτῷ συμβαίνει. Ἀρχέστρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ, Καὶ σκάρον ἐξ Ἐφέσου ζήτει, χειμῶνι δὲ τρίγλαν Ἔσθι' ἐνὶ ψαφαρῇ ληφθεῖσαν τειχιοέσσῃ Μιλήτου κώμῃ λαρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων. Κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν, καὶ σκάρον ἐν παράλῳ Καρχηδόνι τὸν μέγαν ὄπτα Πλωίας, εὔχρηστον δὲ καὶ ἐν Βυζαντίῳ ὄψει, Καὶ μέγεθος κυκλίᾳ ἴσον ἀσπίδι νῶτα φοροῦντα Τοῦτον ὅλον θεράπευε τρόπον τοιόνδε λαβὼν νῦν, Ἡνίκ' ἂν εὖ τυρῷ τε καὶ ἐλαίῳ πάντα πυκασθῇ Κρίβανον ἐς θερμὸν κρέμασον, κἄπειτα κατόπτα, Πάσσειν δ' ἁλσὶ κυμινοτρίβοις καὶ γλαυκῷ ἐλαίῳ Ἐκ χειρὸς καταχρουνίζων θεοδέγμονα πηγήν. Νίκανδρος δ' ὁ θυατειρηνὸς δύο γένη φησὶν εἶναι σκάρων, καὶ καλεῖσθαι τὸν μὲν ὀνίαν, τὸν δὲ αἰόλον.

Σπάρος.

Σπάρος. τοῦτον Ἱκέσιος εὐχυλότερον μὲν εἶναι μαινίδος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων τροφιμώτερον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ αὐτὸς ὁ ποσιδανάων γαύλοις ἐν φοινικικοῖς εἰ καὶ κάλλιστος † ἄδητα τήγανος ἁγεμὼν σπάρους καὶ σκάρους, τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Νουμήνιος δ'

ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σπάρον ἢ νάρκας ἀγελαΐδας. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων.

Σκορπίος. Σκορπίος. Διοκλῆς ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς πλείσταρχον ὑγιεινῶν, τῶν μὲν πετραίων φησὶν ἰχθύων ξηροτέρας εἶναι τὰς σάρκας, σκορπίους, κόκκυγας, ψῆττας, σαργούς, τραχούρους. τὰς δὲ τρίγλας, ἧττον τούτων ξηροσάρκους. οἱ γὰρ πετραῖοι μελανοσαρκότεροί εἰσιν. Ἱκέσιος δέ φησιν, τῶν σκορπίων ὁ μέν ἐστι πελάγιος, ὁ δὲ τεναγώδης. καὶ ὁ μὲν πελάγιος πυῤῥός, ὁ δ' ἕτερος μελανίζων. διαφέρει δὲ τῇ γεύσει καὶ τῷ τροφίμῳ ὁ πελάγιος. εἰσὶ δὲ οἱ σκορπίοι σμηκτικοί, εὐέκκριτοι, πολύχυλοι, πολύτροφοι. χονδρώδεις γάρ εἰσι. τίκτει δ' ὁ σκορπίος δίς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Φυκίδας ἄλφηστήν τε καὶ ἐν χοιρῖσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον, ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Ὅτι δὲ καὶ πληκτικός ἐστιν, Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ζωϊκῶν. Ἐπίχαρμος δ' ἐν μούσαις, ποικίλον εἶναί φησι τὸν σκορπίον. σκορπίοι τε ποικίλοι γλαῦκοί τε σαῦροι πίονες. μονήρης δέ ἐστι, καὶ φυκοφάγος. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ὁ Ἀριστοτέλης σκορπίους καὶ σκορπίδας ἐν διαφόροις τόποις ὀνομάζει. ἄδηλον δὲ εἰ τοὺς αὐτοὺς λέγει, ὅτι καὶ σκόρπαιναν καὶ σκορπίους πολλάκις ἡμεῖς ἐφάγομεν, καὶ ὅτι διάφοροι καὶ οἱ χυμοὶ καὶ αἱ χρόαι εἰσίν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. ὁ δ' ὀψαρτυτὴς Ἀρχέστρατος ἐν τοῖς χρυσοῖς ἔπεσι λέγει. Ἐν δὲ Θάσῳ τὸν σκορπίον ὠνοῦ, ἂν ᾖ μὴ μείων πυγόνος, μεγάλου δ' ἀπὸ χεῖρας ἴαλλε.

Σκόμβρος. Σκόμβρος. Ἀριστοφάνης γηρυτάδῃ. Ἱκέσιος φησὶ τοὺς σκόμβρους ἐλαχίστους μὲν εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος, τροφίμους δὲ τῶν κοιλιῶν καὶ εὐχυλοτέρους, οὐ μὴν εὐεκκριτωτέρους. μνημονεύει αὐτῶν οὕτως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. καὶ χελιδόνες τε μύρμαιτοί τε κοιλίαν μείζονες ἐντὶ καὶ σκόμβρων ἀτὰρ ταυθυννίδων γε μηνος.

Σαργοί. Σαργοί. οὗτοι ὥς φησιν Ἱκέσιος εὔφυσοι μᾶλλον, καὶ τῶν μελανούρων εἰσὶ τροφιμώτεροι. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ πανοῦργον εἶναί φησι περὶ τὰς θήρας τὸν σαργόν. Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιαδέας ἄλλοτε δ' ἄλλη Σαργὸν ἐπιτέλλοντα λινοπληγέα σπάρον ἰχθῦν. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων ἱστορίας, τίκτειν αὐτόν φησι δίς, ἔαρος, εἶτα μετοπώρου. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, αἱ δὲ λῇς σαργοί τε χαλκίδες τε καὶ τοιπουώτιοι. ὡς διαφόρους δὲ τοὺς σαργίνους ἐν τοῖσδε καταλέγει. ἦν δὲ σαργῖνοι μελάνουροί τε, καὶ φίλταται ταινίαι, λεπταὶ μέν, ἀδεαι δέ. ὁμοίως δὲ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί, σαργίνους διὰ τοῦτ' αὐτοὺς καλῶν, καὶ χαλκίδας. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατός φησιν,
Ἡνίκα δ' ἂν δύνοντος ἐν οὐρανῷ ὠρίωνος
Μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλῃ,
Τῆμος ἔχειν ὀπτὸν σαργὸν τυρῷ κατάπαστον,
Εὐμεγέθη θερμόν, δριμεῖ δ' ἐδαδαιγμένον ὄξει.
Σκληρὸς γὰρ φύσει ἐστίν, ἅπαντα δέ μοι θεράπευε
Τὸν στερεὸν τῷ δὲ τρόπῳ μεμνημένος ἰχθῦν,
Τὸν δ' ἀγαθὸν μαλακόν τε φύσει καὶ πίονα σάρκα
Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας.
Τὴν ἀρετὴν γὰρ ἔχει τῆς τέρψιος αὐτὸς ἐν αὐτῷ.

Σάλπη. Σάλπη. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, εὔονες φάγροι τε λάβρακές τε πίονες. σκατοφάγοι σάλπαι βδελυχραί, ἀδεαι δ' ἐν τῷ θέρει. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἅπαξ τίκτειν φησὶν αὐτὴν τὸ μετοπώρου. ἔστι δὲ πολύγραμμος, καὶ ἐρυθρόγραμμος. ἔτι δὲ καρχαρόδους καὶ μονήρης. λέγεται δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἁλιέων φησὶν ὡς καὶ κολοκύντῃ θηρεύεται χαίρουσα τῷ βρώματι.

lib. 8. Ἀρχέστρατος δέ φησιν,
Σάλπην δὲ κακὸν μὲν ἔγωγε ἰχθὺν εἰς αἰεὶ κείνω, βρωτὴ δὲ μάλιστα
Ἐστὶ θεριζομένου σίτου, λαβὲ δ' ἐν Μιτυλήνῃ Αὐτήν.

Παγκράτης δ' ἐν ἔργοις θαλασσίοις,
Σάλπαι τ' ἰσομήκεες ἰχθῦς, Ἃς τε βόας πόρκηες ἁλίζωνοι καλέουσιν.
Οὕνεκα γαστέρι φῦκος ἀεὶ ἀλέγουσιν ὀδοῦσιν.

Ἔστι δὲ ποικίλος ὁ ἰχθῦς, ὅθεν καὶ τὸν Λοκρὸν ἢ Κολοφώνιον Μνασέαν συνταξάμενον τὰ ἐπιγραφόμενα παίγνια, διὰ τὸ ποικίλον τῆς συναγωγῆς, σάλπην οἱ συνήθεις προσηγόρευον. Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, Λεσβίαν φησὶ γενέσθαι Σάλπην τὴν τὰ παίγνια συνθεῖσαν. Ἄλκιμος δ' ἐν τοῖς Σικελικοῖς ἐν Μεσσήνῃ φησὶ τῇ κατὰ τὴν νῆσον Βότρυν γενέσθαι εὑρετὴν τῶν παραπλησίων παιγνίων τοῖς προσαγορευομένοις Σάλπης. Ἄρχιππος ἀρσενικῶς εἶπεν ὁ σάλπης. κῆρυξ μὲν ἦν Βόαξ, σάλπης δ' ἐσάλπιγξ' ἑπτὰ ὀβολοὺς μισθὸν φέρων. γίνεται δ' ὅμοιος ἰχθῦς ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ὁ προσαγορευόμενος στρωματεύς, ῥάβδους ἔχων διὰ ὅλου τοῦ σώματος τεταμένας χρυσιζούσας, ὡς ἱστορεῖ Φίλων ἐν τῷ μεταλλικῷ.

Συνόδοντες. Συναγρίς. Συνόδοντες, καὶ συναγρίς. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, συναγρίδας μαζούς τε συνόδοντάς τε ἐρυθροποικίλους. Νουμήνιος ἁλιευτικῷ διὰ τοῦ ῡ λέγων φησίν,
Ἢ λευκὴν συνόδοντα βόηκάς τε τρίγλας τε.
καὶ πάλιν,
Τοῖσι κεθαρήσαιο φαγεῖν λελιμμένος ἰχθῦν,
Ἢ ἐ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀφρευτὴν ἵππουρον.
Συνόδοντα δὲ αὐτὸν λέγει διὰ τοῦ ἰῶτα Δωρίων. ἔτι δὲ Ἀρχέστρατος ἐν τούτοις,
Αὐτὰρ σινόδοντα μὲν ὃν ζητεῖ παχὺν εἶναι
Ἐκ πορθμοῖο λαβεῖν πειρῶ καὶ τοῦτον ἑταῖρε.
Ταῦτα δὲ πάντα Κύρῳ φράζων, καὶ πρὸς σὲ Κλέαινε.

Ἀντιφάνης δὲ ἐν Ἀρχεστράτῃ, Τίς δ' ἐγχέλυον ἂν φάγοι ἢ κρανίον σινόδοντος.

Σαῦρος. Σαῦρος. τούτου μνημονεύει Ἄλεξις ἐν λεύκῃ. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ λέγων.
Ἐπίστασαι τὸν σαῦρον ὡς δεῖ σκευάσαι,
Ἀλλ' αὖ διδάσκεις. ἐξελὼν τὰ βράγχια
Πλύνας, περικόψας τὰς ἀκάνθας τὰς κύκλῳ
Παράσχισον χρηστῶς διαπτύξας θ' ὅλον,
Τῷ σιλφίῳ μάστιξον εὖ γε καὶ καλῶς,
Τυρῷ τε σάξον ἁλσί τ' ἠδ' ὀριγάνῳ.

Ἕρμιππος δ' ἐν Κύδωνι πολλῶν καὶ ἄλλων ἰχθύων

ἰχθύων κατάλογον ποιούμενος, καὶ τοῦ σαύρου μνημονεύει διὰ τούτων, θύννου τεμάχη, χλανίδιος, γα-
λεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, κεφαλῆς, πέρκυς, σαυρός, φυκία, φυκίς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ, φάγρος,
μύλος, λεβίας, σπαρός, αἰολίας, θρίσσα, χελιδών, καρίς, τευθίς, ψῆττα, δρακαινίς, πολυπόδιον, ση-
πία, ὀρφώς, κωβιός, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεῖς. Μνησίμαχος δ' ἐν ἱπποτρόφῳ, τῶν καρχάρων νάρκη,
βάτραχος, πέρκη, σαυρός, τριχίας, συκίς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ. Σκεπινός. τούτου μνημο- Σκεπινός.
νεύων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων καλεῖσθαί φησιν αὐτὸν ἀτταγεινόν. Σκίαινα. Ἐπίχαρμος Ἥβας Σκίαινα.
γάμῳ, αἰολίαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τε ἐν ἠλιάδες σκιαθίδες. Νουμήνιος δὲ σκιάδεα αὐτὸν καλεῖ
ἐν τούτοις, Τοῖσι κα θηρήσαιο λαβὼν λελιημένος ἰχθὺν, Ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀφνειὴν ἱππού-
ρον, Ἠὲ φάγρον λοφίην. ὅτε δ' ἀγρόμενον σκιαδῆα. Συαγρίδες. τούτων μνημονεύει Ἐπίχαρ- Συαγρίδες.
μος ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ ἐν γῇ, καὶ θαλάσσᾳ. Σφύραιναι. ταύτας φησὶν Ἱκέσιος τροφιμωτέρας Σφύραιναι.
εἶναι τῶν γόγγρων, ἀπειθεῖς δὲ τὴν γεῦσιν καὶ ἀστόμους, εὐχυλίας δὲ μέσως. ὁ δὲ Δωρίων σφύραιναν
φησὶν, ἣν καλοῦσι κέστραν. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν μούσαις, κέστραν ὀνομάσας οὐκ ἔτι σφυραίνας ὀνομάζει,
ὡς ταυτὸν οὔσας. χαλκίδας τε καὶ κύνας κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις, κέ-
στραι βότιν κάπτουσαι. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ὡς παραπλήσια ἐκτίθεται κέστραν, βε-
λόνην, σαυρίδα. καὶ οἱ Ἀττικοὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν σφύραιναν καλοῦσι κέστραν, σπανίως δὲ τῷ
τῆς σφυραίνης ὀνόματι ἐχρήσαντο. Στράττις γοῦν ἐν Μακεδόσιν ἐρομένου τινὸς Ἀττικοῦ, ὡς ἀγνοοῦντος τὸ
ὄνομα καὶ λέγοντος, ἡ σφύραινα δ' ἐστὶ τίς; φησὶν ὁ ἕτερος, κέστραν μὲν ὔμμες ὠττικοὶ κικλήσκε-
τε. Ἀντιφάνης ἐν εὐθυδίκῳ, πάνυ συχνὴ σφύραινα κέστραν Ἀττικιστὶ δεῖ λέγειν. Νικοφῶν δ' ἐν παν-
δώρᾳ, κέστραι καὶ λάβρακες. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. Σηπία. Ἀριστο- Σηπία.
φάνης δαναΐσιν, καὶ τοῦτ' ἔχοντα σηπίας καὶ πολύπους. ὡς αἰτίας ἡ παραλήγουσα παροξύνεται,
ὡς Φιλήμων ἱστορεῖ, ὁμοίως καὶ ταῦτα παιδία, ταινία, οἰκία. τὴν σηπίαν δὲ Ἀριστοτέλης φησὶ πό-
δας ἔχειν ὀκτὼ, ὧν τοὺς ὑποκάτω δύο μεγίστους, προβοσκίδας δύο, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς καὶ στόμα. ἔχει δὲ καὶ ὀδόντας δύο. τὸν μὲν ἄνω, τὸν δὲ κάτω. καὶ τὸ λεγόμενον ὄστρακον ἐν τῷ
νώτῳ. ἐν δὲ τῇ μυτίδι ὁ θολός ἐστιν. αὕτη δὲ κεῖται παρ' αὐτὸ τὸ στόμα κύστεως τρόπον ἐπέχουσα. ἔστι
δὲ ἡ κοιλία πλακώδης καὶ λεία, ὁμοία τοῖς τῶν βοῶν ἠνύστροις. τρέφονται δὴ μικραὶ σηπίαι τοῖς
λεπτοῖς ἰχθυδίοις ἀποτείνουσαι τὰς προβοσκίδας ὥσπερ ὁρμιὰς, καὶ ταύταις θηρεύουσαι. λέγεται
δὲ ὡς ὅταν ὁ χειμὼν γένηται τῶν πετριδίων, ὥσπερ ἀγκύραις ταῖς προβοσκίσι λαμβανόμεναι ὁρ-
μοῦσι. διωκομένη τε ἡ σηπία τὸν θολὸν ἀφίησι, καὶ ἐν αὐτῷ κρύπτεται, ἐμφήνασα φεύγειν εἰς τοὔμ-
προσθεν. λέγεται δὲ ὡς καὶ θηρευθείσης τῆς θηλείας τριόδοντι, οἱ ἄρρενες ἐπαρήγουσιν ἀνθέλκοντες
αὐτήν. ἂν δὲ οἱ ἄρρενες ἁλῶσιν, αἱ θήλειαι φεύγουσιν. οὐ δ' ἐκτίζει δ' ἡ σηπία, καθάπερ οὐδ' ὁ πο- lib.5.
λύπους. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων αἱ σηπίαι φησὶ καὶ αἱ τευθίδες νέουσιν, ἅμα συμπεπλεγμέναι τὰ στό-
ματα, καὶ τὰς πλεκτάνας ἐφαρμόττουσαι κατ' ἀντικρὺ ἀλλήλαις. ἐφαρμόττουσι δὲ καὶ τὸν μυκτῆρα.
τῶν τε μαλακίων τίκτουσιν πρῶται τοῦ ἔαρος αἱ σηπίαι, καὶ οὐ κύουσι πᾶσαν ὥραν καὶ κύσκονται
πεντεκαίδεκα ἡμέραις. ὅταν δὲ τέκωσι, τὰ ᾠὰ ὁ ἄρρην παρακολουθῶν καταφυσᾷ καὶ στιφρᾷ. βα-
δίζουσι δὲ κατὰ ζυγά. καὶ ἔστιν ὁ ἄρρην τῆς θηλείας ποικιλώτερός τε καὶ μελάντερος τὸ νῶτον. Ἐπί-
χαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησὶν, πώλυπές τε σηπίαι τε καὶ ποτανοὶ τευθίδες. τοῦτο δὲ σημειωτέον
πρὸς Σπεύσιππον, λέγοντα εἶναι ὅμοια σηπίαν καὶ τευθίδα. Ἱππώνακτος δ' ἐν τοῖς ἰάμβοις εἰπόντος
σηπίης ὑπόσφαγμα, οἱ ἐξηγησάμενοι ἀπέδωκαν τὸ τῆς σηπίας μέλαν. ἔστι δὲ τὸ ὑπόσφαγμα, ὡς
Ἐρασίστρατός φησιν ἐν ὀψαρτυτικῷ, ὑπότριμμα. γράφει δ' οὕτως. ὑπόσφαγμα δ' εἶναι κρέασιν ὀ-
πτοῖς ἐκ τοῦ αἵματος τεταραγμένοις μέλιτι, τυρῷ, ἁλὶ, κυμίνῳ, σιλφίῳ, † ἐξ ἑφθοῖς. καὶ Γλαῦκος δ' ὁ
Λοκρὸς ἐν ὀψαρτυτικῷ οὕτως γράφει, ὑπόσφαγμα δ' αἷμα ἑφθὸν καὶ σίλφιον, καὶ ἕψημα ἢ μέλι,
καὶ ὄξος καὶ γάλα καὶ τυρὸς καὶ φύλλα εὐώδη τετμημένα. ὁ δὲ πολυμαθέστατος Ἀρχέστρατός φησιν.
Σηπίαι δ' Ἀβδήροις μὲ Μαρωνείᾳ τ' ἐνὶ μέσσῃ. Ἀριστοφάνης θεσμοφοριαζούσαις, ἰχθὺς ἐωνήταί
τις ἢ σηπίδιον. Καὶ ἐν Δαναΐσιν, Ὀσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια. Θεόπομπος ἀφροδίτῃ,
ἀλλ' ἔντραγε τὴν σηπίαν τὴν διαλαβοῦσαν, καὶ τοδὶ τὸ πολυπόδιον. Περὶ δὲ ἑψήσεως σηπιδίων
Ἄλεξις ἐν πονήρᾳ παράγει μάγειρον, τάδε λέγοντα. σηπίαι πόσου, δραχμῆς μιᾶς, Τρεῖς, τῶν δὲ τὰς
μὲν πλεκτάνας, Καὶ τὰ πτερύγια συντεμὼν ἑφθὰ ποιῶ. Τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολ-
λοὺς κύβους Σμήσας τε λεπτοῖς ἁλσὶ δειπνούντων ἅμα Ἐπὶ τὸ τήγανον σίζον ἐπεισιὼν φέρω.

Τρίγλη. κίχλη, διὰ τοῦ η. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θηλυκὰ, ἕτερον αἰτεῖ λάμβδα, σκύλλα τε λέ- Τρίγλη.
σιλλα. ὅσα δὲ ἐπιπλοκὴν ἔχει τοῦ γ εἰς η λέγει, τρώγλη, αἴγλη, ζεύγλη. τὴν δὲ τρίγλην φησὶν Ἀρι-
στοτέλης τρὶς τίκτειν τοῦ ἔτους ἐν πέμπτῳ ζώων τε μαίρεσθαι λέγων τοὺς ἁλιεῖς τοῦτο ἐκ τοῦ γόνου τρὶς
φαινομένου περί τινας τόπους. μή ποτε οὖν ἐντεῦθεν ἐστὶ καὶ τὸ τῆς ὀνομασίας ὡς ἀμίαι, ὅτι οὐ κατὰ μίαν
φέρονται, ἀλλ' ἀγεληδόν. σκάρος δὲ ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, καὶ σκαρεῖς. ἀφύαι δ', ὡς ἂν ἀφυεῖς οὖσαι, τουτέστιν

διφυεῖς. θύω, θύννος ὁ ὁρμητικὸς κατὰ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιβολὴν διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς οἴστρου ἐξελαύνεσθαι. ἔστι δὲ καρχαρόδους συναγελαστική, παντόσινος. ἔστι δὲ σαρκοφάγος. τὸ δὲ τρίτον τελευταῖον ἄγονός ἐστι. γίνεται γάρ τινα σκωλήκια αὐτῇ ἐν τῇ ὑστέρᾳ, ἃ τὸν γόνον τὸν γινόμενον κατεσθίει. διὰ δὲ τὸ συμβεβηκὸς Ἐπίχαρμος ὀνομάζει αὐτὰς κυφὰς ἐν Ἥβας γάμῳ, διὰ τούτων. ἄγε δὴ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαιόνας. Σώφρων δ' ἐν τοῖς ἀνδρείοις τρίγλας τινὰς ἐν τούτοις ἐπονομάζει, τρίγλα ὀμφαλοτόμῳ καὶ τρίγλαν τὸν εὐδιαῖον. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ παιδὶ κάπτοι. φυξίς φησὶ τρίγλας μὲν πίονας. τρίγλαν δ' ὀπισθίαν, κἀν τοῖς γυναικείοις δ' ἔφη, τρίγλαν γενειᾶτιν. Διοκλῆς δ' ἐν τοῖς πρὸς Κλείταρχον, σκληρόσαρκον εἶναί φησι τὴν τρίγλαν. Σπεύσιππος δ' ἐμφερῆ φησὶν εἶναι κόκκυγα, χελιδόνα, τρίγλαν, ὅθεν Τύφων φησὶν ἐν τοῖς περὶ ζώων τὸν τρίγλαν τινὰς οἴεσθαι κόκκυγα εἶναι, διά τε τὸ ἐμφερὲς καὶ τὴν τῶν ὀπισθίων ξηρότητα, ἣν σεσημείωται ὁ Σώφρων λέγων τρίγλας γε πίονας, τρίγλαν δ' ὀπισθίαν. Πλάτων δ' ἐν Φάωνι φησίν, Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπίκρανος εἶναι παρθένου. Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ καὶ στύματα μισεῖ. τῇ δ' Ἑκάτῃ ἀποδίδοται ἡ τρίγλη, διὰ τὴν τῆς ὀνομασίας κοινότητα. τριοδῖτις γάρ, καὶ τρίγληνος, καὶ ταῖς τριακάσι δὲ αὐτῇ τὰ δεῖπνα φέρουσι. κατὰ τὸ παραπλήσιον δ' οἰκειοῦσιν Ἀπόλλωνι μὲν κίθαρον, Ἑρμῇ δὲ βόακα, Διονύσῳ δὲ κιττόν, καὶ Ἀφροδίτῃ φαλαρίδα, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι κατὰ συνέμφασιν τοῦ φαλλοῦ. καὶ τὴν νῆτταν δὲ καλουμένην, Ποσειδῶνί τινες οἰκειοῦσι. καὶ τὸν θαλάττιον γόνον, ὃν ἡμεῖς μὲν ἀφύην, ἄλλοι δὲ ἀφρύην ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ ἀφρόν. προσφιλέστατον δ' εἶναι καὶ τοῦτον Ἀφροδίτῃ, διὰ τὸ καὶ αὐτὴν ἐξ ἀφροῦ γεγενῆσθαι. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τοῖς περὶ θεῶν, τῇ Ἑκάτῃ φησὶ θύεσθαι τρίγλην διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος οἰκειότητα. τρίμορφος γὰρ ἡ θεός. Μελάνθιος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, καὶ τρίγλην καὶ μαινίδα, ὅτι καὶ θαλάττιος ἡ Ἑκάτη. Ἡγήσανδρος δὲ ὁ Δελφὸς τρίγλην παραφέρεσθαι ἐν τοῖς Ἀρτεμισίοις, διὰ τὸ δοκεῖν τοὺς θαλαττίους λαγὼς θανασίμους ὄντας θηρεύειν ἐπιμελῶς, καὶ καταναλίσκειν. διόπερ ἐπωφελείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦτο ποιοῦσα, τῇ κυνηγετικῇ θεῷ ἡ κυνηγέτις ἀνάκειται. γενειᾶτιν δ' ἔφη τὴν τρίγλην Σώφρων, ἐπεὶ αἱ τὸ γένειον ἔχουσαι ἡδίονές εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων. Ἀθήνησι δὲ καὶ τόπος τις Τρίγλα καλεῖται, καὶ αὐτόθι ἐστὶν ἀνάθημα τῇ Ἑκάτῃ Τριγλανθίνῃ. διὸ καὶ Χαρικλείδης ἐν ἁλύσει φησίν, Δέσποιν' Ἑκάτη τριοδῖτι, τρίμορφε, τριπρόσωπε, τρίγλαις κηλευμένη. ἐὰν δ' ἐναποπνιγῇ τρίγλη ζῶσα ἐν οἴνῳ καὶ τοῦτο ἀνὴρ πίῃ, ἀφροδισιάζειν οὐ δυνήσεται, ὡς Τερψικλῆς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἀφροδισίων. κἂν γυνὴ δὲ πίῃ τοῦ αὐτοῦ οἴνου, οὐ κύσκεται. ὁμοίως δὲ οὐδὲ ὄρνις. ὁ δὲ πολύστωρ Ἀρχέστρατος ἐπαινέσας τὰς κατὰ Τειχιοῦντα τῆς Μιλησίας τρίγλας, ἑξῆς φησί. Κἂν Θάσῳ ὀψώνει τρίγλην κοὐ χείρονα λήψῃ. Ταύτης ἐν Ἐρυθραῖς ἀγαθὴ θηρεύεται αἰγιαλῖτις. Κρατῖνος δ' ἐν Τροφωνίῳ φησίν, οὐδ' Αἰξωνίδ' ἐρυθρόχρων ἐσθίειν, ἔτι τρίγλην οὐδὲ τρυγόνος οὐ + δεινόφλω μελανούρου. Ναυσικράτης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐπαινεῖ τὰς Αἰξωνικὰς τρίγλας ἐν ναυκλήροις λέγων οὕτως, μετ' αὐτῶν δ' εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν Αἱ ξανθοχρῶτες, ἃς κλύδων Αἰξωνικὸς Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται. Αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην Δείπνων, ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι. Τρίγλας λέγει.

Ταινίαι.

Ταινίαι. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, καὶ τεφθεῖσαι ταινίαι λεπταὶ μέν, ἁδεῖαι δὲ κωλίγου πυρός. Μύθαικος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ ταινίαν φησὶν ἐκκοιλίξας τὰν κεφαλὰν ἀποταμὼν ἀποπλύνας καὶ ταμὼν τεμάχεα κατάχει τυρὸν καὶ ἔλαιον. πλεῖστοι δὲ γίνονται καὶ κάλλισαι κατὰ τὸν πρὸς τῇ Ἀλεξανδρείᾳ κάνωπον, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῇ πρὸς Ἀντιοχείᾳ. ὅταν δ' Εὔπολις ἐν προσπαλτίοις λέγῃ, μήτηρ τίς αὐτῷ, Θρᾷττα ταινιόπωλις, τὴν περὶ τῶν ὑφασμάτων λέγει καὶ τῶν ζωνῶν, αἷς αἱ γυναῖκες περιδέονται.

Τράχουροι.

Τράχουροι. τούτων ὡς ξηροτέρων μέμνηται Διοκλῆς. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ φησὶν ἀκονίας κιγκάλους τε καὶ ἀλλοπίην τράχουρον.

Ταυλωπίας.

Ταυλωπίας. περὶ τούτου Ἀρχέστρατος ἱστορεῖ. Καὶ νεαροῦ μεγάλου ταυλωπία ἐν θέρει ὠνοῦ, Κρανίον ὅταν Φαέθων πυμάτην ἀψῖδα διφρεύῃ, Καὶ παράθες θερμὸν ταχέως, καὶ τρίμμα μετ' αὐτοῦ. Ὀπτὰ δ' ἀμφ' ὀβελίσκον ἑλὼν ὑπογάστριον αὐτοῦ.

Τευθίς.

Τευθίς. Ἀριστοτέλης εἶναί φησι καὶ ταύτην τῶν συναγελαζομένων. ἔχειν τε πλεῖστα τῆς σηπίας, τὸν τῶν ποδῶν ἀριθμόν, τὰς προβοσκίδας. τῶν δὲ ταύτης ποδῶν οἱ μὲν κάτω μικροί εἰσι, οἱ δ' ἄνω μείζους. καὶ τῶν προβοσκίδων ἡ δεξιὰ παχυτέρα καὶ τὸ ὅλον σωμάτιον τρυφερὸν καὶ ὑπομηκέστερον. ἔχει δὲ καὶ θολὸν ἐν τῇ κύσει οὐ μέλανα, ἀλλ' ὠχρὸν καὶ τὸ ὄστρακον μικρὸν λίαν, καὶ χονδρῶδες.

Τεῦθος.

Τεῦθος. ὁ δὲ τεῦθος μόνῳ τούτῳ διαφέρει τῷ μεγέθει. γίνεται δὲ καὶ τριῶν σπιθαμῶν. τὸ δὲ χρῶμά ἐστιν ὑπέρυθρος, καὶ τῶν ὀδόντων τὸν μὲν κάτω ἐλάττονα ἔχει, τὸν δὲ ἄνω μείζονα. ἄμφω δὲ μέλανας καὶ ὁμοίους ῥύγχει ἱέρακος. ἀναπτυχθεὶς δὲ κοιλίαν ἔχει ὁμοίαν ταῖς ὑείαις. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων, βραχύβια φησὶν εἶναι τὸν τεῦθον καὶ τὴν σηπίαν. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν διὰ γαστριμαργίαν περιελθὼν καὶ πλεύσας, φησί, Τευθίδες ἐν Δίῳ τῷ Πιερικῷ παρὰ χεῦμα Βαφύρα καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ παμπληθέας ὄψει. Ἄλεξις δ' ἐν Ἐρετρικῷ τάδε ποιεῖ λέγοντα μάγειρον, Τευθίδες, σπῖναι, βατίς, δῆμος, ἀφύαι. Κρεάδι' ἐντορίδι' ἀλ-

λᾶντες

λὰ τὰς μὲν τευθίδας Τὰ πτερύγι' αὐτῶν συντεμὼν στεατίον μικρὸν παραμίξας περιπάσας Ἡδύσμασι λεπτοῖς χλωροῖς ὤνθυλευσα. Καὶ πέμμα δέ τι τευθίδα ὀνομάζειν Ἰατροκλέα ἐν ἀρτοποιικῷ φησὶ Πάμφιλος.

Ὗες.

Ὗες. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ἦν δ' ὑαινίδες βούγλωσσοί τε καὶ κιθαρος ἐνῆς. λέγει δέ τινας καὶ ὗας διὰ τούτων, χαλκίδες τε ὗες τε ἱέρακές τε χ' ὠπίων κύων. εἰ μὴ ἄρα οὗτοι οἱ αὐτοί εἰσι τῷ κάπρῳ. Νουμήνιος δ' ἐν τῷ ἁλιευτικῷ ἄντικρυς ὕαιναν τινα καταριθμεῖται ἐν τούτοις, Κανθαρίδα προφανεῖσαν ὕαιναν τε τρίγλην τε. Καὶ Διονύσιος ἐν ὀψαρτυτικῷ τῆς ὑαίνης μνημονεύει. Ἀρχέστρατος δ' ὁ ὀψοδαίδαλος. Ἐν δ' Αἴνῳ καὶ τῷ πόντῳ τὴν ὗν ἀγόραζε, Ἥν καλοῦσί τινες θνητῶν ψαμμῖτιν ὀρυκτήν, Τούτου τὴν κεφαλὴν ἕψει μηδὲν προσενεγκὼν Ἡδυσμ', ἀλλ' οὖν μόνον ὕδωρ ἐνθείς, καὶ θαμὰ κινῶν, Ὕσσωπον παράθες τρίψας κἂν ἄλλο τι χρήζῃς Δριμύδι εἰς ὄξος κατεμβάπτευε καὶ ἔπειγου Οὕτως, ὡς πνίγεσθαι ὑπὸ σπουδῆς καταπίνων. Τὴν λοφιὰν δ' ὄπτα αὐτοῦ καὶ τἄλλα τὰ πλεῖστα. Μήποτ' οὖν καὶ ὁ Νουμήνιος ἐν τῷ ἁλιευτικῷ τὴν ὗν ψαμμαθίδος καλεῖ, ἐπὰν λέγῃ, Ἄλλοτε καρχαρίην, ὅτε δὲ ῥόθιον ψαμαθίδα.

Ὗκαι.

Ὗκαι. Τὸν ὕκην Καλλίμαχος ἐν ἐπιγράμμασιν ἱερὸν ἰχθὺν καλεῖ διὰ τούτων, Θεὸς δὲ οἱ ἱερὸς ὕκης. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἠ σπάρον ἢ ὕκας ἀγελαίδας, ἢ ἐπὶ φάγρον Γεύσῃ ἀλωόμενον. Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ σικελικοῦ πολυχνίου (λέγω δὲ τῶν ὑκκάρων) διαλεγόμενος προσαγορευθῆναι φησὶ τὸ πολύχνιον διὰ τὸ τοὺς πρώτους τῶν ἀνθρώπων ἐλθόντας ἐπὶ τὸν τόπον, ἰχθῦς εὑρεῖν τοὺς καλουμένους ὕκας, καὶ τούτους ἐγκύους, δι' οὓς οἰωνισαμένους ὕκκαρον ὀνομάσαι τὸ χωρίον. Ζηνόδοτος δέ φησι κυρηναίους τὸν ὕκην καλεῖν ἐρυθρῖνον. Ἕρμιππος δ' ὁ σμυρναῖος ἐν τοῖς περὶ Ἱππώνακτος ὕκην ἀκούει τὴν ἰουλίδα. εἶναι δ' αὐτὴν δυσθήρατον. διὸ καὶ Φιλήταν φάναι, οὐδ' ὕκην ἰχθῦς ἔσχατος ἐξέφυγε.

Φάγρος.

Φάγρος. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλήσια φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρυθρῖνον, ἧπατον. ἐμνημόνευσε δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ἐν τοῖς προκειμένοις. Ἀριστοτέλης δὲ σαρκοφάγον εἶναι φησὶν αὐτὸν καὶ μονήρη, καρδίαν τε ἔχειν τρίγωνον, ἀκμάζειν τε ἔαρος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησίν, λόνδυ φάγροι τε καὶ λάβρακες. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Μεταγένης ἐν Θουριοπέρσαις. Ἀμειψίας δ' ἐν κόννῳ, ὀρφοῖς, σελαχίοις τε καὶ φάγροις ἔσῃ βορά. Ἱκέσιος δέ φησι φάγροι καὶ χρόμις καὶ ἀνθίας καὶ ἀκαρναῖες καὶ ὀρφοὶ καὶ συνόδοντες καὶ συναγρίδες, τῷ μὲν γένει παραπλήσιοι ὑπάρχουσι (γλυκεῖς τε γὰρ καὶ παραστύφοντες καὶ τρόφιμοι) κατὰ λόγον δὲ καὶ δυσέκκριτοι. τροφιμώτεροι δ' αὐτῶν οἱ σαρκώδεις καὶ γεωδέστεροι, ἐλάττονά τε πιμελὴν ἔχοντες. Ἀρχέστρατος δέ φησι σειρίου ἀνατέλλοντος δεῖν τὸν φάγρον ἐσθίειν, Δήλῳ τ' Ἐρετρίᾳ τε κατ' εὐλιμένους ἁλὸς οἴκους. Τὴν κεφαλὴν δ' αὐτοῦ μόνον ὠνοῦ. μνημονεύει τοῦ φάγρου καὶ Στράττις ἐν Λιμνομέδᾳ. πολλοὺς δὴ μεγάλους τε φάγρους ἐγκύψας. καὶ ἐν Φιλοκτήτῃ, κᾆτ' εἰς ἀγορὰν ἐλθόντες ἀθρόους ὀψωνοῦσι μεγάλους τε φάγρους καὶ κωπαΐδων ἁπαλῶν τεμάχη στρογγυλιπλεύρων. ἔστι δὲ καὶ γένος λίθου φάγρος. ἡ γὰρ ἀκόνη κατὰ Κρῆτας φάγρος, ὥς φησι Σιμμίας.

Χάνναι.

Χάνναι. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, μεγαλοχάμμονάς τε χάννας σκῆπτρας πελογάστρονας ὄνους. Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Χάννους τε πελίας τε καὶ ἐννυχίην πίτινον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζωικῶν ποικιλέρυθρον μέλαιναν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ ποικιλόγραμμον διὰ τὸ μελαίναις γραμμαῖς πεποικίλθαι.

Χρόμις.

Χρόμις. Καὶ τούτου μνημονεύει Ἐπίχαρμος λέγων, καὶ σκιαθίας χρομιάς τε ὃς ἐν τῷ ἦρι κατὰ τὸν Ἀνάνιον ἰχθύων πάντων ἄριστος. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ὕκην ἢ καλλίχθυν ἠὲ χρόμιν, ἄλλοτε δ' ὀρφόν. Καὶ Ἀρχέστρατος τὸν χρόμιν ἐν Πέλλῃ λήψῃ μέγαν, ἔστι δὲ πίων Ἂν θέρος ᾖ, καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ.

Χρύσοφρυς.

Χρύσοφρυς. Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσιν ἱερεὺς Ἀφροδίτης χρύσοφρυς, κυθηρείας. τοὺς δ' ἰχθῦς τούτους φησὶν Ἱκέσιος, καὶ τῇ γλυκύτητι καὶ τῇ ἄλλῃ εὐστομίᾳ πάντων εἶναι ἀρίστους. εἰσὶ δὲ καὶ τροφιμώτατοι. τίκτουσι δὲ ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ὁμοίως τοῖς κεστρεῦσιν, οὗ ἂν ποταμοὶ ῥέωσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος ἐν μούσαις, καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Εὔπολις δ' ἐν κόλαξι φησὶν δραχμῶν ἑκατὸν ἰχθῦς ἐωνημένος μόνον ὀκτὼ λάβρακας, χρύσοφρυς δώδεκα. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς ὑποθήκαις λέγει, Χρύσοφρυν δ' ἐξ Ἐφέσου τὸν πίονα μὴ παράλειπε Ὃν κεῖνοι καλέουσιν ἰωνίσκον λαβὲ αὐτόν, Θρέμμα σελινοῦντος σεμνοῦ, πλῦνον δ' ἐνὶ ὀρθῶς Εἶθ' ὅλον ὀπτήσας παράθες κἂν ᾖ δεκάπηχυς.

Χαλκίδες.

Χαλκίδες. καὶ τὰ ὅμοια θρίσσαι βιχίδες ἐρίτιμοι. Ἱκέσιος φησὶν αἱ λεγόμεναι χαλκίδες καὶ οἱ βάγοι, καὶ αἱ ῥαφίδες καὶ θρίσσαι, ἀχυρώδεις καὶ ἀλιπεῖς, καὶ ἄχυλοι. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, χαλκίδες θ' ὗές τε ἱέρακές τε χ' ὠπίων κύων. Δωρίων δὲ χαλκιδικὰς αὐτὰς ὀνομάζει. Νουμήνιος δέ φησι, σὺ δ' ἂν καὶ χαλκίδ' ἐκείνην, Αὔτως ἂν πέραιο καὶ ὀλίγην μαινίδα. διαφέρει δὲ τῆς χαλκίδος ὁ χαλκεύς, οὗ μνημονεύει Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ, καὶ Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, λέγων αὐτὰς γίνεσθαι ἐν τῇ κυζικηνῶν χώρᾳ, περιφερεῖς τε εἶναι καὶ κυκλοειδεῖς. θρισσῶν δὲ μέμνηται Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων καὶ ἰχθύων, ἐν τούτοις. μόνιμα θρίσσα ἐγκρασίχολος, μεμβράς, κορακῖνος, ἐρυθρῖνος, βιχίς. βιχίων δὲ Εὔπολις ἐν κόλαξιν,

Ἐκεῖνος ἦν φειδωμός ὃς περὶ τοῦ βίου, Πρὸ τοῦ πολέμου μὲν τριχίδας ὀψώνησ' ἅπαξ, Ὅτε ταῖς Σάμῳ δ' ἦν ἡμιωβολίου κρέα. Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι, αἱ τριχίδες εἰ γένοιτο ἑκατὸν τοῦ ὀβολοῦ. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, καὶ τῆς ποταμίας μέμνηται, Θρίασσαν, καὶ τὴν τριχίδα τριχίαν ὀνομάζει. Νικοχάρης Λημνίαις, τριχιάδας δὲ ἐπὶ τὰς πρημάδας τὰς θυννίδας ἔλεγον. † πλείστων Εὐρώπην ἁλιευμένος ποτ' αὐτὸν εἶδον Ἀνδράχμην μετὰ πρημνάδων, κἄπειτ' ἀφῆκεν ὅτι ἦν βόαξ. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωϊκῶν τριχίδα τὸν λεγόμενον, ὅτι ἥδεται ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ καὶ ἀκούσας ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς θαλάσσης. τῶν δ' ἐριτίμων μέμνηται Δωρίων λέγων ταὐτὸ αὐτὸ ποιεῖν ταῖς χαλκίσιν, ἡδεῖς δὲ εἶναι τὰς ἐν ὑποτρίμματι. Ἐπαίνετος δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί, γαλῆν σμυρνίδα, ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνὰ, χαλκίδας τὰς καλοῦσι καὶ σαρδίνους ἐριτίμους. ἱέρακα χελιδόνα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας σαρδίνους αὐτὰς καλεῖ. Καλλίμαχος δ' ἐν ἐθνικαῖς ὀνομασίαις γράφει οὕτως. Ἐγκρασίχολος, ἐρίτιμος, Χαλκηδόνιοι. τριχίδια, χαλκὶς, ἴκταρ ἀθερίνη. ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει καταλέγων ἰχθύων ὀνομασίας φησίν, ὄζαινα, ὀσμύλιον, θύρσιοι, ἴωπες ἐρίτιμοι, Ἀθηναῖοι. τῶν δὲ ἰώπων μνημονεύει Νίκανδρος ἐν Βοιωτιακῷ, Ὡς δ' ὁπότ' ἀμφ' ἀγέλῃσιν εὐγλυέεσσιν ἰώπων, Ἢ φάγροι ἢ σκῶπες ἀρείονες ἠὲ καὶ ὀρφώς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν ὁλκάσιν, ὦ κακόδαιμον, ὅς τις ἐν ἅλμῃ πρῶτον τριχίδων ἀπεβάφθη. τοὺς γὰρ εἰς τὸ ἀπανθρακίζειν ἐπιτηδείους ἰχθῦς εἰς ἅλμην ἀπέβαπτον, ἣν καὶ Θασίαν ἐκάλουν ἅλμην, ὡς καὶ ἐν σφηξὶν ὁ αὐτὸς φησὶ ποιητής. καὶ γὰρ πρότερον δὶς ἀνθρακίδων ἅλμην πιών. ἐπεὶ δ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμὲν, προδιελέγμεθά τε περὶ θριοσῶν, φέρε εἴπωμεν τινές εἰσιν αἱ παρὰ Ἀρχίππῳ ἐν ἰχθύσι τῷ δράματι θρᾶτται. κατὰ τὰς συγγραφὰς γὰρ τῶν ἰχθύων καὶ Ἀθηναίων ταυτὶ πεποίηκεν, ἀποδοῦναι δ' ὅσα ἔχομεν ἀλλήλων ἡμᾶς μὲν θράττας καὶ Ἀθερίνην τὴν αὐλητρίδα ἐπὶ Σηπίαν τὴν θύρσου καὶ τοὺς τριγλίας, ἐπὶ Εὐκλείδην τὸν ἄρξαντα, καὶ Ἀναγυρουντόθεν τοὺς Κορακιῶντας, Καὶ Κωβιοῦ τοῦ Σαλαμινίου τόκον, Καὶ Βάτραχον τὸν πάρεδρον τὸν ἐξ ὠρεοῦ. ἐν τούτοις ἄν τις ζητήσειε ποίας θράττας παρὰ τοῖς ἰχθύσιν εἶναι συμβέβηκεν ἃς ἀποδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις συντίθενται. ἐπεὶ οὖν ἰδίᾳ μοι συγγέγραπταί τι περὶ τούτου αὐτὰ τὰ καιριώτατα νῦν λέξω. ἰχθύδιον οὖν ἐστιν ἀληθῶς ἡ θρᾶττα θαλάττιον. καὶ μνημονεύει αὐτοῦ Μνησίμαχος ἐν ἱπποτρόφῳ. ποιητὴς δ' ἐστὶν οὗτος τῆς μέσης κωμῳδίας. λέγει δ' οὕτω, μύλλος, λεβίας, σπάρος, αἰολίας, θρᾶττα. χελιδὼν, καρὶς, τευθίς. Δωρόθεος δ' ὁ Ἀσκαλωνίτης ἐν τῷ ὀγδόῳ πρὸς τοῖς ἑκατὸν τῆς λέξεως συναγωγῆς θέτταν γράφει, ἤτοι ἡμαρτημένῳ περιτυχὼν τῷ δράματι, ἢ διὰ τὸ ἀήθες τοῦ ὀνόματος αὐτὸς διορθώσας ἐξενήνοχεν. ὅλως δ' οὐδ' ἔστιν τὸ τῆς θέττης ὄνομα παρ' οὐδενὶ τῶν Ἀττικῶν. ὅτι δὲ θρᾶτταν ἔλεγον τὸ θαλάττιον ἰχθύδιον, ἐπὶ Ἀναξανδρίδης παρίστησιν ἐν Λυκούργῳ, λέγων οὕτως. καὶ συμπλιάζειν κορακινιδίοις μετὰ περκιδίων καὶ θραττιδίων. καὶ Ἀντιφάνης ἐν Τυρρηνῷ, Δήμου δ' ἁλιεύς ἐστιν. ἐν γὰρ τοῦτό μοι Τὸ λοιπόν ἐστι, καὶ κακῶς ἀκούσομαι, Τί δῆτα τοῦτο θρᾶτταν ἢ ψῆτταν τίν' ἢ Μύραιναν ἢ κακόν τι μοι δώσει μέγα Θαλάττιον.

Ψῆτται. Ψῆτται. ταύτας Διοκλῆς ἐν τοῖς ξηροτέροις καταριθμεῖται. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλησίαν φησὶν εἶναι ψῆτταν, βούγλωσσον, ταινίαν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας γράφει. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἰχθυδίων οἱ πλεῖστοι ἅπαξ τίκτουσιν, οἷον οἱ χυτοί, οἱ ὑπὸ δικτύῳ περιεχόμενοι, χρόμις, ψῆττα, θύννος, πηλαμὶς, κεστρεὺς, χαλκίδες, καὶ τοιαῦτα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν σελάχη φησί, Βοῦς, τρυγὼν, νάρκη, Βατὶς, Βάτραχος, Βούγλωττα, ψῆττα, μῦς. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφει. τῶν δὲ πλατέων βούγλωττον, ψῆτταν, ἔσχαρον, ὃν καλοῦσι καὶ κόριν. Βουγλώσσους δ' ὀνομάζει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ὑαινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος. Λυγκεύς δ' ὁ Σάμιος ἐν ἐπιστολαῖς, τὰς καλλίστας γίνεσθαι φησὶ ψήττας περὶ Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότρηχυν. Βούγλωσσον περὶ Χαλκίδα κεδνήν. Ῥωμαῖοι δὲ καλοῦσι τὴν ψῆτταν ῥόμβον. καὶ ἔστι τὸ ὄνομα Ἑλληνικόν. Ναυσικράτης ἐν ναυκλήροις, προειπὼν δὲ περὶ γλαύκου τοῦ ἰχθύος, ἐπιφέρει, Αἳ ξανθόχρωτος ἃς κλύδων Σιδώνικός. Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται, Αἷς καὶ θεαὶ τιμῶσι φωσφόρον κόρην, Δείπνων ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι. Τρίγλαν λέγεις, γαλακτόχρωτα Σικελὸς ὃν πήγνυσσ' ὄχλος Ῥόμβος. πεπληρωκότος τὴν περὶ ἰχθύων γινομένην τοῖς δειπνοσοφισταῖς ἀδολεσχίαν ὦ Τιμόκρατες, αὐτοῦ τὸν λόγον καταπαύσαντος, εἰ μή τι καὶ ἄλλων σοι δεῖ βρωμάτων παραθήσομαί σοι, καὶ ἃ Εὔβουλος εἴρηκεν ἐν Λάκωσιν, ἢ Λήδᾳ. πρὸς τούτοις δὲ παρέσαισι θύννου τέμαχος, κρέα δελφακίων,

χορδαί τ' ἐρίφων, ἧπάρ τε κάπρου, κριοῦ τ' ὄρχεις, χόλικές τε βοὸς, κρανία τ' ἀρνῶν,
νῆστις τ' ἐρίφου, γαστήρ τε λαγὼ, φύσκη, χορδὴ, πνεύμων, ἄλλας τε.
ἐμφορηθεὶς δὲ, καὶ τούτων ἔασον ἡμᾶς, καὶ τοῦ σωματίου
ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι ἵνα δυνηθῇς τὰ μετὰ
ταῦτα εὐλόγως σιτεῖσθαι.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ὌΓΔΟΟΝ.

ΤΗ͂Ν κατὰ Λυσιτανίαν (χώρα δ' ἐστὶν αὕτη τῆς Ἰβηρίας, ἣν νῦν Ῥωμαῖοι Ἱσπανίαν ὀνομάζουσι) διηγούμενος εὐδαιμονίαν Πολύβιος ὁ μεγαλοπολίτης, ἀνδρῶν ἄριστε Τιμόκρατες, ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν φησίν, ὡς αὐτόθι διὰ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ τὰ ζῶα πολύγονα καὶ ἄνθρωποι, καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ καρποὶ οὐδέποτε φθείρονται. ῥόδια μὲν γὰρ αὐτόθι, καὶ λευκοία, καὶ ἀσπάραγοι, καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις οὐ πλεῖον διαλείπει μηνῶν τριῶν. τὸ δὲ θαλάττιον ὄψον, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος, καὶ κατὰ τὴν χρηστότητα, καὶ κατὰ τὸ κάλλος μεγάλην ἔχει διαφορὰν, πρὸς τὸ γινόμενον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ. καὶ ὁ μὲν τῶν κριθῶν σίκλος, μέδιμνός ἐστι, δραχμῆς. ὁ δὲ τῶν πυρῶν, ἐννέα ὀβολῶν ἀλεξανδρινῶν. τοῦ δ' οἴνου δραχμῆς ὁ μετρητὴς, καὶ ἔριφος ὁ μέτριος ὀβολοῦ καὶ λαγώς. τῶν δ' ἀρνῶν τριόβολον καὶ τετρώβολον ἡ τιμή. ὗς δέιπνων, ἑκατὸν μνᾶς ἄγων, πέντε δραχμῶν, καὶ πρόβατον δυεῖν. τάλαντον δὲ σύκων, τριῶν ὀβολῶν. μόσχος δραχμῶν πέντε, καὶ βοῦς ζύγιμος δέκα. τὰ δὲ τῶν ἀγρίων ζώων κρέα σχεδὸν οὐδὲ καταξιοῦται τιμῆς, ἀλλ' ἐν ἐπιδόσει καὶ χάριτι τὴν ἀλλαγὴν ποιοῦνται τούτων. ἡμῖν δὲ ὁ καλὸς Λαρήνσιος, τὴν Ῥώμην Λυσιτανίαν ἑκάστοτε παρέχων, ἐμπίπλησι παντοίων ἀγαθῶν ὁσημέραι τοῦ ἡδέος καὶ μεγαλόφρονος φιλοτιμούμενος, οὐδὲν φερομένοις οἴκοθεν, ἢ λογάρια. πολλῶν δὲ λεχθέντων περὶ τοῖς ἰχθύσι λόγων, δῆλος μὲν ἦν ἀχθόμενος ὁ Κύνουλκος. καὶ ὁ καλὸς Δημόκριτος αὐτὸν προφθάσας ἔφη, ἀλλὰ μὴν ἄνδρες ἰχθύες κατὰ τὸν Ἄρχιππον παρελίπετε. δεῖ γὰρ καὶ ἡμᾶς μικρὰ προσφωνῆσαι τοὺς τε ὀρυκτοὺς ἰχθύας καλουμένους, οἳ ἐν Ἡρακλείᾳ γίγνονται, καὶ περὶ Τίον τοῦ πόντου τὴν Μιλησίων ἀποικίαν ἱστοροῦντος περὶ αὐτοῦ Θεοφράστου. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος φιλόσοφος, καὶ περὶ τῶν πηγνυμένων διὰ χειμῶνα τῷ κρυστάλλῳ ἱστόρησεν, οἳ οὐ πρότερον αἰσθάνονται, οὐδὲ κινοῦνται, πρὶν ἂν εἰς τὰς λοπάδας ἐμβληθέντες ἕψωνται. ἴδιον δὲ παρὰ τούτους συμβαίνει τὸ περὶ τοὺς ἐν Παφλαγονίᾳ ὀρυκτοὺς καλουμένους ἰχθῦς γινόμενον. ὀρύττεσθαι γὰρ κατὰ βάθος πλεῖον ἐν τοὺς τόπους οὔτε ποταμῶν ἐπιχύσεις ἔχοντας, οὔτε θερμῶν ναμάτων, καὶ εὑρίσκεσθαι ἐν αὐτοῖς ἰχθῦς ζῶντας. Μνασέας δὲ ὁ Πατρεὺς ἐν τῷ περίπλῳ τοὺς ἐν τῷ Κλείτορι ποταμῷ φησὶν ἰχθῦς φθέγγεσθαι, καί τοι μόνους εἰρηκότος Ἀριστοτέλους φθέγγεσθαι σκάρον καὶ τὸν ποτάμιον χοῖρον. Φιλοστέφανος δὲ ὁ Κυρηναῖος μὲν γένος, Καλλιμάχου δὲ γνώριμος, ἐν τῷ περὶ τῶν παραδόξων ποταμῶν, ἐν Ἀόρνῳ φησὶ τῷ ποταμῷ διὰ Φενεοῦ ῥέοντι, ἰχθῦς εἶναι φθεγγομένους ὁμοίως κίχλαις. καλεῖσθαι δ' αὐτοὺς ποικιλίας. Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν τοῖς περίπλοις, ἐν τῷ Ἐλώρῳ ποταμῷ λάβρακας εἶναί φησι καὶ ἐγχέλυς μεγάλας, οὕτω τιθασοὺς ὡς ἐκ τῶν χειρῶν δέχεσθαι τῶν προσφερόντων ἄρτους. ἐγὼ δὲ ἐν τῇ κατὰ Χαλκίδα Ἀρεθούσῃ τεθέαμαι, ἴσως δὲ καὶ ὑμῶν οἱ πλεῖστοι, κεστρεῖς χειροήθεις, καὶ ἐγχέλεις ἐνώτια ἐχούσας ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, λαμβανούσας τε καὶ λαμβάνοντας παρὰ τῶν προσφερόντων τροφὰς, τά τε ἀπὸ τῶν ἱερείων σπλάγχνα, καὶ τυροὺς χλωρούς. Σῆμος δ' ἐν ἕκτῳ Δηλιάδος Ἀθηναίοις φησὶ θυομένοις ἐν Δήλῳ τὴν χέρνιβα βάψας ὁ παῖς προσήνεγκε, κἂν τῇ φιάλῃ μετὰ τοῦ ὕδατος ἰχθῦς κατέχεεν. εἶπον οὖν αὐτοῖς οἱ τῶν Δηλίων μάντεις, ὡς κυριεύσουσι τῆς θαλάσσης. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, μετὰ τὴν Πυρήνην φησὶν ἕως τοῦ Νάρβωνος ποταμοῦ πεδίον εἶναι, δι' οὗ φέρεσθαι ποταμοὺς Ἰλλέβερνιν καὶ Ῥόσκυνον ῥέοντας παρὰ πόλεις ὁμωνύμους κατοικουμένας ὑπὸ Κελτῶν. ἐν οὖν τῷ πεδίῳ τούτῳ εἶναι τοὺς λεγομένους ἰχθῦς ὀρυκτούς. εἶναί τε τὸ πεδίον λεπτόγειον καὶ πολλὴν ἄγρωστιν ἔχον πεφυκυῖαν. ὑπὸ δὲ ταύτην διάμμου τῆς γῆς οὔσης ὑπὸ δύο καὶ τρεῖς πήχεις, ὑπορρεῖν τὸ πλαζόμενον ὑπὸ τῶν ποταμῶν ὕδωρ. μεθ' οὗ ἰχθύες κατὰ τὰς παρεκχύσεις ὑποτρέχοντες ὑπὸ τὴν γῆν, χάριν τῆς τροφῆς (φιληδοῦσι γὰρ τῇ τῆς ἀγρώστεως ῥίζῃ) πεποιήκασι πᾶν τὸ πεδίον πλῆρες ἰχθύων ὑπογείων, οὓς ἀνορύττοντες λαμβάνουσιν. ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας καὶ πηδῶντας πάλιν ἐν τὸ ὕδωρ ἀπιέναι, καθάπερ τοὺς βατράχους, ὁμοίους ὄντας τὴν ἰδέαν τοῖς μαξείνοις καλουμένοις ἰχθύσιν. οὐκ ἔλαθε δέ με οὐδὲ Κλέαρχος, ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, ὃς εἴρηκε καὶ περὶ τοῦ ἐξωκοίτου καλουμένου ἰχθύος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐνύδρων. εἴρηκε γὰρ, κρατεῖν δ' οἴομαι καὶ τῆς λέξεως οὕτως ἐχούσης, ἐξώκοιτος ἰχθῦς, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν ἄδωνιν. τοὔνομα μὲν εἴληφε, διὰ τὸ πολλάκις τὰς ἀναπαύσεις ἔξω τοῦ ὑγροῦ ποιεῖσθαι. ἔστι δὲ ὑπόπυρος καὶ ἀπὸ τῶν βραγχίων ἑκατέρωθεν τοῦ σώματος μέχρι τῆς κέρκου μίαν ἔχει διηνεκῆ λευκὴν ῥάβδον. ἔστι δὲ στρογγύλος, ἀλλ' οὐ πλατὺς ὤν, κατὰ τὸ μέγεθος ἴσος ἐστὶ τοῖς παραιγιαλίταις κεστρινίσκοις. οὗτοι δ' εἰσὶν ὀκταδάκτυλοι μάλιστα τὸ μῆκος. τὸ δὲ σύνολον ὁμοιότατός ἐστι τῷ καλουμένῳ τράγῳ ἰχθυδίῳ. πλὴν τοῦ ὑπὸ τὸν στόμαχον μέλανος, ὃ καλοῦσι τοῦ τράγου πώγωνα. ἔστι δὲ ὁ ἐξώκοιτος τῶν πετραίων, καὶ βιοτεύει

Steph. meminit.

περὶ τοὺς

περὶ τοὺς πετρώδεις τόπους. καὶ ὅταν ἡ γαλήνη, συνεξορούσας τῷ κύματι, κεῖται ἐπὶ τῶν πετριδίων πολὺν χρόνον ἀναπαυόμενος ἐν τῷ ξηρῷ. καὶ μεταστρέφει μεθ' ἑαυτὸν πρὸς τὸν ἥλιον. ὅταν δ' ἱκανῶς αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν ἔχῃ, προσκυλινδεῖται τῷ ὑγρῷ. μέχρις οὗ ἂν πάλιν ὑπολαβὸν αὐτὸ τὸ κῦμα κατενέγκῃ μετὰ τῆς ἀναῤῥοίας εἰς τὴν θάλασσαν. ὅταν δ' ἐγρηγορὼς ἐν τῷ ξηρῷ τύχῃ, φυλάττεται τῶν ὀρνίθων τοὺς παρευδιαστὰς καλουμένους, ὧν ἐστι κήρυλος, τροχίλος, καὶ ὁ τῇ κρεκὶ προσεμφερὴς ἐλώριος. οὗτοι γὰρ ἐν ταῖς εὐδίαις παρὰ τὸ ξηρὸν νεμόμενοι, πολλάκις αὐτῷ περιπίπτουσιν. οὓς ὅταν προΐδηται, φεύγει πηδῶν καὶ ἀσπαίρων ἕως ἂν εἰς τὸ ὕδωρ ἀποκυμβήσῃ. ἔτι ὁ αὐτὸς Κλέαρχος καὶ ταῦτά φησι σαφέστερον τοῦ Κυρηναίου Φιλοστεφάνου, οὗ πρότερον ἐμνήσθη. ἐπεί τινες τῶν ἰχθύων οὐκ ἔχοντες βρόγχον φθέγγονται, τοιοῦτοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ Κλείτορα τῆς Ἀρκαδίας ἐν τῷ Λάδωνι καλουμένῳ ποταμῷ. φθέγγονται γὰρ, καὶ πολὺν ἦχον ἀποτελοῦσι. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ τετάρτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, περὶ Ἀπάμειάν φησι τὴν Φρυγιακὴν κατὰ τὰ Μιθριδατικὰ σεισμῶν γενομένων, ἀνεφάνησαν περὶ τὴν χώραν αὐτῶν λίμναι τε, αἱ πρότερον οὐκ οὖσαι, καὶ ποταμοί, καὶ ἄλλαι πηγαὶ ὑπὸ τῆς κινήσεως ἀνοιχθεῖσαι. πολλαὶ δὲ καὶ ἠφανίσθησαν. τοσοῦτόν τε ἄλλο ἀνέβλυσεν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ πικρόν τε καὶ γλαυκὸν ὕδωρ πλεῖστον ὅσον ἀπεχούσης τῶν τόπων τῆς θαλάσσης, ὥς τε ὀστρέων πλησθῆναι τὸν πλησίον τόπον ἅπαντα καὶ ἰχθύων,

Ἰχθύων ὑετός.

ὅσα τρέφει ἡ θάλασσα. οἶδα δὲ καὶ πολλαχοῦ ὕσαντα τὸν θεὸν ἰχθύσιν. Φαινίας γοῦν ἐν δευτέρῳ πρυτάνεων Ἐρεσίων, ἐν Χεῤῥονήσῳ φησὶν ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ὗσαι τὸν θεὸν ἰχθύας. καὶ Φύλαρχος δ' ἐν τετάρτῃ ἑωρακέναι τινὰς πολλαχοῦ τὸν θεὸν ὕσαντα ἰχθύσιν. πολλάκις δὲ καὶ πυροῖς τοῦ αὐτοῦ συμβαίνοντος, καὶ ἐπὶ βατράχων. Ἡρακλείδης γοῦν ὁ Λέμβος ἐν τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τὴν Παιονίαν καὶ Δαρδανίαν, βατράχους φησὶν ὗσεν ὁ θεός. καὶ τοσοῦτον αὐτῶν ἐγένετο τὸ πλῆθος, ὡς τὰς οἰκίας καὶ τὰς ὁδοὺς πλήρεις εἶναι. τὰς μὲν οὖν πρώτας ἡμέρας κτείνοντες τούτους καὶ συγκλείοντες τὰς οἰκίας, διεκαρτέρουν. ὡς δ' οὐδὲν ἤνυον, ἀλλὰ τά τε σκεύη ἐπληροῦτο, καὶ μετὰ τῶν ἐδεσμάτων εὑρίσκοντο συνεψόμενοι καὶ συνοπτώμενοι οἱ βάτραχοι. καὶ πρὸς τούτοις οὐδὲ τοῖς ὕδασιν ἦν χρῆσθαι, οὔτε τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς θεῖναι συνεστωρευμένων αὐτῶν. ἐνοχλούμενοι δὲ καὶ ὑπὸ τῆς τῶν τετελευτηκότων ὀδμῆς ἔφυγον τὴν χώραν. οἶδα δὲ καὶ Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς εἰπόντα περὶ πλήθους ἰχθύων τάδε. ὅτε Τρύφων ὁ Ἀπαμεὺς, ὁ τὴν τῶν Σύρων βασιλείαν ἁρπάσας ἐπολεμεῖτο ὑπὸ Σαρπηδόνος τοῦ Δημητρίου στρατηγοῦ περὶ Πτολεμαΐδα πόλιν. καὶ ὡς ὁ Σαρπηδὼν ληφθεὶς, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν μεσόγαιαν, μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν. οἱ δὲ τοῦ Τρύφωνος ὥδευον παρὰ τὸν πλησίαλον νικήσαντος τῇ μάχῃ, ἐξαίφνης πελάγιον κῦμα ἐξαρθὲν μετέωρον εἰς ὕψος ἐξαίσιον ἐπῆλθε τῇ γῇ, καὶ πάντας αὐτοὺς ἐπέκλυσεν, διέφθειρέν τε ὑποβρυχίους, ἰχθύων τε πολὺν σωρὸν ἀναχωροῦν τὸ κῦμα μετὰ τῶν νεκρῶν κατέλιπε. καὶ οἱ περὶ τὸν Σαρπηδόνα ἀκούσαντες τὴν συμφορὰν, ἐπελθόντες, τοῖς μὲν τῶν πολεμίων σώμασιν ἐφήσθησαν, ἰχθύων τε ἀφθονίαν ἀπηνέγκαντο, καὶ ἔθυσαν Ποσειδῶνι τροπαίῳ πρὸς τοῖς προαστείοις τῆς πόλεως. οὐ κατασιωπήσομαι δὲ οὐδὲ τοὺς ἐν Λυκίᾳ ἰχθυομάντεις ἄνδρας, περὶ ὧν ἱστορεῖ Πολύχαρμος ἐν δευτέρῳ Λυκιακῶν, γράφων οὕτως. ὅταν γὰρ διέλθωσι πρὸς τὴν θάλασσαν, οὗ καὶ ἄλσος ἐστὶ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ ἐστιν ἡ δίνα ἐπὶ τῆς ἀμάθου, παραγίνονται ἔχοντες οἱ μαντευόμενοι ὀβελίσκους δύο ξυλίνους ἔχοντας ὑφ' ἑκατέρῳ σάρκας ὀπτὰς ἀριθμῷ δέκα, καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς κάθηται πρὸς τῷ ἄλσει σιωπῇ. ὁ δὲ μαντευόμενος ἐμβάλλει τοὺς ὀβελίσκους εἰς τὴν δίναν, καὶ ἀποθεωρεῖ τὸ γινόμενον. μετὰ δὲ τὴν ἐμβολὴν τῶν ὀβελίσκων πληροῦται θαλάσσης ἡ δίνα, καὶ παραγίνεται ἰχθύων πλῆθος τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον, ὥς τε πλήττεσθαι τὸ ὁρατὸν τοῦ πράγματος. τοῖς δὲ μεγέθεσιν, ὥς τε καὶ εὐλαβηθῆναι. ὅταν δὲ ἀπαγγείλῃ τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων, ὁ προφήτης † οὕτως τὸν χρησμὸν λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως ὁ μαντευόμενος, περὶ ὧν ηὔξατο. φαίνονται δὲ ὀρφοί, γλαυκοί, ἐνίοτε δὲ φάλαιναι ἢ πρίστεις, πολλοὶ δὲ καὶ ἀόρατοι ἰχθῦς καὶ ξένοι τῇ ὄψει. Ἀρτεμίδωρος δ' ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν γεωγραφουμένων λέγεσθαί φησιν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων πηγὴν ἀναδίδοσθαι γλυκέος ὕδατος, ὅθεν συμβαίνει δίνας γίνεσθαι. γίνεσθαι δὲ καὶ ἰχθύας ἐν τῷ δινάζοντι τόπῳ μεγάλους, τούτοις δὲ οἱ θυσιάζοντες ἐμβάλλουσιν ἀπαρχὰς τῶν θυσιαζομένων ἐπὶ ξυλίνων ὀβελίσκων, ἀναπείροντες κρέα ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ καὶ μάζας καὶ ἄρτους. ὀνομάζεται δὲ ὁ λιμὴν, καὶ ὁ τόπος οὗτος Δῖνος. οἶδα δὲ καὶ Φύλαρχον εἰρηκότα που περὶ μεγάλων ἰχθύων,

Plin. lib. 32. c. 2. & lib. 31. c. 2

καὶ τῶν συμπεμφθέντων αὐτοῖς σύκων χλωρῶν. ὅτι αἰνιττόμενος Πάτροκλος ὁ Πτολεμαίου στρατηγὸς Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ ἔπεμπεν, ὡς Δαρείῳ Σκύθαι ἐπερχομένῳ αὐτῶν τῇ χώρᾳ. ἔπεμψαν γὰρ οὗτοι μὲν ὥς φησιν Ἡρόδοτος ὄρνιν, καὶ οἰστὸν, καὶ βάτραχον. ἀλλ' ὅ γε Πάτροκλος, ὡς διὰ τῆς τρίτης τῶν

Herod. lib. 4.

ἱστοριῶν φησιν ὁ Φύλαρχος, πεμφθέντων τῶν προειρημένων σύκων καὶ ἰχθύων. ἐτύγχανε δὲ κωθωνιζόμενος ὁ βασιλεὺς, καὶ ὡς πάντες διηπόρουν ἐπὶ τοῖς δώροις, ὁ Ἀντίγονος γελάσας πρὸς τοὺς φίλους ἔφη, γινώσκειν τί βούλεται τὰ ξένια. ἢ γὰρ θαλαττοκρατεῖν ἡμᾶς φησι Πάτροκλος, ἢ τῶν σύκων τρώγειν.

οὐ λανθά

οὐ λανθάνει δέ με, καὶ ὅτι κοινῶς πάντες οἱ ἰχθύες καμασῆνες ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους ἐλέχθησαν τοῦ
φυσικοῦ, οὕτως. πῶς καὶ δένδρεα μακρὰ καὶ εἰνάλιοι καμασῆνες. καὶ ὅτι ὁ τὰ κύπρια ποιήσας ἔπη,
εἴτε κύπριός τίς ἐστιν, ἢ στάσινος, ἢ ὅς τις δή ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομέ- Νέμεσις Ἑλέ-
νην ὑπὸ Διὸς, καὶ εἰς ἰχθὺν μεταμορφουμένην, διὰ τούτων, Τοὺς δὲ μετὰ τριτάτην Ἑλένην τέκε νης μήτηρ.
θαῦμα βροτοῖσι, Τήν ποτε καλλίκομος Νέμεσις φιλότητι μιγεῖσα Ζηνὶ θεῶν βασιλῆϊ τέκεν
κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης. Φεῦγε γὰρ, οὐδ' ἔθελεν μιχθήμεναι ἐν φιλότητι Πατρὶ Διῒ κρονίωνι.
ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ, Καὶ Νεμέσει κατὰ τὴν δὲ καὶ ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ Φεῦγεν. Ζεὺς δ'
ἐδίωκε λαβεῖν δ' ἐλιλαίετο θυμῷ, Ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης Ἰχθύϊ εἰδο-
μένην πόντον πολὺν ἐξορόθυνεν, Ἄλλοτ' ἂν Ὠκεανὸν ποταμὸν καὶ πείρατα γαίης Ἀλλ' ὅτ' ἂν
ἤπειρον πολυβώλακα γίνετο δ' αἰεί, Θηρία ὅσσ' ἤπειρος ἀναστρέφει ὄφρα φύγοι νιν. Οἶδα δὲ καὶ
τὰ περὶ τὴν ἀπόπυριν καλουμένην περὶ τὴν κόμβην λίμνην, περὶ ἧς Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμα-
σί φησιν οὕτως. Ἀπολλωνίαν τὴν χαλκιδικὴν δύο ποταμοὶ ῥέουσιν Ἀμμίτης καὶ Ὀλυνθιακός. ἐμβάλ-
λουσι δὲ ἀμφότεροι εἰς τὴν Βολύκην λίμνην. ἐπὶ δὲ τοῦ Ὀλυνθιακοῦ μνημεῖόν ἐστιν Ὀλύνθου τοῦ Ἡρακλέους
καὶ Βολύης υἱοῦ. κατὰ δὲ τὸν ἀνθεστηριῶνα, καὶ ἐλαφηβολιῶνα, λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι διό τι πέμπει ἡ
Βολύη τὴν ἀπόπυριν Ὀλύνθῳ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀπέραντον πλῆθος ἰχθύων, ὥς τε τοὺς περιοίκους
ἅπαντας ἱκανὸν εἰς τὴν ἑαυτῶν χρείαν συντίθεσθαι τάριχος. θαυμαστὸν δέ ἐστι τὸ μὴ παραλλάττειν
τὸ τοῦ Ὀλύνθου μνημεῖον. πρότερον μὲν οὖν φασι τοὺς κατὰ τὴν Ἀπολλωνίαν ἐλαφηβολιῶνος τὰ νόμιμα
συντελεῖν τοῖς τελευτήσασι, νῦν δὲ ἀνθεστηριῶνος. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν μόνοις τούτοις τοῖς μη-
σὶ τοὺς ἰχθῦς τὴν ἀνάβασιν ποιεῖσθαι, ἐν οἷς τοὺς τετελευτηκότας εἰώθασι τιμᾶν. καὶ ταῦτα μὲν ταῦ-
τα ἄνδρες ἰχθύες. ὑμεῖς γὰρ πάντα συναθροίσαντες βορὰν ἡμᾶς τοῖς ἰχθύσι παραβεβλήκατε, καὶ
οὐκ ἐκείνους ἡμῖν, τοσαῦτα εἰπόντες ἃ οὐδὲ Ἰχθύας ὁ μεγαρικὸς φιλόσοφος, οὐδ' Ἰχθύων. ὄνομα δὲ
καὶ τοῦτο κύριον, οὗ μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύοσι. δι' ὑμᾶς δὲ ἐπὶ τῷ παιδὶ παρακελεύ-
σομαι κατὰ τοὺς Φερεκράτους μυρμηκανθρώπους. μηδέ ποτ' ἰχθὺν ὦ Δευκαλίων, μηδ' ἂν αἰτῶ παρα-
θῇς μοι. ἔστι γὰρ ἐν Δήλῳ φησὶ Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος, ὅταν θύωσι τῇ Βριζοῖ, αὕτη δέ Βριζώ. ὀν. μ.
ἐστιν ἡ ἐν ὕπνῳ μάντις. βρίζειν δὲ οἱ ἀρχαῖοι λέγουσι τὸ καθεύδειν. Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμεί-
ναμεν ἠῶ δῖαν Ταύτῃ οὖν ὅταν θύωσιν αἱ Δηλιάδες προσφέρουσιν αὐτῇ σκάφας πάντων πλή-
ρεις ἀγαθῶν, πλὴν ἰχθύων, διὰ τὸ εὔχεσθαι ταύτῃ περί τε πάντων καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πλοίων σωτη-
ρίας. Χρύσιππον δ' ἄνδρες φίλοι τὸν τῆς στοᾶς ἡγεμόνα κατὰ πολλὰ θαυμάζων ἔτι μᾶλλον ἐπαινῶ,
τὸν πολυθρύλλητον, περὶ τῇ ὀψολογίᾳ Ἀρχέστρατον ἀεί ποτε μετὰ Φιλαινίδος κατατάττοντα. εἰς ἣν Φιλαινίς.
ἀναφέρεται τὸ περὶ ἀφροδισίων ἀκόλαστον σύγγραμμα, ὅπερ φησὶ ποιῆσαι Αἰσχρίων ὁ σάμιος
ἰαμβοποιὸς Πολυκράτην τὸν σοφιστὴν ἐπὶ διαβολῇ τῆς ἀνθρώπου σωφρονεστάτης γενομένης. ἔχει δὲ οὕ-
τως τὰ ἰαμβεῖα, Ἐγὼ Φιλαινὶς ἡ 'πίβωτος ἀνθρώποις, Ἐνταῦθα γήρᾳ τῷ μακρῷ κεκοίμημαι,
Μή μ' ὦ μάταιε ναῦτα τὴν ἄκραν κάμπτων, Χλεύην τε ποιοῦ καὶ γέλωτα καὶ † λάθνην. Οὐ λάθην legendum, uide Hesych.
γὰρ μὰ τὸν Ζεῦν, οὐ μὰ τοὺς κάτω κούρους, Οὐκ ἦν ἐς ἄνδρας μάχλος οὐδὲ δημώδης. Πολυκρά-
της δὲ τὴν γονὴν ἀθηναῖος Λόγων τι παιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα Ἔγραψεν, ὅσσ' ἔγραψ'. ἐγὼ Ἀρχέστρατος.
γὰρ οὐκ οἶδα. Ἀλλ' οὖν γε ὁ θαυμασιώτατος Χρύσιππος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς
ἡδονῆς φησι, καὶ βιβλία τάτε Φιλαινίδος, καὶ τὴν τοῦ Ἀρχεστράτου γαστρονομίαν ἐπὶ δυνάμεις ἐρω-
τικὰς, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς θεραπαίνας ἐμπείρους τοιῶνδε κινήσεών τε καὶ σχημάτων, καὶ περὶ τὴν τού-
των μελέτην γινομένας. καὶ πάλιν. ἐκμανθάνειν τ' αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, καὶ κτᾶσθαι τὰ περὶ τού-
των γεγραμμένα Φιλαινίδι καὶ Ἀρχεστράτῳ, καὶ τοῖς τὰ ὅμοια γράψασι. κἂν τῷ ἑβδόμῳ δέ φη-
σι. καθάπερ γὰρ οὐκ ἐκμανθάνειν τὰ Φιλαινίδος καὶ τὴν Ἀρχεστράτου γαστρονομίαν ἔστιν ὡς φέρον-
τά τι πρὸς τὸ ζῆν ἄμεινον. ὑμεῖς δὲ πολλάκις τοῦ Ἀρχεστράτου τούτου μνημονεύσαντες ἀκολασίας
ἐπληρώσατε τὸ συμπόσιον. τί γὰρ τῶν ἐπιτρῖψαι δυναμένων παρέλιπεν ὁ καλὸς οὗτος ἐποποιὸς,
καὶ μόνος ζηλώσας τὸν Σαρδαναπάλου τοῦ ἀνακυνδαράξεω βίον, ὃν ἀδιανοητότερον εἶναι κατὰ τὴν
προσηγορίαν τοῦ πατρὸς Ἀριστοτέλης ἔφη. ἐφ' οὗ τοῦ τάφου ἐπιγεγράφθαι φησὶ Χρύσιππος τάδε. Ἀπολαυστικὰ παραγγέλματα
Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, τὸν θυμὸν ἄεξε Τερπόμενος θαλίῃσι, θανόντι σοι οὔτις ὄνησις. Καὶ Strabo. 14.
γὰρ ἐγὼ σποδός εἰμι Νίνου μεγάλης βασιλεύσας, Κεῖν' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ σὺν ἔρωτι
Τέρπν' ἔπαθον. τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια πάντα λέλυνται. Ἥδε σοφὴ βιότοιο παραίνεσις, οὐδέ ὀδ. θ.
ποτ' αὐτῆς Λήσομαι, ἐκτήσθω δ' ὁ θέλων τὸν ἀπείρονα χρυσόν. Καὶ περὶ τῶν Φαιάκων δὲ ὁ ποιη-
τὴς ἔφη. αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε, Εἵματα τ' ἐξημοιβὰ, λοετρά τε θερμὰ, καὶ
εὐναί. Καὶ ἄλλος δέ τις φησὶ τῷ Σαρδαναπάλῳ παραπλήσιος ὑποτιθέμενος καὶ οὗτος τοῖς
μὴ σωφρονοῦσι τάδε. Πᾶσιν δὲ θνητοῖς βούλομαι παραινέσαι Τοὐφήμερον ζῆν ἡδέως. ὁ γὰρ
θανὼν, Τὸ μηδέν ἐστι, καὶ σκιὰ κατὰ χθονός. Μικροῦ δὲ βιότου ζῶντ' ἐπαυρέσθαι χρεών.

Καὶ Ἄμφις

Καὶ Ἄμφις δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ἰαλέμῳ φησίν, Ὅστις γὰρ θνητὸς γενόμενος μὴ τῷ βίῳ, Ζητεῖ τι τερπνὸν προσφέρειν, τὰ δ' ἄλλ' ἐᾷ, Μάταιός ἐστιν ὥς γ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοφοῖς Κριταῖς ἅπασιν ἐκ θεῶν τε δυστυχής. Καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ δὲ γυναικοκρατίᾳ τὰ ὅμοια λέγει. πῖνε καὶ παῖζε, θνητὸς ὁ βίος, ὀλίγος οὑπὶ γῆς χρόνος, θάνατος δ' ἀθάνατός ἐστιν, ἅπαξ ἄν τις ἀποθάνῃ. καὶ Βακχίδας δέ τις τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, ἀποθανὼν ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγεγραμμένον ἔχει. Πῖεν, φάγεν, καὶ πάντα τᾷ ψυχᾷ δόμεν. Κἀγὼ γὰρ ἕστακ' ἀντὶ Βακχίδα λίθος. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀσωτοδιδασκάλῳ φησίν, ὥς Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ τῶν Τίμωνος σίλλων, ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀπήντησα τῷ δράματι, πλείονα τῆς μέσης καλουμένης κωμῳδίας ἀναγνοὺς δράματα τῶν ὀκτακοσίων, καὶ τούτων ἐκλογὰς ποιησάμενος, οὐ περιέτυχον τῷ Ἀσωτοδιδασκάλῳ. ἀλλ' οὐδ' ἀναγραφῆς ἀξιωθέντι συνοίδα. οὔτε γὰρ Καλλίμαχος, οὔτε Ἀριστοφάνης αὐτὸ ἀνέγραψαν, ἀλλ' οὐδὲ οἱ τὰς ἐν Περγάμῳ ἀναγραφὰς ποιησάμενοι. ὁ δὲ Σωτίων φησὶν ἐν τῷ δράματι Ξανθίαν τινὰ οἰκέτην πεποιῆσθαι προτρεπόμενον ἐπὶ ἡδυπάθειαν ὁμοδούλους ἑαυτοῦ, καὶ λέγοντα, Τί ταῦτα ληρεῖς φληναφῶν ἄνω κάτω Λύκειον, Ἀκαδημίαν, † ᾠδεῖον, πύλας, Λήρους σοφιστῶν οὐδὲ ἐν τούτων καλόν. Πίνωμεν ἐκπίνωμεν † σικῶν, Χαίρωμεν ἕως ἔνεστι τὴν ψυχὴν τρέφειν Τύρβαζε † μανῆ γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον, Αὕτη πατήρ σοι καὶ πάλιν μήτηρ μόνη. Ἀρεταὶ δὲ πρεσβεῖαί τε καὶ στρατηγίαι Κόμποι κενοὶ ψοφοῦσιν ἀντ' ὀνειράτων Ψύξει σε δαίμων τῷ πεπρωμένῳ χρόνῳ. Ἕξεις δ' ὅσ' ἂν φάγῃς τε καὶ πίῃς μόνα, Σποδὸς δὲ τ' ἄλλα, Περικλέης, Κόδροι, Κίμων. Κρεῖττον δ' αὐτὸς ἔχει φησὶν ὁ Χρύσιππος, εἰ μετελήφθη τὰ ἐπὶ τοῦ Σαρδαναπάλου οὕτως, Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε, Τερπόμενος μύθοισι φαγόντι σοι οὔτις ὄνησις. Καὶ γὰρ ἐγὼ ῥάκος εἰμὶ φαγὼν ὡς πλεῖστα, καὶ ἡσθείς Ταῦθ' ἔχω ὅσσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα. καὶ μετὰ τούτων, Ἐσθλ' ἔπαθον, τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ἡδέα πάντα λέλειπται. Παγκάλως δὲ καὶ ὁ Τίμων ἔφη, πάντων μὲν πρώτιστα κακῶν ἐπιθυμίη ἐστί. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν καὶ διδάσκαλον τὸν Ἀρχεστράτου γενέσθαι φησὶ Τερψίωνα, ὃν καὶ πρῶτον γαστρολογίαν γράψαντα διακελεύεσθαι τοῖς μαθηταῖς τίνων ἀφεκτέον. ἀπεσχεδιακέναι τε τὸν Τερψίωνα καὶ περὶ τῆς χελώνης ἢ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. ἄλλοι δ' οὕτως λέγουσιν. Ἢ δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. Πόθεν δ' ὑμῖν ὦ σοφώτατοι ἐπῆλθε καὶ ὁ ὀψολόγος Δωρίων, ὡς καὶ συγγραφεύς τις γενόμενος, ὃν ἐγὼ κρουματοποιὸν οἶδα ὀνομαζόμενον καὶ φίλιχθυν, συγγραφέα δὲ οὔ. ὡς μὲν οὖν κρουματοποιοῦ μνημονεύει Μάχων ὁ κωμῳδοποιὸς οὕτως, Ὁ κρουματοποιὸς Δωρίων ποτ' εἰς Μύλων Ἐλθών, κατάλυσιν οὐδαμοῦ μισθωσίμην Δυνάμενος εὑρεῖν, ἐν τεμένει καθίσας τινί, Ὃ πρὸ τῶν πυλῶν ἦν κατὰ τύχην ἱδρυμένον. Ἰδών τ' ἐπιθύοντα τὸν νεωκόρον, Πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ θεῶν, τίνος φράσον Ἐστὶν ὁ νεὼς βέλτιστε φησὶν οὑτοσί; Ὁ δ' εἶπεν αὐτῷ, Ζηνοποσειδῶνος ξένε. Ὁ Δωρίων δέ, πῶς ἂν οὖν ἐνταῦθ' ἔφη, Δύναιτο καταγώγιον ἐξευρεῖν τις, οὗ Καὶ τοὺς θεοὺς φάσκουσιν οἰκεῖν συνδύο. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ὁ Θεοφράστου μὲν μαθητής, Δούριδος δὲ ἀδελφός, τοῦ τὰς ἱστορίας γράψαντος καὶ τυραννήσαντος τῆς πατρίδος, ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι, Δωρίωνι τῷ αὐλητῇ φάσκοντός τινος ἀγαθὸν ἰχθὺν εἶναι βατίδα, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἔφη ἑφθὸν τρίβωνα ἐσθίοι. ἐπαινούντος δ' ἄλλου τὰ τῶν θύννων ὑπογάστρια, καὶ μάλα ἔφη. δεῖ μέντοι γε οὕτως ἐσθίειν αὐτὰ ὥσπερ ἐγὼ ἐσθίω. εἰπόντος δέ, πῶς; ὁ δέ, πῶς; ἡδέως, ἔφη. τοὺς δὲ καράβους ἔφη τρία ἔχειν, διατριβὴν καὶ εὐωχίαν καὶ θεωρίαν. ἐν Κύπρῳ δὲ παρὰ Νικοκρέοντι δειπνῶν ἐπῄνεσε ποτήριόν τι. καὶ ὁ Νικοκρέων ἔφη, ὁ ἂν βούλῃ ὁ αὐτὸς τεχνίτης ποιήσει σοι ἕτερον. σοί γε ἔφη, ἐμοὶ δὲ τοῦτο δός. οὐκ ἀνοήτως τοῦτο φήσας ὁ αὐλητής. λόγος γὰρ παλαιός, ὥς ὅτι Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν, Ἀλλ' ἅμα τῷ φυσᾶν χ' ὁ νόος ἐκπέταται. Ἡγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τάδε φησὶ περὶ αὐτοῦ. Δωρίων ὁ ὀψοφάγος, τοῦ παιδὸς οὐκ ἀγοράσαντος ἰχθῦς, μαστιγῶν αὐτόν, ἐκέλευε τῶν ἀρίστων ἰχθύων ὀνόματα λέγειν. τοῦ δὲ παιδὸς, ὀρφὸν καὶ γλαυκίσκον, καὶ γόγγρον, καὶ τοιούτους ἑτέρους καταριθμοῦντος, ἰχθύων σέ φησιν ἐκέλευον ὀνόματα λέγειν, οὐ θεῶν. ὁ αὐτὸς Δωρίων καταγελῶν τοῦ ἐν τῷ Τιμοθέου ναυτίλῳ χειμῶνος, ἔφασκεν ἐν κακκάβᾳ ζεούσᾳ μείζονα ἑωρακέναι χειμῶνα. Ἀριστόδημος δὲ ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων φησί, Δωρίωνος τοῦ κρουματοποιοῦ κυλλόποδος ὄντος ἀπολέσαντος ἐν συμποσίῳ τοῦ χωλοῦ ποδὸς τὸ βλαυτίον, καὶ ὃς οὐδὲν ἔφη πλεῖον καταρᾶσομαι τῷ κλέψαντι, ἢ ἁρμόσαι αὐτῷ τὸ σανδάλιον. ὅτι δ' ἦν ὁ Δωρίων οὗτος ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος, φανερὸν ἐξ ὧν λέγει Μνησίμαχος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλίππῳ δράματι. οὐ καλὰ καὶ τῆς νυκτὸς Δωρίων ἔνδον ἐστὶ παρ' ἡμῖν λοπαδοφυσήτης. οἶδα δὲ καὶ ἃ ὁ Ἑρμιονεὺς Λάσος ἔπαιξε περὶ ἰχθύων, ἅπερ Χαμαιλέων ἀνέγραψεν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ τοῦ Λάσου συγγράμματι, λέγων ὧδε. τὸν Λάσον φησὶ τὸν ὠμὸν ἰχθῦν ὀπτὸν εἶναι φάσκειν. θαυμαζόντων δὲ πολλῶν, ἐπιχειρεῖν λέγειν, ὡς ὅ ἐστιν ἀκοῦσαι, τοῦτό ἐστιν ἀκουστόν. καὶ ὃ ἔστι νοῆσαι, τοῦτό ἐστι νοητόν. ὡσαύτως οὖν καὶ ὅ ἐστιν ἰδεῖν, τοῦτο εἶναι ὀπτόν. ὥστ' ἐπειδὴ τὸν ἰχθῦν ἦν ἰδεῖν, ὀπτὸν αὐτὸν εἶναι. καὶ παίζων δέ ποτε ἰχθῦν παρά τινων

ἁλιέων

φιδέου uide Suid.

Δωρίων.

Mylen Aegypti urbs, Stephan.

Λάσος.

ἁλιέων ὑφέλκω, καὶ λαβὼν ἔδωκέ τινι τῶν παρεστώτων. ὁρκίζοντος δὲ ὤμοσεν μήτ' αὐτὸς ἔχειν τὸν
ἰχθὺν, μήτε ἄλλῳ συνειδέναι λαβόντι, διὰ τὸ λαβεῖν μὲν αὐτὸν, ἔχειν δὲ ἕτερον, ὃν ἐδίδαξεν ἀπο-
μόσαι πάλιν, ὅτι οὔτ' αὐτὸς ἔλαβεν, οὔτ' ἄλλον ἔχοντ' οἶδεν. εἰλήφει μὲν γὰρ ὁ Λάσος, εἶχεν δὲ αὐ-
τός. τοιαῦτα δὲ καὶ Ἐπίχαρμος παίζει ὥσπερ ἐν λόγῳ καὶ λόγον εἶναι, Ὁ Ζεύς μ' ἐκάλεσε Πέλοπί γ'
ἔρανον ἑστιῶν. ἦ παμπόνηρον ὄψον ὦ ταὖ ὁ γέρανος. Ἀλλ' οὔτι γέρανον, ἀλλ' ἔρανόν τι λέγω.
Ἄλεξις δ' ἐν Δημητρίῳ, Φάϋλλον τινὰ κωμῳδεῖ ὡς φίλιχθυν ἐν τούτοις. Πρότερον μὲν εἰ πνεύσει Φιλίχθυς. Ὀψοφάγοι.
Βορρᾶς ἢ νότος Ἐν τῇ θαλάττῃ, λαμπρὸς ἰχθὺς οὐκ ἐνῆν Οὐδενὶ φαγεῖν. νυνὶ δὲ πρὸς τοῖς πνεύ-
μασι Τούτοις φαῦλος προσγέγονε χειμὼν τρίτος. Ἐπὰν γὰρ ἐκνεφίας καταιγίσας τύχῃ Ἐς τὴν
ἀγορὰν, τοὔψον πριάμενος οἴχεται Φέρων ἅπαν τὸ ληφθὲν, ὥστε γίγνεται, Ἐν τοῖς λαχάνοις
τὸ λοιπὸν ἡμῖν ἡ μάχη. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἁλιευομένῃ φιληδοῦντάς τινας καταλέγων ἰχθύσι φησί,
Τῆς σηπιάδος πρῶτον Ἡράκλεις ἄναξ, Ἅπαντα τεθολώκασιν οὐ βαλεῖς πάλιν Εἰς τὴν θάλατ-
ταν καὶ πλυνεῖς, μὴ φῶσί σε Δωριᾶς, ἀλλ' οὐδὲ σηπίας εἰληφέναι. Τὸν κάραβον δὲ τόνδε πρὸς
τὰς μαινίδας Ἀπόδος ταχύς γε νὴ Δί' ὦ Ζεῦ τίς ποτε, ὦ Καλλιμέδων σὲ κατέδετ' ἄρτι τῶν
φίλων, Οὐδεὶς ὃς ἂν μὴ κατατιθῇ τὰς συμβολάς, Ὑμᾶς δ' ἔταξα δεῦρο πρὸς τὰ δεξιὰ Τρί-
γλας ἔδεσμα τοῦ καλοῦ Καλλισθένους. Κατεσθίει γοῦν ἐπὶ μιᾷ τὴν οὐσίαν, Καὶ τὸν σινώπης γόγ-
γρον ἤδη παχυτέρας Ἔχοντ' ἀκάνθας. τουτονὶ εἴ τις λήψεται, Πρῶτος προσελθών. Σμιγόλας γὰρ
οὐ πάνυ Τούτων ἐδεστὴς, ἀλλὰ κίθαρος οὑτοσί Ὃν ἂν ἴδῃ τὰς χεῖρας οὐκ ἀφέξεται. Καὶ μὴν ἀλη-
θῶς τοῖς κιθαρῳδοῖς ὡς σφόδρα Ἅπασιν οὗτος ἐπιπεφυκὼς λανθάνει. Ἀνδρωτάριστον κωβιὸν πη-
δῶντ' ἔτι Πρὸς Πυθιονίκην τὴν καλὴν πέμψαι με δεῖ. Ἁδρὸς γάρ ἐστιν, ἀλλ' ὅμως οὐ γεύσεται,
Ἐπὶ τὸ τάριχός ἐστιν. ὡρμηκυῖα γὰρ, Ἀφύας δὲ λεπτὰς τάσδε καὶ τὴν τριγόνα, Χωρὶς Θεανοῖ εὑ-
ρέθη κἀντιρρόπους. Πιθανώτατα περὶ τούτοις ὁ Ἀντιφάνης, καὶ τὸν Σμιγόλαν κεκωμῴδηκεν ὡς ἐσπου-
δακότα περὶ κιθαρῳδοὺς καὶ κιθαριστὰς ὡραίους. φησὶ γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου λόγῳ
περὶ αὐτοῦ τάδε. Σμιγόλας ἐστὶ Ναυκράτους ἀνδρὸς Ἀθηναῖοι κολυττεύς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς κ'
ἀγαθὸς, καὶ οὐδαμῇ ἄν τις αὐτὸν μέμψαιτο. περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακὼς, καὶ ἀεί
τινας εἰωθὼς ἔχειν περὶ αὐτὸν κιθαρῳδοὺς, ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ λέγω οὐ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα γνω-
ρίσητε αὐτὸν ὅστις ἐστίν. καὶ Τιμοκλῆς δ' ἐν Σαπφοῖ φησιν, Ὁ Σμιγόλας οὐ προσιέναι σοι φαίνεται
Ἀνθοῦσι τοῖς νέοισιν ἠρεθισμένος. Ἄλεξις δὲ ἐν Ἀγῶνι, ἢ Ἱππίσκῳ. ὦ μῆτερ ἱκετεύω σε μὴ πι-
σεί μοι Τὸν Σμιγόλαν, οὐ γὰρ κιθαρῳδός εἰμ' ἐγώ. Πυθιονίκην δέ φησι φιληδεῖν ταρίχῳ, ἐπεὶ
ἐραστὰς εἶχε δύο Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱοὺς, ὡς Νικοκλῆς ἐν ἀκαρίοις φησίν, Ἄνυτος ὁ παχὺς
πρὸς Πυθιονίκην ὅταν ἐλθὼν φάγῃ τι. καλεῖ γὰρ αὐτὸν ὥς φασιν ὁππόταν Χαιρεφίλου τοὺς δύο
σκόμβρους ξενίσῃ μεγάλους ἡδομένη. καὶ πάλιν, Ἡ Πυθιονίκη δ' ἀσμένως σε δέξεται, Καὶ σοῦ κα-
τέδεται τυχὸν ἴσως ἃ νῦν ἔχεις Λαβὼν παρ' ἡμῶν δῶρ', ἄπληστός ἐστι γάρ. Ὅμως δὲ δοῦναί σοι
κέλευσον † σαργανίας Αὐτὴν ταρίχους. εὐπόρως γὰρ τυγχάνει Ἔχουσα, καὶ σύνεισιν ἄπορ † δ' εἰς
δυσὶν, Καὶ ταῦτ' ἀνάλτοις καὶ πλατυρρίγχοις τισί. Πρὸ τούτων δ' ἦν ἐραστὴς αὐτῆς Κωβιός τις
ὄνομα. περὶ δὲ Καλλιμέδοντος τοῦ καράβου, ὅτι καὶ φίλιχθυς ἦν καὶ διάστροφος τοὺς ὀφθαλμοὺς, Τιμοκλῆς
ἐν πολυπράγμονι, εἶθ' ὁ Καλλιμέδων ἄφνω Ὁ κάραβος προσῆλθεν, ἐμβλέπων δέ μοι. Ὡς δ' οὖν
ἐδόκει πρὸς ἕτερον ἄνθρωπόν τινα Ἐλάλει. συνεὶς δέ γ' οὐδὲν εἰκότως ἐγὼ, Ὧν ἔλεγεν ἐπένευον
διακενῆς. Τῷ δ' ἄρα βλέπουσι χωρὶς καὶ δοκοῦσιν αἱ κόραι. Ἄλεξις δ' ἐν Κρατίᾳ, ἢ φαρμακοπώ-
λῃ, Τῷ Καλλιμέδοντι γὰρ θεραπεύω τὰς κόρας, Ἤδη τετάρτην ἡμέραν. ἦσαν κόραι Θυγατέ-
ρες αὐτῷ; τὰς μὲν οὖν τῶν ὀμμάτων, Ἃς οὐδὲ Μελάμπους, ὃς μόνος τὰς Προιτίδας Ἔπαυσε μαινο-
μένας, καταστήσειεν ἄν. Ὁμοίως αὐτὸν σκώπτει κἀν τοῖς ἐπιγραφομένοις συντρέχουσι. εἰς δὲ ὀψοφα-
γίαν ἐν μὲν Φαίδωνι ἢ Φαιδρίᾳ οὕτως, Ἀγορανομήσεις ἂν θεοὶ θέλωσι σύ Ἵνα Καλλιμέδοντ' εἰς
τοὔψον, εἰ φιλεῖς ἐμὲ Παύσῃς καταιγίζοντα δι' ὅλης ἡμέρας. Ἔργον τυράννων οὐκ ἀγορανόμων λέ-
γεις. Μάχιμος γὰρ ἀνὴρ, χρήσιμος δὲ τῇ πόλει. Τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φέρεται κἀν τῇ ἐπιγραφομένῃ
εἰς τὸ φρέαρ. ἐν δὲ μανδραγοριζομένῃ, Εἴ τινας μᾶλλον φιλῶ Ξένους ἑτέρους ὑμῶν γενοίμην ἔγ-
χελυς, Ἵνα Καλλιμέδων ὁ κάραβος πρίαιτό με. Ἐν δὲ Κρατίᾳ, καὶ Καλλιμέδων μετ' Ὀρφέως ὁ κά-
ραβος. Ἀντιφάνης δ' ἐν Γοργύθῳ, Ἧττον τ' ἀποσταίην ἂν ὧν προειλόμην, Ἢ Καλλιμέδων Γλαύκου
πρίοιτ' ἂν κρανίον. Εὔβουλος δ' ἐν ἀνασῳζομένοις, Ἕτεροι δὲ θεοῖσι συμπεπλεγμένοι, Μετὰ
καράβου σύνεισιν ὃς μόνος βροτῶν Δύναται καταπιεῖν ἐκζεόντων λοπαδίων, Ἀθρόους τεμαχη-
τας ὥστ' ἐνεῖναι μηδέν. Θεόφιλος δὲ ἐν ἰατρῷ ἅμα σκώπτων αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐν λόγοις ψυχρόν, Παῖς
δὲ φιλοτίμως παρὰ αὐτὸν τὸν νεανίσκον ἐγχέλυον παρατέθηκε τῷ πατρί Τευθὶς ἦν χρηστή, παρὰ
διον πῶς ἔχεις πρὸς κάραβον ψυχρός ἐστιν ἄπαγε φησί, ῥητόρων οὐ γεύομαι. Φιλήμονος δὲ μετιόν τι
εἰπόντος, Ἀργύριος δὲ παρατεθέντος καράβου, Ὡς εἶδεν αὐτὸν χαῖρε πάππα φίλτατε Εἶπας, τί

ἐποίει τὸν πατέρα κατήσθιεν. Ἡρόδικος δ᾽ ὁ κρατήτειος ἐν τοῖς συμμίκτοις ὑπομνήμασι τοῦ Καλλιμέδοντος υἱὸν ἐπέδειξεν ὄντα τὸν ἀργύριον. γεγόνασι δὲ καὶ οἵδε ὀψοφάγοι. Ἀνταγόρας μὲν ὁ ποιητὴς οὐκ εἴα τὸν παῖδα ἀλεῖψαι τὸν ἰχθὺν, ἀλλὰ λοῦσαι ὥς φησιν Ἡγήσανδρος. ἐν δὲ στρατοπέδῳ ἕψοντί φησιν αὐτῷ γόγγρων λοπάδα καὶ περιεζωσμένῳ, Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς παρστὰς, ἆρά γε εἶπεν Ἀνταγόρα τὸν Ὅμηρον οἴει τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος πράξεις ἀναγράψαι γόγγρους ἕψοντα; κἀκεῖνον οὐ φαύλως εἰπεῖν. σὺ δὲ οἴει φησὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τὰς πράξεις ἐκείνας ἐργάσασθαι πολυπραγμονοῦντα τίς ἐν τῷ στρατοπέδῳ γόγγρους ἕψει; ὄρνιν δ᾽ ἕψων ποτὲ ὁ Ἀνταγόρας, οὐκ ἔφη βαδιεῖσθαι εἰς τὸ βαλανεῖον, εὐλαβούμενος μή ποτε οἱ παῖδες τὸν ζωμὸν ἐκροφήσωσι, Φιλοκύδους δ᾽ εἰπόντος, ὅτι ἡ μήτηρ τηρήσει. ἐγὼ οὖν εἶπε τῇ μητρὶ ὀρνίθιον ζωμὸν πιστεύσω; καὶ Ἀνδροκύδης δ᾽ ὁ κυζικηνὸς ζωγράφος φίλιχθυς ὢν, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων, ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν ἡδυπαθείας, ὡς καὶ τοὺς περὶ τὴν Σκύλλαν ἰχθῦς κατὰ σπουδὴν γράψαι. περὶ δὲ Φιλοξένου τοῦ κυθηρίου διθυραμβοποιοῦ Μάχων ὁ κωμῳδιοποιὸς τάδε γράφει, Ὑπερβολῇ λέγουσι τὸν Φιλόξενον Τῶν διθυράμβων τὸν ποιητὴν γεγονέναι Ὀψοφάγον, εἶτα πολύποδα πηχῶν δυεῖν, Ἐν ταῖς Συρακούσαις ποτ᾽ αὐτὸν ἀγοράσαι, Καὶ σκευάσαντα καταφαγεῖν ὅλον σχεδὸν, Πλὴν τῆς κεφαλῆς. ἁλόντα δ᾽ ὑπὸ δυσπεψίας, Κακῶς σφόδρ᾽ ἔχειν. εἶτ᾽ ἰατροῦ τινος Πρὸς αὐτὸν εἰσελθόντος, ὡς φαύλως πάνυ Ὁρῶν αὐτὸν φερόμενον, εἶπεν εἴ τι σοι Ἀνοικονόμητόν ἐστι, διατίθου ταχὺ Φιλόξεν᾽, ἀποθανῇ γὰρ ὥρας ἑβδόμης. Κἀκεῖνος εἶπε, τέλος ἔχει τὰ πάντα μοι Ἰατρὲ φησὶ καὶ δεδιῴκηται πάλαι, Τοὺς διθυράμβους σὺν θεοῖς καταλιμπάνω Ἠνδρωμένους, καὶ πάντας ἐστεφανωμένους, Οὓς ἀνατίθημι ταῖς ἐμαυτοῦ συντρόφοις Μούσαις, Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον ἐπιτρόπους, Ταῦθ᾽ αἱ διαθῆκαι διασαφοῦσιν. ἀλλ᾽ ἐπεὶ Ὁ Τιμοθέου Χάρων σχολάζειν μ᾽ οὐκ ἐᾷ, Οὐκ τῆς Νιόβης, χωρεῖν δὲ πορθμὸν ἀναβοᾷ, Καλεῖ δὲ μοῖρα νύχιος, ἧς κλύειν χρεὼν, Ἵν᾽ ἔχων ἀποτρέχω πάντα τἀμαυτοῦ κάτω, Τοῦ πολύποδός μοι τὸ κατάλοιπον ἀπόδοτε. Κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει φησί, Φιλόξενός ποθ᾽ ὡς λέγουσ᾽, ὁ κυθήριος Εὔξατο τριῶν ἔχειν τὸν λάρυγγα πήχεων Ὅπως καταπίνω φησὶν ὅτι πλεῖστον χρόνον, Καὶ πάνθ᾽ ἅμα μοι τὰ βρώμαθ᾽ ἡδονὴν ποῇ. καὶ Διογένης δὲ ὁ κύων ὠμὸν πολύποδα καταφαγὼν ἐπιθεμένης αὐτῷ τῆς γαστρὸς ἀπέθανε. περὶ δὲ τοῦ Φιλοξένου, καὶ ὁ παρῳδὸς Σώπατρος λέγων φησί. Διοσαῖς γὰρ ἐν μέσαισιν ἰχθύων φοραῖς, Ἕστηκε τῆς Αἴτνης δ᾽ ἐς μέσον λεύσσων σκοπόν. Καὶ Ὑπερείδης δὲ ὁ ῥήτωρ ὀψοφάγος ἦν, ὥς φησι Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Δήλῳ, διηγούμενος τοὺς παρὰ Ἁρπάλῳ δωροδοκήσαντας. γράφει δὲ οὕτως, Δημοσθένης τάλαντα πεντήκοντ᾽ ἔχει, Μακάριος εἴπερ μεταδίδωσι μηδενί. Καὶ Μοιροκλῆς εἴληφε χρυσίον πολὺ Ἀνόητος ὁ διδοὺς, εὐτυχὴς δ᾽ ὁ λαμβάνων. Εἴληφε καὶ Δήμων τε καὶ Καλλισθένης, Πένητες ἦσαν, ὥστε συγγνώμην ἔχω, Ὅτ᾽ ἐν λόγοισι δεινὸς Ὑπερείδης ἔχει, Τοὺς ἰχθυοπώλας οὗτος ἡμῶν πλουτιεῖ. Ὀψοφάγος γὰρ ὥστε τοὺς λάρους εἶναι σύρους. Καὶ ἐν Ἰκαρίοις δὲ ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν, Τόν τ᾽ ἰχθυόρρουν ποταμὸν Ὑπερείδην πέρα Σὸν, σηπίαις φωναῖσιν ἔμφρονος λόγου, Κόμποις παφλάζων ἠπίοις πυκνώμασι Προσπανδύσας ἔχει. Μισθωτὸς ἄρδει πεδία τοῦ δεδωκότος. Φιλέταιρος δ᾽ ἐν Ἀσκληπιῷ τὸν Ὑπερείδην πρὸς τῷ ὀψοφαγεῖν καὶ κυβεύειν αὐτόν φησι. καθάπερ καὶ Καλλίαν τὸν ῥήτορα Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ, Ἄλλον δὲ ἰχθὺν μεγέθει πίσυνόν τινα, Τοῖσδε τόποις ἥκει κομίσας Γλαῦκός τις ἐν πόντῳ γαλεὸς σῖτον ὀψοφάγων, καὶ λίχνων ἀνδρῶν ἀγάπημα. φέρω κατ᾽ ὦμόν τινα τῷ δ᾽ ἐνέπω τὴν σκευασίαν. πότερον χλωρῷ τρίμματι βρέξας, ἢ διὰ ἀγρίας ἅλμης λιάσμασι σῶμα λιπάνας πυρὶ παμφλέκτῳ παραδώσω, ἔφα τις ὡς ἅλμη θερμῇ σὺν φάγοι γ᾽ ἑφθὸν ἀνὴρ Μοσχίων φίλαυλος. Βοᾷ δ᾽ ὄνειδος ἴδιον ὦ Καλλιάδη, σὺ μὲν ἀμφὶ σῦκα κ᾽ ἀμφὶ ταρίχης ἀγάλλῃ, τοῦ δ᾽ ἐν ἅλμῃ παρεόντος οὐ γεύῃ χαρίεντος ὄψον. τὰ μὲν σῦκα ὡς ἂν συκοφάντην λοιδορῶν, τὰ δὲ ταρίχη μή ποτε, καὶ ὡς αἰσχροποιοῦντος. καὶ ὁ Ἕρμιππος δέ φησιν ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν ἑωθινὸν τὸν Ὑπερείδην ποιεῖσθαι νῦν τοὺς περιπάτους ἐν τοῖς ἰχθύσιν. Τίμαιος δ᾽ ὁ ταυρομενίτης, καὶ Ἀριστοτέλη τὸν φιλόσοφον ὀψοφάγον φησὶ γεγονέναι. καὶ Μάτρων δ᾽ ὁ σοφιστὴς ὀψοφάγος ἦν. δηλοῖ δὲ τοῦτο Ἀντιφάνης ἐν κιθαρῳδῷ, οὗ ἡ ἀρχὴ, Οὐ ψεῦδος οὐδὲν φησὶν ὀφθαλμὸν ὤρυττέ τις, Ὥσπερ ἰχθύος Μάτρων προσελθὼν. Ἀναξίλας δ᾽ ἐν μονοτρόπῳ, τοῦ κεστρέως κατεδήδοκε τὸ κρανίον, Ἀναρπάσας Μάτρων, ἐγὼ δ᾽ ἀπόλλυμαι, Ὑπερβολῆς γαστριμαργίας τὸ καὶ ἁρπάζειν ἐσθίοντα. καὶ ταῦτα κρανίον κεστρέως. εἰ μὴ ἄρα οἱ περὶ αὐτὰ δεινοὶ, ἴσασιν ἐνόν τι χρήσιμον ἐν κεστρέως κρανίῳ, ὃ πάρεστι τοὺς Ἀρχεστράτου λιχνείας ἐμφανίσαι ἡμῖν. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν πλουσίοις κατάλογον ποιεῖται ὀψοφάγων ἐν τούτοις, Εὔθυνος δ᾽ ἔχων σανδάλιον καὶ σφραγίδα καὶ μεμυρισμένος Ἐλογίζετο τῶν πραγμάτων οὐκ οἶδ᾽ ὅτι. Φοινικίδης δὲ Ταυρέας θ᾽ ὁ φίλτατος Ἄνδρες παλαιοὶ, ὀψοφάγοι τοιοί τινες Οἷοι καταβροχθίζειν ἐν ἀγορᾷ τὰ τεμάχη Ὁρῶντες ἀπέθνησκον ἐπὶ τῷ πράγματι, Ἔφερόν τε δεινῶς τὴν ἀνοψίαν πάνυ, Κύκλους δὲ συναγείροντες

ρόντων

ρουτοῦ ἔλεγον τάδε. Ὡς οὐ βιωτόν ἐστιν, οὐδ' ἀνασχετόν, Τῆς μὲν θαλάττης ἀντιποιεῖσθαί τινας ὑμῶν, ἀναλίσκειν τε πολλὰ χρήματα, Ὄψου δὲ μηδὲν εἰσπλεῖν, μηδὲ γρῦ. Τί οὖν ὄφελος τῶν νησιαρχῶν ἐστι, δεῖ Νόμῳ κατακλεῖσαι τοῦτο, παραπομπὴν ποιεῖν Τῶν ἰχθύων, νῦν δὲ Μάτρων συνήρπακε Τοὺς ἁλιέας, καὶ Διογείτων νὴ Δία Πάντας ἀναπέπεικεν ὡς αὐτὸν φέρειν. Κοὐ δημοτικόν γε τοῦτο δρᾷ τοιαῦτα φλῶν, Γάμοι δ' ἐκεῖνοι καὶ πότοι νεανικοὶ ἦσαν. Εὐφάνης δὲ ἐν μούσαις, Φοινικίδης δ' ὡς εἶδεν ἐν πλήθει νέων μεστὴν ζέουσαν λοπάδα νηρέων τέκνων, Ἐπίχε τ' ὀργῇ χεῖρας ἠρεθισμένας Τίς φησιν εἶναι δεινὸς ἐκ κοινοῦ φαγεῖν, Τίς ἐκ μέσου τὰ θερμὰ δεινὸς ἁρπάσαι, Ποῦ Κόρυδος, ἢ Φυρόμαχος, ἢ Κοίλου βία Ἴτω πρὸς ἡμᾶς, κἂν τάχ' οὐδὲν μεταλάβοι.

Τῆς αὐτῆς ἰδέας καὶ Μελάνθιος ἦν ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητής, ἔγραψε δὲ ἐλεγεῖα. κωμῳδοῦσι δ' αὐτὸν ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ, Λεύκων ἐν φράτερσιν, Ἀριστοφάνης ἐν εἰρήνῃ, Φερεκράτης ἐν πετάλῃ. ἐν δὲ τοῖς ἰχθύσιν Ἄρχιππος τῷ δράματι, ὡς ὀψοφάγον δήσας παραδίδωσι τοῖς ἰχθύσιν ἀντιβρωθησόμενον. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀρίστιππος ὁ σωκρατικὸς ὀψοφάγος ἦν, ὅς τις καὶ ὑπὸ Πλάτωνός ποτε ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῇ ὀψοφαγίᾳ, ὥς φησι Σωτίων καὶ Ἡγήσανδρος, γράφει δὲ οὕτως ὁ Δελφός. Ἀρίστιππος Πλάτωνος ἐπιτιμήσαντος αὐτῷ διότι πολλοὺς ἰχθῦς ἠγόρασε, δυοῖν ὀβολοῖν ἔφησεν ἐωνῆσθαι. τοῦ δὲ Πλάτωνος εἰπόντος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν ἠγόρασα τοσούτου. ὁρᾷς οὖν εἶπεν ὦ Πλάτων ὅτι οὐκ ἐγὼ ὀψοφάγος, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. Ἀντιφάνης δ' ἐν αὐλητρίδι ἢ διδύμαις, Φοινικίδην τινὰ ἐπ' ὀψοφαγίᾳ κωμῳδῶν φησιν, Ὁ Μενέλεως ἐπολέμησεν ἔτη δέκα τοῖς Τρωσὶ διὰ γυναῖκα τὴν ὄψιν καλήν, Φοινικίδης δὲ Ταυρέᾳ δι' ἔγχελυν. Δημοσθένης δὲ ὁ ῥήτωρ Φιλοκράτην, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ προδοτικοῦ χρυσίου πόρνας καὶ ἰχθῦς ἠγόραζεν, εἰς ἀσέλγειαν καὶ ὀψοφαγίαν λοιδορεῖ. Διοκλῆς δὲ ὀψοφάγος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πυθομένου τινὸς αὐτοῦ, πότερος χρηστότερος ἰχθῦς, γόγγρος ἢ λάβραξ. ὁ μὲν ἑφθὸς ἔφη, ὁ δὲ ὀπτός. ὀψοφάγος δ' ἦν καὶ Λεοντεὺς ὁ Ἀργεῖος τραγῳδός, Ἀθηνίωνος μὲν μαθητής, οἰκέτης δὲ γενόμενος Ἰόβα τοῦ Μαυρουσίων βασιλέως, ὥς φησιν Ἀμάραντος ἐν τοῖς περὶ σκηνῆς, γεγράφθαι φάσκων εἰς αὐτὸν τόδε τὸ ἐπίγραμμα τὸν Ἰόβαν, ὅτε κακῶς τὴν Ὑψιπύλην ὑπεκρίνατο. Μή με Λεοντῆος τραγικοῦ κιναροφάγον ἦχος Λεύσσων Ὑψιπύλης εἰς κακὸν ἦτορ ὅρα. Ἦ μὲν γάρ ποτ' ἐγὼ Βάκχῳ φίλος, οὐδέ τινων δὴ Γῆρυν χρυσοβόλοις οὔασιν ἠγήσατο. Νῦν δέ με χυτρόποδες κέραμοι, καὶ τήγανα ξηρὸ Χώρησαν φωνῆς γαστρὶ χαριζόμενοι. Φορουσκον δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν ἰχθυοφάγον οὐ δυνηθέντα, ὅσον ἤθελεν ἀφελεῖν τοῦ ἰχθύος, ἀλλ' ἀκολουθήσαντος αὐτῷ πλείονος, εἰπεῖν. τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται, καὶ ὅλον τὸν ἰχθὺν ἀναλῶσαι. Βίων δὲ προαρπάσαντός τινος τὰ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας καὶ αὐτὸς καὶ δαψιλῶς φαγών, ἐπεῖπεν. Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερ' ἐξειργάζετο. Θεόκριτος δ' ὁ Χῖος τελευτησάσης τῆς γυναικὸς Διοκλεῖ τῷ ὀψοφάγῳ ἐπειδὴ ποιῶν αὐτῇ τὸ περίδειπνον πάλιν ὠψοφάγει κλαίων ἅμα, παῦσαί φησι κλαίων ὦ πόνηρε. οὐδὲν γὰρ πλέον ὀψοφαγῶν ποιήσεις. τοῦ δ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀγρὸν καταβεβρωκότος εἰς ὀψοφαγίαν, ἐπειδὴ θερμόν ποτε καταβροχθίσας ἰχθὺν ἔφησε τὸν οὐρανὸν κατακεκαῦσθαι, λοιπὸν ἔφησεν ἐστὶν ὁ Θεόκριτός σοι καὶ τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, καὶ ἔσῃ τρία τὰ μέγιστα ἠφανικώς, γῆν καὶ θάλασσαν καὶ οὐρανόν. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ βίων φίλιχθύν τινα ἀναγράφων φησὶν οὕτως. Τέχνων ὁ παλαιὸς αὐλητάς, Χάρμου τοῦ αὐλητοῦ τελευτήσαντος (ἦν δὲ φίλιχθυς) ἀποπυείδας ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐνήγιζεν αὐτῷ. καὶ Ἄλεξις δ' ὁ ποιητὴς ἦν ὀψοφάγος, ὡς ὁ Σάμιός φησι Λυγκεύς, ὃς σκωπτόμενος ὑπό τινων σπερμολόγων εἰς ὀψοφαγίαν, ἐρομένων τε ἐκείνων τί ἂν ἥδιστα φάγοι, ὁ Ἄλεξις σπερμολόγους ἔφη πεφρυγμένους. Νόθιππον δὲ τὸν τραγῳδιοποιόν, ὃν Ἕρμιππος ἐν ταῖς μοίραις φησίν, εἰ δ' ἦν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τῶν νῦν τοιόνδε μάχεσθαι καὶ Βατὶς αὐτῶν ἡγεῖτ' ὀπτὴ μεγάλη καὶ πλευρὸν ὕειον, τοὺς μὲν ἄρ' ἄλλους οἰκουρεῖν χρῆν, πέμπειν δὲ Νόθιππον ἑκόντα. εἷς γὰρ μόνος ὢν κατεβρόχθισεν ἂν τὴν Πελοπόννησον ἅπασαν. ὅτι δὲ οὗτος ἦν ὁ ποιητής, σαφῶς παρίστησι Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιόδοις. Μυννίσκος ὁ τραγικὸς ὑποκριτὴς κωμῳδεῖται ὑπὸ Πλάτωνος ἐν σύρφακι ὡς ὀψοφάγος οὕτως, Ὅδε μὲν ἀναγυράσιος ὀρφὼς ἐστί σοι, Ταῦθ' ὡς φίλος Μυννίσκος ἔσθι' ὁ Χαλκιδεύς, Καλῶς λέγεις. καὶ Λάμπωνα δὲ τὸν μάντιν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις κωμῳδοῦσι, Καλλίας πεδήταις, καὶ Λύσιππος Βάκχαις, Κρατῖνος δ' ἐν δραπέτισιν εἰπὼν περὶ αὐτοῦ, Λάμπωνα τὸν οὐ βροτῶν ψῆφος δύναται φλεγυραδείπνου φίλων ἀπειργεῖν, ἐπιφέρει, νῦν δ' αὖτις ἐρυγγάνει. Βρύκει γὰρ ἅπαν τὸ παρόν, τρίγλῃ δὲ κἂν μάχοιτο. Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασιν, ὀψοφάγους καταλέγων, Φαίδωνος μέν τινος ἐν τούτοις μέμνηται, Φαίδων δὲ φύκει αἰνεῖ καὶ Χορδᾶς ὁ ψάλτης. ἔστι γὰρ ὀψοφάγος. Ἄγιδος δ' ἐν τούτοις, Ἑφθὸς ὁ κάλλιχθυς νῦν ἔμβαλε τὴν βαλανάγραν. Ἔλθῃ μὴ Πρωτεὺς Ἅγις ὁ τῶν λοπάδων Γίνεθ' ὕδωρ καὶ πῦρ. καὶ ὁ βούλεται ἀλλ' ἀπόκλειε. Ἥξει γὰρ τοιαῦτα μεταπλασθεὶς τυχὸν ὡς Ζεὺς Χρυσορόης, ἐπὶ τὴν δ' Ἀκρισίου λοπάδα. Καὶ γυναῖκα δέ τινα Κλειὼ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις σκώπτων φησίν, Ὀψοφαγεῖ Κλειὼ

καταμυομένην δὲ θελήσῃ σ' ἔθ' ἑμὸν ἢ δραχμῆς ἐστιν ὁ γόγγρος ἅπας Θεσμὸν ὃν ἢ ζώνην ἢ ἐνώτιον, ἢ τι τοιοῦτον Σύσσημον, τὸ δ' ὁρᾶν μὴ μόνον οὐ λεγόμενον Ἡμετέρῃ σὺ μέθυσε λιθούμεθ' ἅπαντα πάλαι που, Οὐ γοργοὺς. γόγγροι δ' οἱ μέλεοι λοπάδι. Ἀριστόδημος δ' ἐν τοῖς γελοίοις ἀπομνημονεύμασιν Εὐφράνορά φησι τὸν ὀψοφάγον ἀκούσαντα ὅτι ἄλλος ἰχθυοφάγος ἀπέθανε θερμὸν ἰχθύος τέμαχος καταπιὼν, ἀνεφώνησεν, ἱερόσυλος ὁ θάνατος. Κίνδων ὁ ὀψοφάγος, καὶ Δημύλος, ὀψοφάγος δὲ καὶ οὗτος, γλαύκου παρατεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενὸς, ὁ μὲν τὸν ὀφθαλμὸν κατέλαβε, καὶ ὁ Δημύλος ἐπὶ τὸν ἐκείνου ὀφθαλμὸν ἐπιβαλὼν ἐβιάζετο φωνῶν, ἄφες καὶ ἀφήσω. ἐν δείπνῳ δέ ποτε καλῆς λοπάδος ὄψου παρατεθείσης, ὁ Δημύλος οὐκ ἔχων ὅπως αὐτὴν μόνος καταφάγοι, ἐνέπτυσεν εἰς αὐτήν. Ζήνων δ' ὁ κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίσης πρὸς τὸν ὀψοφάγον, ᾧ συνέζη ἐπὶ πλείονα χρόνον, καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ, μεγάλου τινὸς κατὰ τύχην ἰχθύος παρατεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενὸς παρεσκευασμένου, λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος, οἷος ἦν κατεσθίειν. τοῦ δ' ἐμβλέψαντος αὐτῷ, τί οὖν ἔφη τοὺς συζῶντάς σοι οἴει πάσχειν, εἰ σὺ μίαν ἡμέραν μὴ δεδύνησαι ἐνεγκεῖν ὀψοφαγίαν. Ἴστρος δέ φησι Χοιρίλον τὸν ποιητὴν παρ' Ἀρχελάου τέσσαρας μνᾶς ἐφ' ἡμέρᾳ λαμβάνοντα ταύτας καταναλίσκειν εἰς ὀψοφαγίαν, γενόμενον ὀψοφάγον. οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ τοὺς ἰχθυοφάγους παῖδας, ὧν Κλέαρχος μνημονεύει ἐν τῷ περὶ δινῶν, φάσκων Ψαμμήτιχον τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα παῖδας θρέψαι ἰχθυοφάγους, τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου βουλόμενον εὑρεῖν. καὶ ἄλλους δὲ ἀδίψους ἀσκῆσαι, τοὺς ἐρευνησομένους τὰς ἐν Λιβύῃ ψάμμους. ὧν ὀλίγοι διεσώθησαν. οἶδα δὲ καὶ τοὺς περὶ Μόσσυνον τῆς Θράκης βοῦς, οἳ ἰχθῦς ἐσθίουσι, παραβαλλομένους αὐτοῖς εἰς τὰς φάτνας. Φοινικίδης δὲ τοὺς ἰχθῦς παρατιθεὶς τοῖς τὰς συμβολὰς δεδωκόσι, τὴν μὲν θάλασσαν ἔλεγε κοινὴν εἶναι, τοὺς δ' ἐν αὐτῇ ἰχθῦς τῶν ὠνησαμένων. εἴρηται δὲ καὶ ὁ ὀψοφάγος, ὡς ἕτεροι, καὶ τὸ ὀψοφαγεῖν, Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις δευτέραις ὀψοφαγεῖν οὐδὲ κιχλίζειν. Κηφισόδωρος ὑοῦ δ' ὀψοφάγος οὐδ' ἀδολέσχης. Μάχων ἐπιστολῇ, Ὀψοφάγος εἰμί, τοῦτο δ' ἐστὶ τῆς τέχνης Θεμέλιος ἡμῖν προσπεπονθέναι τι δεῖ Τὸν μὴ τὰ παρατεθέντα λυμανούμενον Πεφροντικῶς. αὐτοῦ γὰρ οὐκ ἔσται κακός, Ἔπειτ' ἐπὰν ἡ καθαρὰ τἀρτυτήρια, Οὐκ αὖ διαμάρτοις εἶψε, καί γε οὐ πυκνεῖ Ἅλας οὐκ ἔχει προσένεγκ' ἐπιδεῖταί τινος, Πάλιν τε γενοῦ συμμετρίαν ὡς ἁρμόσῃ, Ὥσπερ λύραν ἐπιτεῖναί γ' ὡς ἡδὺς εἶ. Εἶθ' ὁπόταν ἤδη πάντα συμφωνεῖν δοκεῖ, Εἴσαγε διὰ πασῶν Νικολαΐδας μυκωνίας. Πρὸς τούτοις τοῖς ὀψοφάγοις ἄνδρες ἑταῖροι οἶδα καὶ τὸν παρ' Ἠλείοις τιμώμενον ὀψοφάγον Ἀπόλλωνα. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Ἄτταλον ἐπιστολῇ. οἶδα δὲ καὶ τὴν ἐπὶ Σάτιδι γραφὴν ἀνακειμένην ἐν τῷ τῆς ἀλφειώσας Ἀρτέμιδος ἱερῷ. Κλεάνθους δ' ἐστὶ τοῦ κορινθίου, ἐν ᾗ Ποσειδῶν πεποίηται θύννον τῷ Διῒ προσφέρων ὠδίνοντι, ὡς ἱστορεῖ Δημήτριος ἐν ὀγδόῃ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔφη ὁ Δημόκριτος καὶ αὐτὸς ὑμῖν προσοψωνήσας οὐκ ὀψοφαγήσων παρῆλθον διὰ τὸν πάντα ἄριστον Οὐλπιανὸν, ὃς διὰ τὰ Σύρων πάτρια, ἐφ' ἡμᾶς τῶν ἰχθύων ἀπεστέρησεν, ἐᾶν δ' Ἐρεβέας περιεισφέρων. καί τοι γε Ἀντίπατρος ὁ ταρσεὺς, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τετάρτῳ περὶ δεισιδαιμονίας λέγεσθαί φησι πρός τινων, ὅτι Γάτις ἡ τῶν Σύρων βασίλισσα οὕτως ἦν ὀψοφάγος, ὥστε κηρύξαι Ἀτεργάτιδος μηδένα ἰχθὺν ἐσθίειν. ὑπ' ἀγνοίας δὲ τοὺς πολλοὺς αὐτὴν μὲν Ἀτεργάτιν ὀνομάζειν, ἰχθύων δ' ἀπέχεσθαι. Μνασέας δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀσίας φησὶν οὕτως. ἐμοὶ μὲν ἡ Ἀτεργάτις δοκεῖ χαλεπὴ βασίλισσα γεγονέναι, καὶ τῶν λαῶν σκληρῶς ἐπεστατηκέναι, ὥστε καὶ ἀπονομίσαι αὐτοῖς ἰχθὺν μὴ ἐσθίειν, ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν ἀναφέρειν διὰ τὸ ἀρέσαι αὐτῇ τὸ βρῶμα. καὶ διὰ τόδε νόμιμόν ἐστι διαμένειν, ἐπὰν εὔχωνται τῇ θεῷ, ἰχθῦς ἀργυροῦς ἢ χρυσοῦς ἀνατιθέναι. τοὺς δὲ ἱερεῖς πᾶσαν ἡμέραν τῇ θεῷ ἀληθινοὺς ἰχθῦς ἐπὶ τὴν τράπεζαν ὀψοποιησαμένους παρατιθέναι, ἑφθούς τε ὁμοίως ἐπὶ ὀπτούς, οὓς δὴ αὐτοὶ καταναλίσκουσιν οἱ τῆς θεοῦ ἱερεῖς. καὶ μικρὸν προσελθὼν, πάλιν φησίν. ἡ δέ γε Ἀταργάτις, ὥσπερ Ξάνθος λέγει ὁ λυδὸς, ὑπὸ Μόψου τοῦ λυδοῦ ἁλοῦσα, κατεποντίσθη μετὰ ἰχθύος τοῦ υἱοῦ ἐν τῇ περὶ Ἀσκάλωνα λίμνῃ, διὰ τὴν ὕβριν, καὶ ὑπὸ τῶν ἰχθύων κατεβρώθη. τάχα δὲ καὶ ὑμεῖς ἄνδρες φίλοι ἑκόντες παρελίπετε, ὡς ἱερόν τινα ἰχθὺν τὸν παρ' Ἐφίππῳ τῷ κωμῳδιοποιῷ, ὅν φησι τῷ Γηρυόνῃ σκευάζεσθαι ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι. διὰ τούτων λέγων, Τούτῳ δ' ὁπόταν νάσσου χώρας ἰχθὺν τιν' ἔλωσιν Οὐχ ἡμέριον, τῆς περικλύστου δ' ἁλίας Κρήτης μείζω Μεγέθει, λοπὰς ἐς αὐτῷ δυνατὴ τοῦτον χωρεῖν ἑκατὸν καὶ περιοίκους Εἶναι ταύτῃ τοὺς ἰδίους λυκίους μυγδονιώτας Κραναοὺς, παφίους. τούτοις δ' ὕλην κόπτειν ὁπόταν βασιλεὺς ἕψῃ τὸν μέγαν ἰχθὺν, Καὶ προσάγοντας καθ' ὅσον πόλεως ἔστηκεν ὅρος, τοὺς δ' ὑποκάειν. Λίμνην δ' ἐπάγειν ὕδατος μεστὴν εἰς τὴν ἅλμην, τοὺς δ' ἅλας αὐτῷ. Ζεύγη προσάγειν μηνῶν ὀκτὼ συνεχῶς ἑκατόν. Περιπλεῖν δ' ἐπὶ τοῖς ἄμμωσιν ἄνω πέντε κέλητας. Πεντασκάλμους περιαγγέλλειν τε, κοὐχ ὑποκάειν. Λυκείων πρυτάνεις ψυχρὸν τουτὶ παύου φυσῶν. Μακεδὼν ἄρχων σβεν

νυκέλτος

Macrob. Satur. lib. 1. c. 23

νυκέλτυς μὴ προσκλύσῃς. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ αὐτὰ ταῦτα εἴρηκεν ὁ Ἔφιππος καὶ ἐν Πελταστῇ τῷ δράματι, ἐν ᾧ ἐστι ταῦτα ἐκείνοις ὑποτέτακται. Τοιαῦθ᾽ ὑθλῶν δειπνεῖ καὶ ζῇ θαυμαζόμενος μετὰ μειρακίων οὐ γινώσκων ψήφων ἀριθμούς, σεμνός, σεμνῶς χλανίδ᾽ ἕλκων. εἰς τίνα δὲ ταῦτ᾽ ἀποτεινόμενος ὁ Ἔφιππος εἴρηκεν, ὥρα σοι ζητεῖν καλὲ Οὐλπιανὲ καὶ διδάσκειν ἡμᾶς. καὶ τῶν εἰρημένων τούτων εἴ τί σοι ψελλόν τε ἐστὶ δυσεύρετον, Ἐπαναδίπλαζε, καὶ σαφῶς ἐκμάνθανε. Σχολὴ δὲ πλείων, ἢ θέλω πάρεστί μοι, Κατὰ τὸν Αἰσχύλου Προμηθέα. καὶ ὁ Κύνουλκος ἀνεβόησε, καὶ τίνων τῶν μεγάλων οὗτος οὐκ ἰχθύων, ἀλλὰ ζητήσεων ἐπὶ νοῦν λάβοι, ὃς τὰς ἀκάνθας ἀεὶ ἐκλέγει ἑψητῶν τε καὶ ἀθερινῶν. καὶ εἴ τι τούτων ἀτυχέστερόν ἐστιν ἰχθύδιον, τὰ μεγάλα τεμάχη παραπεμπόμενος. καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς γυναικείαις εὐωχίαις, φησὶν ἐν Ἰξίονι Εὔβουλος, Ἀμύλων παρόντων ἐσθίουσ᾽ ἑκάστοτε Ἄνηθα καὶ σέλινα καὶ φλυαρίας, Καὶ κάρδαμ᾽ ἐσκευασμένα. οὕτω μοι δοκεῖ, καὶ ὁ λεβητοχάρων Οὐλπιανὸς κατὰ τὸν ἐμὸν μεγαλοπολίτην Κερκιδᾶν μηδὲν μὲν ἐσθίειν τῶν ἀνδρὶ προσηκόντων, τηρεῖν δὲ τοὺς ἐσθίοντας εἰ παρεῖδον ἢ ἄκανθαν, ἢ τῶν τραγανῶν τί, ἢ χονδρῶδες τῶν παρατιθεμένων. ἀεὶ δ᾽ ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος τὰ τοῦ καλοῦ καὶ λαμπροῦ Αἰσχύλου, ὃς τὰς αὑτοῦ τραγῳδίας τεμάχη εἶναι ἔλεγε τῶν Ὁμήρου μεγάλων δείπνων. φιλόσοφος δὲ ἦν τῶν πάνυ ὁ Αἰσχύλος, ὃς καὶ ἡττηθεὶς ἀδίκως ποτὲ, ὡς Θεόφραστος ἢ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς εἴρηκεν, ἔφη χρόνῳ τὰς τραγῳδίας ἀνατιθέναι, εἰδὼς ὅτι κομιεῖται τὴν προσήκουσαν τιμήν. πόθεν δὲ καὶ εἰδέναι δύναται ἅπερ εἶπε Στρατόνικος ὁ κιθαριστὴς εἰς Πρόπιν τὸν Ῥόδιον κιθαρῳδόν. Κλέαρχος γὰρ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν φησιν, ὡς ὁ Στρατόνικος θεασάμενος τὸν Πρόπιν, ὄντα τῷ μὲν μεγέθει μέγαν, τῇ δὲ τέχνῃ κακόν, καὶ ἐλάττονα τοῦ σώματος, ἐπερωτώντων αὐτὸν ποῖός τίς ἐστιν. εἶπεν, οὐδείς, κακός, μέγας, ἰχθῦς. αἰνισσόμενος, ὅτι πρῶτον μὲν οὐδείς ἐστιν, εἶθ᾽ ὅτι κακός, καὶ πρὸς τούτοις μέγας μὲν, ἰχθῦς δὲ διὰ τὴν ἀφωνίαν. Θεόφρασος δ᾽ ἐν τῷ περὶ γελοίου, λεχθῆναι μέν φησι τὴν παροιμίαν ὑπὸ τοῦ Στρατονίκου, ἀλλ᾽ εἰς Σιμύλαν τὸν ὑποκριτήν, διελόντος τὴν παροιμίαν, μέγας οὐδείς σαπρὸς ἰχθῦς. Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ναξίων πολιτείᾳ περὶ τῆς παροιμίας οὕτως γράφει. τῶν παρὰ Ναξίοις εὐπόρων, οἱ μὲν πολλοὶ τὸ ἄστυ ᾤκουν, οἱ δὲ ἄλλοι διεσπαρμένοι κατὰ κώμας. ἐν οὖν δή τινι τῶν κωμῶν, ᾗ ὄνομα ἦν Ληστάδαι, Τελεγόρας ᾤκει, πλούσιός τε σφόδρα καὶ εὐδοκιμῶν, καὶ τιμώμενος παρὰ τῷ δήμῳ τοῖς τ᾽ ἄλλοις ἅπασι, καὶ τοῖς καθ᾽ ἡμέραν πεμπομένοις. καὶ ὅτε καταβάντων ἐκ τῆς πόλεως δυσωνοῖντό τι τῶν πωλουμένων, ἔθος ἦν τοῖς πωλοῦσι λέγειν, ὅτι μᾶλλον ἂν προέλοιντο Τελεσαγόρᾳ δοῦναι, ἢ τοσούτου ἀποδόσθαι. νεανίσκοι οὖν τινες ὠνούμενοι μέγαν ἰχθῦν, εἰπόντος τοῦ ἁλιέως τὰ αὐτά, λυπηθέντες τῷ πολλάκις ἀκούειν, ὑποπιόντες ἐκώμασαν πρὸς αὐτόν. δεξαμένου δὲ τοῦ Τελεσαγόρου φιλοφρόνως αὐτούς, οἱ νεανίσκοι αὐτόν τε ὕβρισαν, καὶ δύο θυγατέρας αὐτοῦ ἐπιγάμους. ἐφ᾽ οἷς ἀγανακτήσαντες οἱ Νάξιοι, καὶ τὰ ὅπλα ἀναλαβόντες ἐπῆλθον τοῖς νεανίσκοις. καὶ μεγίστη τότε στάσις ἐγένετο, προστατοῦντος τῶν Ναξίων Λυγδάμιδος, ὃς ἀπὸ ταύτης τῆς στρατηγίας τύραννος ἀνεφάνη τῆς πατρίδος. οὐκ ἄκαιρον δὲ εἶναι νομίζω εἰπεῖν, ἔτι καὶ αὐτὸς ἐπειδήπερ ἐμνήσθην τοῦ κιθαριστοῦ Στρατονίκου, λέξαι τι περὶ τῆς εὐστοχίας αὐτοῦ τῶν ἀποκρίσεων. διδάσκων γὰρ κιθαριστάς, ἐπειδὴ ἐν τῷ διδασκαλείῳ εἶχεν ἐννέα μὲν εἰκόνας τῶν μουσῶν, τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος μίαν, μαθητὰς δὲ δύο, πυνθανομένου τινὸς πόσους ἔχοι μαθητάς, ἔφη, σὺν τοῖς θεοῖς δώδεκα. εἰς Μύλασα δὲ ἐπιδημήσας, καὶ κατιδὼν ναοὺς μὲν πολλούς, ἀνθρώπους δὲ ὀλίγους, στὰς ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἔφη, ἀκούετε ναοί. Μάχων δὲ αὐτοῦ ἀναγράφει τάδε ἀπομνημονεύματα. Στρατόνικος ἀπεδήμησεν εἰς Πέλλαν ποτὲ, ὡς παρὰ πλειόνων ἔμπροσθεν τοῦτ᾽ ἀκηκοὼς ὡς σπληνικοὺς εἴωθεν ἡ πόλις ποιεῖν ἐν τῷ βαλανείῳ. καταμαθὼν οὖν πλείονας γυμναζομένους τῶν μειρακίων παρὰ τὸ πῦρ κομψῶς τό, τε χρῶμα καὶ τὸ σῶμα ἠσκηκότας, διαμαρτάνειν ἔφασκε τοὺς εἰρηκότας αὐτῷ. καταμαθὼν δ᾽ ἡνίκα ἐξῄει πάλιν τῆς κοιλίας τὸν σπλῆνα ἔχοντα διπλασίονα, καθήμενος φησίν, ἐνθάδ᾽ οὗτος φαίνεται τὰ ἱμάτια τῶν εἰσιόντων λαμβάνων τηρεῖν ἅμα καὶ τὰς σπλῆνας εὐθέως, ἵνα μὴ δ᾽ ἡτισοῦν τοῖς ἔνδον ᾖ στενοχωρία. Ψάλτης κακὸς Στρατόνικον ἑστιῶν ποτε, ἐπεδείκνυτ᾽ αὐτῷ τὴν τέχνην παρὰ τὸν πότον. οὔσης δὲ λαμπρᾶς καὶ φιλοτίμου τῆς δοχῆς, ψαλλούμενος Στρατόνικος, οὐκ ἔχων δ᾽ ὅτῳ διαλέξεθ᾽ ἑτέρῳ, συγκατέθλα τὸ ποτήριον, ᾔτησε μεῖζον καὶ κυάθους πολλοὺς λαβὼν, τῷ θ᾽ ἡλίῳ τὴν κύλικα δείξας συντόμως πιὼν ἐκάθευδε, ταὖτ᾽ ἐπιτρέψας τῇ τύχῃ ἐπὶ κῶμον. ἐλθόντων δὲ τῷ ψάλτῃ τινῶν ἑτέρων κατὰ τύχην ὡς ἔοικε τινῶν γνωρίμων, ἔξοινος ὁ Στρατόνικος ἐγένετ᾽ εὐθέως. προσπυνθανομένων δ᾽ ὅτι πολὺ πίνων ἀεὶ οἶνον ἐμεθύσθη, συντόμως ἀπεκρίνατο, ὁ γὰρ ἐπίβουλος, καὶ ἐναγὴς ψάλτης ἔφη, ὡς βοῦν ἐπὶ φάτνῃ δειπνίσας ἀπέκτονεν. Στρατόνικος εἰς Ἄβδηρ᾽ ἀποδημήσας ποτὲ ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τιθέμενον αὐτόθι, ὁρῶν ἕκαστον τῶν πολιτῶν κατ᾽ ἰδίαν κεκτημένον κήρυκα κηρύττοντά τε ἕκαστον αὐτῶν ὅτε θέλοι νουμηνίαν, σχεδόν τε τοὺς κή-

Στρατονίκου εὐτράπελα.

Μύλασα, Cariæ urbs est, Stephano.

ρυκας ἐν τῷ χωρίῳ ὄντας πολὺ πλείους κατὰ λόγον τῶν δημοτῶν, ἐπ' ἄκρων ἐβάδιζε τῶν ὀνύχων ἐν τῇ πόλει σχεδὸν, δεδορκὼς ἀτενὲς εἰς τὴν γῆν κάτω. πυνθανομένων δὲ τῶν ξένων αὐτοῦ, τίνος τὸ πάθος τὸ γεγονὸς ἐξαπίνης περὶ τοὺς πόδας, τοῦτ' εἶπε, τοῖς ὅλοις μὲν ἔῤῥωμαι ξένε, καὶ τῶν κολάκων πολὺ μᾶλλον ἐπὶ δεῖπνον τρέχω. ἀγωνιῶ δὲ καὶ δέδοικα παντελῶς, μή ποτ' ἐπιβὰς κήρυκι τὸν πόδα ἀναπαρῶ. Αὐλεῖν ὑπὲρ τοῖς ἱεροῖσιν αὐλητοῦ κακοῦ μέλλοντος ὁ Στρατόνικος εὐφημεῖν με χρὴ σπείσαντος εὐξώμεθα φησὶ τοῖς θεοῖς. Κλέων ἦν κιθαρῳδὸς, ὃς ἐκαλεῖτο Βοῦς, δεινῶς ἀπᾴδων, τῇ λύρᾳ τε οὐ χρώμενος. τούτου διακούσας ὁ Στρατόνικος εἶφ' ὅτι ὄνος λύρας ἐλέγετο, νῦν δὲ βοῦς λύρας. Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς ὡς Βηρισάδην ἔπλευσεν εἰς τὸν πόντον ὄντα βασιλέα, πολλοῦ χρόνου δ' ἤδη γεγονότος ἀποτρέχειν ἐβούλετο Στρατόνικος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς δ' αὐτὸν ὡς ἔοικεν οὐ προσίετο. τοῦτ' ἀποκριθῆναί φησι τὸν Βηρισάδην. εὖ γὰρ διανοῇ φησὶν αὐτοῦ καταμένειν. ἐν τῇ Κορίνθῳ παρεπιδήμησεν ποτε Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδός, εἶτα γραΐδιον ἐνέβλεπεν αὐτῷ οὐκ ἀφίστατ' οὐδαμοῦ, καθ' ὃ Στρατόνικος πρὸς θεῶν μῆτερ φράσον, τί ἐσθ' ὃ βούλει, καὶ τί μ' εἰσβλέπεις ἀεί, διηπόρησά φησιν εἰ μήτηρ σε δέκα μῆνας εἶχε, καὶ ἐκράτει τῆς κοιλίας. πόλις δ' ἔχουσά σ' ἡμέραν ἀλγεῖ μίαν. ἡ νικοθέοντος εἰσιοῦσα Βιοθέα γυνὴ μετὰ παιδίσκοις ἄβρας εἰς τὸν ποταμὸν, ἀπεψόφησε. κατὰ τῶν Σικυωνίων ἀμυγδαλῆν ἐπιβᾶσα συνέτριβεν τύχης. Στρατόνικος εἶπεν, οὐχ ὅμοιος ὁ ψόφος ὑπὸ νύκτα. τῆς φωνῆς δὲ ταύτης οὕνεκα ἐν τῷ πελάγει διέλυσε τὴν παῤῥησίαν. ἐπιδεικνυμένου ποθ' ὡς ἔοικεν ἐν Ἐφέσῳ ἀφυοῦς κιθαρῳδοῦ τὸν μαθητὴν τοῖς φίλοις παρὼν τύχῃ, ὁ Στρατόνικος τοῦτ' ἔφη ὡς αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἰθαλλούσκιδα. Κλέαρχος δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ φιλίας, Στρατόνικός φησιν ὁ κιθαριστὴς ἀναπαύεσθαι μέλλων ἐκέλευεν ἀεὶ τὸν παῖδα προσφέρειν αὐτῷ πιεῖν, οὐχ ὅτι διψῶ φησιν, ἵνα δὲ μὴ διψήσω. ἐν δὲ Βυζαντίῳ κιθαρῳδοῦ τὸ μὲν προοίμιον ᾄσαντος εὖ, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀποτυγχάνοντος, ἀναστὰς ἐκήρυξεν, ὃς ἂν καταμηνύσῃ τὸν τὸ προοίμιον ᾄσαντα κιθαρῳδὸν, λήψεται χιλίας δραχμάς. ἐρωτιθεὶς δ' ὑπό τινος, τίνες εἰσὶν οἱ μοχθηρότατοι τῶν ἐν Παμφυλίᾳ, Φασηλίτας μὲν ἔφησε μοχθηροτάτους εἶναι, σιδήτας δὲ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ. πάλιν δ' ἐπερωτηθεὶς, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πότερα Βοιωτοὶ βαρβαρώτεροι τυγχάνουσιν ὄντες ἢ Θετταλοί, Ἠλείους ἔφησεν. ἀναστήσας δέ ποτε καὶ τρόπαιον ἐν τῇ διατριβῇ, ἐπέγραψε κατὰ τῶν κακῶς κιθαριζόντων. ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπό τινος, τίνα τῶν πλοίων ἀσφαλέστατά ἐστι, τὰ μακρὰ ἢ τὰ στρογγύλα; τὰ νενεωλκημένα εἶπεν. ἐν Ῥόδῳ δ' ἐπίδειξιν ποιούμενος, ὡς οὐδεὶς ἐπεσημήνατο, καταλιπὼν τὸ θέατρον ἐξῆλθεν εἰπών· ὅπου τὸ ἀδάπανον οὐ ποιεῖτε, πῶς ἐγὼ ἐλπίζω παρ' ὑμῶν ἔρανον λήψεσθαι. γυμνικοὺς δὲ ἀγῶνας ἔφη διατιθέτωσαν Ἠλεῖοι, Κορίνθιοι δὲ θυννικοὺς, Ἀθηναῖοι δὲ σκηνικούς. εἰ δέ τις τούτων πλημμελοίη, μαστιγώσεις ὥς φησι Χαρικλῆς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἀστικοῦ ἀγῶνος. Πτολεμαίου δὲ τοῦ βασιλέως περὶ κιθαριστικῆς πρὸς αὐτὸν διαλεγομένου φιλονεικότερον, ἕτερόν ἐστιν εἶπεν ὦ βασιλεῦ σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον, ὥς φησι Καπίτων ὁ ἐποποιὸς ἐν τετάρτῳ τῶν πρὸς Φιλόπαππον ὑπομνημάτων. παρακληθεὶς δὲ ἀκοῦσαί ποτε κιθαρῳδοῦ, μετὰ τὴν ἀκρόασιν ἔφη. τοῦ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε. καί τινος εἰπόντος, τὸ ποῖον; ἔφη, κακὸς μὲν κιθαρίζειν ἔδωκεν, ᾄδειν δὲ καλῶς ἀνένευσεν. ἐλ.π. δοκοῦ δέ ποτε καταπεσούσης, καὶ ἀποκτεινάσης ἕνα τῶν πονηρῶν. ἄνδρες ἔφη δοκῶ εἰσὶ θεοί, εἰ δὲ μὴ εἰσὶ δοκῶ εἰσί. ἀναγράφει δὲ καὶ τάδε μετὰ τὰ προειρημένα τοῦ Στρατονίκου ἀπομνημονευμάτων οὕτως. Στρατόνικος πρὸς τὸν Χρυσογόνου πατέρα, λέγοντα ὅτι πάντα αὐτῷ ὑπάρχει οἰκεῖα. αὐτὸς μὲν γὰρ ἐργολάβος εἶναι. τῶν δὲ υἱῶν ὁ μὲν διδάξει, ὁ δὲ αὐλήσει. προσδεῖ γε ἔφη ὁ Στρατόνικος ἔτι ἑνός, ὅτι τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν πορινοσεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει. παρὰ τῶν μουσῶν ἔφη εἰληφέναι τέλος τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμουσίας. τὸν Φάωνα δὲ ἔφη αὐλεῖν οὐχ ἁρμονίαν, ἀλλὰ τὸν Κάδμον. προσποιουμένου δὲ εἶναι Φάωνος αὐλητικοῦ, καὶ ἔχειν φάσκοντος Μεγαροῖ χορὸν, ληρεῖς ἔφη. ἐκεῖ μὲν γὰρ οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ἔχῃ. μάλιστα δὲ θαυμάζειν ἔφη τὴν τοῦ σοφιστοῦ Σατύρου μητέρα, ὅτι ὃν οὐδεμία πόλις ἐνεγκεῖν οἵα τε δέκα ἡμέρας, ἐκείνη δέκα μῆνας ἤνεγκε. πυνθανόμενος δὲ ἐν Ἰλίῳ ἐπιδημεῖν αὐτὸν ἐν τοῖς Ἰλιείοις, ἀεὶ ἔφησεν Ἰλίῳ κακά. Μιννακοῦ δὲ αὐτῷ περὶ μουσικῆς διαμφισβητοῦντος, οὐ προσέχειν αὐτῷ ἔφη, ὅτι ἀνώτερον τοῦ σφυροῦ λέγει. τὸν δὲ φαῦλον ἰατρὸν ἀπανθημερίζειν ἔφη ποιεῖν εἰς ᾅδου τοὺς θεραπευομένους. ἀπαντήσας δέ τινι τῶν γνωρίμων, ὡς ἴδεν ἐσπογγισμένα τὰ ὑποδήματα καλῶς, συνηχθέσθη ὡς πράττοντι κακῶς. νομίζων οὐκ ἂν οὕτως ἐσπογγίσθαι καλῶς, εἰ μὴ αὐτὸς ἐσπόγγισεν. ἐν τειχιοῦντι δὲ τῆς Μιλήτου μιγάδων οἰκούντων, ὡς ἑώρα πάντας τοὺς τάφους ξενικοὺς ὄντας, ἀπίωμεν ἔφη παῖ. ἐνταῦθα γὰρ οἱ ξένοι ἐοίκασιν ἀποθνήσκειν, τῶν δ' ἀστῶν οὐδείς. Ζήθου δὲ τοῦ κιθαριστοῦ διεξιόντος περὶ μουσικῆς, μόνῳ δὴ οὐκ ἔφη προσήκειν περὶ μουσικῆς λαλεῖν, ὅς γε τὸ ἀμουσότατον τῶν ὀνομάτων εἵλου, εἰ σεαυτὸν

ἀντ' Ἀμφίονος Ζῆθον καλεῖς. Μακεδόνα δέ τινα κιθαρίζειν διδάσκων, ἐκπικρανθεὶς ἐπὶ τῷ μηδὲν αὐτὸν ποιεῖν τῶν δεόντων, εἰς Μακεδονίαν ἔφη. πρὸς βαλανείῳ ψυχρῷ, καὶ φαύλῳ κεκοσμημένον ἰδὼν ἡρῷον λαμπρῶς, ὡς ἐξῆλθε λελουμένος κακῶς. οὐ θαυμάζω ἔφη, ὅτι πολλοὶ ἀνάκεινται πίνακες. ἕκαστον γὰρ τῶν λουομένων, ὡς σωθέντα ἀνατιθέναι. ἐν Αἴνῳ δὲ ἔφη τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας εἶναι ψῦχος, τοὺς δὲ τέτταρας χειμῶνα, τοὺς Ποντικοὺς ἐκ τοῦ πολλοῦ ἥκειν πόντου, ὥσπερ ἐκ τοῦ ὀλέθρου. τοὺς δὲ Ῥοδίους ἐκάλει λευκοὺς Κυρηναίους, καὶ μνηστήρων πόλιν. καὶ τὴν δ' Ἡράκλειαν ἀνδροκόρινθον, καὶ τὸ Βυζάντιον μασχάλην τῆς Ἑλλάδος, τοὺς δὲ Λευκαδίους ἑώλους Κορινθίους, τοὺς δ' Ἀμβρακιώτας μεμβρακιώτας. ἐκ τῆς δ' Ἡρακλείας ὡς ἐξῄει τὰς πύλας, καὶ περιεσκόπει, ἐρομένου τινὸς τί περισκοπεῖς, αἰσχύνεσθαι ἔφη, μὴ ὀφθῇ, ὥσπερ ἐκ πορνείου ἐξιών. ἰδὼν δ' ἐν τῷ κύφωνι δεδεμένους δύο, ὡς μικροπολιτικὸν ἔφη τὸ μὴ δύνασθαι συμπληρῶσαι. πρὸς δὲ ἁρμονικόν τινα κηπουρὸν ὄντα πρότερον, ἀμφισβητοῦντ' αὐτῷ περὶ ἁρμονίας ἔφη. ἔρδοι τις, ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην. ἐν Μαρωνείᾳ δὲ συμπίνων τισίν, ἐθέλειν ἔφη γνῶναι κατὰ τίνα τόπον ἐστὶ τῆς πόλεως ἐὰν κατακαλύψαντες ἄγωσιν. εἶτα ὡς ἦγον καὶ ἠρώτων, κατὰ τὸ καπηλεῖον ἔφη, ὅτι καπηλεῖα ἐδόκει εἶναι ἡ Μαρώνεια. τὸν δὲ Τηλεφάνη ἐπεὶ ἀναφυσᾶν ἤρχετο, παρακατακείμενος ἔφη, ὡς οἱ ἐρυγγάνοντες. τοῦ δὲ βαλανέως ἐν Καρδίᾳ † ῥύμμα γῆν μοχθηρὰν, καὶ ὕδωρ [ῥύμα, Suid.] ἁλμυρὸν παρέχοντος, πολιορκεῖσθαι ἔφη κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. νικήσας δ' ἐν Σικυῶνι τοὺς ἀνταγωνιστὰς, ἀνέθηκεν εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον τρόπαιον, ἐπιγράψας, Στρατόνικος ἀπὸ τῶν κακῶς κιθαριζόντων. ᾄσαντος δέ τινος, ἤρετο τὸ μέλος. εἰπόντος δὲ, ὅτι Καρκίνου. πολύ γε μᾶλλον ἔφη, ἢ ἀνθρώπου. ἐν Μαρωνείᾳ δὲ ἔφη οὐ γίνεσθαι ἔαρ, ἀλλὰ ἀλέαν. ἐν Φασήλιδι δὲ πρὸς τὸν παῖδα διαμφισβητοῦντος τοῦ βαλανέως περὶ τοῦ ἀργυρίου (ἦν γὰρ νόμος πλείονος λούειν τοὺς ξένους) ὦ μιαρὲ ἔφη παῖ, παρὰ χαλκοῦν με μικροῦ φασηλίτην ἐποίησας. πρὸς δὲ τὸν ἐπαινοῦντα ἵνα λάβῃ τι, αὐτὸς ἔφη μείζων εἶναι πτωχός. ἐν μικρᾷ δὲ πόλει διδάσκων ἔφη, αὕτη οὐ πόλις, ἀλλὰ μόλις. ἐν Πέλλῃ δὲ πρὸς φρέαρ εἰσελθὼν ἠρώτησεν, εἰ πότιμόν ἐστιν. εἰπόντων δὲ τῶν ἱμώντων, ἡμεῖς γε τοῦτο πίνομεν. οὐκ ἄρ' ἔφη, πότιμόν ἐστιν. ἐτύγχανον δὲ οἱ ἄνθρωποι χλωροὶ ὄντες. ἐπακούσας δὲ τῆς ὠδῖνος τῆς Τιμοθέου, εἰ δ' ἐργολάβον ἔφη ἔτικτε, καὶ μὴ θεόν, ποίας ἂν ἠφίει φωνάς. Πολυΐδου δὲ σεμνυνομένου ὡς ἐνίκησε Τιμόθεον ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Φιλωτᾶς, θαυμάζειν ἔφη εἰ ἀγνοεῖς ὅτι αὐτὸς μὲν ψηφίσματα ποιεῖ, Τιμόθεος δὲ νόμους. πρὸς Ἄρειον δὲ τὸν ψάλτην ὀχλοῦντά τι αὐτόν, ψάλλ' ἐς κόρακας ἔφη. ἐν Σικυῶνι δὲ πρὸς κακοδέψην γεγονημένον, ἐπεὶ ἐλοιδορεῖτό τι αὐτῷ, κακόδαιμον, νακόδαιμον ἔφη. τοὺς δὲ Ῥοδίους αὐτὸς Στρατόνικος ἀπαταλοὺς καὶ θερμοπότας θεωρῶν ἔφη, αὐτοὺς λευκοὺς εἶναι Κυρηναίους. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Ῥόδον ἐκάλει μνηστήρων πόλιν, χρώματι μὲν εἰς ἀσωτίαν διαλλάττειν ἐκείνων ἡγούμενος αὐτούς. ὁμοιότητι δ' εἰς καταφέρειαν ἡδονῆς, τὴν πόλιν μνηστήρων εἰκάζων. Ζηλωτὴς δὲ τῶν εὐτραπέλων λόγων τούτων ἐγένετο ὁ Στρατόνικος Σιμωνίδου τοῦ ποιητοῦ, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν δευτέρῳ περὶ εὑρημάτων, φάσκων καὶ Φιλόξενον τὸν Κυθήριον περὶ τὰ ὅμοια ἐσπουδακέναι. Φανίας δὲ ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ ποιητῶν, Στρατόνικός φησιν ὁ Ἀθηναῖος δοκεῖ τὴν πολυχορδίαν εἰς τὴν ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτος εἰσενεγκεῖν, καὶ πρῶτος μαθητὰς τῶν ἁρμονιῶν ἔλαβε, καὶ διάγραμμα συνεστήσατο. ἦν δὲ καὶ ἐν τῷ γελοίῳ οὐκ ἀπίθανος. φησὶ δὲ καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν διὰ τὴν ἐν τῷ γελοίῳ παρρησίαν ὑπὸ Νικοκλέους τοῦ Κυπρίων βασιλέως φάρμακον πιόντα, διὰ τὸ σκώπτειν αὐτοῦ τοὺς υἱούς. τοῦ δ' Ἀριστοτέλους τεθαύμακα, ὃν πολυθρύλλητον πεποιήκασιν οἱ σοφοί, οὗτοι καλέ μου Δημόκριτε. καὶ εἰ τῶν λόγων αὐτοῦ πρεσβεύεις, ὡς καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων τε καὶ ῥητόρων, τῆς ἀκριβείας πότε μαθὼν, ἢ παρὰ τίνος ἀνελθόντος ἐκ τοῦ βυθοῦ Πρωτέως ἢ Νηρέως, τί ποιοῦσιν οἱ ἰχθύες, ἢ πῶς κοιμῶνται, ἢ πῶς διαιτῶνται. τοιαῦτα γὰρ συνέγραψεν, ὡς εἶναι κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν θαύματα μωροῖς. φησὶ γὰρ ὅτι κήρυκες μὲν καὶ πάντα τὰ ὀστρακόδερμα ἀνόχευτον αὐτῶν ἐστι τὸ γένος. καὶ ὅτι ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κῆρυξ μακρόβια. ζῆν γὰρ τὴν πορφύραν ἔτη ἕξ, πόθεν αὐτῷ εἰδέναι. καὶ ὅτι τὸν πλεῖστον χρόνον ἐν ὀχείᾳ γίνεται ἔχιδνα, καὶ ὅτι μέγιστόν ἐστιν ἡ φάττα, δεύτερον δὲ ἡ οἰνάς, ἐλάχιστον δὲ ἡ τρυγών. πόθεν δ' ὅτι ὁ μὲν ἄρρην ἵππος ζῇ ἔτη τριάκοντα πέντε, ἡ δὲ θήλεια πλείω τῶν τεσσαράκοντα, βιῶσαι φήσας τινὰ καὶ ἑβδομήκοντα πέντε. ἱστορεῖ δὲ ὅτι καὶ ἐκ τῆς τῶν φθειρῶν ὀχείας αἱ κονίδες γεννῶνται, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ σκώληκος μεταβάλλοντος γίνεται κάμπη, ἐξ ἧς βομβύλιος, ἀφ' οὗ ὁ νεκύδαλος ὀνομαζόμενος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς μελίσσας βιοῦν φησιν μέχρι ἐτῶν ἕξ, τινὰ δὲ καὶ ἑπτά. οὐκ ὦφθαι δέ φησιν οὔτε μέλισσαν, οὔτε κηφῆνα ὀχεύοντας, ὅθεν οὐκ εἶναι διιδεῖν πότερα αὐτῶν ἄρρενα ἢ θήλεια. πόθεν δὲ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἥσσονες μελισσῶν. ἀεὶ γὰρ αὗται τὴν ἰσότητα τοῦ βίου τηροῦσιν, οὐ μεταβαλλόμεναι, ἀλλ' ἀγείρουσαι, καὶ ἀδιαλείπτως ποιοῦσαι. οἱ δ' ἄνθρωποι ἥσσονες μελισσῶν, καὶ πλήρεις οἰήσεως, ὡς

ἐκεῖναι μέλιτος, πόθεν διετήρησεν. ἐν δὲ τῷ περὶ μακροβιότητός φησιν, ὅτι ὦπταί τις μῦα ἔτη ἓξ ἢ ἑπτὰ ζήσασα. τίς γὰρ τούτων ἡ ἀπόδειξις. ποῦ δὲ εἶδεν ἐκ κέρατος ἐλάφου κισσὸν ἀναφυῶντα. γλαῦκες δέ φησι καὶ κόρακες ἡμέρας ἀδυνατοῦσι βλέπειν, διὸ νύκτωρ τὴν τροφὴν ἑαυτοῖς θηρεύουσιν. καὶ οὐ πᾶσαν νύκτα, ἀλλὰ τὴν ἀρχέσπερον. καὶ τὰς ἰδέας δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἐμφερεῖς εἶναι. τοῖς μὲν γὰρ γλαυκαί, τοῖς δὲ μέλαιναι, τοῖς δὲ χαροποί. ἀνθρώποις δ' ὅτι παντοίως ὀφθαλμός, ἠθῶν τε διαφορὰς εἶναι περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγει. τοὺς μὲν γὰρ αἰγωποὺς τῶν ἀνθρώπων, πρὸς ὀξύτητα μὲν ὄψεως εὖ πεφυκέναι, τὰ δ' ἤθη βελτίστους εἶναι. καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν ἐκτὸς ἔχειν

De natu. animaliũ lib. 1.

τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς δὲ ἐντός, ἄλλους δὲ μέσως. καὶ τοὺς μὲν ὀξυωπεστάτους εἶναι, τοὺς δὲ ἐκτὸς κακοηθεστάτους. οἱ δὲ μέσως φησὶν ἔχοντες ἐπιεικεῖς, εἶναι δέ τινας καὶ σκαρδαμυκτικούς. καὶ τοὺς μὲν ἀναιδεῖς εἶναι, ἀβεβαίους δ' εἶναι τοὺς ἀτενεῖς. τοὺς δὲ μέσους, βελτίστων ἠθῶν. μόνον τε ἄνθρωπον τῶν ζώων τὴν καρδίαν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι, τὰ δ' ἄλλα ζῶα ἐν τῷ μέσῳ. καὶ τοὺς ἄρρενας τῶν θηλειῶν πλείονας ὀδόντας ἔχειν, τετηρῆσθαί φησι ἐπί τε καὶ ἐπὶ προβάτου, καὶ ἐπὶ συός, καὶ ἐπὶ αἰγός. τῶν δὲ ἰχθύων οὐδένα γινώσκεσθαι ὄρχεις ἔχοντα. μαστοὺς δὲ οὔτ' ἰχθὺν ἔχειν, οὔτε ὄρνιθας. δελφῖνα δὲ μόνον οὐκ ἔχειν χολήν. ἔνιοι δέ φησιν ἐπὶ μὲν τῷ ἥπατι οὐκ ἔχουσι χολήν, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἐντέροις, ὡς ἔλλοψ, καὶ συναγρίς, καὶ σμύραινα, καὶ ξιφίας, καὶ χελιδών. ἡ δὲ ἀμία παρ' ὅλον τὸ ἔντερον παρατεταμένην ἔχει τὴν χολήν. ἱέραξ δὲ καὶ ἰκτῖνος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τοῖς ἐντέροις. ὁ δὲ αἰγοκέφαλος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τῇ κοιλίᾳ. περιστερὰ δὲ καὶ ὄρτυξ καὶ χελιδών, οἱ μὲν πρὸς τοῖς ἐντέροις, οἱ δὲ πρὸς τῇ κοιλίᾳ. τὰ δὲ μαλακόδερμά φησι καὶ τὰ ὀστρακόδερμα, καὶ τὰ σελαχώδη, καὶ τὰ ἔντομα, πλείονα χρόνον ὀχεύειν. δελφῖνα δέ, καί τινας τῶν ἰχθύων παρακατακλινομένους ὀχεύειν. καὶ εἶναι τῶν μὲν δελφίνων βραδεῖαν τὴν μίξιν, τῶν δὲ ἰχθύων ταχεῖαν. ἔτι ὁ λέων φησὶ στερέμνια ἔχει τὰ ὀστᾶ, καὶ κοπτομένων αὐτῶν, ὥσπερ ἐκ τῶν λίθων πῦρ ἐκλάμπειν. δελφὶς δὲ ὀστᾶ μὲν ἔχει, καὶ οὐκ ἄκανθαν. τὰ δὲ σελάχη καὶ χόνδρον, καὶ ἄκανθαν. τῶν δ' ἰχθύων τὰ μὲν εἶναι χερσαῖα, τὰ δὲ ἔνυδρα, τὰ δὲ πυριγενῆ. εἶναι δέ τινα καὶ ἐφήμερα καλούμενα, ἃ μίαν μόνον ἡμέραν ζῇ. τὰ δὲ ἀμφίβια εἶναι, ὡς τὸν ποτάμιον ἵππον, καὶ κροκόδειλον, καὶ ἐνυδριν. πάντα τε τὰ ζῶα δύο ἡγεμόνας ἔχειν πόδας, καρκῖνον δὲ τέσσαρας. ὅσα δ' ἔναιμά ἐστί φησι τῶν ζώων, ἢ ἄποδά ἐστιν, ἢ δίποδα, ἢ τετράποδα. ὅσα δὲ τῶν τεσσάρων πλείονας ἔχει πόδας, ἄναιμά ἐστι. διὸ καὶ πάντα τὰ κινούμενα τέτταρσι σημείοις κινεῖται. ἄνθρωπος δὲ δύο ποσὶ καὶ χερσὶ δύο, ὄρνις δὲ δύο ποσὶ καὶ δύο πτέρυξι, ἔγχελυς καὶ γόγγρος δύο πτερυγίοις καὶ δύο καμπαῖς. ἔτι τῶν ζώων τὰ μὲν ἔχει χεῖρας, ὡς ἄνθρωπος. τὰ δὲ δοκεῖ, ὡς πίθηκος. οὐδὲν γὰρ τῶν ἀλόγων ζώων δίδωσι καὶ λαμβάνει, πρὸς ἅπερ αἱ χεῖρες ὄργανα δίδονται. πάλιν τῶν ζώων τὰ μὲν ἔναρθρα, ὡς ἄνθρωπος, ὄνος, βοῦς. τὰ δὲ ἄναρθρά ἐστιν, οἷον ὄφεις, ὄστρεα, πνεύμονες. πολλά τε τῶν ζώων οὐ κατὰ πᾶσαν ὥραν φαίνεται, οἷον τὰ φωλεύοντα. καὶ ὅσα δὲ μὴ φωλεύει, οὐκ ἀεὶ φαίνεται, οἷον χελιδόνες, καὶ πελαργοί. πολλὰ δὲ ἔχων ἔτι λέγειν περὶ ὧν ἐλήρησεν ὁ φαρμακοπώλης, παύομαι. καίτοι εἰδὼς καὶ Ἐπίκουρον τὸν φιλαληθέστατον ταῦτ' εἰπόντα περὶ αὐτοῦ, ἐν τῇ περὶ ἐπιτηδευμάτων ἐπιστολῇ, ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείαν ὥρμησε, καὶ ὅτι ἐν ταύτῃ κακῶς πράττων ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν, εἶτα ἀναπεπταμένου τοῦ Πλάτωνος περιπάτου φησὶ παραβαλὼν ἑαυτὸν παρεκάθισε τοῖς λόγοις οὐκ ὢν ἀφυής. καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τὴν θεωρουμένην ἐξῆλθεν. οἶδα δὲ ὅτι ταῦτα μόνος Ἐπίκουρος εἴρηκεν κατ' αὐτοῦ, οὔτε δ' Εὐβουλίδης, ἀλλ' οὐδὲ Κηφισόδωρος τοιοῦτόν τι ἐτόλμησεν εἰπεῖν κατὰ τοῦ Σταγειρίτου. καίτοι καὶ συγγράμματα ἐκδόντες κατὰ τ' ἀνδρός. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Ἐπίκουρος, καὶ Πρωταγόραν φησὶ τὸν σοφιστὴν ἐκ φορμο-

Gel. lib. 5. ca. 3

φόρου καὶ ξυλοφόρου, πρῶτον μὲν γενέσθαι γραφέα Δημοκρίτου, θαυμασθέντα δ' ὑπ' ἐκείνου ἐπὶ ξύλων τινὶ ἰδίᾳ συνθέσει, ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς ἀναληφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ διδάσκειν ἐν κώμῃ τινὶ γράμματα, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸ σοφιστεύειν ὁρμῆσαι. κἀγὼ δὲ ἄνδρες συνδαιταλεῖς, ἀπὸ τῶν πολλῶν τούτων λόγων τὴν ὁρμὴν ἔχω ἐπὶ τὸ ἤδη γαστρίζεσθαι τοὺς μαγείρους, διὰ τὴν πολλὴν τῶν λόγων ἑστίασιν, ἵνα μὴ ψυχρὰ παρατιθῶσιν. οὐδεὶς γὰρ ἂν φάγοι ψυχρῶν ὁ Κύνουλκος ἔφη, κατὰ τὸν Ἀλέξιδος τοῦ κωμῳδοποιοῦ Μίλκωνα. Ἐγώ φησιν ἐὰν μὴ παραθῶσι θερμὰ τἀγαθὸν Πλάτωνα πανταχοῦ φὴς ἀγαθὸν εἶναι, μανθάνεις τὸ δ' ἡδὺ πάντως ἡδὺ κἀνθάδε, οὐκ ἀχαρίστως δὲ καὶ Σφαῖρον τὸν συσχολάσαντα μετὰ Χρυσίππῳ παρὰ Κλεάνθει. μετάπεμπτον δὲ γενόμενον εἰς Ἀλεξάν-

Idẽ Laertius.

δρειαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου, κηρίνων ποτὲ ἐν τῷ δείπνῳ παρατεθεισῶν ὀρνίθων, ἐκτείναντα τὰς χεῖρας ἐπισχεθῆναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὡς ψευδεῖ συγκατατιθέμενον. τὸν δ' εὐστόχως ἀποφήνασθαι εἰπόντα οὐ τούτῳ συγκατατίθεσθαι, ὅτι εἰσὶν ὄρνεις, ἀλλ' ὅτι εὔλογόν ἐστι ταύτας ὄρνεις εἶναι. διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, τοῦ εὐλόγου. τὴν μὲν γὰρ ἀδιάψευστον εἶναι, τὸ δ' εὔλογον ἄλλως ἀποβαίνειν. καὶ ἡμῖν οὖν κατὰ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, καὶ τῶν κη-

ρίνων

είνων περιενεχθήτω, ἵνα καὶ κατὰ τὴν ὄψιν πλανᾶσθαι δυνάμεθα, ἵνα μὴ πάντα λαλῶμεν. καὶ μελλόντων ἤδη δειπνεῖν ἐπιχεῖν ἐκέλευεν ὁ Δάφνος ἐπιπὼν τὸ ἐκ μαμμακύθου ἢ αὔρων μεταγένους ἰαμβεῖον, ὥσπερ ἐπειδὰν δειπνῶμεν ποτέ, πλεῖστα λαλοῦμεν ἁπάντων. κἀγώ φημι ἐνδεῶς εἰρῆσθαι τὸν περὶ ἰχθύων λόγον, πολλὰ εἰρηκότων καὶ Ἀσκληπιαδῶν παίδων, Φιλοτίμου λέγω, ἐν τοῖς περὶ τροφῆς, καὶ Μνησιθέου τοῦ ἀθηναίου, ἔτι δὲ Διφίλου τοῦ σιφνίου. οὗτος γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι, φησιν, ὅτι τῶν θαλασσίων ἰχθύων οἱ μὲν πετραῖοί εἰσιν εὔθαρτοι, εὔχυλοι, σμηκτικοί, κοῦφοι, ὀλιγότροφοι. οἱ δὲ πελάγιοι δυσφθαρτότεροι, πολύτροφοι, δυσοικονόμητοι, καὶ τῶν πετραίων ὁ φυκὴν, καὶ ἡ φυκίς, ἁπαλώτατα ἰχθύδια ὄντα, ἄβρωμα καὶ εὔφθαρτά ἐστιν. ἡ δὲ πέρκη τούτοις προσεοικυῖα κατὰ τόπους ὀλίγῳ διαλλάττει. οἱ δὲ κωβιοὶ ἀναλογοῦσι τῇ πέρκῃ, ὧν οἱ μικροὶ καὶ οἱ λευκοὶ ἁπαλοί εἰσιν, ἄβρωμοι, εὔχυλοι, εὔπεπτοι. οἱ δὲ χλωροὶ (καλοῦνται δὲ καυλῖναι) ξηροί εἰσιν καὶ ἀλιπεῖς. αἱ δὲ χάνναι, ἁπαλόσαρκοι. σκληρότεραι δὲ τῆς πέρκης. ὁ δὲ σκάρος ἁπαλόσαρκος, ψαθυρός, γλυκύς, κοῦφος, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, εὐκοίλιος. τούτων δὲ ὁ πρόσφατος ὕποπτος, ἐπειδὴ τοὺς θαλαττίους λαγὼς θηρεύοντος σιτοῦνται. διὸ καὶ τὰ ἐντὸς χολέρας ποιητικὰ ἔχει. ἡ δὲ καλουμένη κηρὶς, ἁπαλόσαρκος, εὐκοίλιος, εὐστόμαχος. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς παχύνει καὶ σμήχει. ὀρφὸς ἢ ὀρφὼς εὔχυλος, πολύχυλος, γλίσχρος, δύσφθαρτος, πολύτροφος, οὐρητικός. τὰ δὲ περὶ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, γλίσχρα, εὔπεπτα. τὰ δὲ σαρκώδη, δύσπεπτα, βαρύτερα. ἁπαλώτερον δὲ τὸ οὐραῖον, φλεγματώδης δ᾽ ἐστὶ δρασικὸς ὁ ἰχθὺς, καὶ δύσπεπτος. αἱ δὲ σφύραιναι τῶν γόγγρων εἰσὶ τροφιμώτεραι. ἡ δὲ λιμνία ἔγχελυς, τῆς θαλασσίας ἐστὶν ἀστομωτέρα, καὶ πολυτροφωτέρα. τῷ δὲ μελανούρῳ ἀναλογεῖ ὁ χρύσοφρυς. σκορπίοι δὲ οἱ πελάγιοι καὶ κιρροὶ τροφιμώτεροι τῶν τεναγωδῶν τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς, τῶν μεγάλων. σπάρος δὲ, δριμὺς, ἁπαλόσαρκος, ἄβρωμος, εὐστόμαχος, οὐρητικός. † οὐκ ἄπεπτος, ταγηνιστὸς δὲ, δύσπεπτος. τρίγλη εὐστόμαχος, παρασύφουσα, σκληρόσαρκα, δύσφθαρτος, ἐφεκτικὰ κοιλίας, καὶ μάλιστα ἡ ἐξ ἀνθράκων. ἡ δὲ ἀπὸ τηγάνου, βαρεῖα καὶ δύσπεπτος. κοινῶς δὲ πᾶσα αἵματος ἐκκριτική. συνόδους καὶ χάραξ τοῦ μὲν αὐτοῦ γένους εἰσί. διαφέρει δὲ ὁ χάραξ. φάγρος γίνεται μὲν καὶ ποτάμιος, καλλίων δὲ ἐστὶν ὁ θαλάττιος. καπρίσκος καλεῖται μὲν καὶ μῦς. βρομώδης δ᾽ ἐστὶ καὶ σκληρὸς, κιθάρου δ᾽ ἐστὶ δυσπεπτότερος. δέρμα δὲ ἔχει εὔστομον ῥαφὶς ἢ βελόνη, καλεῖταί γε καὶ ἀβλεννής, δύσπεπτος, ὑγρός, εὔχυλος. θρίσσα, ἢ τὰ ὁμογενῆ χαλκὶς καὶ ἐρέτιμος, εὐανάδοτος. κεστρεὺς δὲ γίνεται μὲν καὶ θαλάσσιος, καὶ ὁ λιμναῖος ἢ ποτάμιος, οὗτος δὲ φυσὶ καλεῖται ὀξυρύγχος. κορακῖνος δ᾽ ὁ ἐκ τοῦ Νείλου, ἥττων δ᾽ ὁ μέλας τοῦ λευκοῦ, καὶ ὁ ἑφθὸς τοῦ ὀπτοῦ. οὗτος γὰρ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος. σάλπη σκληρά, ἄστομος. κρείσσων δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἡ ἐν τῷ φθινοπώρῳ γινομένη. ὑγρόν τι γὰρ καὶ λευκόν, ἔτι δὲ καὶ ἄβρωμον ἀνίησιν. ὁ γρύλλος ὅμοιος μέν ἐστιν ἐγχέλει, ἄστομος δέ. ὁ δὲ ἱέραξ, σκληροσαρκότερος μὲν κόκκυγος, τοῖς δ᾽ ἄλλοις ὅμοιος. καὶ ὁ κόραξ ἱέρακος σκληρότερος, οὐρανοσκόπος δὲ καὶ ὁ ἁγνὸς καλούμενος, ἢ καὶ καλλιώνυμος, βαρεῖς. βῶξ δὲ ἑφθός, εὔπεπτος, εὐαπόδοτος, ὑγρὸν ἀνιείς, εὐκοίλιος. ὁ δ᾽ ἀπ᾽ ἀνθράκων, γλυκύτερος καὶ ἁπαλώτερος. βάκχος, εὔχυλος, ἄπεπτος, βρομώδης. ψῆττα, βούγλωσσος, εὔτροφοι καὶ ἡδεῖαι. τούτοις ἀναλογεῖ καὶ ὁ ῥόμβος. γλαυκίσκοι, κέφαλοι, κεστρεῖς, μύξινοι, κολῶνες, ὅμοιοί εἰσι κατὰ τὴν προσφοράν. τοῦ δὲ κεφάλου καταδεέστερός ἐστιν ὁ κεστρεύς, ἥσσων δὲ ὁ μύξινος, τελευταῖος ὁ κόλων. θυννὶς δὲ καὶ θύννος βαρεῖς καὶ πολύτροφοι. ὁ δὲ καλούμενος ἀκαρνὰν, γλυκύς ἐστι καὶ παρασύφων, τρόφιμος δὲ καὶ εὐέκκριτος. ἡ δὲ ἀφύη, βαρεῖά ἐστι καὶ δύσπεπτος, ὧν ἡ λευκὴ καλεῖται κωβῖτις. καὶ ὁ ἑψητὸς δὲ τὸ μικρὸν ἰχθύδιον, τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστί. τῶν δὲ σελαχίων ὁ μὲν βοῦς, κρεώδης, ὁ δὲ γαλεὸς κρεῖσσον ὁ ἀστερίας λεγόμενος. ὁ δὲ ἀλωπεκίας ὅμοιός ἐστι τῇ γεύσει τῷ χερσαίῳ ζώῳ, διὸ καὶ τοῦ ὀνόματος ἔτυχε. καὶ ἡ βατὶς δὲ εὔστομος, ἡ δὲ ἀστερία βατὶς, ἁπαλωτέρα καὶ εὔχυλος. ὁ δὲ λειόβατος, δυσκοιλιώτερος καὶ βρομώδης. ἡ δὲ νάρκη δύσπεπτος οὖσα, τὰ μὲν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἁπαλά τε καὶ εὐστόμαχα ἔχει, ἔτι δὲ εὔπεπτα, τὰ δ᾽ ἄλλα οὔ. κρείττονες δέ εἰσιν αἱ μικραί, καὶ μάλιστα αἱ λιτῶς ἑψόμεναι. ἡ δὲ ῥίνη, καὶ αὐτὴ τῶν σελαχίων οὖσα, εὔπεπτός ἐστι καὶ κούφη. ἡ δὲ μείζων καὶ τροφιμωτέρα. κοινῶς δὲ πάντα τὰ σελάχια, φυσώδη ἐστὶ, καὶ κρεώδη, καὶ δυσκατέργαστα, πλεοναζόμενα τέ τὰς ὄψεις ἀμβλύνει. ἡ δὲ σηπία καὶ ἑψομένη μὲν ἁπαλὴ καὶ εὔστομος καὶ εὔπεπτος, ἔτι δ᾽ εὐκοίλιος. ὁ δ᾽ ἀπ᾽ αὐτῆς χυλὸς λεπτυντικός ἐστιν αἵματος, καὶ κινητικὸς τῆς δι᾽ αἱμορροΐδων ἐκκρίσεως. τευθὶς δὲ εὐπεπτοτέρα ἐστὶ, καὶ οὐκ εὔστομος. ὁ δὲ † πώλυψ συνεργεῖ μὲν ἀφροδισίοις, σκληρὸς δέ ἐστι καὶ δύσπεπτος. ὁ δὲ μείζων, τροφιμώτερος. παρυγραίνει δὲ καὶ κοιλίαν ἑψόμενος ἐπὶ πλεῖον, καὶ τὸν στόμαχον ἵστησιν. ἐμφανίζει δὲ καὶ Ἄλεξις ἐν Παμφίλῃ τοῦ πολύποδος τὸ χρήσιμον, λέγων ὧδε.

ἰχθύων ἰατρικά

Forsan πολύπους.

Ἐρῶν τί δ᾽ ἐκτήσω τί μᾶλλον συμφέρει ὧν νῦν φέρων πάρειμι κήρυκας, κτένας, Βολβοὺς,

μεγαν

μέγαν τε πολύπουν, ἰχθῦς δ' ἁδρούς. Ἡ δὲ πηλαμὶς, πολύτροφος μέν ἐστι καὶ βαρεῖα, οὐρητικὴ δὲ καὶ δύσπεπτος. ταριχευθεῖσα δὲ κυβίῳ ὁμοίως εὐκοίλιος καὶ λεπτυντική. ἡ δὲ μείζων, σαρδονῖτις καλεῖται. ἀναλογῶν μέντοι ὁ χελιδονίας τῇ παλαμίδι, σκληρότερός ἐστιν. ἡ δὲ χελιδὼν ἢ τῷ πολύπῳ ἐοικυῖα, ἔχει τὸ ἀφ' αὐτοῦ ὑγρόν, εὔχροιαν ποιοῦν, καὶ κινοῦν αἷμα. ὁ δὲ ὄρκυνος βορβορώδης καὶ ὁ μείζων προσέοικε τῷ χελιδονίᾳ κατὰ τὴν σκληρότητα. τὰ δὲ ὑπογάστρια αὐτοῦ καὶ ἡ κλεὶς εὔστομα καὶ ἁπαλά. οἱ δὲ κοσαὶ λεγόμενοι, ταριχευθέντες εἰσὶ μέσοι. Ξανθίας δ' ἐπὶ ποσὸν βρομώδης ἐστὶ καὶ ἁπαλώτερός ἐστι τοῦ ὀρκύνου. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Δίφιλος εἴρηκεν. ὁ δὲ Ἀθηναῖος Μνησίθεος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, τῶν μειζόνων φησὶν ἰχθύων γένος, ὑφ' ὧν μὲν καλεῖσθαι τμητὸν, ὑπ' ἄλλων δὲ πελάγιον. οἷον χρυσόφρυς καὶ γλαύκους καὶ φάγρους. εἰσὶ δὲ καὶ δυσκατέργαστοι. κατεργασθέντες δὲ πολλαπλασίαν τροφὴν παρέχουσι. τὸ δὲ τῶν λεπιδωτῶν γένος, οἷον θύννων, σκόμβρων, θυννίδων, γόγγρων, καὶ τῶν τοιούτων, συμβαίνει τούτοις καὶ ἀγελαίοις εἶναι. τὰ μὲν οὖν μήτε καθ' αὑτὰ φαινόμενα, μήτ' ἐν ταῖς ἀγέλαις ἐκφερόμενα, μᾶλλόν ἐστιν εὔπεπτα. οἷον γόγγροι καὶ καρχαρίαι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ἀγελαῖα γένη τῶν ἰχθύων τούτων τὴν μὲν ἐδωδὴν ἀδεῖαν ἔχει (πίονα γάρ ἐστι) βαρεῖαν δὲ καὶ δυσκατέργαστον. διὸ καὶ ταριχεύεσθαι δύνανται μάλιστα. καὶ ἔστι τῶν ταρίχων βέλτιστα γένη ταῦτα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν ὀπτοί. τήκεται γὰρ πιμελῶδες αὐτῶν. τὰ δὲ καλούμενα δαρτὰ τὸ μὲν ὅλον ἐστὶν, ὅσα τραχεῖαν ἔχει τὴν ἐπίφυσιν τοῦ δέρματος, οὐ λεπίσιν, ἀλλ' οἷον ἔχουσιν αἱ βατίδες καὶ ῥῖναι. ταῦτα δὲ πάντα ἐστὶ μὲν εὔθρυπτα, οὐκ εὐώδη δὲ, καὶ τροφὰς ἐμποιεῖ τοῖς σώμασιν ὑγρὰς, ὑπάγει δὲ καὶ τὰς κοιλίας μάλιστα πάντων τῶν ἑψομένων ἰχθύων. τὰ δὲ ὀπτώμενα χείρονα. τὸ δὲ τῶν μαλακίων γένος, οἷα πολυπόδων τε καὶ σηπιῶν καὶ τῶν τοιούτων, τὴν μὲν σάρκα δύσπεπτον ἔχει, διὸ καὶ πρὸς ἀφροδισιασμοὺς ἁρμόττουσιν. αὐτοὶ μὲν γάρ εἰσι πνευματώδεις. ὁ δὲ τῶν ἀφροδισιασμῶν καιρὸς πνευματώδους προσδεῖται διαθέσεως. βελτίω δὲ ταῦτα γίνεται ἑψηθέντα. τὰς γὰρ ὑγρότητας ἔχει πονηράς. ἰδεῖν γοῦν ἐστιν οἵας ἀφίησι πλυνόμενα. ταύτας οὖν ἡ ἕψησις ἐκκαλεῖται τῆς σαρκός. μαλακῆς γὰρ τῆς πυρώσεως, καὶ μεθ' ὑγροῦ διδομένης οἱονεὶ πλύσις τις αὐτῶν γίνεται, τὰ δ' ὀπτώμενα καταξηραίνει τὰς ὑγρότητας. ἔτι δὲ καὶ τῆς σαρκὸς αὐτῶν φύσει σκληρᾶς οὔσης, κατὰ λόγον οὕτως ἔχει γίγνεσθαι αὐτά. ἀφύαι δὲ καὶ μεμβράδες καὶ τριχίδες, καὶ τἄλλα ὅσων συγκατεσθίομεν τὰς ἀκάνθας, ταῦτα πάντα τὴν πέψιν φυσώδη ποιεῖ. τὴν δὲ τροφὴν δίδωσιν ὑγράν. τῆς οὖν πέψεως οὐχ ὁμαλιζούσης, ἀλλὰ τῶν μὲν σαρκῶν ἄγαν ταχὺ πεπτομένων, τῆς δὲ ἀκάνθης χολῇ διαλυομένης. καὶ γὰρ ἅμα αἱ ἀφύαι καθ' αὑτὰς ἀκανθώδεις, ἐμποδισμὸς αὐτῶν ἑκατέρου γίνεται περὶ τὴν κατεργασίαν, εἶτα φῦσαι μὲν ἀπὸ τῆς πέψεως, ὑγρασίαι δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς συμβαίνουσι. βελτίω δ' ἐστὶν ἑψόμενα, τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶν ἀνωμάλως ὑπακτικά. τὰ δὲ καλούμενα πετραῖα, κωβιοὶ, καὶ σκορπίοι, καὶ ψῆτται, καὶ τὰ ὅμοια, τοῖς τε σώμασιν ἡμῶν ξηράν τε δίδωσι τροφὴν, εὔογκα δέ ἐστι καὶ πρόσφυμα, καὶ πέπτεται ταχέως, καὶ οὐκ ἐγκαταλείπει περιττώματα πολλὰ, πνευμάτων τε οὐκ ἔστι περιποιητικά. γίνεται δ' εὐπεπτότερον ἅπαν ὄψον ταῖς σκευασίαις ἁπλῶς ἀρτυθέντα, τὰ δὲ πετραῖα καὶ τῇ ἡδονῇ ἁπλῶς σκευασθέντα. τούτοις δ' ὅμοιόν ἐστι γένος τὸ καλούμενον μαλακόσαρκον, κίχλαι καὶ κόσσυφοι, καὶ τὰ ὅμοια. ἔστι δὲ ὑγρότερα μὲν ταῦτα ἐκείνων. πρὸς δὲ τὰς ἀναλήψεις, ἀπόλαυσιν ἔχει πλείω, τῆς μὲν κοιλίας καὶ τῆς οὐρήσεως ὑπακτικώτερα ταῦτ' ἐστὶν ἐκείνων, διὰ τὸ καὶ τὰς σάρκας ὑγροτέρας καὶ πλείους ἔχειν τῶν προειρημένων. χρὴ δὲ ἐὰν μὲν τὴν κοιλίαν βούληταί τις ὑπάγειν, ἕψοντα διδόναι, μετρίως δὲ ἐχούσης ὀπτηθέντα γίνεται πρόσφυμα. πρὸς δὲ τὰς οὐρήσεις ἀμφοτέρως σκευασθέντα χρήσιμα. οἱ δὲ τόποι τῆς θαλάσσης ὅπου ποταμοὶ καὶ λίμναι συμβάλλουσιν, ἔτι δὲ πελάγη μεγάλα καὶ κόλποι θαλάττης εἰσὶν, ἐνταῦθα μὲν πάντες οἱ ἰχθύες εἰσὶν ὑγρότεροι καὶ μᾶλλον πίονες ὑπάρχουσι. καὶ ἐσθίεσθαι μέν εἰσιν ἡδίους, πρὸς δὲ τὴν πέψιν καὶ τροφὴν γίνονται χείρους. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς τοῖς κειμένοις πρὸς τὰ πελάγη, καὶ λίαν ἀναπεπταμένοις, σκληροὶ καὶ λεπτοὶ καὶ κυματοπληγεῖς εἰσιν οἱ πλείους. περὶ δὲ τοὺς ἀγχιβαθεῖς ἐν οἷς μὴ λίαν ἔγκειται μεγάλα πνεύματα. πρὸς δὴ τούτοις, ἔπου καὶ πόλει συνεγγύς εἰσιν, ἐνταῦθα δ' ἔστι τὰ πλεῖστα γένη τῶν ἰχθύων ὁμαλῶς ἄριστα καὶ πρὸς ἡδονὴν, καὶ πρὸς εὐπεψίαν, καὶ πρὸς τὴν τροφὴν τοῦ σώματος. δύσπεπτοι δὲ καὶ βαρύτατοι τῶν θαλασσίων εἰσὶν οἱ μεταβαίνοντες ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς ποταμοὺς καὶ λίμνας, οἷον κεστρεὺς, καὶ συλλήβδην τῶν ἰχθύων ὅσοι δύνανται βιοτεύειν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ὕδασι. τῶν δὲ τελέως ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ λίμναις βιοτευόντων, ἀμείνους εἰσὶν οἱ ποτάμιοι. σῆψις γὰρ ὕδατος τὸ λιμναῖόν ἐστι. καὶ τῶν ποταμίων δὲ αὐτῶν βέλτιστοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ὀξυτάτοις τῶν ποταμῶν ὄντες, οἵ τε πυροῦντες. οὗτοι γὰρ οὐ γίνονται, ἂν μὴ ποταμὸς ὀξὺς ᾖ καὶ ψυχρός. διαφέρουσι δὲ τῶν ποταμίων ἰχθύων εὐπεψίᾳ. ταῦτα καὶ παρ' ἡμῶν ἔχετε ἄνδρες φίλοι ὀψωνησάντων κατὰ δύναμιν τὴν ἑαυτῶν ὑγιεινῶς. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους παράσιτον,

ἐγὼ περὶ

Ἐγὼ περὶ τὴν ὀψωνίαν μὲν οὐ πάνυ Τί ἐσπούδακ', οὐδ' αὖ συνέτεμον λίαν πάνυ, Ὡς αὖτις ἄλλως ἐξενεχθεῖσιν Ὅπου τοῦ διαλάβοι κραιπάλην ἑλληνικῶς. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ οὕτως εἰμὶ φίλιχθυς, ὡς ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν Βουταλίωνι ὅ, περ δρᾶμα τῶν ἀγροίκων ἐστὶν ἑνὸς διασκευή. φησὶ γάρ, Καὶ μὴν ἑστιάσω τήμερον ὑμᾶς ἐγὼ Σὺ δ' ἀγοράσεις ἡμῖν λαβὼν † πισὲ Ἀργύριον, ἄλλως γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι Χρηστῶς ἀγοράζειν, φράζε δὴ φιλούμενον Ὄψῳ τινὶ χαίρεις, πᾶσι καθ' ἕκαστον λέγε, Ἰχθὺν τίν' ἡδέως φάγοις ἄν, εἰς ἀγρὸν Ἦλθε φέρων, Ποτ' ἰχθυοπώλης μαινίδας καὶ τριγλίδας. Καὶ νὴ Δί' ἤρεσεν Σφόδρ' ἡμῖν ἅπασιν, εἶτα καὶ νῦν εἰπέ μοι, Τούτων φάγοις ἂν κἄν τις ἄλλος μικρὸς ᾖ. Τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα, Ἀνθρωποφάγους πῶς ἀνθρωποφάγοι δῆλον ὅτι Ταῦτα δ' ἐστὶν Ἑκάτης βρώματα, μαινίδες καὶ τριγλίδες. ἐν δὲ τῷ ἀγροίκῳ, Ἑκάτης βρώματα ἔφη τὰς μαινίδας εἶναι, καὶ τὰς τριγλίδας. ἐκφαυλίζων δὲ καὶ Φίλιππος τοὺς μικροὺς τῶν ἰχθύων, ἐν Φιλύρᾳ φησίν, Παππία βούλει δραμὼν Εἰς τὴν ἀγορὰν καταγοράσαι μοι; φράζε τί; Ἰχθῦς φρονοῦντας ὦ πάτερ, μή μοι βρέφη, Οὐκ οἶσθ' ὅ,τι τἀργύριον ἐστ' εἰς ἄργυρον. Ἥδιστος δέ ἐστι καὶ ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν τοῖς ὀβελιαφόροις νεανίσκος κατασμικρύνων ἅπαντα τὰ περὶ τὴν ὀψωνίαν, καὶ λέγων ὧδε, Ἀλλ' ἀγόρασον εὐτελῶς. ἅπαντα γὰρ Ἱκανόν ἐστι φράζε δή ποτε. Μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως ὅτι ἄν, ὁσίας ἕνεκ' ἀρκεῖ τευθίδια σηπίδια, Κἂν κάραβος τὶς ἢ λαβεῖν εἰς ἀρκέσει Ἡδύ γ' ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἐγχέλιδια, Θήβη μὲν ἔνιοτ' ἔρχεται ἐκ τούτου λαβὲ Ἀλεκτρυόνιον φάττιον περδίκιον. Τοιαῦτα δασύπους ἐάν τις ἐπέλθῃ φέρε, Ὡς μικρολόγος εἶ σύ λέγε λίαν πολυτελής Πάντων † κρέας ἡμῖν ἐστιν πότερ', ἔπεμψέ τις Οὐκ ἀλλ' εὐθὺς ἐνῇ γυνή. Τὸ μόσχιον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν. ὁ δὲ παρὰ Μνησιμάχῳ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι δύσκολος, φιλάργυρος ὢν σφόδρα πρὸς τὸν ἀσωτευόμενον νεανίσκον φησίν, Ἀλλ' ἀντιβολῶ σ' ἐπίταττέ μοι μὴ πόλλ' ἄγαν, Μὴ δ' ἄγρια λίαν, μὴ δ' ἐπηργυρομένα. Μέτρια δὲ τῷ θείῳ σεαυτοῦ πῶς ἔτι Μετριώτερ' ὦ δαιμόνιε, πῶς σύντεμνε, καὶ Ἐπεξαπάτα με τοὺς μὲν ἰχθῦς μοι κάλει Ἰχθύδιον. ἥδιον γὰρ ἀπολοῦμαι πολύ. ἐπεὶ δὲ κατὰ θεὸν ἐν τοῖς προκειμένοις φίλτατε Οὐλπιανέ, ἢ ὑμεῖς γραμματικῶν παῖδες εἴπατέ μοι τίνι ἐννοίᾳ ὁ Εὔφιππος ἐν τοῖς προειρημένοις ἔφη τὸ μόσχιον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν. ἐγὼ γὰρ οἴομαι ἱστορίαν τινὰ εἶναι, καὶ ποθῶ μαθεῖν. καὶ ὁ Πλούταρχος ἔφη ῥοδιακὴν εἶναι λεγομένην ἱστορίαν, ἣν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποστοματίζειν οὐ δύναμαι, τὸ πάνυ πρὸ πολλοῦ ἐντετυχηκέναι τῷ ταῦτα περιέχοντι βιβλίῳ. οἶδα δὲ Φοίνικα τὸν κολοφώνιον ἰαμβοποιὸν μνημονεύοντα τινῶν ἀνδρῶν ὡς ἀγειρόντων τῇ Κορώνῃ, καὶ λεγόντων ταῦτα, Ἐσθλοὶ Κορώνῃ χεῖρα πρόσδοτε κριθῶν, Τῇ παιδὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ λέκος πυρῶν, Ἢ ἄρτον ἢ ἡμαιθον, ἢ ὅ,τι τις χρῄζει Δότ' ὦ γαθοί τι ἕκαστος τῶν ἐν χερσὶν ἔχει Κορώνῃ, καὶ ἅλα λήψεται χόνδρον. Φιλεῖ γὰρ αὕτη πάγχυ ταῦτα δαίνυσθαι, Ὁ νῦν ἅλας δοὺς, αὖθι κηρίον δώσει, Ὦ παῖ θύρωμαν κλινὲ πλοῦτος ἤκουσε, Καὶ τῇ Κορώνῃ παρθένος φέρει σῦκα. Θεοί γένοιτο μεταπέμπτος ἡ κόρη, Κἀφνειόν ἄνδρα κὠνομαστὸν ἐξεύροι. Καὶ τῷ γέροντι πατρὶ κοῦρον εἰς χεῖρας, Καὶ μητρὶ κούρην εἰς τὰ γοῦνα κατθείη Θαλός. τρέφειν γυναῖκα τοῖς κασιγνήτοις, Ἐγὼ δ' ὅκου πόδες φέρουσιν, ὀφθαλμοὺς, Ἀμείβομαι μούσαισι πρὸς θύρας ᾄδων, Καὶ δόντι καὶ μὴ δόντι πλείονα τῶν γε. καὶ ἐπὶ τέλει δὲ τοῦ ἰάμβου φησίν, Ἀλλ' ὦγαθοὶ ἐπορέξαθ' ὧν μυχὸς πλουτεῖ Δὸς ὦναξ καὶ σὺ πολλά μοι νύμφη, Νόμος κορώνῃ. χεῖρα δ' οὖν ἐπαιτούσῃ. Ταῦτ' εἰδὼς δός τι καὶ καταχρήσει. Κορωνισταὶ δὲ ἐκαλοῦντο, οἱ τῇ Κορώνῃ ἀγείροντες, ὥς φησι Πάμφιλος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων, καὶ τὰ ᾀδόμενά τε ὑπ' αὐτῶν κορωνίσματα καλεῖται, ὡς ἱστορεῖ Ἁγνοκλῆς ὁ ῥόδιος ἐν κορωνισταῖς. καὶ χελιδονίζειν δὲ καλεῖται παρὰ ῥοδίοις ἀγερμός τις ἄλλος. περὶ οὗ Θέογνίς φησιν ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν ῥόδῳ θυσιῶν γράφων οὕτως. εἶδος δέ τι τοῦ ἀγείρειν χελιδονίζειν ῥόδιοι καλοῦσιν, ὃ γίνεται τῷ Βοηδρομιῶνι μηνί. χελιδονίζειν δὲ λέγεται διὰ τὸ εἰωθὸς ἐπιφωνεῖσθαι, ἦλθ' ἦλθε χελιδὼν καλὰς ὥρας ἄγουσα καὶ καλοὺς ἐνιαυτούς. ἐπὶ γαστέρα λευκὰ κἀπὶ νῶτα μέλανα Παλάθαν οὐ προκυκλεῖς ἐκ πίονος οἴκου, Οἴνου τε δέπαστρον τυροῦ τε κάνυστρον καὶ πυρῶν. χελιδὼν καὶ λεκύθιταν οὐκ ἀπωθεῖται. πότερ' ἀπίωμες ἢ λαβώμεθα, εἰ μέν τι δώσεις. εἰ δὲ μή, οὐκ ἐάσομεν, Ἢ τὰν θύραν φέρωμες, ἢ τὸ ὑπέρθυρον, Ἢ τὰν γυναῖκα τὰν ἔσω καθημέναν Μικρὰ μέν ἐστι ῥᾳδίως μιν οἴσομεν Ἂν δὴ φέρῃς τί μέγα δή τι καὶ φέροις. Ἄνοιγ' ἄνοιγε τὰν θύραν χελιδόνι, Οὐ γὰρ γέροντές ἐσμεν, ἀλλὰ παιδία.

Κορωνισταί.

Χελιδονίζειν.

Τὸν δὲ ἀγερμὸν τοῦτον κατέδειξε πρῶτος Κλεόβουλος ὁ λίνδιος ἐν Λίνδῳ χρείας γενομένης συλλογῆς χρημάτων. ἐπεὶ δὲ ῥοδιακῶν ἱστοριῶν ἐμνήσθημεν, ἰχθυολογήσων καὶ αὐτὸς ὑμῖν ἔρχομαι ἀπὸ τῆς καλῆς Ῥόδου, ἣν εὔιχθυν εἶναί φησιν ὁ ἥδιστος Λυγκεύς. Ἐργείας οὖν ὁ ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ πατρίδος, προειπών τινα περὶ τῶν κατοικησάντων τὴν νῆσον φοινίκων, φησίν, ὡς οἱ περὶ Φάλανθον ἐν τῇ Ἰαλυσῷ πόλιν ἔχοντες ἰσχυροτάτην τὴν Ἀχαΐαν καλουμένην, καὶ δαιτὸς ἐγκρατεῖς ὄντες, χρόνον πολὺν

Ἰχθυομαντεῖαι.

ἀντεῖχον

ἀντεῖχον Ἰφίκλῳ. ἦν γὰρ αὐτοῖς καὶ θέσφατον ἐν χρησμῷ τινὶ λεγόμενον ἕξειν τὴν χώραν, ἕως κόρακες λευκοὶ γένωνται, καὶ ἐν τοῖς κρατῆρσιν ἰχθύες φανῶσιν. ἐλπίζοντες οὖν τοῦτ' οὐδέ ποτε ἔσεσθαι, καὶ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ῥαθυμοτέρως εἶχον. ὁ δ' Ἴφικλος πυθόμενος παρά τινος τὰ τῶν φοινίκων λόγια, καὶ ἐνεδρεύσας τοῦ Φαλάνθου πιστόν τινα πορευόμενον ἐφ' ὕδωρ, ᾧ ὄνομα ἦν Λάρκας, καὶ πίστεις πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, θηρεύσας ἰχθύδια ἐκ τῆς κρήνης, καὶ ἐμβαλὼν εἰς ὑδρεῖον, ἔδωκε τῷ Λάρκᾳ, καὶ ἐκέλευσε φέροντα τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐγχέαι εἰς τὸν κρατῆρα, ὅθεν τῷ Φαλάνθῳ ᾠνοχοεῖτο. καὶ ὁ μὲν ἐποίησε ταῦτα, ὁ δὲ Ἴφικλος κόρακας θηρεύσας καὶ ἀλείψας γύψῳ, ἀφῆκεν. Φάλανθος δ' ἰδὼν τοὺς κόρακας, ἐπορεύετο καὶ ἐπὶ τοὺς κρατῆρας. ὡς δὲ καὶ τοὺς ἰχθῦς ἴδεν, ὑπέλαβε τὴν χώραν οὐκέτι αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐπεκηρυκεύσατο πρὸς τὸν Ἴφικλον ὑπόσπονδος ὑπεξελθεῖν ἀξιῶν μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ. συγκατατεθεμένου δὲ τοῦ Ἰφίκλου, ἐπιτεχνᾶται ὁ Φάλανθος τοιόνδε τι. καταβαλὼν ἱερεῖα καὶ τὰς κοιλίας ἐκκαθάρας, ἐν ταύταις ἐπεβάλετο ἐξάγειν χρυσίον καὶ ἀργύριον. αἰσθόμενος δὲ *Ἰχθυομαντεία.* ὁ Ἴφικλος διεκώλυσε. προσφέροντός τε τοῦ Φαλάνθου τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσεν ἐάσειν ἐξάγειν, ὅτι κατὰ γαστρὸς αἴρονται, ἀντισοφίζεται πλοῖα αὐτοῖς διδοὺς ἵνα ἀποκομισθῶσι παραλύσας τὰ πηδάλια καὶ τὰς κώπας καὶ τὰ ἱστία, ὀμόσας φύσας πλοῖα παρέξειν, ἄλλο δὲ οὐδέν. ἐν ἀπορίᾳ δὲ οἱ Φοίνικες ἐχόμενοι πολλὰ μὲν τῶν χρημάτων κατώρυσσον ἐπισημαινόμενοι τοὺς τόπους, ἵνα ὕστερόν ποτε ἀνέλωνται ἀφικόμενοι. πολλὰ δὲ τῷ Ἰφίκλῳ κατέλιπον. ἀπαλλαγέντων οὖν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐκ τῆς χώρας τῶν Φοινίκων, κατέσχον τὰ πράγματα οἱ Ἕλληνες. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορήσας καὶ Πολύζηλος ἐν τοῖς Ῥοδιακοῖς, τὰ περὶ ἰχθύων φησί, καὶ τῶν κοράκων μόνοι ᾔδεσαν Φάκας, καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Δερκία. αὕτη δ' ἐρασθεῖσα τοῦ Ἰφίκλου, καὶ συνθεμένη περὶ γάμου διὰ τῆς τροφοῦ, ἔπεισε τὸν φέροντα τὸ ὕδωρ, ἰχθῦς ἀγαγεῖν καὶ ἐμβαλεῖν εἰς τὸν κρατῆρα. καὶ αὐτὴ δὲ τοὺς κόρακας λευκάνασα ἀφῆκεν. Κρεώφυλος ἐν τοῖς Ἐφεσίων ὅροις, οἱ τὴν Ἔφεσόν φησι κτίζοντες καὶ πολλὰ ταλαιπωρηθέντες ἀπορίᾳ τόπου, τὸ τελευταῖον πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἠρώτων ὅπου τὸ πόλισμα θῶνται. ὁ δὲ αὐτοῖς ἔχρησεν ἐνταῦθα οἰκίζειν πόλιν, ἥν τινα ἰχθῦς δείξῃ, καὶ ὗς ἄγριος ὑφηγήσηται. λέγεται οὖν ὅπου νῦν ἡ κρήνη ἐστὶν ὑπέλαιος καλουμένη, καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν ἁλιέας ἀριστοποιεῖσθαι, καὶ τῶν ἰχθύων τινὰ ἀποθορόντα σὺν ἀνθρακιᾷ εἰσπεσεῖν εἰς φορυτόν, καὶ ἀχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ λόχμην ἐν ᾗ ἔτυχε σῦς ἄγριος ὤν, ὃς ὑπὸ τοῦ πυρὸς θορυβηθείς, ἐπέδραμε τοῦ ὄρους ἐπιπολύ, ὃ δὴ καλεῖται Τρηχεῖα, καὶ πίπτει ἀκοντισθεὶς ὅπου καὶ νῦν ἐστὶν ὁ τῆς Ἀθηνᾶς ναός. καὶ διαβάντες οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τῆς νήσου ἔτεα τ' οἰκήσαντες † τὸ τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ κτίζουσι Τρηχεῖαν, καὶ τὰ ἐπὶ Κόρησσον, καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπὶ τῇ ἀγορᾷ ἱδρύσαντο, Ἀπόλλωνός τε τοῦ Πυθίου ἐπὶ τῷ λιμένι. τοιούτων ἔτι πολλῶν λεγομένων τότε ἐξαίφνης ἐγένετο κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν αὐλῶν βόμβος καὶ κυμβάλων ἦχος, ἔτι τε τυμπάνων κτύπος μετὰ ᾠδῆς ἅμα γινόμενος. ἔτυχε δὲ οὖσα ἑορτή, τὰ Παρίλια μὲν πάλαι καλούμενα, νῦν δὲ Ῥωμαῖα τῇ τῆς πόλεως τύχῃ ναοῦ καθιδρυμένου ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου καὶ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδριανοῦ. ἐκείνην τὴν ἡμέραν κατ' ἐνιαυτὸν ἐπίσημον ἄγουσι πάντες ἑορτὴν οἱ Ῥώμην κατοικοῦντες, καὶ *ὅδ. α.* οἱ ἐνεπιδημοῦντες τῇ πόλει. ὁ οὖν Οὐλπιανός, ἄνδρες ἔφη τί τοῦτο; Εἰλαπίν' ἠὲ γάμος, ἐπεὶ οὐκ ἔρα*Βαλισμός.*νος τάδε γ' ἐστί. καί τινος εἰπόντος (ὅτι βαλλίζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες τῇ θεῷ, ὦ λῷστε, ὁ Οὐλπιανὸς γελάσας ἔφη) καὶ τίς Ἑλλήνων τοῦτο βαλισμὸν ἐκάλεσεν, δέον εἰρηκέναι κωμάζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες, ἢ χορεύουσιν, ἢ τί ἄλλο τῶν εἰρημένων. σὺ δὲ ἡμῖν ἐκ γῆς σιβούρας ὄνομα πριάμενος, ἀπώλεσας τὸν οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ. καὶ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ἑλληνικώτερον ἀποδείξω σοι τὸ ὄνομα ὦ φίλε, ἐπεὶ τιμᾶς. πάντας γὰρ ἐπισομίζειν πειρώμενος οὐδενὸς μετ' ἀμαθίαν κατέγνως, σαυτὸν δ' ἀποφαίνεις κενώτερον λεβηρίδος. Ἐπίχαρμος, ὦ θαυμασιώτατε, ἐν τοῖς θεάροις μέμνηται τοῦ βαλλισμοῦ, καὶ οὐ μακρὰν ἐστὶ τῆς Σικελίας ἡ Ἰταλία. ἐν οὖν τῷ δράματι οἱ θεωροὶ καθορῶντες τὰ ἐν Πυθοῖ ἀναθήματα, καὶ περὶ ἑκάστου λέγοντες φασὶ καὶ τάδε. λέβητες χάλκεοι κρατῆρες. ὁ δὲ λοιτοις † γάμαν ὑπωδέλοις καὶ λωτεμβαλλίζοντες ὅσον χρῆμα εἴη. καὶ Σώφρων δ' ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ νυμφοπόνῳ φησίν, κήπειτα λαβὼν προεῖχε τοὶ δ' ἐβάλλιζον, καὶ πάλιν βαλλίζοντες τὸν θάλαμον σκάτους ἐνέπλησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἄλεξις ἐν κουρίδι φησί, καὶ γὰρ ἐπικώμων ἀνθρώπων ὁρῶ

Πλῆθος προσιόν, ὡς τῶν καλῶν τε κἀγαθῶν   Ἐνθάδε συνόντων μὴ γένοιτο μοι μόνῳ   Νύκτωρ ἀπαντῆσαι καλῶς πεπραγόσιν   Ὑμῖν περὶ τὸν βαλλισμόν. οὐ γὰρ ἄν ποτε,   Θοἰμάτιον ἀπενέγκαιμι μὴ φύσας πτερά. οἶδα δὲ καὶ ἀλλαχόθι τοὔνομα, καὶ ἀναπεμπασάμενος ἐξοίσω. σὺ δὲ ἡμῖν *ὅδ. α.* δίκαιος εἶ λέγειν ὁ καὶ τῶν ὁμηρικῶν μεμνημένος τούτων, τίς δαίς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο, τί δέ σε χρεώ, εἰλαπίν' ἠὲ γάμος ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν, τίνι διαφέρει ἀλλήλων. ἐπεὶ δὲ σιγᾷς, ἐγὼ ἐρῶ. κατὰ γὰρ τὸν συρακούσιον ποιητὴν τὰ πρὸ τοῦ δύο ἄνδρες ἔλεγον εἷς ἐγὼν ἀπόχρεω, τὰς θυσίας καὶ τὰς λαμπροτέρας παρασκευὰς ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ εἰλαπίνας. καὶ τοὺς τούτων μετέχοντας, εἰλαπινασάς. Ἔρανοι δὲ εἰσὶν αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰσαγωγαί, ἀπὸ τοῦ συνεράν καὶ συμφέρειν ἕκαστον.

ἕκαστον. καλεῖται δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἔρανος καὶ θίασος, καὶ συνιόντες ἐρανισταὶ καὶ συνθιασῶται. καλεῖται δὲ καὶ ὁ τῷ Διονύσῳ παρεπόμενος ὄχλος θίασος, ὡς Εὐριπίδης φησίν, Ὁρῶ δὲ θιάσους τρεῖς γυναικείων χορῶν. Τοὺς μὲν οὖν θιάσους ἀπὸ τοῦ θεοῦ προσηγόρευον. καὶ γὰρ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς οἱ Λάκωνες σιοὺς φασι. τὰς δ' εἰλαπίνας ἀπὸ τῆς ἐν αὐταῖς παρασκευῆς γινομένης καὶ δαπάνης. λαφύττειν γὰρ καὶ λαπάζειν τὸ ἐκκενοῦν καὶ ἀναλίσκειν. ὅθεν καὶ ἐπὶ τοῦ πορθεῖν τὸ ἀλαπάζειν οἱ ποιηταὶ τάττουσι, καὶ τὰ διαρπαζόμενα κατὰ τὴν λάφυξιν λάφυρα. τὰς δὲ τοιαύτας εὐωχίας Αἰσχύλος καὶ Εὐριπίδης εἰλαπίνας, ἀπὸ τοῦ λελαπάχθαι. λαπάττειν δὲ τὴν τροφὴν ἐκπέττειν καὶ κενούμενον λαγαρὸν γίνεσθαι, ὅθεν ἀπὸ μὲν τοῦ λαγαροῦ ἡ λαγών, ὥσπερ καὶ λάγανον. ἀπὸ δὲ τοῦ λαπάττειν λαπάρα. λαφύττειν δέ ἐστι, τὸ δαψιλῶς καὶ ἐπὶ πολὺ λαπάττειν καὶ ἐκκενοῦν. τὸ δὲ δαπανᾶν ἀπὸ τοῦ δάπτειν λέγεται. καὶ τοῦτο δὲ τοῦ δαψιλοῦς ἔχεται, διόπερ ἐπὶ τῶν ἀπλήστως καὶ θηριωδῶς ἐσθιόντων τὸ δάψαι, καὶ δαρδάψαι. Ὅμηρος, τόν δ' ἄρα κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν. τὰς δ' εὐωχίας ἐκάλουν οὐκ ἀπὸ τῆς ὀχῆς, ἥ ἐστι τροφή, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ κατὰ ταῦτα εὖ ἔχειν, εἰς ἃς δὴ συνιόντες, οἱ τὸ θεῖον τιμῶντες, καὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ ἄνεσιν αὐτοὺς μεθιέντες, τὸ μὲν ποτὸν μέθυ, τὸν δὲ τοῦτον δωρησάμενον θεόν, Μεθυμναῖον καὶ Λυαῖον καὶ Εὔιον καὶ Ἰήϊον προσηγόρευον· ὥσπερ καὶ τὸν μὴ σκυθρωπὸν καὶ σύννουν ἱλαρόν. διὸ καὶ τὸ δαιμόνιον ἵλεων ἠξίουν γίνεσθαι, ἐπιφωνοῦντες ἰὴ ἰή. ὅθεν καὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ τοῦτο ἔπραττον, ἱερὸν ὠνόμαζον. ὅτι δὲ τὸν αὐτὸν ἵλεων καὶ ἱλαρὸν ἔλεγον, δηλοῖ Ἔφιππος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἐμπολή. περὶ ἑταίρας δέ τινος λέγει, Ἔπειτά γ' εἰσιόντ' ἐὰν λυπούμενος τύχῃ τις ἡμῶν ἐκολάκευσεν ἡδέως, Ἐφίλησεν οὐχὶ συμπιέσασα τὸ στόμα Ὥσπερ πολέμιος, ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις Χανοῦσα ὁμοίως ᾖσε παρεμυθήσατο. Ἐποίησέ θ' ἱλαρὸν εὐθέως, ἀφεῖλε πᾶν Αὐτοῦ τὸ λυποῦν, κἀπέδειξεν ἵλεων. Εἰλαπίναι. ὀδ. γ.

Οἱ δ' ἀρχαῖοι καὶ τοὺς θεοὺς ἀνθρωποειδεῖς ὑποστησάμενοι καὶ τὰ περὶ τὰς ἑορτὰς διέταξαν. ὁρῶντες γὰρ ὡς τὴν μὲν ἐπὶ τὰς ἀπολαύσεις ὁρμῆς οὐχ οἷόν τε τοὺς ἀνθρώπους ἀποστῆσαι, χρήσιμον δὲ καὶ συμφέρον τοῖς τοιούτοις εὐτάκτως καὶ κοσμίως ἐθίζειν χρῆσθαι, χρόνους ἀφορίσαντες, καὶ τοῖς θεοῖς προθύσαντες, οὕτω μεθῆκαν αὐτοὺς εἰς ἄνεσιν, ἵν' ἕκαστος ἡγούμενος ἥκειν τοὺς θεοὺς ἐπὶ τὰς ἀπαρχάς, καὶ τὰς σπονδὰς μετὰ αἰδοῦς τὴν συνουσίαν ποιῆται. Ὅμηρος γοῦν φησίν, ἦλθε δ' Ἀθήνη Ἱρῶν ἀντήσουσα. καὶ ὁ Ποσειδῶν, Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας Ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης. καὶ ὁ Ζεύς, Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο. Κἂν ἄνθρωπος δέ που παρῇ πρεσβύτερος, καὶ τῇ προαιρέσει σπουδαῖος, αἰδούμενοι λέγειν τι τῶν ἀσχημόνων ἢ καὶ πράττειν, ὡς καὶ Ἐπίχαρμός που φησίν, ἀλλὰ σιγῆν ἀγαθὸν καπαρεόν τι καῤῥόνων. ὑπολαμβάνοντες οὖν τοὺς θεοὺς πλησίον αὐτῶν εἶναι, τὰς ἑορτὰς κοσμίως καὶ σωφρόνως διῆγον. ὅθεν οὔτε κατακλίνεσθαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔθος, ἀλλὰ δαίνυνθ' ἑζόμενοι. οὐδ' εἰς μέθην πίνειν, ἀλλ' ἐπεὶ ἔσπεισάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός, ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος. οἱ δὲ νῦν προσποιούμενοι θεοῖς θύειν, καὶ συγκαλοῦντες ἐπὶ τὴν θυσίαν τοὺς φίλους καὶ τοὺς οἰκειοτάτους, καταρῶνται μὲν τοῖς τέκνοις, λοιδοροῦνται δὲ ταῖς γυναιξί, καλαμυρίζουσι τοὺς οἰκέτας, ἀπειλοῦσι τοῖς πολλοῖς, μονονουχὶ τοῦ Ὁμήρου λέγοντες. νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα. ἐπὶ νοῦν οὐ λαμβάνοντες τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ τὸν Χείρωνα πεποιηκότος, εἴτε Φερεκράτης ἐστίν, εἴτε Νικόμαχος ὁ ῥυθμικός, ἢ ὅστις δή ποτε. Μὴ δὲ σύ γ' ἄνδρα φίλον καλέσας ἐπὶ δαῖτα θάλειαν Ἄχθου ὁρῶν παρεόντα, κακὸς γὰρ ἀνὴρ τόδε ῥέζει, Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τέρπου φρένα, τέρπε τ' ἐκεῖνον. Νῦν δὲ τούτων μὲν οὐδ' ὅλως μέμνηνται. τὰ δὲ ἑξῆς αὐτῶν ἐκμανθάνουσιν, ἅπερ πάντως ἐκ τῶν εἰς Ἡσίοδον ἀναφερομένων μεγάλων Ἠοίων, καὶ μεγάλων ἔργων παρῴδηται, Ἡμῶν δ' ἤν τινα τὶς καλέσῃ θύων ἐπὶ δεῖπνον Ἀχθόμεθ' ἢν ἔλθῃ, καὶ ὑποβλέπομεν παρεόντα Χ' ὅττι τάχιστα θύρας ἐξελθεῖν βουλόμεθ' αὐτόν. Εἶτα γνοὺς πῶς τοῦθ' ὑποδεῖται κᾆτά τις εἶπε Τῶν ξυμπινόντων. ἤδη σὺ τί οὐχ ὑπολύσει Αὐτόν, ὁ δ' ἄχθεται αὐτὸς ὁ θύων Τῷ κατακωλύοντι καὶ εὐθὺς λέξ' ἐλεγεῖα Μηδένα μήτ' ἀέκοντα μένειν κάτερυκε παρ' ἡμῖν, Μήθ' εὕδοντ' ἐπέγειρε Σιμωνίδη. οὐ γὰρ ἐπ' οἴνοις Τοιαῦτι λέγομεν δειπνίζοντες φίλον ἄνδρα. Ἔτι δὲ καὶ ταῦτα προστίθεμεν, μὴ δὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελον εἶναι, ἐκ κοινοῦ πλείστη τε χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη. καὶ θύοντες μὲν τοῖς θεοῖς ὀλίγιστα εἰς τὰς θυσίας καὶ τὰ τυχόντα δαπανῶμεν, ὥσπερ ὁ καλὸς Μένανδρος ἐν τῇ Μέθῃ παρέστησιν. Εἶτ' οὐχ ἅπαντα πράττομεν καὶ θύομεν, Ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον Δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δέκα. Αὐλητρίδας δὲ καὶ μύρον καὶ ψαλτρίας, Μενδαῖον, Θάσιον, ἐγχέλεις, τυρόν, μέλι, Μικροῦ ταλάντου γίνεταί τε κατὰ λόγον. Δραχμῶν μὲν ἀγαθῶν ἄξιον λαβεῖν δέκα Ἡμᾶς, ἐὰν καλλιερηθῇ τοῖς θεοῖς. Τούτων δὲ πρὸς ταῦτ' ἀνελεῖν τὴν ζημίαν, Πῶς οὐχὶ τὸ κακὸν τῶν ἱερῶν διπλάζεται. Ἐγὼ μὲν οὖν ὤν γε θεὸς οὐκ εἴασα Τὴν ὀσφὺν ἂν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐπιθεῖναί ποτε, Εἰ μὴ καθήγιζέ τις ἅμα καὶ τὴν ἔγχελυν, Ἵνα Καλλιμέδων ἀπέθανεν εἷς τῶν συγγενῶν. Θεοὶ παρόντες εὐωχουμένοις. ὀδ. α. ἰλ. α. ἰλ. β. Hesio. in ἔργοις

Ὀνομάζουσι δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐπιδόσιμα τινὰ δεῖπνα, ἅπερ Ἀλεξανδρεῖς λέγουσιν ἐξ ἐπιδομάτων. Ἐπιδόσιμα.

Ἄλεξις γοῦν ἐν τῷ εἰς τὸ φρέαρ φησί, Νυνὶ δέ μοι ὁ δεσπότης Προὔπεμψεν οἴνου κεράμιον Τῶν ἔνδοθεν κομιοῦντι κἄθεν μανθάνω Ἐπιδόσιμον παρὰ τἆλλα τοῦτ᾽ ἔσται, φιλῶ Αἰθιοπικὴν γραῦν. Καὶ Κρώβυλος ἐν ψευδυποβολιμαίῳ, Λάχης ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ πρόαγέ ποι Ὅπου μ᾽ ἐρωτᾷς, ὡς φιλουμένην παρῇ Τἀπιδόσιμ᾽ ἡμῖν ἐστιν ἧς ἐχθὲς πιεῖν κυάθους ἑκατὸν ἐβιάσω σὺ δώδεκα. Οἴδασι δὲ οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὰ νῦν καλούμενα ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνα. ἐμφανίζει δὲ Φερεκράτης περὶ τούτων ἐν ἐπιλήσμονι ἢ θαλάσσῃ οὕτω. Συσκευασάμενος δεῖπνον ἐν τῷ σπυριδίῳ. Ἐβάδιζεν ὡς πρὸς Ὠφέλην. τοῦτο δὲ σαφῶς δηλοῖ τὸ ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον, ὅταν τις αὐτὸς αὑτῷ σκευάσας δεῖπνον, καὶ συνθεὶς εἰς σπυρίδα παρά τινα δειπνήσων ἴῃ. σύνδειπνον εἴρηκεν ἐπὶ συμποσίου Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Μικίνου φόνῳ. φησὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐπὶ τὸ σύνδειπνον κεκλημένον. καὶ Πλάτων δέ φησι τοῖς τὸ σύνδειπνον πεποιημένοις. καὶ Ἀριστοφάνης γηρυτάδῃ, ἐν τοῖς συνδείπνοις ἐπαινῶν Αἰσχύλον. διόπερ τινὲς καὶ τὸ Σοφοκλέους δρᾶμα κατὰ τὸ οὐδέτερον ἐπιγράφειν ἀξιοῦσι σύνδειπνον, καλοῦσι δέ τινα καὶ συναγώγιμα δεῖπνα, ὡς Ἄλεξις ἐν φιλοκάλῳ, ἢ νύμφαις, Κατάκεισο κἀκείνας κάλει Συναγώγιμον ποιοῦμεν. ἀλλ᾽ εὖ οἶδ᾽ ὅτι Κυμινοπρίστης ὁ τρόπος ἐστί σου πάλαι. καὶ Ἔφιππος ἐν γηρυόνῃ, καὶ συναγώγιμον συμπόσιον ἐπικληροῦσιν. ἔλεγον δὲ συνάγειν, καὶ τὸ μεθ᾽ ἀλλήλων πίνειν, καὶ συναγώγιον τὸ συμπόσιον. Μένανδρος ἐν πεπραμένῃ, Καὶ νῦν ὑπὲρ τούτων συνάγουσι κατὰ μόνας. εἶθ᾽ ἑξῆς ἔφη, Ἀπλήρωσ᾽ ἔν τε τὸ συναγώγιον. Μήποτε δὲ τοῦτ᾽ ἐστὶν τὸ ἀπὸ συμβολῶν καλούμενον. τίνες δ᾽ εἰσὶν αἱ συμβολαί, αὐτὸς Ἄλεξις ἐν μανδραγοριζομένῃ σημαίνει διὰ τούτων, Ἥξω φέρουσα συμβολὰς τοίνυν ἅμα. Πῶς συμβολὰς τὰς ταινίας οἱ χαλκιδεῖς, Καὶ τοὺς ἀλαβάστους συμβολὰς καλοῦσι γραῦ. Ἀργεῖοι δ᾽ ὡς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν Ἡγήσανδρος, γράφει δ᾽ οὕτως τὴν συμβολὴν τὴν εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πινόντων εἰσφερομένην Ἀργεῖοι χῶν καλοῦσι. τὴν δὲ μερίδα, αἶσαν. οὐκ ἀνάρμοσον δὲ καὶ τούτου τοῦ συγγράμματος τέλος εἰληφότος ἑταῖρε Τιμόκρατες, αὐτοῦ καταπαῦσαι τὸν λόγον, μὴ καὶ ἡμᾶς τις οἰηθῇ κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα ἰχθῦς ποτε γεγονέναι. φησὶ γὰρ ὁ φυσικός, Ἤδη γάρ ποτ᾽ ἐγὼ γενόμην κούρη τε κόρος τε Θάμνος τ᾽ οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθῦς.

Ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον.

Συναγώγιμα.

Συμβολαί.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ὀδ. α.

ΔΟΡΠΟΥ δ᾽ αὖθις μνησώμεθα χερσὶ δ᾽ ἐφ᾽ ὕδωρ Χευάντων. μῦθοι δὲ καὶ κᾶθεν παρέσονται, Ἀμοί τε καὶ σοὶ ὦ Τιμόκρατες. περιενεχθέντων γὰρ κωλήνων, καί τινος εἰπόντος εἰ τακεραί εἰσιν, παρά τινι κεῖται καὶ τὸ τακερὸν ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, καὶ σίναπι δέ τις εἴρηκε τὸ νάπυ. ὁρῶ γὰρ ἐν παροψίσι παρὶ φερόμενον μετὰ τῶν κωλήνων. οἶδα γὰρ καὶ οὕτως λεγόμενον κωλεὸν ἀρσενικῶς. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν Μεγαρίδι φησίν, ὄρεα τυρίδιον, κωλεοί, σφόνδυλοι, τῶν δὲ βρωμάτων οὐδὲ ἕν. καὶ ἐν κύκλωπι, χορδαί τε ἁδῖναι μὰ Δία χ᾽ ὁ κωλεός. μάθετε δὲ καὶ τοῦτο παρ᾽ ἐμοῦ ὦ σοφώτατοι. ὅτι νῦν ὁ Ἐπίχαρμος καὶ χορδὴν ὠνόμασεν ἀεί ποτε ὀρύαν καλῶν. καὶ ἅλας δὲ ἡδυσμένους ὁρῶ ἐν ἄλλαις παροψίσιν. αἰνιττόμενοι δὲ ἁλῶν πλήρεις οἱ κωμικοί παροῖς κατὰ τὸν Ἀντιφάνην, λέγει δ᾽ ἐν κωρύκῳ τίς ἄλλος κύων τῶν θαλαττίων δ᾽ ἀεί, Ὄψων ἐν ἕχ ὁ μὲν διὰ τέλους δὲ τοῦτο ἅλα, ἐπὶ δὲ τούτοις πίνομεν οἰνάριον εἶδος νὴ Δί᾽ οἰκίας Πόσειδον, οἷος τοῖς παροῦσι συμφέρει Ἀπαξάπασιν ὀξυβάφῳ ποτηρίῳ. Ὁρῶ δὲ καὶ μετ᾽ ὄξους ἀναμεμιγμένον γάρον. Οἶδα δὲ ὅτι νῦν τινες ποντικῶν ἰδίᾳ καθ᾽ αὐτὸ σκευάζονται ὀξύγαρον. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Ζωΐλος ἔφη. Ἀριστοφάνης ὦ οὗτος ἐν λημνίαις τὸ τακερὸν ἔταξεν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ, λέγων οὕτως. λῆμνος κυάμους τρέφουσα τακεροὺς καὶ καλούς. καὶ Φερεκράτης κραπατάλοις. τακεροὺς ποιῆσαι τοὺς ἐρεβίνθους αὐτόθι. σίνηπι δ᾽ ὠνόμασε Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν μὲν θηριακοῖς οὕτως, ἢ μὴν καὶ σικύην χαλκήρεα ἠὲ σίνηπι. ἐν δὲ τοῖς γεωργικοῖς, σπέρματα τ᾽ ἐνδάκνοντα σινήπιος. καὶ πάλιν, κάρδαμον ἀγρινόν τε μελάμφυλλόν τε σίνηπι. Κράτης δ᾽ ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀττικῆς λέξεως Ἀριστοφάνην παρίστησι λέγοντα, Καὶ βλέπε σίναπι, καὶ τὰ πρόσωπ᾽ ἀνέσπασε. καθά φησι Σέλευκος ἐν τοῖς περὶ ἑλληνισμοῦ. ἔστι δ᾽ ὁ στίχος ἐξ ἱππέων καὶ ἔχει οὕτως κἄβλεψε νάπυ. οὐδεὶς δ᾽ Ἀττικῶν σίναπι ἔφη, ἔχει δὲ ἑκάτερον λόγον. νάπυ μὲν γάρ, οἷον νάφυ. ὅτι ἐστέρηται φύσεως. ἀφυὲς γὰρ καὶ μικρόν, ὥσπερ καὶ οἱ ἀφύαι. σίναπι δέ, ὅτι σίνεται τοὺς ὦπας ἐν τῇ ὀδμῇ. ὡς καὶ τὸ κρόμμυον, ὅτι τὰς κόρας μύομεν. Ξένarχος δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν σκύθαις ἔφη, τουτὶ τὸ κακὸν οὐκ ἔσ᾽ ἔτι κακὸν τὸ θυγάτριον τέμου Σεσινάπηκεν διὰ τῆς ξενῆς. ἁλῶν δὲ καὶ ὄξους μέμνηται ὁ καλὸς Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς περὶ Σθενέλου τοῦ τραγικοῦ, λέγων, καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ᾽ ἂν ῥήματα

Τακερόν.

Νάπυ.

εἰς ὄξους

εἰς ὄξους ἐμβαπτόμενος ἢ λευκοὺς ἅλας. ἡμεῖς μὲν οὖν σοι ταῦτα καλὲ ἄνθρωπε ζητοῦντι συνεξευπορήσαμεν. σὺ δ' ἡμῖν ἀποκρίνασθαι δίκαιος εἶ, παρὰ τίνι περὶ τοῦ ἀγγείου ἡ παροψὶς κεῖται. περὶ μὲν γὰρ ὄψου παρεσκευασμένου ποικίλου καὶ εἴδους τινὸς τοιούτου Πλάτωνα οἶδα εἰρηκότα ἐν ἑορταῖς οὕτως, ὁπόθεν ἔσοιτο μᾶζα καὶ παροψίδες. ἐν δὲ Εὐρώπῃ πάλιν περὶ προσοψήματος διὰ πλειόνων εἴρηκεν, ἐν οἷς ἐστι καὶ τάδε, Γυνὴ καθεύδουσ' ἐστὶν ἀργὸν μανθάνω, Ἐγρηγοροῦσαι δ' εἰσὶν αἱ προσοψίδες Αὐτῆς μόνον κρείττους πολὺ χρῆμ' εἰς ἡδονὴν Ἤνται λαβεῖν. οὐ γάρ τινες παροψίδες Εἴσ' ἀντιβολῶ σε. κἀν τοῖς ἑξῆς δίεισιν, ὥσπερ περὶ προσοψήματος λέγων τῶν παροψίδων. ἐν δὲ Φάωνι, Τὰ δ' ἀλλότρια ἐστ' ὅμοια ταῖς παροψίσι, Βραχὺ γὰρ τέρψαντ' ἐξανάλωται ταχύ. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γε τοῦ τρόπου, Ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος. Σιωπῶντος οὖν τοῦ Οὐλπιανοῦ, ἀλλ' ἐγώ φησιν ὁ Λεωνίδης, ἐπεὶ εἰμὶ δίκαιος πολλὰ ἤδη σιωπήσας, πολλοῖς δ' ἀντιλέγειν οὐκέτι σοῦ ἐθέλει. καὶ πρὸς μὲν τούτοις ἀρκεῖ λόγος εἷς ὁ παλαιός, Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἐστί πως, ἐμοὶ τάδε. Τοὺς ξυνετοὺς δ' αὖ τις πείσει τάχιστα λέγων εὖ, Οἵπερ καὶ ῥᾷστης εἰσὶ διδασκαλίας. περὶ τοῦ σκεύους οὖν εἴρηκεν ὦ φιλότης Μυρτίλε (προήρπασας γάρ σου τὸν λόγον) Ἀντιφάνης Βοιωτίῳ, Καλέσασά τε παρατίθησιν ἐν παροψίδι. Καὶ Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ, ὡς ἴδε τὴν τράπεζαν ἀνθρώπους δύο Φέροντας εἴσω ποικίλων παροψίδων Κόσμου βρύουσαν οὐκέτ' εἰς ἐμὲ βλέπων. Καὶ ὁ τὰ εἰς Μάγνητα ἀναφερόμενα ποιήσας ἐν Διονύσῳ πρώτῳ, Καὶ ταῦτα μέν μοι τῶν κακῶν παροψίδες. Ἀχαιὸς δ' ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ, Κεκερματίσθω δ' ἄλλα μοι παροψίδων,

Κάτεφθα καὶ κνισηρὰ παραφλογίσματα. Σωτάδης δ' ὁ κωμικὸς Παραλυτρουμένῳ, Παροψὶς εἶναι φαίνομαι τῷ Κρωβύλῳ Τοῦτον μασᾶται, παρακατεσθίει δέ με. Ἀμφιβόλως δ' εἴρηται τὸ παρὰ τῷ Ξενοφῶντι ἐν πρώτῳ παιδείας. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος, Προσῆγεν αὐτῷ παροψίδας καὶ παντοδαπὰ ἐμβάμματα καὶ βρώματα. καὶ παρὰ τῷ τὸν Χείρωνα πεποιηκότι τὸν εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμενον, ἔνθα ἡδύσματος ἡ παροψὶς κεῖται. καὶ οὐχ ὡς Δίδυμος ἐν τῷ περὶ παρεφθορυίας λέξεως περὶ τοῦ ἀγγείου. φησὶν γάρ, Νὴ τὸν Δί' ὥσπερ αἱ παροψίδες Τὴν αἰτίαν ἔχουσ' ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων, Οὓς ὁ καλέσας ἄξιοι τοῦ μηθενός. Νικοφῶν Σειρῆσιν, ἄλλος μαχέσθω περὶ ἕδρας παροψίδι. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γε τοῦ ῥόπου, Ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος.

Πλάτων ἑορταῖς, ὁπόθεν ἔσοιτο μᾶζα καὶ παροψίδες. περὶ βολβῶν δ' ἀρτύσεως καὶ σκευασίας τὸν λόγον ποιεῖται. οἱ δ' Ἀττικοί, ὦ συστρατικὲ Οὐλπιανέ, καὶ ἔμβαμμα λέγουσιν, ὡς Θεόπομπος ἐν εἰρήνῃ. ὁ μὲν γὰρ ἄρτος ἡδύ, τὸ δὲ φενακίζειν προσὸν Ἔμβαμμα τοῖς ἄρτοις πονηρὸν γίνεται. Καὶ κωλῆνα δὲ λέγουσι, καὶ κωλῆν. Εὔπολις Αὐτολύκῳ, Σκέλη δὲ καὶ κωλῆνες εὐθὺ τοῦ ῥοθοῦ. Εὐριπίδης

Κωλῆ.

Σκείρωνι, οὐδὲ κωλῆνες νεκρῶν. ἀπὸ δὲ τοῦ κωλέα συνῃρημένον ἐστίν, ὡς συκέα συκῆ, λεοντέα λεοντῆ, κωλέα κωλῆ. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ δευτέρῳ. Οἴμοι δὲ κωλῆς, ἣν ἐγὼ κατήσθιον. Ἐν Δαιταλεῦσιν, καὶ δελφακίων ἁπαλῶν κωλαῖ καὶ χναυμάτια πτερόεντα. Ἐν δὲ Πελαργοῖς, Κεφαλάς τ' ἀρνῶν, κωλᾶς ἐρίφων. Πλάτων Γρυψίν. ἰχθῦς, κωλᾶς, φύσκας. Ἀμειψίας Κόννῳ, δίδοται μάλιστα ἱερωσύνα Κωλῆ, τὸ πλευρὸν ἡμίκραιρ' ἀριστερά. Ξενοφῶν Κυνηγετικῷ, κωλῆν σαρκώδη, λαγόνας ὑγράς. καὶ Ξενοφάνης δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις φησίν, Πέμψας γὰρ κωλῆν ἐρίφου σκέλος ἤραο πῖον Ταύρου λαρινοῦ τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν Τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται, οὐδ' ἀπολήξει Ἔστ' ἂν ἀοιδάων ἦ γένος Ἑλλαδικόν. Ἑξῆς δὲ τούτων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἐπιφερομένων, ἡμεῖς ἐπισημαινούμεθα τὰ μνήμης ἄξια. καὶ γὰρ ὀρνίθων πλῆθος ἦν, ἀεὶ καὶ χηνῶν. ἔτι δὲ τῶν νεοσσῶν ὀρνίθων, οὓς ἵππους τινὲς καλοῦσι, καὶ χοίρων καὶ τῶν περισπουδάστων φασιανικῶν ὀρνίθων. περὶ λαχάνων οὖν πρότερον ἐκθέμενός σοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων μετὰ ταῦτα διηγήσομαι. Γογγυλίδες.

Γογγυλί.

ταύτας Ἀπολλᾶς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπὸ Λακεδαιμονίων γαστέρας φησὶ καλεῖσθαι. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις, παρὰ Βοιωτοῖς γαστέρας ὀνομάζεσθαι τὰς κράμβας. τὰς δὲ γογγυλίδας, ζεκελτίδας. Ἀμερίας δὲ καὶ Τιμαχίδας τὰς κολοκύντας ζακελτίδας καλεῖσθαι. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ῥαφανίς φησι, γογγυλίς, ῥάφυς, ἀνάρρινον, ὅμοια. τὴν δὲ ῥάφυν Γλαῦκος ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ διὰ τοῦ π ψιλῶς καλεῖ ῥάπυν. τούτοις δ' οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ὅμοιον, εἰ μὴ ἡ νῦν προσαγορευομένη βουνιάς. Θεόφραστος μὲν βουνιάδα οὐκ ὀνομάζει, ἄρρενα δὲ καλεῖ

Βουνιάς.

τινα γογγυλίδα, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ βουνιάς. Νίκανδρος δ' ἐν τοῖς γεωργικοῖς τῆς βουνιάδος μνημονεύει, Γογγυλίδας σπείροις δὲ κυλινδρωτῆς ἐφ' ἅλωος Ὄφρα ἴσαι πλατάνοισι χαμηλότεραι θαλέθωσι Βουνιάς, ἀλλ' εἴσω ῥαφάνοις εἴσω λαθαρωκοί Γογγυλίδες. δισσὴ γὰρ ῥαφάνοιο γενέθλη

Μακρή τε φαίνεται ἐν τρασιῇσι. Κηφισιακῶν δὲ γογγυλίδων μνημονεύει Κράτης ἐν ῥήτορσιν οὕτως, κηφισιακαῖσι γογγυλίσιν ὅμοια πάνυ. Θεόφραστος δὲ γογγυλίδων φησὶ εἶναι γένη δύο, ἄρρενα καὶ θῆλυ. γίνεσθαι δ' ἄμφω ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν τῇ εἰκοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τὴν Δαλματίαν φησὶ γίγνεσθαι γογγυλίδας ἀκηπεύτους καὶ ἀγρίους

σταφυλίνους. Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος ἰατρός, ἡ γογγυλίς φησι λεπτυντική ἐστι, καὶ δριμεῖα, καὶ δύσπεπτος, ἔτι δὲ πνευματωτική. κρείττων δὲ ἡ Βοιωτίας καθέστηκε. γλυκυτέρα γάρ ἐστι καὶ πεπτικωτέρα, πρὸς τῷ εὐστόμαχος εἶναι καὶ τρόφιμος. ἡ δὲ ὀπτωμένη φησὶ γογγυλὶς μᾶλλον πέπτεται, περιττότερον δὲ λεπτύνει. ταύτης μνημονεύει Εὔβουλος ἐν Ἀγκύλωνι οὕτως, Ὀπτήσιμον γογγυλίδα ταυτηνὶ φέρω. Καὶ Ἄλεξις ἐν Θεοφορήτῳ, Λαλῶ Πτολεμαίῳ γογγυλίδος ὀπτῶν τόμους. Ἡ δὲ ταριχευομένη γογγυλὶς λεπτυντικωτέρα ἐστὶ τῆς ἑφθῆς, καὶ μάλιστα ἡ διὰ νάπυος γινομένη, ὥς φησιν

Κράμβη. ὁ Δίφιλος. Κράμβη. Εὔδημος ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων κράμβης φησὶν εἶναι γένη τρία, τῆς τε καλουμένης ἁλμυρίδος, καὶ λειοφύλλου, καὶ σελινουσίας. τῇ δ᾽ ἡδονῇ πρώτην κεκρίσθαι τὴν ἁλμυρίδα. φύεται δ᾽ ἐν Ἐρετρίᾳ, καὶ Κύμῃ, καὶ Ῥόδῳ, ἔτι δὲ Κνίδῳ, καὶ Ἐφέσῳ. ἡ δὲ λειόφυλλος ἀνὰ πᾶσάν φησι χώραν γίγνεται. ἡ δὲ σελινουσία τὴν ὀνομασίαν ἔχει διὰ τὴν οὐλότητα. ἐμφερὴς γάρ ἐστι σελίνῳ, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πύκνωσιν. Θεόφραστος δὲ οὕτως γράφει. τῆς δὲ ῥαφάνου (λέγω δὲ τὴν κράμβην) ἡ μέν ἐστιν οὐλόφυλλος, ἡ δὲ ἀγρία. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιός φησι, κράμβη δὲ καλλίστη γίνεται καὶ γλυκεῖα ἐν Κύμῃ, ἐν δὲ Ἀλεξανδρείᾳ πικρά. τὸ δ᾽ ἐκ Ῥόδου φερόμενον σπέρμα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ ἐνιαυτὸν γλυκεῖαν ποιεῖ τὴν κράμβην, μεθ᾽ ὃν χρόνον πάλιν ἐπιχωριάζει. Νίκανδρος δ᾽ ἐν γεωργικοῖς, λείην μὲν κράμβην ὁτὲ δ᾽ ἀγριὰς ἐμπίπτουσα, Σπειρομένη πολύφυλλος ἐνιβρῦσαι προσιοῦσιν Ἡ οὔλη, καὶ κύριος ὁ † θαμνίτης πετάλοισιν, Ἢ τε ἐπιφοινίσσουσα καὶ ἀμυρῆσιν ὁμοία Βατραχὲη τε κύμη τε κακόχροος, ἡ μὲν ἔοικε Πέλμασιν οἷσι πέδιλα παλίμβολα κασσύουσιν Ἣν μάντιν λαχάνοισι παλαιογόνοι ἐνέπουσιν. Μή ποτε δὲ ὁ Νίκανδρος μάντιν κέκληκε τὴν κράμβην ἱερὰν οὖσαν. ἐπεὶ καὶ παρ᾽ Ἱππώνακτι ἐν τοῖς ἰάμβοις ἐστί τι λεγόμενον τοιοῦτον. Ὁ δὲ ἐξολισθὼν ἱκέτευε τὴν κράμβην, Τὴν ἑπτάφυλλον, ἣ θύεσκε Πανδώρῃ Ταργηλίοισιν ἔγχυλον πρὸ φαρμάκου. Καὶ Ἀνάνιος δέ φησι, σὲ πολλῶν ἀνθρώπων ἐγὼ φιλέω μάλιστα, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. καὶ Τηλεκλείδης πρυτάνεσι, ναὶ μὰ τὰς κράμβας ἔφη. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, ναὶ μὰ τὰν κράμβαν. Εὔπολις Βάπταις, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. ἐδόκει δὲ ἰωνικὸς εἶναι ὁ ὅρκος. καὶ οὐ παράδοξον εἰ κατὰ τῆς κράμβης τινὲς ὤμνυον, ὁπότε καὶ Ζήνων ὁ κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστωρ, μιμούμενος τὸν κατὰ τῆς κυνὸς ὅρκον Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάππαριν, ὥς Ἔμποδός φησιν ἐν ἀπομνημονεύμασιν. Ἀθήνησι δὲ καὶ ταῖς τετοκυίαις κράμβη παρεσκευάζετο, ὥς τι ἀντιφάρμακον εἰς τροφήν. Ἔφιππος γοῦν ἐν γηρυόνῃ φησίν, Ἔπειτα πῶς Οὐ στέφανος, οὐδ᾽ εἷς ἐστι πρόσθε τῶν θυρῶν, Οὐ κνίσα κρούει ῥινὸς ὑπεροχὴν ἄκρας Ἀμφιδρομίων ὄντων, ἐν οἷς νομίζεται Ὀπτᾶν τε τυροῦ χερρονησίτου τόμους, Ἕψειν τ᾽ ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαϊσμένην, Πνίγειν τε παχέων ἀρνίων στηθύνια, Τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις Κοινῇ τε χναύειν τευθίσιν σηπίδια, Πιλεῖν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρόφως, Πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωρεστέρας. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν παρασίτῳ, ὡς εὐτελοῦς βρώματος τῆς κράμβης μέμνηται ἐν τούτοις. Οἷα δ᾽ ἐστὶν οἶσθα γεῦμαι σκόροδα, τυρός, πλακοῦντες, πράγματ᾽ ἐλευθερίου Τάριχος, οὐδ᾽ ἡδύσμασιν Ἀρνεῖα, καταπεπλησμένα δὲ θρυμματίσι Τεταραγμένη, τὲ λοπάδες ἀνθρώπων φθοραί. Καὶ μὴν ῥαφάνους γ᾽ ἕψουσι λιπαρὰς ὦ θεοί Ἔθνος θαυμ᾽ αὖθις πίσινον. Δίφιλος δ᾽ ἐν ἀπληστῳ, Ἥκει φέρομεν αὐτὸ μετὰ πάντα τἀγαθά Ῥάφανος λιπαρὰ σπλαγχνίδια πολλὰ σαρκίδια Ἁπαλώτατ᾽ οὐδὲν μὰ Δία τοῖς ἐμοῖς, Καὶ τοῖς ὅμοια πράγματα οὐδὲ ταῖς Θλασταῖς ἐλάαις. Ἀλκαῖος παλαίστρᾳ, ἤδη δ᾽ ἧψε χύτραν ῥαφάνων. Πολύζηλος δ᾽ ἐν μουσῶν γοναῖς, κράμβας αὐτὰς ὀνομάζων φησί, ὑψιπέταλοί τε

Σεῦτλα. κράμβαι συχναί. Σεῦτλα. τούτων φησὶν ὁ Θεόφραστος εὐχυλότερον εἶναι τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος, καὶ ὀλιγοσπερμότερον, καὶ καλεῖσθαι σικελικόν. ἡ δὲ σευτλὶς ἑτερόν φησι τοῦ τεύτλου ἐστί, διὸ καὶ Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ἥρωι δράματι ἐπιτιμᾷ τινὶ ὡς κακῶς λέγοντι, καὶ τὰ τεῦτλα ταυτὰς καλῶν. Εὔδημος δ᾽ ἐν τῷ περὶ λαχάνων, τέσσαρα γένη φησὶν εἶναι τεύτλων, πασόν, καυλωτόν, λευκόν, πάνδημον. τοῦτο δ᾽ εἶναι τῇ χρόᾳ φαιόν. Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος τὸ σευτλίον φησὶν εὐχυλότερον εἶναι τῆς κράμβης, καὶ θρεπτικώτερον μετρίως. ἐκζεστὸν δὲ καὶ λαμβανόμενον μετὰ νάπυος λεπτυντικώτερον εἶναι, ἑλμίνθων φθαρτικόν. εὐκοιλιώτερον δὲ τὸ λευκόν, τὸ δὲ μέλαν οὐρητικώτερον. ὑπάρχειν δὲ αὐτῶν καὶ τὰς ῥίζας εὐστομωτέρας καὶ πολυτροφωτέρας.

Σταφυλῖνος. Σταφυλῖνος. οὗτος δριμύς ἐστι φησὶν ὁ Δίφιλος, ἱκανῶς δὲ θρεπτικὸς καὶ εὐστόμαχος μέσως, διαχωρητικός τε καὶ πνευματώδης, δύσπεπτος, οὐρητικός, ἱκανῶς διεγερτικὸς πρὸς ἀφροδίσια. διὸ καὶ ὑπ᾽ ἐνίων φίλτρον καλεῖται. Νουμήνιος δ᾽ ἐν τῷ ἁλιευτικῷ φησί, Φύλλων δ᾽ ὅσσα πάρεστι, τ᾽ ἐρρίζωνται ἀρούραις, Χείματος ἠδ᾽ ὁπόταν πολυάνθεμον ἔαρ ἵκηται Αὐχμηρὴν σκόλυμόν τε καὶ ἀγριάδα σταφυλῖνον Ῥάφιν τ᾽ ἔμπεδον καὶ καυλίδα τ᾽ ἀγροιῶτιν. Νίκανδρος δ᾽ ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν φησιν, Ἐν δέ τι τὲ μαράθου καυλὸς βαθὺς ὡδέ τι ῥίζει Πετραίου, σὺν δ᾽ αὐτὸς ἐπ᾽ αὐχμηρὴν σταφυλῖνος Σμυρνεῖον, σόγκος τε κυνόγλωσσός τε σέρις τε, Σὺν τ᾽ ἄρου δριμεῖα καταψήχοιο πέτηλα.

Ἡ δ᾽ ὀπώρ

Ἡ δ' ὑπὸ ὄρνιθος καλεῖται γάλα. μνημονεύει τοῦ σταφυλίνου καὶ Θεόφραστος. Φανίας δ' ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν γράφει οὕτως. κατὰ δὲ τὴν αὐτοῦ τοῦ σπέρματος φύσιν ὁ καλούμενος σὴψ καὶ τὸ τοῦ σταφυλίνου σπέρμα. κἀν τῷ πρώτῳ δέ φησι πεντασώδη τὴν τῶν σπερμάτων ἀπείληφε φύσιν, ἄννισον, μάραθον, σταφυλῖνος, καυκαλίς, κώνειον, κόριον, σκιὰς, ἣν ἔνιοι μηκφόνον. ἐπεὶ δὲ ἄρου ἐμνημόνευσεν ὁ Νίκανδρος, προσαποδοτέον ὅτι καὶ Φανίας ἐν τῷ προειρημένῳ βιβλίῳ γράφει οὕτως. δρακόντιον ὃ ἔνιοι ἄρον ἀρωνία. τὸν δὲ σταφυλῖνον Διοκλῆς ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν ἀσταφύλινον καλεῖ. τὸ δὲ κάρωτον καλούμενον, μέγας δ' ἐστὶ καὶ εὐαξὴς σταφυλῖνος, εὐχυλότερόν ἐστι τοῦ σταφυλίνου, καὶ μᾶλλον θερμαντικώτερον, οὐρητικότερον, εὐστόμαχον, εὐοικονόμητον, ὡς ὁ Δίφιλος ἱστορεῖ. Κεφαλωτόν. τοῦτο καὶ πράσιον καλεῖσθαί φησιν ὁ αὐτὸς Δίφιλος, καὶ εὐχυλότερον εἶναι τοῦ καρτοῦ. εἶναι δὲ καὶ αὐτὸ μέσως λεπτυντικὸν θρεπτικόν τε καὶ πνευματῶδες. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ τὰ κεφαλωτὰ καλεῖσθαί φησιν γηθυλλίδας. τούτου δὲ τὸ ὄνομα μνήμης εὑρίσκω τετυχηκὸς παρὰ μὲν Εὐβούλῳ ἐν πορνοβοσκῷ οὕτως, Οὐκ ἂν δυναίμην ἐμφαγεῖν ἄρτον τινά. Παρὰ γναθαινίῳ γὰρ ἄρτι κατέφαγον, † Ἕψευσαν αὐτὴν καταλαβὼν γηθυλλίδα. Οἱ δὲ τὸ γήθιον καλούμενον τοῦτό φασιν εἶναι, οὗ μνημονεύει Φρύνιχος ἐν Κρόνῳ. ὅπερ ἐξηγούμενος δρᾶμα Δίδυμος, ὅμοιά φησιν εἶναι τὰ γήθια τοῖς λεγομένοις ἀμπελοπράσοις, τὰ δ' αὐτὰ καὶ ἐπιθυλλίδας λέγεσθαι.

Κεφαλωτόν.
Γηθυλλίς.

Μνημονεύει τῶν γηθυλλίδων καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Φιλοκτήτῃ, οὕτως. ἐν δὲ σκόροδα δύο καὶ γηθυλλίδας δύο. Ἀριστοφάνης Αἰολοσίκωνι δευτέρῳ. τῶν δὲ γηθύων ῥίζας ἐχούσας σκοροδόμηζον φύσιν. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ Σαμοθράκης, καὶ κιττῆσαί φησι τῆς γηθυλλίδος τὴν Λητώ, γράφων οὕτως. διατέτακται παρὰ Δελφοῖς τῇ θυσίᾳ τῶν θεοξενίων, ὃς ἂν κομίσῃ γηθυλλίδα μεγίστην τῇ Λητοῖ, λαμβάνειν μοῖραν ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἑώρακά τε καὶ αὐτὸς οὐκ ἐλάττω γηθυλλίδα γογγυλίδος, ἢ τῆς στρογγύλης ῥαφανῖδος. ἱστοροῦσι δὲ τὴν Λητὼ κύουσαν τὸν Ἀπόλλωνα κιττῆσαι γηθυλλίδος, διὸ δὴ τῆς τιμῆς τετυχηκέναι ταύτης. Κολοκύντη. χειμῶνος δὲ ὥρᾳ ποτὲ κολοκυντῶν ἡμῖν περιενεχθεισῶν, πάντες ἐθαύμαζον, νεαρὰς εἶναι νομίζοντες, καὶ ὑπομιμνησκόμεθα ὧν ἐν ὥραις ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης εἶπεν, ἐπαινῶν τὰς καλὰς Ἀθήνας ἐν τούτοις. Ὄψει δὲ χειμῶνος μέσου σικυούς, βότρυς, ὀπώραν, στεφάνους ἴων, κονιορτὸν ἐκτυφλοῦντα. ὡυτὸς δ' ἀνὴρ πωλεῖ κίχλας, ἀπίους, χαδόνας, ἐλάας, πυόν, χόρια, χελιδόνα, τέττιγας, ἐμβρύεια. ὑρισοὺς δ' ἴδοις ἂν νιφομένους σύκων ὁμοῦ τε μύρτων, ἔπειτα κολοκύντας ὁμοῦ ταῖς γογγυλίσιν ἀροῦσιν, ὥστ' οὐκ ἔτι οὐδεὶς οἶδ' ὁπηνίκ' ἐστὶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. μέγιστον ἀγαθόν, εἴπερ ἐστὶ δι' ἐνιαυτοῦ τοῦ ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν. κακὸν οὖν μέγιστον, εἰ μὴ γὰρ ἦν, οὐκ ἂν ἐπεθύμουν, οὐδ' ἂν ἐδαπανῶντο. ἐγὼ δὲ τοῦτον ὀλίγον χρόνον φήσας ἀφειλόμην ἂν κἄγωγε ταῖς ἄλλαις πόλεσι δρῶν ταῦτα πλὴν Ἀθηναίων. τούτοις ὑπάρχει ταῦτ', ἐπειδὴ τοὺς θεοὺς σέβουσιν. ἀπέλαυσαν ἄρα σέβοντες ὑμᾶς ὡς σὺ φῄς τί ἢ τί Αἴγυπτον αὐτῶν τὴν πόλιν πεποίηκας ἀντ' Ἀθηνῶν. ἐθαυμάζομεν οὖν τὰς κολοκύντας μηνὶ Ἰανουαρίῳ ὡς ἐσθίοντες. χλωραί τε γὰρ ἦσαν, καὶ τὸ ἴδιον ἀπεδίδοσαν τοῦ χυμοῦ, ἐτύγχανον δὲ οὖσαι τῶν συντεθειμένων ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα μαγγανεύειν εἰδότων ὀψαρτυτῶν. ἐζήτει οὖν ὁ Λαρήσιος εἰ καὶ τὴν χρῆσιν ταύτης ἠπίσταντο οἱ ἀρχαῖοι. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη. Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γεωργικῶν μνημονεύει ταύτης τῆς χρήσεως, σικύας ὀνομάζων τὰς κολοκύντας. οὕτως γὰρ ἐκαλοῦντο, ὡς πρότερον εἰρήκαμεν. λέγει δ' οὕτως, Αὐτὰς μὲν σικύας τμητῶν ἀνακλώσμασι πείραις, Ἠέρι δὲ ξήραινον, ἐπεγκρεμάσαιο δὲ καπνῷ Χείμασιν ὄφρ' ἂν δμῶες ἅλις περιχανδέα χύτρον Πλήσαντες ῥοφέουσιν ἀεργέες ἔνθα τε μέτρια Ὄσπρια πανσπερμα Δὸν ἐπεγχεύησιν ἀλετροὶς, Τῇ ἔνι μὲν σικύης ὅρμους βάλον ἐκπλύναντες. Ἐν δὲ μύκην σίρας τε πάλαι λαχάνοισι πλακείσας, Αὐλοτόροις καυλοῖς τε μιγήμεναι εὐφαοείζη.

Κολοκύντη.

Ὄρνεις. ἐπεὶ δὲ καὶ ὄρνεις ἐπῆσαν ταῖς κολοκύνταις καὶ ἄλλοις κνιστοῖς λαχάνοις, οὕτω δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Δηλίᾳ, Τὰ συγκοπτὰ λάχανα κνιστὰ ἢ στέμφυλα, ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ὄρνιθας καὶ ὀρνίθια νῦν μόνως ἡ συνήθεια καλεῖ τὰς θηλείας, ὧν ὁρῶ περιφερομένων πλῆθος. καὶ Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς γράφει οὕτως. καθάπερ τινὲς τὰς λευκὰς ὄρνιθας τῶν μελαινῶν ἡδίους εἶναι μᾶλλον, ἀλεκτρυόνας δὲ καὶ ἀλεκτορίδας τοὺς ἄρρενας. τῶν ἀρχαίων δὲ τὸ ὄρνις καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς λεγόντων ἐπ' ἄλλων ὀρνέων οὐ περὶ τούτου τοῦ ἰδικοῦ, περὶ οὗ φησιν ἡ συνήθεια ὄρνιθας ὠνήσασθαι. Ὅμηρος μὲν οὖν φησιν, Ὄρνιθές τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο. καὶ ἀλλαχόθι θηλυκῶς, Ὄρνιθι λιγυρῇ. καὶ, Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι Μάστακ' ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δέ τε οἱ πέλει αὐτῇ. Μένανδρος δ' ἐν ἐπικλήρῳ πρώτῃ, σαφῶς τὸ τῆς συνηθείας φησίν, ἐμφανίζων οὕτως, ἀλεκτρυών τις ἐκεκράγει μέγα, οὐ σοβήσετ' ἔξω φησὶ τὰς ὄρνιθας ἀφ' ἡμῶν; καὶ πάλιν, Αὐτὴ ποτ' ἐξεσόβησε τὰς ὄρνεις μόλις. Ὀρνίθια δ' εἴρηκε Κρατῖνος ἐν Νεμέσει οὕτως, τ' ἄλλα πάντ' ὀρνίθια. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀρσενικοῦ οὐ μόνον ὄρνιθα,

Ὄρνιθες.

ἀλλὰ καὶ ὄρνιν. ὁ αὐτὸς Κρατῖνος ἐν τῷ αὐτῷ δράματι, ὄρνιθα φοινικόπτερον. καὶ πάλιν, ὄρνιθα τίνυν δεῖ σε γίνεσθαι μέγαν. καὶ Σοφοκλῆς αἰγυπτίοις, ὄρνιθα καὶ κήρυκα καὶ διάκονον. Αἰσχύλος Καβείροις, ὄρνιθα δ᾽ οὐ ποιῶ σε τῆς ἐμῆς ὁδοῦ. Ξενοφῶν δ᾽ ἐν δευτέρῳ παιδείας, ἐπὶ μὲν τοὺς ὄρνιθας τῷ ἰσχυροτάτῳ χειμῶνι. Μένανδρος διδύμαις, ὄρνεις φέρων ἐλήλυθα. καὶ ἑξῆς, ὄρνιθας ἀποστέλλει φησίν. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πληθυντικοῦ ὄρνεις λέγουσιν, πρόκειται τὸ Μενάνδρειον μαρτύριον. ἀλλὰ καὶ Ἀλκμάν πού φησι, λῦσαν δ᾽ ἄπρακτα νεάνιδες ὥστ᾽ ὄρνεις ἱέρακος ὑπερπταμένω. καὶ Εὔπολις ἐν δήμοις, οὐ δεινὸν οὖν κρείττους μ᾽ ἐκγεγονναι τέκνα Ὄρνεις θ᾽ ὁμοίως, τοὺς νεοττοὺς τῷ πατρί. Τὸν δ᾽ ἀλεκτρυόνα ἐκ τῶν ἐναντίων οἱ ἀρχαῖοι καὶ θηλυκῶς εἰρήκασι. Κρατῖνος νεμέσει, Λήδα σὸν ἔργον δεῖ σ᾽ ὅπως εὐσχημόνως Ἀλεκτρυόνος μηδὲν διοίσεις τοὺς τρόπους Ἐπὶ τῷδ᾽ ἐπῳάζουσαν ὡς ἂν ἐκλέψῃς καλόν Ἡμῖν τι καὶ θαυμαστὸν ἐκ τοῦδ᾽ ὄρνεον. Στράττις ψυχασταῖς, Αἱ δ᾽ ἀλεκτρυόνες ἅπασαι, καὶ τὰ χοιρίδια Τέθνηκε, καὶ τὰ μικρὰ ὀρνίθια. Ἀναξανδρίδης Τηρεῖ, Ὀχευομένους δὲ τοὺς κάπρους, Καὶ [Ἀναξανδρίδης] τὰς ἀλεκτρυόνας θεωροῦσιν ἄσμενοι. ἐπεὶ δὲ τοῦ κωμικοῦ τούτου ἐμνήσθην, καὶ οἶδα τὸ δρᾶμα τὸν Τηρέα αὐτοῦ μὴ κεκριμένον ἐν τοῖς πρώτοις, ἐκθήσομαι ὑμῖν ἄνδρες φίλοι τὴν κρίσιν, ἃ εἴρηκε περὶ αὐτοῦ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ περὶ κωμῳδίας, γράφων ὧδε. Ἀναξανδρίδης διδάσκων ποτὲ διθύραμβον Ἀθήνησιν, εἰσῆλθεν ἐφ᾽ ἵππου, καὶ ἀπήγγειλέν τι τῶν ἐκ τοῦ ᾄσματος. ἦν δὲ τὴν ὄψιν καλὸς καὶ μέγας, καὶ κόμην ἔτρεφε, καὶ ἐφόρει ἁλουργίδα καὶ κράσπεδα χρυσᾶ. πικρὸς δ᾽ ὢν τὸ ἦθος ἐποίει τι τοιοῦτον περὶ τὰς κωμῳδίας. ὅτε γὰρ μὴ νικῴη λαμβάνων ἔδωκεν εἰς τὸν λιβανωτὸν κατατέμνειν, καὶ οὐ μετεσκεύαζεν ὥσπερ οἱ πολλοί. καὶ πολλὰ ἔχοντα κομψῶς τῶν δραμάτων ἠφάνιζε, δυσκολαίνων τοῖς θεαταῖς διὰ τὸ γῆρας. λέγεται δ᾽ εἶναι τὸ γένος Ῥόδιος ἐκ Καμείρου. θαυμάζω οὖν πῶς καὶ ὁ Τηρεὺς περιεσώθη μὴ τυχὼν νίκης, καὶ ἄλλα δράματα τῶν ὁμοίων τοῦ αὐτοῦ. καὶ Θεόπομπος δ᾽ ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τῆς θηλείας ἔταξε τὴν ἀλεκτρυόνα, λέγων οὕτως, Ἄχθομαι δ᾽ ἀπολωλεκὼς ἀλεκτρυόνα τίκτουσαν ᾠὰ πάγκαλα. καὶ Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, Ὠὸν μέγιστον τέτοκεν ὡς ἀλεκτρυών. καὶ πάλιν, Πολλαὶ τῶν ἀλεκτρυόνων Ὑπηνέμια βίᾳ τίκτουσιν ᾠὰ πολλάκις. ἐν δὲ νεφέλαις διδάσκων τὸν πρεσβύτην περὶ ὀνόματος διαφορᾶς φησι, Νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν Ἀλεκτρύαιναν, τὸν δ᾽ ἕτερον ἀλέκτορα.

Λέγεται δὲ καὶ ἀλεκτορίς, καὶ ἀλέκτωρ. Σιμωνίδης ἱμερόφων᾽ ἀλέκτωρ ἔφη. Κρατῖνος ὥραις, ὥσπερ ὁ περσικὸς ὥραν πᾶσαν καναχῶν ὀλόφωνος ἀλέκτωρ. εἴρηται δ᾽ οὕτως ἐπειδὴ καὶ ἐκ τοῦ λέκτρου ἡμᾶς διεγείρει. οἱ δὲ Δωριεῖς λέγοντες ὄρνιξ τὴν γενικὴν διὰ τοῦ χ λέγουσιν, ὄρνιχος. Ἀλκμὰν δὲ διὰ τοῦ σ τὴν εὐ-[Δέλφαξ.] θεῖαν ἐκφέρει, ἁλιπόρφυρος εἴαρος ὄρνις. καὶ τὴν γενικήν, οἶδα δ᾽ ὀρνίχων νόμως παντῶν. Δέλφαξ. Ἐπίχαρμος τὸν ἄρρενα χοῖρον οὕτως καλεῖ ἐν Ὀδυσσεῖ αὐτομόλῳ, δέλφακά τε τῶν γειτόνων Τοῖς Ἐλευσινίοις φυλάσσων δαιμονίως ἀπώλεσα Οὐχ ἑκών, καὶ ταῦτα δή με συμβολατεύειν ἔφη, Τοῖς Ἀχαιοῖσιν προδιδόμεν τ᾽ ὤμνυέ με τὸν δέλφακα. καὶ Ἀναξίλας δ᾽ ἐν Κίρκῃ καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκε τὸν δέλφακα, καὶ ἐπὶ τοῦ τελείου τέθεικε τοὔνομα, εἰπὼν τοὺς μὲν ὀρειινόμους ὑμῶν ποιήσει δέλφακας ἀλιβάτους, τοὺς δὲ πάνθηρας ἄλλους ἀγρώστας, λύκους, λέοντας. ἐπὶ δὲ τῶν θηλειῶν τοὔνομα τάττει Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς, ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς ἠτριαῖον. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσιν, Νέα γὰρ ἔστιν ἀλλὰ δελφακουμένα Ἕξει μεγάλην τε καὶ παχεῖαν κηρυθράν. Ἀλλ᾽ αἴ τράφεν λῇς ἀδεῖ χοῖρος καλά. καὶ Εὔπολις ἐν χρυσῷ γένει, καὶ Ἱππῶναξ δὲ ἔφη, ὡς Ἐφεσίη δέλφαξ. κυρίως δ᾽ αἱ θήλειαι οὕτω λεχθεῖεν ἄν, αἱ δελφῦνας ἔχουσαι. οὕτως δὲ αἱ μῆτραι καλοῦνται, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἔνθεν ἐτυμολογοῦνται. περὶ δὲ τῆς ἡλικίας τοῦ ζῴου Κρατῖνός φησιν ἐν Ἀρχιλόχοις, ἤδη δέλφακες χοῖροι δὲ τοῖσιν ἄλλοις. Ἀριστοφάνης δ᾽ ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ ἡλικιῶν φησι, τῶν δὲ συῶν τὰ μὲν ἤδη συμπεπηγότα δέλφακες, τὰ δ᾽ ἁπαλὰ καὶ ἔνικμα, χοῖροι. ἔνθεν τὸ Ὁμηρικὸν σαφὲς γίνεται, Τά τε δμώεσσι πάρεστι [ὀδ. ξ.] Χοίρε᾽, ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσι. Πλάτων δ᾽ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ποιητῇ ἀρρενικῶς ἔφη, τὸν δέλφακ᾽ ἀπάγε σιγῇ. ἦν δὲ καὶ παλαιὸς νόμος ὥς φησιν Ἀνδροτίων, τῆς ἐπιγονῆς ἕνεκα τῶν ἐκτὸς θρεμμάτων μὴ σφάττειν πρόβατον ἄπεκτον ἢ ἄτοκον. διὸ τὰ ἤδη τέλεια ἤσθιον, ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσι. καὶ νῦν δὲ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρειαν οὐ θύειν ἀμνήν, οὐδὲ τυροῦ γεύεσθαι. καὶ ἐπί τινα χρόνον δέ τινα ἐκλιπόντων τῶν βοῶν φησὶν ὁ Φιλόχορος, νομοθετηθῆναι διὰ τὴν σπάνιν ἀπέχεσθαι αὐτοὺς τῶν ζῴων, συνάγειν βουλομένους καὶ πληθῦσαι τῷ μὴ καταθύεσθαι. χοῖρον δὲ Ἴωνες καλοῦσι τὴν θήλειαν, ὡς Ἱππῶναξ, ἐν σπονδῇ τε καὶ σπλάγχνοισιν ἀγρίας χοίρου. καὶ Σοφοκλῆς ἐπὶ Ταιναρίοις σατυρικῷ ὧδε φύλαξαι χοῖρος ὥστε δεσμίων. Πτολεμαῖος δ᾽ ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ἐν τῷ ἐνάτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων, Εἰς Ἄσσον φησὶν ἐπιδημήσαντί μοι, οἱ Ἄσσιοι παρέστησαν χοῖρον ὗν ἔχοντα τὸ μὲν ὕψος δύο καὶ ἡμίσεος πήχεων, ὅλον δ᾽ ἄρτιον πρὸς τὸ μῆκος, τῇ χροιᾷ χιόνινον. ἔφασάν τε τὸν βασιλέα Εὐμένη τὰ τοιαῦτα ἐπιμελῶς ὠνεῖσθαι παρ᾽ αὐτῶν, διδόντα τοῦ ἑνὸς δραχμὰς τετρακισχιλίας. Αἰσχύλος δέ φησιν, ἐγὼ δὲ χοῖρον καὶ μάλ᾽ εὐθηλούμενον τὸν δ᾽ ἐν νοθοῦντι κριβάνῳ θήσω. τί γὰρ ὄψον γένοιτ᾽ ἂν ἀνδρὶ τοῦδε βέλτιον. καὶ πάλιν, Λευκός τί δ᾽ οὐχὶ καὶ καλῶς ἠφευ-

μένος ὁ

μένος ὁ χοῖρος ἔψου, μὴ δὲ λυπηθεὶς πάνυ. Καὶ ἔτι θήσας δὲ χοῖρον τόνδε περὶ αὐτοῦ ὕος. Ἢ πολλά γ' ἐν δόμοισιν εἴργασαι κακά, Δονοῦσα καὶ τρέπουσα τύρβ' ἄνω κάτω. ταῦτα δὲ παρέθετο Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. περὶ δὲ ὑῶν, ὅτι ἱερὸν ἐστὶ τὸ ζῶον παρὰ Κρησὶν, Ἀγαθοκλῆς ὁ Βαβυλώνιος ἐν πρώτῳ περὶ κυζίκου φησὶν οὕτως. μυθεύουσιν ἐν Κρήτῃ γενέσθαι τὴν Διὸς τέκνωσιν ἐπὶ τῆς Δίκτης, ἐν ᾗ καὶ ἀπόρρητος γίνεται θυσία. λέγεται γὰρ ὡς ἄρα θηλὴν ὑπέσχεν ὗς, καὶ τῷ σφετέρῳ γρυσμῷ περιοιχνεῦσα τὸν κνυζυσμὸν τοῦ βρέφεος ἀνεπαΐστον τοῖς παροῦσιν ἐτίθει. διὸ πάντες τὸ ζῶον τοῦτο περίσεπτον ἡγοῦνται, καὶ οὔ φησι τῶν κρεῶν δαίσαντο. πραίσιοι δὲ καὶ ἱερὰ ῥέζουσιν ὑΐ, καὶ αὐτὴ προτελὴς αὐτοῖς ἡ θυσία νενόμισται. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Νεάνθης ὁ κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῆς. πεταλίδων συῶν μνημονεύει Ἀχαιὸς ὁ ἐρετριεὺς ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ λέγων οὕτως. πεταλίδων δέ τοι συῶν μορφαῖς ταῖσδε πόλ' ἔπαιον. πεταλίδας δ' αὐτὰς εἴρηκε μεταφέρων ἀπὸ τῶν μόσχων. οὗτοι γὰρ πέταλοι λέγονται ἀπὸ τῶν κεράτων, ὅταν αὐτὰ ἐκπέταλα ἔχωσι. παραπλησίως δὲ τῷ Ἀχαιῷ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἀντεριννύϊ, τὰς σύας λαρινοὺς προσηγόρευσε μεταγαγὼν, καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν λαρινῶν βοῶν. οἱ οὕτως ἐκλήθησαν, ἢ ἀπὸ τοῦ λαρινεύεσθαι (ὅπερ ἐστὶ σιτίζεσθαι. Σώφρων, βόες δὲ λαρινεύονται) ἢ ἀπό τινος κώμης ἠπειρωτικῆς Λαρίνης, ἢ ἀπὸ τοῦ βουκολοῦντος αὐτάς. Λάρινος δ' οὗτος ἐκαλεῖτο. εἰσαχθέντος δὲ ἡμῖν ποτε καὶ δέλφακος, οὗ τὸ μὲν ἥμισυ κραμβαλέον ἦν ἐπιμελῶς πεποιημένον, τὸ δέ τι ἥμισυ ὡς ἂν ἐξ ὕδατος ἑψημένον τακερῶς. καὶ πάντων θαυμαζόντων τοῦ μαγείρου τὴν σοφίαν, μέγα φρονῶν ἐκεῖνος ἐπὶ τῇ τέχνῃ ἔφη, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὴν σφαγὴν ἔχει τίς ὑμῶν ἐπιδεῖξαι ὅπου ἐγένετο, ἢ πῶς ἡ γαστὴρ αὐτοῦ πεπλήρωται παντοίων ἀγαθῶν. καὶ γὰρ κίχλας ἐν ἑαυτῷ ἔχει, καὶ ἄλλα ὀρνίθια, ὑπογαστρίων τε μέρη χοίρων καὶ μήτρας τομοὺς, καὶ τῶν ὠῶν τὰ χρυσᾶ, ἔτι δὲ ὀρνίθων γαστέρας αὐταῖσι μήτραις καὶ καλῶν ζωμῶν πλέας, καὶ τὰ ἐκ σαρκῶν εἰς λεπτὰ κατακνιζόμενα, καὶ μετὰ πεπερίδων συμπλαττόμενα. ἰσίκια γὰρ ὀνομάζειν αἰδοῦμαι τὸν Οὐλπιανὸν, καίπερ αὐτὸν εἰδὼς ἡδέως αὐτοῖς χρώμενον, πλὴν ὁ ἐμός γε συγγραφεὺς Πάξαμος τῶν ἰσικίων μέμνηται, καὶ οὔ μοι φροντὶς ἀττικῶν χρήσεων. ὑμεῖς οὖν ἐπιδείξατε, πῶς τε ὁ χοῖρος ἐσφάγη, καὶ πῶς ἐξ ἡμισείας μέν ἐστιν ὀπτὸς, ἑφθὸς δὲ κατὰ θάτερα. ἔτι οὖν ἡμῶν ἀναζητούντων, ὁ μάγειρος ἔφη, ἀλλ' εἰ νομίζετέ με ἔλαττον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἀρχαίων ἐκείνων μαγείρων, περὶ ὧν οἱ κωμῳδοποιοὶ λέγουσιν, Ποσείδιππος μὲν ἐν χορευούσαις. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς τοὺς μαθητὰς τάδε. Μαθητὰ Λεύκων, οἵ τε συνδιάκονοι Ὑμεῖς, ἅπας γάρ ἐστιν οἰκεῖος τόπος Ὑπὲρ τέχνης ἄλλειν, τί τῶν ἡδυσμάτων Πάντων κράτιστόν ἐστιν ἐν μαγειρικῇ; Ἀλαζονεία. τὸ καθόλου δὲ τῶν τεχνῶν Ὄψει δ' ἔχοντι ταῦθ' ἡγουμένην. Ξεναγὸς οὗτος ὅς τις ἂν θώρακ' ἔχῃ Φολιδωτὸν, ἢ δράκοντα σεσιδηρωμένον, Ἔφανη Βριαρέως. ἂν τύχῃ δ' ἐστὶ λαγώς. Ὁ μάγειρος ἐὰν ὑποδιακόνους ἔχων Πρὸς τὴν ἰδιώτην καὶ μαθητὰς εἰσίῃ Κυμινοπρίστας πάντας λιμοὺς καλῶν Ἐπίτηξ' ἕκαστος εὐθύς. ἐὰν δ' ἀληθινὸν Σαυτὸν παραβάλλῃς καὶ προσεκδαρεὶς ἄπει. ὅπερ οὖν ὑπεθέμην τῷ κενῷ χώραν δίδου, Καὶ τὰ στόμια γίνωσκε τῶν κεκλημένων. Ὥσπερ γὰρ εἰς τἀμπόρια τοῦ τέχνης πέρας Τοῦτ' ἐστὶν ἄνευ προσδράμης πρὸς τὸ στόμα Διακονοῦμεν νῦν γάμους τὸ θῦμα βοῦς Ὁ διδοὺς ἐπιφανής. ἐπιφανὴς ὁ λαμβάνων Τούτων γυναῖκες ἱέρειαι τῇ θεᾷ Θεοὶ, κορύβαντες, αὐλοὶ, παννυχίδες, ἀναστροφή. Ἱππόδρομος οὗτος ἐστὶ σοι μαγειρικῆς Μέμνησο καὶ σὺ τοῦτ'. καὶ περὶ ἑτέρου δὲ μαγείρου (ὄνομα δ' ἐστὶ Σεύθης) ὁ αὐτὸς φησὶ ποιητὴς οὕτως. Ἰδιώτης μέγας Αὐτοῖς ὁ Σεύθης, οἶδα ὦ βέλτιστ' ὅτι Ἀγαθοῦ στρατηγοῦ διαφέρειν οὐδὲν δοκεῖ, Οἱ πολέμιοι πάρεισιν ὁ βαθύς, τῇ φύσει Στρατηγὸς ἕστηκεν, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἐδέξατο. Πολέμιός ἐστι πῶς ὁ συμπίνων ὄχλος. Πίνει γὰρ ἀθρόως, οὗτος εἰσελήλυθεν Ἐκ πέντε καὶ δέχ' ἡμερῶν προσηλπικὼς Τὸ δεῖπνον, ὁρμῆς μεστὸς ἐκλελυμένος Τηρῶν ποτ' ἐπὶ τὰς χεῖρας οἴσει τίς, νόει Ὄχλου τοιούτου ῥακείαν ἠθροισμένην. Ὁ δ' ἐν τοῖς Εὔφρονος συνεφήβοις μάγειρος, ἀκούσατε οἷα παραινεῖ, Ὅταν ἐρανισταῖς καιρίων διακονῇς Οὐκ ἔστι παίζειν, οὐδ' ἃ μεμάθηκας ποιεῖν Ἐχθὲς κεκινδύνευκας, οὐδεὶς εἶχέ σοι Κωβιός. ὅλως γὰρ ἦπερ, ἀλλ' ἦσαν κενοί. Ἐγκέφαλος ἠλλοίωτο, δεῖ δὲ καιρίων Ὅταν μὲν ἔλθῃς εἰς τοιοῦτον συρφετὸν Δρόμωνα καὶ κέρδωνα, καὶ σωτηρίδην Μισθὸν διδόντας ὅσον αἰτήσαις ἁπλῶς Εἶναι δίκαιον, οὐδὲ νῦν βαδίζομεν Εἰς τοὺς γάμους ἀνδροφόνον ἂν τοῦτ' αἰσθάνῃ Ἐμὸς εἶ μαθητὴς καὶ μάγειρος οὐ κακὸς Ὁ καιρὸς εὔκτος ὠφελοῦ, φιλάργυρος Ὁ γέρων ὁ μεθὸς μικρὸς εἴ σε λήψομαι Νῦν μὴ κατεσθίοντα, καὶ τοὺς ἄνθρακας Ἀπόλωλας εἴσω πάραγε. καὶ γὰρ αὐτὸς οὑτοσὶ Προσέρχεθ' ὁ γέρων. ὡς δὲ καὶ γλίσχρον βλέπει, Μέγας δ' ἐστὶ σοφιστής, καὶ οὐδὲν τῶν ἰατρῶν εἰς ἀλαζονείαν. Καὶ ὁ παρὰ Σωσιπάτρῳ μάγειρος ἐν καταψευδομένῳ λέγων ὧδε. Οὐ παντελῶς εὐκαταφρόνητος ἡ τέχνη Ἐὰν κατανοήσῃς ἐστὶν ἡμῶν Δήμυλε, Ἀλλὰ πέπαυται τὸ πρᾶγμα, καὶ πάντες σχεδὸν Εἶναι μάγειροί φασιν, οὐθὲν εἰδότες. Ὑπὸ τῶν τοιούτων δ' ἡ τέχνη λυμαίνεται. Ἐπεὶ μάγειρον ἐὰν λάβῃς ἀληθινὸν, Ἐκ παιδὸς ὀρθῶς εἰς τὸ πρᾶγμ' εἰσηγμένον, Καὶ τὰς δυνάμεις κατέχοντα, καὶ τὰ μαθήματα Ἅπαντ' ἐφεξῆς εἰδόθ' ἕτερον σοι τυχὸν Φανήσεται τὸ πρᾶγμα, τρεῖς ἡμεῖς ἐσμὲν Ἔτι λοιποί,

Πραῖσος πόλις Κρήτης Steph.

Πεταλίδες σύες

Λαρινοὶ βόες.

Πολυμάθεια μαγείρων.

Βοιδίων καὶ χαριάδης Ἐγώ τε, τοῖς λοιποῖς δὲ προσπέρδου, τί φῄς Ἐγώ. τὸ διδασκαλεῖον ἡμεῖς σώζομεν Τὸ Σίκωνος, οὗτος τῆς τέχνης ἀρχηγὸς ἦν, Ἐδίδασκεν ἡμᾶς πρῶτον ἀστρολογεῖν, Ἔπειτα μετὰ ταῦτ' εὐθὺς ἀρχιτεκτονεῖν, Περὶ φύσεως κατεῖχε πάντας τοὺς λόγους, Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἔλεγε τὰ στρατηγικά, Πρὸ τῆς τέχνης ἔσπευδε ταῦθ' ἡμᾶς μαθεῖν. Ἆρα σὺ κόπτειν οἷος εἶ γε φίλτατε Οὔκ, ἀλλ' ἐν ὅσῳ προσέρχετ' ἐξ ἀγορᾶς ὁ παῖς, Μικρὰ διακινήσω σε περὶ τοῦ πράγματος, Ἵνα τῷ λαλεῖν λάβωμεν ἄκαιρον χρόνον. Ἄπολλον ἐργῶδες. ἄκουσον ὦ ἀγαθὲ Δεῖ τὸν μάγειρον εἰδέναι πρώτιστα μὲν Περὶ τῶν μετεώρων, τάς τε τῶν ἄστρων δύσεις, Καὶ τὰς ἐπιτολάς, καὶ τὸν ἥλιον πότε Ἐπὶ τὴν μακράν τε καὶ βραχεῖαν ἡμέραν Ἐπάνεισι, κἂν ποίοισιν ἐστὶ ζῳδίοις.

Τὰ γὰρ ὄψα φασὶ πάντα καὶ τὰ βρώματα ἐν τῇ περιφορᾷ τῆς ὅλης συντάξεως, Ἑτέραν ἐν αὐτοῖς λαμβάνειν τὴν ἡδονήν. Ὁ μὲν οὖν κατέχων τὰ τοιαῦτα, τὴν ὥραν ἰδὼν, Τούτων ἑκάστοις ὡς προσήκει χρήσεται. Ὁ δ' ἀγνοῶν ταῦτ', εἰκότως τονθορύζεται. Πάλιν τὸ περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἴσως Ἐθαύμασας τί τῇ τέχνῃ συμβάλλεται; Ἔγω γ' ἐθαύμασ'. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ φράσω,

Τοὐπτάνιον ὀρθῶς καταβαλέσθαι, καὶ τὸ φῶς Λαμβάνειν ὅσον δεῖ, καὶ τὸ πνεῦμ' ἰδεῖν πόθεν

Ἐστὶν, μεγάλην χρείαν τιν' εἰς τὸ πρᾶγμ' ἔχει. Ὁ καπνὸς φερόμενος δεῦρο κἀκεῖ διαφορὰν Εἴωθε τοῖς ἕψουσιν ἐμποιεῖν τινα Τοιοῦτον ἔτι σοι δίειμι τὰ στρατηγικά Ἔχειν γε τὸν μάγειρον, ἡ τάξις Σοφὸν μὲν ἁπανταχοῦ 'στι κἀν πάσῃ τέχνῃ, Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δ' ὥσπερ ἡγεῖται σχεδόν. Τὸ γὰρ παραθεῖναι κἀφελεῖν τεταγμένως Ἕκαστα, καὶ τὸν καιρὸν ἐπὶ τούτοις ἰδεῖν Πότε δεῖ πυκνότερον ἐπαγαγεῖν, καὶ πότε βάδην, Καὶ πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ δεῖπνον, καὶ πότε Εὔκαιρον αὐτῶν ἐστι τῶν ὄψων τὰ μὲν Θερμὰ παραθεῖναι, τὰ δ' ἐπανιέντα, τὰ δὲ μέσως. Τὰ δ' ὅλως ἀποψύξαντα, ταῦτα πάντα Δὴ ἐν τοῖς στρατηγικοῖσιν ἐξετάζεται Μαθήμασιν, τίς δή τι παραδείξας ἐμοί Τὰ δέοντ' ἀπελθὼν αὐτὸς ἡσυχίαν ἄγε. Καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἀλέξιδι δὲ ἐν Μιλησίοις μάγειρος, οὐ μακρὰν τούτου ἐστὶ λέγων τοιάδε. Οὐκ ἴστε ταῖς πλείσταισι τῶν τεχνῶν, ὅτι Οὐκ ἀρχιτέκτων κύριος τῆς ἡδονῆς Μόνος καθέστηκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν χρωμένων Συμβάλλεταί τις ἂν καλῶς χρῶνται μερίς, Οἷόν τι. δεῖ γὰρ κἀμὲ τὸν ξένον μαθεῖν Τὸν ὀψοποιὸν σκευάσαι χρηστῶς μόνον

Δεῖ τοῦτον, ἄλλο δ' οὐδέν. ἂν μὲν οὖν τύχῃ Ὁ ταῦτα μέλλων ἐσθίειν τε καὶ κρίνειν Εἰς καιρὸν ἐλθὼν, ὠφέλησε τὴν τέχνην. Ἂν δ' ὑστερίζῃ τῆς τεταγμένης ἀκμῆς, Ὥστ' ἢ προοπτήσαντα χλιαίνειν πάλιν, Ἢ μὴ προοπτήσαντα συντελεῖν ταχύ, Ἀπεστέρησε τῆς τέχνης τὴν ἡδονήν. Εἰς τοὺς σοφιστὰς τὸν μάγειρον ἐγγράφω, Ἑστήκαθ' ὑμεῖς, κάετε δέ μοι τὸ πῦρ, Ἤδη πυκνοὶ δάπτουσιν Ἡφαίστου κύνες Κούφως πρὸς αἰθέραν οἶδ' ὃ γίνεσθαί θ' ἅμα, Καὶ τὴν τελευτὴν τοῦ βίου συνάπτεται Μόνοις ἀνάγκης θεσμὸς οὐχ ὁρώμενος. Εὔφρων δὲ, οὗ καὶ πρὸ βραχέως ἐμνήσθην ἄνδρες δικασταὶ (δικαστὰς γὰρ ὑμᾶς οὐκ ὀκνήσαιμ' ἂν καλεῖν, ἀναμένων τὴν ἡμετέραν τῶν αἰσθητηρίων κρίσιν) ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῷ δράματι, ποιήσας τινὰ μάγειρον πολυμαθῆ καὶ εὐπαίδευτον, μνημονεύοντά τε τῶν πρὸ αὐτοῦ τεχνητῶν, καὶ τίνα ἕκαστος εἶχεν ἰδίαν ἀρετὴν, καὶ ἐν τίνι ἐπλεονέκτει, ὅμως οὐδενὸς ἐμνήσθη τοιούτου, ὧν ἐγὼ ὑμῖν πολλάκις τυγχάνω παρασκευάζων. λέγει δ' οὖν οὕτως,

Ἑπτὰ σοφοὶ μαγειρικῆς.

Πολλῶν μαθητῶν γενομένων ἐμοὶ Λύκε, Διὰ τὸ νοεῖν ἀεί τι καὶ ψυχὴν ἔχειν, Ἄπει γεγονὼς μάγειρος ἐκ τῆς οἰκίας Ἐν οὐχ ὅλοις δέκα μησὶ πολὺ νεώτατος. Ἆγις Ῥόδιος ὤπτηκεν ἰχθὺν μόνος

Ἄκρως, Νηρεὺς δ' ὁ Χῖος γόγγρον ἧψε τοῖς θεοῖς Ὅριον τὸ λευκὸν, οὐ ξανθίων Χαριάδης. Ζωμὸς μέλας ἐγένετο πρώτῳ Λαμπρίᾳ. Ἀλλᾶντας ἀφθόνητος. Εὔθυνος φακῆν, Ἀπὸ συμβολῶν συνάγουσιν ἀρίστων πόρους Οὗτοι μετ' ἐκείνους τοὺς σοφιστὰς τοὺς πάλαι Γεγόνασιν ἡμῶν ἑπτὰ, δεύτεροι σοφοί. Ἐγὼ δ' ὁρῶν τὰ πολλὰ προκατειλημμένα Εὗρον τὸ κλέπτειν πρῶτος, ὥστε μηδένα Μισεῖν με διὰ τοῦτ' οὐ προκατειλημμένον. Ἴδιον ἐφεύρηκάς τι, καὶ τοῦτ' ἐστὶ σόν Πέμπτην ἔθυον ἡμέραν οἱ Τήιοι. Πολιοὶ γέροντος, πλοῦν πολὺν πεπλευκότος Λεπτὸν ἔριφον καὶ μικρὸν οὐκ ἦν ἐκφορά Τότε λευκοκρέων οὐδὲ τῷ διδασκάλῳ Ἑτέρους ποιήσασθαι δύ' ἐρίφους ἠνάγκασας. Τὸ γὰρ ἧπαρ αὐτῶν πολλάκις κοπούμενον, Καθεὶς κάτω τὴν χεῖρα τὴν μίαν λαθὼν Ἔρριψας εἰς τὸν λάκκον ἰταμῶς τὸν νεφρόν Πολὺν ἐποίησας θόρυβον, οὐκ εἶχε νεφρὸν Ἔλεγον, ἐκύπτον οἱ παρόντες ἀποβολῆ Ἔθυσαν ἕτερον. τοῦ δὲ δευτέρου πάνυ Τὴν καρδίαν εἶδόν σε καταπίνοντ' ἐγώ

Πάλαι μέγας εἶ, γίνωσκε. τοῦ γὰρ μὴ χανεῖν Λύκον διὰ κενῆς σὺ μόνος εὕρηκας τέχνην. Χορδῆς ὀβελίσκους ἡμέρας ζητουμένους Δύ' ἰχθῦς ὠμοὺς εἰς τὸ πῦρ ἀποσβέσας, Καὶ πρὸς τὸ δίχορδον ἐτερέτιζες. ᾐσθόμην Ἐκεῖνο δρᾶμα, τοῦτο δ' ἐστὶ παίγνιον. μή τις οὖν τούτων τῶν δευτέρων ἑπτὰ σοφῶν ὀνομασθέντων τοιοῦτόν τι ἐπενόησε, περὶ τοῦ χοίρου, πῶς καὶ τὰ ἐντὸς πεπλήρωται, καὶ τὸ μὲν ὀπταλέον ἐστὶν αὐτοῦ, τὸ δὲ ἑφθόν. αὐτὸς δὲ ἐστιν ἀφανής. δεομένων οὖν ἡμῶν καὶ λιπαρούντων δεῖξαι τὴν σοφίαν, οὐκ ἐρῶ φησι τοῦτο μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι κινδυνεύσαντας, καὶ προσέτι τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας. ἔδοξεν οὖν πᾶσιν διὰ τὸν τηλικόνδε ὅρκον, μὴ βιάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον.

ἄνθρωπον. ἐπ' ἄλλο δέ τι τῶν παραφερομένων χεῖρας ἐπιβάλλειν. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, μὰ τοὺς ἐν Ἀρτεμισίῳ κινδυνεύσαντας, οὐδεὶς τινὸς γεύσεται, πρὶν λεχθῆναι ποῦ κεῖται τὸ παραφέρειν. τὰ γὰρ γεύματα ἐγὼ οἶδα μόνος, καὶ ὁ Μάγνος ἔφη. Ἀριστοφάνης ἐν προαγῶνι, Τί οὐκ ἐκέλευσας παραφέρειν τὰ ποτήρια. Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις ἐπὶ κοινότερον κέχρηται λέγων, παρείφερε τ κοίκοα μεσὸν τὸν σκύφον. καὶ Πλάτων δ' ἐν Λάκωσιν ἔφη, πάσας περιφερέτω. Ἄλεξις Παμφίλῃ,

Παραφέρειν.

Παρέθηκε τὴν τράπεζαν εἶτα παραφέρων Ἀγαθῶν ἁμάξας. περὶ δὲ τῶν γευμάτων ἃ σαυτῷ προὔπιες, ὥρα σοι λέγειν Οὐλπιανέ. τὸ γὰρ γεῦσαι ἔχομεν ἐν Εὐπόλιδι ἐν αἰξί, τοῦδε νῦν γεῦσαι λαβών. καὶ ὁ Οὐλπιανός, Ἕρμιππος ἔφη ἐν πελτασταῖς, ἐν θ' ὄνων ἵππων τε στάσεις, καὶ γεύματα οἴνων. Ἀντιφάνης δ' ἐν διδύμοις οἰνογευστεῖ περιπατεῖ ἐν τοῖς στεφάνοις. ἐπὶ τούτοις ὁ μάγειρος ἔφη, λέξω τοίνυν κἀγὼ οὐκ ἀρχαίαν ἐπίνοιαν, ἀλλ' εὕρεσιν ἐμήν, ἵνα μὴ ὁ αὐλητὴς πληγὰς λάβῃ. ὁ γὰρ Εὔβουλος ἐν Λάκωσιν ἢ Λήδᾳ ἔφη. ἠκούσαμεν καὶ τοῦτο νὴ τὴν Ἑστίαν, Οἴκοι ποθ' ὡς ἂν ὁ μάγειρος ἐξαμαρτάνοι τύπτεσθαι, ὥς φησιν ὁ αὐλητὴς παρ' ἡμῖν. Φιλύλλιός τε ἢ ὁ ποιήσας τὰς πόλεις φησίν,

Γεύματα.

Ὅτι ἂν τύχῃ Μάγειρος ἀδικήσας τὸν αὐλητὴν λαβεῖν Πληγάς. περὶ ἡμιόπτου καὶ ἡμιέφθου καὶ ἀσφάκτου γεμιστοῦ χοίρου. ὁ μὲν χοῖρος ἐσφάγη ὑπὸ τὸν ὦμον σφαγὴν βραχεῖαν, καὶ ἐπέδειξεν. ἔπειτα ἀπορρεύσαντος τοῦ πολλοῦ αἵματος πάντα τὰ ἐντοσθίδια μετὰ τῆς ἀφαιρέσεως (εἴρηται γὰρ καὶ ἡ ἐξαίρεσις ὦ συμμυλῆσθαι δαιταλεῖς) διακλύσας ἐπιμελῶς οἴνῳ πολλάκις, κρεμάσας ἐκ ποδῶν. εἶτα πάλιν οἴνῳ διέβρεξα, καὶ προσεψήσας μετὰ πολλοῦ πεπέρεως τὰ προειρημένα χαυμάτια, ἐνέσαξα διὰ τοῦ στόματος πολλὸν ἐπιχέας ζωμὸν εὖ πάνυ πεποιημένον. καὶ μετὰ ταῦτα περιέπλησα τοῦ χοίρου τὴν ἡμίσειαν, ὡς ὁρᾶτε ἀλφίτοις πολλοῖς κριθῆς, ἀναδεύσας αὐτὰ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ. ἔπειτ' ἐνέθηκα κριβάνῳ, ὑποθεὶς τράπεζαν χαλκῆν, ἐστάθευσά τε τῷ πυρί, ὡς μήτε κατακαῦσαι μήτ' ὠμὸν ἀφελεῖν. καὶ τῆς φορίνης ἤδη γενομένης κραμβαλέας, εἴκασα καὶ τ' ἄλλο μέρος ἡψῆσθαι, ἀποβαλὼν τ' αὐτοῦ τὰ ἄλφιτα, οὕτω φέρων ὑμῖν παρέθηκα. τὴν δ' ἐξαίρεσιν ὦ καλέ μου Οὐλπιανὲ Διονύσιος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τοῖς ὁμωνύμοις τῷ δράματι οὕτως εἴρηκε, ποιήσας τινὰ μάγειρον πρὸς τοὺς μαθητὰς διαλεγόμενον, Ἄγε δὴ δρόμων νῦν εἴ τι κομψὸν ἢ σοφόν, Ἢ γλαφυρὸν οἶσθα τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων, Φανερὸν ποίησον τοῦτο τῷ διδασκάλῳ, Νῦν τὴν ἀπόδειξιν τῆς τέχνης αἰτῶ σ' ἐγώ, Εἰς πολεμίαν ἄγω σε θαρρῶν κατάτρεχε, Ἀριθμῷ διδόασι τὰ κρέα, καὶ τηροῦσί σε Τὰ κρέα ποιήσας ταῦτα, καὶ ζέσας σφόδρα Τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὡς λέγω σοι σύγχεον. Ἰχθὺς ἁδρὸς πάρεστι, ταυτὸς ἐστὶ σός, Κἂν τέμαχος ἐκκλίνῃς τι, καὶ τοῦτ' ἐστὶ σόν Ἕως ἂν ἔνδον ὦμεν. ὅταν δ' ἔξω γ' ἐμόν Ἐξαιρέσεις, καὶ τ' ἄλλα τ' ἀκόλουθ' ὅσα Οὐδ' ἀριθμὸν οὔτ' ἔλεγχον ἐφ' ἑαυτῶν ἔχει. Περικόμματος δὲ τάξιν ἢ θέσιν φέρει, Εἰς αὔριόν σε κἀμὲ ταῦτ' εὐφρανάτω. Λαφυροπώλῃ παντάπασι μεταδίδου Τὴν πάροδον ἵν' ἔχῃς τῶν θυρῶν εὐνουστέραν. Τί δεῖ λέγειν με πολλὰ πρὸς συνειδότα. Ἐμὸς εἶ μαθητής, σὸς δ' ἐγὼ διδάσκαλος. Μέμνησο τῶνδε καὶ βάδιζε δεῦρ' ἅμα.

Ἐξαίρεσις.

Πάντων οὖν ἡμῶν ἐπαινεσάντων τὸν μάγειρον ἐπί τε τῷ ἑτοίμῳ τῶν λεγομένων, καὶ τῇ τῆς τέχνης περιεργίᾳ, ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος, καὶ πόσῳ κάλλιον ἔφη τὰ τοιαῦτα ἐκμανθάνειν τοὺς μαγείρους, ἢ ἅπερ παρά τινι τῶν πολιτῶν ἡμῶν, ὃς ὑπὸ πλούτου καὶ τρυφῆς τοὺς τοῦ θαυμασιωτάτου Πλάτωνος διαλόγους ἠνάγκαζεν ἐκμανθάνοντας τοὺς μαγείρους, φέροντάς τε τὰς λοπάδας ἅμα λέγειν, εἷς, δύο, τρεῖς. ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν ὦ φίλε Τίμαιε ποῦ, τῶν χθὲς μὲν δαιτυμόνων, τανῦν δ' ἑστιατόρων, ἔπειτ' ἄλλος ἀπεκρίνατο, ἀσθένειά τις αὐτῷ ξυνέπεσεν ὦ Σώκρατες. διεξήρχοντό τε τοῦ διαλόγου τὰ πολλὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ὡς ἄχθεσθαι μὲν τοὺς εὐωχουμένους, ὑβρίζεσθαι δὲ τὸν πάνσοφον ἐκεῖνον ἄνθρωπον ὁσημέραι, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς τῶν καθαρείων ἐξόμνυσθαι τὰς παρ' ἐκείνῳ ἑστιάσεις. οἱ δὲ ἡμέτεροι οὗτοι, ἅμα ἴσως ταῦτα ἐκμανθάνοντες, οὐκ ὀλίγην ἡμῖν θυμηδίαν παρέχουσι. καὶ ὁ παῖς ἐπὶ τῇ μαγειρικῇ σοφίᾳ ἐπαινεθείς, τί τοιοῦτον εὑρήκασιν ἔφη, ἢ εἰρήκασιν οἱ πρὸ ἐμοῦ. ἢ ἐπιμελῶς ἐμαυτὸν ἐγὼ οὐ μεγαλαυχούμενος ἐπ' ἐμαυτῷ, καίτοι καὶ ὁ πρῶτος τὸν ὀλυμπιάσιν ἀγῶνα ἀναδησαμένων Κόροιβος ὁ ἠλεῖος, μάγειρος ἦν, καὶ οὐχ οὕτως ὠγκύλλετο ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ὡς ὁ παρὰ τῷ Στράτωνι μάγειρος ἐν τῷ Φοινικίδῃ. περὶ οὗ τοιαῦτα λέγει ὁ μεμισθωμένος.

Μάγειρος πλατωνικός, ἢ ἀρχαιολεξία μαγείρου.

Σφίγγ' ἄρρεν' οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν Εἴληφ', ἁπλῶς γὰρ οὐδὲν μὰ τοὺς θεούς, Ὅσ' ἂν λέγῃ συνίημι. καινὰ ῥήματα Πεπορισμένος πάρεστιν. ὡς εἰσῆλθε γάρ Εὐθύς μ' ἐπηρώτησε προσβλέψας μέγα, Πόσους κέκληκας μέροπας ἐπὶ δεῖπνον, λέγε. Ἐγὼ κέκληκα μέροπας ἐπὶ δεῖπνον; χολᾷς. Τοὺς δὲ μέροπας τούτους με γιγνώσκειν δοκεῖς, Οὐδεὶς παρέσται. τοῦτο γὰρ νὴ τὸν Δία Ἔστι καὶ τὸ λοιπὸν μέροπας ἐπὶ δεῖπνον καλεῖν. Οὐδ' ἄρα παρέσται δαιτυμών; οὐδεὶς ὅλως, Οὐκ οἴομαί γε δαιτυμών. ἐλογιζόμην, Ἥξει Φιλῖνος, Μοσχίων, Νικήρατος, Ὁ δεῖν' ὁ δεῖνα, καὶ τοὔνομ' ἀνελογιζόμην, Οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς μοι δαιτυμών. Οὐδεὶς παρέσται φημί. τί λέγεις, οὐδὲ εἷς; Σφόδρ' ἀγανάκτησ' ὥσπερ ἠδικημένος, Εἰ μὴ κέκληκα δαιτυμόνα. σκαιὸν πάνυ.

Οὐδ' ἄρα

Οὐδ' ἄρα θύεις ἐρυσίχθον'; οὐκ ἔφην ἐγώ. Βοῦν δ' εὐρυμέτωπον; οὐ θύω βοῦν ἄθλιε. Μῆλα θυσιάζεις ἆρα; μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ, Οὐδέτερον αὐτῶν. προβάτιον δ' οὐκοῦν ἔφη Τὰ μῆλα πρόβατ', οὐ μανθάνω τούτων οὐδὲν, οὐδὲ βούλομαι. Ἀγροικότερος εἰμί, ὥσθ' ἁπλῶς μοι διαλέγου. Ὅμηρον οὐκ οἶδας λέγοντα, καὶ μάλα Ἐξῆν ὃ βούλει τῷ μαγείρῳ αὐτῷ λέγειν. Ἀλλὰ τί πρὸς ἡμᾶς τοῦτο πρὸς τῆς ἑστίας, Κατ' ἐκεῖνον ἤδη πρόσεχε καὶ τὰ λοιπά μοι. Ὁμηρικῶς γὰρ διανοεῖ μ' ἀπολλύναι. Οὕτω λαλεῖν εἴωθα. μὴ τοίνυν λάλει Οὕτως παρ' ἐμοί γ' ὤν, ἀλλὰ διὰ τὰς τέτταρας Δραχμὰς ἀποβαλῶ φησὶ τὴν προαίρεσιν; Τὰς οὐλοχύτας φέρε δεῦρο, τοῦτο δ' ἐστί τι; Κριθαί. τί οὖν ἀπόπληκτε περιπλοκὰς λέγεις; Πηγὸς πάρεστι; πηγὸς οὐχὶ λεκάνην ἐρεῖς, σαφέστερον θ' ὃ βούλει μοι λέγειν Ἀτάσθαλος γ' εἶ πρέσβυ. φησὶν ἅλας φέρε Τοῦτ' ἐστὶ πηγός, ἀλλὰ δεῖξον χέρνιβα Παρῆν. ἔθυεν, ἔλεγεν ἄλλα ῥήματα, Τοιαῦθ' ἃ μὰ τὴν γῆν οὐδεὶς ἤκουσεν ἄν. Μίσυλλα, μοίρας. δίπτυχ', ὀβελούς. ὥστ' ἐμὲ Τῶν τοῦ Φιλήτα λαμβάνοντα βιβλίων Σκοπεῖν ἕκαστα τί δύναται τῶν ῥημάτων, Πλὴν ἱκέτευον αὐτὸν ἤδη μεταβαλεῖν, Ἀνθρωπίνως λαλεῖν τε. τὸν δ' οὐκ ἂν ταχὺ Ἔπεισεν ἡ Πειθώ, μὰ τὴν γῆν οἶδ' ὅτι. Περίεργον δ' ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τὸ πολὺ τῶν μαγείρων γένος περί τε τὰς ἱστορίας καὶ τὰ ὀνόματα. λέγουσι γοῦν αὐτῶν οἱ λογιώτατοι, γόνυ κνήμης ἔγγιον, καὶ περιῆλθον Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην. ἐπιτιμῶντος δέ τινι φασὶν, μὴ δεῖν τὸν Οἰνέα Πηλέα ποιεῖν. ἐγὼ δὲ ἕνα τῶν ἀρχαίων μαγείρων τεθαύμακα πεῖραν τῆς τέχνης, ἧς εἰσηγήσατο ἀπολαύσας. παράγει δὲ αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Λέβητι λέγοντα τάδε, ἧψέ μοι δοκεῖ. Πνικτόν τιν' ὄψον δελφάκιον ἡδύ γε Ἔπειτα προσκέκαυκε μηδὲν φροντίσῃς. Ἰάσιμον γὰρ τὸ πάθος ἐστὶ τῷ τρόπῳ, Ὄξος λαβὼν νῦν εἰς λεκάνην τιν' ἐγχέας Ψυχρὸν ξυνιείς, εἶτα θερμὴν τὴν χύτραν Εἰς τοὔξος ἐνθείς. διάπυρος γὰρ οὖσ' ἔτι Ἕλξει δι' αὐτῆς νοτίδα, καὶ ζυμουμένην, Ὥσπερ κίσηρις λήψεται διεξόδους Σομφάς, δι' ὧν τὴν ὑγρασίαν ἐκδέξεται. Τὰ κρέα δ' ἔσται οὐκ ἀπεξηραμμένα, Ἔγχυλα δ' ἀτρέμα καὶ δροσώδη τὴν χέσιν, Ἀπολλον ὡς ἰατρικῶς ὦ Γλαυκία Ταυτὶ ποιήσω, καὶ παρατίθει γ' αὐτὰ παῖ, Ὅταν παρατίθῃς μανθάνεις ἐψυγμένα. Ἀτμὶς γὰρ οὕτως οὐχὶ προσπηδήσεται Ταῖς ῥισίν, ἀλλ' ἀνωμαλίσι καταφαγών, Πολλῶν τ' ἀμείνων ὡς ἔοικας ἦσθ' ἄρα. Λογογράφος ἢ μάγειρος ὁ λέγεις, οὐ λέγεις, τέχνην δ' ὀνειδίζεις. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις αὐτόθεν δαιταλεῖς μὴ καί τις αὐτῶν τὰ ἐκ Δυσκόλου Μενάνδρου βρενθυόμενος λαρυγγίσῃ τάδε, οὐδ' εἷς μάγειρον ἀδικήσας ἀθῷος διέφυγεν, Ἱεροπρεπής πως ἐστὶν ἡμῶν ἡ τέχνη. ἐγὼ δ' ὑμῖν κατὰ τὸν ἥδιστον Δίφιλον παρατίθημι ὁλοσχερῆ Ἄρν' ὄν μέσον συμπηκτὸν ἐνθυλευμένον Χοιρίδια περιφόρινα κρομβώσας ὅλα Δούρειον

Χῆνες σιτευτοί ἐπάγω χῆνα τῷ φυσήματι. Χήν. περιενεχθέντων δὲ τούτων τε ἄλλων χηνῶν περιττῶς ἐσκευασμένων, ἔφη τις, οἱ χῆνες σιτευτοί. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, ὁ δὲ σιτευτὸς χὴν παρὰ τίνι. πρὸς ὃν ὁ Πλούταρχος, Θεόπομπος μὲν ἔφη ὁ Χῖος ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς, καὶ ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ δὲ τῶν Φιλιππικῶν Ἀγησιλάῳ τῷ Λάκωνι εἰς Αἴγυπτον ἀφικομένῳ πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους χῆνας, καὶ μόσχους σιτευτούς. καὶ Ἐπιγένης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Βάκχαις φησὶν, ἀλλ' εἴ τις ὥσπερ χῆν' ἔτρεφέ μοι λαβὼν, σιτευτόν. καὶ Ἀρχέστρατος ἐν τῷ πολυθρυλλήτῳ ποιήματι, ὡς καὶ σιτευτοῦ χηνὸς ὁμοῦ σκευάζει νεοττὸν ὀπτὸν ἁπλῶς καὶ τόνδε. σὺ δὲ ἡμῖν ὦ Οὐλπιανὲ δίκαιος εἶ λέγειν, ὁ περὶ πάντων πάντα ἀπαιτῶν,

Pli.li.10.c.22. ποῦ μνήμης ἠξίωται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ πολυτελῆ ταῦτα τῶν χηνῶν ἥπατα. ὅτι γὰρ χηνοβοσκοὺς οἴδασι, μάρτυς Κρατῖνος ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ λέγων, χηνοβοσκοὶ βουκόλοι. Ὅμηρος δὲ καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκεν, αἰετὸς ἄρπιν χῆνα φέρων. καὶ, Ὃς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ, Καὶ χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν Ἐξ ὕδατος. χηνείων δὲ ἡπάτων (περισπούδαστα δὲ ταῦτα κατὰ τὴν Ῥώμην) μνημονεύει Εὔπολις ἐν Στεφανοπώλισι, λέγων οὕτως, Εἰ μὴ

Ἡμίκραιρα. σὺ χηνὸς ἧπαρ ἢ ψυχὴν ἔχεις. ἦσαν δὲ καὶ ἡμίκραιραι πολλαὶ δελφακίων. μνημονεύει δ' αὐτῶν Κρωβύλος ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ, Εἰσῆλθον ἡμίκραιρα τακερὰ δέλφακος Ταύτης μὰ τὸν Δί' οὐχὶ

Κρεοκάκκαβος. κατέλιπον γ' ἐγὼ Οὐδέν. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ καλούμενος κρεοκάκκαβος. κρέα δ' ἐστὶ ταῦτα συγκεκομμένα μεθ' αἵματος καὶ λίπους ἐν ζωμῷ γεγλυκασμένῳ. λέγειν δὲ οὕτως Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς Ἀχαιοὺς ὁ Μυρτίλος ἔφη. Ἀντικλείδης δ' ἐν ἑβδομηκοστῷ ὀγδόῳ νόστων, ἐν δείπνῳ φησὶ μελλόντων Χίων ὑπ' Ἐρυθραίων ἐξ ἐπιβουλῆς ἀναιρεῖσθαι, μαθών τις τὸ μέλλον γίνεσθαι ἔφη, ὦ Χῖοι πολλὴ γὰρ Ἐρυ-

Ἀναβραστὰ. θραίους ἔχει ὕβρις, Φεύγετε δειπνήσαντες ὑὸς κρέα, μὴ δὲ μένειν βοῦν. Ἀναβραστῶν δὲ κρεῶν μνημονεύει

Ὄρχεις. Ἀριστομένης γόησιν οὕτως, † καὶ ὄρχεις ἥδιον οὓς καὶ νεφροὺς ἐκάλουν. Φιλιππίδης ἐν τῇ Ἀνανεώσει, Γναθαίνης τῆς ἑταίρας τὸ γαστρίμαργον ἐμφανίζων λέγει, Ἔπειτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ἧκ' ὄρχεις φέρων Πολλοὺς, τὰ μὲν οὖν γύναιτ' ἀλλ' ἠκκίζετο, Ἡ δ' ἀνδροφόνος Γνάθαινα γελάσασα, Καλοί γε φησὶν οἱ νεφροὶ νὴ τὴν φίλην Δήμητρα, καὶ δύ' ἁρπάσασα κατέπιεν Ὥσθ' ὑπτίους ὑπὸ τοῦ γέλωτος καταπεσεῖν.

Εἰπόντος δὲ καὶ ἄλλου ἥδιστα γεγονέναι, καὶ τὸν μετ' ὀξυλιπάρου ἀλεκτρυόνα, ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλπιανὸς κατακείμενος μόνος, ὀλίγα δ' ἐσθίων καὶ τηρῶν τοὺς λέγοντας ἔφη. ὀξυλίπαρον δὲ τί ἐστι πλὴν

εἰ μὴ

εἰ μὴ τὸ κόπτανα ἡμᾶς καὶ λεπίδιον, τὰ πάτρια μου νόμιμα βρώματα ὀνομάζειν μέλλετε. καὶ ὁ Τιμοκλῆς ἔφη ὁ κωμικὸς ἐν Δακτύλῳ μέμνηται τοῦ ὀξυλιπάρου, λέγων οὕτως. γαλεοὺς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν γενῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται. ἀκρολιπάρους δὲ τινας ἀνθρώπους κέκληκεν Ἄλεξις ἐν Πονήρᾳ οὕτως. Ἀκρολίπαροι τὸ δ' ἄλλο σῶμ' ὑπόξυλον. παρατεθέντος δέ ποτε καὶ ἰχθύος μεγάλου ἐν ὀξάλμῃ, καὶ εἰπόντος τινός, ἥδιστον εἶναι ὀψάριον πᾶν τὸ ἐν ὀξάλμῃ παρατιθέμενον, συναγὼν τὰς ὀφρῦς ὁ τὰς ἀκάνθας ἀγείρων Οὐλπιανός, ποῦ κεῖται ἔφη ὀξάλμη; ὀψάριον γὰρ παρ' οὐδενὶ τῶν ζώντων λεγόμενον οἶδα. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ μακρὰν χαίρειν εἰπόντες αὐτῷ, ἐδείπνουν, τοῦ Κυνούλκου τὰ ἐξ αὔρων μεταγενοῦς ἀναφωνήσαντος. ἀλλ' ὦ 'γαθὲ δειπνῶμεν, κᾆπειτά με πάντ' ἐπερώτα, ὅτι ἂν βούλῃ. νῦν γὰρ πεινῶν δεινῶς πως εἰμ' ἐπιλήσμων. καὶ ὁ Μυρτίλος ἡδέως πως συναγραφόμενος αὐτῷ, ἵνα μηδενὸς μεταλαμβάνῃ, ἀλλὰ πάντα λαλῇ ἔφη. Κρατῖνος ἐν Ὀδυσσεῦσιν εἴρηκε τὴν ὀξάλμην, διὰ τούτων, Ἀνθ' ὧν πάντας ἑλὼν ὑμᾶς ἐρίηρας ἑταίρους, Φρύξας, ἑψήσας, κἀπανθρακίσας, ὀπτήσας, Εἰς ἅλμην τε καὶ ὀξάλμην, κᾆτα σκοροδάλμην Χλιαρὸν ἐμβάπτων, ὃς ἂν ὀπτότατός μοι ἁπάντων Ὑμῶν φαίνηται καταβρώξομαι ὦ στρατιῶται. Καὶ Ἀριστοφάνης σφηξίν, ἀποφυσήσας εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμόν. ὀψάριον δὲ τῶν νῦν ζώντων ἡμεῖς λέγομεν. ἀτὰρ καὶ Πλάτων ἐπὶ τοῦ ἰχθύος ἐν Πεισάνδρῳ, Ἤδη φαγών τι πώποθ' οἷα γίνεται Ὀψάριον ἔκαμες καὶ προσέσει τοῦτό σοι. Ἐγὼ δὲ πέρυσι κάραβον φαγών. Φερεκράτης αὐτομόλοις, τοὐψάριον τουτὶ περιέθηκέ τις ἡμῖν. Φιλήμων θησαυρῷ, Οὐκ ἔστ' ἀληθὲς παραλογίσασθ', οὐδ' ἔχειν Ὀψάρια χρηστά. Μένανδρος καρχηδονίῳ, Ἐπιθυμήσας τοῦ βορέα ἴδιον ὀψάριον οὐδὲν Ἔλαβον, ἑψήσων φακῆν.

Ὀξάλμη.

Ὀψάριον.

Καὶ ἐν Ἐφεσίῳ, ἐπ' ἀρίστῳ λαβὼν ὀψάριον. εἶτ' ἐπιφέρει τῶν ἰχθυοπωλῶν τίς, τεττάρων δραχμῶν ἐπώλει κωβιούς. Ἀναξίλας ὑακίνθῳ πορνοβοσκῷ, Ἐγὼ δ' ἰὼν ὀψάριον ὑμῖν ἀγοράσω. καὶ μετ' ὀλίγα, Σκεύαζε παῖ τοὐψάριον ὑμῖν. τὸ δὲ ἐν Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνους, εἰ μὴ παραμύθημ' ὀψαρίοις ἑκάστοτε, ἀντὶ τοῦ προσοψήμασιν ἀκούομεν. καὶ γὰρ Ἄλεξις ἐν Παννυχίδι προθεὶς μαγείρῳ τὸν λόγον φησί, θερμοτέροις χαίρεις ἀεὶ Τοῖς ὀψαρίοις, ἢ τὸ μέσον ἢ κατωτέρω. Κατωτέρω τί λέγεις δέσποτα; πῶς; οὑτοσὶ Ἄνθρωπος οὐκ ἐπίστασαι ζῆν, ψυχρά σοι Ἅπαντα παραθῶ; μηδαμῶς. ζέοντα δέ; Ἄπολλον οὐκοῦν τὸ μέσον ἔσται δηλαδή, Τοῦθ' ἕτερος οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μου ποιεῖ,

Οὐκ οἴομ', οὐδ' ἄλλ' οὐδὲν ὧν σὺ νῦν ποιεῖς. Ἐγὼ δ' ἐρῶ, τοῖσιν γὰρ ἑστιωμένοις Τὸν καιρὸν ἀποδίδωμι τῆς συγκράσεως Σὺ πρὸς θεῶν ἔθυσας τὸν ἔριφον Μὴ κόπτε μ' ἀλλὰ τὰ κρέα παῖδες παράγετε, Παῖδες ὀπτανεῖόν ἐστιν. ἔστι καὶ κάπνην ἔχειν Δηλονότι μή μοι δῆλον, ἀλλ' ἔχει κάπνην

Ἔχειν κακόν, εἰ τύφου σ' ἀπολεῖ μ' οὑτωσί γε. Ταῦτά σοι παρ' ἡμῶν τῶν ζώντων ὦ ὀλβιογάστωρ Οὐλπιανὲ ἐπεμνημόνευσα. καὶ σὺ γὰρ ὡς ἔοικε μετ' ἐμοῦ κατὰ τὸν Ἄλεξιν οὐδενὸς ἐμψύχου μεταλαμβάνεις, ὅς φησιν ἐν Ἀτθίδι τάδε. Ὁ πρῶτος εἰπὼν ὅτι σοφιστὴς οὐδὲν εἷς Ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίει, σοφός τις ἦν. Ἐγὼ γὰρ ἥκω νῦν ἀγοράσας οὐδὲν Ἔμψυχον, ἰχθῦς ἐπριάμην τεθνηκότας Μεγάλους, κρεάδι' ἀρνὸς ἐσθίειν πίονος Οὐ ζῶντας, οὐχ οἷόν τε γὰρ τί ἄλλο ναί, Ἀπάτιον ὀπτὸν προσέλαβον, τούτων ἐὰν Δείξῃ τίς ἢ φωνὴν τιν' ἢ ψυχὴν ἔχον, Ἀδικεῖν προσομολογῶ καὶ παραβαίνειν τὸν νόμον. Ἐπὶ τούτοις οὖν ἐάσομ' ἡμᾶς δειπνεῖν. ἰδοὺ γὰρ ἕως πρὸς σὲ διαλέγομαι, καὶ οἱ φασιανικοὶ παραπεπλεύκασιν ὑπεριδόντες ἡμᾶς διὰ τὴν ἄκαιρόν σου γλωσσαργίαν. ἀλλ' ἣν ἐμοὶ εἴπῃς ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς διδάσκαλε Μυρτίλε ὁ ὀλβιογάστωρ σοι πόθεν. καὶ εἰ φασιανικῶν τις ὀρνίθων μέμνηται τῶν παλαιῶν, ἐγώ σοι ἦρι μάλ' οὐχ ἑλλήσποντον πλεύσας, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγορὰν πορευθείς, ὠνήσομαι φασιανικόν, ὃν συγκατέδομαί σοι. καὶ ὁ Μυρτίλος ἐπὶ ταύταις ἔφη, ταῖς συνθήκαις λέγω. τοῦ μὲν ὀλβιογάστορος Ἄμφις μέμνηται ἐν γυναικομανίᾳ οὑτωσὶ λέγων. εὐρύβατε Κνισολέιχε οὐκ ἐσθ' ὅπως οὐκ ὀλβιογάστωρ εἶ σύ. φασιανικοῦ δὲ ὄρνιθος ὁ ἥδιστος Ἀριστοφάνης ἐν δράματι ὄρνισιν. Ἀττικοὶ δέ εἰσι δύο πρεσβῦται ὑπὸ ἀπραγμοσύνης πόλιν ζητοῦντες, ἐν ᾗ κατοικήσουσιν ἀπράγμονα. καὶ αὐτοῖς ἀρέσκει ὁ βίος ὁ μεθ' ὀρνίθων, ἀγρίου τινὸς ὄψιν δείσαντες ἑαυτοὺς παραμυθούμενοι, λέγουσι τά τ' ἄλλα καὶ τάδε. Ὁ δὲ δή τις ἐστὶν ὄρνις οὐκ ἐρεῖς Ἐπικεχοδὼς ἔγωγε φασιανικός. καὶ τὸ ἐν νεφέλαις δ' ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ἔγωγε ἀκούω, καὶ οὐκ ἐπὶ ἵππων ὡς πολλοί. τοὺς φασιανοὺς οὓς τρέφει Λεωγόρας. τοὺς ἵππους τρέφει, τοὺς ὄρνεις φασιανούς. κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος, ὑπὸ Πλάτωνος ἐν περιαλγεῖ. Μνησίμαχος δ' ἐν Φιλίππῳ (εἷς δὲ καὶ οὗτός ἐστι τῶν τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητῶν) φησὶ καὶ τὸ λεγόμενον σπανιώτερον πάρεστιν ὀρνίθων γάλα, καὶ φασιανὸς ἀποτετιλμένος καλῶς. Θεόφραστος δὲ ὁ Ἐρέσιος Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐν τρίτῃ περὶ ζώων μνημονεύων αὐτῶν, οὑτωσί πως λέγει. ἔστι δὲ καὶ τοῖς ὄρνισι τοιαύτη διαφορά. τὰ μὲν γὰρ βραχέα καὶ μὴ πτητικά, καθάπερ ἀτταγήν, πέρδιξ, ἀλεκτρυών, φασιανός, εὐθὺς βαδιστικὰ καὶ δασέα. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ζ' ζώων ἱστορίας γράφει τάδε. εἰσὶ δὲ τῶν ὀρνίθων οἱ μὲν κονιστικοί, οἱ δὲ λοῦνται, οἱ δὲ οὔτε κονιστικοί, οὔτε λοῦνται. ὅσοι δὲ μὴ πτητικοί, ἀλλ' ἐπίγειοι, κονιστικοί. οἷον ἀλεκτρυόνες, πέρδιξ, ἀτταγήν, φασιανός

Ἔμψυχα ἐσθίειν.

Ὀλβιογάστωρ.

Φασιανικοί. Argumentū auium Aristophanis.

Φασιανός. lib. 9.

φασιανός, κορυδαλός. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων. φασιανὸν δὲ οὗτοι κεκλήκασιν αὐτὸν, καὶ οὐ φασιανικόν. Ἀγαθαρχίδης δὲ ὁ κνίδιος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν εὐρωπιακῶν περὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ τὸν λόγον ποιούμενος γράφει καὶ ταῦτα. πλῆθος δ' ὀρνίθων τῶν καλουμένων φασιανῶν φοιτᾷ τροφῆς χάριν πρὸς τὰς ἐμβολὰς τῶν στομάτων. Καλλίξενος δ' ὁ ῥόδιος ἐν τετάρτῃ περὶ Ἀλεξανδρείας διαγράφων τὴν γενομένην πομπὴν Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καλουμένου βασιλέως, ὡς μέγα θαῦμα περὶ τῶν ὀρνίθων τούτων οὕτως γράφει, εἶτα ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοὶ καὶ ταὼς καὶ μελεαγρίδες καὶ φασιανοὶ, καὶ ὄρνιθες αἰθιοπικοὶ πλῆθοι πολλοί. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ ἀριστοφάνειος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις, καὶ Πάμφιλος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων καὶ γλωσσῶν, Ἐπαίνετον παρατίθεται λέγοντα ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ, ὅτι ὁ φασιανὸς ὄρνις τατύρας καλεῖται. Πτολεμαῖος δ' ὁ εὐεργέτης ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων τέταρον φησὶν ὀνομάζεσθαι τὸν φασιανὸν ὄρνιν. τοσαῦτά σοι περὶ τῶν φασιανικῶν ὀρνίθων ἔχω λέγειν, οὓς ἐγὼ διὰ σὲ ὥσπερ οἱ πυρέσσοντες περιφερομένους εἶδον. σὺ δὲ ἐπὶ τὰς συνθήκας ἂν μὴ αὔριον ἀποδῷς τὰ ὡμολογημένα, οὐκ ἐξ ἀπατήσεως δημοσίᾳ σε γράφομαι. ἀλλὰ τὸν Φᾶσιν οἰκοῦντα, ἀποπέμψω. ὡς Πολέμων ὁ περιηγητὴς Ἵστρον τὸν καλλιμάχειον συγγραφέα εἰς τὸν ὁμώ-

Ἀτταγᾶς.

νυμον κατεπόντου ποταμόν. Ἀτταγᾶς. Ἀριστοφάνης πελαργοῖς, ἀτταγᾶς ἥδιστον ἑψεῖν ἐν ἐπινικίοις κρέας. Ἀλέξανδρος δ' ὁ μύνδιος φησὶν, ὅτι μικρῷ μὲν μείζων ἐστὶ πέρδικος. ὅλος δὲ κατάγραφος τὰ περὶ τὸ νῶτον, κεραμεοῦς τὴν χρόαν, ὑποπυρρίζων μᾶλλον. θηρεύεται δ' ὑπὸ τῶν κυνηγῶν διὰ τὸ βάρος, καὶ τὴν τῶν πτερῶν βραχύτητα. ἔστι δὲ κονιστικὸς, πολύτεκνός τε καὶ σπερμολόγος. Σωκράτης δ' ἐν τῷ περὶ ὅρων καὶ πυρὸς καὶ λίθων, ἐκ τῆς Λυδίας μετακομισθέντας εἰς τὰς πύλας, ἕως μὲν τινος ὄρτυγος φωνὴν ἀφίεσαν. ἐπεὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ κοίλου ῥυέντος, λιμὸς ἐγένετο, καὶ πολλοὶ τῶν ἐπὶ τὴν χώραν ἀπώλλυντο, οὐδὲν εἶπον σαφέστερον τῶν παίδων τῶν τρανωτάτων, ἕως νῦν λέγοντες, τρὶς τοῖς κακούργοις κακά. συλληφθέντες δὲ οὐ μόνον οὐ τιθασσεύονται, ἀλλ' οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἀφιᾶσιν. ἐὰν δὲ ἀφεθῶσι, φωνάεντες πάλιν γίγνονται. μνημονεύει αὐτῶν Ἱππῶναξ οὕτως, οὐ δ' ἀτταγᾶς τε καὶ σιλαγὼς λιαβρώγων. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισιν, ἐν δ' ἀχαρνεῦσι καὶ ὡς πλεοναζόντων αὐτῶν ἐν τῇ μεγαρικῇ. περισπῶσι δ' οἱ Ἀττικοὶ παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον τοὔνομα. τὰ γὰρ εἰς ας λήγοντα ἐκτεταμένον ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ὅτε ἔχει τὸ α παραλήγον, βαρύτονά ἐστιν. οἷον ἀκά-

Πορφυρίων.

δας, ἀδάμας, ἀκάμας. λεκτέον δὲ καὶ ἀτταγαῖ, καὶ οὐχὶ ἀτταγῆνες. Πορφυρίων. ὅτι καὶ τούτου Ἀριστοφάνης μέμνηται δῆλον. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἄδαιον πορφυρίωνά φησι, τὸν ὄρνιν, διαιτώμενον ἐπὶ τὰς οἰκίας τὰς ὑπάνδρους τῶν γυναικῶν τηρεῖν πικρῶς. καὶ ταύτην ἔχειν αἴσθησιν περὶ τῶν μοιχευομένοις, ὡς θ' ὅταν τοῦθ' ὑπονοήσῃ, προσημαίνειν τῷ δεσπότῃ, ἀγχόνῃ τὸ ζῆν περιγράψας. οὐ πρότερόν τε φησὶ τροφῆς μεταλαμβάνει, εἰ μὴ περιπατήσῃ τόπον τινὰ ἐξευρὼν ἑαυτῷ ἐπιτήδειον. μεθ' ὃν κονισάμενος λούεται, εἶτα τρέφεται. Ἀριστοτέλης τε σχιδανόποδά φησιν αὐτὸν εἶναι, ἔχειν τε χρῶμα κυάνεον, σκέλη μακρὰ, ῥύγχος ἠρτημένον ἐκ τῆς κεφαλῆς φοινικοῦν, μέγεθος ἀλεκτρυόνος. διὸ τῶν λαμβανομένων εἰς τὸν πόδα ταμιεύεται μικρὰς τὰς ψωμίδας, σκάπτων δὲ πίνει. πενταδάκτυλός τε ὢν, τὸν μέσον ἔχει μέγιστον. Ἀλέξανδρος δ' ὁ μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ τῆς τῶν πτηνῶν ἱστορίας, λίβυν εἶναί φησι τὸν ὄρνιν, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς Λιβύης θεῶν

Πορφυρίς.

ἱερόν. Πορφυρίς. Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνίθων, διιστάναι φησὶ πορφυρίωνα πορφυρίδος, ἰδίᾳ ἑκάτερον καταριθμούμενος. τὴν τροφὴν τε λαμβάνειν τὸν πορφυρίωνα, ἵνα μή τις αὐτὸν θεάσηται. ἐχθραίνειν γὰρ τοὺς προσιόντας αὐτοῦ τῇ τροφῇ. τῆς δὲ πορφυρίδος καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι μνημονεύει. Ἴβυκος δέ τινας λαθιπόρφυρας ὀνομάζει διὰ τούτων, τοῦ μὲν πετάλοισιν ἐπ' ἀκροτάτοισι ξανθοῖσι ποικίλαι πανέλοπες αἰολόδειροι, πορφυρίδες καὶ ἀλκυόνες τανυσίπτεροι. ἐν ἄλλοις

Πέρδιξ.

δέ φησιν, αἰεί μ' ὦ φίλε θυμὲ τανύπτερος ὡς ὁ καπορφυρίς. Πέρδιξ. τούτων πολλοὶ μὲν μέμνηνται, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης. τοῦ δὲ ὀνόματος αὐτῶν ἔνιοι συστέλλουσι τὴν μέσην συλλαβὴν, ὡς Ἀρχίλοχος, πτώσσουσαν ὥς τε πέρδικα. οὕτως καὶ ὄρτυγα καὶ χοίνικα. πολὺ δέ ἐστι τὸ ἐκτεινόμενον παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, Σοφοκλῆς καμικοῖς, ὄρνιθος ἦλθ' ἐπώνυμος πέρδικος, ἐν κλεινοῖς Ἀθηναίων πάγοις. Φερεκράτης ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸν χείρονα, ἔξεισιν ἄνω δεῦρο πέρδικος τρόπον. Φρύνιχος τραγῳδοῖς, τὸν Κλεόμβροτός τε τοῦ Πέρδικος υἱὸν, τὸ δὲ ζῷον ἐπὶ λαγνείαις συμβολικῶς παρείληπται. Νικοφῶν ἐν χειρογάστορσι, τοὺς ἑψητοὺς καὶ τοὺς πέρδικας ἐκείνους. Ἐπίχαρμος δ' ἐν κωμασταῖς, βραχέως σηπίας τ' ἄ-

lib. 9.

γον ἐούσας πέρδικάς τε πεπτωμένους. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης περὶ τοῦ ζῴου τάδε. ὁ πέρδιξ ἔστι μὲν χερσαῖος, σχιδανόπους. ζῇ δὲ ἔτη πέντε καὶ δέκα. ἡ δὲ θήλεια, καὶ πλείονα. πολυχρονιώτερα γὰρ ἐν τοῖς ὄρνισι τῶν ἀρρένων τὰ θήλεα. ἐπῳάζει δὲ καὶ ἐκτρέφει, καθάπερ ἡ ἀλεκτορίς. ὅταν δὲ γνῷ ὅτι θηρεύεται, προελθὼν τῆς νεοττιᾶς κυλινδεῖται παρὰ τὰ σκέλη τοῦ θηρεύοντος, ἐλπίδα ποιῶν τοῦ

Pli. li. 10. c. 33.

συλληφθήσεσθαι, ἐξαπατᾷ τε ἕως ἂν ἀποπτῶσιν οἱ νεοττοί, εἶτα καὶ αὐτὸς ἐξίπταται. ἔστι δὲ τὸ ζῷον

κακόηθες

κακόηθες καὶ πανοῦργον. ἔτι δὲ ἀφροδισιαστικόν. διὸ καὶ τὰ ᾠὰ τῆς θηλείας συντρίβει, ἵνα ἀπολαύῃ τῶν ἀφροδισίων. ὅθεν ἡ θήλεια γιγνώσκουσα ἀποδιδράσκουσα τίκτει. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ, καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνέων. μάχονται δὲ καὶ οἱ χῆροι αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ ἡττηθεὶς ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ νικήσαντος. Ἀριστοτέλης δέ φησι, ὅτι τὸν ἡττηθέντα πάντες ἐν μέρει ὀχεύουσιν. ὀχεύουσι δὲ καὶ οἱ τιθασοὶ τοὺς ἀγρίους. ἐπειδὰν δὲ κρατηθῇ τις ὑπὸ τοῦ δευτέρου, οὗτος λάθρα ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ κρατιστεύσαντος. γίνεται δὲ τοῦτο κατά τινα ὥραν τοῦ ἔτους. ὡς καὶ ὁ Μύνδιος φησὶν Ἀλέξανδρος. νεοττεύουσι δὲ ἐπὶ γῆς οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι † διεκόμενοι ἕκαστον οἶκον. ἐπὶ δὲ τὸν θηρεύοντα πέρδικα ὠθεῖται ὁ τῶν ἀγρίων ἡγεμὼν μαχούμενος. ἁλόντος δὲ τούτου, ἕτερος ἔρχεται μαχούμενος. καὶ ὁπόταν μὲν ἄρρην ᾖ ὁ θηρεύων, τοῦτο ποιοῦσι. ὅταν δὲ θήλεια ᾖ ἡ θηρεύουσα καὶ ᾄδουσα, ἀντιάσῃ δ' ὁ ἡγεμὼν αὐτῇ, οἱ ἄλλοι ἀθροισθέντες ἀποδιώκουσιν ἀπὸ τῆς θηλείας. ὅτι ἐκείνῃ, ἀλλ' οὐχ ἑαυτοῖς † προσέχει. ὅθεν πολλάκις διὰ ταῦτα σιγῇ προσέρχεται, ὅπως μὴ ἄλλος ἀκούσας τῆς φωνῆς ἔλθῃ, μαχούμενος αὐτῷ. ἐνίοτε ἡ θήλεια τὸν ἄρρενα προσιόντα κατασιγάζει. πολλάκις τε ἐπωάζουσα † ἐξίσταται, ὅταν προσερχόμενον ἐπαισθάνηται τὸν ἄρρενα τῇ θηρευούσῃ, ὑπομένει τε ὀχευθῆναι, ἵνα αὐτὸν ἀποσπάσῃ τῆς θηρευούσης. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐπτόηνται περὶ τὴν ὀχείαν οἱ πέρδικες καὶ οἱ ὄρτυγες, ὡς εἰς τοὺς θηρεύοντας ἐμπίπτειν † καθίζοντας ἐπὶ τῶν κεράμων. φασὶ δὲ καὶ τὰς ἀγομένας θηλείας πέρδικας ἐπὶ θήραν, ὁπόταν ἴδωσιν ἢ ὀσφρώνται τῶν ἀρρένων κατ' ἄνεμον στάντων ἢ περιπετομένων, ἐγκύους γίγνεσθαι, τινὲς δὲ καὶ παραυτίκα τίκτειν. πέτονταί τε περὶ τὸν τῆς ὀχείας καιρόν, χάσκοντες, καὶ τὴν γλῶσσαν ἔξω ἔχοντες, αἵ τε θήλεις καὶ οἱ ἄρρενες. Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ πανικοῦ, οἱ στρουθοί φησι, καὶ οἱ πέρδικες, ἔτι δὲ οἱ ἀλεκτρυόνες, καὶ οἱ ὄρτυγες προΐενται τὴν γονὴν οὐ μόνον ἰδόντες τὰς θηλείας, ἀλλὰ κἂν ἀκούσωσιν αὐτῶν τὴν φωνήν. τούτου δὲ αἴτιον ἡ τῇ ψυχῇ γινομένη φαντασία περὶ τῶν πλησιασμῶν. φανερώτατον δὲ γίνεται περὶ τὰς ὀχείας, ὅταν ἐξ ἐναντίας αὐτοῖς θῇς κάτοπτρον. προστρέχοντες γὰρ διὰ τὴν ἔμφασιν, ἁλίσκονταί τε καὶ προΐενται τὸ σπέρμα. πλὴν τῶν ἀλεκτρυόνων. τούτους δὲ ἡ τῆς ἐμφάσεως αἴσθησις εἰς μάχην προάγεται μόνον. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. καλοῦνται δὲ οἱ πέρδικες ὑπ' ἐνίων κακκάβαι, ὡς καὶ ὑπ' Ἀλκμᾶνος, λέγοντος οὕτως. ἔπη γε δὲ καὶ μέλος Ἀλκμάν, εὗρέ τε γλωσσάμενον κακκαβίδων ὄνομα συνθέμενος. σαφῶς ἐμφανίζων ὅτι παρὰ τῶν περδίκων ᾄδειν ἐμάνθανε. διὸ καὶ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἔφη τὴν εὕρεσιν τῆς μουσικῆς τοῖς ἀρχαίοις ἐπινοηθῆναι ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ἐρημίαις ᾀδόντων ὀρνίθων, ὧν κατὰ μίμησιν λαβεῖν στάσιν τὴν μουσικήν. οὐ πάντες δ' οἱ πέρδικες φησὶ κακκαβίζουσιν. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ ἑτεροφωνίας τῶν ὁμογενῶν, οἱ Ἀθήνησι φησὶν πέρδικες ἐπὶ τάδε τοῦ Κορυδαλλοῦ πρὸς τὸ ἄστυ κακκαβίζουσιν. οἱ δ' ἐπέκεινα, τιττυβίζουσιν. Βάσιλις δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἰνδικῶν, οἱ μικροί φησιν ἄνδρες οἱ τοῖς γεράνοις διαπολεμοῦντες πέρδιξιν ὀχήματι χρῶνται. Μενεκλῆς δ' ἐν πρώτῃ τῆς συναγωγῆς, οἱ Πυγμαῖοί φησι τοῖς πέρδιξι καὶ τοῖς γεράνοις πολεμοῦσι. τῶν δὲ περδίκων ἐστὶν ἕτερον γένος ἐν Ἰταλίᾳ, ἀμαυρὸν τῇ πτερώσει, καὶ μικρότερον τῇ ἕξει, τὸ ῥύγχος οὐχὶ κινναβάρινον ἔχον. οἱ δὲ περὶ τὴν Κίρραν πέρδικες, ἄβρωτον ἔχουσι τὸ κρέας διὰ τὰς νομάς. οἱ δὲ περὶ τὴν Βοιωτίαν, ἢ οὐ διαβαίνουσιν εἰς τὴν Ἀττικήν, ἢ διαβαίνοντες τῇ φωνῇ διάδηλοι γίνονται, καθάπερ προειρήκαμεν. τοὺς δὲ περὶ Παφλαγονίαν γιγνομένους πέρδικας, φησὶ Θεόφραστος δύο ἔχειν καρδίας. οἱ δὲ ἐν Σκιάθῳ τῇ νήσῳ κοχλίας ἐσθίουσι. τίκτουσι δὲ ἐνίοτε καὶ πεντεκαίδεκα καὶ ἑκκαίδεκα. πέτονται δὲ ἐπὶ βραχύ, ὥς φησι Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ ἀναβάσεως γράφων οὕτως. τὰς δὲ ὠτίδας ἄν τις ταχὺ ἀνιστῇ, ἔστι λαμβάνειν. πέτονταί τε γὰρ βραχύ, ὥσπερ οἱ πέρδικες, καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι. τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἡδέα ἐστίν. ἀληθῆ λέγειν φησὶ τὸν Ξενοφῶντα ὁ Πλούταρχος περὶ τῶν ὠτίδων. φέρεσθαι γὰρ πάμπολλα τὰ ζῶα ταῦτα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπὸ τῆς παρακειμένης Λιβύης, τῆς θήρας αὐτῶν τοιαύτης γινομένης. μιμητικὸν δέ ἐστι τὸ ζῶον τοῦτο ὁ ὦτος μάλιστα ὧν ἂν ἴδῃ ποιοῦντα ἄνθρωπον. ποιεῖ δ' οὖν ταῦτα ὅσα ἂν ἴδῃ τοὺς κυνηγοῦντας πράττοντας. οἱ δὲ στάντες αὐτῶν κατ' αὐτικρύ, ὑπαλείφονται φαρμάκῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς παρασκευάσαντες ἄλλα φάρμακα κολλητικὰ ὀφθαλμῶν καὶ βλεφάρων, ἅπερ οὐ πόρρω ἑαυτῶν ἐν λεκανίσκαις βραχείαις τιθέασιν. οἱ οὖν ὦτοι θεωρούμενοι τοὺς ἀλειφομένους, τὸ αὐτὸ καὶ αὐτοὶ ποιοῦσιν, ἐκ τῶν λεκανίδων λαμβάνοντες, καὶ ταχέως ἁλίσκονται. γράφει δὲ περὶ αὐτῶν Ἀριστοτέλης οὕτως, ὅτι ἐστὶ μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχιδανοπόδων, καὶ τριδακτύλων, μέγεθος ἀλεκτρυόνος μεγάλου, χρῶμα ὄρτυγος, κεφαλὴ προμήκης, ῥύγχος ὀξύ, τράχηλος λεπτός, ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, γλῶσσα ὀστώδης, πρόλοβον δ' οὐκ ἔχει. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος, καὶ προσαγορεύεσθαί φησιν αὐτὸν λαγωδίαν. φασὶ δ' αὐτὸν καὶ τὴν τροφὴν ἀναγκαρυκᾶσθαι, ἥδεσθαί τε ἵππῳ. εἰ γοῦν τις δορὰν ἵππων περιθοῖτο, θηρεύσει ὅσους ἂν θέλει, προσίασι γάρ. ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, ὦτός ἐστι μὲν παρόμοιος τῇ γλαυκί, οὐκ ἔστι δὲ νυκτερινός. ἔχει τε παρὰ τὰ ὦτα πτερύγια δύο. καὶ ὦτος καλεῖται μέγεθος περιστερᾶς, μιμητὴς ἀν-

Forsan διοικούμενοι.

προσέρχεται.

ἀνίσταται.

† καὶ καθιζάνειν ἐπὶ τὰς κεφαλάς

ὠτίδας.

θρώπων. ἀντορχούμενος γοῦν ἁλίσκεται. ἀνθρωποειδὴς δέ ἐστι τὴν μορφὴν, καὶ πάντων μιμητὴς ὅσα ἄνθρωπος ποιεῖ. διόπερ καὶ τοὺς ἐξαπατωμένους ῥαδίως ἐκ τοῦ τυχόντος οἱ κωμικοὶ ὤτους καλοῦσιν. ἐν γοῦν τῇ θήρᾳ αὐτῶν ὁ ἐπιτηδειότατος ὀρχεῖται κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ τὰ ζῶα βλέποντα εἰς τὸν ὀρχούμενον νευροσπατεῖται. ἄλλος δέ τις ὄπισθεν στὰς, καὶ λαθὼν συλλαμβάνει τῇ περὶ τὴν μίμησιν ἡδονῇ κατεχομένους. τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖν λέγουσι καὶ τοὺς σκῶπας. καὶ γὰρ τούτους ὀρχήσει

Σκῶπες.

λόγος ἁλίσκεσθαι. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ὅμηρος. γένος τε ὀρχήσεως ἀπ' αὐτῶν καλεῖται σκὼψ, λαβὼν τοὔνομα ἀπὸ τῆς περὶ τὸ ζῶον ἐν τῇ κινήσει ποικιλίας. χαίρουσιν δὲ οἱ σκῶπες καὶ ὁμοιότητι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡμεῖς σκώπτειν καλοῦμεν τὸ σιμφκάζειν, καὶ κατασοχάζεσθαι τοὺς σκωπτομένους διὰ τὸ τὴν ἐκείνων ἐπιτηδεύειν προαίρεσιν. πάντα δὲ τὰ τῶν ζώων εὔγλωττα καὶ διηρθρωμένα ἐστὶ τὴν φωνὴν, καὶ μιμεῖται τοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἤχους, ὥσπερ ψιττακὸς καὶ κίττα. ὁ δὲ σκὼψ, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ μύνδιος, μικρότερός ἐστι γλαυκὸς, καὶ ἐπὶ μολυβδοφανεῖ τῷ χρώματι ὑπόλευκα στίγματα ἔχει. δύο τε ἀπὸ τῶν ὀφρύων παρ' ἑκάτερον κρόταφον ἀναφέρει πτερά. Καλλίμαχος δέ φησι δύο γένη εἶναι σκωπῶν, καὶ τοὺς μὲν φθέγγεσθαι, τοὺς δὲ οὔ. διὸ καὶ καλεῖσθαι τοὺς μὲν σκῶπας αὐτῶν, τοὺς δ' ἀείσκωπας. εἰσὶ δὲ γλαυκοί. ὁ μύνδιος δὲ Ἀλέξανδρός φησι τοὺς παρ' Ὁμήρῳ χωρὶς τοῦ σ κῶπας εἶναι, καὶ Ἀριστοτέλη οὕτως αὐτοὺς ὠνομακέναι. φαίνεσθαί τε τούτους ἀεὶ, καὶ μὴ ἐσθίεσθαι. τοὺς δ' ἐν τῷ φθινοπώρῳ φαινομένους δύο ἡμέραις ἢ μιᾷ, τούτους εἶναι ἐδωδίμους. διαφέρουσι δὲ τῶν ἀεισκώπων τῷ τάχει, καὶ εἰσὶ παραπλήσιοι τρυγόνι καὶ φάττῃ. καὶ Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων χωρὶς τοῦ σ, κῶπας αὐτοὺς ὀνομάζει. Ἐπίχαρμος, κῶπας, ἔποπας, γλαῦκας. καὶ Μητρόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ συνηθείας, ἀντορχουμένους φησὶν ἁλίσκεσθαι τοὺς κῶπας. ἐπεὶ δ' ἐν τῷ περὶ περδίκων λόγῳ ἐ

Ἀλεκτρυών.

μνήσθημεν, ὅτι εἰσὶν ὀχευτικώτατοι, προσιστορήσθω ὅτι καὶ ἀλεκτρυὼν ἀφροδισιαστικὸν τὸ ὄρνεον. Ἀριστοτέλης γοῦν φησὶν ὅτι τῶν ἀνατιθεμένων ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀλεκτρυόνων, τὸν ἀνατεθέντα οἱ προσιόντες ὀχεύουσι μέχρις ἂν ἄλλος ἀνατεθῇ. εἰ δὲ μὴ ἀνατεθῇ, μάχονται πρὸς ἀλλήλους. καὶ ὁ ἡττήσας τὸν ἡττηθέντα διὰ παντὸς ὀχεύει. ἱστορεῖται δὲ ὅτι καὶ ἀλεκτρυὼν εἰσιὼν οἵαν δή ποτε θύραν, ἐπικλίνει τὸν λόφον, καὶ ὅτι τῆς ὀχείας ἑτέρῳ δίχα μάχης οὐ παραχωρεῖ. ὁ δὲ Θεόφραστος τοὺς ἀγρίους φησὶν ὀχευτικωτέρους εἶναι τῶν ἡμέρων. λέγει δὲ καὶ τοὺς ἄρρενας εὐθὺς ἐξ εὐνῆς ἐθέλειν πλησιάζειν, τὰς δὲ

Στρουθός.

θηλείας προβαινούσης μᾶλλον τῆς ἡμέρας. καὶ οἱ στρουθοὶ δὲ εἰσὶν ὀχευτικοί, διὸ καὶ Τερψικλῆς ἐμφαγόντας φασὶ στρουθῶν, ἐπικαταφόρους πρὸς ἀφροδίσια γίνεσθαι. μή ποτε οὖν καὶ ἡ Σαπφὼ ἀπὸ τῆς ἱστορίας τὴν Ἀφροδίτην ἐπ' αὐτῶν φησιν ὀχεῖσθαι. καὶ γὰρ ὀχευτικὸν τὸ ζῶον καὶ πολύγονον. τίκτει γοῦν ὁ στρουθὸς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, καὶ μέχρι ὀκτώ. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ μύνδιος δύο γένη φησὶν εἶναι τῶν στρουθῶν, τὸ μὲν ἥμερον, τὸ δὲ ἄγριον. τὰς δὲ θηλείας αὐτῶν ἀσθενεστέρας τά τ' ἄλλα εἶναι, καὶ τὸ ῥύγχος κερατοειδὲς μᾶλλον τὴν χρόαν. τὸ δὲ πρόσωπον οὔτε λίαν λευκὸν ἐχούσας, οὔτε μέλαν. Ἀριστοτέλης δέ φησι τοὺς ἄρρενας τῷ χειμῶνι ἀφανίζεσθαι, διαμένειν δὲ τὰς θηλείας, τεκμαιρόμενος ἐκ τῆς χρόας τὴν πιθανότητα. ἀλλάττεσθαι γὰρ ὡς τῶν κοσσύφων καὶ φαλαρίδων ἀπολευκαινομένων κατὰ καιρούς. ἠλεῖοι δὲ καλοῦσι τοὺς στρουθοὺς δειρίτας, ὥς Νίκανδρός φησιν ὁ κολοφώνιος ἐν

Ὄρτυγες.

τρίτῳ γλωσσῶν. Ὄρτυγες. καθόλου ἐπὶ τῶν εἰς υξ λεγόντων ὀνομάτων ἐζήτηται τί δή ποτε αὐτῷ οὐ χρῶνται ἐπὶ γενικῆς συμφώνῳ τῆς τελευταίας συλλαβῆς τυπωτικῷ. λέγω δὲ ὄνυξ, καὶ ὄρτυξ. τὰ δὲ εἰς ξ ἀρσενικὰ ἁπλᾶ δισύλλαβα ὅταν τῷ υ προεδρεύηται. ἔχει δὲ τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἀρχὸν ἕν τι τῶν ἀμεταβόλων ἢ δι' ὧν ἡ πρώτη συζυγία τῶν βαρυτόνων λέγεται, διὰ τοῦ κ ἐπὶ γενικῆς κλίνεται, κήρυκος, πέλυκος, ἔρυκος, βέβρυκος. ὅσα δὲ μὴ τοῦτον ἔχει τὸν χαρακτῆρα, διὰ τοῦ γ, ὄρτυγος, κόκκυγος. σημειῶδες δὲ τὸ ὄνυχος, καθόλου τε τῇ πληθυντικῇ εὐθείᾳ, ἑπομένη ἡ ἑνικὴ γενικὴ χρῆται τῷ αὐτῷ συμφώνῳ τῆς τελευταίας τυπωτικῷ, κἂν ἄνευ συμφώνου λέγηται ὁμοίως. Ἀριστοτέλης δέ φησιν, ὁ ὄρτυξ ἐστὶ μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχιδανοπόδων, νεοττιὰν δὲ οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ κονίστραν. καὶ ταύτην σκεπάζει φρυγάνοις διὰ τοὺς ἱέρακας ἐν ᾗ ἐπῳάζει. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ ζώων, ὁ θῆλυς φησὶν ὄρτυξ λεπτοτράχηλός ἐστι τοῦ ἄρρενος, οὐκ ἔχων τὰ ὑπὸ τῷ γενείῳ μέλανα. ἀνατμηθεὶς δὲ, πρόβολον οὐχ ὁρᾶται μέγαν ἔχων, καρδίαν δὲ ἔχειν μεγάλην, καὶ ταύτην τρίβολον. ἔχει δὲ καὶ ἧπαρ καὶ τὴν χολὴν ἐν τοῖς ἐντέροις κεκολλημένην, σπλῆνα μικρὸν, καὶ δυσθεώρητον. ὄρχεις δὲ ὑπὸ τῷ ἥπατι, ὡς ἀλεκτρυόνες. περὶ δὲ τῆς γενέσεως αὐτῶν Φανόδημος ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος φησὶν, ὡς κατεῖδεν Ἐρυσίχθων Δῆλον τὴν νῆσον, τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καλουμένην Ὀρτυγίαν παρὰ τὰς ἀγέλας τῶν ζώων τούτων φερομένας, ἐκ τοῦ πελάγους ἱζάνειν εἰς τὴν νῆσον, διὰ τὸ εὔορμον εἶναι. Εὔδοξος δ' ὁ κνίδιος ἐν πρώτῳ γῆς περιόδου τοὺς Φοίνικας λέγει θύειν τῷ Ἡρακλεῖ ὄρτυγας, διὰ τὸ τὸν Ἡρακλέα τὸν Ἀστερίας καὶ Διὸς πορευόμενον εἰς Λιβύην, ἀναιρεθῆναι μὲν ὑπὸ Τυφῶνος. Ἰολάου δ' αὐτῷ προσενέγκαντος ὄρτυγα, καὶ προσαγαγόντος ὀσφρανθέντα ἀναβιῶναι. ἔχαιρε γάρ φησι καὶ περιὼν τῷ ζώῳ τούτῳ. ὑποκοριστικῶς δὲ Εὔπολις ἐν πόλεσιν αὐ-

σιν αὐτοὺς κέκληκεν ὀρτύγια, λέγων οὕτως, Ὄρτυγας θρέψας σύ τινας ἤδη πώποτε, Ἔγωγε μικρά γ' ὀρτύγια κἄπειτα, τί. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀγροίκῳ ὀρτύγιον εἴρηκεν οὕτως, ὡς δὴ σὺ τί ποιεῖν δυνάμενος ὀρτυγίου ψυχὴν ἔχων. Πρατίνας δ' ἐν Δυμαίναις ἢ Καρυάτισιν, ἀδύφωνον ἰδίως καλεῖ τὸν ὄρτυγα, πλὴν εἰ μή τι παρὰ τοῖς Φλιασίοις, ἢ τοῖς Λάκωσι φωνάεντος, ὡς καὶ οἱ πέρδικες. καὶ ἡ σιάλις δὲ ἀπὸ τούτου ἂν εἴη φησὶν ὁ Δίδυμος ὠνομασμένη. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ἀπὸ τῆς φωνῆς ἔχει τὴν ὀνομασίαν. ἡ δὲ ὀρτυγομήτρα καλουμένη, ἧς μνημονεύει Κράτης ἐν χείροσι λέγων, ἰθακησία ὀρτυγομήτρα. λέγει δὲ περὶ αὐτῆς ὁ Μύνδιος Ἀλέξανδρος, ὅτι ἐστὶ τὸ μέγεθος ἡλίκη τρυγών, σκέλη δὲ μακρά, δυσθαλὴς καὶ δειλή. περὶ δὲ τῆς τῶν ὀρτύγων θήρας, ἰδίως ἱστορεῖ Κλέαρχος ὁ σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶν εἰρημένων, γράφων οὕτως. οἱ ὄρτυγες περὶ τὸν τῆς ὀχείας καιρὸν ἐὰν κάτοπτρον ἐξ ἐναντίας τις αὐτῶν, καὶ πρὸ τούτου βρόχον θῇ, τρέχοντες πρὸς τὸν ἐμφαινόμενον ἐν τῷ κατόπτρῳ, ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν βρόχον. καὶ περὶ τῶν κολοιῶν δὲ καλουμένων, τὰ ὅμοια ἱστορεῖ ἐν τούτοις. καὶ τοῖς κολοιοῖς δὲ διὰ τὴν φυσικὴν φιλοστοργίαν, καὶ γὰρ τοσοῦτον πανουργίᾳ διαφέρουσιν, ὅμως ὅταν ἐλαίου κρατὴρ τεθῇ πλήρους, οἱ στάντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ χεῖλος, καὶ καταβλέψαντες ἐπὶ τὸν ἐμφαινόμενον, καταρύπτουσι. διόπερ ἐλαιοβρόχων γινομένων, ἡ τῶν πτερῶν αὐτοῖς συγκόλλησις αἰτία γίνεται τῆς ἁλώσεως. τὴν μέσην δὲ τοῦ ὀνόματος συλλαβὴν ἐκτείνουσιν Ἀττικοί, ὡς δοίδυκα κήρυκα, ὡς ὁ Ἰξίων φησὶν Δημήτριος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου. Ἀριστοφάνης δ' ἐν εἰρήνῃ συνεσταλμένως ἔφη διὰ τὸ μέτρον ὄρτυγες οἰκογενεῖς. τῶν δὲ καλουμένων χεννίων, μικρὸν δ' ἐστὶν ὀρτύγιον, μνημονεύει Κλεομένης ἐν τῇ πρὸς Ἀλέ- Χέννια. ξανδρον ἐπιστολῇ, γράφων οὕτως. ἀθληείδας ταριχηρὰς μυρίας, τυλάδας πεντακισχιλίας, χέννια ταριχηρὰ μύρια. καὶ Ἵππαρχος ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ Ἰλιάδι, Οὔ μοι Αἰγυπτίων βίος ἤρεσεν, οἷον ἔχουσιν Χέννια τίλλοντες † καλκατιάδει ζαλέοντα. Οὐκ ἀπελείποντο δὲ ἡμῶν τοῦ συμποσίου πολλάκις οὐδὲ κύκνοι. περὶ ὧν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης. ὁ κύκνος εὔτεκνός ἐστι, καὶ μάχιμος. ἀλληλοκτο- Κύκνοι. lib. 9. νεῖ γοῦν ὁ μάχιμος. μάχεται δὲ καὶ τῷ ἀετῷ, αὐτὸς μάχης μὴ προαρξάμενος. εἰσὶ δ' ᾠδικοί, καὶ μάλιστα περὶ τὰς τελευτάς. διαίρουσι δὲ καὶ τὸ πέλαγος ᾄδοντες, ἔστι δὲ τῶν στεγανοπόδων καὶ ποηφάγων. ὁ δὲ Μύνδιός φησιν Ἀλέξανδρος πολλοῖς τελευτῶσι παρακολουθήσας, οὐκ ἀκοῦσαι ᾀδόντων. ὁ δὲ τὰ Κεφαλίωνος ἐπιγραφόμενα τρωϊκὰ συνθεὶς Ἡγησιάναξ ὁ Ἀλεξανδρεύς, καὶ τὸν Ἀχιλλεῖ μονομαχήσαντα Κύκνον φησὶ τραφῆναι ἐν Λευκόφρυϊ πρὸς τοῦ ὁμωνύμου ὄρνιθος. Βοῖος δ' ἐν ὀρνιθογονίᾳ, ἢ Βοιῶ, ὥς φησι Φιλόχορος, ὑπὸ Ἄρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆναι, καὶ παραγενόμενον ἐπὶ τὸν Σίβαριν ποταμόν, πλησιάσαι γεράνῳ. λέγει δὲ καὶ ἐντίθεσθαι αὐτὸν τῇ νεοττιᾷ πόαν τὴν λεγομένην λυγαίαν. καὶ περὶ τῆς γεράνου δέ φησιν ὁ Βοῖος, ὅτι ἦν τις παρὰ τοῖς Πυγμαίοις γυνὴ διάσημος. αὕτη κατὰ θεὸν τιμωμένη πρὸς τῶν πολιτῶν, αὐτὴ τοὺς ὄντως θεοὺς ταπεινῶς ἦγεν. μάλιστα δὲ Ἥραν τε καὶ Ἄρτεμιν. ἀγανακτήσασα οὖν ἡ Ἥρα εἰς ἀπρεπῆ ὄψιν τὴν ὄρνιν μετεμόρφωσε, πολεμίαν τε καὶ στυγητὴν κατέστησε τοῖς τιμήσασιν αὐτὴν Πυγμαίοις. γενέσθαι δὲ λέγει ἐξ αὐτῆς καὶ Νικοδάμαντος τὴν χερσαίαν χελώνην. καθόλου δὲ ὁ ποιήσας ταῦτα τὰ ἔπη, πάντα τὰ ὄρνεα ἀνθρώπους ἱστορεῖ πρότερον γεγονέναι. Φάσσαι. Ἀριστοτέλης φησὶ περιστερῶν μὲν εἶναι ἓν γένος, εἴδη δὲ πέντε, γρά- Φάσσα. lib. 8. φων οὕτως. περιστερά, οἰνάς, φάψ, φάσσα, τρυγών. ἐν δὲ πέμπτῳ περὶ ζώων μορίων τὴν φάβα οὐκ ὀνομάζει. καίτοι Αἰσχύλου ἐν τῷ Πρωτεῖ, οὕτω μνημονεύοντος τοῦ ὄρνιθος. σιτουμένην δύστανον ἀθλίαν φάβα Μέσακτα πλευρὰ προσπτύοις πεπλεγμένην. καὶ Φιλοκτήτῃ δὲ κατὰ γενικὴν κλίσιν φαβῶν εἴρηκεν. ἡ μὲν οὖν οἰνάς φησιν ὁ Ἀριστοτέλης μείζων ἐστὶ τῆς περιστερᾶς, ἐλάττων δὲ φαβός. ἡ δὲ φάσσα ἀλεκτορὸς τὸ μέγεθος, χρῶμα δὲ σποδιόν. ἡ δὲ τρυγὼν πάντων ἐλάττων, χρῶμα δὲ τεφρόν. αὕτη δὲ θέρους φαίνεται, τὸν δὲ χειμῶνα φωλεύει. ἡ δὲ φάψ, καὶ ἡ περιστερὰ ἀεὶ φαίνονται. ἡ δ' οἰνὰς φθινοπώρῳ μόνῳ. πολυχρονιωτέρα δὲ εἶναι λέγεται τούτων ἡ φάσσα. καὶ γὰρ τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα ζῇ ἔτη. οὐκ ἀπολείπουσι δὲ ἕως θανάτου οὔτε οἱ ἄρρενες τὰς θηλείας, οὔτε αἱ θήλειαι τοὺς ἄρρε- * τίκτουσιν. νας, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντος χηρεύει ὁ ὑπολειπόμενος. τὸ δ' αὐτὸ ποιοῦσι καὶ κόρακες, καὶ κορῶναι, καὶ κολοιοί. ἐπῳάζει δ' ἐκ διαδοχῆς πᾶν τὸ περιστεροειδὲς γένος. καὶ γενομένων τῶν νεοττῶν ὁ ἄρρην ἐμπτύει, ὡς μὴ βασκανθῶσι. τίκτει δὲ ᾠὰ δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄρρεν ποιεῖ, τὸ δὲ δεύτερον θῆλυ. τίκτουσι δὲ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους, καὶ δεκάκις καὶ ἑνδεκάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ * τιθέασιν. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ δωδεκάκις. τεκοῦσα γὰρ τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ συλλαμβάνει. ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, † ὅτι περιστερὰ ἕτερον, πελειὰς δ' ἔλαττον. καὶ ὅτι ἡ πελειὰς τιθασὸν γίνεται, περιστερὰ δὲ καὶ μέλαν καὶ μικρόν, καὶ ἐρυθρὸν καὶ τραχύ. διὸ οὐδεὶς τρέφει. ἴδιον δὲ λέγει τῆς περιστερᾶς τὸ κυνεῖν αὐτάς, ὅταν μέλλωσιν ἀναβαίνειν, ἢ οὐκ ἀνέχεσθαι τὰς θηλείας. ὁ δὲ πρεσβύτερος φησὶ καὶ προαναβαίνει μὴ κύσας. οἱ δὲ νεώτεροι ἀεὶ τοῦτο ποιήσαντες ὀχεύουσιν. καὶ αἱ θήλειαι δ' ἀλλήλαις ἀναβαίνουσιν, ὅταν ἄρρεν μὴ παρῇ κυσάμεναι, καὶ οὐδὲν προϊέμεναι εἰς ἀλλήλας, τίκτουσιν ᾠὰ ἐξ ὧν οὐ γίνεται νεοττός. οἱ δὲ Δω-

† ἔστι γὰρ ἕτερον πελειὰς καὶ περιστερά. ἐλάττων μὲν οὖν οἱ πελειάς. τιθασὸν δὲ μᾶλλον γίνεται ἡ περιστερά. ἡ δὲ πελειὰς καὶ μέλαν καὶ μικρόν, καὶ ἐρυθρόπουν, καὶ τραχύπουν. διὸ οὐδεὶς τρέφει.

ριᾶς τὴν πελειάδα ἀντὶ περιστερᾶς τιθέασιν, ὡς Σώφρων ἐν γυναικείοις. Καλλίμαχος δ' ἐν τῷ περὶ ὀρνέων ὡς διαφόρους ἐκτίθεται, φάσσαν, πυραλλίδα, περιστεράν, τρυγόνα. ὁ δὲ μύνδιος Ἀλέξανδρος οὐ πίνειν φησὶ τὴν φάσσαν ἀνακύπτουσαν, ὥσπερ τὴν τρυγόνα, καὶ τοῦ χειμῶνος μὴ φθέγγεσθαι, εἰ μὴ εὐδίας γινομένης. λέγεται δὲ ὅτι ἡ οἰνὰς ἐὰν φάγῃ τὸ τοῦ ἰξίας σπέρμα, ἐπί τινος ἀφοδεύσῃ δένδρου, ἰξίαν φύεσθαι. Δάϊμαχος δ' ἐν τοῖς ἰνδικοῖς ἱστορεῖ περιστερὰς μηλίνας γίνεσθαι ἐν ἰνδοῖς. Χάρων δ' ὁ λαμψακηνὸς ἐν τοῖς περσικοῖς περὶ Μαρδονίου ἱστορῶν, καὶ τοῦ διαφθαρέντος στρατοῦ περσικοῦ περὶ τὸν Ἄθω, γράφει καὶ ταῦτα. καὶ λευκαὶ περιστεραὶ τό τε πρῶτον εἰς ἕλληνας ἐφάνησαν, πρό-

lib. 9.
Περιστερά.

τερον οὐ γιγνόμεναι. ὁ δ' Ἀριστοτέλης φησίν, ὡς αἱ περιστεραὶ γιγνομένων τῶν νεοττῶν τῆς λαμυριζούσης γῆς διαμασησάμεναι, ἐμπτύουσιν αὐτοῖς διοιγνῦσαι τὸ στόμα, διὰ τούτου παρασκευάζουσαι αὐτοὺς πρὸς τὴν τροφήν. τῆς δὲ Σικελίας ἐν Ἔρυκι καιρός τις ἐστίν, ὃν καλοῦσιν ἀναγωγάς, ἐν ᾧ φασι τὴν θεὸν εἰς Λιβύην ἀνάγεσθαι. τότ' οὖν αἱ περὶ τὸν τόπον περιστεραὶ ἀφανεῖς γίνονται, ὡς δὴ τῇ θεῷ συναποδημοῦσαι. καὶ μεθ' ἡμέρας ἐννέα ἐν τοῖς λεγομένοις καταγωγίοις μιᾶς προπετασθείσης ἐκ τοῦ πελάγους περιστερᾶς, καὶ εἰς τὸν νεὼν εἰσπτάσης, παραγίνονται καὶ αἱ λοιπαί. ὅσοι οὖν τότε περὶ οὐσίας εὖ ἥκουσι τῶν περιοίκων, εὐωχοῦνται. οἱ δὲ λοιποὶ κροταλίζουσι μετὰ χαρᾶς. ὄζει δὲ πᾶς ὁ τόπος τότε βουτύρου, ᾧ δὴ τεκμηρίῳ χρῶνται τῆς θείας ἐπανόδου. Αὐτοκράτης ἐν τοῖς ἀχαϊκοῖς καὶ τὸν Δία ἱστορεῖ μεταβάλλειν τὴν μορφήν, ἐρασθέντα παρθένου Φθίας ὄνομα, ἐν αἰγίῳ. Ἀττικοὶ δὲ ἀρσενικῶς περιστερὸν καλοῦσιν. Ἄλεξις συντρέχουσιν, ὁ λευκὸς Ἀφροδίτης εἰμὶ γὰρ περιστερός, ὁ δὲ Διόνυσος οἶδε τὸ μεθύσαι μόνον. εἰ δὲ νέον, ἢ παλαιόν, οὐ πεφρόντικεν. ἐν δὲ ῥοδίῳ ἢ ποππυζούσῃ, θηλυκῶς εἴρηκε, καὶ ὅτι αἱ σικελικαὶ διάφοροι εἰσί, περιστερὰς ἔνδον τρέφων τῶν σικελικῶν τούτων πάνυ κομψάς. Φερεκράτης ἐν γραφοῦσι φησίν, ἀπόπεμψον ἀγγέλλοντα τὸν περιστερόν. ἐν δὲ πετάλῃ, Ἀλλ' ὦ περιστέριον ὅμοιον Καλλιαθένει πέτου, κόμισον δέ μ' ἐς Κύθηρα καὶ Κύπρον. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, τῶν σικελικῶν μνημονεύων πελειάδων φησί, Καί τε σύ γε θρέψαιο δρακοντιάδας διτοκεύσας, Ἢ σικελὰς μεγάροιο πελειάδας οὐδὲ † φιναρσά, Οὐ δὲ φινοστράκεοι νωμή-

Νῆτται.

σιμοι ἐξενίποντο. Νῆτται. τούτων, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ μύνδιος, ὁ ἄρρην μείζων καὶ ποικιλώτερος. τὸ δὲ λεγόμενον γλαυκίον διὰ τὴν τῶν ὀμμάτων χρόαν, μικρῷ ἔλαττόν ἐστι νήττης. τῶν δὲ βοσκάδων καλουμένων, ὁ μὲν ἄρρην κατάγραφος νήττης. ἔχουσι δὲ οἱ ἄρρενες σιμά τε καὶ ἐλάττονα τῇ

Κολυμβίς.

συμμετρίᾳ τὰ ῥύγχη. ἡ δὲ μικρὰ κολυμβὶς πάντων ἐλαχίστη τῶν ἐνύδρων ῥυπαρομέλανα τὴν χροιὰν καὶ τὸ ῥύγχος ὀξὺ ἔχει, σκέπτονται τὰ ὄμματα, τὰ δὲ πολλὰ καταδύεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο γένος βοσκάδων, μεῖζον μὲν νήττης, ἔλαττον δὲ χηναλώπεκος. αἱ δὲ λεγόμεναι φασκάδες, μικρῷ μείζονες οὖσαι τῶν μικρῶν κολυμβίδων, τὰ λοιπὰ νήτταις εἰσὶ παραπλήσιαι. ἡ δὲ λεγομένη οὐρία, οὐ πολὺ λείπεται νήττης. τῷ χρώματι δὲ ῥυπαροκέραμος ἐστί, τὸ δὲ ῥύγχος μακρόν τε καὶ στενὸν ἔχει. ἡ δὲ φαλαρὶς καὶ αὐτὴ στενὸν ἔχουσα τὸ ῥύγχος, στρογγυλοτέρα τὴν ὄψιν οὖσα, ἐντέφρος τὴν γαστέρα καὶ τὸ νῶτον. τῆς δὲ νήττης καὶ κολυμβάδος, ἀφ' ὧν καὶ τὸ νήχεσθαι καὶ κολυμβᾶν εἴρηται, μνημονεύει μετὰ καὶ ἄλλων λιμναίων πολλῶν Ἀριστοφάνης ἐν ἀχαρνεῦσι διὰ τούτων, νήσσας, κολοιούς, ἀττάλας, φαλαρίδας, τροχίλους, κολυμβούς. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνέων. παρῆσαν δὲ πολλάκις ἡμῖν, καὶ οἱ καλούμενοι παραστάται, ὧν μνημονεύει Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ, καὶ Σίμαρος ἐν τρίτῳ συνωνύμων καὶ τετάρτῳ. εἰσί δ' οἱ ὄρχεις οὕτω καλούμενοι. συγκεκνισωμένων δέ τινων κρεῶν ζωμῷ, καὶ παραφερομένων, ἐπεί τις ἔφη τῶν πνικτῶν κρεαδίων δός, ὁ τῶν ὀνομάτων Δαίδαλος Οὐλπιανός, αὐτὸς ἐγώ φησιν ἀποπνιγήσομαι, εἰ μὴ εἴπῃς ὅπου καὶ σὺ εὗρες τὰ τοιαῦτα κρεάδια. οὐ μὴ γὰρ ὀνομάσω πρὶν μαθεῖν. ὁ δὲ Στράττις εἶπεν ἔφη ἐν μακεδόσιν ἢ κινησίᾳ. πνικτὸν τί σίνωπ' ἔσω σοι συχνόν, τοιοῦτον. καὶ Εὔβουλος κατακολλωμένῳ, καὶ πνικτὰ σικελικὰ παντανίων σορεύματα. Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν σφηξίν, ἐν λοπάδι πεπνιγμένον. Κρατῖνος δ' ἐν δηλιάσι, τῷ δ' ὑποτρίψας τί μέρος πνίξον καθαρύλλως. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀγροίκῳ, καὶ πρῶτα μὲν Αἴρω ποθεινὴν μᾶζαν, ἣν φερέσβιος Δημήτηρ βροτοῖσι χάρμα δωρεῖται φίλον. Ἔπειτα πνικτὰ ταχερὰ μηκάδων μέλη

Γαλαθηνά.

Χλόῃ καταμπέχοντα σάρκα νεογενῆ. Τί λέγεις ῥαγῳδίαν παραινῶ Σοφοκλέους. Γαλαθηνῶν δὲ χοίρων ποτὲ περιενεχθέντων, καὶ περὶ τούτων ἐζήτησαν οἱ δαιταλεῖς εἰ τὸ ὄνομα εἴρηται. καὶ τίς ἔφη. Φερεκράτης δουλοδιδασκάλῳ, γαλαθηνὰ ἐκλεπτὸν οὐ τέλεα. ἐν δὲ αὐτομόλοις, οὐ γαλαθηνὸν ἄρ' ἣν θύειν μέλλεις. Ἀλκαῖος παλαίστρᾳ, ὁ δεῖ γὰρ αὐτός ἐστιν εἴ τι γρίξομαι. ὧν σοι λέγω πλέον τι γαλαθηνοῦ ὑός. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ φησίν, ὅτι ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ βωμοῦ οὐκ ἔξεστι θύειν, ὅτι μὴ γαλαθηνὰ μοῦνα. Ἀντιφάνης φιλεταίρῳ, κομψός γε μικρὸς κρωμακίσκος, οὗτος γαλαθηνός. Ἡνίοχος πολυεύκτῳ, Ὁ βοῦς χαλκοῦς ἦν, αὔεφθος δὲ καὶ πάλαι, Ὁ δ' ἴσως γαλαθηνὸν τέτοκε τὸν χοῖρον λαβών. καὶ Ἀνακρέων δὲ φησίν, οἷά τε νεβρὸν νεοθηλέα γαλαθηνόν, ὅς τ' ἐν ὕλῃ κεροέσσης ἀπολειφθεὶς ἀπὸ μητρὸς ἐπτοήθη. Κράτης γείτοσι, νῦν μὲν γὰρ ὑμῖν παιδικῶν δάιον ὥσπερ ἀρνῶν ἔπι

νῶν ἔπι γαλαθηνῶν τε καὶ χοίρων. Σιμωνίδης δ᾽ ἐπὶ τοῦ Περσέως τὴν Δανάην ποιεῖ λέγουσαν, ὦ τέ
κος οἷον ἔχω πόνον, σὺ δ᾽ αὖτε εἰς γαλαθηνῶν τε δ᾽ ἤτορι κνώσσεις. καὶ ἐν ἄλλοις ἐπ᾽ Ἀρχεμόρου εἴρηκεν
εὐστεφάνου γλυκεῖαν ἐδάκρυσαν ψυχὰν ἀποπνέοντα γαλαθηνὸν τόκον. Κλέαρχος δ᾽ ἐν τοῖς περὶ
Βίων, εἰς τοσοῦτον φησὶν ὠμότητος Φάλαριν τὸν τύραννον ἐλάσαι, ὡς γαλαθηνὰ θοινᾶσθαι βρέφη. θῆσθαι
δέ ἐστι, τὸ θηλάζειν τὸ γάλα. ἕκτωρ γὰρ θνητός τε γυναῖκά τε θήσατο μαζόν, διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τὰς θη
λάς, Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς. περιενεχθεισῶν δέ ποτε τῶν δορκάδων, ὁ ἐλεατι- Δορκάς.
κὸς Παλαμήδης ὀνοματολόγος ἔφη, οὐκ ἄχαρι κρέας τὸ τῶν δορκάδων. πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, μόνως
δορκάδες λέγονται, δόρκωνες δὲ οὔ. Ξενοφῶν ἀναβάσεως πρώτῳ, ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες.
Ταώς. ὅτι σπάνιος οὗτος ὁ ὄρνις, δηλοῖ Ἀντιφάνης ἐν στρατιώτῃ ἢ τύχωνι, λέγων οὕτως. τῶν ταῶν Ταώς.
μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγεν μόνον, σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα. πλείους δ᾽ εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων. καὶ Εὔβου
λος ἐν Φοίνικι, καὶ γὰρ ὁ ταὼς διὰ τὸ σπάνιον θαυμάζεται. ὁ ταὼς φησὶν Ἀριστοτέλης, σχιδανόπους lib. 6.
ἐστὶν καὶ ποιολόγος. καὶ τίκτει τριετὴς γενόμενος, ἐν οἷς χρόνοις καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν πτερῶν λαμβάνει.
ἐπωάζει δὲ πρὸς ἡμέρας τριάκοντα. τίκτει δὲ ἅπαξ τοῦ ἔτους ὠὰ δώδεκα. ταῦτα δὲ οὐκ εἰσάπαξ,
ἀλλὰ παρ᾽ ἡμέρας δύο. αἱ δὲ πρωτοτόκοι ὀκτώ. τίκτει δὲ καὶ ὑπηνέμια, ὡς αἱ ἀλεκτορίδες. τὰ οὐ πλείω
δὲ τῶν δύο. ἐκλέπει δὲ καὶ ἐπωάζει, καθάπερ αἱ ἀλεκτορίδες. Εὔπολις δ᾽ ἐν ἀστρατεύτοις φησὶ περὶ αὐ-
τοῦ οὕτως, μή ποτε θρέψω παρὰ Φερσεφόνῃ τοιόνδε ταῶν, ὃς τοὺς ᾄδοντας ἐγείρει. Ἀντιφῶντι δὲ τῷ ῥή
τορι λόγος μέν γέγραπται, ἔχων ἐπίγραμμα περὶ ταῶν. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ οὐδεμία μνεία τοῦ ὀνό
ματός γίνεται, ὄρνεις δὲ ποικίλους πολλάκις ἐν αὐτῷ ὀνομάζει, φάσκων τούτους τρέφειν Δῆμον τὸν Πυρι
λάμπους, καὶ πολλοὺς παραγίνεσθαι κατὰ πόθον τῆς τῶν ὀρνίθων θέας, ἔκ τε Λακεδαίμονος καὶ Θετταλίας,
καὶ σπουδὴν ποιεῖσθαι τῶν ὠῶν μεταλαβεῖν. περὶ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῶν λέγων γράφει, εἴ τις ἐθέλοι κατα-
βαλεῖν εἰς πόλιν τοὺς ὄρνιθας, οἰχήσονται ἀναπτάμενοι. ἐὰν δὲ τῶν πτερύγων ἀποτέμῃ, τὸ κάλλος ἀφαιρή
σεται. τὰ πτερὰ γὰρ αὐτῶν τὸ κάλλος ἐστὶν, ἀλλ᾽ οὐ τὸ σῶμα. ὅτι δὲ καὶ περισπούδαστος ἦν αὐτῶν ἡ θέα,
ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ πάλιν φησίν. ἀλλὰ τὰς μὲν νουμηνίας ὁ βουλόμενος εἰσῄει, τὰς δὲ ἄλλας ἡμέρας
εἴ τις ἔλθοι βουλόμενος θεάσασθαι, οὐκ ἔστιν ὅστις ἔτυχεν. καὶ ταῦτα οὐκ ἐχθὲς, οὐδὲ πρώην, ἀλλ᾽ ἔτη πλέον
ἢ τριάκοντα ἐστίν. ταῶς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ὥς φησι Τρύφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περι-
σπῶντες καὶ δασύνοντες, καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ᾽ Εὐπόλιδι ἐν ἀστρατεύτοις, πρόκειται δὲ τὸ
μαρτύριον. καὶ ἐν ὄρνισιν Ἀριστοφάνης, Τηρεὺς γὰρ εἰς ὑπόπτερον ὄρνις ἢ ταῶς. καὶ πάλιν, ὄρνις δὴ
τα τί ποτ᾽ ἐστὶν οὐ δή που ταῶς. λέγουσι δὲ καὶ τῇ δοτικῇ ταῶνι, ὡς ἐν αὐτῷ Ἀριστοφάνης. ἀμήχανον
δὲ παρ᾽ Ἀττικοῖς καὶ Ἴωσιν ἐν τοῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὀνόμασι τῇ τελευτώσαν συλλαβὴν ἀπὸ φωνή
εντος ἀρχομένην δασύνεσθαι. πάντως γὰρ ἐστὶν ψιλὴν αὐτὴν παρακολούθηκεν. οἷον νεώς, Τυνδάρεως,
Μενέλεως, λειπόνεως, εὔνεως, νείλεως, πρᾶος, υἱός, κῖος, χῖος, δῖος, χρεῖος, πλεῖος, λαιός, βαιός, φαιός,
πηός, γόος, θοός, ῥόος, ζωός. φίλαρχος γὰρ οὖσα καὶ ἡγεμονικὴ τὴν φύσιν ἡ δασύτης, τοῖς τελευταίοις
μέρεσι τῶν ὀνομάτων οὐδαμῶς ἐγκαθείργνυται. ὠνομάσθαι δὲ ταῶς, ἀπὸ τῆς τάσεως τῶν πτερῶν. Σέλευ
κος δ᾽ ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ ἑλληνισμοῦ, ταῶς παραλόγως δὲ οἱ Ἀττικοὶ καὶ δασύνουσι καὶ περισπῶσι. τοῖς
δὲ πρώτοις τῶν φωνηέντων κατὰ τὰς ἁπλᾶς τῶν ὀνομάτων ἐκφορὰς συνεκφέρεσθαι ἐθέλει, καὶ ἐνταυθοῖ
πράττουσα, καὶ τάχιον ἐκθέουσα, διὰ ἐπιπολῆς ἐστι τῶν λέξεων. τεκμαιρόμενοι οὖν Ἀθηναῖοι καὶ διὰ τὸ τα-
ξεως τῇ ἐνούσαν τῇ προσῳδίᾳ φύσιν, οὐκ ἐπὶ τῶν φωνηέντων τιθέασι, ὥσπερ τὰς ἄλλας. περὶ δὲ τοῦ
των τάσσουσιν. οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦ η στοιχείου τυπώσασθαι τοὺς παλαιοὺς τὴν δασεῖαν. διόπερ καὶ Ῥω-
μαῖοι πρὸ πάντων τῶν δασυνομένων ὀνομάτων τὸ η προγράφουσι, τὸ ἡγεμονικὸν αὐτῆς διασημαί-
νοντες. εἰ δὲ τοιαύτη ἡ δασύτης μή ποτε ἀλόγως κατὰ τὴν τελευτῶσαν συλλαβὴν, ὁ ταῶς πρὸς τῶν Ἀτ
τικῶν προσπνεῖται. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ ἑκάστου τῶν εἰσκομιζομένων ῥηθέντων,
ἀλλὰ κἀγὼ φησὶν ὁ Λαρήνσιος κατὰ τὸν πάντα ἄριστον Οὐλπιανὸν προτείνω τί καὶ αὐτὸς ὑμῖν (ζητή
σεις γὰρ σιτούμεθα) τὸν τέτρακα τί νομίζετε; καί τινος εἰπόντος, εἶδος ὀρνέου, ἔθος δὲ καὶ γραμματικῶν Τέτραξ.
παισὶ περὶ πάντων προβαλλομένων λέγειν, εἶδος φυτοῦ, εἶδος ὀρνέου, εἶδος λίθου, ὁ Λαρήνσιος ἔφη καὶ
αὐτὸς αὐθρῶν λῶστε, ὅτι χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς ὄρνισι μνημονεύει ἐν τούτοις οἶδα, πορφυρίωνι καὶ
πελεκᾶνι καὶ πελεκίνῳ καὶ φλέξιδι καὶ τέτρακι καὶ ταῶνι. ζητῶ δ᾽ ἐγὼ παρ᾽ ὑμῶν μαθεῖν, εἰ καὶ παρ᾽
ἄλλῳ τινὶ αὐτοῦ τίς γίνεται μνήμη. Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ πτηνῶν ζώων, οὐ τοῦ
ὄρνιθος τοῦ μεγάλου μνημονεύει, ἀλλά τινος τῶν σμικροτάτων. λέγει γὰρ οὕτως, τέτραξ τὸ μέγεθος ἴσος
σπερμολόγῳ τὸ χρῶμα κεραμεοῦς. ῥυπαραῖς στιγμαῖς, καὶ μεγάλαις γραμμαῖς ποικίλος, καρποφάγος.
ὅταν ᾠοτοκῇ δὲ, τετράζει τῇ φωνῇ. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, λαμβάνοντα γὰρ ὄρτυγας στρουθοὺς
τε καὶ κορυδαλλὰς φοινικονείμονας τέτραγας, σπερματολόγους τε καὶ ἀγλαὰς συκαλίδας. καὶ ἐν ἄλλοις
δέ φησιν ἠδ᾽ ἐρωδιοί τε πολλοὶ μακρὸν καμπυλαύχενοι τέτραγές τε, καὶ σπερματολόγοι. ἐπεὶ δὲ ὑ-
μεῖς οὐδὲν ἔχετε, σιωπᾶτε γάρ, ἐγὼ καὶ τὸ ὄρνεον ὑμῖν ἐπιδείξω. ἐπιτροπεύων γὰρ ἐν Μυσίᾳ τοῦ κυ

εἶτ' αὐτοκράτορος, καὶ προϊστάμενος τῶν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης πραγμάτων, τεθέαμαι περὶ τὴν χώραν ἐκείνην τὸν ὄρνεον, καὶ μαθὼν οὕτω καλούμενον παρὰ τοῖς Μυσοῖς καὶ παίουσιν, ὑπεμνήσθην ἐκ τῶν ὑπ' Ἀριστοφάνους εἰρημένων τοῦ ὄρνιθα. νομίζων δὲ καὶ παρὰ τῷ πολυμαθεστάτῳ Ἀριστοτέλει μνήμης ἠξιῶσθαι τὸ ζῶον

Bud. 2. de Asse

ἐν τῇ πολυταλάντῳ πραγματείᾳ (ὀκτακόσια γὰρ εἰληφέναι τάλαντα παρ' Ἀλεξάνδρου τὸν σταγειρίτην λόγος ἔχει, εἰς τὴν περὶ τῶν ζώων ἱστορίας) ὡς οὐδὲν εὗρον περὶ αὐτοῦ λεγόμενον, ἔχαιρον ἔχων ἐγγυώτατον μάρτυρα τὸν χαρίεντα Ἀριστοφάνη. ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, εἰσῆλθέ τις φέρων ἐν τῷ ταλάρῳ τὸν τέτρακα. ἦν δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὑπὲρ ἀλεκτρυόνα τὸν μέγιστον, τὸ δὲ εἶδος πορφυρίωνι παραπλήσιος, καὶ ἀπὸ τῶν ὤτων ἑκατέρωθεν εἶχε κρεμάμενα, ὥσπερ οἱ ἀλεκτρυόνες τὰ κάλλαια, βαρεῖα δ' ἦν ἡ φωνή. θαυμασάντων οὖν ἡμῶν τὸ εὐανθὲς τοῦ ὄρνιθος, μετ' οὐ πολὺ καὶ ἐσκευασμένος παρηνέχθη, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ ἦν παραπλήσια τῆς μεγάλης στρουθοῦ, ἣν καὶ αὐτὴν πολλάκις κατεδεσάμεθα.

Ψύαι.

Ψύαι. ὁ τὴν τῶν Ἀτρειδῶν κάθοδον πεποιηκὼς ἐν τῷ τρίτῳ φησίν, ἶσον δ' Ἑρμιονεὺς ποσὶ καρπαλίμοισι μεταστὰς Ψύας ἔγχει νύξε. Σιμάριστος δ' ἐν τρίτῳ συνωνύμων οὕτω γράφει, ὀσφύος αἱ ἐκ πλαγίων σάρκες ἐπανεστηκυῖαι ψύαι. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν κοιλώματα λέγουσι κύβους, γαλλίας. Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ σκελετῶν οὕτω φησί, σάρκες μυώδεις καθ' ἑκάτερον μέρος, ἃς οἱ μὲν ψύας, οἱ δὲ ἀλώπεκας, οἱ δὲ νευρομήτρας καλοῦσι. μνημονεύει δὲ τῶν ψυῶν καὶ Ἱπποκράτης ὁ ἱερώτατος. ὠνομάσθησαν δ' οὕτως διὰ τὸ ῥαδίως ἀποψᾶσθαι, οἷον τὶς οὖσα ἐπιψαύουσα σάρξ, καὶ ἐπιπολῆς τοῖς ὀστέοις ὑπάρχουσα. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Εὔφρων ὁ κωμικὸς ἐν θεωροῖς, Λοβός τις ἐστὶ καὶ ψύαι καλούμεναι Ταύτας ἐπιτεμὼν πρὶν θεωρῆσαι μαθών.

Οὖθαρ.

Οὖθαρ. Τηλεκλείδης στερροῖς, Ὡς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φορῶ. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν φησίν. * σπανίως δὲ ἐστὶν εὑρεῖν τὸ οὖθαρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων λεγόμενον.

Ὑπογάστριον.

ὑπογάστριον δὲ μόνον, ὡς ἐπὶ τῶν ἰχθύων λέγεται. Στράττις Ἀταλάντῃ, ὑπογάστριον δὲ θύννου τι καὶ ἀκροκώλιον. Θεόπομπος Καλλαίσχρῳ, ἰχθύων δὲ δὴ ὑπογαστρίῳ διαμαρτεῖν. ἐν δὲ σειρῆσιν ὑπήτρια καλεῖ τὰ ὑπογάστρια, λέγων οὕτως. θύννων τε λευκῶν σικελικῶν ὑπήτρια.

Λαγώς.

Λαγώς. περὶ τούτου ὁ μὲν ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος οὕτω φησί. Τοῦ δὲ λαγὼ πολλοί τε τρόποι, πολλαί τε θέσεις Σκευασίας εἰσί. κεῖνος δ' οὖν ἐστὶν ἄριστος, Ἂν φθῶσι μεταξὺ φέρης κρέας ὀπτὸν ἑκάστῳ Θερμὸν ἁπλῶς ἁλίπαστον ἀφαρπάζων ὀβελίσκου, Μικρὸν ἐνωμότερον, μὴ λυπείτω δέ σ' ὁρῶντα Ἰχῶρα στάζοντα κρεῶν, ἀλλ' ἔσθιε λάβρως. Αἱ δ' ἄλλαι περίεργοι ἐμοί γ' εἰσὶν διὰ παντὸς Σκευασίαι γλυκέων καταχύσματα, καὶ κατάτυρα, Καὶ κατέλαια λίαν ὥσπερ γαλῇ ὀψοποιοῦντες. Ναυκράτης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Περσίδι, σπανίως φησὶν ἐστὶν εὑρεῖν δασύποδα περὶ τὴν Ἀττικήν, λέγει δ' ὧδε. Ἐν τῇ γὰρ Ἀττικῇ τίς εἶδε πώποτε Λέοντας, ἢ τοιοῦτον ἕτερον θηρίον, Οὗ δασύποδ' εὑρεῖν ἐστὶν οὐχὶ ῥάδιον. Ἄλκαιος δ' ἐν καλλιστοῖ. καὶ ὡς πολλῶν ὄντων ἐμφανίζει διὰ τούτων, κοριαννὸν εἶναί τι λεπτὸν ἵνα τοὺς δασύποδας, οὓς ἐὰν λάβωμεν ἁλσὶ διαπάττειν ἔχῃς. Τρύφων δέ φησι τὸν λαγὼν ἐπ' αἰτιατικῆς ἐν Δαναΐσιν Ἀριστοφάνης ὀξυτόνως καὶ μετὰ τοῦ ν λέγει, λύσας ἴσως ἂν τὸν λαγὼν συναρπάσειεν ἡμῶν. καὶ ἐν Δαιταλεῦσιν, ἀπόλωλα τίλλων τὸν λαγὼν ὀφθήσομαι. Ξενοφῶν δ' ἐν κυνηγετικῷ χωρὶς τοῦ ν λαγώ, καὶ περισπωμένως, ἐπεὶ τὸ καθ' ἡμᾶς ἐστὶ λαγός. ὥσπερ δὲ ναὸν λεγόντων ἡμῶν, ἐκεῖνοί φασι νεών, καὶ λαὸν λεών, οὕτω λαγὸν ὀνομαζόντων, ἐκεῖνοι λαγὼν ἐροῦσι. τῇ δὲ τὸν λαγὸν ἑνικῇ αἰτιατικῇ, ἀκόλουθός ἐστιν ἡ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἀμύκλῳ σατυρικῷ πληθυντικὴ ὀνομαστική, γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἴκτινοι, λαγοί. Τῇ δὲ λαγὼν ἡ διὰ τοῦ ω παραπλησίως προσαγορευομένη λαγὼ παρ' Εὐπόλιδι ἐν κόλαξιν, ἵνα μὴ παρὰ Βατίδες καὶ λαγὼ καὶ γυναῖκες εἰλίποδες. εἰσὶ δ' οἳ καὶ ταῦτ' ἀλόγως περὶ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπωμένως προσφέρονται. δεῖ δὲ ὀξυτονεῖν τὴν λέξιν. ἐπειδὴ τὰ εἰς ος λήγοντα τῶν ὀνομάτων ὁμότονα ἐστί, κἂν μεταληφθῇ εἰς τὸ ω παρ' Ἀττικοῖς, ναός, καλός, νεώς, καλώς. οὕτως δ' ἐχρήσατο τῷ ὀνόματι καὶ Ἐπίχαρμος καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ τοὺς εἵλωτας ποιήσας. εἶτα ἐστὶ τὸ μὲν ἰακὸν λαγὸς λαγὸν ταράξας πέθει τὸν θαλάσσιον. τὸ δὲ λαγὼς ἀττικόν. λέγουσι δὲ καὶ Ἀττικοὶ λαγός, ὡς Σοφοκλῆς, γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἴκτινοι, λαγοί. τὸ μέντοι ἐπὶ πτῶκα λαγωὸν εἰ μὲν ἐστὶν ἰωνικόν, πλεονάζει τὸ ω. εἰ δ' ἀττικόν, τὸ ο. λαγῷα δὲ λέγεται κρέα. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασι περὶ τῆς Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ φησὶ βασιλείαν τοσοῦτον πλῆθος γενέσθαι λαγῶν ἐν Ἀστυπαλαίᾳ, ὡς τοὺς Ἀστυπαλαιεῖς περὶ αὐτῶν μαντεύσασθαι. καὶ τὴν Πυθίαν εἰπεῖν, κύνας τρέφειν καὶ κυνηγετεῖν, ἁλῶναί τε ἐν ἐνιαυτῷ πλείους τῶν ἑξακισχιλίων. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ πλῆθος Ἀναφαίου τινὸς ἐμβαλόντος δύο λαγωοὺς εἰς τὴν νῆσον, ὡς καὶ πρότερον Ἀστυπαλαιέως τινὸς ἀφέντος δύο πέρδικας εἰς τὴν Ἀνάφην, τοσοῦτον πλῆθος

ἀνάφη, una est Sporadum, Steph.

ἐγένετο περδίκων ἐν τῇ Ἀνάφῃ, ὡς κινδυνεῦσαι ἀναστάτους γενέσθαι τοὺς κατοικοῦντας. κατ' ἀρχὰς δὲ ἡ μὲν Ἀστυπάλαια οὐκ εἶχε λαγώς, ἀλλὰ πέρδικας. πολύγονον δὲ ἐστὶ τὸ ζῶον ὁ λαγώς, ὡς Ξενοφῶν εἴρηκεν ἐν τῷ κυνηγετικῷ. καὶ Ἡρόδοτος δ' οὕτω φησί. τοῦτο μὲν ὅτι ὁ λαγὼς ὑπὸ πάντων θηρεύεται, καὶ θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου, οὕτω δή τι πολύγονόν ἐστιν. ἐπικυΐσκει τε μόνον πάντων θηρίων.

lib. 3.

θηλείων. καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρί, τὸ δὲ ψιλόν, τὸ δὲ ἄρτι ἐν ταῖς μήτραισιν πλάσσεται, τὸ δ᾽ ἐπ᾽ ἀναίρεται. Πολύβιος δ᾽ ἐν τῷ ιβ΄ τῶν ἱστοριῶν γίγνεσθαι φησὶ παρόμοιον τῷ λαγῷ ζῷον, τὸν κούνικλον καλούμενον, γράφων οὕτως. ὁ δὲ κούνικλος καλούμενος πόρρωθεν μὲν ὁρώμενος εἶναι δοκεῖ λαγὼς μικρός. ὅταν δ᾽ εἰς τὰς χεῖρας λάβῃ τις, μεγάλην ἔχει διαφοράν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ κατὰ τὴν βρῶσιν. γίνεται δὲ τὸ πλεῖον κατὰ γῆς. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καὶ ἡμεῖς εἴδομεν πολλοὺς αὐτῶν κατὰ τὸν ἀπὸ Δικαιαρχείας πλοῦν ἐπὶ Νέαν πόλιν. νῆσος γάρ ἐστιν οὐ μακρὰν τῆς γῆς κατὰ τὰ τελευταῖα μέρη τῆς Δικαιαρχείας, ὑπ᾽ ὀλίγων μὲν κατοικουμένη, πολλοὺς δὲ ἔχουσα τοὺς κουνίκλους τούτους. καλοῦνται δέ τινες καὶ χελιδόνιαι λαγωοί. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Δίφιλος ἢ Καλλιάδης ἐν Ἀγνοίᾳ, οὕτως. τί τοῦτο ποδαπὸς οὗτος χελιδόνιος ὁ δασύπους, γλαυκία δ᾽ ἡ μίμαρκυς. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τὴν Βισαλτίαν φησὶ λαγὼς γίνεσθαι, δύο ἥπατα ἔχοντας. συὸς δὲ ἀγρίου ἐπεισενεχθέντος, ὃς κατ᾽ οὐδὲν ἦν ἐλάττων τοῦ καλουμένου καλυδωνίου, προβάλλω τις ἔφη ζητεῖν φροντισταὶ καὶ λογισταὶ Οὐλπιανέ, τίς ἱστόρηκε τὸν καλυδώνιον σῦν θήλειάν τε γεγονέναι καὶ λευκὸν τὴν χρόαν. ὁ δὲ σφόδρα φροντίσας, καὶ τὸ προβληθὲν ἀποδιοπομπησάμενος, ἀλλ᾽ ὑμῖν γε ἔφη, ἄνδρες γάστρωνες εἰ μὴ κόρον ἤδη ἔχετε τοσοῦτον ἐμπλασθέντες, ὑπερβάλλειν μοι δοκεῖτε πάντας τοὺς ἐπὶ πολυφαγίᾳ διαβοήτους γενομένους. καὶ τίνες εἰσὶν οὗτοι ζητεῖτε, προφέρεσθαι δίκαιον ἐστὶν ὑμᾶς σὺν τῷ σ σῦς ἐτοιμότερον. παρὰ τὸ σεύεσθαι γὰρ καὶ ὁρμητικῶς ἔχειν, τὸ ζῷον εἴρηται. τέτριπται δὲ καὶ τὸ λέγειν χωρὶς τοῦ κατ᾽ ἀρχὰς σ ὗς. οἱ δὲ συγκρῆσθαι οἱονεὶ θῦν, τὸν εἰς θυσίαν εὔθετον ὄντα. ἂν δὲ εἰ δοκεῖ, ἀποκρίνεσθαί μοι τίς μνημονεύει κατὰ τὸ σύνθετον ὁμοίως ἡμῖν συάγρου, ἐπὶ τοῦ συὸς τοῦ ἀγρίου. Σοφοκλῆς μὲν γὰρ ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς, ἐπὶ κυνὸς ἔταξε τοὔνομα, ἀπὸ τοῦ σῦς ἀγρεύειν λέγων, σὺ δ᾽ ὦ σύαγρε παλιωτικὸν τρέφος. παρ᾽ Ἡροδότῳ δὲ ὄνομα κύριον Σύαγρος, Λάκων γένος, ὁ πρὸς Γέλωνα τὸν Συρακούσιον πρεσβεύσας περὶ τῆς πρὸς τοὺς Μήδους συμμαχίας, ἐν τῇ ἑβδόμῃ. καὶ Αἰτωλῶν δὲ οἶδα στρατηγὸν Σύαγρον, οὗ μνημονεύει Φύλαρχος ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀεί ποτε σὺ ὦ Οὐλπιανὲ οὐδενὸς μεταλαμβάνειν εἴωθας τῶν παρασκευαζομένων, πρὶν μαθεῖν εἰ ἡ χρῆσις μὴ εἴη τῶν ὀνομάτων παλαιά. κινδυνεύεις οὖν ποτε διὰ ταύτας τὰς φροντίδας, ὥσπερ ὁ Κῷος Φιλητᾶς ζητῶν τὸν καλούμενον ψευδόλογον τῶν λόγων, ὁμοίως ἐκείνῳ διαλυθῆναι. ἰσχνὸς γὰρ πάνυ τὸ σῶμα διὰ τὰς ζητήσεις γενόμενος, ἀπέθανεν, ὡς τὸ πρὸ τοῦ μνημείου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ. Ξεῖνε Φιλητᾶς εἰμί λόγων ὁ ψευδόμενός με ὤλεσε, καὶ νυκτῶν φροντίδες ἑσπέριοι. ἵν᾽ οὖν μὴ καὶ σὺ ζητῶν τὸν σύαγρον ἀφανισθῇς μάθε, ὅτι Ἀντιφάνης μὲν ἐν Ἁρπαζομένῃ οὕτως ὠνόμασε, Λαβὼν ἐπανάξω σύαγρον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νυκτὸς αὐτῆς καὶ λέοντα καὶ λύκον. Διονύσιος δὲ ὁ τύραννος ἐν τῷ Ἀδώνι, Νυμφῶν ὑπὸ σπήλυγγα τὸν αὐτόστεγον σύαγρον ἐκβέλειον εὔθηρον κλύειν, ὦ πλεῖστ᾽ ἀπαρχὰς ἀκροθινιάζομαι.

Λυγκεὺς δ᾽ ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Ἀπολλόδωρον ἐπιστολῇ γράφει οὕτως, ἵνα τὰ μὲν αἴγεια τοῖς παισί, τὰ δὲ συάγρια μετὰ τῶν φίλων αὐτὸς ἔχῃς. καὶ Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακεδών, οὗ ἐμνημονεύσαμεν ἐν τῇ πρὸς τὸν προειρημένον Λυγκέα ἐπιστολῇ, ἐμνήσθη συάγρων πολλῶν. ἐπεὶ δὲ σὺ καὶ τὸ προβληθέν σοι ἀποπροσπεποίησαι περὶ τῆς χρόας τοῦ καλυδωνίου συός, εἴ τις αὐτὸν ἱστορεῖ λευκὸν τὴν χρόαν γεγονότα, ἐροῦμεν ἡμεῖς τὸν εἰπόντα. τὸ δὲ μαρτύριον ἀνίχνευσόν σύ. πάλαι γὰρ τυγχάνω ἀνεγνωκὼς τοὺς Κλεομένους τοῦ Ῥηγίνου διθυράμβους. ὧν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Μελεάγρῳ τοῦτο ἱστόρηται. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι οἱ περὶ τὴν Σικελίαν κατοικοῦντες ἀσχέδωρον καλοῦσι τὸν σύαγρον. Αἰσχύλος γοῦν ἐν Φορκίσι παρεικάζων τὸν Περσέα τῷ ἀγρίῳ τούτῳ συΐ φησιν, Ἔδυ δ᾽ ἐς ἄντρον ἀσχέδωρος ὥς. καὶ Σκίρας (εἷς δέ ἐστιν οὗτος τῆς Ἰταλικῆς καλουμένης κωμῳδίας ποιητής, γένος Ταραντῖνος) ἐν Μελεάγρῳ δέ φησιν, ἔνθ᾽ οὔτε ποιμὴν ἀξιοῖ νέμειν βοτὰ οὔτ᾽ ἀσχέδωρος νεμόμενος καρπούζεται. ὅτι δὲ Αἰσχύλος διατρίψας ἐν Σικελίᾳ πολλαῖς κέχρηται φωναῖς Σικελικαῖς, οὐδὲν θαυμαστόν. περιεφέροντο καὶ ἔριφοι πολλάκις ποικίλως ἐσκευασμένοι, ἄλλοι δὲ καὶ πολλοῦ τοῦ ὀποῦ ἔχοντες, οἵτινες οὐ τὴν τυχοῦσαν ἡδονὴν παρεῖχον ἡμῖν. καὶ γὰρ τὸ τῆς αἰγὸς κρέας βρωμώτατόν ἐστι. Κλειτόμαχος γοῦν ὁ Καρχηδόνιος οὐδενὸς δεύτερος τῶν ἀπὸ τῆς νέας Ἀκαδημίας κατὰ τὴν θεωρίαν ὤν, Θηβαῖόν τινα ἀθλητὴν ὑπερβαλεῖν ἰσχύϊ φησὶ τοὺς καθ᾽ ἑαυτὸν κρέασιν αἰγείοις χρώμενον. εὔτονοι γὰρ καὶ γλίσχροι χυμοί, καὶ πολλὴν χρόνον ὑπομένειν ἐν τοῖς ὄγκοις δυνάμενοι. ἐσκώπτετο δὲ ὁ ἀθλητής, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἱδρώτων δυσωδίαν. τὰ δ᾽ ὕεια καὶ ἄρνεια κρέα, ἀδιαπόνητα ταῖς ἕξεσιν ὑπάρχοντα ῥᾷστα φθείρεται διὰ τὴν πιμελήν. τὰ δὲ παρὰ τοῖς κωμῳδοποιοῖς λεγόμενα δεῖπνα, ἡδίστην ἀκοὴν παρέχει τοῖς ὠσὶ μᾶλλον, ἢ τῇ φάρυγγι, ὥσπερ τὰ παρὰ Ἀντιφάνει μὲν ἐν Ἀκεστρίᾳ. κρέα δέ τινος ἥδιστ᾽ ἂν ἐσθίοι φησίν τινός, Εἰς εὐτέλειαν τῶν προβάτων μέν, οἷς ἔνι Μήτ᾽ ἔρια, μήτε τυρός, ἀρνὸς φίλτατε. Τῶν δὲ αἰγείων κατὰ ταυτὰ ἃ μὴ τυροποιεῖ ἐρίφου. διὰ τὴν ἐπικαρπίαν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ταῦτ᾽ ἐσθίων τὰ φαυλότατ᾽ ἀνέχομαι. Ἐν δὲ Κύκλωπι φησί, τῶν χερσαίων δ᾽ ὑμῖν ἥξει παρ᾽ ἐμοῦ

Κούνικλος.

Χελιδόνιαι λαγωοί.

Gell. lib. 16. cap. 15.

Καλυδώνιος σῦς.

Σύαγρος.

Σύατρος.

Suid.

Ἀσχέδωρος.

Ἔριφος.

ταυτὶ βοῦς ἀγελαῖος, Τράγος ὑλιβάτας, αἲξ οὐρανία, κριὸς τομίας, κάπρος ἐκτομίας, ὗς ὀτομίας, δέλφαξ, δασύπους, ἔριφοι, τυρὸς χλωρός, τυρὸς ξηρός, τυρὸς κοπτός, τυρὸς ξυστός, τυρὸς τμητός, τυρὸς πηκτός. Μνησίμαχος δ' ἐν Ἱπποτρόφῳ τοιαῦτα παρασκευάζει, Βαῖν' ἐκ θαλάμων κυπαρισσοτρόφων ἔξω μάνη στεῖχ' εἰς ἀγορὰν πρὸς τοὺς ἑρμᾶς, οὗ προσφοιτῶσ' οἱ φύλαρχοι. τούς τε μαθητὰς τοὺς ὡραίους, οὓς ἀναβαίνειν ἐπὶ τοὺς ἵππους μελετᾷ Φείδων καὶ καταβαίνειν, οἶδ' οὓς φράζω. τούτοις εἰπὼν ἄγγελλ', ὅτι ψυχρὸν τοὖψον, τὸ ποτὸν θερμόν, ξηρὸν φύραμ', ἄρτοι ξηροί, σπλάγχνα ὀπτᾶται χαύνω. ἥρπασται κρέας ἐξ ἅλμης, ἐξῄρηνται τόμος ἀλλᾶντος, τόμος ἠνύστρου. χορδαῖς ἕτερος, φύσκης ἕτερος. διαλεμοτομεῖθ' ὑπὸ τῶν ἔνδον, κρατὴρ ἐξερροίβδητ' οἴνου πρόποσις χωρεῖ. λάπεται σκόρδαξ, ἀκολασταίνει τοῦ μειρακίου. πάντων δὲ ἔνδον τὰ κάτωθεν ἄνω. μέμνησθ' ἃ λέγω, πρόσεχ' οἷς φράζω, χάσκεις αὐτός, βλέψον δεῦρ' εἴ πως αὐτὰ φράζεις, αὐτίκ' ἐρῶ σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἥκειν ἤδη καὶ μὴ μέλλειν. τῷ τε μαγείρῳ μή τι λυμαίνεσθ' ὡς τῶν ὄψων ἑφθῶν ὄντων, ὀπτῶν ὄντων, ψυχρῶν ὄντων, καθ' ἕκαστα λέγων, βολβός, ἐλαία, σκόροδον, καυλός, κολοκύντα, ἔτνος, θεῖον, φυλλάς, θύννου τεμάχη, γλάνιδος, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, φυξίκινος ὅλος, κορακῖνος ὅλος, μεμβράς, σκόμβρος, θυννίς, κωβιός, ἠλακατῖνος, κυνὸς οὐραῖον τῶν καρχαρίων, νάρκη, βάτραχος, πέρκη, σαυρός, ξιφίας, φυκίς, βρίγχος, τρίγλη, κόκκυξ, τρυγών, σμύραινα, φάγρος, μυλλός, λεβίας, σπάρος, σκάρος, αἰολίας, θράττα, χελιδών, καρίς, τευθίς, ψῆττα, δρακαινίς, πολυπόδιον, σηπία, ὀρφώς, κάραβος, ἐχάρος, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεύς, σκορπίος, ἔγχελυς, ἄρτοι. κρέα τἄλλα τὸ πλῆθος ἀμύθητον, χηνός, χοίρου, βοός, ἀρνός, οἰός, κάπρου, αἰγός, ἀλεκτρυόνος, νήττης, κίττης, πέρδικος, ἀλωπεκίου. καὶ μετὰ δεῖπνον θαυμαστὸν ὅσ' ἐστ' ἀγαθῶν πλήθη. πᾶς δὲ κατ' οἴκους μάττει, πέττει, τίλλει, κόπτει, τέμνει, δεύει, χαίρει, παίζει, πηδᾷ, δειπνεῖ, πίνει, σκιρτᾷ, λορδοῖ, κεντεῖ, βινεῖ. σεμναὶ δ' αὐλῶν ἄγαν αἱ φωναί, μολπαί, κλαγγαί, θράττει, νεῖται, πνεῖται. κύραν κασίας ἀπὸ γᾶς ἁγίας, ἁλίας, συρίας. ὀσμὴ σεμνὴ μυκτῆρα δονεῖ λιβάνου μακροῦ, σμύρνης, καλάμου, στύρακος, καὶ Βαρυλίνδου, κίνδου, μιδοῦ, μίνθου. τοιάδε δόμους ὁμίχλη κατέχει πάντων ἀγαθῶν ἀνάμεστος. ἐπὶ τούτοις λεγομένοις παρεισηνέχθη

Ῥοδουντία λοπάς. ἡ ῥοδουντία καλουμένη λοπάς, περὶ ἧς ἐξετραγῴδησεν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος μάγειρος, πρὶν καὶ ἐπιδεῖξαι ὅτι φέρει. διεχλεύαζέ τε τοὺς πάνυ μαγείρους γενομένους, ὧν καὶ μνημονεύων ἔφη. τί τοῦτον ἐξεῦρεν ὁ παρὰ Ἀνθίππῳ τῷ κωμικῷ μάγειρος ἐν τῷ ἐγκαλυπτομένῳ τοιάδε ἡγήσατο. Σόφων Ἀκαρνὰν καὶ Ῥό-

Μαγειρικὰ παραγγέλματα. διος Δαμόξενος Ἐγένονθ' ἑαυτῶν συμμαθηταὶ τῆς τέχνης. Ἐδίδασκε δ' αὐτοὺς σικελιώτης Λάβδακος. Οὗτοι τὰ μὲν παλαιὰ καὶ θρυλλούμενα Ἀρτύματ' ἐξήλειψαν ἐκ τῶν βιβλίων, Καὶ τὴν θυίαν ἠφάνισαν ἐκ τοῦ μέσου. Οἷον λέγω κύμινον, ὄξος, σίλφιον, Τυρόν, κορίαννον, οἷς ὁ Κρόνος ἀρτύμασιν Ἐχρᾶτο, πάντα φίλων † τὸ εἶναι θ' ὑπέλαβον Τὸν τοῖς παντοπώλαις χρώμενον.

Αὐτοὶ δ' ἔλαιον καὶ λοπάδα καινὴν πάτερ Πῦρ τ' ὀξὺ πολλάκις φυσώμενον Ἐποίουν, ἀπὸ τούτου πᾶν τὸ δεῖπνον εὐπρεπές. Οὗτοί τε πρῶτον δάκρυα καὶ πταρμὸν πολὺν Ὑπὸ τῆς τραπέζης καὶ σίαλον ἀπήγαγον Τῶν τ' ἐσθιόντων ἀνεκάθαραν τοὺς πόρους. Ὁ μὲν οὖν Ῥόδιος πιὼν τὴν ἅλμην ἀπέθανε. Παρὰ τὴν φύσιν γὰρ τὸ ποτὸν ἦν, μάλ' εἰκότως. Ὁ Σόφων δὲ πᾶσαν τὴν Ἰωνίαν ἔχει

Ἐμὸς γενόμενος ὦ πάτερ διδάσκαλος, Καὐτὸς φιλόσοφα καταλιπεῖν συγγράμματα Σπουδῶν ἐμαυτοῦ καινὰ τῆς τέχνης παλαιά. Ἐμὲ κατακόψεις οὐχ ὃ θύειν μέλλομεν Τὸν ὄρθρον ἐν ταῖς χερσὶν ὄψει βιβλία Ἔχοντα, καὶ ζητοῦντα περὶ τὴν τέχνην Οὐθὲν χονδροβύσιν διαφέρω ταπενδίου. Γεῦσαι δ' ἐὰν βούληθε τῶν εὑρημένων, Οὐ ταὐτὰ προσάγω πᾶσιν ἀεὶ βρώματα. Τὰ τεταγμέν' εὐθύς ἐστί μοι πρὸς τὸν βίον. Ἕτερ' ἐστὶ τοῖς ἐρῶσι, καὶ τοῖς φιλοσόφοις, Καὶ τοῖς τελώναις. μειράκιον ἐρωμένην Ἔχον τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεσθίει. Τούτῳ παρέθηκα σηπίας καὶ τευθίδας

Καὶ τῶν πετραίων ἰχθύων τῶν ποικίλων Ἐν βαμματίοις γλαφυροῖσι κεχορηγημένα. Ὁ γὰρ τοιοῦτος ἐστὶν οὐ δειπνητικός Πρὸς τὸ φιλεῖν δὲ τὴν διάνοιαν ἔστ' ἔχων. Τῷ φιλοσόφῳ παρέθηκα κωλῆν, πόδας, Ἀδδηφάγον τὸ ζῷον εἰς ὑπερβολὴν Ἐστίν. τελώνῃ γλαῦκον, ἔγχελυν, σπάρον, ὅταν Ἐγγύς. ἦν δ' ὁ δ' ὕστερος ἀρτύω φακῆν, Καὶ τὸ περίδειπνον τοῦ βίου λαμπρὸν ποιῶ. Τὰ τῶν γερόντων στόματα διαφορὰν ἔχει Νωθρότατα, πολλῷ δ' ἐστὶν ἢ τὰ τῶν νέων. Παρατίθημι σίναπι τούτοις, καὶ ποιῶ Χυλοὺς ἔχοντας δριμύτητα τὴν φύσιν, Ἵνα διεγείρας πνευματῶ τὸν ἀέρα. Ἰδὼν τὸ πρόσωπον γνώσομ', εἰ ζητεῖ φαγεῖν Ἕκαστος ὑμῶν. καὶ ὁ παρὰ Διονυσίῳ δὲ ἐν Θεσμοφόρῳ μάγειρος ἄνδρες δαιταλεῖς, οὐ χεῖρον γὰρ καὶ τούτου μνησθῆναι τί φησί, Σφόδρα μοι καὶ χάρις ἀεὶ μία νὴ τοὺς θεοὺς Ταυτὶ προεῖπας τὸν μάγειρον εἰδέναι. Πολὺ δεῖ γὰρ ἀεὶ πρότερον οἷς μέλλει ποιεῖν

Τὸ δεῖπνον, εὐχερεῖν ποιεῖν. Ἐὰν μὲν γὰρ ἔν τις οὔτ' ἐπιβλέψῃ μόνον Τοὖψον ποιῆσαι κατὰ τρόπον πῶς δεῖ, τίνα Τρόπον παραθεῖναι δέ ποτ', ἢ πῶς σκευάσαι, Μὴ προίδῃ τε τοῦτο, μὴ δὲ φροντίσῃ, Οὐκ ἔστι μάγειρος, ὀψοποιὸς δ' ἐσ' ἴσως. Οὐ ταὐτὸ δ' ἐστὶ τοῦτο, πολὺ διήλλαχεν,

Στρατηγὸς πᾶς καλεῖθ' ὃς ἂν λάβῃ Δύναμιν, ὁ μέντοι δυνάμενος κἂν πράγμασιν Ἀναστραφῆ-

ναι καὶ

ναι καὶ διαβλέψαι τίπω, Στρατηγός ἐστιν, ἡγεμὼν δὲ θάτερον. Οὕτως ἐφ' ἡμῖν σκευάσαι μετὰ ἢ τε-
μεῖν Ἡδύσμαθ' ἑψῆσαί τε καὶ φυσᾶν τὸ πῦρ Ὁ τυχὼν δύναιτ' ἄν. ὀψοποιὸς οὖν μόνον Ἐστὶν ὁ
τοιοῦτος, ὁ δὲ μάγειρος ἄλλο τι, Συνιδεῖν τόπον, ὥραν, τὸν καλοῦντα, τὸν πάλιν Δειπνοῦντα, πό-
τε δεῖ καὶ τίν' ἰχθὺν ἀγοράσαι. Πάντα μὲν λήψει σχεδὸν, ἀεὶ γὰρ οὐκ ἀεὶ δὲ τῶν Τούτων ἀρχὴν ἔχει
τὴν ὁμοίαν, οὐδ' ἴσην Τὴν ἡδονήν. Ἀρχέστρατος γέγραφέ τε καὶ δοξάζεται Παρά τισιν οὕτως, ὡς
λέγων τί χρήσιμον. Τὰ πολλὰ δ' ἠγνόηκεν, κοὐδὲν λέγει. Μὴ πάντ' ἄκουε, μηδὲ πάντα μάν-
θανε, Τῶν βιβλίων ἐστ' εἵνεκα τὰ γεγραμμένα, Οὐδ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ μαγειρικῆς, ἐπεὶ Εἶπ' ἀρ-
τίοις. ὅρον γὰρ οὐκ ἔχηκεν οὐ Ὁ καιρὸς, αὐτὴ δ' ἑαυτῆς ἐστὶ δεσπότις. Ἐὰν δ' αὖ μὲν σὺ χρήσῃ τῇ
τέχνῃ, τὸν δὲ τῆς τέχνης Δὲ καιρὸν ἀπωλέσῃς, παραπόλωλεν ἡ τέχνη Ἄνθρωπε, μέγας γὰρ εἶ τοῦτο
νὶ δ' ὂν ἀρτίως Ἔφεις ἔχοντα πεῖραν ἥκειν πολυτελῶν Πολλῶν τε δείπνων ἐπιλαθέσθαι Σημεῖα
πάντων ποιήσω θεῖον ἂν δείξω μόνον, Παραθῶ τε δεῖπνον ὄζον αὔρας Ἀττικῆς Ἐξαντλίας ἥκον-
τι καὶ γέμοντι φορτικῶν μοι βρωμάτων Ἀγωνίαις, εἰ μὴ ποιήσω νυστάσαι παροψίδι. Πρὸς ταῦθ'
Αἰμιλιανὸς ἔφη, Βέλτιστε πολλοῖς περὶ μαγειρικῆς εἰρημένα Ἐστὶ καὶ τοῖς Ἡγησίππου ἀδελφοῖς. σὺ
οὖν Ἢ δρῶντι φαίνου καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν, Ἢ μὴ κόπτε με καὶ δεῖξον ὃ φέρεις, καὶ λέγε Τί
ἐστιν. καὶ ὃς, καταφρονεῖς ὅτι μάγειρος εἰμὶ, ἴσως ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης ἐργασάμενος ἐγὼ κατὰ τὸν κω-
μικὸν Δημήτριον, ὃς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρεοπαγίτῃ ταῦτ' εἴρηκεν, Ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης
ἐργασάμενος ἐγὼ, Οὐδεὶς ὑποκριτὴς ἐστ' ὅλως εἰργασμένος, Καπνιζομένη τυραννίς αὕτη ἐστ' ἡ τέ-
χνη, Ἀβυρτακοποιὸς παρὰ Σέλευκον ἐγενόμην. Παρ' Ἀγαθοκλεῖ δὲ πρῶτος εἰσήνεγκ' ἐγὼ Τῷ σι-
κελιώτῃ τυραννικὴν φακῆν. Τὸ μέγιστον οὐκ εἴρηκα, Λαχάρους τινὸς Ὅτ' ἦν ὁ λιμὸς ἑστιῶντος τοὺς
φίλους Ἀνάληψιν ἐποίησ' Ἀθηναῖ Λαχάρους Οὐδὲν ἐνοχλοῦσαν δ' ἐνοχλοῦντα νῦν ἐγώ. Ὁ Αἰ-
μιλιανὸς ἔφη, εἰ μὴ δείξῃς ὅ, τι φέρεις, καὶ ὃς μόλις ἔφη. ῥοδωνιὰν καλῶ μὲν τὴν λοπάδα ταύτην ἐγώ. Ῥοδωνία λοπάς.
ἐσκεύασθαι δ' οὕτω, ἵνα καὶ ἥδυσμα στεφανωτικὸν μὴ μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαβὼν ἔχῃς, ἀλλὰ καὶ ἔνδον
σεαυτοῦ, καὶ πανδαισίᾳ τὸ σωμάτιον πᾶν ἑστιάσῃς, ῥόδα τὰ εὐοσμότατα ἐν ἰγδῇ τρίψας, ἐπέμβα-
λον ἐγκεφάλους ὀρνίθων τε καὶ χοίρων ἑφθοὺς σφόδρα ἐξινιασθέντας, καὶ τῶν ὠῶν τὰ χρυσᾶ. μεθ' ἃ
ἔλαιον, γάρος, πέπερι, οἶνον, καὶ ταῦτα διατρίψας ἐπιμελῶς ἐνέβαλον εἰς λοπάδα καινὴν, ἁπαλὸν
καὶ συνεχὲς διδοὺς τὸ πῦρ. καὶ ἅμα λέγων ἀναπετάσας τὴν λοπάδα τοσαύτην εὐωδίαν παρέσχεν τῷ
συμποσίῳ, ὡς ἀληθῶς τινὰ τῶν παρόντων εἰπεῖν, Τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ ἰλ. ξ.
Ἔμπεις οὖν γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμὴ, τοσαύτη διεχύθη ἀπὸ τῶν ῥόδων εὐωδία. μετὰ ταῦ-
τά τε περιενεχθεισῶν ὀρνίθων τε ὀπτῶν φακῆς τε καὶ πισῶν αὐταῖς χύτραις, ἔτι δὲ τῶν τοιούτων πε-
ρὶ ὧν Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τοῖς περὶ φυτῶν τάδε γράφει. πᾶσα γὰρ χεδροπώδης ἥμερος φύσις ἐν-
σπέρματος, ἡ μὲν ἑψήσεως ἕνεκα σπείρεται, οἷον ὁ κύαμος, πισός. ἐτνηρὸν γὰρ ἐκ τούτων ἕψημα
γίνεται. τὰ δὲ πάλιν αὖθις λεκυθώδη καθάπερ ἄρακος. τὸ δὲ φακῆς οἷον ἐφάκη φακός, τὸ δὲ χόρτου
ἕνεκα τῶν τετραπόδων ζώων, οἷον ὄροβος μὲν ἀροτήρων βοῶν. ἀφάκη δὲ προβάτων. πισοῦ δὲ τοῦ ὀσπρίου
μνημονεύει καὶ Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει. Ἡλιόδωρος δ' ὁ περιηγητὴς ἐν πρώτῳ περὶ ἀκροπόλεως, τῆς
τῶν πυρῶν φησὶν ἑψήσεως ἐπινοηθείσης, οἱ μὲν παλαιοὶ πύανον, οἱ δὲ νῦν ὀλόπυρον προσαγορεύου-
σιν. τούτων ἔτι πολλῶν λεγομένων, ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ καὶ τῆς φακῆς ἐάσατε ἡμᾶς μεταλαβεῖν,
ἢ αὐτοῦ γε τῆς χύτρας, μὴ καὶ λίθοις τις ὑμῶν βεβλήσεται, κατὰ τὸν Θάσιον Ἡγήμονα. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς Ἡγήμων παρῳδός.
ἔφη, τίς δ' αὕτη ἡ λιθίνη ἡ βαλλητύς. Ἐλευσῖνι γὰρ τῇ ἐμῇ οἶδα τινὰ πανήγυριν ἀγομένην καὶ κα-
λουμένην Βαλλητύν, περὶ ἧς οὐκ ἄν τι εἴποιμι, εἰ μὴ παρ' ἑτέρου ἑκάστου μισθὸν λαβών. ἀλλ' ἔγωγε φη-
σὶν ὁ Δημόκριτος οὐκ ὢν Λαβάργυρος ὡρολογητὴς κατὰ τὸν Τίμωνος πρόδειπνον, λέξω τὰ περὶ τὸν Ἡγήμο-
νος. Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν ἕκτῳ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, Ἡγήμων φησὶν ὁ Θάσιος ὁ τὰς παρῳ-
δίας γράψας, φακῆ ἐπεκαλεῖτο, καὶ ἐποίηκεν ἔν τινι τῶν παρῳδῶν. Ταῦτα μοι ὁρμαίνοντι παρέ-
στη Παλλὰς Ἀθηνᾶ, Χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν, εἶπέ τε μῦθον, Δεινὰ παθοῦσα φακῆ βδε-
λυρὴ χώρ' εἰς τὸν ἀγῶνα. Καὶ τότ' ἐγὼ θάρσησα. εἰσῆλθε δέ ποτε καὶ εἰς τὸ θέατρον, διδάσκων κω-
μῳδίαν λίθων ἔχων πλῆρες τὸ ἱμάτιον, οὓς βάλλων εἰς τὴν ὀρχήστραν διαπορεῖν ἐποίησε τοὺς θεα-
τάς. καὶ ὀλίγον διαλιπὼν εἶπε, Λίθοι μὲν οἵδε Βαλλέτω δ' εἴ τις θέλει. Φακῆ δὲ ἐν θέρει καὶ ἐν
χειμῶνι ἀγαθόν. εὐδοκίμει δὲ ὁ ἀνὴρ μάλιστα ἐν ταῖς παρῳδίαις, καὶ πριβόντος ἦν λέγων τὰ ἔπη.
πανούργως γὰρ ὑποκριτικῶς, καὶ διὰ ταῦτα σφόδρα τοὺς Ἀθηναίους ἐκήλησεν, ὡς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ πλεῖστα αὐτοὺς γελάσαι. καί τοι ἀγγελθέντων αὐτοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν γενομένων περὶ Σικε-
λίαν ἀτυχημάτων, οὐδεὶς ἀπέστη, καί τοι σχεδὸν πᾶσι τῶν οἰκείων ἀπολωλότων. ἔκλαιον οὖν ἐγκα-
λυψάμενοι, οὐκ ἀνέστησαν δὲ, ἵνα μὴ γένωνται διαφανεῖς τοῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων πόλεων θεωροῦσιν ἀ-
χθόμενοι τῇ συμφορᾷ. διέμειναν δ' ἀκροώμενοι. καὶ τοι καὶ αὐτοὶ τοῦ Ἡγήμονος, ὡς ἤκουσεν, σιωπᾶν
διεγνωκότες, καθ' ὃν δὲ χρόνον θαλασσοκρατοῦντες Ἀθηναῖοι ἀνῆγον εἰς ἄστυ τὰς νησιωτικὰς δίκας,

γραψάμενός τις καὶ τὸν ἡγέμονα δίκην, ἤγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας. ὁ δὲ παραγενόμενος καὶ συναγαγὼν τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας, προσῆλθεν μετ' αὐτῶν, Ἀλκιβιάδου βοηθεῖν ἀξιῶν. ὁ δὲ θαῤῥεῖν παρακελευσάμενος, εἰπών τε πᾶσιν ἕπεσθαι, ἧκεν εἰς τὸ μητρῷον, ὅπου τῶν δικῶν ἦσαν αἱ γραφαί. καὶ βρέξας τὸν δάκτυλον ἐκ τοῦ στόματος, διήλειψε τὴν δίκην τοῦ ἡγέμονος. ἀγανακτοῦντος δὲ ὅ, τε γραμματεὺς, καὶ ὁ ἄρχων, τὰς ἡσυχίας ἤγαγον δι' Ἀλκιβιάδην, φυγόντος διευλαβείαν καὶ τοῦ τὴν δίκην γραψαμένου. αὕτη παρ' ἡμῶν Οὐλπιανὲ ἡ βαλλητύς. σὺ δ' ὅταν βούληθῃς, ἐρεῖς περὶ τῆς

Τηλεμάχου χύτρα.

ἐλεύσινι. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, ἀλλά με ἀνέμνησας καλὲ Δημόκριτε, μνησθεὶς χύτρας τοσοῦτα μαθεῖν πολλάκις, τίς ἡ Τηλεμάχου χύτρα, καὶ τίς ὁ Τηλέμαχος συνετύγχανε. καὶ τοῦτον ἀσπασάμενος ἡδέως πάνυ, ἔπειτα χρηστόν μοι σύ φησι τὰς χύτρας ἐν αἷς συνῆψας τοὺς κυάμους. καὶ ταῦτα τε εἴρηται καὶ παριόντα Φίλιππον πάνυ τὸν Χαιρεφίλου πόῤῥωθεν ἀπιδὼν τῶν παχὺν ἐπόππυσεν, εἶτ' ἐκέλευσεν πέμπειν σαργάνας. ὅτι δὲ καὶ τὸν δῆμον ἀχαρνεὺς ὁ Τηλέμαχος, ὁ αὐτὸς ποιητὴς φησὶν ἐν Διονύσῳ οὕτως, Ὁ δὲ ἀχαρνικὸς Τηλέμαχος ἔτι δημηγορεῖ. Οὗτος δ' ἔοικε τοῖς νεωνήτοις σύροις Πῶς ἢ τί πράττων. βούλομαι γὰρ εἰδέναι Θαλαττηγὸν καλὴν χύτραν φέρει. ἐν δικαστικοῖς σατύροις φησὶν, ὡς τ' ἔχειν οὐδὲν Παρ' ἡμῖν, νυκτερεύσας δ' ἀθλίως πρῶτα μὲν σκληρῶς καθεύδω, εἶτα θεόδιππος ὁ λέων παντελῶς Ἔπηξεν ἡμᾶς, εἶθ' ὁ λιμὸς ἤπειγε Ἐφέρετο πρὸς Δίονα τὸν διάπυρον. ἀλλὰ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνος οὐθὲν εἶχε. πρὸς δὲ τὸν χρυσὸν δραμὼν Τηλέμαχον ἀχαρνέα, σωρόν τε κυάμων καταλαβὼν ἁρπάσας τούτων ἀνέτρον, ὁ δ' ὄνος ἡμᾶς ὡς ὁρᾷ. ὁ Κηφισόδωρος περὶ τὸ βῆμα ἐπέρδετο. ἐκ τούτων δῆλόν ἐστιν, ὅτι Τηλέμαχος κυάμων χύτρας ἀεὶ σιτούμενος ἦγε πιανέψιαν ποσσὴν ἑορτήν. ἔτνους δὲ κυαμίνου μνημονεύει Ἡνίοχος ὁ κωμικὸς ἐν τροχίλῳ, λέγων οὕτως, Πρὸς ἐμαυτὸν ἐνθυμούμενος νὴ τοὺς θεοὺς Ὅσῳ διαφέρει σῦκα καρδάμων, σὺ δὲ Οὐδὲ παύσωνι φῂς τὸ δεῖα προσλελαληκέναι, Καὶ πρᾶγμ' ἠρώτα με δυστράπελον πάνυ. Ἔχων δὲ πολλὰς φροντίδων δυσεξόδους Λέγ' αὐτὸ, καὶ γὰρ οὐκ ἀγέλοιον ἐστ' ἴσως Ἔτνος κυάμινος. διότι τὴν μὲν γαστέρα Φυσᾷ, τὸ δὲ πῦρ οὐ χαίρειν οἷς γινώσκεται Τὸ πρᾶγμα τοῦ παύσωνος. ὡς δ' ἀεί ποτε Περὶ τοὺς κυάμους ἐσθ' οὗτος ὁ σοφιστὴς τέλος. Τοιούτων οὖν πολλάκις λεγομένων, ὕδωρ ἐφέρετο κατὰ χειρῶν. καὶ πάλιν ὁ Οὐλπιανὸς ἐζήτει, εἰ τὸ χέρνιβον εἴρηται καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν ἐν τῇ συνηθείᾳ. καί τις αὐτῶν ἀπήντησεν λέγων τὸ ἐν Ἰλιάδι, ἦρα καὶ ἀμφίπολον ταμίαν ὤτρυν' ὁ γεραιὸς, Χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦσαι ἀκήρατον, ἡ δὲ παρέστη Χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοον θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα. Ἀττικοὶ δὲ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου, λέγων οὕτως, Τοῖς χερσοὶ χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις.

Χερόνιπτρα.

Χειρόνιπτρον. ἀνὴρ δ' ὅταν τις ἀγαθὸς ἢ καὶ χρήσιμος Πολίτης νικᾷ, τε χρυσὸς ὢν οὐκ ἔστι χειρόνιπτρον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν θεωροῖς εἴρηκε χειρόνιβα, διὰ τούτων. κιθάρα, τρίποδες, ἅρματα, τράπεζαι χαλκεῖαι, χειρόνιβα, λοιβιδεῖς, λέβητες χάλκεοι. ἡ πλείων δὲ χρῆσις κατὰ χειρὸς ὕδωρ εἴωθε λέγειν, ὡς Εὔπολις ἐν χρυσῷ γένει, καὶ Ἀμειψίας σφενδόνῃ, Ἀλκαῖός τε ἐν ἱερῷ γάμῳ. πλεῖστον δ' ἐστὶ τοῦτο. Φιλύλλιος δὲ ἐν αὐγῇ, κατὰ χειρῶν εἴρηκεν. οὕτως, Καὶ δὴ δεδειπνήκασιν αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ φέρειν ὥρα ἐστὶν ἤδη τὰς τραπέζας εἶτα παρακορῆσαι. ἔπειτα κατὰ χειρῶν ἑκάστῃ, καὶ μύρον τι δοῦναι. Μένανδρος ὑδρίᾳ, Οἱ δὲ κατὰ χειρῶν λαβόντες περιμένουσι φίλτατοι. Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Καλλιμάχου πίνακας, χλευάζει τοὺς οὐκ εἰδότας τὴν διαφορὰν τοῦ, τε κατὰ χειρὸς, καὶ τοῦ ἀπονίψασθαι. παρὰ γὰρ τοῖς παλαιοῖς, τὸ μὲν πρὸ ἀρίστου καὶ δείπνου λέγεσθαι κατὰ χειρὸς, τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἀπονίψασθαι. ἔοικε δ' ὁ γραμματικὸς τοῦτο πεφυλαχέναι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. ἐπεὶ τοι Ὅμηρος πῆ μὲν φησὶ νίψασθαι, περὶ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν. πῆ δὲ, Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν, Σῖτον δὲ δμωαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν. καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις τάλαινα καικόα κατὰ χερὸς δοῦσα ἀπόδος ποθ' ἡμῖν τὴν τράπεζαν. περὶ μέν τοι τοῖς τραγικοῖς, καὶ τοῖς κωμικοῖς παροξυτόνως ἀνέγνωσαι χέρνιβα, παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ, εἰς χέρνιβ' ὡς βάψειεν Ἀλκμήνης γόνος. ἀλλὰ καὶ παρ' Εὐπόλιδι ἐν αἰξίν. αὐτοῦ τὴν χέρνιβα παύσας. ἔστι δὲ ὕδωρ εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες, ἐφ' οὗ τὴν θυσίαν ἐπετέλουν. καὶ τούτῳ περιραίνοντες τοὺς παρόντας, ἥγνιζον. χρὴ μέν τοι προπαροξυτόνως προφέρεσθαι. τὰ γὰρ τοιαῦτα ῥηματικὰ σύνθετα, εἰς ψ λήγοντα γεγονότα περὶ τὸν παρακείμενον διὰ δύο μμ λεγόμενον, τὴν παραλήγουσαν τοῦ παρακειμένου φυλάσσοντα ἔχει βαρύνεται, λέλειμμαι αἰγίλιψ, τέτριμμαι οἰκότριψ, κέκλεμμαι βοίκλεψ. παρὰ Σοφοκλεῖ, Ἑρμῆς κατώβλεψ. παρὰ Ἀρχελάῳ τῷ χεῤῥονησίτῃ ἐν τοῖς ἰδιοφυέσιν. ἐν δὲ ταῖς πλαγίαις τὰ τοιαῦτα ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς φυλάττει τὴν τάσιν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν ἥρωσι χερνίβιον εἴρηκεν. ἐχρῶντο δὲ εἰς τὰς χεῖρας ἀποπλύνοντες αὐτὰς, καὶ σμήγματι ἀπορύψεως χάριν, ὡς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν κωρύκῳ, Ἐν ὅσῳ δ' ἀκροῶμαι σου κέλευσόν τινα Φέρειν ἀπονίψασθαι δότω τίς δεῦρ' ὕδωρ Καὶ σμῆγμα. ὅτι δὲ καὶ εὐώδεσι τὰς χεῖρας κατέχριον τὰς ἐκ μαγδαλιᾶς τιμὰς ἀτιμάσαντες, ἃς Λακεδαιμόνιοι ἐκάλουν κυνάδας, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῇ περὶ ὀνομάτων ἀδόξων ἐπιστολῇ. περὶ δὲ τοῦ εὐώδεσι

χεῖσθαι τὰς χεῖρας, Ἐπιγένης ἢ Ἀντιφάνης φησὶν ἐν ἀργυρίου ἀφανισμῷ οὕτως, Καὶ τότε περι-
πατήσεις κἀπονίψει κατὰ τρόπον Τὰς χεῖρας εὐώδη λαβὼν τὴν γῆν. καὶ Φιλόξενος δ᾽ ἐν τῷ ἐπι-
γραφομένῳ δείπνῳ φησίν. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ᾽ ἔδοσαν κατὰ χειρῶν σμήγμασιν ἰρινομίκτοις χλια-
ροθαλπὲς ὕδωρ ἐπεγχέοντες τόσον, ὅσον ἔχρῃζεν ἐκτρίμματά τε λαμπρὰ σινδονυφῆ δίδοσαν χει-
μακτ᾽ ἀμβροσιόδμα, καὶ στεφάνους ἰοθαλέας. Δρόμων δ᾽ ἐν Ψαλτρίᾳ, Ἐπὶ δὲ θᾶττον ἠριστηκότων
ἡμῶν, περιεῖλε τὰς τραπέζας νίμματ᾽ ἐπέχει τις ἀπενιζόμεθα τοὺς στεφάνους. πάλιν δὲ ἀπορείνους
λαβόντες ἐστεφανούμεθα, Ἐκάλουν δ᾽ ἀπόνιπτρον τὸ ἀπόνιμμα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. Ἀριστοφά-
νης, ὥσπερ ἀπόνιπτρον ἐγχέοντες ἑσπέρας. Ἴσως δὲ καὶ τὴν λεκάνην οὕτως ἔλεγον, ἐν ᾧ τρόπῳ Ἀπόνιμμα.
καὶ χειρόνιπτρον. ἰδίως δὲ καλεῖται παρὰ Ἀθηναίοις ἀπόνιμμα, ἐπὶ τῶν εἰς τιμὴν τοῖς νεκροῖς γινο-
μένων, καὶ ἐπὶ τῶν τοὺς ἐναγεῖς καθαιρόντων. ὡς καὶ Κλείδημος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἐξηγητικῷ. προ-
θεὶς γὰρ περὶ ἐναγισμῶν, γράφει τάδε. Ὀρύξαι βόθυνον πρὸς ἑσπέραν τοῦ σήματος, Ἔπειτα παρὰ
τὸν βόθυνον πρὸς ἑσπέραν βλέπων, Ὕδωρ κατάχεε. λέγων τάδε, Ὑμῖν ἀπόνιμμ᾽ οἷς χρὴ καὶ οἷς θέ-
μις. Ἔπειτ᾽ αὖθις μύρον κατάχεε. παρέθετο ταῦτα καὶ Δωρόθεος φάσκων, καὶ ἐν τοῖς τῶν Εὐπατρι-
δῶν πατρίοις τάδε γεγράφθαι περὶ τῆς τῶν ἱκετῶν καθάρσεως. ἔπειτα ἀπονιψάμενος αὐτός, καὶ
οἱ ἄλλοι οἱ σπλαγχνεύοντες, ὕδωρ λαβὼν κάθαιρε, ἀπόνιζε τὸ αἷμα τοῦ καθαιρομένου. καὶ μετὰ τὸ Χειρόμακτρον.
ἀπόνιμμα ἀνακινήσας εἰς ταὐτό, ἔγχεε. χειρόμακτρον δὲ καλεῖται, ᾧ τὰς χεῖρας ἀπεμάττοντο ὠμολί- Ὠμόλινον.
νῳ, ὅπερ ἐν τοῖς προκειμένοις Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ὠνόμασεν ἔκτριμμα. Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς, Φέ-
ρε παῖ ταχέως κατὰ χειρὸς ὕδωρ, παράπεμπε τὸ χειρόμακτρον. σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ μετὰ τὸ δει-
πνῆσαι κατὰ χειρὸς ἔλεγον, οὐχ ὡς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικός φησιν ὅτι πρὶν φαγεῖν οἱ Ἀττικοὶ κατὰ
χειρὸς ἔλεγον, μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι τὸ νίψασθαι. Σοφοκλῆς Οἰνομάῳ, Σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκκε-
καρμένος. καὶ Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ. Ξενοφῶν δ᾽ ἐν πρώτῳ Παιδείας γράφει. ὅταν δὲ τούτων τινὸς
θίγῃς, εὐθὺς ἀποκαθαίρεις τὴν χεῖρα εἰς τὰ χειρόμακτρα. ὡς πάνυ ἀχθόμενος, ὅτι κατάπλεά σοι ἀπ᾽
αὐτῶν ἐγένετο. Πολέμων δ᾽ ἐν ἕκτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον, περὶ τῆς διαφορᾶς λέγει τοῦ κα-
τὰ χειρὸς πρὸς τὸ νίψασθαι. Δημόνικος δ᾽ ἐν τῷ Ἀχελωνίῳ τὸ πρὸ τοῦ δείπνου κατὰ χειρός φησι διὰ
τούτων, ἐσπούδακει δ᾽ ἕκαστος ὡς ἂν ἐσθίων ἅμα τ᾽ ὀξύπεινον ἄνδρα καὶ Βοιώτιον. τὸ γοῦν κατὰ χει-
ρὸς περιγράφει πως, ὅτι μετὰ δεῖπνον αὐτῷ σπουδὴ γίνεται λαβεῖν. Ὠμολίνου δὲ μέμνηται Κρατῖνος
ἐν Ἀρχιλόχοις, ὠμολίνοις κόμη βρύουσ᾽ ἀτιμίας πλέως. Σαπφὼ δὲ ὅταν λέγῃ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν με-
λῶν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, χειρόμακτρα δὲ κἀγγόνων πορφυρᾶ, καὶ ταῦτα μὲν ἀτιμάσεις ἔπεμψα
† πυφωκείας δῶρα τίμια. κἀγγόνων κόσμον λέγει κεφαλῆς τὰ χειρόμακτρα. ὡς καὶ Εὐκταῖος δη-
λοῖ, ἢ ὁ γεγραφὼς τὰς περιηγήσεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπιγραφομένῃ. γυναικῶν δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσι
χειρόμακτρα. Ἡρόδοτος δ᾽ ἐν τῇ δευτέρᾳ φησίν, μετὰ δὲ ταῦτα ἔλεγον σπεύδειν τὸν βασιλέα ζωὸν κα-
ταβῆναι κάτω, εἰς ὃν οἱ Ἕλληνες ᾅδην νομίζουσι. κἀκεῖ δὲ συγκυβεύειν τῇ Δήμητρι. καὶ τὰ μὲν νικᾶν
αὐτήν, τὰ δὲ ἡσσᾶσθαι ὑπ᾽ αὐτῆς, καὶ [illegible] πάλιν ἀναφικέσθαι παρ᾽ αὐτῆς δῶρον ἔχοντα χειρόμα-
κτρον χρύσεον. τὸν δὲ τῷ χέρνιβα ῥάναντα παῖδα, διδόντα κατὰ χειρὸς Ἡρακλεῖ ὕδωρ, ὃν ἀπέκτει- Παῖς Ἡρακλέα
νεν ὁ Ἡρακλῆς κονδύλῳ, Ἑλλάνικος μὲν ἐν ταῖς Ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι᾽ ὃν καὶ ἐξεχώρη- ῥάνας.
σε Καλυδῶνος. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς Φορωνίδος Χερίαν αὐτὸν ὀνομάζει. Ἡρόδωρος δ᾽ ἐν ἑπτακαι-
δεκάτῃ τοῦ καθ᾽ Ἡρακλέα λόγου Εὔνομον. καὶ Κύαθον δὲ τὸν Πύλητος μὲν υἱόν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιμάχου
ἀπέκτεινεν ἄκων Ἡρακλῆς, οἰνοχοοῦντα αὐτῷ, ὡς Νίκανδρος ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν, ᾧ καὶ ἀνεῖ-
σθαι φησὶ τέμενος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Πρόσχιῳ, ὃ μέχρι νῦν προσαγορεύεσθαι οἰνοχόου. ἡμεῖς δ᾽ ἐν-
ταῦθα καταπαύσαντες τὸν λόγον, ἀρχὴν ποιησόμεθα τῶν ἑξῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Ἡρακλέους ἀδδηφαγίας.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΑΛΛ᾽ ὥσπερ δείπνου γλαφυροῦ ποικίλην εὐωχίαν τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεα-
ταῖς τὸ σοφόν, ἵνα πίῃ τις τοῦτο λαβὼν καὶ φαγών, ὥσπερ πιὼν καὶ σκευασία μὴ εἴη τῆς
μουσικῆς, Ἀστυδάμας ὁ τραγικὸς ἐν Ἡρακλεῖ σατυρικῷ, ἑταῖρε φησὶ Τιμοκράτους, φέ-
ρε ἑπόμεν ἐνταῦθα τοῖς προειρημένοις τὰ ἀκόλουθα, ὅτι ἦν καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀδδηφά-
γος. ἀποφαίνονται δὲ τοῦτο σχεδὸν πάντες ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς. Ἐπίχαρμος μὲν ἐν
Βουσίριδι λέγων, Πρῶτον μὲν αἴκ᾽ ἔσθοντ᾽ ἴδῃς νιν ἀποθάνοις, Βρέμει μὲν ὁ φάρυγξ ἔνδοθ᾽, ἀρά-
βεῖ δ᾽ ἁ γνάθος, Ψοφεῖ δ᾽ ὁ γόμφιος, τέτριγ᾽ ὁ κυνόδων, Σίζει δὲ ταῖς ῥίνεσσι, κινεῖ δ᾽ οὔατα. Ἴων δ᾽
ἐν Ὀμφάλῃ ἐμφανίσας αὐτοῦ τὴν ἀδδηφαγίαν, ἐπιφέρει. ὑπὸ δὲ τῆς εὐφημίας κατέπινε, καὶ τὰ κῶλα καὶ
τοὺς ἄνθρακας

τοὺς ἄνθρακας. περὶ Πινδάρου δὲ τοῦτ' εἴληφεν εἰπόντος διὰ βοῶν θερμὰ εἰς ἀνθρακιὰν στέψαν, πυριπνόων τε σώματα. καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοπὰν ἠδ' ὀστέων στεναγμὸν βαρὺν ἦν ἰδόντα διακρῖναι, πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος. τοιοῦτον οὖν αὐτὸν ὑποστησάμενοι ταῖς ἀδηφαγίαις, καὶ τῶν ὀρνέων ἀποδεδώκασιν αὐτῷ τὸν λάρον, τὸν προσαγορευόμενον βουφάγον. εἰσάγεται δὲ ὁ Ἡρακλῆς καὶ Λεπρεῖ περὶ πολυφαγίας ἐρίζων ἐκείνου προκαλεσαμένου, καὶ νενίκηκε. Ζηνόδοτος δ' ἐν δευτέρῳ ἐπιτομῶν, Καυκῶνος φησὶ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀστυδαμείας τῆς Φόρβαντος γενέσθαι τὸν Λεπρέα, ὃν τὸν Ἡρακλέα κελεῦσαι δεθῆναι ὅτε Αὐγέαν τὸν μισθὸν ἀπῄτει. Ἡρακλῆς δὲ ἐκτελέσας τοὺς ἄθλους ἔρχεται ἐπὶ Καύκωνας, καὶ δεηθείσης Ἀστυδαμείας διαλύεται πρὸς τὸν Λεπρέα. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Λεπρεὺς Ἡρακλεῖ ἐρίζει δίσκῳ, καὶ ὕδατος ἀντλῆσαι, καὶ ὅστις ἀναλώσει θᾶττον ταῦρον, καὶ λείπεται πάντα. εἶτα θωρηχθεὶς προκαλεῖται Ἡρακλέα, καὶ θνήσκει ἐν τῇ μάχῃ. Μάτρις δὲ ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ, καὶ εἰς πολυποσίαν φησὶ τὸν Ἡρακλέα προκληθῆναι ὑπὸ τοῦ Λεπρέως, καὶ πάλιν νικηθῆναι. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ ὁ Χῖος ῥήτωρ Καύκαλος, ὁ Θεοπόμπου τοῦ ἱστοριογράφου ἀδελφός,

ἰδ. κ.

ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ. καὶ τὸν Ὀδυσσέα δὲ Ὅμηρος πολυφάγον καὶ λαίμαργον παραδίδωσι, ὅταν λέγῃ. Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ. Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο Ἔπλετο. ἥτ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ. Καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει. Ὑπερβάλλουσα γὰρ ἐν τούτοις φαίνεται αὐτοῦ λαιμαργία, μετὰ τοῦ μηδὲ ἐν δέοντι τὰ περὶ τῆς γαστρὸς γνωμολογεῖν. ἐχρῆν γὰρ εἰ καὶ ἐλιμώττε διακαρτερεῖν, ἢ μετριάζειν τὰ περὶ τὴν τροφήν. τὸ δὲ τελευταῖον καὶ τὴν τελειοτάτην αὐτοῦ παρίστησι λαιμαργίαν καὶ γαστριμαργίαν. Ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ Ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν. ἐκ δέ με πάντων Ληθάνει ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει. Ταῦτα γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνος ὁ Σαρδανάπαλος εἰπεῖν ποτε ἂν ἐτόλμησε. γέρων δὲ ὢν ἤσθιεν ἁρπαλέως κρέα τ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ. Θεαγένης δ' ὁ Θάσιος ἀθλητὴς ταῦρον μόνος κατέφαγεν, ὡς Ποσείδιππος φησὶν ἐν ἐπιγράμμασιν. Καὶ περ σωθεσίης ἔφαγόν ποτε Μηόνιον βοῦν, Πάτρη γὰρ βρώμην οὐκ ἂν ἐπέσχε Θάσος † Θεογένει ἄσσα φαγὼν ἔτ' ἐπῄτεον εἵνεκεν οὕτω Χάλκεος ἕστηκα χεῖρα προϊσχόμενος. Μίλων δὲ ὁ Κροτωνιάτης, ὥς

Bud.s.de Asse

φησιν ὁ Ἱεραπολίτης Θεόδωρος ἐν τοῖς περὶ ἀγώνων, ἤσθιε μνᾶς κρεῶν εἴκοσι, καὶ τοσαύτας ἄρτων, οἴνου τε τρεῖς χόας ἔπιεν. ἐν δὲ Ὀλυμπίᾳ ταῦρον ἀναθέμενος τοῖς ὤμοις τετραετῆ, καὶ τοῦτον περιενέγκας τὸ στάδιον. μετὰ ταῦτα διαιρεύσας μόνος αὐτὸν κατέφαγεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Τίτορμός τε ὁ Αἰτωλὸς διηρίσατο αὐτῷ βοῦν, ὡς ἱστορεῖ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὸν Μίλωνα ταῦρον καταφαγεῖν κατακλιθέντα πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός, διὸ καὶ ποιῆσαι εἰς

Ἀθληταὶ πολυφάγοι.

αὐτὸν Δωριέα τὸν ποιητὴν τάδε. Τοῖος ἔην Μίλων ὅτ' ἀπὸ χθονὸς ἤρατο βρῖθος Τετραετῆ δάμαλιν ἐν Διὸς εἰλαπίναις, Ὤμοις δὲ κτῆνος τὸ πελώριον ὡς νέον ἄρνα Ἤνεγκεν διὰ ὅλης κοῦφα πανηγύρεως. Καὶ θάμβος μέν. ἀτὰρ τοῦδε πλέον ἤνυσε θαῦμα, Πρόσθεν Πισαίου ξεῖνε θυηπολίου. Ὃν γὰρ ἐπόμπευσεν βοῦν ἄζυγον εἰς κρέα, τόνδε Κόψας, πάντα κατ' οὖν μοῦνος ἐδαίσατό νιν.

Ἀστυδάμας δ' ὁ Μιλήσιος τρὶς Ὀλύμπια νικήσας, κατὰ τὸ ἑξῆς παγκράτιον κληθείς ποτε ἐπὶ δεῖπνον ὑπὸ Ἀριοβαρζάνου τοῦ Πέρσου, καὶ ἀφικόμενος ὑπέσχετο φαγεῖν πάντα τὰ πᾶσι παρασκευασθέντα, καὶ κατέφαγε. τοῦ Πέρσου δ' αὐτὸν ἀξιώσαντος, ὡς ὁ Θεόδωρος ἱστορεῖ, ἄξιόν τι ποιῆσαι τῶν κατὰ τὴν ἰσχύν, φακὸν τῆς κλίνης περίχαλκον ὄντα κλάσας διέτεινε μαλάξας. τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ καὶ κατακαυθέντος οὐκ ἐχώρησε μία ὑδρεία τὰ ὀστέα, μόλις δὲ δύο, καὶ τὰ τοῖς ἐννέα ἀνδράσι παρεσκευασμένα παρὰ τῷ Ἀριοβαρζάνῃ εἰς τὸ δεῖπνον μόνον καταφαγεῖν. καὶ οὐδὲν παράδοξον τούτους τοὺς ἄνδρας ἀδηφάγους γενέσθαι. πάντες γὰρ οἱ ἀθλοῦντες μετὰ τῶν γυμνασμάτων, καὶ ἐσθίειν

Διαβολὴ ἀθλητῶν.

πολλὰ διδάσκονται. διὸ καὶ Εὐριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ λέγει, Κακῶν γε ὄντων μυρίων καθ' Ἑλλάδα, Οὐδὲν κάκιόν ἐστιν ἀθλητῶν γένους, Οἳ πρῶτα μὲν ζῆν οὔτε μανθάνουσιν εὖ, Οὔτ' ἂν δύναιντο. πῶς γὰρ ὅστις ἔστ' ἀνὴρ Γνάθου τε δοῦλος νηδύος θ' ἡσσημένος Κτήσαιτ' ἂν ὄλβον εἰς ὑπερβολὴν πατρός. Οὐδ' αὖ πένεσθαι καὶ ξυνηρετεῖν τύχαις Οἷοί τ', ἔθη γὰρ οὐκ ἐθισθέντες καλὰ Σκληρῶς διαλλάσσουσιν εἰς τἀμήχανα. Λαμπροὶ δ' ἐν ἥβῃ καὶ πόλεως ἀγάλματα Φοιτῶσ'. ὅταν δὲ προσπέσῃ γῆρας πικρόν, Τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας. Ἐμεμψάμην δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων νόμον, Οἳ τῶνδ' ἕκατι σύλλογον ποιούμενοι Τιμῶσ' ἀχρείους ἡδονὰς δαιτὸς χάριν. Τί γὰρ παλαίσας εὖ, τί δ' ὠκύπους ἀνὴρ, Ἢ δίσκον ἄρας, ἢ γνάθον παίσας καλῶς, Πόλει πατρῴᾳ στέφανον ἤρκεσεν λαβών. Πότερα μαχοῦνται πολεμίοισιν ἐν χεροῖν Δίσκους ἔχοντες, ἢ διὰ ἀσπίδων χεροῖν Θείνοντες ἐκβαλοῦσι πολεμίους πάτρας. Οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας Στάς. ἄνδρας οὖν ἐχρῆν σοφούς τε κἀγαθοὺς Φύλλοις στέφεσθαι, χ' ὅστις ἡγεῖται πόλει Κάλλιστα σώφρων καὶ δίκαιος ὢν ἀνήρ. Ὅστις γε μύθοις ἔργ' ἀπαλλάσσει κακὰ Μάχας τ' ἀφαιρῶν καὶ στάσεις. τοιαῦτα γὰρ Πόλει τε πάσῃ, πᾶσί θ' Ἕλλησιν καλά. Ταῦτ' εἴληφεν ὁ Εὐριπίδης

ἐκ τῶν

ἐκ τῶν τοῦ Κολοφωνίου ἐλεγείων Ξενοφάνους οὕτως εἰρηκότος. Ἀλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο, Ἢ πενταθλεύων ἔνθα Διὸς τέμενος, Παρ' Πίσαο ῥοῇς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων, Ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων, Εἴτε τι δεινὸν ἄεθλον ὃ παγκράτιον καλέουσιν, Ἀστοῖσι κ' εἴη κυδρότερος προσορᾶν, Καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο, Καί κε σιτ' εἴη δημοσίων κτεάνων, Ἐκ πόλεως καὶ δῶρον ὅ οἱ κειμήλιον εἴη Εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτα γ' ἅπαντα λάχοι. Οὐκ ἐὼν ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων. Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη. Ἀλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον Προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης. Οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσιν ἔτ' εἴη, Οὔτ' εἰ πενταθλεῖν, οὔτε παλαισμοσύνην. Οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν τόπερ ἐστὶ πρότιμον Ῥώμης ὅσσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει. Τοὔνεκεν ἂν δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη. Σμικρὸν δ' ἄν τι πόλει χάρμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ. Εἴ τις ἀεθλεύων νικῷ Πίσαο παρ' ὄχθας Οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλεως. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὁ Ξενοφάνης κατὰ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπαγωνίζεται διαβάλλων, ὡς ἄχρηστον καὶ ἀλυσιτελὲς τὸ τῆς ἀθλήσεως εἶδος. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς δὲ ὁ Ἐρετριεὺς περὶ τῆς εὐεξίας τῶν ἀθλητῶν διηγούμενος φησίν, Γυμνοὶ γὰρ ὤθουν φαιδίμους βραχίονας Ἥβης σφριγῶντες ἐμπορεύονται, νέῳ. Στίλβοντες ἄνθει καρτερὰς ἐπωμίδας Ἅδην δ' ἐλαίου στέρνα καὶ ποδῶν κύτος Χρίουσιν ὡς ἔχοντες οἴκοθεν τρυφήν. Ἡράκλειτος δ' ἐν τῷ ξενίζοντι Ἑλένην φησί τινα γυναῖκα πλεῖστα βεβρωκέναι. Ποσείδιππος δὲ ἐν ἐπιγράμμασι Φυλόμαχον, εἰς ὃν καὶ τάδε ἐπέγραψεν, Φυλόμαχον τὸν πάντα φαγεῖν βορόν, οἷα κορώνην Παννυχικὴν αὕτη τρώγας ἔχει κάπετος, Χλαίνης οὐρύχει πελληνίδος, ἀλλὰ σὺ τούτου Καὶ χρέα ἐς τύμβον ἄστικε καὶ στεφάνου Εἴποντες οἱ πρόκυνων συνεκώμασεν, ἦλθε δ' ἀμαυρὰ Βλέψας ἐκ πελίων νωδὸς ἐπισκυνίων. Ὁ τριχὶ διαφθείρας μονολήκυθος. ἐκ γὰρ ἀγώνων Τῶν τό τε ληναικὴν ἦλθ' ὑπὸ Καλλιόπην. Ἀμάραντος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ σκηνῆς, Ἡρόδωρόν φησι τὸν Μεγαρέα σαλπικτὴν γενέσθαι, τὸ μὲν μέγεθος πηχῶν τριῶν καὶ ἡμίσους. εἶναι δὲ καὶ τὰς πλευρὰς ἰσχυρόν. ἐσθίειν δὲ ἄρτου μὲν χοίνικας ἕξ, κρεῶν δὲ λίτρας εἴκοσιν οἵων ἂν εὑρήκοι. πίνειν δὲ χόας δύο, καὶ σαλπίζειν ἅμα σάλπιγξι δυσί. κοιμᾶσθαι δὲ ἔθος ἔχειν ἐπὶ λεοντῆς μόνης. ἐσήμαινε δὲ σαλπίζων μέγιστον. Ἄργος γοῦν πολιορκοῦντος Δημητρίου τοῦ Ἀντιγόνου, καὶ οὐ δυναμένων τῶν στρατιωτῶν τὴν ἑλέπολιν προσαγαγεῖν τοῖς τείχεσι διὰ τὸ βάρος, ταῖς δύο σάλπιγξι σημαίνων, ὑπὸ τῆς ἁδρότητος τοῦ ἤχου τοὺς στρατιώτας ἠνάγκασε προθυμηθέντας προσαγαγεῖν τὴν μηχανήν. ἐνίκησε δὲ τὴν περίοδον δεκάκις, καὶ ἐδείπνει καθήμενος, ὡς ἱστορεῖ Νέστωρ ἐν τοῖς θεατρικοῖς ὑπομνήμασι. καὶ γυνὴ δὲ ἐσάλπισεν Ἀγλαῒς ἡ Μεγαλοκλέους ἐν τῇ πρώτῃ ἀχθείσῃ μεγάλῃ πομπῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ πομπικὸν περιθέτην ἔχουσα, καὶ λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς δηλοῖ Ποσείδιππος ἐν ἐπιγράμμασιν. ἤσθιε δὲ καὶ αὐτὴ λίτρας μὲν κρεῶν δώδεκα, ἄρτων δὲ χοίνικας τέσσαρας, καὶ ἔπινεν οἴνου χοᾶ. Λιτυέρσας δὲ ἦν μὲν υἱὸς Μίδου νόθος. Κελαινῶν δὲ τῶν ἐν Φρυγίᾳ βασιλεὺς ἄγριος ἰδέσθαι καὶ ἀνήμερος ἄνθρωπος, ἀδδηφάγος δ' ἰσχυρός. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ Σωσίθεος ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν δράματι Δάφνιδι ἢ Λιτυέρσᾳ, οὕτως. Ἔσθει μὲν αὐτὸς τρεῖς ὅλους κανθηλίους, Τρὶς τῆς βραχείας ἡμέρας. πίνει δ' ἕνα Καλὸν μετρητὴν, τόνδε καρποφόρον πίθον. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ Φερεκράτει ἢ Στράττιδι ἐν Ἀγαθοῖς, περὶ οὗ φησίν, Ἐγὼ κατεσθίω μόλις τῆς ἡμέρας Πέντ' ἡμιμέδιμν', ἐὰν βιάζωμαι μόλις. Ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ' ἄρ' ὃς κατεσθίεις Τῆς ἡμέρας μακρᾶς τριήρους σιτία. Ξάνθος δὲ ἐν τοῖς Λυδιακοῖς, Κάμβλητα φησὶ τὸν βασιλεύσαντα Λυδῶν πολυφάγον γενέσθαι καὶ πολυπότην, ἔτι δὲ γαστρίμαργον. τοῦτον οὖν ποτε νυκτὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα κατακρεουργήσαντα καταφαγεῖν. ἔπειτα πρωῒ εὑρόντα τὴν χεῖρα τῆς γυναικὸς ἐνοῦσαν ἐν τῷ στόματι, ἑαυτὸν ἀποσφάξαι περιβοήτου τῆς πράξεως γενομένης. περὶ δὲ Θύος τοῦ Παφλαγόνων βασιλέως, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν πολυφάγος, προειρήκαμεν, παραθέμενοι Θεόπομπον ἱστοροῦντα ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ τριακοστῇ. Ἀρχίλοχος δὲ ἐν τετραμέτροις Χαρίλαν εἰς τὰ ὅμοια διαβέβληκεν, ὡς οἱ κωμῳδοποιοὶ Κλεώνυμον καὶ Πείσανδρον. περὶ δὲ Χαιρίππου φησὶ Φοινικίδης ἐν Φυλάρχῳ. Τρίτον δὲ πρὸς τούτοισι τὸν σοφώτατον Χαίριππον οὗτος ὥσπερ οἶδας ἐσθίει, Μέχρις ἂν διδῷ τίς, ἢ λάθῃ διαρραγείς, Τοιοῦτ' ἔχει ταμεῖον ὥσπερ οἰκίαι. Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ τρίτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Μιθριδάτην φησὶ τὸν Ποντικὸν βασιλέα προθέντα ἀγῶνα πολυφαγίας καὶ πολυποσίας (ἦν δὲ τὸ ἆθλον τάλαντον ἀργυρίου) ἀμφότερα νικῆσαι. τοῦ μέντοι ἄθλου ἐκστῆναι τῷ μετ' αὐτὸν κριθέντι Καλαμόδρυϊ τῷ Κυζικηνῷ ἀθλητῇ. καὶ Τιμοκρέων δ' ὁ Ῥόδιος ποιητὴς καὶ ἀθλητὴς πένταθλος ἔφαγε καὶ ἔπιεν, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ. Πολλὰ πιὼν, καὶ πολλὰ φαγὼν, καὶ πολλὰ κάκ' εἰπὼν Ἀνθρώπους, κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος. Θρασύμαχος δὲ ὁ Μακεδόνιος ἔν τινι τῶν προοιμίων τὸν Τιμοκρέοντα φησὶν ὡς μέγαν βασιλέα ἀφικόμενον, καὶ ξενιζόμενον παρ' αὐτῷ, πολλὰ ἐμφορεῖσθαι. πυθομένου δὲ τοῦ βασιλέως ὅ, τι ἀπὸ τούτων

ἐργάζοιτο, εἶπε Περσῶν ἀναριθμήτους συγκόψειν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὺς καθ' ἕνα νικήσας, μετὰ ταῦτ' ἐχειρονόμησε. πυνθανομένων δὲ τὴν πρόφασιν ἀπολείπεσθαι, ἔφη τοσαύτας εἰ προσίοι τις πληγάς. Κλέαρχος δ' ἐν πέμπτῳ Βίων Καντίβαριν φησὶ τὸν Πέρσην, ὁπότε κοπιάσειεν τὰς σιαγόνας ἐσθίων, κεχηνότι καθάπερ εἰς ἄψυχον ἀγγεῖον εἰσαντλεῖν τὴν τροφὴν τοὺς οἰκείους. Ἑλλάνικος δ' ἐν πρώτῳ Δευκαλιωνείας, Ἐρυσίχθονα φησὶ τὸν Μυρμιδόνος ὅτι ἦν ἄπληστος βορᾶς αἴθωνα κληθῆναι. Πολέμων δ' ἐν ἐνάτῳ πρὸς Τίμαιον, περὶ Σικελιώταις φησὶν ἀδδηφαγίας ἱερὸν εἶναι, καὶ σίτου Δήμητρος ἄγαλμα, οὗ πλησίον ἱδρῦσθαι καὶ Ἱμαλίδος, καθάπερ ἐν Δελφοῖς Ἑρμούχου. ἐν δὲ Σκώλῳ τῷ Βοιωτικῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου. καὶ Ἀλκμὰν δ' ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀδδηφάγον εἶναι παραδίδωσιν, ἐν τῷ τρίτῳ διὰ τούτων. Καί ποκά τοι δώσω τρίποδος κύτος ὧ ἔνι λέα ἀγείρης, ἀλλ' ἔτι νῦν γ' ἄπυρος, τάχα δὲ πλέος ἔτνεος, οἷον ὁ παμφάγος Ἀλκμὰν ἠράσθη Χαίερον παῖδα τὰς τροπάς. οὔτι γὰρ οὐ τετυμμένον ἔσθει, ἀλλὰ τὰ κοινὰ γὰρ ὥσπερ ὁ δᾶμος ζατεύει. κἀν τῷδε ἐμφανίζει αὐτοῦ τὸ ἀδδηφάγον λέγων οὕτως, ὥρας δ' ἔσηκε τρεῖς, θέρος καὶ χιμάλω παρ αὔριταν καὶ τέταρτον τὸ κρόκας. ἀλλ' εἰ μὴ ἔσθει ἐν δάσλαν οὐκ ἔστι. Ἀναξίλας δ' ὁ κωμικὸς περὶ Κτησίου τινὸς διαλεγόμενος ἐν Χρυσοχόῳ δράματί φησιν, Ἤδη σχεδόν τοι πάντα σοι πλὴν Κτησίου. Δεῖπνον γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί, Ἀρχὴν τελευτὴν δ' οὐκ ἐπίσταται μόνος. Κἂν Πλουσίοις, Διαρραγήτω χ' ἅτερος

Δειπνῶν τις εὖ, μὴ Κτησίας μόνος. Τί γάρ σε κωλύει; Δεῖπνον γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί, Ἀρχὴν τελευτὴν δ' ἔμαθεν οὐδὲ πώποτε. κἂν Χάρισι δὲ Κραναόν τινα συγκαταλέγει οὕτως αὐτῷ. Οὐκ ἔτος ἐρωτῶσι προσιόντες τινές, Οὕτως ὁ Κραναὸς Κτησίου κατεσθίει Ἔλαττον, ἢ δειπνοῦσιν ἀμφότεροι συχνά. Φιλέταιρος δ' ἐν Ἀταλάντῃ, Κἂν δέῃ τροχάζω στάδια πλείω Σωτάδου, Τὸν ταυρείτην δὲ τοῖς πόνοις ὑπερβαλῶ, Τὸν Κτησίαν τε τῷ φαγεῖν ὑπερδραμῶ.

Ἀνάξιππος Κεραυνῷ, Ὁρῶ γὰρ ἐκ παλαίστρας τῶν φίλων Προσιόντα μοι Δάμιππον. τοῦτον λέγεις τὸν πέτρινον; τοῦτον οἱ Διφίλοι καλοῦσί σοι. Νυνὶ δι' ἀνδρείαν κεραυνὸν εἰκότως, Ἀβάτους γὰρ τὰς τραπέζας οἴομαι Αὐτὸν κατασκήπτοντα γ' αὐτῇ τῇ γνάθῳ. ἐν τούτοις ἐδήλωσεν ὁ κωμικός, διότι καὶ τὸ δρᾶμα κεραυνὸν ἀπ' αὐτοῦ ἐπιγέγραφε. Θεόφιλος δ' ἐν Ἐπιδαύρῳ, Ἀτρεστίδας τις Μαντινεὺς λοχαγὸς ἦν, ἀνδρῶν ἁπάντων πλεῖστα δυνάμενος φαγεῖν. ἐν δὲ Παγκρατιαστῇ παραγαγὼν τὸν ἀθλητήν, ὡς πολλὰ ἐσθίοντα, φησίν. ἑφθῶν μὲν σχεδὸν τρεῖς μνᾶς. λέγ' ἄλλο. ὀρυγχίον Κωλῆν. πόδας τέτταρας ὑείους. Ἡράκλεις, Βοὸς δὲ τρεῖς, ὄρνιθ'. Ἄπολλον. λέγ' ἕτερον, Σύκων δύο μνᾶς. ἔπιες, ἐν δὲ πόσον Ἀκράτου δώδεκα κοτύλας, Ἀπολλόδωρε καὶ Σαβάζιε. Καὶ ἔθνη δὲ ὅλα εἰς πολυφαγίαν ἐκωμῳδεῖτο, ὡς τὸ Βοιωτῶν. Εὔβουλος γοῦν ἐν Ἀντιόπῃ φησί. Πονεῖν

Βοιωτοὶ πολυφάγοι.

μετ' ἀμμέων, καὶ φαγεῖν μὲν ἀνδρικοὶ καὶ καρτερῆσαι, τοὺς δ' Ἀθηναίους λέγειν. Καὶ μικρὰ φαγεῖν μέν, τοὶ δὲ Θηβαῖοι μέγα. καὶ ἐν Εὐρώπῃ, Κτίζε Βοιωτῶν πόλιν Ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι' ἡμέρας. καὶ ἐν Ἴωνι, Οὕτω σφόδρ' ἐστὶ τοὺς τρόπους Βοιώτιος, Ὡς οὐδὲ δείπνων, ὡς λέγουσ', ἐμπίπλαται. ἐν δὲ Κέρκωψι, Μετὰ ταῦτα Θήβας ἦλθον, οὗ τὴν νύχθ' ὅλην Τήν θ' ἡμέραν δειπνοῦσι, καὶ κόπρον γ' ἔχει Ἐπὶ ταῖς θύραις ἕκαστος. οὗ πλήρει βροτῶν Οὐκ ἔστι μεῖζον ἀγαθόν, ὡς χεζητιῶν

Μακρὰν βαδίζων, πολλὰ δ' ἐσθίων ἀνὴρ Δάκνει τὰ χείλη, παγγέλαιος ἐστὶν ἰδεῖν. ἐν δὲ τοῖς Μυσοῖς πρὸς τὸν Ἡρακλέα ποιεῖ τινὰ λέγοντα Σὺ μὲν τὸ Θήβης ὡς λέγεις πέδον λιπὼν Ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι' ἡμέρας Ὅλους τραχήλους, καὶ τοὺς κοπρῶνας πλησίον. Δίφιλος δὲ ἐν Βοιωτίῳ, οἷος ἐσθίει πρὸς ἡμέρας ἀρξάμενος ἢ πάλιν πρὸς ἡμέραν. Μνησίμαχος Βουσίριδι, εἰμὶ γὰρ Βοιώτιος. Ὀλίγα μετ' ἄλλων ταῦτα πολλὰ δ' ἐσθίων. Ἄλεξις Τροφωνίῳ Νῦν δ' ἵνα μὴ παντελῶς Βοιώτιοι φαίνησθ' εἶναι τοῖς διασύρειν ὑμᾶς εἰθισμένοις, Ὡς ἀκίνητοι νῦν εἶναι βοᾶν καὶ πονεῖν μόνον,

Καὶ δειπνεῖν ἐπιστάμενοι διὰ τέλους, τὴν νύχθ' ὅλην, Γυμνοῦσθ' ἑαυτοὺς θᾶττον ἅπαντες. Ἀχαιὸς δ' ἐν Ἄθλοις, Πότερα θεωρεῖς εἴτ' ἀγωνιστὰς λέγεις Πόλλ' ἐσθίουσιν, ὡς ἐπασκούντων τρόπος. Ποδαποὶ γάρ εἰσιν οἱ ξένοι Βοιώτιοι. ἐκ τούτων εἰκός ἐστι καὶ Ἐρατοσθένη ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς Πρέτελλον φῆσαι ἐρωτηθέντα, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν. τί γὰρ ἄλλο, ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν οἷα ἂν καὶ τὰ ἀγγεῖα φωνὴν λαβόντα, πόσον ἕκαστος χωρεῖ. Πολύβιος δ' ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ εἰκοστῇ φησὶ τῶν ἱστοριῶν, ὡς Βοιωτοὶ μεγίστην δόξαν λαβόντες μετὰ τὰ Λευκτρικά, κατὰ μικρὸν ἀνέπεσον ταῖς ψυχαῖς, καὶ ὁρμήσαντες ἐπ' εὐωχίας καὶ μέθας διέθεντο καὶ κοινώνια τοῖς φίλοις. πολλοὶ δὲ τῶν ἐχόντων γενεὰς ἀπεμέριζον τοῖς συσιτίοις τὸ πλέον μέρος τῆς οὐσίας, ὥστε πολλοὺς εἶναι Βοιωτῶν οἷς ὑπῆρχε δεῖπνα τοῦ μηνὸς πλείω τῶν εἰς τὸν μῆνα διατεταγμένων ἡμερῶν. διόπερ Μεγαρεῖς μισήσαντες αὐτῶν τὴν τοιαύτην κατάστασιν ἀπένευσαν εἰς τοὺς Ἀχαιούς. καὶ Φαρσάλιοι δὲ κωμῳδοῦνται ὡς πολυφάγοι. Μνησίμαχος γοῦν ἐν Φιλίππῳ φησί, Τῶν Φαρσαλίων Ἥκει τίς, ἵνα τὰς τραπέζας καταφάγοι, Οὐδεὶς πάρεστιν εὖ γε δρῶντες ἆρά που Ὀπτὴν κατεσθίουσι πόλιν Ἀχαϊκήν. ὅτι δὲ καὶ πάντες Θετταλοὶ ὡς πολυφάγοι διεβάλλοντο, Κράτης φησὶν ἐν Λαμίᾳ. Ἐπὶ τριπήχει Θετταλικῶς τετμημένα.

Θετταλοὶ πολυφάγοι.

τετμημένα. Τοῦτο δ' εἶπεν ὡς τῶν Θετταλῶν μεγάλα κρέα τεμνόντων. Φιλέταιρος δ' ἐν λαμπαδηφόροις, καὶ χειροβαρὲς σαρκὸς ὑείας θετταλότμητον κρέας. ἔλεγον δὲ καὶ θετταλικὴν σύνθεσιν τὴν μεγάλην. Ἕρμιππος μοίραις. Ὁ Ζεὺς δὲ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος μύρων, ξυνέπλασε τὴν θετταλικὴν σύνθεσιν. ταῦτα δὲ καπανικὰ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, Τί πρὸς τὰ Λυδῶν δεῖπνα καὶ τὰ Θετταλῶν, Καὶ τὰ θετταλικῶν μὲν πολὺ καπανικώτερα. Οἷον τὰ ἁμαξιαῖα. Θετταλοὶ γὰρ τὰς ἀπήνας, καπάνας ἔλεγον. Ξέναρχος σκύθαις, Ἑπτὰ δὲ καπάνας ἔτρεφον Εἰς Ὀλυμπίαν τί λέγεις, καπάνας δὲ Θετταλοὶ Πάντες καλοῦσι τὰς ἀπήνας, μανθάνω. Αἰγυπτίους δ' Ἑκαταῖος ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι, κυλληστίας ἐσθίοντας, τὰς δὲ κριθὰς εἰς πότον καταλεαίνοντας. διὰ ταῦτα καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ περὶ αὐταρκείας, ἔφη μετρίᾳ τροφῇ κεχρῆσθαι τὸν Βόκχοριν, καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Νεόχαβιν. καὶ Πυθαγόρας δὲ ὁ Σάμιος μετρίᾳ τροφῇ ἐχρῆτο, ὡς ἱστορεῖ Λύκων ὁ Ἰασεὺς ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου. οὐκ ἀπείχετο δὲ ἐμψύχων, ὡς Ἀριστόξενος εἴρηκεν. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ ἀριθμητικός, καὶ θῦσαί φησιν αὐτὸν ἑκατόμβην, ἐπὶ τῷ εὑρηκέναι ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις. Ἡνίκα Πυθαγόρας τὸ περικλεὲς εὕρατο γράμμα Κλεινός, ἐφ' ᾧ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην. ἦν δὲ καὶ ὀλιγοπότης ὁ Πυθαγόρας, καὶ εὐτελέστατα διεβίου, ὡς καὶ πολλάκις μέλιτι μόνῳ ἀρκεῖσθαι. τὰ παραπλήσια δ' ἱστορεῖται καὶ περὶ Ἀριστείδου καὶ Ἐπαμινώνδου καὶ Φωκίωνος καὶ Φορμίωνος, τῶν στρατηγῶν. Μάνιος δὲ Κουρίος, ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, ἐπὶ γογγυλίσι διεβίω πάντα τὸν χρόνον, καὶ Σαβίνων αὐτῷ πολὺ χρυσίον προσπεμπόντων, οὐκ ἔφη δεῖσθαι χρυσίου, ἕως ἂν τοιαῦτα δειπνῇ. ἱστορεῖ δὲ ταῦτα Μεγακλῆς, ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. τῶν δείπνων δὲ πολλοὶ τὰ μέτρια ἀσπάζονται, ὡς Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ παραδίδωσιν. Ἀλλ' ἔγωγε τοι τὰ δέοντ' ἔχειν, Τὰ περιττὰ μισῶ. τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ Τέρψις μὲν οὐκ ἔνεστι, πολυτέλεια δέ. ἐν δὲ ψευδομένῳ, Τὰ περιττὰ μισῶ. τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ δαπάνη πρόσεστιν, ἡδονὴ δ' οὐδ' ἥτις οὖν. ἐν δὲ συντρόφοις, Ὡς ἡδὺ πᾶν τὸ μέτριον, οὔθ' ὑπεργέμων Ἀπέρχομαι νῦν, οὔτε κενός, ἀλλ' ἡδέως Ἐμαυτοῦ. Μνησίθεος γάρ φησι, δεῖν φεύγειν ἁπάντων τὰς ὑπερβολὰς ἀεί. Ἀρίστων δ' ὁ φιλόσοφος ἐν ἐρωτικῶν ὁμοίων δευτέρῳ, Πολέμωνά φησι τὸν ἀκαδημαϊκὸν παραινεῖν τοῖς ἐπὶ δεῖπνον πορευομένοις φροντίζειν, ὅπως ἡδίω πότον ποιῶνται, μὴ μόνον εἰς τὸ παρόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν αὔριον. Τιμόθεος δ' ὁ Κόνωνος ἐκ τῶν πολυτελῶν καὶ στρατηγικῶν δείπνων παραληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ ἐν ἀκαδημίᾳ συμπόσιον, καὶ ἑστιαθεὶς, ἀφελῶς καὶ μουσικῶς ἔφη, ὡς οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοῦντες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς γίνονται. Ἡγήσανδρος δὲ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν ἔφη, ὡς καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Τιμόθεος ἀπαντήσας τῷ Πλάτωνι εἶπεν, ὑμεῖς ὦ Πλάτων εὖ δειπνεῖτε μᾶλλον εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἢ τὴν παροῦσαν ἡμέραν. Πύρρων δ' ὁ Ἠλεῖος τῶν γνωρίμων τινὸς αὐτὸν ὑποδεξαμένου πολυτελῶς δέ, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ, εἰς τὸ λοιπὸν εἶπεν οὐχ ἥξω πρὸς σέ, ἂν οὕτως ὑποδέχῃ, ἵνα μήτε ἐγώ σε ἀηδῶς ὁρῶ καταδαπανώμενον οὐκ ἀναγκαίως, μήτε σὺ θλιβόμενος κακοπαθῇς. μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς τῇ μεθ' ἑαυτῶν συνουσίᾳ προσῆκόν ἐστιν εὐεργετεῖν, ἢ τῷ πλήθει τῶν παρατιθεμένων οἱ διακονοῦντες τὰ πλεῖστα. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Μενεδήμου βίῳ, τὴν διάταξιν διηγούμενος τοῦ παρὰ τῷ φιλοσόφῳ συμποσίου, φησὶν ὅτι ἠρίστα μὲν δεύτερος, ἢ τρίτος καθ' ἑαυτόν. καὶ ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς παρεῖναι δεδειπνηκότας. ἦν γὰρ τὸ τοῦ Μενεδήμου τοιοῦτον ἄριστον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσεκάλουν τοὺς παραγινομένους, ὧν ὡς ἔοικεν ὅτε προτερήσειαν ἔνιοι τῆς ὥρας, ἀνακάμπτοντες παρὰ τὰς θύρας ἀνεπυνθάνοντο τῶν ἐξιόντων παίδων, τί τὸ παρακείμενον εἴη, καὶ πῶς ἔχοι τὸ τοῦ χρόνου συμμετρίας τὸ ἄριστον. ὅτε μὲν οὖν ἀκούσειαν λάχανον ἢ τάριχος, ἀνεχώρουν. ὅτε δ' ὅ, τι κρεάδιον, εἰσῄεσαν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένον οἶκον. ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ἡτοιμασμένη ψίαθος ἐφ' ἑκάστης κλίνης, τοῦ δὲ χειμῶνος κώδιον. προσκεφάλαιον δὲ αὐτὸν φέρειν ἕκαστον ἔδει. τὸ δὲ περιαγόμενον ποτήριον οὐ μεῖζον ἢ κοτυλιαῖον. τράγημα μὲν θέρμος, ἢ κύαμος συνεχῶς. ποτὲ δὲ καὶ τῶν ὡραίων εἰσεφέρετό τι, τοῦ μὲν θέρους ἢ ῥοιά, τοῦ δὲ ἔαρος ὦχροι, κατὰ δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἰσχάδες. μαρτυρεῖ δὲ καὶ περὶ τούτων Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεύς, γράψας σατύροις Μενέδημον, ἐν οἷς φησὶν ὁ Σιληνὸς πρὸς τοὺς σατύρους. Παῖδες κρατίστου παιδὸς ἐξωλέστατοι, Ἐγὼ μὲν ὑμῖν ὡς ὁρᾶτε στρηνιῶ. Δεῖπνον γὰρ οὔτ' ἐν Καρίᾳ μὰ τοὺς θεούς, Οὔτ' ἐν Ῥόδῳ τοιοῦτον, οὔτ' ἐν Λυδίᾳ, Κατέχω δεδειπνηκώς, ἄπολλον ὡς καλόν. Καὶ προελθών, ἀλλὰ κυλίκιον ὑδαρὲς Ὁ παῖς περιῆγε τοῦ πεντοβόλου ἀτρέμα Παρεξεστηκὸς ὅτ' ἀλιτήριος, Καὶ Δημόνικος ἐπεχόρευε δαψιλής, Θερμὸς πενήτων καὶ τρικλίνου συμπότης. ἑξῆς δέ φησιν, ὅτι ζητήσεις ἦσαν παρὰ πότον. τράγημα γὰρ ὁ σωφρονιστὴς πᾶσιν ἐν μέσῳ λόγος. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι πολλάκις συνόντας αὐτοὺς ἐπὶ πλεῖον, ὁ ὄρνις κατελάμβανε τὴν ἕω καλῶν, τοῖσι δ' οὐδέπω κόρος. Ἀρκεσίλαος δ' ἑστιῶν τινάς, καὶ ἐλλιπόντων τῶν ἄρτων, νεύσαντος τοῦ παιδὸς ὡς οὐκ ἔτ' εἰσίν, ἀνακαγχάσας, καὶ τὼ χεῖρε συγκροτήσας, οἷόν δή, ἔφη, τὸ συμπόσιον ἡμῶν ἐστιν ἄνδρες φίλοι, ἄρτους ἐπιλελήσμεθα ἀρκοῦντας πρίασθαι, τρέχε δή, παῖ. καὶ ταῦτ' ἔλεγεν αὐτὸς γελῶν, καὶ τῶν παρόντων δ' ἄθρους ἐξεχύθη γέλως, καὶ διαγωγὴ πλείων ἐνέπεσε,

Αὐτάρκεια Πυθαγόρου.

Εὐτέλεια διαφόρων.

Μενεδήμου συμπόσιον.

Ἀρκεσιλαείου δείπνου εὐθυμία.

πίσε, καὶ διατριβὴ ὥστε ἥδυσμα γενέσθαι τοῦ συμποσίου τὴν τῶν ἄρτων ἔνδειαν. ἄλλοτε δὲ ὁ Ἀρκεσίλαος Ἀπελλῇ τῷ γνωρίμῳ προστάξας καθυλίσαι τὸν οἶνον, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀπορίαν ἐκεῖνος τὰ μὲν ἐτάραττεν, τὰ δὲ ἐξέχει, καὶ πολὺ θολώτερος ἐφαίνετο ὁ οἶνος. ὑπομειδιάσας ἔφη, ἐγὼ δὲ καθυλίσαι προσέταξα ἀνθρώπῳ μηδὲν ἑωρακότι ἀγαθὸν ὥσπερ οὐδ' ἐγώ. ἀνάστηθι οὖν σὺ Ἀρίδικες, σὺ δὲ ἀπελθὼν τὰ ἐκτὰ ῥύπα. ταῦτα δ' οὕτως εὔφραινε, καὶ ἐξιλάρου τοὺς παρόντας, ὡς εὐθυμίας πλη-
Μάχιμα δεῖπνα. ροῦσθαι. οἱ δὲ νῦν συναγαγόντες ἤδη τὰ δεῖπνα, καὶ μάλιστα οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας, βοῶσι, κεκράγασι, βλασφημοῦσι τὸν οἰνοχόον, τὸν διάκονον, τὸν μάγειρον. κλαίουσι δ' οἱ παῖδες τυπτόμενοι κονδύλοις ἄλλος ἄλλοθεν. καὶ οὐχ οἷον οἱ κεκλημένοι μετὰ πάσης ἀηδίας δειπνοῦσιν, ἀλλὰ κἂν τύχῃ θυσία τις οὖσα, παρακαλυψάμενος ὁ θεὸς οἰχήσεται, καταλιπὼν οὐ μόνον τὸν οἶκον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν. γελοῖον γάρ ἐστιν αὐτὸν εὐφημίαν κηρύξαντα καταρᾶσθαι τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις. καὶ τοῖς
ἰλ. β. δειπνοῦσι δ' ἂν εἴποι ὁ τοιοῦτος, Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἤδη δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα, Τῶν γὰρ τοιούτων ὁ οἶκος Ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει, Ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων. Τούτων λεχθέντων ἔφη τις τῶν παρόντων, παραιτητέον οὖν ταῦτ' ἀποβλέποντάς τι τὸ γαστρίζεσθαι. Εὐτελὲς γὰρ δεῖπνον οὐ ποιεῖ παροινίαν, Ὡς Ἄμφις φησὶν ἐν Πανί, οὐδὲ ὕβρεις καὶ προπηλακισμούς. ὡς Ἄλεξις ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι μαρτυρεῖ διὰ τούτων. Φιλεῖ γὰρ ἡ μακρὰ συνουσία Καὶ τὰ συμπόσια τὰ πολλά, καὶ καθ' ἡμέραν Ποιεῖν σκῶψιν. ἡ σκῶψις δὲ λυπεῖ πλέον, ἢ τέρπει πολύ. Τοῦ κακῶς λέγειν γὰρ ἀρχὴ γίνεται. ἂν δ' εἴπῃς ἅπαξ, Εὐθὺς ἀντήκουσας ἤδη, λοιδορεῖσθαι λείπεται. Εἶτα τύπτεσθαι δέδεικται καὶ παροινεῖν. ταῦτα γὰρ Κατὰ φύσιν πέφυκεν οὕτως καὶ τί μάντεως ἔδει.

Καὶ Μνησίμαχος δὲ ἐν Φιλίππῳ διὰ τὸν ὑπερβάλλοντα κόρον ἐν τοῖς δείπνοις, παράγει τί συμπόσιον πολέμου παρασκευὴν ἐπαγγελλόμενον, καὶ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὸν χαριέστατον Ξενοφῶντα πολέμου ἐργαστήριον. λέγει δ' οὕτως, ἆρ' οἶσθ' ὅτι ἡ πρὸς ἄνδρας ἐστί σοι μαχητέον, Οἳ τὰ ξίφη δειπνοῦμεν ἠκονημένοι, Ὄψον δὲ δᾶδας ἡμμένας καταπίνομεν Ἐντεῦθεν εὐθὺς ἐπιφέρει τραγήματα.

Ἡμῖν ὁ παῖς μετὰ δεῖπνον ἀκίδας Κρητικάς, Ὥσπερ ἐρεβίνθους, δορατίων τε λείψανα Κατεαγότ'. ἀσπίδας δὲ προσκεφάλαια, Καὶ θώρακας ἔχομεν, πρὸς ποδῶν δὲ σφενδόνας, Καὶ τόξα. καταπέλτας δ' ἐστεφανώμεθα. καὶ Κολοφώνιος δὲ Φοῖνιξ φησίν, Οἴνου κάδοι μάχαιρα καὶ κύλιξ αἰχμή, Κόμη δὲ τόξα, δήιοι δὲ κρητῆρες. Ἵπποι δ' ἄκρητος καὶ ἀλαλὴ μύρον κεῖται. ἐν δὲ τῷ Παρασίτῳ Ἄλεξις περὶ πολυφάγου τινὸς διαλεγόμενός φησιν, Καλοῦσι δ' αὐτὸν πάντες οἱ νεώτεροι, Παράσιτον ὑποκόρισμα· τῷ δ' οὐδὲν μέλει. Δειπνεῖ δ' ἄφωνος Τήλεφος, νεύων μόνον Τοὺς ἐπερωτῶντάς τι, ὥστε πολλάκις Αὐτὸν κεκληκὼς τὰ Σαμοθρᾴκι' εὔχεται Λῆξαι πνέοντα καὶ γαληνίσαι ποτέ, Χειμὼν ὁ χειμὼν ὁ μειρακίσκος ἐστὶ τοῖς φίλοις. Δίφιλος δ' ἐν Ἡρακλεῖ περί τινος τῶν ὁμοίων διαλεγόμενος λέξεσιν, Ἐμὲ μὲν οὐχ ὁρᾷς πεπωκότα, Ἤδη τἀκροθώρακ' ὄντα, καὶ θυμούμενον. Τὸν δ' εἶδεν ἀσὸν †ἀσίωνος μεῖζον, Ἤδη σχεδὸν δωδέκατον ἠριστηκότα.

Διὸ καλῶς ἔλεγεν ὁ Βορυσθενίτης Βίων, οὐ δεῖν ἀπὸ τῆς τραπέζης τὰς ἡδονὰς πορίζεσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ φρονεῖν. ὁ δ' Εὐριπίδης φησί. Φαύλῃ διαίτῃ προσβαλὼν ἥσθην στόμα, ὡς τῆς ἀπὸ τῶν προσφορῶν
Γαστρὸς περὶ διαβολή. τέρψεως περὶ τὸ στόμα μᾶλλον γινομένης. Αἰσχύλος τ' ἐν Φινεῖ, Καὶ ψευδόδειπνα πολλὰ μαργώσης γνάθου, Ἐρρυσίας οἷον στόματος ἐν πρώτῃ χαρᾷ. ἐν Σθενεβοίᾳ δ' ὁ Εὐριπίδης περὶ εὐτελείας λέγων, Βίος δὲ πορφυρεῦσι θαλάσσιος, Οὐκ ἐν τράπεζον, ἀλλ' ἐπάκτιος φάτνα. Ὑγρὰ δὲ μήτηρ οὐ πεδοστιβὴς τροφός Θάλασσα, τὴν δ' ἀροῦμεν ἐκ ταύτης βίος, Βρόχοισι καὶ πέδαισιν οἴκαδ' ἔρχεται. Μέγα γὰρ ἀνθρώποις κακὸν ἡ γαστήρ. περὶ ἧς φησιν Ἄλεξις ἐν Συναποθνήσκουσι,

Μάθοις τ' ἂν οἷον κακὸν ἀνθρώποις. Ἔσθ' ἡ γαστήρ, διδάσκει θ' οἷ' ἀναγκάζει θ' ὅσα, Εἴ τις ἀφέλοι ταῦτ' ἀφ' ἡμῶν τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ σώματος, Οὐδ' ἂν ἀδικοῖτ' οὐδὲν οὐδείς, οὐθ' ὑβρίζοιτ' ἂν ἑκών. Νῦν δὲ διὰ ταύτην ἅπαντα γίνεται τὰ δυσχερῆ. Δίφιλος δ' ἐν Παρασίτῳ, Εὖ γ' ὦ κατάχρυσος εἶπε πόλλ' Εὐριπίδης, Νικᾷ δὲ χρεία μ' ἡ ταλαίπωρός τέ μου Γαστήρ. ταλαιπωρότερον οὐδὲν ἐστὶ γὰρ Τῆς γαστρός, εἰς ἣν πρῶτον πάντ' ἂν ἐμβάλοις Ἀλλ' οὐχ ἕτερον ἀγγεῖον, ἐν πήρᾳ φέροις Ἄρτους ἄν, ἀλλ' οὐ ζωμὸν ἢ διαφθερεῖς, Εἰς σπυρίδα μάζας ἐμβαλεῖς, ἀλλ' οὐ φακῆν Οἰνάριον εἰς λάγυνον, ἀλλ' οὐ κάραβον Εἰς τὴν θεοῖς ἐχθρὰν δὲ ταύτην εἰσφόρει Τὰ πάνθ' ἑαυτοῖς μηδὲν ὁμολογούμενα. Κοὐ προστίθημι τἄλλα, διότι πανταχοῦ Διὰ τὴν τάλαιναν πάντα ταῦ-
Laertius idē refert. τα γίνεται. καὶ Κράτης δ' ὁ κυνικός, ὥς φησι Σωσικράτης ἐν ταῖς Διαδοχαῖς, ἐπεῤῥάπισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα, σὺν τῇ πήρᾳ τῶν ἄρτων. καὶ λάγηνον πέμψαντα οἴνου, εἴθε γὰρ ἔφη τὰς κρήνας καὶ ἄρτους ἦν φέρειν. Στίλπων δ' οὐ κατεπλάγη τὴν ἐγκράτειαν καταφαγὼν σκόροδα, καὶ κατακοιμηθεὶς ἐν τῷ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἱερῷ. ἀπείρητο δὲ τῷ τούτων τί φαγόντι μηδὲ εἰσιέναι. ἐπιστάσης δὲ αὐτῷ τῆς θεοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους, καὶ εἰπούσης ὅτι φιλόσοφος ὢν ὦ Στίλπων παραβαίνεις τὰ νόμιμα, καὶ τὸν δοκεῖν ἀποκρίνασθαι κατὰ τοὺς ὕπνους. σὺ δέ μοι πάρεχε ἐσθίειν, καὶ σκοροδίοις οὐ χρήσομαι. ἐπὶ τούτοις

ὁ Οὐλπιανὸς

ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἐπεὶ δεδείπναμεν εἴρηκεν Ἄλεξις ἐν κουρίδι, ἐπεὶ πάλαι δεδείπναμεν. Εὔβουλος
προκρίδι, ἡμεῖς δ' οὐδέπω δεδείπναμεν. καὶ πάλιν, ὃν χρὴ δεδειπνάναι ἡμᾶς παρέσαι πάλαι. καὶ
Ἀντιφάνης ἐν Λεωνίδῃ, ἀλλὰ πρὶν δεδειπνάναι ἡμᾶς παρέσται. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι, ὥρα
βαδίζειν μοι 'στὶν ἤδη τὸν δεσπότην, ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἴομαι δεδειπνάναι. καὶ ἐν Δαναΐσιν,
ἤδη παροινεῖς ἐμὲ πρὶν δεδειπνάναι. καὶ Πλάτων Σοφισταῖς, καὶ Ἐπικράτης ὁ Ἀμβρακιώτης (μέσης
δ' ἐστὶ κωμῳδίας ποιητὴς) ἐν Ἀμαζόσιν, ἐν δειπνάναι γὰρ ἀνδράσιν εὐκαίρως πάνυ δοκοῦσί
μοι. καὶ ἠρίσαμεν δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς, ὑποπεπώκαμεν ὦ ἄνδρες καὶ καλῶς
ἠρίσαμεν. καὶ Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις, ἀριστᾶναι καὶ περιστᾶναι τουτί. Θεόπομπος Καλλαί-
σχρῳ, ἠρίσαμεν, δεῖ γὰρ συνάπτειν τὸν λόγον. Καταριστᾶν δὲ εἴρηκεν ἐν τῷ Πολιτικῷ Ἀντιφῶν
οὕτως, ὅτ' αὐτὶ πράγματα τὰ ἑαυτοῦ, ἢ τὰ τῶν φίλων. κατηρίστηκεν παραδεδειπνημένος παῖδες
πάλαι. Τοῖς οὖν θεοῖς κατὰ τὸν Πλάτωνα, ὡς ἐν Φιλήβῳ φησίν, εὐχόμενοι κεραννύωμεν, εἴτε Διόνυ-
σος εἴθ' Ἥφαιστος εἴθ' ὅστις θεῶν ταύτην τὴν τιμὴν εἴληχεν τῆς συγκράσεως. καθάπερ γὰρ ἡμῖν οἰνο-
χόοις τισὶ παρεστᾶσι κρῆναι, καὶ μέλιτος μὲν ἂν ἀπεικάζοι τὶς τὴν τῆς ἡδονῆς. τὴν δὲ τῆς φρονήσεως νη-
φαντικὴν, καὶ ἄοινον αὐστηροῦ τινὸς καὶ ὑγιεινοῦ ὕδατος, ἃς προθυμητέον ὡς κάλλιστα συμμιγνύναι.
ὥρα οὖν πίνειν ἡμῖν ἐστί, καὶ τῶν παίδων τὶς ἐκ τοῦ κυλικίου τῶν ποτηρίων παραφερέτω. ὁρῶ γὰρ πλῆ-
θος καλῶν καὶ ποικίλων ἐκπωμάτων. δοθέντος οὖν ποτηρίου μεγάλου ἔφη, ἀλλ' ἀκρατέστερόν μοι ὦ
παῖ τῷ κυάθῳ πληρῶν ἔγχει εἰς τὴν κύλικα. μὴ κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀντιφάνη, ὅς ἐν Διδύμοις
φησί, ποτήριόν μοι τὸ μέγα προσφέρει λαβὼν ἐπεχεάμην ἄκρατον, οὐχὶ παιδίον κυάθους
θεῶν τε καὶ θεαινῶν μυρίους. εἶτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι τῆς σεμνῆς θεᾶς, καὶ τοῦ γλυκυτάτου βασιλέως
διμοιρίαν. ἐμοὶ οὖν ὦ παῖ ζωρότερον κέραιρε. οὔπω γὰρ λέγομεν περὶ ἀριθμοῦ κυάθων. δείξω Ζωρότερον
δὲ ὅτι καὶ ὁ κύαθος εἴρηται. καὶ τὸ ἀκρατέστερον καὶ περὶ οἰνοχόων. πρότερον δέ μοι λέξεται περὶ τοῦ ζω-
ρότερον. Ἀντιφάνης Μελανίωνι, τὸν ἐγὼ κρίνω μετὰ Νικηρίδα τῆς ὑγιείας, πίνειν, ζωροτέρῳ χρώ-
μενον οἰνοχόῳ. ἐν δὲ Λάμπωνι, ὁ δεῖν ἰάπυξ κέρασον εὐζωρέστερον. Ἔφιππος Ἐφήβοις, φιά-
λην ἑκατέρᾳ ἔδωκεν κεράσας ζωρότερον. ὁμηρικῶς τινὲς δὲ καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ, ζωρότερον δὲ κέραιρε Ιλ. ι.
οὐκ ἄκρατον σημαίνειν φασίν, ἀλλὰ θερμὸν, ἀπὸ τοῦ ζωτικοῦ καὶ τῆς ζέσεως, ἑταίρων παρόντων νέον δὲ
ὑπαρχῆς κεράννυσθαι κρατῆρα ἄτοπον. ἄλλοι δὲ τὸ ἀκρατέστερον, ὥσπερ τὸ δεξιτερὸν ἀντὶ τοῦ δε-
ξιοῦ. τινὲς ἐπεὶ οἱ ἐνιαυτοὶ ὧροι λέγονται καὶ τὰ ζῶα, ὅτι μέγεθος ἢ πλῆθος σημαίνει, ζωρὸν τὸ πολυε-
τὲς λέγεσθαι. Δίφιλος δὲ ἐν Παιδερασταῖς φησίν, ἔγχεον σὺ δὴ πιεῖν, εὐζωρότερον γένη δύω παῖ-
δες. τὸ γὰρ ὑδαρὲς ἅπαν τοῦτ' ἐστὶ τῇ ψυχῇ κακόν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης, ζωρότερον
φησὶν εἶναι τὸ κεκραμένον, παρατιθέμενος Ἐμπεδοκλέους τάδε, αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν
μάθον ἀθάνατ' εἶναι, ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα διαλλάξαντα κελεύθους. κύαθον δ' ἤδη τὸν ἀν- Κύαθος
τλητῆρος, Πλάτων εἴρηκεν ἐν Φάωνι οὕτως, τῷ στόματι τὸν κύαθον ὧδ' εἰληφότες. καὶ ἐν
πρέσβεσι, κυάθους ὅσους ἐκλέπτεθ' ἑκάστοτε. Ἄρχιππος ἰχθύσιν, κύαθον ἐπριάμην παρὰ δαι-
σίου. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐν Εἰρήνῃ Ἀριστοφάνους ὑπωπιασμέναι. τὰ γὰρ ὑπώπια κυάθοις περιβλώμενα
ἀμαυροῦται. μνημονεύει κυάθου καὶ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ παιδείας, καὶ Κρατῖνος. ἔτι δὲ Ἀριστοφάνης πολ-
λαχοῦ, καὶ Εὔβουλος ἐν Ὀρθάννῃ. Φερεκράτης δ' ἐν Λήροις, ἀργυροῦν κύαθον ὠνόμασε. Τίμων δ' ἐν δευ-
τέρῳ σίλλων ἀρυσαίνας, ἀπὸ τοῦ ἀρύσασθαι ὀνομάσας. καλοῦνται δὲ καὶ ἀρυστῆρες, καὶ ἀρύστιχοι. Σιμωνίδης,
ἔδωκεν οὐδεὶς οὐδ' ἀρυστῆρα τρυγός. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Σφηξίν, ἐγὼ γὰρ εἶχον τούσδε τοὺς ἀρυ-
στίχους. Φρύνιχος Ποαστρίαις, κύλικ' ἀρύστιχον. ἔνθεν καὶ ἡ ἀρύταινα. ἔλεγον δὲ καὶ ἔφηβον τοιοῦτον
σκεῦος, ὡς Ξενοφάνης ἐν τῷ συγγενικῷ. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ποταμόν τινα ἀνα-
γράφει κύαθον καλούμενον, περὶ Ἀρσινόην πόλιν Αἰτωλίας. τὸ δὲ ἀκρατέστερον Ὑπερείδης κέχρηται
ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους, γράφων οὕτως, εἰ μέν τις ἀκρατέστερον ἔπιεν, ἐλύπησεν. τούτῳ ὅμοιόν ἐστι τὸ Ἑτέρως
ἀνιαρέστερον, καὶ τὸ ἐν Ἡλιάσιν Αἰσχύλου, ἀφθονέστερα λίβα. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Πύρρᾳ, εὐωνέστερον ἔφη.
καὶ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου δὲ Ὑπερείδης εἴρηκε ῥᾳδιεστέραν τὴν πόλιν. τῷ δὲ κεραννύειν κέχρηται Πλάτων
μὲν ἐν Φιλήβῳ, τοῖς δὲ θεοῖς ὦ Πρώταρχε εὐχόμενοι κεραννύωμεν. καὶ Ἀλκαῖος ἐν Ἱερῷ γάμῳ, κεραννύου-
σί τε ἀφανίζουσί τε. Ὑπερείδης Δηλιακῷ, καὶ τὸν κρατῆρα τὸ πανιώνιον κοινῇ οἱ Ἕλληνες κεραννύου-
σιν. ᾠνοχόουν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ εὐγενέστατοι παῖδες, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱός. ᾠνοχόει δ' υἱὸς Μενε- Οἰνοχόοι εὐγενεῖς. ὀδ. ο.
λάου κυδαλίμοιο. καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς ἐν παισὶν ᾠνοχόησε. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ μέ-
θης φησί, πυνθάνομαι δ' ἔγωγε καὶ Εὐριπίδην τὸν ποιητὴν οἰνοχοεῖν Ἀθήνησι, τοῖς ὀρχησταῖς καλου-
μένοις. ὠρχοῦντο δ' οὗτοι περὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος νεὼν τοῦ Δηλίου, τῶν πρωτο† τες Ἀθηναίων, καὶ κα-
τεδύοντο ἱμάτια τῶν Θηραϊκῶν. ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτός ἐστιν, ᾧ τὰ Θαργήλια ἄγουσι. καὶ διασώζεται
φύλησιν ἐν τῷ Δαφνηφορείῳ γραφὴ περὶ τούτων. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, Ἀριστο-
τέλους ὢν μαθητής, καὶ οὗτος ἐν τῷ περὶ μέθης. Σαπφώ τε ἡ καλὴ πανταχοῦ Λάριχον τὸν ἀδελφὸν

ἐπαινεῖ ὡς οἰνοχοοῦντα ἐν τῷ πρυτανείῳ τοῖς Μιτυληναίοις. καὶ παρὰ Ῥωμαίοις δὲ οἱ εὐγενέστατοι τῶν παίδων τὴν λειτουργίαν ταύτην ἐκτελοῦσιν, ἐν ταῖς δημοτελέσι τῶν θυσιῶν πάντα τοὺς Αἰολεῖς μιμούμενοι, ὡς καὶ κατὰ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς. τοσαύτη δ' ἦν ἡ τῶν παλαιοτέρων τρυφὴ περὶ τὰς πολυτελείας, ὥστε μὴ μόνον οἰνοχόους ἔχειν, ἀλλὰ καὶ οἰνόπτας. ἀρχὴ γοῦν ἐστὶν οἱ οἰνόπται παρὰ Ἀθηναίοις, ὡς μνημονεύει ἐν ταῖς Πόλεσιν Εὔπολις ἐν τούτοις, Οὓς δ' οὐκ ἂν εἵλεσθ' οὐδ' ἂν οἰνόπτας πρὸ τοῦ, Νυνὶ στρατηγοὺς λεύσομεν, ὦ πόλις πόλις, Ὡς εὐτυχὴς εἶ μᾶλλον ἢ καλῶς φρονεῖς.

Οἱ δὲ οἰνόπται οὗτοι ἐφεώρων τὰ ἐν τοῖς δείπνοις, εἰ κατ' ἴσον πίνουσιν οἱ συνόντες. καὶ ἦν ἡ ἀρχὴ εὐτελής, ὡς ὁ ῥήτωρ φησὶ Φιλῖνος ἐν τῇ Κροκανιδῶν διαδικασίᾳ. καὶ ὅτι τρεῖς ἦσαν οἱ οἰνόπται, οἵτινες καὶ παρεῖχον τοῖς δειπνοῦσι λύχνους καὶ θρυαλλίδας. ἐκάλουν δέ τινες τούτους καὶ ὀφθαλμούς. παρὰ δὲ Ἐφεσίοις οἱ οἰνοχοοῦντες ἠΐθεοι τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ ταῦροι ἐκαλοῦντο, ὡς Ἀμερίας φησίν. Ἑλλησπόντιοι δὲ ἐπεγχύτην ὀνομάζουσι τὸν οἰνοχόον, καὶ τὴν κρεονομίαν κρεωδαισίαν, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου. τοῖς δὲ θεοῖς οἰνοχοοῦσάν τινες ἱστοροῦσι τὴν Ἁρμονίαν, ὡς Καπίτων ἱστορεῖ ὁ ἐποποιός, Ἀλεξανδρεὺς δὲ γένος ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν. Ἀλκαῖος δὲ καὶ τὸν Ἑρμῆν εἰσάγει αὐτῶν οἰνοχόον, ὡς καὶ Σαπφὼ λέγουσα, Κὰδ δ' ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο. Ἑρμᾶς δ' ἑλὼν ὄλπιν θεοῖς οἰνοχόησαι. οἱ δὲ παλαιοὶ τοὺς πρὸς ταῖς ὑπηρεσίαις ταύταις κήρυκας ἐκάλουν. ἰλ. γ. Ὅμηρος, Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ φέρον θεῶν ὅρκια πιστά, Ἄρνε δύω καὶ οἶνον εὔφρονα καρπὸν ἀρούρης, Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν Κῆρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ χρύσεια κύπελλα. καὶ πάλιν, Αὐτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ Ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον Μίσγον. ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν. Κλείδημος δὲ τοὺς μαγείρους κήρυκάς φησιν καλεῖσθαι. καὶ τὴν Ἥβην δέ τινες ἀνέπλασαν οἰνοχοοῦσαν αὐτοῖς, ἴσως διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια. Κλίνης δὲ τῆς οἰνοχόου Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἐπίκλην δὲ Φιλαδέλφου, μνημονεύει Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ Φιλοπάτορα ἱστοριῶν. καὶ ἀνδριάντας αὐτῆς ῥυτὸν Suid. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἑστάναι φησὶ κατὰ τὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως μονοχίτωνας, ῥυτὸν κρατοῦντας ἐν ταῖς χερσίν. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἐκπίνων τὸ ποτήριον ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, τὴν δ' ἐγὼ μεστὴν ἅπασαν ἐπονομάσας προπίομαι συγγενέσι πίστωμα φιλίας. πρὸς ὃν ἔτι πίνοντα τῶν παρόντων τὶς προσέθηκε τὰ λειπόμενα ἰαμβεῖα, Πιὼν ἐρῶ τὰ λοιπόν, πνίγομαι γάρ, ἀλλ' ἐπιρρόφει. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἐκπιὼν ἔφη, ταῦτα μὲν Κλέαρχος ἐν κιθαρῳδῷ. ἐγὼ δὲ κατὰ τὰς Ἀμφίδος Ἐρίθους παρακελεύομαι. Ὁ παῖς σοβείτω τοῖς ποτηρίοις συχνούς, Καὶ πίμπλα σὺ μὲν ἐμοί, σοὶ δ' ἐγὼ δώσω πιεῖν

Κρᾶσις οἴνου. Ἀμυγδαλῆ μὲν παιζέτω παρ' ἀμυγδαλῆν. Ταῦτα δὲ ἔφη Ξενόχαρτος ἐν Διδύμοις. αἰτούντων οὖν τῶν μὲν πλέον οἴνου, τῶν δὲ ἴσον ἴσῳ φασκόντων κιρνᾶσθαι, καὶ εἰπόντος τινὸς Ἀρχίππον εἰρηκέναι ἐν δευτέρῳ Ἀμφιτρύωνι, τίς ἐκέρασε σφῷν ὦ κακόδαιμον ἴσον ἴσῳ. καὶ Κρατῖνον ἐν Πυτίνῃ, Τὸ δ' ἴσον ἴσῳ φέρον τ' ἐγὼ δ' ἐκτήκομαι, ἔδοξε πᾶσι λέγειν περὶ τῶν κράσεων τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. καί τινος εἰπόντος ὅτι Μένανδρος ἐν Ἥρωι ἔφη, Καίτοι πολύ γ' ἐσθ' ἥδιον, οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἔπινον τρεῖς ὕδατος, οἴνου δ' ἓν μόνον. Ἄλεξις δ' ἐν Τηθύϊ ἔτι σωφρονικώτερον κιρνάναι παρακελεύεται. Ἰδοὺ πάρεστιν οἶνος, οὐκοῦν ἐγχέω Κρίτωνα πολὺ βέλτιον ἓν καὶ τέτταρας, Ὑδαρὸν λέγεις, ὅμως δὲ ταύτην ἐκπιὼν, Λέγε τί καὶ διατριβήν γε περὶ πότῳ ποιῶμεν. καὶ Διοκλῆς ἐν Μελίσσαις, πῶς δὲ καὶ κεκραμένον πίνειν τὸν οἶνον δεῖ μετὰ τέτταρα καὶ δύο. ἡ δ' οὖν κρᾶσις αὕτη παρὰ τὸ ἔθος οὖσα ἐπέμνησε τάχα καὶ τὴν θρυλλουμένην παροιμίαν, ἢ πέντε πίνειν ἢ τρία ἢ μὴ τέτταρα. ἢ γὰρ δύο πρὸς πέντε πίνειν φησὶ δεῖν, ἢ ἓν πρὸς τρεῖς. περὶ δὲ ταύτης τῆς κράσεως Ἴων ὁ ποιητὴς ἐν τῷ περὶ Χίου φησίν, ὅτι Εὑρὼν ὁ μάντις Παλαμήδης ἐμαντεύσατο, Πλοῦν ἔσεσθαι τοῖς Ἕλλησι πίνουσι τρεῖς Πρὸς ἕνα κυάθους. Οἱ δ' ἐπιτεταμένως χρώμενοι περὶ πότῳ δύο οἴνου ἔπινον πρὸς πέντε ὕδατος. Νικοχάρης γοῦν ἐν Ἀμυμώνῃ, πρὸς τοὔνομα παίζων ἔφη. Οἰνόμαος οὗτος χαῖρε πέντε καὶ δύο, Κἀγώ τε καὶ συμπόται γενοίμεθα. τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ ἐν Λημνίαις. Ἀμειψίας δ' ἐν Ἀποκοτταβίζουσιν, ἐγὼ δὲ Διόνυσος πᾶσιν ἡμῖν εἰμὶ πέντε καὶ δύο. Εὔπολις Αἰξί, Διόνυσε χαῖρε μή τι πέντε καὶ δύο. Ἕρμιππος Θεοῖς, Ἔπειθ' ὅταν πινώμεθ' ἢ διψώμεθα, Εὐχόμεθα πρὸς τοῦθ' ὁ οἶνος ὡκαίρας † γένου Οὐκ ἀστοῦ καὶ πηλοῦ γὼ φέρω παίζων ἅμα, Καῦθις γεγένηται τῶν πέντε καὶ δύω. παρὰ δὲ Ἀνακρέοντι εἷς οἴνου πρὸς δύ' ὕδατος, ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην, ὅκως ἄμυστιν προπίω, τὰ μὲν δύ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου κυάθους, ὡς ἂν ὑβρισιῶσαν ἀναδεῦ βασαρήσω. καὶ προελθὼν τὴν Σκυθικὴ πόσις. ἀκρατοποσίαν Σκυθικὴν καλεῖ πόσιν, ἄγε δηὖτε μηκέθ' οὕτω πατάγῳ τε κἀλαλητῷ Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις. καὶ Λακεδαιμόνιοι δ' ὥς φησιν

σιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, Κλεομένην τὸν βασιλέα Σκύθαις ὁμιλήσαντα καὶ ἀκρατοπότην γενόμενον, ἐκ τῆς μέθης φασὶ μανῆναι. καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Λάκωνες ὅταν βούλωνται ἀκρατέστερον πίνειν, ἐπισκυθίσαι λέγουσι. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης, ἐν τῷ περὶ μέθης περὶ τούτων οὕτω γράφει. ἐπεὶ καὶ Κλεομένην τὸν Σπαρτιάτην φασὶν οἱ Λάκωνες μανῆναι, διὰ τὸ Σκύθαις ὁμιλήσαντα μαθεῖν ἀκρατοποτεῖν. ὅθεν ὅταν βούλωνται πιεῖν ἀκρατέστερον, ἐπισκύθισον λέγουσιν. Ἀχαιὸς δ' ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ, τοὺς σατύρους ποιεῖ δυσχεραίνοντας ἐπὶ τῷ ὑδαρῆ πίνειν, καὶ λέγοντας, Μῶν Ἀχελῷος ἦν κεκραμένος πολύς, Ἀλλ' οὐδὲ λῆξαι τοῦδε τῷ γένει θέμις. Καλῶς μὲν οὖν ἄγειν σκυθιστὶ πιεῖν. ἦσαν δὲ τῶν ἀκροατῶν ἐπιχύσεις, ὥς φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ μέθης, οὐ παλαιαί. ἀλλ' ἦν ἀπ' ἀρχῆς, τὸ μὲν σπένδειν ἀποδεδομένον τοῖς θεοῖς, ὁ δὲ κότταβος τοῖς ἐρωμένοις. ἐχρῶντο γὰρ ἐπιμελῶς τῷ κοτταβίζειν, ὄντος τοῦ παιγνίου σικελικοῦ, καθάπερ καὶ ὁ Ἀνακρέων ὁ Τήιος πεποίηκε σικελικὸν κότταβον ἀγκύλῃ δαΐζων. διὸ καὶ τὰ σκολιὰ καλούμενα μέλη τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, πλήρη ἐστί. λέγω δ' οἷον καὶ Πίνδαρος πεποίηκε, χάριτάς τε ἀφροδισίων ἐρώτων ὄφρα σὺν Χειμάρῳ μεθύων, Ἀγάθωνι δὲ καλῶ κότταβον. τοῖς δὲ τετελευτηκόσι τῶν φίλων ἀπένεμον τὰ πίπτοντα τῆς τροφῆς ἀπὸ τῶν τραπεζῶν. διὸ καὶ Εὐριπίδης περὶ τῆς Σθενεβοίας φησίν, ἐπειδὴ νομίζειν τὸν Βελλεροφόντην τεθνάναι. πεσὸν δέ νιν λέληθεν οὐδὲν ἐκ χερός, Ἀλλ' εὐθὺς αὐδᾷ τῷ Κορινθίῳ * παρήνει μὴ μεθύσκεσθαι, μὴ δὲ κωμάζειν ἵν' ἔφη μὴ γνωσθῇς οἷος ὢν τυγχάνεις, ἀλλ' οὐχ οἷος προσποιῇ. κάτοπτρον γὰρ εἴδους χαλκός ἐστ', οἶνος δὲ νοῦ. διὸ καὶ καλῶς οἱ παροιμιαζόμενοι λέγουσι, τὸν οἶνον οὐκ ἔχειν πηδάλια. Ξενοφῶν γοῦν ὁ Γρύλλου παρὰ Διονυσίῳ ποτὲ τῷ Σικελιώτῃ πίνειν ἀναγκάζοντος τοῦ οἰνοχόου, προσαγορεύσας ὀνόματι τὸν τύραννον, τί δὲ ἔφη ὦ Διονύσιε οὐχὶ καὶ ὁ ὀψοποιὸς ἀγαθὸς ὢν καὶ ποικίλος, ἀναγκάζει ἡμᾶς εὐωχουμένους ἐσθίειν καὶ μὴ βουλομένους; ἀλλὰ κοσμίως ἡμῖν παρατίθησι τὴν τράπεζαν σιγῶν. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐν δράματι σατυρικῷ φησὶν ὡς ἄρα τὸ πρὸς βίαν πίνειν, Ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ διψῆν βίᾳ, ὅθεν εἴρηται καὶ τὸ Οἶνος ἀνώγει γέροντα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν. Σθένελός τε ὁ ποιητὴς οὐ κακῶς εἴρηκεν, Οἶνος καὶ φρονέοντας ἐς ἀφροσύνας ἀναβάλλει. ὁ δὲ Φωκυλίδης ἔφη, Χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισομενάων, Ἡδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν. Ἔτι δὲ καὶ νῦν τοῦτο παραμένει παρ' ἐνίοις τῶν Ἑλλήνων. ἐπεὶ δὲ τρυφᾶν ἤρξαντο καὶ χλιδῶσι, κατερρύησαν ἀπὸ τῶν δίφρων ἐπὶ τὰς κλίνας, καὶ λαβόντες σύμμαχον τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ῥᾳστώνην ἀνειμένως ἤδη καὶ ἀτάκτως, ἐχρῶντο τῇ μέθῃ χορηγούσης οἶμαι τῆς παρασκευῆς εἰς τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ Ἡσίοδος ἐν ταῖς Ἠοίαις εἶπεν. Οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος, Ὅς τις ἄδην πίνει, οἶνος δέ οἱ ἔπλετο μάργος. Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέει, γλῶσσάν τε νόον τε, Δεσμοῖς ἀφράστοισι. φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος. καὶ Θέογνις δὲ φησίν, Ἥκω δ' ὡς οἶνος χαριέστατος ἀνδρὶ πεπόσθαι, Οὔτε τι νήφων εἰμ' οὔτε λίαν μεθύων. Ὃς δ' ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον, οὐκ ἔτ' ἐκεῖνος Τῆς αὐτοῦ γνώμης καρτερός, οὐδὲ νόου. Μυθεῖται δὲ πάλαμνα τὰ νήφουσιν γίνεται αἰσχρά, Αἰδεῖται δ' ἔρδων οὐδὲν, ὅταν μεθύῃ, Τὸ πρὶν ἐὼν σώφρων τε καὶ ἤπιος. ἀλλὰ σὺ ταῦτα Γινώσκων μὴ πῖν' οἶνον ὑπερβολάδην. Πρὶν μεθύειν δ' ἄρξῃ γ' ἀπανίστασο. μή σε βιάσθω Γαστὴρ, ὥς τε κακὸν λάτριν ἐφημέριον. Ἀνάχαρσίς τε ὁ σοφὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν τῆς ἀμπέλου δύναμιν τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς δεικνὺς ἔλεγεν, ὡς εἰ μὴ καθ' ἕκαστον ἔτος ἔτεμνον οἱ Ἕλληνες τὴν ἄμπελον, ἤδη κἂν ἐν Σκύθαις ἦν. οὐ καλῶς δὲ οἱ πλάττοντες καὶ γράφοντες τὸν Διόνυσον, ἔτι τε οἱ ἄγοντες ἐπὶ τῆς ἁμάξης διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς οἰνωμένον. ἐπιδείκνυνται γὰρ τοῖς θεαταῖς, ὅτι καὶ τοῦ θεοῦ κρείττων ἐστὶν ὁ οἶνος. καίτοι γ' οὐδ' ἂν οἶμαι ἄνθρωπος σπουδαῖος τοῦθ' ὑπομείνειεν. εἰ δ' ὅτι κατέδειξεν ἡμῖν τὸν οἶνον, διὰ τοῦτο ποιοῦσιν αὐτὸν οὕτως διακείμενον, δῆλον ὅτι καὶ τὴν Δήμητρα θερίζουσαν ἢ ἐσθίουσαν ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ τὸν Αἰσχύλον ἐγὼ φαίην ἂν τοῦτο διαμαρτάνειν. πρῶτος γὰρ ἐκεῖνος, καὶ οὐχ ὡς ἔνιοί φασιν Εὐριπίδης παρήγαγε τὴν τῶν μεθυόντων ὄψιν εἰς τραγῳδίαν. ἐν γὰρ τοῖς Καβείροις εἰσάγει τοὺς περὶ τὸν Ἰάσονα μεθύοντας, ἃ δ' αὐτὸς ὁ τραγῳδοποιὸς ἐποίει, ταῦτα τοῖς ἥρωσι περιέθηκε. μεθύων γοῦν ἔγραφε τὰς τραγῳδίας. διὸ καὶ Σοφοκλῆς αὐτῷ μεμφόμενος ἔλεγεν, ὅτι ὦ Αἰσχύλε εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖς, ἀλλ' οὖν οὐκ εἰδώς γε ποιεῖς, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. ἀγνοοῦσι γε οἱ λέγοντες πρῶτον Ἐπίχαρμον ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀγαγεῖν μεθύοντα, μεθ' ὃν Κράτητα ἐν Γείτοσι. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ μελοποιός, καὶ Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιός, μεθύοντες ἔγραφον τὰ ποιήματα. πολλοί τε καὶ ἄλλοι μεθυσκόμενοι, λαμπρότερον ἐν τῷ πολέμῳ ἠγωνίσαντο. παρὰ δὲ Λοκροῖς τοῖς Ἐπιζεφυρίοις εἴ τις ἄκρατον ἔπιε μὴ προστάξαντος ἰατροῦ θεραπείας ἕνεκα, θάνατος ἦν ἡ ζημία, Ζαλεύκου τὸν νόμον θέντος. παρὰ δὲ Μασσαλιώταις ἄλλος νόμος τὰς γυναῖκας ὑδροποτεῖν. ἐν δὲ Μιλήτῳ ἔτι καὶ νῦν φησὶ Θεόφραστος τοῦτ' εἶναι τὸ νόμιμον. παρὰ δὲ Ῥωμαίοις οὔτε οἰκέτης οἶνον ἔπινεν, οὔτε γυνὴ ἐλευθέρα, οὔτε τῶν ἐλευθέρων οἱ ἔφηβοι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. ἄτοπος δὲ ὁ Ἀνακρέων ὁ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ποίησιν ἐξαρτήσας μέθης. τῇ γὰρ μαλακίᾳ, καὶ τῇ τρυφῇ ἐπιδοὺς ἑαυτὸν, ἐν τοῖς ποιήμασι διαβέβληται, οὐκ

Κοτταβίζειν.

Ἀλκαῖος φίλοινος.

εἰδότων τῶν πολλῶν, ὅτι νήφων ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀγαθὸς ὤν, προσποιεῖται μεθύειν οὐκ οὔσης ἀνάγκης. οἱ δὲ ἀγνοοῦντες τὴν τοῦ οἴνου δύναμιν, τὸν Διόνυσον φάσκουσι μανιῶν εἶναι αἴτιον τοῖς ἀνθρώποις, βλασφημοῦντες οὐ μετρίως. ὅθεν ὁ Μελανιππίδης ἔφη, πάντες δ᾽ ἀπεστύγεον ὕδωρ τὸ πρὶν ἐόντες ἀΐδριες οἴνου. τάχα δὴ τάχα τοὶ μὲν οὖν ἀπωλλύοντο, τοὶ δὲ παράπληκτον χέον ὀμφάν. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν τῷ περὶ μέθης φησίν, εἰ ὁ οἶνος μετρίως ἀφεψηθείη, πινόμενος ἧττον μεθύσκει. τὴν γὰρ δύναμιν ἀφεψηθέντος αὐτοῦ, ἀσθενεστέραν γίγνεσθαι. μεθύσκονταί τε φησίν οἱ γεραίτεροι τάχιστα διὰ ὀλιγότητα καὶ ἀσθένειαν τοῦ περὶ αὐτοὺς ἐνυπάρχοντος θερμοῦ. καὶ γὰρ ἐκ τοῦ οἴνου προσγινομένῳ κρατοῦνται ῥᾳδίως. μεθύσκονται δὲ καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις ὕες μὲν, σταφυλῆς στεμφύλων χορτασθέντες, καὶ τὸ τῶν κοράκων, καὶ τῶν κυνῶν γένος τὴν οἰνοῦτταν καλουμένην φαγόντα βοτάνην. πίθηκος δὲ καὶ ἐλέφας, πιόντες οἶνον. διὸ καὶ τὰς θήρας ποιοῦνται τῶν πιθήκων καὶ τῶν κοράκων, μεθυσθέντων τῶν μὲν οἴνῳ, τῶν δὲ τῇ οἰνούττῃ. τὸ δ᾽ ἐνδελεχῶς μεθύειν φησὶ Κρώβυλος ἐν ἀπολειπούσῃ, τίν᾽ ἡδονὴν ἔχει, Ἀποστεροῦντα ζῶνθ᾽ ἑαυτὸν τοῦ σωφρονεῖν, Ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις. καὶ Ἄλεξις δὲ ἐν τῇ τοῦ Φρυγίου διασκευῇ φησίν, Εἰ τοῦ μεθύσκεσθαι πρότερον τὸ κραιπαλᾶν, Παρεγίνεθ᾽ ἡμῖν οὐδ᾽ ἂν εἷς οἶνόν ποτε Προσίετο πλεῖον τοῦ μετρίου. νυνὶ δὲ τὴν Τιμωρίαν οὐ προσδοκῶντες τῆς μέθης, Ἥκειν προχείρως τοὺς ἀκράτους πίνομεν.

Τὸν δὲ Σαμαγόρειον οἶνον καλούμενον φησὶν Ἀριστοτέλης, ἐκ τριῶν κοτυλῶν κερασθεισῶν μεθύσκειν ὑπὲρ τεσσαράκοντα ἄνδρας. ταῦτ᾽ εἰπὼν ὁ Δημόκριτος, καὶ πιὼν ἔφη, τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχοι, πειράσθω. ἀκούσεται γὰρ κατὰ τὸν Εὔηνον, Σοὶ μὲν τάδε δοκοῦντ᾽ ἔστιν, ἀλλ᾽ ἐμοὶ τάδε. ἐγὼ δ᾽ ἐπεὶ παρεξέβην περὶ τῶν ἀρχαίων κράσεων διαλεγόμενος, ἐπαναλήψομαι τὸν λόγον, τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλκαίου τοῦ μελοποιοῦ λεχθέντα ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος. φησὶ γάρ που οὗτος, Ἔγχεε κίρνα εἷς ἐν καὶ δύο. ἐν τούτοις γάρ τινες οὐ τὴν κρᾶσιν οἴονται λέγειν αὐτὸν, ἀλλὰ σωφρονικὸν ὄντα καθ᾽ ἕνα κύαθον ἄκρατον πίνειν, καὶ πάλιν κατὰ δύο. τοῦτο δὲ ὁ Ποντικὸς Χαμαιλέων ἐνδέδεικται τῆς Ἀλκαίου φιλοινίας ἀπείρως ἔχων. κατὰ γὰρ πᾶσαν ὥραν καὶ πᾶσαν περίστασιν πίνων ὁ ποιητὴς οὗτος εὑρίσκεται. χειμῶνος μὲν ἐν τούτοις, ὕει μὲν ὁ Ζεὺς, ἐν δ᾽ ὀρανῷ μέγας χειμὼν, πεπάγασι δ᾽ ὑδάτων ῥοαί, κάββαλλε τὸν χειμῶνα ἐπὶ μὲν τιθεὶς πῦρ. ἐν δὲ κιρναῖς οἶνον ἀφειδέως μελιχρὸν, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσᾳ μαλθακὸν, ἀμφὶ γνόφαλλον. θέρους δὲ τέγγε πλεύμονας οἴνῳ. τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται, ἁ δ᾽ ὥρα χαλεπά. πάντα δὲ δίψας ὑπὸ καύματος. τοῦ δὲ ἔαρος, ἦρος ἀνθεμόεντος ἐπάιον ἐρχομένοιο. καὶ προελθών, ἐν δὲ κίρνω τὸν τῷ μελιαδέος, ὄττι τάχιστα κρατῆρα. ἐν δὲ τοῖς συμπτώμασιν, οὐ χρὴ κακοῖσιν θυμὸν ἐπιτρέπειν. προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι, ὦ Βακχί. φάρμακον δ᾽ ἄριστον οἶνον ἐνεικαμένοις μεθυσθῆναι. ἐν δὲ ταῖς εὐφροσύναις, Νῦν χρὴ μεθύσκειν, καί τινα πρὸς βίαν πονεῖν. ἐπειδὴ κάτθανε Μυρσίλος, καὶ καθόλου δὲ συμβουλεύων φησίν, μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς πρότερον δένδρον ἀμπέλω. Πῶς οὖν ἔμελλεν ὁ ἐπὶ τοσοῦτον φιλοπότης νηφάλιος εἶναι, καὶ καθ᾽ ἕνα καὶ δύο κυάθους πίνειν. αὐτὸ γοῦν τὸ ποιημάτιον φησὶ Σέλευκος, ἀντιμαρτυρεῖ τοῖς οὕτως ἐκδεχομένοις. φησὶ γάρ, πίνωμεν, τί τὸν λύχνον σβεννύμεν. δάκτυλος ἁμέρα, κὰδ δ᾽ ἀνάειρε κυλίχναις μεγάλαις, αἶτα ποικίλα. οἶνος γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς υἱὸς. λαθικαδέ᾽ ἀνθρώποισιν ἔδωκεν. ἔγχεε κίρναις ἕνα καὶ δύο πλέαις. κὰκ κεφαλᾶς δ᾽ ἅτερα τὰν ἑτέραν κύλιξ ὠθείτω. ἕνα πρὸς δύο, ὕδατος πρὸς τρεῖς ἀκράτου. λέγει δὲ οὗτος, πεπωκέναι δοκεῖ τὸν κατὰ δύο καὶ τρεῖς ἀκράτου. Φερεκράτης δ᾽ ἐν Κοριαννοῖ, δύο ὕδατος πρὸς τέσσαρας οἴνου λέγων ὧδε, Ἀπόθου ὦ γλυκυκυδάρειον ἐνέχεέν σοι, Παντάπασι μὲν οὖν ὕδωρ τί εἰργάσω. Πῶς ὦ κατάρατε ἐνέχεας δύο ὕδατος ὦ μάμμη. τί δ᾽ οἴνου τέτταρας, ἔρρες ἐς κόρακας, Βατράχοις Οἰνοχεῖν σε δεῖ. Ἔφιππος δ᾽ ἐν Κίρκῃ, τρεῖς πρὸς τέτταρας οἶνον πίοις ἂν ἀσφαλέστερον, Πολὺ ὑδαρῆ. μὰ τὴν γῆν, ἀλλὰ τρία καὶ τέτταρα Οὕτως ἄκρατον εἶπέ μοι πίνῃ τί φῄς. Ἴσον ἴσῳ δ᾽ Τιμοκλῆς ἐν Κονισάλῳ, Πατάξω τ᾽ ἴσον ἴσῳ ποτηρίοις Μεγάλοις ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν φράσαι. Καὶ Ἄλεξις ἐν δορκίδι ἢ ποππυζούσῃ, Τῆς φιλοτησίας ἐγὼ Μεστὰς προπίνω ἴσον ἴσῳ κεκραμένας. καὶ Ξέναρχος ἢ Τιμοκλῆς ἐν Πορφύρᾳ, Μὰ τὸν Διόνυσον σὺ κάπηλεις ἴσον ἴσῳ. Σώφιλος δ᾽ ἐν Ἐγχειριδίῳ, συνεχὴς ἄκρατος ἐδίδοτο ἴσον ἴσῳ πάλιν Τὴν μείζον᾽ ἤτουν. Ἄλεξις Τοκιστῇ ἢ καταψευδομένῳ, Μὴ παντελῶς αὐτῷ δίδου ὑδαρῆ κατανοεῖς ἴσον ἴσῳ μικροῦ καλῶς, Ἡδύ γε τὸ πῶμα, ποταμὸς ὁ Βρόμιος, Τρυφῇ θάσιος ὅμοιον, καὶ δίκαιον τοὺς ξένους Πίνειν ξενικὸν, τοὺς δ᾽ ἐγγενεῖς ἐπιχώριον. Ἐν δ᾽ Ὑποβολιμαίῳ, ἀπνευστὶ ἐκπιὼν ὡς ἄν τις ἡδίστ᾽ ἴσον Ἴσῳ κεκραμμένον. Μένανδρος Ἀδελφοῖς, Ὀκτώ τις ὑποχεῖν ἀνεβόα καὶ δώδεκα Κυάθους ἕως κατέσεισε φιλοτιμούμενος. Κατασείειν δὲ ἔλεγον ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς πότοις ὑποπιπτόντων, τὴν μεταφορὰν λαμβανόντων ἐκ τῶν τοὺς καρποὺς κατασειόντων. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Ἀποκοπτομένῳ, Οὐ συμποσίαρχος ἦν γὰρ, ἀλλὰ δήμιος. Ὁ Χαιρέας κυάθους προπίνων εἴκοσιν Ἴσον ἴσῳ πάλιν τὴν μεῖζον ἤτουν.

Macrob. Sat. lib. 7. cap. 15.

Οἴνου κρᾶσις.

Διόδωρος δ' ὁ σινωπεὺς ἐν αὐλητρίδι, Ἐπὰν κυάθους πίνῃ τις ὦ Κρίτων δέκα, Εἰ παρ' ἕκαστον ἐν-
διαλεχῶς τὸ ποτήριον, Πίνειν τὸ λοιπὸν τοὺς λογισμοὺς ἐξέῃ Ταῦτα σκόπει πρὸς σαυτόν. Οὐκ
ἀγλαφύρως δὲ Λύσανδρος ὁ σπαρτιάτης, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι, τὸν οἶνον ὕδα-
ρῆ πωλούντων τῶν καπήλων ἐν τῷ στρατοπέδῳ κεκραμένον, ἐκέλευσεν αὐτὸν πωλεῖν, ἵνα τὸν
ἀκρατέστερον ὠνοῖντο. τὸ παραπλήσιον καὶ Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν Αἰσώπῳ οὕτως, Κομψόν γε τοῦτ' ἐστὶ
παρ' ὑμῖν ὦ Σόλων, ἐν ταῖς ἀθήναις δεξιῶς θ' εὑρημένον. Τὸ ποῖον; ἐν τοῖς συμποσίοις ἵν' οὐ πί-
νετε Ἄκρατον. οὐ γὰρ ῥάδιον. πωλοῦσι γὰρ Ἐν ταῖς ἁμάξαις εὐθέως κεκραμένον, Οὐχ ἵνα
τι κερδαίνωσι. τῶν δ' ὠνουμένων Προνούμενοι τοῦ τὰς κεφαλὰς ὑγιεῖς ἔχειν, Ἐκ κραιπάλης τοῦ
τ' ἐστ' ὁρᾷς ἑλληνικὸς Πότος μετρίοισι χρώμενος ποτηρίοις, Λαλεῖν τι καὶ ληρεῖν πρὸς αὑτοὺς
ἡδέως. Τὸ μὲν γὰρ ἕτερον λουτρόν ἐστιν, ὃ ποτός Ψυκτῆρι πίνειν καὶ κάδοις. θάνατος μὲν οὖν.
Πίνειν δὲ εἰς μέθην, φησὶν ἐν ἕκτῳ νόμων Πλάτων, οὐδὲ ἄλλοθί που πρέπει, πλὴν ἐν ταῖς τοῦ τὸν Ὁ καὶ Πλάτων περὶ οἴνου.
οἶνον δόντος θεοῦ ἑορταῖς, οὐδ' ἀσφαλές, οὔτ' οὖν περὶ γάμους ἐσπουδακότα, ἐν οἷς ἔμφρονα εἶναι μά-
λιστα πρέπει νύμφην καὶ νυμφίον, μεταβολὴν βίου οὐ μικρὰν μεταλλάττοντας. ἅμα δὲ καὶ τὸ γενόμε-
νον ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνεται. σχεδὸν γὰρ ἄδηλον ὁποία νὺξ ἢ φῶς αὐτὸ γεννή-
σει. καὶ τῷ ἑνδεκάτῳ δὲ τῶν νόμων φησί, μέθης δὲ αὐτοῦ ὥσπερ Λυδοὶ χρῶνται, καὶ Πέρσαι, Καρχη-
δόνιοι καὶ Κελτοὶ καὶ Ἴβηρες καὶ Θρᾷκες, καὶ τὰ τοιαῦτα γένη καθάπερ ὑμεῖς ὦ Λακεδαιμόνιοι τὸ
παράπαν ἀπέχεσθε. Σκύθαι δὲ καὶ Θρᾷκες ἀκρατοποσίαις παντάπασιν χρώμενοι, γυναῖκές τε καὶ
πάντες αὐτοί, καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχεόμενοι καλόν, καὶ εὔδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν
νενομίκασι. Πέρσαι δὲ καὶ σφόδρα μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις τρυφαῖς, ἃς ὑμεῖς ἀποβάλλετε. ἐν τά- Οἶνος ἠλφιτωμένος.
ξει δὲ μᾶλλον τούτων ἔπινον οἱ πολλοὶ καὶ ἄλφιτα ἐπιβάλλοντες τῷ οἴνῳ, ὡς ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος
φησίν. Ἐπίνικος γοῦν Μνησιπτολέμου ἀνάγνωσιν ποιησαμένου τῶν ἱστοριῶν, ἐν αἷς ἐγέγραπτο ὡς Σέ-
λευκος ἀπηλφίτωσε, γράψας δρᾶμα Μνησιπτόλεμον, καὶ κωμῳδῶν αὐτόν, καὶ περὶ τῆς πόσεως ταῖς
ἐκείνου χρώμενος φωναῖς, ἐποίησε λέγοντα, Ἐπηλφίτου πίνοντα τοῦ θέρους ποτέ, Ἰδὼν Σέλευ-
κον ἡδέως τὸν βασιλέα Ἔγραψα, καὶ παρέδειξα τοῖς πολλοῖς, ὅτι Κἂν τὸ τυχὸν ᾖ πραγμάτιον
ἢ σφόδρα εὐτελές, Σεμνὸν δύναται τοῦθ' ἡ δύναμις, ἣ μὴ ποεῖν. Γέροντα θάσιον τόν τε γῆς
ἀπ' Ἀτθίδος Ἑσμὸν μελίσσης τῆς ἀκρολόχου γλυκύ, Συγκυρκανήσας ἐν σκύτῳ χυτοῦ λίθου,
Δήμητρος ἀκτῇ πᾶν γεφυρώσας ὑγρόν Κατησίμωσα πῶμα καύματος λύσιν. Ὁ δ' αὐτὸς
ἱστορεῖ καὶ θηρᾶσι ταῖς νήσοις ἐπιτάττοντα λέκυθον ἀντὶ ἀλφίτου πίνειν, καὶ λέγεσθαι ταύτην τὴν
πόσιν καλλίονα τῆς ἐξ ἀλφίτων. προπόσεις δὲ τὰς γινομένας ἐν τοῖς συμποσίοις, Λακεδαιμονίοις Λακεδαιμονίων προπόσεις.
οὐκ ἦν ἔθος ποιεῖν, οὐδὲ φιλοτησίας διὰ τούτων πρὸς ἀλλήλους ποιεῖσθαι. δηλοῖ δὲ ταῦτα Κριτίας
ἐν τοῖς ἐλεγείοις, Καὶ τόδ' ἔθος Σπάρτῃ μελέτημά τε κείμενόν ἐστι, Πίνειν τὴν αὐτὴν οἰνοφόρον
κύλικα, Μὴ δ' ἀποδωρεῖσθαι προπόσεις ὀνομαστὶ λέγοντα, Μὴ δ' ἐπὶ δεξιτερὰν χεῖρα κυκλοῦν
θιάσου. Ἄγγεα λυδὴ χεὶρ εὗρ' ἀσιατογενὴς καὶ Καὶ προπόσεις ὀρέγειν ἐπι-
δέξια καὶ προκαλεῖσθαι Ἐξονομακλήδην ᾧ προπιεῖν ἐθέλει. Εἶτ' ἀπὸ τοιούτων πόσεων γλώσσας
τε λύουσιν Εἰς αἰσχροὺς μύθους, σῶμα τ' ἀμαυρότερον Τεύχουσιν. πρὸς δ' ὄμμ' ἀχλὺς ἀμβλω-
πὸς ἐφίζει. Λῆσις δ' ἐκτήκει μνημοσύνην πραπίδων. Νοῦς δὲ παρέσφαλται, δμῶες δ' ἀκόλα-
στον ἔχουσιν Ἦθος. ἐπεισπίπτει δ' οἰκοτριβὴς δαπάνη. Οἱ Λακεδαιμονίων δὲ κόροι πίνουσι τοσοῦ-
τον, Ὥστε φρέν' εἰς ἱλαρὰν ἀσπίδα πάντ' ἀπάγειν, Εἴς τε φιλοφροσύνην γλῶτταν μέτριόν τε
γέλωτα. Τοιαύτη δὲ πόσις σώματί τ' ὠφέλιμος, Γνώμῃ τε, κτήσει τε καλῶς εἰς ἔργ' Ἀφροδί-
της, Πρός θ' ὕπνον ἥρμοσται τὸν καμάτων λιμένα. Πρὸς τὴν τερπνοτάτην τε θεῶν θνητοῖς ὑγίειαν,
Καὶ τὴν εὐσεβίης γείτονα σωφροσύνην. Ἑξῆς δὲ πάλιν φησίν. Αἱ γὰρ ὑπὲρ τὸ μέτρον κυλί-
κων προπόσεις, παραχρῆμα Τέρψασαι λυποῦσ' εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. Ἡ Λακεδαιμονίων δὲ
δίαιθ' ὁμαλῶς διάκειται, Ἔσθειν καὶ πίνειν σύμμετρα πρὸς τὸ φρονεῖν. Καὶ τὸ πονεῖν εἶναι δυνατούς
οὐκ ἔστ' ἀπότακτος Ἡμέρα οἰνῶσαι σῶμ' ἀμέτροισι ποτοῖς. Φίλοινος δέ ἐστιν, ὁ πρὸς οἶνον ἕτοιμος.
φιλοπότης δέ, ὁ πρὸς πότους. φιλοκωθωνιστὴς δέ, ὁ μέχρι μέθης. πλεῖστον δὲ ἔπιε τῶν μὲν ἡρώων Νέστωρ ὁ Νέστορος φιλοποσία.
τριγέρων. φανερῶς γὰρ αὐτὸς προσέκειτο τῶν ἄλλων μᾶλλον τῷ οἴνῳ, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος αὐτοῦ, ὃν
ὡς πολυπότην ἐπιπλήσσει ὁ Ἀχιλλεύς. ὁ δὲ Νέστωρ καὶ τῆς μεγίστης μάχης ἐνεστηκυίας, οὐκ ἀπέχεται καὶ
τοῦ πίνειν. φησὶ γοῦν Ὅμηρος, Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης. καὶ μόνου δὲ τούτου ιλ. ξ.
τῶν ἡρώων τὸ ποτήριον ἡρμήνευκεν, ὡς τὴν Ἀχιλλέως ἀσπίδα. ἐστρατεύετο γὰρ μετ' αὐτοῦ, καθά-
περ καὶ μετὰ τῆς ἀσπίδος ἐκείνης, ἧς φησὶν ὁ Ἕκτωρ, καὶ μέχρις οὐρανοῦ ἥκειν τὸ κλέος. οὐκ ἂν ἁμάρτοι
δέ τις καὶ τὸ ποτήριον αὐτοῦ λέγων φιάλην Ἄρεως, κατὰ τὸν Ἀντιφάνους Καινέα, ἐν ᾧ λέγεται οὕτω.
εἰ τῇ δῆλος φιάλην τὸ ὅπλον Ἄρεως κατὰ Τιμόθεον ξυστόν τε βέλος. ἀλλὰ μὴν καὶ διὰ τὴν φιλοπο-
σίαν ὁ Νέστωρ λαμβάνει δῶρον καὶ παρ' Ἀχιλλέως, φιάλην ἐν τῷ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἐπιτελουμένῳ ἀγῶνι.
οὐχ ὅτι

οὐχ ὅτι καὶ οὐχὶ τῷ νικηθέντι ἔδωκεν δέπας ὁ Ἀχιλλεύς. τοῖς γὰρ φιλοπόταις οὐ πρέπεται τὸ νικᾶν, διὰ τὸ ῥάθυμον. ἢ ὅτι διὰ δίψαν μάλιστα λείπονται οἱ πύκται, διὰ τὸ βαρεῖσθαι τὰς χεῖρας ἀνατεινόντων. ὁ δὲ Εὔμηλος λαμβάνει θώρακα, δραμὼν ἄθλον ἐπισφαλῶς καὶ ἀμοχθεὶ ἀσφαλείας ὅπλον.

Διψῶ.

τῆς δὲ δίψης οὐδέν ἐστι πολυποθητότερον. διόπερ καὶ τὸ Ἄργος πολυδίψιον ὁ ποιητὴς ἔφη πολυπόθητον διὰ τοῦ χρόνου. τὸ δίψος γὰρ πᾶσιν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν ἐμποιεῖ, τὴν περὶ τῆς ἀπολαύσεως. διὸ καὶ ὁ Σοφοκλῆς φησί, Διψῶντι γάρ τοι πάντα προσφέρων σοφὰ, Οὐκ ἂν πλέον τέρψειας μὴ πιεῖν διδούς. καὶ Ἀρχίλοχος. μάχης δὲ τῆς σῆς ὥστε διψέων πιεῖν ὡς ἐρέω. καὶ τῶν τραγικῶν δέ τις ἔφη, ἴσχειν κελεύω χεῖρα διψῶσαν φόνου. καὶ Ἀνακρέων, φίλη γὰρ εἶ ξένοις, ἔασον δέ με διψῶντα πιεῖν. καὶ Ξενοφῶν δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς παιδείας, ποιεῖ τὸν Κῦρον τάδε λέγοντα. ἐγὼ ὑμῖν διψῶ χαρίσασθαι. Πλάτων δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ, ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα, κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου μεθυσθῇ. ἔπινε δὲ καὶ Πρωτέας ὁ μακεδὼν πλεῖστον, ὥς φησιν Ἔφιππος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, καὶ εὐρρώστῳ τῷ σώματι διῆγε. καίτοι τῷ πιεῖν ἐγγεγυμνασμένος ὤν.

Ἀλεξάνδρου πολυποσία.

Ἀλέξανδρος γοῦν αἰτήσας ποτὲ ποτήριον δίχουν, καὶ πιὼν προὔπιε τῷ Πρωτέᾳ. καὶ ὃς λαβὼν καὶ πολλὰ ὑμνήσας τὸν βασιλέα, ἔπιεν ὡς ὑπὸ πάντων κροταλισθῆναι. καὶ μετ' ὀλίγον τὸ αὐτὸ ποτήριον αἰτήσας ὁ Πρωτέας, καὶ πάλιν πιὼν προὔπιε τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος λαβὼν ἔσπασε μὲν γενναίως, οὐ μὴν ὑπήνεγκεν, ἀλλ' ἐπέκλινεν ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀφεὶς τῶν χειρῶν τὸ ποτήριον. καὶ ἐκ τούτου νοσήσας ἀπέθανε, τοῦ Διονύσου φησὶ μηνίσαντος αὐτῷ. διότι τὴν πατρίδα αὐτοῦ τὰς Θήβας ἐπολιόρκησε. ἔπινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πλεῖστον, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς μέθης συνεχῶς κοιμᾶσθαι δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας. δηλοῦται δὲ τοῦτο ἐν ταῖς ἐφημερίσιν αὐτοῦ, ἃς ἀνέγραψαν Εὐμένης τε ὁ καρδιανὸς, καὶ Διόδοτος ὁ ἐρυθραῖος. Μένανδρος δ' ἐν κόλακι, φησὶ κοτύλας χωροῦν δέκα ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυλον χρυσοῦν στρατιώτης τρὶς ἔπιον μεστόν γε. Ἀλεξάνδρου πλέον πέπωκας τοῦ βασιλέως. οὐκ ἔλαττον οὐ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν μέγα γε. Νικοβούλη δὲ ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα φησίν, ὅτι παρὰ Μηδείῳ τῷ θετταλῷ δειπνῶν Ἀλέξανδρος, εἴκοσιν οὖσιν ἐν τῷ συμποσίῳ, πᾶσιν προὔπιε παρὰ πάντων τὰ ἴσα λαμβάνων. καὶ ἀναστὰς τοῦ συμποσίου, μετ' οὐ πολὺ ἀνεπαύετο. Καλλισθένης δὲ ὁ σοφιστὴς, ὡς Λυγκεὺς ὁ σάμιός φησιν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι, καὶ Ἀριστόβουλος, καὶ Χάρης ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου τῆς τοῦ ἀκράτου κύλικος εἰς αὐτὸν ἐλθούσης, ὡς διωθεῖτο εἰπόντος τινὸς αὐτῷ, διατί οὐ πίνεις. Δαρεῖος δὲ ὁ τοὺς μάγους ἀνελὼν, ἐπιγεγραμμένον εἶχεν ἐπὶ τοῦ μνήματος. ἠδυνάμην καὶ οἶνον πίνειν πολὺν, καὶ τοῦτον φέρειν καλῶς. Κτησίας δὲ παρ' Ἰνδοῖς φησὶν οὐκ ἐξεῖναι τῷ βασιλεῖ μεθυσθῆναι. παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ βασιλεῖ ἐφίεται μεθύσκεσθαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ θύουσι τῷ Μίθρῳ. γράφει δὲ οὕτως περὶ τούτου Δοῦρις ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν μόνῃ τῶν ἑορτῶν τῶν ἀγομένων ὑπὸ Περσῶν τῷ Μίθρῃ, βασιλεὺς μεθύσκεται, καὶ τὸ περσικὸν ὀρχεῖται. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ πάντες ἀπέχονται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ὀρχήσεως. Πέρσαι γὰρ ὥσπερ ἱππεύειν, οὕτω καὶ ὀρχεῖσθαι μανθάνουσι. καὶ νομίζουσι τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης κίνησιν, ἐμμελῆ τινὰ λαμβάνειν γυμνασίαν τῆς τοῦ σώματος ῥώμης.

Μέθυσοι ἀναφρόδιτοι.

εἰς τοσοῦτον δὲ Ἀλέξανδρος ἐμέθυεν, ὥς φησι Καρύστιος ὁ περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι, ὡς καὶ ἐπὶ ὄνων ἅρματος κωμάζειν. ἐποίουν δὲ τοῦτο φησὶ καὶ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς. μή ποτ' οὖν διὰ τοῦτο οὐδὲ πρὸς τὰ ἀφροδίσια εἶχεν ὁρμήν. ἐξυδαροῦσθαι γάρ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς προβλήμασι φυσικοῖς τῶν τοιούτων τὴν γονήν. Ἱερώνυμός τε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, Θεόφραστόν φησι λέγειν, ὅτι Ἀλέξανδρος οὐκ εὖ διέκειτο πρὸς ἀφροδίσια. Ὀλυμπιάδος γοῦν καὶ παρακλινάσης αὐτῷ, Καλλιξείναν τὴν θετταλὴν ἑταίραν περικαλλεστάτην οὖσαν, συνειδότος τοῦτο καὶ τοῦ Φιλίππου (εὐλαβοῦντο γὰρ μὴ γύννις εἴη) πολλάκις ᾔτει αὐτὴ τὸν Ἀλέξανδρον συγγενέσθαι.

Φιλίππου φιλοποσία.

καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ φιλοπότης ἦν, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει τῆς ἱστορίας γράφει, Φίλιππος ἦν τὰ μὲν φύσει μανικὸς, καὶ προπετὴς ἐπὶ τῶν κινδύνων, τὰ δὲ διὰ μέθην. ἦν γὰρ πολυπότης, καὶ πολλάκις μεθύων ἐξεβοήθει. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ πεντηκοστῇ περὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ γενομένων εἰπὼν, καὶ ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλεσε τοὺς παραγενομένους τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις φησίν. ὁ δὲ Φίλιππος ἀποχωρησάντων ἐκείνων εὐθέως μετεπέμπετο τινὰς τῶν ἑταίρων. καλεῖν δ' ἐκέλευε τὰς αὐλητρίδας, καὶ Ἀριστόνικον τὸν κιθαρῳδὸν, καὶ Δωρίωνα τὸν αὐλητὴν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς εἰθισμένους αὐτῷ συμπίνειν. περιήγετο γὰρ πανταχοῦ τοὺς τοιούτους ὁ Φίλιππος, καὶ κατασκευασάμενος ἦν ὄργανα πολλὰ συμποσίου καὶ συνουσίας. ὢν γὰρ φιλοπότης, καὶ τὸν τρόπον ἀκόλαστος, καὶ βωμολόχους εἶχε περὶ αὐτὸν συχνοὺς, καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ὄντων καὶ τῶν τὰ γελοῖα λεγόντων. πιὼν δὲ τὴν νύκτα πᾶσαν, καὶ μεθυσθεὶς πολὺ, καὶ πατάξας, ἀφεὶς ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττεσθαι, ἤδη πρὸς ἡμέραν ἐκώμαζεν ὡς τοὺς πρέσβεις τοὺς τῶν Ἀθηναίων. Καρύστιος δὲ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν,

ὅτε φησὶ

ὅτε φησὶ μεθύειν προῃρεῖτο Φίλιππος τότ' ἔλεγε. χρὴ πίνειν, Ἀντίπατρος γὰρ ἱκανός ἐστι νήφων. κυβεύοντος δέ ποτε αὐτοῦ καί τινος ἀγγείλαντος, ὡς Ἀντίπατρος πάρεστι, διαπορήσας ὦσεν ὑπὸ τὴν κλίνην τὸν ἄβακα. Φιλοπότας δὲ καὶ μεθύσους καταλέγει Θεόπομπος Διονύσιον τὸν νεώτερον

Φιλοπόται.

Σικελίας τύραννον, ὃν καὶ τὰς ὄψεις ὑπὸ τοῦ οἴνου διαφθαρῆναι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Συρακουσίων πολιτείᾳ, καὶ συνεχῶς φησὶν αὐτόν, ἔσθ' ὅτε ἐπὶ ἡμέρας ἐνενήκοντα μεθύειν. διὸ καὶ ἀμβλυωπότερον γενέσθαι τὰς ὄψεις. Θεόφραστος δὲ ἔφησε, καὶ τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ τοὺς κολακεύοντας τὴν τυραννίδα, προσποιεῖσθαι μὴ βλέπειν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου χειραγωγεῖσθαι, καὶ μήτε τὰ παρατιθέμενα τῶν ἐδεσμάτων, μήτε τὰς κύλικας ὁρᾶν. διὸ κληθῆναι Διονυσοκόλακας. ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Νυσαῖος ὁ τυραννήσας Συρακουσίων καὶ Ἀπολλοκράτης. Διονυσίου δὲ τοῦ προτέρου οὗτοι υἱοί, ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ τετταρακοστῇ, καὶ τῇ ἑξῆς τῶν ἱστοριῶν. γράφει δὴ οὕτος περὶ τοῦ Νυσαίου. Νυσαῖος ὁ τυραννήσας ὕστερον Συρακουσίων, ὥσπερ ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένος, καὶ προειδὼς ὅτι μῆνας ὀλίγους ἤμελλε βιώσεσθαι, γαστριζόμενος καὶ μεθύων διῆγεν. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ ἐνάτῃ φησίν, Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱὸς ἀκόλαστος ἦν καὶ φιλοπότης. καὶ τῶν κολακευόντων τινὲς αὐτὸν παρεσκεύαζον, ὡς ἔνι μάλιστα ἀλλοτριώτατα πρὸς τὸν πατέρα διακεῖσθαι. καὶ Ἱππαρῖνον δὲ τὸν τοῦ Διονυσίου, φησὶν ὑπὸ μέθης τυραννοῦντα ἀποσφαγῆναι. περὶ δὲ τοῦ Νυσαίου καὶ τάδε γράφει. Νυσαῖος ὁ Διονυσίου τοῦ προτέρου υἱὸς κύριος τῶν ἐν Συρακούσαις γενόμενος πραγμάτων, κατεσκευάσατο τέθριππον, καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν ποικίλην ἀνέβαλεν. ἔτι δὲ καὶ τὴν ὀψοφαγίαν, καὶ τὴν οἰνοφλυγίαν, καὶ τὴν τῶν παίδων, καὶ τὴν γυναικῶν ὕβριν, καὶ τὴν τῶν ἄλλων, ὅσα συντελεῖν τούτοις πέφυκε καὶ δίαιταν διῆγεν οὕτως. ἐν δὲ τῇ τεσσαρακοστῇ πέμπτῃ, ὁ αὐτὸς περὶ Τιμολάου λέγων τοῦ Θηβαίου φησίν, οὐκ ὀλίγων γὰρ ἤδη γεγενημένων ἀσελγῶν περὶ τὸν βίον τοῦ καθ' ἡμέραν καὶ τοὺς πότους, οὐδένα νομίζω τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις ὄντων, οὔτ' ἀκρατέστερον οὔτε λιχνότερον, οὔτε δοῦλον γεγονέναι μᾶλλον τῶν ἡδονῶν, εἰ μὴ ὥσπερ εἶπον Τιμόλαον. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ περὶ Χαριδήμου τοῦ Ὠρείτου διηγούμενος, ὃν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποιήσαντο, φησί. τήν τε γὰρ δίαιταν ἑώρα αὐτοῦ τὴν καθ' ἡμέραν ἀσελγῆ καὶ τοιαύτην ποιούμενος, ὥστε πίνειν καὶ μεθύειν ἀεί, καὶ γυναῖκας ἐλευθέρας ἐτόλμα διαφθείρειν. καὶ εἰς τοῦτον προῆλθεν ἀκρασίας, ὥστε μειράκιόν τε παρὰ τῆς βουλῆς τῆς τῶν Ὀλυνθίων αἰτεῖν ἐπεχείρησεν. ὃ τὴν μὲν ὄψιν ἦν εὐειδές, καὶ χαρίεν. ἐτύγχανε δὲ μετὰ Δέρδου τοῦ Μακεδόνος αἰχμάλωτον γεγενημένον. ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀρκαδίων. ἄδηλον δ' εἰ ὁ Φιλίππῳ διεχθρεύσας, ὡς τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ, ὅπερ ἀνέγραψε Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων,

Τοῦ πολυκώθωνος τοῦτ' ἠρίον Ἀρκαδίονος,
Ἄστεος ὤρθωσαν τᾷδε πὰρ ἀτραπιτῷ
υἱῆες Δόρκων καὶ Χαρμύλος. ἔσβη ὁ δ' ὠνήρ
Ἄνθρωπ' ἐκ χανδῆς ζωροποτῶν κύλικος.

Ἐρισίξενον δέ τινα πεπωκέναι πλεῖστον φησὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐπίγραμμα,

Οὐ βαθὺν οἰνοπότην Ἐρισίξενον ἡ δὶς ἐφεξῆς
Ἀκρήτου φανερῶς ᾤχετ' ἔχουσα κύλιξ.

Ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀλκέτας ὁ Μακεδὼν ὥς φησιν Ἄριστος ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Διότιμος ὁ Ἀθηναῖος. οὗτος δὲ καὶ χώνη ἐπεκαλεῖτο, ἐντιθέμενος τῷ στόματι χώνην ἀπαύστως ἔπινε χεόμενον οἶνον. ὅθεν καὶ χώνη ἐπεκλήθη ὥς φησι Πολέμων. Κλεομένης δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὅτι καὶ ἀκρατοπότης ἦν, εἴρηται πρότερον. ὅτι δὲ διὰ μέθην ἑαυτὸν τῇ μαχαίρᾳ κατέτεμεν, Ἡρόδοτος ἱστόρησε. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ

Lib. 6.

ποιητὴς φιλοπότης, ὡς προεῖπον. Βάτων δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν τοῖς περὶ Ἴωνος τοῦ ποιητοῦ φιλοπότην φησὶ γενέσθαι καὶ ἐρωτικώτατον τὸν Ἴωνα. καὶ αὐτὸς δὲ ἐν τοῖς ἐλεγείοις, ἐρᾶν μὲν ὁμολογεῖ Χρυσίλλης τῆς Κορινθίας, Τελέου δὲ θυγατρός, ἧς καὶ Περικλέα τὸν Ὀλύμπιον ἐρᾶν φησὶ Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιόδοις. Ξενάρχος δ' ὁ Ῥόδιος διὰ τὴν πολυποσίαν μετρητὴς ἐπεκαλεῖτο. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς ἐν χιλιάσι. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις περὶ Καλάνου εἰπὼν τοῦ Ἰνδοῦ φιλοσόφου, ὅτι ῥίψας ἑαυτὸν εἰς πυρὰν ἐνημμένην ἀπέθανε, φησὶν ὅτι καὶ ἐπὶ τῷ μνήματι αὐτοῦ διέθηκεν Ἀλέξανδρος γυμνικὸν ἀγῶνα καὶ μουσικὸν ἐγκωμίων. ἔθηκε δέ φησι καὶ διὰ τὴν φιλοινίαν τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἀκρατοποσίας ἀγῶνα. καὶ ἦν ἆθλον τῷ μὲν πρώτῳ τάλαντον, τῷ δὲ δευτέρῳ τριάκοντα μναῖ, καὶ τῷ γ΄ δέκα. τῶν οὖν πιόντων τὸν οἶνον παραχρῆμα μὲν ἐτελεύτησαν ὑπὸ τοῦ ψύχους τριάκοντα καὶ πέντε. μικρὸν δὲ διαλιπόντος ἐν ταῖς σκηναῖς ἕξ. ὁ δὲ πλεῖστον πιὼν καὶ νικήσας ἔπιε μὲν ἀκράτου χόας τέσσαρας. ἐκαλεῖτο δὲ Πρόμαχος. Τίμαιος δέ φησιν, ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χόα, ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν. καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος. καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέφανον, καὶ ἀναλύων τῷ Ἑρμῇ τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν, ᾧπερ εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθίνους ἑκάστοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους, ἑσπέρας ἀπαλλασσόμενος ὡς αὐτόν. καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐθαυμάσθη. τὴν δὲ τῶν χοῶν ἑορτὴν τὴν Ἀθή-

Suid. χόες ἑορτή

νησιν ἐπιτελουμένην Φανόδημος φησὶ Δημοφῶντα τὸν βασιλέα βουλόμενον, ὑποδέξασθαι παραγενόμενον τὸν Ὀρέστην Ἀθήναζε. πρὸς δὲ τὰ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὸν προσιέναι, οὐδ' ὁμόσπονδον γενέσθαι, μήπω

θαι, μή πω διακαθέντα, ἐκέλευσεν συγκλεισθῆναι τά τε ἱερὰ καὶ χόα οἴνου ἑκάστῳ παρατεθῆναι, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι εἰπὼν ἆθλον δοθήσεσθαι πλακοῦντα. παρήγγειλέ τε καὶ τοῦ πότου παυσαμένους τοὺς μὲν στεφάνους, οἷς ἐστεφανοῦντο, πρὸς τὰ ἱερὰ μὴ τιθέναι, διὰ τὸ ὁμορόφους γενέσθαι τῷ Ὀρέστῃ. περὶ δὲ τὸν χόα τὸν ἑαυτοῦ ἕκαστον περιθεῖναι, καὶ τῇ ἱερείᾳ ἀποφέρειν τοὺς στεφάνους, πρὸς τὸ ἐν λίμναις τέμενος. ἔπειτα θύειν ἐν τῷ ἱερῷ τὰ ἐπίλοιπα καὶ ἔκτοτε τὴν ἑορτὴν κληθῆναι χόας. τῇ δὲ ἑορτῇ τῶν χόων ἔθος ἐστὶν Ἀθήνησι πέμπεσθαι δῶρά τε καὶ τοὺς μισθοὺς τοῖς σοφισταῖς, οἵπερ καὶ αὐτοὶ συνεκάλουν ἐπὶ ξένια τοὺς γνωρίμους, ὥς φησιν Εὐβουλίδης ὁ διαλεκτικὸς ἐν δράματι κωμασταῖς οὕτως,

Διονύσιος ἡρακλεώτης.

Σοφιστιᾶς κάκιστε καὶ χοῶν δέῃ Τῶν μισθοδώρων οὐκ ἀδείπνων ἐν τρυφῇ. Ἀντίγονος δὲ ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ τοῦ Διονυσίου βίου τοῦ ἡρακλεώτου τοῦ ἐπικληθέντος μεταθεμένου, φησὶ τὸν Διονύσιον τοῖς οἰκέταις συνεορτάζοντα, ἐν τῇ τῶν χόων ἑορτῇ, καὶ μὴ δυνάμενον διὰ γῆρας χρῆσθαι ᾗ παρειλήφεσαν ἑταίρᾳ ὑποστρέψαντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνδειπνοῦντας, Οὐ δύναμαι τανύσαι, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος. ἦν δὲ ὁ Διονύσιος ἔτι ἐκ νέου, ὥς φησι Νικίας ὁ νικαεὺς ἐν ταῖς διαδοχαῖς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ἐκμανής, καὶ πρὸς τὰς δημοσίας εἰσῄει παιδίσκας ἀδιαφόρως. καί ποτε πορευόμενος μετά τινων γνωρίμων, ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ παιδισκεῖον εἰς ὃ τῇ προτεραίᾳ παρεληλυθὼς ὤφειλε χαλκοῦς, ἔχων τότε κατὰ τύχην, ἐκτείνας τὴν χεῖρα πάντων ὁρώντων ἀπεδίδου. Ἀνάχαρσις δ' ὁ σκύθης παρὰ Περιάνδρῳ τεθέντος ἄθλου περὶ τοῦ πίνειν, ᾔτησε τὸ νικητήριον πρῶτος μεθυσθεὶς

Φιλοπόται.

τῶν συμπαρόντων, ὡς ὄντος τέλους τούτου καὶ τῆς ἐν τῷ πότῳ νίκης, ὥσπερ καὶ τῆς ἐν τῷ τρέχειν. Λακύδης δὲ καὶ Τίμων οἱ φιλόσοφοι κληθέντες πρός τινα τῶν γνωρίμων ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ βουλόμενοι συμπεριφέρεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἔπινον προθυμότερον. τῇ μὲν οὖν πρώτῃ τῶν ἡμερῶν ὁ Λακύδης ἀπῄει πρότερος, ἐπιπολάσαντος αὐτῷ τοῦ ποτοῦ. καὶ ὁ Τίμων ὁρῶν αὐτὸν ἀπιόντα ἔφη, ἠρά-

ἰλ. χ.

μεθα μέγα κῦδος ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ προπιόντος τοῦ Τίμωνος, διὰ τὸ μὴ δυνηθῆναι ἐκπιεῖν τὴν προποθεῖσαν αὐτῷ κύλικα, Λακύδης ἰδὼν αὐτὸν ἐπανάγοντα εἶπε. δυστήνων

ἰλ. ζ.

δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι. Μυκερῖνον δὲ τὸν αἰγύπτιον Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, διὰ τῶν δευτέρων, ἀκούσαντα παρὰ τῶν μάντεων, διότι ὀλιγοχρόνιός ἐστι λύχνα ποιησάμενον πολλά, ὁπότε γένοιτο νὺξ πίνειν καὶ εὐπαθεῖν, οὔτε ἡμέρας, οὔτε νυκτὸς ἀνιέντα. καὶ εἰς τὰ ἕλεα δὲ καὶ τὰ ἄλση νεμόμενον, ἔτι τε ὅπου πύθοιτο ἡβητήρια εἶναι μεθύσκεσθαι. καὶ Ἄμασιν δὲ τὸν αὐτῶν αἰγυπτίων βασιλέα Ἡρόδοτος πολλὰ πεπωκέναι φησί. Ἑρμείας δ' ὁ μηθυμναῖος ἐν τρίτῃ σικελικῶν, φιλοπότην φησὶ γενέσθαι Νικοτέλη τὸν κορίνθιον. Φαινίας δὲ ὁ ἐρέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας, Σκόπαν φησὶ τὸν Κρέοντος μὲν υἱόν, Σκόπα δὲ τοῦ παλαιοῦ υἱιδοῦν φιλοποτοῦντα διατελέσαι, καὶ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἀπὸ τῶν συμποσίων ποιεῖσθαι ἐπὶ θρόνου καθήμενον, καὶ ὑπὸ τεσσάρων

Ἀντίοχος φιλοπότης.

βασταζόμενον οὕτως οἴκαδε ἀπιέναι. Φύλαρχος δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἀντίοχόν φησι τὸν βασιλέα φίλοινον γενόμενον, μεθύσκεσθαί τε καὶ κοιμᾶσθαι ἐπὶ πλεῖον, εἶθ' ἑσπέρας πάλιν ἀφυπνιζόμενον ἐπιπίνειν. ἐχρημάτιζέ γε φησὶν νήφων μὲν βραχέα τελέως, μεθύων δὲ τὰ πολλά. διὸ περὶ αὐτὸν δύο ἦσαν οἱ διοικοῦντες τὴν βασιλείαν. Ἄριστος καὶ Θεμίσων, κύπριοι μὲν γένος καὶ ἀδελφοί, ἐρώμενοι δὲ ἀμφότεροι τοῦ Ἀντιόχου. πολυπότης δὲ ἦν καὶ Ἀντίοχος ὁ βασιλεύς, ὁ κληθεὶς ἐπιφανής, ὁ ὁμηρεύσας παρὰ ῥωμαίοις, ὃν ἱστορεῖ Πτολεμαῖος ὁ εὐεργέτης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑπομνημάτων, καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ, φάσκων αὐτὸν εἰς τοὺς ἰνδικοὺς κώμους καὶ μέθας τραπέντα, πολλὰ ἀναλίσκειν, καὶ τὰ περιλειπόμενα δὲ τῶν χρημάτων μεθ' ἡμέραν κωμάζων ὅτε μὲν ἐξέχει, ἄλλοτε δὲ ἐν ταῖς δημοσίαις ὁδοῖς ἱστάμενος λέγειν, τίνι ἡ τύχη δίδωσι λαβέτω, καὶ ῥίψας τὸ ἀργύριον ᾤχετο. πολλάκις δὲ καὶ πλεκτὸν στέφανον ῥόδων ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ χρυσοϋφῆ τήβενναν φορῶν, μόνος ἐρέμβετο λίθους ὑπὸ μάλης ἔχων οἷς ἔβαλε τῶν ἰδίων τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ. ἐλοῦτό τε καὶ εἰς τοὺς κοινοὺς λουτρῶνας, μύροις ἀλειφόμενος. ὅτε καί ποτε συνιδών τις αὐτὸν ἰδιώτης ἔφη, μακάριος εἶ ὦ βασιλεῦ,

Supra lib. 5. Πολυπόται βασιλεῖς.

πολυτελὲς ὄζεις. καὶ ὃς ἡσθείς, ἐγώ σε φησὶν ὑπέρκορον τούτου ποιήσω καὶ κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὑδρίσκην ὑπὲρ δύο χόας ἔχουσαν παχέος μύρου καταχυθῆναι ἐκέλευσεν, ὡς καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀγοραίων εἰς τὸ ἐκχυθὲν συγκυλισθῆναι. ὀλίσθου τε γενομένου, αὐτός τε ὁ Ἀντίοχος ἔπεσε καγχάζων, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν λουομένων τὸ αὐτὸ ἔπαθον. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν καλεῖ αὐτὸν ἐπιμανῆ, καὶ οὐκ ἐπιφανῆ διὰ τὰς πράξεις. οὐ μόνον γὰρ μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων κατέβαινεν εἰς ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ξένων, καὶ τῶν εὐτελεστάτων συνέπινεν. εἰ δὲ καὶ τῶν νεωτέρων φησὶ συναίσθοιτό τινας εὐωχουμένους, ὅπου δή ποτε παρῆν μετὰ κεραμίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον ἀνισταμένους φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα ἀποβαλὼν, τήβενναν ἀναλαβὼν περιῄει τὴν ἀγοράν. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ ὁ αὐτὸς Πολύβιός φησι, συντελοῦντα αὐτὸν ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ἀγῶνας, συγκαλέσαι πάντας ἕλληνας, καὶ τῶν βουλομένων τοὺς πολλοὺς ἐπὶ τὴν θέαν. καὶ πλείστων παραγινομένων ἐν τοῖς γυμνασίοις, πάντας ἐκ

χρυσῶν

ἐκ χρυσῶν ὁλκίων ἤλειφε κροκίνῳ μύρῳ καὶ κιναμωμίνῳ, καὶ ναρδίνῳ, καὶ ἀμαρακίνῳ, καὶ ἰρινίνῳ. καὶ συγκαλῶν αὐτοὺς εἰς εὐωχίαν, ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια συνεπλήρου μετὰ πολυτελεστάτης παρασκευῆς. καὶ ὁ χειρισμὸς τῆς διακονίας δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο. κατὰ γὰρ τὰς εἰσόδους ὑφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δὲ ἀνέκλινεν. καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσῆγεν. καὶ περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν, οὗ δὲ προσανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον, ἀνεπήδα καὶ μετανίστατο καὶ περιῄει τὸν πότον, προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ᾽ ἄλλοις. ἅμα δὲ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων, καὶ ὑπὸ τῶν μίμων εἰσεφέρετο ὅλος συγκεκαλυμμένος, καὶ ἐτίθετο εἰς τὴν γῆν, ὡς εἷς ὢν τῶν μίμων. καὶ τῆς συμφωνίας προσκαλουμένης, ὁ βασιλεὺς ἀναπηδήσας, ὠρχεῖτο καὶ προσέπαιζε τοῖς μίμοις, ὥστε πάντας αἰσχύνεσθαι. τοιαῦτα ἀπεργάζεται τοὺς ταλαιπώρους ἡ πρὸς τῇ μέθῃ ἀπαιδευσία. φιλοπότης δ᾽ ἦν καὶ ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ Ἀντίοχος ἐν Μηδίᾳ πρὸς Ἀρσάκην πολεμήσας, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἀναιρεθέντος γοῦν αὐτοῦ τὸν Ἀρσάκην θάπτοντα αὐτὸν λέγειν, ἔσφηλέ σε Ἀντίοχε θάρσος καὶ μέθη. ἤλπιζες γὰρ ἐν μεγάλοις ποτηρίοις τὴν βασιλείαν ἐκπιεῖν. Ἀντίοχος δὲ ὁ μέγας ἐπικαλούμενος, ὃν Ῥωμαῖοι καθεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ εἰκοστῇ, παρελθὼν εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, συνετέλει γάμους πεντήκοντα μὲν ἔτη γεγονώς, καὶ δύο τὰ μέγιστα τῶν ἔργων ἀνειληφώς, τήν τε τῶν Ἑλλήνων ἐλευθέρωσιν, ὡς αὐτὸς ἐπηγγέλλετο, καὶ τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον. ἐρασθεὶς γοῦν παρθένου Χαλκιδικῆς κατὰ τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν ἐφιλοτιμήσατο γῆμαι, οἰνοπότης ὢν καὶ μέθαις χαίρων. ἦν δ᾽ αὕτη Κλεοπτολέμου μὲν θυγάτηρ ἑνὸς τῶν ἐπιφανῶν, κάλλει δὲ πάσας ὑπερβάλλουσα. καὶ τοὺς γάμους συντελῶν ἐν τῇ Χαλκίδι, αὐτόθι διέτριψε τὸν χειμῶνα, τῶν ἐνεστώτων οὐδ᾽ ἥντινα ποιούμενος πρόνοιαν. ἔθετο δὲ καὶ τῇ παιδὶ ὄνομα Εὔβοιαν. ἡττηθεὶς οὖν τῷ πολέμῳ, ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον μετὰ τῆς νεογάμου. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ Πολύβιος ἱστορεῖ, Ἄγρωνα τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα ἡσθέντα μέγα ἐπὶ τῷ νενικηκέναι τοὺς Αἰτωλούς, πολυπότην ὄντα, καὶ εἰς μέθας καὶ εὐωχίας τραπέντα, πλευρίτιδι ληφθέντα ἀποθανεῖν. ἐν δὲ τῇ εἰκοστῇ ἐνάτῃ ὁ αὐτὸς Γενθίωνα φησὶ τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, διὰ τὴν πολυποσίαν πολλὰ ποιεῖν ἀσελγῆ κατὰ τὸν βίον, νύκτωρ τε ἀεὶ καὶ μεθ᾽ ἡμέραν μεθύοντα. ἀποκτείναντα δὲ καὶ Πλεύρατον τὸν ἀδελφόν, γαμεῖν μέλλοντα τὴν Μονουνίου θυγατέρα, αὐτὸν γῆμαι τὴν παῖδα, καὶ ὠμῶς χρῆσθαι τοῖς ἀρχομένοις. καὶ Δημήτριον δέ φησι τὸν ἐκ τῆς Ῥώμης τὴν ὁμηρείαν διαφυγόντα, ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ, βασιλεύσαντα Σύρων, πολυπότην ὄντα, τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας μεθύσκεσθαι. Ὀροφέρνην τε ὀλίγον χρόνον Καππαδοκίας βασιλεύσαντα, καὶ παριδόντα τὰς πατρίους ἀγωγάς, φησὶν ἐν τῇ τριακοστῇ δευτέρᾳ, εἰσαγαγεῖν τὴν Ἰακὴν καὶ τεχνιτικὴν ἀσωτίαν. διόπερ ὁ θειότατος Πλάτων καλῶς νομοθετεῖ ἐν τῷ δευτέρῳ, τοὺς παῖδας μέχρις ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα τὸ παράπαν οἴνου μὴ γεύεσθαι. οὐ γὰρ χρὴ πῦρ ἐπὶ πῦρ ὀχετεύειν. οἴνου δὲ μετρίου γεύεσθαι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. μέθης δὲ καὶ πολυοινίας τὸ παράπαν τὸν νέον ἀπέχεσθαι. τετταράκοντα δὲ ἐπιβαίνοντα ἐτῶν, ἐν τοῖς συσσιτίοις εὐωχηθέντα καλεῖν τούς τε ἄλλους θεούς, καὶ δὴ Διόνυσον παρακαλεῖν εἰς τὴν τῶν πρεσβυτῶν τελετήν, ἅμα καὶ παιδιάν. ἣν τοῖς ἀνθρώποις ἐπίκουρον τῆς τοῦ γήρως αὐστηρότητος ἐδωρήσατο τὸν οἶνον φάρμακον, ὥστε ἀνηβᾶν ἡμᾶς καὶ δυσθυμίας λήθην γίγνεσθαι. καὶ ἑξῆς δέ φησι, λόγος καὶ φήμη ὑπορρεῖ, ὡς ὁ θεὸς οὗτος ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς Ἥρας διεφορήθη τῆς ψυχῆς τὴν γνώμην. διὸ τάς τε Βακχείας καὶ τὴν μανικὴν πᾶσαν ἐμβάλλει χορείαν τιμωρούμενος, ὅθεν καὶ τὸν οἶνον ἐπὶ τοῦτ᾽ αὐτὸ δεδώρηται. Φάλαικος δ᾽ ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι, γυναῖκά τινα ἀναγράφει πολυπότην Κλεὼ ὄνομα, Χρυσωτὸν κροκόεντα περιζώσασα χιτῶνα, Τόνδε Διονύσῳ δῶρον ἔδωκε Κλεώ, Οὕνεκα συμποσίοισι μετέπρεπεν, ἴσα δὲ πίνειν Οὔ τις οἱ ἀνθρώπων ἤρισεν, οὐδ᾽ ἅμα πω. ὅτι δὲ φίλοινον τὸ τῶν γυναικῶν γένος, κοινόν. οὐκ ἀχαρίστως δὲ καὶ ὁ Ξέναρχος ἐν τῷ πεντάθλῳ γυναῖκά τινα εἰσάγει φρικτότατον ὅρκον ὀμνύουσαν τόνδε. ἐμοὶ γένοιτο σοῦ ζώσης, τέκνον ἐλεύθερον πιοῦσαν οἶνον ἀποθανεῖν. παρὰ Ῥωμαίοις δέ, ὥς φησι Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἀπείρηται γυναιξὶ πίνειν οἶνον. τὸν δὲ καλούμενον πάσσον πίνουσιν. τοῦτον δὲ ποιεῖται μὲν ἐκ τῆς ἀσταφίδος, καὶ ἔστι παραπλήσιος πινόμενος τῷ αἰγοσθενεῖ τῷ γλυκεῖ, καὶ τῷ κρητικῷ. διὸ πρὸς τὸ κατεπεῖγον τοῦ δίψους χρῶνται αὐτῷ. λαθεῖν δὲ ἐστὶν ἀδύνατον τὴν γυναῖκα πιοῦσαν οἶνον. πρῶτον μὲν γὰρ οὐδ᾽ ἔχει οἴνου κυρείαν ἡ γυνή. πρὸς δὲ τούτοις φιλεῖν δεῖ τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἑαυτῆς, καὶ τοὺς τοῦ ἀνδρὸς ἕως ἐξανεψιῶν, καὶ τοῦτο ποιεῖν καθ᾽ ἡμέραν ὁπόταν ἴδῃ πρῶτον. λοιπὸν ἀδήλου τῆς ἐντυχίας οὔσης τίσιν ἀπαντήσῃ, φυλάσσεται. τὸ γὰρ πρᾶγμα κἂν γεύσηται μόνον, οὐ προσδεῖ διαβολῆς. Ἄλκιμος δ᾽ ὁ Σικελιώτης ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ τῆς βίβλων Ἰταλικῇ, πάσας φησὶν ἐν Ἰταλίᾳ γυναῖκας μὴ πίνειν οἶνον ἐκ ταύτης αἰτίας. Ἡρακλῆς περὶ τὴν Κροτωνιᾶτιν γενόμενος, ἐπεὶ πρός τινα οἰκίαν οὖσαν παρὰ τὴν ὁδὸν διψῶν ἀφίκετο, προσελθὼν ᾔτει πιεῖν ἐντεῦθεν. ἔτυχε δ᾽ ἡ γυνὴ τοῦ τὴν οἰκίαν κεκτημένου πίθον οἴνου λαθραίως ὑποίξασα, καὶ πρὸς μὲν τὸν ἄν-

Plutarch. in Flaminio.

Gell. lib. 10. cap. 23. Ῥωμαίων καὶ Ἰταλῶν γυναῖκες νήφουσαι.

δρα δ᾽ ἐνὸμ ἔφη, ποιήσειν αὐτὸν, εἰ ξένου χάριν τὸν πίθον τοῦτον ἀνοίξειεν, ὕδωρ δ᾽ ἐκέλευσεν αὐτὸν
προσενεγκεῖν. Ἡρακλῆς δ᾽ ἐπὶ θύραις ἑστὼς, καὶ ἀκούσας ταῦτα, τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς σφόδρα ἐπῄ-
νεσεν, ὃν ἐκέλευσεν αὐτὸν παρελθόντα εἴσω σκοπεῖν τὸν πίθον, καὶ ὃς εἰσελθὼν, λίθινον εὗρε τὸν πί-
θον γεγονότα. τοῦτο δὲ τὸ σημεῖον ἔτι καὶ νῦν ἐστὶν ἐν ταῖς ἐπιχωρίαις γυναιξὶν πάσαις, ἐν αἰσχρῷ
κεῖσθαι τὸ πίνειν οἶνον, διὰ τὴν προκειμένην αἰτίαν. οἷαι δ᾽ εἰσὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι μεθύουσαι αἱ γυ-
ναῖκες, παραδιδόασιν Ἀντιφάνης μὲν ἐν τῇ ἀκοντιζομένῃ οὕτω, Γείτων ἐστί τις Κάπηλος. οὗτος
εὐθὺς ὅταν ἔλθω ποτὲ Διψῶσα μόνος οἶδεν, ὥς γέ μοι κεραννύει Οὔθ᾽ ὑδαρὲς, οὔτ᾽ ἄκρατον.
οἶδα δ᾽ ἐγὼ ποτὲ Πιοῦσα. καὶ ἐν μυστίδι, (γυναῖκες δ᾽ εἰσὶν αἱ διαλεγόμεναι) Βούλει καὶ σὺ φίλ-
Γυναικῶν φιλοποσίαι. τατε Πιεῖν, καλῶς ἔχοιμι. τοιγαροῦν φέρε. Μέχρι γὰρ καὶ τριῶν φασὶ τιμᾶν τοὺς θεούς. Ἄλεξις δ᾽
ὀρχηστρίδι, Γυναιξὶ δ᾽ ἀρκεῖ πάντ᾽ ἐὰν οἶνος παρῇ Πίνειν διαρκὴς, ἀλλὰ μὴν νὴ τὼ θεὼ, Ἔσται
γ᾽ ὅσον ἂν βουλώμεθ᾽, ἔσται καὶ μάλα Ἡδύς γ᾽ ὀδόντας οὐκ ἔχων ἤδη σαπρὸς, Λέγων γέρων γε
δαιμονίως ἀσπάζομαι Γραῦν σφίγγα πρὸς ἐμέ γ᾽ ὡς αἰνίγματα λέγει. καὶ τὰ λοιπά. ἐν δὲ δὶς
πενθοῦντι, Ζώπυρος φησὶ καὶ ζώπυρα οἰνηρὸν ἀγγεῖον. Ἀντιφάνης Βάκχαις, Ἔπειτα δὲ τοῦτ᾽ οὐκ ἔστι
κακοδαίμων σφόδρα, Ὅς τις γαμεῖ γυναῖκα, πλὴν ἐν τοῖς Σκύθαις. Ἐκεῖ μόνον γὰρ οὔτι φύε-
ται ἄμπελος. Ξέναρχος πεντάθλῳ, Ὅρκον δ᾽ ἐγὼ γυναικὸς εἰς οἶνον γράφω. Πλάτων Φάωνι δι-
ηγούμενος ὅσα διὰ τὸν οἶνον συμβαίνει γυναιξὶ φησὶν, Εἶεν γυναῖκες ὡς ὑμῖν πάλαι, Οἶνόν γε
νέσθαι τὴν ἄνοιαν εὔχομαι. Ὑμῖν γὰρ οὐθὲν, καθάπερ οἱ παροιμία, Ἐν τῷ καπήλῳ νοῦς ἐνεῖναί
μοι δοκεῖ. Εἰ γὰρ Φάωνα δεῖσθ᾽ ἰδεῖν προτέλεια, δεῖ Ὑμᾶς ποιῆσαι πολλὰ πρότερον τοιαδί.
Πρῶτα μὲν ἐμοὶ γὰρ κουροτρόφῳ προθύεται, Πλακοῦς ἐνόρχης ἄμυλος, ἐγκύμων, κίχλαι, Ἑκ-
καίδεχ᾽ ὁλόκληροι μέλιτι διαμεμιγμέναι Λαγῷα δώδεκ᾽ ἐπὶ σελήνῃ, τἆλλα δὲ Ἤδη ταῦτ᾽
εὐτελέστατ᾽ ἄκουε δή Βολβῶν μὲν ὀρθάνῃ τριημίεκτα. Κονισάλῳ δὲ καὶ παραστάταιν δυοῖν
Μύρτων πινακίσκος, χειρὶ περιτετιλμένων. Λύχνων γὰρ ὀσμὰς οὐ φιλοῦσι δαίμονες, Πύρ-
γης τετάρτης κυσί τε καὶ κυνηγέταις, Δόρδωνι δραχμὴ, κυβδασίῳ τριώβολον, Ἥρῳ κέλητι δέρ-
μα καὶ θυλήματα, Ταῦτ᾽ ἐστὶ τἀναλώματ᾽. εἰ μὲν οὖν τάδε Προσοίσετ᾽ εἰσέλθοιτ᾽ ἄν, εἰ δὲ μὴ,
μάτην Ἔξεστιν ὑμῖν διὰ κενῆς κινητιᾶν. Ἀξιόνικος δ᾽ ἐν Φιλίνῃ φησὶ, γυναικὶ δὲ πίστευε μὴ πί-
Φίλοινα ἔθνη. νειν ὕδωρ. καὶ ὅλα δὲ ἔθνη περὶ μέθας διατρίβοντα μνήμης ἠξίωται. Βαίτων γοῦν ὁ Ἀλεξάνδρου βη-
ματιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ σταθμοὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας, καὶ Ἀμύντας ἐν τοῖς σταθμοῖς, τὸ τῶν Τα-
πύρων ἔθνος φησὶν οὕτω φίλοινον εἶναι, ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι, ἢ τῷ οἴνῳ. τὰ δ᾽ αὐτὰ
ἱστορεῖ καὶ Κτησίας ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων. οὗτος δὲ καὶ δικαιοτάτους αὐτοὺς λέγει εἶναι.
Ἁρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης, ἐν τῷ περὶ τῶν παρὰ Φιγαλεῦσι νομίμων, φιλοπότας φησὶ γενέσθαι Φι-
γαλεῖς, Μεσσηνίοις ἀστυγείτονας ὄντας, ἐν τοῖς καπηλείοις οἰκεῖν ἐκμισθώσαντας τοὺς ἑαυτῶν θαλά-
μους; μετὰ τῶν γυναικῶν τοῖς ξένοις. Πολεμίας σάλπιγγος οὐδὲ ἐν ὕπνοις ὑπομένοντες ἀκοῦσαι. διὸ
καὶ πολεμουμένων ποτὲ αὐτῶν, καὶ οὐ προσκαρτερούντων τοῖς τείχεσι Λεωνίδης ὁ στρατηγὸς ἐκέ-
λευσε τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν σκηνοπηγεῖν. καὶ μόλις ποτὲ ἐπαύσαντο λιποτακτοῦντες, ὥς φη-
σι Δάμων ἐν τῷ περὶ Βυζαντίου. Μένανδρος δ᾽ ἐν ἀρρηφόρῳ, ἢ αὐλητρίδι, πάντας μεθύσους τοὺς ἐμ-
πόρους ποιεῖ, τὸ Βυζάντιον, Ὅλην ἐπίνομεν τὴν νύκτα διὰ σὲ, Καὶ σφόδρ᾽ ἄκρατόν μοι δοκῶ.
Ἀνίσταμαι γοῦν τέτταρας κεφαλὰς ἔχων. Κωμῳδοῦνται δὲ ὡς μέθυσοι Ἀργεῖοι μὲν καὶ Τιρύν-
θιοι ὑπὸ Ἐφίππου ἐν Βουσίριδι. ποιεῖ δὲ τὸν Ἡρακλέα λέγοντα, Οὐκ οἶσθά μ᾽ ὄντα πρὸς θεῶν Τι-
ρύνθιον Ἀργεῖον, οἱ μεθύοντες ἀεὶ τὰς μάχας, Πάσας μάχονται. τοιγαροῦν φεύγουσ᾽ ἀεί.
Μιλησίους δ᾽ Εὔβουλος ἐν κατακολλωμένῳ, ὑβριστὰς εἶναι φησὶ μεθυσθέντας. Πολέμων δὲ ἐν τῷ πε-
ρὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, περὶ Ἠλείων παρατίθεται τόδε τὸ ἐπίγραμμα, Ἦλις καὶ μεθύει
καὶ ψεύδεται, οἷος ἑκάστου Οἶκος τοίη δὴ, καὶ ξυνάπασα πόλις. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ δευτέρᾳ
καὶ εἰκοστῇ, περὶ Χαλκιδέων ἱστορῶν τῶν ἐν Θρᾴκῃ, φησίν. ἐτύγχανον γὰρ τῶν μὲν βελτίστων ἐπιτη-
δευμάτων ὑπερορῶντες, περὶ δὲ τοὺς πότους καὶ ῥαθυμίαν, καὶ πολλὴν ἀκολασίαν ὡρμηκότες ἐπιει-
κῶς. τὸ δ᾽ εἰσὶ πάντες οἱ Θρᾷκες πολυπόται, διὸ καὶ Καλλίμαχος ἔφη, Καὶ γὰρ ὁ Θρηϊκίην μὲν
ἀπέστυγε χανδὸν ἄμυστιν Οἰνοποτεῖν. ὀλίγῳ δ᾽ ἥδετο κισσυβίῳ. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ ὁ Θεό-
πομπος περὶ Μηθυμναίων τάδε λέγει, Καὶ τὰ μὲν ἐπιτήδεια προσφερομένους πολυτελῶς, μετὰ τῶν
κατακεῖσθαι καὶ πίνειν. ἔργον δ᾽ οὐδὲν ἄξιον τῶν ἀναλωμάτων ποιοῦντας. ἔπαυσεν οὖν αὐτοὺς τού-
των Κλεομένης ὁ τύραννος, ὁ καὶ τὰς μαστροποὺς τὰς εἰθισμένας προαγωγεύειν τὰς ἐλευθέρας γυ-
ναῖκας τρεῖς ἢ τέτταρας τὰς ἐπιφανεστάτας πορευομένας, ἐνδήσας εἰς σάκκους καταποντίσαι τι-
σὶν προστάξας. καὶ Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, Περίανδρον τὸ αὐτὸ ποιῆσαι. ἐν δὲ τῇ
δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἰλλυριοί φησι δειπνοῦσι καθήμενοι καὶ πίνουσι. ἄγουσι δὲ καὶ τὰς γυ-
ναῖκας εἰς τὰς συνουσίας, καὶ καλὸν αὐταῖς προπίνειν, οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων. ἐκ δὲ τῶν
συμποσίων

συμποσίων αὐτὰ τοὺς ἄνδρας ἀπάγουσι, καὶ κακόβιοι δὲ πάντες εἰσὶ, καὶ ζώννυνται τὰς κοιλίας ζώναις πλατείαις, ὅταν πίνωσι. καὶ τοῦτο μὲν πρῶτον μέτρια ποιοῦσιν. ἐπειδὰν δὲ σφοδρότερον πίνωσι, μᾶλλον ἀεὶ συνάγουσι τὴν ζώνην. Ἀριαῖοι δέ φησι κέκτηνται προσελάτων, ὥσπερ εἱλώτων τριάκοντα μυριάδας. καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν μεθύουσι καὶ ποιοῦνται συνουσίας, καὶ διάκειν(ται) πρὸς ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἀκρατέστερον. διὸ καὶ Κελτοὶ πολεμοῦντες αὐτοῖς, καὶ εἰδότες αὐτῶν τὴν ἀκρασίαν, παρήγγειλαν ἅπασι τοῖς στρατιώταις δεῖπνον ὡς λαμπρότατον παρασκευάσαντας κατὰ σκηνὴν, ἐμβαλεῖν εἰς τὰ σιτία πόαν τινὰ φαρμακώδη δυναμένην διακόπτειν τὰς κοιλίας καὶ διακαθαίρειν. γενομένου δὲ τούτου, οἱ μὲν αὐτῶν καταληφθέντες ἀπώλοντο. οἱ δὲ καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς ἔρριψαν ἀκρατόρροι τῶν γαστέρων γενόμενοι. τοιαῦτα καὶ πολλὰ ἐφεξῆς καταλέξαντος τοῦ Δημοκρίτου, ὁ Ποντιανὸς ἔφη. πάντων τούτων εἶναι τῶν δεινῶν μητρόπολιν τὸν οἶνον, δι' ὃν καὶ τὰς μέθας, καὶ τὰς μανίας, ἔτι δὲ καὶ τὰς παροινίας γίγνεσθαι οὕτως ἐκπαθῶς μεταλαμβάνοντας. οὐ κακῶς οὖν ὁ χαλκοῦς ἐπικαλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις κυλίκων ἐρέτας ἔφη, Καί τινες οἶνον ἄγοντες ἐν εἰρεσίᾳ Διονύσου, Συμποσίου ναῦται καὶ κυλίκων ἐρέται. Περὶ τοῦδε, τὸ γὰρ φίλον οὐκ ἀπόλωλε. Ἄλεξις δ' ἐν Κουρίδι περί τινος πλέον πίνοντος διαλεγόμενος φησίν. ὁ μὲν οὖν ἐμὸς υἱὸς, οἷον ὑμεῖς ἀρτίως εἴδετε, τοιοῦτος γέγονεν οἰνοπίων τις ἢ Μάρων, τίς ἢ Κάπηλος, ἢ Τιμοκλῆς. μεθύει γὰρ οὐδὲν ἕτερον. ὁ δ' ἕτερος τί ἂν τύχοιμι ὀνομάσας, Βῶλος, ἄροτρον, γηγενὴς ἄνθρωπος. χαλεπὸν οὖν ἐστιν ἄνδρες φίλοι τὸ μεθύειν, καὶ καλῶς πρὸς τοὺς οὕτως βλάπτοντας τὸν οἶνον ὁ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν ὀπώρᾳ (ἑταίρας δὲ ὄνομα τὸ δρᾶμ' ἔχει) φησὶν οἶνον πολὺν οὐ κεκραμμένον πίνεις μεστὸς ὤν, κοὐκ ἐξεμεῖς. καὶ δαιτυλίῳ, Εἶτ' οὐχ ἁπάντων ἐστὶ τὸ μεθύειν κακὸν Μέγιστον ἀνθρώποισι καὶ βλαβερώτατον. Καὶ ἐπιτρόπῳ δ' ἔφη, Πολὺς γὰρ οἶνος πόλλ' ἁμαρτάνειν ποιεῖ. Μέθη μητρόπολις τῶν δεινῶν.

Κρωβύλος τ' ἐν ἀπολειπούσῃ, Τὸ γὰρ ἐνδελεχῶς μεθύειν τίν' ἡδονὴν ἔχει, Ἀποστεροῦντα ζῶνθ' ἑαυτὸν τοῦ φρονεῖν, Ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις. Οὐ χρὴ οὖν μεθύειν. καὶ γὰρ δημοκρατουμένη πόλις, φησὶν ὁ Πλάτων ἐν ὀγδόῃ πολιτείας, ἐλευθερίας διψήσασα, ἣν κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ, τοὺς ἄρχοντας δὴ, ἂν μὴ πάνυ πρᾶοι ὦσι, καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν κολάζει, αἰτιωμένη ὡς μιαρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. τοὺς δὲ κατηκόους τῶν ἀρχόντων προπηλακίζει. ἐν δὲ τοῖς νόμοις ἕκτῳ φησίν, τὴν πόλιν εἶναι δίκην κρατῆρος κεκραμένην, οὗ μαινόμενος μὲν ὁ οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ. κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ καλὴν κοινωνίαν λαβὼν, ἀγαθὸν πόμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται. τὸ γὰρ παροινεῖν ἐκ τοῦ μεθύειν γίνεται. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκαδίᾳ φησίν, Οὔτε γὰρ νήφοντα δεῖ Οὐδαμοῦ πάτερ παροινεῖν, οὔθ' ὅταν πίνειν δέῃ Νοῦν ἔχειν. ὅστις δὲ μεῖζον, ἢ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ, Μικρῷ πεποιθὼς ἀθλίῳ νομίσματι, Εἰς ἄφοδον ἐλθὼν ὅμοιον πᾶσιν αὑτὸν ὄψεται,

Ἐὰν σκοπῇ τὰ τῶν ἰατρῶν τοῦ βίου τεκμήρια Τὰς φλέβας ὅποι φέρονται, τὰς ἄνω καὶ τὰς κάτω.

Δι' ὧν ὁ θνητὸς πᾶς κυβερνᾶται βίος. ἐν δὲ Αἰόλῳ διαβάλλων ὅσα δεινὰ πράττουσιν οἱ πλέον πίνοντες φησί, Μακαρεὺς ἔρωτι τῶν ὁμοσπόρων μιᾶς Πληγεὶς, τέως μὲν ἐπεκράτει τῆς συμφορᾶς, Κατεῖχέ θ' αὑτόν, εἶτα παραλαβών ποτε Οἶνον στρατηγόν, ὃς μόνος θνητοῖς ἄγει Τὴν τόλμαν, εἰς τὸ πρόσθεν τῆς εὐβουλίας, Νύκτωρ ἀναστὰς ἔτυχεν ὧν ἠβούλετο. Καλῶς οὖν ἄρα καὶ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη εἰπὼν, Ἡδύς τε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα. Οἶνος ἀφροδίτης γάλα. Ὃν πολλὴν πίνοντες ἔνιοι παρανόμων ἀφροδισίων ὄρεξιν λαμβάνουσιν. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς καὶ ἐξοίνους τινὰς κέκληκε, λέγων οὕτως. Κομηὼν καὶ Ῥοδοφῶν τῶν ἐν Ῥόδῳ πολιτευσαμένων ὄντες, ἦσαν ἔξοινοι. καὶ ὁ Κομηὼν εἰς κυβευτὴν σκώπτων τὸν Ῥοδοφῶντα ἔλεγεν, ὦ γέρον ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι κυβευταί. Ῥοδοφῶν τε ἔλεγεν, τὰ περὶ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀκρασίαν ὠνείδιζεν, οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενος λοιδορίας. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ ἄλλου Ῥοδίου διαλεγόμενος φησί. τοῦ Ἡγησιλόχου τὰ μὲν ἀχρείου γεγονότος ὑπὸ οἰνοφλυγίας καὶ κύβων, καὶ παντάπασιν οὐκ ἔχοντος ἰδίωμα παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, ἀλλὰ διαβεβλημένου διὰ τὴν ἀσωτίαν τὴν τοῦ βίου, καὶ παρὰ τοῖς ἑταίροις, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εἶθ' ἑξῆς λέγων περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἣν κατεστήσατο μετὰ τῶν φίλων ἐπιφέρει, καὶ πολλὰς μὲν γυναῖκας εὐγενεῖς, καὶ τῶν πρώτων ἀνθρώπων ᾔσχυναν. οὐκ ὀλίγους δὲ παῖδας καὶ νεανίσκους διέφθειραν. εἰς τοῦτο δὲ προέβησαν ἀσελγείας, ὥστε καὶ κυβεύειν ἠξίωσαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐλευθέρων, καὶ διωμολογοῦντο τοὺς ἐλάττω τοῖς ἀστραγάλοις βάλλοντας, ἥν τινα χρὴ τῶν πολιτίδων τῷ νικῶντι εἰς συνουσίαν ἀγαγεῖν, οὐδεμίαν ὑπεξαιρούμενοι πρόφασιν, ἀλλ' ὅπως ἂν ἕκαστος ᾖ δυνατὸς πείθων, ἢ βιαζόμενος, οὕτω προστάττοντες ἄγειν. καὶ ταύτην τὴν κυβείαν ἔπαιζον καὶ τῶν ἄλλων Ῥοδίων τινὲς. ἐπιφανέστατα δὲ καὶ πλεισάκις αὐτὸς ὁ Ἡγησίλοχος ὁ προστατεῖν τῆς πόλεως ἀξιῶν. Ἀνθέας δὲ ὁ Λίνδιος, συγγενὴς δὲ εἶναι φάσκων Κλεοβούλου τοῦ σοφοῦ, ὥς φησι Φιλόδημος ἐν τοῖς περὶ τῆς ἐν Ῥόδῳ Σμινθίων

Κυβεία ῥοδίων περὶ γυναικῶν.

Ἀνθέας εὑρετὴς ποιήσεως τῆς διὰ συνθέτων καὶ ἀσωπόδωρος.

πρεσβύτερος καὶ εὐδαίμων ἄνθρωπος, εὐφυής τε περὶ ποίησιν ὢν πάντα τὸν βίον ἐδιονυσίαζεν ἐσθῆτα διονυσιακὴν φορῶν, καὶ πολλοὺς τρέφων συμμάχους. ἐξῆγέ τε κῶμον ἀεὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ. καὶ πρῶτος εὗρε τὴν διὰ τῶν συνθέτων ὀνομάτων ποίησιν, ἣν Ἀσωπόδωρος ὁ φλιάσιος ὕστερον ἐχρήσατο ἐν τοῖς καταλογάδην ἰάμβοις. οὗτος δὲ καὶ κωμῳδίας ἐποίει, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῶν ποιημάτων, ἃ ἐξῆρχε τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ φαλλοφοροῦσι. τούτων ἀκούσας ὁ Οὐλπιανός.

Πάροινος.

ὁ δὲ πάροινος ἔφη καλέμου Ποντιανὲ παρὰ τίνι κεῖται. καὶ ὃς ἔφη, ἀπολεῖς μ' ἐρωτῶν κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα, καὶ σὺ καὶ ὁ νέος τρόπος ἐν οὐ πρέποντι τοῖς λόγοισι χρώμενος. ἐπεὶ δὲ πάντων ἡμᾶς εὐθύνας σοι διδόναι κέκριται, Ἀντιφάνης ἐν Λυδῷ εἴρηκεν κόλχις ἄνθρωπος πάροινος. σὺ δὲ παροινῶν καὶ μεθύων οὐδέ πω κόρον ἔχεις, οὐδὲ ἐπὶ νοῦν λαμβάνεις, ὅτι ὑπὸ μέθης ἀπέθανεν Εὐμένης ὁ περγαμηνὸς ὁ φ τοῦ Περγάμου βασιλεύσαντος ἀδελφιδοῦς, ὡς ἱστορεῖ Κτησικλῆς ἐν τρίτῳ χρόνων, ἀλλ' οὐ Περσεὺς ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθείς. κατ' οὐδὲν γὰρ τὸν πατέρα Φίλιππον ἐμιμήσατο. οὔτε γὰρ περὶ γυναῖκας ἐσπούδακε, οὔτε φίλοινος ἦν, ἀλλὰ καὶ οὐ μόνον αὐτὸς μέτριον ἔπινε δειπνῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ συνόντες αὐτῷ φίλοι, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ.

Ἀῤῥυθμοπότας.

σὺ δὲ ὦ Οὐλπιανὲ ἀῤῥυθμοπότης εἶ κατὰ τὸν φλιάσιον Τίμωνα. οὕτως γὰρ ἐκεῖνος ὠνόμασε τοὺς τὸν πολὺν σπῶντας οἶνον ἄκρατον ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, Ἠὲ βαρὺν βουπλῆγα τορώτερον ἢ Λυκόοργος, Ὅς ῥα Διωνύσου ἀῤῥυθμοπότας ἐπέκοψε, Ἐκ δὲ ῥυτὰ ῥίπτασκεν ἀπληστοίνους τ' ἀρυταίνας.

Ποτικός.

Οὐ ποτικὸς δέ. ὠνόμασε δὲ ποτικὸν Ἀλκαῖος Γανυμήδη οὕτως. † ὅτι δὲ τὸ μεθύειν

Τὸ μεθύειν τὰς ὄψεις πλανᾶν.

καὶ τὰς ὄψεις ἡμῶν πλανᾷ, σαφῶς ἔδειξεν Ἀνάχαρσις δι' ὧν εἴρηκε δηλώσας, ὅτι ψευδεῖς δόξαι τοῖς μεθύουσι γίγνονται. συμπότης γάρ τις ἰδὼν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ἐν τῷ συμποσίῳ ἔφη, ὦ Ἀνάχαρσι γυναῖκα γεγάμηκας αἰσχράν, καὶ ὃς ἔφη πάνυ γε κἀμοὶ δοκεῖ, ἀλλά μοι ἔγχεον ὦ παῖ ποτήριον ἀκρατέστερον, ὅπως αὐτὴν καλὴν ποιήσω. μετὰ ταῦτα ὁ Οὐλπιανὸς προπίων τινὶ τῶν ἑταίρων ἔφη. ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἀντιφάνην ὦ φιλότης. ὃς ἐν ἀγροίκοις φησὶν ὅλην καμμύσας ἔκπινε μέγα τὸ φορτίον, οὐχ ὅστις αὐτοῦ οὐδὲν ἐμπείρως ἔχων. πίαθι ὦ ἑταῖρε, καὶ μὴ μεστὰς ἀεὶ ἕλκωμεν. ὁ αὐτὸς φησὶν Ἀντιφάνης ἐν τῷ τραυματίᾳ, ἀλλὰ καὶ λογισμὸς εἰς μέσον παταξάτω τις, καί τι καὶ μελίσκιον στροφὴ παρελθέτω τις. ἡ αὐτὴ λέγων οὐδὲν μεταβολὴ παντὸς ἔργα πλὴν ἑνός. παράδιδου δ' ἑξῆς ἐμοὶ οἶνον ἀρκεσίγυιον ὡς ἔφασκ' Εὐριπίδης. Εὐριπίδης γὰρ τοῦτ' ἔφασκεν. ἀλλά τις Φιλόξενος δήπουθεν, οὐδὲν διαφέρει ὦ τάν, ἐλέγχεις μ' ἕνεκα συλλαβῆς μιᾶς, καὶ ὅς, τὸ δὲ πῖθι τίς εἴρηκεν.

Πῖθι.

ἀπεσκοτώθης φίλτατε ἔφη ὁ Οὐλπιανός, σπάσας οἴνου τοσούτου. περὶ Κρατίνῳ ἔχεις ἐν Ὀδυσσεῦσι, τῇ νῦν τόδε πῖθι λαβὼν ἤδη καὶ τοὔνομά μ' εὐθὺς ἐρώτα. Σὺ δ' ἀλλὰ πῖθι τοῦτο μέν σοι πείσομαι, Καὶ γὰρ ἐπαγωγόν ὦ θεοὶ τὸ σχῆμά πως Τῆς κύλικος ἐστὶν ἄξιόν τε τοῦ κλέους, Τοῦ γε ἑορτῆς οὖ μέμνημαι. ἄρτι γὰρ Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμέων ἐπίνομεν, Τούτῳ δὲ τέκνον πόλλ' ἀγαθὰ οἱ θεοὶ Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὅς ἐποίησέ σε Τῆς συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα. καὶ Δίφιλος ἐν Βαλανείῳ ἔγχεον μεστὴν τὸ θνητὸν περικάλυπτε τῷ θεῷ πῖθι. ταῦτα γὰρ ἡμῶν Διὸς ἑταιρείου πάτερ. Ἀμειψίας Φείδωνι, λαγὼν ταράξας πῖθι τὸν θαλάσσιον. Μένανδρος αὐλητρίσι, βάλλ' οὖν κόρον ἤδη πώποτ' ἔπιες σωσίλα πᾶσι νῦν πῖθι μαίνει γὰρ κακῶς.

Πίομαι.

πίομαι δὲ ἄνευ τοῦ ῡ λεκτέον ἐκτείνοντας δὲ τὸ ῑ. οὕτω γὰρ ἔχει καὶ τὸ ὁμηρικὸν πιόμεν ἐκ Βοτάνης, καὶ Ἀριστοφάνης ἱππεῦσι, κοὔποτ' ἐκ ταὐτοῦ ποτηρίου, καὶ ἐν ἄλλοις πικρότατον οἶνον τήμερον πίῃ. τάχα ὡς ἀκ τοῦ ποιοῦμαι. ἐνίοτε δὲ καὶ συστέλλουσι τὸ ῑ, ὡς Πλάτων ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν, Οὐδ' ὅστις αὐτοῦ ἐκπίεται τὰ χρήματα. καὶ ἐν σύρφακι, καὶ πίεται ὕδωρ πολύ. πίε δὲ δισυλλάβως Μένανδρος ἐν ἐγχειριδίῳ, Πιεῖν ἀναγκάσω τὴν ἱερόσυλον πρῶτα, καὶ τῇ πίε καὶ πῖνε πῖνε. καὶ σὺ οὖν ὦ ἑταῖρε κατὰ τὸν Ἄλεξιν, ὃς ἐν διδύμοις φησί, τούτῳ πρόπιθι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἄλλῳ, καὶ γένηται ἡ παρ' Ἀνακρέοντι καλουμένη ἐπίσιος· φησὶ γὰρ ὁ μελοποιός, μηδ' ὥστε κῦμα πόντιον λάλαζε τῇ πολυκρότῃ σὺν γαστροδώρῃ καταχύδην πίνουσα τὴν ἐπίσιον.

Ἐπίσιος.

τοῦτο δ' ἡμεῖς ἀνίσωνα φαμέν. σὺ δὲ πιὼν μὴ φοβηθῇς σώσεις δὲ τοὐπίσω μελάνων καταπεσεῖσθαι. τοῦτο γὰρ παθεῖν οὐ δύνανται οἱ τὸν κατὰ Σιμωνίδην πίνοντες οἶνον ἀμύντορα δυσφροσυνάων. ἀλλ' ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης εἰς τὰ νῶτα καταπίπτουσιν οἱ τὸν κρίθινον πεπωκότες, ὃν πῖνον καλοῦσι λέγων οὕτως, πλὴν ἴδιόν τι συμβαίνει περὶ τὰς τῶν κριθῶν τὸ καλούμενον πῖνον.

Τὸ πῖνον.

ὑπὸ μὲν γὰρ τῶν λοιπῶν τε καὶ μεθυστικῶν οἱ μεθυσθέντες ἐπὶ πάντα τὰ μέρη πίπτουσι. καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀριστερά, καὶ δεξιὰ καὶ πρηνεῖς καὶ ὕπτιοι. μόνοι δὲ οἱ τῷ πίνῳ μεθυσθέντες εἰς τοὐπίσω καὶ ὕπτιοι κλίνονται.

Βρῦτον.

τὸν δὲ κρίθινον οἶνον, καὶ βρῦτον τινὲς καλοῦσιν, ὡς Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, βρῦτον δὲ τὸν χερσαῖον οὐ δυεῖν. καὶ Ἀρχίλοχος ὥσπερ αὐλῷ βρῦτον ἢ Θρὰξ ἀνὴρ, ἢ Φρὺξ ἔβρυζε. κύβδα δ' ἦν πονευμένη. μνημονεύει τοῦ πόματος Αἰσχύλος ἐν Λυκούργῳ, Κἀκ τῶνδ' ἔπινε βρῦτον ἰσχναίνων χρόνῳ καὶ σεμνοκόπει τοῦτ' ἐν ἀνδρείᾳ στέγῃ. Ἑλλάνικος δ' ἐν κτίσεσι, καὶ ἐκ ῥιζῶν φησὶ κατασκευάζεσθαι τὸ βρῦτον γράφων ὧδε, πίνουσι δὲ βρῦτον ἐκ τῶν ῥιζῶν,

ῥιζῶν, καθάπερ οἱ Θρᾷκες ἐκ τῶν κριθῶν. Ἑκαταῖος δὲ ἐν δευτέρῳ περιηγήσεως εἰπὼν περὶ Αἰγυπτίων, ὡς ἀρτοφάγοι εἰσίν, ἐπιφέρει τὰς κριθὰς εἰς τὸ πῶμα καταλέουσιν. ἐν δὲ τῇ περὶ Εὐρώπης περιόδῳ Παίονας φησὶ πίνειν βρῦτον ἀπὸ τῶν κριθῶν, καὶ παραβίην ἀπὸ κέγχρου καὶ κονύζης. ἀλείφονται δέ φησιν ἐλαίῳ ἀπὸ γάλακτος. καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ. τῶν δ' ἡμετέρων χρόνων οἶνος φίλος ὢν θυρσοφόρος, μέγα πρεσβεύων Διόνυσος, φησὶν Ἴων ὁ Χῖος ἐν τοῖς ἐλεγείοις. αὕτη γὰρ πρόφασις παντοδαπῶν λογίων, Αἵ τε πανελλήνων ἀγοραὶ, θαλίαι τε ἀνάκτων, Ἐξ οὗ βοτρυόεσσ' οἰνὰς ὑποχθόνιον Πτόρθον ἀνασχομένη, θαλερῷ ἐπήξατο πήχει, Αἰθέρος ὀφθαλμῶν δ' ἐξέθορον πυκινοὶ Παῖδες φωνήεντες ὅταν πέσῃ ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ. Πρὶν δὲ σιωπῶσι. παυσάμενοι δὲ βοῆς, Νέκταρ ἀμέλγονται μόνον ὄλβιον ἀνθρώποισι, Ξυνὸν τοῦ χαίρειν φάρμακον αὐτοφυές, Τοῦ θαλίαι φίλα τέκνα φιλοφροσύναι τε χοροί τε Τῶν ἀγαθῶν βασιλεὺς οἶνος ἔδειξε φύσιν. Τοῦ σὺ πάτερ Διόνυσε φιλοστεφάνοισιν ἀρέσκων, Ἀνδράσιν εὐθύμων συμποσίων πρύτανι, Χαῖρε δίδου δ' αἰῶνα καλῶν ἐπίηρανε ἔργων, Πίνειν καὶ παίζειν, καὶ τὰ δίκαια φρονεῖν. Ἄμφις δ' ἐν Φιλαδέλφοις ἐπαινῶν, Τὸν τῶν πολυπόδων ἦπερ ὑμῶν τῶν μόνον Ἐν τῷ μετώπῳ νοῦν ἔχειν εἰωθότων. Ἡ μὲν γὰρ αὐτοῦ συντετάχθαι διὰ τέλους Φρόνησις οὖσα, διὰ τὸ λεπτῶς καὶ πυκνῶς Πάντ' ἐξετάζειν, δεδιέναι ποιεῖ τὰ πράγματα Ὁρμᾶν προχείρως, ἡ δὲ διὰ τὸ μὴ σαφῶς, Τί ποτ' ἀφ' ἑκάστου πράγματος συμβήσεται Διαλελογίσθαι, δρᾷ τι καὶ νεανικόν, Καὶ θερμόν. Διόνυσος.

Μέλλοντος δέ τι τούτοις προστιθέναι τοῦ Οὐλπιανοῦ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, ὥρα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ζητεῖν τι καὶ περὶ γρίφων, ἵνα κἂν βραχὺ διαστήσωμεν ἀπὸ τῶν ποτηρίων, οὐ κατὰ τὴν Καλλίου τοῦ Ἀθηναίου ἐπιγραφομένην γραμματικὴν τραγῳδίαν. ἀλλ' ἡμεῖς ζητήσωμεν πρότερον μὲν, τίς ὁ ὅρος τοῦ γρίφου. τίνα δὲ Κλεοβουλίνη ἡ Λινδία προύβαλεν ἐν τοῖς αἰνίγμασιν. ἱκανῶς γὰρ εἴρηκε περὶ αὐτῶν ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος Διότιμος ὁ Ὀλυμπηνός, ἀλλὰ πῶς οἱ κωμῳδοποιοὶ αὐτῶν μέμνηνται, καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες. καὶ ὁ Λαρήνσιος ἔφη, ὁ μὲν Σολεὺς Κλέαρχος οὕτως ὁρίζεται, γρῖφος πρόβλημά ἐστι παιστικὸν προστακτικὸν τοῦ διὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθὲν τιμῆς, ἢ ἐπιζημίου χάριν εἰρημένον. ἐν δὲ τῷ περὶ γρίφων ὁ αὐτὸς Κλέαρχος φησίν, ἑπτὰ εἴδη εἶναι γρίφων, ἐν γράμματι μὲν, οἷον ἐροῦμεν ἀπὸ τοῦ ἄλφα ὡς ὄνομά τι ἰχθύος ἢ φυτοῦ. ὁμοίως δὲ κἂν ἔχειν τι κελεύῃ τῶν γραμμάτων, ἢ μὴ ἔχειν. καθάπερ οἱ ἄσιγμοι καλούμενοι τῶν γρίφων, ὅθεν καὶ Πίνδαρος πρὸς τὸ σ' ἐποίησεν ᾠδήν, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιΐᾳ προβληθέντος. ἐν συλλαβῇ δὲ λέγονται γρῖφοι, οἷον ἐροῦμεν ἔμμετρον ὅ, τι δή ποτε οὗ ἡγεῖται βα, οἷον Βασιλεύς, ἢ ὧν ἔχει τελευτὴν τὸ ναξ, ὡς Καλλιάναξ. τὸν λέοντα καθηγεῖσθαι, οἷον Λεωνίδης. ἢ ἔμπαλιν τελικὸν εἶναι, οἷον Θρασυλέων. ἐν ὀνόματι δὲ ἐροῦμεν, ὀνόματα ἁπλᾶ ἢ σύνθετα δισύλλαβα, οὗ μορφή τις ἐμφαίνεται τραγικὴ, ἢ πάλιν ταπεινὴ, ἢ ἄθεα ὀνόματα, οἷον Κλεώνυμος, ἢ θεοφόρα, οἷον Διονύσιος. καὶ τούτων εἴτε ἐξ ἑνὸς θεοῦ ἢ πλεόνων, οἷον Ἑρμαφρόδιτος, ἢ ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι, Διοκλῆς, ἢ Ἑρμοῦ, Ἑρμόδωρος, ἢ λήγειν εἰ τύχοι εἰς νικος. οἱ δὲ μὴ εἰπόντες οἷς προσετέτακτο, ἔπινον τὸ ποτήριον. καὶ ὁ μὲν Κλέαρχος οὕτως ὡρίσατο, τί δ' ἐστι τοῦτο τὸ ποτήριον καλεῖ μου Οὐλπιανὲ ζήτει. περὶ δὲ τῶν γρίφων Ἀντιφάνης μὲν ἐν Κνοιθέσι, ἢ Γάστρωνι φησίν, Ἐγὼ πρότερον μὲν τοὺς κελεύοντας λέγειν Γρίφους, παρὰ πότον ᾤμην ληρεῖν σαφῶς, Λέγοντας οὐδὲν ὁπότε τις προστάττεται Εἰπεῖν, ἐφεξῆς ὅ, τι φέρων τις μὴ φέρει, Ἐγέλων, νομίζων λῆρον οὐκ ἂν γενόμενον, Οὐδέποτε γ' οἶμαι πρᾶγμα παντελῶς λέγειν, Ἐνέδρας δ' ἕνεκα. νυνὶ δὲ τοῦτ' ἔγνωχ' ὅτι Ἀληθὲς ἦν. φέρομεν γὰρ ἔρανόν τινα, Ἄνθρωποι δέκ', οὐ φέρει δὲ τούτων τῆς φορᾶς, Οὐδὲ εἷς. Σαφῶς οὖν ὅτι φέρων τις μὴ φέρει Τοῦτ' ἔστιν, ἐνθ' ὁ γρῖφος ἐνταῦθα ῥέπων, Καὶ τοῦτο μὲν δὴ κἄστι συγγνώμην ἔχον. Ἀλλ' οἷα λογοποιοῦσιν ἐν τῷ πράγματι, Οἵ τ' ἀργύριον μὴ κατατιθέντες ὡς σφόδρα. Φίλιππος ἀεὶ ἦν εὐτυχής τισὶ νὴ Δία. ἐν δὲ Ἀφροδίσῳ, πότερον ὅταν μέλλω λέγειν σοι τὴν χύτραν λέγω, Ἢ τροχορυμασίτευκτον κοιλοσώματον κύτος, Πλαστὸν ἐκ γαίας ἐν ἄλλῃ μητρὸς ὀπτηθὲν στέγῃ Νεογνοῦς, ποίμνης δ' ἐν αὐτῇ πνικτὰ γαλακτοθρέμμονα, Τακεροχρῶτα δικτύσσαν, Ἡρακλῆς Ἀποκτενεῖς ἄρα μ' εἰ μὴ γνωρίμως. Καὶ πάνυ φράσεις κρεῶν χύτραν εὖ λέγεις. Ξουθῆς μελίσσης νάμασίν τε συμμιγῆ μηκάδων Αἰγῶν ἀπόρρουν θρόμβον ἐγκαθήμενον Εἰς πλατὺ στέγαστρον ἁγνῆς παρθένου Δηοῦς κόρης, Λεπτοσυνθέτους τρυφῶντα μυρίοις καλύμμασιν, Ἢ σαφῶς πλακοῦντα φράζω σοι, πλακοῦντα βούλομαι. Βρομιάδος δὲ ἱδρῶτα πηγῆς, οἶνον εἰπὲ συντεμών. Λιβάδα δὲ Φαιάνδρου ὠδὴ παράλιπον, ὕδωρ φάθι. Κασιόπουν δ' αὔραν δι' αἴθρας. σμύρναν εἰπέ μοι Μακράν, μὴ δὲ τοιοῦτον ἄλλο μηδὲν, μὴ δὲ τοὔμπαλιν Λέγων ὅτι δοκεῖ τοῦτ' ἔργον εἶναι μεῖζον ὡς φασί τινες, Αὐτὸ μὲν μηδὲν παρ' αὐτὸ δ' ἄλλα συστρέφειν πυκνά. καὶ Ἄλεξις δ' ἐν Ὕπνῳ τοιούτους γρίφους προβάλλει. Οὐ θνητὸς, οὐδ' ἀθάνατος, ἀλλ' ἔχων τινὰ Σύγκρασιν, ὥστε μήτ' ἐν ἀνθρώπου μέρει, Μήτ' ἐν θεοῦ ζῆν, ἀλλὰ φύεσθαί τ' ἀεὶ Παίζειν σὺ χαίρεις ὦ γύ- Γρῖφοι.

ναι μ' αἰνίγμασι. Καὶ μὴν ἁπλᾶ γε, καὶ σαφῆ λέγω μαθεῖν. Τίς οὖν τοσαύτην παῖς ἔχων ἔσται φύσιν, Ὕπνος βροτείων ὦ κόρη παυστὴρ πόνων. Εὔβουλος δ' ἐν σφιγγοκαρίωνι τοιούτους γρίφους προβάλλει αὐτὸς καὶ ἐπιλύων αὐτούς, Ἐστὶ λαλῶν ἄγλωσσος, ὁμώνυμος, ἀῤῥενιθῆλυς, Οἰκείων ἀνέμων ταμίας, δασὺς ἄλλοτε λεῖος. Ἀξύνετ' ἀξυνέτοισι λέγων, νόμον ἐκ νόμου ἕλκων.

Ἓν δ' ἐστὶν καὶ πολλά, καὶ ἂν τρώσῃ τις ἄτρωτος. Τί ἐστι τοῦτο, τί ἀπορεῖς Καλλίστρατε. Πρωκτὸς μὲν οὖν οὗτος σὺ δὴ λῆρεῖς ἔχων. Οὗτος γὰρ αὐτὸς ἐστὶν ἄγλωττος λάλος, Ἓν ὄνομα πολλοῖς, τρωτὸς ἄτρωτος δασύς, Λεῖος τί βουλεπνευμάτων πολλῶν φύλαξ. Ἀττελεβόφθαλμος μὴ πρόσομος ἀμφικνέφαλος, Αἰχμητὴς παίδων ἀγόνων γόνον ἐξαφανίζων. Ἰχνεύμων αἰγύπτιος, Τῶν γὰρ κροκοδείλων οὗτος ὠὰ λαμβάνων, Πρὶν θηριοῦσθαι τὸν γόνον καταγνύσιν,

Ἔπειτ' ἀφανίζει. διότι δὲ ἀμφίστομος κέντει κάτωθεν, τοῖς δὲ χείλεσι δάκνει. Οἶδ' ἐγὼ ὃς νέος ὢν ἐστὶν βαρύς, ἂν δὲ γέρων ᾖ, Ἄπτερος ὢν κούφως πέταται, καὶ γῆν ἀφανίζει. Πάππος ἀπ' ἀκάνθης, οὗτος γὰρ νέος μὲν ὢν Ἕστηκεν ἐν τῷ σπέρματι, ὅταν δ' ἀποβάλῃ Τοῦτο πέτεται κοῦφος ὢν Δήπουθεν ὑπὸ τῶν παιδίων φυσώμενος. Ἔστιν ἄγαλμα βεβηκὸς ἄνω, τὰ κάτω δὲ κεχηνός, Εἰς πόδας ἐκ κεφαλῆς τετρημένον ὀξὺ διάτρου, Ἀνθρώπους τίκτειν κατὰ τὴν πυγὴν ἐν ἕκαστον, Ὧν οἱ μὲν μοῖραν ἔλαχον βίου, οἱ δὲ πλανῶνται. Αὐτὸ δ' ἕκαστος ἔχων αὐτὸν καλέει φυλάττειν. ταῦτα δ' ὅτι κληρωτικὸν σημαίνει, ὑμεῖς διακρίνατε ἵνα μὴ πάντα παρὰ τοῦ Εὐβούλου λαμβάνωμεν. Ἀντιφάνης δὲ ἐν τῷ προβλήματι φησίν, Ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον ἀνὴρ πολλοῖς ἐπιβάλλων Οἰηθεὶς μεγάλῃ δαπάνῃ μίαν εἵλκυσε πέρκην, Καὶ ταύτην ψευσθεὶς ἄλλην κεστρεὺς ἶσον αὐτῇ, Ἦγε. βουλομένῳ δ' ἕπεται πέρκη μελανούρῳ. Κεστρεύς, ἀνήρ, μελάνουρος, οὐκ οἶδ' ὅ,τι λέγεις. Οὐδὲν λέγεις γάρ, ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω. Ἔστι τις ὃς τὰ μὲν ὄντα διδούς, οὐκ οἶδε δεδωκώς, Οἷσι δέδωκ' οὐδ' αὐτὸς ἔχων, ὧν οὐδὲν ἐδεῖτο. Διδούς τις οὐκ ἔδωκεν, οὐδ' ἔχων ἔχει, Οὐκ οἶδα τούτων οὐδὲν οὐκοῦν ταῦτα, καὶ ὁ γρῖφος ἔλεγεν. ὅσα γὰρ οἶσθ' οὐκ οἶσθα νῦν, Οὐδ' ὅσα δέδωκας, οὐδ' ὅσ' αὖτ' αὐτῶν ἔχεις. Τοιοῦτο τοῦτ' ἦν τοιγαροῦν κἀγώ τινα Εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς βούλομαι γρῖφον, λέγε. Πίννη καὶ τρίγλη φωνὰς ἰχθύδι' ἔχουσαι,

Πόλλ' ἐλάλουν, περὶ ὧν δὲ πρόσοσοι + τ' ᾤοντο λέγειν τι, Οὐκ ἐλάλουν. οὐδὲν γὰρ ἐμάνθανεν ὥστε πρὸς ὃν μὲν Ἦν αὐταῖς ὁ λόγος, πρὸς δ' αὐτὰς πολλὰ λαλούσας, Αὐτὰς ἀμφοτέρας ἡ Δημήτηρ ἐπιτρέψει. Ἐν δὲ Σαπφοῖ ὁ Ἀντιφάνης αὐτὴν τὴν ποιήτριαν προβάλλουσαν ποιεῖ γρίφους τόνδε τὸν τρόπον ἀπολυομένου τινὸς οὕτως, ἡ μὲν γὰρ φησίν, Ἐστὶ φύσις θήλεια βρέφη σώζουσ' ὑπὸ κόλποις, Αὐτῆς ταῦτα δ' ἄφωνα βοὴν ἵστησι γεγωνόν, Καὶ διαπόντιον οἶδμα, καὶ ἠπείρου διὰ πάσης, Οἷς ἐθέλει θνητῶν, τοῖς δὲ οὐ παρεοῦσιν ἀκούειν Ἔξεστι, κωφὴν δ' ἀκοῆς αἴσθησιν ἔχουσιν. ταῦτά τις ἐπιλυόμενος φησίν, Ἡ μὲν φύσις γὰρ ἣν λέγεις ἐστὶ πόλις, Βρέφη δ' ἐν αὐτῇ διατρέφει τοὺς ῥήτορας, Οὗτοι κεκραγότες δὲ τὰ διαπόντια Τἀκ τῆς Ἀσίας καὶ τἀπὸ Θράκης λήμματα, Ἕλκουσι δεῦρο, νεμομένων δὲ πλησίον Αὐτῶν κάθηται λοιδορουμένων τ' ἀεί, Ὁ δῆμος οὐδὲν οὔθ' ἀκούων οὔθ' ὁρῶν. Πῶς γὰρ γένοιτ' ἂν ὦ πάτερ, Ῥήτωρ ἄφωνος, ἢν μὴ ἁλῷ τρὶς παρανόμων. Καὶ μὴν ἀκριβῶς ᾤμην, Ἐγνωκέναι τὸ ῥηθέν, ἀλλὰ δὴ λέγε. ἔπειτα ποιεῖ τὴν Σαπφὼ διαλυομένην τὸν γρῖφον. οὕτως θήλεια μὲν οὖν ἐστὶ φύσις ἐπιστολή.

Βρέφη δ' ἐν αὐτῇ περιφέρει τὰ γράμματα, Ἄφωνα δ' ὄντα τοῖς πόρρω λαλεῖ, Οἷς βούλεθ'. ἕτερος δ' ἂν τύχῃ τις πλησίον, Ἑστὼς ἀναγινώσκοντος οὐκ ἀκούσεται. Δίφιλος δ' ἐν Θησεῖ τρεῖς ποτὲ κόρας Σαμίας φησὶν Ἀδωνίοισι γριφεύειν παρὰ πότον, προβαλεῖν δ' αὐταῖς τὸν γρῖφον, τί πάντων ἰσχυρότατον. Καὶ τὴν μὲν εἰπεῖν, ὅτι σίδηρος, καὶ φέρειν Τούτου λόγου τὴν ἀπόδειξιν. διότι τούτῳ πάντ' ὀλύουσίν τε καὶ τέμνουσι, καὶ Χρῶντ' εἰς ἅπαντά γ', εὐδοκιμοῦσαν δὲ τὴν δευτέραν, Φάσκειν τε τὸν χαλκέα πολὺ κρείττω φέρειν Ἰσχύν, ἐπεὶ τοῦτον κατεργαζόμενον, καὶ τὸν σίδηρον τὸν σφοδρὸν Κάμπτειν μαλάσσειν ὅ,τι ἂν χρήζῃ ποιεῖν. Τὴν δὲ τρίτην ἀποφῆναι πέος Ἰσχυρότατον πάντων, διδάσκειν δ' ὅτι καὶ τὸν χαλκέα Στένοντα πυγίζουσι τούτῳ. Ἀχαιὸς δὲ ὁ Ἐρετριεύς, γλαφυρὸς ὢν ποιητής, περὶ τὴν σύνθεσιν ἔσθ' ὅτε καὶ μελαίνει τὴν φράσιν, καὶ πολλὰ αἰνιγματωδῶς ἐκφέρει, ὥσπερ ἐν Ἴριδι σατυρικῇ, λέγει γάρ.

Λιθάργυρος δ' ὄλπη παρῃωρεῖτο χρίσματος πλεκτὸν σπαρτιάτην γραπτὸν ἔφη κύρβιν, ἀντὶ τοῦ σπαρτιάτην σκυτάλην. ὅτι δὲ λευκῷ ἱμάντι περιειλοῦντες τὴν σκυτάλην οἱ Λάκωνες, ἔγραφον ἃ ἤθελον, εἴρηκεν ἱκανῶς Ἀπολλώνιος ὁ ῥόδιος ἐν τῷ περὶ Ἀρχιλόχου, καὶ Στησίχορος δ' ἐν Ἑλένῃ λιθαργύριον ποδονιπτῆρα ἔφη. Ἴων δὲ ἐν Φοίνικι ἢ καινεῖ δρυὸς ἱδρῶτα εἴρηκε τὸν ἰξόν, ἐν τούτοις.

Δρυὸς μὲν ἱδρῶς καὶ ταμνομήκης ῥάβδος, Ἥ τ' αἰγυπτία βόσκει λινουλκὸς χλαῖναι θυραγρὸς πέδη, Θεοδέκτην δὲ τὸν Φασηλίτην φησὶν Ἕρμιππος ἐν τοῖς περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν, ἱκανώτατον γεγονέναι ἀνευρεῖν τὸν προβληθέντα γρῖφον. καὶ αὐτὸν προβαλεῖν ἑτέροις ἐπιδεξίως,

οἷον

οἷον τὸν περὶ τῆς σκιᾶς. ἔφη γὰρ εἶναι τινὰ φύσιν ἣ περὶ τὴν γένεσιν καὶ φθίσιν ἐστὶ μεγίστη, περὶ δὲ τὴν ἀκμὴν ἐλαχίστη. λέγει δ' οὕτως, Τῆς φύσεως ὅσα γαῖα φέρει τροφὸς, οὐδ' ὅσα πόντος, Οὔτε βροτοῖσιν ἔχει γνῶν αὔξησιν ὁμοίαν, Ἀλλ' ἐν μὲν γενέσει πρωτοσπόρῳ ἐστὶ μεγίστη. Ἐν δὲ μέσαις ἀκμαῖς μικρά. γήρᾳ δὲ πρὸς αὐτῷ Μορφῇ καὶ μεγέθει μείζων πάλιν ἐστὶν ἁπάντων. Κἀν τῷ οἰδίποδι δὲ τῇ τραγῳδίᾳ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν εἴρηκεν αἰνιττόμενος. Εἰσὶ κασίγνηται διτταὶ ὧν ἡ μία τίκτει, Τὴν ἑτέραν αὐτὴ δὲ τεκοῦσα πάλιν γ' ὑπὸ ταύτης Τεκνοῦται. τοιοῦτόν τι καὶ Καλλισθένης ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς φησὶν, ὡς Ἀρκάδων πολιορκούντων Κρῶμνον (πολίχνιον δ' ἐστὶν ἱδρυμένον πλησίον μεγάλης πόλεως) Ἱππόδαμος ὁ λάκων, εἷς ὢν τῶν πολιορκουμένων, διεκελεύετο τῷ παρὰ Λακεδαιμονίων πρὸς αὐτοὺς ἥκοντι κήρυκι, δηλῶν ἐν αἰνιγμῷ τὴν περὶ αὐτοὺς κατάστασιν, ἀπαγγελεῖν τῇ μητρὶ λύεσθαι τὸ γύναιον δέκα ἡμερῶν, τὸ ἐν Ἀπολλωνίῳ δεδεμένον, ὡς οὐκ ἔτι λύσιμον ἐσόμενον ἐάν τι παρέλθωσι, καὶ διὰ ταύτης τῆς γνώμης ἐμήνυε σαφῶς τὸ μήνυμα. αὕτη γὰρ ἐστὶν ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ παρὰ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος θρόνον διὰ γραφῆς ἀπομεμιμημένος λιμὸς, ἔχων γυναικὸς μορφήν. φανερὸν οὖν ἐγένετο πᾶσιν, ὅτι δέκα ἡμέρας ἔτι καρτερῆσαι δύνανται οἱ πολιορκούμενοι διὰ τὸν λιμόν. Συνιέντες οὖν οἱ Λάκωνες τὸ λεχθὲν ἐβοήθησαν κατὰ κράτος τοῖς ἐν τῇ Κρώμνῃ. πολλοὶ δὲ γρίφων καὶ τοιοῦτοί τινες εἰσὶν, οἷον Ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα, Οὕτω συγκόλλως ὥστε σύναιμα ποιεῖν. Τοῦτο δὲ σημαίνει σικύας προσβολήν. καὶ τὸ Παναρκοῦς δ' ἐστὶ τοιοῦτον, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ γρίφων, ὅτι βάλοι ξύλῳ τε καὶ οὐ ξύλῳ, καθημένην ὄρνιθα καὶ οὐκ ὄρνιθα, ἀνήρ τε καὶ οὐκ ἀνὴρ, λίθῳ καὶ οὐ λίθῳ. τούτων γὰρ ἐστὶ τὸ μὲν νάρθηξ, τὸ δὲ νυκτερὶς, τὸ δὲ εὐνοῦχος, τὸ δὲ κίσηρις. καὶ Πλάτων δ' ἐν πέμπτῳ νόμων μνημονεύει τοὺς τῶν τεχνυδρίων φιλοσόφους τοῖς ἐν τοῖς ἑστιάσεσιν ἔφη ἐπαμφοτερίζουσιν ἐοικέναι καὶ τῷ τῶν παίδων αἰνίγματι τῷ περὶ τοῦ εὐνούχου τῆς βολῆς, περὶ τῆς νυκτερίδος, ᾧ καὶ ἀφ' οὗ αὐτὸν αἰνίττονται βαλεῖν. καὶ τὰ Πυθαγόρου δὲ αἰνίγματα τοιαῦτά ἐστιν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Βυζάντιος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιητῶν, καρδίαν μὴ ἐσθίειν, ἀντὶ τοῦ ἀλυπίαν ἀσκεῖν. πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, ἀντὶ τοῦ τεθυμωμένον ἄνδρα μὴ ἐριδαίνειν. πῦρ γὰρ ὁ θυμὸς, ἡ δὲ ἔρις μάχαιρα. ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, ἀντὶ τοῦ πᾶσαν πλεονεξίαν φεύγειν καὶ στυγεῖν· ζητεῖν δὲ τὸ ἴσον. λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στείχειν, ἀντὶ τοῦ γνώμῃ πολλῶν μὴ ἀκολουθεῖν. εἰκῇ γὰρ ἕκαστος ὅ, τι ἂν δόξῃ ἀποκρίνεται. τὴν δ' εὐθεῖαν ἄγειν ἡγεμόνι χρώμενον τῷ νῷ. μὴ καθῆσθαι ἐπὶ χοίνικα, ἀντὶ τοῦ μὴ σκοπεῖν τὰ ἐφ' ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἀεὶ προσδέχεσθαι. ὅρια γὰρ καὶ πέρας ζωῆς ὁ θάνατος. τοῦτο οὖν οὐκ ἐᾷ μετὰ λύπης καὶ φροντίδος προσίεσθαι. τῷ δὲ Θεοδέκτῃ παραπλησίως ἔπαιζε γρίφους καὶ δρομέας ὁ κῷος, ὥς φησι Κλέαρχος, καὶ Ἀριστώνυμος ὁ ψιλοκιθαριστὴς, ἔτι τε Κλέων ὁ μίμαυλος ἐπικαλούμενος ὅσπερ καὶ τῶν ἰταλικῶν μίμων ἄριστος γέγονεν αὐτοπρόσωπος ὑποκριτής. καὶ γὰρ Νυμφοδώρου περιῆν ἐν τῷ μνημονευομένῳ μίμῳ. τούτου δὲ καὶ Ἰσχόμαχος ὁ κῆρυξ ἐγένετο ζηλωτὴς, ὃς ἐν τοῖς κύκλοις ἐποιεῖτο τὰς μιμήσεις. ὡς δ' εὐδοκίμει, μεταβὰς ἐν τοῖς θαύμασιν ὑπεκρίνετο μίμους. τοιοῦτοι δ' ἦσαν, οὓς ἐποίουν γρίφους. οἷον ἀγροίκου τινὸς ὑπερπλησθέντος καὶ κακῶς ἔχοντος, ὡς ἠρώτα αὐτὸν ὁ ἰατρὸς, μὴ εἰς ἔμετον ἐδείπνησεν, οὐκ ἔγωγε εἶπεν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν. καὶ πτωχῆς τινὸς τὴν γαστέρα πονούσης, ἐπεὶ ὁ ἰατρὸς ἐπυνθάνετο, μὴ ἐν γαστρὶ ἔχει, πῶς γε εἶπεν τριταία μὴ βεβρωκυῖα. τῶν ἀριστωνύμου δ' ἦν εὐτραπέλων λόγων. καὶ Σωσιφάνης ὁ ποιητὴς εἰς Κηφισοκλέα τὸν ὑποκριτὴν εἶπεν, λοιδορῶν αὐτὸν ὡς εὐρύστομον. ἐνέβαλον γὰρ ἄν σου φησὶν εἰς τὰ ἰσχία λίθον, εἰ μὴ καταρραίνειν ἔμελλον τοὺς περιεστηκότας. ἀρχαιότατος δ' ἐστὶ λογικὸς γρῖφος, καὶ τοῦ τοῦ γριφεύειν φύσεως οἰκειότατος. τί πάντες οὐκ ἐπιστάμενοι διδάσκομεν, καὶ τί ταυτὸν οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ. καὶ πρὸς τούτοις τί ταυτὸν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν θαλάττῃ. τοῦτο δ' ἐστὶν ὁμωνυμία. καὶ γὰρ ἄρκτος καὶ ὄφις καὶ ἀετὸς καὶ κύων, ἐστὶν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ, τὸ δὲ χρόνον σημαίνει. ἅμα γὰρ παρὰ πᾶσιν ὁ αὐτὸς καὶ οὐδαμοῦ, διὰ τὸ μὴ ἐν ἑνὶ τόπῳ τὴν φύσιν ἔχειν. τὸ δὲ πρoάγον ἐστὶ ψυχὰς ἔχειν. τοῦτο γὰρ οὐθεὶς ἡμῶν ἐπιστάμενος διδάσκει τὸν πλησίον. ὁ δὲ ἀθηναῖος Καλλίας (ἐζητοῦμεν γὰρ ἔτι πρότερον περὶ αὐτοῦ) μικρὸν ἔμπροσθεν γενόμενος τοῖς χρόνοις Στράττιδος, ἐποίησε τὴν καλουμένην γραμματικὴν τραγῳδίαν οὕτω διατάξας, πρόλογος μὲν αὐτῆς ἐστὶν ἐκ τῶν στοιχείων, ὃν χρὴ λέγειν ἐκ τῶν στοιχείων διαιροῦντα κατὰ τὰς πάσας γραφὰς, καὶ τὴν τελευτὴν καταστροφικῶς ποιουμένους εἰς τὸ ἄλφα. βῆτα γάμμα. δέλτα ἦτα θῆτα. θεοῦ γὰρ εἶγε ἰῶτα. κάππα. λάμβδα μῦ νῦ ξῦ τὸ οὖ πῖ ῥῶ σῖγμα ταῦ ὖ φῖ. χῖ τε τῷ ψῖ εἰς τὸ ὦ. ὁ χορὸς δὲ γυναικῶν ἐκ τῶν σύνδυο πεποιημένος αὐτῷ ἐστὶν ἔμμετρος ἅμα καὶ μεμελοπεποιημένος τόνδε τὸν τρόπον. βῆτα ἄλφα βα. βῆτα ε βε. βῆτα η βη. βῆτα ἰῶτα βι. βῆτα ο βο. βῆτα υ βυ. βῆτα ω βω. καὶ πάλιν ἐν ἀντιστρόφῳ τοῦ μέλους καὶ τοῦ μέτρου, γάμμα ἄλφα, γάμμα ε, γάμμα η, γάμμα ἰῶτα, γάμμα ο, γάμμα υ, γάμμα ω. καὶ ἐπὶ τῶν

συλλαβῶν ὁμοίως ἕκαστος τότε μέτρον καὶ τὸ μέλος ἐν ἀντιστρόφοις ἔχουσι πᾶσαι ταὐτόν. ὥστε τὸν Εὐριπίδην μὴ μόνον ὑπονοεῖσθαι τὴν Μήδειαν ἐντεῦθεν πεποιηκέναι πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλος αὐτὸ μετενηνοχότα φανερὸν εἶναι. τὸν δὲ Σοφοκλέα διελεῖν φασίν, ἀποτολμῆσαι τὸ ποίημα τῷ μέτρῳ τοῦτ' ἀκούσαντα, καὶ ποιῆσαι ἐν τῷ Οἰδίποδι, Οὕτως ἐγὼ οὔτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ ταῦτ' ἐλεχθέν. διόπερ οἱ λοιποὶ τὰς ἀντιστρόφους ἀπὸ τούτου παρεδέχοντο πάντες, ὡς ἔοικεν ἐν ταῖς τραγῳδίαις καὶ μετὰ τὸν χορὸν εἰσάγειν πάλιν ἐκ τῶν φωνηέντων ῥῆσιν, οὕτως. ἣν δεῖ κατὰ τὰς παραγραφὰς ὁμοίως τοῖς πρόσθεν λέγοντα διαιρεῖν ἵν' ᾖ τοῦ ποιήσαντος, ὑπόκρισις σώζηται κατὰ τὴν δύναμιν ἄλφα μόνον ὦ γυναῖκες εἶτε δεύτερον μόνον λέγειν χρὴ καὶ τρίτον μόνον γ' ἐρεῖς εἶτ' ἆρα φήσω τὸ τέταρτον ταῦ μόνον ἰῶτα πέμπτον οὖ τό θ' ἕκτον ὖ μόνον λέγε. λοίσθιον δὲ φωνῶ σοι τὸ ὦ τῶν ἑπτὰ φωνῶν, ἑπτὰ δ' ἐν μέτροις μόνον. καὶ τοῦτο λέξασα, εἶτα δὶς αὐτὴ λαλεῖ. δεδήλωκε δὲ καὶ διὰ τῶν ἰαμβείων γράμμα πρῶτος οὗτος. ἀκολαστότερον μὲν κατὰ τὴν διάνοιαν, πεφρασμένον δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. Κύω γὰρ ὦ γυναῖκες, ἀλλ' αἰδοῖ φίλη. Ἐν γράμμασι σφῷν τοὔνομ' ἐξερῶ βρέφους Ὀρθὴ μακρὰ γραμμ' ἐστὶν ἐκ ταύτης μέσης Μικρὰ παρεστῶσ' ἑκατέρωθεν ὑπτία. Ἔπειτα κύκλος πόδας ἔχων βραχεῖς δύο,

Ὅθεν ὕστερον, ὡς ὑπονοήσειέ τις Μαιάνδριος ἦν ὁ συγγραφεύς, μικρὸν διὰ τὴν ἑρμηνείας τῇ μιμήσει παρεγκλίνας, συνέγραψεν ἐν τῷ παραγγέλματι φορτικώτερον τοῦ ῥηθέντος. Εὐριπίδης δὲ τὴν ἐν τῷ Θησεῖ τὴν ἀγράμματον ἔοικε ποιῆσαι ῥῆσιν. βοτὴρ δ' ἐστὶν ἀγράμματος αὐτόθι δηλῶν τοὔνομα τοῦ Θησέως ἐπιγεγραμμένον οὕτως.

Ἐγὼ πέφυκα γραμμάτων μὲν οὐκ ἴδρις
Μορφὰς δὲ λέξω καὶ σαφῆ τεκμήρια.
Κύκλος τις ὡς τόνοισιν ἐκμετρούμενος Θ
Οὗτος δ' ἔχει σημεῖον ἐν μέσῳ σαφές.
Τὸ δεύτερον δὲ πρῶτα μὲν γραμμαὶ δύο. Η
Ταύτας διείργει δ' ἐν μέσαις ἄλλη μία.
Τρίτον δὲ βόστρυχός τις, ὡς εἱλιγμένος Σ
Τὸ δ' αὖ τέταρτον ἣν μὲν εἰς ὀρθὸν μία.
Λοξαὶ δ' ἐπ' αὐτῆς τρεῖς κατεστηριγμέναι Ε
Εἰσίν. τὸ πέμπτον δ' οὐκ ἐν εὐμαρεῖ φράσαι.
Γραμμαὶ γάρ εἰσιν ἐκ διεστώτων δύο. Υ
Αὗται δὲ συντρέχουσιν εἰς μίαν βάσιν,
Τὸ λοίσθιον δὲ τῷ τρίτῳ προσεμφερές. Σ

Τὸ δ' αὐτὸ πεποίηκε καὶ Ἀγάθων ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν τῷ Τηλέφῳ. ἀγράμματος γάρ τις κἀνταῦθα δηλοῖ τὴν τοῦ Θησέως ἐπιγραφὴν οὕτως. Γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μεσόμφαλος κύκλος Ὀρθοί τε κανόνες ἐζυγωμένοι δύο, Σκυθικῷ τε τόξῳ τρίτον ἦν προσεμφερές. Ἔπειτα τριόδους πλάγιος ἦν προκείμενος Ἐφ' ἑνός τε κανόνος ἦσαν ἐζυγωμένοι δύο. Ὅπερ δὲ τρίτον ἦν καὶ τελευταῖον πάλιν. Καὶ Θεοδέκτης δ' ὁ φασηλίτης ἄγροικόν τινα ἀγράμματον παράγει, καὶ τοῦτον τὸ τοῦ Θησέως ὄνομα διασημαίνοντα, Γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μαλακόφθαλμος κύκλῳ. Ἔπειτα δύο οἱ κανόνες ἰσόμετροι πάνυ. Τούτους δὲ πλάγιος διὰ μέσου συνδεῖ κανών, Τρίτον δ' ἑλικτῷ βοστρύχῳ προσεμφερές, Ἔπειτα τριόδους πλάγιος. ὡς δ' ἐφαίνετο

Πέμπτον δ' ἄνωθεν ἰσόμετροι ῥάβδοι δύο, Αὗται δὲ συντείνουσιν εἰς βάσιν μίαν Ἕκτον δ' ὅπερ καὶ πρόσθεν εἶ βόστρυχος. καὶ Σοφοκλῆς δὲ τούτῳ παραπλήσιον ἐποίησεν ἐν Ἀμφιαράῳ σατυρικῷ, τὰ γάμματα παράγων ὀρχούμενον. Νεοπτόλεμος δ' ὁ παριανὸς ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων, ἐν χαλκηδόνι φησὶν ἐπὶ τοῦ Θρασυμάχου τοῦ σοφιστοῦ μνήματος ἐπιγεγράφθαι τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τοὔνομα θῆτα ῥῶ. ἄλφα. σᾶν. ῦ μ. ἄλφα χῖ. οῦ. σᾶν. Πατρὶς χαλκηδών· ἡ δὲ τέχνη σοφίη. Τὸ δὲ Κασορίωνος τοῦ Σολέως, ὡς ὁ Κλέαρχος φησίν, εἰς τὸν Πᾶνα ποίημα τοιοῦτόν ἐστι. τῶν ποδῶν ἕκαστος ὅλοις ὀνόμασι περιειλημμένος πάντας ὁμοίως ἡγεμονικοὺς καὶ ἀκολουθητικοὺς ἔχει τοὺς πόδας, οἷον σὲ τὸν βολοῖς νιφοκτύποις δυσχείμερον νέονθ' ὅδ' ὁ θηρονόμε Πὰν χθὼν Ἀρκάδων κλήσω γραφῇ, τῇ δὲ σοφῇ πάγκλητ' ἔπη συνθεὶς ἄναξ δύσγνωστα μὴ σοφοῖς κλύειν μουσοπολευθὴρ κηροχίτωνος μείλιγμ' ἱείς. καὶ τὰ λοιπὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. τούτων δ' ἕκαστον τῶν ποδῶν, ὡς ἂν τῇ τάξει θῇς τὸ αὐτὸν μέτρον ἀποδώσει οὕτως. σὲ τὸν βολοῖς νιφοκτύποις, σὲ τὸν βολοῖς δυσχείμερον. καὶ ὅτι τῶν ποδῶν ἕκαστός ἐστι δεκαγράμματος. ἔστι δὲ καὶ μὴ τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ' ἑτέρως ποιῆσαι, ὥστε πλείω πρὸς τὴν χρῆσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς ἔχειν, οὕτω λέγοντας, μέτρον φράσον μοι τῶν ποδῶν, λαβὼν μέτρον μοι τῶν ποδῶν, μέτρον φράσον. οὐ βούλομαι γὰρ τῶν ποδῶν μέτρον λαβεῖν. Πίνδαρος δὲ πρὸς τὴν ἀσιγμοποιηθεῖσαν ᾠδήν, ὡς ὁ αὐ-

τός

τός φησι Κλέαρχος, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιίᾳ προβληθέντος, ὡς πολλῶν τούτων προσκρουόντων διὰ τὸ δύνατον εἶναι ἀποσχέσθαι τοῦ σίγμα, καὶ διὰ τὸ μὴ δοκιμάζειν ἐποίησε. πρὶν μὲν εἷρπε σχοινοτένειά τ' ἀοιδά. καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀνθρώποις. ταῦτα σημειώσαιτ' ἄν τις πρὸς τοὺς νοθεύοντας Λάσου τοῦ Ἑρμιονέως τὴν ἄσιγμον ᾠδὴν, ἥτις ἐπιγράφεται κένταυροι. καὶ ὁ εἰς τὴν Δήμητρα δὲ τὴν ἐν Ἑρμιόνῃ ποιηθεὶς τῷ Λάσῳ ὕμνος ἄσιγμός ἐστιν, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς, οὗ ἐστιν ἀρχὴ, Δάματρα μέλπω κόραν τε κλυμενοῖο ἄλοχον, ἔστιν. εὐπορῆσαι δὲ καὶ ἄλλων γρίφων. Ἐν φανερῷ γενόμαν, πάτρη δέ μοι ἁλμυρὸν ὕδωρ. Ἀμφὶς ἔχει, μήτηρ δ' ἐστὶν ἀριθμοῖο παῖς. Φανερὰν οὖν λέγει τὴν Δῆλον, ἥτις ὑπὸ θαλάσσης περιέχεται, μήτηρ δ' ἡ Λητὼ, ἥτις Κοίου ἐστὶν θυγάτηρ. Μακεδόνες δὲ τὸν ἀριθμὸν κοῖον προσαγορεύουσι. καὶ ἐπὶ τῆς πτισάνης, κριθῆς ἀφλοιὸν χυλὸν ὀργάσας πίε. πεποίηται δὲ τῆς πτισάνης τοὔνομα ἀπὸ τοῦ πτίσσειν καὶ ἀνεῖν, καὶ ἐπὶ τοῦ κοχλίου. φέρεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς Τεύκρου ὁρισμοῖς, Ζῷον ἄπουν ἀνάκανθον ἀνόστεον ὀστρακόνωτον Ὄμματά τ' ἐκκύπτοντα προμήκεα κεἰσκύπτοντα. Ἀντιφάνης δ' ἐν αὐτοῦ ἐρῶντί φησι, Τροφαλίδας σελινοσάρκους μανθάνεις τυρὸν λέγω. Ἀναξανδρίδης δὲ αἰσχρὰ, ἀρτίως διηρτάμηκεν, ἐπὶ τὰ μὲν διηνεκῆ σώματος μέρη δαμάζεται ἐν πυρικτύποισι γῆς, Τιμόθεος ἔφη, ποτ' ἄνδρες τὴν χύτραν εἶναι λέγων. Τιμοκλῆς δ' ἐν ἥρωσιν ὡς δ' ἦν ἡ μένη Βίου τιθήνη, πολεμία λιμοῦ, φύλαξ Φιλίας, ἰατρὸς ἐκλυτοῦ βουλιμίας. Τράπεζα. περίεργος νὴ τὸν οὐρανὸν Ἐξὸν φράσαι τράπεζαν συντόμως. Πλάτων δ' ἐν τῷ Ἀδώνιδι χρησμὸν δοθῆναι λέγων Κινύρᾳ ὑπὲρ Ἀδώνιδος φησὶν, ὦ Κινύρα βασιλεῦ Κυπρίων ἀνδρῶν δασυπρώκτων, Παῖς σοι κάλλιστος μὲν ἔφυ θαυμαστότατός τε Πάντων ἀνθρώπων, δύο δ' αὐτὸν δαίμον' ἔχετον. Ἡ μὲν ἐλαυνομένη λαθρίοις ἐρετμοῖς. ὁ δ' ἐλαύνων. Λέγει δὲ Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον. Ἀμφότεροι γὰρ ἤρων τοῦ Ἀδώνιδος. καὶ τὸ τῆς Σφιγγὸς δὲ αἴνιγμα, Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς τραγῳδουμένοις τοιοῦτον εἶναί φησι. Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπον, οὗ μία φωνὴ, Καὶ τρίπον, ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν Ἑρπετὰ κινεῖται ἀνά τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον, Ἀλλ' ὁπόταν πλείστοισιν ἐρειδόμενον ποσὶ βαίνῃ, Ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ. Γριφώδη δ' ἐστὶ καὶ Σιμωνίδου ταῦτα πεποιημένα, ὥς φησι Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, Μιξονόμου τε πατὴρ ἐρίφου καὶ σχέτλιος ἰχθὺς Πλησίον ἠρείσαντο καρήατα. παῖδα δὲ νυκτὸς Δεξάμενοι βλεφάροισι Διωνύσοιο ἄνακτος Βουφόνον οὐκ ἐθέλουσι τιθηνεῖσθαι θεράποντα. Φασὶ δ' οἱ μὲν ἐπί τινος τῶν ἀρχαίων ἀναθημάτων ἐν Χαλκίδι τοῦτ' ἐπιγεγράφθαι. πεποιῆσθαι δ' ἐν αὐτῷ τράγον καὶ δελφῖνα περὶ ὧν εἶναι τὸν λόγον τοῦτον. οἱ δὲ εἰς ἐπιτόνιον ψαλτήριον δελφῖνα καὶ τράγον εἰργασμένον εἰρῆσθαι. καὶ εἶναι τὸν βουφόνον, καὶ τὸν Διονύσου θεράποντα τὸν διθύραμβον. οἱ δέ φασιν ἐν Ἰουλίδι τῷ Διονύσῳ θυόμενον βοῦν ὑπό τινος τῶν νεανίσκων παίεσθαι πελέκει. πλησίον δὲ τῆς ἑορτῆς οὔσης εἰς χαλκεῖον δοθῆναι τὸν πέλεκυν. τὸν οὖν Σιμωνίδην ἔτι νέον ὄντα βαδίσαι πρὸς τὸν χαλκέα κομιούμενον αὐτόν. ἰδόντα δὲ καὶ τὸν τεχνίτην κοιμώμενον, καὶ τὸν ἀσκὸν καὶ τὸν καρκίνον εἰκῆ κείμενον, καὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἔχοντα τὰ ἔμπροσθεν, οὕτως ἐλθόντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνήθεις τὸ προειρημένον πρόβλημα. τὸν μὲν γὰρ τοῦ ἐρίφου πατέρα τὸν ἀσκὸν εἶναι, σχέτλιον δὲ ἰχθὺν τὸν καρκίνον, νυκτὸς δὲ παῖδα τὸν ὕπνον. βουφόνον δὲ καὶ Διονύσου θεράποντα τὸν πέλεκυν. πεποίηκε δὲ καὶ ἕτερον ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης ὃ παρέχει τοῖς ἀπείροις τῆς ἱστορίας ἀπορίαν. Φημὶ τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον Τῷ πανοπηϊάδῃ δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῷ. Λέγεται δὲ ἐν τῇ Καρθαίᾳ διατρίβοντα αὐτὸν, διδάσκειν τοὺς χορούς. εἶναι δὲ τὸ χορηγεῖον ἄνω πρὸς Ἀπόλλωνος ἱερῷ μακρὰν τῆς θαλάσσης. ὑδρεύεσθαι οὖν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς περὶ τὸν Σιμωνίδην κάτωθεν, ἔνθα ἦν ἡ κρήνη. ἀνακομίζοντος δ' αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ὄνου, ὃν ἐκάλουν Ἐπειὸν, διὰ τὸ μυθολογεῖσθαι, τοῦτο δρᾶν ἐκεῖνον, καὶ ἀναγεγράφθαι ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ τὸν τρωϊκὸν μῦθον, ἐν ᾧ ὁ Ἐπειὸς ὑδροφορεῖ τοῖς Ἀτρείδαις, ὡς καὶ Στησίχορός φησιν. ᾤκτειρε γὰρ αὐτὸν ὕδωρ ἀεὶ φορέοντα Διὸς κούρα βασιλεῦσιν. ὑπαρχόντων οὖν τούτων ταχθῆναί φασι τῷ μὴ παραγενομένῳ τῶν χορευτῶν εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν, παρέχειν τῷ ὄνῳ χοίνικα κριθῶν. τοῦτο οὖν κἂν τῷ ποιητῇ λέγεσθαι, καὶ εἶναι τὸν μὲν οὐ φέροντα τοῦ τέττιγος ἄεθλον, τὸν οὐκ ἐθέλοντα ᾄδειν. πανοπηϊάδην δὲ τὸν ὄνον. μέγα δεῖπνον τὴν χοίνικα τῶν κριθῶν. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ Θεόγνιδος τοῦ ποιητοῦ, Ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάσσιος οἴκαδε νεκρὸς Τεθνηκὼς ζωῷ φθεγγόμενος στόματι. Σημαίνει γὰρ κόχλον. τοιοῦτον δ' ἐστὶ καὶ τὸ ῥήματα λέγειν ἀνθρώπων ὀνόμασιν ὅμοια, οἷον λαβὼν Ἀριστόνικον ἐν μάχῃ κρατοῦντα. καὶ τὸ περιφερόμενον. Πέντ' ἄνδρες δέκα ναυσὶ κατέδραμον εἰς ἕνα χῶρον. Ἐν δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ' οὐκ ἦν ἀνελέσθαι. Δίψῃ δ' ἐξώλλυντο, ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γενείου. Τίνα δὲ κόλασιν ὑπέμενον Ἀθήνησιν οἱ μὴ λύσαντες τὸν προτεθέντα γρῖφον, ἀλλ' ἔπινον φιάλην κεκερασμένην, ὡς καὶ ὁ Κλέαρχος προεῖπεν ἐν τῷ ὅρῳ. κἂν τῷ

πρώτῳ

Γρίφοι.

πρώτῳ δὲ περὶ παροιμιῶν γράφει οὕτως, τῶν γρίφων ἡ ζήτησις οὐκ ἀλλοτρία φιλοσοφίας ἐστί. καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν τῆς σοφίας ἀπόδειξιν ἐν τούτοις ἐποιοῦντο. προέβαλλον γὰρ παρὰ τοὺς πότους. οὐχ ὥσπερ οἱ νῦν ἐρωτῶντες ἀλλήλους τίς τῶν ἀφροδισιακῶν συνδυασμῶν, ἢ τίς ἢ ποῖος ἰχθὺς ἥδιστος, ἢ τίς ἀκμαιότατος. ἔτι δὲ τίς μετ' ἀρκτοῦρον ἢ μετὰ πλειάδα. ἢ τίς μετὰ κύνα μάλιστα βρωτός. καὶ ἐπὶ τούτοις ἆθλα μὲν τοῖς νικῶσι φιλήματα μίσους ἄξια τοῖς ἐλευθέραν αἴσθησιν ἔχουσι, ζημίαν δὲ τοῖς ἡττηθεῖσι τάττουσιν ἄκρατον πιεῖν ἥδιον ζῆς ὑγιείας πίνουσιν. κομιδῇ γάρ ἐστι ταῦτά γε τινὸς τοῦ Φιλαινίδος καὶ τοῖς Ἀρχεστράτου συγγράμμασιν ἐντετυχηκότος. ἔτι δὲ περὶ τὰς καλουμένας γαστρολογίας ἐσπουδακότος, ἀλλὰ μᾶλλον τὰς τοιαύτας. τοῦ πρώτου ἔπος ἰαμβεῖον εἰπόντι, ἀντειπόντος ἑτέρου ποιητοῦ τινὸς εἰ τὴν αὐτὴν εἶπε γνώμην, ἔτι δὲ λέγειν ἕκαστον ἰαμβεῖον. πρός τε τούτοις ἕκαστον εἰπεῖν, ὅσον ἂν προσταχθῇ ἔμμετρον, καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν γραμμάτων καὶ συλλαβῶν ἔχει θεωρίας. ὁμοίως δὲ τοῖς εἰρημένοις ἡγεμόνος ἑκάστου λέγειν ὄνομα, τῶν ἐπὶ Τροίαν ἢ τῶν Τρώων. καὶ πόλεως ὄνομα τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ λέγειν ἀπὸ τοῦ δοθέντος γράμματος. τὸν δ' ἐχόμενον τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐναλλάξαι αὖτε ἑλληνίδος αὖτε βαρβάρου τάξῃ τίς, ὥς γε τὴν παιδείαν οἰκειότατον. ἐφ' οἷς ἆθλον ἐτίθεσαν στέφανον καὶ εὐφημίαν, οἷς μάλιστα γλυκαίνεται τὸ φιλεῖν ἀλλήλους. ταῦτα μὲν οὖν Κλέαρχος εἴρηκε, καὶ ἃ προσβάλλειν δεῖ. τοιαῦτα τινὰ εἶναι ἡγοῦμαι στίχον εἰπεῖν ὁμηρικὸν, ἀπὸ τοῦ ἄλφα ἀρχόμενον, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ στοιχεῖον καταλήγοντα. Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. Ἀλλ' ἄγε νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα. Ἀσπίδας εὐκύκλους λαισήϊά τε πτερόεντα. καὶ πάλιν ὁμοίως ἰαμβεῖα, Ἀγαθὸς ἀνὴρ λέγοιτ' ἂν, ὁ φέρων τἀγαθά.

Ἀγαθὸς ἂν εἴη καὶ ὁ φέρων κακῶς κακά. Ὁμηρικοὶ ἀπὸ τοῦ ε̄ ἐπὶ τὸ ε̄ Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε. Ἐν πόλει ἡμετέρῃ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε. ὁμοίως καὶ ἰαμβεῖα, Ἐν εὐκαταφρονήτοις ἐστὶ πενία δέσποτε, Ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάπλεκε. Ὁμήρου ἀπὸ η ἐπὶ τὸ η, ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη. Ἡ δ' ἐν γούνασι πίπτε Διώνης δῖ' Ἀφροδίτη. Ἴαμβοι, Ἡ τῶν φίλων σοι πίστις ἔστω κεκριμένη. Ἀπὸ τοῦ ῑ ἐπὶ τὸ ῑ Ὁμήρου,

Ἰλίου ἐξαπολοίατ' ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι. Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι. ἀπὸ τοῦ σ̄ εἰς τὸ σ̄, Συμπάντων Δαναῶν οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς. Σοφός ἐστιν ὁ φέρων τἀπὸ τύχης καλῶς. ἀπὸ τοῦ ω̄ εἰς τὸ ω̄, Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω.

Ὡρθωμένην πρὸς ἅπαντα τὴν ψυχὴν ἔχω. προβάλλειν δὲ δεῖ καὶ στίχους ἀσίγμους, οἷον. Πάντ' ἐθέλω δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι. καὶ πάλιν στίχους ὁμηρικοὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συλλαβῆς καὶ τῆς ἐσχάτης δηλοῦντας ὄνομα. οἷον, Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆας. Φυλείδης ὃν τίκτε Διῒ φίλος ἱππότα Φυλεύς, Ἰητὴρ δ' ἀγαθὸς Ποδαλείριος, ἠδὲ Μαχάων. εἰσὶ καὶ ἄλλοι στίχοι ὁμηρικοὶ δηλοῦντες σκευῶν ὀνόματα, ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ ἐσχάτης συλλαβῆς, οἷον.

Ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός. — Ὅλμος.
Μυθεῖται κατὰ μοῖραν ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος. — Μύλος.
Λυγρὸς ἐὼν μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ. — Λύρη.

ἄλλοι στίχοι δηλοῦντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ τοῦ τέλους τῶν ἐδωδίμων τι.

Ἀργυρόπεζα Θέτις θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος. — Ἄρτος.
Μήτι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα. — Μῆλα.

ἐπεὶ δὲ ἱκανὴν παράβασιν πεποιήμεθα περὶ τῶν γρίφων, λεκτέον ἤδη, καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες τὸν προτεθέντα γρίφον. ἔπινον οὗτοι ἅλμην παραμισγομένην τῷ αὐτῶν ποτῷ, καὶ ἔδει προσενεγκαμένους τὸ ποτήριον ἀπνευστί, ὡς Ἀντιφάνης δηλοῖ ἐν Γανυμήδει διὰ τούτων, Οἴμοι περιπλοκάς, Λίαν ἐρωτᾷς, ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξυνοισθά τι, Ταχέως λέγειν χρὴ πρὶν κρεμᾶσθαι Πότερά μοι Γρῖφον προβάλλεις, εἰπὲ μὲν εἰπεῖν δέσποτα Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξυνοισθά τι Δύναται τὸ ῥηθὲν, ἔξω τίς δότω Ἱμάντα ταχέως, οἷον οὐκ ἔγνων ἴσως. Ἔπειτα τοῦτο ζημιοῖς με μηδαμῶς. Ἅλμης δ' ἔχειν τι περιφέρειν ποτήριον.

Οἶδ' οὖν ὅπως γε δεῖ σε τοῦτ' ἐκπιεῖν ἐγὼ, Κομιδῆ γε πῶς ἐν ἔχθρον ἀποφέροντά σοι. Οὐκ ἀλλ' ὀπίσω τὼ χεῖρε ποιήσαντα δεῖ, ἕλκειν ἀπνευστί. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν γρίφων εἰπόντων τῶν δειπνοσοφιστῶν, ἐπειδὴ καὶ ἡμᾶς ἑσπέρα καταλαμβάνει, ἀναπεμπαζόμενοι τὰ εἰρημένα. τὸν περὶ τῶν ἐκπωμάτων λόγον εἰς αὔριον ἀναβαλώμεθα. κατὰ γὰρ τὸν Μεταγένους Φιλοθύτην κατεπεισόδιον μεταβαλῶ τὸν λόγον, ὡς ἂν καιναῖς παροψίσι καὶ πολλαῖς εὐωχήσω τὸ θέατρον, περὶ τῶν ἐκπωμάτων τὸν λόγον ἑξῆς ποιούμενος.

Ζημία τοῖς ἀξυνέτοις τῶν γρίφων.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν

ΒΙΒΛΊΟΝ ἘΝΔΈΚΑΤΟΝ.

Περὶ ἐκπωμάτων.

ἌΓΕ δὴ τίς ἀρχὴ τῶν λόγων γενήσεται κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Κηφισόδωρον, ἑταῖρε Τιμόκρατες. συναχθέντων γὰρ ἡμῶν καθ' ὥραν μετὰ σπουδῆς, διὰ τὰ ἐκπώματα, ὁ Οὐλπιανὸς ἔτι καθημένων ἁπάντων πρὶν καί τινα λεχθῆναι ἔφη. παρὰ μὲν τῷ Ἀδράστῳ ἄνδρες φίλοι καθίσαντες οἱ ἀριστεῖς δειπνοῦσιν. ὁ δὲ Πολύειδος ἱερὰ θύων ἐν δδῷ, παραπορευόμενον τὸν Γετεῶ κατεῖχεν, καὶ κατακλίνας ἐν τῇ πόᾳ θαλλίαν τε κατακλάσας ἀντὶ τραπέζης παρέθηκε τῶν τυθέντων. καὶ τῷ Αὐτολύκῳ ἐλθόντι Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον, ἡ τροφὸς καθημένῳ δῆλον ὅτι οὕτως γὰρ ἐδείπνουν οἱ τότε, τὸν Ὀδυσσέα φησὶν ὁ ποιητὴς, Παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατρὸς ἧς, Τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε Παυομένῳ δόρποιο. ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν γονάτων, καὶ οὐχὶ παρὰ τοῖς γόνασιν ἔστησεν. ἡμεῖς οὖν μὴ διατρίβωμεν, ἀλλ' ἤδη κατακλινώμεθα, ἵν' ἡμῖν ὁ Πλούταρχος περὶ ὧν ἐπαγγέλλεται ποτηρίων ἀποδοὺς τὸν λόγον καὶ τὰς κύλικας πλήρεις ἅπασι προπίῃ. ποτήρια δὲ πρῶτον οἶδα ὀνομάσαντα τὸν Ἀμόργιον ποιητὴν Σιμωνίδην ἐν ἰάμβοις οὕτως ἀποστράπεζαν εἷλε νιν ποτήρια. καὶ ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα δὲ ποιήσας φησὶν, νέκυς δὲ χαμαιστρώτους ἐπί τινος εὐρείης στιβάδος προέθηκ' αὐτοῖσι θάλειαν τε τὰ ποτήρια στεφάνους τ' ἐπὶ κρασὶν ἔθηκεν, ἅπερ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς πόσεως. ὡς τὸ ἔκπωμα οἱ Ἀττικοὶ ἐπὶ ὑδροποτεῖν καὶ οἰνοποτεῖν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι, Γαμφηλαῖσι δράκοντα κοάλεμον αἱματοπώτην. Κἂν τῷ αὐτῷ δὲ ἔφη, Πολλῷ γ' ὁ Βάκις διεχρῆτο τῷ ποτηρίῳ. καὶ Φερεκράτης ἐν τυραννίδι, Κρεῖττον μί' ἐστὶ χιλίων ποτηρίων. ὁ δὲ Ἀνακρέων ἔφη, Οἰνοπότης δὲ πεποίημαι. ἔστι δὲ τὸ ῥῆμα καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, οἰνοποτάζων γὰρ εἴρηκε. καὶ Σαπφὼ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ ἔφη, πολλὰ δ' ἀνάριθμα ποτήρια καλαίφις. καὶ Ἀλκαῖος, ἐκ δὲ ποτηρίων πώνης † διννομένη παρείσδον. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δημήτηρ ποτηριοφόρος, κατὰ τὴν Ἀνθέων χώραν. ὡς Αὐτοκράτης ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Ἀχαϊκῶν. ἄξιον δὲ εἶναι νομίζω ζητῆσαι ὑμᾶς περὶ τοῦ καταλόγου τῶν ποτηρίων, ὧν πλῆρές ἐστι τὸ κυλικεῖον τοδί. εἴρηται γὰρ οὕτως, ἡ τῶν ποτηρίων σκευοθήκη. παρὰ Ἀριστοφάνει μὲν ἐν γεωργοῖς, Ὥσπερ κυλικεῖον τοὐθόνιον προπέπταται. ἔστι καὶ παρὰ Ἀλεξάνδρίδῃ ἐν μελιλώτῳ. Εὔβουλος δ' ἐν Λυδίᾳ, ὥσπερ σπονδὴν διδοὺς Ἐν τῷ κυλικείῳ συντέτριφεν τὰ ποτήρια.

Κἂν ψαλτρίᾳ δὲ ἔφη, τὰ κυλικεῖα δ' ἐξεῦρεν ἡμῖν. ἐν δὲ Σεμέλῃ ἢ Διονύσῳ, Ἑρμῆς ὁ Μαίας λίθινος ὢν προσεύγμασιν Ἐν τῷ κυλικείῳ λαμπρὸν ἐκτετριμμένον. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν χείρωνι. πολλοστῷ δ' ἔτει ἐκ τῶν πολεμίων οἴκαδε ἥκω συγγενεῖς, καὶ φράτορας καὶ δημότας Εὑρὼν μόλις εἰς τὸ κυλικεῖον ἐγγράφην Ζεὺς ἔστι μοι ἑρκεῖος ἔστι φρατόριος, Τὰ τέλη τελῶ. ἄξιον δὲ ἐστι ζητῆσαι, εἰ οἱ ἀρχαῖοι μεγάλοις ἔπινον ποτηρίοις. Δικαίαρχος μὲν γὰρ ὁ Μεσσήνιος, ὁ Ἀριστοτέλους μαθητὴς, ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου μικροῖς φησὶν, αὐτοὺς ἐκπώμασι κεχρῆσθαι, καὶ ὑδαρέστερον πεπωκέναι. Χαμαιλέων δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ μέθης, εἴγε τῆς φωνῆς μνημονεύω, φησίν. εἰ δὲ οἱ ταῖς ἐξουσίαις χρώμενοι, καὶ τῷ πλουτεῖν προτιμῶσι τὴν μέθην ταύτην, οὐδὲν θαυμαστόν. οὐκ ἔχοντες γὰρ ἑτέραν ἡδονὴν ταύτης καλλίω, οὐδὲ μᾶλλον εὐχερῆ, καταφεύγουσιν εἰκότως ἐπὶ τὸν οἶνον. ὅθεν καὶ τὰ μεγάλα τῶν ἐκπωμάτων ἐπιχώρια γέγονε τοῖς δυνάσταις. οὐδὲ γὰρ παλαιὸν, οὐδὲ τοῦτο γέ ἐστι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ νεωστὶ εὑρέθη πεμφθὲν ἐκ τῶν βαρβάρων. ἐκεῖνοι γὰρ ἀπεστερημένοι τῆς παιδείας, ὁρμῶσιν ἐπὶ τὸν πολὺν οἶνον. καὶ πορίζονται τροφὰς περιέργους καὶ παντοίας. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα τόποις οὔτε γραφαῖς οὔτ' ἐπὶ τῶν πρότερον εὑρήσομεν, ποτήριον εὐμέγεθες εἰργασμένον, πλὴν τῶν ἐπὶ τοῖς ἡρωϊκοῖς. τὸ γὰρ ῥυτὸν ὀνομαζόμενον μόνοις τοῖς ἥρωσιν ἀπεδίδοσαν. ὃ καὶ δόξει τισὶν ἔχειν ἀπορίαν, εἰ μή τις ἄρα φήσειεν διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς ἐπιφανείας τῶν δαιμόνων καταδειχθῆναι τοῦτο. χαλεποὺς γὰρ καὶ πλήκτας τοὺς ἥρωας νομίζουσι, καὶ μᾶλλον νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν. ὅπως οὖν μὴ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὴν μέθην φαίνωνται τοιοῦτοι, δημιουργοῦσιν αὐτοὺς πίνοντας ἐκπώμασι μεγάλοις. καί μοι δοκοῦσι λέγειν οὐ κακῶς τὸ μέγα ποτήριον φρέαρ ἀργυροῦν εἶναι. ἐν τούτοις ἀγνοεῖν ἔοικεν ὁ Χαμαιλέων, ὅτι οὐκ ἔστι μικρὸν τὸ παρ' Ὁμήρῳ διδόμενον τῷ κύκλωπι ὑπὸ Ὀδυσσέως κισσύβιον. οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν, οὕτως κατηνέχθη ὑπὸ μέθης τηλικοῦτος ὤν. ἦν οὖν καὶ τότε μεγάλα ποτήρια. εἰ μὴ αἰτιάσεταί τις τὴν δύναμιν τοῦ οἴνου, ἣν αὐτὸς Ὅμηρος ἐξηγήσατο, ἢ τὸ ἀήθες τῆς πόσεως τοῦ κύκλωπος, ἐπεὶ τὰ πολλὰ ἐγαλακτοπότει. ἢ τάχα καὶ βαρβαρικὸν ἦν τὸ ποτήριον, εἴπερ μέγα ἦν, ἐκ τῆς Κικόνων εἰλημμένον λείας. τί οὖν ἔχομεν λέγειν περὶ τοῦ Νέστορος ποτηρίου, ὃ μόλις ἂν νέος βαστάσαι ἴσχυσεν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρε, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ διαλέξει τί ἡμᾶς ὁ Πλούταρχος ἔφη, κατὰ τὸν Φλιάσιον ποιητὴν Πρατίναν, οὐ γᾶν αὐλακισμένην ἀνδρῶν, ἀλλὰ

Ποτήρια.

Παλαιῶν τὰ ἐκπώματα μικρά.

Κυλικρᾶνες. σκύφον μαστεύων, κυλικηγορήσων ἔρχομαι, οὐ τῶν Κυλικρανῶν εἷς ὑπάρχων. οὓς χλευάζων Ἕρμιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις φησίν, ἐς τὸ Κυλικρανῶν βαδίζων σπληνόπεδον ἀφικόμην. εἶδον οὖν τὴν Ἡράκλειαν καὶ μάλ' ὡραίαν πόλιν. Ἡρακλεῶται δ' εἰσὶν οὗτοι, οἱ ὑπὸ τῇ Οἴτῃ κατοικοῦντες, ὥς φησι Νίκανδρος ὁ θυατειρηνός, ὀνομασθῆναι φάσκων αὐτοὺς ἀπό τινος Κύλικος γένους Λυδοῦ, ἑνὸς τῶν Ἡρακλεῖ συστρατευσαμένων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Σκυθινὸς ὁ τήϊος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ἱστορίῃ λέγων οὕτως, Ἡρακλῆς λαβὼν Εὔρυτον καὶ τὸν υἱὸν ἔκτεινε φόρους πρήσσοντας παρ' Εὐβοέων, Κυλικρῆνας δὲ ἐξεπόρθησε ληϊζομένους, καὶ πόλιν ἐδείματο Ἡράκλειαν τὴν Τραχινίαν καλεομένην. Πολέμων δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον φησὶν οὕτως, τῆς δὲ Ἡρακλείας, τῆς ὑπὸ τῇ Οἴτῃ καὶ Τραχῖνα τῶν οἰκητόρων μεθ' Ἡρακλέους τινὲς ἀφικόμενοι ἐκ Λυδίας Κυλικρᾶνες, οἱ δ' Ἀθαμᾶνες, ἀφ' ὧν οἱ τόποι διαμένουσιν, οἷς οὐδὲ τῆς πολιτείας μετέδοσαν οἱ Ἡρακλεῶται συνοίκους ἀλλοφύλους ὑπολαβόντες. κυλικρᾶνες δὲ λέγονται, ὅτι τοὺς ὤμους κεχαρασμένοι κύλικας ἦσαν. οἶδα δὲ καὶ Ἑλλάνικον ἐν ἐθνῶν ὀνομασίαις λέγοντα, ὅτι Λιβύων τῶν νομάδων τινές, οὐδὲν ἄλλο κέκτηνται, ἢ κύλικα καὶ μάχαιραν καὶ ὑδρίαν. καὶ ὅτι οἰκίας ἔχουσιν ἐξ ἀνθερίκου πεποιημένας, μικρὰς ὅσον σκιᾶς ἕνεκα, ἃς καὶ περιφέρουσιν, ὅπου ἂν πορεύωνται. πολλοῖς δὲ καὶ
Κύλικες. ὁ ἐν Ἰλλυρίοις τόπος διαβόητός ἐστιν ὁ καλούμενος Κύλικες. παρ' ᾧ ἐστὶ τὸ Κάδμου καὶ Ἁρμονίας μνη-
Κάδμου μνῆμα. μεῖον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. καὶ Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου ἐν Συρακούσαις φησίν, ἐπ' ἄκρᾳ τῇ νήσῳ πρὸς τὸ τῆς Ὀλυμπίας ἱερῷ, ἐκτὸς τοῦ τείχους, ἐσχάραν τινὰ εἶναι, ἀφ' ἧς φησὶ τὸν κύλικα ναυσολοῦσιν ἀναπλέοντος, μέχρι τοῦ γενέσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ νεὼ τῆς Ἀθηνᾶς ἀόρατον ἀσπίδα. καὶ οὕτως ἀφιᾶσιν εἰς τὴν θάλασσαν, κεραμέαν κύλικα καθέντος εἰς αὐτὴν ἄνθεα καὶ κηρία καὶ λιβανωτὸν ἄτμητον, καὶ ἄλλα ἄττα μετὰ τούτων ἀρώματα. ὁρῶν οὖν ὑμῶν
Συμποτικά. καὶ αὐτὸς τὸ συμπόσιον, κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη, πλῆρες ὂν πάσης θυμηδίας, Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἁπάντων, Καὶ κύλικες, πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖς στεφάνους,

Ἄλλος δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει. Κρατὴρ δ' ἕστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης, Ἄλλος δ' οἶνος ἕτοιμος, ὃς οὔποτέ φησι προδώσειν Μείλιχος, ἐν κεράμοις ἄνθεος ὀσδόμενος. Ἐν δὲ μέσοις ἁγνὴν ὀδμὴν λιβανωτὸς ἵησι, Ψυχρὸν δ' ἐστὶν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν. Πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοί, γεραρή τε τράπεζα, Τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη. Βωμὸς δ' ἄνθεσιν ἂν τὸ μέσον πάντη πεπύκασαι, Μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη. Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὔφρονας ἄνδρας, Εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις. Σπείσαντάς τε καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι Πρήσσειν. ταῦτα γὰρ ὦν ἐστὶ προχειρότερον. Οὐχ ὕβρις πίνειν δ' ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο Οἴκαδ' ἄνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος. Ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει, Ὥς ἡ μνημοσύνη καὶ τὸν ὃς ἀμφ' ἀρετῆς. Οὔτι μάχας διέπειν Τιτήνων, οὐδὲ Γιγάντων, Οὐδέ τε Κενταύρων ἢ στάσιας προτέρων. † Φενδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι Θεῶν προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθήν. καὶ ὁ χαρίεις δ' Ἀνακρέων φησίν, Οὐ φιλέω ὃς κρατῆρι παρὰ πλέῳ οἰνοποτάζων, Νείκεα καὶ πόλεμον δακρυόεντα λέγει. Ἀλλ' ὅστις Μουσέων τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' Ἀφροδίτης Συμμίσγων, ἐρατῆς μνήσκεται εὐφροσύνης. καὶ Ἴων δ' ὁ Χῖος φησίν, Χαιρέτω ἡμέτερος βασιλεύς, σωτήρ τε πατήρ τε, Ἡμῖν δὲ κρητῆρ' οἰνοχόοι θέραπες Κιρνάντων προχόοισιν ἐν ἀργυρέοις. ὁ δὲ χρυσὸς Οἶνον ἔχων χειρῶν νιζέτω εἰς ἔδαφος. Σπένδοντες δ' ἁγνῶς Ἡρακλεῖ τ' Ἀλκμήνῃ τε Προκλεῖ Περσείδαις τ' ἐκ Διὸς ἀρχόμενοι,

Πίνωμεν. παίζωμεν· ἴτω διὰ νυκτὸς ἀοιδή, Ὀρχείσθω τις. ἑκὼν δ' ἄρχε φιλοφροσύνης, Ὅν τινα εὐειδὴς μίμνει θήλεια πάρευνος Κεῖνος τῶν ἄλλων κυδρότερον πίεται. Ἐποιοῦντο δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ καλούμενοι σοφοὶ συμποτικὰς ὁμιλίας. παραμυθεῖται γὰρ ὁ οἶνος καὶ τὴν τοῦ γήρως δυσθυμίαν, φησὶν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ μέθης. διὸ συνιοῦσιν ἡμῖν ἤδη τὰς Διονυσιακὰς ταύτας
Τί τὸ ζῆν. λαλιὰς οὐδεὶς εὐλόγως φθονήσαι νοῦν ἔχων κατὰ τοὺς Ἀλέξιδος Ταραντίνους, οἳ τοὺς πέλας οὐδὲν ἀδικοῦμεν, οὐδ' ἐν ἆρ' οἶσθ' ὅτι Τὸ καλούμενον ζῆν τοῦτο διατριβῆς χάριν Ὄνομ' ἐστὶν ὑποκόρισμα τῆς ἀνθρωπίνης Μοίρας. ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν εὖ τις ἢ κακῶς Φήσει με κρίνειν, οὐκ ἔχοιμ' ἄν τι φράσαι.

Ἔγνωκα γοῦν οὕτως ἐπισκοπούμενος Εἶναι μανιώδη πάντα τἀνθρώπων ὅλως. Ἀποδημίας δὲ τυγχάνειν ἡμᾶς ἀεὶ Τοὺς ζῶντας, ὥσπερ εἰς πανήγυρίν τινα Ἀφειμένους, ἐκ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ σκότους, Εἰς τὴν διατριβήν, εἰς τὸ φῶς τε τοῦθ', ὃ δὴ Ὁρῶμεν. ὃς δ' ἂν πλεῖστα γελάσῃ καὶ πίῃ, Καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀντιλάβηται τὸν χρόνον Τοῦτον, ὃν ἀφεῖται καὶ τύχῃ γ' ἐράνου τινός Πανηγυρίσας, ἥδιστ' ἀπῆλθεν οἴκαδε. καὶ κατὰ τὴν καλὴν οὖν Σαπφώ, ἐλθὲ Κύπρι χρυσέαισιν ἐν κυλίκεσσιν ἁβροῖς συμμεμιγμένον θαλίαισι νέκταρ οἰνοχοοῦσα τούτοισι τοῖς ἑταίροις,
τρόποι πόσεων διάφοροι. ἐμοῖς γε καὶ σοῖς. πρὸς οὓς λεκτέον ὅτι τρόποι εἰσὶ πόσεων κατὰ πόλεις ἴδιοι, ὡς Κριτίας παρίστησιν ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ διὰ τούτων, ὁ μὲν Χῖος καὶ Θάσιος ἐκ μεγάλων κυλίκων ἐπιδέξια.

ὁ δ'

ὁ δ' ἀττικὸς, ἐκ μικρῶν ἐπιδέξια. ὁ δὲ θετταλικὸς, ἐκπώματα προπίνει ὅτῳ ἂν βούλωνται μεγάλα. λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν παρ' αὑτῷ ἕκαστος πίνει, ὁ δὲ παῖς οἰνοχοεῖ, ὅσον ἂν ἀποπίῃ. τοῦ δ' ἐπιδέξια πίνειν μνημονεύει καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν ἀγροίκοις οὕτως. τίνα δὴ παρεσκευασμένοι πίνειν τρόπον, Ἐστὲ νυνὶ λέγετε, τίνα τρόπον πίνειν Ἡμεῖς, τοιοῦτον οἷον ἂν καὶ σοὶ δοκῇ Βούλεσθε δήπου τὸν ἐπιδέξια πάτριον λέγειν Ἐπὶ τῷ πίνοντι, τὸν ἐπιδέξια Λέγειν ἄπολλον ὥσπερεὶ τεθνηκότι. Παραιτητέον δ' ἡμῖν τὰ κεράμια ποτήρια. καὶ γὰρ Κτησίας παρὰ Πέρσαις φησὶν, ὃν ἂν βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, κεραμέοις χρῆται. Χοιρίλος δὲ ὁ ἐποποιός φησιν, Χερσὶν ὄλβον ἔχω κύλικος τρύφος ἀμφὶς ἐαγός Ἀνδρῶν δαιτυμόνων ναυάγιον, οἷά τε πολλὰ Πνεῦμα Διωνύσοιο πρὸς ὕβριος ἔκβαλ' ἀνάκτος. ἐγὼ δὲ εὖ οἶδα ὅτι ἥδιστα πολλάκις ἐστὶ τὰ κεράμεα ἐκπώματα, ὡς καὶ τὰ παρ' ἡμῖν ἐκ τῆς κόπτου καταγόμενα. μετὰ γὰρ ἀρωμάτων συμφυραθείσης τῆς γῆς ὀπτᾶται.

Κεράμια.

καὶ Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης, αἱ ῥοδιακαὶ φησὶ προσαγορευόμεναι χυτρίδες, διά τε τὴν ἡδονὴν εἰς τὰς μέθας παρεισφέρονται, καὶ διὰ τὸ θερμαινομένας τὸν οἶνον, ἧττον ποιεῖν μεθύσκειν. σμύρνης γὰρ καὶ χίνου καὶ τῶν τοιούτων εἰς τὸν οἶνον ἐμβληθέντα ἕψονται, καὶ παραχεόντων εἰς τὸν οἶνον, ἧττον μεθύσκουσιν. κἂν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν, αἱ ῥοδιακαὶ χυτρίδες γίνονται, σμύρνης, χίνου ἄνθοις, κρόκου, βαλσάμου, ἀμώμου, κινναμώμου, συνεψηθέντων, ἀφ' ὧν τὸ πινόμενον τῷ οἴνῳ παραχυθὲν, οὕτω μέθας ἵστησιν, ὥστε καὶ τῶν ἀφροδισίων παραλύειν, τὰ πνεύματα πέττον. οὐ δεῖ οὖν ἡμᾶς ἐκμανῶς πίνειν, ἀποβλέποντας εἰς τὸ πλῆθος τῶν καλῶν τούτων, καὶ παντοδαπῶν κατὰ τὰς τέχνας ἐκπωμάτων.

Καὶ ῥοδιακαὶ χυτρίδες.

τὴν δὲ μανίαν τοὺς πολλοὺς φησὶν ὁ Χρύσιππος, ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῇ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείᾳ, τοῖς πλείστοις προσάπτεσθαι. καλεῖσθαι δὲ τὴν μὲν γυναικομανίαν, τὴν δὲ ὀρτυγομανίαν. τινὲς δὲ καὶ δοξομανεῖς καλοῦσι τοὺς φιλοδόξους, καθάπερ τοὺς φιλογύνους γυναικομανεῖς, καὶ τοὺς φιλόρνιθας ὀρνιθομανεῖς, τὸ αὐτὸ σημαινόντων τῶν ὀνομάτων τούτων, ὥστε καὶ τὰ λοιπὰ μὴ ἀλλοτρίως καλεῖσθαι τὸν τρόπον τοῦτον. καὶ γὰρ ὁ φίλοψος, καὶ ὁ ὀψοφάγος οἷον ὀψομανής ἐστιν, καὶ ὁ φίλοινος οἰνομανής. καὶ ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ὁμοίων, οὐκ ἀλλοτρίως τῆς μανίας κειμένης ἐν αὐτοῖς ὡς ἁμαρτάνουσι μανικῶς καὶ τῆς ἀληθείας ἐπιπλεῖον ἀπαρτώμενοι. ἡμεῖς οὖν, ὡς καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐγίνετο, ἅμα ἀκροώμενοι τῶν γελωτοποιῶν τούτων καὶ μίμων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν ὑποπίνωμεν.

Καὶ διάφοροι μανίαι.

λέγει δὲ περὶ τούτων ὁ Φιλόχορος οὑτωσί. Ἀθηναῖοι τοῖς διονυσιακοῖς ἀγῶσι, τὸ μὲν πρῶτον ἠριστηκότες καὶ πεπωκότες ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν θέαν, καὶ ἐστεφανωμένοι ἐθεώρουν. παρὰ δὲ τὸν ἀγῶνα πάντα οἶνος αὐτοῖς ᾠνοχοεῖτο, καὶ τραγήματα παρεφέρετο, καὶ τοῖς χοροῖς εἰσιοῦσιν ἐνέχεον πίνειν, καὶ διηγωνισμένοις ὅτ' ἐξεπορεύοντο ἐνέχεον πάλιν. μαρτυρεῖν δὲ τούτοις καὶ Φερεκράτη τὸν κωμικὸν, ὅτι μέχρι τῆς καθ' ἑαυτὸν ἡλικίας οὐκ ἀσίτους εἶναι τοὺς θεωροῦντας. Φανόδημος δὲ πρὸς τῷ ἱερῷ φησὶ τοῦ ἐν λίμναις Διονύσου, τὸ γλεῦκος φέροντας τοὺς Ἀθηναίους ἐκ τῶν πίθων τῷ θεῷ κιρνάναι, εἶτ' αὐτοὺς προσφέρεσθαι, ὅθεν καὶ λιμναῖον κληθῆναι τὸν Διόνυσον, ὅτι μιχθὲν τὸ γλεῦκος τῷ ὕδατι, τότε πρῶτον ἐπόθη κεκραμένον, διόπερ ὀνομασθῆναι τὰς πηγὰς νύμφας, καὶ τιθήνας τοῦ Διονύσου, ὅτι τὸν οἶνον αὐξάνει τὸ ὕδωρ κιρνάμενον. ἡσθέντες οὖν τῇ κράσει ἐν ᾠδαῖς ἔμελπον τὸν Διόνυσον, χορεύοντες καὶ ἀνακαλοῦντες εὐανθῆ καὶ διθύραμβον καὶ βακχευτὰν καὶ Βρόμιον.

Διονυσιάζοντες.

καὶ Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησὶν, ὅτι τοῦ Διονύσου τροφοὶ αἱ νύμφαι κατ' ἀλήθειαν. αἱ γὰρ ἄμπελοι πλεῖστον ὑγρὸν χέουσι τεμνόμεναι, καὶ κατὰ φύσιν δακρύουσι. διόπερ καὶ Εὐριπίδης ἕνα τῶν τοῦ ἡλίου ἵππων φησὶν εἶναι Βακχίου φιλανθέος αἴθοπα, πεπαίνοντα ὀρχάτους ὀπωρινούς, ἐξ οὗ βροτοὶ καλοῦσιν οἶνον αἴθοπα. Καὶ Ὀδυσσεὺς ὤπασε μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν, Ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος δ' ἀνὰ εἴκοσι μέτρα Χεῦ', ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρατῆρος ὀδώδει.

Καὶ διατί νύμφαι τροφοὶ Διονύσου.

ὀδ. ι.

Τιμόθεος δ' ἐν κυκλωπίᾳ, ἔχευε δὲ ἓν μὲν δέπας κίσσινον μελαίνας σταγόνος ἀμβρότας, ἀφρῷ βρυάζον. εἴκοσι δὲ μέτρ' ἐνέχευεν. ἔσμιγε δ' αἷμα βακχίου νεορρύτοισι δακρύοισι νυμφᾶν. οἶδα δέ τινας ἄνδρας θιασώτας, καὶ μέγα φρονήσαντας οὐχ οὕτως ἐπὶ πλούτῳ, ὡς ἐπὶ τῷ κεκτῆσθαι πολλὰ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, ὧν εἷς ἐστὶ καὶ Πυθέας ὁ ἀρκὰς ἐκ φιγαλίας, ὃς καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ὤκνησεν ἐπιθέσθαι τοῖς οἰκείοις, ἐπιγράψαι αὐτοῦ τῷ μνήματι τάδε. Πυθέα μνῆμα τόδ' ἐστ' ἀγαθοῦ καὶ σώφρονος ἀνδρὸς, Ὃς κυλίκων ἔσχεν πλῆθος ἀπειρέσιον. Ἀργυρέων χρυσοῦ τε καὶ ἠλέκτροιο φαεινοῦ, Τῶν προτέρων πάντων πλείονα πασάμενος, Τοῦτο δ' ἱστορεῖ Ἁρμόδιος ὁ λεπρεάτης, ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ φιγαλίαν νομίμων. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ παιδείας περὶ Περσῶν λέγων, γράφει καὶ ταῦτα. καὶ μὴν ἐκπώματα ἢν μὲν ὡς πλεῖστα ἔχωσι, τούτῳ καλλωπίζονται. ἢν δ' ἐξ ἀδίκων φανερῶς ᾖ μεμηχανημένα, οὐδὲν αἰσχύνονται. πολὺ γὰρ ηὔξηται ἐν αὐτοῖς ἡ ἀδικία τε καὶ αἰσχροκέρδεια. ὁ δὲ Οἰδίπους δι' ἐκπώματα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ τὴν κυκλικὴν θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκαν ἐκπώματα ἃ ἀπηγορεύκει λέγων οὕτως, Αὐτὰρ ὁ διογενὴς ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης, Πρῶτα μὲν Οἰδιπόδῃ καλὴν παρέθηκε τράπεζαν, Ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος αὐτὰρ ἔπειτα Χρύσεον

Πολλῶν κτῆσις ἐκπωμάτων.

ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου. Αὐτὰρ ὅ γ' ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο, Τιμήεντα γέρα μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ. Αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἐπάρας ἀργαλέας ἠρᾶτο. θεὸν δ' οὐ λάνθαν' ἐριννύν. Ὡς οὔ οἱ πατρώαν εἴη φιλότητι δάσαιντο, Ἀμφοτέροισι δ' ἀεὶ πόλεμοί τε μάχαι τε. Καικίλιος δ' ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ καλῆς ἀκτῆς, ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Ἀγαθοκλέα φησὶ τὸν τύραννον ἐκπώματα χρυσᾶ ἐπιδεικνύντα τοῖς ἑταίροις, φάσκειν ἐξ ὧν ἐκεράμευσε κατεσκευασμένα ταῦτα. ὁ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τοῖς Λαρισσαίοις Ἀκρίσιος, καὶ αὐτὸς ἐκπώματα ὅσα πλεῖστα εἶχεν, ὥς φησιν ὁ τραγικός, Πολὺν δ' ἀγῶνα πάνξενον κηρύσσεται, Χαλκηλάτους λέβητας ἐκτιθεὶς φέρειν, Καὶ κοῖλα χρυσόκολλα, καὶ παναργυρα Ἐκπώματ' εἰς ἀριθμὸν ἑξήκοντα δίς. Ποσειδώνιος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Λυσίμαχόν φησι τὸν Βαβυλώνιον καλέσαντα ἐπὶ δεῖπνον Ἵμερον τὸν τυραννήσαντα οὐ μόνον Βαβυλωνίων, ἀλλὰ καὶ Σελευκέων μετὰ τριακοσίων, μετὰ τὸ τὰς τραπέζας ἀρθῆναι, τετράμνουν ἑκάστῳ τῶν τριακοσίων ἔκπωμα δοῦναι ἀργυροῦν. καὶ σπονδοποιησάμενον, προπιεῖν ἅμα πᾶσιν, καὶ ἀποφέρεσθαι ἔδωκεν τὰ ποτήρια. Ἀντικλείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ νόστων περὶ Γρα διηγούμενος τὴν ἀποικίαν εἰς Λέσβον στείλαντος σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι, καὶ ὅτι χρησμὸς ἦν αὐτοῖς δηλώσας καταθεῖναι διαπλέοντας τῷ Ποσειδῶνι εἰς τὸ πέλαγος παρθένον, γράφει καὶ ταῦτα. μυθολογοῦσι δὲ περὶ τῆς ἐν Μηθύμνῃ τινές, περὶ τῆς ἀφεθείσης εἰς τὴν θάλασσαν παρθένου. καὶ φασὶν ἐρασθέντα αὐτῆς τῶν ἡγεμόνων τινά, ᾧ ἦν τοὔνομα Ἔναλος, ἐκκολυμβῆσαι, βουλόμενον ἀνασῶσαι τὴν παιδίσκην. τότε μὲν οὖν ὑπὸ κύματος αὐτοὺς ἀμφοτέρους κρυφθέντας, ἀφανεῖς γενέσθαι. χρόνῳ δ' ὕστερον ἤδη τῆς Μηθύμνης οἰκουμένης, παραγενέσθαι τὸν Ἔναλον, καὶ διηγεῖσθαι τὸν τρόπον, καὶ ὅτι ἡ μὲν παρθένος παρὰ ταῖς Νηρηΐσι διέτριβεν. αὐτὸς δὲ τὰς τοῦ Ποσειδῶνος ἔβοσκεν ἵππους, καί ποτε καὶ κύματος ἐπιφερομένου, συγκολυμβήσαντα αὐτὸν ἐκβῆναι, ἔχοντα κύπελλον στρογγύλον, μικρόν, πάνυ παλαιόν, ὥστε συντεθλασμένον σφόδρα, ἔχον κύκλῳ τε γράμματα ἄραγε ἐνδεκα χρυσᾶ, διὸς σωτῆρος. χρυσοῦ δὲ οὕτω θαυμασίου, ὡς τὸν παρ' αὐτοῖς αὐτῷ παραβαλλόμενον, οὐδὲν διάφορον εἶναι χαλκοῦ, οὐκ ἄλλου μὲν οὖν, κισσοῦ τὸν εἰδόμενον ποτήριον γραμματικὸν ἀνακείμενον ἐν Καπύῃ τῆς Καμπανίας τῇ Ἀρτέμιδι ἀργυροῦν, ἐκ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν κατεσκευασμένον καὶ ἐντετυπωμένον, ἔχον τὰ ἔπη χρυσοῖς γράμμασιν ὡς τὸ Νέστορος ὄν. Ἀχαιὸς δ' ὁ τραγικὸς ἐν Ὀμφάλῃ, καὶ αὐτὸς περὶ γραμματικοῦ ποτηρίου ποιεῖ τοὺς σατύρους τάδε λέγοντας. Ὁ δὲ σκύφος με τοῦ θεοῦ καλεῖ πάλαι, Τὸ γράμμα φαῖνον δέλτ' ἰῶτα καὶ τρίτον. Ο ν τοῦ υ πάρεστι κοὐκ ἀπουσίαν Ἐκ τῶν πέκφνα σαν τότε ο κηρύσσετον. Ἐν τούτοις λείπει τὸ υ στοιχεῖον. ἐπεὶ πάντες οἱ Ἀχαιοὶ τῷ ο ἀπεχρῶντο, οὐ μόνον ἐφ' ἧς νῦν τάττεται δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασημαίνει, διὰ τοῦ ο μόνον γράφουσι. παραπλησίως δὲ καὶ τὸ υ γράφουσιν, ὅταν καὶ καθ' αὐτὸ μόνον ἐκφωνῆται, καὶ ὅταν συζευγνυμένου τοῦ ἰῶτα. κἂν τοῖς προκειμένοις οὖν οἱ Σάτυροι τοῦ Διονύσου τὴν τελευταίαν συλλαβὴν διὰ τοῦ ο μόνου ὡς βραχέως ἐγκεχαραγμένου, ἐδήλωσαν ὅτι συνυπακούεσθαι δεῖ καὶ τὸ υ ἵνα ᾖ Διονύσου. τὸ δὲ σαν ἀντὶ τοῦ σ δωρικῶς εἰρήκασιν. οἱ γὰρ μουσικοί καθάπερ πολλάκις Ἀριστόξενος φησίν, τὸ σῖγμα λέγειν παρῃτοῦντο, διὰ τὸ σκληρόστομον εἶναι καὶ ἀνεπιτήδειον αὐλῷ. τὸ δὲ ῥῶ, διὰ τὸ εὔκολον πολλάκις παραλαμβάνουσι, καὶ τοὺς ἵππους τοὺς τὸ σ ἐγκεχαραγμένον ἔχοντας, σαμφόρας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης νεφέλαις, Οὔτ' αὐτός, οὔθ' ὁ ζύγιος οὔθ' ὁ σαμφόρας.

καὶ Πίνδαρος δέ φησι πρὶν μὲν ἧρπε† σχοινοτένειά τα οἶδα καὶ τὸ σαν κίβδηλον ἀπὸ στομάτων. μνημονεύει δὲ τοῦ γραμματικοῦ ἐκπώματος, ὡς οὕτως καλουμένου, Εὔβουλος ἐν Νεοττίδι οὕτως, μισῶ κάκιστον γραμματικὸν ἔκπομα † εἶατ' ἄρ' ὡς ὅμοιον οὑμὸς υἱὸς ᾤχετ' ἔχων φιάλιον, τῶν δὲ πολλὰ γίνεται

Γυάλα. ὅμοια. Γυάλα. Φιλίτας ἐν ἀτάκτοις Μεγαρέας οὕτω φησὶ καλεῖν τὰ ποτήρια γυάλας. Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονυσίου ἐν πρώτῳ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων φησί, γυάλας ποτηρίου εἶδος, ὡς Μαρσύας γράφει ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἡρακλέους οὕτως. ὅταν εἰσίῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν, συναντᾶν οἴνου πλήρη γυάλαν ἔχοντά τινα. τὸν δὲ λαβόντα σπένδειν.

Δεῖνος. Δεῖνος. καὶ τοῦτο ποτηρίου ὄνομα. Διονύσιος ὁ Σινωπεὺς ἐν σωζούσῃ, καταλέγων ὀνόματα ποτηρίων, μνημονεύει καὶ τούτου, λέγων οὕτως, Ὅσα δ' οὖν ἐστιν εἴδη θηρικλείων τῶν καλῶν Γυάλαι, δικότυλοι τρικότυλοι, δεῖνος μέγας Χωρῶν μετρητήν, κυμβίον, σκύφοι, ῥυτά Ποτήρι' ἡ γραῦς, ἄλλο δ' οὐδὲ ἓν βλέπει. Κλεάνθης δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως ἀπὸ τῶν κατασκευασάντων φησὶν ὀνομασθῆναι τήν τε θηρίκλειον κύλικα, καὶ τὴν δεινιάδας. Σέλευκος δ' εἰπὼν ἐκπώματος εἶναι γένος τὸν δεῖνον, παρατίθεται Στράττιδος ἐκ Μηδείας. οἶσθ' ὦ προσέοικεν ὦ Κρέων τὸ βρέγμα σου Ἐγᾦδα. δείνῳ περικάτω τετρημένῳ.

Ἀρχέδικος δὲ ἐν διαμαρτάνοντι περὶ ἄγων οἰκέτην τινὰ περὶ ἑταιρίδων διαλεγόμενον φησί, Νικοστράτην τιν' ἤγαγον πρώην σφόδρα Γρυπήν, σκοτοδείνην ἐπικαλουμένην, ὅτι δεῖνον ποτ' ἦρεν ἀργυροῦν ἐν τῷ σκότῳ. Δεῖνον καὶ δεινὸν ὦ θεοί. ἔστι καὶ γένος ὀρχήσεως, ὡς Ἀπολλοφάνης ἐν Δαυλίδι παρίστησιν οὑτωσί, Δεῖνος τις δεινὸς καὶ καλαθίσκος οὑτοσί. Τελέσιλλα δὲ ἡ Ἀργεία καὶ τὴν ἅλω καλεῖ

Γραμματικὸν ἔκπωμα.

ἢ καὶ ὑχρῶσιν.

καλεῖ δεῖνον. Κυρηναῖοι δὲ τὸν ποδονιπτῆρα δεῖνον ὀνομάζουσιν, ὡς Φιλήτας φησὶν ἐν ἀττικοῖς.

Δέπαστρα. Σιλήνος καὶ Κλείταρχος ἐν γλώσσαις, παρὰ κλειτορίοις τὰ ποτήρια καλεῖσθαι. Ἀντίμαχος δ' ὁ κολοφώνιος ἐν πέμπτῃ θηβαΐδος φησίν, Πάντα μάλ' ὅσσ' Ἄδραστος ἐποιχομένους ἐκέλευσεν ῥεξέμεν, ἐν μὲν ὕδωρ, ἐν δ' ἀσκηθὲς μέλι χεῦε Ἀργυρέῳ κρητῆρι περιφραδέως κεράοντες. Νώμησαν δὲ δέπαστρα θοῶς βασιλεῦσιν ἀχαιῶν, Ἐν χερὸς εἰσιῶντι, καὶ οὖν λοιβὴν χέον εἶθαρ Χρυσείῃ προχόῳ. καὶ πάλιν, Ἄλλος δὲ κρητῆρα πανάργυρον, ἠδὲ δέπαστρα Οἰσόντων χρύσεια τάτ' ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι Κεῖται. κἂν τοῖς ἑξῆς δὲ φησί, Καὶ χρύσεια δέπαστρα καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον Ἔμπλεον μέλιτος τό ῥά οἱ προφερέστερον εἴη. Δακτυλωτὸν ἔκπωμα οὕτως καλούμενον παρὰ Ἴωνι ἐν Ἀγαμέμνονι. Οἴσει δὲ δῶρον ἄξιον δραμήματος Ἔκπωμα δακτυλωτὸν ἄχραντον πυρί. Πελίου μέγ' ἆθλον, Κάστορος δ' ἔργον ποδῶν. Ἐπιγένης μὲν οὖν ἀκούει τὸ ἀμφωτὸν ποτήριον εἰς ὃ οἷόν τε τοὺς δακτύλους διαιρεῖν ἑκατέρωθεν. ἄλλοι δὲ τὸ ἐν κύκλῳ τύπους ἔχον οἷον δακτύλους. ἢ τὸ ἔχον ἐξοχάς, οἷα τὰ σιδόνια ποτήρια, ἢ τὸ λεῖον. ἄχραντον δὲ πυρὶ παρὰ τὸ ὁμηρικὸν ἄπυρον κατέθηκε λέβητα, τὸ ἐπιτήδειον εἰς ψυχρῶν ὑδάτων ὑποδοχήν, ἢ τὸ πρὸς ψυχροποσίαν εὔθετον. τινὲς δὲ τὸ κέρας. περὶ δὲ τὴν μολοττίδα οἱ βόες ἱστοροῦνται ὑπερφυῆ τὰ κέρατα ἔχειν, περὶ ὧν τῆς κατασκευῆς Θεόπομπος ἱστορεῖ, ἐξ ὧν πιθανόν ἐστιν αὐτὸν ἐσχηκέναι. πλησίον δὲ τῆς Μολοσσίας ἡ Ἰωλκὸς ἐν ᾗ ὁ ἐπὶ Πελίᾳ ἀγὼν ἐτέθη. Βέλτιον δὲ λέγειν φησὶν ὁ Δίδυμος ἐν τῷ τοῦ δράματος ἐξηγητικῷ, ὅτι παρήκουσεν Ὁμήρου λέγοντος, Πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκεν.

Δακτυλωτόν. ἰλ. ψ.

ἔδοξε γὰρ ἔκπωμα εἶναι. ἔστι δὲ χαλκεῖον ἐκπέταλον λεβητῶδες, ἐπιτηδείως ἔχον πρὸς ὑδάτων ψυχρῶν ὑποδοχάς. δακτυλωτὸν δ' οἷον κύκλῳ τὴν φιάλην κοιλότητα ἔχουσαν ἔνδοθεν, οἷον δακτύλων ἢ ἐμπεριείληπται τοῖς τῶν πινόντων δακτύλοις. τινὲς δὲ ἀπύρωτον φιάλην τὸ κέρας. οὐ γὰρ γίνεται διὰ πυρός. λέγοι δ' ἂν ἴσως κατὰ μεταφορὰν ἔκπωμα τὴν φιάλην. Φιλήμων δ' ἐν τοῖς ἀττικοῖς ὀνόμασιν ἢ γλώτταις προθεὶς κάλπις φησὶ δακτυλωτὸν ἔκπωμα, καὶ τὸ ἀμφωτὸν εἰς ὃ ἔστιν οἷόν τε τοὺς δακτύλους ἑκατέρωθεν διαιρεῖν. οἱ δὲ τὸ ἔχον κύκλῳ δακτυλοειδεῖς τύπους τινάς. Ἐλέφας. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριόν τι, ὡς Δαμόξενος φησὶν ἐν αὐτὸν πενθοῦντι. Εἰ δ' οὐχ ἱκανόν σοι τὸν ἐλέφανθ' ἥκειν φέρων Ὁ παῖς. τί δ' ἐστὶ τοῦτο πρὸς θεῶν; ῥυτὸν Δίκρουνον ἡλίκον τι τρεῖς χωροῦν χόας. Ἄλκωνος ἔργον. προὔπιεν δέ μοι ποτὲ Ἐν Κυψέλοις ἡδέως. Μνημονεύει τοῦ ποτηρίου τούτου καὶ Ἐπίνικος ἐν ὑποβαλλομέναις, οὗ τὸ μαρτύριον παρέξομαι ἐν τῷ περὶ τοῦ ῥυτοῦ λόγῳ.

ἐλέφας. ἔφηβος.

Ἔφηβος. τὸ καλούμενον ποτήριον ἐμβασικοίταν, οὕτως φησὶ καλεῖσθαι Φιλήμων ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἀττικῶν ὀνομάτων ἢ γλωσσῶν. Στέφανος δ' ὁ κωμικὸς ἐν Φιλολάκωνι φησίν, Τούτῳ προέπιεν ὁ βασιλεὺς κώμην τινά. Καινόν. τίνι τοῦτο γέγονε νῦν ποτήριον. Κώμη μὲν οὖν τίς ἐστι περὶ τὴν Θυρέαν, Εἰς τὰς δ' ὁδιακὸς ὅλος ἀπηνέχθην ἐγώ, Καὶ τοὺς ἐφήβους σωσιὰ τοὺς διχερεῖς. Ἡδυποτίδες. ταύτας φησὶν ὁ σάμιος Λυγκεὺς ῥοδίους ἀντιδημιουργήσασθαι πρὸς τὰς ἀθήνησι θηρικλείους. Ἀθηναίων μὲν αὐτὰς τοῖς πλουσίοις διὰ τὰ βάρη χαλκευσαμένων τὸν ῥυθμὸν τοῦτον, ῥοδίων δὲ διὰ τὴν ἐλαφρότητα τῶν ποτηρίων, καὶ τοῖς πένησι τοῦ καλλωπισμοῦ τούτου μεταδιδόντων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ἐπιγένης ἐν ἡρωίνῃ διὰ τούτων, Ψυκτήρια, κύαθον, κυμβία, ῥυτὰ τέτταρα, ἡδυποτίδας τρεῖς, ἠθμὸν ἀργυροῦν. Σῆμος δ' ἐν πέμπτῃ δηλιάδος, ἀνακεῖσθαι φησὶν ἐν Δήλῳ χρυσῆν ἡδυποτίδα Ἐχενίκης ἐπιχωρίας γυναικός, ἧς μνημονεύει καὶ ἐν τῇ ὀγδόῃ. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος φησί, παρ' Ἀρχεφῶντος ἡδυποτίδας δώδεκα. Ἡράκλειον. Πείσανδρος ἐν δευτέρῳ ἡρακλείας τὸ δέπας ἐν ᾧ διέπλευσεν ὁ Ἡρακλῆς τὸν ὠκεανόν, εἶναι μέν φησιν ἡλίου, λαβεῖν δ' αὐτὸ παρ' ὠκεανοῦ Ἡρακλέα. μή ποτε δὲ ἐπεὶ μεγάλοις ἔχαιρε ποτηρίοις ὁ ἥρως, διὰ τὸ μέγεθος παίζοντες οἱ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, πλεῖν αὐτὸν ἐν ποτηρίῳ ἐμυθολόγησαν. Πανύασις δὲ ἐν πρώτῳ ἡρακλείας παρὰ Νηρέως φησί, τὴν τοῦ ἡλίου φιάλην κομίσασθαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ διαπλεῦσαι εἰς Ἐρύθειαν. ὅτι δὲ εἷς ἦν ὁ Ἡρακλῆς τῶν πλεῖστον πινόντων, προείπομεν. ὅτι δὲ καὶ ὁ ἥλιος ἐπὶ ποτηρίου διεκομίζετο ἐπὶ τὴν δύσιν, Στησίχορος μὲν οὕτως φησίν. ἅλιος δ' ὑπεριονίδας δέπας ἐσκατέβαινε χρύσεον, Ὄφρα δι' ὠκεανοῖο περάσας Ἀφίκηθ' ἱερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἐρεμνᾶς Ποτὶ ματέρα κουριδίαν τ' ἄλοχον, Παῖδάς τε φίλους. ὁ δ' ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατάσκιον Ποσσὶ παῖς Διός. καὶ Ἀντίμαχος οὑτωσὶ λέγει. Τότε δὴ εὐχρέῳ ἐν δέπαϊ Ἠέλιον πέμπεσκεν ἀγακλυμένη Ἐρύθεια. καὶ Αἰσχύλος ἐν ἡλιάσιν, ἔνθ' ἐπὶ δυσμαῖς ἴσου πατρὸς ἡφαιστοτευχὲς δέπας ἐν τῷ, διαβάλλων πολὺν οἰδματόεντα φέρει δρόμου πόρον. οὐ δ' εἰς μελανίππου προφυγὼν ἱμερτᾶς νυκτὸς ἀμολγόν. Μίμνερμος δ' ἐν ναννοῖ, ἐν εὐνῇ φησὶ χρυσῇ κατεσκευασμένῃ πρὸς τὴν χρείαν ταύτην ὑπὸ Ἡφαίστου τὸν ἥλιον καθεύδοντα περαιοῦσθαι πρὸς τὰς ἀνατολάς, αἰνισσόμενον τὸ κοῖλον τοῦ ποτηρίου. λέγει δ' οὕτως, Ἠέλιος μὲν γὰρ ἔλαχεν πόνον ἤματα πάντα, Οὐδέ ποτ' ἄμπαυσις γίνεται οὐδεμία. Ἵπποισίν τε καὶ αὐτῷ ἐπεὶ ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς Ὠκεανὸν προλιποῦσ' οὐρανὸν εἰσαναβῇ. Τὸν

ἡδυποτίς. ἥλιος διὰ ποτηρίου κομιζόμενος εἰς τὴν δύσιν.

μὲν γὰρ διὰ κῦμα φέρει πολυήρατος εὐνὴ, Κοίλη ἡ φαιστου χερσὶν ἐληλαμένη. Χρυσοῦ τιμήεντος ὑπόπτερον ἄκρον ἐφ' ὕδωρ, Εὕδονθ' ἁρπαλέως χώρου ἀφ' ἑσπερίδων Γαῖαν ἐς αἰθιόπων ἵνα οἱ θοὸν ἅρμα καὶ ἵπποι Ἑστᾶσ' ὄφρ' ἠὼς ἠριγένεια μόλῃ. Ἔνθ' ἐπέβη ἑτέρων ὀχέων Ὑπερίονος υἱός. Θεόκλυτος δ' ἐν δευτέρῳ ὥρων ἐπὶ λέβητος φησὶν αὐτὸν διαπλεῦσαι. τοῦτο πρώτου εἰπόντος τοῦ τὴν τιτανομαχίαν ποιήσαντος. Φερεκύδης δ' ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν προειπὼν περὶ τοῦ ὠκεανοῦ ἐπιφέρει, ὁ δ' Ἡρακλῆς ἕλκεται ἐπ' αὐτὸν τὸ τόξον ὡς βαλῶν, καὶ ὁ ἥλιος παύσασθαι κελεύει, ὁ δὲ δείσας παύεται. ἥλιος δὲ ἀντὶ τούτου δίδωσιν αὐτῷ τὸ δέπας τὸ χρύσεον, ὃ αὐτὸς ἐφόρει σὺν ταῖς ἵπποις, ἐπὴν δύνῃ διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νύκτα πρὸς ἕω ἵν' ἀνίσχει ὁ ἥλιος. ἔπειτα πορεύεται ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῷ δέπαϊ τούτῳ ἐς τὴν Ἐρύθειαν. καὶ ὅτε δὲ ἦν ἐν τῷ πελάγει, ὠκεανὸς πειρώμενος αὐτοῦ κυμαίνει τὸ δέπας φανταζόμενος. ὁ δὲ τοξεύειν αὐτὸν μέλλει, καὶ αὐτὸν δείσας ὠκεανὸς παύσασθαι κελεύει.

ἠθάνιον.

Ἠθάνιον. Ἑλλάνικος ἐν Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει, Αἰγυπτίων ἐν τοῖς οἴκοις κεῖται φιάλη χαλκῆ καὶ κύαθος χαλκοῦς, καὶ ἠθάνιον χάλκεον.

ἡμίτομος.

Ἡμίτομος. ἔκπωμά τι παρ' Ἀττικοῖς ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀνομασθὲν φησὶ Πάμφιλος ἐν γλώσσαις.

Θηρίκλειος.

Θηρίκλειος. ἡ κύλιξ αὕτη ἐγκάθηται περὶ τὰς λαγόνας, ἱκανῶς βαθυνομένη, ὦτά τε ἔχει βραχέα ὡς ἂν κύλιξ οὖσα. καὶ μήποτε Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ θηρικλείῳ ποιεῖ τὸν Ἡρακλέα πίνοντα, ὅταν οὑτωσὶ λέγῃ. γενόμενος δ' εὖνους μόλις Ἤτησε κύλικα, καὶ λαβὼν ἑξῆς πυκνὰς Ἕλκει κατάντλει, κατά τε τὴν παροιμίαν Αἰεί ποτ' εὖ μὲν ἀσκός, εὖ δὲ θύλακος Ἄνθρωπός ἐστιν. ὅτι δ' ἡ κύλιξ ἐστὶν ἡ θηρίκλειος, σαφῶς παρίστησι Θεόφραστος ἐν τῇ

Lib. 5.

περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ. διηγούμενος γὰρ περὶ τῆς τερμίνθου, φησὶ τορνεύεσθαι ἐξ αὐτῆς κύλικας θηρικλείους, ὥστε μηδένα διαγνῶναι πρὸς τὰς κεραμέας. κατασκευάσαι δὲ λέγεται τὴν κύλικα ταύτην Θηρικλῆς ὁ κορίνθιος κεραμεὺς, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔχει γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατὰ τὸν κωμικὸν Ἀριστοφάνην. μνημονεύει δὲ τῆς κύλικος Θεόπομπος μὲν ἐν νεμέᾳ οὕτως, Χώρει σὺ δεῦρο Θηρικλέους πιστὸν τέκνον, Γενναῖον εἶδος ὄνομά σοι τιθώμεθα Ἆρ' ἐστὶ κάτοπτρον φύσεως ἦν πλῆρες δοθῇς Οὐδὲν ποτ' ἄλλο δεῦρο, δή γε μισῶ σ' ἐγὼ Γραῦ θεολύτη, γραῦ τί με καλεῖς σύ; φιλτάτη. Τίν' ἀσπάσωμαι δεῦρο, παρ' ἐμὲ θεολύτη. Παρὰ τὸν νέον ξυνδοῦλον οὑτωσὶ καλῶς Σπινθῆρ' τ' ἄλλα †ασφραίμεναι τοιοῦτό τι. Φιλοτησίαν δέ σοι προπίομαι δεξιάν. Πιοῦσα δ' ὁπόσον ἂν σοὶ θυμὸς, ἢ ἐμοὶ Πάροδος τὸ πρῶτον. Κλεάνθης δ' ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως συγγράμματί φησι. τὰ τοίνυν εὑρήματα καὶ ὅσα τοιαῦτα ἔτι καὶ τὰ λοιπά ἐστιν, οἷον Θηρίκλειος, Δεινίας, Ἰφικράτης. ταῦτα γὰρ πρότερον συνιστορεῖ τοὺς εὑρόντας. φαίνεται δέ τι καὶ νῦν. εἰ δὲ μὴ ποιεῖ τοῦτο, μεταβεβληκὼς ἂν εἴη μικρὸν τοὔνομα. ἀλλὰ καθάπερ εἴρηται, οὐκ ἔστι πιστεῦσαι τῷ τυχόντι. ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσι θηρίκλειον ὀνομασθῆναι τὸ ποτήριον διὰ τὸ δορὰς θηρίων αὐτῷ ἐντετυπῶσθαι. Πάμφιλος δὲ ὁ ἀλεξανδρεὺς ἀπὸ τοῦ τὸν Διόνυσον τοὺς θῆρας κλονεῖν σπένδοντα ταῖς κύλιξι ταύταις κατ' αὐτῶν. μνημονεύει τοῦ ἐκπώματος καὶ Ἀντιφάνης ἐν ὁμοίοις οὕτως, ὡς δ' ἐδείπνησαν συνάψαι. Βούλομαι γὰρ τὰ μέσω καὶ Διὸς σωτῆρος ἦλθε θηρίκλειον ὄργανον τῆς τρυφερᾶς ἀπὸ Λέσβου σεμνοπόνου σταγόνος πλῆρες ἀφρίζον ἕκαστος, δεξιτερᾷ δ' ἔλαβεν. καὶ Εὔβουλος ἐν μὲν δόλωνι, Διένιψα δ' οὐδὲν σκεῦος οὐδεπώποτε, Καθαρώτερον γὰρ τὸν κέραμον εἰργαζόμην, Ἢ Θηρικλῆς τὰς κύλικας ἡνίκ' ἦν νέος. Ἐν δὲ κυβευταῖς, ἄρτι μὲν μελανδεινὴν τῶν θηρικλείων ὑπερα φρίζουσα παρακωθωνόχειλος ψοφοπεριβομβήτριαν εὐκύκλωτον ὀξυπινδακα Στίλβουσαν ἀνταυγοῦσαν ἐκνενιμμένην κισσῷ καταβρύουσαν ἐπικαλούμενον οἶκον Διὸς σωτῆρος. Ἀραρῶς δ' ἢ Εὔβουλος ἐν καμπυλίωνι, ὦ γαῖα κεραμίτιός σ' εἰ Θηρικλῆς ποτε Ἔτευξε κοίλης λαγόνος εὐρείας βάθος, Ἦπου κατειδὼς τὴν γυναικείαν φύσιν, Ὡς οὐχὶ μικροῖς ἥδεται ποτηρίοις. Ἄλεξις δ' ἐν ἱππεῖ, Καὶ θηρίκλειός τις κύλιξ στέφανον κύκλῳ Ἔχουσα χρυσοῦν, οὐ γὰρ ἐπίκτητόν τινα. Καὶ ἐν ἡπάκῳ, Μεστὴν ἀκράτου θηρίκλειον ἔσπασε, Κοίλην ὑπερθύουσαν. Τίμαιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, θηρικλείαν καλεῖ τὴν κύλικα γράφων οὕτως. Πολύξενός τις τῶν ἐκ Ταυρομενίου καθεστηκότων ταχθεὶς ἐπὶ τὴν πρεσβείαν, ἕτερά τε δῶρα παρὰ τοῦ Νικοδήμου καὶ κύλικα θηρίκλειον λαβὼν ἐπανῆκεν. Ἀδαῖος δ' ἐν τοῖς περὶ διαθέσεως, τὸ αὐτὸ θηρίκλειον εἶναι καὶ καρχήσιον. ὅτι δὲ διαφέρει, σαφῶς παρίστησι Καλλίξενος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φάσκων, τινὰς ἔχοντας θηρικλείους πομπεύειν, τοὺς δὲ καρχήσια. ὁποῖον δ' ἐστὶ τὸ καρχήσιον ἐν τοῖς ἑξῆς λεχθήσεται. καλεῖται δέ τις καὶ θηρίκλειος κρατὴρ, οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν κύκνῳ, Φαιδρὸς δὲ κρατὴρ θηρίκλειος ἐν μέσῳ Ἕστηκε λευκοῦ νέκταρος παλαιγενοῦς. Πλήρης ἀφρίζων ὃν λαβὼν ἐγὼ κενὸν Τρίψας ποιήσας λαμπρὸν ἀσφαλῆ βάσιν, Στήσας συνάψας καρπίμοις κισσοῦ κλάδοις Ἔστεψα. Θηλυκῶς δὲ τὴν θηρίκλειον εἶπε Μένανδρος ἐν θεοφορουμένῃ, μέσως μεθύων θηρίκλειον τρικότυλον. καὶ Διώξιππος ἐν φιλαργύρῳ, Τῆς Θηρικλείου τῆς μεγάλης χρεία 'στί μοι Εὖ οἶδα, καὶ τῶν ῥοδιακῶν. ἥδιστα γὰρ Ἐκ τῶν τοιούτων ἄρχεν ποτηρίων Εἴωθα πίνειν. Πολέμων δ' ἐν πρώτῃ περὶ

τῆς

τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως οὐδετέρως ὠνόμασεν, εἰπὼν τὰ χρυσᾶ θηρίκλεια ἀπόξυλα Νεοπτόλεμος ἀνέθηκεν. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ γελῶος ἐν Φιλαδέλφοις ἢ ἀποκαρτεροῦντι φησὶν ἐφεξῆς, στρώματ' ἀργυρώματα θηρίκλεια τορευτὰ πολυτελῆ ποτήρια ἕτερα. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Φιλωνίδῃ. Τοιγαροῦν ἐμοὶ μὲν ἀξίως ὁ δεσπότης Διὰ ἀρετὴν τῶν θηρικλείων εὐκύκλωτον ἀσπίδα, Ὑπεραφρίζουσαν τρυφῶσαν ἴσον ἴσῳ κεκραμένην Προσφέρων ἔδωκεν, οἶμαι χρηστότητος οὕνεκα, Εἶτ' ἐλευθέραν ἀφῆκεν βαπτίσας ἐρρωμένως. Θεόφιλος δὲ ἐν Βοιωτίᾳ Τετρακότυλον δὲ κύλικα κεραμέαν τινὰ Τῶν θηρικλείων, πῶς δοκεῖς, κεραννῦσι Καλῶς ἀφρῷ ζέουσαν οὐδ' ἂν Αὐτοκλῆς Οὕτως μάτην † τὴν εὔρυθμος τῇ δεξιᾷ Ἄρασαν ὤμου. ἐν δὲ Προιτίσι, καὶ κύλικα θηρίκλειον εἰσφέρει, πλέον Ἢ κοτύλας χωροῦσαν ἐπ' ἀγαθῆς τύχης.

Ἴθμος.

Ἴθμον. Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων Κυπρίους τὸ ποτήριον οὕτως καλεῖν.

Κάδος.

Κάδος. Σιμμίας ποτήριον παρατιθέμενος Ἀνακρέοντος, Ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτὸν ἀποκλάς, Οἴνου δ' ἐξέπιον κάδον. Ἐπιγένης δ' ἐν Μνήματι φησὶν κρατῆρες κάδοι ὁλκεῖα κρουνεῖα, ἔστι δὲ κρουνιάναι ἀλλά τι καθ' ἕκαστον δεῖ λέγειν. Ὄψει γὰρ αὐτὸς βασιλέως υἱὸν λέγεις ἀφῖχθαι δηλαδὴ Πιξώδαρον. Ἡδύλος ἐπιγράμμασιν, Πίνωμεν καὶ γάρ τι νέον καὶ γάρ τι παρ' οἶνον, Εὕροιμεν λεπτὸν καί τι μελιχρὸν ἔπος, Ἀλλὰ κάδοις Χίου με κατάβρεχε, καὶ λέγε παῖζε Ἡδύλε μισῶ ζῆν εἰς κενὸν οὐ μεθύων. καὶ ἐν ἄλλῳ, Ἐξ ἠοῦς εἰς νύκτα καὶ ἐκ νυκτὸς Πασισωκλῆς Εἰς ἠοῦν πίνει τετρακόοισι κάδοις, Εἶτ' ἐξαίφνης ποῦ τυχὸν οἴχεται, ἀλλὰ παρ' οἶνον Σικελίδου παίζει πουλὺ μελιχρότερον, Ἔστι δὲ δὴ πουλὺ στιβαρώτερος, ὡς δ' ἐπιλάμπει Ἡ χάρις ὥστε φίλε καὶ γράφε καὶ μέθυε. Κλείταρχος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις τὸ κεράμιον φησὶν Ἴωνας κάδον καλεῖν. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ τρίτῃ φοινικηΐου φησὶν οἴνου κάδον.

Καδίσκος.

Καδίσκος. Φιλήμων ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι ποτηρίου εἶδος. ἀγγεῖον δ' ἐστὶν ἐν ᾧ τοὺς Κτησίους Δίας ἐγκαθιδρύουσιν ὡς Ἀντικλείδης φησὶν ἐν τῷ Ἐξηγητικῷ γράφων οὕτως Διὸς Κτησίου σημεῖα ἱδρύεσθαι χρὴ ὧδε. καδίσκον καινὸν δίωτον ἐπίθημα τοῦντα στέψ χνια ὦτα ἐρίῳ λευκῷ, καὶ ἐκ τοῦ ὤμου τοῦ δεξιοῦ, τοῦ τε ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ κροκίου καὶ ἐσθεῖναι ὅτι ἂν εὕρῃς, καὶ ἰσχέται ἀμβροσίαν, ἡ δ' ἀμβροσία ὕδωρ ἀκραιφνές, ἔλαιον παγκαρπία ἅπερ ἔμβαλε. μνημονεύει τοῦ καδίσκου καὶ Στράττων ὁ κωμικὸς ἐν Λημνομέδᾳ λέγων οὕτως. Ἑρμῆς ὃν ἕλκουσ' οἱ μὲν ἐκ προσχιδίου, Οἱ δ' ἐκ καδίσκου ἴσον ἴσῳ κεκραμένον.

Κάνθαρος.

Κάνθαρος. Ὅτι μὲν πλοίου ὄνομα κοινόν, ὅτι δὲ καὶ ποτήριόν τι οὕτω καλεῖται. Ἀμειψίας ἐν Ἀποκοτταβίζουσι φησίν, ἡ μαμία φέρ' ὀξύβαφα καὶ κανθάρους. Ἄλεξις δ' ἐν Κρατείᾳ. ὁ δὲ λόγος περί τινος ἐν καπηλείῳ πίνοντος, Εἶθ' ὁρῶ τὸν Ἑρμαΐσκον τὸν ἀνδρῶν τούτων τινὰ Κάνθαρον καταστρέφοντα, πλησίον δὲ κείμενον Στρώματά τε καὶ γύλιον αὐτοῦ. Εὔβουλος δ' ἐν Παμφίλῳ πολλάκις μεμνημένος τοῦ ὀνόματος φησίν. Ἐγὼ δὲ καὶ γὰρ ἔτυχεν ὂν κατ' ἀντικρὺ Τῆς οἰκίας καινὸν καπηλεῖον μέγα, Ἐνταῦθ' ἐπετήρουν τὴν τροφὸν τῆς παρθένου, Κεράσαι κελεύσας τὸν κάπηλόν μοι χόα Ὀβολοῦ παραθεῖναί θ' ὡς μέγιστον κάνθαρον. Καὶ πάλιν. ὁ δὲ κάνθαρος πάλαι δὴ κενὸς ὡς ξηραίνεται. καὶ ἔτι Ἅμα δὲ λαβοῦσα ἠφάνικε. πηλίκον τινὰ οἴεσθε μέγεθος. Ἀρεσίας, μέγαν πάνυ καὶ ξηρὸν ἐποίησε εὐθέως τὸν κάνθαρον. Ξέναρχος δ' ἐν Πριάπῳ φησὶ τάδε, Σὺ δὲ μὴ κατέγχει παιδάριον εἰς ἀργυροῦν, Εἰς τὸν βαθὺν δὲ πάλιν ἄγωμεν εἰς τὸν κάνθαρον, Παιδάριον ἔγχει νὴ Δία νὴ τὸν κάνθαρον. Ἐπιγένης ἡρωΐνῃ. Ἀλλ' οὐδὲ κεραμεύουσι νῦν τοὺς κανθάρους, Ὦ τάλαν ἐκείνους τοὺς ἁδρούς, ταπεινὰ δὲ Καὶ γλαφυρὰ πάντες ὥσπερ αὐτὰ τὰ ποτήρια, Οὐ τὸν οἶνον πιόμενοι. Σωσικράτης Φιλαδέλφοις. Λεπτὴ δὲ κυρτοῖς ἐγγελῶσα κύμασιν, Αὔρα κόρης Κείρωνος ἡσύχῳ ποδὶ Προσῆγε πράως καὶ καλῶς τὸν κάνθαρον. Φρύνιχος κωμασταῖς, εἶτα κεραμεύων ἐν οἴκῳ σωφρόνως Χαιρέστρατος ἑκατὸν τῆς ἡμέρας ἔκλαεν οἴνου κανθάρους. Νικόστρατος Διαβόλῳ. ἡ ναῦς δὲ πότερον εἰκόσορος ἐστὶν ἢ κύκνος ἢ κάνθαρος. τουτὶ γὰρ ἐὰν πύθωμαι ὅτι αὐτὸς περιάγω τὰ πάντα ἀμέλει κυκνοκάνθαρος ἐξ ἀμφοτέρων τούτων κεκεραμευμένος. Μένανδρος δὲ ναυκλήρῳ Ἥκει λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος Θεόφιλος ἡμῖν ὦ Στράτων, ὡς εὖ καλὸν Τὸν υἱὸν εὐτυχοῦντα καὶ σεσωσμένον. Πρῶτός γ' ἐγώ σοι τόν τε χρυσοῦν κάνθαρον Ποῖον τὸ πλοῖον. καὶ μετ' ὀλίγα τὴν ναῦν σεσῶσθαί μοι λέγεις, ἐγὼ τὴν ἐμὴν κείνην ναῦν Καλλικλῆς ἐποίησε τὸν καλούμενον Εὐφράνορ' ἐκυβέρνα Θούριος. Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίγονον περὶ ζωγράφων φησίν, Ἀθήνησιν ἐν τῷ τοῦ Πειρίθου γάμῳ πεποίηκεν Ἱππεὺς τὴν μὲν οἰνοχόην καὶ τὸ κύπελλον λίθινα, χρυσῷ τὰ χείλη περιτεραμνίσας, τὰς δὲ κλισίας ἐλατίνας χαμᾶζε ποικίλοις στρώμασι κεκοσμημένας. ἐκπώματα δὲ κεραμεοῦς κανθάρους, καὶ τὸν λύχνον ὁμοίως ἐκ τῆς ὀροφῆς ἐξηρτημένον, ἀνακεχυμένας ἔχοντα τὰς φλόγας. ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ κανθάρου κεραμέως ὠνομάσθη τὸ ἔκπωμα, φησὶ Φιλέταιρος Πηλεύς. ὁ Πηλεὺς δ' ἐστὶν ὄνομα κεραμέως, Ξηροῦ λυχνοποιοῦ κανθάρου πενιχροῦ πάνυ Ἀλλ' οὐ τυράννου. νὴ Δί'. ὅτι δὲ καὶ γυναικεῖον κοσμάριον ἐστὶ κάνθαρος, Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν Βοιωτίᾳ Καρ-

Καρχήσιον. Macrob. lib. 5. cap. 21.

χήσιον. Καλλίξενος ὁ ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φησίν, ὅτι ποτήριόν ἐστιν ἐπίμηκες συνηγμένον εἰς μέσον ἐπιεικῶς, ὦτα ἔχον μέχρι τοῦ πυθμένος καθήκοντα, ἔστι δὲ ἱκανῶς ἐπίμηκες τὸ ποτήριον τὸ καρχήσιον, καὶ τάχα διὰ τὸ ἀνατετάσθαι οὕτως ὠνόμασται. ἀρχαιότατον δ' ἐστὶ ποτήριον τὸ καρχήσιον, εἴγε ὁ Ζεὺς ὁμιλήσας Ἀλκμήνῃ, ἔδωκε δῶρον αὐτὸ τῆς μίξεως, ὡς Φερεκύδης ἐν τῇ δευτέρᾳ ἱστορεῖ, καὶ Ἡρόδωρος ὁ ἡρακλεώτης. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ μυρλεανὸς κεκλῆσθαί φησιν ἀπό τινος τῶν ἐν τῇ νηὶ κατασκευασμάτων, τοῦ γὰρ ἱστοῦ τὸ μὲν κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἣ ἐμπίπτει εἰς τὴν ληνόν, τὸ δ' οἷον εἰς μέσον τράχηλος, τὸ δὲ πρὸς τῷ τέλει καρχήσιον. ἔχει δὲ τοῦτο κεραίας ἄνω συννευούσας ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, καὶ ἐπίκειται τὸ λεγόμενον αὐτῷ θωράκιον τετράγωνον πάντῃ, πλὴν τῆς βάσεως καὶ τῆς κορυφῆς. αὗται δὲ προὔχουσι μικρὸν ἐπ' εὐθείας ἐξωτέρω, ἐπὶ δὲ τοῦ θωρακίου εἰς ὕψος ἀνήκουσα, καὶ ὀξεῖα γιγνομένη ἐστὶν ἡ λεγομένη ἠλακάτη. μνημονεύει δὲ τῶν καρχησίων καὶ Σαπφώ. κοινῇ δ' ἄρα πάντες καρχήσι' ἔχον καὶ ἔλειβον. ἀράσαντο δὲ πάμπαν ἐσλὰ τῷ γαμβρῷ. Σοφοκλῆς δὲ τυροῖ προσῆναι μέσην τράπεζαν ἀμφὶ σιτία τε καὶ καρχήσια, πρὸς τὴν τράπεζαν φάσκων προσεληλυθέναι τοὺς δράκοντας καὶ γεύεσθαι περὶ τὰ σιτία καὶ τὰ καρχήσια. ἔθος γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεκραμένα τιθέναι ποτήρια, καθὰ καὶ Ὅμηρος ποιεῖ. ὠνομάσθη δὲ τὸ καρχήσιον διὰ τὸ τραχύσματα ἔχειν κεγχροειδῆ, καὶ εἴρηται κατ' ἐναλλαγὴν τοῦ ε πρὸς τὸ α ἀντὶ τοῦ κερχήσιον, διὸ καὶ Ὅμηρος τοὺς ὑπὸ δίψους κρατουμένους καρχαλέους εἶπεν. Χάρων δ' ὁ λαμψακηνὸς ἐν τοῖς ὅροις παρὰ λακεδαιμονίοις φησίν, ἔτι καὶ εἰς αὐτὸν δείκνυσθαι τὸ δέπας τὸ δοθὲν Ἀλκμήνῃ ὑπὸ Διός, ὅτε Ἀμφιτρύωνι εἰκάσθη.

Κάλπιον.

Κάλπιον. ποτηρίου τί γένος ἐρυθραίου, ὥς φησι Πάμφιλος, οἶμαι δ' αὐτὸ οἷον ἐστὶ τὸ σκάφιον.

Κελέβη.

Κελέβη. Τούτου τοῦ ἐκπώματος Ἀνακρέων μνημονεύει. ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην, ὅπως ἄμυστιν προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου κυάθους. ἄδηλον δὲ ποῖον εἶδός ἐστι ποτηρίου ἢ πᾶν ποτήριον κελέβη καλεῖται ἀπὸ τοῦ χέειν εἰς αὐτὸ τὴν λοιβήν ἢ τὸ λείβειν. τοῦτο δὲ ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ συνήθως ἔταττον, ἀφ' οὗ λέγεται καὶ ὁ λέβης. Σιληνὸς δὲ καὶ Κλείταρχος τοὺς Αἰολεῖς φασίν, οὕτω καλεῖν τὸ ποτήριον. Πάμφιλος δὲ τὸ ποτήριον θερμοποτίδα καλουμένην τὴν κελέβην εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις ποιμενικὸν ἀγγεῖον μελιτηρὸν τὴν κελέβην εἶναι. καὶ γὰρ Ἀντίμαχος ὁ κολοφώνιος ἐν πέμπτῃ θηβαΐδος φησί. Κήρυκας ἀθανάτοισι φέρειν μέλανος οἴνοιο, Ἀσκὸν ἐνὶ πλεῖον κελεβήϊον ὅττι φέριστον, Οἷσιν ἐνὶ μεγάροις κεῖται μέλιτος πεπληθός. καὶ πάλιν. ἀτὰρ ἀμφίθετον κελέβειον ἑλόντες, Ἔμπλειον μέλιτος τό ῥά οἱ προφερέστερον ἦεν. Ἀλλαχοῦ δὲ φησί. Καὶ χρύσεια δέπαστρα, καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον Ἔμπλειον μέλιτος τό ῥά οἱ προφερέστερον εἴη. σαφῶς γὰρ νῦν κελέβειον ἀντὶ ἀγγείου τινὸς τέθεικε προειπὼν ποτήρια δέπαστρα. Θεόκριτος δ' ὁ συρακούσιος ἐν ταῖς φαρμακευτρίαις φησί, Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἰὸς ἀώτῳ. Καὶ Εὐφορίων, ἠὲ πόθεν ποταμῶν κελέβῃ ἀποήφυσας ὕδωρ. Ἀνακρέων ᾠνοχόει δ' ἀμφίπολος μελιχρὸν οἶνον τρικύαθον κελέβην ἔχουσα. Διονύσιος δ' ὁ Λεπτός, ἐξηγούμενος Θεοδωρίδα τὸ εἰς τὸν ἔρωτα μέλος, τὴν κελέβην φησὶ τίθεσθαι ἐπὶ ὀρθοῦ ποτηρίου, οἷον προυσιάδος καὶ θηρικλείου.

Κέρας.

Κέρας. Τοὺς πρώτους λέγεται τοῖς κέρασι τῶν βοῶν πίνειν. δῆλον δ' ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λέγεσθαι, ὅταν συμμίσγωσι τῷ οἴνῳ τὸ ὕδωρ, κεράσαι φάσκοντες. καὶ τὸ ἀγγεῖον δὲ ἐν ᾧ κιρνᾶται ὁ οἶνος κρατήρ, ἀπὸ τοῦ συγκιρνᾶσθαι ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ, ἀπὸ τοῦ κέρατος, οἷον κερατήρ ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ κέρας ἐγχεῖσθαι τὸ πόμα. διαμένει δὲ καὶ ἔτι νῦν ἡ τῶν κεράτων κατασκευή. καλοῦσι γοῦν ἔνιοι ταῦτα ῥυτὰ καὶ τῶν ποιητῶν δὲ πολλοὶ παράγουσι πίνοντας τοὺς ἀρχαίους κέρασι. Πίνδαρος μὲν ἐπὶ τῶν κενταύρων λέγων, ὁδάμαντ δ' ἐπεὶ φηρῶν δάεν ῥιπὰν μελιηδέος οἴνου ἐσσυμένως ἀπὸ μὲν λευκὸν γάλα χερσὶ τράπεζαν ὤθεον. αὐτόματοι δ' ἐξ ἀργυρέων κεράτων πίνοντες ἐπλάζοντο. Ξενοφῶν δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς ἀναβάσεως διηγούμενος τὸ παρὰ τῷ θρακὶ Σεύθῃ συμπόσιον γράφει οὕτως. ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθε πρὸς τὸν Σεύθην, ἠσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους, καὶ κατὰ τὸν θράκιον νόμον κέρατα οἴνου προύτεινον. ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ περὶ Παφλαγόνων διηγούμενος φησί, κατακείμενοι δ' ἐν στιβάσιν ἐδείπνουν καὶ ἔπινον κερατίνοις ποτηρίοις. Αἰσχύλος δ' ἐν περραιβοῖς τοὺς περραιβοὺς παρίστησιν, ἀντὶ ποτηρίων τοῖς κέρασι χρωμένους διὰ τούτων, ἀργυρηλάτοις κέρασι χρυσᾶ στόμια προσβεβλημένοις. καὶ Σοφοκλῆς πανδώρᾳ. Καὶ πλῆρες ἐκπιόντι χρύσεον κέρας Τρίψει γέμοντα μαλθακῆς ὑπ' ὠλένης. Ἕρμιππος μύροις. Οἶσθα νῦν ὅ μοι ποίησον· τήνδε νῦν μή μοι δίδου, Ἐκ δὲ τοῦ κέρατος αὖ μοι δὸς πιεῖν ἅπαξ μόνον. Λυκοῦργος δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου Φίλιππόν φησι τὸν βασιλέα προπίνειν κέρατι τούτοις, οἷς ἐφιλοφρονεῖτο. τοὺς δὲ Παιόνων βασιλεῖς φησὶ Θεόπομπος ἐν δευτέρᾳ Φιλιππικῶν, τῶν βοῶν τῶν παρ' αὐτῶν γενομένων μεγάλα κέρατα φυόντων ὡς χωρεῖν τρεῖς καὶ τέτταρας χόας, ἐκπώματα ποιεῖν ἐξ αὐτῶν τὰ χείλη περιαργυροῦντας καὶ χρυσοῦντας. Φιλόξενος δ' ὁ κυθήριος

ἐν τῷ

ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ φησίν, ἔπινε τὸ νεκτάρεον πόμα ἐν χρυσαῖς προτομαῖς τε ἄλλων κεράτων. ἔβρεχον δὲ κατὰ μικρόν. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ ἀργυρᾶ ποιοῦντες κέρατα ἔπιον ἐξ αὐτῶν. ἔστιν οὖν τοῦτο εὑρεῖν ἐν ταῖς δημιοπράτοις ἀναγεγραμμένον οὕτως. ἐκ στήλης ἀνακειμένης ἐν ἀκροπόλει, ἣ τὰ ἀναθήματα περιέχει, κέρας, ἔκπωμα ἀργυροῦν, καὶ περισκελές, πρόσεστι κέρνος ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους, ἐν οἷς φασὶ μήκωνες λευκοὶ πυροὶ κριθαὶ πίσοι, λάθυροι ὦχροι φακοί. ὁ δὲ βαστάσας αὐτό, οἷον λικνοφορήσας τούτων γεύεται, ὡς ἱστορεῖ Ἀμμώνιος ἐν τρίτῃ περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν. Κισσύβιον. Τὸ μόνωτον ποτήριον. Φιλήμων, Νεοπτόλεμος δ' ὁ παριανὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν τὸ κίσσινον ποτήριον σημαίνειν παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀνδρομέδᾳ. πᾶς δὲ ποιμένων ἔρρει λεώς, ὁ μὲν γάλακτος κίσσινον φέρων σκύφος Πόνων ἀναψυκτῆρ', ὁ δ' ἀμπέλων γάνος. [Κισσύβιον.] Τὸ γὰρ κισσύβιόν φησι λέγεται ἐπὶ συνόδου ἀγροικῆς, ἔνθα προσήκει μάλιστα τὸ ξύλινον ποτήριον. Κλείταρχος δέ φησιν Αἰολεῖς τὸν σκύφον κισσύβιον καλεῖν. Μαρσύας δὲ κύπελλον καὶ τὸ ξύλινον ποτήριον. Εὔμολπος δὲ γένος ποτηρίου ἴσως φησὶ κατ' ἀρχὰς ἐκ κισσίνου κατασκευασθὲν ξύλου. Νίκανδρος δ' ὁ κολοφώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ αἰτωλικῶν γράφει ἐν τῇ ἱεροποιΐῃ τοῦ διδυμαίου διὸς κισσοῦ σπονδοποιέονται πετάλοισιν, ὅθεν τὰ ἀρχαῖα ἐκπώματα κισσύβια φωνέεται. Ὅμηρος, Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο. [ὀδ. ι.] Ἀσκληπιάδης δ' ὁ μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, σκύφει φησὶ καὶ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ. Πολύφημος μὲν τῷ κισσυβίῳ, θατέρῳ δὲ Εὔμαιος. Καλλίμαχος δ' ἔοικε διαμαρτάνειν ἐν τῇ συγχύσει τῶν ὀνομάτων, λέγων ἐπὶ τοῦ οἰκείου ξένου τοῦ παρὰ [ὀδ. ξ. καὶ π.] τῷ Ἀθηναίῳ πόλιδι συνεστιαθέντος αὐτῷ. Καὶ γὰρ ὁ θρηΐκιην μὲν ἀπῄνατο χανδὸν ἄμυστιν Ζωροποτεῖν, ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ, Τῷ μὲν ἐγὼ τόδ' ἔλεξα περιστείχοντος ἀλείσου Τὸ τρίτον. Ὁ γὰρ λέγων ἄλεισον τὸ αὐτὸ καὶ κισσύβιον τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῶν ὀνομάτων οὐ διαφυλάττει. εἰκάσειε δ' ἄν τις τὸ κισσύβιον τὸ πρῶτον ἐργασθῆναι ὑπὸ ποιμένων ἐκ κισσίνου ξύλου. ἄλλοι δὲ ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, τὸ δ' ἐστὶ χωρεῖν, Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται. καὶ ἡ τοῦ ὄφεως κατάδυσις χειὴ ἡ καταδεχομένη τὸ ζῶον, καὶ κήθιον τὸ κήτιον τὸ χωροῦν τοὺς ἀστραγάλους. Διονύσιος δ' ὁ σάμιος ἐν τοῖς περὶ τοῦ κύκλωπος τὸ ὁμηρικὸν κισσύβιον κυμβίον ἔφη γράφων οὕτως, [Κυμβίον.] καὶ αὐτὸν Ὀδυσσεὺς ὁρῶν ταῦτα ποιοῦντα πληρώσας τοῦ οἴνου κυμβίον δίδωσι πιεῖν. Κιβώριον. Ἡγήσανδρος ὁ δελφὸς Εὐφορίωνα φησὶ τὸν ποιητὴν παρὰ Πρυτάνιδι δειπνοῦντα [Κιβώριον.] πεποιῆσθαι πολυτελῶς. τοῦ δὲ κώθωνος εὖ μάλα προβεβηκότος, λαβὼν ἓν τῶν κιβωρίων ὡς ἐξοινῶν καὶ μεθύων ἐνούρησε. Δίδυμος δέ φησι ποτηρίου εἶδος εἶναι, καὶ τάχα ἂν εἴη τὰ λεγόμενα σκυφία, διὰ τὸ κάτωθεν εἰς στενὸν συνῆχθαι ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια. Κόνδυ, ποτήριον ἀσιατικόν. [Κόνδυ.] Μένανδρος κοτύλας χωροῦν δέκα, καὶ ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυ χρυσοῦν στρουθίον. Ἵππαρχος ἀνασῳζομένοις. Προσέχεις τι τούτῳ τῷ στρατιώτῃ τοῦ δὲ δή Ἀργύριον οὗτος οὐδαμόθεν εὖ οἶδ' ἐγώ, Ἀλλ' ἢ δαπίδιον ἓν ἀγαπητὸν ποικίλον Πέρσας ἔχον καὶ γρῦπας ἐξώλεις τινὰς Τῶν περσικῶν εἰς κόρακας ὦ μαστίγια, Καὶ κόνδυ καὶ ψυκτῆρα καὶ κυμβίον. Νικόμαχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ ἑορτῶν Αἰγυπτίων φησί. τὸ δὲ κόνδυ ἐστὶ μὲν περσικόν, τὴν δὲ ἀρχὴν ἦν Ἕρμιππος ἀστρολογικὸς ὡς ὁ κόσμος ἐξ οὗ τῶν θεῶν τὰ θαύματα, καὶ τὰ καρπώσιμα γίνεσθαι ἐπὶ γῆς, διὸ ἐκ τούτου σπένδεσθαι. Παγκράτης δ' ἐν πρώτῳ κογχορηΐδος, Αὐτὰρ ὅ γε σπείσας ἐκ κόνδυος ἀργυφέοιο, Νέκταρ ἐπ' ἀλλοδαπὴν οἶμον ἔβαινε πόδα. Κονώνιος. Ἴστρος ὁ καλλιμάχειος ἐν πρώτῳ Πτολεμαΐδος τῆς ἐν [Κονώνιος.] Αἰγύπτῳ πόλεως γράφων οὕτως. κυλίκων κονωνίων ζεῦγος καὶ θηρικλείων χρυσοκλείστων ζεῦγος. Κότυλος. Τὰ μόνωτα ποτήρια κότυλοι, ὧν καὶ Ἀλκαῖος μνημονεύει. Διόδωρος δ' ἐν τῷ πρὸς [Κότυλος.] Λυκόφρονα παρὰ σικυωνίοις ἐπιπολάζειν φησὶ τὸ ἔκπωμα, εἶναι δὲ αὐτὸ λουτηρίῳ ἐοικὸς βαθεῖ. ἔχει δὲ καὶ οὖς ἐνιαχῆ. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Ἴων ὁ χῖος κότυλον οἴνου πλέον λέγων. Ἕρμιππος δ' ἐν θεοῖς τόν τε κότυλον πρῶτον ἐνήνεγκεν ἐχυρὸν τῶν γειτόνων. καὶ Πλάτων ἐν Διῒ κακουμένῳ τὸν κότυλον φέρει φησί. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις. Εὔβουλος δὲ ἐν Ὀδυσσεῖ ἢ Πανόπταις, ὁ δ' ἱερεὺς εὐήγορος ἐν μέσοις αὐτοῖσιν ἑστὼς τὴν καλὴν σκευὴν ἔχων οἶνον ἐξέσπενδε κοτύλῳ. Πάμφιλος δὲ ποτηρίου φησὶν εἶναι γένος, ἴδιον δ' εἶναι Διονύσου. Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ Δίου κῳδίου φησί, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τελετὴν ποιεῖ, καὶ αἴρεται ἐκ τῆς θαλάμης, καὶ νέμει ὅσοι ἄνω τὸ κέρνος περιενηνοχότες. τοῦτο δ' ἐστὶν ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους. ἔνι δὲ ἐν αὐτοῖς ὄρμινοι, μήκωνες, λευκοί, πυροί, κριθαί, πίσοι, λάθυροι, ὦχροι, φακοί, κύαμοι, ζειαί, βρόμος, παλάθιον, μέλι, ἔλαιον, οἶνος, γάλα, οἷον ἔριον ἄπλυτον. ὁ δὲ τοῦτο βαστάσας οἷον λικνοφορήσας τούτων γεύεται. Κοτύλη. Ἀριστοφάνης κωκάλῳ, [Κοτύλη.] ἄλλαι ὑποπρεσβύτεραι γρᾶες θασίου μέλανος μεστὸν κεραμευομέναις κοτύλαις μεγάλαις ἔγχεον ἐς σφέτερον δέμας οὐδὲν ἀκόσμου, ἔρωτι βιαζόμεναι μέλανος οἴνου ἀκράτου. Σιληνὸς καὶ Κλείταρχος ἔτι τε Ζηνόδοτος.

Πάντη δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἷμα. καί, Πολλὰ μεταξὺ πέλει κοτύλης καὶ χείλεος ἄκρου. Σιμάριστος δὲ τὸ λευκὸν ποτήριον οὕτως καλεῖσθαι. Διόδωρος δὲ τὸν παρά τισι κότυλον κοτύλην ὠνομακέναι τὸν ποιητὴν πύρνον καὶ κοτύλην, ὃν κύλικα μὲν οὐκ εἶναι, οὐ γὰρ ἔχειν ὦτα. παραπλήσιον δ' ὑπάρχειν λουτηρίῳ βαθεῖ, ποτηρίου δὲ εἶδος εἶναι. δύνασθαι δὲ καὶ τὸν παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς, καί τισι τῶν Ἰώνων λεγόμενον κότυλον, ὃν ὅμοιον ὄντα τῶν προειρημένων ἓν οὖς ἔχειν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Κράτης ἐν παιδείαις, καὶ Ἕρμιππος ἐν θεοῖς. Ἀθηναῖοι δὲ μέτρον τι καλοῦσι κοτύλην. Θουκυδίδης ἐδίδοσαν μὲν αὐτῶν ἑκάστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας κοτύλην ὕδατος, καὶ δύο κοτύλας σίτου. Ἀριστοφάνης προαγῶνι, ὁ δ' ἀλφίτων πριάμενος τρεῖς χοίνικας, Κοτύλης δεούσας εἴκοσ' ἀπελογίζετο. Ἀπολλόδωρος δὲ ποτηρίου τι γένος ὑψηλὸν καὶ ἔγκοιλον. πᾶν δὲ τὸ κοῖλον κοτύλην φασὶν ἐκάλουν οἱ παλαιοί, ὡς καὶ τὸ τῶν χειρῶν κοῖλον, ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον αἷμα τὸ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρύσασθαι δυνάμενον. καὶ ἐγκοτύλη δέ τις παιδιὰ καλεῖται, ἐν ᾗ κοιλάναντες τὰς χεῖρας δέχονται τὰ γόνατα τῶν νενικηκότων οἱ νενικημένοι, καὶ βαστάζουσιν αὐτούς. Διόδωρος δὲ ἐν Ἰταλικαῖς γλώσσαις καὶ Ἡράκλειτος, ὥς φησι Πάμφιλος, τὴν κοτύλην καλεῖσθαι,

Ἡμίνα.

καὶ ἡμίναν παρατιθέμενος Ἐπιχάρμου, καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο. καὶ Σώφρων κατάστρεψον τέκνον τὰν ἡμίναν. κοτυλίσκην δ' εἴρηκε Φερεκράτης ἐν κοριαννοῖ, τὴν κοτυλίσκην μηδαμῶς. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι, κοτυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀποκεκομμένον. κοτύλη δὲ καλεῖται καὶ ἡ τοῦ ἰσχίου κοιλότης, καὶ αἱ τοῦ πολύποδος ἐν ταῖς πλεκτάναις ἐπιφύσεις παραγώγως κοτυληδόνες. καὶ τὰ κύμβαλα δ' Αἰσχύλος ἐν ἠδωνοῖς κοτύλας εἴρηκεν, ὁ δὲ χαλκοδέτοις κοτύλαις ὀτοβεῖ. Μαρσύας δέ φησι τὸ ἐν τῷ ἰσχίῳ ὀστοῦν καλεῖσθαι ἄλεισον καὶ κύλικα. κοτυλίσκος δὲ καλεῖται ὁ ἱερὸς τοῦ Διονύσου κρατηρίσκος, καὶ οἷς χέονται οἱ μύσται, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Θυατειρηνὸς παρατιθέμενος τὸ ἐκ νεφελῶν Ἀριστοφάνους, μηδὲ στέψω κοτυλίσκον. Σιμμίας δὲ ἀποδίδωσι

Κοτταβίς.

τὴν κοτύλην ἄλεισον. Κοτταβίς. Ἁρμόδιος ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγαλίαν νομίμων διεξιὼν περὶ τῶν ἐπιχωρίων δείπνων γράφει καὶ ταῦτα. καθαγισάντων ταῦτα ἐν κεραμέᾳ κοτταβίδι πιεῖν ἑκάστῳ μικρόν, καὶ ὁ προσφέρων ἀνεῖπεν εὐδειπνίας. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασιν, ὧν ἀρχὴ ἐν τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ, φησὶν ὁ καλούμενος κότταβος παρῆλθεν εἰς τὰ συμπόσια, τῶν περὶ Σικελίαν ὥς φησι Δικαίαρχος, πρῶτον εἰσαγαγόντων. τοσαύτη δὲ ἐγένετο σπουδὴ περὶ τὸ ἐπιτήδευμα, ὥστε εἰς τὰ συμπόσια παρεισφέρειν ἆθλα κοττάβεια καλούμενα. εἶτα κύλικες αἱ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρήσιμαι μάλιστα εἶναι δοκοῦσαι κατεσκευάζοντο καλούμεναι κοτταβίδες. πρὸς δὲ τούτοις οἶκοι κατεσκευάζοντο κυκλοτερεῖς, ἵνα πάντες εἰς τὸ μέσον τοῦ κοττάβου τεθέντος ἐξ ἀποστήματος ἴσου, καὶ τόπων ὁμοίων ἀγωνίζοιντο περὶ τῆς νίκης. οὐ γὰρ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο βάλλειν ἐπὶ τὸν σκοπόν, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἕκαστα αὐτῶν. ἔδει γὰρ εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἐρείσαντα, καὶ τῇ δεξιᾷ κυκλώσαντα ὑγρῶς ἀφεῖναι τὴν λάταγα. οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ ἐκπῖπτον ἐκ τῆς κύλικος ὑγρόν, ὥστε ἔνιοι μεῖζον ἐφρόνουν ἐπὶ τὸ καλῶς κοτταβίζειν τῶν ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν μέγα φρονούν-

Κρατάνιον.

των. Κρατάνιον. Μήποτε τὸ νῦν καλούμενον κράνειον ἔκπωμα οὕτως ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι. Πολέμων οὖν, ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδικόν, περὶ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ λέγων Μεταποντίνων ναοῦ γράφει καὶ ταῦτα. ναὸς Μεταποντίνων ἐν ᾧ φιάλαι ἀργυραῖ ἑκατὸν τριάκοντα δύο, οἰνοχόαι ἀργυραῖ δύο, ἀποθυσάνιον ἀργυροῦν, φιάλαι τρεῖς ἐπίχρυσοι, ναὸς Βυζαντίων, ἐν ᾧ τρίτων κυπαρίσσινος ἔχων κρατάνιον ἀργυροῦν, σειρὴν ἀργυρᾶν, καρχήσια δύο ἀργυρᾶ, κύλιξ ἀργυρᾶ, οἰνοχόη χρυσῆ, κέρατα δύο. ἐν δὲ τῷ ναῷ τῆς Ἥρας τῷ παλαιῷ φιάλαι ἀργυραῖ τριάκοντα, κρατάνια ἀργυρᾶ δύο, κύτρος ἀργυροῦς, ἀποθυσάνιον χρυσοῦν, κρατὴρ χρυσοῦς Κυρηναίων

Κρουνεῖα.

ἀνάθημα, Βατιάνειον ἀργυροῦν. Κρουνεῖα. Ἐπιγένης μνηματίῳ, κρατῆρες κάδοι ὁλκεῖα, κρου-

Κυαθίς.

νεῖα ἔστι γὰρ κρουνίαι. Κυαθίς. κοτυλῶδες ἀγγεῖον. Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μίμῳ, γυναῖ-

Κύλιξ.

κες αἳ τὰν θεόν φαντὶ ἔλεξαν, ὑποκατώρυκται δὲ ἐν κυαθίδι τρίοδι ἀλεξιφαρμάκων. Κύλιξ.

Φερεκράτης δουλοδιδασκάλῳ, νυνὶ δὲ ἀπονίζων τὴν κύλικα δὸς ὅσον πιεῖν ἔγχυτα ἐπιθεὶς γονηθμόν. ταῦτα δ' ἐστὶ κεράμεα ποτήρια, καὶ λέγεται ἀπὸ τοῦ κυλίεσθαι τῷ τροχῷ, ἀφ' ὧν καλεῖται τὸ κυλικηγορεῖν, ὅταν ἐπὶ τῇ κύλικι τις ἀγορεύῃ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τὴν ἰατρικὴν πυξίδα καλοῦσι κυλικίδα διὰ τὸ τόρνῳ κεκυλίσθαι. ἐγένοντο δὲ ἐπίσημοι κύλικες αἵ τε ἀργεῖαι καὶ αἱ ἀττικαί, καὶ τῶν μὲν ἀττικῶν μνημονεύει Πίνδαρος ἐν τοῖσδε, ὦ Θρασύβουλ' ἐρατᾶν ὄχημ' ἀοιδᾶν τοῦτο πέμπω μεταδόρπιον. ἐν ξυνῷ κεν εἴη συμπόταισί τε γλυκερὸν καὶ Διονύσοιο καρπῷ, καὶ κυλίκεσσιν ἀθηναιεῦσι κέντρον. αἱ δὲ ἀργεῖαι δοκοῦσι καὶ τὸν τύπον ἔχειν διάφορον πρὸς τὰς ἀττικάς. φοξαὶ γοῦν ἦσαν τὸ χεῖλος, ὡς Σιμωνίδης φησὶν ὁ Ἀμόργιος. αὕτη δὲ φοξίχειλος ἡ εἰς ὀξὺ ἀνηγμένη οἷοι εἰσὶν οἱ ἄμβικες καλούμενοι. τὸ γὰρ φοξὸν ἐπὶ τούτου τάττουσι, καθότι Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ Θερσίτου, Φοξὸς ἔην κεφαλήν, καὶ ἔστιν οἷον φαοξὸς ὁ πρὸς τὰ φάη ὀξὺς ὁρώμενος. διάφοροι δὲ κύλικες γίνονται,

νονται, καὶ ἐν τῇ τοῦ συνσίτου ἡμῶν Ἀθηναίου ναυκράτει. εἰσὶ γὰρ φιαλώδεις μὲν οὐ κατὰ τόρνον, ἀλλ' ὥσπερ δακτύλῳ πεποιημέναι, καὶ ἔχουσιν ὦτα τέσσαρα, πυθμένα πλάτος ἐκτεταμένον. πολλοὶ δ' ἐν τῇ ναυκράτει κεραμεῖς, ἀφ' ὧν καὶ ἡ πλησίον τῶν κεραμείων πύλη κεραμικὴ καλεῖται, καὶ βάπτονται εἰς τὸ δοκεῖν εἶναι ἀργυραῖ. ἐπαινοῦνται δὲ καὶ αἱ χῖαι κύλικες, ὡς μνημονεύει Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις, χία δὲ κύλιξ ὑπὸ τοῦ κρέμαται περὶ πασσαλόφιν. Γλαύκων δ' ἐν ταῖς γλώσσαις, κυπρίους φησὶ τὴν κοτύλην κύλικα καλεῖν. Ἱππώναξ δ' ἐν συνωνύμοις οὕτως γράφει, ἄλεισον, ποτήριον, κύπελλον, ἄμφωτις, σκύφος, κύλιξ, κώθων, καρχήσιον, φιάλη. Ἀρχαῖος δὲ ὁ ἐρετριεὺς ἐν ἀλκμαίωνι ἀντὶ τοῦ κύλικας παραγώγως, κυλιχνίδας εἴρηκε διὰ τούτων. ἀλλ' ὡς τάχιστα δεῦρο μό- Κυλιχνίδες.
νον φέρειν, κοινόν τε χρὴ κρητῆρα καὶ κυλιχνίδας. καὶ Ἀλκαῖος, πίνωμεν τί τὸν λύχνον ἀμμένομεν. δάκτυλος ἁμέρα, καδ δ' ἄξαι κυλίχναις μεγάλαις αἶ τὰ ποικίλλαις. οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς λαθικήδεα ἀνθρώποισιν ἔδωκεν, ἔγχεαι κέρνα, ἕνα καὶ πλέους, καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ λάταγος ποτέονται κυλίχναν ἀποτηΐαν. ὡς διαφόρων γινομένων, καὶ ἐν τέῳ κυλίκων. Φερεκράτης κοριαννοῖ,
Ἐκ τοῦ βαλανείου γὰρ διεφθορὼς ἔρχομαι, Ξηρὰν ἔχουσαν τὴν φάρυγγα, δώσω πιεῖν Γλαισχρόν τέ μου τὸ σίαλον, νὴ τὼ θεώ, Εἰ λάβω † κυελίδι τὴν κυλίσκην μηδαμῶς, Μικράν γε. κινεῖται γὰρ εὐθύς μοι χολή, Ἐξ οὗ περ ἔπιον ἐκ ταύτης φάρμακον. ὅτι δὲ μεγάλοις ποτηρίοις αἱ γυναῖκες ἐχρῶντο, αὐτὸς εἴρηκε Φερεκράτης ἐν τυραννίδι, Εἶτα κεραμεύσαντα τοῖς ἀνδράσι ποτήρια Πλατέα τοίχους οὐκ ἔχοντ', ἀλλ' αὐτὸ τοὔδαφος μόνον, Κοὐχὶ δωροῦντ' οὐδὲ κόγχην, ἐμφερῆ γευστηρίοις. Φασὶ δ' αὐταῖσι βαθείας κύλικας ὥσπερ ὁλκάδας Οἰναγωγοὺς περιφερεῖς, λεπτὰς μέσας γαστριδίας, Οὐκ ἀβούλως, ἀλλὰ πόρρωθεν κατεσκευασμέναι Αὐθ' ὅπως ἀνεκλογίστως πλεῖστος οἶνος ἐκποθῇ, Εἶθ' ὅταν τὸν οἶνον αὐτὰς αἰτιώμεθ' ἐκπιεῖν, Λοιδοροῦντι κῶ- Κύμβιον.
μνύουσι μὴ ἐκπιεῖν, ἀλλ' ἢ μίαν. Ἡ δὲ κρείττων ἢ μι' ὅσιν χιλίων ποτηρίων. Κυμβία. Τὰ κοῖλα ποτήρια καὶ μικρά, Σιμάριστος. Δωρόθεος δὲ γένος ποτηρίων βαθέων τὰ κυμβία καὶ ὀρθὸν πυθμένα μὴ ἐχόντων, μὴ δὲ ὦτα. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Ἀριστονίκου τὰ κῦφα. Νίκανδρος δ' ὁ θυατειρηνὸς τὸ χωρὶς ὠτίων ποτήριον ὠνομακέναι Θεόπομπον ἐν μήδῳ. Φιλήμων φάσματι, ἐπεὶ δὲ ἡ ῥοδὴ κυμβίον ἀκράτου κατασέσεικεν ὑμῖν ἄνω. Διονύσιος δ' ὁ σάμιος ἐν ἕκτῳ περὶ τοῦ κύκλου τὸ αὐτὸ οἴεται εἶναι κισσύβιον καὶ κυμβίον. φησὶ γὰρ ὡς Ὀδυσσεὺς πληρώσας κυμβίον ἀκράτου, ὤρεξε τῷ κύκλωπι. οὐκ ἔστι δὲ μικρὸν τὸ διδόμενον αὐτῷ κισσύβιον παρ' Ὁμήρῳ. οὐ γὰρ ἂν τρεῖς πιὼν μέγιστος ὢν τὸ σῶμα, ταχέως ἂν ὑπὸ τῆς μέθης κατηνέχθη. τοῦ κυμβίου μνημονεύει καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου, ἀκολουθεῖν αὐτῷ φάσκων ῥυτὰ καὶ κυμβία. καὶ ἐν τῷ κατὰ εὐέργους καὶ Μνησιβούλου. φησὶ δὲ Δίδυμος ὁ γραμματικός, ἐπιμηκὲς εἶναι τὸ ποτήριον καὶ στενὸν τῷ σχήματι παρόμοιον πλοίῳ. καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν ἀγροίκοις, Μεγάλ' ἴσως ποτήρια προπινόμενα, καὶ μετ' ἀκράτου, Κυμβί' ἐκάρωσεν ὑμᾶς. ἀνακεχαίτικεν μὲν οὖν. Ἄλεξις ἱππεῖ. τά τε κυμβί' ἦν Πρόσωπ' ἔχοντα χρυσᾶ πεθινον νὴ τὸν Δία. Ἦν γὰρ ὦ τάλαιν' ἔγωγε κακῶν. Ἐρατοσθένης δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀγήτορα τὸν λάκωνα ἐπιστολῇ, ὡς κυαθῶδες ἀγγεῖον τὸ κυμβίον παραδίδωσι, γράφων οὕτως. θαυμάζουσι δὲ οἱ αὐτοί, καὶ πῶς κύαθον μὴ κεκτημένος, ἀλλὰ κυμβίον μόνην φιάλην προσεκέκτητο. δοκεῖ δή μοι τὸ μὲν διὰ τῶν ἀνθρώπων χρείας ἕνεκα, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς εἰς τὴν κτῆσιν παρειληφέναι. κυάθῳ μὲν γὰρ οὐδὲν ἐχρῶντο τότε, οὐδὲ κοτύλῃ. κρατῆρα γὰρ ἵστασαν τοῖς θεοῖς οὐκ ἀργυροῦν, οὐδὲ λιθοκόλλητον, ἀλλὰ τῆς κωλιάδος γῆς. τοῦτον δ' ὁσάκις ἐπιπληρώσαιεν ἀποσπείσαντες τοῖς θεοῖς ἐκ τῆς φιάλης, ᾠνοχόουν ἐφεξῆς, τὸν νεοκρᾶτα βάπτοντες τῷ κυμβίῳ, καθὰ καὶ νῦν παρ' ἡμῖν ποιοῦσιν ἐν τοῖς φειδιτίοις. εἰ δέ ποτε πλεῖον πιεῖν βουληθεῖεν προσπαρετίθεσαν τοὺς καλουμένους κοτύλους, κάλλιστα καὶ εὐποτώτατα ἐκπωμάτων. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι τῆς αὐτῆς κεραμείας. ὅταν δ' Ἔφιππος ἐν ἐφήβοις λέγῃ, οὐ κύλικ' ᾔδει τὰ δεῖπνα Χαιρήμων φέρει. Οὐ κυμβίοισι πεπολέμηκ' Εὐριπίδης, οὐ τὸν τραγικὸν λέγει ποιητήν, ἀλλά τινα ὁμώνυμον αὐτῷ ἤτοι φιλοινόν τινα, ἢ αἰτίαν ἔχοντα οὐ χρηστήν, ὥς φησιν Ἀντίοχος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων ποιητῶν. τὸ γὰρ ἐπάγεσθαι κατὰ τὰς ἑστιάσεις κυμβία, καὶ δοκεῖν τούτοις διαμάχεσθαι, εἰς ἑκάτερα τείνει. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν νηρηΐσιν, Δὸς δὴ τὸν χο' αὐτῷ σύγκωμε, καὶ τὸ κυμβίον φέρων, Εὐριπίδης τις σήμερον γενήσεται. καὶ Ἔφιππος ἐν ὁμοίοις, ἢ ἐν ὀβελιαφόροις, Διονυσίου δὲ δράματ' ἐκμαθεῖν δέοι, Καὶ Δημοφῶντος ἄττ' ἐποίησεν εἰς κοτύλην, Ῥήσεις τε κατὰ τὸ δεῖπνον θεωρὸς μοι λέγοι, Ἀνθ' ὅτου κύσαιμι τῆς ἐξῆς θύραν. Κυμβία τε παρέχοιμ' ἑστιῶν Εὐριπίδης. ὅτι δὲ καὶ πλοῖον ἡ κύμβη, Σοφοκλῆς ἐν Ἀνδρομέδᾳ φησίν, ἵπποισιν ἢ κύμβαισι ναυστολεῖς χθόνα. Κύμβα ποτήριον, Ἀπολλόδωρος παφίοις. Κύπελλον. Τοῦτο πότερον Κύπελλον.
ἐστὶ ταὐτὸ τῷ ἀλείσῳ, καὶ τῷ δέπαϊ, ἢ ὀνόμασι διαλλάσσει. Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες ἀχαιῶν. Δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδόν, ἢ διάφορος ἦν ὁ τύπος, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ δέπας, καὶ τὸ

ἄλεισον

ἄλεισον ἀμφικύπελλον, οὕτω δὲ καὶ τοῦτο. κύφον δὲ μόνον. ἀπὸ γὰρ τῆς κυφότητος τὸ κύπελλον, ἢ ὅτι παραπλήσιον ἦν ταῖς πέλλαις συνηγμένον μᾶλλον εἰς τὴν κυφότητα ἢ ἀμφικύπελλα, οἷον ἀμφίκυρτα ἀπὸ τῶν ὤμων, διὰ τὸ τοιαῦτα εἶναι τῇ κατασκευῇ. φησὶ γὰρ καὶ ὁ ποιητής, χρύσεον ἀμφωτον. Ἀντίμαχος δ᾽ ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος, Πᾶσιν δ᾽ ἡγεμόνεσσιν ἐπιχόμενοι κήρυκες Χρύσεα καλὰ κύπελλα τετυγμένα νωμήσαντες. Σιληνὸς δέ φησιν κύπελλα ἐκπώματα σκύφοις ὅμοια, ὡς καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος, Κύπελλα δ᾽ ἔνειμε συβώτης. Εὔμολπος δὲ ποτηρίου γένος, ἀπὸ τοῦ κυφὸν εἶναι. Σιμάριστος δὲ τὸ δίωτον ποτήριον. Κυπρίους τὸ δὲ δίωτον, καὶ τετράωτον Κρῆτας. Φιλίτας δὲ Συρακουσίους κύπελλα καλεῖν, τὰ τῆς μάζης καὶ τῶν ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης

Κύμβη. καταλείμματα. Κύμβη. Φιλήμων ἐν ταῖς Ἀττικαῖς φωναῖς, κύλικος εἶδος. Ἀπολλόδωρος δ᾽ ἐν

Κώθων. τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν Παφίους τὸ ποτήριον καλεῖν κύμβα. Κώθων. Λακωνικὸν ποτήριον, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Κύρου παιδείας. Κριτίας δὲ ἐν Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφει οὕτως. χωρὶς δὲ τούτων τὰ σμικρότατα εἰς τὴν δίαιταν ὑποδήματα ἄριστα Λακωνικά, ἱμάτια φορεῖν, ἥδιστα καὶ χρησιμώτατα. κώθων Λακωνικὸν ἔκπωμα, χρησιμώτατον εἰς στρατείαν καὶ εὐφο-

Plutarch. in ρώτατον ἐν γυλιῷ. οὗ δὲ ἕνεκα στρατιωτικόν, πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. πρῶτον

Lycurgo. μὲν οὖν τὸ μὴ λίαν κατάδηλον εἶναι τὸ πόμα, εἶτα ἄμβωνας ὁ κώθων ἔχων ὑπολείπει τὸ οὐ καθαρὸν ἐν αὐτῷ. καὶ Πολέμων δὲ ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ὅτι κεραμέοις ἀγγείοις ἐχρῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, γράφει οὕτως. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἀρχαϊκὸν ἦν τὸ τοιοῦτον δὲ τῆς ἀγωγῆς γένος, ὃ καὶ νῦν δρᾶται παρά τισι τῶν Ἑλλήνων, ἐν Ἄργει μὲν, ἐν ταῖς δημοσίαις θοίναις. ἐν Λακεδαίμονι δὲ, κατὰ τὰς ἑορτάς. ἔν τε τοῖς ἐπινικίοις καὶ τοῖς γάμοις τῶν παρθένων, πίνουσιν ἐκ κεραμέων ποτηρίων. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμποσίοις καὶ φιδιτίοις ἐν πιθάκναις. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ἐν ἐλεγείοις ὡς ποτηρίου οὕτως, Ἀλλ᾽ ἄγε σὺν κώθωνι θοῆς διὰ σέλματα νηὸς Φοίτα καὶ κοίλων πώματ᾽ ἄφελκε κάδων. Ἄγρει δ᾽ οἶνον ἐρυθρὸν ἀπὸ τρυγός, οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς Νήφειν ἐν φυλακῇ τῇδε δυνησόμεθα. Ὡς τῆς κύλικος λεγομένης κώθωνος. Ἀριστοφάνης ἱππεῦσιν, εἰς τοὺς ἱππαγωγοὺς εἰσεπήδων ἀνδρικῶς πριάμενοι, κώθωνας. οἱ δὲ σκόροδα καὶ κρόμμυα. Ἡνίοχος Γοργόσι, πιεῖν τις ἐγχείτω λαβὼν τῷ ῥιγῶντι κυκλοτερῆ βραχύωτον παχύστομον κώθωνα παῖδα φάρυγγος. Θεόπομπος Στρατιώτισιν, ἐγὼ γὰρ κώθωνος ἐκ στρεψαύχενος πίοιμαν, τὸν τράχηλον ἀνακεκλασμένης. Ἄλεξις Ἱππίσκῳ, εἶτ᾽ ἐν τετρακοτύλῳ ἐπεσόβει κώθωνά μοι. πλέον οἴκοι κτῆμα. ἀπὸ δὲ τοῦ ποτηρίου τούτου, καὶ ἀκρατοκώθωνας καλοῦσι τοὺς πλέον ἄκρατον πίνοντας, ὡς Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους. Καλλίξεινος δ᾽ ἐν τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας ἀναγράφων τὴν τοῦ Φιλαδέλφου πομπήν, καὶ καταλέγων πολλὰ ἐκπώματα, γράφει καὶ τάδε. κώθωνες διάμετροι δύο. περὶ δὲ τοῦ κωθωνίζεσθαι, καὶ ὅτι χρήσιμός ἐστι διὰ χρόνου ὁ κωθωνισμός. Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῇ περὶ κωθωνισμοῦ ἐπιστολῇ φησὶν οὕτως. συμβαίνει τοὺς μὲν πολὺν ἄκρατον ἐν ταῖς συνουσίαις πίνοντας μεγάλα βλάπτεσθαι, καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. τὸ μέντοι κωθωνίζεσθαι διά τινων ἡμερῶν δοκεῖ μοι ποιεῖν τινὰ καὶ τοῦ σώματος κάθαρσιν, καὶ τῆς ψυχῆς ἄνεσιν. γίνονται γάρ τινες ἡμῖν ἐκ τῶν καθ᾽ ἡμέραν συμποσίων ἐπιπόλαιοι δριμύτητες. ταύταις οὖν ἐστὶ τῶν μὲν πόρων οἰκειότατος ὁ διὰ τῆς οὐρήσεως. τῶν δὲ καθάρσεων ὁ διὰ τῶν κωθωνισμῶν, πρέπει μάλιστα. καταπλύζεται γὰρ τὸ σῶμα τοῖς οἴνοις. ὑγρὸν γὰρ καὶ θερμὸν ὁ οἶνος. τὸ δὲ ἀφ᾽ ἡμῶν διηθούμενον οὖρον ἐστὶ δριμύ. τὰ γοῦν ἱμάτια τούτῳ χρώμενοι ῥύμματι πλύνουσιν οἱ γναφεῖς. τρία δὲ παραφύλαττε ὅταν κωθωνίζῃ, μὴ πονηρὸν οἶνον πίνειν, μὴ δὲ ἄκρατον, μὴ δὲ τραγηματίζεσθαι ἐν τοῖς κωθωνισμοῖς. ὅταν δὲ ἱκανῶς ἔχῃς ἤδη, μὴ κοιμῶ, πρὶν ἂν ἐμέσῃς πλέον ἔλαττον. εἶτα ἐὰν ἐμέσῃς ἱκανῶς, ἀναπαύου μικρῶς περιχεάμενος. ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῇς ἱκανῶς κενῶσαι σαυτόν, πλείονι χρῆσαι τῷ λουτρῷ, καὶ εἰς τὴν πύελον κατακλίθῃ, τι σφόδρα εἰς θερμὸν ὕδωρ. Πολέμων δ᾽ ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον φησὶ Διόνυσος τέλειος καθήμενος ἐπὶ πέτρας, ἐξ εὐωνύμων δὲ αὐτοῦ σάτυ-

Λαβρωνία. ρος φαλακρὸς ἐν τῇ δεξιᾷ κώθωνα μόνον τὸν ῥαβδωτὸν κρατῶν. Λαβρωνία. Ἐκπώματος Περσικοῦ εἶδος ἀπὸ τῆς ἐν τῷ πίνειν λαβρότητος ὠνομασμένον, πλατὺ δ᾽ ἐστὶ τῇ κατασκευῇ καὶ μέγα. ἔχει δὲ καὶ ὦτα μεγάλα. Μένανδρος Ἁλιεῖ, Εὐπορουμένους δὲ μετρίως ἐκ κυλίκων χρυσίων, Περσικαὶ στολαὶ δ᾽ ἐκεῖναι πορφυραῖ τορεύματα Ἔνδον ἐστ᾽ ἄνδρες ποτήρια τορεύματα, Κἀκτυπωμάτων πρόσωπα τραγέλαφοι λαβρωνία. ἐν δὲ Φιλαδέλφοις, Ἤδη δ᾽ ἐπίχυσις διάλιθοι λαβρώνιοι, Πέρσαι δ᾽ ἔχοντες μυοσόβας ἑστήκεσαν. Ἵππαρχος δ᾽ ἐν Θαΐδι, Ὁ λαβρώνιος δ᾽ ἐστ᾽ οὗτος ὄρνις Ἡράκλεις, Ποτήριον χρυσοῦ διακοσίους ἄγων, Ὦ περιβόητε φιλτάτη λαβρωνίου. Δίφιλος Πιθραύστῃ καὶ ἄλλα γένη καταλέγων ποτηρίων φησί, Τραγέλαφος, πρίστις, βατιάκη, λαβρώνιος, Ἀνδραπόδιον δὴ ταῦθ᾽ ὁρᾷς ἥκιστά γε, Ἐκπωμάτων δ᾽ ὀνόματα πρὸς τῆς Ἑστίας. Ὁ λαβρώνιος χρυσῶν δὲ

Λάκαιναι. παῖδες εἴκοσι. Δίδυμος δὲ ὅμοιον εἶναί φησιν αὐτὸ βομβυλιῷ ἢ βατιακίῳ. Λάκαιναι. κυλίκων

εἶδος

εἶδος ἐστὶ λεγόμενον ἢ ἀπὸ τοῦ κεράμου, ὡς τὰ ἀττικὰ σκεύη, ἢ ἀπὸ τοῦ σχήματος ἐπιχωριάσαντος ἐκεῖ, ὥσπερ αἱ θηρίκλειαι λέγονται. Ἀριστοφάνης δαιταλεῦσι, Βαρύτιδας τ' εὐωχίας τε Χῖον ἐκ λακαινᾶν κυλίκων μέθη ἡδέως καὶ φίλος. Λεπαστή. Οἱ μὲν ὀξύνουσι τὴν τελευταίαν, ὡς καλή. οἱ δὲ παροξύνουσιν, ὡς μεγάλη. ἔστι δὲ τὸ ποτήριον ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν εἰς τὰς μέθας καὶ τὰς ἀσωτίας πολλὰ ἀναλισκόντων, οὓς λαφύκτας καλοῦμεν, κύλικος δ' ἦσαν μεγάλαι. Ἀριστοφάνης εἰρήνῃ, τί δῆτα νηπίοις οἴνου κύλικα λεπαστὴν, ἀφ' ἧς ἔστι λάψαι, τουτέστιν ἀθρόως πιεῖν, κατεναντίον τῷ λεγομένῳ βομβυλιῷ. φησὶ γάρ που ὁ αὐτὸς, Τὸ δ' αἷμα λαίλαπας τοῦ μὲν ὦναξ δέσποτα, Οἷον ἀθρόον μ' ἐξέπιες. ἐν δὲ γηρυτάδῃ, ἦν δὲ τὸ πρᾶγμ' ἑορτή, περιέφερε δ' ἐν κύκλῳ λεπαστὴν ἡμῖν ταχὺ προσφέρων παῖς. ἐνέχει τε σφόδρα κυανοκευθῆ. τὸ βάθος παρίστησιν ὁ κωμικὸς τοῦ ποτηρίου. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀσκληπιῷ, τὴν δὴ γραῦν τὴν ἀθενοῦσαν πάνυ πάλαι τῇ βρυτικὴν ῥίζιον τρίψας τι μικρὸν, δελεάσας τε γυνητικῇ τὸ μέγεθος κοίλῃ λεπαστῇ τοῦτ' ἐποίησεν ἐκπιεῖν. Φιλύλλιος αὔγῃ, πάντα γὰρ ἦν μετ' ἀνδρῶν μειρακίων πινόντων, ὁμοῦ δ' ἄλλων γραϊδίων μεγάλαισιν οἴνου χαίροντα λεπασταῖς. Θεόπομπος παμφίλῃ, σπόγγος λεκάνη πτερὸν λεπαστὴ πάνυ πυκνὴν ἐκπιοῦσ' ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος τέττιξ κελαδεῖ. καὶ ἐν Μήδῳ, Ὡς ποτ' ἐκήλησεν Καλλίστρατος υἷας Ἀχαιῶν, Κέρμα φίλον τι διδοὺς ὅτε συμμαχίαν ἐρέεινεν. Οἷον δ' οὐκ ἤλησε δέμας λεπτὸν Ῥαδάμανθυν Λύσανδρον κώθωνι πρὶν αὐτῷ δῶκε λεπαστήν. Ἀμερίας δέ φησι τὴν οἰνοχόην λεπαστὴν καλεῖσθαι. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος γένος εἶναι κύλικος. Φερεκράτης κραπατάλλοις, τῶν θεατῶν δ' ὅστις διψῇ, λεπαστὴν λαψάμενος μεστὴν ἐχαρύβδισε. Νίκανδρος δ' ὁ κολοφώνιος φησί, Δόλοπας οὕτω καλεῖν τὴν κύλικα. Λυκόφρων δ' ἐν τῷ ἐνάτῳ περὶ κωμῳδίας παραθέμενος τὰ Φερεκράτους, καὶ αὐτὸς εἶναί φησι γένος κύλικος τὴν λεπαστήν. Μόσχος δ' ἐν ἐξηγήσει ῥοδιακῶν λέξεων, κεραμεοῦν ἀγγεῖόν φησιν αὐτὸ εἶναι, ἐοικὸς ταῖς λεγομέναις πτωματίσιν, ἐκπεταλώτερον δέ. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ ἀριστοφάνειος ποτήριον ποιόν. Ἀπολλοφάνης δὲ κρησίν, Καὶ λεπαστὰν ἁδύοινον εὐφραίνει δι' ἡμέρας. Θεόπομπος Παμφίλῃ, λεπαστῇ μάλα συχνῇ, ἣν ἐκπιοῦσα ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος Περιστατὸν βοῶσα τὴν κώμην ποιεῖ. Νίκανδρος δ' ὁ θυατειρηνὸς, κύλικα φησὶ μείζω, παρατιθέμενος Τηλεκλείδου ἐκ πρυτάνεων, καὶ μελιχρὸν οἶνον ἕλκειν ἐξ ἡδυπνόου λεπαστῆς. Ἕρμιππος μοίραις, ἐὰν ἐγὼ Πάθω τι τήνδε τὴν λεπαστὴν ἐκπιών, Τῷ Διονύσῳ πάντα τἀμαυτοῦ δίδωμι χρήματα.

Λοιβάσιον. κύλιξ ὥς φησι Κλέαρχος καὶ Νίκανδρος ὁ θυατειρηνὸς, ᾧ τὸ ἔλαιον ἐπισπένδουσι τοῖς ἱεροῖς. σπονδεῖον δὲ ᾧ τὸν οἶνον. καλεῖσθαι λέγων λοιβίδας καὶ τὰ σπονδεῖα, ὑπὸ Ἀντιμάχου τοῦ κολοφωνίου. Λέσβιον. ὅτι ποτηρίου εἶδος, Ἡδύλος παρίστησιν ἐν ἐπιγράμμασιν οὑτωσὶ λέγων, Ἡ διαπινομένη καλλίστιον ἀνδράσι θαῦμα, Κούψευδὲς νῆσις τρεῖς χόας ἐξέπιεν, Ἦσο δὲ οἱ παφίη ζωρὸν μεθύουσα. θυωθέν, Κεῖται πορφυρέης λέσβιον ἐξ ὕελου, Ἣν σάου πάντως, ὡς καὶ πάντων ἀπ' ἐκείνης Σοὶ τεῖχοι γλυκερῶν σκῦλα φέρωσι πόθων. Λοιβάσιον. Σπονδεῖον. Λέσβιον.

Λουτήριον. Ἐπιγένης μνηματίῳ ἐν τῷ περὶ τῶν ποτηρίων καταλόγῳ φησὶ κρατῆρσι, κάδοι, ὀλκεῖα, κρουνιαῖαι, λουτήρια. ἀλλά τι καθ' ἕκαστα δεῖ λέγειν, ὄψει γὰρ αὐτός. Λυκιουργεῖς, φιάλαι τινὲς οὕτω καλοῦνται, ἀπὸ Λύκωνος τοῦ κατεσκευασμένου, ὡς καὶ κονώνιοι αἱ ὑπὸ Κόνωνος ποιηθεῖσαι. μνημονεύει τοῦ Λύκωνος Δημοσθένης, ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου, κἀν τῷ πρὸς Τιμόθεον ὕβρεως, λέγων οὕτως, φιάλας λυκιουργεῖς δύο. ἐν δὲ τῷ πρὸς Τιμόθεον γράφει, δίδωσιν ἀποθῶναι τῷ Φορμίωνι μετὰ τῶν χρημάτων, καὶ ἄλλας φιάλας λυκιουργεῖς δύο. Ἡρόδοτος δ' ἐν ἑβδόμῃ, προβόλους δύο λυκιουργέας ἡμιεργέας, ὅτι ἀκόντιά ἐστι πρὸς λύκων θήραν ἐπιτήδεια, ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα. ὅπερ ἐξηγούμενος Δίδυμος ὁ γραμματικὸς, τὰς ὑπὸ Λυκίου φησὶ κατεσκευασμένας. ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος Βοιώτιος ἐξ Ἐλευθερῶν, υἱὸς Μύρωνος τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ, ὡς Πολέμων φησὶν ἐν πρώτῳ ἀκροπόλεως. ἀγνοεῖ δ' ὁ γραμματικὸς, ὅτι τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν ἀπὸ κυρίων ὀνομάτων οὐκ ἄν τις εὕροι γινόμενον, ἀλλ' ἀπὸ πόλεων ἢ ἐθνῶν. Ἀριστοφάνης τε γὰρ ἐν εἰρήνῃ φησί, τὸ δὲ πλοῖον ἔσται ναξιουργὴς κάνθαρος. Κριτίας δ' ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, κλίνη μιλησιουργὴς, καὶ τράπεζα ῥηνιουργής. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ φησὶν προβόλους, δύο λυκιεργέας. μήποτ' οὖν καὶ παρὰ Δημοσθένει γραπτέον λυκιεργέας, ἵνα κέηται τὰ ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα. Λουτήριον. Λυκιουργεῖς.

Μέλη. Οὕτω καλεῖται τινὰ ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἀνάξιππος ἐν φρέατι λέγων οὕτω, Σὺ δὲ τὴν μέλην Συρίσκε ταύτην λαβών, Ἔνεγκ' ἀπελθὼν τὸ μνῆμ' ἐκείνῃ μανθάνεις, καὶ κατάχεον. Μέλη.

Μετάνιπτρον. Ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐπὴν ἀπονίψωνται, μεταδιδομένη κύλιξ. Ἀντιφάνης λαμπάδι, δαίμονος ἀγαθοῦ μετάνιπτρον ἐντραγεῖν. σπονδήκροτος. Δίφιλος σαπφοῖ, Ἀρχίλοχε δέξαι τήνδε τὴν μετανιπτρίδα Μεστὴν διὸς σωτῆρος ἀγαθοῦ δαίμονος. Ἔνιοι δὲ τὴν μετὰ τὸ νίψασθαι πόσιν, ὡς Σέλευκος ἐν γλώσσαις. Καλλίας δ' ἐν κύκλωψι, καὶ δέξαι τήνδι μετανιπτρίδα τῆς ὑγιείας. Φιλέταιρος Ἀσκληπιῷ, ἐνέσεισε μεστὴν ἴσον ἴσῳ μετανιπτρίδα με- Μετάνιπτρον.

γάλην

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
512/D

γάλην ὑπειπὼν τῆς ὑγείας τοὔνομα. Φιλόξενος δ' ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ, μετὰ τὸ ἀπονίψασθαι τὰς χεῖρας προπίνων τινί, φησί. σὺ δὲ τάνδ' ἐκβάκχιον εὔδροσον πλήρη μετανιπτρίδα δέξαι πραΰ τί τοι Βρόμιος γάνος τόδε δοὺς ἐπὶ τέρψιν ἅπαντας ἄγει. Ἀντιφάνης λαμπάδι τράπεζα † φυσημινεῖς, ἀλλὰ μὴν δαίμονος Ἀγαθοῦ μετάνιπτρον. Νικόστρατος ἀντερώσῃ, Μετανιπτρίδα αὐτῷ τῆς ὑγιείας ἔγχεον.

Μασός. Μασός. Ἀπολλόδωρος ὁ κυρηναῖος, ὡς Πάμφιλος, φησὶ Παφίους τὸ ποτήριον οὕτω καλεῖν.

Μαθαλλίς. Μαθαλλίδες. Βλαισὸς ἐν Σατύρνῳ φησὶν ἐπτὰ μαθαλλίδας ἐπίχεε ἡμῖν τῷ γλυκυτάτῳ. Πάμφιλος δέ φησι μή ποτε ἐκπώματος οὐκ ἦν εἶδος, ἡ μέτρον οἷον κύαθος, Διόδωρος δὲ κύλικα ἀποδίδωσι.

Μάνης. Μάνης. Ποτηρίου εἶδος. Νίκων κιθαρῳδῷ, Καὶ πάνυ τις εὐκαίρως προπίνων φησὶ παριώτα, Μάνην δ' εἶχε κεραμεοῦν ἁδρόν, Χωροῦντα κοτύλας πέντ', ἴσως ἐδεξάμην. Παρέθετο τὰ ἰαμβεῖα καὶ Δίδυμος καὶ Πάμφιλος. καλεῖται δὲ μάνης, καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ κοττάβου ἐφεστηκός, ἀφ' οὗ τὰς λάταγας ἐν παιδιᾷ ἔπεμπον, ὅπερ ὁ Σοφοκλῆς ἐν Σαλμωνεῖ χάλκειον ἔφη κάρα, λέγων οὕτως. Τάδ' ἐστὶ κνισμὸς, καὶ φιλημάτων ψόφος Τῷ καλλικοτταβοῦντι νικητήρια Τίθημι, καὶ βαλόντι χάλκειον κάρα. Ἀντιφάνης ἀφροδίτης γοναῖς, Ἐγὼ ἐπιδείξω καθ' ὅσον ἂν τὸν κότταβον Ἀφῇς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα, ποῖον ἂν τόπον τὸ Ὑποκείμενον ἄνω τὸ μικρὸν τὸ πινακίσκιον λέγεις. Τουτέστι πλάστιγξ ἐν αὐτῇ ὁ κρατῶν γίνεται. Πῶς δ' εἴσεταί τις τοῦτ' ἐὰν τύχῃ μόνον, Αὐτῆς ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται καὶ ψόφος Ἔσται πάνυ πολὺς τῷ κοττάβῳ. Πρόσεστι καὶ μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης. Ἕρμιππος μοίραις, ῥάβδον δ' ὄψει φησὶ τὴν κοτταβικὴν ἐν τοῖς ἀχύροις κυλινδουμένην. μάνης δ' οὐδὲν λατάγων ἀεί, τὴν δὲ τάλαιναν πλάστιγγ' ἂν ἴδοις παρὰ τὸν στροφέα τῆς κηπαίας ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν.

Νεστορίς. Νεστορίς. Περὶ τῆς ἰδέας τοῦ Νέστορος ποτηρίου φησὶν ὁ ποιητής,

Ιλ.λ. Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιός Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, οὔατα δ' αὐτοῦ Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν. Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.

Ἐν τούτοις ζητεῖται πρῶτον μὲν, τί ποτ' ἐστὶ τὸ χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἔπειτα τὶ τὸ οὔατα δ' αὐτοῦ τέσσαρ' ἔσαν. τὰ γὰρ ἄλλα ποτήρια φησὶν ὁ μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, δύο ὦτα ἔχειν. πελειάδας δὲ πῶς ἄν τις ὑποθοῖτο νεμομένας περὶ ἕκαστον τῶν ὤτων. πῶς δὲ καὶ λέγει δύο πυθμένας εἶναι τοῦ ποτηρίου. ἰδίως δὲ καὶ τοῦτο λέγεται, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι μογοῦντες ἐβάσταζον τὸ ποτήριον, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ταῦτα προθέμενος ὁ Ἀσκληπιάδης, ζητεῖ περὶ τῶν ἥλων πῶς πεπαρμένους αὐτοὺς δεῖ δέχεσθαι. οἱ μὲν οὖν λέγουσιν ἔξωθεν δεῖ ἐμπείρεσθαι τοὺς χρυσοῦς ἥλους τῷ ἀργυρῷ ἐκπώματι κατὰ τὸν ἐμπαιστικῆς τέχνης. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως, Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,

Ιλ.α. Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον. Ἐμφαίνεται γάρ, ὡς τῶν ἥλων ἐμπεπορπημένων, καθάπερ ἐπὶ τῶν ῥοπάλων. καὶ ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ Ἀγαμέμνονος, Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος, ἐν δέ οἱ ἧλοι Χρύσειοι πάμφαινον, ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν Ἀργύρεον. Ἀπελλῆς μὲν οὖν ὁ τορευτὴς ἐπεδείκνυεν φησὶν ἡμῖν ἔν τισι κορινθιακοῖς ἔργοις τὴν τῶν ἥλων θέσιν. ἐξοχὴ δ' ἦν ὀλίγη τοῖς λαπτῆρσιν ἐπηρμένη καὶ οἱονεὶ κεφαλίδας ἥλων ἀποτελοῦσα. πεπάρθαι δὲ λέγεται τοὺς ἥλους ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, οὐχ ὅτι ἔξωθεν πρόσκεινται, καὶ πεπαρμένοι εἰσίν, ἀλλ' ὅτι ἐμπεπαρμένοις ἐοίκασιν, ἔξω τε ὀλίγῳ προύχουσι, μετέωροι τῆς ἄλλης ἐπιφανείας ὄντες. καὶ περὶ τῶν ὤτων οὕτως διορίζονται. ὅτι εἶχε μὲν δύο ὦτα ἄνω, καθότι καὶ τὰ ἄλλα ποτήρια. ἄλλα δὲ δύο κατὰ τὸ κύρτωμα μέσον ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν μικρὰ παρόμοια ταῖς κορινθιακαῖς ὑδρίαις. ὁ δὲ Ἀπελλῆς ἐντέχνως ἄγαν ὑπέδειξε τὴν τῶν τεσσάρων ὤτων σχέσιν ἔχουσαν ὧδε. ἐκ μιᾶς οἱονεὶ ῥίζης, ἥ τις τῷ πυθμένι προσκυρεῖ, καθ' ἑκάτερον τὸ οὖς διχιδεῖς εἰσὶ ῥάβδοι ἐπ' ἀμφοῖν, οὐ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσαι διάστημα. αὗται μέχρι τοῦ χείλους διήκουσαι τοῦ ποτηρίου, καὶ μικρὸν ἔτι μετεωριζόμεναι, κατὰ μὲν τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἀγγείου φυλάττουσι τὴν διάσχισιν. κατὰ δὲ τὸ ἀπολῆγον πρὸς τὴν τοῦ χείλους ἔρεισιν, πάλιν συμφυεῖς. καὶ γίνεται τὸν τρόπον τοῦτον τέτταρα ὦτα. τοῦτο δὲ οὐκ ἐπὶ πάντων, ἀλλ' ἐπ' ἐνίων ποτηρίων τὸ εἶδος τῆς κατασκευῆς θεωρεῖται. μάλιστα δὲ τῶν λεγομένων Σελευκίδων. τὸ δ' ἐπὶ τῶν δυοῖν πυθμένων ζητούμενον πῶς λέγεται, τὸ δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν, διαλύουσιν οὕτως τινές. τῶν ποτηρίων τινὰ μὲν ἕνα πυθμένα ἔχει τὸν φυσικὸν καὶ συγκεχαλκευμένον τῷ ὅλῳ ποτηρίῳ, καθότι τὰ λεγόμενα κυμβία, καὶ τὰς φιάλας. καὶ εἴ τι φιαλῶδές ἐστι τὴν ἰδέαν. τινὰ δὲ δύο, ὥσπερ τὰ ὠοσκύφια, καὶ τὰ κανθάρια, καὶ τὰς σελευκίδας, καὶ καρχήσια, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. ἕνα μὲν γὰρ εἶναι πυθμένα τὸν κατὰ τὸ κύτος συγχαλκευόμενον ὅλῳ τῷ ἀγγείῳ. ἕτερον δὲ τὸν προσθετὸν ἀπὸ ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δ' εἰς πλατύτερον ἐφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον. καὶ τὸ τοῦ Νέστορος οὖν δέπας φασὶν εἶναι τοιοῦτον. δύναται δὲ καὶ δύο πυθμένας ὑποτίθεσθαι, τὸν μὲν οἷον τοῦ ποτηρίου φέροντα τὸν ὅλον ὄγκον, καὶ κατὰ μείζονα κυκλοειδῆ περιγραφὴν ἔξαρσιν ἔχοντα τοῦ ὕψους σύμμετρον. τὸν δὲ κατ' ἐλάττω κύκλον συνεχόμενον

νεχόμενον ἐν κύκλῳ μείζονι, καθάπερ συνηθείᾳ συμβέβηκεν εἰς ὀξὺ τὸν φυσικὸν τοῦ ποτηρίου πυθμένα, ὥστε ὑπὸ δυοῖν πυθμένοιν φέρεσθαι τὸ ἔκπωμα. Διονύσιος δὲ ὁ Θρᾶξ ἐν Ῥόδῳ λέγεται τὴν Νεστορίδα κατασκευάσαι, τῶν μαθητῶν αὐτῷ συνενεγκάντων τἀργύριον, ὅπερ Προμαθίδας ὁ Ἡρακλεώτης ἐξηγούμενος τὴν κατὰ τὸν Διονύσιον διάταξιν φησὶ σκύφον εἶναι παρακειμένως ἔχοντα τὰ ὦτα, καθάπερ αἱ δίπρωροι τῶν νεῶν, περὶ δὲ τὰ ὦτα τὰς περιστερὰς ὡσπερεὶ δέ τινα ῥοπάλια δύο ὑποκεῖσθαι τοῦ ποτηρίου πλάγια διὰ μήκους. ταῦτα δ᾽ εἶναι τοὺς δύο πυθμένας. ὁ ποῖόν τι καὶ νῦν ἐστιν ἰδεῖν ἐν Καπύῃ πόλει τῆς Καμπανίας ἀνακείμενον τῇ Ἀρτέμιδι ποτήριον, ὅπερ λέγουσιν ἐκεῖνοι Νέστορος γεγονέναι. ἔστι δὲ ἀργύριον χρυσοῖς γράμμασιν ἐντετυπωμένα ἔχον τὰ ὁμηρικὰ ἔπη. ἐγὼ δέ φησιν ὁ Μυρλεανὸς τάδε λέγω περὶ τοῦ ποτηρίου, οἱ παλαιοὶ καὶ τὰ περὶ τὴν ἥμερον τροφὴν πρῶτοι διαταξάμενοι τοῖς ἀνθρώποις, πειθόμενοι τὸν κόσμον εἶναι σφαιροειδῆ, λαμβάνοντες ἔκ τε τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης σχήματος ἐναργές, καὶ τὰς φαντασίας καὶ τὰς περὶ τὴν ἀΐδιον τροφὴν τῷ περιέχοντι κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ σχήματος ἀφομοιοῦσθαι εἶναι δίκαιον ἐνόμιζον. διὸ τὴν τράπεζαν κυκλοειδῆ κατεσκευάσαντο, καὶ τοὺς τρίποδας τοὺς τοῖς θεοῖς καθαγιζομένους φθόεις κυκλοτερεῖς, καὶ ἀστέρας ἔχοντας, οὓς καὶ καλοῦσι σελήνας, καὶ τὸν ἄρτον δὲ ἐκάλεσαν, ὅτι τῶν σχημάτων ὁ κύκλος ἀπήρτισται καὶ ἔστι τέλειος. καὶ τὸ ποτήριον οὖν τὸ δεχόμενον ὑγρὰν τροφὴν κυκλοτερὲς ἐποίησαν κατὰ μίμημα τοῦ κόσμου. τὸ δὲ τοῦ Νέστορος καὶ ἰδιαίτερόν ἐστιν. ἔχει γὰρ καὶ ἀστέρας, οὓς ἥλοις ὁ ποιητὴς ἀπείκασε, διὰ τὸ τοὺς ἀστέρας περιφερεῖς εἶναι τοῖς ἥλοις ὁμοίως. καὶ ὡς ἐμπεπηγέναι τῷ οὐρανῷ, καθὼς καὶ Ἄρατος φησὶν ἐπ᾽ αὐτῶν, οὐρανῷ αἰὲν ἄρηρον ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης. περιττῶς δὲ καὶ τοῦτ᾽ ἔφρασεν ὁ ποιητὴς τοὺς χρυσοῦς ἥλους παρατιθεὶς τῇ τοῦ ἐκπώματος φύσει τὴν τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἐκτυπῶν κατὰ τὴν ἰδίαν τῆς χρόας οὐσίαν. ὁ μὲν γὰρ οὐρανός, ἀργύρῳ προσέοικεν. οἱ δὲ ἀστέρες, χρυσῷ, διὰ τὸ πυρῶδες. ὑποθέμενος οὖν κατηστερισμένον τὸ τοῦ Νέστορος ποτήριον, μεταβαίνει καὶ ἐπὶ τὰ κράτιστα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, οἷς δὴ τεκμαίρονται τὰ περὶ τὴν ζωὴν ἄνθρωποι. λέγω δὲ τὰς πελειάδας, ὅταν γὰρ εἴπῃ δύο δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, πελειάδας οὐ σημαίνει τὰς ὄρνιθας, ὥς τινες ὑπονοοῦσι περιστερὰς εἶναι ἁμαρτάνοντες. ἕτερον γάρ φησιν Ἀριστοτέλης εἶναι πελειάδα, καὶ ἕτερον περιστεράν. πελειάδας δὲ ὁ ποιητὴς νῦν καλεῖ τὰς πλειάδας, πρὸς ἃς ἄροτός τε καὶ ἀμητός, καὶ τῶν καρπῶν ἀρχὴ γενέσεως καὶ συναίρεσις, καθά φησι καὶ Ἡσίοδος, Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων, Ἄρχεσθ᾽ ἀμητοῖο, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων. καὶ Ἄρατος, Αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες ἀλλ᾽ ὀνομασταί, Ἦρι καὶ ἑσπέριαι, Ζεὺς δ᾽ αἴτιος, εἱλίσσονται. Ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο, Σημαίνειν ἐπένευσεν ἐπερχομένου τ᾽ ἀρότοιο. τὰς οὖν τῆς τῶν καρπῶν γενέσεως, καὶ τελειώσεως προσημαντικὰς πλειάδας, οἰκείως ἐντόρνευσε τῷ τοῦ σοφωτάτου Νέστορος ὁ ποιητὴς ποτηρίῳ. καὶ γὰρ τοῦτο τῆς ἑτέρας τροφῆς δεκτικὸν ἀγγεῖον. διὸ καὶ τῷ Διῒ τὴν ἀμβροσίαν τὰς πελειάδας φέρειν φησί, Τῇ μέν τ᾽ οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι, Τρήρωνες αἵ τ᾽ ἀμβροσίην Διῒ πατρὶ φέρουσι. Οὐ γὰρ τὰς πελειάδας τὰς ὄρνεις φέρειν τῷ Διῒ νομιστέον τὴν ἀμβροσίαν, ὡς πολλοὶ δοξάζουσιν, ἄσεμνον γάρ, ἀλλὰ τὰς πλειάδας. οἰκεῖον γὰρ τὰς προσημαινούσας τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει τὰς ὥρας, ταύτας καὶ τῷ Διῒ φέρειν τὴν ἀμβροσίαν, διόπερ ἀπὸ τῶν πτηνῶν αὐτὰς χωρίζει λέγων. Τῇ μέν τ᾽ οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι. ὅτι δὲ τὰς πλειάδας τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ ἀπλανῶν ἄστρων ὑπείληφε, δῆλον ἐκ τοῦ προτάττειν αὐτὰς κατὰ τὴν ἄλλων συναρίθμησιν. Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα τά τ᾽ οὐρανὸς ἐστεφάνωται, Πληϊάδας θ᾽ ὑάδας τε τό, τε σθένος Ὠρίωνος, Ἄρκτον θ᾽ ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν. (Ἰλ. σ.) ἐπλανήθησαν δ᾽ οἱ πολλοὶ νομίζοντες τὰς πλειάδας ὄρνεις εἶναι, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ποιητικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ γράμματος. ἔπειτα δ᾽ ὅτι τὸ τρήρωνες μόνον ἐδέξαντο εἶναι ἐπίθετον πελειάδων, ἐπεὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν εὐλαβὴς ἡ ὄρνις αὕτη. τρεῖν δ᾽ ἐστὶ τὸ εὐλαβεῖσθαι. πιθανὸν δέ ἐστι τὸ ἐπίθετον καὶ ἐπὶ τῶν πλειάδων τιθέμενον. μυθεύονται γὰρ καὶ αὗται τὸν Ὠρίωνα φεύγειν, διωκομένης τῆς μητρὸς αὐτῶν Πληϊόνης ὑπὸ τοῦ Ὠρίωνος. ἡ δὲ τοῦ ὀνόματος ἐκτροπή, καθ᾽ ἣν αἱ πλειάδες λέγονται πέλειαι, καὶ πελειάδες παρὰ πολλοῖς ἐστι τῶν ποιητῶν. πρώτη δὲ Μοιρὼ ἡ Βυζαντία καλῶς ἐδέξατο τὸν νοῦν τῶν Ὁμήρου ποιημάτων, ἐν τῇ Μνημοσύνῃ ἐπιγραφομένῃ φάσκουσα τὴν ἀμβροσίαν τῷ Διῒ τὰς πλειάδας κομίζειν. Κράτης δὲ ὁ κριτικὸς σφετερισάμενος αὐτῆς τὴν δόξαν, ὡς ἴδιον ἐκφέρει τὸν λόγον. καὶ Σιμωνίδης δὲ τὰς πλειάδας πελειάδας εἴρηκεν ἐν τούτοις. Δίδωτι δ᾽ εὖ τέος Ἑρμᾶς ἐναγώνιος Μαίας εὐπλοκάμοιο παῖς. ἔτικτε δ᾽ Ἄτλας ἑπτὰ ἰοπλοκάμων φίλαν θυγατέρων τὰν ἔξοχον εἶδος, αἳ καλέονται πελειάδες οὐράνιαι. σαφῶς γὰρ τὰς πλειάδας οὔσας Ἄτλαντος θυγατέρας πελειάδας καλεῖ, καθάπερ καὶ Πίνδαρος, ἔστι δὲ ἐοικὸς ὀρειᾶν τε πελειάδων μὴ τηλόθεν Ὠρίωνα νεῖσθαι. σύνεγγυς γάρ ἐστιν ὁ Ὠρίων τῇ ἀστροθεσίᾳ τῶν πλειάδων, διὸ καὶ ὁ περὶ ταύτας μῦθος, ὅτι φεύγουσι μετὰ τῆς μητρὸς τῆς Πληϊόνης τὸν Ὠρίωνα. ὁρίας δὲ λέ-

γει τὰς πλειάδας ἐν ἴσῳ τῆς οὐρίας κατὰ παράληψιν τοῦ υ, ἐπειδὴ κεῖνται ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ ταύρου.
καὶ Αἰσχύλος δὲ ἐκφανέστερον προσπαίζων τῷ ὀνόματι κατὰ τὴν ὁμοφωνίαν. Αἱ δ᾽ ἑπτὰ Ἄτλαντος
παῖδες ὠνομασμέναι, Πατρὸς μέγιστον ἆθλον οὐρανός τε γῆ Κλαίεσκον, ἔνθα νυκτέρων φαν
τασμάτων Ἔχουσι μορφὰς ἄπτεροι πελειάδες. ἀπτέρους γὰρ αὐτὰς εἴρηκεν διὰ τὴν πρὸς τὰς
ὄρνεις ὁμωνυμίαν. ἡ δὲ Μοιρὼ καὶ αὐτὴ τὸν τρόπον τοῦτον φησί, Ζεὺς δ᾽ ἄρ᾽ ἐνὶ Κρήτῃ τρέφετο με
γας, οὐδ᾽ ἄρα τίς νιν Ἠείδει μακάρων, ὁ δ᾽ ἀέξετο πᾶσι μέλεσσι, Τὸν μὲν ἄρα τρήρωνες ὑπὸ
ζαθέῳ τρέφον ἄντρῳ, Ἀμβροσίην φορέουσαι ἀπ᾽ ὠκεανοῖο ῥοάων. Νέκταρ δ᾽ ἐκ πέτρης μέγας
αἰετὸς αἰὲν ἀφύσσων, Γαμφηλῇ φορέεσκε ποτὸν Διῒ μητιόεντι Τὸν, καὶ νικήσας πατέρα κρό
νον εὐρύοπα Ζεὺς, Ἀθάνατον ποίησε καὶ οὐρανῷ ἐγκατένασσεν. Ὣς δ᾽ αὔτως τρήρωσι πελειά
σιν ὤπασε τιμήν, Αἳ δή τοι θέρεος καὶ χείματος ἄγγελοι εἰσίν. καὶ Σιμμίας δ᾽ ἐν τῇ Γοργοῖ φη
σίν, Αἰθέρος ὠκεῖαι πρόπολοι πίλναντο πέλειαι. Λαμπροκλῆς δ᾽ ὁ διθυραμβοποιὸς καὶ ῥητῶς
αὐτὰς εἶπεν ὁμωνυμεῖν ταῖς περιστεραῖς ἐν τούτοις, Αἵ τε ποταναῖς ὁμώνυμοι πελειάσιν αἰθέρι κεῖ
σθαι, καὶ ὁ τὴν εἰς Ἡσίοδον δὲ ἀναφερομένην ποιήσας ἀστρονομίαν, ἀεὶ πελειάδας αὐτὰς λέγει. Τὰς
δὲ βροτοὶ καλέουσι πελειάδας. καὶ πάλιν, Χειμέριαι δύουσι πελειάδες. καὶ πάλιν, Τῆμος
ἀποκρύπτουσι πελειάδες. Οὐδὲν οὖν ἄπιστον καὶ Ὅμηρον τὰς πλειάδας κατὰ ποιητικὸν νόμον πε
λειάδας ὠνομακέναι. ἀποδεδειγμένου οὖν τοῦ ὅτι πλειάδες ἦσαν ἐντετορευμέναι τῷ ποτηρίῳ, καθ᾽
ἕκαστον τῶν ὤτων, δύο ὑποθετέον, εἴτε βούλεταί τις ὀρνιθοφυεῖς κόρας εἴτ᾽ αὖ καὶ ἀνθρωποειδεῖς,
ἄστροις δὲ πεποικιλμένας. τὸ μέντοι ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, οὐχ ὡς περὶ ἐν ἕκαστον ἀκου
στέον, γίνονται γὰρ οὕτως ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν. ἀλλ᾽ ἐπείπερ ἔσχισαι μὲν ἑκάτερον τῶν ὤτων εἰς δύο
σχίσεις, τούτων δ᾽ αὖ συνάφεια κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόληξιν, ἕκαστον μὲν ἂν λέγοιτο καθὸ τέσσα-
ρες αἱ πᾶσαι σχίσεις τῶν ὤτων. ἑκάτερον δὲ καθὸ συμφυῆ πάλιν ἐπὶ τέλει γίνεται τῆς ἀναστάσεως
αὐτῶν. ὅταν οὖν εἴποι, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ᾽ ὑποπυθμένες
ἦσαν, καθ᾽ ἑκατέραν τὴν σχίσιν τῶν ὤτων ἀκουσόμεθα μίαν πελειάδα, ἃς δοιὰς εἶπε καθὸ συμφυεῖς
εἰσὶν ἀλλήλαις καὶ συνεζευγμέναι. τὸ γὰρ δοιοὶ καὶ αἱ δοιαὶ σημαίνει, καὶ τὸ κατ᾽ ἀριθμὸν εἶδος τὸ
δύο, οἷον Δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα, καὶ δύο θεράποντας. σημαίνει δὲ καὶ τὸ
συμφυὲς, καὶ τὸ συνεζευγμένον κατ᾽ ἀριθμὸν, ὡς ἐν τούτοις, Δοιοὺς δ᾽ ἄρ᾽ ὑπήλυθε θάμνους Ἐξ
ὁμόθεν πεφυῶτας, ὁ μὲν φυλίης ὁ δ᾽ ἐλαίης. γίνονται οὖν ἐπὶ τῶν ὤτων τέσσαρες πελειάδες,
ἔπειθ᾽ ὅταν ἐπενέγκῃ τὸ Δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ᾽ ὑπο
πυθμένες ἦσαν. Ἀκουστέον οὐ πυθμένας, δύο ἀλλ᾽ οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν ἀναγνωστέον, ὡς ὁ Θρᾷξ Διο
νύσιος, ἀλλὰ κατὰ σύνθεσιν ὑποπυθμένες, ὅπως ἐπὶ τῶν πελειάδων ἀκούωμεν. ὅτι τέσσαρες μὲν ἦσαν
ἐπὶ τῶν ὤτων, δύο δ᾽ ὑπὸ πυθμένες, τουτέστιν ὑπὸ τῷ πυθμένι, οἷον ὑποπυθμένιοι, ὥστε διακεκρα
τεῖσθαι τὸ δέπας ὑπὸ δυοῖν πελειάδων ὑποκειμένων τῷ πυθμένι. ἓξ δὲ τὰς πάσας γενέσθαι πλειά
δας, ἐπείπερ ὁρῶνται τοσαῦται. λέγονται δὲ ἑπτὰ, καθότι καὶ Ἄρατος φησίν, Ἑπτάποροι δὴ ταίγε
μετ᾽ ἀνθρώποις καλέονται, Ἓξ οἶαι περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν, Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν
ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστήρ, Ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν, ἀλλὰ μάλ᾽ αὔτως Εἴρηται, ἑπτὰ δ᾽ ἐκεῖναι
ἐπιρρήδην καλέονται Ἓξ οἶαι περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν. τὸ ὁρώμενον οὖν ἐν τοῖς ἄ-
στροις, καὶ ἐν τῇ φαινομένῃ κατασκευῇ προσηκόντως ἐτόρνευσεν. τοῦτο μέντοι καὶ ἐπὶ τοῦ Διὸς σημαί
ἰλ. μ. νειν πείθονται τὸν ποιητὴν, ὅταν λέγῃ, Τῇ μέν τ᾽ οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι Τρή
ρωνες, αἵ τ᾽ ἀμβροσίην Διῒ πατρὶ φέρουσιν. Ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη. Ἀλλ᾽ ἄλ-
λην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι. ὑπὸ γὰρ τῆς ὀξύτητος τῶν πλαγκτῶν πετρῶν, καὶ τῆς λειότητος ἀφαι-
ρεῖσθαι λέγων μίαν τῶν πλειάδων, ἄλλην δὲ πρὸς τοῦ Διὸς γίνεσθαι χάριν τοῦ σώζειν τὸν ἀριθμὸν
αὐτῶν, ποιητικῶς αἰνιττόμενος, ὅτι τῶν πλειάδων ἓξ ὁρωμένων, ὅμως ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν οὐκ ἀπόλλυ
ται. λέγονται δὲ καὶ τῷ ἀριθμῷ, καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἑπτά. πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας οὐκ οἰκείως τῷ ποτη
ρίῳ ἐντετυπῶσθαι τὰς πλειάδας, ξηρῶν τροφῶν οὔσας σημαντικὰς, λεκτέον ὅτι τὸ δέπας ἀμφοτέ
ρων τῶν τροφῶν ἐστι δεκτικόν. κυκεὼν γὰρ ἐν αὐτῷ γίνεται, τοῦτο δ᾽ ἐστὶ πόσις ἐν τῷ κράματι τυ-
ἰλ. λ. ρὸν ἔχουσα καὶ ἄλφιτον. ἄμφω δὲ ταῦτα κυκώμενα καὶ οὕτω πινόμενα λέγει ὁ ποιητής. Τοῖσι δὲ
τεῦχε κυκειῶν᾽ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη, Ἥ σφῶϊν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν, Καλὴν
κυανόπεζαν ἐΰξοον, αὐτὰρ ἐπ᾽ αὐτῆς Χάλκειον κάνεον. ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον, Ἠδὲ μέλι
χλωρόν, παρὰ δ᾽ ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν. Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὃ οἴκοθεν ἦγ᾽ ὁ γεραιός, Ἐν
τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν Οἴνῳ πραμνείῳ, ἐπὶ δ᾽ αἴγειον κνῆ τυρὸν Κνήσι χαλκείῃ.
ἐπὶ δ᾽ ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε, Πινέμεναι δ᾽ ἐκέλευσεν ἐπεί ῥ᾽ ὥπλισε κυκειῶ. Ἄλλος μὲν μο
γέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ᾽ ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. οὐκ ἀκουστέον ἐπὶ
μόνου Μαχάονος καὶ Νέστορος, ὡς οἴονταί τινες λέγοντες, ἀλλ᾽ ὃς μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέ-
ζης, τὴν

ζης, περὶ τοῦ Μαχάονος τὸ μογέων δηλοῦσθαι νομίζοντες, ἐπειδὴ τέτρωται. ὅτι δὲ καθ' Ὅμηρον ὁ Μαχάων οὐ τέτρωται, ἐν ἄλλοις λεχθήσεται. ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι τὸ ἄλλος Ὅμηρος οὐκ ἐπὶ μόνων Μαχάονος καὶ Νέστορος ἔθηκεν. διὸ γὰρ οὐδὲ πίνουσιν, ἀλλ' εἶπεν ἂν ἕτερος, τοῦτο γὰρ ἐπὶ δύο τάσσεσθαι πέφυκεν, καὶ ἐπὶ τούτων, Οἴσετε δ' ἄρ' ἕτερον λευκὸν ἑτέρην δὲ μέλαιναν. Ἔπειτα δὲ τὸ ὅς ἀντὶ προτακτικοῦ παραλαμβάνει τὸ προτακτικὸν ὁ, οἷον, Ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν. Ἐλλείπει οὖν τὸ τὶς μόριον. τὸ γὰρ πλῆρές ἐστιν ἄλλος μέν τις μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ὡς παντὸς ἀνθρώπου μόλις ἂν ἀποκινήσαντος ἀπὸ τῆς τραπέζης τὸ ποτήριον, τοῦ δὲ Νέστορος αὐτὸ ῥαδίως βαστάζοντος δίχα πόνου καὶ κακοπαθείας. τὸ γὰρ ποτήριον ὑφίσταται μέγα καὶ κατὰ τὸ κύτος καὶ βαρὺ κατὰ τὴν ὁλκὴν, ὅπερ φιλοπότης ὢν ὁ Νέστωρ ἐκ τῆς συνεχοῦς συνηθείας ῥαδίως βαστάζειν ἔθενε. Σωσίβιος δὲ ὁ λυτικὸς προθεὶς τὰ ἔπη. Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. Γράφει κατὰ λέξιν· νῦν. τὸ μὲν ἐπιτιμώμενον ἐστὶ τῷ ποιητῇ, ὅτι τοὺς μὲν λοιποὺς εἶπε μογέοντας ἀείρειν τὸ δέπας, τὸν δὲ Νέστορα μόνον ἀμογητί. ἄλογον δ' ἐδόκει Διομήδους καὶ Αἴαντος, ἔτι δ' Ἀχιλλέως παρόντων εἰσάγεσθαι τὸν Νέστορα γενναιότερον τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκότα. τούτων τοίνυν οὕτως κατηγορουμένων τῇ ἀναστροφῇ χρησάμενοι ἀπολύομεν τὸν ποιητήν. ἀπὸ γὰρ τούτου τοῦ ἑξαμέτρου, Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ἀπὸ τοῦ μέσου ἐξελόντες τὸ γέρων, τάξομεν τοῦ πρώτου στίχου πρὸς τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τὸ ἄλλος μὲν εἶτα τὸ ἐξ ἀρχῆς συνεροῦμεν. ἄλλος μὲν γέρων μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, ὁ δὲ Νέστωρ ἀπονητὶ ἄειρεν. νῦν οὖν οὕτω τεταγμένων, ὁ Νέστωρ φαίνεται τῶν μὲν λοιπῶν πρεσβυτέρων μόνος τὸ δέπας ἀμογητὶ ἀείρων. ταῦτα καὶ ὁ θαυμάσιος λυτικὸς Σωσίβιος, ὃν οὐκ ἀχαρίτως διέπαιξε διὰ τὰς πολυθρυλλήτους ταύτας, καὶ τὰς τοιαύτας λύσεις Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος. λαμβάνοντος γὰρ αὐτοῦ σύνταξιν βασιλικὴν, μεταπεμψάμενος τοὺς ταμίας, ἐκέλευσεν ἐὰν παραγένηται ὁ Σωσίβιος ἐπὶ τὴν ἀπαίτησιν τῆς συντάξεως λέγειν αὐτῷ, ὅτι ἀπείληφε. καὶ μετ' οὐ πολὺ παραγενομένῳ καὶ αἰτοῦντι, εἰπόντες δεδωκέναι αὐτῷ τὰς ἡσυχίας εἶχον, ὁ δὲ τῷ βασιλεῖ προσελθὼν, κατεμέμφετο τοὺς ταμίας. Πτολεμαῖος δὲ μεταπεμψάμενος αὐτοὺς, καὶ ἥκειν κελεύσας μετὰ τῶν βιβλίων, ἐν οἷς αἱ ἀναγραφαί εἰσι τῶν τὰς συντάξεις λαμβανόντων. λαβὼν ταύτας εἰς χεῖρας ὁ βασιλεὺς, καὶ κατιδὼν ἔφη καὶ αὐτὸς, εἰληφέναι αὐτὸν οὕτως. ἦν ὀνόματα ἐγγεγραμμένα ταῦτα, Σωτῆρος, Σωσιγένους, Βίωνος, Ἀπόλλωνος, Δίωνος, εἰς ἃ ἀποβλέψας ὁ βασιλεὺς εἶπεν. ὦ θαυμάσιε λυτικὲ, ἐὰν ἀφέλῃς τοῦ Σωτῆρος τὸ σω, καὶ τοῦ Σωσιγένους τὸ σι καὶ τοῦ Βίωνος τὴν πρώτην συλλαβὴν βι καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ Ἀπόλλωνος εὑρήσεις σαυτὸν ἀπειληφότα κατὰ τὰς σὰς ἐπινοίας. καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς σεαυτοῦ πτεροῖς κατὰ τὸν θαυμάσιον Αἰσχύλον ἁλίσκῃ, ἀπροσδιονύσους λύσεις πραγματευόμενος.

Σωσίβιος ὁ λυτικός.

Ὅλμος. ποτήριον κερατίου τρόπον εἰργασμένον. Μενεσθένης ἐν τετάρτῳ πολιτικῶν γράφει οὕτως, ἀλβατάνη δὲ στρεπτὸν καὶ ὅλμον χρυσοῦν. ὁ δὲ ὅλμος ἐστὶ ποτήριον κερατίου τρόπον εἰργασμένον, ὕψος ὡς πυγωνιαῖον.

Ὅλμος.

Ὀξύβαφον. Ἡ μὲν κοινὴ συνήθεια οὕτως καλεῖ τὸ ὄξους δεκτικὸν σκεῦος. ἔστι δὲ ὄνομα ποτηρίου, οὗ μνημονεύει Κρατῖνος μὲν ἐν Πυτίνῃ οὕτως, Πῶς ἄν τις αὐτὸν ἀποπαύσειε τοῦ λίαν πότου Ἐγᾦδα, συντρίψω γὰρ αὐτοῦ τοὺς χόας, Καὶ τοὺς καδίσκους συγκεραυνώσω σποδῶν, Καὶ τ' ἄλλα πάντ' ἀγγεῖα τὰ περὶ τὸν πότον Κοὐδ' ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκτήσεται. ὅτι δὲ ἐστὶ τὸ ὀξύβαφον εἶδος κύλικος μικρᾶς κεραμέας σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν Μυσίδι διὰ τούτων. γραῦς ἐστι φίλοινος ἐπαινοῦσα κύλικα μεγάλην, καὶ ἐξευτελίζουσα τὴν κύλικα ὡς βραχύ. εἰπόντος οὖν τινος πρὸς αὐτήν, τοῦτο μέν σοι πείσομαι. Καὶ γὰρ ἐπαγωγὸν ὦ θεοὶ τὸ σχῆμά πως Τῆς κύλικός ἐστιν ἄξιόν τε τοῦ κλέους Τοῦ περὶ ἑορτῆς, οὗ μὲν ἀρτίως γάρου, Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμίων ἐπίνομεν, Τούτῳ δὲ τέκνον πολλὰ κἀγάθ' οἱ θεοὶ Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὃς ἐποίησε τῆς Συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα. κἂν τοῖς Βαβυλωνίοις οὖν τοῖς Ἀριστοφάνους ἀκουσώμεθα ποτήριον δ' ὀξύβαφον, ὅταν ὁ Διόνυσος λέγῃ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, ὡς αὐτὸν ᾔτουν ἐπὶ τὴν δίκην ἀπελθόντα ὀξυβάφω δύο. οὐ γὰρ ἄλλο ἡγητέον εἶναι, ἢ ὅτι ἐκπώματα ᾔτουν, καὶ τὸ τοῖς ἀποκοτταβίζουσι δὲ ὀξύβαφον τιθέμενον εἰς ὃ τὰς λάταγας ἐγχέουσιν, οὐκ ἄλλό τι ἂν εἴη ἢ ἐκπέταλον ποτήριον. μνημονεύει δὲ τοῦ ὀξυβάφου ὡς ποτηρίου καὶ Εὔβουλος ἐν Μυλωθρίδι, καὶ πιεῖν χοεῖς μέτρῳ, ὀξύβαφον εἰς τὸ κενὸν ἐνθεὶς ὑπώμνυτο ὁ μὲν οἶνος, ὄξος αὐτὸν εἶναι γνήσιον, Τὸ δ' ὄξος οἴνου αὐτὸν μᾶλλον θατέρου.

Ὀξύβαφον.

Οἰνιστηρία. Οἱ μέλλοντες ἀποκείρειν τὸν σκόλλυν φησὶ Πάμφιλος, εἰσφέρουσι τῷ Ἡρακλεῖ μέγα ποτήριον πληρώσαντες οἴνου, ὃ καλοῦσιν οἰνιστηρίαν, καὶ σπείσαντες τοῖς συνελθοῦσι διδόασι πιεῖν.

Οἰνιστηρία.

Ὄνυξ. Πάμφιλος ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι τὸ ξύλινον ποτήριον ἀποδίδωσι παναθηναϊκόν. Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν ἕκτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ὡς οὕτω καλουμένων τινῶν ποτηρίων μέμνηται γράφων οὕτως. ἦσαν δὲ καὶ ὀνύχινοι σκύφοι, καὶ συνδέσεις τούτων μέχρι δικοτύλων, καὶ παναθηναϊκὰ μέγιστα τὰ μὲν δίχοα, τὰ

Ὄνυξ.

Πρόαρον. Πελίκαι.

δὲ καὶ μείζονα. Πρόαρον. κρατὴρ ξύλινος εἰς ὃν τὸν οἶνον κιρνῶσιν οἱ Ἀττικοί, κόλλοις ἐν προάροις φησὶ Πάμφιλος. Πελίκαι. Καλλίστρατος ἐν ὑπομνήμασι Θρᾳττῶν, Κρατίνου ἀποδίδωσι κύλικα. Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς διαλέκτου γράφει οὕτως, οἱ χόες πελίκαι καθάπερ εἴπομεν ὠνομάζοντο. ὁ δὲ τύπος ἦν τοῦ ἀγγείου πρότερον μὲν τοῖς παναθηναϊκοῖς ἐοικώς, ἡνίκα ἐκαλεῖτο πελίκη. ὕστερον δὲ ἔσχεν οἰνοχόης σχῆμα, οἷοί εἰσιν οἱ ἐν τῇ ἑορτῇ παρατιθέμενοι, ὁποίους δή ποτε ὄλπας ἐκάλουν χρώμενοι πρὸς τὴν τοῦ οἴνου ἔγχυσιν. καθάπερ Ἴων ὁ Χῖος ἐν Εὐρυτίδῃ φησίν, ἐκ ζαθέων πιθακνῶν ἀφύσσοντες ὄλπαις οἶνον ὑπερφίαλον κελαρύζετε. νυνὶ δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον ἀγγεῖον καθιερωμένον τινὰ τρόπον ἐν τῇ ἑορτῇ παρατίθεται μόνον. τὸ δ' εἰς τὴν χρείαν πῖπτον μετεσχημάτισαι ἀρυταίνῃ μάλιστα ἐοικός, ὃ δὴ καλοῦμεν χόα. τὴν δὲ ὄλπην καὶ τάριχος Κορινθίους μέν φησι καὶ Βυζαντίους, καὶ Κυπρίους τὴν λήκυθον ἀποδιδόναι, Θεσσαλοὺς δὲ τὴν πρόχοον. Σέλευκος δὲ πελίχναν, Βοιωτοὺς μὲν κύλικα. Εὐφρόνιος δ' ἐν ὑπομνήμασι τοὺς χόας.

Πέλλα.

Πέλλα. ἀγγεῖον σκυφοειδὲς πυθμένα ἔχον πλατύτερον, εἰς ὃ ἤμελγον τὸ γάλα. Ὅμηρος, ὡς ὅτε μυῖαι Σταθμῷ ἐνιβρομέωσιν εὐγλαγέας κατὰ πέλλας. τοῦτο δὲ Ἱππῶναξ λέγει πελλίδα, ἐκ πελλίδος πίνοντες, οὐ γὰρ ἦν αὐτοῖς κύλιξ, ὁ παῖς γὰρ ἐμπεσὼν κατήραξε. δῆλον οἶμαι ποιῶν, ὅτι ποτήριον μὲν οὐκ ἦν, δι' ἀπορίαν δὲ κύλικος ἐχρῶντο τῇ πελλίδι. καὶ πάλιν. ἐκ δὲ τῆς πέλλης ἔπινον, ἄλλοτ' αὐτὸς ἄλλοτ' Ἀρήτη προὔπινεν. Φοῖνιξ δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἰάμβοις, ἀντὶ φιάλης τίθησι τὴν λέξιν λέγων οὕτως, Θαλῆς γὰρ ὅστις ἀστέρων ὀνήϊστος, Καὶ τῶν τότ' ὡς λέγουσι πολλῶν ἀνθρώπων Ἐὼν ἄριστος, ἔλαβε πελλίδα χρυσῆν. καὶ ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν ἐκ πελλίδος τάργανον, καὶ τῇ γαίῃ κωλοῖσι δακτύλοισι θ' ἥτερῃ σπογγίδια Τρέμων οἷον πῦρ ἐν φορηΐῳ νωδός. Κλείταρχος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις πελλητῆρα μὲν καλεῖν Θεσσαλοὺς καὶ Αἰολεῖς τὸν ἀμολγέα, πέλλαν δὲ τὸ ποτήριον. Φιλήτας δ' ἐν ἀτάκτοις τὴν κύλικα Βοιωτούς.

Πενταπλόα.

Πενταπλόα. Μνημονεύει αὐτῆς Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος. Ἀριστόδημος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Πινδάρου, τοῖς σκιῤῥοις φησὶν Ἀθήναζε ἀγῶνα ἐπιτελεῖσθαι τῶν ἐφήβων δρόμου, τρέχειν δ' αὐτοὺς ἔχοντας ἀμπέλου κλάδον κατάκαρπον τὸν καλούμενον ὄσχον. τρέχουσι δ' ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύσου μέχρι τοῦ τῆς Σκιῤῥάδος Ἀθηνᾶς ἱεροῦ, καὶ ὁ νικήσας λαμβάνει κύλικα τὴν λεγομένην πενταπλόον, καὶ κωμάζει μετὰ χοροῦ. πενταπλόα δ' ἡ κύλιξ καλεῖται, καθότι οἶνον ἔχει, καὶ μέλι καὶ τυρὸν, καὶ ἄλφιτον καὶ ἐλαίου βραχύ.

Πέταχνον. Πλημοχόη.

Πέταχνον, ποτήριον ἐκ πετάλου, οὗ μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν δράμασι λέγων, πάντες δ' ἔνδον πεταχνοῦνται. Πλημοχόη, σκεῦος κεραμεοῦν βεμβικῶδες ἑδραῖον ἠσυχῆ, ὃ κοτυλίσκον ἔνιοι προσαγορεύουσιν, ὥς φησι Πάμφιλος. χρῶνται δὲ αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι τῇ τελευταίᾳ τῶν μυστηρίων ἡμέρᾳ, ἣν καὶ ἀπ' αὐτοῦ προσαγορεύουσι πλημοχόας, ἐν ᾗ δύο πλημοχόας πληρώσαντες, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολάς, τὴν δὲ πρὸς δύσιν ἀνιστάμενοι, ἀνατρέπουσί τε ἐπιλέγοντες ῥῆσιν μυστικήν. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ ὁ τὸν Πειρίθουν γράψας, εἴτε Κριτίας ἐστὶν ὁ τύραννος, ἢ Εὐριπίδης λέγων οὕτως, ἵνα πλημοχόας τάσδ' εἰς χθόνιον χάσμ' εὐφήμως προχέωμεν.

Πεῖσις. Προχύτης.

Πεῖσις, ὅτι ποτηρίου εἶδος, προείρηται ἐν τῷ περὶ τοῦ Βατιακίου λόγῳ. Προχύτης, εἶδος ἐκπώματος, ὡς Σιμάριστος ἐν τετάρτῳ συνωνύμων. Ἴων δ' ὁ Χῖος ἐν ἐλεγείοις, ἡμῖν δὲ κρητῆρ' οἰνοχόοι θέραπες Κιρνάντων προχύταισιν ἐν ἀργυρέοις. Φιλήτας δ' ἐν ἀτάκτοις ἀγγεῖον ξύλινον, ἀφ' οὗ τοὺς ἀγροίκους πίνειν. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀλέξανδρος ἐν Τίγονι. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ Παιδείας προχοΐδας τινὰς λέγει κύλικας, γράφων ὧδε. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Περσῶν. ἦν δὲ αὐτοῖς νόμιμον μὴ προχοΐδας εἰσφέρεσθαι εἰς τὰ συμπόσια, δῆλον ὅτι νομίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν, ἧττον ἂν καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν. νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεσθαι ἔτι αὖ καταμένει. τοσοῦτον δὲ πίνουσιν, ὥστε ἀντὶ τοῦ εἰσφέρειν αὐτοὶ ἐκφέρονται. ἐπειδὰν μηκέτι δύνωνται ὀρθούμενοι ἐξιέναι.

Προυσίας.

Προυσίας, ὅτι τὸ ποτήριον τοῦτο ὀξορθόν ἐστιν, προείρηται, καὶ ὅτι τὴν προσηγορίαν ἔχειν ἀπὸ Προυσίου τοῦ Βιθυνίας βασιλεύσαντος, καὶ ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ διαβοήτου γενομένου ἱστορεῖ Νίκανδρος ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τετάρτῳ Προυσίου συμπτωμάτων.

Ῥέοντα.

Ῥέοντα. οὕτως ποτήριά τινα ἐκαλεῖτο. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἀστυδάμας ἐν Ἑρμῇ λέγων οὕτως, Κρατῆρε μὲν πρώτιστον ἀργυρὼ δύο Φιάλας δὲ πεντήκοντα, δέκα δὲ κύμβια. Ῥέοντα δώδεκ' ὧν τὰ μὲν δέκ' ἀργυρᾶ, ἦν δύο δὲ χρυσᾶ, γρυψὶ τὸ δ' ἕτερον πήγασος.

Ῥυσίς. Ῥοδιάς.

Ῥυσίς, φιάλη χρυσῆ, Θεόδωρος. Κρατῖνος ἐν Νόμοις, ῥυσίδι σπένδων. Ῥοδιάς. Δίφιλος Αἱρεσιτείχει, τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο Καλλίμαχος ἐπιγράφει Εὐνοῦχον, λέγει δὲ οὕτως. Πιεῖν δὲ ἀνδρὶ ἕτερον ἢ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν.

Ῥυτόν.

Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Διώξιππος ἐν Φιλαργύρῳ, καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ῥυτὸν ἔχει τὸ ῦ βραχὺ καὶ ὀξύνεται. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου ῥυτὰ καὶ κύμβια φησὶ καὶ φιάλας. Δίφιλος δ' ἐν Εὐνούχῳ ἢ Στρατιώτῃ, ἔστι δὲ τὸ δρᾶμα διασκευὴ τοῦ Αἱρεσιτείχους, ἔσθ' ὑποχέασθαι πλείονας, πιεῖν γέ τι ἁδρότερον ἢ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν. Ἐπίνικος δ' ἐν Ὑποβαλλομέναις, Καὶ τῶν ῥυτῶν τὰ μέγιστα τῶν ὄντων τρία, Πίνειν δεήσει τήμερον πρὸς κλεψύδραν

κλεψύδραν, Κρουνιζόμενον ἀμφότερα δ' οἰωνίζομαι. Ἔστι δ' ἐλέφας ἐλέφαντας πριάγγελ ῥυτὸν Χωροῦντα δύο χόας ὃν οὐδ' ἂν ἐλέφας ἐκπίοι, Ἐγὼ μὲν πέπωκα πολλάκις, οὐδὲν ἐλέφαντος γὰρ διαφέρεις οὐδὲ σύ. Ἕτερον τριήρης μὲν τίς οὐ χωρεῖ χόα. περὶ δὲ τοῦ ῥυτοῦ λέγων φησίν, ὁ Βελλεροφόντης ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πηγάσου τὴν πύρπνοον χίμαιραν εἰσηκοντικώς. εἶεν, δέχου καὶ μέν, ἐκαλεῖτο δὲ τὸ ῥυτὸν πρότερον κέρας, δοκεῖ δὲ σκευοποιηθῆναι ὑπὸ πρώτου τοῦ φιλαδέλφου Πτολεμαίου βασιλέως φόρημα τι γενέσθαι τῶν Ἀρσινόης εἰκόνων, τῇ γὰρ εὐωνύμῳ χειρὶ τοιοῦτο φέρει δημιούργημα πάντων τῶν ὡραίων πλῆρες, ἐμφαινόντων τῶν δημιουργῶν, ὡς καὶ τοῦ τῆς ἀμαλθείας ἐστὶν ὀλβιώτερον τὸ κέρας μέν. μνημονεύει αὐτοῦ Θεοκλῆς ἐν ἰθυφάλλοις οὕτως. Ἐθύσαμεν γὰρ σήμερον σωτήρια Πάντες οἱ τεχνῖται, μεθ' ὧν πιὼν τοδὶ κέρας Ὡς τὸν φίλτατον βασιλέα πάρειμι. Διονύσιος δ' ὁ σινωπεὺς ἐν σωζούσῃ καταλέγων τινὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ῥυτοῦ ἐμνήσθη, ὡς προεῖπον. Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασι περὶ τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ Κτησιβίου τοῦ μηχανοποιοῦ ῥυτοῦ μνημονεύων φησί, Ζωροπόται καὶ τοῦτο φίλον ζεφύρου κατὰ νηόν, Ὃς λιγὺν ἦχον σαλπίζει κρουνοῦ πρὸς ῥύσιν, ἡπλωμένου καὶ πολέμου σύνθεμα καὶ θαλίης, Νεῖλος ὁ κοῖος ἄναξ μύσταις φίλον ἱεραγωγοῖς Εὗρε μέλος θείων πάτριον ἐξ ὑδάτων, Ἀλλὰ Κτησιβίου σοφὸν εὕρεμα τίετε τοῦτο Δεῦτε νέοι νηῷ τῷδε παρ' Ἀρσινόης. Θεόφραστος δ' ἐν † ἥρωσι μόνοις ἀποδίδοσθαι. Δωρόθεος δ' ὁ σιδώνιος φησὶ τὰ ῥυτὰ κέρασιν ὅμοια εἶναι, διατετρημένα δ' εἶναι ἐξ ὧν κρουνιζόντων λεπτῶς κάτωθεν πίνουσιν, ὠνομάσθαι τε ἀπὸ τῆς ῥύσεως.

Σαννάκρα.

Σαννάκρα. Κράτης ἐν πέμπτῳ ἀττικῆς διαλέκτου, ἔκπωμα φησὶν εἶναι οὕτως καλούμενον, ἔστι δὲ περσικόν. Φιλήμων δ' ἐν τῇ χήρᾳ, βατιακῶν μνησθείς, καὶ τῇ γελοιότητι τοῦ ὀνόματος προσπαίξας, φησὶν σαννάκρα, ἱπποτραγέλαφοι, βατιάκια, σαννάκια.

Σελευκίς.

Σελευκίς, ὅτι ἀπὸ Σελεύκου βασιλέως τὴν προσηγορίαν ἔχει τὸ ἔκπωμα, προείρηται, ἱστοροῦντος μὲν τοῦ Ἀπολλοδώρου τοῦ Ἀθηναίου. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον ποτήρια φησὶ παραπλήσια, σελευκίς, ῥοδιάς, ἀντιγονίς. Κάλλιον, κυλίκιον μικρὸν ᾧ σπένδουσιν Αἰολεῖς, ὡς Φιλήτας φησὶν ἐν ἀτάκτοις.

Σκύφος.

Σκύφος. Τοῦτο τινὲς τὴν γενικὴν σὺν τῷ σ προφέρονται, διὰ παντὸς οὐκ εὖ, ὅτε γὰρ ἀρσενικόν ἐστιν ὁ σκύφος, ὡς λύχνος ἄνευ τοῦ σ προοισόμεθα. ὅτε δὲ οὐδέτερον τὸ σκῦφος σὺν τῷ σ κλινοῦμεν ὡς τεῖχος τείχους. οἱ δ' ἀττικοὶ τὴν εὐθεῖαν καὶ ἀρσενικῶς καὶ οὐδετέρως λέγουσιν. Ἡσίοδος δ' ἐν τῷ δευτέρῳ μελαμποδίας σὺν τῷ π σκύπφον λέγει. τῷ δὲ Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι' οἴκου, Πλήσας δ' ἀργύρεον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἄνακτι. καὶ πάλιν Καὶ τότε μάντις μὲν δεσμὸν βοὸς αἴνυτο χερσίν. Ἴφικλος δ' ἐπὶ νῶτ' ἐπεμαίετο τῷ δ' ἐπόπισθεν, Σκύπφον ἔχων ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σκῆπτρον ἀείρας Ἔστειχεν φύλακος, καὶ ἐνὶ δμώεσσιν ἔειπεν. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀναξίμανδρος ἐν τῇ ἡρωολογίᾳ λέγων ὧδε, Ἀμφιτρύων δὲ τὴν λείην δασάμενος τοῖς συμμάχοις, καὶ τὸν σκύπφον ἔχων ὃν εἵλετο αὐτῷ. καὶ πάλιν. τὸν δὲ σκύπφον Τηλεβόῃ δίδωσι Ποσειδῶν παιδὶ τῷ ἑαυτοῦ, Τηλεβόης δὲ Πτερέλεῳ, τοῦτον ἑλὼν ἀπέπλωεν. ὁμοίως εἴρηκε καὶ Ἀνακρέων, ἐγὼ δ' ἔχων σκύπφον ἐρξίωνι τῷ λευκολόφῳ μεστὸν ἐξέπινον, ἀντὶ τοῦ προέπινον. κυρίως γάρ ἐστι τοῦτο προπίνειν τὸ ἑτέρῳ πρὸ ἑαυτοῦ δοῦναι πιεῖν. καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ τῇ Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον. καὶ ἐν Ἰλιάδι, Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα. Πληροῦντες γὰρ προέπινον ἀλλήλοις μετὰ προσαγορεύσεως.

Ὀδ. ν.
Ἰλ. ι.
Προπίνειν.

Πανύασις τρίτῳ ἡρακλείας φησίν, Τοῦ κεράσας κρητῆρα μέγαν χρυσοῖο φαεινόν, Σκύπφους αἰνύμενος θαμέας ποτὸν ἡδὺν ἔπινεν. Εὐριπίδης δ' ἐν εὐρυσθεῖ ἀρσενικῶς ἔφη. Ἴων δ' ἐν ὀμφάλῃ, οἶνος οὐκ ἔνι ἐν τῷ σκύφει. τῷ σκύφει ἰδίως ἀπὸ τοῦ σκύφος σχηματίσας οὐδετέρως ἔφη, ὁμοίως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν κύκλωπι. Φέρ' ἔγχεας ἐς τὸ σκῦφος. καὶ Ἄλεξις ἐν Λευκαδίᾳ, Οἴνου γεραιοῖς χείλεσι μέγα σκύφος. καὶ Ἐπιγένης ἐν Βακχίᾳ, τὸ σκύφος ἔχαιρον δεχόμενος. Φαίδιμός τε ἐν πρώτῳ ἡρακλείας, Δουράτεον σκύφος εὐρὺ μελιζώροιο ποτοῖο. καὶ παρ' Ὁμήρῳ δὲ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος γράφει, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφος, ᾧπερ ἔπινεν. Ἀρίσταρχος δέ, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφον, ᾧπερ ἔπινεν. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησίν, ὅτι τῷ σκύφει καὶ τῷ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς, καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ ὡς ὁ Εὔμαιος πλησάμενος δῶκε σκύφος, ᾧπερ ἔπινεν, Οἴνου ἐνὶ πλεῖον. καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι. πολλάκι δ' ἐν κορυφαῖς ὀρέων ὅκα θεοῖς ἅδῃ πολύφανος ἑορτά, χρύσεον ἄγγος ἔχουσα μέγαν σκύφον, οἷά τε ποιμένες ἄνδρες ἔχουσι, χερσίλεον τέον ἐπαλαβεῖσα τυρὸν ἐτύρησας μέγαν ἄτρυφον ἀργύφεόν τε. Αἰσχύλος δ' ἐν περραιβοῖσι φησίν, Ποῦ μοι τὰ πολλὰ δῶρα κἀκροθίνια Ποῦ χρυσότευκτα κἀργυρᾶ σκυφώματα. Στησίχορος δὲ τὸ παρὰ Φόλῳ τῷ κενταύρῳ ποτήριον σκύφιον δέπας καλεῖ ἐν ἴσῳ τῷ σκυφοειδές, λέγει δ' ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους, σκύφιον δὲ λαβὼν δέπας ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον πῖεν ἐπισχόμενος, τό ῥά οἱ παρέθηκε Φόλος κεράσας. καὶ Ἄρχιππος δ' ἐν Ἀμφιτρύωνι οὐδετέρως εἴρηκε. λάγυνον δὲ μέτρου λέγουσιν εἶναι ὄνομα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὡς χοὸς καὶ κοτύλης, χωρεῖν δ' αὐτὸ κοτύλας ἀττικὰς δώδεκα, καὶ ἐν πά-

Λάγυνος.

τρας δέ φησι τοῦτ' εἶναι τὸ μέτρον τὴν λάγυνον. ἀρσενικῶς δ' εἴρηκε τὸν λάγυνον Νικόστρατος μὲν ἐν
Ἑκάτῃ, τῶν κατεσαμνισμένων ἡμῖν λαγύνων πηλίκοι. ἀρσενικῶς δ' εἴρηκε τὸν λάγυνον καὶ ἐν τῇ ἐπι
γραφομένῃ κλίνῃ, καὶ δυσχερὴς λάγυνος ὄξους πλησίον ὄξους. Δίφιλος ἐν ἀνασῳζομένοις, λάγυνον ἔ-
χω κενὸν ὦ γραῦ, θύλακον δὲ μεστὸν Λυγκεύς, δ' ὁ σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ γράφει καθ'
ὃν χρόνον ἐπεδήμησας ἐν σάμῳ, Διαγόρα πολλάκις οἶδά σε παραγινόμενον εἰς τοὺς παρ' ἐμοὶ πότους,
ἐν οἷς λάγυνος κατ' ἄνδρα κείμενος οἰνοχοεῖτο πρὸς ἡδονήν, διδοὺς ἑκάστῳ ποτήριον. Ἀριστοτέλης δ'
ἐν τῇ Θετταλῶν πολιτείᾳ, θηλυκῶς λέγεσθαί φησιν ὑπὸ Θετταλῶν τὴν λάγυνον. Καὶ Ῥιανὸς ὁ ἐποποιὸς
ἐν ἐπιγράμμασιν, Ἥμισυ μὲν πίσσης κωπίτιδος, ἥμισυ δ' οἴνου Ἀρχῖνε ἀτρεκέως ἡ δὲ λάγυνος ἔχει.
Λεπτοτέρης δ' οὐκ οἶδ' ἐρίφου κρέας, πλὴν ὅ γε πέμψας Αἰνεῖσθαι πάντων ἄξιος Ἱπποκράτης.
Οὐδετέρως δὲ Δίφιλος ἐν ἀδελφοῖς εἴρηκεν, ὦ τοιχωρύχον ἐκεῖνο καὶ τῶν δυωμένων λαγύνιον,
Ἔχον βαδίζειν εἰς τὰ γεύμαθ' ὑπὸ μάλης, Καὶ τοῦτο πωλεῖν μέχρις ἂν ὥσπερ ἐν ἐράνῳ Εἷς λοιπὸς ᾖ
κάπηλος ἠδικημένος ὑπὸ οἰνοπώλου. τὸ δ' ἐν Γηρυονίδι λαγύνιοις Στησιχόρου ἔμμετρον ὡς τριλάγυ
νον τὴν τῶν τριῶν γενῶν ἀμφιβολίαν ἔχει. Ἐρατοσθένης δέ φησι λέγεσθαι τὴν πέταχνον καὶ τὴν σάμνον, ὑπὸ
τινων τὸ δὲ σκύφος ὠνομάσθη ἐκ τῆς σκαφίδος, καὶ τοῦτο δὲ ἔστιν ὁμοίως ξύλινον στρογγύλον γάλα καὶ
ὀδ. ι. ὀρρὸν δεχόμενον, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ λέγεται, ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμέ
να τοῖς ἐνάμελγον. εἰ μὴ σκύφος οἷον σκύθος τις διὰ τὸ τοὺς Σκύθας παραιτεῖσθαι τοῦ δέοντος μεθύ-
σκεσθαι. Ἱερώνυμος δὲ ὁ ῥόδιος ἐν τῷ περὶ μέθης καὶ τὸ μεθύσαι σκυθίσαι φησί, συγγενὲς γὰρ εἶναι τῷ φ
τὸ θ. ὕστερον δὲ πρὸς μίμησιν εἰργάσαντο κεραμεῖς τε καὶ ἀργυροῦς σκύφους, ὧν πρῶτοι μὲν ἐγένοντο καὶ
Σκύφοι Βοιωτικοί. κλέος ἔλαβον οἱ Βοιωτοὶ οἱ λεγόμενοι ἡρακλεωτικοί, χρησαμένου διὰ τὰς στρατείας πρώτου Ἡρακλέους
τῷ γένει, διὸ καὶ ἡρακλεωτικοὶ πρός τινων καλοῦνται, ἔχουσι μέντοι πρὸς τοὺς ἄλλους διαφοράν, ἔπεστι γὰρ
ἐπὶ τῶν ὤτων αὐτοῖς ὁ λεγόμενος Ἡράκλειος δεσμός. μνημονεύει δὲ τῶν Βοιωτικῶν σκύφων Βακχυλί-
δης ἐν τούτοις ποιούμενος τὸν λόγον πρὸς τοὺς διοσκούρους καλῶν αὐτοὺς ἐπὶ ξένια, οὐ βοῶν πάρεστι σώ-
ματ' οὔτε χρυσός, οὔτε πορφύρεοι τάπητες, ἀλλὰ θυμὸς εὐμενής, μοῦσά τε γλυκεῖα καὶ Βοιωτίοισιν ἐν
σκύφοισιν οἶνος ἡδύς. διήνεγκαν δὲ μετὰ τοὺς Βοιωτίους οἱ Ῥοδιακοὶ λεγόμενοι Δαμοκράτους δημι
ουργήσαντος. τρίτοι δ' εἰσὶν οἱ συρακούσιοι. καλεῖται δ' ὁ σκύφος ὑπὸ ἠπειρωτῶν ὥς φησι Σέλευκος, λυρ-
Σκύθος. τός. ὑπὸ δὲ μηθυμναίων, ὡς Παρμένων φησὶν ἐν τῷ περὶ διαλέκτου σκύθος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Δερκυλλί-
δας ὁ Λακεδαιμόνιος σκύφος, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ λέγων οὕτως, Λακεδαιμόνιοι
ἀντὶ Θίμβρωνος Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀκούοντες ὅτι πάντα πράττειν εἰώθασιν οἱ πε
ρὶ τὴν Ἀσίαν βάρβαροι μετὰ ἀπάτης καὶ δόλου, διόπερ Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν ἥκιστα νομίζοντες ἐξα
πατηθήσεσθαι, ἦν γὰρ οὐδὲν ἐν τῷ τρόπῳ λακωνικὸν οὐδ' ἁπλοῦν ἔχων, ἀλλὰ πολὺ τὸ πανοῦργον καὶ τὸ
Ταβαίτας. θηριῶδες, διὸ καὶ σκύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγόρευον. Ταβαίτας. Ἀμύντας ἐν τῷ πρώ-
τῳ τῶν τῆς Ἀσίας σταθμῶν περὶ τοῦ ἀερομέλιτος καλουμένου διαλεγόμενος, γράφει οὕτως σὺν τοῖς φύλλοις
δρέποντες συντιθέασιν εἰς παλάθης συριακῆς τρόπον πλάττοντες. οἱ δὲ σφαίρας ποιοῦντες, καὶ ἐπειδὰν
μέλλωσι προσφέρεσθαι ἀποκλάσαντες ἀπ' αὐτῶν ἐν τοῖς ξυλίνοις ποτηρίοις, οὓς καλοῦσι ταβαίτας προ
βρέχουσι, καὶ διηθήσαντες πίνουσι, καὶ ἔστιν ὅμοιον, ὡς ἄν τις μέλι πίνοι διεὶς, τοῦτο δὲ καὶ πολὺ ἥδιον.
Τραγέλαφος. Τραγέλαφος. οὕτω τινὰ καλεῖται ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἄλεξις μὲν ἐν κονιάτῃ, κυμβία, φιάλαι,
τραγέλαφοι, κύλικες. Εὔβουλος δ' ἐν μετακολλωμένῳ, ἀλλ' εἰσὶ φιάλαι πέντε, τραγέλαφοι δύο. Μέναν
δρος δ' ἐν ἁλιεῖ φησὶ τραγέλαφοι λαβρώνιοι. Ἀντιφάνης χρυσίδι, Σαπρολύτῳ δ' ὡς λέγουσι νυμφίῳ
κεκτημένῳ Τάλαντα, παῖδας, ἐπιτρόπους, Ζεύγη, καμήλους, στρώματ', ἀργυρώματα, Φιάλας, τριή-
ρεις, τραγελάφους, καρχήσια, γαυλούς, ὁλοχρύσους, πλοῖα. τοὺς κάδους μὲν οὖν καλοῦσι γαυλοὺς πάντες οἱ
Τριήρης. προγάστορες. Τριήρης. ὅτι καὶ τριήρης εἶδος ἐκπώματος, Ἐπίνικος ἐν ὑποβαλλομέναις δεδήλωκε, προ
Ὑσιακόν. είρηται δὲ τὸ μαρτύριον. Ὑσιακόν. ποτήριον ποιόν, Ῥίνθων ἐν ἡρακλεῖ, ἐν ὑσιακῷ τε καθαρὸν ἐλατῆρα
Φιάλη. καθαρῶν τ' ἀλήτων καλφίτων ἀπερρόφει. Φιάλη. Ὅμηρος μὲν ὅταν λέγῃ ἀμφίθετον φιάλην ἀπύ
Ἀμφίθετος. ρωτον, ἔθηκε καὶ χρυσῆν φιάλην καὶ δίπλακα δημόν, οὐ τὸ ποτήριον λέγει, ἀλλὰ χαλκεόν τι καὶ ἐκπέ-
ταλον λεβητῶδες, ἴσως δύο ὦτα ἔχον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονυσίου ἀμφί-
θετον ἀκούει τὴν ἀπύθμενον φιάλην. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ κρατῆρος ῥησειδίου τὴν
ἐπὶ τὸν πυθμένα μὴ δυναμένην τίθεσθαι καὶ ἐρείδεσθαι, ἀλλὰ ἐπὶ τὸ στόμα. τινὲς δέ φασιν ὃν τρόπον ἀμ
φιφορεὺς λέγεται ὁ ἀμφοτέρωθεν ἐπὶ τὰ ὦτα δυνάμενος φέρεσθαι, οὕτω καὶ ἀμφίθετον φιάλην. Ἀρί-
σταρχος δὲ τὴν δυναμένην ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τίθεσθαι ἐπὶ τὸν πυθμένα, καὶ ἐπὶ τὸ στόμα. Διονύ
σιος δ' ὁ θρᾷξ τὴν στρογγύλην τὴν ἀμφιθέουσαν κυκλοτερεῖ τῷ σχήματι. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ μυρλεανὸς
ἡ μὲν φιάλη φησὶ κατ' ἀντιστοιχίαν ἐστὶ πιάλη ἡ τὸ πιεῖν ἅλις ἔχουσα, μείζων γὰρ τοῦ ποτηρίου. ἡ δὲ
ἀμφίθετος καὶ ἀπύρωτος, ἡ ψυχρήλατος ἢ ἐπὶ πῦρ οὐκ ἐπιτιθεμένη, καθότι καὶ λέβητα καλεῖ ὁ ποιη-
τὴς τὸν μὲν ἐμπυριβήτην, τὸν δὲ ἀπύρωτον, Κὰδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα. Τὸν
δεχόμενον

δεχόμενον ἴσως ὕδωρ ψυχρόν· ὥστε καὶ τὴν φιάλην εἶναι χαλκέῳ προσεοικυῖαν ἐκπετάλῳ δεχομένην ψυχρὸν ὕδωρ. τὴν δ' ἀμφίθετον πότερα δύο βάσεις ἔχειν, δεῖ νομίζειν ἐξ ἑκατέρου μέρους, ἢ τὸ μὲν ἀμφὶ σημαίνει τὸ περὶ, ὥσπερ δ' αὐτὸ περιττόν, ὥστε λέγεσθαι τὴν περιττῶς πεποιημένην, ἀμφίθετον ἐπεὶ τὸ ποιῆσαι θεῖναι πρὸς τῶν ἀρχαίων ἐλέγετο. δύναται δὲ καὶ ἡ ὑπὲρ τὸν πυθμένα καὶ τὸ στόμα τιθεμένη, ἡ δὲ τοιαύτη θέσις τῶν φιαλῶν ἰωνική ἐστι καὶ ἀρχαία. ἔτι γοῦν καὶ νῦν οὕτως μασσαλιῶται τιθέασι τὰς φιάλας ἐπὶ πρόσωπον. Κρατίνου δ' εἰπόντος ἐν δραπέτισιν δέχεσθαι φιάλας, τὰς δὲ βαλανειομφάλους. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ περὶ κωμῳδίας τὴν λέξιν ἀγνοεῖν φησὶ Λυκόφρονα. τῶν γὰρ φιαλῶν οἱ ὀμφαλοὶ καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι παρόμοιοι, εἰς δὲ τὸ εἶδος οὐκ ἀρρύθμως παίζοντες. Ἀπίων δὲ καὶ Ἡρόδωρος φησὶ φιάλαι ποιαί, ὧν ὁ ὀμφαλὸς παραπλήσιος ἰσθμῷ. ὁ δὲ μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης, ἐν τοῖς περὶ Κρατίνου βαλανειόμφαλοι φησὶ λέγονται, ὅτι ὁ ὀμφαλοὶ αὐτῶν καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι ὅμοιοι εἰσίν. ὁ Δίδυμος δὲ τὰ αὐτὰ εἰπὼν παρατίθεται Λυκόφρονος, οὕτως ἔχοντα· ἀπὸ τῶν ὀμφαλῶν τῶν ἐν ταῖς γυναικείαις πυέλοις, ὅθεν τοῖς σκαφίοις ἀρύουσι. Τίμαρχος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἑρμοῦ, πεπαῖχθαί τις ἂν οἰηθείη φησὶ τὴν λέξιν, διότι τὰ πλεῖστα τῶν ἀθήνησι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα, τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστιν. Ἴων δ' ἐν ὀμφάλῃ, εἶτ' ἐκφορεῖτε παρθένοι κύπελλα καὶ μεσομφάλους. οὕτως δ' εἴρηκε τὰς βαλανειομφάλους, ὧν Κρατῖνος μνημονεύει, δέχεσθαι φιάλας τὰς δὲ βαλανειομφάλους. ὁ Θεόπομπος ἐν ἀλθαίᾳ ἔφη, λαβοῦσα πλήρη χρυσέων μεσόμφαλον φιάλην. Τελέστης δ' ἄκρατον ὠνόμαζεν ὡς τοῦ Τελέστου ἄκρατον τὴν φιάλην εἰρηκότος. Φερεκράτης δέ, ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένους Πέρσας φησί, Στεφάνους τε πᾶσι κὠμφαλωτὰς χρυσίδας. Ἀθηναῖοι δὲ τὰς μὲν ἀργυρᾶς φιάλας ἀργυρίδας λέγουσι, χρυσίδας δὲ τὰς χρυσᾶς.
ἀργυρίς. χρυσίς.
τῆς δὲ ἀργυρίδος φιάλης, Φερεκράτης μὲν ἐν Πέρσαις οὕτως μνημονεύει, Οὗτος σὺ ποῖ τὴν ἀργυρίδα τὴν δὴ φέρεις. Χρυσίδος δὲ Κρατῖνος ἐν νόμοις, χρυσίδι σπένδων γέγραφε τοῖς ὄφεσι πιεῖν διδούς. καὶ Ἕρμιππος ἐν κέρκωψι, Χρυσίδ' οἴνου πανσέληνον ἐκπιὼν ὑφείλετο. Καὶ ὁ γε Ἐμβολιμαῖος Ἐγὼ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως τέτταρα Χρυσίδ' ἀκράτου τῆς τ' ἀδελφῆς προσλαβὼν, Τῆς τοῦ βασιλέως ταῦτ' ἐκπνεῦσ' ἐκπιὼν Ὡς αὖτις ἡδεῖς ἴσον ἴσῳ κεκραμένον, Καὶ τῆς ὁμονοίας διατί νῦν μὴ κωμάσω Ἄνευ λύχνου πρὸς τὸ τηλικοῦτο φῶς. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν νόμον φησὶ θέσθαι ἀργείους καὶ αἰγινήτας, ἀττικὸν μηδὲν προσφέρειν πρὸς τὰς θυσίας, μηδὲ κέραμον ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρίων τὸ λοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. καὶ Μελέαγρος δ' ὁ κυνικὸς ἐν τῷ συμποσίῳ οὑτωσὶ γράφει, κἀτὸς τούτῳ πρόποσιν αὐτῷ βαρεῖαν διεδίδωκε χυτρίδια βαθέα δώδεκα.

Ψυγεὺς ἢ ψυκτήρ.
Ψυκτήρ.
Πλάτων συμποσίῳ, ἀλλὰ φέρε παῖ φάναι τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον, ἰδόντα αὐτὸν πλέον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα, τοῦτον οὖν ἐμπλησάμενον πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν, ἔπειτα τῷ Σωκράτει κελεύειν ἐγχεῖν παραμηκύνειν, ἐγχέοντος τοῦ Ἀρχεβούλου εὐκαιρότατα προχέων ὁ παῖς τοῦ οἰναρίου ἀνατρέπει τὸν ψυκτῆρα. Ἄλεξις ἐν οἰκιζομένῳ φησί, τρικότυλον ψυγέα. Δίωξιππος φιλαργύρῳ· παρ' Ὀλυμπίχου δὲ θηρικλείους ἔλαβεν ἐξιτάτους δύο ψυκτῆρας. Μένανδρος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Χαλκεία φησί, τοῦτο δὴ τὸ νῦν ἔθος ἄκρατον ἐβόων τὴν μεγάλην ψυκτῆρα, τις προύπινεν αὐτοὺς ἀθλίους ἀπόλλυον. Ἐπιγένης δ' ἐν ἡρωΐνῃ καταλέγων πολλὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ψυγέως οὕτως μνημονεύει, τὴν θηρίκλειον δεῦρο καὶ τὰ ῥοδιακὰ κόμισον λαβὼν τοὺς παῖδας εἴσοισθε μόνος ψυκτῆρα, κύαθον, κυμβία. Στράττις ψυχασταῖς· ὁ δέ τις ψυκτῆρα ὁ δέ τις κύαθον χαλκοῦν κλέψας ἀπορῶν κεῖται, κοτυλίδ' ἀνὰ χοίνικα μάττει, Ἄλεξις δ' ἐν ἱππίσκῳ, ψυκτηρίδιον καλεῖ διὰ τούτων, ἀπήντων τῷ ξένῳ εἰς τὴν κατὰ λυσινησόνην ἀέθων ἀνὴρ τοῖς παισί τ' εἶπα, Δύω γὰρ ἦγον οἰκόθεν τ' ἐκπώματα Δύ' ὀβολοὺς, Φιλιππίδου λεπτότερον. Ἡρακλέων δὲ ὁ ἐφέσιος, ὃν ἡμεῖς φησὶ ψυγέα καλοῦμεν, ψυκτηρίαν τινὲς ὀνομάζουσιν, τοὺς δ' ἀττικοὺς καὶ κωμῳδεῖν τὸν ψυγέα, ὡς ξενικὸν ὄνομα. Εὐφορίων ἐν ἀποδιδοῦσι. Ἐπὰν δὲ καλέσῃ ψυγέα τὴν ψυκτηρίαν, Τὸ σεύτλιον δὲ τεῦτλα, φακέα τὴν φακῆν, Τί δεῖ ποιεῖν, εὖ γὰρ εἶπον, ὥσπερ χρυσίου Φωνῆς ἀπότισον πυργόθεμι καταλλαγήν. Ἀντιφάνης ἱππεῦσι. πῶς οὖν διαιτώμεθα τὸ μὲν ἐφίππιον, Στρῶμ' ἐστὶν ἡμῖν, ὁ δὲ καλὸς πῖλος, καλὸς Ψυκτὴρ, τί βούλει πάντ' ἀμαλθείας κέρας, Ἐν δὲ τῇ κάρνῃ σαφῶς δηλοῦται, ὅτι τούτῳ ἐχρῶντο οἰνοχοοῦντες κυάθῳ. εἰπὼν γὰρ τρίποδα, καὶ κάδδιον παραθέμενος ψυκτῆρα τ' οἴνου μεθύσκεται, ἐν τοῖς ἑξῆς ποιεῖ αὐτὸν λέγοντα, πότερος ἔσται σφοδρότερος. οὐκοῦν εἰ φράσαι τις οὐκ ἔτι ἔξεστι, κυαθίζειν καὶ τὸν δὲ κάδδον ἔξω καὶ τὸ ποτήριον λαβὼν ἀπόφερε τἄλλα πάντα. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων τὸν ψυγέα φησίν, ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι δῖνον. Νίκανδρος δ' ὁ θυατειρηνὸς καλεῖσθαι φησὶ ψυκτῆρας, καὶ τοὺς ἀλσώδεις καὶ συσκίους τόπους τοὺς τοῖς θεοῖς ἀνειμένους, ἐν οἷς ἐστὶν ἀναψύξαι. Αἰσχύλος νεανίσκοις, σαύρας ὑπηκόοισιν ἐν ψυκτηρίοις. Εὐριπίδης φαέθοντι, ψυκτήρια δένδρεα, φίλαισι ὠλέναισι δέξεται. καὶ ὁ τὸν αἰγίμιον δὲ ποιήσας, εἴθ' Ἡσίοδος ἐστὶν, ἢ Κέρκωψ ὁ μιλήσιος,

Ἔνθα ποτ' ἔσται ἐμὸν ψυκτήριον ὄρχαμε λαῶν.

ᾠδός.

Ὠιδός. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριον φησὶ Τρύφων ἐν τοῖς ὀνομαστικοῖς τὸ ᾠδῇ τῷ σκολιῷ διδόμενον, ὡς Ἀντιφάνης παρίστησιν ἐν διπλασίοις. Τί οὖν γένεσαι τοῖς θεοῖσιν οὐδὲ ἕν, Ἐὰν μὴ κεράσῃ τις ἴσχε. τὸν ᾠδὸν λάμβανε, Ἔπειτα μηδὲν τῶν ἀπηρχαιωμένων Τούτων περάνῃς, τόν τε Τελαμῶνα μὴ δὲ τὸν Παιῶνα μὴ δ' Ἁρμόδιον.

ὠοσκύφια.

Ὠοσκύφια. περὶ τῆς ἰδέας τῶν ποτηρίων Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησίν, ὅτι δύο πυθμένας ἔχει, ἕνα μὲν τὸν κατὰ τὸ κύτος αὐτῷ συγκεχαλκευμένον, ἕτερον δὲ τὸν προσθετὸν ἀπ' ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δὲ εἰς πλατύτερον, ἀφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον.

ᾠόν.

Ὠιόν. Δίνων ἐν τρίτῳ Περσικῶν φησὶν οὕτως, ἔστι δὲ ποτίβαζις ἄρτος κρίθινος καὶ πύρινος ὀπτὸς καὶ κυπαρίσσου στέφανος, καὶ οἶνος κεκραμένος ἐν ᾠῷ χρυσῷ, οὗ αὐτὸς βασιλεὺς πίνει. Τοσαῦτα εἰπὼν ὁ Πλούταρχος, καὶ ὑπὸ πάντων κροταλισθεὶς ᾔτησε φιάλην, ἀφ' ἧς σπείσας ταῖς μούσαις καὶ τῇ τούτων Μνημοσύνῃ μητρὶ προὔπινε πᾶσι φιλοτησίαν ἐπειπὼν φιάλαν, ὡς εἴ τις ἀφνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἑλὼν ἔνδον ἀμπέλου καχλάζοισαν δρόσον δωρήσεται, οὐ μόνον νεανίᾳ γαμβρῷ προπίνων,

Κύκλῳ πίνειν.

ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς φιλτάτοις, ἔδωκε τῷ παιδὶ περισοβεῖν ἐν κύκλῳ κελεύσας τὸ πίνειν τοῦτ' εἶναι λέγων, παρατιθέμενος Μενάνδρου ἐκ Περινθίας, οὐδὲ μίαν ἡ γραῦς ὅλως κύλικα παρῆκεν, ἀλλὰ πίνει τὴν κύκλῳ. καὶ πάλιν ἐκ Θεοφορουμένης, Καὶ ταχὺ πάλιν τὸ πρῶτον περισοβεῖ ποτήριον αὐτοῖς ἀκράτου. καὶ Εὐριπίδης δ' ἐν Κρήσσαις, Τὰ δ' ἄλλα χαίρει κύλικος ἐρπούσης κύκλῳ. αἰ-

Κρατηρίζειν.

τοῦντος δὲ τοῦ γραμματικοῦ Λεωνίδου μεῖζον ποτήριον, καὶ εἰπόντος κρατηρίζωμεν ἄνδρες φίλοι. οὕτω δὲ τοὺς πότους Λυσανίας φησὶν ὁ Κυρηναῖος Ἡρόδωρον εἰρηκέναι ἐν τούτοις. ἐπεὶ δὲ θύσαντες πρὸς δεῖπνον, καὶ κρατῆρας καὶ εὐωχὰς καὶ παιῶνας ἐτράποντο, καὶ ὁ τοὺς μίμους δὲ πεποιηκὼς οὓς ἀεὶ διὰ χειρὸς ἔχειν Δοῦρις φησί, τὸν σοφὸν Πλάτωνα λέγει που, κἠν κρατῆρι χημέσαντίτου πεπώκειμεν. ἀλλὰ μὴν πρὸς θεῶν ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οὐ δεόντως ἐκ μεγάλων πίνετε ποτηρίων τὸν ἥδιστον καὶ χαριέστατον Ξενοφῶντα πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, ὅς ἐν τῷ συμποσίῳ φησίν. ὁ δ' αὖ Σωκράτης εἶπεν, ἀλλὰ πίνειν μὲν ὦ ἄνδρες καὶ ἐμοὶ πάνυ δοκεῖ. τῷ γὰρ ὄντι ὁ οἶνος ἄρδων τὰς ψυχάς, τὰς μὲν λύπας ὥσπερ ὁ μανδραγόρας ἀνθρώπους κοιμίζει, τὰς δὲ φιλοφροσύνας ὥσπερ ἔλαιον φλόγα ἐγείρει. δοκεῖ μέντοι μοι καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα τὰ αὐτὰ πάσχειν, ἅπερ καὶ τὰ τῶν ἐν γῇ φυομένων. καὶ γὰρ ἐκεῖνα, ὅταν μὲν ὁ θεὸς αὐτὰ ἄγαν ἀθρόως ποτίζῃ, οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι, οὐδὲ ταῖς αὔραις διαπνεῖσθαι. ὅταν δὲ ὅσῳ ἥδεται, τοσοῦτο πίνῃ, καὶ μάλα ὀρθά τε αὔξεται, καὶ θάλλοντα ἀφικνεῖται εἰς τὴν καρπογονίαν. οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς, ἂν μὲν ἀθρόον τὸ ποτὸν ἐγχεώμεθα, ταχὺ ἡμῶν καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ γνῶμαι σφαλοῦνται, καὶ οὐδ' ἀναπνεῖν, μὴ ὅτι λέγειν τι δυνησόμεθα. ἂν δὲ ἡμῖν οἱ παῖδες μικραῖς κύλιξι πυκνὰ ἐπιψεκάζωσιν, ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν Γοργιείοισιν ῥήμασιν εἴπω, οὕτως οὐ βιαζόμενοι μεθύειν ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀναπειθόμενοι πρὸς τὸ παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα. εἰς ταῦτά τις ἀποβλέπων τὰ τοῦ καλοῦ Ξενοφῶντος, ἐπιγινώσκειν δυνήσεται, ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ λαμπρότατος Πλάτων ζηλοτυπίαν, ἢ τάχα φιλονείκως εἶχον ἀρχῆθεν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἄνδρες οὗτοι,

Gel. lib. 13. c. 3. Ξενοφῶν καὶ Πλάτων φιλονείκως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους.

αἰσθόμενοι τῆς ἰδίας ἑκάτερος ἀρετῆς, καὶ ἴσως καὶ περὶ πρωτείων διεφέροντο. οὐ μόνον δὲ ἐξ ὧν περὶ Κύρου εἰρήκασι τεκμαιρομένοις ἡμῖν, ἀλλὰ κἀκ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων. συμπόσια μὲν γὰρ γεγράφασιν ἀμφότεροι, ἐν αὐτοῖς ὁ μὲν τὰς αὐλητρίδας ἐκβάλλει, ὁ δὲ εἰσάγει. καὶ ὁ μὲν ὡς πρόκειται παραιτεῖται πίνειν μεγάλοις ποτηρίοις, ὁ δὲ τὸν Σωκράτην παράγει τῷ ψυκτῆρι πίνοντα μέχρι τῆς ἕω. κἂν τῷ περὶ ψυχῆς δὲ ὁ Πλάτων καταλεγόμενος, ἕκαστον τῶν παρατυχόντων, οὐδὲ κατὰ μικρὸν τοῦ Ξενοφῶντος μέμνηται. καὶ περὶ τοῦ Κύρου οὖν ὁ μὲν λέγει ὡς ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάντα τὰ πάτρια. ὁ δὲ Πλάτων ὥσπερ ἐναντιούμενος ἐν τρίτῳ νόμων φησί. μαντεύομαι δὲ περὶ Κύρου, τὰ μὲν ἄλλα στρατηγὸν αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν, παιδείας δὲ ὀρθῆς οὐδὲ ἧφθαι τὸ παράπαν, οἰκονομίᾳ δ' οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι. ἔοικε δ' ἐκ νέου στρατεύεσθαι, παραδοὺς τε τοὺς παῖδας ταῖς γυναιξὶ τρέφειν. πάλιν ὁ μὲν Ξενοφῶν συναναβὰς Κύρῳ εἰς Πέρσας μετὰ τῶν μυρίων Ἑλλήνων, καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς τὴν προδοσίαν τοῦ Θετταλοῦ Μένωνος, ὅτι αὐτὸς αἴτιος ἐγένετο τοῖς περὶ Κλέαρχον τῆς ἀπωλείας τῆς ὑπὸ Τισσαφέρνου γενομένης, καὶ οἷός τις ἦν τὸν τρόπον, ὡς χαλεπός, ὡς ἀσελγής, διηγησάμενος ὁ καλὸς Πλάτων, μονονουχὶ εἰπὼν οὐκ ἔτυμος λόγος οὗτος ἐγκώμια αὐτοῦ διεξέρχεται, ὁ τοὺς ἄλλους ἅπαξ ἁπλῶς κακολογήσας, ἐν μὲν τῇ πολιτείᾳ Ὅμηρον ἐκβάλλων, καὶ τὴν

Ἀλεξάμενος εὑρετὴς διαλόγων.

μιμητικὴν ποίησιν, αὐτὸς δὲ τοὺς διαλόγους μιμητικῶς γράψας, ὧν τῆς ἰδέας οὐδ' αὐτὸς εὑρετής ἐστιν, πρὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦθ' εὗρε τὸ εἶδος τῶν λόγων ὁ Τήϊος Ἀλεξάμενος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ καὶ Σωτηρίων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ποιητῶν οὕτως γράφει, οὐκοῦν οὐδὲ ἐμμέτρους τοὺς καλουμένους Σώφρονος μίμους, μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις, ἢ τοὺς Ἀλεξαμένους τοῦ Τηΐου

Κακολογία Πλάτωνος.

τοὺς πρώτους γραφέντας τῶν Σωκρατικῶν διαλόγων. ἄντικρυς φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης πρὸ Πλάτωνος διαλόγους γεγραφέναι τὸν Ἀλεξαμενόν. διαβάλλει δὲ ὁ Πλάτων καὶ Θρασύμαχον

τὸν

τὸν χαλκηδόνιον, σοφιστὴν ὅμοιον εἶναι λέγων τῷ ὀνόματι. ἔτι δὲ Ἱππίαν καὶ Γοργίαν καὶ Παρμενίδην
καὶ ἐνὶ διαλόγῳ τῷ πρὸς Πρωταγόραν πολλοὺς, ὁ τοιαῦτα ἐν τῇ πολιτείᾳ εἰπὼν, ὅταν οἶμαι δημοκρα-
τουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων τύχῃ, καὶ ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ. λέγεται δὲ
καὶ ὡς ὁ Γοργίας αὐτὸς ἀναγνοὺς τὸν ὁμώνυμον αὐτῷ διάλογον, πρὸς τοὺς συνήθεις ἔφη, ὡς καλῶς οἶ-
δε Πλάτων ἰαμβίζειν. Ἕρμιππος δὲ ἐν τῷ περὶ Γοργίου, ὡς ἐπεδήμησε, φησὶ ταῖς Ἀθήναις ὁ Γοργίας
μετὰ τὸ ποιήσασθαι τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐν Δελφοῖς ἑαυτοῦ χρυσῆς εἰκόνος. εἰπόντος τοῦ Πλάτωνος ὅτε
ἴδεν αὐτὸν, ἥκει ἡμῖν ὁ καλός τε καὶ χρυσοῦς Γοργίας, ἔφη ὁ Γοργίας ἦ καλόν γε αἱ Ἀθῆναι καὶ νέον
τοῦτον Ἀρχίλοχον ἐνηνόχασιν. ἄλλοι δέ φασιν ὡς ἀναγνοὺς ὁ Γοργίας τὸν Πλάτωνος διάλογον, πρὸς
τοὺς παρόντας εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τούτων οὔτε εἶπεν οὔτε ἤκουσε παρὰ Πλάτωνος. ταῦτά φησι καὶ Φαί
δωνα ἀναγνόντα τὸν περὶ ψυχῆς, διὸ καλῶς ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ ἔφη, ὡς ἀνέπλαττε Πλάτων πε
πλασμένα θαύματα εἰδώς. Παρμενίδῃ μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους, τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην
μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ, οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους. τὸ δὲ πάντων σχετλιώτα-
τον, καὶ τὸ εἰπεῖν οὐδεμιᾶς κατεπειγούσης χρείας, ὅτι παιδικὰ γεγόνοι τοῦ Παρμενίδου Ζήνων ὁ πολί
της αὐτοῦ. ἀδύνατον δὲ καὶ Φαῖδρον οὐ μόνον κατὰ Σωκράτην εἶναι, ἥπου γε καὶ ἐρώμενον αὐτοῦ γεγο-
νέναι. ἀλλὰ μὴν οὐ δύνανται Πάραλος καὶ Ξάνθιππος οἱ Περικλέους υἱοὶ τελευτήσαντος τῷ λοι-
μῷ Πρωταγόρᾳ διαλέγεσθαι, ὅτε δεύτερον ἐπεδήμησε ταῖς Ἀθήναις οἱ ἔτι πρότερον τελευτήσαν
τες, πολλὰ δ' ἔστι καὶ ἄλλα λέγειν περὶ αὐτοῦ καὶ δεικνύναι, ὡς ἔπλαττε τοὺς διαλόγους. ὅτι δὲ καὶ
δυσμενὴς ἦν πρὸς ἅπαντας δῆλον, καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ Ἴωνι ἐπιγραφομένῳ, ἐν ᾧ πρῶτον μὲν κακολο
γεῖ πάντας τοὺς ποιητὰς, ἔπειτα καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου προαγομένους Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον,
Κἀπολλόδωρον τὸν Κυζικηνὸν, ἔτι δὲ τὸν Κλαζομένιον Ἡρακλείδην, ἐν δὲ Μένωνι καὶ τοὺς μεγίστους
παρ' Ἀθηναίοις γενομένους Ἀριστείδην καὶ Θεμιστοκλέα. Μένωνα δὲ ἐπαινεῖ τὸν τοὺς Ἕλληνας προδόντα. ἐν
δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ αὐτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Διονυσιόδωρον προπηλακίζων, καὶ καλῶν ὀψιμαθεῖς
ἔτι τε ἐριστὰς ὀνομάζων ὀνειδίζει αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐκ Χίου τῆς πατρίδος φυγὴν, ἀφ' ἧς ἐν Θουρίοις κατῳ
κίσθησαν. ἐν δὲ τῷ περὶ ἀνδρείας Μελησίαν τὸν Θουκυδίδου τοῦ ἀντιπολιτευσαμένου Περικλεῖ,
καὶ Λυσίμαχον τὸν Ἀριστείδου, τοῦ δικαίου τῆς τῶν πατέρων ἀρετῆς ἀναξίους εἶναι φάσκων. ἃ δὲ
περὶ Ἀλκιβιάδου εἴρηκεν ἐν τῷ συμποσίῳ, οὐδ' εἰς φῶς λέγεσθαι ἐστὶν ἄξιον. ἔν τε τῷ προτέρῳ τῶν
εἰς αὐτὸν διαλόγων, ὁ γὰρ δεύτερος ὑπό τινων Ξενοφῶντος εἶναι λέγεται, ὡς καὶ ἡ Ἀλκυὼν Λέοντος
τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεύς. τὰ μὲν οὖν κατὰ Ἀλκιβιάδην λεχθέντα σιωπῶ.
ὅτι δὲ τὸν Ἀθηναίων δῆμον εἰκαῖον εἴρηκε κριτὴν, ἔτι πρόκωπον. Λακεδαιμονίους δὲ ἐπαινῶν, ἐπαι
νεῖ καὶ τοὺς πάντων Ἑλλήνων ἐχθροὺς Πέρσας. καὶ τὸν ἀδελφὸν δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Νικίαν, μαι
νόμενόν τε ἀποφαίνει καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἠλιθίους, Μειδίαν τε ὀρτυγοκόπον, καὶ τὸν τῶν Ἀθηναίων
δῆμον εὐπρόσωπον μὲν εἶναι, δεῖν δ' αὐτὸν ἀποδύσαντας θεωρεῖν. ὀφθήσεται γάρ φησιν περιβλέ
πτον ἀξίωμα περικείμενον κάλλους οὐκ ἀληθινοῦ. ἐν δὲ τῷ Κίμωνι οὐδὲ τῆς Θεμιστοκλέους φείδεται
κατηγορίας, οὐδὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Μυρωνίδου, ἀλλ' οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Κίμωνος. καὶ ὁ Κρίτων δ' αὐτοῦ Σο
φοκλέους περιέχει καταδρομήν. ὁ δὲ Γοργίας οὐ μόνον ἀφ' οὗ τὸ ἐπίγραμμα, ἀλλὰ καὶ Ἀρχελάου τοῦ
Μακεδονίας βασιλέως, ὃν οὐ μόνον ἐπονείδιστον γένος ἔχειν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀπέκτεινε τὸν δεσπότην.
οὗτός ἐστι Πλάτων, ὃν Σπεύσιππός φησι φίλτατον ὄντα Ἀρχελάῳ, Φιλίππῳ τῆς βασιλείας αἴτιον
γενέσθαι. γράφει γοῦν Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι οὕτως. Σπεύσιππος
πυνθανόμενος Φίλιππον βλασφημεῖν περὶ Πλάτωνος, εἰς ἐπιστολὴν ἔγραψέ τι τοιοῦτον ὥσπερ ἀγ
νοοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Φίλιππος διὰ Πλάτωνος ἔσχεν. Εὐ-
φραῖον γὰρ ἀπέστειλε τὸν Ὠρείτην πρὸς Περδίκκαν Πλάτων, ὃς ἔπεισεν ἀπομερίσαι τινὰ χώραν Φι
λίππῳ. διατρέφων δ' ἐνταῦθα δύναμιν, ὡς ἀπέθανε Περδίκκας, ἐξ ἑτοίμου δυνάμεως ὑπαρ-
χούσης ἐπέπεσε τοῖς πράγμασι. τοῦτο δ' εἰ μὲν οὕτως ἀληθείας ἔχει, θεὸς ἂν εἰδείη. ὁ δὲ καλὸς αὐτοῦ
Πρωταγόρας πρὸς τὸ καταδρομὴν ἔχειν πολλῶν ποιητῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, ἐκθεατριζόμενον
ἔχει καὶ τὸν Καλλίου βίον μᾶλλον τῶν Εὐπόλιδος κολάκων. ἐν δὲ τῷ Μενεξένῳ οὐ μόνον Ἱππίας ὁ
Ἠλεῖος χλευάζεται, ἀλλὰ καὶ ὁ Ῥαμνούσιος Ἀντιφῶν, καὶ ὁ μουσικὸς Λάμπρος. ἐπιλείποι ἄν με ἡ ἡμέρα,
εἰ πάντας ἐθελήσαιμι ἐπελθεῖν τοὺς κακῶς ἀκούσαντας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ. ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀντισθένην
ἐπαινῶ. καὶ γὰρ καὶ οὗτος πολλοὺς εἰπὼν κακῶς, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος ἀπέχετο, ἀλλὰ καλέσας αὐτὸν
φορτικῶς Σάτωνα, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκεν. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελ
φὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, περὶ τῆς πρὸς πάντας τοῦ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων, γράφει καὶ ταῦ
τα. μετὰ τὴν Σωκράτους τελευτὴν, ἐπιπλεῖον τῶν συνήθων ἀθυμούντων ἔν τινι συνουσίᾳ, Πλά
των συμπαρὼν λαβὼν τὸ ποτήριον παρεκάλει μὴ ἀθυμεῖν αὐτοὺς, ὡς ἱκανὸς αὐτὸς εἴη ἡγεῖ-
σθαι τῆς σχολῆς, καὶ προέπινεν Ἀπολλοδώρῳ, καὶ ὃς εἶπεν, ἥδιον ἂν παρὰ Σωκράτους τὴν τοῦ

Πλάτων πρὸς ἅπαντας δυσμενής.

φαρμάκου

φαρμάκου κύλικα εἰλήφειν, ἢ παρὰ σοῦ τὴν τοῦ οἴνου πρόποσιν. ἐδόκει γὰρ Πλάτων φθονερὸς εἶναι, καὶ κατὰ τὸ ἦθος οὐδαμῶς εὐδοκιμεῖν. καὶ γὰρ Ἀρίστιππον πρὸς Διονύσιον ἀποδημήσαντα ἔσκωπτεν, αὐτὸς τρὶς εἰς Σικελίαν ἐκπλεύσας, ἅπαξ μὲν τῶν ῥυάκων χάριν, ὅτε καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ Διονυσίῳ συγγενόμενος ἐκινδύνευσεν, δὶς δὲ πρὸς τὸν νεώτερον Διονύσιον, Αἰσχίνου τε πένητος ὄντος, καὶ μαθητὴν ἕνα ἔχοντος Ξενοκράτην, τοῦτον περιέσπασεν. καὶ Φαίδωνι δὲ τὴν τῆς δουλείας ἐπιστὰς δίκην ἐφωράθη, καὶ τὸ καθόλου πᾶσι τοῖς Σωκράτους μαθηταῖς ἐπεφύκει μητρυιᾶς ἔχων διάθεσιν. διόπερ Σωκράτης οὐκ ἀηδῶς περὶ αὐτοῦ στοχαζόμενος, ἐνύπνιον ἔφησεν ἑωρακέναι πλειόνων παρόντων. δοκεῖν γὰρ ἔφη τὸν Πλάτωνα κορώνην γενόμενον ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἀναπηδήσαντα, τὸ φαλακρόν μου κατασκαριφᾶν, καὶ κρατεῖν περιβλέπουσαν. δοκῶ οὖν σε Πλάτων πολλὰ κατὰ τῆς ἐμῆς ψεύδεσθαι κεφαλῆς. ἦν δὲ ὁ Πλάτων πρὸς τῇ κακοηθείᾳ καὶ φιλόδοξος, ὅστις ἔφησεν ἔσχατον τὸν τῆς δόξης χιτῶνα ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῷ ἀποδυόμεθα, ἐν διαθήκαις, ἐν κομιδαῖς, ἐν τάφοις, ὥς φησι Διοσκουρίδης ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι. καὶ τὸ πόλιν δὲ θελῆσαι κτίσαι, καὶ τὸ νομοθετῆσαι, τίς οὐ φήσει πάθος εἶναι φιλοδοξίας; δῆλον δέ ἐστι τοῦτο ἐξ ὧν ἐν τῷ Τιμαίῳ λέγει. πέπονθά τι πάθος πρὸς τὴν πολιτείαν, ὥσπερ ἂν εἰ ζωγράφος ἐβούλετο τὰ ἑαυτοῦ ἔργα κινούμενα καὶ ἐνεργὰ ἰδεῖν, οὕτω κἀγὼ τοὺς πολίτας οὓς διαγράφω. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς διαλόγοις αὐτοῦ λελεγμένων, τί ἂν καὶ λέγοι τίς; ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ ἡ διαπλαττομένη ἀθάνατος ὑπ' αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν χωριζομένη τοῦ σώματος παρὰ πρώτῳ εἴρηται Ὁμήρῳ. οὗτος γὰρ εἶπεν ὡς ἡ τοῦ Πατρόκλου ψυχὴ ἄϊδός δε κατῆλθεν, ὃν πότμον γοόωσα λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.

ἰλ. π.

εἰ δ' οὖν καὶ Πλάτωνός φησί τις εἶναι τὸν λόγον, οὐχ ὁρῶ τίνα ἐσχήκαμεν ἀπ' αὐτοῦ ὠφέλειαν. ἐὰν γὰρ καὶ συγχωρήσῃ τίς μεθίστασθαι τὰς τῶν τετελευτηκότων ψυχὰς εἰς ἄλλας φύσεις, καὶ πρὸς τὸν μετεωρότερον ἀνέρχεσθαι τόπον, ἅτε κουφότητος μετεχούσας, τί πλέον ἡμῖν; ὧν γὰρ μήτε ἀνάμνησίς ἐστιν, ὅπου ποτὲ ἦμεν, μήτ' αἴσθησις ᾖ, εἰ καὶ τὸ σύνολον ἦμεν, τίς χάρις ταύτης τῆς ἀθανασίας; οἱ δὲ συντεθέντες ὑπ' αὐτοῦ νόμοι, καὶ τούτων ἔτι πρότερον ἡ πολιτεία, τί πεποιήκασιν; καίτοι γε ἔδει καθάπερ τὸν Λυκοῦργον τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν Σόλωνα τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τὸν Ζάλευκον τοὺς Θουρίους, καὶ αὐτόν, εἴπερ ἦσαν χρήσιμοι, πεῖσαι τινὰς τῶν Ἑλλήνων αὐτοῖς χρήσασθαι. νόμος γάρ ἐστιν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, λόγος ὡρισμένος καθ' ὁμολογίαν κοινὴν πόλεως, μηνύων πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα. ὁ δὲ Πλάτων πῶς οὐκ ἄτοπος, τριῶν Ἀθηναίων γενομένων νομοθετῶν, τῶν γε δὴ γνωριζομένων Δράκοντος, καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος καὶ Σόλωνος, τῶν μὲν τοῖς νόμοις ἐμμένειν τοὺς πολίτας, τῶν δὲ τοῦ Πλάτωνος καὶ προσκαταγελᾶν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῆς πολιτείας, εἰ καὶ πασῶν ἐστιν αὕτη βελτίων, μὴ πείθει δ' ἡμᾶς, τί πλέον; ἔοικεν οὖν ὁ Πλάτων μὴ τοῖς οὖσιν ἀνθρώποις γράψαι τοὺς νόμους, ἀλλὰ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ διαπλαττομένοις, ὥστε καὶ ζητεῖσθαι τοὺς χρησομένους. ἐχρῆν οὖν, ἃ πείσει λέγων, ταῦτα καὶ γράφειν, καὶ μὴ ταυτὰ ποιεῖν τοῖς εὐχομένοις, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἐνδεχομένων ἀντεχομένοις. χωρὶς τοίνυν τούτων, εἴ τις διεξίοι τοὺς τιμαίους αὐτοῦ καὶ τοὺς γοργίας, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ τοὺς τοιούτους διαλόγους, ἐν οἷς καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι διεξέρχεται, καὶ περὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ περὶ πλειόνων ἄλλων, οὐδ' ὡς διὰ ταῦτα θαυμαστέον ἐστίν. ἔξεστι γάρ τις καὶ παρ' ἑτέρων ταῦτα λαβεῖν, ἢ βέλτιον λεχθέντα, ἢ μὴ χεῖρον. καὶ γὰρ Θεόπομπος ὁ Χῖος ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, τοὺς πολλούς φησι τῶν διαλόγων αὐτοῦ ἀχρείους καὶ ψευδεῖς ἄν τις εὕροι. ἀλλοτρίους δὲ τοὺς πλείους ὄντας ἐκ τῶν Ἀριστίππου διατριβῶν, ἐνίους δὲ καὶ τῶν Ἀντισθένους, πολλοὺς δὲ κἀκ τῶν Βρύσωνος τοῦ ἡρακλεώτου. ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν ἄνθρωπον ἅπερ ἐπαγγέλλεται, καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων, ὅπερ οὐχ εὑρίσκομεν, ἀλλὰ συμπόσια μὲν καὶ λόγους ὑπὲρ ἔρωτος εἰρημένους, καὶ μάλ' ἀπρεπεῖς, οὓς καταφρονῶν τῶν ἀναγνωσομένων συνέθηκεν, ὥσπερ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τυραννικοί τινες καὶ διάβολοι γενόμενοι. Εὔφρατος μὲν γὰρ παρὰ Περδίκκᾳ τῷ βασιλεῖ διατρίβων ἐν Μακεδονίᾳ, οὐχ ἧττον αὐτοῦ ἐβασίλευε, φαῦλος ὢν καὶ διάβολος, ὃς οὕτω ψυχρῶς συνέταξε τὴν ἑταιρίαν τοῦ βασιλέως, ὥστε οὐκ ἐξῆν τοῦ συσσιτίου μετασχεῖν, εἰ μή τις ἐπίσταται τὸ γεωμετρεῖν ἢ τὸ φιλοσοφεῖν. ὅθεν Φιλίππου τὴν ἀρχὴν παραλαβόντος, Παρμενίων αὐτὸν ἐν ὠρεῷ λαβὼν ἀπέκτεινεν, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. καὶ Κάλλιππος δὲ ὁ Ἀθηναῖος μαθητὴς καὶ αὐτὸς Πλάτωνος, ἑταῖρος Δίωνος καὶ συμμαθητὴς γενόμενος, καὶ συναποδημήσας αὐτῷ εἰς Συρακούσας, ὁρῶν ἤδη τὸν Δίωνα ἐξιδιοποιούμενον τὴν μοναρχίαν, ἀποκτείνας αὐτόν, καὶ αὐτὸς τυραννεῖν ἐπιχειρήσας ἐπεσφάγη. Εὐάγων δὲ ὁ λαμψακηνός, ὥς φησιν Εὐρύπυλος καὶ Δικαιοκλῆς ὁ κνίδιος, ἐν εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ διατριβῶν. ἔτι δὲ καὶ Δημοχάρης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Σοφοκλέους πρὸς Φίλωνα, δανείσας τῇ πατρίδι ἀργύριον ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῇ ἀκροπόλει, καὶ ἀποστερήσας τυραννεῖν ἐβουλεύετο, ἕως συνδραμόντες ἐπ' αὐτὸν οἱ λαμψακηνοί, καὶ τὰ χρήματα ἀποδιδόντες ἐξέβαλον. Τίμαιος δ' ὁ κυζικηνός, ὡς ὁ αὐτὸς Δημοχάρης φησί

Κατὰ Πλάτωνος.

Πλάτωνος μαθηταὶ τυραννικοί.

φησί χρήματα καὶ σῖτον ἐπιδοὺς τοῖς πολίταις, καὶ διὰ ταῦτα πιστευθεὶς ὡς ὢν χρηστὸς παρὰ τοῖς Κυζικηνοῖς, μικρὸν ἐπισχὼν χρόνον ἐπέθετο τῇ πολιτείᾳ διὰ Ἀριδαίου. κριθεὶς δὲ καὶ ἁλοὺς καὶ ἀδοξήσας, ἐν μὲν τῇ πόλει ἐπέμεινε παλαιὸς καὶ γεγηρακώς, ἀτίμως δὲ καὶ ἀδόξως διαζῶν. τοιοῦτοι δ' εἰσὶ καὶ νῦν τῶν ἀκαδημαϊκῶν τινὲς ἀνοσίως καὶ ἀδόξως βιοῦντες. χρημάτων γὰρ ἐξ ἀσεβείας καὶ παρὰ φύσιν κυριεύσαντες διὰ γοητείαν νῦν εἰσὶ περίβλεπτοι, ὥσπερ καὶ Χαίρων ὁ Πελληνεύς, ὃς οὐ μόνον Πλάτωνι ἐσχόλακεν, ἀλλὰ καὶ Ξενοκράτει. καὶ οὗτος οὖν τῆς πατρίδος πικρῶς τυραννήσας, οὐ μόνον τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν ἐξήλασεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τούτων δούλοις τὰ χρήματα τῶν δεσποτῶν χαρισάμενος, καὶ τὰς ἐκείνων γυναῖκας συνῴκισε πρὸς γάμου κοινωνίαν. ταῦτ' ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς καλῆς πολιτείας καὶ τῶν παρανόμων νόμων, διὸ καὶ Ἔφιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ναυαγῷ Πλάτωνά τε αὐτὸν, καὶ τῶν γνωρίμων τινὰς κεκωμῴδηκεν, ὡς καὶ ἐπ' ἀργυρίῳ συκοφαντοῦντας ἐμφαίνων, ὅτι καὶ πολυτελῶς ἠσκοῦντο, καὶ ὅτι τῆς εὐμορφίας τῶν καθ' ἡμᾶς ἀσελγῶν πλείονα πρόνοιαν ἐποιοῦντο. λέγει δὲ οὕτως. Ἐπεὶ κατασὰς εὔστοχος νεανίας Τῶν ἐξ ἀκαδημίας τίς ὑπὸ Πλάτωνα, καὶ Βρυσωνοθρασυχειοληψικερμάτων Πληγεὶς ἀνάγκῃ ληψιγομίσθῳ τέχνῃ Συνών τις οὐκ ἄσκεπτα δυνάμενος λέγειν, Εὖ μὲν μαχαίρᾳ ξυστ' ἔχων τριχώματα, Εὖ δ' ὑποκαθιεῖσα τἄμα πώγωνος βάθη, Εὖ δ' ἐν πεδίλῳ πολλὰ τιθεὶς ὑπὸ ξυρὸν Κνήμης ἱματίων ἰσομέτροις ἑλίγμασιν, Ὄγκῳ τε χλανίδος εὖ τεθωρακισμένος, Σχῆμ' ἀξιόχρεων ἐπικαθεὶς βακτηρίᾳ, Ἀλλότριον οὐκ οἰκεῖον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Ἔλεξεν ἄνδρες τῆς Ἀθηναίων χθονός. μέχρι τούτων καὶ ἡμῖν πεπαιρώσθω, καὶ ἤδη ἡ συναγωγὴ φίλτατε Τιμόκρατες, ἑξῆς δὲ ἐροῦμεν περὶ τῶν ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτων γενομένων.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Ἄνθρωπος εἶναί μοι Κυρηναῖος δοκεῖς, Κατὰ τὸν Ἀλέξιδος Ταυδάρεων ἑταῖρε Τιμόκρατες. Κἀκεῖ γὰρ αὖτις ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἕνα καλῇ, Πάρεισιν ὀκτωκαίδεκ' ἄλλοι καὶ δεκαρμάτα, συνωρίδες τε πεντεκαίδεκα. Τούτοις δὲ δεῖ σε τἀπιτήδει' ἐμβαλεῖν, Ὥστ' ἦν κράτιστον μηδὲ καλέσαι μηδ' ἕνα. κἀμοὶ δ' ἦν κράτιστον σιωπᾶν, καὶ μὴ ἐπὶ τοσούτοις προειρημένοις ἕτερα προστιθέναι. ἀλλ' ἐπεὶ πάνυ λιπαρῶς ἡμᾶς ἀπαιτεῖς, καὶ τὸν περὶ τρυφῇ διαβοήτων γενομένων λόγον, καὶ τῆς τούτων ἡδυπαθείας. ἡ γὰρ ἀπόλαυσις δίπτυ μετ' ἐπιθυμίας πρῶτον, ἔπειτα μεθ' ἡδονῆς. καί τοι Σοφοκλῆς γ' ὁ ποιητὴς τῶν ἀπολαυστικῶν γε εἷς ὤν, ἵνα μὴ κατηγορῇ τοῦ γήρως, εἰς σωφροσύνην ἔθετο τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, τὴν περὶ τὰς τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύσεις, φήσας ἀσμένως ἀπηλλάχθαι αὐτῶν ὥσπερ τινὸς δεσπότου. ἐγὼ δέ φημι, καὶ τὴν τοῦ Πάριδος κρίσιν ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων πεποιῆσθαι ἡδονῆς πρὸς ἀρετὴν οὖσαν σύγκρισιν. προκριθείσης γοῦν τῆς Ἀφροδίτης, αὕτη δέ ἐστιν ἡδονή, πάντα συνεταράχθη. καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ καλὸς ἡμῶν Ξενοφῶν, τὸν περὶ τὸν Ἡρακλέα καὶ τὴν ἀρετὴν μῦθον ἐντεῦθεν πεπλακέναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἐμπεδοκλέα Οὐδέ τις ἦν κείνοισιν θεὸς, οὐδὲ Κυδοιμὸς Οὐδὲ Ζεὺς Βασιλεὺς, οὐδὲ Κρόνος, οὐδὲ Ποσειδῶν, Ἀλλὰ Κύπρις Βασίλεια. Τὴν οἵγ' εὐσεβέεσσιν ἀγάλμασιν ἱλάσκονται. Γραπτοῖς δὲ ζώοισι, μύροισί τε δαιδαλεόδμοις, Σμύρνης τ' ἀκρήτου θυσίαις λιβάνου τε θυώδους, Ξανθῶν τε σπονδὰς μελίτων ῥίπτοντες ἐς οὖδας. καὶ Μένανδρος δ' ἐν Κιθαριστῇ περί τινος μουσικευομένου φησί, φιλόμουσον εἶναι αὐτὸν πάνυ Ἀκούσματ' εἰς τρυφήν τε παιδεύεσθ' ἀεί. καί τοι τινὲς φασὶ κατὰ φύσιν εἶναι τὴν ἡδονὴν, ἐκ τοῦ πάντα ζῶα δεδουλῶσθαι ταύτῃ, ὥσπερ οὐχὶ καὶ δειλίας καὶ φόβου, καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων κοινῶς μὲν ἐν ἅπασιν ὄντων. παρὰ δὲ τοῖς λογισμῷ χρωμένοις ἀποδοκιμαζομένων. τὸ μὲν οὖν ἡδονὰς διώκειν προπετῶς, λύπας ἐστὶ θηρεύειν. διόπερ Ὅμηρος ἐπονείδιστον βουλόμενος ποιῆσαι τὴν ἡδονὴν, καὶ τῶν θεῶν φησὶ τοὺς μεγίστους οὐδὲν ὑπὸ τῆς σφετέρας ὠφελεῖσθαι δυνάμεως, ἀλλὰ τὰ μέγιστα βλάπτεσθαι προενεχθέντας ὑπ' αὐτῆς. ὅσα μὲν γὰρ ἀγρυπνῶν ὁ Ζεὺς ἐφρόντισεν ὑπὲρ τῶν Τρώων, ταῦτ' ἀπώλεσε μεθ' ἡμέραν ὑφ' ἡδονῆς κρατηθείς. καὶ ὁ Ἄρης ἀλκιμώτατος ὢν ὑπὸ τοῦ ἀσθενεστάτου Ἡφαίστου συνεποδίσθη, καὶ ὦφλεν αἰσχύνην καὶ ζημίαν, ἐκδοὺς ἑαυτὸν ἔρωσιν ἀλογίστοις. φησὶ γοῦν πρὸς τοὺς θεοὺς, ὅτ' ἦλθον αὐτὸν θεασόμενοι δεδεμένον, Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν, Ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα, Ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι, Χωλὸς ἐὼν τέχνῃσι· τὸ καὶ ζωάγρι' ὀφέλλει. οὐδεὶς δὲ λέγει τὸν Ἀριστείδου βίον ἡδὺν, ἀλλὰ τὸν Σμινδυρίδου τοῦ Συβαρίτου, καὶ τὸν Σαρδαναπάλου. καί τοι κατά γε τὴν δόξαν φησὶν, ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, Θεόφραστος οὐχ ὁμοίως λαμπρὸς ἐστὶν, ἀλλ' οὐχ ἐτρύφησεν ὥσπερ ἐκεῖνοι. οὐδὲ τὸν Ἀγησιλάου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ ἔτυχεν τὸν ἀνάνιος οὕτως

ἡδονή.

β. ἀπομνημονευμάτων.

καθ' ἡδονῆς.

ἰλ. ξ.

ὀδ. θ.

ἀοράτου

ἀοράτου τὴν δόξαν ὄντος. οὐδὲ τὸν τῶν ἡμιθέων τῶν ἐπὶ Τροίας, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὸν τῶν νῦν, καὶ τοῦτ' εἰκότως, ὁ μὲν γὰρ ἀκατάσκευος, καὶ καθάπερ αὐτουργὸς ἦν, οὔτ' ἐπιμιξίας οὔσης, οὔτε τῶν τεχνῶν διηκριβωμένων. ὁ δὲ πᾶσιν ἐξηρτυμένος πρὸς ῥᾳστώνην καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας διαγωγάς. Πλάτων δὲ ἐν τῷ Φιλήβῳ φησίν, ἡδονὴ μὲν γὰρ ἁπάντων ἀλαζονέστατον. ὡς δὲ λόγος καὶ ἐν ταῖς ἡδοναῖς ταῖς περὶ τὰ ἀφροδίσια, αἳ δὴ μέγισται δοκοῦσιν εἶναι, καὶ τὸ ἐπιορκεῖν συγγνώμην εἴληφε παρὰ θεῶν, ὥσπερ καθάπερ παίδων τῶν ἡδονῶν, οὐδὲ τὸν λογισμὸν κεκτημένων. ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ τῆς πολιτείας ὁ αὐτὸς Πλάτων πρότερος ὑπέδειξε τὸ ὑπὸ τῶν ἐπικουρείων θρυλλούμενον, ὅτι τῶν μὲν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσί, φυσικαὶ μέν, οὐκ ἀναγκαῖαι δέ, αἱ δὲ οὔτε φυσικαὶ οὔτε ἀναγκαῖαι, γράφων οὕτως. ἆρ' οὖν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρις ὑγιείας καὶ εὐεξίας, καὶ τοῦ σίτου καὶ ὄψου ἀναγκαῖος ἂν εἴη; Οἶμαι. ἡ μέν γέ που τοῦ σίτου κατ' ἀμφότερα ἀναγκαία, ἧτε ὠφέλιμος, ἧτε παῦσαι ζῶντα δυνατή. Ναί. Ἡ δὲ ὄψου εἴπη τινὰ ὠφέλειαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται;

Πάνυ μὲν οὖν. Τί δαὶ ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἢ τοιούτων ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρός τε φρόνησιν, καὶ πρὸς τὸ σωφρονεῖν, ἆρά γε ὀρθῶς οὐκ ἀναγκαία ἂν καλοῖτο;

ὑπὲρ ἡδονῆς. Ὀρθότατα μὲν οὖν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς τάδε λέγει, οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλεῖς τῶν ἀγαθῶν ὄντες κύριοι, καὶ πάντων εἰληφότες πεῖραν, τὴν ἡδονὴν προκρίνουσι, μεγαλοψυχοτέρας ποιούσης τῆς ἡδονῆς τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις. ἅπαντες γοῦν οἱ τὴν ἡδονὴν τιμῶντες, καὶ τρυφᾶν προῃρημένοι, μεγαλόψυχοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς εἰσίν, ὡς Πέρσαι καὶ Μῆδοι. μάλιστα γὰρ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὴν ἡδονὴν οὗτοι καὶ τὸ τρυφᾶν τιμῶσι, ἀνδρειότατοι καὶ μεγαλοψυχότεροι τῶν βαρβάρων ὄντες. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἥδεσθαι, καὶ τὸ τρυφᾶν ἐλευθέρων, ἀνίησι γὰρ τὰς ψυχάς, καὶ αὔξει. τὸ δὲ πονεῖν δούλων καὶ ταπεινῶν, διό τι καὶ συστέλλονται οὗτοι καὶ τὰς φύσεις. καὶ ἡ Ἀθηναίων πόλις ἕως ἐτρύφα, μεγίστη τε ἦν, καὶ μεγαλοψυχοτάτους ἔτρεφεν ἄνδρας. ἁλουργῆ μὲν γὰρ ἠμπίσχοντο ἱμάτια, ποικίλους δ' ὑπέδυνον χιτῶνας. κορύμβους δ' ἀναδούμενοι τῶν τριχῶν, χρυσοῦς τέττιγας περὶ τὸ μέτωπον, καὶ τὰς κόμας ἐφόρουν, ὀκλαδίας τε αὐτοῖς δίφρους ἔφερον οἱ παῖδες, ἵνα μὴ καθίζοιεν, ὡς ἔτυχεν. καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ τοιοῦτοι, οἱ τὴν ἐν Μαραθῶνι νικήσαντες μάχην, καὶ μόνοι τὴν τῆς Ἀσίας ἁπάσης δύναμιν χειρωσάμενοι. καὶ οἱ φρονιμώτατοι δέ φησιν καὶ μεγίστην δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ ἔχοντες, μέγιστον ἀγαθὸν τὴν ἡδονὴν εἶναι νομίζουσι. Σιμωνίδης μὲν οὑτωσὶ λέγων, τίς γὰρ ἁδονᾶς ἄτερ θνητῶν βίος ποθεινός, ἢ ποία τυραννίς; τᾶς δ' ἄτερ οὐδὲ θεῶν ζηλωτὸς αἰών. Πίνδαρος παραινῶν Ἱέρωνι τῷ συρακουσίων ἄρχοντι, μὴ δὲ ἀμαύρου φησὶ τέρψιν ἐν βίῳ, πολύ τοι φέριστον ἀνδρὶ τερπνὸς αἰών. καὶ Ὅμηρος δὲ τὴν εὐφροσύνην καὶ τὸ εὐφραίνεσθαι τέλος φησὶ εἶναι χαριέστερον, ὅταν δαιτυμόνες μὲν ἀοιδοῦ ἀκουάζωνται, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι. τοὺς δὲ θεοὺς φησὶν εἶναι ῥεῖα ζώοντας, τὸ δὲ ῥεῖα ἐστὶν ἀπόνως, ὥσπερ ἐνδεικνύμενος ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν κακῶν

Ἡρακλῆς φιλήδονος. ἡ περὶ τὸ ζῆν ταλαιπωρία καὶ ὁ πόνος. διόπερ καὶ Μεγακλείδης ἐπιτιμᾷ τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ποιηταῖς, ὅσοι περὶ Ἡρακλέους εἰρήκασιν, ὡς στρατοπέδων ἡγεῖτο, καὶ πόλεις ᾕρει, ὃς μεθ' ἡδονῆς πλείστης τὸν μετ' ἀνθρώπων βίον διετέλεσε. πλείστας μὲν γυναῖκας γήμας, ἐκ πλείστων δὲ λάθρα παρθένων παιδοποιησάμενος. εἴποι γὰρ αὐτίς πρὸς τοὺς οὐ ταῦτα παραδεχομένους, πόθεν ὦ οὗτοι τὴν περὶ τὰς ἐδωδὰς αὐτῷ σπουδὴν ἀνατίθετε, ἢ πόθεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ τῆς λοιβαίας κύλικος μηδὲν ὑπολείπεσθαι, εἰ μὴ τὰ περὶ τὰς ἡδονὰς ἐδοκίμαζεν. ἢ διατί τὰ θερμὰ λουτρὰ τὰ φαινόμενα ἐκ τῆς γῆς πάντες Ἡρακλέους φασὶν εἶναι ἱερά, ἢ διατί τὰς μαλακὰς στρωμνὰς Ἡρακλέους κοίτας εἰώθασι καλεῖν, εἰ κατεφρόνει τῶν ἡδέως ζώντων. τοῦτον οὖν φησιν οἱ νέοι ποιηταὶ κατασκευάζουσιν ἐν λῃστοῦ σχήματι μόνον περιπορευόμενον, ξύλον ἔχοντα καὶ λεοντῆν καὶ τόξα, καὶ ταῦτα πλάσαι πρῶτον Στησίχορον τὸν ἱμεραῖον. καὶ Ξάνθος δ' ὁ μελοποιὸς πρεσβύτερος ὢν Στησιχόρου, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Στησίχορος μαρτυρεῖ, ὥς φησιν ὁ Μεγακλείδης, οὐ ταύτην αὐτῷ περιτίθησι τὴν στολήν, ἀλλὰ τὴν ὁμηρικήν. πολλὰ δὲ τῶν Ξάνθου παραπεποίηκεν ὁ Στησίχορος, ὥσπερ καὶ τὴν ὀρεστείαν καλουμένην. Ἀντισθένης δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι φάσκων, προσέθηκε τὴν ἀμεταμέλητον. ὁ δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ Ὀδυσσεὺς ἡγεμὼν δοκεῖ γεγενῆσθαι Ἐπικούρῳ τῆς πολυθρυλλήτου

Ἡδονῆς, ὅπερ φησίν. Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ
κατὰ δῆμον ἅπαντα. Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ Ἥμενοι ἑξείης, παρὰ
δὲ πλήθωσι τράπεζαι Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων Οἰνοχόος παρέχησι,
καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν, Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.

Ὁ δὲ Μεγακλείδης φησὶ τὸν Ὀδυσσέα καθομιλοῦντα τοὺς καιροὺς ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ὁμοήθης τοῖς Φαίαξιν εἶναι, τὸ ἁβροδίαιτον αὐτῶν ἀσπάζεσθαι προπυθόμενον τοῦ Ἀλκίνου. Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε, Εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί. Μόνως γὰρ οὕτως ᾠήθη, ὧν ἤλπιζε μὴ διαμαρτεῖν.

πιστος

τοιοῦτός ἐστιν καὶ ὁ παραινῶν Ἀμφιλόχῳ τῷ παιδί, ὦ τέκνον ποντίου θηρὸς πετραίου χρωτὶ μάλιστα νόον προσφέρων, πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει, τῷ παρεόντι δ' ἐπαινήσαις ἑκών, ἄλλοτ' ἀλλοῖα φρόνει. ὁμοίως φησὶ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰφιγενείᾳ, Νόει πρὸς ἀνδρὶ σῶμα πολύπου ὅπως πέτρᾳ τραπέσθαι γνησίου φρονήματος. καὶ ὁ Θέογνις, Πολύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου. εἰσὶ δὲ οἵ φασι ταύτης εἶναι τῆς γνώμης τὸν Ὅμηρον προτάττοντα τοῦ σπουδαίου βίου, πολλάκις τὸν καθ' ἡδονὴν λέγοντα, Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη Νέκταρ ἐῳνοχόει, τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι Δειδέχατ' ἀλλήλους. Καὶ ὁ Μενέλαος δὲ παρ' αὐτῷ φησιν, οὐδέ κεν ἡμέας Ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε. καὶ Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ. Διόπερ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς τρυφὴν καὶ λαγνείαν τέλος τοῦ βίου παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τίθεται. Διαβόητοι δὲ ἐπὶ τρυφῇ ἐγένοντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι, ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχείμαζον μὲν ἐν Σούσοις, ἐθέριζον δὲ ἐν Ἐκβατάνοις. κληθῆναι δὲ τὰ Σοῦσα φησὶν Ἀριστόβουλος καὶ Χάρης, διὰ τὴν ὡραιότητα τοῦ τόπου. σοῦσον γὰρ εἶναι τῇ Ἑλλήνων φωνῇ τὸ κρίνον. ἐν Περσεπόλει δὲ διατρίβουσι φθινόπωρον, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ μέρος. καὶ οἱ Πάρθων δὲ βασιλεῖς ἐαρίζουσι μὲν ἐν Ῥάγαις, χειμάζουσι δὲ ἐν Βαβυλῶνι † τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ. καὶ τὸ πρόσημον δὲ ὃ ἐπετίθεντο τῇ κεφαλῇ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, οὐδ' αὐτὸ ἠρνεῖτο τὴν ἡδυπάθειαν ἀπόλαυσιν. κατεσκευάζετο γάρ, ὥς φησι Δίνων, ἐκ σμύρνης, καὶ τοῦ καλουμένου λαβύζου. εὐώδης δ' ἐστὶν ὁ λάβυζος καὶ πολυτιμότερος τῆς σμύρνης. ὁπότε δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἅρματος κατίοι φησὶ βασιλεύς, οὔτε καθήλατο ὀλίγου ὄντος ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ὕψους, οὔτε διὰ χειρῶν ἐρειδόμενος, ἀλλ' ἀεὶ αὐτῷ χρυσοῦς δίφρος ἐτίθετο, καὶ τούτῳ ἐπιβαίνων κατῄει, καὶ βασιλέως διφροφόρος εἰς τοῦτο εἵπετο, φυλάσσουσί τε αὐτὸν καὶ τριακόσιαι γυναῖκες, ὡς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλείδης ἐν πρώτῃ Περσικῶν. αὗται δὲ τὰς μὲν ἡμέρας κοιμῶνται, ἵνα νυκτὸς ἐγρηγορῶσι, τὴν δὲ νύκτα ᾄδουσαι καὶ ψάλλουσαι διατελοῦσι λύχνων καιομένων. χρῆται δὲ αὐταῖς καὶ πολλάκις ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς τῶν μηλοφόρων αὐλῆς, ἦσαν δὲ οὗτοι τῶν δορυφόρων, καὶ τὸ γένος πάντες Πέρσαι ἐπὶ τῶν στυράκων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμόν. ἀριστίνδην ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυρίων Περσῶν τῶν ἀθανάτων καλουμένων, καὶ ἐβάδιζε διὰ τῆς τούτων αὐλῆς πεζὸς ὑποτιθεμένων ψιλοταπίδων Σαρδιανῶν, ἐφ' ὧν οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινεν ἢ βασιλεύς, ὅτε δὲ εἰς τὴν ἐσχάτην αὐλὴν ἔλθοι, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἅρμα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐφ' ἵππου, πεζὸς δὲ οὐδέποτε ἑωράθη ἔξω τῶν βασιλείων, εἰ δὲ ἐπὶ θήραν ἐξίοι, καὶ αἱ παλλακίδες αὐτῷ συνεξῄεσαν, ὁ δὲ θρόνος, ἐφ' ᾧ ἐχρημάτιζε καθήμενος, χρυσοῦς ἦν, ὃν περιειστήκεσαν τέσσαρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι χρυσοῖ, ἐφ' ὧν διετέτατο ἱμάτιον ποικίλον πορφυροῦν. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τετάρτῳ Βίων προειπὼν περὶ τῆς Μήδων τρυφῆς, καὶ ὅτι διὰ ταύτης πολλοὺς εὐνουχίσαιεν τῶν περικτιόνων, ἐπιφέρει καὶ τὴν παρὰ Μήδων γενέσθαι Πέρσαις μηλοφορίαν, μὴ μόνον ὧν ἔπαθον τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς τῶν δορυφορούντων τρυφῆς, εἰς ὅσον ἦλθον ἀνανδρίας ὑπόμνημα. δύναται γὰρ ὡς ἔοικεν ἡ παράκαιρος ἅμα καὶ μάταιος αὐτῶν περὶ τὸν βίον τρυφὴ καὶ τοὺς ταῖς λόγχαις καθωπλισμένους ἀργύρας ἀποφαίνειν. καὶ προελθὼν δὲ γράφει, τοῖς γοῦν πορίσασί τι αὐτῷ ἡδὺ βρῶμα διδοὺς ἆθλα τοῦ πορισθέντος, οὐχ ἑτέραις ἡδύσμασι ταῦτα τιμαῖς παρετίθει, πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὸς ἀπολαύειν αὐτῶν νοοῦ ἔχων. τοῦτο μὲν γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος οἶμαι, καὶ Διὸς ἅμα καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν, εἰς τοῦτό φησιν ἥκειν τρυφῆς οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ὥστε ἔχεσθαι τῆς βασιλικῆς κλίνης ὑπὲρ κεφαλῆς οἴκημά τι πεντάκλινον, ἐν ᾧ χρυσίου πεντακισχίλια διὰ παντὸς ἔκειτο τάλαντα, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο προσκεφάλαιον βασιλικόν. καὶ πρὸς ποδῶν ἕτερον οἴκημα τρίκλινον, οὗ τάλαντα τρισχίλια ἔκειτο ἀργυρίου, καὶ προσηγορεύετο βασιλικὸν ὑποπόδιον. ἦν δ' ἐν τῷ κοιτῶνι καὶ λιθοκόλλητος ἄμπελος χρυσῆ ὑπὲρ τῆς κλίνης, τὴν δὲ ἄμπελον ταύτην Ἀμύντας φησὶν ἐν τοῖς Σταθμοῖς καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶν πολυτελεστάτων ψήφων συντεθειμένους, οὐ μακρὰν δὲ ταύτης ἀνακεῖσθαι κρατῆρα χρυσοῦν Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ποίημα. Ἀγαθοκλῆς δ' ἐν τρίτῳ περὶ Κυζίκου, ἐν Πέρσαις φησὶν εἶναι καὶ χρυσοῦν καλούμενον ὕδωρ. εἶναι δὲ τοῦτο λιβάδας ἑβδομήκοντα, καὶ μηδένα πίνειν ἀπ' αὐτοῦ ἢ μόνον βασιλέα, καὶ τὸν πρεσβύτατον αὐτοῦ τῶν παίδων. τῶν δὲ ἄλλων ἐάν τις πίῃ, θάνατος ἡ ζημία. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ Παιδείας, ἐχρῶντο φησὶν ἔτι τότε τῇ ἐκ Περσῶν παιδείᾳ, καὶ τῇ Μήδων στολῇ καὶ ἁβρότητι. νῦν δὲ τὴν μὲν ἐκ Περσῶν καρτερίαν περιορῶσιν ἀποσβεννυμένην, τὴν δὲ τῶν Μήδων μαλακίαν διασῴζονται. σαφηνίσαι δὲ βούλομαι καὶ τὴν θρύψιν αὐτῶν. ἐκείνοις γὰρ πρῶτον μὲν τὰς εὐνὰς οὐ μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποστόρνυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπεδον, ἀλλ' ὑπείκωσιν αἱ τάπιδες. καὶ μὴν τὰ πεττόμενα ἐπὶ τράπεζαν, ὅσα τε πρότερον εὕρητο, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῄρηνται, ἄλλα τε καινὰ ἀεὶ ἐπιμηχανῶνται, καὶ ὄψα γε ὡσαύτως, καὶ γὰρ καινοποιητὰς ἀμφοτέρων τούτων κέκτηνται,

in. A.

Περσῶν τρυφή.

Περσῶν βασιλέως τρυφή.

Bud. lib. 4. de asse.

ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας αὐτοῖς ἀρκεῖ σκεπάζειν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρῖδας δασείας, καὶ δακτυλήθρας ἔχουσιν. ἐν γε μὴν τῷ θέρει οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, οὐθ' αἱ τῶν δένδρων οὐθ' αἱ τῶν πετρῶν σκιαί, ἀλλ' ἐν ταύταις ἑτέρας σκιὰς ἄνθρωποι μηχανώμενοι αὐτοῖς παριστῶσιν, κἂν τοῖς ἑξῆς δέ φησι περὶ αὐτῶν οὑτωσί. νῦν δὲ στρώματα πλείω ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων, ἢ ἐπὶ τῶν εὐνῶν. οὐ γὰρ τῆς ἱππείας οὕτως, ὡς τοῦ μαλακῶς καθεύδειν ἐπιμέλονται. καὶ τοὺς θυρωροὺς δὲ καὶ τοὺς σιτοποιοὺς καὶ οἰνοχόους, καὶ παρατιθέντας καὶ ἀναιροῦντας, καὶ κατακοιμίζοντας καὶ ἀνιστάντας, καὶ τοὺς κοσμητὰς οἳ ὑποχρίουσί τε καὶ ἐντρίβουσιν αὐτούς, καὶ τἄλλα ῥυθμίζουσιν.

Λυδῶν τρυφή.

Λυδοὶ δὲ εἰς τοσοῦτον ἦλθον τρυφῆς, ὡς καὶ πρῶτοι γυναῖκας εὐνουχίσαι, ὡς ἱστορεῖ Ξάνθος ὁ Λυδός, ἢ ὁ εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφὼς Διονύσιος ὁ σκυτοβραχίων ὡς Ἀρτέμων φησὶν ὁ Κασανδρεὺς ἐν τῷ περὶ συναγωγῆς βιβλίων, ἀγνοῶν ὅτι Ἔφορος ὁ συγγραφεὺς μνημονεύει αὐτοῦ ὡς παλαιοτέρου ὄντος, καὶ Ἡροδότῳ τὰς ἀφορμὰς δεδωκότος. ὁ δ' οὖν Ξάνθος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Λυδιακῶν, Ἀνδραμύτην φησὶ τῶν Λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαντα, χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων. Κλέαρχος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ περὶ βίων, Λυδοί φησι διὰ τρυφὴν παραδείσους κατασκευασάμενοι, καὶ κηπαίους αὐτοὺς ποιήσαντες ἐσκιατροφοῦντο, τρυφερώτερον ἡγησάμενοι τὸ μηδ' αὐτοῖς ὅλως ἐπιπίπτειν τὰς τοῦ ἡλίου αὐγάς, καὶ τέλος πόῤῥω προαγαγόντες ὕβρεως τὰς τῶν ἄλλων γυναῖκας καὶ παρθένους, εἰς τὸν τόπον τὸν διὰ τὴν πρᾶξιν ἁγνεῶνα κληθέντα συνάγοντες ὕβριζον, καὶ τέλος τὰς ψυχὰς ἀποθηλυνθέντες, ἤλλαξαν τὸν τῶν γυναικῶν βίον. διόπερ καὶ γυναῖκα τύραννον ὁ βίος εὕρετο αὐτοῖς, μίαν τῶν ὑβρισθεισῶν Ὀμφάλην,

ὀμφάλη.

ἥτις πρώτη κατῆρξε μὲν εἰς Λυδοὺς πρεπούσης τιμωρίας. τὸ γὰρ ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι ὑβριζομένους, σημεῖόν ἐστι βίας. οὖσα οὖν καὶ αὐτὴ ἀκόλαστος καὶ ἀμυνομένη τὰς γενομένας αὐτῇ πρότερον ὕβρεις, τοῖς ἐν τῇ πόλει δούλοις τὰς τῶν δεσποτῶν παρθένους ἐξέδωκεν, ἐν ᾧ τόπῳ πρὸς ἐκείνων ὑβρίσθη. εἰς τοῦτον οὖν συναθροίσασα μετ' ἀνάγκης συγκατέκλεισε τοῖς δούλοις τὰς δεσποίνας, ὅθεν οἱ Λυδοὶ τὸ πικρὸν τῆς πράξεως ὑποκοριζόμενοι, τὸν τόπον καλοῦσι γυναικῶν ἀγῶνα, γλυκὺν ἀγῶνα. οὐ μόνον δὲ Λυδῶν γυναῖκες ἄφετοι οὖσαι τοῖς ἐντυχοῦσιν, ἀλλὰ καὶ Λοκρῶν τῶν ἐπιζεφυρίων. ἔτι δὲ τῶν περὶ Κύπρον, καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν ἑταιρισμῷ τὰς ἑαυτῶν κόρας ἀφοσιούντων, παλαιᾶς τινὸς ὕβρεως ἔοικεν εἶναι πρὸς ἀλήθειαν ὑπόμνημα καὶ τιμωρία. πρὸς ἣν εἷς τῶν Λυδῶν εὐγενὴς ἀνὴρ ὁρμήσας, καὶ τῇ παρ' αὐτοῖς Μίδου

Μίδας.

βασιλείᾳ βαρυνθείς, τοῦ μὲν Μίδου ὑπ' ἀνανδρείας καὶ τρυφῆς καὶ ἐν πορφύρᾳ κειμένου, καὶ ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς ἱστοῖς συνταλασιουργοῦντος. Ὀμφάλης δὲ πάντας τοὺς συγκατακλιθέντας αὐτῇ ξενοκτονούσης, ἀμφοτέρους ἐκόλασε, τὸν μὲν ὑπὸ ἀπαιδευσίας κεκωφημένον τῶν ὤτων ἐξελκύσας, ὃς διὰ τὴν τοῦ φρονεῖν ἔνδειαν τοῦ πάντων ἀναισθητοτάτου ζώου τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. πρῶτοι δὲ Λυδοὶ καὶ τὴν καρύκην ἐξεῦρον, περὶ ἧς τῆς σκευασίας οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ συνθέντες εἰρήκασιν.

Συγγραφεῖς ὀψαρτυτικῶν.
Καρύκη.

Γλαῦκός τε ὁ Λοκρός, καὶ Μίθαικος καὶ Διονύσιος, Ἡρακλεῖδαί τε δύο γένος συρακούσιοι, καὶ Ἆγις καὶ Ἐπαίνετος καὶ Διονύσιος, ἔτι τε Ἡγήσιππος, καὶ Ἐρασίστρατος, καὶ Εὐθύδημος καὶ Κρίτων. πρὸς τούτοις δὲ Στέφανος, Ἀρχύτας, Ἀκέσιος, Ἀκεσίας, Διοκλῆς, Φιλυστίων. τοσούτους γὰρ οἶδα γράψαντας ὀψαρτυτικά.

Κάνδαυλος.

καὶ κάνδαυλον δέ τινα ἔλεγον οἱ Λυδοί, οὐχ ἕνα ἀλλὰ τρεῖς, οὕτως ἐξήσκηντο πρὸς τὰς ἡδυπαθείας. γίνεσθαι δ' αὐτόν φησιν ὁ Ταραντῖνος Ἡγήσιππος ἐξ ἑφθοῦ κρέως, καὶ κνηστοῦ ἄρτου, καὶ φρυγίου τυροῦ, ἀνήθου τε καὶ ζωμοῦ πίονος. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἄλεξις ἐν παννυχίδι ἢ ἐρίθοις. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ προσδιαλεγόμενος. Ἔτι δέ σοι παρὰ τοῦτον κάνδαυλόν τινα Παραθήσομεν, κάνδαυλον οὐκ ἐδήδοκα, Ἀλλ' οὐδὲ ἀκήκο' οὐδέποτε. Θαυμαστὸν ἐμὸν εὕρημα πάνυ, πολὺν δ' ἐγὼ Ἐὰν παραθῶ σοι, προσκατέδει τοὺς δακτύλους Σαυτοῦ γε χαίρων. ἔρια μὲν ποιήσομεν ἄνθρωπε ποίει λευκὰ καὶ Βλέπεις ἐπάν Ἀπὸ τῶν κοινῶν ταρίχους ἰχθύων, κρεῶν βατανίων εὐθέως Δίπυρον παραθήσεις ᾠὸν ἐπιτετμημένον, Πυὸν μέλιτος ὀξύβαφον ἀπὸ ταγήνου τυροῦ, Τροφάλλια χλωρὰ κυθνίου παρατεμών, Βοτρύδιόν τι χόρειον ἐν ποτηρίῳ, Γλυκὺν τὸ τοιοῦτον γὰρ ἀεί πως μέρος Ἐπιπαίζεται. κεφαλὴ δὲ δείπνου γίνεται. Ἄνθρωπε παῖζε μόνον, ἀλλ' ἀπαλλάγηθί μου, Κανδαύλους λέγων καὶ χόρεια καὶ βατάνια. Γῶσαν τὴν ἡδονὴν μνημονεύει τῆς κανδαύλου καὶ Φιλήμων ἐν παριόντι οὕτως, Τοὺς ἐν τῇ πόλει μάρτυρας ἔχω, ὅτι μόνος Φύσκην ποιῶ κάνδαυλον ᾠὰ θεῖον ἐν στενῷ. Τί τούτων διαπέπτωκ' ἐγένετο ἢ ἁμαρτήματι. καὶ Νικόστρατος ἐν μαγείρῳ, ὃς μέλανα ποιεῖν ζωμὸν οὐκ ἠπίστατο, θρῖον δὲ καὶ κάνδαυλον. καὶ Μένανδρος τροφωνίῳ, ἰωνικὸς πλούταξ, ὑποστάσεις ποιῶν κάνδαυλον ὑποκινητιῶντα βρώματα. καὶ εἰς τοὺς πολέμους δὲ ἐξιόντες οἱ Λυδοὶ παρατάττονται μετὰ συρίγγων καὶ αὐλῶν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος. καὶ Λακεδαιμόνιοι δὲ μετ' αὐλῶν ἐξορμῶσιν ἐπὶ τοὺς πολέμους,

Βασιλεὺς τῆς λιβανοφόρου.

καθάπερ Κρῆτες μετὰ λύρας. Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυμαῖος, ὁ τὰ περσικὰ συγγράψας, ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις

φαρμάκοις παρασκευαστικοῖς εἰπών, ὡς ὁ ἐν τῇ λιβανοφόρῳ χώρᾳ βασιλεὺς αὐτόνομός τε ἐστί, καὶ οὐδενὸς ὑπήκοος γράφει καὶ ταῦτα. οὗτος δ' ὑπερβάλλει τῇ τρυφῇ καὶ ῥαθυμίᾳ, διατρίβει τε γὰρ ἀεὶ ἐν τοῖς βαλανείοις, ἐν τρυφῇ καὶ δαπάνῃ τὸν βίον διάγων, καὶ πράττει οὐδὲ ἓν πρᾶγμα, οὐδὲ πολλοῖς πλησιάζει, ἀλλὰ δικαστὰς αὐτὸς ἀποδεικνύει, καὶ ἐάν τις αὐτοὺς ἡγῆται μὴ δικαίως δεδικακέναι, ἔστι θυρὶς ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ τῶν βασιλείων, καὶ αὕτη ἁλύσει δέδεται. ὁ οὖν ἡγούμενος ἀδίκως δεδικάσθαι, ἐπιλαμβάνεται τῆς ἁλύσεως, καὶ ἕλκει τὴν θυρίδα, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπειδὰν αἴσθηται, εἰσκαλεῖ, καὶ αὐτὸς δικάζει. καὶ ἐὰν φαίνωνται οἱ δικασταὶ ἀδίκως δικάσαντες ἀποθνήσκουσιν. ἐὰν δὲ δικαίως, ὁ κινήσας τὴν θυρίδα ἀπόλλυται. τὰ δ' ἀναλώματα λέγει τῆς ἡμέρας εἰς τὸν βασιλέα, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν γυναῖκας καὶ φίλους, γίνεσθαι τάλαντα πεντεκαίδεκα Βαβυλώνια.

Τυῤῥηνῶν ἡδυπάθεια.

περὶ δὲ Τυῤῥηνοῖς ἐκτόπως τρυφήσασιν, ἱστορεῖ Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ, ὅτι αἱ θεράπαιναι γυμναὶ τοῖς ἀνδράσι διακονοῦνται. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ μγ. τῶν ἱστοριῶν, καὶ νόμον εἶναί φησι παρὰ τοῖς Τυῤῥηνοῖς, κοινὰς ὑπάρχειν τὰς γυναῖκας. ταύτας δὲ ἐπιμελεῖσθαι σφόδρα τῶν σωμάτων, καὶ γυμνάζεσθαι πολλάκις καὶ μετ' αὐτῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς ἑαυτάς, οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι αὐταῖς φαίνεσθαι γυμναῖς. δειπνεῖν δὲ αὐτὰς οὐ παρὰ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ παρ' οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων, καὶ προπίνουσιν οἷς ἂν βουληθῶσιν. εἶναι δὲ καὶ πιεῖν δεινάς, καὶ τὰς ὄψεις πάνυ καλάς. τρέφειν δὲ τοὺς Τυῤῥηνοὺς πάντα τὰ γινόμενα παιδία, οὐκ εἰδότας ὅτου πατρός ἐστιν ἕκαστον. ζῶσι δὲ καὶ οὗτοι τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θρεψαμένοις, πότους τὰ πολλὰ ποιούμενοι, καὶ πλησιάζοντες ταῖς γυναιξὶν ἁπάσαις. οὐδὲν δ' αἰσχρόν ἐστι Τυῤῥηνοῖς, οὐ μόνον αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ τι ποιοῦντας, ἀλλ' οὐδὲ πάσχοντας φαίνεσθαι. ἐπιχώριον γὰρ καὶ τοῦτο παρ' αὐτοῖς, ἐπεὶ καὶ τοσούτου δέουσιν αἰσχρὸν ὑπολαμβάνειν, ὥστε καὶ λέγουσιν ὅταν ὁ μὲν δεσπότης τῆς οἰκίας ἀφροδισιάζηται, ζητῇ δέ τις αὐτόν, ὅτι πάσχει τὸ καὶ τό, προσαγορεύσαντες αἰσχρῶς τὸ πρᾶγμα. ἐπειδὰν δὲ συνουσιάζωσι καθ' ἑταιρείας, ποιοῦσιν οὕτως, πρῶτον μὲν ὅταν παύσωνται πίνοντες, καὶ μέλλωσι καθεύδειν, εἰσάγουσι παρ' αὐτοὺς οἱ διάκονοι τῶν λύχνων ἐπικαιομένων, ὅτε μὲν ἑταίρας, ὅτε δὲ παῖδας πάνυ καλούς, ὅτε δὲ καὶ γυναῖκας. ὅταν δὲ τούτων ἀπολαύσωσιν, αὖθις αὐτοῖς νεανίσκους ἀκμάζοντας, οἱ πλησιάζουσιν αὐτοῖς ἐκείνοις. ἀφροδισιάζουσι δὲ καὶ ποιοῦνται τὰς συνουσίας, ὁτὲ μὲν ὁρῶντες ἀλλήλους, ὡς δὲ τὰ πολλὰ καλύβας περιβάλλοντες περὶ τὰς κλίνας, αἳ πεπλεγμέναι εἰσὶν ἐκ ῥάβδων, περιβέβληται δ' ἄνωθεν ἱμάτια, καὶ πλησιάζουσι μὲν σφόδρα καὶ ταῖς γυναιξί, πολὺ μέντοι γε χαίρουσι συνόντες τοῖς παισί, καὶ τοῖς μειρακίοις. καὶ γὰρ γίνονται παρ' αὐτοῖς πάνυ καλοὶ τὰς ὄψεις, ἅτε τρυφερῶς διαιτώμενοι, καὶ λεαινόμενοι τὰ σώματα. πάντες δὲ οἱ πρὸς ἑσπέραν οἰκοῦντες βάρβαροι πιττοῦνται, καὶ ξυροῦνται τὰ σώματα. καὶ παρά γε τοῖς Τυῤῥηνοῖς ἐργαστήρια κατεσκεύασται πολλά, καὶ τεχνῖται τούτου τοῦ πράγματός εἰσιν, ὥσπερ παρ' ἡμῖν οἱ κουρεῖς. παρ' οὓς ὅταν εἰσέλθωσι, παρέχουσιν ἑαυτοὺς πάντα τρόπον, οὐθὲν αἰσχυνόμενοι τοὺς ὁρῶντας, οὐδὲ τοὺς παριόντας. χρῶνται δὲ τούτῳ τῷ νόμῳ πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν τὴν Ἰταλίαν οἰκούντων, μαθόντες παρὰ Σαμνιτῶν καὶ Μεσαπίων. ὑπὸ δὲ τῆς τρυφῆς οἱ Τυῤῥηνοί, ὡς Ἄλκιμος ἱστορεῖ, πρὸς αὐλὸν καὶ μάττουσι καὶ πυκτεύουσι καὶ μαστιγοῦσιν. διαβόητοι δὲ εἰσὶν ἐπὶ τρυφῇ καὶ αἱ τῶν Σικελῶν τράπεζαι, οἵτινες καὶ τὴν παρ' αὐτῶν θάλατταν λέγουσιν εἶναι γλυκεῖαν, χαίροντες τοῖς ἐξ αὐτῆς γινομένοις ἐδέσμασιν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πέμπτῳ βίων.

καὶ Σικελῶν.

Συβαριτῶν τρυφή.

περὶ δὲ Συβαριτῶν τί δεῖ καὶ λέγειν, παρ' οἷς πρώτοις εἰσήχθησαν εἰς τὰ βαλανεῖα λουτροχόοι, καὶ παραχύται πεπεδημένοι, τοῦ μὴ θᾶττον ἰέναι, καὶ ὅπως μὴ σπεύδοντες κατακαίωσι τοὺς λουομένους. πρῶτοι δὲ Συβαρῖται καὶ τὰς ποιούσας ψόφον τέχνας οὐκ ἐῶσιν ἐπιδημεῖν τῇ πόλει, οἷον χαλκέων καὶ τεκτόνων καὶ τῶν ὁμοίων, ὅπως αὐτοῖς πανταχόθεν ἀθόρυβοι ὦσιν οἱ ὕπνοι, οὐκ ἐξῆν δ' οὐδ' ἀλεκτρυόνα ἐν τῇ πόλει τρέφεσθαι. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτῶν Τίμαιος, ὅτι ἀνὴρ Συβαρίτης εἰς ἀγρόν ποτε πορευόμενος ἔφη ἰδὼν τοὺς ἐργάτας σκάπτοντας, αὐτὸς ῥῆγμα λαβεῖν, πρὸς ὃν ἀποκρίνασθαί τινα τῶν ἀκουσάντων, αὐτὸς δὲ σοῦ διηγουμένου ἀκούων πεπονηκέναι τὴν πλευράν. ἐν Κρότωνι δὲ σκάπτοντι τινὶ τῶν ἀθλούντων κόνιν, ἐπιστάντες τινὲς Συβαριτῶν ἐθαύμαζον λέγοντες, εἰ τηλικαύτην ἔχοντες πόλιν, οἰκέτας μὴ κέκτηνται τοὺς σκάψοντας ἑαυτοῖς τὴν παλαίστραν. ἄλλος δὲ Συβαρίτης παραγενόμενος εἰς Λακεδαίμονα, καὶ κληθεὶς εἰς φιδίτιον, ἐπὶ τῶν ξύλων κατακείμενος, καὶ δειπνῶν μετ' αὐτῶν, πρότερον μὲν ἔφη καταπεπλῆχθαι τὴν τῶν Λακεδαιμονίων πυνθανόμενος ἀνδρείαν. νῦν δὲ θεασάμενος, νομίζειν μηδὲν τῶν ἄλλων αὐτοὺς διαφέρειν. καὶ γὰρ τὸν ἀνανδρότατον μᾶλλον ἂν ἑλέσθαι ἀποθανεῖν, ἢ τοιοῦτον βίον ζῶντα καρτερεῖν. ἔθος δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ τοὺς παῖδας μέχρι τῆς τῶν ἐφήβων ἡλικίας, ἁλουργίδας τε φορεῖν καὶ πλοκαμῖδας ἀναδεδεμένους χρυσοφορεῖν. ἐπιχωριάζειν δὲ παρ' αὐτοῖς διὰ τὴν τρυφὴν ἀνθρωπάρια μικρά, καὶ τοὺς σκοπαίους, ὥς φησιν ὁ Τίμων, τοὺς καλουμένους παρά τισι στίλπωνας, καὶ

κυνάρια μελιταῖα, ἅπερ αὐτοῖς καὶ ἕπεσθαι εἰς τὰ γυμνάσια, πρὸς οὓς καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις Μασανάσσης ὁ τῶν Μαυρουσίων βασιλεὺς ἀπεκρίνατο, ὥς φησι Πτολεμαῖος ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων, ζητοῦσι συνωνεῖσθαι πιθήκους, παρ' ὑμῖν ὦ οὗτοι αἱ γυναῖκες οὐ τίκτουσι παιδία, παιδίοις γὰρ ἔχαιρεν ὁ Μασανάσσης, καὶ εἶχε παρ' αὐτῷ τρεφόμενα τῶν υἱῶν. πολλοὶ δὲ ἦσαν τὰ τέκνα, καὶ τῶν θυγατέρων ὁμοίως, καὶ πάντα ταῦτα αὐτὸς ἔτρεφε μέχρι τριῶν ἐτῶν, μετ' ἃ ἀπέπεμπε πρὸς τοὺς γεγεννηκότας παραγινομένων ἄλλων. τὰ δὲ αὐτὰ ἔφη καὶ Εὔβουλος ὁ κωμικὸς ἐν χάρισιν, οὕτω.

Μασανάσσου φιλοστοργία.

Καὶ γὰρ πόσῳ κάλλιον ἱκετεύω τρέφειν Ἄνθρωπον ἔστ' ἄνθρωπον, ἂν ἔχῃ βίον Ἢ χῆνα πλαταγίζοντα καὶ κεχηνότα, Ἢ στρουθόν, ἢ πίθηκον ἐπίβουλον κακόν. καὶ Ἀθηνόδωρος δὲ ἐν τῷ περὶ σπουδῆς καὶ παιδιᾶς, Ἀρχύτην φησὶ τὸν Ταραντῖνον πολιτικὸν ἅμα καὶ φιλόσοφον γενόμενον, πλείστους οἰκέτας ἔχοντα, ἀεὶ τούτοις παρὰ τὴν δίαιταν ἀφιεμένοις εἰς τὸ συμπόσιον ἥδεσθαι, ἀλλ' οἱ Συβαρῖται ἔχαιρον τοῖς μελιταίοις κυνιδίοις, καὶ ἀνθρώποις οὐκ ἀνθρώποις. ἐφόρουν δ' οἱ Συβαρῖται καὶ ἱμάτια μιλησίων ἐρίων πεποιημένα, ἀφ' ὧν δὴ καὶ αἱ φιλίαι ταῖς πόλεσιν ἐγένοντο, ὡς ὁ Τίμαιος ἱστορεῖ. ἠγάπων γὰρ τῶν μὲν ἐξ Ἰταλίας Τυρρηνούς, τῶν δ' ἔξωθεν τοὺς Ἴωνας, ὅτι τρυφῇ προσεῖχον. οἱ δ' ἱππεῖς τῶν Συβαριτῶν ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους ὄντες ἐπόμπευον, ἔχοντες κροκωτοὺς ἐπὶ τοῖς θώραξιν, καὶ τοῦ θέρους οἱ νεώτεροι αὐτῶν εἰς τὰ νυμφῶν ἄντρα τῶν Λουσιάδων ἀποδημοῦντες, διετέλουν μετὰ πάσης τρυφῆς. οἱ δ' εὔποροι αὐτῶν ὁπότε εἰς ἀγρὸν παραβάλλοιεν, καίπερ ἐπὶ ζευγῶν πορευόμενοι, τὴν ἡμερησίαν πορείαν ἐν τρισὶν ἡμέραις διήνυον. ἦσαν δέ τινες αὐτοῖς καὶ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φερουσῶν ὁδῶν κατάστεγοι. τοῖς δὲ πλείστοις αὐτῶν ὑπάρχουσιν οἰνῶνες ἐγγὺς τῆς θαλάσσης, εἰς οὓς δι' ὀχετῶν τῶν οἴνων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀφιεμένων, τὸν μὲν ἔξω τῆς χώρας πιπράσκεσθαι, τὸν δὲ εἰς τὴν πόλιν τοῖς πλοίοις διακομίζεσθαι. ποιοῦνται δὲ καὶ δημοσίᾳ πολλὰς καὶ πυκνὰς ἑστιάσεις, καὶ τοὺς λαμπρῶς φιλοτιμηθέντας χρυσοῖς στεφάνοις τιμῶσιν, καὶ τούτους ἀνακηρύττουσιν ἐν ταῖς δημοσίαις θυσίαις, καὶ τοῖς ἀγῶσι προσκηρύττοντες οὐκ εὔνοιαν, ἀλλὰ τὴν εἰς τὰ δεῖπνα χορηγίαν, ἐν οἷς στεφανοῦσθαι, καὶ τῶν μαγείρων τοὺς ἄριστα τὰ παρατεθέντα διασκευάσαντας. παρὰ Συβαρίταις δ' εὑρέθησαν καὶ πύελοι, ἐν αἷς κατακείμενοι ἐπυριῶντο. πρῶτοι δὲ καὶ ἀμίδας ἐξεῦρον, ἃς εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια. καταγελῶντες δὲ τῶν ἀποδημούντων τῶν πατρίδων, αὐτοὶ ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τῷ γεγηρακέναι ἐπὶ ταῖς τῶν ποταμῶν γεφύραις. δοκεῖ δὲ μέγα τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν εἶναι, ὅτι ἐκ τῆς χώρας ἀλιμένου τῆς θαλάσσης παρηκούσης, καὶ τῶν καρπῶν σχεδὸν ἁπάντων ὑπὸ τῶν πολιτῶν καταναλισκομένων ὅ, τε τῆς πόλεως τόπος, καὶ ὁ παρὰ τοῦ θεοῦ χρησμὸς συμπαρωξυκέναι πάντας ἐκτρυφῆσαι καὶ ποιῆσαι, ζῆσαι ὑπὲρ τὸ μέτρον ἐκλελυμένως. ἡ δὲ πόλις αὐτῶν ἐν κοίλῳ κειμένη, τοῦ μὲν θέρους, ἕωθέν τε καὶ πρὸς ἑσπέραν ψῦχος ὑπερβάλλον ἔχει. τὸ δὲ μέσον τῆς ἡμέρας καῦμα ἀνύποιστον, ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν ὑπειληφέναι πρὸς ὑγείαν διαφέρειν τοὺς ποταμούς, ὅθεν καὶ ῥηθῆναι, ὅτι τὸν βουλόμενον ἐν Συβάρει μὴ πρὸ μοίρας ἀποθανεῖν, οὔτε δυόμενον οὔτε ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ὁρᾶν δεῖ. ἔπεμψαν δέ ποτε καὶ εἰς θεοῦ τοὺς χρησομένους, ὧν ἦν Ἴσαμυρις, πυνθανόμενοι μέχρι τινὸς εὐδαιμονήσουσι. καὶ ἡ Πυθία ἔφη, Εὐδαίμων σὺ ἔσῃ τιμῶν γένος αἰὲν ἐόντων, Εὖτ' ἂν δὴ πρότερον θνητὸν θεοῦ ἄνδρα σεβίσσῃς, Τηνίκα σοι πόλεμός τε καὶ ἐμφύλιος στάσις ἥξει. τούτων ἀκούσαντες ἔδοξαν λέγειν αὐτοῖς τὸν θεόν, ὡς οὐδέποτε παύσαιντο τρυφῶντες. οὐδέποτε γὰρ τιμήσειν ἄνθρωπον μᾶλλον θεοῦ. ἐγένετ' οὖν αὐτοῖς τῆς τύχης ἡ μεταβολή, ἐπεί τις τῶν οἰκετῶν τινα μαστιγῶν, καὶ τοῦτον καταφυγόντα εἰς τὰ ἱερὰ πάλιν ἐμαστίγου. ὡς δὲ τὸ τελευταῖον κατέδραμεν τὰ ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μνήματα, ἀφῆκεν αἰδεσθείς, ἐξανηλώθησαν δὲ φιλοτιμούμενοι πρὸς ἑαυτοὺς τρυφαῖς. καὶ ἡ πόλις δὲ πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας ἡμιλλᾶτο περὶ τρυφῆς, εἶτα μετ' οὐ πολὺ γινομένων αὐτοῖς σημείων πολλῶν καὶ ἀπωλείας, περὶ ἧς νῦν οὐκ ἔτ' ἐπείγει λέγειν, διεφθάρησαν. εἰς τηλικοῦτον δ' ἦσαν τρυφῆς ἐληλακότες, ὡς καὶ παρὰ τὰς εὐωχίας τοὺς ἵππους ἐθίσαι πρὸς αὐλὸν ὀρχεῖσθαι. τοῦτ' οὖν εἰδότες οἱ Κροτωνιᾶται, ὅτε αὐτοῖς ἐπολέμουν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ διὰ τῆς πολιτείας αὐτῶν, ἐνέδοσαν τοῖς ἵπποις τὸ ὀρχηστικὸν μέλος. συμπαρῆσαν γὰρ αὐτοῖς καὶ αὐληταὶ ἐν στρατιωτικῇ σκευῇ, καὶ ἅμα αὐλούντων ἀκούοντες οἱ ἵπποι, οὐ μόνον ἐξωρχήσαντο, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναβάτας ἔχοντες, ηὐτομόλησαν πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας. τὰ ὅμοια ἱστόρησε καὶ περὶ Καρδιανῶν ὁ Λαμψακηνὸς Χάρων ἐν δευτέρῳ ὅρων γράφων οὕτως, Βισάλται εἰς Καρδίαν ἐστρατεύσαντο καὶ ἐνίκησαν. ἡγεμὼν δὲ τῶν Βισαλτέων ἦν Ὄναρις. οὗτος δὲ παῖς ὢν ἐν τῇ Καρδίᾳ ἐπράθη, καί τινι Καρδιηνῷ δουλεύσας, κουρεὺς ἐγένετο. Καρδιηνοῖς δὲ λόγιον ἦν, ὡς Βισάλται ἀπίξονται ἐπ' αὐτούς, καὶ πυκνὰ περὶ τούτων διελέγοντο ἐν τῷ κουρείῳ ἱζάνοντες, καὶ ἀποδρὰς ἐκ τῆς Καρδίης εἰς τὴν πατρίδα τοὺς Βισάλτας ἔστειλεν ἐπὶ τοὺς Καρδιηνούς, ἀποδεχθεὶς ἡγεμὼν ὑπὸ τῶν Βισαλτέων. οἱ δὲ Καρδιηνοὶ πάντες

Συβαριτῶν φυγή.

ἵπποι ὀρχούμενοι πρὸς αὐλὸν ἐν παρατάξει.

τοὺς

τοὺς ἵππους ἐδίδαξαν ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχεῖσθαι ὑπὸ τῶν αὐλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ὀπισθίων πο-
δῶν ἱστάμενοι, τοῖς προσθίοις ὠρχοῦντο ἐξεπιστάμενοι τὰ αὐλήματα. ταῦτα οὖν ἐπιστάμενος Ὀνα-
ρις ἐκτήσατο ἐκ τῆς Καρδίας αὐλητρίδα, καὶ ἀφικομένη ἡ αὐλητρὶς εἰς τοὺς Βισάλτας ἐδίδαξε
πολλοὺς αὐλητάς, μεθ' ὧν δὴ καὶ στρατεύεται ἐπὶ τὴν Καρδίαν. καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη συνειστήκει, ἐκέ-
λευσε αὐλεῖν τὰ αὐλήματα, ὅσα οἱ ἵπποι τῶν Καρδιηνῶν ἐξεπίσταιντο. καὶ ἐπεὶ ἤκουσαν οἱ ἵπποι
τοῦ αὐλοῦ, ἔστησαν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, καὶ πρὸς ὀρχησμὸν ἐτράποντο. τῶν δὲ Καρδιηνῶν ἡ ἰσ-
χὺς ἐν τῇ ἵππῳ ἦν, καὶ οὕτως ἐνικήθησαν. Συβαριτῶν δέ τις εἰς Κρότωνα ποτὲ διαπλεῦσαι βου-
ληθεὶς ἐκ τῆς Συβάρεως, ἰδιόστολον ἐναυλώσατο πλοῖον, ἐφ' ᾧ οὔτε ῥαντισθήσεται, οὔτε ἐμβήσεται
ἕτερος, καὶ ἐφ' ᾧ τὸν ἵππον ἀναλήψεται. τοῦ δὲ οὕτως συμφρονήσαντος ἐνεβίβασέ τε τὸν ἵπ-
πον, καὶ ὑποστορέσαι τῷ ζώῳ ἐκέλευσεν, ἔπειτα τινὸς τῶν προπεμπόντων ἐδεῖτο συμπλεῦσαι αὐ-
τῷ, λέγων ὅτι προδιεστειλάμην τῷ πορθμεῖ, ἵνα παρὰ τὴν γῆν πλέῃ. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι μόλις
ἄν σου ὑπήκουσα, εἰ παρὰ τὴν θάλασσαν ἔμελλες πεζεύειν, καὶ μὴ παρὰ τὴν γῆν πλεῖν. Φύλαρ-
χος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, εἰπὼν ὅτι παρὰ Συρακουσίοις νόμος ἦν τὰς γυναῖ- Συρακουσίων νόμος.
κας μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ, μηδ' ἀνθινὰ φορεῖν, μηδ' ἐσθῆτας ἔχειν πορφυρᾶς ἐχούσας παρυφάς,
ἐὰν μή τις αὐτῶν συγχωρῇ ἑταίρα εἶναι κοινή. καὶ ὅτι ἄλλος ἦν νόμος τὸν ἄνδρα μὴ καλλωπίζεσθαι,
μηδ' ἐσθῆτι περιέργῳ χρῆσθαι καὶ διαλλαττούσῃ, ἐὰν μὴ ὁμολογῇ μοιχεύειν, ἢ κίναιδος εἶναι. καὶ
τὴν ἐλευθέραν μὴ ἐκπορεύεσθαι ἡλίου δεδυκότος, ἐὰν μὴ μοιχευθησομένην. ἐκωλύετο δὲ καὶ ἡμέ-
ρας ἐξιέναι ἄνευ τῶν γυναικονόμων, ἀκολουθούσης αὐτῇ μιᾶς θεραπαινίδος. † Συβαρῖται φησὶν καὶ Συβαριτῶν
ἐξοκείλαντες εἰς τρυφήν, ἔγραψαν νόμον τὰς γυναῖκας εἰς τὰς ἑορτὰς καλεῖν, καὶ τοὺς εἰς τὰς τρυφή.
θυσίας καλοῦντας πρὸ ἐνιαυτοῦ τὴν παρασκευὴν ποιεῖσθαι, ἵνα ἀξίως ποιούμενοι τοῦ χρόνου, τῶν θ'
ἱματίων καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου, προσάγωσιν οὕτως εἰς τὰς κλήσεις. εἰ δέ τις τῶν ὀψοποιῶν ἢ μα-
γείρων ἴδιον εὕροι βρῶμα καὶ περιττόν, τὴν ἐξουσίαν μὴ εἶναι χρήσασθαι τούτῳ ἕτερον πρὸ ἐνιαυτοῦ,
ἀλλὰ αὐτῷ τῷ εὑρόντι τὸν χρόνον τοῦτον ὅπως ὁ πρῶτος εὑρὼν καὶ τὴν ἐργασίαν ἔχῃ, πρὸς τὸ τοὺς
ἄλλους φιλοπονοῦντας αὐτοὺς ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις. ὡσαύτως δὲ μηδὲ τοὺς τὰς ἐγχέ-
λεις πωλοῦντας τέλος ἀποτίνειν, μηδὲ τοὺς θηρεύοντας. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς τὴν πορφύραν
τὴν θαλαττίαν βάπτοντας, καὶ τοὺς εἰσάγοντας, ἀτελεῖς ἐποίησαν. πάνυ οὖν ἐξοκείλαντες εἰς
ὕβριν, τὸ τελευταῖον παρὰ Κροτωνιατῶν τριάκοντα πρεσβευτῶν ἡκόντων ἅπαντας αὐτοὺς ἀ- Συβαριτῶν
πέκτειναν, καὶ πρὸ τοῦ τείχους τὰ σώματα ἐξέρριψαν, καὶ ὑπὸ θηρίων εἴασαν διαφθαρῆναι. αὕτη ὄλεθρος.
δ' αὐτοῖς καὶ τῶν κακῶν ἐγένετο ἀρχή, μηνίσαντος τοῦ δαιμονίου. ἔδοξαν γοῦν μετ' ὀλίγας ἡμέ-
ρας πάντες αὐτῶν οἱ ἄρχοντες τὴν αὐτὴν ἰδεῖν ὄψιν ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί. τὴν γὰρ Ἥραν ἰδόντες ἐλ-
θοῦσαν εἰς μέσην τὴν ἀγοράν, καὶ ἐμοῦσαν χολήν. ἀνέβλυσε δὲ καὶ αἵματος πηγὴ ἐν τῷ ἱερῷ
αὐτῆς, καὶ οὐδὲ οὕτως ἔληξαν τῆς ὑπερηφανίας, ἕως πάντες ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἀπώλοντο. Ἡρα-
κλείδης δ' ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης φησί, Συβαρῖται τὴν Τήλυος τυραννίδα κατα-
λύσαντες, τοὺς μετασχόντας τῶν πραγμάτων ἀναιροῦντες, καὶ φονεύοντες ἐπὶ τῶν βωμῶν ἀπήν-
των. καὶ ἐπὶ τοῖς φόνοις τούτοις ἀπεστράφη μὲν τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα, τὸ δὲ ἔδαφος ἀνῆκε πηγὴν
αἵματος, ὥστε τὸν σύνεγγυς ἅπαντα τόπον κατεχάλκευσαν θυρίσι βουλόμενοι στῆσαι τὴν τοῦ αἵ-
ματος ἀναφοράν. διόπερ ἀνάστατοι ἐγένοντο, καὶ διεφθάρησαν ἅπαντες, οἳ καὶ τῶν Ὀλυμπίων τὸν
πάνυ ἀγῶνα ἀμαυρῶσαι ἐθελήσαντες. καθ' ὃν γὰρ ἄγεται καιρόν, ἐπιτηρήσαντες ἄθλων ὑπερβο-
λῇ, ὡς αὐτοὺς καλεῖν ἐπεχείρουν τοὺς ἀθλητάς. Κροτωνιᾶται δ' ὥς φησι Τίμαιος, μετὰ τὸ ἐξελεῖν Συ-
βαρίτας, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν, ὥστε καὶ τὸν ἄρχοντα αὐτῶν περιιέναι κατὰ τὴν πόλιν ἁλουρ-
γίδα ἠμφιεσμένον, καὶ ἐστεφανωμένον χρυσῷ στεφάνῳ, ὑποδεδεμένον λευκὰς κρηπῖδας. οἱ δὲ οὐ
διὰ τρυφήν φασι τοῦτο γεγονέναι, ἀλλὰ διὰ Δημοκήδη τὸν ἰατρόν, ὃς τὸ μὲν γένος ἦν Κροτωνιά-
της. Πολυκράτει δὲ τῷ Σαμίων τυράννῳ συνών, καὶ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον αἰχμαλωτισθεὶς Κροτωνιατῶν.
ὑπὸ Περσῶν, ἀνήχθη ὡς βασιλέα, Ὀροίτου τὸν Πολυκράτην ἀποκτείναντος. θεραπεύσας δ' ὁ Δη-
μοκήδης Ἄτοσσαν τὴν Δαρείου μὲν γυναῖκα, Κύρου δὲ θυγατέρα τὸν μαστὸν ἀλγήσασαν, ᾔτησε
ταύτην δωρεάν, καταπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἐπανελευσόμενος, καὶ τυχὼν ἧκεν εἰς Κρό- Herod. lib. 3.
τωνα, βουλόμενός τε αὐτόθι καταμένειν. ἐπιλαβομένου τινὸς τῶν Περσῶν καὶ λέγοντος, ὅτι
βασιλέως εἴη δοῦλος, ἐκεῖνον μὲν ἀφείλοντο οἱ Κροτωνιᾶται, ἐκδύσαντες δὲ τὴν στολὴν τοῦ Πέρ-
σου, ἐνέδυσαν τὸν ὑπηρέτην τοῦ πρυτανεύοντος, ἐξ οὗ δὴ Περσικὴν στολὴν ἠμφιεσμένος, περιέρ-
χεται ταῖς ἑβδόμαις τοὺς βωμοὺς μετὰ τοῦ πρυτάνεως, οὐ τρυφῆς χάριν, οὐδ' ὕβρεως, ἀλλ' ἐπη-
ρείας τῆς εἰς τοὺς Πέρσας τοῦτο πράττοντες. ὕστερον δὲ καὶ οἱ Κροτωνιᾶται φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐπε-
χείρησαν τὴν Ὀλυμπικὴν πανήγυριν καταλῦσαι τῷ αὐτῷ χρόνῳ, προθέντες ἀργυρικὸν σφό-
δρα πλούσιον ἀγῶνα. οἱ δὲ Συβαρίτας τοῦτο ποιῆσαι λέγουσιν. Ταραντίνους δέ φησι Κλέαρ-

χος ἐν τετάρτῳ Βίων, ἀλκὴν καὶ δύναμιν κτησαμένους εἰς τοσοῦτον τρυφῆς προελθεῖν, ὥστε τὸν ὅλον χρῶτα παραλεαίνεσθαι, καὶ τῆς ψιλώσεως ταύτης τοῖς λοιποῖς κατάρξαι. ἐφόρουν δέ φησι καὶ παρυφὴν διαφανῆ πάντες, οἷς νῦν ὁ τῶν γυναικῶν ἁβρύνεται βίος. δεύτερον δ' ὑπὸ τῆς τρυφῆς εἰς ὕβριν ποδηγηθέντες, ἀνάστατον μίαν πόλιν Ἰαπύγων ἐποίησαν Κάρβιναν, ἐξ ἧς παῖδας καὶ παρθένους, καὶ τὰς ἐν ἀκμῇ γυναῖκας ἀθροίσαντες, εἰς τὰ τῶν Καρβινατῶν ἱερὰ σκηνοποιησάμενοι γυμνὰ πᾶσι τῆς ἡμέρας τὰ σώματα παρεῖχον θεωρεῖν. καὶ ὁ βουλόμενος καθάπερ εἰς ἀτυχῆ παραπηδῶν ἀγέλην ἐθοινᾶτο ταῖς ἐπιθυμίαις τὴν τῶν ἀθροισθέντων ὥραν, πάντων μὲν ὁρώντων, μάλιστα δὲ ὧν ἥκιστα ἐκεῖνοι προσεδόκων θεῶν. οὕτω δὲ τὸ δαιμόνιον ἠγανάκτησεν, ὥστε Ταραντίνων τοὺς ἐν Καρβίνῃ παρανομήσαντας ἐκεραύνωσε πάντας, καὶ μέχρι καὶ νῦν ἐν Τάραντι ἑκάστη τῶν οἰκιῶν ὅσους ὑπεδέξαντο τῶν εἰς Ἰαπυγίαν ἐκπεμφθέντων, τοσαύτας ἔχει στήλας πρὸ τῶν θυρῶν, ἐφ' αἷς καθ' ὃν ἀπώλοντο χρόνον, οὔτ' οἰκτίζονται τοὺς ἀποιχομένους, οὔ-

Ἰαπύγων τρυφὴ καὶ ἀπώλεια.

τε τὰς νομίμους χέουσι χοάς, ἀλλὰ θύουσι Διὶ Καταιβάτῃ. Ἰαπύγων τε γένος αὐτὸ ἐκ Κρήτης ὂν τῶν κατὰ Γλαύκου ζήτησιν ἀφικομένων καὶ κατοικησάντων, οἱ μετὰ τούτους λήθην λαβόντες τῆς Κρητῶν περὶ τὸν βίον εὐκοσμίας, εἰς τοῦτο τρυφῆς εἶθ' ὕστερον ὕβρεως ἦλθον, ὥστε πρῶτοι τὸ πρόσωπον ἐντριψάμενοι, καὶ προκόμια, περίθετά τε λαβόντες, στολὰς μὲν ἀνθινὰς φορῆσαι. τὸ δὲ ἐργάσασθαι καὶ πονεῖν αἴσχιον νομίσαι, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτῶν καλλίονας τὰς οἰκίας ποιῆσαι τῶν ἱερῶν. τοὺς δὲ ἡγεμόνας τῶν Ἰαπύγων ἐφυβρίζοντας τὸ θεῖον, πορθεῖν ἐκ τῶν ἱερῶν τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα, προειπόντας μεθίστασθαι τοῖς κρείττοσι. διόπερ ἐξ οὐρανοῦ βαλλόμενοι πυρὶ καὶ χαλκῷ, ταύτην ἐξέδοσαν τὴν φήμην. ἐμφανῆ γὰρ ἦν μέχρι πόῤῥω κεχαλκευμένα τῶν ἐξ οὐρανοῦ βολῶν, καὶ πάντες οἱ ἀπ' ἐκείνων μέχρι τήμερον ἐν χρῷ κεκαρμένοι, καὶ στολὴν πένθιμον ἀμπεχόμενοι, ζῶσι πάντων τῶν πρὶν ὑπαρξάντων ἀγαθῶν σπανίζοντες. Ἴβηρες δὲ καίτοι ἐν τραγικαῖς στολαῖς, καὶ ποικίλαις προϊόντες, καὶ χιτῶσι ποδήρεσι χρώμενοι, οὐδὲν ἐμποδίζονται τῆς

Μασσαλιωτῶν.

πρὸς τοὺς πολέμους ῥώμης. Μασσαλιῶται δ' ἐθηλύνθησαν, οἱ τὸν αὐτὸν Ἴβηρσι τῆς ἐσθῆτος φοροῦντες κόσμον. ἀσχημονοῦσι γοῦν διὰ τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς μαλακίαν, διὰ τρυφὴν γυναικοπαθοῦντες. ὅθεν καὶ παροιμία παρῆλθεν, πλεύσειας εἰς Μασσαλίαν. καὶ οἱ τὴν Σῖριν δὲ κατοικοῦν-

Σιριτῶν καὶ Μιλησίων τρυφή.

τες, ἣν πρῶτοι κατέσχον οἱ ἀπὸ Τροίας ἐλθόντες, ὕστερον δ' ὑπὸ Κολοφωνίων, ὥς φησι Τίμαιος, καὶ Ἀριστοτέλης, εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν οὐχ ἧσσον Συβαριτῶν. καὶ γὰρ ἰδίως παρ' αὐτοῖς ἐπεχωρίασε φορεῖν ἀνθινοὺς χιτῶνας, οὓς ἐζώννυντο μίτραις πολυτελέσι, καὶ ἐκαλοῦντο διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν περιοίκων μιτροχίτωνες, ἐπεὶ Ὅμηρος τοὺς ἀζώστους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ. καὶ Ἀρχίλοχος δ' ὁ ποιητὴς ὑπερτεθαύμακε τὴν χώραν τῶν Σιριτῶν διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, περὶ γοῦν τῆς Θάσου λέγων, ὡς ἧσσον, φησίν. Οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος, οὐδ' ἐφίμερος, οὐδ' ἐρατὸς, οἷος ἀμφὶ Σίριος ῥοάς. ὠνομάσθη δ' ἡ Σῖρις, ὡς μὲν Τίμαιός φησι καὶ Εὐριπίδης ἐν δεσμώτιδι ἢ μελανίππῃ, ἀπὸ γυναικός τινος Σίριδος. ὡς δ' Ἀρχίλοχος, ἀπὸ ποταμοῦ. οὐκ ὀλίγον δὲ πρὸς τὴν τρυφὴν, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ σύμπαντος τούτου κλίματος, καὶ τὸ πλῆθος ἐγένετο τῶν ἀνθρώπων. διὸ καὶ μεγάλη Ἑλλὰς ἐκλήθη πᾶσα σχεδὸν, ἡ κατὰ τὴν Ἰταλίαν κατοίκησις. Μιλήσιοι δ' ἕως μὲν οὐκ ἐτρύφων, ἐνίκων Σκύθας, ὥς φησιν Ἔφορος καὶ τάς τε ἐφ' Ἑλλησπόντῳ πόλεις ἔκτισαν. καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον κατῴκησαν πόλεσι λαμπραῖς, καὶ πάντες ὑπὸ τὴν Μίλητον ἔθεον. ὡς δ' ὑπήχθησαν ἡδονῇ καὶ τρυφῇ, κατεῤῥύη τὸ τῆς πόλεως ἀνδρεῖον, φησὶν Ἀριστοτέλης, καὶ παροιμία τις ἐγεννήθη ἐπ' αὐτῶν. Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. Ἡρακλείδης δ' ὁ ποντικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ δικαιοσύνης φησίν. ἡ Μιλησίων πόλις περιπέπτωκεν ἀτυχίαις διὰ τρυφὴν βίου, καὶ πολιτικὰς ἔχθρας, οἳ τὸ ἐπιεικὲς οὐκ ἀγαπῶντες, ἐκ ῥιζῶν ἀνεῖλον τοὺς ἐχθρούς. Στασιαζόντων γὰρ τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, καὶ τῶν δημοτῶν, οὓς ἐκεῖνοι Γέργιθας ἐκάλουν. πρῶτον μὲν κρατήσας ὁ δῆμος, καὶ τοὺς πλουσίους ἐκβαλὼν, καὶ συναγαγὼν τὰ τέκνα τῶν φυγόντων εἰς ἀλωνίας, βοῦς συναγαγόντες συνηλοίησαν, καὶ παρανομωτάτῳ θανάτῳ διέφθειραν. τοιγάρτοι πάλιν οἱ πλούσιοι κρατήσαντες, ἅπαντας ὧν κύριοι κατέστησαν μετὰ τῶν τέκνων κατεπίττωσαν, ὧν καιομένων φασὶν, ἄλλα τε πολλὰ γενέσθαι τέρατα, καὶ ἐλαίαν ἱερὰν αὐτομάτην ἀναφθῆναι. διόπερ ὁ θεὸς ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπήλαυνεν αὐτοὺς τοῦ μαντείου, καὶ ἐπερωτώντων διὰ τίνα αἰτίαν ἀπελαύνονται, εἶπεν. Καί μοι Γεργίθων τε φόνος μέλει ἀπτολεμίστων, Πισσήρων τε μόρος καὶ δένδρεον ἀειθαλές. Κλέαρχος δ' ἐν τετάρτῳ, ζηλώσαντας φησὶ τοὺς Μιλησίους τὴν κολοφωνίων τρυφὴν, δια-

Σκυθῶν ὕβρις καὶ ῥῆσις.

δοῦναι καὶ τοῖς πλησιοχώροις, ἔπειτ' ὀνειδιζομένους λέγειν ἑαυτοῖς. Οἴκοι τὰ Μιλήσια κἀπιχώρια, καὶ μὴ ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περὶ Σκυθῶν δ' ἑξῆς ὁ Κλέαρχος τάδε ἱστορεῖ. Μόνον δὲ νόμοις κοινοῖς πρῶτον ἔθνος ἐχρήσατο τὸ Σκυθῶν, εἶτα πάλιν ἐγένοντο πάντων ἀθλιώτατοι βροτῶν διὰ τὴν ὕβριν. ἐτρύφησαν μὲν γὰρ, ὡς οὐδένες ἕτεροι τῶν πάντων εὐῤῥοίας, καὶ πλούτου καὶ τῆς λοιπῆς αὐτοὺς χορηγίας κατασχούσης.

ταχούσης. τὸν δῆλον ἐκ τοῦ ἔτι καὶ νῦν ὑπολειπούσης περὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν ἐσθῆτός τε καὶ διαίτης. τρυφήσαντες δὲ καὶ μάλιστα δή, καὶ πρῶτοι πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸ τρυφᾶν ὁρμήσαντες, εἰς τοῦτο προῆλθον ὕβρεως, ὥστε πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς οὓς ἀφίκοιντο ἠκρωτηρίαζον τὰς ῥῖνας, ἀφ' ὧν οἱ ἀπόγονοι μεταστάντες ἔτι καὶ νῦν ἀπὸ τοῦ πάθους ἔχουσι τὴν ἐπωνυμίαν. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν τὰς Θρᾳκῶν τῶν πρὸς ἑσπέραν καὶ ἄρκτον, τῶν περιοίκων γυναῖκας ἐποίκιλλον τὰ σώματα περόναις, γραφὴν ἐνεῖσαι, ὅθεν πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον αἱ ὑβρισθεῖσαι τῶν Θρᾳκῶν γυναῖκες ἰδίως ἐξηλείψαντο τὴν συμφοράν, προσαναγραψάμεναι τὰ λοιπὰ τοῦ χρωτός, ἵν' ὁ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς αἰσχύνης ἐπ' αὐταῖς χαρακτήρ, εἰς ποικιλίαν καταριθμηθείς, κόσμου προσηγορίᾳ τοὔνειδος ἐξαλείψῃ. πάντων δὲ οὕτως ὑπερηφάνως προέστησαν, ὥστε οὐδένων ἄδακρυς ἡ τῆς δουλείας ὑπουργία γιγνομένη διήγγελλεν εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσιν οἵα τις ἦν. διὰ τὸ πλῆθος οὖν τῶν κατασχουσῶν αὐτοὺς συμφορῶν, ἐπεὶ διὰ τὸ πένθος ἅμα τόν τε τῶν βίων ὄλβον, καὶ τὰς κόμας περιεσπάσθησαν παντὸς ἔθνους, οἱ ἔξω τῆς ἐφ' ὕβρει κουρὰν ἀποσκυθίσαι προσηγόρευσαν. τοὺς δὲ σύμπαντας Ἴωνας ἐπισκώπτων Καλλίας, ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψί φησιν. τί γὰρ ἡ τρυφερά, καὶ καλλιτράπεζος Ἰωνία εἴφ' ὅ,τι πράσσει. καὶ Ἀβυδηνοὶ Μιλησίων δ' εἰσὶν ἄποικοι, καὶ ἀνειμένοι τῇ διαίτῃ εἰσίν, καὶ κατεαγότες, ὡς παρίστησιν Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις. χαίρω διαπόντιον στράτευμά τι πρασσόμενος, Τὰ μὲν πρὸς ὄψιν μαλακῶς ἔχειν ἀπὸ σώματος, Κόμῃ τε νεανικῇ φρείγει τε βραχιόνων, Ἥθου τὸν Ἄβυδον ὡς ἀνὴρ γεγένηται. καὶ Ἀριστοφάνης Τριφάλητι παρακωμῳδῶν πολλοὺς τῶν Ἰώνων, Ἔπειθ' ὅσοι παρῆσαν, ἐπίσημοι ξένοι Ἐπικολούθουν, κἀντιβόλουν προσκείμενοι Ὅπως ἔχων τὸν παῖδα πωλήσεις Χίον, Ἕτερος δ' ὅπως εἰς Κλαζομενάς, ἕτερος δ' ὅπως Εἰς Ἔφεσον, οἱ δ' εἰς Ἄβυδον, ἦν δ' ἐκεῖνα πάνθ' ὁδῷ. Περὶ δὲ τῶν Ἀβυδηνῶν Ἀντιφῶν ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου λοιδορίας οὕτως. ἐπειδὴ ἐδοκιμάσθης ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, παραλαβὼν παρ' αὐτῶν τὰ σαυτοῦ χρήματα, ᾤχου ἀποπλέων εἰς Ἄβυδον, οὔτε χρέος ἴδιον σαυτοῦ πραξόμενος οὐδέν, οὔτε προξενίας οὐδεμιᾶς ἕνεκεν, ἀλλὰ τῇ σαυτοῦ παρανομίᾳ, καὶ ἀκολασίᾳ τῆς γνώμης ὁμοίους ἔργων τρόπους μαθησόμενος παρὰ τῶν ἐν Ἀβύδῳ γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ βίῳ σαυτοῦ ἔχῃς χρῆσθαι αὐτοῖς. ἀπώλοντο δὴ καὶ Μάγνητες, οἱ πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ διὰ τὸ πλέον ἀνεθῆναι, ὥς φησι Καλλῖνος ἐν τοῖς ἐλεγείοις, καὶ Ἀρχίλοχος. ἑάλωσαν γὰρ ὑπὸ Ἐφεσίων. καὶ περὶ αὐτῶν δὲ τῶν Ἐφεσίων Δημόκριτος ἐφέσιος, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ, διηγούμενος περὶ τῆς χλιδῆς αὐτῶν, καὶ ὧν ἐφόρουν βαπτῶν ἱματίων, γράφει καὶ τάδε. τὰ δὲ τῶν Ἰώνων ἰοβαφῆ καὶ πορφυρᾶ, καὶ κρόκινα ῥόμβοις ὑφαντά, αἱ δὲ κεφαλαὶ κατ' ἴσα διειλημμέναι ζώοις, καὶ σαράπεις μήλινοι καὶ πορφυροῖ, καὶ λευκοί, οἱ δὲ ἁλουργεῖς, καὶ καλασίρεις κορινθιουργεῖς. εἰσὶ δὲ αἱ μὲν πορφυραῖ τούτων, αἱ δὲ ἰοβαφεῖς, αἱ δὲ ὑάκινθοι. λάβοι δ' ἄν τις καὶ φλογίνας καὶ θαλασσοειδεῖς. ὑπάρχουσι δὲ καὶ Περσικαὶ καλασίρεις, αἵπερ εἰσὶ κάλλισται πασῶν. ἴδοι δ' ἄν τις φησὶ καὶ τὰς καλουμένας ἀκταίας, ὅπερ ἐστὶ καὶ πολυτελέστατον ἐν τοῖς περσικοῖς περιβλήμασι. ἔστι δὲ τοῦτο πάθητον ἰσχύος καὶ κουφότητος χάριν, κατάπεπλασται δὲ χρυσοῖς κέγχροις. οἱ δὲ κέγχροι νήματι πορφυρῷ πάντες εἰς τὴν ἔσω μοῖραν ἅμματ' ἔχουσιν ἀνὰ μέσον. τούτοις πᾶσι χρῆσθαι φησὶ τοὺς Ἐφεσίους ἐπιδόντας εἰς τρυφήν.

Ἀποσκυθίσαι. Ἀβυδηνῶν τρυφὴ καὶ Ἐφεσίων.

περὶ δὲ τῆς Σαμίων τρυφῆς, Δοῦρις ἱστορῶν παρατίθεται Ἀσίου ποιήματα, ὅτι ἐφόρουν χλιδῶνας περὶ τοῖς βραχίοσι, καὶ τὴν ἑορτὴν ἄγοντες τῶν Ἡραίων, ἐβάδιζον κατεκτενισμένοι τὰς κόμας ἐπὶ τὸ μετάφρενον, καὶ τοὺς ὤμους. τὸ δὲ νόμιμον τοῦτο μαρτυρεῖσθαι, καὶ ὑπὸ παροιμίας τῆσδε, Βαδίζειν Ἡραῖον ἐμπεπλεγμένον. ἔστι δὲ τὰ τοῦ Ἀσίου ἔπη οὕτως ἔχοντα, Οἱ δ' αὔτως φοίτεσκον, ὅπως πλοκάμους κτενίσαιντο Εἰς Ἥρας τέμενος πεπυκασμένοι εἵμασι καλοῖς, Χιονέοισι χιτῶσι πέδον χθονὸς εὐρέος εἶχον, Χρύσειαι δὲ κόρυμβαι ἐπ' αὐτῶν τέττιγες, ὥς Χαῖται † δ' ᾠρεῦντ' ἀνέμῳ χρυσέοις ἐνὶ δεσμοῖς, Δαιδάλεοι δὲ χλιδῶνες ἄρ' ἀμφιβραχίοσι, † Νήσαντες ὑπασπίδιον πολεμιστήν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικός, ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, Σαμίους φησὶ καθ' ὑπερβολὴν τρυφήσαντας διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους μικρολογίαν, ὥστε Συβαρίτας τὴν πόλιν ἀπολέσαι.

Σαμίων.

Κολοφώνιοι δ', ὥς φησι Φύλαρχος, τὴν ἀρχὴν ὄντες σκληροὶ ἐν ταῖς ἀγωγαῖς, ἐπεὶ εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν πρὸς Λυδοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, προῄεσαν διησκημένοι τὰς κόμας χρυσῷ κόσμῳ, ὡς καὶ Ξενοφάνης φησίν, Ἀφροσύνας δὲ μαθόντες ἀνωφελέας παρὰ Λυδῶν, Ὄφρα τυραννίης ἦσαν ἐπὶ στυγερῆς, Ἤεσαν εἰς ἀγορὴν παναλουργέα φάρε' ἔχοντες, Οὐ μείους ἤπερ χίλιοι εἰς ἐπίπαν Αὐχαλέοι χαίτῃσιν ἀγαλλόμενοι εὐπρεπέεσσιν, Ἀσκητοῖς ὀδμὴν χρίμασι δευόμενοι. Οὕτω δ' ἐξελύθησαν διὰ τὴν ἄκαιρον μέθην, ὥστε τινὲς αὐτῶν οὔτε ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, οὔτε δυόμενον ἑωράκασιν. νόμον τε ἔθεντο, ὃς ἔτι τε ἐφ' ἡμῶν ἦν, τὰς αὐλητρίδας, καὶ τὰς ψαλτρίας, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἀκροαμάτων, τὰ μισθώματα λαμβάνειν ἀπὸ πρωῒ μέχρι μέσης ἡμέρας, καὶ μέχρι λύχνων ἀφῶν, ἀπὸ δὲ τούτου τὴν λοιπὴν νύ-

ἡ Κολοφωνίων τρυφή.

κτα ἦσαν πρὸς τὸ μεθύειν. Θεόπομπος δ' ἐν πεντεκαιδεκάτῳ ἱστοριῶν, χιλίους φησὶν ἄνδρας αὐτῶν ἁλουργεῖς φοροῦντας στολὰς ἀστυπολεῖν, ὅθεν καὶ βασιλεῦσι σπάνιον τότε ἦν καὶ περισπούδαστον.

Bud. 2. de asse

ἰσοστάσιος γὰρ ἦν ἡ πορφύρα πρὸς ἄργυρον ἐξεταζομένη. τοιγαροῦν διὰ τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ἐν τυραννίδι καὶ στάσεσι γενόμενοι, αὐτῇ πατρίδι διεφθάρησαν, ταῦτα εἴρηκε περὶ αὐτῶν καὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν νόμων.

Ἰώνων καὶ Βυζαντίων τρυφή.

κοινῶς δὲ περὶ πάντων τῶν Ἰώνων τρυφῆς Ἀντιφάνης ἐν Δωδώνῃ τάδε λέγει. πόθεν οἰκήτωρ ἤ τις Ἰώνων τρυφεραμπεχόνων ἁβρὸς ἡδυπαθὴς ὄχλος ὥρμηται. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, καὶ δὴ καὶ τοὺς Ἴωνας φησὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τρυφῆς, ἔτι καὶ νῦν ἡ χρυσῆ παροιμία διαμεμένηκε. καὶ τῶν παρακεκαυιτῶν δέ τινας φησὶ Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν, ἁβροδιαίτους γενέσθαι. περὶ δὲ Βυζαντίων καὶ Χαλκηδονίων ὁ αὐτός φησι Θεόπομπος τάδε. ἦσαν δὲ οἱ Βυζάντιοι, καὶ διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι πολὺν ἤδη χρόνον, καὶ τὴν πόλιν ἐπ' ἐμπορίου κειμένην ἔχειν, καὶ τὸν δῆμον ἅπαντα περὶ τὴν ἀγορὰν, καὶ τὸν λιμένα διατρίβειν, ἀκόλαστοι καὶ συνουσιάζειν καὶ πίνειν εἰθισμένοι ἐπὶ τῶν καπηλίων. Χαλκηδόνιοι δὲ πρὶν μὲν μετασχεῖν αὐτοῖς τῆς πολιτείας, ἅπαντες ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ βίῳ βελτίονι διετέλουν ὄντες. ἐπεὶ δὲ τῆς δημοκρατίας τῶν Βυζαντίων ἐγεύσαντο, διεφθάρησαν εἰς τρυφὴν, καὶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον ἐκ σωφρονεστάτων καὶ μετριωτάτων φιλοπόται, καὶ πολυτελεῖς γενόμενοι. κἀν τῇ πρώτῃ δὲ πρὸς ταῖς εἴκοσι τῶν Φιλιππικῶν, τὸ τῶν Ὀμβρικῶν φησὶ ἔθνος, ἐστὶ δὲ πρὸς τὸν Ἀδρίαν τε, ἐπιεικῶς εἶναι ἁβροδίαιτον, παραπλησίως τε βιοτεύειν τοῖς Λυδοῖς, χώραν τε ἔχειν ἀγαθὴν, ὅθεν προελθεῖν εἰς εὐδαιμονίαν.

Τρυφὴ Θετταλῶν.

περὶ δὲ Θετταλῶν λέγων ἐν τῇ τετάρτῃ φησὶν, ὅτι ζῶσιν οἱ μὲν σὺν ταῖς ὀρχηστρίσι διατρίβοντες. οἱ δ' ἐν κύβοις καὶ πότοις, καὶ ταῖς τοιαύταις ἀκολασίαις διημερεύοντες, καὶ μᾶλλον σπουδάζουσιν, ὅπως ὄψων παντοδαπῶν τὰς τραπέζας παραθήσονται πλήρεις, ἢ τὸν αὐτῶν βίον ὅπως παρέξονται κεκοσμημένον. Φαρσάλιοι δὲ πάντων φησὶν ἀνθρώπων εἰσὶν ἀργότατοι καὶ πολυτελέστατοι. ὁμολόγηνται δ' οἱ Θετταλοὶ, ὡς καὶ Κριτίας φησὶ, πάντων Ἑλλήνων πολυτελέστατοι γεγενῆσθαι, περί τε τὴν δίαιταν καὶ τὴν ἐσθῆτα, ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον ἐγένετο κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ζηλώσαντας τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν.

Αἰτωλῶν.

περὶ δὲ Αἰτωλῶν Πολύβιος μὲν ἐν τρισκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν φησὶν, ὡς διὰ τὴν τῶν πολέμων συνέχειαν, καὶ τὴν τῶν βίων πολυτέλειαν κατάχρεοι ἐγένοντο. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν δωδεκάτῃ ἱστοριῶν Αἰτωλοί φησι τοσούτῳ τῶν λοιπῶν ἑτοιμότερον ἔχουσι πρὸς θάνατον, ὅσῳπερ καὶ ζῆν πολυτελῶς,

Συρακουσίων.

καὶ ἐκτενέστερον ζητοῦσι τῶν ἄλλων. διαβόητοι δ' εἰσὶ περὶ τρυφὴν Σικελιῶταί τε καὶ Συρακούσιοι, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης φησὶν ἐν Δαιταλεῦσιν. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐμάθετε ταῦτα ἐμοῦ πέμποντος, ἀλλὰ μᾶλλον πίνειν, ἔπειτ' ᾄδειν κακῶς συρακουσίων τράπεζαν, συβαρίτιδάς τ' εὐωχίας καὶ χίον ἐκλάκαιναν. Πλάτων δ' ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησὶ, ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἔχων, εἰς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν ἦλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην, ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτῃ βίος οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἤρεσε. δίς τε τῆς ἡμέρας ἐκπιμπλάμενον ζῆν, καὶ μηδέποτε κοιμώμενον μόνον νύκτωρ, καὶ ὅσα τούτῳ ἐπιτηδεύματα συνέπεται τῷ βίῳ. ἐκ γὰρ τούτων τῶν ἐθῶν, οὔτ' ἂν φρόνιμος οὐδεὶς ποτὲ γενέσθαι τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδεύων δύναιτο, σώφρων δὲ οὐδ' ἂν μελήσαι ποτὲ γενέσθαι. κἀν τρίτῳ δὲ πολιτείας γράφει οὕτως, Συρακουσίαν δὲ ὦ φίλε τράπεζαν, καὶ σικελικὴν ποικιλίαν ὄψου, ὡς ἔοικας οὐκ αἰνεῖς, ψέγεις δὲ καὶ κορινθίαν κόρην φίλην εἶναι ἀνδράσι μέλλουσιν εὖ σώματος ἕξειν, καὶ ἀττικῶν πεμμάτων, τὰς δοκούσας εἶναι εὐπαθείας. Ποσειδώνιος δὲ ἑκκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν, περὶ τῶν κατὰ τὴν Συρίαν πόλεων λέγων ὡς ἐτρύφων, γράφει καὶ ταῦτα. τῶν γοῦν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀνθρώπων διὰ τὴν εὐβοσίαν τῆς χώρας, ἀπὸ τῆς περὶ τὰ ἀναγκαῖα κακοπαθείας, συνόδους νεμόντων πλείονας, ἐν αἷς εὐωχοῦντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι, ἀλειφόμενοι δ' ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς ἐν οἰκητηρίοις διαιτώμενοι, καὶ τὸ πλεῖον τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε καὶ προσαποφέρειν πολλὰ, καὶ καταυλούμενοι πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφον, ὥστε τὰς πόλεις ὅλας

Τρυφὴ Ἀρυκανδίων.

τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν τῇ τριακοστῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἀρυκάνδειοι φησὶ Λυκίας ὅμοροι ὄντες, διὰ τὴν περὶ τὸν βίον ἀσωτίαν καὶ πολυτέλειαν κατάχρεοι γενόμενοι, καὶ διὰ τὴν ἀργίαν καὶ φιληδονίαν ἀδυνατοῦντες ἀποδοῦναι τὰ δάνεια, προσέκλιναν ταῖς Μιθριδάτου ἐλπίσιν, ἆθλον ἕξειν νομίσαντες χρεῶν ἀποκοπάς.

Ζακυνθίων.

ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ, Ζακυνθίους φησὶν ἀπείρους εἶναι πολέμων, διὰ τὸ ἐν εὐπορίᾳ καὶ πλούτῳ τρυφῶντας ἐθίζεσθαι. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ,

Καπυησίων.

Καπυησίους τοὺς ἐν Καμπανίᾳ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς πλοῦτον περιβαλλομένους, ἐξοκεῖλαι εἰς τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν, ὑπερβαλλομένους τὴν περὶ Κρότωνα καὶ Σύβαριν παραδεδομένην φήμην.

Liuius lib. 3. bell. Puni.

οὐ δυνάμενοι οὖν φησὶ φέρειν τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν, ἐκάλουν τὸν Ἀννίβαν. διόπερ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀνήκεστα δεινὰ ἔπαθον. Πετιλῖνοι δὲ τηρήσαντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν, εἰς τοσοῦτον

καρτερίας

καρτερίας ἦλθον πολιορκούμενοι ὑπ' Ἀννίβα, ὥστε μετὰ τὸ πάντα μὲν τὰ κατὰ τὴν πόλιν δέρματα καταφαγεῖν. ἁπάντων δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν δένδρων τοὺς φλοιούς, καὶ τοὺς ἁπαλοὺς πτόρθους ἀναλῶσαι, καὶ ἕνδεκα μῆνας ὑπομείναντες τὴν πολιορκίαν, οὐδενὸς βοηθοῦντος τῶν συνευδοκούντων Ῥωμαίων παρέδοσαν ἑαυτούς. τοὺς δὲ Κουρῆτας Φύλαρχος διὰ τῆς ἑνδεκάτης τῶν ἱστοριῶν, Αἰσχύλον ἱστορεῖν διὰ τὴν τρυφὴν τυχεῖν τῆς προσηγορίας, Χλιδῶν τε πλόκαμος ὥστε παρθένοις ἁβραῖς, ὅθεν καλεῖν κούρητα λαὸν ᾔνεσαν. Ἀγάθων δ' ἐν τῷ Θυέστῃ, τοὺς τὴν Πρόνακτος θυγατέρα μνηστεύοντας, τοῖς τε λοιποῖς πᾶσιν ἐξησκημένους ἐλθεῖν, καὶ κομῶντας τὰς κεφαλάς, ἐπεὶ δ' ἀπέτυχον τοῦ γάμου, κόμας ἐκειράμεθα φησὶ μάρτυρας τρυφῆς, ἥ που ποθεινὸν χρῆμα παιζούσῃ φρενί. Ἐπώνυμον γοῦν εὐθὺς ἔχομεν κλέος, Κουρῆτες εἶναι κουρίμου χάριν τριχός. Καὶ Κυμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ἰταλίᾳ, ὥς φησιν Ὑπέροχος, ἢ ὁ ποιήσας τὰ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενα Κυμαϊκά, διετέλεσαν χρυσοφοροῦντες, καὶ ἀνθιναῖς ἐσθῆσι χρώμενοι, καὶ μετὰ γυναικῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐξιόντες ἐπὶ ζευγῶν ὀχούμενοι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἐθνῶν, καὶ πόλεων τρυφῆς τοσαῦτα μνημονεύω. περὶ δὲ τῶν κατ' ἄνδρα τάδε ἤκουσα. Κτησίας ἐν τρίτῃ περσικῶν, καὶ πάντας μὲν φησὶ τοὺς βασιλεύσαντας τῆς Ἀσίας περὶ τρυφὴν σπουδάσαι, μάλιστα δὲ Νινύαν τὸν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱόν, καὶ οὗτος οὖν ἔνδον μένων, καὶ τρυφῶν ὑπ' οὐδενὸς ἑωρᾶτο, εἰ μὴ ὑπὸ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἰδίων γυναικῶν. τοιοῦτος δ' ἦν καὶ Σαρδανάπαλος, ὃν οἱ μὲν Ἀνακυνδαράξεω λέγουσιν υἱόν, οἱ δὲ Ἀναβαξάρου. ὅτε δὴ οὖν Ἀρβάκης εἷς τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν, Μῆδος γένος διεπράξατο διά τινος τῶν εὐνούχων παραμέζου θεάσασθαι Σαρδανάπαλον, καὶ μόλις αὐτῷ ἐπετράπη ἐκείνου ἐθελήσαντος. ὡς οὖν εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος, ἐψιμμυθιωμένον καὶ κεκοσμημένον γυναικιστί, καὶ μετὰ τῶν παλλακίδων ξαίνοντα πορφύραν, ἀναβάδην τε μετ' αὐτῶν καθήμενον τὰς ὀφρῦς, † γυναικείαν δὲ στολὴν ἔχοντα, καὶ κατεξυρημένον τὸν πώγωνα, καὶ κατακεκισηρισμένον. ἦν δὲ καὶ γάλακτος λευκότερος, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμούς. οἱ μὲν πολλοί, ὧν ἐστι καὶ Δοῦρις, ἱστοροῦσιν ὑπὸ τούτου ἀγανακτήσαντος, εἰ τοιοῦτος αὐτῶν βασιλεύει, συγκεντηθέντα ἀποθανεῖν. Κτησίας δὲ λέγει εἰς πόλεμον αὐτὸν καταστῆναι, καὶ ἀθροίσαντα πολλὴν στρατιάν, καὶ καταλυθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρβάκου τελευτῆσαι, ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα ἐν τοῖς βασιλείοις πυρὰν νήσαντα ὕψος τεσσάρων πλέθρων, ἐφ' ἧς ἐπέθηκε χρυσᾶς κλίνας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, καὶ ἴσας τραπέζας, καὶ ταύτας χρυσᾶς. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ πυρᾷ, καὶ οἴκημα ἑκατόνπεδον ἐκ ξύλων, κἀνταῦθα κλίνας ὑπεστόρεσε, καὶ κατεκλίθη ἐνταῦθα αὐτός τε μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακίδες ἐν ταῖς ἄλλαις κλίναις. τοὺς γὰρ τρεῖς υἱούς, καὶ δύο θυγατέρας, ὁρῶν τὰ πράγματα κακούμενα, προπεπόμφει εἰς Νίνον πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δοὺς αὐτοῖς τρισχίλια χρυσίου τάλαντα, ἐπεστέγασε δὲ τὸ οἴκημα δοκοῖς μεγάλαις τε καὶ παχείαις, ἔπειτα ἐν κύκλῳ περιέθηκε πολλὰ ξύλα καὶ παχέα, ὥστε μὴ εἶναι ἔξοδον. ἐνταῦθα περιέθηκε μὲν χρυσίου μυριάδας χιλίας, ἀργυρίου δέ, μυρίας μυριάδας ταλάντων, καὶ ἱμάτια καὶ πορφύρας, καὶ στολὰς παντοδαπάς, ἔπειτα ὑφάψαι ἐκέλευε τὴν πυράν, καὶ ἐκαίετο πεντεκαίδεκα ἡμέραις. οἱ δὲ ἐθαύμαζον ὁρῶντες τὸν καπνόν, καὶ ἐδόκουν αὐτὸν θυσίας ἐπιτελεῖν, ταῦτα δὲ μόνοι ᾔδεσαν οἱ εὐνοῦχοι. ὁ μὲν οὖν Σαρδανάπαλος ἐκτόπως ἡδυπαθήσας, ὡς ἐνῆν γενναίως ἐτελεύτησε. Κλέαρχος δὲ περὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως διηγούμενος, ὅτι τοῖς αὐτῷ πορίσασιν ἡδύ τι βρῶμα ἆθλα ἐτίθει νῦν οὐκ ἔχων. τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος, οἶμαι, Διὸς καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος, ὅθεν ὁ πάντων εὐδαιμονέστατος Σαρδανάπαλος παρ' ὅλον τὸν βίον τιμήσας τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τελευτήσας, δείκνυσιν ἐν τῷ τοῦ μνήματος τύπῳ τοῖς δακτύλοις, οἷα καταγέλωτός ἐστιν ἄξια τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, οὐκ ἄξια ὄντα ψόφου δακτύλων, ὃν πεποίηται † ποιούμενος δὶς ἐν χορῷ ἢ περὶ τὰ λοιπὰ σπουδή. φαίνεται οὖν οὐκ ἄπρακτος γενόμενος Σαρδανάπαλος, καὶ γὰρ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι. Σαρδανάπαλος Ἀνακυνδαράξεω Ἀγχιάλην ἔδειμε καὶ ταρσὸν μιῇ ἡμέρῃ, ἀλλὰ νῦν τέθνηκεν. Ἀμύντας δ' ἐν τρίτῳ σταθμῶν, ἐν τῇ Νίνῳ φησὶν εἶναι χῶμα ὑψηλόν, ὅπερ κατασκάψαι Κῦρον ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἀναχωννύντα τῇ πόλει. λέγεσθαι δὲ τὸ χῶμα τοῦτ' εἶναι Σαρδαναπάλου, τοῦ βασιλεύσαντος Νίνου, ἐφ' οὗ καὶ ἐπιγεγράφθαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ χαλδαϊκοῖς γράμμασιν, ὃ μετενεγκεῖν Χοιρίλον ἔμμετρον ποιήσαντα, εἶναι δὲ τοῦτο. ἐγὼ δὲ ἐβασίλευσα, καὶ ἄχρι ἑώρων τοῦ ἡλίου φῶς, ἔπιον, ἔφαγον, ἠφροδισίασα, εἰδὼς τόν τε χρόνον ὄντα βραχύν, ὃν ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τοῦτον πολλὰς ἔχοντα μεταβολὰς καὶ κακοπαθείας, καὶ ὧν ἂν καταλίπω ἀγαθῶν, ἄλλοι ἕξουσι τὰς ἀπολαύσεις, διὸ κἀγὼ ἡμέραν οὐδεμίαν παρέλιπον τοῦτο ποιῶν. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον, γήρᾳ τελευτῆσαι φησὶν Σαρδανάπαλον μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς Σύρων ἀρχῆς. Ἀριστόβουλος δ' ἐν Ἀγχιάλῃ, ἣν ἐδείματο φησὶ Σαρδανάπαλος, Ἀλέξανδρος ἀναβαίνων εἰς Πέρσας κατεστρατοπεδεύσατο, καὶ ἦν οὐ πόρρω τὸ τοῦ Σαρδαναπάλου μνημεῖον, ἐφ' οὗ ἑστάναι τύπον λίθινον συμβεβληκότα τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοὺς δακτύλους ὡς ἂν ἐπικροτοῦντα. ἐπιγεγράφθαι δὲ αὐτῷ

Κουρήτων.

Κυμαίων τρυφή

καὶ Νινύα. καὶ Σαρδαναπάλου.

Σαρδανάπαλος

δὲ αὐτῷ ἀσσυρίοις γράμμασι. Σαρδανάπαλος Ἀνακυνδαράξεω παῖς Ἀγχιάλην, καὶ Ταρσὸν ἔδειμεν ἡμέρῃ μιῇ, ἔσθιε, πῖνε, παῖζε, ὡς τ' ἄλλα τούτου οὐκ ἄξια τοῦ ἀποκροτήματός ἐστιν, ἔοικε λέγειν. οὐ μόνος δὲ ὁ Σαρδανάπαλος διετέθρυπτο, ἀλλὰ καὶ Ἀνδροκόττος ὁ φρύξ. καὶ γὰρ οὗτος ἐνεδύσατο ἀνθινὴν ἐσθῆτα, καὶ γυναικὸς εὐπρεπέστερον ἐκοσμεῖτο, ὡς Μνασέας φησὶν ἐν τρίτῳ εὐρώπης.

Τρυφὴ Σαγάριος Ἀννάρου.

Κλέαρχος δ' ἐν πέμπτῳ βίων, Σάγαριν φησὶ τὸν μαριανδυνὸν ὑπὸ τρυφῆς σιτεῖσθαι μὲν μέχρι γήρως ἐκ τοῦ τῆς τιθῆς στόματος, ἵνα μὴ μασσώμενος πονήσειε. οὐ πώποτε δὲ τὴν χεῖρα κατώτερον τοῦ ὀμφαλοῦ προενέγκασθαι, διὸ καὶ Ἀριστοτέλης Ξενοκράτην τὸν Χαλκηδόνιον σκώπτων, ὅτι οὐρῶν οὐ προσῆγε τὴν χεῖρα τῷ αἰδοίῳ, ἔλεγεν. Χεῖρες μὲν ἁγναί, φρὴν δ' ἔχει μιάσματα. Κτησίας δ' ἱστορεῖ Ἄνναρον τὸν βασιλέως ὕπαρχον, καὶ τῆς Βαβυλωνίας δυναστεύσαντα, στολῇ χρῆσθαι γυναικείᾳ καὶ κόσμῳ. καὶ ὅτι βασιλέως δούλῳ ὄντι αὐτῷ εἰς τὸ δεῖπνον εἰσῄεσαν, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ψάλλουσαι καὶ ᾄδουσαι γυναῖκες. ἔψαλλον δὲ αὗται, καὶ ᾖδον ἐκείνου δειπνοῦντος. Φοίνιξ δ' ὁ Κολοφώνιος ποιητὴς περὶ Νίνου λέγων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἰάμβων φησίν,

Νίνου.

Ἀνὴρ Νίνος τις ἐγένεθ', ὡς ἐγὼ κλύω Ἀσσύριος, ὅς τις εἶχε χρυσίου πόντον, Καὶ τ' ἄλλα πολλὸν πλέονα Κασπίης ψάμμου, Ὃς οὐκ ἴδ' ἀστέρ' οὐδ' ἴζων † εδίζητο, Οὐ παρὰ μάγοισι πῦρ ἱερὸν ἀνέστησε, Ὥσπερ νόμος, ῥάβδοισι τοῦ θεοῦ ψαύων, Οὐ μυθιήτης, οὐ δικασπόλος κεῖνος, Οὐ λεωλογεῖν ἐμάνθαν', οὐκ ἀμιθρῆσαι. Ἀλλ' ἦν ἄριστος ἐσθίειν τε καὶ πίνειν, Κἤραν τὰ δ' ἄλλα πάντα, κατὰ πετρῶν ὤθει. Ὡς δ' ἀπέθαν' ὡνήρ, πᾶσι κατέλιπεν ῥῆσιν Ὅκου Νίνος νῦν ἐστι. καὶ τὸ σῆμ' ἴδε, Ἄκουσον, εἴτ' ἀσσύριος εἴτε καὶ μῆδος Εἶς, ἢ κόραξος, ἢ ἀπὸ τῶν ἄνω λιμνῶν Ἰνδὸς κομήτης. οὐ γὰρ ἄλλα κηρύσσω, Ἐγὼ Νίνος πάλαι ποτ' ἐγενόμην πνεῦμα, Νῦν δ' οὐκ ἔτ' οὐδὲν, ἀλλὰ γῆ πεποίημαι, Ἔχω δ' ὁκόσον ἔδαισα, χ' ὡκόσ' ἤεισα, Χ' ὡκόσ' ἐράσθην. † Τὰ δ' ὄλβι' ἡμέων δήιοι συνελθόντες Φέρουσιν, ὥσπερ ἔριφον ὠμὸν αἱ Βάκχαι. Ἐγὼ δ' ἐς ᾅδην οὔτε χρυσὸν οὔθ' ἵππον, Οὔτ' ἀργυρῆν ἄμαξαν ᾠχόμην ἕλκων, Σποδὸς δὲ πολλὴ χ' ὁ μιτρηφόρος κεῖμαι.

Στράτωνος ἡδυπάθεια.

Θεόπομπος δὲ ἐν πεντεκαιδεκάτῃ Φιλιππικῶν ἱστοριῶν, Στράτωνά φησι τὸν Σιδώνιον βασιλέα ὑπερβάλλειν ἡδυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ πάντας ἀνθρώπους. οἷα γὰρ τοὺς Φαίακας Ὅμηρος ποιεῖν μεμυθολόγηκεν, ἑορτάζοντας καὶ πίνοντας, καὶ κιθαρῳδῶν καὶ ῥαψῳδῶν ἀκροωμένους. τοιαῦτα καὶ ὁ Στράτων διετέλει ποιῶν πολὺν χρόνον, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων παρακεκινήκει πρὸς τὰς ἡδονάς, ὥστε οἱ μὲν Φαίακες, ὥς φησιν Ὅμηρος, μετὰ τῶν οἰκείων γυναικῶν καὶ θυγατέρων ἐποιοῦντο τοὺς πότους. ὁ δὲ Στράτων μετ' αὐλητρίδων, καὶ ψαλτριῶν καὶ κιθαριστριῶν κατεσκεύαστο τὰς συνουσίας, καὶ μετεπέμπετο πολλὰς μὲν ἑταίρας ἐκ Πελοποννήσου, πολλὰς δὲ μουσουργοὺς ἐξ Ἰωνίας, ἑταίρας δὲ παιδίσκας ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, τὰς μὲν ᾠδικάς, τὰς δὲ ὀρχηστρικάς, ὧν εἴθιστο μετὰ τῶν φίλων ἀγῶνας τιθέναι, καὶ μεθ' ὧν συνουσιάζων διέτριβε, χαίρων μὲν καὶ τῷ βίῳ τῷ τοιούτῳ, καὶ δοῦλος ὢν φύσει τῶν ἡδονῶν. ἔτι δὲ μᾶλλον πρὸς τὸν Νικοκλέα φιλοτιμούμενος.

Στράτωνος καὶ Νικοκλέους τρυφὴ ἐνάμιλλος.

ἐτύγχανον γὰρ ὑπερφιλοτίμως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ σπουδάζων ἑκάτερος, αὐτὸς ἥδιον καὶ ῥαθυμότερον ποιεῖσθαι τὸν βίον. οἵ γε προῆλθον εἰς τοσαύτην ἅμιλλαν, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν, ὥστε πυνθανόμενοι παρὰ τῶν ἀφικνουμένων τάς τε παρασκευὰς τῶν οἰκιῶν, καὶ τὰς πολυτελείας τῶν θυσιῶν τὰς παρ' ἑκατέρῳ γινομένας, ἐφιλονείκουν ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις ἀλλήλους. ἐσπούδαζον δὲ δοκεῖν εὐδαίμονες εἶναι καὶ μακαριστοί, οὐ μὴν περί γε τὴν τοῦ βίου τελευτὴν διηυτύχησαν, ἀλλ' ἀμφότεροι βιαίῳ θανάτῳ διεφθάρησαν. Ἀναξιμένης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Βασιλέων μεταλλαγαί, περὶ τοῦ Στράτωνος τὰ αὐτὰ ἱστορήσας, διημιλλῆσθαί φησιν αὐτὸν Νικοκλεῖ τῷ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος βασιλεύσαντι, ἐσπουδακότι περὶ τρυφὴν καὶ ἀσέλγειαν, ἀποθανεῖν τ' ἀμφοτέρους βιαίως. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν Θεόπομπος περὶ Φιλίππου λέγων φησίν, καὶ τεταρταῖος εἰς Ὀνόκαρσιν ἀφικνεῖται χωρίον τι τῆς Θρᾴκης, ἄλσος ἔχον πολὺ κατεσκευασμένον καλῶς, καὶ πρὸς τὸ διαιτηθῆναι κεχαρισμένον, ἄλλως τε καὶ τὴν θερινὴν ὥραν. ἦν γὰρ καὶ τῶν ὑπὸ Κότυος προκριθέντων, ὃς ἁπάντων τῶν βασιλέων τῶν ἐν τῇ Θρᾴκῃ γεγενημένων, μάλιστα πρὸς ἡδυπαθείας καὶ τρυφὰς ὥρμησεν, καὶ περιιὼν τὴν χώραν, ὅπου κατίδοι τόπους δένδρεσι συσκίους καὶ καταρρύτους ὕδασι, τούτους κατεσκεύασεν ἑστιατόρια. καὶ φοιτῶν εἰς ἑκάστους ὁπότε τύχοι, θυσίας τε τοῖς θεοῖς ἐποιεῖτο, καὶ συνῆν μετὰ τῶν ὑπάρχων εὐδαίμων, καὶ μακαριστὸς ὤν, ἕως εἰς τὴν Ἀθηνᾶν βλασφημεῖν καὶ πλημμελεῖν ἐπεχείρησε. διηγεῖται τε ἑξῆς ὁ συγγραφεύς, ὅτι δεῖπνον κατεσκεύασεν ὁ Κότυς, ὡς γαμουμένης αὐτῷ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ θάλαμον κατασκευάσας ἀνέμενε μεθύων τὴν θεόν. ἤδη δ' ἔκφρων γενόμενος, ἔπεμπέ τινα τῶν δορυφόρων ὀψόμενον, εἰ παρὰ γέγονεν ἡ θεὸς εἰς τὸν θάλαμον. ἀφικομένου δὲ ἐκείνου, καὶ εἰπόντος μηδένα εἶναι ἐν τῷ θαλάμῳ, τοξεύσας τοῦτον ἀπέκτεινε. καὶ ἄλλον δεύτερον ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, ἕως ὁ τρίτος συνεὶς παραγενόμενος ἔφη, πάλαι τὴν θεὸν ἀναμένειν. ὁ δὲ βασιλεὺς οὗτός ποτε καὶ ζηλοτυπήσας τὴν αὐτοῦ γυναῖκα, ταῖς αὐτοῦ

χερσὶν ἀνέτεμεν ἄνθρωπον, ἀπὸ τῶν αἰδοίων ἀρξάμενος. ἐν δὲ τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, περὶ Χαβρίου τοῦ Ἀθηναίου ἱστορῶν φησίν, οὐ δυνάμενος δὲ ζῆν ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν διὰ τὴν ἀσέλγειαν, καὶ διὰ τὴν πολυτέλειαν τὴν αὐτοῦ τὴν περὶ τὸν βίον, τὰ δὲ διὰ τοὺς Ἀθηναίους. ἅπασι γὰρ εἰσι χαλεποί, διὸ καὶ εἵλοντο αὐτῶν οἱ ἔνδοξοι ἔξω τῆς πόλεως καταβιοῦν. Ἰφικράτης μὲν ἐν Θρᾴκῃ, Κόνων δ' ἐν Κύπρῳ, Τιμόθεος δ' ἐν Λέσβῳ, Χάρης δ' ἐν Σιγείῳ, καὶ αὐτὸς ὁ Χαβρίας ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ περὶ τοῦ Χάρητος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ φησίν, Χάρητός τε νωθροῦ ὄντος καὶ βραδέος, καίτοιγε τὸ πρὸς τρυφὴν ἤδη ζῶντος, ὅς γε περιήγετο στρατευόμενος αὐλητρίδας, καὶ ψαλτρίας, καὶ πεζὰς ἑταίρας. καὶ τῶν χρημάτων τῶν εἰσφερομένων εἰς τὸν πόλεμον, τὰ μὲν εἰς ταύτην τὴν ὕβριν ἀνήλισκε, τὰ δ' αὐτοῦ κατέλιπεν Ἀθήνησι, τοῖς τε λέγουσι καὶ τὰ ψηφίσματα γράφουσι, καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοῖς δικαζομένοις, ἐφ' οἷς ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, οὐδεπώποτε ἠγανάκτησεν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα καὶ μᾶλλον αὐτὸν ἠγάπα τῶν πολιτῶν, καὶ δικαίως. καὶ γὰρ αὐτοὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἔζων, ὥστε τοὺς μὲν νέους ἐν τοῖς αὐλητριδίοις, καὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις διατρίβειν. τοὺς δὲ μικρὸν ἐκείνων πρεσβυτέρους, ἔν τε τοῖς κύβοις καὶ ταῖς τοιαύταις ἀσωτίαις. τὸν δὲ δῆμον ἅπαντα πλείω καταναλίσκειν εἰς τὰς κοινὰς ἑστιάσεις καὶ κρεανομίας, ἤπερ εἰς τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ τοῦ Θεοπόμπου συγγράμματι, περὶ τῶν ἐκ Δελφῶν συληθέντων χρημάτων, Χάρητί φησι τῷ Ἀθηναίῳ διὰ Λυσάνδρου τάλαντα ἑξήκοντα ἀφ' ὧν ἐδείπνισεν Ἀθηναίους ἐν τῇ ἀγορᾷ, θύσας τὰ ἐπινίκια τῆς γενομένης μάχης πρὸς τοὺς Φιλίππου ξένους, ὧν ἡγεῖτο μὲν Ἀδαῖος ἀλεκτρυὼν ἐπικαλούμενος. περὶ οὗ καὶ ὁ Ἡρακλείδης ὁ τῶν κωμῳδιῶν ποιητὴς μέμνηται οὕτως,

Ἀλεκτρυόνα τὸν τοῦ Φιλίππου παραλαβὼν
Ἀωρὶ κοκκύζοντα, καὶ πλανώμενον
Κατέκοψεν. οὐ γὰρ εἶχεν, οὐδέ πω λόφον
Ἕνα κατακόψας, μάλα συχνοὺς ἐδείπνισε,
Χάρης δ' Ἀθηναίων τόθ' ὥσπερ γενναῖος ἦν.

Τρυφὴ καὶ Χαβρίου.

καὶ Χάρητος.

Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Δοῦρις. Ἰδομενεὺς δέ φησι, καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας Ἱππίαν καὶ Ἵππαρχον εὑρεῖν θαλίας καὶ κώμους. διὸ καὶ ἵππων καὶ ἑτέρων πολλῶν ἐπιπολάσαι τὸ πλῆθος παρ' αὐτοῖς, ὅθεν βαρεῖαν αὐτῶν γενέσθαι τὴν ἀρχήν. καίτοι ὁ πατὴρ αὐτῶν Πεισίστρατος μετρίως ἐχρῆτο ταῖς ἡδοναῖς, ὥστ' οὐδ' ἐν τοῖς χωρίοις, οὐδ' ἐν τοῖς κήποις φύλακας ἐφίστατο, ὡς Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ, ἀλλ' εἴα τὸν βουλόμενον εἰσιόντα ἀπολαύειν, καὶ λαμβάνειν ὧν δεηθείη, ὅπερ ὕστερον ἐποίησε καὶ Κίμων μιμησάμενος ἐκεῖνον. περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ ἱστορῶν ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν ὁ Θεόπομπός φησι, Κίμων ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς κήποις οὐδένα τοῦ καρποῦ καθίστα φύλακα, ὅπως οἱ βουλόμενοι τῶν πολιτῶν εἰσιόντες ὀπωρίζωνται, καὶ λαμβάνωσιν εἴ τινος δέοιντο τῶν ἐν τοῖς χωρίοις. ἔπειτα τὴν οἰκίαν παρεῖχε κοινὴν ἅπασι, καὶ δεῖπνον ἀεὶ εὐτελὲς παρασκευάζεσθαι πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ τοὺς ἀπόρους προσιόντας τῶν Ἀθηναίων εἰσιόντας δειπνεῖν. ἐθεράπευε δὲ καὶ τοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐτοῦ τι δεομένους, καὶ λέγουσιν ὡς περιήγετο μὲν νεανίσκους δύο ἢ τρεῖς, ἔχοντας κέρματα, τούτοις δὲ διδόναι προσέταττεν, ὁπότε τις προσέλθοι αὐτοῦ δεόμενος. καί φασι μὲν αὐτὸν καὶ εἰς ταφὴν εἰσφέρειν, ποιεῖν δὲ καὶ τοῦτο πολλάκις, ὁπότε τῶν πολιτῶν τινὰ ἴδοι κακῶς ἠμφιεσμένον, κελεύειν αὐτῷ μεταμφιέννυσθαι τῶν νεανίσκων τινὰ τῶν συνακολουθούντων αὐτῷ. ἐκ δὴ τούτων ἁπάντων ηὐδοκίμει, καὶ πρῶτος ἦν τῶν πολιτῶν. ὁ δὲ Πεισίστρατος καὶ ἐν πολλοῖς βαρὺς ἐγένετο, ὅπου καὶ τὸ Ἀθήνησι τοῦ Διονύσου πρόσωπον ἐκείνου τινές φασιν εἰκόνα. Περικλέα δὲ τὸν Ὀλύμπιον φησὶν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, ὡς ἀπήλλαξεν ἐκ τῆς οἰκίας τὴν γυναῖκα, καὶ τὸν μεθ' ἡδονῆς βίον προείλετο, ᾤκει τε μετὰ Ἀσπασίας τῆς ἐκ Μεγάρων ἑταίρας, καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς οὐσίας εἰς ταύτην κατανάλωσε. Θεμιστοκλῆς δ' οὔπω Ἀθηναίων μεθυσκομένων, οὐδ' ἑταίραις χρωμένων, ἐκφανῶς τέθριππον ζεύξας ἑταιρίδων, διὰ τοῦ Κεραμικοῦ πληθύοντος ἑωθινὸς ἤλασεν. ἀμφιβόλως δ' αὐτὸ εἴρηκεν ὁ Ἰδομενεύς, εἴτε ἑταίρας τέτταρας συνεπέζευξεν ὡς ἵππους, εἴτε ἀνεβίβαζεν αὐτὰς ἐπὶ τὸ τέθριππον. Πόσις δ' ἐν τρίτῳ Μαγνητικῶν, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τὴν στεφανηφόρον ἀρχὴν ἀναλαβόντα θῦσαι Ἀθηνᾷ, καὶ τὴν ἑορτὴν Παναθήναια ὀνομάσαι, καὶ Διονύσῳ Χοοπότῃ θυσιάσαντα, καὶ τὴν Χοῶν ἑορτὴν αὐτόθι καταδεῖξαι. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ φιλίας, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τρίκλινον οἰκοδομησάμενον περικαλλέστατον, ἀγαπᾶν ἔφησεν, εἰ τοῦτον φίλων πληρώσει. Χαμαιλέων δ' ὁ Ποντικός, ἐν τῷ περὶ Ἀνακρέοντος προθεὶς τό, ξανθῇ δ' ἐν Εὐρυπύλῃ μέλει ὁ περιφόρητος Ἀρτέμων, τὴν προσηγορίαν ταύτην λαβεῖν τὸν Ἀρτέμωνα διὰ τὸ τρυφερῶς βιοῦντα περιφέρεσθαι ἐπὶ κλίνης. καὶ γὰρ Ἀνακρέων αὐτὸν ἐκ πενίας εἰς τρυφὴν ὁρμῆσαι φησίν, ἐν τούτοις. πρὶν μὲν ἔχων βερβέριον καλυμμάτ' ἐσφηκωμένα καὶ ξυλίνους ἀστραγάλους ἐν ὠσί, καὶ ψιλὸν περὶ πλευρῇσι βοὸς νεόπλουτον εἴλυμα κακῆς ἀσπίδος, ἀρτοπώλισιν καὶ ἐθελοπόροισιν ὁμιλέων ὁ πονηρὸς Ἀρτέμων κίβδηλον εὑρίσκων βίον. πολλὰ μὲν ἐν δουρὶ τιθεὶς αὐχένα, πολλὰ δ' ἐν τροχῷ, πολλὰ δ' ἐν νώτῳ σκυτίνῃ μάστιγι θωμιχθεὶς κόμην, πώγωνά τ' ἐκτετιλμένος, νῦν δ' ἐπιβαίνει † σατινέων χρύσεα φορέων καὶ θέματα

Πεισιστρατιδῶν.

καὶ Πεισιστράτου.

καὶ Περικλέους ἡδυπάθεια.

Θεμιστοκλέους ἀκρασία.

Ἀρτέμωνος τρυφή.

Ἀλκιβιάδης. παῖς κύνας, καὶ σκιαδίσκην ἐλεφαντίνην φορεῖ γυναιξὶν αὔτως. περὶ δὲ τοῦ καλοῦ Ἀλκιβιάδου Σάτυρος ἱστορῶν λέγεται φησίν, ὅτι ἐν Ἰωνίᾳ μὲν ὢν Ἰώνων ἐφαίνετο τρυφερώτερος. ἐν Θήβαις δὲ σωμασκῶν καὶ γυμναζόμενος τῶν Θηβαίων αὐτῶν μᾶλλον Βοιώτιος. ἐν Θετταλίᾳ δὲ ἱπποτροφῶν καὶ ἡνιοχῶν τῶν Ἀλευαδῶν ἱππικώτερος. ἐν Σπάρτῃ δὲ καρτερίαν καὶ ἀσφάλειαν ἐπιτηδεύων, ἐνίκα τοὺς Λάκωνας. ὑπερῆρε δὲ καὶ τὴν τῶν Θρακῶν ἀκρατοποσίαν. τὴν δὲ αὐτοῦ γυναῖκα πειρῶν, ὡς ἕτερος ἔπεμψεν αὐτῇ χιλίους δαρεικούς, κάλλιστος δὲ ὢν τὴν μορφήν, κόμην δὲ ἔτρεφεν ἐπὶ πολὺ τῆς ἡλικίας, καὶ ὑποδήματα περιηλλαγμένα ἐφόρει, ἃ ἀπ' αὐτοῦ Ἀλκιβιάδες καλεῖται. ὅτε δὲ χορηγοίη πομπεύων ἐν πορφυρίδι, εἰσιὼν εἰς τὸ θέατρον ἐθαυμάζετο οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν, διὸ καὶ Ἀντισθένης ὁ σωκρατικὸς ὡς ἂν αὐτὸς αὐτόπτης γεγονὼς τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἰσχυρὸν αὐτὸν καὶ ἀνδρώδη καὶ ἀπαίδευτον καὶ τολμηρὸν καὶ ὡραῖον ἐφ' ἡλικίας γενέσθαι φησίν. εἰς δὲ τὰς ἀποδημίας ὁπότε στέλλοιτο, τέσσαρσι τῶν συμμαχίδων πόλεων ὥσπερ θεραπαίναις ἐχρῆ-
Χῖοι Plutarch. το. σκηνὴν μὲν γὰρ αὐτῷ περσικὴν ἐποίουν Ἐφέσιοι, τροφὴν δὲ τοῖς ἵπποις αὐτοῦ Κῖοι παρεῖχον. ἱερεῖα δὲ παρεῖσασαν εἰς τὰς θυσίας καὶ ἱερονομίας Κυζικηνοί. Λέσβιοι δὲ οἶνον παρεῖχον, καὶ τὰ ἄλλα, τὰ πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν. ἀφικόμενος δ' Ἀθήνησιν ἐξ Ὀλυμπίας, δύο πίνακας ἀνέθηκεν Ἀγλαοφῶντος γραφήν, ὧν ὁ μὲν εἶχεν Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα στεφανούσας αὐτόν. ἐν δὲ θατέρῳ Νεμέα ἦν καθημένη, καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς Ἀλκιβιάδης, καλλίων φαινόμενος τῶν γυναικείων προσώπων. καὶ στρατηγῶν δὲ ἔτι καλὸς εἶναι ἤθελεν, ἀσπίδα γοῦν εἶχεν ἐκ χρυσίου καὶ ἐλέφαντος πεποιημένην, ἐφ' ἧς ἦν ἐπίσημον Ἔρως κεραυνὸν ἠγκυλημένος. ἐπικωμάσας δέ ποτε ὡς Ἄνυτον ἐραστὴν ὄντα καὶ πλούσιον, συνεπικωμάζοντος αὐτῷ τῶν ἑταίρων ἑνὸς Θρασύλλου (τῶν πενήτων δ' οὗτος ἦν) προπιὼν τῷ Θρασύλλῳ τὰ ἡμίση τῶν ποτηρίων τῶν ἐπὶ τῷ κυλικείῳ προκειμένων, ἐκέλευσε τοὺς ἀκολούθους ἀποφέρειν πρὸς τὸν Θράσυλλον, εἶθ' οὕτω φιλοφρονησάμενος τὸν Ἄνυτον ἀπηλλάσσετο. ὁ δὲ Ἄνυτος πάνυ ἐλευθερίως καὶ ἐρωτικῶς, λεγόντων τινῶν ὡς ἀγνώμονα εἴη πεποιηκὼς ὁ Ἀλκιβιάδης, οὐ μὰ Δί' ἔφη, ἀλλ' εὐγνώμονα, ἔχων ἐξουσίαν ἅπαντα λαβεῖν, τὰ ἡμίση κατέλιπεν. Λυσίας δὲ ὁ ῥήτωρ περὶ τῆς τρυφῆς αὐτοῦ λέγων φησίν. ἐκπλεύσαντος γὰρ κοινῇ Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλήσποντον ἔγημαν, ἐν Ἀβύδῳ δύο ὄντε, Μεδοντιάδα τὴν Ἀβυδηνήν, καὶ ξυνῳκείτην, ἔπειτα αὐτοῖν γίνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἔφαντο δύνασθαι γνῶναι, ὁποτέρου εἴη. ἐπεὶ
Ἀλκιβιάδης κάθυδος. δὲ ἦν ἀνδρὸς ὡραία, ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα. εἰ δὲ Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου. κεκωμῴδηται δὲ καὶ ὑπὸ Εὐπόλιδος, ὡς καὶ ἀκόλαστος πρὸς γυναῖκας, ἐν Κόλαξιν οὕτως, Ἀλκιβιάδης ἐκ τῶν γυναικῶν ἐξίτω. Τί ληρεῖς; οὐκ οἴκαδ' ἐλθὼν τὴν σεαυτοῦ γυμνάσεις δάμαρτα. καὶ Φερεκράτης δέ φησιν, Οὐκ ὢν ἀνὴρ γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὡς δοκεῖ, Ἀνὴρ ἁπασῶν τῶν γυναικῶν ἐστι νῦν. Ἐν Σπάρτῃ δὲ ὢν ἔφθειρε τὴν Ἄγιδος τοῦ Βασιλέως γυναῖκα Τίμαιαν. Ἐπιπληττόντων δ' αὐτῷ τινῶν, οὐκ ἀκρασίας ἕνεκεν συνελθεῖν ἔφη, ἀλλ' ἵνα ὁ γενόμενος ἐξ αὐτοῦ βασιλεύσῃ τε τῆς Σπάρτης, καὶ μηκέτι λέγωνται οἱ Βασιλεῖς ἀφ' Ἡρακλέους, ἀλλ' ἀπ' Ἀλκιβιάδου. στρατηγῶν δὲ συμπεριήγετο αὐτῷ, τήν τε Λαΐδος τῆς Κορινθίας μητέρα Τιμάνδραν, καὶ Θεοδότην τὴν ἀττικὴν ἑταίραν. μετὰ δὲ τὴν φυγὴν κυρίους Ἀθηναίους ποιήσας τοῦ Ἑλλησπόντου, καὶ πλείους τῶν πεντακισχιλίων Πελοποννησίους λαβών, ἀνέπεμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας. κατιών τε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν πατρίδα, ἐστεφάνωσε τὰς ἀττικὰς τριήρεις θαλλῷ, καὶ μίτραις, καὶ ταινίαις, καὶ ἀναψάμενος τὰς αἰχμαλώτους ναῦς ἠκρωτηριασμένας, εἰς διακοσίας ἐπαγωγούς τε ἄγων σκύλων, καὶ ὅπλων λακωνικῶν, καὶ πελοποννησιακῶν μεστὰς εἰσέπλει. ἡ δὲ τριήρης ἐφ' ἧς αὐτὸς κατέπλει, μέχρι μὲν τῶν κλείθρων τοῦ Πειραιέως προσέτρεχεν ἁλουργοῖς ἱστίοις. ὡς δὲ ἐντὸς ἦν, καὶ τὰς κώπας ἔλαβον οἱ ἐρέται, Χρυσόγονος μὲν ηὔλει τὸ τριηρικόν, ἐνδεδυκὼς τὴν Πυθικὴν στολήν. Καλλιππίδης δὲ ὁ τραγῳδὸς ἐκέλευσε, τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς στολὴν ἠμφιεσμένος, διὸ καὶ χαριέντως εἶπέ τις, οὔτ' ἂν δύο Λυσάνδρους ὑπέμεινεν ἡ Σπάρτη, οὔτ' ἂν δύ' Ἀλκιβιάδας Ἀθῆναι. ἐμιμεῖτο δὲ Ἀλκιβιάδης τὸν Παυσανίου μηδισμόν, καὶ καθομιλῶν Φαρνάβαζον τὴν περσικὴν
Ἐξαλαγὴ πατρίου στολῆς, καὶ Παυσανίας ἐκδεδιῃτημένος, καὶ φάραγξ. ἔμαθε φωνήν, καθάπερ καὶ Θεμιστοκλῆς. Δοῦρις δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Παυσανίας μὲν φησίν, ὁ τῶν Σπαρτιατῶν Βασιλεὺς καταθέμενος τὸν πάτριον τρίβωνα, τὴν περσικὴν ἐνεδύσατο στολήν. ὁ δὲ Σικελίας τύραννος Διονύσιος, ξυστίδα καὶ χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ περόνῃ μετελάμβανε τραγικόν. Ἀλέξανδρος δ' ὡς τῆς Ἀσίας ἐκυρίευσεν, περσικαῖς ἐχρῆτο στολαῖς. Δημήτριος δὲ πάντας ὑπερέβαλεν, τὴν μὲν γὰρ ὑπόδεσιν ἣν εἶχε, κατεσκεύασεν ἐκ πολλοῦ δαπανήματος. ἦν γὰρ κατὰ μὲν τὸ σχῆμα τῆς ἐργασίας σχεδὸν ἐμβάτης πίλημα λαμβάνων τῆς πολυτελεστάτης πορφύρας. τούτῳ δὲ χρυσοῦ πολλὴν ἐνύφαινον ποικιλίαν, ὀπίσω καὶ ἔμπροσθεν ἐνιέντες οἱ τεχνῖται. αἱ δὲ χλαμύδες αὐτοῦ ἦσαν ὄρφνιον ἔχουσαι τὸ φέγγος τῆς χρόας. τὸ δὲ πᾶν ὁ πόλος ἐνύφαντο, χρυσοῦς ἀστέρας ἔχων, καὶ τὰ δώδεκα ζώδια. μίτρα δὲ χρυσόπαστος, ἣ καυσίαν ἁλουργῆ οὖσαν ἔσφιγγεν, ἐπὶ τὸ νῶτον

φέρουσαν

φέρουσαν τὰ τελευταῖα καταβλήματα τῶν ὑφασμάτων. γινομένων δὲ τῶν δημητρίων Ἀθήνησιν, ἐγράφετο ἐπὶ τοῦ προσκηνίου ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὀχούμενος. Νύμφις δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ τῶν περὶ τῆς πατρίδος, Παυσανίας φησίν, ὁ περὶ Πλαταιὰς νικήσας Μαρδόνιον, τὰ τῆς Σπάρτης ἐξελθὼν νόμιμα, καὶ εἰς ὑπερηφανίαν ἐπιδούς, περὶ Βυζάντιον διατρίβων χαλκοῦν τὸν ἀνακείμενον κρατῆρα τοῖς θεοῖς, τοῖς ἐπὶ τοῦ στόματος ἱδρυμένοις, ὃν ἔτι καὶ νῦν εἶναι συμβαίνει, ἐτόλμησεν ἐπιγράψαι ὡς αὐτὸς ἀναθεὶς τόδε τὸ ἐπίγραμμα, διὰ τὴν τρυφὴν καὶ ὑπερηφανίαν ἐπιλαθόμενος αὑτοῦ,

Μνᾶμ' ἀρετᾶς ἀνέθηκε Ποσειδάωνι ἄνακτι Παυσανίας ἄρχων Ἑλλάδος εὐρυχόρου, Πόντου ἐπ' εὐξείνου, Λακεδαιμόνιος γένος υἱὸς Κλεμβρότου, ἀρχαίας Ἡρακλέος γενεᾶς.

Ἐτρύφησε δὲ καὶ Φάραξ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὡς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἱστορεῖ. καὶ ταῖς ἡδοναῖς οὕτως ἀσελγῶς ἐχρήσατο, καὶ χύδην, ὥστε πολὺ μᾶλλον διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην αὐτὸν ὑπολαμβάνεσθαι Σικελιώτην, ἢ διὰ τὴν πατρίδα Σπαρτιάτην. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ δευτέρᾳ φησίν, ὡς Ἀρχίδαμος ὁ Λάκων ἀποστὰς τῆς πατρίου διαίτης, συνηθεία ξενικῶς, διόπερ οὐκ ἠδύνατο τὸν οἴκοι βίον ὑπομένειν, ἀλλ' ἐσπούδασεν ἀεὶ διὰ τὴν ἀκρασίαν ἔξω διατρίβειν. καὶ Ταραντίνων πρεσβευσαμένων περὶ συμμαχίας, ἔσπευσε συνελθεῖν αὐτοῖς βοηθός, κἀκεῖ γενόμενος καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανών, οὐδὲ ταφῆς κατηξιώθη, καίτοι Ταραντίνων πολλὰ χρήματα ὑπισχομένων τοῖς πολεμίοις, ὑπὲρ τοῦ ἀνελέσθαι τὸ αὐτοῦ σῶμα.

Ἀρχιδάμου ἀσέλγεια.

Φύλαρχος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Θρακῶν φησὶ τῶν καλουμένων Κροβύζων βασιλέα γενέσθαι Ἴσανθον, τρυφῇ πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβαλλόμενον. ἦν δὲ καὶ πλούσιος καὶ καλός. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς Πτολεμαῖον φησὶν τὸν δεύτερον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα, πάντων σεμνότατον γενόμενον τῶν δυναστῶν καὶ παιδείας, εἴ τινα καὶ ἄλλον καὶ αὐτὸν ἐπιμεληθέντα, οὕτως ἐξαπατηθῆναι τὴν διάνοιαν, καὶ διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἀκαίρου τρυφῆς, ὥστε τὸν πάντα χρόνον ὑπολαβεῖν βιώσεσθαι, καὶ λέγειν ὅτι μόνος εὕροι τὴν ἀθανασίαν. κατατεινόμενον οὖν ὑπὸ ποδάγρας πλείους ἡμέρας, ὡς ποτ' οὖν ἐρράισε καὶ κατεῖδεν διά τινων ὑπολαμπάδων τοὺς Αἰγυπτίους, παρὰ τὸν ποταμὸν ἀριστοποιουμένους, καὶ τὰ τυχόντα προσφερομένους, ἐπί τε τῆς ἄμμου χύδην ἐρριμμένους εἶπεν, ὦ τάλας ἐγώ, τὸ μὴ δὲ τούτων ἕνα γενέσθαι.

Ἴσανθος τε τρυφῇ, καὶ Φιλάδελφος,

περὶ δὲ Καλλίου καὶ τῶν τούτου κολάκων φθάνομεν καὶ πρότερον εἰπόντες, ἀλλ' ἐπεὶ καινῶς Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ, ἄνωθεν ἀναλαβὼν διηγήσομαι. ὅτε τὸ πρῶτον εἰς Εὔβοιαν ἐστράτευσαν οἱ Πέρσαι, τότε, ὥς φασιν, Ἐρετριεὺς ἀνὴρ Διόμνηστος κύριος ἐγένετο τῶν τοῦ στρατηγοῦ χρημάτων. ἔτυχε γὰρ ἐν τῷ ἀγρῷ ἐκείνου σκηνῶν, καὶ τὰ χρήματα εἰς οἴκημά τι θέμενος τῆς οἰκίας. τελευτησάντων δὲ πάντων, διέλαθεν ἔχων ὁ Διόμνηστος τὸ χρυσίον. ἐπεὶ δὲ πάλιν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἐρέτριαν στράτευμα, προστάξας ἀνάστατον γενέσθαι ποιῆσαι τὴν πόλιν, εἰκότως ὑπεξετίθεντο ὅσοι χρημάτων ηὐπόρουν. οἱ οὖν καταλελειμμένοι τῆς τοῦ Διομνήστου οἰκίας, παρ' Ἱππόνικον τὸν Καλλίου, τὸν Ἄμμωνα ἐπικαλούμενον ὑπεξέθεντο τὰ χρήματα εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ ἀνασκευασθέντων ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἁπάντων τῶν Ἐρετριέων κατέσχον οὗτοι τὰ χρήματα πολλὰ ὄντα, ὥστε Ἱππόνικος ὁ ἀπ' ἐκείνου γεγονώς, τοῦ τὴν παρακαταθήκην λαβόντος, ᾔτησεν Ἀθηναίους ποτὲ ἐν ἀκροπόλει τόπον, ἵν' οἰκοδομήσηται τοῖς χρήμασιν, ὅπου κείσεται, λέγων ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ὂν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ πολλὰ χρήματα εἶναι, καὶ ἔδοσαν Ἀθηναῖοι. νουθετηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν φίλων μετενόησε. τούτων οὖν τῶν χρημάτων Καλλίας κύριος γενόμενος, καὶ πρὸς ἡδονὴν βιώσας, ποῖοι γὰρ οὐ κόλακες, ἢ τί πλῆθος οὐχ ἑταίρων περὶ αὐτὸν ἦσαν, ποίας δὲ δαπάνας οὐχ ὑπερεώρα κεῖνος, ἀλλ' ὅμως εἰς τοσοῦτον αὐτὸν περιέστησεν ὁ περὶ ἡδονὴν βίος, ὥστε μετὰ γραιδίου βαρβάρου διατελεῖν ἠναγκάσθη. καὶ τῶν ἀναγκαίων καθ' ἡμέραν ἐνδεὴς γενόμενος, τὸν βίον ἐτελεύτησε. τὸν δὲ Νικίου φησὶ τοῦ Περγασῆθεν πλοῦτον, ἢ τὸν Ἰσχομάχου τίνες ἀπώλεσαν, οὐκ Αὐτοκλέης καὶ Ἐπικλέης, οἱ μετ' ἀλλήλων ζῆν προελόμενοι, καὶ πάντ' ἐν ἐλάττονι ποιούμενοι τῆς ἡδονῆς; ἐπειδὴ πάντα κατανάλωσαν, κώνειον πιόντες ἅμα τὸν βίον κατανάλωσαν.

καὶ Καλλίου.

περὶ δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ πάνυ τρυφῆς, Ἔφιππος μὲν ὁ Ὀλύνθιος, ἐν τῷ περὶ τῆς Ἡφαιστίωνος καὶ Ἀλεξάνδρου τελευτῆς φησίν, ὅτι ἐν τῷ παραδείσῳ ἔκειτο αὐτῷ χρυσοῦς θρόνος, καὶ κλίναι ἀργυρόποδες, ἐφ' ὧν καθεζόμενος ἐχρημάτιζε μετὰ τῶν ἑταίρων. Νικοβούλη δὲ φησίν, ὅτι παρὰ τὸ δεῖπνον πάντες οἱ ἀγωνισταὶ ἐσπούδαζον τέρπειν τὸν βασιλέα, καὶ ὅτι ἐν τῷ τελευταίῳ δείπνῳ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπεισόδιόν τι μνημονεύσας, ἐκ τῆς Εὐριπίδου Ἀνδρομέδας ἠγωνίσατο, καὶ τὸν ἄκρατον προθύμως προπίνων, καὶ τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζεν. Ἔφιππος δὲ φησίν, ὡς Ἀλέξανδρος καὶ τὰς ἱερὰς ἐσθῆτας ἐφόρει ἐν τοῖς δείπνοις, ὁτὲ μὲν τὴν τοῦ Ἄμμωνος πορφυρίδα, καὶ περισχιδεῖς καὶ κέρατα, καθάπερ ὁ θεός, ὁτὲ δὲ καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἣν καὶ ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐφόρει πολλάκις, τὴν περσικὴν στολὴν ὑποφαίνων ἄνωθεν τῶν ὤμων, τό, τε τόξον, καὶ τὴν σιβύνην. ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ἑρμοῦ τὰ μὲν ἄλλα σχεδόν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν χλαμύδα τε πορφυρᾶν καὶ χιτῶνα μεσόλευκον, καὶ τὴν καυσίαν ἔχουσαν τὸ διάδημα τὸ βασιλικόν. ἐν δὲ τῇ συνουσίᾳ τά τε πέδιλα, καὶ τὸν πέτα-

Καλλίου τοῦ πλουσίου τρυφή, καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου.

σομ ἐπὶ

Ἀλεξάνδρου πολυτέλεια.

σον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ τὸ κηρύκειον ἐν τῇ χειρί, πολλάκις δὲ καὶ λεοντῆν καὶ ῥόπαλον, ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς. τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ καθ' ἡμᾶς Κόμμοδος ὁ αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῶν ὀχημάτων παρακείμενον εἶχε τὸ ἡράκλειον ῥόπαλον, ὑπεστρωμένης αὐτῷ λεοντῆς, καὶ Ἡρακλῆς καλεῖσθαι ἤθελεν, Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀριστοτελικοῦ τοσούτοις αὐτὸν ἀφομοιοῦντος θεοῖς, ἀτὰρ καὶ τῇ Ἀρτέμιδι. ἔρραινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ μύρῳ σπουδαίῳ, καὶ οἴνῳ εὐώδει τὸ δάπεδον. ἐθυμιᾶτο δὲ αὐτῷ σμύρνα, καὶ τὰ ἄλλα θυμιάματα, εὐφημία τε καὶ σιγὴ κατεῖχε πάντας ὑπὸ δέους τοὺς παρόντας. ἀφόρητος γὰρ ἦν, καὶ φονικός. ἐδόκει γὰρ εἶναι μελαγχολικός. ἐν Ἐκβατάνοις δὲ ποιήσας τῷ Διονύσῳ θυσίαν, καὶ πάντων δαψιλῶς ἐν τῇ θοίνῃ παρασκευασθέντων, καὶ Σαβαβάτης ὁ σατράπης τοὺς στρατιώτας εἱστίασε πάντας. ἀθροισθέντων δὲ πολλῶν ἐπὶ τὴν θέαν φησὶν ὁ Ἔφιππος, κηρύγματα ἐγίνετο ὑπερήφανα, καὶ τῆς περσικῆς ὑπεροψίας αὐθαδέστερα. ἄλλων γὰρ ἄλλο τι ἀνακηρυττόντων καὶ στεφανούντων τὸν Ἀλέξανδρον, εἷς τις τῶν ὀπισθοφυλάκων ὑπερπεπαικώς, πᾶσαν κολακείαν κοινωσάμενος τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐκέλευσε τὸν κήρυκα ἀνειπεῖν, ὅτι Γοργὸς ὁ ὁπλοφύλαξ Ἀλέξανδρον Ἄμμωνος υἱὸν στεφανοῖ χρυσοῖς τρισχιλίοις. καὶ ὅταν Ἀθήνας πολιορκῇ μυρίαις πανοπλίαις, καὶ τοῖς ἴσοις καταπέλταις, καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις βέλεσιν εἰς τὸν πόλεμον ἱκανοῖς.

Ἀλεξάνδρου γάμοι μεγαλοπρεπεῖς.

Χάρης δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν, ὅτε φησὶν εἷλε Δαρεῖον, γάμους συνετέλεσεν ἑαυτοῦ, καὶ τῶν ἄλλων φίλων ἐνενήκοντα καὶ δύο θαλάμους κατασκευασάμενος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. ἦν δὲ ὁ οἶκος ἑκατοντάκλινος, ἐν ᾧ ἑκάστη ἦν κλίνη, κεκοσμημένη στολῇ γαμικῇ εἴκοσι μνῶν ἀργυρῶν, ἡ δὲ αὐτοῦ χρυσόπους ἦν. συμπαρέλαβε δὲ εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ τοὺς ἰδιοξένους ἅπαντας, καὶ κατέκλινεν ἀντιπροσώπους ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις νυμφίοις τήν τε λοιπὴν δύναμιν, πεζήν τε καὶ ναυτικήν, καὶ τὰς πρεσβείας, καὶ τοὺς παρεπιδημοῦντας ἐν τῇ αὐλῇ. κατεσκεύαστο δὲ ὁ οἶκος πολυτελῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἱματίοις τε καὶ ὀθονίοις πολυτελέσιν. ὑπὸ δὲ ταῦτα πορφυροῖς καὶ φοινικοῖς χρυσοϋφέσιν. τοῦ δὲ μένειν τὴν σκηνὴν ὑπέκειντο κίονες εἰκοσαπήχεις περίχρυσοι καὶ διάλιθοι, καὶ περιάργυροι. περιεβέβληντο δ' ἐν τῷ περιβόλῳ πολυτελεῖς αὐλαῖαι ζωωτοὶ καὶ διάχρυσοι, κανόνας ἔχουσαι περιχρύσους καὶ περιαργύρους. τῆς δὲ αὐλῆς ἦν τὸ περίμετρον στάδιοι τέσσαρες. ἐγίνετο δὲ τὰ δεῖπνα πρὸς σάλπιγγα, τότε μὲν ἐν τοῖς γάμοις, καὶ ἄλλως δ' ἀεὶ ὅτε τύχοι σπενδοποιούμενος, ὥστε πᾶν εἰδέναι τὸ στρατόπεδον. ἐπὶ πέντε δὲ ἡμέρας ἐπετελέσθησαν οἱ γάμοι, καὶ ἐλειτούργησαν πάνυ πολλοὶ καὶ βαρβάρων καὶ ἑλλήνων, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς. θαυματοποιοὶ δὲ ἦσαν διαπρέποντες, Σκύμνος ταραντῖνος καὶ Φιλιστίδης συρακούσιος, Ἡρακλειτός τε ὁ μιτυληναῖος, μεθ' οὓς ἐπεδείξατο ῥαψῳδὸς Ἄλεξις ταραντῖνος. παρῆλθον δὲ καὶ ψιλοκιθαρισταί, Κρατῖνος μηθυμναῖος, Ἀριστώνυμος ἀθηναῖος, Ἀθηνόδωρος τήϊος. ἐκιθαρῴδησάν τε Ἡράκλειτός τε ὁ ταραντῖνος, καὶ Ἀριστοκράτης ὁ θηβαῖος. αὐλῳδοὶ δὲ παρῆλθον Διονύσιος ὁ ἡρακλεώτης, Ὑπέρβολος κυζικηνός. παρῆλθον δὲ καὶ αὐληταί, οἳ πρῶτον τὸ πυθικὸν ηὔλησαν, εἶθ' ἑξῆς μετὰ τῶν χορῶν, Τιμόθεος, Φρύνιχος, Σκαφισίας, Διόφαντος, ἔτι δὲ Εὔιος ὁ χαλκιδεύς. καὶ ἔκποτε οἱ πρότερον καλούμενοι διονυσοκόλακες, ἀλεξανδροκόλακες ἐκλήθησαν, διὰ τὰς τῶν δώρων ὑπερβολάς, ἐφ' οἷς καὶ ἥσθη ὁ Ἀλέξανδρος. ὑπεκρίθησαν δὲ τραγῳδοὶ μὲν, Θεσσαλὸς καὶ Ἀθηνόδωρος, καὶ Ἀριστόκριτος. κωμῳδοὶ δὲ Λύκων, καὶ Φορμίων, καὶ Ἀρίστων. παρῆν δὲ καὶ Φασίμηλος ὁ ψάλτης. οἱ δὲ πεμφθέντες φησὶ στέφανοι ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν καὶ τῶν λοιπῶν, ταλάντων ἦσαν μυρίων πεντακισχιλίων. Πολύκλειτος δὲ ὁ λαρισσαῖος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ἐπὶ χρυσῆς κλίνης κοιμᾶσθαι φησὶ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ αὐλητρίδας αὐτῷ καὶ αὐλητὰς ἀεὶ ἕπεσθαι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ πίνειν ἄχρι τῆς ἕω. Κλέαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ βίων, περὶ Δαρείου λέγων τοῦ καθαιρεθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου φησίν. ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀθλοθετῶν τοῖς τὰς ἡδονὰς αὐτῷ γνωρίζουσιν, ὑπὸ πάντων τῶν ἡδέων ἡττωμένην ἀπέδειξε τὴν βασιλείαν. καὶ καταγωνιζόμενος ἑαυτὸν, οὐκ ᾔσθετο πρότερον, ἢ τὸ σκῆπτρον ἕτεροι λαβόντες ἀνεκηρύχθησαν. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, καὶ Ἀγαθαρχίδης ὁ κνίδιος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ Ἀσίας, καὶ τοὺς ἑταίρους φησὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπερβαλλούσῃ τρυφῇ χρήσασθαι. ὧν εἷς ὢν καὶ Ἅγνων, χρυσοῦς ἥλους ἐν ταῖς κρηπῖσι καὶ τοῖς ὑποδήμασιν ἐφόρει. Κλεῖτος δὲ ὁ λευκὸς καλούμενος, ὅτε χρηματίζειν μέλλοι, ἐπὶ πορφυρῶν ἱματίων διαπεριπατῶν τοῖς ἐντυγχάνουσι διελέγετο. Περδίκκᾳ δὲ καὶ Κρατερῷ φιλογυμναστοῦσιν ἠκολούθουν διφθέραι σταδιαῖαι τοῖς μεγέθεσιν, ὑφ' ἃς περιλαμβάνοντες τόπον ἐν ταῖς καταστρατοπεδείαις ἐγυμνάζοντο. ἠκολούθει δὲ αὐτοῖς καὶ ὑποζύγια πολλά, τὰ τὴν κόνιν κομίζοντα πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαίστρᾳ χρείαν. Λεοννάτῳ δὲ καὶ Μενελάῳ φιλοκυνήγοις οὖσιν, αὐλαῖαι σταδίων πέντε κατηκολούθουν, αἷς περιστάντες τὰς θήρας ἐκυνήγουν. τὰς δὲ χρυσᾶς πλατάνους, καὶ τὴν χρυσῆν ἄμπελον, ὑφ' ἣν οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐχρημάτιζον πολλάκις καθήμενοι, σμαραγδίνους βότρυς ἐχούσας, καὶ τῶν ἰνδικῶν ἀνθράκων, ἄλλων τε παντοδαπῶν λίθων ὑπερβαλλόντων ταῖς πολυτελείαις, ἐλάττω φησὶν ὁ Φύλαρχος φαίνεσθαι τῆς καθ' ἡμέραν ἑκάστοτε γινομένης παρ' Ἀλεξάνδρῳ δαπάνης. ἦν

γὰρ αὐτῷ

γὰρ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ κλινῶν ἑκατόν, χρυσοῖ δὲ κίονες ὀκτὼ κατεῖχον αὐτήν. οἱ δὲ ὑπερτείνοντες οὐρανίσκοι διάχρυσοι ποικίλμασιν ἐκπεποιημένοι πολυτελέσιν ἐσκέπαζον τὸν ἄνω τόπον. καὶ πρῶτοι μὲν Πέρσαι πεντακόσιοι μηλοφόροι περὶ αὐτὴν ἐντὸς εἱστήκεσαν, πορφυρᾶς καὶ μηλίνας ἐσθῆσιν ἠσκημένοι, μετὰ δὲ τούτους τοξόται τὸν ἀριθμὸν χίλιοι, οἱ μὲν φλόγινα ἐνδεδυκότες, οἱ δὲ ὑσγινοβαφῆ, πολλοὶ δὲ καὶ κυάνεα εἶχον περιβόλαια. προειστήκεσαν δὲ τούτων ἀργυράσπιδες Μακεδόνες πεντακόσιοι. κατὰ δὲ μέσην τὴν σκηνὴν χρυσοῦς ἐτίθετο δίφρος, ἐφ' οὗ καθήμενος ἐχρημάτιζεν ὁ Ἀλέξανδρος, τῶν σωματοφυλάκων πανταχόθεν ἐφεστηκότων. ἔξωθεν δὲ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τὸ τῶν ἐλεφάντων ἄγημα διεσκευασμένον ἐφειστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι, μακεδονικὰς στολὰς ἔχοντες, εἶτα μύριοι Πέρσαι, τό τε τὴν πορφύραν ἔχον πλῆθος εἰς πεντακοσίους ἦν, οἷς Ἀλέξανδρος ἔδωκε φορεῖν τὴν στολὴν ταύτην. τοσούτων δὲ ὄντων καὶ τῶν φίλων, καὶ τῶν θεραπευόντων, οὐδεὶς ἐτόλμα προσπορεύεσθαι Ἀλεξάνδρῳ, τοιοῦτον ἐγεγόνει τὸ περὶ αὐτὸν ἀξίωμα. ἔγραψε δὲ καὶ τότε Ἀλέξανδρος ταῖς ἐν Ἰωνίᾳ πόλεσιν, καὶ πρώτοις Χίοις, ὅπως αὐτῷ πορφύραν ἀποστείλωσιν. ἤθελε γὰρ τοὺς ἑταίρους ἅπαντας ἁλουργὰς ἐνδῦσαι στολάς. ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς Χίοις, παρὼν Θεόκριτος ὁ σοφὸς νῦν ἐγνωκέναι ἔφη τὸ παρ' Ὁμήρῳ εἰρημένον, Τὸν δ' ἔλε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή. Ἀντίοχον δὲ τὸν Γρυπὸν ἐπικαλούμενον βασιλέα, φησὶ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, τὰς ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεις ἐπιτελοῦντα ὑποδοχὰς λαμπρὰς ἐπιτελεῖν. ἐν αἷς τὸ μὲν πρῶτον ἀναδόσεις ἐγίγνοντο ὁλομελῶν βρωμάτων, εἶτ' ἤδη καὶ ζώντων χηνῶν καὶ λαγωῶν καὶ δορκάδων. ἀνεδίδοντο δέ φησι καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος καὶ θεραπόντων, καὶ ἵππων, καὶ καμήλων. ἔδει τε ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον ἕκαστον πιεῖν, καὶ λαβεῖν τε τὴν κάμηλον, καὶ τὰ ἐπὶ τὴν κάμηλον, καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ περὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ Ἀντιόχῳ λέγων ἐπ' Ἀρσάκην εἰς Μηδίαν στρατεύσαντος φησίν, ὅτι ὑποδοχὰς ἐποιεῖτο καθ' ἡμέραν ὀχλικάς, ἐν αἷς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων καὶ ἐκφατνιζομένων σωρευμάτων, ἕκαστος ἀπέφερε τῶν ἑστιατόρων ὁλομελῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν, καὶ θαλαττίων ζώων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα. καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ ἀνδρομήκεσι λημνίσκων χρυσῶν πιλήμασι πλήθη. Κλεῖτος δὲ ὁ ἀριστοτελικὸς ἐν τοῖς περὶ Μιλήτου, Πολυκράτη φησὶ τὸν σάμιον τύραννον ὑπὸ τρυφῆς τὰ πανταχόθεν συνάγειν, κύνας μὲν ἐξ Ἠπείρου, αἶγας δὲ ἐκ Σκύρου, ἐκ δὲ Μιλήτου πρόβατα, ὗς δὲ ἐκ Σικελίας. Ἄλεξις δ' ἐν τρίτῳ Σαμίων ὥρων, ἐκ πολλῶν πόλεων φησὶ κοσμηθῆναι τὴν Σάμον ὑπὸ τοῦ Πολυκράτους, κύνας μὲν μολοττικὰς καὶ λακαίνας εἰσαγαγόντος. αἶγας δ' ἐκ Σκύρου καὶ Νάξου, πρόβατα δ' ἐκ Μιλήτου, καὶ τῆς Ἀττικῆς. μετεστέλλετο δέ φησι καὶ τεχνίτας ἐπὶ μισθοῖς μεγίστοις. πρὸ δὲ τοῦ τυραννῆσαι κατασκευασάμενος στρωμνὰς πολυτελεῖς, καὶ ποτήρια ἐπέτρεπε χρῆσθαι τοῖς ἢ γάμον, ἢ μείζονας ὑποδοχὰς ποιουμένοις. ἐκ πάντων οὖν τούτων ἄξιον θαυμάζειν τὸν τύραννον, ὅτι οὐδαμόθεν ἀναγέγραπται γυναῖκας, ἢ παῖδας μεταπεμψάμενος, καίτοι περὶ τὰς τῶν ἀρρένων ὁμιλίας ἐπτοημένος, ὡς καὶ ἀντεραν Ἀνακρέοντι τῷ ποιητῇ, ὅτε καὶ δι' ὀργὴν ἀπέκειρε τὸν ἐρώμενον. πρῶτος δὲ ὁ Πολυκράτης, καὶ ναῦς πήξας ἀπὸ τῆς πατρίδος Σαμίας ἐκάλεσε. Κλέαρχος δὲ φησίν, ὡς Πολυκράτης ὁ τῆς Ἀβρασάμου τύραννος, διὰ τὴν περὶ τὸν βίον ἀκολασίαν ἀπώλετο, ζηλώσας τὰ Λυδῶν μαλακά, ὅθεν τῷ μὲν Σάρδεων ἀγκῶνι γλυκεῖ προσαγορευομένῳ τὴν παρὰ τοῖς Σαμίοις Λαύραν ἀντικατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει, καὶ τῶν Λυδῶν ἄνθεσι πάντα ἔπλησε τὰ διαγγελθέντα Σαμίων ἄνθεα. τούτων δὲ ἡ μὲν Σαμίων Λαύρα στενή τις ἦν γυναικῶν δημιουργῶν, καὶ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ ἀκρασίαν πάντων βρωμάτων ὄντως ἐνέπλησε τὴν Ἑλλάδα. τὰ δὲ Σαμίων ἄνθη γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν κάλλη διάφορα. ἔτι δὲ τῆς συμπάσης πόλεως ἐν ἑορταῖς τε καὶ μέθαις, καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. οἶδα δὲ κἀγώ, παρὰ τοῖς ἐμοῖς Ἀλεξανδρεῦσι Λαύραν τινὰ καλουμένην, μέχρι καὶ νῦν εὐδαιμόνων, ἐν ᾗ πάντα τὰ πρὸς τρυφὴν ἐπωλεῖτο. Ἀλκισθένη δὲ τὸν συβαρίτην φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ τρυφῆς θαυμασίοις, ὑπὸ τρυφῆς ἱμάτιον τοιοῦτον κατασκευάσαι τῇ πολυτελείᾳ, ὡς προτίθεσθαι αὐτὸ ἐπὶ Λακινίου ἐν τῇ πανηγύρει τῆς Ἥρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πάντες Ἰταλιῶται, καὶ τῶν δεικνυμένων πάντων ἐκεῖνο θαυμάζεσθαι. οὗ φασὶ κυριεύσαντα Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον, ἀποδόσθαι Καρχηδονίοις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ταλάντων. ἱστορεῖ δὲ καὶ Πολέμων περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. περὶ δὲ Σμινδυρίδου τοῦ συβαρίτου καὶ τῆς τούτου τρυφῆς, ἱστόρησεν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, ὡς ἀποπλέων ἐπὶ τὴν μνηστείαν τῆς Κλεισθένους τοῦ σικυωνίου τυράννου θυγατρὸς Ἀγαρίστης, φησὶν ἀπὸ τῆς Ἰταλίης Σμινδυρίδης ὁ Ἱπποκράτεος σιβαρίτης, ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ χλιδῆς εἷς ἀνὴρ ἀφίκετο. εἵποντο γοῦν αὐτῷ χίλιοι μάγειροι καὶ ὀρνιθευταί. ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ. περὶ δὲ τῆς Διονυσίου τοῦ νεωτέρου Σικελίας τυράννου τρυφῆς, Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἱστορῶν ἐν τοῖς βίοις, πληροῦσθαι φησὶν παρ' αὐτῷ τριακονταλίνους οἴκους ὑπὸ τῶν εὐωχουμένων. καὶ Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν βίων γράφει οὕτως. Διονύ-

Σκηνὴ Ἀλεξάνδρου,

καὶ Ἀντιόχου ὑποδοχαὶ λαμπραί.

Πολυκράτους,

Σαμίων λαύρα

σιος δὲ ὁ Διονυσίου ἁπάσης γενόμενος Σικελίας ἀλάστωρ, εἰς τὴν Λοκρῶν πόλιν παρελθὼν, οὖσαν αὐτῷ μητρόπολιν (Δωρὶς γὰρ ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸ γένος ἦν Λοκρίς) στρώσας οἶκον τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν μέγιστον ἑρπύλλοις καὶ ῥόδοις, μετεπέμπετο μὲν ἐν μέρει τὰς Λοκρῶν παρθένους, καὶ γυμνὸς μετὰ γυμνῶν οὐδὲν αἰσχύνης παρέλιπεν ἐπὶ τοῦ στρώματος κυλινδούμενος. τοιγαροῦν μετ' οὐ πολὺν χρόνον οἱ ὑβρισθέντες, γυναῖκα καὶ τέκνα ἐκείνου λαβόντες, ὑποχείρια ἐπὶ τῆς ὁδοῦ στήσαντες, ἐνηκολάσταινον αὐτοῖς, καὶ ἐπεὶ τῆς ὕβρεως πλήρεις ἐγένοντο, κεντοῦντες ὑπὸ τοὺς τῶν χειρῶν ὄνυχας βελόναις ἀνεῖλον αὐτὰς, καὶ τελευτησάντων τὰ μὲν ὀστᾶ κατέκοψαν ἐν ὅλμοις, τὰ δὲ λοιπὰ κρέα νεμησάμενοι, ἐπηράσαντο πάντες τοῖς μὴ γευσαμένοις αὐτῶν, ὅθεν πρὸς τὴν ἀνόσιον ἀρὰν κατήλεσαν αὐτῶν τὰς σάρκας, ἵν' ἡ τροφὴ σιτοποιουμένων κατεδεσθῇ, τὰ δὲ λείψανα κατεπόντωσαν. αὐτὸς δὲ Διονύσιος τέλος μητραγυρτῶν καὶ τυμπανοφορούμενος, οἰκτρῶς τὸν βίον κατέστρεψεν. εὐλαβητέον οὖν τὴν καλουμένην τρυφὴν οὖσαν τῶν βίων ἀνατροπὴν, ἁπάντων τε ὀλέθριον ἡγεῖσθαι τὴν ὕβριν.

Γέλωνος κολυμβήθρα καὶ κέρας ἀμαλθείας.

Διόδωρος δ' ὁ σικελιώτης ἐν τοῖς περὶ Βιβλιοθήκης, Ἀκραγαντίνους φησὶ κατασκευάσαι Γέλωνι κολυμβήθραν πολυτελῆ τὸ περίμετρον ἔχουσαν σταδίων ἑπτὰ, βάθος δὲ πηχῶν εἴκοσιν, εἰς ἣν ἐπαγομένων ποταμῶν καὶ κρηναίων ὑδάτων ἰχθυοτροφεῖον εἶναι, καὶ πολλὰς παρέχεσθαι ἰχθῦς εἰς τὴν τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν τῷ Γέλωνι. καθίπτασθαι δὲ καὶ κύκνων πλῆθος εἰς αὐτὴν, ὡς γίνεσθαι ἐπιτερπεστάτην τὴν θέαν. ὕστερον δὲ αὕτη διεφθάρη καταχωσθεῖσα. Δοῦρις δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα καὶ πλησίον Ἱππωνίου πόλεως, ἄλσος τι δείκνυσθαι κάλλει διαφέρων, καὶ κατάρρυτον ὕδασιν, ἐν ᾧ καὶ τόπον τινὰ εἶναι καλούμενον ἀμαλθείας κέρας, ὃ τὸν Γέλωνα κατασκευάσαι. Σιληνὸς δ' ὁ καλατιανὸς ἐν τρίτῳ σικελικῶν, περὶ Συρακούσας φησὶ κῆπον εἶναι πολυτελῶς κατεσκευασμένον, καλεῖσθαι δὲ μῦθον, ἐν ᾧ χρηματίζειν Ἱέρωνα τὸν βασιλέα. ἡ δὲ Πανορμῖτις τῆς Σικελίας πᾶσα κῆπος προσαγορεύεται, διὰ τὸ πᾶσαν εἶναι πλήρη δένδρων ἡμέρων, ὥς φησι Καλλίας ἐν ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ Δαμοφίλου λέγων τοῦ σικελιώτου, δι' ὃν ὁ δουλικὸς ἐκινήθη πόλεμος, ὅτι τρυφῆς ἦν οἰκεῖος, γράφει καὶ ταῦτα. τρυφῆς οὖν δοῦλος ἦν καὶ κακουργίας, διὰ μὲν τῆς χώρας τετρακύκλους ἀπήνας περιαγόμενος, καὶ ἵππους καὶ θεράποντας ὡραίους καὶ παραδρομὴν ἀνάγωγον, κολάκων τε καὶ παίδων στρατιωτικῶν. ὕστερον δὲ πανοικίᾳ ἐφυβρίστως κατέστρεψε τὸν βίον ὑπὸ τῶν οἰκετῶν περιυβρισθείς.

Δημητρίου φαληρέως ἡδυπάθεια

Δημήτριος δὲ ὁ φαληρεὺς, ὥς φησι Δοῦρις ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, χιλίων καὶ διακοσίων ταλάντων κατ' ἐνιαυτὸν κύριος γενόμενος, καὶ ἀπὸ τούτων βραχέα δαπανῶν εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, τὰ λοιπὰ πάντα διὰ τὴν ἔμφυτον ἀκρασίαν ἠφάνιζε, θοίνας δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν λαμπρὰς ἐπιτελῶν καὶ πλῆθός τι συνδείπνων ἔχων, καὶ ταῖς μὲν δαπάναις ταῖς εἰς τὰ δεῖπνα τοὺς Μακεδόνας ὑπερέβαλε, τῇ δὲ καθαριότητι Κυπρίους καὶ Φοίνικας, ῥάσματά τε μύρων ἔπιπτεν ἐπὶ τὴν γῆν. ἀνθινά τε πολλὰ τῶν ἐδαφῶν ἐν τοῖς ἀνδρῶσι κατεσκευάζετο διαπεποικιλμένα ὑπὸ δημιουργῶν. ἦσαν δὲ καὶ πρὸς γυναῖκας ὁμιλίαι σιωπώμεναι, καὶ νεανίσκων ἔρωτες νυκτερινοὶ, καὶ ὁ τοῖς ἄλλοις τιθέμενος θεσμοὺς Δημήτριος, καὶ τοὺς βίους τάττων, ἀνομοθέτητον ἑαυτῷ τὸν βίον κατεσκεύαζεν. ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ τῆς ὄψεως, τήν τε τρίχα τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ξανθιζόμενος, καὶ παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλείμμασιν ἐγχρίων ἑαυτὸν, ἤθελε γὰρ τὴν ὄψιν ἱλαρὸς καὶ τοῖς ἀπαντῶσιν ἡδὺς φαίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ πομπῇ τῶν Διονυσίων, ἣν ἔπεμπεν ἄρχων γενόμενος, ᾖδεν χορὸς εἰς αὐτὸν ποιήματα † σειρώμενος τοῦ Σωλέως, ἐν οἷς ἡλιόμορφος προσηγορεύετο, ἐξόχως δὲ εὐγενέτας ἠπιόμοιρος ζαθέοις ἄρχων σε τιμαῖς γεραίρει. Καρύστιος δὲ ὁ περγαμηνὸς ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων. Δημήτριός φησιν ὁ φαληρεὺς Ἱμεραίου τοῦ ἀδελφοῦ ἀναιρεθέντος ὑπ' Ἀντιπάτρου, αὐτὸς μετὰ Νικάνορος διέτριβεν αἰτίαν ἔχων ὡς τὰ ἐπιφάνεια τοῦ ἀδελφοῦ θύων. Κασάνδρῳ δὲ γενόμενος φίλος μέγα ἴσχυσε, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν αὐτοῦ τὸ ἄριστον, ὀξύβαφα παντοδαπὰς ἐλαίας ἔχοντα, καὶ τυρὸν νησιωτικόν. ὡς δὲ ἐπλούτησε Μοσχίωνα τὸν ἄριστον τῶν τότε μαγείρων καὶ δειπνοποιῶν ἐωνήσατο. καὶ τοσαῦτα ἦν τὰ παρασκευαζόμενα καθ' ἡμέραν, ὥστε χαρισαμένου τοῦ Μοσχίωνι τὰ λείψανα. Μοσχίων ἐν ἔτεσι δύο τρεῖς συνοικίας ἐωνήσατο, παῖδάς τ' ἐλευθέρους ὕβριζεν, καὶ γυναῖκας τὰς τῶν ἐπιφανεστάτων. ἐζηλοτύπουν δὲ πάντες οἱ παῖδες τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ Θεόγνιν, καὶ τοσοῦτον ἦν τῷ Δημητρίῳ προσελθεῖν, ὥστε μετ' ἄριστον αὐτοῦ περιπατήσαντος περὶ τοὺς τρίποδας συνῆλθον εἰς τὸν τόπον παῖδες κάλλιστοι ταῖς ἑξῆς ἡμέραις, ἵν' ὀφθεῖεν αὐτῷ.

Λευκόλλου τρυφὴ, καὶ Παρρασίου τοῦ ζωγράφου.

Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ δεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Λούκουλλον φησὶν ἀφικόμενον εἰς Ῥώμην, καὶ θριαμβεύσαντα, λόγον τε ἀποδόντα τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου, ἐξοκεῖλαι εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης, τρυφῆς τε πρῶτον εἰς ἅπαν Ῥωμαίοις ἡγεμόνα γενέσθαι καρπωσάμενον δυεῖν βασιλέοιν πλοῦτον Μιθριδάτου καὶ Τιγράνου. διαβόητος δ' ἦν παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Σίτιος ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ ὥς φησι Ῥουτίλιος. περὶ γὰρ Ἀπικίου προειρήκαμεν. Παυσανίαν δὲ καὶ Λύσανδρον ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτους γενέσθαι, σχεδὸν πάντες ἱστοροῦσι. διόπερ καὶ Ἆγις ἐπὶ Λυσάνδρου ἔφη, ὅτι δεύτερον τοῦτον ἡ Σπάρτη φέρει Παυσανίαν. Θεόπομπος δὲ

ἐν τῇ

ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἑλληνικῶν, τἀναντία φησὶ περὶ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι φιλόπονος ἦν, θεραπεύειν δυνάμενος καὶ ἰδιώτας καὶ βασιλεῖς, σωφρονῶν, καὶ τῶν ἡδονῶν πασῶν κρείττων. γενόμενος γοῦν τῆς Ἑλλάδος σχεδὸν ἁπάσης κύριος, ἐν οὐδεμιᾷ φανήσεται τῶν πόλεων, οὔτε πρὸς τὰς ἀφροδισίους ἡδονὰς ὁρμήσας, οὔτε μέθαις καὶ πότοις ἀκαίροις χρησάμενος. οὕτω δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ περὶ τρυφῆς, καὶ τῆς πολυτελείας ἠσκεῖτο, ὡς καὶ Παρράσιον τὸν ζωγράφον πορφύραν ἀμπέχεσθαι, χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, ὡς ἱστορεῖ Κλέαρχος ἐν τοῖς βίοις. οὗτος γὰρ παρὰ μέλος ὑπὲρ τὴν γραφικὴν τρυφήσας, λόγῳ τῆς ἀρετῆς ἀντελαμβάνετο, καὶ ἐπέγραφε τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐπιτελουμένοις ἔργοις. Ἁβροδίαιτος ἀνὴρ ἀρετήν τε σέβων τάδ᾽ ἔγραψε Παρράσιος κλεινῆς πατρίδος ἐξ Ἐφέσου Οὐδὲ πατρὸς λαθόμην Εὐήνορος, ὅς γ᾽ ἀνέφυσε Γνήσιον Ἑλλήνων, πρῶτα φέροντα τέχνης. Ηὔχησε δ᾽ ἀνεμεσήτως ἐπὶ τούτοισι, καὶ ἄπιστα κλύουσι λέγων. Φημὶ γὰρ ἤδη, Τέχνης εὑρῆσθαι τέρματα τῆσδε σαφῆ Χειρὸς ὑφ᾽ ἡμετέρης, ἀνυπέρβλητος δὲ πέπηγεν. Οὖρος, ἀμώμητον δ᾽ οὐδὲν ἔγεντο βροτοῖς. ἀγωνιζόμενος δέ ποτε πρὸς καταδεέστερον ἐν Σάμῳ τὸν Αἴαντα καὶ ἡττηθεὶς, συναχθομένων αὐτῷ τῶν φίλων ἔφη, ὡς αὐτὸς μὲν ὀλίγον φροντίζοι. Αἴαντι δὲ συνάχθοιτο δεύτερον ἡττηθέντι. ἐφόρει δὲ ὑπὸ τρυφῆς πορφυρίδα καὶ στρόφιον λευκὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, σκίπωνί τε ἐστηρίζετο χρυσᾶς ἕλικας ἐμπεπαισμένῳ, χρυσοῖς τε ἀνασπαστοῖς ἐπέσφιγγε τῶν βλαυτῶν τοὺς ἀναγωγέας. ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ κατὰ τὴν τέχνην ἀηδῶς ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ῥᾳδίως ὡς καὶ ᾄδειν γράφοντα, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας. τερατευόμενος δὲ ἔλεγεν, ὅτε τὸν ἐν Λίνδῳ Ἡρακλέα ἔγραφεν, ὡς ὄναρ αὐτῷ ἐπιφαινόμενος ὁ θεὸς σχηματίζοι αὐτὸν πρὸς τὴν τῆς γραφῆς ἐπιτηδειότητα, ὅθεν καὶ ἐπέγραψε τῷ πίνακι. Οἷος δ᾽ ἐννύχιον φαντάζετο πολλάκι φοιτῶν, Παρρασίῳ δι᾽ ὕπνου, τοῖος ὅδ᾽ ἐστὶν ὁρᾶν,

Καὶ φιλοσόφων δὲ αἱρέσεις ὅλαι τῆς περὶ τὴν τρυφὴν αἱρέσεως ἀντεποιήσαντο, καὶ ἥ γε κυρηναϊκὴ καλουμένη ἀπ᾽ Ἀριστίππου τοῦ Σωκρατικοῦ τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα, ὃς ἀποδεξάμενος τὴν ἡδυπάθειαν, ταύτην τέλος εἶναι ἔφη, καὶ ἐν αὐτῇ τὴν εὐδαιμονίαν βεβλῆσθαι καὶ μονόχρονον αὐτὴν εἶναι παραπλησίως τοῖς ἀσώτοις, οὔτε τὴν μνήμην τῶν γεγονυιῶν ἀπολαύσεων πρὸς αὐτὸν ἡγούμενος, οὔτε τὴν ἐλπίδα τῶν ἐσομένων, ἀλλ᾽ ἑνὶ μόνῳ τὸ ἀγαθὸν κρίνων τῷ παρόντι. τὸ δὲ ἀπολελαυκέναι καὶ ἀπολαύσειν οὐδὲν νομίζων πρὸς αὐτὸν, τὸ μὲν ὡς οὐκέτ᾽ ὂν, τὸ δὲ οὔπω καὶ ἄδηλον, ὁποῖόν τι καὶ οἱ τρυφῶντες πάσχουσι τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν ἀξιοῦντες. ὡμολόγησε δὲ αὐτοῦ τῷ δόγματι, καὶ ὁ βίος ὃν ἐβίωσεν ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ πολυτελείᾳ μύρων, καὶ ἐσθήτων καὶ γυναικῶν. Λαΐδα γοῦν ἀναφανδὸν εἶχε τὴν ἑταίραν, καὶ ταῖς Διονυσίου πολυτελείαις ἔχαιρεν, καίτοι πολλάκις ἐνυβριζόμενος. Ἡγήσανδρος γοῦν φησὶν, ὡς καὶ ἀδόξου ποτὲ κλισίας παρ᾽ αὐτῷ τυχὼν, ἤνεγκεν. ἐρωτήσαντός τε τοῦ Διονυσίου, τί φαίνεται ἡ κατάκλισις πρὸς τὴν χθὲς, ἔφησε παραπλησίαν εἶναι. ἐκείνη τε γὰρ ἔφησεν ἀδοξεῖ τήμερον χωρισθεῖσα ἐμοῦ, χθὲς δὲ πασῶν ἦν ἐνδοξοτάτη δι᾽ ἡμᾶς. αὕτη δὲ τήμερον καὶ ἔνδοξος γέγονεν διὰ τὴν ἡμετέραν παρουσίαν, χθὲς δὲ ἠδόξει μὴ παρόντος ἐμοῦ, καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν ὁ Ἡγήσανδρος. Ἀρίστιππος ῥαινόμενος μὲν ὑπὸ τῶν τοῦ Διονυσίου θεραπόντων, σκωπτόμενος δὲ ἐπὶ τῷ ἀνέχεσθαι ὑπ᾽ Ἀντιφῶντος, εἰ δ᾽ ἁλιευόμενος ἐτύγχανον ἔφη καταλιπὼν τὴν ἐργασίαν ἂν ἀπῆλθον; διέτριβεν δ᾽ ὁ Ἀρίστιππος τὰ πολλὰ ἐν Αἰγίνῃ τρυφῶν. διὸ καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι φησὶν, ὅτι πολλάκις ἐνουθέτει αὐτὸν ὁ Σωκράτης, καὶ τὴν ἠθοποιΐαν πλάσας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἡδονῆς εἰσήγαγεν. ὁ δ᾽ Ἀρίστιππος ἐπὶ τῆς Λαΐδος ἔλεγεν, ἔχω καὶ οὐκ ἔχομαι. καὶ παρὰ Διονυσίῳ διενεχθείς τισι περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν τριῶν γυναικῶν, καὶ μύροις ἐλοῦτο καὶ ἔφασκεν ὅτι κἂν βακχεύμασιν οὖσ᾽ ἥγε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται. κωμῳδῶν δὲ αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ ποιεῖ τινὰ θεράποντα διηγούμενον, περί τινος τῶν μαθητῶν τάδε, ὁ δεσπότης οὑμὸς περὶ λόγους γάρ ποτε Διέτριψε, μειρακίσκος ὢν, καὶ φιλοσοφεῖν Ἐπέθετο, Κυρηναῖος ἦν Ὥς φασ᾽ Ἀρίστιππός τις σοφιστὴς εὐφυὴς, Μᾶλλον δὲ πρωτεύων ἁπάντων τότε, Τῇ τ᾽ ἀκολασίᾳ τε τῶν γεγονότων διαφέρων. Τούτῳ τάλαντον δοὺς μαθητὴς γίνεται Ὁ δεσπότης, καὶ τὴν τέχνην μὲν οὐ πάνυ Ἐξέμαθε, τὴν δ᾽ ἀρτηρίαν συνήρπασεν. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Ἀνταίῳ περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων τρυφερότητος διαλεγόμενος φησὶ, ὦ τᾶν κατανοεῖς τίς ποτ᾽ ἐστὶν οὑτοσὶ Ὁ γέρων; ἀπὸ τῆς μὲν ὄψεως ἑλληνικὸς, Λευκὴ χλανὶς, φαιὸς χιτωνίσκος καλὸς, Πιλίδιον ἁπαλὸν, εὔρυθμος βακτηρία. Βεβαία τράπεζα, τί μακρὰ δεῖ λέγειν ὅλως Αὐτὴν, ὁρᾶν γὰρ τὴν ἀκαδημίαν δοκῶ. Ἀριστόξενος δ᾽ ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ, ἀφικέσθαι φησὶ παρὰ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου πρεσβευτὰς πρὸς τὴν Ταραντίνων πόλιν, ἐν οἷς εἶναι καὶ Πολύαρχον τὸν ἡδυπαθῆ ἐπικαλούμενον, ἄνδρα περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς ἐσπουδακότα, καὶ οὐ μόνον τῷ ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ, ὄντα δὲ γνώριμον τῷ Ἀρχύτᾳ, καὶ φιλοσοφίας οὐ παντελῶς ἀλλότριον, ἀπαντᾶν εἰς τὰ τεμένη, καὶ συμπεριπατεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρχύταν ἀκροώμενον τῶν λόγων. ἐμπεσούσης δέ ποτε ἀπορίας καὶ σκέψεως περί τε τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ τὸ σύνολον περὶ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν, ἔφη ὁ Πολύαρχος, ἐμοὶ μὲν ὦ ἄνδρες πολλάκις ἤδη πέφηνεν ἐπισκοποῦντι κομιδῇ

Hermol. in castig. Plin. uide

Ἀρίστιππος εὐπάθεια.

Φιλοσόφων τρυφερότης.

Πολύαρχος ἡδονῆς ὑπερλαλῶν.

Πολύαρχος ἡδονῆς ὑπερλαλῶν.

τὸ τῶν ἀρετῶν τούτων κατασκεύασμα, καὶ πολὺ τῆς φύσεως ἀφεστηκὸς εἶναι. ἡ γὰρ φύσις ὅταν φθέγγηται τὴν ἑαυτῆς φωνήν, ἀκολουθεῖν κελεύει ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τοῦτό φησιν εἶναι νοῦν ἔχοντος. τὸ δὲ ἀντιτείνειν, καὶ καταδουλοῦσθαι ταῖς ἐπιθυμίαις, οὔτε εὔφρονος οὔτε εὐτυχοῦς, οὔτε ξυνιέντος εἶναι τίς ποτέ ἐστιν ἡ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως σύστασις. τεκμήριον δ' ἰσχυρὸν εἶναι τὸ πάντας ἀνθρώπους, ὅταν ἐξουσίας ἐπιλάβωνται μέγεθος ἀξιόχρεων ἐχούσης, ἐπὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς καταφέρεσθαι, καὶ τοῦτο νομίζειν τέλος εἶναι τῆς ἐξουσίας. τὰ δὲ ἄλλα πάντα σχεδὸν ἁπλῶς εἰπεῖν ἐν παρέργῳ τίθεσθαι χώρᾳ. προφέρειν δὲ ἔξεστι νῦν μὲν τοὺς Περσῶν βασιλεῖς, νῦν δὲ καὶ εἴ τις που τυραννίδος ἀξιολόγου κύριος ὢν τυγχάνει, πρότερον δὲ τούς τε Λυδῶν καὶ τῶν Μήδων, καὶ ἔτι ἀνώτερον, καὶ τοὺς Σύρων, οἷς οὐδὲν γένος ἡδονῆς ἀζήτητον γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ δῶρα παρὰ τοῖς Πέρσαις προκεῖσθαι λέγεται τοῖς δυναμένοις ἐξευρίσκειν καινὴν ἡδονήν, καὶ μάλα ὀρθῶς. ταχὺ γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐμπίπλαται τῶν χρονιζουσῶν ἡδονῶν, κἂν ὦσι σφόδρα διηκριβωμέναι, ὥστε ἐπεὶ μεγάλην ἔχει δύναμιν ἡ καινότης πρὸς τὸ μείζω φανῆναι τὴν ἡδονήν, οὐκ ὀλιγωρητέον ἀν, ἀλλὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ποιητέον. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν πολλὰ μὲν ἐξευρεθῆναι βρωμάτων, πολλὰ δὲ πεμμάτων, πολλὰ δὲ θυμιαμάτων καὶ μύρων, πολλὰ δὲ ἱματίων καὶ στρωμάτων, καὶ ποτηρίων δὴ καὶ τῶν ἄλλων σκευῶν. πάντα γὰρ δὴ ταῦτα συμβάλλεσθαι τινὰς ἡδονάς, ὅταν ᾖ ἡ ὑποκειμένη ὕλη τῶν θαυμαζομένων ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. ὃ δὴ πεπονθέναι δοκεῖ, ὅτε χρυσὸς καὶ ἄργυρος, καὶ τὰ πολλὰ τῶν εὐοφθάλμων τε καὶ σπανίων, ὅσα καὶ διὰ τὰς ἀπεργαζομένας τέχνας διηκριβωμένα φαίνεται. εἰπὼν δὲ τούτοις ἑξῆς τὰ περὶ τῆς θεραπείας τῆς τοῦ Περσῶν βασιλέως, οἵους καὶ ὅσους ἔχει θεραπευτῆρας, καὶ περὶ τῆς τῶν ἀφροδισίων αὐτοῦ χρήσεως, καὶ τῆς περὶ τὸν χρῶτα αὐτοῦ ὀδμῆς, καὶ τῆς εὐμορφίας καὶ τῆς ὁμιλίας, καὶ περὶ τῶν θεωρημάτων καὶ τῶν ἀκροαμάτων, εὐδαιμονέστατον ἔφη κρῖναι τῶν νῦν τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα. πλεῖσται γάρ εἰσιν αὐτῷ καὶ τελειόταται παρεσκευασμέναι ἡδοναί. δεύτερον δέ φησι τὸν ἡμέτερον τύραννον θείη τις ἄν, καί περ πολὺ λειπόμενον, ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἥ τε Ἀσία ὅλη χορηγεῖ, τὸ δὲ Διονυσίου χορηγεῖον παντελῶς ἂν εὐτελές τι φανείη πρὸς ἐκεῖνο συγκρινόμενον. ὅτι μὲν οὖν περιμάχητός ἐστιν ὁ τοιοῦτος βίος, φανερὸν ἐκ τῶν συμβεβηκότων. Σύρους μὲν γὰρ Μῆδοι μετὰ τῶν μεγίστων κινδύνων ἀφείλοντο τὴν βασιλείαν, οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα, ἢ τοῦ κυριεῦσαι τῆς Συρίων ἐξουσίας. Μήδους δὲ Πέρσαι διὰ τοιαύτην αἰτίαν, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν ἀπόλαυσις. οἱ δὲ νομοθέται ὁμαλίζειν βουληθέντες τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, καὶ μηδένα πως πολιτῶν τρυφᾶν, ἀνακύψαι πεποιήκασι τὸ τῶν ἀρετῶν εἶδος, καὶ ἔγραψαν νόμους περὶ συναλλαγμάτων καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὅσα ἐδόκει πρὸς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν ἀναγκαῖαν εἶναι, καὶ δὴ καὶ περὶ ἐσθῆτος καὶ τῆς λοιπῆς διαίτης ὅπως ᾖ ὁμαλής. πολεμούντων οὖν τῶν νομοθετῶν τῷ τῆς πλεονεξίας γένει, πρῶτον μὲν ὁ περὶ τὴν δικαιοσύνην ἔπαινος ηὐξήθη, καί πού τις καὶ ποιητὴς ἐφθέγξατο, δικαιοσύνας τὸ χρύσεον πρόσωπον, καὶ πάλιν τὸ χρύσεον ὄμμα τὸ τᾶς δίκας. ἀπεθεώθη δὲ καὶ αὐτὸ τὸ τῆς δίκης ὄνομα, ὥστε παρ' ἐνίοις καὶ βωμοὺς καὶ θυσίας γίνεσθαι δίκης. μετὰ ταύτην δὲ καὶ σωφροσύνην, καὶ ἐγκράτειαν ἐπεισεκώμασαν, καὶ πλεονεξίαν ἐκάλεσαν τὴν ἐν ἀπολαύσεσιν ὑπεροχήν, ὥστε τὸν πειθαρχοῦντα τοῖς νόμοις, καὶ τῇ τῶν πολλῶν φήμῃ μετριάζειν περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονάς. καὶ Δοῦρις δέ φησιν ἐν τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὡς ἦν καὶ παλαιὸν τοῖς δυνάσταις ἐπιθυμία τῆς μέθης, διὸ ποιεῖν τὸν Ὅμηρον τῷ Ἀγαμέμνονι λοιδορούμενον τὸν Ἀχιλλέα, καὶ λέγοντα οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων. ἐπὶ τὸν θάνατον δὲ ἀποσημαίνων τοῦ βασιλέως φησίν, ὡς ἀμφὶ κρατῆρα τραπέζας τε πληθούσας κείμεθα, δεικνύων καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ παρ' αὐταῖς ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς μέθης γενόμενον. φιλήδονος δ' ἦν ἐπὶ Σπεύσιππος ὁ Πλάτωνος συγγενὴς καὶ διάδοχος τῆς σχολῆς. Διονύσιος γοῦν ὁ τῆς Σικελίας τύραννος, ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ, κατὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ εἰπών, καὶ φιλαργυρίαν αὐτῷ ὀνειδίζει, καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Ἀρκαδικῆς ἔρωτα, ἥ τις Πλάτωνος ἠκηκόει. οὐ μόνος δὲ Ἀρίστιππος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τὴν κατὰ κίνησιν ἡδονὴν ἠσπάζοντο, ἀλλὰ καὶ Ἐπίκουρος, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα μὴ τοὺς καταιγισμοὺς λέγω, καὶ τὰ ἐπεντρώματα, ἅπερ πολλάκις προφέρεται ὁ Ἐπίκουρος, καὶ τὰς γαργαλισμοὺς καὶ νύγματα, ἃ ἐν τῷ περὶ τέλους εἴρηκε τούτων μνησθήσομαι, φησὶ γάρ. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ τῶν χυλῶν ἡδονάς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀκροαμάτων, ἀφαιρῶν δὲ καὶ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. καὶ Μητρόδωρος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησίν, ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν. καὶ ὁ Ἐπίκουρος δέ φησιν, ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή, καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περισσὰ ἐπὶ ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἂν τῷ περὶ τέλους δὲ πάλιν φησί, τιμητέον τὸ καλὸν καὶ τὰς ἀρετάς, καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν παρασκευάζῃ, ἐὰν δὲ μὴ παρασκευάζῃ, χαίρειν ἐατέον. σαφῶς

Σπεύσιππος φιλήδονος, καὶ Ἐπικούρειοι.

ὑπουργόν

ὑπουργὸν ποιῶν ἐν τούτοις τὴν ἀρετὴν τῆς ἡδονῆς, καὶ θεραπαίνης τάξιν ἐπέχουσαν, κἂν ἄλλοις δέ φησι προσπταίω περὶ καλῶ, καὶ τοῖς κενῶς αὐτὸ θαυμάζουσιν, ὅταν μηδεμίαν ἡδονὴν ποιῇ. καλῶς ἄρα ποιοῦντες Ῥωμαῖοι οἱ πάντα ἄριστοι, Ἄλκιον καὶ Φιλίσκον τοὺς Ἐπικουρείους ἐξέβαλον τῆς πόλεως Λευκίου τοῦ Ποσομίου ὑπατεύοντος, δι' ἃς εἰσηγοῦντο ἡδονάς. ὁμοίως δὲ καὶ Μεσσήνιοι κατὰ ψήφισμα ἐξέωσαν τοὺς Ἐπικουρείους. Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντας τοὺς φιλοσόφους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, γράψας τάδε. Βασιλεὺς Ἀντίοχος Φανίᾳ. ἐγράψαμεν ὑμῖν καὶ πρότερον, ὅπως μηδεὶς ᾖ φιλόσοφος ἐν τῇ πόλει, μηδ' ἐν τῇ χώρᾳ. πυνθανόμεθα δὲ οὐκ ὀλίγους εἶναι καὶ τοὺς νέους λυμαίνεσθαι, διὰ τὸ μηθὲν πεποιηκέναι ὑμᾶς ὧν ἐγράψαμεν περὶ τούτων. ὡς ἂν οὖν λάβῃς τὴν ἐπιστολήν, σύνταξον κήρυγμα ποιήσασθαι, ὅπως οἱ μὲν φιλόσοφοι πάντες ἀπαλλάσσωνται ἐκ τῶν τόπων ἤδη. τῶν δὲ νεανίσκων ὅσοι ἐὰν ἁλίσκωνται πρὸς τούτοις γινόμενοι, διότι κρεμήσονται, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐν αἰτίαις ἔσονται ταῖς μεγίσταις, καὶ μὴ ἄλλως γένηται. τῆς δ' ἡδονῆς πρὸ Ἐπικούρου εἰσηγητὴς ἐγένετο Σοφοκλῆς ὁ ποιητὴς ἐν Ἀντιγόνῃ ταῦτα εἰπών. Τὰς γὰρ ἡδονὰς Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ Ζῶν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα, Καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῇ Τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς Οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. Καὶ Λύκων δὲ ὁ περιπατητικός, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος κατ' ἀρχὰς ἐπιδημήσας παιδείας ἕνεκα ταῖς Ἀθήναις, περὶ συμβολικοῦ κώθωνος, καὶ πόσον ἑκάστη τῶν ἑταιρῶν ἐπράττετο μίσθωμα ἀκριβῶς ἠπίστατο. ὕστερον δὲ καὶ τοῦ περιπάτου προστάς, ἐδείπνιζε τοὺς φίλους ἀλαζονείᾳ, καὶ πολυτελείᾳ πολλῇ χρώμενος. χωρὶς γὰρ τῶν παραλαμβανομένων εἰς αὐτὰ ἀκροαμάτων, καὶ ἀργυρωμάτων καὶ στρωμνῆς, ἡ λοιπὴ παρασκευή, καὶ ἡ τῶν δείπνων περιεργία, καὶ ὁ τῶν τραπεζῶν καὶ μαγείρων ὄχλος τοσοῦτος ἦν, ὥστε καὶ πολλοὺς ὀρρωδεῖν καὶ βουλομένους προσιέναι πρὸς τὴν διατριβὴν ἀνακόπτεσθαι, καὶ καθάπερ εἰς πολίτευμα πονηρόν, καὶ χορηγιῶν καὶ λειτουργιῶν πλῆρες δεδιότας προσάγειν. ἔδει γὰρ ἄρξαι τε τὴν νομιζομένην ἐν τῷ περιπάτῳ ἀρχήν. αὕτη δ' ἦν ἐπὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν ἐπιχειρούντων ἐννέα ὀβολούς, ὑποδέξασθαι μὴ μόνον αὐτοὺς οὓς τὴν συμβολὴν εἰσενηνοχότας, ἀλλὰ καὶ οὓς παρακαλέσειεν ὁ Λύκων. ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐπιμελῶς συναντῶντας τῶν πρεσβυτέρων εἰς τὴν σχολήν, ὥστε γίνεσθαι μὴ δὲ εἰς τὸν μυρισμὸν καὶ τοὺς στεφάνους ἱκανὸν τὸ ἐκλεγόμενον ἀργύριον, ἱεροποιῆσαί τε, καὶ τῶν μουσῶν ἐπιμελητὴν γενέσθαι. ἃ δὴ πάντα ἐφαίνετο λόγου μὲν ἀλλότρια καὶ φιλοσοφίας εἶναι, τρυφῆς δὲ καὶ περιστάσεως οἰκειότερα. καὶ γὰρ εἰ παρίεντό τινες τῶν μὴ δυναμένων εἰς ταῦτα ἀναλίσκειν, ἀπὸ βραχείας καὶ τῆς τυχούσης ὁρμώμενοι χορηγίας, ὅ, γε μισθὸς ἱκανῶς ἦν ἄτοπος. οὐ γὰρ ἵνα συρρυέντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῆς ἕως τοῦ ὀρθρίου γενομένης τραπέζης ἀπολαύσωσιν, ἢ χάριν ἐξοινίας ἐποιήσαντο τὰς συνόδους ταύτας οἱ περὶ Πλάτωνα καὶ Σπεύσιππον, ἀλλ' ἵνα φαίνωνται καὶ τὸ θεῖον τιμῶντες, καὶ φυσικῶς ἀλλήλοις συμπεριφερόμενοι, καὶ τὸ πλεῖστον ἕνεκεν ἀνέσεως καὶ φιλολογίας. ἃ δὴ πάντα γέγονε δεύτερα παρ' αὐτοῖς ὕστερον, τῶν τε χλανίδων καὶ τῆς πολυτελείας τῆς εἰρημένης. οὐ γὰρ ἔγωγε τοὺς λοιποὺς ὑπεξαιροῦμαι. ὁ δὲ Λύκων ὑπ' ἀλαζονείας καὶ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς πόλεως τόπῳ, ἐν τῇ Κόνωνος οἰκίᾳ εἶχεν εἰκοσάκλινον οἶκον, ὃς ἦν ἐπιτήδειος αὐτῷ πρὸς τὰς ὑποδοχάς. ἦν δὲ ὁ Λύκων καὶ σφαιριστὴς ἀγαθὸς καὶ ἐπιδέξιος. περὶ δὲ Ἀναξάρχου Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν πέμπτῳ βίων οὕτω γράφει, τῶν εὐδαιμονικῶν καλουμένων Ἀναξάρχῳ διὰ τὴν τῶν χορηγησάντων ἄγνοιαν περιπεσούσης ἐξουσίας, γυμνὴ μὲν ὠνοχόει παιδίσκη πρόσηβος ἡ προκριθεῖσα διαφέρειν ὥρᾳ, τῶν ἄλλων ἀνασύρουσα πρὸς ἀλήθειαν τὴν τῶν οὕτως αὐτῇ χρωμένων ἀκρασίαν. ὁ δὲ σιτοποιὸς χειρίδας ἔχων, καὶ περὶ τῷ στόματι κημὸν ἔτριβε τὸ στέαρ, ἵνα μὴ δὲ ἱδρὼς ἐπιρρέῃ, μήτε τοῖς φυράμασιν ὁ τρίβων ἐμπνέοι. διὸ πρεπόντως αὐτῷ τις εἴποι τῷ σοφῷ τούτῳ φιλοσόφῳ τὰ ἐκ τοῦ Ἀναξίλα λυροποιοῦ, ξανθοῖς τε μύροις χρῶτα λιπαίνων. χλανίδας δ' ἕλκων, βλαύτας σύρων, βολβοὺς τρώγων, τυροὺς κάπτων. ὠὰ κολάπτων. κήρυκας ἔχων. Χῖον πίνων, καὶ πρὸς τούτοις ἐν σκυταρίοις ῥαπτοῖσι φορῶν ἐφεσήϊα γράμματα καλά. πόσῳ γὰρ τούτων βελτίων ὁ Γοργίας Λεοντῖνος, περὶ οὗ φησιν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν βίων, ὅτι διὰ τὸ σωφρόνως ζῆν σχεδὸν ὀγδοήκοντα ἔτη τῷ φρονεῖν συνεβίωσεν, καὶ ἐπεί τις αὐτὸν ἤρετο, τίνι διαίτῃ χρώμενος οὕτως ἐμμελῶς καὶ μετὰ αἰσθήσεως τοσοῦτον χρόνον ζήσειεν, οὐδὲν πώποτε εἶπεν ἡδονῆς ἕνεκα πράξας. Δημήτριος δὲ ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ ποιημάτων, Γοργίας φησὶν ὁ Λεοντῖνος ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ γέγονεν αἴτιον τοῦ βιῶσαι πλείω τῶν ἑκατὸν ἐτῶν, ἔφη τὸ μηθὲν πώποτε ἑτέρου ἕνεκα πεποιηκέναι. Ὦχος δὲ πολλῷ χρόνῳ τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν λοιπὴν περὶ τὸν βίον χορηγίαν διαρκῆ κτησάμενος, ὡς τελευτῶν ἠρώτησεν ὁ πρεσβύτατος τῶν υἱῶν τί πράσσων, τοσαῦτ' ἔτη διαφυλάξειε τὴν βασιλείαν ἵνα καὶ αὐτὸς τοῦτο μιμοῖτο, τὰ δίκαια πράττων εἶπε πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους καὶ θεούς. Καρύστιος δ' ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, Κηφισόδωρος φησὶν ὁ Θηβαῖος Πολύδωρον τὸν Τήϊον ἰατρὸν Ἀντιπάτρῳ συνασιτεῖν, ψιλοτάπιδα ἔχοντα

Φιλοσόφων διωγμός.

Σοφοκλῆς ἡδονῆς εἰσηγητής.

ὀλιγοδίαιτοι.

κρικωτὴν καθάπερ τοὺς στρωματεῖς εὐτελῆ, ἐφ' ἧς κατακεῖσθαι κάδους τε χαλκοῦς καὶ ποτήρια ὀλίγα, γεγονέναι γὰρ ὀλιγοδίαιτον καὶ τρυφῆς ἀλλότριον.

Βλάβη ἡ ἐκ τρυφῆς.

Τιθωνὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἕω μέχρι δυσμῶν κοιμώμενον, μόλις ἐπιθυμίᾳ πρὸς ἑσπέραν ἐπήγειρεν, ὅθεν ἠοῖ συγκοιμᾶσθαι λεχθείς, διὰ τὸ ταῖς ἐπιθυμίαις ἐμπεπλέχθαι ὑπὸ τοῦ γήρᾳ καθέρκται, κρεμαστὸς ὢν πρὸς ἀλήθειαν ἐκ τούτων. καὶ Μελάνθιος δὲ τὸν αὑτοῦ τράχηλον κακαζείνων ἀπήγχετο ἐκ τῶν ἀπολαύσεων, κνισότερος ὢν τοῦ Ὀδυσσέως Μελανθίου. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι πᾶν τὸ σῶμα διεστράφησαν διὰ τὰς ἀκαίρους ἡδονάς. οἱ δὲ καὶ εἰς πάχος σώματος ἐπέδωκαν, ἄλλοι δὲ καὶ εἰς ἀναισθησίαν διὰ πολλὴν τρυφήν.

Πάχος Διονυσίου τοῦ Ἡρακλείας τυράννου.

Νύμφις γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας. Διονύσιός φησιν ὁ Κλεάρχου τοῦ πρώτου τυραννήσαντος ἐν Ἡρακλείᾳ υἱός, καὶ αὐτὸς τῆς πατρίδος τυραννήσας ὑπὸ τρυφῆς καὶ τῆς καθ' ἡμέραν ἀδδηφαγίας ἔλαθεν ὑπερσαρκήσας, ὥστε διὰ τὸ πάχος ἐν δυσπνοίᾳ αὐτὸν συνέχεσθαι καὶ πνιγμῷ, διὸ συνέταξαν οἱ ἰατροὶ κατασκευάσαι βελόνας λεπτὰς τῷ μήκει διαφερούσας, αἷς διὰ τῶν πλευρῶν καὶ τῆς κοιλίας διωθεῖν, ὅταν εἰς ὕπνον τύχῃ βαθύτερον ἐμπεσών. μέχρι μὲν οὖν τινος ὑπὸ τῆς πεπωρωμένης ἐκ τοῦ στέατος σαρκὸς οὐκ ἐνεποίει τὴν αἴσθησιν, εἰ δὲ πρὸς καθαρὸν τόπον ἡ βελόνη διελθοῦσα ἔθιγε, τότε διηγείρετο. τοὺς δὲ χρηματισμοὺς ἐποιεῖτο τοῖς βουλομένοις προτιθέμενος κιβωτὸν τοῦ σώματος, ἵνα τὰ μὲν λοιπὰ μέρη κρύπτῃ, τὸ δὲ πρόσωπον μόνον ὑπερέχον διαλέγοιτο τοῖς ἀπαντῶσι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἥκιστά γ' ὢν λοίδορος ἐν τοῖς Ἁλιεῦσι, τὸν μῦθον ὑποστησάμενος ὑπέρ τινων φυγάδων ἐξ Ἡρακλείας. παχὺς γὰρ ὗς ἔκειτ' ἐπὶ στόμα, καὶ πάλιν ἐτρύφησεν, ὥστε μὴ πολὺν τρυφᾶν χρόνον. καὶ ἔτι, ἴδιον ἐπιθυμῶν μόνος μοι θάνατος οὗτος φαίνεται, Εὐθάνατος ἔχοντα πολλὰς χολάδας κεῖσθαι παχύν, Μόλις λαλοῦντα καὶ τὸ πνεῦμ' ἔχοντ' ἄνω, Ἐσθίοντα καὶ λέγοντα, σήπομ' ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.

καὶ Πτολεμαίου τοῦ εὐεργέτου.

Ἀπέθανε δὲ βιώσας ἔτη πέντε πρὸς τοῖς πεντήκοντα, ὧν ἐτυράννησεν τρία καὶ τριάκοντα, ἁπάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ τυράννων πραότητι καὶ ἐπιεικείᾳ διενηνοχώς. τοιοῦτος ἐγεγόνει καὶ Πτολεμαῖος ὁ ἕβδομος Αἰγύπτου βασιλεύσας, ὁ αὐτὸν μὲν Εὐεργέτην ἀνακηρύττων, ὑπὸ δὲ Ἀλεξανδρέων Κακεργέτης ὀνομαζόμενος. Ποσειδώνιος οὖν ὁ στωϊκὸς συναποδημήσας Σκιπίωνι τῷ Ἀφρικανῷ κληθέντι εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ θεασάμενος αὐτὸν γράφει ἐν ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οὕτως, διὰ δὲ τρυφὴν διέφθαρτο τὸ σῶμα ὑπὸ παχύτητος καὶ γαστρὸς καὶ μεγέθους, ἣν δυσπερίληπτον εἶναι συνέβαινεν, ἐφ' ἧς χιτωνίσκον ἐνδεδυκὼς ποδήρη μέχρι τῶν καρπῶν χειρίδας ἔχοντα, προῄει μηδέποτε πεζός, εἰ μὴ διὰ Σκιπίωνα. ὅτι δὲ τρυφῆς οὐκ ἦν ἀλλότριος ὁ βασιλεὺς οὗτος αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρεῖ, ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν ὑπομνημάτων διηγούμενος ὅπως τε ἱερεὺς ἐγένετο τοῦ ἐν Κυρήνῃ Ἀπόλλωνος, καὶ ὅπως δεῖπνον παρεσκεύασε τοῖς πρὸ αὐτοῦ γενομένοις ἱερεῦσι, γράφων οὕτως. Ἀρτεμίσια μεγίστη ἐν Κυρήνῃ ἑορτή, ἐν ᾗ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνιαύσιος δέ ἐστιν, δειπνίζει τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἱερευσαμένους, καὶ παρατίθησιν ἑκάστῳ τρύβλια, τοῦτο δέ ἐστι κεραμεοῦν ἄγγος, ἐπιδεχόμενον ὡς εἴκοσιν ἀρτάβας, ἐν ᾧ πολλὰ μὲν τῶν ἀγρίμων ἔγκειται πεπονημένα, πολλὰ δὲ σιτά, καὶ τῶν ἡμέρων ὀρνίθων, ἔτι δὲ θαλαττίων ἰχθύων, ταρίχους τε ξενικοῦ πλείονα γένη. πολλάκις δέ τινες καὶ κιθάριον ἀκολουθίσκον προσδιδόασιν. ἡμεῖς δὲ περιειλόμεθα χιῶτα, φιάλας δ' ὁλαργύρους κατασκευάσαντες, τὸ τίμημα ἐχούσας ἑκάστην, ἧς προειρήκαμεν δαπάνης, ἵππον τε κατεσκευασμένον σὺν ἱπποκόμῳ, καὶ φαλάροις διαχρύσοις ἐδώκαμεν, καὶ παρεκαλέσαμεν ἕκαστον ἐπὶ αὐτοῦ καθεσθέντα οἴκαδ' ἀπιέναι.

Ἀλέξανδρος κατάσαρκος.

εἰς πάχος δὲ ἐπιδεδώκει καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, ὁ τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἀποκτείνας συμβασιλεύουσαν αὐτῷ. φησὶ γοῦν περὶ αὐτοῦ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. ὁ δὲ τῆς Αἰγύπτου δυνάστης μισούμενος μὲν ὑπὸ τῶν ὄχλων, κολακευόμενος δὲ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν, ἐν πολλῇ δὲ τρυφῇ ζῶν, οὐδὲ πατεῖν οἷός τε ἦν, εἰ μὴ δυσὶν ἐπαπερειδόμενος ἐπορεύετο. εἰς δὲ τὰς ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχήσεις ἀπὸ μετεώρων κλινῶν καθαλλόμενος ἀνυπόδετος, συντονωτέρας αὐτὰς τῶν ἠσκηκότων ἐποιεῖτο. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ Εὐρωπιακῶν Μάγαν φησὶ τὸν Κυρήνης βασιλεύσαντα ἔτη πεντήκοντα, ἀπόλεμητον γενόμενον καὶ τρυφῶντα κατάσαρκον γενέσθαι, ἐκτόπως τοῖς ὄγκοις κατὰ τὸν ἔσχατον καιρόν, καὶ ὑπὸ τοῦ πάχους ἀποπνιγῆναι δι' ἀργίαν σώματος, καὶ τὸ προσφέρεσθαι πλῆθος τροφῆς.

Λακεδαιμονίων δίαιτα.

παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ, διὰ τῆς ἑβδόμης καὶ εἰκοστῆς, οὐ τῆς τυχούσης ἀδοξίας νομίζεσθαι, εἰ τὴν τὸ σχῆμα ἀνανδρότερον ἔχων, ἢ τὸν ὄγκον τοῦ σώματος προπετὴς ἐφαίνετο, γυμνῶν διὰ δέκα ἡμέρας παρισταμένων τοῖς ἐφόροις τῶν νέων, καθεώρων δὲ οἱ ἔφοροι καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ τὰ περὶ τὴν ἔνδυσιν καὶ τὴν στρωμνὴν τῶν νέων εἰκότως. καὶ γὰρ ὀψοποιοὶ ἦσαν παρὰ Λακεδαιμονίοις κρεοσκευασίας, ἄλλου δ' οὐδενός.

Ναυκλείδου πάχος καὶ κίνδυνος.

καὶ ἐν τῇ δ' ἑβδόμῃ εἰκοστῇ Ἀγαθαρχίδας ἔφη, ὡς Λακεδαιμόνιοι Ναυκλείδην τὸν Πολυβιάδου παντελῶς ὑπερσαρκοῦντα τῷ σώματι, καὶ παχὺν διὰ τρυφὴν γενόμενον, καταβιβάσαντες εἰς μέσην τὴν ἐκκλησίαν. καὶ Λυσάνδρου πολλὰ ὀνειδίσαντος ἐν τῷ κοινῷ ὡς τρυφῶντι, παρ' ὀλίγον ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, ἀπειλήσαντες τοῦτο ποιήσειν, εἰ μὴ τὸν βίον ἐπανορθώσαιτο

θῶσαι. ἀπόντος τοῦ Λυσάνδρου ὅτι καὶ Ἀγησίλαος ὅτε διέτριβε περὶ τὸν Ἑλλήσποντον πολεμῶν τοῖς βαρβάροις, ὁρῶν τοὺς ἀσιαγενεῖς μὲν στολαῖς πολυτελῶς ἠσκημένους, τοῖς σώμασι δ' οὕτως ἀχρείους ὄντας, γυμνοὺς πάντας ἐκέλευσε τοὺς ἁλισκομένους ὑπὸ τὸν κήρυκα ἄγειν καὶ χωρὶς πωλεῖν τὸν τούτων ἱματισμόν, ὅπως οἱ σύμμαχοι γιγνώσκοντες διότι πρὸς μὲν ἆθλα μεγάλα πρὸς δ' ἄνδρας εὐτελεῖς ὁ ἀγὼν συνέστηκε, προθυμότερον ταῖς ψυχαῖς ὁρμῶσιν ἐπὶ τοὺς ἐναντίους. καὶ Πύθων δ' ὁ Βυζάντιος ῥήτωρ, ὡς Λέων ἱστορεῖ ὁ πολίτης αὐτοῦ, πάνυ ἦν παχὺς τὸ σῶμα. καὶ Βυζαντίοις ποτὲ στασιάζουσι πρὸς ἀλλήλους, τοῖς πολίταις παρακαλῶν εἰς φιλίαν ἔλεγεν, ὁρᾶτε μὲν ἄνδρες πολῖται οἷος εἰμὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ γυναῖκα ἔχω πολλῷ ἐμοῦ παχυτέραν. ὅταν οὖν ὁμονοῶμεν, καὶ τὸ τυχὸν ἡμᾶς σκιμπόδιον δέχεται. ὅταν δὲ στασιάσωμεν οὐδὲ ἡ σύμπασα οἰκία. πόσῳ οὖν κάλλιον ἐστὶν ἀγαθὲ Τιμόκρατες πενόμενον εἶναι λεπτότερον, ὧν καταλέγει Ἕρμιππος ἐν Κέρκωψιν, ἢ ὑπερπλουτοῦντας τῷ ταναγραίῳ κήτει ἐοικέναι, καθάπερ οἱ προειρημένοι ἄνδρες, φησὶ δ' οὕτως ὁ Ἕρμιππος πρὸς τὸν Διόνυσον τὸν λόγον ποιούμενος. νῦν οἱ γὰρ πενόμενοι ἀνάπηρά σοι θύουσιν ἤδη βοΐδια Λεωτρεφίδου λεπτότερα καὶ Θουμάντιδος. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Γηρυτάδῃ λεπτοὺς τοὺς δὲ καταλέγει, οὓς καὶ πρέσβεις ὑπὸ τῶν ποιητῶν φησὶ εἰς ᾅδου πέμπεσθαι, πρὸς τοὺς ἐκεῖ ποιητὰς λέγων οὑτωσί. Καὶ τίς νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας ἔτλη κατελθεῖν, ἕνα δ' ἀφ' ἑκάστης τέχνης Εἱλόμεθα κοινῇ γενομένης ἐκκλησίας, Οὓς ἦμεν ὄντας ᾁδοφοίτας καὶ θαμὰ Ἐκεῖσε φιλοχωροῦντας. εἰσὶ γάρ τινες Ἄνδρες παρ' ὑμῖν ᾁδοφοῖται, νὴ δία, Μάλιστα δ' ὥσπερ θρᾳκοφοῖται, πάντ' ἔχεις. Καὶ τίνες ἂν εἶεν, πρῶτα μὲν Σαννυρίων Ἀπὸ τῶν τρυγῳδῶν, ἀπὸ δὲ τῶν τραγικῶν χορῶν, Μέλητος, ἀπὸ δὲ τῶν κυκλικῶν Κινησίας, εἶθ' ἑξῆς φησίν, Ὡς σφόδρ' ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὠχεῖσθ' ἄρα, Τούτους γὰρ ἢν πολλῷ ξυνέλθῃ ξυλλαβὼν Ὁ τῆς διαρροίας ποταμὸς οἰχήσεται. Περὶ δὲ τοῦ Σαννυρίωνος σκυτίνην ἐπικουρίαν, περὶ δὲ Μελήτου αὐτὸς ὁ Σαννυρίων ἐν γέλωτι λέγει οὕτως, Μέλητον τὸν ἀπὸ Ληναίου νεκρόν. ἦν δ' ὄντως μακρότατος καὶ λεπτότατος ὁ Κινησίας, εἰς ὃν καὶ ὅλον δρᾶμα γέγραφε Στράτις. φθιώτην Ἀχιλλέα αὐτὸν καλῶν διὰ τὸ ἐν τῇ αὐτοῦ ποιήσει συνεχῶς τὸ φθιῶτα λέγειν, παίζων οὖν εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ ἔφη φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ. ἄλλοι δ' αὐτὸν ὡς καὶ Ἀριστοφάνης πολλάκις εἰρήκασι φιλύρινον Κινησίαν, διὰ τὸ φιλύρας τοῦ ξύλου λαμβάνοντα σανίδα συμπεριζώννυσθαι, ἵνα μὴ κάμπτηται διά τε τὸ μῆκος καὶ τὴν ἰσχνότητα. ὅτι δὲ ἦν ὁ Κινησίας νοσώδης καὶ δεινὸς τἄλλα. Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Φανίου παρανόμων ἐπιγραφομένῳ λόγῳ εἴρηκε, φάσκων αὐτὸν ἀφέμενον τῆς τέχνης συκοφαντεῖν, καὶ ἀπὸ τούτου πλουτεῖν. ὅτι δὲ ὁ ποιητής ἐστὶ καὶ οὐχ ἕτερος, σαφῶς αὐτὸς ὢν σημαίνεται ἐκ τοῦ καὶ ἐπὶ ἀθεότητι κωμῳδούμενον ἐμφανίζεσθαι, καὶ διὰ τοῦ λόγου τοιοῦτον δείκνυσθαι. λέγει δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ. θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρεται, ὅτι Κινησίας ἐστὶν ὁ τοιαῦτα περὶ θεοὺς ἐξαμαρτάνων, ἃ τοῖς μὲν ἄλλοις αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τῶν κωμῳδοδιδασκάλων δ' ἀκούετε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν, οὐ μετὰ τούτου ποτὲ Ἀπολλοφάνης καὶ Μυσταλίδης δὲ Λυσίθεος συνειστιῶντο μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν αὐτοῖς τοὔνομα θέμενοι. πρέπον μὲν ταῖς αὐτῶν τύχαις, οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπραξόμενοι τὴν διάνοιαν ἔσχον, ἀλλ' ὡς καταγελῶντες τῶν θεῶν καὶ νόμων τῶν ἡμετέρων, ἐκείνων μὲν οὖν ἕκαστος ἀπώλετο, ὥσπερ εἰκὸς τοὺς τοιούτους. τοῦτον δὲ ὑπὸ πλείστων γινωσκόμενον οἱ θεοὶ οὕτως διέθεσαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν' εἰδῶσιν ὅτι τοῖς λίαν ὑβριστικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένοις, οὐκ εἰς τοὺς παῖδας ἀποτίθενται τὰς τιμωρίας, ἀλλ' αὐτοὺς κακῶς ἀπολλύουσι μείζους καὶ χαλεπωτέρας τὰς συμφορὰς καὶ τὰς νόσους, ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσβάλλοντες. τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νομίμως, κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστιν. τὸ δ' οὕτως ἔχοντα τοσοῦτον χρόνον διατελεῖν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποθνήσκοντα μὴ δύνασθαι τελευτῆσαι τὸν βίον, τούτοις μόνος προσήκει τοῖς τὰ τοιαῦτα, ἅπερ οὗτος, ἐξημαρτηκόσιν. περὶ μὲν οὖν Κινησίου ταῦτα ὁ ῥήτωρ εἴρηκεν. λεπτότερος δ' ἦν καὶ Φιλήτας ὁ Κῷος ποιητής, ὡς καὶ διὰ τὴν τοῦ σώματος ἰσχνότητα σφαίρας ἐκ μολύβδου πεποιημένας ἔχειν περὶ τὼ πόδε, ὡς μὴ ὑπ' ἀνέμου ἀνατραπείη. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ θαυμασίων, Ἀρχέστρατον φησὶ τὸν μάντιν ἁλόντα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἀναβληθέντα, ὀβολοῦ ὁλκὴν εὑρεθῆναι ἔχοντα, οὕτως ἦν ἰσχνός. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ, ὡς καὶ Πανάρετος ἰατρῷ μὲν οὐδὲν ὡμίλησεν, Ἀρκεσιλάου δὲ ἠκροᾶτο τοῦ φιλοσόφου, καὶ ὅτι συνεγένετο Πτολεμαίῳ τῷ εὐεργέτῃ τάλαντα δώδεκα τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνων, ἦν δὲ ἰσχνότατος ἄνοσος διατελέσας. Μητρόδωρος δ' ὁ σκήψιος ἐν δευτέρῳ περὶ ἀλειπτικῆς Ἱππώνακτα τὸν ποιητήν, οὐ μόνον μικρὸν γενέσθαι τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ λεπτόν, ἀκρότονον δ' οὕτως ὡς πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ κενὴν λήκυθον βάλλειν μέγιστον τε διάστημα. τῶν ἐλαφρῶν σωμάτων διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸν ἀέρα τέμνειν, οὐκ ἐχόντων βίαιον τὴν φοράν. λεπτὸς δ' ἦν καὶ Φιλιππίδης

καθ'

καὶ πόνους.

Λεπτοί.

καθ' οὗ λόγος ἐστὶν Ὑπερίδῃ τῷ ῥήτορι λέγων αὐτὸν ἕνα τῶν πολιτευομένων εἶναι. ἦν δ' εὐτελὴς τὸ σῶμα διὰ λεπτότητα ὡς ὁ Ὑπερίδης ἔφη. Ἄλεξις τ' ἐν θεσπρωτοῖς φησίν, Ἑρμῆ θεῶν πρόπεμπε καὶ Φιλιππίδου Κληροῦχε νυκτὸς ὄμμα τῆς μελαμπέπλου. Καὶ Ἀριστοφῶν Πλάτωνι ἐν ἡμέραις αὐτὸν τρισὶν ἰσχνότερον ἀποφανῶ Φιλιππίδου, Οὕτως ἐν ἡμέραις ὀλίγαις νεκροὺς ποιεῖς. Μένανδρος δὲ ὀργῇ, Ὁ λιμὸς ὑμῶν τὸν καλὸν τοῦτον λαβὼν, Φιλιππίδου λεπτότερον ἀποδείξει νεκρόν. Ὅτι δὲ καὶ πεφιλιππιδῶσθαι ἔλεγον τὸ λελεπτῶσθαι. Ἄλεξις ἐν μανδραγοριζομένῃ φησίν.

Κακῶς ἔχεις στρουθὶς ἀκαρὴς νὴ Δί' εἰ πεφιλιππίδωσαι, μὴ σὺ καινῶς μοι λάλει, Ὅσω μου τέθνηκε τοῦ ταλαιπώρου πάθους. Πολλῷ οὖν κάλλιόν ἐστι τοιοῦτόν τινα εἶναι τὴν ἰδέαν, ἢ ὥς φησιν Ἀντιφάνης ἐν αἰόλῳ. Τοῦτον οὖν δι' οἰνοφλυγίαν καὶ πάχος τοῦ σώματος Ἀσκὸν καλοῦσι πάντες οἱ ἐπιχώριοι. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς Δεινίαν φησὶ τὸν μυροπώλην διὰ τρυφὴν εἰς ἔρωτα ἐμπεσόντα, καὶ πολλὰ χρήματα ἀναλώσαντα, ὡς ἔξω τῶν ἐπιθυμιῶν ἐγένετο ὑπὸ λύπης ἐνταραχθέντα ἐκτέμνειν αὐτοῦ τὰ αἰδοῖα, ταῦτα πάντα ποιούσης τῆς ἀκολάστου τρυφῆς. ἔθος δ' ἦν Ἀθήνησιν, καὶ τοὺς πόδας τῶν τρυφώντων ἐναλείφειν μύροις, ὡς Κηφισόδωρος μὲν Τροφωνίῳ φησίν, ἔπειτ' ἀλείφεσθαι τὸ σῶμά μοι πρίω μύρον Ἴρινον καὶ ῥόδινον ἄγαμαι ξανθία, Καὶ τοῖς ποσὶν χωρὶς πρίω μοι βάκκαριν. Εὔβουλος δ' ἐν σφιγγοκαρύωνι ἐν θαλάμῳ μαλακῶς κατακείμενον. ἐν δὲ κύκλῳ νιν παρθενικαὶ τρυφερὰ χλανίδια μαλακὰ καταθρύπτε τοῖν ποδοῖν ἀμαρακίνοισι μύροισι τρίψουσι τὸν ἐμόν. ἐν δὲ προκρίδι λέγει, τίς πῶς δεῖ ἐπιμελεῖσθαι τοῦ τῆς Πρόκριδος κυνὸς, ὡς περὶ ἀνθρώπου τοῦ κυνὸς τὸν λόγον ποιούμενος, Οὐκοῦν ὑποστορεῖτε μαλακῶς τῷ κυνί, Κάτω μὲν ὑποβαλεῖτε τῶν Μιλησίων Ἐρίων, ἄνωθεν δ' ἐπιβαλεῖτε ξυστίδα, Ἄπολλον εἶτα χόνδρον αὐτῷ δεύσετε. Γάλακτι χηνὸς Ἡράκλεις, καὶ τοὺς πόδας Ἀλείψατ' αὐτοῦ τῷ μεγαλλίῳ μύρῳ. Ἀντιφάνης δὲ ἐν μὲν ἀλκήστιδι ἐλαίῳ τινὰ ποιεῖ χριόμενον τοὺς πόδας. ἐν δὲ μητραγύρτῃ φησί τήν τε παῖδ' ἀλείμματα Παρὰ τῆς θεοῦ λαβοῦσαν, εἶτα τοὺς πόδας Ἐκέλευσεν ἀλείφειν πρῶτον, εἶτα τὰ γόνατα, Ὡς θᾶττον ἡ παῖς τ' ἐλίψατο, αὐτοῦ γ' ἔξριψε τ' ἀνεπήδησεν. ἐπὶ ἐν Ζακύνθῳ, εἶτ' οὐ δικαίως εἰμὶ φιλογύνης ἐγώ Καὶ τὰς ἑταίρας ἡδέως πάσας ἔχω, Τουτὶ γὰρ αὐτὸ πρῶτον ὃ σὺ ποιεῖς παθεῖν Μαλακαῖς καλαῖς τε χερσὶ τριφθῆναι πόδας Πῶς οὐχὶ σεμνόν ἐστι. καὶ ἐν θορικίοις Λοῦται δ' ἀληθῶς ἀλλὰ τί ἐκ χρυσοκολλήτου κάλπιδος μύρῳ Αἰγυπτίῳ μὲν τοὺς πόδας ἐπὶ τὰς χεῖρας. Φοινικίῳ δὲ τὰς γνάθους καὶ τιτθία, Σισυμβρίῳ δὲ τὸν ἕτερον βραχίονα. Ἀμαρακίνῳ δὲ τὰς ὀφρῦς καὶ τὴν κόμην, Ἑρπυλλίνῳ δὲ τὸ γόνυ ἐπὶ τὸν αὐχένα. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν πρωτεσιλάῳ, μύρῳ δὲ παρὰ Πάρωνος οὗ πὲρ ἀπέδοτο Ἐχθὲς μελανώπῳ πολυτελοῦς ἐν Αἰγυπτίῳ συναλείφει τοὺς πόδας Καλλιστράτου, ἐπὶ τῶν Θεμιστοκλέους δὲ βίον Τηλεκλείδης ἐν πρυτάνεσιν ἁβρὸν ὄντα παραδίδωσι. Κρατῖνος τ' ἐν χείρωσι τὴν τρυφὴν ἐμφανίζων τὴν τῶν παλαιοτέρων, φησίν ἁπαλὸν δὲ σισύμβριον ῥόδον ἢ κρίνον, παρ' οὖς ἐθάκει, παρὰ χερσὶ δὲ μῆλον ἔχων σκίπωνά τ' ἠγόραζον. Κλέαρχος δὲ ὁ σολεὺς ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς διὰ τί φησὶ μετὰ χεῖρας ἄνθη καὶ μῆλα ἐπὶ τὰ τοιαῦτα φέρομεν, πότερον ὅτι καὶ διὰ τῆς τούτων ἀγαπήσεως ἡ φύσις μηνύει τοὺς τῆς ὥρας ἔχοντας τὴν ἐπιθυμίαν. διὰ τοῦτο οὖν οἱονεὶ δεῖγμα τῆς ὄψεως τὰ ὡραῖα μετὰ χεῖρας ἔχουσιν, καὶ χαίρουσιν αὐτοῖς, ἢ δυοῖν χάριν ταῦτα περιφέρουσιν. ἀρχή τε γὰρ εὐτυχίας καὶ παράδειγμα τῆς βουλήσεως αὐτοῖς γίγνεται διὰ τούτων. αἰτηθεῖσι μὲν τὸ προσαγορευθῆναι, διδοῦσι δὲ προϋπογράφειν, ὅτι δεῖ καὶ αὐτοὺς μεταδιδόναι τῆς ὥρας. ἡ γὰρ τῶν ὡραίων ἀνθῶν καὶ καρπῶν αἴτησις, εἰς ἀντίδοσιν τῆς τοῦ σώματος ὥρας προκαλεῖται τοὺς λαβόντας, ἢ τὴν τούτων ὥραν παραψυχὴν καὶ παραμυθίαν τῆς ἐπὶ τῶν ἐρωμένων ὥρας ταῖς ἐπιθυμίαις χαίροντες ἔχουσιν αὐτοῖς. ἐκκρούεται γὰρ ὑπὸ τῆς τούτων παρουσίας ὁ τῶν ἐρωμένων πόθος, εἰ μὴ ἄρα τοῦ περὶ αὐτοὺς κόσμου χάριν, καθάπερ ἄλλο τι τῶν πρὸς καλλωπισμὸν συντεινόντων, ἔχουσί τε ταῦτα καὶ χαίρουσιν αὐτοῖς. οὐ γὰρ μόνον στεφανουμένων τοῖς ὡραίοις ἄνθεσιν, ἀλλὰ ἐπὶ μετὰ χεῖρας ἐχόντων τὸ πᾶν εἶδος ἐπικοσμεῖται. τάχα δ' ἴσως διὰ τὸ φιλοκάλους εἶναι, δηλοῖ δὲ τὸ τῶν καλῶν ἐρᾶν, καὶ πρὸς τὰ ὡραῖα φιλικῶς ἔχειν. καλὸν γὰρ ὅτι† τὰς ὀπώρας, καὶ τὸ τῆς ὥρας ὄντως πρόσωπον ἔν τε καρποῖσι καὶ ἄνθεσι θεωρούμενον. ἢ πάντες οἱ ἐρῶντες οἷον ἐκτρυφῶντες ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ ὡριαινόμενοι τοῖς ὡραίοις ἁβρύνονται. φυσικὸν γὰρ δὴ καὶ τὸ τοὺς οἰομένους εἶναι καλοὺς καὶ ὡραίους ἀνθολογεῖν λέγονται. καὶ Σαπφὼ φησιν ἰδεῖν ἄνθε' ἀμέργουσαν παῖδ' ἄγαν ἁπαλήν. οὕτω δὲ ἐξήρτηντο τῶν ἡδυπαθειῶν οἱ τότε, ὡς καὶ καλλιπύγου ἀφροδίτης ἱερὸν ἱδρύσασθαι ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. ἀνδρὶ ἀγροίκῳ ἐγένοντο δύο καλαὶ θυγατέρες, αὗται φιλονεικήσασαι ποτὲ πρὸς ἑαυτὰς προελθοῦσαι ἐπὶ τὴν λεωφόρον, διεκρίνοντο ποτέρα εἴη καλλιπυγοτέρα, καί ποτε παριόντος νεανίσκου πατέρα πρεσβύτην ἔχοντος, ἐπέδειξαν ἑαυτὰς καὶ τούτῳ, καὶ ὃς θεασάμενος ἔκρινε τὴν πρεσβυτέραν, ἧς καὶ εἰς ἔρωτα ἐμπεσὼν, ἐλθὼν

Μύροις ἀλειφόμενοι πόδες.

Διατί ἄνθη μετὰ χεῖρας.

Καλλίπυγοι.

εἰς ἄστυ

εἰς ἄστυ κλινήρης γίνεται, καὶ διηγεῖται τὰ γεγενημένα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὄντι νεωτέρῳ. ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἐλθὼν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ θεασάμενος τὰς παῖδας, ἐρᾷ καὶ αὐτὸς τῆς ἑτέρας. ὁ γοῦν πατὴρ ἐπεὶ παρακαλῶν αὐτοὺς ἐνδοξοτέρους λαβεῖν γάμους, οὐκ ἔπειθεν, ἄγεται ἐκ τοῦ ἀγροῦ τὰς παῖδας αὐτοῖς πείσας ἐκείνων τὸν πατέρα, καὶ ζεύγνυσι τοῖς υἱοῖς. αὗται οὖν ὑπὸ τῶν πολιτῶν καλλίπυγοι ἐκαλοῦντο, ὡς καὶ ὁ μεγαλοπολίτης Κερκιδᾶς ἐν τοῖς ἰάμβοις ἱστορεῖ λέγων, ἦν καλλιπύγων ζεῦγος ἐν Συρακούσαις. αὗται οὖν ἐπιλαβόμεναι οὐσίας λαμπρᾶς, ἱδρύσαντο Ἀφροδίτης ἱερὸν καλέσασαι καλλίπυγον τὴν θεόν, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἀρχέλαος ἐν τοῖς ἰάμβοις. ἐν μανίᾳ δὲ τρυφὴν ἡδίστην γενομένην οὐκ ἀηδῶς ὁ ποντικὸς Ἡρακλείδης διηγεῖται ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς οὕτως γράφων. ὁ Αἰξωνεὺς Θρασύλαος ὁ Πυθοδώρου διετέθη ποτὲ ὑπὸ μανίας τοιαύτης, ὡς πάντα τὰ πλοῖα τὰ εἰς Πειραιᾶ καταγόμενα ὑπολαμβάνειν ἑαυτοῦ εἶναι, καὶ ἀπεγράφετο αὐτὰ καὶ ἀπέστελλε καὶ διῴκει, καὶ καταπλέοντα ἀπεδέχετο μετὰ χαρᾶς τοσαύτης, ὥσπερ ἂν τις εἴη τοσούτων χρημάτων κύριος ὤν, καὶ τῶν μὲν ἀπολλυμένων οὐδὲν ἐπεζήτησε, τοῖς δὲ σωζομένοις ἔχαιρε, καὶ διῆγε μετὰ πλείστης ἡδονῆς. ἐπεὶ δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κρέτων ἐκ Σικελίας ἐπιδημήσας, συλλαβὼν αὐτὸν παρέδωκεν ἰατρῷ, καὶ τῆς μανίας ἐπαύσατο, διηγεῖτο δ᾽ οὐδεπώποτε, φάσκων κατὰ τὸν βίον ἡσθῆναι πλείονα. λύπην μὲν γὰρ οὐδ᾽ ἥντιν᾽ οὖν αὐτῷ παραγίνεσθαι, τὸ δὲ τῶν ἡδονῶν πλῆθος ὑπερβάλλειν. ἡδονὴ μαινομένων.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς ἑταῖρε Τιμόκρατες ὡς ἀνεγίνωσκέ τινα τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ τῶν ἑαυτοῦ κωμῳδιῶν, ὁ δὲ δῆλος ἦν οὐ πάνυ τι ἀποδεχόμενος. δεῖ γὰρ ἔφησεν ὦ βασιλεῦ τὸν ταῦτα ἀποδεχόμενον, ἀπὸ συμβόλων τε πολλάκις δεδειπνηκέναι, καὶ παρὰ ἑταίρας πλεονάκις εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγάς, ὥς φησι Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας. ἡμεῖς οὖν τὸν περὶ ἐρωτικῶν λόγον ἐνταῦθα μέλλοντες κατατάττειν. ἐγένοντο γὰρ καὶ περὶ γαμετῶν καὶ ἑταιρῶν πολλάκις λόγοι εἰδόσιν ἐκτιθέμενοι τὴν ἱστορίαν, τὴν μουσῶν τὴν Ἐρατὼ ἐπικαλεσάμενοι, εἰς μνήμην ἡμῖν ἰέναι τὸν ἐρωτικῶν ἐκεῖνον κατάλογον, ἐντεῦθεν τὴν καταρχὴν ποιησόμεθα, εἰ δ᾽ ἄγε νῦν Ἐρατὼ πάρ θ᾽ ἵστασο καί μοι ἔνισπε.

καί τινες λόγοι περὶ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἐλέχθησαν. καὶ γὰρ τὰς γαμετὰς ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ ἐπαινῶν, Ἕρμιππον ἔφη ἐν τῷ περὶ νομοθετῶν ἱστορεῖν, ὅτι ἐν Λακεδαίμονι εἰς οἴκημά τι σκοτεινὸν πᾶσαι συνεκλείοντο αἱ κόραι, συγκλειομένων καὶ τῶν ἀγάμων νεανίσκων, καὶ ἧς ἕκαστος ἐπιλάβοιτο, ταύτην ἀπῆγεν ἄπροικον. διὸ καὶ Λύσανδρον ἐζημίωσαν ὅτι καταλιπὼν τὴν προτέραν, ἑτέραν ἐβούλετο περικαλλεστέραν ἀγαγέσθαι. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεὺς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν, ἐν Λακεδαίμονι φησὶ τοὺς ἀγάμους αἱ γυναῖκες ἐν ἑορτῇ τινὶ περὶ τὸν βωμὸν ἕλκουσαι ῥαπίζουσιν, ἵνα τὴν ἐκ τοῦ πράγματος ὕβριν φεύγοντες, φιλοστοργῶσί τε καὶ ἐν ὥρᾳ προσίωσι τοῖς γάμοις. ἐν δὲ Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἑνὶ ἔζευξεν, ἀνέδην τὸ πρότερον οὐσῶν τῶν συνόδων καὶ κοινογαμίων ὄντων, διὸ καὶ ἔδοξέ τισι διφυὴς νομισθῆναι, οὐκ εἰδότων τῶν πρότερον διὰ τὸ πλῆθος τὸν πατέρα. ἐκ τούτων οὖν τις ὁρμώμενος μέμψαιτ᾽ ἂν τοὺς περιτιθέντας Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας, Ξανθίππην καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτώ, οὐ τοῦ δικαίου καλουμένου (οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν) ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ᾽ ἐκείνου. εἰσὶ δὲ Καλλισθένης, Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, Σάτυρος ὁ περιπατητικός, Ἀριστόξενος. οἷς τὸ ἐνδόσιμον Ἀριστοτέλης ἔδωκεν, ἱστορῶν τοῦτο ἐν τῷ περὶ εὐγενείας, εἰ μὴ ἄρα συγκεχωρημένων κατὰ ψήφισμα τοῦτο ἐγένετο τότε διὰ σπάνιν ἀνθρώπων, ὥστ᾽ ἐξεῖναι καὶ δύο ἔχειν γυναῖκας τὸν βουλόμενον, ὅθεν καὶ τοὺς τῆς κωμῳδίας ποιητὰς ἀποσιωπῆσαι τοῦτο, πολλάκις τοῦ Σωκράτους μνημονεύοντας. παρέθετο δὲ περὶ τῶν γυναικῶν ψήφισμα Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, ὅπερ σοι διαπέμψομαι εὐπορήσας τοῦ βιβλίου. ἀντεῖπε δὲ τοῖς λέγουσι περὶ τῶν Σωκράτους γυναικῶν Παναίτιος ὁ Ῥόδιος. παρὰ δὲ Πέρσαις ἀνέχεται ἡ βασίλεια τοῦ πλήθους τῶν παλλακίδων, διὰ τὸ ὡς δεσπότην ἄρχειν τῆς γαμετῆς τὸν βασιλέα. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ τὴν βασιλίδα, ὥς φησι Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ὑπὸ τῶν παλλακίδων θρησκεύεσθαι. προσκυνοῦσι γοῦν αὐτήν. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πολλαῖς χρῆται γυναιξί, καὶ ἡ Ἑκάβη οὐ δυσχεραίνει. λέγει γοῦν ὁ Πρίαμος

Ἐννέα καὶ δέκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
Τοὺς δ᾽ ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες.

παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν οὐκ ἀνέχεται ἡ τοῦ Φοίνικος μήτηρ τὴν τοῦ Ἀμύντορος παλλακίδα. Μήδεια δὲ καίπερ εἰδυῖα τὸ ἔθος, ὅτι οὐ βαρβαρικόν, οὐ φέρει οὐδὲ αὐτὴ τὸν Γλαύκης γάμον, ἤδη εἰς τὰ ἀμείνω καὶ ἑλληνικὰ ἐκδεδιῃτημένη. καὶ ἡ Κλυταιμνήστρα δὲ περιπαθὴς γενομένη, τὴν Κασάνδραν σὺν αὐτῷ Ἀγαμέμνονι ἀποκτείνει, ἣν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Κρέων ἐπηγάγετο ἐν ἔθει γενόμενος

Βαρβαρικῶν

ἀριθμὸς γαμετῶν.

Γαμεταὶ ζηλοτυποῦσαι παλλακάς.

βαρβαρικῶν γάμων. θαυμάσαι δ' ἄν τις φησὶν Ἀριστοτέλης, ὅτι οὐδαμοῦ τῆς Ἰλιάδος Ὅμηρος ἐποίησε Μενελάῳ συγκοιμωμένην παλλακίδα, πᾶσι δοὺς γυναῖκα. κοιμῶνται γοῦν παρ' αὐτῷ καὶ οἱ γέροντες μετὰ γυναικῶν Νέστωρ καὶ Φοίνιξ. οὐ γὰρ ἦσαν οὗτοι ἐκλελυμένοι τοῖς σώμασιν ἐν τοῖς τῆς νεότητος χρόνοις, ἢ διὰ μέθης ἢ δι' ἀφροδισίων, ἢ καὶ διὰ τὰς ἐν ταῖς ἀδηφαγίαις ἀπεψίας, ὥστε εἰκότως ἔρρωντο τῷ γήρᾳ. ἔοικεν οὖν ὁ σπαρτιάτης αἰδεῖσθαι γαμετὴν οὖσαν τὴν Ἑλένην, ὑπὲρ ἧς

Ἥρωες πολυγύναιοι.

καὶ τὴν στρατείαν ἤθροισε, διόπερ φυλάττεται τὴν πρὸς ἄλλην κοινωνίαν. ὁ δ' Ἀγαμέμνων ὡς πολυγύναιος ὑπὸ Θερσίτου λοιδορεῖται,

Ἰλ. β.

Πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι πολλαὶ δὲ γυναῖκες Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ Πρωτίστῳ δίδομεν. ἀλλ' οὐκ εἰκὸς φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης εἰς χρῆσιν εἶναι τὸ πλῆθος τῶν γυναικῶν, ἀλλ' εἰς γέρας, ἐπεὶ οὐδὲ τὸν πολὺν οἶνον εἰς τὸ μεθύειν παρεσκευάζετο. ὁ δ' Ἡρακλῆς πλείστας δόξας ἐσχηκέναι γυναῖκας, ἦν γὰρ φιλογύνης, ἀνὰ μέρος αὐτὰς εἶχεν, ὡς ἂν στρατευόμενος καὶ κατὰ διάφορα γιγνόμενος χωρία, ἐξ ὧν καὶ τὸ τῶν τέκνων αὐτῷ πλῆθος ἐγένετο. ἐν ἑπτὰ μέν τοι γε ἡμέραις πεντήκοντα διεπαρθένευσε Θεστίου κόρας, ὡς Ἡρόδωρος

Αἰγεὺς πολυγύναιος.

ἱστορεῖ. πολυγύναιος δὲ ἐγένετο καὶ Αἰγεύς. πρῶτον μὲν γὰρ ἔγημε τὴν Ὅπλητος θυγατέρα, μεθ' ἣν τὴν Χαλκώδοντος μίαν. παραδοὺς δ' ἀμφοτέρας φίλοις, συνῆν πολλαῖς χωρὶς γάμων. ἔπειτα

Θησεύς.

τὴν Πιτθέως ἔλαβεν Αἴθραν, μεθ' ἣν Μήδειαν. Θησεὺς δὲ Ἑλένην ἁρπάσας, ἑξῆς καὶ Ἀριάδνην ἥρπασε. Ἴστρος γοῦν ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν Ἀττικῶν, καταλέγων τὰς τοῦ Θησέως γενομένας γυναῖκας, φησὶ τὰς μὲν αὐτῶν ἐξ ἔρωτος γεγενῆσθαι, τὰς δ' ἐξ ἁρπαγῆς, ἄλλας δ' ἐκ νομίμων γάμων, ἐξ ἁρπαγῆς μὲν Ἑλένην, Ἀριάδνην, Ἱππολύτην καὶ τὰς Κερκυόνος, καὶ Σίνιδος θυγατέρας. νομίμως δ' αὐτὸν γῆμαι Μελίβοιαν τὴν Αἴαντος μητέρα γυναῖκα. Ἡσίοδος δέ φησιν καὶ Ἵππην καὶ Αἴγλην, δι' ἣν καὶ τοὺς πρὸς Ἀριάδνην ὅρκους παρέβη, ὥς φησι Κέρκωψ. Φερεκύδης δὲ προτίθησι καὶ Φερέβοιαν. πρὸ δὲ τῆς Ἑλένης καὶ ἐκ Τροίας ἥρπασεν Ἀναξώ. μετὰ δὲ τὴν Ἱππολύτην Φαίδραν

Φίλιππος.

ἔσχεν. Φίλιππος δὲ ὁ Μακεδὼν, οὐκ ἐπήγετο μὲν εἰς τοὺς πολέμους γυναῖκας, ὥσπερ Δαρεῖος ὁ ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταλυθείς, ὃς περὶ τῶν ὅλων πολεμῶν τριακοσίας πεντήκοντα περιήγετο παλλακάς, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τρίτῳ περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου. ὁ δὲ Φίλιππος ἀεὶ κατὰ πόλεμον ἐγάμει. ἐν ἔτεσι γοῦν εἴκοσιν οἷς ἐβασίλευσεν, ὥς φησι Σάτυρος ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ, Αὐδάταν Ἰλλυρίδα γήμας ἔσχεν, ἐξ αὐτῆς θυγατέρα Κύνναν. ἔγημε δὲ καὶ Φίλαν ἀδελφὴν Δέρδα καὶ Μαχάτα. οἰκειώσασθαι δ' ἐθέλων καὶ τὸ τῶν Θετταλῶν ἔθνος, ἐπαιδοποιήσατο ἐκ δύο Θετταλίδων γυναικῶν. ὧν ἡ μὲν ἦν Φεραία Νικησίπολις, ἥτις αὐτῷ ἐγέννησε Θετταλονίκην. ἡ δὲ Λαρισσαία Φίλιννα, ἐξ ἧς Ἀρίδαιον ἐτέκνωσε. προσεκτήσατο δὲ καὶ τὴν Μολοττῶν βασιλείαν γήμας Ὀλυμπιάδα, ἐξ ἧς ἔσχεν Ἀλέξανδρον καὶ Κλεοπάτραν. καὶ τὴν Θρᾴκην δ' ὅτε εἷλεν, ἧκεν πρὸς αὐτὸν Κιθήλας ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεύς, ἄγων Μήδαν τὴν θυγατέρα καὶ δῶρα πολλά. γήμας δὲ καὶ ταύτην ἐπεισήγαγε τῇ Ὀλυμπιάδι. ἐπὶ πάσαις δὲ ἔγημε Κλεοπάτραν ἐρασθεὶς τὴν Ἱπποστράτου μὲν ἀδελφὴν, Ἀττάλου δὲ ἀδελφιδῆν, καὶ ταύτην ἐπεισάγων τῇ Ὀλυμπιάδι ἅπαντα τὸν βίον τὸν ἑαυτοῦ συνέχεεν. εὐθέως γὰρ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις, ὁ μὲν Ἄτταλος νῦν μέν τοι γνήσιοι ἔφη καὶ οὐ νόθοι βασιλεῖς γεννηθήσονται, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἀκούσας ἔβαλεν, ἣν μετὰ χεῖρας εἶχε κύλικι τὸν Ἄτταλον, ἔπειτα κἀκεῖνος αὐτὸν τῷ ποτηρίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα Ὀλυμπιὰς μὲν εἰς Μολοττοὺς ἔφυγεν, Ἀλέξανδρος δ' εἰς Ἰλλυριούς. καὶ ἡ Κλεοπάτρα δὲ ἐγέννησε τῷ Φιλίππῳ θυγατέρα τὴν κληθεῖσαν Εὐρώπην. φιλογύνης

Εὐριπίδης φιλογύνης.

δ' ἦν καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής. Ἱερώνυμος γοῦν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησὶν οὕτως, εἰπόντος Σοφοκλεῖ τινὸς ὅτι μισογύνης ἐστὶν Εὐριπίδης, ἔν γε ταῖς τραγῳδίαις ἔφη ὁ Σοφοκλῆς, ἐπεὶ ἔν γε τῇ κλίνῃ † αἱ δὲ γαμεταὶ ἡμῶν γυναῖκες οὐκ εἰσὶ τοιαῦται, οἵας καὶ Εὔβουλος φησὶν ἐν στεφανοπώλισιν, Μὰ δί' οὐχὶ περιπεπλασμέναι ψιμμυθίοις, Οὐδ' ὥσπερ ὑμεῖς συκαμίνῳ τὰς γνάθους κεχριμέναι, Κἂν ἐξίητε τοῦ θέρους ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὑδρορρόαι Δύο ῥέουσι μέλανος, ἐκ δὲ τῶν γνάθων Ἱδρὼς ἐπὶ τὸν τράχηλον ἄλοκα μιλτώδη ποιεῖ. ἐπὶ τῷ προσώπῳ δ' αἱ τρίχες φορούμεναι

Καθ' ἑταιρῶν.

Εἴξασι πολιαῖς ἀνάπλεῳ ψιμμυθίου. Ἀναξίλας δ' ἐν Νεοττίδι φησίν. Ὅστις ἀνθρώπων ἑταίραν ἠγάπησε πώποτε Οὗ γένος τίς ἂν δύναιτο παρανομώτατον φράσαι. Τίς γὰρ ἢ δράκαιν' ἄμικτος ἢ χίμαιρα πυρπνόος, Ἢ Χάρυβδις ἢ τρίκρανος Σκύλλα ποντία κύων Σφίγξ, ὕδρα, λέαιν', ἔχιδνα, πτηνά θ' ἁρπυιῶν γένη Εἰς ὑπερβολὴν ἀφῖκται τοῦ καταπτύστου γένους

Οὐκ ἔνεσθ' αὗται δ' ἁπάντων ὑπερέχουσι τῶν κακῶν. Ἔστι δὲ σκοπεῖν ἀπ' ἀρχῆς πρῶτα μὲν τὴν Πλαγγόνα, Ἥτις ὥσπερ ἡ χίμαιρα πυρπολεῖ τοὺς βαρβάρους, Εἷς δὲ μόνος ἱππεύς τις αὐτῆς τὸν βίον παρείλετο, Πάντα τὰ σκεύη γὰρ ἕλκων ᾤχετ' ἐκ τῆς οἰκίας. Οἱ Σινώπῃ δ' αὖ συνόντες, οὐχ ὕδρα σύνεισιν νῦν; Γραῦς μὲν αὕτη, παραπέφυκε δ' ἡ Γνάθαινα πλησίον Ὥστε τὰ πολλά γ' εἰσὶ ταύτης. ἐστὶ διπλάσιον κακόν. Ἡ δὲ Ναννὼ τί νῦν διαφέρειν Σκύλλης δοκεῖ;

Οὐ δύ' ἀποπνίξασ' ἑταίρους τὸν τρίτον θηρεύεται Ἔτι λαβεῖν; ἀλλ' ἐξέπεσε πορθμὶς ἐλατίνῳ

τίνῳ πλάτη. Ἡ δὲ Φρύνη τὴν Χάρυβδιν οὐχὶ πόῤῥω που ποιεῖ; Τόν τε ναύκληρον λαβοῦσα καταπέπωκ' αὐτῷ σκάφει. Ἡ Θεανὼ δ' οὐχὶ σειρήν ἐστιν ἀποτετιλμένη; Βλέμμα καὶ φωνὴ γυναικός, τὰ σκέλη δὲ κοψίχου. Σφίγγα θηβαίαν δὲ πάσας ἔστι τὰς πόρνας καλεῖν, Αἳ λαλοῦσ', ἁπλῶς μὲν οὐδέν, ἀλλ' αἰνιγμασιν τισὶν Ὡς ἐρῶσι καὶ φιλοῦσι καὶ συνεισιν ἡδέως. Εἶτα φησὶ παιδίσκη δίπους τετράπους μοι γένοιτο σκίμπους ἢ θρόνος, Εἶτα δὲ τρίπους τίς, εἶτα παιδίσκη δίπους, εἶθ' ὁ μὲν γνοὺς ταῦτ' ἀπῆλθεν εὐθύς, ὥσπερ γ' οὐδ' ἰδεῖν Δόξας ἐκείνην σώζεται δ' ἄκων μόνος, Οἱ δ' ἐρᾶσθαι προσδοκοῦντες εὐθύς εἰσιν ἠρμένοι. Καὶ φέρονθ' ὑψοῦ πρὸς αἴθραν, συντεμόντι δ' οὐδὲ ἓν Ἐσθ' ἑταίρας, ὅσαπερ ἐστὶ θηρί' ἐξωλέστερον. Τοιαῦτα πολλὰ τοῦ Λαρηνσίου λέγοντος ὁ Λεωνίδης ψέγων τὸ τῶν γαμετῶν ὄνομα τὰ ἐκ τῶν μαντέων, Ἀλέξιδος προηνέγκατο ταυτὶ τῶν ἐπῶν,

Καθ' ἑταιρῶν καὶ γαμετῶν.

Ὦ δυστυχεῖς πεπρακότες Τὴν τοῦ βίου παῤῥησίαν, καὶ τὴν τρυφήν. Γυναιξὶ δοῦλοι ζῶμεν ἀντ' ἐλευθέρων, Ἔπειτ' ἔχειν προῖκ', οὐχὶ τιμὴν πάσχομεν Πικράν γε καὶ μεστὴν γυναικείας χολῆς, Ἡ τῶν γὰρ ἀνδρῶν ἐστι πρὸς κείνην μέλι. Οἱ μὲν γε συγγνώμην ἔχουσιν ἀδικούμενοι, Αὗται δ' ἀδικοῦσαι καὶ προσεγκαλοῦσ' ἔτι, Ὧν οὐκ ἔχειν ἄρχουσιν, ὧν δ' ἄρχειν ἔχειν Ἀμελοῦσιν, ἐπιορκοῦσιν. οὐδὲ ἓν κακὸν Ἔχουσι, καὶ κάμνειν λέγουσιν ἑκάστοτε. Ξέναρχος δ' ἐν ὕπνῳ φησίν Εἶτ' εἰσὶν οἱ τέττιγες οὐκ εὐδαίμονες, Ὧν ταῖς γυναιξὶν οὐδ' ὁτιοῦν φωνῆς ἔνι. Φιλέταιρος κορινθιαστῇ, Ὡς τακερὸν ὦ Ζεῦ καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμ' ἔχει Οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ Ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἄμφις δ' ἐν Ἀθάμαντι, Εἶτ' οὐ γυναικός ἐστιν εὐνοικώτερον Γαμετῆς ἑταίρα; πολύ γε καὶ μάλ' εἰκότως. Ἡ μὲν νόμῳ γὰρ καταφρονοῦσ' ἔνδον μένει, Ἡ δ' οἶδεν, ὅτι ἢ τοῖς τρόποις ὠνητέος Ἄνθρωπός ἐστιν, ἢ πρὸς ἄλλον ἀπιτέον. Εὔβουλος δ' ἐν Χρυσίλλᾳ, Κακῶς ἀπόλοιθ' ὅστις γυναῖκα δεύτερον Ἔγημε, τὸν γὰρ πρῶτον οὐκ ἐρῶ κακῶς. Ὁ μὲν γὰρ ἦν ἄπειρος οἶμαι τοῦ κακοῦ, Ὁ δ' οἷον ἦν γυνὴ κακὸν πεπυσμένος, Καὶ προελθὼν φησίν, Ὦ Ζεῦ πολυτίμητ', εἶτ' ἐγώ ποτε κακῶς Ἐρῶ γυναῖκας, νὴ Δί' ἀπολοίμην ἄρα, Πάντων ἄριστον κτημάτων. εἰ δ' ἐγένετο Κακὴ γυνὴ Μήδεια, Πηνελόπεια δὲ Μέγα πρᾶγμ'. ἐρεῖ τις ὡς Κλυταιμνήστρα κακή, Ἄλκηστιν ἀντέθηκα χρηστήν, ἀλλ' ἴσως. Φαίδραν ἐρεῖ κακῶς τις, ἀλλὰ νὴ Δία Χρηστὴ τίς ἦν μέν τοι, τίς οἴμοι δείλαιος, Ταχέως γέ μ' αἱ χρησταὶ γυναῖκες ἐπέλιπον, Τῶν δ' αὖ πονηρῶν ἔτι λέγειν πολλὰς ἔχω. Ἀριστοφῶν δ' ἐν Καλωνίδῃ, Κακὸς κακῶς γένοιθ' ὁ γήμας δεύτερον, Θνητῶν ὁ μὲν γὰρ πρῶτος οὐδὲν ἠδίκει. Οὔπω γὰρ εἰδὼς οὗτος, οἷον ἦν κακὸν Ἐλάμβανε γυναῖχ', ὁ δ' ὕστερον λαβών, Εἰς πρόπτον αὑτὸν εἰδὼς ἐνέβαλεν κακόν. Καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλοπάτορι, Γεγάμηκε δήπου σὺ τί λέγεις ἀληθινῶς, Γεγάμηκε νῦν ἐγὼ ζῶντα, περιπατοῦντα καταλιπών. Μένανδρος δ' ἐν Ἀῤῥηφόρῳ, ἢ αὐλητρίδι. Οὐ γαμεῖς ἐὰν νοῦν ἔχῃς, τοῦτον καταλιπὼν τὸν βίον, Γεγάμηκα γὰρ αὐτός, διὰ τοῦτο σοι παραινῶ μὴ γαμεῖν, Δεδογμένον τὸ πρᾶγμ', ἀνεῤῥίφθω κύβος, Πέραινε σωθείης δέ, νῦν ἀληθινὸν Εἰς πέλαγος αὑτὸν ἐμβαλεῖς γὰρ πραγμάτων, Οὐ Λιβυκόν, οὐδ' Αἰγαῖον οὗ τῶν τριάκοντ' οὐκ ἀπόλλυται Τρία πλοιάρια. γήμας δ' οὐδὲ εἷς σέσωσθ' ὅλως. Ἐν δὲ ἐμπιπραμένῃ Ἐξώλης ἀπόλοιθ' ὅστις ποτὲ Πρῶτος ἦν ὁ γήμας, ἔπειθ' ὁ δεύτερος εἶθ' ὁ τρίτος, εἶθ' ὁ τέταρτος, εἶθ' ὁ μεταγενής. Καρκῖνος δ' ὁ τραγικὸς ἐν Σεμέλῃ ἧς ἀρχή, ὦ νύκτες, φησί, Ὦ Ζεῦ τί χρὴ γυναῖκας ἐξειπεῖν κακόν, Ἀρκοῦν ἂν εἴη κἂν γυναῖκ' εἴπῃς μόνον. Οὐκ αἰσθάνονται δὲ οὐδ' οἱ παρ' ἡλικίαν νέας ἀγόμενοι γυναῖκας εἰς πρόπτον κακὸν αὑτοὺς ἐμβάλλοντες, καίτοι τοῦ μεγαρικοῦ ποιητοῦ παραινέσαντος αὐτοῖς, Οὔτοι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέροντι, Οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται ὡς ἄκατος. Οὐδ' ἀγκύρας ἔχουσιν, ἀποῤῥήξασα δὲ δεσμὰ Πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα. Καὶ Θεόφιλος δὲ ἐν Νεοπτολέμῳ ἔφη, Οὐ συμφέρον νέα ἐστὶ πρεσβύτῃ γυνή. Ὥσπερ γὰρ ἄκατος. οὐδὲ μικρὸν πείθεται Ἑνὶ πηδαλίῳ, τὸ πεῖσμ' ἀποῤῥήξασα δὲ Ἐκ νυκτὸς ἕτερον λιμέν' ἔχουσ' ἐξευρέθη. Οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι

Πόλεμοι διὰ γυναῖκας.

ἄνδρες φίλοι, ὅτι καὶ οἱ μέγιστοι πόλεμοι διὰ γυναῖκας ἐγένοντο. ὁ Ἰλιακὸς δι' Ἑλένην, ὁ λοιμὸς διὰ Χρυσηΐδα, Ἀχιλλέως μῆνις διὰ Βρισηΐδα. καὶ ὁ ἱερὸς δὲ καλούμενος δι' ἑτέραν γαμετήν φησὶ Δοῦρις ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν, θηβαίαν γένος ὄνομα Θεανώ, ἁρπασθεῖσαν ὑπὸ Φωκέως τινός. δεκαέτης δὲ καὶ οὗτος γενόμενος, τῷ δεκάτῳ ἔτει Φιλίππου συμμαχήσαντος πέρας ἔσχεν. τό τε γὰρ εἷλον οἱ θηβαῖοι τὴν Φωκίδα. καὶ ὁ Κρισαικὸς δὲ πόλεμος ὀνομαζόμενος, ὥς φησι Καλλισθένης ἐν τῷ περὶ ἱεροῦ πολέμου, ὅτε Κιῤῥαῖοι πρὸς Φωκεῖς ἐπολέμησαν. δεκαέτης ἦν ἁρπασάντων Κιῤῥαίων τὴν Πελάγοντος τοῦ Φωκέως θυγατέρα Μεγιστώ, καὶ τὰς ἀργείων θυγατέρας ἐπανιούσας ἐκ τοῦ Πυθικοῦ ἱεροῦ, δεκάτῳ δὲ ἔτει ἑάλω καὶ ἡ Κίῤῥα. ἀνετράπησαν δὲ καὶ ὅλοι οἶκοι διὰ γυναῖκας. ὁ Φιλίππου τοῦ Ἀλεξάνδρου πατρὸς διὰ τὸν Κλεοπάτρας γάμον. ὁ Ἡρακλέους διὰ τὴν Ἰόλης ἐπιγαμίαν τῆς Εὐρύτου θυγατρός. ὁ Θησέως διὰ τὴν Φαίδρας τῆς Μίνωος. ὁ Ἀθάμαντος, διὰ τὸν Θεμιστοῦς τῆς Ὑψέως. ὁ Ἰάσονος διὰ τὸν Γλαύκης τῆς Κρέοντος, ὁ Ἀγαμέμνονος διὰ Κασάνδραν, καὶ ἡ ἐπ' Αἴγυπτον δὲ Καμβύσου στρατεία, ὥς φησι Κτησίας διὰ

γυναῖκα

γυναῖκα ἐγένετο. ὁ γὰρ Καμβύσης πυνθανόμενος τὰς Αἰγυπτίας γυναῖκας ἐν ταῖς συνουσίαις διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἔπεμψε πρὸς Ἄμασιν τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, μίαν αἰτῶν πρὸς γάμον τῶν θυγατέρων. ὁ δὲ τῶν μὲν ἑαυτοῦ οὐκ ἔδωκεν, ὑπονοήσας μὴ γυναικὸς ἕξειν αὐτὴν τιμὴν, ἀλλὰ παλλακίδος, ἔπεμψε δὲ τὴν Ἀπρίου θυγατέρα Νειτῆτιν. ὁ δὲ Ἀπρίας ἐκπεπτώκει τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας, διὰ τὴν γενομένην ἧτταν πρὸς Κυρηναίας, καὶ ἀνῄρετο ὑπὸ Ἀμάσιδος. ἡσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι, καὶ σφόδρα ἐρεθισθεὶς ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς τὰ πάντα, καὶ δεηθείσης ἐκδικῆσαι τὸν Ἀπρίου τοῦ φόνον, πείθεται πολεμῆσαι Αἰγυπτίοις. Δίνων δ' ἐν τοῖς Περσικοῖς καὶ Λυγκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τρίτῃ Αἰγυπτιακῶν τὴν Νειτῆτιν Κύρῳ πεμφθῆναί φασιν ὑπὸ Ἀμάσιδος, ἐξ ἧς γεννηθῆναι τὸν Καμβύσην, ὃν ἐκδικοῦντα τῇ μητρὶ ἐπ' Αἴγυπτον ποιήσασθαι στρατείαν. Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος καὶ πρῶτον γενέσθαι πόλεμον φησὶ δύο γυναικῶν, Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐρυδίκης, ἐν ᾧ τὴν μὲν βακχικώτερον μετὰ τυμπάνων προελθεῖν, τὴν δ' Εὐρυδίκην μακεδονικῶς καθωπλισμένην ἀσκηθεῖσαν τὰ πολεμικὰ, καὶ παρὰ Κυννάνῃ τῇ Ἰλλυρίδι. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἔδοξε τοῖς παροῦσι τῶν φιλοσόφων

Περὶ ἔρωτος. περὶ τοῦ ἔρωτός τι αὐτοὺς εἰπεῖν, καὶ περὶ κάλλους, καὶ ἐλέχθησαν λόγοι φιλόσοφοι πάμπολλοι, ἐν οἷς τινες καὶ ἐμνημόνευσαν τοῦ σκηνικοῦ φιλοσόφου Εὐριπίδου ᾀσμάτων, ὧν ἦν καὶ τάδε. παίδευμα δ' ἔρως σοφίας ἀρετῆς πλεῖστον ὑπάρχει καὶ προσομιλεῖν, οὗτος ὁ δαίμων πάντων ἥδιστος ἔφυ θνητοῖς, καὶ γὰρ ἄλυπον τέρψιν τιν' ἔχων εἰς ἐλπίδ' ἄγει. τοῖς δ' ἀτελέστοις τῶν τοῦδε πόνων μήτε συνείην χωρίς τ' ἀγρίων ναίοιμι τρόπων. τὸ δ' ἐρᾶν προλέγω τοῖσι νέοισι μήποτε φεύγειν, χρῆσθαι δ' ὀρθῶς, ὅταν ἔλθῃ. καὶ κατὰ τὸν Πίνδαρον δὲ ἄλλος τις ἔφη, εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι κατὰ καιρόν, ἕτερος δέ τις προσέθηκε τοῦ Εὐριπίδου τάδε. Σὺ δ' ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων ἔρως, Ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ, Ἢ τοῖς ἐρῶσιν, ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ, Μοχθοῦσι μόχθους εὐτυχῶς συνεκπόνει, Καὶ ταῦτα μὲν δρῶν τίμιος θεοῖς ἔσῃ, Μὴ δρῶν δ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διδάσκεσθαι φιλεῖν, Ἀφαιρεθήσῃ χάριτας, αἷς τιμῶσί σε. Ποντιανὸς δὲ Ζήνωνα ἔφη τὸν Κιτιέα ὑπολαμβάνειν τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι φιλίας καὶ ἐλευθερίας, ἔτι δὲ καὶ ὁμονοίας παρασκευαστικὸν, ἄλλου δ' οὐδενός, διὸ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἔφη τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι συνεργὸν ὑπάρχοντα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. ἔτι δὲ καὶ οἱ τούτου πρεσβύτεροι κατὰ φιλοσοφίαν σεμνόν τινα τὸν ἔρωτα, καὶ παντὸς αἰσχροῦ κεχωρισμένον ᾔδεσαν, δῆλον ἐκ τοῦ κατὰ γυμνάσια αὐτὸν συνιδρῦσθαι Ἑρμῇ καὶ Ἡρακλεῖ, τῷ μὲν λόγου, τῷ δὲ ἀλκῆς προεστῶτι, ὧν ἑνωθέντων φιλία τε καὶ ὁμόνοια γεννῶνται, δι' ὧν ἡ καλλίστη ἐλευθερία τοῖς ταῦτα μετιοῦσιν αὔξεται. Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἀπέχοντο συνουσίας τινὸς διαλαβεῖν προεστάναι τὸν ἔρωτα, ὥστε τῆς Ἀκαδημίας ἐκδήλως τῇ Ἀθηνᾷ καθιερωμένης αὐτόθι τὸν ἔρωτα ἱδρυσάμενοι συνθύουσιν αὐτῷ. Θεσπιεῖς τε τὰ ἐρωτίδια τιμῶσιν, καθὰ Παναθήναια Ἀθηναῖοι, καὶ Ὀλύμπια Ἠλεῖοι, Ῥόδιοί τε τὰ ἅλια, καὶ ἐν ταῖς δημοτελέσι δὲ σπονδαῖς, ὡς ἐπίπαν ὁ ἔρως τιμᾶται. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρὸ τῶν παρατάξεων ἔρωτι προθύονται, ὡς ἐν τῇ τῶν παρατατομένων φιλίᾳ κειμένης τῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης. καὶ Κρῆτες δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι τοὺς καλλίστους τῶν πολιτῶν κοσμήσαντες, διὰ τούτων θύουσι τῷ ἔρωτι, ὡς Σωσικράτης ἱστορεῖ. ὁ δὲ παρὰ Θηβαίοις ἱερὸς λόχος καλούμενος, συνέστηκεν ἐξ ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων, τὴν τοῦ θεοῦ σεμνότητα ἐμφαίνων, ἀσπαζομένων θάνατον ἔνδοξον ἀντ' αἰσχροῦ καὶ ἐπονειδίστου βίου. Σάμιοι δὲ, ὥς φησιν Ἐρξίας ἐν Κολοφωνιακοῖς γυμνάσιον ἀναθέντες τῷ ἔρωτι τὴν διὰ τούτων ἀγομένην ἑορτὴν ἐλευθέρια προσηγόρευσαν, δι' ὃν θεὸν Ἀθηναῖοι ἐλευθερίας ἔτυχον. καὶ οἱ Πεισιστρατίδαι ἐκπεσόντες ἐπεχείρησαν διαβάλλειν, πρῶτον τὰς περὶ τὸν θεὸν τοῦτον πράξεις. τούτων λεχθέντων ὁ Πλούταρχος ἀπεμνημόνευσε τῶν ἐκ Φαίδρου Ἀλέξιδος, Πορευομένῳ δ' ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τῶν κακῶν Καὶ τῆς ἀπορίας φιλοσοφεῖν ἐπῆλθέ μοι, Καί μοι δοκοῦσιν ἀγνοεῖν οἱ ζωγράφοι Τὸν ἔρωτα, συντομώτατον γ' εἰπεῖν, ὅσοι Τοῦ δαίμονος τούτου ποιοῦσιν εἰκόνας. Ἔστιν γὰρ οὔτε θῆλυς οὔτ' ἄρσην, πάλιν Οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος, οὔτ' ἀβέλτερος Οὔτ' αὖθις ἔμφρων, ἀλλὰ συνενηγμένος Πανταχόθεν, ἐν ἑνὶ τύπῳ πόλλ' εἴδη φέρων. Ἡ τόλμα μὲν γὰρ ἀνδρὸς, ἡ δὲ δειλία γυναικὸς, ἡ ἄνοια μανίας, ὁ δὲ λόγος Φρονοῦντος, ἡ σφοδρότης δὲ θηρός, ὁ δὲ πόνος Ἀδάμαντος, ἡ φιλοτιμία δὲ δαίμονος. Καὶ ταῦτ' ἐγὼ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς Οὐκ οἶδ', ὅ τ' ἐστὶν, ἀλλ' ὅμως ἔχει γέ τι Τοιοῦτον, ἐγγὺς εἰμὶ τοῦ ὀνόματος. Εὔβουλος δὲ ἢ Ἄραρως ἐν Καμπυλίωνι. Τίς ἦν ὁ γράψας πρῶτος ἀνθρώπων ἄρα Ἢ κηροπλαστήσας ἔρωθ' ὑπόπτερον, Ὡς οὐδὲν ᾔδει πλὴν χελιδόνας γράφειν, Ἀλλ' ἦν ἄπειρος τῶν τρόπων τῶν τοῦ θεοῦ. Ἔστιν γὰρ οὔτε κοῦφος οὔτε ῥᾴδιος Ἀπαλλαγῆναι τῷ φέροντι τὴν νόσον, Βαρὺς δὲ κομιδῇ. πῶς ἂν οὖν ἔχοι πτερά Τοιοῦτο πρᾶγμα; λῆρος ἦν, κἂν φῇ σέ τις. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῳ. Λέγεται γὰρ λόγος Ὑπὸ τῶν σοφιστῶν μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν Τὸν ἔρωτα, τοὺς δ' ἐρῶντας, αἰτίαν δ' ἔχειν Ἐκεῖνον ἄλλως, ἠγνοηκότας δὲ τοὺς Γραφεῖς, ἔχοντα πτέρυγας αὐτὸν ζωγραφεῖν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ Ἐρωτικῷ, Χαιρήμονα φησὶ τὸν τραγικὸν λέγειν, ὡς τὸν οἶνον τῶν χρωμένων κεράννυσθαι. οὕτως καὶ τὸν ἔρωτα, ὃς μετριάζων

μὲν,

μὲν ἐστὶν εὔχαρις, ἐπιτυγχανόμενος δὲ καὶ διαταράττων χαλεπώτατος, διόπερ ὁ ποιητὴς οὗτος, οὐ κακῶς αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διαιρῶν φησι, δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐντείνεσθαι χαρίτων, τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι τύχᾳ, τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ποιητὴς καὶ περὶ τῶν ἐρώντων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τραυματίᾳ φησὶν οὕτως, Τίς οὐχὶ φύσει τοὺς ἐρῶντας ζῆν μόνους, † Ἔδει πρῶτον μὲν στρατευτικωτάτους Εἶναι, πονεῖν τε δυναμένους τοῖς σώμασι, Μάλιστα προσεδρεύειν τ' ἀρίστους περὶ πόθων Ποιητικοὺς, ἰταμοὺς, προθύμους, εὐπόρους, Ἐν τοῖς ἀπόροις βλέποντας ἀθλιωτάτους. Θεόφιλος δ' ἐν τῷ Φιλαύλῳ, ὅς φησι τοὺς ἐρῶντας οὐχὶ νοῦν ἔχειν. ἦ πού τις ἐστὶ τοὺς τρόπους ἀβέλτερος, Εἰ γὰρ ἀφέλοι τις τοῦ βίου τὰς ἡδονάς, Καταλείπετ' οὐδὲν ἄλλο πλὴν τεθνηκέναι. Ἐγὼ μὲν οὖν καὐτὸς κιθαριστρίας ἐρῶ, Παιδὸς κόρης οὐ νοῦν ἔχω πρὸς τῶν θεῶν, Κάλλει καλῆς, μεγέθει μεγάλης, τέχνῃ σοφῆς, Ἣν ἰδεῖν ἥδιον ἐστὶν ἢ τὸ θεωρητικὸν, Ἔχουσιν ἡμῖν διανέμειν ἑκάστοτε. Ἀριστοφῶν δ' ἐν Πυθαγοριστῇ, Εἶτ' οὐ δικαίως ἐστ' ἀπεψηφισμένος Ὑπὸ τῶν θεῶν τῶν δώδεκ' εἰκότως Ἔρως, Ἐτάραττε κἀκείνους γὰρ ἐμβάλλων στάσεις, Ὅτ' ἦν μετ' αὐτῶν, ὡς δὲ λίαν ἦν θρασὺς Καὶ σοβαρὸς, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰ πτερὰ, Ἵνα μὴ πέτηται πρὸς τὸν οὐρανὸν πάλιν, Δεῦρ' αὐτὸν ἐφυγάδευσαν ὡς ἡμᾶς κάτω, Τὰς δὲ πτέρυγας ἃς εἶχε, τῇ Νίκῃ φορεῖν Ἔδοσαν περιφανὲς σκῦλον ἀπὸ τῶν πολεμίων. περὶ δὲ τοῦ ἐρᾶν Ἄμφις ἐν Διθυράμβῳ φησίν, Τί φῂς σύ; ταυτὶ προσδοκᾷς πείσειν ἐμὲ, Ὡς ἔστ' ἐραστὴς, ὅστις ὡραίου φίλου Τρόπων ἐραστής ἐστι, τὴν ὄψιν παρείς; Ἄφρων τ' ἀληθῶς, οὔτε τοῦτο πείθομαι, Οὔθ' ὡς πένης ἄνθρωπος ἐνοχλῶν πολλάκις Τοῖς εὐποροῦσιν, οὐ λαβεῖν τι βούλεται. Ἄλεξις ἐν Ἑλένῃ, Ὡς ὅστις ἀκμὴν τοῦ γε σωμάτων ἐρᾷ, Τὸν ἄλλον οὐδὲ γινώσκει λόγον, Τῆς ἡδονῆς ἐστ' οὐχὶ τῶν φίλων φίλος, Ἀδικεῖ τε τὸν Ἔρωτα ἐμφανῶς θνητὸς θεὸν, Ἄπιστον αὐτὸν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ποιῶν. Τούτων τῶν Ἀλέξιδος ἀπομνημονεύσας ὁ Μυρτίλος κατὰ ἀποβλέψας εἰς τοὺς τὰ τῆς στοᾶς αἱρουμένους, τὰ Ἑρμείου τοῦ Κουριέως ἐκ τῶν ἰάμβων προειπὼν, ἀκούσατ' ὦ στοάκες ἔμποροι λήρου Λόγων ὑποκριταὶ, οἱ μόνοι πάντα Τὰν τοῖς πίναξι πρὶν τῷ σοφῷ δοῦναι Αὐτοὶ καταρροφεῖτε, κᾆθ' ἁλίσκεσθε Ἐναντία πράσσοντες, οἷς ῥαψῳδεῖτε Παιδοπῖπαι ὄντες, καὶ τοῦτο μόνον ἐζηλωκότες τὸν ἀρχηγὸν ὑμῶν τῆς σοφίας Ζήνωνα τὸν Φοίνικα, ὃς οὐδέποτε γυναικὶ ἐχρήσατο, παιδικοῖς δ' ἀεί, ὡς Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ. θρυλλεῖτε γὰρ ὅτι δεῖ μὴ τῶν σωμάτων ἀλλὰ τῆς ψυχῆς ἐρᾶν, οἵ τινες μέχρι ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἐτῶν δεῖν λέγοντες συνέχειν τοὺς ἐρωμένους, καλῶς μοι δοκεῖ Ἀρίστων ὁ Κεῖος ὁ περιπατητικὸς, οὐ κακῶς εἰρηκέναι ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὁμοίων, πρός τινα Ἀττικὸν μέγαν τινὰ ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἐπιδεικνῦντα ὡς καλὸν, ᾧ Δῶρος ἦν ὄνομα, τὴν πρὸς Δόλωνα μοι φησὶ δοκῶ παρ' Ὀδυσσέως ἀπάντησιν οἰκείως σὲ μεταφέρειν. ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός. Ἡγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν ἡδυσμάτων φησὶν ἐρᾶν πάντας οὔτε τῶν κρεῶν οὐδὲ τῶν ἰχθύων, ἀπογενομένων γοῦν τούτων οὐδεὶς ἡδέως ἔτι προσφέρεται τὸ κρέας, οὐδὲ τὸν ἰχθὺν, οὐδὲ ἐπιθυμεῖ τῶν ὠμῶν καὶ τῶν ἀνηδύντων. καὶ γὰρ τὸ παλαιὸν παίδων ἤρων, ὡς καὶ Ἀριστοφῶν ἔφη, ὅθεν καὶ καλεῖσθαι τοὺς ἐρωμένους συνέβη παιδικά. πρὸς ἀλήθειαν γὰρ, καθάπερ φησὶ Κλέαρχος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐρωτικῶν Λυκοφρονίδην εἰρηκέναι φησὶν, οὔτε παιδὸς ἄρρενος, οὔτε παρθένων τῶν χρυσοφόρων, οὐδὲ γυναικῶν βαθυκόλπων καλὸν τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ κόσμιον πέφυκεν, ἡ γὰρ αἰδὼς ἄνθος ἐπισπείρει. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ ἔφη τοὺς ἐραστὰς εἰς οὐδὲν ἄλλο τοῦ σώματος τῶν ἐρωμένων ἀποβλέπειν, ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐν οἷς τὴν αἰδῶ κατοικεῖν. Σοφοκλῆς δέ που περὶ τοῦ κάλλους τοῦ Πέλοπος διαλεγομένην ποιήσας τὴν Ἱπποδάμειαν φησίν, Τοιάνδ' ἐν ὄψει λύγγα θηρατηρίαν Ἔρωτος ἀστραπὴν τίν' ὀμμάτων ἔχει, Εἶθ' ἄλλεται μὲν αὐτὸς, ἐξοπτᾷ δέ με, Ἴσον μετρῶν ὀφθαλμὸν, ὡς τέκτονος παρὰ Στάθμην ἰόντος ὀρθοῦται κανών. Λικύμνιος δ' ὁ Χῖος τὸν Ὕπνον φήσας ἐρᾶν τοῦ Ἐνδυμίωνος, οὐδὲ καθεύδοντος αὐτοῦ κατακαλύπτειν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅπως διαπαντὸς ἀπολαύῃ τῆς τοῦ θεωρεῖν ἡδονῆς, λέγει δ' οὕτως, ὕπνος δὲ χαίρων ὀμμάτων αὐγαῖς ἀναπεπταμένοις ὄσσοις ἐκοίμιζε κοῦρον. καὶ ἡ Σαπφὼ δὲ πρὸς τὸν ὑπερβαλλόντως θαυμαζόμενον τὴν μορφὴν, καὶ καλὸν εἶναι νομιζόμενον φησί, στᾶθι κἄντα φίλος καὶ τὰν ἐπ' ὄσσοις ἀμπέτασον χάριν. ὁ δ' Ἀνακρέων τί φησιν, ὦ παῖ παρθένιον βλέπων δίζημαί σε, σὺ δ' οὐκ ἀΐεις οὐκ εἰδὼς ὅτι τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἡνιοχεύεις. ὁ δὲ μεγαλοφωνότατος Πίνδαρος τὰς δὲ Θεοξένου φησὶν ἀκτῖνας ὄσσων μαρμαριζοίσας δρακεὶς, ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν ψυχάν. ὁ δὲ τοῦ Κυθηρίου Φιλοξένου Κύκλωψ ἐρῶν τῆς Γαλατείας καὶ ἐπαινῶν αὐτῆς τὸ κάλλος, προμαντευόμενος τὴν τύφλωσιν πάντα μᾶλλον αὐτῆς ἐπαινεῖ ἢ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, μνημονεύει λέγων ὧδε, ὦ καλλιπρόσωπε χρυσεοβόστρυχε Γαλάτεια χαριτόφωνε κάλλος ἐρώτων. τυφλὸς ἔπαινος καὶ κατ' οὐδὲν ὅμοιος τῷ Ἰβυκείῳ ἐκείνῳ, Εὐρύαλε γλαυκέων Χαρίτων θάλος καλλικόμων μελέδημα. σὲ μὲν Κύπρις ἅ τ' ἀγανοβλέφαρος Πειθὼ ῥοδέοισιν ἐν ἄνθεσι θρέψαν. Φρύνιχός τε ἐπὶ τοῦ Τρωΐλου ἔφη λάμπειν ἐπὶ πορφυραῖς παρῇσι φῶς ἔρωτος. ὑμεῖς δὲ ξυρουμένους τὰ γένεια περιφέρετε τοὺς

ἴπ. κ.

ὀφθαλμοί.

ξυρᾶσθαι.

ξυρωμένους, τοῦ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον εὑρημένου, ὥς φησιν ὑμῶν ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς. οὐκ ἀκαίρως δ' ἐστὶν, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, μεμνήσομαι τῆς λέξεως. χαίρω γὰρ πάνυ τῷ ἀνδρὶ διά τε τὴν πολυμαθίαν, καὶ τὴν τοῦ ἤθους ἐπιείκειαν. λέγει δὲ οὕτως ὁ φιλόσοφος· τὸ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον προῆκται τῶν πρώτων οὐ χρωμένων αὐτῷ. καὶ γὰρ Τιμόθεος ὁ αὐλητὴς πώγωνα μέγαν ἔχων ηὔλει, καὶ ἐν Ἀθήναις διατηροῦσιν οὐ σφόδρα ἀρχαῖον τὸν πρῶτον προσκειράμενον παρωνύμιον ἔχειν Κόρσην, διὸ καὶ Ἄλεξις ἔφη πού, Πιττοκοπούμενον τινὰ ἢ ξυρούμενον ὁρᾷς, Τούτων ἔχει τι θάτερον, Ἢ γὰρ στρατεύειν ἐπινοεῖν μοι φαίνεται, Καὶ πάντα τῷ πώγωνι δρᾶν ἐναντία, Ἢ πλουσιακὸν τοῦτον προσπίπτειν κακόν, Τί γὰρ αἱ τρίχες λυποῦσιν ὑμᾶς πρὸς θεῶν, Δι' ἃς ἀνὴρ ἕκαστος ἡμῶν φαίνεται, Εἰ μή τι ταύταις ἀντιπράττεσθ' ὑπονοεῖς. Διογένης δὲ ἰδών τινα οὕτως ἔχοντα τὸ γένειον, ἔφησεν· μή τι ἔχεις ἐγκαλεῖν τῇ φύσει, ὅτι ἄνδρα σε ἐποίησε, καὶ οὐ γυναῖκα. ἕτερον δέ τινα ἐφ' ἵππου ἰδὼν παραπλησίως ἔχοντα καὶ μεμυρισμένον, καὶ τούτοις ἀκολούθως ἠμφιεσμένον, πρότερον μὲν ἔφησε ζητεῖν, τί ἐστιν ὁ ἱππόπορνος, νῦν δὲ εὑρηκέναι. ἐν Ῥόδῳ δὲ νόμου ὄντος μὴ ξύρεσθαι, οὐδὲ ὁ ἐπιληψόμενος οὐδείς ἐστι διὰ τὸ πάντας ξύρεσθαι, ἐν Βυζαντίῳ δὲ ζημίας ἐπικειμένης τῷ ἔχοντι κουρεῖ ξυρὸν, οὐδὲν ἧττον πάντες χρῶνται αὐτῷ, καὶ ταῦτα μὲν ὁ θαυμάσιος εἴρηκε Χρύσιππος.

ὑπόκρισις στωϊκῶν.

ὁ δὲ σοφὸς ἐκεῖνος Ζήνων, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος, προμαντευόμενος ἡμῶν ὡς τὸ εἰκὸς περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς προσποιήτου ἐπιτηδεύσεως ἔφη, ὡς οἱ παρακούσαντες αὐτοῦ τῶν λόγων, καὶ μὴ συνιέντες ἔσονται ῥυπαροὶ καὶ ἀνελεύθεροι, καθάπερ οἱ τῆς Ἀριστίππου παρενεχθέντες αἱρέσεως, ἄσωτοι καὶ θρασεῖς, καὶ δή τοι οὗτοι ὑμῶν εἰσὶν οἱ πλεῖστοι συνεσπασμένοι, καὶ κακοπινεῖς οὐ μόνον τοῖς ἤθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἕξει. βουλόμενοι γὰρ ἐνδύεσθαι τὴν αὐτάρκειαν, καὶ τὴν εὐτέλειαν εὑρίσκεσθε ἐπὶ ταῖς τῆς φιλαργυρίας θύραις ῥυπαρῶς ζῶντες, καὶ τριβωνάρια περιβαλλόμενοι μικρὰ, καὶ τὸν ἦχον ἐμπίπλανται ὦτα καττύματα, καὶ κιναίδους καλοῦντες τοὺς ἢ μύρου προσβάλλοντας ἢ μικρῷ μαλακωτέραν ἠμφιεσμένους ἐσθῆτα. οὐ δεῖ οὖν οὕτως ἐσταλμένους περὶ ἀργύριον ἐπτοῆσθαι, καὶ ἐρωμένους περιάγεσθαι ξυρουμένους τὴν ὑπήνην καὶ τὸν ὄρρον, τοὺς ἀκολουθοῦντας ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν, νὴ Δία λεπτῶν, ἀσίτων, σκυτίνων, κατὰ τὸν Ἀντιφάνην.

Κάλλος.

ἐπαινῶ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ κάλλος, καὶ γὰρ ἐν ταῖς εὐανδρίαις τοὺς καλλίστους ἐκκρίνουσι, καὶ τούτους πρωτοφορεῖν ἐπιτρέπουσιν, ἐν Ἤλιδι δὲ καὶ κρίσις γίνεται κάλλους, καὶ τῷ πρώτῳ τὰ τοῦ θεοῦ φέρειν τεύχη δίδοται, τῷ δὲ δευτέρῳ τὸν βοῦν ἄγειν, ὁ δὲ τρίτος τὰς θυλλὰς ἐπιτίθησιν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἱστορεῖ, ὅτι κατὰ τὴν Σπάρτην θαυμάζεται μάλλον ὁ κάλλιστος καὶ γυνὴ ἡ καλλίστη, καλλίστας γεννώσης τῆς Σπάρτης τὰς γυναῖκας. διὸ καὶ φασὶ περὶ Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως, γυναικὸς αὐτῷ καλῆς φαινομένης, ἑτέρας δὲ αἰσχρᾶς καὶ πλουσίας, ὡς ἀπέκλινεν ἐπὶ τὴν πλουσίαν, ζημιῶσαι τοὺς ἐφόρους αὐτὸν ἐπιλέγοντας ὅτι βασιλίσκους ἀντὶ βασιλέων τοῖς Σπαρτιάταις γεννᾷν προαιρεῖται. Εὐριπίδης τέ ἔφη, πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. καὶ οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ δημογέροντες, θαυμάζοντες τῆς Ἑλένης τὸ κάλλος φασίν.

ἰλ. γ.

Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς, Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν. Ἐκπέπληκται γοῦν καὶ αὐτὸς ὁ Πρίαμος ἐπὶ τῷ κάλλει τῆς γυναικὸς, καίτοι ἐν δεινοῖς ὑπάρχων. θαυμάζει γοῦν ἐπὶ κάλλει τὸν Ἀγαμέμνονα τοιαῦτ' ἐκφωνῶν, Καλὸν δ' οὕτως ἐγὼν οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, Οὐδ' οὕτω γεραρὸν, βασιλῆϊ δὲ ἀνδρὶ ἔοικεν. Καθιστῶν δὲ καὶ πολλοὶ τοὺς καλλίστους βασιλέας, ὡς μέχρι νῦν οἱ Ἀθάνατοι καλούμενοι Αἰθίοπες, ὥς φησι Βίων ἐν Αἰθιοπικοῖς, ὡς ἔοικε γὰρ τὸ κάλλος βασιλείας οἰκεῖον εἶναι. θεαὶ περὶ κάλλους ἤρισαν πρὸς ἀλλήλας, καὶ διὰ κάλλος οἱ θεοὶ ἀνηρέψαντο Διῒ οἰνοχόον τὸν Γανυμήδη, Κάλλεος εἵνεκα οἷο ἵν' ἀθανάτοισι μετείη. Αἱ θεαὶ δὲ τίνας ἁρπάζουσιν οὐ τοὺς καλλίστους; οἷς καὶ συνεισιν, Ἠὼς μὲν Κεφάλῳ καὶ Κλείτῳ καὶ Τιθωνῷ, Δημήτηρ Ἰασίωνι, Ἀφροδίτη Ἀγχίσῃ καὶ Ἀδώνιδι. διὰ κάλλος δὲ καὶ ὁ μέγιστος τῶν θεῶν διὰ κεράμων χρυσὸς ἔρχεται, ταῦρος γίνεται, ἀετὸς πτεροῦται πολλάκις, ὥσπερ καὶ ἐπ' Αἰγίνῃ. Σωκράτης δ' ὁ φιλόσοφος ὁ τῶν πάντων καταφρονῶν, τοῦ Ἀλκιβιάδου κάλλους οὐχ ἥττων ἐστὶν, ὡς καὶ ὁ σεμνότατος Ἀριστοτέλης τοῦ Φασηλίτου μαθητοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ καὶ τῶν ἀψύχων τὰ κάλλιστα προκρίνομεν, ἐπαινοῦντες τῶν Σπαρτιατῶν τὸ ἔθος τὸ γυμνοῦν τὰς παρθένους τοῖς ξένοις. ἐν Χίῳ δὲ τῇ νήσῳ καὶ βαδίζειν ἥδιστόν ἐστιν ἐπὶ τὰ γυμνάσια καὶ τοὺς δρόμους, καὶ ὁρᾷν προσπαλαίοντας τοὺς νέους ταῖς κόραις, καὶ ὁ Κύνουλκος ταῦτα καὶ τολμᾷς σὺ λέγειν οὐ ῥοδοδάκτυλος οὖσα κατὰ τὸν Καρκίνον, ἀλλὰ βολίτινον ἔχων θάτερον σκέλος ἐκείνου τοῦ ὁμωνύμου σοι ποιητοῦ τὴν μνήμην φορῶν,

ἀρεοπαγῖται.

ὃς ἐν τοῖς καπηλείοις καὶ τοῖς πανδοκείοις ἀεὶ διαιτᾶται. καίτοι Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος ἐν τῷ ἀρεοπαγιτικῷ εἰρηκότος, ἐν καπηλείῳ δὲ φαγεῖν ἢ πιεῖν οὐδεὶς δ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικὴς ἐτόλμησε. σεμνύνεσθαι γὰρ ἐμελέτων, οὐ βωμολοχεύεσθαι. Ὑπερείδης δ' ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, τοὺς ἀρεοπαγίτας φησὶν ἀριστήσαντά τινα ἐν καπηλείῳ κωλῦσαι ἀνιέναι εἰς Ἄρειον πάγον.

σὺ δ'

σὺ δ᾽ ὦ σοφιστὰ ἐν τοῖς καπηλείοις συναναφύρῃ, οὐ μετὰ ἑταίρων ἀλλὰ μετὰ ἑταιρῶν, μαστροποὺς οὐσας περὶ σαυτὸν οὐκ ὀλίγας ἔχων, καὶ περιφέρων ἀεὶ τοιαυτὶ βιβλία Ἀριστοφάνους, καὶ Ἀπολλοδώρου, Βιβλία ἐρωτικά. καὶ Ἀμμωνίου, καὶ Ἀντιφάνους, ἔτι δὲ Γοργίου τοῦ Ἀθηναίου πάντων τούτων συγγεγραφότων περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. ὢ τῆς καλῆς σου πολυμαθίας, ὡς κατ᾽ οὐδὲν ἐμιμήσω Θεόμανδρον τὸν Κυρηναῖον, ὅν φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας περιϊόντα ἐπαγγέλλεσθαι διδάσκειν εὐτυχίαν. ἐρωτοδιδάσκαλε οὐδὲν ἄρα διαφέρεις Ἀμασίου τοῦ Ἠλείου, ὃν Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ περὶ τοὺς ἔρωτας δεινὸν γεγονέναι λέγει. οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τις σε καὶ πορνογράφον καλῶν, ὡς Ἀριστείδην καὶ Παυσανίαν, ἔτι τε Νικοφάνην τοὺς ζωγράφους. μνημονεύει δὲ αὐτῶν ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων. ὢ τῆς καλῆς πολυμαθίας, ἄνδρες φίλοι τε τοῦ γραμματικοῦ τοῦδε, ὃς οὐδ᾽ ἐγκαλύπτεται ἀλλ᾽ ἀναφανδὸν τὰ Εὐβούλου ἀεὶ ἐκ Κερκώπων λέγει, Κόρινθον ἦλθον ἡδέως γάρ του ἑταῖραι ὀνομασαί. θ᾽ ὅπως Λάχανόν τι βόσκων ὤκιμον διεφθάρην, Κἀν ταῦθα κατελήρησα τὴν ἐξωμίδα. Καλός γε ὁ τῶν Κορινθίων σοφιστὴς ὁ τοῖς μαθηταῖς διηγούμενος, ὅτι ὤκιμον ἑταίρας ὄνομα. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ὦ ναιδὲς δράματα ἀπὸ ἑταιρῶν ἔχει τὰς ἐπιγραφάς, Θάλαττα Διοκλέους, Φερεκράτους Κοριαννώ, Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου Ἄντεια, Μενάνδρου δὲ Θαΐς καὶ Φάνιον, Ἀλέξιδος Ὀπώρα, Εὐβούλου Κλεψύδρα. οὕτω δ᾽ ἐκλήθη αὕτη ἡ ἑταίρα, ἐπειδὴ πρὸς κλεψύδραν συνουσίαζεν ἕως κενωθῇ, ὡς Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν ὁ τοῦ Ἀρέου ἐν τῷ περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως συγγράμματι, τὸ κύριον αὐτῆς ὄνομα φάσκων εἶναι Μητίχην. ἐστι δ᾽ ἑταίρα, ὡς Ἀντιφάνης φησὶν ἐν Ἀγροίκῳ, τῷ τρέφοντι συμφορά, Εὐφραίνεται γὰρ κακὸν ἔχων οἴκοι μέγα, Διὸ καὶ θρηνῶν τις αὐτὸν εἰσάγεται ὑπὸ Τιμοκλέους ἐν Νεαίρᾳ. Ἀλλ᾽ ἔγωγ᾽ ὁ δυστυχὴς Φρύνης ἐρασθείς, ἡνίκ᾽ ἔτι τὴν κάππαριν Συνέλεγεν, οὔπω τ᾽ εἶχεν ὅσα πρὸ νῦν ἔχει, Πάμπολλ᾽ ἀναλίσκων ἐφ᾽ ἑκάστῳ τὴν θύρας Ἀπεκλειόμην. Καὶ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ὀρεσταυτοκλείδης ὁ Τιμοκλῆς φησίν, περὶ δὲ τὸν πανάθλιον Εὕδουσι γρᾶες, Νάννιον, Πλαγγών, Λύκα, Γνάθαινα, Φρύνη, Πυθιονίκη, Μυρρίνη, Χρυσίς, Κοναλλίς, Ἱερόκλεια, Λοπάδιον. Τούτων τῶν ἑταιρῶν καὶ Ἄμφις μνημονεύει ἐν Κουρίδι λέγων, Τυφλὸς ὁ πλοῦτος εἶναί μοι δοκεῖ, Ὅστις γε παρὰ ταύτην μὲν οὐκ εἰσέρχεται, Παρὰ δὲ Σινώπῃ καὶ Λύκᾳ καὶ Ναννίῳ, Ἑτέραις τε τοιαύταισι παγίσι τοῦ βίου, Ἔνδον κάθηται ἀπόπληκτος οὐδ᾽ ἐξέρχεται.

Ἄλεξις δ᾽ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἰσοστάσιον τὴν ἑταιρικὴν παρασκευὴν, καὶ τὰς ἐκ τῆς ἐπιτεχνήσεως κομμώσεις τῶν ἑταιρῶν οὕτως ἐκτίθεται, ἑταιρῶν σοφίσματα. Ῥάπτουσι δὲ πᾶσιν ἐπιβολάς, ἐπειδ᾽ ἂν δ᾽ εὐπορήσωσί ποτε, ἀνέλαβον καινὰς ἑταίρας πρωτοπείρους τῆς τέχνης, Εὐθὺς ἀναπλάττουσι ταύτας, ὥστε μήτε τοὺς τρόπους Μήτε τὰς ὄψεις ὁμοίως διατελεῖν οὔσας ἔτι, Τυγχάνει μικρά τις οὖσα, φελλὸς ἐν ταῖς καττύσιν Ἐγκεκάττυται. μακρά τις, διάβαθρον λεπτὸν φορεῖ, Τήν τε κεφαλὴν Pollux lib. 7. cap. 22. ἐπὶ τὸν ὦμον καταβαλοῦσ᾽ ἐξέρχεται, Τοῦτο τοῦ μήκους ἀφεῖλεν. οὐκ ἔχει τις ἰσχία; Ὑπενέδυσ᾽ ἐρραμμένα αὐτὴν ὥστε τὴν εὐπυγίαν, Ἀναβοᾶν τοὺς εἰσιόντας. κοιλίαν ἔχει † σήθεις ταυταισὶ τούτων, ὧν ἔχουσ᾽ οἱ κωμικοὶ ὀρθὰ προσθεῖσαι, τοιαῦτα γοῦν αὐτὴν τῆς κοιλίας Ὥσπερεὶ κοντοῖσι τούτοις εἰς τὸ πρόσθ᾽ ἀπήγαγον, Τὰς ὀφρῦς πυρρὰς ἔχει τις, ζωγραφοῦσιν ἀσβόλῳ. Συμβέβηκ᾽ εἶναι μέλαιναν, κατέπλασε ψιμμυθίῳ. Λευκόχρως λίαν τις εἶναι, παιδέρωτ᾽ ἐντρίβεται. Καλὸν ἔχει τοῦ σώματός τι, ταυτὸ γυμνὸν δείκνυται. Εὐφυεῖς ὀδόντας ἔχει, ἐξ ἀνάγκης δεῖ γελᾶν, Ἵνα θεωρῶσιν οἱ παρόντες τὸ στόμ᾽, ὡς κομψὸν φορεῖ, Ἂν δὲ μὴ χαίρῃ γελῶσα, διατελοῦσ᾽ τὴν ἡμέραν Ἔνδον, ὥσπερ τοῖς μαγείροις ἃ παράκειθ᾽ ἑκάστοτε, Ἡνίκ᾽ ἂν πωλῶσιν αἰγῶν κρανία, ξυλήφιον, Μυρρίνης ἔχουσι λεπτὸν ὀρθὸν ἐν τοῖς χείλεσιν, Ὥστε τῷ χρόνῳ σεσηρέναι αὐτε βούλοντ᾽ ἄντε μή, Ὄψεις διὰ τούτων σκευοποιοῦσι τῶν τεχνῶν, Διὸ συμβουλεύω σοι Θετταλώποι κιλόδιφε τὰς ἐπὶ τῶν οἰκημάτων ὑπὲρ τῶν ὀλίγου μίσθων πορνιδίων. ἀσπάζεσθαι, καὶ μὴ καταναλίσκειν εἰς οὐδὲν δέον τὰ τῶν ὑμῶν κέρματα. ὄντως γὰρ ἄριστα χωλὸς οἰφᾷ, τοῦ κρηπιδοποιοῦ πρὸς οὐ πολλά σε σωφρονήσαντος καὶ διδάξαντος σκύτη βλέπειν, ἢ οὐκ οἶδας περὶ τὴν Εὐβούλου Παννυχίδα τὰς φειδωλοὺς κερμάτων παλευτρίας Πώλους κύπριδος ἐξησκημένας Γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπικαίρως τεταγμένας, Ἐν λεπτονήτοις ὑμέσιν ἑστώσας, οἵας Ἠριδανὸς ἁγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας, Παρ᾽ ὧν βεβαίως ἀσφαλῶς ἔξεστί σοι Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν.

Καὶ ἐν Ναννίῳ Εὐβούλου τὸ δρᾶμα ἢ μὴ Φιλιππίδου, Ὅστις λέχη γὰρ σκότια νυμφεύει λάθρα, Πῶς οὐχὶ πάντων ἐστὶν ἀθλιώτατος. Ἐξὸν θεωρήσαντι πρὸς τὸν ἥλιον Γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπικαίρως τεταγμένας, Ἐν λεπτονήτοις ὑμέσιν ἑστώσας, οἵας Ἠριδανὸς ἁγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας, Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν. Καὶ μὴ λαθραίαν κύπριν αἰσχίστην, ὅσων Πασῶν διώκειν ὕβρεως, οὐ πόθου χάριν. Ἑλλάδος ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου πέρι Στένω ἢ Κυδίαν ναύαρχον ἐξεπέμψατο. Ἐπιτιμᾷ δὲ καὶ Ξέναρχος ἐν Πεντάθλῳ τοῖς παραπλησίως σοι βιοῦσι, καὶ ἐσπουδακόσι περὶ τὰς μεγαλομίσθους ἑταίρας, καὶ τὰς ἐλευθέρας τῶν γυναικῶν ταυτὶ λέγων, Δεινὰ κοὐκ ἀνασχετὰ Ἐν τῇ πόλει πράττουσιν οἱ νεώτεροι, Ὅπου γὰρ οὐσῶν μειρακῶν μάλ᾽ εὐπρεπῶν Ἐπὶ τοῖσι πορνίοισι μάλ᾽ ἔξεστ᾽ ὁρᾶν, Εἱληθερούσας στέρνα τ᾽ ἠμφιεσμένας, Γυμνὰς ἐφε-

ξῆς τ' ἐπικαίρως τεταγμένας, ὧν ἔστιν ἐκλεξάμενον, ᾗ τις ἥδεται, Λεπτῇ, παχείᾳ, στρογγύλῃ, μακρᾷ, ῥικνῇ, Νέᾳ, παλαιᾷ, μεσοκόπῳ, πεπαιτέρᾳ, Μὴ κλίμακ' αἰτησάμενον εἰσβῆναι λάθρα, Μὴ δὲ δι' ὀπῆς κάτωθεν ἐκδῦναι στέγης, Μὴ δ' ἐν ἀχύροισιν εἰσενεχθῆναι τέχναις,

Αὗται βιάζονται γὰρ εἰσέλκουσί τε, Τοὺς μὲν γέροντας ὄντας ἐπικαλούμεναι Πατρίδια, τοὺς δ' ἀπφάρια τοὺς νεωτέρους. Καὶ τῶν δ' ἕκαστον ἔστιν ἀδεῶς εὐτελῶς, Μεθ' ἡμέραν πρὸς ἑσπέραν πάντας τρόπους, Ἃς δ' οὔτ' ἰδεῖν ἔστ' οὔθ' ὁρῶντ' ἰδεῖν σαφῶς, Ἀεὶ δὲ τετρεμαίνοντα καὶ φοβούμενον, Δεδιότα ἐν τῇ χειρὶ τὴν ψυχὴν ἔχοντα πῶς ποτ' ὦ δέσποινα πόντια Κύπρις, Βινεῖν δύνανται τῶν δρακοντείων νόμων, Ὁπόταν ἀναμνησθῶσι προσκινούμενοι.

Καὶ Φιλήμων δ' ἐν Δελφοῖς, προσιστορῶν ὅτι πρῶτος Σόλων διὰ τὴν τῶν νέων ἀκμὴν ἔστησεν ἐπὶ οἰκημάτων γύναια πριάμενος, καθὰ καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ Κολοφωνιακῶν, φάσκων αὐτὸν καὶ πανδήμου Ἀφροδίτης ἱερὸν πρῶτον ἱδρύσασθαι, ἀφ' ὧν ἠργυρίσαντο αἱ προστᾶσαι τῶν οἰκημάτων, ἀλλ' ὅ γε Φιλήμων οὕτως φησί, Σὺ δ' εἰς ἅπαντας εὗρες ἀνθρώπους Σόλων·

Σὲ γὰρ λέγουσιν τοῦτ' ἰδεῖν πρῶτον, Δημοτικὸν ὦ Ζεῦ πρᾶγμα καὶ σωτήριον. Καί μοι λέγειν τοῦτ' ἐστὶν ἁρμοστὸν Σόλων, Μεστὴν ὁρῶντα τὴν πόλιν νεωτέρων, Τούτους τ' ἔχοντας τὴν ἀναγκαίαν φύσιν, Ἁμαρτάνοντάς τ' εἰς ὃ μὴ προσῆκον ἦν, Στῆσαι πριάμενόν τι γυναῖκας κατὰ τόπους Κοινὰς ἅπασι καὶ κατεσκευασμένας. Ἑστᾶσι γυμναί, μὴ 'ξαπατηθῇς πάνθ' ὅρα, Οὐκ εὖ σεαυτοῦ τυγχάνεις. ἔχων ἔχεις Πῶς ἡ θύρα ἔσται ἀνεῳγμένη, Εἷς ὀβολός εἰσπήδησον, οὐκ ἔστ' οὐδὲ εἷς, Ἀκκισμὸς οὐδὲ λῆρος οὐδ' ὑφήρπασεν Ἀλλ' εὐθὺς ὡς βούλει σὺ χὃν βούλει τρόπον Ἐξῆλθες οἰμώζειν λέγ' ἀλλότρια τί σοι. Καὶ Ἀσπασία δ' ἡ Σωκρατικὴ ἐνεπορεύετο πλήθη καλῶν γυναικῶν, καὶ ἐπλήθυνεν ἀπὸ τῶν ταύτης ἑταιρίδων ἡ Ἑλλάς, ὡς καὶ ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης παρασημαίνεται λέγων τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτι Περικλῆς διὰ τὸν Ἀσπασίας ἔρωτα, καὶ τὰς ἁρπαθείσας ἀπ' αὐτῆς θεραπαίνας ὑπὸ Μεγαρέων, ἀνερρίπισε τὸ κατὰ Μεγαρέων ψήφισμα τὸ δεινόν· Πόρνην δὲ Σιμαίθαν ἰόντες Μεγάραδε, Νεανίαι κλέπτουσι μεθυσοκότταβοι. Εἶθ' οἱ Μεγαρεῖς ὀδύναις πεφυσιγγωμένοι Ἀντεξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνας δύο, Κἀκεῖθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη Ἕλλησι πᾶσιν, ἐκ τριῶν λαικαστριῶν. Τῶν οὖν μεγαλομίσθων ἑταιρῶν ἀποτρέπου σε γραμματικώτατε, διότι τὰς μὲν ἄλλας ἐστὶν αὐλούσας ἰδεῖν, Αὐλητρίδας πάσας Ἀπόλλωνος νόμον. Ἐπικράτης φησὶν ἐν Ἀντιλαΐδι ἐν ᾧ δράματι καὶ περὶ τῆς πολυθρυλήτου Λαΐδος τάδε λέγει, Αὕτη δὲ Λαῒς ἀργός ἐστι καὶ πότις

Λαῒς γεγηρακυῖα.

Τὸ καθ' ἡμέραν ὁρῶσα πίνειν κἀσθίειν Μόνον, πεπονθέναι δὲ ταὐτά μοι δοκεῖ Τοῖς ἀετοῖς, οὗτοι γὰρ ὅταν ὦσι νέοι, Ἐκ τῶν ὀρῶν πρόβατ' ἐσθίουσι καὶ λαγὼς Μετέωρ' ἀναρπάζοντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος. Ὅταν δὲ γηράσκωσιν ἤδη, τότε Ἐπὶ τοὺς νεὼς ἵζουσι πεινῶντες κακῶς, Κἄπειτα τοῦτ' εἶναι νομίζεται τέρας. Καὶ Λαῒς ὀρθῶς γοῦν νομίζοιτ' ἂν τέρας. Αὕτη γὰρ ὁπότ' ἦν νεοττὸς καὶ νέα, Ὑπὸ τῶν στατήρων ἦν ἀπηγριωμένη, Εἶδες δ' ἂν αὐτῆς Φαρνάβαζον θᾶττον ἄν, Ἐπεὶ δὲ δόλιχον τοῖς ἔτεσιν ἤδη τρέχει, Τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ τοῦ σώματος, Ἰδεῖν μὲν αὐτήν ἐστι ῥᾷον καὶ πτύσαι. Ἐξέρχεταί τε πανταχόσ' ἤδη πιομένη. Δέχεται δὲ καὶ στατῆρα καὶ τριώβολον, Προσίεται δὲ καὶ γέροντα καὶ νέον. Οὕτω δὲ τιθασὸς γέγον', ὥστ' ὦ φίλτατε Τἀργύριον ἐκ τῆς χειρὸς ἤδη λαμβάνει. Μνημονεύει δὲ τῆς Λαΐδος καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Γεροντομανίᾳ καὶ ἄλλας ἑταίρας αὐτῇ συγκαταλέγει διὰ τούτων, Τὴν ἐκ Κορίνθου Λαΐδ' οἶσθα, πῶς γὰρ οὔ Τὴν ἡμετέραν, ἦν ἐκείνη τίς φίλη Ἄντεια, καὶ τοῦτ' ἡμέτερον ἦν παίγνιον. Νὴ τὸν Δί' ἤνθει τότε Λαγίσκη, ἦν δὲ τότε Καὶ Θεολύτη μάλ' εὐπρόσωπος καὶ καλὴ Ὑπέφαιν', ἐσομένη, ἦν δ' Ὤκιμον λαμπρὸν πάνυ, Ταῦτά σοι παραινεῖν ἔχω ἑταῖρε Μυρτίλε· καὶ κατὰ τὴν Φιλεταίρου Κυνηγίδα. Παῦσαι γέρων ὢν τοὺς τρόπους, οὐκ οἶσθ' ὅτι Οὐκ ἔστιν ἥδιστον ἀποθανεῖν, βινοῦνθ' ἅμα, Ὥσπερ λέγουσιν ἀποθανεῖν Φορμίσιον. Ἢ ἥδιστόν ἐστι σοι ὡς ἐν Μαραθωνίαις φησὶ Τιμοκλῆς † Θεὸν τὸ μεταξὺ μετὰ Κορίσκης ἢ μετὰ Χαμαιτύπης τὴν νύκτα κοιμᾶσθαι, Βαβαί Ἡ στιφρότης τὸ χρῶμα, πνεῦμα δαίμονες, Τὸ μὴ σφόδρ' εἶναι πάνθ' ἕτοιμα, δεῖν δ' ἔτι Ἀγωνιάσαι καὶ ῥαπισθῆναί γε καὶ Πληγὰς λαβεῖν ἀπαλαῖσι χερσὶν ἡδύ γε. Νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον, ἔτι πολλὰ τοῦ Κυνούλκου θέλοντος λέγειν, καὶ τοῦ Μάγνου ἐπιρραπίσαι βουληθέντος αὐτὸν εἰς τιμὴν τοῦ Μυρτίλου, φθάσας ὁ Μυρτίλος διήχθρευε γὰρ τῷ Σύρῳ, ἔφη, οὐχ ὧδ' ἐμόγησαν ἐλπίδες, ὥστε ἐχθρῶν συμμαχίας καλέσαι φησὶν ὁ Καλλίμαχος. οὐ γὰρ αὐτάρκεις ἡμεῖς ἀμύνασθαι ὦ Κύνουλκε· ὡς σκαιὸς εἶ καὶ ἄγροικος, αἰσχροεπῶν ἐπαρίστερος ἐν τῷ στόματι τὴν γλῶτταν φορεῖς κατὰ τὴν Ἐφίππου Φιλύραν, δοκεῖς γάρ μοι ἐκείνων εἷς εἶναι, οὓς ἐδίδαξαν ἀριστερὰ γράμματα μοῦσαι, ὥς τις ἔφη τῶν παρῳδῶν, ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες σύσσιτοι οὐ κατὰ τὰς Μεταγένους Αὔρας, ἢ τὸν Ἀρισταγόρου Μαμμάκυθον ὑμῖν ὀρχηστρίδας εἶπον ἑταίρας, Ὡραίας πρότερον, νῦν δ' οὐχ ὑμῖν ἀγορεύω, Ἄρτι χνοαζούσας αὐλητρίδας αἴτε τάχιστα, Ἀνδρῶν φορτηγῶν ὑπὸ γούνατα μισθοῦ ἔλυσαν. Ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντως ἑταιρῶν τὸν λόγον πεποίημαι τῶν φιλίαν ἄδολον σωτηρεῖν δυναμένων, ἃς ὁ Κύνουλκος τολμᾷ

κος τολμᾷ λοιδορεῖν. μόνας τε τῶν ἄλλων γυναικῶν ἀπὸ τῆς φιλίας ὀνόματι προσηγορευμένας, ἢ ἀπὸ τῆς παρ' Ἀθηναίοις καλουμένης ἑταίρας τῆς Ἀφροδίτης, περὶ ἧς φησὶν Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ θεῶν οὕτως. ἑταίραν δὲ τὴν Ἀφροδίτην τὴν τοὺς ἑταίρους καὶ τὰς ἑταίρας συνάγουσαν. τοῦτο δ' ἐστὶ φίλας, καλοῦσι γοῦν καὶ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες, ἔτι καὶ νῦν καὶ αἱ παρθένοι τὰς συνήθεις καὶ φίλας ἑταίρας, ὡς ἡ Σαπφώ· τάδε νῦν ἑταίραις ταῖς ἐμαῖς τερπνὰ καλῶς ἀείσω, καὶ ἔτι Λατὼ καὶ Νιόβα μάλα μὲν φίλαι ἦσαν ἑταῖραι. καλοῦσι δὲ καὶ τὰς μισθαρνούσας ἑταίρας, καὶ τὸ ἐπὶ συνουσίαις μισθαρνεῖν ἑταιρεῖν, οὐκ ἔτι πρὸς τὸ ἔτυμον ἀναφέροντες, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημονέστερον, καθὸ καὶ Μένανδρος ἐν παρακαταθήκῃ ἀπὸ τῶν ἑταιρῶν, τοὺς ἑταίρους διαστέλλων φησί, Πεποίηκας τὸ ἔργον οὐχ ἑταίρων ταῦτα δ' ὄντα γράμματα, Τὴν προσαγόρευσιν οὐ σφόδρ' εὔσημον ποιεῖ. Περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν Εὔχημος ἐν ἐμπόλει τάδε φησίν, Ἔπειτα γ' εἰσιόντα γ' ἐὰν λυπούμενος, Τύχῃ τις ἡμῶν ἐκολάκευσεν, ἢ Κατεφίλησ' οὐχὶ συμπιέσασα τὸ στόμα, Ὥσπερ πολέμιον, ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις Χαυνοῦσ' ὁμοίως, ἧς ἐπεμυθήσατο, Ἐποίησέ τ' ἱλαρὸν εὐθέως ἀφεῖλε πᾶν Αὐτοῦ τὸ λοιπὸν κἀπέδειξεν ἵλεων. Εὔβουλος δ' ἐν Καμπυλίωνι κοσμίαν ἑταίραν παράγων φησίν, Ὡς δ' ἐδείπνει κοσμίως οὐχ ὥσπερ ἄλλαι τῶν πράσων ποιούμεναι, Τολύπας ἔσαττον τὰς γνάθους, καὶ τῶν κρεῶν Ἀπέβρυκον αἰσχρῶς, ἀλλ' ἑκάστου μικρὸν Ἀνεπέτευ ὥσπερ παρθένος μιλησία. Ἀντιφάνης ὕδρια, οὗτος δ' ὃν λέγω, Ἐκ γειτόνων αὐτῷ κατοικούσης τινός, Ἰδὼν ἑταίρας εἰς ἔρωτ' ἀφίκετο Ἀστῆς, ἐρήμου δ' ἐπιτρόπου καὶ συγγενῶν, Ἦθος τι χρυσοῦν πρὸς ἀρετὴν κεκτημένης, Ὄντως ἑταίρας, αἱ μὲν ἄλλαι τοὔνομα Βλάπτουσι τοῖς τρόποισιν, ὄντως ὂν καλόν. Ἀναξίλας νεοττίδι, ἐὰν δέ τις μέτρια λέγουσα τοῖς δεομένοις τινῶν ὑπουργῇ πρὸς χάριν, Ἐκ τῆς ἑταιρίας, ἑταίρας τοὔνομα Προσηγορεύθη, καὶ σὺ νῦν οὐχ ὡς λέγεις Πόρνης, ἑταίρας δ' εἰς ἔρωτα τυγχάνεις Ἐληλυθὼς ἆρ' ὡς ἀληθῶς ἐστι γοῦν Ἁπλῆ τις. ἀστεία μὲν οὖν νὴ τὸν Δία. Ὁ δὲ ἡμέτερος φιλοσοφομειρακίσκος τοιοῦτος, οἷον Ἄλεξις ἢ Ἀντιφάνης ἐν ὕπνῳ παράγει. Διὰ ταῦθ' ὁ πόρνος οὗτος, οὐδὲ τῶν πράσων Ἑκάστοτ' ἐπιδειπνεῖ μεθ' ἡμῶν, τοῦτο δ' ἦν Ἵνα μή τι λυπήσειε τὸν ἐραστὴν φιλῶν. Καλῶς δὲ περὶ τῶν τοιούτων Ἔφιππος ἐν Σαπφοῖ φησίν, Ὅταν γὰρ νέος ὢν ἀλλότριον εἰσελθὼν ὄψον ἐσθίειν μάθῃ, Ἀσύμβολόν τε χεῖρα προσβάλῃ βορᾷ, Διδόναι νόμιζ' αὐτὸν σε τῆς νυκτὸς λόγον. Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου. περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν καὶ Φιλέταιρος ἐν Κυνηγίδι τάδε φησίν, Οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ, Ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Οἶδα δὲ καὶ ἑορτὴν τὴν ἑταιρίδεια ἀγομένην ἐν Μαγνησίᾳ, οὐ διὰ τὰς ἑταίρας ἀλλὰ δι' ἑτέραν αἰτίαν, ἧς μνημονεύει Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι γράφων ὧδε, τὴν τῶν ἑταιρειδίων ἑορτὴν συντελοῦσι Μάγνητες. ἱστοροῦσι δὲ πρῶτον Ἰάσονα τὸν Αἴσονος συναγαγόντα τοὺς ἀργοναύτας ἑταιρείῳ Διὶ θῦσαι, καὶ τὴν ἑορτὴν ἑταιρίδεια προσαγορεῦσαι. θύουσι δὲ καὶ οἱ Μακεδόνων βασιλεῖς τὰ ἑταιρίδεια. πόρνης δὲ Ἀφροδίτης ἱερόν ἐστι παρὰ Ἀβυδηνοῖς, ὥς φησι Πάμφιλος, κατεχομένης γὰρ τῆς πόλεως δουλείᾳ, τοὺς φρουροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ ποτὲ θύσαντας, ὡς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν τοῖς μυθικοῖς, καὶ μεθυσθέντας, ἑταίρας πλείονας προσλαβεῖν, ὧν μίαν κατακοιμηθέντας αὐτοὺς ἰδοῦσαν ἀνελομένην τὰς κλεῖς, καὶ τὸ τεῖχος ὑπερβᾶσαν ἀπαγγεῖλαι τοῖς Ἀβυδηνοῖς, τοὺς δ' αὐτίκα μεθ' ὅπλων ἀφικομένους, ἀνελεῖν μὲν τοὺς φύλακας, κρατήσαντας δὲ τῶν τειχῶν, καὶ γενομένους ἐγκρατεῖς τῆς ἐλευθερίας, χαριστήρια τῇ πόρνῃ ἀποδιδόντας Ἀφροδίτης πόρνης ναὸν ἱδρύσασθαι. Ἄλεξις δ' ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ ὅρων Σαμιακῶν τὴν ἐν Σάμῳ Ἀφροδίτην, ἣν οἱ μὲν ἐν καλάμοις καλοῦσιν, οἱ δὲ ἐν ἑλατικαῖς φησὶν ἑταῖραι ἱδρύσαντο αἱ συνακολουθήσασαι Περικλεῖ, ὅτε ἐπολιόρκει τὴν Σάμον ἐργασάμεναι ἱκανῶς ἀπὸ τῆς ὥρας. Εὐάλκης δὲ ἐν τοῖς Ἐφεσιακοῖς, καὶ ἐν Ἐφέσῳ φησὶν ἱερὰ ἱδρύσασθαι ἑταίρᾳ Ἀφροδίτῃ. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, Γύγης φησὶν ὁ Λυδῶν βασιλεύς, οὐ μόνον περὶ ζῶσαν τὴν ἐρωμένην περιβόητος γέγονεν, ἐγχειρήσας αὐτόν τε καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκείνῃ πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τελευτησάσης, συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς χώρας Λυδοὺς πάντας, ἔχωσε κατὰ Λυδίας τὸ νῦν ἔτι καλούμενον τῆς ἑταίρας μνῆμα εἰς ὕψος ἄρας, ὥστε περιοδεύοντος αὐτοῦ τὴν ἐντὸς τοῦ Τμώλου χώραν, ὅπου ἂν ἐπιστραφεὶς τύχοι καθορᾶν τὸ μνῆμα, καὶ πᾶσι τοῖς τὴν Λυδίαν οἰκοῦσιν ἐπόπτον εἶναι. Δημοσθένης δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας λόγῳ, εἰ γνήσιος, ὃν Ἀπολλόδωρος εἴρηκε φησὶ τὰς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκα ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν παλλακείας, τὰς δὲ γυναῖκας τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως, καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν. καταλέξω δέ σοι Κύνουλκε ἰωνικήν τινα ῥῆσιν ἐκτείνας κατὰ τὸν Αἰσχύλου, περὶ ἑταιρῶν ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς καλῆς Κορίνθου, ἐπειδή μοι τὴν αὐτόθι σοφιστείαν ὠνείδισας. νόμιμόν ἐστιν ἀρχαῖον ἐν Κορίνθῳ, ὡς καὶ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Πινδάρου, ὅταν ἡ πόλις εὔχηται περὶ μεγάλων τῇ Ἀφροδίτῃ, συμπαραλαμβάνεσθαι πρὸς τὴν ἱκετείαν τὰς ἑταίρας ὡς πλείστας, καὶ ταύτας προσεύχεσθαι τῇ θεῷ, καὶ ὕστερον ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς παρεῖναι, καὶ ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν στρατείαν ἦγεν ὁ Πέρσης, ὡς καὶ Θεόπομπος ἱστορεῖ, καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ, αἱ Κορίνθιαι ἑταῖραι ηὔξαντο ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας εἰς τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἐλθοῦσαι

Πόρνη καὶ ἑταίρα ἀφροδίτη.

Κορίνθιαι ἑταῖραι.

νέων. διὸ καὶ Σιμωνίδης ἀναθέντων τῶν Κορινθίων πίνακα τῇ θεῷ, τὸν ἔτι καὶ νῦν διαμένοντα, καὶ τὰς ἑταίρας ἰδίᾳ γραψάντων τὰς τότε ποιησαμένας τὴν ἱκετείαν, καὶ ὕστερον παρούσας συνέθηκε τόδε τὸ ἐπίγραμμα, Αἵδ' ὑπὲρ Ἑλλήνων τε καὶ εὐθυμάχων πολιητᾶν Ἔσταθεν εὔχεσθαι Κύπριδι δαιμονίᾳ. Οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐμήσατο δῖ' Ἀφροδίτα, Πέρσαις Ἑλλάνων ἀκρόπολιν προδόμεν. Καὶ οἱ ἰδιῶται δὲ κατεύχονται τῇ θεῷ τελεσθέντων, περὶ ὧν ἂν ποιῶνται τὴν δέησιν, ἀπάξειν αὐτῇ καὶ τὰς ἑταίρας. ὑπάρχοντος οὖν τοῦ τοιούτου νομίμου περὶ τὴν θεόν, Ξενοφῶν ὁ Κορίνθιος ἐξιὼν εἰς Ὀλυμπίαν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, καὶ αὐτὸς ἀπάξειν ἑταίρας εὔξατο τῇ θεῷ νικήσας. Πίνδαρός τε τὸ μὲν πρῶτον ἔγραψεν εἰς αὐτὸν ἐγκώμιον, οὗ ἡ ἀρχή, τρισολυμπιονίκαν ἐπαινέων οἶκον. ὕστερον δὲ καὶ σκολιὸν τὸ παρὰ τὴν θυσίαν ᾀσθέν, ἐν ᾧ τὴν ἀρχὴν εὐθέως πεποίηται πρὸς τὰς ἑταίρας, αἳ παραγενομένου τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ θύοντος τῇ Ἀφροδίτῃ συνέθυσαν, διόπερ ἔφη, ὦ Κύπρου δέσποινα τεὸν δεῦτ' ἐς ἄλσος φορβάδων, κορᾶν ἀγέλαν ἑκατόγγυιον Ξενοφῶν τελέαις ἐπήγαγ' εὐχωλαῖς, ἰανθείς. ἤρξατο δ' οὕτως τοῦ τέλους, πολύξεναι νεάνιδες ἀμφίπολοι πειθοῦς ἐν ἀφνειῷ Κορίνθῳ, διά τε τὰς χεῖρας Λιβάνου ξανθὰ δάκρυά τε ἡμῖν πολλάκις ματέρας ἐρώτων οὐρανίαν ἱπτάμεναι νοήματι, ποτὰν Ἀφροδίταν ὑμῖν ἄνωθεν ἀπαγορίας ἔπορεν ὦ παῖδες ἐρατειναῖς εὐναῖς μαλθακῶν ὥρας ἀπὸ καρπὸν δρέπεσθαι, σὺν δὲ ἀνάγκαι πᾶν καλόν, ἀρξάμενος δ' οὕτως ἑξῆς φησίν, ἀλλὰ θαυμάζω τί με λέξαντι Ἰσθμοῦ δεσπόται. τοιόνδε μελίφρονος ἀρχὰν εὑρόμενον σκολιοῦ ξυνάορον ξυναῖς γυναιξί. δῆλον γὰρ ὅτι πρὸς τὰς ἑταίρας διαλεγόμενος, ἠγωνία ποῖόν τι φανήσεται τοῖς Κορινθίοις τὸ πρᾶγμα. πιστεύων δὲ ὡς ἔοικεν αὐτὸς αὑτῷ πεποίηκεν εὐθέως ἐδιδάξαμεν χρυσὸν κιθάρᾳ βασάνῳ. ὅτι δὲ καὶ Ἀφροδίσια ἴδια ἄγουσιν αὐτόθι αἱ ἑταῖραι, Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ φησίν, Ἀφροδίσι' ἦγε ταῖς ἑταίραις ἡ πόλις, Ἕτερα δὲ χωρὶς ἐστὶ ταῖς ἐλευθέραις, Ταῖς ἡμέραις ταύταις δὲ κωμάζειν ἔθος, Ἐστὶν νόμος τε τὰς ἑταίρας ἐνθάδε Μεθ' ἡμῶν. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι, ὥς φησι Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων, εἰκών ἐστι τῆς διαβοήτου ἑταίρας Κοττίνας, ἥν φησι καὶ βοῦν ἀναθεῖναι χαλκῆν γράφων οὕτως. καὶ τὸ Κοττίνας δὲ τῆς ἑταίρας εἰκόνιον, ἧς διὰ τὴν ἐπιφάνειαν οἴκημά τι λέγεται καὶ νῦν ἐγγυτάτω τῆς κολώνης, ἵνα τὸ Διονύσιόν ἐστιν ἐπιφανὲς καὶ πολλοῖς ἐγνωσμένον τῶν ἐν τῇ πόλει. ἀνάθημα δ' αὐτῆς ἐστιν ὑπὲρ τὸ τῆς Χαλκιοίκου βοΐδιόν τι χαλκοῦν, καὶ τὸ προειρημένον εἰκόνιον. Ἀλκιβιάδης δ' ὁ καλός, ἐφ' οὗ τις τῶν κωμικῶν ἔφη, Ἀλκιβιάδην τὸν καλὸν ὦ γῆ καὶ θεοί, Ὃν ἡ Λακεδαίμων μοιχὸν ἐπιθυμεῖ λαβεῖν, Ὑπὸ τῆς Ἄγιδος ἀγαπώμενος γυναικὸς ἐπὶ τὰς τῶν ἑταιρίδων θύρας ἐκώμαζεν, ἀπολιπὼν τὰς Λακαίνας καὶ τὰς Ἀττικάς. Μεδοντίδος γοῦν τῆς Ἀβυδηνῆς ἐξ ἀκοῆς ἐρασθεὶς ἔστερξε, καὶ πλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον σὺν Ἀξιόχῳ, ὃς ἦν αὐτοῦ τῆς ὥρας ἐραστής, ὥς φησι Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατ' αὐτοῦ λόγῳ, καὶ ταύτης ἐκοινώνησεν αὐτῷ, καὶ ἑτέρας δὲ δύο ἑταίρας ἐπήγετο ἀεὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, Δαμασάνδραν τῆς Λαΐδος τῆς νεωτέρας μητέρα, καὶ Θεοδότην, ὑφ' ἧς καὶ ἀποθανὼν ἐκηδεύθη ἐν Μελίσσῃ κώμῃ τῆς Φρυγίας ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου. εἴδομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸ ἐν Μελίσσῃ τοῦ Ἀλκιβιάδου μνῆμα ἐκ Συνάδων εἰς Μητρόπολιν ἀφικνούμενοι, ἐν ᾧ καὶ κατ' ἔτος θύεται βοῦς, διακελευσαμένου τοῦ τὰ πάντα ἀρίστου Ἀδριανοῦ βασιλέως, ὃς καὶ ἀνέστησεν ἐπὶ τῷ μνήματι Παρίου λίθου εἰκόνα τὸν Ἀλκιβιάδην. οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν εἰ ἐξ ἀκοῆς τινὲς ἠράσθησαν τινῶν, ὁπότε Χάρης ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν ἱστοριῶν τῶν περὶ Ἀλέξανδρον φησὶν ὀνείρατι θεασαμένους τινάς, οὓς μὴ πρότερον εἶδον ἐρασθῆναι αὐτῶν, γράφει δὲ οὕτως. Ὑστάσπῃ νεώτερος ἦν ἀδελφὸς Ζαριάδρης, ἄμφω καλοί, περὶ ὧν λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι, ὅτι ἐξ Ἀφροδίτης καὶ Ἀδώνιδος ἐγεννήθησαν. ἐκυρίευσε δὲ ὁ μὲν Ὑστάσπης Μηδίας, καὶ τῆς ὑποκάτω χώρας, ὁ δὲ Ζαριάδρης τῶν ὑπεράνω Κασπίων πυλῶν μέχρι τοῦ Τανάϊδος, τῶν δὲ ἐπέκεινα τοῦ Τανάϊδος Ὁμάρτῃ βασιλεῖ Μαραθῶν θυγάτηρ, ἧς ὄνομα Ὀδάτις, περὶ ἧς ἐν ταῖς ἱστορίαις γέγραπται, ὡς καὶ ἄρα κατὰ τὸν ὕπνον ἰδοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἐρασθείη, τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο κἀκείνῳ πάθος συμπεσεῖν πρὸς αὐτήν. διετέλουν γοῦν ἀλλήλων ἐπιθυμοῦντες διὰ τὴν κατὰ τὸν ὕπνον φαντασίαν. ἦν δὲ ἡ Ὀδάτις καλλίστη τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν γυναικῶν, καὶ ὁ Ζαριάδρης δὲ ἦν καλός. πέμποντος οὖν τοῦ Ζαριάδρου πρὸς τὸν Ὁμάρτην, καὶ φιλοτιμουμένου γῆμαι τὴν ἄνθρωπον, οὐ συνετίθετο ὁ Ὁμάρτης διὰ τὸ εἶναι ἀρρένων παίδων ἔρημος. ἤθελε γὰρ αὐτὴν δοῦναι ἑνὶ τῶν περὶ αὐτὸν οἰκείων, καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ὁ Ὁμάρτης συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας δυνάστας καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς, ἐποίει τοὺς γάμους οὐ προειπὼν ὅτῳ μέλλοι διδόναι τὴν θυγατέρα. ἀκμαζούσης οὖν τῆς μέθης εἰσκαλέσας τὴν Ὀδάτιν ὁ πατὴρ εἰς τὸ συμπόσιον, εἶπεν ἀκουόντων τῶν συνδείπνων. ἡμεῖς ὦ θύγατερ Ὀδάτι νῦν ποιούμεθα τοὺς σοὺς γάμους. περιβλέψασα οὖν καὶ θεωρήσασα πάντας, λαβοῦσα χρυσῆν φιάλην καὶ πληρώσασα, δὸς ᾧ θέλεις γαμηθῆναι, τούτου γὰρ κεκλήσῃ γυνή. κἀκείνη περιβλέψασα πάντας, ποίει δακρύουσα ποθοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἰδεῖν, ἐπεστάλκει γὰρ αὐτῷ, ὅτι μέλλουσιν οἱ γάμοι συντελεῖσθαι. ὁ δὲ στρατοπεδεύων ἐπὶ τοῦ Τανάϊδος, καὶ διαλαθὼν τὴν στρατοπεδείαν διέβη μετὰ μόνου τοῦ ἁρματηλάτου, καὶ νυκτὸς ὁρμήσας ἐπὶ τοῦ ἅρματος διῆλθε διὰ τῆς πόλεως,

διώξας

Ἀφροδίσια ἑταίρων κορινθίων.

συνάδα, uide Stephan.

διώξας περὶ τοὺς ὀκτακοσίους σταδίους, πλησίον δὲ τῆς κώμης γενόμενος ἐν ᾗ τοὺς γάμους συνετέλουν, καὶ καταλιπὼν ἔν τινι τόπῳ αὐτῷ ἅρματι τὸν ἁρματηλάτην προῆγεν ἐνδεδυκὼς στολὴν σκυθικήν, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἰδὼν τὴν Ὀδάτιν ἑστηκυῖαν πρὸς τῷ κυλικείῳ καὶ δακρύουσαν κιρνῶσάν τε βραδέως τὴν φιάλην, εἶπε πλησίον στὰς παρ᾽ αὐτήν, ὦ Ὀδάτι πάρειμί σοι, καθάπερ ἠξίωσας ἐγὼ Ζαριάδρης. ἡ δὲ κατανοήσασα ξένον ἄνδρα καὶ καλόν, καὶ ὅμοιον τῷ κατὰ τὸν ὕπνον ἑωραμένῳ, περιχαρὴς γενομένη δίδωσιν αὐτῷ τὴν φιάλην, καὶ ὃς ἁρπάσας αὐτὴν ἀπήγαγεν ἐπὶ τὸ ἅρμα καὶ ἔφυγεν ἔχων τὴν Ὀδάτιν. οἱ δὲ παῖδες καὶ αἱ θεράπαιναι συνειδυῖαι τὸν ἔρωτα κατεσιώπησαν, καὶ κελεύοντος τοῦ πατρὸς καλεῖν, οὐκ ἔφασαν εἰδέναι ὅπου πεπόρευται. μνημονεύεται δὲ ὁ ἔρως οὗτος παρὰ τοῖς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦσι βαρβάροις, καὶ περισσῶς ἐστι ζηλωτός, καὶ τὸν μῦθον τοῦτον ζωγραφοῦσιν ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ βασιλείοις. ἔτι δὲ ταῖς ἰδιωτικαῖς οἰκίαις, καὶ ταῖς ἑαυτῶν θυγατράσιν οἱ πολλοὶ τῶν δυναστῶν ὄνομα τίθενται Ὀδάτιν.

Μασσαλιωτῶν γάμοι.

τὸ ὅμοιον ἱστορεῖ γενέσθαι καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μασσαλιωτῶν πολιτείᾳ γράφων οὕτως, Φωκαεῖς οἱ ἐν Ἰωνίᾳ ἐμπορίᾳ χρώμενοι ἔκτισαν Μασσαλίαν. Εὔξενος δ᾽ ὁ φωκαεὺς Νάνῳ τῷ βασιλεῖ, τοῦτο δ᾽ ἦν αὐτῷ ὄνομα, ἦν ξένος. οὗτος ὁ Νάνος ἐπιτελῶν γάμους τῆς θυγατρός, κατὰ τύχην παραγενόμενον τὸν Εὔξενον παρακέκληκεν ἐπὶ τὴν θοίνην. ὁ δὲ γάμος ἐγίνετο τόνδε τὸν τρόπον, ἔδει μετὰ τὸ δεῖπνον εἰσελθοῦσαν τὴν παῖδα, φιάλην κεκερασμένην ᾧ βούλοιτο δοῦναι τῶν παρόντων μνηστήρων, ᾧ δὲ δοίη, τοῦτον εἶναι νυμφίον, ἡ δὲ παῖς εἰσελθοῦσα δίδωσιν εἴτε ἀπὸ τύχης, εἴτε καὶ δι᾽ ἄλλην τινὰ αἰτίαν τῷ Εὐξένῳ, ὄνομα δὲ ἦν παιδὶ Πέττα, τούτου δὲ συμπεσόντος, καὶ τοῦ πατρὸς ἀξιοῦντος, ὡς κατὰ θεὸν γενομένης τῆς δόσεως ἔχειν αὐτήν, ἔλαβεν ὁ Εὔξενος γυναῖκα, καὶ συνῴκει μεταθέμενος τοὔνομα Ἀριστοξένην. καὶ ἔστι γένος ἐν Μασσαλίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνθρώπου μέχρι νῦν Πρωτιάδαι καλούμενον, Πρῶτις γὰρ ἐγένετο υἱὸς Εὐξένου καὶ Ἀριστοξένης.

Διαφόρων ἑταῖραι βασιλέων.

Θεμιστοκλῆς τε, ὥς φησιν Ἰδομενεύς, οὐχ ἅρμα ζευξάμενος ἑταιρῶν πληθούσης ἀγορᾶς εἰσήλασεν εἰς τὸ ἄστυ, ἦσαν δὲ αὗται Λαμία καὶ Σκιώνη καὶ Σατύρα καὶ Νάννιον, οὐ, καὶ αὐτὸς Θεμιστοκλῆς ἐξ ἑταίρας ἦν γεγενημένος ὄνομα Ἀβροτόνου, ὡς Ἀμφικράτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν συγγράμματι, Ἀβρότονον Θρῇσσα γυνὴ γένος, ἀλλὰ τεκέσθαι τὸν μέγαν Ἕλλησίν φασι Θεμιστοκλέα. Νεάνθης δ᾽ ὁ Κυζικηνὸς ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν, Εὐτέρπης αὐτὸν εἶναί φησιν υἱόν. Κῦρος δὲ ὁ ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν ἐπιστρατεύσας, οὐχὶ ἑταίραν οὖσαν τὴν Φωκαΐδα τὴν σοφωτάτην καλλίστην γενομένην εἶχε συστρατευομένην; ἣν Ζηνοφάνης φησὶ πρότερον Μιλτὼ καλουμένην, Ἀσπασίαν μετονομασθῆναι. συνηκολούθει δὲ αὐτῷ καὶ ἡ Μιλησία παλλακίς. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος οὐ Θαΐδα εἶχε μεθ᾽ ἑαυτοῦ τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν; περὶ ἧς φησι Κλείταρχος ὡς αἰτίας γενομένης τοῦ ἐμπρησθῆναι τὰ ἐν Περσεπόλει βασίλεια. αὕτη δὲ ἡ Θαΐς καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον, καὶ Πτολεμαίῳ ἐγαμήθη τῷ πρώτῳ βασιλεύσαντι Αἰγύπτου, καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τέκνον Λεοντίσκον καὶ Λάγον, θυγατέρα δὲ Εἰρήνην, ἣν ἔγημεν Εὔνοστος ὁ Σόλων τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλεύς. καὶ ὁ δεύτερος δὲ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς Φιλάδελφος δ᾽ ἐπίκλην, ὡς ἱστορεῖ ὁ εὐεργέτης Πτολεμαῖος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ὑπομνημάτων, πλείστας ἔσχεν ἐρωμένας, Διδύμην μὲν μίαν τῶν ἐπιχωρίων γυναικῶν μάλ᾽ εὐπρεπεστάτην τὴν ὄψιν, καὶ Βιλιστίχην. ἔτι δὲ Ἀγαθόκλειαν καὶ Στρατονίκην, ἧς τὸ μέγα μνημεῖον ὑπάρχειν ἐπὶ τῇ πρὸς Ἐλευσῖνι θαλάσσῃ, καὶ Μύρτιον, καὶ ἄλλας δὲ πλείστας ἐπιρρεπέστερος ὢν πρὸς ἀφροδίσια. Πολύβιος δ᾽ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Κλεινοῦς φησὶ τῆς οἰνοχοούσης αὐτῷ εἰκόνας πολλὰς ἀνακεῖσθαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, μονοχίτωνας καὶ ῥυτὸν ἐχούσας ἐν ταῖς χερσίν, αἱ δὲ κάλλισται τῶν οἰκιῶν φησὶν οὐ Μυρτίου καὶ Μνησίδος καὶ Ποθεινῆς προσαγορεύονται; καίτοι Μνῆσις μὲν ἦν αὐλητρὶς καὶ Ποθεινή, Μύρτιον δὲ μία τῶν ἀποδεδειγμένων καὶ κοινῶν δεικτηριάδων. τοῦ δὲ Φιλοπάτορος βασιλέως Πτολεμαίου οὐκ Ἀγαθόκλεια ἡ ἑταίρα ἐκράτει; ἡ καὶ πᾶσαν ἀνατρέψασα τὴν βασιλείαν. Εὔμαχος δὲ ὁ νεαπολίτης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Ἀννίβαν ἱστοριῶν, Ἱερώνυμον φησὶ τὸν τυραννήσαντα Συρακουσίων ἀγαγέσθαι γυναῖκα τῶν ἐπ᾽ οἰκήματος προεστηκυιῶν Πειθὼ ὄνομα, καὶ ἀποδεῖξαι βασιλίδα. Τιμόθεος δ᾽ ὁ στρατηγήσας Ἀθηναίων ἐπιφανῶς ἑταίρας, ἦν υἱὸς Θρᾴττης τὸ γένος, σεμνῆς δ᾽ ἄλλως τοὺς τρόπους. μεταβάλλουσαι γὰρ αἱ τοιαῦται εἰς τὸ σῶφρον, τῶν ἐπὶ τούτῳ σεμνυνομένων εἰσὶ βελτίους. ὁ δὲ Τιμόθεος καὶ σκωπτόμενός ποτε ὅτι τοιαύτης εἴη μητρός, καὶ χάριν γε αὐτῇ φησὶν οἶδα, ὅτι δι᾽ αὐτὴν Κόνωνος εἰμὶ υἱός. Φιλέταιρον δὲ τὸν Περγάμου καὶ τῆς καινῆς ταύτης λεγομένης βασιλεύσαντα χώρας Βόας αὐλητρίδος ἑταίρας, τὸ γένος ἀπὸ Παφλαγονίας υἱόν φησι γενέσθαι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. Ἀριστοφῶν δὲ ὁ ῥήτωρ ὁ τὸν νόμον εἰσενεγκὼν ἐπ᾽ Εὐκλείδου ἄρχοντος, ὃς ἂν μὴ ἐξ ἀστῆς γένηται, νόθον εἶναι. αὐτὸς ἀπεδείχθη ὑπὸ Καλλιάδου τοῦ κωμικοῦ ἐκ Χορηΐδος τῆς ἑταίρας παιδοποιησάμενος, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ Καρύστιος ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων. Δημήτριος δ᾽ ὁ πολιορκητὴς οὐ δαιμονίως ἤρα Λαμίας τῆς αὐλητρίδος, ἐξ ἧς ἔσχε καὶ θυγατέρα Φίλαν. τὴν δὲ Λαμίαν Πολέμων φησὶ ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Σικυῶνι ποικίλης στοᾶς θυγατέρα μὲν εἶναι Κλεάνορος Ἀθηναίου, κατασκευάσαι δὲ Σικυωνίοις τὴν προκειμένην στοάν.

ἤρα δὲ

ἤρα δὲ καὶ Λεαίνης, καὶ αὐτῆς ἑταίρας ἀττικῆς ὁ Δημήτριος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων. Μάχων δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις χρείαις φησὶν οὕτως, Ὑπερβαλεῖ δὲ τῷ Λεαίνης σχήματι, Περαινομένης εὖ παρά τε τῷ Δημητρίῳ εὐημερούσης. φησὶ καὶ τὴν Λαμίαν τὸν βασιλέα εὐμελῶς κελητίσαι ὑπερεπαινεθῆναί τε. ἡ δὲ τοῦτ' ἀπεκρίθη Πρὸς ταῦτα καὶ Λέαιναν εἰ βούλει κράτει. ἦν δὲ ἡ Λάμια σφόδρα εὔθικτος καὶ ἀττικὴ πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καθάπερ καὶ Γνάθαινα περὶ ἧς ἐροῦμεν. πάλιν δὲ περὶ τῆς Λαμίας ὁ Μάχων οὕτω γράφει, Δημήτριος ποθ' ὁ βασιλεὺς γένη μύρων Λαμίᾳ παρὰ πότον παντοδαπῶν ἐπεδείκνυτο. ἡ Λάμια δ' ἦν αὐλητρίς, ἧς σφόδρ' ἀδεῶς ἔχειν φησί, κνισθῆναί τε τὸν Δημήτριον, ἀποδοκιμαζούσης τε πάντα, καὶ πάνυ κατεγχλιδώσης τῷ βασιλεῖ, νάρδον τινὰ διενεύσεν ἐνεγκεῖν τῇ χειρὶ τ' αἰδοῖον ἀποτρίψας, καὶ θιγὼν τοῖς δακτύλοις, τουτί γε Λάμια φησίν, ὀσφράνθητι καὶ εἴσῃ παρὰ τ' ἄλλα διαφορὰν ὅσην ἔχει, ἐκείνη δὲ γελάσασα, ἀλλὰ τοῦτ' ἔφη τάλαν νομίζειν δοκεῖ μοι σαπρότατον πάντων πολύ. Δημήτριος δ' εἶπεν, ἀλλὰ μὴν νὴ τοὺς θεοὺς ἀπὸ βαλάνου τοῦτ' ἐστὶ Λάμια βασιλικῆς. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Ἀγησάρχου ἐν ταῖς περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστορίαις, βασιλέων ἐρωμένας ἀναγράφων φησὶν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος αὐξήσαντος Φίλινναν τὴν ὀρχηστρίδα, ἐξ ἧς καὶ γεννῆσαι Ἀρριδαῖον τὸν μετὰ Ἀλέξανδρον βασιλεύσαντα. Δημητρίου δὲ τοῦ πολιορκητοῦ μετὰ τὰς προειρημένας Μανίαν, Ἀντιγόνου δὲ Δημώ, ἐξ ἧς Ἀλκυονέα γεννηθῆναι. Σελεύκου δὲ τοῦ νεωτέρου Μύσαν καὶ Νύσαν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν Δημὼ φησὶν ἐρωμένην γενέσθαι τοῦ Δημητρίου, ἣ ἐπιμανῆναι τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀντίγονον, καὶ ἀποκτεῖναι Ὀξύθεμιν, ὡς καὶ πολλὰ συνεξαμαρτάνοντα τῷ Δημητρίῳ, καὶ ὅτι ἀπέκτεινε τὰς τῆς Δημοῦς θεραπαίνας στρεβλῶν. περὶ δὲ τοῦ εἰρημένου τῆς Μανίας ὀνόματος ὁ Μάχων τάδε φησίν, Ἴσως δ' ἂν ἀπορήσαί τις εὐλόγως θ' ἅμα Τῶν νῦν ἀκροατῶν, ἤ τις ἀττικὴ γυνὴ Προσηγορεύετ', ἢ ἐνομίσθη Μανία. Αἰσχρὸν γὰρ ὄνομα φρυγιακὸν γυναῖκ' ἔχειν, Καὶ ταῦθ' ἑταίραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος, Ἢ τὴν Ἀθηναίων τί κωλῦσαι πόλιν Ὑφ' ἧς ἅπαντες εἰσὶν ἐπηνωρθωμένοι. Τὸ μὲν οὖν ὑπάρχον εὐθέως ἐκ παιδίου Αὐτῇ Μελίττη ἦν ὄνομα, τῷ μὲν μεγέθει Τῶν τότε γυναικῶν βραχύ τι καταδεεστέρα, Φωνῇ δ' ὁμιλίᾳ τε κεχορηγημένη. Πάνυ δ' εὐπρόσωπος οὖσα καὶ καταπληκτική, Πολλοὺς ἐραστὰς καὶ πολίτας καὶ ξένους Ἔχουσ', ὅπου περὶ γυναικός τις λόγος Γένοιτο, Μανίαν τὴν Μελίτταν ὡς καλὴν Ἔφασκον εἶναι, καὶ προσεξειργάζετο Αὐτὴ τὸ πλεῖον, ἡνίκ' ἂν σκώψει γάρ, Ῥημάτιον εὐθὺ τοῦτο Μανίαν ἀνεβόα, Αὐτή θ' ὅτ' ἐπαινοίη τιν' ἢ ψέγοι πάλιν, Ἐπ' ἀμφοτέρων προσέκειτο Μανία τῶν λόγων, Διὸ τῆς Μανίας ἐπίρρημ' ἐκτείνας, δοκεῖ Καλέσαι τις αὐτὴν τῶν ἐραστῶν Μανίαν, Μᾶλλον τὸ πάρεργον ἐπεκράτησ' ἢ τοὔνομα. Δοκεῖ δὲ λιθιᾶν ὡς ἔοιχ' ἡ Μανία, Γνάθαινά τ' εἰς τὰ στρώμαθ' ὅτι προΐετο. Ἐνομοθέτητο τοῦ τ' ὑπὸ Διφίλου. Μετὰ ταῦτα δ' ἡ Γνάθαινα πρὸς τὴν Μανίαν Ἐλοιδορεῖτο, καὶ λέγει τί τοῦτο παῖ; Εἰ δὲ λίθον ἔχεις, ὑπολαβοῦσ' ἡ Μανία Ἔδωκ' ἄν, ἵν' ἔχῃς φησ' ἀποψᾶσθαι τάλαν. Ὅτι δ' ἦν καὶ ἀστεία τις ἀποκρίνασθαι, τάδε περὶ αὐτῆς Μάχων ἀναγράφει, Τῆς Μανίας ἤρα Λεοντίσκος ποτὲ Ὁ παγκρατιαστής, καὶ συνεῖχ' αὐτὴν μόνος Γαμετῆς τρόπον γυναικός, ὑπὸ δ' Ἀντήνορος Μοιχευομένην αἰσθανόμενος αὐτὴν ὕστερον Σφόδρ' ἠγανάκτησεν, ἡ δὲ μηδὲν φησί σοι Ψυχὴ μελέτω, μαθεῖν γὰρ αἰσθέσθαι θ' ἅμα Ὀλυμπιονικῶν νυκτὸς ἀθλητῶν δυοῖν Πληγὴν τί δύναται ποτ' ἤθελον. αὐτοῦ μένην Λέγουσι τὴν πυγὴν ποθ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μανίαν Δημητρίου, Ἀνταξιῶσαι δωρεὰν κἀυτόν τινα, Δόντος ἐπιστρέψασα, μετὰ μικρὸν λέγει, Ἀγαμέμνονος παῖ νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι, Παρόντι λεύσσειν, ὧν πρόθυμος ἦσθ' ἀεί. Εἶναι δοκῶν αὐτόμολος ἄνθρωπος ξένος Καὶ παρεπιδημήσας Ἀθήνησίν ποτε, Τὴν Μανίαν μετεπέμψαθ' ὅσον ᾔτησε δούς Εἰς τόνδε, ἣν συμπεριληφώς τινας Ἐκ τῆς πόλεως τῶν ἐπιγελᾶν εἰθισμένων Ἅπαντά τοι στρέφουσιν ἀεὶ πρὸς χάριν, Βουλόμενος εἶναι γλαφυρὸς ἀστεῖός θ' ἅμα, Τῆς Μανίας ἄριστα παιζούσης σφόδρα, Ἀνισταμένης τε πολλάκις εἰς δασύποδα Αὐτὴν ἐπικροῦσαι βουλόμενος πρὸς τῶν θεῶν, Μειράκια, τί δοκεῖ τῶν ἀγρίων ὑμῖν ποτε, Ἐν τοῖς ὄρεσι τάχιστα θηρίον τρέχειν. Ἡ Μανία αὐτόμολος ὦ βέλτιστ' ἔφη.

Μετὰ ταῦτα δ' ὡς εἰσῆλθε πάλιν ἡ Μανία, Τὸν αὐτόμολον ἔσκωπτε, ῥίψασπίν τ' ἔφη Αὐτὴν γεγονέναι προσβολῆς οὔσης ποτέ. Ὁ δὲ στρατιώτης ὑπό τι σκυθρωπάσας Ἀπέπεμψε ταύτην, διαλυποῦσα δ' ἡ ἑταίρα Μηθέν, παρὰ τοῦτο φησὶ λυποῦ φίλτατε, Οὐ γὰρ σὺ φεύγων ἀπέβαλες τὴν ἀσπίδα Μὰ τὴν Ἀφροδίτην, ἀλλ' ὅ, σοι χρήσας τότε. Ἐν συμποσίῳ δ' ὥς φασι παρὰ τῇ Μανίᾳ Παρέδεξατ' αὐτὴν τῶν πονηρῶν τίς πάνυ Καθὼς ἐπηρώτησε, πότερ' ἄνω θέλεις; Ἐλθοῦσ' ἅμα βαλεῖν ἢ κάτω. γελάσασα δὲ *Ἄνω μὲν οὖν γε φησὶν ὑπότι γὰρ δέδοικά σε, Μή μου προπεσούσης τὸ ἐκ πλιόκιον ἐκραγῆς. Καὶ ἄλλων δὲ ἑταιρῶν ἀπομνημονεύματα ὁ Μάχων συνήγαγεν, ὧν οὐκ ἄκαιρον ἐστὶ καὶ τὸ ἑξῆς μνημονεῦσαι. Γναθαίνης μὲν οὖν, Παρὰ Γναθαίνῃ Δίφιλος πίνων ποτέ Ἐπὶ δεῖπνον, ὡς λέγουσι τοῖς Ἀφροδισίοις Τιμώμενος μάλιστα τῶν ἐρωμένων, Λήθη δ' ὑπ' αὐτῆς ἐκτενῶς ἀγαπώμενος,

Μάχωνος μανία ἑταίρα.

Μάχων Γνάθαινα.

Παρὼν

παρῆν ἔχων δύο χῖα, θάσια τέτταρα Μύρον, στεφάνους, τραγήματ', ἔριφον, ταινίας, Ὄψον, μάγειρον, τὰ μετὰ ταῦτ' αὐλητρίδα, Καὶ τῶν ἐραστῶν Συριακοῦ τινος ξένου, Πέμψαντος αὐτῇ χιόνα σαπέρδην θ' ἕνα, Αἰσχυνομένη τὰ δῶρα μή τις καταμάθῃ, Φυλαττομένη τε πολὺ μάλιστα Δίφιλον Μὴ δῶ δίκην μετὰ ταῦτα κωμῳδουμένη. Τὸ μὲν τάριχος εἶπε ταχέως τ' ἀποφέρειν Πρὸς τοὺς σπανίζειν ὁμολογουμένους ἁλῶν, Τὴν χιόνα δ' εἰς τὸν ἄκρατον ἐνσεῖσαι λάθρα Τῷ παιδί τ' ἐπέταξεν, ἐγχέον θ' ὅσον δέκα, Κύαθον προσενεγκεῖν Διφίλῳ ποτήριον. Ὑπερηδέως δὲ τὴν κύλικα πιὼν ἄφνω, Καὶ τὸ παράδοξον καταπλαγεὶς ὁ Δίφιλος, Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς ψυχρόν γ' ἔφη, Γνάθαιν' ἔχεις τὸν λάκκον ὁμολογουμένως. Ἡ δ' εἶπε, τῶν σῶν δραμάτων γὰρ ἐπιμελῶς Εἰς αὐτὸν ἀεὶ τοὺς προλόγους ἐμβάλλομεν. Μαστιγίας μώλωπας ὑψηλοὺς ἔχων, Μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀπὸ τύχης ἀνεπαύετο, Περιλαμβάνουσα δ' αὐτὸν ὡς ἀνώμαλον Τὸν νῶτον εἶχε παντελῶς, τάλαν τάλαν, Ἄνερ πόθεν ἔχεις, ταῦτ' ἔφη τὰ τραύματα, Κἀκεῖνος αὐτῇ συντόμως ἀπεκρίνατο, Ὅτι παῖς ποτ' ὢν ἐνήλατ' εἰς πυρὰν ποτέ, Παίζων μετά τινων ἡλικιωτῶν ἐνέπεσον. Ναὶ τὴν φίλην Δήμητρα, δικαίως τε γὰρ Ἄνθρωπε φησὶν ἐξεδάρης ἀκόλαστος ὤν. Παρὰ Δεξιθέᾳ δειπνοῦσα τῇ ἑταίρᾳ ποτὲ Γνάθαινα, τοὔψον ἀποτιθείσης πᾶν σχεδόν, Τῆς Δεξιθέας τῇ μητρί, νὴ τὴν Ἄρτεμιν, Εἰ φησὶν ἤδει ἡ Γνάθαινα τοῦτ' ἐγώ, Τῇ μητρὶ συνεδείπνουν ἄν, οὐχὶ σοί γύναι, Ἐπεὶ προέβη τοῖς ἔτεσιν ἡ Γνάθαινα, καὶ Ἤδη τελέως ἦν ὁμολογουμένως σορός, Εἰς τὴν ἀγορὰν λέγουσιν αὐτὴν ἐξιέναι, Καὶ τοὔψον ἐφορᾶν καὶ πολυπραγμονεῖν πόσου, Πωλεῖ θ' ἕκαστον, εἶτ' ἰδοῦσαν ἐπὶ τύχην Ἑστῶτα κρεωπώλην τιν' ἀστεῖον πάνυ, Τῇ θ' ἡλικίᾳ σφόδρα νέον, ὦ πρὸς τῶν θεῶν Μειράκιον, ὁ καλὸς φησὶ πῶς ἵστης φράσον, Ὁ δὲ μειδιάσας, κύβδ' ἔφη τριωβόλου. Τίς δ' ὁ ἐπιτρέψων ἐστί σοι φησὶ τάλαν, Ὄντα γ' ἐν Ἀθήναις καρικοῖς χρῆσθαι σταθμοῖς. Στρατοκλῆς δ' ἐρίφους προῖκ' ἐδίδου τοῖς γνωρίμοις, Λοπάδας συνάλμους τε ξυναρτύειν δοκῶν, Καὶ λεῖψαν ὑπολειπόμενοι δ' εἰς τὴν αὔριον. Ἐπιξυνάπτειν βουλομένοις τὸν ἑωθινόν, Μακρὰς δὲ πράττειν εἰς τὰ λοιπὰ ξυμβολάς. Γνάθαινα δ' αὐτ' εἶπε πρὸς ἐραστήν τινα Στρατευόμενον ὁρῶσα πρὸς τὰς συμβολάς, Στρατοκλῆς ἐπ' ἐρίφοις φησὶ χειμῶνας ποιεῖ, Ἰδοῦσ' ἔφηβον ἡ Γνάθαιν' ἰσχνὸν πάνυ, Καὶ μέλανα λεπτόν θ' ὡς ἔοικεν ὑπερβολῇ Καὶ λιπαρόν, ἔτι δὲ τῶν ἐφήβων βραχύτερον Ἔσκωπτεν εἰς Ἄδωνιν, ἀναγώγως δέ πως Τοῦ μειρακίσκου καὶ τυραννικώτερον Αὐτῇ συναντήσαντος, ἐμβλέψασα τῇ Θυγατρὶ μετὰ ταύτης συμπορευομένη λέγει, Δικαιότερον ἦν ὦ τέκνον νὴ τὼ θεώ. Λέγουσι ποντικόν τι μειρακύλλιον Ἀναπαυόμενον μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀξιοῦν Πρωῒ γενόμενον, ὥστε τὴν πυγὴν ἅπαξ Αὐτῷ παρασχεῖν, τὴν δὲ τοῦτ' εἰπεῖν, τάλαν Ἔπειτα τὴν πυγήν με νῦν αἰτεῖς, ὅτε † Τὰς ὗς ἐπὶ νομὴν καιρός ἐστιν ἐξάγειν, Καὶ Γναθαινίου δέ γε τῆς θυγατριδοῦς αὐτῆς τάδε ἀναγράφει, Εἰς τὰς Ἀθήνας παρεπιδημήσας ξένος Σατράπης πάνυ γέρων ἐνενήκοντ' ἐτῶν, Κρονίοις ἀπιοῦσαν εἶδε τὴν Γναθαίνιον, Μετὰ τῆς Γναθαίνης ἐξ ἀφροδισίου τινός, Τό τ' εἶδος αὐτῆς τούς ῥυθμούς τε καταμαθών, Ἐπυνθάνετο μίσθωμα, πράττεται πόσον Τῆς νυκτός. ἡ Γνάθαινα δ' εἰς τὴν πορφύραν, Καὶ τὰ δόρατ' ἀποβλέψασα δραχμὰς χιλίας Ἔταξ', ὁ δ' ἄφνω καιρίαν πληγεὶς παπαῖ Ζωγρεῖς γύναι φησὶν ἕνεκα τοῦ στρατιωτικοῦ, Μνᾶς πραξαμένη δὲ πέντε τὰς σπονδὰς ποιοῦ, Καὶ στρῶσον ἡμῖν ἔνδον, ἡ δ' ἐπιδέξιον Βουλόμενον εἶναι τὸν Σατράπην ἀπεδέξατο, Εἶπεν δὲ δὸς ὅσον ἐπιθυμεῖς πάτερ, οἶδα γὰρ Ἀκριβῶς καὶ πέπεισθ' ὅτι † Εἰς νύκτ' ἀποδώσεις τῷ θυγατρίῳ μου διπλοῦν. Ἐν ταῖς Ἀθήναις χαλκοτύπος σφόδρ' εὐφυὴς Καταλελυκυίας τῆς Γναθαινίου σχεδόν, Οὐκ ἔτι θ' ἑταιρεῖν ὑπομενούσης, διὰ τὸ πῶς Τὸν Ἀνδρόνικον ἡδέως αὐτῇ ἔχειν Τὸν ὑποκριτήν, τότε δ' ὄντος ἐν ἀποδημίᾳ, Ἐξ οὗ γεγονὸς ἦν ἄρρεν αὐτῷ παιδίον, Οὐχ ὑπομένουσαν τὴν Γναθαίνιον λαβεῖν Μίσθωμα, λιπαρῶν δὲ καὶ προσκείμενος Πολὺ δαπανήσας, ἔσχεν αὐτὴν, χρυσίον, Ἀνάγωγος ὢν δὴ καὶ βάναυσος παντελῶς, Ἐν σκυτοτομίῳ τινὶ μετά τινων καθήμενος, Κατεκόλαζε τὴν Γναθαινίου λέγων, Ἑτέρῳ τρόπῳ μὲν συγγενέσθαι μηδενί Ἐξῆς καθιππάσαι δ' ὑπ' αὐτῆς πεντάκις. Μετὰ ταῦτ' ἀκούσας Ἀνδρόνικος τὸ γεγονὸς Ἐκ τῆς Κορίνθου προσφάτως ἀφιγμένος, Παρὰ τὸν πότον ταῦτ' ἔλεγε τῇ Γναθαινίῳ, Αὐτὸν μὲν ἀξιοῦντα μὴ τετευχέναι Τούτου παρ' αὐτῆς μηδέ ποτε τοῦ σχήματος, Ἐν τῷδε δ' ἑτέρους ἐντρυφᾶν μαστιγίας, Ἔπειτ' ἐνειπεῖν φασὶ τὴν Γναθαίνιον, Περιλαμβάνειν γὰρ οὐκ ἐδόκει μαζὸν τάλαν, Ἄνθρωπον ἄχρι τοῦ στόματος ἠσβολωμένον, Διὰ τοῦθ' ὑπέμεινα πολὺ λαβοῦσα χρυσίον, Ἐφιλοσόφησά θ' ἵν' ἄκρον ὡς μάλιστα, καὶ Ἐλάχιστον αὐτοῦ περιλάβω τοῦ σώματος. Ἔπειτα φασὶ τὴν Γναθαινίου ποτὲ, Τὸν Ἀνδρόνικον οὐ θελούσης παρὰ πότον Φιλεῖν, καθάπερ ταῖς πρότερον ἡμέραις ἀεί, Ὀργιζομένης δὲ διὰ τὸ μηδὲν λαμβάνειν † Ἔπειθε, πῶς οὐχ ὁρᾷς Γνάθαιν' ἔφη, Ὑπερηφάνως μοι τὴν θυγατέρα χρωμένην, Ἡ γραῦς δ' ἀγανακτήσασα τάλαιν' ἔφη τέκνον, Περίλαβε φησὶ καὶ φίλησον εἰ θέλει. † Ἡ δ' εἶπε μῆτερ πῶς ἔφη μέλλω

φιλεῖν,

Γναθαίνιον.

φιλεῖν, Τὸν μυθικὸν ὠφέλημα τὸν ὑπὸ τὰς στέγας, Τὸ κοινὸν ἀργὸς δωρεὰν θέλων τ' ἔχειν. Πα-
νηγύρεως οὔσης ποθ' ἡ Γναθαίνιον Εἰς Πειραιᾶ κατέβαινε πρὸς ξένον τινὰ Ἔμπορον, ἐραστὴν εὐ-
τελῶς ἐπ' ἀστράβης, Τὰ πάντ' ἔχουσ' ὀνάρια μετ' αὐτῆς τρία, Καὶ τρεῖς θεραπαίνας καὶ νέαν τι-
θήνην μίαν. Ἔπειτ' ἐν αὐταῖς ἦν τινος στενῆς ὁδοῦ Κακὸς παλαιστὴς ἐνέτυχεν τις τῶν ἀεὶ Ἐν τοῖς
ἀγῶσιν ἐπιμελῶς ἡττημένων. Ὃς οὐ δυνάμενος τότε παρελθεῖν ῥαδίως Ἀλλὰ στενοχωρῶν εἶπεν,
ὦ τρισάθλιε Ὀνηλάτ' εἰ μὴ θᾶττον ἐκστήσῃ ποτέ, Ἐκ τῆς ὁδοῦ τὰ γύναια ταυτὶ καταβαλῶ
Σὺν τοῖς ὀναρίοις φησὶ καὶ ταῖς ἀστράβαις. Γναθαίνιον δ' εἶπ' ὦ τάλαν μὴ δῆτ' ἄνερ, Οὐδέ-
Λαΐς. ποτε γὰρ τοῦτ' ἐστί σοι πεπραγμένον. Ἑξῆς δὲ καὶ ταῦτ' ἀναγράφει, Λαΐδα λέγουσι τὴν Κορίν-
θιαν ποτὲ Εὐριπίδην ἰδοῦσαν ἐν κήπῳ τινὶ Πινακίδα καὶ γραφεῖον ἐξηρτημένον Ἔχοντ', ἀ-
πόκριναι φησὶν ὦ ποιητά μοι Τί βουλόμενος ἔγραψας ἐν τραγῳδίᾳ, Ἔρρ' αἰσχροποιέ, καταπλα-
γεὶς δ' Εὐριπίδης Τὴν τόλμαν αὐτῆς, σὺ γὰρ εἶ τίς ἔφη δοκεῖς Αἰσχροποιός. ἡ δὲ γελάσασ' ἀ-
Γλυκέριον. πεκρίθη, Τί δ' αἰσχρὸν, εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκεῖ. Ἡ Γλυκέριον λαβοῦσα παρ' ἐραστοῦ τινός,
Κορίνθιον τετράπηχυν καινὸν λῄδιον, Ἔδωκεν εἰς γναφεῖον, εἶτ' ἤδη τέλος Ἔδοξ' ἔχειν πέμ-
ψασα τὴν θεραπαινίδα Τὸ μισθάριον ἔχουσαν, ἐκέλευ' ἀποφέρειν Θ' οἰμάτιον. ὁ γναφεὺς δ' εἶ-
πεν, ἂν γ' ἐλαδίου τεταρτημόριά μοι φησὶ προσενέγκῃς τρία Κομίσαι. τὸ κωλύον γάρ ἐστι τοῦτό
γε. ἡ δ' ἀπήγγελλε τάλαινα εἶπεν κακὸν, Ἡ Γλυκέριον μέλλει γάρ, ὥσπερ μαινίδας Ἀποτηγα-
Νικώ. νίζειν φησί μοι τὸ λῄδιον. Ὁ τοῦ Σοφοκλέους Δημοφῶν ἐρώμενος Τὴν αἶγα Νικὼ πρεσβυτέ-
ραν οὖσαν ποτὲ Νέος ὢν ἔτ' αὐτὸς εἶχεν, ἐπεκαλεῖτο δ' αἴξ, Ὅτι τὸν μέγαν κατέφαγ' ἐραστὴν
ποτὲ Θαλλόν, παρεγενήθη γὰρ εἰς τὴν Ἀττικὴν Ὠνησόμενος μέλι, χελιδονίας τ' ἰσχάδας, Ὑμήτ-
τιόν τε φορτιούμενος μέλι, Λέγεται δ' ἐκείνην τὴν γυναῖκ' ἐσχηκέναι, Πυγὴν πάνυ καλὴν,
ἣν ποτ' ἠξίου λαβεῖν. Ὁ Δημοφῶν, ἡ δ' εἶπε γελάσασ' εὖ, ἵνα Σοφοκλεῖ δῷς φησὶ παρ' ἐμοῦ λαβὼν
φίλτατε. Καλλιστοῦς δὲ τῆς ὑὸς καλουμένης Πρὸς τὴν ἑαυτῆς λοιδορουμένης ποτὲ Μητέρα, Κο-
ρώνη δ' ἐπεκαλεῖτο τοὔνομα, Διέλυεν ἡ Γνάθαιν', ἐρωτηθεῖσα δὲ τί Διαφέρονται; τί γὰρ ἔφη-
Ἵππη. σεν ἄλλο πλὴν Ἄλλη κορώνη θ' ἑτέρ' ἐκείνη μέμφεται. Ἵππην λέγουσιν τὴν ἑταίραν Θεόδοτον,
Ἔχειν ἐραστὴν τὸν ἐπὶ τοῦ χόρτου ποτὲ Γενόμενον, αὕτη δ' ὀψὲ τῆς ὥρας ποτὲ Εἰσῆλθεν ἐπὶ κώ-
θωνα πρὸς τὸν Βασιλέα Πτολεμαῖον, εἰώθει δὲ συμπίνειν ἀεὶ Αὐτῷ. λέγει δ' οὖν ὑστεροῦσα παρὰ
πολύ, Πτολεμαῖε διψῶ φησὶ παππία σφόδρα, Ἀλλ' ἐγχέτω μοι τις τέτταρας Κοτύλας, ἐπὶ
τ' εἰς τὴν μεγάλην + ἔπειθ' ὁ Βασιλεὺς λέγει, Εἰς τὴν λεκάνην μὲν οὖν, δοκεῖς γάρ μοι πολὺν
Φρύνη. Ἵππη πάνυ χόρτον φησὶ καταβεβρωκέναι. Φρύνην ἐπείρα Μοίριχος τὴν Θεσπικὴν, Κἄπει-
τα αἰτησάσης αὐτὸν μνᾶν μίαν, Ὁ Μοίριχος μέγ' εἶπεν, οὐ πρῴην δύο χρυσοῦς λαβοῦσα παρεγένου
ξένῳ τινί; Περίμενε τοίνυν καὶ σὺ φησὶν ἕως ἂν οὗ Βινητιάσω καὶ τοσοῦτον λήψομαι. Νικὼ λέ-
γεται τὴν αἶγα, Πύθωνος τινὸς Αὐτὴν ποτ' ἀπολιπόντος, Εὔαρδιν δὲ τὴν Παχεῖαν ἀναλαβόν-
τος, εἶτ' αὖ ὕστερον Μεταπεμπομένου ποθ' ὡς ἔοικ' αὐτὴν λέγειν Πρὸς τὸν μετιόντα παῖδα, νῦν
Πύθων ἔφη, Ἐπεί γε τῶν ὑῶν διάμεστος ἐγένετο ἐπὶ τὴν αἶγ' οἷός ἐστιν ἀνακάμπτειν πάλιν. Μέ-
Ὀνόματα ἑταιρῶν. χρι μὲν οὖν τούτων μνημονεύω τῶν ὑπὸ τοῦ Μάχωνος εἰρημένων. αἱ γὰρ καλαὶ ἡμῶν Ἀθῆναι τοσοῦτον
πλῆθος ἤνεγκαν ἑταιρῶν, περὶ ὧν ἐπεξελεύσομαι, ὅσον γε δύναμαι, ὅσον ὄχλον εὐανδροῦσα πόλις
οὐκ ἔσχεν. ἀνέγραψε γοῦν Ἀριστοφάνης μὲν ὁ Βυζάντιος ἑκατὸν καὶ τριακονταπέντε. Ἀπολλόδωρος δὲ
τούτων πλείους. ὁ Γοργίας δὲ πλέονας παραλελεῖφθαι φάσκοντος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους μετὰ ἑταιρῶν
πλειόνων καὶ τάσδε. τὴν Πάροινον ἐπικληθεῖσαν, καὶ Λαμπυρίδα καὶ Εὐφροσύνην. αὕτη δὲ ἦν Γνα-
φέως θυγάτηρ. ἄγραφοι δ' εἰσὶν αὐτῷ, Μεγίστη, Ἀγαλλίς, Θαυμάριον, Θεόκλεια. αὕτη δ' ἐπεκαλεῖ-
το Κορώνη, Ληναιτόκισος, Ἄστρα, Γνάθαινα, καὶ ταύτης θυγατριδῆ Γναθαίνιον καὶ Σιγὴ, καὶ Συνωρὶς
Εὔθικτοι Γναθαίνης ἀπαντήσεις. ἡ Λύχνος ἐπικαλουμένη, καὶ Εὔκλεια, καὶ Γραμμαῖα, καὶ Θρυαλλίς, ἔτι Χίμαιρα καὶ Λαμπάς. τῆς δὲ Γνα-
θαίνης ἤρα δεινῶς, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται. Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιός, ὡς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς
ἀπομνημονεύμασιν ἱστορεῖ. ἐν ἀγῶνι οὖν ποτε αὐτὸν ἀσχημονήσαντα σφόδρα, ἀρθῆναι ἐκ τοῦ θεά-
τρου συνέβη, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐλθεῖν πρὸς τὴν Γνάθαιναν. κελεύοντος οὖν τοῦ Διφίλου ὑπονίψαι τοὺς
πόδας αὐτοῦ τὴν Γνάθαιναν, ἡ δὲ τί γὰρ εἶπεν, οὐκ ἠρμένος ἥκεις; σφόδρα δ' ἦν εὔθικτος πρὸς τὰς
ἀποκρίσεις ἡ Γνάθαινα. καὶ ἄλλαι δὲ ἑταῖραι μέγα ἐφρόνουν ἐφ' ἑαυταῖς παιδείας ἀντεχόμεναι, καὶ
τοῖς μαθήμασι χρόνον ἀπομερίζουσαι, διόπερ καὶ εὔθικτοι πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ἦσαν. κατηγοροῦντος
γοῦν ποτε Στίλπωνος Γλυκέρας παρὰ πότον, ὡς διαφθειρούσης τοὺς νέους, ὥς φησι Σάτυρος ἐν
τοῖς Βίοις ὑποτυχοῦσα ἡ Γλυκέρα, τὴν αὐτὴν ἔφη ἔχομεν αἰτίαν ὦ Στίλπων, σέ τε γὰρ λέγουσιν
διαφθείρειν τοὺς ἐντυγχάνοντάς σοι ἀνωφελῆ καὶ ἐριστικὰ σοφίσματα διδάσκοντα, ἐμέ τε ὡσαύτως.
μηδὲν οὖν διαφέρειν ἐπιτριβομένοις καὶ κακῶς πάσχουσιν, ἢ μετὰ φιλοσόφου ζῆν, ἢ ἑταίρας. κα-
τὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα γυνὴ τὸ σῶμα δι' ἀργίαν ψυχῆς φρόνησιν ἐν τοῖς οὐκ ἀργὸν φορεῖ. Γναθαίνης

δὲ πολλάς

δὲ πολλὰς ἀποκρίσεις ἀνέγραψεν ὁ Λυγκεύς. παρασίτου γάρ τινος ὑπὸ γραὸς τρεφομένου, καὶ τὸ σῶμα εὖ ἔχοντος, χαριέντως ἔφη ὦ νεανίσκε τὸ σωμάτιον διάκεισαι. τί οὖν οἴει εἰ μὴ ἐδευτεροκοίτουν, τῷ λιμῷ ἂν ἔφη ἀπέθανες. Παυσανίου δὲ τοῦ Λάκκου ὀρχουμένου, καὶ εἰς κάδον τινὰ ἐμπεσόντος, ὁ Λάκκος ἔφη εἰς τὸν κάδον ἐμπέπτωκεν. ἐπιδόντος δέ τινος οἶνον ἐν ψυκτηριδίῳ μικρόν, καὶ εἰπόντος ὅτι ἑκκαιδεκαέτης, μικρός γε ἔφη ὡς τοσούτων ἐτῶν. νεανίσκων δέ τινων παρὰ πότον ὑπὲρ αὐτῆς τυπτόντων ἑαυτούς, ἔφη πρὸς τὸν ἡττώμενον, θάρρει παιδίον. οὐ γὰρ στεφανίτης ὁ ἀγών ἐστιν, ἀλλ' ἀργυρίτης. ὡς δ' ὁ τὴν μνᾶν τῇ θυγατρὶ δοὺς αὐτῆς, οὐδὲν ἔτι ἔφερεν, ἀλλ' ἐφοίτα μόνον. παιδίον ἔφη ὥσπερ πρὸς Ἱππόμαχον τὸν παιδοτρίβην μνᾶν δοὺς, οἴει ἀεὶ φοιτήσειν. Φρύνης δὲ πικρότερον εἰπούσης αὐτῇ, εἰ δὲ λίθον ἔφη εἶχες, ἀποψήσασθαι ἄν σοι ἔδωκα. ἐτύγχανε δὲ ἡ μὲν αἰτίαν ἔχουσα λιθιᾶν, ἡ δὲ κοιλίαν προπετεστέραν ἔχειν. τῶν δὲ πινόντων παρ' αὐτῇ βαλλομένων εἰς βολβοφακῆν, καὶ τῆς παιδίσκης ἐν τῷ καθαίρειν εἰς τὸν κόλπον ἐμβαλλομένης τῶν φακῶν, ἡ Γνάθαινα ἔφη κολποφακῆν διανοεῖται ποιεῖν. Ἀνδρονίκου δὲ τοῦ τραγῳδοῦ ἀπ' ἀγῶνός τινος ἐν ᾧ τοὺς Ἐπιγόνους εὐημερήκει, πίνειν μέλλοντος παρ' αὐτῇ, καὶ τοῦ παιδὸς κελεύοντος τὴν Γνάθαιναν προαναλῶσαι, ὀλόμενε παῖδ' ὢν ἔφη ποῖον εἴρηκας λόγον. πρὸς δὲ ἀδολέσχην τινὰ διηγούμενον ὅτι παραγέγονεν ἀφ' Ἑλλησπόντου, πῶς οὖν φησὶν εἰς τὴν πρώτην πόλιν οὐχ ἧκες τῶν ἐκεῖ, τοῦ δ' εἰπόντος εἰς ποίαν; εἰς Σίγειον εἶπεν. εἰσελθόντος δέ τινος πρὸς αὐτὴν καὶ ἰδόντος ἐπί τινος ἀγγείου ᾠά, εἰπόντος τε ὠμὰ ταῦτα Γνάθαινα, ἢ ἑφθά; ἔγχαλκα ἔφη παιδίον. Χαιρεφῶντος δὲ ἀκλήτου ἐπὶ δεῖπνον ἐλθόντος, προπινοῦσα ποτήριον αὐτῷ ἡ Γνάθαινα, λάβε ἔφησεν ὑπερήφανε, καὶ ὅς, ἐγὼ ὑπερήφανος, τίς δὲ μᾶλλον εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ὃς οὐδὲ καλούμενος ἔρχῃ. Νικὼ δὲ ἡ αἲξ ἐπικαλουμένη φησὶν ὁ Λυγκεὺς παρασίτου τινὸς ἀπαντήσαντος λεπτοῦ ἐξ ἀρρωστίας, ὡς ἰσχνὸς ἔφη. τί γὰρ οἴει με ἐν τρισὶν ἡμέραις καταβεβρωκέναι, ἤτοι τὴν λήκυθον ἔφη ἢ τὰ ὑποδήματα. † Μετάνειρα ἡ ἑταίρα Δημοκλέους τοῦ παρασίτου λαγυνίωνος ἐπὶ κλίνην, καταπεσόντος ἔν τινι κονιάματι. καὶ γὰρ σὺ φησὶ σαυτὸν ἔδωκας οὐ ψῆφοι εἰσίν. διαπηδῶντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πλησίον κλίνην, πρόσεχε φησὶ μὴ ἀνατραπῇς. ταῦτα ἱστορεῖ Ἡγήσανδρος. Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων, Γνάθαιναν φησὶ δύο ἐμισθώσαντο στρατιώτης καὶ μαστιγίας, ἀναγωγότερον οὖν τοῦ στρατιώτου λάκκον αὐτὴν εἰπόντος, πῶς ἔφησεν, ἢ ὅτι δύο ποταμοὶ ἐμβάλλετέ μοι Λύκος καὶ Ἐλεύθερος; ἐπὶ δὲ τὴν θυγατέρα τῆς Γναθαίνης πτωχῶν ἐραστῶν κωμαζόντων καὶ ἀπειλούντων κατασκάψειν τὴν οἰκίαν, ἐνηνοχέναι γὰρ δικέλλας, ἀλλὰ εἰ ταῦτ' ἔχεθ' ὑμεῖς εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ἐνεχυράσαντες τὸ μίσθωμα ἂν ἀπεστάλατε. ἐμμελὴς δ' ἦν πάνυ ἡ Γνάθαινα, καὶ οὐκ ἀνάστειος φθέγξασθαι, ἥτις καὶ νόμον συσσιτικὸν συνέγραψε, καθ' ὃν δεῖ τοὺς ἐραστὰς ὡς αὐτὴν καὶ θυγατέρα εἰσιέναι, κατὰ ζῆλον τῶν τὰ τοιαῦτα συνταξαμένων φιλοσόφων. ἀνέγραψε δ' αὐτὸν Καλλίμαχος ἐν τῷ τρίτῳ πίνακι τῶν νόμων, καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ τήνδε παρέθετο. ὁ δὲ νόμος ἴσος ἐγράφη, καὶ ὅμοιος στίχων τριακοσίων εἰκοσιτριῶν.

Ἑταιρῶν ἀποφθέγματα διάφορα.

Καλλίστιον δὲ τὴν ἐπικληθεῖσαν Πτωχελένην μαστιγίας ἐμισθώσατο. θέρους δὲ ὄντος ἐπεὶ γυμνὸς κατέκειτο τοὺς τύπους τῶν πληγῶν ἰδοῦσα, πόθεν οὗτοι τάλαν εἶπεν. καὶ ὅς παιδὸς ὄντος μου ζωμὸς κατεχύθη, ἡ δὲ δηλαδὴ μόσχειος. Μενάνδρῳ τῷ ποιητῇ δυσημερήσαντι καὶ εἰσελθόντι εἰς τὴν οἰκίαν Γλυκέρα προσενέγκασα γάλα παρεκάλει ῥοφῆσαι, ὁ δὲ οὐ θέλω εἶπεν, ἦν γὰρ ἐφεστηκυῖα γραῦς αὐτῷ, ἡ δὲ ἀπόφυσα καὶ τῷ κάτω χρῶ. Θαῒς ἐραστοῦ τινὸς αὐτῆς ἀλαζόνος παρὰ πολλῶν ποτήρια χρησαμένου, καὶ λέγοντος θέλειν ταῦτα συγκόψαι, ἄλλα δὲ κατασκευάσαι, ἀπολεῖς ἔφη ἑκάστου τὸ ἴδιον. Λεόντιον κατακειμένη μετ' ἐραστοῦ, ἐπεισελθούσης εἰς τὸ συμπόσιον Γλυκέρας, καὶ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς ταύτῃ μᾶλλον προσέχοντος, κατάστυγνος ἦν, ὡς δ' ἐπιστρέψας ὁ γνώριμος αὐτὴν ἠρώτησε τί λυπεῖται, ἡ ὑστέρα με λυπεῖ ἔφη. πρὸς Λαΐδα τὴν Κορινθίαν ἐραστὴς ἀποσφράγισμα πέμψας ἐκέλευε παραγίνεσθαι, ἡ δ' οὐ δύναμαι εἶπε πηλός ἐστι. Θαῒς πρὸς Γράσωνα πορευομένη ἐραστὴν, ἐπεί τις αὐτὴν ἠρώτα ποῖ πορεύεται, εἶπεν, Αἰγεῖ συνοικήσουσα τῷ Πανδίονος. Φρύνη συνδειπνοῦσά ποτε Γράσωνι ἄρασα φοείνην λάβε εἶπε καὶ κατάτραγε. πέμψαντος δέ τινος αὐτῇ τῶν γνωρίμων οἶνον χρηστὸν μὲν, ὀλίγον δέ, καὶ λέγοντος ὅτι δεκαέτης ἐστί, μικρός ὡς πολλῶν ἐτῶν ἔφη. ζητουμένου δὲ ἔν τινι συμποσίῳ διὰ τίνα αἰτίαν οἱ στέφανοι κρήμνανται, εἶπεν ὅτι ψυχαγωγοῦσι. μαστιγίου δέ τινος μειρακιευομένου πρὸς αὐτὴν, καὶ φαμένου πολλαῖς συμπεπλέχθαι, καθ' ὑπόκρισιν ἐσκυθρώπασεν. ἐπερωτήσαντος δὲ τὴν αἰτίαν, ὀργίζομαί σοι εἶπεν, ὅτι πολλὰς ἔχεις. Φιλάργυρος δέ τις ἐραστὴς ὑποκοριζόμενος αὐτὴν εἶπεν, Ἀφροδίσιον εἶ Πραξιτέλους. ἡ δὲ σὺ δ' Ἔρως Φειδίου.

Ἑταῖραι διάφοροι.

ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν πολιτικῶν οἶδά τινας, μνημονεύοντας αὐτῶν ἢ κατηγοροῦντας ἢ ἀπολογουμένους, μνησθήσομαι καὶ τούτων. Δημοσθένης μὲν γὰρ ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίωνος Σινώπης μέμνηται καὶ Φανοστράτης, καὶ περὶ μὲν τῆς Σινώπης Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος ἐν ἕκτῳ κωμῳδουμένων φησὶν, ὅτι Ἄβυδος ἐκαλεῖτο διὰ τὸ γραῦς εἶναι. μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκάδι, καὶ ἐν Κηπουρῷ, ἐν Ἀκεστρίᾳ, ἐν Ἁλιευομένῃ, ἐν Νεοττίδι. καὶ Ἄλεξις ἐν Κλεοβουλίνῃ. καὶ Καλλικράτης ἐν Μοσχίωνι. περὶ δὲ τῆς Φανοστράτης Ἀπολλόδω

ρος φησὶν ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων, ὅτι Φθειροπύλη ἐπεκαλεῖτο, ἐπειδήπερ ἐπὶ τῆς θύρας ἑστῶσα ἐφθειρίζετο. Ὑπερίδης δὲ ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας φησὶ καὶ πάλιν τὰς ἀφύας καλουμένας τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκαλέσατε. ἑταιρῶν ἐπωνυμία αἱ ἀφύαι, περὶ ὧν ὁ προειρημένος Ἀπολλόδωρος φησίν, Σταγόνιον καὶ Ἄνθις ἀδελφαί, αὗται ἀφύαι ἐκαλοῦντο, ὅτι καὶ λευκαὶ καὶ λεπταὶ οὖσαι, τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγάλους εἶχον. Ἀντιφάνης δ' ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν, Νικοστρατίδα φησὶν ἀφύαν κληθῆναι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ὁ δ' αὐτὸς Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Μαντιθέου αἰτίας περὶ Γλυκέρας τάδε λέγει, ἄγων Γλυκέραν τε τὴν Θαλασσίδος ζεῦγος ἔχων ἄδηλον, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ παρ' Ἁρπάλῳ συνοικοῦσα. περὶ ἧς φησὶ Θεόπομπος ἐν τοῖς περὶ τῆς Χίας ἐπιστολῆς, ὅτι μετὰ τὸν τῆς Πυθιονίκης θάνατον, ὁ Ἅρπαλος μετεπέμψατο τὴν Γλυκέραν Ἀθήνηθεν, ἣν καὶ ἐλθοῦσαν οἰκεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πλήθους βασίλισσαν προσαγορευομένην, ἀπειρῆσθαί τε πᾶσι μὴ στεφανοῦν Ἅρπαλον, ἐὰν μὴ καὶ Γλυκέραν στεφανῶσιν. ἐν Ῥωσσῷ δὲ καὶ εἰκόνα χαλκῆν αὐτῆς ἱστάναι τολμῆσαι παρ' αὐτὴν ἑαυτοῦ. τὰ ὅμοια δὲ εἴρηκε καὶ Κλείταρχος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις. ὁ δὲ γράψας τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον, εἴτε Πύθων ἐστὶν ὁ Καταναῖος, ἢ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος φησί, Καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν Ἅρπαλον Αὐτοῖσι τῶν Ἀγῆνος οὐκ ἐλάττονος Σίτου παραπέμψαι καὶ πολίτην γεγονέναι, Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν, ἔσται δ' ἴσως Αὐτοῖς ὀλέθρου, κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών. Λυσίας δ' ἐν τῷ πρὸς Λαΐδα, εἴγε γνήσιος ὁ λόγος τούτων μνημονεύει, Φιλύρα γε τοι ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα οὖσα, καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππάφεσις, καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη, καὶ Λαγνίσκα, καὶ Ἄνθεια. μή ποτε δὲ δεῖ γράφειν ἀντὶ τῆς Ἀνθείας Ἄντειαν. οὐ γὰρ εὑρίσκομεν παρ' οὐδενὶ Ἄνθειαν ἀναγεγραμμένην ἑταίραν. ἀλλ' ἡ Ἄντεια καὶ ὅλον δρᾶμα ἐπιγραφόμενον, ὡς προεῖπον Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου αὐτῇ ἐστί, καὶ ὁ τὸν κατὰ Νεαίρας δὲ λόγον γράψας μνημονεύει αὐτῆς. ἐν δὲ τῷ κατὰ Φιλωνίδου βιαίων, ὁ Λυσίας εἰ γνήσιος ὁ λόγος, καὶ Ναΐδος τῆς ἑταίρας μέμνηται, καὶ ἐν τῷ πρὸς Μέδοντα ψευδομαρτυριῶν, ἐπώνυμον δ' ἐστὶ τοῦτο ἑταίρας. τὸ γὰρ κύριον ἦν Οἶα, ὡς Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν Ἀντίκυραν αὐτὴν φάσκων κληθῆναι, ἤτοι ὅτι συνέπινε παρακινοῦσι καὶ μεμηνόσιν, ἢ ὅτι αὐτὴν ἀναλαβὼν ὁ ἰατρὸς Νικόστρατος, καὶ ἀποθνήσκων κατέλιπεν αὐτῇ πολὺν ἐλλέβορον, ἄλλο δὲ οὐδέν. καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λεωκράτους Εἰρηνίδος ἑταίρας μέμνηται, ὡς ἑταιρούσης τῷ Λεωκράτει. Νικοῦς δὲ Ὑπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, αὕτη δὲ ὅτι αἲξ ἐπεκαλεῖτο προείπομεν διὰ τὸ θαλλὸν τὸν κάπηλον ἐξαναλῶσαι, ὅτι δὲ θαλλῷ χαίρουσιν αἱ αἶγες, διόπερ οὐδ' εἰς ἀκρόπολιν ἄνεισι τὸ ζῶον, οὐδ' ὅλως Ἀθηνᾷ θύεται, διὰ τοῦτο ἄλλος ἔσται λόγος. ἀλλά ὅγε Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν, ὅτι θαλλοφαγεῖ τὸ ζῶον φησὶν οὕτως, Ἑωθινὸς γὰρ πρίν τιν' αὐλιτῶν ὁρᾶν Θαλλὸν, χιμαίρᾳ προσφέρων νεὸς πόδα, Εἶδον στρατὸν στείχοντα παρ' ἀλίαν ἄκραν. Μνημονεύει τῆς Νανίου καὶ Ἄλεξις ἐν Ταραντίνοις οὕτω, Νάννιον δὲ μαίνεται ἐπὶ τοῦ Διονύσου, κωμῳδῶν αὐτὴν ὡς μέθυσον. Μένανδρος δ' ἐν Ψευδηρακλεῖ φησίν, οὐκ ἑπέρα Νάννιον. Ἀντιφάνης δ' ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν προσκήνιον φησὶν ἐπεκαλεῖτο ἡ Νάννιον, ὅτι πρόσωπόν τε ἀστεῖον εἶχε, καὶ ἐχρῆτο χρυσέοις καὶ ἱματίοις πολυτελέσι, ἐκδῦσα δὲ ἦν αἰσχροτάτη. ἦν δὲ Κορώνη τῆς Νανίου θυγάτηρ τὸ τῆς τήθης ἀναφέρουσα ἐκ τριπορνείας ὄνομα. καὶ Νεμεάδος δὲ τῆς αὐλητρίδος Ὑπερείδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, περὶ ἧς ἄξιον θαυμάζειν, πῶς περιεῖδον Ἀθηναῖοι οὕτω προσαγορευομένην τὴν πόρνην πανηγύρεως ἐνδοξοτάτης ὀνόματι κεχρημένην. κεκώλυτο γὰρ τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι ὀνόματα, οὐ μόνον ταῖς ἑταιρούσαις, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις δούλαις, ὥς φησι Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως. καὶ Ὠκίμου δὲ τῆς ἐμῆς ὡς σὺ φῂς Κύνουλκε, καὶ Ὑπερείδης μέμνηται ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ λέγων οὕτως, Ὥστε Λαῒς μὲν ἡ δοκοῦσα τῶν πώποτε διενηνοχέναι τὴν ὄψιν, καὶ Ὤκιμον καὶ Μετάνειραν. Νικόστρατος δὲ ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητής, ἐν Πανδρόσῳ οὑτωσὶ λέγων, Ἔπειτα τῆς αὐτῆς ὁδοῦ πρὸς Ἀερόπην Ἐλθοῦσα πέμψαι στρώματ' αὐτὴν κέλευ' ἔφη, καὶ παρ' Ὤκιμον χαλκώματα. Μένανδρος δ' ἐν Κόλακι τάσδε καταλέγει ἑταίρας. Χρυσίδα, Κορώνην, Ἀντίκυραν, Ἰσχάδα καὶ Νάννιον ἔσχηκας ὡραίαν σφόδρα. Φιλέταιρος ἐν Κυναγίδι, οὐχὶ Κερκώπη μὲν ἤδη γέγονεν ἔτη τρισχίλια, Ἡ δὲ Διοπείθους ἀειδὴς Τέλεσις ἕτερα μυρία. Θεολύτην δ' οἶδεν οὐδείς, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο. Οὐχὶ Λαῒς μὲν τελευτῶσ' ἀπέθανε βινουμένη; Καὶ γαλήνας καὶ κορώνας οὐ λέγω, Περὶ δὲ Ναΐδος σιωπῶ, γομφίους γὰρ οὐκ ἔχει. Θεόφιλος Φιλαύλῳ, Τοῦ μή ποτ' αὐτὸν ἐμπεσεῖν εἰς Λαΐδα Φερόμενον ἢ Μηκωνίδ', ἢ Σισύμβριον, Ἢ Βάραθρον, ἢ Θαλλοῦσαν, ἢ τούτων τινὰ Ὧν ἐμπλέκουσι τοῖς λίθοις αἱ μαστροποί, Ἢ Νάννιον, ἢ Μαλθάκην. Τοσαῦτ' εἰπὼν μετὰ τινὸς τροχιλίας ὁ Μυρτίλος, μή τι τοιοῦτον ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι ἔφη, οἳ καὶ πρὸ τῶν ἡδονικῶν καλουμένων αὐτοὶ τὸν τῆς ἡδονῆς τοῖχον ὑποσκάπτοντες, ὥς που ὁ Ἐρατοσθένης φησί, κἀμοὶ μὲν τὰ καλὰ τῶν ἑταιρῶν ἀποφθέγματα πεπεράνθω μέχρι τούτων. ἐπ' ἄλλο δ' εἶδος μεταβήσομαι λόγων, καὶ πρῶτόν γε μνησθήσομαι τοῦ φιλαληθεστάτου Ἐπικούρου, ὅστις ἐγκυκλίου

παιδείας

παιδείας ἀμύητος ὤν, ἐμακάριζε καὶ τοὺς ὁμοίως αὐτῷ ἐπὶ φιλοσοφίαν παρερχομένους, τοιαύτας φω-
νὰς προϊέμενος, μακαρίζω σε ὦ οὗτος ὅτι καθαρὸς πάσης αἰτίας ἐπὶ φιλοσοφίαν ὥρμησας. ὅθεν αὐ-
τὸν καὶ ὁ Τίμων φησίν, Γραμματοδιδασκαλίδην ἀναγωγότατον ζωόντων. Οὗτος οὖν Ἐπίκουρος Λεόντιον Ἐπικούρου.
οὐ Λεόντιον εἶχεν ἐρωμένην τὴν ἐπὶ ἑταιρείᾳ διαβόητον γενομένην; ἡ δὲ οὐχ ὅτι φιλοσοφεῖν ἤρξατο,
ἐπαύσατο ἑταιροῦσα πᾶσί τε τοῖς ἐπικουρείοις συνεῖναι ἐν τοῖς κήποις. Ἐπικούρῳ δὲ καὶ ἀναφανδόν,
ὥς τ' ἐκεῖνον πολλὴν φροντίδα ποιούμενον αὐτῆς, τοῦτ' ἐμφανίζειν διὰ τῶν πρὸς Ἕρμαχον ἐπιστολῶν.
Λαΐδος τε τῆς ἐξ Ὑκκάρων, πόλις δ' αὕτη σικελική, ἀφ' ἧς αἰχμάλωτος γενομένη, ἧκεν εἰς Κόριν- Λαΐς.
θον, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, ἧς καὶ Ἀρίστιππος ἤρα, καὶ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ.
Διογένης τε ὁ κύων ἣ καὶ Ἀφροδίτη ἡ ἐν Κορίνθῳ ἡ Μελανὶς καλουμένη, νυκτὸς ἐπιφαινομένη ἐμή-
νυεν ἐραστῶν ἔφοδον πολυταλάντων, οὗ Ὑπερείδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ.
Ἀπελλῆς δὲ ὁ ζωγράφος ὅτι παρθένον οὖσαν τὴν Λαΐδα θεασάμενος ἀπὸ τῆς Πειρήνης ὑδροφοροῦσαν,
καὶ θαυμάσας τὸ κάλλος, ἤγαγέ ποτε αὐτὴν εἰς φίλων συμπόσιον, χλευασάντων δ' αὐτὸν τῶν ἑται-
ρων ὅτι ἀνθ' ἑταίρας παρθένον εἰς τὸ συμπόσιον ἀγάγοι, μὴ θαυμάσητε εἶπεν, ἐγὼ γὰρ αὐτὴν εἰς
μέλλουσαν ἀπόλαυσιν, μετ' οὐδ' ὅλην τριετίαν καλὴν δείξω. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Σωκράτης ἐμαντεύ-
σατο περὶ Θεοδότης τῆς Ἀθηναίας, ὥς φησι Ξενοφῶν Ἀπομνημονεύμασιν. ὅτι δὲ καλλίστη εἴη, καὶ στέρ- Θεοδότη.
να κρείττω λόγου παντὸς ἔχοι ἔλεγε. ἰτέον ἡμῖν ἔφη θεασομένοις τὴν γυναῖκα. οὐ γὰρ δὴ ἀκούσασι Lib. 3.
ἔστι κρῖναι τὸ κάλλος. οὕτω δ' ἦν ἡ Λαΐς καλή, ὡς καὶ τοὺς ζωγράφους ἐρχομένους πρὸς αὐτὴν ἀπομι-
μεῖσθαι τῆς γυναικὸς τοὺς μαστούς, καὶ τὰ στέρνα. διαζηλοτυπουμένη δὲ ἡ Λαΐς ποτε Φρύνῃ πολὺν ἐρα-
στῶν εἶχεν ὅμιλον, οὐ διακρίνουσα πλούσιον ἢ πένητα, οὐδ' ὑβριστικῶς αὐτοῖς χρωμένη. Ἀρίστιππος δὲ
κατὰ ἔτος συνδιημέρευεν αὐτῇ ἐν Αἰγίνῃ τοῖς Ποσειδωνίοις, καὶ ὀνειδιζόμενος ὑπὸ οἰκέτου, ὅτι σὺ
μὲν αὐτῇ τοσοῦτον ἀργύριον δίδως, ἡ δὲ προῖκα Διογένει τῷ κυνὶ συγκυλίεται, ἀπεκρίνατο, ἐγὼ
Λαΐδι χορηγῶ πολλά, ἵνα αὐτὸς αὐτῆς ἀπολαύω, οὐχ ἵνα μὴ ἄλλος. τοῦ δὲ Διογένους εἰπόντος αὐτῷ,
ὦ Ἀρίστιππε κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ, ἢ κύνιζε οὖν ὡς ἐγὼ ἢ πέπαυσο. καὶ ὁ Ἀρίστιππος ἆρα γε μή τι
σοι ἄτοπον δοκεῖ εἶναι Διογένες οἰκίαν οἰκεῖν, ἐν ᾗ πρότερον ᾤκησαν ἄλλοι; οὐ γὰρ ἔφη. τί δὲ ναῦν ἐν
ᾗ πολλοὶ πεπλεύκασιν; οὐδὲ τοῦτο ἔφη. οὕτως οὖν οὐδὲ γυναικὶ συνεῖναι ἄτοπον οὐδέν, ᾗ πολλοὶ κέ-
χρηνται. Νυμφόδωρος δ' ὁ συρακούσιος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων, ἐξ Ὑκκάρου φη- Λαΐδος πατρὶς καὶ τάφος.
σὶ σικελικοῦ φρουρίου εἶναι τὴν Λαΐδα. Στράττις δ' ἐν Μακεδόσιν ἢ Παυσανίᾳ, Κορινθίαν αὐτὴν εἶναι
φησὶ διὰ τούτων, εἰσὶ δ' ὅθεν αἱ παῖδες αὗται καὶ τίνος, Νῦν μὲν ἥκουσι Μεγαρόθεν, εἰσὶ δὲ Κο-
ρινθίαι, Λαΐς μὲν ἡ μέγα κλέος. Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ἐξ Ὑκκάρων, κα-
θὰ καὶ Πολέμων εἴρηκεν, ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν ὑπό τινων γυναικῶν ἐν Θετταλίᾳ ἐρασθεῖσαν
τινὸς Παυσανίου θετταλοῦ, κατὰ φθόνον, καὶ δυσζηλίαν ταῖς ξυλίναις χελώναις τυπτομένην ἐν Ἀφρο-
δίτης ἱερῷ, διὸ καὶ τὸ τέμενος κληθῆναι ἀνοσίας Ἀφροδίτης. δείκνυσθαι δ' αὐτῆς τάφον παρὰ τῷ
Πηνειῷ, ἔχοντα ὑδρίαν λιθίνην, καὶ ἐπίγραμμα τόδε, Τῆς δέ ποθ' ἡ μεγάλαυχος ἀνίκητός τε
πρὸς ἀλκὴν Ἑλλὰς ἐδουλώθη κάλλεος ἰσοθέου, Λαΐδος, ἣν ἐτέκνωσεν ἔρως, θρέψεν δὲ Κόρινθος,
Κεῖται δ' ἐν κλεινοῖς θετταλικοῖς πεδίοις. Αὐτοσχεδιάζουσιν οὖν οἱ λέγοντες αὐτὴν ἐν Κορίνθῳ
τεθάφθαι πρὸς τῷ Κρανείῳ. Ἀριστοτέλης δὲ ὁ σταγειρίτης οὐκ ἐξ Ἑρπυλλίδος τῆς ἑταίρας ἐπαιδοποίη- Διαφόρων ἀνδρῶν ἐπιφανῶν ἐρώμεναι.
σε Νικόμαχον, καὶ συνῆν ταύτῃ μέχρι θανάτου; ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους πρώτῳ,
ἐπιμελείας φάσκων τῆς δεούσης τετυχηκέναι ἐν ταῖς τοῦ φιλοσόφου διαθήκαις. ὁ δὲ καλὸς ἡμῶν
Πλάτων οὐκ Ἀρχεάνασσαν τὴν κολοφωνίαν ἑταίραν ἠγάπα, ὡς καὶ ᾆσμα εἰς αὐτὴν τάδε, Ἀρχεάνασ-
σαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταίραν, Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων πικρὸς ἔπεστιν ἔρως. Ἆ δειλοὶ νεότητος
ἀπαντήσαντες ἐκείνης, Πρωτοπόρου δι' ὅσης ἥκετε πυρκαϊῆς. Περικλῆς δὲ ὁ ὀλύμπιος, ὥς φησι
Κλέαρχος ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, οὐχ ἕνεκεν Ἀσπασίας τῆς νεωτέρας ἀλλὰ τῆς Σωκράτει τῷ σοφῷ συγ-
γενομένης, καίπερ τηλικοῦτον ἀξίωμα συνέσεως καὶ πολιτικῆς δυνάμεως κτησάμενος, οὐ συνετάρα-
ξε πᾶσαν Ἑλλάδα. ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ πρὸς ἀφροδίσια πάνυ καταφερής, ὅστις καὶ τῇ τοῦ υἱοῦ γυναι-
κὶ συνῆν, ὡς Στησίμβροτος ὁ θάσιος ἱστορεῖ, κατὰ τοὺς αὐτοὺς αὐτῷ χρόνους γενόμενος, καὶ ἑωρακὼς αὐ-
τὸν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ Θεμιστοκλέους καὶ Θουκυδίδου καὶ Περικλέους. Ἀντισθένης δὲ ὁ σωκρατι-
κὸς ἐρασθέντα φησὶν αὐτὸν Ἀσπασίας, δὶς τῆς ἡμέρας εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα ἀπ' αὐτῆς ἀσπάζεσθαι τὴν
ἄνθρωπον, καὶ φευγούσης ποτὲ αὐτῆς γραφὴν ἀσεβείας, λέγων ὑπὲρ αὐτῆς πλείονα ἐδάκρυσεν, ἢ
ὅτε ὑπὲρ τοῦ βίου καὶ τῆς οὐσίας ἐκινδύνευσεν. καὶ Κίμωνος δ' Ἐλπινίκῃ τῇ ἀδελφῇ παρανόμως συ-
νόντος, εἶθ' ὕστερον ἐκδοθείσης Καλλίᾳ, καὶ φυγαδευθέντος μισθὸν ἔλαβε τῆς καθόδου αὐτοῦ ὁ Περι-
κλῆς τὸ τῇ Ἐλπινίκῃ μιχθῆναι. Πυθαίνετος ἐν τρίτῳ περὶ Αἰγίνης Περίανδρόν φησιν ἐξ Ἐπιδαύρου
τὴν Προκλέους θυγατέρα Μέλισσαν ἰδόντα πελοποννησιακῶς ἠσθημένην. ἀναμπέχονος γὰρ καὶ μο-
νοχίτων ἦν, καὶ ᾠνοχόει τοῖς ἐργαζομένοις, ἐρασθέντα γῆμαι. Πύῤῥου δὲ τοῦ ἠπειρωτῶν βασιλέως, ὃς

ἣν τρίτος ἀπὸ Πύρρου τοῦ ἐπ' Ἰταλίαν στρατεύσαντος, ἐρωμένη ἦν Τίγρις ἡ Λευκαδία, ἣν Ὀλυμπιὰς ἡ τοῦ νεανίσκου μήτηρ φαρμάκοις ἀπέκτεινε. καὶ Οὐλπιανὸς ὥσπερ ἕρμαιόν τι ἔτι λαλοῦντος τοῦ Μυρτίλου ἔφη. εἰ ἔχομεν ἀρρενικῶς εἰρημένον τὸν Τίγριν, Φιλήμονα γὰρ οἶδα τοῦτ' εἰρηκότα Νεαίρᾳ,

Τίγρις ἀρσενικῶς.

Ὥσπερ Σέλευκος δεῦρ' ἔπεμψε τὴν τίγριν, Ἣν εἴδομεν ἡμεῖς τῷ Σελεύκῳ πάλιν ἔδει, Τιν' ἡμᾶς παρ' ἡμῶν ἀντιπέμψαι θηρίον Τρυγέρανον, οὐ γὰρ γίνεται τοῦτ' αὐτόθι, Πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἐπεὶ πρὸ ἡμῖν ἐμποδὼν ἐγένου κατάλογον γυναικῶν ποιουμένοις, οὐ περὶ τὸν Σωσικράτους τοῦ Φαναγορείτου οἷος, ἢ τὸν τῶν γυναικῶν κατάλογον Νικαινέτου τοῦ Σαμίου ἢ Ἀβδηρίτου, μικρὸν ἀποσχὼν ἤδη τὴν παρὰ σοῦ τρέψομαι πεῦσιν Φοῖνιξ γεραιέ. μάθε οὖν ὅτι ἀρσενικῶς εἴρηκε τὸν τίγριν. Ἄλεξις ἐν Τυραννῷ οὕτως, Ἄνοιγ' ἄνοιγε τὴν θύραν, ἐλάνθανον Πάλαι περιπατῶν ἀνδριὰς ἀλήθων, ὄνος ποτάμιος ἵππος τεῖχος, ὁ Σελεύκου τίγρις. ἔχων δὲ καὶ ἄλλα μαρτύρια ἀνατίθεμαι τὰ νῦν ἕως ἂν ἀπομνημονεύσω τὸν περὶ τῶν καλῶν γυναικῶν κατάλογον. Κλέαρχος γὰρ περὶ Ἐπαμινώνδου φησὶν οὕτως, Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαῖος σεμνότερον μὲν τούτων, οὐκ εὐσχημόνως δὲ περὶ τὰς ὁμιλίας ἐσφάλλετο τὴν γνώμην, εἴ τις θεωροίη τὰ πραχθέντα αὐτῷ περὶ τὴν Λάκωνος γυναῖκα. Ὑπερείδης δὲ ὁ ῥήτωρ, ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας τὸν υἱὸν ἀποβαλὼν Γλαύκιππον, Μυρρίνην τὴν πολυτελεστάτην ἑταίραν ἀνέλαβε, καὶ ταύτην μὲν ἐν ἄστει εἶχεν. ἐν Πειραιεῖ δὲ Ἀρισταγόραν, Φίλαν δ' ἐν Ἐλευσῖνι, ἣν πολλῶν ὠνησάμενος χρημάτων εἶχεν ἐλευθερώσας, ὕστερον δὲ καὶ οἰκουρὸν αὐτὴν ἐποιήσατο, ὡς Ἰδομενεὺς ἱστορεῖ. ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ Φρύνης λόγῳ Ὑπερείδης ὁμολογῶν ἐρᾶν τῆς γυναικός, καὶ οὐδέ πω τοῦ ἔρωτος ἀπηλλαγμένος τὴν προειρημένην Μυρρίνην εἰς τὴν οἰκίαν εἰσήγαγεν.

Κατάλογος ἑταιρῶν.

ἦν δὲ ἡ Φρύνη ἐκ Θεσπιῶν. κρινομένη δὲ ὑπὸ Εὐθίου τὴν περὶ θανάτου, ἀπέφυγε. διόπερ ὀργισθεὶς ὁ Εὐθίας οὐκ ἔτι εἶπεν ἄλλην δίκην, ὥς φησιν Ἕρμιππος, ὁ δὲ Ὑπερείδης συναγορεύων τῇ Φρύνῃ ὡς οὐδὲν ἤνυε λέγων, ἐπίδοξοί τε ἦσαν οἱ δικασταὶ καταψηφισάμενοι, παραγαγὼν αὐτὴν εἰς τοὐμφανές, καὶ περιρρήξας τοὺς χιτωνίσκους, γυμνά τε τὰ στέρνα ποιήσας, τοὺς ἐπιλογικοὺς οἴκτους ἐκ τῆς ὄψεως αὐτῆς ἐπερρητόρευσε, δεισιδαιμονῆσαί τε ἐποίησεν τοὺς δικαστὰς τὴν ὑποφῆτιν καὶ ζάκορον Ἀφροδίτης ἐλαίῳ χρισάμενος μὴ ἀποκτεῖναι. καὶ ἀφεθείσης ἐγράφη μετὰ ταῦτα ψήφισμα, μηδένα οἰκτίζεσθαι τῶν λεγόντων ὑπέρ τινος, μηδὲ βλεπόμενον τὸν κατηγορούμενον, ἢ τὴν κατηγορουμένην κρίνεσθαι. ἦν δὲ ὄντως μᾶλλον ἡ Φρύνη καλὴ ἐν τοῖς μὴ βλεπομένοις, διόπερ οὐδὲ ῥᾴδιον ἦν αὐτὴν ἰδεῖν γυμνήν. ἐχέσαρκον γὰρ χιτώνιον ἠμπείχετο, καὶ τοῖς δημοσίοις οὐκ ἐχρῆτο βαλανείοις. τῇ δὲ τῶν Ἐλευσινίων πανηγύρει καὶ τῇ τῶν Ποσειδωνίων, ἐν ὄψει τῶν πανελλήνων πάντων ἀποτιθεμένη θοἰμάτια καὶ λύσασα τὰς κόμας ἐνέβαινε τῇ θαλάττῃ, καὶ ἀπ' αὐτῆς Ἀπελλῆς τὴν ἀναδυομένην ἀπεγράψατο. καὶ Πραξιτέλης δὲ ὁ ἀγαλματοποιὸς ἐρῶν αὐτῆς τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην ἀπ' αὐτῆς ἐπλάσατο, καὶ ἐν τῇ τοῦ ἔρωτος βάσει τῇ ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου ἐπέγραψεν, Πραξιτέλης ὃν ἔπασχε διηκρίβωσεν ἔρωτα, Ἐξ ἰδίης ἕλκων ἀρχέτυπον κραδίης, Φρύνῃ μισθὸν ἐμοῖο διδοὺς ἐμέ, φίλτρα δὲ βάλλω, Οὐκ ἔτ' ὀιστεύων, ἀλλ' ἀτενιζόμενος. ἐκλογὴν τε αὐτῇ τῶν ἀγαλμάτων ἐδίδωκεν, εἴτε τὸν ἔρωτα θέλοι λαβεῖν, εἴτε τὸν ἐπὶ τριπόδων σάτυρον. ἡ δὲ ἑλομένη τὸν ἔρωτα ἀνέθηκεν αὐτὸν ἐν Θεσπιαῖς. αὐτῆς δὲ τῆς Φρύνης οἱ περικτίονες ἀνδριάντα ποιήσαντες, ἀνέθηκαν ἐν Δελφοῖς χρύσεον ἐπὶ κίονος πεντελικοῦ. κατεσκεύασε δὲ αὐτὸν Πραξιτέλης, ὃν καὶ θεασάμενος Κράτης ὁ κυνικός, ἔφη τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας ἀνάθημα. ἕστηκε δὲ καὶ ἡ εἰκὼν αὕτη μέση τῆς Ἀρχιδάμου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, καὶ τῆς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ἔχουσα ἐπιγραφήν, Φρύνη Ἐπικλέους Θεσπική, ὥς φησιν Ἀλκέτας ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν, δύο ἀναγράφει Φρύνας γεγονέναι, ὧν τὴν μὲν ἐπικαλεῖσθαι Κλαυσιγέλωτα, τὴν δὲ Σαπέρδιον. Ἡρόδικος δὲ ἐν ἕκτῳ κωμῳδουμένων τὴν παρὰ τοῖς ῥήτορσι φησὶν ὀνομαζομένην Σηστὸν καλεῖσθαι δὲ διὰ τὸ ἀποσήθειν καὶ ἀποδύειν τοὺς συνόντας αὐτῇ, τὴν δὲ Θεσπικήν. ἐπλούτει δὲ σφόδρα ἡ Φρύνη καὶ ὑπισχνεῖτο τειχιεῖν τὰς Θήβας, ἐὰν ἐπιγράψωσι Θηβαῖοι. Ἀλέξανδρος μὲν κατέσκαψεν, ἀνέστησε δὲ Φρύνη ἡ ἑταίρα, ὡς ἱστορεῖ Καλλίστρατος ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. εἴρηκε δὲ περὶ τοῦ πλούτου αὐτῆς Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Νεαίρᾳ, πρόκειται τὸ μαρτύριον, καὶ Ἄμφις ἐν Κουρίδι. παρεσίτει δὲ τῇ Φρύνῃ Γυλλίων εἷς ὢν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ὡς καὶ Σάτυρος ὁ Ὀλύνθιος ὑποκριτὴς Παμφίλῃ. Ἀριστογείτων δ' ἐν τῷ κατὰ Φρύνης τὸ κύριον αὐτῆς φησὶν εἶναι ὄνομα Μνησαρέτην. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὸν ἐπιγραφόμενον κατ' αὐτῆς Εὐθίου λόγον. Διόδωρος ὁ περιηγητὴς Ἀναξιμένους φησὶν εἶναι. Ποσείδιππος δὲ ὁ κωμικὸς ἐν Ἐφεσίᾳ τάδε φησὶ περὶ αὐτῆς, Φρύνη ποθ' ἡμῶν γέγονεν ἐπιφανεστάτη Πολὺ τῶν ἑταιρῶν. καὶ γὰρ εἰ νεωτέρα Τῶν τότε χρόνων εἶ, τόν γ' ἀγῶν' ἀκήκοας, Βλάπτειν δοκοῦσα τοὺς βίους μείζους βλάβας Τὴν ἡλιαίαν εἷλε περὶ τοῦ σώματος, Διέσωσε τὴν ψυχὴν μόλις. ἴστε δὲ ὅτι καὶ Δημάδης ὁ ῥήτωρ ἐξ αὐλητρίδος ἑταίρας ἐπαιδοποιήσατο Δημέαν, ὃν φρυαττόμενον ποτὲ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐπεστόμισεν Ὑπερείδης εἰπών, οὐ σιωπήσῃ μειράκιον, μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα. καὶ Βίων

Φρύνη.

πεντέλη Steph.

δ' ὁ Βορυσθενίτης φιλόσοφος ἑταίρας ἦν υἱὸς Ὀλυμπίας Λακαίνης, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς. Σοφοκλῆς δ' ὁ τραγῳδοποιὸς ἤδη γέρων ὤν, ἠράσθη Θεωρίδος τῆς ἑταίρας, ἱκετεύων οὖν τὴν Ἀφροδίτην φησί, Κλῦθί μευ εὐχομένου κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα, Τὴν δὲ νέων μὲν ἀναίνεσθαι φιλότητα καὶ εὐνήν, Ἡ δ' ἐπιτέρπεσθαι πολιοκροτάφοισι γέρουσι Ἰσχὺς ἀπήμβλυνται τῶν, νοῦς θεῖος δὲ μενοινᾷ.

Θεωρίς.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐκ τῶν εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένων. τῆς δὲ Θεωρίδος μνημονεύει λέγων ἐν τινι στάσιμος οὗτος· φίλη γὰρ ἡ Θεωρίς. περὶ δὲ δυσμαῖς ὢν τοῦ βίου ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, Ἀρχίππην ἠγάπησε τὴν ἑταίραν, καὶ τοῦ βίου κληρονόμον κατέλιπεν. ὅτε δὲ γηραιῷ ὄντι τῷ Σοφοκλεῖ συνῆν ἡ Ἀρχίππη, ὁ πρότερος αὐτῆς ἐραστὴς Σμικρίνης ἐρωτώμενος ὑπό τινος τί πράττει Ἀρχίππη, χαριέντως ἔφη. ὥσπερ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τάφων κάθηται. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰσοκράτης ὁ τῶν ῥητόρων αἰδημονέστερος, Μετάνειραν εἶχεν ἐρωμένην καὶ Καλλώ, ὡς Λυσίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς. Δημοσθένης δ' ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, τὴν Μετάνειραν τοῦ Λυσίου φησὶν ἐρωμένην εἶναι. ἤρητο δὲ καὶ ὁ Λυσίας Λαγίδος τῆς ἑταίρας, ἧς ἔγραψεν ἐγκώμιον Κέφαλος ὁ ῥήτωρ, καθάπερ καὶ Ἀλκιδάμας ὁ Λαΐτης ὁ Γοργίου μαθητής, ἔγραψε καὶ αὐτὸς ἐγκώμιον Ναΐδος τῆς ἑταίρας. τὴν δὲ Ναΐδα ταύτην Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Φιλωνίδου γράφων ὧδε, ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα Ναῒς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριός ἐστιν. ὁ δ' Ὑμέναιος ἐπιτήδειος ὁ Φιλωνίδης δ' ἐρᾷ φησί. μνημονεύει αὐτῆς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ, μή ποτε δὲ κἂν τῷ Πλούτῳ ἐν ᾧ λέγει, ἐρᾷ δὲ Λαῒς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου, γραπτέον Ναῒς καὶ οὐ Λαΐς. Ἕρμιππος δ' ἐν τῷ περὶ Ἰσοκράτους, προβαίνοντά φησι τῇ ἡλικίᾳ τὸν Ἰσοκράτη ἀναλαβεῖν Λαγίσκαν ἑταίραν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐξ ἧς καὶ γενέσθαι αὐτῷ θυγάτριον. μνημονεύει δ' αὐτῆς Στράττις ἐν τούτοις, Καὶ τὴν Λαγίσκαν τὴν Ἰσοκράτους παλλακὴν Ἰδεῖν με συκάζουσαν εὐναίαν ἔτι, Τόν τ' αὐλοτρύπην αὐτόν. Καὶ Λυσίας δὲ ἐν τῷ κατὰ Λαΐδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, μνημονεύει αὐτῆς καταλέγων καὶ ἄλλας ἑταίρας ἐν τούτοις. Φίλυρα γέ τοι ἐπαύσατο πορνευομένη καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια καὶ Ἀριστόκλεια. Δημοσθένη τὸν ῥήτορα καὶ τεκνοποιήσασθαι ἐξ ἑταίρας ἔχει λόγος. αὐτὸς γοῦν ἐν τῷ περὶ χρυσέου λόγῳ προαγήοχε τὰ τέκνα ἐπὶ τὸ δικαστήριον ὡς δι' ἐκείνων ἔλεον ἕξων χωρὶς τῆς μητρός, καίτοι ἔθος ἐχόντων τῶν κρινομένων τὰς γυναῖκας ἐπάγεσθαι, ἀλλ' αἰδοῖ τοῦτ' ἐποίησε, φεύγων τὴν διαβολήν. ἀκόλαστος δ' ἦν ὁ ῥήτωρ περὶ τὰ ἀφροδίσια, ὥς φησιν Ἰδομενεύς. Ἀριστάρχου γοῦν τινὸς ἐρασθεὶς μειρακίου, καὶ δι' αὐτὸ παροινήσας εἰς Νικόδημον, ἐξέκοψεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. παραδέδοται δὲ καὶ περὶ ὄψα καὶ περὶ νέους, καὶ περὶ γυναῖκας πολυτελής. τοιγαροῦν καὶ ὁ γραμματεὺς πότ' αὐτοῦ εἶπε, τί δ' ἄν τις περὶ Δημοσθένους λέγειν δύναιτο, τὰ γὰρ ἐνιαυτῷ μελετηθέντα ἐκείνῳ, μία γυνὴ μιᾷ νυκτὶ συνέχεεν, ἀναλαβεῖν γοῦν καὶ εἰς τὴν οἰκίαν λέγεται τινὰ Κνωσίωνα μειρακίσκον, καίτοι γυναῖκα ἔχων, ὡς καὶ αὐτὴν ἀγανακτήσασαν συγκοιμᾶσθαι τῷ Κνωσίωνι.

Ἀνθρώπων ἐπιφανῶν ἐρώμεναι.

Δημοσθένους ἀκολασία.

Μυρίνην δὲ τὴν Σαμίαν ἑταίραν Δημήτριος εἶχεν ὁ βασιλεὺς ὁ τῆς διαδοχῆς τελευταῖος, καὶ ἔξω τοῦ διαδήματος κοινωνὸν εἶχε τῆς βασιλείας, ὥς φησι Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. Πτολεμαῖός τε ὁ τὴν ἐν Ἐφέσῳ διέπων φρουρὰν υἱὸς ὢν τοῦ Φιλαδέλφου βασιλέως Εἰρήνην εἶχε τὴν ἑταίραν, ἥτις ὑπὸ Θρᾳκῶν ἐν Ἐφέσῳ ἐπιβουλευομένου τοῦ Πτολεμαίου, καὶ καταφυγόντος εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν συγκατέφυγε, καὶ ἀποκτεινάντων αὐτὸν ἐκείνων ἡ Εἰρήνη ἐχομένη τῶν ῥόπτρων τῶν θυρῶν τοῦ ἱεροῦ, ἔρραινε τοῦ αἵματος τοῖς βωμοῖς, ἕως καὶ αὐτὴν κατέσφαξαν. Δανάην δὲ τὴν Λεοντίου τοῦ Ἐπικουρείου θυγατέρα ἑταιριζομένην καὶ αὐτὴν Σώφρων εἶχεν ὁ ἐπὶ τῆς Ἐφέσου, δι' ἣν αὐτὸς ἐσώθη ἐπιβουλευόμενος ὑπὸ Λαοδίκης, ἡ δὲ κατεκρημνίσθη, ὡς γράφει Φύλαρχος διὰ τῆς δωδεκάτης τάδε. ἡ πάρεδρος τῆς Λαοδίκης Δανάη πιστευομένη ὑπ' αὐτῆς τὰ πάντα. Λεοντίου δὲ οὖσα τῆς μετ' Ἐπικούρου τοῦ φυσικοῦ σχολασάσης θυγάτηρ. Σώφρονος δὲ γεγονυῖα πρότερον ἐρωμένη παρακολουθοῦσα, διότι ἀποκτεῖναι βούλεται τὸν Σώφρονα ἡ Λαοδίκη, διανεύει τῷ Σώφρονι μηνύουσα τὴν ἐπιβουλήν. ὁ δὲ συλλαβὼν καὶ προσποιηθεὶς συγχωρεῖν, περὶ ὧν λέγει δύο ἡμέρας παρῃτήσατο εἰς σκέψιν, καὶ συγχωρησάσης νυκτὸς ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον. μαθοῦσα δὲ ἡ Λαοδίκη τὸ ποιηθὲν ὑπὸ τῆς Δανάης, κατεκρήμνισε τὴν ἄνθρωπον, οὐδὲν τῶν προγεγενημένων φιλανθρώπων ἐπισυμβαλλομένη. τὴν δὲ Δανάην φασὶν ὡς ᾔσθετο τὸν ἐπηρτημένον αὐτῇ κίνδυνον ἀνακρινομένην ὑπὸ τῆς Λαοδίκης, οὐδ' ἀποκρίσεως αὐτὴν ἀξιῶσαι, ἀπαγομένην δὲ ἐπὶ τὸν κρημνὸν εἰπεῖν, ὡς δικαίως οἱ πολλοὶ καταφρονοῦσι τοῦ θείου, ὅτε ἐγὼ τὸν γενόμενόν μοι ἄνδρα σώσασα, τοιαύτην χάριτα παρὰ τοῦ δαιμονίου λαμβάνω. Λαοδίκη δὲ τὸν ἴδιον ἀποκτείνασα, τηλικαύτης τιμῆς ἀξιοῦται. ὁ δ' αὐτὸς Φύλαρχος καὶ περὶ Μύσας ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ οὕτως, Μύσα Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐρωμένη ἦν, ἥτις ὑπὸ Γαλατῶν Σελεύκου νικηθέντος, καὶ μόλις ἐκ τῆς φυγῆς διασωθέντος, αὐτὴ μεταμφιασαμένη τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, καὶ ἀναλαβοῦσα θεραπαινίδος τῆς τυχούσης, συλληφθεῖσα ἀνήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων, καὶ πραθεῖσα ὁμοίως ταῖς ἑαυτῆς θεραπαινίσιν, ἦλθεν εἰς Ῥόδον, ἔνθα ἐκφήνασα ἑαυτὴν ἥτις ἦν, περισπουδάστως ὑπὸ τῶν Ῥοδίων τῷ Σελεύκῳ διεπέμφθη. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς Λαμπιτοῦς τῆς Σαμίας ἑταίρας ἐρασθείς, ἡδέως δὲ αὐτὴν καὶ

Ἑταιρῶν κατάλογος.

Λαμπυρίω προσηγορεύσαντο, ὥς φησι Δίυλλος, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ χαριτοβλέφαρος. Νικαρέτη δὲ ἡ ἑταίρα ἐρωμένη ἦν Στεφάνου τοῦ ῥήτορος. Λυσίου δὲ τοῦ σοφιστοῦ Μετάνειρα. ἦσαν δὲ αὗται δοῦλαι Κασίου τοῦ ἠλείου μετὰ καὶ ἄλλων ἑταιρῶν Ἀντείας, Στρατόλας, Ἀριστοκλείας, Φίλας, Ἰσθμιάδος, Νεαίρας. ἡ δὲ Νέαιρα ἦν Στρατοκλέους ἐρωμένη καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ, καὶ Ἱππάρχου τοῦ ὑποκριτοῦ, καὶ Φρυνίωνος τοῦ παιανιέως, ὃς ἦν Δήμωνος μὲν υἱὸς, Δημοχάρους δὲ ἀδελφιδοῦς. τὴν δὲ Νέαιραν εἶχον ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν διαιτητῶν γενομένων φίλων. Φρυνίων καὶ Στέφανος ὁ ῥήτωρ, ὃς καὶ τὴν Νεαίρας θυγατέρα Στροβύλην τὴν ὕστερον Φανὼ κληθεῖσαν, ὡς ἰδίαν θυγατέρα ἐξέδοτο Φράστορι τῷ αἰγιαλεῖ, ὥς φησι Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, ὃς καὶ περὶ Σινώπης τῆς ἑταίρας τάδε λέγει, Ἀρχίαν τὸν ἱεροφάντην ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὡς ἀσεβοῦντα καὶ θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσίας ἐκολάσατε, καὶ ἄλλα κατηγορήθη αὐτοῦ, καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ ἁλώοις ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι προσαγούσης ἱερὸν θύσειεν, νομίμου ὄντος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα μὴ θύειν, οὐδὲ ἐκείνου οὔσης τῆς θυσίας ἀλλὰ τῆς ἱερείας. διαβόητος δ᾽ ἑταίρα γέγονε καὶ ἡ μιλησία Πλαγγὼν, ἧς περικαλλεστάτης οὔσης ἠράσθη τις νεανίσκος κολοφώνιος Βακχίδα ἔχων ἐρωμένην τὴν σαμίαν. λόγον οὖν προσενέγκαντος τοῦ νεανίσκου πρὸς αὐτὴν, ἡ Πλαγγὼν ἀκούσασα τῆς Βακχίδος τὸ κάλλος, καὶ ἀποτρέψαι θέλουσα τὸν νεανίσκον τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος, ὡς ἀδύνατον ἦν, ᾔτεισε τῆς συνουσίας μισθὸν τὸν Βακχίδος ὅρμον διαβόητον ὄντα, ὁ δὲ σφοδρῶς ἐρῶν ἠξίωσε τὴν Βακχίδα μὴ περιϊδεῖν αὐτὸν ἀπολλύμενον. καὶ ἡ Βακχὶς τὴν ὁρμὴν κατιδοῦσα τοῦ νεανίσκου ἔδωκε. Πλαγγὼν τε τὸ ἄζηλον συνιδοῦσα τῆς Βακχίδος τὸν μὲν ἀπέπεμψεν ἐκείνῃ, τῷ δ᾽ ὡμίλησε, καὶ τοῦ λοιποῦ φίλαι ἐγένοντο κοινῶς περιέπουσαι τὸν ἐραστὴν, ἐφ᾽ οἷς Ἴωνες ἀγασθέντες ὥς φησι Μενέτωρ ἐν τῷ περὶ ἀναθημάτων Πανφίλαν ἐκάλεσαν τὴν Πλαγγόνα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ἀρχίλοχος περὶ αὐτῆς ἐν τούτοις, Συκῆ πετραίη πολλὰς βόσκουσα κορώνας, Εὐήθης ξείνων δέκτρια Πασιφίλη. Ὅτι δὲ καὶ Μένανδρος ὁ ποιητὴς ἤρα Γλυκέρας κοινὸν, ἐνεμεσήθη δέ. Φιλήμονος γὰρ ἑταίρας ἐρασθέντος, καὶ χρηστὴν ὀνομάσαντος διὰ τοῦ γράμματος, ἀντέγραψε Μένανδρος ὡς οὐδεμιᾶς οὔσης χρηστῆς. Ἅρπαλος δὲ ὁ μακεδὼν ὁ τὰ Ἀλεξάνδρου πολλὰ χρημάτων συλήσας, καὶ καταφυγὼν εἰς Ἀθήνας, ἐρασθεὶς Πυθιονίκης, πολλὰ εἰς αὐτὴν καταναλώσεν ἑταίραν οὖσαν, καὶ ἀποθανούσῃ πολυτάλαντον μνημεῖον κατεσκεύασεν, ἐκφέρων τε αὐτὴν ἐπὶ τὰς ταφὰς, ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, τεχνιτῶν τῶν ἐπισημοτάτων χορῷ μεγάλῳ, καὶ παντοίοις ὀργάνοις καὶ εὐφωνίαις παρέπεμπε τὸ σῶμα. Δικαίαρχος δ᾽ ἐν τοῖς περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεως φησί. ταυτὸ δὲ πάθοι τις ἂν ἐπὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἀφικνούμενος, καὶ ταύτην ἀπ᾽ Ἐλευσῖνος τὴν ἱερὰν ὁδὸν καλουμένην. καὶ γὰρ ἐνταῦθα καταστὰς, οὗ ἂν ἢ τὸ πρῶτον εἰς Ἀθήνας ἀφορώμενος ναὸς καὶ τὸ πόλισμα, ὄψεται παρὰ τὴν ὁδὸν αὐτὴν ᾠκοδομημένον μνῆμα, οἷον οὐχ ἕτερον οὐδὲ συνεγγὺς οὐδὲν ἐστι τῷ μεγέθει. τοῦτο ἢ Κίμωνος ἢ τινὸς ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν εἶναι, μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως δημοσίᾳ κατεσκευασμένον, εἰ δὲ μὴ δεδογμένον κατασκευάσασθαι. πάλιν δ᾽ ὅταν ἐξετάσῃ Πυθιονίκης τῆς ἑταίρας, ἥν τινα χρὴ προσδοκίαν λαβεῖν αὐτόν. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, τὴν Ἁρπάλου διαβάλλων ἀκολασίαν, φησίν. ἐπίσκεψαι δὲ καὶ διάκουσον σαφῶς παρὰ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος ὃν τρόπον Πυθιονίκην περιέστειλε τελευτήσασαν, ἣ Βακχίδος μὲν ἦν δούλη τῆς αὐλητρίδος. ἐκείνη δὲ Σινώπης τῆς θρᾴττης τῆς ἐξ Αἰγίνης Ἀθήναζε μετενεγκαμένης τὴν πορνείαν, ὥστε γίνεσθαι μὴ μόνον τρίδουλον, ἀλλὰ καὶ τρίπορνον αὐτήν. ἀπὸ πλειόνων δὲ ταλάντων ἢ διακοσίων, δύο μνήματα κατεσκεύασεν αὐτῆς, ὃ καὶ πάντες ἐθαύμαζον, ὅτι τῶν μὲν ἐν Κιλικίᾳ τελευτησάντων ὑπὲρ τῆς σῆς βασιλείας, καὶ τῆς τῶν ἑλλήνων ἐλευθερίας, οὐδέ πω νῦν οὔτ᾽ ἐκεῖνος, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν ἐπιστατῶν κεκόσμηκε τὸν τάφον. Πυθιονίκης δὲ τῆς ἑταίρας, φανήσεται τὸ μὲν Ἀθήνῃσι, τὸ δ᾽ ἐν Βαβυλῶνι μνῆμα πολὺν ἤδη χρόνον ἐπιτετελεσμένον. ἣν γὰρ πάντες ᾔδεσαν κοινῆς δαπάνης κοινὴν τοῖς βουλομένοις γιγνομένην, ταύτης ἐτόλμησεν ὁ φίλος εἶναι σου φάσκων ἱερὸν καὶ τέμενος ἱδρύσασθαι, καὶ προσαγορεῦσαι τὸν ναὸν καὶ τὸν βωμὸν Πυθιονίκης ἀφροδίτης, ἅμα τῆς τε παρὰ θεῶν τιμωρίας καταφρονῶν, καὶ τὰς σὰς τιμὰς προπηλακίζειν ἐπιχειρῶν. μνημονεύει τούτων καὶ Φιλήμων ἐν Βαβυλωνίῳ, Βασίλισσ᾽ ἔσῃ Βαβυλῶνος ἂν οὕτω τύχῃ, Τὴν Πυθιονίκην οἶσθα καὶ τὸν Ἅρπαλον. μνημονεύει δ᾽ αὐτῆς καὶ Ἄλεξις ἐν λυκίσκῳ. μετὰ δὲ τὴν Πυθιονίκης τελευτὴν, ὁ Ἅρπαλος Γλυκέραν μετεπέμψατο, καὶ ταύτην ἑταίραν ὡς Θεόπομπος ἱστορεῖ, φάσκων ἀπειρηκέναι τὸν Ἅρπαλον μὴ στεφανοῦν ἑαυτὸν, εἰ μή τις στεφανώσει καὶ τὴν πόρνην. ἔστησέ τε εἰκόνα χαλκῆν τῆς Γλυκέρας ἐν Ταρσῷ τῆς Συρίας, οὗπερ καὶ σὲ καὶ αὐτὸν ἀνατιθέναι μέλλειν. παρέδωκεν τε αὐτῇ κατοικεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ ὁρᾷ ὑπὸ λαοῦ προσκυνουμένην καὶ βασίλισσαν προσαγορευομένην, καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς τιμωμένην. αἷς πρέπον ἦν τὴν σὴν μητέρα καὶ τὴν σοὶ συνοικοῦσαν. συνεπιμαρτυρεῖ δὲ τούτοις, καὶ ὁ τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον γεγραφὼς, ὅπερ ἐδίδαξε Διονυσίων ὄντων ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπου τοῦ ποταμοῦ, εἴτε

Ἀγῆν δρᾶμα.

πύθων

πύθων ἦν ὁ καταναῖος ἢ ὁ Βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐδιδάχθη δὲ τὸ δρᾶμα ἤδη φυγόντος
τοῦ Ἁρπάλου ἐπὶ θαλάττης καὶ ἀποστάντος, καὶ τῆς μὲν Πυθιονίκης, ὡς τεθνηκυίας μέμνηται. τῆς δὲ Γλυκέ-
ρας ὡς οὔσης παρ' αὐτῷ, καὶ τοῖς ἀθηναίοις αἰτίας γινομένης τοῦ δωρεὰς λαμβάνειν παρὰ Ἁρπά-
λου λέγων ὧδε. ἔστι δ' ὅπου μὲν ὁ κάλαμος πέφυκεν, ὅδ' ἐφέτωμα † ὄρνον δὲ ἀριστερᾶς δ' ὅδε   Πόρ
νης ὁ κλεινὸς λαός, ὃν δὴ Παλλίδης   Τεύξας κατέγνω διὰ τὸ πρᾶγμ' αὐτοῦ φυγήν,   Ἐνταῦθα δὲ
τῶν βαρβάρων τινὲς μάγοι   Ὁρῶντες αὐτὸν παγκάλως διακείμενον,   Ἔπεισαν ὡς ἀξιοῦσι τὴν
ψυχὴν ἄνω   Τὴν Πυθιονίκης. Παλλίδην δ' ἐνταῦθα ἐκάλεσε τὸν Ἅρπαλον ἐν τοῖς ἑξῆς τῷ κυ-
ρίῳ καλέσας αὐτὸν φησίν, ἐκμαθεῖν δέ σου ποθῶ ἄκραν ἀπ' οἴκων κεῖθεν ἀτθίδα χθόνα,   Τίνος
τύχαι καλοῦσιν ἢ πράττουσί τι,   Ὅτε μὲν ἔφασκον δοῦλον ἐκτῆσθαι βίον   Ἱκανὸν ἐδείπνουν, νῦν
δὲ τὸν χέδρωπα ἐμὸν   Καὶ τὸν μάραθον ἔσθουσι, πυροὺς δ' οὐ μάλα   Καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν
Ἅρπαλον,   Αὐτοῖσι τῶν ἀγῆνος οὐκ ἐλάσσονας   Σίτου διαπέμψαι, καὶ πολίτην γεγονέναι.   Γλυ
κέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν, ἔστιν δ' ἴσως   Αὐτοῖσιν ὀλέθρου κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών.   Ἐνδόξους δὲ ἑταί-
ρας καὶ ἐπὶ κάλλει διαφερούσας ἤνεγκε καὶ ἡ Ναύκρατις Δωρίχαν τε ἣν ἡ καλὴ Σαπφὼ ἐρωμένην γε- ἑταιρῶν κατάλογος.
νομένην Χαράξου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, κατ' ἐμπορίαν εἰς τὴν Ναύκρατιν ἀπαίροντος διὰ τῆς ποιήσεως
διαβάλλει, ὡς πολλὰ τοῦ Χαράξου νοσφισαμένην. Ἡρόδοτος δ' αὐτὴν Ῥοδῶπιν καλεῖ, ἀγνοῶν ὅτι ἑτέ-
ρα τῆς Δωρίχης ἐστὶν αὕτη, ἡ καὶ τοὺς περιβοήτους ὀβελίσκους ἀναθεῖσα ἐν Δελφοῖς, ὧν μέμνηται Κρατῖ-
νος διὰ τούτων, † εἰς δὲ τὴν Δωρίχαν τόδ' ἐποίησε τὸ ἐπίγραμμα Ποσείδιππος, καίτοι ἐν τῇ Αἰθιο-
πίᾳ πολλάκις αὐτῆς μνημονεύσας, ἔστι δὲ τόδε,   Δωρίχα ὀστέα μέν σ' ἁπαλὰ κοσμήσατο δεσμῶν,
Χαίτης ἥτε μύρων ἔμπνοος ἀμπεχόνη.   Ἥποτε τὸν χαρίεντα περιστέλλουσα Χάραξον   Σύγ
χρους ὀρθρινῶν ἥψαο κισσυβίων.   Σαπφῶ, αἱ δὲ μένουσι φίλης ἔτι καὶ μενέουσι   Ὠιδῆς αἱ λευκαὶ
φθεγγόμεναι σελίδες,   Οὔνομα σὸν μακαριστὸν ὃ Ναύκρατις ὧδε φυλάξει,   Ἔστ' ἂν εἴη Νείλου
ναῦς ἔφαλος πελάγη.   Καὶ Ἀρχεδίκη δ' ἦν ἐκ τῆς Ναυκράτεως καὶ αὐτὴ ἑταίρα καλή. φιλεῖ
γάρ πως ἡ Ναύκρατις, ὡς ὁ Ἡρόδοτος φησίν, ἐπαφροδίτους ἔχειν τὰς ἑταίρας, καὶ ἡ ἐξ Ἐρεσοῦ δὲ
τῆς ἑτέρας Σαπφὼ τοῦ καλοῦ Φάωνος ἐρασθεῖσα. περιβόητος ἦν, ὥς φησι Νύμφις ἐν περίπλῳ Ἀσίας.
Νικαρέτη δὲ ἡ μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος
ἦν. ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου. Βιλιστίχη δὲ ἡ ἀργεία ἑταίρα καὶ αὐτὴ ἔνδοξος, τὸ γέ-
νος ἀπὸ τῶν ἀτρειδῶν σώζουσα, ὡς οἱ τὰ ἀργολικὰ γράψαντες ἱστοροῦσιν. ἔνδοξος δὲ ἐστὶ καὶ Λέαινα
ἡ ἑταίρα Ἁρμοδίου ἐρωμένη τοῦ τυραννοκτονήσαντος. ἥτις καὶ αἰκιζομένη ὑπὸ τῶν περὶ Ἱππίαν τὸν τύ-
ραννον, οὐδὲν ἐξειποῦσα ἐναπέθανε τοῖς βασάνοις. Στρατοκλῆς δ' ὁ ῥήτωρ ἐρωμένην εἶχε τὴν ἐπι-
κληθεῖσαν Λήμην ἑταίραν τὴν καλουμένην Παρόραμον. διὰ τὸ καὶ δύο δραχμῶν φοιτᾶν πρὸς τὸν
βουλόμενον, ὥς φησι Γοργίας ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. ἐπὶ τούτοις ὁ Μυρτίλος μέλλων σιωπᾶν, ἀλλὰ μι-
κροῦ ἔφη ἄνδρες φίλοι ἐξελαθόμην ὑμῖν εἰπεῖν τήν τε Ἀντιμάχου Λυδήν, προσέτι δὲ καὶ τὴν ὁμώνυ-
μον ταύτης ἑταίραν Λυδήν, ἣν ἠγάπα Λαμύνθιος ὁ μιλήσιος. ἑκάτερος γὰρ τούτων τῶν ποιητῶν, ὥς ἑταῖραι ποιητῶν.
φησι Κλέαρχος ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς τῆς βαρβάρου Λυδῆς εἰς ἐπιθυμίαν καταστάς. ἐποίησεν ὁ μὲν ἐν ἐλε-
γείοις, ὁ δ' ἐν μέλει τὸ καλούμενον ποίημα Λυδήν. παρέλιπον δὲ καὶ τὴν Μιμνέρμου αὐλητρίδα Ναννὼ
καὶ τὴν Ἑρμησιάνακτος τοῦ κολοφωνίου Λεόντιον. ἀπὸ γὰρ ταύτης ἐρωμένης αὐτῷ γενομένης ἔγραψεν
ἐλεγειακὰ τρία βιβλία, ὃς ἐν τῷ τρίτῳ κατάλογον ποιεῖται ἐρωτικῶν οὑτωσί πως λέγων.   Οἵην μὲν
φίλος υἱὸς ἀνήγαγεν Οἰάγροιο,   Ἀγριόπην θρῇσσαν στειλάμενος κιθάρῃ;   Αἰδόθεν ἔπλευσε δὲ κα-
κὸν καὶ ἀπειθέα χῶρον,   Ἔνθα Χάρων ἀκοινὴν ἕλκεται εἰς ἄκατον   Ψυχὰς οἰχομένων, λίμνη δ' ἐ-
πὶ μακρὸν αὐτεῖ,   Ῥεῦμα δι' ἐκ μεγάλων ῥυομένη δονάκων.   Ἀλλ' ἔτλη παρὰ κῦμα μονόζωστον
κιθαρίζων   Ὀρφεύς, παντοίους δ' ἐξανέπεισε θεοὺς   Κωκυτόν τ' ἀθέμιστον ὑπ' ὀφρύσι μει-
δήσαντα.   Ἠδὲ καὶ αἰνοτάτου βλέμμ' ὑπέμεινε κυνός,   Ἐν πυρὶ μὲν φωνῇ τεθοωμένου, ἐν
πυρὶ δ' ὄμμα   Σκληρὸν τρισοίχοις δεῖμα φέρων κεφαλαῖς,   Ἔνθεν ἀοιδιάων μεγάλους ἀνέ-
πεισεν ἄνακτας   Ἀγριόπην μαλακοῦ πνεῦμα λαβεῖν βιότου,   Οὐ μὴν οὐδ' υἱὸς μήνης, ἀγέρα-
στον ἔθηκεν   Μουσαῖος χαρίτων ἤρανος Ἀντιόπην,   Ὅστε πολυμνήστησιν ἐλευσῖνος παρὰ πέζαν
Εὔοσμον κρυφίων ἐξεφόρει λογίων.   Ῥάριον ὀργιῶν ἀνέμω διαποιπνύουσα,   Δήμητρα γνω-
στὴν δ' οὖσι καὶ εἰν ἀΐδῃ.   Φημὶ δὲ καὶ βοιωτὸν ἀποπρολιπόντα μέλαθρον,   Ἡσίοδον πάσης
ἤρανον ἱστορίης   Ἀσκραῖον ἐσικέσθαι, ἔχων ἑλικωνίδα κώμην   Ἔνθεν ὅ γ' ἠοίην μνώμενος ἀσ-
κραικὴν   Πόλλ' ἔπαθεν, πάσας δὲ λόγων ἀνεγράψατο βίβλους   Ὕμνων ἐκ πρώτης παι-
δὸς ἀνερχόμενος.   Αὐτὸς δ' οὗτος ἀοιδός, ὃν ἐκ διὸς αἶσα φυλάσσει   Ἥδιστον πάντων δαί-
μονα μουσοπόλων.   Λεπτὴν γ' εἰς Ἰθάκην ἀνετείνετο θεῖος Ὅμηρος   Ὠιδῇσιν πινυτῆς εἵνεκα Πη-
νελόπης.   Ἣν διὰ πολλὰ παθὼν ὀλίγην ἐσενάσσατο νῆσον   Πολλὸν ἀπ' εὐρείης λειπόμενος πα-
τρίδος.   Ἔκλαιεν δ' Ἰκάρου τε γένος καὶ δῆμον Ἀμύκλου   Καὶ σπάρτην ἰδίων ἁπτόμενος παθέων.

Μίμνερμος δὲ τὸν ἡδὺν ὃς εὕρετο πολλὸν ἀνατλὰς ἦχον, καὶ μαλακοῦ πνεῦμ' ἀπὸ πενταμέτρου,

Καίετο μὲν Ναννοῦς πολιῷ δ' ἐπὶ πολλάκι κημῷ † Κνημωθεὶς κώμους † σίχε συνδραμίη. Ἤχθεε δ' Ἑρμόβιον τὸν ἀεὶ βαρὺν ἠδὲ Φερέκλην Ἐχθρὸν μισήσας, τοιάδ' ἔπεμψεν ἔπη. Λυδῆς δ' Ἀντίμαχος Χρυσηΐδος ἐκ μὲν ἔρωτος Πληγεὶς, πακτωλοῦ ῥεῦμ' ἐπέβη ποταμοῦ, Δαρδάνην δὲ θανοῦσαν, ὑπὸ ξηρὴν θέτο γαῖαν Καλλίον' ἴζαον, δ' ἦθεν ἀποπρολιπὼν Ἄκραν ἐς κολοφῶνα, γόων δ' ἀνεπλήσατο βίβλους, Ἱρὰς ἐκ παντὸς παυσάμενος καμάτου. Λέσβιος ἀλκαῖος δὲ πόσους ἀνεδέξατο κώμους, Σαπφοῦς φορμίζων ἱμερόεντα πόθον, Γινώσκεις ὁ δ' ἀοιδὸς ἀηδόνος ἠράσαθ' ὕμνων Τήϊον ἀλγύνων ἄνδρα πολυφραδίῃ. Καὶ γὰρ τὴν ὁ μελιχρὸς ἐφωμίλησ' Ἀνακρέων Στελλομένην πολλαῖς ἄμμιγα λεσβιάσι, Φοίτα δ' ἄλλο τε μὲν προλιπὼν Σάμον, ἄλλο τε δ' αὐτὴν Οἰνηρὴν δεῖριν κεκλιμένην πατρίδα, Λέσβον ἐς εὔοινον, τὸ δὲ μύριον εἰσίδε λέκτρον, Πολλάκις αἰολικοῦ κύματος ἀντιπέρας. Αὖθις δ' οἵα μέλισσα πολυπρίωνα ποδώνην λειποῦσ' ἐν τραγικαῖς ἤδε χοροστασίαις. Βάκχον καὶ τὸν ἔρωτ' ἀγεῖραιθ † ἀρειδὸς Ζεὺς ἔπορεν Σοφοκλεῖ. Φημὶ δὲ κἀκεῖνον τὸν ἀεὶ πεφυλαγμένον ἄνδρα, Καὶ πάντων μῖσος κτώμενον ἐκ συνοχῶν Πάσας ἀμφὶ γυναῖκας ὑπὸ σκολιοῖς τυπέντα, Τόξου νυκτερινὰς οὐκ ἀποθέσθ' ὀδύνας, Ἀλλὰ μακηδονίης πάσας κατενίσατο λαύρας, Αἰγέων μέθεπεν δ' ἀρχέλεω ταμίην, Εἰσόκε τοι δαίμων εὐριπίδου εὕρετ' ὄλεθρον, Ἀμφὶ βίου στυγνῶν ἀντιάσαντι κυνῶν. Ἄνδρα δὲ τὸν κυθέρηθεν ἀνετρέψαντο τιθῆναι, Βάκχου καὶ λωτοῦ πιστότατον ταμίην Μοῦσαι παιδεύθεν ταφιλόξενον οἷα τιναχθεὶς Ὀργῇ ταύτης ἦλθε διὰ πτόλεως. Γιγνώσκει καίουσα μέγαν πόθον, ὃν γαλατείης Αὐτοῖς μηλίοις θῆκαθ' ὑπὸ προγόνοις. Οἶσθα δὲ καὶ τὸν ἀοιδὸν, τὸν Εὐρυπύλου πολῖται Κῷοι χάλκεον θῆκαν ὑπὸ πλατάνῳ Βιττίδα μολπάζοντα θοὴν περὶ πάντα φιλητᾶν Ῥήματα, καὶ πᾶσαν ξυόμενον λαλιήν. Οὐδὲ μὲν οὐδ' ὁπόσοι σκληρὸν βίον ἐστήσαντο,

Ἀνθρώπων σκολιὴν μαιόμενοι σοφίην, Οὓς αὐτὴ περὶ πικρὰ λόγοις ἐσφίγξατο μῆτις, Καὶ δεινὴ μύθων κῦδος ἔχουσ' ἀρετή. Οὐδ' οἳ δεινὸν ἔρωτος ἀπετρέψαντο κυδοιμὸν Φαινόμενον, δεινὸν δ' ἦλθον ὑφ' ἡνίοχον. Οἵη μὲν σάμιον μανίη κατέδησε Θεανοῦς Πυθαγόρην, ἑλίκων κομψὰ γεωμετρίης Εὑρόμενον, καὶ κύκλον ὅσον περιβάλλεται αἰθὴρ, Βαιῇ τ' ἐν σφαίρῃ πάντ' ἀποταξόμενον, Οἵῳ δ' ἐχλειημένον † ἔξοχον ἐχεῖν εἶναι. Πολλῶν δ' ἀνθρώπων Σωκράτη ἐν σοφίῃ, Κύπρις μηνίουσα πυρὸς μένει, ἐκ δὲ βαθείης Ψυχῆς κουροτόρας ἐξεπόνησ' ἀνίας, Οἰκί' ἐς ἀσπασίης πωλεύμενος, οὐδέ τι τέκμαρ Εὗρε λόγῳ πολλὰς εὑράμενος διόδους.

Ἄνδρα κυρηναῖον δ' εἴσω πόθος ἔσπασεν ἰσθμοῦ Δεινὸν, ὅτ' ἀπιδανῆς Λαΐδος ἠράσατο.

Ὀξὺς Ἀρίστιππος πάσας δ' ἠνήσατο λέσχας Φεύγων † οὐδαμένον ἐξεφόρησε βίῳ. Ἐν τούτοις ὁ Ἑρμησιάναξ σφάλλεται συγχρονεῖν οἰόμενος Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέοντα, τὸν μὲν κατὰ Κῦρον καὶ Πολυκράτην γενόμενον, τὴν δὲ κατ' Ἀλυάττην τὸν Κροίσου πατέρα. Χαμαιλέων δ' ἐν τῷ περὶ Σαπφοῦς, καὶ λέγειν τινάς φησιν εἰς αὐτὴν πεποιῆσθαι ὑπὸ Ἀνακρέοντος τάδε. σφαίρῃ αὖτέ με πορφυρῇ βάλλων, χρυσοκόμης ἔρως νυνὶ ποικίλος λαμβάνω, συμπαίζειν προκαλεῖται. ἡ δ' ἐστὶ γὰρ ἀπ' εὐκτίτου λέσβου τὴν μὲν ἐμὴν κόμην, λευκὴ γὰρ καταμέμφεται, πρὸς δ' ἄλλην τινὰ χάσκει. καὶ τὴν Σαπφὼ δὲ πρὸς αὐτὸν ταῦτα φησὶν εἰπεῖν, κεῖνον ὦ χρυσόθρονε μοῦσα ἔνισπες ὕμνον ἐκ τᾶς καλλιγύναικος ἐσθλᾶς ὁ τήϊος χώρας ὅσ' ἄειδε τερπνῶς πρέσβυς ἀγλαός. ὅτι δὲ οὐκ ἔστι Σαπφοῦς τοῦτο τὸ ᾆσμα παντί που δῆλον. ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι παίζειν τὸν Ἑρμησιάνακτα περὶ τούτου τοῦ ἔρωτος, καὶ γὰρ Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιὸς πεποίηκεν ἐν σαπφοῖ δράματι Σαπφοῦς ἐραστὰς Ἀρχίλοχον καὶ Ἱππώνακτα. ταῦτα ὑμῖν ὦ ἑταῖροι οὐκ ἀμερίμνως δοκῶ τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πεποιῆσθαι κατάλογον, οὐκ ὢν οὕτως ἐρωτομανὴς, ὡς διαβάλλων με εἴρηκεν ὁ Κύνουλκος, ἀλλ' ἐρωτικὸς μὲν εἶναι ὁμολογῶ, ἐρωτομανὴς δ' οὔ. Τίς δ' ἐστ' ἀνάγκη δυστυχεῖ πλείοσιν, Ἐξὸν σιωπᾶν κἀν σκότῳ κρύπτειν τάδε. Αἰσχύλος ἔφη ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν ἀμφιτρύωνι. οὗτος δ' ἐστὶν Αἰσχύλος ὁ καὶ τὰ μεσσηνιακὰ ἔπη συνθεὶς ἀνὴρ εὐπαίδευτος. ὑπολαμβάνων οὖν μέγαν εἶναι δαίμονα καὶ δυνατώτατον τὸν ἔρωτα, προσέτι τε καὶ τὴν ἀφροδίτην τὴν χρυσῆν τὰ Εὐριπίδου ἐπὶ νοῦν λαμβάνων λέγω, Οὐχ ὁρᾷς ὅση θεός, Ἣν οὐδ' ἂν εἴποις, οὐδὲ μετρήσειας ἂν Ὅση πέφυκε καὶ ἐφ' ὅσον διέρχεται, Αὕτη τρέφει σὲ κἀμὲ καὶ πάντας βροτούς. Τεκμήριον δὲ μὴ λόγῳ μόνον μάθῃς, Ἔργῳ δὲ δείξω τὸ σθένος τὸ τῆς θεοῦ. Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖ', ὅτε ξηρὸν πέδον Ἄκαρπον αὐχμῷ, νοτίδος ἐνδεῶς ἔχῃ, Ἐρᾷ δ' ὁ σεμνὸς οὐρανὸς πληρούμενος Ὄμβρου πεσεῖν εἰς γαῖαν ἀφροδίτης ὕπο, Ὅταν δὲ συμμιχθῆτον ἐς ταυτὸν δύο, Φύουσιν ἡμῖν πάντα καὶ τρέφουσ' ἅμα, Δι' ὧν βρότειον ζῇ τε καὶ θάλλει γένος. Καὶ ὁ σεμνότατος δ' Αἰσχύλος ἐν ταῖς δαναΐσιν αὐτὴν παράγει τὴν ἀφροδίτην λέγουσαν, Ἐρᾷ μὲν ἁγνὸς οὐρανὸς τρῶσαι χθόνα, Ἔρως δὲ γαῖαν λαμβάνει γάμου τυχεῖν.

ἔρως ἁπανταχοῦ.

Ὄμβρος δ' ἀπ' εὐνάεντος οὐρανοῦ πεσὼν Ἔκυσε γαῖαν, ἡ δὲ τίκτεται βροτοῖς Μήλων

λων τε βοσκὰς καὶ βίον Δημήτριον, Ἀγένδρων δέ τις ὥρα ἐκ νοτίζοντος γάμου Τέλειος
ἐστί, τῶν δ' ἐγὼ παραίτιος. Ἐν Ἱππολύτῳ Εὐριπιδείῳ πάλιν ἡ Ἀφροδίτη φησίν, Ὅσοι τε πόν-
του τερμόνων τ' Ἀτλαντικῶν Ναίουσιν εἴσω φῶς ὁρῶντες ἡλίου, Τοὺς μὲν σέβοντας τἀμὰ πρεσ-
βεύω κράτη, Σφάλλω δ' ὅσοι φρονοῦσιν εἰς ἡμᾶς μέγα. Νεανίσκῳ γὰρ τὴν πᾶσαν ἀρετὴν ἔχον
τι, διὰ μόνον τὸ ἁμάρτημα προσόν, ὅτι οὐκ ἐτίμα τὴν Ἀφροδίτην, αἴτιον ἐγένετο τοῦ ὀλέθρου, καὶ οὔτε
ἡ Ἄρτεμις ἡ περισσῶς ἀγαπήσασα, οὔτε τῶν ἄλλων θεῶν τις ἢ δαιμόνων ἐβοήθησεν αὐτῷ, κατὰ τὸν αὐ
τὸν οὖν ποιητήν, Ὅστις ἔρωτα μὴ μόνον κρίνει θεόν, Ἢ σκαιός ἐστιν, ἢ καλῶν ἄπειρος ὤν, Οὐκ
οἶδε τὸν μέγιστον ἀνθρώποις θεόν, Ὃν σοφὸς ποτὲ ὑμνῶν Ἀνακρέων πᾶσίν ἐστι διὰ στόματος. λέ- ἀνακρέων.
γει οὖν περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ κράτιστος Κριτίας τάδε, Τὸν δὲ γυναικείων μελέων πλέξαντά ποτ' ᾠδὰς
Ἡδὺν Ἀνακρέοντα Τέως εἰς Ἑλλάδ' ἀνῆγεν, Συμποσίων ἐρέθισμα γυναικῶν ἠπερόπευμα
Αὐλῶν ἀντίπαλον φιλοβάρβιτον, ἡδύν, ἄλυπον. Οὔποτε σοῦ φιλότης γηράσεται οὐδὲ θανεῖται,
Ἔς τ' ἂν ὕδωρ οἴνῳ συμμιγνύμενον κυλίκεσσι Παῖς διαπομπεύῃ προπόσεις ἐπὶ δεξιὸν ὠ-
μον, Παννυχίδας θ' ἱερὰς θήλεις χοροὶ ἀμφιέπωσιν, Πλάστιγξ θ' ἡ χαλκοῦ θυγάτηρ ἐπ' ἄκροισι
καθίζοι, Κοττάβου ὑψηλαῖς κορυφαῖς βρομίου ψεκάδεσσιν. Ἀρχύτας δὲ ὁ ἁρμονικός, ὥς φησι Χα
μαιλέων, Ἀλκμᾶνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα, καὶ ἐκδοῦναι πρῶτον μέλος ἀκόλαστον ἀλκμάν.
ὄντα, καὶ περὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὴν τοιαύτην μοῦσαν εἰς τὰς διατριβάς, διὸ καὶ λέγειν ἔν τινι τῶν μελῶν,
Ἔρως με δ' αὖτε Κύπριδος ἕκατι γλυκὺς κατείβων καρδίαν ἰαίνει. λέγει δὲ καὶ ὡς τῆς Μεγαλοστράτης
συμμέτρως ἐρασθεὶς ποιητρίας μὲν οὔσης, δυναμένης δὲ καὶ διὰ τὴν ὁμιλίαν τοὺς ἐραστὰς προσελκύ-
σασθαι. λέγει δ' οὕτως περὶ αὐτῆς, Τοῦθ' ἁδειᾶν μουσᾶν ἔδειξε δῶρον μάκαιρα παρθένων ἁ ξανθὰ Μεγα
λοστράτα. καὶ Στησίχορος δ' οὐ μετρίως ἐρωτικὸς γενόμενος, συνέστησε καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τῶν ᾀσμά
των, ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παίδια καὶ παιδικά. οὕτω δ' ἐναγώνιος ἦν ἡ περὶ τὰ ἐρωτικὰ Ἐρωτικοὶ ποιηταί.
πραγματεία, καὶ οὐδεὶς ἡγεῖτο φορτικοὺς ἐρωτικούς, ὥστε καὶ Αἰσχύλος μέγας ὢν ποιητής, καὶ Σοφοκλῆς
ἦγον εἰς τὰ θέατρα διὰ τῶν τραγῳδιῶν τοὺς ἔρωτας. ὁ μὲν τὸν Ἀχιλλέως πρὸς Πάτροκλον. ὁ δ' ἐν τῇ
Νιόβῃ τὸν τῶν παίδων, διὸ καὶ παιδεραστάν τινες καλοῦσι τὴν τραγῳδίαν, καὶ ἐκδεχόντα τὰ τοιαῦτα
ᾄσματα οἱ θεαταί. καὶ ὁ Ῥηγῖνος δὲ Ἴβυκος βοᾷ καὶ κέκραγεν, ἦρι μὲν αἵ τε Κυδώνιαι μηλίδες ἀρδόμε-
ναι ῥοᾶν ἐκ ποταμῶν, ἵνα παρθένων κῆπος ἀκήρατος, αἵ τ' οἰνανθίδες αὐξόμεναι σκιεροῖσιν ὑφ'
ἕρνεσιν οἰναρέοις θαλέθουσιν. ἐμοὶ δ' ἔρως οὐδεμίαν κατάκοιτος ὥραν τε ὑπὸ στεροπᾶς φλέγων Θρηΐ
κιος Βορέας ἀΐσσων παρὰ Κύπριδος ἀζαλέαις μανίαις ἐρεμνὸς ἐθάμβησε, κραταιὸς παιδόθεν φυλάσ
σει ἡμετέρας φρένας. καὶ Πίνδαρος δ' οὐ μετρίως ὢν ἐρωτικός φησιν, εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι,
καὶ κατὰ καιρὸν μὴ πρεσβυτέραν ἀριθμοῦ δίωκε θυμὲ πρᾶξιν. διόπερ καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις
ἔφη, ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι. καὶ μὴ ἀναμένειν, ὅν τ' ἂν ἐκεῖνο τίς φθέγξηται κατὰ
τὸν αὐτὸν τοῦτον φιλόσοφον, ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι. μνησθεὶς δὲ καὶ τοῦ Τενεδίου
Θεοξένου ὁ Πίνδαρος, ὃς ἦν αὐτοῦ ἐρώμενος, τί φησί, χρῆν μὲν κατὰ καιρὸν ἐρώτων δρέπεσθαι θυμὲ σὺν
ἁλικίᾳ. τὰς δὲ Θεοξένου ἀκτῖνας προσώπου μαρμαριζοίσας δράκης ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδά
μαντος, ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν ψυχρᾷ φλογί. πρὸς δ' Ἀφροδίτας ἀτιμασθεὶς ἑλι
κοβλεφάρου, ἢ περὶ χρήμασι μοχθίζει βιαίως, ἢ γυναικείῳ θράσει ψυχρὰν φορεῖται πᾶσαν ὁδὸν θερα
πεύων, ἀλλ' ἐγὼ δ' ἕκατι τᾶς κηρὸς ὣς δαχθεὶς ἑλεκρὰν μέλισσαν τήκομαι. εὖτ' ἂν ἴδω παίδων
νεόγυιον ἐς ἥβαν, ἐν δ' ἄρα καὶ Τενέδῳ Πειθώ τ' ἔναιε, καὶ Χάρις υἱὸν Ἁγησιλάου. ὅλως δὲ τοὺς παιδι- Παίδων ἔρωτες.
κοὺς ἔρωτας τῶν ἐπὶ ταῖς θηλείαις προκρίνουσι πολλοί. παρὰ γὰρ ταῖς ἄλλαις ταῖς εὐνομουμέναις πό
λεσιν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος σπουδασθῆναι τόδε τὸ ἔθος. Κρῆτες γοῦν ὡς ἔφην καὶ οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς
περὶ τὰ παιδικὰ δαιμονίως ἐπτόηνται. Ἐχεμένης γοῦν ἐν τοῖς Κρητικοῖς, οὐ τὸν Δία φησὶν ἁρπάσαι
τὸν Γανυμήδην ἀλλὰ Μίνωα. οἱ δὲ προειρημένοι Χαλκιδεῖς παρ' αὐτοῖς φασὶν ἁρπασθῆναι τὸν Γανυ
μήδην ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ τόπον δεικνύντες Ἁρπάγιον καλοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ μυρσίναι διάφοροι πεφύ-
κασιν. καὶ τὴν πρὸς Ἀθηναίους δ' ἔχθραν διελύσατο Μίνως καίπερ ἐπὶ θανάτῳ παιδὸς συστᾶσαν
Θησέως ἐρασθείς, καὶ τὴν θυγατέρα τούτῳ γυναῖκα ἔδωκε Φαίδραν, ὡς Ζῆνις ἢ Ζηνεὺς φησὶν ὁ Χῖος
ἐν τῷ περὶ τῆς πατρίδος συγγράμματι. Ἱερώνυμος δὲ ὁ περιπατητικὸς περισπουδάστους φησὶ γενέσθαι
τοὺς τῶν παίδων ἔρωτας, ὅτι πολλάκις ἡ τῶν νέων ἀκμή, καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους ἑταιρικὸν συμφρονῆσαν
πολλὰς τυραννίδας καθεῖλε. παίδων γὰρ παρόντων ἐραστὴς πᾶν ὅτι οὖν ἕλοιτ' ἂν παθεῖν, ἢ δει
λοῦ δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ τοῖς παιδικοῖς. ἔργῳ γοῦν τοῦτο ἔδειξεν ὁ συνταχθεὶς Θήβησιν ὑπὸ
Ἐπαμινώνδου ἱερὸς λόχος. καὶ ὁ κατὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν θάνατος ὑπὸ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτο-
νος γενόμενος. περὶ Σικελίαν δ' ἐν Ἀκράγαντι ὁ Χαρίτωνος καὶ Μελανίππου. Μελάνιππος δ' ἦν τὰ
παιδικά, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ Ἐρωτικῶν. οὗτοι φανέντες ἐπιβουλεύοντες Φα
λάριδι, καὶ βασανιζόμενοι ἀναγκαζόμενοί τε λέγειν, τοὺς συνειδότας οὐ μόνον οὐ κατεῖπον, ἀλλὰ καὶ τὸν
Φάλαριν

Φάλαριν αὐτὸν εἰς ἔλεον τῶν βασάνων ἤγαγον, ὡς ἀπολύσαι αὐτοὺς πολλὰ ἐπαινέσαντα, διὸ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἡσθεὶς ἐπὶ τούτων, ἀναβολὴν τοῦ θανάτου τῷ Φαλάριδι ἐχαρίσατο, τοῦτο ἐμφήνας τοῖς πυνθανομένοις τῆς Πυθίας, ὅπως αὐτῷ ἐπιθῶνται, ἔχρησέ τε καὶ περὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Χαρίτωνα προτάξας τοῦ ἑξαμέτρου τὸ πεντάμετρον, καθάπερ ὕστερον καὶ Διονύσιος Ἀθηναῖος ἐποίησεν ὁ ἐπικληθεὶς χαλκοῦς ἐν τοῖς ἐλεγείοις. ἔστι δὲ ὁ χρησμὸς ὅδε, Εὐδαίμων Χαρίτων καὶ Μελάνιππος ἔφυ θείας ἁγητῆρες ἐφαμερίοις φιλότατος. διαβόητα δ' ἐστὶ καὶ τὰ ἐπὶ Κρατίνῳ τοῦ Ἀθηναίου γενόμενα, ὃς μειράκιον εὔμορφον Ἐπιμενίδου καθαίροντος τὴν Ἀττικὴν ἀνθρωπείῳ αἵματι διά τινα μύση παλαιά, ὡς ἱστορεῖ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῶν, ἑκὼν αὐτὸν ἐπέδωκεν ὁ Κρατῖνος ὑπὲρ τῆς θρεψαμένης, ᾧ καὶ ἐπαπέθανεν ὁ ἐραστὴς Ἀριστόδημος, λύσιν τ' ἔλαβε τὸ δεινόν. διὰ τοὺς τοιούτους οὖν ἔρωτας οἱ τύραννοι, πολέμιοι γὰρ αὐτοῖς αὗται αἱ φιλίαι, τὸ παράπαν ἐκώλυον τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας πανταχόθεν αὐτοὺς ἐκκόπτοντες. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὰς παλαίστρας ὥσπερ ἀντιτειχίσματα ταῖς ἰδίαις ἀκροπόλεσιν ἐνεπίμπρησάν τε καὶ κατέσκαψαν, ὡς ἐποίησε Πολυκράτης ὁ Σαμίων τύραννος. παρὰ δὲ Σπαρτιάταις, ὡς Ἅγνων φησὶν ὁ Ἀκαδημαϊκός, πρὸ τῶν γάμων ταῖς παρθένοις ὡς παιδικοῖς νόμος ἐστὶν ὁμιλεῖν. καὶ γὰρ ὁ νομοθέτης Σόλων ἔφη μηρῶν ἱμείρων καὶ γλυκεροῦ στόματος, Αἰσχύλος τε καὶ Σοφοκλῆς ἀναφανδὸν ἔφασαν ὁ μὲν Μυρμιδόσιν, Σέβας δὲ μηρῶν, ἁγίων οὐκ ἐπιδώσω σω ὦ δυσχάριστε τῶν πυκνῶν φιλημάτων. ὁ δ' ἐν Κολχίσι περὶ Γανυμήδους τινὰ λόγον ποιούμενος, μηροῖς ὑπαίθων τὴν Διὸς τυραννίδα. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ περὶ Κρατίνου καὶ Ἀριστοδήμου πεπλάσθαι φησὶ Πολέμων ὁ Περιηγητὴς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς. ὑμεῖς τε ὦ Κύνουλκε τὰς διηγήσεις ταύτας, κἂν ψευδεῖς ὦσιν, ἀληθεῖς εἶναι πιστεύετε, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ποιημάτων, ἃ περὶ τοὺς παιδικοὺς ἐστὶν ἔρωτας, ἡδέως μελετᾶτε. τὸ δὲ παιδεραστεῖν παρὰ πρώτων Κρητῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας παρελθόντος, ὡς ἱστορεῖ Τίμαιος. ἄλλοι δέ φασι τοῦ τοιούτων ἐρώτων κατάρξασθαι Λάϊον ξενωθέντα παρὰ Πέλοπι, καὶ ἐρασθέντα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Χρυσίππου, ὃν καὶ ἁρπάσαντα καὶ ἀναθέμενον εἰς ἅρμα εἰς Θήβας φυγεῖν. Πράξιλλα δὲ ἡ Σικυωνία ὑπὸ Διός φησιν ἁρπασθῆναι τὸν Χρύσιππον. καὶ Κελτοὶ δὲ τῶν βαρβάρων καίτοι καλλίστας ἔχοντες γυναῖκας, παιδικοῖς μᾶλλον χαίρουσιν, ὡς πολλάκις ἐνίους ἐπὶ ταῖς δοραῖς μετὰ δύο ἐρωμένων ἀναπαύεσθαι. Πέρσας δὲ παρ' Ἑλλήνων φησὶν Ἡρόδοτος μαθεῖν τὸ παισὶ χρῆσθαι. φιλόπαις δὲ ἦν ἐκμανῶς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς. Δικαίαρχος γοῦν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, Βαγώου τοῦ εὐνούχου οὕτως αὐτόν φησιν ἠρᾶσθαι, ὡς ἐν ὄψει θεάτρου ὅλου καταφιλεῖν αὐτὸν ἀνακλάσαντα, καὶ τῶν θεατῶν ἐπιφωνησάντων μετὰ κρότου οὐκ ἀπειθήσας, πάλιν ἀνακλάσας ἐφίλησεν. Καρύστιος δ' ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Χάρωνί φησι τῷ Χαλκιδεῖ, παῖς καλὸς ἦν, καὶ εἶχεν εὖ πρὸς αὐτόν. ὡς δ' Ἀλέξανδρος παρὰ Κρατερῷ αὐτὸν ἐπῄνεσε γενομένου ποτὲ πότου, ὁ Κρατερὸς ἐκέλευσε τὸν παῖδα καταφιλῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ὃς μηδαμῶς εἶπεν, οὐ γὰρ οὕτως ἐμὲ εὐφρανεῖ ὡς σὲ λυπήσει. ὥσπερ γὰρ ἦν ἐρωτικὸς ὁ βασιλεὺς οὗτος, οὕτως καὶ πρὸς τὸ καθῆκον ἐγκρατὴς καὶ πρὸς τὸ πρεπωδέστατον. αἰχμαλώτους γοῦν λαβὼν τὰς Δαρείου θυγατέρας, καὶ τὴν γυναῖκα κάλλει διαπρεπεστάτην οὖσαν, οὐ μόνον ἀπέσχετο, ἀλλ' οὐδ' ἐκείνας μαθεῖν ἐποίησεν ὅτι εἰσὶν αἰχμάλωτοι, ἀλλ' ὡς ἔτι Δαρείου ἐν τῇ βασιλείᾳ ὄντος, πάντα αὐταῖς χορηγεῖσθαι ἐκέλευσε. διὸ καὶ Δαρεῖος τοῦτο μαθὼν ηὔξατο, τῷ ἡλίῳ τὰς χεῖρας ἀνατείνας, ἢ αὐτὸν βασιλεύειν ἢ Ἀλέξανδρον. Ῥαδαμάνθυος τοῦ δικαίου Ἴβυκος ἐραστὴν φησὶ γενέσθαι Τάλων. Διότιμος δ' ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ Εὐρυσθέα φησὶν Ἡρακλέους γενέσθαι παιδικά, διόπερ καὶ τοὺς ἄθλους ὑπομεῖναι. Ἀγαμέμνονά τε Ἀργύννου ἐρασθῆναι λόγος ἰδόντα ἐπὶ τῷ Κηφισσῷ νηχόμενον, ἐν ᾧ καὶ τελευτήσαντα αὐτόν. συνεχῶς γὰρ ἐν τοῦ ποταμῷ τούτῳ ἀπελούετο, θάψας εἰς αὐτό, καὶ ἱερὸν αὐτόθι Ἀφροδίτης Ἀργυννίδος. Ἀλκύμνιος δὲ ὁ Χῖος ἐν διθυράμβοις Ἀργύννου φησὶν ἐρώμενον Ὑμέναιον γενέσθαι. Ἀντιγόνου δὲ τοῦ βασιλέως ἐρώμενος ἦν Ἀριστοκλῆς ὁ κιθαρῳδός, περὶ οὗ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ γράφει οὕτως. Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς ἐπεκώμαζε τῷ Ζήνωνι, καί ποτε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐλθὼν ἔκ τινος πότου, καὶ ἀναπηδήσας πρὸς τὸν Ζήνωνα, ἔπεισεν αὐτὸν συγκωμάσαι αὐτῷ πρὸς Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδόν, οὗ σφόδρα ἤρα ὁ βασιλεύς. φιλομεῖραξ δὲ ἦν ὁ Σοφοκλῆς, ὡς Εὐριπίδης φιλογύνης. Ἴων γοῦν ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ἐπιδημίαις, γράφει οὕτως. Σοφοκλεῖ τῷ ποιητῇ ἐν Χίῳ συνήντησα, ὅτε ἔπλει εἰς Λέσβον στρατηγὸς ἀνδρὶ παιδιώδει παρ' οἶνον καὶ δεξιῷ. Ἑρμησίλεω δὲ ξένου οἱ ἐόντος καὶ προξένου Ἀθηναίων ἑστιῶντος αὐτόν, ἐπεὶ παρὰ τὸ πῦρ ἑστὼς ὁ τὸν οἶνον ἐγχέων, παῖς ἐὼν δῆλος ἦν, εἶπέ τε βούλει με ἡδέως πίνειν. φάντος δ' αὐτοῦ, βραδέως τοίνυν καὶ πρόσφερέ μοι καὶ ἀπόφερε τὴν κύλικα. ἔτι πολὺ μᾶλλον ἐρυθριάσαντος τοῦ παιδός, εἶπε πρὸς τὸν συγκατακείμενον, ὡς καλῶς Φρύνιχος ἐποίησεν εἴπας, λάμπει δ' ἐπὶ πορφυρέαις παρῇσι φῶς ἔρωτος, καὶ πρὸς τόδε ἠμείφθη ὁ Ἐρετριεὺς ἢ Ἐρυθραῖος γραμμάτων ἐὼν διδάσκαλος, σοφὸς μὲν δὴ σύ γε εἶ ὦ Σόφοκλες ἐν ποιήσει, ὅμως μέντοι γε οὐκ εὖ εἴρηκε Φρύνιχος πορφυρέας εἴπων

Σοφοκλῆς φιλομεῖραξ.

τὰς

τὰς γνάθους τοῦ καλοῦ. εἰ γὰρ ὁ ζωγράφος χρώματι πορφυρέῳ ἐναλείψειε τουδὶ τοῦ παιδὸς τὰς γνάθους, οὐκ ἂν ἔτι καλὸς φαίνοιτο. οὐκ ἄρα δεῖ τὸ καλὸν τῷ μὴ καλῷ φαινομένῳ εἰκάζειν ἄν. γελάσας ἐπὶ τῷ Ἐρετριεῖ Σοφοκλῆς, οὐδὲ σοὶ ἀρέσκει ἄρα ὦ ξένε τὸ Σιμωνίδειον κάρτα δοκέον τοῖς Ἕλλησιν εἰρῆσθαι, πορφυρέου ἀπὸ στόματος ἱεῖσα φωνὰν παρθένος. οὐδ' ὁ ποιητὴς ἔφη λέγων χρυσοκόμαν Ἀπόλλωνα. χρυσέας γὰρ εἰ ἐποίησεν ὁ ζωγράφος τὰς τοῦ θεοῦ κόμας, καὶ μὴ μελαίνας, χεῖρον ἂν ἦν τὸ ζωγράφημα. οὐδὲ ὁ φὰς ῥοδοδάκτυλον, εἰ γάρ τις εἰς ῥόδεον χρῶμα βάψῃ τοὺς δακτύλους, πορφυροβαφοῦς χεῖρας καὶ οὐ γυναικὸς καλῆς ποιήσει. γελασάντων δὲ ὁ μὲν Ἐρετριεὺς ἐνωπήθη τῇ ἐπιῤῥαπίσει, ὁ δὲ πάλιν τοῦ παιδὸς τῷ λόγῳ εἴχετο. ἤρετο γάρ μιν ἀπὸ τῆς κύλικος κάρφος τῷ μικρῷ δακτύλῳ ἀφαιρέοντα, εἰ καθορᾷ τὸ κάρφος. φάντος δὲ καθορᾶν, ἀπὸ τοίνυν φύσησον αὐτό, ἵνα μὴ πλύνοιτο ὁ δάκτυλός σου. προσαγαγόντος δ' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν κύλικα, ἐγγυτέρω τὴν κύλικα τοῦ ἑαυτοῦ στόματος ἦγεν, ἵνα δὴ ἡ κεφαλὴ τῇ κεφαλῇ ἀσσοτέρω γένηται. ὡς δὲ ἦν οἱ κάρτα πλησίον, προσλαβὼν τῇ χειρὶ ἐφίλησεν. ἐπικροτησάντων δὲ πάντων σὺν γέλωτι καὶ βοῇ ὡς εὖ ὑπήγαγε τὸν παῖδα, μελετῶ εἶπε στρατηγεῖν ὦ ἄνδρες, ἐπειδήπερ Περικλῆς ποιεῖν μὲν ἔφη με, στρατηγεῖν δ' οὐκ ἐπίστασθαι. ἆρ' οὖν οὐ κατ' ὀρθόν μοι πέπτωκε τὸ στρατήγημα; τοιαῦτα πολλὰ δεξιῶς ἔλεγέν τε καὶ ἔπρησσεν, ὅτε πίνοι ἢ πράσσοι. τὰ μέν τοι πολιτικὰ, οὔτε σοφὸς οὔτε ῥεκτήριος ἦν, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἷς τῶν χρηστῶν Ἀθηναίων. καὶ Ἱερώνυμος δ' ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασί φησιν ὅτι Σοφοκλῆς εὐπρεπῆ παῖδα ἔξω τοῦ τείχους ἀπήγαγε χρησόμενος αὐτῷ, ὁ μὲν οὖν παῖς τὸ ἴδιον ἱμάτιον ἐπὶ τῇ πόᾳ ὑπέστρωσεν, τὴν δὲ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδα περιεβάλλοντο. μετ' οὖν ὁμιλίαν ὁ παῖς ἁρπάσας τὸ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδιον ᾤχετο, καταλιπὼν τῷ Σοφοκλεῖ τὸ ἑαυτοῦ παιδικὸν ἱμάτιον. οἷα δὲ εἰκὸς διαλαληθέντος τοῦ συμβεβηκότος, Εὐριπίδης πυθόμενος καὶ ἐπιτωθάζων τὸ γεγονός, καὶ αὐτός ποτε ἔφη τούτῳ κεχρῆσθαι τῷ παιδί, ἀλλὰ μηδὲν προσθεῖναι, τὸν δὲ Σοφοκλέα διὰ τὴν ἀκολασίαν καταφρονηθῆναι. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀκούσας ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τοιοῦτον ἐπίγραμμα, χρησάμενος τῷ περὶ τοῦ ἡλίου καὶ Βορέου λόγῳ, καί τοι πρὸς μοιχείαν αὐτοῦ παραινιττόμενος,

Ἥλιος ἦν οὐ παῖς Εὐριπίδη, ὅς με χλιαίνων
Γυμνὸν ἐποίησεν, σοὶ δὲ φιλοῦντ' ἑτέραν
Βορρᾶς ὡμίλησε, σὺ δ' οὐ σοφὸς, ὃς τὸν ἔρωτα
Ἀλλοτρίαν σπείρων λωποδύτην ἀπάγεις.

Θεόπομπος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν συληθέντων ἐκ Δελφῶν χρημάτων Ἀσώπιχόν φησι τὸν Ἐπαμινώνδου ἐρώμενον, τὸ Λευκτρικὸν τρόπαιον ἐντετυπωμένον ἔχειν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, καὶ θαυμαστῶς αὐτὸν κινδυνεύειν, ἀνακεῖσθαι δὲ τὴν ἀσπίδα ταύτην ἐν Δελφοῖς ἐν τῇ στοᾷ. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ συγγράμματι Θεόπομπος φιλογύναιον μὲν φησὶ γεγονέναι Φάϋλλον τὸν Φωκέων τύραννον, φιλόπαιδα δὲ Ὀνόμαρχον, καὶ ἐκ τῶν τοῦ θεοῦ χαρίσασθαι τούτῳ εἰς Δελφοὺς παραγενομένῳ τὴν κόμην ὄντι καλῷ συγγενόμενον, τὰ Συβαριτῶν ἀναθήματα στλεγγίδα χρυσᾶ τέσσαρα, τῇ Δεινιάδου δὲ αὐλητρίδι Βρομιάδι Φάϋλλος καρχήσιον ἀργυροῦν Φωκαέων καὶ νον χρυσοῦν κιττοῦ Πεπαρηθίων. αὕτη δέ φησι καὶ ἔμελλε τὰ Πύθια αὐλεῖν, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐκωλύθη. τῷ δὲ Λυκόλα τοῦ Τριχολέου υἱῷ φυσικῷ ὄντι καλῷ Ὀνόμαρχος ἔδωκε φησὶ στέφανον δάφνης Ἐφεσίων ἀνάθημα, οὗτος ὁ παῖς πρὸς Φίλιππον ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, κἀκεῖ προαγωγευόμενος οὐδὲν λαβὼν ἀπεστάλη. τῷ δ' Ἐπιλύκου τοῦ Ἀμφιπολίτου υἱῷ ὄντι καλῷ Δαμίππῳ πλειαθένους ἀνάθημα Ὀνόμαρχος ἔδωκε. Φαρσαλίᾳ τῇ Θεσσαλίδι ὀρχηστρίδι, δάφνης στέφανον χρυσοῦν Φιλόμηλος ἔδωκε Λαμψακηνῶν ἀνάθημα. αὕτη ἡ Φαρσαλία ἐν Μεταποντίῳ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ μάντεων γενομένης φωνῆς ἐκ τῆς δάφνης τῆς χαλκῆς, ἣν ἔστησαν Μεταποντῖνοι κατὰ τὴν Ἀριστέα τοῦ Προκοννησίου ἐπιδημίαν, ὅτε ἔφησεν ἐξ Ὑπερβορέων παραγεγονέναι. ὡς τάχιστα ὤφθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβαλοῦσα, ἐμμανῶν γενομένων τῶν μάντεων, διεσπάσθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ τῶν ἀνθρώπων ὕστερον ἀναζητούντων τὴν αἰτίαν, εὑρέθη διὰ τὸν τοῦ θεοῦ στέφανον ἀνῃρημένη, ὁρᾶτε οὖν καὶ ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι οἱ παρὰ φύσιν τῇ ἀφροδίτῃ χρώμενοι, καὶ ἀσεβοῦντες εἰς τὴν θεόν, μὴ τὸν αὐτὸν διαφθαρῆτε τρόπον. τότε γὰρ καὶ οἱ παῖδές εἰσι καλοί, ὡς Γλυκέρα ἔφασκεν ἡ ἑταίρα, ὅσον ἐοίκασι γυναικὶ χρόνον, καθάπερ ἱστορεῖ Κλέαρχος. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ κατὰ φύσιν δοκεῖ πεποιηκέναι Κλεώνυμος ὁ Σπαρτιάτης, πρῶτος ἀνθρώπων εἰς ὁμηρίαν λαβὼν παρὰ Μεταποντίνων γυναῖκας, παρθένους τὰς ἐνδοξοτάτας καὶ καλλίστας διακοσίας, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ὁ Σάμιος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα ἱστοριῶν. κἀγὼ δὲ κατὰ τὴν Ἐπικράτους Ἀντιλαΐδα ἐρωτικὰ μεμάθηκα ταῦτα παντελῶς Σαπφοῦς μέλη, ἢ τοῦ Κλεομένους Λαμινθίου. ὑμεῖς δὲ ὦ φιλόσοφοι κἂν ἐρασθέντες ποτὲ γυναικῶν ἐν ἐννοίᾳ λάβητε, ὡς ἀδύνατόν ἐστιν τὸ τυχεῖν μάθετε, παύονται οἱ ἔρωτες ὥς φησι Κλέαρχος. τῇ τε γὰρ περὶ τὴν Πυρήνην χαλκῇ βοῒ βοῦς ἐπανέβη, καὶ γεγραμμένῃ κυνὶ καὶ περιστερᾷ καὶ χηνί, τῇ μὲν κύων, τῇ δὲ περιστερά, τῇ δὲ χὴν προσῆλθον καὶ ἐπεπήδησαν. φανέντων δὲ πᾶσι τούτοις ἀδυνάτων ἀπέστησαν, καθάπερ Κλείσοφος ὁ Σηλυμβριανός, οὗτος γὰρ τοῦ ἐν Σάμῳ Παρίου ἀγάλματος ἐρασθεὶς κατέκλεισεν αὑτὸν ἐν τῷ ναῷ ὡς πλησιάσαι δυνησόμενος, καὶ ὡς ἠδυνάτει διὰ τὴν ψυχρότητα καὶ τὸ ἀντίτυπον

ἀναθήματα δωρηθέντα παιδικοῖς.

ἀγαλμάτων ἐρασαί.

τὸ ἀντίτυπον τοῦ λίθου, τηνικαῦτα τῆς ἐπιθυμίας ἀπέστη, καὶ προβαλλόμενος τὸ σαρκίον ἐπλησίασε. τῆς πράξεως ταύτης μνημονεύει Ἄλεξις ὁ ποιητὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Γραφὴ λέγων ὧδε, γεγένηται δ' ὡς λέγουσι κἀν Σάμῳ Τοιοῦθ', λιθίνης ἐπεθύμησεν κόρης Ἄνθρωπος, ἐγκατέκλεισεν τε αὑτὸν εἰς τὸν νεών. καὶ Φιλήμων τοῦ αὐτοῦ μνημονεύων φησίν, ἀλλ' ἐν Σάμῳ μὲν τοῦ λιθίνου ζώου ποτὲ Ἄνθρωπος ἠράσθη τις, εἶτ' εἰς τὸν νεὼν Κατέκλεισεν αὑτόν. Κτησικλέους δέ ἐστιν ἔργον τὸ ἄγαλμα, ὥς φησιν Ἀδαῖος ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ ἀγαλματοποιῶν. Πολέμων δ' ἢ ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδικὸν ἐν Δελφοῖς φησίν, ἐν τῷ πινάκων θησαυρῷ, παῖδές εἰσι λίθινοι δύο, ὧν τοῦ ἑτέρου Δελφοί φασι τῶν θεωρῶν ἐπιθυμήσαντά τινα συγκατακλεισθῆναι, καὶ τῆς

Ζῶα ἀνθρώπων ἐρασθέντα.

ὁμιλίας καταλιπεῖν στέφανον, φωραθέντος δ' αὐτοῦ τὸν θεὸν χρωμένοις τοῖς Δελφοῖς συντάξαι ἀφεῖναι τὸν ἄνθρωπον, δεδωκέναι γὰρ αὐτῷ μισθόν. ἐπὶ ἄλογα δὲ ζῶα ἀνθρώπων ἠράσθη, Σεκουνδοῦ μέν τινος βασιλικοῦ οἰνοχόου Ἀλεκτρυών, ἐκαλεῖτο δὲ ὁ μὲν Ἀλεκτρυὼν Κένταυρος, ὁ δὲ Σεκοῦνδος ἦν οἰκέτης τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὡς ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐν ἕκτῳ περιπετειῶν. ἐν Αἰγίῳ δὲ παιδὸς ἠράσθη χήν, ὡς Κλέαρχος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν. τοῦ δὲ παῖδα τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ Ἀμφίλοχον καλεῖσθαί φησι, καὶ τὸ γένος Ὠλένιον εἶναι. Ἑρμείας δ' ὁ τοῦ Ἑρμοδώρου, Σάμιος δὲ γένος, ἐρασθῆναι Λακύδους τοῦ φιλοσόφου. ἐν δὲ Λευκαδίᾳ φησὶ Κλέαρχος οὕτως ἐρασθῆναι ταὼν παρθένου, ὡς ἐπὶ τὸν βίον ἐκλιπούσῃ συναποθανεῖν. δελφῖνα δ' ἐν Ἰασῷ παιδὸς ἐρασθῆναι λόγος, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ἐν τῇ ἐνάτῃ. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ λέγει οὕτως, μετεπέμψατο δὲ καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰασοῦ παῖδα, περὶ γὰρ τὴν πόλιν ταύτην Διονύσιός τις ἦν παῖς, ὃς μετὰ τῶν ἄλλων ἐκ παλαίστρας παραγενόμενος, ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐκολύμβα, δελφὶς δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ πελάγους ἀπήντα, καὶ ἀναλαμβάνων ἐπὶ τὰ νῶτα ἔφερεν ἐπὶ πλεῖστον νηχόμενος, καὶ πάλιν ἀποκαθίστα εἰς τὴν γῆν. φιλανθρωπότατον δέ ἐστι καὶ συνετώτατον τὸ ζῶον ὁ δελφίς, χάριν τε ἀποδιδόναι ἐπιστάμενον. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ δυοκαιδεκάτῃ Κοίρανος φησὶν ὁ Μιλήσιος ἰδὼν ἁλιέας ἐν δικτύῳ λαβόντας δελφῖνα, καὶ μέλλοντας κατακόπτειν, ἀργύριον δούς, καὶ παραστησάμενος ἀφῆκεν εἰς τὸ πέλαγος. ἐπὶ μετὰ ταῦτα ναυαγίῳ χρησάμενος περὶ Μύκονον, καὶ πάντων ἀπολομένων μόνος ὑπὸ δελφῖνος ἐσώθη ὁ Κοίρανος. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ γηραιοῦ ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τῆς ἐκφορᾶς παρὰ τὴν θάλατταν γιγνομένης κατὰ τύχην ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐν τῷ λιμένι πλῆθος δελφίνων ἐφάνη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, μικρὸν ἀποτέρω τῶν συνεκκομιζόντων τὸν Κοίρανον, ὡσεὶ συνεκφερόντων καὶ συγκηδευόντων τὸν ἄνθρωπον. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ Φύλαρχος διὰ τῆς εἰκοστῆς, ὅσην ἐλέφας φιλοστοργίαν ἔσχεν εἰς

καὶ ἐλέφας παιδὸς ἐρασθείς.

παιδίον, γράφει δ' οὕτως. τούτῳ δὲ τῷ ἐλέφαντι συνετρέφετο θήλεια ἐλέφας, ἣν Νίκαιαν ἐκάλουν, ᾧ τελευτῶσα ἡ τοῦ Ἰνδοῦ γυνὴ παιδίον αὐτῆς τριακοσταῖον παρακατέθετο. ἀποθανούσης δὲ τῆς ἀνθρώπου, δεινή τις φιλοστοργία γέγονε τοῦ θηρίου πρὸς τὸ παιδίον. οὔτε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ χωριζόμενον τὸ βρέφος ὑπέμενεν, ὁ δὲ εἰ μὴ βλέποι τὸ παιδίον ἤσχαλλεν. ὅτ' οὖν ἡ τροφὸς ἐμπλήσειεν αὐτὸ τοῦ γάλακτος, ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν τοῦ θηρίου ἐτίθει αὐτὸ ἐν σκάφει. εἰ δὲ μὴ τοῦτο ποιήσειε, τροφὴν οὐκ ἐλάμβανεν ἡ ἐλέφας. καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τοὺς καλάμους λαμβάνων, καὶ τῶν παρατιθεμένων χορτασμάτων. καθεύδοντος τοῦ βρέφους, τὰς μυίας ἀπεσόβει, ὅτε δὲ κλαίοι, τῇ προβοσκίδι τὴν σκάφην ἐκίνει, καὶ κατεκοίμισεν αὐτό, τὸ δ' αὐτὸ ἐποίει, καὶ ὁ ἄρρην ἐλέφας πολλάκις. ὑμεῖς δ' ὦ φιλόσοφοι καὶ τῶν δελφίνων καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐστὲ κατὰ τὴν γνώμην

Περσαῖος ὁ Κιτιεύς.

ἀγριώτεροι, ἔτι τε ἀνημερώτεροι. καί τοι Περσαίου τοῦ Κιτιέως ἐν τοῖς συμποτικοῖς ὑπομνήμασι βοῶντος, καὶ λέγοντος περὶ ἀφροδισίων ἁρμοστὸν εἶναι ἐν τῷ οἴνῳ μνείαν ποιεῖσθαι. καὶ γὰρ πρὸς ταῦτα ἡμᾶς ὅταν ὑποπίωμεν ἐπιρρεπεῖς εἶναι. καὶ ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἡμέρως τε καὶ μετρίως αὐτοῖς χρωμένους, ἐπαινεῖν δεῖ, τοὺς δὲ θηριωδῶς καὶ ἀπλήστως, ψέγειν. καὶ εἰ διαλεκτικοὶ συνελθόντες εἰς πότον περὶ συλλογισμῶν διαλέγοιντο, ἀλλοτρίως ἂν αὐτοὺς ὑπολάβοι τις ποιεῖν τοῦ παρόντος καιροῦ, καὶ ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ μεθυσθείη ἄν, οἱ δὲ βουλόμενοι σωφρονικοὶ εἶναι, σφόδρα μέχρι τινὸς διατηροῦσιν ἐν τοῖς πότοις τὸ τοιοῦτον, εἶθ' ὅταν παραδύῃ τὸ οἰνάριον, τὴν πᾶσαν ἀσχημοσύνην ἐπιδείκνυνται, ὃ ἐπὶ πρώην ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἐξ Ἀρκαδίας θεωρῶν πρὸς Ἀντίγονον παραγενομένων. ἐκεῖνοι γὰρ ἠρίστων σφόδρα σκυθρωπῶς ἐπὶ εὐσχημόνως ὡς ᾤοντο, οὐχ ὅτι ἡμῶν τινὰ προσβλέποντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλήλους, ὡς δὲ ὁ πότος προέβαινε, καὶ εἰσῆλθεν ἄλλα τε ἀκροάσματα καὶ αἱ Θετταλαὶ αὐταὶ ὀρχηστρίδες, καθάπερ αὐταῖς ἔθος ἐστὶν ἐν ταῖς διαζώσταις γυμναὶ ὠρχοῦντο, οὐκέτι κατεῖχον αὑτοὺς οἱ ἄνδρες, ἀλλ' ἐκ τῶν κλινῶν ἀφώρμων καὶ ἐβόων, ὡς θαυμαστόν τι θέαμα θεώμενοι, καὶ μακάριον τὸν βασιλέα ἀπεκάλουν, ὅτι ἔξεστιν αὐτῷ τούτων ἀπολαύειν, καὶ ἕτερα τούτοις παραπλήσια πάνυ πολλὰ τῶν φορτικῶν ἐποίουν. τῶν φιλοσόφων δέ τις συμπίνων ἡμῖν, εἰσελθούσης αὐλητρίδος, καὶ οὔσης εὐρυχωρίας παρ' αὐτῷ, βουλομένης τῆς παιδίσκης παρακαθίσαι, οὐκ ἐπέτρεψεν, ἀλλὰ σκληρὸν αὑτὸν εἰσῆγεν. εἶθ' ὕστερον πωλουμένης τῆς αὐλητρίδος (καθάπερ

ἔθος

ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς πότοις γίνεσθαι) ἐν τῷ ἀγοράζειν πάνυ νεανίσκος ἦν, καὶ τῷ πωλοῦντι ἄλλῳ τινὶ θᾶττον προσθέντος ἠμφισβήτει, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸν πεπρακέναι, καὶ τέλος εἰς πυγμὰς ἦλθεν ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος. καὶ ἐν ἀρχῇ οὐδ᾽ ἂν παρακαθίσαι ἐπιτρέπων τῇ αὐλητρίδι, μή ποτε αὐτός ἐστιν ὁ Περσαῖος, ὁ περὶ τῆς αὐλητρίδος διαπυκτεύσας. φησὶ γὰρ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος γράφων ὧδε, Ζήνων ὁ Κιτιεὺς Περσαίου παρὰ πότον αὐλητρίδιον πριαμένου, διοκνοῦντος εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν, διὰ τὸ τὴν αὐτὴν οἰκεῖν οἰκίαν συναισθόμενος, συνείλκυσε τὴν παιδίσκην, καὶ συγκατέκλεισε τῷ Περσαίῳ. οἶδα δὲ καὶ Πολύστρατον Ἀθηναῖον μαθητὴν Θεοφράστου τὸν ἐπικαλούμενον Τυρρηνὸν, ὅτι τῶν αὐλητρίδων τὰ ἱμάτια περιέδυεν. ἐσπουδάκεισαν δὲ καὶ οἱ Βασιλεῖς περὶ τὰς μουσουργοὺς, ὡς δῆλον ποιεῖ Παρμενίων ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, ἣν ἐπέστειλεν αὐτῷ μετὰ τὸ Δαμασκὸν ἑλεῖν, καὶ τῆς ἀποσκευῆς τοῦ Δαρείου ἐγκρατὴς γενέσθαι. καταριθμησάμενος οὖν τὰ αἰχμάλωτα γράφει καὶ ταῦτα, παλλακίδας εὗρον μουσουργοὺς τοῦ Βασιλέως τριακοσίας εἰκοσιεννέα, ἄνδρας στεφανοπλόκους ἓξ καὶ τεσσαράκοντα, ὀψοποιοὺς διακοσίους ἑβδομήκοντα ἑπτὰ, χυτρεψοὺς εἰκοσιεννέα, γαλακτουργοὺς τρεῖς καὶ δέκα, ποτιματοποιοὺς ἑπτακαίδεκα, οἰνοηθητὰς ἑβδομήκοντα, μυροποιοὺς τεσσαράκοντα. καὶ ὑμῖν δὲ ὦ ἑταῖροι λέγω, ὅτι οὐδέν ἐστιν ὀφθαλμῶν οὕτως εὐφραντικὸν, ὡς γυναικὸς κάλλος. ὁ γοῦν τοῦ τραγικοῦ Χαιρήμονος Οἰνεὺς περὶ παρθένων τινῶν διηγούμενος, ὧν ἐθεᾶτο, φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, Ἔκειτο γὰρ ἡ μὲν λευκὸν εἰς σεληνάφως, Φαίνουσα μαστὸν λελυμένης ἐπωμίδος, Τῆς δ᾽ αὖ χορείας λαγόνα τὴν ἀριστερὰν Ἔλυσε. γυμνοῖς δ᾽ αἰθέρος θεάμασιν Ζῶσαν γραφὴν ἔφαινε, χρῶμα δ᾽ ὄμμασι Λευκὸν μελαίνης ἔργον ἀνταυγεῖ σκιᾶς. Ἄλλη δ᾽ ἐγύμνου καλλίχειρας ὠλένας, Ἄλλη προσαμπέχουσα θῆλυν αὐχένα, Ἡ δὲ κλαγέντων χλανιδίων ὑπὸ πτύχας Ἔφαινε μηρὸν, κἀξεπεσφραγίζετο Ὥρας γελώσης χωρὶς ἐλπίδων ἔρως, Ὑπνωμέναι δ᾽ ἔπιπτον ἑλενίων ἔπι, Ἴων τε μελανόφυλλα συγκλῶσαι πτερὰ Κρόκον θ᾽, ὃς ἡλιῶδες εἰς ὑφάσματα Πέπλων οἰκίας εἴδωλον ἐσομόργνυτο. Περσῆς δὲ θαλερὸς ἐκτραφεὶς, ἀμάρακος Λειμῶσι μαλθακοῖσιν ἐξέτεινον αὐχένας. Ἐπικατάφορος δὲ ὢν ὁ ποιητὴς οὗτος, καὶ ἐπὶ τὰ ἄνθη ἐν ἀλευσιβοίᾳ φησὶν, Καὶ σώματος μὲν ὄψεις κατειργάζετο, Στίλβοντα λευκῷ χρώματι διαπρεπῆ, Αἰδὼς δ᾽ ἐπερρύθμιζεν ἠπιώτατον Ἐρύθημα λαμπρῷ προστιθεῖσα χρώματι. Κόμαι δὲ κηρόχρωτες ὡς ἀγάλματος Αὐτοῖσι βοστρύχοισιν ἐκπεπλασμέναι, Ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐντρύφων φορούμενοι. Ἐν δὲ τῇ Ἰοῖ ἔαρος τέκνα προσηγόρευε τὰ ἄνθη, ἀνθηροῦ τέκνα ἀέρος πέριξ στρώσαντες. ἐν δὲ Κενταύρῳ ὅπερ δρᾶμα πολύμετρόν ἐστι, λειμῶνος τέκνα. ἔνθεν μὲν αὐτῶν εἰς ἀπείρονα στρατὸν, ἀνθέων ἀλόχων ἐστράτευσαν ἡδοναῖς θηρώμενοι τὰ λειμώνων τέκνα. ἐν δὲ Διονύσῳ, Χορῶν ἐραστὴς κισσὸς, ἐνιαυτοῦ δὲ παῖς. Περὶ δὲ ῥόδων ἐν Ὀδυσσεῖ φησὶν οὕτως, Κόμαισιν ὡρῶν σώματ᾽ εὐανθῆ ῥόδα Εἶχον, τιθήνημ᾽ ἔαρος ἐκπρεπέστατον. Καὶ ἐν Θυέστῃ, ῥόδ᾽ ὀξυφεγγῆ κρίνοισιν ἀργεννοῖς ὁμοῦ Πολλὴν ὀπώραν Κύπριδος εἰσορᾶν παρῆν Ἄκραισι περκάζουσαν οἰνάνθαις χρόνου. Ἐπὶ κάλλει δὲ, ἔτι γὰρ γέρων ἀοιδὸς κελαδεῖ μναμοσύναν κατὰ τὸν Εὐριπίδην, διαβόητοι γεγόνασι γυναῖκες Θαργηλία ἡ Μιλησία, ἥτις καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἀνδράσιν ἐγαμήθη, οὖσα καὶ τὸ εἶδος πάνυ καλὴ καὶ σοφὴ, ὥς φησιν Ἱππίας ὁ σοφιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συναγωγῇ. Δίνων δ᾽ ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Περσικῶν τῆς πρώτης συντάξεως φησὶν, ὅτι ἡ Βαγάζου, ἥτις ἦν ὁμοπάτριος Ξέρξου ἀδελφὴ ὄνομα Ἀνοῦτις, καλλίστη ἦν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν, καὶ ἀκολαστοτάτη. Φύλαρχος δ᾽ ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ Τιμῶσαν φησὶ τὴν Ὀξυάρτου παλλακίδα πάσας γυναῖκας ὑπερβεβληκέναι κάλλει. ταύτην δ᾽ ἀπεστάλκει δῶρον ὁ τῶν Αἰγυπτίων Βασιλεὺς Στατείρᾳ τῇ Βασιλέως γυναικί. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν Ξενοπείθειαν τὴν Λυσανδρίδου μητέρα, πασῶν τῶν κατὰ Πελοπόννησον γυναικῶν γεγονέναι καλλίονα. ἀπέκτειναν δὲ αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Χρυσῆν, ὅτε καὶ τὸν Λυσανδρίδαν ἐχθρὸν ὄντα, Ἀγησίλαος ὁ Βασιλεὺς καταστασιάσας φυγαδευθῆναι ἐποίησεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων. καλλίστη δ᾽ ἦν καὶ Παντίκα ἡ Κυπρία, περὶ ἧς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅτι παρ᾽ Ὀλυμπιάδι οὖσαν τῇ Ἀλεξάνδρου μητρὶ, ᾔτει πρὸς γάμον Μόνιμος ὁ Πυθίωνος. καὶ ἐπεὶ ἦν ἀκόλαστος ἡ γυνὴ, ἔφη ἡ Ὀλυμπιὰς, ὦ πόνηρε τοῖς ὀφθαλμοῖς γαμεῖς, καὶ οὐ τῷ νῷ. καὶ τὴν καταγοῦσαν δὲ Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα ὡς Ἀθηνᾶς πεῖραν εἶδος ἔχουσαν καλὴν φησὶ γεγονέναι, ἥτις καὶ τῇ θεῷ εἴκαστο τὴν μορφήν. Στεφανόπολις δὲ ἦν, καὶ αὐτὴν ἐξέδωκε πρὸς γάμου κοινωνίαν ὁ Πεισίστρατος Ἱππάρχῳ τῷ υἱῷ, ὡς Κλείδημος ἱστορεῖ ἐν ὀγδόῳ νόστων. ἐξέδωκε δὲ καὶ Ἱππάρχῳ τῷ υἱεῖ, τὴν παραιβατήσασαν αὐτῷ γυναῖκα Φύην τὴν Σωκράτους θυγατέρα (καὶ Χάρμου τοῦ πολεμαρχήσαντος θυγατέρα ἔλαβεν Ἱππίας περικαλλεστάτην οὖσαν) τῷ μετὰ αὐτὸν τυραννεύσαντι. συνέβη δὲ, ὥς φησι, τὸν Χάρμον ἐραστὴν τοῦ Ἱππίου γενέσθαι, καὶ τὸν πρὸς Ἀκαδημίᾳ ἔρωτα ἱδρύσασθαι πρῶτον, ἐφ᾽ οὗ ἐπιγέγραπται. Ποικιλομήχαν᾽ ἔρως σοὶ τόνδ᾽ ἱδρύσατο

Μουσουργοὶ γυναῖκες.

Χαιρήμων εὐεπίφορος ἐπὶ τὰ ἄνθη.

βωμὸν, Χάρμος ἐπὶ σκιεροῖς τέρμασι γυμνασίου. Ἡσίοδος δ' ἐν τρίτῳ μελαμποδίας, τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκίδα καλλιγύναικα εἶπεν. εὐπρεπεῖς γὰρ αὐτόθι γίνονται γυναῖκες, ὡς καὶ Θεόφραστος εἴρηκε. καὶ Νυμφόδωρος δ' ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, καλλίονας φησὶ γίνεσθαι γυναῖκας τῶν πανταχοῦ γυναικῶν ἐν Τενέδῳ τῇ Τρωϊκῇ νήσῳ. οἶδα δὲ καὶ περὶ κάλλους γυναικῶν ἀγῶνά ποτε διατεθέντα, περὶ οὗ ἱστορεῖ Νικίας ἐν τοῖς ἀρκαδικοῖς. διαθεῖναι φησὶν αὐτὸν Κύψελον πόλιν κτίσαντα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ τὸν Ἀλφειὸν, εἰς ἣν κατοικήσαντας Παῤῥασίων τινὰς τέμενος καὶ βωμὸν ἀναστῆσαι Δήμητρι Ἐλευσινίᾳ, ἧς ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ τὸν τοῦ κάλλους ἀγῶνα ἐπιτελέσαι, καὶ νικῆσαι πρώτην αὐτοῦ τὴν γυναῖκα Ἡροδίκην. ἐπιτελεῖται δὲ καὶ μέχρι νῦν ὁ ἀγὼν οὗτος. καὶ ἀγωνιζόμεναι γυναῖκες χρυσοφόροι ὀνομάζονται. Θεόφραστος δὲ ἀγῶνα κάλλους φησὶ γίνεσθαι παρὰ Ἠλείοις καὶ τὴν κρίσιν ἐπιτελεῖσθαι μετὰ σπουδῆς, λαμβάνειν τε τοὺς νικήσαντας ἆθλα ὅπλα, ἅπερ ἀνατίθεσθαι φησὶ Διονύσιος ὁ λευκτρικὸς τῇ Ἀθηνᾷ. τὸν δὲ νικήσαντα ταινιούμενον ὑπὸ τῶν φίλων, καὶ πομπεύοντα ἕως τοῦ ἱεροῦ παραγίνεσθαι. τὸν δὲ στέφανον αὐτοῖς δίδοσθαι μυρσίνης ἱστορεῖ Μυρσίλος ἐν ἱστορικοῖς παραδόξοις. ἐνιαχοῦ δέ φησιν ὁ αὐτὸς Θεόφραστος καὶ κρίσεις γυναικῶν περὶ σωφροσύνης γίνεσθαι καὶ οἰκονομίας, ὥσπερ ἐν τοῖς βαρβάροις. ἑτέρωθι δὲ κάλλους, ὡς δέον καὶ τοῦτο τιμᾶσθαι, καθάπερ καὶ παρὰ Τενεδίοις καὶ Λεσβίοις. ταύτην δὲ τύχης ἢ φύσεως εἶναι τιμὴν, δέον προκεῖσθαι σωφροσύνης. τὸ κάλλος γὰρ οὕτως καλὸν, εἰ δὲ μὴ, κίνδυνον ἔχειν ἐπ' ἀκολασίαν. Τοσαῦτα τοῦ Μυρτίλου ἑξῆς καταλέξαντος, καὶ πάντων αὐτὸν ἐπὶ τῇ μνήμῃ θαυμασάντων, ὁ Κύνουλκος ἔφη,

ἀγὼν κάλλους.

Πολυμάθεια.

Πουλυμαθημοσύνης τῆς, οὐ κενεώτερον οὐδέν. Ἵππων ἔφη ὁ ἄθεος, ἀλλὰ καὶ Ἡράκλειτος ὁ θεῖος φησί, πολυμαθὴ νόον ἔχειν, οὐ διδάσκει. καὶ ὁ Τίμων δὲ ἔφη, ἐν δὲ πλατυσμός Πουλυμαθημοσύνης τῆς, οὐ κενεώτερον ἄλλο. Τί γὰρ ὄφελος τῶν τοσούτων ὀνομάτων ὦ γραμματικὲ πάντας ἐπιτρῖψαι μᾶλλον, ἢ σωφρονῆσαι δυναμένων τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἐὰν μέν τις σου πύθηται τίνες ἦσαν οἱ εἰς τὸν δούρειον ἵππον ἐγκατακλεισθέντες, ἑνὸς καὶ δευτέρου ἴσως ἐρεῖς ὄνομα. καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἐκ τῶν Στησιχόρου (σχολῇ γὰρ) ἀλλ' ἐκ τῆς Σακάδου ἀργείου Ἰλιοπερσίδος, οὗτος γὰρ παμπόλλους τινὰς κατέλεξεν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων ἔχοις ἂν οὕτως εὐρύθμως καταλέξαι τὰς προσηγορίας. καὶ τίνες οἱ ὑπὸ τοῦ κύκλωπος αὐτῶν καταβρωθέντες, ἢ ὑπὸ τῶν Λαιστρυγόνων, καὶ εἰ ὄντως κατεβρώθησαν. ὅστις οὖν οὐδὲ τοῦτ' οἶδας, καὶ συνεχῶς Φυλάρχου μνήμην ποιούμενος, ὅτι ἐν ταῖς Κίων πόλεσιν οὔτε ἑταίρας, οὔτε αὐλητρίδας ἰδεῖν ἔστι. καὶ ὁ Μυρτίλος. ποῦ δὲ ποῦ εἴρηκεν ὁ Φύλαρχος, κατέγνων γὰρ αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἱστορίαν. εἰπόντος δὲ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ Μυρτίλος ἔφη, εἶτ' οὐκ ἐγὼ δικαίως πάντας τοὺς φιλοσόφους μισῶ μισοφιλολόγους ὄντας, οὓς οὐ μόνον Λυσίμαχος ὁ βασιλεὺς ἐξεκήρυξε τῆς ἰδίας βασιλείας ἀπελαύνων, ὡς ὁ Καρύστιος φησὶν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖοι. Ἄλεξις γοῦν ἐν ἵππῳ φησίν,

Φιλόσοφοι ἐξελαυνόμενοι.

Τοῦτ' ἔστιν ἀκαδημία τοῦτο Ξενοκράτης Πόλλ' ἀγαθὰ δοῖεν οἱ θεοὶ Δημητρίῳ Καὶ τοῖς νομοθέταις, διότι τοὺς τὰς τῶν λόγων Ὥς φασι δυνάμεις παραδιδόντας τοῖς νέοις, Ἐς κόρακας ἄῤῥειν φασὶν ἐκ τῆς ἀττικῆς. καὶ Σοφοκλῆς δέ τις ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας φιλοσόφους τῆς ἀττικῆς. καθ' οὗ λόγον ἔγραψε Φίλων Ἀριστοτέλους γνώριμος, ἀπολογίαν ὑπὲρ τοῦ Σοφοκλέους Δημοχάρους πεποιηκότος τοῦ Δημοσθένους ἀνεψιοῦ. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ οἱ πάντα ἄριστοι ἐξέβαλον τοὺς σοφιστὰς τῆς Ῥώμης, ὡς διαφθείροντας τοὺς νέους, ἔπειτ' οὐκ οἶδ' ὅπως κατεδέξαντο. ἐμφανίζει δ' ὑμῶν καὶ τὸ ἀνόητον Ἀνάξιππος ὁ κωμῳδοποιὸς, ἐν κεραυνουμένῳ λέγων οὕτως, Οἴμοι φιλοσοφεῖς, ἀλλὰ τούς τε φιλοσόφους Ἐν τοῖς λόγοις φρονοῦντας εὑρίσκω μόνον. Ἐν τοῖσι δ' ἔργοις ὄντας ἀνοήτους ὁρῶ. Εἰκότως οὖν πολλαὶ τῶν πόλεων, καὶ μάλιστα ἡ Λακεδαιμονίων, ὡς Χαμαιλέων φησὶν ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, οὐ προσίενται οὔτε ῥητορικὴν οὔτε φιλοσοφίαν, διὰ τὰς ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν φιλοτιμίας, καὶ ἔριδας καὶ τοὺς ἀκαίρους ἐλέγχους, δι' οὓς Σωκράτης μὲν ἀπέθανεν, ὁ πρὸς τοὺς εἰς τὰ δικαστήρια διακληρουμένους διαλεγόμενος, περὶ τοῦ δικαίου κλεπτίστατους ὄντας. ἀπέθανε δὲ διὰ ταῦτα Θεόδωρος ὁ ἄθεος, καὶ Διαγόρας ἐφυγαδεύθη, ὅτε καὶ πλέων ναυαγίῳ ἐχρήσατο. Θεότιμος δ' ὁ γράψας τὰ κατ' Ἐπικούρου βιβλία, ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ ἐπικουρείου ἐξαιτηθεὶς ἀνῃρέθη, ὥς φησι Δημήτριος ὁ μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. συνελόντι δὲ εἰπεῖν κατὰ τὸν Σολέα Κλέαρχον οὐ καρτερικὸν βίον ἀσκεῖτε, κυνικὸν δὲ τῷ ὄντι ζῆτε, καίτοι τοῦ ζῴου τούτου ἐν τέτταρσι τὴν φύσιν περιττὴν ἔχοντος, ὧν περ ὑμεῖς, τὰ χείρω μερισάμενοι τηρεῖτε. αἰσθήσει τε γὰρ τῇ πρὸς ὄσφρησιν, καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον καὶ ἀλλότριον θαυμαστὸν. τότε συνανθρωπίζον καὶ οἰκουρὸν εἶναι καὶ φυλακτικὸν τοῦ τῶν εὖ δρώντων βίου πάντων περιττότατον, ὧν οὐδέτερον πρόσεστιν ὑμῖν τοῖς τὸν κυνικὸν βίον μιμουμένοις. οὔτε γὰρ συνανθρωπίζετε, οὔτε διαγινώσκετε οὐδένα τῶν ὁμιλούντων, αἰσθήσει τε πολλῶν ὑστεροῦντες ἀργῶς καὶ ἀφυλάκτως ζῆτε. λοιδόρου δὲ καὶ παμφάγου τοῦ ζῴου πεφυκότος, ἔτι δὲ ταλαιπώρου καὶ γυμνοῦ τὸν βίον, ἄμφω ταῦτα μελετᾶτε, καὶ κακολόγοι

Κυνικοί.

λόγοι καὶ βοροὶ πρός τε τούτοις ἄοικοι καὶ ἀνέστιοι βιοῦντες ἔξω ἁπάντων, ἀλλότριοι μὲν ἀρετῆς, μάταιοι δ' εἰς τὸ τοῦ βίου χρήσιμον. οὐδὲν γάρ ἐστι τῶν καλουμένων φιλοσόφων ἀφιλοσοφώτερον. τίς γὰρ ἤλπισεν Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν τοιοῦτον γεγενῆσθαι τοὺς τρόπους, ὁποῖον φησὶ Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς τῶν συμβολαίων λόγοις, ὃν ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάζομεν ὡς ἐπιεικῆ καὶ μέτριον, πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκράτους ἐστὶ συγγράμματα. ἐχαρίσθη δὲ αὐτῷ ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σωκράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον ὡς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φασίν. ἀλλ' ὅγε Λυσίας ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ λόγῳ οὑτωσὶ πρὸς Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν χρέους. ἀπομνημονεύσω δ' ἐγώ, εἰ καὶ πολλά ἐστι τὰ λεχθέντα διὰ τὸ βρένθον ὑμῶν τὸν πολὺν ὦ φιλόσοφοι. ἄρχεται δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ, οὐκ ἄν ποτ' ᾠήθην ἄνδρες δικασταί, Αἰσχίνην τολμῆσαι οὕτως αἰσχρὰν δίκην δικάσασθαι, νομίζων οὐκ ἂν ῥᾳδίως αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. οὗτος γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὀφείλων ἀργύριον ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσίνῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι, προσελθὼν πρὸς ἐμέ, ἐδεῖτο μὴ περιιδεῖν αὐτὸν διὰ τοὺς τόκους ἐκ τῶν ὄντων ἐκπεσόντα. κατασκευάσομαι δὲ ἔφη τέχνην μυρεψικήν, ἀφορμῆς δὲ δέομαι, καὶ οἴσω δέ σοι ἐννέα ὀβολοὺς τῆς μνᾶς τόκους. καλόν γε τὸ τέλος τῆς εὐδαιμονίας τῷ φιλοσόφῳ ἡ μυρεψικὴ τέχνη, ἀκόλουθός τε τῇ Σωκράτους φιλοσοφίᾳ, ἀνδρὸς τοῦ καὶ τὴν τοιαύτην χρῆσιν τῶν μύρων ἀποδοκιμάσαντος. Σόλωνος δὲ τοῦ νομοθέτου οὐδ' ἐπιτρέποντος ἀνδρὶ τοιαύτης προΐστασθαι τέχνης, διὸ καὶ Φερεκράτης ἐν ὕπνῳ ἢ παννυχίδι, φησί καταμυροπωλεῖν τί, μαθὼν τάνδε χρὴ καθήμενον. ὑψηλῶς ὑπὸ σκιαδίῳ κατεσκευασμένον συνέδριον, Οὐ τοῖς μειρακίοις ἐλάλει δι' ἡμέρας. εἶθ' ἑξῆς φησὶν αὖ τίκ' οὐδεὶς οὔτε μαγείραιναν εἶδε πώποτε, Οὐ μὴν οὐδ' ἰχθυοπώλαιναν. ἑκάστῳ γὰρ γένει Ἁρμόζοντα δεῖν εἶναι καὶ τὰ τῆς τέχνης. ἑξῆς δὲ τούτοις ὁ ῥήτωρ τάδε λέγει. πεισθεὶς δ' ὑπ' αὐτοῦ τοιαῦτα λέγοντος, καὶ ἅμα οἰόμενος τοῦτον Αἰσχίνην Σωκράτους γεγονέναι μαθητήν, καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς πολλοὺς καὶ σεμνοὺς λέγοντα λόγους, οὐκ ἄν ποτε ἐπιχειρῆσαι, οὐδὲ τολμῆσαι ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄνθρωποι ἐπιχειροῦσι πράττειν, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν καταδρομὴν αὐτοῦ ποιησάμενος, ὡς ἐδανείσατο, ὡς οὔτε τόκους οὔτε ἀρχαῖον ἀπεδίδου. καὶ ὅτι ὑπερήμερος ἐγένετο γνώμῃ δικαστηρίου ἐρήμην καταδικασθείς, καὶ ὡς ἠνεχυράσθη οἰκέτης αὐτοῦ στιγματίας, καὶ πολλὰ ἄλλα κατειπὼν αὐτοῦ, ἐπιλέγει ταῦτα. ἀλλὰ γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ εἰς ἐμὲ μόνον τοιοῦτός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς αὐτῷ κεχρημένους. οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγγὺς οἰκοῦντες, παρ' ὧν προπόσεις λαμβάνων, οὐκ ἀποδίδωσι δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες τὰ καπηλεῖα. οἱ δὲ γείτονες οὕτως ὑπ' αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν, ὥστ' ἐκλιπόντες τὰς αὐτῶν οἰκίας, ἑτέρας πόρρω μισθοῦνται. ὅσους δ' ἐράνους συνείλεκται, τὰς μὲν ὑπολοίπους φορὰς οὐ κατατίθησιν, ἀλλὰ περὶ τοῦτον τὸν κάπηλον ὡς περὶ στήλην διαφθείρονται. τοσοῦτοι δὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἀπαιτήσοντες τὰ ὀφειλόμενα ἔρχονται, ὥστε οἴεσθαι τοὺς παριόντας ἐπ' ἐκφορὰν αὐτοὺς ἥκειν τούτου τεθνεῶτος. οὕτω δ' οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δοκεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν πλεῖν, ἢ τούτῳ συμβάλλειν. πολὺ γὰρ μᾶλλον ἃ ἂν δανείσηται αὑτοῦ νομίζει εἶναι, ἢ ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου τοῦ μυροπώλου τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν, ἧς ἐρᾶν προσποιησάμενος, οὕτω διέθηκεν, ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τοὺς υἱοὺς πτωχοὺς ἐποίησεν. αὑτὸν δὲ ἀντὶ καπήλου μυροπώλην ἀπέδειξεν. οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον μετεχειρίζετο τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἧς ῥᾷον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι ὅσου ἐλάττους ἦσαν, ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους, καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες. ὁ μὲν οὖν βίος τοῦ σοφιστοῦ τοιοῦτος. ὁ μὲν οὖν Λυσίας ὦ Κύνουλκε οὕτως. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον τὸν τραγικὸν ποιητὴν τάδ' οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος, καταπαύσω τὸν πρὸς σὲ καὶ τοὺς ἄλλους κύνας ἐνταῦθα λόγον.

αἰσχίνης σωκρατικός.

Λυσίας κατ' αἰσχίνου τοῦ Σωκρ.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

ΤΟΝ Διόνυσον ἑταῖρε Τιμόκρατες μαινόμενον οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀπὸ τοῦ τοὺς πλείονος ἀκράτου σπῶντας, θορυβώδεις γίνεσθαι. οἶνος σε τρώει μελιηδής, ὅστε καὶ ἄλλους Βλάπτει, ὅς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ. Οἶνος καὶ κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα Ὤλεσ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο Ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ', ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ Μαινόμενος, κάκ' ἔρεξε δόμοις ἐνὶ Πειριθόοιο. κατιόντος γοῦν τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος, ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ μαινόμενα. Κλέαρχος τε ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Κορινθίοις φησίν, Εἰ τοῖς μεθυσκομένοις ἑκάστης ἡμέρας Ἀλγεῖν, συνέβαινε τὴν κε-

ἀγέλαστοι.

ὀδ. φ.

φαλὴν περὶ τοῦ πιεῖν Τὸν ἄκρατον, ἡμῶν οὐδὲ εἷς ἔπινεν ἄν. Νῦν δὲ πρότερόν γε τοῦ πόνου τὴν ἡδονὴν Προλαμβάνοντες ὑστεροῦμεν τἀγαθοῦ. Ξενοφῶν δὲ τὸν Ἀγησίλαον μέθης μὲν ἀπέχεσθαι ὁμοίως ᾤετο χρῆναι καὶ μανίας. σίτων δ' ὑπερκαίρων ὁμοίως καὶ ἀργίας, ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς γε οὔτε τῶν πλεῖον πινόντων ὄντες τῶν ἐξοίνων γινομένων, πληθούσης ἀγορᾶς, ἐπὶ τὰ μουσικὰ ταῦτα ἐρχόμεθα συμπόσια. καὶ γὰρ ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλπιανὸς πάλιν τινὸς ἐπείληπτο εἰπόντος, Ἔξοινος οὐκ εἰμὶ λέγων, ὁ δ' Ἔξοινος ποῦ. καὶ ὅς, παρ' Ἀλέξιδι ἐν εἰσοικιζομένῳ, Ἔξοινος ἐποίει ταῦτ' ἔφη. ἐπεὶ δὲ ἑκάστης ἡμέρας μετὰ τοὺς παρ' ἡμῶν καινοὺς ἀεὶ λεγομένους λόγους, καὶ ἀκροάματα ἑκάστοτε διάφορα, ἐπεισάγει ὁ λαμπρὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος ἔτι τε καὶ γελωτοποιούς. φέρε λέγωμέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ τούτων, καί τοιγε οἶδα καὶ Ἀνάχαρσιν τὸν σκύθην ἐν συμποσίῳ γελωτοποιῶν εἰσαχθέντων ἀγέλαστον διαμείναντα, πιθήκου δ' ἐπεισαχθέντος, γελάσαντα φάναι. ὡς οὗτος μὲν φύσει γελοῖός ἐστιν, ὁ δ' ἄνθρωπος ἐπιτηδεύσει. καὶ Εὐριπίδης δὲ ἐν τῇ δεσμώτιδι Μελανίππῃ ἔφη, Ἀνθρώπων δὲ πολλοὶ τοῦ γέλωτος οὕνεκα Ἀσκοῦσι χάριτας κερτόμους. ἐγὼ δέ πως Μισῶ γελοίους, οἵτινες μὲν ἐπὶ σοφῶν Ἀχάλιν' ἔχουσι στόματα. κ' εἰς ἀνδρῶν μὲν οὐ Τελοῦσιν ἀριθμόν, ἐν γέλωτι δ' εὐπρεπεῖς. Οἰκοῦσι δ' οἴκους, καὶ τὰ ναυστολούμενα Ἔσω δόμων σῴζουσι. Παρμενίσκος δὲ ὁ μεταποντῖνος, ὥς φησι Σῆμος ἐν πέμπτῃ δηλιάδος, καὶ γένει καὶ πλούτῳ πρωτεύων, εἰς Τροφωνίου καταβάς, καὶ ἀνελθὼν οὐκ ἔτι γελᾶν ἐδύνατο, καὶ χρηστηριαζομένῳ περὶ τούτου, ἡ πυθία ἔφη. εἴρῃ μ' ἀμφὶ γέλωτος ἀμείλιχε μειλιχίοιο, Δώσει σοι μήτηρ οἴκοι τὴν ἔξοχα τίε. Ἐλπίζων δ' ἂν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα γελάσειν, ὡς οὐδὲν ἦν πλέον. οἰόμενος ἐξηπατῆσθαι, ἔρχεταί ποτε κατὰ τύχην εἰς Δῆλον, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν νῆσον θαυμάζων, ἦλθε καὶ εἰς τὸ Λητῷον, νομίζων τῆς Ἀπόλλωνος μητρὸς ἀγάλματι θεωρήσειν ἀξιόλογον. ἰδὼν δὲ αὐτὸ ξύλινον ἄμορφον παραδόξως ἐγέλασεν, καὶ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμὸν ξυμβάλλων, καὶ τῆς ἀρρωστίας ἀπαλλαγείς, μεγαλωστὶ τὴν θεὸν ἐτίμησεν. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν γεροντομανίᾳ καὶ εὑρετὰς τῶν γελοίων φησὶ γενέσθαι Ῥαδάμανθυν καὶ Παλαμήδην λέγων οὕτως. καί τοι πολύ γε πονοῦμεν τὸν ἀσύμβολον εὗρε γελοῖα λέγειν Ῥαδάμανθυς καὶ Παλαμήδης. γελωτοποιοῦ δὲ μέμνηται Ξενοφῶν ἐν τῷ συμποσίῳ Φιλίππου μὲν, περὶ οὗ καὶ οὑτωσὶ λέγει. Φίλιππος δ' ὁ γελωτοποιὸς κρούσας τὴν θύραν, εἶπε τῷ ὑπακούσαντι εἰσαγγεῖλαι, ὅστις τε εἴη, καὶ διότι κατάγεσθαι βούλεται, συνεσκευασμένος δὲ ἔφη παρεῖναι πάντα τἀπιτήδεια, ὥστε καὶ δειπνεῖν τἀλλότρια. καὶ τὸν παῖδα δὲ ἔφη πάνυ πιέζεσθαι, διά τε τὸ φέρειν μηδέν, καὶ διὰ τὸ ἀνάριστον εἶναι. Ἱππόλοχος δὲ ὁ μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, γελωτοποιῶν μέμνηται Μανδρογένους καὶ Στράτωνος τοῦ ἀττικοῦ. πλῆθος δ' ἦν ἀθήνησι τῆς σοφίας ταύτης. ἐν γοῦν τῷ διομείῳ ἡρακλείῳ συνελέγοντο, ἑξήκοντα ὄντες τὸν ἀριθμόν, καὶ ἐν τῇ πόλει δὲ ὠνομάζοντο ὡς οἱ ἑξήκοντα τοῦτ' εἶπον, καὶ ἀπὸ τῶν ἑξήκοντα ἔρχομαι. ἐν δὲ τούτοις ἦσαν Καλλιμέδων τε ὁ κάραβος καὶ Δεινίας. ἔτι τε Μασιγείτων καὶ Μέναιχμος, ὥς φησι Τηλεφάνης, ἐν τῷ περὶ τοῦ ἄστεος. τοσαύτη δὲ αὐτῶν δόξα τῆς ῥᾳθυμίας ἐγένετο, ὡς καὶ Φίλιππον ἀκούσαντα τὸν μακεδόνα, πέμψαι τάλαντον, ἵν' ἐγγραφόμενοι τὰ γελοῖα πέμπωσιν αὐτῷ. ὅτι δὲ ἦν περὶ τὰ γελοῖα ἐσπουδακὼς ὁ βασιλεὺς οὗτος, μαρτυρεῖ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς φιλιππικοῖς. φιλόγελως δ' ἦν καὶ Δημήτριος ὁ πολιορκητής, ὥς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅς γε τὴν Λυσιμάχου αὐλὴν κωμικῆς σκηνῆς οὐδὲν διαφέρειν ἔλεγεν. ἐξιέναι γὰρ ἀπ' αὐτῆς πάντας δισυλλάβους, τόν τε Βίθυν χλευάζων, καὶ τὸν Γρῖπον μεγίστους ὄντας παρὰ τῷ Λυσιμάχῳ, καί τινας ἑτέρους τῶν φίλων. παρὰ δ' αὐτῷ Πευκέτας καὶ Μενελάους ἔτι δὲ Ὀξυθέμιδας. ταῦτα δ' ἀκούων ὁ Λυσίμαχος, ἐγὼ τοίνυν ἔφη πόρνην ἐκ τραγικῆς σκηνῆς οὐχ ἑώρακα ἐξιοῦσαν τὴν αὐλητρίδα Λαμίαν λέγων. ἀπαγγελθέντος δὲ καὶ τούτου, ὑπολαβὼν ὁ Δημήτριος ἔφη, ἀλλ' ἡ παρ' ἐμοὶ πόρνη σωφρονέστερον τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ζῇ. ὅτι δὲ καὶ Σύλλας ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς φιλόγελως ἦν, προείρηται. Λεύκιος δὲ Ἀνίτιος καὶ αὐτὸς ῥωμαίων στρατηγήσας ἰλλυριοὺς καταπολεμήσας, καὶ αἰχμάλωτον ἀγαγὼν Γέντιον, τὸν τῶν ἰλλυριῶν βασιλέα, σὺν τοῖς τέκνοις, ἀγῶνας ἐπιτελῶν τοὺς ἐπινικίους ἐν τῇ Ῥώμῃ, παντὸς γέλωτος ἄξια πράγματα ἐποίησεν, ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ τριακοστῇ. μεταπεμψάμενος γὰρ τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐπιφανεστάτους τεχνίτας, καὶ σκηνὴν κατασκευάσας μεγίστην ἐν τῷ κίρκῳ, πρώτους εἰσῆγεν αὐλητὰς ἅμα πάντας. οὗτοι δ' ἦσαν Θεόδωρος ὁ Βοιώτιος, Θεόπομπος, Ἕρμιππος ὁ Λυσίμαχος, οἵτινες ἐπιφανέστατοι ἦσαν. τούτους δ' στήσας ἐπὶ τὸ προσκήνιον, μετὰ τοῦ χοροῦ αὐλεῖν ἐκέλευσεν ἅμα πάντας. τῶν δὲ διαπορευομένων τὰς κρούσεις μετὰ τῆς ἁρμοζούσης κινήσεως, προσπέμψας οὐκ ἔφη καλῶς αὐτοὺς αὐλεῖν, ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι μᾶλλον ἐκέλευε. τῶν δὲ διαπορούντων, ὑπέδειξέ τις τῶν ῥαβδούχων ἐπιστρέψαντας ἀπαγαγεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ποιεῖν ὡσανεὶ μάχην. ταχὺ δὲ συννοήσαντες οἱ αὐληταί, καὶ λαβόντες οἰκίαν † ταῖς ἑαυτῶν ἀσελγείαις, μεγάλην ἐποίησαν σύγχυσιν. συστρέψαντες δὲ τοὺς μέσους χοροὺς πρὸς τοὺς ἄκρους, οἱ μὲν αὐληταὶ φυσῶντες, ἀδιανόητα καὶ διαφέροντες τοὺς αὐλοὺς ἀπῆγον ἀνὰ μέρος ἐπ'

In Xenophonte legitur. ᾤετο χρῆναι καὶ λαιμαργίας, σίτων δὲ ὑπερκαίρων ὁμοίως ὡς καὶ ἁμαρτίας.

Γελωτοποιοί.

Φιλογέλωτες.

ρος ἐπ' ἀλλήλους. ἅμα δὲ τούτοις ἐπικτυποῦντες οἱ χοροί, καὶ συνεκπεσιόντες τὴν σκηνὴν ἐπέφερον
το τοῖς ἐναντίοις, καὶ πάλιν ἀνεχώρουν ἐκ μεταβολῆς. ὡς δὲ καὶ περιζωσάμενός τις τῶν χορευτῶν ἐκ τοῦ
καιροῦ στραφείς, ἦρε τὰς χεῖρας ἀπὸ πυγμῆς πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον αὐλητήν, τότ' ἤδη κρότος ἐξαί-
σιον ἐγένετο, καὶ κραυγὴ τῶν θεωμένων. ἔτι δὲ τούτων ἐκ παρατάξεως ἀγωνιζομένων ὀρχησταὶ δύο
εἰσήγοντο μετὰ συμφωνίας εἰς τὴν ὀρχήστραν καὶ πύκται τέσσαρες ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν μετὰ σαλ
πιγκτῶν καὶ κυκανητῶν. ὁμοῦ δὲ τούτων πάντων ἀγωνιζομένων ἄλεκτον ἦν τὸ συμβαῖνον. περὶ δὲ
τῶν τραγῳδῶν φησὶν ὁ Πολύβιος, ὅτι ἐὰν ἐπιβάλωμαι λέγειν, δόξω τισὶν διαχλευάζειν. ταῦτα τοῦ
Οὐλπιανοῦ διεξελθόντος, καὶ πάντων ἀνακαγχασάντων, ἐπὶ ταῖς ἀνοικείαις ταύταις θέαις, ἐγέ-
νοντό τινες λόγοι καὶ περὶ τῶν καλουμένων πλάνων, καὶ ἐζητεῖτο εἰ μνήμη τίς καὶ περὶ τούτων ἐγένε Πλάνοι.
το παρὰ τοῖς παλαιοτέροις. περὶ γὰρ θαυματοποιῶν ἤδη προειρήκαμεν, καὶ ὁ Μάγνος ἔφη. Διο-
νύσιος μὲν ὁ σινωπεὺς ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητής, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὁμωνύμῳ μνημονεύει Κηφι-
σοδώρου τοῦ πλάνου διὰ τούτων. Κηφισόδωρον φησὶν ἐπικαλούμενον πλάνον τινὰ ἐν Ἀθήναις γε-
νέσθαι, τὴν χολὴν εἰς τοὔμπροσθεν τὸ μέρος τοῦ βίου καταχρώμενον, τοὔμπροσθεν ἐντυχόντα πρὸς τὸ σιμὸν ἀναβέχειν,
ἢ συγκαθεῖναι τῇ ἐπὶ τῇ βακτηρίᾳ. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νικόστρατος ἐν σύρῳ,   Κηφισόδωρον οὐ
κακῶς μὰ τὴν δία τὸν πλάνον   Φασὶ ξενωπὸν εἰς ξένον ἐλθεῖν τινὰς   Ἀγκαλίδας ἔχοντας, ὥς
τε μὴ παρελθεῖν μηδὲ ἕνα.   Πανταλέοντος δὲ μνημονεύει Θεόγνητος ἐν φιλοδεσπότῳ.   Ὁ Παν
ταλέων μὲν αὐτὸς αὐτοὺς τοὺς ξένους   Τοὺς δ' ἀγνοοῦντας αὐτὸν ἐπλάνα, καὶ σχεδὸν   Ἀπεκραι-
πάλα τὰ πλεῖστα τοῦ γελάσαι χάριν   Ἰδίαν τιν' αὐτῷ θέμενος ἀδολεσχίαν.   Καὶ Χρύσιππος δ'
ὁ φιλόσοφος ἐν πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, περὶ τοῦ Πανταλέοντος τάδε γράφει. ὁ δὲ πλάνος
Πανταλέων τελευτᾶν μέλλων, ἑκάτερον τῶν υἱῶν κατ' ἰδίαν ἐξηπάτησεν, φήσας μόνῳ αὐτῷ λέγειν
ὅπου κατορωρύχοι τὸ χρυσίον, ὥστε μάτην ὕστερον κοινῇ σκάπτοντας αἰσθέσθαι ἐξηπατημένους. οὐκ ἠπό
ρει δὲ ἡμῶν τὸ συμπόσιον, οὐδὲ τῶν φιλοσκωπτούντων. περὶ δὲ τοιούτου τινὸς πάλιν ὁ Χρύσιππος
ἐν τῷ αὐτῷ γράφει, φιλοσκώπτης μέλλων ὑπὸ τοῦ δημίου σφάττεσθαι, εἶπεν ἔφη θέλειν ὥσπερ τὸ κύκ
νειον ᾄσας ἀποθανεῖν. ἐπιτρέψαντος δ' ἐκείνου ἔσκωψεν. ὑπὸ δὴ τῶν τοιούτων πολλάκις ὁ Μυρτί Φιλοσκῶπται.
λος σκωφθεὶς καὶ ἀγανακτήσας εἶπεν, καλῶς Λυσίμαχον τὸν βασιλέα πεποιηκέναι. Τελεσφόρον
γὰρ ἕνα τῶν ὑπάρχων αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔσκωψε ποτὲ ἐν συμποσίῳ τὴν Ἀρσινόην. γυνὴ δὲ ἦν τοῦ Λυ-
σιμάχου, ὡς ἐμετικὴν οὖσαν εἰπών, κακῶν κατάρχεις, τὴν δ' ἐμοῦσαν εἰσάγων, ὁ Λυσίμαχος ἀκού
σας ἐμβληθῆναι αὐτὸν ἐκέλευσεν εἰς γαλεάγραν, καὶ δίκην θηρίου περιφερόμενον καὶ τρεφόμε-
νον, οὕτως ἐποίησεν ἀποθανεῖν. σὺ δὲ ὦ Οὐλπιανὲ εἰ τὴν γαλεάγραν ζητεῖς, ἔχεις παρὰ Ὑπερείδῃ
τῷ ῥήτορι. ὅπου δὲ σὺ ζήτει. καὶ Ταχὼς δ' ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς Ἀγησίλαον σκώψας τὸν Λακε
δαιμονίων βασιλέα, ὅτ' ἦλθεν αὐτῷ συμμαχήσων, ἦν γὰρ βραχὺς τὸ σῶμα, ἰδιώτης ἐγένετο ἀπο
στάντος ἐκείνου τῆς συμμαχίας. τὸ δὲ σκῶμμα τοῦτ' ἦν. ὤδινεν ὄρος, Ζεὺς δ' ἐφοβεῖτο, τὸ δ' ἔτε-
κεν μῦν. ὅπερ ἀκούσας ὁ Ἀγησίλαος καὶ ὀργισθεὶς ἔφη, φανήσομαί σοι ποτὲ καὶ λέων. ὕστερον καὶ ἀνι
σταμένων τῶν Αἰγυπτίων, ὥς φησι Θεόπομπος καὶ Λυκέας ὁ ναυκρατίτης ἐν τοῖς αἰγυπτιακοῖς, οὐ-
δὲν αὐτῷ συμπράξας, ἐποίησεν ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς φυγεῖν εἰς Πέρσας. πολλῶν οὖν πολλάκις
ὄντων τῶν ἀκροαμάτων, καὶ τῶν αὐτῶν οὐκ ἀεί, ἐπειδὴ πολλοὶ περὶ αὐτῶν ἐγένοντο λόγοι, τὰ ὀνό-
ματα τῶν εἰπόντων παραλιπών, τῶν πραγμάτων μνησθήσομαι. περὶ μὲν γὰρ αὐλῶν ὁ μέν τις
ἔφη τὸν Μελανιππίδην καλῶς ἐν τῷ Μαρσύᾳ διασύροντα τὴν αὐλητικὴν εἰρηκέναι περὶ τῆς
Ἀθηνᾶς. τὰ μὲν ἀθάνατα ὄργανα ἔρριψέ τε ἱερᾶς ἀπὸ χειρός, εἶπέ τε ἔρρετε αἴσχεα σώματι λύμα. Αὐλοὺς ἀθηνᾶ
ἐμὲ δ' ἐγὼ κακότητι δίδωμι, πρὸς ὃν ἀντιλέγων ἄλλος ἔφη, ἀλλ' ὅ γε σελινούντιος Τελέστης τῷ Με ῥίπτουσα.
λανιππίδῃ ἀντικορυσσόμενος ἐν Ἀργοῖ ἔφη. ὁ δὲ λόγος ἐστὶ περὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ὃν σοφὸν σοφὰν λαβοῦ
σαν οὐκ ἐπέλπομαι νόῳ δρυμοῖς ὀρείοις ὄργανον δίαν ἀθάναν δυσόφθαλμον αἶσχος ἐκφοβηθεῖσαν,
αὖθις ἐκ χερῶν βαλεῖν νυμφαγενεῖ χειροκτύπῳ φηρὶ Μαρσύᾳ κλέος. τί γάρ νιν εὐηράτοιο κάλ-
λεος ὀξὺς ἔρως ἔτειρεν. αἱ γὰρ παρθενίαν ἀγανὸν καὶ ἄπαιδ' ἀπένειμε Κλωθώ, ὡς οὐκ ἂν εὐ-
λαβηθείσης τὴν αἰσχρότητα τοῦ εἴδους διὰ τὴν παρθενίαν, ἑξῆς τε φησίν, ἀλλὰ μάταν ἀναχόρευ
τος, ἅδε ματαιολόγων φάμα προσέπτατο. ἑλλάδα μουσοπόλων σοφᾶς ἐπὶ φθόνον βροτοῖς τεχ-
νας ὄνειδος. μετὰ ταῦτα δὲ ἐγκωμιάζων τὴν αὐλητικὴν λέγει, τὰν συνεριθοτάταν Βρομίῳ πα
ρέδωκε σεμνᾶς δαίμονος ἀερθὲν πνεῦμ' ἀελλοπτερύγων σὺν ἀγλαᾶνω. κυτᾶτι χειρῶν κόμψω
† δὲ κἂν τῷ Ἀσκληπιῷ ὁ Τελέστης ἐδήλωσε τὴν τῶν αὐλῶν χρείαν ἐν τούτοις, ἢ φρύγα καλλι-
πιόνων αὐλῶν ἱερῶν βασιλῆα λυδὸν ὃς ἥρμοσε πρῶτος Δωρίδος ἀντίπαλον μούσης. νομοαιόλον
ὀρφναὶ πνεύματος εὔπτερον αὔραν ἀμφιπλέκων καλάμοις. Πρατίνας δὲ ὁ φλιάσιος, αὐλητῶν καὶ
χορευτῶν μισθοφόρων κατεχόντων τὰς ὀρχήστρας, ἀγανακτεῖν τινὰς ἐπὶ τῷ τοὺς αὐλητὰς μὴ συ-
ναυλεῖν τοῖς χοροῖς, καθάπερ ἦν πάτριον, ἀλλὰ τοὺς χοροὺς συνᾴδειν τοῖς αὐληταῖς. ὃν οὖν εἶχε

θυμὸν κατὰ τῶν ταῦτα ποιούντων ὁ Πρατίνας ἐμφανίζει διὰ τοῦδε τοῦ ὑπορχήματος. τίς ὁ θόρυβος ὅδε, τί τάδε τὰ χορεύματα. τίς ὕβρις ἔμολεν ἐπὶ διονυσιάδα, πολυπάταγα θυμέλας ἐμὸς ἐμὸς ὁ Βρόμιος, ἐμὲ δεῖ κελαδεῖν, ἐμὲ δεῖ παταγεῖν. ἀν' ὄρεα σύμενον μετὰ ναΐδων, οἷά τε κύκνον ἄγοντα ποικιλόπτερον μέλος. τὰν ἀοιδὰν κατέστασε Πιερὶς βασίλειαν. ὁ δ' αὐλὸς ὕστερον χορευέτω. καὶ γάρ ἐσθ' ὑπηρέτης κώμων μόνον θυραμάχοις τε πυγμαχίαισιν νέων θέλει παροίνων ἔμμεναι στρατηλάτας. παῖε τὸν φρυναίου ποικίλου πνοὰν ἔχοντα, φλέγε τὸν ὀλεσιαλοκάλαμον λαλοβαρυοπαραμελορυθμοβάταν θυπα τρυπάνῳ δέμας πεπλασμένον. ἢν ἰδού· ἅδε σοι δεξιᾶς καὶ ποδὸς διαρριφά, θριαμβοδιθύραμβε κισσοχαῖτ' ἄναξ, ἄκουε τὰν ἐμὰν Δώριον χορείαν. περὶ δὲ τῆς αὐλῶν πρὸς λύραν κοινωνίας, ἐπεὶ πολλάκις καὶ αὐτὴ ἡμᾶς συναυλία ἔθελγεν, Ἕρμιππος ἐν Ἐμπόλῃ φησίν, κοινωνεῖ γὰρ ὦ μειράκιον, Ἡ μὲν τοῖσιν αὐλοῖς μουσική, κἂν τῇ λύρᾳ Τοῖς ἡμετέροισι παιγνίοις. ὅταν γὰρ εὖ Συναρμόσωσι τοῖς συνοῦσι τὸν τρόπον, τόθ' ἡ μεγίστη τέρψις ἐξευρίσκεται.

Συναυλία. τὴν δὲ συναυλίαν τί ποτ' ἐστίν, ἐμφανίζει Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν πέμπτῳ Δηλιάδος γράφων οὕτως. ἀγνοουμένης δὲ παρὰ πολλοῖς τῆς συναυλίας λεκτέον. ἦν τις ἀγὼν συμφωνίας ἀμοιβαῖος αὐλοῦ καὶ ῥυθμοῦ χωρὶς λόγου τοῦ προσμελῳδοῦντος. ἀσέως δὲ αὐτὴν Ἀντιφάνης φανερὰν ποιεῖ ἐν τῷ Αὐλητῇ λέγων. Ποίαν φράσον γὰρ ἤδε τὴν συναυλίαν Ταύτην ἐπίσταται γάρ, ἀλλ' ἠύλουν ἔτι. Μαθόντες ὥστε τοὺς αὐλούς, σύ τε αὐτὴ τελετῇ ψεθέθαμεν συντυγχάνεις αὐλῶν πέραινε. δέξεται δὲ τ' ἄλλα γὰρ ἡδυντικόν ἐστιν, οὐ χωρὶς πάλιν συννεύματ' οὐ προβλημάθοις σημαίνεται ἕκαστα. λίβυν δὲ τὸν αὐλὸν προσαγορεύουσιν οἱ ποιηταί φησὶ Δοῦρις ἐν δευτέρῳ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα, ἐπειδὴ σειρίτης, ὃς δοκεῖ πρῶτον εὑρεῖν τὴν αὐλητικήν, λίβυς ἦν τῶν νομάδων, ὃς καὶ κατηύλησε τὰ μητρῷα πρῶτος. αὐλήσεων δ' εἰσὶν ὀνόματα, ὥς φησι Τρύφων ἐν δευτέρῳ ὀνομασιῶν, αἵδε κῶμος, βουκολιασμός, γίγγρας, τετράκωμος, ἐπίφαλλος, χορεῖος, καλλίνικος, πολεμικόν, ἡδύκωμος, σικιννοτύρβη, θυροκοπικόν, τὸ αὐτὸ καὶ κρουσίθυρον, κνισμός, μόθων. ταῦτα δὲ πάντα μετ' ὀρχήσεως ηὐλεῖτο, καὶ ᾠδῆς δὲ ὀνομασίας καταλέγει ὁ

Διάφοροι ᾠδαί. Τρύφων τάσδε. ἱμαῖος, ἡ ἐπιμύλιος καλουμένη, ἣν παρὰ τοὺς ἀλέτους ᾖδον, ἴσως ἀπὸ τῆς ἱμαλίδος. ἱμαλὶς δ' ἐστὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁ νόστος, καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλεύρων. ἡ δὲ τῶν ἱστουργούντων ᾠδὴ ἔλινος, ὡς Ἐπίχαρμος ἐν Ἀταλάνταις ἱστορεῖ. ἡ δὲ ταλασιουργῶν ἴουλος. Σῆμος δὲ ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων φησί, τὰ δράγματα τῶν κριθῶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ προσηγόρευον ἀμάλας. συναθροισθέντα δὲ καὶ ἐκ πολλῶν μίαν γενόμενα δέσμην οὔλους καὶ ἰούλους, καὶ τὴν Δήμητρα, ὁτὲ μὲν χλόην ὁτὲ δὲ ἰουλώ. ἀπὸ τῶν οὖν τῆς Δήμητρος εὑρημάτων τούς τε καρπούς, καὶ

ᾠδῆς ὀνομασίαι. τοὺς ὕμνους τοὺς εἰς τὴν θεὸν οὔλους καλοῦσι καὶ ἰούλους, δημήτρουλοι καὶ καλλίουλοι, πλεῖστον οὖλον ἵει ἴουλον ἵει. ἄλλοι δέ φασιν ἐριουργῶν εἶναι τὴν ᾠδήν. αἱ δὲ τῶν τιθηνουσῶν ᾠδαί, καταβαυκαλήσεις ὀνομάζονται. ἦν δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς ἐώραις τις ἐπ' Ἠριγόνῃ, ἣν καὶ ἀλῆτιν λέγουσιν ᾠδήν. Ἀριστοτέλης γοῦν ἐν τῇ Κολοφωνίων πολιτείᾳ φησίν. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Θεόδωρος ὕστερον βιαίῳ θανάτῳ. λέγεται δὲ γενέσθαι τρυφῶν τις, ὡς ἐκ τῆς ποιήσεως δῆλόν ἐστιν. ἔτι γὰρ καὶ νῦν αἱ γυναῖκες ᾄδουσιν αὐτοῦ μέλη περὶ τὰς ἐώρας. ἡ δὲ τῶν θεριστῶν ᾠδή, λιτυέρσης καλεῖται. καὶ τῶν μισθωτῶν δέ τις ἦν ᾠδὴ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φοιτώντων, ὡς Τηλεκλείδης φησὶν ἐν Ἀμφικτύοσι, καὶ βαλανέων ἄλλαι ὡς Κράτης ἐν Τόλμαις, καὶ τῶν πτισσουσῶν ἄλλη τις, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. καὶ Νικοχάρης ἐν Ἡρακλεῖ χορηγῷ. ἦν δὲ καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν βοσκημάτων ὁ βουκολιασμὸς καλούμενος. Δίομος δὲ ἦν ὁ βουκόλος σικελιώτης, ὁ πρῶτος εὑρὼν τὸ εἶδος. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἀλκυόνι καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ναυαγῷ. ἡ δ' ἐπὶ τοῖς θανάτοις καὶ λύπαις ᾠδή, ὀλοφυρμὸς καλεῖται. αἱ δὲ ἴουλοι καλούμενοι ᾠδαὶ Δήμητρι καὶ Φερσεφόνῃ πρέπουσιν. ἡ δὲ εἰς Ἀπόλλωνα ᾠδὴ φιληλιάς, ὡς Τελέσιλλα παρίστησιν. οὔπιγγοι δὲ εἰς Ἄρτεμιν. ᾖδοντο δὲ Ἀθήνησι καὶ οἱ Χαρώνδου νόμοι παρ' οἶνον, ὡς Ἕρμιππος φησὶν ἐν ἕκτῳ περὶ νομοθετῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀττικαῖς φησὶ λέξεσιν, ἱμαῖος ᾠδὴ μυλωθρῶν, ἐν δὲ γάμοις ὑμέναιος, ἐν δὲ πένθεσιν ἰάλεμος. λίνος δὲ καὶ αἴλινος οὐ μόνον ἐν πένθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ' εὐτυχεῖ μολπῇ κατὰ τὸν Εὐριπίδην. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, νόμιον καλεῖσθαί τινα φησὶν ᾠδὴν ἀπ' Ἠριφανίδος γράφων οὕτως. Ἠριφανὶς ἡ μελοποιὸς Μενάλκου κυνηγετοῦντος ἐρασθεῖσα ἐθήρευε, μεταθέουσα ταῖς ἐπιθυμίαις. φοιτῶσα γὰρ καὶ πλανωμένη πάντας τοὺς ὀρείους ἐπεξῄει δρυμούς, ὡς μῦθον εἶναι τοὺς λεγομένους Ἰοῦς δρόμους, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀστοργίᾳ διαφέροντας, ἀλλὰ καὶ τῶν θηρίων τοὺς ἀνημερωτάτους συνδακρῦσαι τῷ πάθει, λαβόντας αἴσθησιν ἐρωτικῆς ἐλπίδος, ὅθεν ἐποίησέ τε καὶ ποιήσασα περιῄει κατὰ τὴν ἐρημίαν, ὥς φασιν ἀναβοῶσα καὶ ᾄδουσα τὸ καλούμενον νόμιον, ἐν ᾧ ἐστι, μακραὶ δρύες ὦ Μενάλκα.

ᾠδαὶ διάφοροι. Ἀριστόξενος δὲ ἐν τετάρτῳ περὶ μουσικῆς ᾖδον φησὶν αἱ ἀρχαῖαι γυναῖκες Καλύκην τινὰ ᾠδήν. Στησιχόρου δ' ἦν ποίημα, ἐν ᾧ Καλύκη τις ὄνομα, ἐρῶσα Εὐάθλου νεανίσκου, εὔχεται τῇ Ἀφροδίτῃ γαμηθῆναι

ναι αὐτῷ. ἐπεὶ δὲ ὑπερεῖδεν ὁ νεανίσκος, κατεκρήμνισεν ἑαυτήν. ἐγένετο δὲ τὸ πάθος περὶ Λευκάδα. σωφρονικὸν δὲ πάνυ κατεσκεύασεν ὁ ποιητὴς τὸ τῆς παρθένου ἦθος, οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου θελούσης συγγενέσθαι τῷ νεανίσκῳ, ἀλλ' εὐχομένης εἰ δύναιτο γυνὴ τοῦ Εὐάθλου γενέσθαι κουριδία, ἢ εἰ τοῦτο μὴ δυνατὸν, ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου. ἐν δὲ τοῖς κατὰ βραχὺ ὑπομνήμασιν ὁ Ἀριστόξενος Ἴφικλον φησὶν Ἁρπαλύκην ἐρασθεῖσαν ὑπερεῖδεν. ἡ δὲ ἀπέθανε, καὶ γίνεται ἐπ' αὐτῇ παρθένοις ᾠδῆς ἀγών, ἥτις Ἁρπαλύκη φησὶ καλεῖται. Νύμφις δ' ἐν πρώτῳ περὶ Ἡρακλείας, περὶ Μαριανδυνῶν διηγούμενος φησίν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ᾠδῶν ἐνίας κατανοήσειεν ἄν τις, ἃς ἐκεῖνοι κατά τινα ἐπιχωριαζομένην παρ' αὐτοῖς συνήθειαν ᾄδοντες ἀνακαλοῦνταί τινα τῶν ἀρχαίων προσαγορεύοντες Βῶρμον. τοῦτον δὲ λέγουσιν υἱὸν γενέσθαι ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς καὶ πλουσίου, τῷ δὲ κάλλει καὶ τῇ κατὰ τὴν ἀκμὴν ὥρᾳ, πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκεῖν, ὃν ἐφεστῶτα ἔργοις ἰδίοις, καὶ βουλόμενον τοῖς θερίζουσι δοῦναι πιεῖν, βαδίζοντα ἐφ' ὕδωρ ἀφανισθῆναι. ζητεῖν οὖν αὐτὸν τοὺς ἐκ τῆς χώρας μετά τινος μεμελῳδημένου θρήνου καὶ ἀνακλήσεως, ᾧ καὶ νῦν ἔτι πάντες χρώμενοι διατελοῦσι. τοιοῦτος δ' ἐστὶ καὶ ὁ παρ' Αἰγυπτίοις καλούμενος Μάνερως. Οὐκ ἀπελίποντο δὲ ἡμῶν τῶν συμποσίων οὐδὲ ῥαψῳδοί. ἔχαιρε γὰρ τοῖς Ὁμήρου ὁ Λαρήνσιος, ὡς ἄλλος οὐδὲ εἷς, ὡς λῆρον ἀποφαίνειν Κάσανδρον *Κάσανδρος φιλόμηρος.* τὸν Μακεδονίας βασιλεύσαντα, περὶ οὗ φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν ὅτι οὕτως ἦν φιλόμηρος, ὡς διὰ στόματος ἔχειν τῶν ἐπῶν τὰ πολλά, καὶ Ἰλιὰς ἦν αὐτῷ καὶ Ὀδυσσεία ἰδίως γεγραμμέναι. ὅτι δ' ἐκαλοῦντο οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ Ὁμηρισταί, Ἀριστοκλῆς εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ χορῶν. τοὺς δὲ νῦν Ὁ- *Ῥαψῳδοί.* μηριστὰς ὀνομαζομένους πρῶτος εἰς τὰ θέατρα παρήγαγε Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. Χαμαιλέων δ' ἐν τῷ περὶ Στησιχόρου καὶ μελῳδηθῆναί φησιν, οὐ μόνον τὰ Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου, ἔτι δὲ Μιμνέρμου καὶ Φωκυλίδου. Κλέαρχος δ' ἐν τῷ προτέρῳ περὶ γρίφων, τὰ Ἀρχιλόχου φησίν, ὁ Σιμωνίδης ὁ Ζακύνθιος ἐν τοῖς θεάτροις ἐπὶ δίφρου καθήμενος ἐρραψῴδει. Λυσανίας δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἰαμβοποιῶν Μνασίωνα τὸν ῥαψῳδὸν λέγειν ἐν ταῖς δείξεσι, τῶν Σιμωνίδου τινὰς ἰάμβων ὑποκρίνεσθαι. τοὺς δ' Ἐμπεδοκλέους Καθαρμοὺς ἐρραψῴδησεν Ὀλυμπίασι Κλεομένης ὁ ῥαψῳδός, ὥς φησι Δικαίαρχος ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ. Ἰάσων δ' ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἱερῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φησίν, ἐν τῷ μεγάλῳ θεάτρῳ ὑποκρίνασθαι Ἡγησίαν τὸν κωμῳδὸν τὰ Ἡροδότου. Ἑρμόφαντον δὲ τὰ Ὁμήρου, καὶ οἱ καλούμενοι δὲ ἱλαρῳδοί, οὓς νῦν τινες Σιμῳδοὺς καλοῦσιν, ὡς Ἀριστοκλῆς *Ἱλαρῳδοί.* φησιν ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν, τῷ τὸν Σῖμον διαπρέψαι μᾶλλον τῶν διὰ τοῦ ἱλαρῳδεῖν ποιητῶν, συνεχῶς ἡμῖν ἐπιφαίνονται. καταλέγει δὲ ὁ Ἀριστοκλῆς καὶ τάσδε ἐν τῷ περὶ μουσικῆς γράφων ὧδε, μαγῳδός. οὗτος δ' ἐστὶν ὁ αὐτὸς τῷ λυσιῳδῷ. Ἀριστόξενος δέ φησι τὸν μὲν ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα *Σωτάδης.* πρόσωπα ὑποκρινόμενον μαγῳδὸν καλεῖσθαι, τὸν δὲ γυναικεῖα, ἀνδρείοις λυσιῳδόν. τὰ αὐτὰ δὲ μέλη ᾄδουσι καὶ τἆλλα πάντα δ' ἐστὶν ὅμοια. ὁ δὲ ἰωνικὸς λόγος τὰ Σωτάδου, καὶ τὰ πρὸ τούτου ἰωνικὰ καλούμενα ποιήματα, Ἀλεξάνδρου τε τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ Πύρητος τοῦ Μιλησίου, καὶ Ἀλέξου, καὶ ἄλλων τοιούτων ποιητῶν προφέρεται. καλεῖται δὲ οὗτος καὶ κιναιδολόγος. ἤκμασε δὲ ἐν τῷ εἴδει τούτῳ Σωτάδης ὁ Μαρωνίτης, ὥς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ Σωτάδου συγγράμματι, καὶ ὁ τοῦ Σωτάδου υἱὸς Ἀπολλώνιος. ἔγραψε δὲ καὶ οὗτος περὶ τῶν τοῦ πατρὸς ποιημάτων σύγγραμμα, ἐξ οὗ ἐστι κατιδεῖν τὴν ἄκαιρον παρρησίαν τοῦ Σωτάδου, κακῶς εἰπόντος Λυσίμαχον τὸν βασιλέα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Πτολεμαῖον δὲ τὸν Φιλάδελφον παρὰ Λυσιμάχῳ, καὶ ἄλλους τῶν βασιλέων ἐν ἄλλαις τῶν πόλεων, διόπερ τῆς ἀξίας ἔτυχε τιμωρίας. ἐκπλεύσαντα γὰρ αὐτὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, καὶ δοκοῦντα διαπεφευγέναι τὸν κίνδυνον. εἰρήκει γὰρ εἰς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον πολλὰ δεινά, ἀτὰρ καὶ τόδε, ὅτε τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην ἐγεγαμήκει, εἰς οὐχ ὁσίην τρυμαλιὴν τὸ κέντρον ὠθεῖς. Πάτροκλος οὖν ὁ τοῦ Πτολεμαίου στρατηγὸς ἐν Καύνῳ τῇ νήσῳ λαβὼν αὐτόν, καὶ εἰς μολυβῆν κεραμίδα ἐμβαλών, καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντωσε. τοιαύτη δ' ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ποίησις. Θεοδώρου τοῦ Φιλίππου ἦν πατήρ, εἰς ὃν ταῦτα ἔγραψεν. ὁ δ' ἀποστεγάσας τὸ ῥῆμα τ' ὄπισθεν λαύρης, ἐκ δενδροφόρου φάραγγος ἐξέωσε φροντὴν ἀλέματον. ὁ κοί ην ἀρότης γέρων χαλᾷ βοῦς. σεμνότερος δὲ τῶν τοιούτων ἐστὶ ποιητῶν ὁ ἱλαρῳδὸς καλούμενος, οὐδὲ γὰρ σκινίζεται. χρῆται δὲ ἐσθῆτι λευκῇ ἀνδρείᾳ, καὶ στεφανοῦται χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ τὸ μὲν παλαιὸν ὑποδήμασιν ἐχρῆτο, ὥς φησιν ὁ Ἀριστοκλῆς, νῦν δὲ κρηπῖσι. ψάλλει δ' αὐτῷ ἄρρην ἢ θήλεια, ὡς καὶ τῷ αὐλῳδῷ. δίδοται δὲ ὁ στέφανος τῷ ἱλαρῳδῷ καὶ τῷ αὐλῳδῷ, οὐ τῷ ψάλτῃ οὐδὲ τῷ αὐλητῇ. ὁ δὲ μαγῳδὸς καλούμενος τύμπανα ἔχει, καὶ κύμβαλα, καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτὸν ἐνδύματα γυναικεῖα. σχινίζεταί τε καὶ πάντα ποιεῖ τὰ ἔξω κόσμου, ὑποκρινόμενος ποτὲ μὲν γυναῖκα, καὶ μοιχοὺς καὶ μαστροπούς, ποτὲ δὲ ἄνδρα μεθύοντα, καὶ ἐπὶ κῶμον παραγινόμενον πρὸς τὴν ἐρωμένην. φησὶ δὲ ὁ Ἀριστόξενος τὴν μὲν ἱλαρῳδίαν σεμνὴν οὖσαν παρὰ τὴν τραγῳδίαν εἶναι, τὴν δὲ μαγῳδίαν, παρὰ τὴν κωμῳδίαν. πολλάκις δὲ οἱ μαγῳδοὶ καὶ κωμικὰς ὑποθέσεις λαβόντες ὑπεκρίθησαν κατὰ τὴν ἰδίαν ἀγω-

γὴν καὶ διάθεσιν. ἔσχε δὲ τοὔνομα ἡ Μαγῳδία ἀπὸ τοῦ οἱονεὶ μαγικὰ προφέρεσθαι, καὶ φαρμάκων ἐμφανίζειν δυνάμεις. παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις κωμικῆς παιδιᾶς ἦν τις τρόπος παλαιός, ὥς φησι Σωσίβιος, οὐκ ἄγαν σπουδαῖος, ἅτε δὴ κἀν τούτοις τὸ λιτὸν τῆς Σπάρτης μεταδιωκούσης. ἐμιμεῖτο γάρ τις ἐν εὐτελεῖ τῇ λέξει κλέπτοντάς τινας ὀπώραν, ἢ ξενικὸν ἰατρὸν τοιαυτὶ λέγοντα, ὡς Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ διὰ τούτων παρίστησιν, Ἐὰν ἐπιχώριος ἰατρὸς εἴπῃ τρύβλιον, Τοῦτῳ δότε πτισάνης ἕωθεν, καταφρονοῦμεν εὐθέως. Ἐὰν δὲ πτισάναν καὶ τρυβλίον θαυμάζομεν, καὶ πάλιν ἐὰν μὲν σευτλίον παρέλθομεν. Ἐὰν δὲ τευτλίον ἀσμένως ἠκούσαμεν.

Δικηλισταί. Ἐκαλοῦντο δὲ οἱ μετιόντες τὴν τοιαύτην παιδιὰν παρὰ τοῖς Λάκωσι δικηλισταί, ὡς ἄν τις σκευοποιοὺς εἴπῃ καὶ μιμητάς. τοῦ δὲ εἴδους τῶν δικηλιστῶν πολλαὶ κατὰ τόπους εἰσὶ προσηγορίαι. Σικυώνιοι μὲν γὰρ φαλλοφόρους αὐτοὺς καλοῦσιν, ἄλλοι δὲ αὐτοκαβδάλους, οἱ δὲ φλύακας ὡς Ἰταλοί. σοφιστὰς δὲ οἱ πολλοί.

Κακουργοὶ φωνῶν Θηβαῖοι. Θηβαῖοι δὲ κατὰ πολλὰ ἰδίως ὀνομάζειν εἰωθότες ἐθελοντάς. ὅτι δὲ καινουργοῦσι περὶ τὰς φωνὰς οἱ Θηβαῖοι, Στράττις ἐπιδείκνυσιν ἐν Φοινίσσαις διὰ τούτων, Ξυνίετ' οὐδὲν πᾶσα Θηβαίων πόλις, Οὐδέποτ' ἄλλ' οἳ πρῶτα μὲν τὴν σηπίαν, Ὀπιττοτίδαν ὡς λέγουσιν ὀνομάζετε. Τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὀρτάλιχον, τὸν ἰατρὸν δὲ σάκταν, βλέφυραν δὲ τὴν γέφυραν, τῦκα δὲ τὰ σῦκα, κωτιλάδας δὲ τὰς χελιδόνας. Τὴν σύνθεσιν δ' ἄκολον, τὸ γελᾶν δὲ ἐκκριδδέμεν, Νεοπάτωτον δ' ἦν τι νεοκάττυτον. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων οἱ αὐτοκάβδαλοι φησὶν καλούμενοι ἐστεφανωμένοι

Αὐτοκάβδαλοι. κιττῷ σχέδην ἐπέραινον ῥήσεις. ὕστερον δὲ ἴαμβοι ὠνομάσθησαν αὐτοί τε καὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν. οἱ δὲ ἰθύφαλλοι φησὶ καλούμενοι, προσωπεῖον μεθυόντων ἔχουσιν, καὶ ἐστεφάνωνται χειρίδας ἀνθινὰς ἔχοντες. χιτῶσι δὲ χρῶνται μεσολεύκοις καὶ περιέζωνται ταραντίνον καλύπτερον αὐτοὺς μέχρι τῶν σφυρῶν. σιγῇ δὲ διὰ τοῦ πυλῶνος εἰσελθόντες, ὅταν κατὰ μέσην τὴν ὀρχήστραν γένωνται, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ θέατρον λέγοντες, ἀνάγετε, εὐρυχωρίαν ποιεῖτε τῷ θεῷ. ἐθέλει γὰρ ὁ θεὸς ὀρθὸς

Φαλλοφόροι. ἐσφυρωμένος διὰ μέσου βαδίζειν. οἱ δὲ φαλλοφόροι φησὶ προσωπεῖον μὲν οὐ λαμβάνουσι, προπόλιον δὲ ἐξ ἑρπύλλου περιτιθέμενοι, καὶ παιδέρωτας ἐπάνω τούτου ἐπιτίθενται, στέφανόν τε δασὺν ἴων καὶ κιττοῦ, καυνάκας τε περιβεβλημένοι παρέρχονται, οἱ μὲν ἐκ παρόδου, οἱ δὲ κατὰ μέσας τὰς θύρας βαίνοντες ἐν ῥυθμῷ καὶ λέγοντες, Σοὶ Βάκχε τάνδε μοῦσαν ἀγλαΐζομεν, Ἁπλοῦν ῥυθμὸν χέοντες αἰόλῳ μέλει, Καινὰν ἀπαρθένευτον οὔτι ταῖς πάρος Κεχρημέναν ᾠδαῖσιν, ἀλλ' ἀκήρατον. Κατάρχομεν τὸν ὕμνον, εἶτα προστρέχοντες ἐτώθαζον οὓς ἂν προέλοιντο, στάδην δὲ ἔπραττον. ὁ δὲ φαλλοφόρος ἰθὺ βαδίζων καταπλησθεὶς αἰθάλῳ.

Ἀμοιβεὺς κιθαρῳδός. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, οὐκ ἄξιον ἡγοῦμαι παραλιπεῖν τὰ περὶ Ἀμοιβέως τοῦ καθ' ἡμᾶς κιθαρῳδοῦ, ἀνδρὸς τεχνίτου κατὰ νόμους τῆς μουσικῆς. οὗτος ποτὲ βράδιον ἥκων ἐπὶ τὸ συμπόσιον ἡμῶν, ὡς ἔμαθεν παρά τινος τῶν οἰκετῶν ἀποδειπνήσαντας, ἐβουλεύετο τί χρὴ ποιεῖν, ἕως παρελθὼν ὁ Σόφων αὐτῷ μάγειρος, γεγονώτερον δ' ἐφθέγγετο, ὡς πάντας ἀκούειν τὰ ἐξ Αὔγης ἔπη Εὐβούλου. Τί ὦ πόνηρ' ἕστηκας ἐν πύλαις ἔτι, Ἀλλ' οὐ βαδίζεις. τοῖσδε γὰρ γυναίοις πάλαι Διεσπάρακται θερμά, χλιαίνουσιν μέλη, Διερράχισται σεμνὰ δελφάκων κρέα. Κατηλόκηται γαστρὸς ἐν μέσῳ κύκλος, Κατησίμωται πάντα τ' ἀκρόκωλια, Ἐνοφάλισται σεμνὸς ἀλλᾶντος τόμος, Παρεντέθωκται τευθὶς ἐξωπλισμένη. Παρεκκέκαπται σάργοι ἐνὲ ἢ δέκα, Ὥς τ' ἐπεὶ βούλῃ τῶν λελειμμένων φαγεῖν, Ἔπειτ' ἐπεί γε μή ποθ' ὡς λύκος χανὼν, Καὶ τῶν δ' ἁμαρτὼν ὕστερον συχνὸν δράμῃς. Πάντ' ἐστὶν ἡμῖν κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνην, ὃς ἐν τῷ Φιλοθηβαίῳ φησὶν ἤ, τε γὰρ συνώνυμος, Τῆς ἔνδον οὔσης ἔγχελυς Βοιωτία, Τμηθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης, Χλιαίνετ' αἴρετ' † θέξεται παφλάζεται Προσκάεθ', ὥστε μηδ' ἂν εἰ χαλκεὺς ἔχων Μυκτῆρας, εἰσέλθοι τις ἐξελθεῖν πάλιν Εἰκῇ τοσαύτην ἐξακοντίζει πνοήν, Λέγεις μάγειρον ζῶντα. πλησίον δέ γε ταύτης ἄσιτος ἡμέραν καὶ νύχθ' ὅλην. Κεστρεὺς λεπιδωθεὶς καὶ παθεὶς, χρωσθεὶς στραφεὶς ὁμοῦ τί πρὸς τέλος μέρος δρόμου περῶν Ἥξει κεκραγὼς, πᾶς δ' ἐφέστηκεν ῥανῶν, Ὄξει λίβυς τε καυλὸς ἐξηρασμένος, Ἀκτῖσι θείαις σιλφίου παραστατεῖ, Εἶτ' οὐκ ἐπῳδοὺς φασὶν ἰσχύειν τινές. Ἐγὼ γὰρ ἤδη τρεῖς ὁρῶ μασσωμένους, Σοῦ ταῦτα συστρέφοντος. ἥ τε σώνυμος, Τῆς κουφονώτου σῶμ' ἔχουσα σηπία Ξιφηφόροισι χερσὶν ἐξωπλισμένη. Τευθὶς μεταλλάξασα λευκανγῆ φύσιν, Σαρκὸς πυρωθεὶς ἀνθράκων ῥαπίσμασι, Ξανθαῖσιν αὔραις σῶμα πᾶν ἀγάλλεται Δείπνου προφήτην λιμὸν ἐκκαλουμένη, Ὥς τ' εἴσιθι μὴ μέλλε χώρει. δεῖ γὰρ ἠριστηκότας Γάστρην, ἐὰν δὴ καὶ παθεῖν ἡμᾶς δέῃ, Καὶ ὃς πάνυ ἐμμελέστατα ἀπαντήσας αὐτῷ, ἀνεφώνησε τὰ ἐκ τοῦ Κλεάρχου κιθαρῳδοῦ τάδε, Γόγγρῳ τε λευκῷ πᾶσι τοῖς κολλώδεσι Βρόχθιζε. τούτοις γὰρ τρέφεται τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ φανάριον ἡμῶν περίσσαργον γίνεται. κρότου δ' ἐπὶ τούτοις γενομένου, καὶ πάντων ὁμοθυμαδὸν αὐτὸν καλεσάντων, εἰσελθὼν καὶ πιὼν, ἀναλαβών τε τὴν κιθάραν εἰς τοσοῦτον ἡμᾶς ἤσεν, ὡς πάντας θαυμάζειν τήν τε κιθάρισιν μετὰ τῆς τέχνης ταχίστην οὖσαν, καὶ τῆς φωνῆς τὴν ἐμμέλειαν. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν ἐλάττων

εἶναι νο

ἐστὶν νομίζεται τοῦ παλαιοῦ Ἀμοιβέως, ὃν φησὶν Ἀριστέας ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντα, καὶ πλησίον τοῦ θεάτρου οἰκοῦντα, ὅτε ἐξέλθοι ᾀσόμενος, τάλαντον ἀττικὸν τῆς ἡμέρας λαμβάνειν.

Περὶ δὲ μουσικῆς τῶν μὲν τάδε λεγόντων, ἄλλων δὲ ἄλλα γ' ὁσημέραι, πάντων δ' ἐπαινούντων τὴν παιδιὰν ταύτην, Μασούριος ὁ πάντα ἄριστος καὶ σοφός. καὶ γὰρ νόμων ἐξηγητὴς οὐδενὸς δεύτερος, καὶ περὶ μουσικὴν ἐνδιατρίβων ἀεί. ἅπτεται γὰρ καὶ τῶν ὀργάνων ἔφη, ὁ μὲν κωμῳδοποιὸς Εὔπολις ἄνδρες φίλοι φησὶ καὶ μουσικὴ πρᾶγμ' ἐστὶ βαθύ τι καὶ καμπύλον, Ἀεί τε καινὸν ἐξευρίσκει τι τοῖς ἐπινοεῖν δυναμένοις, διόπερ καὶ Ἀναξίλας ἐν Ὑακίνθῳ φησίν, Ἡ μουσικὴ δ' ὥσπερ λιβύη πρὸς τῶν θεῶν, Ἀεί τι καινὸν κατ' ἐνιαυτὸν τίκτει θηρίον. Μέγας γὰρ ὦ μακάριοι, κατὰ τὸν Θεόφιλον κιθαρῳδόν, θησαυρός ἐστι καὶ βέβαιος ἡ μουσικὴ ἅπασι τοῖς μαθοῦσι παιδευθεῖσί τε. καὶ γὰρ τὰ ἤθη παιδεύει, καὶ τοὺς θυμοειδεῖς καὶ τὰς γνώμας διαφόρους καταπραΰνει. Κλεινίας γοῦν ὁ πυθαγόρειος, ὡς Χαμαιλέων ὁ ποντικὸς ἱστορεῖ, καὶ τῷ βίῳ, καὶ τοῖς ἤθεσι διαφορῶν, εἴ ποτε συνέβαινε χαλεπαίνειν αὐτὸν δι' ὀργήν, ἀναλαμβάνων τὴν λύραν ἐκιθάριζε. πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν αἰτίαν, ἔλεγε πραΰνομαι. καὶ ὁ ὁμηρικὸς δὲ Ἀχιλλεὺς τῇ κιθάρᾳ κατεπραΰνετο, ἣν αὐτῷ ἐκ τῶν Ἠετίωνος λαφύρων μόνην Ὅμηρος χαρίζεται, καταστέλλειν τὸ πυρῶδες αὐτοῦ δυναμένην. μόνος γοῦν ἐν Ἰλιάδι ταύτῃ χρῆται τῇ μουσικῇ. ὅτι δὲ καὶ νόσους ἰᾶται μουσική, Θεόφραστος ἱστόρησεν ἐν τῷ περὶ ἐνθουσιασμοῦ ἰσχιακοὺς φάσκων ἀνόσους διατελεῖν, εἰ καταυλήσοι τις τοῦ τόπου τῇ φρυγιστὶ ἁρμονίᾳ. ταύτην δὲ τὴν ἁρμονίαν Φρύγες πρῶτοι εὗρον καὶ μετεχειρίσαντο. διὸ καὶ τοὺς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν αὐλητάς, φρυγίους καὶ δουλοπρεπεῖς τὰς προσηγορίας ἔχειν, οἷός ἐστιν ὁ παρὰ Ἀλκμᾶνι Σάμβας καὶ Ἄδων καὶ Τῆλος. παρὰ δὲ Ἱππώνακτι Κίων καὶ Κόδαλος καὶ Βάβυς, ἐφ' ὧν καὶ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀεὶ πρὸς τὸ χεῖρον αὐλούντων, καὶ κίων ἢ Βάβυς αὐλεῖ. ὁ δ' Ἀριστόξενος τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ Ὑάγνιδι τῷ Φρυγὶ ἀνατίθησιν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς, οὐδ' ἁρμονίαν φησὶ δεῖν καλεῖσθαι τὸ φρύγιον, καθάπερ οὐδὲ τὸ λύδιον. ἁρμονίας γὰρ εἶναι τρεῖς. τρία γὰρ καὶ γενέσθαι Ἑλλήνων γένη, Δωριεῖς, Αἰολεῖς, Ἴωνας. οὐ μικρᾶς οὖν οὔσης διαφορᾶς ἐν τοῖς τούτων ἤθεσιν. Λακεδαιμόνιοι δὲ μάλιστα τῶν ἄλλων Δωριέων τὰ πάτρια διαφυλάττουσι. Θεσσαλοὶ δέ, οὗτοι γὰρ εἰσὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους Αἰολεῦσι μεταδόντες, παραπλήσιον ἀεὶ ποιοῦνται τοῦ βίου τὴν ἀγωγήν. Ἰώνων δὲ τὸ πολὺ πλῆθος ἠλλοίωται διὰ τὸ συμπεριφέρεσθαι τοῖς ἀεὶ δυναστεύουσιν αὐτοῖς τῶν Βαρβάρων. τὴν οὖν ἀγωγὴν τῆς μελῳδίας, ἣν οἱ Δωριεῖς ἐποιοῦντο, Δώριον ἐκάλουν ἁρμονίαν. ἐκάλουν δὲ καὶ Αἰολίδα ἁρμονίαν, ἣν Αἰολεῖς ᾖδον. ἰασὶ δὲ τὴν τρίτην ἔφασκον, ἣν ἤκουον ᾀδόντων τῶν Ἰώνων. ἡ μὲν οὖν Δώριος ἁρμονία τὸ ἀνδρῶδες ἐμφαίνει καὶ τὸ μεγαλοπρεπές, καὶ οὐ διακεχυμένον οὐδ' ἱλαρόν, ἀλλὰ σκυθρωπὸν καὶ σφοδρόν, οὔτε δὲ ποικίλον οὐδὲ πολύτροπον. τὸ δὲ τῶν Αἰολέων ἦθος ἔχει τὸ γαῦρον καὶ ὀγκῶδες, ἔτι δὲ ὑπόχαυνον. ὁμολογεῖ δὲ ταῦτα ταῖς ἱπποτροφίαις αὐτῶν καὶ ξενοδοχίαις. οὐ πανοῦργον δέ, ἀλλὰ ἐξηρμένον καὶ τεθαῤῥηκός, διὸ καὶ οἰκεῖόν ἐστ' αὐτοῖς ἡ φιλοποσία καὶ τὰ ἐρωτικά, καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὴν δίαιταν ἄνεσις. διὸ καὶ περιέχουσι τὸ τῆς ὑποδωρείου καλουμένης ἁρμονίας ἦθος. αὕτη γάρ ἐστι φησὶν ὁ Ἡρακλείδης, ἣν ἐκάλουν αἰολίδα, ὡς καὶ Λᾶσος ὁ Ἑρμιονεὺς ἐν τῷ εἰς τὴν Ἑρμιόνην Δήμητρα ὕμνῳ λέγων οὕτως, Δάματρα μέλπω κόραν τε κλυμένοιο ἄλοχον μελίβοιαν ὕμνον, ἀναγνῶν αἰολίδ' ἀμαβαρύβρομον ἁρμονίαν. ταῦτα δ' ἀείδουσι πάντες ὑποδώρια τὰ μέλη. ἐπεὶ οὖν τὸ μέλος ἐστὶν ὑποδώριον, καὶ τὰ μέλη εἰκότως αἰολίδα φησὶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν ὁ Λᾶσος. καὶ Πρατίνας δέ πού φησιν, Μὴ σύντονον δίωκε μήτ' ἀνειμένην, Ἰασὶ οὖσαν, ἀλλὰ τὰν μέσαν νεῶν, Ἄρουραν αἰολίζε τῷ μέλει. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς σαφέστερόν φησιν πρέπει τοῖς πᾶσιν ἀοιδὰν λαβράκταις αἰολὶς ἁρμονία. πρότερον μὲν οὖν ὡς ἔφην αἰολίδα αὐτὴν ἐκάλουν, ὕστερον δὲ ὑποδώριον. ὥσπερ ἔνιοι φασὶν ἐν τοῖς αὐλοῖς τετάχθαι, νομίσαντες αὐτὴν ὑπὸ τὴν δώριον ἁρμονίαν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὁρῶντας αὐτοὺς τὸν ὄγκον, καὶ τὸ προσποίημα τῆς καλοκαγαθίας ἐν τοῖς τῆς ἁρμονίας ἤθεσιν, ὑποδώριον ἐκάλεσαν, ὡς τὸ προσεμφερὲς τῷ λευκῷ ὑπόλευκον. καὶ τὸ μὴ γλυκὺ μέν, ἐγγὺς δὲ τούτου λεγόμενον ὑπόγλυκυ, οὕτως καὶ ὑποδώριον τὸ μὴ πάνυ δώριον. ἑξῆς ἐπισκεψώμεθα τὸ τῶν Μιλησίων ἦθος ὃ διαφαίνουσιν οἱ Ἴωνες διὰ τὰς τῶν σωμάτων εὐεξίας βρενθυόμενοι, καὶ θυμοῦ πλήρεις. δυσκατάλλακτοι, φιλόνεικοι, οὐδὲν φιλάνθρωπον οὐδὲ ἱλαρὸν ἐνδιδόντες, ἀστοργίαν καὶ σκληρότητα ἐν τοῖς ἤθεσιν ἐμφανίζοντες. διόπερ οὐδὲ τὸ τῆς ἰασὶ γένος ἁρμονίας, οὔτε ἀνθηρὸν οὔτε ἱλαρόν ἐστιν, ἀλλὰ αὐστηρὸν καὶ σκληρόν. ὄγκον δὲ ἔχον οὐκ ἀγεννῆ, διόπερ καὶ τῇ τραγῳδίᾳ προσφιλὴς ἡ ἁρμονία. τὰ δὲ τῶν νῦν Ἰώνων ἤθη τρυφερώτατα, καὶ πολὺ παραλλάττον τὸ τῆς ἁρμονίας ἦθος. φασὶ δὲ Πύθερμον τὸν Τήιον ἐν τῷ γένει τῆς ἁρμονίας αὐτοῦ τούτω, ποιῆσαι σκαιὰ μέλη. καὶ διὰ τὸ εἶναι τὸν ποιητὴν ἰωνικὸν ἰασὶ κληθῆναι τὴν ἁρμονίαν. οὗτός ἐστι Πύθερμος, οὗ μνημονεύει Ἀνάνιος ἢ Ἱππῶναξ ἐν τοῖς ἰάμβοις οὕτως, χρυσὸν λέγει Πύθερμος ὡς οὐδὲν τἄλλα. λέγει δ' οὕτως ὁ Πύθερμος· οὐδὲν ἦν ἄρα τἄλλα πλὴν χρυσός. οὐκοῦν καὶ κατὰ τοῦτον

τὸν λόγον

Μουσικῆς ἐγκώμιον.

ἁρμονίαι.

Κακὸν, Eras. legit prouer. Peius Babys.

Διαφορὰ μουσικῆς κατὰ τοὺς τρόπους τῶν χρωμένων.

Διάφοροι ἁρμονίαι πρὸς τὰ ἤθη τῶν χρωμένων

τὸν λόγον πιθανόν ἐστι τὸν ῥυθμὸν ἐκεῖθεν ὄντα, ποιήσασθαι τὴν ἀγωγὴν τῶν μελῶν ἁρμόττουσαν τοῖς ἤθεσι τῶν ἰώνων. διόπερ ὑπολαμβάνω οὐχ ἁρμονίαν εἶναι τὴν ἰαστί, τρόπον δέ τινα θαυμαστὸν σχήματος ἁρμονίας. καταφρονητέον οὖν τῶν τὰς μὲν κατ᾽ εἶδος διαφορὰς οὐ δυναμένων θεωρεῖν. ἐπακολουθούντων δὲ τῇ τῶν φθόγγων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι, καὶ τιθεμένων ὑπερμιξολύδιον ἁρμονίαν, καὶ πάλιν ὑπὲρ ταύτης ἄλλην. οὐχ ὁρῶ γὰρ οὔτε τὴν ὑπερφρύγιον ἴδιον ἔχουσαν ἦθος, καίτοι τινές φασιν ἄλλην ἐξευρηκέναι καινὴν ἁρμονίαν ὑποφρύγιον. δεῖ δὲ τὴν ἁρμονίαν εἶδος ἔχειν ἢ πάθους ἢ ἤθους, καθάπερ ἡ λοκριστί. ταύτῃ γὰρ ἔνιοι τῶν γενομένων κατὰ Σιμωνίδην ἢ Πίνδαρον ἐχρήσαντό ποτε, καὶ πάλιν κατεφρονήθη. τρεῖς οὖν αὗται καθάπερ ἐξ ἀρχῆς εἴπομεν εἶναι ἁρμονίας, ὅσα καὶ τὰ ἔθνη. τὴν δὲ φρυγιστὶ καὶ τὴν λυδιστὶ παρὰ τῶν βαρβάρων οὔσας, γνωσθῆναι τοῖς ἕλλησιν ἀπὸ τῶν σὺν Πέλοπι κατελθόντων εἰς τὴν Πελοπόννησον Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. Λυδοὶ μὲν γὰρ αὐτῷ συνηκολούθησαν, διὰ τὸ τὴν σίπυλον εἶναι τῆς Λυδίας. Φρύγες δὲ οὐχ ὅτι ὁμοτέρμονές εἰσι τοῖς λυδοῖς, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ αὐτῶν ἦρχεν ὁ Τάνταλος. ἴδοις δ᾽ ἂν καὶ τῆς Πελοποννήσου πανταχοῦ, μάλιστα δ᾽ ἐν Λακεδαίμονι χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν. μαθεῖν οὖν τὰς ἁρμονίας ταύτας τοὺς ἕλληνας παρὰ τούτων, διὸ καὶ Τελέστης ὁ σελινούντιος φησίν, πρῶτοι παρὰ κρατῆρας ἑλλήνων ἐν αὐλοῖς συνοπαδοί, Πέλοπος ματρὸς ὀρείας Φρύγιον ἄεισαν νόμον. τοὶ δ᾽ ὀξυφώνοις πηκτίδων ψαλμοῖς κρέκον λύδιον ὕμνον. οὐ παραληπτέον δὲ τὴν μουσικὴν

Μουσικῆς τὸ χρήσιμον.

φησὶν Πολύβιος ὁ μεγαλοπολίτης, ὡς Ἔφορος ἱστορεῖ ἐπὶ ἀπάτῃ καὶ γοητείᾳ, παρεισῆχθαι τοῖς ἀνθρώποις. οὐδὲ τοὺς παλαιοὺς Κρητῶν καὶ Λακεδαιμονίων, αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν εἰς τὸν πόλεμον ἀντὶ σάλπιγγος εἰκῇ νομιστέον εἰσαγαγεῖν. οὐδὲ τοὺς πρώτους Ἀρκάδων εἰς τὴν ὅλην πολιτείαν τὴν μουσικὴν παραλαβεῖν, ὥστε μὴ μόνον ἐν παισίν, ἀλλὰ καὶ ἐν νεανίσκοις γενομένοις ἕως τριάκοντα ἐτῶν, κατ᾽ ἀνάγκην σύντροφον ποιεῖν αὐτήν, τἄλλα τοῖς βίοις ὄντας αὐστηροτάτους. παρὰ γοῦν Ἀρκάδων οἱ παῖδες ἐκ νηπίων ᾄδειν ἐθίζονται κατὰ νόμον τοὺς ὕμνους καὶ παιᾶνας, οἷς ἕκαστοι κατὰ τὰ πάτρια τοὺς ἐπιχωρίους ἥρωας καὶ θεοὺς ὑμνοῦσι. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς Τιμοθέου καὶ Φιλοξένου νόμους μανθάνοντες, χορεύουσι κατ᾽ ἐνιαυτὸν τοῖς διονυσιακοῖς αὐλοῖς ἐν τοῖς θεάτροις. οἱ μὲν οὖν παῖδες τοὺς παιδικοὺς ἀγῶνας, οἱ δὲ νεανίσκοι τοὺς τῶν ἀνδρῶν. καὶ παρ᾽ ὅλον δὲ τὸν βίον ἐν ταῖς συνουσίαις ταῖς κοιναῖς, οὐ διὰ τῶν ἐπεισάκτων ἀκροαμάτων, ὡς διὰ τῶν ἀνὰ μέρος ᾄδειν ἀλλήλοις προστάττοντες. καὶ τῶν μὲν ἄλλων μαθημάτων ἀρνηθῆναι τι μὴ εἰδέναι, οὐδὲν αὐτοῖς αἰσχρόν ἐστι. τὸ δὲ ᾄδειν ἀποτρίβεσθαι, αἰσχρὸν παρ᾽ αὐτοῖς νομίζεται. καὶ μὴν ἐμβατήρια μετ᾽ αὐλοῦ καὶ τάξεως ἀσκοῦντες. ἔτι δὲ ὀρχήσεις ἐκπονοῦντες, μετὰ κοινῆς ἐπιστροφῆς καὶ δαπάνης κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς θεάτροις ἐπιδείκνυνται. ταῦτ᾽ οὖν αὐτοὺς εἴθισαν οἱ παλαιοί, οὐ τρυφῆς καὶ περιουσίας χάριν, ἀλλὰ θεωροῦντες τὴν ἑκάστου κατὰ τὸν βίον σκληρότητα, καὶ τὴν τῶν ἠθῶν αὐστηρίαν, ἥ τις αὐτοῖς παρέπεται διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα καὶ στυγνότητα, τὴν κατὰ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπάρχουσαν, οἷς καὶ συνεξομοιοῦσθαι πεφύκαμεν πάντες ἄνθρωποι. διὸ καὶ κατὰ τὰς ἐθνικὰς διαστάσεις πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρομεν ἤθει καὶ μορφαῖς καὶ χρώμασι. πρὸς δὲ τούτοις συνόδους κοινὰς, καὶ θυσίας ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ κατέδειξαν. ἔτι δὲ χοροὺς παρθένων ὁμοῦ καὶ παίδων, σπεύδοντες τὸ τῆς φύσεως ἀτέραμνον, διὰ τῆς τῶν ἐθισμῶν κατασκευῆς ἐξημεροῦν καὶ πραΰνειν, ὧν κιναιθεῖς ὀλιγωρήσαντες εἰς τέλος, καί τοι σκληρότατον παρὰ πολὺ τῆς Ἀρκαδίας ὁμοῦ τῷ τόπῳ, καὶ τὸν ἀέρα ἔχοντες, πρὸς μὲν αὑτὰς τὰς ἐν ἀλλήλοις διατριβὰς καὶ φιλοτιμίας ὁρμήσαντες, τέλος ἀπεθηριώθησαν οὕτως, ὡς μέγιστα ἀσεβήματα παρὰ μόνοις αὐτοῖς γίνεσθαι. καθ᾽ οὓς δὲ καιροὺς τὴν μεγάλην σφαγὴν ἐποιήσαντο, εἰς ἅς τε πόλεις ἀρκαδικὰς κατὰ τὴν δίοδον εἰσῆλθον. οἱ μὲν ἄλλοι παύτοι παραχρῆμα ἑαυτοὺς ἐξεκήρυξαν. μαντινεῖς δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν καθαρμὸν τῆς πόλεως ἐποιήσαντο, σφάγια περιαγαγόντες κύκλῳ τῆς χώρας ἁπάσης. Ἀγίας δ᾽ ὁ μουσικὸς ἔφη τὸν σύρακα τὸν ἐν ταῖς ὀρχήστραις θυμιώμενον τοῖς διονυσίοις, φρύγιον ποιεῖν ὀδμὴν τοῖς αἰσθανομένοις. τὸ δ᾽ ἀρχαῖον ἡ μουσικὴ ἐπ᾽ ἀνδρείαν προτροπὴ ἦν. Ἀλκαῖος γοῦν ὁ ποιητής, εἴ τις καὶ ἄλλος μουσικώτατος γενόμενος, πρότερα τῶν κατὰ ποιητικὴν τὰ κατὰ τὴν ἀνδρείαν τίθεται, μᾶλλον τοῦ δέοντος πολεμικὸς γενόμενος. διὸ καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις σεμνυνόμενος φησίν, μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χαλκῷ. πᾶσα δ᾽ ἄρει κεκόσμηται στέγη, λαμπραῖσι κυνέαισιν. κατ᾽ ἂν λευκοὶ καθύπερθεν ἵππιοι λόφοι νεύουσιν κεφαλαῖσιν ἀνδρῶν ἀγάλματα. χάλκεαι δὲ πασσάλοις κρυπτοῖσιν περικείμεναι λαμπραὶ κναμῖδες ἄρκος ἰσχυροβελὲς θώρακές τε νέῳ λίνῳ, κοῖλαί τε κατ᾽ ἀσπίδες βεβλημένον. πὰρ δὲ χαλκιδικαὶ σπάθαι, πὰρ δὲ ζώματα πολλὰ καὶ κυπαττίδες, τῶν οὐκ ἔστι λαθέσθαι. ἐπεὶ δὴ πρώτιστα ὑπὸ ἔργον ἔσταμεν τόδε. καί τοι μᾶλλον ἴσως ἥρμοττε τὴν οἰκίαν πλήρη εἶναι μουσικῶν ὀργάνων, ἀλλ᾽ οἱ παλαιοὶ τὴν ἀνδρείαν ὑπελάμβανον εἶναι μεγίστην τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν, καὶ ταύτῃ τὰ πολλὰ προσνέμειν οὐ τοῖς ἄλλοις. Ἀρχίλοχος οὖν ἀγαθὸς ὢν ποιητής, πρῶτον ἐκαυχήσατο

τὸ δύνασθαι μετέχειν τῶν πολιτικῶν ἀγώνων. δεύτερον δὲ ἐμνήσθη τῆς περὶ τὴν ποιητικὴν ὑπάρχοντος αὐτῷ λέγων, Εἰμὶ δ' ἐγὼ θεράπων μὲν ἐνυαλίοιο ἄνακτος, Καὶ μουσέων ἐρατὸν δῶρον ἐπιστάμενος. Ὁμοίως δὲ καὶ Αἰσχύλος τηλικαύτην δόξαν ἔχων διὰ τὴν ποιητικήν, οὐδὲν ἧττον ὑπὸ τοῦ τάφου ἐπιγράφεσθαι ἠξίωσε, μᾶλλον τὴν ἀνδρείαν ποιήσας. Ἀλκὴν δ' εὐδόκιμον μαραθώνιον ἄλσος ἂν εἴποι, Καὶ βαθυχαιτήεις μῆδος ἐπιστάμενος. Διόπερ καὶ οἱ ἀνδρειότατοι λακεδαιμόνιοι μετ' αὐλῶν στρατεύονται. Κρῆτες δὲ μετὰ λύρας, μετὰ δὲ συρίγγων καὶ αὐλῶν Λυδοί, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν βαρβάρων τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται μετ' αὐλῶν καὶ κιθάρας, καταπραΰνοντες τῶν ἐναντίων τὰς ψυχάς. Θεόπομπος δ' ἐν τεσσαρακοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν Γέται φησὶ κιθάρας ἔχοντες, καὶ κιθαρίζοντες τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται, ὅθεν ἔοικε καὶ Ὅμηρος διατηρῶν τὴν ἀρχαίαν τῶν ἑλλήνων κατάστασιν, λέγειν. Φόρμιγγος θ' ἣν δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην, ὡς καὶ τοῖς εὐωχουμένοις χρησίμης οὔσης τῆς τέχνης. ἦν δ', ὡς ἔοικε, τοῦτο νενομισμένον. πρῶτον μὲν ὅπως ἕκαστος τῶν εἰς μέθην καὶ πλήρωσιν ὁρμημένων, ἰατρὸν λαμβάνῃ τῆς ὕβρεως, καὶ τῆς ἀκοσμίας τὴν μουσικήν, ἔπειθ' ὅτι τὴν αὐθάδειαν πραΰνει. περιαιρουμένη γὰρ τὴν στυγνότητα ποιεῖ πραότητα καὶ χαρὰν ἐλευθέριον, ὅθεν καὶ Ὅμηρος εἰσήγαγε τοὺς θεοὺς χρωμένους ἐν τοῖς πρώτοις τῆς ἰλιάδος τῇ μουσικῇ, μετὰ τὴν περὶ τὸν Ἀχιλλέα φιλοτιμίαν. διετέλουν γὰρ ἀκροώμενοι Φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων, Μουσάων αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ. παύσασθαι γὰρ ἔδει τὰ νείκη καὶ τὴν στάσιν καθάπερ λέγομεν. ἐοίκασιν οὖν οἱ πολλοὶ τὴν ἐπιστήμην ἀποδιδόναι ταῖς συνουσίαις ἐπανορθώσεως χάριν καὶ ὠφελείας. ἀλλὰ μὴν οἱ ἀρχαῖοι καὶ περιέλαβον ἔθεσι, καὶ νόμοις τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους ᾄδειν ἅπαντας ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν, ὅπως καὶ διὰ τούτων τηρῆται τὸ καλὸν καὶ σωφρονικὸν ἡμῶν. ἐναρμονίων γὰρ ὄντων τῶν ᾀσμάτων, προσγινόμενος ὁ τῶν θεῶν λόγος, ἀποσεμνύνει τὸν ἑκάστου τρόπον. Φιλόχορος δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ σπένδοντες, οὐκ ἀεὶ διθυραμβοῦσιν, ἀλλ' ὅταν σπένδωσι τὸν μὲν Διόνυσον ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ, τὸν δ' Ἀπόλλωνα μεθ' ἡσυχίας καὶ τάξεως μέλποντες. Ἀρχίλοχος γοῦν φησίν, ὡς Διονύσοιο ἄνακτος καλὸν ἐξάρξαι μέλος οἶδα διθύραμβον, οἴνῳ συγκεραυνωθεὶς φρένας. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν φιλοκτήτῃ ἔφη, οὐκ ἔστι διθύραμβος οὐχ ὕδωρ πίῃς. ὅτι μὲν οὖν οὐχ ἡδονῆς χάριν ἐπιπολαίου καὶ δημοτικῆς ἡ μουσικὴ προῆλθε, κατ' ἀρχὰς εἰς τὰς ἑστιάσεις, ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσι, φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων. Λακεδαιμόνιοι δέ, εἰ μὴ ἐμάνθανον τὴν μουσικήν, οὐδὲν λέγουσιν. ὅτι δὲ κρίνειν δύνανται καλῶς τὴν τέχνην, ὁμολογεῖται παρ' αὐτῶν, καὶ φασὶ τρὶς ἤδη σεσωκέναι διαφθειρομένην αὐτήν. καὶ πρὸς γυμνασίαν δὲ καὶ ὀξύτητα διανοίας συμβάλλεται ἡ μουσική, διὸ καὶ τῶν ἑλλήνων ἕκαστοι καὶ τῶν βαρβάρων οἱ γινωσκόμενοι τυγχάνουσι χρώμενοι. οὐ κακῶς δὲ λέγουσιν οἱ περὶ Δάμωνα τὸν ἀθηναῖον, ὅτι καὶ τὰς ᾠδὰς καὶ τὰς ὀρχήσεις ἀνάγκη γίνεσθαι κινουμένης πως τῆς ψυχῆς, καὶ αἱ μὲν ἐλευθέριοι καὶ καλαὶ ποιοῦσι τοιαύτας. αἱ δ' ἐναντίαι, τὰς ἐναντίας, ὅθεν καὶ τὸ Κλεισθένους τοῦ σικυωνίων τυράννου χαρίεν καὶ σημεῖον διανοίας πεπαιδευμένης. ἰδὼν γάρ, ὥς φασι φορτικῶς ὀρχησάμενον ἕνα τῶν τῆς θυγατρὸς μνηστήρων. Ἱπποκλείδης δ' ἦν ὁ ἀθηναῖος, ἀπορχήσασθαι τὸν γάμον αὐτὸν ἔφησε, νομίζων ὡς ἔοικε καὶ τὴν ψυχὴν τἀνδρὸς εἶναι τοιαύτην. καὶ γὰρ ἐν ὀρχήσει καὶ πορεία, καλὸν μὲν εὐσχημοσύνη καὶ κόσμος, αἰσχρὸν δὲ ἀταξία καὶ φορτικόν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐξ ἀρχῆς συνέταττον οἱ ποιηταὶ τοῖς ἐλευθέροις τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ᾀδομένων. τηροῦντες ἀεὶ τὸ εὐγενὲς καὶ ἀνδρῶδες ἐπ' αὐτῶν, ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τὰ τοιαῦτα προσηγόρευον. εἰ δέ τις ἀμέτρως διαθείη τὴν σχηματοποιίαν καὶ ταῖς ᾠδαῖς ἐπιτυγχάνων, μηδὲν λέγοι κατὰ τὴν ὄρχησιν, οὗτος δ' ἦν ἀδόκιμος. διὸ καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Πλάτων ἐν ταῖς σκευαῖς, ὡς Χαμαιλέων φησὶν εἴρηκεν οὕτως, ὥστ' εἴ τις ὀρχοῖτ' εὖ, θέαμ' ἦν. νῦν δὲ δρῶσιν οὐθέν, ἀλλ' ὥσπερ ἀπόπληκτοι στάντες ὠρύονται. ἦν γὰρ τὸ τῆς ὀρχήσεως γένος τῆς ἐν τοῖς χοροῖς εὔσχημον τότε καὶ μεγαλοπρεπές, καὶ ὡσανεὶ τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις κινήσεις ἀπομιμούμενον. ὅθεν καὶ Σωκράτης ἐν τοῖς ποιήμασι τοὺς κάλλιστα χορεύοντας ἀρίστους φησὶν εἶναι τὰ πολέμια, λέγων οὕτως, Οἳ δὲ χοροῖς κάλλιστα θεοὺς τιμῶσιν ἄριστοι Ἐν πολέμῳ. σχεδὸν γὰρ ὥσπερ ἐξοπλισία τις ἦν ἡ χορεία, καὶ ἐπίδειξις οὐ μόνον τῆς λοιπῆς εὐταξίας, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν σωμάτων ἐπιμελείας. Ἀμφίων δὲ ὁ θεσπιεὺς ἐν δευτέρῳ περὶ τοῦ ἐν ἑλικῶνι μουσείου ἄγεσθαι, φησὶν ἐν ἑλικῶνι παίδων ὀρχήσεις μετὰ σπουδῆς παρατιθέμενος ἀρχαῖον ἐπίγραμμα τόδε. Ἀμφότερ' ὀρχεύμην τε καὶ ἐν μούσαις ἐδίδασκον Ἄνδρας, ὁ δ' αὐλητὰς ἦν ἄνακος Φιλλεύς, Εἰμὶ δὲ Βακχείδας σικυώνιος ἦρα θεοῖσι, Τᾷ σικυῶνι καλὸν τοῦτ' ἀπέχω γέρας. Οὐ κακῶς δὲ καὶ Καφησίας ὁ αὐλητὴς ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν αὐλεῖν μέγα καὶ τοῦτο μελετῶντος, πατάξας εἶπεν οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ κείμενον εἶναι, ἀλλὰ ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα, ἔστι δὲ καὶ τὰ τῶν ἀρχαίων δημιουργῶν ἀγάλματα τῆς παλαιᾶς ὀρχήσεως λείψανα, διὸ καὶ συνέστη τὰ κατὰ τὴν χειρονομίαν ἐπιμελεστέρως διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. ἐζήτουν γὰρ κἀνταῦθα κινήσεις καλάς, καὶ ἐλευθερίους ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα παραλαμβάνοντες, καὶ τὰ σχήματα μετέφερον ἐντεῦθεν εἰς τοὺς χορούς, ἐκ δὲ τῶν χορῶν

εἰς τὰς

Ποιηταὶ μᾶλλον ἀνδρείᾳ, ἢ ποιητικῇ σεμνυνόμενοι.

Μουσικῆς τὸ χρήσιμον.

Ὀρχήσεις.
Herodot. li. 6.

εἰς τὰς παλαίστρας. καὶ γὰρ ἐν τῇ μουσικῇ, κἂν τῇ τῶν σωμάτων ἐπιμελείᾳ περιεποιοῦντο τὴν ἀνδρείαν, καὶ πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις κινήσεις ἐγύμναζον μετὰ τῆς ᾠδῆς, ὅθεν ἐκινήθησαν αἱ καλούμεναι πυρρίχαι. καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ὀρχήσεως, αἱ πολλαὶ προνομασίαι αὐτῶν, ὡς παρὰ Κρησὶν ὀρσίτης καὶ ἐπικρήδιος. τὴν δ᾽ ἀπόκινον καλουμένην ὄρχησιν, ὡς μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Νεμέσει, καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ἀμαζόσιν, Ἀριστοφάνης τ᾽ ἐν Κενταύρῳ, καὶ ἄλλοι πλείονες, ὕστερον μακτρισμὸν ὠνόμασαν, ἣν καὶ πολλαὶ γυναῖκες ὀρχοῦνται, ἃς καὶ μαρτυπίας ὀνομαζομένας οἶδα.

Ὀρχήσεων ὀνομασίαι.

τὰ δὲ σιμώτερα καὶ ποικιλώτερα, καὶ τὴν ὄρχησιν ἁπλουστέραν ἔχοντα, καλεῖται δάκτυλοι, ἰαμβικοί, μολοσσικὴ ἐμμέλεια, κόρδαξ, σίκιννις, περσική, φρύγιος, νικατισμὸς θράκιος, καλαβρισμός, τελεσιάς. μακεδονικὴ δ᾽ ἐστὶν αὕτη ὄρχησις, ᾗ χρησάμενοι οἱ περὶ Πτολεμαῖον, Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου ἀδελφὸν ἀνεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Μαρσύας ἐν τρίτῳ μακεδονικῶν. μανιώδεις δ᾽ εἰσὶν ὀρχήσεις κερνοφόρος καὶ μόγγας καὶ θερμαυστρίς. ἣν δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἰδιώταις ἡ καλουμένη ἄνθεμα. ταύτην δ᾽ ὠρχοῦντο μετὰ λέξεως τοιαύτης μιμούμενοι καὶ λέγοντες, ποῦ μοι τὰ ῥόδα, ποῦ μοι τὰ ἴα, ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα. παρὰ δὲ Συρακουσίοις καὶ χιτωνέας Ἀρτέμιδος ὄρχησίς τίς ἐστιν ἴδιος καὶ αὔλησις. ἦν δέ τις καὶ ἰωνικὴ ὄρχησις παροίνιος, καὶ τὴν ἀγγελικὴν δὲ πάροινον ἠκρίβουν ὄρχησιν. καλεῖται δέ τις καὶ ἄλλη ὄρχησις, κόσμου ἐκπύρωσις, ἧς μνημονεύει Μένιππος ὁ κυνικὸς ἐν τῷ συμποσίῳ. καὶ γελοῖαι δ᾽ εἰσὶν ὀρχήσεις ἴγδις καὶ μακτρισμός, ἀπόκινός τε καὶ σόβας. ἔτι δὲ μορφασμὸς καὶ γλαύξ, καὶ λέων, ἀλφίτων τε ἐκχύσεις, καὶ χρεῶν ἀποκοπή, καὶ στοιχεῖα καὶ πυρρίχη. μετ᾽ αὐλῶν δὲ ὠρχοῦντο τὸ τοῦ κελευστοῦ, καὶ τὴν καλουμένην πινακίδα. σχήματα δ᾽ ἐστὶν ὀρχήσεως ξιφισμός, καλαβισμός, καλλακίδες, σκώψ, σκώπευμα. ἦν δὲ ὁ σκὼψ τῶν ἀποσκοπούντων τι σχῆμα ἄκραν τὴν χεῖρα ὑπὲρ τοῦ μετώπου κεκυρτωκότων. μνημονεύει Αἰσχύλος ἐν Θεωροῖς, καὶ μὴν παλαιῶν τῶνδέ σοι σκωπευμάτων. καλλαβίδων δ᾽ Εὔπολις ἐν κόλαξι, καλλαβίδας δὲ βαίνει. συγκαμίδας δὲ χέζει θαυμαστρίς, κατεείδες, σκοπός, χεὶρ καταπρηνὴς χερσί, μυλιποδισμός, ξύλου παράληψις, ἐπαγκωνισμός, καλαβισμός, στρόβιλος. καὶ τελεσιὰς δ᾽ ἐστὶν ὄρχησις καλουμένη, στρατιωτικὴ δ᾽ ἐστὶν αὕτη ἀπό τινος ἀνδρὸς Τελεσίου λαβοῦσα τοὔνομα, μεθ᾽ ὅπλων τὸ πρῶτον αὐτὴν ἐκείνου ὀρχησαμένου, ὥς φησιν Ἱππαγόρας ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς Καρχηδονίων πολιτείας. καλεῖται δ᾽ ἡ μὲν σατυρικὴ ὄρχησις, ὥς φησιν Ἀριστοκλῆς ἐν ὀγδόῳ τῶν περὶ χορῶν σίκιννις, καὶ οἱ σάτυροι σικιννισταί. τινὲς δέ φασι Σίκιννόν τινα βάρβαρον εὑρετὴν αὐτῆς γενέσθαι. ἄλλοι δὲ Κρῆτα λέγουσι τὸ γένος εἶναι Σίκιννον. ὀρχηστικοὶ δ᾽ οἱ Κρῆτες, ὥς φησιν Ἀριστόξενος. Σκάμων δ᾽ ἐν πρώτῳ περὶ εὑρημάτων σίκιννιν αὐτὴν εἰρῆσθαι ἀπὸ τοῦ σείεσθαι, καὶ πρῶτον ὀρχήσασθαι τὴν σίκιννιν Θέρσιππον. πρώτη δὲ εὕρηται ἡ περὶ τοὺς πόδας κίνησις τῆς διὰ τῶν χειρῶν. οἱ γὰρ παλαιοὶ τοὺς πόδας μᾶλλον ἐγυμνάζοντο ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς κυνηγεσίοις. οἱ δὲ Κρῆτες κυνηγετικοί, διὸ καὶ ποδώκεις. εἰσὶ δέ τινες οἳ καὶ φασὶ τὴν σίκιννιν ποιητικῶς ὠνομάσθαι ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἣν καὶ οἱ σάτυροι ὀρχοῦνται ταχυτάτην οὖσαν. οὐ γὰρ ἔχει πάθος αὕτη ἡ ὄρχησις, διὸ οὐδὲ ἀναδιώει. συνέστηκε δὲ καὶ σατυρικὴ πᾶσα ποίησις τὸ παλαιὸν ἐκ χορῶν, ὡς καὶ ἡ τότε τραγῳδία, διόπερ οὐδὲ ὑποκριτὰς εἶχον. τρεῖς δ᾽ εἰσὶ τῆς σκηνικῆς ποιήσεως ὀρχήσεις, τραγική, κωμική, σατυρική. ὁμοίως δὲ καὶ λυρικῆς ποιήσεως τρεῖς, πυρρίχη, γυμνοπαιδική,

Πυρρίχη.

ὑπορχηματική, καὶ ἔστιν ὁμοία ἡ μὲν πυρρίχη τῇ σατυρικῇ, ἀμφότεραι γὰρ διὰ τάχους. πολεμικὴ δὲ δοκεῖ εἶναι ἡ πυρρίχη. ἔνοπλοι γὰρ αὐτὴν παῖδες ὀρχοῦνται, τάχους δὲ δεῖ τῷ πολέμῳ εἰς τὸ διώκειν, καὶ εἰς τὸ ἡττωμένους φεύγειν, μὴ δὲ μένειν μηδ᾽ αἰδεῖσθαι κακοὺς εἶναι. ἡ δὲ γυμνοπαιδικὴ παρεμφερής ἐστι τῇ τραγικῇ ὀρχήσει, ἥτις ἐμμέλεια καλεῖται, ἐν ἑκατέρᾳ δὲ ὁρᾶται τὸ βαρὺ καὶ σεμνόν. ἡ δ᾽ ὑπορχηματικὴ τῇ κωμικῇ οἰκειοῦται, ἥτις καλεῖται κόρδαξ. παιγνιώδεις δ᾽ εἰσὶν ἀμφότεραι. Ἀριστόξενος δέ φησι τὴν πυρρίχην ἀπὸ Πυρρίχου Λάκωνος τὸ γένος τὴν προσηγορίαν λαβεῖν, Λακωνικὸν δ᾽ εἶναι μέχρι καὶ νῦν ὄνομα τὸν Πύρριχον. ἐμφανίζει δ᾽ ἡ ὄρχησις πολεμική, ὡς Λακεδαιμονίου τὸ εὕρημα. πολεμικοὶ δ᾽ εἰσὶν οἱ Λάκωνες, ὧν καὶ υἱοὶ τὰ ἐμβατήρια μέλη ἀναλαμβάνουσιν, ἅπερ καὶ ἐνόπλια καλεῖται. καὶ αὐτοὶ δ᾽ οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς πολέμοις τὰ Τυρταίου ποιήματα ἀπομνημονεύοντες ἔνρυθμον κίνησιν ποιοῦνται.

Τυρταίου ἔπη.

Φιλόχορος δέ φησι, κρατήσαντας Λακεδαιμονίους Μεσσηνίων διὰ τὴν Τυρταίου στρατηγίαν, ἐν ταῖς στρατείαις ἔθος ποιήσασθαι, ἂν δειπνοποιήσωνται, καὶ παιωνίσωσιν, ᾄδειν καθ᾽ ἕνα Τυρταίου. κρίνειν δὲ τὸν πολέμαρχον καὶ ἆθλον διδόναι τῷ νικῶντι κρέας. ἡ δὲ πυρρίχη παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν οὐκ ἔτι παραμένει, καὶ ἐκλιπούσης δὲ αὐτῆς, συμβέβηκε τοὺς πολέμους καταλυθῆναι. παρὰ μόνοις δὲ Λακεδαιμονίοις παραμένει προγύμνασμα οὖσα τοῦ πολέμου. ἐκμανθάνουσί τε πάντες ἐν τῇ Σπάρτῃ ἀπὸ πέντε ἐτῶν πυρριχίζειν. ἡ δὲ καθ᾽ ἡμᾶς πυρρίχη διονυσιακή τις εἶναι δοκεῖ, ἐπιεικεστέρα οὖσα τῆς ἀρχαίας. ἔχουσι γὰρ οἱ ὀρχούμενοι θύρσους ἀντὶ δοράτων, προΐενται δ᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλους καὶ νάρθηκας, καὶ λαμπάδας φέρουσιν, ὀρχοῦνταί τε τὰ περὶ τὸν Διόνυσον, καὶ τὰ περὶ τοὺς Ἰνδούς, ἔτι τε τὰ περὶ τὸν Πενθέα. τακτέον δ᾽ ἐπὶ τῆς πυρρίχης τὰ καλ-

λισα

λισα μέλη, καὶ τοὺς ὀρθίους ῥυθμούς. ἔοικε δὲ ἡ γυμνοπαιδικὴ τῇ καλουμένῃ ἀναπάλῃ παρὰ τοῖς παλαιοῖς. γυμνοὶ γὰρ ὀρχοῦνται οἱ παῖδες πάντες εὐρύθμους φοράς τινας ἀποτελοῦντες, καὶ σχήματα τινὰ τῶν χειρῶν κατὰ τὸ ἁπαλόν, ὥστ᾽ ἐμφαίνειν θεωρήματά τινα τῆς παλαίστρας, καὶ τοῦ παγκρατίου κινοῦντες εὐρύθμως τοὺς πόδας. τρόποι δ᾽ αὐτῆς οἰσχοφορικοί, καὶ οἱ Βακχικοί, ὥστε καὶ τὴν ὄρχησιν ταύτην εἰς τὸν Διόνυσον ἀναφέρεσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ γυμναζόμενοι πρῶτον ἐν τῇ γυμνοπαιδικῇ εἰς τὴν πυρρίχην ἐχώρουν πρὸ τοῦ εἰσιέναι εἰς τὸ θέατρον. καλεῖται δ᾽ ἡ πυρρίχη καὶ χειρονομία, ἡ δ᾽ ὑπορχηματική ἐστιν, ἐν ᾗ ᾄδων ὁ χορὸς ὀρχεῖται. φησὶ γοῦν ὁ Βακχυλίδης οὐχ ἕδρας ἔργον, οὐδ᾽ ἀμβολᾶς. καὶ Πίνδαρος δέ φησι, λάκαινα μὲν παρθένων ἀγέλα. ὀρχοῦνται δὲ ταύτην παρὰ τῷ Πινδάρῳ οἱ λάκωνες. καί ἐστιν ὑπορχηματικὴ ὄρχησις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. βέλτιστοι δέ εἰσι τῶν τρόπων οἵτινες καὶ ὀρχοῦνται. εἰσὶ δὲ οἵδε προσῳδιακοί, ἀποστολικοί. οὗτοι δὲ καὶ παρθένιοι καλοῦνται, καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι, Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον, καὶ τὸν Παιᾶνα ὅτε μέν, ὅτε δὲ οὔ. εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις, ὥσπερ καὶ παρὰ τοῖς ἕλλησι σπουδαῖαι, καὶ φαῦλαι ὀρχήσεις. ὁ μὲν κόρδαξ παρ᾽ ἕλλησι φορτικός, ἡ δ᾽ ἐμμέλεια σπουδαία. καθάπερ καὶ ἡ παρὰ Ἀρκάσι κίδαρις, παρὰ σικυωνίοις τε ὁ ἀλητήρ. οὕτως δὲ καὶ ἐν Ἰθάκῃ καλεῖται ἀλητήρ, ὡς Ἀριστόξενος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ συγκρίσεων. καὶ περὶ μὲν ὀρχήσεως τοσαῦτά μοι ὑπὲρ τοῦ παρόντος λέλεκται. τὸ δὲ παλαιὸν ἐτηρεῖτο περὶ

Μουσικῆς ἀρχαίας ἐγκώμιον

τὴν μουσικὴν τὸ καλόν, καὶ πάντ᾽ εἶχε κατὰ τὴν τέχνην τὸν οἰκεῖον αὐτοῖς κόσμον. διόπερ ἦσαν ἴδιοι καθ᾽ ἑκάστην ἁρμονίαν αὐλοί, καὶ ἑκάστοις αὐλητῶν ὑπῆρχον αὐλοὶ ἑκάστῃ ἁρμονίᾳ πρόσφοροι ἐν τοῖς ἀγῶσιν. Πρόνομος δ᾽ ὁ θηβαῖος πρῶτος ηὔλησεν ἀπὸ τῶν αὐτῶν αὐλῶν τὰς ἁρμονίας, νῦν δὲ εἰκῇ καὶ ἀλόγως ἅπτονται τῆς μουσικῆς. καὶ πάλαι μὲν τὸ παρὰ τοῖς ὄχλοις εὐδοκιμεῖν σημεῖον ἦν κακοτεχνίας, ὅθεν καὶ Ἀσωπόδωρος ὁ φλιάσιος κροταλιζομένου ποτέ τινος τῶν αὐλητῶν, διατρίβων αὐτὸς ἔτι ἐν τῷ ὑποσκηνίῳ, τί τοῦτ᾽ εἶπεν; δῆλον ὅτι μέγα κακὸν γέγονεν, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως ἐν τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμήσαντος. οἶδα δέ τινας τοῦθ᾽ ἱστορήσαντας, ὡς Ἀντιγενίδου εἰπόντος, καὶ οἱ καθ᾽ ἡμᾶς δὲ τέλος ποιοῦνται τῆς τέχνης τὴν παρὰ τοῖς θεάτροις εὐημερίαν. διόπερ Ἀριστόξενος ἐν τοῖς συμμίκτοις συμποτικοῖς, ὅμοιον φησὶ ποιοῦμεν Ποσειδωνιάταις, τοῖς ἐν τῷ τυρσηνικῷ κόλπῳ κατοικοῦσιν. οἷς συνέβη τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἕλλησιν οὖσιν ἐκβαρβαρῶσθαι τυρρηνοῖς ἢ ῥωμαίοις γεγονόσι, καὶ τήν τε φωνὴν μεταβεβληκέναι, τά τε λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων. ἄγειν τε μίαν τινὰ αὐτοὺς τῶν ἑορτῶν τῶν ἑλληνικῶν ἔτι καὶ νῦν, ἐν ᾗ συνιόντες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ὀνομάτων τε καὶ νομίμων. ἀπολοφυράμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀποδακρύσαντες ἀπέρχονται. οὕτω δὴ οὖν φησὶ καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ τὰ θέατρα ἐκβεβαρβάρωται, καὶ εἰς μεγάλην διαφορὰν προελήλυθεν ἡ πάνδημος αὕτη μουσική, καθ᾽ αὐτοὺς γενόμενοι ὀλίγοι ἀναμιμνησκόμεθα, οἵα ἦν ἡ μουσική. ταῦτα μὲν ὁ Ἀριστόξενος. κἀμοὶ δὲ διὰ ταῦτα φαίνεται φιλοσοφητέον εἶναι περὶ μουσικῆς. καὶ γὰρ Πυθαγόρας ὁ σάμιος τηλικαύτην δόξαν ἔχων ἐπὶ φιλοσοφίᾳ, καταφανής ἐστιν ἐκ πολλῶν οὐ παρέργως ἁψάμενος μουσικῆς, ὅς γε καὶ τὴν τοῦ παντὸς οὐσίαν διὰ μουσικῆς ἀποφαίνει συγκειμένην. τὸ δὲ ὅλον, ἔοικεν ἡ παλαιὰ τῶν ἑλλήνων σοφία τῇ μουσικῇ μάλιστα εἶναι δεδομένη. καὶ διὰ τοῦτο τῶν μὲν θεῶν Ἀπόλλωνα, τῶν δὲ ἡμιθέων Ὀρφέα μουσικώτατον καὶ σοφώτατον ἔκρινον, καὶ πάντας τοὺς χρωμένους τῇ τέχνῃ ταύτῃ, σοφιστὰς ἀπεκάλουν, ὥσπερ καὶ Αἰσχύλος ἐποίησεν, εἶτ᾽ οὖν σοφιστὴς καλὰ παραπαίων χέλυν. ὅτι δὲ πρὸς τὴν μουσικὴν οἰκειότατα διέκειντο οἱ ἀρχαῖοι, δῆλον καὶ ἐξ Ὁμήρου, ὃς διὰ τὸ μελοποιηκέναι πᾶσαν ἑαυτοῦ τὴν ποίησιν ἀφροντιστὶ τοὺς πολλοὺς ἀκεφάλους ποιεῖ στίχους, καὶ λαγαρούς, ἔτι δὲ μειούρους. Ξενοφάνης

Ὁμήρου στίχοι.

δὲ καὶ Σόλων, καὶ Θέογνις, καὶ Φωκυλίδης. ἔτι δὲ Περίανδρος ὁ κορίνθιος ἐλεγειοποιός, καὶ τῶν λοιπῶν οἱ μὴ προσάγοντες πρὸς τὰ ποιήματα μελῳδίαν, ἐκπονοῦσι τοὺς στίχους τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τῇ τάξει τῶν μέτρων, καὶ σκοποῦσιν ὅπως αὐτῶν μηδεὶς ἀκέφαλος ἔσται, μήτε λαγαρός, μήτε μείουρος. ἀκέφαλοι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχοντες.

Ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ ἑλλήσποντον ἵκοντο,

Ἐπίτονος τετάνυστο βοὸς ἶφι κταμένοιο.

Λαγαροὶ δὲ οἱ ἐν μέσῳ, οἷον,

Αἶψα δ᾽ ἄρ᾽ Αἰνείαν υἱὸν φίλον Ἀγχίσαο.

Τῶν αὖθ᾽ ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδες.

Μείουροι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς. οἷον,

Τρῶες δ᾽ ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν

Καλὴ Κασσιέπεια θεοῖς δὲ μας ἐοικυῖα.

Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν ἐν δὲ καὶ ἤια.

Διετήρησαν δὲ καὶ μάλιστα τῶν ἑλλήνων λακεδαι-

Ἀρχαία μουσική

μόνιοι τὴν μουσικὴν πλεῖστον αὐτῇ χρώμενοι, καὶ συχνοὶ παρ᾽ αὐτοῖς ἐγένοντο μελῶν ποιηταί. τηροῦσί γε καὶ νῦν τὰς ἀρχαίας ᾠδὰς ἐπιμελῶς, πολυμαθεῖς τε εἰς ταύτας εἰσὶ καὶ ἀκριβεῖς. ὅθεν καὶ Πρατίνας φησὶ λάκων ὁ τέττιξ εὔτυχος εἰς χορόν, διὸ καὶ οἱ ποιηταὶ διετέλουν προσαγορεύοντες οὕτως τὰς ᾠδάς, γλυκυτάτων πρύτανιν καὶ μέλεα μελιπτέρωτα μοῦσαν. ἀπὸ γὰρ τῆς τοῦ βίου σωφροσύνης καὶ αὐστηρίας μετέβαινον ἀσμένως ἐπὶ τὴν μουσικήν, ἐχούσης τὸ κηλητικὸν τῆς ἐπιστήμης. εἰκότως οὖν ἐγίνετο χαίρειν τοὺς ἀκροωμένους. ἐκάλουν δὲ καὶ χορηγούς, ὥς φησιν ὁ Βυζάντιος Δημήτριος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιημάτων, οὐχ ὥσπερ νῦν τοὺς μισθουμένους τοὺς χορούς, ἀλλὰ τοὺς καθηγουμένους τοῦ χοροῦ, καθά-

περὶ αὐτὸ τοὔνομα σημαίνει καὶ τὸ χρηστομουσεῖν, καὶ μὴ παραβαίνειν τοὺς ἀρχαίους τῆς μουσικῆς νόμους. συνέβαινε δὲ τὸ μὲν παλαιὸν φιλομουσεῖν τοὺς Ἕλληνας. μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης ἀταξίας, καὶ γηρασάντων σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἀρχαίων νομίμων, ἥτε προαίρεσις αὕτη κατελύθη, καὶ τρόποι μουσικῆς φαῦλοι κατεδείχθησαν, οἷς ἕκαστος τῶν χρωμένων, ἀντὶ μὲν πραότητος, περιεποιεῖτο μαλακίαν, ἀντὶ δὲ σωφροσύνης, ἀκολασίαν καὶ ἄνεσιν. ἔσται δ' ἴσως τοῦτο μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλέον προαχθήσεται, ἐὰν μή τις ἀγάγῃ πάλιν εἰς τὸ συμφανὲς τὴν πάτριον μουσικήν. τὸ παλαιὸν γὰρ καὶ τῶν ἡρώων τὰς πράξεις, καὶ τῶν θεῶν τοὺς ὕμνους διὰ ᾠδῆς ἐποιοῦντο. Ὅμηρος γοῦν φησὶν ἐπ' Ἀχιλλέως, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν ἡρώων. καὶ τὸν Φήμιον δέ φησιν ὅτι πολλὰ βροτῶν θελκτήρια οἶδεν. ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε τά, τε κλείουσιν ἀοιδοί. τὸ δὲ ἔθος τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς Βαρβάροις ἐσώζετο ὥς φησι Δίνων ἐν τοῖς περσικοῖς. τὴν γοῦν Κύρου τοῦ πρώτου ἀνδρείαν, καὶ τὸν μέλλοντα πόλεμον ἔσεσθαι πρὸς Ἀστυάγην προῄδοντο οἱ ᾠδοί. ὅτε γάρ φησιν ᾐτήσατο τὴν εἰς Πέρσας ἀποδημίαν ὁ Κῦρος. ἐγεγόνει δ' αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ τῶν ῥαβδοφόρων, εἶθ' ὕστερον ἐπὶ τῶν ὁπλοφόρων καὶ ἀπῆλθεν. εὐωχουμένου οὖν τοῦ Ἀστυάγους μετὰ τῶν φίλων, τότε Ἀγγάρης ὄνομα. οὗτος δ' ἦν τῶν ᾠδῶν ὁ ἐνδοξότατος ᾖδεν, εἰσκληθεὶς τά τε ἄλλα τῶν εἰθισμένων, καὶ τὸ ἔσχατον εἶπεν, ὡς ἀφεῖται εἰς τὸ ἕλος θηρίον μέγα θρασύτερον ὑὸς ἀγρίου, ὃ ἂν κυριεύσῃ τῶν καθ' αὐτὸν τόπων, πολλοῖς μετ' ὀλίγον ῥᾳδίως μαχεῖται. ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀστυάγους ποῖον θηρίον, ἔφη Κῦρον τὸν πέρσην. νομίσας οὖν ὀρθῶς αὐτὸν ὑπωπτευκέναι, καὶ μεταπεμπόμενος οὐδὲν ἤνυσεν. ἐγὼ δὲ ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν περὶ μουσικῆς αὐλῶν ἀκούων βόμβου καταπαύσω τὸ πολυλογεῖν τὰ ἐκ φιλαύλου Φιλεταίρου ἐπειπών. ὦ Ζεῦ καλόν γ' ἐστὶν ἀποθανεῖν αὐλούμενον. Τούτοις ἐν ᾅδου γὰρ μόνοις ἐξουσία Ἀφροδισιάζειν ἐστίν. οἱ δὲ τοὺς τρόπους Ῥυπαροὺς ἔχοντες μουσικῆς ἀπειρίᾳ, Εἰς τὸν πίθον φέρουσι τὸν τετρημμένον.

Σαμβύκη. Μετὰ δὲ ταῦτα ζητήσεως γενομένης περὶ σαμβύκης ἔφη ὁ Μασούριος ὀξύφθογγον εἶναι μουσικὸν ὄργανον τὴν σαμβύκην. διειλέχθαι τε περὶ αὐτοῦ Εὐφορίωνα τὸν αὐτὸν ἐποποιὸν ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων χρῆσθαι, φήσας αὐτῷ Πάρθους καὶ Τρωγλοδύτας τετραχόρδῳ ὄντι. ἱστορεῖν δὲ τοῦτο Πυθαγόραν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. καλεῖται δέ τι καὶ τῶν πολιορκητικῶν ὀργάνων σαμβύκη. οὗ τό, τε σχῆμα, καὶ τὴν κατασκευὴν ἀποδείκνυσι Βίτων ἐν τῷ πρὸς Ἄτταλον περὶ ὀργάνων. καὶ Ἀνδρέας ὁ πανορμίτης ἐν τῷ τριακοστῷ τρίτῳ τῶν σικελικῶν τῶν κατὰ πόλιν, ὡς ἐπὶ δύο νεῶν προσάγοιτο τοῖς τῶν ἐναντίων τείχεσι, καλεῖσθαί τε σαμβύκην, ἐπειδὴ ὅταν ἐξαρθῇ γίνεται σχῆμα νεὼς καὶ κλίμακος ἓν ποιούμενον. ὅμοιον δέ τι ἐστὶ καὶ τὸ τῆς σαμβύκης. Μόσχος δ' ἐν πρώτῳ μηχανικῶν ῥωμαικὸν εἶναι λέγει τὸ μηχάνημα, καὶ Ἡρακλείδην τὸν ταραντῖνον εὑρεῖν αὐτοῦ τὸ εἶδος. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, Μάρκελλος φησὶν δυσχρηστούμενος ἐν τῇ συρακουσῶν πολιορκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀρχιμήδους κατασκευασμάτων, ἔλεγε ταῖς μὲν ναυσὶν αὐτοῦ κυαθίζειν ἐκ θαλάσσης Ἀρχιμήδην, τὰς δὲ σαμβύκας ῥαπιζομένας ἐκ πότου μετ' αἰσχύνης ἐκπεπτωκέναι.

Μάγαδις. εἰπόντος δ' ἐπὶ τούτοις Αἰμιλιανοῦ, ἀλλὰ μὴν ὦ ἑταῖρε Μασούριε πολλάκις καὶ αὐτὸς ἐν ἐννοίᾳ γίνομαι μουσικῆς ὢν ἐραστὴς περὶ τῆς μαγάδιδος καλουμένης, πότερον αὐλῶν εἶδος ἢ κιθάρας ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἥδιστος Ἀνακρέων λέγει που, ψάλλω δ' εἴκοσι χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ Λεύκασπι, σὺ δ' ἡβᾷς. Ἴων δ' ὁ χῖος ἐν ὀμφάλῃ, ὡς περὶ αὐλῶν λέγει διὰ τούτων, Λυδός τε μάγαδις αὐλὸς ἡγείσθω βοῆς.

Ἀρίσταρχος μάντις. Ὅπερ ἐξηγούμενος ἰαμβεῖον Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικός, ὃν μάντιν ἐκάλει Παναίτιος ὁ ῥόδιος φιλόσοφος, διὰ τὸ ῥᾳδίως καταμαντεύεσθαι τὰς τῶν ποιημάτων διανοίας, γένος αὐλοῦ φησὶν εἶναι τὸν μάγαδιν, οὔτ' Ἀριστοξένου τοῦτ' εἰπόντος ἐν τοῖς περὶ αὐλητῶν, ἢ ἐν τοῖς περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων, ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀρχεστράτου. πεποίηται γὰρ καὶ τούτῳ δύο βιβλία περὶ αὐλητῶν. οὐδὲ Φίλλις ὁ δήλιος, συνέγραψε γὰρ καὶ οὗτος περὶ αὐλητῶν καὶ Εὐφράνωρ. Τρύφων δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὀνομασιῶν λέγει οὕτως. ὁ δὲ μάγαδος καλούμενος αὐλός, καὶ πάλιν μάγαδις ἐν ταυτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται. ὡς Ἀλεξανδρίδης ἐν ὁπλομάχῳ φησί, Μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν. Τὴν ἀπορίαν οὖν μοι ταύτην οὐδεὶς ἄλλος δυνήσεται ἀπολύσασθαι καλὲ Μασούριε ἢ σύ. καὶ ὃς ἔφη Δίδυμος ὁ γραμματικὸς ἐν ταῖς πρὸς Ἴωνα. ἀντεξηγήσεσιν ἑταῖρε Αἰμιλιανὲ μάγαδιν αὐλὸν ἀκούει τὸν κιθαριστήριον, οὗ μνημονεύει Ἀριστόξενος ἐν πρώτῳ περὶ αὐλῶν τρήσεως, λέγοντα πέντε γένη εἶναι αὐλῶν παρθενίους, παιδικούς, κιθαριστηρίους, τελείους. ἢ ἐλλείπειν οὖν δεῖ παρὰ τῷ Ἴωνι τὸν τε σύνδεσμον, ἵν' ᾖ μάγαδις αὐλὸς ὁ προσαυλούμενος τῇ μαγάδι. ἡ γὰρ μάγαδις ὄργανόν ἐστι ψαλτικόν, ὡς Ἀνακρέων φησὶ λυδῶν τε εὕρημα, διὸ καὶ τὰς λυδὰς ψαλτρίας φησὶν εἶναι ὁ Ἴων ἐν τῇ ὀμφάλῃ διὰ τούτων, Ἀλλ' ἄγε λυδαὶ ψάλτριαι παλαιθετῶν Ὕμνων ἀοιδοὶ τὸν ξένον κοσμήσατε. Θεόφιλος δ' ὁ κωμῳδικὸς ἐν νεοπτολέμῳ, καὶ τὸ τῇ μαγάδι διαψάλλειν μαγαδίζειν λέγοι ἐν τούτοις, Πονηρὸν υἱὸν καὶ πατέρ' ἐστι μαγαδίζειν, ἐπὶ τροχοῦ καθημένους. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ταυτὸν ᾄσεται μέλος. Εὐφορίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων παλαιὸν μὲν φησὶ τὸ ὄργανον εἶναι τὴν μάγαδιν, μετασκευασθῆναι δ' ὀψέ ποτε καὶ

σαμβύκην

σαμβύκην μετωνομάσθαι. πλεῖστον δ' εἶναι τοῦτο τὸ ὄργανον ἐν Μιτυλήνῃ, ὡς καὶ μίαν τῶν μουσῶν ἔχου-
σαν αὐτὸ, ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ποιηθῆναι ἀρχαίου ἀγαλματοποιοῦ. Μέναιχμος δ' ἐν τοῖς περὶ τεχνι-
τῶν τὴν πηκτίδα ἣν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ μαγάδι Σαπφὼ φησὶν εὑρεῖν. Ἀριστόξενος δὲ τὴν μάγαδιν
καὶ τὴν πηκτίδα χωρὶς πλήκτρου διὰ ψαλμοῦ παρέχεσθαι τὴν χρείαν. διόπερ καὶ Πίνδαρον εἰρηκέναι
ἐν τῷ πρὸς Ἱέρωνα σκολιῷ, τὴν μάγαδιν ὀνομάσαντα ψαλμὸν ἀντίφθογγον, διὰ τὸ δύο γενῶν ἅμα
καὶ διὰ πασῶν ἔχειν τὴν συνῳδίαν ἀνδρῶν τε καὶ παίδων. καὶ Φρύνιχος δ' ἐν φοινίσσαις εἴρηκε,
Ψαλμοῖσιν ἀντίσπαστ' ἀείδοντες μέλη. Καὶ Σοφοκλῆς ἐν μυσοῖς, πολὺς δὲ Φρὺξ τρίγωνος ἀν-
τίσπαστά τε, Λυδῆς ἐφύμνει πηκτίδος συγχορδία. Διαποροῦσι δὲ ἔνιοι ὅπως τῆς μαγάδιδος
οὔσης κατ' Ἀνακρέοντα. οὐδὲ γάρ ποτε τὰ πολύχορδα ὀφθῆναι μνημονεύων αὐτῆς ὁ Ἀνακρέων λέγει,
ψάλλω δ' εἴκοσι χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ Λεύκασπι. καὶ ὁ μὲν Ποσειδώνιος φησὶ τριῶν μελῳ-
διῶν αὐτὸν μνημονεύειν φρυγίου τε καὶ δωρίου καὶ λυδίου. ταύταις γὰρ μόναις τὸν Ἀνακρέοντα κε-
χρῆσθαι, ὧν ἑπτὰ χορδαῖς ἑκάστης περαινομένης, εἰκότως φάναι ψάλλειν αὐτὸν εἴκοσι χορδαῖς τῷ
ἀρτίῳ χρησάμενον ἀριθμῷ τὴν μίαν ἀφελόντα. ἀγνοεῖ δὲ ὁ Ποσειδώνιος ὅτι ἀρχαῖον ἐστὶν ὄργανον
ἡ μάγαδις, σαφῶς Πινδάρου λέγοντος τὸν Τέρπανδρον ἀντίφθογγον εὑρεῖν τῇ παρὰ Λυδοῖς πη-
κτίδι τὸν βάρβιτον. τόν ῥα Τέρπανδρος ποθ' ὁ λέσβιος εὗρε πρῶτος ἐν δείπνοισι λύδιον ψαλμὸν
ἀντίφθογγος ὑψηλᾶς ἀκούων πηκτίδος. πηκτὶς δὲ καὶ μάγαδις ταυτὸν, καθά φησιν ὁ Ἀριστόξενος, Μάγαδις.
καὶ Μέναιχμος ὁ σικυώνιος, ἐν τοῖς περὶ τεχνιτῶν. καὶ τὴν Σαπφὼ δέ φησιν οὗτος, ἥτις ἐστὶν Ἀνακρέ-
οντος πρεσβυτέρα, πρώτην χρήσασθαι τῇ πηκτίδι. ὅτι δὲ καὶ Τέρπανδρος ἀρχαιότερος Ἀνακρέον-
τος, δῆλον ἐκ τούτων, τὰ καρνεῖα πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικᾷ, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ. ἐν δὲ Καρνείων θέσις
τοῖς ἐμμέτροις καρνεονίκαις κἀν τοῖς καταλογάδην. ἐγένετο δὲ ἡ θέσις τῶν καρνείων κατὰ τὴν ἑκτὴν Τερπάνδρου.
καὶ εἰκοστὴν ὀλυμπιάδα, ὡς Σώσιμος φησὶν ἐν τῷ περὶ χρόνων. Ἱερώνυμος δ' ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν,
ὅπερ ἐστὶ πέμπτον περὶ ποιητῶν, κατὰ Λυκοῦργον τὸν νομοθέτην, τὸν Τέρπανδρον φησὶ γενέσθαι, ὃς ὑ- Λυκούργου χρόνοι.
πὸ πάντων συμφώνως ἱστορεῖται μετὰ τοῦ Ἰφίτου τοῦ ἠλείου τὴν πρώτην ἀριθμηθεῖσαν τῶν ὀλυμπίων
θέσιν διαθεῖναι. Εὐφορίων τε ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων τὰ πολύχορδα φησὶ τῶν ὀργάνων ὀνόμασι μό-
νον παρηλλάχθαι. παμπάλαιον δ' αὐτῶν εἶναι τὴν χρῆσιν. Διογένης δὲ ὁ τραγικὸς διαφέρειν πηκτί- Μάγαδις.
δα μαγάδιδος λέγων οὕτως ἐν τῇ σεμέλῃ, Καί τοι κλύω μὲν ἀσιάδος μιτρηφόρους Κυβέλας
γυναῖκας παῖδας ὀλβίων φρυγῶν, Τυμπάνοισι καὶ βομβοῖσι καὶ χαλκοκτύπων, Βόμβοις βρε-
μούσας ἀντίχερσι κυμβάλων, Σοφὴν θεῶν ὑμνῳδὸν ἰατρόν θ' ἅμα, Ἠ λύω δὲ λυδὰς Βακτρίας
τε παρθένους, Ποταμῷ παροικούσας λητμωλίου θεὸν, Δαφνόσκιον κατ' ἄλσος Ἄρτεμιν σέβειν,
Ψαλμοῖς τριγώνων πηκτίδων τε περσικῶν, Ἀντιζύγοις ὁλκοῖς κρεκούσαις μάγαδιν ἔνθα περ-
σικῷ Νόμῳ ξενωθεὶς αὐλὸς ὁμονοεῖ χοροῖς. καὶ Φίλλις δ' ὁ δήλιος ἐν δευτέρῳ περὶ μουσικῆς, δια-
φέρειν φησὶ πηκτίδα μαγάδιδος λέγων οὕτως, φοίνικες, πηκτίδες, μαγάδιδες, σαμβῦκαι, ἰαμ-
βοι, καὶ τρίγωνα κλεψίαμβοι, σκινδαψοί, ἐννεάχορδα. ἐν οἷς γάρ φησι τοὺς ἰάμβους ᾖδον, ἰαμβύκους ἐκά-
λουν, ἐν οἷς δὲ παρελογίζοντο τὰ ἐν τοῖς μέτροις κλεψιάμβους. μαγάδιδας δὲ τὰ διὰ πασῶν, καὶ πρὸς
ἴσα τὰ μέρη τῶν ᾀδόντων ἡρμοσμένα, καὶ ἄλλα δ' ἦν παρὰ ταῦτα. καὶ γὰρ βάρβιτος ἢ βάρμος καὶ ἄλ-
λα πλείονα. τὰ μὲν ἔγχορδα, τὰ δὲ ἔνηχα κατεσκεύαζον, ἦν γὰρ δή τινα. καὶ χωρὶς τῶν ἐμφυσωμένων
καὶ χορδαῖς διειλημμένων ἕτερα, ψόφου μόνον παρασκευαστικά, καθάπερ τὰ κρέμβαλα. περὶ ὧν φη-
σὶ Δικαίαρχος ἐν τοῖς περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου ἐπιχωριάσαι, φάσκων ποτὲ καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὸ
προορχεῖσθαί τε καὶ προσᾴδειν ταῖς γυναιξὶ ὄργανα τινὰ ποιά, ὧν ὅτε τις ἅπτοιτο τοῖς δακτύλοις,
ποιεῖν λιγυρὸν ψόφον. δηλοῦσθαι δ' ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ᾄσματι, οὗ ἐστὶν ἀρχή. Ἄρτεμι σοί με τι φρὴν
ἐφ' ἵμερον ὕμνον ἱέναι τε, ὅθεν ἅδε τις ἄλλα χρυσοφανία κρέμβαλα χαλκοπάρᾳα χερσίν. Ἕρμιπ-
πος δ' ἐν θεοῖς τὸ τούτοις κρούειν, κρεμβαλίζειν εἴρηκεν ἐν τούτοις. λεπάδας δὲ πετρῶν ἀποκόπτοντες Κρεμβαλίζειν.
κρεμβαλίζουσι. Δίδυμος δέ φησιν εἰωθέναι τινὰς ἀντὶ τῆς λύρας κογχύλια καὶ ὄστρακα συγκρούοντας,
εὔρυθμον ἦχον τινὰ ἀποτελεῖν τοῖς ὀρχουμένοις, καθάπερ καὶ Ἀριστοφάνη ἐν βατράχοις φάναι. Ἀρτέ-
μων δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ διονυσιακοῦ ἐπισήματος, Τιμόθεον φησὶ τὸν μιλήσιον παρὰ τοῖς πολλοῖς
δόξαι πολυχορδοτέρῳ συστήματι χρήσασθαι τῇ μαγάδιδι, διὸ καὶ παρὰ τοῖς λάκωσιν εὐθυνόμενον
ὡς παραφθείροι τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν, καὶ μέλλοντός τινος ἐκτέμνειν αὐτοῦ τὰς περιττὰς τῶν χορδῶν,
δεῖξαι παρ' αὐτοῖς ὑπάρχοντα ἀπολλωνίσκον, πρὸς τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἰσόχορδον λύραν ἔχοντα, καὶ
ἀφεθῆναι. Δοῦρις δ' ἐν τῷ περὶ τραγῳδίας ὠνομάσθαι φησὶ τὴν μάγαδιν ἀπὸ μάγδιος θρᾳκὸς γένος.
Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολὴν ἀντιγραφῇ, ὃ νῦν φησὶν ἡμεῖς λέγομεν ψαλτή-
ριον, τοῦτ' εἶναι μάγαδιν. ὁ δὲ κλεψίαμβος κληθεὶς, ἔτι δὲ ὁ τρίγωνος καὶ ὁ ἔλυμος, καὶ τὸ ἐννεάχορδον
ἀμαυρότερα τῇ χρείᾳ καθέστηκε. καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι μάγαδιν δ' ἀποθέσθαι. Σοφοκλῆς δ' ἐν θαμύρᾳ
πηκταὶ δὲ λύραι καὶ μαγάδιδες τά τ' ἐν Ἕλλησι ξόανα ἡδυμελῆ. Τελέσης δ' ἐν ὑμεναίῳ διθυράμβῳ

πεντάχορδον φησὶν αὐτὸν εἶναι διὰ τούτων, ἄλλος δ᾽ ἄλλαν κλαγγὰν ἱεὶς κερατόφωνον ἐρέθιζε μάγαδιν ἐν πενταράβδῳ χορδᾶν ἀριθμῷ χεῖρα καμψιδίαυλον ἀναστροφῶν τάχος. οἶδα δὲ καὶ ἄλλο ὄργανον, ᾧ τῶν θρακῶν οἱ βασιλεῖς ἐν τοῖς δείπνοις χρῶνται, ὥς φησιν Νικομήδης ἐν τῷ περὶ Ὀρφέως.

Φοῖνιξ.

φοίνικα δὲ τὸ ὄργανον Ἔφορος καὶ Σκάμων ἐν τοῖς περὶ εὑρημάτων, ἀπὸ φοινίκων εὑρεθέντα, ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας. Σῆμος δὲ ὁ Δήλιος ἐν τῷ πρώτῳ Δηλιάδος, διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἐν Δήλῳ φοίνικος τοὺς ἀγκῶνας αὐτοῦ ἐξεργάσασθαι. τῇ σαμβύκῃ πρώτην φησὶ χρήσασθαι Σίβυλλαν ὡς Σκάμων ὁ προειρημένος, ὀνομασθῆναι δ᾽ αὐτὴν εὑρεθεῖσαν ὑπὸ Σάμβυκός τινος.

Τρίπους.

καὶ περὶ τοῦ τρίποδος δὲ καλουμένου, ὀργάνου δὲ καὶ τούτου μουσικοῦ, ὁ προειρημένος Ἀρτέμων γράφει οὕτως, ὅθεν πολλὰ τῶν ὀργάνων οὐδ᾽ εἰ γέγονέ ποτε γινώσκεται, καθάπερ ὁ Πυθαγόρου τοῦ Ζακυνθίου τρίπους. ὀλιγοχρόνιον γὰρ τὴν ἀκμὴν σχὼν, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν ἐργώδης εἶναι κατὰ τὴν χειροθεσίαν, ἢ δι᾽ ἣν δή ποτ᾽ οὖν αἰτίαν συντόμως καταλυθεὶς διαλέληθε τοὺς πολλούς. ἦν δὲ παραπλήσιος μὲν Δελφικῷ τρίποδι, καὶ τοὔνομα ἐντεῦθεν ἔχων, τὴν δὲ χρῆσιν τριπλῆς κιθάρας παρεχόμενος. τῶν γὰρ ποδῶν ἑστώτων ἐπί τινος βάσεως εὐστρόφου, καθάπερ αἱ τῶν περιάκτων δίφρων κατασκευάζονται θέσεις, τὰς μεταξὺ τρεῖς χώρας τὰς ἀπὸ ποδὸς ἐπὶ πόδα διεστώσας, ἐνέτεινε χορδαῖς ὑπερθεὶς ἑκάστῃ πῆχυν, καὶ κάτω προσαρμόσας χορδοτόνια, καὶ τὸν ἐπάνω κόσμον κοινὸν τοῦ λέβητος, καὶ τῶν παρηρτημένων ἐνίων ἀποδοὺς, ἐξ ὧν καὶ τὴν φαντασίαν εἶχεν ἀστείαν, καὶ τὸν ἦχον προσέβαλεν ἁδρότερον. διένειμε δ᾽ ἑκάστης χώρας ταῖς τρισὶν ἁρμονίαις, τήν τε δωριστὶ, καὶ λυδιστὶ, καὶ φρυγιστί. καὶ καθεζόμενος αὐτὸς ἐπί τινος δίφρου περὶ ταυτὸν συμμέτρως ἔχοντα τῇ στάσει, διείρας δὲ τὴν εὐώνυμον χεῖρα πρὸς τὴν ἐπιβολὴν, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χρησάμενος τῷ πλήκτρῳ, καθ᾽ ὁποίαν ἂν πρώτην εἵλετο τῶν ἁρμονιῶν, μετέστρεφε τῷ ποδὶ τὴν βάσιν, οὔτροχον οὖσαν καὶ πρὸς ἑτέραν. οὕτω δ᾽ ὀξέως ὑπὸ τὴν χεῖρα προσῆγεν αὐτῷ τὰ συστήματα ἡ περὶ βάσεως εὐκινησία τῷ ποδὶ ψαυομένη, καὶ τὴν χειροθεσίαν ἐπὶ τοσοῦτον ἠθίσθη κατεξανύειν, ὥστ᾽ εἴ τις μὴ συνορῴη τὸ γινόμενον, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀκοῆς μόνον κρίνοι, νομίζειν τριῶν κιθαριστῶν ἀκούειν διαφόρως ἡρμοσμένων, καὶ τοῦτο τὸ ὄργανον θαυμασθὲν ἰσχυρῶς, μετὰ τὸν ἐκείνου βίον ἐξέλιπεν εὐθέως.

Εὑρεταὶ διαφόρων ἐν μουσικῇ.

τὴν δὲ ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτόν φησι Μέναιχμος εἰσαγαγεῖν Ἀριστόνικον τὸν ἀργεῖον τῇ ἡλικίᾳ γενόμενον κατὰ Ἀντίοχον κατοικήσαντα ἐν Κορκύρᾳ. Φιλόχορος δ᾽ ἐν τρίτῃ ἀτθίδος Λύσανδρός φησιν ὁ σικυώνιος κιθαριστὴς πρῶτον μετέστησε τὴν ψιλοκιθαριστικὴν μακροὺς τοὺς τόνους ἐντείνας, καὶ τὴν φωνὴν εὔογκον ποιήσας, καὶ τὴν ἔναυλον κιθάρισιν, ᾗ πρῶτοι οἱ περὶ Ἐπίγονον ἐχρήσαντο, καὶ περιελὼν τὴν συντομίαν τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τοῖς ψιλοῖς κιθαρισταῖς, χρώματά τε εὔχροα πρῶτος ἐκιθάρισε, καὶ ἰάμβους καὶ μάγαδιν τὸν καλούμενον συριγμόν. καὶ ὄργανον μετέλαβε μόνος τῶν πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὸ πρᾶγμα αὐξήσας, χορὸν περιεστήσατο πρῶτος. Δίωνα δὲ τὸν χῖον τὸ τοῦ Διονύσου σπονδεῖον πρῶτον κιθαρίσαι Μέναιχμος. Τιμόμαχος δ᾽ ἐν τοῖς κυπριακοῖς Στήσανδρον λέγει τὸν σάμιον ἐπὶ πλεῖον αὐξῆσαι τὴν τέχνην, καὶ πρῶτον ἐν δελφοῖς κιθαρῳδῆσαι τὰς κατ᾽ Ὅμηρον μάχας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς ὀδυσσείας. ἄλλοι δὲ πρῶτόν φασι παρ᾽ ἐλευθερναίοις κιθαρίσαι τὰς ἐρωτικὰς ᾠδὰς Ἀμήτορα τὸν ἐλευθερναῖον, οὗ καὶ τοὺς ἀπογόνους ἀμήτορας καλεῖσθαι.

Μοχθηρῶν ἀσμάτων ποιηταί.

Ἀριστόξενος δέ φησιν ὥσπερ τῶν ἑξαμέτρων τινὲς ἐπὶ τὸ γελοῖον παρῳδίας εὗρον, οὕτω καὶ τῆς κιθαρῳδίας πρῶτος Οἰνώπας, ὃν ἐζήλωσαν Πολύδευκτός τε ὁ ἀχαιὸς καὶ Διοκλῆς ὁ κυναιθεύς. καὶ μοχθηρῶν δὲ ἀσμάτων γεγόνασι ποιηταί, περὶ ὧν φησὶ Φανίας ὁ ἐρέσιος ἐν τοῖς πρὸς τοὺς σοφιστὰς γράφων οὕτως. Τελένικος ὁ Βυζάντιος. ἔτι δὲ Ἄργας ποιηταὶ μοχθηρῶν ὄντες νόμων, πρὸς μὲν τὸν ἴδιον χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως εὐπόρουν. τῶν δὲ Τερπάνδρου καὶ Φρύνιδος νόμων οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἠδύναντο ἐπιψαῦσαι. τοῦ Ἄργα μνημονεύει Ἄλεξις ἐν ἀποβάτῃ οὕτως. Χορόνικος ὁ ποιητὴς ὁδί. Τίνων ποιητὴς ἀσμάτων; σεμνῶν πάνυ, Πρὸς τὸν Ἄργαν οὗτος ἡμέρας δρόμῳ κρείττων. καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἡρακλεῖ, Ὁ μὲν γὰρ εὐφυὴς τις εἶναι φαίνεται, Ὡς δ᾽ εὔρυθμος λαβὼν τὸ μελετητήριον, Εἶτ᾽ ἐσχεδίασε δριμέως ἐν πάπαι, Μεσὸς γενόμενος πρὸς τὸν Ἄργαν βούλομαι Κωδωνίσας πέμψαι σ᾽ ἀγωνιούμενον, Ἵνα καὶ σὺ νικᾷς τοὺς σοφιστὰς ὦ φίλε. ὁ δὲ τοὺς εἰς χιονίδην ἀναφερομένους ποιήσας πτωχοὺς, Γνησίππου τινὸς μνημονεύει παιγνιαγράφου τῆς ἱλαρᾶς μούσης λέγων οὕτως. Ταῦτ᾽ οὐ μὰ Δία Γνήσιππος, οὐδ᾽ ὁ Κλεομένης. Ἐν ἐννέα κατεγλυκάνατο. καὶ ὁ τοὺς εἵλωτας δὲ πεποιηκώς, φησὶν, τὸν Στησιχόρου τε καὶ Ἀλκμᾶνος Σιμωνίδου τε ἀρχαῖον ἀείδειν. ὁ δὲ Γνήσιππος ἔστιν ἀκούειν, κεῖνος νυκτερινὰ εὗρε μοιχοῖς ἀείσματ᾽ ἐκκαλεῖσθαι γυναῖκας ἔχοντας ἰαμβύκην τε καὶ τρίγωνον. Κρατῖνος ἐν μαλθακοῖς, τίς ἆρ᾽ ἐρωτᾷ μ᾽ οἶδεν ὦ Γνήσιππε, ἐγὼ πολλῇ χολῇ οἴομαι μηδὲν οὕτως μωρὸν εἶναι καὶ κενόν. σκώπτει δὲ αὐτὸν εἰς τὰ ποιήματα καὶ ἐν βουκόλοις. Ὃς οὐκ ἔδωκ᾽ αἰτοῦντι Σοφοκλεῖ χορὸν, Τῷ Κλεομάχου δὲ, ὃν οὐκ ἂν ἠξίουν ἐγὼ, Ἐμοὶ διδάσκειν οὐδ᾽ ἂν εἰς ἀδώνια. ἐν δὲ ταῖς ὥραις, ἴτω δὲ καὶ τραγῳδίας, Ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος μετὰ τῶν παρατιλτριῶν, Ἔχων χορὸν λυδιστὶ τιλλουσῶν μέλη Πονηρά. Τηλεκλείδης δ᾽ ἐν τοῖς στερροῖς καὶ περὶ μοιχείας ἀναστρέφεσθαί φησιν αὐτόν. Κλέαρχος δ᾽

ἐν δευτέρῳ

ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν, τὰ ἐρωτικά φησιν ᾄσματα καὶ τὰ Λοκρικὰ καλούμενα, οὐδὲν τῶν Σαπφοῦς καὶ Ἀνακρέοντος διαφέρειν. ἐν δὲ τὰ Ἀρχιλόχου καὶ τῶν Ὁμήρου ἐπικιχλίδων τὰ πολλὰ διὰ τῆς ἐμμέτρου ποιήσεως τούτων ἔχεται τινὸς τῶν παθῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἀσωποδώρου περὶ τὸν ἔρωτα, καὶ πᾶν τὸ τῶν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν γένος ἐρωτικῆς τινος διαλόγου ποιήσεώς ἐστιν. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου διεξελθόντος, προσηνέχθησαν ἡμῖν, καὶ αἱ δεύτεραι καλούμεναι τράπεζαι πολλάκις ἡμῖν διδόμεναι, οὐ μόνον ταῖς τῶν Κρονίων ἡμέραις, ἐν αἷς Ῥωμαίων παισὶν ἔθος ἐστὶν ἑστιᾶν τοὺς οἰκέτας, αὐτοὺς τὰς τῶν οἰκετῶν ἀναδεχομένους λειτουργίας. ἑλληνικὸν δὲ τοῦτο τὸ ἔθος. ἐν Κρήτῃ γοῦν τῇ τῶν Ἑρμαίων ἑορτῇ τὸ ὅμοιον γίνεται, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. εὐωχουμένων γὰρ τῶν οἰκετῶν οἱ δεσπόται ὑπηρετοῦσι πρὸς τὰς διακονίας. καὶ ἐν Τροιζῆνι δὲ μηνὶ Γεραιστίωνι, πανήγυρις δὲ τότε γίνεται πολυήμερος, ἧς ἐν μιᾷ οἱ δοῦλοι μετὰ τῶν πολιτῶν κοινῇ τε ἀστραγαλίζουσι, καὶ οἱ κύριοι τοὺς δούλους ἑστιῶσιν, ὡς αὐτός φησι Καρύστιος. Βήρωσος δ' ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν τῷ Λώῳ φησὶ μηνὶ ἑκκαιδεκάτῃ, ἄγεσθαι ἑορτὴν Σακέας προσαγορευομένην ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ἡμέρας πέντε, ἐν αἷς ἔθος εἶναι ἄρχεσθαι τοὺς δεσπότας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ἀφηγεῖσθαί τε τῆς οἰκίας ἕνα αὐτῶν ἐνδεδυκότα στολὴν ὁμοίαν τῇ βασιλικῇ, ὃν καὶ καλεῖσθαι ζωγάνην. μνημονεύει τῆς ἑορτῆς καὶ Κτησίας ἐν δευτέρῳ Περσικῶν. Κῷοι δὲ τοὐναντίον δρῶσιν, ὡς ἱστορεῖ Μακαρεὺς ἐν τρίτῳ Κῳακῶν. ὅταν γὰρ τῇ Ἥρᾳ θύωσιν, δοῦλοι οὐ παραγίνονται ἐπὶ τὴν εὐωχίαν, διὸ καὶ Φύλαρχον εἰρηκέναι, Σούριοι οἱ μοῦσι μὲν ἐλεύθεροι εἰσὶ. ἱεροεργοί; Ἀνδράσι πρὸς κείνοισιν ἐλεύθερον ἆμαρ ἔχοντες, Δούλων δ' οὔτις πάμπαν ἐσέρχεται οὐδ' ἠβαιόν. Βάτων δ' ὁ Σινωπεὺς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ περὶ Θεσσαλίας καὶ Αἱμονίας σαφῶς ἐμφανίζει τὴν τῶν Σατουρναλίων ἑορτὴν ἑλληνικωτάτην, φάσκων αὐτὴν παρὰ τοῖς Θετταλοῖς Πελώρια καλεῖσθαι γράφων οὕτως. θυσίας κοινῆς τοῖς Πελασγοῖς γινομένης, ἀναγγεῖλαι τινὰ τῷ Πελασγῷ ἄνδρα ᾧ ὄνομα ἦν Πέλωρος, διότι ἐν τῇ Αἱμονίᾳ σεισμῶν μεγάλων γινομένων ῥαγείη τὰ Τέμπη ὄρη ὀνομαζόμενα, καὶ διότι διὰ τοῦ διαστήματος ὁρμῆσαν τὸ τῆς λίμνης ὕδωρ ἐμβάλλοι εἰς τὸ τοῦ Πηνειοῦ ῥεῖθρον, καὶ τὴν πρότερον λιμνάζουσαν χώραν ἅπασαν γεγυμνῶσθαι, καὶ ἀναξηραινομένων τῶν ὑδάτων πεδία θαυμαστὰ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει ἀναφαίνεσθαι. ἀκούσαντα οὖν τὸν Πελασγὸν τὴν τράπεζαν ἀφθόνως αὐτῷ κεκοσμημένην τῷ Πελώρῳ παραθεῖναι. καὶ τοὺς ἄλλους δὲ φιλοφρονουμένους ἕκαστον φέρειν, ὅ,τι ἔχοι παρ' αὐτῷ βέλτιστον, καὶ παρατιθέναι ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῷ ἀπαγγείλαντι, καὶ αὐτὸν τὸν Πελασγὸν προθύμως διακονεῖν, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐν ἀξιώματι ὄντας ὑπηρετεῖν, καθότι ἑκάστῳ ὁ καιρὸς παρέπιπτε. διόπερ φασὶν ἐπεὶ τὴν χώραν κατέσχον ἀπομίμημα τῆς τότε γενομένης ἑορτῆς, καὶ θύοντας Διῒ πελώρι τραπέζας τε λαμπρῶς κοσμοῦντας προτιθέναι, καὶ οὕτως φιλάνθρωπον τὴν πανήγυριν συντελεῖν, ὥστε καὶ τοὺς ξένους ἅπαντας ἐπὶ τὴν θοίνην παραλαμβάνειν, καὶ τοὺς δεσμώτας λύειν, καὶ τοὺς οἰκέτας κατακλίναντας μετὰ πάσης παρρησίας ἑστιᾶν, διακονούντων αὐτοῖς τῶν δεσποτῶν, καὶ τὸ σύνολον ἔτι καὶ νῦν Θεσσαλοὺς μεγίστην ἑορτὴν ἄγοντας, προσαγορεύειν Πελωρίαν. πολλάκις οὖν ὡς ἔφην τῶν τοιούτων ἡμῖν παρατιθεμένων ἐπιδορπισμάτων, ἔφη τις τῶν παρόντων, Αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι, Τί γὰρ ποθεῖ τράπεζα, τῷ δ' οὐ βρίθεται, Πλήρης μὲν ὄψων ποντίων, πάρεισι δὲ Μόσχων τέρειναι σάρκες, χήνειά τε δαίς, Καὶ πεπτὰ καὶ κροτητὰ τῆς ξουθοπτέρου Πελάνῳ μελίσσης ἀφθόνως δεδευμένα, φησὶν ὁ Εὐριπίδης ἐν Κρήσσαις. καὶ ὡς ὁ Εὔβουλος δ' ἐν Ὀλβίᾳ ἔφη, Ἐν τῷ γὰρ αὐτῷ πάνθ' ὁμοῦ πωλήσεται, Ἐν ταῖς Ἀθήναις οὐκ ἀκλητῆρες βότρυς, Γογγυλίδες ἄπιοι, μῆλα, μάρτυρες, ῥόδα, Μέσπιλα, χόρια, χαλόνες, ἐρέβινθοι δίκαι, † Πυὸς πυρεῖα τε μύρτα, κληρωτήρια, Ὑάκινθος, ἄρνες, κλεψύδραι, νόμοι, γραφαί. Μέλλοντος οὖν τοῦ Ποντιανοῦ λέγειν περὶ ἑκάστου τῶν παρακειμένων, οὐ πρότερόν γε ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς ἀκουσόμεθα περὶ τούτων, ἕως ἂν περὶ τῶν ἐπιδορπισμάτων εἴπῃ. καὶ ὁ Ποντιανός, τραγήματα Κράτης φησὶ Φιλιππίδην λέγειν ἐν Φιλαργύρῳ οὕτως, Πλακοῦντες ἐπιδορπίσματ' ᾠὰ σήσαμα, Ὅλην λέγοιμ' ἂν ἐπιλίποι τὴν ἡμέραν. Καὶ Δίφιλος ἐν Τελεσίᾳ, Τράγημα, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμύγδαλαι, Ἐγὼ δὲ ταῦθ' ἥδιστά γ' ἐπιδορπίζομαι. Σώφιλος ἐν Παρακαταθήκῃ, Ἡδύ γε μετ' ἀνδρῶν ἐστὶν Ἑλλήνων ἀεὶ Συνάγειν τὸ πρᾶγμα χάριεν, οὐχὶ δύο Κυάθους ἀνεβόησέ τις ὑπόχει κωμάσαι Πρὸς τὴν Ταναγρικὴν δεῖ γάρ, ἵν' ἐκεῖ, Κατακλιθεὶς ἐπιδορπίσηται τὰς ὀνείας ματτύας. Πλάτων ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ μεταδόρπια αὐτὰ καλεῖ ἐν τούτοις, πάντα τε εὐώδης ἔφαινεν τοῖς κατοικοῦσιν ἡ γῆ. καὶ τὸν ἡμέτερον δὲ καρπὸν πλεῖστον ἔφερε, καὶ ἀκροδρύων πλῆθος, καὶ ὅσα παραμύθια ἡδονῆς μεταδόρπια. Τρύφων δέ φησι τὸ παλαιόν, πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν. ὕστερον δὲ πολλά τε καὶ ποικίλα ἐπεισφέρεσθαι, διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ' ἐν Φρεωρύχῳ φησὶ πέει τῶν δευτέρων τραπεζῶν λέγων ἀμύγδαλα κάρυα ἐπιφορήματα. καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ, καὶ Ἡρόδοτος ἐν πρώτῃ. καὶ ἐπιδορπίσασθαι δ' ἔλεγον τὸ ἐντραγεῖν καὶ ἐπιδειπνῆσαι, ἀπὸ Ἄρχιππος ἐν

Ἑορταὶ ἐν αἷς οἱ δεσπόται τοῖς δούλοις ὑπηρέτουν.

Σατουρνάλια. Πελώρια.

Δεύτεραι τράπεζαι.

Τραγήματα.

Ἐπιδορπίσματα.

Ἡρακλεῖ γαμοῦντι ἐπιφορήματα καλεῖ διὰ τούτων, ἰτρίοις ἐπιφορήμασί τ' ἄλλοις γέμουσα. καὶ Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ, σιτίοισι δὲ ὀλίγοισι χρέονται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖς. τὸ μέντοι κατὰ τὴν παροιμίαν, λεγόμενον ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα, τέλος τί ἐστιν καὶ ἐν αἰμνῶνιον, ὡς Ἀριστείδης φησὶν ἐν τρίτῳ περὶ παροιμιῶν. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος τὸ μὲν παλαιὸν πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν, ὕστερον δὲ πολλὰ ποικίλα ἐπιφέρεσθαι, διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ' ἐν φρεωρύχῳ τὰ ἐπιφερόμενα μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων ὧδε, Ἀμύγδαλα καρύδια ἐπιφορήματα. Πλάτων δ' ἐν Μενελεῷ ἐπιτραπεζώματα αὐτὰ καλεῖ, οἷον τὰ ἐπιτιθέμενα ταῖς τραπέζαις βρώματα, λέγων οὕτως, Εἰπέ μοι ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων. Ὁ γὰρ θεοῖσιν ἐχθρὸς αὐτὰ κατέφαγεν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης, τὰ τραγήματα φησὶ λέγεσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων † τρωγάλια γὰρ ἐπιδορπισμὸν εἶναι. Πίνδαρος δ' ἐστὶν ὁ εἰπὼν δείπνου δὲ λήγοντος γλυκὺ τρωγάλιον, καὶ περὶ πᾶσι δ' ἄφθονον βορὰν. ὄντως γὰρ ἐπὶ τὸν Εὐριπίδην ἀποβλέψαντά ἐστιν εἰς τὰ παρακείμενα εἰπεῖν, ὁρᾷς τὸν εὐτράπεζον ὡς ἡδὺς βίος.

hymno primo

Ὅτι γὰρ ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ δεύτεραι τράπεζαι πολυτελῶς μεμεριμνημέναι, παρίστησι Πίνδαρος ἐν ὀλυμπιονίκαις, περὶ τῆς Πέλοπος κρεουργίας διηγούμενος, τραπέζαισι δὲ ἀμφὶ δεύτατα κρεῶν σέθεν διεδάσαντο καὶ φάγον. ἐμοὶ δ' ἄπορον γαστρίμαργον μακάρων τιν' εἰπεῖν. οἱ δὲ παλαιότεροι ἁπλῶς τραπέζας ἔλεγον, ὡς Ἀχαιὸς ἐν Ἡφαίστῳ σατυρικῷ, θοίνην δὲ πρῶτον τέρψομεν πάρεστι δέ, Τὸ δεύτερον τῷ μηκκλήσεις τρόπῳ, Μύρῳ σε χρίσω πάμπαν εὐόσμῳ δέμας, Ὕδωρ δὲ νίψαι χεῖρας οὐ πρόσθεν δίδως, Ναὶ τράπεζα γ' ἐκποδὼν ἐπαίρεται. Ἀριστοφάνης σφηξίν, ὕδωρ κατὰ χειρὸς τὰς τραπέζας εἰσφέρειν. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης παραπλησίως ἡμῖν δευτέρας τραπέζας ἐπαγορεύει διὰ τούτων. τὸ μὲν οὖν ὅλον διαφέρειν τράγημα βρώματος νομιστέον, ὅσον ἔδεσμα τρωγαλίου. τοῦτο γὰρ πάτριον τοὔνομα τοῖς ἕλλησιν. ἐπεὶ ἐν τραγήμασι τὰ βρώματα παρατίθενται, διόπερ οὐ κακῶς ἔοικεν εἰπεῖν ὁ πρῶτος δευτέραν προσαγορεύσας τράπεζαν. οὕτως γὰρ ἐπιδορπισμὸς τραγηματισμός τίς ἐστι, καὶ δεῖπνον ἕτερον παρατίθεται τραγήματα. Δικαίαρχος δ' ἐν πρώτῳ τῆς Τροφωνίου καταβάσεως φησὶν οὕτω, ἤγε τὴν πολλὴν δαπάνην ἐν τοῖς δείπνοις παρέχουσα δευτέρα τράπεζα προσεγγύεται, καὶ στέφανοι, καὶ μύρα, καὶ θυμιάματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα. ἐδίδοτο δὲ καὶ ᾠὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ τραπέζῃ, ὥσπερ καὶ λαγῷα καὶ κίχλαι κοινῇ μετὰ τῶν μελιπήκτων εἰσεφέρετο, ὡς Ἀντιφάνης ἐν λεπτινίσκῳ φησὶν οὕτως, Οἶνον θάσιον πίνοις ἂν εἴ τις ἐγχέαι, Πρὸς ἀμυγδάλας δὲ πως ἔχεις εἰρωνικῶς, Μαλακὰς σφόδρα δ' εἰ ἂς μέλιτι προσπαίζειν βίᾳ Μελίπηκτα δ' εἰ σοι προσφέρει, τρώγοιμ' ἄν. καὶ ᾠὸν δὲ καταπίνοιμ' ἄν. ἄλλου † δὲ τινος ἐν δὲ ὁμοίοις. Εἶτ' ἐπεισῆγε χορείαν ἢ τράπεζαν δευτέραν, Καὶ παρέθηκε γέμουσαν πέμμασι παντοδαποῖς. Ἄμφις δ' ἐν γυναικομανίᾳ, Ἤδη ποτόκουσας βίον ἀληλεμένον Αἰτοῦ τυχεῖν ἐστι σαφῶς, ἄμητον, οἶνος ἡδύς, ᾠά, σησαμαῖ, μύρον, Στέφανος, αὐλητρὶς ὦ Διοσκόρω, Ὀνόματα τῶν δώδεκα θεῶν διελήλυθας. Ἀναξανδρίδης ἀγροίκοις, ὡς δ' ἐστεφανώθην ἡ τράπεζ' ἐπήγετο, Τοσαῦτ' ἔχουσα βρώμαθ' ὅσα μὰ τοὺς θεοὺς, Καὶ τὰς θεὰς οὐδ' ἔνδον, οὔτ' ᾔδειν ἐγὼ, Οὕτω παρέζων χρηστῶς οὐκ ἔζωντό τε. Κλέαρχος πανδρόσῳ, Λάβ' ὕδωρ κατὰ χειρὸς μηδαμῶς. καλῶς ἔχει λάβ' ὦ γαθέ, Οὐδὲν χεῖρον πᾶς, ἐπιτίθει τὴν τράπεζαν κάρυα καὶ τραγήματα, Εὔβουλος καμπυλίωνι, Τραγημάτων δ' ἔσθ' ἡ τράπεζά σοι πλέα, Οὐχὶ φιλοτραγήμων εἰμί πως ἑκάστοτε. Ἄλεξις πολυκλείᾳ. ἑταίρας δ' ὄνομα Πολύκλεια. Ὁ πρῶτος εὑρὼν κομψὸς ἦν τραγήματα, Τοῦ συμποσίου γὰρ διατριβὴν ἐξεῦρέ πως, κάργους ἔχειν μηδέποτε τὰς σιαγόνας. Καὶ ἐν ὁμοίᾳ. τὸ δ' αὐτὸ δρᾶμα, καὶ ὡς Ἀντιδότου φέρεται, Οὐδὲ φιλόδειπνός εἰμι μὰ τὸν Ἀσκληπιόν, Τραγήμασιν δὲ χαίρω μᾶλλον, εὖ πάνυ Τραγήματα αἰσθάνομαι γὰρ ὅτι νομίζεται Τοῖς νυμφίοις μετιοῦσι τὴν νύμφην λέγεις, Παρέχειν ἄμητας, καὶ λαγῷα, καὶ κίχλας, Τούτοισι χαίρω, τοῖς δὲ κεκαρυκευμένοις. Ὄψοισι καὶ ζωμοῖσιν ἥδομ' ὦ θεοί. Ἀπίων δὴ καὶ Διόδωρος, ὥς φησι Πάμφιλος, ἐπίκλεια φησὶ καλεῖσθαι τὰ μετὰ τὸ δεῖπνον τραγήματα. Ἔφιππος ἐφήβοις, χόνδρος μετὰ τ' εἰσῆλθεν μύρον Αἰγύπτιον, Φοινίκου βῖκος τις ὑπανεῴγνυτο, Εἶτ' ἤτεια τραγήματα θῆκε πυραμοῦς, ἄμης, ᾠόν, ἐκατόμβη, νάντα ταῦτα ἐτεχνάομεν, ἐκμασώμεθ' οὕτως ἀνδρικῶς. ὅσ' εἴχομεν καὶ γὰρ παραμασύντας τινὰς παραβόσκομεν. καὶ ἐν κύδωνι, καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον κόκκος, ἐρέβινθος, κύαμος, χόνδρος, τυρός, μέλι, σησαμίδες, βράχος, βρυγμός, κνοῦς, πυραμίδες, μῆλον, κάρυον, γάλα, κανναβίδες, κόγχαι, χυλός, διὸς ἐγκέφαλος. Ἄλεξις φιλίσκῳ, τράπεζαν ἀπονίψασθαι δοτέον, προσοιστέος στέφανος, μύρον, σπονδή, λιβανωτός, ἐσχάρις, τραγήματα. δοτέον ἔτι, πλακοῦντος ἀπτέον. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ κυθήριος Φιλόξενος ἐν τῷ δείπνῳ δευτέρων τραπεζῶν μνημονεύων πολλὰ καὶ τῶν ἡμῖν παρακειμένων ὠνόμασε, φέρε καὶ τούτων ἀπομνημονεύσωμεν. Τὰς δὲ

Φιλοξένου δεύτεραι τράπεζαι.

δὴ πρόσθεν μολοῦσας λιπαραυγεῖς πορθμίδας πολλῶν ἀγαθῶν πάλιν εἰσέφερον γεμούσας, τὰς ἐφημέριοι καλέοντι νῦν τραπέζας, ἀθάνατοι δέ τ' ἀμαλθείας κέρας. ταῖσι δ' ἐν μέσαις ἐγκαθιδρύθη μέγα χάρμα βροτοῖς λευκὸς μυελὸς γλυκερὸς λεπτοῖς ἀράχνας ἐναλιγκίοισι πέπλοις συγκαλύπτον ὄψιν αἰσχύνας ὕπο μὴ καλίδης μολογενὲς πῶυ λιπὼν ταῖς ἀνάγκαις ξυρὸν ἐν ξηροῖς ἀρισταίου παλιρρύτοισι παγαῖς. τὸ δ' ὀνόμαζον μυελός. Χερσὶν δ' ἐπέθεντο σόμιον μαλακαῖς τὰν δ' ἐξαμένω, ὅτι καὶ δίδω τις ἄζανος καλέοντι ξώγματα. ἐπεί τ' ἐπένειμεν ἐν κατάκνα κομψὲς πεφρυγμένον. πυροβρομολεβίνθα ἀκαύθυς. † Μεκτριτυαδυβρώματος πάντ' ἀναμικτον † ἀμπυρικηροιδησίχας. παρεγίνετο τούτοις ταῖσιν ὁ κολχομανὴς τοξαισελεοξανθεπίπαν καπυρός, χοιρινισάδεα δὲ κύκλω τὰ ὁμαφλωκτὰ ἀνάριθμα, καὶ μελίπηκτα τετυγμένα ἀφθόνας ἀσαμόφλωκτα. τυρακίνας τε γάλακτι καὶ μέλιτι συγκαταφυρτόσης ἄμυλος, πλατάνιοσα. σαμοςυτοπαγῆ ἢ καὶ ζεσελαιοπαγῆ πλάτυντος ἀσαμόπασα πέμματα καὶ θερεβινθοκνακοσυμμιγῆσα παλλαῖς θάλλοντος ὥραις ὥστε ἀμυγδαλίδες τὰν μαλακόφλοια, ὧν τετράκασι παισὶν ἀδυΐδη κάρυα. ἄλλα τε ὅσα πρέπει παρὰ θοίναν ὀλβιόπλουτον. πόσις δ' ἐπεραίνετο κότταβοί τε λόγοι τε πωυνικάς. ἔνθα τι καινὸν ἐλέχθη κομψὸν ἀθυρμάτιον, καὶ ἐθαύμασαν αὐτὸ ἔπειτα ᾔνησαν. ταῦτα ἐστὶν ὁ κυθήριος Φιλόξενος, ὃν ἐπαινῶν Ἀντιφάνης ἐν τῷ τριταγωνιστῇ φησίν, Πολύ γ' ἐστὶ πάντων τῶν ποιητῶν διάφορος ὁ Φιλόξενος. πρῶτα μὲν γὰρ ὀνόμασιν ἰδίοις καὶ κοινοῖσι χρῆται πανταχοῦ, ἔπειτα μέλη μεταβολαῖς καὶ χρώμασιν, ὡς εὖ κέκραται θεὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἦν ἐκεῖνος εἰδὼς τἀληθῶς μουσικήν. οἱ νῦν δὲ κισσόπληκτα καὶ κρηναῖα, καὶ ἄνθεσι πώτατά τε μέλεα μελέοις ὀνόμασι ποιοῦσιν ἐμπλέκοντες ἀλλότρια μέλη. πλακούντων δὲ ὀνόματα πολλῶν καταλεξάντων, ὅσον μέμνημαι, τούτων σοι καὶ μεταδώσω. οἶδα δὲ καὶ Καλλίμαχον ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν συγγραμμάτων πίνακι, ἀναγράψαντα πλακουντοποιϊκὰ συγγράμματα Αἰγιμίου καὶ Ἡγησίππου καὶ Μητροβίου, ἔτι δὲ Φαίτου. ἡμεῖς δὲ ἃ μετεγράψαμεν ὀνόματα πλακούντων, ὧν σοι καὶ μεταδώσομεν, οὐχ ὡς τοῦ Ἀλκιβιάδου πεμφθέντος Σωκράτει, ὃν Ξανθίππης καταγελασάσης, οὐκοῦν ἔφη οὐδὲ σὺ μεθέξεις τούτου. τοῦτο δὲ ἱστόρησεν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὀργῆς. ἐγὼ δὲ φιλοπλακοῦντος ὢν οὐκ ἂν περιεῖδον τὸ θεῖον ἐκεῖνον ἐξυβριζόμενον πλακοῦντα. μνημονεύων οὖν ὁ κωμικὸς Πλάτων εἴρηκεν ἐν τῷ ποιητῇ οὕτως, Μόνος δ' ἄγευστος ἀπλακούντος ἀλιβάνωτος. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῆς κώμης ἀμνήμων εἰμί, ἀσπλαγχνος ἐνιαυγίζομαι, ἀβλάκουντος. Δημήτριος ὁ σκήψιος ἐν δωδεκάτῳ τρωϊκοῦ διακόσμου τῶν ὑποῆν πλακοῦντα φησὶ καλεῖσθαι. παρασταστέον δὲ λέγοντας πλακοῦς τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ πλακίων θηβῶν, φάσκων αὐτὴν ἀπέχειν σταδίους ἑξ. περιασταστέον δὲ λέγοντας πλακοῦς τὴν ὀνο- πλακίων θηβῶν, φάσκων αὐτὴν ἀπέχειν σταδίους ἑξ. εἴρηται δὲ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἄρτος. ὅτι δὲ καλοὺς πλακοῦντας ἐν παρίῳ τῷ ἐλλησποντοῦ φαγεῖν ἐστίν, οἱ ἐπιδημήσαντες μαρτυρήσουσιν. Ἄλεξις γὰρ πεπλανηται λέγων τοὺς ἐκ πάρου. λέγει δὲ οὕτως ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρχιλόχῳ, ὦ τῇ εὐτυχῆ ναίων πάρον ὄλβιε πρέσβυ, Ἣ καλλίστα φέρει χώρα δύο τῶν συμπάντων, Κόσμον μὲν μακάρεσσι λίθον, θνητοῖς δὲ πλακοῦντας. ὅτι δέ εἰσιν οἱ σάμιοι διαφέροντες πλακουντοποιοὶ σῶζ... Σώπατρος ὁ φλυακογράφος φησὶν ἐν Βακχίδος μνηστῆρσι, Πλακουντοποιόν εἰσι πλακοῦντες ὠνομασμένην σάμον. ἐγχύτων δὲ πλακούντων μνημονεύει Μένανδρος μὲν ἐν ψευδηρακλεῖ, Οὐκ ἔστι κάνδυλον ποιεῖν, οὐδ' ὅσα σὺ εἴωθας εἰς ταῦτα καρυκεύειν μέλι, σεμιδάλινον. ἅπαντα γὰρ τἀναντία, νῦν ἐστὶν ὁ μάγειρος γὰρ ἐγχύτω ποιεῖ πλακοῦντας, ὀπτοὺς χόνδρον ἕψει, καὶ φέρει μετὰ τὸ τάριχος, εἶτα θρίον καὶ βότρυς. Ἡ δημιουργὸς δ' αὐτὶ παρατεταγμένη Κρέα διοπτᾷ καὶ κίχλας. Εὐάγγελος δ' ἐν ἀνακαλυπτομένῃ, τέτταρας τραπέζας τῶν γυναικῶν εἶπας, ἓξ δὲ τῶν ἀνδρῶν. Τὸ δὲ δεῖπνον ἐντελὲς καὶ μηδὲν ἐλλιπές, Λαμπροὺς γίνεσθαι βουλόμεθα τοὺς γάμους. Οὐ παρ' ἑτέρου δεῖ πυθέσθαι. πάντα δ' αὐτόπτης ἐρῶ, Τῶν μὲν ἐλνῶν ἄφελε πάνθ' ὅσα βούλει γενήσεσθαι. Εἰς δὲ τὰ κρέα μόσχον ἔλαβες, δέλφακα, Χοίρους, λαγωούς, ὡς ἀλαζὼν ὁ κατάρατος Θρία, τυρόν, ἐγχύτους, παῖ δρόμων, κάνδυλον ὥς τ' ἀμύλιον τὸ πέρας, Ὕψος τῆς τραπέζης πήχεων ἐστὶ βιῶν, Ὥς τε τοὺς δειπνοῦντ' ἐπαίρειν αὐτὶ βούλεται λαβεῖν. Ἄμης. πλακοῦντος γένος. Ἀντιφάνης ἄμητες ἄμυλοι. Μένανδρος ὑποβολιμαίῳ, τὸ ἄμητα χαρίας οὐ καίεις πέτην τινά. Ἴωνες δὲ ὥς φησὶ Σέληνος ἐν ταῖς γλώσσαις, ἄμην αὐτὸν καλοῦσι, καὶ τοὺς μικροὺς ἀμητίσκους. Τηλεκλείδης, αὐτόμαται δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο. διακόνιον. Φερεκράτης ὑπὸ τῆς ἀπληστίας διακόνιον ἐπήσθιεν ἀμφιφῶντ' ἔχων. ἀμφιφῶν. πλακοῦς Ἀρτέμιδι ἀνακείμενος, ἔχει δ' ἐν κύκλῳ καόμενα δᾳδία. Φιλήμων ἐν πτωχῷ ἢ ῥοδίᾳ, Ἄρτεμι φίλη δέσποινα τοῦτόν σοι φέρω ὦ πότνι' ἀμφιφῶντα καὶ σπονδήσιμα. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν ἑκάτῃ. Φιλόχορος δὲ ἀμφιφῶντα αὐτὸν κληθῆναι, καὶ ἐπικαταλαμβάνεσθαι εἰς τὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰ φέρεσθαι, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς τριόδους, ἐπεὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπικαταλαμβάνεται ἡ σελήνη ἐπὶ ταῖς δυσμαῖς ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς ἀμφιφῶς γίνεται. Βασυνίας.

Ἀντιφάνης περὶ Φιλοξένου.

Πλακοῦντες.

Σῆμος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος, ἐν τῇ τῆς Ἑκάτης φησὶ νήσῳ τῇ Ἴριδι θύουσι Δήλιοι τοὺς βασυνίας καλουμένους. ἔστι δὲ ἑφθὸν πύρινον σταὶς σὺν μέλιτι, καὶ τὰ καλούμενα κόκκωρα ἰσχὰς καὶ κάρυα τρία, στρεπτοὶ καὶ νήλατα. τούτων μνημονεύει Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος περὶ τοῦ στεφάνου, ἐπίχυτον. Νικοχάρης ἐν χειρογάστορσιν. Ἐγὼ μὲν ἄρτους, μάζαν, ἀθάρην, ἄλφιτα. Κόλλικας, ὀβελίαν, καὶ μελιτοῦταν, ἐπιχύτους, Πτισάνην, πλακοῦντας, δενδαλίδας, ταγηνίας. Πάμφιλος δὲ τὸν ἀττανίτην καλούμενον ἐπίχυτόν φησι καλεῖσθαι. τοῦ δὲ ἀττανίτου Ἱππῶναξ ἐν τούτοις μνημονεύει. οὐ πέπλας τε καὶ λαγῶς καταβρύκων, οὐ τηγανίας σησάμοισι φαρμάσσων, οὐδ' ἀττανίτας κηρίοισιν ἐμβάπτων. Κρῆιον. πλακοῦς ἄρτος ὃν Ἀργεῖοι παρὰ τῆς νύμφης πρὸς τὸν νυμφίον φέρουσι. ὀπτᾶται δ' ἐν ἄνθραξι καὶ καλοῦνται ἐπ' αὐτὴν οἱ φίλοι, παρατίθεται δὲ μετὰ μέλιτος ὥς φησι Φιλήτας ἐν ἀτάκτοις. Γλυκίνας, ὁ διὰ γλυκέος καὶ ἐλαίου πλακοῦς παρὰ κρησίν, ὥς φησι Σέλευκος ἐν γλώσσαις. Ἐμπέπτας. ὁ αὐτός φησι πύρινος ἄρτος κοῖλος καὶ σύμμετρος, ὅμοιος ταῖς λεγομέναις κρηπῖσιν, εἰς ἃς ἐντίθενται τὰ διὰ τοῦ τυροῦ σκευαζόμενα πλακούντια, ἐγκρίδες, πεμμάτιον ἑψόμενον ἐν ἐλαίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα μελιτούμενον. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Στησίχορος διὰ τούτων, χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας ἄλλα τε πέμματα καὶ μέλι χλωρόν. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος, καὶ ἐν τοῖς χειρογάστορσι Νικοφῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δαναΐσι, καὶ ποιητὴν φησὶν αὐτὸν εἶναι ἐν τούτοις μεθ' ἅρμα εἶναι Ἐγκριδοπώλην. Φερεκράτης δ' ἐν κραπατάλλοις, ταῦτ' ἔχων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἁρπαζέτω τὰς ἐγκρίδας. Ἐπικύκλιος πλακοῦς τις παρὰ Συρακουσίοις οὕτω καλούμενος, καὶ μέμνηται αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν γᾷ καὶ θαλάσσῃ. Γοῦρος ὅτι πλακοῦντος εἶδος, ὁ Σόλων ἐν τοῖς ἰάμβοις φησί, Πίνουσι καὶ τρώγουσιν οἱ μὲν ἴτρια, Οἱ δ' ἄρτον αὐτῶν, οἱ δὲ συμμεμιγμένους Γούρους φακοῖσι, κεῖθι δ' οὔτε πεμμάτων Ἄπεστιν οὐδὲν, ὅσσ' ἂν ἀνθρώποισι γῆ Φέρει μέλαινα πάντα δ' ἀφθόνως πάρα. Κυριβάνας. πλακοῦντάς τινας ὀνομαστικῶς Ἀπολλόδωρος παρ' Ἀλκμᾶνος, ὁμοίως καὶ Σωσίβιος ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος τὸ χημαστοειδεῖς εἶναι φάσκων αὐτούς. χρῆσθαι δ' αὐτοῖς Λάκωνας πρὸς τὰς τῶν γυναικῶν ἑστιάσεις. περιφέρειν τε αὐτοὺς ὅταν μέλλωσιν ᾄδειν τὸ παρεσκευασμένον ἐγκώμιον τῆς παρθένου αἱ ἐν τῷ χορῷ ἀκόλουθοι. Κριμνίτης πλακοῦς ποιὸς διὰ κρίμνων γινόμενος, ὡς Ἰατροκλῆς ἐν τῷ περὶ πλακούντων ἀναγραφῇ. Σταιτίτας. πλακοῦς ποιὸς, ἐκ στέατος καὶ μέλιτος, μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν ἥβας γάμῳ. σταὶς δ' ἐστὶν ὑγρὸν εἰς τήγανον ἐπιχεόμενον μέλιτος ἐπιβαλλομένου, καὶ σησάμης καὶ τυροῦ ὡς Ἱεροκλῆς φησιν. Χαρίσιος. τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν. ἐγὼ δὲ νῷν πέμψω πλακοῦνθ' ἑσπέραν χαρίσιον. Εὔβουλος δ' ἐν Ἀγκυλίωνι, ὥσπερ ἄρτου αὐτοῦ ὄντος οὑτωσί λέγει, ἐξεπίλησας ἀρτίως πέπτουσα τὸν χαρίσιον. Ἐπίδαιτρον. πλακούντων δεσμάτιον τῶν τῷ δείπνῳ ἐσθιόμενον, ὥς φησι Φιλήμων ἐν τῷ περὶ ἀττικῶν ὀνομάτων. νάνος. ἄρτος πλακουντώδης διὰ τυροῦ καὶ ἐλαίου κατασκευαζόμενος. Ψωθία. τὰ ψαθύρια. Φερεκράτης κραπατάλλοις, λήψει δ' ἐν ᾅδου κραπάταλλον τριωβόλου καὶ ψωθία. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀθηναῖος καὶ Θεόδωρος ἐν ἀττικαῖς γλώσσαις, τοῦ ἄρτου τὰ ἀποψαιόμενα ψωθία καλεῖσθαι, ἅτινας ὀνομάζειν ἀπαράγους. Ἴτριον. πεμμάτιον λεπτὸν διὰ σησάμου καὶ μέλιτος γενόμενον. μνημονεύει αὐτοῦ Ἀνακρέων οὕτως, ἠριστήσαμεν ἰτρίου λεπτοῦ ἀποκλάς, οἴνου δ' ἔπιον κάδον. Σοφοκλῆς Ἴριδι, Ἐγὼ δὲ πεινῶσ' αὖ πρὸς ἴτρια βλέπω. Ἀμόραι, τὰ μελιπώματα. Φιλήτας ἀτάκτοις. ἀμόρας φησὶ καλεῖσθαι μελιπώματα δ' ἐστὶ πεπεμμένα. Ταγηνίτης. πλακοῦς ἐν ἐλαίῳ τετηγανισμένος. μνημονεύει Μάγνης ἢ ὁ ποιήσας τὰς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένας κωμῳδίας ἐν Διονύσῳ δευτέρῳ, ταγηνίας ἤδη τετέασαι χλιαροὺς σίζοντας, ὅταν αὐτοῖς ἐπιχέῃς μέλι. καὶ Κρατῖνος ἐν νόμοις, καὶ δρόσον βάλλων ἕωθεν χλιαρὸς ταγηνίας. Ἔλαφος, πλακοῦς ὁ τοῖς ἐλαφηβολίοις ἀναπλασσόμενος, διὰ στέατος καὶ σησάμου. Νασὸς, πλακοῦντος εἶδος ἔχων ἔνδον καρυκκίας. Χόρια, βρώματα διὰ μέλιτος καὶ γάλακτος γινόμενα. Ἀμορβίτης. πλακοῦντος εἶδος παρὰ Σικελοῖς. οἱ δὲ παισὰ πλακούντια παρὰ Κῴοις, ὥς φησιν Ἰατροκλῆς. σησαμίδες, ἐκ μέλιτος καὶ σησάμου πεφρυγμένων καὶ ἐλαίου σφαιροειδῆ πέμματα. Εὔπολις κόλαξιν ὃς χαρίτων μὲν ὀμιχεῖ, καλλαβίδας δὲ βαίνει, σησαμίδας δὲ χέζει, μῆλα δὲ χρέμπτεται. Ἀντιφάνης Δευκαλίωνι, σησαμίδας ἢ μελίπηκτα, ἢ τοιοῦτό τι. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἔφιππος ἐν Κύδωνι πρόκειται τὸ μαρτύριον. Μυλλοί. Ἡρακλείδης ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ περὶ θεσμῶν, ἐν Συρακούσαις φησὶ τοῖς παντελείοις τῶν θεσμοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάζεσθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν Σικελίαν μυλλούς, καὶ περιφέρεσθαι ταῖς θεαῖς. Ἐχῖνος. Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ ἐκ παραλλήλου τιθεὶς τὰ κατὰ τὴν ἀττικὴν ἐξαιρέτως γινόμενα τοῖς ἐν τῇ Ῥόδῳ, γράφει οὕτως, τῇ δὲ περὶ τὴν ἄμητα δόξῃ τὸν καινὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπὶ τῆς δευτέρας εἰσάγουσα τραπέζης ἐχῖνον, ὑπὲρ οὗ νῦν μὲν τοῦ κεφαλαίου, παραγινομένου δέ σου, συντεθέντος κατὰ τοὺς ἐν Ῥόδῳ νόμους

ἀναμασησά-

ἀναμασησάμενος πειράσομαι πλείω προσθεῖναι λόγον. Κοτυλίσκοι. Ἡρακλέων ὁ ἐφέσιος πλακοῦντάς τινας φησὶν οὕτω καλεῖσθαι τοὺς ἐκ τρίτου μέρους τῆς χοίνικος γινομένους. Χοιρίναι. τούτων μνημονεύει Ἰατροκλῆς ἐν τῷ περὶ πλακούντων καὶ τοῦ πυραμοῦντος καλουμένου διαφέρειν λέγων τῆς πυραμίδος καλουμένης. γίνεσθαι γὰρ ταύτην ἐκ πυρῶν πεφωσμένων, καὶ μέλιτι δεδευμένων. αὕτη δ' ἆθλα τίθεται ταῖς παννυχίσι τῷ διαγρυπνήσαντι. Χρύσιππος δ' ὁ τυανεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἀρτοκοπικῷ, εἴδη πλακούντων καὶ γένη τάδε ἀναγράφει, ταραντῖνον, κρασιανὸν, σικελικὸν, κλοῦστρον, ἡδύβια, μαρυπτὸν, πλίκιον, γουττᾶτον, μουστιανὸν, ὅπερ φησὶ μάξεις ἐξ οἴνου καὶ ἥμισυ ἐκ τυροῦ. ἡδονικώτερον γὰρ γίνεται, κλοῦστρον κοιριανὸν, κροῦσον τουττᾶτον, κροῦσον ταβωνιανόν. Μουσάκια ἐξ οἰνομέλιτος, μουστάκια συστήματα, κροῦσον πύριον, γωστλωάνιον, παυλιανόν. ἐκ τυροῦ δέ φησι γίνεται πλακούντυρα τάδε, ἔγχυτος, σκιρβαίτης σουβίτυλλος. γίνεται δὲ καὶ ἐξ ἅλικος σουβίτυλλος, ἀπίρα καὶ οὗτος ἐκ τυροῦ γίνεται, λουκόλλοι, ἀργυροτρύφημα, λίβος, κίρκος, αὐξάφας κροῦσος πλακοῦς. γίνεται δέ φησι, καὶ ὀρυζίτης πλακοῦς. ὁ δὲ φθοῖς οὕτω γίνεται, τυρὸν ἐκπιέσας τρίβε καὶ ἐμβαλὼν εἰς κόσκινον χάλκεον διήθει, εἶτ' ἐπίβαλλε μέλι καὶ σελιγνέως ἡμίναν, καὶ συμμάλαξον εἰς ἕν. κάτιλλος δ' ὁ ὀρνάτος ὁ λεγόμενος παρὰ ῥωμαίοις οὕτω γίνεται θρίδακας πλυνὰς ξέσον, καὶ ἐμβαλὼν οἶνον εἰς θυείαν τρίβε τὰς θρίδακας, εἶτα τὸν χυλὸν ἐκπιέσας σελίγνιον συμφύρασον αὐτῷ, καὶ συμπεσεῖν ἐάσας μετ' ὀλίγον, τρίψον αὖθις προσβαλὼν ὀλίγον στέατος χοιρείου καὶ πέπερι, καὶ πάλιν τρίψας, ἕλκυσον λάγανον καὶ λειάνας ἐκτεμὼν κατάτεμνε, καὶ ἕψε εἰς ἔλαιον θερμότατον εἰς ἠθμὸν βαλὼν τὰ κατακεκομμένα. ἄλλα πλακούντων γένη, ὀστρακίτις, ἀττανίτης, ἄμυλον, τυροκόσκινον τυρὸν ἐκπιέσας καλῶς, θὲς εἰς ἄγγος, εἶτ' ἄνω κόσκινον χαλκοῦν ἐπιθεὶς, δίαγε τὸν τυρόν. ὅταν δὲ μέλλῃς προσφέρειν, βάλε μέλιτος αὔταρκες ἐπάνω. ὑποτυρίδες δὲ οὕτω γίνονται, εἰς γάλα βαλὼν μέλι, ἐκπίεσον καὶ βάλε εἰς σκεῦος καὶ ἔα παγῆναι. ἐὰν δέ σοι παρῇ κοσκίνια μικρὰ, ἐπίβαλε εἰς αὐτὰ τὸ σκεῦος, καὶ ἔα ἐκρεῖν τὸν ὀρρόν, καὶ ὅταν σοι δόξῃ πεπηγέναι, ἄρας τὸ σκεῦος μετάβαλλε εἰς ἀργύρωμα, καὶ ἔσται ἡ ὄψις ἄνωθεν. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ κοσκίνια, φλαβελλίοις καινοῖς χρῶ, ἐν οἷς τὸ πῦρ ῥιπίζεται, καὶ γὰρ αὐτῶν ποιεῖ χρείαν. Κοπτοπλακοῦς ἐν Κρήτῃ δέ φησι πλακοῦντηρον ποιοῦσιν, ὅπερ ὀνομάζουσι γάστριν, γίνεται δὲ οὕτως. κάρυα θάσια καὶ ποντικὰ καὶ ἀμύγδαλα, ἔτι δὲ μήκωνα, ὃν φρύξας θεράπευσον καλῶς, καὶ εἰς θυείαν καθαρὰν τρίψον ἐπιμελῶς, συμμίξας τε τὴν ὀπώραν μάλαξον μέλιτι ἡψημένῳ προσβαλὼν πέπερι πλέον καὶ μάλαξον. γίνεται δὲ μέλαν διὰ τὴν μήκωνα, διαπλατύνας ποίησον τετράγωνον, εἶτα σήσαμον λευκὸν τρίψας, μάλαξον μέλιτι ἡψημένῳ, καὶ ἕλκυσον λαγάνια δύο, καὶ ἓν θὲς ὑποκάτω καὶ τὸ ἄλλο ἐπάνω, ἵνα τὸ μέλαν εἰς μέσον γίνηται, εὐρύθμησόν τε αὐτό. ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς πεμματολόγος Χρύσιππος. Ἁρποκρατίων δὲ ὁ μενδήσιος ἐν τῷ περὶ πλακούντων, τὴν παρὰ ἀλεξανδρεῦσι καλουμένην παγκαρπίαν καλεῖ. ἴτρια δ' ἐστὶ ταῦτα συντεθρυμμένα μετὰ μέλιτος ἑψόμενα, καὶ μετὰ τὴν ἕψησιν σφαιρηδὸν συντεθέντα περιδεῖται βύβλῳ λεπτῇ ἕνεκα τοῦ συμμένειν. πόλτου δὲ μνημονεύει Ἀλκμὰν οὕτως, ἤδη παρέξει πυάνιόν τε πόλτον, χίδρον τε λευκὸν, κηρίναν τ' ὀπώραν. ἐστὶ δὲ τὸ πυάνιον ὥς φησι Σωσίβιος πανσπερμία ἐν γλυκεῖ ἡψημένη. χίδρον δὲ οἱ ἑφθοὶ πυροί. κηρίναν δὲ ὀπώραν λέγει τὸ μέλι. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ οὕτως λέγει ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, πόντον ἕψειν ὄρθριον. καὶ τῶν καλουμένων δὲ μελικηρίδων μνημονεύει Φερεκράτης ἐν αὐτομόλοις οὕτως, ὥσπερ τῶν αἰγιδίων ὄζειν ἐκ τοῦ στόματος μελικήρας. λεχθέντων καὶ τούτων ὁ σοφὸς Οὐλπιανὸς ἔφη, πόθεν ὑμῖν ὦ πολυμαθέστατοι γραμματικοὶ, καὶ ἐκ ποίας βιβλιοθήκης ἀνεφάνησαν οἱ σεμνότατοι οὗτοι συγγραφεῖς Χρύσιππος καὶ Ἁρποκρατίων, διαβάλλοντες καλῶν ὀνόματα φιλοσόφων τῇ ὁμωνυμίᾳ. τίς δὲ καὶ ἡμίναν ἑλλήνων ὠνόμασεν, ἢ τίς ἀμύλου μνημονεύει. ἀπαντήσαντος δὲ αὐτῷ τοῦ Λαρηνσίου, καὶ εἰπόντος τὴν μὲν ἡμίναν οἱ τὰ εἰς Ἐπίχαρμον ἀναφερόμενα ποιήματα πεποιηκότες οἴδασιν, κἀν τῷ χείρωνι ἐπιγραφομένῳ οὕτως λέγεται, καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο. τὰ δὲ ψευδεπιχάρμεια ταῦτα ὅτι πεποιήκασιν ἄνδρες ἔνδοξοι Χρυσόγονός τε ὁ αὐλητὴς, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν ὀγδόῳ πολιτικῶν νόμων τὴν πολιτείαν ἐπιγραφομένην. Φιλόχορος δ' ἐν τοῖς περὶ μαντικῆς, ἀξιόπιστον τὸν οἴτε λοκρὸν γένος, ἢ σικυώνιον, τὸν κανόνα καὶ τὰς γνώμας πεποιηκέναι φησίν. ὁμοίως δὲ ἱστορεῖ καὶ Ἀπολλόδωρος. τοῦ δὲ ἀμύλου μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν στερροῖς οὑτωσὶ λέγων, Φιλῶ πλακοῦντα θερμὸν, ἀχράδας οὐ φιλῶ, Χαίρω λαγῴοις ἐπ' ἀμύλῳ καθημένοις. Τούτων ἀκούσας ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ κοπτήν τινὰ καλεῖτε, ὁρῶ δὲ ἑκάστῳ κειμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης, λέγετε ἡμῖν ὦ λύχνοι τίς τοῦ ὀνόματος τούτου τῶν ἐνδόξων μνημονεύει. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, τὸ μὲν θαλάσσιον πράσον κοίτην φησὶ καλεῖσθαι Διονύσιος ὁ ἰτυκαῖος ἐν γεωργικῶν. τοῦ δὲ ἡμῖν παρακειμένου μελιπήκτου, μέμνηται Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ γρίφων οὑτωσὶ λέγων, σκεύη κελεύοντα λέγειν ὅμοια εἰπεῖν, τρίπους, χύτρα, λυχνεῖον,

ἀκταία, βάθρον, σπόγγος, λέβης, σκαφεῖον, ὅλμος, λήκυθος, σπυρίς, μάχαιρα, τρυβλίον, κρατὴρ, ῥαφίς. καὶ πάλιν ὄψων οὕτως ἔτνος, φακῆ, τάριχος, ἰχθῦς, γογγυλὶς, σκόροδον, κρέας, θυννίον, ἅλμη, κρόμμυον, σκόλυμος, ἐλαία, κάππαρις, βολβὸς, μύκης. ἐπί τε τῶν πραγμάτων ὁμοίως, ἄμης, πλακοῦς, ἐντιλτὸς, ἴτριον, ῥοδῶον, ἐρέβινθος, σησάμη, κοπτὴ, βότρυς, ἰσχὰς, ἄπιος, περσία, μηλέα, ἀμύγδαλα. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. ὁ δὲ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πύλαι δράματί φησιν, τίς δ' ἀναρίθμου μήκωνος εὗρε κοπτὰς, ἢ κυνηκοπύρους ἡδονὰς πραγμάτων ἔμιξεν. ἀπέχεις ὦ καλέ μου λογιστὰ Οὐλπιανὲ τὴν κοπτὴν, ἧς συμβουλεύω σοι ἀπεσθίειν. καὶ ὃς οὐδὲν μελλήσας ἀνελόμενος ἤσθιε. γελασάντων δὲ πάντων, ἔφη ὁ Δημόκριτος, ἀλλ' οὐκ ἐσθίειν σε προσέταξα καλὲ ὀνοματοθήρα, ἀλλὰ μὴ ἐσθίειν. τὸ γὰρ ἀπεσθίειν οὕτως εἴρηκεν ἐν Φινεῖ ὁ κωμῳδοποιὸς Θεόπομπος, Παῦσαι κυβεύων μειράκιον καὶ τοῖς βλίχοις, Διαχρῶ τὸ λοιπὸν κοιλίαν σκληρὰν ἔχεις, Τὰ πετραῖα τῶν ἰχθυδίων ἀπέσθιε, Ἡ ῥὺξ ἄριστόν ἐστιν εἰς εὐβουλίαν, Ταύτην πόνος καὶ ῥᾷόν ἐστι τὴν οὐσίαν. Χρῶνται δὲ τῷ ἀπεσθίειν, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπό τινος ἐσθίειν, ὡς Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις. οἴμοι τάλας δάκνει δάκνει ἀπεσθίει μου τὴν ἀκοήν. ἐπὶ τούτῳ ἐλεγχθεὶς ὁ Σύρος καὶ δηχθεὶς σφόδρα, ἀλλὰ μὴν

Πιστάκια.

ἔφη παράκειται ἡμῖν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ψιττάκια. ἅπερ ἢν εἴπῃς παρὰ τίνι κεῖται, δώσω σοι οὐ χρυσέους δέκα στατῆρας κατὰ τὸν Ποντικὸν λεσχηνευτὴν, ἀλλὰ τουτὶ τὸ ἔκπωμα. σιωπήσαντος Δημοκρίτου, καὶ ἐπεὶ ἀπορεῖς ἔφη, ἐγώ σε διδάξω. Νίκανδρος μὲν ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς Θηριακοῖς μνημονεύων αὐτῶν φησίν, ψιττάκι' ἀκρεμόνεσσιν ἀμυγδαλέοισιν ὁμοῖα. γράφεται δὲ καὶ ἀστάκια ἀμύγδαλα ὄντα πέφανται. καὶ Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἐν τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως. φέρει δὲ καὶ τὸ περσίον ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Συρία καὶ τὸ καλούμενον βιστάκιον, ὃ δὴ καὶ βοτρυώδη τὸν καρπὸν ἀφίησι λευκόφλοιον ὄντα, καὶ μακρὸν παρεμφερῆ τοῖς δακρύοις, ἃ δὴ ῥαγῶν τρόπον ἀλλήλοις ἐπιβάλλει. τὸ δ' ἔνδον ἔγχλωρον καὶ τοῦ κωνείου τῶν στροβίλων ἧττον μὲν εὔχυμον, εὐώδη δὲ μᾶλλον. οἱ δὲ τὰ γεωργικὰ συγγράψαντες ἀδελφοὶ ἐν τῷ τρίτῳ γράφουσιν οὕτως, καὶ τὴν μελίαν καὶ τὴν τέρμινθον, ἃ δὴ νῦν πιστάκια οἱ Σύροι καλοῦσιν. καὶ οὗτοι μὲν διὰ τοῦ π πιστάκια ταῦτα ὠνόμασαν. ὁ δὲ Νίκανδρος δασέως φιττάκια, Ποσειδώνιος δὲ βιστάκια. περιβλέψας οὖν ἐν τούτοις τοὺς παρόντας, καὶ τυχὼν ἐπαίνου, ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν παρακειμένων λελέξεταί μοι, ἵνα με τῆς πολυμαθίας ἀγασθῆτε. ἐρῶ δὲ πρότερον περὶ τῶν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι κα-

Κόνναρον.

λουμένων κοννάρων, καὶ παλιούρων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Ἀγαθοκλῆς ὁ Κυζικηνὸς ἐν τρίτῃ τῶν περὶ τῆς πατρίδος, λέγων οὕτως. κεραυνοῦ δὲ σκήψαντος εἰς τὸν τάφον, ἀνεβλάστησεν ἐκ τοῦ σήματος δενδρίον, ὃ ἐκεῖνοι κόνναρον ἐπονομάζουσι. ἔστι δὲ τὸ δενδρίον μεγέθει μὲν πτελέης καὶ πεύκης, οὐθὲν τιμεῖον. ἀκρέμονας δ' ἔχει θαμειὰς καὶ δολιχοὺς καὶ ἐπ' ὀλίγον ἀκανθώδεας. τὸ δὲ φύλλον τέρεν καὶ χλωρὸν, τῇ φυῇ περιφερές. καρποφορεῖ δὲ δὶς τοῦ ἔτεος, ἦρός τε καὶ φθινοπώρου. γλυκὺς δὲ πάνυ ὁ καρπὸς, μέγεθος κατὰ φαυλίην καὶ ἐλαίην, καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸ ὀστέον ταύτῃ προσείκελον. διαλλάσσει δὲ τῇ χυμοῦ ἡδονῇ, καὶ τρώγεται ἔτι χλωρὸς ὁ καρπὸς, καὶ ἐπὴν αὐανθῇ ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ ἄλευρα, καὶ πατέοντι ταῦτα οὐ μάξαντες, οὐδ' ὕδατι δεύοντες ἀλλὰ φαύ-

Παλίουρος.

λως ὁκοῖάπερ πέφυκεν. καὶ Εὐριπίδης ἐν Κύκλωπί φησιν παλιούρου κλάδον. Θεόπομπος δ' ἐν εἰκοστῇ πρώτῃ Φιλιππικῶν μνημονεύει αὐτῶν. καὶ Δίφιλος ὁ Σίφνιος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς ὑγιαίνουσι, καὶ τοῖς νοσοῦσι. τούτων δὲ πρῶτον ἐμνήσθην ἄνδρες φίλοι, οὐχ ὅτι ἡμῖν παράκειται νῦν, ἀλλ' ὅτι πολλάκις ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῶν δευτέρων τραπεζῶν παρακείμενα ἔλαβον, καὶ ζητηθέντος ἐκεῖ τοῦ ὀνόματος ἐνθάδε τῷ βυβλίῳ ἐντυχὼν, ἀνελεξάμην.

ἄπια.

ἑξῆς οὖν λέξω περὶ τῶν παρακειμένων ἀπίων, ἐπεὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἡ Πελοπόννησος Ἀπία ἐκλήθη, διὰ τὸ ἐπιδαψιλεύειν ἐν αὐτῇ τὸ φυτόν, φησὶν Ἴστρος ἐν τοῖς Ἀργολικοῖς. ὅτι δὲ τοὺς ἀπίους ἐν ὕδατι εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια, Ἄλεξις ἐν Βρεττίᾳ παρίστησιν διὰ τούτων, εἶδες ποτὲ πλέουσιν ἀνθρώποις ἀπίους παρακειμένας. Ἐν ὕδατι πολλῷ; πολλάκις δήπου, τί οὖν; Οὐκοῦν ἕκαστος ἐκλεγόμενος λαμβάνει Τῶν ἐπινεουσῶν τὴν πεπαιτάτην ἀεί, Δηλονότι. αἱ δ' ἀμαμαλλίδες οὐκ εἰσὶν ἄπιοι,

ἀμαμαλλίδες.

ὥς τινες οἴονται, ἀλλ' ἕτερόν τι καὶ ἥδιον καὶ ἀπύρηνον. Ἀριστομένης ἐν Διονύσῳ φησίν, ὁ Χῖος οὐκ οἶδα ὡς ἀμαμαλλίδας ποιεῖ. ὅτι δ' ἐστὶν ἕτερον τῆς ἀπίου, καὶ ἥδιον. Αἰσχυλίδης παρίστησιν ἐν τρίτῳ γεωργικῶν, περὶ Κέω γοῦν τῆς νήσου λέγων γράφει οὕτως, ἀπίους ἡ νῆσος φέρει κρατίστας, κατὰ τὰς ἐν Ἰωνίᾳ καλουμένας ἀμαμαλλίδας. εἰσὶ γὰρ ἀπύρηνοί τε καὶ ἡδεῖαι καὶ γλυκεῖαι. Ἄεθλιος δ' ἐν πέμπτῳ ὅρων Σαμίων, εἰ γνήσια τὰ συγγράμματα, ὁμομηλίδας αὐτὰς καλεῖ. Πάμφιλος δ' ἐν τοῖς περὶ γλώσσης καὶ

ἐπιμηλίς.

ὀνομάτων, ἐπιμηλίς φησιν ἀπίου γένος. Ἀντιφῶν δ' ἐν τῷ περὶ γεωργικῶν, φωκίδας φησὶν εἶδος ἀπίων εἶναι ῥοῶν δὲ σκληροκόκκων. τῶν γὰρ ἀπυρήνων Ἀριστοφάνης ἐν Γεωργοῖς μνημονεύει, καὶ ἐν Ἀγήρῳ πλὴν ἀλεύρου καὶ ῥόας. ῥοΐδιον μέν τοι ὡς βοΐδιον τὸ ὑποκοριστικόν. Ἀντιφάνης ἐν Βοιωτίᾳ. ἐνεγκεῖν ἐξ ἀγροῦ μοι τῶν ῥοιῶν τῶν σκληροκόκκων. Ἐπίλυκος Φωραλίσκῳ, μῆλα καὶ ῥόας λέγεις Ἄλεξις

μνηστῆρσι,

Σίδαι.

μνηστῆρσι, ῥόαν γὰρ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. σίδας δὲ ὅτι τὰς ῥοιὰς καλοῦσι Βοιωτοί. Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν Εὐρωπικῶν οὕτως γράφει. ἀμφισβητούντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτοὺς περὶ τῆς χώρας, ἣν καλοῦσι σίδας, Ἐπαμινώνδας δικαιολογούμενος ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἀριστερᾶς μεταλαβὼν κεκρυμμένην ῥοάν, ἀνήρετο αὐτοὺς πῶς ἐκείνην καλοῦσιν. εἰπόντων δὲ ἐκείνων ῥοάν, ἀλλ' ἡμεῖς εἶπε σίδαν. ὁ δὲ τόπος τοῦτ' ἔχει τὸ φυτὸν ἐν αὐτῷ πλεῖστον, ἀφ' οὗ τὴν ἐξ ἀρχῆς εἴληφε προσηγορίαν, καὶ ἐνίκησε. Μένανδρος δ' ἐν αὐτὸν τιμωρουμένῳ ῥοίδια αὐτὰς ὠνόμασεν διὰ τούτων, μετ' ἄριστον γὰρ ὡς ἀμυγδάλας ἐγὼ παρέθηκα, καὶ τῶν ῥοιδίων ἐτρώγομεν. λέγεται δέ τι καὶ φυτὸν ἐν αὐτῷ σίδη ὅμοιον ῥοιᾷ γινόμενον ἐν τῇ περὶ Ὀρχομενὸν λίμνῃ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι, οὗ τὰ μὲν φύλλα τὰ πρόβατα ἐσθίει, τοὺς δὲ βλαστοὺς αἱ ὕες, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τετάρτῳ περὶ φυτῶν, γίνεσθαι λέγων καὶ τῷ Νείλῳ ὁμώνυμόν τι αὐτῇ ἄνευ ῥιζῶν.

Φοίνικες.

Φοίνικες. Ξενοφῶν μὲν ἐν δευτέρῳ ἀναβάσεως φησίν, ἐνῆν δὲ σῖτος πολὺς καὶ οἶνος φοινίκων, καὶ ὄξος ἑψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. αὐταὶ δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἵας μὲν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔστιν ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο. αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι ἦσαν ἀπόλεκτοι, θαυμάσιαι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. ἡ δὲ ὄψις ἠλέκτρου οὐδὲν διέφερε, τὰς δέ τινας ξηραίνοντες τραγήματα ἀπετίθεσαν, καὶ ἦν παρὰ πότον ἡδὺ μέν, κεφαλαλγὲς δέ. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ περὶ Βαβυλῶνος λέγων φησίν. εἰσὶ δὲ αὐτόθι φοίνικες πεφυκότες ἀνὰ πᾶν τὸ πεδίον, οἱ πλεῦνες αὐτῶν καρποφόροι, ἐκ τῶν καὶ σιτία καὶ οἶνον καὶ μέλι ποιεῦνται, τοὺς συκέων τρόπον θεραπεύουσι. τῶν γὰρ φοινίκων τοὺς ἄρσενας καλέουσι, τούτων τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόροισι τῶν φοινίκων, ἵνα πεπαίνῃ τέ σφι ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐσδύων, καὶ μὴ ἀπορρέῃ ὁ καρπὸς τοῦ φοίνικος. ψῆνας γὰρ δὴ φορέουσιν ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἄρσενες, καθάπερ οἱ ὄλυνθοι. τὰ παραπλήσια τοῖς περὶ τὸν Ἡρόδοτον ἱστορεῖ, περὶ τοῦ ἐν Λιβύῃ καλουμένου λωτοῦ, αὐτόπτης γενόμενος ὁ μεγαλοπολίτης Πολύβιος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως.

Λωτός.

ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς οὐ μέγα, τραχὺ δὲ καὶ ἀκανθῶδες, ἔχει δὲ φύλλον χλωρὸν παραπλήσιον τῇ ῥάμνῳ, μικρὸν βαθύτερον καὶ πλατύτερον. ὁ δὲ καρπὸς μὲν τὰς ἀρχὰς ὅμοιός ἐστι καὶ τῇ χρόᾳ καὶ τῷ μεγέθει ταῖς λευκαῖς μυρτίσι ταῖς τετελειωμέναις. αὐξανόμενος δὲ τῷ μὲν χρώματι γίνεται φοινικοῦς, τῷ δὲ μεγέθει ταῖς στρογγύλαις ἐλαίαις παραπλήσιος, πυρῆνα δὲ ἔχει τελέως μικρόν. ἐπὰν δὲ πεπανθῇ, συνάγουσι, καὶ τὸν μὲν τοῖς οἰκέταις μετὰ χόνδρου κόψαντες σάττουσιν εἰς ἀγγεῖα. τὸν δὲ τοῖς ἐλευθέροις ἐξελόντες τὸν πυρῆνα συντιθέασιν, ὡσαύτως καὶ σιτεύονται τοῦτον. ἔστι δὲ τὸ βρῶμα παραπλήσιον σύκῳ καὶ φοινικοβαλάνῳ, τῇ δὲ εὐωδίᾳ βέλτιον. γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτοῦ βρεχομένου, καὶ τριβομένου δι' ὕδατος, κατὰ μὲν τὴν γεῦσιν ἡδὺς, καὶ ἀπολαυστικός, οἰνομέλιτι χρηστῷ παραπλήσιος, ᾧ χρῶνται χωρὶς ὕδατος. οὐ δύναται δὲ πλεῖον δέκα μένειν ἡμερῶν, διὸ καὶ ποιοῦσι κατὰ βραχὺ πρὸς τὴν χρείαν. ποιοῦσι δὲ καὶ ὄξος ἐξ αὐτῶν.

Φοίνικες.

Μελανιππίδης δ' ὁ Μήλιος ἐν ταῖς Δαναΐσι, φοίνικας τὸν καρπὸν οὕτως ὀνομάζει, τὸν λόγον ποιούμενος περὶ αὐτῶν. τῶν γὰρ ἀΐδλων οὐ γὰρ ἀνθρώπων φόρευν μορφὰν ἐνεῖδος οὐδὲ τὰν αὐτὰν γυναικίαν ἔχον, ἀλλ' ἐν ἁρμάτεσσι διφρούχοις ἐγυμνάζοντο † αὔδην λιασδέα πολλάκι θῆρες φρένα τερπόμεναι, ἱερόδακρυ λίβανον εὐώδεις τε φοίνικας κασίαν τε κατεῦσαι τέρενα Συρίας σπέρματα. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτως, φοινίκων ἐνόρχων, οὕς τινες εὐνούχους καλοῦσιν, οἱ δὲ ἀπυρήνους. φοίνικα δὲ τὸν καρπὸν καὶ Ἑλλάνικος κέκληκεν ἐν τῇ εἰς Ἄμμωνος ἀναβάσει, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, καὶ Φόρμος ὁ κωμικὸς ἐν Ἀταλάντοις.

Φοίνικες νικολάοι.

περὶ δὲ τῶν νικολάων καλουμένων φοινίκων, τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω, τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας καταγομένων, ὅτι ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξιώθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ αὐτοκράτορος σφόδρα χαίροντος τῷ βρώματι Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἑταίρου ὄντος αὐτῷ καὶ πέμποντος φοίνικας συνεχῶς. τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου δ' ὢν ὁ Νικόλαος καὶ ἱστορίαν συνέγραψε πολλήν.

Ἰσχάδες.

Ἰσχάδες. σφόδρα τῶν ἰσχάδων ἐθαυμάζοντο αἱ ἀττικαί. Δίνων γοῦν ἐν τοῖς περσικοῖς φησίν, παρετίθεντο δ' ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῆς βασιλέως ὅσα ἡ γῆ βρώματα φέρει, ἧς ἄρχει βασιλεὺς ἀφ' ἑκάστου ὅσον ἀπαρχήν. ξενικῷ δὲ οὐδενὶ οὔτε βρώματι, οὔτε ποτῷ ᾤοντο δεῖν ἐξ ἀρχῆς τοὺς βασιλεῖς χρῆσθαι, ὅθεν καὶ νόμος τις ὕστερον ἐγένετο. εἰσενέγκαντος γάρ ποτε τῶν εὐνούχων τινὸς ἐν τοῖς λοιποῖς τραγήμασιν ἰσχάδας ἀττικάς, ἐρωτῆσαι ποδαπαὶ εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ἐξ Ἀθηνῶν, τοῖς ἀγορασταῖς ἐκέλευεν ὠνεῖσθαι, ἕως ἂν ἐξουσία γένηται αὐτῷ λαμβάνειν ὅταν ἐθέλῃ, καὶ μὴ ἀγοράζειν. λέγεται δὲ τὸν εὐνοῦχον ἐπίτηδες τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα αὐτὸν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατείας. Ἄλεξις δ' ἐν Κυβερνήτῃ φησίν. εἰσέβαινον ἰσχάδες τὸ παράσημον τῶν Ἀθηνῶν, καὶ θύμου δέσμαι τινές. Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ πρὸς τὸν κωμικὸν Ποσείδιππον ἐπιστολῇ ἐν τοῖς τραγικοῖς φησὶ πάθεσιν Εὐριπίδην νομίζω Σοφοκλέους οὐδὲν διαφέρειν. ἐν δὲ ταῖς ἰσχάσι τὰς ἀττικὰς τῶν ἄλλων πολὺ προέχειν, κἂν τῇ πρὸς Διαγόραν δὲ ἐπιστολῇ γράφει οὕτως. ἡ δὲ γῆ ταῖς μὲν χελιδονίοις ἰσχάσιν αὐτὴ παρατιθεῖσα τὰς βριγινδαρίδας καλουμένας τῷ μὲν ὀνόματι βαρβαριζούσας, ταῖς δὲ ἡδοναῖς οὐδὲν ἧττον ἐκείνων ἀττικιζούσας. Φοινικίδης δ' ἐν Μισουμένῃ φησίν, Μύρτων λέγουσι καὶ μέλιτος ἐγκώμια, Καὶ τῶν προπυλαίων καὶ τέταρτον ἰσχάδων, Τούτων ἐγευσάμην καταπλεύσας εὐθέως,

καὶ

Καὶ τῶν προπυλαίων, κοὐδὲν ἦν τούτων ὅλως. Πρὸς τὴν ἀτταγῆνα συμβάλλειν τῶν βρωμάτων. Ἐν τούτοις τηρητέον καὶ τὴν τοῦ ἀτταγῆνος μνήμην. Φιλήμων δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων αἰγιλίδας φησὶν εἶναι τὰς καλλίστας ἰσχάδας. αἴγιλα δ' εἶναι δῆμον τῆς ἀττικῆς ἀπὸ Αἰγίλου τινὸς ἥρωος ὀνομασμένον, χελιδονίας τε καλεῖσθαι τὰς ἐρυθρομελαίνας ἰσχάδας. Θεόπομπος δ' ἐν εἰρήνῃ τὰς τιβρασίας ἐπαινῶν ἰσχάδας φησὶν οὕτως, Μᾶζαι, πλακοῦντες, ἰσχάδες τιβράσιαι.

ἰσχάδες αἰγιλίδες.

Χελιδόνιαι.

Τιβράσιαι.

Οὕτως δ' ἦσαν περισπούδαστοι πᾶσιν ἀνθρώποις αἱ ἰσχάδες. ὄντως γὰρ κατὰ τὸν Ἀριστοφάνην, οὐδὲν γὰρ οὕτως γλυκύτερον τῶν ἰσχάδων, ὡς καὶ Ἀμιτροχάτην τὸν τῶν ἰνδῶν βασιλέα γράψαι Ἀντιόχῳ, ἀξιοῦντα φησὶν Ἡγήσανδρος πέμψαι αὐτῷ γλυκὺν καὶ ἰσχάδας καὶ σοφιστὴν ἀγοράσαντα. καὶ τὸν Ἀντίοχον ἀντιγράψαι, ἰσχάδας μὲν καὶ γλυκὺν ἀποστελοῦμέν σοι, σοφιστὴν δ' ἐν ἕλλησιν οὐ νόμιμον πωλεῖσθαι. ὅτι δὲ καὶ πεφωσμένας ἰσχάδας ἤσθιον, Φερεκράτης δείκνυσιν ἐν κοριαννοῖ λέγων οὕτως, Ἀλλ' ἰσχάδας μοι πρόελε τῶν πεφωσμένων. Καὶ μετ' ὀλίγα, δὲ οὐκ ἰσχάδας οἴσεις τῶν μελαινῶν; μανθάνεις. ἐν τοῖς μαριανδυνοῖς ἐκείνοις βαρβάροις χύτρας καλοῦσι τὰς μελαίνας ἰσχάδας. οἶδα δὲ καὶ Πάμφιλον εἰρηκότα προσκνίδας γένος ἰσχάδων.

Βότρυς.

Βότρυς δὲ ὅτι μὲν κοινὸν δῆλον. σταφυλῆς δὲ μέμνηται καίτοι δοκοῦντος τοῦ ὀνόματος ἀσιαγενοῦς εἶναι, Κράτης ἐν δευτέρῳ ἀττικῆς διαλέκτου ἐν τοῖς ὕμνοις τοῖς ἀρχαίοις φάσκων, ἀντὶ τοῦ βότρυος τὴν σταφυλὴν κεῖσθαι διὰ τούτων. αὐτῇσι σταφυλῇσι μελαίνῃσι κομόωντες. ὅτι δὲ καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐστὶ παντὶ δῆλον. Πλάτων δ' ἐν ὀγδόῳ νόμων καὶ βότρυς καὶ σταφυλὰς ὀνομάζει διὰ τούτων, ὃς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσηται βοτρύων εἴτε καὶ σύκων, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ὥραν τὴν τοῦ τρυγᾶν ἀρκτούρῳ σύνδρομον, εἴτ' ἐν τοῖς αὐτοῦ χωρίοις, εἴτε καὶ ἐν ἄλλων, ἱερὰς μὲν πεντήκοντα ὀφειλέτω τῷ Διονύσῳ δραχμάς, ἐὰν ἐκ τῶν αὐτοῦ δρέπῃ, ἐὰν δὲ ἐκ τῶν γειτόνων μνᾶν, ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς μνᾶς. ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλήν, ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, καὶ ὁπόταν βούληται δρεπέσθω. ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων μὴ πείσας ἑπόμενος τῷ νόμῳ, τῷ μὴ κινεῖν ὅ, τι μὴ κατέθετο, ἐκεῖνος ἀεὶ ζημιούσθω. ταῦτα μὲν ὁ θεῖος Πλάτων. ἐγὼ δὲ πάλιν ζητῶ τίς ἡ γενναία σταφυλή, καὶ τίνα τὰ γενναῖα σῦκα. ὥρα οὖν ζητεῖν ὑμῖν ἕως ἐγὼ περὶ τῶν ἑξῆς παρακειμένων διεξέλθω. καὶ ὁ Μασούριος ἔφη, μὴ δ' ἀναβαλλέσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τ' ἔνηφι. γενναῖα λέγει τὰ εὐγενῆ ὁ φιλόσοφος, ὡς καὶ Ἀρχίλοχος πάρελθε, γενναῖος γὰρ εἶς, ἢ τὰ ἐπιγεγεννημένα. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης καὶ ἐπεμβολάδας ἀπίους ὀνομάζει, τὰς ἐγκεντρισμένας. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος, σῦκα καὶ βότρυς καὶ ἐλαίας συλλέγων. Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ ὑπὸ τοῦ ἡλίου γλυκαίνεσθαι τὰς σταφυλάς. οἴδασι δὲ καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν καὶ τοὺς ἐν οἴνῳ συντιθεμένους βότρυς. Εὔβουλος γοῦν ἐν κατακολλωμένῳ φησίν, ἀλλὰ παραλαβὼν ἀκράτῳ κρούε, καὶ δίδου πυκνάς, καὶ βότρυς τρώγειν ἀνάγκαζ' αὐτὸν ἐξ οἴνου συχνούς. ὁ δὲ τὸν χείρωνα πεποιηκώς, τὸν εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμενον φησίν, Ἀμυγδάλας καὶ μῆλα καὶ μιμαίκυλα, Καὶ μύρτα καὶ σέλινα κἀξ οἴνου βότρυς, Καὶ μυελόν. ὅτι δὲ ἐν ταῖς ἀθήναις δινεκεῖς ἦσαν αἱ ὀπῶραι πᾶσαι, μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν ὥραις. τί οὖν παράδοξον ἱστορεῖν δοκεῖ Ἀέθλιος ὁ σάμιος ἐν πέμπτῳ σαμίων ὡραίων λέγων, σῦκον καὶ σταφυλή, καὶ ὁμομηλὶς καὶ μῆλα καὶ ῥόδα δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐγένετο. Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Διαγόραν ἐπαινῶν τὸν κατὰ τὴν ἀττικὴν γενόμενον νικοστράτειον βότρυν καὶ ἀντιθεὶς αὐτῷ τοὺς ῥοδιακοὺς φησίν. τῷ δ' ἐκεῖ καλουμένῳ βότρυι νικοστρατίῳ τὸν ἱππώνιον ἀντεκτρέφουσι βότρυν, ὃς ἀπὸ ἑκατομβαιῶνος μηνός, ὥσπερ ἀγαθὸς οἰκέτης διαμένει τὴν αὐτὴν ἔχων εὔνοιαν. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ὑμῖν εἴρηται περί τε κρεῶν, καὶ ὀρνίθων καὶ περιστεριδίων, ἔρχομαι κἀγὼ λέξων ὅσα ἐκ πολυαναγνωσίας εὑρεῖν ἠδυνήθην παρὰ τὰ προειρημένα.

Σταφυλαὶ γενναῖαι.

Hesiodus ἔργων β.

Περιστέριον.

περιστέριον οὕτως ἐστὶν εὑρεῖν εἰρημένον παρὰ Μενάνδρῳ ἐν παλλακῇ, μικρὸν ἐπέμψας, προσφέρει, ἠγόρακά σοι περιστέρια λέγων. ὁμοίως Νικόστρατος ἄβρα ταῦτ' ἀξιῶ, εἶτ' ὀρνιθάριον τὸ περιστέριον τὸ γάστριον. Ἀναξανδρίδης ἐν αὐτερῶντι, Περιστέρια γὰρ εἰσάγων καὶ στρουθία. Περιστέριον δὲ Φρύνιχος τραγῳδοῖς. περιστέριον δὲ αὐτῷ τι λαβὲ τριωβόλου.

Φασιανικοί.

Φασιανικός. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δυοκαιδεκάτῳ τῶν ὑπομνημάτων περὶ τῶν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλείων λέγων, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ζῴων τρεφομένων φησίν, τά τε τῶν φασιανῶν, οὓς τετράωνας ὀνομάζουσιν, οὓς οὐ μόνον ἐκ Μηδείας μετεπέμποντο, ἀλλὰ καὶ νομάδας ὄρνιθας ὑποβαλὼν, ἐποίησε πλῆθος, ὡς καὶ σιτεῖσθαι. τὸ γὰρ βρῶμα πολυτελὲς ἀποφαίνουσιν. αὕτη τοῦ λαμπροτάτου βασιλέως φωνή, ὃς οὐδὲ φασιανικοῦ ὄρνιθος ποτὲ γεύσασθαι ὡμολόγησεν, ἀλλ' ὥσπερ τι κειμήλιον ἀνακείμενον εἶχε τούσδε τοὺς ὄρνιθας. εἰ δὲ ἑωράκει ὡς ἡμῶν ἑκάστῳ εἷς ἐστι παρακείμενος, χωρὶς τῶν ἤδη κατηναλωμένων, προσαναπληρώκει ἂν ταῖς πολυθρυλλήτοις ἱστορίαις τῶν ὑπομνημάτων τούτων τῶν εἰκοσιτεσσάρων, καὶ ἄλλην μίαν. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν φασιανῶν φησίν, οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀρρένων, ἀλλὰ πολλῷ μείζων. εἰ δ' ὁ προειρημένος βασιλεύς, καὶ τὸ τῶν ταώνων πλῆθος

Ταώνων πλῆθος ἐν ῥώμῃ.

θος ἑωράκει, τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην, καταπέφευγεν αὖ ἐπὶ τὴν ἱερὰν σύγκλητον, ὡς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ πάλιν τῆς βασιλείας ἐξεληλαμένος. τοσοῦτον γάρ ἐστι τὸ πλῆθος τούτων τῶν ὀρνίθων ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὡς δοκεῖν προμεμαντευμένον τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀντιφάνην ἐν Στρατιώτῃ ἢ Τύχωνι εἰρηκέναι τάδε, Τὸν ταὼν μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγεν μόνον σπάνιον ὄν, Τὸ χρῆμα πλείους εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων. Χρηστὸν ἄνθρωπον δέ γ᾽ ἄν τις ἕνα μόνον ζητῶν ἴδῃ, Ὄψετ᾽ ἐκ τούτου πονηροὺς πέντε παῖδας γεγονότας. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Λαμπάδι, καταφαγεῖν αὐτὸς τοσοῦτ᾽ ἀργύριον, οὐδ᾽ ἦν γάλα εἶχον Λαγοῦ μὰ τὴν γῆν καὶ ταὼς κατήσθιον. ὅτι δὲ καὶ τιθασοὺς εἶχον αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις Στράττις παρίστησιν ἐν Παυσανίᾳ διὰ τούτων, Πολλῶν φλυάρων καὶ ταὼν ἀντάξια Οὓς βόσκεθ᾽ ὑμεῖς ἕνεκα τῶν ὠκυπτέρων. Ἀναξανδρίδης ἐν Μελιλώτῳ, οὐχὶ μανικόν ἐστιν ἐν οἰκίᾳ τρέφειν Ταὼς, ἐξὸν τοιούτους δύ᾽ ἀγάλματ᾽ ἀγοράσαι. Ἀναξίλαος ὀρνιθοκόμοις, Καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις τιθασὸς οἰμώζων ταώς. Μηνόδοτος δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἥρας φησίν. οἱ ταῷ ἱεροί εἰσι τῆς Ἥρας, καὶ μή ποτε πρώτιστοι καὶ ἐγένοντο καὶ ἐτράφησαν ἐν Σάμῳ, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τοὺς ἔξω τόπους διεδόθησαν, ὡς καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες ἐν τῇ Περσίδι, καὶ αἱ καλούμεναι μελεαγρίδες ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν τοῖς Ὁμοπατρίοις φησίν, Ἐν Ἡλίου μὲν φασὶ γενέσθαι πόλει Φοίνικας, ἐν Ἀθήναις δὲ γλαῦκας, ἡ Κύπρος δ᾽ ἔχει Πελείας διαφόρους. ἡ δ᾽ ἐν Σάμῳ Ἥρα τὸ χρυσοῦν φασὶν ὀρνίθων γένος, Τοὺς καλλιμόρφους καὶ περιβλέπτους ταώς. διόπερ καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος τῶν Σαμίων ταώς ἐστιν. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν μελεαγρίδων Μηνόδοτος ἐμνήσθη, λέξομέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ αὐτῶν.

Μελεαγρίδες.

Κλύτος ὁ Μιλήσιος Ἀριστοτέλους δὲ μαθητὴς, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μιλήτου γράφει περὶ αὐτῶν οὕτως. περὶ δὲ τὸ ἱερὸν τῆς Παρθένου ἐν Λέρῳ εἰσὶν οἱ καλούμενοι ὄρνιθες μελεαγρίδες. ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἑλώδης ἐν ᾧ τρέφονται. ἔστι δὲ ἄστοργον πρὸς τὰ ἔκγονα τὸ ὄρνεον, καὶ ὀλιγωρεῖ τῶν νεοττῶν, ὥστε ἀνάγκη τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν. ἔχει δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὄρνιθος γενναίου, τὴν δὲ κεφαλὴν μικρὰν πρὸς τὸ σῶμα, καὶ ταύτην ψιλὴν, ἐπ᾽ αὐτῆς δὲ λόφον σάρκινον σκληρὸν, στρογγύλον, ἐξέχοντα τῆς κεφαλῆς ὥσπερ πάτταλον, καὶ τὸ σῶμα ξυλοειδές. πρὸς δὲ ταῖς γνάθοις ἀπὸ τοῦ στόματος ἀρξαμένην ἀντὶ πώγωνος μακρὰν σάρκα, καὶ ἐρυθροτέραν τῶν ὀρνίθων. τὴν δὲ τοῖς ὄρνισιν ἐπὶ τῷ ῥύγχει γινομένην, ἣν ἔνιοι πώγωνα καλοῦσιν οὐκ ἔχει, διὸ καὶ ταύτῃ κολοβόν ἐστι. ῥύγχος δὲ ὀξύτερον καὶ μεῖζον ἢ ὄρνις ἔχει, τράχηλος μέλας παχύτερος καὶ βραχύτερος τῶν ὀρνίθων, τὸ δὲ σῶμα ἅπαν ποικίλον, μέλανος ὄντος τοῦ χρώματος ὅλου πτίλοις λευκοῖς, καὶ πυκνοῖς διειλημμένον μείζοσι φακῶν. οὗτοι δ᾽ εἰσὶν ἐν ῥόμβοις οἱ κυκλίσκοι μέλασι τοῦ ὅλου χρώματος, διὸ καὶ ποικιλίαν τινὰ οἱ ῥόμβοι παρέχονται, τοῦ μὲν μέλανος ἔχοντος λευκότερον τὸ χρῶμα, τοῦ δὲ λευκοῦ μελάντερον. τὸ δὲ κατὰ τὰς πτέρυγας αὐταῖς πεποίκιλται λευκῷ πριονώδεσι σχήμασι πυρωάδεσι, καὶ παράλληλα κειμένοις. σκέλη δὲ ἄκεντρα, ὅμοια τοῖς ὀρνιθίοις. παραπλήσιαι δ᾽ εἰσὶν αἱ θήλειαι τοῖς ἄρρεσιν, διὸ καὶ δυσδιάκριτόν ἐστι τὸ τῶν μελεαγρίδων γένος. τοσαῦτα καὶ ὁ περιπατητικὸς φιλόσοφος περὶ τῶν μελεαγρίδων ἱστόρησεν. ὀπτῶν δελφάκων δὲ μνημονεύει Ἐπικράτης ἐν Ἐμπόρῳ. ἐπὶ τοῖς δ᾽ ἐγὼ μάγειρον ὅτε Σικελία καυχήσεται Τρέφειν τοιοῦτον ἄρταμον κατ᾽ ἰχθύων, Οὐ κηλὶς ἔνθα δελφάκων ἐγὼ κρέα Κάλλιστ᾽ ὅπωπα πυρὸς ἀκμαῖς ἠνθισμένα. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Πονήρᾳ. Τριοβολοκρέισκον ἀστεῖον πάνυ Ὕφον ὀπτὸν καὶ θερμὸν εὐχυλότερον Ὅταν ᾖ προσφέρων. Ἀθηναῖοι δ᾽, ὥς φησι Φιλόχορος ταῖς ὥραις θύοντες οὐκ ὀπτῶσιν, ἀλλ᾽ ἕψουσι τὰ κρέα, παραιτούμενοι τὰς θεὰς ἀπείργειν τὰ περισκελῆ καύματα καὶ τοὺς αὐχμούς. μετὰ δὲ τῆς συμμέτρου θερμασίας, καὶ ὑδάτων ὡραίων, ἐκτελεῖν τὰ φυόμενα. τὴν μὲν γὰρ ὄπτησιν ἐλάττους παρέχεσθαι ὠφελείας, τὴν δὲ ἕψησιν οὐ μόνον τὴν ὠμότητα περιαιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ σκληρὰ μαλάττειν δύνασθαι, καὶ τὰ λοιπὰ πεπαίνειν. ἔτι δὲ εὐμενέστερον καὶ ἀκινδυνότερον πεπαίνει τὴν τροφὴν, διόπερ ἑφθὸν ἐποπτᾶν οὔ φασιν, οὐδ᾽ ἐφέψειν. τὸ μὲν γὰρ ἀνάλυσιν ἔχειν δοκεῖ τοῦ βελτίονος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ἑφθῶν ὠμότερα καὶ ξηρότερα.

ἕψησις.

τὰ δὲ ὀπτὰ κρέα καλεῖται φλογίδες. Στράττις γοῦν ἐν Καλλιππίδῃ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους φησὶν, αὐτίκα δ᾽ ἥρπασε τεμάχη θερμάς τε κάπρου φλογίδας, ἔβρεχέ τε πάνθ᾽ ἅμα. καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ γαμοῦντι, τὰ δαίδαλα χοίρων ἀκροκώλια Μικρῶν ταύρων ταξικέρων φλογίδες, αἱ δολιχαὶ τε κάπρου φλογίδες.

Φλογίδες.

περὶ δὲ περδίκων τί δεῖ καὶ λέγειν ἐμὲ πλεόνων εἰρημένων ὑφ᾽ ὑμῶν, ἀλλ᾽ οὐ παραλείψω τὸ ἱστορηθὲν ὑφ᾽ Ἡγησάνδρου ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. φησὶ γὰρ ὅτι Σάμιοι πλεύσαντες εἰς Σύβαριν, καὶ κατασχόντες τὴν Σιρῖτιν χώραν, περδίκων ἀναπτάντων καὶ ποιησάντων ψόφον, ἐκπλαγέντες ἔφυγον, καὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς, ἀπέπλευσαν. περὶ δὲ λαγῶν Χαμαιλέων φησὶν ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, ὡς δειπνῶν παρὰ τῷ Ἱέρωνι ὁ Σιμωνίδης, οὐ παρατεθέντος αὐτῷ ἐπὶ τὴν τράπεζαν καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις λαγωοῦ, ἀλλ᾽ ὕστερον μεταδιδόντος τοῦ Ἱέρωνος, ἀπεσχεδίασεν. Οὐδὲ γὰρ οὐδ᾽ εὐρύς περ ἐὼν ἐξίκετο δεῦρο. ὄντως δὲ ἦν ὡς ἀληθῶς κίμβιξ ὁ Σιμωνίδης καὶ αἰσχροκερδής.

Σιμωνίδου αἰσχροκέρδεια.

περδίκης, ὡς Χαμαιλέων φησίν. ἐν Συρακούσαις γοῦν τοῦ Ἱέρωνος ἀποστέλλοντος αὐτῷ τὰ καθ' ἡμέ-
ραν λαμπρῶς, πωλῶν τὰ πλείω ὁ Σιμωνίδης τῶν παρ' ἐκείνου πεμπομένων, ἑαυτῷ μικρὸν μέρος
ἀπετίθετο. ἐρομένου δέ τινος τὴν αἰτίαν, ὅπως εἶπεν ἥτε Ἱέρωνος μεγαλοπρέπεια καταφανὴς ᾖ
ἥ τ' ἐμὴ κοσμιότης. Οὔθατος δὲ Τηλεκλείδης μνημονεύει ἐν ἑταίροις οὕτως, Ὡς οὖσα θῆλυς εἰκό-
Ορνιθες σιτευτοὶ τως οὔθαρ φέρω, Ὑπογάστριον δ' αὐτὸ ὠνόμασεν Ἀντίδοτος ἐν μεμψιμοίρᾳ, σιτιστῶν δὲ ὀρνίθων
μὲν μνημονεύει Μάτρων ἐν ταῖς παρῳδίαις οὕτω, Ὣς ἔφαθ' οἱ δ' ἐγέλασσαν ἐπήνεγκαν τ' ἐπὶ
τούτῳ, Σιτευτὰς ὄρνιθας ἐπ' ἀργυρέοισι πίναξιν, Ἄτριχας οἰετέας λαγανοῖς κατὰ νῶτον ἐΐσας.
Δελφάκων τε σιτευτῶν ὁ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν Βακχίδος γάμῳ οὕτως. εἶπου κλίβανος
Δελφάκια. ἦν πολυδέλφαξ σιτευτὸς ἔτρυχε. δελφάκια δὲ Αἰσχίνης εἴρηκεν ἐν Ἀλκιβιάδῃ οὕτως. ὥσπερ αἱ
καπηλίδες τὰ δελφάκια τρέφουσιν. Ἀντιφάνης δ' ἐν φυσιογνωμικῷ, καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὰ δελφά-
κια πρὸς βίαν χορτάζουσιν. καὶ ἐν προτρεπτικῷ δέ, ἀντὶ δελφακίων τρέφεσθαι. δέλφακα δὲ ἀρσε-
νικῶς εἴρηκε Πλάτων ἐν ποιητῇ, δέλφακα δεραιότατον. Σοφοκλῆς ὕβρει, ἐσθίειν ἐθέλω τὴν δέλφα-
κα. Κρατῖνος ὀδυσσεῦσι δέλφακας μεγάλους. θηλυκῶς δὲ Νικοχάρης ἔφη κυοῦσαν δέλφακα. καὶ Εὔ-
πολις χρυσῷ γένει οὐκ ἀλσώδειον δέλφακα † ὅλον θ' εἰσία ἐστὶ μάλα καλήν. καὶ Πλάτων ἰοῖ. πρόσφε-
ρε δεῦρο δὴ τὴν κεφαλὴν τοῦ δέλφακος. Θεόπομπος Πηνελόπῃ, καὶ τὴν ἱερὰν ἡμῖν σφάττουσι δέλ-
Ἐγκράτεια Λακεδαιμονίων, καὶ ὕβρις εἰς τοὺς εἵλωτας. φακα. χηνῶν δὲ σιτευτῶν καὶ μόσχων Θεόπομπος ἐν τρισκαιδεκάτῳ Φιλιππικῶν, καὶ ἑνδεκάτῳ Ἑλ-
ληνικῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζει τὸ περὶ τὴν γαστέρα τῶν Λακώνων ἐγκρατές, γράφει οὕτως, καὶ οἱ Θάσιοι
ἔπεμψαν Ἀγησιλάῳ προσιόντι πρόβατα παντοδαπά, καὶ βοῦς εὖ τεθραμμένους. πρὸς τούτοις δὲ καὶ
πέμματα, καὶ τὰς μὲν βοῦς ἔλαβε, τὰ δὲ πέμματα καὶ τὰ τραγήματα πρῶτον μὲν οὐδὲ ἔγνω. κατε-
κάλυπτο γάρ, ὡς δὲ κατεῖδεν, ἀποφέρειν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, εἰπὼν οὐ νόμιμον εἶναι Λακεδαιμονίοις
χρῆσθαι τούτοις τοῖς ἐδέσμασι. λιπαρούντων δὲ τῶν Θασίων, δότε φησὶ φέροντες ἐκείνοις, δείξας
αὐτοῖς τοὺς εἵλωτας. εἰπὼν ὅτι τούτους δὲ οἶδα φθείρεσθαι τρώγοντας αὐτὰ πολὺ μᾶλλον, ἢ αὐτὸν καὶ
τοὺς παρόντας Λακεδαιμονίων. ὅτι δὲ τοῖς εἵλωσιν ὑβριστικῶς πάνυ ἐχρῶντο Λακεδαιμόνιοι, καὶ Μύ-
ρων ὁ Πριηνεὺς ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν γράφων οὕτως, τοῖς δ' εἵλωσι πᾶν ὑβριστικὸν ἔργον
ἐπιτάττουσι πρὸς πᾶσαν ἄγον ἀτιμίαν. κυνῆν τε γὰρ ἕκαστον φορεῖν ἐπηνάγκασαν. ὥρισαν καὶ διφθέ-
ραν περιβεβλῆσθαι, πληγάς τε τεταγμένας λαμβάνειν κατ' ἐνιαυτὸν ἀδικήματος χωρίς, ἵνα μήπο-
τε δουλεύειν ἀπομάθωσι. πρὸς δὲ τούτοις εἴ τινες ὑπερακμάζοιεν τὴν οἰκετικὴν ἐπιφάνειαν, ἐπέθη-
καν ζημίαν θάνατον, καὶ τοῖς κεκτημένοις ἐπιτίμιον εἰ μὴ ἐπικόπτοιεν τοὺς ἀδρουμένους, καὶ παρα-
Χηνίζειν. δόντες αὐτοῖς τὴν χώραν ἔταξαν μοῖραν ἣν αὐτοῖς ἀνοίσουσιν ἀεί. χηνίζειν δὲ εἴρηται ἐπὶ τῶν αὐ-
Πιτασῶν ἢ πέρναι. λούντων. Δίφιλος συνωρίδι, ἐχηνίασας, ποιοῦσι τοῦτο πάντες οἱ παρὰ Τιμοθέῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ πε-
τασῶνος μέρος ἑκάστῳ κεῖται, ἣν πέρναν καλοῦσι, φέρε τι εἴπωμεν καὶ περὶ αὐτῆς, εἴ τις τοῦ ὀνόματος
μνημονεύει. κάλλισται μὲν γὰρ αἱ γαλλικαί, καὶ οὐκ ἀπολείπονται δὲ αὐτῶν, οὔτε αἱ ἀπὸ κιβύρας τῆς
ἀσιατικῆς οὔτε αἱ λύκιαι. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Στράβων ἐν τρίτῳ γεωγραφουμένων, ἀνὴρ οὐ πάνυ
νεώτερος. λέγει γὰρ αὐτὸν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς αὐτοῦ πραγματείας ἐγνωκέναι Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς
στοᾶς φιλόσοφον, οὗ πολλάκις μεμνήμεθα, συγγενομένου Σκιπίωνι τῷ τὴν Καρχηδόνα ἑλόντι. γρά-
Στράβωνος ἡλικία. φει δ' οὖν ὁ Στράβων οὕτως, ἐν Ἱσπανίᾳ πρὸς τῇ ἀκυτανίᾳ πόλις † Πομπάδων, ὡς ἂν εἴποι τις Πομ-
Πομπέλων. πηϊόπολις, ἐν ᾗ πέρναι διάφοροι συντίθενται ταῖς † κυρικαῖς ἐνάμιλλοι. ἀλιπάστων δὲ κρεῶν μνη-
Κανθαρικαῖς. μονεύει ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, Ἀριστοφάνης ἐν Διονύσῳ, ἀλίπαστα ταῦτα παρατίθημί σοι. καὶ ἐν
Strabo Aldi. γόησιν, Ὄστρακον ἀλίπαστον ἀεὶ τὸν θεράποντ' ἐσθίειν. Ἐπεὶ δὲ καὶ Σικελίας αὔχημα τροφαλίς,
Cantabricis ἥδε ἐστὶ φίλοι, λέξωμέν τι καὶ περὶ τυρῶν. Φιλήμων μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ σικελικῷ, Ἐγὼ
Latin. Strab. πρότερον μὲν ᾤμην τὴν Σικελίαν Ἓν τοῦτ' ἀπότακτον αὐτὸ τοὺς τυροὺς ποιεῖν Καλούς. ἔτι τε
Τυροί. ταῦτα προσετίθην ἀκηκοώς, Τυρὸς σικελικὸς ὅτι κράτιστος ἦν, Αἵ τε περιστεραὶ σικελικαὶ ἱμά-
τια ποικίλ' εἰ λέγοι τις σικελικά. Σκεύη μὲν οὖν καὶ κτήματ' ᾤμην φέρειν. Καὶ ὁ τρομιλικὸς
δὲ τυρὸς ἔνδοξός ἐστι, περὶ οὗ φησὶ Δημήτριος ὁ σκήψιος ἐν δευτέρῳ τρωϊκοῦ οὕτως, τῆς Ἀχαΐας πό-
λις τρομήλεια, περὶ ἣν γίνεται τυρὸς αἴγειος ἥδιστος, οὐκ ἔχων σύγκρισιν πρὸς ἕτερον ὁ προσαγορευό-
μενος τρομιλικός, οὗ καὶ Σιμωνίδης μνημονεύει ἐν ἰάμβῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ πολλὰ μὲν δὴ προεκπονῆ τη-
λέμβροτε γράφων. Ἐνταῦθα μέν τοι τυρὸς ἐξ Ἀχαΐας Τρομίλιος θαυμαστὸς ὃν κατήγαγον. Εὐ-
ριπίδης δ' ἐν Κύκλωπι ὀπίαν καλεῖ τυρὸν τὸν δριμὺν τὸν πηγνύμενον ὑπὸ τῆς συκῆς ὀπῷ, Καὶ
Ἀποτράγημα. τυρὸς ὀπίας ἐστὶ καὶ Διὸς γάλα. Ἐπεὶ δὲ περὶ πάντων εἶπον τῶν παρακειμένων ἀποτράγημα πε-
ποίημαι τὸν τρομιλικόν, καταπαύσω τὸν λόγον. τὸ γὰρ λείψανον τῶν τραγημάτων, καὶ τρωξί-
μων ἀποτράγημα εἴρηκεν Εὔπολις. σκώπτων γὰρ Διδυμίαν τινὰ ἀποτράγημα αὐτὴν εἴρηκεν ἀλώ-
πεκος, ἤτοι ὡς μικρὰν τὸ σῶμα, ἢ ὡς κακοήθη καὶ πανοῦργον, ὥς φησιν ὁ ἀσκαλωνίτης Δωρόθεος.
τοὺς δὲ λεπτοὺς τῶν τυρῶν καὶ πλατεῖς, Κρῆτες θαλίας καλοῦσιν, ὥς φησι Σέλευκος, οὓς ἐν θυσίαις
τισίν

τισὶν ἐναγίζουσιν. πυριέφθων δὲ μνημονεύει, οὕτω δὲ καλεῖται τὸ πρῶτον γάλα, Φιλιππίδης ἐν αὐλοῖς, Τοὺς δὲ πυριέφθας, καὶ τὰ λάχανα ταῦτ' ἔχων. Καὶ ἴσως πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπιδειπνίδας ἔλεγον μακεδόνες. κώθωνος γὰρ ἡδύσματα ταῦτα τινά. ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, ἐπελθὼν εἷς ἐκείνων τῶν σοφιστῶν μαγείρων ἐκήρυσε μῦμα, καὶ πολλῶν ξενιζομένων ἐπὶ τῷ κηρύγματι. οὐ γὰρ ἐδείκνυεν ὁ σιγματίας ὅ, τι ἦν, ἔφη ἀγνοεῖν μοι δοκεῖτε ὦ ἄνδρες δαιταλεῖς, ὅτι Κάδμος ὁ τοῦ Διονύσου πάππος μάγειρος ἦν. σιωπησάντων δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ πάντων, Εὐήμερος ἔφη ὁ κῷος ἐν τῷ τρίτῳ τῆς ἱερᾶς ἀναγραφῆς τοῦθ' ἱστορεῖ, ὡς σιδωνίων λεγόντων τοῦτο, ὅτι Κάδμος μάγειρος ὢν τοῦ βασιλέως, καὶ παραλαβὼν τὴν Ἁρμονίαν αὐλητρίδα, καὶ αὐτὴν οὖσαν τοῦ βασιλέως ἔφυγε σὺν αὐτῇ, ἐγὼ δὲ φεύξομαι ἐλεύθερος γεγώς. οὐδὲ γὰρ ἂν εὕροι τις ὑμῶν δοῦλον μάγειρόν τινα ἐν κωμῳδίᾳ, πλὴν παρὰ Ποσιδίππῳ μόνῳ. δοῦλοι δ' ὀψοποιοὶ παρῆλθον ὑπὸ πρώτων μακεδόνων τοῦτ' ἐπιτηδευσάντων ἢ διὰ ἀτυχίαν τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν πόλεων. ἐκάλουν δ' οἱ παλαιοὶ τὸν μὲν πολιτικὸν μάγειρον μαίσωνα, τὸν δ' ἐκτόπιον τέττιγα. Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος τὸν μαίσωνα ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι οἴεται κεκλῆσθαι, οἷον τὸν ἀμαθῆ καὶ πρὸς γαστέρα νενευκότα, ἀγνοῶν ὅτι Μαίσων γέγονε κωμῳδίας ὑποκριτὴς μεγαρεὺς τὸ γένος, ὃς καὶ τὸ προσωπεῖον εὗρε τὸ ἀπ' αὐτοῦ καλούμενον μαίσωνα, ὡς Ἀριστοφάνης φησὶν ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ προσώπων, εὑρεῖν αὐτὸν φάσκων, καὶ τὸ τοῦ θεράποντος πρόσωπον, καὶ τὸ τοῦ μαγείρου, καὶ εἰκότως, καὶ τὰ τούτοις πρέποντα σκώμματα καλεῖται μαισωνικά. μάλιστα γὰρ εἰσάγονται οἱ μάγειροι σκωπτικοί τινες, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ ἐν ἐπιτρέπουσι. καὶ Φιλήμων δέ που φησίν, Σφίγγ' ἄρρεν' οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν, Εἴληφ'. ἁπλῶς γὰρ οὐδὲ ἓν μὰ τοὺς θεούς, Ὧν λέγει συνίημι καινὰ ῥήματα, Πεπορισμένος γάρ ἐστι. τὸν δὲ Μαίσωνα Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Τίμαιον ἐκ τῶν ἐν Σικελίᾳ φησὶν εἶναι μεγαρέων, καὶ οὐκ ἐκ τῶν νισαίων, ἀλλ' ὅγε Ποσίδιππος περὶ δούλων μαγείρων ἐν ἀποκλειομένῃ φησίν, Ταυτὶ μὲν οὖν τοιαῦτα, συμβαίνει δέ τι, Νῦν μοι διακονοῦντι παρὰ τῷ δεσπότῃ Ἀστεῖον, οὐχ ἁλώσομ' ἐκφέρων κρέας. Καὶ ἐν συντρόφοις, Ἐβάδιζες ἔξω τῶν πυλῶν μάγειρος ὢν Ἄδειπνος; ἦν. πότερον οὖν ἄριστα; Κατ' ἀγορὰν ἐργάζομαι. Ἐπρίατο γάρ τις ὁμότεχνός με γνώριμος. Οὐδὲν οὖν ἦν παράδοξον εἰ καὶ θυτικῆς ἦσαν ἔμπειροι οἱ παλαίτεροι μάγειροι. προΐσαντο γοῦν καὶ γάμων καὶ θυσιῶν, διόπερ Μένανδρος ἐν κόλακι, τὸν τοῖς τετραδισταῖς διακονούμενον μάγειρον ἐν τῇ τῆς πανδήμου ἀφροδίτης ἑορτῇ ποιεῖ ταυτὶ λέγοντα, Σπονδή. δίδου σὺ σπλάγχν' ἀκολουθῶν. ποῖ βλέπεις, Σπονδὴ φέρω πλέω † ωσια σπονδὴ καλῶς εὔχου θεοῖς ὀλυμπίοις. εὐχόμεθα Ὀλυμπιάσι πάσαις, λάμβανε Τὴν γλῶτταν ἐν τούτῳ διδόναι σωτηρίαν Ὑγίειαν ἀγαθὰ πολλὰ τῶν ὄντων τε νῦν Ἀγαθῶν ὄνησιν πᾶσι ταῦτ' εὐχόμεθα. Καὶ παρὰ Σιμωνίδῃ δέ φησιν ἕτερος χ' ὥσαφεὺς † σαχῶς ἐμίσυλα κρέα εἰδώς, τί καὶ γὰρ οὐ καλῶς ἐπίσταμαι. ἐμφαίνει δ' αὐτῶν τὴν ἐμπειρίαν καὶ ἡ πρὸς Ἀλέξανδρον Ὀλυμπιάδος ἐπιστολή. προτρεπομένη μάγειρον αὐτῷ πρίασθαι θυσιῶν ἔμπειρον ἡ μήτηρ φησί, Πέλιγναν τὸν μάγειρον λαβὲ παρὰ τῆς μητρός. οὗτος γὰρ οἶδε τὰ ἱερά σου τὰ πατρῷα πάντα ὃν τρόπον θύεται, καὶ τὰ ἀργά, δικαστικὰ καὶ τὰ Βακχικά, ὅσα τε Ὀλυμπιὰς προθύεται οὗτος οἶδε. μὴ οὖν ἀμελήσῃς, ἀλλὰ λαβέ, καὶ ἀπόστειλον πρὸς ἐμὲ τὴν ταχίστην. ὅτι δὲ σεμνὸν καὶ ἡ μαγειρική, μαθεῖν ἔστιν ἐκ τῶν Ἀθήνησι κηρύκων. οἵδε γὰρ μαγείρων καὶ βουτύπων ἐπεῖχον τάξιν, ὥς φησι Κλείδημος ἐν πρωτογονίας πρώτῳ. Ὅμηρός τε τὸ ῥέζειν ἐπὶ τοῦ θύειν τάσσει. τὸ δὲ θύειν ἐπὶ τοῦ ψαιστὰ μεταδόρπια θυμιᾶν. καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ θύειν δρᾶν ὠνόμαζον. ἔδρων δ' οἱ κήρυκες ἄχρι πολλοῦ βουθυτοῦντες φησὶ καὶ σκευάζοντες, καὶ μιστύλλοντες, ἔτι δ' οἰνοχοοῦντες. κήρυκας δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ κρείττονος ὠνόμαζον, ἀναγέγραπταί τε οὐδαμοῦ μαγείρῳ μισθός, ἀλλὰ κήρυκι. καὶ Ἀγαμέμνων δὲ παρ' Ὁμήρῳ θύει βασιλεύων, φησὶ γὰρ ὁ ποιητής, Ἦ καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ, Καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας Θυμοῦ δευομένους, ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός. Καὶ Θρασυμήδης ὁ τοῦ Νέστορος υἱὸς ἀναλαβὼν πέλεκυν κόπτει τὸν βοῦν. ἐπεὶ διὰ τὸ γῆρας ὁ Νέστωρ οὐκ ἠδύνατο, συνεπόνουν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. οὕτως ἔνδοξον ἦν καὶ μέγιστον τὸ τῆς μαγειρικῆς τέχνης ἀξίωμα. καὶ παρὰ ῥωμαίοις δὲ οἱ τιμηταί, μεγίστη δ' αὕτη ἀρχή, τὴν περιπόρφυρον ἐνδεδυκότες, καὶ ἐστεφανωμένοι πελέκει τὰ ἱερὰ κατέβαλλον. οὐ παρέργως δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ καὶ τὰ ὅρκια καὶ τὰ ἱερόθυτα κήρυκες κομίζουσιν, ὡς παλαιᾶς οὔσης καὶ προσηκούσης αὐτοῖς τῆς λειτουργίας. Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύο κήρυκας ἔπεμπε, Καρπαλίμως ἄρνας τε φέρειν Πρίαμόν τε καλέσαι. καὶ πάλιν Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων νῆας ἔπι γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ' ἄρν' ἐκέλευσεν οἰσέμεναι. καί, Ταλθύβιος δὲ θεῷ ἐναλίγκιος αὐδήν Κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο ποιμένι λαῶν. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς ἀτθίδος καὶ δῆμος φῦλον ἀποφαίνει μαγείρων ἐχόντων δημιουργικὰς τιμάς, οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐνεργεῖν ἔργον ἦν. οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ Ἀθηνίων ἐν σαμόθραξιν, ὥς φησιν Ἰόβας μάγειρον εἰσάγει φυσιολογοῦντα διὰ τούτων, Οὐκ οἶσθ', ὅτι

Κάδμος μάγειρος.

Μαίσων.

Μάγειρος σπονδαῖς προϊστάμενος.

ἀξίωμα μαγειρικῆς.

Δρᾶν τὸ θύειν.

Κήρυκες.

Τιμηταὶ ῥωμαίων σφαγιάζοντες.

Ἀθηνίωνος μάγειρος.

πάντων ἡ μαγειρικὴ τέχνη Πρὸς εὐσέβειαν πλεῖστα προσενήνεχθ' ὅλως, Τοιοῦτον ἐστι τὸ πά
νυ γε βάρβαρε Τοῦ θηριώδους καὶ παρασπόνδου βίου. Ἡμᾶς γὰρ ἀπολύσασα, καὶ τῆς δυσχεροῦς
Ἀλληλοφαγίας, ἤγαγ' εἰς τάξιν τινά, Καὶ τουτονὶ περιῆψεν, ὃν νυνὶ βίον Ζῶμεν. τίνα τρό
πον; πρόσεχε κἀγώ σοι φράσω, Ἀλληλοφαγίας καὶ κακῶν ὄντων συχνῶν, Γενόμενος ἄνθρω
πός τις οὐκ ἀβέλτερος, Ἔθυσ' ἱερεῖον πρῶτος, ὤπτησε κρέα. Ἴσως ἦν τὸ κρέας ἥδιον ἀνθρώπου
κρεῶν, Αὑτοὺς μὲν οὐκ ἐμασῶντο, τὰ δὲ βοσκήματα Θύοντες ὤπτων. ὡς δ' ἅπαξ τῆς ἡδονῆς
Ἐμπειρίαν τιν' ἔλαβον, ἀρχῆς γενομένης Ἐπιπλεῖον τιν' ηὔξαν τὴν μαγειρικὴν τέχνην.
Ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τῶν πρότερον μεμνημένοι, Τὰ σπλάγχνα τοῖς θεοῖσιν ὀπτῶσι, φλογὶ Ἅλας
οὐ προσάγοντες, οὐ γὰρ ἦσαν οὐδέπω Εἰς τὴν τοιαύτην χρῆσιν ἐξευρημένοι. Ὡς δ' ἤρεσ' αὐ
τοῖς ὕστερον, καὶ τοὺς ἅλας Προσάγουσιν ἤδη τῶν ἱερῶν γεγραμμένων, Τὰ πάτρια διατη
ροῦντες, ἅπερ ἡμῖν μόνα Ἅπασιν ἀρχὴ γέγονεν τῆς σωτηρίας Τὸ προσφιλοτεχνεῖν, διά τε τῶν
ἡδυσμάτων Ἐπὶ πλεῖον αὔξειν τὴν μαγειρικὴν τέχνην. Καινὸς γάρ ἐστιν οὑτοσὶ παλαίφα
τος. Μετὰ ταῦτα γαστρίον τις ὠνθυλευμένον, Προϊόντος εἰσήνεγκα τ' ἤδη τοῦ χρόνου, Ἀκρι
βῶς ἐρίφιον ἐντακερὸν ἐμπνικτον διέλαβεν. Περικομματίῳ δ' ἐπίγγρας ὑποκρούσας, Ἰχθύων
παρεισεκύκλησεν οὐδ' ὁρώμενον Λάχανον, τάριχος πολυτελές, χόνδρον, μέλι, Ὡς πολὺ διὰ
τὰς ἡδονὰς ἃς νῦν λέγω Ἀπεῖχ' ἕκαστος τοῦ φαγεῖν ἂν ἔτι νεκροῦ, Αὑτοῖς ἅπαντες ἠξίουν
συζῆν. ὄχλος Ἠθροίζετ', ἐγένοντό θ' αἱ πόλεις οἰκούμεναι Διὰ τὴν τέχνην, ὅπερ εἶπα τὴν μα
γειρικήν. Ἄνθρωπε χαῖρε περιπόδει τῷ δεσπότῃ Καταρχόμεθ' ἡμεῖς οἱ μάγειροι, θύομεν,
Σπονδὰς ποιοῦμεν, τῷ μάλιστα τοὺς θεοὺς Ἡμῖν ὑπακούειν, διὰ τὸ ταῦθ' εὑρηκέναι Τὰ
μάλιστα συντείνοντα πρὸς τὸ ζῆν καλῶς. Ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν ἄφες παῦσαι λέγων Ἥμαρτον,
ἀξίωμα μαγειρικῆς. ἀλλὰ δεῦρο συνέσθιέ μοι, Τά τ' ἔνδον εὐπρεπῆ ποίει λαβών. Καὶ Ἄλεξις δ' ἐν λεβητίῳ δη
λοῖ, ὅτι ἡ μαγειρικὴ τέχνη ἐπιτήδευμα καὶ ἐλευθέρων. πολίτης γάρ τις οὐκ ἀπινὴς ἐν αὐτῷ δείκ
νυται ὁ μάγειρος. καὶ οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ δὲ συγγράψαντες, Ἡρακλείδης τε καὶ Γλαῦκος ὁ Λοκρὸς οὐχ
ἁρμόττειν φασὶ τὴν μαγειρικὴν, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς τυχοῦσι τῶν ἐλευθέρων. ἐκσεμνύνει δὲ τὴν τέχνην
καὶ ὁ νεώτερος Κρατῖνος ἐν τοῖς γίγασι λέγων. ἐν θύμει δὲ τῆς γῆς ὡς γλυκὺ Ὄζει, καπνὸς τ' ἐξέρ
χετ' εὐωδέστερος, Οἰκεῖ τίς ὡς ἔοικεν ἐν τῷ χάσματι Λιβανωτοπώλης ἢ μάγειρος σικελι
κός, Παραπλησίαν ὀσμὴν λέγεις ἀμφοῖν γλυκύς. καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν δυσπράτῳ ἐπαινῶν τοὺς
σικελικοὺς μαγείρους λέγει, σικελῶν δὲ τέχναις ἡδυνθεῖσαι δαιτὸς διαθρυμματίδες. καὶ Μέναν
δρος ἐν φάσματι, ἐπισημαίνεσθαι ἂν ἡ σκευασία καθάριος ἢ καὶ ποικίλη. Ποσείδιππος ἐν ἀναβλέ
ποντι. Ἐγὼ μάγειρον ἀναλαβὼν, ἀκήκοα Τὰ τῶν μαγείρων πάντα καθ' ἑκάστου κακά, Ἀντερ
γολαβοῦντος ἐλέγομεν ὡς οὐκ ἔχει Ῥῖνα κριτικὴν πρὸς τοὔψον, οὐδ' ὅτι στόμα Πονηρὸν, ὃ δὲ τὴν
γλῶσσαν εἰς ἀσχήμονας Ἐπιθυμίας ἐνιά τε τῶν ἡδυσμάτων, Κάθαλος κατόξους, χναυσι
κὸς πρὸς ναυσικός Καπνὸν οὐ φέρων, οὐ πῦρ. οὐ φέρων δ' ἐκ τοῦ πυρὸς Εἰς τὰς μαχαίρας ἦλ
θον, ὧν εἷς οὑτοσὶ Διὰ τῶν μαχαιρῶν τοῦ πυρὸς ἐλήλυθεν. Ἀντιφάνης δ' ἐν φιλώτιδι τὴν
σοφίαν τῶν μαγείρων ἐμφανίζων φησί, Οὐκοῦν τὸ μὲν γλυκηδὸν ὥσπερ ἄλλοτε Ἕλειν ἐν ἁλ
μῃ φημί, τοδὲ λαβράκιον Ὀπτᾶν ὅλον, τὸν γαλεὸν ἐν ὑποτρίμματι Ζέσαι, τὸ δ' ἐγχέλυον
ἅλας ὠρίγανον, Ὕδωρ, ὁ γόγγρος ταὐτό. ἡ βατίς, χλόη, Πρόσεσι θύννου τέμαχος ὀπτῆς εἰς κρέας.
Ἐρίφιον ὀπτὸν θάτερον τἀναντία, Ὁ σπλὴν σεσάχθω νῆστις ἀπολεῖ μ' οὑτοσί. Ἀοιδίμων δ'
ὀψαρτυτῶν ὀνόματα καταλέγει Βάτων ἐν εὐεργέταις οὕτως, Εὖγ' ὦ Σιβύνη τὰς νύκτας οὐ
καθεύδομεν Οὐδ' ἀναγεγράμμεθ', ἀλλὰ καίεται λύχνος, Καὶ βιβλίον ταῖς χερσὶν, καὶ φρον
τίζομεν Τί σοφὸν καταλελοιπέναι, ἢ τίς ἡμῶν Ἀκτίδης Ὁ Χῖος, ἢ Τυνδαρικὸς ὁ Σικυώνιος,
Ἢ Ζωπύρινος αὐτὸς εὕρηκας δέ τι; Τὰ μέγιστα πόσα ταῦτα τοὺς τεθνηκότας. Ἐγὼ δὲ του
Μύμα. τονὶ βρῶμα ὑμῖν ἄνδρες φίλοι τὸ μύμα φέρω. περὶ οὗ Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἀριστοφάνειος ἐν ὀψαρτυ
τικαῖς γλώσσαις φησὶν, ὅτι σκευάζεται ἐκ κρεῶν καὶ αἵματος πολλῶν ἀρτυμάτων συνεμβαλλο
μένων. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ λέγει ταῦτα, μύμα δὲ παντὸς ἱερείου καὶ ὄρνιθος. χρὴ δὲ ποιεῖν
τὰ ἁπαλὰ τῶν κρεῶν μικρὰ συντεμόντα, καὶ τὰ σπλάγχνα καὶ τὸ ἔντερον, καὶ τὸ αἷμα διαθρύ
ψαντα καὶ ἀρτύσαντα ὄξει, τυρῷ ὀπτῷ, σιλφίῳ, κυμίνῳ, θύμῳ, χλωρῷ τε καὶ ξηρῷ, θύμβραις, κοριάννῳ
χλωρῷ τε καὶ ξηρῷ, καὶ γηθύῳ, καὶ κρομύῳ καθαρῷ πεφωσμένῳ, ἢ μήκωνι, καὶ σταφίδι, ἢ μέλιτι, καὶ
ῥοᾶς ὀξείας κόκκοις. ἔστιν δέ σοι τὸ αὐτὸ μύμα καὶ ὄψον. τοσαῦτα καὶ τούτου καταλέξαντος, οὐ μόνον
τὰ προειρημένα ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, ἄλλος ἐπεισῆλθεν τὴν ματτύην κομίζων. ὑπὲρ ἧς καὶ ζητήσεως γε
νομένης, καὶ τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος τὰ ἐκ τῶν ὀψαρτυτικῶν γλωσσῶν τοῦ προειρημένου Ἀρτεμι
δώρου. Αἰμιλιανὸς Δωροθέῳ ἔφη τῷ Ἀσκαλωνίτῃ σύγγραμμα ἐκδεδόσθαι, ἐπιγραφόμενον περὶ Ἀν
Ματτύη. τιφάνους, καὶ περὶ τῆς παρὰ τοῖς μεσωτέροις κωμικοῖς ματτύης, ἣν Θετταλῶν φησιν εἶναι εὕρημα. ἐπι

χωριάσαι τε

χαρίσαιτ' ἐν ταῖς ἀθήναις κατὰ τὴν μακεδόνων ἐπικράτειαν. ὁμολογοῦνται δὲ οἱ θετταλοὶ πολυτελέστατοι τῶν ἑλλήνων γεγενῆσθαι, περί τε τὰς ἐσθῆτας καὶ τὴν δίαιταν, ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον ἐγένετο, καὶ τοῦ κατὰ τῆς ἑλλάδος ἐπαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ἐζηλωκόσι τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν. ἱστορεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς πολυτελείας αὐτῶν καὶ Κρατῖνος ἐν τῇ πολιτείᾳ αὐτῶν. ὠνομάσθη δὲ ἡ ματτύη ὡς μὲν ὁ ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι, ὥσπερ καὶ ἡ μαστίχη καὶ τὰ μάλιστα, † καὶ ἡμεῖς δὲ φαμὲν ἀπὸ τοῦ μάττειν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ μᾶζα αὐτὴ ὠνομάσθη. καὶ ἡ παρὰ κυπρίοις καλουμένη μαγίς, καὶ τὸ ῥυφᾶν καθ' ὑπερβολὴν ὑπὲρ μαζῶν. κατάρχας μὲν οὖν τὴν δημοτικὴν καὶ κοινὴν ταύτην τροφὴν τὴν ἐκ τῶν ἀλφίτων μάζαν ὠνόμαζον, καὶ μάττειν τὸ παρασκευάζειν αὐτήν. ὕστερον δὲ ποικίλλοντες τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀκολάστως, καὶ περιέργως μικρὸν παραγαγόντες τοὔνομα τῆς μάζης ματτύην ὠνόμαζον πᾶν τὸ πολυτελὲς ἔδεσμα. τὸ δὲ ματτυάζειν τὸ παρασκευάζειν αὐτά, εἴτε ἰχθὺς εἴη, εἴτε ὄρνις, εἴτε λάχανον, εἴτε ἱερεῖον εἴτε μύττιον. τοῦτο δὲ δῆλον ἐστίν, ἐξ οὗ καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος παρέθετο μαρτύριον Ἀλέξιδος. συνεμφῆναι γὰρ βουλόμενος ὁ Ἄλεξις τὴν ἀκολασίαν τῆς παρασκευῆς, προσέθηκε τὸ λέπεσθαι. ἔχει δ' ἡ σύμπασα ἐκλογὴ ὧδε ἐκ τοῦ διεσκευασμένου δράματος, ὃ ἐπιγράφεται Δημήτριος, Τοὔψον λαβοῦσαι τοῦτο τἀπεσταλμένον Σκευάσατ' εὐωχεῖσθε προπόσεις πίνετε, Λέπεσθε, ματτυάζετε. τῷ δὲ λέπεσθαι χρῶνται οἱ ἀθηναῖοι ἐπ' ἀσελγοῦς καὶ φορτικῆς δι' ἀφροδισίων ἡδονῆς. καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐν ταῖς ὀψαρτυτικαῖς γλώτταις τὴν ματτύην ἀποφαίνει κοινὸν εἶναι πάντων, ὄνομα τῶν πολυτελῶν ἡδυσμάτων γράφων οὕτως, ἔτις τῆς ὄρνιθος ματτύης, ἐσφάχθω μὲν διὰ τοῦ στόματος εἰς τὴν κεφαλήν. ἔσω δὲ ἕωλος καθάπερ ὁ πέρδιξ, ἐὰν δὲ θέλῃς ὡς ἔχει τοῖς πτεροῖς ἐᾶν τετιλμένην, εἶτα τὸν τρόπον ἐκθεὶς τῆς ἀρτύσεως καὶ τῆς ἑψήσεως, ἐπιφέρει εὐθὺς καὶ νομάδα παχεῖαν ἕψε, καὶ νεοσσοὺς τῶν ἤδη κοκκυζόντων. ἐὰν δὲ θέλῃς παρὰ πότον χρῆσθαι, εἶτ' ἐξελὼν τὰ λάχανα εἰς τρυβλίον, καὶ τῆς ὄρνιθος τῶν κρεῶν ἐπιθεὶς παρατίθει, τοῦ θέρους ἀντὶ τοῦ ὄξους τῆς ὄμφακος ἐμβαλὼν εἰς τὸν ζωμόν, ὡς ἔχει τοὺς βότρυς. ἐπειδὰν δὲ ἐφθὴ γένηται, ἔξελε μετὰ τοῦ βοτρυδίου πρὸ τοῦ τὸ γίγαρτον ἐξαφεῖναι, εἶθ' οὕτως τὸ λάχανον κατάθρυπτε, οὕτως ματτύοις ἐν τοῖς ἡδίστοις. ὅτι μὲν οὖν κοινὸν ἦν τοὔνομα τῶν πολυτελεστάτων ἐδεσμάτων, φανερόν. ὅτι δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς τοιαύτης εὐωχίας, ὁμοίως ἐλέγετο. Φιλήμων φησὶν ἐν ἁρπαζομένῳ, Γυμνῷ φυλακὴν ἐπίταττε, καὶ διὰ τριῶν Ποτηρίων μεματτύης ἐμφαινέτω. καὶ ἐν ἀνδροφόνῳ, πιεῖν τίς ἡμῖν ἐγχεάτω, καὶ ματτύην ποιεῖτε θᾶττον. Ἄλεξις δ' ἐν τυράννῳ ἀμφιβόλως εἴρηκεν, Ἐγὼ δ' ἐπειδὰν ἀχολουμένους λάβω Ἀνέκραγον οὐ δώσει τίς ἡμῖν ματτύην, Ὥσπερ ἂν εἰ τὸ δεῖπνον ἔλεγεν, πιθανὸν δὲ καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν ἐδεσμάτων ἀναφέρειν. Μάχων δ' ὁ σικυώνιος τῶν μὲν κατὰ Ἀπολλόδωρον τὸν καρύστιον κωμῳδοποιῶν εἷς ἐστὶ καὶ αὐτός, οὐκ ἐδίδαξε δ' ἀθήνησι τὰς κωμῳδίας ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. ἦν δ' ἀγαθὸς ποιητής, εἴτις ἄλλος τῶν μετὰ τοὺς ἑπτά, διόπερ ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ἐσπούδασε συσχολάσαι αὐτῷ νέος ὤν. ἐποίησε δὲ καὶ οὗτος ἐν δράματι ἀγνοίᾳ ταυτί Ἥδιον οὐδὲν ἐστί μοι τῆς ματτύης, τοῦτ' εἴτε πρῶτοι μακεδόνες τοῖς ἀττικοῖς Κατεδίδαξαν ἡμῖν, εἴτε πάντες οἱ θεοί Οὐκ οἶδα, πλὴν ἐστίν γε μουσικωτάτου τινός, Ὅτι δὲ ὕστατον καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἰσεφέρετο, Νικόστρατος φησὶν ἐν ἀπελαυνομένῳ. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ διηγούμενος, ὡς λαμπρὰν καὶ εὔτακτον παρεσκεύασεν εὐωχίαν, προδιηγησάμενός τε οἷον ἦν τὸ ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον, καὶ τρίτης μνησθεὶς παραθέσεως ἐπιφέρει, Εὖ γε τ' ἀνδρὸς εὖ σφόδρα. Ἀλλὰ μὴν τῇ ματτύῃ Οὕτω διαθήσω τὰ μετὰ ταῦθ' ὡς οἴομαι, Οὐδ' αὐτὸν ἡμῖν τοῦτον ἀντερεῖν ἔτι. Καὶ ἐν μαγείρῳ. Θρίον δὲ καὶ κάνδυλον, ἢ τούτων τί τῶν Εἰς ματτύην οὐδ' ἕτερον εἶδε πώποτε. Ἄλλος δέ τις φησί περιφέρειν ματτύην ποδάριον, Καὶ γαστρίον τακερόν τι, καὶ μήτρας ἴσως. Διονύσιος δ' ἐν ἀκοντιζομένῳ, μάγειρος δέ ἐστιν ὁ λέγων, Ὥστ' ἂν ἐνίοτ' ἂν τούτοισι ποιῶν ματτύην, Σπουδὴν ἅμ' εἰσήνεγκα διαμαρτὼν μίαν Ἄκων περιφορὰν τῶν νεκρῶν ὡς τὸν νεκρόν. Φιλήμων ἐν πτωχῇ, Ἕξον ἀποσάττεσθαι δι' ὅλην τὴν ἡμέραν Τοιοῦτα καὶ διδόντα ματτύας ἐκεῖ. Μόλπις δ' ὁ λάκων τὰ παρὰ τοῖς σπαρτιάταις ἐπάικλεια, ὃ σημαίνει τὰς ἐπιδειπνίδας, ματτύας φησὶ λέγεσθαι παρὰ τοῖς ἄλλοις. ὁ δὲ κυνικὸς Μένιππος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἀρκεσιλάῳ γράφει οὕτως, πότος ἦν ἐπικωμασάντων τινῶν, καὶ ματτύην ἐκέλευσεν εἰσφέρειν λάκαινάν τις, καὶ εὐθέως περιεφέρετο περδίκια ὀλίγα καὶ χήνεια ὀπτά, καὶ τρυφὴ πλακούντων. τὸ δὲ τοιοῦτον δεῖπνον οἱ μὲν ἀττικοὶ προσηγόρευον ἐπιδόρπισμα. οἱ δὲ δωριεῖς ἐπάικλον, τῶν δ' ἄλλων ἑλλήνων οἱ πλεῖστοι ἐπίδειπνα. τοσούτων καὶ περὶ τῆς ματτύης λεχθέντων ἔδοξεν ἀπιέναι. καὶ γὰρ ἑσπέρα ἦν ἤδη, καὶ διελύθημεν οὕτως.

Μάχων σικυώνιος.

Ματτύη.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

Εἴμοι τὸ νεστόρειον εὔγλωσσον μέλος, Ἀντήνορός τε τοῦ φρυγὸς δοίη θεός, κατὰ τὸν πάνσοφον Εὐριπίδην ἑταῖρε Τιμόκρατες, οὐκ ἂν δυναίμην ἀπομνημονεύειν, ἔτι σοι τῶν πολλάκις λεχθέντων ἐν τοῖς περισπουδάστοις τούτοις συμποσίοις, διά τε τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀεὶ καινῶς προσευρισκομένων. καὶ γὰρ καὶ περὶ τάξεως τῶν περιφορῶν πολλάκις ἐλέχθη, καὶ περὶ τῶν μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπιτελουμένων, ἃ πὸρ καὶ μόλις ἀναπεμπάζομαι, εἰπόντος τινὸς τῶν ἑταίρων τὰ ἐκ τῶν λακώνων Πλάτωνος ἰαμβεῖα.

Ἄνδρες δεδειπνήκασιν Ἤδη σχεδὸν ἅπαντες, Εὖγε, τί οὐ τρέχων σὺ τὰς τραπέζας ἐκφέρεις. Ἐγὼ δὲ λίτρον παραχέων εἰσέρχομαι. Κἀγὼ δὲ παρακορήσων Σπονδὰς δ' ἔπειτα παραχέας Τὸν κότταβον παροίσω, Τῇ παιδὶ τοὺς αὐλοὺς ἔχειν Ἤδη προχείρους εἶναι. Καὶ προσαναφυσᾶν τὸ μύρον Ἤδη παραχέον, βασίλειον Αἰγύπτιον κατ' ἴρινον. Στέφανον δ' ἔπειθ' ἑκάστῳ Δώσω φέρων τῶν ξυμποτῶν. Νεόκρατά τις ποιείτω Καὶ δὴ κέκραται, Τὸν λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς Εἶπε. ποῦ δῆμε † ἤδη γέγονε, καὶ πινόντων ἤδη πόρρω Καὶ σκολιὸν ᾖσαι, Κότταβος δ' ἐξοίχεται θύραζε. Αὐλοὺς δ' ἔχουσά τις κορίσκη Καρικὸν μέλος μελίζεται, Τοῖς συμπόταισι κἄλλην Τρίγωνον εἶδον ἔχουσαν, Ἦτ' ᾖδε πρὸς αὐτὸ μέλος ἰωνικόν.

Μετὰ ταῦτ' οἶμαι καὶ περὶ κοττάβων ζήτησις ἦν καὶ τῶν ἀποκοτταβιζόντων, οὓς οἰηθείς τις τῶν παρόντων ἰατρῶν εἶναι τούτων, οἳ ἀπὸ βαλανείου καθάρσεως ἕνεκα τοῦ στομάχου πινόντων ἄμυστιν ἀποβλύζουσιν, ἔφη οὐκ εἶναι παλαιὰν ταύτην παράδοσιν, οὐδὲ εἰδέναι τινὰ τῶν ἀρχαίων, ταύτῃ τῇ καθάρσει χρησάμενον. διὸ καὶ Ἐρασίστρατον τὸν ἰουλιήτην ἐν τῇ περὶ τῶν καθόλου πραγματείᾳ ἐπιτιμᾶν τοῖς τοῦτο ποιοῦσι, βλαπτικὸν ὀφθαλμῶν τὸ ἐπιχείρημα δεικνύων, καὶ τῆς κάτω κοιλίας ἐπισχετικόν, πρὸς ὃν Οὐλπιανὸς ἔφη, Ὅρσ' Ἀσκληπιάδη καλεῖ κρεῶν σε Χαρωνεύς. Οὐ γὰρ κακῶς τινὶ τῶν ἑταίρων ἡμῶν ἐλέχθη τό, εἰ μὴ ἰατροὶ ἦσαν, οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον. τίς γὰρ ἡμῶν οὐκ οἶδεν, ὅτι οὐκ ἦν οὗτος ὁ ἀποκοτταβισμὸς ἀρχαῖος, εἰ μή τι σὺ καὶ τοῦ Ἀμφίου ἀποβλύζειν ὑπολαμβάνεις. ἐπεὶ οὖν ἄπειρος εἶ τῆς τοιαύτης θεωρίας, μάθε παρ' ἐμοῦ ὅτι πρῶτον μὲν ἡ τῶν κοττάβων εὕρεσις σικελική ἐστι παιδιά. ταύτην πρῶτον εὑρόντων σικελῶν, ὡς Κριτίας φησὶν ὁ Καλλαίσχρου ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων,

Κότταβος ἐκ σικελῆς ἐστι χθονὸς ἐκπρεπὲς ἔργον, Ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα. Δικαίαρχος ὁ μιλήσιος Ἀριστοτέλους μαθητὴς ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου καὶ τὴν λατάγην φησὶν εἶναι σικελικὸν ὄνομα. λατάγη δ' ἐστὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἀπὸ τοῦ ἐκποθέντος ποτηρίου ὑγρόν, ὃ συνεστραμμένῃ τῇ χειρὶ ἄνωθεν ἐρρίπτουν οἱ παίζοντες εἰς τὸ κοττάβειον. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ περὶ γλωττῶν πραγματείᾳ λατάγην θεσσαλοὺς καὶ ῥοδίους τὸ ἀπὸ τῶν ποτηρίων κότταβον λέγειν. κότταβος δ' ἐκαλεῖτο τὸ τιθέμενον τοῖς νικῶσιν ἐν τῷ πότῳ, ὡς Εὐριπίδης παρίστησιν ἐν οἰνεῖ λέγων οὕτως.

Πυκνοῖς δ' ἔβαλλον βακχίου τοξεύμασι Κάρα γέροντος, τὸν βαλόντα δὲ στέφειν Ἐγώ τε τάγμην ἆθλα κοττάβων διδούς. Ἐκαλεῖτο δὲ κότταβος, καὶ τὸ ἄγγος εἰς ὃ ἔβαλλον τὰς λατάγας, ὡς Κρατῖνος ἐν νεμέσει δείκνυσι. Πλάτων δ' ἐν διὶ κακουμένῳ παιδιᾶς εἶδος παροίνιον τὸν κότταβον εἶναι ἀποδιδῶσιν, ἐν ᾗ ἐξίσαντο, καὶ τῶν σκευαρίων οἱ δυσκυβοῦντες. λέγει δ' οὕτως, πρὸς κότταβον παίζειν, ἕως ἂν σφῷν ἐγὼ Τὸ δεῖπνον ἐσκευάσω πάνυ βούλομαι, ἀλλ' ἄνεμος ἐστάλεις θυείαν παῖς τεὸν φέρε τὴν θυείαν, ἀπὸ ὕδωρ ποτήρια παράθετε. παίζωμεν δὲ περὶ φιλημάτων ἀγεννῶς οὐκ ἐῶ, Παίζειν τίθεμαι κοττάβια σφῷν ἐγὼ Τὰς δεῖ γε τὰς κρηπῖδας, ἃς αὕτη φορεῖ, Καὶ τὸν κότυλον τὸν σὸν Βαβαιὰξ οὑτοισὶ † Μείζων ἀγωνιστὴς ἰσθμιάδος ἐπέρχεται.

Ἐκάλουν δὲ καὶ κατακτούς τινας κοττάβους. ἔστι δὲ λυχνία ἀναγόμενα πάλιν τε συμπίπτοντα. Εὔβουλος Βελλεροφόντῃ, Τίς ἂν λάβοιτο τοῦ σκέλους κάτωθέ μοι, Ἄνω γὰρ ὥσπερ κοττάβειον αἴρομαι. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀφροδίτης γοναῖς, Τὸν δὴ λέγω σὺ δ' οὐ συνίης, κότταβος Τὸ λυχνίον ἐστί, πρόσεχε τὸν νοῦν, ᾠὰ μὲν Πέντε νικητήριον. Περὶ τοῦ; γελοῖον κοτταβιεῖτε, τίνα τρόπον; Ἐγὼ διδάξω, καθ' ὅσον ἂν τὸν κότταβον Ἀφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποιήσῃ Τοῦτο τοὐπικείμενον Ἄνω, τὸ μικρὸν πινακίσκιον λέγεις, Τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ, οὗτος ὁ κρατῶν γίνεται. Πῶς δ' εἴσεταί τις τοῦτο γ' ἂν τύχῃ μόνον Αὐτῆς ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται, καὶ ψόφος Ἔσται πάνυ πολύς πρὸς θεῶν τοῦ κοττάβου. Πρόσεστι καὶ μάνης τίς ὥσπερ οἰκέτης. Καὶ μετ' ὀλίγα. ὧδε δεῖ λαβὼν τὸ ποτήριον δεῖξον νόμῳ, Αὐλητικῶς δὲ καρκινοῦν τοὺς δακτύλους, Οἰνόν τε μικρὸν ἐγχέαι, καὶ μὴ πολύν, Ἔπειτ' ἀφήσεις τίνα τρόπον δεῦρο βλέπε Τοιοῦτον ὦ Πόσειδον ὡς ὕψους σφόδρα, Οὕτω ποιήσεις, ἀλλ' ἐγὼ μὲν σφενδόνῃ Οὐκ ἂν ἐφικοίμην αὐτός, ἀλλὰ

μάνθανε

μάνθαν, Ἀγκυλοῦντα δεῖ σφόδρα τὴν χεῖρ᾽ εὐρύθμως Πέμπειν τὸν κότταβον, ὡς Δικαίαρχος φησίν. καὶ Πλάτων δ᾽ ἐν τῷ δίῳ τῷ κακουμένῳ, παρακελεύεται δέ τις Ἡρακλεῖ μὴ σκληρὰν ἔχειν τὴν χεῖρα μέλλοντα κοτταβίζειν. ἐκάλουν δὲ ἀπ᾽ ἀγκύλης τὴν τοῦ κοττάβου πρόεσιν, διὰ τὸ ἀπαγκυλοῦν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοτταβισμοῖς. οἱ δὲ ποτηρίου εἶδος τὴν ἀγκύλην φασί. Βακχυλίδης ἐν ἐρωτικοῖς, εὖτε τὴν ἀπ᾽ ἀγκύλης ἵησι τοῖς δὲ τοῖσι νεανίαις λευκὸν ἀντείνασα πῆχυν. καὶ Αἰσχύλος δ᾽ ἐν ὀστολόγοις ἀγκυλητοὺς λέγει κοττάβους διὰ τούτων, Εὐρύμαχος οὐκ ἄλλος, οὐδὲν ἥσσονας Ὕβριζ᾽ ὑβρισμούς, οὐκ ἐναισίους ἐμοί. ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ κότταβος ἀεὶ τὸ μὲν κάρα. Τοῦ δ᾽ ἀγκύλη τοι κόσσαβός ἐστι σκοπός Ἐκτεμὼν ἡβῶσα χεὶρ ἐφίετο. Ὅτι δὲ ἆθλον προὔκειτο περὶ τοῦ προτεμένω τὸν κότταβον, προείρηκεν μὲν καὶ ὁ Ἀντιφάνης. ὠὰ γάρ ἐστι καὶ πεμμάτια καὶ τραγήματα. ὁμοίως δὲ διεξέρχονται Κηφισόδωρος ἐν τροφωνίῳ, καὶ Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν κύκλωψι καὶ Εὔπολις, Ἕρμιππός τε ἐν τοῖς ἰάμβοις. τὸ δὲ καλούμενον κατακτὸν κοττάβιον τοιοῦτόν ἐστι, Λυχνίον ἐστὶν ὑψηλόν, ἔχον τὸν μάνην καλούμενον, ἐφ᾽ οὗ τὴν καταβαλλομένην ἔδει πεσεῖν πλάστιγγα, ἐντεῦθεν δ᾽ ἔπιπτεν εἰς λεκάνην ὑποκειμένην πληγεῖσαν ὑπὸ τοῦ κοττάβου, καί τις ἦν ἀκριβὴς εὐχειρία τῆς βολῆς. μνημονεύει δὲ τοῦ μάνου Νικοχάρης ἐν λάκωσιν. ἕτερον δέ ἐστιν εἶδος παιδιᾶς τῆς ἐν λεκάνῃ. αὕτη δ᾽ ὕδατος πληροῦται, ἐπινεῖταί τε ἐπ᾽ αὐτῆς ὀξύβαφα κενά, ἐφ᾽ ἃ βαλλόντων τὰς λάταγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν. ἀνῃρεῖτο δὲ τὰ κοττάβια ὁ πλείω καταδύσας. Ἀμειψίας ἀποκοτταβίζουσιν, ἡ μανία. φέρ᾽ ὀξύβαφα καὶ κανθάρους, Καὶ τὸν ποδονιπτῆρα ἐγχέασα θ᾽ ὕδατος. Κρατῖνος ἐν νεμέσει. τῷ δ᾽ ἐν κοττάβῳ προθέντας ἐν πατρικοῖσιν νόμοις Τὸ κινέου ὀξύβαφον βάλλειν μὲν περὶ † πόντῳ δὲ βάλλοντι νέμω πλεῖστα τύχης. τὸ δ᾽ ἆθλον Ἀριστοφάνης δαιταλεῦσιν, Ἔγνων ἐγὼ δὲ χάλκιον, Τοῦτ᾽ ἐστὶ κοττάβειον ἱστάναι καὶ μυρρίνας. Ἕρμιππος μοίραις. χλανίδες δ᾽ ὅλαι καταβέβλωται, θώρακα δ᾽ ἅπας ἐμπερονᾶται. κνημίδες δὲ περὶ σφυρὸν ἀρθροῦνται. βλαύτης δ᾽ οὐδεὶς ἑτέρως λεύκης, ῥάβδον δ᾽ ὄψει τὴν κοτταβικὴν ἐν τοῖς ἀχύροισι κυλινδομένην, μάνης δ᾽ οὐδὲ λαταγῶν, ἢ τὴν τάλαιναν πλάστιγγ᾽ ἴδοις παρὰ τὸν στροφέα τῆς κηπαίας ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν. Ἀχαιὸς δ᾽ ἐν λίνῳ περὶ τῶν σατύρων λέγων φησί, Ῥιπτοῦντος ἐκβάλλοντες ἀγνιῶτές τί μου, Λέγοντες ὦ κάλλιστον Ἡρακλεῖ λάταξ. Τοῦτο δὲ λέγοντες παρ᾽ ὅσον τῶν ἐρωμένων ἐμέμνηντο, ἀφιέντες ἐπ᾽ αὐτοῖς τοὺς λεγομένους κοσσάβους, διὸ καὶ Σοφοκλῆς ἐν ἰνάχῳ, ἀφροδισίαν εἴρηκε τὴν λάταγα, ξανθὴ δ᾽ ἀφροδισία λάταξ πᾶσιν ἐπεκύπτει δόμοις. καὶ Εὐριπίδης ἐν πλεισθένει, πολὺς δὲ κοσσάβων ἀραγμὸς κύπριδος πρόσῳδον ἀχεῖ μέλος ἐν δόμοισιν. καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν, Πολλοὶ καὶ φιλέοντες ἀκόντιον ἧκαν ἔραζε, Οἰνοπόται σικελὰς ἐκ κυλίκων λάταγας. ἦν δέ τι καὶ ἄλλο κοτταβίων εἶδος προτιθέμενον ἐν ταῖς παννυχίσιν, οὗ μνημονεύει Κάλλιππος ἐν παννυχίδι διὰ τούτων. ὁ δ᾽ ἀγρυπνήσας τὸν πυραμοῦντα λήψεται Τὰ κοττάβια καὶ τῶν παρουσῶν ἣν θέλει φιλήσει. ἐγίνετο δὲ καὶ πεμματιά τινα ἐν ταῖς παννυχίσιν, ἐν αἷς πλεῖστον ὅσον χρόνον διηγρύπνουν χορεύοντες, καὶ διωνομάζετο τὰ πεμμάτια τότε χαρίσια ἀπὸ τῆς τῶν ἀναιρουμένων χαρᾶς. μνημονεύει Εὔβουλος ἐν ἀγκυλίωνι λέγων οὑτωσί, καὶ γὰρ πάλαι πέττει τὰ νικητήρια, εἶθ᾽ ἑξῆς φησιν ἐξεπήδησα ἄρτι ὡς πέττουσα τὸν χαρίσιον. ὅτι δὲ καὶ φίλημα ἦν ἆθλον, ἑξῆς λέγει ὁ Εὔβουλος, Εἶεν γυναῖκες νῦν ὅπως τὴν νύχθ᾽ ὅλην Ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ παιδίου χορεύσετε, Θήσω δὲ νικητήριον τρεῖς ταινίας, Καὶ μῆλα πέντε καὶ φιλήματ᾽ ἐννέα. Ὅτι δὲ ἐσπούδαστο παρὰ τοῖς σικελιώταις ὁ κότταβος, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ οἰκήματα ἐπιτήδεια τῇ παιδιᾷ κατασκευάζεσθαι, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου. οὐκ ἀπεικότως οὖν οὐδ᾽ ὁ Καλλίμαχος σικελὴν τὴν λάταγα προσηγόρευε. μνημονεύει τῶν λαταγῶν καὶ τῶν κοττάβων καὶ ὁ χαλκοῦς καλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων, Κότταβον ἐνθάδε σοι τρίτον ἱστάναι οἱ δυσέρωτες, Ἡμεῖς προστίθεμεν γυμνασίῳ Βρομίου Κώμον. οἱ δὲ παρόντες ἐνείρετε χεῖρας ἅπαντες Ἐς σφαίρας κυλίκων, καὶ πρὶν ἐκεῖνον ἰδεῖν Ὄμματι βηματίσασθε τὸν αἰθέρα τὸν κατακλινῆ, Εἰς ὅσον αἱ λάταγες χωρίον ἐκτέταται. Ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ᾔτει πιεῖν μεγάλῃ κύλικι ἐπιλέγων ἐκ τῶν αὐτῶν ἐλεγείων καὶ τόδε. Ὕμνους οἰνοχοεῖν ἐπιδέξια σοί τε καὶ ἡμῖν. Τόνδε σὸν ἀρχαῖον τηλέπαδόν τι φίλον Εἰρεσίῃ γλώσσης ἀποπέμψομεν εἰς μέγαν αἶνον, Τοῦ δ᾽ ἐπὶ ξυμποσίου δεξιότης τε λόγου, Φαίακος μουσῶν ἐρέτας ἐπὶ σέλματα πέμπει. Κατὰ γὰρ τὸν νεώτερον Κρατῖνον ὃς ἐν ὀμφάλῃ φησί, Πίνειν μὲν ὄντα τὸν καλῶς εὐδαίμονα Κρεῖττον, μάχαι δ᾽ ἄλλοισι καὶ πόνοι μέλοι. Πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος ἀεὶ περὶ τῶν σύρων ἀντικορυσσόμενος, καὶ οὐδέποτε τῆς φιλονεικίας παυόμενος, ἣς εἶχε πρὸς αὐτόν, ἐπεὶ θόρυβος κατεῖχε τὸ συμπόσιον ἔφη. τίς οὗτος ὁ τῶν συρβηναίων χορός. καὶ αὐτὸς δ᾽ ἐκ τούτων τῶν ἐπῶν μεμνημένος τινῶν ἐρῶ, ἵνα μὴ ὁ Οὐλπιανὸς βρενθύηται ἐκ τῶν ἀποθέτων τοῖς ὁμηρίδαις, μόνος ἀναπαύσας τὰ κοττάβια, Ἀγγελίας ἀγαθῆς δεύρ᾽ ἴτε πευσόμενοι, Καὶ κυλίκων ἔριδας διαλύετε καὶ κατάθεσθε

Κότταβος σικελοῖς περισπούδαστος.

κατάβηθε· Τὴν ξυνέσιν παρ' ἐμοί, καὶ τάδε μανθάνετε, Εἰς τὴν παροῦσαν ζήτησιν ἐπιτήδεια ὄντα. ὁρῶ γὰρ καὶ τοὺς παῖδας ἤδη φέροντας ἡμῖν στεφάνους καὶ μύρα. διατί δὲ λέγονται τῶν ἐστεφανωμένων ἐὰν λύωνται οἱ στέφανοι, ὅτι ἐρῶσιν. ἐγὼ γὰρ ἐν παισὶ τὰ Καλλιμάχου ἀναγινώσκων ἐπιγράμματα, ὧν ἐστι καὶ τοῦτο, ἐπεζήτουν μαθεῖν εἰπόντος τοῦ Κυρηναίου τάδε· ῥόδα φυλλοβολεῦντα Τῶν δ' ἀνδρῶν ἀπὸ στεφάνων πάντ' ἐγένοντο χαμαί. Σὸν οὖν ἐστιν ὦ μουσικώτατε τὴν χιλιετῆ μου ταύτην ζήτησιν ἀπολύσασθαι Δημόκριτε, καὶ διατί οἱ ἐρῶντες στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας. καὶ ὁ Δημόκριτος, ἀλλ' ἵνα κἀγὼ φησὶ μνημονεύσω τοῦ χαλκοῦ ποιητοῦ καὶ ῥήτορος Διονυσίου. χαλ-

Διονύσιος ὁ χαλκοῦς.

κοῦς δὲ προσηγορεύθη διὰ τὸ συμβουλεῦσαι ἀθηναίοις χαλκῷ νομίσματι χρήσασθαι, καὶ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέγραψε Καλλίμαχος ἐν τῇ τῶν ῥητορικῶν ἀναγραφῇ, λέξω τι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἐλεγείων. σὺ δὲ ὦ Θεόδωρε, τοῦτο γὰρ σὸν τὸ κύριον ὄνομα δέχου, τήνδε προπινομένων τὴν ἀπ' ἐμοῦ ποίησιν. ἐγὼ δ' ἐπιδέξια πέμπω σοὶ πρώτῳ χαρίτων ἐγκεράσας χάριτας, Καὶ σὺ λαβὼν τόδε δῶρον ἀοιδὰς ἀντιπρόπιθι Συμπόσιον κοσμῶν καὶ τὸ σὸν εὖ θέμενος. Φὴς οὖν διὰ τί τῶν ἐστεφανωμένων, ἐὰν λύηται ὁ στέ-

Στέφανοι τῶν ἐρώντων διαλυόμενοι.

φανος ἐρᾶν λέγονται. πότερον ὅτι ὁ ἔρως τοῦ τῶν ἐρώντων ἤθους περιαιρεῖται τὸν κόσμον. διὰ τὸ πρὸς τὴν ἐπιφανοῦς κόσμου περιαίρεσιν, φρικτόν τινα φησὶ Κλέαρχος ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, καὶ σημεῖον νομίζουσι τοῦ καὶ τὸν τοῦ ἤθους κόσμον περιῃρῆσθαι τοὺς τοιούτους. ἢ καθάπερ ἐπὶ τῆς μαντικῆς, ἄλλα πολλὰ καὶ τοῦτο σημειοῦνταί τινες. ὁ γὰρ ἐκ τοῦ στεφάνου κόσμος, οὐδὲν ἔχων μόνιμον, σημεῖόν ἐστι πάθους ἀβεβαίου μὲν κεκαλλωπισμένου δέ. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὁ ἔρως. οὐδένες γὰρ μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἐρᾶν ὄντων καλλωπίζονται, εἰ μὴ ἄρα ἡ φύσις οἱονεί τι δαιμόνιον δικαίως βραβεύουσα τῶν πραγμάτων ἕκαστον, οἴεται δεῖν τοὺς ἐρῶντας μὴ στεφανοῦσθαι πρὶν κρατήσωσι τοῦ ἔρωτος. τοῦτο δ' ἐστὶν ὅταν κατεργασάμενοι τὸν ἐρώμενον, ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐπιθυμίας. τὴν ἀφαίρεσιν οὖν τοῦ στεφάνου σημεῖον τοῦ ἔτι διαγωνίζεσθαι εἶναι ποιούμεθα, ἢ ὁ ἔρως αὐτὸς οὐκ ἐῶν καθ' αὐτοῦ στεφανοῦσθαι, καὶ ἀνακηρύττεσθαι τὸν μὲν, τὸν στέφανον περιαιρεῖσθαι, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐνδίδωσιν αἴσθησιν, μηνύων ὅτι ἡττῶνται ὑπὸ αὐτοῦ, διὸ ἐρᾶν οἱ λοιποὶ τοὺς τοιούτους φασίν, ἢ ὅτι λύεται μὲν πᾶν δεδεμένον. ὁ δὲ ἔρως στεφανουμένων τινῶν δεσμός ἐστι. οὐθένες γὰρ ἄλλοι τῶν δεδεμένων περὶ τὸ στεφανοῦσθαι σπουδάζουσι πλὴν οἱ ἐρῶντες. τὴν τοῦ στεφάνου δὴ λύσιν σημεῖον τῆς περὶ τὸν ἔρωτα δεσμοῦ, νομίζοντες ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους, ἢ διὰ τὸ πολλάκις τοὺς ἐρῶντας διὰ τὴν ποίησιν ὡς ἔοικε, στεφανουμένους περιαιρεῖν αὐτῶν τὸν στέφανον ἀντιστρέφομεν τῇ ὑπονοίᾳ τὸ πάθος, ὡς οὐκ ἄν ποτε τοῦ στεφάνου περιρρέοντος, εἰ μὴ ἤρων, ἢ ὅτι ἀναλύσεις περὶ μόνους μάλιστα τοὺς ἐρῶντας, καὶ καταδεδεμένους γίνονται. τὴν δὲ τοῦ στεφάνου ἀνάλυσιν καταδεδεμένων τινῶν εἶναι νομίζοντες, ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους. καταδέδενται γὰρ οἱ ἐρῶντες εἰ μὴ ἄρα διὰ τὸ κατεστέφθαι τῷ ἔρωτι τοὺς ἐρῶντας οὐκ ἐπίμονος αὐτῶν ὁ στέφανος γίνεται. χαλεπὸν

Θύραι τῶν ἐρωμένων στεφανούμεναι.

γὰρ ἐπὶ μεγάλῳ καὶ θείῳ στεφάνῳ μικρόν, καὶ τὸν τυχόντα θεῖναι. Στεφανοῦσι δὲ τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας, ἤτοι τιμῆς χάριν, καθαπερεί τινος θεοῦ τὰ πρόθυρα στεφανοῦσιν αὐτῷ, ἢ τοῖς ἐρωμένοις ἀλλὰ τῷ ἔρωτι ποιούμενοι τὴν τῶν στεφάνων ἀνάθεσιν, τοῦ μὲν ἔρωτος τὸ ἐρώμενον ἄγαλμα. τούτου δὲ ναὸν ὄντα τὴν οἴκησιν, στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας, ἢ μᾶλλον ὑφ' ὧν οἴονται, καὶ πρὸς ἀλήθειαν τὸν τῆς ψυχῆς κόσμον ἐσκυλεῦσθαι, τούτοις καὶ τὸν τοῦ σώματος κόσμον ὑπὸ τοῦ πάθους ἐξαγόμενοι καὶ σκυλεύοντες ἑαυτοὺς ἀνατιθέασι. πᾶς δ' ὁ ἐρῶν τοῦτο δρᾷ μέν. μὴ παρόντος δὲ τοῦ ἐρωμένου, τοῦτο ἐμποδὼν ποιεῖται τὴν ἀνάθεσιν, ὅθεν Λυκοφρονίδης τὸν ἐρῶντα ἐκεῖνον αἰπόλον ἐποίησε λέγοντα, τὸ δὲ ἀνατίθημί σοι ῥόδον καλὸν νόημα, καὶ πέδιλα καὶ κυνέην καὶ τὴν θηροφόνον λογχίδα, ἐπεί μοι νόος ἄλλῃ κέχυται ἐπὶ τὰν χάρισι φίλαν παῖδα καὶ καλάν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἱε-

Ἰσότης στεφάνων.

ρώτατος Πλάτων ἐν ἑβδόμῳ νόμων πρόβλημά τι προβάλλει στεφανωτικόν, ὅπερ ἄξιόν ἐστιν ἐπιλύσασθαι, οὕτως λέγοντος τοῦ φιλοσόφου. μήλων δέ τινων διανομαὶ καὶ στεφάνων πλείοσιν ἅμα καὶ ἐλάττοσιν ἁρμοττόντων τῶν ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν, ὁ μὲν Πλάτων οὕτως εἶπεν. ἔστι δ' ὁ λέγει τοιοῦτον ἕνα βούλεται ἀριθμὸν εὑρεῖν, ᾧ ἕως τοῦ τελευταίου εἰσελθόντος ἐξ ἴσου πάντες ἕξουσιν ἤτοι μῆλα ἢ στεφάνους. φημὶ οὖν τὸν ἑξήκοντα ἀριθμὸν εἰς ἓξ συμπότας δύνασθαι τὴν ἰσότητα πληροῦν. οἶδα γὰρ ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐλέγομεν μὴ συνδειπνεῖν τῶν πέντε γε πλείους, ὅτι δέ γε ἡμεῖς ψαμμακόσιοί ἐσμεν δῆλον. ὁ οὖν ἑξήκοντα ἀριθμὸς εἰς ἓξ τοὺς συμπότας πληρωθέντος τοῦ συμποσίου ἄρξεται οὕτως, εἰσῆλθεν εἰς τὸ συμπόσιον ὁ πρῶτος καὶ ἔλαβε στεφάνους ἑξήκοντα. ἐπεισελθόντι δὲ τῷ δευτέρῳ δίδωσι τοὺς ἡμίσεις, καὶ ἑκάστῳ γίνονται τριάκοντα, καὶ τρίτῳ ἐπεισελθόντι ἐξ εἴκοσι συνδιαιρούμενοι τοὺς πάντας ἑξήκοντα ἔχουσι. τετάρτῳ πάλιν ὁμοίως κοινωνησάντων, ἐκ δεκαπέντε γίνονται. πέμπτῳ δὲ ἐκ δώδεκα, καὶ τῷ ἕκτῳ ἐκ δέκα. καὶ οὕτως ἰσότης ἀναπληροῦται τῶν στεφάνων. ταῦτα εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν Κύνουλκον· Οἷόν με ὁ δαίμων ἔφη φιλοσόφῳ συνῴκισε κατὰ τὸ Θεογνήτου τοῦ κωμῳδοποιοῦ φάσμα· Ἐπαρίστερα ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα, Ἀντέστροφε σου τὸν βίον τὰ βυβλία Πεφιλο-

σόφηκας

σόφηκας γῆς τε καὶ οὐρανοῦ λαλῶν, Οἷς οὐδὲ ἕν ἐστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων. Πόθεν γάρ σοι καὶ ὁ τῶν
συρβηναίων ἐπῆλθεν χορός. τίς τῶν ἀξίων λόγου μέμνηται τοῦ μουσικοῦ τούτου χοροῦ, καὶ ὃς οὐ πρότερον
ἔφη ὦ οὗτος διδάξω σε, πρὶν ἂν τὸν ἄξιον παρὰ σοῦ λάβω μισθόν. οὐ γὰρ ἐγὼ τὰς τῶν βυβλίων ἀκάν-
θας, ὥσπερ σὺ ἀναγινώσκων ἐκλέγω, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα καὶ ἀκοῆς ἄξια. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς
δυσχεράνας ἀνεβόησε τὰ ἐξ ὑπονείας Ἀλέξιδος. Οὐδ᾽ ἐν τριβαλλοῖς ταῦτά γ᾽ ἐστὶν ἔννομα, Οὐ
φασὶ τὸν θύοντα τοῖς κεκτημένοις Δείξαντα ἰδεῖν. τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φαίνεται καὶ παρ᾽ Ἀντιφάνει
ἐν ὕπνῳ, καὶ ὁ Κύνουλκος, ἐπεὶ περὶ στεφάνων ζητήσεις ἤδη γεγόνασιν, εἰπὲ ἡμῖν τίς ἐστιν ὁ παρὰ τῷ
χαρίεντι Ἀνακρέοντι ναυκρατίτης στέφανος ὦ Οὐλπιανέ. φησὶ γὰρ οὗτος ὁ μελιχρὸς ποιητής, Στε- Ναυκρατίτης στέφανος, καὶ λύγινος.
φάνους δ᾽ ἀνὴρ τρεῖς ἕκαστος εἶχεν, Τοὺς μὲν ῥοδίνους, τὸν δὲ ναυκρατίτην. Καὶ διατί παρὰ τῷ
αὐτῷ ποιητῇ λύγῳ τινὲς στεφανοῦνται. φησὶ γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μελῶν. Μεγίστης δ᾽ ὁ φιλόφρων
δέκα δὴ μῆνες ἐπειδὴ στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ὁ γὰρ τῆς λύγου στέφανος ἄτο-
πος. πρὸς δεσμοὺς γὰρ καὶ πλέγματα ἡ λύγος ἐπιτήδειος. εἰπὲ οὖν ἡμῖν τί περὶ ζητήσεως ἄξιον ὄν-
των καὶ μὴ ὀνομαζούσα φιλότης. σιωπῶντος δ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀναζητεῖν προσποιουμένου, ὁ Δημόκριτος ἔφη,
Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικώτατος ἑταῖρε ἐξηγούμενος τὸ χωρίον ἔφη, ὅτι καὶ λύγοις ἐστεφανοῦντο οἱ ἀρ-
χαῖοι. Τέναρος δ᾽ ἀγροίκων εἶναι λέγει στεφάνωμα τὴν λύγον, καὶ οἱ ἄλλοι γε ἐξηγηταὶ ἀπροσδιόνυσά τι-
να εἰρήκασι περὶ τῶν προκειμένων. ἐγὼ δ᾽ ἐντυχὼν τῷ Μηνοδότου τοῦ Σαμίου συγγράμματι, ὅπερ ἐπι-
γράφεται τῶν κατὰ τὴν Σάμον ἐνδόξων ἀναγραφή, εὗρον τὸ ζητούμενον. Ἀδμήτην γάρ φησι τὴν Εὐρυσθέως Λύγινος στέφανος σαμίων.
ἐξ Ἄργους φυγοῦσαν ἐλθεῖν εἰς Σάμον. θεασαμένην δὲ τὴν τῆς Ἥρας ἐπιφάνειαν, καὶ τῆς οἴκοθεν σωτη-
ρίας χαριστήριον βουλομένην ἀποδοῦναι, ἐπιμεληθῆναι τοῦ ἱεροῦ τοῦ καὶ νῦν ὑπάρχοντος. πρότερον
δὲ ὑπὸ Λελέγων καὶ νυμφῶν καθιδρυμένου, τοὺς δ᾽ ἀργείους πυθομένους καὶ χαλεπαίνοντας, πεῖ-
σαι χρημάτων ὑποσχέσει τυῤῥηνοὺς λῃστρικῷ τε βίῳ χρωμένους ἁρπάσαι τὸ βρέτας, πεπεισμένους
τοὺς ἀργείους, ὡς εἰ τοῦτο γένοιτο, πάντως τι κακὸν πρὸς τῶν τὴν Σάμον κατοικούντων ἡ Ἀδμήτη
πείσεται. τοὺς δὲ τυῤῥηνοὺς ἐλθόντας εἰς τὸν ἡραΐτην ὅρμον, καὶ διαβάντας εὐθέως ἔχεσθαι τῆς
πράξεως. ἀθύρου δὲ ὄντος τότε τοῦ νεώ, ταχέως ἀνελέσθαι τὸ βρέτας καὶ διακομίσαντας ἐπὶ θάλασ-
σαν εἰς τὸ σκάφος ἐμβαλέσθαι. λυσαμένους δ᾽ αὐτοὺς τὰ πρυμνήσια, καὶ τὰς ἀγκύρας ἀνελομένους,
εἰρεσίᾳ τε πάσῃ χρωμένους ἀπαίρειν οὐ δύνασθαι. ἡγησαμένους οὖν θεῖόν τι εἶναι πάλιν ἐξενεγ-
καμένους τῆς νεὼς τὸ βρέτας, ἀποθέσθαι παρὰ τὸν αἰγιαλόν, καὶ ψαιστὰ αὐτῷ ποιήσαντας περι-
δεεῖς ἀπαλλάττεσθαι. τῆς δὲ Ἀδμήτης ἕωθεν δηλωσάσης ὅτι τὸ βρέτας ἠφανίσθη, καὶ ζητήσεως
γενομένης, εὑρεῖν μὲν αὐτὸ τοὺς ζητοῦντας ἐπὶ τῆς ἠιόνος, ὡς δ᾽ ἂν βαρβάρους κᾶρας ὑπονοήσαν-
τας αὐτόματον ἀποδεδρακέναι, πρός τι λύγου θωράκιον ἀπερείσασθαι, καὶ τοὺς εὐμηκεστάτους
τῶν κλάδων ἑκατέρωθεν ἐπισπασαμένους περιειλῆσαι πάντοθεν. τὴν δὲ Ἀδμήτην λύσασαν αὐ-
τὸ ἁγνίσαι καὶ στῆσαι πάλιν ἐπὶ τοῦ βάθρου, καθάπερ πρότερον ἵδρυτο. διόπερ ἐξ ἐκείνου καθ᾽
ἕκαστον ἔτος, ἀποκομίζεσθαι τὸ βρέτας εἰς τὴν ἠιόνα καὶ ἀφανίζεσθαι. ψαιστά τε αὐτῷ παρατίθε-
σθαι, καὶ καλεῖσθαι τὸ νεα τὴν ἑορτήν, ὅτι συντόνως συνέβη περιειληφθῆναι τὸ βρέτας ὑπὸ τῶν
τὴν πρώτην αὐτοῦ ζήτησιν ποιησαμένων. ἱστορεῖται δ᾽ ὑπ᾽ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῶν καρῶν διὰ δει-
σιδαιμονίαν περιχεθέντων, ἐπὶ τὸ μαντεῖον τοῦ θεοῦ παραγινομένων εἰς ὕβλαν, καὶ πυνθανομέ-
νων περὶ τῶν ἀπηντημένων, θεσπίσαι τὸν Ἀπόλλωνα ποινὴν αὐτοὺς ἀποδοῦναι τῇ θεῷ δι᾽ ἑαυτῶν
ἑκούσιον, καὶ χωρὶς δυσχεροῦς συμφορᾶς, ἣν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀφώρισεν ὁ Ζεὺς τῷ Προμη-
θεῖ χάριν τῆς κλοπῆς τοῦ πυρός, λύσας αὐτὸν ἐκ τῶν χαλεπωτάτων δεσμῶν, καὶ τίσιν ἑκούσιον
ἐν ἀλυπίᾳ κειμένην δοῦναι θελήσαντος ταύτην ἔχειν ἐπιτάξαι τὸν καθηγούμενον τῶν θεῶν, ὅ-
θεν οὔτ᾽ ἐκείνου τὸν δεδηλωμένον στέφανον τῷ Προμηθεῖ περιγίνεσθαι, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ τοῖς εὐερ-
γετηθεῖσιν ἀνθρώποις ὑπ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς δωρεάν, διόπερ καὶ τοῖς καρσὶ κατὰ τὸ πα-
ραπλήσιον ἔθος παρεκελεύσατο στεφανώματι χρωμένοις τῇ λύγῳ, καταδεῖν τὴν ἑαυτῶν κεφαλὴν
τοῖς κλάδοις, οἷς αὐτοὶ κατέλαβον τὸν θεόν. καταλῦσαι δὲ καὶ τἆλλα γένη τῶν στεφάνων ἐπέτα-
ξε, χωρὶς τῆς δάφνης, τὴν δ᾽ αὐτὸς ἔφη τοῖς τὴν θεὸν θεραπεύουσι μόνοις ἀπονέμειν δῶρον, τοῖς τε
χρησθεῖσιν ἐκ τῆς μαντείας κατακολουθήσαντας αὐτοὺς ἀβλαβεῖς ἔσεσθαι, καὶ δίκην ἐν εὐωχίαις ἀπο-
διδόντας τῇ θεῷ τὴν προσήκουσαν, ὅθεν τοὺς κᾶρας ὑπακοῦσαι βουλομένους τοῖς ἐκ τοῦ χρηστηρίου,
καταλῦσαι τὰς ἔμπροσθεν εἰθισμένας στεφανώσεις. αὐτούς τε κατὰ πλῆθος χρῆσθαι μὲν τῇ λύγῳ,
τοῖς δὲ θεραπεύουσι τὴν θεὸν ἐπιτρέψαι φορεῖν τὸν καὶ νῦν ἔτι διαμένοντα τῆς δάφνης στέφα-
νον. μνημονεύει δ᾽ ἔοικεν ἐπιπεσόντι τῆς κατὰ τὸν λύγον στεφανώσεως, καὶ Νικαίνετος ὁ ἐπο-
ποιὸς ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι ποιητὴς ὑπάρχων ἐπιχώριος, καὶ τὴν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἠγαπηκὼς
ἐν πλείοσι. λέγει δ᾽ οὕτως, Οὐκ ἐθέλω φιλόθηρε κατὰ πτόλιν, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀρούρης Δαίνυ-
σθαι, ζεφύρου πνεύμασι τερπόμενος, Ἀρκεῖ μοι λιτὴ μὲν ὑπὸ πλευρῇσι χαμεύνα. Ἐγγὺς

γὰρ προμόλου δέμνιον ἐν δάπισι, Καὶ λύγος ἀρχαῖον καρῶν στέφος, ἀλλὰ φερέσθω, Οἶνος καὶ μουσῶν ἡ χαρίεσσα λύρη. Θυμήρεις πίνοντες, ὅπως Διὸς εὐκλέα νύμφην, Μέλπωμεν νήσου δεσπότιν ἡμετέρης. Ἐν τούτοις γὰρ ἀμφιβόλως εἰρηκὼς ὁ Νικαίνετος πότερον στρωμνῆς ἕνεκεν ἢ στεφανώσεως ἀφεῖται τῇ λύγῳ, τῷ λέγειν αὐτὴν τῶν καρῶν ἀρχαῖον στέφος, πρόδηλον καθίστησι τὸ ζητούμενον. συνέβη δὲ τὴν τῆς λύγου στεφάνωσιν, καὶ μέχρι τῶν κατὰ Πολυκράτη χρόνων, ὡς ἄν τις εἰκάσειε τῇ νήσῳ συνηθεστέραν ὑπάρχειν. ὁ γοῦν Ἀνακρέων φησί, Μεγίστης ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνες ἐπεὶ δὴ στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ταῦτα ἴσασιν οἱ θεοὶ ὡς πρῶτος αὐτὸς ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ εὗρον κτησάμενος τὸ τοῦ Μηνοδότου συγγραμμάτιον, καὶ ἐπιδείξας πολλοῖς ἐξ αὐτοῦ τὸ παρὰ τῷ Ἀνακρέοντι ζητούμενον. λαβὼν δὲ

Ἡφαιστίων τἀλλότρια συγγράμματα σφετεριζόμενος.

παρ' ἐμοῦ ὁ πᾶσι κλοπὴν ὀνειδίζων Ἡφαιστίων ἐξιδιοποιήσατο τὴν λύσιν, καὶ σύγγραμμα ἐξέδωκεν, ἐπιγράψας περὶ τοῦ παρ' Ἀνακρέοντι λυγίνου στεφάνου, ὅπερ νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ εὕρομεν παρὰ τῷ ἀντιμοπώλῃ Δημητρίῳ. τοιοῦτος δέ τις καὶ ὁ Ἡφαιστίων συγγραφεύς, καὶ περὶ τὸν καλὸν ἡμῶν Ἄδραντον ἐγένετο. ἐκδόντος γὰρ τούτου πέντε μὲν βιβλία περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων, ἕκτον δὲ περὶ τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς νικομαχείοις Ἀριστοτέλους ἐννοίας ἀμφιλαφῶς παραθεμένου. καὶ περὶ τοῦ παρὰ Ἀντιφῶντι τῷ τραγῳδοποιῷ πληξίππου, καὶ πλεῖστα ὅσα, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀντιφῶντος εἰπόντος, σφετερισάμενος καὶ ταῦτα, ἐπέγραψέ τι βιβλίον περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος οὐδὲν ἴδιον προσεξευρών, ὥσπερ κἀν τῷ περὶ τοῦ λυγίνου στεφάνου. μόνον γὰρ τοῦτ' ἴδιον εἴρηκεν, ὅτι Φύλαρχος ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οἶδε τὴν κατὰ λύγον ἱστορίαν, καὶ ὅτι οὔτε τὰ Νικαινέτου οἶδεν, οὔτε τὰ Ἀνακρέοντος ὁ συγγραφεύς, ἀπέδειξέ τις κἂν διαφωνοῦντα αὐτὸν κατ' ἔνια τῶν ἱστορηθέντων παρὰ Μηνοδότῳ. δύναται δέ τις λέγειν περὶ τῆς λύγου ἁπλούστερον, ὅτι ὁ Μεγίστης τῇ λύγῳ στεφανοῦται ὡς παρακειμένης ΛΕΙΠΕΙ. Ἐκ τοῦ δαψιλοῦς πάντες γόνυ πεπτηκότες ἐμὸν κινέοντι δεσπόταν, καὶ μέγαν βασιλέα φωνέοντες. τούτων λεχθέντων ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ

Ἀριστοτέλους σκολιὸν ὁ παιάν.

μὴν καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου γραφὲν Ἀριστοτέλους εἰς Ἑρμείαν τὸν ἀταρνέα, οὐ παιάν ἐστιν ὡς ὁ τὴν τῆς ἀσεβείας κατὰ τοῦ φιλοσόφου γραφὴν ἀπενεγκάμενος Δημόφιλος εἰς αἰδῶ τε παρασκευασθεὶς ὑπ' Εὐρυμέδοντος, ὡς ἀσεβοῦντος καὶ ᾄδοντος ἐν τοῖς συσσιτίοις ὁσημέραι εἰς τὸν Ἑρμείαν παιᾶνα. ὅτι δὲ παιᾶνος οὐδεμίαν ἔμφασιν παρέχει τὸ ᾆσμα, ἀλλὰ τῶν σκολιῶν ἕν τι καὶ αὐτὸ εἶδός ἐστιν ἐξ αὐτῆς τῆς λέξεως, φανερὸν ἡμῖν ποιήσω. ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ θήραμα κάλλιστον βίῳ, σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς, καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλεροὺς ἀκάμαντας. τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν τ' ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρέσσω καὶ γονέων μαλακαυγήτοιό θ' ὕπνου. σεῦ δ' ἕνεκεν ὁ Δῖος Ἡρακλῆς, Λήδας τε κοῦροι πολλὰ ἀνέτλασαν ἔργοις σὰν ἀγρεύοντες δύναμιν. σοῖς δὲ πόθοις Ἀχιλλεὺς Αἴας τε ἀΐδαο δόμους ἦλθον, σᾶς δ' ἕνεκε φιλίου μορφᾶς καὶ ἀταρνέος ἔντροφος ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. τοὶ γὰρ ἀοίδιμος ἔργοις, ἀθάνατόν τε μιν αὐξήσουσι μοῦσαι Μνημοσύνης θυγατέρες Διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι φιλίας τε γέρας βεβαίας. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα εἴ τις τί κατιδεῖν ἐν τούτοις δύναται παιωνικὸν ἰδίωμα, σαφῶς ὁμολογοῦντος τοῦ γεγραφότος, τετελευτηκέναι τὸν Ἑρμείαν, δι' ὧν εἴρηκε σᾶς γὰρ φιλίου μορφᾶς ἀταρνέος ἔν-

Παιᾶνες.

τροφος, ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. οὐκ ἔχει δ' οὔτε τὸ παιανικὸν ἐπίρρημα, καθάπερ ὁ εἰς Λύσανδρον τὸν σπαρτιάτην γραφεὶς ὄντως παιάν, ὅν φησι Δοῦρις ἐν τοῖς σαμίων ἐπιγραφομένοις ὅροις, ᾄδεσθαι ἐν Σάμῳ. παιάν δ' ἐστὶ καὶ ὁ εἰς Κρατερὸν τὸν μακεδόνα γραφείς, ὃν ἐτεκτήνατο Ἀλεξῖνος ὁ διαλεκτικός, ὥς φησιν Ἕρμιππος ὁ καλλιμάχιος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀριστοτέλους. ᾄδεται δὲ καὶ οὗτος ἐν Δελφοῖς λυρίζοντός γέ τινος παιδός, καὶ ὁ εἰς Ἀγήμονα δὲ τὸν κορίνθιον Ἀλκυόνης πατέρα, ὃν ᾄδουσι κορίνθιοι, ἔχει τὸ παιανικὸν ἐπίφθεγμα. παρέθετο δὲ αὐτὸ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῇ πρὸς Ἀράνθιον ἐπιστολῇ. καὶ ὁ εἰς Πτολεμαῖον δὲ τὸν πρῶτον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα παιάν ἐστιν, ὃν ᾄδουσι ῥόδιοι. ἔχει γὰρ τὸ ἰὴ παιὰν ἐπίφθεγμα ὥς φησι Γεωργὸς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν. ἐπ' Ἀντιγόνῳ δὲ καὶ Δημητρίῳ φησὶ Φιλόχορος ἀθηναίους ᾄδειν παιᾶνας, ποιησάντων πολλῶν καὶ τοῦ Ἑρμοκλέους προκριθέντος. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ἀπολογίᾳ, εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος, φησίν, οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμείᾳ θύειν ὡς ἀθανάτῳ προαιρούμενος, ὡς θνητῷ μνῆμα κατεσκεύαζον, καὶ ἀθανατίζειν τὴν φύσιν βουλόμενος ἐπιταφίοις ἂν τιμαῖς ἐκόσμησα. τοιαῦτα λέγοντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Κύνουλκος ἔφη, τί με ἀνέμνασας κείνων κυλίκων κατὰ τὸν σοφὸν Φίλωνα,

Καπυραὶ ᾠδαί.

δέον μηδὲν τῶν σπουδῆς ἀξίων λέγειν τι τοῦ γάστρωνος παρόντος Οὐλπιανοῦ. οὗτος γὰρ τὰς καπυρωτέρας ᾠδὰς ἀσπάζεται μᾶλλον τῶν ἐσπουδασμένων, οἷαί εἰσιν αἱ λοκρικαὶ καλούμεναι μοιχικαί τινες τὴν φύσιν ὑπάρχουσαι, ὡς καὶ ἥδεως τί πάσχειν μὴ πρόδως ἄμμ' ἱκετεύω, πρὶν καὶ μολεῖν κεῖνον ἀνίστω, μὴ κακὸν μέγα ποιήσῃς, κἀμὲ τὴν δειλάκραν. ἁμέρα καὶ ἤδη τὸ φῶς διὰ τᾶς θυρίδος οὐκ

ἐσβῆς

ἑορτῆς. τοιούτων γὰρ ᾀσμάτων αὕτη πᾶσα πλήρης ἡ φοινίκη, ἐν ᾗ καὶ οὗτος περιέει καλαμίζων. μετὰ τῶν καὶ κολάβρους καλουμένους συντιθέντων, εἴρηται γὰρ ὦ καλὲ Οὐλπιανὲ τοὔνομα. καὶ ὅ γε Σκήψιος Δημήτριος ἐν τῷ δεκάτῳ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου φησὶν οὕτως. Κτησιφῶν ὁ Ἀθηναῖος ποιητὴς τῶν καλουμένων κολάβρων, ὃν καὶ ὁ πρῶτος μετὰ Φιλέταιρον ἄρξας περγάμου Ἄτταλος δικαστὴν καθεστάκει βασιλικῶν τῶν περὶ τὴν αἰολίδα. ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς κἂν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας Μνησιπτολέμου φησὶ ποτὲ τοῦ ἱστοριογράφου τοῦ παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ προσαγορευθέντι μεγάλῳ πλεῖστον ἰσχύσαντος υἱὸν γενέσθαι Σέλευκον, τὸν τῶν ἱλαρῶν ᾀσμάτων ποιητὴν, ὧν περ συνεχῶς ᾄδειν εἰώθασιν. κἀγὼ παιδοφιλήσω, πολύ μοι κάλλιον ἢ γαμεῖν. παῖς μὲν γὰρ παρεὼν κἠν πολέμῳ μᾶλλον ἐπωφελεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποβλέψας εἰς αὐτὸν ἔφη, ἀλλ' ἐπειδή μοι ὀργίζῃ ἔρχομαί σοι λέξων τὸν συρβηναίων χορὸν ὅστις ἐστίν. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς οἴει γὰρ ἔφη κάθαρμα θυμοῦσθαί με ἐφ' οἷς εἴρηκας, ἢ κατ' ὀλίγον σοι πεφροντικέναι κύον ἀδεές, ἀλλ' ἐπεὶ διδάσκειν με τι ἐπαγγέλλῃ, σπονδάς σοι ποιοῦμαι οὐ τριακοντούτιδας, σὺ δὲ μόνον δίδασκε τίς ὁ συρβηναίων χορός. Κλέαρχος ὦ λῷστε ἐν δευτέρῳ περὶ παιδείας οὑτωσὶ φησίν, λείπεταί τις ὁ συρβηναίων χορὸς, ὧν ἕκαστον τὸ δοκοῦν ἑαυτῷ κατᾷσαι δεῖ προσέχοντα, οὐδὲν τῷ προκαθημένῳ καὶ διδάσκοντι τὸν χορὸν, ἀλλ' αὐτὸς πολὺ τούτων ἀτακτότερός ἐστι θεατής. καὶ κατὰ τὸν παρῳδὸν Μάτρωνα, Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι, Εὔβοιός τε καὶ Ἑρμογένης δῖοί τε Φίλιπποι, Οἱ μὲν δὴ τεθνᾶσι καὶ ἐν ἀΐδαο δόμοισιν, Ἔστι δέ τις Κλεόνικος ὃν ἀθάνατον λάχε γῆρας. Οὔτε ποιητάων ἀδαήμων οὔτε θεάτρων, Ὧ καὶ τεθνειῶτι λαλεῖν πόρε Περσεφόνεια.

Κολάβρων ποιητής.

Συρβηναίων χορός.

Σὺ δὲ καὶ ζῶν καλὲ Οὐλπιανὲ πάντα μὲν ζητεῖς, λέγεις δὲ οὐδὲ ἕν. καὶ ὅστις ἡδέως ἔφη τῶν ἐπῶν ὦ καλὲ μου ἑταῖρε ἕως ἔτι ἐμμένομεν ταῖς σπονδαῖς, καὶ ὁ Κύνουλκος πολλοί τινες τῶν παρῳδιῶν ποιηταὶ γεγόνασιν ὦ ἑταῖρε, ἐνδοξότατος δ' ἦν Εὔβοιος ὁ πάριος γενόμενος τοῖς χρόνοις κατὰ Φίλιππον, οὗτός ἐστιν ὁ καὶ ἀθηναίοις λοιδορησάμενος, καὶ σώζεται αὐτοῦ τῶν παρῳδιῶν βιβλία τέσσαρα. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τίμων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν σίλλων. Πολέμων δ' ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν περὶ Τίμαιον, περὶ τῶν τὰς παρῳδίας γεγραφότων ἱστορῶν, τάδε γράφει, καὶ τὸν Βοιωτὸν δὲ καὶ τὸν Εὔβοιον τοὺς τὰς παρῳδίας γράψαντας, λογίους ἂν φήσαιμι διὰ τὸ παίζειν ἀμφιδεξίως, καὶ τῶν προγενεστέρων ποιητῶν ὑπερέχειν ἐπιγεγονότας. εὑρετὴν μὲν οὖν τοῦ γένους Ἱππώνακτα φατέον τὸν ἰαμβοποιόν. λέγει γὰρ οὗτος ἐν τοῖς ἑξαμέτροις, Μοῦσά μοι εὐρυμέδοντ' ἀδιοις τὴν ποντοχάρυβδιν Τὴν ἐγγαστριμάχαιραν, ὃς ἐσθίει οὐ κατὰ κόσμον, Ἔννεφ' ὅπως ψηφῖδι κακῇ κακὸν οἶτον ὄληται Βουλῇ δημοσίῃ παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο. Κέχρηται δὲ καὶ Ἐπίχαρμος ὁ συρακούσιος ἔν τινι τῶν δραμάτων ἐπ' ὀλίγον, καὶ Κρατῖνος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς ἐν εὐνείδαις, καὶ κατ' αὐτὸν Ἡγήμων ὁ θάσιος, ὃν ἐκάλουν φακῆν. λέγει γὰρ οὕτως, Ἐς δὲ θάσον μ' ἐλθόντα μετωρίζοντες ἔβαλλον, Πολλοῖσι σπέλεθοισι, καὶ ὧδέ τις εἶπε παραστάς, ὦ πάντων ἀνδρῶν βδελυρώτατε τίς σ' ἀνέπεισεν, Ἐς καλὴν κρηπῖδα ποσὶν τοῖσιν δ' ἀναβῆναι. Τοῖσι δ' ἐγὼ πᾶσι μικρὸν μετὰ τοῦτ' ἔπος εἶπον, Μνῆμ' ἀνέπεισε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντ' ἀναβῆναι, Καὶ σπάνις ἣ πολλοὺς θασίων εἰς ὁλκάδα βάλλει, Ἐς κούρων βδελυρῶν ὀλλύντων τ' ὀλλυμένων τε Ἀνδρῶν, οἳ καὶ νῦν κίθι κακῶν κακὰ ῥαψῳδοῦσιν, Οἷς καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖσιν τὰ χρήματ' ἄρ' ἐπέθηκα. Αὖθις δ' οὐκ ἐπὶ κέρδος ἀπείσομαι, εἰς θασίους δὲ Μηθὲν ποιμαίνων κλυτὸν ἄργυρον ἐγγυαλίξω, Μή τις μοι κατὰ οἶκον ἀχαιάδων νεμεσήσῃ, Πευσομένης ἀλόχου τὸν ἀχαιικὸν ἄρτον ἐν οἴκοις. Καί ποτέ τις εἴπῃσι μικρὸν τηρῶσα ἰδοῦσα, Ὦ φιλίων ὅρμιλον παρ' ἀθηναίοισιν ἀείσας, Πεντήκοντ' ἔλαβεν δραχμάς, σὺ δὲ μικρὸν ἔπεμψας. Ταῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη Χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν εἶπέ τε φωνῇ, Δεινὰ παθοῦσα φακῆ βδελυρὰ χωρεῖς τὸν ἀγῶνα, Καί τό τε θαρσήσας, καὶ ἤειδον πολὺ μᾶλλον.

Παρῳδοί.

Πεποίηκε δὲ παρῳδίας καὶ Ἕρμιππος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής. τούτων δὲ πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικοὺς Ἡγήμων, καὶ παρ' ἀθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίαις, καὶ τῇ γιγαντομαχίᾳ. γέγραφε δὲ καὶ κωμῳδίαν εἰς τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ἣν ἐπιγράφουσι φιλίνην. ὁ δὲ Εὔβοιος πολλὰ μὲν εἴρηκεν ἐν τοῖς ποιήμασι χαρίεντα. περὶ μὲν τῆς τῶν βαλανέων μάχης ἐν τῷ κεραμεικῷ τῆς γυνὴν. ὁ δὲ Εὔβοιος πολλὰ μὲν εἴρηκεν ἐν τοῖς ποιήμασι χαρίεντα. Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν. περὶ δὲ τοῦ λοιδορουμένου κουρέως τῷ κεραμεῖ τῆς γυναικὸς χάριν, Μὴ δὲ σὺ τὸν δ' ἀγαθός περ ἐὼν ἀποαίρεο κούρην, Μὴ δὲ σὺ πηλεΐδη. ὅτι δὲ ἦν ποιητὴς περὶ αὐτοὺς δόξα παρὰ τοῖς σικελιώταις, Ἀλέξανδρος αἰτωλὸς ὁ τραγῳδοδιδάσκαλος ποιήσας ἐλεγεῖον τρόπον τοῦτον δηλοῖ. Ὡς Ἀγαθοκλῆος λάσιαι φρένες ἤλασαν ἔξω Πατρίδος, ἀρχαίων. ἦν δ' ὁ ἀνὴρ προγόνων Εἰδώς, ἐκ νεότητος ἀεὶ ξείνοισιν ὁμιλεῖν, Ξεῖνος Μιμνέρμου δ' εἰς ἔπος ἦν ἀγλαόν, ἔγραφε δ' ὡμ Ἡρεῦς παρ' Ὁμηρείην ἀγλαὰ σε πόσα κρονίων, Παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι πότην ἴσον. ἔγραφε δ' ὦν Ἡρεὺς παρ' ὁμηρείην ἀγλαΐην ἐπέων, Πισσυγγάσῃ φωρῶσαν ἀεικέας, ἢ τίνα χλούνην Φλοιῶν ἀθήρῃ σὺν κακοδαιμονίῃ, Τοῖα

Τοῖα συρηκοσίοις καὶ ἔχων χάριν, ὡς δὲ Βοιωτὸς Ἔκλυεν, εὐβοίῳ τορνεῦται, οὐδ' ὀλίγον.

Πολλῶν οὖν ἑκάστοτε τοιούτων λεγομένων ἐπεί ποτε ἑσπέρα κατελάμβανεν ἡμᾶς, ὁ μέν τις ἔλεγε, παῖ λύχνειον, οἱ δὲ λυχνεῖα. οἱ δὲ λοφνίαν οὕτω καλεῖσθαι φάσκων τὴν ἐκ φλοιοῦ λαμπάδα. ὁ δὲ πανόν, ἄλλος δὲ φανόν. ὁ δὲ λυχνοῦχον, ὁ δὲ λύχνον, καὶ δίμυξον δὲ λύχνον ἕτερος. ἄλλος δὲ ἑλάνην, ὁ δέ τις ἑλάνας, τὰς λαμπάδας οὕτω φάσκων καλεῖσθαι παρὰ τὴν ἕλην, οὕτω δ' εἰπεῖν Νεάνθην ἐν τῷ περὶ Ἀττάλου ἱστορικῶν. καὶ ἄλλος ὅτι δή ποτε ὡς τάραχον γίνεσθαι, οὐ τὸν τυχόντα τῶν ἐπὶ τούτοις ἱστέων πάντων λεγομένων. Σιληνὸν μὲν γάρ τις τὸν γλωσσογράφον ἔφασκεν Ἀθηναίους λέγειν τὰς λαμπάδας φανούς. Τιμαχίδας δὲ ὁ ῥόδιος, δέλετρον τὸν φανὸν καλεῖσθαι, οἷον φησὶν οἱ νυκτερεύομενοι τῶν νέων ἔχουσιν οὓς οὗτοι ἑλάνας καλοῦσιν. Ἀμερίας δὲ κράβιον τὸν φανόν. Σέλευκος δὲ οὕτως ἐξηγεῖται ταύτην τὴν λέξιν. κράβιον ἐστὶ τὸ πρίννινον, ἢ δρύϊνον ξύλον, ὅπερ ἐθλασμένον καὶ κατεσχισμένον ἐξάπτεσθαι, καὶ φαίνειν τοῖς ὁδοιποροῦσιν. Θεοδωρίδας γοῦν ὁ συρακούσιος ἐν κενταύροις διθυράμβῳ φησί, πίσσα δ' ἀπὸ κραβίαν ἔσταζεν οἷον

Τῆς δ' ἐν τριόδοντι ἢ ῥωποπώλη προειπὼν λάβε τριόδοντα καὶ λυχνοῦχον ἐπιφέρει. Ἐγὼ δὲ δεξιᾷ γε τὸν δ' ἔχω τινὰ Σιδηρότευκτον ἐναλίων θηρῶν μέλος, Κερατίνου τε φωσφόρου λύχνου σκέλας. Ἄλεξις μίδωνι, Ὁ πρῶτος εὑρὼν μετὰ λυχνούχου περιπατεῖν Τῆς νυκτὸς, ἦν τις κηδεμὼν τῶν δακτύλων. Ἐν δὲ θεοφορήτῳ ὁ αὐτὸς Ἄλεξις, Οἶμαι γὰρ ἐπιτιμᾶν τῶν ἀπαντώντων τινὰς Ἡμῖν ὅτι τηνικαῦτα μεθύων περιπατῶ. Ποῖος γάρ ἐστι φανὸς, ὦ πρὸς τῶν θεῶν Τοιοῦτος οἷος ὁ γλυκύτατος ἥλιος. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν ὑβρεῖου κοβυ † λαβὼν τὸν φανὸν ἅψοις μοι λύχνον. ἄλλοι δ' ἔφασκον φανὸν λέγεσθαι τὴν λαμπάδα, οἱ δὲ τὴν ἔκ τινων ξύλων τετμημένων δέσμην. Μένανδρος ἀνεψιοῖς, Ὁ φανὸς ἐστὶ μεστὸς ὕδατος οὑτοσί. Δεῖ τ' οὐχὶ σείειν, ἀλλὰ ποδίειν αὐτόν. Νικόστρατος ἐν πατριώταις, ὁ κάπηλος γὰρ οὐκ τῶν γειτόνων, Ἀντ' οἶνον αὖ τ' ἔλαιον ἀποδῶται τινί, Ἀντ' ὄξος ἀπέπεμψ' ὁ κατάρατος δοὺς ὕδωρ. Φιλιππίδης συμπλεούσαις, Ὁ φανὸς ἡμῖν οὐκ ἔφαινεν, οὐδὲ ἐν Ἔπτα φῆσας δυστυχὴς, οὐκ ἤδ' ὤω.

Φερεκράτης δ' ἐν κραπατάλλοις, τὴν νῦν λυχνίαν καλουμένην λύχνειον κέκληκεν διὰ τούτων, τίς τῶν λυχνείων ἡ ἐργασία τυῤῥηνική. ποικίλαι γὰρ ἦσαν αἱ περὶ τοῖς τυῤῥηνοῖς ἐργασίαι, φιλοτέχνων ὄντων τῶν τυῤῥηνῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἱππεῦσι τῶν δ' ἀκοντίων συνδουμένων ὀρθὰ τρία λυχνείῳ χρώμεθα. Δίφιλος δ' ἐν ἀγνοίᾳ, Ἅψαντες λύχνον λυχνεῖον ἐζητοῦμεν. Εὐφορίων δ' ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Διονύσιον φησὶ τὸν νεώτερον Σικελίας τύραννον ταραντίνοις εἰς τὸ πρυτανεῖον ἀναθεῖναι λυχνεῖον δυνάμενον καίειν τοσούτους λύχνους, ὅσος ὁ τῶν ἡμερῶν ἐστὶν ἀριθμὸς εἰς τὸν ἐνιαυτόν. Ἕρμιππος δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ἰάμβοις τὸ στρατιωτικὸν λυχνεῖον σύνθετον οὕτως ὀνομάζει. ἐν δὲ φορμοφόροις δράματι, τῇ δ' ἐξιόντι δεξιᾷ ὦ λυχνίδιον. πανὸς δ' ὀνομάζεται τὸ διακεκομμένον ξύλον, καὶ συνδεδεμένον. τούτῳ δὲ ἐχρῶντο λαμπάδι. Μένανδρος ἀνεψιοῖς εἰσιὼν, Πανὸν λύχνον λυχνοῦχον, ὅτι πάρεστι φῶς, Μόνον πολὺ ποιεῖ. Δίφιλος στρατιώτῃ. ἀλλ' ὁ πανὸς ὕδατος ἐστὶ μεστός. πρότερος δὲ τούτων Αἰσχύλος ἐν ἀγαμέμνονι μέμνηται. ἐχρῶντο δ' αὐτῷ ὡς λαμπάδι. Ξυλολυχνούχου δὲ μέμνηται Ἄλεξις, καὶ τάχα τοῦτο ὅμοιόν ἐστι τῷ παρὰ Θεοπόμπῳ ὀβελισκολύχνος. Φιλύλλιος δὲ τὰς λαμπάδας, δᾶδας καλεῖ. οὐ παλαιὸν δ' εὕρημα λύχνος. φλογὶ δ' οἱ παλαιοὶ τῆς τε δαδὸς, καὶ τῶν ἄλλων λύχνων ἐχρῶντο. Κοιμίσαι λύχνον Κλέταρχος φησί.

Καὶ Πλάτων ἐν νυκτὶ μακρᾷ. ἐν ταῦθ' ἐπ' ἄκρων τῶν κροτάφων ἕξει λύχνον δίμυξον. μνημονεύει τοῦ διμύξου λύχνου καὶ Μεταγένης ἐν φιλοθύτῃ, καὶ Φιλωνίδης ἐν κοθόρνοις. Κλέταρχος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις λοφνίδα φησὶ καλεῖν ῥοδίους τὴν ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς ἀμπέλου λαμπάδα. Ὅμηρος δὲ τὰς λαμπάδας δετὰς ὀνομάζειν. Καιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενος περ. Ἑλάνη δ' ἡ λαμπὰς καλεῖται ὡς Ἀμερίας φησίν. Νίκανδρος δ' ὁ κολοφώνιος ἑλάνην τὴν τῶν καλάμων δέσμην. λύχνα δὲ οὐδετέρως εἴρηκεν Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν. λυχνοκαυτίαν δὲ ἣν οἱ πολλοὶ λέγουσι λυχναψίαν. Κηφισόδωρος ἐν ὑγιεῖ. καὶ ὁ Κύνουλκος ἀεί ποτε τῷ Οὐλπιανῷ ἀντικορυσσόμενος ἔφη, ἐμοὶ δὲ παῖ δωρόδειπνε ἀσαεῖς κανδήλας πρίω, ἵνα κἀγὼ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα ἀναφωνήσω, τὰ δὲ τοῦ ἡδίστου Ἀριστοφάνους. Ἐκφέρετε πεύκας κατ' Ἀγάθωνα φωσφόρους

Κανδῆλαι.

Καὶ ταῦτ' εἰπὼν οὐρὰν ὑπήλασ' ὑπόλεον τόπου βάσιν, Ὑπεξῆλθεν ἐκ συμποσίου ὑπνηλὸς κάρτα γενόμενος. τῶν δὲ πολλῶν τὸ ἰὴ παιὼν ἐπιφθεγγομένων, ὁ Ποντιανὸς ἔφη. Κλέαρχος ὁ σολεὺς οὐδενὸς ὢν δεύτερος τῶν τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους μαθητῶν, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ παροιμιῶν

Ἰὴ παιών.

τὴν Λητὼ

τὴν Λητώ φησιν ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀνακομίζουσαν εἰς Δελφοὺς Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν γενέσθαι, παρὰ τὸ τοῦ κληθέντος Πύθωνος σπήλαιον. καὶ φερομένου τοῦ Πύθωνος ἐπ' αὐτούς, ἡ Λητὼ τῶν παίδων τὸν ἕτερον ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἔχουσα προσβᾶσα τῷ λίθῳ νῦν ἔτι κειμένῳ ὑπὸ τῷ ποδὶ τῆς χαλκῆς εἰργασμένης Λητοῦς, ὃ τῆς πότε πράξεως μίμημα γενόμενον ἀνάκειται, περὶ τὴν πλάτανον ἐν Δελφοῖς, εἶπεν ἵε παῖ, τυχεῖν δὲ τόξα μετὰ χεῖρας ἔχοντα τὸν Ἀπόλλωνα. τοῦτο δ' ἐστὶν ὡς ἂν εἴποι τις ἄφιε παῖ, καὶ βάλλε παῖ. διόπερ ἀπὸ τούτου λεχθῆναι φασὶ τὸ ἵε παῖ, καὶ ἵε παιών. ἔνιοι δὲ παρεγκλίνοντές τε τὴν λέξιν, καὶ ἔτι τοῖς δεινοῖς ἀλεξητήριον, τινὰ παροιμίαν φασίν, ἢ παιών, καὶ οὐχὶ ἵε παῖ. πολλοὶ δὲ ἐπὶ τῶν χοῖς τέλος ἔχουσιν ἐπιφθεγγόμενοι, ἐν παροιμίᾳ ὡς οὐχ ἁπλῶς ἐφύμνιον φασὶν οὕτως τὸ δῆλον λελομένον ἢ παιών. διὰ δὲ τὸ λίαν ἡμῖν εἶναι συνήθους λανθάνειν ὂν παροιμία, οἱ δὲ τὸ τοιοῦτον λέγοντες οὐχ ὡς παροιμίαν. τὸ δὲ ὑφ' Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ λεχθὲν φανερῶς πέπλασαι ἐπὶ σπονδαῖς, τοῦτο πρῶτον εἰς τρὶς εἰπεῖν τὸν θεὸν οὕτως ἢ παίων ἢ παιάν. ἐκ ταύτης γὰρ τῆς πίστεως τὸ τρίμετρον καλούμενον ἀνατίθησι τῷ θεῷ, φάσκων τοῦ θεοῦ τοῦθ' ἑκάτερον εἶναι τῶν μέτρων. ὅτι μακρῶν μὲν τῶν πρώτων δύο συλλαβῶν λεγομένων ἢ παιών, ἡρῷον γίνεται. βραχέων δὲ λεχθεισῶν ἰαμβεῖον, διὰ δὲ τοῦτο δῆλον, ὅτι καὶ τὸν ἴαμβον ἀναθετέον αὐτῷ. βραχειῶν γὰρ γινομένων εἰ δύο τὰς ἁπασῶν τελευταίας συλλαβὰς εἰς μακρὰν ποιήσει τίς, ὁ Ἱππώνακτος ἴαμβος ἔσται. μετὰ ταῦτα ἤδη μελλόντων καὶ ἡμῶν ἀνίσταθαι, ἐπεισῆλθον παῖδες φέροντες, ὁ μέν τις θυμιατήριον ὁ δὲ

Ἔθος δὲ ἦν ἀναστᾶσι τοῦ δείπνου, καὶ ἀπεῖσι τὸ λοιπὸν τοῦ ἀκράτου τῷ διδόντι παιδὶ ἐκπιεῖν διδόναι. ὑγίεια

Παιᾶνα εἰς ὑγίειαν ἐποίησε τόνδε Ἀρίφρων ὁ Σικυώνιος. Ὑγίεια πρεσβίστα μακάρων. Μετὰ σοῦ ναίοιμι τὸ λειπόμενον βιοτᾶς. σὺ δέ μοι πρόφρων σύνοικος εἴης. Εἰ γάρ τις ἢ πλούτου χάρις ἢ τεκέων Τᾶς ἰσοδαίμονός τ' ἀνθρώποις βασιληΐδος ἀρχᾶς, ἢ πόθων. οὓς κρυφίοις ἀφροδίτης ἄρκυσιν θηρεύομεν, ἢ εἴτις ἄλλα θεόθεν ἀνθρώποισι τέρψις, ἢ πόνων ἀμπνοὰ πέφανται, μετὰ σεῖο μάκαιρα ὑγίεια τέθηλε πάντα καὶ λάμπει χαρίτων ἔαρ. Σέθεν δὲ χωρὶς οὔτις εὐδαίμων.

Ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Λέγει οὕτως,

Κρεανο Μοῦσαι καὶ τὸν ἐκ Τυρρηνίας οἶνον σὺν ὀκτὼ λαμβάνειν ἐπίσταμαι. Ταῦτα φίλτατε Τιμόκρατες κατὰ τὸν Πλάτωνα οὐ Σωκράτους νέου καὶ καλοῦ παίγνια, ἀλλὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν σπουδάσματα. κατὰ γὰρ τὸν χαλκοῦν Διονύσιον τί κάλλιον. Ἀρχομένοις ἢ καταπαυομένοις ἢ τὸ πιθανότατον.

ΤΕΛΟΣ.

Ἐτυπώθη ἐν Βασιλείᾳ ἀναλώμασι καὶ ἐπιμελείᾳ Ἰωάννου Βαλδέρου, ἔτει τῷ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τριακοστῷ πέμπτῳ, μηνὶ Μεμακτηριῶνι.

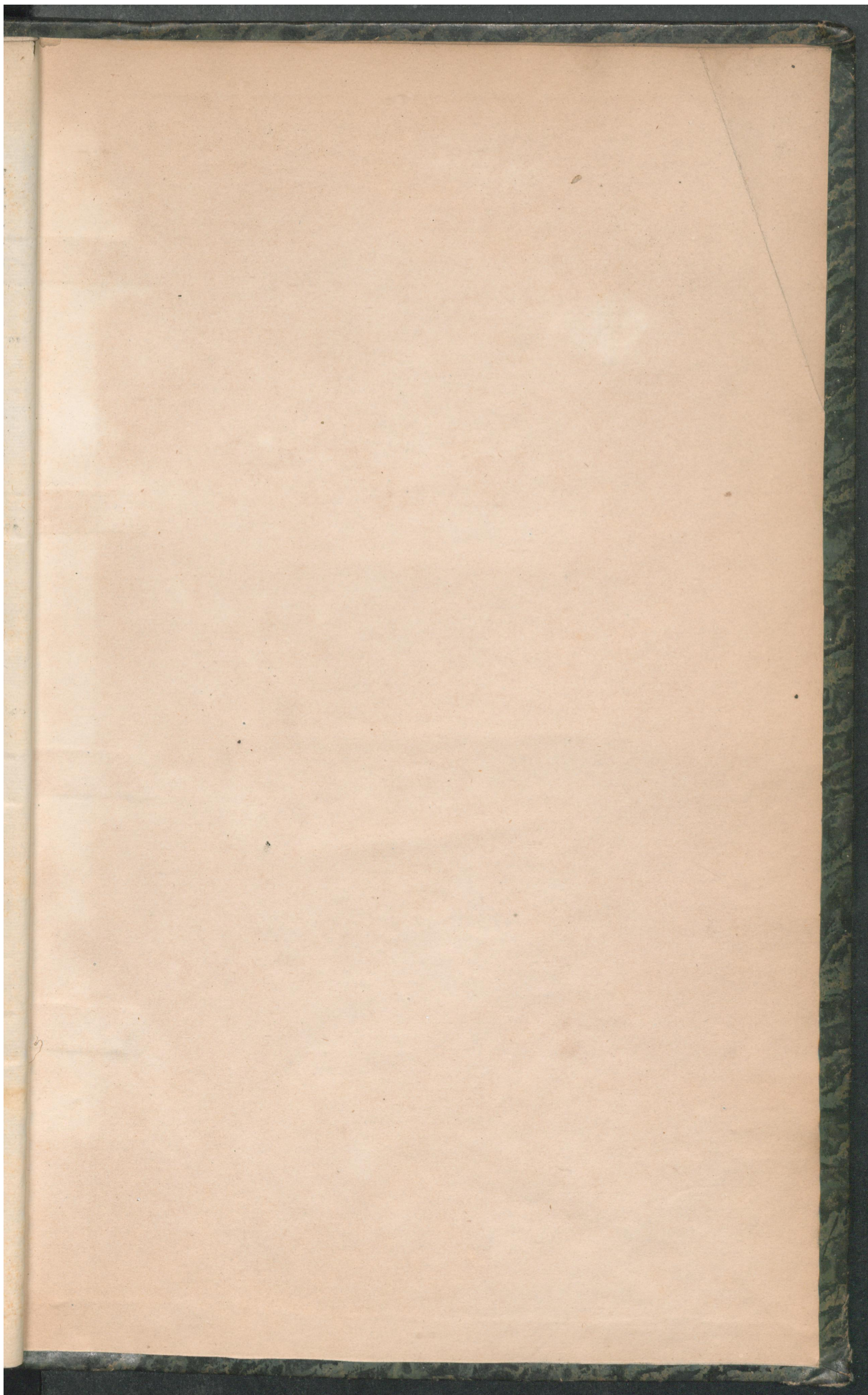

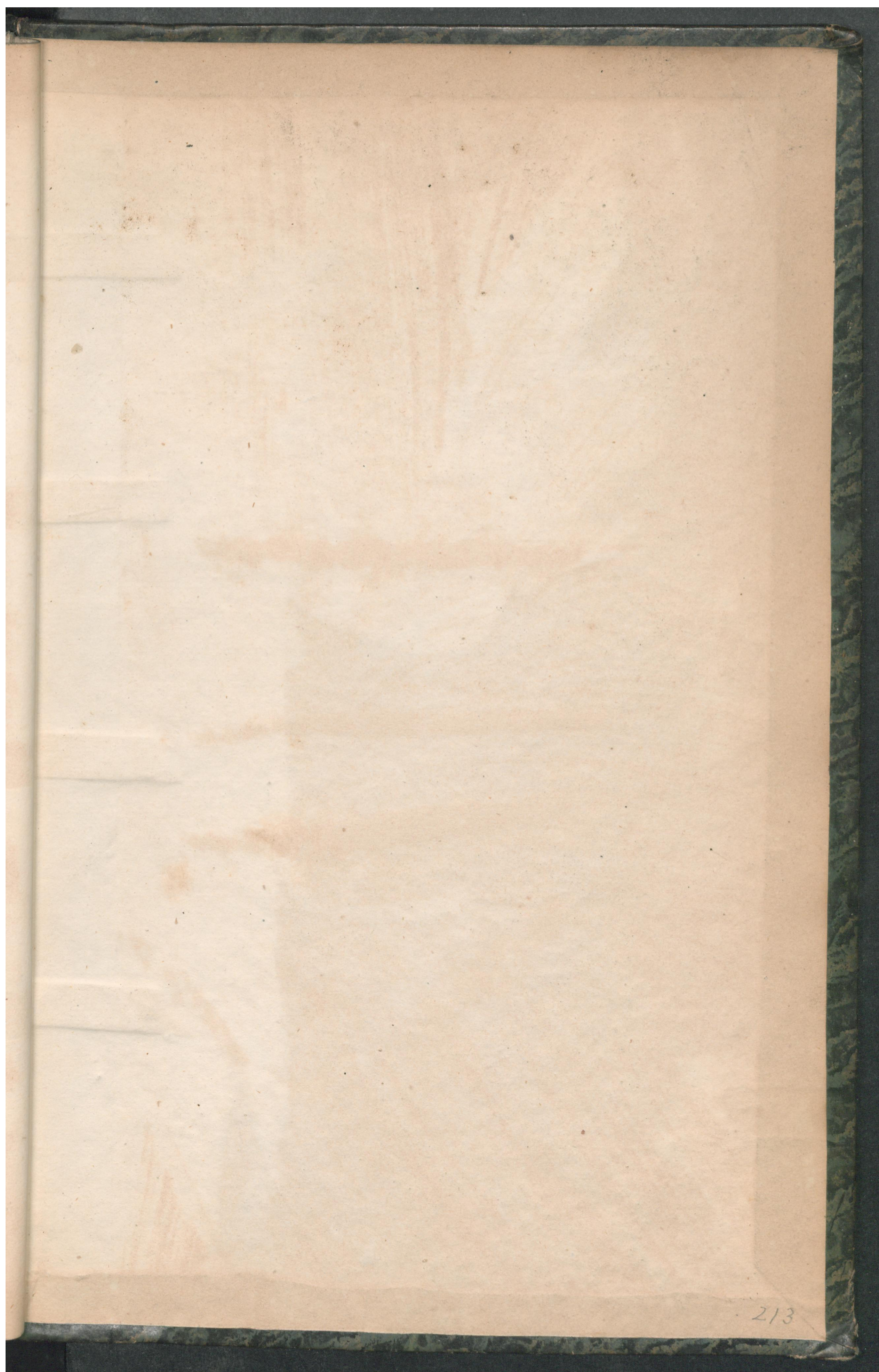
213